FRANCKESCHE STIFTUNGEN

Alte Drucke

IASON DE ACTIO. || LECTVRA PRECLA-||RISSIMA DO. IASONIS MAY. VIRI || V. I. Doctissimi, super nodoso titulo de Actionibus in Institu=||tionibus ...

Dal Maino, Giasone

Lugduni, 1543

Nutzungsbedingungen
Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.
Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.
Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use
All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downladed and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.
Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.
For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150749

Visual Library

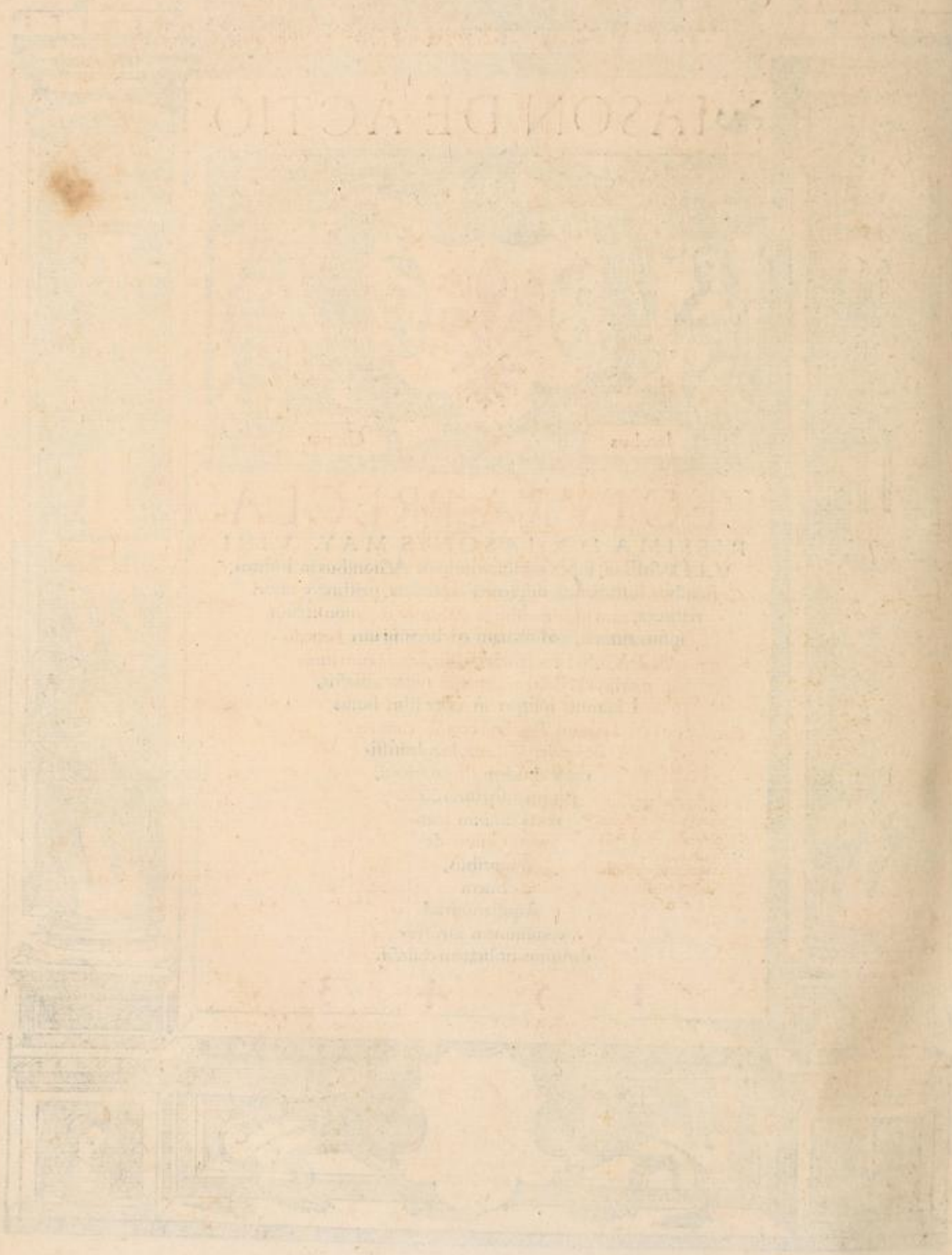
IASON DE ACTIO-

LECTVRA PRECLA-

RISSIMA DO. IASONIS MAY. VIRI V.I. Doctiſſimi, ſuper nodoſo titulo de Actionibus in Inſtitutionibus Iuſtinianeis diligenter emendata, priſtinoq; nitori reſtituta, cum Iuculentiſſimis Additionibus non ſolum ipſius autoris, uerumetiam celeberrimi uiri Benedicti de Vadis Foroſemproniēſis, ac etiā cum ſummarijs. D. Baltha. Seuerini nuper adiectis, Locantur inſuper in calce libri huius Termini Actionū omniū, cum Arbore elegātiſſima, Iuculentiſſimaq; eiuſdem declaratione, per utriuſq; iuris doctorem eximium Ioannem Criſpū de Montibus, ciuem Aquilanum ad communem iuri ſtudentium utilitatem collecti.

1 5 4 3

Index Alphabeticus super Jasone de Actionibus.

Index Alphabeticus sup pre-

clarissima lectura domini Jasonis de Mayno Mediolanensis: in difficillimum (vtilem tamen: ac iuri studentibus perq necessariū) Titulum de Actionibus: in Institutionibus Justinianis: per legum doctorem acutissimum dominum Benedictus de Vadis Forosemproniensem editus: materias notatu dignas in dicta lectura contentas amplissime complectens: feliciter exoriditur.

De litera A.

Abesse ex causa probabili ⁊ necessaria quis dicatur.in.ℌ.rursus.nu.3.fo.25.
Ablatiui absoluti cuius nature sint.i.ℌ.rursus.n. 42.f.26.
Abradens literas ex instrumēto qua pena puniatur. in.ℌ.penales.nu.33.fo.54.
Absentiarū genera quot sunt.in.ℌ. rursus.nu.1.fo.25.
Absens causa reipu.quis proprie dicatur.in.d.ℌ.rursus.nu.2.fo.co.
Absens quot modis quis dicatur: remissiue in.ℌ.rursus.nu. 4.fo.25.
Absens in dubio quis presumak nisi probetur. in. d.ℌ.rursus.nu.ℌ.fo.c.
Absens ex quibus absentijs restituatur.in.d.ℌ.rursus.nu.7.fo.25.
Absenti an ⁊ quando ex causa voluntaria sine contumacia vel cū contumacia sit concedenda restitutio.in.d.ℌ.rursus.nu.59.fo.27.
Absolutio a iuramento an ⁊ quando ⁊ in quibus casibus requiratur. in.ℌ.item si quis.nu.73.⁊ seq.fo.51.
Absolutio seu relaxatio a iuramento interposito super contractu simulato non requiritur.in.ℌ.fuerat.nu.88.fo.94.
Accessiones an veniant officio iudicis a iure actionis cuius effectus et vtilitatis sit.in.ℌ.actionum.nu.52.fo.83.
Accusatorem si quis ab accusando repellere velit q: sit socius criminis qualiter possit.qō nota. in.ℌ.item si quis.nu.28.fo. 49.
Accusator quo casu diem declarari cogi non possit.in ver.ex maleficijs. nu.62.fo.69.
Accusatio an procedat si dicatur: Cains insultauit Titium dicēdo sibi verba iniuriosa.remisisse in rub.de act.nu.14.fo.2.
Accusationes ex quacunq; lege vel edicto descendant perpetue sunt. in ℌ.sed iste.nu.33.fo.19.⁊ in.ℌ.penales.nu.10.fo.53.
Accusare patrem vel patronum an ⁊ quando liberto ⁊ filio permittatur.in.ℌ.penales.nu.83.fo.55.
Acquisita ex prescriptione an salua conscientia retineri possint.in.ℌ.sed iste.nu.12.fo.14.
Acta dissigillans qua pena puniatur.remissiue in.ℌ.penales. numero.34.folio.54.
Actio sic posita in singulari in definitione an contineat sub se omnes actiones cum ponatur vt genus.in rub.de act.nu.15.fo.2.
Actio quot modis capiatur.in princ.ti.de act.nu.13.fo.3.
Actio ⁊ cā an sint idē.in p̄n.d.ti.nu.12.fo.3.⁊ nu.20.⁊ latius nu.23.fo.4.
Actio quando pro actione criminali capitur tunc proprie accusatio dicitur.in prin.di.ti.nu.14.fo.3.
Actionum infirmitatem legiste suffragijs legunt ⁊ rationem curare habent.in.d.rub.nu.1.fo.1.
Actio apud legistas dicitur illud quod penes logicos argumētum dicitur.in prin.d.ti.nu.19.fo.4.
Actiōes sunt cause inducētes actionē apud legistas: sicut apud logicos cause inducētes argumentū sunt argumētū.in prin.d.ti.nu.20.fo.4.
Actio an tollatur ipso iure an ope exceptionis cuius effectus sit.in.ℌ.in bone fidei.nu.2.fo.97.
Actio surrogata an ⁊ quando accipiat naturam ⁊ assumat sibi omnes illas qualitates illius actionis in cuius locum surrogetur.in.ℌ.actionum.nu.15.fo.82.⁊ in.ℌ.fuerat.nu.4.⁊ nu.6.fo.90.
Actio olim an erat aliud q̄ sit hodie.in prin.d.ti.nu.24.fo.4.
Actio an sit hodie vulgaris formula:⁊ quare dicebatur vulgaris formula.in prin.d.ti.nu.27.fo.4.
Actiōes ⁊ interdicta an differāt hodie. in p̄nc.d.ti.nu.29.⁊ nu.30.fo.4.
Actio est ius.in prin.d.ti.nu.33.fo.4.
Actiones an ⁊ que transeant ad heredes.in prin.d.ti.nu.34.fo.4.
Actiones an sint de iure ciuili vel de iure gentiū:⁊ queutilitas insurgat ex huius articuli inuestigatione.in prin.di.tit.nu.35.⁊ nu.39.fo.4.
Actio defendens ex cōtractu iurisgentium per iurisconsultum ciuilis appellatur.in prin.d.ti.nu. 40.⁊ nu.48.fo.4.
Actionis appellatione an officium iudicis comprehendi possit:⁊ quid in statutis.in prin.d.ti.nu.55.⁊ nu.57.fo.5.
Actiones sicut coram iudice proponende sunt:ita etiam ⁊ coram arbitris.in.ℌ.omnium.nu.17.⁊ quid coram arbitratore.ibi.nu.18.fo.8.
Actio nondum nata nunq̄ prescribitur.in.ℌ.quedam.nu. 42.fo.72.
Actio efficax vnde oriatur.in.ℌ.in personam.nu. 3.fo. 42.
Actiones quibus vires sunt ademptę non sunt vllius vtilitatis:⁊ sic nō in legibus inserende.in.ℌ.in personam.nu.18.fo.co.
Actiones ab origine cōtrarie si ad eūdē effectū tendant an simul concurrere possint.in.ℌ.sed iste.nu.61.fo.21.⁊ nu.71.fo.co.
Actio natiua q̄ vicak:⁊ q̄ datiua.in.ℌ.rursus.nu.79.fo.28.⁊ an actor reo catorie sint natiue vel datiue.in.ℌ.ite si qs.d.j.nu.106.⁊ nu.112.fo.34.
Actionis nomen an hodie in libello necessario exprimēdum sit. in. d.ℌ. omnium.nu.195.fo.144.in.ℌ.sed iste.nu.69.fo.21.
Actio tas realis q̄ personalis an hic definiak. in prin. d.ti.nu.104.fo.6.
Actiones reales quare dicantur.in.d.ℌ.omnium.nu.3.fo.8.
Actio realis nullā presupponit obligationē.in.ℌ.preterea.nu.22.fo.102.
Actio realis est vniformis ⁊ eiusdē nature a quōcunq; Jctu habuit originē actio vo personalis nō est diuerse nature: vt ibi.i.d.ℌ.oim.nu.12.⁊.f.12.
Actiones miste que ⁊ quare dicātur miste. in.d.ℌ.omnium.nu.ℌ.fo.8.⁊ nu.27.fo.9.⁊ in.ℌ.quedā.nu.1.⁊ seq.fo.70.⁊ nu.12.⁊ nu.14.cum quatuor seq.fo. 71.⁊ an faciant speciē de per se.in.d.ℌ.omniū.nu.27.fo.9.
Actiones miste ⁊ actiones personales in rem scripte qualiter differant. in.ℌ.quedam.nu.19.fo.71.
Actiones personales que ⁊ quare dicantur personales.in. ℌ. omnium. nu.1.⁊ seq.fo.8.
Actiones personales in rem scripte an sint cōtinuo personales ex quadam equitate: an vero ex propria natura ipsarum actionum contra quoscunq; possidentes concedantur.in.ℌ.quedam.nu.20.fo.71.
Actionibus personalibus minori tempore.xxx. an. non prescribitur.in ℌ.fuerat.nu.22.fo.91.
Actio personalis illa dicitur que causam vel originem habet a contractu vel quasi: a delicto vel quasi.in.ℌ.omnium.nu.49. ⁊ vide.j.in ver. actiones reales per discursum.fo.10.
Actiōes personales in rem scripte que dicantur.in.d.ℌ.oium.nu.6.fo.8.
Actiones in rem scripte que dicantur.in.d.ℌ.oium.nu.7.fo.co.
Actio in rem:⁊ actio in rem scriptam qualiter differant.in.d.ℌ.omniū nu.8.fo.8.in.ℌ.quedam.nu.24.fo.71.
Actio in rem cui competat.in.d.ℌ.omnium.nu.58.fo.10.
Actiones descendentes ex statutis ducum marchionum ⁊ episcoporū: an sint ciuiles vel pretorie.in.d.ℌ.sed iste.nu.27.⁊ que vtilitas per hāc cognitionem reddatur.ibidem.nu.28.⁊ nu.37.fo.19.
Actiones pretorie si sint penales anno finiunk: secus vero si sint rei persecutorie.in.d.ℌ.sed iste.nu. 30. ⁊ quid de his que ex statutis ducum comitum ⁊c.descendunt.ibi.nu.33.fo.co.
Actio an sit ciuilis vel ptoria ex qb⁹ cognoscak.in.d.ℌ.ſ3 iste.nu.38.f.20.
Actiones descendentes ex cōtractu vel quasi: ex delicto vel quasi: an earum sint alique pretorie.in.ℌ.sed iste.nu. 40.fo.co.
Actionū pretoriarū an aliqua mista reperiak.in.d.ℌ.sed iste.nu.41.fo.co.
Actio reivendicationis directe ex dominio directo causatur.in.d.ℌ.sed iste.nu.56.fo.20.
Actio rei vendicationis vtilis ex vtili dominio causatur.in.d.ℌ.sed iste. nu.56.fo.co.
Actio confessoria ⁊ negatoria que dicantur ⁊ cui competant.in.ℌ.eque. nu.25.⁊ seq.⁊ nu.34.⁊ seq.fo.15.⁊ nu.55.⁊ seq.fo.17.
Actio confessoria durat.x.an.inter partes presentes.⁊.xx.inter absentes. in.ℌ.eque.nu.37.fo.16.
Actio confessoria an sit inutilis ⁊ supernacua.in.d.ℌ.eque.nume. 36. et nume.38.fo.co.
Actio personalis pro seruitute constituenda an et quanto tempore duret.in.d.ℌ.eque.nu.39.fo.co.
Actiones confessoria ⁊ negatoria an ⁊ quando dentur etiam possidenti.in.d.ℌ.eque.nu.40.fo.16.
Actione confessoria ⁊ negatoria an ⁊ qñ ⁊ qualiter per actorem agitur esse sibi ius edes suas altius tollendi.in.d.ℌ.eque.nu.44.fo.co.
Actiones confessoria ⁊ negatoria quare istis nominibus nuncupentur. in.d.ℌ.eque.nu. 46.fo.co.
Actio confessoria quibus verbis proponatur ⁊ quibus negatoria.in.ℌ. eque.nu. 47.fo.16.
Actio confessoria in rem actio est: sed ratione dominū vel quasi non competit in.ℌ.omnium.nu.59.fo.17.
Actio vtilis confessoria pro seruitute an competatur creditori: et nunquid vsufructuario.in.d.ℌ.eque.nu.51.fo.co.
Actio cōfessoria ⁊ negatoria quare dicank in rem.in.ℌ.eque.nu.54.fo.17.
Actio negatoria an detur contra quemlibet impedientem etiam si seruitutem sibi deberi non pretendat.in.ℌ.eque.nu.57.fo.co.
Actio publiciana quid sit.in.ℌ.sed iste.nu.7.fo.19.
Actio publiciana an in vectigalibus ⁊ alijs predijs que vsucapi nō possunt competat.in.ℌ.sed iste.nu.12.fo.co.
Actio publiciana in quibus rei vendicationi equiparatur. in. d.ℌ. sed iste.nu.15.fo.19.⁊ nu.84.fo.22.
Actio publiciana in casib⁹ in qb⁹ vsucapio pcedere pōt locū h3: ⁊ si cōuertibilia sunt pcedit vsucapio: ergo publiciana cōpetat.in.d.ℌ. sed iste.nu.16.⁊ an pcedat tam negatiue q̄ affirmatiue. ibi. nu.17.fo.19.
Actio publiciana emptori bone fidei competit. in. ℌ. oim. nu.60.fo.10.
Actio publiciana an etiam ad res incorporales detur licet rei vendicatio non:⁊ que sit ratio diuersitatis.in.d.ℌ.sed iste. numero.18.fol.19.
Actio publiciana an⁊ qñ detur cōtra eum qui possidet cum ti.sicut rei vendicatio.in.d.ℌ.sed iste.nu.19. ⁊ quid de aduocatis vidētibus ad-

uersarium publicianam habere procurantibus titulum habere: an talis titulus procuratus eis prosit.ibi.nu.20.fo.19.

Actio publiciana an detur contra possidentem titulo pro herede.in.d. ff.sed iste.nu.22.fo.co.

Actione publiciana licet quis amplius agere non possit contra te ex quo rem quam titulo possidebas alteri vendidisti ⁊ tradidisti: succurretur tamen ei actione in factum ex illo edicto de alie.iu.mu.causa facta.in.ff.sed iste.nu.25.fo.fo.19.

Actio publiciana vt competat quid de necessario requiratur.in.d. ff. ſ3 iste.nu.34.fo.20.

Actio publiciana an⁊ quando competat ecclesie non facta traditione. in.d.ff.sed iste.nu.36.fo.co.⁊ quid de alie.nu.75.fo.22.

Actiõe publiciana cõuẽtus an ⁊ qñ cõuictus de mẽdacio incidat in penam.ff.illud quoq3.in aut.de triẽ.⁊ semiſ.⁊ aut.itẽ ſi poſſeſſor.C. qui po.in pign.ba.⁊ in penam.l.fi.ff.de rei ven.in.ff. sed iste.nu.37.fo.20.

Actio publiciana an ⁊ qñ competat pro rebus furto subtractis:vel per vim ablatis ſicut actio furti ⁊ vi bo.rap.in.d. ff. sed iste.nu.34.fo.co.

Actio publiciana an competebat habenti vtile dominiu3.in.ff. sed iste. nu.54.fo.20.

Actio publiciana ex quasi dño causatur.in.ff. sed iste.nume.56.fo.eod.

Actio publiciana an competat feudatario seu vasallo.in. ff. sed iste.numero.57.fo.co.

Actio publiciana an competat vero ⁊ directo domino.in.ff.sed iste.nu. 59.⁊ nu.64.fo.co.

Actio publiciana propter quem proprie inuenta est.in.d.ff. sed iste. numero.60.folio.21.

Actione publiciana agens an necesse probare habet tradentem nõ dominum.in.d.ff.sed iste.nu.76.fo.22.

Actione publiciana agens an in libello ponere debeat quod bodie dominum esse non credit in.d.ff.sed iste.nu.81.⁊ seq.fo.co.

Actio publiciana an bodie per iura canonica sit sublata vel correcta.in d.ff.sed iste.nu.85.fo.19.⁊ nu.72.fo.21.

Actio publiciana an domino preiudicet:⁊ an ⁊ quando contra ipsum detur.in.d.ff.sed iste.nu.86.fo.23.⁊ nu.144. cum duobus seq.fol.24.

Actio publiciana ſi traditio fiat alicui a nõ domino an contra quemlibet vigore iusiurandi detur.in.ff.item ſi quis.cl.ij.numero.51.fo.50.

Actio publiciana ⁊ rei vendicationis an simul intentari possint. in. ff. sed iste.nu.63.fo.21.

Actio rescissoria quid⁊ quare rescissoria appellatur.in.ff.rursus.nume. 10.⁊ an sit proprium nomen actionis.ibi.nu.11.fol.25. ⁊ nu.77.fo.28.

Actio rescissoria quotupler sit.in.d.ff.rursus.nume.13.⁊ nume.18.fo.25.

Actio institutoria quid ⁊ quare appellatur institutoria ⁊ quid rescissoria que proprie restitutoria appellatur.in.d.ff.rursus.nu.13.⁊ seq.fo.co.

Actio rescissoria que est restitutoria qualiter definiatur.in.d. ff. rursus. numero.15.folio.25.

Actio institutoria ⁊ restitutoria qualiter differant.in.d.ff.rursus.numero.16.fo.eodem.

Actio restitutoria non datur nisi officio iudicis implorato: et quid de institutoria.in.d.ff.rursus.nu.16.fo.co.

Actio rescissoria an natiua seu datiua dicaf.in.d.ff.rursus.nu.78.fo.18.

Actio rescissoria an sit directa vel vtilis.in.d.ff.rursus.numero.81.fo.co.

Actio rescissoria quando competat.in.d.ff.rursus.numero.82. folio co.

Actio rescissoria ⁊ officium iudicis rescindens an simul et semel in eodem libello intentari possint.in.d.ff.rursus.numero.86.folio.29.

Actio rescissoria ex quo durat tantũ anno an per litis conteſt.perpetuetur in.xl.an.ſicut alie actiones.in.ff.penales.nu.112.⁊ num.114.fo.57.

Actiones reuocatorie an locum habeãt vbi legando ⁊ fideicommittendo committetur fraus: an vero cõdictio indebiti vel hypothecaria. in.ff.item ſi quis.cl.j.numero.53.folio.31.⁊ numero.101.folio.34.

Actiones reuocatorie an competant creditoribus ex delicto vel in diem vel sub conditione.in.d.ff.item ſi quis.nu.56.⁊ nu.60. ⁊ an ⁊ quãdo creditoribus futuris.nu.62.⁊ ſeq.⁊ nu.64.fo.31.

Actione reuocatoria an agi possit cõtra eum qui volẽs vltra mare artez cambij exercere timens periculũ maris ſuũ emancipat filiũ: ⁊ ei oia bona ſua donat: ⁊ cum artẽ cambij exercere inceperit oẽs pecunias ⁊ vniuersa bona mobilia perdidit.in.d.ff. item ſi quis. nu.65.fol.32.

Actiones reuocatorie quotuplices sunt.in.d.ff. itẽ ſi quis.nu.97.fol.34.

Actiones reuocatorie an sint mere personales an vero in rem scripte. in.d.ff.item ſi quis.nu.104.fo.co.

Actio reuocatoria an ⁊ quando dicatur oriri ex maleficio:⁊ an ⁊ quãdo ex quaſi contractu. in.d.ff.item ſi quis.nu.105.⁊ an dicatur naſci ex variis figuris causarum.ibi.nu.110.fo.34.

Actio fauiana cui cõpetat.in.ff.item ſi quis.nu.95.⁊ nu.97.⁊ quis eam inuenit.nu.98.fo.co.

Actio quaſi fauiana que ſit⁊ que quaſi calusiana.in.d.ff.item ſi quis. numero.100.fo.co.

Actio calusiana cui cõpetat.in.d.ff.item ſi quis.nu.96. ⁊ ſeq.⁊ nu.102. ⁊ quis eam inuenit:ibi.nu.98.fo.34.

Actio pauliana quare ſic cognominata ſit.in.d.ff.itẽ ſi qs.nu.98.fo.eo.

Actio que oritur ex dolo an ex delicto oriri dicaf.in.d.ff.itez ſi quis.nume.99.fo.34.

Actio ſeruiana q̃ dicaf ⁊ q̃ quaſi ſeruiana ⁊ an quaſi ſeruiana: ⁊ hypothecaria ſint idẽ:⁊ an differãt a ſeruiana.i.ff. itẽ ſeruiana.nu.10.fo.36.

Actio ſeruiana an cõpetat p rebus inquilini ſicut pro rebus colonꝰ:⁊ quid de quaſi ſeruiana.in.ff.item ſeruiana.nu.24.fo.co.

Actio ſeruiana quare ſic dicta ſit.in.d.ff.item ſeruiana.nu.83.fo.38.

Actio ſeruiana ⁊ interdictũ ſaluianũ quare differant.in.d.ff.itẽ ſeruiana.nu.76.fo.38.⁊ nu.90.fo.39.

Actione ſeruiana agẽs quid probare teneatur ad hoc vt in ea obtinere poſſit.in.d.ff.item ſeruiana.nu.89.fo.39.⁊ nu.90.fo.co.

Actio ſeruiana competat.in.d.ff.item ſeruiana.nu.99.fo.40.

Actio ſeruiana eſt actio realis.in.d.ff.item ſeruiana.nu.100.fol.co.⁊ nume.119.fo.41.

Actio ſeruiana ad quid ſit introducta cũ magis vtilius ſit intentãdũ interdictum ſaluianum vt faciunt cauti aduocati.in.d.ff. itẽ ſeruiana.nu.102.fo.40.

Actio ſeruiana ſiue hypotecaria ex vna parte ſine pigneratitia tã directa q̃ ẽtia ex alia quaſi differãt.in.d.ff. itẽ ſeruiana.nu.103.fo.co.

Actione hypotecaria agens quid probare habeat.in.d.ff. item ſeruiana.nu.89.fo.39.

Actio perſonalis ⁊ hypotecaria nunquid poſſunt ſimul ⁊ ſemel in eodem libello intentari.in.d.ff.item ſeruiana.nu.132.fo. 41.

Actio hypotecaria an dicatur realis cui ⁊ qñ cõpetat.in.ff. itez ſi quis. nu.103.fo.34.

Actio hypotecaria creditori pro pignore cõpetit.in.ff.oĩm.nu.58.fo. 10.

Actio de cõſti.pe. vt locũ habeat quid opus ſit.in.ff.in perſonaz.nu.21. ⁊ nu.24.fo.42.⁊.43.

Actio de conſti.an cõpetat qñ conſtitutum ſieret per ſtipulationem. in d.ff.in perſonam.nu.24.fo.43.

Actio de cõſti.an ⁊ qñ neceſſaria ſit.in.d.ff. in perſonam.nu.45.fo.44.

Actio quare ſpeciale ſit in cõſtituto vt ni eo ex pacto nudo oriaf.in.d. ff.in perſonam.nu.46.⁊ nu.ſeq.fo.co.

Actio de conſti.pec.an ita competat ad penam nudo pacto p̃miſſam ſicut ad ſortem principalem.in.d.ff.in perſonam.nu.56.fo.co.

Actio an bodie ex pacto nudo de donando oriaf:an vero cõdictio ex lege propter pactum.in.d.ff.in perſonam.nu.57.fo.co.

Actio iz ex pacto nudo de iure ciuili nõ oriaf:an tñ illa naturalis obligatio inſurgẽs ex pacto nudo executionẽ habere debeat ſine actione ex lato iudicis officio.in.d.ff.in perſonam.nu.73.fo.45.

Actio ex pacto nudo de iure cõi nõ orif.in.d.ff.in pſonaz.nu.ſ. ⁊ qd de geminato. nu.6.fo.41.⁊ nu.47.fo.41.⁊ nu.68.cum.iiij.ſeq.fo.44.

Actiones de peculio de in rẽ verſo q̃ iuſſu inſtitoria tributoria exercitoria an ſint proprie actiones an vero adiectiões ſeu qualitates.in.ff. oĩm.nu.57.fol.10.⁊ in.ff.actiones.nu.26.⁊ cuius vtilitatis ſit iſta indagatio.ibi.nu.27.fo.46.

Actio de peculio an ſint in rem vel in perſonã.in.d.ff.actiones.nu.28. fo.co.⁊ in.ff.omnium.nu.53. ⁊ an in conſtitutum deduci poſſit:ibi. nu.56.fo.10.

Actio de peculio ex qua obligatione oriaf an ex naturali ⁊ ciuili ſimul an ex ciuili tñ:an ex neutra.in.d.ff.actiones.nu.29.fo.46.⁊ nunqd ſit natiua vel datiua.ibi.nu.30.fo.co.

Actio que competit contra filium ⁊ que datur contra patrem an ſint eedem numero:an vero ſint due vna que contra patrem competat ⁊ alia contra filium.in.d.ff.actiones.nu.31.fo.46.

Actio de peculio mortuo filio contra patrem annalis eſt.in. d.ff. actiones.nume.42.fo.co.

Actione de in rem verſo ⁊ quod iuſſu contra patrem filio mortuo perpetue ſunt.in.d.ff.actiones.nu.42.fo.co.

Actionis exercitorie materia vbi tractatur.in.ff.actiones.nu.45.fol.47.

Actione exercitoria vt dominus nauis pro pecunia eius exercitori mutuata in refectione nauis conueniri poſſit quot requirantur.in.d.ff. actiones.nu.45.fo.co.

Actio de peculio ⁊ actio exercitoria qualiter differant. in. ff. actiones. numero.47.folio.47.

Actionis inſtitorie materia vbi tractaf.in.d.ff.actiões.nu.48.fo.co.⁊ an oia ſtatuta in exercitoria locum habeãt in inſtitoria. ibi.nu.51.fo.co.

Actio de peculio ⁊ inſtitoria qualr differãt. in.d.ff.actiões.nu.53.fo.co.

Actionis tributorie materia vbi tractatur. in.d.ff.actiones.nu.55.fo.co.

Actio tributoria quare ſic appellatur.in.d.ff.actiones.nume.57.fol. 47.

Actiones de peculio ⁊ tributoria qualiter differant.in.d.ff.actiones.numero.58.⁊ ſeq.fo.co.

Actio tributoria ⁊ actio exercitoria qualiter differant.in.d.ff. actiones. numero.60.fo.co.

Actio ex iuramento ſi iuratũ ſit aliqd deberi aduerſario deferẽte cõpetit:⁊ in ea ſolũ an ſit iuratum querit.in.ff. itẽ ſi quis.cl.ij.nu.1.fo.48.

Actio quando iuramentum eſt preſtitum ſuper aliquo certo:⁊ ſpecifica to contractu an dicatur naſci ex illo contractu : ⁊ quid quando ſit preſtitum informiter.in.d.ff.item ſi quis.nu.34. ⁊ ſeq. ⁊ quid ſi deferatur in reali an tunc ſit datiua:⁊ quid ſi in perſonali an tunc ſit natiua.ibidem.nume.36.⁊ ſeq.fo.49.

Actio ex iuramento nudo an iuranti competat:¶ nūquid aduersario contra quem fit iuratum.in.d.ff.item si quis.nu.32.fo.co.

Actio vtilis in rem qualiter in reali cōpetat.in.d.ff. itē si quis.nu.42.¶ qualiter in personali.nu.43.¶ quare in reali cōpetat etiā nō allegata causa:¶ secus sit in personali.nu.44.fo.49.

Actio que oriat qū in personali iurat formiter:¶ fic cū causa ¶ que qū in reali.in.d.ff.itē si quis.nu.43.¶ q̄ sit ratio diuersitatis q̄ in psonali nō cōpetit nisi actio vtilis ex cōtractu ¶ in reali vtraq; ¶ vtilis in rem ¶ actione in factū.ibi.nu.45.¶.ñ.seq.fo.50.

Actio si statutū vel cōsuetudo formiter disponet an ex eo cōtractu vel ex ea cā sup qua formiter disponit locū habeat:¶ quid si informiter disponeret actio daretur.in.d.ff.item si quis.nu.48.¶ seq.fo.co.

Actio an ex iuramēto taxationis expēsarū vel ex iuramēto in litē oriatur.in.d.ff.item si quis.nu.50.fo.50.¶ in.ff.preterea.nu.23.fo.101.

Actio si in delatiōe iuramēti nō iurēt q̄ pars dicit esse cōtēta cōsciētie ¶ fidei alteri⁹ credere:¶ ita credit an ¶ qū oriat ita q̄ agi ¶ recipi poterit sicut inratū esset.in.d.ff.itē si quis.nu.52.cum.iñ.seq.fo.co.

Actionū penaliū quot sunt species.in.ff.penales.nu.1.cū.ñ.seq.fo.51.

Actio in factū descēdens ex edicto de calūniatoribus an post annū sit penalis tm̄ ex parte actoris ¶ rei persecutoria ex parte rei cōuenti:¶ qd intra annū an sit penalis ex parte vtriusq; tam actoris q̄ rei. in d.ff.penales.nu.4.fo.53.¶ in.ff.omnes.nu.9.fo.74.

Actiones penales ex parte vtriusq; ſ.actoris ¶ rei que sint.¶ que ex parte rei conuenti tantum ¶ rei persecutorie ex parte actoris.in.d.ff.penales.nu.5.¶ seq.fo.53.

Actio penalis pretoria contra quos detur.in.d.ff.penales.nu.11.fo.co.

Actiones penales an sint actio ex empto ¶ cetere bone fidei in quibus iuratur in litem.ff.sequens.nu.4.fo.64.

Actiones penales nō pretorie sed ciuiles an sint annales an vero perpetue.in.d.ff.penales.nu.19.fo.53.

Actio in factū ex edicto ne quis eū:¶ quare dicat esse mere penalis ex parte vtriusq;:alia vero in factū ex edicto de eo p quē factū erit penalis tantum ex parte rei conuenti.in.ff.penales.nu.92.¶ cuius vtilitatis ¶ effectus sit inuestigatio ista.ibi.nu.93.fo.56.

Actio penalis an ¶ quando ad vindictam dari dicatur.in.ff.penales.nu.95.fo.co.

Actione penali qū plures tenētur an ¶ qū vno solutē ceteri liberētur.in.ff.penales.nu.21.fo.53.

Actione populari agens post li.contest. pro creditore haberi presupponitur.in.ff.penales.nu.40.fo.54.

Actio in factum ex edicto ne quis eum.quod pro sola cōtumelia datur etiam vbi quis nullum damnum passus est.in.ff.penales. nume.97.¶ nunquid in ea iuratur in litem vltra rei veritatem:¶ an detur etiā illi qui per calumniam in ius vocasset.ibi.nu.98.fo.56.

Actionis perpetuatio an fiat per solam cōuentionem:an vero per litis contest.et qualiter differat ab interruptione prescriptionis.in. ff. penales.nu.110.¶ seq.fo.57.et nu.118.fo. co. et quis si litis contestatio sit nulla indifferenter. ibidem. nu. 131. et que litis contest.fit que perpetuationem actionis inducat.ibidem.nu.134.fo.57.

Actionis perpetuatio an semper extendatur ad.xl.an. cuiuscunq; temporis sit prima actio siue annalis siue decennalis siue.xx.siue.xxx.an. in.d.ff.penales.nu.112.fo.co.

Actionis perpetuatio an inducatur per actionē per modum exceptionis in iudicio propositam.in.d.ff.penales.nu.133.fo.co.

Actiones preiudiciales quare et an et quando quot modis dicantur preiudiciales.in.ff.preiudiciales.nu.1.¶ seq.¶ nu.4.fo.58.et num.13.et duobus seq.fo.co.et nu.38.et seq.fo.60.

Actiones preiudiciales directas et contrarias an sit dare in.d.ff.preiudiciales.nu.15.fo.co.

Actiones vtiles et directe differunt et distinguūtur tanq̄ species oppofite.in.ff.preindiciales.nu.43.fo.co.

Actio directa preiudicialis quod liberis personis nō competat est notorie falsum.in.d.ff.preiudiciales.nu. 44.fo.co.

Actio vtilis preiudicialis contra quos competat.in.d.ff. preiudiciales. nu.45.cum.ñ.seq.et nu.52.fo.61.

Actio preiudicialis an reperiatur per quam quis aliquam in vxorem vel vxor aliquem in virum vendicet.in.ff.preiudiciales.nu.46.fo.60.

Actiones reales vendicationes appellantur : personales vero abusiue condictiones dicuntur.in.ff.fic itaq; nu.1.fo.61.

Actio personalis domino non competit pro re sua ad dandum eam sibi nisi contra furem odio furis. in.d.ff.fic itaq; nu.1.et nu.6.fo.62. et nu.33.et seq.fo.co.

Actiones reales quo nomine appellentur et quo personales. in.d. ff. fic itaq; nu.8.et vide.ſ.co.in prin.per discursum.fo.co.

Actio in duplum an et quando et in quibus casibus in deposito cōtra regularem naturam ipsius detur.in.ff.sequens.nu.5.et seq.fo.64.

Actio pro socio ad quos effectus detur.in.d.ff.sequens.nu.37.et cum sit generalis an et quando intentatur.ibi.nu.38.¶ seq.fo.65.

Actio.l.Aquilie contra negantem competit ad duplum.in ver. ex maleficijs.nu. 9.fo.66.

Actiōis.l.aqlie que capita sint in vsu.remissiue in. d. ver. nu.94.fo.70.

Actio directa.l.aquilie quo casu def.remissiue in.d.ver.nume. 95.¶ an emphyteote ¶ feudatario competat.in.d.ver. ibi. numero.97.fo.co.

Actio.l.aquil.agi dz si dānus datū pōt ad pristinū statū reduci:als agi dz simpliciter ad dānū ¶ interesse ¶ qualiter.in.d.ver.nu.101.fo.co.

Actione vi bo.rap. agēs si ꝓbata violentia introitus domus sue asserit violenter iurantem abstulisse ¶ exportasse plures res:an propter difficultatem probationū stabit iuramēto suo de quantitate rerū subtractarum ¶ earum valore ¶ qū.in.d.ver. ex maleficijs. nu.90.fo.69.

Actione vi bo.rap.vt qs teneat an requirat violētia cū armis.in.d.ver. nu.88.fo.69.¶ contra quos talis actio def.in.ff.sed iste.nu.43.fo.co.

Actione fur.agens iuramento an stabit de rebus furto subtractis.in.d. ver.nu.91.¶ contra quos talis actio detur in. ff. sed iste.nu.43.fo.co.

Actio in factum de pauperie an ¶ quando locum habeat. remissiue in ver.ex maleficijs.nu.93.fo.70.

Actio de pastu pecoris an¶ qū locū habeat.remissiue i.d.ff.nu.93.fo.co.

Actio fa.erc.ad quid ¶ inter quos competat.in.ff.queda3.nu.1.¶ nu.4.¶ quid de vtili ¶ quid de directa:¶ an vni vtilis ¶ alijs directa competat.ibi.nu.5.fo.70.

Actio fami.erc.quare dicatur mista.in.d.ff.quedā.nu.14.¶ nu.18.fo.71.

Actio fa.erc.cum sit mista vel saltē habeat naturā mistam : an quantū ad prescrip.attendatur q̄ sit personalis ¶ vt in alijs psonalibus non prescribatur minori tempore.xxx.an.in.d.ff.nu.25.¶ nu.29.fo.co.

Actio fami.erc.an ¶ quando oriatur.in.d.ff.nu.41.fo.72.

Actio fa.erc.vt cōpetat necessario quid requirat.in.d.ff.nu.46.¶ ad qd competat:¶ an veniant fructus:¶ an nomina debitoꝝ.ibi.nu.47.an veniant iurisdictiones:¶ an iurapatronatus: an feuda:¶ an homagia.remissiue ibi.nu.48.¶ an veniat euictio puta quia portio vni ex coheredibus assignata fuerit ab eo euicta.ibi.nu.50.fo.72.

Actione fa.ercīſ. an si semel actum sit iterum pro rebus non diuisis agi possit.in.d.ff.nu.48.fo.co.

Actio pet.here.quare pluries intentari possit: ¶ actio fami. ercisc. non cum vtrunq; iudicium sit vniuersale.in.d.ff.nu.49.fo.co.

Actiones fa.ercisc.¶ communi diui. nascuntur ex quasi contractu cōis nature actioni societatis accedat.in.ff.actionum.nu.76.fo.84.

Actiones fa.ercisc.¶ communi diui.an sint stricti iuris an bone fidei. in d.ff.actionum.nu.73.¶ quare dicantur bone fidei.ibi.nu.78.fo.co.

Actio cōmuni diui. ad quid competat.in.ff.quedā.nu.1.¶ nu.6.fo.70.

Actio cōi diui.quibus cōpetat ¶ in quib⁹.in.d.ff.quedā.nu.53.¶ an persone ecclesiastice pro rebus quas ecc. cōes habet cū alio.ibi.nu.53.¶ an canonico noie prebende sue cōtra canonicū vel etiā 2tra aliū.ibi. nu.54.¶ an ei qui non possidet¶ negatur socius.ibi.nu.55.¶ an pluribus vasallis:ita q̄ inter eos hac actione agere possint.ibi.nu.57.¶ an in ea veniant iura ¶ iurisdictio cōmunis pluribus. ibi. nu.56.fo.72.

Actione finium reg.an agere possit qui non possidet licet dominus. in ff.quedam.nu.23.fo.71.

Actioni finium reg.an prescribatur prescriptione.xxx.an.in.ff.quedam. nume.39.fo.co.

Actio finium reg.an sit natiua vel datiua.in.d.ff.nu.70.¶ quid in ea veniat.ibidem.nu.74.¶ de ipsius iudicij forma: ¶ qualiter iudex in ea procedere habeat.ibidem.nu.75. ¶ nunquid procedere possit ad sententiam diffinitiuam lit. non contest.¶ an si vult ire vel mittere agrimensorem habeat statuere terminum partibus vt sint tali die ¶ hora cum talibus magistris.ibidem.nu.76.¶ seq.fo.73.

Actio finium reg.an competat ratione solius proprietatis.in.d.ff. quedam.nu.71.fo.co.

Actio finium reg.an sit stricti iuris.in.ff.actionum.nu.73.fo.83.

Actio finium reg.vnde nascatur.in.ff.actionum.nu.76.¶ seq.fo.86.

Actiones ex quo extendunt a simplo vsq; ad quadruplū an vltra quadruplū extēdi possint:¶ qd in pena legati:¶ qd in conuētionali: ¶ in simplū qb⁹ actionib⁹ agit:¶ qb⁹ in duplū:¶ qbus in triplū:¶ qb⁹ in quadruplū.in.ff.oēs.nu.1.¶ seq.fo.73.¶ nu.8.¶ nu.10.cū.iñ.seq.fo.74.

Actio serui corrupti ꝓpter quas causas cōpetat: ¶ quibus psonis : ¶ 5 quas.in.ff.oēs.nu.6.fo.74.et an in ea sit locus purgatiōi sicut in act. qō me.cau.¶ an de natura sui cōpetat ad duplū.ibi.nu.20. et an hec actio def patri pro filio vel filia corruptis:¶ que an vtilis vel directa detur marito ꝓ vxore corrupta.ibi.nu.21. ¶ seq.¶ an cōpetat ipsimet corrupto cōtra corrūpentes eum.ibi.nu.23. ¶ an detur patri qui cū3 haberet filiā formosam ¶ bonis moribus ornatā adeo q̄ bene collocasset cum.ccc.lib.¶ aliquis eam corrupit ita q̄ oportet patrē3 expendere mille lib.¶ amplius pro ea maritanda.ibi.nu.24.fo.75.

Actioni quod me.can.an prescribatur.in ver.quadrupli.nu. 50.¶ quid in ea veniat.remissiue ibi.nu.49.¶ nu.53.fo.79.

Actio quod me.cau.q̄tuncunq; sit stricti iuris tamen arbitraria est:¶ an in ea iuratur in litem ¶ quando.in ver.quadrupli.nu.50.¶ seq. ¶ qualiter in ea quadruplatur.ibi.nu.52.fo.co.

Actione quod met. cau. agens an debeat pretium offerre ¶ alia que recepit in ver.quadrupli.nu.54.fo.co.

Actio qō me.cau.descendēs ex edicto pretoris ad rescissionē ℈ctus an ¶ qū ¶ p quē metū cōpetat.in.d.ver.quadrupli.nu. 54.et qd si q̄ vult

rescindere contractum non iure actionis sed officio iudicis qui metus sufficiat.ibi.nu.56.fo.79.ꝛ an sole mine sint sufficientes ad actionem quod metus causa causandum.ibi.nu.60.fo.eo.
Actio quod me. cau. an proponi debeat ad rescindendum contractus qui fiunt quotidie cum dñis terrarū.in ver. quadrupli.nu.70.fo.eo.
Actio quod me.cau.intra annum datur ad quadruplum post annum ad simplum in ver.quadrupli.nu.74.fo.79.
Actio in factum ex edicto de calumniatoribus datur in quadruplum intra annum vtilē:ꝛ post annum in simplū tantum: et contra quos detur ꝛ quibus cōpetat.in ver.quadrupli.nu.79.ꝛ seq.ꝛ nu.82.ꝛ seq.ꝛ nu.86.ꝛ an et qñ locū habeat hec actio. et de eius materia. ibi.nu.84.ꝛ seq.fo.80.ꝛ an illud quadruplū sit totū pena:an vero in ea cōtineatur simplū.ibi.nu.86.ꝛ vide in.§.actionū penalium.ver.ꝫ.fo.8ᵛ.
Actiones bone fidei que sint.in.§.actionum.nu.1.fo.eo.
Actionum quedam sunt bone fidei ꝛ quedam stricti iuris.in.§.actionum.nu.2.fo.eo.
Actionis stricti iuris an aliqua sit que naturam bone fidei habeat: et que sint:ꝛ quid de act.ex testamēto.in.d.§.nu.5.et nu.7.ꝛ nu.13.fo.81.
Actiones bone fidei nō sunt arbitrarie propter locum seu respectu loci. secus est in act.stricti iuris.in.d.§.nu.10.fo.eo.ꝛ quare non dicant arbitrarie.in.§.preterea.nu.19.ꝛ seq.fo.101.et quo respectu actiones oēs stricti iuris arbitrarie dici possint.ibi.nume.37.fo.98.ꝛ qualiter ille qne ad restitutionē cōpetūt sint semper arbitrarie. ibi.nu.15.fo.102.
Actio ex testamento an sit arbitraria propter locum. in.d.§.nu.11.fo.8ᵛ.
Actio ex testamento est stricti iuris.in.d.§.nu.13.fo.eo.
Actio que competit ex donatione causa mortis est stricti iuris:ꝛ an habeat naturam bone fidei.in.d.§.nu.14.fo.81.
Actio protutele an sit stricti iuris ꝛ naturam bone fidei habeat.in.d.§.nu.15.fo.eo.ꝛ cui competat directa ꝛ cui contraria.ibid.nu.70.fo.83.
Actiones bone fidei quot sint.in.d.§.nu.16.fo.81.
Acttones bone fidei que enumerantur.in.d.§.actionum. quare magis sint bone fidei q̄ alie.in.d.§.nu.17.fo.eo.
Actio oneris aduersi an sit bone fidei an stricti iuris ꝛ cui competat:ꝛ an sit proprium nomen actionis.in.d.§.nu.19. et seq. et an hodie locum habeat.ibi.nu.21.fo.eo.
Actio prescriptis verbis an sit bone fidei:et in quibus casibus: ꝛ quare in his casibus magis q̄ in alijs.in.d.§.nu.22.ꝛ seq.fo.eo.
Actio prescriptis verbis que oritur ex pacto incōtinenti apposito iurta contractum an sit stricti iuris:et quando bone fidei.in.d.§.nu. 91. et nu.93.ꝛ seq.fo.84.
Actio prescriptis verbis ex quibus contractibus detur et competat: et ex quibus non:sed actio de dolo.in.d.§.nu.96.ꝛ seq.fo.eo.
Actio prescriptis verbis quare dicatur.in.d.§.nu.126.fo.85.
Actio p̄scriptis verbis an agatur vbi aliqua res simpliciter locata esset nō expressa certa quātitate quo casu merces ex cōsuetudine prestāt. in.d.§.nu.191.ꝛ quid si posui libū meū vēdendū penes aliquē stationariū siue bidellū:nec expresse dictū sit de mercede que dari d3 ipsi stationario.ibi.nu.192.fo.87.
Actiōes pos.here.pe.ꝛ fideicō.her.pe.an dicanť bone fidei an stricti iuris.in.d.§.nu.27.fo.81.
Actiōes bone fidei ꝛ stricti iuris qualiterꝛ in quib⁹ differāt.in.d.§.nu. 62.cum quatuor seq.fo.83.
Actiōes tutele depositi mādati ꝛ similes nedū directo sed etiā ꝯtrarie bone fidei sunt.in.d.§.nu.69.ꝛ nu.71.fo.eo.
Actio si sit appositū pactū incōtinēti iurta cōtractū bone fidei quo casu actio ex illo cōtractu informať ꝛ extēdit vt etiā cōpetat ad id qō est dictū in pacto:an taliter informata sit bone fidei an stricti iuris. in.d.§.nu.95.ꝛ seq.fo.84.
Actio bone fidei informata q̄uis sui natura sit bone fidei ꝓpter informationem erit stricti iuris.in.d.§.nu.97.fo.eo.
Actio in factū an ꝛ qñ sit eadē q⁹ actio prescriptis verbis:qñ non.in.d.§.actionum.nu.125.cum tribus seq.ꝛ nu.131.fo.85.
Actio in factum quare dicatur.in.d.§.nu.126.fo.eo.
Actionum in factū genera quod sunt.in.d.§.nu.127.ꝛ nu.129.fo.eo.
Actio in factū q̄ dať loco actiōis p̄scr.ver.p estimatiōe vel permutatione an sit bone fidei vel stricti iuris.in.d.§.nu.130.ꝛ seq.fo.eo.
Actio in factū cōpetit aduocato ꝫ cliētulū ꝛ medico ꝯra infirmum ꝛ doctori contra scholarem.in.d.§.nu.193.fo.87.
Actio in factū subsidiaria cōtra quem competat.in.d.§.nu.204.fo.eo.
Actio in factum ab interesse cōtra quem detur.in.d.§.nu.205.fo.eo.
Actio in factū quo casu dať parti cōtra iudicē iustitiam administrare negligentem.in.§.preterea.nu.11.fo.101.
Actio in factum an oriatur ex sententia lata super inepto libello.in.§. omnium.nu.67.fo.14.
Actio in factum ex illo edicto de alie.in.nu. cau. fa. datur contra vendentem rem quam titulo possidebat ex quo actione publiciana contra eum nec contra emptorem agi potest.in.§.sed iste.nu.25.fo.19.
Actio in factum contra patrem vel patronū intentari potest: ꝛ quibus verbis ꝛ qualiter temperetur vt non infamet.in princ.ti.nu.22.fo.4.
Actio in factū que cōtra publicanū dať an sit arbitraria.in.§.preterea. nu.30.fo.102.
Actio pe.here.an sit boni fidei an stricti iuris: ꝛ quare magis dubitať de hac q̄ de alijs.in.d.§.actionū.nu.24.fo.82.
Actio pe.here.13 sit realis an ōtum ad prescriptionē sequatur naturā personalium non.x.vel.xx.sed tñ.xxx.an prescribatur.in.§.quedam. nu.26.ꝛ seq.fo.71.ꝛ nu.43.fo.72.
Actio pe.here.nō datur contra eum qui titulo possidet.in.d.§.quedā. nu.27.fo.71.ꝛ in.§.actionū.nu.128.cum.in.seq.fo.85.
Actio pet.here. directa cui competat.ꝛ an ꝫ titulo possidētem.in.d.§. actionum.nu.209.cū duobus seq.fo.87.ꝛ in nu.216.cū duobus seq. fo.88.ꝛ in.§.sed iste.nu.2 .fo.19.ꝛ an cōpetat cōtra possidētē ti.putatino.ibi.nu.222.ꝛ an cōpetat filio in legitima instituto.ibi.n.216. ꝛ nu.217.fo.89.
Actione pet.here.an ꝛ quando debitor hereditatis conueniri possit. in d.§.actionum.nn.228.fo.eo.
Actione pet.here.conuentus an isto iudicio pendente sine licentia iudicis aliquid alienare possit.in.d.§.nu.231.fo.eo.
Actio pe.here.pro quibus rebus cōpetat ꝛ que in ea veniant.in.d.§.nu. 232.ꝛ nūquid feudum ꝛ emphyteosis veniant in pe.here.ibi. nume. 234.ꝛ an veniant fructus.ibi.nu.234.ꝛ quid de perceptis ꝛ percipiēdis ꝛ qui percipi potuerunt.ibi.nu. 235. ꝛ an veniant pensiones bonesto modo ꝛ etiam inhonesto percepte.ibi.nu.234.fo.89.
Actio pe.her.postq̄ heres semel possessionē rerum hereditariarū adeptus sit amplius in futurū intentari non potest.in.d.§.nu.238.fo.eo.
Actio pe.here.ꝛ actio rei vend. an simul et semel in eo.libello cumulari ꝛ simul ꝛ semel intentari possint.in.d.§.nn.244.fo.eo.
Actio ex locato ꝛ cōditionato bonefi. sunt.in.d.§.actionū.nu.19.fo.82.
Actio ex locato ad quid competat.in.d.§.nu.181.fo.87.
Actio ex conducto ad quid competat.in.d.§.nu.193.fo.eo.
Actio rei vxorie transfusa in actione ex stipulatu dat ei propriā naturā bone fidei licet alias sit stricti iuris.in.d.§.actionū.nu.26.fo.82.
Actio rei vxorie quare potiꝰ appellatur q̄ actio rei maritalis.in.§. fuerat.nu.1.fo.90.
Actione ex empto ad quid agi possit.in.d.§.actionum.nu.145.cum.vij. seq.ꝛ ad quid actione ex vendito.ibi.nn.176.fo.86.
Actio neg.gest.directa ꝛ contraria quibus ꝛ contra quos competat et quibus non.in.d.§.actionum.nu.195.ꝛ nu. 97.cum seq.fo.87.
Actio pignoratitia tam directa q̄ cōtraria:ꝛ actio hypothecaria qualiter differant.in.§.actionum.nu.208.fo.eo.
Actio pro dote repetēda que antiquitus competebat ꝛ que hodie competat.in.§.fuerat.nu.1.fo.90.
Actio de dote est communis patris ꝛ filij.in.§.fuerat.nu.54.fo.91.
Actio de dote si moriet an in actione nouante intelligātur repetita priuilegia huius actionis de dote nonate.in.d.§.fuerat.nu.124.fo.96.
Actio de dote an ꝛ quando testatur an tempore cōtracti matrimonij an demum sol.mat.in.d.§.fuerat.nu.128.fo.eo.
Actio de dote an sit de iuregentium.in prin.ti.nu.47.fo.5.
Actio ex stipulatu p dote q̄ hodie p dote repetēda cōpetit an sit bone fidei ꝛ priuilegiata.in.d.§.fuerat.nu.1.fo.90.ꝛ nu.11.ꝛ nu.14.ꝛ qd si cōpetat extraneo.ibi.nu.15.ꝛ an in ea currant vsure. ibi. nu.16.fo.91.
Actio ex stipulatu pro dote an si expresse nō interponatur tacite a iure presumatur.in.d.§.fuerat.nu.29.fo.91.
Actio ex stipulatu pro dote an competat siue dos fuerit incerta siue certa.in.d.§.fuerat.nu.51.fo.eo.
Actio ex stipulatu pro dote an competat patri mulieris siue fuerit interposita stipulatio siue non:ꝛ quid in alijs eam dotātibus. in. d.§. fuerat.nu.52.fo.eodem.
Actio ex stipulatu ficta vel presumpta an sit vtilis an directa. in.d.§.fuerat.nu.64.fo.93.
Actio ex stipulatu pro dote an sit arbitraria.in.§. preterea. nume. 31. et numero.33.folio.102.
Actio arbitraria que dicatur.in.§.preterea.nu.1.fo.101.
Actiones arbitrarie ꝛ actiones bone fidei in quibus differant.in.§.fuerat.nu.1.fo.90.
Actiones arbitrarie quare ꝛ vnde dicantur.in.d.§.preterea.nu.3.fo.101. ꝛ nu.21.fo.102.
Actiones arbitrarie an sit proprium nomen actionū:an vero adiectiones seu qualitates actionum.in.d.§.preterea.nu.4.fo.101.
Actiones arbitrarie que ex mero iud.off. pendēt sunt tam in rem q̄ in personam:ꝛ in eis permittitur iudici condemnare prout estimauerit negotium de quo agitur.in.d.§.preterea.nu.5.ꝛ nu.7.fo.eo.
Actiōes arbitrarie an sint bone fidei an stricti iuris.in.d.§.preterea.nu. 19.fo.eo.ꝛ nu.31.ꝛ nu.38.ꝛ nu.40.fo.102.ꝛ hoc scire cuius effectus et vtilitatis sit.ibi.nu.21.fo.102.
Actio omnis de mundo in qua res fin preceptum iudicis nō restituitur arbitraria dicitur vt inde⁊ potestatē habeat deferendi iuramentum in litem ꝛ fin illud condemnandi.in.§.preterea.nu.13.fo.101.
Actiones arbitrarie vt dicanť an sit hoc necessarius q⁹ due ferank fiise. in.§.preterea.nu.30.ꝛ nu.31.ꝛ an sint diffinitiue.ibi.nu.35.ꝛ an fiant due instātie:ꝛ an erit necesse offerre duos libellos.ibi.nu.36.fo.102.

Actio noxalis pro damno dato a seruo an sit arbitraria.in.§. preterea. nume.37.fo.co.

Actio noxalis quare locum nō habeat in delictis filiīfa.sicut seruorum. in.d.§.preterea.nu.36.ꝛ nn.64.fo.103.

Actio noxalis in quibus delictis locum habeat.in.d.§.nu.65.ꝛ quādo dominus noxaliter tantum pro delicto serui teneatur: ꝛ quid si dominus fuerit sciens seruum delinquere.ibi.nu.66.fo.co.

Actione noxali agens contra dominū pro damno vel delicto serui qualiter petere debeat.in.d.§.preterea.nu.67.fo.co.

Actio ad exhibēdū vt preparatoria aliarū actionū realiū ad qd ꝛ cui ꝛ ꝑ quē cōpetat.in.§.pterea.nu.41.ꝛ nu.44.ꝛ nn. 47.ꝛ agēs hac actione qbus tp;b⁹ interesse debeat.ibi.nu.45. ꝛ qualr ptēdēs aliquo mō sua interesse rē exhiberi ꝓbare habeat tale interesse.ibi.nu.46.ꝛ qualiter in ea ꝓcedaf:ꝛ quales ꝓbationes regranf.remissime.ibi.nu.51. ꝛ sc.fo.103.ꝛ nu.54.ꝛ an hoc iudiciū actiōis ad exhibēdū sit summariuꝫ.ibi.nu.55.ꝛ an exceptiōes que altiorē indaginē requirāt admittantur.ibi.nu.57.ꝛ an si fuerit li.contest.super rei ven.vel sup alio iudicio petitorio amplius ad exhibēdum agi possit. ibi. nu.60.fo.130.

Actio ad exhibendum an cum rei ven. vel alie actiones in vno eodemqꝫ libello cumulari possit.in.§.preterea.nu.56.fo.co.

Actio ad exhibendum cum sit personalis in rem scripta quare dicatur personalis.in.§.quedam.nu.21.fo.71.ꝛ nu.44.fo.71.

Actio rerum amotarum ita finitur anno sicut condictio furtiua. in. §. omnium.nn.50.fo.10.

Actio iniuriarum datur contra eum qui re mea vti me prohibet.in. §. eque.nu.10.fo.15.

Actio de dolo contra patrē vel patronum intentari non pōt:actio vero in factum que non infamat sic ꝛ qualiter.in prin.ti.nu.21.ꝛ seq.fo.4.

Actio de dolo est famosa ꝛ infamat.in.d.prin.ti.nu.21.fo.co.

Actio propter locum sumꝫ in quibus casibus dicatur.in.§.preterea. nu. 26.ꝛ nu.28.fo.101.ꝛ in ver.plus.nu.29.fo.108.

Actori quid si ius pendēte iudicio superueniat an ꝛ qñ sibi ꝓfit:ꝛ an ꝛ qñ illud ius in eodē iudicio vel instātia examinari possit:et an ꝛ qñ noua cā sit opus.in prin.ti.nu.110.fo.7.ꝛ qd in reo.ibid.nu.112.fo.co.

Actor quid si in libello inseruerit maiorem quātitatem ad hoc vt nunch̄ publici siue executores litium maiora salaria consequantur:an teneatur ad triplum eius in quo rerum ex hac maiori petitione damnificant.in.§.tripli.nu.14.fo.75.ꝛ nu.44.fo.76.ꝛ quid si plus petertur loco aut causa non re siue quantitate.ibi.nu.15.fo.75.

Actor quid si maiorē quantitatem in libello cōplerus sit vt maioribus expensis circa salaria notariox ꝛ aduocatorū afficeret aduersarium suum an habeat locum pena.§.tripli.ita qꝫ illud plus triplicatū deberet ab actore prestari ipsi reo.in.d.§.tripli.nu.17.fo.75.ꝛ nu.24.fo. 76.ꝛ nu. 44.fo.co.ꝛ an teneatur actione de dolo.ibi.nu.19.fo.co.

Actus simulatus ex quibus probetur.in. §. item si quis.cl.j.nu.8.fo.29.

Actus quando in fraudem legis fieri dicatur:ꝛ quando in fraudē hominis.in.d.§.item si quis.nn.16.fo.30.

Adiudicare hoc verbum ad quid proprie pertineat. in.§. quedam.nu.4.fo.70.

Adire an sit contrahere.in.§.omnium.nu.37.fo.9.ꝛ nu.39.fo.co.

Aduocati presumuntur parum conscientiati.in.§.sed iste.nu.103.fo.23.

Aduocatus vel cōsultor q dedit malū cōsiliū an ex hoc malo cōsilio.teneatur:ꝛ an ex hoc faciat litē suā.in.§.oēs.nu.4.fo.74.

Aduocatus an pro singulis causis centum flo. accipere possit.in.§. tripli.nu.52.ꝛ seq.ꝛ quid de aduocatis episcoporum vel abbatum.ibi. co.nu.ꝛ nu.53.fo.77.

Aduocati salariū a pauprb⁹ recipe nō debēt.in.§.tripli.nu.54.fo.co.

Aduocati ꝓcuratores ꝛ notarij pauperū exactoratores sunt et canes curiarum ac ciuiū deuoratores appellanf.in.§.tripli.nu.57.fo.co.

Aduocato quo tpe salarium debeatur:an in principio cause:an in medio: an in fine.remissiue in.§.tripli.nu.59. ꝛ an aliquid a clientulis recipere debeat lite pendente.ibi.nu.61.fo.co.

Agere ciuiliter an ꝛ quando dicatur: ꝛ quando criminaliter. in princ.titu.nu.15.fo.3.

Agere pupillus ecclesia ꝛ dominus censentur cum eorum nomine agatur.in.d.prin.ti.nu.113.fo.7.

Agens de iure speciali facilius repelli debet qꝫ agens de iure cōi.in.§.itē si quis.cl.j.nu.114.fo.35.

Agens sine actione an ꝛ quādo de facto ꝛ inuito aduersario admittek nō obstāte regula vulgata qꝫ nemo sine actione experiri possit.in.d. prin.titu.nu.106.fo.6.

Agēs si vnā causam deducat ꝛ aliā ꝓbet l3 in petitorio ꝛdēnatio sequi non possit in possessorio tamē sequi pōt.in.§.olim.nu.119.fo.12.

Agens eoipso qō pet.bere.vel rei vē.ad rei restit.agat videk petere qꝫ iudex ipsum heredē vel dominū pronunciet: ꝛ si hoc iudex expresse nō pronunciet:tacite ad restitutionem cōdemnandi pronunciare videk in.d.§.omnium.nu.140.fo.13.

Agens ad rei restitutionē pro qua obtinēda cōtractus rescissio necessaria sit:an petēdo restitutionē videak etiam cōtractus rescissionē petere vt preambulā.in.d.§.olim:nu.141.ꝛ quid in minore tanꝫ leso in contractu:puta venditionis petente rem quam vēdidit sibi restitui. ibi.nu.142.fo.co.

Agrimēsores qui mittunk ad agros mēsurādos an ꝓ forma prius iurare debeāt bene ꝛ legaliter mensurare.in.§.quedā.nu.78.ꝛ an si iudex cōmittat qꝫ vadat ꝛ mensuret illū agrum ꝛ qꝫ postea referat debeat pars necessario esse presens.ibi.nu.79.ꝛ quid in eorum relatione an pars debeat esse presens.ibi.nu.80.fo.73.

Agrimēsor an de mala relatione teneak:ꝛ ꝑ eū agere possim:an vero necessario cōtra illū ad quē pertinent agere habeā.in.d.§.quedā.nu.81. ꝛ an ager semel mēsuratus iterū mēsurari debeat si aliqua partium se esse deceptam pretendat.ibi.nu.82.fo.co.

Album pretoris quot modis capiatur in iure.in.d.§.penales. nume.7.fo.44.

Album pretoris quid.in.§.penales.nu.7.fo.53.

Alienare dicitur qui vsucapi patitur.in.§.rursus.nu.22.fo.25.

Alienare in fraudem qui dicantur.in.§. item si quis.el.j.nu.1.ꝛ an ꝛ qñ ꝛ per quos bona alienata in fraudem reuocari possint. ibi. nu.2.fo. 29.ꝛ nu.19.fo.30.ꝛ nu.10.cum seq.vsqꝫ ad nu.27.fo.35.

Alienatio imaginaria et simulata ꝛ alienatio vera sed in fraudem facta qualiter differant.in.d.§.item si quis.nu.7.fo.29.

Alienatio imaginaria ꝛ simulata est ipso iure nulla:ꝛ an iuramēto firmetur.in.d.§.item si quis.nu.7.fo.co.

Alienatio vera sed in fraudem facta ꝛ quando valeat ꝛ teneat: et an ꝛ quando sit ipso iure nulla.in.d.§.item si quis.nu.10.fo.10.

Alienatio facta in fraudē creditorū a debitore qꝫ valeat ꝛ teneat an locum habeat in manumittente seruum suum in fraudē creditorum. in.d.§.item si quis.nu.17.fo.co.

Alienatio q̄ propie dicak.in.d.§.itē si quis.nu.22.fo.30.ꝛ nu.23. fol.co. ꝛ quot modis capiatur.nn.24.fo.co.

Alienatione ꝓhibita oīs trāslatio siue iuris directe siue vtilis siue alterius cuiuslibet iuris ꝓhibita intelligik.in.d.§.itē si qs.nu.2.fo.co.

Alienata in fraudē creditorū que requirank vt creditores ad ea revocāda admittantur.in.d.§.itē si quis.nu.26.fo.co.

Alienata titulo oneroso ad hoc vt reuocari possint qd requirak ꝛ quid alienatione titulo lucrativo.in.§.itē si qs.nu.27.ꝛ nu.33.fo.co.

Alienatio facta per debitorē oīm bonorū suorum nō simul ꝛ semel sed particulatim siue interpollatim an in creditorū fraudē facta presumatur.in.d.§.item si quis. nu.38.fo.31.

Alienatio si alienans possidere reperiak an potius imaginaria ꝛ simulata dicak qꝫ vera:et nūquid tūc fit opus revocatoria vel sit ipso iure nulla.in.d.§.item si quis.nu.42.fo.co.

Alienatio si fiat clam an et quando fraus presumatur.in.d.§.itē si quis nume.43.fo.eodem.

Alienare in fraudem creditorū an et quando ꝛ ex quibus presumatur. in.d.§.item si quis.nu.46.et nu.47.fo.co.

Alienatio facta per patrē in fraudē filiorū:ꝛ ecōtra per filios in fraudē patris an et quādo revocari possit.in.d.§. itē si quis.nu.1.et.2.fo.29. et nume.119.fo.35.

Alienata per debitorē in fraudē creditorū quo casu p creditores revocari non possint.in.d.§.item si qs.nu.120. et qd debitor instituꝫ heres repudiet an dicak in fraudē creditorū alienare.ibi. nu.121. et sc.et qd si masculus renūciet bñficio statuti disponētis qꝫ extātib⁹ masculis filia femina nō succedat vt secū admittak.ibi.nu.124.et qd de renūciatiōe bñficij de fideiussorib⁹ facta in fraudē creditorū p fideiussorē vt reo nō excusso cōuenire possit.ibi.nu.125.quid de viro herede instituto ab vxore et vt filio suo post mortē suā hereditatē restituat si inconuenienti etiā nō retēta trebellianica restituat.ibi.nu.127.fo.co.

Alimenta an titulo lucrativo haberi dicantur.in.d.§.item si quis. nu. 31.fol.30.

Alternatiuarum species quot in iure reperiantur.in ver. huic autē. numero.4.folio.108.

Annus quot dies habeat.in.§.rursus.nu.60.fo.27.

Annus vtilis ad hoc vt currat que ꝛ quot sint necessaria. remissiue. in §.rursus.nu.61.fo.co.

Appellare a sententia lata super hypothecaria an quis poterit:ꝛ quid super saluiano interdicto.in.§.item seruiana.nu.95.fo.40.

Appellare an quis possit si iudex de debito hincinde liquido compensationem non fecerit sed primo condemnauerit me: ꝛ post quatuor menses condemnet te.in.§.in bone fidei.nu.77.fo.100.

Appellare a iudice negante eius officium an et quando quis possit et quando non.in prin.ti.nu.66.fo.5.

Appellari a sententia arbitri compromissarij licet non possit: a sententia tamen arbitrorum qui ex potestate ꝛ necessitate legis eliguntur bene potest.in.§.omnium.nu.10.fo.8.

Appellari a sententia arbitri ex forma statutorum electi an possit.in.d. §.omnium.nu.11.fo.co.

Appellandi beneficium locum habet de iure ciuili in pretorijs sed non in possessorijs.in.§.item seruiana.nu.97.fo.40.

Aqueductus concessio an sit ſeruitus realis ⁊ rustica: et an ⁊ quãdo personalis: ⁊ quot modis constitui possit.in.§.eque.nu.31.fo.15.

Aqueductẽde vsum si tibi cõcessi an ⁊ quãdo sine tuo cõsensu alĩ cõcedere possim.in.d.§.eque.nu.32.⁊ quid de eo cui talẽ vsum cõcessi an ipse alĩ illum concedere possit.ibi.nu.33.fo.co.

Arre date venditori quomodo ⁊ qua actione repetantur. in.§. actionum.nu.171.fo.86.

Arbitri iuris qui dicantur.in.§.oĩm.nu.9.fo.8.

Arbitri cõpromissarĩ qui dicantur:⁊ an iuris ordinẽ seruare teneant. in.§.omnium.nu.12.fo.co.

Arbiter cõpromissarius ⁊ arbitrator qualiter differant.remissiue in.§. omnium.nu.14.fo.co.

Arbiter cõpromissarius ⁊ iudex ordinarius qualiter differãt. remissiue in.d.§.omnium.nu.15.fo.co.

Arbiter quot modis capiatur:remissiue in.d.§.oĩm.nu.16.fo.co.

Arbiter an sit minister legis.in.§.item si quis.el.j.nu.13.fo.co.

Arbitratores qui dicant: ⁊ an coram eis procedat ordine iudiciario. in.§.omnium.nu.12.fo.8.

Arbitrator an ⁊ qñ pro bono pacis ⁊ cõcordie de iure vnius partis alteri dare possit.in.§.quedam.nu.11.fo.70.

Arbitrementũ est quedã transactio largo modo sumpta: non autẽ proprie ⁊ stricte.in.§.omnium.nu.18.⁊ seq.fo.8.

Arbitraria ad instar iudiciorũ redacta sunt.i.§.oĩm. nu.13. ⁊ nu.17.f.c.

Argumentum a sufficienti partium enumeratione validum est in iure nostro.in.§.omnium.nu.20.fo.co.

Arguere ex verbis rubricarum an liceat.in rub.de act.nu.9.fo.1.

Arguere ex rubricis imperfectis quibus casibus ⁊ modis liceat. in.d. rub.nu.14.fo.co.

Argumentũ de pacto ad statutũ an ⁊ qñ procedat.in.§.actiones.nu. 86. fo.47.⁊ in.§.quedam.nu.36.⁊ seq.fo.71.

Arguere ab ordine titulorũ an liceat ⁊ in iure validꝰ fit.in.§.penales. nu.101.fo.56.⁊ ē.in.d.rub.nu.4.fo.1.

Argumẽtũ a ratione p cõtrariũ an licitũ fit.in.§.plus.nu.3.fo.107.

Argumentum de contractibus ad vltimas voluntates validum est. in ver.huic autem.nu.11.fo.109.

Arma expulsi de ciuitate ppter pditionẽ vbicũq; in eius bonorem depicta sint an destrui debeant.in.§.penales.nu.15.fo.53.

Arma portans malum animum habere presumitur: nisi ea ligata portet.in ver.ex maleficijs.nu.81.fo.69.

Arma vetita portans vltra penam.l.vel statuti ipsa etiã perdere debet. in.d.ver.ex maleficijs.nu.81.fo.co.

Arma solum domi habere vel portare an vis reputatur.in.d.ver.ex maleficijs.nu.81.fo.co.

Armorũ vetitorũ appellatione an ppie lorica vel alia arma defensibilia contineantur.in.d.ver.ex maleficijs.nu.81.fo.co.

Armorum portatio per statutum punienda de quibus armis intelligatur.in.d.ver.nu.83.fo.co.

Armor; appellatiõe an in statuto loquẽte de armis veniãt scuta galee fustes lapides ⁊ omne aliud instrumentũ qꝫ ad nocendum aptum sit.in.d.ver.nu.83.fo.69.

Arma ad offendendum ⁊ defendẽdum sint que.in.d.ver.ex maleficijs. nu.84.fo.co.

Armorum appellatione an veniant dentes: vt ille qui vulnus fecit cum dentibus comprehendatur in statuto puniente percutientem cũ armis.in.d.ver.nu.84.fo.co.

Armorũ appellatiõe an veniãt cultelli parui ad incidẽdũ panẽ aut ad moderãdũ pennas.in.d.ver.nu. 85. ⁊ quid de cultello quẽ quis dicit se portare ad incidẽdũ panẽ cum sit ad offendendũ. ibi.nu.86.fo.co.

Arma portandi licentiam habens an apud iudicium ferre possit: ⁊ in aliquo conuentu scholarium seu doctorum: ⁊ in contentione cõgregatorum.in.d.ver.nu.87.fo.co.

Assassini qui dicantur.in ver.ex maleficijs.nu.7.fo.66.

Assertiõi ppie cũ iuramẽto de his que in intellectu vel ipsius cõsciẽtia cõsistãt an ⁊ qñ stetur.in.§.sed iste.nu.88.fo.23.⁊ nu.92.⁊ nu.93.f.co.

Assessores pro insignibus furtibus aduocari pati nõ debent: quorum periculi sui nescia feruet insania.in ver.ex maleficijs.nu.8.fo.66.

¶ De litera B.

Bannitus ab vna ciuitate an intelligat bãnit⁹ etiã ab alio loco postea acquisito vel adiũcto ciuitati.in.§.in psonã.nu.11.f. 42.

Bannitꝰ nisi tpis fuit eq parent deportato siue trãsfuge an perdant oĩa que sunt iuris ciuilis:⁊ retineãt que sunt iuris gẽtiũ. in prin.ti.nu.36.⁊ nu.41.fo.4.

Bannitꝰ nostri temporis an possint sibi querere actiones. in princ. tit. numero.36.folio.4.

Bannitꝰ nostri temporis an ⁊ qñ ⁊ quomodo equiparent deportatis. in.d.prin.tit.nu.38.vbi etiam remissiue an ⁊ quando relegatis. fo.4.

Baro si rei cũ citari faciat vt ostẽdat iura q̃ habet in castris q̃ possidet alio qui sibi auferat titulũ dicere aut ostẽdere nõ cogitur:imo talis citatio est ipso iure nulla.in.§.actionũ.nu.225.fo.89.

Beneficium vacaturũ si aliqs impetrauerit vsq; ad valorẽ ⁊ summã cẽtũ ducatorum ⁊ non vltra an si contingat vacare vnum reditus ducentorum aureorum: tamẽ computatis expensis non valet nisi centum recte dicatur impetratũ: ita qꝫ habere ⁊ obtinere possit.in.§.tripli.nu.12.fo.75.

Beneficiũ vt cõdũck solũ inquãtũ facere põt qs habeat.in ver. itẽ si de dote.p totũ.fo.112. ⁊ qd de marito:parẽte:pfono: socio ⁊ donatore. in ver.sed ⁊ si qs.nu.1.⁊ seq.fo.112.⁊ nu.5.fo.113.⁊ an hoc bñficiũ habeat in donatiõe ob cãm.ibi.nu.8.cũ duobus seq.fo.co.⁊ qd incedẽ te bonis an hoc bñficiũ habeat. in ver.cũ eo quoq;.nu.1.fo.c. ⁊ quid si parẽs agat cũ filio vel alias descẽdẽte emãcipato.in.d.ver. sed ⁊ si quis.n.3.⁊ qd de fratre an habeat tale bñficiũ si 2ueniat ab alio fratre.ibi.nu.4.⁊ in erigẽdo aliquẽ inquãtũ facere põt qd inspici dẽat: an quãtũ ex fructibus patrimonĩ extrahit vel percipit:an vero proprietas rerũ an abit quãtũ ex vẽditione rerũ redigeret.ibi.nu.2.fo.c. ⁊ an hoc beneficiũ sicut 2petat reo principali etiã ci⁹ fideiussori cõpetat ⁊ qualiter.ibi.nu.12.⁊ vsq; ad quantũ tps talis exceptio vt nõ cõueniat ⁊c.opponi possit:⁊ quid si solutũ fuerit totũ an repeti possit.ibi.nu.13.⁊ seq.fo.113.

Blaspbemantium pena an ⁊ qñ locũ habeat. in §.item si qs.el.ñ.nu.61.⁊seq. et an binus ⁊ trinus actus sufficiat ad inducendam consuetudinẽ vt blaspbemans capitaliter puniatur.ibi.nu.63.fo.51.

Bona mariti sunt tacite bypothecata mulieri.in.§. fuerat.nu. 30.fo.91.

Bona vroris sunt tacite bypotecata viro ad dotẽ consequendã sicut ⁊ vir vroris ad eam repetendam.in.§.fuerat.nu.31.fo.co.

Bona inuecta ⁊ illata p minorẽ in domũ cõductã an sint tacite bypotecata.in.§.fuerat.nu.47.fo.co.

Bona inuecta ⁊ illata in prediũ vsanũ siue rusticũ an ⁊ qñ ⁊ qualiter sint dño bypotecata: vide late.j.in ver.innecta.ver.j.

Bona parapbernalia que dicantur.in.§.fuerat.nu.41.fo.92.

Bonor; possessio innecta a pretore quibus cõpetat:⁊ ad quos extẽdat. in.§.sed iste.nu.65.⁊ seq.fo.21.

Bona fides de qua per gl.magnam.in ver.dicit.ibi:itẽ.iiij.§.sed iste.in cõtractu emptionis ⁊ vẽditionis an ⁊ qñ de necessitate requirãtur interuenisse.in.d.§.sed iste.nu.77.fo.22.

Bone fidei successori an mala fides autoris noceat ita qꝫ sibi publicisa non competat.in.§.sed iste.nu.78.fo.co.

Bona fides qualiter probetur.in.d.§.sed iste.nu.99.folio.23.

Bona fides an ⁊ quando presumatur.in.d.§.nu.100.fo.co.

¶ De litera C.

Campsor pro alio fideiubẽs an anteq̃ conueniat reus principalis cõueniri possit.in.§.fuerat.nu.28.fo.91.

Capitulũ qualr intelligat ⁊ qualiter plura diuersa. remissiue in.§.item si quis.el.ñ.nu.22.fo.49.

Captura debitoris de suspecto ex qbus nulla reddat an ⁊ qñ fieri possit ⁊ qñ nõ.in prin.ti.nu.84.cũ duob⁹ seq.fo.6.

Capi a primato ppria autoritate q̃ psone possint.in prin.ti.nu.86.fo.5.

Capere personã citatio realis est.vide.j.in ver.citatio.ver.ñ.

Captus ab his qui ppie sunt hostes an efficiat eorũ seruus ita qꝫ non possit facere testamẽtũ.in.§.rursus.nu.50. ⁊ quid de capto ab his q̃ proprie non sunt hostes.ibi.nu.60.fo.27.

Castigatio leuis quibus permittatur.in.§.penales.nu.82.fo.55.

Casus fortuiti qui dicantur.in.§.sed iste.nu.49.fo.20.

Casus fortuit⁹ ⁊ casus improuisus qualr differãt.i.d.§. sz iste.nu.50.fo.co.

Casus improuisus qui dicatur.in.d.§.nu.51.fo.co.

Casus fortuitus ⁊ leuissima culpa nihil habẽt mediũ.i.d.§.nu.50.fo.c.

Casus fortuitus an puniatur.in.d.§.nu.52.fo.co.

Casus improuisus qualiter puniatur.in.d.§.nu.51.fo.co.

Casus ⁊ fortuna qualiter differant fm Aristo.in.d.§.nu.52.fo.co.

Causa ciuilis criminalis seu mista tam ciuilis q̃ criminalis an ⁊ quando dicatur.in prin.ti.nu.16.⁊ nu.17.fo.3.

Causa prima ⁊ immediata in actiõe reali ⁊ in actione psonali q̃ dicat ⁊ que remota.in.§.oĩm.nu.120.⁊ que istarum sufficiat in reali exprimere et q̃ in personali.ibi.nu.121.et que sit ratio diuersitatis.ibi. nu. 122.et an in actione personali sit etiam de necessitate causa proxima exprimenda.in.§.omnium.nu.123.fo.11.

Causa in libello actionis psonalis exprimenda qualis esse debeat.in.d. §.nu.1 ⁊ 2.fo.co.

Causa prima vel remota qñ in libello exprmak ita exprmi dz q̃ vim alicuius negationis nõ habeat exẽplũ vt ibi.in.d.§.oĩm.nu.124.fo.co.

Cã si fm leges ⁊ cõsuetudines locor; determinari petak potius fm bonas 2suetudines q̃ fm leges determinari dz.in.d.§.oĩm.n.164.fo.13.

Cause lucratiue

Cause lucratiue que sint.in.§.item si quis el.j nu.28.fo.30.
Cause sine tituli quasi lucratiui qui sint.in.d.§.nu.29.fo.eo.
Causa super absolutione iuramenti summaria dicitur.in.§.itē si quis el.ñ.nu.75.fo.51.
Causa alimentorum summaria est.in.§.preiudiciales.nn.24.fo.59.
Causa alimentorū non requirit libellum nec aliam iuris solemnitatem cum officio iudicis expediatur.in.d.§.nu.24.fo.eo.
Causa summaria an ⁊ quando libellum requirat.in.d.§.nu.25.fo.eo.
Cause summarie que dicantur.in.§.preterea.nn.56.fo.103.

Cautio de damno infecto licet dicatur actio tamen per officiū iudicis petitur.in princ.ti.nu.50.fo.5.

Cautio geminata an tollat bñficiū velleiani.in.§.in psonā.nu.47.f.44.

Cedens bonis an sit a debito liberat⁹.in ver.cū eo quoq⁹.nume.2.fo.113.

Cedens bonis qualiter si postea alia bona quesiuerit vel ad pinguiorē fortunam peruenerit an cōueniri possit.in.d.ver.nu.1.cū duobus sequen.⁊ an ⁊ quando insolidum.ibi.nu.4.cum duobus seq.fo.eo.
Cedens bonis an de soluendo satisdare cōpellatur si ad pinguiores fortunam peruenerit.in.d.ver.nu.4.fo.eo.
Cedens bonis an bona sua indicare teneat ita ꝙ si ea occultat: hōc beneficium cessionis perdat.in.d.ver.nu.8.fo.114.
Cedere bonis non potest heres qui inuentarium non confecit cū in eo dolus presumatur.in.d.ver.nu.9.fo.eo.
Cedere bonis an minor possit.in.d.ver.nu.11.fo.eo.
Cedere bonis quibus debitoribus indultū est vt possint ⁊ quibus non. in.d.ver.nu.10.duodecim seq.fo.eo.
Cedens bonis an penitere possit.in.d.ver.nu.23.fo.eo.
Cedenti bonis an omnia auferri debeant ita ꝙ vestis etiā sit ei auferēda et nudus remanere debeat.in.d.ver.nu.26.fo.eo.

Certi Cōdictio ex mutuo an ⁊ qñ dat ⁊ cōpetat: et an et qñ. certi condictio ex stipulatiōe.in.§. sequens.nu.1.⁊ seq.fo.64.

Cessio bonorū an ⁊ qñ non solum non liberat quē a carceribus licet alis liberaret: sed etiam ei sunt omnia auferenda q̄ alias non auferentur.in.§.item si quis.el.j.nu.92.⁊.94.fo.34.

Cessio bonorū an impediat lit.contest.si debitor creditori non vult sup debito rñdere sed dicit: cessi bonis.in ver.cū eo quoq⁹.nu.24.fo.114.
Cessio debitoris principalis an prosit fideiussori vt per hoc creditor nō possit ad fideiussorem redire.in.d.ver.nu.25.fo.eo.
Cessio si cedēs sibi reseruat vnū denariū an valeat.in.d.ver.nu.27.fo.eo.
Cessio bonorū qualiter fiat.in.d.ver.nu.28.⁊ an valeat consuetudo seu statutum quod cedens bonis percutere debeat lapidem cum natibus.ibidem nu.29.fo.eo.
Cessionis bonorū beneficio an per pactum renuntiari possit.in.d. ver. nu.30.fo.eo.

Cynus est maioris autoritatis ꝙ̄ Dyn⁹.in.§.itez seruiana.nume.68.fo.38.

Citationis realis cognitio et etiam commissio parte absente fieri possunt.in prin.ti.nu.89.fo.6.

Citatio realis est capere personam.in.d.prin.ti.nu.89.fo.eo.
Citationes sine reales siue personales nō debēt nec de iure fieri possunt nisi de magistratus seu iudicis mandato: ⁊ qualiter nūci⁹ curie cōtrafaciens puniri debeat.in.§.quadrupli.nu.11.cum duobus seq. et nu.14.et qd si ipsis cōmissio gñalis facta sit vt quascūq⁹ citationes tāq⁹ in ciuilib⁹ ꝙ̄ in criminalibus facere possint sine alia speciali cōmissiōe.ibi.nu.15.⁊ qd de bis q̄ faciūt sibi a iudicibus 2cedi licētia3 nunciis citandi oēs debitores suos: an ista licentia valeat nisi debitorum nomina in specie exprimantur.ibi.nu.16.⁊ quid si sit nuntius publicus an presumatur ei facta cōmissio.ibi.nu.17.fo.78.
Citationis commissio an presumatur si in actis constet de citatione et relatione.in.§.quadrupli.nu.18.fo.eo.
Citatio facta ad domū an ⁊ quando reddat citatū cōtumacē ⁊ quando non.in.d.§.nu.22.fo.eo.
Citatio an ⁊ qñ non valet nisi fiat per scripturam.in.d.§. nu.24.fol.eo.
Citatio an p iudicem ipsimet parti committi possit.in.d.§.nu.32.fo.eo.
Citatio an p iudicē3 in die feriata committi possit.in.d.§.nu.36. fo.eo.

Ciuitatis appellatione an veniant suburbia ⁊ an terre recōmendate.in.§.rursus.nu.41.fo.26.

Ciuitates due vnite adinuicē quarum vna est multum pinguis ⁊ alia multū granata debitis an vna debeat alterius debita ⁊ onera supportare.in.§.in personam.nu.13.fo.42.

Clam fieri an ⁊ quando dicatur.in.§.item si quis.el.j.nume.45. folio.31.

Clausula illa que apponitur in cōclusione libelli et peto reū conuentū cōdēnari ad dāduz et soluendum et ita cogi ⁊ compelli.an sit necessaria ⁊ an vtilis: ⁊ an sine ea tot⁹ libellus procederet: ⁊ quid operetur.in.§.omnium.nu.139.fo.13.

Clausula posita in cōclusione libelli partem condemnata3 peto cogi et cōpelli: an aliquid operetur.remissiue.in.§.omnium.nu.145.fo. eod.
Clausula: peto in expensis ipsum reū cōdēnari.an in cōclusione libelli sit necessaria: ⁊ an vtilis: et quid operet.in.d.§.omniū.nu.145.⁊ nu. quid vtilius et cautius erit petendum reum condemnari in expensis factis et fiendis vsq⁹ ad finem cause.ibi.nu.146.fo.eo.
Clausula: super quibus omnibus ⁊ singulis ⁊c. in fine libelli appposita quid operetur: ⁊ an eam apponere sit vtile.in.d.§.omnium.nu.147. ⁊ nu.150.fo.eo.
Clausula omni meliori modo quid operetur. remissiue in. d.§.omniū. nu.150.fo.eo.
Clausula: nō tantū dicto modo sed etiam omni alio meliori modo ⁊c. an sit vtile addere in libello: ⁊ quid operet.in.d.§.oiu3.nu.151.fo.eo.
Clausula: peto condemnari in formam iuris ⁊ statutorum copulatiue vel alternatiue secundum formam iuris vel statuti. an sit apponēda in fine libelli.in.d.§.omnium.nu.152.⁊ seq.fo.eo.
Clausula: salno iure addendi: minuendi: mutandi ⁊c.an aliquid operetur ⁊ quid in.d.§.omnium.nu.156.⁊ nu.160.⁊ quid si dicatur salvo mihi addendi arbitrio ⁊ diminuendi.ibi.nu.159.fo.eo.
Clausula non astringēs se ad ꝓbādū nō necessaria ⁊c.an vtile ⁊ necessariū sit apponere in libello: ⁊ qd operet.in.d.§.oium.nu.161.fo.14.
Clausula: et predicta fuit sepius confessus in presentia testiū fidedignorum ⁊c. an in libello sit apponenda ⁊ sit vtile vel nociuum eam apponere.in.d.§.omnium.nu.161.fo.eo.
Clausula: conscientiā tuā oneramus.an intelligatur electa industria delegati vt non possit subdelegare. in.§.sed iste.nu.129.fo.24.
Clausula: saluo iure superflui appposita in libello an cessare faciat penā §.tripli.sicut facit penam.l.vnice.C.ne plus peti.in.§.tripli. num.25. fo.76.⁊ quid operetur. in.§.si quis agens. nu.3.fo.106. ⁊ in versic.ſ3 hec.nu.2.fo.109.
Clausula: qui venditor promisit emptori tradere possessionem liberam vacuam ⁊ expeditam. cuius vtilitatis ⁊ effectus sit. in.§.actionum. nume.158.fo.86.
Clausula: ⁊ renūciamit cōdi. indebi.⁊ sine causa ⁊ in factū actionem et omni legum auxilio.an aliquid proficiat. in.§.fuerat. nu.77.fo.94.
Clausula: ꝓcedas quomodo volueris vel libueris: ⁊ similia ꝓba: vel iudicio tuo: vel ad tui voluntatē vel ꝙ possis facere qō nos possemus vel damus licentiam vel potestatem: vel facias ſm velle tuum vel ad voluntatem tuam: vel procedas ⁊ pronuncies ſm conscientiam tuā: vel committimus discretioni tue: vel sensui tuo: vel prudētie tue: qd importat.in.§.in bone fidei.nu.16.cum seq.fo.97.
Clausula: procedaſ de bono ⁊ equo.qd importet.in.d.§.nu.41.fo. 98.et quid si cōmittaſ de veritate ⁊ iustitia.ibi.nu.42.⁊ qd si cōmittaſ ꝙ in ea procedaſ pure ⁊ simpliciter an per hoc videaſ tolli ordo iuris. ibi.nu.43.et quid si committaſ ſm veritatē.ibi.nu.44.et qd si committaſ sola facti veritate inspecta.ibi.nu.46. et quid si in cōmissiōe dicaſ qō in tali negotio procedatur de facto vel si statutum. ibi.nu. 46.et qd si dicaſ arbitrium de iure ⁊ de facto simul.ibi.nu.47. cum duobus seq.⁊ quid si sit datum arbitrium vt iudicet ſm bonā fidez vel iudicet vel consulat ſm veritatem.ibi.nu.50.et qd si in cōmissiōe dicatur ſm veritatem ⁊ equitatem.ibi.nu.51.et quid si dicatur qō in talibus causis procedatur per simplicem querelaz.ibi. nu.53.⁊ quid si committatur ꝙ in tali negotio vel causa iudex libere valeat procedere.ibidem nu.54. et quid si alicui datur potestas cum clausula: ꝙ non subsit legibus.ibi.nu.55.fo.eo.
Clausula quo communiter apponitur per assessores in fine sententie: saluo semp et reseruato ꝙ si presens sniā esset in plus vel min⁹ ꝙ̄ requireretur ex forma statutorum hanc sententiam nostrā ad formā statutorum redigimus.an aliquid operetur. in.l.curare. nu.50.fo.106.

Clerico breuiariū auferēdū nō est sicut ēt nec arma militibus nec libri scholaribus.in.§.item seruiana.nu.66.fo.38.

Cognatio spiritualis maior est quam carnalis. in.§. penales.nu.66.fo.55.

Cognatio spiritualis maior est quam vinculum adoptionis. in.d.§.penales.nn.65.fo.eo.

Colonus proprie quis dicatur: et an colonus partiarius dicatur colonus.in.§.item seruiana.nu.12.fo.36.

Coloni partiarij bona illata in fundum rusticum an sint hypothecata pro partiaria prestatione.in.§.item seruiana.nn.11.et nu.22. et quid de bonis inquilini.ibidem.nu.23.fo.eo.
Colonus partiarius dicitur esse socius. in. d.§. item seruiana. nn.13.et nn.18.fo.eo.
Colon⁹ et inquilin⁹ qualiter differant. in.d.§.itē seruiana. nu.25.fo.37.
Colonia que dicatur.in.d.§.item seruiana.nu.27.fo.eo.
Coloni censiti et adscriptitij qui dicantur et qualiter differant. remissiue in.§.preiudiciales.nn.41.fo.60.
Colonorum quot genera sunt remissiue in.d.§.nu.42.fo.eo.
Colonus an ineruditos colonos subrogare possit ad cultuandū et arādum terras et putādum arbores vel vineas.in.§.fuerat. nu.8.fo.90.

Commissio citationis an sine magistratus et iudicis mādato valeat: et quid si sit generalis: et quid si citatio sit facta per nuntium publicum: an eoipso qō aliquis sit nūtius publicus p:esumatur ei facta commissio: et qualiter nūtius citans sine commissione puniatur: vide.ē.in ver.citatio. ver.j.

Commissiones preter formam iuris princeps ⁊ non inferior facere pōt et quid in legato de latere.in.ℌ.in bone fidei.nu.56.fo.98.

Cōmodatū vt dicaℓ ⁊ nō p̄cariū q̄ copulatiue necessaria regraℓ.in.ℌ.sequens.nu.20.⁊ seq.fo.64.

Commodatū ⁊ precariū qualiter differāt.in.d.ℌ.sequens.nu.21. fo.co.

Commodatū si absq; tui culpa non potuisti perficere vsum rei cōmodate puta q; fuisti infirmus:an finito tēpore quo potuisti perficere repeti possit.in.d.ℌ.nu.23.fo.co.

Commodans alicui puta librū vt eum pignoret:an et quando agere possit vt eum luat:et quanto tempore teneatur expectare:et ponit exemplū de scholare pignorante librum pro socio suo vel sibi cōmodat vt eum pignoret.d.ℌ.nu.24.fo.co.

Cōmunioni an ⁊ quando quis inuitus stare cogatur licet regulr nō.in.ℌ.quedā.nu.30.⁊ seq. fo.71.

Communionis materia lites excitare solet.in.d.ℌ.nu.34.fo.co.

Cōpensatio an ⁊ quando fiat ipso iure:⁊ quando non:et que olim erat causa differentie circa compensationes inter actionem bone fidei ⁊ stricti iuris.in.ℌ.in bone fidei. nu.1.⁊ nn.10.fo.97.⁊ nu.59.fo.98.nu.78.⁊ nu.80.fo.100.

Compensationis exceptio contra actionem depositi nō p̄cedit:⁊ quare non procedat.in.d.ℌ.in bone fidei.nu.10.fo.97.nu.87.fo.100.

Compensatio contra agentē interdicto recuperande nunq̄ obiicitur: ⁊ quare.in.d.ℌ.nu.12.fo.97.

Cōpēsatio sacerdoti petēti decimas opponi nō pōt.in.d.ℌ.nu.13.fol.co.

Compensatio quare necessaria sit.in.d.ℌ.nu.58.fo.98.⁊ nu.61.fo.99.

Compensatio de quantitate ad quantitatem an ⁊ quando admittaℓ. in.d.ℌ.nu.61.cum duobus seq.fo.co.

Compensatio si mutuauī famulo meo ex quo mihi postea certo tēpore seruiuit an admittatur ⁊ fiet.in.d.ℌ.nu.65.fo.co.

Cōpēsatio de specie ad specie an admittaℓ.in.d.ℌ.nu.66.⁊ nu.70.fo.co.

Cōpensatio de specie ad quantitatem an ⁊ quando admittatur. in.d. ℌ.nu.66.⁊ seq.⁊ nu.69.fo.co.⁊ in ver.propter retentionē.nu.6.fo.111.

Compēsatio si debetur quantitas vel species illius quātitatis ad alias quantitatem an admittatur.in.d.ℌ.in bone fidei.nu.58.fo.99.

Compensatio quando species est in genere debita hincinde an admittatur.in.d.ℌ.nu.70.fo.99.

Compensatio quid.in.d.ℌ.nu.71.fo.co.

Compensationem si quis opponat fisco intra quod tēpus debitus sibi nocere debeat.in.d.ℌ.nu.71.fo.co.

Compensationis oppositionem intra quod tempus liquidare teneaℓ. in.d.ℌ.nu.71.⁊ nu.74.fo.100.

Compensatio in quibus casibus admittatur:⁊ quid in eo quod est alteri debitum.in.d.ℌ.nu.76.fo.co.

Cōpensationem si iudex de debito hincinde liquido nō fecerit:sed primo condemnauerit me et post quatuor menses cōdemnet te an appellari possit.in.d.ℌ.nu.77.fo.co.

Cōpēsatio i delictis an ⁊ in qb⁹ casib⁹ admittaℓ.in.d.ℌ.nu.81.⁊ seq.f.c.

Compensatio q̄tum ad pene commissionem euadendā admittit ipso iure.in.d.ℌ.nu.84.fo.co.

Cōpensatio si in eodem laudo vel instro laudi vna pars cōdēnaℓ alteri ⁊ altera alteri in quantitate pecunie licet ab homine non opponaℓ vsq; ad concurrentem quantitatem admittatur.in.d.ℌ.nu.85.fo.co.

Compēsari an possit illud qō officio iudicis debeℓ.in.d.ℌ.nu.86. fol.co.

Compensatio si actor plus debito petat ⁊ re⁹ conuentus eodem modo plus debito neget adinuicem fiat.in ver.sed hec.nu.13.fo.109.

Compositum

Cōpromissum quid.in prin.ti.nu.42.⁊ nu.46.fo.4.⁊.ℌ. si sit factū cum clausula q; arbiter ferre possit sententiā partibus p̄sentibus vel absentibus:an si parte non citata laudū ferat sit ipso iure nullus.in ℌ.in bone fidei.nu.27.fo.98.

Compromissum si sit factum cum clausula q; arbiter terminum cōpromissi prorogare possit partibus citatis ⁊ non citatis:an si proroget terminū partibus non citatis vel eis partibus non intimaret: talis prorogatio sit ipso iure nulla.in.d.ℌ.nu.28.fo.co.

Conclusum in causa quando dicatur.in.d.prin.ti.nume. 109.folio.6.

Conditio de heredesc3 si heres non erit.an verificetur in bonorum possessore.in.ℌ.sed iste.nu.5.fo.19.

Condictio furtiua an oriatur ex ꝓtractu vel quasi:ex maleficio vel q̄si: ⁊ an ⁊ quomō ex variis figuris causarum.in.ℌ.omniū.nu.48. fo.10.

Condictio furtiua anno finitur.in.d.ℌ.omnium.nu.50.fo.co.

Condictio indebiti vel hypothecaria an et quibus casibus cōpetat. in ℌ.item si quis.el.ℌ.nu.53.fo.3ı.

Conditio omnis q; contra furem degeneret an indistincte verum sit:et an in quolibet male fidei possessore rei alicne locum habeat.in.ℌ. sic itaq3.nu.36.fo.63.

Condictione sine causa per dominum non agitur contra furē vel male fidei possessorē ad dādū sed ad restituendū.in.d.ℌ.sic itaq3.numero.39.fo.co.

Conditionum species que sint.in.d.ℌ.sic itaq3.nu.40.fo.co.

Condictio ex lege contra nuntios seu executores qui nomine sportularū siue forum salariorum maius salarium exegerunt an def in quadruplum an vero bodie in simplum.in.ℌ.quadrupli.nu.1.fo.77.

Condictio er.l.an detur nuntiis publicis contra actorem plus debito petentē vt reū grauent maiori onere sportularum soluēdarum. in.ℌ. quadrupli.nu.2.fo.co.

Condictio ob turpem causam concurrit cum actionibus bone fidei: et nunquid cum actione ex testamento.in.ℌ.actionum.nu.9.fo.81.

Confessio extraiudicialis geminata preiudicat ac si in iudicio facta esse: licet alias non preiudicaret.in.ℌ.in personam.nu. 48. ⁊ an si emanatur geminata confessio exceptio nō numerate pecunie opponi possit.ibi.nu.50.fo. 44.

Confessio resultans ex iuramento aduersario non deferente an probet contra ipsum iurantem ⁊ qualiter pro ipso iurante.in.ℌ. itē si quis. el.ℌ.nu.19.⁊ nunquid pro parte acceptari possit⁊ pro parte non.ibi. numero.20.fo.49.

Confessio seu instrumentum an pro parte acceptari possit : ⁊ pro parte non.in.d.ℌ.item si quis.nu.2 .fo.co. ⁊ ibi etiam quid de confessione si quis dicat se occidisse pro sui defensione.ibi.nu.15.⁊ quid probare habeat quis quod fecit ad sui defensionem.ibi.nu.19.fo.co.

Confessio facta in libello an possit pro parte acceptari ⁊ p parte nō.in d.ℌ.item si quis.nu.23.fo.co.

Confessio vbi fit facta sub illa ꝓtestatione:cōfiteor ⁊c.nō aliter nec aliq modo:an rens nisi aliud probetur dānari possit.in.d.ℌ. nn.26.fo.co.

Confessio vbicūq; premissa negatiua emanaℓ sine in ciuilib⁹ sine in criminalib⁹ nunq̄ rens condemnari possit.qō not.in.d.ℌ.nu.27.fo. co.

Confessio de dote recepta facta constante matrimonio p̄sumit donatio.in.ℌ.fuerat.nu.76.fo.94.

Confessio adherens facto principali non valet si factus principale non teneat.in.ℌ.fuerat.nu.78.fo.co.

Confessio dotis an ⁊ quando omnibus creditoribus preiudicat:⁊ qñ non:et quid si sit renuntiatum exceptioni non numerate dotis.in.d. ℌ.fuerat.nu.90.fo.co.

Confessio facta de dote recepta a marito an videaℓ facta animo donādi:⁊ sic facta animo liberali an sub spe future numerationis:⁊ hoc scire cuius effectus ⁊ vtilitatis sit.in.ℌ.fuerat.nu.92.fo.95.

Conscientia quid.in.ℌ.sed iste.nu.101. fol.23.et vñ dicaℓ. ibi.nu.102.fo.20.⁊ quotuplex sit.ibide3.nume.103.fo.co.

Conscientia idem est q; bonus vir.in.d.ℌ.nu.106.fo.24.

Conscientia verificatur per iuramentum.in.d.ℌ.nu.121.fo.co.

Conscientie alicui⁹ cōmissum an subdelegari possit.in.d.ℌ.nu.122.fo.co.

Conscientie alicuius vbi aliquid cōmittitur vt optimo viro commissio facta videtur.in.d.ℌ.nu.123.fo.co.

Conscientia alicuius si requiratur in actu an sola notificatio sufficiat sine eius consilio vel consensu.in.d.ℌ.nu.120.fo.co.

Conscientia alicuius q; aliquid fuerit gestus qualiter probetur in.d.ℌ. nu.123.fo.co.

Cōsciētiā lesam ex vno teste quis habere nō debet.in.d.ℌ.nu. 124. fo.co.

Conscientiam remordentem quicūq; habet mortaliter peccat si eā non deponit.in.d.ℌ.nu.125.fo.co.

Cōsciētie alicuius an ⁊ qñ aliquid committatur aliū substituere possit quod nota pro executoribus testamentorū.in.d.ℌ.nu.128.fo.co.

Cōsciētia alicuius an appellationē patiatur an vero per viaꝫ supplicationis superior adiri possit.in.d.ℌ.nu.136.⁊ seq.fo.co.

Consensus q; per errorē impediatur qualiter intelligatur. in.ℌ.item si quis.el.ℌ.nu.55.fo.32.

Consilium an et qñ obligat:⁊ an ⁊ quādo debeat adhiberi illa distinctio an alias esset facturus necne, in.ℌ.omnes.nu.3.fo.73.

Constitutio ⁊ decisio qualiter differat.in.ℌ.in personam. nu.7.fo.42.

Constitutiones et mandata principis qualiter differant.in.d.ℌ.in personam.nu.7.fo.co.

Constitutio papalis an et quando dicto vnius sancti preferatur: ⁊ qñ non.in.ℌ.quedam.nu.67.fo.73.

Constitutus in mora an ⁊ quando quis dicatur.in ver. plus nu.17.fo.108.

Constitutum vim consensus habet.in.ℌ.omnium.nu.58.fo.10.

Constitutum in quibus concipi possit.in.ℌ.in personam.nu.31.fo.43.

Constitutus an in plus q̄ sit debitū principale fieri possit.in.d.ℌ.in personam.nu.36.fo.co.

Constitutū an valeat iure donationis.in.d.ℌ.in personas.nu.40.fo.co.

Constitutū est creatura iuris pretoꝛ.in.d.ℌ.in personam.nu.52.fo.44.

Constitutum an dici debeat contractus innominatus.in.d.ℌ.in personam.nu.53.fo.co.

Cōstitutū ⁊ alie promissiones an differāt.in.d.ℌ.in personā.nu.54.fol.co.

Cōstitutū an in institutore vel administratore inducaℓ p hec verba: habes penes mēsam patroni mei mille aureos quos tibi reddere debeo in calendis

in calendis ꝛ ꝙ si proxime futuris: ꝛ quid in alio nō institutore nec administratore. in .§. actiones. nu. 51. fo. 47.

Cōtractus appellatione an veniat quasi contractus. in. §. omnium. nu. 34. fo. 9. ꝛ nu. 39. fo. co.

Cōtractus an ꝑprie sint distract⁹ ꝛ renunciatio. in. d. §. oim. nu. 40. f. 9.

Contractus simulatus ex quibus probet. in. §. item si qs. el. j. nu. 8. fo. 29.

Contractus propter clādestinitatem presumitur fraus. in. d. §. ite3 si qs. nu. 42. fo. 31.

Contractus inter dominū ꝛ colonum partiarium an transeat ad heredes. in. §. item seruiana. nu. 14. ꝛ nu. 21. fo. 36.

Contractus innominati fm quam naturam regulatur et inducantur. in. d. §. item seruiana. nu. 16. fo. co.

Contractus partiarij coloni est cōtract⁹ innominatus: ꝛ an regulet fm naturam contractus locationis. in. d. §. itē seruiana. nu. 17. fo. co.

Contractus emptionis et venditionis natura est q⁹ venditor teneatur ad tradēdū nō ad dādū: ꝛ si quis ꝓmitteret dare an esset contract⁹ emptionis ꝛ venditionis. in. §. fic itaq; nu. 12. fo. 61.

Contractus metu celebratus per quem metū rescindatur et per quem non. in. §. quadrupli. nu. 54. cum quatuor seq. fo. 79.

Contractus initus cū principe metu ipsius est ipso iure nullus: nec op⁹ est q⁹ rescindatur actiōe qō met⁹ causa. i. §. quadrupli. nu. 70. fol. co.

Cōtract⁹ ad hoc vt rescindat⁹ et metu extort⁹: an solū ꝓbare sufficiat rē esse magni pretij ꝛ vendi pro paruo. in. d. §. quadrupli. nu. 77. fol. 80.

Cōtract⁹ oēs mundi de egtate canonica sunt bone fidei ꝛ oī casu dolus ipso iure vitiat. in. d. §. quadrupli. nu. 90. fo. co. ꝛ in. §. actionū. nu. 4. fo. 81. contract⁹ omnes qui cū principe fiunt naturam contractuum bonefidei habent. in. §. actionum. nu. 1. fol. co.

Contractus bone fidei sine dolus det ei causam siue in eo incidat an valeat. in. §. actionum. nu. 28. ꝛ nu. 3⁷. fo. 82. ꝛ an et quando procedat: et quando non. ibi. nu. 41. ꝛ nu. 43. fo. co. ꝛ quid de contractu inito per metum: ibidem. nu. 19. fo. co.

Contractus bone fidei et cōtract⁹ stricti iuris quo casu differant. in. §. actionum. nu. 30. fo. co. ꝛ quid veniat in cōtractib⁹ stricti iuris ꝛ qd in contractibus bone fidei. ibidem nu. 54. cum quatuor seq. fo. 83.

Contractus omnes mundi ēptum ad mentē ꝛ substātiā intētiōis sunt bone fidei nō ēptum ad titulū actionis. in. §. actionum. nu. 36. fol. 82.

Contractus innominatus permutationis a contractu innominato do vt des qualiter differant. in. §. actionum. nu. 99. fo. 85.

Contractus permutationis ꝛ contract⁹ emptionis ꝛ vēditionis in quibus conueniant: ꝛ in quib⁹ non. remissiue. in. §. actionū. nu. 120. fo. e.

Contract⁹ emptionis ꝛ venditionis an sit si quis esset dñs rei quaꝫ vendit ꝛ conueniret dare eam ꝓ decem: et sic dñium trāsferre an vero sit contractus innominatus do vt des. in. §. actionuꝫ. nu. 145. fol. 86.

Contract⁹ innominat⁹ an sit vbi aliqua res simpliciter locata esset nō expressa certa quantitate quo casu merces ex cōsuetudine prestatur. in. §. actionum. nu. 191. ꝛ quid si qs posuit librum suū ad vendenduꝫ penes aliquē stationarium ꝛ nihil expressē dictū sit de mercede que dari debet ipsi stationario. ibidem. nu. 192. fo. 87.

Contrahentibus an et quando liceat se inuicem decipere. in. §. sed iste nume. 104. fo. 24.

Cōuentio quilibet ꝛ quodlibet pactum de iure gentiuꝫ ad inducendā obligationē ꝛ ad cōsequendaꝫ illam regiam manum sufficiebat cum de consensu ꝑstaret. in. §. in pcnaꝫ. nu. 4. quid vero hodie sit de iure ciuili Romanorū. ibidē nu. 2. fo. 42.

Conuentiones hodie de iure ciuili Romanorū que sint q̄ actiones producant. in. §. in personam. nu. 3. fo. co.

Conuentio geminata sine causa. vt in. §. in personam. nu. 48. fo. 44.

Copula ꝛ cuius nature sit. in prin. ti. nu. 8. fo. 3.

Copula cadit inter diuersa. in. §. si quis el. j. nu. 99. fo. 34.

Corrumpens edicta in albo pretoris qualiter puniatur. in. §. penales. nu. 11. fo. 53.

Corrumpens libros vel aliquā scripturā repositam in camera actorum communis an puniri debeat. in. d. §. penales. nu. 12. fo. co.

Corrumpens imagines ꝛ picturas ꝑditorū vel falsariorū ꝛ similiū ꝙliter puniri debeat. in. d. §. penales. nu. 13. et quid de aliorū imaginibus ꝛ armis ad eorum laudem depictis. ibi. nu. 13. fo. co.

Corrumpens vel lacerans vel surripiens seu amouens vel mittens in ignem scripturas vel instrumenta aliena qua pena puniatur. in. d. §. penales. nu. 31. ꝛ quid de dissigilante acta. ibi. nu. 34. fo. 54.

Corrumpens vel delens tabulas publicas qua pena puniatur. in. d. §. penales. nu. 31. fo. co.

Creditor an ꝛ quando propria autoritate debitorem suum fugientem capere liceat. late in princi. titu. nu. 62. fo. 5. ꝛ numquid hoc idem sit in eius procuratore. ibi. nu. 78. fo. 6.

Creditor an rem suā a debitore fugiente capere liceat: ꝛ qd si nō fugeret sed esset suspect⁹ de fuga. in. d. prin. ti. nu. 73. fo. 5. ꝛ ibi. nu. 79. fo. 6.

Creditor si debitorē fugientē vulnerauit ꝛ sic cepit ꝛ iudici presentauit: an talis debitor relaxari debeat: ꝛ an ꝛ quando ius suum probat. in. d. prin. ti. nu. 75. fo. co.

Creditor an si propria autoritate accipiat pecuniaꝫ a debitore fugiente an illius pecunie dñiū incontinenti sibi acquirat an vero iudici illam consignare vel faltez notificare habeat. in. d. prin. ti. nu. 81. fo. co.

Creditori dicenti se habere debitorē suspectū de fuga: vel qui statim vult fugere an ꝛ qñ familia ꝑ illo debitore capiendo sibi per iudicē contēdi debeat: ꝛ quando non. in. d. prin. ti. nu. 82. fo. 6.

Creditor si ꝫbat cum aduena quē recessurū scire debet an eo recedente non facta satisfactione etiā si nulla causa post debitū ꝫctū superuenerit ꝑpria autoritate eum capere possit. in. d. prin. ti. nu. 93. fo. co.

Creditor an suspicionem fuge debitoris per solum suum sacramentuꝫ probare possit. in. d. prin. ti. nu. 91. fo. co.

Creditor habens pignus debitorem suspectum de fuga iurare non potest nec capi facere. in. d. prin. ti. nu. 94. fo. 6.

Creditor an personam ecclesiasticam suspectam de fuga propria autoritate capere possit. in. d. prin. ti. nu. 96. fo. co.

Creditor in casu fuge an propria autoritate debitorē suū ꝟbaliter citare possit quo ad effectū iurisdictionē pueniēdi. i. d. pri. tit. n. 98. fo. co.

Creditor an sit quasi dominus. in. §. eque. nu. 9. ꝛ an dicat habere ius in re: ꝛ an ei competat vtilis confessoria ꝑ seruitute. ibi. nu. 51. fo. 17.

Creditor in pignore an habeat dñiū vel quasi. in. §. omniū. nu. 58. fo. 10.

Creditor ꝛ patronus in quibus equiparantur et in quibus differant. in. §. item si quis. el. j. nu. 49. fo. 31.

Creditor an ille dicat cui ex delicto debet an ꝑprie ꝛ ex ꝑpria significatione vocabuli an vō abusiue ꝛ ꝑpprie. in. d. §. itē si qs. nu. 57. fo. 32.

Creditorū appellatione an veniant legatarij ꝛ fideicommissarij: in materia. d. §. item si qs. ibidem. nu. 61. fo. co.

Creditores ad hoc vt reuocatoria agere possint cōtra illos in quos bona sunt alienata quid requiratur. in. d. §. item si quis. nu. 66. fo. co.

Creditores nullos esse i hereditate qualr ꝑbet. i. d. §. itē si qs. nu. 74. fo. 33.

Creditoribus intra quantum tempus agere permittatur ad reuocandum in fraudem alienata per debitorem et quando illud tempus currere incipiat. in. d. §. item si quis. nu. 87. fo. 34.

Creditores an ꝛ quando alienata in eorum fraudem sine vlla pretij restitutione reuocare possint. in. d. §. item si quis. nu. 88. ꝛ seq. fo. co.

Creditores posteriores habentes hypothecam quo casu non preferant creditoribus prioribus hypothecam non habentibus: imo q⁹ talis hypotheca reuocari possit. in. d. §. item si quis. nu. 118. fo. 35.

Creditores an fraudari dicunt a debitore si debitor heres institut⁹ repudiet. in. d. §. itē si qs. nu. 121. ꝛ seq. ꝛ qd de masculo renunciāte bñficio statuti disponētis q⁹ stātib⁹ masculis filia femina non succedat vt secū admittat. ibi. nu. 124. ꝛ qd de viro herede instituto ab vxore vt post mortē suā restituat hereditatē filio an si incontinēti restituat etiā nō retēta trebellianica dicat creditores fraudare. ibi. n. 127. fo. c.

Creditor si alienatio i fraudē creditorū ꝑ debitorē i plures tertios possessores facta sit: an vnū ex his quē velit eligere possit ꝛ eū isolidū cōuenire: an vō oēs ꝑ rata sint cōueniendi. i. d. §. itē si qs. nu. 128. fo. co.

Creditori ex mutuo an exceptio: tu non fuisti dominus opponi possit. in. §. sequens. nu. 13. fo. 64.

Creditor petēs certā quantitatē an ꝛ qñ ꝑ hoc cōfiteri non videat se in maiori quantitate nō esse creditorē: ꝛ qñ. in. §. si minus. nu. 2. fo. 110.

Creditor si debitor ei dicat: ecce centum que tātum tibi debeo ꝛ simpliciter accipiat ꝛ nihil dicat an sibi preiudicat et fundata sit intentio rei. in. d. §. si minus. nu. 3. fo. co.

Culpe alicuius imputari non posse an ꝛ quando dicatur. in. §. sed iste. nu. 48. ꝛ qb⁹ modis probetur. ibi. nu. 48. fo. 20.

Cumulare qd. in. §. si minus. nu. 12. fo. 110. ꝛ de materia cumulatiōis. vide remissiue ibidē. ꝛ i nu. 26. f. 111.

De litera. D.

Damnum dans ex culpa leuissima an in foro conscientie teneat. i. d. §. ꝫ iste. nu. 130. fo. 24.

Damnum est diminutio patrimonij ꝛ sic rei familiaris. in. §. pena. nu. 96. fo. 56.

Dare est dominium transferre. in. §. itaq; nume. 2. fo. 61.

Decima an pignori obligari possit ꝛ quid de eius fructibus ꝛ commoditate. in. §. item seruiana. nu. 110. fo. 40.

Decima an sit ius spirituale ꝛ an possit in laicum alienari ꝛ per laicuꝫ possideri. in. §. item seruiana. nu. 110. fo. co.

Debitor propria autoritate captus cuꝫ liceat per quot horas retineri possit vt retinens priuatum carcerem non mittat. in prin. ti. nu. 70. fo. §.

Debitor fugiens an ꝛ quando per creditorem capi liceat. late in. d. prin. ti. nu. 72. fo. co.

Debitor fugiens quid si se telo defendat ꝛ creditor eū occidat. in. d. prin. ti. nu. 76. fo. 6.

Debitor omnis fugitiuus etiaꝫ ante diem capi potest. in. d. princi. titu. nu. 77. fo. 6. in ver. sed hec. nu. 10. fo. 109.

Debitor fugiēs an medū die festata ob necessitates boniꝫ imo ēt in die

feriata in honorē dei capi possit:ꝛ ad quid.in.d.prin.tit.nu.77.fo.6.
Debitor fugiens an nedum propria autoritate a creditore:imo etiam ab eius procuratore capi liceat.in.d.prin.ti.nu.78.fo.eo.
Debitor tpe ℨctus incipiens dilapidare ꝛ indies forti⁹ suā cōditionez deteriorare:an vt suspectus capi possit.in.d.prin.tit.nu.87. Et qd si tempore debiti contracti non esset solvēdo sed dolo asserēdo se idoneū suū creditorem ad secum cōtrahendū induxit.ibi.nu.88. fol.eo.
Debitor suspectus de fuga an per creditorē habentem pignus de suspecto iurari possit:ꝛ nunquid agi vt capiatur in prin.d.ti.nu.94.fo.6.
Debitor captus ratione suspicionis fuge an de incompetentia iudicis opponere possit ꝛ dicere capturam nullam tanq̄ factam p iudicez incompetentem.in.d.prin.ti.nu.95.fo.eo.
Debitorē clericū suspectum de fuga an per iudicem laicum capi facere possit:ꝛ qd de creditore propria autoritate.in prin.d. tit.nu.96.f.eo.
Debitor stricte non dicit qui reali actione tenetur:sed largo modo.in d.prin.ti.nu.98.fo.6.
Debitor an filiam suam in fraudem creditorū suorum dotare possit.in ℣.item si quis.cl.j.nu.52.fo.31.
Debitorem non esse solvēdo qualiter fiet notorium iudici ꝛ nunqd per estimum.in.d.℣.item si quis.nu.70.ꝛ nu.75.fo.33.
Debitoris nudi incarceratio nullam creditori⁹ affert vtilitatem imo eis damnosa videtur cum eorum expensis alēdus sit quando a suis ali non potest.in.d.℣.item si quis.nu.93.fo.34.
Debitor si per aliquē receptatur ꝛ occultatur ad hoc vt non capiat nec debitum solvat qualiter iste receptans et occultans teneatur ꝛ qua actione contra eum agi possit.in.℣.penales.nu.103.fo.75.
Debitor anteq̄ conueniatur in iudicio an ꝛ quando primo extra iudicū de necessitate interpellād⁹ sit.in.℣.sic itaq⁹.nu.41.ꝛ nu.43.fo.63.
Debitor an per interpellationem extraiudicialem constituat in mora.in.℣.sic itaq⁹.nu.41.fo.eo.
Debitor vocatus ad iudicium si ei petitum sit debitū puta centū: ꝛ ille statim requisitus incontinenti confiteatur debitū ꝛ offerat separatum soluere ꝛ dicat q⁹ etiā ante si requisit⁹ fuisset soluisset:an excusetur ab expensis.in.℣.sic itaq⁹.nu.44.fo.eo.
Debitor in diem quid si conueniatur ante diem ꝛ exceptionem nō opponat an in ſnia iudex possit eū cōdēnare ad quātitatē soluendam statim:an vero tempore congruo.in.℣.actionum.nu.140.fo.86.
Debitor cui⁹ est electio in alternatiuis vsq⁹ ad quantum temp⁹ banc facultatem eligendi habeat.in ver.huic autem.nu.9.fo.109.
Debitor q̄ casu in carcerē detrudi possit.in ℣.cū eo quoq⁹.nu.9.fo.114.
Debitori cuilibet īdultū est vt bonis cedere possit.in ver.cui3 eo quoq⁹. nu.10.ꝛ discurre.ē.ver.cedens.fo.114.
Debitum licet non sit quod solum officio iudicis peti potest quasi tū debitum dicitur.in prin.ti.nu.63.fo.5.
Debitum an quis dicatur sibi prosequi in actione iniuriarū.in.d.pric. ti.nu.108.fo.7.
Debitum illud omne quod largo modo est debitum in constitutū deduci potest.in.℣.omnium.nu.50.fo.'o.
Debitum siue sit naturale ꝛ ciuile simul:siue naturale tantū:siue prioriū tantū:an in cōstituto deduci possit:ꝛ quid de ciuili tātum.in.℣. in personā.nu.33.ꝛ nu.36.ꝛ nu.44.ꝛ qd de aliquo debio puro cui tamen aliqua exceptio obstat.ibidem.nu.43.fo.43.
Debitum an ꝛ quando dicatur de proximo ligdari:ꝛ qñ dicat altiorem indaginem requirere.in.℣.in bonefidei.nu.71.fo.99.

Dedo dedis est antiqua grammatica.in.℣.preterea. nu.6.fo.101.

Delictū in dubio semper intelligi debet factum tpe licito non aūt tpe prohibito.in ver.ex maleficijs.nu.50.fo.69.

Delinquēs qui si ante commissum maleficiū alienat oīa bona sua et postea delinquat:an fisc⁹ illa bona alienata poterit tāq̄ in ei⁹ fraudē reuocare.in.℣. itē si qs.cl.j.nu. 58.ꝛ qd si delinquens poeniteat an poterit reuocare tanq̄ alienata ob causam non secutam.ibi.nu.59.fo.32.
Delinquentium quis graui⁹ puniat an qui clam an vero qui palā facit:in ver.ex maleficijs.nu.20.fo.66.

Deponēs cassam cui3 libris q̄liter ꝓbare habeat tpe depositiōis in cassa fuisse libros.in.℣. sequēs.nu.28.f.65.
Deponēs fardellu3 sigillatum penes aliquem si exhibet dissigillatum quid iuris si deponens dicat in eo fuisse magnam quantitatem pecunie ꝛ ab eo fuisse subtractam.in.℣.sequens.nu.19.fo.eo.
Depositum vt fit:quid requiratur.in.℣.sequens.nu.30.fo.eo.

Deportati ꝛ banniti nostri tpis an possint sibi q̄rere actiones.in prin.ti.nu.37.ꝛ nu.42.fo.4.ꝛ nu.45.fol.5.

Deus inter iuramentum ꝛ simplicem loquelam differentia3 nō constituit.in.℣.item si quis.cl.ij.nu.53.fo.50.

Dictio exceptiua an ꝛ quando ponat vel prinet.in prin.tit.nu. 2.et seq.fo.3.
Dictio:seu est ampliatiua.in.d.prin.ti.nu.31.fo.4.
Dictio:res.quid significet.remissiue in.℣.omnium.nu.25.fol.8.
Dictio:sorte.quid operatur in.l.vel statuto.in.℣.eque.nu.27.fo.15.
Dictio:item.quotiescunq⁹ adiiciatur orationi cui verbum principale deficiat illud ex oratiōe precedēti cum omnib⁹ qualitatib⁹ in ea positis suppleri debet.in.℣.eque.nu.45.fo.16.
Dictio:quasi.quid importet.in.℣.sed iste.nu.26.fo.19.ꝛ. nu.68.fol.21. et in.℣.item seruiana.nu.19.fo.36.in.℣.preterea.nu. 41.fo.101.
Dictio:casus.an ꝛ qñ denotat casum fortuitū.in.℣.sed iste.nu.46.f.20.
Dictio:statim quid denotat.in.℣.rursus.nu. 17.fo.30.
Dictio:rursus.quid denotat.remissiue in.d.℣.rursus.nu.19.fo.eod.
Dictio:tunc.quid denotat.in.d.℣.rursus.nu.27.fo.eo.
Dictio:alioqui.cui⁹ nature sit.in.℣.in personā.nu.8.fo. 41.ꝛ nu.13.f.43.
Dictiones:fm quod.important si iudex in sententia dicat:condemnote ad solvēdū vnū par caponum omni anno tali domino fm quod tui antecessores fecerunt.in.℣.preiudiciales.nu.74.fo.61.
Dictio:sed et si.iuncta cū copula qd denotet.in.℣.actionū.nu.60.fo.83.
Dictio.omnimodo.quid importat.in.℣.curare.nu.4.fo.104.

Dies bissextilis qui dicatur.in.℣.rursus.nu.60.fo.27.
Dies emergēs an in qualibet hora incipere currere possit. remissiue.in d.℣.rursus.nu.6℄.fo.28.

Diffinitio cui non competit nec diffinitum.in prin.titu.nume.105.fo.6.

Dilatio omnis in dubio intelligatur continua nisi cautz reperiatur q⁹ sit vtilis.in.℣.rursus.nu.61.fo.28.
Dilatio ad dotē soluendam an cōpetat mercatori campsori ꝛ cuicunq⁹ pecunioso.in.℣.fuerat.nu.28.fo.91.
Dilatiōis ℨcessio quā cause cognitionē regrat.i.℣.si mīn⁹.nu.25.fol.111.

Disponēdi ꝛ puidendi fm cōsciētiā an ꝓpriā vel publicaz sequi debeat.in.℣.sed iste.nu. 138.fo.24.

Diuisio quid sit ꝛ qd boni operetur tam in legēte q̄ in audiēte.in rub.nu.38.fo.2.
Diuisio si duo socij vel duo fratres q̄dā p̄dia ad laboreriuz acceperint et vnus eorum duos filios habeat qui similiter laborant:alius vero nullos filios ꝛ ex laborib⁹ multa acq̄siuerint qualiter iter istos fieri debeat:an per stirpes:an vero per capita.in.℣ sequens.nu. 47. fol.65.
Diuisio facta cum proprietario non preiudicat vsufructuario.in.℣.quedam.nu.9.fo.70.
Diuisorio iudicio an illi qui per.xxx.an.in cōmunione steterunt agere possint vt diuidatur.in.℣.quedam.nu.79.et nu.38.fo.71.
Diuisio an ꝛ quando inter duos fratres ꝛ duos ℨsortes facta p̄sumatur.in.℣.quedam.nu.40.fo.71.
Diuisio an per pactum tolli possit ꝛ an per prescriptionem.in.d.℣.q̄dā nu.35.ꝛ nu.29.ꝛ nu.38.fo.71.fo.72.
Diuidere res communes que cōmode diuidi nō possunt:quomodo ꝛ qualiter iudex debeat.in.d.℣.quedā.nume.59.cui3 duobus sequen.et nu.46.fo.72.
Diuisio in actiōe cōmuni diuidūdo qūo ꝛ qualiter inter plures socios vel inter plures consortes:vel etiam in actione familie erciscūde inter plures coheredes fit fienda:ꝛ per quos an per ꝓuocatum vel ꝓuocātem:ꝛ an ꝛ qñ per maiorem vel minorem.in.℣.quedam.nu.58. ꝛ nu.61.fo.72.ꝛ nu.65.fo.73.cū duob⁹ seq.ꝛ q̄liter inter fiscum ꝛ mulierem.ibi.nu.61.fo.72.ꝛ qualiter inter fiscū ꝛ priuatuz.nu.66.fo.73.
Diuisio aliqua vt fit bona qualiter fieri debeat.in.℣. actionū.nu.5.f.81.

Doctor cōsulēs sine reuolutione chartarū an in foro conscientie salarium petere possit.in.℣.sed iste.nu.113.fo.24.
Doctor legens in scholares iudex est ordinari⁹:ꝛ an sit de comprehēsis in edicto ꝓtoris ꝛ de enumeratis fm ti.de in ius vocā.℣. penales.nume.79.fo.55.
Doctor actu legens priuilegium habet capi non posse per psonam nec incarcerari nec inuitus ad curiam duci:et contrafaciens qualiter puniatur.in.d.℣.penales.nu.80.et.81.fo.eo.
Doctor an scholarem sufficientē ad legendu3 subrogare possit.in.℣.fuerat.nu.8.fo.90.

Dolus dicitur esse delictum.in.℣.item.si quis.cl.j.nu.108.fo.34.
Dolus in dubio semper inest ĩfurto ꝛ homicidio.in versi. ex maleficijs.nu.71.fo.69.
Dolus ꝛ metus equiparantur.in.℣.actionum.nu. 26.fo.82.
Dolus dans causam cōtractui bone fidei an ꝛ quando annullet ℨtractū ipso iure.in.℣.actionum.nu.32.ꝛ quid si esset duplex cōtractus: scilicet bone fidei ꝛ stricti iuris.ibidem nu.33.et quid de dolo dante causam testamēto.ibidē nu.34.ꝛ qd de dolo dante causam legi vel statuto.ibidem.nu.36.ꝛ quid de dolo dante causam sententie.ibidez nu. 36.fo.82.
Dolus dās causam cuilibet cōtractui etiā stricti iuris de iure canonico an reddat cōtractū ipso iure nullum.in.℣.actionum.nu.36.fo.eo.
Dolus dans causam matrimonio an matrimoniū sit nullū.in.℣.actionum.nu.37.fo.eo.
Dolus vt operetur rescissionem contractus qualiter esse debeat.in.d.℣. actionum.nu.40.fo.eo.
Dolus an per illū cōmittētē allegari possit.in.d.℣.actionū.nu.41.fo.ex.

Dolo deceptus an declarare cogatur: an contractui stare velit vel non. in.d.ff.actionum.nu.42.fo.co.

Dolus proximi vel alteri⁹ tertij an vitiet ℨctum.in.d.ff.nu.44.fol.co.

Dominium directum vel vtile qualiter ⁊ qb⁹ modis p̄ bari possit in.ff.omnium.nu.71.fo.11.

Dominia de iure gentium quib⁹ modis acquirant et quibus modis de iure ciuili.in.d.ff.actionum.nu.62.fo.10.

Dominium vtile tantum regulariter per p̄scriptionē acquirit.in.d.ff. omnium.nu.73.fo.11.

Dominium directū per cōsensum inducit in.d.ff.omniū.nu.75.fo.eod.

Dominiū absq; traditione an in ecclesia transeat in rebus ei venditis et donatis.in.ff.sed iste.nu.35.fo.20.

Dominium quomodo reperiatur.in.d.ff.sed iste.nu.56.fo.co.

Dominium in quibus casibus trāsferatur absq; traditione. remissiue in.d.ff.sed iste.nu.75.fo.22.

Dominiuz si qs simpliciter in iudicio ꝓponet an tm̄ directū ꝓposuisse intelligatur ⁊ nō vtile an vero vtrūq;.in.d.ff.sed iste.nu.141.fo.24.et numquid quasi dominiuz ⁊ sic publicianam.ibidē in nu.142.fol.co.

Dominij appellatione an in dubio de dilecto intelligatur.in.d.ff.sed iste.nu.143.fo.co.

Dominiū an ⁊ qñ ex possessione p̄sumatur.in.ff.sic itaq; nu.27. fol.62.

Dominus an rem subditi sui in casu necessitatis vendere possit.in.ff.item seruiana.nu.108.fo.40.

Dominus sui semel est et quando amplius dominus fieri possit.in.ff. sic itaq; nu.16.cum quinq; seq.fo.61.

Dominus olim ⁊ hodie dominus p̄sumitur.in.d.ff.nu.24.fo.co.

Domum tuaz si qs destruat nō vt illa reficiat: sed tm̄ ad interesse agere poteo.in v̄.ex maleficijs nu.107.fo.70.

Donatio propter nuptias an sit titulus lucratiuus vel onerosus.in.ff.item si quis.cl.j.nu.31.fo.30.

Donatio Constantini facta ℙape Siluestro de vrbe ℝomana de cōsensu populi facta fuit.in.ff.item seruiana.nu.106.fo.40.

Donationis contractus hodie cōtractus innominatus est.in.ff.in persona.nu.59.fo.44.

Donatio quid.in.d.ff.nu.60.fo.co.

Donatio inter virum ⁊ vxorem regulariter p̄hibita est.in.ff. fuerat. nume.93.fo.95.

Donatio p̄sumpta an traditionem requirat.in.ff.si minus.nu.8. et sequen.fo.110.

Dotalis fundus vel q̄cūq; res dotales estimate date in dotez q̄ emptionē ⁊ trāsitū dñi faciāt ita q̄ maritus libere non obstante.l.iulia.de fun.dota.inrta.l. quoties.cum simili.C.de iur.do.alienare possit an ⁊ qñ p̄ocedat.in.ff.actionū.nu.81. fo.84.

Dos an sit titulus lucratiuus: an titul⁹ onerosus.in.ff.itē si quis.cl.j.nume.30.fo.30.

Dos an per heredes mariti si sint mercatores: cāpsores: ⁊ diuites inconuenienti et non elapso anno restitui debeat.in.ff.fuerat.nu.28.et an intra annū donec restituatur mulier ab heredib⁹ mariti ali debeat: et quid post annum.ibidem nu.23.cum quatuor seq.fo.91.

Dotē dans et qñ de euictione teneatur.in.ff.fuerat.nu.33.fo.92.

Dos si per extraneum mulieri detur an ei illa3 donare p̄sumat.in.d.ff.nu.36.fo.co.

Dos confessata an habeat priuilegium prelationis vt in ea mulier p̄ferat anteriorib⁹ creditoribus sicut habeat dos vera. in.d.ff.nu.81.⁊ quid si sint elapsa tempora opponenti excep.nunc.do.⁊ creditores habuerint iustam ignorantiā dicte dotis cōfessate: an petere possint restī.in integ.er clausula generali si qua ⁊c.ibi.nu.84.fo.94.

Dos esse dici non potest vbi matrimonium non est.in.d.ff.fuerat.nuñ. 91.folio eodem.

Dos non est debita filie iure obligationis sed magis officio iudicis ex equitate: ⁊ an talis egtas cessat qñ mulier habet aliunde vñ se dotet. in.ff.fuerat.nu.101.⁊ seq.⁊ nu.105.⁊ seq.fo.95.

Dotare neptē suā an auus teneatur qñ filius habet vnde possit filiam dotare.in.ff.fuerat.nu.191.fo.co.

Dotare an ⁊ qñ pater teneat filiam naturalez tm̄.in.d.ff.nu.104.fo.co.

Dotare sororez suam an ⁊ quando frater teneatur.in.d.ff.nu.105.fo.co.

Dotis priuilegia mulier hereticа vel indea non bz.in.d.ff.nu.113.fol.co.

Dotare filiam an et qñ mater teneatur ⁊ cogatur: ⁊ quid si filia sit effecta christiana.in.d.ff.nu.115.fo.96.

Dotare an filius teneatur matrem volentē trāsire ad secundum matrimonium.in.d.ff.nu.121.fo.co.

Dos profectitia que dicantur.in.d.ff.nu.134.fo.co.

Dos primi matrimonij an et quando per patrē diminui possit.in.d.ff. nume.134.fo.co.

Dos an ⁊ quando ipso iure per impensas factas a marito in re dotali diminuitur ⁊ consequenter eius repetitionem: ⁊ qñ non.in ver.propter.nu.1.cū duobus seq.⁊ nu.5.⁊ nu.7.cuz duob⁹ seq.⁊ qd de expensis factis ad custodiā castri dati in dotē per vxorem.ibi.nu.4.fo.111.

Duo vincula magis operātur q̄ vnum.in.ff.in persona.nume. 50.fo.44.

℄De litera.E.

Ecclesia vnita alij ecclesie an retineat priuilegia sua. in.ff.in personā.nu.12.⁊ nume.16.fo.42.

Ecclesia si vna vniatur an res vnius p̄o debito alterius vendi possint.in.d.ff.nu.14.fo.co.

Edictum q̄ quisq; iuris an maxime qñ qs iniquum impetrauit licet eo vsus non fit: locū habeat: ⁊ nunqd in foro conscientie licitum sit.in.ff.sed iste.nu.129.fo.24.

Electio in ℨctib⁹ alternatiuis an ⁊ qñ sit debitoris ⁊ cuius in dubio sit fine in ℨctib⁹ fine in vltimis volūtatib⁹ fine beneficijs vel gratijs fine in obligatione.in ver.huic autē.nu.7. cum duobus seq.⁊ nu.10.cū seq.⁊ nu.14. ⁊ vsq; ad q̄tuz tempus debitor cuius est electio facultatem eligēdi habeat. ibi.nu.9. ⁊ an ⁊ qñ vno peremptо ex alternatiue debitis alterum tantum prestandum sit: ⁊ qñ estimatio mortui prestanda sit.ibi.nu.16.fo.109.

Electus ad aliquam dignitatez an sit tutus in foro anime si electio sua tenuit de iure gentium non seruata forma tradita a iure positiuo. in.ff.sed iste.nu.131.fo.24.

Emphyteota an sit quasi dñs accipiēdo quasi dñiū p̄o vtili dominio.in.ff.eque.nu.53.fo.17.

Emphyteota negans rem emphyteoticā si conuincat de mendacio an priuetur iure suo emphyteotico.in.ff.omnium.nu.87.fo.11.

Emphyteote res in re emphyteotica illate an dicantur esse p̄o pensione vel canone tacite obligate.in.ff.item seruiana.nu.52.fo.37.

Emphyteota si.x.an. soluat canonē emphyteoticum an talis prestatio sufficiat domino ad probandum eum emphyteotā suum ita qō in futurum compelli possit.in.ff.preiudiciales.nu.61.fo.61.

Emphyteota quid si amiserit instrumenta suarū investituraruz an ex diutina prestatione canonis emphyteotici ꝓbet q̄ precesserat concessio in emphyteosim.in.ff.preiudiciales.nu.62.fo.co.

Emphyteota qui cecidit a iure suo per canonem non solutum an nihil dominus melioramenta per eum facta in re emphyteotica repetat. in.ff.actionum nu.84.fo.87.

Emphyteotica res nō cadit in cōmissum p̄ cessationē solutiōis census si dñs tātūdē emphyteote debeat.in.ff.in bonefidei. nu.83.fo.100.

Emptio an probetur per instrumentum qō cantat qualiter Titius emit talem fundum ab ecclesia: sed nō dicit p̄o quanto precio.in.ff.item si quis.cl.ij.nu.40.fo.49.

Emptori bone fidei an competat rei vendicatio vtilis vel directa: ⁊ qd de publiciana.in.ff.omnium.nu.60.fo.10.

Emptor malefidei an in foro cōscientie pretium soluere teneatur. in.ff. sed iste.nu.112.fo.24.

Emens fundū carius propter necessitatē q: vicinus cuius erat fundus erat ruinosus ⁊ multū molestus: an nedū in foro cōscientie: sed etiam in foro ciuili ⁊ seculari subueniatur cum talis excessus p̄cij super causa rationabili fundetur.in.d.ff.sed iste.nu.107.fo.co.

Emptor ad quid teneatur.in.ff. actionum.nu.132.fo.co.

Emptor ad hoc vt cum effectu agere possit quid requiratur.in.ff.actionum.nu. 132.fo.86.

Emptor si agat ad rem venditā precio non soluto nec aliter oblato an obtinere possit si de precio non opponatur. in.d.ff.nu.134.⁊ nu.136. ⁊ an si non opponatur iudex ex officio suo possit mandare emptori agenti q̄ soluat precium licet illud non sit actum.ibi.nu.137.⁊ an in sententia.ibidem.nu.139.fo.co.

Emptor si venditor constituat se eius emptoris nomine possidere an amplius contra venditorem actione ex empto agere possit: an vero rei vendi.vel publiciana aut interdicto vti possidetis agere debet ne succumbat.in.d.ff.nu.148.fo.co.

Equalitas in iudicijs seruanda est.in.ff.actionum. nu.69. folio.83.

Equiparatio duorū casuū a iure facta an ⁊ qñ statutuz in vno etiam contra regulas iuris cōis ⁊ in alio statutū intelligatur ⁊ quādo non.in ver.ex maleficijs.nu.39. ⁊ quid de duobus casibus a lege antiqua equiparatis: an si quid reperiatur postea de nouo: an statutum in vno intelligatur statutum in alio.ibi.nume.41.⁊ nu. 43.fo.68.

Equus si vendit vel donat alicui an sentifero licitus sit aliqd accipere p̄o capistro equi p̄out fit de cōsuetudine: ⁊ q̄tum ⁊ an vnum aureum.in.ff.actionum. nu.62.fo.83.

Equus meus si per gentes armigeros nobis amicos mihi auferatur si illum ad manus alterius reperiam eum recuperare possum licet nō dicam nominatim per quem mihi fuerit ablatus. in.ff. quadrupli. nu.84.fo.80.

Equo vendito an nedum veniant illa ornamenta que erant cuz equo tempore vēditionis: sed etiam ea omnia que erāt ante per duos dies causa vendendi.in.ff.actionum.nu.59.fo.83.

Equo vēdito an veniāt sella ⁊ frenū ⁊ etiā ornamenta cū quo equ⁹ fuit ostensus: ⁊ quid si venditor tradere noluerit an emptor agere poterit vt tradat in.ff.actionum.nu.54.⁊ nu.58.fo.co.

Equa vendita an intelligaf venditus pullus qui ea3 sequif.in.§.actionum.nu.61.fo.co.

Error ꝙ impediat consensum qualiter intelligatur.in.§. item si quis.cl.ñ.nu.55.fo.50.

Error facti ꝙ iustus esse dicaf qualr itelligaf.in.§.fi qs agēs.n.5.f.106.

Euictio an in donatione facta a patre filio aut filie locu3 habeat.in.§.fuerat.nu.35.fo.92.

Exceptio debet esse de regula.in.§.eque.nu.60.fo.17.

Exceptio libelli non cōtinentis cām specificā ante litē contestatā oppoñi pōt nō autē post.in.§.omniū.nu.126.ꝛ qualiter reus se caute habere debeat in huiusmodi opponēda exceptione. ibid.nu.127.fol.12.

Exceptio ineptitudinis libelli quandocūq; opponi potest ꝛ post sentētiam.in.§.omnium.nu.168.fo.14.

Exceptio non numera.pecu.cōpetens debitori seu fideiussori an ꝛ quo casu per creditores opponi poterit.in.§.ite3 si quis.cl.j.nu.126.fo.35.

Exceptio non numerate pecunie an vbi geminata cōfessio emanat opponi possit.in.§.in personam.nu.50.fo.44.

Exceptio senatusc̄ōsulti macedoniani quo casu obstat: ꝛ in qb⁹ cessat in.§.actiones.nn.34.cum tribus seq.fo.46.

Exceptio macedoniani quare non competat mutuanti seruo sicut filio familiae.in.d.§.actiones.nu.38.fo.co.

Exceptio macedoniani an locum habeat in religiosis et monachis sicut in filijs.in.d.§.actiones.nu.39.fo.co.

Exceptiones preiudiciales q ue dicātur et que replicationes. in.§. preiudiciales. nu.17.ꝛ seq.fo.58.

Exceptiones an sint in rem vel in personam. in.§. preiudiciales. nn.18. et seq.ꝛ nu.22.fo.59.

Exceptio:tu non fuisti dominus.an creditori ex mutuo opponi possit. in.§.sequens.nu.13.fo.64.

Exceptio omnis que vna cum ipsa actione nascitur ꝛ sic inest obligationi etiam si a parte non opponatur:tamen per iudicem suppleri potest.in.§.actionum.nu.138.fo.86.

Exceptio pretij non soluti vel non adimpleti contractus est vna de exceptionib⁹ q̄ ad processum opponi possunt ꝛ que litis ingressu3 seu litis contesta.impediunt.in.d.§.nu.141.fo.co.

Exceptiones ipediētes litis ingressum qd si nō fuerint ꝺopposite añ lit. ꝛte.ad ipediēdū iudiciū vel fuerint oppositeꝺ sed in eorū ꝓbationib⁹ opponēs succubuerit an iterū in vim peremptorij opponi possint ꝛ plene ꝓbari:vt plenaria sequaf absolutio.i.d.§.actionu3.n.141.f.co.

Exceptio pretij nō soluti an post sententiā a venditore ad eius sententie executionem impediendum opponi possit.in.d.§.nu.143.fo.eod.

Exceptionē remittere vl ipsi renūciāti cum furto quib⁹ remedijs succurratur.in.d.§.fuerat.nu.85.ꝛ seq.fo.co.

Exceptio non numerate dotis an ꝛ quo casu locum non habeat ꝛ non admittatur.in.d.§.fuerat.nu.89.fo.co.

Exceptio cōpensationis cōtra actionē depositi nō ꝓcedit:ꝛ quare contra cā nō ꝓcedat ꝛ cōtra oēs alias sic.in.§.in bone fidei.nu.10.fo.97.

Exceptio cōtra agentem depositi obiici non potest:ꝛ qd de exceptione spoliationis ꝛ compensationis.in.d.§.nu.10.ꝛ seq.fo.co.

Exceptiōes q̄ altiorē indaginē req̄rāt q̄ dicanf.i.§.ꝓterea.nu.58. fo.103.

Exceptio vt nō cōueniatur nisi inquantū facere potest vsq; ad quantū tempus opponi possit:inver.sed ꝛ si quis.nu.13.fo.113.ꝛ quid si cum hac exceptione solnatur tantum an repeti possit.ibi.nu.14. fol.eod.

Exceptio compensationis opposita ita extenuat debitum petitū ꝙ debitor in eo tantum supereſt vltra compensationem cōdemnetur. in ver.compensationes.per totum.fo.113.

Excussio an ꝛ qñ necessaria sit et requiraf ꝛ qñ nō.in.§.itē si quis.cl.j.nu.67.ꝛ nu.76.cum quatuor seq.fol.32.et in.§.item seruiana.nu.8.fo.32.Et an ꝛ qñ ꝓcedat ī debitore cōstitutē te se possidere noīe creditorū bona sua ad obseruātiā eo; q̄ in īstrumento continentur vt cōmuniter faciunt debitores.ibi. nu.77.fo.33.

Excussio facta per vnū ex creditorib⁹ an ꝓsit alijs.in.d.§. nu.82. fol.eo.

Excussio an dicatur legitime facta an requiratur ꝙ iudex interlocutorie illā esse legitimā pronuntiet.in.d.§.nu.83.ꝛ nu.75.fo.co.

Excussio bonoru3 debitoris an ꝛ quando sit citādi sint illi possessores in quos in fraudem facta sit alienatio.in.d.§.nu.84.fo.co.

Excussio qualiter fiat ꝛ que sit eius forma.in.d.§.nu.86.fo.co.

Executio in rei vendicatione contra nudū detentatorem intentata qualiter fiat in.§.omniu3.nume.101.fo.12.

Executio contra ciuiliter possidentem an et quando fieri possit ꝛ qualiter in.§.omnium.nu.106.ꝛ seq.fo.12.

Executio contra filiūfamilias in potestate existētē ꝛ condānatū qualiter fieri possit considerato iure digestorum.in.§.actiones.n.7.fo.45.

Executioni an iudici liceat mandare sententiam capitalem cōtra aliquem quam videt esse iniquam.in.§.si minus.nu.17.fo.111.

Executores vltimarū voluntatu3 ex dispositione testatoris ordinati si desistant sine cā soluere legata pijs locis relicta an teneanf pena ver.ex maleficijs.ꝛ sic duplū.l v.ex maleficijs.nu.21.fo.67.nu. 40.vbi an talis pena extēdaf etiā in legatis factis reipu.ꝛ fisco.sicut in legatis relictis eccle.fol.68.ꝛ qd si distulerūt ꝛ ex hoc effecti sunt non soluendo:an debeant iuere in corpus an vero in bonis cedere possint.ibi.nu.30.fo.67.

Executores an actione ex testamento et qualiter conueniri possint.in ver.ex maleficijs.nu.22.fo.co.

Executorum species in iure quot sunt:et quid.in.§.tripli.nu.1.fol.75.

Executores qui representant partes in iudicio illas citando ꝛ cōsequēter sentētias interlocutorias de citando executioni mādantes quot modis ꝛ quibus noīb⁹ in iure nuncupantur.in.§.tripli.nu.4. fo.co.

Executor:ib⁹ seu viatorib⁹ quib⁹ citationes cōmittebanf qualiter eorū salaria soluebantur.in.d.§.tripli.nu.5.et seq.fol.co.et qualiter bodie. nu.40.ꝛ nu.42.et fo.76.

Executor snie si cōscictia3 suā habeat cōtra sniam quā exequi d3 an nihilomin⁹ eā executioni mandare teneaf.in.§.si minus.nu.16.fol.111.

Exercitor quis.in.§.actiones.nu.45.fo.47.

Exhibere quid.in.§.preterea.nu.43.fo.103.

Exhibere res cuius sumptibus ꝛ expensis debeatur et in quo loco remissiue in.§.preterea.nu. 48.fo.co.

Exhibere an et quis cogatur debitorē alicui⁹ qui fugit in domū suam saltem per interdictū de libero homine exhibēdo.in.§. preterea.nu. 49.et quid de detinente debitorem meum qui per hoc nō potest in aliquo mihi satisfacere ꝛ de operibus suis posset acquirere mihi et satisfacere.ibi.nu.51.fo.co.

Exhibere an cogar mercatorem qui decorerit vel vulgo dicaf frixerit si eum in domum meam acceptem.in.§.preterea.nu. 50.fo.co.

Eximens vel trahens captum a manibus familie seu curie tenetur ac si pro eo in omnē casum fideiussisset.in §.penales.nu.101.fo.56.

Eximens carceratum ab ipsis carceribus qualiter teneatur:ꝛ qd si sit carceratus pro debito ciuili:ꝛ quid pro causa criminali ꝛ sic ꝓ maleficio.in.d.§.penales.nu.104.cum quinq3 seq.fo.57.

Expensas posse peti iure actionis cuius importantie ꝛ effectus sit magis q̄ peti posse officio iudicis:et qd de statuto disponēte ꝙ victus victori in expēsis condemnef qualiter intelligaf vt aliqd addat iuri cōmuni.in.§.actionum.num.53.fo.83.

Extensio in exorbitantibus an fiat.in prin.ti.nu.58.fo.5.

Extensio in statutis ad casum improprium an ꝛ quando fieri possit ex identitate rationis.in.§.omnium.nu.40.fo.9.

Extensio ex identitate rationis licita est.in.§.itē seruiana.nu.18.fol.36.

Extensio in materia quantumcunq; exorbitante fit ad casum proprū ꝛ ad improprium significatum causa honestatis seruande.in.§. penales.nu.55.fo.54.

Extensio in penalibus ꝛ odiosis ꝛ in correctinis an ꝛ qñ licita sit.in.§. sequens.nu.7.ꝛ seq.fo.64.ꝛ in.§.tripli.nuñ.21.fo.76.ꝛ an ꝛ quando in his procedatur de similibus ad similia:ꝛ quid in statutis:ꝛ quid in consuetudine.in.d.§.sequens.nu.8.fo.64.ꝛ in ver.ex maleficijs.nume.37.fo.68.ꝛ in.§.tripli.nu.22.fo.76.

Extensio seu equiparatio de actionibus bone fidei ad actiones ex testamento an fienda sit.in.§.actionum.nu.12.fo.81.

Estimatio possessionis ab estimatione dñij diuersa est.in ver.ex maleficijs.nu.74.fo.69.

Estimationem liberum corpus non recipit.in.§.omnes.nu.27.fo.75.

Estimatio rei tradite an ꝛ qñ emptionē faciat vel trāsitū dñij vt alsi faciat trāsire periculū casus fortuiti ad recipientē.in.§.actionu3. nu.80. et qd in contractu dotis an faciat transire periculum casus fortuiti an vo solā rei deteriorationē.ibi.nu.81.ꝛ quid qñ detur res estimata que seruando seruari non potest vt animal:vel res consistēs ponderenumero vel mensu.ibi.nu.82.ꝛ quid de estimatione facta ex interuallo.ibi.nu.83.et quid si aliquis daret centum libras in florenis hoc pacto qō sibi in florenis sub eadē estimatione redderes:qd importet illud pactum sub eadē estimatione:ꝛ an illa verba importent periculum decrementi pecunie.ibidem.nu.86.fo.84.

Estimatio si res in dotē estimata tradaf cum hoc ꝙ dñium transferat in maritū licet emptionē rei propter tale pactū nō faciat tū emptionem ꝛ trasitū ipsius possessiōis bū facit in.§.actionum.nu.83.fo.co.

Estimatio si locaf equus estimat⁹ scholari an faciat trāsire periculū eq in scholarē ita vt teneaf etiā de leuissima culpa.in.d.§.nu.86.fol.co.

Extraneus si dat dotem ꝓ muliere an et qñ actio integra mulieri queratur: vide.j.in ver.muliere. ver.1.

Extrane⁹ si tpe ꝓmissionis dotis nihil dicit de restitutione sibi fienda possit postea stipulādo mulieri ꝓiudicare.in.§.fuerat.nu.132.fo.96.

Deliters

De litera ff.

Faciens per alium vbi de aquirendo agit ipsemet ꝓprie facere videtur.in prin.ti.nu.114.f.7.
Facti ea que sunt an sub certa regula definiri possint.in.ff. in bone fidei.nu.73.fo.99.ꝛ nu.76.fo.100.

Falcidia in relictis ad pias causas an locum habeat.in.ff.sed iste.nu.117.fo.14.
Falcidie detractio vel trebellianice an locum habeat in foro cõscientie. remissiue in.d.ff.nu.125.fo.co.

Fauor extendendus est.in.ff.actionum.numero.68.et nume.72. folio.83.

Feudum an in casu necessitatis pignorari possit:et quid de fructibus ꝛ eius cõmoditate.in.ff.itez seruiana.nu. 107.fo.40.ꝛ nu.114.ꝛ seq.ꝛ quid in regno Frãcie.ibi. nume.16.fo.41.

Fictio locum non habet vbi veritas locum habere nõ potest.in ff.fuerat.nu.66.fo.93.

Fideicommissa debita esse dicunt:et an eis accedat fideiussor:ꝛ quo iure de iure Digestorum petebantur.in.ff.omnium.nu.55.fo.70.
Fideiusso: in quibus casibus non facta excussione principalis conueniri possit.in.ff.item si quis.el.j.nu.68.fo.32.
Fideiussoria obligatio an sit magis stricta ꝙ̃ constitutus.in.ff.in personam.nu.34.fo.43.
Fideiussor in plus ꝙ̃ principalis obligari nõ potest:nec re:nec loco:nec tempore:nec causa.in.d.ff.in personam.nu.34.fo.co.
Fideiussoria obligatio an valeat si principalis nõ valet.in.d.ff.in personam.nu.42.fo.co.
Fideiubẽtes ꝓ malefactore de iudicato solue̅do pro pena q̃ rõne illius maleficij veniet ipone̅da an ꝛ qñ teneant ad augme̅tũ pene quã persona principali incursa est ex forma statuti vigore negatiõis aut cõtumacie solutiõis nõ facte in termino.i.ff.quadrupli.nu.9.ꝛ seq.ꝛ qualiter iudex maleficiorũ cautus cẽ debeat tũc i accipiẽdo fideiussionẽ vt teneant tales fideiussores ad dictũ augme̅tũ pene.ibi.nu.11.fo.78.

Filij an ꝛ quãdo bona in eorũ fraudez alienata revocare possint. in.ff.item si quis.el.j.nu.2.fo.29.
Filij si pater amisit oĩa bona in ludo an illa tã ꝙ̃ i fraudẽ alienata vsq; ad eorũ legitimã revocare possint.in.d.ff.item si quis.el.j.nu.3.fo.co.
Filij si pater vẽdat oĩa bona dissipando an petere possint ꝙ eis aliqua possessio patris pro eorũ alimẽtis assignet.in.d.ff. si qs.nu.4.fo.co.
Filij bona si ꝓpter eius delictũ sint publicata an ꝛ peculiũ aduẽtitiũ in patris ꝓiudiciũ publicatũ esse intelligat.in.ff.actiones.nu.61.et qd de peculio castrensi viuẽte filio.ibidẽ.nu.63.ꝛ qd ecõtra an publicatis bonis paternis an peculiũ ꝓfectitiũ in filij ꝓiudiciũ etiã publicetur.ibi.nu.64.ꝛ nunqd publicatis bonis paternis publicet vsufructus quem filio viuente habet pater in aduentitiis.ibi.nu.65.fo.47.
Filij an si bona materna publicẽtur ꝓpter ipsius matris delictuꝫ aliquid de bis habere debeant.in.ff.actiones.nu.66.fo.co.
Filij appellatione an ꝛ qñ naturales tantuꝫ cõprehẽdantur.in.ff. penales.nu.57.ꝛ quid in dispositione legali vel statutaria: vel in vltimis voluntatibus:vel contractibus:siue priuilegijs.ibi.nu.58.fo.54.
Filius occidens patrem naturalẽ tantũ an puniat pena.l.põpeie.de parici. sicut occidẽs naturalẽ et legitimuꝫ.in.ff. penales.nu.59.et quid de spurio nato ex damnato coitu.ibidem.nu.60.fo.55.
Filius natus ex patre duas vel tres cõcubinas tenente an ei succedat et econtra.in.ff.penales.nu.63.fo.co.
Filio officio iudicis ex quadam equitate a patre alendus est: ꝛ an sit alendus si habeat altunde vnde se alat vel ex operibus se alere possit.in.ff.fuerat.nu.101.fo.95.
Filius patrem egentem alere tenetur.in ver.sed ꝛ si quis.nu.2.fo.113.
Filia an ꝛ qñ agat ad dotẽ sine cõsensu patris.in.ff.fuerat.nu.133.fo.96.
Filij familias mercatores si nolunt in carceres detrudi quid facere habeant.remissiue in.ff.actiones.nu.8.fo.45.

Finibus antiqnis semper standum est nisi noui probẽtur.in ff.quedam.nu.83.fo.73
Finibus quot ꝛ que remedia dentur.in.d.ff.quedam.nu.73.fo.co.

Fiscus ꝛ mulier pari passu ambulant:ꝛ quo casu mulier potior sit fisco.in.ff.fuerat.nu.70.fo.93.
Fiscus ꝛ ciuitas quo casu differant.in.d.ff.nu.71.fo.co.
Fiscus vniuersaliter omnia bona cõtrahẽtis cuꝫ eo absq; aliquo facto habet tacite hypothecata.in.ff.item seruiana.nu.73.fo.38.
Fiscum que ciuitas habeat.in.ff.rursus.nu.39.fo.36.

Forma iuris positiui vbi ꝓtermissa sit in foro anime ꝓmittens teneat sibi facere cõsciẽtiam.in.ff.sed iste.nu.132.fol.14.

Forum ratione destinate solutionis in illo loco nedum quo ad principalẽ cõtractũ verumetiam quo ad ipsius contractus cõsecutiua vt damnorũ ꝛ expensarũ que accessorie veniunt qs sortitur.in.ff.plus.nu.16.ꝛ nunquid possit cõueniri in loco celebrati contractus ꝛ quando ibidem.nu.17.cum.iij. seq.fo.108.
Fra in conscientie quid sit.in.ff.sed iste.nu.108.fo.14.

Franciscus de ramponibus fuit preceptor Imole.in.ff.in personam.nu.58.fo.44.

Frater soluens condemnationẽ pro alio fratre an repetere possit:ꝛ quid de amico.in.ff.actiones.nu.91.fo.48.
Frater an teneat alere fratrẽ egentẽ.in versi.sed ꝛ si quis.nu.4.fo.113.

Fraus qualiter capiat in materia. tert.ff.itẽ si qs.el.j.remissiue ibidẽ.nu.20.fo.30.ꝛ q̃ ꝓprie dicat fraus.ibi.nu.21.fo.co.
Fraus ꝛ dolus qualiter differant.in.d.ff.nu.20.fo.30.
Fraus fraude aliter nõ ꝓbata qualr presumat.in.d.ff.nu. 40.ꝛ seq.f.31.

Fructus qualiter ꝛ quib⁹ modis peti possint:ꝛ quo iure debentur.in.ff omniũ.nu.174.cum duobus seq. fo.14.
Fructus an veniãt in actione cõfessoria ꝛ negatoria.in.ff.eq̃.nu.61.f.17.
Fructus ꝛ alia accessoria an pendente iudicio sortis peti possint. in.ff. omnium.nu.178.fo.14.
Fructus pcepti p colonũ an sint dño tacite hypotecati: ꝛ an et qñ dñs loco pignoris retinere possit ꝛ phibere ne colonus exportet. in.ff.itẽ seruiana.nu.36.ꝛ qd de fructibus industrialibus. ibidẽ. nu.37.ꝛ qd de predio empto ex pretio fructuum perceptorũ.ibidẽ.nu.38.fo.37.
Fructus in actionibus bone fidei an veniant iure actionis:an vero officio iudicis veniant vsure: ꝛ quid in actione stricti iuris an veniant fructus.in.ff.actionum.nu.45.fo.81.ꝛ nu.63.fo.83.
Fructus augẽt rẽ vniuersalẽ nõ aũt ꝑticularẽ.in.ff.actionũ.nu.236.f.89.
Fructus in petitione hereditatis an veniant. in.d.ff. nu.234.ꝛ quid de perceptis ꝛ percipiendis ꝛ qui percipi potuerunt. ibi.nu.235.fo.89.

Fur diurnus seu nocturnus an capi ꝛ an et quando occidi liceat. in princi.titu.nu.69.fo.5.
Furem propria autoritate capiens si illũ ducat ad iudicẽ an perdat cõmodũ pene legalis:scz dupli vel quadrupli.in.d.prin.ti.nn.71.fo.5.
Fur etiã manifestus in foro cõscientie ad qd teneat.i.ff.sz iste.nu.110.f.14.
Fur semper dicitur esse in mora.in.ff.sic itaq; nu.23.fo.61.
Fur publicus quis.in ver.ex maleficijs.nu.6.fo.66.
Fur in duplo vel quadruplo condemnetur in simpluꝫ ꝛ sic res ipso furto subtracta non continetur.in.ff.sic itaq; nu.5.ꝛ quid in rapina violenta an in quadruplo contineatur simplum:ꝛ sic rei persecutio.ibi. nu.6.fo.62.ꝛ in versi.ex maleficijs.nu.1.fo.66.
Fur nullus etiam famosus de iure pro tertio furto furca suspendi põt. in versi.ex maleficijs.nu.8.fo.co.
Furis pena de iure cõmuni qualis sit.in.d.ver.nu.9.ꝛ qualis sit legem Longobardorum.ibidem.nu.10.fo.co.
Furem si quis a furca pro enormi furto euadere velit qualiter possit.in d.ver.nu.14.fo.co.
Fur manifestus an ꝛ quare magis puniatur quam violentus raptor. in.d.ver.nu.17.ꝛ seq.fo.co.
Furtũ an ꝛ qñ inter casus fortuitos enumeret. in.ff.sz iste.nu.45.fo.20.
Furto res subtracta si perijt ita ꝙ̃ prestari non possit an ꝛ quando ipsa res seu necessario estimatio petenda sit.in.ff.sic itaq;. nu. 46.fo.67.
Furti pena que sit an corporalis an pecuniaria.in ver.ex maleficijs. nu. 2.ꝛ an ꝛ quando ꝛ quibus casibus pro furto mori debeat.ibi. nu.3. cum duobus seq.ꝛ nn.11.cum seq.fo.66.

De litera gg.

Gabella si statuto cauetur ꝙ̃ de pretio rei vẽdite solua̅tur tm̃:puta tres denarij pro libra:an intelligi debeat de pretio qõ in effectu remanet penes venditorem deductis omnibus expensis factis in subhastationibus vel datis prorenetis.in ver.tripli. nu.9.fo.75.
Gabella si de quolibet legato solui debeat tm̃ pro libra an intelligatur tm̃ de eo qõ supest de legato deducto oĩ onere.in.ff.tripli.nu.11.fo.co.
Gabella si statuto cauetur pro libra soluatur tantum: an si qs promiserit alicui mille libras soluendas tm̃ quadringentas omni anno interusurium medij temporis deduci debeat cuꝫ in effectu quantitas tota sit minor omni anno pro centenario.in.ff.tripli. nu.11.fo.co.
Gabella si statuto cauet ꝙ delegato solui debeat decẽ denariorũ ꝑ libra valoris rei legate: an si legef equus q viginti valet cũ hoc ꝙ̃ soluant heredi decẽ solui debeat ꝛ de quãto ꝛ qualiter.in.ff.tripli.nu.13.fo.c.
Gabella si statutũ disponat ꝙ de q̃libet ℥ctu ibi celebrato gabella solui dz an si solutio i illũ locũ destinata sit solui dẽat.in.ff.pl⁹.nu.9.f.107.
Gabellarũ emptores an ꝛ qñ añ tp̃s exigi possint.in ff.sz hec. n.9.f.109.

Gerundia an ꝛ quando important causam finalem: an ꝛ quãdo formalem.remissiue in rub.nu.34.fo.1.
Gerundia sunt facti.in.d.rub.nu.26.fo.co.
Gerundia vnde derivantur.in.d.rub.nu.26.fo.co.
Gerundia an ꝛ quando important necessitatẽ.in.d.rub. nu.28.fo.cod.
Gerundium quot casus habet.in.d. rub.nu.29.fo.1.
Gerundium positum in accusatiuo quid denotat.in.d.rub.nu.29.f.co.
Gerundium positum in genitiuo an ꝛ quando importet causam finalem in.d.rub.nu.30.fo.co.
Gerundium positum in ablatiuo an ꝛ quando importet conditionez: ꝛ quando tñet qualificatiue.in.d.rub. nu.33.fo.co.

Secundū natura que sit.remissiue.in.d.rub.nu.35.fo.1.

Glossa referens duas opiniones si nullam expresse approbat vltimam tenere videtur.in.§.sed iste.nu.55.fo.20.

De litera H.

Hereditas lucrosa que dicatur ⁊ q̄ opulenta.in.§. omnium.nu.43.fo.10.

Hereditatis bona non esse solnēdo qualiter per heredē faciliter probetur.in.§.item si quis.cl.j.nu.71.fo.10.

Hereditas adita an appelletur hereditas.in.§.actionum.nume.141. folio.86.

Heres adeundo hereditatem an in foro conscientie vltra vires hereditarias teneatur creditoribus et legatariis.§.sed iste.nu.114.et quid de herede non faciente inuentarium.ibi.nu.115.fo.24.

Heres oīb⁹ defuncti obligatiōib⁹ astrictus est.in.§.actiōes.nu.1.fo.45.

Heredes censent eadem psona cū defuncto ⁊ quando ⁊ qualiter.in.§. actiones.nu.1. ⁊ nu.5.⁊ de ratione diuersitatis quare filius eximat ab obligatione patris et econtra ⁊ non heres.ibi.nu.2.fo.co.

Heres an ⁊ quando ad vsuras legati vel fideicō missi teneatur.in ver. er malefic⁹.nu.13.fo.67.

Heres heredis an sit heres primi testatoris.in.§.actionum.nu. 210.et nu.213.fo.87.⁊.88.

Hominū quidā sunt natiui et qdā3 natiui.datiui.vt adam. natiui vt nat⁹ de pfe ⁊ matre.i.§.rursus.n.8. fo.28.

Hominū memoria labilis est.in.§.si quis agens.nu.9.fo.107.

Hostes qui proprie dicantur.in.§.rursus.nu.44.fo.26.

Hostes ⁊ rei criminis lese maiesta.qualiter differant. in.d.§.nu.45.fo.c.

Hostis an dicatur ciuitas imperij resistens officiali imperatoris ita vt ei bellum indici possit.in.d.§.nu.47.fo.co.

Hypotheca an ⁊ quando ⁊ quibus casibus competat. in §.item si quis.cl.j.nu.53.fo.31.

Hypotheca quid proprie.in.§.item seruiana.nu.9.fo.36.

Hypotheca quotuplex reperiatur.in.§.item seruiana.nu.70.fo.38.

Hypotheca tacite inducta ex dispositione.l.quotuplex sit.in.d.§.nume. 71.fo.eodem.

Hypotheca tacita an et quando et inter quos sine aliquo facto hominis interueniente introducatur.in.d.§.nu.71.cu3 duob.seq. vbi quid de vxore ⁊ de fisco:⁊ nunquid ciuitas hoc habeat:⁊ que.ibid.nume. 74.et quid de camera episcopali.ibi.nu.75. et quid in tutore ⁊ curatore:⁊ quid in administrante res eccle.ibidem nu.76.fo.co.

Hypotheca tacita introducta a lege interueniente facto hominis ⁊ hypotheca expressa qualiter differant.in.d.§.nu.77.⁊ nume.80.fo.eo.

Hypotheca tacita inducta a lege interueniente facto hominis quem effectum habeat.in.d.§.nu.79.fo.eo.

Hypotheca tacita pro dote an cōpetat extraneo qui dedit dotem pro muliere pactus est illā sibi restitui.in.d.§.fuerat.nu.36. ⁊ nunqd cessionario cui actio de dote a muliere cessa fit.ibidem nu.37.⁊ nunqd locum habeat in sponsa per verba de futuro.ibidem nu.38.⁊ nunqd locum habeat in matrimonio putatiuo.ibidem nu.39.fo.92.

Hypotheca tacita an mulieri competat in donatione propter nuptias. in.d.§.fuerat.nu.40.⁊ nunquid in bonis paraphernalibus. ibi. nu. 41.⁊ nunquid p alimentis sib⁹ debitis a marito.ibi.nu.42.⁊ an pro fructibus dotis.ibi.nu.43.⁊ an in dote confessata.ibi.nu.44.⁊ nunquid in rebus acquisitis p heredes mariti ex rebus quondā3 ipsius mariti.ibi.nu.45.⁊ nūquid in bonis mariti mino. ibi.nu.46.fo.92.

Hypotheca tacita pro dote quo tpe cōtrahat:an tpe date dotis an contracti matrimonij si tūc fuit dos tantū promissa. in.d.§.nu.48.fo.e.

Hypotheca tacita p dote priuilegiata est: quia in ea mulier creditoribus quibuscūq3 hypothecas habentibus preferf.in.d.§.nu.50.fo.eo.

Hypothecaria vnde ⁊ quare sic dicta sit.in.§. itē seruiana.nu.84.fo.39.

Hypothecaria conuentus an ⁊ quando possit referre questionem dominij.in.d.§.nu.89.fo.eo.

Hypothecaria an sit iudicium petitorium an vero iudicium possessorium.in.d.§.nu.9.⁊ seq.fo.40.

Hypothecaria ad personalē actionem accessoria est.in.d.§.nu.101.fo.eo.

Hypothecaria an aliquid personalitatis habeat.in.d.§.nu.120.fol. 41.

De litera I.

Ignorantia in facto alieno quibus casibus non toleratur nec locum habeat.in. §. si quis agens.nu.6.cum tribus seq.fo.106.

Ignorantia in facto proprio an ⁊ quo casu toleretur ⁊ locū3 habeat.in.d.§.nu.9.fo.eo.

Ignorantia an per solum iuramentum probetur.in.§.sed iste.numero 89.folio.13.

Ignorare vires patrimonij sui proprij an ⁊ quādo quis presumatur et an ⁊ quando scire.in.§.item si quis.cl.j.nu.48.fo.31.

Ignorantia quibus casibus sit probabilis.d.§.ite3 si quis.nu.48.fo.co.

Ignorantia insta ⁊ probabilis in alieno facto regulariter presumit. in §.fuerat.nu.84.fo.94.

Illiteratus Credens se bene iudicare si cōtra ius iudicet an in foro cōsciētie parti quam lesit teneat.§. sed iste.nu.120.fo.24.

Impedimentū per sunm iuramētū3 pbat nisi cōtrariū3 probetur.in.§.sed iste.nu.94.f.23.

Imbreuiatura notarij an fidem faciat.remissiue in rub.nu.16.fo.1

Inclusio quando dicatur.fieri.in.§.ite3 seruiana.nu.37. f.35. ⁊ nu.38.fo.38.

Indefinita equipollet vniuersali.in rub.nu.25.fo.1.

Inductum ⁊ illatum qualiter differāt.in.§.item seruiana.nu. 28.fo.37.

Inducta in p̄diū vrbanū ⁊ inducta in rusticū qualiter differāt ⁊ quale sint dño hypothecata.in.d.§.ite3 seruiana.n.29.⁊ seq.⁊ nu.34.⁊ seq. ⁊ nu.40.cū se.⁊ nu.53.fo.37.vbi qd si inferank eo alio q̄ ibidē perpetuo nō sint:⁊ qd si inferak res alienad̄no rei sciēte anvideak d̄ns consentire ⁊ res sint tacite p p̄ēpione hypothecate. ibi.nu.54.⁊ qd de re aliena in qua qs h3 publicianā an inuecta in p̄diū cōductū semp sint tacite hypothecata.ibi.nu.56.⁊ qd de inuectis ⁊ illatis p minoran.ibi.nu.57.⁊ qd de personis ecclesiasticis inferentibus res ecclesiasticas in predia ꝺducta an res ille dicank tacite hypothecate.ibi.nu. 58.⁊ quid de filio negotiāte licētia p̄s an si cōducat domū vel apothecā necessariā p illa mercimonia ⁊ inferat aliquas res p̄is sint p p̄ēpione tacite obligate.ibi.nu. 59.⁊ nunqd tales res inuecte intantū sint obligate ⁊ talē tacitā hypothecatā habeant qō l3 sit posterior tñ aliis anteriorib⁹ creditoribus p̄ferak.ibi.nu.60.⁊ qd si res illate in domū cōductā sint pretiose ⁊ p̄cio domus sit modica an insolidu3 retinere poterint an solū p quātitate p̄ēpionis.ibi.nu.61.⁊ an oīa inuecta retineri possint.ibi.nu.63.⁊ nūqd in hac tacita hypotheca veniāt vestes lecti ⁊ reliqua supellectilia sine quibus non pōt hō honeste nec cōmode vinere.ibi.eo.nu.63.⁊ qd de reb⁹ famuli qui p certa mercede seruit an p illo seruitio sint obligate.ibi.nu.64.⁊ quid de libris scholariū illatis in domū cōductā.ibi.eo.nu.64.⁊ qd de aligb⁹ rebus illatis in domū cōductā ⁊ postea amotis an nihilominꝰ erūt tacite obligate.ibi.nu.66.⁊ quid si locator specialiter ⁊ expresse sibi in certa re debitoris prouisit de hypotheca.ibi.nu.67.fo.38.

Infamia facti quotuplex sit et qui sint eius effectus. remissiue in.§.ita q3.nu.22.fo.62.

Inquisitio an hoc mō cōcludi possit sup quibus oīb⁹ intēdit p̄cedere ⁊ punire p̄s formam iuris vel statutorum.in.§.cūm.nu.156. fo.13.

Inquisitor hereticę prauitatis si alienata p hereticis3 reuocauit an pretiu3 restituere teneak.in.§.item si quis.cl.j.nu.90.⁊ quid si hereticus emit ipsa bona ab alio ⁊ pretium non soluit an teneak inquisitor illud soluere.ibi.nu.91.fo.14.

Insolidum an pater ⁊ dominus teneantur ⁊ obligati sint pro filio ⁊ seruo.in.§.sunt preterea.nu.1.fo.111.

Insolidum an ⁊ qñ pater ⁊ dominus in actione de peculio condemnetur.in.§.sunt preterea.nu.2.⁊ seq.fo.co.

Institor quis ⁊ vnde dicatur.in.d.§.actiones.nu.46.fo.47.

Institor ⁊ procurator qualiter differant.in.d.§.nu.49.fo.co.

Institor quibus verbis constituatur.in.d.§.nu.50.fo.co.

Institor alicuius mercatoris si scribat alteri mercatori qualiter apud mēsam patroni sui habeat mille quos sibi reddere debeat in kalen. Maij prime futuris:an mortuo principali mercatore sine herede ⁊ bonis eius excussis ⁊ vēditis ⁊ nō existētib⁹ soluēdo fit obligat⁹ ad ista mille ⁊ ad aliquid conueniri possit.in.d.§.actiones.nu.51.fo.co.

Instrumētū seu cōfessio an pro parte acceptari possit ⁊ pro parte non. in.§.item si quis.cl.j.nu.21.fo.49.

Instrumentū si statutum caueat q̄ penes acta intra sex mēses insinuare debeat alis nō valeat:an si quis habeat instrumētū cētū librarum ⁊ in patrimonio debitoris nō sint nisi quinquaginta ita q̄ in effectu non est instrumentū nisi de quinquaginta si non insinuetur intra dictos sex mēses valeat.in.§.tripli.nu.8.fol.75.

Insultum cum armis an factū dicatur per eum qui arma ad latus habebat licet nō extraxerit.vide pro statutis puniētibus insultum.in ver.ex malefic⁹.nu.80.fo.69.

Interdicta ⁊ actiones an differant.in princ.ti.nu.92.⁊ nu.30.fo.4.

Interdictū ⁊ edictum qualiter differant.remissiue in prin.ti.nu.31.fo.c.

Interdicta oia dicuntur personalia in rem scripta.in.§.oīm.nu.7.fo.8.

Interdictum fraudatorium contra quem detur.in.§.item si quis.cl.j. nu.§.fo.29.⁊ nu.101.fo.34.

Interdictum quod vi aut clam an ⁊ quando dicatur nasci ex varijs figuris causarum.in.§.item si quis.cl.j.nu.110.fo.co.

Interdictum saluianum vnde dicak.in.§.item seruiana.nu.84.fo.39.

Interdictū saluianum ⁊ actio seruiana qualiter differāt. in.d.§.nu.85. ⁊ nu.90.fo.co.⁊ nu.94.⁊ nu.99.fo.40.

Interdicto saluiano agens quid probare habeat.in.d.§.nu.95.⁊ nu.91. ⁊ sequen.fo.39.

Interdictum saluianum ⁊ hypothecaria an sint idem in probatiōe. in d.§.nu.97.fo.40.

Interdictum saluianum an sit longe vtilius ꝙ actio seruiana. in. d. §. seruiana. nu. 98. ⁊ nu. 101. fo. 40.
Interdictum saluianum cui competat. in. d. §. nu. 99. fo. eo.
Interdictum saluianum an sit personale. in. d. §. nu. 100. fo. eo.
Interdicta que mista dici possint. in. §. quedam. nu. 17. fo. 71.
Interdicta omnia sunt personalia in rem scripta. in. d. §. quedã. nu. 22. ⁊ nu. 65. fo. 71. ⁊ 72.
Interdicto vnde vi ex consilio spoliandi an ⁊ quãdo quis teneatur. in §. omnes. nu. 5. fo. 74.
Interesse in libello an incertum peti possit. in. §. curare. nu. 57. folio. 106.
Interesse an dicat certũ vel incertũ: ⁊ qua actiõe petat: ⁊ qualiter in iudiciũ deducat: ⁊ qliter formet in eo sñia. remissiue. i. d. §. nu. 58. f. eo.
Interesse qualiter probetur. in. d. §. nu. 59. fo. eo.
Interesse ⁊ damna an veniant in actione confessoria ⁊ negatoria. in. §. eque. nu. 61. fo. 17.
Interpellatio extraiudicialis licet in bis que veniunt iure actionis qs in mora constituitur: secus vero quando solum officium iudicis competat: q; quis tunc in mora non constituitur. in prin. ti. nu. 64. fo. §.
Interpellatio extraiudicialis an debitorem constituat in mora. in. §. ficitaq; nu. 42. fo. 63.
Interpretatio grossa in statutis non est sumenda. in prin. ti. nu. 100. fo. 6.
Interpretatio in beneficijs latissima fit. in. §. omnium. nu. 31. fo. 9.
Interpretatio in vltimis voluntatibus qualiter fieri debeat. in. §. item seruiana. nu. 50. fo. 37.
Interrogationes in petitiõe hereditatis qualiter fieri possint ⁊ fiende. in. §. actionũ. nu. 212. fo. 88. ⁊ nu. 216. ⁊ qualiter quando agitur contra debitorem tanquam contra iuris possessorem. ibi. nu. 229. fo. 89.
Iudex an ⁊ quando eius officium denegãs dicatur inferre alicui quam iniuriam ita ꝙ possit appellari ⁊ in syndicatu teneatur ⁊ quando non. in prin. ti. nu. 66. fo. ς.
Iudex an ⁊ quando licentiam seu familiam capiendi debitores concedere non debeat. in prin. ti. nu. 81. ⁊ nu. 86. ⁊ nu. 87. fo. 6.
Iudex an de noua causa suspitionis debitoris parte absente cognoscere possit. in. d. prin. ti. nu. 89. fo. 6.
Iudex vt aliquez psonalr facere detinere possit qd cognoscere habeat: ⁊ an ad talẽ cognitionẽ citatio ptis regrat. in. d. prin. ti. nu. 90. fo. 6.
Iudex laicus an clericum debitorem suspectum de fuga capi facere possit. in. d. prin. ti. nu. 96. fo. 6.
Iudex in causis summarijs põt tam actori ꝙ reo terminũ statuere ad probãdũ ⁊ vtriq; astringere onere pbandi. in. §. oĩum. nu. 13. fo. 12.
Iudex videns male actũ ex vna causa tamẽ ex actis apparet ꝙ ex alia causa bene agi potuisset debet in sententia ius illud agendi ex illa alia causa reseruare. in. d. §. omnium. nu. 18. fo. eo.
Iudex an reũ cõdẽnare possit i fructib⁹ nõ cõpetitis. in. d. §. n. 177. f. 14.
Iudex an in sententia exprimere teneatur certam fructuum quantitatem. in. d. §. nu. 79. fo. eo.
Iudex si in sententia simpliciter dicat: cõdemno te vt restituas rem. an intelligatur etiam condemnare in fructibus. in. d. §. nu. 180. fo. eo.
Iudex qd in sñia: fm suã cõscientiã. an valeat. in. §. sed iste. nu. 134. fo. 24.
Iudex quando conscientiam sequi debeat. in. d. §. nu. 139. fo. eo.
Iudex propter doluz an teneatur ex maleficio vel quasi an propter culpam. in. §. item si quis. cl. j. nu. 107. fo. 34.
Iudex si plus sit probatum ꝙ petitum supplere aut condemnare non potest. in ver. ex maleficijs. nu. 67. fo. 69.
Iudex maleficiorũ qui solum de maleficijs cognoscere habet: iurta. l. solemnis. §. latrũculator. ff. de iudi. an cognoscere possit de restitutione rei subtracte. que q̃stio ciuilis est. in. d. ver. ex maleficijs. nu. 76. fo. eo.
Iudex in actione familie erciscunde: communi diuidundo: finiũ regũdorũ: ex suo officio: an ⁊ quando possit vni parti etiã nõ petenti totam ⁊ integram rem adiudicare: ⁊ in eum dominiũ alterius partis transferre. in. §. quedam. nu. 10. ⁊ nu. 11. ⁊ vide in ver. post seq. fo. 70.
Iudex maleficiorum q̃ accipit fideiussorem pro aliquo malefactore tpe quo vult eũ relaxare qua cautiõe vti debeat vt fideiussor teneat ad õem penã ⁊ augmentũ: ⁊ ad oĉ id qõ ex dicto maleficio vel processu vel ex cõtumacia puenire possit. in ver. quadrupli. nu. 1. fo. 78.
Iudex cognoscens sup qõne confiniũ põt adiudicare meo aduersario id qõ est pure meũ: ⁊ qd in actiõe cõmuni diuidũdo familie erciscũ de. in. §. actionum. nu. 64. fo. 83. ⁊ vide. ē. eo. ver. nu. 16. fo. 78.
Iudex si conueniatur debitor in diem ante diem ⁊ non opponatur in sententia debet eum condemnare ad soluendum tempore congruo non statim. in. §. actionum. nu. 149. fo. 86.
Iudex si conueniat vẽditor ad tradendũ rẽ emptori emptore ptiũ non soluente: ⁊ nõ opponat ex officio suo: peterit mãdare emptori agenti ꝙ soluat ptiũ: ⁊ etiã dicere in sententia: ⁊ qualr. in. d. §. nu. 139. f. eo.
Iudex si sibi causa cõmittat p vba importãtia merã volũtatẽ ⁊ liberũ vel plenũ arbitriũ qd facere possit: ⁊ q̃ obseruare teneat: ⁊ q̃ nõ. in. §. in bone fidei. n. 23. cũ duob⁹ seq. ⁊ n. 29. ⁊ n. 30. cũ nõnullis seq. f. 98.
Iudex habens plenum arbitrium an fulminare debeat. in. §. in bone fidei. nu. 51. fo. eo.
Iudex in arbitrarijs animum suum in maiorem partem inclinare debet. in. §. in bone fidei. nu. 52. fo. eo.
Iudex si nollet impendere id quod debet impẽdere ex mero officio nõ autem procedente ex natura actionis: sed preter ⁊ extrinsecus: puta nollet condemnare ad interesse vel deferre iuramentum in litẽ: qualiter parti consuletur. in. §. preterea. nu. 8. fo. 101.
Iudex multa facere potest ad que tamen compelli non posset. in. §. preterea. nu. 9. fo. eo.
Iudex negligens facere iustitiam facit litem suam sic faciẽdo: ⁊ sic male iudicando: ⁊ quo casu contra eum detur parti actio in factum. in §. preterea. nu. 11. ⁊ nu. 12. fo. eo.
Iudex si fuit negligens circa condemnationem expensarum q; non cõdemnauit victum temere litigantem prout ex officio suo tenebatur an faciat litem suam. in. §. preterea. nu. 13. fo. eo.
Iudex negligens criminaliter punitur ⁊ toto salario priuari potest in §. preterea. nu. 14. fo. eo.
Iudex ecclesiasticus negligens iustitiaz facere an incurrat in canonẽ. c. cum eterni. de re iudi. in. vj. remissiue. in. §. preterea. nu. 14. fo. eo.
Iudex permittens sibi instantiam de iure communi an puniatur. in. §. preterea. nu. 15. fo. eo.
Iudex si negligat administrare vel facere id qõ ab eo petitur an teneatur si illud idẽ ab alio eq̃ faciliter cõseq possit. in. §. pterea. nu. 16. f. eo.
Iudex quando aliquid in mero arbitrio residet an si velit illud denegare potest ⁊ denegando partem granare dicatur ⁊ syndicatu teneatur. in. §. preterea. nu. 18. fo. eo.
Iudex certam ferre debet sententiam etiã si de incerta quantitate actũ sit dummodo certitudo in eius potestate sit. in. §. curare. nu. 1. ⁊ nu. 2. ⁊ nu. 5. ⁊ nu. 6. fo. 104. ⁊ nu. 24. fo. 105.
Iudex si vigeatur pronunciare propter tempus instantie seu tẽpus statuti seu legis municipalis qualiter pronunciare possit. in. §. curare. nu. 40. cum quatuor seq.
Iudex si actor in iudicio minus petat q̃ sibi debeatur an in reliquo aduersarium condemnare debeat. in. §. si minus. nu. 1. fo. 110.
Iudex an secundum conscientiam an vero secundum allegata ⁊ probata iudicare debet. in. §. si minus. nu. 18. fo. 111.
Iudex videꝫ Titiũ occidere Semproniũ coã multis: an absq; alia pbatione Titiũ de homicidio cõdẽnare possit. in. §. si min⁹. n. 18. f. eo.
Iudicia vniuersalia an si pendeant dicãtur preiudicialia ad iudicia particularia vt interim iudicia pticularia silere debeant: vt in. §. preiudiciales. nu. 7. fo. 58.
Iudicia omnia sunt de iure ciuili. in prin. ti. nu. 41. fo. 4.
Iudicium omnia sunt vires a principio: videlicet a citatione in ius que precedere debet. in. §. penales. nu. 100. fo. 56.
Iudicio particulari an ille contra quem agitur vniuersali puta petitione hereditatis cõtra alios agere possit: puta conuenire debitores hereditarios. in. §. preiudiciales. nu. 8. fo. 58.
Iudicia particularia an si sit contentio inter duos sacerdotes de rectoria alicuius ecclesie: vel aliqua prebenda: vel inter duos dominos de iurisdictione alicuius castri silere debeant vt per aliquem eorum interim intentari non possint. in. d. §. nu. 9. fo. eo.
Iudicium an vitietur per omissionem cognitionis preiudicialium: ⁊ an talis ordo: de preiudicialibus cognoscatur: sit de substantia. in §. preiudiciales. nu. 1. fo. eo.
Iudicium cõi diuidũdo an si inter aliquos super aliquibus rebus cõmunibus agitandum sit debeant ⁊ vsufructuarij illarum rerum necessario vocari vt iudicium valeat. in. §. quedam. nu. 8. fo. 70.
Iudicium si non sit petitum a parte libellum incertuz declarari an procedat. in. §. tripli. nu. 38. fo. 76.
Iuramentum interpositum super cõtractu simulato non obligat iurantem nec requiritur relaxatio seu absolutio in tali iuramento: ⁊ ad quem spectet declarare ꝙ non valeat requiratur absolutio sine relaxatio an ad episcopum an ad iudicem secularem. in. §. fuerat. nu. 79. fo. 94.
Iuramentum quo casu pro veritate habeatur in. §. sed iste. nu. 62. fo. 21.
Iuramento alicuius an ⁊ quando stetur. in. §. sed iste. nu. 89. ⁊ seq. ⁊ nu. 91. ⁊ seq. fo. 23.
Iurans sufficit ꝙ secundum conscientiam in quolibet iuramento verum dicat. in. §. sed iste. nu. 135. fo. 24.
Iuramentum litis decisiuum an habeat vim plene probationis. in. §. item si quis. cl. ij. nu. 2. ⁊ nu. 4. fo. 48.
Iuramentum habet vim sententie late precedentibus probationibus. in. d. §. si quis. nu. 3. ⁊ seq. fo. eo.
Iuramentum facit qõ illud qõ nõ debitũ sit debitũ. in. d. §. nu. 6. fo. eo.
Iuramenti effectus qui sint notabiliter in. d. §. nu. 5. cum. 11. seq. fo. eo.
Iuramentum contra iuramentum an ligat iurantẽ. in. d. §. nu. 11. fo. eo.
Iuramentuz si aduersario non deferente iuratũ sit an proficiat ⁊ quãdo. in. d. §. nu. 16. fo. 49.

Jurare vel iuramẽtum per partem remitti an ⁊ quando paria sint ita q̃ actio ex iuramẽto cõpetat.in.d.ℌ.itẽ si qs.el.ñ.nu.30.⁊nu.31.f.94.
Juramẽti delatio an ⁊ qñ revocari possit.i.ℌ.itẽ si qs.n.31. ⁊ nu.33.f.eo.
Juramẽtũ qñ deferẽ in iudicio indice p̃sente qualiter pars canta esse debeat vt ei sit licitũ penitere ⁊ delationẽ revocare: ⁊ si non revocet oino delatio iuramẽti sit nulla nisi de nouo deferat.i.d.ℌ.nu.33.f.eo.
Jn ramentum interpositum super actu simulato actum non validat. in.ℌ.fuerat.nu.87.fo.94.
Jn amento agentis vi bonorum raptorum an stabitur si probata violentia introitus domus sue asserit violenter furantem abstulisse et exportasse plures res talis valoris ⁊ rerum subtractarum quantitatem assignet.in ver.ex maleficijs.nu.90.fo.69.
Juramento agentis actiõe furti an stabitur de rebus furto subtractis. in.d.ver.nu.91.fo.eo.
Juramentum an sit legitima siue saltem vera probatio. in. ℌ.quadrupli.nu.40.fo.78. ⁊ nu.42.fo.79.
Juramentum in litem an prestatur in actionibus bone fidei:⁊ quid in actione ex testamento.in.ℌ.actionum.nu.8.fo.81.
Juransse emisse rem talem a titio non expressa quantitate pretij:an ex tali iuramento agere possit cum pretium non sit certũ:⁊ an compelli possit certũ pretiuꝫ exprimere. in.ℌ.item si quis.el.ñ.nu.39.fo.49.
Juramentũ ⁊ fidei prestatio a pari ꝓcedũt.in.ℌ.item si qs. nu.54.f.50.
Juramẽtum vbi fides alicuius puta testis ab vtraq; parte approbata sit non requiritur.in.ℌ.item si quis.nu.55.fo.eo.
Jurans an ⁊ quando dicatur blasphemare Deum ⁊ vltimo supplicio puniatur etiam ad satisfactionem damni ciuiliter cõuenirí possit. in.ℌ.item si quis.el.j.nu.68.⁊ seq.⁊ nu.91.fo.51.
Jurare per membra pudibunda Christi species est heresis: ⁊ idem sit maledicere Deum ⁊ eꝰ blasphemare sicut de eo verba pudibunda proferre.in.ℌ.item si quis.nu.60.fo.eo.
Juramentum an ⁊ quando non obligat.in.ℌ.item si quis.nu.68.⁊ nu.70.⁊ nu.71.fo.eo.
Juramentum vbi prestitum sit circa potestatem pape derogãdam ipo iure non valet.in.ℌ.item si quis.nu.71.fo.eo.
Juramentum inducens solum peccatum veniale non obligat nec est seruandum.in.ℌ.item si quis. nu.72.fo.eo.
Juramentum si Rex Francorum faciat aliquam ciuitatem confiteri esse suam ⁊ iurare fidelitatem cum sua non sit:an valeat: ⁊ quid in Papa:⁊ quid in Jmperatore.in.d.ℌ.item si quis.nu.76.fo.eo.
Jurare seruare quod in statuto cõtinetur si tale statutum cassetur an a iuramento liberetur.in.ℌ.item si quis.nu.77.fo.eo.
Jurans non iurare an si producatur in testem per iudicem compelli possit vt iuret.in.ℌ.item si quis.nu.80.fo.eo.
Juramentũ de nõ fideiubendo pro aliquo an teneat ⁊ an Jctũ fideiussionis ⁊ eiꝰ validitatẽ impediat ⁊ qñ non.in.ℌ.itẽ si quis.nu.81.f.eo.
Juramento que conditiones sunt siue clausule tacite insint ⁊ in eo sub intelligantur.in.ℌ.item si quis.nu.81.fo.eo.
Juramẽtum iudiciale an ⁊ qñ ⁊ ex quibus recusari possit.⁊ que cause sint iuste recusandi.in.ℌ.item si quis.nu.83.cum tribus seq. fo.eo.
Juramentum an ⁊ quando habeat executionem paratam sicut sententia. in.ℌ.item si quis.nu.87. ⁊ nunquid petenti executionem vigore iuramenti ad rem quam dicit sibi venditaꝫ possit in executione sententie excipi de pretio.ibi.nu.88.fo 52.
Jurare de calumnia an debeat pater vel filius: ⁊ an monachus vel abbas seu superior suus.in.ℌ. penales.nu.89.⁊ seq.fo.56.
Juramentum in litem in actionibus bone fidei non venit iure actiõis: sed officio iudicis.in.ℌ.penales.nu.94.fo.eo.
Juramentum in litem an prestatur vltra rei veritatem in actiõe ex edicto ne quis eum qui.in.ℌ.penales.nu.98.fo.eo.
Juramentum in litem an detur contra crimentem debitorẽ fisci sicut contra vi crimentem citatum a primato.in.ℌ.penales.nu.99.fo.eo.
Jurisdictio a principe vel a re publica ita separari õn potest sicut radij solis a sole separari non possunt.in.ℌ.item seruiana.nu.112.fo.41.
Jus superueniẽs actori pẽdẽte iudicio an ⁊ qñ sibi ꝑfit: an ⁊ qñ possit illud ius i eodẽ iudicio vel istãtia examinari:an ⁊ qñ noua causa opus sit remissiue in ꝑn.ti.nu. 110.⁊ quid in reo. ibi.nu. 112.fo.7. ⁊ quid si superuenit post lit.contest. ⁊ qñ profit. in.ℌ.oium. nu.67.⁊ seq.⁊ qd in casu contrario si actor a ꝓncipio tempore cepti iudicij erat dñs postea lite cõtestata defijt esse domin⁹: an ⁊ quãdo fieri possit cõdemnatio contra reum conuentum.nu.69.⁊ seq.fo.10.
Jus propria autoritate sibi dicere an ⁊ qñ liceat.in princ. ti.nu.74.fo.6.
Jura realia quõ a personalib⁹ cognoscantur.in.ℌ.omnium. nu.4.fo.8.
Jus in re:⁊ ius ad rem quis dicatur habere.in.ℌ.sed iste. nu.8.fo.19.
Jus bonum in re quãdo quis dicatur habere: ⁊ quando melius:⁊ qñ optimum.remissiue in.d.ℌ.sed iste.nu.11.fo.eo.
Juri canonico statur etiam in foro ciuili in bis in quibus de peccato agitur.in.ℌ.fuerat.nu.71.fo.91.
Jus patronus ecclesie an possit pignorari:obligari vel alienari. in.ℌ.itẽ seruiana.nu.109.fo.40.

De litera L.

Lacerans vel amouens schedulas a portis ⁊ affixas in valuis palatij vel ecclesiarum vel alio loco publico an puniri debeat.in.ℌ.penales.nu.11.fo.53. Lacerans scripturas vel instrumenta aliena vel mittens in ignem qua pena puniatur.in.d.ℌ.nu.33.fo.54.
Latro quis.in ver.ex maleficijs.nu.6.fo.66.
Legatum deo factum cui videatur factum: ⁊ cui applicetur.in ver.ex maleficijs.nu. 45.fo.68.
Legatũ factũ vni sctõ puta sctõ Martino ⁊ in ciuitate sint plures ecclesie sic nolate cui factũ videat ⁊ applicari debeat. in.d.ℌ.nu.45.f.eo.
Legatũ factũ simpliciter ecclesie:vt qñ testator simpliciter dixisset relinquo cõtũ ecclesie.nec declarasset in dubio cui ecclesie relictum videatur.in.d.ℌ.nu.46.⁊ quid si testator habeat duas ecclesias parochiales cui ecclesie tunc legatum debeatur.ibi.nu.47.fo.eo.
Legatum simpliciter factum monasterio in dubio cui monasterio factum intelligatur.in.d.ver.nu.48.fo.eo.
Legatum factuꝫ maiestati existenti in aliquo loco prophano alicuius priuati hominis sicut fit maiestatibus facientibus miracula cui applicari debeat.in.d.ver.nu. 49.fo.eo.
Legatum domi cum omnibus bis que in ea sunt factum alicui per testatorem si in domo sit nomen debitoris siue instrumentum an veniat ⁊ contineatur in tali legato.in.ℌ.item seruiana.nu.42.fo.37.
Legatũ vsusfructus domus ⁊ oium rerũ q̃ in ea sunt factũ p testatorem vtoi siue an in eo veniant que mercis causa comparata sunt ⁊ ea q̃ venalia sunt.in.ℌ.item seruiana.nu.45.⁊ quid de frumento q̃ testator habet in domo causa vendendi.ibi.nu.46.⁊ nu.48.fo.eo.
Legatario an ⁊ quando fructus debeantur:an a tempore hereditatis: an vero a tempore more seu litis contestationis.in ver. ex maleficijs. nu.24.⁊ seq.fo.64.
Legitima quaꝫ pater in sua vita prestat filio vel ex propria voluntate vel ex forma statuti:an dicatur haberi titulo lucratiuo.remissiue in.ℌ.item si quis.nu.31.fo.30.
Legitima filiorum es alienum antecedit.in.d.ℌ.nu.50.fo.51.
Legitima que dicatur.in.d.ℌ.nu.50.fo.eo.
Legitimãdi spurios itẽ ⁊ legitimãdi incestuosum potestate habens an poterit spurius ⁊ incestuosus simul legitimari.i.ℌ.pium.nu.30.fo.9.
Legitimatio si aliquis esset spuri⁹ ⁊ incestuosus simul ⁊ tãq̃ spuri⁹ legitimat⁹ esset nõ exõsis alijs ãlitatib⁹ an valeat.i.d.ℌ.oiuꝫ.nu.31.f.eo.
Legitimatio si aliquis impetrauit a principe se legitimari dicens se natum ex soluto ⁊ soluta cum esset natus ex adulterio non valet nec tenet.in.d.ℌ.nu.33.fo.eo.
Ler is qui cum telo.C.ad legem corne.de sica.est canonizata.de pe ni.dist.j.in rub.nu.30.fo.2.
Ler is qui cum telo.supradicta:in penis statutorum locum non habet. in.d.rubi.nu.31.fo.eo.
Les si seruus nauem.alleg.in gl.an hodie sit sublata ⁊ correcta. in prin. ti.nu.28.fo.4.
Legis ad legem an ⁊ quando sit fienda continuatio.in.d.rub.nu.7.fo.1.
Ler si.C.de sacrosan.eccle.an locum habeat in publiciana. in.ℌ.sed iste. nu.36.fo.20.
Les correcta alleganda non est imo allegans incidit in falsum. in.ℌ.in personam.nu.19.fo.41.
Leges correctas an ⁊ quomodo allegare liceat ⁊ quid de statutis correctis.remissiue in.d.ℌ.in personam.nu.20.fo.eo.
Ler promissor.ℌ.j.alleg.in glos.in.C.in personam.qualiter intelligatur. in.d.ℌ.nu.57.fo.44.
Ler si quis argentũ.alleg.in gl.in.d.ℌ.in personã.an locũ habeat in donatione causa mortis.in.d.ℌ.nu.61.⁊ qd in donatiõe ꝓpter nuptias. ibi.nu.62.⁊ quid in donatione ob causam.ibi.nu.63.⁊ qd in donatiõe remuneratoria.ibi.nu.64.⁊ quid in donatione presumpta. ibi. nu.65.⁊ nunquid locũ habeat eo casu quo in pacto nudo de donando non deduceretur res vel quantitas sed factum. ibi.nu.66.fo.eo.
Ler manifeste turpitudinis.ff.de iureiur.an hodie correcta sit.in.ℌ.itẽ si quis.el.ñ.nu.83.fo.51.
Ler arctans regulari debet ꝑm.Larctatam.in.ℌ.penales.nu.117.fo.57.
Ler cũ de in rẽ verso.alleg.in gl.in.ℌ.pinditiales.an ⁊ qñ locum habeat ⁊ qñ nõ.in.d.ℌ.preiudiciales.nu.56.cũ quatuor seq.⁊ nu.63.cuꝫ duobus seq.⁊ an cõtra ipsius legis ⁊ similiũ presumptionesꝫ probatio in contrarium admittatur ⁊ de errore doceri possit.ibi.nu.69.fo.61.
Ler si.de condi.ob causam.qualiter no.limitatur:⁊ an ⁊ quãdo procedat.in.ℌ.sic itaq;.nu.13.fo.eo.
Leges transgredi q̃ ꝓpter enormes casus emergentes liceat in quibus magistratibus locum habeat.in ver.ex maleficijs. nu.15.⁊ seq.fo.55.
Ler pe.ℌ.lucratiuus.C.de impo.lucra.descrip.lib.x.quomodo intelligatur ⁊ quomodo procedat. remissiue in. ℌ.itẽ si quis. el.j.nu.28.fo.25.
Ler omnes.ℌ.lucius. qualiter intelligatur: ⁊ an et quando locum habeat ⁊ procedat.in.d.ℌ.nu.34.cum tribus seq.fo.eo.

Ter quoties. C. de rei vend. qualiter singulariter limitatur. in. d. §. item si quis. cl. j. nn. 116. fo. 35.

Ter: liberto octuaginta. ff. de bo. liber. an & quando procedat. in. d. §. nu. 123. folio eodem.

Libellus in actione iniuriarum qualiter formetur & ad eius formationem que requirant: & quid si sint plures iniurie simul facte an in vno libello cogatur quis omnes simul proponere. in prin. ti. nu. 50. & 52. & 53. fo. 5.

Libellus in actione iniuriarum an necessitate certam continuationem iniurie continere debeat: an vero in genere petere interesse sufficiat. in prin. tit. nu. 51. & quid si sint plures iniurie facte an debeat fieri distincta estimatio pro vnaquaq; iniuria: an vero vna generalis pro omnibus. ibi. nume. 53. fo. 5.

Libellus qñ super actione formak dz narrare ea p que concludak pars teneri ad aliquid dandum vel faciendum. in prin. ti. nu. 61. fo. eo.

Libell⁹ qñ sup officio iudicis formak dz narrari p ea p q̃ concludak qđ inder possit vel debeat facere: nõ aũt q; ps tenak. in pn. nu. 61. fo. eo.

Libellus an sustineretur si in imploratione officij iudicis quis in eo cõtra partem ageret. in prin. tit. nu. 62. fo. eo.

Libellus an procedat si quis debeat actionem in eo proponere et officium iudicis imploret. in prin. tit. nu. 63. fo. eo.

Libell⁹ an in officio iudicis implorando necessari⁹. in prin. nu. 67. fo. eo.

Libellus apud legistas ita cõtinere habet maiorem propositionem minorem & conclusionem sicut apud logicos argumentum. in. §. eque. nu. 48. fo. 17. & in. §. omnium. nn. 115. fo. 12.

Libellus in confessoria qualiter fit formãdus. in. d. §. eque. nu. 62. fo. 17.

Libellus in actione negatoria qualr fit formãd⁹. in. d. §. eq̃. nu. 63. fo. eo.

Libellus iste: peto castrum cum iuribus et pertinentijs an teneat. in. §. omnium. nu. 111. fo. 12.

Libellus in rei vẽdi. qualiter sit formãdus. in. §. omnium. nu. 114. fo. eo.

Libelli conclusio attendenda est. in. §. omnium. nn. 119. & nu. 129. fo. eo.

Libellus si in eo causa inepta exprimatur ipso iure est nullus etiaz parte non opponente. in. §. omnium. nn. 117. fo. eo.

Libellus si generaliter proponatur nulla expressa causa an procedat si a parte non opponatur. in. §. omnium. nu. 125. fo. eo.

Libellãs an habeat necesse cõcludere dicẽdo: quare peto reũ cõdẽnari. vel eq̃pollẽtia v̈ba: & qñ nõ. in. §. oĩm. nn. 128. fo. eo. & nu. 135. & n. 136. & qđ in criminalib⁹. nn. 137. & qđ in libello exceptionũ. nn. 138. fo. 13.

Libellus regulatur: ampliatur: declaratur & restringitur per conclusionem. in. §. omnium. nn. 129. fo. 12.

Libellus quando vnum narrat & aliud concludit conclusio potius inspici debet. in. §. omnium. nu. 130. fo. 13.

Libellus si per duo diuersa media concludatur an & quando procedat. in. §. omnium. nu. 13[illegible]. fo. eo.

Libellus si in narratione & in eius causa apponak verbũ gñalissimũ et latissimũ p cõclusionẽ intelligi & restrigi debet. in. §. oĩus. nu. 132. f. eo.

Libelli conclusio non solum in actionibus attendi debet: sed etiam in exceptionibus. in. §. omnium. nn. 113. fo. eo.

Libellans si in narratione aliqua verba necessaria apponat & postmodũ in conclusione omittat: an sufficiat? & dicit q⁹ sic: quia ex narratione infertur conclusio. quod facit cõtra proteruos aduocatos qui literas & syllabas aucupantur. in. §. omnium. nu. 133. fo. eo.

Libellus an procedat si reo actor actionem sibi competere pronuntiari petat. in. §. omnium. nu. 134. & nu. 143. fo. eo.

Libellus si in eo libellãs istis verbis vtatur: peto reum cogi & compelli. & ad predicta condemnari. an non obstante preposterationе sustineri possit. in. §. omnium. nn. 144. fo. eo.

Libellans si in libello petitorij & possessorij intẽtauerit & exp̃sse in possessorio cõcludat addẽdo in principio libelli illã clausulã petẽs sibi iustitiã ministrari: an poterit sup petitorio probationes inducere & an super eo per iudicẽ pnũtiari poterit. in. §. omnium. nn. 148. fo. eo.

Libellãti si ignoret q̃ actio vel qđ remediũ debeat sibi cõpetere: vl quo cõcludere debeat in libello ꝓpter factũ multũ intricatũ: vel propter multitudinẽ factoũ qualiter cõsulek virtute clausule: illius: sup qb⁹ omnib⁹ & singulis peto ius & iustitiam &c. in. §. omniũ. nu. 149. f. eo.

Libellus: peto cõdemnari secundum leges & consuetudines. an valeat. in. §. omnium. nu. 154. fo. eo.

Libelli receptio qualiter caute fieri debeat p reũ vt actor nõ possit cum ante lit. cõte. mutare: corrigere: seu ipsi addere. in. §. oĩm. nu. 158. fo. e.

Libellus in causis ciuilibus an locum & tempus celebrati cõtractus cõtinere habeat. in. §. omnium. nu. 163. fo. 14.

Libell⁹ an & qñ declarare habeat id qđ i libello petit cũ dnab⁹ demõstrationib⁹ vel dnab⁹ coherẽtijs siue dnob⁹ cõfinib⁹. i. §. oĩm. n. 164. f. eo.

Libell⁹ an bodie nomẽ actiõis cõtinere habeat. in. §. oĩm. nu. 164. fo. eo.

Libell⁹ si in eo actio inepta exprimeretur an bodie vitiaretur. in. §. omnium. nu. 165. fo. eo.

Libelli verba pro eius sustentatione an impropriare licitũ sit. §. oĩm. nn. 69. fo. 14. & in. §. sic itaq3. nu. 35. fo. 63. & in. §. actionũ. nu. 240. fo. 89.

Libellus sustineri põt si verba sint talia q̃ interpretari possint etiam ex sententia ad vias iustas reduci. in. d. §. omnium. nu. 170. fo. 14.

Libellus sustineri debet grosso modo quando talis simplicitas loquendi nocere non habeat. in. §. omnium. nu. 171. fo. eo.

Libellus in rei vendi. qualiter formandus sit. in. §. omniũ. nu. 172. fo. eo.

Libellus petẽdi fruct⁹ rei qualiter sit formãdus. in. §. oĩm. nu. 174. fo. eo.

Libellus in publiciana quot & quibus modis formari possit. in. §. sed iste. nu. 67. fo. 21. & qualiter in practica formetur. nu. 74. fo. 22.

Libellus: dico rem ad me pertinere iure dominij. vel quasi alternatiu⁹: an valeat. in. §. sed iste. nu. 51. fo. 20.

Libellãs in actione publiciana an in libello ponere debeat q⁹ bodie nõ credit se esse dominum. in. §. sed iste. nu. 81. & nu. 83. fo. 22.

Libellus officio iudicis rescindente quomodo & qualiter sit formãdus. in. §. rursus. nn. 84. fo. 28.

Libellus in actiõe rescissoria qualiter sit formãdus. in. §. rursus. nu. 85. & quid si in eo non fiat mentio de restitutione. ibi. nu. 88. fo. 29.

Libellus in interdicto fraudatario qualiter formetur. remissiue in. §. itẽ si quis. cl. j. nn. 6. fo. 29.

Libell⁹ alternatiuus an & qñ procedat. in. §. sed iste. nn. 70. fo. 21. & in. §. actionũ. nu. 70. fo. 83. & nu. 90. fo. 84. & qd de hac cõclusione alternatiua libelli: peto rem vel estimationẽ. in. §. itẽ seruiana. nu. 118. fo. 41.

Libellus in actione seruiana siue hypothecaria qualiter formãdus sit. in. §. item seruiana. nu. 125. fo. eo.

Libellus in actione quasi seruiana & sic hypotheca expressa qualiter formandus sit. in. §. item seruiana. nu. 126. fo. eo.

Libelli conclusio ista alternatiua: peto cum condemnari vt dictaz possessionem mihi restituat vel totum debitum soluat in hypothecaria an procedat. in. §. item seruiana. nu. 126. fo. eo.

Libellus quando nemen esset obligatum pignori qualiter sit formandus. in. §. item seruiana. nu. 131. fo. eo.

Libellus in saluiano interdicto qualiter formãdus sit. in. §. item seruiana. nu. 133. fo. eo.

Libellus in materia ꝓstitute pecunie qualiter sit formãdus. in. §. in personam. nn. 77. & nunqd ista actio de constituta pecunia intẽtari possit vna cũ actiõe pricipali debiti intẽtari & cumulari. ibi. nu. 78. f. 45.

Libellus in actione de in rem verso qualiter sit formãdus. remissiue in §. actiones. nu. 41. fo. 46.

Libellus in actione qđ iussu qualiter sit formãdus. remissiue in. §. actiones. nu. 44. fo. 47.

Libellus in actione exercitoria qualiter formandus sit. remissiue in. §. actiones. nu. 46. fo. eo.

Libellus in actione institoria qualiter formandus sit. remissiue in. d. §. nume. 54. fo. eo.

Libellus in actione tributoria qualiter formandus sit. in. §. actiões. nu. 55. & nu. 56. fo. eo.

Libellus in actione de peculio qualiter formãdus sit. in. §. actiones. nu. 94. fo. 48.

Libellus qualiter contra periurium formandus sit. remissiue. in. §. item si quis. cl. ñ. nu. 65. fo. 51.

Libell⁹ in materia iuramenti qualiter formandus sit. in. §. item si quis. cl. ñ. nu. 89. fo. eo. & qualiter in actione in factũ ex iuramẽto informiter prestito in personali. ibi. nu. 90. & qualiter si in ista actione personali inramẽtũ esset formiter prestitũ. ibi. nu. 91. & qualiter sit formandus in reali: & qualiter in publiciana. ibi. nu. 91. & nn. 93. fo. 52.

Libellus in materia corrumpentium album pretoris qualiter formandus sit. in. §. penales. nn. 42. fo. 54.

Libelli oblatio facta solum iudici an vim citationis habeat: et an aliquem in mora constituat. in. §. penales. nu. 84. fo. 55.

Libellus in materia vocãtium patrem vel patronum in ius sine venia qualiter formandus sit. in. §. penales. nn. 91. fo. 56.

Libellus in materia actionis in factum ex edicto: ne quis eu3 qui. qualiter formandus sit. in. §. penales. nu. 135. & nuñ. 136. & qualiter in hac actione sint formande positiones. remissiue ibi. nu. 137. fo. 58.

Libell⁹ in actione in factum de edicto de eo per quem factum erit: qualiter formandus sit. in. §. penales. nu. 138. fo. eo.

Libelli ꝓductio noua si cõtẽtio sit inter duos nobiles de iurisdictione alicuius castri: & iudicio petẽte inter ipsos nobiles ppls vel ipsa vniuersitas ꝓ suo interesse citek: an regrak. in. §. iudiciales. nn. 31. fo. 59.

Libelli in actione vtili preiudiciali qualiter sint formandi. in. §. preiudiciales. nume. 36. fo. 60.

Libellus quando agitur rei vendicatione adiecta causa de iure Romano qualiter formandus sit. in. §. preiudiciales. nu. 37. fo. eo.

Libellus quãdo agitur contra adscriptitium censitum & similes personas: qualiter formetur. remissiue in. §. preiudiciales. nu. 54. fo. 61.

Libellus qñ agitur contra vasallũ: & econtra qñ agitur a vasallo cõtra dñm qualiter formek. remissiue in. §. preiudiciales. nu. 54. fo. eo.

Libellus in cõdictione furtiua qualiter formãdus sit. in. §. sic itaq3. nu. 45. fo. 63.

Libell⁹ in actione ex mutuo qualiter formandus sit. in. §. sequeles. nu. 15. fo. 64. & qd si actũ foret ex vero et naturali mutuo an sufficeret probare confessionem cum lapsu biennij. in. §. fuerat. nu. 56. fo. 92.

Libellus qñ super mutuo interuenisset stipulatio qualiter formandus

fit.remissiue in.§.sequens.nu.17.fo.64.

Libellus in actione commodati:qualiter formādus sit. remissiue in.§. sequens.nu.18.ꝛ qualiter quis in ea actione cautus esse debeat in formandis positionibus. ibi.nu.19.fo.eo.

Libellus in actiõe depositi qualr formādus sit.in.§. sequẽs. nu.27.f.65.

Libellus in actione depositi que ad duplum competit qualiter formādus sit.in.§.sequens.nu.31.fo.eo.

Libell⁹ in actione mādati qualiter formād⁹ sit.in.§.sequẽs. nu.32.f.eo.

Libellus in actione pro socio qualiter formandus sit:ꝛ qualiter concludi debeat in generali actione ꝑ socio.remissiue in.§.sequens.nu.40. et an sit ista actio pro socio formanda in libello nomine societatis vel nomine singularium personarum.ibi.nu.41.fo.eo.

Libelli in actione ex empto ꝛ vendito: qualiter formādi sint: ꝛ de eius positionibus remissiue in.§.sequens.nu.49.ꝛ nu.50.fo.eo.

Libelli in actiõe ex locato ꝛ cõducto:qualiter formādi sint:ꝛ de ei⁹ positiõib⁹.remissiue in.§.sequẽs.nu.50.fo.65.ꝛ i.§.actionũ.n.194.f.87.

Libell⁹ accusatori⁹ qñ agit criminaliter siue in criminib⁹ publicis siue privatis:an necessario contineri debeat annus:mensis: ꝛ loc⁹ commissi criminis.in ver. ex maleficijs. nu.56.fo.68.ꝛ nu.58.ꝛ qd si ageretur ciuiliter de delicto ꝙ infamaret de iure vel saltez de facto. ibi. nu.57.ꝛ quid de hora ꝛ die cõmissi criminis an ꝛ qñ sint necessario ponẽdi in libello accusatorio.ibi.nu.58.ꝛ nu.61.ꝛ quid si sit omissus locus necessarius apponi vel omissum esset tempus necessariuꝫ: an in probationibus suppleri possit.ibi.nu.63.ꝛ nu.64.fo.69.

Libellus accusatorius si fm formam.l.libellorum.in prin.de accu. bene conceptus non sit: an absolvatur accusatus etiam eo nihil penitus contra libellum opponente.in ver.ex maleficijs.nu.68.fo.eo.

Libellus accusatorius in actione furti an necessario continere habeat illa verba: scienter dolose ꝛ appensate ꝛ animo lucrandi. ꝛ an loco eorum verborum sufficiãt verba simpliciter:furto abstulit:ꝛ an illa verba:scienter ꝛc.aliquid operentur inver.ex maleficijs.nu.70.fo.eo. ꝛ quid in actione vi bonorum raptorum.ibi. nu.89.fo.eo.

Libellus vbicunqꝫ qualitas in eo expressa ex natura facti tacite inest semper absqꝫ eo quod qualitas estimatur concludit.in ver.ex maleficijs.nu.71.fo.eo.

Libellus in actione furti de consilio valorem rei continere debet:ꝛ si nõ cõtineat ꝛ in eo non opponatur an in processu probari possit ꝛ sufficiat.in.d.ver.ex maleficijs.nu.71.fo.eo.

Libell⁹ in actiõe furti an illa verba:contrectauit ℨ volũtatẽ mã. necessario cõtinere habeat:ꝛ an aliqd operentᵉ.i v̊.ex maleficijs.n.75.fo.e.

Libellus in actione furti qualiter formandus sit.in.§.omnes.nu.25.fo. 75.ꝛ in ver.ex maleficijs.nu.55.fo.68.

Libelli accusatorij conclusio. s.eum condemnari ad penam ꝛ etiam ad rem mihi restituendam.an admittatur.in.d.ver.nu.77.fo.eo.

Libellus in actione vi bonorum raptorum:qualiter formandus sit. in d.ver.ex maleficijs.nu.78.fo.eo.

Libellus in actione vi bonorum raptorum an necessario continere habeat illa verba:armatus ense.in ver.ex maleficijs.nu.88.fol.eo.

Libellus in actione legis aquilie qualiter formādus sit.in ver.ex maleficijs.nu.92.ꝛ nu.96. ꝛ an necessario continere habeat tempus. s.de anno presenti ꝛ mense presenti.ibi.nu.99. ꝛ an proposita actione legis aquilie tacite videatur concludere ad duplum in casu negotiationis ex statura actionis proposite.ibi.nu.100.fo.70.

Libellus in actione legis aquilie contra incidentẽ syluã vel eã comburentem qualiter formandus sit.in ver.ex maleficijs.nu.104.fo.eo.

Libellus quando ageretur pro legatis factis ecclesie qualiter formari debeat.in ver.ex maleficijs. nu.105.fo.eo.

Libellus in actione familie erciscunde qualiter formādus sit.in.§.quedam.nu.51.fo.72.

Libellus in actione cõmuni dividundo qualiter formandus sit.remissiue in.§.quedam.nu.69.fo.73.

Libellus intẽtãs iudiciũ finiũ regundorũ: an necessario habeat dicere in libello se esse dñm ꝛ postea dñium ꝓbare.in.§.quedã. nu.81.fo.e.

Libellus in actione finium regundorum qualiter formādus sit.remissiue in.§.quedam.nu.84.fo.eo.

Libellus in quot ꝛ quibus casibus ꝛ causis nõ requirat: ꝛ in quibus sine eo procedatur.in.§.tripli. nu.26.cum.§.seq. ꝛ nu.36.fo.76.

Libellus in bis casibus in quibus non requiritur nec etiam processus ordinarius requiratur.in.d.§.tripli.nu.32.fo.eo.

Libellum in scriptis an quis obtulisse videatur si iret coram iudice ꝛ diceret notario actorum: scribe qualiter peto a Titio centum in quibus ego peto eum condemnari.in.§.tripli.nu.33.fo.eo.

Libellus an mitti debeat simul.cum citatorio:an vero citatio procedere possit.in.§.tripli.nu.34.fo.eo.

Libellus an de consensu partium omitti possit.in.§.tripli. nu.35.fo.eo.

Libelli productioni an renuntiari possit.in.§.tripli.nu.35.fo.eo.

Libellus sine appositione qualitatum an et quando procedãt:ꝛ an in processu probari debeat.in.§.tripli.nu.37.fo.eo.

Libellus incertus an procedat si a parte non apponatur.in.§.tripli.nume.39.fo.eo.

Libellus qñ actor maiorem ꝗtitatem exprimeret in libello ꝙ deberet vt reum maioribus expensis in sportulis executoribus prestãdis gravaret:qualiter formandus sit.remissiue in.§.tripli.nu.61.fo.77.

Libellus in actione qõ metus causa:qualiter formandus sit. in.§.quadrupli.nu.47.ꝛ nu.71.fo.79.ꝛ quot libellos regrat.ibi.nu.75.ꝛ qualiter i eo articulari debeat ꝛ formãde sint petitiões.ibi.nu.76.fo.80.

Libellus in condictione ex lege que datur in quadruplum cõtra executores seu nuntios publicos qui maius salarium debito exegerunt: qualiter formandus sit.in.§.quadrupli.nu.78.fo.eo.

Libellus in actione in factum ex edicto de calumniatoribus: qualiter formandus sit.remissiue in.§.quadrupli.nu.88.ꝛ qualiter si ille agat qui pecuniam dedit sibi calumnioſum negotium fieret vel contra eum calumniosa accusatio institueretur.ibi. nu.86.fo.eo.

Libellus in actione prescriptis verbis que datur pro estimato qualiter formandus sit.in.§.actionum.nu.89.fo.84.

Libellus in actione ꝓscriptis verbis q̃ ex permutatione competit:qualiter formandus sit.in.§.actionũ. nu.101.ꝛ an ex ea actione agi possit nisi prius impleto ℨcto ex parte agere volentis.ibi.nu.105.ꝛ an in ea concludi debet ad dandum:an vero ad tradendũ:ꝛ fic an in permutatione veniat dare:an vero tradere.ibi. nu.106.ꝛ nu.117.fo.85.

Libellus in actione prescriptis verbis qualiter formetur. in.§.actionũ. nu. 18.fo. eo.

Libellus in actione ex empto quando venditor rei qualitatem puta seruitutem celauit:vel rem vitiosam tradidit: qualiter formandus sit. remissiue in.§.actionum.nu.170.fo.86.

Libellus in actione ex empto ꝛ in actione ex vendito:qualiter formandus sit.in.§.actionum.nu.177.ꝛ nu.178.cum tribus seq.fo.86.ꝛ 87.

Libellus in actione ex locato ꝛ ex conducto qualiter formandus sit.remissiue in.§.actionũ.nu.194.fo.eo.ꝛ in.§.sequens.nu.50.fo.65.ꝛ q̃r cõcludi possit qñ aliqs inhabitasset domũ simpliciter nulla ꝓcedente locatione.ibi.nu.190.ꝛ qualiter qñ dico tibi:vade ꝛ inhabita talẽ domũ ꝛ bñ postea erimus in cõcordia de pensione.ibi.nu.191.fo.87.

Libellus in actione negotiorũ gestorũ:qualr formādus sit. remissiue in §.actionũ.nu.190.ꝛ nu.191.ꝛ de forma articulandi:ꝛ qualiter fiende sint positiones.ibi.nu.201.ꝛ de forma probandi.ibi. nu.200.fo.eod.

Libellus qualr formādus sit in actiõe tutele tã directa q̃ ℨria:ꝛ i actione ꝑ tutele:ꝛ in vtili neg.ge.ꝛ in materia suspecti tutoris:ꝛ in actione de tute.ꝛ ra.diſtra.ꝛ in actione in factũ subsidiaria:ꝛ in actiõe in factũ ad interesse.remissiue in.§.actionũ.nu.203.cũ trib⁹ seq.fol.eo.

Libellus in actione pignoratitia tam directa quam contraria qualiter formandus sit.remissiue in.§.actionum.nu.207.fo.eo.

Libellus in peti.here.qualr formandus sit.in.§.actionũ. nu.237.fo.89. ꝛ an in eo qs exprimere teneat an sit heres ex testamento vel ab intestato:an vero sufficiat simpliciter dicere se heredem.ibi.nu.214.ꝛ an quis in eo res hereditarias specificare teneatur.ibi.nu.215.fo.88.

Libellus an sustineri possit si quis post aditam hereditatem non peti. here.sed alia competenti actione peteret in eo talem remyt hereditariam.in.§.actionum.nu.240.fo.89.

Libell⁹ cõqueror de Petro q possidet hr̃ditatẽ quondã Martini pti nẽtẽ ad me tãq̃ heredẽ ꝛ dñm ℨre peto ipm substãtialiter cõdẽnari ad restitutionẽ dicte hr̃ditatis an ꝓcedat.in.§.actionẽ. nu.245.f.eo.

Libellus in actione ex stipulatu que competit pro dote taꝫ ex parte mulieris quam mariti:qualiter formādus sit.in.§.fuerat. nu.141.ꝛ nu. 143.fo.96.ꝛ nu.144.fo.97.

Libellus gñalis in actiõe de dote an ꝓcedat.in.§.fuerat. nu.141.fo.96.

Libellus quãdo mulier agit contra maritum an necessario concludere habeat:peto eum condemnari inquãtum facere potest.an vero sufficiat simpliciter petere eum condemnari.in.§.fuerat.nu.145.fol.97.

Libellus in actione ad exhibendum qualiter formādus sit.in.§.preterea.nu.61.ꝛ qualiter si simul cum hac actione velit intẽtare aliquod iudicium petitorium puta rei vend.ibi.nu.92.fo.87.

Libellus in actiõe noxali qualr formādus sit.in.§.ꝓterea. nu.61.fo.103.

Libellus incertus an ꝛ quando admittatur. in.§.curare. nu.7.cum pluribus seq.vsqꝫ ad nu.18.inclusiue.fo.eo.ꝛ fo.104.

Libellus:peto talem fundum cum fructibus perceptis ꝛ percipiendis non specificatis eodem modo pro expensis factis vel fiendis:an procedat.in.§.curare.nu.12.fo.eo.

Libellus:peto castrum cum suis iuribus ꝛ pertinentijs.an procedat.in §.curare.nu.19.fo.eo.

Libellus:peto talem villam:vel q̃ possides in tali villa. an procedat. in §.curare.nu.20.fo.105.

Libellus: peto quicquid tibi evenit ex hereditate talis: vel peto bona que tibi obvenerunt a tali non facta alia speciali mentione:an procedat.in.§.curare.nu.21.fo.eo.

Libellus:peto quicquid Petrusij possides.in.§.curare.nu.22.fo.eo.

Libellus in hypothecaria : peto te condemnari ad relaxandum mihi omnia bona tua que mihi iure pignoris obligasti sine alia expressione:an procedat.in.§.curare. nu.23.fo.eo.

Libellus:peto castrũ mihi restitui cũ restitutiõe oĩm dãnorũ mihi illatorũ non facta alia specificatione dãnorũ.ut.§.curare.nu.24.fo.105.

Libell⁹ peto declarari subiectionē ⁊ obediētiā mihi deberi ab hoib⁹ talis ville vel talis castri ⁊ ad mibi cōdēnādū ea q̄ subditi pstare dēt dño suo absq; alia specifica declaratiōe an pcedat. i. ff. curare. n. 25. f. c.

Libellus an valeat si quis simpliciter petat damna sibi illata resarciri. in. ff. curare. nu. 26. fo. co.

Libellus in actiōe arbitraria qualr formād⁹ sit. in. ff. plus. nu. 14. f. 107.

Libellus alternatiuus an in omnibus alternatiuis fieri debeat: et an libellans incidat in penam. in versi. huic autem. nu. 5. fo. 108.

Libelli cōclusio qualiter semp esse debeat. in ver. huic aūt. nu. 13. fo. 109.

Libellāti an ⁊ qñ ei⁹ assertio noceat. in. ff. si min⁹. nu. 4. cū ifi. seq. fo. 110.

Libellum emendare qñ proprie dicatur. in. ff. si minus. nu. 10. fo. co.

Libellum mutare quando dicatur. in. ff. si minus. nu. 11. fo. co.

Libelli emendatio vsq; ad quātum tempus permissa sit. in. ff. si minus. nu. 13. ⁊ nu. 14. fo. co. ⁊ nu. 22. ⁊ nu. 23. ⁊ seq. fo. 111. ⁊ in. ff. omnium. nu. 157. ⁊ nume. 158. fo. 13. ver. ex maleficijs. ⁊ nu. 69. fo. 69.

Libellus in actione reuocatoria an ⁊ qualiter sit formandus. in. ff. item si quis. el. j. nume. 129. fo. 35.

Libellus qualis sit formandus inter dominum ⁊ colonum partiariū: ⁊ an sit intentandum actionem pro socio seu ex locato: an vero actione prescriptis verbis. ff. item seruiana. nu. 14. ⁊ nn. 20. fo 36.

Liber Codicis fuit compilatus post librum Institutionum: et sic non est mirandum si liber Institutionum: per Codicem corrigatur. in. ff. rursus. nn. 66. fo. 28.

Liber rationum domini scribentis sibi seruum suum debere an standum sit. in. ff. actiones. nn. 33. fo. 46.

Liber actionum per mercatorem confectus an pro parte tantum acceptari possit. in. ff. item si quis. el. ij. nn. 23. fo. 49.

Libera potestas vel liberū arbitriū si rectori vel iudici cōceditur ad quid restringat. in. ff. in bonefidei. nu. 7. fo. 97.

Libera potestas ad quid restringat. in. ff. in bonefidei. nu. 4. fo. co.

Liberum arbitrium licet quis habeat: tamen de dolo commisso: non culpa tenetur. in. d. ff. nu. 8. fo. co.

Libera potestas vel arbitrium si iudici concedatur an ius ciuile obseruare debeat. in. d. ff. nume. 9. fo. co.

Libera voluntas ⁊ arbitrium boni viri per que verba importantur: ⁊ hoc scire cuius effect⁹ ⁊ vtilitatis sit. in. d. ff. nu. 14. cū octo seq. fo. co.

Liberatio si creditor cedat alicui iura sua q̄ cōtra debitorē habet ⁊ anteq̄ interueniat vnū de trib⁹ positis in. Liñ. C. de nouā. liberet: an ⁊ quando per cessionariū in cuius fraudem facta sit reuocari possit. in. ff. item si quis. el. j. nu. 117. fo. 35.

Libertas semel data an ⁊ quando reuocari possit. in. d. ff. itē si quis. nu. 18. fo. 30.

Libertas directe ⁊ fideicōmissarie qualiter differāt. in. d. ff. nu. 54. fo. 31.

Libram vnam quot vncie faciunt: ⁊ quot faciant vnam marcham. in. ff. omnes. nu. 7. fo. 74.

Literas alicnas aperiens et aduersario mittentis ostendens qua pena puniat. in. ff. penales. nu. 36. ⁊ quid de notario: ⁊ quid de aduocato ⁊ procuratore qui instrumēta vnius partis alteri parti aduerse ostendunt. ibi. nu. 37. fo. 54.

Literas vni⁹ alteri manifestās q̄ pena puniat. i. ff. penales. nu. 37. fo. co.

Literas qui non restituit ei cui restituere mandatum susceperat in qō delictum incidat. in. d. ff. penales. nu. 38. fo. co.

Litis contestatio an super officio iudicis necessaria sit. in princ. tit. nu. 68. fo. 5.

Locatio ⁊ conductio quādo dicantur proprie: ⁊ quādo nō. in. ff. actionum. nu. 185. fo. 87.

Locatio domus qd si nulla pcesserit ſz aliqs simplr domū inhabitasset ꝛ eū qua actiōe agēdū sit ad id quāti cōductor⁹ fuisset. i. d. ff. nn. 188. ⁊ an in libello concludi possit nō solū ad id quāti cōductor⁹ fuisset sed etiam ad id quāti domus locari cōsueta esset. ibi. nu. 190. fo. co.

Locatio ⁊ conductio an dicant in istis qui exhibēt operas suas que in artificio consistunt vel in aliqua arte vel scientia liberali: ⁊ sic qd inter aduocatum ⁊ clientulum: inter medicum ⁊ infirmum: inter doctorem ⁊ scholarem: ⁊ que actio eis competat. in. d. ff. nu. 193. fo. co.

Locatio pecuniā nō̄ interuenīte esse nō pōt. in. ff. itē seruiana. nu. 17. f. 36.

Locator si in libello dicat: locaui fundū tali p decē saccis frumēti: q̄liter intelligēdū sit vt ei⁹ libell⁹ sustineri possit. in. ff. actionū. nu. 186. f. 87.

Locator an necessario in libello apponere debeat qualr accōmodauit patientiam ita q̄ conductor re locata vti potuit. in. d. ff. nu. 187. f. co.

Locator an bona inuecta retinere possit non solū p pēsione aut deteriōratione: sed etiā pro alia obligatione. in. ff. item seruiana. nu. 22. f. 36.

Locator an habeat tacite pignoratas merces ⁊ alias res venales ⁊ pecuniā illatas in domū cōductā. in. ff. itē seruiana. nu. 44. ⁊ nu. 48. f. 37.

Locator si specialiter ⁊ expresse sibi incerta re debitoris promisit de hypotheca an hoc non obstante alie res illate in domum conductam erunt nihilominus tacite obligate. in. ff. item seruiana. nu. 67. fol. 38.

Locator an ante inclusionē bonorū factā dicatur bona illata per colonum vel inquilinū possidere. remissiue in. ff. itē seruiana. nu. 81. fo. co.

Lumen ⁊ prospectus qualiter differant. remissiue. in. ff. eque. nu. 28. fo. 15.

De litera M.

Maior qui in diuisione partes facere tenetur qui dicatur. in. ff. quedam. nu. 68. fo. 73.

Maioritas quotupler sit. in. ff. qua drupli. nu. 68. ⁊ seq. fo. 79.

Mala fides autoris an noceat bone fidei successori: ita vt sibi non competat publiciana. in. ff. sed iste. nume. 78. fo. 11.

Mala fides saltē de iure canonico pscriptionē impedit. i. d. ff. n. 81. f. co.

Maleficij appellatione an veniat quasi maleficius. in. ff. omnium. nu. 34. fo. 9.

Mandans committi maleficium an puniatur sicut committens. in. ff. penales. nu. 18. fo. 53.

Mandatum singulariū psonarū ꝛz regrat istud verbum cū libera. als nunq̄ subintelligit. tñ in mādato vniuersitatis semper inesse videt. in. ff. in bone fidei. nu. 5. f. 97.

Mādatū alicuius si pcedat de aliquo faciēdo an ⁊ qñ si ex lōgo interuallo post facias ⁊ nō exprimas noie illi⁹ facere pro illo ⁊ illi⁹ nomine fecisse psumat. in. ff. seqnēs. nu. 33. ⁊ quid in criminalib⁹ si mādetur q̄ tibi occidas Titiū. ibi. nu. 34. ⁊ quid si mādo tibi q̄ emas domū p me: ⁊ tu dixisti: da mihi pecuniā: ⁊ ego tibi tam cito nō dedi; ⁊ tu pro te ⁊ tuo noie emisti: an psumat empta esse de mea pecunia. ibi. nu. 35. ⁊ qd si mando tibi q̄ emas certū fundū q̄ erat p pte tuus ⁊ eū cōem cū alio habeas p certo ⁊ determinato pretio emptis aliorum partibus: an invitus compellaris tanti partem tuam vendere: ⁊ quid si pretium non fuerit determinatum. ibi. nu. 36. fo. 65.

Marchionibus si noua castra cōcedantur an de marchia esse intelligantur. in. ff. in personam. nu. 10. fo. 40.

Mariti importune preces loco minarum habentur. in. ff. quadrupli. nu. 66. fo. 79.

Maritus in vsuris ei debitis pro dote tractat de damno euitando. in. ff. fuerat. nn. 21. fo. 91.

Maritus in bonis vxoris an ⁊ quando tacitam hypothecam habeat pro euictione dotis si dos ab eo euicta fuisset: ⁊ quando non. in. d. ff. nu. 32. ⁊ nu. 34. fo. 91.

Maritus vxorem expellere potest si pater sibi dotem non dedit: cum vxorem sine dote habere non debet. in. d. ff. nu. 98. fo. 95.

Maritus in actione de dote repetenda cōdemnatur inquātum facere potest. in ver. itē si de dote. nu. 1. an autem semper hoc priuilegio gaudeat quacunq̄ actione cōueniatur siue personali siue actiōe descēdēte ex delicto. ibi. nu. 2. ⁊ an competat etiam socero. ibi. nu. 3. ⁊ an hoc priuilegium habeat nō solum si mulier agat ad repetitionem dotis: sed etiam si alius tertius extraneus. ibi. nu. 5. ⁊ an hoc beneficio renūtiari possit per pactum factum soluto matrimonio. ibi. nu. 6. ⁊ an in tali condemnatione mariti conuenti ad dotem inquantum facere potest debeat etiam deduci ne egeat: ⁊ quis modus in deducēdo erit attendendus. ibi. nu. 7. ⁊ quid iuris si maritus fuerit in lata culpa. nu. 9. ⁊ quid si mulier esset ita pauper qō non haberet nisi illam dotem que tota esset necessaria ad solius mulieris victum. ibi. nu. 10. ⁊ quid si res dotalis extaret. ibi. nu. 11. ⁊ quid si maritus conueniatur alia actione quam de dote: puta hypothecaria. ibi. nu. 12. fo. 112.

Mariti bona non sufficere pro dote vxoris qualiter probetur. in. ff. item si quis. el. j. nu. 73. fo. 33.

Matrimonium an si ei dolus det causam sit nullum. in. ff. actionum. nu. 37. fo. 82.

Matrimonium si aliquis induxit quendam dolo malo vt accipiat ei⁹ filiam in vxorem promittens intentione non obseruandi pactum q̄ eam⁹ instituet heredem equali parte cum sororibus: vel q̄ ipsemet faciet suum: an si in testamento suo secus fecit quia nihil reliquit: valeat: an vero propter talem dolum annulletur. in. ff. actionum. nu. 38. ⁊ quo remedio succurratur. ibi. nu. 39. fo. co.

Matrimoniū quare potius dicat q̄ patrimoniū. in. ff. fuerat. n. 3. f. 90.

Matrimonij contractus an sit bone fidei. in. d. ff. nu. 12. ⁊ seq. fo. co.

Matrimonium carnale contractum metu reuerentie paterne an invalidetur. in. ff. quadrupli. nu. 62. ⁊ quid de matrimonio spirituali. ibidem. co. nn. fo. 79.

Medicus qui infirmitatem paruā facit magnā ⁊ periculosam ⁊ hinc promissiones illicitas extorquet: qualiter tales promissiones rescindantur. in. ff. quadrupli. nu. 58. fo. cod.

Medicus salarium ab infirmis recipere non debet nisi cum sani fuerint: ⁊ an si receperit restituere teneatur. in. ff. tripli. nu. 60. fo. 77.

Mercator accipiens pecuniam ad dimidiam partem lucri ⁊ damni an ⁊ quando rationem reddere teneatur ⁊ ei vt reddat peti possit. in. ff. sequens. nu. 43. fo. 65.

Mercator accipiens pecuniam ad rationem lucri ⁊ damni intra quātum tempus de damno docere debeat. in. d. ff. nu. 44. fo. co.

Mercatores accipientes pecuniā ad partem lucri ⁊ damni ⁊ dicant sustinuisse dānū furti rapine vel incēdij vel similiū casuum intra annū de bis fidē facere tenent: als ampli⁹ nō audiunt. in. d. ff. nu. 44. f. co.

Merces venales an in legato generaliter veniant: ⁊ an in tacita hypotheca: ⁊ quid in vltimis voluntatibus: ⁊ quid in cõtractibus. in.ff. item seruiana.nu. 45.⁊ nu. 48.⁊ seq.⁊ nu.51.⁊ nu.52.fo.37.

Metus actio an ⁊ quãdo ⁊ ad quid competat ⁊ detur: ⁊ quãdo nõ: sed solum officium iudicis.in.ff.quadrupli.nu. 54.⁊ seq.⁊ nu.58.fo.79.

Metus ex quo datur actio qõ metus causa descendens ex edicto pretoris ad rescissionem contractus qualis esse debeat.in.d.ff.nu.54.cum seq.fo.eo.⁊ in.ff.actionum.nu. 11.fo.82.

Metus ex quo detur officium iudicis qualis esse debeat.in.ff.quadrupli.nu.56.cum seq. fo.79.⁊ an sola presentia reuerentialis mariti vel episcopi vel patris inducat talem metum q̃ officio iudicis rescindi possit. ibi.nu.61.⁊ quid operetur silentium filij vel filie propter presentiam patris.ibi.nu.6 1.fo.eo.

Metus actio quot sententias requirat.in.d.ff.nu. 44.⁊ seq.fo.eo.

Metus an ⁊ quando per solas minas inducatur.remissiue in. d.ff.nu. 60.folio eodem.

Metus reuerentie paterne an matrimonium carnale cõtractum inualidet: ⁊ qd de matrimonio spirituali: ⁊ que cautela adhiberi possit vt talis suspicio metus reuerẽtialis tollat.in.d.ff.nu.61.⁊ seq.fo.eod.

Metus si maritus percusserat multum bene vxorem suam q̃ nolebat consentire cuidam instrumento: an donec durabit in matrimonio illius viri semper instabit.in.d.ff.nu.66.fo.eo.

Metum si quis probat semel fuisse illatum semper perdurare presumitur.in.d.ff.nu.67.fo.eo.

Metus iustus an dicatur si ciuitas vel princeps facerent ordinamentum sub pena grauj q̃ debitores bannitorum soluant fisco vel camere:⁊ quid si iussu magistratus.in.d.ff.nu.68.fo.eo.

Metus iustus p vultũ terribilẽ potestatis inducit.in.d.ff.nu.70.fo. eo.

Metus ad contractus rescindẽdum presumitur solum probato qõ res est magni pretij ⁊ vendatur pro paruo.in.d.ff.nu.77.fo.80.

Meum illud qõ est amplius meũ fieri nõ potest. in.ff.sic itaq̃. nu.3.fo.62.

Militis arma in executione rei iudicate non sunt auferenda. in.ff.item seruiana.nu.65.fo.38.

Militibus arma sunt relinquẽda sicut etiã libri scholarib⁹ breuiarium clerico.in.ff.itẽ seruiana.nu.66.fo.eo.⁊ in ver.cũ eo quoq̃.nu.6.f.13.

Milites ribaldi potestatũ siue nuntij si asserant se habere cõmissionez pignorandi aliquem vel cũ personaliter capiendi vel inferendi aliquod granamẽ:⁊ hoc nõ sit verũ ⁊ ob huius timorẽ eis aliquid datum sit ⁊ aliquã pecuniã receperint nedũ ad quadruplum tenẽtur imo extra ordinem officio iudicis etiã criminaliter puniri possunt: quia in crimen concussionis incidunt.in.ff.quadrupli.nu.3.fo.77.

Miliarium ex mille passibus constat.in.ff.rursus.nume.7. folio.27.

Minori an ⁊ qñ restitutio detur aduersus plus petitionem in libello suo positum.nu.ff.si quis agens.nu.4.fo.106.

Minor vel mulier si iurassent non facere aliquem contractum ⁊ postmodum illum contractum facerent ⁊ iurarẽt an contractus ex hoc secundo iuramento conualidetur.in.ff.actiones.nu.15.fo.46.

Minor ⁊ ecclesia equiparantur.⁊ quid de pupillo.in ver.ex maleficijs. nu.32.fo.68.

Minor ⁊ respublica siue fiscus equiparant.in.d.ver.nu.34.fo.eo.

Minor pars maiori cedit.in.ff.preiudiciales.nu.21.fo.59.

Mitius agitur cum lege q̃ cum homine: ⁊ qualiter hoc procedat. in.ff.item si quis. el.j.nu.11.⁊ seq.⁊ an ⁊ quando econtra durius agitur cum lege q̃ cum homine. ibi.nu.1 .fo.30.

Mitius agitur cum deo q̃ cum homine.in.d.ff.nu.12.fo.eo.

Mithridates vigintidnarũ linguarũ ḡbus preerat meminerat.in ver.ex maleficijs.nu.38.fo.67.

Mistum an ⁊ qñ sub simplicib⁹ ꝯtineat.in.ff.oim.n.16.⁊ nu. 28.⁊ quid in statutis.nu.29.⁊ quid in priuilegio loquẽte in casibus simplicibus.nu.30.fo.9.⁊ in.ff.sequens.nu.1.fo.64.

Monachus filius ⁊ seru⁹ equiparant ⁊ iura loquẽtia in seruo locũ habent in monacho in his q̃ monacho adaptari possint. in.ff.actiões. nu.22.⁊ seq.f.38.⁊ n.40.f.46.

Mora sicut fauore minoris re ipsa querelat absq̃ vlla interpellatione:ita ⁊ in ecclesia ⁊ alijs venerabilibus locis.in ver.ex maleficijs.nu.31.fo.67.⁊ quid in fisco. ibi.nu.33.fo.68.

Morosus interitu rei nõ liberatur.in.ff.sic itaq̃.nume.23.folio.62.

Mulieri an et qñ actio integra queratur si pro ea extraneus det dotem.⁊ quid si extraneus nihil dixit de restitutione sibi fienda tempore promissionis dotis an possit postea ei mulieri stipulando preiudicare.in.ff.fuerat.nu.131.⁊ seq.fo.96.

Milier si post solutũ matrimonium dos sine in pecunia siue in alijs rebus mobilibus intra annũ restitui debeat:nec ante annũ elapsum heredes mariti ad eam restituendã cogi possint an ⁊ quando intra annum post sol.mat.ab ipsis heredibus ali debeat ⁊ qñ non:⁊ quid post annũ elapsum.in.ff.fuerat.nu.23.⁊ nu.27.cum tribus seq.fo.91.

Mulier ꝫ habentib⁹ tacitas hypothecas pferat: habentib⁹ tãi expssas nõ:⁊ an hoc pceda si dos trimodo fuerit ꝓfessata: an vo qñ actualiter ⁊ realiter sit data.in.d.ff.fuerat.nu.73.f.92.⁊ qd sit renuntiatus exceptioni nõ numerate dotis vel elapsum sit tempus datũ ad exponendam dictam exceptionem nõ numerate dotis.ibi. nu.74.fo.94.

Mulier inuito patre potest se dotare de bonis patris: ⁊ maxime si ex autoritate iudicis faceret pater ad consentiendum compelli poterit. in.ff.fuerat. nu.99.fo.95.

Mulier an in donatione propter nuptias priuilegiũ ꝓlationis habeat an vero priuilegium tacite hypothece.in.d.ff.fuerat.nu.125.fo.96.

Mulier si mihi soluat de dote promissa an de donatione propter nuptias aliquid lucretur:⁊ quid si soluit pro parte:an pro eadem parte lucretur.qõ dicit esse no.pro statutis disponentibus q̃ mulier decedente in matrimonio vir lucretur dotem: an si maritus prius decedat mulier lucretur dona.propter nuptias.in.d.ff.nu.126.fo.eo.

Mulieris contractus an in foro conscientie non seruata forma statuti valeat.in.ff.sed iste.nu.131.fo.2 1.

Mulier cum non possit nisi suam vel suorum iniuriam accusare an occisores compatris sui accusare possit.in.ff.penales.nu.67.fo.55.

Mutuum naturale an probetur per instrumentum confessionis mutui si extat statutum q̃ instrumẽta cõfessionata habeant vim sententie.in.ff.sequens.nu.16.fo.64.

Mutuans pecuniam vni pauperi ⁊ existenti non soluendo qui ex illa pecunia filios alimentauerit nunquid contra filios agere possim.in ff.actiones.nume..3.fo.46.

Mutuans pecuniã ad certũ vsum an anteq̃ conuersio in illũ vsum facta sit repeti possit q̃ pecunia numerata.in.ff.sequens. nu.25.fo.64.

De litera N.

Nauta campo stabularius an ⁊ quando teneantur de bonis eis per hospites consignatis ⁊ perditis: ⁊ cuius iuramento stetur de quantitate rerum amissarum. in.ff.item seruiana.nu.31.⁊ seq.fo.37.

Negans an ⁊ quando peniteat ⁊ confiteri possit vt euitet penam.in versi.ex maleficijs.nu.16.⁊ seq. ⁊ num.19.⁊ quid si vult confiteri post negationẽm ad hoc vt consequatur commodum statuti remittentis quartam partem pene confitenti maleficium.ibi.nu.28.fo.67.

Negotium nostrum quib⁹ modis dicatur. in.ff. actionũ. nu. 9 .fo.87.

Negotiorum quot sunt genera. in.d.ff.nu.196.fo.eo.

Nemo iniurie corporali que carnem scindat se committere potest.in.ff.actiones.nu.68.fo. 27.

Nicolaus de Neapoli vt refert Ludo. Roma.in aut. simliter.fuit sublimis scientie doctor:⁊ tertualis maximus.in prin.ti.nu.1.fo.3.

Nobilis a rustico non loco sed genere distinguitur.in.ff.item seruiana.nu. 16.fo.37.

Nomina debitorũ seu instrumẽta vel chirographa obligationũ in domũ cõducta inducant vel inferant an erũt ob pensionem tacite pignerata. in.ff.item seruiana. nu.42.f.eo.

Nomina non circumscribuntur loco.in.d.ff.nu.42.fo.eo.

Nomẽ debitoris siue instrumenti an veniat ⁊ cõtineat in legato domi cũ oib⁹ bis q̃ in ea sunt facto alicui per testatorẽ.in.d.ff.nu.42.fo.eo.

Nomina debitorum an veniant in tacita hypotheca quam habet vxor in omnibus bonis mariti. in.d.ff.nu.42.fo.eo.

Nomen alicuius non mutatur:licet aliquid superaddatur.in.ff.in personam.nu.9.fo.42.

Notarius si aliquis per decem annos se pro notario gessit an per hoc probetur ⁊ presumetur.in.ff.preiudiciales. nu.67.fo.61.

Notarius conficiens instrumentũ de aliquo actu vel ꝯctu pauperis de iure nihil ab eo nomine salarij recipere d3. in.ff.tripli.nu.56.fo.77.

Notarij:procuratores ⁊ aduocati sunt excoriatores pauperum:⁊ canes curiarum ⁊ ciuium deuoratores per Bar.loco ibi allegato appellãtur.in.ff.tripli.nu.57.fo.eo.

Nullum id quod est rumpi non potest.in.ff.actionum.nuñ. 29.fo.82.

Nuncij publici vel milites ribaldi potestatũ si afferãt se habere cõmissionẽ pignerãdi aliquẽ vel psonaliter capiendi vel inferẽdi aliqd aliud grauamẽ: ⁊ hoc nõ sit verũ si aliquid ob buj⁹ timorẽ eis datũ sit ⁊ aliquã pecuniã receperint: nõ solũ tenent ad quadruplũ: imo etiã extra ordinem officio iudicis etiã criminaliter puniri possunt:q̃ incidũt in crimẽ ꝯcussionis.in.ff.quadrupli. nu.3.⁊ quid si excedant summam taxandam a statuto.ibi.nu.ff.77.

Nuntio pignerãti vel vltra modũ grauanti vel aliter terminos iustitie excedẽti resistere de facto licitũ est etiam puniri debet. in.ff.quadrupli.nu. .⁊ nunqd possit sibi satisfieri a reo de suo salario ꝓ pignerationib⁹ seu executionib⁹ quas ꝯ reũ faciũt ⁊ capere propria autoritate

tate pignera a reo pro propriis salariis.ibidem nu.7.fo.78.
Nuntio publico an & quando et quomodo credatur. in.ff. quadrupli. nu.19.& seq.fo.eo.
Nuntio non publico & etiam non inrato an credi debēt. in.d.ff.nu.11.& quid de nuntiis qui sunt persone viles & infames: prout communiter deputant ad tale officiū: an eis esset credendum.ibi.nu.22.fo.eo.
Nuntio citanti oretenus & sic sine scriptura & sine literis an credatur. in.d.ff.nu.22.fo.eo.
Nuntio publico aliquem citanti credendum non est nisi in capite birretum rubeum ponat: vel aliquod aliud signum: puta crucem super birreto.in.d.ff.nn.25 fo.eo.
Nuntius citatus licet constat q̄ non sit consuetus: tamen si de mandato iudicis & commissione constet: sufficit. in.d.ff.nu.26.fo.eo.
Nuntius per quemlibet iudicem etiam delegatum & ad vnum solum actum sibi creari potest.in.d.ff.nu.27.fo.eo.
Nuntius si dicat se Titiū personaliter citasse: & Titius dicat cōtrariū etiam cum iuramento: cui magis sit credendum. in.ff.nu.28.fol.78.
Nuntius si in actis banchi sit scriptū p notariū q̄r ipse citauit psonaliter Laiū & ipse neget: cui⁹ dicto magis sit credēdū. i.d.ff.n.29.fo.eo.
Nuntius si referat vltra sibi commissa a iudice an sibi credat: vt puta habuit simpliciter in mandatis de citando aliquem: & ipse referat q̄ citatus respondit se nunq̄ venturum.in.d.ff.nu.30.fo.eo.
Nuntius deputatus ad vnum banchū: sine per vnam curiā: an possit p aliū iudicē inferiorē eligi & sibi cōmitti citatio.in.d.ff.nn.31.fol.eo.
Nuntius an quis esse possit in causa p opria: & an eius relationi cuz iuramento stetur. in.d.ff.nu.32.fo.eo.
Nuntius qui incepit fuit in vna causa debet ipse idem esse in tota causa & non alius.in.d.ff.nu.33.fo.eo.
Nuntius licet de consuetudine vigente in aliquibus partibus possit sine vlla commissione iudicis citare: tamen non posset citare aliquez die feriata pro non feriata: sicut nec iudex posset die feriata committere citationem. in.d.ff.nu.35.fo.eo.

Nuptie nepharie & incestę que fiunt.in rubri.nu.19.fo.1.

De litera O.

Obligatio an sit mater actionis cuz videatur qd diuersum ab actione.in prin.ti.nu.5.& nu.7.& si sit an & quādo procedat & qñ non.ibi.nu.11.fo.3.
Obligatio an sit de iuregentium vel ciuili.in.d.prin.titu.nume.10.fo.3.
Obligatio naturalis sola actionem producere non potest.in.d.prin.tit. nunc.44.fo.4.
Obligatio naturalis sola an in foro conscientie sit efficax ad agendum. in.ff.sed iste.nn.109.fo.14.
Obligatio ad interesse quare in obligationib⁹ dādi nō succedat ſz pcise qs ad dādū teneat & in obligationib⁹ facti sec⁹. in.ff.actionū. nu. 46.fo.83.& qō in obligationibus dādi qs precise teneat: quid in cōtractibus stricti iuris: & qd in Jctibus bone fidei. ibi.nu.5.fo.eo.
Obligatio ad interesse an & quando in obligationibus facti non succedat.in.d.ff.actionum.nu.47.cum duobus seq.fo.eo.
Obligatio ad interesse an succedat in obligationib⁹ dādi: an vero semper quis cogat ad dandū: & in quib⁹ hoc locū habeat: & qd in Jctibus stricti iuris: & qd in Jctib⁹ bone fidei. in.d.ff.nu.50.& seq.fol.eo.
Obligatus nullo iure dici non potest ille qui actione reali teneatur. in ff.actionum.nu.21.fo.8.& nu.52.fo.10.

Obsides qui & an & quando dari possint. in.ff. rursus.nn.53. folio.27.

Occultator aliene laudis furi par est.in verſi.cum eo quo qs.nu.31.fo.114.

Officium iudicis an sit facti an vero sit iuris.in prin.tit.nume.49.fo.5.
Officium iudicis & actio an sint idem.in.d.prin.ti.nu.54.fo.eo.
Officium iudicis an veniat appellatione actionis: & quid in statutis. in.d.prin.ti.nu.55.& nu.57.fo.5.& an ex proprio sumpto vocabulo sit actio.in.ff.in bone fidei. nu.86.fo.100.
Officium iudicis an aliquam obligationem presupponat.in.d.prin.ti. nu.60.& nu.71.fo.5 & in.ff.omnium. nu.51.& nu.54.fo.10.
Officiū iudicis misericorditer implorari debet.in.d.prin.tit.nu.65.fo.5.
Officium iudicis an si iudex deneget aliquam iniuriam inferre dicat intantum q̄ appellari possit.in prin.ti.nu.66.fo.eo.
Officium iudicis an ex sententia lata super inepto libello oriatur.in.ff. omnium.nume.167.fo.14.
Officium iudicis an & quando sit remedium rescindens: & an & quando remedium rescissorium.in.ff.rursus. nu.12.fo.25.
Officiū iudicis an pro adscriptitiis & cēsitis ꝺ eos cōpetat: & an cōfessoria & negatoria vtilis tñ: & an ꝑiudicialis vtilis: & an rei vendicatio adiecta cā de iure romano.i.ff.ꝑiudiciales.nu.48.& nu.51.& seq.f.61.
Officium iudicis an & quādo ad futuras prestationes competat. in.ff. ꝑiudiciales.nu.49.& nu.55.fo.6.
Officium iudicis quod veniat cum iure actionis qualiter intelligendum sit.in.ff.preterea.nu.17.fo.101.
Officium iudicis an & qualiter in arbitrariis residet in persona iudicis.in.ff.preterea.nu.18.fo.eo.
Officium iudicis quotuplex sit.remissiue.in.ff.ꝑterea.nu.39.fo.101.
Officiū capitanei & potestatis an simul sint vnita & data pſone: an illa persona duplex debeat habere salariū. in.ff.in personā. nu.15.fol.41.

Oppositū illud qō operat in opposito operatur illud idem propositum in proposito.in.ff.plus. nu.4.fo.109.

Ordo intellectus est attendendus.in prin.ti.nu.6.& nu.11.fo.3.

De litera P.

Pacto an & qualiter fieri possit q̄ stetur in communione.in.ff.quedam.nn.37.& nu.41.fo.71.
Pactum nudum si pro eius executione adiretur Imperator vel princeps aut alius nō recognoscens superiorem vt exequi faciat: an si non faciant peccant.in.ff.in personam.nume.74. folio.45.
Pactū nudū qualiter executionē sortiri possit. i.d.ff.i psonā. n.75.f.eo.
Pacta que enumerantur in fi.glo.ff.in personam. an proprie dicantur nuda.in.d.ff.in personam.nu.6.fo.eo.
Pactū put faciūt cōsortes i Tuscia qō si qs eox cōtigerit p maleficio cōdēnari oēs cōtribuere teneant: an valeat.in.ff.actiōes. nu.86.f.47.
Pactum quod pater cadat a feudo propter delictum filij an valeat.in ff.actiones.nu.87.fo.eo.

Papa Imperator & alij principes q in suis territoriis vim supremi principis habent semp fm cōsciētiā & non fm allegata & pbata iudicare debent: alis peccāt.in.ff.sed iste.nu.126.fo.24.
Papa non ligatur iuramento per quod derogatur sue potestati.in.ff. item si quis.el.ij.nu.71.fo.51.

Paragraphus verſiculus: seu litera grossa: an & quādo in lege vel statuto dici debeat.in.ff. sed iste.nu.1.fo.18.
Paragraphus vnde dicatur.in.d.ff.nu.2.fo.eo.
Paragraphus an potiꝰ dici debeat q̄ paraphus.in.d.ff.eo. nu.2.fo.eo.
Paragraphus rursus.insti.de actio.an & in quo sit bodie correctus.in ff.rursus.nu.67.fo.18.

Parentes verbum de propria significatione vocabuli ad quē gradū extendat.in.ff.penales.nu.54.fol.54.
Parentum appellatione an & qñ in dispositione legali: vel statutaria: vel in vltimis voluntatibus: vel cōtractibus: sine priuilegiis comprehendantur naturales tantum.in.d.ff.nu.57.& seq.fo.eo.

Participia autem futuri temporis necessitatē important. in.ff.preterea.nu.10.fo.101.

Passus habet pedes quinq;.in.ff.rursus.nu.58.fo.27.

Pater filiam naturalem tantum an & quando dotare teneat. in.ff.fuerat.nu.104.fo.95.
Pater dando dotē pro filia sibi actionē non querit nisi sibi stipulatione prospiciat: & quid de quolibet alio.in.d.ff.fuerat.nu.130.fo.96.
Pater an & quando possit diminuere dotem primi matrimonij. in.d. nu.134.fo.eo.
Pater si semel filiam dotauerat: & filia dotem consumpserit vel perdidit: an de nouo eam dotare teneatur.in.d.ff.nu.135.& quid de fratre. ibi.nu.136.fo.eo.
Pater si assignauit filio partē suā vnde viuere poterat: & filius illā consumpsit: an deinceps illum alimentare teneat. in.d.ff.nu.137.fol.eo.
Pater filium emancipatū alere tenetur. in ver. sed & si quis.nu.3.f.113.
Pater tenet dotare filiā cuius sit actualiter nupta.i.ff.fuerat.n.97.f.95.
Pater etiā vbi filia haberet de suo ꝓprio an & qñ eam dotare teneat de suo & non de bonis filie.in.d.ff.fuerat.nn.100.& qd si filia habeat de bonis aduētitijs: an vo de suo dotare teneat: & qd si pater exhibuerit eā dotare de bonis propriis filie.ibi.nu. 05.& seq. & nu.110.fo.95.
Pater expensas quas facit pro filio studente in dubio de suo facere videatur nisi filius peculium castrense: vel quasi: vel aduentitium habuisset.in.ff.fuerat.nu.111.fo.eo.
Pater filiā hereticā vel iudeam an dotare teneat.in.d.ff.nu. 112.fol.eo.
Pater iudeus: vel alterius secte filios vel filias affectos orthodoxe religionis & sic christianos alere tenet: & donationem propter nuptias constituere: & dotē dare fm vires patrimonij.in.d.ff.nu.114.fo.eo.
Pater si sit egenus vel multis debitis innolutus & ad dotandum filiā non sit sufficiens: an eam dotare teneatur.in.d.ff.nu.116.fo.96.
Pater an dotem filie ingrate dare teneatur.in.d.ff.nu.117.fo.eo.
Pater si filia maritum vilem & indignum domi sue: acceperit: eam dotare non tenetur.in.d.ff.nu.118.fo.eo.
Pater si filia nupsit eo ꝓtradicēte an dotare teneat.in.d.ff.nu.119.f.eo.
Pater an filiam naturalem tātum dotare teneatur: & quid de spuria. in.d.ff.nu.120.fo.eo.
Pater an filiā meretricē vel similis cōditionis dotare teneatur.in.d.ff.

fuerat.nu.121.fo.96.
Pater ⁊ filius vna eademq; persona cõsenk.in.§.actiones. nu.2.fo.45.
Pater pro filio ⁊ ecõtra: dñs p̃ seruo ⁊ ecõtra: an ⁊ qualiter ex vniuscuiusq; Jctiꝰ de iure ffori. tenebank ⁊ obligationibꝰ astringebank ⁊ qualr hodie.i.d.§.actiões.nu.3.⁊ nu.6.⁊ nu.9.cũ duobꝰ seq.fo.co.
Pater p̃ filio ex iure ffori de quo peculio tenebak.in.d.§.n.9.⁊ seq.fo.co.⁊ nunqd de castrensi peculio:⁊ qd de aduẽtitio: ⁊ nunqd hodie de aduẽtitio teneak qualr de eo cõueniri possit.ibi.nu.11.⁊ qd si pater p̃mittat filio administrationẽ aduentitiꝝ peculij.ibi.nu.12.f.46.
Pater sicut de peculio profectitio tenetur ⁊ obligatur ita etiam et de vsufructu aduentitij si filio talis vsusfructus commissus fit:alias non.in.d.§.actiones.nu.13.fo.co.
Pater mortuo filio qualiter conueniatur de peculio filij de iure antiquo.in.§.actiones.nu.14.fo.co.
Pater vel dñs ex Jctu filij vel serui de iure p̃torio an teneank eatenus quatenꝰ est in peculio:an ꝙ nisi intũ inquãtũ peculiũ est effectũ locupletiꝰ.in.§.actiones. nu.10.f.46.⁊ nu.60.fo.47.⁊ qd i monachis ⁊ religiosis.ibi.nu.21.⁊ qd in seruo manumisso.ibi.nu.24.fo.46.
Pater ex quo hodie expeditũ est q̃ p̃ nora filiũ dare nõ possit an si filius conuentus ex delicto fuerit contumax possit saltem in peculio profectitio contra patrem fieri execution.in.§.actiones.nu.61.fol.47.
Pater si statutum disponat q̃ ipse teneatur pro delicto filij an representando filium in carcere euadat onus statuti.in.d.§.nu.75.fo.co.
Pater illud qõ pro condemnatione filij soluit an debeat filio in legitimam computari:⁊ an ab eo illud solutus repeti possit. in.§.nu.90.⁊ quid de matre.ibidem.nu.91.fo.48.
Pater an legitimã soluere teneak p̃ cõdẽnatiõe filij. in.d.§.nu.91.f.co.⁊ nunquid fiscus ad dictã legitimã agere possit.in.d.§.nu.91.fo.co.
Pater spiritualis an dicatur qui aliquẽs de sacro fonte leuauit:et an in ius sine venia vocari possit.in.d.§.penales. nu.64.fo.55.
Pater spiritualis ita diligendus est sicut ⁊ pater naturalis. in.d.§.penales.nu.65.fo.co.
Pater spiritualis compater appellatur: id est simul pater. in.d.§.nu.66.fo.eodem.
Pater in casibus in quibus ei vsusfructus non queritur an filio agenti consentire teneatur.in.§.penales.nu.38.fo.59.

Peccatum an maiꝰ sit cognoscere pulchram q̃ difformẽ. in ver.ex maleficijs.nu.13.fo.66.

Peculium quid sit:⁊ quare dicatur peculium:⁊ qualiter constituatur:augetur: diminuatur ⁊ denaste tur.remissiue in.§.actiones.nu.15.fo.46.
Peculium quot modis dicatur.in.d.§.nu.17.fo.co.
Peculium quotuplex sit.in.d.§.nu.18.fo.co.
Peculium an filie femine habere possint ⁊ an ⁊ quando castrense vel quasi castrense.in.d.§.nu.25.fo.co.
Peculium an transeat ad aliquem cum onere:⁊ sic debitum a filio vel seruo sit onus peculij.in.d.§.nu.31.fo.co.

Pecunia qõ semp alienationi parata videak qualr sane sit intelligẽdũ.remissiue.i.§.itẽ seruiana.nu.47.fo.37.

Pena conuentionalis an ⁊ quando in foro conscientie per ecclesiam peti possit.in.§.sed iste. nu.111.fo.24.
Pene legales tripli vel quadrupli an in foro conscientie sint debite. in d.§.nu.110.fo.co.
Pena petentis debitum iam solutum qua pena puniatur. in ver.sed hec.nu.12.fo.109.
Pena in actione vt bonorum raptorũ que sit ⁊ an in quadruplo insit simplum ⁊ sic rei persecutio.in ver.ex maleficijs.nu.7.fo.66.
Pena seu leges penales non trabuntur ad casus non expressos.in ver. ex maleficijs.nu.39.fo.68.
Pene sunt demoliende ⁊ non extendẽde.in.d.ver.ex maleficijs.nu.40.⁊ nu.42.fo.co.⁊ in.§.tripli.nu.18.⁊ quid de dispositione.§.tripli.que est penalis.ibi.nu.18.fo.75.⁊ nu.23.⁊ seq. ⁊ quid in libello sit apposita clausula:saluo iure superflui. ibi.nu.25.fo.75.
Pena ver.item mista.que loquitur in legatis relictis ecclesie an extendatur ⁊ locũ habeat in legatis factis reipublice ⁊ fisco.in ver.ex maleficijs.nu.40.cum seq.⁊ nu.44.fo.68.
Penas extendere ⁊ legem penalem extra suum casum trahere durum est.in.§.quadrupli.nu.6.fo.78.
Pena dupli q̃ venit ratione negationis vel contumacie vel ex eo quod non soluitur intra terminum ratione prime obligationis venire nõ videtur:sed ex accidenti extrinseco.in.§.quadrupli. nu.8.fo.co.
Pena.§.quadrupli.vt quis incurrat an solus iussus iudicis de citando sufficiat.in.d.§.quadrupli.nu.37.fo.78.
Pena.§.quadrupli.cui applicetur.in.d.§.quadrupli.nu.38.fo.co.
Pena iuris communis an sublata sit per penam statutariam siue imitam statuto.in.d.§.quadrupli.nu.39.fo.co.
Pena quadrupli vt in actione qõ metꝰ causa cuitetur vsq; ad quãtũ tempus duret facultas rei restituẽde.in.d.§.quadrupli.nu.43.fo.79.
Pena adiecta dationi quãtitatis an ⁊ qñ peti possit:⁊ qñ nõ:⁊ qd de adiecta datione specici.in.§.omnes.nu.13.cum tribus seq.fo.74.
Pena que simpliciter imponitur a lege an in dubio debeat applicari parti vel fisco.in prin. ti.nu.⁊ 7.fo.1.
Pene debite ex vltima volũtate:videlicet si testator heredi aliquid inbeat ⁊ si contra fecerit puniatur simpliciter hereditate cui in dubio sint applicande.in prin.ti.nu.18.fo.co.
Pena corrumpentis album pretoris an ⁊ quando locum habeant. in §.penales.nu.28.⁊ seq.fo.53.
Pena.l.si quis id quod.alle.in gl.§.penales. cui applicetur, an fisco vel parti cum sit actio popularis:an vero medietas vnicuiq;:an fisco ⁊ parti.in.d.§.penales.nu.39.fo.54.
Penam pecuniariam q̃ qui soluere non possit luat in corpus an ⁊ qñ procedat ⁊ locum habeat ⁊ quando non.in.§.penales.nu.43.⁊ seq.⁊ nu.46.⁊ nu.49.⁊ seq.⁊ an teneatur si ad pinguiorem fortunam p̃ uenerit.nume.47.⁊ quid si reus totam penam pecuniariam soluere posset excepto vno numo.ibidem nu.51.fo.co.
Pena q̃libet corporis maior est quacũq; pecuniaria.in.d.§.nu.45.f.co.
Penam pecuniariam si quis soluere per iudicem condemnetur cum hoc qõ si intra mensem non soluerit sibi pes vel manus amputetur an hoc non obstante inuito condemnato ⁊ mense elapso iudex facere poterit q̃ pecuniariam soluat.in.§.penales. nu.48.fo.co.
Pena ⁊ mulcta qualiter differant.remissiue. in.d.§.nu.54.fo.co.
Pena si vocatus in ius non comparuit an committatur que ratione citationis venit committenda.in.d.§.nu.85.fo.55.
Pena.l.aurcorum an locum habeat in omnibus personis que prohibentur in ius vocari sine venia ⁊ que enumerantur in.l.ñ.⁊.in.⁊ per totum ti.ff.de in ius vo.⁊ in quibus.in.§.penales. nu.86.fo.co.

Penitentia etiã re integra an in committente barataria locum habeat.in.§.quadrupli.nu.81.fo.80.
Penitentia in permutatione vt in alijs cõtractibꝰ innominatis an locum habeat ⁊ qd in cõtractibꝰ nominatis.in.§.actionũ.n. 122.f.80.
Penitentie an ⁊ quando locus sit in iuramẽto delato. in.§.item si gs. cl.ij.nu.21.fo.49.

Pensiones si abbati non iuste e'ecto⁊ in monasterium intruso soluantur an soluentes liberentur. in.§. preiudiciales.nu.11.fo.58.

Percutiens animo occidendi:⁊ tamen non occidit non punitur pena statuti dicentis si quis occiderit non verificatur in eo in rub. nu.31.fo.1.

Periurus an dicatur ⁊ sit si quis promiserit soluere certã quantitatem intra calendas ẽDanj ⁊ hoc iurauit si postea compensare velit.in.§.in bonefidei.nu.85.fo.100.
Periurus an iurãs efficiak in casibꝰ in qbus iuramẽtũ nõ est obligatoriũ vt qñ sit ℨ bonos mores si illõ nõ obseruak.i.§.itẽ si gs.cl.ij.nu.69.⁊ an ⁊ qñ necessitas excusat iurãtẽ ne incurrat periuriũ.ibi.nu.79.f.51.
Periurij quot ⁊ quibꝰ penis puniak.in.d.§.item si quis. nu.58.fo.co.
Periurans an ⁊ qñ solũ deũ vltorẽ habeat ⁊ qñ nõ.in.d.§.nu.63.fo.co.
Periurans an et quando a testimonio ⁊ qualibet dignitate repellendus sit.in.§.item si quis.nu.66.fo.co.

Permutatio an alienatione certi iuris per summum pontificẽ alicui ecclesie cõcessa pro creditoribus satisfaciendo concessa videatur ita q̃ vigore illius licentie ille fundus cum alio permutari possit.in.§.actionum.nu.114.fo.85.
Permutatio qñ fit.in.§.actionũ.nu.92.⁊ nu.98.fo.83.⁊ q̃ actiones ex permutatione cõpetãt.ibi.nu.101.⁊ qd si fit cõuẽtũ de permutãda nuda possessione cũ alia nuda possessiõe an ꝓprie sit permutatio.ibi.nu.117.⁊ qd si sit actũ q̃ ex vna parte prestek res tñ: ex alia vero res ⁊ pecunia vt quotidie fit:puta cõuenimus de permutando codicẽ meũ cum tuo digesto cũ hoc q̃ debeas mihi vltra dare decem aureos:an hoc casu erit emptio an vo permutatio ⁊ cuiꝰ effectꝰ sit.ibi.nu.121.f.85.

Persuadens alicui vt semel vnũ malũ faciat nõ tenek de ceteris postea pcõmissis.i.§.cõs.n.19.f.75.

Pes dicitur quindecim digitorum.in.§.rursus. nu.58.fo.27.
Pedes quinq; faciunt passum.in.d.§.rursus.nu.58.fo.21.

Petitio incerta an ⁊ quãdo admittatur.in.§.curare.nu.7.cum pluribus seq.vsq; ad nu.18.inclusiue.fo.104.
Petens aliud pro alio per errorem an in eodem iudicio errorem suum corrigere possit.in.§.si minus.nu.1.fo.110.
Petitio hereditatis an per titulum diuisionis excludatur. in.§.actionum.nu.123.fo.89.
Petitione hereditatis cõuẽtus an titulũ siue possessionis allegare ⁊ dicere cogatur vt ista actione conuenire possit.in.d.§.nu.201.fo.co.
Petitionis hereditatis causa centumuiralis dicitur. in.§.preiudiciales.nu.5.fo.53.
Petitio hẽditatis an hodie sit p̃iudicialis.i.§. p̃iudiliales. n.40.f.54.
Petitio hereditatis contra titulo possidentem non datur: sed contra possidentem pro herede vel pro possessore sic. in.§.sed iste.nu.24.fol.19.⁊ in.§.actionum.nu.218.cum tribus seq.fo.88.
Petitio hereditatis an sit actio mista vel realis. in.d.§.sed iste. nu.42.fo.20.⁊ in.§.item seruiana. nu.121.fo.41.

Pigneri incũbere vt vulgo dicit melius est ꝙ in personã agere.in.ℸ.item seruiana.nu.84.fo.39.
Pigneri obligari que possint ⁊ quẽ non.in.ℸ.item seruiana.nu.104.⁊ nu.109.⁊ nu.111.⁊.117.fo.40.⁊.41.
Pigneri si dek castrum an creditor iurisdictione ⁊ alijs iuribus incorporalibus vti possit.in.d.ℸ.item seruiana.nu.113.fo.41.
Pignerate an tacite sint merces ⁊ alie resvenales ⁊ pecunie illate in domum conductam.in.ℸ.item seruiana.nu.44.fo.37.
Pignus vnde dicatur:⁊ que requirantur vt dicatur pignus. in.ℸ.item seruiana.nu.118.fo.41.
Pignus ⁊ hypotheca an ⁊ qualr differãt.i.d.ℸ.itẽ seruiana.nu.124.f.e.
Pignus quotuplex sit si in iure reperiatur.in.ℸ.itẽ seruiana.nu.1.fo.36.
Pignus pretorium quid.in.ℸ.item seruiana.nu.2.⁊.4.fo.co.
Pignus iudiciale quid in.ℸ.item seruiana.nu.3.fo.co.
Pignus pretorũ ⁊ pignus iudiciale qualiter differant.in.ℸ. itẽ seruiana.nu.4.fo.co.
Pignus pretorium pro iudiciali ⁊ econtra indifferenter capik.in.ℸ. itẽ seruiana.nu.5.fo.co.
Pignus conuentionale quid.in.ℸ.item seruiana.nu.6.fo.co.
Pignus cõuẽtionale ex vna parte ⁊ pignus pretorũ ⁊ iudiciale ex altera qualiter differant.remissiue in.ℸ.item seruiana.nu.6.fo.co.
Pignus pretorium ⁊ cõuẽtionale in quibus cõueniant.remissiue in.ℸ. item seruiana.nu.7.fo.co.
Pignus proprie quid.in.ℸ.item seruiana.nu.9.fo.co.
Pirate an sint proprie hostes.in.ℸ.rursus.nu.46.fo.26.
Pirate hostibus fidei equiparantur.in.d.ℸ.nu.46.fo.co.
Pirate sunt ipso iure diffidati ⁊ a quolibet impune derobari possunt. in.d.ℸ.nu.47.fo.co.
Pluralis locutio minori numero duorum contenta esse non potest.in.ℸ.preiudiciales.nu.31.fo.59.
Plus petens in libello quondam pena puniebak:⁊ qua hodie.in ℸ.si gs agẽs.nu.1.⁊ seq.⁊ qd de petẽte ante tps ibi.nu.10.⁊ qualiter talis pena olim pcedebat in plꝰ petente:⁊ qualr hodie.ibi. nu.11.fol.107.⁊ in.ℸ.sed hec.nu.8.⁊ an pena de duplicandis indicijs locũ habeat in vera cõditiõe.in.d.ver.sed hec.nu.3.⁊ qd sit duplicandũ qñ ante cõditionẽ petak cũ sit incertũ ẽ̃tũ ante petak.ibi.nu.4.et seq.⁊ quid si agak ante ⁊ per partẽ nõ tps opponak.ibi.nu.6.⁊ an et qñ talis exceptio opponi debeat:⁊ que sint partes iudicis in condẽnatione si ante tempus petatur:⁊ an ⁊ quando penitentia admittatur ad hoc vt actor euitet has penas.ibi.nu.7.fo.109.
Plus petere an ⁊ quãdo quis dicatur.in.ℸ.plus.nu.1.cum duobus seq. fo.107.⁊ in ver.sed hec.nu.1.⁊ ibidem quid de plus petente re loco ⁊ causa.nu.11.fo.109.
Plus petere causa qñ dicak.in ver.huic aũt.nu.1.⁊ nu.3.⁊ in quo differat qui plus petit causa ab eo qui plus petit res.ibi.nu.2.fo.108.
Plus petere in obligatione generis dicitur etiam vilissimum petendo. in vers.huic autem.nu.15.fo.109.
Plus petitum simpliciter negari potest.in ver.sed hec.nu.14.fo.109.
Plus petere loco aut causa qñ dicak.remissiue in.ℸ.tripli.nu.6.fo.75.
Possessio qñ aliquis contractus inualidus fit p minores vel ecclesiam vel aliam personã ⁊ eius vigore in alios transfertur:per cõdictionem indebiti repeti potest.in.ℸ.sic itaqꝫ.nu. 38.fo.63.
Possessio per cõstitutũ ita vera ⁊ ppria tradi ꝺr ⁊ acquirik ꝙ in statuto loquente de possessionibus cadit.in.ℸ.actionum.nu.149.fo.86.
Possessio vacua tradi qñ dicatur.in.d.ℸ.nu.151.fo.co.
Possessio vacua ⁊ vacans an differant.in.d.ℸ.actionum.nu. 156.fo.co.
Possessio vacua seu vacans qualiter probetur.in.d.ℸ.nu.156.fo.co.
Possessio plena ⁊ semiplena q̃ dicak ⁊ que vacua in.d.ℸ.nu.157.fo.co.
Possessio an ex detentatione presumatur.in.ℸ.sic itaqꝫ.nu.30.fo.62.
Possessio ciuilis an ex possessiõe naturali presumak.in.d.ℸ.nu.31.f.co.
Possessio simpliciter probata an probata presumatur cum qualitate possessionis allegata.in.d.ℸ.nu.32.fo.co.
Possessionis trãslatio q̃ fit in casu.l.fi.ff.de rei ven.qualr fiat.in.ℸ.oim. nu.89.⁊ qd si reus cõuictus de mendacio replicat vt ibi:an audiri dẽat.ibi.n.90.⁊ qd regrak vt.d.l.fi.locũ habeat.ibi.nu.95.⁊ nu.96.cũ duobus seq.⁊ qd si reus sit mẽtitus in parte ⁊ nõ in toto.ibi.nu.94. ⁊ qd si neget se possidere rẽ quẽ vẽdidit ⁊ ptiũ habet an locũ habeat d.l.fi.vt reꝰ puniak in trãslatiõe ptiũ illius rei cũ pretiũ succedat loco rei.ibi.nu.95.fol.11.⁊ quid si possidẽs respõdeat libello dicẽdo:nego narrata prout narrantur.an locũ habeat.d.l.fi.ibi nu.98.fo.11.
Possessor hereditatis si rẽ aliquã hereditariã alienauerit ⁊ pro ea habeat pretium vel aliam rem:an precise teneatur ⁊ cõueniri possit ad rem hereditariam.in.ℸ.actionum.nu.230.fo.89.
Possidens olim an hodie possidere ꝓsumak.in.ℸ.sic itaqꝫ.nu.25.fo.62.
Possidens an ⁊ qñ vsus pcluak.remissiue in.d.ℸ.nu.26.⁊ nu.28.fo.c.
Possidens presumptionem habet pro se qõ se dominum credere presumatur.in.d.ℸ.nu.29.fo.co.
Possidens an ⁊ qñ rei ven.agere possit.in.ℸ.eque.nu.58.fo.17.
Possidens si reiven.agat:an ⁊ quando possessioni sue renunciasse dicatur in.ℸ.eque.nu.59.fo.co.
Possidere pro herede an sit habere titulũ in.ℸ.sed iste.nu.23.fo.19.
Possessor an ⁊ qñ vti possit retẽtione.in.ℸ.item si quis.el.j.nu.113.⁊ vsqꝫ ad quantũ tps possit oblationẽ facere vt retentione vtak eo casu de quo de nullius tertij preiudicio tractek:⁊ nunquid post sententiam. ibi.nu.115.fo.31.
Possidens cum animo:⁊ sic ciuiliter tantum:an ex illa sola ciuili possessione vsucapere possit.in.ℸ.rursus.nu.49.fo.27.
Possidẽs eoipso ꝙ cõtra eum rei vẽ.actũ sit ⁊ se possidere neget:actor ꝺz esse cautus in petẽdo a iudice mitti in possessionẽ illius rei tanꝙ vacantem.in.ℸ.oim.nu.91.fol.11.⁊ qualiter practicatur.nu.99.fol.12.
Possidens quid si in possessione mẽtitus non sit sed in qualitate possessionis:puta qꝺ dixit falsum titulũ:an possessionem perdere habeat. in.ℸ.omnium.nu.91.fo.co.
Possidens ciuiliter tantum an rei vendicationem intentare possit.in ℸ.oim.nu.109.fo.co.
Possidens tempore prime citationis si postea desijt possidere an in dolo presumatur.in.ℸ.omnium.nu.79.fo.11.
Possidere qñ dolo desijsse qualiter ⁊ per qñ modũ probek.in.ℸ. oim. nu.79.⁊ an per actorem contra eum iuretur in litem:⁊ an ⁊ qualiter contra eum sequi possit condemnatio.nu.81.fo.c.⁊ an actio que datur contra eum sit ciuilis vel pretoria.in.ℸ.sed iste.nu.39.fo.20.
Possidens ꝙus sine dolo ⁊ sine culpa desijt possidere an sit dare casus in quo teneatur.in.ℸ.omnium.nu.80.fo.11.
Possidens si cõtra eum rei ven.actum sit ⁊ possidere neget ⁊ cõuincak de mẽdacio:an ⁊ qualiter possessione priuetur.⁊ ad hoc quot requirantur.in.ℸ.omnium.nu.86.fo.co.⁊ in.ℸ.sed iste.nu.37.fo.10.
Possessorium an per rei vendicationem anocetur.in.ℸ.item seruiana. nu.97.fo.40.
Possessorium iudicium longe vtilius est intentare ꝙ petitorium.in.d. ℸ.nu.98.fo.co.
Potãs vel capitaneus videns a fenestra aliquos rixantes an eos ex hoc absqꝫ alia ꝓbatione punire possit.in.ℸ.si minus.nu.19.⁊ an tũc si nõ mittat familiam suam sit puniendus officio suo.ibi.nu.20.fo.111.
Potestas si filium rixosum habeat ⁊ nõ prouideat:an licite de officio suo expelli possit.in.d.ℸ.si minus.nu.21.fo.co.
Precarium ⁊ cõmodatum qualiter differant.in.ℸ.seqñs. nu.21.⁊ seq.fo.64.
Precarium qõ qñcunqꝫ ad libitum concedentis renocari possit qualiter limitatur vt non procedat.in.d.ℸ.nu.26.fo.co.
Pretia rerum variantur ſm regionum varietates. in vers. plus.nu.ℸ. fo.107.
Predium vrbanum qõ dicatur ⁊ qõ rusticum.in.ℸ.eque.nu.21.fo.15.
Prelatus si locauerit predijs ecclesie ⁊ ei postea moueak questio de prelatura an ⁊ qñ pendẽte ista qõne preiudiciali super prelatura eiꝰ põsionem soluere compellere possit.in.ℸ.preiudiciales.nu.10.fo.58.
Prelatus si nolit census tres solidos quolibet anno habere debeat an recipiendo duos tantum omnibus annis preiudicet ecclesie.in.d.ℸ. preiudiciales.nu.68.fo.61.
Prelatus ecclesie rẽ vendere non debet maiori pretio ꝙ valeat res propter conscientiam ⁊ honestatem.in.ℸ.sed iste.nu.105.fo.24.
Prescriptio contra mulierẽ an ⁊ quãdo currere incipiat: an cuius claruit maritũ vergere ad inopiam:et an tam in actione in rem qꝫ in hypotecaria circa ea que alienata fuerint per maritum:cum tunc mulier agendi facultatem habuerat.in ℸ.fuerat.nu.129.fo.96.
Prescriptio longi temporis locum non habet nisi titulo procedat.in.ℸ. quedam.nu.17.fo.71.
Prescriptio.xxx.an.an sine titulo currit.in.ℸ.quedam.nu.28.fo.co.
Prescriptionem donec aliqui stant in cõione ⁊ simul possideant cum vnus alterum recognoscat in socium currere impossibile est.in.d.ℸ. quedam.nu.23.fo.co.
Prescriptio ad lites tollendas inducta est.in.ℸ.quedam.nu.33.fo.co.
Prescriptio minori tpe.xxx.an.in actionibus personalibus non currit. in.ℸ.fuerat.nu.12.fo.91.
Prescriptio cõtra ius hypotece qualiter currat inter presentes ⁊ qualiter inter absentes.in.ℸ.item seruiana.nu.122.fo.41.
Prescribi iuri hypotece an per tertios possit spatio.x.vel.xx.an.in.d.ℸ. nu.123.fo.co.
Prescribi an possit vectigal.in.ℸ.sed iste.nu.13.fo.19.
Prescribi licet cõtra Rõ.ecc.nõ possit nisi spatio centũ annorũ:contra tamẽ comitem qui ab ea iurisdictionem haberet legitimo tempore prescribi potest.in.d.ℸ.sed iste.nu.14.fo.co.
Prescribere an possit bonꝰ cãm a male fidei possessore.in.d.ℸ.nu.79. ⁊ seq.⁊ que prescriptio in eum locum habeat.ibi.nu.81.fo.22.
Prescriptio per malam fidem ex saltem de iure canonico impeditur.in.d ℸ.nu.82.fo.co.
Prescriptio est contra equitatem ⁊ domino preiudicat cum sibi dominium suum vtile auferat.in.d.ℸ.nu.86.fo.23.

Prescriptio non valenti agere non currit.in.§.rursus.nu.24.fo.26.
Prescriptio an ⁊ quādo currat impedito iuris vel facti.in.d.§.nu.25.⁊ quid si culpa sua impedimentum precessit.ibi.nu.26.fo.eo.
Prescriptio an per solā citationē interrūpaf:⁊ que ꝓscriptio fit q̄ per citationē interrūpi possit:⁊ que per litis cōtestatio.⁊ que nō per citationem nec per litis cōtest.in.§.penales.nu.121.cū quatuor seq.⁊ nu.134.⁊ quid de citatione reali:⁊ quid de verbali.ibi.nu.132.fo.57.
Prescriptionum quot sint species.in.§.penales.nu.122.⁊ nu.126.fo.eo.
Prescriptio statutaria qualiter interrūpaf.in.§.penales.nu.127.fol.eo.
Prescriptio in criminalibus qualiter interrūpaf.in.§.penales.nu.128.fo.eodem.
Prescriptio an interrumpatur per citationem si de tali citatione non fit facta relatio p nunciū iudici: vel qō talis relatio in scriptis redacta non sit.in.§.penales.nu.129.fo.eo.
Prescriptio an interrumpatur per citationem circunductam.in.§. penales.nu.130.fo.eo.
Prescriptio p citationē nullā nō interrūpif.in.§.penales.nu.131.fo.eo.
Prescriptio an per li.cōtest.nullam interrūpatur.in.§.penales.nu.132.fo.eodem.
Prescriptio per libellum male conceptum an interrumpatur.in.§. penales.nu.131.fo.eo.
Prescriptio an p actionē per modum exceptionis propositam in iudicio interrumpatur.in.§.penales.nu.133.fo.eo.
Prescriptionis interruptio qualiter differat a perpetuatione actionis. in.§.penales.nu.110.cum seq.fo.eo.
Prescriptio decēnalis per statutū inducta sapit naturā prescriptionis xxx.an.in.§.penales.nu.116.fo.eo.
Prescriptio an per denunciationem extraiudicialem factam a parte interrumpatur.in.§.penales.nu.119.⁊ nu.120.fo.eo.
Presens an ⁊ qñ 3tra absentē restituaf.in.§.rursus.nu.6.fo.25.⁊ nu.25.⁊ quid si absens prescripsit rem presentis.ibi.nu.28.⁊ quid si presens nolit expectare tps quo absens desierit abesse causa reipublice: ⁊ sic tempus reuersionis sue.ibi.nu.29.fo.26.
Presens si habeat rem cōem cum absente quo remedio ei volenti diuidere succurratur.in.d.§.rursus.nu.59.fo.27.
Presumitur pro iudice in eius arbitrio cōmissis.in.§.in bone fidei.nu.52.fo.98.
Presumitur in dubio cōtra potestates.in.§.quadrupli.nu.69.fo.67.
Presumuntur indebita seruitia a dñis per metum extorta.in.d.§.nu.69.fo.99.
Presumptio iuris equiparatur scripture.in.§.fuerat.nu.59.fo.93.
Pretor quare nō extēdit rei vē.ciuilē vt rei ven.ciuilis que datur ei qui est dñs per eius extensionem detur etiam ei qui nō est dñs qñ bona fide ⁊ iusto titulo requisiuit rem a nō domino sicut extēdit pe.bere. in.§.sed iste.nu.4.fo.19.
Primogenitus an in foro cōscientie stante cōsuetudine succedere possit.in.§.sed iste.nu.124.fo.24.
Princeps sine voluntate hominum terras alienare nō potest.in.§. itez seruiana .nu.105.fo.40.
Principum cōstitutiones ⁊ mandata qualiter differant.in.§.in personam.nu.7.fo.47.
Princeps sibi aliqua ciuitas superadđaf titulum sue dignitatis siue nobilitatis mutare non debet.in.§.in personam.nu.9.fo.eo.

Priuilegium platiōis ad dotez filie an ⁊ qñ cōpetat patri mortua filia.in.§.fuerat.nu.138.fo.96.

Priuilegia prelationis an cōpetat marito agenti ex stipulatu ad dotē. in.d.§.nu.139.fo.eo.
Priuilegiū prelationis an in sponsa locū habeat ⁊ an in matrimonio putatiuo.in.d.§.nu.140.fo.eo.
Priuilegiū tacite hypothece an mulieri an vero actioni indultū sit: et cuius effectus ⁊ vtilitatis sit.in.§.fuerat.nu.49.fo.92.⁊ nu.69.fo.93.
Priuilegiū tacite hypothece an ciuitas habeat in bonis eoꝝ cū quibus contrahit ⁊ qñ.in.§.fuerat.nu.21.⁊ que ciuitas tale priuilegium habeat vt fiscus ⁊ que nō.ibi.nu.72.fo.93.
Priuilegiū prelationis qꝫ habet mulier agēs pro dote vt alīs creditoribus an pferaf in bonis mariti an cōpetat filijs ⁊ alijs descēdētibꝫ ipsius mulieris ⁊ an alīs heredibus.in.§.fuerat.nu.94.fo.95.⁊ nūquid procuratori rem suam cui essent cessa iura a muliere. ibi.nu.122.fo.96.
Priuilegiū prelationis qō habet mulier vt preferaf alīs creditoribus in bonis primi mariti an cesset postq̄ mulier est nupta ⁊ actualiter collocata in scō matrimonio: ⁊ quid de alīs priuilegijs positis in ter.in.d.§.fuerat.ibi.nu.95.fo.95.
Priuilegia dotis mulier hereticа vel iudea nō habet.in.d.§.fuerat.nu.113.fo.eodem.
Priuilegium prelationis qō habet mulier in actione de dote an cedi possit.in.d.§.fuerat.nu.122.⁊ seq.fo.96.
Priuilegium exemptionis an in casu necessitatis prosit.in.§. item seruiana.nu.108.fo.40.
Priuilegium.l.fi.C.de sacrosan.ecc.indultū ecclesie ⁊ ciuitati circa prescriptionem an locum habeat in republica cuiuslibet castri ⁊ cuiuslibet municipij.in.§.rursus.nu.34.fo.26.
Priuilegium concessum ciuitati an ⁊ quādo extendatur ad castra vel villas.remissiue in.d.§.rursus.nu.40.fo.eo.
Priuilegiatus an ⁊ quādo vtatur priuilegio suo cōtra priuilegiatum eodem priuilegio.in.§.rursus.nu.56.fo.27.

Probatio super inepto libello non validat processum. in ver. ex maleficijs.nu.65.fo.69.

Probationis legitime appellatione an veniat probatio per iuramentum.in.§.quadrupli.nu.49.⁊ nu. 42.fo.79.
Probationis simpliciter prolate appellatione intelligif de legitima et de plena.in.d.§.nu.41.fo.eo.
Probare spontaneam volūtatē contra probationem meticulose voluntatis impossibile est.in.d.§.nu.72.fo.eo.
Probatio q̄ fit per presumptionem legis an sit vera ⁊ propria probatio ⁊ cadat in statutis.in.§.preiudiciales.nu.71.fo.61.
Probatio filiationis que fit p presumptionem.l.filiū.ff.de his qui sunt sui vel alic.in.⁊.l.fi vicinis.C.de nup.an fit vera aut ficta probatio et an cadat in statutis.in.d.§.preiudiciales.nu.72.fo.eo.
Probare nō dicitur ille qui iuris presumptionem pro se habet.in.d.§. nume.73.fo.eo.
Probare quē esse dñm aliud est ⁊ aliud esse in bonis nostris.in.§.item seruiana.nu.87.fo.39.
Probatio eorum que in intellectu vel cōscientia alicuius consistunt fit per eius simplicē assertionē cum iuramēto.in.§. sed iste.nu.88.fo.23.

Processus si per iudicē delegatū iniuste vel iniq̄ ꝓcedaf est ipso iure nullus.in.§.in bone fidei.nu.6.fo.97.

Processus ordinarius nō requirif in his causis ⁊ casibus in quibus libellus non requiritur.in.§.tripli.nu.23.fo.76.
Processum alicuius surripies q̄ pena puniaf.in.§.penales.nu.30.f.53. ⁊ an ⁊ qñ pena corrumpentis album pretoris.ibi.nu.31.fo.54.

Procurator cui data est libera ptās si fraudem cōmitteret vel ℥ bonam eqtatem aliquid faceret an illud noceat domino.in.§.in bone fidei.nu. 4.fo.87.

Procurator cum libera actus obligatorios facere non potest.in.d.§. in bone fidei.nu.6.fo.eo.
Procurator fisci fidē de pretio rei vēdite ad minorem ⁊ ec. lesiā habere non pōt.in ver.ex maleficijs.nu.36.fo.68.
Procuratores impij.aduocati ⁊ notarij:pauperū excoriatores sunt et canes curiarū ac ciuiū deuoratoes appellanf.§.tripli.nu.57.fol. 77.
Procurator si sit cōstitutus p aliquē ad certā q̄titatē mutuo recipiēdā ⁊ accipit:sed in instrumēto nō fuit scriptū q̄ recepit sed qō cōfessus fuit se recepisse:an ⁊ qñ ℥ dñm ex tali instrumēto agi possit ⁊ qñ nō ⁊ quid si procurator sit cōstitutus ad accipiendū mutuo ⁊ cōfitēdū se recepisse.in.§.sequens.nu.14.⁊ seq.fo.64.
Proiectū ⁊ immissum qualiter differāt.remissiue in.§.eque.n.30.fo.15.

Promittens soluere vbicūq̄ fuerit inuentus an in loco pestiferove suspecto:vel alīs in loco sibi nō tuto conueniri possit.in.§.plus.nu.23.fo.108.

Promittēs si sit hic Papie ⁊ soluere ꝓmittat Florētie ⁊ alibi vbicūq̄ fuerit inuētus an in alio loco remotiori q̄ sit Florētia cōueniri possit.in ver.plus.nu.24.fo.eo.
Promittēs creditori vbicunq̄ locorum respondere qualiter intelligaf. in ver.plus.nu.26.fo.eo.
Promittens soluere in certo loco an si nō solnat in loco destinato potest postea in quocunq̄ loco cōueniri etiam si ibi nō sortiatur forum. in.d.ver.plus.nu.28.fo.eo.
Promittēs q̄ quis vnū vel duo plaustra lignoꝝ de nemore suo accipere possit:si vult accipere duo an possit.in ver.huic aūt.nu.11.fo.109.
Promittēs stare ſnie arbitri vel cōtractui sub pena an dicatur promittere dationem vel factum.in.§.omnes.nu.17.fo.74.
Promittēs qñ ꝓmittit aliquē facturū p se ad cuius observationē ipse tenef qualr in dubio semp ꝓmittere intelligaf.§.i psonā.nu.32.f.43.
Promittēs scienter indebitum qō donare videatur qualiter intelligatur.in.d.§.nu.41.fo.eo.
Promittens aliquid simpliciter an in dubio intelligaf dare vel tradere.in.§.sic itaq̄.nu.14.fo.62.
Promissio soluēdi in quocūq̄ loco creditori placuerit an aliquid reluet.in ver.plus.nu.25.fo.108.
Promissio si quis dicat: ꝓmittis mihi.x.per stipulationē.⁊ ex interuallo respondef:promittovel cōstituo.an vt constitutū valeat:⁊ quid si non apponatur verbum per stipulationem:nec alias animus stipulandi appareat.in.§.in personam.nu.25.fo.43.
Promissio ⁊ solutio equiparantur.in.d.§.in personam.nu.37.fo.eo.
Promissio sine causa an sit ipso iure nulla.in.d.§.nu.39.fo.eo.

Proprietas rei que dicatur.in.§. omnium.nume.64.folio.10.

Proprietatis appellatione an directum dominiū vel vtile dominium an vero neutrum ipsorum significetur.in.d.§.nu.63.fo.eo.
Proprietas pro dominio frequenter capitur.in.d.§.nu.65.fo.eo.

Proprietatem ꝛ quasi ꝓprietatē an sit dare: ꝛ que dicat proprietas. in d. §. nu. 60. fo. 10.

Protestatio facta p maritū cuius bona sunt tacite hypotecata p dote ex dispositione l. qō noluit bona sua esse hypotecata p dote nihil operat. in. §. fuerat. nu. 107. fo. 95.

Protestatio facta p socerū cui⁹ bona sunt tacite hypotecata tā p dote quam q̄ nolit bona sua esse hypotecata opat nihil. in. d. §. n. 108. f. c.

Protestatio ab his que quis de necessitate tenet nō relevat protestātes. in. d. §. nu. 109. fo. eo.

Protestatio facta per procuratorē in ꝓductione instrumētor⁹ qui prodūt instrumenta in partibus pro se tñ facientibus non aliter ꝛc. an relevat. in. §. item si quis el. ij. nu. 24. fo. 49.

Prouisio hominis an ꝛ qñ tollat prouisionē legis. in. §. item seruiana. nu. 69. fo. 38.

Puniri si aliquis petatur fm formam statutorum ꝛ consuetudines si non constet de consuetudine qualiter punitur. in. §. omnium nu. 155. fo. 13.

De litera Q.

Qualitatem qs cognoscere nō pōt nisi substātiā cognoscat. i ru. nu. 2. f. 1.

Qualitatē quis probare nō pōt nisi substantiā probet. in. d. rub. nu. 3. fo. eo.

Qualitates non faciunt differentiam specificā. in prin. nu. 26. fo. 4.

Quasi possessio seruitutis an per vnicum actū cum patientia aduersarij queraf: ꝛ an quō ꝛ qñ ꝛ per quos modos qs in quasi possessione seruitutis dicatur. in. §. eque. nu. 41. cum duobus seq. fo. 56.

Quasi dominium qualiter intelligatur. in. §. omnium. nu. 61. fo. 10.

Quasi proprietatem ꝛ ꝓprietatem an sit dare sicut dñium ꝛ quasi dominium. in. d. §. omnium. nu. 61. fo. eo.

Quasi seruiana quare appellatur. in. §. item seruiana. nu. 81. ꝛ seq. fo. 38.

Querela inofficiosi testamēti ꝛ petitio hereditatis an successiue intētari possint. in. §. rursus. nu. 87. fo. 19.

Qō est adhuc mirabilius nō omnibus que in iure sunt ratio addi pōt. in. §. actionum. nu. 18. fo. 81.

De litera R.

Rationes inter socios pōt nedum annuatim sed oī tpe peti qō reuideant. f. in. §. sequens. nu. 41. fo. 65.

Rationē reddi an ꝛ qñ petere possint illi q dāt pecuniā mercatoribus ad dimidiā partem lucri ꝛ dāni in. §. sequens. nu. 3. fo. eo.

Ratio licet saldata ꝛ summata sit: tñ adhuc iterū de nouo q̄ computatio fiat peti potest. in. §. quedam. nu. 81. fo. 74.

Ratio vnica tñ in statuto vbicunq; reddi possit illa pro expressa habetur ꝛ ex ea extensiue arguitur. in. §. oim. nu. 38. fo. 9.

Ratio in testamēto cōsciētie reddēda nō est. in. §. sed iste. nu. 142. fo. 24.

Raptor violentus an ꝛ quando actione furti teneatur in ver. ex maleficijs. nu. 21. fo. 67.

Regnū si augmentatur an ꝓuincia seu ciuitas augmētata constitutionibus ꝛ statutis regni regi debeat. in. §. in personā. nu. 10. fo. 42.

Rie vendicatio vt cause que necessaria sint. in. §. oim. nu. 22. fo. 8.

Rei vēdicatione si actum sit cōtra nō possidētē qui tñ reus se possidere putabat ꝛ sniā lata fuerat fm actorem: ꝛ ad reū postmodū ex noua causa possessio superuenerit puta emptionis an talis sniā executioni mandetur. in. d. §. nu. 22. fo. 8. ꝛ nu. 85. fo. 11.

Rei vendicatio directa vel vtilis an emptori bone fidei competat. in. d. §. nu. 60. fo. 10.

Rei vendicatio ex parte actoris q̄ requiratur ad hoc vt sibi competere possit. in. d. §. nu. 66. fo. 10. ꝛ que ex pte rei ibi. nu. 76. fo. 11.

Rei vendicatio an ꝛ quādo detur cōtra illum qui dolo desijt possidere. in. d. §. nu. 78. ꝛ que rei vendicatio detur. ibi. nu. 81. fo. eo.

Rei vendicatio an detur cōtra nudum detentatorē puta colonum depositarium ꝛ similes. in. d. §. nu. 100. fo. 12.

Rei vendicatio q̄ ꝫ detētatorē def: an ꝛ qñ ꝓcedat. in. d. §. nu. 101. fo. eo.

Rei vēdicatione an ille cōuenīri possit qui rei restituēde facultatem habet vel rem quando vult habere potest. in. d. §. nu. 104. fo. eo.

Rei vendicatio an competat contra ciuiliter tātum possidentem. in. d. §. nu. 105. fo. eo.

Rei vendicatio an per possidentem ciuiliter tñ intentari possit. in. d. §. nu. 109. fo. eo.

Rei vendicatio an ꝛ qñ ad incorporalia detur. in. d. §. nu. 110. fo. eo.

Rei vēdicatio. cōuentus si iniuste cōdēnatus fuerit ꝛ preceptū de restituēdo secutū fuerit fictum: tamen si non restituat an mortaliter peccet. in. §. sed iste. nu. 133. fo. 24.

Relatiuū quis vel q qualiter ponat ꝛ an ꝛ qñ stat declaratiue: augmētatiue seu restrictiue. in. §. omnium. nu. 24. fo. 8.

Relictum quicquid p salute anime datū sit ad diuinū nomen spectat in ver. ex maleficijs. nu. 60. fo. 68.

Relictū factū hospitali non legitime ꝰstructo qualr factū intelligat: ꝛ an applicet. in. d. ver. nu. 60. ꝛ nu. 62. ꝛ quid si relinquat maiestati de vultu Perusino ꝛ de vultu de Luca ad quem bestiales boies nummos ponunt. ibi. nu. 61. fo. eo.

Relicta facta alicui ecclesie vel alicui sacerdoti vel alīs administratoribus ecclesie in dubio: an ecclesie: an vero ipsi sacerdoti facta intelligantur. in. d. ver. nu. 62. fo. eo.

Relictum factum visitatori disciplinatorum qui erat frater ordinis ꝓdicatorum cui acquiraf an fraternitati an officio visitatoris: ꝛ cui. remissiue in. d. ver. nu. 63. fo. eo.

Religiosi alicui⁹ regule si in regula ꝓtinent aliqua facienda: ꝛ pena sit apposita: puta ieiunij: an ꝑueniētes incurrāt pe⁹uiū ꝓpter infirmitatem prestitū de seruāda regula. in. §. item si quis el. ij. nu. 78. fo. 51.

Remedium ordinarium an ꝛ qñ faciat cessare extraordinariū. remissiue. i. §. ꝓindiciales. n. 24. fo. 59.

Remedia adipiscende possessionis: vt est remediū. l. fi. C. de edi. diui. hadr. si heres vel fideicōmissarius semel possessionē adepti sint nunq̄ eis competant. in. §. actionum. nu. 230. fo. 80.

Remediū siue iudicium rescindens siue rescissorium quid. in. §. rursus. nu. 8. ꝛ seq. fo. 25.

Remedium actionis qō metus causa: an sit remediū rescindens vel rescissorium. in. d. §. nu. 12. fo. eo.

Renunciare exceptioni non nume. do. an quis possit. in §. fuerat. nu. 81. fo. 94.

Renūciāti exceptioni nō nu. pe. cū iuramento quibus remedijs succurratur. in. d. §. nu. 85. ꝛ seq. fo. eo.

Renunciare an quis ꝓductioni libelli possit. in. §. tripli. nu. 25. fo. 76.

Renuncians exceptioni vel illam remittens donare videf. in. §. fuerat. nu. 76. fo. 94.

Renūciatio excep. nō nu. pe. facta statim in eo instrumēto in quo fit cōfessio dotis nō valet nec⁹ tenet: ꝛ quid si renūciatio ex interuallo facta fit: ꝛ an noceat creditoribus. in. §. fuerat. nu. 80. fo. eo.

Renunciare an masculus possit beneficio statuti disponentis qō stantibus masculis filia femina non succedat vt secum filia admittatur. in. §. item si quis el. j. nu. 124. fo. 25.

Renunciare priuilegio suo quis pōt: ꝑcepto tñ non. in rub. nu. 21. fo. 2.

Renunciare rubrice negatiue vel prohibitorie an quis possit: ꝛ qd cum iuramento. in. d. rub. nu. 21. ꝛ nu. 24. fo. 2.

Renunciare statuto prohibitorio an quis possit. in. d. rub. nu. 23. fol. 2.

Renunciatio benefici de fideiussoribus facta per fideiussorē in fraudē creditorum vt reo non excusso conueniri possit an rescindi poterit tanq̄ in fraudē creditorū facta. in. §. item si quis el. j. nu. 125. fo. 35.

Rebus caritudo que raro accidit pretium imponere non debet. in. §. plus. nu. 6. fo. 107.

Res in dubio tantum valere presumitur quātum in communi estimata sit. in. d. §. plus. nu. 9. fo. eo.

Res tantum valet quantum vendi potest. sc3 homini scienti conditionē rei. in. d. §. plus. nu. 11. fo. eo.

Res cum quibus qualitatibus quis estimare debeat. remissiue in. d. §. plus. nu. 10. fo. eo.

Res in hypoteca loco pretij nō succedit. in. §. item seruiana. nu. 39. f. 37.

Res pignerata q̄uis magna an pro paruo debito tota retinerit possit. in. d. §. item seruiana. nu. 62. fo. 38.

Res data ad vēdendū cuius sit periculum an dantis an recipientis. in §. actionum. nu. 79. fo. 84.

Rē si quis tradat vēdēdā pone. p. r. nec actū fuit q̄ si pluris vēderes illud plus esset tuū ꝛ tu vendidisti p. ev. an teneris restituere sibi integra. ev. an vero illud plus debeat esse tuū. in. §. actionum. nu. 87. ꝛ qd in mādato gratuito si mādo tibi q̄ emas talem rem pro. x. que tibi do: tu emas pro quinq̄: an residuū erit tuum. ibi. nu. 88. fo. eo.

Res vilis que dicatur. in prin. ff. nu. 69. fo. fo. 5.

Reipublice interest vt mulieres facilius nubant. in. §. in persona. nu. 67. fo. 44.

Respublica ꝛ fiscus an sint idem. remissiue in vers. ex maleficijs. nu. 35. folio. 68.

Respublica ꝛ ecclesia equiparantur. in. d. ver. nu. 36. fo. eo.

Reipublice appellatione an ꝛ qñ veniat alia respublica q̄ Romanor⁹. in. §. rursus. nu. 36. fo. 26.

Respublica an ciuitas dicatur. §. rursus. nu. 37. fo. eo.

Respublica quot modis capiatur. in. d. §. rursus. nu. 38. fo. eo.

Restitutio minori an ꝛ qñ def aduersus plus petitionē in libello suo posita. vide. 5. in ver. minor. fo. j.

Restitutionis in integrū cōcessio an cognitionem cause requirat ꝛ an sit delegabilis. remissiue in. §. si quis agens. nu. 12. fo. 107.

Restitutio rei petite an veniat fīēda officio iudicis aut iure actionis. in §. omnium. nu. 173. fo. 14.

Restitutio an ⁊ qñ presenti contra absentem concedatur: ⁊ an ⁊ qñ absenti contra presentem: ⁊ ex quibus absentijs absens restituatur. in §.rursus.nu.6.⁊ nu.10.fo.25.
Restitutio cõtra prescriptionem que in presentia currit nõ datur.in.§. rursus.nu.21.fo.eo.
Restõ ex clausula gñali: si qua mihi insta cã esse videbit.an ex negligentia seu lata culpa vel supina ignorãtia 2cedat.i.§.rursus.nu.31.f.26.
Restitutio que datur cõtra absentem cã reipublice ⁊ ecõtra que datur absenti cõtra presentem: an locum habeat tam in absente causa reipublice Romanorum q̃ alterius ciuitatis vel municipñ vel etiam ville.in.§.rursus.nu.31.⁊ nu.32.fo.eo.
Restitutiõis beneficium sicut datur reipublice Romanorum an ita ⁊ alijs ciuitatibus castris ⁊ villis.in.§.rursus.nu.35.fo.eo.
Restitutio an sit cõcedẽda capto a latronibus seu a predonibus: ⁊ qd de posito in vinculis per vim potẽtioris.in.§.rursus.nu.48.fol.26.et quid de his obligatis qui sine dedecore in publico apparere nõ possunt.ibi.nu.49.fo.27.
Restitutio si vsucapio p maiori parte sit lapsa in absentia ⁊ presentia: post modicum tempus reuersionis sit cõpleta an in eo modico tempore in quo dominus potuisset agere sit in totum ⁊ omnino veneganda: an vero sit dãda.in.§.rursus.nu.57.fo.eo.
Restitutio absenti causa volũtarie sine contumacia vel cum contumacia an ⁊ quando sit concedenda.in.§.rursus.nu.59.fo.eo.
Restitutionis petende seu proponende tempus quotuplex sit.in.§.rursus.nu.68.⁊ seq.fo.28.
Restitutio si a iudice fuerit cõcessa vltra tps intra qõ debeat offiñ iudicis rescindens implorari: nunquid valeat.in.§.rursus.nu.70.fo.eo.
Restitutio post quadriẽnium an ⁊ quãdo peti possit etiã si staret per centum annos.in.§.rursus.nu.74.fo.eo.
Restitutio ⁊ sic officium iudicis rescindens ad quid cõpetat.in.§. rursus.nu.75.fo.eo.
Restõ in integrũ est in pristinum statum positio.§.rursus.nu.76.fo.eo.
Reus an precise ad rem prestãdam compelli possit: an vero liberetur prestando interesse.in.§.actionum.nu.103.fo.83.
Rei cõditio in pari cã melior est q̃ actoris.in.§. in psonã.nu.38.fo.43.
Reus an probãdi onus in se assumere possit.in.§.oim.nu.112.fo.11.
Rex Francie an possit vnam de ciuitatibus regni sui inuitis ciuibus alienare.qõ non.in.§.item seruiana.nu.106.fo.40.
Rex si aliquem suum baronem citari faceret vt ostẽdat iura que habet in castris que possidet aliog sibi auferret an citatio sit ipso iure nulla.in.§.actionum.nu.225.fo.89.
Rirosus qui dicatur.in.§.item si quis.el.j.nu.69.fo.33.
Rubrica posita per nomen quid importat ⁊ quid si sit posita per gerũdium.in rub.nu.27.fo.1.
Rubrice an ⁊ quãdo sint necessario continuande.in.d.rub.nu.4.fo.1.
Rubricarum continuatio an fieri possit ad remota.in.d.rub.nu.8.fo.1. ⁊ in.§.quedam.nu.3.fo.70.
Rubrice legũ vel statutorum textui consonantes an ⁊ quãdo ⁊ que sint ⁊ que allegari possint ⁊ que nõ.in.d.rub.nu.10.⁊ nu.12.⁊ nu.13.fo.1.
Rubrice an sint autentice.in.d.rub.nu.11.fo.eo.
Rubricas an ⁊ quando ter.scribere promittens scribere teneatur.in.d. rub.nu.11.fo.eo.
Rubrice decreti an ⁊ que sint autentice: ⁊ per quos facte sint.in.d.rub. nu.12.fo.eo.
Rubrice reperte in libro seu ptocollo notariorum an aliquam fidẽ vel probationem seu psumptionem faciant.in.d.rub.nu.15.fo.1.
Rubrica quid si sit generalior nigro.in.d.rub.nu.17.fol.1. ⁊ quid econtra.ibi.nu.18.fo.eo.⁊ quid si ei nigrum contradiceret cui sit standũ. ibi.nu.1.fo.1.⁊ in.§.preterea.nu.27.fo.102.
Rubrice negatiue vel prohibitorie an renunciari possit: ⁊ quid cum iuramento.in.d.rub.nu.21.⁊ nu.24.fo.1.
Rustici vti nõ debẽt pane albo vel pullis vel alijs delicatis cibarijs. sed vti debẽt pane grosso caseo cepis ⁊ fabis.i ỹ.itẽ si de dote.nu.8.f.112.
Rustici qui censeantur.in.ij.item seruiana.nu.26.fo.37.
Rusticus an si soluit mihi omni anno vnũ par caponũ p.x.an.an in futurum teneatur.in.§.preiudiciales.nu.66.⁊ quid de eo etiã qui debebat soluere.x.paria caponum.⁊.xxx.an. continuis soluit tantum quinq; an in reliquis erit prescriptum: ⁊ quid de eo qui tenebatur soluere.x.solidos de moneta antiqua.⁊.xxx.annis soluit de moneta noua que minus valet.ibi.nu.68.fo.61.

De litera S.

Sacomani omnes de iure debent furca suspendi. in ver.ex maleficijs.nu.9.fo.66.
Sacerdos pater appellatur.in.§.penales.nu.73.fo.55.
Salarium aduocato quo tempore debeatur: an in prin. cause an in medio: an in fi.in.§.tripli.nu.59. ⁊ an lite pendente aliquid a clientulis recipere debeat.ibi.nu.61.fo.77.
Salarium medici recipere nõ debẽt ab infirmis nisi cum sani fuerint ⁊ an si receperint restituere teneantur.in.d.§.nu.60.fo.eo.
Salarium nimis magnũ quid si per medicos ⁊ aduocatos extorqueatur.in.§.sed iste.nu.113.fo.2.6.
Salarium an in foro conscientie per doctorem consulentem fine reuolutione chartarum peti possit.in.d.§.nu.130.fo.eo.
Salaria qualiter solui debeãt aduocato ⁊ consultori si deberẽt tñ p libra nũquid inspiciẽt illud qõ petit: an vero id qõ effectualiter exigi possit tñ forte propter inopiã aduersarij.in.§.tripli.nu.7.⁊ qd si statuto cauet q̃ instrm a cẽtũ libris supra debeat. illud insinuare penes acta intra.vj.mẽses: alias instrm nõ valeat: ⁊ qd si habeat instrm cẽtum librarum ⁊ in patrimonio debitoris non sint nisi quinquaginta: an si dictum instrumentum non insinuẽt valeat: ⁊ sic an debeat inspici tenor instrumẽti: an vero effectus exactionis.ibi.nu.8.fo.75.
Salaria pmissa doctoribus ⁊ aduocatis bodie a suis clientulis peti et accipi possunt.in.§.tripli.nu.50.⁊ quid de salarijs notariorum ⁊ medicorum procuratorum ⁊ assessorum.remissiue ibi.nu.51.fo.77.
Salarium quando notarius conficiat instrumẽtum de aliquo actu vel contractu pauperis de iure nihil accipere debet nomine salarij.in.d. §.triplĩ.nu.56.fo.eo.
Salariũ an si partes concordauerint inter se inde habere debeat: licet sententiam non ferat.in.d.§.tripli.nu.58.fo.eo.
Scientia an per solum iuramentum probetur.in.§. sed iste. nu.89.fo.23.
Scholaris libri an sint in executionem iudicati auferẽdi.in.§.itẽ seruiana.nu.65.fo.38.
Scholaris libri illati in domum conductam an sint p pẽsione domus tacite hypotecati.in.d.§.nu.64.fo.eo.
Scholaris si cedat bonis ⁊ postea emat libros an creditores poterunt ei auferre illos libros.in.§.item seruiana.nu.65.fo.eo.
Scholaribus sunt libri reliquẽdi sicut arma militibus ⁊ breuiarium clerico.in.d.§.nu.66.fo.eo.
Scholares iurãtes statuta que dicũt aliqd fieri vel nõ fieri sub certa pena an cõtrauenientes incurrãt periurij.in.§.itẽ si qs.el.ij.nu.79.fo.51.
Scripturis scriptis vel sculptis in parietibus vel muro vel lapidibus vel columna an credatur.in.§.penales.nu.16.fo.53.
Sella ⁊ frenum veniunt in vẽditione equi: ⁊ quid de alijs ornamẽtis an nedum illa que erãt cum equo tempore venditi celebrate: etiam ea oĩa que erant ante per duos dies causa vẽdendi: ⁊ an si venditor tradere recusẽt emptor agere poterit.in.§.actionum. nu.54.⁊ nu.58.⁊ seq.fo.83.
Senatores erant centum.in.§.preiudiciales.nu.5.fo.58.
Sententie due an ferant in acti. qõ me.can. an vero vna ⁊ qualr.in.§.quadrupli.nu.44. ⁊ an ab vtraq; snia q̃ ferẽ sup ista actiõe q̃ me.can.appellari possit.ibi.n.46.fo.79.
Sentẽtia diffinitiua quib⁹ modis sumi possit.in.§.quadrupli.nu.45. fo.eodem.
Sententia certa per iudicem ferri debet etiam si de incerta quantitate actũ sit dummodo possit.in.§.curare.nu.1.⁊ seq.⁊ nu.5.⁊ seq.fo.104. et nu.27.fo.105.
Sententia certa dicitur sine sit certa per se sine per relationem ad aliud. in.d.§.nu.5.fo.104.
Sententia in hypotecaria qualiter sit ferenda.in.§. item seruiana. nu. 130.fo.41.
Sententia lata contra eum qui dolo desijt possidere an ⁊ qualiter executioni mandentur contra eum in quem est dolo possessio translata.in.§.omnium.nu.83.⁊ seq.fo.11.
Sententia lata cõtra alieno nomine detinentem puta contra colonum an facta executione ⁊ re ad actorem translata fiat preiudicium domino saltem in possessione.in.d.§.nu.103.fo.12.
Sententia lata contra ciuiliter possidentem an preiudicet naturaliter possidenti.remissiue in.d.§.nu.108.fo.eo.
Snia lata super inepto libello an ⁊ qñ sit ipso iure nulla: ⁊ an ex ea oriatur actio in factum vel officium iudicis.in.d.§.nu.167.fo.14.
Snia nunquid valeat si dicat: condemno te ad restituendam rem cum fructibus non expressa quãtitate fructuũ.in.§.omniũ.nu.180.fo.eo.
Sententia per libellum alternatiuo an ⁊ quando ferri possit.in.§. sed iste. nu.73.fo.22.
Sententia lata in publiciana an ⁊ quando in rei vendicatione preiudicium faciat.in.d.§.nu.140.fo.24.
Sentẽtia cum in causa ciuili intra triennium ferri debeat: quid si vltra triennium feratur an valeat.in.§.rursus.nu.71.fo.28.
Sentẽtia si post tempora fatalia pro appellante feratur an sit ipso iure nulla.in.d.§.nu.72.fo.eo.
Snia si in actis post curfum fataliũ cõtra primam lata appareat an nihilominus prima executioni mãdari debeat.in.d.§.nu.73.fo.eo.
Sententia si inde dicat in ea fin suam conscientiam an valeat.vide ff. in ver.iudex.fo.11.
Sententia lata super etate an alijs personis preiudicet.in.§. preiudiciales.nu.16.fo.58.

Sententia quando in preiudicialibus vel quasi preiudicialibus inter illos quorum principaliter interest principaliter cognitum sit: an ⁊ q⁹ bus casibus inter eos lata omnibus preiudicet. in.d.nu.27.fo.59.

Snia lata in preiudicialibus ad hoc vt faciat ius quo ad cēs quot ⁊ q̄ requirantur. remissiue in.ℓ.preiudiciales.nu.38.fol.60. ⁊ an in casibus in quibus snia faciat ius quo ad oēs ⁊ alios preiudicat idem sit in iramento si causa decisa sit per iuramētum. ibi.nu.31.fo.59.

Sentētia lata cum vno an ⁊ q̄ñ ⁊ quibus casibus preiudicat omnibus. in.d.ℓ.nu.29.fo.co.

Sententia si contentio sit inter duos nobiles de iurisdictione alicuius castri ⁊ feratur pro vno an ⁊ quādo preiudicat populo illius castri. in.d.ℓ.nu.30.fo.co.

Sententia lata super principali an ⁊ quādo super incidēti preiudicium faciat. in.d.ℓ.nu.3.fo.58.⁊ nu.16.fo.59.

Sententia q̄ libello cōformis esse debeat: an ⁊ quādo procedat ⁊ quādo non. in.ℓ.curare.nu.28.cum vj.seq.fo.105.

Snia licet in libello nō fit certitudo rei vel quātitatis petite eodem modo nec in snia si tamen ex aliqua parte actorum certitudo appareat illud sufficit ad hoc valeat etiam si ad illa acta non fit facta relatio. in.ℓ.curare.nu.35.fo.co.

Sententia referens se ad acta an ⁊ q̄ñ valeat ⁊ quādo non. in.ℓ.curare. nu.36.fo.co.

Snia si iudex dicat: pronuncio in omnibus ⁊ per omnia vt pronunciauit talis iudex in tali causa. an valeat. in.ℓ.curare.nu.37.fo.co.

Snia si iudex se expresse retulerit ad quoddā instrumētum q̄ in causa nō fuerit productum: an valeat. in.ℓ.curare.nu.38.fo.co.

Snia si iudex dicat: cōdemno si est probatū: alias absoluo. an valeat in ℓ.curare.nu.39.⁊ nu.40.fo.co.

Sentētia si iudex examinare nō potuit acta cause propter temporis brevitatem ⁊ dicat: absoluo reum si apparet ex probatiōibus factis cū esse absoluēdum ⁊ cōdemno si apparet cōdemnandum. an valeat. in ℓ.curare.nu.41.fo.co.

Snia fm cōsilium ferenda valet. in.ℓ.curare.nu.42.fo.co.

Sentētia: cōdemno in cētum reseruata tibi exceptione solutionis an valeat. in.ℓ.curare.nu.43.fo.co.

Sniam qualiter iudex possit si vigeatur propter tempus instātie seu tēpus statuti seu legis municipalis pronūciare. in.ℓ.curare.nu.40.cū3 quatuor seq.fo.co.

Snia cōdemno te.ad restituēdas res que tibi obuenerunt. an valeat. in ℓ.curare.nu.45.fo.co.

Sentētia an per incertitudinem temporis vitietur: puta si iudex dicat: relego te ad tempus. ⁊ nō dixit ad quātū3. in.ℓ.curare.nu. 46.fo.co.

Snia: cōdemno te ad cētum: que si nō solueris intra trīm tempus mādo q̄ pataris talem penam. an valeat. in.ℓ.curare.nu.47.fo.co.

Snia si arbiter ad soluēdum cētum intra.x. dies aliquem cōdemnauit ⁊ si nō soluerit eum ad trecēta condemnauit: an valeat. in.ℓ.curare. nu.48.fo.co.

Sentētia: cōdemno Titium in centum saluo eo q̄.J.dicā. an valeat. in ℓ.curare.nu.49.fo.co.

Snia quid si in fine apponatur clausula: saluo semper ⁊ reseruato q⁹ si precise snia esset in plus vel minus q̄p requireretur ex forma statutorum hāc sniam nostram ad formā statutorum redigimus. an talis clausula aliquid operetur. in.ℓ.curare.nu.50.fo.106.

Snia: pronūcio sic saluo in eo q̄.J.dicit. an valeat. in.ℓ.curare.nu.51.⁊ quid si iudex aliquē cōdemnauit ad certā penā ratione certi debiti: an possit reseruare potestatē minuēdi illā penā suo arbitrio: ⁊ quid de reseruatione expēsarum ⁊ de earum taxatione: ⁊ quid de cōdemnatione reseruatiōis fructuum: an iudex talem reservationem facere possit. ibi.nu.52.fo.co.

Snia: cōdemno te in centum nisi intra.c.dies probaueris te solvisse. in ℓ.curare.nu.53.fo.co.

Snie super accessoriis an ⁊ q̄ñ incerte proferri possint. an valeant. in.ℓ. curare.nu.54.fo.co.

Snia: talem reum absoluimus ⁊ victum victori in expēsis. omisso verbo: cōdemnamus. an sit nulla. in.ℓ.curare.nu.55.fo.co.

Snia: cōdemno in expensis quas iurabit actor. an valeat. in.ℓ.curare. nu.56.fo.co.

Snia super interesse qualiter, formet. remissiue in.ℓ.curare.nu.58.fo.co.

Sentētia quib⁹ casibus sine scriptis proferri possit. in.ℓ.curare.nu. 60. fo.eodem.

Sentētie executor si cōscientiam suam habeat cōtra sniam quā debet exequi an nihilominus eam executioni mandare teneat. in.ℓ.si minus. nu.16.fo.111.

Sequestratio rerum mobilium debitoris an ⁊ quādo propter suspicionem fuge fieri possit: ⁊ an eius bonis ⁊ alienationi rerum immobilium interdici. in pun.ti.nu.80.⁊ nu.86.fo.6.

Seruitutum genera quot sint. in.ℓ.eque.nu.1.fo.15.

Seruitutes mere personales que dicantur. in.d.ℓ.nu.2.fo.co.

Seruit⁹ an ⁊ q̄ñ casus dari possit q⁹ sit formalis mere plonalis ⁊ debeantur a persona persone. in.d.ℓ.eque.nu.ℓ.fo.co.

Seruitus personalis an ⁊ q̄ñ morte extinguatur. in.ℓ.eque.nu.6.fo.co.

Seruitutes nō mere plonales quotuplices sint: ⁊ que: ⁊ quare dicātur nō mere personales. in.ℓ.eque.nu.11.⁊ nu.12.fo.co.

Seruitutes an sint nōnulle cōcessiones posite ibi per cū: pront est haurire aquā de puteo quē habes i domo vel accipere tot ligna de nemore tuo que sufficiāt pro calefactione hospitij mei: ⁊ sic de similibus: put ibi late. in.d.ℓ.eque.nu.13. ⁊ que sit talis inuestigationis utilitas. nu.14.fo.co.

Seruitus an sit si cōcedatur q̄ō possem per pontem tuum fine solutione gabelle marciū trāsire: etiam ibi de illa questiōe orta inter Placentinos ⁊ Paduanos. in.d.ℓ.eque.nu.15.fo.co.

Seruitus an sit ius exigendi pedagia. in.d.ℓ.eque.nu.16.fo.co.

Seruitus quasi seruī. an dicat si sum obligatus dare ecclesie in signum subiectionis vel fidelitatis. r. annua. in.d.ℓ.eque.nu.17.fo.co.

Seruitus personalis vsus an dicat si cōcedatur q⁹ oī die possim ire ad ortum tuū ⁊ capere tot fructus pro vsu meo: ⁊ quid si cōcedatur q⁹ liceat mihi omni anno capere tot fructus ⁊ non dicat proviſu. in.d.ℓ.eque.nu.18.fo.co.

Seruitus personalis an ⁊ q̄ñ censeatur. in.ℓ.eque.nu.18.fo.co.

Seruitutes mere reales quales sint ⁊ quibus ex causis dicantur mere reales. in.ℓ.eque.nu.19.fo.co.

Seruitus q̄ñ dicat habere causam continuam ⁊ q̄ñ discōtinuā. remissiue in.d.ℓ.nn.20.fo.co.

Seruitutū que sint que habēt causam cōtinuam: ⁊ que quasi cōtinuā: ⁊ que distinctinam. remissiue. in.d.ℓ.nu.20.fo.co.

Seruitutum mere realium quot species sint. in.d.ℓ.nn.21.fo.co.

Seruitutes vrbane que sint ⁊ que rustice. in.d.ℓ.nu.21.fo.co.

Seruitus an sit rustica vel vrbana qualiter cognoscat. in.d.ℓ.eque.nu. 23.fo.eodem.

Seruitus vie cum sit rustica an ⁊ quādo cēseatur vrbana. in.d.ℓ.eque. nu.24.fo.co.

Seruitus luminum ⁊ seruitus vt luminibus officiat qualiter differāt. in.d.ℓ.eque.nu.29.fo.co.

Seruitia indebita presumuntur a dñis per metū extorta. in.ℓ.quadrupli.nu.69.fo.79.

Seruor⁹ ministeria seu opera an aliquo modo sint seruitutes. i.ℓ.eque. nu.6.⁊ nu.8.fo.15.

Seruorum ministerio si quis vti prohibeat que actio cōtra eum det. in d.ℓ.nu.7.⁊ nu.10.fo.co.

Sigillum aliquod appēsum vel impressum amouēs literis vel detrūcās bullas a literis papalibus qua pena puniatur. in.ℓ.penales.nu.14.fo.54.

Socer loco parentis habetur. in verſic. item si de dote. nume. 4. fo.112.

Societas an cōtrahatur inter dominū ⁊ colonum partiarium: an vero locatio. in.ℓ.item seruiana.nu.13.⁊ nu.19.fo.26.

Societas an transeat ad heredes. in.d.ℓ.nu.15.fo.co.

Societas si fit ꝯcta q̄ō vnus ponat pecuniā ⁊ alius operā in rem. text. in Lj.C.p so. an ille q pecuniā cōmlit in societatis diuisione capitale sal uū habere dēat ⁊ lucrū postea ex ea ꝓuenēs cōicari debeat: ⁊ ad qd si nō reperiat nisi capitale ⁊ ponēs operā post multa tpa multos labores sustinuit: an tūc in diuisione capitale dēat diuidi: an totū redi. in.ℓ.sequēs.nu.45.⁊ qd si capitale sit pditū an ponēs operā aliqd cōferre seu reficere ei qui pecuniā posuit teneatur. ibi.nu.46.fol.65.

Socij duo vel ffes si accederint q̄dā p̄dia ad laborandū ⁊ vnus eor⁹ habeat duos filios qui filr laborāt: ali⁹ vero nullos habeat filios et ex laboribus multa acquisierant: qualr inter istos debebit fieri diuisio: an per stirpes: an vero per capita. in.ℓ.sequens.nu. 47.fo.co.

Socior⁹ duor⁹ si vnus⁹ negligat reficere rē cōem puta domū cōem ⁊ alter reficiat: an negligēs nō soluēs partē impēsar⁹ ꝓ sua rata reficiēti intra mēses dūn3 perdat quatuor q⁹ fic. in.ℓ.sequēs.nu.48.fo.co.

Socij si aliquam rem simul emerint an ⁊ quādo in ea re esse dicuntur. in.ℓ.quedam.nu.7.fo.64.

Solēnitates que olim erāt inducte intētādo ⁊ interpretādo actionem sunt qualitates que possunt adesse ⁊ abesse preter subiecti corruptionem. in prin.ti.nu.25.fo.4.

Solitus venire ad macinādū ad molēdinū meū lōgissimo tempore an cōpelli possit in futurum. in.ℓ.preiudiciales.nu.67.fo.61.

Soluēs sciēter indebitū videt donare: ⁊ repetere nō pōt. in.ℓ. in personam. nu.37.fo.43.

Solutio vnius ex pluribus delinquentibus an ⁊ q̄ñ ceteri liberētur in ℓ.penales.nu.16.⁊ quid ⁊ q̄ñ actū sit cōtra plures officiales in officio delinquentes ⁊ vnus soluerit. ibi.nu.17.fo.53.

Solutū eo casu in quo solutio vnius ex pluribus delinquētibus liberat alium an ab alijs quos liberauit repeti possit: ⁊ quibus. in.ℓ.penales.nu.17.fo.co.

Soror si faciat generalē refutationē fratribus de omni eo q⁹ sibi debet an ista remissio extendatur ad res quas soror vēdicare possit: ⁊ consequenter ad debita actione reali. in prin.ti.nu.103.fo.6.

Speciel per genus non derogatur. in. §. sed iste. nume. 44. fo. 20.
Specialia duo circa idē simul cōcurrere nō pñt. in. §. fuerat. nu. 52. f. 92.
Speculator est pater practice. in. §. item si quis. el. j. nu. 130. fo. 35.
Spoliatus bonis ꝓpter guerram nō debet posse postea insolidum cōueniri. in ver. cum eo quoꝫ. nu. 7. fo. 113.
Sportule que nunciis publicis siue executoribus prestantur an ante litem conte. prestentur: et quid de his que prestātur iudicibus an ante vel in ipsa vel post li. cōte. prestentur. in. §. tripli. nu. 41. fo. 79.
Sportule qualiter iudici delegato prestentur. in. d. §. tripli. nu. 45. et nu. 47. et an iudici ordinario prestari debeant. ibi. nu. 46. fo. eo.
Sportule an arbitro debeant. in. d. §. tripli. nu. 48. et nunquid arbitratori. ibi. nu. 49. fo. eo.
Sportulas in causis miserabiliū personarū de iure iudices habere non debent: et quid in causis summarijs. in. d. §. nu. 55. fo. eo.
Statutum ꝙ victus victori in expensis condemnet qualiter intelligatur vt aliquid iuri cōi addat. in. §. actionum. nu. 53. fo. 83.
Statutum loquens in emptione an locum habeat in permutatione. in. d. §. actionum. nu. 123. fo. 85.
Statutū si disponat ꝙ mulier nupta extra territorium non succedat in hereditate patris. quid si mulier post mortē patris primo adeat hereditatē patris vel se immisceat hereditati patris postea maritetur extra territorium. in. d. §. actionum. nu. 142. fo. 89.
Statutum si disponat ꝙ filia dotata in aligbus bonis de hereditate patris succedere nō possit: qd si mortuo patre relicto filio et filia dotata filiꝰ adita hereditate pris decedat: an talis filia dotata nō obstāte statuto huic filio cideꝫ ffi succedere possit. in. d. §. nu. 143. fol. eo.
Statutū disponens ꝙ pro dote soluant vsure ad rationē de. x. pro cētenario an valeat. in. §. fuerat. nu. 19. fo. 91.
Statutum disponēs ꝙ debitor ꝓ debito ciuili incarceri possit: an locū habeat in herede debitoris. in. d. §. nu. 61. fo. 93.
Statutum si disponat qō debitor ad instantiam creditoris capi possit an ad instantiam cessionarii capi poterit. in. d. §. nu. 62. fo. eo.
Statutum si disponat qō instīa publica executioni mandentur: an instrumētum in quo maritus ꝓfessus fuerat se dotē habuisse et de ea quittationē fecerat: tñ de promissione restitutionis nihil dicebatur: vigore talis statuti executioni mandari debeat. in. d. §. nu. 60. fo. eo.
Statutum loquēs de dote lucrāda a marito an locum habeat in dote promissa tantum sed non data. in. §. fuerat. nu. 127. fo. 96.
Statutum loquēs de alienatione an locum habeat in contractu pignoris siue in concessione vsufructus. in. §. item si quis. el. j. nu. 25. fo. 20.
Statutū si disponat ꝙ si qs emerit oīa bona alicuiꝰ ꝙ teneat ad debita et credita q̄ remedio succurrat vt nō teneat. l. d. §. itē si qs. nu. 39. f. 31.
Statuto qō extantibus masculis filia femina nō succedat an ꝓ masculum renunciari possit et eius beneficio vt secum filia admittatur. in. d. §. nu. 124. fo. 25.
Statutum si adequat populares nobilibꝰ et econtra qualiter ista adequatio intelligatur. in. §. in personam. nu. 17. fo. 42.
Statutum vel lex quantuncunqꝫ generaliter loquens de habilitate et idoneitate restrictionem recipit. in. d. §. nu. 26. fo. 43.
Statutum disponens ꝙ quelibet probatio sufficiat: intelligitur tñ de solenni et legitima. in. d. §. nu. 26. fo. eo.
Statuta generaliter loquentia an et quando interpretationem et limitationem a lege communi recipiant. in. d. §. nu. 30. fo. eo.
Statutum Venetorum quo cauetur qō omnia testamenta prout sunt ita executioni mandentur: qualiter intelligatur: an in testamētis cōditis ffm ius commune vel statutorum. in. d. §. nu. 30. fo. eo.
Statutum qō pater teneatur pro delicto filij: an valeat. in. §. actiones. nu. 67. et nu. 69. et quid si hoc statuatur per collegium mercatorū aut ꝓ eorū consules. ibi. nu. 70. et quid si imponat penā pecuniariam. ibi nu. 81. et an ꝓcedat in filio pupillo. ibi. nu. 83. fo. 51. et nunqd tale statutum ꝓcedat extra territoriū statutētium. ibi. nu. 88. et an ꝓcedat si filius sit iniuste cōdēnatus: et an filius sit primo ercutiendus: et quid si non sit condēnatus: ſ3 notoriū sit filium cōmisisse delictū: an in cōdēnatione requiratur citatio patris. remissiue ibidem. nu. 89. fo. 52.
Statuto prohibitorio an renunciari possit. in rub. nu. 23. fo. 2.
Statutum mentionem faciēs de actione an comprehendat etiam officium iudicis. in prin. ti. nu. 57. fo. 5.
Statutū disponens ꝙ si qs fuerit negligēs ad petēdū sibi debitū spatio xvj. vel xx. an. ꝙ postea petere nō possit: an cū sit odiosum procedat vbi actōe realis agit. in prin. ti. nu. 99. et nunqd valeat. ibi. nu. 101. f. 6.
Statutum si disponat quez non audiri niſi soluta gabella an sufficiat pendente iudicio gabellam solui. in prin. ti. nu. 111. fo. 7.
Statutum faciens mentionem de transactione non venit arbitramentum cum non sit proprie tranſactio. in. §. oīm. nu. 19. fo. 8.
Statutū loquens de contractu an locum habeat de quasi contractu. in. §. oīm. nu. 35. fo. 9. et an extendatur ad stipulationem et donationē et transactionem qui improprie sunt contractus. ibi. nu. 47. fo. 10.
Statutū disponēs ꝙ mulier nō possit contrahere sine consensu duoꝝ cōsanguineoꝝ an poterit quasi contrahere. in. d. §. nu. 36. fo. 9.
Statutū prohibēs mulieré contrahere sine cōsensu propinquoꝝ qualiter intelligat. in. d. §. nu. 41. an poterit adire de p se hereditatē. ibidez nu. 41. fo. 9. et qd si statutū dicat ꝙ nō possit se obligare. ibi. nu. 45. et an poterit contrahere matrimonium. ibi. nu. 44. et nunqd possit ali quem liberare. ibi. nu. 46. fo. 10.
Statuta loquentia in herede an locū habeāt in bonoꝝ possessore. in. §. sed iste. nu. 6. fo. 19.
Statutū marchionis Ferrarie si deferat successionem alicui cui de iure cōi nō deferꝛ: puta qꝛ dictat et disponit ꝙ agnati excludāt matrē vel sorores ſ3 regꝛ aditio hereditatis. xxx. an. duret an agnati per tale statutū a tali successiōe excludenk per annū. in. §. sed iste. nu. 29. fo. e.
Statuta ducum comitum vel marchionum et eꝓrum an et qñ sint pretoria: et qnando non. in. d. §. nu. 31. fo. eo.
Statutum ꝙ stetur iuramento alicuius: qualiter intelligat. in. d. §. nu. 95. fo. 23.
Statutum disponens qō stetur cōscientie alicuius: qualiter intelligat. in. d. §. nu. 96. fo. eo.
Statutū ꝙ stetur iuramento denunciatoris vel damnum passi an ꝓcedat si sint infames. in. d. §. nu. 97. fo. eo.
Statutum disponēs ꝙ credatur libro mercatoris: an ꝓcedat si sit infamis. in. d. §. nu. 98. fo. eo.
Statutū si disponat ꝙ mulier nō possit cōscientia duoꝝ consanguineorum contrahere an eorum scientia tñ sufficiat. in. d. §. nu. 119. fo. 24.
Statuta etiam in foro conscientie sunt seruanda. nu. 125. fo. eo.
Statuta et consuetudo ciuitatis an locum habeant in castris et villis ciuitati subiectis. in. §. rursus. nu. 42. fo. 26.
Statutū ꝙ debitū post. x. an. peti nō possit: an si per li. cōtest. interrupta fuerit prescriptio intelligat perpetuare prescriptionē inductā a statuto in. xl. an. an vero. x. anni iterū currere incipiāt. in. §. penales. nu. 113. et nu. 115. fo. 57.
Statutū si requirat probationē etiam instrumentalem an sufficiat ꝓbatio per presumptionem. in. §. preiudiciales. nu. 70. fo. 61.
Statutū vel lex quādo imponūt. simpliciter penā dupli vel quadrupli in dubio an semper in duplo sit simplum. in. §. sic itaqꝫ. nu. 7. fo. 62.
Statutum puniēs portātes arma de qbus armis intelligat. in. d. ver. et maleficiis. nu. 83. et nunqd de cultello paruo ad panē incidēdū et ad moderandum pennas. ibi. nu. 85. fo. eo.
Statutū ꝓ delictis alienis penas corporales vel infamie imponere non potest: qꝛ cōtra ius diuinū est. in. §. actiones. nu. 72. fo. 47.
Statutū Florētinoꝝ disponēs ꝙ ꝓpter vnius homicidiū cōsortes oēs expellant: an valeat. in. §. actiones. nu. 73. et nu. 77. et quid de statuto Perusino idem disponēs. ibi. nu. 76. fo. eo.
Statuta disponētia ꝙ parētes precise teneant et filioꝝ cōdemnationem soluere cogant sunt iuri cōtraria et sic odiosa et strictissime interpretanda. in. §. actiones. nu. 74. fo. eo.
Statutū si disponat ꝙ pꝛ prodelicto filij teneat: an pater representando filiū in carcere euadat onus talis statuti. in. §. actiones. nu. 75. fo. eo.
Statutū disponēs ꝙ filij mercatoꝝ teneant ad debita pris etiā si nō ꝓbent heredes et etiā si constet ꝙ repudiauerint expresse hereditatē an valeat et quo remedio succurrantur filij. in. §. actiones. nu. 78. fo. eo.
Statutum disponēs ꝙ vxor teneat pro viro generaliter valet. in. §. actiones. nu. 79. fo. eo.
Statutum disponens ꝙ vnus teneatur pro alio generaliter valet. in. §. actiones. nu. 79. fo. eo.
Statutum seu cōsuetudo disponētes ꝙ villa pro faciētibus furta tenetur an valeat. in. §. actiones. nu. 80. fo. eo.
Statutum disponens ꝙ dñs pro delicto famuli siue familie siue teneat: an valeat. in. §. actiones. nu. 81. fo. eo.
Statutū disponēs ꝙ colonus ad solnēdas gabellas recollectionis fructuum teneatur pro domino: an valeat. in. §. actiones. nu. 84. fo. eo.
Statutū Perusinū ꝙ coloni clericoꝝ ꝓ bis teneant: an fit iustū: an vero iniquū: et qd si fieret sine cā aut cū causa. in. §. actiōes. nu. 85. fo. eo.
Statutū disponat qō pater propter delictū filij cadat a feudo an valeat. in. §. actiones. nu. 81. fo. eo.
Statuta disponētia debere filio assignari legitimā eo delinquente: an sunt iniqua. in. §. actiones. nu. 93. fo. 48.
Statutū si disponat vt est in ciuitate Lucana ꝙ si hoies de ꝛtrata malefactorē nō receperint puniātur in tñ: an vno soluente vel vno exacto ceteri liberentur. in. §. penales. nu. 22. et quid de duobus syndicis incidētibus in penā qꝛ nō denūciauerūt maleficiū. ibi. n. 24. et qd de statuto Florētino qō vno cōmittēte maleficiū: illi de cassata teneant ad mille: an si vnus de cassata puniat dicta pena mille pricipalis liberetur ficut alij de cassata. ibi. nu. 25. fo. 53.
Stipulatio tacita ꝓ dote an dicat esse vera an presumpta an ficta. in. §. fuerat. nu. 55. et nūquid locum habeat in donatione propter nuptias. ibi. nu. 40. et nu. 57. et an habeat

vim instrumēti sicut expressa stipulatio in instrumento expressa.ibi. nu.50.ꝛ an cōprehendak in statuto disponente ꝙ instrumēta publica executioni mandentur si..ut sententie.ibi.fo.91.
Stipulatio ficta quare adimēta sit cū pactū nudū etiā sufficiat ad id qō ꝛ ipsa stipulatio ficta.in.d.§.nu.63.fo.93.
Stipulatio dotis ficta an locū habeat in muto vel muta matrimoniū contrahentibus.in.d.§.nu.65.fo.eo.
Stipulatio dotis ficta an ꝓ difformitatē absentiā interuallum vel defectum consensus impediri habeat.in.d.§.nn.67.fo.eo.
Stipulatio in quibus casibus fingitur interuenisse que nō interuenit. remissiue.in.d.§.nu.68.fo.eo.
Stipulatio vnde dicatur.in.§.in personam.nu.3.fo.42.
Stipulatio qualiter contrahatur.in.d.§.nn.21.fo.43.
Subditus an cōtra patriam ꝛ contra fiscū agere possit.in §.penales.nu.71.fo.55.
Surrogatū an ꝛ qñ sapiat naturā eius in cuius locū surrogak.remissiue in.§.fuerat.nu.5.ꝛ nu.7.ꝛ nu.9.ꝛ nn.10.fo.90.
Surrogari an scholaris possit ꝓ doctorē ad legendū.in.d.§.nu.8.fo.eo.
Surrogari an incruditi coloni possint ꝓ colonos ad cultiuādū ꝛ arandum terras ꝛ arbores vel vineas putandū.in.d.§.nu.8.fo.eo.
Subtilitas nimia interdum hominem perniciose errare facit.in.§.penales.nu.41.fo.54.
Succedēs ab intestato an aliquid dare teneak in foro cōscientie heredi instituto in testamento minus solenni.in.§.sed iste.nu.127.fo.24.
Superficiarius an sit quasi dñs accipiendo quasi dñium ꝓ vtili dñio. in.§.eque.nu.62.fo.17.
Supini natura qui sint.remissiue in rub.nu.36.fo.2.
Suspicio fuge debitoris an solo iuramēto creditoris probetur vt debitor capi possit.in prin.ti.91.fo.6.
Suspicio fuge debitoris vt capi possit qualiter ꝓbek.in prin.ti.nu.91. ꝛ quid si tractetur de magno preiudicio.ibi.nu.93.fo.eo.
Sutores pro factura vnius chlamydis vnū florenum ꝛ non vltra accipere possunt.in.§.tripli.nu.54.fo.77.

De litera T.

Tacens an ꝛ qñ semper cōsentire presumatur. in.§.item seruiana.nu.55.fo.38.
Themistocles oblitionis artem querebat in ver.ex maleficijs.nu.38.fo.68.
Tempus an ꝛ quando in dubio intelligatur vtile vel continuum.remissiue in.d.§.rursus.nu.61.fo.28.
Tempus vtile quomodo sumatur.in.d.§.nu.63.fo.eo.
Tempus in dilationibus ad probandum an sit vtile vel continuum.remissiue.in.d.§.nu.64.fo.eo.
Terminos si qs euellerit vel removerit que actio cōtra eū competat: ꝛ quot ꝛ que remedia ꝓ finibus cōpetant.in.§.quedam.nu.73.fo.73.
Testamentum an condi possit per captū ab his qui ꝓprie sunt hostes: ꝛ quid si non sint proprie hostes.in.§.rursus.nu.51.ꝛ quid de capto post mortē indicentis bellum per eius gentes.ibi.nu.52.fo.27.
Testamentum non fuisse factum per defunctum qualiter probetur cū sit probatio negatiua.in.§.item si quis.el.j.nu.72.fo.33.
Testamētum filij in potestate preteriti nullum est ipso iure si dicatur. in.§.in bone fidei.nu.79.fo.100.
Testator si legat liberationē oībus debitoribus suis an intelligetur legata liberatio his qui possident res testatoris:ꝛ consequenter bis q sunt debitores ꝛ obligati actione reali.in prin.ti.nu.110.fo.6.
Testator si instituat duos filios masculos heredes vniuersales filiam feminā in certa ꝑtitate ꝛ si aliqs eorum decesserit sine liberis qō portio eius deueniat in superuenientes an mortuo vno ex masculis filia ad illud fideicommissum admittak.in.§.preiudiciales.nu.33.fo.59.
Testis de rebus sensatis non de conscientia animi deponere debet. in §.sed iste.nu.118.fo.24.
Testis quid si dicat vera esse secundum suam conscientiam an eius dictum valeat.in.d.§.nn.134.fo.eo.
Testes nō esse receptos in inre qualr ꝓbek.in.§.itē si qs.el.j.nu.73.fo.33.
Testis periurans qua pena puniatur ꝛ an ꝛ qñ tanꝙ homicida.in.§. item si quis el.ij.nu.64.ꝛ seq.fo.51.
Testis an compater esse possit.in.§.penales.nu.68.fo.55.
Testibus duobus de metu deponentibus magis creditur ꝙ mille deponentibus de spontanea voluntate.in.§.quadrupli.nu.71.fo.79.
Testis qualr sup valore rei deponere hēat.i.§.plus.nu.7.ꝛ nu.12.f.107.
Titulus spālis de actiōib⁹ de quo.j.quare ponak cū in multis partib⁹ iuris de actiōib⁹ habeak.in ru.nu.37.f.1.
Tituluꝫ de publiciana quare iurisconsultus in volumine.ffor: posuit immediate post titulum de rei ven.ꝛ ante tractatum seruitutum: ꝛ in hoc ti.de act.totum ccontra fecit.in.§.sed iste.nu.3.fo.18.
Titulus ꝓcuratus an prosit.in.d.§.sed iste.nu.20.fo.19.ꝛ an cōtra habētē talē titulū cōpetat pet.here.ꝛ exclamat cōtra aduocatos ꝛ imperitos videntes cōuentum pe.here.non habere titulū procurāt cum habere cum talis cautela sit inanis.in.§.actionum.nu.221.fo.88.
Titulus a fure acqsitus ꝓ nō titulo habet.in.§.sed iste.nu.21.fo.19.
Titulus lucrativus qui dicak ꝛ qui onerosus.in.§.item si quis.el.j.nu. 28.folio.30.
Titulus ad sena.consu.maced.qualiter intelligak.in.§.actiones.nu.35. folio.46.
Titulus ne quis eum qui in ius voca.vi eri. ꝛ titulus de eo per quēm factum erit.qualiter differant.remissiue in.§.penales.nu.10.fo.53.
Titulus ad.l.aquil.an ꝛ quando locū habeat.remissiue in ver.ex male factis.nu.93.fo.70.
Titulus de noxalibus an ꝛ qñ ꝓcedat.remissiue in.d.ver.nu.93.fo.eo.
Titulus si quadru.pau.fe.di.an ꝛ quādo procedat.remissiue in.d.ver. nu.93.fo.eo.
Titulū sue possessionis an quis dicere cogak:ꝛ quid si rex citari faciat aliquem suum baronem vt ostendat iura que habet in castris que possidet alioqui sibi auferet.in.§.actionum.nu.224.fo.89.
Tractus futuri an ꝛ quando spectent ad iudicem.remissiue in.§.preiudiciales.nu.50.fo.61.
Transgredi leges an possit ille cuius conscientie cōmittitur ꝛ qñ procedat.in.§.sed iste.nu.137.fo.24.
Trāsactio.Filius remisit hereditatē patris ex causa transactionis: an si in instrumento remissionis non fiat mentio nisi de transactione: ꝛ non de eo qō est dandum causa talis trāsactionis per tale instrumentum probetur.in.§.item si quis.el.ij.nu.41.fo.49.
Trebellianica detractio an in foro conscientie locum habeat.in.§.sed iste.nu.116.fo.24.
Tutor vel curator excusak si vendat rem prout est estimata auctoritate publica:ls plus valeat.in.§. plus.num.8.fo.107.

De litera V.

Valisia seu fardellū si sit cōsignata seu ꝛsignatū hospiti ꝛ cōsignās dicat ab ea seu ab eo aliqd sibi fuisse subtractū qualr sibi succurratur:ꝛ an ꝛ qūo probandum sit.in.§.sequēs.nu.29.fo.65.
Valor rerum qualr ꝓbet ꝛ qualr testes deponere habēāt.in.§.plus.nu.7.ꝛ qd si testis dicat rē tūc valere ſm suam opi.ꝛ an cām ꝛ rationem dicti sui assignare debeat.ibi. nu.12.ꝛ an per instrumenta in quibus cōtineatur qualiter talis domus pro tanto vendita est probari possit.ibi.nu.13.fo.107.
Vasallus an sit quasi dominus accipiendo quasi dominium pro vtili dominio.in.§.eque.nu.53.fo.17.
Vasallus negans feudum si de mendacio conuincak an iure feudi priuetur.in.§.omnium.nu.88.fo.11.
Vasallo que actio competat.in.§.sed iste.nu.57.fo.20.
Vasallus seu feudatarius simpliciter inuestitus an habeat vtile dñiuꝫ in.d.§.sed iste.nu.58.fo.eo.
Vasalli ius an per dñm inuito vasallo alienari possit.in.§.item seruiana.nu.105.fo.40.
Vasallus an per dominum in casu necessitatis collectas aut angarias prestare compelli possit.in.§.item seruiana.nn.108.fo.eo.
Vasallus an dominum suum in ius sine venia vocare possit.in.§.penales.nu.72.fo.55.
Vasallus qui prestitit seruitia dño recipienti nunquid ex hoc presumatur inuestitus.in.§.preiudiciales.nu.63.fo.61.
Vendere si ꝓmisi non alij ꝙ tibi an ꝛ quādo inuitus ex tali ꝓmissione ad vendendū tibi compelli possim posito qō alij vendere non velim.in prin.ti.nu.2.ꝛ nu.4.fo.3.
Venditio facta duobus de eadem re:ille in reiven.ꝛ publiciana sit portio cui prius res tradita:qualiter limitatur vt ille non preferatur.in §.item si quis.el.j.nu.116.fo.35.
Venditor si statutum dicat ꝙ exceptio pretij non soluti opponi nō possit.an non obstante dicto statuto dicere possit qō licet sibi retinere rem venditam loco pigneris donec pretium soluatur.in.§. actionū. nu.135.fo.86.
Venditor ad quid teneatur.in.§.actionum.nu.144.fo.eo.
Venditor an precise ad rem tradendam cogi possit an vero liberetur ꝙ stando interesse.in.§.actionum.nu.147.fo.eo.
Venditor si constituat se nomine emptoris possidere licet realiter non tradiderit:actione ex empto vt rem tradat amplius conueniri non potest.in.§.actionum.nu.148.fo.eo.
Venditor tenetur nedum ad rem tradendam:sed etiam ad fructus exstantes ꝛ ad cedendam actionē pro pensionibus fundi venditi si forte illum alteri locasset.in.§ actionum.nu.150.fo.eo.
Venditor possessionem rei vendite vacuam hoc est a nemine occupatam tradere tenetur.in.§.actionum.nu.151.fo.eo.
Venditor licet possessionem vacuam tradere teneatur liberam tamen tradere non tenetur nisi hoc dictū fit:ꝛ cuius effectus sit.in.§.actionum.nu.157.fo.eo.

Index notabilium materiarum super Ias. de Ac.

Venia de in ius vocādo patronū vel parētē an solū petere sufficiat etiam si non impetretur.in.§.penales.nu.17.fo. 3.

Venie impetratio an filiof.agenti in castrēsibus vel quasi necessaria sit. in.d.§.penales.nu.87.fo.55.

Verbum iudiciū quot significationes habeat: ⁊ quid significet.in.§.in bone fidei.nu.3.fo.97.

Verbum reddere vel restituere an ex propria significatione seu ex interpretatione dare cōtineat:⁊ hoc scire cuius effectus ⁊ vtilitatis sit.in d.§.nu.57.fo.98.

Verbum debet quid importat.in.§.curare.nu.1.fo.104.

Verba enunciatiua prolata a legislatore an ⁊ qñ disponant. in rub.nume.5.⁊ seq.fo.1.

Verbum contineri quid denotat.in prin.ti.nu.56.fo.5.

Verba in statutis proprie accipienda sunt.in.§.oīm.nu.18.fo.8.

Verba enūciatiue plata in cōtractibus geminata an obligant vbi alias non obligarent.in.§.in personam.nu.49.fo.44.

Verba in conditionibus debent stricte accipi ⁊ in forma specifica impleri.in.§.sed iste.nu.5.fo.19.

Verba:in bonis nostris.⁊ ex bonis nostris.qualiter differant.i.d.§.nu. 9.⁊ que sint in bonis nostris ⁊ que ex bonis ⁊ que extra bona ⁊ que nec in bonis nec extra bona.ibidē remissiue.nu.10.fo.co.

Verbum restituas plenum significatum habet.in.§.oīm.nu.181.fo.14.

Verbum peti prolatum a lege qualiter intelligat.in.§. item si quis.el.j. nu.14.fo.30.

Verba ex variis figuris causarum qualr intelligant.in.d.§.nu.3.fo.29.

Verbum pertinere latissime patet in.§.item seruiana.nu.88.fo.39.

Verbum quodlibet prolatum in statuto an de habilitate restringatur vt statutum aliquid operetur.in.§.in personam.nu.29.fo.43.

Verbum generaliter prolatum a lege qualiter sit intelligendu3.in.§.in personam.nu.29.fo.co.

Verbū videt qñ sit veritatis expressiuū.in.§.preiudiciales.nu.23.fo.59.

Verbū dare ⁊ verbū tradere qualiter differāt.in.§.sic itaqs.nu.10.f.62.

Verbum trado an ⁊ qñ translationē dñij importat.in.d.§.nu.11.fo.co.

Verbum familia quid importat ⁊ significet.in.§.quedam. nu.13.fo.71.

Verbum hercisco quid significat.in.§.quedam.nu.13.fo.co.

Verba vendidit dedit ⁊ tradidit que cōiter in instrumentis emptionū ⁊ venditionum apponuntur proprie vel improprie ponuntur.in.§. actionum.nu.146.fo.86.

Vestimenta an ⁊ qñ in peculio esse dicantur ⁊ quādo nō.remissiue in §.actiones.nu.16.fo.46.

Viator si quis eum inuitauerit ⁊ retinuerit ⁊ postmodum penituit an actione dolo contra eum inuitantem ⁊ retinentem agi possit.in.§.sequens.nu.26.fo.65.

Violentia commissa cum armis vt dicatur:quid sufficiat.in ver.ex maleficijs.nu.7.fo.66.

Virginē aliquis defloruit nō tenetur de fornicationibus quas postea cum alijs illa perpetrauit.in.§.omnes.nu.18.fo.75.

Virginis corruptor an teneat eam accipere in vxorem ⁊ de propriis bonis ei constituere dotem aut dotare tm̄.in.d.§.omnes.nu.25.fo.co.

Vniuersitatis ea que sunt nō sunt singulorum.in prin. titu.nu.107.fo.7.

Vocabulorum ⁊ vana doctrina nominum grammaticis.pertinacibus relinquitur.in.§.sic itaqs nu.9.fo.62.

Vocati in ius ex quo nolunt venire quid si ducti sint:per familiam et per vim vel eorum dolo ab eius manibus eximāt.remissiue in.§.penales.nu.9.folio.53.

Vocari in ius qui non possunt.in.§.penales.n.8.fo.c.⁊ an pater adoptiuus.ibi.nu.52.fo.54.⁊ an p quē filiū pater naturalis tantū.ibi.n.56. ⁊ nu.60.cū duobus seq.⁊ quid de matre meretrice.ibi.nu.53.fo.54.c. 7. 16.⁊ quid de patre spirituali.ibi.nu.64.⁊ quid in defensore ciuitatis qui est loco patris ciuibus an possit per aliquem ex ciuibus in ius vocari sine venia.ibi.n.69.⁊ quid in republica ⁊ patria sua.ibi. nu.17.⁊ quid in imperatore ⁊ papa qui ambo sunt patres fidelium. ibi.nu.70.⁊ quid in sacerdote.ibi.nu.73.⁊ quid de colonis ⁊ censitis an dñm suum sine venia in ius vocare possint.ibidem.nu.74. et quid in vitrico vel nouerca.ibi.nu.75.⁊ quid in abbate ⁊ in prelato. ibi.nu.76.⁊ quid in marito.ibi.nu.77.⁊ quid in doctore ⁊ magistro an per scholarem suum in ius sine venia vocari possit.ibi.num.78.et nu.80.⁊ seq.fo.55.

Vsucapio an sine possessione inchoari possit ⁊ per quez:an per captum ab hostibus : in quibus casibus.in §.rursus.nu.54.⁊ seq.fo.27.

Vsure pro dote non soluta marito an ⁊ quādo currere incipiant.in.§. fucrat.nu.10.fo.9'.

Vsure de iure canonico ex parte mulieris prohibite sunt.in.d.§.nu.24. fo.eodem.

Vsure hodie nullo iure debentur etiam de iure ciuili per ius autentico rum.in.§.omnes.nu.14.fo.74.

Vsure ex mora an fiant in actionibus bone fidei veniunt:ita ⁊ in actione ex testamento.in.§.actionum.nu.6.fo.81.

Vsure que in actione ex stipulatu currunt an de iure canonico peti possint.in.§.fuerat.nu.16.fo.91.

Vsure in quibus casibus de iure canonico permisse sint.remissiue in.d. §.nu.18.fo.co.

Vsure an per statutum induci possint q̄ pro dote soluanf ad rationez de x.pro centenario.in.d.§.nu.19.fo.co.

Vsusfructus formalis q sit ⁊ quare dicat formalis.in.§.eque.nu.3.f.15.

Vsusfructus quotuplex sit.in.d.§.eque.nu.3.fo.co.

Vsusfructus formalis an sit seruitus.in.d.§.nu.4.fo.co.

Vsusfructus casualis quis sit ⁊ an sit seruitus ⁊ quare dicat casualis. in.d.§.nu.4.fo.co.⁊ nu.53.fo.17.

Vsusfructus in quibus casibus patri nō queratur.in.§.penales.nu.88. folio.56.

Vsufructuari⁹ an sit quasi dñs.in.§.eque.nu.50.⁊ an dicat habere ius in re:⁊ an ei competat vtilis cōfessoria pro seruitute:ibi.nu.51.fo.17.

Vsufructuarius an habeat vtile dominium.in.d.§.eque.nu.53.fo.co.

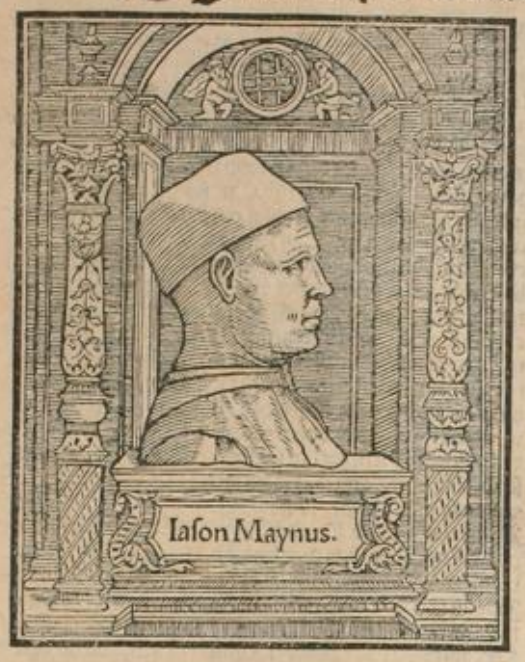
Vxor quādo hypothecaria agere possit ad merces venales mariti.in.§.item seruiana.nu.51.fo.37.

Vxor in tñ habet tacite hypothecata bona viri qō eo mortuo sua propria autoritate absqs aliqua iudicis licētia in detentatione domus quam cum marito viuente iure familiaritatis inhabitabat remanere potest ⁊ eam dote sua propria autoritate.in.d.§.nu.72.fo.38.

Vxor si consensit marito alienāti rem ipsius vxoris:qr nō audet contra dicere nimia reuerentia vel metu mariti:an per hoc sibi preiudicet. in.§.quadrupli.nu.65.⁊ quid si maritus pecunerit multū bene vxorē suam:qr nolebat cōsentire cuidam instrumento:postea ex internallo vxor consensit.ibi.nu.66.fo.79.

Vxor inhabitans post mortē mariti in domo que ipsi marito suo locata fuerat an ⁊ qñ ad pēsionem competentem tarandaz officio iudicis teneatur:⁊ quando non.in.§.actionum.nu.189.fo.87.

¶ Finis Indicis materiarum notabiliū sequenti in opusculo contentarium.

¶ Eximij ac prestantissimi iu-
ris vtriusq; doctoris consummatissimi: ac oratoris discretis-
simi: magnifici comitis atq; equitis. D. Jasonis Mayni
ciuis Mediolanensis primarij ne non ducalis senatoris su-
per difficili ac perutili Titulo Institutionum de Actioni-
bus interpretatio in florentissimo Ticinensi gymnasio feli-
ci stylo edita. Cum multis additionibus nuper per eūdē ad
iunctis locisq; suis insertis: Una etiā cū nōnullis apostillis.
D. Benedicti de Vadis de Horosemptonij legum doctoris.

1 ¶ Actionum infirmitates legiste suffragijs legum et ra-
tionum curare habent.
2 Qualitatem quis cognoscere nō potest nisi substantiam co-
gnoscat.
3 Qualitatem quis probare non pōt nisi substātiam probet.
4 Rubrice an & quando sint necessario continuande.
5 Verba enunciatiue prolata a legislatore non inducunt di-
spositionem.
6 Verba enunciatiue emissa non disponunt quando inciden-
ter & extra propter propositum proferūtur: secus si prin-
cipaliter & ad propositum.
7 Legis ad legem an & quando sit fienda continuatio.
8 Rubricarum continuatio an fieri possit ad remota.
9 Arguere ex verbis rubricarum an liceat.
10 Rubrice legum vel statutorū textui consonantes an & quan-
do & que sint que allegari possint & que non.
11 Rubricas an & qñ ter. scribere promittens scribere teneatur.
12 Rubrice decreti an & que sint autentice & p quos facte sint.
13 Rubrice decretalium & rubrice in ciui. qnando pro iure alle
gari possunt.
14 Arguere ex rubricis imperfectis qbus casib⁹ & modis liceat.
15 Rubrice reperte in libro notariorum an aliquam fidem vel
probationem seu presumptionem faciant.
16 Imbreuiatura notarij an fidem faciat.
17 Rubrica qñ est generalior nigro an restringatur per nigrū.
18 Nigrum si sit generalius rubro nunquid sit restringendum.
19 Nunptie inceste & nefarie que sint.
20 Si nigrum contradicat rubro: cui stari debeat.
21 Rubrice negatiue vel prohibitorie an renunciari possit.
22 Renunciare priuilegio suo quis potest non tamen precepto.
23 Statuto prohibitorio renunciari non potest.
24 Rubrice negatiue vel prohibitorie an cum iuramēto renun-
ciari valeat.
25 Actio sic posita in singulari in diffi. an contineat sub se oēs
actiones.
26 Herundia an sint facti & quomodo deriuantur.
27 Rubrica posita per nomen quid importat & quid si sit posi-
ta per gerundium.
28 Herundia an & quando important necessitatem.
29 Herundium positum in acculatiuo quid denotat.
30 Herundium positū in genitiuo an & quando importet cau
sam finalem.
31 Statutum dicens si quis occiderit: nō verificatur in eo qui
licet animo occidendi percusserit non tamen occidit.
32 Lex is qui cum telo. C. ad. l. Cor. de sica. in penis statutorum
locum non habet.
33 Herundium positum in ablatiuo an & quādo importet con
ditionem & quando stet qualificatiue.
34 Herundia an & qñ importent cām finalē & an & qñ formalē.
35 Herundij natura que sit.
36 Supini natura que sit.
37 Titulus specialis de actionibus quare ponatur.
38 Diuisio qd boni operet tam in legēte q̄ in audiēte: & qd sit.

¶ De actionibus. Rubrica.

Quoniam vt preclare
1 inquit Bal. in. l. ij. ad fi. C. q admitti ad bo.
poss. † nos legiste habem⁹ curare infirmita-
tes actionum suffragijs legū & rationū: Ad
circo oportet species egritudinū cognoscere
accedat bonus text. in auf. hec constitutio innouat constitu-
tionem. in prin. coll. viij. & ter. in proe. Clementinarū in verbo
quibus iura iam posita mederi non possint. Verū vt inquit
idem Bal. in. l. ij. ante mediū prime col. C. de bo. pos. fm tab.
2 † non pōt quis cognoscere qualitatē nisi cognoscat substan-
tiam per ter. in. l. eius qui in prouincia. ff. si cer. pe. & est circa fi.
illius. l. in verbo qui nec possidendi animum haberēt. & alibi
inquit idem Bal. in. l. omnium. circa mediū prime col. C. de
3 testa. q̄ † non pōt quis probare qualitatē nisi probet substātiā.
& impossibile est intelligere accidentia extra subiectum. Ad
que dicta addo bonū ter. in. l. si seruū mihi. §. j. ff. de ac. empt.
in verbo non pōt estimari bonitas loci qui nō extat. non co-
gnoscemus ergo vnquā qualitates aut species egritudinū in
actionibus: nisi notitiā substātie vel subiecti: hoc est ipsarum
actionū assequamur. ¶ Pro habēda igit hac tam necessa-
ria actionū cognitiōe ego Jason de Mayno Mediolanen
sis vtriusq; censure doctor indignus in hac florētissima cete-
rarum omnium Ticinensi achademia ad cōem vestrum & mei
vtilitatē inter quotidianas institutionū lectiones assumpsi
presentē titulū de actionibus scholastico quodā & agresti (vt
ita dixerim) stylo commentandū. Ad cuius expeditionē vt
proprius accedā capio gl. rubrice: & q; hec gl. omittit cōtinua
tionē ante oia videndū est qualiter hec rubrica continuet iu
xta vulgatam. l. ij. ff. de stat. ho. & l. cum de lanionis. §. afinā. ff.
de fun. instr. in verbo primis quibusq; proxima copulata p-
cedūt. dicūt doc. hic: vt Dy. & Jo. fa. q̄ continuare hāc rubricā
superfluum est: q; ter. in prin. se cōtinuat. ista tū continuatio
imperatoris declarat duob⁹ modis per gl. j. positā. j. in prin.
nigri & ibi reseruo dicēdū. ¶ Non omitto nūc q̄ Raph. cu.
4 in rub. ff. de ope. no. nun. fuit in ea opiniōe q̄ † rubrice nō sint
necessario cōtinuande. sed sit fienda materiarū cōgrua sub-
a ordinatio.ª ita dicit sepi⁹ se dixisse: subiūcies forti⁹ materias a ¶ Subordi
pertinentes continuandas esse durante cadē materia. sed ea natio. facit
finita non est etiā sequens materia necessario cōtinuanda. p qō habetur
hac opi. Luma. adducit text. noster in prin. ibi supererit vt de per glos. in
actionib⁹ loquamur tāq̄ hec sit materia congrua post obligā- rub. ff. de cō
tiones. & ter. j. de interdi. in prin. cū multis silib⁹ que possent di. fur.
allegari: & codē modo inducī. Hanc opi. sequit Ang. de are.
§. in proe. hui⁹ libri in vlt. col. pro qua allegat ter. C. de leg. in
prin. & ter. in. §. fi. §. per quas perso. no. acq. que iura etiā alle-
gat idē Ang. hic. hāc etiā opi. Luma. secutus est etate nostra
clarissimus vtriusq; censure interpres dñs And. barbati⁹ in
sua repe. c. testimoniū. in. j. col. extra de testi. tali fundamento.
nam cū imperator in. §. quibus. in. j. cōstitutione codicis mā
det rubricas congruis subdi titulis: & iurisco. in. d. l. ij. ff. de sta. b ¶ Lq se pa-
bo. polliceat se primos & cōiunctos ti. vt res patiet applica- tris. vbi vō
re: presumendū est ita factum esse. ar. l. ij. C. de of. ciui. iud. ergo do. Siler. de
rubricarū cōtinuatio non est necessario vlterius exquirenda. imo. in fi. ij.
Addo q̄ huius sñie fuit Bal. ante istos in. l. gall⁹. in prin. ff. col. allegan-
de lib. & posth. in. j. col. vbi inquit q̄ cōtinuatio rubrice ad ru tes. j. allega-
bricam nō est de necessitate fiēda: sed operat ad bene esse: sic tum consil.
vt primis quibusq; proxima copulata procedāt. per. d. §. afi- Heli. de seni
nam. & per. d. l. ij. ff. de sta. ho. Ego pro hac opi. fundāda vltra cum bisdē
alios pondero nouiter. d. l. ij. que vulgo in cōtrarium allega- niet concor-
tur in verbo: & bis proximos atq; cōiunctos applicantes ti- datis hic p
tulos: prout res patitur dicem⁹. que verba sunt verba enun- d. Jasonem
5 ciatiua: † verba enunciatiue prolata a legislatore non indu ad ij. qui-
cunt dispositionē: sic iuris decisionē vt expresse tenuit Sali. bus adde
b in. l. qui se patris.ᵇ C. vnde lib. circa solutionē. l. fin. mater. ff. Fran. are. in
ad tertul. dum vult q̄ verba illa antēq̄ ingratus vel Langui consil. xxiij.

neus adierit ibi posita sint prolata a iurisconsulto enunciative: et dispositionem non inducat. et idem etiã tenuit ipse Sal. in l. accusationem. C. de accu. pro quo allego bonũ text. in c. si papa. de priui. in vj. per quẽ ter. ita in terminis cõsuluit Sed. de Senis in 2si. xxxix. incipiẽte: viso pũcto et motiuis. quẽ sequit Lud. ro. in l. iiij. §. cato. in vj. col. ff. de v. obli. et sequunt Ant. de bu. et Jmo. in c. cum apostolica. extra de bis que fi. a prela. sine cõsensu ca. et istud idem visus est sentire Bar. in l. extat. in vlt. col. ff. quod met. cau. ergo verba illa enũciatiua posita in. d. l. ñ. nõ inducent aliquã iuris dispositionẽ: et sic nõ disponent titulos debere cõtinuari. Dis tñ non obstantibus puto non esse recedendũ a communi snia que hz qꝫ rubrice de necessitate cõtinuande: qꝫ allegata in contrariũ parũ aut nihil obstãt. et ad istum ter. patebit resp̃sum ex dicẽdis. j. post glo. j. j. super nigro positam: vbi apparebit hunc tituluz ad precedentes 2tinuari. Non ob. ter. allegatus per Ang. de are. §. de leg. in prin. qꝫ imo ibi imperator expresse cõtinuat illũ titulũ ad titulum de test. Non ob. fundamentũ do. Ex. qꝫ ad illud possum multipliciter respõdere. et primo qõ non est veruz qõ imperator in. d. §. quibus. mandet rubricas subdi cõgruis titulis: sed bene mandat leges. sed etiã posito qõ tert. hoc diceret: puto adhuc inuestigandas esse continuatiões vt cognoscamus ordinem ab imperatore et iureconsul. pollicitũ fuisse seruatum iuxta doctrinam gl. no. in c. j. de fratri. de nouo beneficio inuesti. in vsibus feudoz: vbi inquit studiosos debere esse solicitos ad indagandum ne lenti efficiantur: et ne alias contra eos inuehat. Sali. in l. ij ex cautiõe. in vlt. col. C. de nõ nu. pec. vbi valde elegãter inquit. Sileant qui scripta tñ discurrunt: et propter frigiditatẽ stomachi in eis cõtenta nõ digerũt. ¶ Preterea et forti⁹ si verũ cẽt fundamẽtũ dũi Andr. sequerer maximũ absurdũ qꝫ nulli⁹ cõtrarr solutionẽ quere re debeamus cũ imperator in l. ñ. in vj. col. in. §. similiqꝫ modo. C. de vete. iur. enu. et in. d. §. quibus. in prima constitutione codicis dixerit. nihil contrarium in iure reperiri. Qõ tamen qꝫ sit ridiculũ nulli nõ ptz: vt vtar verbis iurecõsulti in. l. iam dubitari. in fi. in prin. ff. de here. instit. Nõ ob. fundamẽtũ meũ de verbis illis enũciatiuis positis in. d. l. ñ. ff. de sta. ho. que nõ
6 habẽt iuris dispositionẽ inducere: qꝫ respondeo qꝫ si † verba enũciatiue emissa a lege proferant incidẽter et extra propositum tũc nõ disponũt. Si aũt proferantur principaliter et propter se: ita qꝫ faciãt ad propositũ: tũc bene disponũt. ita dixit no. et signanter glo. in cle. literis. de proba. dum dicit qꝫ verba posita in. d. c. si papa. de priuile. lib. vj. nõ faciebãt ad propositũz: ideo nõ disponũt. Cũ ergo verba posita in. d. l. ñ. sint prolata principaliter et ppter se: ita qꝫ ad propositũ faciant ergo bene inducent iuris dispositionẽ. ergo bene disponet titulos esse cõtinuandos. ¶ Stabit ergo ex predictis firma et cõmunis cõclusio qꝫ tituli ad titulũ sit de necessitate ficnda 2tinuatio. Que tamen cõclusio 2sueuit limitari qꝫ non procedat in principiis liborũ in quibus nõ est ficnda 2tinuatio: vt dixit no. Bal. in rub. C. de ser. fugi. alleg. glo. in rubri. ff. de cõdi. fur. quã gl. reputat ad hoc singularẽ Jo. de Jmo. in rub. ff. solu. ma. in prin. et idẽ Jmo. in rub. ff. de leg. j. et eã etiã allegat et limitat Ang. de arc. §. in proemio huius libri in pe. col. que tñ gl. hic mihi nõ bene dicit. ¶ Aduertite tñ qꝫ licet tituli ad ti
7 tulũ sit ficnda 2tinuatio: vt prime dixi: † legis tñ ad legẽ nõ est ficnda continuatio vt est gl. in l. gallus. in prin. in ver. postbumos. ff. de lib. et posth. quã alle. Bal. in rubr. C. de ser. fugi. et glo. in l. ñ. in gl. j. C. de petitione bono. subla. lib. ix. que dixit leges codicis nõ esse cõtinuãdas cũ quelibet lex de p se et certa esse debeat. Intelligite tñ nisi talis 2tinuatio fieret gratia clarioris et cõmodioris doctrine: iuxta gl. in l. ñ. in prin. in gl. j. ff. de verbo. obli. et gl. in l. de pupillo. in prin. et in §. fertus. ff. de ope. no. nun. et gl. in l. iij. in prin. in gl. j. et in l. nõ videf. ff. de acqui. pos. et gl. in l. palam. in prin. ff. de ritu nup. et gl. in c. prudentiã. in ver. illa quippe. extra de off. deleg. ¶ †An aũt con-
a ¶ Arguere. 8 tinuatio rubricarum possit fieri ad remota? dicite fm Jo. de Jmo. in rub. ff. de ap. quẽ refert Ang. de arc. §. in proe. huius lib. in vlt. col. qõ sic: si materie intermedie nõ sint difformes per ter. optimũ in l. j. in prin. ff. si ta. test. nul. exta. et idem tz Bl. de nesp. in rub. ff. solu. ma. et hoc est qõ voluit dicere ter. in l. ñ. ff. de sta. ho. in ver. vt res patitur. bene facit l. heredes palã. §. fi. ff. de test. et in l. duos reos. §. fi. ff. de duo. re. ¶ Et aduertite qõ
9 † ex verbis rubricarum licitũ est arguere a: vt est gl. in l. iij. in gl. j. C. si ex falsis instrumẽtis. et gl. in l. j. vt quidam libri habẽt in gl. j. ff. quod quisqꝫ iuris. et gl. in l. j. in gl. magna ad fi. C. ne fideiuss. dot. dentur. et gl. fi. in l. j. C. de pscso. qui in vrbe Constantinopolitana. lib. xij. et glo. j. in l. nõ idcirco. et ibi Ang. ff. de iud. et gl. not. in aut. nullum credẽtẽ agricole. in verbo ois. et gl. in §. hec autem verba. de pe. di. j. per ter. in l. j. et ibi Bar.
in. ij. no. ff. si cer. pet. et gl. optimam in rub. ff. si quis test. li. esse iussus fue. quam p notabili allegat Bal. in rub. C. an seruus ex suo facto. et pro illa gl. dicit ibi notabiliter Bal. qꝫ omnes
10 † rubrice legũ vel statutoz consonantes tertui possunt allega
b ri pro ter. b et subdit qꝫ qñ rubrica incipit p dictionem vt vel b per dictionem ne: tũc decidit c sicut alius ter. sz si incipit p dic
c tionem an: tũc rubrica dicitur formare questionez et nigrũ postea decidit. hec patent in rub. C. ne fideiuss. dot. dẽtur. et in rub. C. vt nemo inuitus. et in rubri. extrauag ecclesiastica beneficia. cum si. iuncta. d. rub. C. an seruus ex suo facto. ita etiã in effectu dicit Hosti. l. sum. de sacramẽtis nõ reiterãdis. in prin. licet recolende memorie pater et precepto: me⁹ Puteus senior in rub. ff. de le. j. direrit hoc esse sine ratione per rub. vt cũ de appellatione cognosci. que incipit per dictionẽ vt: et tñ nõ possit allegari pro decisione. cuius cõtrarium teneo cum etiam rubrica illa habeat orationẽ perfectã: vt patet ex iam dictis et melius infra dicendis. ¶ Accedit ad predicta gl. no. in proe.
d vj. li. in verbo titulis. que dixit rubricas esse autẽticas. d et dixi
11 de ter. adeo † qõ scriptor qui ter. scribere promisit rubricas et
e scribere tenetur. e et ita illaz gl. no. Bar. in l. fi. ff. de here. instit. et Ang. in l. stipulatiões commodissimum. ff. de ver. oblig. et Ang. in l. nõ idcirco. ff. de iudicijs. et in aut. de incest. nupt. in prin. et Ang. de arc. §. in proe. huius li. in pe. col. et Jo. de pla. hic super hãc rubri. illam etiam pro notabili allegat Jo. de Jmo. in rub. ff. de ver. obli. in. j. col. Et dũ gl. illa vult scriptorem teneri ad scribẽdum rubricas dicit idem tenere gl. in. d. §. hec autem verba. de peni. di. j. Limitat tñ non procedere qñ consuetudo aliter se habet per ea que habentur in l. minime. ff. de legi. et in c. cum dilectus. et in c. fi. extra de consue. Ad pr c dictavideatis Arch. ix. dist. c. quis nesciat. vbi dixit rubricas
12 posse allegari p ter. per. l. j. ff. de in inte. resti. excep. † rubricis
f decretiꝝ que nõ sunt autentice: vt ibi per eum. De quo etiam no. per gl. in. d. §. hec autem verba. et per gl. iij. q. ij. c. charte. su d p rub. et not. Jo. an. in proe. sexti li. in §. sane. in nouel. et Joã. de pla. hic. et dicũt Spe. et Jo. an. in ti. de disputationibus et allegatione. §. fi. ad fi. qõ in toto libro decretorum vna tantũ rubrica est aut. sez illa que incipit concordantia discordãtiũ canonum posita in prin. libri que est facta p Gratianũ. Alie autem rubrice que sunt vt summaria capitulorũ nõ sunt autentice: eo qꝫ non sunt facte per Gratianum: sed per quãdaz e Cardinalem discipulum Gratiani vocatum Quotapalea q vt librum illum sibi coraz Romano pontifice appropriaret has rubricas addidit et plura capitula: prout refert et latius
13 narrat Jo. de Jmo. in rub. ff. de ver. obl. in. ñ. col. ¶ †An aũt f alie rubrice qꝫ decreti: vt rubrice Decretalium et rubrice iuris ciuilis possunt pro iure allegari sicut ter. Dicite in effectu sz Jo. an. in addi. spe. in. d. ti. de allegatiõibus et dispu. §. fi. in fi. et etiaz fm do. Ant. de but. in proe. decreta. et Jmo. in rub. ff. de ver. obl. in. iij. co. et Ang. de arc. in proe. huius li. in. iij. co. qꝫ si rubrice habeãt orationem perfectam allegantur sicut text. vt patet in ru. ff. qõ qsqꝫ iur. et in rubr. extra vt ecclesiastica beneficia. cum si. Si vero nõ habeant orationem perfectã: tunc nõ possunt per se solũ allegari pro decisione: qꝫ solũ tendunt ad demonstrandũ naturam nigri. videbatur tñ mihi hoc vltimum posse limitari: nisi talis rubrica non habens orationẽ perfectam consonaret ter. qꝫ tũc videbatur posse allegari pro ter. per glo. illam notabilẽ in rub. ff. si quis test. lib. esse iussus fue. quam allegani supra post Bal. in rub. C. an seruus ex facto suo. que gl. loquit in istis terminis. hoc tamen nõ firmo: nec ab alio in specie declaratũ inuenio. ¶ Aduertite tamen qõ licet rub. nõ habentes orationem perfectã non possint al-
14 legari vt text. ad decisionem causarum: † potest tamẽ ex talibus rubricis impfectis argui multipliciter fm Joã. et alios vbi supra. Primo arguẽdo ex ordine rubricarũ vt etiam notat Jo. an. in. c. j. in gl. j. de mutuis peti. et arguit gl. et ibi Bar. in rub. ff. de eo per quem fac. erit. et gl. in l. vnica. in gl. magna. ad fi. C. ne fideiuss. do. dentur. et gl. in §. penales. in gl. in ver. itẽ aduersus circa mediũ. j. co. et probatur in l. j. in prin. ff. de pac. et ibi notat Bar. in j. col. facit l. ideo labeo. et ibi Bar. no. rerum amo. et in l. j. prin. et ibi Bar. in ij. no. ff. si cer. pe. et isto argumento vtitur Bar. post Martinũ filimani in l. j. ff. de cõfirma. tut. et l. j. C. e. ti. et in l. j. in pn. ff. de pe. et in. d. rubr. ff. de eo per quem fa. erit. ad probandũ tutorem cõfirmatum a iudice esse preferendũ legitimo tutori ex ordine rubricarum cum rub. de confirmãdo tutore. precedat rubricam de legi. tu. isto etiam argumento vtitur Bar. in l. cum filio. in pe. col. ff. de le. j. bene facit l. ñ. et ibi Bal. ff. de stat. ho. et ibi etiaz habetis argui posse ex ordine titulorum vt illa censeantur digniora que procedũt ex ordine titulor. bene facit. §. fi. ficta glo. ũ. de iure natu. gen. et ciui. ¶ Secũdo sumitur argumentũ ad declara

tionem

¶ Pro ter. Quo aute et quali rubrice statutorũ possint allegari p text. vide do. ale. de imo. in cõsi. cxij. i. v. col. in. iij. pte. et in cõsi. lxviij. in. ij. col. cadez pte. et in 2si. j. in. iiij. col. i iiij. pte. et in 2sil. cj. in. iij. pte. et i hac materia ru. vide etiaz p eũ in consil. xvj. et in 2si. xxxij. et i 2si. cxx. iiij. pte. ¶ Decidit. vide Feli. in rubri. vt lite non cõtest. ¶ Allentiacis. Adde Feli. in rubr. de accu. circa finẽ. vers. vtrum autẽ cum seq. ¶ Tenetur. Adde Feli. in. d. rubric. co. versi. ¶ Decreti. vide plene p Feli. in. c. ex pte. de reser. in ver. liber decreti. vbi plenius ꝑ hic. d. Jas. et nota. vbi ẽt ponit de autoritate diuersorum librorum et ibi dẽ in ver. leges inserte. ad fi. alleg. xxx. glo. ad reprobationẽ opi. Gratianiquas ibi p tevide.

tionē nigri:ꝛ ad cognoscendū qualitatē potestatis ei⁹ de cuius officio tractatur in rubri.vt patet ex his que no.per glos. ñ.in.c.j.de offi.deleg.in.vj.ꝛ per glo.ñ.in.c.tibi qui. de rescrip. in.vj.vbi glo.arguit executores datos a papa:ꝛ similiter conseruatores habere potestatē delegatā: q; de ipsis ponitur in rubrica de offi.deleg. ꝛ in rub.de rescri.accedat glos. illa valde not.in.l.vnica.C. ne liceat potē. in ver.pretorie.alias est in verbo retractare.que vult no.q; si verba ter.sunt dubia q; declarentur per rubricam ꝛ fm illā intelligātur.ꝛ illam gl.no. ibi Bal.in.viñ.co.ꝛ dicit esse valde no.p rubricis statutorū. Ita etiam no.Bal.in.l.fi.ff.de hereꝫ.instar.illius ter.ꝛ no.Ange. in auté.de incest.nup.in prin. ¶ Tertio potest argui pro elicienda veriori lectura quādo lex vel decretalis sine capitulū haberēt plures lecturas vt illa approbetur ꝛ verior videatur que magis cōuenit ꝛ adaptatur rubrice:vt patet ex his que no.per glos.ñ.in.c.cum monasterium.extra de elec.ꝛ ibi habe
a ¶ Luꝫ P. vbi vide Heli.i.c.qm̄ cō tra. in.v.co. 15 vbi etiā per Läfr. i ver. quero nunqd ꝓtocoluꝫ de pba. ꝛ do. Aler. in 2sil.cv.in ñ. pte. et in 2si.xlj.j.pte. et do. Bartholo. soci. in 9si.cclxxvij.inc. viso 16 pūcto.in v. q̄rto necessario.in fin. a ibi:ex ghus l.ñ. pte. vbi ēt ponit an 17 et qñ sumptū habeat ei p̄ualere.
b ¶ In.l.j. et ibidem bec eadē verba cū predicto cōsil. domi. Pan.ō ca. ad hoc idē habes p. do. Ale.ō imo. statim post me.j.co.p q̄ adde Lud. ro.i 2si.xvj. vbi pōit qō si rub.statuti dicat qō stantiᶜ⁹ fratribuꝫ femina nō succedat: Iz in nigro si dicaꝭ de qb⁹ fratrib⁹ an testatoris an femie excluse:qō intelligi dz gñaliter de oīb⁹ fratribus. pro quo adō ēt que habenꝭ per Abb. i consi. xvj.ñ. vol. ꝛ Bal. in 2si.cccvj. j.vol. ꝛ Luꝫ b do.ro.in cō sil.ciiij.

statuti fecit clariorem sensum verboꝝ statuti vt comprehenderet casum qui ex nigro non videatur colligi.argu.dic.l.j.
18 ¶ †Quid autem ecōtra si nigrum esset generalius rubro: et sic ter.esset generalior rubr.vt patet in auť.vt eccle. Roma.in rubro ꝛ nigro.ꝛ in auť.mal.cre.agri.cum gl.in ver.cum ies.an tunc sit restringendus ter.per rubrū.de hoc habetis glo. valde no.in auť.de incest.nup.in princi.in versi.illicitas.que voluit q; nigrum generaliter loquens nō restringatur per rubr. specialiter loquentem.vnde illa auť.de incest.nup.que loquitur in nigro de nuptijs illicitis nō restringitur ad incestas ꝛ
19 nefarias nuptias:de quibus dūtaxat loquitur rub.†Et que sint incestę ꝛ nefarie nuptie declaratur ibi per gl.ꝛ illam glo. valde no.Imo.in rubri.de verbo.oblig.in.iñ.col.quod est notandum ꝛ vtile pro statutis habētibus rubri.specialem ꝛ ni
20 grum generale. ¶ †Quid autem esset si nigrū contradiceret rubro cui stari debeat:dicite fm Alb.de ros.in.l.j.ff.si cer.pet. ꝛ per eundem Alb.in rubri.C.etiam ob chiro.pecu.qō standum est nigro:quia nigrum est posterius. ꝛ idez tenet Sali. in.d.l.j.ff.si cert.peta.qui pro hoc alleg.glos.in rubri.C. de proben.sala.lib.x.iuncta.l.j.eiusdem tit. ꝛ idem etiam tenet Ant. de but.in proe.decreta.alleg.no.per gl.mag.in auť. ad hec.C. de vsur.ꝛ quia etiam nigrum fm cum est magis deliberatū.
21 ¶ Ultimo aduertite †q; qñ rubri.est negatiue concepta ꝛ sic prohibitoria:nō potest ei etiā consensu partiū etiam cum iu c ramento renuntiari.ᶜ gl.no.in gl.mag.ad fi.C.ne fideiuss. do.
22 den.ꝛ ibi Bar. † eo q; priuilegio suo renūciare quis pōt nō tiñ'precepto.ꝛ est bo.ter.quem gl.ibi alle.in.l.nō dubium.C.de leg.in ver.qō fieri nō vult tantū prohibuisse sufficiat.ꝛ in ver. fieri.prohibuit tm̄.ꝛ est alia consimilis glo. ꝛ notāda in auť. vt si.prohi.ma.debi.ℌ.j.in versi.senatusco. de quo etiam per Bar.in.l.modestinus.ff.de donā.ꝛ per Bar.in.l.de his.ff.de trāsac.ꝛ Bal.in auť.generaliter.in prin.ñ.col.C.de epis.ꝛ cler. ꝛ in auť.si qua mulier.C.ad vell.per Ang.in.l.nulla.ff.de leg. per Imo.in.l.fi cōstāte.ℌ.quoties.ff.sol.ma. ꝛ per Bal.in.l.fi.
23 in.xiñ.op.C.de edic.diui adria.tol.vbi dicit †q; statuto phibitorio renuntiari non potest.de quo per Bar.in auť.sacramenta puberū.C.si aduer.ven.† Et an possit tali rubrice negatiue vel prohibitorie renuntiari cū iuramento:ponit Jo. and.in addi.Spec.in titu.de instru.edi.ℌ.porro.ꝛ ibi tenet q; sic. Accedant no.per Bart.in.l.si quis pro eo.ff.de fideiuss.in iiñ.col.in ver.tertio dixi. ¶ His ita prefationis loco aut preludñ gratia positis reuertor ad expeditionem gl.rubr. quam diuido in tres partes principales prout tribus questionibus respondet.Secūda ibi:sed cum sint actiones plures. Tertia ibi:quare non dicit de agendo. ¶ In eadem glo.ibi: ꝛ subse omnes continet actiones.Vult igitur glo.q; licet in rubri. de actionibus.ponať in plurali numero eo qō plures sint actio
25 nes:† tamen etiā dictio actio posita in singulari in definitione cum ponatur vt genus omnes actiōes sub se cōtinet. Potest etiā dicere q; in definitiōe ponatur terminus actio indefinite.que indefinita equipollet vniuersali.Ls plurib⁹.in prin ci.ff.de le.ñ.ꝛ l.si plures.ff.de le. iiñ. Ista ergo indefinita actio omnem speciem actionis complectitur: sicut in simili dicit Bal.in rub.C.de eden.ad fi.sed fm Jo.fa. hic ista non tollūt dubium quare ita nō sit posita rubrica in singulari: sicut est dictum in definitione cum terminus actio in singulari positus qui est generalis ita potuisset cōprehendere omnes actiones in rubri.sicut in definitione. Dicit ergo ipse Jo.fab. pro ratione differentie hec ita facta esse ad declarādam mentem imperatoris. Nam cum imperator in hoc titulo intēdat tractare de omnibus actionibus in specie:merito rubrica ponitur in plurali. sed quia in definitione imperator nō intendit definire vnamquāq; actionem in specie in hoc principio:sed in genere prout est genus.ꝛ quia actio prout est genus est vnica:ideo ponitur in singulari.dicit etiam Ang. de are.hic qō ratio potest esse:q; cum rubrica tanq̄ minus dignum debeat manifestare id de quo tractandum est.l.si quis ex argentarijs.ℌ.si intrinm.ff.de eden.l.pe.ℌ.pen.de iur.ꝛ sa.igno.cum ergo imperator in hoc titulo sit de plurib⁹ actionib⁹ tractaturus:merito rub.fuit posita in plurali. primo placet. ¶ In fin.glo.vult glosſ.q; ideo non sit posita rubri.per gerundium quia gerundia sunt facti hoc est denotat actum prout est in facto ꝛ sic put est in exercitio.ꝛ est ratio fm Ang. de are. hic
26 † q; gerundia derivantur a verbo qō significat per modum agendi vel patiendi. Sed hic nō tractatur de actionib⁹ put sunt in ipso actu:sed prout sunt iuris:ꝛ sic prout sunt qualifi
27 cate a iure.ꝛ ideo ponitur †rubri.per nomen quod importat qualitatem ꝛ substantiam actus. ¶ Hoc dicit Bar.in ru.C. de eden.ꝛ refert etiam Jo.de pla.hic q; quando quis in ēdit tractare de actu prout est in fieri:ꝛ in ipso exercitio debet po

c ¶ Cū iuramēto renūciari. Vide Pan.ō ca. solēniter cō tra Bar.in cōsi. clxviij. inci. cū tempore.

¶ In rubr. a vbivió frā. arc. ⁊ qᵗ ibi dem ad eus dirī i apo. ⁊ adde ſcli. i c. exceptionē de excep. añ med. in. col. ⁊ eundē do. Jaſ. i. d. rub. ⁊ p am pliatiōe ad de Lud. ro. in 2ſil. cccc lxxxiij. qᵗ ſi dico: peto talē eligēdū tantū eſt dicere ꝙtū eligatur. et qd iportet gerundiū frācandi: vide do. Alex. in 2ſil. xxviij. i vlti. colū. in iij. parte.

nere rubri. per gerundium qđ ſignificat per modū agēdi vel patiendi. Si vero intēdat tractare de effectu vel ſubſtātia alicuius actus: tunc ponit rub. per nomen qđ ſignificat ſubſtā-
28 tiam vel qualitatē actus. Alibi dicit glo. in rub. ff. de edē. † qᵗ gerundia importāt neceſſitatem. qđ videtur approbare Jo. fāb. hic: ſed in cōi illa gl. reprobatur p doct. in rub.ª ff. ⁊. C. de eden. per rubri. de in ius vo. iūcta. l. j. C. vt ne. inui. ⁊ hic Bal. tū illam ſaluat in. d. rub. C. de eden. dicens qᵗ in gerūdio ineſt duplex qualitas ſcilicet actiua ⁊ paſſiua. Si cōſideramus gerundium in actiua qualitate. ⁊ ſic ex parte agentis. ⁊ tūc nō importat neceſſitatem: qⁱ nemo inuitus cogitur alere. l. j. C. vt ne. inui. Si vero cōſideramus gerūdiū in paſſiua qualitate: ⁊ ſic ex parte eius qui cōuenitur: tunc importat neceſſitatē. l. inter ſtipulationē. §. ſi ſtichū. ff. de ver. obl. ⁊ cum hac theorica tráſit Sal. in. d. rub. C. de eden. ⁊ cum hoc tranſeūt ceteri moder. ⁊ reperio qᵗ iſta fuit originaria opi. Ray. de Soſ. in. d. rubri. de eden. ſm qđ refert Ric. de neap. hic. ¶ Aduertendum tū eſt ſm Bar. in extranagan. ad repri. in ver. nec ex eorum. et Alng. de are. Jo. de pla. hic: qᵗ gerundiū habet tres caſus: ge-
29 nitiuum: accuſatiuum: ⁊ ablatiuū. † Si gerundiū ponatur in accuſatiuo: tūc denotat cauſam finalē: vt in. d. extranagā. in prin. ⁊ in. l. j. §. labeo. ff. de dolo. ⁊ in. l. j. in pn. ff. de tute. ⁊ ra. di-
30 ſtra. ⁊ bo. ter. in. l. quibus diebus. §. fi. ff. de cōdi. ⁊ demon. † Si vero ponatur gerundium in genitiuo cum hoctermino animo vel cauſa: vt in eo qui percuſſit animo occidendi importat cauſam finalē adeo qᵗ de iure noſtro talis percutiens animo occidēdi punitur perinde ac ſi occidiſſet: vt. l. is qui cum telo. C. ad legē corne. de ſica. ⁊ eſt canonizata de pen. diſt. j. in prin. ¶ Dixit tamen Bal. no. dicere Bar. in. l. is qui cū telo.
31 † qᵗ cū ſtatuta ciuitatis dicant ſi quis occiderit nō verificantur in eo qui licet animo occidendi percuſſerit nō tū occidit. ⁊ ſic tūc non punit ex illo ſtatuto. ⁊ hoc dicit Bar. eſſe perpetuo not. ⁊ idē tz Bal. in. l. ſi fugitiuū. in. j. col. C. de ſer. fug. vbi
32 generaliter dixit † qᵗ in penis ſtatutoꝝ nō habet locum. d. l. is qui cū telo. Itē tenet Bal. in. l. ſi quis nō dicā rapere. in. ſi. co. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ in. l. arboribus. §. iul. ff. de vſu. ⁊ in. l. data opera. in. xiij. co. C. qui accu. nō poſ. ⁊ in. l. qui autem operis. ff. de inſa. ⁊ Ange. in. l. j. §. fi. ff. qᵗ quiſq; iur. vbi hoc limitat. ⁊ vide te. d. Ant. de bu. in. c. j. de eo qui mit. in poſ. cau. rei ſer. ⁊ Spe.
33 in ti. de accu. §. j. verſ. quid ſi priue. † Si vero gerūdium ponatur in ablatiuo tūc ſi adiungitur verbo futuri tēporis importat cōditionem. vtputa ſi dicatur adeundo talis efficitur heres. ter. eſt in. l. ſi tu ex parte. iuncta glo. ff. de acqui. here. ⁊ ibi hoc no. Bar. in finalibus verbis. ſi vero adiūcitur verbo preteriti vel preſentis tpis: tūc ſtat qualificatiue: vtputa talis turbauit me in poſſeſſiōe incidēdo arbores. vt. l. vim facit. ff. de
34 vi ⁊ vi arma. Et ad predicta ſi vultis videre † quando gerundia important cauſam finalē: ⁊ quādo etiā importāt cauſaꝫ formalem: videte Bal. in. l. qđ pauperibus. in. j. col. C. de epiſ. ⁊ de. Et ibi etiā ponit an pcedat accuſatio ᵇſi dicak: Caius inſultauit Titium dicēdo ſibi verba iniurioſa. de quo etiaꝫ
35 per Jo. de pla. hic. † ⁊ generaliter de natura gerūdij ſi vultis opportunius videre vltra prealle. videte per Jo. mona. in. c. j. de poſtula. prela. in. vi. ⁊ ibi per Jo. an. in nouel. per Jo. an. in addi. Spe. in ti. de lib. concep. §. iam nūc videndū. in prin. Bar. in. l. j. ad ſi. ff. de cōdi. ⁊ demō. ⁊ Bar. in trac. ſuo. de gerūdijs. per Jac. bu. ⁊ Sal. in. l. j. C. de his qui latro. occul. p Bal. late in. l. falſus. in. iij. col. C. de fur. in. l. ſi ex cautione. in. v. q. C. de nō nume. pecu. ⁊ Bal. in addi. Spe. in ti. de cōceſ. in. iij. col. ⁊ plenius ꝙtū per aliquē: p Alb. de roſ. in dictionario ſuo. vbi
36 etiā † tractat de ſupino. de quo ſupino videt qglos. in. l. meuia. in prin. ff. ſol. ma. et Jo. an. in. d. c. j. in nouel. et Bar. in. d. l. j. in ſi. ff. de cōdi. ⁊ demō. ⁊ Bal. in. l. id qđ pauperibᵒ. in. j. col. ⁊ in addi. Spe. §. alleg. ¶ Ultimo pro cōplemento huius rub. du-
37 bitat hic Jo. fab. poſt Pe. de bel. perti. quare † ponit titulus ſpecialis de actionibus: cū habeamus in multis partibus iuris de actio. in tit. de act. emp. cū ſimi. ⁊ dicit ipſe poſt Pe. de bella perti. eſſe hic poſitum tit. ſpecialē de act. vt in eo ponantur diuiſiones ⁊ ſubſtātie actionum. in alijs vero tit. tractaᵗ qualiter actiones ad exercitium deducantur. Iſta ſol. cōfunditur per ea que diri. §. ad ſi. gl. rub. nam cum rub. illa de act. emp. ſit poſita per nomen: ⁊ nomina nō importāt factuꝫ nec exercitiū: ſed qualitatē ⁊ ſubſtātiā: vt ibi diri: placet mihi vt dicamus id quod dixit glo. in rub. ff. de reg. iu. ⁊ Oy. ⁊ alij in rub. de reg. iur. in. vi. nō eſſe nouū vt quibuſdā ſpecialiter enumeratis generalis ſubiiciatur titu. qui omnia complectatur; iuxta ea que habētur in. l. ſi ſeruus ſeruū. §. inquit lex. ff. ad le. aqui. ⁊ qᵗ in hoc volumine tractaᵗ ſeparatim de ob. et poſtea de act. et cū in volu. ffoꝝ. et. C. ſimul tractē. et dicit Jo. fa. poſt Pe. de bel. perti. hic: et Jo. de pla. j. in prin. nigri. hoc fa-

b ¶ Accuſatio. Vide Pau. ō ca. in. l. j. ff. de edē. ⁊ plene per Spe. in tit. de li. cōcep. §. iam nunc videndū. in prin.

ctū eſſe propter iuuenes quoꝝ gratia hic liber compoſitus eſt: vt. §. de iuſti. ⁊ iur. in prin. nā ea que diuiſim traduntᵘ: cōmodius ⁊ facilius intelliguntᵘ ⁊ percipiuntᵘ. §. ſed ne in pri-
38 mis. §. de leg. ⁊ gl. in. l. j. ff. de excep. do. † Diuiſio eſt animū legētis incitat: mentē audiētis preparat: ⁊ memoriā artificioſe corroborat. ita inquit glo. j. §. igit. in ver. partiri. §. in proe.
39 huius lib. † ⁊ diuiſio eſt inenarrabilis materie breuis cōpoſitio. dixit gl. in. §. j. §. de obli. ⁊ quare in hoc volu. tractet prius de obl. ꝙ de act. cum in volu. ffoꝝ. ⁊. C. ſeruetur contrariū. dicam. j. in prin. nigri ſuper gl. j. ⁊ per iſta remanet expedita iſta rubri.

1 ¶ Dictio exceptiua in ter. poſita ponit ⁊ non priuat.
2 ⁊ 4 Vendere ſi. pmiſi nō alij ꝙ tibi an ⁊ qñ inuitus ex tali pmiſſione ad vendendū tibi cōpelli poſſim poſito qđ alij vendere non velim.
3 Exceptiua dictio an ⁊ quando ponat vel priuet.
5 Obligatio eſt mater actionis.
6 Ordo eſt attendendus.
7 Obligatio vt actionis mater eſt quid diuerſum ab actione.
8 De natura copule vt cadat inter diuerſa.
9 Intellectus ordo conſiderari debet.
10 Obligatio an ſit de iure gentium vel ciuili.
11 Obligatio an ⁊ quādo ⁊ quibus caſibus ſit actionis mater.
12 Cauſa ⁊ actio an ſint idem.
13 Actio quod modis capiatur.
14 Actio quando pro actione criminali capitur tunc ppie accuſatio dicitur.
15 Agere ciuiliter an ⁊ quādo dicatur ⁊ quando criminaliter.
16 Cauſa ciuilis ⁊ criminalis ſiue miſta an ⁊ quando dicatur.
17 Pena que ſimpliciter imponitur a lege an in dubio debeat applicari parti vel fiſco.
18 Pene debite ex vltima volūtate vez ſi teſtator heredi aliqd inbeat ⁊ ſi contra fecerit priuetur ſimpliciter hereditate cui in dubio ſint applicande.
19 Actio apud legiſtas dicitur illud quod penes logicos argumentum dicitur.
20 Cauſe inducentes actionem ſunt actiones.
21 Actio de dolo contra patrem vel patronum intentari non pōt: actio vero in factum que non infamat ſic ⁊ qualiter.
22 Actio in factū niſi verbis temperetur infamat ſi directe intētetur ex delicto.
23 Actio ⁊ cauſa an ſint idem.
24 Actio olim an erat aliud ꝙ ſit hodie.
25 Solēnitates ſunt qualitates que poſſunt adeſſe ⁊ abeſſe preter ſubiecti corruptionem.
26 Qualitates non faciunt doctrinam ſpecificam.
27 Actio an ſit hodie vulgaris formula ⁊ quare ſic dicebatur.
28 Lex ſi ſeruus nauem. ff. de fur. an hodie ſit correcta.
29 Actiones ⁊ interdicta an hodie differant. ⁊ nu. 30.
31 Dictio ſeu: eſt ampliatiua.
32 Interdictum ⁊ edictum qualiter differant.
33 Actio eſt ius.
34 Actiones an ⁊ que tranſeant ad heredes.
35 Actiones an ſint de iure ciuili vel gentium ⁊ que vtilitas inſurgat ex huius articuli inueſtigatione.
36 Banniti noſtri temporis ſiue equiparantur deportato ſiue tranſfuge an perdant omnia que ſunt iuris ciuilis ⁊ retineant que ſunt iuris gentium.
37 Deportati ⁊ banniti noſtri temporis an poſſint ſibi querere actiones.
38 Banniti noſtri temporis an ⁊ quando ⁊ quomodo equiparantur deportatis ⁊ relegatis.
39 Actionem eſſe introductam de iure ciuili citramontani cōmuniter tenent.
40 Actio deſcendens ex cōtractu iuriſgentium per iuriſconſultum ciuilis appellatur.
41 Judicia omnia ſunt de iure ciuili.
42 Deportatus perdit ea omnia que ſunt de iu. ci. ⁊ retinet que ſunt iu. gen.
43 Compoſitum quid ſit.
44 Obligatio naturalis ſola: actionem producere non poteſt.
45 Deportatus an ⁊ quomodo contrahere poſſit.
46 Compoſitum dicitur illud quod prius fuit.
47 Actio de dote an ſit de iure gentium.
48 Juriſconſultus appellat actio. deſcendentem ex contractu iuris gentium ciuilem.
49 Officium iudicis an ſit facti an vero ſit iuris.
50 Forma libelli in actione iniuriarum.
51 Eſtimatio certa iniurie an de neceſſitate ſit in libello ponenda: an

da:an vero ſufficiat in genere petere intereſſe.
52 Forma libelli in actione iniuriarum remiſſiue.
53 Iniurie plures alicui ſimul facte an omnes in vno libello ſimul debeant proponi ⁊ tunc eſtimatio quo debeat peti.
54 Officium iudicis ⁊ actio an ſit idem.
55 Actionis appellatione an veniat iudicis officium.
56 Verbum contineri quid denotat.
57 Statutum faciens mentionez de actione an comprehendat officium iudicis.
58 Extenſio in exorbitantibus an fiat.
59 Cautio de dam.infec.licet dicatur actio:tamen per officium iudicis petitur.
60 Officium iudicis an aliquam obligationem preſupponat.
61 Libellus quando ſuper officio iudicis formatur debent narrari ea per que concludatur quod iudex poſſit vel debeat facere non autem quod pars teneatur.
62 Libellus an ſuſtineret ſi in implorazione iudicis officij quis in eo contra partem ageret.
63 Libellus an procedat ſi quis debeat actionem proponere et officium iudicis imploret.
64 Interpellatione extraiudiciali licet in his que veniunt iure actionis quis conſtituatur in mora ſecus vero quando officium iudi.ſolum competat.
65 Officium iudicis miſericorditer implorari debet.
66 Officium iudicis an ſi iudex denegat aliquam iniuriam inferre dicatur in tantum quod appellari poſſit.
67 Libellus an in officio iudicis implorando ſit neceſſarius.
68 Cõteſtatio litis an ſit neceſſaria in officio iudicis iplorãdo.
69 Fur diuturnus ſen nocturnus an capi ⁊ an ⁊ quando occidi liceat.
70 Debitor propria autoritate captus cũ liceat: per quot horas retineri poſſit vt retinens priuatũ carcerẽ nõ committat.
71 Furem propria autoritate capiens ſi illũ ducat ad iudicẽ an perdat cõmodũ legalis pene ſcilicet dupli vel quadrupli.
72 Creditori an ⁊ quando propria autoritate debitorem ſuum fugientem capere liceat.
73 Creditori an rem ſuam debitore fugiente capere liceat.
74 Quando copia iudicis haberi non poteſt tunc propter periculum fuge poteſt quis ſibi ius dicere propria autoritate.
75 Creditor ſi debitorem fugientẽ vulnerauit ⁊ ſic cepit ⁊ iudici preſentauit an talis debitor relaxari debeat ⁊ an ⁊ quãdo ius ſuum probat.
76 Debitor fugiẽs quid ſi ſe telo defendat ⁊ creditor eũ occidat.
77 Debitor omnis fugitiuus etiam ante diem capi poteſt.
78 Debitor fugiens an nedũ propria autoritate a creditore imo etiam ab eius procuratore capi poſſit.
79 Creditori debitore fugiẽte an liceat rem ſuam capere ⁊ quid ſi non fugeret ſed eſſet ſuſpectus de fuga.
80 Propter ſuſpitionẽ fuge põt iterdici bonis debitoris ⁊ alienatiõi rerũ immobiliũ ⁊ fieri ſequeſtratio rerũ mobiliũ.
81 Creditor ſi propria autoritate accipiat pecuniam a debitore fugiente an illius pecunie dominium ſtatim ſibi acquiratur:an vero iudici illam conſignare habeat.
82 Creditori dicenti ſe habere debitorem ſuſpectum de fuga vel qui ſtatim vult fugere an ⁊ quando familia prõ illo debitore capiendo ſibi per iudicem concedi debeat.
83 Creditor ſi contrahat cum aduena quem receſſurum ſcire dz an eo recedente non facta ſatisfactione etiam ſi nulla cauſa poſt debitum ſuperuenerit libere eum capere poſſit.
84 Qualis fides iudici eſt facienda vt debitor ſuſpectus poſſit capi.
85 Licentia debitores etiam ſuſpectos capiendi non debet concedi niſi debitum ſit liquidum.
86 Sequeſtrum propter timorem fuge non poteſt fieri niſi debiti inſtrumentum oſtendant.
87 Debitor tpe cõtractus dilapidare incipiens ⁊ indies fortius ſuam conditionẽ deteriorare an vt ſuſpectus capi poſſit.
88 Debitor ſi tempore debiti contracti non eſſet ſoluendo ſed dolo aſſerendo ſe idoneũ ſuum creditorem ad ſecum contrahendum induxit:an poſſit capi.
89 Citatio realis eſt capere perſonam.
90 Iudex debet prius diſcutere an debitor ſit ſoluẽdo anteq̃ faciat cum detineri:⁊ an hoc caſu partis citatio requirat.
91 Creditor an ſuſpitionem fuge debitoris per ſolum iuramentum probare poſſit.
92 Ad probandam ſuſpitionem fuge quid vltra iuramentum requiratur.
93 Suſpitio fuge debet probari per duos teſtes cum tractetur de magno preiudicio.
94 Creditor habens pignus debitorem ſuſpectũ de fuga iurare non poteſt nec capi facere.
95 Debitor captus ratione ſuſpitionis fuge an de incompetentia iudicis opponere poſſit ⁊ dicere capturam nullã tanq̃ factam per incompetentem.
96 Debitorem clericum ſuſpectuz de fuga an per iudicem laicũ capi facere poſſit ⁊ quid de creditore propria autoritate.
97 Creditor in caſu fuge an propria autoritate debitorẽ ſuũ ver baliter citare poſſit quo ad effectũ iuriſditionẽ puenièdi.
98 Debitor ſtricte non dr qui reali actione tenef ſed largo mõ.
99 Statutum diſponens quod ſi quis fuerit negligẽs ad petendum ſibi debitum ſpatio.16. an. quod poſtea petere non poſſit:an cum ſit odioſum procedat vbi actiõe reali agit.
100 In ſtatutis interpretatio craſſa non eſt ſumenda.
101 Statutum diſponens quod ſi debitum non fuerit petitum ſpatio.10.an.non poſſe amplius peti nunquid valeat.
102 Teſtator ſi legat liberationez omnibus debitoribus ſuis an intelligat legata liberatio his qui poſſidẽt res teſtatoris ⁊ 2ſequẽter bis qui ſunt debitores ⁊ obligati actione reali.
103 Soror ſi faciat generalem refutationẽ fratribus de omni eo qõ ſibi debetur an iſta remiſſio extẽdat ad res quas ſoror vendicare poſſit ⁊ conſequenter ad debita actione reali.
104 Actio tam realis q̃ perſonalis an hic definiatur.
105 Definitio cui non competit nec definitum.
106 Sine actione nemo regulariter experiri poteſt.
107 Ea que ſunt vniuerſitatis non ſunt ſinguloꝝ.
108 Agens actione iniuriarum quid debeat proſequi.
109 Concluſum. in cauſa quando dicatur.
110 Ius ſuperuenies actori pendẽte iudicio an et qñ ſibi pfit.
111 Statutum ſi diſponat quem non audiri niſi ſoluta gabella an ſufficiat pendente iudicio gabellam ſolui.
112 Ius excipendi ſuperueniens reo pendente iudicio an ſibi profit ⁊ quando.
113 Pupillus ⁊ eccleſia cenſentur ipſimet agere cum eorum nomine agatur.
114 Qui per alium facit ipſemet facere videtur vbi de acquirendo agitur.

Supereſt vt de. ¶ Iſte ti.totus cõmuni omniũ diuiſione diuidit in tres partes principaliter. In prima ponit cõtinuatio huius tit.ad precedẽtes. In ſcõa definitio actiõis. In tertia que durat vſq̃ ad fi.ti. ponũtur diuiſiones actionuꝫ. Scõa ibi:prope principiũ.actio intem nihil aliud eſt. Tertia ibi:paulopoſt.in.§. omniũ antez actionum. ¶ Illa tertia pars principalis ſubdiuidit in ſex partes:prout in hoc titu.ponuntur ſex diuiſiones actionum a quas enumerat per ordinem gl.magiſtra.in.§. ſunt preterea. in glo.j.ſ.eo.⁊ ibi glo. addit alias ſex diuiſiones actionũ que ponunt in alijs locis extra hunc tit.ibi videbimus. ¶ Iſtud prim.vſq̃ ad.§.omniũ.nõ ſummatur:quia imperator deſiniendo procedit:⁊ definitiones nõ poſſunt ad breuius ſummariũ reduci: quia aliter redargueremus imperatoꝛez de ſuperfluitate. ¶ In ter.ibi:in iudicio.quot modis accipiat
a iſte terminus iudicium [a]:habetis gl.magiſtram in.§.preterea.in verſi.iudicium.ff.qui.non eſt permiſ.fa.te. ¶ Nota.ex iſto ter.in verſi.nihil aliud eſt q̃ ius ſecũdum Nic.de neapo. hic quez Lud.ro.in repe.auf.ſimiliter.C.ad le.fal.in. iij. ſpeciali.
1 † qõ habet pia cauſa inter vltimas volũtates appellat ſublimis ſcientie doctorem tertualem maximum quod dictio exceptiua ponit ⁊ nõ priuat.quod ſm cum ad.q.† q̃ ſi promiſi non vendere alij q̃ tibi q̃ ex hac promiſſiõe poſſim inuitus compelli ad vendendum tibi poſito q̃ non velim vẽdere alij. In contrarium tamen dicit eſſe glo.in.l.ſi eum.§.ff.ff.ſi quis cau.⁊ refert Guil.de cag.poſt Pe.de bel.perti.ibi tenere con
2 trarium per.l.titia.§.fi.de ma.teſt.⁊ ter.no.in.l.ſi ſterilis.§.pe.
3 de act.emp.⁊ ad iſtum tex.dicit eos reſpondere † qõ ideo hec dictio exceptiua ponit:quia ſit plata a lege ne alias ler ſit in- b
certa.ſecus autem ſit ſi proferatur ab homine. ⁊ hanc etiam ſol.ponit Dy.in reg.peccatum non remittitur. de reg.iur. in vj. Vos addite ad primum:ſcilicet an dictiões exceptiue ponant vel priuent:vtilate traditur per Barto.⁊ alios in.d.l.ſi eum.§.qui iniuriarum.ff.ſi quis cau.⁊ per Bar.⁊ alios in.l.
b actione [b].C.de tranſac.⁊ per Bar. aliquid in.l.j.in.iij.col.ff. de condi.⁊ demon.⁊ ibi per Imo. per Dy.in.d.reg.peccatũ. ⁊ plene per Jo.an.in addi.Spe.in ti.de ſpon.§.j.circa prin.et ibi etiam per Spe.⁊ in his locis cõſueuit magis cõmuniter concludi:maxime per Bar.in locis vbi.§.quãdo autem precedit oratio affirmatiua.⁊ tũc dictio exceptiua ſtet priuatiue ſeu remotiue. Aut precedit oratio negatiua:⁊ tũc dictio exceptiua ponit ſeu affirmat. In quo tamen eſt aduertẽdum ſm eos q̃ aut oratio precedens negatiua negat potentiam:⁊ tũc

¶ Judiciũ. vide cundẽ do. Jaſonẽ may.i rubr. C. de iudic. vbi plene.et no. ponit ſeptez ſpecies principales. ⁊ qualr ⁊ qt modis ſumak ad illã diſtin.quaz ipſe facit ó iudicio ordiario ⁊ extraordinario. vbi do. Aler.i ꝓſi.l. in.v.col.i.iij. parte.
¶ In. l. actione. Vbi vide Fran. are.i.iij. col. ver.no. prio ⁊ do. Aler. ó imol.poſt pn.in ver.in gl.in v. niſi. ⁊ Fran.are. in.l.q ſe patris.C. vñ li be.et in. l. ſi duo.i.iij.co. de acq. ber.

dictio exceptiua ponit potẽtiam. aut oratio negatiua negat actũ:ꝛ tunc dictio exceptiua ponit actum. Et ex illa theorica colligit determinatio questiõis.ſ.formate:vt fiat vis in verbis promiſſionis.† Aut enim in promiſſione dictũ eſt qõ nõ
4 poſſum alĩ vendere cp̃ tibi:ꝛ tũc quia oratio negatiua negat
a ¶ Potẽtiã. Et hoc idẽ tz dd. franc. arct. in. d.l. actionũ. in iĩ.col.i ver. nota primo circa med. ꝛ ibi.ꝛ ió l. fert. Bart. potentiam a ꝛ non actum:dictio exceptiua ponet potentiã: ſcilicet qp̃ poſſim tibi vẽdere ſi velim.tamẽ iſto caſu ſi alĩ vendeꝛ poſſet contra me agi actione ervendito:per ter.illum no.in.d.l.ſi ſterilis.§.pe.aut eſt dictum qp̃ non tenear alĩ vendere cp̃ tibi:ꝛ tũc quia negatiua negat actum neceſſitatiũ: dictio exceptiua ſequens ponet actũ cum illa neceſſitate:ꝛ ſic ponet qp̃ tenear tibi vendere. De qua tamen queſtione dicite vt latius per Bart.in.d.l.ſi eum.§.qui iniuriarum.in.ff.col.ꝛ melius in vlt.col.per Cy.Bar.ꝛ alios in.l.actiõe.C. de tranſact.ꝛ per Jo.an.in addi.Spe.in.d.ti.de ſpon.§.j.circa prin.ꝛ per Ang.ꝛ Jmo.in.l.qui rome.§.coheredes.ff.de verb.oblig.
¶ Gloſ.i.in ver.ſupereſt. continuat hanc rubri. duobus modis:idcirco in duas partes diuiditur. Secũda ibi:vel dic:qꝛ ſ.tractatum eſt. ¶ In ea.glo.ibi.ſ.de in.natu.gen.ꝛ ciui.§.ff. hanc primam cõtinuationẽ approbant Dy.ꝛ Ric. de neap. hic quam ampliando declarauit Bal.hic.ꝛ ſequit Ang.de are.ſ.in rub.fin aliquas lec.naꝛ omne ius quo vtimur pertinet vel ad perſonas:vel ad res:vel ad actiones.d.§.ff. De pſonis que ſunt nobiliores rebus dictuꝛ eſt in lib.j. Verum qꝛ rerum quedam ſunt corporales quedaꝛ incorporales.l.j.§.quedam.ff.de re.diui.ꝛ.ſ.de re.cor.in prin. quia ergo vſq̃ ad tit. de ob.exclusiue viſum erat de re.coꝛ.reſtat videre de re. incoꝛ. quales ſunt obligationes ꝛ actiones. Verum quia obligatio interdum eſt mater actionis.d.§.ea obligatio.idcirco poſitũ in primo de obli. poſtmodum cõgruenti ordine ponitur hic de ac.ꝛ dicit Bal.quod iſta cõtinuatio nullam patitur contrarium:ꝛ hanc continuationem ſenſit glo.in rub.ſ. de obli. ¶ In ſi.gl.hanc ſcẽam continuationem impugnat Ja.bur. ſ.in rub.qꝛ ſequeretur qp̃ in hoc ti.non tractaretur de actionibus realibus que nõ habent obligationem matreꝛ imo nullam preſupponũt obligationem:vt.j.§.j.ſed earum mater eſt dominium vel quaſi:vt.l.vnica.C.de alie.iu. mn.cau.fa.ꝛ.l.in rem.in prin.ff.de rei ven.poſſet tamen hec continuatio ſaluari ſm eundem Jac.bu.vbi.ſ.ꝛ Ric.de neapo.hic ſi ſupplea tur hoc modo. Viſum eſt.ſ.de acqui.re.dominioꝛ:ꝛ alioꝛum iuriũ que ſunt matres actionis realis.l.vnica.ꝛ.d.l.in rem. in prin.viſum eſt.ſ.de obl.ꝛ obligatio eſt mater actionis perſonalis.in.§.ea obligatio.ꝛ.ſ.de ver.obl.in prin.ideo cõgruẽti ordine reſtabat videre de vtraq̃ filia:ſcilicet de actiõe tam reali qp̃ perſonali:igit bene poſitus eſt iſte ti.in quo de vtraq̃
5 tractatur. Et ſi diceres ſi ea ratione † qꝛ obligatio ſit mater actionis:in hoc volumine prius tractatum eſt de obli.quã de actio.quid eſt qõ in hoc volu.ffoꝛum.ꝛ.C. econtra prius tra-
b ¶ Inter diuerſa. et qđ qñ cadat in ter duas oratiões:ꝛ ó eius ſignificatiõe: vide do.Aler.de imol.in 2ſi. ci.i.in. col. i iĩ. parte. et Hul. in 2ſil. viij.i.iĩ.co.ꝛ de eius importãtia inter duo legata: vid p Alle.in 2ſil. lxvj.i.iĩ. col. fin.j.pte. Et an requiratꝰ curſuꝰ oĩs ꝛ diuerſoꝝ factoꝝ: viõ per eũ i 2ſi. r.in.j.col.in iĩ. parte. et ibi de eiꝰ ſignificatiõe. ꝛ adõ eũ in cõſi.ccc.iiij. col.i.iĩ.pte. ctatur de act.cp̃ de obl.vt patet in rub.ff.de act.ꝛ ob. poteſtis reſpondere qõ licet ſm ordinem ſcripture prius ponatur de
6 act.tamẽ ſm ordinem intellectus † qui ordo eſt attendẽdus: vt.l.nec enim.ff.de ſo.ꝛ.l.ij.§.prius.vbi traditur.ff.de vulga.et pu.intelligimus. ergo ſm ordinẽ intellectus prius tractatur de obli.cp̃ de act.ꝛ ita dicũt doc.in rub.ſ.de obl. Stabit ergo
7 ex predictis ꝛ ex glo.noſtra concluſio † qꝛ obligatio eſt mater actiõis:ꝛ quid diuerſum ab actiõe.ꝛ diuerſitatẽ probat etiã diuerſitas definitionũ cum aliter definiatur obligatio: vt.ſ. de obl.in prin.ꝛ aliter definiatur actio:vt hic:iuncta.l.ſi ides
8 C.de codicil.patet etiaꝫ ex rub.de act.ꝛ obl.† cum de natura copule ſit cadere inter diuerſa b:iuxta gl.in rub.ff.de in.ꝛ fac. igno.ꝛ ibi Bar.ꝛ gl.in.c.querelam.in ver. non petit. extra de fimo. Nec huic concluſioni obſtabit qõ orta obligatione ſtatim oriatur actio.qõ cum videatur impoſſibile per naturam eiuſdem temporis ſit filia cuius eſt mater:ergo erit etiam impoſſibile per artẽ.iuxta.§.minoꝛes.ſ.de adop.ꝛ.l. adoptio.ff.
9 de adop. quia reſp̃ õdetur † qõ ſm ordinẽ intellectus qui eſt attendẽdus:vt.ſ.dixi.intelligemus prius fuiſſe obligationeꝫ ꝛ ſic matreꝫ cp̃ actionem.ꝛ ſic illa ſm Ang.de are.hic prout etiã in ſimili dixit Bal.in.l.j.in prin.ff.de iuſti. ꝛ iur. Nõ obſtabit etiam huic cõcluſioni † qꝛ obligatio que eſt de iuregẽ-
10 tium.l.ex hoc iure.ff.de iuſt.ꝛ iure.produceret ſpeciem a ſe diuerſam:ſcilicet actionẽ que eſt de iure ciuili: iuxta ea que cõmuniter traduntur in.d.l.ex hoc iure.ꝛ videbimus.j.in gloſſ. in ver.ius.quia ſunt qui reſpondent qꝛ licet obligationes inueniẽte ſint de iuregentium:tamen quia ſunt approbate de iure ciuili:ꝛ ſic ſaltem approbatiõe poſſunt dici de iure ciui. et hoc reſpectu nõ dicant̃ pducere ſpeciẽ a ſe diuerſam. Vel aliter poſſet reſponderi qꝛ illa obligatio que eſt de iuregen.ſcilicet obligatio naturalis nõ eſt illa que producat actiones.l.iuriſgen.§.ſed cum nulla.ff.de pac.ꝛ.l.fideiuſſoꝛ obligari.§. fideiuſſor.ff.de fideiuſ.ſed obligatio ciuilis que eſt de iure ciuili: iuncta glo.pe.in.d.l.ex hoc iure.illa bene producis actionez ſi cet de ſe:vt tenet Bar.in.l.j.in.vij.col.ff.de condi.inde.vel ſaltem iuncta naturali quo caſu ciuilis obligatio agit tanq̃ pater naturalis tanq̃ mater.vt declarat Bar.in ea.l.j.in.iĩ. co.de quo tamen videte per gl.ſ.de obl.in prin.ꝛ ibi per doc.
11 maxime per Ange.de are.ꝛ Jo.de pla.hic. ¶ † Iſta tamẽ cõcluſio que habet vt obligatio ſit mater actionis limitabiꝫ vt procedat in actione perſonali. Secus aũt ſi in actione reali: per ea que.ſ.dicta ſunt. ¶ Secundo limita dictaz concluſionem vt procedat in actione natiua. Secus autez ſi in datiua que datur a lege ſine aliqua obligatione matre preambula: ſm Bar.in.l.cum mota.in.iĩ.col.C.de tranſac.ꝛ Bar.in.l.j. in.vij.col.ff.de condic.inde.ꝛ bonus ter.in.l.iuriſgen.§.j.ff.de pac.ꝛ ibi Bar.dicit eaz eſſe ſingularem ad hoc ꝛ meliorẽ de iure.ꝛ eſt bonus ter.ꝛ fortaſſis melior in.l.iĩ.in prin.ff.cõmo. ꝛ Bar.ſm aliquas lec.iu repeti.l.j.in.iĩ.col.C.de ac.ꝛ obli.ꝛ que ſit actio natiua ꝛ que datiua videbimus in.§.rurſus.j.e. ¶ Gloſſ.in verſi.actio.diuiditur in tres partes principales. In prima ponitur quot modis capiꝫ terminus actio. In ſe-
12 cunda diſputat † an cauſa ꝛ actio ſint idem. In tertia reſpõdet tacite obiectioni. Secũda ibi:ꝛ nota qp̃ illud. Tertia ibi: item licet dicerim qp̃ nonam. ¶ In ea.glo.ff.eo.l.nihil habe-
13 tis ex iſta gloſ.qp̃ tribus modis capitur iſte terminus actio †. Addite qp̃ etiam quarto modo capitur pro adminiſtratiõe in.§.iuſiurandum.in auf.vt iudi.ſine quoquo ſuf.Hz gl.in.§. ſciendum.alle.hic in glo.ꝛ ſm Dyn.Ric.de neap.Ange.de are.ꝛ Jo.fa.hic qui ad hoc addunt ter.in.l.actus.in princ.ff.
14 de admi.tu.ꝛ aduerte qp̃ dum glo.dicit † qꝛ aliquãdo capitur pro actione criminali:qõ tunc proprie dicitur accuſatio:vt.l.
15 qui accuſare.C.de eden. ¶ † Et ſciendum qp̃ tunc dicit agi ciuiliter quando illud quod petitur vel etiaz ipſa pena eſt applicãda parti. Si vero pena ſit applicanda fiſco dicitur eſſe criminalis quãtumcũq̃ pena ſit pecuniaria.ita dicit gl.no. in.l.iĩ.in princ.in ver.aurcorum centum.ff.de ſepul.vio.ꝛ ibi Bar.ꝛ idem dicũt Cy.ꝛ Bal.in.l.ſi qua per calumniam.in prin.C.de epiſ.ꝛ de.de quo per Jmo.in rub.ff.de pub.iudi.ꝛ
c per do.Anto.de but.in rub.extra de iud.ꝛ per Bar.in.l.nõ c ¶ In rubr. vbi vid Scli.in prin. et Abb. ſolum.§.ſi.ff.de procu.licet gloſſ.alie cp̃ plures aliter dixerunt quas omnes alleg.ꝛ impugnat Barto.in.l.iĩ.in prin.ff.de ſepul.vio. ¶ Inteligite tamen predicta vt procedãt quando
16 pena eſt applicanda fiſco ex accuſatione †:qꝛ tunc dicit cauſa criminalis.ſecus ſi aliqua actio intentetur nomine fiſci puta petitio hereditatis:quia tunc dicitur eſſe cauſa ciuilis:ſcõm Bar.in.l.iĩ.ad ſi.prin.per.l.j.C.de pet.here.cum alijs ibi alle. per Bar. Et ſi imponit pena pecuniaria que p parteveniat applicãda fiſco ꝛ pro parte parti:certe pro ea parte que venit applicãda fiſco dicitur cauſa criminalis.pro ea vero pte que venit applicãda parti dicit cauſa ciuilis:vt colligitur ex verbis Bal.in.l.j.in.iĩ.col.C.de iud.ſed ſm dd. Anto.in.d.rub. extra de iud.iſta ꝓprie appellatur cauſa miſta:vt eſt ter.ꝛ ibi
17 no.in.c.tuc.extra de procu.maxime per Jmo. ¶ † An autem in dubio quando pena imponit ſimpliciter a lege debeat applicari parti vel fiſco:habetis gl.in.l.agraria. quam fecit Ceſar.ff.de termi.amo.ꝛ ibi late Bart.qui alleg.cp̃lures gl.variantes:de quo etiam per doc.in.l.multaruꝫ.C.de mo.mul.ꝛ per Bal.in.l.ſi eccleſia venerabilis.C.de epiſc.ꝛ cler.ꝛ per Jo. an.in addi.Spec.in ti.de dolo ꝛ contu.§.reſtat.in princi.per Ange.in.l.ſi quis id quod.in prin.de iuriſd.omniuꝫ iud. per Jmo.in rub.ꝛ in.l.j.de pub.iud.ꝛ per Ang.in.§.penales.in.vſ. col.j.eo.ꝛ ibi fortaſſis videbimus.ꝛ eſt bonus ter.in.l. ſi quis
18 maior.ꝛ ibi Bal.C.de tranſac. ¶ † Et pone debite ex vltima voluntate cui ſint in dubio applicande:ſi teſtator aliquid inbeat heredi.ꝛ eo caſu quo contra fecerit priuet eum ſimpliciter hereditate.cui erit tunc illa hereditas applicanda: habetis ter.ſing.ꝛ menti tenẽdum:ſm Bar.ibi in.l.yroꝝem.§. heredes.ff.de leg.iĩ.ꝛ ibi declarabat Bar.de quo etiã per Bal. in auf.cui relictum.C.de indi.vid.tol.ꝛ per Bal.in.l.vnica.in vj.col.C.de bis que pe.no.ꝛ per Jmo.poſt alios in.l.paterfamilias.ff.de here.inſti. ¶ Sum modo in ſecunda parte principali gl.ibi.ꝛ not.illud qõ hic dicit.quã diuido in tres partes principales. In prima recitat opi. Placẽ. In ſecũda recitat opi. Alex. In tertia cõcludit. Secunda ibi:ſed Alex. dixit qp̃ ꝛ verum eſt. Tertia ibi:concludo ergo ꝛ dico. Illa ſecũda particula in qua refert opi. Alex. poſſet ſubdiuidi in quinq̃ particulas prout quinq̃ fundamẽtis cõprobatur opi. Alex. ¶ In ea.gloſ.ibi:vt ſicut apud dialecticos dicitur. Bal.hic dixit qp̃ glo.non intellexit rationẽ Placen.ſm eum ſic debet
19 intelligi. † Illud qõ dicit ar. penes logicos dicitur actio penes legiſtas.ꝛ argu. penes logicos eſt ratio rei dubie faciens fidem.

fidē.nam ſi dubitek an ℙetrus currat: ⁊ velim ꝓbare ꝙ ſic: debeo proponere cauſas hoc inducētes in hūc modū.omnis homo currit: ℙetrus eſt homo:ergo ℙetrus currit. et iſte cauſe hoc inducētes ſunt argumētum.ita ſi dubitak an actio mihi cōpetat debeo proponere cauſas hoc inducentes. ſicut ergo apud logicos cauſe inducentes argumentū ſunt argumentum:ita apud † legiſtas cauſe inducentes actiones ſunt actiones:ergo cauſa ⁊ actio ſunt idem. Vel ſm Jo.fa.poteſt argumētū ℙla.aliter ſic declarari.Nam ſicut apud logicos argumentū fit ad declarādam dubitationem: ita apud legiſtas intentatur actio ad conſequendū petitum ſuper quo eſt dubium.ſicut ergo argumentum non conſiſtit ex ſola cōcluſione:ſed ex maiore minore ⁊ concluſione ſimul:⁊ hoc totum ſimul eſt argu.⁊ eſt vnum idem quod argumentum.ita cum in actione cauſa capiatur pro minore et concluſiōe. ⁊ ſic pro hoc toto ſimul quod totuꝫ ſimul eſt actio:ergo cauſa ⁊ actio ſunt idem.¶ Jn eadem glo.ibi:ſed per actionem in factum.

a ¶ Famoſa. Adde Sdi. in.c. ceterū. ad fi.iiij.co. de iudi.

21 teneatis † ꝙ actio de dolo non poteſt intentari contra patrē vel patronū:quia eſt famoſa [a] ⁊ infamat: ideo intentāda eſt actio in factum que non infamat:vt.l.non debet. ff. de dolo. Sed aduertite,ſm Bar.in.l.infamem.in.ñ.col.ff.de pub.iud.

22 † ꝙ imo actio in factū niſi temperetur verbis infamat ſi directo intentek ex delicto.⁊ ideo quando agitur actione in factum contra patrem vel patronum ne talis actio infamet debet verbis tēperari ⁊ debet cōcludi per verba bone fidei hoc modo:quia res mea apud te eſt vel pertinet:⁊ bone fidei non conuenit cum aliena tractura locupletari:ideo peto illam mihi reſtitui.de quo etiam per Bart.in.d.l.nō debet.ff. de dolo. quam Bart.legat in.§.fi.l.ſi oleum.eiuſdem titu. ⁊ per Bal.

23 in.l.ſi ſuperſtite.C.de dolo. ¶ † Jn eadem glo.ibi: concludo ergo ⁊ dico.Videtis glo.noſtram diſputantē ⁊ tandem concludentem contra ℙlacen.ꝙ cauſa ⁊ actio non ſunt idē.pro opi.tamen ℙlacē.alleg.hic per doc.ter.qui videtur bene facere in.l.⁊ an eandem.§.actiones.in verſi. ſingulas obligationes ſingule cauſe ſequunt.ff.de excepti.rei iudi. vbi de neceſſitate intelligitur cauſe:id eſt actiōes: cum actiones tanꝙ filie ſequantur matrem:nec de alia cauſa poſſit intelligi:⁊ ſic cauſa ⁊ actio ſunt idē,pro eodē enim ibi ponuntur.Sed audite licet in hoc articulo multa referant per doc. ⁊ plures ⁊ diuerſe diſtinctiones ponant hic per eos:vt per Bȳ.Jo. fa. Nico. de neapo.⁊ Ang.de are.⁊ multipliciter diſtinxerit Bal.in.l. edita.in repeti.peruſina.in ver.tertio quero an cauſa ⁊ actio ſint idem.C.de eden.tamen quia iſte articulus vt videtis aut nullius aut modice admodū vtilitatis eſt:pancis concludēdo teneo opi.glo.noſtre cōtra ℙlacen.cui poſt multa in effectu viſus eſt adherere Jo. fab. ⁊ cum expreſſe firmant ℙet. de bella perti. Jaco.bu.⁊ Ang.de are.hic. non tamen hoc teneo per rationem Jo.fab.⁊ Ang.de are.dum dicunt ꝙ ſi diceremus ꝙ cauſa ⁊ actio ſint idem:ſequeretur ꝙ reus qui nō habet actionē non diceretur eum habere cauſam.qō tamen eſt falſum:qz ita reus dicitur habere cauſam ſicut actor. auf. cauſa que fit cum monacho.C.de epi.⁊ cle.in auf.apud quos opor.cau.dicc.mona.in princip.⁊ l.clarum. C. de autori. preſtan.⁊ l.cauſas vel lites.in princip.C.de tranſact. quia ad hoc poteſt hic faciliter reſponderi:qz in dictis legibus cauſa accipitur pro inſtantia.⁊ bene verum eſt ꝙ ita reus dicitur habere inſtantiam cauſe ſicut actor. Sed in propoſito noſtro aliter accipitur cauſa: vt patet ex predictis. Non etiam pro hac parte ſatisfacit mihi illa ratio Ange.are.hic dum dicit qō in naturali obligatione tantum ineſt cauſa:vt eſt ter.cuius ipſe non alleget ad hoc.l.quānis.in prin.ff.ad trebel.in verſi. cauſa naturalium obligationum.⁊ tamen in naturali obligatio

b ¶ Actio. Adde Sdi. i.c. ex reſcripto.in prin. de iureiur.

ne tantum non ineſt actio:[b] vt.l.fideiuſſor obligari.ff.de fideiuſ.in.§.fideiuſ.⁊ in.l.inriſgentium.§.ſed cum nulla.ff.de pac. ergo cauſa ⁊ actio non ſunt idem : qz reſpondeo ꝙ ℙlacen. intellexit de cauſa efficaci non aūt inefficaci vel reſpectu pſonarum vel reſpectu conuentionis nude: qz tunc clarum eſſet. nec ℙlacen.dubitaret ꝙ illa non eſt eadē cum actione. Con firmo ego hanc partem tali ratione collecta ex verbis doct.⁊ glo.ſ.hic.Conſidero enim ꝙ in exemplo ℙlacen. hic in glo. poſito conuenio te ad.r.qz vendidi.intellexit ℙlacen.qō illa fit cauſa quia vendidi : ⁊ ſic contractus ipſe. Verum quia ex cōtractu oritur obligatio que obligatio poſtea ꝓducit actionem:vt dixit glo.not.in.d.l.⁊ an eandem.§.actiones.in.ñ.glo. ergo obligatio dicitur cauſa proxima et immediata producende actionis : cōtractus autem dicitur cauſa remota. cum ergo ipſa obligatio que eſt cauſa proxima non ſit eadez cum actione imo diuerſa:vt probaui ad ſi.glo.j.proxi.precedentis: quāto minus cauſa remota diceretur eadē cum actiōe. Ꝓterea vt dicitur hic in gl. contractus eſt facti: actio vero ius: ergo nō poſſunt dici idem.⁊ huic arg.dicunt Bȳ. ⁊ Jo. fab. hic ꝙ impoſſibile eſt reſpondere. Non obſt. modo alleg. pro opi. ℙlacen.⁊ primo non obſt.argu.logicorum ſm primam declarationem Bald.dum dicebat ꝙ ſicut cauſe inducentes argumētū ſunt argumentū: ita cauſe inducēte actionē ſunt actio.qz reſpondeo fatendo ꝙ cauſe inducentes ar. vt maior minor ⁊ cōcluſio ſunt argumētum: eo quia ſunt cauſe materiales ipſius arg.quia ex ipſis tanꝙ ex materia ſit ipſum argumentum.⁊ bene verum eſt ꝙ materia ⁊ materiatum ſunt idem:ſed cauſe inducentes actionem vt eſt cauſa quia vendidi:nō ſunt cauſe materiales ipſius actiōis : ſed ſunt cauſe efficientes ⁊ producentes actionē. vnde debet eſſe differētia inter cauſantem ⁊ cauſatū. ⁊ impoſſibile eſt dicere ꝙ idez ſint. arg.l.quo minus.ff.de flumi.⁊ l.manumiſſiones.ff.de inſti.⁊ iure.Non obſt.etiam declaratio quam de eodem arg.logicorum facit Jo.fab.dum dicebat ꝙ maior minor⁊ concluſio ſimul ſunt argumentum ⁊ non concluſio ſola. Eodem modo cauſa que eſt in actione pro minore et cōcluſione dicetur eſſe idem qō ipſa actio:quia poſito ꝙ verum ſit ꝙ cauſa ſola habeat ſe pro minore ⁊ concluſione:quod tamen ego nō firmo: arg.iſtud nō poteſt procedere etiā ſm logicos:nam nō eſt bona conſequentia:maior:minor ⁊ concluſio ſunt arg.ergo cauſa eſt actio.nam ideo maior:minor ⁊ cōcluſio ſunt arg.eo qz ſunt materia ipſius argumen.ſed cauſa:imo nec petitio non eſt materia actionis:ſed cauſa efficiēs : vt prediri. Non obſt. d.l.⁊ an eandem.§.actiones. quia reſpondetur qō ibi terminus cauſa non intelligitur:id eſt actiones:ſed intelligitur:id eſt inſtantie:⁊ erit ſenſus:ſingulas obligationes ſingule cauſe:id eſt inſtantie in iudicio ventilande ſequuntur.vel exponi te aliter vt ibi per gloſſ.⁊ Barto. ¶ Jn fine glo. Gloſſ. bene dicit.¶ Glo.in verbo:nihil aliud.diuiditur in tres. Jn prima infert ex ter. Jn ſecunda querit. Jn tertia ponit dictum. Secunda ibi:ſed que erat olim differentia. Tertia ibi:at hodie nulla eſt differentia.¶ Jn eadem ibi.ff.de fur.l. ſi ſeruus

24 nauem.habetis ex gl.duo.† Primo ꝙ olim actio erat aliud ℭ fit hodie.hic infert gl.primo ex ter. noſtro dum dicit nihil aliud eſt.per verbū preſentis temporis.quaſi innuit qō aliud eſſet in preteritum.Secundo probat gloſſ. quia olim requirebatur certa ſolemnitas que hodie eſt ſublata : ergo cum olim aliter intētaretur. ⁊ impetraretur actio ℭ hodie intentetur: ergo apparet ꝙ aliud erat olim ℭ nūc ſit.Vos tenere contrariū:ſcilicet ꝙ actio hodie non ſit alia vel diuerſa ℭ olim eſſet: prout tenent Jaco.but.⁊ Nico.de neapo.hic.⁊ iſtud idem tenet Barto.in.d.l.ſi ſeruus nauem.Nec obſt.iſte text.noſter in ver.eſt.qz.etiam ſimili verbo preſentis temporis vtitur ter. in l.nihil aliud eſt.ff.de actio.⁊ obli.qui text.eſt de iure ſtorum.⁊ ſic de iure antiquo.Non obſt.ſecūdum dum dicebatur de ſo-

25 lennitatibus antiquis hodie ſublatis: † quia ille ſolemnitates ſunt qualitates que poſſunt adeſſe ⁊ abeſſe preter ſubiecti corruptionem.l.inter ſtipu.§.ſacram.ff.de verborum obligat.

26 ⁊ l.mortuo.⁊ l.proponebatur.ff.de iudi.† ⁊ qualitates nō faciunt differentiam ſpecificam:ſcōm Bart.in.l.j. in prin.ff.de acquiren.poſſeſſio.in.v.col.⁊ Barto.ſm aliquas lectu.in.l.ñ.

27 in.ñ.col.C.de actio.⁊ obli.¶ † Secundum quod vult glo.iſta eſt ꝙ hodie actio non ſit vulgaris formula. antiquitus enim actiōes interpretabant a pontificibus:id eſt his qui preerant populo cum certa forma ⁊ ſolennitate verborum : adeo qō ſi quis cadebat in ſyllaba cadebat a tota cauſa.l.ñ.§. deinde ex bis.⁊ §.omnium.ff.de orig.iur. hic vulgaris formula dicebatur eo ꝙ cum certa forma ⁊ ſolennitate verborū concipiebatur. Verum cū hodie hec formula ſit ſublata:ſentit glo.† qō

28 hodie actio non ſit vulgaris formula.⁊ ex hoc ſequitur ꝙ.d. l.ſi ſeruus nauem.hodie ſit ſublata ⁊ correcta.vos tenete contrarium ⁊ dicite ſm Barto.in.d.l.j.C.de formu.ꝙ aut loquimur de actione non deducta ad actum nec exercitiuꝫ ⁊ tunc actio eſt ius proſequēdi:vt hic dicit.Aut loquimur in actione deducta ad actum:⁊ ſic prout proponitur in libello: ⁊ tūc actio bene eſt vulgaris formula quia congrua: ⁊ cum debita formula eſt proponenda non dico illa exquiſita antiqua vulgari formula:ita vt ſi qs deficiat in ſyllaba debeat a tota cauſa cadere.⁊ ideo cum hodie etiaꝫ ſit actio cum debita forma proponenda hodie etiam actio erat vulgaris formula:⁊ conſequenter remanebit hodie incorrecta.d. .ſi ſeruus nauem.et iſtud idem tenet Bald.in.d.l.j. ⁊ Barto.in.d.l.edita.in.j.col. ⁊ ibidem Bald.in repeti.peruſina.circa.iiij.colum. ¶ Jn eadem glo.ibi:reſpondeo vt ibi diximus.Dicite ꝙ ibi in princ. gloſ.in ver.ſomma. ponit duas differentias quas etiam ponit gl.in rub.ff.de interdi.tamen ille differentie reprehenduntur per doc.ibi ⁊ Jo.fab.poſt Jac.de ramen.ſ.de interdi.in princ. ſed reprehendūtur etiam per Nico. de neapo. hic et per eos

29 tenetur † q olim nõ esset regulariter differẽtia inter actiões
z interdicta: sed modus loquẽdi alius fuerat in interdictis:
z alius in actionib⁹. ℣ Dossetis tamẽ dicere fm Jo.fab.in.d.
rub.j. de interdi.in prin.q olim esset ista differentia: q prето-
res qũ proposuerũt interdicta nullã actionẽ dederũt: sed vo-
luerũt q interdicta obtinerẽt locũ actionũ: dũtũ soleniter et
certo ordine intẽtarẽt. sed hodie legũ latores introduxerũt
vt per actiones sine illa solẽnitate agat: vt.ff.j. de interdi. et
sic patet olim fuisse differẽtiã. ¶ Jn eadem gl. in fi. ℣ Tenetis
30 ex hac gl. q † hodie nõ est differẽtia inter interdicta z actio-
nes. z idẽ tenuit gl. in rub.ff. de interdi. que gl. reprehenditur
z per By. z Bar. in.d.rub.ff. de interdi. z Jo.fab. in rub.j. de
interdi. in primo per rubri. illã. ff. de interdi. seu extraord. act.
31 † cũ ibi interponat dictio seu que est ampliativa[a]. l. si ita qs.
a ¶ Amplia- a ff. de au. z arg. leg. facta. l.j. §. restituendo. ff. vti poss. in ver. aut
tiua. Videe interdicto. aut per actionẽ cuz alternativa sit diversificativa
Fel. in c. in- extremoz. l. vbi aũt nõ apparet. §. qui illud aut illud. ff. de ver
ter ceteras. bo. oblig. z. l. ille aut ille. in prin. ff. de leg. iij. ℣ Accedat pro hac
de rescrip. z opt. bonus ter. in. l. si quis missus. §. cũ prето. ff. ne vis fiat ei. z
qõ ibidẽ ad dicit Bal. in.d. rub. ff. de interdi. q est differẽtia inter actionẽ
eum dicta in z interdictum sicut inter matrẽ z filiũ cũ ex interdicto oritur
apo. et vide 32 actio in factũ: vt. §. fi. j. de interdic. ¶ † Que aũt sit differẽtia
do. Eller. de inter interdictũ z edictũ: ponit gl. in. l. ꝓtor ait. §. j. ff. de oper.
imo. in 2si. no. nun. p Bar. in. l.j. in prin. in co. ti. in. ij. col. z ibi latius z cla-
re. in. ij. col. i rius per Jmo. ¶ Bl. in ver. quamuis. habet duas partes in
ij. pte. z nũ- prin. ℣ Primo ponit quale sit istud ius positũ hic in definitio-
quid dictio ne. Scõo ponit ad cuius differẽtiã sit in definitiõe illa dictio
seu: capiat ius. ibi: secunda. sed pro deo ad cuius differentiã. Illa prima
pro copula: subdiuiditur in tres. Jn prima facit qõ dictuz est. Jn secũda
vide per eũ per modum notabilis ponit differentiã inter ius proueniẽs
in consil. xc. ex obligatione z ius proueniẽs ex actiõe. Jn tertia per viam
li. ij. z. iij. col. questionis declarat primum dictum respondẽdo tacite obie
in. j. parte. ctioni. Ibi scõo: item z hic nota q actio est ius. Ibi tertio: et
si queratur. ¶ Jn ead. glo. ibi: hic est vnum de significatione
eius. ℣ Habetis ex hac prima parte principali gl. tertia per or-
dinem reportare quorum duo paucis expediam. tertium au-
33 tem egebit altioꝛi indagatione. † primũ est q actio est ius. z
hic cõcludite esse indubitãter verum: scilicet qõ actio est ius
licet deducere actionem ad exercitium sit facile. istud tenent
hic By. z Bal. z Ang. in vlt. q. quam ponunt hic ad fi. istud
idem tenet hic Ric. de neap. in v. opp. post multos antiquos
quos ipse hic refert. istud etiam tenet Jo.fab. hic in v. colum.
istud idem tenet etiam Bal. hoc late disputans in. l. edita. in
repe. perusina. in. j. col. z in. j. q. licet cõtrarium teneat z male
Jaco. de ra. Fico. de neap. z Rodul. de au. hic: z contra eos
post multa alleg. per doc. vbi. s. ℣ Et vltra tert. hic apertum fa-
cit etiaz clara ratio: nam ea que sunt facti nõ transeũt ad he-
redes: sed ea tantũ que sunt iuris. l. cum heredes. in prin. ff. de
34 acqui. pos. † sed actiones trãseunt ad heredes [b] nisi sint pena
b ¶ Ad here- b les. §. non tamen. j. de perpe. z temp. act. ergo sunt iuris z non
des. adõ. d. facti. Scõm qõ vult gl. est qõ sit differẽtia inter ius quod est
Bar. soc. in in obligatione: z ius qõ est in actiõe: z sic q ius obligatiõis
cõsi. ccxciij. z ius actionis nõ sint idẽ: de quo si vultis videre videte Bal.
inci. pñs. v. late disputantẽ in. d. l. edita. in repe. perusina. in. iij. col. in ver.
quibus p̃missis. 35 queritur actio est ius. z ibi concludit. z idem tenet quod glo.
circa p̃n. i. ij. parte. q bic. ¶ Tertium z vltimum qõ vult hic glo. est † q actiones
actiones acti ne z passiue sint de iure ciuili intelligendo fm glo. ius ciuile largo modo
transeũt ad pro omni iure facto post iurisgentium vt sic cõprehendat etiã
heredes. ius pretorium: vt etiã dicit Jo. de pla. hic. Iste articulus. An
actiones sint de iure ciuili: an de iuregentium: est multuz di
sputabilis: z late disputatur per omnes hic: z per doct. vt per
c ¶ Jurisgẽ- Bart. in. l. ex hoc iure. ff. de iusti. z iure. z ibi diffuse p Sal. in
tium. Pro quo art. vi- qua questiõe confluerũt plurima fundamẽta hinc inde ad
de do. aler. de imo. i 2si. vtranq; partẽ adduci. Ego ea dũtaxat attingam que vigen-
rxvj. i. ij. col. tiora z strictiora videbunt. Ante tñ q ad hunc articulũ acce
in. j. parte. et 36 dam nõ omitto q ex huius disputatiõis inuestigatiõe insur-
5 frã. arct. i. l. git maxima vtilitas fm Barto. z alios in. d. l. ex hoc iure. in
j. C. de here. prin. † Nam banniti nostri tpis siue equiparemus deporta
instit. et do. tis: iuxta glo. not. in. §. relegatis. ff. qui. mo. ius pa. pot. sol. siue
Eller. i cõsi. c equiparemus trãsfugis: iuxta. l. amissiõe. §. qui deficiũt. ff. de
lxxv. in. j. et 37 capi. dimi. certe deportati z trãsfuge perdũt oĩa que sunt iu-
iij. col. eadẽ ris ciuilis z retinent ea que sunt iurisgentium [c]. l. quidam. ff.
parte. de penis. † Deportati ergo z banniti nostri tẽporis poterunt
sibi querere actiones si diximus esse actiões de iuregentiũ.
si vero diximus eas esse iuris ciuilis nequaq;. de hoc tamẽ
d ¶ Deporta- 38 † an z quãdo z quomodo banniti nostri tẽporis equipareñ-
tus. Vide ale tur deportatis: [d] z an z quãdo equiparentur relegatis: vide
xan. in 2 fil. te plene Bar. in dispu. sua inci. statuto Lucane ciuitatis: per
cxv. i. iij. col. Barto. Bal. z alios in. l.j. C. de heredi. instit. per Bar. z Bal.
in. fi. parte. in. l. amissione. in. §. qui deficiunt. ff. de capi. dimi. per Bar. in
extrauag. qui sunt rebel. in ver. rebellando. per Bar. z Jmo.
in. l. ex facto. §. ex facto. ff. ad treb. qui Bar. z Bal. in. l. si qua.
ff. de bis qui sunt sui vel ali. in. per Bar. in. l. certa. vbi bo. ter.
pro communi. C. de in. fis. lib. x. per Bart. Bald. z Jmo. in. l.
eius. §. j. ff. de testa. per Bart. in. l. ad cognitionem. ff. ex quib.
cau. in pos. ea. per Bar. in. l. si sine herede. §. fi. ff. de admi. tut.
per Bar. in. l. illicitas. §. qui vniuersas. ff. de off. presi. p Bart.
in repe. l. si cõstante. in prin. ff. sol. mat. in. v. col. per Bald. post
glo. in. c. j. de mili. vasal. qui contu. est in vsi. feu. per Bald. in
l. gallus. §. z quid si tantũ. ff. de libe. z posthu. per Bald. in. l.
seruum quoq;. §. publice. in. xiij. col. ff. de procura. per Bal. in
repeti. l. j. in. xj. z. xvj. col. C. de sacrosan. eccle. per Alb. in tract.
suo statutorum in. iiij. parte in. q. xiij. que inci. item quero de
39 questione antiqua. ¶ Jn hoc ergo articulo † vtrum actiones
sint de iure ciuili vel iuregentiũ? Glo. hic sentit vt prediri qõ
sint de iure ciuili. z hoc expresse firmat glo. in. d. l. ex hoc iure.
in glo. pe. in ver. obligationis. z glo. fi. in. l. rerum amotarum
iudicium. ff. re. amo. z glo. fi. in. l. actionũ genera. §. fi. ff. de ac.
z obli. z glo. ordi. in. l. placet. C. de episco. z de. z glo. in. l. quo-
ties. C. de preci. impe. offe. z gl. j. mag. circa med. in. l. fi. C. si. cõ-
tra ius vel vti. pub. z hanc partẽ tenet Bal. z cõmuniter Li-
tramonta. in. d. l. ex hoc iure. z sequuntur By. z Bal. hic pro
hac parte adducitur ter. in. §. sed iste. j. eo. in ver. ex legitimis
z ciuilibus. z ter. in. l. cõmodato. §. sicut. ff. cõmo. in versi. ciui-
40 lesq; actiones. z ibi † iuriscõsul. appellat actionẽ descendentez
ex contractu iurisgen. ciuilem. Ad idem. l.j. §.j. ff. de superfici.
in ver. ciuili actione subductus est. Ad idẽ. l. iiij. §. ex hoc edi-
cto. ff. nauti. cau. stab. in ver. ciuili actione. Ad idez adducitur
ter. in. §. non autem omnes. j. de perpe. z tempo. ac. quem ter.
dicit Bar. hic esse meliorez ad hoc q̃ alius qui sit in mãdato
dum ter. ibi dicit omnes actiones que ipso iure cõpetũt aut
a prетore dant. Sed ter. ille mihi nihil facit cũ fm Bald. doz
subaudiri ipso iure: scilicet ciuli. sed si velles tenere cõtrariũ
posses subaudire ipso iure: scilicet gentiuz. z hoc modo ꝓba
ret contrarium. ¶ Ultimo pro hac parte adducitur iste ter.
41 in ver. ius prosequẽdi in iudicio. † cum iudicia omnia sint de
iure ciuili: vt est gl. §. de obli. in prin. ver. necessitate. Subtiles
tñ Ultramonta. in. d. l. ex hoc iure. z inter eos Jac. de ravен.
z Pe. de bdla perti. hic tenent cõtrariũ: scilicet q imo actio
nes sint de iure gẽtium: non aũt de iure ciuili. ℣ Primo p ter.
fortem in. l. rerum quidem amotarum iudicium. ff. re. amo.
in ver. iuregẽtium condici posse. iuncta. l. seq. parmula. z. §. ap
42 pellamus. j. eo. Scõo † q deportatus perdit omnia ea q̃ sunt
de iure ciuili z retinet ea que sunt iurisgentium: vt. l. quidaz.
ff. de pe. sed deportatus retinet actiones. ter. est in. l. si tibi mã-
dauero in. §. is cuius. ff. mand. ergo actiões sunt de iuregen-
tium. Tertio per text. qui per glossatores nostros p alia pte
consueuit adduci in. l. ij. §. deinde ex his. ff. de ori. iu. in ver. ex
43 his legibus composite sunt actiones. † nam compositum di-
citur illud qõ prius erat: sed est ordine reductũ. d. l. ij. ver. naz
qõ papyrius. melius facit ter. in proe. ff. ex. in ver. compositũ.
iuncta glo. z ter. in. §. omnes. in ver. compositum. iuncta gl. s.
in proe. huius lib. ℣ Preterea si diceremus actiões non esse de
iuregentium sequeretur maximũ absurdum: qõ contractus
z obligationes que sunt de iuregentium fuissent eo tempore
inefficaces aut inutiles: z q̃ nemo potuisset ius suum conse-
qui. cum nullus possit sine actione experiri. l. si pupilli. §. vi-
deamus. ff. de neg. gest. z fm hanc opinionem fuisset eo tem-
pore contrahere z mutuum accipere quando nullus poterat
compelli reddere z conventiones seruare. hinc dicit Jaco. de
ravен. fm qõ refert Bar. in. d. l. rerum amotarum. q̃ si fuisset
illo tempore multas pecunias mutuo accepisset. Ego teneo
sententiam glo. nostrarum que est communior: pro qua mul
44 tum me mouet talis ratio. nam clarum est † quod naturalis
obligatio que est de iuregentium: sola non potest producere
actionem. l. fideiussor. obligari. §. fideiussor. ff. de fideiuss. z. l. iu-
risgentium. §. sed cum nulla. ff. de pac. sed vel ciuilis aliquãdo
sola: iuxta ea que tradit Bart. in. l.j. in. vij. colum. ff. de condi.
indebi. vel saltem ciuilis iuncta cum naturali: quo casu tunc
ciuilis obligatio est tanq̃ pater naturalis z tanq̃ mater: vt
declarat Barto. in. d. l.j. in. iiij. z. vij. colum. ff. de condic. indebi.
cum ergo sine ciuili obligatione non possit produci actio:
quomodo possibile est dicere q̃ actiones sint de iuregentiuz
quo iure nõdum erat ciuilis obligatio: alias sequeretur ma-
ximum absurdum: quod causatum fuisset in esse productũ
ante suam causam z sic filia ante suam matrem: quod nõ est
dicendum. z licet hec ratio ascribatur Sali. in. d. l. ex hoc iu-
re: tamen hanc rationem ponunt hic By. Jo. fab. z Ric. de
neapo. ¶ Nec ob. d. l. rerum amotarum quidem iudiciuz. q̃
Bar. ibi dupliciter respondit. Primo dum dicit ibi iuregen-

tium

tium condici poſſe: verũ eſt eo modo quo cõdicebantur de iuregentiũ: ſcilicet per manũ regiã: vt.d.l.ñ.in prin.ff.de ori. iur. arguit eñ ibi iuriſconſul. q; ſi de iuregentiũ quo nõ erat actio fiebat exactio q̃ nãto magis hodie cũ ſit exactio. vel ſecũdo de iuregentiũ cõdici poſſe intelligit ſm Bar. ibi addita tñ actione de iure ciuili. que ſolutiões nõ pcedunt niſi vio
45 lentia illius ter. Non ob. ſcõm ꝓ de deportato q; poſſit ꝟbere: q; rñdeo ſm Bart. in.d.l. ex hoc iure. q; licet actiones ſint de iure ciuili: tñ ex quo permittit deportato q; poſſit ꝟbere debet intelligi q; poſſit efficaciter ꝟbere. & conſequenter q; poſſit habere actiones pro cõſequendo effectu illius ℣ctus. et ſic deportatus non hz actionẽ niſi in conſequentiã iuriſgentiuz ſibi pmiſſi. d.l.ſi tibi mãdauero. §. is cui⁹. ff. mãda. & multa cõcedunt in conſequentiã que principaliter nõ concederent. l.j. in pri. in ver. ꝓ ꝟtias. ff. de auto. tut. ¶ Non ob. tertiũ de.d.l.
46 ñ. §. deinde. in ver. cõpoſite. q; rñdeo ꝓ q; verũ eſt qđ ꝟpoſitiuz dicit illud qđ prius fuit ſi referat ad perſonam componẽs et ſic ad cauſam efficiẽtẽ. & ita loquit. d.l.j. cuz ſimi. Si vero fiat relatio ad materiã ex quo componit. & ſic ad cauſaz materialem: prout fit in.d. §. deinde ex his legib⁹. dum dicit ex his legibus. nam ſi voluiſſet referre ad cauſam efficientẽ dixiſſet ex his legibus. vnde nõ eſt poſſibile dicere qđ cõpoſitũ pri⁹ fuerit ſua materia. Non ob. vlti. q; obligationes & ℣ct⁹ qui ſunt de iuregentiũ fuiſſent ineficaces: ex quo de iuregentium nõ erant actiones: q; rñdeo q; licet de iuregentiũ nõ eſſent actiones tñ omnia mandabantur executioni per manũ regiã. d.l. ñ. in prin. per. quaz manũ regiaz poterat vnuſquiſq; ius ſuum conſequi. Stabit ergo ex predictis firma ſnia glo. noſtraruz q; actiões ſint de iure ciuili: non autez de iuregentium. Non omitto tñ q; Bal. in.d.l. hoc iure. & ante euz Ray. de fo. li. ibi ſm qđ dicit hic Nic. de neap. diſtinxerunt q; aũt loquimur in contractibus iuriſgentiũ: & ſic in ℣ctibus invẽtis a iure gẽtium: et tũc actiones ex talibus ℣ctibus deſcendentes reſpectu materie dicunt eſſe de iuregẽtiũ: ſed reſpectu fomne dicũtur eſſe de iure ciuili: cũ ſint poſtea in formaz redacte per ius ciuile. & in his terminis eſt intelligenda opi. Vltramenta. ſm Jo. fab. hic. aut loquimur in ℣ctibus iuris ciuilis: & ſic inuentis a iure ciuili: & actiones deſcendentes ex talibus ℣ctibus nullo modo pñt dici de iuregentium cum ſint quo ad materiã & quo ad formã de iure ciuili. nã actiões debẽt dici de eo iure a quo ſunt pducte vel quo ad materiaz vel quo ad formam. & ita dicit Ray. vbi §. eſſe gl. que ſm euz non reperitur alibi in.l. creditores. in ver. ciuili. ff. de verb. ſig. Et hec conſideratio licet aſcribat Ray. ó fo. li. fuit tñ originaria Rodul. de auri. hic in.ñ.q. ſm q; hic refert Nic. de neap. & hãc diſtinctionem probat & ſequit apud me magne autoritatis Joã. fab. hic. & pro hac diſtinc. videt optime facere qđ voluit Bal. in.l. eas cãs. ff. de cap. dimi. vbi tenet q; cum ℣ctus dotis ſit de iu-
47 regentiũ. d.l. eas cauſas. & Bar. ĩ rub. ff. fol. ma. ad fi. † q; etiaz actio de dote ſit de iuregentiũ licet ſuũ tenuit ipſemet Bal. tenetis q; imo actio de dote ſit de iure ciuili: in rub. C. de pri. ui. dot. in pe. col. ín ver. decimo quero certũ eſt. Iſta tñ diſtinctio videt mihi multũ periculoſa p ter. in.d.l. in cõmodato.
48 §. ſicut. ff. cõmo. † vbi iuriſcõſul. appellat actionẽ deſcendentem ex ℣ctu iuriſgentiũ ciuilẽ. et contra diſtinctionem multũ ſtringit ratio quã. §. poſui ad confirmandũ opi. glo. noſtraz. Teneo ergo pro vero & firmo qđ. §. dixi. ¶ Sum modo in ſecunda parte prin. gl. ibi: ſed pro deo. quaz ſubdiuido in quq; particulas. In prima querit ad cuius differẽtiã ſit poſita in diffinitione dictio ius. & rñdet vno modo. In ſecunda reſpõdet alio modo. In tertia ſumpta occaſione a ſecũda rñtione diſputat an officiũ iudicis & actio ſint idẽ. In quarta ponit formã petitionis in actiõe iniuriaz. In quinta ponit dictũ. Secũda ibi vel multus. Tertia ibi: ſz ℳar. diceret. Quarta ibi: ſed quid petã. Quinta ibi: eſt tñ quoddã aliud officium. ¶ In ea. gl. ibi: vt. §. de re. cor. & inco. §. j. hec vera. et hanc approbant doc. ¶ In ea. gl. ibi: ſed in facto potius cõſiſtit glo.
49 viſa eſt ſentire † q; officiũ iudicis ſit facti non aũt ſit ius. & in hoc reprehendit per Dy. hic in.ij. col. & etiã p Bal. hic: quia imo officiũ iudicis eſt ius. l. insõdi. ff. de tu. & cur. da. ab his. & l. illicitas. §. qui vniuerſas. ff. de offic. preſi. Sz aduertite: q; gl. noſtra nõ vult q; officiũ iudicis ſit facti: ſed bene dicit qđ cõſiſtit in facto. quaſi velit gl. q; officiũ iudicis cõſtit ĩ facto hoc eſt in exercitio: q; officiũ iudicis eſt ius faciẽdi. l.j. in pri. ff. de offi. cõſu. quã ſic itelligit Bar. in.l.j. ff. de iuriſ. om. iudi.
50 ¶ In ea. gl. ibi: ſz ibi inder poſſit refrenare. † tenetis ex gloſ. formã petitionis in actione iniuriarũ & ꝟſequenter formã libelli. verũ q; hec forma nõ eſt explicita nec clara imo nec perfecta: ideo breuib⁹ ſubiiciã nõnulla p veras cõcluſiones ſuper quibus poſſet ꝓbabiliꝛ dubitari. quib⁹ viſis clare apparebit

qualis dz eſſe forma libelli in actione iniuriarũ: & ꝟñr p quẽ modũ dz talis libellus formari. Et primo an locus & tps cõ a
a miſſe iniurie debeãt poni in libello. dicite q; ſic. l. iniuriarũ. la. ñ. & ibi Bar. in prin. ff. de iniur. & l. ꝓtor editit. in ꝑn. in co. ti. & ibi no. Bart. facit. §. atror. ã. de iniu. de quo ẽt p Bal. i.l. edita. C. de edẽ. in repe. padua. in.vj. col. in.ñ. op. Itẽ debet inferri qualitas pſone iniuriate & habit⁹ eius. l. atrocẽ. C. de iniur. & ſm Ja. bn. ibi: vt ibi refert Sali. ſi iniuria fuerit corpalis debet in libello poni qua pte corporis ſit illata q; acrius punit illa in facie q̃ in alia parte corporis. d. §. atror. & dicit Ly. in.l. ſi nõ ꝟuitñ. de iniu. q; in libello dz dici q; verba iniurie fuerũt plata animo iniuriãdi: alãs libell⁹ nõ valet. an ibi contra per. l. ſi. C. de anna. excep. qđ puto veri⁹. Iz Sali. diſtinguat. & pro Ang. facit qđ no. voluit Bar. i.l. nec exẽplũ. C. de fal. vbi voluit qđ qñ qs accuſat aliquẽ de falſo: nõ eſt neceſſe qđ dicat qđ cõmiſit falſum ſciẽter & doloſe: q; iſta tacite icludunt. Ideo dixit gñali⁹ Bal. in auf. habita in.vj. col. C. ne fi. pro pa. & eſt verbũ magiſtrale qđ vbi qualitas exprimẽda i libello tacita ineſt ex natura facti cõcludit libell⁹ abſq; quali
51 tate illa. ¶ † An aũt certa eſtimatio iniurie debeat de neceſſitate poni in libello: an vero ſufficiat petere in gñe intereſſe: q; gl. & doc. ſunt varij: vt per gl. Bar. in.l. iniuriarũ. la. ñ. ff. de iniur. & p gl. in.l. pretor edixit. §. j. in ver. farciat. in eo. ti. & per Ly. in.d.l. ſi non cõuitñ. ir. q. & per Bal. in.l. ij. in ꝑn. C. de ſen. que ſine cer. quan. & ibi per Sali. & per eũdẽ Sali referentẽ multas ℣rietates doc. & glo. in.d.l. atrocẽ. Ideo ad tollendas has dubitationes plz mihi practica Ang. de are. hic vt in libello petat certa eſtimatio. & poſtea adiiciant iſta ẽba & pl⁹ & min⁹ pout taxationi iudicis videbit. Et aduerte q; in petitione eſtimationis põt haberi relatio vel ad lucrum vel ad
b damnũ. vñ vel poſſumus dicere nollẽ eſſe lucratus tñ ad talẽ iniuriã pati. vel poſſum⁹ dicere vellẽ poti⁹ tñ verdidiſſe. b
& nõ fuiſſe paſſus talẽ iniuriã ſm gl. no. & Bart. i.d.l. iniuriarũ. la. ñ. & Sali. i.d.l. atrocẽ. & p Ange. de are. hic vltra pdicta
52 de forma libelli i actiõe iniuriarũ. videte Spec. i ti. de iniur. circa prin. & in. §. iniuria. & Ang. de are. in tract. ſto maleficiorum. in ver. necnõ ad querelã. & in. §. pena autem. ã. de iniur. & Bar. i.l. ꝓtor. §. ſi mihi plures. ff. de iniu. vbi ponit de eo cui
53 plures † iniurie ſunt ſimul facte an cogamur oẽs ſimul ꝓponere i vno libello: & an debeat fieri diſtincta eſtimatio ꝓ vna quaq; iniuria. an vero ſufficiat vna gñalis eſtimatio pro oi c
bus. de quo ctiã per Ly. in.d.l. ſi nõ cõuitñ. in. rñ. q. & per Sali. in.d.l. atrocẽ. in pe. q. in eo. ti. ¶ In ñ. gl. diſputat ergo glo.
54 vtrũ † officiũ iudicis & actio ſint idem. c in qua. q. aduertẽdũ
c eſt ſm Barto. in.l.j. in.v. col. ff. de iur. om. iudic. qđ officiũ iudicis poteſt cõſiderari dupliciter. Primo prout coheret perſone iudicis. & tunc fatuũ eſt dubitare vtrũ officiũ iudicis et actio ſint idẽ: q; actio cõpetit parti: & eſt ius petẽdi id quod debet parti. ſed officiũ iudicis eſt ius cõpetẽs ipſi iudici: & eſt ius faciendi ea que ſibi incũbunt. Secundo põt conſiderari officiũ iudicis ꝓut reſidet ĩ parte: hoc eſt prout a parte petitur & implorat in locũ deficiẽtis actionis: vt eſt petitio in in d
teg. reſti. & petitio excuſationis a tutela. & illud officium iudicis ſi nõ habeat aliud ſpecificum nomẽ appellat pſecutio. l. pecunie. §. j. ff. de verb. ſig. & de iſto officio iudicis fiue de hac perſecutione diſputat gl. noſtra hic ſz vtrũ tale officiũ iudicis ſeu talis perſecutio ſit idẽ qđ actio. & pro opi. ℳar. optime facere videt. l. actionis verbo. ff. de ver. ſigni. vbi tert. dicit actionis verbo perſecutionẽ cõtineri. & ꝓbat ille ter. in verbo
55 cõtineri † q; appellatione actionis venit officiũ iudicis ex propria ſignificatione nedũ ex lata per illud notabile vbũ Bar. qđ eſt ꝑpetuo no. in.l. cui cor. §. affinitates. ff. de poſtu. & eam
56 dem Bar. in.l. hec verba. ff. ad.l. iul. de adul. vbi dicit † q; verbũ cõtineri. denotat q; illud ſit exꝓpria ſignificatiõe vocabuli: nõ aũt ex extenſione. qđ faceret cõtra gl. j. in.l.j. in prin. ff. de edẽ. & cõtra doc. cõiter in.d.l.j. ff. de in. om. iu. & cõtra Joã. fa. hic in. vin. col. vbi volũt qđ large ſumpto vocabulo appellatiõe actiõis poſſit cõprehẽdi tale officiũ iudicis: q; imo p.d. l. actiõis. iuncto Bar. ꝓbat qđ imo cõprehendat ex propria ſignificatiõe vocabuli nedũ ex lata. Ex quo videt not. poſſe
57 correlarie hic inferri † ſtatutũ faciens mẽtionẽ de actione cõ
d prehẽdat etiã officiũ iudicis. d & iſta dicerẽ eſſe vera niſi alibi diceret ter. tale officiũ iudicis inſtar habet actionũ in. l. actionis vbo. iſtar. ff. de act. & ſic ſentit ter. ille qđ appellatiõe actiõis ꝓtineat officiũ iudicis ſiſtitnd uarie: nõ aũt ſubſtãtialr qđ expreſſe firmat Jo. fa. in gl. ſi. in pri. Repto tñ ĩ terminis ſtatuti qđ felicis & obſeruande recordationis pf & ꝓceptor me⁹ do. Aler. imo. in.d.l. ſpecie. ꝛz retẽto etiã q; appellatiõe actionis nõ veniat officiũ iudicis niſi lato ſumpto vocabulo: q; nihilominus ſtatutũ ita exorbitans a iure cõ leqnis in actiõe

¶ Iniurie. add. d. alex. de imo. i.l.j. ff. ó cdẽ. i. vj. col. v. & ſubdit ẽt. & ro. iocci. rrrir. inonis. funt dubitatiõ. & do. Aler. de imo. in ꝓ. ccir. ꝓ tertiũ i ñ. parte. vbi ponit mungd i libellis iuriarũ regrat loc⁹ et tps: & alia q̃ regruntur alãs i cauſis crialibus. & Frã. are. ll. edita. C. de eden. & . d. Bart. ſoci. i ꝓ. crivj. ici. viſo . circa me. v. col. i.j. parte.

¶ Verdidiſſe. Vide Ange. ſing. i. d.l. ꝓtor. §. ſi dicatur & Aler. an. de imo. in ꝓ. c. rj. ñ. pte.

¶ Sint idẽ. An offiũ iudicis ſit actio. vide ſi.l.c.ñ.i ꝑn. de offi. iud.

¶ Offiũ iudicis. ſz qđ ſi ꝓ ſtatutũ tollat oñis defenſio an cõprehẽdat offiũ iudiciꝫ ita q; ipſe ea ri nõ poſſit. vide ſcl. l.c. ñ. ó of. iud. & pau. ó ca. i ꝓ. li. rij. qđ ſic q; limita vt p.d. aler. de imo. i.l. plane. ff. de pet. ber. niſi factũ ẽet ita notoriũ qđ inder ſupꝑleret ex ipſo nõ ad ꝓ cutionem pris vt ſi eſt cuidã cauſa vel praſumpta facti quod no.

58 comprehenderet officiū iudicis:q; etiā † in exorbitāb⁹ fit ex-
tēsio ad casum qui etiā ex lata significatiōe vocabuli poterat
in statuto ꝓhiberi:vt ꝓbat in.l.filiū habeo.in prin.ff.ad ma
ce.iuncta.l.iurta.ff.de ver.sig.ꝛ iunctis no.per Bart.in.l.libe
rorū.in.ñ.q.prī.ff.de ver.sig.ꝛ bene facit.l.libertus.§.j.de ritu.
nup.ꝛ hoc expresse no.Ly.in.l.j.C.que sit lon.cōsue.ꝛ expssius
Jo.de imo.in.l.si vero.§.de viro.ff.so.ma.in.j.fal.quā ponit in
59 exorbitātibus. Itē pro Adar.facit nā † cautio dā.infec. petit
p officiū iudi.l.ꝓtoris.in prin.ꝛ.l.cū postulassem.in prin.ff.de
dā.infec.ꝛ tñ cautio dā.infec.&: actio.l.inquilino.ff.de dā.ifec.
ergo officiū iudicis ꝛ actio sunt idez. Dis tñ non obstantib⁹
paucis cōcludendo teneo opi.glo.nostre hic quā tenēt cōiter
doc.hic.ꝛ Bar.ꝛ alij in.d.l.j.ff.de iur.om.iud.l.q; officiuz iu-
dicis ꝛ actionū sit idē.bene verum est vt statim dixi q; appel-
latione actio largo sumpto vocabulo venit officiū iudicis.d.
l.actionis verbo.de ver.sig.allegata pro Adar.ꝛ hac rōne ali-
q̄ actio ponitur pro officio iudicis.d.l.inquilino.ꝛ q; sit dif
ferentia iter actionē ꝛ officiū iudicis:pz ex dictis p Bar.i.d.
l.j.ff.de iur.om.in.quē refert Ang.de are.hic. Ex cuius dictis
habetis in effectu paucis reportare tres differētias.prima est
q; actio regulariter enim ex obligatione vulgata.Licet.§. obli
60 gatio.ff.de ꝓcur.† officiū aūt iudicis nulla ꝑsupponit obliga
tionē.l.qui per cōclusionē.ff.de act.emp.ꝛ.l. quint⁹.ff.de ann.
leg.optime facit ter.in.l.deducta.in prin.ff.ad treb. Et ex hoc
sequit fm Bar.vbi.ā.q; q̄n libell⁹ format sup actiōe debeāt
ea narrari per que cōcludat q; pars teneat ad aliquid dādū
61 vel faciendū. Sed q̄n formaī † libellus sup officio iudicis de
beāt ea narrari p que cōcludat q; iudex possit vel debeat fa
cere:nō aūt q; pars teneat.ꝛ idē dicit Bar.in.l.iiñ.C.deposi.
ꝛ sequunt.d.Ant.de bu.Imo.ꝛ Panor.l.c.fi.extra de offi.iu
di.ꝛ vide per Spe.in ti.de libel.cōcep.§.fi.ver.sis etiā cautus.
ꝛ addit Jo.an.in addi.Spe.in ti.de offi.om.iu.i rub.vbi no
tabiliter vult q; si in ꝛploratiōe officij iudicis in libello qs
ageret cōtra partē q; tñ sustineret libellus.ꝓ quo facit q; li-
62 cet † officiū iudicis nō ꝑsupponat obligationē ꝓprie:ꝑsuppo
nit tñ obligationē largo modo fm Bar.i.l.fi.ff.de iniur. Itē
63 illud qō pōt peti solū off.iudicis:Iz nō sit † debituz &: quasi
debitū.ita est glo.no.in.l.si seruum.§.fi.in ver.peti possit.ff.de
ver.obli.quā ponderat ꝓ:no.ad hoc Ange.ibi. Eodē modo
cōtra ꝓcederet libellus si quis debeat actionē in libello ꝓ-
ponere ꝛ offiū iudi.imploret.dictū fuit oīginariū Ja.bu.in
l.barū.ff.si ser.vē. Bal.in.l.ꝛ si fine scriptura.C.ad treb.ꝛ do.
Ant.in.c.examinata.in.viñ.col.extra de iudi.ꝛ est ter.de hoc
in.c.ex literis.in ver.officio extra de pig.quē ad hoc pōderat
ibi Ant.de bu.ꝛ Imo.post Inn. Et ex ꝑdictis apparet alia
64 differentia inter actionē ꝛ officiū iudicis.† q; licet per inter-
pellationē extraiudicialē in his que venūt iure actionis con
stituat pars in mora:vt est glos.in.l.qui rome.§.coheredes.in
glos.parunla.in ver.testato.ff.de ver.obli.ꝛ glo.mag.in prin.
in.l.vinū.in primis verbis.ff.si cer.pet.tñ per interpellationez
extraiudicialem factā parti quādo solū cōpetit officiū iudi-
cis nō constituit pars in mora:vt est ter.fm Bar.ibi sing.in
l.cum postulassem.in prin.ff.de dam.infec.ꝛ ratio colligit.ꝑ.
qō officiū iudicis nullam ꝑsupponit obligationem. et vbi
nulla est obligatio nulla est petitio.et vbi non est petitio non
est mora.l.si pupillus.ff.de verb.oblig.l.lecta.ante fi.si cer.pet.
65 ¶ Item ex premissis infertur fm Bar.in.d.l.j.† q; officium
iudicis debet misericorditer ꝛploratri:vt dixit gl.no.in rub.
ff.de inter.act.q; illud qō pars petit sibi non debetur:sed iu-
dex officio suo potest sua gratia et misericordia sua facere qō
66 illud sibi dek. ¶ Subdit tamen Bart.not.vbi.ā.† q; si iudex
denegaret tale officium alīquando diceretur inferre iniuriā
parti.l.j.§.permittit.ꝛ ibi Bar.ff.de aqua quoti.ꝛ ecti.intātū
q; possit appellari.l.j.C.si sepius in integ. resti.fuerit postula.
licet iſlico.de neap.hic post nonnullos antiquos quos ipe re
fert teneat contrarium.l.qō nō possit appellari ꝛ male.qō vl
timum limitate fin.fm Inn.in.c.fi.extra de feriis.que Ang.
refert hic.nisi aliud relinquat i mero arbitrio iudicis:q; tūc
denegādo nō diceretur grauare partem ita qō posset appel
lare:imo nec iudex teneret in syndicatu qō dictuz est singulr
notandū fm Ange.de are.hic ad statuta aliquid remitten-
tia in mero arbitrio iudicis.ad qō dictū Inn.videte Bar.in
l.nec quicq̄.§.vbi decretū.de offi.procon.ꝛ lc.in.x.col.ver.ve-
nio ad primū.per Bal.in.c.j. in.viñ.col.de multi.vasal.qui cō-
tu.est.in vsi.feu.vbi declarat valde no.illud.d. Imo.procede-
re quādo iudex parū lederet partē.secus si nimis.videte etiaz
Pau.de ca.in.l.videamus.§.pe.per illū ter.ff.de in lit.iuran.
67 ¶ † An autem in officio iudicis ꝛplorādo fit nec essarius li
bell⁹ gl.sunt varie.videte Bar.q; cas refert ꝛ notabilr distin-
guit in.d.§.vbi decretuz.in.ñ.col.p Bart.aliqd in.l.iiij.§.hoc
aūt iudiciū.in.vj.ꝛ.viij.q.ff.de dā.infec.p Bar.in repe.l.credi-
tores.i vlti.q.C.de pig.per Bar.l.j.§.fi.ff.de var.ꝛ extraor.cog.
ꝛ Bar.in.l.ab hostibus.§.sed qō simplr.in.viij.col.ff.ex quib.
caus.ma.p Bal.plene in repe.l.incerti.in pe.col.C.de interdi.
ꝛ Bal.in aut.offerat.C.de li.conte.ꝛ Bald.in.d.l.j.ff.de iurisdi.om.iu.ꝛ ibi plene p Ly.in pe.q.ꝛ Bal.in.l.j.ad fi.C.de edē.
68 per.d. Ant.de bu.ꝛ alios in.d.c.fi.extra de offic.iudi. ¶ † An
autem sit necessaria lit contest.ponit Bar.in.d.§.sed qō fm
pliciter.in.viij.col.ꝛ.d. Ant.de but.post Inn.in.c.qm̄ frequē-
ter.§.sunt ꝛ alij.extra vt lit.non conte. ¶ Host.in ver.in iudi-
cio.enumerat tria genera psonarū que pūt a priuato ꝓpria
autoritate capi. Addite tert.ponentem alias personas in.l.j.
C.vbi quis de curia.vel cohor.ꝛ ibi dicit ginaliter Bald.per
illum ter.qō omnes homines qui pertinēt ad obediētiā per
petuam possunt autoritate propria capi:ꝛ debent ad obedi-
tiaz reduci. Unde fm eū si monachus aufugit a monasterio
ꝛ frater a religione:vel vxor a viro pōt authoritate ꝓpria ca-
pi.ꝛ si nō est de monasterio quomodo pōt autoritate ꝓpria
reduci. Sed si est quomodo:q; negat se teneri ad obedientiā
vel negat se vxorem:tūc debet ꝓsentari iudici qui procedet
fm tenorez illius.l.j.C.vbi de ci.ꝛ.l.j.C.vbi causa status.ꝛ ita
dicit de facto seruari per religiosos cōtra eorū apostatas. Et
multos qui possunt propria autoritate capi ponunt. Spec.ꝛ
Jo.and.in addi.in tit.de accu.in.iij.parte.§.j.ver.hoc tamen
fallit in quibusdā.ꝛ videte Bart.in.l.sacrilegij.§.cum eo.als
incipit ille.§.idē labeo.ff.ad.l.iul.pecu.ꝛ late post domi. Ant.
de but.in.c.latores.extra de pigno.ꝛ Bar.no.in.l.generali.C.de
decur.lib.x.vbi not.vult per illum ter.qō qlibet possit ꝓpria
autoritate capere homicidas ꝛ alios malefactores.ꝛ genera-
liter fm eum quādo causa est publica sicut quilibet admitti
tur ad agendum ita ad capiēdum propria autoritate. ¶ In
69 eadem gl.ibi.C.quando lic.se fine iudic.vendi.vult glos.† qō a
a licitum sit capere furē diurnuz ꝛ nocturnum.[a] Vos dicite q;
etiam licitum est occidere.ita dicit ter.in.d.l.iiñ.§.j.ꝛ ter.in.l.
furem.ff.ad.l.cor.de sica. ¶ Limitabis tamen hoc esse verum
quando imminet periculum perditionis magne rei. Secus
si rei vilis:ita est ter.not.in.l.si ex plagis.§.tabernarius.ff.ad
l.aquil.vbi habetis qō nō est licitum verberare.et dicitur res
b vilis quādo est infra duos aureos:[b] q; si pro re vili parcitur
fame hominis.l.si oleum.§.fi.ꝛ.l.seq.ff.de dolo.quāto magis
pro re vili parcendū est vite hominis:vt est ter.no.in.l.si adul
terium cum incestu.§.liberto.ff.ad.l.iul.de adul.fm egregiuz
et summe subtilitatis doc. Bononien.d. Matthe.de mathes.
in suis no.dictis in not.exliij.ꝛ licet glo.hic nō distingat iter
furem nocturnum et diurnuz:vos tamen dicite qō inter eos
magna est differentia:vt no.distinguit ter.in.c.si perfodicus.
extra de homi.ꝛ glo.ꝛ ibi no.Bar.in.d.l.furem.ꝛ gl.ꝛ Bal.i
l.si vt allegas.C.de sica.ꝛ ibi videte vtrunq; Salic.Richar.et b
79 Bar.ci⁹ nepotem patruelem. ¶ Itē aduerte † qō q̄uis sit li-
citum capere debitorem propria autoritate:tamen nō est lici-
tum illum retinere nisi per.xx.horas.als si vltra retineat di-
citur retinens committere priuatum carcerem.ita Bart.per
illum ter.in.l.capite quinto.ff.ad.l.iul.de adulte. Bal.in.auf.
71 imo.C.de actio.ꝛ oblig. ¶ † Item aduerte qō capiens furem
propria autoritate ꝛ illuz ducens ad iudicem perdit commo
dum pene legalis.s.dupli vel quadrupli.ter.est nota.qui fm
Bar.ibi est singu.et non habek alibi in.l.qui furem.ff.de fur.
Secus enim esset si quis caperet rem a fure propria autorita
te:quia tunc non perderet cōmodum pene legalis.s.dupli. vel
72 quadrupli.ter.est no.l.qui vas.i prin.ff.de fur. ¶ † In ea.glo.
ad fi.vult glo.licitum esse creditori propria autoritate cape- c
re debitorē suū fugientem:[c] ꝛ q; hec materia est multum vti
lis frequēs ꝛ quotidiana:ideo illā opportune ꝛ plen⁹ q̄ cete
ri attingaz iurta morē inrisōsultī in.l.leguī.in prin.ff.de li.
leg.hanc ergo glo.in vlti.parte reputat Bal.hic esse sing.sed
habet consociā in.c.j.§.j.in verbo potestatez.de pace iura.fir.
in vsi.feud.quam allegat Barto.in.d.l.ait prętor.§.si debito-
rem.ego addo aliam que non allegatur in communi in.§.ne
cessitatem.in ver.detinere.in authen.vt iudi.sine quoquo suf
fra.col.ij.dicit tamen Ly.hic quod.§.si debitorem.allegatus
per gl.non probat id ad quod eaz alleg.glos.quia ibi dicitur
73 † qō licitū est creditori capere rem suam a debitore fugiente:
non autē dicit qō sit licitum capere personā ipsius debitoris.
quicquid sit tenete gl.hic quam tenet Bart.in dicto.§.si de-
bitorem.et Bal.ꝛ Ange.de aretio hic:licet Bal.d.c.j.§.j.di-
stinguat vt ibi per eum.et pro hac glos.bene facit ter.in.l. ge-
nerali.ꝛ ibi Bar.C.de decu.li.x.ꝛ ter.in.l.j.ꝛ ibi Bart.C.vbi
de curia.vel cohor.ꝛ ter.in.d.c.j.§.j.ꝛ in.d.§.necessitatez. In-
74 intelligite tamē hāc glo.vt procedat † quādo non potest habe
ri copia iudicis:quia tunc propter imminēs periculum fuge
potest

[a] ¶ Et noctur
nū.adde fe-
li.in.c.ñ. de
homici.vbi
plene.ꝛ frā.
are.in.l.j. C.
qñ licē.vni.
vbi etiā qō
fur nocturnus si recognoscat occidi nō ſzca
pi pōt dum mō repsen-
tet iudici i-
fra.xx.hor.

[b] ¶ Duos au
reos.et hoc
idē tenet fe-
li.i.d.c.ñ. de
homi.i me.
j.col.

[c] ¶ Fugiēte.
vide Fran.
are.i.l.ñ.C.
ō ser.fug.et
Feli.in.c.ñ.
de homi.in
pri.j.col.et i
c.j.vj.col. v.
v.ꝑco. circ.
pri.v. de u.

poteſt quis ſibi ius dicere ppria autoritate.ꝛ ita eſt ter.in.d. §.generali.ꝛ ibi Bart.ita declarat ꝛ Bal.poſt Aſo.in. d.l.j. C.vbi qs de eu.ꝛ gl.in.ñ.ſo.in.d.§.ſi debitorẽ.¶ Et circa hãc materiam dixit valde not. Bal.in.Lauk.ꝛ omnino.C.ne vroꝛ
75 p mari.ix.col.ver.venio ad miniſtros † qꝫ ſi creditor fugientem vulneranit:ꝛ ſic cepit ꝛ pſentauit iudici qꝫ debet relaxari.ꝛ ſentit Bald.ibi allegando.ertat.ff. qõ me.cau.qõ creditor perdat ius ſuum.qõ tamẽ vltimum limitat pulchre ipſe
76 met Bal.in.l.ſi vt allegas.C.ad.l.cor.de ſica.niſi † debitor fugiens defendat ſe telo:quia tũc fm eum etiaꝫ ſi occidak hoc fit impune:quia fit ratione rerũ q̃ alſ nõ eſſent ſalue creditori.facit quod in ſimili no.Bar.in.l.ſi ſeruus.per illũ ter.C.de his qui ad ecc.cõfu.dixit etiam iurta predicta not.Bald.in.l.
77 j.in vltimis verbis.de actio.ꝛ ob.† qꝫ omnis debitor fugitiuus poteſt capi etiam ante dien.alleg.l. queſitum.ff.de pig. ¶ Item aduerte qꝫ debitor fugiens poteſt capi nedũ die feriata ob neceſſitatem hominũ:qz hoc eſt expedi tũ per.c.ſi.extra de iudi.imo etiam die feriata in honorẽ dei.fm Bart.in d.§.ſi debitorem.nam tunc poterit capi per creditorẽ ad hũc finem:vt ducak ad iudicẽ.non vt iuder cogniſcat ſed vt debitor eaueat de ſtãdo in iudicio.alleg. Bart.gl.in.l.dies feſtos. que eſt ſi.C.de fer.in ver.fideiuſſores.ꝛ ibi hoc idẽ dicit Bar. et hoc tenẽt Bal.ꝛ Ange.de are.hic faciunt que not.Bart. in.l.diuus.ff.de fer.ꝛ qõ not.Bal.in.l.iñ.C.de epiſco.audien.
78 ¶ † Aduerte etiã qꝫ nedũ creditor poteſt capere debitorem fugientẽ propria autoritate vt dictum eſt.imo etiam procurator eius.ita pondero eſſe gloſ.iuncto tert.quem ad hoc pnto ſingu.in.d.l.j.C.vbi quis de cur.vel cobor.in glo.parvula. in verbo.ab his.vt ibi vide per Ang.ꝛ dum.S.dixi fm Dyn.
79 hic ita intelligentem.d.§.ſi debitorẽ.† qꝫ licitum eſt creditori capere rẽ ppria autoritate a debitore fugiente.Addite quod imo etiam liceret etiam ſi debitor non fugeret:ſed eſſet ſuſpectus de fuga.ita eſt gloſ.not.ꝛ ibi doc.in.l.queſitum.in verbo intereſt.ff.de pigno.ꝛ glo.in.l.pe.in ver.preſidalẽ.C.de pig.act. ꝛ dixit Bal.in.l.ſi quis in tantam.in.vñ.q.C.vnde vi.ſufficere ſi debitor erat in ꝓparatione fuge licet non eſſet in actu fu-
80 giẽdi †. Et facit quia propter ſuſpitionem fuge põt interdici bonis debitoris ꝛ alienationi rez immobiliũ:et fieri ſequeſtratio rerũ mobiliũ.ita eſt ter.not.in.l.de pollicitationib⁹.et ibi Bar.pulchre per illum ter.ff.de polli.et illum ter.reputat ſing. Bal.in.l.p diuerſas.in.ix.q.C.mand.ꝛ addite Bald.in
81 l.ſi fideiuſſor.§.fi.ad fi.ff.qui ſatiſd.cog. ¶ † Et an ſi creditor propria autoritate accipiat pecuniam a debitore fugiente an incõtinenti dominiũ illius pecunie ſibi acquiratur:an vero neceſſe habeat illã conſignare iudici vel ſaltem ſibi notificare. ponit Bal.in rubr.de reuo.bis que i fran.cred.in.ij.col.ꝛ ibi tenet qꝫ ſic.de qno etiam per Saly.in.l.pe.eiuſdem tit. ¶ Ul-
82 timo circa predicta ſuccedit no.q̃ſtio ꝛ quotidiana.† creditor vadit ad iudicẽ ꝛ dicit ſe habere debitorez ſuſpectũ de fuga vel fugitiuum:vel qui ſtatim vult fugere:an iuder debeat ſibi concedere familiam pro illo debitore capiẽdo. Dy. Bal. ꝛ Ange.de are.hic.ꝛ Bar.in.d.§.ſi debitorem.cõcludunt diſtinguẽdo qꝫ aut actor inſte timet:quia videt indicia ſen preparamenta fuge:et tunc concedenda ſit licentia capiẽdi etiaꝫ familie.alſ ſec⁹.ꝛ alle.Bar.ad hoc.l.hoc aũt.in prin.ff.ſi cui pluſq̃.per.l.fal.ꝛ.l.ñ.in prin.ff.ſo. ma.ꝛ.d.l.ſi fideiuſſor.§.fi.ff. qui ſatiſd.cog.Sed Bal.in.d.rub.C.de reuo.bis que in fran. cre.in.iñ.col.dicit qꝫ Barto.non alle.ad hoc aliqnam bonã.l. ſed fm eum poteſt allegari.l.queſitum.ff.de pigno.¶ Predictam concluſionem limitat ipſe Bar.in.d.§.ſi debitorem.eſſe veram ſi noua cauſa iuſti timoris ſuperueniat poſt debitũ cõ
a ¶ Contra- ctũ.vi6 oio Pau.6 ca. in cõſi.xxxviij. tractum⁹.eſt ſecus ſi illa cauſa fuberat tẽpore contracti debiti.alleg.l.ſi creditores.ff.de priui.cre.ꝛ ibi hoc idẽ dicit Bart. alleg.etiam.l.qui bona.§.de illo.ff.de dã.infec.ꝛ ibi etiaꝫ hoc idem dicit Bar.alleg.etiam.l.ſi is à quo.in princ.ff.vt in poſ. leg.ibi etiã hoc idẽ dicit Bar.ꝛ idẽ dicit Bar.in.l.ſi.per illuꝫ ter.C.de ſpõ.et ideꝫ Bart.in.l.queſitum.ſ. de pigno.ꝛ Bart. et Bal.in.l.ſi.C.de fer.ꝛ Ang.late in repe.l.nemo carcereꝫ.C. de erac.tri.lib.x.etiaꝫ Ange.late in.l.ſi ab arbitro.ff.qui ſatiſ. cog.Dixit tamen not.Bald.in .d.rubr.C.de reuo.bis que in
83 frau.cre.in.iñ.col.in verſi.ſed vlterius quero incidenter †.qꝫ ſi aliquis cõtrahat cũ aduena:et ſic cum eo quẽ ſcire debet receſſurum:qꝫ licet nulla cauſa ſuperueniat poſt debituꝫ cõtractum:qꝫ tamen cum recedenteꝫ non facta ſatisfactione poterit propria autoritate capere.qõ bene no.ad limitationeꝫ predictorum. Et per dictam limitationẽ Bart.de qua dicebat multum no.Bal.in.d.l.ſi ab arbitro.reprobari practicam ad
84 uocatorum † qui faciũt debitorem capi pro ſuſpecto.ꝛ nõ faciunt fidem iudici ſaltez per duos teſtes qꝫ tempore cõtracte obligationis iſte debitor fuerat locuples ꝛ idone⁹.ꝛ qꝫ poſtea
nuntauerit cõditionem in peius:quia talis captura nihil penitus valet:ꝛ propterea dicit referẽtem Ang.de are.hic qꝫ fe citpoſſe trui mille capturas debitorũz.de qno dicite vt ibi per eum de quo etiã per eundẽ Ang.in.d.repe.l.nemo carcereꝫ.ꝛ per Bal.in.l.qõ euitãdi.ad ſi.C.de condi.ob turp. cau.ꝛ per
85 Bal.i.l.apertiſſimi.ad ſi.C.de iud.vbi dixit no. Bal.† quod iudices non debent concedere licentiam capiendi debitores etiam ſi appareat eos eſſe ſuſpectos de fuga:niſi debitũ ſit liquidum ꝛ certum.ꝛ hanc practicã multum cõmẽdat Ang. de are:hic Imo fortiꝰ viſus eſt dicere ꝛ forte nõ male.Egregius ꝛ ſumme vtilis doctor bono.domi.de Matth.de matthe. in tract.ſuo de carcere.qꝫ creditor alle.debitorẽ ſuum ſuſpectũ de fuga:ꝛ ideo petit familiam a iudice pro eo capiẽdo.qꝫ debet ſummarie oſtendere iudici inſtrumentũ pub.debiti.alſ niſi per publicum inſtrumẽtum oſtẽdat de debito nõ debet
86 ſibi concedi familia.motus:qz ſi † ſequeſtruꝫ qõ petitur fieri propter timorem finge:nõ poteſt fieri niſi oſtendatur inſtrumentum publicum debiti.vt eſt ter.valde no.in l.per hanc.ꝛ ibi Barto.C.de crog.mil.anno.lib.xij.ꝛ ter.in.l.titibus.ꝛ ibi Bart.ad ſi.C.de agri.ꝛ cen.lib.xj.certe quãto minus poterit fieri captura perſone que eſt grauior:niſi debitum appareat per publi.inſtrumentum.quod dictũ perpetuo.no. qz nouũ ꝛ ſingu.¶ Ad iſta etiaꝫ ibi videte Bal. not.in.l.ſi pro ea.in
87 prin.C.man.vbi querit † quid ſi tempore contractus debitor ceperat dilapidare:non tamen tantum dilapidauerit quin adhuc eſſet idoneus.poſtea cepit adhuc fortiꝰ dilapidare et conditionem ſuaꝫ deteriorare:an poterit capi vt ſuſpectus. ꝛ concludit qꝫ ſic per illum ter.ꝛ ibi videte per eum.vbi etiã dicis qꝫ nõ omnis dilapidatio facit debitorem eſſe ſuſpectũ. ꝛ alibi dicit not.idem Bal.in aut.ſed iã ne:eſſe.C.de dona. ante nup.qꝫ predicta nõ procedunt in debito modico. adeo qõ poſtea propter ſuſpicionem fuge ſuperuenientem poſſit ſuſpectus incarcerari ꝛ capi.per id quod no.glo.inſpecta tamen qualitate perſone:vt ibi per eum.¶ Limitat etiam predicta multiz fingu.excellentiſſimus inter alDoder. Pau.de
88 ca.in.l.j.etiam.§.i.ff.ſol.mat.vt nõ procedant † quando debitor tempore debiti contracti nõ eſſet ſolvendo. ꝛ tamẽ dolo afferens ſe eſſe idoneum induxit creditorem ſuum ad cõtrahendum ſecum:qz iſto caſu poterit capi:etiam dato qꝫ cõditionem ſuam poſtea non deteriorauerit.alleg.in ſimili bonũ ter.quẽ reputat ſing.in.l.pe.§.fi.ff.de iur.do.¶ Subdit etiaꝫ Bar.in.d.§.ſi debitorem.qꝫ de illa noua cauſa ſuſpicionis po
89 terit iuder cognoſcere etiam parte abſente: † qz capere perſonaꝫ eſt realis citatio.ꝛ cognitio realis citationis:ꝛ etiã eius cõmiſſio pñt fieri etiã parte abſente.l.ſiꝫ ſi interpellet.§.j.ff.de arb.ꝛ.l.die pferet in prin.l eo.ti.ꝛ cũ Bart.trãſit ſimpliꝛ bal. hic.Addite Bal.etiã idẽ tenẽte in.l.ñ.circa prin.C.de ſer.fu. ꝛ Bal.in.l.ſi qs curialis.C.de epi.ꝛ cle.ꝛ qꝫ ſi hac fide q̃ fit in dici nõ regrak citatio partis:tenet Bal.in.l.cõſentaneũ.ñ. vel.v.col.C.quõ ꝛ qñ ind.ꝛ Bal.in.l.creditor.q nõ idoneũ pignus.ff.ſi cer.pe.ꝛ tenet Bal.in.d.l.fideiuſſor.§.fi.ff.q ſatiſd. cog.ea.rõne ne fuga inſtruak:ꝛ qz ꝫ fugaces procedit ordine iuris non ſeruato per.d.§.ſi debitorẽ.idẽ tenet Bal.in.l.ſed ſi hac.§.pretor.ff.de in ius vo.vbi vult qꝫ in hac cauſe cognitione que fit p cõcedẽda licẽtia capiẽdi debitorẽ nõ requirak citatio ipſiꝰ dibitoris.ꝛ qꝫ nõ regrak citatio: facit notabile et magiſtrale verbũ Inno.in.c.ſignificauit.extra de teſti.ꝛ in.c. oliz cãm.extra de reſti.ſpo.vbi not.inquit qꝫ lz alſ requirere tur partis preſentia:tñ vbi periculuꝫ eſt in mora vt in terminis noſtris ſemper põt proceꝺi parte abſente. ¶ Accedat qõ multum no.voluit Fran. Zaba.Lar.Flo.in.c.cum nõ ab ho
99 mine.extra de iudi.nã clarũ eſt qꝫ ad hoc ꝓvt iuder poſſit alicuem facere detinere perſonaliter deberet prius diſcutere et cognoſcere an iſte debitor ſit idoneus ꝛ ſoluendo:iurta glo. no.in.l.iij.§.tutores.i ver.vinculis.ꝛ ibi Bart.ff.de ſuſpe.tut. ꝛ Bal.in.l.j.C.qui bo.ce.poſ.voluit certe ipſe dominus Lar. qꝫ iuder poterit cognoſcere non eſſe idoneum vel nõ ſolvendo etiam eo non citato.quod eſt no.verbum.et idẽ tenet do.
91 Zibb. Panor.in.d.c.cũ nõ ab homine.in.r.col.in fi.¶ † An autem creditor poſſit probare ſuſpicionẽ fuge per ſolum ſuũ
b ſacramentũ.b Jo.de imo.in.l.ñ.in fi.prin.ff.ſol.mat.tenet qõ ſic.nam ibi dicit qꝫ ad probandum debitorem ſuſpectuꝫ de fuga adeo vt poſſit capi qõ ſufficit inramẽtum creditoris.ꝛ idem tenet Ange. in.d.repe.l.nemo carcerem.ꝛ Ludo.ro.in d.l.ſi fideiuſ.§.fi.ff.qui ſatiſda.cog.facit quod voluit Sali.in l.vnica.C.de ꝓbi.ſeque.pecu.vbi voluit qꝫ reum eſſe ſuſpectũ vel non poſſidere immobilia ſtetur iuramẽto actoris:qz tractatur de modico preiudicio.ar.l.theſaurus.ff.ad exhi.Eos bene:ius tenete contrarium.ꝛ cõtrarium tenet Bal.in.l.per tiſſimum.in vlti.q.C.de iudi.ꝛ ibi etiã Ang.vbi dicunt qꝫ ſi vo

b ¶ Sacramẽtũ. vide Láfrã.in repe. ſua . c. qñ ꝛ.i vꝰ.recuſationes. de ꝓba. vbi not.ꝓ eũ habes materiam.

lo facere capi aliquem;tanꝯ suspectum non sufficit iuramen
92 tum:† sed debet allegari causa:puta ꝙ sit vagabundus forē vel nō possidēs immobilia.ꝛ ibi subdit Bal.ꝙ illis causis summatim ꝓbatis:tunc sufficeret iuramentum.alꝰ non. et ideo ſm eundē Bal.ibi inderꝺebet esse cautus.ad interrogandum de causę qualitate et de causa suspitionis et si sint verosimiles causę debet procedere ad capturam.pro hac parte bene facit ter.in.l.qui bona.§.qui damni.ff.de dam.infec.ꝓ quez ter.ꝺixerūt ibi ipsimet Ang.ꝛ Imo.pone ꝙ iurauī aliquem esse suspectum ꝛ fugitiuum vt cōsequar familiam prō capiendo illum non debet iudex indistincte credere:imo debet inuestigare coniecturas verosimilia.et idem etiam tenet
Bal.in.d.l.creditor.ff.si cer.pe.ꝛ sentit Ange.in.d.l.si ab arbi-
93 tro.ꝛ firmat expresse Ange.de are.hic qui dicit † ꝙ suspicio fugę debebit probari per duos testes idoneos cum tractetur de magno ꝓiudicio.s.de verecūdia ꝓsone in capiendo.d.l.iñ. §.tutores.ff.de suspec.tuto.Et ꝓ hac parte bene facit qō not. Bald.in.l.consentaneum.in.v.not.C.quomodo ꝛ quan.iud.
94 Item adde predictis † ꝙ creditor habens pignus nō potest iurare debitorem suspectum de fuga ꝛ capi facere:cuz pigꝰ in dubio presumitur idoneum:vt est glos.not.in.l.iñ.in verbo redigere.C.de pigno.ita dicit not. Bal.in.l.creditor.qui non
95 idoneum.ff.si cer.pet.¶ †An autem debitor captus ratione suspitionis fugę possit opponere de incompetentia iudicis: et sic dicere capturam nullam tanꝯ factam per iudicē incōpetentem.Ludo.ro.tenet ꝙ non in.l.de pupillo.§.meminisse. ff.de ope.noui nun.per aliqua fundamēta.de quibus ibi per eum.Et idem tenet Ludo.in.l.iñ.ff.de iurisꝺ.om.iudi.ꝛ in col. ccrliñ.incip.vnum est ꝙ subſtātialiter obiicitur ꝛc.ꝛ ibi ꝺicit ꝙ ista fuit mirabilis ꝛ singularis decisio Pet.de anch.in cōsil.cclxxxiiij.per pulchras rationes quas sibi ascribit Ludo. in locis ꝑalleg.Adde qō illud cōsilium Pe.de ancha.alias est.clxxij.ꝛ incipit in Christi nomine ꝑmittēdū.Tu vide Alexan.imo.in.d.l.iñ.in.ij.col.ff.de iurisꝺi.om.iudi.aliter tenētez et respondentem fundamentis Lud.dic vt ibi per eum.ꝛ vide etiam Bald.in.l.generali.C.de decurio.libr.x. ꝛ bene facit quod dicam in sequen.¶ An autem iudex laicus possit face
96 re capi clericum debitorem qui est suspectꝰ de fuga †ꝛ creditor met possit personam ecclesiasticam suspectaz de fuga propria autoritate capere.vide de istis late.d.Abb. Panor.post antiquos alios doc.ibi per eum relatos in.c.cum non ab ho
97 minc.de iudi.¶ †An autez in casu fuge possit creditor propria autoritate citare verbaliter debitorem quo ad effectum preueniendi iurisdictionem.iuxta.c.proposuisti.de foro compe.et.l.si qs postea.ff.de iudi.vide domi.Abba.Panor. post do.Ant.de but.in.c.j.in.xvij.col.de iudi.¶ Glos.fi.in ver.debetur.habet duas partes principales.in prima declarat ad cuius differentiam sit positum verbum debetur in diffinitio
ne.In secunda opp.secūda ibi.sed certe quandoqꝫ ago.Illa prima subdiuiditur in duas ꝑticulas.prout duobꝰ modis respondet.ad cuius differentiā sit positū verbum debetur.secunda ibi.vel ponantur hec verba ad differentiam.¶ In ea-
98 dem glos.ibi.sed in stricta significatione.vult glos.nostra †qō
a ille qui tenetur reali actione stricte non dicatur debitorꝰ. sed largo modo.ꝛ idem etiam dixit glos.in.l.creditores.ff.de verbo.signi.ꝛ Bal.in.l.pe.C.quod cum eo.ꝛ Bal.in.l.fi.C.de cōpen.ꝛ Bal.in.l.fi.in.ij.col.C.de bo.auc.iud.poss.¶ Et hec gl.
99 ſm Bal.hic faceret † ad statutum disponens qō si aliqs fuerit negligens ad petendum sibi debitum spatio.xvj.anno.qō postea petere non possit.quod cum hoc statutum sit odiosuz
b non intelligitur procedere ᵇ vbi agit actione reali in qua qs proprie non petit sibi debitum.ꝛ ste statutum intelligitur in propria ꝛ stricta significatione.ꝛ cum Bal.trāsit simpliciter Ang.de are.hic qui ad idem ponderat glos.nostram in vb. sillis.tamen grosse dici potest ꝛ in statutis grossa interpreta-
100 tio † non est sumenda.allega.l.quicquid adstringende.ff.de ver.obli.ꝛ.l.iñ.§.hec verba.ff.de neg.gest.putarem tamen ante omnia inuestigandum esse an tale statutuz valeat necne.et reperio ꝙ Bar.in repe.l.omnes populi.ff.deiusti.ꝛ iur.in.iñ.
101 q.prin.ver.ccce.† aliud dicit statutum ꝙ qui per.x.ann.et ibi expresse tenet tale statutum non valere.ꝛ idem tenet do.Anto.de but.in.c.fi.extra de ꝓscrip.ꝛ Jo.and.in nouella.in.c.iñ. de excep.lib.vj.licet contrarium teneat ipsemet Bart.contra
moram suuz sibi contrarius in.l.sequitur.§.si via.m.ff.de vsu cap.ꝛ sentit Bar.in.l.cum notissimi.in princip.C.de prescri. xxx.anno.ꝛ idem Bar.in.l.si is cui.§.flauius.ff.de soluꝰ.ꝛ idē Bar.in.l.legaui.ff.de libe.lega.ꝛ ꝙ tale statutum valeat allego vobis glo.in terminis notabilem expresse ita tenentem in c.poxro. in verbo:per restitutionem.qualiter feu.olim possess. alic.in vsi.feu.vbi tenet glos.arg.illius tex.valere statutum ci-

a ¶ Debitor qs dicat ꝓprie debitor vid. d. Alle. de imo.i 2s. xij.in.ij.col. in.ij.pte.ꝛ i 2sil.ij.in. vj. col.in.iiij. p te. vbi pōit qd si est in die vel sub 2ditione.et an sit nata actio ꝛ obl. ꝛ qualr differāt verbū debitor ꝛ v. obligatꝰ..vide p eū i cōsil. xcviij. in iiij.parte.

b ¶ Procedere.An et qñ ꝓcedat: vide Fel.in c.fi. cir. me. ij.col.de prescri.ꝛ qō ibi dez dixi in apostil.

nitatis Vincentie disponens ꝙ si creditor distulerit per annum ꝛ diem ius suum petere ꝙ postea non audiat.ꝛ illā gl. approbat ibi Bal.ꝛ dicit eam menti tenendam.ꝛ idez tenet ibi Bal.in aut.ꝛ hic.C.de na.lib.Angel.in.l.ij.ff.de vsufru.ca-
re.q vsu consu.ꝓsuppositā ergo validitate supascripti statuti tenerē idē qō Bal.ꝛ Ange.de are.hic in terminis predicti statuti.ꝛ vltra alleg.per eos allego glos.no.iuncto tex.in.l. aurel⁹.§.meuia.in verbo pupille.ff.de lib.leg.quam alibi reputat sing. Bal.in.l.cum necessitatem.C.de fideicō.ꝛ per eam
102 no.decidit † qō si testator legat liberationem omnibus debitoribus suis:non intelligeretur legata liberatio his qui possident res testatoris:ꝛ consequenter his qui sunt debitores ꝛ obligati actione reali.Dicit etiā alibi Bal.per.d.§.meuia.et
103 per gl.in.l.pactum.in.xij.q.C.de colla.† ꝙ si soror facit generalem refutationē fratribus de omni eo qō sibi debeꝫ:ꝙ ista remissio non extendeꝫ ad res quas soror pōt vēdicare:ꝛ cōsequenter ad debita actione reali.si ergo in vltimis volūtatib⁹ in quibus fit larga interpretatio appellatione debitoris non venit debitor qui teneꝫ actione reali:quāto minus veniet in statutis in quib⁹ fit stricta interpretatio.d.l.qcqd adstringende.cū ibi traditis per doc.¶ In ea.gl.ibi.ff. de leg.§.sed si rē. gl.vī tamē inclinare ꝙ hic solū diffiniaꝫ ꝓsonalis actio ꝛ nō realis.ꝛ idē tenuit gl.in.l.nihil aliud.in verbo debitor.de act. ꝛ obli.ꝛ sequiꝫ Pe.de bellap.hoc vex:qꝛ istud satis disputaꝫ in gl.cuius argumētis relatis.doc.parū aliud addūt hemib?
104 vos tenete 2trariū ꝙ imo hic vtraqꝫ † actio diffiniaꝫ tā realis ꝙ personalis.ꝛ hoc tenēt cōiter doc.hic:qꝛ cū hic diffiniaꝫ actio in genere si non cōprehenderet actio realis sequeret ꝙ
105 non esset actio.†qꝛ cui non cōpetit diffinitio nec diffinitum. l.j.§.labeo.cum glo.ff.de do.est tamen clarū ꝙ actio realis est actio:vt j.e.§.j.ergo de necessitate habemus dicere in hac diffinitione cōprehendi realē actionem.Sum modo in.ij.parte ꝓin gl.ibi.Sed certe quam subdiuido in quinqꝫ particulas ꝓput quinqꝫ op.format 2tra ter.nostrū.Secūa ibi.itez opp.de popu.ac.Tertia ibi.itē op.de actione iniuriarū.Quarta ibi. item op.de here.peti.Quinta ibi.item op.de actionib⁹ quas intēdūt.¶ In ea.gl.ibi.l.fideiussor.§.fideiussor.hec sol.ſm docto.hic non potest procedere ad materiam text.nostri in qua illud videꝫ deberi qō via actionis debeꝫ.Sed debitū natura-
le nō debeꝫ via actiōis cū ex obligatiōe naturali sola nō oriaꝫ ergo debito pacto nudo non pōt dici debitus eo modo quo capitur debitum in casu ter.nostri.¶ In ea.glos.ibi.sed prętertu er⁹ consequitur etiam ꝙ nudo pacto debetur.Hec sol. gl.declarata vt j.sulꝫciā cōtinet meram veritatem.in hac solu.vult glos.ꝙ in.d.l.si pacto quo penam.agatur ad id quod vere debetur:ꝛ sic ad penam:sed eius prętertu cōsequeꝫ etiaz quod nudo pacto cōuenit.Et si diceres ꝓput dicebat hic Jo. fab.qui hāc sol.impugnat ꝙ hec sol.nō cuaciat 3tiū.naz ibi cōsequiꝫ via actionis id qō sibi nō debeꝫ:qꝛ ibi cōsequiꝫ cōuē tū pacto nudo qō in ꝓposito nostro nō est debitū:vt ꝓprie diri.Rñ.sustinēdo glos.ꝙ ibi nō cōsequiꝫ cōuentuz nudo pacto per viā actionis:qꝛ ad id nō est actū:sed 2sequiꝫ eo qꝛ est in facultate rei cōuenti vel seruare ꝓmissa 2uēta vel soluere penā:vt ibi dicit ter.nō ergo illud cōuētū cōsequiꝫ virtute actionis:sed ꝓpter electionē quā ibi habebat reꝰ.ꝛ sic via actionis non consequiꝫ id qō nō est sibi debitus.ꝛ hāc puto fuisse mētem glos.nostre in hac sol.ꝛ ita hec sol.glo.per hunc modum declarata ꝛ defensata optime ꝓcederet.quam tenete reiectis aliis sol.doc.hic:vt Jo.fa.ꝛ Ric.de nea.hic.Et iurta ista Ange.de are.hic multū extranaganter aggreditur illaz summā difficultatē illi⁹.l.si pacto quo penam.ꝛ nō respōdet illi legi: s.quomodo possit ibi agi ex stipulatione penali:cum ibi non potuerit mora precedere.eo qꝛ ex conuentione nuda procedē ti agi nō potuit ergo nec mora committi.et consequenter nec pena que difficultas tāgit ꝑ Bar.ꝛ alios in suis locis:vt ꝓ Bar.ꝛ doc.cōs in.l.si pacto quo penā.per Ly.ꝛ Bar.in.l.nuda.C.de cōtraben.ꝛ cōmit.stip.ꝛ Bar.in.l.ita stipulatus magna.ff.de ver.obli.in.xvj.col.in.vj.oppo.prin.ꝛ Bar.in.l.stipulatio ista habere licere.§.alteri.ff.de verbo.oblig. in.ij.col.In ea.glo.ibi.ff.de popu.ac.l.pe.gl. debuit alle.l.antepe. que incipit popularis ad fi.in eo.ti.ꝛ ad idē est bon⁹ ter.in.l.si cui.in prin.ff.de ver.signi.¶ In ea.glo.ibi:quia saltem post lit.contest.debetur hec vera.ꝛ est cōis in.d.l.si cui.in princ.ff.de verb. signi.ꝛ hanc glos.in.j.so.summe cōmendat Ang.de are.hic ꝛ
106 dicit eā esse menti tenendam:qne ſm euz vult †ꝙ licet regulariter nemo sine actiōe possit expediri vulgata.l.si pupilli.§. videamus.ff.de nego.gest.l.quoties.§. item si tempozali.ff.de admi.tuto.tamen si a principio quis non habeat actionē:sed certum sit actionem oriri in ipsa litis contest. admittek agēs de facto etiam inuito aduersario.et hoc dicit esse notandum

ad intellectum

ad itellectū.l.nnda.ꝛ de ꝓtrabē.ꝛ cōmit.stip.ꝛ hoc etiā dicit velle Bar.in.d.l.ita stipulatus magna.ver.ñ. ad idē op.de.l. fr'titius.Sed fallit vehementer Ang.circa hāc glosſ.nostrā: que non dicit q' a principio iste nō haberet actionem:imo dicit totum econtra:quia imo etiam a prin.habebat actionē popularem.Sed bene dicit glo.q' iste petebat a principio nō sibi debitum quod postea lit.contest.efficietur debitum.ꝛ sic gl.vult.bene q' licet a principio quis agat ad id quod nō est sibi debitum q' possit.si illud postea per litem contest.efficiatur debitum.nec Bar.quem ipse alle.in.d.l.ita stipulat⁹ magna.in.d.versi.ñ.ad idem op.de.l.si titi⁹.ꝛ est in.xiiij.col.qcō dicit de eo ad quod per Ang.allegatur.Sed illud bene dicit ipse Barto.vbi hoc plene examinat in.l.si titius.in.j.col.ff.de ver.obli.ibi videatis Bart.not.distinguētem.¶ Jn ea.glos. sibi:nam cum toti populo sit debitum ergo ꝛ sibi.¶Nec sol.nō
107 potest,procedere:†q' ea que sunt vniuersitatis non sunt singulorum.in.l. in tātum.§.vniuersitatis.ff. de re.diui.ꝛ.§.vniuersitis.ē.de re.diui.ꝛ.l. sed,si hac.§. qui manumittitur.ff.de in ius vo.¶ Jn ea.glos.ibi:propter id quod est in alteruꝫ.vt
108 vindicta.vos dicite q' imo †in actione iniuriarum dicit quis consequi,sibi debitum cum detur ad vindictā et ad interesse pecuniarium.hoc est ad estimationez iniurie.§.pena.ꝛ melꝰ in.§.in summa.ē.de'iniur.ꝛ respectu interesse pecūiarij dicit agens prosequi sibi debitum.¶ Jn ea.gl.ibi.ff.de iudi.l.solemnus.¶Nec gl.in hac parte sentit tres sol.ad cōtraria in ea formata.primaest q' hic sit fīcta subauditio ad ter.dū dicit debetur.vt subaudiam⁹ vel deberi speratur.hec sol.notorie falsa est cum arguit imperatorē de diminutione.secūda est so.q' in illis iuribus actio erat efficax pro eo qō tūc erat tēpore petionis penes reum conuentū.hec solu.fm omnes stare non potest:q' est contra.d.l.quesitū.in prin.vbi nihil erat in peculiotpe quo fuit itētata actio.Tertiā ergo sol.sentit gl. nostra que est declaranda hoc modo scōm Ric. de neapo.hic q' in illis legib⁹ intentabat actio vniuersalis.ꝛ sic iudiciū erat vniuersale in quo venīt etiā quesita post.ꝛ hoc sentit gl.sec⁹ esset in actione singulari.qō est cōtra.l.finaūt.§.possidere.ff.de rei vē.Dicite'ergo breuius pro so.istorū Juiorū fm Jo.fab.hic q̄ sol.est ex verbis distinctionis Oy.ꝛ Bal.hic:ꝛ Bart.in.l.nō pōt.ff.de iudi.q' in.d.ꝛtrariꝰ nō erat defectus ex parte actoris:q' sibi bene cōpetebat ius agēdi.ꝛ agebat ad sibi debitū. sed erat defectus ex pte.rei ꝓuēti qui nō possidebat vel nō habebat in peculio quo casu satis est si ille defectus cessat añ sententiā.ꝛ sic satis est q' ante sniam perueniat possessio vel peculiū,ad reum cōuentū.Sed vbi defectus esset ex parte actoris cui nō cōpeteret ius agēdi nō sufficeret:si postea ius sibi superueniret.d.l.non pōt.que.l.ita dꝫ intelligi nisi tale ius descēderet ex causa de pūti:vt.l.si mādauero tibi vt a titio.ff.mā.Et dū.ē.diri sufficere si possessio vel peculiū pueniat'ad reū cōuētū añ sniaꝫ:addite ꝛ ante cōclusionē in cā:q' si pueniret post cōclusionē in cā:pinde esset ac si supuenisset post sniam.ita dixit no.valde Bar.in.l.si mater.§.cādē.ad fi.ff.de excep. rei⁹udi.cū quo trāsit simplr Lud.pōta.in.l.si titius.ff.de ver.obli.
109 ꝛ.d.Abb.Pañ.i.c.pastoralis.extra de exce.†Et ō: ꝛclusum in cā qñ renūtiatū est ꝓbationib⁹.ita dixit gl.not.in.§.q' vo multi.in gl.paruula.in'ver.cōclusērūt.in auf.de testi. quā ꝓsing.alleg.Lu.ro.in.l.j.in.iñ.col.ff.de arb.Sed habēt canoniste simile glo.in.c.cū dilect⁹.in ver.cōclusum.extra de fide istr.
110 Et sumpta occasione ex p̄dictis Ang.hic examinat † an et quādo ius superueniēs actori pendente iudicio sibi prosit:ꝛ quādo illud ius possit in eodē iudicio vel instātia examinari vel quādo sit opus noua cā.de qua materia videte hic p cū et p Bar.in.d.l.nō pōt.ff.de iudi.ꝛ ibi latius per Bal.et per Bar.in.l.si qs rē.§.fi.ff.de pig.act.ꝛ p Bart.ꝛ.l.ꝛ an eadez.§. actiones.in antepe.ꝛ pe.col.ff.de excep.rei iudi.et per Bar.ꝛ ibi Lud.ro.in.d.l.si titi⁹.ff.de verb.ob.ꝛ per Bal.in.l.j.in.iiñ. ꝛ.v.col.C.de alie.iudi.mu.cau.fa.ꝛ p Bald.in.l.p diuersas.in
111 vñ.ꝛ.viñ.q.C.mā.ꝛ ibidē Bal.i.xiij.q.vbi dixit † q' si statutū diceret quē nō audiri nō soluta gabella certe sufficit si pendē te iudicio gabella soluaf.ꝛ de predicta materia etiā per Ang.in repe.l.si quis vi.§.differētia.in.xvj.co.ff.de acqui.pos.ꝛ per Jmo.no.in.l.si filiꝰ qui patri.in.ij.col.ff.de vulg.et pupil.
112 ¶ †Et qd in reo cui pēdente iudicio vel post lit.conte.superuenit ius excipiēdi an sibi prosit.ponit late Barto.in.l.in pe. col.ff.de excep.Bar.in.l.cogi.C.de pe.here.ꝛ vide per Jnno. in.c.ij.de ordi.cog.qui sibi singulr loquit.ꝛ ibi p do.Ant.de bu.ꝛ p Jmo.in.l.si mulier.ff.so.ma.¶ Jn fi.gl.vel potest di-
113 cere fm Oy.hic quē alij sequunt† q' pupill⁹ ꝛ ecclesia ꝛ dñs cōsuk ipsemet agere cū eorū noīe agaf.l.ita autē.§.gessisse.ff. de admi.tu.ꝛ.l.qui aūt.§.fi.cū gl.ff.de cōsti.pe.cū alijs vulgarib⁹.ꝛ ad hoc allego ter.valde no.in propositio in.l.certe.§.fi
114 ꝓcurator.ff.de ꝓcur.ꝛ ibi est mirabilis ter.i ṽ.ꝓprie.† q' vbi agitur de acquirēdo:ille qui per aliū facit videf ipsemet ꝓprie facere.ꝛ ita ad hoc reputat illum ter.sing.ꝛ vnicū in ire.Bal.in.l.vnica.§.ne autem.in finalibus verbis.C.de cad. tol.Et sic est expeditus istud prin.sequitur modo.§.j.scilicet §.omnium autem actionum.

1 ☞ Actiones p ersonales dicuntur ille que proueniunt ex contractu vel quasi:ex maleficio vel quasi.
2 Quare dicantur actiones personales.
3 Actiones reales:que et quare dicantur reales.
4 Jura realia quomodo cognoscantur a personalibus.
5 Actiones miste que et quare dicantur miste.
6 Actiones personales in rem scripte que dicantur.
7 Interdicta omnia dicuntur personalia in rem scripta.
8 Actio in rem ꝛ actio in rem scriptam qualiter differant.
9 Arbitri iuris qui dicantur.
10 Appellari a sententia arbitri compromissarij licet non possit:a sententia tamen arbitri iuris qui ex potestate ꝛ necessitate legis eliguntur bene potest.
11 Appellari a snīa arbitri ex forma statutorū electi an possit.
12 Arbitratores q dicāf:ꝛ an corā eis ꝓcedat ordīe iudiciario.
13 Arbitria redacta sunt ad instar iudicionum.
14 Arbiter compromissarius ꝛ arbitrator qualiter differant.
15 Arbiter cōpromissarius ꝛ iudex ordinari⁹ qualr differant.
16 Arbiter quot modis capiatur.
17 Actiones sicut coram indice proponende sunt:ita etiam coram arbitris:ꝛ quid coram arbitratore.
18 Arbitramentum est quedam transactio largo modo sumpta non autem ꝓprie et stricte.
19 Statutum faciens mentionem de transactione non venit arbitramentum cum non sit ꝓprie transactio.
20 Argumentum a sufficienti partium enumeratione validū est in iure nostro.
21 Obligatus nullo iure dicif pōt ille qui actione reali tenetur.
22 Rei vendicatio vt causetur que necessaria sint.
23 Rei vendic.si actum sit contra non possidentem:qui tamen re⁹ se possidere putabat ꝛ sententia lata fuerit fm actorē ꝛ ad reū postmodum ex noua causa possessio supernenerit:puta emptionis talis sententia executioni mādetur.
24 Relatiuum quis vel qui qualiter ponatur:ꝛ an et quando stat declaratiue: augmentatiue seu restrictiue.
25 Res quid significat.
26 Mistum an ꝛ quando sub simplicibus contineatur.
27 Actiones miste non faciunt speciem de per se.
28 Appellatione simplicium an ꝛ quando veniat mistum.
29 Statutum disponens super simplicibus an comprehendat casus mistos.
30 Legitimādi spurios item ꝛ legitimādi incestuosꝫ potesta tē bñs an poterit spurios ꝛ incestuosos simul legitimare.
31 Beneficia sunt latissime interpretanda.
32 Legitimatio si aliquis esset spurius et incestuosus simul ꝛ tanquā spurius legitimatus effectū expressis alijs qualitatibus an valeat.
33 Legitimatio si aliquis impetrauit a principe se legitimari dicens se natū ex soluta ꝛ soluto cum esset natus ex adulterio non valet neqꝫ tenet.
34 Contractus vel maleficij appellatione an veniat quasi contractus vel quasi maleficium.
35 Statutum loquens de Jctu an locuꝫ habeat de quasi Jctu.
36 Statutum disponens q' mulier non possit Jbere sine cōsensu duorū consanguineorum an poterit quasi cōtrahere.
37 Adire an sit contrahere.
38 Ubicūqꝫ in statuto vnica tantuꝫ ratio reddi potest:illa habetur pro expressa ꝛ ex ea arguitur extensiue.
39 Hereditatem adire est impropie contrahere.
40 Ex identitate rationis extensio in statutis fieri potest.
41 Statutum prohibens mulierem contrahere sine consensu propinquorum qualiter intelligatur.
42 Stante istoſstatuto an mulier poterit adire hereditatem.
43 Hereditas lucrosa ꝛ opulenta que dicatur.
44 Stante statuto de quo supra an mulier contrahere poterit matrimonium.
45 Statutum disponens q' mulier non possit se obligare sine consensu duorum consanguineorum hoc casu non poterit adire hereditatem.
46 Statuto stāte antedicto an mulier aliquē liberare poterit.
47 Statutum de contractu loquens an extendatur ad stipulationem et donationem ꝛ transactionem qui impropie sunt contractus.

48 Conditio furtiua an oriak ex contractu vel quasi:vel ex maleficio vel quasi:ꝛ an ꝛ qũo ex variis figuris causarum.
49 Actio personalis illa dicitur que causam vel originem habet a contractu vel quasi:a delicto vel quasi.
50 Actio rerũ amotarũ ita finitur anno sicut cõdictio furtiua.
51 Officium iudicis an aliquam presupponat obligationem.
52 An ille qui tenetur actione reali dicatur obligatus.
53 Actio de peculio dicitur actio in rem.
54 Officio iudicis etiaz nõ deseruiẽti actioni accedit fideiussor.
55 Fideicommissa de iure ffisci.probantur officio iudicis nõ iure actionis.
56 Actio de peculio deduci potest in constitutum.
57 Actiones de peculio de in rem verso quod iussu institutoria tributoria exercitoria an sint proprie actiones an vero adiectiones seu qualitates.
58 Actio in rem cui competat.
59 Actio cõfessoria in rẽ actio est:sed ratione dominij vel quasi non competit.
60 Emptori bone fidei an competat rei vendicatio vtilis vel directa et quid de publiciana.
61 Quasi dominium qualiter intelligatur.
62 Proprietatem et quasi proprietatem an sit dare sicut dominium et quasi dominium.
63 Proprietatis appellatione an directuz dominiũ vel vtile an vero neutrum ipsorum significetur.
64 Proprietas rei que dicatur.
65 In actione in rem quid requiratur ex parte rei conuenti.
66 Ex parte actoris quid requiratur in actione in rem.
67 Jus superueniens actori pendente iudicio an et qñ prosit.
68 Jus actori superueniẽs post litẽ cõtestatam de causa de preterito sibi prodest vt ex eo posset sequi condemnatio.
69 Actor si tempore correcti libelli ꝛ sic tẽpore cepti iudicij erat dominus post litem contestatam desijt esse dominus an possit fieri condemnatio contra reum conuentum; communiter tenetur qꝫ non.
70 Intellectus antedicte conclusionis.
71 Dominum directum vel vtile qualiter et quibus modis pbari possit.
72 Dominia de iure gentium quibus modis acquirank et quibus modis de iure ciuili.
73 Dñium vtile tñ regulariter per prescriptionem acquiritur.
74 Longinquitas tanti temporis habet vim constituti.
75 Constitutum habet vim consensus.
Consensu inducitur directum dominium.
76 Que requirantur ex parte rei conuenti ad hoc vt possit agi rei vendicatione.
77 Statutũ faciens mentionem de possessore an locum habeat in eo qui desijt possidere.
78 Rei vendicatio an datur contra illum qui dolo desijt possidere et quando.
79 Possidens tempore prime citationis si postea desijt possidere presumitur in dolo.
Qualiẽ ꝛ p qñ modũ pbabit qñ dolo ỹsisse possidere.
80 Est dare casum vbi tenetur qui possedit quãuis sine dolo et culpa desierit possidere.
81 Rei vendicatio directa vtiliter datur in eum qui dolo desijt possidere.
82 Rei vendicatione directa si actum est contra illum qui tempore correcti libelli possidebat:postea lite cõtestata dolo desijt possidere:an contra eum possit sequi cõdemnatio: ex directa rei vendicatione intentata.
83 Snia lata ỹ eũ q dolo desijt possidere an ꝛ qualiter executioni mandetur cõtra eum in quẽ est dolo possessio trãslata.
84 An nouus libellus sit necessarius ỹ eũ de quo in precedẽ.qõ.
85 Rei vendicatione si actum sit contra non possidentem q putabat se possidere ꝛ lata sit sentẽtia ỹm actorẽ:an si possessio postea perueniat ad reum ex noua causa talis sententia mittetur executioni contra reum.
86 Rei vendicatio si actum sit contra eum qui negat se possidere qui tamen possidet si conuincatur de mẽdacio talis possessio incontinenti ab eo est auferenda.
87 Emphyteota negans rem emphyteoticam ꝛ conuincatur de mendacio an priuetur iure suo emphyteotico.
88 Vasallus negans feudum si de mendacio conuincatur a iure feudi priuetur.
89 Translatio possessionis que fit in casu.l.fi.ff.de rei vendica. qualiter fiat.
90 Lex fi.ff.de rei ven.qualiter ampliatur.
91 Reus conuentus rei ven.si negat se possidere actor debet esse cautus:ꝛ petere a iudice vt mittatur in possessionẽ illi⁹ rei tanꝫ vacantem.
92 Reus conuictus de mẽdacio tituli non possessionis an perdat possessionem.
93 Mendacium solum non sufficit ad hoc vt procedat.l.fi.ff.de rei vendi.
94 Reus si sit mentit⁹ in parte ꝛ non in toto:solum illa pars in qua est mentitus aufertur ab eo.
95 Reus si negat se possidere rem quam vẽdidit et pretium habeat:an locum sibi vendicet dic.l.fina.vt reus puniatur in translatione pretij illius rei.
96 Dicta.l.fi.ad hoc vt procedat est necesse reum scire se possidere secus si ignoraret.
97 Limitatio dic.l.fi.
98 Alia limitatio ad eandem.l.fi.
99 Cautela est vt actor faciat i principio interrogari reũ an possideat seu detineat talem rem super qua agere intendit.
100 Rei vendicatio nunquid detur contra nudum detentatorem puta colonum depositarium.
101 Rei ven.licet detur contra detentatorem hoc tamen nõ procedit si vere possidens offerat se liti.
102 Executio intentata in rei vendi.contra nudũ detentatorem qualiter fiat.
103 Sententia lata cõtra alienũ nomine possidentẽ et executione facta ꝛ re ad actorẽ trãslata an faciat domino preiudicium saltem in possessione.
104 Rei vendi.an ille conueniri possit qui rei restitutẽde facultatem habet vel rem quando vult habere potest.
105 Rei vendicatio an competat contra ciuiliter tantũ possidẽtem.et.106.
107 Executio in rei ven.intentata contra ciuiliter tantũ possidẽtem qualiter fiat.
108 Sententia lata contra ciuiliter possidentẽ nunquid preiudicet naturaliter possidenti.
109 Rei vendi.an per possidentem ciuiliter tñ intentari possit.
110 Rei vendicatio an ꝛ quando ad incorporalia detur.
111 Libellus iste peto castrũ cũ iuribus ꝛ pertinentijs.an valeat.
112 Reus an probandi onus in se assumere possit.
113 Juder in causis summarijs põt tam actori qꝫ reo terminuz statuere ad probandũ ꝛ vtrũqꝫ adstringere onere pbãdi.
114 Libellus in rei vendicatione qualiter sit formandus.
115 Libellus apud legistas ita continere habet maiorem ppositionẽ minorẽ ꝛ cõclusionẽ sicut apud logicos argumẽtũ.
116 Libelli conclusio attendenda est.
117 Libellus si in eo causa inepta exprimak ipso iure est nullus etiam parte non opponente.
118 Juder videns male actum ex vna causa tamen ex actis apparet qꝫ ex alia causa bene agi potuisset debet in sententia ius illud agendi ex illa alia causa reservare.
119 Agens si vnam cãm deducat ꝛ alias pbet licet in petitorio condẽnatio sequi nõ possit in possessorio tñ sequi potest.
120 Causa proxima et immediata in actione reali ꝛ actione personali que dicatur et que remota.
121 Que istarum sufficiat exprimere in reali et que in personali
122 Et que sit ratio diuersitatis.
123 In actione personali an causa proxima de necessitate sit exprimenda.
124 Causa libello actionis personalis exprimẽda qualis esse debeat
125 Libellus si generaliter proponatur nulla expressa causa an procedat si a parte non opponatur.
126 Exceptio libelli non cõtinentis causam specificam ante litẽ contestatam opponi potest non autem post.
127 Qualiter reus se caute habere debeat in huiusmodi opponẽda exceptione.
128 Libellus an habeat necesse concludere dicendo quare peto reum condẽnari vel equipollentia verba ꝛ quando non.
129 Cõclusio regulat ampliat declarat restringitqꝫ ipsa libellũ.
130 Libellus quando vnum narrat et aliud concludit conclusio potius inspici debet.
131 Libellus si per duo diuersa media concludatur an ꝛ quando procedat.
132 Libellus si in narratione ꝛ in eius causa apponatur verbuz generalissimum et latissimum per conclusionẽ intelligi et restringi debet.
133 Libellãs si in narratiõe aliqua verba necessaria opponat ꝛ postmodum in conclusione omittat an sufficiat.
134 Libellus an procedat si actor actionez sibi cõpetere pronuntiari petit.
135 Conclusio in libello an de necessitate requiratur.
136 Coram principe non requiritur conclusio in libello.

Conclusio

137 Conclusio in libello in causa criminali non requiritur.
138 Conclusio in libello exceptionum an fieri debeat.
139 Clausula que ponitur in conclusione libelli: peto reum condemnari ad dandum ⁊ soluendum: ⁊ ita cogi ⁊ cõpelli. an sit necessaria ⁊ an sine ea tota libellus procederet ⁊ quid operetur.
140 Agens eo ipso qõ peti. here. vel rei vendic. ad rei restit. agat videtur petere q̃ iudex ipsum heredem vel dominũ pronuntiet ⁊ si hoc iudex expresse nõ pronuntiet tacite ad restitutionem condemnando pronuntiare videtur.
141 Agens ad rei restit. pro qua obtinenda contractus rescissio necessaria sit an petendo rei restit. videatur etiam contractus rescissionem petere vt preambulam.
142 Et quid in minore tanq̃ leso in cõtractu puta venditionis petente rem quam vendidit sibi restitui.
143 Actor petens pronuntiare sibi actionem competere est idez si peteret reum sibi condemnari.
144 Libellus si in eo libellans istis verbis vtatur peto reum cogi ⁊ compelli ⁊ ad predicta condemnari an non obstante prepositerationē sustineri possit.
145 Clausula: peto in expensis ipsum reum condẽnari. an in cõclusione libelli sit necessaria ⁊ an vtilis ⁊ quid operetur.
146 Nunquid cautius erit petere reum condemnari in expensis factis ⁊ fiendis vsq; ad finem cause.
147 Clausula: super quibus omnibus ⁊ singulis ⁊c. in fine libelli apposita quid operetur ⁊ an eaz apponere sit vtile. ⁊. 148. ⁊ 149. ⁊. 150.
150 Clausula omni meliori modo quid operetur remissiue.
151 Clausula non tantũ dicto modo sed omni meliori modo ⁊c. an sit vtile addere in libello ⁊ quid operetur.
152 Clausula: peto condemnari fm formam iuris ⁊ statutorum copulatiue vel alternatiue fm formam iuris vel statuti an sit apponenda in fine libelli. ⁊ nu. 153.
154 Libellus: peto condemnari fm leges et consuetudines an valeat.
155 Si petatur aliquem puniri fm formam statutorum ⁊ cõsuetudinis si non constat de consuetudine quo puniẽdus sit.
156 Clausula salno iure addendi minuendi ⁊c. an aliquid operetur ⁊ quid. ⁊ nu. 160. ⁊ quid si dicatur salno mihi addendi arbitrio ⁊ diminuendi. nu. 159.
157 Libellus ante litem contesta. nunquid libere mutari vel corrigi possit.
160 Libelli receptio qualiter caute fieri debeat per reũ vt actor non possit eum ante lit. contesta. mutare corrigere seu ipsi addere.
161 Clausulam non se astringens ad probandum non est necessaria ⁊c. an vtile ⁊ necessarium sit apponere in libello ⁊ quid operetur.
162 Clausula ⁊ predicta fuit sepius confessus in presentia testiũ fide dignoz an sit vtile vel nociuũ si apponat in libello.
163 Libellus in causis ciuilibus an locum et tempus celebrati contractus continere habeat.
164 Libellus an ⁊ quando declarare habeat id quod petit cum duabus demonstrationibus vel duabus coherentijs siue duobus confinibus.
165 Libellus an hodie nomen actionis continere habeat.
166 Libellus si in eo actio inepta exprimeret an hodie vitiaret.
167 Sententia lata super inepto libello an ⁊ quando sit ipso iure nulla ⁊ an ex ea oriatur actio in factũ vel officiũ iudicis.
168 Exceptio ineptitudinis libelli quando cõq; opponi potest ⁊ post sententiam.
169 Libelli verba p eius sustentatione an impropriare licitũ sit.
170 Libellus sustineri potest si verba sint talia que interpretari possint etiam ex sententia ⁊ ad vias iustas reduci.
171 Libellus sustineri debet grosso modo quando talis simplicitas loquendi nocere habeat.
172 Libellus in rei vendi. qualiter formandus sit.
173 Restitutio rei petite an veniat fienda officio iudicis an iure actionis.
174 Libellus petendi fructus rei qualr sit formãdus ⁊ nu. 176.
175 Fructus qualiter et quibus modis peti possint et quo iure debeantur.
177 Iudex an possit condemnare reum in fructibus non petitis ab actore.
178 Fructus ⁊ alia accessoria an pẽdẽ. iudicio sortis peti possint.
179 Iudex an teneatur in sententia exprimere certam quantitatem fructuum.
180 Sententia nunquid valeat si dicat condemno te ad restituẽdum rem cuz fructibus non expressa quantitate fructuũ.
181 Arbum restituere habet plenam significationem.

Omnium autem Ad euidẽtiaz hui⁹. §. premitto vo bis ex mẽte Dy. hic q̃ actionum. Quedã sunt mere personales. Quedã mere reales. Quedam miste. Quedã personales ab origine in rem: tamen scripte. de hoc euidentiali Joã. fab. trusatur ⁊ male. ¶ †Actiões psonales dicunt ille que proueniũt ex cõtractu vel quasi: ex maleficio vel quasi: vt hoc text. Intelligetñ nõ immediate: sed mediãte obligatione. naz cũ obligationes oriant ex contractu vel quasi ex maleficio vel quasi. l. j. in prin. ff. de actio. ⁊ obli. ⁊. §. fi. ẽ. de obli. actiones vero personales procedãt ab ipsis obligationibus. l. licet. §. ea obligatio. ff. de procura. Sequit ergo q̃ actiones psonales mediantibus ipsis obligationibus dicunt procedere ex cõtractu vel quasi: ex maleficio vel quasi. ⁊ ita dixit gl. not. i. l. ⁊ an ea dẽ. §. actiones. in ver. singule cause. ff. de excep. rei iudi. Et dicunt actiones psonales tam ex parte rei cõuenti contra quem cõpetũt q̃ ex parte actoris cui cõpetunt. Ex parte rei: q̃ cius. i. est adstrictus. ⁊ obligat ad id qõ in obligatiõe ocurrit. †Et dicit personalis: q̃ nunq̃ egreditur psonam ⁹ obligati sed semper aduersus eum locũ habet ita dixit mirabiliter ter. in. l. actionum genera. in prin. ff. de act. ⁊ obli. ⁊ glo. hic in verbo in rẽ. hinc vulgo dicimus q̃ tales actiones sequuntur psonã rei sicut lepra leprosum. l. j. §. si heres percepto fundo. ff. ad trebe. ⁊. l. pe. C. de act. ⁊ oblig. Ex parte vero actoris dicunt psonales: persone sue inseparabiliter coherent ⁊ sunt affixe ossibus suis. Sicut est character baptismi ⁊ aliorũ sacramẽtoz: vt dixit gl. no. in. l. iij. in prin. ff. pro socio. ⁊ licet aliq̃ cedant tñ: solum vtiles trãsferunt. Directe vero nunq̃ separant. d. l. iij. in prin. ⁊. l. sticho. ff. de pecu. ⁊ videte gl. in. l. si tertio. §. si qs prius, in ver. transibit. ff. de aqua plu. ar. ¶ †Reales vero actiones sunt in totũ opposite psonalibus: q̃ nõ coherent inseparabiliter pone: neq; ex parte rei neq; ex parte actoris. Et dicunt reales: q̃ non habẽt aliquã personã obligatã. sed cõpetũt ratione iuris qõ quis habet in re. puta ratiõe directi dñij si qs sit directo dñs: vt hic est ter. ⁊. l. rẽ. in prin. ff. de rei ven. vel ratione vtilis dñij si qs habeat vtile dñiuz. l. j. §. q̃ in perpetuũ. ff. si ager vectig. vel emphy. peta. vel propter ius seruitutis: vt in. §. eque j. eo. vel propter ius pignoris vel hypothece qõ qs habet in re. §. itẽ seruiana. j. eo. ⁊ semp cõpetunt aduersus eũ qui rẽ possideat etiã si res p mille man⁹ ambulet: vt dixit ter. in. d. l. actionũ genera. in prin. ⁊ glo. hic in verbo: in rẽ vel aduersus eũ qui rẽ detinet aut quomodocũq; rẽ habet. Si illi⁹ restituẽde habeat facultatẽ: vt est ter. no. in. l. officiũ. in fi. ff. de rei vẽ. †Et quo etiã iura realia a personalib⁹ cognoscant habet per Bal. in. l. si certis annis. in. j. col. ⁊ ibi postea dat istam theoricã q̃ vbicũq; reperit ius sine vlla obligatione illud est ius reale: vt hic. ius vero qõ nõ reperit nisi in ipsa obligatione est psonale vt ibi per eũ. De quo tñ videbimus latius oportunius. j. in materia rei ven. ¶ †Miste vero actiones dicunt ille q̃ non sunt mere psonales nec mere reales sed habẽt causaz mistã: vt sunt ille q̃ ponunt in. §. quedã. j. eo. ⁊ ibi videbimus quare dicant miste. pro nũc tñ dicite q̃ ideo dicunt miste eo q: p actiões reales agim⁹ ad id qõ nostrũ est vel ad id in quo ius habemus. Per actiones vero psonales agim⁹ ad id qõ nõ est nostrũ: sed est nobis debitũ. cũ ergo p mistas actiones agimus ad vtrũq; certe ideo debẽt dici miste: naz si ego heres ago fa. ercis. cõtra coheredẽ meũ vt tota hereditas diuidat. Certe ex eo qõ partẽ meã peto ⁊ sic ago ad rẽ q̃ mea est ẽz actio realis. Ex eo vero q̃ includit in petitione portio coheredis ex quo ago ad totã hereditatẽ diuidendã: ago ad id qõ nõ est meũ. Sed ex eo qõ aliq̃ fit mihi adiudicatio in parte socij dico agere ad rẽ q̃ licet nõ sit mea: põt tñ mihi deberi. ¶ †Personales vero in rẽ scripte dicunt actiões q̃ sunt ab origine personales eo q: nascunt ex cõtractu vel quasi: ex maleficio vel quasi sicut cetere psonales. Tam q: semp comitant possessorem rei sicut actiones reales: ista ratione dicunt in rem scripte: vt est actio ad exhibendũ. nam cõstat eam nõ esse ex maleficio nec quasi. Itẽ nec ex ꝯtractu: ergo est ex quasi cõtractu: vt. §. de obliga. que ex quasi cõtractu. in prin. ergo est personalis: q̃ habet personam obligatam ex quasi cõtractu: vt hoc text. Tñ q: datur cõtra cũ qui detinet rẽ: se nper cõcomitat possessorẽ rei dicit in rẽ scripta. l. iñ. §. est aũt personalis hec actio. ⁊ ibi glo. j. not. ⁊ magistra. ⁊. §. fi. ff. ad exhibẽ. Idem est in omnibus interdictis †q: omnia interdicta dicũtur personalia: in rem tamen scripta: vt. l. j. §. interdicta. ff. de interdi. Et que dicant actiones in rem scripte: videatis glo. enumerantem in. d. l. iñ. §. est autem personalis hec actio. ⁊ videte Bart. in. d. l. si tertius. §. si quis prius. ff. de aqua pluuia arcen. ⁊ ibi Barto. declarat † que differentia sit inter actionem in rem et actionem in rem scriptam. que differentia sa-

a ¶ Personã. adõ. d. bar. soz. in cõsil. cxxxj. inci. I psenti. circame. vj. co. l. j. pte vbi ponit q̃ actio psonalis datur solũ cõtra: debitorez vel aliũ qui ei⁹ psonã repesentat. et adde frã. aret. in l. j. de acqui. pos. in. vij. col. aũ me. ⁊ qõ ibidem dixi in apostil.

FRANCKESCHE STIFTUNGEN

tis patet ex predictis. Itē premitte ad euidētiā ter. qō in iure
nostro habem⁹ multiplices arbitros. † quidam sunt arbitri
appellantur arbitri iuris vt si causa aliqua sit commissa alicui iudici quē altera partium suspectū dicat. eligēdi sunt arbitri a partibus qui de hac causa suspitionis cognoscāt. & tales arbitri appellantur arbitri iuris. & de his non loquif ter. noster. sed de eis habetis ter. no. in l. fi. C. de iud. & ex eo ter. ibi
in ver. nisi fuerit prouocatum. colligit no. Bar. † q licet a sententia arbitri compromissarij non possit appellari vt. l. j. C. de
arbi. & l. diem proferre. ff. de arbi. tñ ab istis arbitris
iuris qui eligunt a potestate et necessitate legis bene pōt appellari. Hinc infert ibi no. Bar. † q isti arbitri qui eligunt ex
forma statutorū cum habeāt magis vim delegatorū q̄ arbitrorum sentit Bar. q̄ ab eorū sniā poterit appellari. [a] & hoc
tenet Sali. & addō Bar. istud expresse tenentē in l. j. C. de arb.
vbi Bar. dicit hoc esse not. & menti tenendū. & idē etiaz tenet
expresse in l. fi. ad fi. ff. de arbi. Contrarium sentit Bart. cōtra
motem suum sibi Jnno. in princi. j. cōstitutionis codicis. in. j.
col. cum quo tenet do. Ant. de but. in. c. quintauallis. de iure
iur. de quo tñ arti. qz locus suus non est hic si vultis videre videatis eum eundē Bar. in l. j. ff. fi. ff. a quib. appel. non licet. et
Bal. in l. j. C. de peri. & cōmo. rei ven. & do. Ant. de bu. in. c. directa. extra de arbi. & videte oīno Jo. de imo. q cōcordat bas
Jnetates Bar. in l. j. in pe. col. ff. sol. mat. ¶ † Quidaz sunt arbitri electi a partibus coraz quibus nō procedit ordine iudiciario cum assumank de iure & de facto. & isti proprie appellā
tur arbitratores de quibus nō loquif iste text. sed ter. in. d. l. fi
societatē. ff. arbitroraz. ff. pro soc. Et talis arbitrator dicif esse
quasi neg. gestor partiū. ita cum appellat Bal. in l. fi. in. iñ. q.
C. de contraben. emp. Alibi appellaf proreneta seu mediator
partiū. ita cū appellat Bar. in l. fi. ff. de var. & extraor. cogni. &
Bal. in c. j. in pe. col. de inuesti. in maritū facta. in vñ. fen. dicit
q̄ isti arbitratores redigunk ad instar prenetarū. ¶ Quidā
sunt arbitri cōpromissarij in quos fit a partibus cōpromissum & isti tenenk ordinē iuris seruare † cuz talia arbitria sunt
redacta ad instar iudiciorū. l. j. ff. de arbi. Et coram istis ppo
nende sunt actiones vt dicit hic ter. & gl. hic in ver. arbitros. &
de istis proprie loquitur ter. noster. ¶ † Que aūt differentia
sit inter talē arbitrū cōpromissariū et arbitratorem declarat
Bar. in. d. l. fi societatē. ff. arbitroraz. in. ij. col. in. l. j. q. extra gl.
ff. pro soc. & Bar. in. l. j. ff. & post operis. ff. de ope. no. nū. & bart.
in l. & si in seruum. ff. si iudex. ff. de arbi. ¶ † Que aūt differētia sit inter istum arbitrū cōpromissariuz et iudicē ordinariū
videte hic per Ange. qui ponit. xvj. differentias. & postea etiā
ponit octo equiparationes seu cōformitates inter eos. Verū
q̄ ista sunt multum extrauagantia a. ff. nostro. vt ipse etiam
Ang. dicit: ideo ista nō refero. sed si vultis videte hic per eum
et videte Lu. ro. in l. j. in prin. ff. de arbi. & in l. fi titu⁹. ff. de ver.
obli. vbi vltra ea que ponit hic Ang. ponit etiā alias differen
tias: & etiā alias equiparationes seu cōformitates. † Et vltra
predicta quot modis capif iste terminus arbiter habetis gl.
ordi. & magi. in l. pe. in ver. imperare. ff. de arbi. & glo. j. in l. j. C.
de sen. ex peri. reci. ¶ His sic breuiter premissis diuido hunc
ff. aliter q̄ alij faciat fm q̄ puto esse de mēte hui⁹ litere i duas
partes fm Nico. de neap. hic in prima ponit diuisionem bimembrē hic. Jn scōa diuisionē cōprobat sufficientez a partiū
enumeratiōe arguendo. & partes per exēpla declarat. scōa ibi
nāq̄ agit vnusquisq̄s. ¶ Et licet. ff. iste multis modis sumek
per docto. vt per Bal. Ange. de are. & Joan. de plat. hic. Ego
tamē hoc modo summo. Omnis actio aut est personalis aut
realis: quia vnusquisq̄s agit aut contra sibi obligatum ex cōtractu vel ex maleficio: et tunc dicif actio personalis: aut contra eum qui nullo iure sibi obligatus est: sed agit ratione rei
apud eum existētis: & tūc dicitur actio realis. h. d. in summa.
¶ No. primo ex hoc ter. † q̄ sicut actiōes sunt coram iudicibus
proponende. l. j. in prin. ff. de eden. ita etiam coram arbitris. & vl
tra ter. ratio est: qz arbitria sunt redacta ad instar iudiciorū
in. d. l. j. ff. de arbi. Addite etiā fm Ang. de are. hic in. ij. col. se
cus esse in arbitratore coram quo non est proponenda actio:
qz coram eo nō proceditur ordine ordinario: vt not. Spe. in
tit. de libel. concep. ff. restat. ver. j. & Bart. in. d. ff. arbitrorum.
in. ij. col. & facit † quia arbitramentum est quedam trāfactio
seu conuentio partium per quā a lite discēditur: vt est gl. no.
in. ff. si vero. cl. ñ. in versi. conuentus. in auf. vt differentes indices. colla. iv. & Bar. in auf. si vero contigerit. C. de indi. & bal.
in l. j. C. si aduer. trāsi. & Bal. in l. ij. ad fi. C. de sac. sanc. eccle. et
Bal. in l. presses. in fi. C. de transac. & Bal. in l. sed si seruum. ff.
j. ff. de arbi. intelligite tū q̄ arbitramentum est quedam trāsactio largo modo sumpta: nō aūt q̄ arbitramentū sit ppie
& stricte trāsa. vt dixit no. Bar. in l. qō si ep̄hesi. ff. fi. ff. de co qō
certo loco & idem dixit Bart. in l. furti. ff. qui iussu. ad fi. ff. de
his qui notan. infa. & idem dixit Bart. in. d. ff. arbitrorum. in
ij. col. in j. q. extra glo. & Bal. in l. fi. in j. oppo. C. de contraben.
emptio. et idem Bal. in rubri. C. de reruz permu. circa pe. col.
Quod notabis pro statutis in quibus verba ppie accipienda sunt. & ideo in terminis & in specie dixit Jmo. in. c. fi quan
do. de offi. deleg. † q̄ si statutum faceret mentionē de transac.
q̄ non veniret arbitramentum: quia non est proprie transactio. ¶ Secūdo no. ex ter. ibi nāq̄ agit vnusquisq̄s fm Nico.
de nea. hic † q̄ argumentū a sufficienti partiū enumeratione
validum est⁹ in iure nostro. ita hic arguit imperator. Addite
ad idē ter. in l. patre furioso. & ibi no. Bar. ff. de bis q̄ sunt sui
vel alie. iur. & glos. in l. j. in princ. in glos. j. mag. circa med. ff. de
act. & obli. & glos. in l. filius a patre. in. ff. filiusfami. in verbo lo
cum ff. de lib. & posth. & glos. in l. qui se patris. in glos. fi. circa
medium. C. vnde liber. ¶ Tertio not. ex text. ibi nullo iure ei
obligatus est. † q̄ ille qui tenetur actione reali nō potest dici
nullo iure obligatus. & ad hoc continuo allegatur text. iste. intelligite tamen vt dixi. ff. eo. in princ. in gl. fi. in verbo debetur.
in prin. † Ultimo no. q̄ ad causandū rei vendicationē necessaria sunt duo extrema. s. dominiū vel quasi ex parte agentis. l.
in rem. in prin. ff. de rei vendi. & possessio vel quasi ex parte cōuen. l. officium. ff. de rei ven. & l. vnica. C. de alie. iudi. mu. causa
fac. & si aliquod istorum deficiat non pōt cōpetere rei vendi.
de quo tamen latius videbimus. j. in materia rei vendicatio.
¶ Unum tamē interea tenebitis menti perpetuo † q̄ si actū
sit rei vendica. contra non possidentem: qui tamē rem putabat se possidere et lata fuerit sentētia fm actorē. Deinde perueniat possessio ad reū ex noua causa: puta emptionis qō talis sniа mittetur executioni contra eum. ter. est enī fm Bart.
ibi debēret scribi literis aureis in l. si a te hereditatē. ff. si quis
fundum. ff. de excep. rei iudi. Quem ter. intelligatis tamen p
cedere fm Bar. in l. is qui se obtulit. ff. de rei vendica. quādo
reus interrogatus in iudicio vel extra iudiciū rñdit in iudicio se possidere. alꝰ secus: vt. l. finautē. in prin. ff. de rei vē. Formant tacitam oppositionez contra text. & non soluit. & oppositio illa debet sic formari. text. dicit omnium actionum quib⁹
& sic sentit quasdam esse actiones que non proponank coraz
iudicibus vel coraz arbitris cum † relatiuū quis vel qui[c] adiunctum alicui generalitati sine copula illā restringat. l. ea tamen adiectio. ff. de leg. iñ. & sic relatiuum quibus positum hic
sine copula restringit illam generalitatem omnium actionū
& cōsequēter denotabit esse actiones aliquas que coram iudicibus vel arbitris nō proponank. & tamē istud est falsum. vt
l. pe. ff. de iudi. Glo. nō soluit. Vos dicite breuius pro solutione. quod aliqñ relatiuū quis vel qui adñcit qualitati qui cōpetit vnicuiq̄ contento sub genere antecedenti: & tunc relatiuum illud stat declaratiue & non restrictiue: vt not. Bar. in l.
cunctos populos quos. in prin. C. de sum. trini. & l. omnes populi qui. ff. de instit. & iure. Aliquādo relatiuum quis vel qui
adñcitur qualitati que nō competit vnicuiq̄ cōtento sub genere antecedenti: & tunc aut ponif cum copula & stat augmē
tatiue. aut ponif sine copula & stat restrictiue. d. l. ea tamē adiectio. ita volunt doc. in. d. l. cunctos populos. & ibi Bar. in. j.
col. & doc. in. d. l. omnes populi. & ibi Bar. in. j. col. & Bart. in
d. l. ea tamē adiectio. licet alias theoricas tradat Bal. in. ff. principimus. C. de app. & alias theoricas ponat Ang. de aret. in. ff.
ius autem cinile. in. j. col. ff. de iur. natur. gen. & ci. cum ergo in
ter. nostro qualitas illa agendi apud iudices arbitros neq̄
adñcitur relatio quibus competat vnicuiq̄ contento sub genere precedenti omniū actionum & sic cōpetit vnicuiq̄ actio
ni. certe relatiuum illud stabit declaratiue & nō restrictiue: licet Nico. de neapo. hic in in sua solu. dixi qō istud relatiuum
quibus stet restrictiue & male: vt patet expredictis. ¶ Glo. in
verbo. arbitros. remanet expedita per ea que dixi. ff. in euidentialibus. & per ea que dixi. ff. in. j. no. ¶ Gl. in ver. de quacunq̄
re. clara est & bene dicit. Et de significatione huius dictionis
† res. videte per omnes in l. j. ff. si cer. pe. maxime p Ly. & Sali. & late per Archi. in c. ante. l. di. & plene per Alb. de ro. in dictionario suo in ver. rei. circa hanc dictionem res. videte aliqua notabiliter. d. per Bar. Bal. & Ang. in l. j. ff. de statu ho.
Ubi inter cetera querunt an si dono tibi res meas veniant in
ra que habeo contra aliquem & sic actiones conseqnēter nomina debitorum. de qua. q. habetur etiam latius per Bar. in
l. quintus. ff. arg. ff. de auro & argēto leg. Et an aliud sit in disposi. facta sub nomine bonoruz. Et an aliud sit in dispositione facta sub nomine rerum. videte. l. fina. cum glo. quaz reputat ibi Bar. fin. & dicit se nescire alibi. ff. de vsufruc. leg. & videte ter. in. l. licet. & ibi Bar. C. de pac. ¶ Glo. in ver. summa. habet tres partes. Jn prima exponit ter. vno modo. Jn secūda
exponit

a ¶ Appellari. vide frāc. are. in l. j. C. de arb. & Seli. in. c. fi. de re iu. in. iñ. col.

b ¶ Judiciorū. adde dy. in cōsi. l. & d. Bar. soz. in 2si. cccv. ici. circa pmū. v. accedit. i ij. parte. & in cōsil. cxxiiij. inci. pſens. circa me. ñ. col. in. j. pte.

c ¶ Transactio. et hic idē ter. et do. Bar. soz. i d. 2si. cxxiiij. inci. pñs. circa me. fi. col. in. j. pte. vñ vt ibi ipe dicit q̄ i trāſ. c permittif. & i laudo cōcedēdū vſ. & in 2si. cclxxxij. inci. in pñti. v. circa pri. ij. colū. in. ij. parte.

d ¶ Est. adde do. ma. soz. in cōsil. xxv. inci. d. Frā. vñ. superest nūc. cir. pri. & in 2si. xxvj. inci. ex bis. vers. & pñio. ibi qō antē. & in 2si. xxxj. pſequendo v. cuius em. circa fi. in. j. parte.

e ¶ Quis vel qui. de buⁱ⁹ relatiui significatiōe vide Franc. are. in. l. figs duob⁹. C. de impu. et ali. substit. & do. ale. de imo. in cōsil. xlvj. in. ij. co. i. ij. pte. & in 2si. xxiij. in vlti. co. in iij. parte.

erponit scō modo. In tertia cōtra secundā expositionē opponit ⁊ sol. scōa ibi: vel summa. t. breuis tertia ibi: sz opp. j. e. §. quedā. ¶ In ea. gl. ibi: i ꝑma. hec expositio nō videt posse stare cuz ꝑma diuisio actionū debeat esse illa q̄ ponit in. §. sed iste. j. cod. vez q̄ actionū quedā sunt ciuiles: quedaz sunt pretorie prout in simili videbimus in. §. j. s. de obli. vbi ꝑma diuisio obligationū est q̄ quedā sunt ciuiles ⁊ q̄dā pretorie. ⁊ ꝓpterea Jo. i arbore sua actionū vbi ponit diuisiōes actionū ponit ꝑ ꝑia illā diuisionē q̄ actionū q̄dā sunt ciuiles et quedā ꝓtorie. Breuiter rñdete ex mēte Dy. hic in. j. col. q̄ diuisio posita in hoc text. respicit cāz mediatā ipsarū actionū: ⁊ cā imediata actiōis psonalis est obligatio. Causa vo imediata actionis realis est ius q̄ qs hz in re: q; ergo prius habenda est cognitio cause proxime ⁊ imediate act. q̄ cause remote prout est illa q̄ ponit in diuisione. §. sed iste. j. e. prius ergo fuit posita ꝑia diuisio actionū. vel dicas fm Jo. fab. hic q̄ licet ꝑ illā diuisionē actionū posita in. d. §. sed iste. habeak cognitio originis actionū: tñ q; ꝑ illā diuisionē nō distinguūtur actiões specie. qō ptz: q; reperiunk psonales ⁊ reales actiones: aliq̄ ciuiles: aliq̄ ꝓtorie: merito fuit ꝓponenda ꝑia diuisio q̄ cōtinet naturā separatā ⁊ diuisam actionū ⁊ ꝑ quaz actiões specie distinguunk. cuz hac sol. se cōformat Mic. de nea. hic in. ñ. opp. extra glo. post Jac. but. hic Sed posses de facili oēs istas sol. subuertere: cū in ti. s. de ob. §. j. sit obseruatus ordo in totū cōtrari⁹ ei quē iste rōnes cōcludūt: sed non cures de ratiōe ordinis cū sit sine vtilitate. ¶ In ea. glo. in fi. habo
26 tis ex hac gl. vnū ad qō cōtinno alle. gl. ista: scz ꝙ q̄ sub simplicibus contineak mistū. nā cū ꝑ operatez hic dicat oēs actiões esse aut psonales aut reales cōprehēdit etiā mistas: ⁊ sic ponēdo de simplicib⁹ vī etiā ponere de mistis. ⁊ cū hac sol. trāsēūt cōiter doc. hic sile dicit Dyn. esse i. l. ñ. i prin. ff. de v. obli. vbi iurī. dixit q̄ stipulatiões. q̄dā i dādo ⁊ q̄dā i faciēdo cōsistūt: ⁊ tñ reperiunk q̄dā stipulatiões miste q̄ cōsistūt i dādo ⁊ faciēdo simul: vt est ter. in. l. cū seruus. in ꝑn. ff. de cōdi. ⁊ de. tñ iurīs. in. d. l. j. in ꝑn. nō ponit de hac mista stipulatiōe: q; illa cōprehēdit sub simplicibus. Aduertite tñ ad ꝓpositū ter. nr̄i fm Jo. fa. hic: q; si volum⁹ dicere q̄ actiones miste cōstituant speciē de ꝑ se: vt sentit Jo. in arbore sua actionū q ponuit actionē psonalē realē ⁊ mistā tanq̄ distinctas spēs ⁊ sub distinctis articulis: negare nō possum⁹ qn ista diuisio impatoris sit min⁹ sufficiēs ⁊ ipfecta. Sz vos dicite fm Jo. fa. hic
27 ⁊ etiā Mico. de nea. hic ſ ꝙ miste actiones nō faciūt spēm de p se: q; nulla est mista actio q̄ non sit subtiliter personalis vel realis. nam actio finiū regū. dr mista: vt in. §. quedā. j. cod. tamē vere est psonalis: vt est ter. in. l. j. ff. finium regū. Similiter actio fami. erci. ⁊ actio cōi diui. dicuntur esse miste: vt. d. § quedā: ⁊ tamē vere sunt psonales quia oriuntur ex quasi cōtractu: vt in. §. nā si inter aliquos. s. de ob. que ex quasi cōtractu. iūcto ter. nr̄o. Item dicamus de actionibus in rem scriptis: q; ille vere sunt psonales: vt. l. iñ. §. est autem personalis hec actio. ff. ad exhi. ⁊ q̄ sint actiones miste ⁊ quare dicantur miste. Jtē q̄ sint actiones in rēscripte. Et quare dicank in rēscripte dixi opportune. s. in euidētialibus huius ter. ¶ Jsta ergo diuisio hic posita erat sufficiēs ⁊ pfecta quo ad species actionū. ⁊ in. d. §. quedā. erant bene posite quedam actiones
a differentes a psonalibus ⁊ a realibus actionibus non specie sed qualitate: q̄ qualitates nō cōstituunt specificas differentias: prout etiā dicit Bar. in. l. j. in princ. ff. de acquirē. pos. in vlti. col. ⁊ Bar. fm aliquas lecturas in. l. ñ. in. ñ. col. C. de iacti. ⁊ obligatio. ¶ His quātum est ad declarationem ter. nostri positis: reuerto: nunc ad glossam nostram que vult simplici
28 ter ſ ꝙ sub simplicibus ꝛtineatur mistū. a Jn quo brocardo
a paucis cōcludēdo dicite fm Bar. in. d. l. ñ. in prin. ff. de verb. obli. q̄ verū est q̄ sub simplicibus comprehendātur vel contineantur casus misti in tribus casibus. Primus est in fauorabilibus. l. si ita scriptum. in prin. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊ l. clemens. in prin. ff. de here. instī. Secūdus est casus causa vitande cōtrarietatis. d. l. ñ. in prin. iūcta. d. l. cū seruus. in princip. Tertius est casus q̄n lex hoc exprimeret vt hoc text. nostro. quē ibi. ita intelligit Bar. ꝓpter illud signū vniuersale oium licet ad hūc ter. possit aliter dixi: vt prime dixi ex mēte Jo. fa. Extra illos casus tenet Barto. q̄ regulr sub simplicibus non contineantur casus misti ꝑ. l. vim passam. §. prescriptione. iūcta. l. mariti. §. hoc quinquennū. ff. ad. l. iul. de adulte. ⁊ cum Bar. transeūt Bal. ⁊ Inge. ⁊ cōmuniter ceteri moderniores in. d. l. ñ. in prin. lz Rapha. cu. ibi suo preclaro ingenio ausus sit tenere fortius q̄ etiam in odiosis sub simplicibus contineantur casus misti per ter. prima facie coloratū in. l. si ita facta. ff. de iniust. rup. ⁊ cū eo inclinat ibi pater ⁊ ꝓceptor meus do. Alex. de Jmo. ¶ Sed circa ista cadit magis vtile

29 dubiū ſ quid in statutis. An in statutis sub simplicibus con
b prehēdant casus misti. b Bal. in hoc. §. nostro. post princi. tenuit not. q̄ non motus per ter. in. l. quid ergo. §. item. si alte- b
rius. ff. de his qui no. infa. vbi videt innuere ter. q̄ casus mistus cōprehendatur sub simplicibus ex sententia: ⁊ cōsequēter ex interpretatiōe q̄ nō cadit in statutis. pro hac decisione allego quod not. decidit Bal. in. l. oēs populi. in. ñ. col. ff. de iusti. ⁊ in. vbi tenet q̄ statutum disponēs q̄ in ꝓtractu mulieris requirak certa solēnitas non vendicabit sibi locum in ꝑsona mista. ⁊ cōsequēter in hermaphrodita. allegat. l. hoc legatū. ff. de leg. iñ. ⁊ hoc sequitur Pet. de anc. in repe. c. canonum statuta. extra de consti. in verbo venio ad primam mēbrum. Nec istis obstat q̄ in continētia facti pulchre cōsuluit Pe. de anc. in cōsi. suo. cccl. vj. incī. in Christi noīe. dubiū in hac gōne facit scriptura donatiōis. vbi cōsuluit q̄ statutum disponēs q̄ in cōtractu mulieris requirak cōsensus propinquorū extendak ad mulierē faciētem donationē causa mortis. ⁊ tamē certū est q̄ donatio cā mortis est mista: q; participat de cōtractu ⁊ vltima volūtate: vt est text. i. l. fi. C. de do. cau. mor. q; respōdeo q̄ donatio cā mor. magis accidit contractui q̄ vltime volūtati: vt est glo. not. ⁊ ibi Bar. i. l. ñ. i ꝑn. in ver. legatū. ff. de dote prelega. qno casu clarū est q̄ dispositio facta de aliquo simplici comprehēdit mistū qñ illud mistum ꝑualet in illo simplici. l. querit. ff. de sta. ho. ⁊ no. Ang. in. l. ñ. ff. de verb. ob. Et ꝑ hoc limitarūt decisionē illam Bal. in. d. l. oēs populi. in. rñ. col. de statuto aliqd requirēte in contractu mulierū vt nō cōprehēdat psonā mistā. s. hermaphroditā: q; decisio illa ꝓcederet qñ hermaphrodit⁹ nō magis ꝑualeret in sexu masculino q̄ feminino: sed si magis ꝑualeret in sexu muliebri putarē ꝑ predicta q̄ statutū loquens de casu simplici ⁊ sic muliebre cōprehēderet casum mistū ⁊ sic hermaphroditā q̄ magis ꝑualet. d. casu simplici: vt. d. l. querit. per no. per Ang. in. d. l. ñ. in prin. ¶ Per predicta etiam verificak q̄ no. decidit in ꝓposito nr̄o Bal. in. l. hac cōsultissima. C. qui test. fa. pos. in. iñ. col. vbi dixit q̄ si statutuz disponat q̄ qui voluit secrete testari scribat testamentum sua manu: ⁊ illud ponat in sacristia fratrū minorum coram septez testib⁹ q̄ tale statutū nō habet locū in casu misto. i. in donatione cā mortis: cū illa magis accedat contractui q̄ vltime volūtati: vt prime dixi: licet contrariū visus sit tenere Bal. in. l. fi. C. de testa. vbi tenuit q̄ si statutuz permittat filiofa. testari tale statutū trahitur etiaz ad casum mistum vt intelligatur. etiā pmittere filiofa. vt etiā possit donare causa mortis. sed si bene aduertitis Bal. nō est sibi cōtrari⁹: q; loquit in terminis diuersis ⁊ diuersam rōnē habētib⁹. ¶ Ultimo
3 hec gl. nostra ⁊ ꝓdicta inducunk per Bal. hic: et post eū per Ang. de aretio hic ad notabi. q. ſ Aliqs habet potestatez legitimādi spurios itez ⁊ legitimādi incestuosuz. pōe ergo q̄ aliqs sit spuri⁹ ⁊ incestuosus simk: an posset ꝑ istū legitimari. ⁊ sic erit. q. ¶ Utrum priuilegiū loquēs in casib⁹ simplicib⁹ trahak ad casuz mistū. Jn qua. q. licet Bal. hic nō videak se firmare: tū pro nunc pancis vos concludite q̄ sic. ⁊ ita tenet Bar. in. d. l. ñ. in ꝑn. ff. de ver. obli. mot⁹ q; sum⁹ in fauorabilib⁹ in quib⁹ fit certēsio ita vt sub simplicib⁹ cōprehēdenk. casus misti. d. l. si ita scriptū. in ꝑn. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊. d. l. clemēs. in ꝑn. ff. de here. instī. Jtē q; sum⁹ ſ in būficijs. in quib⁹
31 fit latissima interpretatio. l. fi. ff. de cōsti. prin. ⁊ ista cōsueuit esse magis cōis cōclusio doc. post Bar. in. d. l. ñ. in ꝑn. de hac tamē. q. si vultis plenius videre vltra ꝑalleg. videatis etiam Bar. Bal. Aln. ⁊ Jmo. in. d. l. si ita scriptū. in ꝑn. ⁊ Ange. in d. l. clemens. in ꝑn. ⁊ Jo. cal. q̄ fuit fili⁹ adoptiuus Jo. an. de quo facit mētionē Bal. i ꝓdictis locis tenuit cōtra Bart. in dispu. sua incipiēte Papa cōcessit. ⁊ contra Bar. etiā tenet Jo. an. in addi. ad Spe. in ti. qui si. sint legi. in rub. et Jmol. in. c. at si clerici. in ver. de adul. ad fi. extra de in. ⁊ ibi etiā per Jo. an. ⁊ videte do. Ant. de bu. in. c. per venerabilē. extra q̄ fi. sint leg. in. xxj. col. vbi cōcordādo opiniones dicit q̄ aut legitimatio non tēdit in ꝓiudiciū tertij: puta q; fit patre viuēte. ⁊ ꝓcedit opi. Bar. aut tendit in ꝓiudiciū tertij: puta filiorū post mortē patris. ⁊ tūc ꝓcedit opi. tenētiū contrariū. ⁊ huic concordie adheret Bu. in. d. l. ñ. in ꝑn. fm q̄ hic refert Ang. de are. ⁊ ibidē etiā Pau. de ca. ⁊ fortassis q̄ tuti⁹ esset tenere hāc cōstitutionē. De ꝓdicta etiā. q. vide etiā Ange. de are. ⁊ hic in locis hic ꝑ eū alle. ⁊ ꝑ do. Ab. Pano. i. d. c. at si clerici. §. de adul. in. v. ⁊. vj. col. ¶ ſ Quid aūt si aliquis esset spu-
32 ri⁹ ⁊ incestuosus simul ⁊ esset legitimat⁹ tanq̄ spuri⁹ tātū nō exꝑssis qualitatib⁹ supradictis: nūqd valeat talis legitimatio necne. Est q̄stio quā ponit Bal. i. l. eā quā. C. de fideicō. in. x. iñ. als in. xvj. col. v̄. sed pone quidā. vbi tenet q̄ regulr exꝑssio causē ⁊ qualitatis spuritatis vñ qs duplici dese

¶ Christi. Vide. d. ale. de imo. i cōsi. cxv. i. iñ. ⁊ iiij. co. i. ñ. ꝑte. et i consi. xcvj. in vlti. co. ea. pte. ⁊ i cōsi. cxxxij. i. vij. col. in iij. pte. et in cōsi. c. i vlti. col. i fi. ea. pte. ⁊ i ꝛsi. xxvj. in. iiij. co. ea. pte. ⁊ in cōsi. xvij. in vl. col. i. iiij. pte. vbi ponit late de hac materia. ⁊ in ꝛsi. xxviij. in. j. col. i. iij. pte.

ctu ⁊ in vno eſt ſpuri⁹.alꝰ non tenet legitiatio. ⁊ ſequif Lu-
ro.in.l.ſi vero.§.de viro.in.xxxj.fal.alꝰ.v.ff.ſol.ma. ⁊ idem te-
net Jo.an.in addi.Spe.in tit.q ſi.ſint leg.in rub.⁊.d. Anto.
de but.in.c.p venerabilē.i.xxvi.col.extra q ſi. ſint legi. de quo
ēt videte Bal.in.l.ſi qua illuſtris.C.ad orſi. ⁊ Bal. i.c.natu-
rales.ſi de feu.fuc.contr.inter do.⁊ agna. paulopoſt prin.⁊ p
Lano.in.c.ſi.extra de fil.pſby.p Dl.lau.in cōſi.xcvj.incipien.
quidā ter.⁊ Ang.in.l.ſi nō ler.ff.de here.inſti.p do. Benedi-
ctuꝫ de plōbino in.l.j.ff.de natali.reſtituendis. Jmo fortius
dirit valde no.Bal.in.l.pſcriptiōe.C.ſi cōtra ius vel vti.pu-
33 bli.in.v.col. vel ego dico q᷑ etiā in priuilegiꝭ vbi dirit ſ᷑q᷑ ſi
aliqꝭ impetrauit a principe ſe legitimari dicēs ſe natū ex ſolu
to ⁊ ex ſoluta cum eſſet nat⁹ ex adulterio q᷑ talis legitimatio
nō valet nec tenet.q᷑ dictū bñ notabis ad p̄dictorū cōfirma-
tionē. ¶ Glo.i v.i rē.dicite vt meli⁹ diri ⁊ declarari i euidē-
tialib⁹ poſitis.ſ.in p̄n.huius ter. ¶ Glo.in v.aliꝭ qbuſdaꝫ
modis.diuidit ꝑm me in duas partes principales. In prima
declarat ter.in ſpecie quatuor modis. In ſcōa declarat tert.
in gñe.ſcōa ibi ⁊ vt breuiter dicā. illa prima poteſt ſubdini-
di i ꝙtuor particulas ꝑut quatuor modis declarat in ſpecie
iſtū ter.partes per ſe patent.ſcōa ibi vel dic hec oīa.tertia ibi
dic ergo.q᷑rta ibi itē de interdictis. ¶ In ea.glo.ibi quod re
probat q: ex quo dixit ⁊c.hāc primā expoſitionē q᷑ habet q᷑
ter.nf in verbo ⁊ aliꝭ qbuſdā modis.debeat intelligi de q᷑ſi
cōtractu ⁊ de quaſi maleficio:licet glo.hic impugnet tamen
eā ſequunf cōiter doc.hic ea rōne:q: cū iuriſcōſult⁹ i.d.l.j.in
pri.ff.de act.⁊ ob.dixerit q᷑ obligatiōes naſcanf aut ex cōtra
ctu aut ex maleficio aut ex varijs figuris cauſarū:⁊ iurecon-
ſult⁹ a.d.l.j.vſq᷑ ad.l.ex maleficijs.in prin.tractauerit de obli
gatiōib⁹ q᷑ ſunt ex cōtractu ⁊ de obligationib⁹ q᷑ ſunt ex ma
leficio:poſtea a.§.ſi quis abſentia.in.d.l.ex maleficijs. vſque
ad finē legis:incipit tractare de obligatiōib⁹ q᷑ fiūt ex q᷑ſi ma
leficio:⁊ ſic ibi ꝓſequif tertiū mēbrū:ſed ex varijs figuris cā
rū:ergo de mēte iuriſcōſulti eſt q᷑ obligatiōes q᷑ ſunt ex quaſi
cōtractu ⁊ ex quaſi maleficio dicanf oriri ex varijs figuris
cauſarū.cōſequētia habeāt declarare ꝓcēdētia: vt.l.ſi ſeruus
pluriū.§.fi.ff.de le.j.⁊ iſta fuit originaria rō Dy.hic quaꝫ ce-
teri oēs hic ponunt ⁊ ſequunf.⁊ p hāc rōnem tenet etiā iſtaꝫ
expoſitionem Bar.in.d.l.j.in prin.ff.de act.⁊ ob.in.j.col. Nec
obſtabit p̄dicte expoſitiōi rep̄hēſio gloſ. noſtre dū dicebat q᷑
appellatiōe cōtract⁹ veniunt quaſi contractus:⁊ appellatio
ne maleficij veniūt q᷑ſi maleficia:q: ꝑm Dyn.hic ⁊ expreſſius
34 ꝑm Jo.fab.hic nulla lege reperiē ſ᷑q᷑ appellatiōe contract⁹
vel maleficij veniant quaſi contract⁹ vel quaſi maleficiū:niſi
per ſubauditionē:vt facit glo.hic in iuribus per eū allegata.
dicūt tamē q᷑ pro glo.facit vnū eorum in.l.ex cōtractibus.ff.
de act.⁊ ob.nā actio tutele eſt ex quaſi contractu:⁊ tamē ter.
ibi appellat tutelā cōtractū.ad idem etiaꝫ pro glo.facit: naꝫ
negotiorū geſtor q᷑ſi contrahit in.§.j.ā.de ob.q᷑ ex quaſi con-
tractu.⁊ tamen lex appellat illū cōtractum in.l.ſed cū aliqs.
ff.de neg.ge. Preterea pro gloſ. facit:nā heres adeūdo dicif
quaſi contrahere.l.ex maleficijs.§.heres.ff.de act.⁊ obl.§.he-
res quoq᷑.ā.de ob.q᷑ ex quaſi ex.⁊ tamen lex appellat talem
additionem contractum in dicta.l.apud iulianū.§.ſi. ⁊ in.l.ſi
parunla.ff.ex qui.cau.in poſſ. eaf.ſꝫ ad iſta iura licet docto-
res hic in ſpecie nō reſpondeant:poteſtis dicere quod ꝓprie
appellatione contractus non venit quaſi contractus:ſed im
proprie prout in iuribus ſupra protime allega.ita dixit gloſ.
no.in.l.omnē.in gloſſ.ſi.ff.de iudi.⁊ Barto.in.d.l.apud inlia
nū.§.fina.accedat glo.no.in.c.ſi.in verbo cōtractus. extra de
foro cōpe.que no.dixit q᷑ appellatione cōtractus largiſſime
venit quaſi contractus ⁊ omne illud vnde obligatio oriaf p
d.l.omnē.ſtabit ergo ex predictis concluſio contra glo.nfam
q᷑ appellatione cōtractus nō veniat ꝓprie quaſi cōtract⁹.
35 Et p hoc infert hic Ange.de are. ſ᷑q᷑ ſtatutum loquēs in cō-
tractu non haberet locum in quaſi contractu cū in ſtatutis
verba debeāt ꝓprie intelligi⁹ ⁊ ꝓprie appellatione cōtra
36 ctus nō venit quaſi cōtract⁹. Unde ꝑm eū ſ᷑ſi ſtatuto cauea-
tur q᷑ mulier nō poſſit contrahere ſine cōſenſu duorū cōſan-
guineorū:poterit tamen quaſi contrahere ⁊ ſic adire heredi
tatē ſine cōſenſu cōſanguineorum.ſecus tamē dicit Ange.de
arctio.Si ſtatuto caueatur q᷑ſi mulier nō poſſit ſe obligare
ſine dicta ſolēnitate:quia tūc mulier non poſſet adire vel ali
ter quaſi cōtrahere ſine ſolennitate ſtatuti:quia obligaretur
Addo q᷑ ſtāte primo ſtatuto de quo.ā.ſcꝫ q᷑ mulier nō poſ-
ſit cōtrahere ſine cōſenſu duorum cōſanguineorum q᷑ tamē
poſſit adire hereditatem.hoc ideꝫ in terminis tenet Bar.in
d.l.apud iulianū.§.fina.motus:quia adire hereditatē eſt im
proprie contrahere:⁊ ſtatuta debent accipi in propria ſigni-
ficatione.et hanc eandem partem ſequuntur Bal.et Jmol.

a ¶ Intelligi. quo aūt verba ſint intelligenda: vide.d.aler. a de imo.i cō ſil.lxxxiij.in iij.⁊.vij.col. in.ij. pte.⁊ i 2ſi.xl.ij.col. ea.pte. et in 2ſi.cix.i.iiij. parte. et. d. vin. palleo. in cōſi.lxvj. Iter 2ſil.do. Aler. i.iiij. parte.

in.l.minimum.§.j.ff.de acqui.here per rationem Bar.de ꝙua
ā.Et vltra eos pro hac opiij. Bar.videtur optime facere q᷑
voluit Ab. Panormi.in.c.ſi extra de foro cōpeten. poſt glo.
ibi vbi voluit q᷑ licet quo ad ſortiendū forum omnis obliga
tio habeatur pro contractu.tamen ꝑm eum ſi ſtatutum dice
ret aut faceret mentionem de contractu intelligeretur de cō-
tractu vltro citroq᷑ obligatorio:⁊ ſic de cōtractu proprio.al
leg.l.labeo.§.contractuꝫ. ff.de verbo.ſigni.tamen contra hoc
dictū Panor.facerent multa que.j.ſubijciam.Sed ipſemet
Bar.in.l.more in prin.ff.de acqui.here.arguit ad partes.Et
primo q᷑ ſtante predicto ſtatuto nō poſſit mulier adire here
37 ditatē ſine conſenſu conſanguineorum adducit: ſ᷑quia adire
non eſt contrahere:ſed quaſi contrahere:in cōtrarium q᷑ nō
poſſit facit ꝑm eū:q: pro cōtractu accipitur oīs obligatio.d. b
l.omnē.ff.de iudi.⁊ mulier adeundo ſe obligaret. poſtea bis
adductis ibidē Bar.nihil firmat:ſed ipſemet Bar.alibi cō
tra morem ſuum ſibi contrarius.d.l.mutuū.§.j.ff.de acquir.
here.tenet totū oppoſitum eius q᷑.ā.primo retnli. ſ. q᷑ ſtāte
ſtatuto de quo.ā.mulier non poterit per ſe ſimpliciter adire
hereditatem.niſi adeat cū ſolēnitate ſtatuti:⁊ ſic cum cōſen-
ſu conſanguineorum.⁊ hoc dicit probari in.d.l.more.in pri.
ff.de acqui.here.ego teneo hanc vltimā opiij. Bart. tenent
ceteri quicquid velint.ſ.q᷑ ſtāte ſtatuto de quo.ā. mulier nō
poterit per ſe quaſi contrahere: et ſic nec hereditatem adire
niſi intercedente ſolēnitate ſtatuti.⁊ pro hac parte fundan-
38 da monet tali fundamento ſ᷑obicunq᷑ in ſtatuto vnica tan
b tum ratio reddi poteſt illa habetur pro expreſſa:b et ex ea ar c
c guitur extenſiue.c gl.eſt que in communi ad hoc allegaf pro
ſingulari in.l.quāuis.C.de fideicō.⁊ ibi expreſſius Bart.qui
illā glo.ad hoc not.⁊ ibi dicit q᷑ iſto caſu iſta non erit inter
pretatio extēſiua ſed intellectiua. ⁊ idē q᷑ illa gl. tenet Bal.
licet de illa non fuerit pro tunc memor in.l.maximū vitiū.in
iij.col.ad ſi.C.de lib.prete.vbi pro hoc allegat multa iura.et
Bal.in.l.ſi.ff.de here.inſti.⁊ Jo.de imo.in.iiij.col.⁊ Bald.in
auf.qnas actiōes.C.de ſacro.eccle.in.ij.col.i.iij.q. ⁊ Rapha.
cu.⁊ Pau.de ca.in.l.ſi vero.§.de viro.ff.ſolu.ma.⁊ licet gloſ.
illa ſoleat allegari pro ſingulari:⁊ licet glo. illa mihi hoc nō
dicat:ſed bene expreſſe cā not.Bal.ibi:addo tamen aliā glo.
conſonam ⁊ magis expreſſaꝫ in cle.j.in ver.eligatur. extra de
elec.iunctis ibi notatis maxime per Pau.de cleaza.cū ergo
illius ſtatuti de cōſanguineis adhibendis in cōtractib⁹ mu- d
lierum illa ſola ratio fuerit ne mulieres per fraudeꝫ ⁊ circū-
uentionē defraudenf vt eſt ter.in.l.tranſactionem. ⁊ illū ad
hoc ibi not. Bart.C.de tranſac.cū ergo illa ratio habeat lo-
cum ita quaſi contractu: et ſic in hereditatis additione ſicut
⁊ in contractu:ergo ſtatutuꝫ illud extēdem⁹ ad q᷑ſi cōtractū.
Non ob.fundamentū eiuſdēmet Bart.in.d.l.apud iulianuꝫ
39 §.fi.⁊ aliorum contrariū tenētiū ſcꝫ ſ᷑q᷑ adire hereditatē eſt
ꝓprie cōtrahere. ⁊ ſic quaſi cōtract⁹ dicif ꝓprie contra
ctus q᷑ ꝓpriatio nō habeat locuꝫ in ſtatutis:q: reſpondeo
q᷑ fundamentū de quo.ā.q᷑ cū in hoc ſtatuto non poſſit aſſi
gnari niſi vnica ratio q᷑ ex idēntitate rationis illi⁹ debet fieri
extēſio etiā ad cōtractū impropriū.⁊ pro hoc adduco q᷑ no
tabiliter voluit Bal.i rub.C.de pac.vbi voluit q᷑ ſi poſt ſta-
tutum mulier prohibeatur contrahere ſine conſenſu propin
quorum.q᷑ etiā intelligetur prohibita omnis conuentio ad
liberandum ⁊ tamen liberatio non eſt proprie cōtractus.d. e
l.labeo.§.cōtractū.ſꝫ ex quo eſt idēntitas rationis ipſe Bald.
extendit illud ſtatutū etiam ad contractū impropriuꝫ:ergo
idem dicemus ⁊ in iſto caſu noſtro. ad idē facit q᷑ no.dixit
Bal.in.l.pactum q᷑ dotali.C.de colla.in.xj.q.vbi voluit q᷑
ſtatutum illud prohibens mulierem contrahere ſine conſen
ſu conſanguineorum habeat locum in diſtractib⁹ ⁊ cōſequē
ter in renūciationibus.motus:quia ſtatutuꝫ illud prouidet
imbecillitati mulierum.que ratio prouiſionis habet locum
40 in caſu renunciationis:⁊ tamen conſtat ſ᷑q᷑ diſtractus ⁊ re
d nunciatio⁹ non ſunt proprie contractus.l.fin. quam ad hoc
ibi not. Bal.C.de interdi.matri.⁊.d.§.cōtractū.⁊ ſic ex iden-
titate rationis extenditur illud ſtatutum ad cōtractum im-
proprium:ergo idem dicemus ⁊ in caſu ꝙtrario. Ex p̄dictis
poteſtis dicere q᷑ in ſtatutis poteſt fieri extēſio ad caſum im
proprium ex identitate rationis quando vnica tantū rō po
teſt in ſtatuto illo reddi.⁊ de predicta queſtione p̄ncipali vi
41 de etiam do. Ab. Panor. in.c.qua fronte. in.j.col.de app.ſ᷑
Aduertite tamē q᷑ dictum ſtatutum prohibens mulierē cō-
trahere ſine conſenſu propinquorū intelligitur de cōtracti-
e bus inutilib⁹ ⁊ damnoſis. e ita dixit notanter Bal.per illuꝫ
ter.in.l.neq᷑.C.de cōtrahē.⁊ cōmit.ſtipul. Et per hoc infero
42 vnam limitationem ad concluſionem quam.ā.tenui ſ᷑q᷑ ſtā
te ſtatuto de quo.ā.mulier tū poterit ſine ſolēnitate illi⁹ ſta-
tuti adire

¶ Pro ex preſſa. vide do.Aler.in 2ſi.xlviij.in iij. col. in. j. parte.⁊ i cō ſi. lxxx. i.iij. col. ⁊ in cō ſi.cvj. in pe. co.ea. pte.j. ⁊ in cōſi.lx xxvij. in fi.i ij.parte.

¶ Extēſine vide.d. ale. in cōſi.xciij. i fi.in.ij.pte. ⁊ in cōſi.clx xxij.i.xv.co. ⁊ in cōſi.clx xxviij. in.ij. col. in ead ē ij.pte.⁊ i 2ſ. clxxxix.i.j.⁊ ij.co.i.iiij. p te.⁊ in cōſi. xxij.i.ij. col. ea.parte.

¶ Renunciatio.adde d. Aler. de imol. in.l.ſi vnus.§. pa. et⁹.in addi. ad Bar. ff. de pact. et Pau.ō ca. in cōſi. xl.et dedistractu bal. i 2ſ.ici. in Dei nole Amen. ille ō: habere.

¶ Et dāno ſis. ſꝫ nūqd tale ſtatutū habeat locū renūciatione facta p filiā pñi vi de.d. Aler. de imo.i cō ſil.xxix.i pe. col.i.ij.pte. vbi ēt qd ſi velit vēdere vni ppinq. ⁊ nūqd ſtatutū loq̄ns i Sctib⁹ habeat locū i Sctib⁹ inra tis minore: vide p eū in cōſil. cvj. in vlti .colū. in ij.parte.

tuti adire de per se hereditatē lucrosaz: ⁊ multo magis opulentā. Et hoc in terminis istis ⁊ in specie tenet exp̄sse Ange. in.d.l.muto.§.i.⁊.ff.de acqui.here.⁊ Ang.⁊ Innocen. in.l.ñ.
43 ff.de exceptio.† Et que dicāt hereditas lucrosa ⁊ que opulēta habetis glo.no. quam reputat Bal. ibi singularem in.l.si quis mihi bona.§.si fisci seruus.in v̄bo hereditate.ff.de acq. hered. ¶ Item aduerte qō statutum de quo.ſ.debet intelligi de contractu qui sit circa res ⁊ bona: nō autē de cōtractu
44 qui fit circa personam.†⁊ ideo stāte dicto statuto mulier tamen poterit contrahere matrimonium sine consensu duorū consanguineorū.ita Bar.in.l.in copulādis.per illū ter.¶C.de
45 nup. Et dum.ſ.diri.p̄m Ang.de are.†q̄ si statutum diceret q̄ mulier nō possit se obligare sine consensu duorū cōsanguineorū q̄ isto casu nō possit de per se adire hereditatez: quia adeundo se obligaret. Addo q̄ ad hoc bene facit quod not. voluit Bar.in.l.si vnus.§.pactus.ff.de pac. in.vj.col.vbi for-
46 tius voluit †q̄ stante statuto de quo.ſ.in terminis illis non posset etiam mulier aliquem liberare.⁊ hoc etiā tenet ibidē Bal.putarē tamē q̄ in terminis illi⁹ statuti q̄ statutū illud posset notabiliter limitari vt nō habeat locū in obligatione descēdēte ex delicto vel quasi delicto: nam credērē q̄ etiā nō interuenīēte solēnitate illius statuti ⁊ cōsequēter nō interuenientib⁹ cōsanguineis: q̄ nihilominus mulier obligarek ex delicto suo ⁊ ex ꝯsi delicto.mouet me illud quod in simili videmus: quia prohibitio legis vetantis minorem ⁊ prodigū se obligare: non refertur ad obligationē ex delicto vel quasi: vt no.glo.in.l.si quis in tantaz.in glo.mag.in.ñ.q.C.vnde vi. ⁊ ibi Bar.in.ñ.col.⁊ Bar.in.l.is cui bonis.ff.de v̄.ob.in vl. col.in versi.quero nunqd prodigus delinquēdo obligetur.⁊ p̄o hac limi. adduco in simili optimū ter.i.l.sed si ex parte. §.q̄p̄.ff.q̄ cū eo.¶Ultimo q̄.ſ.opportune vidimus an statutum faciēs mētionē de cōtractu extēdatur ad cōtractū im
47 propriū possem hic applicare illā.q.¶† An statutū illud extēdak ad stipulationē q̄ est impropriē ℞ctus: vt vult Bar.in l.si nō donatiōis.C.qō me.cā.de qua.q.videte p Jo.de imo. in.l.v.in prin.ff.de ver.obli.¶ Item an illud statutū extēdatur ad donationē ⁊ ad trāfactionē qui impropriē dicunk cōtractū: vt est gl.no.in.l.cōtractus.in gl.j.C.de fi.instru. videte ibi p Bal.i.ñ.col.in v̄.qd ergo si statutū dicit.¶ Jn ea.gl.ibi.ff.
48 de ac.⁊ ob.l.j.l p̄n.habetis ex gl.†q̄ ꝯditio furtiua dr oriri ex varijs figuris causarū:⁊ ꝯnr q̄ nō orik ex cōtractu vel quasi ex maleficio vel quasi.idē tenet glo.in.l.si p̄o fure.§.fi.i gl.fi. ff.de cōdi.fur.⁊ idē visa est tenere glo. in.d.l.j.in prin.in gloj. mag.paulo post p̄i.ff.de act.⁊ obl. Et qūo ꝯdictio furtiua dicatur oriri ex varijs figuris causarū declarat ⁊ p̄bat p̄eal legata glo.in.d.l.si p̄o fure.§.fi.⁊.d.gl.in.d.l.j.in prin.⁊ istud idē tenet Sali.in.d.l.si p̄o fure.§.fi.nō per rationē dictaruz glo.sed per aliā rationē: nā illa dicitur esse actio personalis
49 †que habeat causam vel originē a cōtractu vel quasi a delicto vel quasi.vt hoc ter.illa vero dr realis actio q̄ bz cām vel originē a iure q̄ō quis habeat in re: vt hoc eodē ter.⁊.l.j.C.de alie.iu.mutā.cā fac.si ergo inueniatur aliqua actio q̄ habeat vtrūq; sua cā ⁊ origine illa dicek nasci ꝓpio quodā iure ex varijs figuris cārū.⁊ hoc est q̄ voluit ꝓprie dicere iurisconsul.i.d.l.j.i prin.sed ꝯdictio furtiua est hmōi: nā ex pte rei cō dictio furtiua dr oriri ex maleficio.ex pte vero actoris orik ex dñio. Hinc est q̄ soli dño cōpetit.l.j.ff.de cōdi.fur.ergo cōdictio furtiua dicek oriri ex varijs figuris cārū:⁊ p hāc rōnem etiā incidit in hāc partē Ang.de are.hic. Cōtrariū tamē sez q̄ō cōdictio furtiua oriak ex maleficio ⁊ nō ex varijs figuris cārū: tenuit gl.in.l.seruus quē a me.in prin.ff.de act.emp. in glo.parvula.in verbo: nō haberet.quā alle.Ang. de are.hic: ⁊ añ cū Alc.de neap.hic.⁊ hoc idē tenet Dyn.et Jo.fa.hic p l.si ambo.§.quoties.ff.de cōpē. ⁊ p.l.si mulier.§.hec actio.ff. rerū amo.per quas.ll.idē tenuit Bar.post antiquos ⁊ mod. in.d.l.j.in prin.ff.de acti.⁊ obli.in.j.col.⁊ idē Bart.in.d.l.si p fure.§.fi.⁊ idē Bar.in.d.l.si ambo.§.quoties.qui etiā ibi no. ad hoc illū ter.⁊ Bar.in.d.l.si mulier.§.hec actio.sed in veritate ille leges non multū vigent p̄o hac parte ⁊ ad eas pōt faciliter respōderi p̄out etiā respondebat Ang.de are.hic: nā in.d.l.si ambo.§.quoties.I ver.idē est.bene dicik q̄ō si agatur cōdictione furtiua: ita habeat locū cōpēsatio sicut si ageretur actione que oritur ex delicto: puta actiōe furti: nō añ dicitur q̄ ꝯdictio furtiua oriatur ex delicto: imo poti⁹ ter. ille videtur sentire contrariū eodez modo in.d.l.si mulier.§.
50 hec actio. bene dicitur †q̄ actio rerum amotarū ita finitur anno sicut cōdictio furtiua.nō autē dicitur q̄ō cōdictio furtiua oriak ex maleficio.⁊ licet supradictum esset q̄ actio rerū amotarū nasceretur ex delicto nō de ꝯdictiōe furtiua verbū nullū. Cōcludendo igitur dico q̄ q̄uis possit teneri q̄ō cōdictio furtiua oriak ex varijs figuris causarū per ratiōes gl.ſ. allegatarū: tñ de ea nō pōt loqui ter.in.d.l.j.in p̄n.eo q: ille ter.loquit de obligationib⁹ que oriunk ex varijs figuris causarū: non aūt loquit de actionibus.⁊ propter hoc Bar.ibi impugnat q̄dā exemplū ℘e.de bel.per.intelligēt⁹ illū ter. loqui de actione in factum per. l.sancimus.C.de sac.san.eccle. p̄out.ſ.ante eū intellexerat illū ter.glo.in.d.l.si p̄o fure.§.fi. in glo.fi.ad fi.⁊ gl.in rubr.ff.de pac.⁊ ℘et.de bel.per.Jaco. de ra.⁊ Modul.de auri.hic p̄m q̄ eos refert hic Alc.de neap. nā dicit Bar.q̄ exemplū illud de actione in factū nō potest cōuenire ad.d.l.j.in prin.cū.l.illa loquak in obligationib⁹ ⁊ exemplū p̄ditū in actionib⁹.¶ Jn fi.gl.tenete qō.ſ.temi.¶ Glo. in ver.nullo iure.diuido in duas partes. Jn prima collige ex ter.vnū notabile. Jn secūda cōtra illud notabile oppo.⁊ sol. scōa ibi. sed oppo.¶ Jn ea.gl.in finalibus vbis ibi: teneris: ergo es obligat⁹.nō sequit⁹ p hāc gl.facit: nā cū iste teneat so-
51 lū offō iudicis quo ad restituēdū vt dicit gl.certe †offiū iudicis: nulla p̄supponit obligationē.l.qui p collusionem.in fi.ff. de act.emp.l.quint⁹.ff.de ann.leg.nisi largo modo p̄m qō dī-
52 cit Bar.in.l.fi.ff.de iniur.⁊ ad hāc gl. q̄ disputat †an ille qui tenek actiōe reali dicatur obligatus vñ gl. ſ.e.in prin.in glo. fi.i v̄.debetur.in prin.⁊ ibi opportune dixi. Hāc tñ gl. volētē q̄ actio realis nullaz p̄supponat obli. quidā reprehēdūt:⁊ Modul.de an.p̄m q̄ cū refert Alc.de neap.hic.⁊ ponūt etiaz
53 hāc reprehensionē Jo.fab.⁊ Ange.de are.hic: †naz actio de peculio.dicitur actio in rē.l.quesitū.i prin.ff.de pecu.⁊ tñ illa actio p̄supponit obligationē: q̄ p̄z q⁊ ei accedit fideiussor: vt l.creditorē.ff.ad mace.tūcta.l.fideiussor obligari.§.fideiussor ff.de fideiuſ. Jtē p̄z quia pōt deduci in ꝯstitutū: vt.l.j.§.ñ.et l.seq.ff.de ꝯsti.pe. Sez p ista non recedatis a gl.nr̄a quā tenēt ceteri cōiter doc. hic.⁊ p ea est tert. apertus in hoc.§.nō.in ver.nullo iure obligatus est.⁊ nō ob.primū de actione de pecu.q̄ est i rē ⁊ p̄supponit obligationē: q⁊ ei accedit fideiussor q⁊ rñdeo etiā fatēdo q̄ actio de peculio sit in rē: tñ nō firmo. ſz dicite vt p Bal.in.l.pe.C.qō cū eo.tñ nō est perpetuo id est gñaliter verū illud qō postea ipsi dicūt.accedit fideiussor: er-
54 go p̄supponit obligationē. nā clarū est †q̄ offiū iudicis nullā p̄supponit obligationē: vt iurib⁹.ſ.proxime alle. ⁊ tñ offō iudicis etiā nō deseruienti alicui actioni accedit fideiussor: vt no.Bar.in.l.marcellus.in.ñ.col.ff.de fideiuſ.per ter.in.l.cum quis.§.si quis p̄o reo.ff.de solu.⁊ est casus p̄m cum.in.l.pecunie.§.fi.iuncto.§.pe.ff.de verb.signi.que.l.pecunie. q̄nis non inducatur per Bar.tamē optime p̄obat hoc modo inducē
55 do: †nam fideicōmissa de iure fori petebantur officio iudicis nō in rē actiōis.ita dicit text.in dicta.l. pecunie.§.p̄escriptionis.qui est.§.pe.per Bart.allegatus.⁊ ibi gl. declarat si ergo fideicommissa nō petebantur nisi officio iudicis:⁊ claruz est q̄ p̄o fideicōmisso accedit fideiussor eo quia fideicōmissa dicuntur esse debita: vt dicit text.in.§.fi.illi⁹.l.pecunie. ergo officio iudicis bñ accedit fideiussor:.⁊ istud idē.ſ.q̄ officio iudicis possit accedere fideiussor: tenet etiam Bal.in.d.l. pecunie.iuncto.§.peñ.⁊ fi.⁊ in.l.cius.C.quod cū eo.⁊ ibi sentit no.q̄ etiā actioni reali que nullā p̄supponit obligationez vt hoc ter.possit accedere fideiussor: q⁊ ille qui tenek actione
56 reali largo modo dicik obligatus. Nō obst. vltimū †q̄ actio de peculio possit deduci i ꝯstitutū: q⁊ respōdeo q̄ etiā omne illud q̄ largo modo est debitū potest deduci in cōstitutū.l.j. §.debitum.ff.de cōsti. pecu. ⁊ sic etiam actio realis posset in cōstitutū deduci: cū largo modo p̄supponat obligationē vt millies dictū est. ¶ Aduertite tñ dū supra diri de actiōe de
57 peculio ne erretis: †q̄ actio de peculio.⁊ eodē mō qō inssu: de in rē v̄so.⁊ eodē modo institoria exercitoria ⁊ tributoria nō sunt ꝓprie actiōes sed adiectiones siue qualitates actionū.de quo est gl.no.in.§.fi.in verb.directe.I.q̄ cū eo.⁊ gl.in.l. si tamē.§.he actiones.in gl.j.ff.de exercito.⁊ text.in.l.iij.§.cui congruit.⁊ ibi glo.in verbo mandati.ff.de pecu. cū aliis concor.¶ Glo.in verbo possideat.diuido in duas p̄out duo ex trena ponit que requiruntur in actione I rē.secunda ibi: itē ex parte rei.¶ Jn ea.glo.ibi:⁊.§.quod ait.vult glo.q⁊ i actione in rem ex pārte actoris requiratur alterum duorū dominiū vel quasi dominiū.in hoc glo.reprehēditur per Dy. hic:
58 q⁊ imo †actio in rē cōpetit ei qui nō habet dñium nec quasi dominium: vt patet in actione in rem hypotecaria que competit creditori p̄o pignore in quo impossibile est q̄ creditor habeat dominiū vel quasi.l.cer̄tante.§.latinus.ff.de excep.
59 rei iudi.⁊.l.debitor.in princi.ff.ad trebel.† Item confessoria est actio in rem ⁊ tamē nō cōpetit ratione dominū vel quasi sed ratione iuris seruitutis q⁊ quis habeat: vt in.§.equa.I.e. sed ab istis impugnationibus defendebat hāc glo. Alc.de neap.hic qui dicebat q⁊ licet glo.loquuta sit g.neraliter de

actione in rem debet tñ simpliciter intelligi de actione in rē
speciali.ꝛ sic de rei vē.directa vel vtili.de qua tātū loquit iste
ter.ꝛ sic prima cōtraria nō obstant. Sed si isto modo intelli-
geretis istā gl.ista gl.male diceret i alio.cū dicit de bone fidei
60 emptore:q; non est verū ¶ q; bone fidei emptori cōpetat dire
cta vel vtilis rei vē.sed sibi competit publiciana: vt in.§ sed
iste.j.e.ꝛ in hoc glo.reprehendit per Jo.fab.ꝛ Ange.de aret.
hic.Sed si intelligeremus gl.prout iacet: ꝛ sic generaliter de
actione in rē verū esset q; bone fidei emptori cōpeteret actio
i rē.s.publiciana que est actio in rē.d.§ sed iste.ꝛ hoc motiuū
nō obstaret.Sed tūc bene obstarēt motiua Dy.Ś.relata.dici
te ergo ſm Dy.ꝛ Mic.de neap.hic q; in actione i rē generalr
sumpta requiritur alterū de quatuor vel dominiū directuꝫ
quo casu cōpetit directa rei vē.vt hoc.§.nostro.ꝛ.l.j.C.de ali.
iud.mutā.cau.fac.ꝛ.l.in rem.in prin.ff.de rei ven.vel vtile do
miniū quale est illud qō habēt emphyteota ꝛ superficiarius
quo casu competit vtilis rei ven.l.j.§.fi.ff.si ager vecti.vel em-
phy.pet.ꝛ.l.i.in pri.ꝛ.§.quod ait.ff.de superfi.vel quasi domi
niū quale est illud qō habeat bone fidei emptor q nōdū vsu
cepit:quo casu cōpetit publiciana:vt.d.§.sed iste.j.eo. vel ne-
cesse est qō habeat aliud ius i re vt ius seruitutis.ꝛ tunc ha-
beat confessoriā.vt.d.§.eque.j.eo.vel ius pignoris ꝛ tunc ha
beat seruianā seu hypotecariam vel quasi seruianam: vt l.§.
itē serviana.j.eo. ¶ Itē est ꝛ aliud circa hāc gl.diligēter ad
uertēdū.gl.dicit de quasi dñio.aut eñ glo.intelligit de quasi
dñio p vtili dñio.ꝛ glo.male dicit ꝛ reprehendit per Jo. fa.
ꝛ Ang.de are.hic:q; bone fi.emptor de quo etiam glo.dicit:
non habet vtile dñiū:qō clare patet:q; si haberet vtile dñiuꝫ
preferret dño directo vt est ter.in. d.l.j.§.fi.ff.si ager vecti. vel
emphy.peta.ꝛ tamē hoc est falsuꝫ:q; bone fidei emptor.ꝛ sic
habens publicianā regulariter excluditur a vero dño.l.pe.ꝛ
fi.ff.de publi.nisi in casib⁹ enumeratis per gloss.in.d.l.pe.er-
go non est verū q; bone fidei emptor habeat vtile dominiuꝫ.
Si vero gl.intellerit de quasi dñio ꝓut verba sonāt:ꝛ sic nō
pro vtili dñio:etiā male dicit ꝛ reprehēdit hic p Mic.de nea.
q; imo emphyteota ꝛ superficiarius de quibus hec gl. dicit
habēt vtile dñium ꝛ nō quasi dñiū.d.l.j.§.fi.ff.si ager vectig.
vel emphy.pe.ꝛ.d.l.j.prin.ꝛ.§.quod ait.ff.de superfi. ꝛ dicit
Mic.de nea.q; ab hac impugnatione nō posset hec glo.defen
di.ꝛ sic quomodocunq; intellexerimus hāc gloss. dum dicit
de quasi dñio non poterit glo.cuitare aut effugere reprehen-
siones doctorū. Ego tamē reperio Bal. qui hic per alios nō
allegatur in.c.j.§.j.iurta prin.in ti.de inuesti.de re alie.facta.
61 in vsi.seu.ex verbis cuius pōt elici defensio glo.nostre. ¶nam
ſm eū quasi dñium pōt duobus modis intelligi large:ꝛ hoc
modo appellatione quasi dñi⁹ veniet neduꝫ vtile dñium qō
habēt emphyteota ꝛ superficiarius:sed etiā quasi dñiū q; ha
bet bone fidei emptor:et hoc modo salvabit glo.hic pōt ꝛ se
cūdo mō intelligi quasi dñiuꝫ stricte:ꝛ tūc capit tantū p eo
quasi dñio qō habet bone fidei emptor.ꝛ ita stricte nō itelle-
rit gl.hic. ¶ Et de directo dñio vel vtili dñio. Itē ꝛ de quasi
dñio habetis gl.no.in.l.minor.§.si servus.ff.de evic.in glo.in
ver.superit.ꝛ ibi Bar.declarat in quo ista differāt iter se. Et
alibi dixit gl.valde no.in.l.ij.§.quidā.ff.de interdictis.q; sicut
est dare possessionē:ꝛ quasi possessionē.ꝛ dñiū ꝛ quasi dñiū
62 ita ¶ etiā est dare proprietatē ꝛ quasi proprietatē. [b]ꝛ ad hoc
illā gl.reputat singularē Bal.in.d.c.j.§.j.in prin. iurta prin.
de inue.de re aliena facta. Sed de hoc quod sit dare ꝓprieta
tē ꝛ quasi proprietatē allego ter.expressum in.c.fi.extra de in-
di.ꝛ proprietas dicitur dñiuꝫ qō multis modis acquiritur.
ita eleganter dixit ¶Pau.de cleza.in cōmento rubrice. extra
de causa pos.ꝛ ꝓpte.de quo tū videte Bal.in.l.pe.in pe. col.
63 C.si a non compe. iudi.suc.appellatū.ꝛ ibi ponit ¶an appel-
latione proprietatis significetur directuꝫ dominium vel vti
le dominiū.an vero neutrum ipsoꝝ.ꝛ per Bal. in.l.cum res.
ad fi.C.de proba.ꝛ videte Bal.in.l.locomm.C.de omni agro
deserto.lib.xi.vbi per illum ter.dixit q; tantum est dicere pro
prietatis possessio ꝙtū est dicere dños rei.ꝛ dicit Joā.fa. hic:
64 q; verbū proprietatis videtur inesse in ipsa re cum proprie-
tas rei dicatur illa cuius dominiū nullius est:vt in.§.littor.
C.de rerum divi.sed verbum dominij videtur esse in persona
illius ad quem dominiū pertinet per ter.in.l.si tibi fundi.in
65 verbo proprietatis.ff.quemad.vsufr.amit.licet ſm eum ¶ fre
quenter proprietas pro dominio capiatur.l proprietatis.C.
de proba. ¶ In fi.glo.vult glos.q; in actione in rem ex parte
rei comuni requiratur alterius duorum.scilicet possessio vel
quasi possessio. Hec glo.videtur posse reprehendi ſm Byn.
bicnam confessoria que est realis actio competit contra eū
qui nec possidet:nec quasi possidet:sed iquietat vel molestat
eum qui habeat ius seruitutis:vel non praestat ei debitaꝫ pa

tientiam iurta.§.eque.j.eo. Potest tamē ſm eum glo. salua
ri vt procedat in actione reali que competit pro re corpora-
li:non autem in actione reali competente pro rebus incorpo
ralibus puta pro iurib⁹: vt pro iure seruitutis: nā illa datur
aliquādo etiā possidēti contra eum qui nō possidet nec deti
net:sed cū inquietat dicto.§.eque.j.eo. Posses etiam ad sal
uandam gl.o.dicere q; loquāt de actione in rez speciali.ꝛ sic
de rei vendicatione ꝛ illa inniꝝ cōpetit nisi contra possiden
tem vel quasi. Pro clariori tamen intelligentia totius hui⁹
glo.ꝛ materie.§.huius offert se opportune hic examinanda
materia rei vēdica.quā doct. hic prolixo sermone ꝛ per mul
tas questiones ꝛ expediunt.ꝛ iter ceteros Joan. fab. Mico. de
neap.hic hanc materiam longo commentario prosequunt.
Ego ea dūtaxat attingam que putabo necessaria p haben-
dis fundamētis huius materie.ꝛ que putabo ꝓficere ad ha
bendam intelligētiā eoꝝ que hic in glo.tanguntur. Duo er-
go in hac materia principaliter expedia ꝛ his ꝓut occurret
connexa ꝛ succedanea applicabo. Primuꝫ erit q; requirant
ex parte actoris ad hoc vt possit sibi cōpetere rei ven. Secōm
q; requirant ex parte rei ad hoc vt possit cōtra eū rei vē. intē-
66 tari. ¶ †Circa ꝑmū dicite ſm oēs hic q; ex parte actoris re-
quirit dñiū vel quasi ꝓut etiā dicit gl.nſa ꝛ intelligite quasi
dñiū pro vtili dñio declarat Bart.in.d.l.j.C.de alie. in. mu.
causa fac.ꝛ sic rei ven. cōpetit ei qui habeat directū dñium.
vel ei qui hz vtile dominiū. Et dicit Jo. fab.l.j.q.principali.
in prin.q; ille dicitur habere directū dñiū qui hz plenū dñiū
ꝛ nullū aliū superiorē habeat quantum ad dñiuꝫ. Sed quā-
do aliquis hz aliū superiorē in dñio tūc nō dicit habere ple-
nū dñiuꝫ:sed vtile vt emphyteota ꝛ supficiarius. De quo tū
dicite vt p Bar.in.l.si quis.ꝛ in.§.differētia.ff.de acquir.pos.
ꝛ p Bal.ꝛ Sal.in.l. traditionibus.C.de pactis. ¶ Et iurta
predicta querit hic doc:pone q; actor a principio ꝛporе por
recti libelli nō erat dñs sed post litē cōt.s.pendente lite super-
venit sibi dñium:an sufficiat vt possit sequi cōdēnatio cōtra
reū.ꝛ in hac gl.in.l.si rem.ꝛ in gl.fi.ff.de pignor.act.expresse fir
mat sic. Vos breuibus cōcludite cū Bar.in.l.ꝛ an eadem.§.
actiones.in pe.col.ff.de excep.rei iud. aut ille qui nō est dñs a
principio petit simpliciter ꝛ absolute se declarari dñm nō ex
pressa cā in specie sed in genere:ꝛ tūc ex iure dominij postea
supervenientis procedet cōdēnatio.ꝛ de hoc est ter. in.c.abbate
sane.in fi.de re iudi.in.vi.et dicit hic Jo.q; cōtra decisionē il-
lius capituli tanꝝ contra stimulum durum est calcitrare.et
ponit Inno.in.d.c.abbate sane.super vlti.glo.aut ille qui nō
est dñs petit se declarari dñm ex cā spāli ꝛ specifica: puta q;
dicit se emisse rē illā petit a Sempronio ꝛ tunc si supervenit
sibi ius ex causa de preterito:q; res erat sibi vendita ante ex-
67 ptū iudiciū sed nōdū tradita. ¶ Et isto casu tale ius superve
niens proderit vt ex eo possit sequi cōdēnatio: alias autē si ius
supervenisset ex causa de presenti:ꝛ tale ius nō prodesset acto-
ri ꝛ in hāc sniam videnf effectualiter se cōformare Dy. ſ̄ic.
de nea.et Ang.de are.hic:licet Joan.fab. sit dubius et nihil
dari firmet.de quo ś.videte Bal. late disputantē in.l.j.C.de
alie.iudi.mu.can.fa.in iij.col.in ver.viso principio videam⁹
de processu.ꝛ ibi late disputat de opi. Inn.ad.d.c. abbate sa-
ne.videatis etiā Bald.subtiliter loquētē in.l.j.in ij. col.C.de
exca.rei.in.ꝛ dixi de hac materia.C.e.ti.in prin.super gl.mag.
fi.in ver.debetur.ante fi. ¶ Unū tamē pertexto nota p ma-
xima limitatiōe pdictoꝝ qō illud qō. ś.dixi ſm cōmuniter
68 omnes ¶ q; ius superveniēs actori post litē cōtest. ex causa de
c preterito sibi prodest ¶ vt ex eo possit sequi condēnatio. Illud c
est v.rius ꝛ procedit qñ causa agitur coram iudice ordinario.se
cus autem si ageretur coram iudice delegato coram quo ius sup
veniens etiā ex causa de preterito nihil tamē sibi prodest pro
pter dolū impetrātis iudicē delegatū contra eū contra quez
tpe impetratiōis nihil questionis habebat. ista fuit singula-
ris limitatio Bal.in.l.prescriptione.C.si contra ius vel vtili.
pub.in pe.col.in viij.q.pro qua limitatiōe dicit ibi Bal.vide
ri casus no.in.c.fi.de rescrip.subjiciēs hoc esse multū tenēduꝫ
menti:q; est magna limitatio multarū legū.de qua tamē li-
mitatiōe videte Lu.ro.tenētē Sriū in.l.si titius.ff.de verb.ob.
69 ¶ †Quid autē esset in casu ecōtrario si actor in principio tē
porepotrecti libelli:et sic tēpore cepti iudicij erat dominus:
postea lit.contest.desijt esse dominus:an nihilominus possit
fieri condemnatio contra reum cōuentum:prima fronte vi-
deretur dicēdū qō sic per ter.qui videtur expressus in.l.ij.ad
fi.C.de litig.in verbo nihilominus peragēda. Sed paucis cō
cludendo vos tenete contrarium vt tenent cōmuniter doct.
post Dy.hic per ter.in.l.tigni.§.fi.ff.ad exhi.ꝛ per ter. melio-
rem in.l.si servus.in prin.ff.de condi.fur.ꝛ ibi istud idē tenet
Bald.ꝛ Bart.in.d.l.ꝛ an eadem.§.actiones. et videte Bal.
in.d.l.j.

a ¶ Dñm.vi- de.d. alex.ō imo.in 2fil. xciv.i. r.col. in.ij.parte.

b ¶ Et ſ̄si ꝓ prietatē. an sit dare pro prietatez et quasi ꝓprie tatē vide.d. alex.ō imo. in cōsi.xciv. in.r.col.i.ij. parte.vbi ēt ponit an ap pellatiōe p prietatis ve nit quasi ꝓ prietas.

c ¶ Sibi pro dest. adde singulariter do. alex. de imo. in 2fi. clxxvj.ad fi. in. ij. parte vbi ponit vnuꝫ mira- bile qō ius supueniens lite pendēte ex causa de ꝓterito pro dest.ꝛ ideo fili⁹ agēs ex testō pōt li te pēdēte re pudiare: et adire ab ite stato ꝛ obti net.

in.d.l.j.C.de alie.iudi. mu.causa fac.in pe. col.in ver.ñ.quero quid econtra. Non ob.d.l.ñ.naz ideo ibi lis suo marte peragitur: quia vēditio ibi facta rescinditur per.l.fi.illius titu. et fic res ad priorem statuz in quo erat tempore cepti iudicij et fic ad priorem dominū redigitur ꝛ ita soluūt cōiter doct.hic vt Dy.ꝛ Bal.Jo.fab.ꝛ Nico.de neap. ¶ Et ex hac solu. elicio limitationem ad conclusionem predictam: vt nō ꝓceda quādo ille qui desijt esse dominus denuo: postea est etiā esse eius dñs: q: tūc etiam debet sequi condēnatio ꝛ mediū tempus nihil obstat.d.l.ñ.C.de litig.ꝛ bñ facit.d.l.tigni.§.fi.ff.ad exhib. ¶ Secūdo intelligite predictam conclusionē † vt ꝓcedat quando actor facto suo proprio desijt esse dominus. secꝰ autem si desijsset esse dominus facto ipsius rei conuenti eius culpa dolo vel mora: quia tunc posset sequi condēnatio contra reum ſm Jo.fa.hic: qui ad hoc allegat.l.item si verbaratum.§.fi.cum.l.seq.ff.de rei ven. Addite vos text.in. d.l.si seruus.in prin.ꝛ ibi Bar.ff.de condi.fur.ꝛ ad idez est tex. in.l.si post acceptum. ff.de rei vendi. quem ad hoc ibi ponderat et reputat no.Bart.ꝛ ibi per illum tex.subdit not.Bar.q: exceptio superueniens pendente iudicio contra actorem: q: culpa rei non potest per ipsum reū opponi. de quo tamē dicite vt plenius p Bal.in.d.l.j.in pe.col.C.de alie.iud.mutā.causa fac. Et p hoc sunt expedita requisita ex parte actoris. ¶ Vltimo quia vidimus.ſ.q: rei ven.non competit nisi ei qui habeat directuz dñium vel ei qui habeat vtile. † Reliquum est
a ¶ Directū. vió tu latissime firmiana ī suo aureo reperto rio iv.dñiū probak.vbi ad saturitatē hz materiā ꝓbationis dñi. et qūo ꝛ qñ dicak ꝓbatuz directū dominiū: vide do.Uler.in ꝟsi.lxxxviij. lib. col.i.ñ. pte.ꝛ ī cōsi. j.in vlti.col.i iij. pte.et in cōsi.xj.i vlt. col.ea.pte.

a vt videamus qualiter ꝛ quib⁹ modis possit ꝓbari directū vel vtile.ꝛ generaliter. ¶ Modos quibus acquiruntur dominia de iuregētium non dico pro nūc: habetis in titu. ff.de acqui.re.do.per totū.ꝛ ī ti.ſ. de rerū diui.per totū. ¶ † Modos autē quibus acquirank dñia de iure ciuili enumerat gl. ꝛdi.ꝛ magistra.in.j.in prin.in verbo nostre.ff.de acquir.re.do.ꝛ Bar.in.l.in ré.in prin.ff.de rei ven. Et quātū est ad directum dominium si loquamur in rebus que in nullius bonis sunt quarū dominiū de iuregētiū primo occupanti acgritur: vt sunt fere bestie 'gēme lapilli ꝛ similia. vt in.§.fere.cū seq.ꝛ.§.item lapilli.ſ. de re.di.ꝛ in his ſm Jo. fa.in vlt. colū. hic modus probādi est aptus ꝛ facilis: q: si ꝓbo me accepisse ferā dico me probasse directo domi. vos in hoc dicite melius ſm Bar.in.l.ré que nobis.in vl.col.ff.de acq.pos. ¶ Aduertendū est q: quedā sunt res in quibus ex rei qualitate ꝓbatur eas esse in nullius bonis vt in lapillis inuentis in litto re maris.d.§.itē lapilli.ꝛ in feris bestiis.l.j.in fin.cū.l.seq.ff.de acqui.re.do.ꝛ in insula nata in mari.l.adeo.§.insula.ff.de acqui.re.do.ꝛ in similibus.ꝛ in istis clarū est qō ꝓbādo apprehēsionē ꝓbo dñium directū per illā regulā iuris ſgē. que est q: ea que in nullius bonis sunt occupanti cōcedunk. Quedam sunt res in quibus ex rei qualitate nō probak eas esse in nullius bonis: imo natura rei repugnat vt ī domo ī territoriis: ꝛ in aliis speciēb⁹ q̄ nō per naturā sed per factū hominis pro ducunk in esse: ꝛ in istis si res nō est mea debeo credere illam esse alienā.l.cū querebatur.C.vnde vi.ꝛ in istis dicit Bar.vbi ſ.q: difficile est probare ré in nullius bonis fuisse per solā apprehēsionē nō ꝓbak dñiū. posset tri ſm eū tribus modis probari ré in nullius bonis fuisse. Sed in istis trib⁹ modis per apprehēsionē nō acquirit directū dñiū sed vtile. primo si probetur dominiū habuisse rem pro derelicto.l.j.ꝛ per totū ti.ff. pro derelic. Secūdo si res erat tributaria: puta ex forma statuti.ꝛ tūc si res vacauit biēnio presumit habita ꝑ derelicto ꝛ apprehēdēs possessionē biēnio prescribit. per text. no.in.l.q agros.C.de omni agro deser.li.xj.ꝛ hoc reputat Bar.esse bene not. Idem etiā firmauit ꝛ latius ipsemet Bar. deducēdo hoc ad practicā in.d.l.qui agros.per illū tex. Et idē Bar. in l.si de eo.§.j.ff.de acqui.pos.ꝛ Bald.in.l.non ignorant. C.ad exhi. licet hoc impugnent Ange.ꝛ Jnno.in.d.l.si de eo.§.j.ff. de acqui.pos. Si vero res non esset tributaria vt sunt cōmuniter predia per Jtaliā tūc etiā ſz Bart.in.d.l.rē que nobis. esset tertius modus. vt officio iudicis fiāt publica bāniēta siue proclamata qō qui vult dicere talē rē suā cōpareat intra certū terminū anteq̄ ab alio possideatur certo nullo ī eo cōparente dicit Bar. se putare qō cōstaret rē in nullius bonis fuisse. ar.l.locorum. C.de omni agro deser. libr.xj.ꝛ.l.si eo tempore. C.de remiſ.pign. licet ipse Bar.in.l.nā ꝛ si fur.in prin.ff. si cer.peta.ꝛ in.l.si duo.in princi.ff.vti possid. visus sit sentire qō etiam ex sola possessione etiam non factis proclamationibus presumatur quis domin⁹ si nō appareat alius antiquior possessor.ꝛ hoc secundū videtur verius per ea que tradit Bar.in.l.quidā in suo.in prin.ff.de condi.insti. Subdit etiā hic Jo.fa.q: si vellē dicere me habere directū dñiū eo q: dicerē me emisse a dño: necesse esset qō tria ꝓbare. ꝓmo qō vēdēs fuisset dñs. secūdo qō res fuerit mihi tradita. tertio qō ꝓtiū solnerim. Addo de his requisitis esse text.in.l.cū res.ꝛ ibi gl. no.C.de ꝓba.ꝛ ibi Bar.post Bal. Jtē probatur directū dominiū si ꝓbo q: possederim rē mobilē bona fide ſpacio triū annoz cū per vsucapionē acquirak directū dominiū.l.traditionib⁹.ꝛ ibi gl.ꝛ doc.C.de pac.ꝛ auk. nisi tricēnale.ꝛ ibi gl.ꝛ doc.C.de bo.ma.ꝛ.l.ñ.ꝛ ibi gl.ꝛ doc.ff.de vsuca. dñium. autē vtile probarec si probaré me possedisse rē immobilē cū tit. r. anno: ū inter ꝑsentes.ꝛ.xx. inter absentes cuz ſm iura cōia ꝑ prescriptionē acquirak dñium vtile ꝛ nō directū: vt tenēt gl. prealleg.ꝛ in eisdē locis Bar.ꝛ alij doc. ꝛ idē etiā ī ꝓscriptione.xxx.vel.xl.an. ¶ Et iurta hoc dubitabat Jo. fa.hic: qd si aliquis nō ꝓbaret titulū sed ꝓbaret q: ipse ꝛ ꝑdecessores sui tenuerūt rē illā tāq̄ suā per tātū tps q: hominū memoriā excedit: an per hoc ꝓbet dñiū dubitabat: ꝛ sub dubio forte dicit posse sustineri q: sic. cū per tantū tēpus sicut amittitur dominiū: ita etiā acquirit. Addo etiā q: isto casu p prescriptionē tanti tpis acquiritur dñiū directū: licet vt.ſ. dixi ſm cōes cōclusiones regulariter per prescriptionē nō acquirak nisi vtile ꝛ ita exp̄sse: ꝛ no. tenet Bal.in.d.l.traditionibus. ī antepe. col.C.de pac.ꝑ tex.in.l.hoc iure.§.duct⁹ aque.ff.de aqua quo ti.ꝛ est. quā.l.Bald.non inducit. sed ego induco vt hoc opti
73 me probet. Mā ibi dicit q: † longinquitas tanti tpis hz vim
74 constituti. † constitutū habet vim consensus.l.j.in princ.ff.de
75 cōsti.pecu. †ꝛ cōsensus inducit directū dñiū vt voluit Bal. in.d.auk. nisi tricennale. Et vltra prealleg. ata si vultis videre alios modos quibus ꝓbetur dñiū videte etiā late Bal.in l.ñ.in.ñ.col.C.de pigno.act. Bal.in.l.ob meritorū. post Bar. C.ne vro: ꝑ mari.ꝛ aliquid per Ange.de are.ꝛ Joan.de pla. hic.ꝛ Bal.in.l.ñ.in prin.ff.de re.di.in aliquibus questionib⁹. ꝛ ibi etiaz ponit an in dubio ꝓsumatur res esse in nullius bonis.ꝛ ibi etiam subdit q: in dubio res particularis ꝓsumitur q: fuerit in bonis alicuius quo ad dñz particulārē. vide etiā Bal.in.l.cū sup.C.de rei vē.ꝛ ibi est tex. q: dñiū etiā probak per testes ꝛ instra. imo ꝓbak dñiū ꝑ indicia: vt. Lindicia.C.de rei vē.ꝛ ibi declarat Bal. q̄lia debēt esse illa indicia. ꝛ oēs modos quib⁹ probak dñium ponit Spe.in ti.de loc.§. fi.v.lvj.ꝛ ī ti.de ac.emp.§.sequit. v. finaūtē velis. Et an ex eo q: quis possidet rē ꝓsumatur q: si dñs vel q: fuerit dñs: vide late Bar.post gl.in.l.quidā in suo.in ꝑn.ff.de cōdi.institu. et Bar.in.l.ob meritorū. C.ne vro: pro mari.ꝛ Bar.in.l.a diuo pio.§.q: si super.ff.de re iudi. Bal. in.l.indicia.C.de rei vēdi. ꝛ late Bal.in.l.j.in.ix.ꝛ.x.col.C.q accu.ꝛ Spe.in ti.de primo ꝛ secūdo decre.§.restat.v.sed nūquid.ꝛ ponūt Bal.ꝛ Ange. de are.in.§.fic itaq̄.ī.e.ꝛ ibi lati⁹ dicā. Et ista sufficiāt quantū ad ea que requirunk ex parte actoris. ¶ Veniam⁹ nūc ad
76 scōm ꝑncipale: scz ad ea † q̄ requirunk ex parte rei ad hoc vt cōtra eū possit rei vē. intētari. Et glo. nostra ſm q: in ea vidimus requirit alterū de duobus. ſ. possessionē vel quasi. Et intelligite quasi possessionē ꝑ eo qui dolo desijt possidere q cōuenitur perinde ac si possideret. l. qui dolo.ꝛ l. paré. ff. de reg. iur.ꝛ l. finaūtē. §. sed si quis.ꝛ l. is qui dolo. ff. de rei ven. ꝛ ita declarat Bar. in. l. vnica. C. de alie. iud. mu. causa fac. ꝛ sic habetis q: ille qui dolo desijt possidere habetur pro possidente.
77 Numquid † tamē statutum faciens mētionē de possessore ha- b beat locum in eo qui desijt possidere: vide Joā. and. in regula ꝑ possessore. de reg. iu. in. vj. in mercu. ¶ Aduertite tamen
78 q̄ illud q̄ dicitur † q̄ rei vēdicatio datur cōtra illū qui dolo desijt possidere. est verum si dolo desijt possidere post litez contest. sed si dolo desijsset possidere ante litem contesta. tūc contra eū non cōpetit rei vēdi. sed actio in factum ad interesse ex titulo de ali. iud. mu. cā fac. Jta notabiliter ꝛ mirabiliter. d. Abb. Panor. in. c. j. in. iij. colū. in. ñ. oppo. de alie. iud.
79 mu. causa fac. ¶ † Jtē aduerte q̄ possidens tēpore prime ci-
b tatiōis si postea desijt possidere: presumit in dolo ꝺ ſm Bal.
80 in.c.fi.ad fi.de in. ¶ † Qualiter autem ꝛ per quē modū probabitur qnē dolo desijsse possidere. dic ſm Jo.fa.hic: ꝛ Bar. in.l.petitorio. in princi. ff. de rei vendica. si reo denunciauerā me velle talem rē vendicare ꝛ ipse postea alienauit: vel si post datum libellū vel postq̄ diri me daturū ei libellū ipse alienauit per id quod in simili dixit gl. no. in. l. fulcinius. §. quid sit latitare. ī vbo aio. ff. ex qui. cau. ī pos. ea. ponit Dy. in regula ꝓ possessore. circa princip. de reg. iur. in. vj. Specu. in tit. de emp. ꝛ ven. §. nunc dicendum. versi. sed numquid. ꝛ idez dixit ipse Bar. in. d. §. quid sit latitare. ꝛ idem Bar. in. l. nō soluz. §. morte. in. xiij. col. ff. de ope. no. nū. Et quid de eo qui nō ꝑ dolū sed lata culpa desijt possidere an habeatur pro possidē te ita vt contra reum possit saltem vtilis rei vendicatio intētari: vide Joan. fab. hic: ꝛ Bar, remissiue in. l. qui restituere. ff. de rei vendi. ꝛ Bal. in. l. vnica. C. de ali. iudi. mu. cau. fac. et vide text. no. ꝛ optimum in. l. qui petitorio. §. j. ff. de rei vendi.

b ¶ In dolo. adō ſcl. i. c. aduersario tuo. de exce. in. j. col. ꝛ. d. aler. ō imo. ī ꝟsi. lxxvij. ī iij. pte. ꝛ ad de. Ol. ī ꝟsi. cccxx. q: qui desijt possidere ꝑ dolū non cuitat iudiciuz actionis psonalis. ꝛ add. d. ale. de imo. ī ꝟsi. c. ī vlti. col. in fi. in. iij. pte. vbi pōit nū quid possidens tpe iudicij presumak et pōt etiam possidere.

¶ Aduerte tamẽ hic q̃ est dare casum in quo tenek ille qui possidet q̃uis sine dolo ꝛ sine culpa desierit possidere si habuit malũ ꝛ vitiosũz initiũ.ter.est in.l.si vi me dejeceris. ff.de vi ꝛ vi ar.ꝛ isto casu non oportet dolũ probare:ꝛ hoc reputat
81 Jo.fab.hic esse bene no. ¶ Jtẽ aduerte †qõ in eũ q̃ dolo desijt possidere dak rei ven.nõ directa directo:sed directa vtiliter vt tenẽt glo.nostre cõmuniter ꝛ cum eis cõmuniter citra mon.vt est gl.nostra.ꝛ ibi Bar.in rub.ff.de rei ven.ꝛ glo.j.in l.curatore.ff.de neg.gest.licet vltramon.tenuerint q̃ imo isto casu non detur directa vtiliter sed vtilis tãtũ vt referunt docto.in locis precalle.Et istud secũdũ firmauit Bar. in.l.q̃p̃.
82 §.iulianus.ff.de aqua plu.ar.†ꝛ contra istum qui dolo desijt possidere iurak in litẽ per actorẽ.ꝛ tãti condẽnak a iudice fm formã.l.qui restituere.ff.de rei ven.¶ Et iurta ista dubitant hic doc.omnes actũ est directa rei vẽ.cõtra eũ qui tpe porrecti libelli possidebat postea li.conte.dolo desijt possidere: an possit cõtra eũ sequi condẽnatio ꝛ directa rei vẽ. cõtra eũ intẽtata que a prin. cõpetebat:an vero sit opus vtilẽ intentare vel saltẽ directam vtiliter.Effectus est maximus vt intelligamus an possit sequi condẽnatio virtute directe intẽtate ꝛ ex prima instãtia:an vero sit opus noua instantia ꝛ nouo iudicio.breuib⁹ cõcludẽdo tenet Dy.hic q̃ possit sequi condẽnatio virtute directe intentate etiã ex illa eadem instantia.ꝛ dicit esse de hoc casum in.l.q̃p̃.§.iul.ff.de aqua plu.ar.ꝛ hoc tenent cõmuniter doc.hic.Ad hoc bñ facit:q̃ directa ꝛ vtilis sunt qualitates actionis q̃ qualitates nõ habẽt instãtiã vel iudiciũ diuersificare.l.in delictis.§.si detracta.ff.de nora.pretera si aliter diceremus sequerek fm Jo.fa.hic maximũ ab surdũ q̃ esset in potestate rei cõuẽti eludere pcessum actoris si statim definẽdo possidere annullaret,pcessuz directe rei vẽ. ꝛ istam etiam partez tenet Ly.in.l.vnica.in.vñ.q.C.de ali.iu.mu.causa fac.ꝛ idẽ etiã tenet Bar.ꝛ late disputãs i.d.l.q̃p̃.§.iul.licet dicat illum.§.iul.allegatum hic per Dy.nihil probare.de quo etiã vide Bar.in rub.ff.de rei vendica.ad fi.ꝛ in l.j.in.vj.col.ff.de ac.ꝛ ob.ꝛ Bald.in.l.curatoris. i vlti.colũ.C. de nego.gest.ꝛ Alng. in repe.l.si quis vi.§.differẽtia. in.xviij. col.ff.de acqui.pos.ꝛ Bal.in.l.mote lit.C.de rei vendica.ꝛ vi de inter ceteros Rico.de neap.hic in hoc puncto referentan varias antiquorũ opiñ.¶ Limitabitis tamen predictã conclusionẽ vt procedat quando a principio cõpetebat directa: sed postea tẽpore sentẽtie cõpetebat vtilis:ꝛ in istis terminis proprie loquũtur ea que prime dicta sunt.secus si a ꝓncipio non cõpetebat directa sed vtilis tantũ vt in emphyteota et supficiario:quia si iste intẽtasset a principio directã nõ posset ferri sentẽtia super vtili sibi cõpetenti:ita no. dicit.d.Angelus in.c.cum ad sedẽ.circa.xvj.col.extra de resti.spo. per illum ter.ad hoc no.fm vnaz lectu.ad cuius tamẽ limita ꝛ veritatẽ videte Jo.fa.hic in.r.col.dũ examinat an si quis agat rei ven.directa cum sibi cõpetat tantũ vtilis:vt in emphyteo
83 ta ꝛ superficiario:an iste debeat succũbere. ¶ †Jtẽ aduerte q̃ talis sñia lata ꝛtra eũ qui dolo desijt possidere nõ põt simpliciter mãdari executioni cõtra eũ in quẽ est dolo possessio trãslata.sed esset opus nouo iudicio ter.est no.i.l.j.§.necessario.ff.si mulier vẽ.no.ꝛ ibi Bar.ad fi.facit.§.si quis i fraudẽ. J.eo.licet Ly.simpliciter ꝛtrariũ tenuerit ꝛ male i.l.vnica. in r.q.C.de alie.in.mu. cau.fac.p.l.certa forma.C. vt in pos.leg. ad quam.l.respondeatis:vt respondit Bar. in.l.si quis missum.§.inder.ff.de dã.infec.ꝛ bar.in.l.is cui.§.in possessionez. ff.vt in pos.lega.de quo tamen pũcto vide latius per bar.per duas col.in repe.l.creditores.C.de pigno.in.iiij.q.prin.in ver. videamus.ergo an ius exequendi.ꝛ bart.in.l.a diuo pio.§.si super rebus.ff.de re iudi.ꝛ in.d.l.q̃p̃.§.iulia.ff.de aqua plu. ar.et bal. in.d.l.si certa forma.ꝛ multũ eleganter bal. in.l.ob. meritorũ.C.ne vxor pro ma.vbi melius ꝛ perfectius videtur in hoc pũcto loqui q̃ alii.ꝛ late p.d.Ant.de but.in.c.qꝛ.U.extra de in.per Pe.de ancha.in cõsi.cl.incip.Jn Christi nomine invocato in casu ventilata inter dominã altam vilam ꝛc.
84 ¶ †Unũ tñ tene menti q̃ licet quo ad hoc vt sñia lata contra eũ qui dolo desijt possidere possit mãdari executioni cõtra eũ in quẽ dolo est trãslata possessio sit op⁹ nouo iudicio vt prime diri:tñ ꝛtra istũ nouũ possessorẽ q̃ cõsecut⁹ est possessionẽ dolo post lit.contest.cũ primo nõ est necesse nouus libellus.ita visus est velle.not.bald.in.l.j.in.iiij.oppo.C.cõi di. de quo tñ videte plene Jnn.in.d.c.qꝛ U.extra de iudi.qui vi detur velle ꝛriũ.Illud autẽ expeditũ est q̃ si reus tpe lit.contest.nõ possidebat si postea tpe ferẽde sententie possideat tamẽ dz cõtra eũ oino ferri sñia cõdẽnatoria.ita dicit ter.i.l.fin
85 autẽ.§.possidere.ff.de rei ven.¶ †Quid aũt si actũ sit rei vẽdi.cõtra nõ possidentẽ qui putabat se possidere et lata sit sentẽtia fz actorẽ: an si possessio postea perueniat ad reũ ex no na causa litis sñia mittatur exceptioni cõtra reũ.dixi.ẽ.l ter.
86 in vlti.no.¶ Unũ etiã in hac materia tene mẽti †q̃ si actuz sit rei vẽ.cõtra eũ qui negat se possidere qui in veritate possidet q̃ si conuincatur de mendacio:q̃ actor probet eũz possidere debet talis possessio incõtinẽti ab eo auferri ꝛ in actorẽ transferri etiã nihil de suo iure probãtẽ.ter.est no.in.l.fi.ff.de rei ven.de quo vide mirabiliter per.d.Abb. Panor. in.c.pe. in.vi.col.de iur.cal.vbi ponit quod requirãtur ad hoc vt fiat hec translatio possessionis in ipsum agentem q̃uis regulariter tenentes res alienas nõ debeant illas restituere nisi pbãtibus de iure suo:vt.l.res alienas.que est.l.vlti.C.de rei ven.ꝛ idem dicit Ange. de are.hic esse si actum esset contra aliquẽ qui diceret se tenere pro Titio nominãdo Titiũ in cle.in in
a dicio vt habeat beneficium.l.iij.C.vbi in rem actio.cũ ille tibi tius non esset dominus nec pro eo possideret sed possidebat pro se:nũc si cõuincak de mẽdacio debet priuari possessione. ꝛ illa est in aduersariũ trãsferenda.ꝛ ita dicit tenere Spe. in ti.de primo ꝛ secũdo decreto.§.restat.ver.quid si nominãs.ꝛ Bal.in.d.l.fi.ff.de rei ven.addo Bal.idẽ tenẽtem post Bart. in.d.l.ij.C.vbi in rem actio.in.v.col.in.xj.q.et idem Bald.i.l. vnica.C.de his qui potẽ.nomine.ꝛ Jnnocen. in.c.quoniam frequẽter.§.quod si super.extra vt lit.non contest.ꝛ ibi idẽ tenet.d.Antoñ.i.ij.col.quod dictũ no.pro extensione dicte.l.fi.

¶ Emphyteoticã.adõ bal. i addi. ad Spe.i ti. de loca.v̄.si emphyteota negauit. ꝛSp.v̄.lxv. qõ emphyteota negãs possessionẽ ỹt male vti ꝛ ꝑt expelli.

87 ¶ †Et per illum ter.dicit ibi no.Alng.in.j.colũ.q̃ si emphyteota negat rem esse emphyteoticam.ª ꝛ conuincatur de mẽdacio q̃ priuatur iure suo emphyteotico.allegat etiã Jnno. idem tenere in.c.ceterũ.in fi.extra de iud.licet contrarium videatur tenere Bal.in.c.vasallus. el.j.si de feu sue.cõtro. inter
88 do.ꝛ agna.in.ij.colũ.versi.extra quero vtrũ ista pena.¶ †Et idem dicatur esse in vasallo negante feudũ:q̃ si cõuincatur de mẽdacio priuak iure feudi.ter.est de hoc no.i.d.c.vasall⁹.
89 el.j.¶ †Et aduerte q̃ talis trãslatio possessionis que fit in casu.d.l.fin.fit officio iudicis incidẽtissime nouo libello sine lit.contest.sine iuramẽto cal.ita dicit gl. no.in.§.illud quoq;. el.ij.in auf.de trien.ꝛ semis.colum.iij.glo.magna.in ver.legi. quam gl.reputat multum not.Bart. in d.l.fi.ꝛ Alng. de are. hic dicit eã esse meliorẽ que reperiatur de iure. ꝛ illam gloss. dicit esse singularẽ ꝛ nõ reperiri alibi Bald.in.l.fi. in pe. col.
90 C.de execu.rei iudi.¶ †Jtẽ aduerte q̃ si in casu.d.l.fi. dicat reus conuict⁹ de mendacio.domine inder non grauetis me in translatione possessionis:q̃ hodie cõstat:hodie agatur:ꝛ statim volo probare de dñio meo.quod tñ nõ auditur: imo hoc non obstãte propter mẽdaciũ puniendum transferk possessio in aduersariũ.ita tenet Bal.in.d.l.fi.in.j.col. ad fi.et in vlti.col.ad fi.ꝛ in istis locis reputat hoc mirabile multũ tenẽdum menti:q̃ licet istud sit remediũ adipiscẽde possessiõis:
91 q̃ tamen ei nõ obstat exceptio dominij.ꝛ hoc propter mẽdacium.addc Bar.in auf.item possessor.post glo.C.qui potio. in pig.hab.ꝛ do.Anto.in.c.penul.extra de iur.calũ.ꝛ ibi do. Abb.Panor.in.vj.col.quos allegat.†Jtẽ aduerte q̃ eo ipso q̃ reus conuẽtus rei ven.negat se possidere debet actor esse cautꝰ.ꝛ petere a iudice q̃ mittak in possessionẽ illi⁹ rei tãq̃ vacantẽ:ꝛ inder debet illũ mittere.ita dicit Angel. se practicasse in.d.l.fi.ꝛ refert ꝛ simpliciter sequitur.d.Bar.deoneri.
92 in cautela.cccv.¶ †Quid aũt si reus nõ sit mẽtitus in possessione:licet in qualitate possessiõis: puta quia dixit falsuz titulũ. An si cõuictus de mẽdacio debeat perdere possessionem.Bal.in.l.cogi.in pe.col.C.de peti.here. tenet indistincte q̃ sic.vos autem dicatis hoc esse verum quãdo actor probasset illum reum nõ possidere illo titulo:quia probasset q̃ eũ habuit a furioso tunc bene deberet puniri reus in translatione possessionis per illam.l.fi.si reus nõ cõuincatur de mẽdacio.eo quia ipsemet reus non probauit titulũ allegatũ tunc
93 non puniretur in possessionis translatione: †quia ad hoc vt habeat locũ.d.l.fi.non sufficit solum mendacium:sed requiritur etiã q̃ actor sit grauatus onere probãdi. ista oĩa sunt verba Bar.in.d.l.fi.in.ij.col.que verba bene not.ad declarationẽ.d.l.fi.bene facit.§.illud quoq;.el.ñ.in auf.de trien. et se-
94 mis.¶ †Jtem aduerte q̃ si reus sit mẽtitus in parte ꝛ non in toto q̃ nõ priuabitur tota possessione:sed solũ auferetur ab eo illa pars in qua est mẽtitus. ita tenet Bal.in.d.l.cogi. ad fi.Adde ad hoc glo.not.in simili in.d.c.vasallus. el.j.si de feu.fue.controuer.inter domi.ꝛ agna. in glos.j.ꝛ ibi habetis ter.no.in simili.ꝛ ibi late Bald. examinat in similib⁹ termi-
95 nis.¶ †Et quid si reus negat se possidere rem quam vẽdidit ꝛ pretiũ habet:an habeat locũ dicta.l.fi.vt reus puniatur in translatione pretij illius rei cum pretiuz succedat loco rei. ꝛ Bal.in.d.l.cogi.in penulti.colũ. tenet q̃ sic si est indefinite interrogatus an possideat:secus si determiate sit interrogatus an possideat talẽ rem.de quo tamẽ ibi plenius per eum.

Jtem

96 †Itez aduerte qꝫ ad hoc vt habeat locū. d. l. fi. necesse est qꝫ
rens sciret se possidere. secus est si ignoraret ſm Bart. in. d. l.
fi. in. ij. col. et. Ang. de aretio hic. item intelligitur illam. l. fi. p
cedere quando reus negauit per dolum vel latā culpā. alias
illa. l. non haberet locum. ita. no. voluit Bald. in. d. c. vasall⁹.
97 in. j. col. ⁊ ibi pulchre ad hoc no. illum ter. ¶ †Itē intelliga
tis. d. l. fi. procedere quando reus negat super libello apto: se
cus si libellus fuisset ineptus: quia tunc negans nō punitur
ſm Bart. in. l. edita. C. de eden. in repe. ¶ Aduana. in denul.
98 col. ¶ †Itē ⁊ vlti. intelligatis. d. l. fi. procedere quando reus
negaret se possidere: secus autē si respondens libello diceret
nego narrata pro ut narrātur esse vera: qꝫ tunc talē negatiō
nē nō diceretur negare se possidere. eo quia per talē negatiōnē videt negare id qꝺ est de substātia libelli: nō aūt ei⁹ cir
cunstantias. istud fuit no. dictum Bar. ⁊ nunꝯ delendū me
moria in. l. si dubitetur. §. ita demum. ff. de fideiuſ. ⁊ hoc ppe
tuo no. quia vtilissimus est in actu practico vt cōueⁿ⁹ nunꝯ
neget se possidere ne incidat in penā. d. l. fi. sed simpliciter ne
get narrata i libello put ranē esse vera: ⁊ dicit ibi Jmol.
alias se fuisse bene lucratus de dicto isto. ⁊ hoc etiam sequit
99 ipse Jmo. in. l. sed hoc ita. ff. de re iudi. ¶ †Et ex predictis oī
bus potes in actu practico colligere optimā cautelā in pra
ctica ſm quam etiam dicebat Ang. de aretio hic vt actor q
reū cōuenit semper a principio iudicij faciat interrogari reū
an possideat vel detineat talem rē: qꝫ intendit intentare cō
tra eū actionem in rem. nā si conuentus dixerit se possidere:
poterit postea actor secure contra eum agere: qꝫ etiā si in ve
ritate non possideat: tū est omnino cōdēnādus: qꝫ ex hoc qꝺ
in iudi. respondit se possidere dicitur liti se obtulisse. l. is qui
se obtulit. ⁊ l. finaūtem. in princi. ff. de rei vendi. secus tamen
esset si non appareret vel probaretur qꝺ reus in iudi. dixerit
se possidere: qꝫ tunc non posset re⁹ cōdemnari. etiam posito
qꝺ extra iudiciū dixisset se possidere ſm Bar. in. d. l. is qui se
obtulit. posset tamen re⁹ qui in iudi. dixit se possidere cū nō
possideret renocare responsionē suā ante lit. conte. ⁊ nō post:
⁊ esset absolutōdus. d. l. fi. is qui se ob. finaūtē ipse reus cōuen
tus negat se possidere: ⁊ tunc si hoc verū esse compertū sit: nō
est vlterius cōtra eū procedēdū. finaūtē compertum sit eum
mentiri: quia imo possidet: certe conuictus de mēdacio susti
nebit penam. d. l. fi. ff. de rei ven. declaratā vt. §. proxime ⁊ pul
chre declarauit: quia priuabitur' possessione ⁊ alia incōtinēti
in actorem transferetur. ¶ Successiue iuxta predicta qꝫ. §. vi
dimus qꝺ rei vēd. cōpetit cōtra possidentē vel eū qui dolo de
100 fist possidere. †Queritur hic doc. nunqꝺ rei vendi. detur con
tra iudū detentatorē: puta colonū depositariū ⁊ similes: et
de hoc est ter. no. qꝺ sic. l. officiū. ad fi. ff. de rei vē. quē Ange.
de are. hic dicit esse melioꝛē de cor. in. bene facit ter. in. l. si ven
tri. §. in bonis. ff. de primi. credi. ⁊ hoc etiam tenet Bald. in. l.
ij. C. vbi in rē act. in. iij. col. in. ij. q. ¶ Et ex hoc iferē qꝺ multo
magis daretur rei vendica. contra eum qui naturaliter tan
tum possideret: vt est emphyteota vsufructuarius ⁊ similes
ſm Bald. in loco proxime allegato. ⁊ hoc etiā tenet Jo. fab.
hic per. d. l. officium. ⁊ Bar. post glo. in. l. pomponius. §. si is
qui precario. ad fi. ff. de acqui. pos. ⁊ Ang. in repe. l. si quis vi.
§. differētia in co. titu. de acqui. pos. in. xvij. col. quantū tamen
est ad detentatorē. Jo. fab. hic refert doc. iur. canō. in. c. quo
niam frequenter. §. qꝺ si super. extra vt lit. nō conte. tenere qꝺ
predicta procedunt. ſ. qꝺ possit agi contra detentatorē qñ est
incertū vtrum possideat vel detineat. quo casu bene verū est
qꝺ pars potest agere cōtra eū: ita tū vt. procedat ſm formā. l. ij.
C. vbi in rez actio. ¶ Et aduerte qꝺ lex illa est singularis nec
alibi reperitur in corpore. iur. ciui. ſm qꝺ in ea Bart. exordik.
aks aūt si actor sciret eum detinere ⁊ ageret: caderet a causa.
que sententia ſm Jo. fab. potest esse vera in his que nomine
alterius detinent: vt in colonis propter quos inuenta fuit il
la. l. ij. sic in alijs. puta si rem apud te deposuissem vel tibi cō
modassem ⁊ eam vēdicarē clarū esset qꝺ nō habet locū illa. l.
ij. quinimo mutata sententia subdit Jo. fab. hic qꝺ in omni
casu detinens qui habet facultatem rei restituende tenet. et
pōt cōueniri nisi noīet actorē ⁊ dūm in iudicio: ⁊ dicat se vel
le rē defendere: quia tūc bene procederetur ſm formā. d. l. ij.
Addo istis qꝺ Ang. in. l. pōpo. §. is qui precario. ff. de acquir.
pos. dixit ſm Jnn. in. d. §. qꝺ si super. qꝺ tunc demū cōtra ſm
plicē detentatorē agi potest reali quando dubitat an ipse pos
sideat vel detineat: ⁊ in hoc concordat cum verbis Jo. fa. ſ.
rela. subdit postea Ange. qꝺ demonstrato per eū qꝺ merā detē
tationē habet debet absolui ab obseruatione iudicij. Et sub
dit qꝺ potest etiā si velit dūm nominare in iudicio ⁊ eum de
fendere per. d. l. ij. ſm Jnn. in. d. §. is qui preca. ⁊ melius dixit
qꝺ imo ad hoc vt veniat absoluēdus detētator debet omnino no
minare dominū i iudicio si vult euitare iudiciū p. d. l. ij. vbi
est verū debet qꝺ necessitatē importat. l. sepe audiui cesarē.
101 ff. de offi. pfi. ⁊. l. ij. C. de pig. ¶ †Aduertite tū qꝺ illud quod
dixi qꝺ contra detentatorē datur rei vē. procedit nisi vere pos
sidēs offerret se liti: qꝫ tunc talis detentator nō poterit cōueni
ri. Ita voluit no. Jnn. in. c. cū super. in gl. cōstiterit. extra de
sen. ⁊ re iudi. ⁊ Jmol. in. l. sepe. ff. de re iudi. in vltima charta.
102 ¶ †Qualiter autem fiat executio in rei vendi. intētata ꝑ tra
nudū detētatorē ponit Bal. in auf. ei qui. C. de bo. auf. indic.
pos. i. viij. col. ⁊ ibi dicit qꝺ actor mittetur in illam asintinā de
103 tētationē. ¶ †An aūt sniа lata cōtra istū alieno nomine de
tinētē puta contra colonū facta execu. ⁊ re ad actorē transla
ta faciat ꝓiudiciū domino saltē in possessione. ponit Bar. in
d. l. j. C. vbi in rē ac. in. iij. col. ad fi. ⁊ ibi post Jnn. determinat
qꝺ non. de quo etiā per Bal. ⁊ bar. in. l. officium. ff. de rei vēd.
⁊ Bal. ⁊ Jmo. in. l. peregre. §. quib⁹ explicitis. ff. de acq. pos. ⁊
bal. in. d. l. ij. in. x. q. ¶ Et ex predictis omnib⁹ habetis cōclu
sine qꝺ rei ven. detur cōtra illū qui naturaliter ⁊ ciuiliter pos
sidet vel naturaliter tantū. itē cōtra eum qui tantum detinet.
104 †Quid ergo si aliquis nō possidet nec detinet: habet tū fa
cultatē rei restituēde: qꝫ potest rē habere quādo vult an pos
sit conueniri rei ven. de hoc habetis glo. no. qꝺ sic in. l. pompo
nius. §. is qui ꝑcario. in glo. fi. ad quā se remittit bart. in. d. l.
offi. Adde tū qꝺ contrariū tenet bal. in. c. qñ frequēter. §. qꝺ
si super. in vlti. colū. vt lit. non contesta. Ultimo dubitant hic
105 doc. †an rei ven. competat contra ciuiliter tātū possi. dubium
facit: quia ciuiliter possidēs non habet facultatē rei restituēdi: quia ipse nō possidet nec detinet rem: ergo videtur qꝺ nō
possit teneri per. d. l. officiū. in fi. gl. tangit ⁊ non firmat in. d.
§. si is q precario. ⁊ glo. in. d. l. ij. C. vbi in rē actio. in gl. j. dispu
tat arguēdo ad partes: ⁊ postmodū nihil firmare videtur ſz
gl. in rub. ff. de rei ven. expresse firmauit qꝺ sic. ſ. qꝺ rei vē. cōpe
tat cōtra tū ciuiliter possidētē: ⁊ istud tenent cōiter do. hic:
vt Hic. de nea. Jo. fa. Ang. de are. ⁊ bar. in. d. rub. ff. de rei vē.
⁊ Bar. in. d. §. is qui precario. ⁊ bar. in. d. l. ij. in vlti. col. et ibi
dem bal. in. iij. col. in. j. q. ⁊ pro hoc dicunt cōes esse casum in. l.
cuiuscunqꝫ. §. si fundus. ff. de vsufr. ⁊ in. l. iij. §. fi. ff. ad exhi. de
quo etiam videte per do. Anto. de but. in. c. j. extra de re iudi.
⁊ in. d. c. quoniā frequēter. §. qꝺ si super. extra vt lit. nō contest.
per bal. in. l. consentaneū. in. v. col. C. quomodo ⁊ quando in.
per Spe. in tit. de act. emp. §. sequitur. versi. sed numquid. per
Ang. in repe. l. si quis vi. §. differentia in. xvj. col. ff. de acquir.
106 pos. per Angel. ⁊ Jmo. in. l. serui nomine. ff. de vsucap. †Et
aduerte qꝺ si iste ciuiliter possidens habet facultatē rei resti
tuende: tunc res est plana qꝺ potest fieri executio contra eū: si
vero nō habet facultatē rei restituende tunc ſm Jo. fa. hic si
petit ius qꝺ ciuiliter possidēs dicit se habere in re: ⁊ tūc pōt
illud ius restituere vel mel.⁹ illud ius dimittere. ⁊ ad hoc qꝺ
i sola ciuili cadat restitutio. allego gl. not. in. l. permisit. in. §.
species. in glo. fi. ff. de acqui. pos. cum illa restitutio possit solo
verbo fieri. Reperio tamen qꝺ bald. alibi in auf. ei qui. C. de
107 bo. auf. in. ix. col. dixit qꝺ in rei vendi. intentata contra ciui
liter tātū possidentē fiet executio hoc mō: qꝫ inducetur actor
in fundū nō corporaliter detētatur⁹ sed pinde ciuiliter pos
sessurus. allegat. not. in. d. l. ij. C. vbi in rē actio. ⁊ ad hoc qꝺ ꝑ sola
ciuili consequenda possit inde mittere in pos. tenet et pro
bat ipse bal. in. d. l. ij. in. iij. col. in. j. q. et ibidem refert Guil. de
cu. tenentem qꝺ si ciuiliter possidens non hz facultatem rei
restituende hz prestare cautionem. qꝺ si res ad eū perueniat:
qꝺ eam restituet sicut cum agitur ad seruū qui est in fuga. l.
si a bone fidei. ⁊ l. si non custodiendus. ff. de rei ven. licet bal.
dicat qꝺ ille. ll. loquunt in re mobili i qua bñ ꝑstat cautio de
qua. §. secus est ſm eum in re immobili: cum illa se exhibeat
108 ⁊ inde possit mittere i pos. similem. ¶ †Numquid aūt sen
tentia lata contra ciuiliter possidentem preiudicet naturali
ter possidēti. habetis gl. qꝺ nō i dicta. l. pompo. in §. si is qui
precario. in glo. fin. ad fi. ibi Bar. in fi. de quo etiam per Ange. in prealleg. repe. l. si quis vi. §. differentia. de acquiren. pos.
109 in. xvij. col. ¶ †An autem possidens ciuiliter tātum possit
ipse intentare rei vendica. dic qꝺ sic. ita est gle. not. in. l. clam
possidere. §. qui ad nundinas. ff. de acqui. pos. in glo. fina. ma
gna in verbo nec clam. post medium. ⁊ ibi barto. in vlt. colū.
ponit etiam barto. in. l. j. §. interdictum. ff. vti pos. ⁊ ista suffi
ciant quantū ad ea que requiruntur ex parte rei. ⁊ cōsequen
ter per ista sit expedita hec not. materia rei vendic. ¶ Hl. in
verbo corporalem. que ſm ordinem ter. debet precedere aliā
glos. in verbo possideat. quā. §. proxime legimus. sed ego ha
beo causam prosequendi nō est tamen vis in hoc. hec gl. vult
110 qꝺ incorporalia nō possunt vēdicari. †⁊ sic habetis qꝺ rei vē
di. non datur ad incorporalia. istud tū limitabitis nisi incor

poralia venirēt accessorie ad rē corporalem: puta si peterē castrum cum iuribus ⁊ pertinentijs fm Joā.fab.hic in.iij.qō. prin.quam ponit in materia rei vē.allegat Jnno.in.c.cū ad sedē.extra de restit.spo. Addo q̄ ad hoc bene facit.l.j.§.hoc interdictū.iuncto.§.si fundus.ff.de vi ⁊ vi ar.vbi licet illud interdictum non detur nisi pro rebus immobilibus: tamē datur etiā pro rebus mobilibus in consequentiam veniētib⁹.⁊ ita per ista.ll.tenet Jo. de imo.in.c.examinata. extra de inmor⁹ etiā p ibi no.⁊ p no.p Jnn.in.c.cū venerabilis.extra de reli.domi.de quo etiā per Ang.in repe.l.si quis vi.§.differen
111 tia.ff.de acqui.pos.in.xix.col.† q̄ valeat dictus libellus: peto castrum cuz iuribus ⁊ pertinentijs.tenet Bal. in.l.edita. C.de eden.in repe. Paduana.in.xix.col. ¶ Sl.fi.in verbo dicat.vult q̄ reus nō cōuentus rei vendi. nō babet necesse probare se dominū imo nec allegare: q̄ actore nō probāte reus est absoluendus etiam si nihil ipse prestiterit. d.l.qui accusare.allegata in glo.de quo tamen dicite vt plenius per docto. ibi vbi est materia.⁊ ibi per Bal. Ex quibus dictis posset hec glo.multipliciter limitari. sed vos dicite fortius q̄ imo etiā si reus assumpsisset in se onus probandi ⁊ arctasset se ad probandū de iure suo.⁊ non probaret q̄ tū propter hoc reus nō deberet cōdēnari nisi actor ex aduerso de iure suo probasset. glo.est no.in.l.circa.ff.de proba.in glo.fin.quam glo. Barto.
112 ibi no.⁊ reputat menti tenendam.† ⁊ q̄ reus possit in se on⁹ probandi assumere: est etiam glos.in.l.fi.in verbo scripturaz. C.de fal.⁊ glos. not. in.c.ex insinuatione.extra de procura.in glo.fi.in verbo probare.magis tamen caute faceret reus fm Ang.de aret. hic sta principio nihil faciat donec viderit an actor probauerit intentionem suam vel nec:⁊ tunc 2tra cū exceptiones suas paret: vt.l.exceptionem cum ibi no.C.de proba.⁊ ad glo.illam in.d.l.circa.vide no.per Bal.in.l.cum papinianus.in.iij.col.C.de senten.⁊ interlocu.om. iudi.⁊ Bal.
113 in.l.frustra. C.de proba.⁊ ibi etiam not.subdit Bald. † q̄ in causis summarijs in quibus iudex habet maiorem potestatē potest iudex statuere terminuz ad pbādū tā actori q̄ rei. ⁊ vtrūq; adstringere onere probādi.q̄ no.⁊ per ista sint expe
114 dite omnes glo.huius.§.nostri cum carū materijs. ¶ † Extra glo.docto.hic ponunt qualiter formandus sit libellus in rei vendi.[a] Ante tamē q̄ veniaz ad formationem specificam non amittam aliqua generalia ad intellectum eorūz que in libellis cōmuniter apponi cōsueuerunt vel debēt. Jn primis igitur adduco in mediū vba illa magistri Bar. Ll.si pri⁹.ff. de ope.no.nū.in.x.col.in ver.v.oppo.q̄ confessoria debet po
115 poni verbis ⁊c.vbi not.dicit aduertendum esse † q̄ sicut arg. logicorum habet maiorē propositionē minorē ⁊ cōclusionez. ⁊ ex istis effectualiter consistit argumentū: ita apud legistas libellus effectualiter debet ex tribus constare. primo ex narratione facti: ⁊ illa habet pro maiore. secundo ex causa fine ex medio cōcludēdi:⁊ illa cā est loco minoris propositionis. tertio ex ipsa cōclusione. Et quemadmodum apud logicos ex minori sequitur necessario cōclusio argumēti: ita ex dicto medio cōcludēdi sequitur necessario conclusio libelli. Oportet ergo factū taliter narrari q̄ ex eo aliqua causa resultet. et in causa insit mediū cōcludendi:⁊ deinde cōcludatur. Quātum est ad primum ⁊ secundum dicite secundus q̄ factuz debet aperte ⁊ congrūēter narrari:⁊ postmodū talis causa ex primi ex qua sequit cōclusio ⁊ ex qua possit actio resultare. ⁊ ideo dicit Barto.in.l.certi conductio.in princip.ff.si cer.pe.
116 in.j col.† q̄ semper, in libello est attendendum medium concludendi. Et q̄ ad cognoscendum diuersitatem actionis debemus inspicere mediū concludendi. idē etiam not. Ang.in l.naturaliter.§.nihil cōmune.ff.de acq.pos.ad fi.in.vj.lect. et Bar.in.l.ij.ad fi.C.de peti.here.⁊.d.Ant.de but.in.c.fin.in.v. no.extra de iud.⁊ idē do. Ant. in.c.ex parte.c.j.in.v.⁊.vj.no. extra de so.cōpe.⁊ Bar.in.d.l.si prius.i.r.col. ⁊ propterea dixit gl.no.in.l.j.in prin.ff.de edē.in glo. magna ante mediū: q̄ si peterē a te.x.q̄ res est in Frācia.vel q̄ ego sum hic.ista causa esset inepta.⁊ sic libellus nō procederet. Adde simile gl.in
117 l.ij.§.circa.in glo.magna.ff.de doli except. † Et aduerte diligēter q̄ quādo causa inepta est expressa in libello: libellus est ipso iure nullus[b] etiā parte nō opponēte. ita' voluit no. Bar. in.l.edita.C.de eden.in.iij.colū. ad fi.allegando no.in.d.l.ij.§. circa.⁊ idē tenet Bal.in.d.l.edita.in repe. Pad.in.xvij.col.⁊ d.Ant.de bu.in.c.dilecti.extra de in.⁊ facit q̄ q̄ actor expri mit causam ineptā: isto casu cōstat de euidēti calūnia libellā tis q̄ nō est q̄ causa nō exprimit.⁊ ad hoc bñ facit ter.i dc. cōstitutione.in gl.in vbo: de nouo extra de cle. Iz Jtū teneat
118 Fulg.in.d.l.j.in prin.⁊ i.d.l.edita. ¶ † Tūm tamen perpetuo tenz: menti q̄ si iudex videt male actū ex vna cā: tū ex actis apparet q̄ potuisset ex alia cā bene agi: q̄ Iz ex illa cā non possit p̄dēnare: tū debet in sua iudex reservare ius illud agēdi ex illa causa ita voluit no. Bar.in aut. fs ⁊ si go.i.ij.col.C.
119 de secū.nup.⁊ hoc reputat ibi Bal. esse no. dignū. ¶ † Unuz etiā perpetuo no. q̄ si agēs deducat vnā cāz ⁊ pbet aliā q̄ licet nō possit seq cōdēnatio in petitorio: tū bñ posset sequi condēnatio in possessorio. ita sing. dixit Bal.in.l.ij.in.j.colū. C.de an.excep.⁊ ibi etiā Ang. Aduertendū est etiā fm doct.
120 in.d.l.j.in prin.ff.de edē. † q̄ actione reali cā proxima ⁊ immediata ex qua oritur ipsa actio: putat rei vendica. est dñiū. causa vero remota est ipse cōtract⁹ ex quo acquiritur dominiū. in actiōe vero personali cā proxima ⁊ immediata actionis est obligatio. causa vero remota ex qua oritur obligatio est contractus prout etiam dixit gl.no.in.l.⁊ an eadē.§.actionis.in verbo singule cause.ff.de exce.rei iudi.⁊ cōmuniter cōcluditur per doc.in.l.j.in prin.post gl.not. ibi q̄ in reali sufficit exprimere causam proximam. s. dōiium. nō aūt requiritur
121 q̄ exprimatur cā remota sc3 ipse contractus. † Jn personali autē necesse est q̄ exprimatur causa remota. s. ipse cōtract⁹. de vtroq; videtur esse casus in.d.l.⁊ an eadē.§.actiones.⁊ in c.abbate sane.de re iud.in.vj.⁊ ita tenet Bart. ⁊ alij in.d.l.in prin.⁊ Bar. in.d.§.actiōes.⁊ est ratio diuersitatis fz Ly.i.d.
122 l.edita.in ver.ij.in ra hoc. † Illam actio realis semper est vniformis ⁊ eiusdē nature a quocūq; contractu habuit originē. sed actio personalis potest esse diuerse nature. naz quedā est bone fidei: quedā stricti iuris. idcirco interest rei 2ueūti q̄ in actione personali exprimatur causa remota sc3 ipse cōtract⁹ vt cognoscat an commeniat ex 2tractu stricti iuris an vero ex cōtractu bone fidei iuxta.d.l.j.in prin.⁊ hoc etiā visus est sen
123 tire Bar.post Guil.de suza.in.d.§.actiōes.in.j.colū. ¶ † Aliquāt in actiōe personali sit etiā de necessitate cā .prima. s. ipsa obligatio exprimēda.⁊ Iz glo. preallegata in.d.l.j.in prin. visa sit tenere q̄ sic. cōiter tū tenet Jtū vt ibi tenet Barto.⁊ alij. eo q: si cā remota exprimat. s. contractus ipse libellus postea p̄sumptiue cōcludet q̄ sat⁹ est. l. omnes.§. lucius.⁊ ibi bart. ff. que in frau.cre. nam ius presumit q̄ si vēdidi ⁊ tradidi tibi libēū: q̄ tūc fueris mihi obligatus ad pretiū.⁊ q̄ etiā de p̄senti sis mihi obligatus nisi cōtrarium probet. arg.l.j.i fi.⁊
124 l.siue possidetis.cuz ibi not.C.de proba. † Et vltra predicta qualis debeat esse hec causa est exprimēda in libello actionis p̄sonalis: vide.d.Albb. Panorm.in.c.j.in.j.col.ad fi.de libel. obla. Et aduerte q̄ q̄si libello exprimitur causa proxima vel remota. debet ita exprimi q̄ nō habeat vim alicui⁹ negationis circa ipsam obligationē. vnde si dicerē in libello peto a te cētū: q: illa tibi mutuauī ⁊ ad ea fuisti mihi obligat⁹. ista verba: fuisti obligatus. habēt negationē annexam q̄ de p̄senti non es mihi obligatus. habent negationem annexam circa ipsam obligationē. vnde libellus nō procederet nisi adiicerē: ⁊ es de p̄senti mihi obligatus. Secus esset si non dicerē peto decez quia tibi mutuauī. ista enim verba quia tibi mutuauī non habēt negationem annexā circa obligationē ipsaz. Ita not. dixit Ly.in.d.l.edita.in.iij.q.princ. ⁊ Bart. qui Lyn. refert in.l.certū.§.pe.ff.de cōfes.⁊ Bald. in.d.l.edita.in repe. pa
125 duana.in.xvij.col. ¶ † Quid aūt si libellus proponatur generaliter nulla causa expressa an procedat si nō apponatur a parte gl. p̄alle.in.d.l.j.in prin.⁊z q̄ sic.⁊ illud ibi firmat Bar. in vlti.col.⁊ dicit esse ter. de hoc in.l.fi.C.de anna. excep. ⁊ ibi etiā sentit glo.j.mag.ad fi.⁊ dicit Bar. hoc etiā expēssius pro
126 bari in.d.c.abbate sane. de re iu.in.vj. † Et aduerte diligenter: q̄ ista exceptio libelli nō cōtinētis cām specificā non pōt opponi nisi aū lit. cōte. nō aūt post. Ita voluit valde no. bar.
127 in.l.exceptionē. i.iij.col.C.de pba. ¶ † Jtē aduerte q̄ reus in opponēda hmōi excep. debet esse multū caut⁹. Nā dz sim plr dicere q̄ libell⁹ nō p̄cedit eo q: gūalis ⁊ obscurus. ⁊ nō habēs cām specificā nō aūt dz petere declarari libellū: aut petere ab actore q̄ exprimat cām: q: isto mō instruet actorē. et isto casu iudex nō debebit dicere q̄ libell⁹ declaret: sz debebit fm exceptionē oppositā a reo. p̄nūciare reū nō teneri rūdere libello ⁊ absoluere illū ab obseruatiōe iudicij ⁊ cōdēnare actorē in expēsis. c iuxta.l.j.§.j. cū ibi no. post gl. ff. si mē. fal. mo. di.⁊ c. examinata. extra de iudi. ista sunt no. verba Spec. in ti. de libel. cōcep. §. fi. ver. sis caut⁹.⁊ idē voluit. d. Ant. de but. in.c. fi. extra de libel. obla.⁊ idē no. Pau. de ca. in. d. l. edi-
128 ta. circa fi. ¶ † Circa conclusionē libelli dicite illa que requirūtur de necessitate in libello. Nā habet necesse actor in libello cōcludere: puta dicere quare peto reum cōdēnari vel equipollēta verba. l. fi. C. de fideicōmiss. libert. iudex enim non interponit officium sum3 nisi quatenus petatur. Laij. §. hoc autem iudiciū. ff. de dā. infec. ⁊ l. vt fundus. ff. cōi diui. Et dicit
129 hic Ang. de aret. † q̄ in libello semper diligēter aduertendū ad cōclusionē. cū fm cū cōclusio sit ea que regulaz amplitat: declarat

a ¶ Jn rei vēdi. Vide. d. aler. ō imo. iii 2si. excix. i.ij. pte. et in 2si. xxj. i. vii. col. i.ij. pte. ⁊ gd dicī de beat i talī libello vidē p cū i 2si. xxj. i.ij. pte. ⁊ in d. 2si. excix. i iij. col. ea q̄ te. ⁊ āliter agaī in rei vē. vid p cū i 2si. xxviij. i j. colū. ea. ij. parte.

b ¶ Nullus. Sz ōrē nū qd q̄ libel⁹ est inept⁹ probatiōes dicunt esse inepte ad ō vt i alio iudicio pduci vel repeti possint vid. Aler. de imo. in 2si. xxxvij. i. vij. col. in j. pte. ⁊ i 2si. lxxxvij. i vl. col. i iij. pte. vbi ponit etiaz nunqd alia acta inde secuta valeāt.

c ¶ In expensis. Et hoc idē tenet Se li. fn. c. signi ficantib⁹. in iij. col. versi. quinta declaratio. de lib. obl.

declarat ⁊ restringit ipsum libellum.allegat Inn.in.c. super literis.extra de referi.⁊ Bar.in.Laurelius.§.fricho.ff. de libe. leg.Et ibi Bar.dicit q⁹ ex cõclusiõe libelli apparet qualiter precedentia intelligantur.⁊ Inno.in.d.c.super literis. dicit
130 ¶q⁹ qñ vnum narratur in libello ⁊ alio cõcludit qõ isto casu debet potius inspici cõclusio.⁊ dictum istud Inno.refert etiã Bal.in.d.l.edita.in repe. Padnana.in.xj.col.⁊ Ang.in cõclusiõe.xxv.incip.pro decisiõe questionum.in.j.col.in fi.Et adde qõ quemadmodum in libello debet attendi cõclusio ⁊ nõ narratio:ita eodem modo in exceptionibus fm.d. Abb. Pano.in.c.ex parte.B.in.xj.no.de fo.cõpe.post Fede.de se. in consi.xxiij.⁊ qõ cõclusio tantũ attendat est ter.fm qõ ibi
131 pulchre declarat Bal.in.l.ij.ad fi.C.de petitio.here.¶q⁹ si in libello cõcludatur per duo diversa media qõ libellus nõ p» cedet si a parte excipiatur ante lit.conte.si añ vna esset conclusio lz essent due cause concludendi:tunc bene procederet libellus cũ libelli cõclusio semper sit spectanda.alleg. Inno. in.d.c.super literis.⁊ alibi dicit Bal.in.l.dominum.in.j.col.C.
132 de rei vẽdi.¶qõ si in libelli narratione ⁊ in eius causa appo» nat verbũ generalissimũ ⁊ latissimum qõ illud debebit in» a ¶Cõclusio a nẽ.Sed qd si cõclusio sit gñalis:vide do.Eller.de imo.in cõsi. cxcj.in. viij. col.in.j. ptc. telligi ⁊ restringi fm conclusionem*que in libello semp dz attendi.subijciens qõ sicut causa declarat cõclusionẽ:ita eõ
133 uerso cõclusio declarat causam.¶Et adde q⁹ cõclusio libelli nõ solum debet attendi in actionibus:vt.ẽ.dixi.sed etiam in exceptionibus fm Bal.in.l.cum vltra.C.de non nume.pecu.
¶Et dixit no Bal.in.l.cõsentaneum.C.quomodo ⁊ qñ in. in.iij.col.in.j.q.post vltimam no.quod si in narratiõe appo» nantur aliqua verba necessaria que postmodum in cõclusio ne omittantur:q⁹ sufficit:quia ex narratione infertur cõclu» sio.⁊ de hoc dicit esse ter.no.in.d.c.abbate sane.Et hoc dicit facere cõtra proteruos aduocatos qui literas ⁊ syllabas an»
134 cupantur.¶¶Unũ etiã diligenter not.q⁹ si actor in libello solum petat actionem pronuntiari sibi cõpetere:q⁹ procedit libellus:⁊ est idem qõ petere reum sibi cõdẽnari.Ita voluit valde no.Bar.in.l.ti sunta.§.elegãter.ff.de dam.infec.in vlt. col.qõ dictũ bene no.⁊ intelige vt ibi per eum.⁊ illud dictũ
135 alij sequimẽ ibi.¶¶Circa tamen illud qõ dixi cõclusionem de necessitate requiri in libello.aduerte q⁹ glo.in.c.quia pre sulatus.j.q.iiij.videtur sentire contrarium.s.qõ in libello nõ requirat conclusio:tamẽ prima opi.magis cõmuniter tene» tur vt late examinat do.Ant.de bu.in.c.examinata.extra de iudi.⁊ ibi refert opi.multorũ.Illa tamẽ gl.posset saluari in agente possessorio recuperando:quo casu in odium violẽti inualoris procedit libellus absq; cõclusiõe fm Imo.sub du» bio tamẽ forte in.d.c.examinata.vel potestis ⁊ melius dice re fm Bal.in.d.l.edita.in repe. Padnana.in.xv.col.q⁹ gl.in d.c.quia presul.velit libellum pcedere qñ vltra narrationem apponatur aliqõd pregnans verbum sonans in cõclusionem: ⁊ tunc procedat libellus:vt q⁹ dico conqueror de Titio qui me spoliauit tali possessiõe:vel cõqueror de Titio cui mutuaui.x.⁊ nõ restituit:nam verbũ cõqueror habet vim cuius dam cõclusionis.⁊ ita loquitur illa glo.Secus si simpliciter narrata esset spoliatio fm eum:⁊ ex istis sol. potestis elicere duas limitatiões ad cõmunẽ opi.de qua.ẽ.que habet q⁹ con
136 clusio de necessitate requirit in libello.¶¶Certio limitate dictam cõem opi.⁊ multum not.vt non procedat si libellus offertur in presentia principis:q⁹ tunc sufficit factum narra re absq; conclusione.istud est qõ signãter ⁊ multum egregie voluit Inn.in.c.j.extra de lit.cõtest.⁊ de hoc singulari dicto Imo.facit mentionẽ Ang.in.Omnium.C.de testa.⁊ cũ eo
137 simpliciter trãsit.¶¶Quarto vltimo limita predictã com b ¶In crimi nalib⁹. adõ d.Frãc. arc. in.Loim. C. de testa. qõ cõclusio in criminalib⁹ imponat p verba : sup qbus oĩbus ⁊ singulis. b munem opi.vt nõ procedat in criminalibus*in quib⁹ bene procedit libellus sine cõclusiõe fm Bar.in.l.quid ergo.§.pe» na grauior.in.ij.col.ff.de his qui no.infa.⁊ Bar.i.l.libelloꝝ. in fi.prin.ff.de accusa.⁊ Bar.in.l.ij.§.si publico.in. iij.q.ff. de adul.⁊ Ly.⁊ Bal.⁊ Sali.in.l.in causis.post glo.C.de accu. ⁊ Ly.in.l.nec exẽplum.C.de fal.⁊ Bal.in.l.et si seuerior.in . iiij. col.C.de infa.⁊ Bal.in.l.si quis se.C.de accu.⁊ Bal.in.l.certi condictio.in prin.ff.si cer.pe.⁊ Ange.in.d.l.edita.Et isti mo uentur per plures rõnes:quas videte ibi per eos . inter ceteras Bar.in.d.§.pena grauior.allegat hanc rationem : nam in iudicijs vel causis criminalibus agitur de vindicta publi ca.l.locatio.§.qõ illicite.ff.de publi.quo casu iudex ex officio suo potest ⁊ supplere ⁊ procedere nemine petẽte.l . congruit. ff.de offi.presi.⁊ no.Bar.in.d.l.iij.§.hoc autez iudiciũ.in.j. oppo.ff.de dam.infec.⁊ ideo cõclusio omissa nihil habet no cere:⁊ per hãc rationem infert no.do.Ant.de but.in.d.c.exa minata.qõ in omnibus casibus in quibus iudex põt supple re ex offi.cio de quibus plene per Bar.in.d.§.hoc autẽ iudi» cium.nõ requiritur conclusio in libello.ideo tunc si cõclusio esset inepta nihil noceret quin iudex posset super narratiõe facti formare sibi am.⁊ hoc est bene menti tenendum.⁊ idem no.idem do.Ant.in.c.j.de lit.cõtest.subdit etiam do.Anto. in.d.c.examinata.ad limitationẽ pdicte cõis opi.qõ vbi agi tur de re spirituali:vel vbi agitur inter religiosos vel vbi fa ctum coram papa proponitur non requiritur conclusio. de
138 quo tamẽ dicite vt ibi per eum.¶Utrum autẽ in libello qui proponitur a reo:⁊ sic in libello exceptionum requiratur cõ clusio:videte Bar.per multa iura cõcludentem q⁹ nõ: in.l.j. in prima allegatiõe.in.ij.col.in fi.ff.de excep.⁊ Bal.i.d.edi ta.in repe. Padnana.in.xvi.col.⁊ Ang.in.Emptor.C.de pre scri.long.tempo.⁊ do.Ant.de but.in.c.j.extra de lit. cõtesta.
¶Aduertas tñ circa pdicta ad aliquas quotidianas clau sulas quas valde vtile.est apponere in libello ⁊ iterdũ est ne»
139 cessariũ.¶Utile est ergo in cõclusiõe libelli apponere clausu lam illam:peto reum cõuentum condemnari ad dandũ ⁊ soluẽdũ:⁊ ita cogi cõpelli intantũ q⁹ Bar.in.l.j.C.de execu. rei iudi.tenet clausulam istã esse eo modo in libello necessa riam:⁊ ibi dicit per illũ text.q⁹ si aliquis in libello peteret tã tum cogi ⁊ compelli ⁊ nõ peteret condẽnari qõ libellus non procederet.⁊ idẽ tenet Bar.per illũ text.in.l.si cũ nulla.ff. de reg.iur.⁊ idẽ tenet Nico.de neap.in.l.ij.§.fi.ff.de vulg.⁊ pup. Cõtrarium tamẽ tenet Bal.in addi.Specu.in tit.de sen. in xvij.col.⁊ cõtrarium tenet do.Anto.de but.in.c. examinata. extra de iudi.in.ix.col.ver.ſ3 est dubium.vbi dixit q⁹ talis li bellus sustinetur:eo q⁹ tacite intelligitur petitum cõdemna ri.et quo alĩs non põt peti.cogi.arg.l.illud.ff.de acqui.her.et idem videt sequi Jo.de imo.in.d.c.examinata.⁊ idẽ tenent Imo.⁊ Rapha.Cuma.in summa in prin.p illũ text.ff. de re iudi.prout eos refert Ang.de are.hic qui circa hoc plurima verba effundit.⁊ ista scõa pars cõtra Bar.videt esse cõmu nior.⁊ de iure magis vera.pro qua facit optime qõ vult ipse
140 Bar.post antiquos in.l.ex diverso.§.j.i.j.col.de rei vẽ.¶ vbi dixit qõ eoipso quod agẽs petitione hereditatis vel rei ven. agit de restit.rei.videt petere q⁹ iudex pronũtiet ipsum here» dem vel dominum:quia istud est antecedẽs subjectũ not. q⁹ si iudex hoc nõ pronũtiaret expresse scilicet agentẽ esse dñm videretur pronuntiare tacite cõdẽnando ad restitutionẽ:et hoc idez sequit Imo.post doc.in.c.ij.de libel.obla. Pro hac etiam parte optime facit glo.illa valde no.in.c.constitutus.
141 ante fi.in ver.iurta ratã.extra de rei.do.que no.vult.¶q⁹ vbi quis petit rem sibi restitui ⁊ ad restitutionẽ illius rei obtinẽ dã ⁊ erat primo necessaria rescissio contractus cuius occasio ne reus rem tenet.satis videt petendo restitutionẽ rei petere rescissionẽ cõtractus que erit preambula:ideo fm do. Ant.
142 ibi ¶si minor tamẽ lesus in cõtractu:puta venditionis petit rem quam vẽdidit sibi restitui satis videt petere per restitu tionem in integrum.i.rescindi Actum.pro effugiendis tamẽ his amaritudinibus vtile erit clausulã illã apponere.dixi tñ
143 ẽ.eo.§.j.ij.col.proxime precedẽte:¶qõ si actor in libello solũ peteret pronũtiare actionẽ sibi cõpetere:esset idem qõ pete re reum sibi cõdẽnari.⁊ ita retuli velle no.Bar.i.l.si finita.§. elegãter.in vlti.col.ff.de dã.infec.Dixit etiã Bart.in.l.j.C. de
144 execu.rei in.ad finẽ se putare¶qõ si libellans in libello vtak istis verbis peto reũ cogi ⁊ cõpelli ⁊ ad predicta condẽnari: q⁹ libellus sustineret nõ obstãte preposteratiõe.idẽ etiã tenet Bar.in.l.si cũ nulla.ff.de re iu.de quo etiã p Bal.idẽ tenẽt in.l.cõuenticulã.in.v.col.C.de epi.⁊ cle.⁊ Bal.in prima cõsti tu.codicis.§.quibus.⁊ Bal.ĩ auc.dos data.ad fi.C.de dona. ante nup.⁊ Bal.ĩ.d.l.j.C.de exe.rei iu.⁊ de clausula parte cõ» demnatam peto cogi ⁊ cõpelli.videte Bal.in.l.vnũ.ff.si cer.
145 pet.¶Utile etiã est imo necesse in cõclusione libelli adijcere clausulã:⁊ peto in expẽsis ipsum reũ cõdẽnari:q⁹ si clausula ista nõ apponat ĩ libello licet iudex possit ex se ⁊ suo officio cõdẽnare victũ ĩ expẽsis que facte fuerũt post lit.cõtest.iuxta l.editales.§.itẽ sciẽdũ.ff.de edil.edic.tñ si iudex nõ cõdẽnat ni» hil põt sibi imputari:nec p hoc tenet victor ad interesse pro» pter omissam cõdemnationẽ expẽsarũ.ista est determinatio Bar.post Dy.in.l.iiij.§.hoc aũt iudiciũ.in pe.col.ver.v.que rit Dy.vtrũ.ff.de dam.infec.⁊ Bar.in.l.pperãdũ.§. finantẽ
146 alterutra.ad fi.C.de iudi.vbi dicit¶q⁹ debemus esse cauti vt in libello petamus reũ cõdẽnari in expẽsis factis ⁊ faciẽdis vsq; ad finẽ cause prout ẽt sensit gl.in.c.fi.in gl.fi.extra de re scri.⁊ idẽ tenet Bar.in.l.nõ quicquid.§.j.ff.de iudi.⁊ cũ bar. trãsit ẽt do.Ant.de but.in.c.finẽ litibus.in antepe. col. extra de dolo ⁊ cõtu.⁊ ibi ẽt Pe.de anch.⁊ ibi ẽt Pau.de leaza.in iij.col.⁊ vide Spe.in titu.de offi.iu.§.deferunt.ver . hoc autẽ. Imo.in.c.grauis.extra de resti. spo.Bal.in.l.fi. post gl.ij.C. qñ pno.nõ est necs.⁊ Bal.in.l.sancimus.C.de iud.in pe.col. viij.q.⁊ in.l.j.in vltu.col.ff.de iurisd.om.iud.⁊ vide Imo.post

alios in.l.paulus.la.j.ff.de re iudi.ꝛ glo.no.in.l.si quis omissum.§.iudex.ff.de dam.infec.in glo.fing.in verbo ante iudicium.Dixit tamen multum no.Bal.in.d.l.properandū.§. finaute alterutra.in vlt.col.qᵖ q̄uis requiratur petitio fa ta a parte ad hoc vt iudex possit ꝛ teneat cōdāuare in expensis qō tamē creditꝰ qᵖ sufficeret implicita ꝛ tacita petitio.vñ ſm eū ſi reus vel actor petit pro ſe ſententiā ferri ſub iſta indefinita peti:includeret causa principalis ꝛ expensarum.qō bene

147 not.† ¶Sultum ēt esset vtile apponere semper in fine libelli clausulam illā valde salutarem:super quibus oībus ꝛ singulis peto ius ꝛ iustitiā mihi ministrari.ᵃde qua habeꝯ pōs in.c.cum dilectus.extra de ordi.cog.post Inn.ꝛ Hosti.ibi.ꝛ ibi est ter.in prin.in ver.iustitiam sibi fieri postulabat.sed est ter.in.c.ñ.extra de offi.ord.in ver.peticrit iustitiā.ꝛ text.i.c.j. extra de offi.deleg.quē no.do.Abb.Panor.in.j.no.ꝛ ibi ēt do.Ant.de but.ꝛ Imo.ꝛ ter.in.c.ecclesia sancte ¶Marie.cl.j. extra vt lit.pēden.ꝛ ibi do.Anto.de but.Et dicit Abb.in.c. fi.in fi.de in integr.qᵖ qñ actor in libello apposuit istaverba scilicet petēs super predictis sibi ius ꝛ iustitiam ministrari:dicē iudicē interpellasse:ꝛ sic poterit iudex supplere ꝛ impartiri officium suum ꝛ si aliter a parte nō petat quod no. Et in ista clausula est quenadmodū est in herbā betonica ſm d.Ant.ꝛ do.Abb.Panor.in.d.c.cū dilectus.in pe.char.magna.in.xxxij.col.referentem Joā.cal.ibidem dicentem se vīs in.q.de facto cōtingente obtinuisse per illā quotidianā clau

148 sulaz:peto mihi iustitiā ministrari.†qᵖ si actor in libello intenderit petitorium ꝛ possessoriū ꝛ concludat expresse in possessorio ꝛ addat in fine libelli clausulā illā petens sibi iustitiam ministrari:qᵖ poterit postea super petitorio ꝓbationes inducere ꝛ super eo poterit per iudicem pronūtiare: qz i.la clausula potest vtrumqꝫ scilicet ꝛ petitorii ꝛ possessoriū complecti.ꝛ hoc dicit Ang.de are.hic cē valde singulare in practica.Et ex ista decisiōe refert ibi do.Abb.Panor.posse inferri qᵖ ibi ex narratione facti possunt elici plures actiones quaruz aliquę sunt aptę:aliquę sunt inaptę.ꝛ si fiat cōclusio in ea que est inepta ꝛ apponitur clausula illa petēs iustitiā sibi administrari:qō valebit libellus:ꝛ sustentabitur ex apta actione:ꝛ super apta actiōe poterit fieri probatio ꝛ sequi condemnatio.ad hoc dicit bene facere dicū illud no.Inn.in.c. in presentia.in fi.extra de renū.vbi dixit qᵖ si iudex in sententia exprimat dupliciē cām:ꝛ vna sit cōtra aliam ſm ius:qō

b ¶Secūduz ius. Adde Hāā.arc.i.l. fi ex plagia. ad fi.ff.ō v. ob.ꝛ in.l.in ſtc.in.ij. col. de acq. poſ. ꝛ do.Bart. ſoci.in cōſi. clxiij. inci. viſa bulla. verſi.ſed ad hunc videſ in.ij.parte.

sustētabitur suia ex causa que est ffs ius.bꝛ alibi dicit Jo.de Imo.in.l.q ¶Rome.§.duo fratres.ff.de verb.obli.qᵖ istud dictum Inno.legiste cōmuniter ignorant:sed istud idem dicit apud legistas Bal.i.l.ij.§.ignominie.ff.de infa.imo plus dicit Bal.in.l.j.circa fi.C.de ma.vindi.velle singulariter Inn. in.d.c.in presentia.qᵖ si iudex in suia dicat:qz per tales testes probatum est Titium esse debitorē:ideo cuz cōdemno.qᵖ si tales testes dicunt se nihil scire:qō tamen suia valet que tene

149 ret nulla causa expressa.†Et per.ß.scripta: scilicet per clausulā illā:saluo⁹ peto mihi iustitiā ministrari.dicebat Ang. de are.hic vnum qō reputat ipse perpetuo notandum:qᵖ qñ ignoras que actio vel quod remediuz debet tibi competere: vel qūo debes concludere in libello:vel qz factum sit multuz intricatum:vel propter multitudinem factoruvel dubietatē iuris:consilium est qō factū diligēter narres:ꝛ postea nihil specificum cōcludat:sed loco specifice cōclusionis apponat simpliciter in fine libelli clausula illa:super quibus oibus ꝛ singulis peto ius ꝛ iustitiā mihi administrari simul diuisiz copulatiue ꝛ alternatiue:singula singulis cōgrue referēdo: ꝛ omni modo meliori via ꝛ forma ꝛc.nā talis clausula est tā te potentie ꝛ tante impotētie qᵖ videſ deducta omnis actio ꝛ omne remedium cōpetēs ꝛ resultans a narratis.d.c.cū dilectus.de ordi.cogni.quia si dicta clausula operatur qᵖ super omnib⁹ narratis possit probari ꝛ iudicari:etiā qñ est facta cōclusio in specie in aliquo narratoꝝ ꝛ inepte:vt.ß.retuli ſm do.Abb.Panor.post Jo.cal.certe multo magis qñ in specie in aliquo narratoꝝ nō cōcludit ꝛ de clausula:oi meliori

c ¶Di melio ri modo ad de are.in.l. certi.§.ſi nū mos.ſi cert. pe.ꝛ Felī.in c.cū ſup.de offic.dele.in iij.col.

c modo.ᶜvide do.Aller.in cōſi.cv.incip.in causa ꝛ lite vertēte.

150 in.ij.volu.cū concor.ꝛ †ad predictam clausulam peto mihi ius ꝛ iustitiam ministrari.vltra pecalle.vide Bal.in rep.l.in certi.C.de interdictis.in vlti.col.in.xv.q.ꝛ Bal.in.l. edita.C. de edē.i repe.perusina.in.vij.q.prin.ad fi.ꝛ Bal.i.l.ius pluribus.circa fi.ff.de iusti.ꝛ iu.vbi visus est dubitare de ista clausula ꝛ sentire qᵖ iustius sit illā non apponere:tamē eam finaliter saluat ꝛ approbat.de qua etiā clausula vide per Inno.

151 in.l.si cum nulla.ff.de regu.iur.vbi ēt ponit †de illa clausula non tātum dicto modo:sed ēt omni alio meliori modo quo fieri potest.quam clausulam est etiam vtile adūere in libello. Et adde quod ista clausula est multum vtilis ad sustinēdū libellum:ꝛ interpretādū eo modo quo fauorabilius potest iuuari intentio actoris:vt per do.Anto.de but.in.c.litere.de dila.ꝛ in.c.ecclesia minata.circa medium.de iud.Bal.in.l.vinū.in iij.col.ff.si cer.pe.do.Alex.in cōſi.vi.in.iij.vol.incip.circa processuz.in.iiij.col.faciunt not.per doct.in.c.ij.de ordi.cog.do. Alex.in consi.cxiij.in.iij.vol.incip.post redditum consiliuz.

152 †Soēr etiam in fi.libelli apponi hec clausula:peto cōdēnari ſm formā iuris ꝛ statutorū.de q̄ clausula dubitabat Ange.de are.hic:ꝛ dicit qᵖ si potes nō debes apponere ista verba in libello:qz si statutū aliud disponat q̄ ius cōe:videris intentasse duo remedia contraria.qō potest.l.j.cum materia.C.de fur.si vero statutū disponit idem qō ius cōmune:ꝛ tūc granaris in hoc:qz cogris vnū remediū eligere iurta.l.

153 qō in heredem.§.eligere.ff.de tri.†si vero hec clausula apponatur alternatiue.ſ.ſm formā iuris vel statutoruz.ᵇ libellus videtur incertus ꝛ non procedere.iurta.l.pretor edixit.§.qō aiit pretor.ff.de iniu.ꝛ sic incideres in dubitationē.tenete vos indubitanter dictam clausulam posse procedere:qz text. est in.l.ñ.C.quēad.testa.ape.in v.ſm.ll.moresq; locorū.facit.l.ſi C.de iniu.ꝛ ita expresse firmat Bar.i.l.rerū amo.qdē.la.j.ff.rerum amo.ad fi.ꝛ ibi ñdet ad ea q̄ in cōtrariū adducebantur per Ja.de are.ꝛ videas Bar.in repe.l.de qbᵒ.in.vij. col. ff.de leg.ſi tamen est repe.Bal.ꝛ late Bal.ꝛ Inn.ꝛ Luma.i l.gallus.§.ſi eius.ff.de libe.ꝛ postbu.Ubi etiam ponunt qd iuris qñ clausula illa ponit non copulatiue ſed alternatiue. ꝛ Bal.in.l.obſeruare.§.pficisci.ff.de offi.procō.ꝛ le.in. xxxij. q.ꝛ Bal.in.l.ſed ꝛ ſi qs.§.quesitum.ff.ſi quis cau.ꝛ Bal.i.l. j.C.de compē.in.xij.col.ꝛ Bal.in.l.vinuz.ff.ſi cer.pe.ꝛ Bald. in.l.ij.in.iij.col.C.de proba.ꝛ Bal.in.l.edita.in repe.Paduana.in.xvj.col.vbi dicit valere libellum:peto condēnari ſm leges ꝛ cōſuetudines.Et dicit Bal.in extrauagāti de pace cō

154 stantie in v.ſm.ll. ꝛ consuetudines.arg.illius tex.†qᵖ si petatur causa determinari ſm leges ꝛ cōſuetudines locoꝝ potius debet determinari ſm bonas cōſuetudines q̄ ſm leges

155 ꝛ dicit Bal.in.l.iiij.C.de nuptiis.†qᵖ si peto aliquem puniri ſm formam statutorum ꝛ consuetudinis:qᵖ si non cōſtat de cōſuetudine:qᵖ punitur extra ordinez.Et predicta optime facit qō voluit Bar.in.l.ij.§.ſi publico.ff.ad.l.iul.de adul.in

156 v.col.ver.iij.quero.vbi dixit †qᵖ inquisitione potest cōcludi hoc modo.super quibus omnibus intēdit procedere ꝛ punire ſm formā iuris vel statutorū.Consuevit etiam per nōmul

e los addi i fine libelli illa clausula:saluo iure[e] addēdi minuē

157 di mutandi ꝛc. que clausula nihil operatur:†nā ante lit.cōtesta.potest libere sine illa clausula mutare corrigere addere vt est glo.in.l.qui familie.ff.famo.cesc.nisi libellus sit per ad uersarium acceptus:quia tūc nō posset amplius corrigi vel f muntari etiam ante lit.contest.iurta no.per Bal.in.l. cū pre-

158 cum.C.de lib.cauſ.¶†Ideo cautela est vt reus accepter libellum in passibus punctis ꝛ articulis pro eo facientib⁹ tātū.ita Bal.Inno.ꝛ Luma.in.l.gallus.§.quidam recte.ff.de libe.ꝛ postbu.vbi etiam ponunt refert Ang.de are.hic:ſi vero post lit. cō

testat.velit emēdare vel corrigere:nō potest[f] etiā si esset apposita illa clausula:saluo iure addendi vel minuēdi.ꝛ ita tenet Bar.ꝛ alii in.d.l.edita.ꝛ Bar.in.l.nō solū.§.morte.in.v. col. ff.de ope.no.nun.ꝛ in.l.cum pcura.§.ſi oēs.in.ij.col.in co.ti. ꝛ in.l.nescenni⁹.in.j.col.ff.de neg.gest.ꝛ de his habent Lano. glo.ordi.in.c.inter dilectos.in ver.iur.addendi.extra de fide instru.de quo etiam p Bal.in.d.l.edita.in repe. Paduana. in.j.ꝛ pe.charta magna.ꝛ in rep.Perusina.i.xxxv.col.ꝛ Jo. mona.ꝛ Jo.an.in.c.in generali.in mercuria.de reg.iur.in.vj. per Bal.in.l.tres denuntiatiōes.in fi.C.quomodo ꝛ quādo iud.Ang.in.l.ſi quis intētione ambigua.ff.de iudi.Ang.in §.omnem.in auf.de litig.do.Ange.in.c.cū ¶D. Herra. extra de cōſti.¶Limitabat tamē predicta multū not.Bal. in.d.l. edita.in repeti. Paduana.in pe.char.ver.item dubitabatur de clausula saluo iure addendi ꝛ diminuēdi.vt predicta procedant quādo dictum est saluo iure addendi:qz tūc ad ius se retulit protestans:ꝛ ius nō vult posse mutari libellū post

159 lit.cōtest.†secus autem si diceret:saluo mihi addēdi arbi-

g trio[g] ꝛ diminuendi.quod dictum si est verum:est singula.tamen pro veritate est periculosum.cum etiā verbū arbitriū. intelligatur ſm ius ꝛ non ſm merā volūtatem.iurta ea que dicit Bar.in.l.j.ff.de leg.ij.ꝛ Bar.in.l.ſi fit.de lega.j.in princ. ꝛ in.l.alto.ff.de alimen.ꝛ cibꝛ.ꝛ contra illud dictum Bal.firmat expresse Ang.dcare.hic:dicebat etiam Bald.in.d.l. nesennius.in vlti.colum.post Hosti.in.d.c.inter dilectos.extra

160 de fide instrumentorū.†qō dicta clausula:saluo iure addendi ꝛ diminuendi.operatur hunc notabilem effectum:qō ille qui sic protestatur non videtur agere contrare:sed tamsim: nec videtur se astringere.ꝛ idem etiā dixit Bal.in.d.l.edita. in repe.

¶Uel statutorū. Vide Lud.pō. in rub.de arb. vñ.col.

¶Saluo in re.de q̄ clausula vide feli.i.c.er pte. de reſcri. in ver.copulatiue.in.iiij.col.et in.c. significātibꝰ.de libel.ob.in fi. ꝛ in.c. inter dilectos. de fi.instr.i gl.i ver. addēdi ꝛ in.c.pastoralis. de exce.ꝛ in.c.inter monasteriū.i.ij. col. de re in. ꝛ i c.ercōicatꝰ. de hereti.in me.j.col.

¶Nō ꝑōt. Vide plene per Feli. in c.significātibus.i.j. col. verſi.ad illā materiāybi an ꝛ qñ cnē dari possit ꝛ qñ non.et qd in ciuili. ꝛ quid i criminali.ꝛ an ꝛ qñ mutari.ꝛ quid sit mutatio. et an qui addit vl detrahit libello dicaf mutare ibidez in ri.col.vſ.circa mutationez.ꝛ in.xñ. col.ver.vnū vltra oēs.

¶Arbitrio. qō dictum Bal. refert. etiaz sequif Rāfrā. in.c. qñ ꝛtra. in ver.peticiones.ad fi.

a ¶Mini strari. vide eſidem do. Jaſo. may. in.l. petens. C.ō pac.vbi plenius.Et Frā. arc.i.l. edita.C. de eden.ꝛ in.l. certi.§.ſi nū mos.in fi.ff. ſi cer.peta.ꝛ adde hic q̄ vbidē ad cū tixi in apo.

a ¶ Nō astri. gens. de vir tute huius clausule vide. d. Aler. de imo. i ff. lrj. in. ñ. col. i. ñ. parte. et in cōsi. vj. in iiij. col. i. iñ. parte.

161 in repe. ¶ Paduana in loco ꝛ ver. proxime alleg. ¶ † Multū
a est etiā vtile ꝛ necessariū apponere in libello nō astringens[a]
se ad probādum nō necessaria: sed ad ea tantū que sufficiāt
ad victoriā cause obtinendā: qz si hec clausula nō apponat
tenetur actor probare oia in libello deducta. ꝛ ita not. dixit
Bar. in l. diuus. in. ij. col. ff. de re iudi. de qua ēt clausula per
Cano. i. c. cū dilecti. extra de dolo ꝛ cōm. Et dixit plus Ang.
de are. hic qz reus tenet probare oia deducta in libello siue sint
deducta p modū substātie: siue per modū cause: siue per mo
dū qualitatis: siue principaliter: siue incidēter. de quo tū vide
late Bal. in l. j. in. xviij. col. ꝛ seq. C. q accu. nō pos. Quid i reo
an teneat probare: posito ēt qz in se sumpserit onus probādi. dixi
opportune. ŝ. co. §. sup glo. fi. in ver. dicat. nō repeto amplius.
In proposito tū nostro reperio qō Bal. in l. nō iō. C. de lib.
causa. tenuit qō clausula illa nō astringens se ad probādum
nisi necessaria ꝛc. nihil prodest cū necessitas probādi sit im
posita a iure: ꝛ hoc dicit notandū. sed nihil allegat ad hoc.
Tenendo tū qō dicta clausula nō astringens se ad probādū
nisi necessaria sit vtilis vt prediri. ꝛ ista est cōis opi. ¶ Limi
ta hic valde no. nō procedere qñ aliquid negatiue ꝓponeret
quo casu lz factum sit in se affirmatiuum: tū nunq̄ videt se
astringere ad onus probādi. istud est qō no. voluit Bal. in l.
cū te. in vlti. ver. C. de proba. ꝛ ibi etiam Ly. qō verbum tene
cordi. ¶ Successiue iurta has clausulas i libello apponi cō
162 suetas dicebat Ang. de are. hic † qz Bononie cōiter additur
hec clausula: ꝛ pdictus fuit septus cōfessus in psentia testiū
fide digniorū ꝛc. quā clausulā dicit ipse superfluā imo noci
uam: qz per eam instruit aduersarius de probatiōibus suis.
ꝛ fm eum sufficit dictam cōfessionem extraiudicialem pba
re postea in processu cause etiā si hoc nō exprimat in libello.
ꝛ debebat seq condēnatio. Ego puto qz imo ista clausula sit
omnino vtilis. ꝛ ad hoc adduco decisionē expssam ꝛ in ter
minis Spe. in titu. de teste. §. j. versi. sed pone egi. vt notabili
ter dixit qz si fuisti cōfessus mutuū extra iudiciū etiā parte
presente: ꝛ in presentia testiū qō si de tali confessione nō feci
mētionē in libello: qō pbatio cōfessionis facta postea in pro
cessu nihil prodest actori. de quo latius ibi per eū. ꝛ cū Spe.
etiam videt concordare do. Anto. de bu. in. c. craminata. ex
tra de iudi. bene faciūt que decidit Bar. in. l. si ita stipulat⁹.
163 §. chrysogonus. in vlti. col. ff. de ver. obli. ¶ † Aduertendum
est ēt circa hanc materiā libelloū qō in causis ciuilibus nō
est necesse inserere in libello locum aut tēpus celebrati ꝯctus
fm Bar. in. l. j. in prin. in pe. col. ff. de edē. qō intelligit ꝛ limi
tate vt ibi per eū. ꝛ adde Bar. in. l. ratio. §. si per vēditorem.
ff. de actio. emp. ꝛ per illum ter. no. ibi qz in libello non est po
164 nēdus loc⁹ sed inspicit locus ille q gerit vtilior actori. † vtile
est ꝛ necessariū declarare id qō in libello petit. l. si in rez. ff. de
rei ven. ꝛ est talis declaratio facienda cū duabus demonstra
tionibus vel duabus coherentijs siue duobus cōfinibus fm
Bar. post glo. in. l. forma. ff. de cēsi. ꝛ Bar. in. d. l. si in rem. et
late ipse Bar. in. l. demon. falsa. in prin. ff. de cōdi. ꝛ demō. in
pe. col. ꝛ videte glo. ꝛ doct. in. c. ñ. de libel. obla. Quod multū
signāter limitate nisi actor illas demōstrationes ignoraret:
ꝛ ita iuraret: vt. l. j. §. si quis ar. ꝛ ibi gl. i ver. iurauit. ff. depositi.
de quo vide Ly. qui hoc declarat in. d. l. edita. in. vñ. col. vers.
nunc restat videre. Spe. in ti. de libel. concep. §. iurta. ver. sed
165 in quo proderit. ¶ Nomen autē actionis non est hodie ne
cessarium in libello exprimere sed sufficit libellū proponere ꝛ
b ¶ In. c. di. b taliter factū narrare qō ex eo resultet actio. i. c. dilecti.[b] extra
lecti. ꝛ ibidē vide Hdi. in princi. circa finem. de iudi. ita se habet cōis opi. vt tenet Bar. in. d. l. j. in prin. ff.
de eden. in pe. col. post glo. ibi ꝛ alij communiter. ꝛ Bar. in. l.
cū nota. arg. illius ter. C. de transact. ad fi. in. l. gallus. §. si cu
ius. in fi. ff. de lib. ꝛ postbu. ꝛ ibi late Imo. ꝛ late per Cano. in
d. c. dilecti. ꝛ Ly. Bal. ꝛ alios in. d. l. edita. ꝛ dicit Bar. i. l. j. in
prin. ꝛ ita obseruat consuetu. Et per hoc inferebat ibi Bar.
166 post Inno. in. c. craminata. extra de iudi. † qz si hodie exprimeretur in libello actio ꝛ inepta: nō tū vitiaret libellus: qz si
sine illa expressione actionis procedit hodie libellus vt dixi
ergo eodē modo ꝓcedet si exprimat ꝛ inepta iurta. l. vnica. z.
in prin. C. de rei vxo. act. accedit gl. no. in. l. vinum. ff. si cer. pe.
in glo. mag. ad fi. ꝛ ibi Bal. ꝛ Ang. ꝛ gl. no. in. l. qui test. §. j. in
verbo posse. ff. de test. ꝛ gl. illa no. in. §. multis. in vbo trāsitu.
ŝ. de libe. quam gl. in multis locis Bal. summe commendat
ꝛ dicit singularem in. l. consenta. in. v. col. C. quomodo ꝛ quā
do iudex. ꝛ Bal. in. l. ñ. in. iñ. col. C. de iur. emphy. bal. in. c. j. §.
si quis vero. de pace iur. fir. ꝛ istud idem tenet Bar. in. l. insu
lam. ff. de prescri. verb. ꝛ istud consuevit magis cōiter teneri
prout ēt tenent Bal. ꝛ Ang. in. l. gallus. ff. de liber. ꝛ postbu.
in. §. j. ꝛ ibi dicit Bal. qz istud dictū Inno. in. d. c. craminata.
est singulare. idē tenet ēt Ange. Saly. ꝛ Imo. in. l. si ita stipu-
latus. §. chrysogonus. ff. de verb. ob. in no. ꝛ ibi ēt Imo. repu
tat illud dictuz esse singulare. ꝛ Jo. an. in addi. Spe. in ti. de
actio. ꝛ pe. §. sequit. versi. super hoc. Jo. de imo. ꝛ Abb. Pa
nor. in. d. c. craminata. q̄nis Ant. de bu. ibi refert opi. aliquo
rum qui tenent Ꝛium. ꝛ nihil clare firmat gl. in. d. l. j. in prin.
ff. de eden. ꝛ glo. magna circa fi. vbi Ang. tenet cōtrariū eius
qō dixerat. ŝ. ꝛ contrarium etiā tenuit Ang. in. l. ij. per illum
ter. C. de formulis. ꝛ in. l. si cū ea. C. de do. promiss. gl. ꝛ Ange.
in. l. vnica. C. vt que desunt aduo. ꝛ Ꝛium etiam tenet Spec.
in tit. de act. ꝛ pe. §. seq. ver. pe. ꝛ Bal. ibi cōtrarius in. l. ꝛ sine
scriptura. in vlt. col. C. ad treb. et in. l. certi cōdi. §. qñ. ff. si cert.
pet. ꝛ glo. in. d. l. ij. C. de for. cōmunis tū opi. magis se habeat:
167 vt. ŝ. dixi. ꝛ videbitis i locis preallegatis. † Postremo iurta hanc
materiam lib. no. qz sententia lata super inepto libello est ipso
c iure nulla ꝛ nec ex ea oritur actio in factū vel officiū iudicis. ita c ¶ Nulla. vide. d. Aler. de imo. i cōsil. cxxvj. in j. col. in secūda parte.
est glo. ŝ. de obli. in prin. in glo. in versi. secundū. ad fi. in vbis
illis: itē per cōpetētes actiones. Fin qō alleg. Bal. in. l. actori.
ad fi. C. de re. cre. ꝛ dicit qz illa glo. est sing. et non esse alibi in
mundo. allegat eā ēt Bal. in. l. ex hoc iure. ff. de iusti. ꝛ iur. in
pe. col. et in. l. pe. circa prin. co. ti. ꝛ Bal. in repe. l. ij. in. xiiij. col.
ff. de iureiur. et do. Ant. i. c. craminata. extra de iud. et ꝓ hac
gl. facit ter. optimus in. l. fi. in verbo nihil agit. quem ad hoc
ibi ponderat Bal. ff. de lib. et posth. et illā gl. limitabat Bal.
in. l. certa ratione. C. qñ ꝓuo. nō est necess. ꝛ Bal. in. l. ij. ad fi.
C. de re iudi. ꝛ Bal. in. l. pe. in prin. ff. de iusti. et iur. vt ꝓcedat
qñ ineptitudo esset expressa in libello: secus si libellus esset ta
168 cite ineptus tūc valet snia. † Adde ēt qō exceptio ineptitudi
nis libelli pōt quādoq̄ opponi ēt post sniam fm Bald.
post Jaco. bu. in. l. licet. in antepe. col. C. de procura. et Bal.
in auf. si quis litigantiū. C. de epi. audi. ꝛ Bal. in. l. j. C. vt que
desunt aduo. ꝛ Bal. in. d. l. edita. in repe. Padua. in. xx. col. ꝛ
etiam in. xxiij. col. ꝛ idē Bal. in. l. ij. C. de formulis. ꝛ in. l. exce
ptionē. in. iiij. col. C. de proba. ꝛ qz exceptio ineptitudinis li
belli possit opponi post sniam: tenet ēt Pet. de ancha. inkle.
169 cōstitutionē. extra de elect. † pro sustētatione tū libelli licitū
d est verba impropriare ꝛ libellū sustinere.[d] ita Bar. ꝓ illū ter. b ¶ Sustinere. adde do. Alle. ō imo. in cōsi. cxj. in. iij. col. in j. parte.
in. l. si olei. C. locati. ꝛ Bar. in. l. ij. per illū text. C. de his qui ex
publicis rationibus. lib. x. et Bar. in. l. z ēt si possessori. §. item
si mutuo. ff. de iureiur. ꝛ Bal. in. l. j. C. vnde lib. cum multis
170 alijs similibus cōcor. in quibus † libellus potest sustineri si
verba sunt talia q̄ possint interpretari etiā ex snia et reduci
ad vias iustas. Itē colligit ex verbis Inno. in. c. cōquerente.
extra de offi. ordi. ꝛ ibi per Imo. ꝛ expresse do. Ant. in. c. con
stitutus. extra de reli. do. ¶ Et dicebat bal. in. l. fi. C. de cōpē.
171 in fi. pe. col. † qz potest sustineri libellus grosso modo qñ nec
debet nocere talis loquēdi simplicitas. Et ista sufficiant ꝓ
generali instructiōe ꝛ generali doctrina cuiuslibet libelli bñ
172 formādi ꝛ rite rectoq̄ concipiēdi. ¶ † Reliquū est modo vt
videamus in specie qualis debet esse forma libelli in rei vēdi
catiōe. ꝛ breuiter dicas qō actor debet demōstrare rem quā
intēdit vēdicare duobus modis vel eo modo quo pōt iurta
ea que dixi. ŝ. in materia libelloruz. postea debet ostendere se
dñm simpliciter non expressa causa specifica: per ea que dixi
ŝ. in materia rei vē. circa requisita ex parte actoris. Utile est
etiā fm Ange. de are. hic qz oia ista simul ponat: scilicet rem
quā petit ad se spectare iure directi dominij: vel vtilis domi
nij: vel quasi dominij. de qua clausula dicaz oportune. in. §.
lz iste. j. c. Debinc debet dicere qualiter rem illā reus cōuen
tus detinet ꝛ hz facultatē rei restituende. vel qō dolo desijt
habere vel possidere iurta ea que dixi. ŝ. in materia rei vēd.
circa requisita ex parte rei cōuēti. Postremo debet petere se
declarari dñm fm Bar. in. l. ex diuerso. §. j. p illū ter. ff. de rei
ven. ꝛ Bar. in. l. pōpo. §. sed ꝛ is. per illuz ter. ff. de procu. Di
cebat tamē Ang. de are. hic qō posset etiam libellans conclu
dere p hec verba quare peto per vos pronūtiari ꝛ declarari
dictam rem ad me spectare ꝛ petere iure directi dominij vel
vtilis vel quasi dñij. de quo an ꝓcedat dicet in. §. sed iste. j. co.
Et in preallegatis locis dicebat etiā Bar. posse procedere li
bellum illum antiquorū qui in rei ven. solum petūt possesso
rem condēnari ad restitutionē rei. nā fm Bar. ex quo actor
petit reum condēnari ad restitutionē rei per cōsequēs videt
petere se pronuntiari dñm q̄uis hunc libellum antiquoruz
damnet Jo. fa. hic. ꝛ videas Hic. de neapo. q circa hoc refert
multos antiquos. ꝛ circa hūc libelluz vide que. ŝ. dixi in ma
teria libelloꝝ circa clausulā illā: peto cogi ꝛ cōpelli. plus di
cūt doc. vt do. Andre. ꝛ Imo. in. c. ñ. de libel. obla. qō sufficeret in libello dicere: peto talem rem per rei vendi. ¶ † Vos
173 tamen aduertite circa restitutionē rei petite fiēdam qz licet
Jo. fab. hic post Pet. de bella perti. simpliciter dicat qz resti
tutio rei petite ven: at fiēda officio iudicis: non autem iure

actionis.ꝛ ita asseueret tenere cōmunem cursum cauſarū.tñ vos habetis Bar.tenentem cōtrarium qō imo talis restitutio venit ſienda iure actionis ſi bene inſpiciatur in.l.ſi prius. ff.de ope.no.nū.in.xiiij.alꝫ.xviij.col.in.ij.q.ꝛ euz ibi pulchre ponderat Jmo.ꝛ eum defendit:licet cōtrariū teneant Pe.ꝛ Ly.in.l.ſi quid.C.de ſerui.ꝛ Bal.in.l.haruz.ff.ſi ſerui.ven.in ſi.de quo vide Spec.in ti.de offic.iudi.§.de ſerui.ver.poſt ſententiam.per Ang.in.l.ſi quis vi.§.differētia.ff.de acqui.poſ. in.ix.col. Putarem ergo ad dandum has difficultates tuti⁹ eſſe ſi actor primo petat ſe declarari dominū:vt diri. debinc ſucceſſiue petat reum condemnari:ꝛ condemnatum cogi ꝛ cōpelli ad rē petitā reſtituendam. Predicta procedūt quan

174 do actor vult rem ſolū pētere. ¶Quid aūt ſi velit etiam fru-

a ctus rei petere:[a] qūo erit formandus libellus eſt materia val de prolixa in qua reperio doct.multū variaſſe.Verum quia iſte.§.ſatis dotis habuit ꝛ forte amplius q̄ erigeret:procedā

175 in hoc vltimo remiſſ.ue. ¶In primis sciēdū eſt fructus poſſe peti aliqñ de per ſe per viam actionis : ſcilicet per rei vend. aliquando ſolū per officiū iudicis ſm q̄ declarat glo.valde nota.ꝛ magiſtra.in.l.ꝛ ex diuerſo.in prin.ff.de rei ven.in glo. magna in verbo nō habēdam.ꝛ ibi Bar.ꝛ ſi quidem fruct⁹ debentur iure actionis ꝛ ſi per rei vendi.poſſident peti nō tñ repeti poterūt ſimul.ſed tūc opus erit nouo libello ſm q̄ decidit Bar.in.d.l.ꝛ ex diuerſo.§.vbi autem.in.j.col.per ter.expreſſum in.l.fundi.ff.de excep.ꝛ per alia de quibus ibi p euz. ſi autem fructus debentur ſolo officio iudicis vel petuntur ſolum officio iudicis quod fieri poteſt etiam quando debēt p viā actionis:vt vult ibidē no.Bar.tunc eſt dubiū qualiter debet formari libellus.ꝛ in hoc Bar.contra morē ſuum reperitur ſibi ſuus.nam Bar.in.l.j.in prin.ff.de eden.in.iij. col.tenet qō poſſet peti res cū fructibus indebite perceptis.ꝛ qō nō ſit neceſſe exprimere quātitatē fructuū.ſed ipſe Barto.in d.§.vbi aūt.in.ij.col.tenet qō imo debet declarari q̄titas fructuum qui petuntur quando ſunt fructus percepti de preterito.ſi aūt eſſent fructus percipiēdi in futurum pēdente lite: tamen non eſt neceſſe qō certa quantitas exprimatur:quia illam actor probabiliter ignorat ſm eum.de quo pūcto ſi velis videre videas Ly.in.l.certum.in ſi.C.de rei vendi.ꝛ Ly.in l.cum propria.ꝛ ibi Bal.C.ſi quis alte.vel ſibi.ꝛ late Jmo.in l.ſi filius.in prin.ff.de ver.ob.vbi refert Bald.in hac materia variantem per Jnn.in.c.grauis.extra de reſti.ſpo.ꝛ in.c.tanta.extra de.excel.prela.ꝛ late per Ange.ꝛ Jmo.ll.ſi homo.ff. de re iudi.ꝛ Ang.de are.hic cum concor.in his locis per eos

176 allega. ¶Et pro euitandis his dubitationibus mihi placet modus practicandi poſitus per Ange.de are.hic vt dicatur peto reum conuentum condemnari ad reſtituendū rem peti tam vna cum fructibus perceptis a tanto tpe citra qui aſcēdūt ad quantitatem deductis omnibus impenſis.ꝛ etiā deducta parte laboratoris.itē peto fructus qui percipi potuerunt per quemlibet diligentem virum qui poſſunt aſcēdere ad certā quātitatem.item etiā peto fructus percipiendos lite pendente prout de debita quātitate fructuum ꝛ eorū eſtimatione probabitur ꝛ liquidabit in proceſſu taxatiōe boni iudicis ſemper ſalua.ꝛ per hoc modum omnis ſcrupulositas euadetur. Dicebat etiam Barto.in.d.§.vbi autem.in.ij.col. procedere libellum alternatiue.peto fructus ſi extent ꝛ ſi nō extent eſtimationem de quo habes gl.in.l.dinoritio.§.ob donationes.in glo.j.ff.ſol.matri.ꝛ ibi per Bar.ꝛ Ang.ꝛ latius

177 per Jmo.hoc limitantem. ¶An autem iudex poſſit condemnare reum in fructibus nō petitis ab actore:vide Bal. in.l.properandum.§.ſinautem alterutra.C.de ind.ꝛ in.l.j.in

178 vlti.col.C.de fructi.ꝛ lit.expen. ¶Et an pendente iudicio ſortis poſſint poſtea peti fructus ꝛ alia acceſſoria:vide Ang.in repeti.l.j.C.de iudi. Et quid ſi non peto fructus ſed tantum rem:an veniant fruc.acceſſo.ad rem:vide Barto.in.l.ij.C.de

179 peti.hereda.ꝛ Ly.in.l.non eſt.C.fami.erciſcun. ¶Quid aūt in ſententia an teneatur iudex in ſententia exprimere certaz quātitatem fructuum:vide Bar.in.d.§.vbi autem.ꝛ Jmo. in.c.inter dilectos.extra de do.Bald.poſt Buil.in.l.ij.C.de fruc.ꝛ lit.expen.ꝛ vide ter.not.in.l.in ſumma.§.qui ſortis.ff.

180 de regu.iur.per quem tex.tenet ibi Ang. ¶q̄ non valet ſententia:condemno te ad reſtituendum rem cum fruc.non expreſſa quantitate fruc.ꝛ ita dicit fuiſſe iudicatum ipſo aduocante. ¶Unum tamen perpetuo diligenter no.q̄ ſi iudex in ſententia ſimpliciter dicat:condemno te vt reſtituas rem. intelligitur etiā condemnare in fructibus qui de iure veniunt

181 ¶propter verbum reſtituas qō plenum habet ſignificatum. iſtud eſt qō ſignāter voluit Bal.in rub.C.de fruct.ꝛ lit.expē. qō dictū bene no.ꝛ per iſta cū laudo Deū ꝛ eius matris virginis Marie ſit expeditus iſte.§.

1 ¶ Seruitutum genera quot ſint.
2 Seruitutes mere perſonales que dicantur.
3 Uſusfructus formalis qui ſit ꝛ quare dicak formalis.
4 Uſusfructus caſualis qui ſit ꝛ an ſit ſeruitus ꝛ quare dicak caſualis.
5 Seruitus an ꝛ qñ caſus dari poſſet q̄ ſit formalis ꝛ mere perſonalis ꝛ deberetur a perſona perſone.
6 Seruorum miniſteria ſeu opera:an aliquo modo ſint ſeruitutes.ꝛ nu.8.
7 Cōtra phibētē vti miniſterio ſeruoꝝ dak actio iniuriarū.10.
9 Seruitus perſonalis an ꝛ qñ morte extinguatur.
11 Seruitutes nō mere perſonales quotuplices ſint ꝛ q̄ ꝛ quare dicank non mere perſonales.ꝛ nu.12.
13 Seruitutes an ſint nonnulle conceſſiones prout eſt haurire aquā de puteo quez habes in domo vel accipere ligna de nemore tuo que ſufficiāt p calefactione hoſpitij mei ꝛ ſic de ſilibus.ꝛ que ſit talis inueſtigationis vtilitas.nu.14.
15 Seruitus an ſit ſi cōcedak q̄ poſſem per pontem tuū ſine ſolutione gabelle mercium tranſire.
16 Seruitus an ſit ius exigendi pedagia.
17 Seruitus ſeu quaſi ſeruitus an dicak ſi ſum obligatus dare eccleſie in ſignū ſubiectionis vel fidelitatis.r.annua.
18 Seruitus perſonalis vſus an dicak ſi cōcedatur q̄ omni die poſſim ire ad ortū tuū ꝛ capere tot fructus pro vſu meo ꝛ qd ſi cōcedak q̄ liceat mihi omni anno capere tot fructus ꝛ non dicatur pro vſu.
19 Seruitutes mere reales quales ſint ꝛ quibus ex cauſis dicantur mere reales.
20 Seruitus qñ dicak habere cām continuā ꝛ qñ diſcontinuā.
21 Seruitutum mere realium quot ſpecies ſint ꝛ que ſint vrbane ꝛ que ruſtice.
22 Predium vrbanum qō dicatur ꝛ qō ruſticum.
23 Seruitus an ſit ruſtica vel vrbana qualiter cognoſcatur.
24 Seruitus vie cū ſit ruſtica an ꝛ qñ cenſeak vrbana.
25 Actio cōfeſſoria ꝛ negatoria que dicantur ꝛ cui competant. ꝛ nu.26.
27 Dictio forte quid operak in lege vel in ſtatuto.
28 Lumen ꝛ proſpectus qualiter differant.
29 Seruitus luminum ꝛ ſeruitus vt luminibus officiatur qualiter differant.
30 Proiectum ꝛ immenſum qualiter differant.
31 Aqueductus an ſit ſeruitus realis ꝛ ruſtica ꝛ an ꝛ qñ perſonalis ꝛ quot modis conſtitui poſſit.
32 Aqueducendi vſum ſi tibi cōceſſi an ꝛ qñ ſine tuo conſenſu alij cōcedere poſſim. Et quid de eo cui talem vſum cōceſſi an ipſe alij concedere poſſit.33.
34 Actio confeſſoria ꝛ negatoria qñ ꝛ cui competant.ꝛ nu.35.
36 Actio cōfeſſoria an ſit inutilis ꝛ ſuperuacua.ꝛ nu.38.
37 Actio cōfeſſoria durat.r.an.inter pñtes.ꝛ.rr.inter abſentes.
39 Actio pſonalis p ſeruitute cōſtituēda an ꝛ quāto tpe duret.
40 Actiones cōfeſſoria ꝛ negatoria an ꝛ qñ denk ēt poſſidenti.
41 Quomodo ꝛ qñ quis dicak eſſe in quaſi poſſeſſione ſeruitutis.ꝛ nu.42.ꝛ.43.
44 Actione cōfeſſoria an ꝛ qñ ꝛ qualiter per actorem agitur eſſe ſibi ius edes ſuas altius tollendi.
45 Dictio itē quotieſcūq; adiūciak orationi cui verbū principale deficiat illud ex oratione precedenti cū oībus qualitatibus in ea poſitis ſuppleri debet.
46 Actiones confeſſoria ꝛ negatoria quare iſtis nominibus nūcupentur.
47 Actio cōfeſſoria quibus vbis proponak ꝛ qbus negatoria.
48 Libellus apud legiſtas ita cōtinere hz maiorē propoſitionē minorē ꝛ cōcluſionē ſicut apud logicos argumentum.
49 Creditor an ſit quaſi dominus.
50 Uſufructuarius an ſit quaſi dñs ꝛ an dicak habere ius in re ꝛ an ei cōpetat vtilis cōfeſſoria pro ſeruitute.ꝛ nu.51.
52 Superficiarius an ſit quaſi dñs accipiēdo quaſi dñium pro vtili dominio.
53 Uſufructuarius an habeat vtile dominium.
54 Actio cōfeſſoria ꝛ negatoria quare dicantur in rem.
55 Actio confeſſoria ꝛ negatoria que dicantur et cui competāt. ꝛ nu.56.
57 Actio negatoria an dek cōtra quemlibet impedientem eam ſi ſeruitutem ſibi deberi non pretendat.
58 Poſſidens an ꝛ qñ rei vendi.agere poſſit.
59 Poſſidens ſi rei vēdi.agat an ꝛ qñ poſſeſſiōi ſeu renūtiaſſe dicatur.
60 Exceptio debet eſſe de regula.
61 Libellus in confeſſoria qualiter ſit formandus.ꝛ nu.62.
63 Libellus in actione negatoria qualiter ſit formandus.

Eque ſi.

Eque si. Ter. iste in prin. in versi. eque. seipsum cõti
nuat hoc modo. nã sicut in. §. precedenti tra
ctatum fuit de actionibus in rem: ita etiaz tractaf in hoc. §.
in hoc tñ est differẽtia: q; in. §. precedẽti dictũ est de actiõib⁹
in rem que cõpetunt p; rebus corporalibus: hic vero ponit
de ac. in rem que cõpetunt p; rebus incorporalibus. ¶ Ad
euidẽtiã huius. §. t eius materie premittebat hic Dy. t post
1 cum alij Jo. fab. Bic. de neap. Ange. de are. †qõ habem⁹ tria
genera seruitutũ. quedã sunt personales mere. quedã perso-
nales sed nõ mere: que etiã possunt dici miste. quedã etiã me
re reales. t ista tria genera seruitutũ ponit etiã gl. ff. de ser. in
prin. in glo. j. t glo. t Bar. in l. j. ff. de ser. titu. generali. t bona
glo. in l. si quis vnas edes. in ver. persone. ff. de vsufr. t Bart.
2 in rubric. C. de vsufruc. ¶ †Seruitutes ergo mere personales
sunt que consistunt in persona alicuius vt in seruis nostris. t
dicuntur mere personales: q; debentur a persona persone et
sunt inseparabiles. t de hac seruitute non tractaf hic: sed ha
bef. ff. de iure perso. t in tit. ff. de sta. ho. t in. §. preiudiciales. j.
eo. Sed aduerte q; ista nõ est seruitus formalis ꝓm qõ capif
seruitus. Nã in materia nra bene põt dici seruitus causalis.
qõ declaro. naz quãdmodũ reperif dupler vsufr. formalis
scilicet: t causalis: vt in gl. j. ff. de vsufr. i ver. ius. in fi. t forma
lis nihil aliud est qꝫ ius vtendi fruendi: vt. ff. de vsufr. in prin.
3 t in. l. j. ff. de vsufru. †t dicif formalis: q; est forma quedam a
proprietate separata cũ apud vnũ sit proprietas: apud alium
4 sit vsufr. t iste vsufru. nõ est seruitus: vt est tex. no. in l. vti fruc. in
prin. ff. si vsufru. pe. t rõnem assignat ibi tex. q; fundus suus
non potest dici sibi seruire. t de hoc duplici vsufr. est gl. ordi.
insti. de vsufru. in prin. in ver. ius. Ita in proposito nostro nõ
possumus dicere qõ dñs in seruo suo hz seruitutẽ formalẽ: q;
cum seruus sit dñs nõ potest dici q⁹ dñs hz seruitutem in re
sua. d. l. vti fruc. in prin. t. l. in re cõmuni. ff. de ser. vrb. pred. sed
ex quo est seruus põt talis seruitus respectu dñi dici causalis
cum dependeat ex causa hoc est dñio. t ista sunt ex mẽte Jo.
5 fab. hic. dicebat tũ ipse Jo. fa. †posse dari casum vbi seruitus
sit formalis t mere personalis t deberenf a persona persone:
qñ alicui legarenf opere vel ministerũ seruꝝ: q; tunc est seruꝝ
tus formalis: qõ patet q; legatarij nõ est dñs seruꝝ nec talis
legatarius censef vsufructuarius cũ tales opere seruꝝ trans-
mittanf ad heredes legatarij. l. fi. ff. de vsufr. leg. Iste casus t
istud exemplũ videref posse moderi ex verbis Ange. de are.
6 hic †q; ministeria seu opera seruoꝝ hz eũ nõ sunt aliquo mõ
serui. sed quedã obligatio personalis: nam cum ista seruitus
nõ extinguatur morte eius cui debef. d. l. fi. ergo nõ est perso-
nalis. t hoc est qõ dixit glo. in. d. l. si quis vnas edes. ff. de vsu-
7 fru. †hinc est qõ cõtra prohibentẽ vti tali ministerio seruoꝝ
nõ dat cõfessoria: hz actio iniuriarum: vt. l. qui petẽte. ff. de
act. emp. t. l. iniuriarũ. §. si qs me prohibeat. ff. de iniur. t hãc
opi. refert Ang. hic tenere Pe. Ly. Bal. t Sali. in. d. rub. C.
de vsufru. Ego teneo exemplũ t casum Jo. fa. t pro eo susti-
8 nendo puto †qõ opera t ministeria seruoꝝ sint serui. vt tenet
Bar. in rub. C. de vsufr. post Dy. in hoc. §. nostro. t qꝫ hoc sit
verũ patet: q; hic ponif in numero seruitutũ personaliũ cuz
iurisco. in lib. ff. ponat inter serui. personales titulũ de operis
9 seruoꝝ. †Nõ ob. qꝫ hec seruit⁹ nõ extinguaf morte: q; rñdeo
ꝼm Bar. in. d. rub. qꝫ licet nõ extinguaf morte ei⁹ cui debef:
extinguif tñ morte serui. t ita etiam rñdẽt Dy. t Jo. fab. hic
vel potestis dicere qꝫ illud qõd dr qõd serui. personalis extin-
guitur morte eius cui debef: verum est qñ est mista: q; debef
a re psone. si aũt sunt mere personales seruitutes: tunc nõ ex-
tinguũtur morte eius cui debenf. t ita est casus in. d. l. ij. ff. de
10 vsufr. leg. Nec ob. ꝼm †qꝫ agatur actione iniuriarũ: q; rñdeo
qꝫ. d. l. qui pẽdentẽ. t. d. §. si quis me prohibeat. que dicũt qꝫ si
quis phibeat me vti re mea qõ ꝓtra cũ possim agere actiõe
iniuriarũ. non negant tũ quin etiã contra prohibentẽ vti tali
11 ministerio vel opera seruoꝝ cõpetat ẽt confessoria. ¶ †Dixi
scõo qõ habemus seruitutes personales hz nõ mere persona-
les. t sunt ille que debenf a re psone: vt serui. vsus. vsufr. t ha
bitatio. ideo aũt be serui. app. personales: eo q; cum persona
extinguunf. l. sicuti. §. fi. ff. qui. mo. vsufr. amit. t. l. nõ soluz. §.
12 tale. ff. de libe. leg. †Ideo aũt dicunf non mere personales eo
q; nõ debenf a persona persone: sed a re persone. verũ q; glo.
in. d. l. si quis vnas edes. vult qõd sint tãtũ quatuor iste seruitu
tes non mere personales: scilicet vsufru. habitatio t ministe
13 riũ seruoꝝ dubitabat hic Jo. fab. †de nonnullis concessioni
bus: an dicanf seruitutes psonales: puta si cõcessisti mihi qõ
in. tuo. mo. re tuo accipiã tot ligna que sufficiant ꝑ calefactione
hospitij mei vel si cõcessisti mihi qõd hauriam aquã de puteo
qnẽ habes in domo. t tenet ipse qõ sint serui. in his t silibus
quicquid dixerit glo. in. l. pecoribus in glo. fi. ff. de serui. rusti.
predio. t glo. in. l. mela. §. fi. ff. de ali. t cibaria. leg. in verbo perso-
14 na. t ita dicit tenere cõem vsum cautarum. †t huius inuesti
gationis est magna imo summa vtilitas: q; si dicimus has
esse seruitutes pro eis cõp; erit cõfessoria actio ꝓtra quẽcũq;.
si vero nõ sunt seruitutes sed simplices ꝓcessiones non posset
agi nisi cõtra illũ qui cõcessit. t nõ cõtra aliũ: vt. l. caius. ff. de
annuis leg. t. l. fi. §. j. ff. de contraben. emp. t ita declarat Bar.
in. d. l. mela. §. fi. qui tenet per illa iura cõtrariã opi. scilicet qõ
imo nõ sit seruitus. t pro eis nõ possit agi nisi cõtra cõcedẽtẽ
t nõ cõtra aliũ. t cum Bar. videf cõcordare Bal. in rub. C.
de vsufru. vbi tenet qõ si tu ꝓcessisti mihi qõ ex fundo tuo oi
anno possez percipere vnã corbẽ frumẽti qõ ista est seruitus
innominata ex quo ex ea nõ orif cõfessoria cõtra tertiũ possi
dentem: q; ista cõfessio magis respicit obligationẽ personalẽ
qꝫ seruitutẽ. hz ipse Bal. in l. fi. C. de cõdic. inde. in. iij. col. fuit
sibi contrarius. t tenuit qõd iste sint seruitutes reprobata glo.
in. d. l. pecoribus. vnde dicit qõd si possiz oi anno ex agro tuo
accipere vnam corbem frumẽti qõ erit seruitus que debef a
re persone. Eodẽ mõ ꝼm eũ si des mihi seruitutem coquendi
panẽ in furno tuo pro tota mea familia: qõd ista est seruitus
15 hz ꝼm eum Ly. hic teneat cõtrarium. ¶ †Subdit etiã ibidez
Bal. qõd est serui. si cõcessisti mihi qõd possem trãsire per põtẽ
tuum sine solutiõe gabelle merciũ. t propterea subdit Bal.
als fuisse magnam qõnez in his terminis. Veneti eñ ꝓcesse-
rant Placentinus transitũ per quendã pontẽ: t concedebaf
absq; solutiõe alicuius vectigalis. post modum pons ille fa-
ctꝰ est de dñio Paduano: Paduani petũt vectigalia a pla-
centinis. Placẽtini dicũt se nõ teneri: q; ista seruitus fuit eis
perpetuo cõcessa. Paduani aũt dicũt qꝫ ista nõ est ꝑs seruꝰ
tutis sed fuit quedam obligatio personalis que nõ sequitur
fundum. quid modo iuris sit: vide vt ibi per eũ. t videf inclꝰ
nare qõ ista sit seruitꝰ. t qõ ad eius obseruãtiã Paduani te
16 nenf. Et ibi etiã dicit Bart. †qõ ius exigẽdi pedagia nõ est
seruitꝰ: q; naturalis seruitꝰ est pati t nõ exigere. Veruz alibi
17 t; senet Bald. in. l. j. in. iz. col. C. de ser. t aqua. dicit †qꝫ si sum
obligatus dare eccle in signũ subiectiõis vel fidelitatis decẽ
annua qõ ista nõ est seruitus sz dicif quasi seruitus. reperio
postea qõ imo in. l. apud iulianũ. §. si quis alicui. ff. de le. i. cõ-
cordat hãc veritatem doctorum que primo fuit inter Ro. t
Jo. ꝼm quod refert glo. in. d. l. pecoribus. t glo. in. d. l. mela. §.
13 fi. †nam dicebat ipse qõ aut in cõcessione venit aliquid inde
terminate quod potest accipere determinationem ꝼm necꝰ
sitatẽ persone tunc censetur seruitus personalis: quia in effe-
ctu est seruitus vsus. Puta ꝓcedo tibi qꝫ omni die possis ire
ad ortum meum t capere tot fructus pro vsu tuo. t tunc ista
erit seruitus personalis vsus. secus si in cõcessione veniat ali-
quid oino indeterminatũ. puta si concedo tibi vt liceat tibi
oi anno capere tot fructus t nõ dico pro vsu t tunc ista non
sit seruitus sed potius ius quoddã personale. ¶ Mihi pla-
cet opi. Bar. in. d. l. mela. §. fi. qꝫ si cõcedaf facultas aliquid fa
ciẽdi i alieno vel ex alieno ei qui nõ hz vicinũ predium qõ ista
nõ dicaf seruitus: q; cum nõ habet vicinũ predium ad cuius
vtilitatem seruitus illa constituaf relinquitur qõ nõ erit ser-
uitus: sed ius quoddã personale prout etiã tenet gl. in. d. §. si
quis alicui. Secus si habet vicinũ predium cui dicta seruitu
tem acquirit prout etiam volunt glo. pre. allega. s. in. l. pecori-
bus. t in. d. l. mela. §. fi. ¶ Limitarẽ tñ hãc opi. vt nõ ꝓcedat
simplr qñ concederef tale ius ad cuius acquisitionem nõ est
necessariũ vicinũ predium prout est in seruitutibus mistis siue
nõ mere personalibus an vsusfructus vsus t habitatiõis: q;
tũc tenerẽ distinctionẽ Jo. de Imo. ff. relatã. ideo putarez in
casib⁹. ff. relatis per Jo. fa. t Bal. qꝫ illa nõ possunt dici seruꝰ
tute: hz iura personalia vt patet ex predictis. t vf esse tex. i. d.
l. caius. ff. de ann. leg. t i. d. l. fi. §. j. ff. de ꝺben. emꝑt. allegatis. ff.
19 per Barto. ¶ †Dixi tertio qꝫ habemus seruitutes mere rea-
les quales sunt ille que debenf a re rei. t puto qõ trib⁹ ex ca
sis dicanf mere reales. t primo q; debenf a re rei. scõo q; sine
rebus t sic sine predijs cõstitui non possunt: q; nisi sit prediũ
dominãs cui seruitus acquiraf t predijs seruiẽs cui seruitus
imponaf non pũt be seruitutes cõstitui. §. be aũt ser. insti. de
serui. t. l. quoties. la. j. ta prin. ff. de serui. tertio q; psonas non
concomitanf imo transeunt ad quẽcunq; res vadãt. t sic res
ipsas cõcomitanf. l. via ꝑstitui. §. si fundus. t. l. si cũ fundũ. ff.
de ser. ru. predi. t harũ serui. quedã habẽt cãm continuã que
dã quasi ꝓtinuã: t qdã discõtinuã: ꝼm qõ declarat gl. mag.
in. l. seruitutes magne. in prin. in gl. mag. ff. de ser. ti. generali.
20 †t qñ seruitus dicaf habere causam continuam: t qñ causaz

a discontinuam*:declarat Bart.mag.in.l.ñ.C.de ser.ꝛ aqua.

a Discontinuam. Que autē dicant fruitutes habere cām cōtinuā ꝛ que discōtinuā: vide Sdi.in c.de ōrta.in fi.xuij.col.ō prescrip.

21 ibi Bald.in.l.ij.ꝛ.iij.col. Item premitte proprijs ad ter.† qꝫ harū seruitutū mere realium quedā sunt vrbane:quedaꝫ rustice.vrbane sunt que predijs vrbanis inherent.ꝛ rustice q̄ predijs rusticis.ꝛ nō intelligas predia dici vrbana:quia sint
22 in vrbe:vel rustica:qꝫ sint in rure:sed †illud ōr vrbanū prediū qō habet aliquod edificiū etiā si sit in villa:ꝛ sic edificiū in quocūqꝫ loco positū dicitur prediū vrbanū.si vero prediū sit sine edificio ōr rusticū etiā si sit in vrbe:qꝫ vrbanū prediū nō locus:sed natura facit.ita declarat iurisco.in.l.vrbana pdia. ff.de ver.sig.ꝛ ter.in.S.pe.ē.de seruī.facit ter.l.vrbana familia
23 in prin.ff.de ver.sig. Et aduerte †qꝫ si vis cognoscere an seruitus sit rustica vel vrbana:debes inspicere rez cui debit seruī. quia seruitus denominat a predio cui debitur. Ita dixit gl.
24 in.l.j.in glo.fi.per illū ter.ff.de ser.vrba.pred.†hinc est qꝫ licet via sit seruitus rustica:vt.S.de seruī.in prin.ꝛ.l.j.in prin.ff.de ser.rusti.predio.tū si seruitus vie debeat vim domui cēsebit seruitus vrbana inspecto fundo cui debitur. Ita dixit gloss. no.I.I.pater filie:i ver.plenū.ff.de seruī.leg. Quānis Rico.de neap.hic post Rodul.de auricu.velit qꝫ si debeo seruitutē vie vel itineris per fundū meū ad domū tuā qꝫ ista dicatur seruitus rustica:inspecto solo qui debet seruitutē:subijciēs vnū qꝫ est mihi mirabile qꝫ indistincte qꝫ seruitus debit solo semper dicit rustica si nō debeat superficiei puta tigni immittēdi vel stillicidij recipiēdi:qꝫ tunc dicat vrbana.hoc pbat ipe ex.l.seruitus predioꝝ.ff.de seruī.iuncto primo intellectu glo. ibi.Nam ibi dicit qꝫ seruitutes predioꝝ:q̄dā cōsistunt in solo:ꝛ quedā in superficie.ꝛ gl.ibi in primo intellectu exponit id est quedā sunt rustice:ꝛ quedaꝫ vrbane.ergo bene vult qō seruitutes que sunt in solo sint rustice:ꝛ que sunt i superficie sint vrbane.sed illa prima expositio ibi reprehendit per glos satorē ꝛ Bar.ibidē:ꝛ alios teneatis ergo qō.ē.dixi.put etiā tenuit ipsemet Ric.de neap.sibi cōtrariꝰ in.S.predioꝝ.ē.de seruī.tit.generali. Pro suprascriptis ergo omnibus iuribus incorporalibus:ꝛ consequenter pro insertis seruitutibus sive
25 sint mere personales:sive mere reales:sive miste:pdite †sunt due actiones:quarū vna appellat confessoria:ꝛ est illa q̄ cōpetit pretēdenti seruitutē sibi deberi.alia appellat negatoria que cōpetit pretēdenti nullā seruitutē sibi deberi.de quib⁹ late.S.subijciam. Dis ergo ad euidentiā opportune sic premissis iste.S.cōi diuisiōe diuidit i tres partes principales. In prima ponit de actiōe confessoria. In secunda de actione negatoria. In tertia ponit differentiā inter actionē in rē competentē pro rebus corporalibus:ꝛ actionē in rez cōpetentē pro rebus incorporalibus. Scōa ibi:cōtra quoꝫ. Tertia ibi:qō genus actionis. Prima pars principalis subdiuidit in tres particulas. In prima ponit de seruī.personali. In secūda de seruī.reali rustica. In tertia de seruī.reali vrbana.scōa ibi:vel per fundū.tertia ibi:ci⁹ quoꝫ generis. Rursus tertia pars principalis subdiuidit i duas particulas. In prima facit qō dictum est:qꝫ ponit differentiā. In secūda ab illa differentia ponit exceptionē.scōa ibi:Sane vno casu. Item.S.multis
26 modis summat per doc.hic:tū eū summo hoc modo.†Aget ꝙ iure seruitutis sibi debite sive sit psonalis:sive realis:vrbana cōpetit actio in rē cōfessoria.hoc primo. Eodē mō ecōtra negāti seruitutē debitā sive personalē:sive realē vrbanaꝫ: sive realē rusticā:cōpetit actio in rez negatoria.hoc scō. Et iste actiones reales cōpetentes pro istis iuribus incorporalibus dantur possidenti:qꝫ nō est in alijs cōpetētibus pro corporalibus:qꝫ illa nō dantur possidēti vno casu excepto.hoc
27 dicit tertio vsqꝫ ad.S.sed iste. In ter.ibi:forte. Circa †hanc dictionē forte:aduertite qꝫ vbicūqꝫ lex vel statutū vtitur ista dictione forte:debet intelligi vt idē velit disponere in eum in quo est oppositā illa dictio forte qō disponit in eū in quo nō est appositā dictio forte.ne hoc est ter.in cle.j.cum glo.no.in
28 ver.forte.extra de app. In ter.ibi prospiciēdi. Que †differentia sit inter prospectū ꝛ lumē:habetis ter.ꝛ ibi gl.ꝛ Bar. declarantē in.l.lumē.ff.de ser.vrba.predio.ꝛ ter.in.l.inter seruitutem.in eo.ti.ꝛ glo.in.l.de pupillo.in princi.in ver.lumini
29 bus.ff.de ope.no.nun. Que †autē differentia sit inter seruitutez luminū:ꝛ seruitutē vt luminibus officiatur:habetis ter. in.l.luminuꝫ.que est.l.ij.ꝛ ibi glo.ꝛ Bar.declarat.ff.de seruī. rusti.predio. In ter.ibi:pronciendi.ꝛ in ter.ibi:immitten
30 di. Dicite †qꝫ differentia est inter projectū ꝛ immissuꝫ vt declarat iurisconsul.in.l.malum.S.inter immissuꝫ.ff.de ver.sig.
31 No.j.ibi:aquam ducēdi.qꝫ †aqueductus cōcessio est seruitus realis ꝛ rustica.cōcor.l.j.in princ.ff.de ser.rusti.pdio.ꝛ.ē. de seruī.in prin. Pro clara tū intelligentia huius no.sciēdū est qꝫ aqueductus potest simpliciter cōstitui.aliqñ cōceditur ductus aque ei qui habet vicinū prediū ad vsuꝫ ꝛ cōmodi-

tat:ꝫ illius predij:ꝛ tunc est res est clara qꝫ hec seruitus dicit realis ꝛ rustica.ꝛ in his terminis loquunt iura prealleg. Alliquādo conceditur ductus aque ei qui habet vicinū predium cum pacto:tū qꝫ talis cōcessio nō trāseat ad heredes ꝛ tūc dicite qꝫ etiā erit seruī.realis ꝛ rustica:ꝛ ex natura fruitutis trāsmittetur ad heredes.sed bene verū est qꝫ heredibus obstabit exceptio.ita voluit glo.ꝛ Bar.in.l.pecoris.in glo.fi.ff.de seruī.rusti.predio.ꝛ glo.in.l.inda.S.fi.in glo.in verb.pson.ff.de ali.ꝛ cibā.leg. Aliqñ ꝛ tertio cōceditur ductus aque ei q nō habet vicinum predium.ꝛ dicite qꝫ licet altercatio fuerit inter antiquos ꝛ tū ista nō dicit seruitus realis:imo nec personalis:sed est quoddā ius personale qō cuꝫ persona extingnitur.ita voluit gl.prealleg.ꝛ ibi doc.de quo late ꝛ opportune dixi.ē.in euidentialibus. Aduerte tū qꝫ in casibus in quibus dixi cōcessionē aque ductꝰ esse seruī.personalis:qꝫ illud valde.no.limitatur qꝫ nō procedat qñ cessio esset idēterminata respectu predij dominantis:qꝫ tunc presumitur cessio personalis.vnde si cōcederem tibi ductū aque ad talē domū ꝛ quocunqꝫ volueris qꝫ ista cōcessio nō respicit determinate aliquem fundum certū:ista nō dicit esse seruitus realis:imo dicitur cōcessio personalis que nō transibit ad heredes:imo extinguetur morte eius cui est cōcessa tāqꝫ morte seruarij.ita de bis est ter.no.ꝛ forte vnicus ꝛ sing.in.l.pe.que incip.Lucꝰ. ff.de seruī.rusti.predio.quem ter.ita declarat ꝛ intelligit ibi gl.in ver.vbicūqꝫ.ꝛ ibidē Bar. Et est verū qō Jo.fab.hic in ij.col.aliter intellexit ter.allū.naꝫ dicit ipse qꝫ ideo ibi illa cōcessio presumitur personalis:qꝫ ille ductus aque nō respiciebat 2modicatē domus que nō indigebat irrigatione aque: idcirco presumitur facta cōtemplatione persone.alle.ad hoc in argu.ter.in.l.aquilius regulus.ff.de dona.vnde fm eū si in.d.l.Lucius.ille ductus aque esset concessus ad aliquez fundum qui indigeret irrigatione aque:bene talis cōcessio dicere seruitus realis.alleg.l.cū fundū.eo.ti.nec fm eū est fīēda vis si dicat cōcedo ductum aque ad talē locū:ꝛ vbicūqꝫ vis: vt voluit glo.in.d.l.Lucius.quia fm eum ex quo certus locus est designatꝰ debet valere quānis postea clausula generalis subijciat:sed per ista nō recedatis ab opi.gl.ꝛ Bar.ē.relata. Hec ob.dum dicebat Jo.fab.qꝫ domus ad quam cōcedebat ductus aque nō indigebat irrigatione aque.ideo nō potest dici cōcessus cōtemplatione rei:sed cōtemplatione psone:qꝫ dico qꝫ licet domus nō egeret illa aqua ad eius irrigationē poterat tū egere aqua loco putei:vel loco cisterne: vel ad purgationez cloace que oīa tendunt ad vtilitatē domus. Non ob.dum dicebat qꝫ ex quo certus locus est designatꝰ debet valere cuius postea clausula generalis subijciat:qꝫ fateor qꝫ bñ valet:nec hoc potest negari:ex quo id exprsse dicit ter.in.d.l.Lucius.sed dico qꝫ valet nō tanꝫ seruitus realis:ꝫ tanꝫ cōcessio personalis cum videat cōtēplatione psone esse
32 cōcessa. †An autē si cōcessi tibi vsum aque ducēde possuꝫ postea etiā alij concedere sine tuo cōsensu.de hoc est glo.not. in.l.aquā.in glo.j.ꝛ ibi Bar.C.de ser.ꝛ aqua.glo.in.l.in cōcedendo.in ver.minuit.ff.de aqua plu.arcen.ꝛ in istis locis cōcludunt glo.ꝛ Bar.qꝫ aut ista concessio secunda nocet ei cui primo fuit concessum:qꝫ sibi diminuit de aqua:ꝛ tūc nō valet.d.l.in cōcedendo.aut ista secūda cōcessio nō nocet prime: quia aqua pōt vtriusqꝫ sufficere:ꝛ tūc valet.l.lucio.ff.de aqua quot.ꝛ.l.ij.S.fi aqueductus.ff.de seruī.rustic.predio. Et dicit Bar.in.d.l.in cōcedēdo.ꝛ in.d.l.aquā.ita als de facto fuisse determinatum Bononie:cuꝫ cōmunitas illa cōcessisset fratribus predicatoribus aqueductū pro ducendo sabam tēpore quadragesime:ꝛ postea eundē ductuꝫ aque cōcessisset fratribus minoribus qꝫ illa scōa cōcessio valuit ex quo aqua poterat vtriusqꝫ sufficere.ista etiā refert ꝛ pōit Bar.in.l.quo mi-
33 nus.ff.de flumi.in.v.q.ad fi. †An autē si cōcessit tibi vsuꝫ b aque possis postea tu alij ꝛcedereb:vide glo.in.d.l.aquaꝫ.ꝛ ibi Bar.ꝛ glo.in.l.ex meo.ff.de ser.rusti.pred.ꝛ bonas ter.i.l. j.S.illud labeo.ꝛ ibi gl.i vers.q̄ velint.ff.de aqua quoti.ꝛ esti.
34 Secundo principaliter noto ex hoc ter.†qꝫ pro seruitutibus personalibus:vel etiā realibus rusticis:vel etiā realibus vrbanis cōpetūt due actiōes:cōfessoria scilicet:ꝛ negatoria: cōfessoria ei qui dicit sibi deberi seruitutē.negatoria aūt ei q negat seruitutē esse debitā.cōcordat.l.ij.in prin.ff.si serui.vendi.ꝛ addite qꝫ nō solū pro suprascriptis seruitutibus dantur iste due actiones:sed etiā pro omni iure incorporali:fm Jo. fab.hic in.ij.col.qui refert sentire doc.iuris¹ cano.in.c.constitutus.extra de reli.domi.alleg.etiam.c.veniens.extra de prescrip.quod capitulū nihil facit. Et per hoc dicit doc.omnes
35 tenere †qꝫ pro decima potest agi confessoria alleg.docto.in.c. tua.ꝛ in.c.prohibemus.extra de decī. Et per ista dicit Joan. fab.se credere qꝫ pro iurisditione ꝛ alijs iuribus incorporalibus.

b Cōcedē. Vid.d.alle. ō imo.in cō si.xxj.in iij. parte.

ibus potest agi cõfessoria nihil tamen alleg. addo ad ista ita tenere Bald. in rubri. C. de vsufru. vbi dicit q̃ pro iurisditione ⁊ pro iure presentandi quod competit patrono ecclesie et similibus datur cõfessoria contra impedientẽ ⁊ ad ista accedat que no. Inn. in c. de quarta. extra de prescrip. ¶ Sed redeundo ad notabile. ℸ. proxime positũ pro eius clariori intel
36 ligẽtia oppono ſm Dy. hic: ⁊ probo ꝓ q̃ actio cõfessoria sit superuacua ⁊ inutilis. ⁊ hoc ostẽdo a partib⁹ sufficienter enumeratis. Aut eñ cõcessio seruitutis est relicta in vltima voluntate: aut inter viuos: iurta. §. fin. ℸ. de serui. si est concessa in vltima volũtate: ⁊ tunc pro tali seruitute cõpetit actio personalis ex testamẽto q̃ durat triginta annis. l. sicut. ⁊. l. oẽs. C. de prescri. xxx. annoꝝ. Aut est cõcessa inter viuos. ⁊ tũc cõpetit actio psonalis ex stipulatu q̃ esset cõcessa per stipulationem: ⁊ illa actio durat etiam. xxx. annis. vt iuribus prealleg. Aut est cõcessa per alium ℨctum puta emptionis. tunc competit actio psonalis exempto que ẽt durat predicto tempore.
37 cum ergo ꝓ ista actio cõfessoria non duret nisi. x. annis inter presentes. xx. inter absentes: vt est text. in. l. sicut. C. de serui. et aqua. ⁊ in. l. coꝛruptionẽ. C. de vsufr. ergo ista actio cõfessoria que minoꝛi tpe durat diceꝛek inutilis cũ ille psonales longioꝛi tempoꝛe durent. Nonnulli doc. quos refert Dy. soluebant hanc difficultatẽ hoc modo. aut nondũ seruitus est constituta: tũc pro ea cõstituẽda bñ cõpetunt iste personales actiões supradicte: ⁊ procedit cõtra. ℸ. formatũ. aut seruitus est iam cõstituta: ⁊ tũc sublate sunt ⁊ extincte iste actiones personales. nam sicut per solutionẽ eius q̃ debeꝛ omnis tollit obligatio: vt. ℸ. qui. mo. tol. obli. in prin. ⁊ cõsequẽter tollit actio. ita ⁊ per ꝯstitutionẽ seruitutis tollunt iste actiones personales: ergo relinquit q̃ sublatis illis actionibus personalibus q̃ ista actio confessoria sit vtilis. sed ſm Dyn. istud tenentes errant in fundamentis. scilicet q̃ per constitutionẽ vsufr. extinguat actio personalis: q̃ istud est contra. l. coꝛruptionẽ. C. de vsufru. Nec ob. eoꝝ fundamentũ q̃ per solutionẽ eius q̃ debetur ois tollit obligatio: q̃ in hoc q̃tum est ad terminos nostros vehemẽter errant: q̃ si loquamur in rebus coꝛporalibus: ⁊ tunc q̃ in eis est dare verã traditionẽ: ⁊ sic veram solutionem: bene verum est q̃ solutione tollit ois obligatio ⁊ sic actio. si vero loquamur in rebus incoꝛporalibus pꝛout in terminis nostris: ⁊ tũc q̃ in istis nõ est dare verã traditionẽ: relinquit q̃ per traditionẽ factã eo modo quo põt nõ tollit actio personalis: nã in incoꝛporalibus traditio non põt vere ⁊ realiter fieri: sed fit pstãdo patientiã ⁊ sic patiẽtia habetur pro traditione. l. quoties. que est. l. pe. ff. de serui. ⁊. l. iñ. §. dare ff. de vsufru. sed ille qui tenek ad patientiam nunq̃ perfecte tradit: q̃ licet hodie patiat forte nõ patiek cras. ⁊ ideo semp durat illa actio personalis. ista omnia habẽtur per glo. not. in. d. l. coꝛruptionẽ. in ver. altercantibus. ⁊ ibidẽ per Bar. ⁊ p glos. in. l. pluriꝫ. §. ⁊ si placeat. in ver. confirmatur. ff. de verb. obli. ⁊ plene p Bart. in. l. iñ. §. i. ff. de ver. obli. Dicebat ergo p solu. p̃dicte oppoſi. Dyn. q̃ vtilius est habere confessoriã pro seruitute iã constituta q̃ agere actione personali pro qua seruit⁹ debeatur: q̃ facili⁹ est defendere illud q̃ iam habeo q̃ cõsequi de nouo vt aliquid mihi constituat. ⁊ cõsequẽter vtilius est cõstitutã seruitutem conseruare q̃ petere vt de nouo constituatur. ⁊ cũ hac sol. trãsit simpliciter Bal. hic. ista sol. Dy. q̃ quis p alios nõ reprehendatur: tñ mihi nõ placet. Primo eñ presupponit solutio ista q̃ cõfessoria sit tantũ vtilis: sed ego. ℸ. ostendã q̃ imo est necessaria. Preterea ⁊ fortius p̃supponit Dy. in hac sol. q̃ p seruitute iam constituta: ⁊ cõsequẽter pro seruitute conseruanda solũ cõpetat confessoria: ⁊ nõ actio psonalis: q̃ nullaten⁹ puto verum: quia vt. ℸ. dicebam statim. Si aliquis teneat cõstituere seruitutẽ ⁊ illa constituat q̃ iste tenek ad prestandã patientiã etiã post constitutam seruitutẽ durat actio psonalis: ergo ita potest intentari
38 illa actio psonalis sicut ⁊ confessoria. Pro solu. ergo dicite ꝓ q̃ actio cõfessoria nedũ est vtilis sed etiã necessaria: q̃ aperte demonstratur. nã ille actiones personales dantur contra constituentẽ: nõ autẽ cõtra extraneũ. ſ3 ista confessoria datur nedũ cõtra cõstituentẽ: sed etiã contra quẽcunq̃ alium impedientẽ: vt est text. in. l. si quis diuturno. §. fin. ff. si ser. vẽdi. ergo apparet eã esse necessariã. ita soluũt Jo. fab. ⁊ Rico. ô neap. hic. Cõsyderabam posse hic colligi aliã notabilẽ solutionem ex vbis Bart. in. d. l. coꝛruptionem. vbi voluit ⁊ reputat hoc esse mirabile q̃ licet actio psonalis de p se duret. xxx. annis. l. sicut. ⁊. l. oẽs. C. de prescript. xxx. an. tñ si illa actio psonalis sit iuncta cũ reali ⁊ seruitus nondum sit cõstituta sed constituẽda: q̃ illi actioni personali eodem tempoꝛe prescribit quo et reali. ⁊ istud idem videtur sentire glo. in. d. §. finitur. in versi. per modum. ℸ. de vsufru. ⁊ Bal. in. l. iñ. vlti. C. q̃ me. cau. ⁊ hoc modo cessaret dicta opp. ℸ. facta dum dicebak q̃ actio personalis cõpetẽs pro seruitute cõstituẽdã durat longioꝛi tẽpoꝛe q̃ ista realis actio cõfessoria: q̃ istud nõ est verum qñ p̃ sonalis est iuncta reali pꝛout in terminis nostris. Ego tñ nõ teneo hãc solu. eo quia contra Bar. est communis opi. doct.
39 nam bene vult Bar. ꝓ q̃ actio personalis competens pro seruitute constituẽda tollatur eo tempoꝛe quo tollit ipsa seruit. ⁊ cõsequẽter. x. ann. inter p̃sentes. xx. inter absentes: vt. ℸ. diri. doc. cõmuniter tenẽt cõtrariũ ⁊ volunt q̃ seruitus est iam cõstituta: tunc bene volũt q̃ actio personalis tollatur tanto tẽpoꝛe quãto tollit ipsa seruit. ⁊ consequenter. x. annis inter p̃ sentes. xx. inter absentes. Si aũt seruitus non est ꝯstituta: tũc actio personalis competens pro ea constituenda nõ tollatur minoꝛi tẽpoꝛe. xxx. annoꝝ. ⁊ est ratio diuersitatis: q̃ qñ seruitus est cõstituta p̃scripta seruitute ⁊ sublata: necessarium est dicere q̃ ẽt sit prescripta actio personalis pro ea cõpetẽs: alꝫ illa actio esset frustratoria. sed qñ seruitus nõ fuit constituta nõ possumus dicere q̃ sit sublata vel p̃scripta. l. j. in fi. ff. quimo. vsufru. amit. in. l. si partẽ. in prin. ff. quẽadmo. serui. amit. ergo seruitute nõ p̃scripta bene dicemus actionẽ personalem durare. xxx. an. istud in primis tenet glos. hãc differentiã constituẽs in. d. l. si partem. in prin. in ver. ius. ⁊ glos. in. d. l. coꝛruptionem. in ỹ. altercantibus. ⁊ ibi istud tenet Petrus Lyn. Buil. Ray. ⁊ Saly. ⁊ Ange. in. l. j. i. v. col. C. de an. except. post glo. ibi: in ver. p socio. ⁊ Pau. de ca. etiã idem tenet in. l. stipulatio ista habere licere. §. si quis. ff. de verbo. obliga. l3 Bald. in. d. l. coꝛruptionẽ. in vlti. col. multũ arguat pro ista parte: ⁊
40 nihil dari firmet. ¶ Vlti. no. ex hoc ter. in ver. q̃ genus. q̃ ꝓ actiones: scilicet negatoria ⁊ confessoria dãtur etiam possidenti. ad idẽ est ter. in. l. ⁊ si forte. §. sciendum. ff. si ser. vendi. ⁊ ibi Bar. ⁊ Bald. in. l. vti frui. §. vtrum autem. per illũ ter. ff. si vsufru. pet. ⁊ Bar. in. l. si primus. ff. de ope. no. nun. in. v. oppo. j. partis principa. ⁊ p ista dicebat Bar. in. d. §. vtrum autẽ. q̃ q̃uis aliquis comes possideat comitatum suũ tñ potest petere vt declareꝫ comes. ¶ Reperio tñ alibi ter. istum ⁊ concordantes. ℸ. alleg. multũ elegãter ⁊ singu. limitari p Bart. in. l. fi. ff. de alie. iudi. mu. cau. fa. arg. illi⁹ ter. vt nõ procedat qñ habens confessoriam vel negatoriam cederet rẽ alteri causa mutandi iudicij: q̃ ille in quẽ facta est alienatio si possideat nõ potest intentare cõfessoriã vel negatoriã. q̃uis alꝫ regulariter tales actiones competant etiã possidẽti. secus tñ esset ſm Barto. si non possideret. arg. l. pe. eiusdẽ titu. quã Bart. ibi reputat singularem. ¶ Glo. in verbo altius. Pro expeditione istius glo. oppo. cõtra ter. nã iperator in prin. §. nostri. vsq̃ contra. tractat de confessoria: ergo videk q̃ exemplũ illud. §. altius non tollẽdi pro quo cõpetit negatoria sit male positũ hic inter exẽpla cõfessorie. pro cuius sol. facta est glo. nostra que dupliciter intellexit istud exẽplũ. ⁊ ideo diuidik in duas partes. scõa ibi: vel pone hoc exẽplũ in confessoria. ¶ In ea. gloss. ibi: ⁊ ita hic interserit exẽplum negatorie. iste primus intellectus reprehendik p Dy. ⁊ oẽs alios hic: quia ridiculum esset dicere q̃ iperator inter exẽpla cõfessorie includeret exẽplum negatorie: cũ de negatoria ponat postea de per se exempla particularia. ¶ Circa tñ hanc partẽ glo. cõgruum est vt
41 videam⁹ ꝓ quomodo ⁊ qñ quis dicak esse in quasi possessiõe seruitutis. in quo dicas breuibus q̃ quedam sunt seruitutes negatiue: vt est altius nõ tollẽdi ⁊ in istis per vnũ solũ actũ: ⁊ sic per vnã solã prohibitionẽ cum patientia aduersarij dicitur acquisita quasi possessio seruitutis. vnde si vicin⁹ me⁹ habens domũ depressã velit eã eleuare ⁊ ego prohibeam ⁊ ipse huic phibitioni acquiescat: ego per hunc actũ dicor in quasi possessione seruitutis alti⁹ non tollẽdi. ⁊ nisi talis pꝛhibitio interueniat nunq̃ essem constitut⁹ in quasi possessione seruitutis ne altius possit edes suas tollere. ⁊ ideo si dom⁹ vicini p mille annos daret depressa nunq̃ essem in quasi possessione: nisi tunc demũ cũ eo volente edificare prohibuissez: ⁊ ille pꝛhibitioni acquieuisset. ista est glo. no. in. l. j. C. de serui. ⁊ aq̃. in glo. j. ⁊ ibi Bar. gl. in. l. qui limimb⁹. ĩ princ. ⁊ ibi Bart. ff. de ser. vrba. pdi. ⁊ Bar. in. d. l. ⁊ si forte. §. j. ff. si ser. vẽdi. ⁊ Barto. in. l. si prius. ff. de ope. no. nuncia. in. vñ. oppo. j. partis. Specu. in titu. de causa possẽs. ⁊ proprie. §. in confessoria. versicu. sed pone. ⁊ hoc dicit Ange. de are. hic esse menti tenendum.
42 ¶ Quedam ꝓ sunt seruitutes affirmatiue: vt est seruitus ire agere licere. Jtẽ quod liceat aquam ducere ⁊ fimi. ⁊ in istis seruitutibus affirmatiuis queda3 sunt in quibus potest esse vsus per modum facultatis vel amicitiẽ: vt ire per fundum tuum. nam cuilibet datur facultas eundi per fundum alienum nisi pꝛohibeatur: vt. l. iñ. §. j. de acquirẽ. rerum domi. glo. in. l. diuus. ff. de ser. rusti. predio. ⁊ gloss. in. l. per agrum. ⁊ ibi Bal. C. de ser. ⁊ aqua. ⁊ in istis dicite q̃ nõ dicit acquisita

quasi pos.seruitutis nisi secuto cursu.xxx.dierum ⁊ sicut nisi quis fuerit p .xxx.dies.l.j.§.⁊ hoc iterdicto.⁊ ibi Barto.ff.de
43 itine. actuq; pua. Quedã ¶ sunt seruitutes affirmatiue in quibus non potest esse vsus per modũ facultatis vel amicitie vt est ducere aquã per fundum alienum.⁊ in istis per vnicũ solum actum acquirit quasi possef.seruitutis.l.j.§.qõ aũt.ff.de aqua quoti.⁊ esti.istã theoricã tradit nobis Bar.⁊ post eũ alĩ in.l.j.C.de vsufru.⁊ idem in.l.sicuti.§.⁊ si quera.ff.si ser. vendi.⁊ si vis plene scire p quos modos acgrat quasi possessio seruitutis.vltra predicta vide Jnn.in.c.bone.extra de postu.prela.⁊ Jnno.in.c.literas.extra de resti.spo.Bal.in repe. l.ĩ.C.de serui.⁊ aqua.in.rũ.⁊ rĩ.col.⁊ plene p Ang.in repe. l.si quis.vj.§.differẽtia.in.vj.col. ff.de acq.pos.⁊ p eũdẽ Ang. In.l.licet.C.de acqui.pos.⁊ plene per Pe.de anch.in repe.c.si ne possessione.de reg.iur.in.vj.ad ista vide ẽt Jnn.in.c.cũ ecclesia.de cau.pos.⁊ proprie.⁊ ibi etiam ponit de eo qui sepius ⁊ pluribus vicibus duxit secũ amicũ ad prandiũ:an p istos actus probet quasi pos.serui.ad ista etiã videte Bar.i.l.j.§. hoc interdicto.vbi etiã ponit si cõe patt aliquem intrare cõsilũ:vel patt aliqué esse de prioribus cõsilĩ per quot act⁹ acquireret quasi possessio .Et ibi ẽt ponit per quot actus inducat quasi possessio eligendi episcopũ. ¶ In ea.gl.ibi:⁊ cõfessoria negatinis proponit.de hoc videbimus.j.in gl.mag. in ver.tollẽdi. ¶ Ad ii.gl.istud vltimũ exemplũ sequit Dy. hic.⁊ illud declarat hoc mõ:pone qõ tu debeas mihi seruitutẽ recipiẽdi tigna mea i edes tuas:pone q; edes tue sint plse:ego volo illas alti⁹ tollere vt eis vtar pro seruitute mea ⁊ cõsequẽter in eas mittã tigna mea:certe clarũ est qõ p isto iure altius tollẽdi 2petit mihi cõfessoria.⁊ fm istũ intellectũ ter.noster in ver.edes suas.intelligit suas.i.vicini:nõ autem suas.i.proprias ei⁹ qui agit pro seruitute. Et aduerte ex mẽte Jac.but.⁊ Nic.de neapo.hic qõ istud exẽplũ nõ posset verificari in seruitute oneris ferendi.q; in tali seruitute oneris ferẽdi cadit vnũ speciale cõtra naturã aliarũ seruitutũ.nam regulariter qui debet seruitutẽ tenet solũmodo ad patiẽtiaz nõ aũt ad aliquod factũ.l.quoties.la.j.ĩ prin.ff.de serui. Jste aũt qui dz seruitutẽ oneris ferẽdi nedũ tenet prestare patiẽtiam sed etiam tenet facere:q; si edificiuz per qõ debet onus sustẽtari sit dirutũ tenet illud edificare:vt.l.sicut.§.cõpetit. ff.si ser.vẽ.⁊ ibi Bar.ponit rõnem specialitatis quã colligit a significatiõe vocabuli:vt.l.eũ debere colũnã.ff.de ser.vrb.pdio.⁊ ibi Bart.per eundem plenius in.l.⁊ si forte.§.etiã.ff.si ser.vẽdi.Si ergo ad propositũ aliquis deberet mihi seruitutem oneris:ego nõ agerẽ ius esse mihi altius edificãdi edes suas:liget ipse tenerẽt edificare. Jstud tĩ exẽplũ gloss.postea Dy.nõ placuit Ang.de are.hic exponere edes suas.i.vicini: q; fm eũ istud est violare literaz text.nostri:qõ etiã visus est sentire Jo.fa.hic.sz ego puto istud exemplũ glo.declaratum vt.§.declarani esse minus periculosum alĩs exẽplis que ad hunc ter.datur. Nec mihi videt tãta violatio exponere edes suas.i.vicini.sz qõ fortius stabit exemplum glo.⁊ Dy.intelligendo edes suas.s.eius qui agit pro seruitute:quia edes que sunt vicini possunt dici sue:videlz istius q; hz seruitutẽ tm.nã terminus suũ non solũ significat dñium:imo etiã qualecũq; ius habeat quis in re videt illa res sua.ter.est de hoc no.in.l. talẽ.§.si quis ita.⁊ ibi Bar.ff.de here.instit.de quo etiam per Bar.in.l.nnper.ff.de leg.iĩ. ¶ Ponebat tamen vltimo loco Jo.fab.hic aliud exẽplũ ad hunc ter.prima fronte satis colo
44 ratum:in quo ostẽdit ¶ q; cum actor agit confessoria ius sibi esse edes suas alti⁹ tollẽdi pone statuto vl cõsuetudine disponi q; nullus possit eleuare edificiũ nisi vsq; ad certã mensurã ⁊ nõ vltra inuito vicino:iurta.l.qui luminibus.in prin.ff. desser.vrba.predio.⁊ ibi dicit gl.q; istud est Florentie:iurta.l. j.C.de edi.prima.⁊ ibi etiã dicit gl.q; istud est Florentie i ruribus.pone mõ qõ vicinus 2cessit mihi qõ possim edes meas eleuare vltra dictã mẽsurã pone postea qõ me volentẽ eleuare vicinus prohibeat.nõne clare cõstat qõ cõtra vicinũ impediẽtẽ potero agere cõfessoria ius mihi esse edes meas altius tollendi.⁊ cũ isto exemplo transit simpliciter Ang.hic. Sed ego puto bos reuerẽdos patres in hoc errare.⁊ puto in hoc deficere egregiũ ⁊ mirabile ingeniũ Jo.fab.nã psupponũt isti in exẽplo supra posito qõ possit agi cõfessoria p illo iure altius tollendi:sed errant q; confessoria datur pro seruitute cõtra alium qui velit edificare:sed in dicto exẽplo nõ agitur pro seruitute sz pro libertate:q; ego dico edes meas esse liberas a seruitute imposita fm cõsuetudinẽ vel statutum ppter cõcessionẽ mihi factam a vicino:propterea ago ⁊ dico mihi ius esse altius tollendi.cũ ergo agam pro libertate competit mihi negatoria ⁊ nõ 2fessoria:iurta.l.ĩ.in prin.ff.si ser.vẽdi. Illud ergo esset exẽplũ negatorie ⁊ nõ 2fessorie qõ nullatenus potest ad text.nostrũ cõuenire.tenetis ergo vlti.exemplum glo.⁊ Dyn.§.relatum declarando vt.§.declarani post Dyn. ¶ Glo.mag.in ver.item altius tollendi.diuidit in quatuor partes principales. Jn prima gl.timore cuiusdam taciti contrarij dupliciter intelligit ter. Jn secũda format questionẽ ⁊ solnit. Jn tertia format aliã qõnem. Jn quarta per moduz notabilis reprobat quãdã opi. Pla. Scda ibi:sz querit hic. tertia ibi:itẽ quare ista dicunt.quarta ibi:prope fi.itẽ qõ dicit Placẽ. ¶ Jn ea.gl.in primis verbis ibi exemplũ cõfessorie. Jstud primũ exemplũ confessorie reprehẽditur per Dy. Jo.fab.⁊ oẽs alios hic ea ratione qua fuit reprehensum primum exemplũ glo.§.in ver.tollẽdi.quia ridiculum est dicere q; intra exẽpla negatoria imperator immiscuerit exẽpla confessoria. ¶ Jn ea.glo.ibi:vel dic nõ repeti.Nõ vult dicere gl. q; si ad hoc exẽplũ:item altius tollendi.nõ reputatur negatiua:qõ istud erit optimũ exẽplũ negatorie:q; si ago ius mihi esse altius tollẽdi ego ago pro libertate:⁊ sic bene cõpetit negatoria.o.l.ĩ.in princi.ff.si serui.vendi.sed aduerte quia lz in hac gl.per alios nõ reprehendatur:puto qõ ex necessitate ad istud exẽplũ:itez altius tollendi.debeat repeti illa negatiua:
45 nõ ista ratione:quia ¶ quotiescũq; ista dictio item[a] adñcitur
a oratioui cui deficiat verbũ principale:illud debet suppleri ex a
oratione precedenti cũ oĩbus qualitatibus in ea positis.ter. est in.l.a sñia.in prin.⁊ ibi Bar.ff.de app.⁊ in.l.j.in prin.⁊ ibi Bar.ff.de pub.late Bar.in.l.ĩ repetẽdis.ff.de leg.iĩ.cũ ergo i ter.nro apponat ista dictio itẽ:huic oratiõi altius tollẽdi. in qua deficit verbuz principale:ergo illud verbũ principale supplet ex oratione pcedẽti cũ qualitatibus ibi positis:ergo supplet cum negatiua ibi posita. Dicite ergo fm Dy.hic q; istud exẽplũ:altius non tollendi.⁊ sic cũ negatiua potest esse exemplũ negatorie hoc modo.nã vt dictum est in glo.precedẽ.in ver.altius pone qõ habebam seruitutẽ immittẽdi tigna mea in domũ tuã:si domus tua est depressa possuz agere cõfessoria cõtra te cui⁹ sunt ille edes depresse ius mihi esse illas edes altius tollere.⁊ tu econtra potest agere negatoria ius mihi nõ esse edes illas altius tollẽdi:⁊ hoc modo pcedit ter.iste. ¶ Sũ modo in scda parte princi.glo.ibi:sed queritur hic quare talia noĩa.quaz subdiuido i quatuor particulas. Jn prima formatur questio. Jn secũda ponitur opi Placẽ. Jn tertia ponitur eius reprobatio. Jn quarta ponitur opi. glo. Secunda ibi:respondet Placen. Tertia ibi:hec opi.reprobatur. Quarta ibi:dic ergo insp iciendã esse. ¶ Jn eadez glo.ibi:negatoria quia negatur. Videte ergo diuersitatẽ in-
46 ter Placen.⁊ glossatorem nostrum ¶ quare iste actiones negatorie ⁊ cõfessorie istis nominibus nuncupentur.⁊ idẽ per omnia dicit glo.in.l.ĩ.in prin.in ver.qui negat.ff.si ser.vẽdi. Dy.hic dicit q; Placen.nõ discrepat a glo.dicẽs q; Placẽ. etiam ipse consyderauit consonantiam verborum prout cõsyderauit glo.nostra saluat etiaz Pla. Pet.de bella perti.⁊ Jaco.but.hic:vt Pla.voluerit se referre ad ea q; cõmuniter accidũt iurta.l.ex his.⁊ l.naz ad ea.ff.de legi.⁊ communiter
47 accidit ¶ q; confessoria verbis affirmatiuis negatoria verbis negatiuis ꝓponatur. Bar.in.l.ĩ.in prin.ff.si ser.vendi.dixit Placen.vere habuisse bonuz intellectũ ⁊ rectum pro cuius euidẽtia dixit oratione esse affirmatiuam vel negatiuã respectu suppositi nõ appositi.vnde in proposito nostro 2fessoria respectu suppositi apponit verbis affirmatiuis:quia agens cõfessoria dicit ius sibi esse prohibẽti ne altius tollat vel ius sibi esse eundi ⁊ ambulãdi.eodem modo est in negatoria:q; respectu suppositi semper verbis negatiuis presupponitur: q; agẽs negatoria ỏt ius nõ esse eũdi nec ambulãdi.⁊ hoc est verũ effectualiter loquẽdo qui effectus debet attendi : iurta id qõ in simili dicit glo.quã Ange.de are.hic reputat sing. in.l.si.§.si.in ver.exceptionẽ.⁊ ibi Bar.ff.de doli except. Accedãt que not.per doc.in.l.nec codicillos.C.de codicil.bene verum est q; aliqñ verba negatoria sunt affirmatiua:vt si dico ius mihi esse altius tollẽdi:sz effectus verboz est negatiuus. nam tantum est dicere quãtũ si dicerẽ ius nõ esse tibi ꝓhibẽdi me ne altius tollã.ipse tamẽ Bart.alibi latius hoc attingens in.l.si prius.in.v.oppo.ij.partis.ff.de ope.no.nun.dicebat vtrãq; opi.s.glossatoris ⁊ Pla.posse concordari.aut effi cõsideramus verba que in libello exprimunt:⁊ tũc procedit opi.glo.nostre.aut consideramus verba que a iure tacite intelliguntur:⁊ que ex necessitate debẽt referri ad personã actoris vt est mediũ ex quo cõcludit in actiõe proposita:⁊ illud mediũ tacite inest ex necessitate etiã si non exprimatur exemplũ in alia materia:ago cõtra te ad decẽ quia mutuauit:qua re peto te cõdemnari ⁊c.hic deficit mediũ 2cludendi ex quo resultat actio.deficit enim obligatio.quia in libello nõ dixit te obligatum.sed istud mediũ concludendi supplet ur a lege:

¶ Dictio itez. Cuius autẽ impotãtie sit hec dictio itẽ vide .d. Alex. ó Jmol 2s. cxvij.in.j .et ĩ.colũ.in.j. parte. Franare.in.l.q su perstitis. de acq. here. et Fedi.in.c.pastoralis. i.§. itẽ cũ.de of. deleg. ⁊ qõ ibidẽ ad eũ diri in apo. Rapha.cuma.in cõsil. xxij.

iurta

iurta ea que tradūtur in l. edita. C. de eden. Ité in proposito medium cōcludendi qō exprimit vel ex necessitate intelligit. ¶ In cōfessoria semper proponit verbis affirmatiuis: quia agens cōfessoria asserit ius seruitutis sibi cōpetere ⁊ agēs negatoria negat fm ius seruitutē sibi cōpetere: ⁊ ista ꝓprie fuit opi. ℘lacē. ⁊ si dicas fortiter opponēdo q̄ imo in negatoria mediū concludendi pōt proponi: vel etiā ex necessitate subintelligi verbis affirmatiuis. iurta. d. l. si ꝓius. ver. idem quoq;. q̄ possum dicere in negatoria ius mihi esse prohibendi tenti tali seruitute: vt est ter. expressus in. l. vti frui. in ꝓnc. ff. si vsusfru. pe. ergo in hoc exemplō mediū concludēdi in negatoria proponit verbis affirmatiuis: ⁊ in hoc dicebat Bart. aduer-
48 tendum † q̄ sicut argumētū logicoꝝ habet maiorē propositionem minorem ⁊ cōclusionē: ita apud legistas libellus debet hec tria cōtinere. maior ergo ꝓpositio in ꝓposito nostro tam in cōfessoria q̄ negatoria proponit verbis affirmatiuis: q̄ in confessoria agens dicit se dñm prędm dñantis: in negatoria dicit se dñm prędm: quia negat seruitutem debere. l. vti frui. in ꝓn. ff. si vsusfru. pet. l. post. ⁊. l. ⁊ si forte. §. hec aūt actio. ff. si ser. vendi. minor autem propositio seu medium concludēdi in istis actionibus in cōfessoria semper proponitur verbis affirmatiuis: in negatoria negatiuis: vel ex necessitate subintelligitur: vt dictum est: ⁊ si dicis in exēplo de quo. §. diximedium cōcludendi in negatoria proponit verbis affirmatiuis quia dico ius mihi esse prohibēdi te ne tali seruitute vtaris. dicebat Bar. qō istud nō est mediū cōcludēdi: imo est cōclusio que infertur ex medio cōcludēdi: q̄ ex quo in medio concludendi dixi non esse tibi ius vtēdi tali seruitute: ex hoc medio sequitur postea hec cōclusio: qō mihi est ius prohibēdi te vti tali seruitute. ⁊ in cōclusione fm cū verba possunt ⁊ negatiue ⁊ affirmatiue proponi. ⁊ sic effectualiter vult Bar. q̄ cōsiderato medio cōcludēdi ꝓcedat opi. ℘la. nō autē considerata maiori ꝓpositione vel cōclusione. de quo dicite vt ibi latius per eum. ¶ Sum modo in tertia parte princi. gl. ibi: ité quare iste dicunt in rem que potest subdiuidi in duas particulas. In prima querit quare cōfessoria dicat in rē. In secūda quare negatoria dicat in rem. Scōa ibi. hoc idē in negatoria. ¶ In eadem glos. ibi: fructuario creditori. Ista glo. in hoc male dicit: ⁊ reprehenditur per ℘y. Jac. but. ⁊ oēs alios hic. ⁊ dicit ℘y. se pictare hoc ꝓuenisse vitio scriptoris ⁊ non
49 vitio glossatoris: nam non est verū † q̄ creditor sit quasi dñs: quia si esset quasi dñs in re illa nō posset pignus cōstitui. l. exsertāte. §. latinus. ff. de exce. rei iudi. ⁊. l. neq; pign⁹. in princ. ff.
50 de reg. iur. † Item non est verū qō vsufructuarius sit quasi
a ¶ Quasi do a minus. Ald de que habentur p. d. Aller. an. de imol. in. l. ſ3 possessori. §. ité si iurauero. de iur. ⁊ in 2si. exrix. ñ. pte. ⁊ in cōsil. v. iiij. parte. et Bar. cepo. de ser. ti. de vsufruc. vbi nunqd vsufructuari⁹ veniat appella. dñi.

dñs: † q̄ quasi dñs nō posset habere vsumfructū formalem in re sua. l. vti frui. in ꝓin. ff. si vsusfru. pet. bñ verū est q̄ ibi tales. l. creditor ⁊ vsufructuari⁹ dicunt habere ius in re. l. cōū.
51 in ꝓin. ff. de dam. infec. ratione † cui⁹ iuris cōpetit eis vtilis cōfessoria pro seruitute: ⁊ in creditore hoc est expeditū. l. ei q. ff. de serui. vsusfructuarius autē nō habet directe ⁊ principaliter confessoriā pro seruitute: sed per quandā cōsequentiā: q̄ petendo vsumfructum cōsequitur seruitutē. istud est qō dicit ter. in. l. j. in ꝓin. ⁊ in. l. vti frui. §. vtrū autē. ff. si vsusfru. peta. te
52 neatis ergo exemplum glos. † qō sequit de superficiario qui bene est quasi dñs: accipiendo quasi dñiuz pro vtili dñio. d. l.
53 j. in ꝓin. ⁊. d. §. qō autē. ff. de superfi. † idem dicite in emphyb teota ⁊ vasallo: vt ex ter. in. l. in ꝓuinciali. §. si ego. ff. de ope. no. nun. circa id qō dixi fm doc. hic: q̄ vsufructuarius nō est quasi dñs: ⁊ consequenter q̄ vsufructuarius non hz vtile dominium: sed istud pro nunc nolo attingere. videte tamen ter. in. l. recte dicimus. in ꝓin. ⁊ ibi glo. not. in ver. seruitutis. ff. de ver. sig. ⁊ ter. in. l. in venditione. in ꝓin. ⁊ ibi glos. ⁊ Barto. ff. de bo. anto. indi. pos. ⁊ ter. glo. ⁊ Bart. in. l. iiij. ff. de vsufru. et Bar. post gl. ⁊ Bul. in rub. C. de vsufr. ⁊ vide oūo late Bar. in. l. qui vsumfructum. ff. de verb. obli. ¶ In ea. glos. ibi: item publiciana datur. De hoc dicite vt p Bart. in. l. si ego. §. j. hic in gl. alleg. ¶ In ea. glo. ibi: ⁊ ratione horum ⁊ similium di-
54 cuntur in rem. Habetis rationē † quare confessoria ⁊ negatoria dicantur in rem: eo q̄ competūt dño vel quasi dño cōtra possidentē: ⁊ eum qui dolo desiit possidere: ⁊ contra eū q̄ liti se obtulit. hec ratio gl. nō videtur mihi posse procedere: q̄ licet verum sit q̄ iste actiones aliq̄n dentur nō possidenti 2tra possidentē vt dicit glos. hic. ⁊ gl. not. in. c. examinata. in glo. ñ. in ver. possidebas. extra de iud. tū possunt etiam dari ipsimet possidēti contra nō possidentē. vt hoc ter. in ver. fi. ⁊. l. ⁊ si forte. §. sciendū. ff. si serui. vendi. ⁊. l. vti frui. §. fin. ff. si vsusfruc. peta. imo possunt etiā dari 2tra quemcūq; extrancū possessorē: vt. l. si quis diuturno. §. fi. ff. si ser. vendi. ⁊. d. l. vti frui. §. vtrum autem. ergo relinquitur q̄ nō est vera ratio gl. qō dicunt in rem: q̄ cōpetunt 2tra possessorem. dicite ergo paucis q̄ iste dicuntur in rem actiones: q̄ cōpetūt pro iure qō quis habet in re: ⁊ tale ius trāsit cum re ad quēcūq; illa res perueniat. l. via cōstitui. §. si fundus. ⁊. l. cum fundū. ff. de ser. ruſt. prę. ergo debēt dici in rē: vt. l. actionū genera. in ꝓin. ff. de ac. ⁊ obli.
55 ¶ † Ex hac tamē parte gl. declarata ⁊ intellecta vt. §. potestis colligere definitionem negatorie ⁊ confessorie: vt confessoria sit actio in rem competēs alicui ratiōe seruitutis sibi debite: vt fundo suo vel quasi suo 3 impedientē ad declarationez iuris sui. ita definit ℘et. de bella perti. hic: ⁊ sequit Jo. fab. et quare dixerim qō sit actio in rem petat ex supradictis: quare autē dicat ratione seruitutis sibi debite vel fundo suo: dicite vt appareat hanc actionē cōpetere tam pro seruitutibus personalibus: ⁊ sic debitis a re psone: q̄s ꝓ seruitutib⁹ realib⁹: et sic debitis a re rei: vt hoc ter. ideo aūt dicit quasi suo propter
56 vsufructuarium ⁊ creditorē: vt hic in glos. declarant. ¶ † Negatoria aūt dicit in rē cōpetens alicui ratiōe rei sue vel quasi sue cōtra ytentē aliqua seruitute in re illa ad pronunciandū aduersario ius nō esse ytendi tali seruitute. ⁊ ita etiā definiebat ℘e. de bella perti. ⁊ Jo. fab. hic quare aūt dictū sit q̄ est actio in rem: patet ex supradictis. ⁊ quare dicat ratiōe rei sue vel quasi: dicite ꝓpter illos qui nō sunt dñi ⁊ habēt ius in re ⁊ propter bone fidei possessorē. quare aūt dicat cōtra ytentez
57 satis patet. ¶ † Nūquid aūt negatoria detur cōtra quēlibet impedientem: etiā si nō pretendat sibi debere seruitutē. vide glo. in. l. apud trebatiuz. §. item trebatius. in ver. non est. ff. de aqua plu. arcen. et gl. in. l. si cum meus. §. j. ff. si ser. ven. ⁊ ℘et. de bella perti. ⁊ Jo. fab. hic. Dixit postremo ad ꝓnuntiandū aduersario ius nō esse yti tali seruitute. ⁊ quare hoc dictū sit satis ptz. putabat tū ℘e. de bella perti. hic qō cōfessoria non cōpetat ad pronuntiandum rem esse liberā: q̄ fm eaz sequeretur qō si res mea deberet tertio seruitutē qō cōtra te cui nō est debita seruitus nō possit intentari cōfessoria: q̄ non posset peti qō non pronunciet rem esse liberam. qō tū est falsum: vt est ter. in. l. loci corpus. §. cōpetit. ff. si ser. ven. ⁊ dicit Joā. fab. hic qō hec opi. est vera de iure. licet referat Spec. tenentē contrariū in ti. de cau. pos. ⁊ ꝓp. §. nūc dicendū. circa si. §. Ego puto opi. Spec. esse veram: q̄ etiam presupposito q̄ res mea debeat tertio seruitutē: nihilomin⁹ quātū est ad te cui nō debetur seruitus: ego possum per negatoriā petere qō pronūtiet rem esse liberā: ⁊ intelligat libera quātū ad rem. istud est qō dicit text. ille. in. §. cōpetit. dum dicit: q̄tū est ad te liberas edes habeo. ¶ Sum modo in quarta ⁊ vlti. parte in glo. ibi ité nota q̄ dicit ℘la. quā potestis subdiuidere in duas particulas. In prima p modū notabilis refert quādā opi. ℘la. ⁊ illā reprobat. scōa ibi: sed falsum est. ¶ In fi. glo. bene dicit. ⁊ idem tenet ⁊ latius glo. in. l. ij. in ꝓin. in versi. qui negat. ff. si ser. ven. ¶ Et. in ver. neget. ℘ro cuius expeditione opp. contra ter. dum dicit qō ei qui possidet nō est prodita actio. contra deponens retinet possessionem rei depositę. l. licet. §. rei. ff. depositi. Item cōmodans retinet possessionez rei cōmodate. l. rei. ff. cōmo. ⁊ tū deponēs ⁊ cōmodans licet possideāt: habent tamen rei vendi. l. officium. ad fi. ff. de rei ven. ergo text. noster qui dicit possidēti nō esse prodita actionē: male dicit. Timore huius cōtrarij facta est glo. nostra que tripliciter rūdet ad istud cōtrarium. ideo in tres partes diuiditur. ⁊ scōa est ibi; alij dicunt. l. illam. tertia ibi: sunt ⁊ alij. ¶ Et fi. glos. q̄tū est ad sol. cōtrarij. §. formati: teneatis primā sol. fm qō etiam tenet glo. nostra. pro clara tū intelligētia huius glo. ⁊ eius enucleatione duo se offerunt in hac glos. principaliter examinanda. Primum est vtrum possidēs possit agere rei vendicatio. Secundum vtrum possidens si agit rei vendi. dicatur possessioni renuntiasse. ¶ Circa primū dicite ex mēte ℘y. hic † q̄
58 aut quis possidet naturaliter ⁊ ciuiliter ⁊ habet etiā detentationem: ⁊ tunc clarū est qō non potest agere rei vēdi. c q̄ nō est contra quem agat. aut vero possidet naturaliter tantum: aut ciuiliter tantum: aut ciuiliter ⁊ naturaliter simul: sed nō detinet. ⁊ in istis casibus clarū est qō possit agere rei ven. contra eū qui detinet: vel etiā qui naturaliter tū possideret. ⁊ ita loquitur. d. l. offi. cium. ⁊ vidimus in. §. omnīū. in materia rei vendi. §. co. Et per ista dicebat ℘y. hic errare illos qui tenēt qō rei vend. nō possit cōcurrere cuz interdicto: vti possidetis. ⁊ simul intentari: q̄ agens rei vendi. asserit possessionem esse penes reum: ⁊ agens interdicto: vti possidetis asserit se possidere: ⁊ sic videnī cōtraria intentare: vt tenet gl. in. l. si de vi. ff. de iudi. q̄ imo fm ℘y. qū quis possideret ciuiliter tantū: vel naturaliter tantuz posset agere rei vendi. propter naturalem que esset penes alīū vel propter detētationem rei quam alius haberet. item etiā in interdicto: vti possidetis. propter ciuilez quam ipse habet: vel propter naturalē que esset penes euz: et ita non diceret contraria intentare. ⁊ ita tenuit gl. in. l. clam

c ¶ Rei vēdicatiōe. Qñ aūt cōpetat rei vendicatio: viō do. Bar. soci. i cōsil. lxij. in ci. i pñti. versi. tertio cōcludo. in. j. parte. et in consil. lxxix. inci. in causa agitata. circa med. viij. col. eadem parte.

possidere.§.qui ad nundinas.in fi.ff.de acqui.pos.bene verum
cit qđ si quis possideret naturaliter ⁊ ciuiliter: itē etiā habe
ret rei detentationē: q istō casu nō possit cōcurrere rei ven. et
interdictum vti possi.q impossibile esset qđ istō casu compe
teret sibi rei ven.⁊ cū Dy.tenet ibi co.de neap.⁊ Bal.bic.ad
do q idem tenet Bar.in.l.naturaliter.in.§.nihil cōmune.in
ver.cōcubina.ff.de acquir.pos.vbi dicit q oēs tenent istud q
Dy.bic.ibi vide late per eum. de quo etiā vide gl.in.l.incerti.
in ver.questionē.⁊ ibi Bar.C.de interdi.⁊ ibidem Bal.in re
pe.in.vn.col.⁊ gl.in.l.ordinarij.in gl.fi.in ver.tu.C. de rei vēd.
⁊ ibi Bald.in.ñ.⁊.iñ.col.⁊ apud Lano.vide ter. opp.in.c.pa
storalis.⁊ ibi gl.in ver.recuperāde.extra de cau.pos.⁊ ꝓprie.⁊
ibi habetur per oēs:⁊ per do.Ant.in.c.cum dilectus.eo.ti. in
59 vi.col.¶ Circa secundū principale † vtrum possidens si agat
rei vendi.dicatur possessioni sue renuntiasse.Et in glos.vide
tis illos antiquos do.Band.⁊ Lota.tenere q sic.quoꝝ opi.
maledicit Dyn. bic: ⁊ dicit q est mala:peio::⁊ pessima:⁊ qđ
est cōtra casum.l.naturalr.§.nihil cōe.ff.de acqui.pos. vbi ad
contentū dicit non videri possessioni renuntiasse qui rem ven
dicauit.ad idem.l.cum fundū.§.fi.ff.de vi ⁊ vi ar.ad idem ca
sus in.c.pastoralis.de cau.pos.⁊ proprie.ego puto opi.horum
antiquoꝝ posse saluari ex distinctione Bar.in.d.§. nihil cōe.
in.v.col.ver.quero pro declaratione huius lec.⁊ ibi Bart. fa
ciens mentionē de opi.istoꝝ in hac glos.recitata eum saluat.
In hoc ergo nunquid agens rei vend.vel alio iudicio petito
rio videtur renūtiasse possessorio qđ habet. distinguebat ibi
Bart.aut enim iste ignorabat se possidere:q possidebat per
alium:puta per filium vel seruū:⁊ tunc clarū est q intentan
do petitorium nō dicitur renuntiasse possessorio qđ ignorat
se habere.l.si duo.in prin.iuncta gl.ff.vti pos. aut vero sciebat
se possidere:⁊ tunc aut possidebat per aliū:puta per colonū:
⁊ tunc etiā intentando petitoriū nō amittit possessionem:q
isto casu possessio non amittitur solo animo: sed requirit q
alius ingrediatur.l.peregre.§.quibus explicitis.ff.de acquir.
pos.aut possidebat per seipsum:⁊ tūc aut iste qui scit se possi
dere agit pro eadē possessiōe que est penes ipsum: ⁊ tūc bene
dicitur possess.ōi renuntiasse:⁊ in hoc casu procedat ⁊ solue
tur opi.istoꝝ antiquorū. Aut agit p alia possessiōe q pro ea
que est penes ipsum:q dum possideret. ciuiliter tantuz agit
pro naturali.aut pro detentatione quam alius habet:⁊ tunc
dicit sue possessioni renuntiasse. de quo dicate vt ibi per Bar.
⁊ de hoc etiam per do.Ant.in.d.c.cum dilectus.in.iiñ.col.ex
tra de cau.pos.⁊ proprie.¶ Lapio glos.in ver.vno casu.quaz
diuido in duas partes prout duob⁹ modis intelligit vel exō
plificat ter.scda ibi:vel dic quod dicit.¶ In fi.glo. Dy.tenet
vtrumq; exemplū glos.dicens q vtrūq; est bonū. Pe.de bella
perti.⁊ Jo.fab.⁊ post cos Ang.de are. reprehendunt vtrūq;
exemplum.⁊ q primū de duplicatis iudicijs nō possit proce
dere patet:q; ter.dicit vno casu:⁊ isti essent plures casus.Se
cundum etiā de reo in exceptionibus cadē ratione multo mi
nus procedit:q; fm eos essent plures q̄ mille casus.Dicebat
ergo Pe.de bella per.q ad istum ter.istud est propriuz exem
plum.Si ego possideo rem meā propriam:⁊ tu agas ⁊ dicas
esse tuam:q; si ego nego illā esse tuā:⁊ volo probare esse meā:
q possum:iurta.l.circa.cum glo.no.ff.de proba. dico sustine
re partes petitoris.⁊ dicit Jo.fa.bic q putat istud verū exem
plum ad ter.nostrum qđ etiam tenet Ang.de are.bic: q; fm
eos ter.non dicit q actor sit: sed bene dicit q sustinet partes
actoris.sed in veritate istud exemplū parum aut nihil differt
a secundo exemplo glos.nostre: q; in vtroq; intelligimus ter.
loqui de reo. Ego puto vtrūq; intellectū nullaten⁹ posse sta
60 re.⁊ vt intelligamus ter.in reo aperte demōstro: † nam excep
tio dz esse de regula.l.nam qđ liquide.§.fi.ff.de pe.leg. Bar.
in.l.si eum.§.qui iniuriarū.ff.si quis cau.in.ij.col.sed regn.hic
posita loquit in actore:ergo exceptio que esset in reo nō esset
bona.ideo Jo.fab.qui sensit hāc rōnē: ⁊ vt cā euaderet dixit
q in hoc ter.non ponit propria exceptio:sed quedam illatio.
Ego teneo ad hunc ter.primū exemplum gl. nostre: ⁊ ostendo
do q in eo debet necessario ter.intelligi:nam vt etiam fatenť
qui reprobant illū intellectū vel exemplū glos.verum est q in
istis duplicabus iudicijs:ille qui possidet habet actionez per
quā neget rem actoris esse:vt est etiā ter.clarus in.l.j.ff.famil.
ercis.alleg.in glo.si ergo tert.noster intelligeretur in alio casu
q̄ in istis duplicib⁹ iudicijs male diceret dū dicit: vno casu.
q; vltra illum casum cēt etiā aliud casus. Hec obst. reproba
tio eorū dum dicebant q iste non esset vnus casus:q; imo est
vnus casus in duplicibus iudicijs:sub quo bene plures cōti
nentur:⁊ nō possum mihi psuadere q iste ter.loquať in alio
61 casu.¶ Extra glos.restat vltimo vt videamus † qualiter for
mandus sit libellus in confessoria scilicet ⁊ negatoria. ⁊ in con
fessoria dicit: vt colligitur ex mente doctorū hic q debeo pri
mo narrare qualiter Titius cōstituit mihi seruitutez in tali
fundo suo ad talem funduz qui est meus vel quasi meus:vel
in quo habeo ius:⁊ debeo fundi illius cōfinia demonstrare.
deinde debeo dicere qualiter dict⁹ Titius me existēte in pos
sessione vel quasi illius seruitutis impedivit vel turbauit vti
dicta seruitute:⁊ q etiaz de presenti impedit ⁊ turbat ꝓpter
qđ impedimētum interest mea in decem:quare peto per vos
declarari dictā seruitutē dicto fundo cōpetere ⁊ dictum Ti
tium in illis decem cōdēnari mihi dandis ratione mei inter
esse:⁊ q mihi mediāte officio vestro caueat q in futurū nec
ipse nec heredes nec successores sui impediēt me vti tali seru
tute.Diri primo debere narrari qualiter Titius cōstituit ser
uitutem ⁊ si bene aduertistis nō diri propter vsumfructū cui
non pōt constitui seruitus.l.ii.§.recte.ff.si serui.vendi.l.fz ⁊ si
quis.§.fi.ff.de vsufru.⁊ tū potest agere cōfessoria ratiōe serui
tutis debite fundo i quo habet vsumfruc. vt vidistis.s.ñ.in gl.
mag.in.iñ.parte principa.¶ Postea diri ad talem funduz
qui est meus vel quasi meus vel in quo ius habeo:ita diri ꝓ
pter directos dños.item ꝓpter habentes vtile dñiū qui sunt
quasi dñi.item propter vsufructuarū ⁊ creditorē qui habēt
ius in re.prout vidistis in prealleg.glo.mag.in.iñ.parte prin
cipali.Deinde diri fiendam mētionē de impedimēto vel tur
batione.requiritur enim molestatio sine inquietatio ex par
te eius qui cōuenitur.alis cōueniri nō pōt:ita videtur innue
re ter.in.l.vti frui.§.fi.ff.si vsufru.peta.⁊ hoc tenet Jac.bu.bic
fm quod eum alleg.Bart.in.l.si primus.in.v.oppo.j.partis.ff.
de ope.no.nun.⁊ ibi dicit Bar.hoc esse mēti tenēdū.¶ Sub
dit tamē ibidē Bar.se putare q si ꝓcessu tudicij apparet cō
ditio etiam verbalis:q; cōuentus negasset q; istud sufficeret
qđ reputat Ange.de are.bic singularissimuz.⁊ dicit q istud
idem sequitur Lap.de flozen.in allegationibus suis alle.xxv.
⁊ do.Ant.in.c.cum ad sedem.extra de resti.spol. posset tamē
dictum istud Bar.limitari per id qđ notabiliter voluit ipse
Bart.in.l.si dubitef.§.ita demuz.ad fi.ff.de fideiuss.⁊ in.l.ēt.
§.licet.ff.sol.mat.fm Ang.de are.bic. ¶ Diri postmoduz q
debet petere seruitutē declarari deberi dicto fundo:per.l.qui
alienā.§.fi.ff.de nego.gest. Aduertatis tamen q si quis pete
ret pronuntiari seruitutē sibi deberi ⁊ nō fundo:q tamen vz
⁊ sustinetur libellus:nam ita cum formet iurisconsul.in.l.ij.
in prin.ff.si ser.vēdi.⁊ ter.bic ⁊ illa verba:peto pnuntiari ser
vitutem mihi cōpetere.intelliguntur scilicet ad predij vtilita
tē ⁊ mediante fundo cuius ego sum dūs:per text.no.in.l.vn⁹
ex socijs.in prin.ver.huius.ff.de ser.rusti.pred.⁊ ita dicit Bart.
in.d.l.si primus.in.vj.oppo.ij.partis principalis. ⁊ idem in.d.l.
qui alienā.§.fi.⁊ in.l.ij.in princi.ff.si serui.vendi.⁊ in.l.fi.§.fi-
nautem.C.de bo.que lib. ¶ Diri etiam fiendam esse petitionē
62 interesse:† ⁊ q in istis actionibus veniāt interesse ⁊ fructus
⁊ damna.habetis ter.no.in.l.loci corpus.§.in confessoria.⁊.§.
⁊ si fundus.⁊ l.si forte.§.fi.ff.si ser.vēdi.⁊ ter.in.l.si quid.⁊ ibi
Bald.C.de serui.⁊ aqua.⁊ notabiliter Bar.in.d.l. si primus.in.x.
oppo.j.partis.⁊ in quinta oppo.ij.ptis.ad fi.⁊ Bar. in.l.flu
minū.§.fi.ff.de dam.infec.⁊ ibi dicit Bart. post Jaco.de are.
q licet confessoria detur ad interesse qđ non dať principalr:
sed in consequētiam:imo plus dicit Bal.post Pet. de bella
perti.in.d.l.si quid.q interesse nō venit iure actionis cōfesso
rie:sed per officiū iudicis mercenariū:⁊ propterea dicit q in
formatiōe libelli debemus esse cauti vt sup interesse ⁊ dānis
officium iudicis imploretur.⁊ fm eum ter.in.d.§. in cōfesso
ria.qui dicit in actione cōfessoria venire fruct⁹ ⁊ interesse ser
uitutis est intelligendus vt veniat.s. officio iudicis mercena
rio nō iure actiōis cōfessorie:⁊ bene no.d.§.in cōfessoria. qui
vult q interesse pro fructibus cōputetur.ideo dicebat Bald.
in.d.l.si quid.q si in libello fiat mētio interesse:videtur etiaz
fieri mentio fructuum. qđ ipse reputat esse notabile. ¶ Ulti.
diri petendā esse cautionē q in futuruz nec ipse nec heredes
nec successores sui impediēt me vti tali seruitute:⁊ de hoc est
ter.in.l.barū.⁊ ibi Bar.in.l.legi.ff.si ser.ven.⁊ vide Bart.ma- a
gistraliter in hoc loquentem in.d.l.si primus.in.iñ.oppo.ñ.par
63 tis principalis.¶ †In negatoria a autem qualiter fit formā a
dus libellus:dicebat Bald.in.l.j.in.vj.col.C.vti possi.q glos.
que est notabilis in.l.aurelius.§.si centum.in glos. in ver.con
sequi posse.ff.de libe.leg.formabat libellum in negatoria: sed
quia illa glos.explicite non format:ideo formabo fm istico.⁊
Jo.fab.bic q libellus in negatoria formādus sit ad similitu
dinem libelli qui formať in actione cōfessoria.⁊ ex mente do
ctorum bic colligo formam talem:dico me esse dūm vel quasi
dūm talis fundi vel ius me in eo habere in quo Titius pre
tendit sibi debitā seruitutem:⁊ ita ea vtitur cum tū nulla ser
uitus sit illi fundo impositā vel sibi debeatur propter qđ ego
sum lesus

a In negatoria. Quo modo anté agatur negatoria: et quid requiratur in ea: vide domi. Alexan. de imol. in cōsil.cxxxv. in iiñ. colum. in.ij.parte.

sim lesus in decem: ⁊ in tantum mea interest: quare peto per vos declarari ius nō esse Titio seruitute illa vtendi: vel possum petere pronuntiari ius mihi esse prohibēdi dictū Titiū vti seruitute illa. Item possum petere etiam pronuntiari fundum illum esse meum liberum: prout dixi ⁊ tenui. ſ. in glos. mag. in iij. parte princip. in definitione negatorie: et ego simul has clausulas ponerem in cōclusione libelli hoc modo. peto pronuntiari dictum fundum esse liberū: ⁊ sic Titio nō esse ius illa seruitute vtendi: ⁊ mihi esse ius illum prohibēdi. ⁊ debinc debeo petere ipsum cōdemnari ad dicta decem ratione mei interesse. Postremo debeo petere mediāte officio iudicis mihi caueri qō in futurū ipse Titius nec heredes vel successores sui vtenſ illa seruitute: et quod nullatenus impedient aut turbabunt libertatē prediō mei: ⁊ quare ista ponātur: patet ex his que ſ. dixi in libello cōfessorie. et vltra predicta si vultis videre de forma libelli tam in actione confessoria q̄ in negatoria: videte etiam Bar. in. d. l. harum. ff. si ser. vēd. et Spec. in ti. de cau. poſ. ⁊ proprie. in. §. confessoria. per totum illū. §. Bal. in auſ. ci qui. in. viij. col. C. de bo. auto. iudi. possi. et late Ang. in repe. l. si quis vi. §. differentia. in. v. ⁊. vi. char. ff. de acqui. poſ. Inn. ⁊ Lano. in. c. abbate sane. extra de ver. sig. et in. c. craminata. extra de iudi.

1 ☞ Paragraphus: versiculus seu litera grossa an ⁊ quando in lege vel statuto dici debeat.
2 Paragraphus vnde dicatur: et an debeat potius dici paragraphus q̄ paraphus.
3 Jurisconsultus in volumine ffoꝝ. post titu. de rei vēdi. statim posuit titulū de publiciana ante tractatū seruitutū. que nam est ratio qō imperator hic fecit totum 2trariū.
4 Rei vendi. ciuilis que datur ei qui est dominus per extensionem pretoris an extēdatur ad eum qui bona fide ⁊ iusto titulo acquisiuit rem a non domino.
5 Conditio de herede. ſ. si heres non erit an verificetur in bonorum possessore.
6 Statuta loquentia de herede an vendicent sibi locum in bonorum possessore.
7 Actio publiciana quid sit.
8 Jus in re ⁊ ius ad rem quando quis dicatur habere.
9 Que dicantur esse in bonis nostris: ⁊ que dicantur esse et bonis nostris: et que extra bona: et que nec in bonis nec extra bona. ⁊ nume. 10.
11 Jus bonum in re quando quis dicatur habere ⁊ quādo melius ⁊ quando optimum.
12 Actio publiciana an in vectigalibus ⁊ alīs predīs que vsucapi non possunt competat.
13 Prescribi an possit vectigal.
14 Prescribi licet contra Ro. eccle. nō possit nisi spacio centum annorum contra tamen comitem qui ab ea iurisdictione haberet legitimo tempore prescribi potest.
15 Actio publiciana in quibus rei vendicationi equiparatur.
16 Actio publiciana in casibus in quibus vsucapio procedere potest locum habet ⁊ convertibilia sunt: procedit vsucapio: ergo publiciana competit. et an procedat tam negatiue q̄ affirmatiue. ⁊ nu. 17.
18 Actio publiciana an etiam ad res incorporales detur licet rei vendicatio non. ⁊ que sit ratio diuersitatis.
19 Actio publiciana an ⁊ quando detur contra eum qui possidet cum titulo sicut rei vēdicatio ⁊ quid de aduocatis videntibus aduersariū publicianā habere procurātibus titulum habere: an talis titul' procuratus eis pfit. ⁊ nu. 20.
21 Titulus a fure acquisitus pro non titulo habetur.
22 Actio publiciana an detur contra possi. ti. pro herede.
23 Possidere pro herede an sit habere titulum.
24 Petitio hereditatis contra titu. possi. non datur sed contra possidentem pro herede vel pro possessore.
25 Actione publiciana licet quis amplius agere non possit contra te ex quo rem quam titulo possidebas alteri vendidisti et tradidisti succurretur tamen ei actiōe in factum ex illo edicto de alie. iu. mu. cau. fac.
26 Dictio quasi: quid importat.
27 Actiones descendentes ex statutis ducum marchionum et episcoporum an sint ciuiles vel pretorie ⁊ que vtilitas per hanc cognitionem reddatur. ⁊ nu. 28. ⁊ seq. ⁊. 32.
30 Actiones pretorie si sint penales anno finiuntur. secus vero si sint rei persecutorie.
31 Statuta ducū marchionū ⁊ cēt' q̄ dici possunt pretoria.
33 Accusationes que ex quacunq; lege vel edicto descendunt perpetue sunt.
34 Actio publiciana vt competat quid necessario requiratur.
35 Dominium absq; traditione an in ecclesiam transeat in rebus ei venditis ⁊ donatis.
36 Actio publiciana an ⁊ quando competat ecclesie non facta traditione.
37 Actione publiciana conuentus an et quando conuictus de mendacio incidat in penam. §. illud quoq;. in auten. de trien. ⁊ semis. ⁊ auten. si possessor. C. qui pot. in pig. hab. ⁊ in penam. l. fi. ff. de rei vendi.
38 Actio an sit ciuilis seu pretoria quomodo cognoscatur.
39 Rei vendit. que datur contra eum qui dolo desiit possidere an sit ciuilis seu pretoria.
40 Actiones descendentes ex contractu vel quasi ex delicto vel quasi: an earum alique sint pretorie.
41 Actionum pretoriarum an aliqua mista reperiatur.
42 Petitio hereditatis an sit actio mista vel realis.
43 Actio publiciana an ⁊ quare cōpetat pro rebus furto subtractis vel per vim ablatis sicut actio furti ⁊ vi bono. rap.
44 Speciei per genus non derogatur.
45 Furtum an ⁊ quando inter casus fortuitos enumeretur.
46 Dictio casus: ⁊ quando denotat casum fortuitum.
47 Culpe alicuius imputari non posse an ⁊ quando dicatur: ⁊ quibus modis probetur. ⁊ nu. 48.
49 Casus fortuiti qui dicantur.
Casus fortuitus ⁊ leuissima culpa nihil habent medium.
50 Casus fortuitus ⁊ casus improuisus qualiter differant.
51 Casus improuisus qui dicatur.
52 Casus fortuitus an puniatur.
52 Casus improuisus qualiter puniatur.
53 Casus ⁊ fortuna qualiter differant secundum Aristo.
54 Actio publiciana an competat habenti vtile dominium.
55 Glossa referens duas opiniones ⁊ nullam expresse approbat vltimam tenere videtur.
56 Dominium quotupler reperiatur.
57 Actio publiciana an competat feudatario seu vasallo.
58 Feudatarius simpliciter investitus an habeat vtile dūium.
59 Actio publiciana an competat vero ⁊ directo dño. ⁊ nu. 66.
60 Actio publiana propter quem proprie inuenta est.
61 Actiones ab origine contrarie si ad eundem effectum tendant: an simul concurrere possint.
62 Juramentum quomodo pro veritate habeatur.
63 Actio publiciana ⁊ rei vendi. an simul intentari possint.
64 Directo ⁊ vero domino publiciana non competit.
65 Bonorum possessio inuenta a pretore an competat ei qui de iure ciuili potest esse heres. ⁊ nu. seq.
67 Libellus in publiciana quot ⁊ quib⁹ modis formari possit ⁊ qualiter in practica formetur. ⁊ nu. 74.
68 Dictio quasi: quid importat.
69 Nomen actionis non debet hodie de necessitate exprimi in libello.
70 Libellus alternatiuus an ⁊ quando procedat.
71 Actiones contrarie licet in effectu sint equipollentes nō possunt simul concurrere aut simul cumulari.
72 Libellus: dico rem ad me pertinere iure dominij vel quasi. an sit alternatiuus ⁊ valeat.
73 Sententia ex libello alternatiuo an ⁊ quando ferri possit.
74 Libellus in publiciana qualiter in practica formetur.
75 Dominium in quibus casibus transferat absq; traditione.
76 Actione publiciana agens an necesse probare habeat tradēm non dominum.
77 Bona fides in contractu emptionis ⁊ venditionis an ⁊ qñ requiratur intercessisse.
78 Bone fidei successori an mala fides auctoris noceat ita quod sibi publiciana non competat.
79 Prescribere an possit habēs causam a male fidei possessore ⁊. 80. Et que prescriptio in eum locum habeat. nu. 81.
82 Actione publiciana agens an in libello ponere debeat quod hodie se dominum esse non credit. ⁊ nu. 82.
84 Actio publiciana in quibus rei vendi. equiparatur.
85 Actio publiciana in quibus rei vendi. equiparatur. correcta. ⁊ nu. 87.
86 Actio publiciana an domino preiudicet ⁊ an ⁊ quando contra ipsum detur.
88 Que consistunt in intellectu vel conscientia nostra probātur per simplicem assertionem cum iuramento.
89 Scientia vel ignorantia an probetur per solum iuramētum.
90 Juramento alicuius an ⁊ qñ stetur ⁊ qñ nō. ⁊ nu. 91. 92. 93.
94 Impedimentum licet possit probari per iuramentum tamē probatio in contrarium admittitur.
95 Statutum disponens quod stetur iuramento alicuius intelligitur nisi contrarium probetur.

96 Statutum disponens qō stetur conscīētie qualiter intelligat.
97 Statutum disponens q̄ stetur iuramēto denuntiatoris vel damnum passi an procedat si sint infames.
98 Statutum disponens q̄ credatur libro mercatoris an pceda si sit infamis.
99 Bona fides qualiter probetur.
100 Bona fides an et quando presumatur.
101 Conscientia quid sit.
102 Conscientia vnde dicatur.
103 Conscientia quotuplex sit.
104 Contrahentibus an et quando liceat se inuicem decipere.
105 Prelatus ecclie rem vendere nō debet maiori pretio q̄ valeat res propter conscientiam et honestatem.
106 Conscientia idem est q̄ bonus vir.
107 Emens fundum carius propter necessitatem quia vicinus cui⁹ erat fundus erat ritosus multūq; molestus an nedū in foro cōscīētie ꝛ etiā in foro ciuili ꝛ seculari subueniat cum talis excessus pretij super causa rationabili fundet.
108 Forus conscientie quid sit.
109 Obligatio naturalis sola: an in foro cōscientie sit efficax ad agendum.
110 Pene legales tripli vel quadrupli an in foro cōscientie sint debite. ꝛ fur manifestus in foro cōscientie ad quid teneatur eo.nume.
111 Pena conuentionalis an ꝛ quando in foro conscientie per ecclesiam peti possit.
112 Emptor male fidei an in foro cōscientie pretium soluere teneatur.
113 Salarium nimis magnū quid si per medicos ꝛ aduocatos extorqueatur.
Salarium an in foro conscientie per doctorem cōsulentē sine reuolutione chartarum peti possit.eo.nu.
114 Heres adeundo hereditatem an in foro conscientie vltra vires hereditarias teneatur creditorib⁹ et legatarijs. et qd de herede non faciente innentarium.nu.115.
116 Falcidie detractio vel trebellianice an locū habeat in foro conscientie.
117 Falcidia in relictis ad pias causas an locum habeat.
118 Testis de rebus sensatis non de conscientia animi deponere debet.
119 Statutum si disponat q̄ mulier non possit sine conscientia duorum consanguineorum contrahere an eorum scīētia tantum sufficiat.
120 Conscīētia alicui⁹ si requiratur in actu an sola notificatio sufficiat siue eius consilium vel consensus.
Illiteratus credēs se bene iudicare si contra ius iudicet: an in foro conscientie parti quam lesit teneatur.eo.nu.
121 Conscientia verificatur per iuramentum.
122 Conscientie commissum an subdegari possit.
123 Conscientie alicui⁹ vbi aliquid cōmittitur vt optimo viro commissio facta videtur.
Conscientia alicuius q̄ aliquid fuerit gestū qualiter pro betur.eo.nume.
124 Primogenitus an in foro conscientie stante consuetudine possit in totum succedere.
125 Conscientiam remordentem habēs mortaliter peccat si eā non deponit.
126 Papa: imperator ꝛ alij principes q in suis territorijs vim supremi principis habent semper sm conscientiam ꝛ non sm allegata ꝛ probata iudicare debent: alias peccant.
127 Succedens ab intestato an aliquid dare teneat in foro cōscientie heredi instituto in testamento minus solenni.
128 Conscientie alicui⁹ an et quādo aliquid committatur aliū substituere possit qō no.pro executoribus testamentorū.
129 Edictū q̄ quisq; iuris.an maxime quādo quis ius iniquū impetrauit licet eo vsus non sit locum habeat ꝛ nunquid in foro conscientie licitum sit.
130 Damnū dās ex culpa leuissima an in foro cōscīētie teneat.
131 Electus ad aliquam dignitatem an sit tutus in foro anime si electio sua tenuit de iure gentium nō seruata forma iuris positiui.
132 Forma iuris positiui vbi pretermissa sit an i foro anime pretermittens teneatur sibi facere conscientiam.
133 Rei vendi.conuentus si iniuste condemnatus fuerit et preceptum de restituendo secutum fuerit fictum et tamen si non restituat: non peccat mortaliter.
134 Testis quid si dicat vera esse sm cōscientiam suam an eius dictum valeat.
Iudex quid si in sententia dicat sm suam conscientiā an valeat.eo.nu.
135 Jurans sufficit q̄ sm cōscientiam in quolibet iuramēto verum dicat.
136 Conscientia alicuius an appellationem patiat an vero per viam supplicationis superior adiri possit.ꝛ nu.137.
137 Transgredi.ll.an possit ille cuius cōscientie committitur ꝛ quando procedat.
138 Disponendi ꝛ prouidendi potestatem habens sm conscientiam an propriam vel publicam sequi debeat.
139 Iudex quando conscientiam sequi debeat.
140 Sententia lata in publiciana an et quando in rei vendi.p̄ iudicium faciat.
141 Dominus si quis simpliciter in iudicio proponat: an tātū directū proposuisse intelligat ꝛ nō vtile: an vero vtrūq; ꝛ nunquid quasi dūium ꝛ sic publicianam.ꝛ nu.142.
142 Dominij appellatione an in dubio de directo intelligatur.
143 Actio publiciana an domino preiudicet ꝛ an ꝛ quādo contra ipsum detur cum duo.sequen.

Nota ꝑ fundā Etymologiam vocis §

Sed iste. ¶ Iste.§.seipsum cōtinuat ita q̄ non est opus alia continuatione: q̄uis illus Rico.de neap.hic multis modis cōtinuet.ꝛ fuit altercatio inter Litramonta.ꝛ Ultramon.sm qō referūt Jo.fab.ꝛ Rico.de neap.hic: nā Litramontani ꝛ Jac.de ra.ꝛ Rodul.de auri.tenuerūt qō hic nō sit.§.sed sit.ver.qui continuetur cū precedē. ꝛ ita cū legunt cū precedēti.sed in ver.alie ponat principiū. §.moti.q̄ non est verum qō in isto.§.sed iste.ponatur diuisio actionum.imo diuisio fuerat etiā.§.tacite facta quis illi⁹ diuisionis vidimus primū membrū.s.que sint actiones ciuiles. cū ergo non fiat noua diuisio actionū: ꝛ cōsequēter cum hic non fiat inchoatio noue materie: ideo imperator superiorē materiam prosequit.relinquitur ergo qō hic nō debet esse.§. nisi gratia euidētioris intellectus vel doctrine: vt est gl.no.in l.vnum ex familia.§.si de falcidia.in gl.j.ff.de le.ij. accedat gl. in l.non cogendum.§.fabinus.in gl.j.de procur.ꝛ glo.in.l.ita tamen.§.ita tū.in glos.j.ff.ad trebel.ꝛ glo.in.l.non distinguemus.§.cōpromisso.in glo.j.ff.de arbi.ꝛ glo.in.l.cum qui iudicare.§.magistratum.in glo.j.ff.de inrisdi.om.iudi.ꝛ glo.in.l. tres partes.in glo.j.ff.ad leg.falci. ¶ Dico hac opi.Litramontanorū videtur bene facere qō voluit Bar.in.l.iij.§.filius antē inter medias esse ti.ff.de libe.ꝛ postbu.vbi dixit posse colligi
1 †er illo ter.qñ in lege vel statuto, debeat dici.§.vel versicu.aut litera grossa.nam qñ est vnum capitulū nunq̄ durāte illo ca
a pitulo potest dici.§. [a]bene possent esse ver.finito autem illo capitulo qñ incipit aliud.c.debet dici.§.ꝛ dicit vnū capitulū qñ circa idē disponitur: ꝛ dispositiones possunt simul circa idem cōcurrere: vt probat ex illo ter.ꝛ ibi declarat Bart.cuius ergo hic sit vnū capitulū cum precedentibus: q̄ ibi est eadē dispositio: ergo apparet q̄ hic nō debet esse.§. ꝛ dicit Arch.
2 in.c.humanū gentes.j.dist. †q̄.§.dicāt a para grece q̄ est diuisio: ꝛ graphos q̄ est scriptura. vnde dicit.§.quasi diuisio scripturarum: ꝛ sm eum bene proprie pronuntiando dꝫ dici paragraphus: [b] non antē paraphus. sed aduertite q̄ rationes
b alleg.per Ultramon.conducunt q̄ sicut in.§.sed iste.ita etiā in ver.alie.nō debeat esse.§. q̄ est ꝓtra ipsosmet Ultramōta. ergo ꝛ quasi cōiter oēs faciūt.§.hic in isto.§.sed iste.cū imperator hic tacite subiungeret aliam diuisionem actionū: vt dicit hic gl.in princ.ꝛ hoc in specie tenēdo: scilꝫ q̄ hic debet esse.§. tenet Rico.de nea.Jo.fa.ꝛ Jac.bu. ꝛ istud mihi magis placet vnica ratione: q̄ lꝫ verum sit q̄.§ in precedētibus sint posite actiones ciuiles: tū sunt posite tanq̄ cōtineantur sub prima diuisione actionū: ꝛ sic cuꝫ essent vel reales vel psonales: non autem sunt posite eo qō essent ciuiles. cum ergo imperator hic aperiat nobis illas actiones etiā esse ciuiles: ꝛ postea subiiciat alias esse pretorias: apparet manifeste q̄ hic ponat scōa diuisio actionū: ꝛ cōsequenter rōnes.§. adducte pro Litramon.probabunt hic.§. esse. ¶ Et est aduertendū etiā qō imperator in hoc.§.vsq; ad.§.seq.tractat de actionib⁹ pretoriis hoc ordine: quia primo ponit de actionibus ꝓtorijs realibus. scōo de pretorijs personalibus ibi: in.§.personam. tertio de pretorijs popularibus ibi: in.§.populares. ¶ Anteqū accedaꝫ ad materiā huius.§.attingā in primis duo sup quibus posset probabiliter iurta hūc.§.dubitari. Primum est
3 †qne possit esse ratio q̄ iurisc̄sul.in vol.ff.ex.post titu.de rei vendi.immediate posuit ti.de publicia.ante tractatū seruitutuꝫ: ꝛ nō imperator in hoc ti.fecit totū ecōtra: quia in.§.oīm. posuit materiā rei vendi.ꝛ in.§.eō.posuit immediate materiam seruitutū: ꝛ postea i hoc.§.posuit materiā publiciane. Potestis dicere vtrūq; factum esse ratione. nam imperator in toto hoc ti.pcedit per diuisiones actionū: iurta glos. magistrā in.§.sunt preterea.in gl.j.eo.quia ergo in prima diuisione

a ¶ Post dici.§. Vide Bar.cep.in rub.de test. i repe. ꝛ do. Ale.ó imo. post Jo. in d.§.fili⁹. alle. hic p do. Jaso. may. ¶ Paragraphus.ſꝫ dic q̄ illō p mittit ratione breuioris locutionis: vt etiā dicit Firmian⁹ i suo Aureo repertorio. in ver. paragraph⁹ i fi.

sione hic posita: scilicet in §. omniū. optime cadebat materia rei vendi. ⁊ materia seruitutū: idcirco ibi sunt bene posite: verum qz in scḋa diuisione actionū que hic ponitur optime cadit publiciana: idcirco illa etiā hic bene ponitur. Iurisco. autem non processit per diuisiones actionū: sed ſm earū materiam. quia ergo publiciana habet materiā cōformē cum rei vendi. imo omnia disposita in rei ven. habent locum etiā in publiciana: vtest ter. not. in. l. eū qui. §. in publiciana. ff. de publicia. idcirco post ti. de rei vendi. Iurisconsul. bene posuit ti.
4 de publi. Secundum dubium est ſquare pretor non extendit potius rei vendi. ciuilem adhunc casum: scilicet vt rei ven. ciuilis que datur ei qui est dñs per extensionem pretoris darek etiam ei q non est dñs qñ bona fide ⁊ iusto titulo acquisiuit rem a nō dño: sicut videm⁹ in simili in ti. ff. de bo. pos. he. pe. vbi pretor extēdit petitionez hereditatis: que est actio ciuilis cōpetens heredi: vt etiā cōpetat bonorū possessori. ⁊ meli⁹ fecisset pretor ita extēdere q̄ facere de nouo vnam actionez de per se nominatā. Jo. fa. hic in vlti. col. mouet istud dubiū: ⁊ notabiliter hoc modo rñdet qō est magna ratio diuersitatis inter istos casus. nā cū bonoz possessor ⁊ heres habeant magnam cōformitatē inter se: nimirū si petitio hereditatis que dak heredi de iure ciuili potuit extēdi per pretorē ad bonorū possessorē. ⁊ ad hoc qō heres ⁊ bonoz possessor habeāt inter se magnā cōformitatē nihil allegat. Sed ego pro hoc allego solemnem ter. in. l. in cōditionibus. §. si patronus. ff. de cōdi. ⁊
5 demon. vbi ſconditio de herede: scilicet si heres nō erit. verificak in bonorū possessore. quātūcūqz in conditionibus verba debeāt stricte accipi: ⁊ in forma specifica impleri. l. qui heredi. in prin. ⁊ l. meuius. ff. de cōdi. ⁊ demō. Accedat qō multū singu. voluit Bar. in. l. j. §. bonorū. ff. ad trebel. vbi p illum
6 ter. ⁊ p ter. in. d. §. si patronus. dixit ſq̄ statuta loquētia i herede: habent locum in bonorū possessore. sed ad propositum nostrū licet heres ⁊ bonorū possessor habeāt cōformitatē inter se: tamen dñs ⁊ nō dñs nullā habēt inter se conformitatē: imo sunt adinuicem de directo contrarij. nimirū si rei ven. ciuilis que ꝑtit dño nō debuit extēdi ad nō dñm qui est sibi contrarius. ¶ His expeditis cōdescēdo nunc ad materiam
7 buiꝰ. §. ⁊ quia in hoc. §. tractatur materia publiciane: in primis ad euidētiā habetis videre ſquid sit publiciana. Et ſm q̄ reperio eam definitā per Pet. de bellaper. ⁊ post eum per Jo. fab. hic in. iij. col. potestis eaz sic definire. Publiciana est actio in rem cōpetens alicui rōne iuris sibi bona fide quesiti in re vel ad rē cōmercio hominū nō exemptā ⁊ nō ꝓhibitā vsucapi propter vitiuz traditione vel quasi sequuta ex causa habili ad translationē dominij cōtra habentē facultatē restituendi ad declarationez iuris sui. Dixi primo q̄ est actio in rem. ⁊ hoc satis ꝓz ex isto ter. vbi imperator inter reales pretorias ponit pro prima istaz publicianā. Postea dixi: ratione iuris. intelligite scilicet quasi dominij: vt hoc text. Debinc dixi: bona fide quesiti. propter ter. in. l. euz qui. §. pretor ait. ff. de publi. istud tñ verbum puto nō esse de necessitate ponēdū in definitione: q̄ debeat esse res non prohibita vsucapi: ergo de necessitate inferk q̄ debeat esse bona fide quesita. Debinc postea subiunxi: in re vel ad rē. ista verba exponit Pe. de bellaper. hoc modo. ille qui habet seruitutē sibi acquisitaz a nō
8 dño bona fide dicitur habere ius in re: hoc est in eo ꝑdio in quo debetur sibi seruitus: ⁊ pro illo iure seruitutis sibi a non dño cōstitute cōpetit publiciana: vt. l. si ego. §. j. ⁊ ij. ff. de pub. ille vero qui potest vēdicare rem ratione directi dominij: vel potest publiciana agere ratione quasi dominij: dicitur habe
8 re ius ad rem. Hec declaratio nō placuit Jo. fa. qui dixit ſq̄ imo ille dicitur habere ius i re qui habet dñiū ipsius rei. ille vero potest dici habere ius ad rē qui hz quasi dñium. alleg. c. fi. ⁊ c. ne captande. de cōcess. preben. lib. vj. Ego ad idem addo ter. not. in. l. ij. §. in hac actione non vtiqz. ff. vi bo. rap. vbi dixit ter. q̄ ille dicitur habere ius in re q̄ habet in ea vsumfructū vel aliqd aliud ꝑpter q̄ sua interest illā rē a se nō auferri.
9 Et ibi habetis solēnē ter. qui ponit ſdifferentiā inter hec verba in bonis nostris: ⁊ dicit qō illa dicunk esse in bōis nostris in quibus habemus dominium. illa vero dicuntur ex bonis nostris in quibus non habemus dñium: sed sunt bona nobis commodata: vel apud nos deposita: vel in quibus habemus vsumfructum: vel habemus simile ius. ⁊ similem ter. habetis in. §. sane. in hac actione. §. vi bono. rap. Ubi etiaz habetis glos. no. ⁊ magistram quam Bar. ibi dicit menti tenendam in. l. rē in bonis. ⁊ est glos. vnica. ff. de acquir. re. do. que
10 dixit ſq̄ quedaz sunt in bonis nostris: quedā ex bonis: quedam extra bona: quedaz nec in bonis nec extra bona. Ubi etiam habetis glos. not. in. l. vnica. in gl. fin. C. qñ ⁊ qui. quar.
11 pars deb. lib. x. que declarat ſ qñ quis dicatur habere bonū ius in re: ⁊ quando melio⁹: ⁊ qñ optimum. ⁊ illam gl. inducit Bar. ad questionem: de qua ibi per eum. Postea dixi: ⁊ nō prohibitam vsucapi. hoc dixi propter. l. eum qui a furioso. in prin. ff. de publi. Deinde subiunxi: propter vitium: istud dicit Jo. fab. hic etiam positum cuz ministerio propter. l. cū sponsus. §. in vectigalibus. tūctis primis verbis glos. ibi. ⁊ iurta. l. siue autem. §. hec actio. ff. de publi. ego puto verbū istud propter vitium. non esse ponēdū in definitione saltem de necessitate. nec ob. d. l. cum sponsus. §. in vectigalibus. dum ibi dicit
12 ad contertum ſq̄ in vectigalibus ⁊ alijs predijs que vsucapi nō possunt: publiciana competit: quia intelligo. §. illum ſm vlt. sol. quam ibi dat glo. ⁊ quā ibi ꝑ notabili sequitur Bar. ⁊ quā etiam sequitur glos. in. d. l. siue autē. §. hec actio. in glo.
13 j. q̄ illud qō dicitur ibi in ter. ſq̄ vectigal non potest prescribi. verū est respectu directi dominij: sed bene potest prescribi respectu vtilis: ⁊ illo respectu datur publiciana. Et ꝑpterea
14 dicebat ibi sing. Bar. se als in facto dixisse ſq̄ licet in iudicio nō posset prescribi contra Romanā ecclesiā nisi spacio cētum anno. an. ē. quas actiones. C. de sacrosan. eccle. tamen cōtra vnum comitē qui haberet iurisdictionē ab ecclesia Ro-
a mana posset prescribi[a] legitimo tēpore per predicta. pro qua deci. alleg. tex. opti. in. c. ad audientiā. extra de prescrip. ī ver. principaliter. ⁊ ibi glos. super illo ver. expresse firmat hoc. licet multi doc. Canoniste ibi teneant cōtrarium cuz quibus ego tenerem contra Bart. qñ iste prescribens non fateretur ius directū ecclesie: imo ecclesia nollet recognoscere. in quibus tamē terminis nō puto loqui Bar. de quo etiā videatis Bal. ⁊ Ang. in. l. sicut. in vlti. colū. C. de prescrip. xxx. vel. xl. anno. ⁊ Angel. ⁊ Jmo. in. l. vsucapionem. et in. l. qnāmis. ff. de vsucapio. Postea dixi: cōmercio hominū nō exemptā. ꝫ est dictū cum ministerio ſm Jo. fab. hic: propter ter. in. l. cū spōsus. §. si res talis. ff. de publi. ego puto q̄ istud etiā de necessitate nō esset ponendū in definitione: qz si est res que nō sit in cōmercio: certe non potest vsucapi. d. l. vsucapionem. ff. de vsucap. et iam dictum est q̄ si sit res prohibita vsucapi. q̄ non competit publiciana. Postea dixi: tradere vel quas. hoc dixi ꝑpter ter. i. l. siue aūt. in prin. ⁊. §. j. ff. de publi. Postea dixi: ex causa habili ad translationem dominij. propter ter. in. l. j. §. fi. cum sex legibus sequentibus. ⁊ l. quecunqz. in prin. ff. de publi. reli qua verba posita in definitione sunt posita cuz ministerio: ⁊ ad similitudinem rei vēdicatiōis: qz ita iam dixi. Hoc sit vo
15 bis firmū fundamentum in hac materia ſ qō ea omnia que habent locum in rei vend. habent etiam locuz in publiciana ⁊ omnes leges loquentes de rei vendi. intelliguntur etiam vt procedant in publi. vt est ter. no. in. l. euz qui. §. in publiciana. ff. de public. quemadmodū ergo rei vendicatio datur contra eum qui habet facultatem restituēdi. l. officiuz. ad fi. ff. de rei vendi. item quemadmodum rei vendic. datur ad declarationem iuris sui. l. ⁊ ex diuerso. §. vbi autē. ff. de rei vendic. eodē modo publiciana ad similitudinem rei vendic. competit cōtra eum qui habet facultatem restituendi. Jtez competit ad declarationem iuris sui. Potestis ergo definitionez illā ad magis pauca verba reducere: reiectis his verbis que notaui superflue esse extra hanc definitionem que cōpetat huic pu-
b bliciane. ⁊ quod requirank[b] ad hoc vt cōpetat: ponit hic gl. mag. ⁊ ibi referuo dicendum. Secundo principaliter ad euidentiā. j. dicendoū promitto vobis maximum fundamētuz
16 in hac materia ſq̄ in omnibus casibus in quibus potest pro cedere vsucapio: in illis omnibus habet locū publiciana eodem modo ecōtra. ista enim sunt conuertibilia procedit vsucapio: ergo competit publiciana. ter. est in. l. eum qui. in prin. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij. ff. de publi. reperio tamē q̄ Bal. i. l. nihil. C.
17 de vsucap. pro herede. limitat not. hanc regulam ſ vt ꝓcedat affirmatiue non autem negatiue. vnde ſm eum regule publiciane et vsucapionis negatiue nō sunt equipollētes: ergo falsē. ⁊ ideo ſm eū nō est bene dictū a quo remouetur vsucapio etiam remouetur publiciana. sed affirmatiue bene regula est vera q̄ qui vsucapit habeat publicianam. et idem etiaz tenet Bald. in. l. j. in. x. col. C. si plu. vna sen. ego teneo in hoc contra Bal. ⁊ puto q̄ reg. predicta ꝓcedat tam affirmatiue q̄ negatiue. ⁊ pro hoc alleg. ter. rotundū in. l. eum qui. §. hec actio. ff. de publi. Jtem premittite vobis q̄ licet rei vendicatio nō cōpetat ad res incorporales: vt. l. vendicatio. ff. de rei vendica. ⁊
18 dixi in. §. omnium. in glo. in ver. corporalem. ſ ⁊ ibi limitani. tamē publiciana datur etiam ad res incorporales. hinc est q̄ si seruitus constituatur alicui a non dño. q̄ pro tali seruitute que est res incorporalis: competit publiciana. l. si ergo. §. j. et ij. ff. de publi. ⁊ cogitabam qō possit esse ratio diuersitatis. nā ideo rei vēdicatio nō datur ad res incorporales: quia pro rebus incorporalibus prodite sunt speciales actiones ⁊ ꝫfesso-

¶ Posset ꝑscribi. adde idē tenētem d. bart. soci. in cōsi. cclx. inci. in causa. ī ꝑ. omitto. Postremo i. ij. parte. ⁊ Feli. in. d. c. ad audiētiā. in vl. co. ⁊ do. barto. soci. i ꝫsi. cxvi. ici. nō pōt. car. mē. vij. colū. et Frā. are. in l. paulus. in prin. de acquir. hered.

b ¶ Requirā tur. q̄t autē requirātur ad obtinendu3 in hac actione publiciana: vide. d. Bart. soci. in ꝫsil. lrij. incip. in pūti. v. tertio ꝫcludo. circa med. in. j. parte.

ria pro seruitutibus.iurta.§.eque.ff.eodē. ꝛ hoc quādo tales seruitutes essent a dño constitute:sed qñ essent cōstitute a nō dño:tunc quia pro eis non cōpetunt ille actiones:necessariū fuit hanc publicianā ad illas extendere.cogitabitis tamē de
19 veritate huius rationis:quia alij nō ponunt.† Ulti.habetis vobis premittere ꝙ licet reivendi.detur etiā contra possidentem cum titulo.l.officium.ad fi.ff.de rei ven.tamen publiciana nunq̄ datur contra eum qui possidet cum titulo.l.cū ꝛ si duobus.ꝛ ibi Bar.ꝛ alij.ff.de publi.ꝛ intelligite vt ibi p gl. no.in glo.mag.ꝛ puto ꝙ sit ratio diuersitatis.nam qñ aliqs possidet cum titulo habet duo:scilicet titulū ꝛ possessionē. nimirum si excludit agentem publiciana:qui solum titulū habeat:vel si habeat titulum ꝛ possessionē ꝛ est sibi par.ꝛ istā rationem colligo ex verbis Bart.in.l.hereditatis.C.de peti. here.ꝛ in.l.pro herede.in princ.ff.de peti.here.illud tamen qō

a ¶ Possidē a tē. vide do. Alle.ō imo. in cōſ.xc. in vlt.col.in.ñ. pte. ꝛ in 2ſ. cxvij.i.v.co. ea.parte.ꝛ i 2ſi.xlvi.j. ꝛ n.col.in.in. pte. vbi ponit an agēs publiciana debeat habere titulū ꝛ possessionem vacuā.

diri vobis ꝙ publiciana non datur cōtra titulo possidentē.ª intelligoverum quando titulus nō esset procuratus in odiū istius agentis publiciana:fm Bart.ꝛ alios in.d.§.si duobª. et est ea ratio fm Bar.ibi:quia procurando dicitur malā fidem habere:ꝛ sic ille qui habebit titulum ꝛ bonā fidē debe
20 bu obtinere ꝛ preferri.ꝛ ꝓpterea dicit ibi Bar.† errare illos aduocatos qui videntes aduersarium habere publicianā:ꝓcurant habere titulum vt sic illum aduersarium excludāt qꝛ hoc nihil prodest cum sit titulus procuratus:ꝛ idē scilicet ꝙ titulus ꝓcuratus nihil prodest.tenet Bar.in.l.quoties.C.de rei vēdi.ꝛ Bal.in.l.cogi.C. de peti.here.ꝛ Bal.in.l.j.C.si plu. vna sen.ꝛ Jo.an.in addi.ad Spec.in tit.de cau.poſ.ꝛ ꝓpric. §.nunc videndū.in fi.ꝛ ibi videte.itē istud ꝙ diri publicianā non dari contra possidentē titulo.intellige valde notabiliter nisi iste qui possideret cū titulo habuisset istū titulū a fure vel ab alio qui tenuisset rem cū vitio:quo casu licet ipse acq̄sierit titulum illum etiam cum bona fide:nihilominus tenebit ꝛ poterit ꝙueniri publiciana.istud est ꝙ multum signanter voluit ꝛ firmauit Bal.in.l.inciuilem.C.de fur.motus po
21 tissimum†quia titulus a fure quesitus habetur pro nō titulo.item quia contra petitionem restitutionis quaꝫ petit iste qui dicit se spoliatuꝫ ex furto:nihil potest opponi.videte ibi latius per eum.et istud idem ego teneo:ꝛ addo Bar.idē expresse tenentē in.l.manifestissimi.§.sed cum in secūda.in ver. quero quid si ad aliquem.C.de fur.eo quia fm ipsum Bar. mala fides venditoris aliqualiter afficit ementē ab eo.et idē etiā tenet Jmo.in.c.sepe.extra de resti.spo.ꝛ Paul.de ca.in.l. et ideo.§.j.ff.de condic.fur. ¶ Jurta hoc als multū dubitaui:quia.ſ.vidim⁹ ꝙ publiciana nō datur cōtra possidentez
22 titulo.†nunquid detur publiciana cōtra possessionem tituli pro herede.ꝛ nō memini me vnq̄ legisse hoc esse ab aliquo tactum vt seruem modum loquēdi glos.in.l.j.ff.de lega.ñ.ꝛ als memini me interrogasse de hoc quendā solennez virum qui post aliquos dies mihi rñdit ꝙ nō:ꝛ assignauit hanc rationem.ille qui possidet pro herede habet duo:scilicet possessionem et titulū:ergo debet excludere agentē publiciana:per.d. §.si duobus.in.d.l.eum qui.et per ea que supradicta sunt:ꝛ ꝓ tunc visa est mihi hec ratio concludens.sed cum in presentiarum istud opportunius cogitasseꝫ visum est mihi ꝙ dicta ra
23 tio sit oīno falsa.Nam presuppomit† ꝙ possidere pro herede sit habere titulū.ꝛ istud est errare i terminis:ꝛ ↄtrariū tenet Bar.post gl.no. ibi in.l.pro herede.in prin.i gl.j.ff. de pe.her. ꝛ Bar.in.l.j.ff.de vsucap.pro herede.post glo.in rub.illius ti.
24 istud etiā ostendo nō esse verū per optimū simile.nā†petitio hereditatis nō dat cōtra titulo possidētem.l.hereditas.ꝛ ibi Bart.C.de peti.here.ꝛ tñ datur contra possidētē pro herede vel pro possessore.d.l.pro herede.in prin.ꝛ l.elegāter.in eo.tit. Unum tamen circa predicta diligenter notate ꝙ ego reputo
25 singulare ꝛ ꝓpria not.dignū:†ꝙ si tu possideas rem sine titulo.ꝛ sic poterā agere cōtra te publiciana.ꝙ si tu vendidisti rem alteri ꝛ tradidisti:ꝛ consequēter ego nō possum amplius agere publiciana contra emptorem:qꝛ ipse habeat possessionem ꝛ titulum ꝙ nihilominus possum agere contra tevēditorem actione in factuꝫ ex illo edicto de alie.iudi.mu.cau.fa. Jstud est ꝙ multum singu.voluit Bart.in.l.iñ.§.opus.ff. de alie.iudi.mu.cau.fac.per illuꝫ ter.quem ipse reputat ad hoc esse multum tenendum menti. ¶ Dis sic ad euidentiam premissis licet.§.iste multis modis diuidatur ꝛ subdiuidatur p Ange.de are.hic.Ego tamen diuido illum vsqꝫ ad.§.rursus in quatuor partes principales.In prima per modum continuationis tacite ponit secūdam diuisionē actionum:ꝙ alie sunt ciuiles:alie pretorie:ꝛ pretorias subdiuidit.in rē ꝛ in personam.In secūda parte pincipali ponit duo exempla generalia realium pretoriarum.In tertia primum exemplū generale declarat per exemplum speciale.In quarta ꝛ vlti.ponit

quo nomine appellatur actio ꝓ eo cōpetēs:ꝛ nominis causam assignat.Secūda ibi.ecce plerumq̄.Tertia ibi:namq̄ si cui ex iusta causa.Quarta ibi:q̄ actio publiciana appellat. Et fm Ange.de are.hic iste.§.vsqꝫ ad.§.rursus.h.d. in summa.Actio publiciana est actio ꝓtoria in rē ꝛ datur ex eqtate ꝓtoria illi qui rem nactus est aliquo iusto titulo ꝛ nō dño ꝛ datur quasi ipse rem vsuceperit.h.d.Vel melius totū text. cōprehendēdo ita summate ex mente Dy.ꝛ Bal.hic. Actionum secunda diuisio est:quedam sunt ciuiles:quedā pretorie.de ciuilibus.§.dictū est.Pretorie quedam vero in rem: quedam in personam dicūtur.In rem sunt si agatur pro re vsucapta quasi vsucapta non sit.ꝛ ista appellatur rescissoria. Si vero agat pro re nondū vsucapta quasi vsucapta sit:agitur publiciana que cōpetit facta traditiōe ex titulo habilitante vsucapionē completā si a rei possessione quis cadat. et ideo publiciana appellatur:quia a ꝓtore publico extitit introducta.h.d. vsqꝫ ad.§.rursus. ¶ In text.prope fi.ibi:suscepisse.dicit Dy.ꝙ fm rectū intellectum debet exponi hoc modo:suscepisse.i.ex ea causa cepisse ex qua vsucapio sequitur.ꝛ hoc tenet Nico.de ncap.hic. ¶ Sibi plus placet qō dicit.j.gl. mag.post principiū vt hic subaudiat dictio quasi:per istum
26 met ter.in ver.ecce.†vbi ponit illa dictio quasi:q̄ est impro-

b pria tiua.bLid tps.i fi.ff.de vsuca. ¶ No.j. ex hoc ter.scām diuisionem actionum:qꝛ quedam sunt ciuiles:quedā pretorie:ꝛ ille dicuntur actiones ciuiles que descendūt ex legibª ciuilibus.alie vero dicunt pretorie que a pretore sunt ꝓperte.

¶ Et iurta primū istud notabile occurrit notabile dubiū
27 †quid de actionibus descendētibus ex statutis ducū:marchionum:ꝛ episcoporum:an sint ciuiles vel pretorie.Bar. tenet ꝙ sint pretorie:in.l.fi.ad fi.ff.de penis.ꝛ in.l.v.i princ.ff. de ver.obli.accedat qō voluit ipse Bar.in.l.j.ad fi.ff.de bo. poſ. titu.genera.ꝛ quod voluit ipse Bart.in.l.iñ.§.fi.ff.de vsucap. pro emp.ꝛ Bal.in.l.id qō pauperibus.in.iij.col.C.de epiſ.et de.et Bal.i.l.siue pars.C.de dilat.ꝛ i.l.si pdiū.i.j.col.C. ō edi. act.ꝛ Bal.i rub.C.qui admit.in.j.q.ꝛ huius inuestigatiōis
28 dicebat Ange.de are.hic†esse maximam vtilitatē:qꝛ si sunt pretorie finiunt anno.si vero sunt ciuiles:erūt perpetue:vt.j. de perpe.ꝛ tempo.act.in prin.in.l.in honorariis.in princi. ff. 29 de act.ꝛ obli.Et propterea infert†ꝙ si statuto istorum puta fm eū marchionis Ferrarie deferatur successio alicui cui de iure cōmuni nō deferretur:puta si ex forma statuti inducatur qō agnati excludant matrem vel sorores:quia fm eum licet regulariter aditio hereditatis duret.xxx.ann.l.licet.C. de in.dcli.tamē qꝛ in casu nostro prima successio defertur agnatis ex statuto marchionis qō cēſet iuris pretorij:et remedia pretoris durant anno.certe agnati excludent a tali successione per annum.qō dicit ipse singulariter esse notandū ꝓ maxima limitatione.d.l.licet.ego puto istum. patrez nō mediocriter errare:quia etiā ꝓsuppoſito ꝙ talia statuta sint iuris pretorij consequenter etiam presuppoſito ꝙ actiones descendentes ex talibus statutis sint pretorie : tñ non est verum qō
30 anno finiantur:quia † actiones pretorie ita demū finiuntur anno si sint penales.secus autem si sint rei persecutorie:vt est ter.qui tradit nobis hāc doctrinam in.d. l. in bonorariis.in princi.ꝛ j.ad fi.ff.de perpe.ꝛ tempo.act.in princ. ꝛ hoc ꝓprie
31 dicit Bar.in.d.l.fi.ad fi.ff.de pe.Itē istud † qō dicit ꝙ statuta ducum:comitum:vel marchionum:ꝛ episcoporū sunt pretoria:est verum quādo isti tales nō habeant administrationem iure proprio:sed alterius quem recognoscūt in superiorem:quia tunc statuta eorū bene dicūtur iuris pretorij:quia isto casu isti sunt loco presidis.prout habetis glo.no.in.c.j.in ver.obseruetur.si de inuesti.inter domi.ꝛ vasal.lis oria.in vſi. feudo.secus autem est si habeāt administrationem iure proprio ꝛ superiorem non recognoscant:quia tunc nō sunt loco presidis.imo habētur loco principis.prout dixit Bart.in.l.j. §.de qua re.ff.de postu.ꝛ in.l.relegati.ff.de pe.ꝛ.l.cōtinuus.§. cum quis.ff.de verb.obli. qꝛ tunc statuta sua censerentur ius
32 ciuile:† ꝛ consequēter actiones ex eis descendentes essent ciuiles.ita distinguendo tenent Ang. ꝛ Joā.de imo. Rapha. Cuma.pater ꝛ preceptor meus do. Allexā.de imo.in.d.l.v.in princ.ff.de ver.obli.ꝛ hoc etiam est ex mente Jo. an. in addi. ad Specu.in titu.de instrumē.edi.§.porro.in addi.incipien. nec subscriptio.ꝛ hoc est qō voluit Bald.proprie qui allegat contrarius in.l.receptitia.in.j col.C.de consti.pec. item istud qō dictum est qō actiones ꝓtorie penales durant tantuꝫ en-
33 no:habet locum ꝛ procedit in accusationibus.† accusatiōes autem semper sunt perpetue ex quacūq̄ lege vel edicto descēdant.istud est qō not.voluit Bald.in.d.l.receptitia.in.j.colū. ¶ Item aduertite quia forte non esset ponere os in celuꝫ tenere hanc nouam opinio.qō illud qō dictū est.ſ. qō actiōes penales

b ¶ Jmproprietatiua. adde Frāc. are.in.l. q liberis.ō vul. ꝛ pup.ꝛdo. Jaſo. may. ll. j.de acq. poſ.ꝛ Frāc. are.i.l. si id qō.§.q̄ autē.eo.ti.ꝛ in l.ſigs nō.ō acq.here.ꝛ l.cū antigs. C.ō inof.testa.ꝛ ll.creditor. i fi. ſi cer.pe. ꝛ Fe li. in.c. gratum.de off. deleg. circa fi.vl.co.ꝛ.d. Alle.ō imo. i 2ſi.xxxiij. in.vij.co. in iij. parte. et Old.in 2ſi. clv. et adde eundē.j.co. §.nu.68.

penales que descendunt ex statutis ducum:comitum:ꝛ simi
lium:procedat'quãdo officiũ eorum esset annale. Secus au
tem si eorum officium esset perpetuum:vt est regulariter offi
cium ducis:comitis:marchionis:ꝛ similium: vel etiam esset
ad bene placitum quo casu censetur perpetuus:iuxta.l. iuris
peritos.in princi.ff.de excu.tuto.ꝛ Barto.in.l.de pupillo.§.si
quis ipsi pretori.in.iij.q.ff.de ope.no.nun.quia tunc istis casi
bus posset istud nouum tentari:scilicet q; actiones descéden
tes ex eorum statutis:licet sint pretorie:tamen non finiantur
anno. Istud videf mihi expresse probari per text. j. de perpe.
ꝛ tempo.act.in prin. Si quis ter.illum bene consyderet.nam
dicit ibi text.q; ideo actiões pretorie erant annales:q; ipsius
pretoris intra annũ erat imperium:ergo sentit q; si imperius
fuisset extensum in lõgius tempus prout in terminis nostris
qõ actiones anno non expirassent.ꝛ si istud dictum est verus
est singulare et peregrinum: et maxima limitatio ad dicta.ꝫ.
prout relata. Cogitabitis tamen quia istud nõ audeo vobis
34 firmare:ꝛ ab alio comprobari nõ inuenio. ¶ † Ex isto tex.se
cundo no.ibi:tradita fuerit.q; ad hoc vt alicui competat pu
bliciana necesse est q; res fuerit sibi tradita: et sic necessaria
est rei traditio.intelligatis vos sane vel quasi traditio.p text.
in.l.fiue autem in princi.ꝛ.§.j.ff. de public. ꝛ intantum est ne
35 cessaria traditio rei † q; licet alꝫs sit speciale in ecclesia vt in re
bus ei venditis vel donatis trãseat dñium absq; traditione:
vt est tex.not.in.l.fi.C.de sacrosan.eccle.quod Bart. ibi repu
tat esse valde mirabile.tamẽ est maximũ dubium apud ma
36 iores nostros † vtrum ecclesie competat publiciana nõ facta
a ¶ Tradi- a traditione *:et consequenter nunquid.d.l.fin.C.de sacrosanc.
tione. Addõ ecclẽ.habeat locum in publiciana. ꝛ in primis Jo. an.in.c.ij.
quod dictũ extra de ꝛsuetu.quem sequitur ibi do.Lardi.floren. tenet qõ
est ꝛer eun- nõ.ꝛ dicit qõ licet in ecclesiam ex solo titulo puta donatiõis
dem.j.co.§. transferatur dñium:tamen ex solo titulo non transfertur pu
nunc.75. bliana nisi secuta traditiõe motus quia hoc nõ est iure cau
tum:ꝛ sumus in exorbitantibus in quibus non est fienda ex
tensio.ꝛ idem tenet ibi domi.Abb. Panor.idem tenet Spe.
in titu.de loca.§.nunc aliqua.ver.lyiij.ꝛ idem tenet Rapha.
floren.in.c.abbate sane.de re iudi.in.vj. idem etiã tenet apud
legistas Bal.in.l.quoties.in.j.col.C.de rei vendica.ꝛ in.l.j. in
iij.col.in ver.caue tibi.C.si plu.vna sen.Contrarium tamẽ sci
licet qõ in ecclesiam transferatur publiciana etiam sine tradi
tione.tenet Innoc.in.c.in presentia. extra de probat. ꝛ domi.
Ant.de but.in.d.c.ij.extra de consue. Fm qõ eos ibi refert do.
Abb. Panor.ꝛ idẽ tenet Bal. sibi contrarius in.d.l.siue au
tem.§.si duobus.ff.de publi.ꝛ hanc partẽ tenuit ibi glo.mag.
post princ. Ego in hoc puncto semper putaui hanc esse meram
veritatẽ:qõ aut ille qui donauit rẽ ecclesie habebat publicia
nam:quia possidebat rem cum titulo ꝛ bona fide.et tunc pu
to q; ecclesie cõpetat publiciana etiã nulla facta traditiõe:eo
quia illaꝫ bꝫ ex persona authoris sui: ꝛ quoties ius aliquod
acquiritur ex persona alterius non requirit traditio.aut ve
ro ille qui donauit ecclesie nõ habebat publicianam:forte q;
possidebat bona fide:sed sine titulo.ꝛ tunc q; ecclesia nõ po
test habere publicianã ex persona authoris sui:sed necesse est
qõ incipiat in ipsa ecclesia.ꝛ tũc bene requiritur de necessita
te traditio.ista sunt de mẽte Bart.in.l.j.§.j.ff.de pub.vbi vult
Bar.q; in casibus ibi positis in quibus dominiũ sine tradi
tione transfertur. si publiciana erat penes personã authoris:
tũc cõpetat publiciana sine traditione alꝫs necessaria sit tra
ditio.ꝛ hãc distinctionem in terminis nostris tꝫ Jo.de imo.
in.d.c.ij.extra de consue.ꝛ ante eum Bal. in.l.fi.in.iiij.col.C.
de sacrosan.eccle. ¶ Ultimo no.qõ si quis acqsierit rem bo
na fide ꝛ iusto titulo a nõ domino:ꝛ postmodũ amittat pos
sessionem illius rei qõ pro illa vendicanda cõpetit sibi publi
ciana contra eum qui possidet vel alꝫs haberet facultatem rei
37 restituende †. Et aduertite qõ si conuentus publiciana nega
ret emptorẽ emisse a non domino vel etiam diceret se esse do
minum vel habere ius in re:q; si postea conuincatur de men
dacio:incidit in penam.§.illud quoqꝫ.in auf.de trieꝫ. ꝛ semis.
ꝛ auf.item si possessor.C.qui potio.in pigno.habean.ꝛ in pe
b ¶ In penã b nam.l.fi ᵇ.ff.de rei vendi.ita voluit gl.no.in.d.§.illud quoqꝫ.
l.fin. Adde in ver.conuentus. ¶ Glos.j.in ver.sed iste. diuiditur in qua
hic qõ fuit tuor partes principales. In prima declarat text. ꝛ aperit qd
dictus.ꝫ. §. intendat imperator in hoc.§.tractare. In secunda parte for
omniũ nu- mat vnam questionem. In tertia format aliã. In quarta po
me. 86. per nit dictum generale. Secũda ibi:sed querif de duabus. Ter
eundeꝫ do. tia ibi:secũdo queritur de actione commodati. Quarta ibi:
Jaso. may. 38 omnes enim actiones. ¶ † In ea.gl.ibi: semper enim videa
mus actionem ꝛc.habetis ex ista glo.duo. Primum qõ ad
cognoscendum an actio sit ciuilis vel pretoria: semper est in
spicienda persona actoris ꝛ nõ rei.ꝛ dum glo.alleg. ad hoc.l.
pure.§.fin.ff.de except.do.illa. l. nihil facit. melius facit.l.j.in
princi.ff.si pars here.peta.Fm Nico. de neapo.hic fm quẽ ha
39 bes ex glo. ſ q; actio que datur cõtra eũ qui dolo desijt possi
dere:ꝛ sic vtilis rei vendicatio est ciuilis ꝛ non pretoria Bal.
hic dicit qõ determinatio gl.tenẽtis qõ actio que datur con
tra eũ qui dolo desijt possidere sit ciuilis:est bona:p text.in.l.
si plurium.la.ij.in prin.ff.de nox. Addo qõ illuꝫ text.ad hoc
eum alleg.glo.que idem in effectu tenet in.l.ij. in versi.heres.
ff.de bono.possef.heredi.pet. Dicit tamen Bald.q; ratio per
quam mouetur gl.nostra non est bona:scilicet qõ dicatur ci
uilis inspecta persona actoris. imo fm eũ nos cognoscimus
actionem esse ciuilem vel pretoriam ex origine:non autem ex
persona actoris vel rei:prout dicit pracalleg.glo.in.d.l.ij.§.he
res.in ver.literis. Pet.de bella perti. hic fm qõ referunt Jo.
fab.ꝛ Ange. de are. tenebat contra determinationem huius
glos.scilicet qõ imo rei vẽdi. que datur contra eum qui dolo
desijt possidere est pretoria.motus per.l.electio.§.j.allegat.in
glos.ꝛ per text.in.l.iij.§.fi.ff.de alie.iudi.mutan.cau.fac.item
quia ius pretorium dat nouam formam huic reivendicatio
ni.nam facit eam competere contra eũ qui non possidet con
tra formam ordinatam a iure ciuili. ꝛ ideo ius pretoriuꝫ de
bet dici ius:vt.l.ius autem ciuile.§.j.ff. de iusti. ꝛ iure. subdit
tamẽ ipse Pet.q; licet ista actio sit pretoria ꝛ descẽdat ex de
licto ex eo qõ qs dolo desijt possidere:qõ nihilomin9 est ppe
tua:per.l. penul.§.he actiones.ff.de nox.eo quia est subroga
ta in locum ciuilis ꝛ perpetue:ꝛ subrogatum sapit naturam
eius in cuius locum subrogatur vulgata.l.si cum.§. qui iniu
riarum.ff.si quis can.ꝛ in.l.item veniunt.§.cum predicimus.
ff.de peti. heredi.ꝛ fm eum ibi actio pretoria nõ causatur ex
delicto:sed ex dominio.ꝛ in hanc opi. etiaꝫ inclinat Rodul.
de auri.hic fm qõ refert eum Nico.de neapo.hic.ꝛ idem etiã
visa est sentire glo.in.l.in bonoꝝ.in prin.in versi.ex patri
monio.ff.de act.ꝛ obli.Byn. ꝛ Jaco. butr. vltimo loco dicũt
qõ ista actio:ꝛ sic ista ciuilis rei vẽdicatio que datur ꝛtra eũ
qui dolo desijt possidere inuentione:est ciuilis.ꝛ ita procedit
hec glo.ꝛ glos.in.d.l.ij.per extensionem potest dici pretoria.ꝛ
ita procedat opi. Pet.ꝛ ista est magis cõmunis opi.cuꝫ qua
transit hic Nico.de neapo.ꝛ cum ea transire videtur Jo.fab.
ꝛ Ang.de are. ¶ In ſ. glos.glo.bñ dicit. ¶ Glos. in verb.et
si que sunt similes. Hanc glos.multi lib.habent coniunctam
cũ glo.ista:glo. fm Dy.hic(vt verbis eius vtar)predicat ma
40 ximum errorem:q; videtur innuere † q; actiones descenden
tes ex contractu vel quasi ex delicto vel quasi: et sic ex variis
figuris causarum:sint omnes ciuiles: ꝛ sic videtur sentire qõ
nõ sint alique ptorie que nascant ex cõtractu vel quasi ex de
licto vel quasi.istud tamen fm Byn.est notorie falsum.nam
actio de constituta est pretoria.§.de cõstituta.j.co.l.j.in princ.
ff.de consti.pecu.ꝛ tamen oritur ex cõtractu.item actio nego
tiorum gestorum oritur ex quasi contractu.ꝫ.de oblig.que ex
quasi contractu.in princi.ꝛ tamẽ est pretoria.l.iij. in princi.ff.
de nego.gest.item actio furti manifesti oritur ex delicto:ꝛ ta
men est pretoria.j.de perpe.ꝛ tempo.act.§.j. simile in actione
vi bono.rapt.item actio in factuꝫ ex edicto: naute caupones
stabularij.oritur ex quasi delicto ꝛ tñ est pretoria. ꝛ fm Joã.
fab.hic si ista fuit mens huius glos.glos.j. incidit in errorem
intolerabilem:vnde fm Dy.Jo.fa.ꝛ Nico.de neapo.ter. no
ster dum dicit:ꝛ si que sunt similes.debet intelligi fm mentẽ
glo.seq.hoc est:si que sunt similes.id est a simili iure ciuili in
ducte.sed in veritate prout etiam dicebat Bald.hic:ꝛ euꝫ se
quitur Ange. de are.hic: ista glos. non debuit hoc modo ca
41 lumniari quasi non sequitur ex verbis glo.q; † actiões preto
rie non possunt oriri ex cõtractu vel quasi ex delicto vel qua
si:licet glos.dixerit actiones ciuiles descẽdere ex contractu vel
quasi ex delicto vel quasi:non tamen negat quin actiões pre
torie possint oriri ex contractu vel quasi ex delicto vel quasi.
¶ Glos.in verbo:in rem.in fi.Contra hanc glos.volentem qõ
nõ reperiatur aliqua pretoria actio que fit mista:opponitur
hoc modo:nam petitio hereditatis que datur bonoꝝ posse
ssori est pretoria.l.j.ff.de bono.possef.here.pet.ꝛ tamen peti
tio hereditatis est mista:vt.l.hereditatis.C.de peti.heredi. er
go glos.nostra non est vera. ꝛ propter hanc oppositionẽ eam
damnat Nico.de neapo.hic post Jaco.but. sed potestis hanc
glos.saluare duobus modis:primo fm Byn. hic qõ licet pe
titio hereditatis que cõpetit heredi : ꝛ sic de iure ciuili sit ci
uilis.d.l.itẽ veniũt.§. cũ pdirim9. vnde ista petitio heredita
tis que etiam datur bonoꝝ possessori nõ est proprie pretoria
nisi per extensionem:ꝛ sic non obstabit gl.nostra.ꝛ istud etiã
tenet Rodul.de auricuria hic relatus per Nico.de neapo.vel
42 potestis ꝛ melius dicere secũdum Joan.fab.hic † quod imo
petitio hereditatis nõ est actio mista:imo est actio realis: vt

est tert.apertus in l.sed ⁊ si lege.§.petitio.ff. de peti. hered. de quo tamen dicite vt ibi per Barto.qui hoc cõfirmat.⁊ tenet per Ange.de are. hic qui respondet ad quedam argumenta Bal.tenentis contrariũ in.d.§.petitio.dicite vt hic per eum.

43 ¶ Glos.in verbo:casu in fi. Tenetis er hac gl.† q̃ pro rebus furto subtractis vel per vim ablatis competit nedum publiciana:sed etiam actio furti.⁊ vi bonorum raptorum: et si dicerem prout dicebat hic Dy. si competit actio furti vel vi bonoꝝ raptorũ. ergo ista publiciana est superflua. potes dicere fm Dy.q̃ ille actiões furti ⁊ vi bonorum raptorum sunt generales:⁊ generaliter vnicuiq; cõpetunt:[a] ista vero publiciana est specialis⁊ specialiter cõpetit illi qui rem emerat a non domino bona fide:que sibi fuit furto sublata vel per vim ab-
44 lata.vnde succedit regula† q̃d speciei per genus nõ derogat. vulgata.L.vxorem.§.felicissimo.ff.de lega.iij. vel melius dicite
45 fm eundem Dy.† q̃ ille actiones furti ⁊ vi bonorum raptorum dantur ꝓtra eum qui rem habebat per furtũ vel p vim. vnde si apud aliquem esset res sine vitio:⁊ sic sine violẽtia: et sic sine furto:actiões ille nõ possent ꝓpetere: vnde necessaria esset ista publiciana:⁊ q̃uis per ista remaneat expedita ista glos.Non omitto tamen quod Ange.de are.hic multũ commendat hanc glo.⁊ dicit eam menti tenendam que fm eum continuo allegatur ad hoc q̃d furtum nõ enumerat inter casus fortuitos. Eld idem alleg. ipse glos.⁊ in l.cum duobus.§. damna.in ver.subreptum sit.ff.pro soc.⁊ dicit notari in.§.preterea.s.qui.mo.re contrahi.obli.tamen iudicio meo glo.ista necessario non probat id ad quod eam alleg. Ang.etiaꝫ si illam tungamus cum ter.quia licet tert.loquatur de casu:non
46 tamen loquitur de casu fortuito.⁊ vt.ſ.subijciaꝫ:† ista dictio casus prolata cũ adiuncto fortuitus bene denotat casum fortuitum.secus si simpliciter proferatur.licet tamen glos. alleg. per Ang.expresse non dicant furtum nõ enumerari inter casus fortuitos:tamen ego alleg. glos. id expresse dicentem in.l. iij.§.ex hoc edicto.in ver.si fine culpa.ff.nau.cau.stabu.⁊ glo. expressam in.l.nautam.§.fi.in ver.a furto.in eo.titu.nau.cau. stab.Jn hoc tamẽ puncto an furtũ dicatur casus fortuitus: distinguebat ipse Ang.de are.post Sali.in.d.l.cum duobus. §.dãna.q̃ aut culpa potest imputari:q; precessit talis actus qui potest culpe ascribi:⁊ tunc furtũ non est casus fortuitus: aut culpa nõ precessit:⁊ sic nulla culpa põt imputari: ⁊ tunc furtum bene est casus fortuitus fm eundem Ang.de are.hic
47 post Salice.vbi.s.† ⁊ tunc culpa dicitur nõ posse imputari quando aliquid probatur propter q̃d presumptio culpe tolli tur.q̃d declarat ipse in specie per exempla.puta si fuisset vxor vel familiaris qui furto subtraxisset in quibus debet haberi confidentia.Jtẽ si ostia bene firmasset ⁊ de nocte fuissent fracta vel perforata.⁊ hoc dicit multoties contingere in facto in stationibus ⁊ apothecis:quas artifices bonis clauibus claudunt:⁊ in quib⁹ nullus dormit:⁊ hoc in facto dicit se vidisse Bononie. Eddo q̃d hanc distinctionem sentit gl.in.l.iij.in glo.j.C.depos.⁊ ibi videte Bal.⁊ Bar.in.l.pignus.in.iij.col. aliqui habent in.l.que fortuitis.C.de pig.act. ⁊ per Bal.in.l. in.§.cognoscit.ff.de offi.prefe.vrb.⁊ Bal.in.l.creditor.C.de pigno.act.⁊ ibi Bal.ad fi.ponit illos modos.s. relatos p Ange.† Ad probandũ quem non fuisse in culpa. ⁊ videte Anto.de but.⁊ Elbb. Panor.in.c.j.extra de cõmo.⁊ ibi do.Anto.in hoc articulo refert glos.iuris ciuilis variantes:⁊ distin-
49 guit vt ibi per eum.Et † casus fortuiti dicuntur illi quibus prouideri nõ potest.d.l.que fortuitis.C.de pig.act.fm Bart. in repe.l.q̃ nerua.ff.depo.in.iiij.col.in.j.q. ⁊ idem dicit Bal. in.d.l.que fortuitis.si quidẽ casus fortuitus est quem humana diligentia prouidere non potest:vt supra etiam per Bal.⁊ ideo fm eum vbi diligentissimus prouidisset non est casus fortuitus:per text.in.c.Joannes.extra de homici.Ego ad hoc scilicet quid sit casus fortuitus allego definitionẽ naturaliter traditam per iurisc̃ons.in.l.ij.§. si eo tempore.ff. de admi.re.ad ciuita.perti.vbi dicitur in illo tex.fortuitos casus nullum humanũ consilium procedere põt. ⁊ videatis omnino glos.solennem in.l.iij.§.ex hoc edicto.in ver. si fine culpa.
50 in fi.ff.nau.cau.stab.que multum signanter dixit † q̃ inter lenissimam culpam ⁊ casum fortuitum nihil est medium.quã tamẽ gl.intelligatis sane prout ibi intelligit ⁊ declarat Bar. aduertatis etiam q̃d differẽtia est inter casum fortuituꝫ ⁊ casum improuisum:prout est gl.fingu. ⁊ bene notanda in.l.j.§. fi.in ver.plerũq;.C.ad leg.cor.de ficar. quia fm q̃d illam glos. declarat ibi Bald. casus fortuitus dicitur ille quem nõ ꝓcedit aliqua causa dãni ab eo cui casus iste vult imputari:
51 †⁊ casus improuisus dicitur ille vbi culpe ꝑcedit.⁊ hãc differẽtiam dicit ibi Bal.esse notãdã ⁊ se nescire alibi.Et er hac
52 differentia sequitur esse notabilis effectus † q̃d casus fortuitus non punitur sed improuisus sic pro modo culpe.et dicit Barto.in.l.fi.in prin.in.iij.col.C.de tempo.appella.q̃d casus prolat⁹ cum adiectiõe fortuit⁹ significat q̃quid imprudenter accidit.⁊ ibidẽ subdit Bal.fm Aristotelem q̃d est differentia inter casum ⁊ fortunam:eo q; fortuna consistat ex intentione:casus ab euentu sine intentione.de quo ibi per eũ.
53 ¶ Glos.in verb.directam.in fi.Habetis er glo.duas opi. in
54 hoc articulo: †nunquid habẽti vtile dñium competat publiciana.⁊ licet gl.hic nihil firmare videtur: tamen possumus
55 cõiecturare glo.tenere vlti.opi.†quia quoties gl.refert duas b opi.⁊ nullam expresse approbat:videturvltimam tenere:[b] vt est glo.no.in.l.qui filium.§.sabinus.in ver.nobis.ff.ad trebe. ⁊ ter.in.l.bona fides.fm quod ibi ponderat Barto.ff.depos.fi.⁊ Bald.in.l.si mater.per illum tex.in fi.C.ne de sta.defunc. ⁊ Bal.in auc.ex testamento.in.ñ.col.C.de colla.⁊ istam secũdam opi.scilicet q̃d publiciana non competat habenti vtile dominium.expresse firmauit glo.in auc.nisi tricẽnalis.in gl. j.C.de bo.mater.⁊ hanc opiñ.sequuntur communiter doct. hic.⁊ pro hac etiam opi.optime facit ratio assignata hic in glo.pro hac etiam opi.bene facit fm Dy.⁊ Joã.fab.hic ratio:nam publiciana competit ei qui bona fide emit ante impletam prescriptionem vel vsucapionem:vt hoc tert.⁊ in.l.j. in prin.de publi.ergo nisi completa prescriptione nihil operaretur contra.l.si quando.in prin.ff.de legatis primo. cũ simi.⁊ hanc rationem sentiũt Bal.⁊ Ang.de are.hic: sed per alia verba.pro hac etiam parte facit text.in.l.j.§.j. qui incip. marito.ff.de publi. ¶ Aduertentum est igitur scõm Dy.⁊ Joan.fab.hic.⁊ Barto.in.l.ij.in fi.ff.de aqua plu.arcẽ. quã
56 l.ij.Barto.non legit de per se:sed cum.§.fi.l.penul. quod † est reperire triplex dominium.directum:⁊ illud causat directã rei vendicationem.Quasi dominiũ:⁊ illud causat publicianam.Tertio vtile dominium:⁊ illud causat vtilem rei vendicationem.⁊ ad hoc bene facit ratio posita per Bal.et Ange.hic:nam iurisconsul.in volumi.ffoꝝ. fecit tres diuersos titulos vnum de rei vendica.vbi de directo dominio.Secundum de publicia.vbi de quasi dominio.Alium et tertium in titu.ff.si ager.vectiga.vel emphyteo.peta.vbi de vtili dominio.ergo euidenter apparet er diuersitate titulorum ista esse distincta ⁊ diuersa dominia.et er his constat errare glo. que appellãt vtile dominium quasi dominiũ ⁊ eõtra: put fecit glo.in.l.cum postulassem.§.j.in versic.dominium. ⁊ ibi Barto.ponderat.ff.de damno infecto.⁊ glo.in.§.olim.in ver bo.possideat.s.eodem.⁊ glo.in.l.si seruus.que est vnica.ff. de publi.Unde glo.iste debent corrigi ⁊ emendari fm prefatos doctores.Ego tamen in.§.omnium.super illa glos. in verbo:possideat.saluani istas glos.et ibi declarani quid sit directum dominium:⁊ quid vtile.ibi ergo per vos videatis.
57 ¶ Jurta predicta quero †nunquid publiciana cõpetat feudatario seu vasallo ad vendicandam rem sibi infeudatã:an vero competat vtilis rei vendicatio. Hanc questionem non reperio tactam hic per aliquem scribẽtem.sed eam ponit in terminis ⁊ in specie Bal. qui nihil intactum reliquid in.l. j.in vlti.colũ.C.si plures vna senten.⁊ ibi post Joan. monac. dicit hoc pendere ex cõuentione vel inuestitura.nam si quis esset inuestitus ad habẽdũ iure proprio: haberet directũ dominium:licet teneretur ad seruitium:⁊ consequenter sibi cõpeteret directa rei vendicatio.si vero est inuestitus ad habẽdum vtile dominium:habeat vtile dominiũ: et sic sibi competet vtilis rei vendi.Si vero simpliciter est inuestitus: neutrum habeat:⁊ sic nullum dominium nec directũ nec vtile: sed haberet vsumfructum:id est seruitutem quandã vtilem ⁊ plenam:non tamẽ aperit q̃d remedium competat sibi hoc vltimo casu.Unde alibi ipsemet Bald.in.l.vnica.C.de ꝑfect. in.xviij.col.in ver.modo sequitur videre de personis. referẽs eundẽ Joã.mo.dicit q̃d in.c.abbate sane.de re indi.in.vj. dicit velle q̃d quãdo feudatarius est simpliciter inuestitus nullum habeat dominiũ:sed habeat quendam vsumfructũ singularem qui nõ est neq; formalis neq; causalis. vnde cũ nõ sit proprie vsusfructus: non habet etiam pro eo cõfessoriam que alias competeret pro vsufructu:iurta.§.eque.s.eo.soluꝫ ergo habet officium iudicis punctus huius questionis videre meo pendet ab illo articulo an feudatari? simpliciter inuestitus dicatur habere solum vsumfructum:an vero dicat habere vtile dominium.⁊ q̃d habeat vsumfructũ:est tex.nota.in.c.obertus.quib.mod.feu.amit.in vsi.feu. als est rub.in quib.can.feu.amit.licet Bald.ibi exponat text. illũ in verb. vsusfructus

[a] ¶ Competunt. Jn et quando cõpetãt: vide do. Bart. soci. in cõsi. xxxiij.incipiesequendo.versi. itẽ restitutorũ. in fi.ij. pte.

[b] ¶ Tenere. adde Lud. ro. in consi. lxxxiij. et limita vt per Frã. are. in consi. clxiij. j.vj.col. nij.opi.sapiãtegatẽ: vltima vero regoẽ: q; tiq; prima cẽset approbat.

vsusfructus.i.vtile dñium.ꝛ ibi no.et illo tert.q; nomen vsusfructus ponitur pro vtili dominio.pro nñc pauca cõcludendo
58 do dicite ꝙ feudatarius simpliciter investitus habeat vtile dominiũ:ꝛ ꝙ ei competat vtilis rei vendic.de his duob⁹ alleg.vobis ter.expressum ꝛ de brocca vt dicunt Bononienses in.c.j.§.rei autem.qui est.§.j.in tit.de investit. de re alie.fa.in vsi.feu.ꝛ ibi gl.expressa in ver.quasi vendicare.ꝛ ibidẽ Bald. ad idem allego glo.no.in.c.j.§.preterea.in glo.mag.ꝛ ibidem Bal.in capitulis cõsuadi.invsibus feud.ꝛ Bal.in prelu.feud. in.vñ.col.ꝛ Bal.in prealleg.l.j.C.de confes.in.vñ.col.ꝛ ista est veritas. ¶ Successiue intꝛa conclusionem.§.firmatam ex mente glo.ꝛ doct.scilicet ꝙ habenti vtile dñium non compe
59 tat publiciana. Quero ꝓ nunquid publiciana competat vero ꝛ directo domino. Et ratione gl.nostre hic cuꝫ aliis.§.addu ctis videtur clare dicendũ ꝙ non:scꝫ qõ publiciana non cõpetat vero ꝛ directo dño.ꝛ istud sentit glo.j.in glo.magna in pluribus locis:maxime ꝑdum ponit ea que requirunt ad hoc vt ꝙpetat publiciana in tertio requisito.subtiles tamẽ vltra mon. Ja.de ravẽ.ꝛ ¶De.de bella per.fin qõ eos referunt Jo. fab. Nico.de neap.hic habuerunt peregrinam opi.scilicet ꝙ publiciana cõpetat etiam vero ꝛ directo domino: moti sunt tali fundamento:nam pretor quando introducit aliquod remedium est largus:ꝛ intẽdit prouidere nedum in casu necessario:sed etiam in casu non necessario.hoc probãt ipsi p optimum simile.naꝫ pretor qui adinuenit bonorum possessorium ab intestato:ꝛ in casu necessario:scilicet ꝓpter emancipatos penitus incognitos de iure ciuili:illam tñ etiam extendit ad suos heredes qui ea non indigebant cum admitterent de iure ciuili:vt est ter.in.§.item ab intestato.§.de bo.pos.ita etiaꝫ dicemus in ꝓposito nostro ꝙ licet pretor adinuenerit publicianam in casu necessario:hoc est ꝓ eo qui nõ est dominus ꝛ consequenter pro eo cui nõ competit ciuile remediũ:vt hoc ter.ꝙ tamẽ ista publiciana debeat etiam extẽdi ad casuꝫ nõ necessarium:ꝛ cõsequenter ꝙ debeat competere etiam vero domino:licet alis sibi prouideatur a iure ciuili per rei vend.ꝛ ad istum ter.qui vult publicianaꝫ competere quasi domino ꝛ sic ei,qui non est vere dominus:respondent ipsi hoc esse ve
60 rum proprie ꝛ in casu sue inventionis: ꝓ quia est proprie innẽta publiciana propter eũ qui non est dominus:scꝫ quasi dñs. sed tamen ꝑm eos non negatur quin publiciana detur etiaꝫ vero domino:per illud ꝙ est.§.priori.adductum. Hãc opin. impugnant cõmuniter doc.hic: vt Jac.bu. Jo.fab.ꝛ Nic.de neapo. Contrarium etiam tenuit Rayne.de forli.per aliqua satis leuia ꝛ generalia fundamenta que refert Nic.hic.cõtrarium etiaꝫ tenuit Azo in sum.huius tituli de publicia.in.§. datur.ꝛ Spec.in titu.de actio.ꝛ peti.§.sequitur. in versi.itez nota.als no.pro hac opi.fundanda mouetur Joan.fa.hicta
61 li ratione: ꝓ quãdo sunt due actiones que sunt ab origine cõ
a ¶ Cõtrarie:licet tendãt ad eundẽ effectũ: tamẽ non possunt simul concurrere[a].hoc probat ipse per bonum simile:nam querela inofficiosi testamenti ꝛ accusatio falsi.scilicet quãdo testamẽtum accusatur de falso tendunt ad eũdem effectũ:scilicet ad annullationem testamenti:ꝛ consequẽter ad deducẽd ũ testamentum ad causaꝫ intestati:tamẽ qꝫ origine sunt contrarie: qꝫ querela inofficiosi testamenti presupponit testamẽtũ esse validum:sed inofficiosum qꝫ factum cõtra pietatem:accusatio autem falsi testamenti nullum presupponit testamentuꝫ: cum ergo origine sint contrarie:ꝙuis tendant ad eundẽ effectum:non tamen possunt simul concurrere:vt est ter.in.l.cõtra maiores.C.de inoff.testa.ita dicimus in proposito ꝙ licet actio que competit vero dño:ꝛ illa que cõpetit quasi dño tendant ad eundem finem:scꝫ ad vendicãdum rem.tñ qꝫ origine sunt cõtrarie:qꝫ vna presupponit veruꝫ dñium:alia quasi dominiũ nõ possunt simul cõcurrere:nec vna poterit ꝙpetere pro alia vel in locũ alteri⁹.pro hac etiã opi.Nic.hic adducit aliam rationem prima fronte multum colorata.naꝫ si verũ esset ꝙ publiciana cõpeteret vero ꝛ directo domino:seq̃retur sñia lata in rei vend.contra dñm pareret exceptionem rei indicate in publiciana.l.si mater.§.eandem.ff.de excep.rei iudi.ꝛ tamẽ id est falsuꝫ cõtra.l.minor.§.si seruus.ff.de euic. ꝛ ibi gl.ꝛ contra glo.hic mag.circa,medium communiter approbatã.ergo apparet ꝙ publiciana non cõpetit vero domino. Ego puto ꝙ in puncto iuris ꝛ in disputando opi. Ja.de ravẽ.ꝛ ¶De.esset sustẽtabilis.pro qua multum me mouet:nã
62 si deferatur iuramẽtũ alicui qui iuret rez suam esse ꝓ quo casu iuramentuꝫ habetur pro veritate:vt.l.sed ꝛ si possessori.§. item si iurauero.ꝛ ibi glo.j.ꝛ l.euꝫ qui.§.si mulier.ꝛ ibi gl.in ver.prestandum.ff.de iuretur.ꝛ sic res quaꝫ iurat ꝑsse sua habetur pro vere sua:ꝛ habẽt pro vero domino:ꝛ tamẽ sibi cõpetit publiciana:vt est text.in.§.cum qui.l.si petenti.ff. de publi.ergo pluscꝫ clare cõstat ꝙ vero dño cõpetit publiciana.et per hanc rationẽ inclinat in hanc partẽ Rodul.de auric.hic relatus per Nico.de neap.hic. Non ob.alle.in contrarium. ꝛ primo non obst.ratio adducta per Jo.fab.hic que fuit originalis Dy.hic.in alio tamen ꝓposito licet de eo Jo.fab.nõ faciat mẽtionẽ:qꝫ licet Dy.hic dicat ꝙ ad istã rationẽ impossibile sit respõdere:tamen ẽ ꝓtuꝫ est ad terminos nostros puto ꝙ facilis sit sol.ꝛ dũ dicebatur ꝙ due actiones cõtrarie origine licet ad eũdẽ effectũ tendentes nõ possint simul intentari hoc plana frõte fateor. d.l.cõtra maiores. nec est aliquis qui hoc neget:sed bene possunt de per se intẽtari. nõ ergo volunt
63 Ja.ꝛ ¶De.ꝓ rei vendicatio ꝛ publiciana possint simul intẽ
b tari: [b]qꝫ id est impossibile:de quo videmus in gl.mag.circa med.sed bene volũt ꝙ vna actio scꝫ publiciana intẽtet nõ simul ꝛ semel rõne directi dominꝫ:qꝫ hoc esset impossibile:scꝫ ꝙ publiciana tñ intẽtet pro vero dño tñ. Nõ ob. ratio Nic. de neap.hic que magis viget dum dicebat ꝙ si vero domino cõpeteret publiciana:sequeretur ꝙ sẽtẽtia lata in rei vendi. pareret exceptionem rei iudi.in publiciana quia hoc ego fateor in terminis nostris.d.l.si mater.§.eandem.nec ob.d.l.minor.§.si seruus.quia illa lex loquitur ĩ terminis valde diuersis:nam ibi actũ erat ratione directi dominij ꝛ lata sentẽtia: ꝛ ibi dicitur ꝙ si postea agatur publiciana ratiõe quasi dominiũ:ꝙ tunc nõ obstat prima sententia.ita etiã loquit̃ glo. nostra magna.circa medium.nos aũt loquimur quãdo qs egisset rõne directi dominꝫ ꝛ succubuisset:quo casu si postea agere vellet publiciana nõ ratione quasi dominiꝫ:sed ratione directi dominij ꝛ sic ratione illius dominij in quo ꝑmo succubuit:ꝙ sibi obstaret exceptio per dictũ.§.cãdẽ.bene facit.l.fundus.ff.de excep. titulo generali. ꝛ ex hac sol. potestis colligere limitationem ad dictã.l.minor.§.si seruus. ꝛ ad gl. magnã.hic circa mediũ.ꝛ p ista remanet defensata opi. Jaco.de ravẽ.ꝛ ¶De.de bella perti.ab impugnationib⁹ doct. hic. Legendo vero teneo conclusionem que videtur esse ma
64 gis communis:scilicet ꝓ ꝙ publiciana non competat vero ꝛ directo domino.ꝛ hanc indubitanter puto esse veriss̃im̃a.ꝑ qua videt̃ mihi bene facere text. in.l.j.§.merito.q est.§.j.ff.de publiciana.ꝛ nõ eundo per mẽdicata suffragia.pro hac parte adduco ter.opti.ꝛ expressum in eius ratione.de ea est text. de brocca:vt dicunt Bononienses in.l.si ab eo.ff.de pigno.ꝛ ibi glo.j.hoc firmat. ꝛ ita per illum textuꝫ vltra prealllega.reperio ꝙ istam opinioneꝫ expresse firmat Bal.in.l.j.in.v.col. in versiculo consydera antres sint radices. in fine illius versicu.C.si plu.vna senten.ꝛ ibi Bald. facit mentionem de ista opinio Jaco.de ravẽ.ꝛ ¶Det. de eius ratione ꝛ differentia quod est ꝙra.d.l.si ab eo. Non ob.in contrarium alleg.ꝛ primo non obstat fundamentum tenentium alterã partem dũ dicunt ꝙ pretor subuenit etiam in casu non necessario per illud simile:de bono.possess.ab intestato.que datur etiaꝫ suis heredib⁹ qui possunt succedere de iure ciuili:quia ad hoc multũ singulariter respõdet Nic.hic:ꝙ istud est speciale fauore liberoꝝ existentiuꝫ in potestate in quibus maior est ratio qõ in emancipatis. Sed ad hoc fundamentum potes melius ꝛ clarius respondere.per illud non est bonum simile:quia magna est ratio diuersitatis inter ista ꝓout dixi.§.in euidẽtia.
65 in secundo dubio. ꝓ Item ideo bonorum possess.inuẽta a pretore competit etiam ei qui potest esse heres de iure ciuili: qꝫ inter istos nõ est aliqua contrarietas:imo heres ꝛ bonoruꝫ possessor habent magnam conformitatem inter se per ter.illum solennem in.l.in cõditionibus primũ locum. §.si patronus.ff.de conditio.ꝛ demonstra.ꝛ per.d.singu. Barto.in.l.j. §.bonorum.ff.ad trebel.ꝛ dixi latius in euidentia.lib⁹ huius
66 §.§.alleg.nimirum ꝓ si bonorum possessio extenditur ad eos qui possunt esse heredes de iure ciuili.ꝛ consequenter ad habentes conformitatem,in bonorum possessionib⁹. sed si dicemus ꝙ publiciana que est inuenta ꝓpter non dominuꝫ cõpeteret ei qui est verus dominus: extenderemus ad casuꝫ sibi omnino contrariũ:quod non est dicendũ. Nõ ob. vlt.de d.l.eum qui.§.si petẽti.ff.de publ.que.l.me multũ viget:quia dum ibi dicitur qõ si iurauero rem esse meam exponunt alii qui:id est quasi meaꝫ.nec videatur vobis extranea ista expositio:qꝫ similem expositionẽ fecim⁹ in text.nostro prope fi.in ver.vsucepit.i.quasi vsucepit.vt.§.dixi apostillãdo ter.ꝛ vult gl.mag.post ꝑm.vel ꝑm Nico. ꝙ iuramẽtum ibi fuit delatũ a nõ domino.vnde quãdmodũ traditio facta a nõ dño nõ causat publicianam:vt hoc ter. eodẽ modo iuramentuꝫ delatũ a nõ domino nõ parit publicianam:vt ibi dicit.secus si iuramẽtũ fuisset delatũ a domino:qꝫ tũc nõ competeret publiciana sed vtilis actio in rẽ:vt est ter.in.l.si duo.§.j.qui iciperit:idem iulianus.ff.de iuretur. Ad vltimo ꝑm Bar.in.d.§.

b ¶ Intẽtari. Vide dñm Maria. soci.i ꝙsi. ter. inj.inci.prosequẽdo. v. ité restitutorium. circa princ. in. j. parte.

si petēti.post Adarti.fil.¶ Jac.but.dicite qđ ibi actor egerat publiciana:¶ sic petierat rez per publicianam:qđ suadet natura tituli sub quo situatus est ille.§.nimirum.si iuramētuz intelligitur prestitum fm petitionem:¶ cōsequenter nimirū si iuranti cōpetit publiciana.¶ habemus necesse dicere ad.d. §.si petenti.altero ex illis tribus modis propter difficile contrarium.d.l.si duo.§ idē iulianus.qđ alias euitari nō posset. ¶ per ista habetis plene disputatum illum articulum:vtrum publiciana detur vero domino necne.¶ audeo dicere qđ alibi nō inuenietis hunc articulū ita plene examinatum.¶ Glos. mag.in versicu.dicit.quam glos. Bald.dicit esse auream in.l. nihil.que est.l.ij.C.de vsucap.pro hered.¶ hanc glos.ego diuido in tres partes principales.In prima enim parte principali timore cuiusdam cōtrarij ponit multiplicem formam libellorum in hac publiciana.In secunda parte principali ponit que requirantur ex parte actoris ad hoc vt sibi competat publiciana.In tertia ponit que requirātur ex parte rei ¶ 2tra quem publiciana competat.Secunda ibi:ex predictis patet ¶ quinq; sunt necessaria.Tertia ibi:ex parte autē rei spectamus.ego vnāquamq; ex istis partibus principalibus de per se expediā.Accedo igitur ad expeditionē prime partis principalis pro cuius expeditione illā subdiuido in octo partes. In prima oppo.contra ter.In secunda ponit solu. Placentini qui fatetur dictum cōtrarium.In tertia ponit formam libelli in publiciana fm ipsuz pro hac.In quarta ponit aliā formam libelli fm alios qui etiam fatentur dictū cōtrariū. In quinta ponit aliam formaz fm alios.In sexta reprobat primas duas formas libellorz.In septima reprobat tertiam formam.In octaua ponit aliam formam libelli quam sequitur glossator noster.Secunda ibi:qđ Placentinus cōcessit. Tertia ibi:vnde sic libellum formabit.Quarta ibi.alij dixerunt ita esse formandum.Quinta ibi:alij dicunt vtrunq; alternatiue proponi.Sexta ibi:sed certe prime due non placēt. Septima ibi:sz nec vltima placet.Octaua ibi:dic ergo quarto.¶ In eadem glo.ibi:¶ idem in sequentibus casibus. Da-

a ¶ Libellandi.qđ autez dici debeat i libello publiciane vide.d. ales.ō imo.in cōsi. xc.in pn.¶ i cōsi.xcix. in iij. col.in.ij. pte.¶ qualiter agat i publiciana vide peū in cōsi. xxviij. lj.col.i.ij.pte ¶ qđica tur intētari publiciana ¶ ad qd ite tex vid p eū i 2si.lxxxviij. in vl.col.¶ i 2si.clxxxix.i vj.col.in. ij. parte.

b ¶ Quasi.de qua dictiōe adde hicqđ fuit dictuz ſ.cod.§.nn. 26. in apo.

c ¶ Exprimi. Adō qđ dictū fuit.ſ.l §. omniuz nu.16§.

d ¶ Procedat.Vid feli.in.c.cū cō tingat.ō of. dele.¶ i.c.ij. de ap.i pn. vl.col.in v. ceterū ¶ qui busdā. ¶. d. ales.ō imo. i cōsi.c.i. iij. co.i.iiij.pte.

67 betis ex hac tota ista prima parte principali †quadruplicem
a formam libellandi[a] in hac publiciana examinemus de per se vnamquamq; formam libelli fm ordinem gl. Prime due forme reprobantur per gloss.¶ bene fm docto.hic prout dicunt Dyn. Joan.fab.¶ Ange.de are.¶ aducrte qđ dum ad rationem gl.illi respondebant:vt habes hic in glos.scilicet qđ cum
68 hoc fiat lege permittēte:qđ nō est periuriū.dicate fm Dy.hic
b qđ imo.l.hoc nō permittit:vt patet †ex dictione quasi[b] posita in hoc ter.in versi.ecce.que dictio non est expressiua veritatis:sed diminutionis nota.item vltra glo.possunt he due forme libelli reprehendi alia vigenti ratione ex mente Dy.hic:¶ etiam gl.nostre.j.in secunda parte principali in quinto regsito ex parte actoris:Nam si dico me vsucepisse: vt in prima forma:vel dico rem esse meam:vt in secūda forma:quomodo possibile est qđ intentem publicianaz cum publiciana detur ei qui nondum vsucepit:¶ ei qui nō est dominus:vt hoc ter. nostro.¶ l.j.in princ.¶ §.j.ff.de public.¶ ſ.millies dictum est. imo quod est fortius si diri me vsucepisse vel rem esse meā:¶ postea intentem publicianam que supponit me nondum vsucepisse vel me nō esse dominū.nōne sum mihīpsi cōtrarius: ergo debeo repelli:vt.l.j.C.si ser.exte.¶ l.j. cum materia.C. de fur.vltra glo.reprehendebat Angel.de aretio hic secundam formam libelli alia ratione:quia dum in ea dicitur qđ ex eo quia forte non possem probare dominiuz publicianam ponam. fm cū ista forma non potest procedere:eo †q; nomē
69 actionis non debet hodie de necessitate exprimi[c] in libello.c.
c dilecti.extra de iudi.¶ diri late in.§.omniuz.ſ.eo.in materia libellorum.Sed ab hac impugnatione Angel.facile hec forma posset defensari:nisi suprascripta obstarent:q; verum est q; hodie nomen actionis de necessitate non debet exprimi in libello potest tamen exprimi:¶ per hoc quod exprimatur nō debet impugnari forma libelli:vt dicit Ang.in ol.plus si exprimeretur nomen actionis ¶ inepte:adhuc tamen nō vitiaretur forma libelli prout late diri.ſ.in.§.omniuz.circa materiam libellorum.¶ Tertia ergo forma libelli hic in glo.posi
70 ta est †q; libellum alternatiue concipiam.¶ q; petam rem ratione directi dominij vel quasi.¶ dicit glos.hic in.j.¶.ij.parte principali q; ille libellus est approbatus de cōsuetudine:¶ qđ de iure vere posset procedere.¶ Circa primū qđ dictus libellus de consuetudine procedat:
d dicite q; istud est expeditum fm omnes hic.per ter.in.c.abbate sane.de re iudi.in.vj.¶ glo. mag.circa medium.Istud idem scilicet qđ dictus libellus de sola consuetudine procedat etiaz sentit glos.j.in.c.ij.extra de libel.obla.¶ hoc idem expresse tenet Barto.Bald.¶ Ang.in l.j.in princip.ff.de publicia.Bald.in.l.j.in.v.oppo.C.de fur.¶ Bald.in.l.edita.C.de eden.in repeti.perusina.ad fin.et Bal. in.l.j.in.iiij.col.C.si plu.vna sentē.vbi dicit qđ cōsuetudo ita specialiter disposuit in materia dicti libellivt alternatiuꝰ.vel fm eum diffūctiuus admittatur:quia valde difficilis est probatio directi dñij in rebus immobilibꝰ:¶ sic ex verbis Bal. licitum esset arguere.sentit Bal.q; in rebus mobilibus in q; bus nō est ita difficilis probatio directi dominij:qđ ille libellus alternatiuus etiam de consuetudine nō procederet:qđ tamen ego non firmo.dicebat etiam Dy.hic:q; ideo communiter ex cōsuetudine ita formatur libellus alternatiue:eo quia aduocati communiter sciūt male formare libellos.¶ similem libellum alternatiuum qui de cōsuetudine procedit habetis in.c.constitutus.extra de in integ.restitu.fm Bal.in.l.j.in.vj. oppo.C.de fur.¶ Circa secundum quod voluit glos.hic ¶.j. in.ij.parte princ.qđ de iure dictus libellus alternatiuus non possit procedere:¶ consequenter q; de iure rei vēdicatio ¶ publiciana non possunt simul cumulari in libello:etiam sub alternatione.addo qđ idem etiam tenet glo.in.l.j.in princip.in versicu.a non domino.ff.de publicia.¶ preallega. glos.j.mag. quasi circa med.in dicto.c.abbate sane.¶ Bal.in.l.j.in.iiij.co. C.si plu.vna senten.¶ pro hac parte q; dictus libellus alternatiuus non possit de rigore iuris procedere vltra rationes gl. hic cum alijs concordantibus.ſ.allega.adducit Dyni rationem hic quam dicit glo.ponere.¶ que inexitabiliter fm euz confundit dictum libellum intantum q; dicit Dy.q; ad hāc
71 rationem non posset responderi.† nam quoties due actiōes sunt origine contrarie:licet sint in effectū equipollentes: non possunt simul cōcurrere aut simul cumulari:vt patet in querela inofficiosi testamenti:¶ querela vel accusatiōe falsi testamenti.nam licet iste due actiones sint equipollētes in effectu ¶ tendant ad eundem effectum:scilicet ad reducendum testamentum ad causam intestati:tamen quia origine sunt cōtrarie:q; querela presupponit testamentuz valere sed esse inofficiosum:¶ propterea rescindēdum.querela autem falsi p̄supponit testamentum esse nullū:¶ propterea nō possunt simul concurrere aut simul intentari.l.contra maiores.C.de inoffi. testa.sic erat proposito nostro:quia licet publiciana ¶ rei vēdicatio sint in effectu equipollentes:quia tendunt ad eūdem finem:scilicet ad vendicationez rei tamen quia origine sunt contrarie:q; vna presupponit directum dominuz:alia quia si dominum:ergo non poterunt simul intētari ¶ simul in eo dem libello cumulari.¶ istam rationem retuli.ſ.in preceden
e ti lectione[e] fm Joan.fab.in illo articulo:an publiciana com petat vero directo domino.¶ in veritate istam rationem volunt glo.nostre:licet verum sit quod ista ratio melius colore tur per Dyn.pro hac etiam parte quod dictus libellus alternatiuus de rigore iuris non possit procedere ex mente Jo.fabri.hic in penulti.colum.¶ expressius Ange.de aretio hic facit:q; iste libellus alternatiuus est incertus.¶ dubius: prout est ter.no.in.l.pretor.edixit.§.qđ autē pretor ait.ff.de iniur.ergo non admittendus:quia libellus incertus vel dubius non admittitur:nisi quādo incertitudo est probabilis:vt est text. not.in.l.j.§.qui autez.ff.quo leg.¶ dicitur incertitudo probabilis quando prouenit ex facto aduersarij ¶ rei cōuen.¶ non aliter.ita voluit Barto.qui illum tertū.ita intellexit in dicto §.qui autem.¶ idem voluit Bart.in.l.quod in heredez.§.eligere.ff.de tribu.¶ Bald.in.l.j.in.iij.col.in versic.item attende quod in dicto.§.qui autem.C.de furt.¶ Bald.in.d.l.edita.in repeti.perusina.ad fi.¶ sentiunt Joan.fab.¶ Angel.de aret. hic.In principio tamen propositi nunquid dictus libellus alternatiuus de iuris rigore possit procedere.Spe.in titu.de act.¶ peti.§.sequitur.versicu.item nota.¶ in titu.de cau.pos. ¶ proprie.§.nunc dicendum.versic.penult.¶ in.§.notandum. in versi.alie sunt.ponit de hoc fm quod eū refert Jo.fab.hic in penul.col.Spec.in illis locis non firmat pedem.contrariā tamen opin.contra glossas nostras scilicet quod imo dictus libellus alternatiuus procedat etiā de rigore iuris:tenuit in primis Innocen.in.c.cōstitutus.extra de in integ.resti.idem tenet Bald.in.d.l.edita.in repeti.Perusi.in vlt.colū.eodē titu.quia sub cōditione videtur proponi publiciana:scilicet si dominium non probetur.item q; dictus libellus de iure pro
f cedit si non opponitur a parte.idem etiaz tenuit Bal.in.d.l. edicta.in repeti. Paduana.in.xxij.col.in versi.nunc:transeamus ad cumulationū materiam.¶ ibi vult q; indistincte possint cumulari in eodē libello rei vēdicatio ¶ publiciana.eādē etiam partem tenet Bald.in.l.j.in.vj.col.in versic.oportet.vt modo reassumo vt meipsum declarem.C.si plu.vna sentē.per verba multū mihi obscura q̄ tū Ang.de aret.hic reputat sin
72 gularia ¶ ea sequif.¶ in primis dicit ibi Bal.q; †iste libellus
f dico rem ad me pertinere iure dominij vel quasi.f nō esset alternatiuus:

e ¶ Lectione. Quā rōnez vide in nume.61.

f ¶ Vt quasi. An valeat iste libellus vide Sel.i.c. significantibus. de libobla. et doales.ō imo. in 2si.lxxvii. i.iiij. parte.

ternatiuus:vt dicunt glo.nostre ⁊ docto.omnes:sed diſiũctiuus.⁊ ita reperio licet Bald.non alleget qõ ita eũz appellat glos.iuris canonici in.d.c.abbate ſane.in pre alleg. glo.j.mag. quaſi circa med.⁊ ſm Bal.ibi ſi reſolues iſtum libellũ ad ei⁹ intellectum non bene intelligis.nam agere per iſtuz modum diſiunctiuuz eſt agere ſubordinate hoc modo:dico me domi nũ:⁊ inquantũ nõ poſſuz probare de dominio dico me quaſi dominum dum alterũ eligo licet conditionaliter.ſed agẽs alternatiue nihil dicit nec pure nec ſub conditione:quia in alternatiuis nõ eſt iſta ſubordinatio.⁊ licet Ang.de are.hic dicat hoc ibi dictum ſing.per Bal.tamen idem ſenſit Bald. in.§.edita.in repeti. Perugina ad fi.⁊ aduertite qõ lz Bald. faciat differentiã inter alternatiuã ⁊ diſiunctiuã:tamẽ Bal. alibi capit pro eodem in.l.ſi ita.ff.de au.⁊ argen.lega.⁊ in.l.ſi is qui ducenta.§.vtrum.in.v.oppo.ff.de re.dub.in hoc tamẽ ſubmicio me iudicio grãmaticorum.ſed q̃tum ad principalẽ articuluz:nunquid dictus libellus alternatiuus procedat de rigore iuris.in tanta maiorum noſtrorũ varietate quid tenẽdum ſit:ego puto q⁹ habeamus inueſtigare an vera ſit quedã opi.Inn.in.c.conſtitutus.extra de in'inte.reſti.vbi voluit qõ lj.§.q⁹ autem.ff.quo.lega.procedat generaliter nedum quando incertitudo pcedit ex facto aduerſarij:⁊ ſic rei: prout ibi tenuit Bar.⁊.ſ.retuli.Sed etiaz ſi incertitudo proueniat ex alia quacunq⁹ cauſa probabili:et ſic voluit qõ generaliter libellus alternatiuus procedat quando incertitudo eſt probabilis non cõſiderato vnde proueniat.⁊ iſtum intellectum reprobat hic Jo.fab.in penul.col.⁊ ad hoc alle.tert.opt.⁊ bene ſignandum in.l.j.§.fin.ff.ſi pars here.pet.⁊ in.l.que de tota.§. incerte.ff.de rei vendi.⁊ dicit Joan.fab.qõ Innocen.iſto ſuo intellectu poſuit illa verba alternatiue in illo.c.abbate ſane. cuius.c.ipſe Inno.fuit auto⁹ ſm Joan.fab.iſtum etiaz intellectum Innoc.dicit Angel.de aretio eſſe bonum ſub dubio: tamen forte ſine dubio aliquo tenetur iſte intellectus. Inno. per illa bona iura etiam per Joan.fabr.alleg.⁊ addo ipſum Bar.iſtud idem tenentem in.l.vbi aũt non apparet.§.qui illud aut illud.ff.de verbo.obligatio.⁊ illam.l.legit Bart.cum l.preced.que incip.ſtipulationem quandam.certe iſtud etiaz tenuit ipſemet Bar.in.l.ſtipulatiões nõ diuidunt.in prin.in eo.ti.de ver.obl.in vlti.q.⁊ col.quicquid dixerit ipſe Bart.in d.§.quia autem.prout.ſ.retuli.Retento ergo predicto intellectu Inn.in terminis noſtris an procedat dictus libellus alternatiuus de iuris rigore.dico ⁊ teneo q⁹ ſi facta diligẽti inueſtigatione veriſimiliter auto⁹ non poteſt certificarian auto⁹ ſuus eſſet domin⁹ vel ne:forte quia emit ab ignoto ⁊ viatore:⁊ tunc admittitur libellus alternatiuus de rigore iuris: eo quia talis incertitudo eſt probabilis.⁊ ſm opi.Inno.ſ.relatam quam ego tenui cum incertitudo eſt probabilis vnde cunq⁹ proueniat:ſemper admittitur libellus incertus.alꝰ autem q̃ facta diligenti inueſtigatiõe acto⁹ potuiſſet verifimiliter certificari:forte quia auto⁹ tuus eſt preſens:⁊ tunc teneo qõ libellus alternatiuus non procedat de rigore iuris:ſed tñ de cõſuetudine:per ea que.ſ.dicta ſunt:⁊ iſtud teneas: q̃uis hanc opi.que fuit Jo.impugnet gl.⁊ male in.l.quod in herẽdem.§.eligere.in gl.j.mag.circa medium.ff.de tribu.et iſtam opinio.expreſſe firmat Joan.fab.hic in penul.col.⁊ eam etiã reperio expreſſe tenere Joan.de imo.in.c.ñ.extra de libel.con
73 cep.⁊ iſta iudicio meo eſt veritas. ¶ No.tamen †qõ ex tali libello alternatiuo nunq⁹ poteſt ferri ſententia niſi poſtea probationes liquide ſecute ſint:iurta gl.que reputatur ſing.in.l. j.§.ſi quis argentum.in verſi.pondus.ff.depoſi.⁊ ibi Bart.⁊ idem Bart.in.l.ſi in rem.in fi.princ.ff.de rei vend.⁊ no.Bar. in.l.in actione.ff.de fur.⁊ in.l.inter ſtipulantem.§.j.ff.de ver. obliga.⁊ in.l.non ſolum.§.ſed vt probari.ff.de ope.no.nũcia. Et ad predictum libellum alternatiuuz vide quod dicit no. Bar.in.l.j.in.iñ.oppo.C.de fur.Item in materia diligenter no.qõ vbicunq⁹ in vtraq⁹ parte alternatiue concluditur inté tio libellantis:tunc ſemper admittitur libellus alternatiuus ita pulchre not.do.Abb.Panor.in.c.ex parte B.de fo.compe.in.iñ.notabi.per illum ter.⁊ ibidez in.ñ.col.dicit iſtud eſſe verum etiam ſi intentetur diuerſa ſpecies agendi:quod not. Circa quartam ⁊ vltimam formaz libelli quam hic ponit et tenet gloſſato⁹ noſter Accurſius:verum peto talem rem mihi reſtitui iure quaſi dominij perinde ac ſi vſucepiſſem.dicite q⁹ hec forma libelli communiter approbatur per omnes hic. aduertite tamen q⁹ licet in iſta forma libelli cõcludatur ſolũ ad reſtitutionez rei:q⁹ tamen,tutius eſſet in concluſione petere declarationem quaſi dominij:ſm Pet.de bella perti.Jabut.⁊ Joan.fab.hic:q⁹ hec actio habet inſtar rei vend.l.cum qui.§.in publiciana.ff.de public.quemadmoduz ergo in rei vendica.concluditur ad declarationem dominij.l.⁊ ex diuerſo.§.vbi autem.ff.de rei vendica. ſm tamen ea que diri in.§. omnium.ad fi.§.dum ibi figurani.libellum in rei vẽdicatio. ⁊ ibi hoc limitani: eodez ergo modo tutius erit in publiciana concludere.ſi tamẽ non concluderetur ad declarationem quaſi dominij in publicia.tamẽ optime procedet libellus.q⁹ etiaz procedit in rei vendic.vt diri in dicto.§. omnium.in lo
74 co.ſ.memorato. ¶ † Poteſt ergo libellus in practica forma ri in hunc modum:vt primo narres qualiter talis res quam intendis petere ad te pertinet iure quaſi domi nij:eo q⁹ eam emiſti vel habuiſti alio titulo habili ad tranſlationez domi nij ab eo quem dominium eſſe credebas.⁊ qõ virtute dicti tituli fuit tradita:⁊ eam poſſidebas ⁊ eras in cauſa eaz vſucapiendi.⁊ qualiter nunc eaz poſſidet aut detinet Titius:⁊ iniuſte negat tibi reſtituere cum habeat facultatem eius reſtituendi.quare petis per ſententiã iudicis declarari ad te pertinere iure quaſi dominij ⁊ dictum Titium condẽnari ⁊ cõdemnatum opportunis iuris remedijs compelli ad reſtituẽdum tibi dictam rem cum fructib⁹ ⁊ damnis. adijciẽdo tamẽ in libello clauſulas opportunas ⁊ neceſſarias quas ſeriatim poſui.ſ.in.§.omnium.in materia libellorũ.ſ.e.⁊ iſta forma libelli eſt optima ⁊ ex mente Joan.fab.⁊ Ang.de aretio hic.⁊ vltra iſta de forma libelli publicia.vide Spe. in titu.de cau.poſſeſ.⁊ proprie.§.nunc dicẽdum.in addi.que incipit ſcire debes.⁊ propterea diri vobis ſ.in tertualibus in.ŋ.no.qõ l'cet in eccleſiam trãſferatur dominium ſine traditione.l.fina.C.de ſacroſan.eccle.tamen ad hoc vt eccle.competat: publiciana,requiretur traditio eo caſu quo publiciana nõ fuiſſet penes autorem.dicite vt pleni⁹ ibi diri.[a] Et per iſta patet non bene ſentire Joan.fab.hic in a v.col. qui vult qõ ex vltima volũtate acquiratur publiciana ſine traditione:per ter.in.l.cum ſponſus.§.is cui.ff.de publi. quia dico quod dum ter. ibi dicit qõ fideicommiſſarius p̃t vti publiciana etiam ſi non fuerit nactus poſſeſſionẽ: debet intelligi ⁊ intelligitur qõ poteſt vti publiciana quam habebat defunctus:non autem quod poſſit vti ex titulo ſuo:⁊ ſic ex perſona ſua.ita tenet ⁊ intelligit illum ter.ibi Bart.⁊ ibidem Ange.⁊ Barto.Ang.⁊ doct.in.l.in fideicommiſſaria. in princi.ff.ad trebel.⁊ cum hac opi.Barto.concordat Uzo in ſum.C.de leg.in penul.col.idem approbat Joan.andre.in addi.ad Specu.in loco prealleg.in titu.de can.poſſeſ.et proprieta.idẽ etiã tenet Ja.de ra.hic ſm qõ eum refert Jo.fabr. in.d.iij.col. ¶ Aduertatis etiã q⁹ dum.ſ.retuli Bar.i.l.j.§. j.ff.de pub.cũ concordãtibus volentẽ q⁹ in caſibus in quib⁹ tranſferf dominũ ſine traditione:q⁹ nõ cõpetat publiciana ex perſona ꝓpria:niſi tradita fuerit poſſeſſio: ego puto qõ nõ

a ¶ Dixi.Ulde.ſ.cod.§. nume.36.

requiratur traditio vt vult Bart.sed q̄ sufficiat apprehēsio possessionis.ꝛ ad hoc allego in terminis magistralem doctrinam glo.not.in.l.celsus.in gloss.j.mag.circa med.ff.de vsuca. quam glo.Bar.ibi.in.iñ.colum.multuꝫ commendat ꝛ dicit esse singu.ꝛ valde signandam.illaꝫ etiam glo.reputat singu. Bal.in.l.nullo.circa medium vlt.col.C.de rei vendi.ꝛ Bald. in.l.super longi.in pēnul.colum.C.de prescrip.lon. tempo.x. vel.xx.anno.¶ In eadem gl.ibi:itē q̄ nō a domino accepit.

76 An † aūt sit necesse q̄ agens publiciana probet tradentē inon dominum?Spe.in titu.de actio.ꝛ peti.§.sequitur.ver.finaūt velis.ꝛ ver.ꝛ nota quinq̄ necessaria.ꝛ Bal.in.l.euꝫ qui.§.in publiciana.ff.de pub.fm q̄ eos refert Ang.de are.hic tenēt q̄ nō.¶ In eadem gl.ibi:itez quarto q̄ bona fide accipit. Addite ad hoc ter.in.l.eum qui.§.fi.ꝛ.l.seq.ff.de publi.ꝛ ad-

77 uertite † q̄ ista bona fides in cōtractu emptionis ꝛ venditionis requiritur de necessitate q̄ interueniat duobus temporibus:scilicet tempore celebrati cōtractus:ꝛ tempore facte traditionis.in aliis autem contractibus sufficit q̄ interueniat bona fides vno tempore:scilicet tempore facte traditiōis.ita habetis ter.no.in.l.iñ.ꝛ ibi gl.j.ff.de vsuca.pro solu.ꝛ ter.in.l. ñ.in prin.ff.de vsucap.pro emp.ꝛ ibi gl.in ver. contrahitur.dicī pro ratione diuersitatis illud esse in cōtractu emptionis et venditionis propter frequentiam contractus:quam rationē licet teneat Ange.hic:tamen Bar.in.d.l.ñ.in prin.caꝫ reprobat.videte per gl.ibi ꝛ ibidem per Bar.qui assignat alias rationes.ꝛ ad id q̄ statim dixi videte etiam glo.in.l.eū qui.§. in publiciana.ff.de publicia.el.ñ.qui est.§.pe.in gl.j. ¶ Iurta

78 hac partem gloss.se offert vtilis ꝛ necessaria questio † vtrum mala fides autoris noceat bone fidei successori:ita vt sibi nō competat publiciana.puta quando aliquis bona fide emit ab aliquo qui habebat malam fideꝫ ꝛ de iure ffoꝛ.res est expedita q̄ mala fides aut dolus malus autoris vel alteriꝰ autoris non nocet ementi bona fide quo ad publicianam quin sibi competat.casus est apertus in.l.eum qui.§. prētor ait.ff. de publi.sed dubium est hodie de iure autenticoꝝ per auf. male fidei.C.de prescr.lon.temp.sumptaꝫ ex.§.rursus. in auf. vt spon.largi.in.ix.col.ꝛ in hoc gl.in.l.prētor.in ver.dolus. visa est sentire q̄ sic:scilicet q̄ mala fides autoris noceat bone fidei emptori duꝫ alleg.d.auf.male fidei. Bart.in.l.rem que nobis.ad fi.j.col.ff.de acq.pos.istud magis expresse firmat et

79 vult † q̄ habēs causaꝫ a male fidei possessore sicut hodie nō prescribit per.d.auf.male fidei.ꝛta etiam non habens publici nam.ꝛ istud etiam visus est sentire Bart.in.l.fi.§.sed cum in secundam.ver.sed quero quid si ad aliquez.C.de fur.ꝛ domi.Anto.de but.in.c.sepe.extra de resti.spo.istud idem tenet Roffre.in libellis suis in hoc titu.de publi.fm q̄ eum refert Bar.in.d.§.prētor ait.Jac.de ravē.hic post nonnullos dominos suos fm q̄ eum refert Jo.fa.hic tenet q̄ q̄uis pscriptio vel vsucapio non procedat:q̄ tamen publiciana procedit ꝛ competit:ꝛ huic opi.videtur adherere Joan.fa.in hac tamen opi.nihil per eos affertur in mediuꝫ in proposito isto q̄ visum sit mihi dignum recitatione.In hāc etiam opi. inclinat Modul.de auric.hic fm q̄ refert Nic.de nea.hic.hanc etiam opi.tenet Bald.in.l.j.in iiñ.col.C.si plu.vna sen.Istud etiam prima fronte vī tenere gl.in.d.c.abbate sane.in gloss.j. mag.post med.tamen aliter tenet vt statim dicam.ego teneo q̄ per.d.auf.male fidei.non fit correctuꝫ aut immutatū quā

80 tum ad publicianaꝫ:imo teneo q̄ est plusq̄ verissimum: † q̄ habens causam a male fidei possessore etiā hodie prescribat. istud in primis tenet glo.in.d.c.abbate sane.in illa gloss.mag. post medium.istud idem tenet Jaco.de are.ꝛ Lyn.in.d.auf. male fidei.ꝛ Bar.in.d.§.prētor ait.post Jac.bu.hic idē tenētem.idem tenent Bald.ꝛ Ang.in dicto.§.ait prētor.ꝛ Bal. in.l.ancille.in.vi.oppo.C.de fur.vbi melius quam alibi tāgit hunc articulum.Idem etiaꝫ tenet Sal.in.d.auf.male fidei. Non ob.modo.d.auf.male fidei.super qua multuꝫ sunt dece-

81 pti tenentes contrariuꝫ:q̄ dico † q̄ per illam autenti.nō impeditur prescriptio q̄i quis habuit causam a male fidei possessore:sed bene prescriptio differtur in longius tempus. naꝫ ter.ibi dicit male fidei possessore alienante nō habeat locum prescriptio longi temporis.x.vel.xx.annoꝝ quādo dīs ignorat:sed bene habet locum prescriptio.xxx.vel.xl.annoꝝ etiaꝫ quando dīs ignorat.ista ergo sunt multuꝫ diuersa:q̄ impediatur prescribere ꝓpter malam fidem autoris sui:vel q̄ prescriptio in longius tempus differatur:si ergo potest prescribere quantūcunq̄ longiore tempore:quare nō competet publiciana:q̄ in regulis publiciane nō habemus tps̄ pscriptionis limitatuꝫ intra q̄ debeat prescribere:sed satis est q̄ possit prescribere ad hoc vt sibi cōpetat publiciana:ꝛ q̄i habere mus tps̄ limitatum illud esset immutatum: per.d.auf. male fidei.ꝛ propterea dicit Bal.in.l.ancille.in fi.vj.opp.C.de fur. q̄ si per statutū essent alterata omnia tēpora prescriptionis: tamen publiciana remaneret in suo esse:et ista est veritas.de quo etiā vide per Bald.in.l.nihil.C.de vsuca.pro here.ꝛ per Ludo.ro.in.d.l.rem que nobis.ff.de acqui.possef.¶ In ead. glo.ibi:quinto q̄ credat hodie se dominum non esse.Jo. fa.

82 hic in.iñ.col.dicit se putare † q̄ agens publiciana nō debeat illud ponere in libello:scilicet q̄ hodie non credit se esse dñm. motus potissime:q̄ hoc modo iste confiteret se esse in mala fide saltem de presenti que mala fides saltem de iure canoni-

a co impediret prescriptionem.c. vigilanti.ª ꝛ.c.fi.extra de prescrip.ꝛ regn.possessor male fidei.de reg.iur.in.vj.ꝛ consequenter cum non esset in causa prescribendi vel vsucapiendi ꝓpter confessionem suam per consequens nō haberet locū publiciana.addo Bart.idem expresse tenentem in.l.pōponius. §.fi iussu.in vlt.colum.ff.de acqui.poss.ꝛ ita tenet Ange.hic nec in hoc inueni alium qui teneret contrariū.ego aūt valde admiror de hac opi.tantorum patrum:quia fm hāc opi. sequeretur q̄ nunq̄ haberet locū publiciana:nisi q̄n semper continuaretur bona fides:q̄ fm ius canoni.q̄ ipsi allegāt. ꝛ cui in hoc standum est:etiam in foro ciuili cuꝫ ageretur de peccato:vt in hac materia dixit Bart.in.l. naturaliter.in.iij. col.ff.de vsucap.requiritur continuatio bone fidei.ꝛ q̄cūq̄ superueniat mala fides impeditur prescriptio: ergo fm eos nisi semper continuetur bona fides cum alias non possit habere locum prescriptio de iure canonico:nō posset habere locum publiciana q̄ esset nimis ac nimis restringere hanc materiam publiciane.preterea ꝛ fortius si essetverū q̄ volūt prefati doct.sequeretur q̄ nunq̄ haberet locum publiciana: q̄ si requiritur continuatio bone fidei:cuꝫ alias non possit habere locū prescri.de iure canoni.ꝛ sic alias nō procederet publiciana:ergo prescribens si dicit se esse bone fidei debet credere autorem suum fuisse dominū:ergo semper debet tenere se esse dñm:si ergo debet credere se esse dñm quomodo potest esse q̄ sibi cōpetat publiciana que nō cōpetit nisi ei qui credit se non dominū:vt hoc ter.nostro.solum ergo haberet locū publiciana hodie vno casu quādo quis cepisset tñ dubitare quo casu nō habent locuꝫ illa iura canonica fm Bar.in d.l.naturaliter.in.iñ.col.in fi.post Inno.in.d.c.fi.extra de prescrip.ꝛ Bar.in.d.l.eum qui.§.prētor ait.quem casum vltimū adhuc non habeo ꝓ expedito.ꝛ multi tenent cōtrariū: maxime do.Anto.de bu.in.d.c.fi.extra de prescrip.¶Preterea q̄ ista opinio.nullatenus possit stare:ostēdo a partibus sufficiēter enumeratis.aut em̄ iste agens publiciana in libello dicit se emisse a non domino:ꝛ habeo intentuꝫ:q̄ in consequētiā fatetur se non esse dñm.aut in libello hoc non dixit:sed dicit se petere iure quasi dñij:ꝓout habetis in quarta forma libelli posita hic in gl.quam glo.omnes tenent vt ibi dixi:ꝛ tenet ipse Jo.fa.sibi contrarius in forma libelli quam ponit in pe. colū.vbi ponit illa duo.ꝛ habeo intentum:q̄ cum petat iure quasi dominij:videt se asserere non esse dominum.Aut neutrum ex predictis ponit in libello:ꝛ non etiam dicit se nō esse dominum:ꝓout isti dicunt.ꝛ tūc quomodo procederet libellus:q̄ factum non esset ita aperte narratum q̄ ex eo cognosceremus an intentaret publicianam:q̄ tamen etiam hodie requiritur vt vult Bart.ꝛ alij in.l.j.in prin.ff.de eden.ꝛ canoni.in.c.examinata.per illum ter.extra de iudi.ꝛ retuli vobis late in.§.omnium.in materia libello:ruꝫ.s.eo.imo non appareret an vellet intentare publicianam an rei ven.ꝛ propterea

83 concludendo teneo † agens publiciana debeat de necessitate dicere in libello se non esse dominuꝫ vel ponere aliud per q̄ istud inferatur:vt patet ex predictis.ꝛ per hoc puto nō bene sensisse Joan.fab.hic qui vult q̄ ex quinq̄ requisitis in gl. tria tantum sint necessaria:ꝛ tria tantuꝫ sint ponēda in libello ꝛ nō plura:scilicet titulus:bona fides:ꝛ traditio:q̄ ex istis tribus tñ credo q̄ potius presumemus dñiuꝫ fm q̄ expresse tenet Bal.in.l.cum res.per illum ter.quez ita intelligit.C. de proba. Preterea si illa tria tantum verba apponeretur in libello:non constaret vobis an esset actum publiciana an rei vendic.ꝛ si diceres ꝓout dicebat Jo.fab.q̄ eoipso q̄ agens non ponit in libello se esse dominuꝫ:apparet q̄ non intētat rei vend.ꝛ ita restat q̄ intentat publicianaꝫ:q̄ si istud est verum adhuc magis habet intentuꝫ:q̄ fm hoc sequeretur q̄

84 agens rei vend.debeat in libello dicere se dominuꝫ.ergo † cū omnia que habent locum in rei vendi.habeant etiam locuꝫ in publiciana.l.eum qui.§.in publiciana.ff.de publi.ergo habens publicianaꝫ habet in libello se dicere quasi dñm.q̄ firmaret opi.meā contra eos.Non ob.etiā cōtra predicta vnus ter.in.l.fi ego.§.partus.versicu. interdum.ff.de publi.de quo ter.Ang.alꝰ Jo.fab.facit magnū capitale.ꝛ dicit ibi esse ter. expressum.

a ¶ Vigilanti. Vbi vide Feli.

expressum q̄ agēs publiciana nō debet dicere q̄ credat se nō esse dominū: quia eius eius reverentia ille text. non meruit in hoc proposito allegari. nam licet ibi dicatur q̄ agens publiciana etiā tēpore quo experitur debet ignorare rē esse furtiuā: tū ista sunt valde diuersa scire rē esse alienā. & scire rē esse furtiuā. nam qui scit rem esse alienā & cōsequēter credit se nō esse dominum: potest vsucapere de iure ciuili: & tū qui scit rē esse furtiuā etiā tēpore quo agitur nō potest vsucapere. et ita dixit ibi glo. approbare per omnes in glos. magn. in ver. ignorabā. que alleg. ad hoc text. expressos. & glo. in. l. si ancillam. in prin. in ver. cum scires. & ibi Barto. ff. de vsuca. pro suo. & glo. in. l. ancille. in ver. cum etiaz. & ibi Bar. C. de fur. ¶ Pro clario
85 ri tamen intelligentia eius q̄. ſ. firmauit: reassumo † iteruz in dubium vtrū publiciana sit hodie sublata vel correcta per iura canonica. ſ. per. d. c. vigilanti. & c. fi. extra de preſcr. cū agens publiciana debet dicere q̄ credit se nō esse dominū: vel aliud equipollens: vt. ſ. dixi. & consequenter debeat presupponere se esse male fidei de presenti que mala fides per illa iura impediat prescriptionem: per cōsequens ergo debet impedire publicianam. & in hoc licet Jo. fab. vt. ſ. cū retuli visus sit sentire q̄ sic: & Bar. vbi. ſ. tamen ipsemet Joā. fab. & melius tenet postea post Jac. de raven. q̄ non sit correcta publiciana. idē etiam tenuit ipsemet Barto. in. d. l. eum qui. §. prætor ait. ff. de publicia. idem etiam tenent Jac. butri. & Rodul. de auricu. hic. & videtur etiam tenere Hic. de nea. hoc fundamentū doc. qui tenent hanc partem esse istud. nā licet verum sit q̄ per iura canonica sit hodie correcta prescriptio: tamen illa iura correctoria nō sunt extendenda ad publicianā: maxime cū sit di
86 uersa ratio inter prescriptionem & publicianam: † q̄ prescriptio est contra equitatē & preiudicat domino: cū sibi auferat dominiū saltem vtile: vt. l. si quis emp. titu. C. de prescrip. xxx. vel. rl. an. publiciana autem est fm equitatem: q̄ non preiudicat domino nec contra ipsum dominum datur: vt. l. pen. §. fi. ff. de publi. ergo bene relinquitur q̄ ōnis sit correcta prescriptio: q̄ tamen nō dicetur correcta publicia. sed per istud fundamentū non euacuatur difficultas que est si publiciana nō datur nisi ei qui potest vsucapere & prescribere: vt. l. eum qui. in prin. ff. de publicia. & dixi late. ſ. in prin. huius. §. & in secundo euidētiali: ergo si per iura canonica prohibet prescriptio vel vsucapio: ergo etiam erit prohibita publiciana. Joā. fab. hic mititur multis modis respondere huic arg. & primo dicit ipsa publiciana est inuenta de iure ffor. ergo satis est q̄ eo in re procederet prescript. sed istud nihil est. vnde dicebat ipse et secūdo: q̄ ista regula non est simpliciter vera: non prescribit: ergo non habet publicianā. q̄ ad hoc dat ipse aliquas instātias. & inter alias vnam in. l. cum sponsus. §. in vectigalibus. ff. de pub. l. sed ōtum ad illuz ter. ego tenui post Bar. & alios ſ. in prin. huius. §. in primo euidētiali reprobādo: & Jo. fab. ōtum ad illum ter. q̄ imo in casu illius. l. potest habere locū prescriptio ōtum ad vtile dominiū: non autez quantū ad directum. de quo dicite vt ibi late dixi. Et ad arg. ſ. formatum
87 ego. §. clare respondebo. in principali ergo articulo † nunquid publiciana hodie sit correcta vel sublata per illa iura canonica: ego teneo prout etiaz tenent prefati doct. q̄ō non: & istud habeo pro indubitato. & vltra predictos doc. addo q̄ō etiam istam partem tenet Bald. in. d. l. eum qui. §. prætor ait. & in. l. j. in vl. col. C. si plu. vna senten. & in istis locis monetur per illud fundamentum q̄ō. ſ. retuli. istam etiam partem tenet Bal. in l. ancille. in. v. opp. in ver. sed an per ius canonicum. C. de fur. & ibi melius examinat hūc articulū ōp alibi. & ibi firmat hāc partem per plura fundamēta. & maxime per illud q̄ō. ſ. retuli. & ibi etiam refert hanc partem tenere Ly. & Ray. istā etiaz partem tenet Lud. roma. in. l. rem que nobis. ff. de acqui. pos. Non obar. ſ. factum: q: dixerint alij quicquid velint: ego vt ad istud argumentum respōdeam facio mihi vnum nouum fundamentum in materia publiciane q̄ nō inuenio ab alio positum nec formatuz: scilicet q̄ō ad hoc vt alicui competat publiciana sufficiat q̄ō a principio potuit prescribere vel vsucapere: vnde licet postea prohibeatur prescribere vel vsucapere: ego puto q̄ō nihilominus poterit publicianam intentare. istud fundamentum firmo per duas rationes inconuincibiles & inexcusabiles. primo clarum est q̄ si accepi rez bona fide & titulo & postea cadaz a possessiōe rei: q̄ mihi competit publi. imo alias nō darek publiciana nisi cecidissem a possessione. & tamen clarum est q̄ō si cado a possessiōe q̄ō naturaliter interrumpitur vsucapio. l. naturaliter. ff. de vsuca. item clarū est q̄ō cum ego non habeam possessionem: q: ab ea cecidi q̄ō non possum prescribere: & tamen competit publiciana. ergo plusq̄ō liquido constat q̄ō ille qui non potest prescribere: agit tamen publiciana. & hoc est quia semel potuit prescribere. et istud sufficit. & istam rationem sumo ex verbis Bald. in. d. l. ancillam. v. oppo. & in. l. nihil. C. de vsucap. pro here. & ex verbis Joan. fa. hic. secundo si aliter diceremus sequeretur maximum absurdū q̄ si ego amisi possessionē rei & ego publiciana & consequenter agēdo publiciana cōfessus sim me nō esse dominum: sed quasi dominuz: & consequēter agnoui rē esse alienam: q̄ō si iterum nanciscar possessionē: certe ego nō possum amplius vsucapere: quia initiuz secūde possessionis est vitiosum: vt habetis ter. no. in. l. si is qui p emptore. §. si quis bona fide. ff. de vsucap. & cōsequenter sequeretur q̄ publiciana nunq̄ cōperit nisi semel: q̄ō nullatenus est dicendum. Dabemus ergo necesse dicere q̄ō licet iste nō possit amplius vsucapere: tamen quia semel potuit vsucapere tempore quo res fuit sibi tradita: q̄ istud sufficiat. & propterea aduertite q̄ō licet Bart. in dicto. §. si ego bona fide. velit in terminis nostris publiciane q̄ō si interrupta fuerit prescriptio & requirat possessio: si iste qui recuperauit possessionem incipiat secūdo bona fide possidere q̄ ex titulo primo precedēti & ista secunda possessione recuperata quaz incipit secundo bona fide possidere: q̄ō possit vsucapi & cōsequēter agere publiciana. & hoc tenet Bar. per glo. j. ibi quam summe commendat Bart. et reputat singularem: q: ego puto q̄ō non esset ponere os in celum tenere prout ego teneo. q̄ō etiam si iste non incipiat secūdo bona fide possidere & cōsequenter non possit aliquo tēpore vsucapere: saltem de iure canonico: q̄ō tamē habeat locū publiciana: cū sufficiat q̄ a principio tempore traditiōis potuerit vsucapere. alias si diceremus prout dicit Bart. nimis ac nimis restringeret materia publiciane. Nec ad fundamētū meū. ſ. factū obstat vnus ter. qui prima fronte videtur cōtrariari in. l. si ego. §. partus. versi. interdum. ff. de publi. q: ibi est casus specialis fm q̄ō omnes tenent prout tenet gl. ibi in ver. ignorabam. & glo. in. l. si ancillam. in princip. in gloss. j. ff. pro suo. & ibi Bar. ponit rationē specialitatis. & gl. in. l. ancille. in ver. cum etiam. C. de fur. & ibi Bar. qui etiam ibidez ponit rationē specialitatis. & Bal. in. l. vnica. in vlti. col. C. de vsu cap. transformanda. Retento ergo isto fundamēto pro vero prout ego credo esse verissimū ad argumentū. ſ. in cōtrariū formatum in principali proposito patet clara solutio: q: dū dicebatur q̄ hodie est correcta ꝓscriptio quādo mala fides supernenit de iure canonico: ego fateor. & q̄ publiciana de necessitate requirit bona fides: vt dixi in prin. §. in hac secunda parte principali huius gl. in quarto requisito: & cōsequenter attento initio possit cadere ꝓscriptio tam de iure canonico q̄ de iure ciuili: istud sufficiat ad hoc vt cōpetat publiciana: vt. ſ. dixi. & per ista stabit firma ꝯclusio fm omnes q̄ hodie per iura canonica nō est sublata nec corrupta publiciana. ¶ In ea. gl. ibi: per testes probari nō possent. teneatis bene menti hanc partem glos. Et istam glossā dicit esse singu. Bal. in. c. bone. el. ij. in. vñ. col. de postu. prela. q: eam audietis
88 millies ad hoc allegari † q̄ō ea que cōsistunt in intellectu vel conscientia nostra ꝓbantur per nostrā simplicē assertionē cū iuramento: & q̄ in istis debeat stari assertioni nostre cū iuramento. ita reperio q̄ istaz glossā alleg. Bar. in infinitis locis. ita eam alleg. Bar. in. l. inter omnes. §. teste. in. ij. col. ff. de fur. & Bart. in. l. celsus. in fi. ij. col. ff. de vsucap. & ibi per hoc dedit pulchrum cōsiliū. & Bar. in. l. gerit. in fi. col. ff. de acqui. here. & Bar. i. l. j. §. hoc interdicto. i. ij. col. ff. de iti. actuq̄ pri. & Bar. in. l. is pōt. in. viij. co. ff. de acqui. here. sed aduertite fm Ang. hic q̄ō licet ista glo. non faciat aliquam mentionem de iuramento: q̄ tamen fm cū habemus glo. facientē expressam mētionem in. l. at qui naturā. §. cū me absente. in gl. mag. i versi.
89 committat. ff. de neg. gest. que glo. dicit † q̄ō scientia vel ignorantia[a] probatur per solum iuramentum: vt eam etiā ibi no. Bar. alleg. etiam Ang. de are. gl. in. l. iij. §. j. & §. ij. & est glo. in ver. visus. ff. de iti. actuq̄ priua. & gl. in. l. ij. in gloss. j. in fi. C. de serui. que gl. possunt melius allegari. sed in terminis in gb⁹ loquuntur dicunt contrariuin. ad idem alleg. bonum ter. in c. pastoralis. ad fi. extra de excep. ego nō possum mihi persuadere q̄ō Bar. in tot locis allegasset istaz gl. nisi id vellet. si qs ergo eam bene inspiciet satis hoc colliget ex glossa. non q̄ō expresse hoc dicat. quicquid sit ego allego ad hoc glo. que hoc expresse dicit per literas grossas: licet nō allegek per alios in c. significasti. cl. j. in gl. in verbi. si est ita. extra de homi. & ibi gl. alleg. ad hoc multa iura: maxime illud. c. pastoralis. alleg. per
90 Ange. & ad hanc glo. cum concor. pre alleg. ¶ † Addo quod bene facit id q̄ō voluit gl. not. in. l. j. in ver. animo. C. ad legem corne. de sica. quam valde singu. reputat Lud. roma. in. l. in illa. in penul. col. ff. de verbo. oblig. vbi voluit gl. q̄ō animus. ſ. q̄ō quis vulnerauit animo nō occidendi probatur per iuramentum. ad istam etiaz gl. bene facit q̄ō voluerūt due gl. no.

a ¶ Jam ōtia. vide oino dīz. alle. de iure. I cō sil. lxxj. in. j. col. in. j. pte. & felin. in. c. quosdaz de presump.

iuris canonici. vna est in.c. ppositi. dxxxij. dist. alia in.c. quibus. anis. xij. q. ij. que notabiliter volunt qđ ignorãtia probetur per propriũ iuramentum animi cuius consistat in animo. & istas gl. dicit a domino Abbo. Ita. in.c. cognoscens. quod est. c. ij. in vlti. col. extra de consti. qui pro istis gloss. alleg. optimos tex. in.c. nulli. ad fi. de ele. in. vi. & in.c. si vero. extra de sen. excõ. ego tamen puto qđ ista glo. nostra cum concordantibus possit p aliquos notabiles modos limitari quos alĩ nõ ponunt hic. ¶ In primis ergo limitat istam glo. Bart. in l. j. §. hoc interdicto. in. ij. col. ff. de iti. actuq; prima. vt ista gl. procedat: eo qđ in terminis nostris hic procedat titulus habilis: et quo titulo creditur iuramẽto suo si asserit se habere bonã fidem. secus ergo esset fm Bar. ibi si nullus titulus ꝓcessisset. & pro hac limitatiõe bene facit qđ ibi voluit gl. in ver. visus. ¶ Scõo & notabilius istã glo. nostrã limitat Bar. in. Inter omnes. §. recte. in vlt. col. ff. de fur. vt ista gl. ꝓcedat quãdo presumptio iuris non esset contra asserẽtẽ. secus autem si presumptio iuris esset contra asserentẽ: qđ tũc nõ staret iuramẽto suo: vt patet in terminis de quibus ibi p Bar. & pro hac limitatiõe optime facit qđ voluit Bar. in l. quẽadmodũ. in fi. j. colũ. C. de agr. & cens. lib. xj. vbi voluit qđ qñ quis possideret rem cũ titulo reprobato pro isto casu: qđ hz presumptionẽ iuris 2tra se eo qđ presumit mala fide possidere: non staret assertioni sue cum iuramẽto si vellet dicere se bona fide possidere. ita limitat gl. hic pro hac etiã limitatione bene facit qđ vult Inn. Jo. and. & alĩ in.c. j. extra de cõsti. vbi volunt qđ si aliqs velit probare ignorãtiaz constitutionis nouiter edite vel alicuius statuti per propriũ iuramentũ qđ nõ posset: qđ presumptio iuris est 2tra eũ: & hoc est qđ ꝓprie voluit gl. qnã. §. alle. in. d.c. proposuisti. lxxij. distin. Et per ista puto nõ bene dicere Bal. in. l. ij. §. pe. in fi. ff. si quis cau. vbi voluit qđ si notificatio dilationis fuit facta ad domum tuam qđ tũc statur iuramento tuo qđ ad tui notitiam nõ peruenerit. hoc ego nõ puto verum per predicta: qđ cum presumptio iuris sit in contrarium: eo qđ quilibet presumat scire id qđ est sibi denunciatuz ad domum: vt est gl. no. in. l. si tutor. in ver. ostenderis. C. de pericu. tut. quam Bar. expresse ibi no. in fi. ergo nõ est standum proprio iuramẽto. ¶ Tertio ad gl. nostraz limitat Bar. in l. ij. §. si a pupillo. circa fi. ff. de vsuca. p emp. & Bar. in. l. is potest. in. viij. col. ff. de acqui. here. vt ista glo. que vult qđ debeat stari assertioni proprie cũ iuramẽto procedat: nisi per aduersam partẽ probetur contrariũ: vel etiã probetur aliquid per qđ presumatur cõtrariũ. & pro ista limitatiõe bene facit qđ voluit Jo. and. post Innoc. & ibi alĩ in. c. quia propter. §. illud. extra de elec. vbi voluit qđ licet quis possit probare impedimentũ per suum iuramentũ. vt est ibi ter. tũ admittitur pro bario in 2trariũ. Pro hac limitatiõe facit etiã qđ no. voluit Ang. in. l. qui restituere. in. ij. colũ. in fi. ff. de rei vendi. vbi no. volunt qđ statutũ disponẽs qđ stetur iuramẽto alicuius: intelligitur nisi cõtrariũ probetur. & idẽ etiam voluit Abb. in tra. eta. suo statutorum. in. ij. parte principali in. q. xiij. incip. itez quero si statuto vel reformatiõe cauetur. de qua materia etiã per Bal. in. l. j. in. j. col. ff. de re. credi. per Ange. et ibi late per Jmo. & alios in. l. qui bona. §. qui damni. ff. de dam. infec. & per Ange. in. l. qui vas. in princip. ff. de fur. cum concor. Addo et ad hanc limitationẽ illud quod in terminis gl. nostre voluit glo. no. in cle. j. de iure patro. quaz reputat singu. Alibe. a quo dicit in. d. l. j. in. j. col. C. de re. credi. que no. vult qđ si statutum disponat qđ stetur cõscientie alicuius: tamẽ si causa est nimis preiudicialis potest probari cõtrarium. secus si nõ sit nimis preiudicialis. aut ita glo. in. c. statutum. §. accessorem. in ver. relinquatur. de rescrip. in. vj. ¶ Ultra istam glo. nostram quz concedan. volentẽ qđ in his que dependent ab intellectu vel conscientia stetur assertioni cũ iuramento: ego limito vt procedat qñ talis persona est alias fide digna. et pro hac limitatione ego allego in terminis Bal. istud singu. volentem in. l. falsus. in. ij. col. & in. ij. oppo. C. de fur. pro hac etiam limitatione allego glo. hoc expresse volentem. & est glo. bene signanda. in. d.c. significasti. cl. j. in ver. si cit 1ta. extra de homici. que glo. expresse dicit qđ illud quod dicitur qđ quando agitur vel queritur de cõscientia alicuius statur iuramẽto ipsius: est proprie verũ si est bone fame. ad hanc etiam limitationẽ optime accedat quod pulchre voluit Ange. in. l. qui iudicio. ff. de acu. vbi voluit qđ si ex forma statuti debet credi denũciatori vel danũ passo cũ eorũ iuramento qđ tamen nõ stabitur iuramẽto denunciatoris vel dãnz passi si sunt infames etiã sola infamia facti. & ita dicit fuisse iudicatum & determinatũ hic tũ hec ꝗstio occurrisset in facto. Accedat etiã quod pulchre voluit Bal. in rep. l. cunctos populos. C. de sum. trin. & fl. cath. in. xlj. co. in ver. quitũ exẽplũ statutũ permittebat. &c. vbi voluit no. qđ statutũ disponẽs qđ credat libro mercatoris: intelligit: nisi talis mercator sit infamis. quo casu etiã nõ obstãte iuramento nõ tũ credit libro suo. ¶ Itez vltra predicta habetis reportare ex hac particula. gl. qualiter probet bona fides: qđ debet stari assertioni vel cõscientie allegantis. & ita reperio qđ ad hoc alleg. istam gl. Bar. in. l. celsus. in. v. col. ff. de vsuc. In hoc tamen istam gl. limitat Bar. in. l. quẽadmodũ. in fi. j. col. C. de agr. & cẽs. li. xj. quẽ retuli. §. priori. in. ij. limi. quã dedi ad hanc partem gl. In aũt in dubio presumatur bona fides & an & quando examinat hic Bald. de quo videatis gl. §. de vsuca. in prin. in ver. bona fide. & gl. in. l. super lõgi. in ver. probetur. C. de prescri. lõg. tẽp. & gl. no. in. c. si diligenti[a] in glo. pe. in ver. bona fides. extra de prescri. p Archi. in. c. j. de prescri. in a vi. per Jmo. do. Ant. & alios in. d.c. si diligenti. & videte Bart. in. d. l. celsus. in. vj. col. per Ly. & Bal. in. d. l. super longi. Bar. & Bal. in. l. ꝓprie. C. de proba. & videte per Ang. multa ponẽtẽ in. l. ceũ qui. §. fi. ff. de pub. & dicit multũ fin. Bar. in. l. ceũ que rebaf. circa fi. C. vñ vi. qđ ex cursu. xxx. annoz ꝓsumit possessor retro semp fuisse bone fidei. qđ dictũ diligẽter mẽti tenebitis. & per ista remanebit expedita hec particula huius gl. tũ quia gl. facit mentionem de cõscientia: rogatus sum per aliquos vestrũ vt aliquas cõclusiões in hac materia hic ponerẽ. Ego cõtra ꝓpositi mei rationẽ qui existimauerã huic titulo nihil ex trauagans adiiciendũ esse: vt votis vestris morẽ gerã aliqua notabilia & quotidiana in hac materia cõscientie tradita per legistas hic subiiciã. ¶ Et in primis dicit Bal. in. l. si & vtiliter. in. ij. not. C. de fideicõ. qđ cõscientia est angelus humane mentis preſidẽs. Alibi dicit Bald. in. l. fin. §. sed si quis. in vlti. col. circa med. C. cõmunia de leg. allegando Chrysostomũ ita dicẽtẽ qđ cõscientia est lex intellectus nostri. Alibi dicit Bald. in aut. ad hec. C. de vsu. circa. ij. col. ver. sed hic dubitatur primo qđ conscientia est sensus anime cognoscẽtis bonũz & malũ. Alibi dicit Bal. in suo diuino consilio scbisinatis posito post rub. C. si quis ali. test. prohib. circa. ij. col. illius consilij. qđ conscientia est dictamen rationis & cognitio sui propriĩ cordis. Alibi Bar. in rub. extra de ind. in. vj. col. dicit qđ conscientia est mens sibĩpsi conscia: & est flos intellectus. vel conscientia est mens qualitas seipsam dñdicans. Alibi Bal. in. l. si quis filio exheredato. §. irrituz. ff. de inim. rup. & irri. test. dicit qđ conscientia est quid intrinsecus latens in mente: que nulla temus dicto probari potest. & Bald. in. c. bone. cl. j. in pen. col. de postu. prela. dicit quod conscientia est consonantia voluntatis & intellectus: vt ibi per eum. & Bald. in. c. innotuit. in. ij. col. in princip. de elec. dicit qđ conscientia est scientia clausa in mente quã deus associauit anime vt eã reprehẽderet de erroribus: & est de apicibus anime. & Bal. in. c. nisi cuz prudẽs. in iij. col. de remũ. dicit qđ cõscientia est animi motꝰ sibĩpsi psuadens & se cõcernens: per illum tert. & vide in pe. col. circa fi. et Bal. in. c. si pro debilitate. in. iiij. col. de off. deleg. dicit qđ conscientia est passio animi suggerẽs bona: & maladissuadẽs. & idẽ Bal. in. c. si sacerdos. de off. ord. dicit qđ cõscientia est oculus cordis quasi cordis scientia q̃ debet esse sicut speculũ sine macula. & ibi alia per eũ. Alibi multũ pulchre Bal. in rub. extra de pac. in fi. dicit qđ ꝓscientia est passio anime rõnalis sup oĩa irrationabilẽ cõcupiscẽtiã habẽs predominiũ & virtutẽ. Alibi Bal. in. c. qm̃ cõtra falsam. in pe. col. de ꝓba. dicit qđ cõscientia est secretũ secretorũ. Alibi Bal. in. c. cũ causam. in vlt. col. de testi. dicit qđ cõscientia nõ est aliud q̃ bonus vir qui intra te loquitur in corde tuo. & propterea qui nõ habet cõscientiã non põt aut non debet dici vir bonus[b]. Et ibi per eum an testis sit interrogãdus de cõscientia. Alibi in. c. breui. de iureiur. dicit qđ cõscientia est secretũ secretorum mẽtis humane. Alibi Bal. in. c. mulieri. de iureiur. dicit qđ cõscientia dicit quasi quedam consonantia anime ad deuz et concordia spiritus & voluntatis. Alibi Bar. in. c. vigilanti. in. ij. col. de prescript. dicit qđ conscientia est cordis sciẽtia: vt ibi per eum. Alibi Bal. in. c. constitutus. cl. ij. in. j. col. de appel. dicit qđ conscientia est habitus perfectionis in mẽte syncera. vel conscientia est motus pungens existens in mente humana: & vbi conscientia est ibi deus est. & dicit Esaias vlti. qđ vermis conscientie non extinguitur: que cõscientia est passio mẽtis seu cordis que semper est in actu. Unde anteꝫ conscientia dicatur: dic a cõsilio qđ opponitur volũtati: & sciẽtia que supponitur intellectui. fm Bal. in. c. j. de cõfes. & vide q̃ dicit Bal. in. c. fi. ad fi. de iurein. & dicit Bal. in. Lab anastasio. C. manda. qđ aduocati presumũtur parum cõscientiati. Et quotuples sit conscientia: ponit Bal. in. l. fi. C. de pena iudi. qui male iudi. & de conscientia habes ter. quem ibi no. Bald. in. l. militis. C. de reli. & sum. fune. & in hac materia cõscientie tradit Bal. fm beatum Tho. de aquino vnã regulam quaz no. in aut. ingressi. in. viij. co. C. de sacrosan.

a ¶ In. c. si diligẽti. vbi vide Sal. in. ñ. col.

b ¶ Vir bonꝰ. Et vt dicit Lãfr. i tract. suo de arb. i. v. reductio. qđ bonꝰ vir nõ est ff. qui hz diabolũ sub cappa.

sacrosan.eccle.¶ Bal.in.l.pe.§.illum.C.de necessi.ser. here.insti
tu.q; vbicūq; l.vel canō disponit vel prouidet sup aliquo cer
to:¶ sic nō sup plumpto ¶ disponit fm aliquā rationē id q;
obtinet in foro iudiciali:rationabiliter obtinet in foro pen
tētiali:¶ cōscientia:¶ aliqua de scientia ¶ bona ¶ mala:¶ qd
fit: habetur per Bal.in.c.ne inimitaris.de cōsti.¶ per eūdem
in.c.bone.cl.ij.in.v.col.de postu.prela.¶ dicit Bald.in tit.de
pa.cōstan.in ver.que vobis non concessimus.allegando. Jo.
an.in.c.presentiū.de testi.in nouel.q; in omni iuramento suffi
a ciat dicere verū fm cōscientiā. Et aduertite ¶ q; ēpis cōtra- 104
bentibus licitū sit se inuicē decipere": vt.l.idē si pretio.§.quē
admodū.ff.loc.¶ in.l.i cause.la.ij.§.pe.ff.de mino.q; habet lo
cū etiā de iure canonico.c.pe.¶ ibi p omnes extra de emp.et
ven.nisi sit vltra dimidiū insti pretij: vt ibi est ter.tamē istud
nō habet locū in foro cōscientie: fm do.Anto.in.d.c.pe.¶ pro
pterea dicit q; apud cōfessorē debet fieri cōscientia.alleg.bea
tum Tho.de aquino ita tenentem.ij.qō.lxvij.arti.j. accedat
105 glo.no.in.c.hoc ius porrectum.x.q.ij.que dicit ¶ q; prelatus
ecclesie iustum pretium rei nō debet maiori pretio vendere ēp
valeat res propter conscientiam:¶ etiam propter honestatē.
¶ de istis assignat Bal.pulchrā rationē in.d.c.cū causam.er
106 ra de testi.¶ nam si conscientia ideo est q; bonus vir:¶ bono
viro non conueniat aut liceat cōtrahentes decipere: vt dixit
glo.no.quam reputat singu.in.l.semper in coniunctionibus.
¶ est glo.vnica.ff.de re.iu.¶ Bal.in auc.ad hec.in.viij.col.ver.
insuper queritur quid de mercatoribus.C.de vsur.vbi etiam
alle.illam gl.ergo non erit licitum in foro conscientie contra
hentibus se decipere.¶ propterea subdit Bal.in.d.c.cum cau
sam.quo ergo ibit anima mercatoris. Dicit tamē multum si
gnanter Pe.de ancha.in repe.reg.possessor.de re.iur.in.vj.in
107 tj.charta.¶ q; si aliquis emit fundum carius propter necessi
tatem:q; vicinus cuius erat fundus erat riuosus:¶ multum
molestus.qō tunc cum iste excessus pretij fundetur super cau
sa rationabili:q; subuenitur sibi nedū in foro conscientie aut
in foro canonico:sed etiam in foro ciuili ¶ singulari cuius di
cti nūq; obliuiscaris.¶ dicit eleganter Bald.in.l. vnica.circa
108 iij.col.C.de confes.¶ q; forus conscientie est forus boni ¶ equi
coniunctim:¶ est tribunal veritatis ¶ nō fictionis in quo cō
109 scientie foro apices iuris nō recusant.¶ Et an in foro cōscie
tie naturalis sola sit efficax ad agendum:videte Bar.loquē
tem per verbum dubitatiuum forte in.l.si pene causa.in prin.
ff.de cōdi.inde.Bal.in auc.ad hec.in.vij.col.C.de vsu.¶ Bal.
in.l.cum quis.in.tj.col.C.de in.¶ fac.igno. Adde do.Ant. in
c.j.de do.¶ contu.Sed ēptum ad scientiam nō differt pactū
nudum a solemni:fm Bal.in rub.extra de pac.in fi.¶ in.c.j.in
110 ij.col.eo.tit.¶ Et pene legales tripli vel quadrupli in foro cō-
b scientie non sunt debite:b ¶ ideo fur quantuncunq; manife- 113
stus non tenetur in foro conscientie ad aliud q; ad restitutio
nem rei.ita est glo.vulgo reputata singu.xij.q.ij.c. fraternita
tis.quam apud Legistas allegat Bart.in.l.post decisionem.
C.de fur.¶ Jmo.in.l.stipulatio ista.§.alteri.ff.de verb.oblig.¶
Bal.¶ Jmo.in.l.quibus diebus.§.dominus.vbi multa pul
chra ponunt in hac materia conscientie.ff.de cōdi.¶ demon.
vide multa decisa per istam gl.¶ quinq; limitationes per Pe
li.in.c.j.in.xxj.col.¶ tribus seq.de consti.¶ Matesila.in nota.
xxiij.Panor.in prin.decre.in nigro.in.ij.co.¶ Ang.in consi.
111 xlij.incip.fratres seruorum.in fi.vbi dicit ¶ q; etiā ecclesia in
foro conscientie potest penam conuentionalem petere quo
ties concurrit cum interesse:vt ibi.videas etiam Ant.de bu.
in.c.j.circa prin.extra de do.¶ contu.¶ ibi habet per canoni
stas de hac materia conscientie.¶ Bal.in.l.iubemus.§.sane.
el.j.post prin.C.de sacrosan.eccle.Et ibi etiam ponit Bal.an
112 ¶ malefidei emptor teneatur in foro cōscientie soluere pretiū
¶ an bona prescripta:¶ sic acquisita ex prescriptiōe possint li
cite retineri salua conscientia si forte post prescriptionē super
ueniat notitia q; ista bona erāt aliena.ponit iterminis Bal.
in.d.auc.ad hec.in.v.col.in ver.reuertor igitur ad questionē
formatam.¶ ibi tenet q; sic.¶ alle. Jnn.idem tenere in.c.cura.
extra de iurepa. Idem tenet Bald.in.c.de causis.in.vj. col.de
offi.deleg.Et Bal.in auc.ad hec.in antepe.col.ponit q; de ad
113 uocato ¶ medico.¶ qui extorquēt nimis magna salaria.¶ do
ctor consulens sine reuolutione chartarum nō potest in foro
conscientie petere salarium.gl.no.in.c.non licet.xj.q.iij.quam
c tamen gl.¶ merito reprobat ibi Archidia.q; preteritorum la- 114
borum potest tunc haberi remuneratio.¶ Et an heres adcū
do hereditatem teneat creditoribus ¶ legatarijs in foro con
c scientie vltra vires hereditarias ponit Bar.¶ alij in rub.c ff.
de acqui.here.¶ Bart.in.l.gerit.in.ij.col.eo.tit.¶ ibi tenet qō
115 non:allegando theologos ita tenere.¶ Et quid si heres nō fe
cit inuentarium an teneatur in foro conscientie ¶ vltra vires

hereditarias:ponit Bal.in.l.fi.in prin.i.ij.col.C.de in.deli.et
Bald.in.l.filium quem habentem.in.xvij.col.C.fa.erci.adde
Bald.in repeti.l.ij.C.de sacrosan.ec.c.in.xv.co.in.iij. Iacobo.
principali.in versi.tertio quero.vbi tenet quod non etiam si
116 ecclesie:licet Bal.ibi contra.¶ Et an detractio falcidie vel tre
bellianice habeant locum in foro conscientie. Bald. qō nō:
in.l.cum a matre.C.de rei vēti.¶ ibi vult plus Bal.quod est
mihi multum mirabile quod etiam nō habet locum in foro
canonico. sed puto Bal. velle dicere in foro conscientie.¶ p
hoc ego allego ter.optimum ¶ notabilem de iure ciuili in.§.
si autem heres.in auc.de eccle.titu.colla.ix.¶ ibi habetis tert.
117 expressum ¶ quod in relictis ad pias causas nec̄ habet locus
falcidia.¶ est ter.etiam in auc.similiter.C.ad leg. falc.¶ de pre
dicta.q.vtruz declaratio falcidie vel trebelliance habeat lo
cum in foro conscientie:ponunt cano.in.c.j.extra de do.¶ cō
tu.¶ dicit Bald.in.c.ecclesia sancte Marie.in pe.col.cōstitu.qō conscientia.¶ idē
118 Bal.in.c.pastoralis.in princ.in.j.col.iij. fi.de rescrip. dicit ¶ q;
testis debet deponere de rebus sensatis: non de conscientia
animi.c.j.§.fin.de consue.re.feu. Item in materia.adde quod
no. Ang.in.§.emphyteosis.el.ij.per illum ter.in auc.de alie.¶
119 emphyteo.¶ quod si statutum disponat qō mulier nō possit
contrahere sine conscientia duorum cōsanguineorum quod
tunc non requiritur eorum consensus: sed tātum sufficit eo
rum scientia:vt ibi no.per eum.alibi Bald.in rub.C.de eccr
120 ci.in.iiij.col.in versi.quid si verba dicunt.dicit ¶ quod vbi ali
quid debet fieri cuz scientia alicuius:sufficit notificatio nec
requiritur consilium nec cōsensus eius.alle. Joan.in.c.cum
in veteri.de elec.qui hoc non dicit. An illiteratus qui credit
bene iudicare ¶ iudicat contra ius:an teneatur pareri quā le
sit in foro cōscientie.distingue vt per Cy.Saly.Fulg.Pan.
121 de cast.in auc.hodie.C.de iudi.¶ No.etiā diligentissime ¶ qō
d ille cuius cōscientie aliquid cōmittitur:tenetur iurare" quā- d ¶ Jurare.
do declarat:alias nō est sibi standū.ita Sing. ¶ Pan.de ca. Adde cūdē
in.l.de pupillo.§.qui opus.ff.de ope.noui nun.dom'. Eler.in d.iaf. may.
consi.ccc.in.in.ij.volu.incip.visis verbis.in.iij.col.ad fi. An- 3.e.§.nume
122 ge.in.l.apertissimi.C.de iudi.¶ ¶ Et an per illa verba i com ro.105.
missione in quo conscientiam tuam oneramus:intelligat ele e ¶ Subdele
e cta industria delegati vt non possit subdelegare: "ponit do. gare. vō e
123 Eler.in.l.a iudice.C.de iud.in.iij.colū. ¶ ¶ Item vbi aliquid li.in. c.fi. de
cōmittitur scientie alicuius videtur facta commissio vt opti off. deleg.§.
mo viro:ita Bald.in.l.fi.C.de iu.do.impe. ¶ Item no.q; ad sauū.¶ Lu.
probandū q; aliquid fuerit gestū fm cōscientiā alicuius pha in fin.§.exe
tio dicit esse per eius sacramētum.ita Jnn. in.c.pastoralis.i cutor.v.qro
124 ver.deferendū.de rescrip.¶ facit gl. hui": ¶ an primogenitus vtruz.¶ do.
in foro conscientie stante consuetudine possit in totum succe Ale.i.l.mo
dere:ponunt Jac.de ra.Lyn.in.l.barbarius.ff.de offi. preto. re.vi.col. de
¶ ibi vide Alb.in.j.colum.vlt.charta. Et ex vno teste qs non iurisdom.iu.
debet habere conscientiam lesam:fm Bald.in.c.vigilanti.in f ¶ Conscien
125 ij.col.vbi vide de prescri. ¶ ¶ Quicunq; habet conscientiam tie. Adde q
remordentem mortaliter peccat si eam nō deponit.c. fi.¶ ibi habenē per
Bal.in.j.col.no.de prescrip. Item statuta sunt seruāda etiā Pe.de an.l
f in foro conscientie:" vt vult gl.in.c.que in ecclesiarum. de con suo 2si.ecc.
stitu.¶ ibi Bal.in.j.colum.not.¶ dicit qō nō reperitur alibi. in vl.col.
126 Item aduertite ¶ qō papa:imperator ¶ alij principes qui in g ¶ Et proba
suis territorijs habent vim supremi principis debēt semper ta. Et idem
iudicare fm conscientiam suam:nō autē fm allegata ¶ pro dic in indi
g bata:" alias peccarēt. ita Bart.q; dicit theologos ita tenere ce in septz
127 in.l.j. ad fi.C.vt que desunt adno. ¶ ¶ An autem succedens casib" quo
ab intestato teneatur aliquis dare in foro conscientie heredi me remittē
instituto in testamento minus solenni: Bal.in.l.si post diui do posui.i.
sionem.C.de iur.¶ fac.igno.per glo.not. ibi tenuit qō non.et e.§. nu.148.
idem sequuntur ibi Fulgo.¶ Pau.de castro.contrarium te in apo. vbi
net Joan.de imo.in.l.nemo potest.ff.de lega.j.¶ ibi vide do et duo vba
minum Aleran.de imol.idem tenet domi.Ant.de butrio in ponunt per
c.ne uit.in.xij.colum.de iud.¶ i.c.quia plerisq; de immu.eccl. eūdē Jaso.
128 ¶ ¶ An autem quando committat aliquid conscientie ali
cuius possit alium substituere: Vide Bald.tenentem q; nō:
in.c.j.§.fi.de no.feu.quod no.pro executoribus testamentorū
129 quorum conscientie aliquid committitur. ¶ ¶ An aūt edi
ctuz:quod quisq; iuris.maxime qū impetrauit quis ius ini
quum:licet eo nō fit vsus habeat locum:¶ fit licitum in foro
cōscientie: vide per moder.in.l.iij.§.fina.ff. quod quisq; iur.
130 ¶ ¶ Item in materia nota quod dans damnum ex culpa
leuissima in foro conscientie nō tenet ita sing. Jnnocen.in.c.
sicut dignum.de homi.¶ refert Lud.roma.in sing.suis in.vj.
charta. ¶ Item in materia multuz no. illud q; pulchre voluit
131 Jnn.in.c.q; propter.de elec.vbi tenet ¶ q; electus ad aliquam
dignitatem est tutus in foro anime si electio sua tenuit de in
regen.licet nō fuerit seruata forma tradita a iure positiuo.et

a ¶ Decipere.vide §el. in.c.cū cāz. in fi.de testibus.

b ¶ Debito. adde Lud. ro.in rub.ō arb. in fine.

c ¶ In rub. vbi viō §rā. are.in fin.n. col.¶ i.l.cuz hereditate. ¶ in.l.pe.circa fi.co.tit.

sequif do.Abb.Panor.in.c.j.in fi.de i integ.resti. vbi ex hoc
132 generaliter notat ꝙ in omni actu in quo est pretermissa forma iuris positiui: ꝙ tñ in foro anime qs nō tenet sibi facere conscientiam qō multū teneas cordi ad ꝓdicta: ⁊ ad multa similia. vide etiam Feli.in.c.j.in.xix.col.⁊ seq.de cōsti.vbi etiā per eum ꝙ valet cōtractus mulieris in foro cōscientie nō seruata forma statuti. ¶ ꝛItem adde qō dicit Inn.in.c.cuz dilecti.de elec.⁊ refert ⁊ sequitur Ang.in.l.iul.verū debitorem. ff.de condi.inde.ꝙ commentus reiēdi.si iniuste fuerit cōdēnatus ⁊ secutum fuerit preceptū de restituēdo: factū tamē si nō restituit nō peccat mortaliter.⁊ potest illū retinere in foro cōscientie. ¶ Item no.ꝙ in testamento conscientie non est reddenda ratio.ita Bal.in.c.j.ꝟ.fi.si de inue.inter do.⁊ vasal.lis orta. ¶ No.tñ perpetuo ⁊ nūq̄ obliuiscaris dieb⁹ vite tue ꝙ
134 si ꝛtestis dicat vera esse suam cōscientiā.vel iudex in sententia dicat sm suam cōscientiam neutrum valet.ita sing.Bal. in.c.nisi cum pridē.in.iij.co.de remū. ¶ Item in ista materia cōscientie vide vnam not.regulam quaz tradit Bal.in.l.pe.
135 ꝟ.illo.C.de necess.ser.here.instit. ¶ Item adde ꝙ in omni iuramento sufficit verū dicere sm cōscientiā.ita signāter Bal. in ti.de pa.constā.in ver.que vobis non cōcessimus.alle.Jo. and.in.c.presentiā.de testi.in nouel. ¶ Quid autez si pars dicat ꝙ est contenta stare cōscietie vel fidei alterius partis: nunquid ita poterit agi ⁊ excipi ac si iuratum esset.dixi in.ꝟ.itez
136 si quis postulāte.j.co. ¶ ꝛVlti.nō omitto vnū ꝙ in hac materia dicit hic Ang.de aretio: ꝙ si aliquid cōmittit ꝛscietie
a ¶ Non pōt. Vide Sracare. in.l. rez rō nouam. C.de indic. et Alna. in cōsi. xxxiij. a alicuius: ꝙ ab eius sniā appellari non pōt.[a] alleg.ad hoc glo. quam ipse reputat sing.in.c.statutum.ꝟ.assessorem.de referi. in.vj.⁊ credo ꝙ velit allegare glo.in ver.relinquatur.que glo. istud mihi non dicit: licet sm eundem Ang.possit supplicari ⁊ sic adiri superior per viam supplicationis: vt hic per eū. Idem tenet Pau.de castro.in.l.de pupillo.ꝟ.qui opus.ff. de ope.no.nun.alleg.pro sing.⁊ hoc dicit glo.in.d.ꝟ. assessorem.
137 idē tenet Bal.in.c.si sacerdos.de off.ord. ¶ ꝛNo.ꝙ quando cōmittitur conscientie alicuius ab eius sententia non appellatur: vt hic. Tu etiam multum no.ꝙ ille cuius cōscietie cōmittitur nō potest leges transgredi: ꝙ intelligitur de cōsciētia legibus munita nō de ea quā pars sibi fabricat.ita signāter Bal.in sua disp.incip.statuto cauetur ꝙ senerator.in vlt. col.istud sequitur ⁊ probat bona ratione do.Alexan.in cōsi.
b ¶ Conscientiā.an ⁊ qñ iudex sequi debeat conscietiā: ⁊ ꝛs cā iudicare ⁊nō ꝛs allegata ⁊ pbata: vide ꝟel. i.c. postora-
138 ccxviij.in.ij.vol.incip.visis verbis.in.iij.col. Item ꝛqui habet potestatem disponendi ⁊ prouidendi sm cōsciētiā non debet sequi propriā conscientiā sed publicā.ter.est iuncta gl.in.c.in dicet.iij.q.⁊ voluit Ly.in.l.quisquis.C.adle.iul.maie.Bal.in l.j.C.qui accu.nō pos.⁊ dicit Bal.in.l.fi.C.de pe.iud.qui male
139 iudi.iudicē ꝛdebere sequi regulas legū ⁊ nō ꝛscientiā [b] suam que legibus aduersaretur.pōt tñ sequi ꝛscientiā que nemini b noceat: sm Bal.vide tñ ad primo dicta Lud.i repeti.rub.ff. de arb.in.ij.col.ad fi.⁊ vide Bal.i.l.ij.in.iiij.no.C.de fideic.itē vide ter.in.l.certi iuris.in fi.⁊ ibi Bal.C.de iudi. ¶ In ea.gl.
ris.ꝟ.quvero in.ij. co.i v. in gl.in v.te nec.cū plurimis seq.ō off.dele.vbi ponit septē casus qs p te vi ō limitā do regulaz vulgataz ꝙ iudex ꝛs allegata ⁊ probata.iudicare dz quam regu.limitāt nisi sit pa pa vel ipera tor vel alij ꝓncipes habētes viz fu premi prīcipis: quia isti debent semp iudicare sm ꝛscietiā: alꝛs peccarēt: vt per eūdē Jaf.ꝟ. e.ꝟ.nu.135.
140 ibi.l.minor.ꝟ.si seruus. Habetis ꝙ sentētia lata in publiciana non facit preiudicium in rei vend.nec cōtra.⁊ dicit Dy. hic ꝙ de hoc non est questio: quia est casus expressus in.d.ꝟ.si seruus. Hanc tamen conclusionem limitant hic Joan.fabri. Bal.⁊ Ange.de are.nisi vtraq̄z actio esset in libello alternati ue proposita.de quo dicite vt hic per eos.est verum qō Ang. de aretio in hoc est sibi cōtrarius in sq.col.vbi ponderat gl. nostram velle contratiū: ⁊ dicit eam esse singu.tenendā mēti.
141 ¶ In ea.glos.ibi dummodo directum. Vult ergo glos.† qō proponens simpliciter dominium in iudicio: intelligitur tātum proposuisse directum ⁊ non vtile.hoc idē ⁊ expressius voluit glo.in.l.si mater.ꝟ.eandem.ad fi.in ver.qualecunqz.ff. de excep.rei iudi.⁊ glos.in.d.l.minor.ꝟ.si seruus.in glos.mag. in ver.supererit.breuibus pro nunc tenete cōtrariū ꝙ imo ꝓpōnēdo dominiuz simpliciter in iudicio intelligitur proposuisse nedum directum: sed etiam vtile.⁊ ita etiam tenet Bar.in d.l.si mater.ꝟ.eandem.in pennl.q.post Dy.⁊ Jac.de bel.per. iura per eum ibi alle.⁊ hoc etiam tenet Ang.hic de quo etiā per Bald.in.l.j.in.vj.col.C.de actio.⁊ oblig.⁊ videte Anto.de but.in.c.examinata.in antepe.col.extra de iudi.intelligite tamen id quod statim diri ꝙ licet proponens simpliciter dūiū in iudi.intelligatur proponi nedum directum: sed etiam vti-
142 le: ꝙ tamen non intelligeretur proponere quasi dominiū: ⁊ sic publicianam.⁊ ita loquitur ⁊ procedit.d.l.minor.ꝟ.si seruus.alleg.in gloss.⁊ ita vult etiam Bar.in.d.ꝟ.eandem.⁊ ibi dem Bal.post Pe.de bel.perti.videtur velle vnum qō in.l.j.
143 ꝟ.qui in perpetuum.ff.si ager vect.vel emphy.peta.† ideo appellatio dūi simpliciter prolati referatur solū ad directū dominiū: eo ꝙ ratione adiuncti non poterat referri ad vtile: qō verbū diligēter notate: ꝙ si est verū est maxima limitatio ad vulgatā regulam illius.ꝟ.qui imperpetuū. sez qō appellatione dominij in dubio intelligamus de directo. Cogitabitis tamen an sit verum. ¶ In ea.glo.ibi: vno libello proponi non possunt. De hoc dicite vt late diri in prima parte principali huius glo.in tertia forma libelli. ¶ In ea.gl.ibi: sed ex ꝛsuetudine contrariuz seruatur. Dicite vt diri late in loco.ꝟ.prori.alleg. ¶ In ea.gl.ibi: licet super vna probationes tantum inducat ne sibi cōtrarius sit verum de hoc videte Bar.in.l. ⁊ an eadē.ꝟ.actiones.in.v.col.ff.de exce.rei.iud.vbi examinat hoc dictum istius glo.⁊ videte per Ang.in repeti.l.si quis vi. ꝟ.differentia.in pe.col.ff.de acqui.poss. ¶ Sum modo in tertia parte prin.gl.ibi. Ex parte autem rei.quam subdiuido in tres particulas. In prima prout que requirātur ex parte rei ad hoc vt competat publiciana. Secūdo ponit contra quez detur publiciana. Tertio enumerat sex casus in quibus non publiciana cōtra dūm:⁊ vnum de illis casibus reprobat. Secunda ibi: nam cōtra omnem possidentē. Tertia ibi: sed etiā cōtra dominuz datur in sex casibus. illa tertia subdiuiditur in sex particulas. partes de se patent. ¶ In eadem glo.ibi: pre-
144 terq̄ contra dominum.in gloss.volente ꝙ cōtra dominū [c] c non detur publiciana: ego credo verum si oppo.exceptio dominij.⁊ hoc est qō voluit ter.in illa.l.pe.ff.de publ.sed si nō oppo.exceptio dominij ego putarē ꝙ ipso iure posset agi publiciana etiam cōtra dūm.⁊ ad hoc me mouet elegans dictum Bar.in.l.pomponius.ꝟ.si iussu.in prin.vlt.col.ff.de acq.pos. vbi voluit qō si ego egi publiciana contra dūm ⁊ obtinui qō transfertur in me dūium: alias si ille non esset dīs trāsferrek in me vsucapiēdi cōditio.⁊ hoc dicit tenere ibi gl.dū dicit qō
145 egit publiciana ⁊c. ¶ ꝛIn ea.glo.ibi.l.damni.ꝟ.non solum. Iste casus prima facie non videtur clarus aut expeditus: qz in illo ter.non expedit an agatur publiciana contra dūm vel ne.tñ bene inducendo optime probat hoc modo.nam edictū de dāno infecto habet similitudinem cuz causa noxali: vt est ter.in.l.pretor ait.ꝟ.hoc edictum respicit.ff.de dam.infe.imo dicit ibi Bar.in summario qō edictum de dam.infec.habet causam quasi noxalem quēadmoduz ergo in causa noxali si aliquid obtineatur a bonefidei possessore.p illo obtento datur publiciana etiam cōtra dūm: vt est ter.in.l.⁊ generaliter. ff.de noxa.etiam in gl.alle.ergo idez debet esse in causa dam.
146 infec.⁊ istud est ex mente Ric.de neap.hic. ¶ ꝛIn fi.gl.not. banc vlt.partem gl.enumerantem casus,in quibus publiciana cōpetit etiam contra dūm.⁊ similem gl.habetis in.l.fin.in ver.potius.ff.de publi.⁊ per ista habetis expeditum hunc.ꝟ. in modum qualisqualis repetitionis.

¶ Absentiarum genera quot sunt.
2 Absens causa reipublice qui proprie dicatur.
3 Abesse ex causa probabili ⁊ necessaria qui dicatur.
4 Absens quot modis quis dicatur.
5 Absens an in dubio quis presumatur nisi probetur.
6 Presens an ⁊ quando contra absentem restituatur.
7 Absens ex quibus absentijs restituatur.
8 Remediū siue iudiciuz rescindēs siue rescissorium quid.⁊.9.
10 Actio rescissoria quid ⁊ quare rescissoria appellatur.⁊ an sit proprium nomen actionis.⁊ nu.seq.
12 Officiū iudicis an ⁊ quando sit remedium rescindens.⁊ an ⁊ quando remedium rescissorium.
13 Actio rescissoria quotupler sit.⁊ nu.18.
14 Actio institutoria qd ⁊ quare appellat institutoria.⁊ quid rescissoria que proprie restitutoria appellatur.⁊ nu.14.
15 Actio rescissoria que est restitutoria qualiter diffiniatur.
16 Actio institutoria ⁊ restitutoria qualiter differant.
Actio restitutoria non datur nisi officio iudicis imploratо ⁊ quid de institutoria co.nu.
17 Dictio statim quid denotat.
19 Usu non cepisse in ter.quomodo exponitur.
20 Restitutio an ⁊ quando presenti contra absentez cōcedatur. ⁊ nume.23.
21 Restitutio contra prescriptionem que in presentia currit nō datur.
22 Alienare dicitur qui vsucapi patitur.
24 Prescriptio non currit agere non valenti.
25 Prescriptio an ⁊ quando currat impedito iuris vel facti et quid si culpa sua impedimentum precessit.⁊ nu.26.
27 Dictio tunc quid denotat.
28 Absens si prescribat rē presentis quid:⁊ quid si presens nolit expectare tps quo absens desierit abesse causa reipublice ⁊ sic tempus reuersionis sue.⁊ nu.seq.
30 Remediū qñ quis habet rez cōmunē cōtra absentem quem nemo defendit ⁊ vult eam dimidere.

Restitutio

c ¶ Cōtra dominū. Adō eundē Jaf. may.ꝟ.c.ꝟ. nu.86.

31 Restitutio ex clausula generali si qua mihi iusta causa esse videbitur an ex negligẽtia seu lata culpa vel supina ignorantia concedatur.
32 Restitutio que datur contra absentem causa rei publice et econtra que datur absenti contra presentem an locum habeat tam in absente causa reipu. Romanorum q̃ alterius ciuitatis vel municipñ vel etiam ville.ꝛ nu.33.
34 Priuilegium.l.fi.C.de sac.san.eccl. indultum ecclesie ꝛ ciuitati circa prescriptionem an locum habeat in re publica cuiuslibet castri ꝛ cuiuslibet municipñ.
35 Restitutionis beneficium sicut datur reipub. Roma. an ita ꝛ aliis ciuitatibus castris ꝛ villis.
36 Reipublice appellatione an et quando veniat alia respublica q̃ Romanorum.
37 Respublica an ciuitas dicatur.
38 Respublica quot modis capiatur.
39 Fiscum que ciuitas habeat.
40 Priuilegium concessum ciuitati an ꝛ quando extendatur ad castra ꝛ villas remissiue.
41 Ciuitatis appellatione an veniant suburbia ꝛ an veniãt tere sibi recommendate.
42 Statuta ꝛ consuetudo ciuitatis an locum habeãt in castris ꝛ villis ciuitati subiectis.
43 Possidens animo ꝛ sic ciuiliter tantum an illa sola ciuili possessione vsucapere possit.
44 Hostes qui proprie dicantur.
45 Hostis ꝛ reus criminis lese maiestatis qualiter differant.
46 Pirate an sint proprie hostes.
47 Pirate sunt ipso iure diffidati et a quolibet impune derobari possunt.
Hostis an dicatur ciuitas imperñ resistens officiali imperatoris ita vt ei libellum indici possit.nu.co.
48 Restitutio an sit concedenda capto a latronibus seu a predonibus ꝛ quid depositio in vinculis per vim potentioris et quid de bis obligatis qui sine dedecore in publico apparere non possunt.ꝛ nu.49.
50 Captus ab his qui proprie sunt hostes an efficiatur eorum seruus ita quod non possit facere testamentum ꝛ quid de capto ab his qui proprie non sunt hostes.
51 Imperator si indixit bellum ꝛ eo mortuo gentes sue postea ceperint aliquem ex hostibus an ille efficiatur seruus qõ non possit facere testamentum.
52 Obsides qui ꝛ an ꝛ quando dari possint.
53 Vsucapio an sine possessione inchoari possit ꝛ per quem an per captum ab hostibus ꝛ in quibus casibus.ꝛ nu.seq.
55 Priuilegiatus an ꝛ quando vtatur priuilegio suo contra priuilegiatum eodem priuilegio.
56 Restitutio si vsucapio pro maiori parte sit lapsa in absentia ꝛ presentia post modicum tempus reuersiõis sit completa: an in eo modico tempore in quo dominus potuisset agere sit in totũ ꝛ omnino denegãda: an vero sit danda.
57 Miliare ex mille passibus cõstat ꝛ passus bꝫ pedes quinqꝫ.
58 Restitutio absenti ex causa voluntaria sine contumacia vel cum contumacia an ꝛ quando sit concedenda.
59 Annus quot dies habeat.
60 Annus vtilis ad hoc vt currat'que ꝛ quot sint necessaria.
61 Tempus ꝛ qñ in dubio intelligatur vtile vel continuum.
62 Tempus vtile quomodo summatur.
63 Tempus in dilationibus ad probãdum an sit vtile vel continuum.
64 Dies emergens an in qualibet hora incipere currere possit.
65 Liber.C.fuit compilatus post librum institutionũ: ꝛ sic non est mirandum si liber insti.per.C.corrigatur.
66 Paragraphus iste an ꝛ in quo sit hodie correctus.
67 Restitutionis petende seu proponende tempus quotuplex sit.ꝛ nu.68.
69 Restitutio si a iudice fuerit ꝛcessa vltra tps intra qõ debeat officium iudicis rescindens imploari: nunquid valeat.
70 Sententia cum in causa ciuili intra triennium ferri debeat: quid si vltra triennium feratur an valeat.
71 Sententia si post tempora fatalia pro appellante feratur an sit ipso iure nulla.
72 Sententia si in actis post cursum fatalium contra primam lata appareat an prima executioni demandari debeat.
73 Restitutio post quadriennium an ꝛ quando peti possit etiã si staret per centum annos.
74 Restitutio ꝛ sic officiũ iudicis rescindens ad quid cõpetat.
75 Restitutio in integrum est in pristinum statum positio.
76 Actio rescissoria an sit proprium nomen actionis.
77 Actio rescissoria an natiua seu datiua dicatur.
78 Actio natiua que dicatur ꝛ que datiua.
79 Hominum quidam sunt datiui ꝛ quidam natiui.datiui: vt adam.natiui: vt natus de patre ꝛ matre.
80 Actio rescissoria an sit directa vel vtilis.
81 Actio rescissoria quando competat.
82 Oblatiui absoluti cuius nature sint.
83 Libellus in officio iudicis rescindente quomodo ꝛ qualiter sit formandus.
84 Libellus in actione rescissoria qualiter sit formandus: ꝛ qd si in eo non fiat mentio de restitutione.nu.87.
85 Actio rescissoria et officium iudicis rescindens an simul et semel in eodem libello intentari possint.
86 Querela inoff.cioſi testamenti ꝛ petitio hereditatis an successiue intentari possint.

Rursus. Ad hunc §.fin Dy.hic est bñ aduertẽdũ q; tractat materiã satis ignotã in qua gl. oẽs variãt.ꝛ in hoc.§. Rico. de neap.ita exordit qõ est subtilis:ꝛ qõ ei⁹ materia quasi in intellectu ꝓsistit. ꝛ vltra hic tradita per glo.nostram ꝛ sic vltra gl.nostrã pro expedicda materia huius.§.ponit ipse Rico.xxv.q.ego illas dũtaxat attingam quas putabo necessarias vel vtiles pro intellectu tert.ꝛ glo.ꝛ pro habẽda facilliori cognitione presentis materie: alias autem pretermittã. ¶ Ad euidẽtiam huius.§. pretermittite

1 vobis † q⁹ absentiarũ quinq; sunt gña * que enumerat p or-
a dinẽ gl.no.ꝛ mag.in.l.fi.in glo.fi.in ver.appellare. ff. de in integ.resti. Prima est probabilis ꝛ necessaria: vt causa militie. Scda est pbabilis tñ: vt causa studiorũ. Tertia necessaria tñ: vt cã religionis. Quarta voluntaria sine contumacia: vt causa mercantie. Quinta ꝛ vltima est absentia voluntaria cũ
2 cõtumacia. † Et qs dicat ꝓprie absens cã reipublice: videte per gl.no.ꝛ ibi p doc.in.l.cũ quidã.in prin.in gl.fi. in ver.aberat.ff.de acq.he.ꝛ in.l.qui mittunt.in fi.prin.in gl.in ver.extra vrbẽ.ff.ex qui.can. ma. † intelligite quẽ abesse ex cã pbabili ꝛ necessaria nõ solũ si absit causa militie vt pdixi: ſꝫ etiã si absit alia cã pro republica: puta cã legationis.l.sed ꝛ si per pretorẽ.§.fi.ff.qui.ex can.ma.codẽ mõ si qs abesset cã infirmitatis: q̃uis nõ abesset ex cã reipub. tñ diceretur absens ex cã pbabili ꝛ necessaria.l.quesitũ.ff.de re iudi. ꝛ ita Bar.in.d.l. fi.in prin.fi.col.ff.de in integ.resti. ꝛ si qs abesset vel recessisset metu cõmissi criminis ỏr esse absens ex cã necessaria: sed nõ fauorabili fm Bal.in.Lab eo panlo⁹ post prin.C.quõ⁹ qñ iud. ꝛ circa hoc videte Ang.multa singularia ponẽtem in dispu
ta.sua que inci.Bononien.qdã.in.iñ.ꝛ.iiñ.dubio. ꝛ Spec.ꝛ Jo.an.in tit.de accu.in.iñ.pte.§.sequit.ver.qd si qs bãnitus.
4 ¶ † Quot aũt modis qs dicat absens: videte ter.in.l.absentem.ff.de verb.sig.in.l.ꝓsens.ff.de ꝓcu.ꝛ text.in.l.fi.C.de ꝓscri. long.temp.ꝛ ibi gl.in ver.absens.ꝛ gl.no.in.§.j. in ver.presentes.in aut.de fideiuſ.consuetum notari p doct.in.l.j.§.q ꝓsens. ff.de verb.obli.ꝛ in.l.iiñ.§.abesse.ff.de dã.infec.per Jo.andr. post Archi.in.c.fi delegatus.de off.Arch.in.vj.in nouella. ꝛ Bal.in.l.fi.§.vbi autẽ.per illũ text.C.de bo.que libe. ꝛ videte. Bar.no.decidentẽ.per illum text.in.l.testamento.ff.de ali. et cibaria.leg.ꝛ in.l.quesitum.in prin.ff.de leg.in.ꝛ videte ter.summe no.in.l.cũ scim⁹.ad fi.C.de agri.ꝛ cẽſi.lib.xj.ꝛ ibi p multũ
5 singulariter decidit Bar.per illũ ter. † Et an in dubio qs ꝓsumatur absens nisi probet absens: videte Spe.in ti.de actore.§.j.versic.qd si postq̃.ꝛ versi.seq. determinãtẽ q⁹ sic.ꝛ eum refert Bal.in.l.fi.§.necessitate.ad fi.C.de bo.que lib.an cõtrarium tñ facit qõ voluit Bar.in.l.is potest.ff.de acqui.hered. viñ.col. Dy. tenet q⁹ ꝓsumit quis semper fuisse presens in ciuitate vnde est.de quo etiã p Ange.in.l.fi.C.de ꝓscri. lõ. tẽ. iurta ergo supra scripta qnqꝫ gña absentiarũ aduertite mõ
6 ad ter.nostrũ ex mẽte Dy. Rico.de neap.ꝛ Ang.hic † q⁹ aliqñ ille qui est presens vult restituere cõtra absentem: ꝛ sic cõtra eum qui fuit absens.in prin.§.nostri.ꝛ isto casu nõ bꝫ locum distinctio supascriptarũ absentiarũ: qr nõ cõsideramus propter quã absentiã fuerit absens: sed tãtũmodo cõsideramus q⁹ pñs nõ habuit quẽ posset q̃uenire: ꝛ sic q⁹ ille absens nõ fecit copiã sui.ꝛ p hoc facit clara rõ: qr si rescissoria dat cõtra cũ q fuit absens ex iusta cã: vt hoc ter.nr̃o: quãto fortius dabitur cõtra eum qui fuit absens ex cã nõ iusta. † Aliqñ vero
7 ecõtra ille qui fuit absens vult restitui cõtra presentẽ ꝛ tunc bene tenẽda est distinctio illarũ absentiarũ: qr si fuit absens ex cã pbabili ꝛ necessaria simul: vel probabili tñ: vel necessaria tñ: ꝛ tũc bñ restituit. ex alijs aũt absentijs secus. ꝛ ita est ꝓprie materia que tradit̃ p gl.ꝛ doct. maxime Bar.in.d.l.fi. ff.de in integ.resti. Sedo prin.ꝛ propius ad hũc ter. ꝓpone vobis ad euidẽtiã q⁹ in materia.§. nostri reperit duplex iudicium siue remedium.i.rescindẽs ꝛ rescissoriũ. de quibus tangit

a ¶ Genera. Quot autẽ sint absentie: vide Soli.in.c. consultationibus. circa prin. de offi. delega.

Bart.in repe.l.ab hostib⁹.§.ſz qō ſimpliciter.maxime in.vij. col.vſq; ad vlti.col.ff.g. ex can. maio. ⁊ ibi omittit declarare quid ſit remedium reſciſſorium : ⁊ polliceꝛ ſe dicturū.in.l. necnō.§.exēplo.in eo.ti.ff.g.ex can. ma. ⁊ ibi poſtea nihil dicit:vos vero dicite q⁹ fm magis cōmunem concluſio.de qua
8 videbimus.ſ.ſuper glo.in ver.reſciſſa.† Iudiciū ſiue remediū reſcindēs eſt officium iudi.per qō datur in inte.reſt.⁊ reſcindit obſtaculuꝫ qō impediebat agere:⁊ ponit rem in ſtatu in quo erat cū leſiō contigit:cū in inte.reſti.eſt in priſtinū ſtatū reſtitutio.l.q⁹ ſi minor.§.reſtitutio.ff. de mino. ⁊ tñ tñ affert reſtitutio quātū abſtulit leſio.d.l.ab hoſtib⁹.§.ſed qō ſimplr ⁊ melius in.l.ſed ſi per pretorē.§.ſi ferie.⁊ in.§.cuꝫ ferie.⁊ me-
9 lius in.§.quoties.ff.ex qui.cau.ma.† Iudiciū vero ſiue remedium reſciſſorii eſt illud qō cōpetit reſciſſo obſtaculo.de his oībus tollite exēplū.pone: poſſidebas rem meā quā ego poteram vendicare ſi tu fuiſſes preſens ⁊ ꝓpter abſentiā tuam: q⁹ non potui agere illā vſucepiſti.te poſtea reuerſo dak mihi reſtitutio p officiū iud.per quā reſcindit vſucapio:⁊ reſciſſa vſucapione ego poſtea vēdico rē meā perinde ac ſi tu nō vſucepiſſes.certe illa in integ.reſt.que dak per offi.iudi.p quā re-
10 ſcindit vſucapio appellak remediū reſcindēs.† Illa vō actio que poſtea mihi datur ꝛceſſa reſtōne:⁊ ſic reſciſſo obſtaculo appellak reſciſſoria.⁊ dicite q⁹ appellak reſciſſoria ab euentu: q⁹ dak in euentū obſtaculi primū reſciſſi.⁊ ꝓpter preambulū remediū p̄cedēs fm Jo.de bronoſco relatū per Nic.de neap. hic q fuit egregius doctor antiqu⁹:⁊ de quo Bar.ſepiſſime facit mētionē in.l.qō nerua.in lectura: ⁊ ſepius in repe.ff.de po.⁊ hoc mihi magis plz q⁹ opi. De.de bella.perti.⁊ alior⁹ q dixerūt q⁹ appellatur reſciſſoria ab effectu.⁊ ita etiā ꝓnut ꝛ Joā.de bro.ꝛ etiā Ang.in.l.fi.ff.ex q.cau.ma.⁊ Ange.hic in
11 v.cuidētiali.⁊ p iſta inferebat Ang.hic †q⁹ iſta reſciſſoria nō eſt proprū nomē actionis ſed adiectio quedā que fit propie actiōi.nā ꝓpria actio eſt illa que primo cōpetebat anteq; ſuperueniret obſtaculū que erat rei vēdi.in terminis exēpli vo bis.ſ. poſiti. que actio poſtea ab euētu recipit hoc cognomē qō ſibi adq̄rit:⁊ appellak reſciſſoria.de quo tñ an reſciſſoria ſit ꝓprū nomē actiōis reſeruo dicendū.ſ.ſup gl.in v.reſciſſa.
12 ⁊ ibi gl.ponit.Circa tñ ea que vobis.ſ.pri.dixi:† qō offi. iu. ō: eſſe remediū reſcindēs.dicite q⁹ aliqū offi.iudi. pōt dici remediū reſciſſoriū:⁊ nō reſcindēs.nā pone q⁹ offi.iu.mihi cōpetēs ſit p̄ſcriptū iurta gl.no.in.l.ſicut.in prin. iij ver.p̄ſecutiōe. C.de preſcrip.xxx.vel.xl.an.quā gl.Bal.ibi reputat ſingularē dicēs hoc nō reperiri alibi.⁊ illā etiā reputat ſingularē Bal. in.l.ij.in.iij.col.C.de exec.rei iud.ſed vt qō habeat ꝛceſſoriā loquentē tñ p verbū dubit.atiuū:forte in.l.querelā.in glo.j.in fi.C.ad le.cor.de fal.que gl.in terminis in gb⁹ loquit ibi reꝓbendit p Bar.⁊ bñ certe ſi iſtud offi.iu. p̄ſcriptiōe amiſſum reſtituak:appellak remediū reſciſſoriū quēadmodū qñ reſtituit actio ſublata:vt dixi.⁊ iſtud eſt qō dixi no.Bal.in.l.ſi.in iij.col.in ver.ſcdo quero.C.g.ex can.ma. Itē aduertite q⁹ duꝫ ſ.dixi q⁹ remediū reſcindēs eſt offi.iudi.qō tñ repit remediū reſcindēs qō nō expedit offi.iudi.imo via actionis:vt ꝓz in actiōe:qō met.can.que dak ex illo edicto:q⁹ me.cau.ad reſti tuēdā directā actionē amiſſam ⁊ directū dñiū deperditū.vti lis aūt actio reſtituit ipſo iure:⁊ de iſto nihil ad ꝓpoſitū no ſtrū:ſz de eo loquit ille difficilis ter.in.l.metū.§.volenti.ff.qō me.can.que ter.optime ibi declarat Bar.de quo dicite vt ibi per eū.⁊ videte Ang.in.l.fi.in.ij.col.C.ex qui.cau.ma. q dicit q⁹ tale remediū actiōis:qō me.cau.eſt remediū reſciſſoriū et nō reſcindēs.ſz mihi magis plz id qō.ſ.dixi:⁊ ſatis cōproba
13 tur ex ſupradictis.† Itē aduertite q⁹ illa reſciſſoria quātū eſt ad ꝓpoſitū materie noſtre eſt duplex: quedā eſt reſciſſoria q̄ propie appellak inſtitutoria.⁊ iō appellak iſtitutoria;q⁹ per pretorē nouiter inſtituta.nā pone qō actio nūq̄ fuerit mihi queſita:fuiſſet tñ mihi queſita niſi ego fuiſſez abſens: q⁹ ego propter abſentiā meā perdidi acquiſitionē iuris vel actiōis ⁊ ad ea reſtituor per pretorē.reſciſſo obſtaculo pōt appellari reſciſſoria.magis tñ ꝓprie appellak inſtitutoria: q⁹ illa mihi nūq̄ cōpetit:ſed eſt per pretorē nouiter inſtituta. ⁊ de ea habetis clarū exēplū in text.l.ſi qs ſtipulatus.⁊.l.ſi quis Titio. ff.ex q.cau.ma.⁊ qō iſta debeat potius appellari inſtitutoria q̄ reſtitutoria:habetis ter.opti.⁊ mēti tenē.in.l.q̄uis.§.ſi cū
14 eſſem.ff.ad velleia. † Alia ⁊ ſcda eſt reſciſſoria que ꝓprie appellak reſtitutoria.⁊ eſt illa qñ actio a p̄n.cōpetebat ⁊ fuit extincta mediāte vſucapiōe vel preſcriptiōe:quo caſu ſi reſcindak vſucapio ꝓpter inſtū impedimentū:certe reſciſſo obſtaculo illa actio que reſtituitur ⁊ que dicit reſciſſoria ꝓprie dꝫ reſtitutoria nūcupari:nō aūt inſtitutoria: q⁹ de nouo nō eſt inſtituta a ꝓtore:ſz actio antiqua ſublata per vſucapionē reſciſſo obſtaculo eſt reſtituta.⁊ de iſta ꝓprie loquit ter.noſter.
15 in prin. †Et qualr diffiniak iſta reſciſſoria actio que eſt reſtitutoria ſi vultis videre in ſpecie diffinitionē poſitam ⁊ declaratā per Ang.i.l.fi.in.ij.col.C.ex qui.cau.ma.⁊ ex his que ſ.dicta ſunt pōt quilibet de facili colligere ſibi differētiā inter iſtā ⁊ illā reſciſſoriā.Et prima differēti.a:q⁹ vna appellak inſtitutoria:⁊ alia reſtitutoria appellak:vt ſ.dixi.poſſet etiā colligi alia differētia ex verbis Nico.de neapo.hic in ſua.j.q.
16 extra gl.vt dixi †q⁹ reſtitutoria actio non dak niſi implorato offi.iudi.vt.ſ.dixi. Inſtitutoria aūt actio ꝛcedit ius:⁊ ſic non eſt neceſſe qō impetrek a iudice.alleg.ad hoc ipſe Nico. de neapo.ter.in.d.l.q̄uis.§.ſi cū eſſem.ff.ad velleia.⁊ text. in l.ſi fideiuſſorem.§.j.in eo.ti.quē ter.ego pōdero vobis vltra
17 cū.†iſtud bñ ꝓbaré in dictiōe ſtatim ibi poſita que denotat ipſo iure fm Bar.in.l.j.in.ij.col.ff.in.fol.qui ad hoc alleg.gl. in.§.j.in ver.īminere.i auk.de inc.nup.col.ij.que gl.loquit in
a dictiōe mor.ſz illud idē i dictiōe ſtatim[a] volunt etiā Bar.in Limperator.circa fi.ff.de iur.fi.⁊ Bar.in.l.meuius.§. duob⁹. in repe.illius.§.in prin.vlt.col.ff.de leg.ij. Sz aduertite q⁹ iura alleg.per Nic.loquunt in alia reſciſſoria actione inſtituto ria:que nō dak propter abſentiā alicuius aut ꝓpter impedimētū: put loquimur in materia noſtra:ſed dak propter aliā cām:vt ibi.Si aūt eſſet reſciſſoria que darek ex aliqua cā abſentie vel iuſti impedimēti:tunc illa nūq̄ cōpeteret ipſo iure ſz obtāto beneficio reſtitutiōis:vt.ſ.dixi.vnde illa ſiue ſit reſciſſoria actio⁊ inſtitutoria nō cōpetit ipſo iure:ſed mediāte officio iudi.vt eſt ter.planus in.d.l.ſi qs ſtipulatus.⁊ i. d.l.ſi quis Titio.ff.ex qui.cau.ma.ſine eſſet reſciſſoria ⁊ reſtituto ria ēt nō cōpeteret ipo iure:ſz offi.iud.vt hoc ter.⁊ millies.ſ.
18 dixi.⁊ p iſta poteſtis cōcludendo colligere† tres eſſe ſpecies reſciſſorie actiōis.due ſunt que dank ſublato impedimento per abſentiā mediāte offi.iudi.de qbus duab⁹ proprie agit in materia noſtra:⁊ iſtarū alia ⁊ inſtitutoria alia reſtituto ria vt prediri. Alia ⁊ tertia eſt reſciſſoria que ipſo iure cōpetit:⁊ nō dak ex cā abſentie:ſz ex aliis cauſis:vt in.ll.ſ.ad hoc alle.iſta euidētia ha,ego recollegi vobis ſparſim hinc inde nō ex vbis ſz ex mēte doc.hic vt Jo.fa.in.iij.col.⁊ Nico.de nea. in ſua.j.q.extra gl. Ange.de are.hic in.j.euidē.⁊ Ang.i.l.fi.C. ex qui.cau.ma.⁊ ibi etiā Bal. Dis ergo breuiter p̄miſſis iſte.§.cōi diuiſione diuidit in duas partes. In prima ponit de actione reſciſſoria que dak preſenti cōtra abſentē. In ſcda ponit ecōtra de reſciſſoria que dak abſenti ꝫ preſentē ſz Jo. fa.hic:⁊ iſtud ſonant ſummaria Dy.⁊ Bal.hic:ſz mihi magis placet:vt in ſcda parte:nō ita reſtringamus ter. Sed dicamus gñaliter q⁹ in ſcda parte extendak illa actio reſciſſoria ad alios caſus ſiles prout ēt Nico.de nea.⁊ Ange.de are. hic ſcda ibi:q⁹ gen⁹ actiōis. Iſte.§.multis ⁊ variis modis ſum mak per doc.hic. Ego ſummo cū hoc modo. Contra abſentē qui rē p̄ſentis vſucepit eo reuerſo ⁊ reſciſſa vſucapione actio reſciſſoria cōpetit:per quā petit id q⁹ erat vſucaptū perinde ac ſi vſucaptum non fuiſſet.h.d.j.⁊ hec actio reſciſſoria extēditur per pretorē ad quoldā alios caſus ſimiles.h.d.ij.⁊ vlti.
19 ¶ †In ter.ibi rurſus.de iſta dictiōe rurſus [b] videas ter.not. b
b in.l.fideicom.§.ſi qs.r.ff.de lega.iij.⁊ ibi Bar. ¶ In ter.ibi: vſu non cepiſſe. Dy.⁊ Jo.de pla.hic exponūt vſu non cepiſſe ꝓ non vſucap. haberi. Aliter etiā pōt exponi fm eundē Jo. de pla.vſu nō cepiſſe.ſ.in effectu.ex quo datur reſtitutio.l.nemo videk.ff.de in integ.reſti.vtraq; expoſitio eſt bona ⁊ reincidit in idē.nam ex quo nō permittitur agere reſciſſoria niſi petius reſcindatur vſucap.niſi mediante offic.iud.vt late dixi in.ij.euiden. certe reſciſſa vſuca. primo tangēs dicere ran nō
20 eſſe vſuca. Not.ergo primo ex hoc text.† q⁹ ſi abſens vſucepit rem pūtis q̄ preſenti datur reſtitutio fm formā huius text. ⁊ eodē modo econtra ſi p̄ſens vſucepiſſet rem abſentis darek abſenti reſti.l.j.§.vba.ff.ex qui.cau.ma.ex hoc text.ad fi. ⁊ ſic habetis q⁹ ſiue abſens vſuccpit rem pūtis ſiue preſens rē abſentis:q⁹ ꝫ locū prouiſio huius ter. Addite etiā q⁹ haberet locū ſi vterq; fuiſſet abſens alter rem alteri⁹ vſucepiſſet. text. eſt in.l.fi.ff.ex qui.cau.ma.⁊ ponit glo.hic in ver.in ciuitate.⁊ ibi videbimus. Adde tñ ſecus eſſe ſi vterq; fuiſſet preſens:q⁹ tunc non ꝫ locū prouiſio ter.noſtri.ter.eſt in.l.ab hoſtibus.
21 §.in dāni.ff.ex q.can.ma. † q⁹ cōtra preſcriptionē que currit in preſentia nō dak reſtitu.⁊ eſt ratio ratiōis fm Bart.in.d. l.ab hoſtibus.§.ſed qō ſimpliciter.in.r.col.quia quando pre
22 ſcriptio currit:in preſentia videtur adhiberi cōſenſus.†quia qui patit vſucapi.dicitur alienare:dixit iur.cōſul.in.l.aliena tionis verbum.in prin.ff.de verb.ſig. Unde eſt q⁹ propter illā patientiā ⁊ propter illum preſumptum cōſenſum p̄iudicat
23 ſibi in reſtitutiōe vt illam nō poſſit impetrare. ¶ †Dixi clara tamē intelligentia ſupradicti not.⁊ ter.noſtri ab extra fortiter opp.⁊ oſtendo q⁹ quando abſens vſuccpit rem p̄ſentis: quod iſti

¶ Statim. de qua dictione vide etiā que habentur per Frā. are. in l. petens. C. de pac.⁊ qō ibidem ad eum dixi in aposti.⁊ de dictiōe mox vide frāci. are.i. l. ſi qs heres.de ac qui.her.i.ij. not.⁊ in.l.ſi quiſmaior. C. de tranſ. ⁊ i auk.pnc. in. §. quod ſi actor. de iura.calū.et d. pe. phil. cor.in cōſil. cclvj. ici. in hac lſa. g. in.iij.parte.

¶ Rursus. de qua dictione vide tn Jmol.et do. Aler.in l. qui bona. §.fi. ⁊ in.l.ſi finita. i pn. ff. de dam. infec.⁊ in.l. ſi cuz dotē. §.j.fol.mat.

q̄ ist̄i possunt nullatenus sibi concedi restitutio:ꝛ cōsequen
ter qō multo min⁹ sibi cōpetat rescissoria.ꝛ istud ꝓbo a par
tibus sufficienter enumeratis. Aut essi ille absens dimisit ꝓ
curatorē in ciuitate vel ibi habet coniunctos vel amicos vel
alios idoneos defensores:ꝛ tūc clarum est qō iste presens nō
pōt restitui cum habuerit quē potuit conuenire. casus est in
l.itē3 ait prætor.§.fi.ꝛ melius in.l.seq.ꝛ in.l.is qui.fm vnū in
tellectū positum ibi per glo.ꝛ Bart.ff.ex qui.cau.ma.ant ille
absens nō dimisit procuratorem:nec hz coniunctos vel ami
cos qui cū velint defendere:q; facto publico preconio siue ꝑ
clamante iurta formā.d.l.ergo vbi text.no.ꝛ iurta.l.hoc au
tem.§.j.ꝛ ibi glo.in ver.cognati.ꝛ ibidem Bar.ff.ex qui.cau.
in pos.ea. nullus cōparet. ꝛ tunc ostendo qō etiā nullatenus
possit habere locum ista ratio:de qua in tex.nostro.nam iste
presens contra absentem potuit interrumpere prescriptio-
nem per denunciationez fa tam coram preside vel episcopo
vel ad domū iurta formam.l.vt perfectius.C. de anna.excep.
si ergo de iure cōmuni potuit iste presens sibi ꝓuidere.ꝛ non
fecit:est sibi imputandū : ꝛ non est cōcedenda restitutio sibi
cum esset equitas istius restitutiōis concedende.preterea iste
presens potuit agere contra absentem:ꝛ potuit mitti in pos.
ex primo decreto.item potuit mitti in pos. ex secūdo decreto
q̄ latitaret.tex.est in.l.ignorare.C.de testa.mili.ergo cū ꝓnti
cōtra absentem potuerit esse plene cōsultum:ergo manifeste
apparet qō cessat equitas huius resti.concedende.istas opp.
formāt in terminis gl.no.in.l.is qui.que est gl.vni.ff.ex quib.
cau.ma.ꝛ illa gl.est necessaria ad intellectū huius.§.fm Jo.
fab.hic in.ñ.col.qui nihil vltra dixit.Istas opp.vltra dictaz
gl.ꝛ Bar.ibi.Ego magis fortifico per id qō dicam ꝛ tenebo
ꝑ.in isto notabili:vbi tenebo q; si absens vsucepit rem presen
tis:ꝛ iterū abest causa reipubl. ꝛ sic nondum est reuersus qō
prouidetur de pleno remedio isti presenti : q; poterit petere
qō detur curator isti absenti:a|s bonis illius absentis cōtra
quē poterit procedi vsq; ad sniam diffinitiuā ꝛ vsq; ad exe
cutionē inclusiue.ergo cū huic presenti prouideat de pleno ꝛ
optimo remedio:relinquit q; dz cessare prouisio huius text.
gl.j.in.d.l.is qui.ponit multas sol.ad dictaz opp.ꝛ Bart.ibi
dem etiam multa dixit.Ego partim ex verbis illius gloss.ꝛ
partim ex verbis Bar.ibi accepto vnaz tertiā sol.ꝛ dico pro
solutione dicti cōtrarij esse sub hac forma respondendū:ꝛ in
primis est ficenda vna regula fm Bart.ibi qñ solū vnū reme
diū impedit istā restitutionē que cōcedit ꝑsenti cōtra absen
tez:scz si absens defendit.qñ ergo absens dimisisset ꝓcurato
rem in ciuitate:vel ibi haberet coniunctos vel alios idoneos
defensores:tunc clare procederet prima pars arg. ff. facti scz
q; sibi non concederetur resti.d.l.ergo cū aliis allegatis. ꝛ dū
postea dicebatur q; si iste absens nō defenditur per procura-
tores vel idoneos defensores: q; tū presens habet aliud reme
dium. s. interrampendi prescriptionē per denunciationē iu
xta formam.d.l.vt perfectius:q; respondeo q; remediū istud
non habet impedire istam restitutionē.qō probo : q; vt diri
eo solo casu presenti contra absentē denegatur restitutio qñ
absens plene defendit:ita q; actor plene ꝑōt peruenire ad suū:
vt q; sibi satis def iudicatū soluī:vt est tex.in.d.l.itē ait ꝓtor.
§.fi.scz per solā interruptionem in prescri. vel vsuca. imo etiā
per perpetuationē actionis nō pōt peruenire ad suum : ergo
sibi non est deneganda restitutio.Non obst.aliud remediū.s.
missionis in pos.ter primo decreto vel venditiōis ex secundo
decreto propter contumaciā absentis vel dationē curatoris
cōtra quē possit procedi vsq; ad diffinitiuā ꝛ executionē in
clusiue:quia respondeo q; etiam ista remedia nō impediunt
istam restitutionē.qō probo rationibus ꝛ.ll. primo clara ra
tione.nam absens non potest obijcere presenti istā culpā pre
sentis ex qua ipse lucrum sentit:vt est glo.not.in.l. sed si exce
ptio.in glo.j.ff.de cuic. Item quia ista culpa causatur a con
tumacia sua ꝛ cōsequēter pōt presens dicere cum culpēt alij
te me laudare necesse est ꝛ q; ista vltima remedia non impe
diant istaz restitutionē habetis ter.in.d.l.itē ait.in.§.eo autē.
in verbo eo potius.ꝛ ibi gl.declarat.ff.ex quib.cau.ma.ꝛ per
ista habetis clare solutā ꝛ in forma opp.ꝛ factā.Sed per ista
non quiescit mihi adhuc animus circa istum ter.ꝛ ea quędi
cta sunt:q; per ea vidimus q; quādo presens non habuit qñ
posset cōuenire:ꝛ sic nec procuratorem nec aliū defensorem:
qō isto casu cōceditur sibi restitutio aduersus vsucapionē cō
pletam:vt hoc ter.a|s secus vt iuribus.ff.alleg. sed tunc mul
tum dubito:q; si iste presens non habuit quē posset conueni
re:quomodo ergo potuit cōtra eum currere vsucap.ꝛ perfici
cum habeamus vnam regulā:†q; non valenti agere nō cur
rit prescriptio.ª l.j.C.de anna.excep.istam dubitationem nō
inuenio declaratam imo nec tactam per aliquem scribētem

a ¶ Prescri
ptio. Adde
Fran.are.in
l. pacta . C.
de pac.ꝛ He
li.in.c.trans
missa. de ꝓ
script.

hic:nec etiā per Bar.in aliqua.l.illius titu.ff.ex qui.cau.ma.
nec.C.puto tamē qō ad hoc possit optime respōderi ꝛ in for
ma.ꝛ dum dicebatur qō restitutio datur quādo quis nō ha
buit quem posset cōuenire:fateor:vt hoc ter. ꝛ dum dicebat
si nō habuit quem posset conuenire: ergo nō potuit currere
vsucapio ꝛ multominus ꝑficere: cū non valenti agere non
currat prescriptio:q; respondeo qō aut quis nō potest agere
vel etiā impedit agere impedimēto iuris:ꝛ tūc procedat illa
regula.l.j.in fi.C.de anna.excep.quando impedimentum su
peruenit ante cōpetentē actionē aut quis est impeditus im
pedimento facti:ꝛ tunc si impedimentum est iustum q̄is
non possit agere:tū bene currit prescrip. sed bene datur resti.
ter.est in.l.vnus ex socijs.§.fi.ꝛ melī⁹ in.l.seq. que incipit:ꝛ at
tilicinus.ff.de ser.rusti.pred.ꝛ ibi Bart.ꝛ tex.no.in.l.j.§. si qs
ꝓpter inundationē.ꝛ ibi Bart.ff.de iti.actuq; priua. et ita
ꝓprie est in nostro proposito. q; iste presens impediebatur
agere contra absentem ꝓpter impedimentum facti.ꝛ quia
istud impedimentū est iustum contra cum currit prescriptio
sed restituitur:vt hoc text.si vero impedimentū facti nō esset
iustum curreret prescriptio ꝛ non daretur restitutio.l.ij. §. si
quis tamen.ff.si quis cautio. istam no. theoricā ponit Guil.
de cu.in.l.senatus.ff.de offi.presid. ꝛ ibi eam tenet ꝛ defendit
Bar.ꝛ tenet etiā Pet.de bella per.in.d.l.vnus ex socijs.§.fi.ꝛ
ibi Bar.ꝛ Ly.in.l.j.in.iñ.o;po.C.de bo.ma.ꝛ Bal.in.l.quo
25 ties.in.ñ.col.C.de preci.impe.offe.† De hoc tū an ꝛ quando
impedito currat prescriptio. si vultis plene videre videte vl
tra preallegata etiā Bart.in.d.l.j.§.si quis ꝓpter.ꝛ Bal. in
l.j.C.qui admit.in.xxñ.xxiij.ꝛ.xxiiij.opp. Bal.ꝛ Ang.in.d.l.
j.C.de anna.excep.ꝛ qñ impedito impedimēto iuris vel facti
currat prescri.ꝛ quādo veniat restituendus:videte no. Bal.
ꝛ Ang.in.l.sicut.ad fi.C.de ꝑscri.xxx.anno.ꝛ eo casu quo im
pedito nō currat prescriptio:tamen si incepit currere consu
mit cursum Sziū fm Inno.in.c.ne pro defectu.extra de elect.
ꝛ Bal.in.d.l.j.in.iñ.col.C.de anna.excep. ꝛ ponit etiaz Bar.
post Jac.but.in.d.l.sena. Aduertite tamen q; licet de iure ci
uili impedito impedimēto facti currat prescriptio:vt statim
diri.tū de iure cano. impedito etiam impedimēto facti non
currit prescriptio.ita habēt cano.tex.no.in.c.quia diuersita-
tem.in ver.sic tamen.extra de concess.preben.ꝛ ibi videte Jo.
26 de imo.hoc firmātem. ¶ †Aduertite etiam perpetuo q; in
d.c.quia diuersitatem.habetis ter. multum singularem ꝛ pe
regrinum ꝛ nunq; delendū memoria q; q̄is impedimentū
culpa sua processit: q; tū non currit prescriptio illius tempo
ris quo fuit impeditus|z culpa sua:ꝛ ita illū ter. pōderat fa
mosissimus inter moder.cano.d.o.Jo.de ana.qui etiā ita de-
27 fert se in facti.q.cōsuluisse.¶ Scdō †no.q; ex hoc text.in di- b ¶ Tempo
ctione:tunc.q; cum de natura huius dictionis tūc:sit impor- ris. Adde
b tare ꝛ denotare extremitatem tēporis:b vt est text. in.l.iiij.§. Fran.are.in
fi.ꝛ ibi gl.ꝛ Bar.ff.de cōdi.ꝛ demō.ꝛ ter.in.l.in substitutio- l.si ita stipu
ne.§.fi.ꝛ ibi gl.in ver.ex eo.ff.de vulg.ꝛ pupil.ꝛ ter.in.l. vroti lat⁹. de ver.
vsusfr.ville.ff.de vsu.leg.ꝛ text.in.l.gallus. in prin.ff.de liber.ꝛ ob.in princ.
postbu.ꝛ ibi gl.in ver.tūc.ꝛ ibi Ange.ꝛ gl.in.l.lecta.in princ. et i.l. hæres.
28 in versi.tūc.ff.si cert.pet.q; hic est text.† q; si absens prescripsit de acq. her.
rem presentis q; presenti permittit agere in illa extremitate ꝛ remissiue
temporis quando ille absens desiit abesse cā reipubl.ꝛ sic vi- in.l. lecta.si
detur velle hic ter.q; donec absens abest causa reipub.q; non cert.peta. et
possit cōueniri per presentem.ꝛ sic vult iste text.q; presens de- Feli.in.c. li
beat expectare donec ille absens desierit abesse causa reipub. cet causam.
29 ¶ Iurta ergo istū ter.ꝛ istud notabile quero.pone†q; ꝑsens in.iiij. colū.
nolit expectare tēs quo ille desierit abesse causa reipubli.ꝛ sic de proba.et
tēporis reuersionis sue:nunquid succurret vel prouidebit sibi d. Pe.ꝑbi
aliquo remedio.Hāc qōnem nullus doct.ponit hic:sed eam li.cor.in 2fi.
in terminis formāt Bart.in.l.ignorare.ad fi.C.de resti.mi.ꝛ edrrir.inci.
ibi dicit qō si expectet reuersurus de primo:q; tūc iste ꝑsens in bac lite
cogitur cum expectare.alleg.l.fi.ff.de leg. que nihil facit. me ra.d.in. iiij.
lius facit.l.pe.§.fi.eo.ti.Si vero de proximo non expectat de parte.ꝛ ful.
bet dari curator bonis contra quem poterit procedi ordina in consi.l.
rie ad diffinitiuam sniam ꝛ ad executionez.Lab hostibus.in
prin.ff.qui.ex cau.ma.ꝛ pro hac decisiōe ego allego gl.not.in
l.iñ.in ver.obseruatiōe.ꝛ ibi Bal.C.de cap. de quo etiam vi
dete Bart.in.l.si finita.§.iulian⁹.ff. de dā.infec.in.vij.col.ver.
sz quid fiet.ꝛ ibi Imo.in vlti.col.ꝛ Pet.By.Ray.in.d.l.ab
hostib⁹.in prin.ff.ex qui.cau.ma.ꝛ Bal.in.l.muto.§.fi.per il
lū tex.ff.de tute.ꝛ Bal.in.l.pe.C.de bo.auto.iudi.pos.ꝛ Bal.
30 in.l.coheredib⁹.C.fami.ercis.vbi ꝓnit† q; remediū sit quā
do quis habet rem cōem cōtra absentem quem nemo defen
dit ꝛ vult eam diuidere.ꝛ debet cōpetere supradictum reme
dium. ¶ Glo.in versi.reipublice.diuide eam in tres.In pri
ma declarat tert. In secūda illū extendit ad alias ciuitates.
In tertia illum extendit ad municipia.secunda ibi:tū .x ge

nerali clausula. tertia ibi: idez etiã si causa municipñ. ¶ In
31 ea. glo. ibi: ex generali clausula. † de hac generali clausula si
a ¶ Videbit. a An ⁊ qñ ex qua mihi iusta causa esse videbit:[a] ⁊ an concedatur ex negli
ista cla restituto ꝯceda gentia seu lata culpa vel supina ignorãtia: videte Bart. in l.
tur: vide. d. seruo inuito. §. cuꝫ pretor. ff. ad trebel. ⁊ idem in l. diuus. ⁊ ibi
Alle. ỗ imo. Jmo. plene. ff. de re iudi. ⁊ in l. si is ad quẽ. ff. de acqui. here. et
in 2fil. xx. in idẽ Bar. in l. j. C. de sen. aduer. fisc. lat. lib. x. Ly. ⁊ Bald. in l. j.
vlti. col. in. j. C. de 9di. inde. Bal. in l. j. in. j. col. C. qñ ⁊ quan. iud. Bal. in
pte. ⁊ qbus l. j. ver. quid si est lata per corruptelam. ⁊ sequen. C. de pe. ind.
cõcedatur: qui ma. iudi. Bal. in l. j. C. si ex fal. instru. ⁊ Bal. in l. venalis.
vide per cũ C. qñ prouo. non est neces. ⁊ videte circa dictã clausulam ge-
in cõsil. xxi. neralem. videte etiam id qõ decidit Bal. post Pe. ⁊ Ly. in l.
in. ñ. col. c. p 32 j. ad fi. C. de requi. reis. Ly. ⁊ Bald. in l. ñ. C. si pen. app. mos
te. vbi etiaꝫ tur: † qõ restitutio datur presenti contra absentem causa rei-
q̃ dicatur publice. habet locum siue quis fuerit absens causa reipublice
iusta causa: Romanorum: siue alterius ciuitatis vel municipñ: etiam
et nunquid ville: vt etiam dicit gl. in alla. l. legatis. hic alleg. in gl. ista glo.
sola ignorã si referatur ad tert. nostrũ est nullius pene effectus ⁊ sine ali-
tia: ⁊ nũ gd qua prorsus dubitatiõe: qz si restitutio datur aduersus eum
rustic' posit petere qui fuit absens ex causa reipublice Romanorum ⁊ sic ex iusta
restitutionez causa quanto magis daretur restitutio aduersus cũ qui fuis-
ex ista clau set absens non ex causa reipublice Romanorum: sed pro alte
sula: vide p rius cuiusuis ciuitatis vel municipij: ⁊ sic ex mi⁹ iusta cau-
cum in 2fil. sa: vt dixi. §. in prin. huius. §. in primo euidẽtiali: ſz si hec glo.
xiiii. ĩ vl. col. 33 intelligaf fm iura que allegat put debet intelligi fm leges
iij fi. ĩ. ij. col. quas allegat vt inquit Bart. in l. nõ solum. §. si liberationis
verba. ff. de verb. signi. † Ex ea habetis notare vnum magis
notabile qõ restitutio que datur absenti contra absentẽ. ⁊ sic
in omni cõtrario ad principium tert. nostri datur ei siue fue
rit absens pro republica Romanorũ siue alterius ciuitatis
vel municipñ. ⁊ sic habetis qõ licet als in concedẽda restitu-
tione absenti cõtra presentẽ fiat distinctio absentiarũ prout
§. dixi in. j. euidentiali: qõ tamẽ non fit distinctio ex causa cu
ius reipublice fuerit absens: qz indulgetur sibi restitutio etiã
pro absentia loco cuiuslibet ciuitatis aut municipñ: saltẽ ex
clausula gñali: si qua mihi causa ⁊c. ⁊ ita intelligẽdo gl. pnõ
ẽt in hoc eam bene dicere: qz casus est in. d. l. sed ⁊ si per preto
rem. §. pe. ff. ex qui. cau. ma. hic alle. in glo. que proprie loquit
in istis terminis. ¶ Addo ẽt qz pro hac glo. intellecta vt sta-
tim dixi optime facit qõ in simili notabiliter decidit Bart.
34 l. fi. in fi. pe. col. C. de sacrosan. eccle. † vbi voluit qõ priuilegiũ
illius. l. fi. circa prescriptionẽ in. iiii. casibus ibi positis: indul-
tum ecclesie ⁊ ciuitati habeat etiã locuꝫ in republica cuiusli
bet castri ⁊ cuiuslibet municipñ. ⁊ idem sequitur ibi Bal. in
ñ. col. ver. secũdo quero vtrũ priuilegiũ qõ dak ciuitati detur
etiã castro ⁊c. licet cõtrariũ teneat ipsemet Bart. cõtra morẽ
suum sibi Zeins in l. finita. §. si de vectigalibus. ff. de dã. infe.
circa med. j. col. post gl. ibi in ver. per longũ. ⁊ sequuntur ibi
Ang. ⁊ Jmo. Addo etiã qõ pro gl. nostra declarata vt §. bñ
facit qõ alibi voluit glo. no. in l. respublica. in gl. j. C. ex quib.
35 cau. ma. que volunt † qõ sicut respublica Romanorum hz be
neficiũ restitutiõis vt in tex. õrita etiã alie ciuitates ⁊ castra
⁊ ville. qõ multũ late hic examinat Joan. fab. in pe. ⁊ vlt. col.
post Pe. de bella per. f. nunqd respub. aliaꝝ ciuitatũ vel mu
nicipiorũ q̃ Romane ciuitatis restituant' late ⁊ post multa
hincinde adducta finaliter cõcludit cõtra Pet. de bella per. q
quelibet respu. resti. dicite vt hic late per cũ ⁊ Mico. de neap.
post gl. ibi in l. rẽpublicã. C. de iure reipu. lib. xi. ⁊ per Spe. in
ti. de in integ. restit. §. j. ver. idẽ quoq; ⁊ in §. qs aũt in ver. ad
doctri. p Jnn. in. c. j. extra de in integ. resti. ⁊ videte Bar. hoc
etiã examinantẽ in. d. l. reipu. C. ex qui. cau. ma. q si in hoc te-
neremus cõclusionẽ quã ibi tenet Bar. post Jac. butr. ⁊ alie
ciuitates ⁊ alia municipia lz nõ restituant' per illã. l. rempu-
blicã. habẽt tũ restitutionẽ ex clausula gñali: si qua mihi ⁊c.
ista cõclusio optime faceret pro determinatiõe gl. nostre vo-
lentis idẽ esse in ciuitatib⁹ ⁊ municipiis: vt restituant' ex clau
36 sula gñali. ¶ † An aũt ⁊ qñ appellatione reipublice veniat
alia respublica q̃ Romanorũ: ⁊ sic qñ veniant alie ciuitates
vltra. §. allegatas vide glo. no. in auf. de here. ⁊ fal. in princ. in
glo. in ver. omnẽ reipublice. ⁊ ibi per scribentes maxime per
Ang. ⁊ Bar. in l. j. in rubr. prin. C. de pe. indi. q ma. ind. ⁊ ibidẽ
per Bal. ⁊ per cũdẽ in l. ñ. C. cõia de vsuca. ⁊ ibi an in dubio
37 semper appellatiõe reipublice intelligaf de Romana: † ⁊ an
ciuitas dicaf respublica: ponit Bal. in l. ij. in vltimis verbis.
C. de sen. que sine cer. quã. ⁊ ibi dicit q sic largo modo. ⁊ bal.
38 in proe. ff. oz. circa prin. ¶ † Et quot modis capitaf respubli-
ca declarat Bar. in rub. C. de iure fisci. li. x. ⁊ ibi Mic. de neap.
⁊ dicit Bal. in l. ppetuandũ. in prin. per illũ ter. in. ij. col. C. de
39 iudi. † q sola ciuitas Romana hz fiscum ⁊ nõ alia ciuitas.

Item dixit Bal. in. d. proe. ffor. in prin. licet aliter ⁊ melius
dixerit Bart. in l. j. C. de bo. va. lib. x. ⁊ Bar. in l. itẽ veniũt. §.
aut scnat'. ff. de peti. here. ⁊ Bart. in l. cunctos populos. in. j. ⁊
ñ. col. C. de sum. tri. dicit etiam Bal. in rub. C. de primi. fisci. q
municipia non habent fiscum. sed ego hoc intelligerem verũ
40 prout dicit Bar. in prealle. locis in ciuitate. ¶ † Et ad id qõ
§. tetigi de priuilegio cõcesso ciuitati an extẽdatur ad castra b ¶ Villas. Vide Frã. are. i. l. si pf. §. impuberi devul. ⁊ pu. vbi etiã per cũdẽ. et do. Alle. ỗ imo. i 2fi. clxxvii. ñ. parte.
b ⁊ villas: [b] qz hec non est materia nostra. ſz si vis scire an ⁊ qñ
procedat videas Bar. in l. si finita. §. et hoc edicto. ⁊ ibi late
Jmo. ff. de dã. infec. ⁊ late p Mic. de nea. insertum in lecturis
Bar. in l. sed ⁊ reprobari. §. amplius. ff. de excusa. tuto. p Lu-
do. roma. in. d. l. si finita. §. si de vectigalibus. ⁊ p Ang. de are.
in. §. res fisci. ff. de vsuca. ⁊ in materia recurratis omnino ad
Bar. in l. ñ. ff. de ver. signi. ⁊ ad canonistas in. c. si ciuitas. vbi
bonus ter. de sen. excõ. in. vi. ⁊ in. c. felicis. vbi maxime p Pe.
de anch. de penis. in. vi. ⁊ Bal. in. c. j. de capitaneo. qui arcem
vendidit: in vsibus feu. vbi refert Joã. an. in. d. c. si ciuitas. in
nouel. tenentem q si conceditur priuilegium vel immunitas
ciuitati: non intelliguntur castra. ⁊ eodem modo si concedi
tur castro non includuntur ville sub ipso. Dicit etiã Bal. in
ti. de pace cõstan. in verbo: mos Romanorum. q damnata
ciuitate ad aratrum non intelligũtur eius castra damnata.
c ¶ An aũt appellatione ciuitatis veniant suburbia [c] ita q si c ¶ Suburbia. qd autẽ veniat appellatiõe ciuitatis: vide §. eli. in. c. rodulph⁹. i fi. de rescrip. ⁊ quo et vsq; vbi capiak ibidẽ per eũ in. xiii. col.
41 statutum prohibeat aliquid fieri in ciuitate: intelligaf etiaꝫ
de suburbiis. ponit Abb. i. c. fi. extra de prebẽ. † ⁊ an appella-
tione ciuitatis veniãt terre sibi recõmẽdate. ponit Pe. in cle.
ne Romani. §. fane. de elec. ⁊ ibi tenet q non per illũ ter. ⁊ re
42 fert se ita als cõsuluisse Senis. † Et an cõsuetudo ⁊ statuta
ciuitatis habeant locũ etiã in castris ⁊ villis ciuitati subie-
d ctis: [d] habetis glo. no. q sic in l. ex ea. in glo. fi. in verbo penã. d ¶ Subiect; vide. d. bar. soci. in cõsi. cclxxi. inci. i presenti vsi. illa rõne cũ vers. seq. i. ñ. pte. vbi ponit qd si statutũ ciuitatis subiecte alie ciuitati disponet q in casib⁹ in qb⁹ nõ repitur decisio a statutis ipsi⁹ recurrak ad ius cõe quo et qualr sit interpretãdũ: et an sit recurrẽdũ ad statutũ ciuitatis superioris cui subñ cik disponẽs qõ si p statuta ei⁹ territorij casus nõ decidak regeñ suis statutis.
ff. de postulando. ⁊ ibi videas p Ange. ¶ Glos. in verbo: ab-
43 esset. ad ci⁹ fi. De hoc † an possidens tantum animo ⁊ sic ci-
uiliter tantum possit ex sola ciuili possessione vsucare: quia
hec nõ est materia nostra: videte late Bar. in l. in. §. ex cõtra
rio in. j. ⁊ ij. col. ff. de acqr. pos. ⁊ ibidẽ p alios Ly. in l. cõpetit.
in. xiii. q. C. de prescrip. xxx. an. Bald. in l. cũ res. in. ij. col. C. de
proba. Ang. in l. sup longi. C. de prescri. lon. tẽp. ⁊ ibi per Jac.
bu. in l. nemo. C. de acq. pos. Sali. in l. licet. in. iiii. col. C. de ac-
qui. pos. ⁊ ibi p Emil. in. ij. col. ⁊ ibidẽ per Bald. ⁊ cundẽ in l.
traditionibus. C. de pac. Ang. in repe. l. si quis vi. §. differen-
tia. ff. de acquir. pos. ⁊ qõ vult glos. in. c. cãm. in gl. fi. in verbo
detinere. extra de prescript. habetur in l. j. C. de ser. fugiti. ⁊ in
istis locis magis cõmunis cõclusio se hz q sic: q ex sola ciui
li procedat vsucapio. ¶ Glos. in verbo: in hostium. quam di
uido in tres partes. In prima declarat ter. scilicet q sint hos-
tes. In secunda format. q. ad ter. In tertia mixta solu. ponit
quãdam differentiã. secũda ibi: si ergo ab alio quis capiak.
tertia ibi: in hoc aũt differũt. ¶ In ea. gl. ibi: vel qui populo
44 Romano. de hoc † qui dicanf proprie hostes: ponit Barto.
in. d. l. hostes. ff. de cap. et Bal. in l. cum cognatum. per illum
ter. C. de inge. ma. vbi dicit q illi proprie sunt hostes qui sunt
in bello qõ mouetur cum rege Romanorũ vel summo pon-
tifice. secus si moueak per aliquos reges vel principes. de quo
45 etiam J. aliquid dicam. † Et que differentia sit inter hostem
⁊ reum criminis lese maiestatis declarat Bal. in l. nihil. C. de
vind. lib. vbi dicit q nemo potest fieri reus criminis lese ma
iestatis nisi sit subditus. hostis autem potest esse de quacũq;
46 gente. ⁊ idem tenet Bald. in l. ij. C. de falsa mone. † Et not. q
pirate sunt hostes proprie. ⁊ equiparãtur hostibus fidei. tert.
est in auten. nauigia. C. de sur. ⁊ ibi dicit Bald. per multa iu-
47 ra † q tales pirate sunt ipso iure diffidati. ⁊ possunt a quo-
libet impune derobari. Et an si ciuitas imperij resistat offi-
ciali imperatoris p hoc dicak illa ciuitas esse hostis imperij.
ita vt ei possit bellum indici. ponit Bar. in. d. l. hostes. in vlt.
col. ver. circa predicta quero. ⁊ Bar. in l. qui a latrombus. in
princ. ff. de testa. ¶ In eadem glo. ibi: credo qõ sic. dicitte fm
Joan. fab. hic: ⁊ post eum Ang. de are. hoc est verissimuꝫ: q
vbi agitur de resti. concedenda presenti contra absentem nõ
curamus de causa absentie put dixi vobis. §. in princ. huius
§. in primo euidẽtia. ſz ego puto idem esse in casu contrario.
scilicet in restitutione cõcedenda absenti cõtra presentẽ. quo
casu licet in tali absente restituẽdo fiat differentia absentia-
48 rum: prout dixi in euidẽtiali precallegato: † tamen si aliquis
fuisset captus non dico ab his qui proprie sunt hostes: sed a
latrombus aut a predonibus: aut als esset positus in vincu-
la per vim potentioris: q ista causa esset iusta concedẽde sibi
restitutionis. tert. habetis de hoc valde notabilẽ in. l. succur-
ritur. ff. ex quib. cau. ma. ⁊ in isto casu contrario intelligi glo.
nostram loqui prout etiam intelleci glo. §. in versic. reipubli.
quia als istud esset nullius effectus: vt ibi dixi. Plus tamen
⁊ preclarius

ꝛ preclarius dixit ad cõtextũ iurisconsultus in.l.in eadẽ can-
49 sa.ff.ex qui.cau.ma.† in vinculis etiã eos accipi qui ita obli
gati sunt: vt sine dedecore in publico apparere non possunt.
ad qõ accedat gl.not.in.c.si qui testiuz.in ver.paupertate.ex
tra de testi. ¶ In ea.glo.ibi: qõ alꝫ nõ posset cũ esset seruus.
50 Habetis ex glo.† qõ si aliquis capiat ab his qui proprie hos
tes sunt: efficit eorum seruus: ꝛ sic non põt facere testamen-
51 tum.† secus aũt si ab eis qui non sunt proprie hostes: vt sunt
latrunculi: qꝫ tũc nõ efficit proprie seruus: ꝛ sic potest facere
testamẽtum. dixit tũ Bar.in.d.l.qui a latronibus.in princ.ff.
de testamẽ. q᷑ nedum si per papam vel imperatorẽ mouetur
bellum capti efficiuntur serui: qõ hoc est indubitatũ: vt.s.di
xi.imo etiã si belluz inducitur per inferiores principes. nam
dicit ibi Bar. quandam constitutionẽ editam fuisse ꝑ illis
ab Henrico imperatore: in qua declarauit qõ quicunq; re
bellauerit principi vel eius officialibus sit hostis imperij. de
quo etiã per Inn.in bocvltimo tenentẽ contrariũ in.c.olim.
extra de resti.spo.quem ipsemet Bart.refert ꝛ per Inn.in.c.
sicut.extra de iureiur.ꝛ per Jo.and.in addi.Spe.in ti.de in-
strumen.edi.§.compẽdiose.ver. xv. ꝛ Bal.in.d.l.cum cogna-
52 tum.ꝛ per illũ tex.C.de inge.ꝛ manu.† Et ibi etiaz notabili
ter querit Bal.quid si imperator indixit bellũ ꝛ mortuo im
peratore gentes sue postea ceperint aliquem ex hostibus: an
ille efficiatur seruus ꝛ consequẽter non possit testari.ꝛ ibi ni
hil decidit. Refert tũ qõ alꝫ fuit de hoc ardua questio tem
pore Henrici imperatoris in ꝑsona comitis Bergamini de
marestiana multum divitis: qui captiuatus post mortẽ im
peratoris condito testamento decessit in carcere Pisarum.
¶ In eadem glo.ibi: imo ꝛ eius obses non posset.ꝛ sic ad fi-
53 nem.de istis obsidibus † ꝛ an ꝛ qñ possint dari: videte in.d.
l.obsides.ff.de testamen. hic allegata. ꝛ maxime Bald. inter
alios.ꝛ ibi etiam late Inno.ꝛ tex.in.c.ex rescripto.ꝛ ibi gl.in
verbo obsides.extra de iureiurã. Bal. in auc.imo.ad fi.C.de
actio.ꝛ obl.ꝛ Bar.in.l.diuus.ff.de iure fisci.ꝛ ibi gl. declarat
qui dicantur obsides.ꝛ Bal.in.d.l.obses.C.de actio.ꝛ oblig.
vbi dicitur qõ possunt dari obsides ꝓ publica causa tãtuz
ꝛ non ꝓ priuata.ꝛ videas gl.in.l. ñ. in verbo vendiderit.C.
de patri.qui filios distraxerũt.ꝛ ibi late ponit Bal.de mate
ria istorum obsidũ: et inter cetera dicit illos proprie obsides
qui dantur interveros hostes:ꝛ qui sint veri hostes dixi.s.in
prin.huius gl.ꝛ fm eum isti tales qui dantur ꝓ obsidibus
inter veros hostes bene de iure dantur. ꝛ ibi etiam ponit qñ
possint dari obsides inter priuatos.ꝛ ibi etiam quãdo ꝛ per
quos possent tales obsides revocari: dicite vt ibi per eum.
¶ Glo.in verbo: potestate. divido eam in tres partes princi
pales. In prima ad declarationem ter. ponit quot modis ca
pitur iste terminus potestas. In secunda per modũ questio-
nis opponit ꝛ soluit. In tertia contra solutionem instat op-
ponẽdo ꝛ ei dupliciter respondet. secunda ibi: sed quomodo
iste ab hostib⁹ captus. tertia ibi: sed nec videt ꝙ per seruum.
¶ In ea.gl.in princ.ibi.i. seruitute. Addite ꝙ ita exponitur
in.§.j.ꝛ ñ.ff.de bis q᷑ sunt sui.ꝛ idẽ in.l.j.§.j.ꝛ ij. ff. de bis qui
sunt sui.fm Jo.fab.ꝛ Ang.hic. vos vero dicite ꝙ imo gl. de-
buit exponere tex.in potestate hostium.i.in dominio ꝓout
clare dicit tex.in.l.potestatis. hic allegata in gloss.ꝛ ita clare
vult Rico.de neap.hic. ¶ In ea.gl.ibi. l. potestatis. Addite
glo.in.§.si qnis alñ.in glo.j.in versi.iuri.s.de inuti.stipu.ꝛ qõ
dixit glo.not.in.l.j.§.per hanc.cl.j.in glo.in versi.vendicare.ꝛ
ibi Bar.ꝛ doct.ff.de rei vendi. Inn.in.c.inter quatuor.extra
de maio.ꝛ obe. ¶ Ad fi.glo.hanc solutionem sequitur Dy.
hic ꝛ alñ cõmuniter post eum:ꝛ eam declarat Dy. in regula
fine possessione.in.j.col.de reg.iur.in.vj.ꝛ ꝓ inuestigãda ve
ritate huius solutiõis vide latissime Bar.vbi hanc materiã
late ꝛ copiose examinat in repe. l. si is qui pro emptore. ff. de
vsuca.in expeditiõe versiculi: qõ si seruus.vsqꝫ ad expeditio-
nem ver. ¶ Marcellus.inclusive dicebat tũ Ang. hic ꝙ cõtra-
rium hic in glo.formatũ de.l.fine possessione. põt etiaz aliter
54 solui.s.ꝙ verum est † ꝙ fine possessione non põt vsucapio in-
choari:ꝛ ita intelligatur.d.l.fine possessiõe. sed postꝙ fuit ce-
pta vsucapio cũ possessiõe:ꝛ fic postꝙ fuerit in esse producta
tũc si nõ fuit interrupta interruptiõe naturali vl̃ ciuili iurta
l.gñaliter.cũ ibi plene traditis ꝑ Bart.ff. de vsucap.certe fm
eum perficiẽ vsucapio fine possessione. fine loquamur in de-
functo hereditate iacente: siue in alio vino.ꝛ ita dicit se intel
ligere.l.ceptã.ff. de vsuca. ſz iudicio meo mirandũ est de hoc
tanto patre ꝛ summe conditorẽ qõ in hac solutiõe tam vehe-
mẽter errauerit:ꝛ primo dũ in ꝓposito tex. nostri dicit ꝙ qñ
vsucapio fuit incepta cũ possessiõe si nõ fuit interrupta inter
ruptione naturali vel ciuili: qõ fine possessiõe perficit vsuca-
pio.ꝛ sic presupponit qõ in ꝓposito text. nostri ante captivi-
tatem fuerit incepta vsucapio cum possessiõe. vnde ſz postea
post captiuitatem perdat possessio: tñ sine possessione proce-
dit vsucapio: nisi vsucapio interrumpat naturaliter vel ciui-
liter: qz in hoc errat cũ per captiuitatem nedum perdat pos
sessio: sed etiam interrumpat prescriptio. l. deinde. ff. ex qui.
cau.ma.ꝛ ibi expresse hoc firmat gl.ñ.in ver.non restitui.que
dicit ꝙ talis interruptio per captiuitatẽ est naturalis:ꝛ alle-
gat de hoc.l.naturalis.ff.de vsuca. Preterea ꝛ forti⁹ dũ vult
Ang.ꝙ postꝙ vsucapio fuit cepta cum possessiõe qõ postea
perficiat sine possessiõe: sine loquamur in defuncto heredi-
tate iacente: sine in alio vino: ꝛ ita dicit se intelligere. d. l. ce-
ptam. ipse dicit de directo cõtra casum.l.de broca.in. l. insto.
§.nondum.ff.de vsuca. vbi dicit ad literam ter. ꝙ de iure sin-
gulari:ꝛ sic de iure speciali receptũ est hereditate iacente: vt
in ea sine possessiõe perficiatur vsucapio.ꝛ qõ in.d.l. ceptam.
istud sit introductũ iure singulari: ꝛ sic iure spãli in hereditate iacente: tenet ipsemet Bart. in terminis in.d.l.naturali-
ter.in.iij.col.circa med. Ego bene puto qõ quãdo agerek de
prescribẽda aliqua actione personali que prescriptio nõ cur-
rit ex possessiõe prescribentis: sed ex solo cursu temporis ꝛ ne
gligentia nõ petentis: ꝙ tunc ista prescriptio currit isto pre-
scribente existente in captiuitate sicut si esset in ciuitate. ꝛ in
isto casu puto posse exemplificari ter. nostrum ꝛ posse ad cõ-
trarium rñderi: dum dicebatur ꝙ sine possessiõe non currit
prescriptio. illud verũ in prescriptiõe iurium realiũ que cur-
rit ex possessione prescribentis. secus in prescriptione actio-
num personaliũ: vt.s.dixi.ꝛ ita tenet ꝛ declarat Bar.in.l.ait
pretor.§.hi plane.ff.ex qui.cau.ma.per illum ter.ad finẽ. Ac-
cedat quod nõ voluit Bart. limitando.c.fi.de prescri.in.l.se-
quitur.§.si mãdati.ff.de vsuc.ꝛ in.l.hoc autem iure. ff. de ser.
vrb.pred.ꝛ in.l.fi.ff.quemad.ser. amit. sunt etiã alij casus sin-
gulares ꝛ speciales in quibus sine possessiõe procedit vsuca.
qui enumerãtur per Dy. in reg. sine possessione.in.j.ꝛ.ij.col.
ꝛ per Bart.in.d.l.naturaliter.in.iij.col.circa med.ver.tertio
requiritur in prescriptiõe possessionis.ꝛ nõ. Bar.in.l.nec vti
lem.in.ñ.opp.principali.ff.ex qui.cau.ma. in quibus casibus
55 puto etiã qõ tex.iste possit exemplificari.† ꝛ in quibus casi-
bus captus ab hostibus põt sine possessione vsucapere.et in-
ter ceteros Bald.in.d.l. naturaliter enumerat casum.s. ex re
peculiari.s.per filium ꝛ seruum.ꝛ dicit glo.nostra hic in solu
tione sua quam ego etiã.s.approbaui. ſtez enumerat alium
casum notabilem ꝛ singularem qñ modicum tempus super-
fuisset ad vsucapionem complendam.qz in illo modico tem
pore perficeret vsucapionẽ sine possessiõe. de quo est tex.in.l.
rerum mistura.§.labeo.ff.de vsuca.ꝛ ibi Bart. dicit hoc esse
singulare.ꝛ in hoc etiã casu põt tex.noster exẽplificari. ¶ Gl.
in ver.in ciuitate. divido in septem partes. In prima decla-
rat text. In scõa per viam quesiti extẽdit text.nostrũ. In ter-
tia declarat qñ quis dicat desinere abesse. In quarta extẽdit
etiã tex.nostrũ ad casum ſtiũ. In quinta iurta dictã extẽsio-
nẽ gl. tacite subintrat vnaz maximã ꝛ arduã difficultatẽ. In
serta rursus declarat qñ quis dicat desinere abesse. In septi-
ma per modũ illatiõis remouet quoddã tacitũ ſtiũ ad tex.
nfm. scõa ibi: qd ergo si vterq; abest. tertia ibi: videant desi-
nere abesse. quarta ibi: itẽ cõtra si presens. qnta ibi: ꝛ tũc sine
cõpleta est tota vsuca. serta ibi: ꝛ tunc dicit desinere abesse. se-
ptima ibi: ꝛ sic patet ꝙ de necessaria absentia. ¶ In ea. glo.
ibi: vt.ff.ex quib.cau.ma.l.fi. Ex hac parte glo. iuncta. d. l. fi. in
56 ea allegata: dicit Ang. notandum esse † ꝙ priuilegiatus vti-
a tur priuilegio suo contra priuilegiatum ª eodem priuilegio. a
Addo ꝙ ante eum hic ista fuit inductio glo. in.d.l.fi.ꝛ dicit.
Ange. hic hoc ideo esse: quia priuilegiat⁹ qui agit tractat de
damno euitando.ꝛ ille priuilegiatus cõtra quẽ agit tractat
de lucro: vnde isto casu bene priuilegiatus admittit ctra pri
uilegiatũ. Item qz iste priuilegiatus qui agit fouet iustitiez
causam illo priuilegiato cõtra quem agit. nimirũ si cõtra eũ
admittitur ad agẽdum allegat ad ista tex. notabilem in.l.ve-
rum.§.fi.ꝛ ibi Bart.ꝛ alios.ff.de mino. Ego puto cõtra illã
glos.ꝛ contra Ange. hic: qõ hec non sit bona inductio:ꝛ qõ
istud non bene colligatur. ſcz ꝙ priuilegiatus vtatur priuile
gio suo contra priuilegiatum eodem priuilegio: quia nõ est
verum qõ ille prescribens vel qui prescribit contra quem agi
tur sit priuilegiatus: quia ex hoc solo qõ sit absens. ꝛ sic sola
absentia non est causa priuilegij concedẽde sibi restitutiõis.
sed absentia iuncta cum lesione. cũ ergo prescribẽs quãtũcũq;
sit absens nõ ledatur: ergo nõ est priuilegiatus. quod ptz eo
quia nõ restituitur: ergo non est verum ꝙ hic priuilegiatus
vtatur priuilegio cõtra priuilegiatum:ꝛ ita dicit Bar.in.d.
l.fi. ¶ Preterea vt dicit Bart. in auten. quas actiones.in.ñ.
col.C.de sacrosan.eccle.in terminis illius.l. fi. licet iste contra

¶ Priuile-
giatũ. Add
de do. Ale
xan. 6 imo.
i. l. si apud.
ff. de mi. et
Feli.in.c.cũ
pro cauſis.
de sentẽ. ex
communi.
ꝛ Paul. de
cast.in con
sil.cccxvij.

quem agitur sit priuilegiatus in genere:eo qz absens: tamen nō est priuilegiatus in specie in ista causa restitutionis in integrum in qua agit contra eum.vnde licet iste absens sit priuilegiatus in genere:eo quia absens:tamen non est in specie. ergo non est verū qō in istis terminis ꝛ in isto casu speciali in quo agit contra cū qui prescribit:dicak priuilegiatus agere contra priuilegiatum eodem priuilegio in specie. De hoc tamen an ꝛ quādo priuilegiatus possit vti priuilegio suo cōtra priuilegiatum vltra preallegata ꝛ vltra ea que late ponit Ly.post Pe.ꝛ Bart.in.d.auk.quas actiones.ꝛ Ly.in.l.quo tempore.in vlt.col.C.de resti.mili.videte omnino illū notabilem ter.in.l.verum.§.item queritur.ff.de mi.ꝛ ibi Bar. dicit esse meliorez ad hoc qꝫ alibi habeamus.ꝛ videas ter.in.c.auditis.circa finē.ꝛ ibi.d.Abb.in.ir.notabili.extra de in integ. resti.ꝛ Bal.in auk.habita.C.ne filius pro pat.in.viij. col. ver. modo istā materiā altius attingamus.ꝛ Bal.in.l.ij.per illū ter.C.de priui.fisci.ꝛ Bal.in auk.item sibīnnicē.per illū text. C.de sacrosan.eccle.ꝛ in cōtingentia facti Pau. de ca.consulentem in consi.suo.cccxij.in vltimo dubio. ¶ In ea.glos.ibi l.ab hostibus.§.sed quid si simpliciter.glo. hic succincte tangit hanc difficultatē que fuit maxima inter antiquos glossatores ꝛ inter docto.nostros ꝛ docto. sequen. ꝛ vt eam melius
57 intelligatis subñcio rem exēplis. † Pone vsucapio pro maiori parte est lapsu in absentia : postmodum est completa in presentia post modicum tempus reuersiōis in quo modico tempore dominus potuisset agere. an restitutio fit in totum ꝛ oīno denegāda: an vero fit danda restitutio in integrū ita vt subducatur tñ tempus quantū est illud quovsucapio cucurrit in absentia. ¶Bar.ꝛ Placeñ.ex vna parte tenebāt qō nulla omnino sit cōcedenda restitutio. Bulg.vero ꝛ Joā.tenebāt ex alia parte contrariū.s.restitutionē esse concedendā: ita tñ qꝫ subducatur tps absentie de medio:ꝛ sic illud tps qō cucurrit in absentia : ꝛ consequenter tps quo dominus non fuit in negligētia has controuersias antiquorum refert late glossator Accur.in.l.quo tempore.C.de resti.mili.in gl.j.ꝛ in d.l.ab hostib⁹.§.ſz qō simpliciter.in glo.j.ff.ex qui.cau.maio. opi.¶Bar.secuti sunt Pe.ꝛ Ly.in.d.l.quo tempore.ꝛ Bul. in.d.§.ſz qō simpliciter.hanc etiam tenet Joā. fab. hic refert Pau.de ca.excellētissimus inter modernos in.l.diuortio.§. nō solum.ff.sol.ma.qꝫ opi.¶Bar.communiter tenetur. Contrariam tñ opi.vez Bulg.tenēt vbiqꝫ glo.in.d.l.quo tpe.ꝛ in d.§.sed qō simplr.ꝛ in hoc.§.in psenti gl.¶Hanc etiam opi.tenet Dy.ꝛ Ja.bu.hic:ꝛ Jnno.in.c.dilecto filio. extra de verb. signi.ꝛ ibi istud idem tenere videk gl.inverſi.futura.ꝛ ibi iste optimus ter.pro hac parte.Alo vero in sum.ti.de resti.mili. dicit qō opin. Bulg.nititur maiori equitate.sed snia ¶Bar. fulcik maiori autoritate legum. Bar.in hac difficultate contra motem suum fuit sibīpsi cōtrarius.nam in.d. l. quo tpe. tenet indistincte opi.Bul.ꝛ dicit qꝫ hec opinio est veriſſima. ꝛ idē tenet ipse Bar.in.d.l.fi.in vlt.col.de tempo.in integ.resti.pe.sed ipsemet Bald.in.d.l.ab hostibus.§. sed qꝫ simpliciter.in.viij.col.nō tenet indistincte opi. Bulg.sed ponēdo nonam opi.distinguit:vt ibi per eum Bal.in.d.l.quo tēpore.in iiij.col.tenet simpliciter ꝛ indistincte opi.Bulg. Ego non intendo hanc difficultatem:ꝛ hunc periculosum articulum hic examinare. Propterea qō illum omittūt omnes doc.hic. vt Rico.de neapo.Bal.Ang.de are.ꝛ Jo.de pla. sed eo diffuse videatis in locis.ā allegatis:ꝛ maxime per Dy.hic qui multa hinc inde adducit.tandem cum opi.Bulg.concludit:ꝛ respondet argumētis in contrarium adductis: ꝛ videatis per Joā.fab.hic:qui multa pro vtraqꝫ parte adducit ꝛ plura qꝫ Dy.ꝛ finaliter tenet cum ¶Barti.ꝛ nō respondet argumentis in contrarium adductis. videte etiam Bart. late examinantem hunc articulum in.d.§.sed qō simpliciter.per.v.col.ꝛ ibi Bart. in hoc articulo quatuor per ordinem facit. primo ponit iura ꝛ ratiōes que faciunt pro ¶Bar.postea eis particulariter respondet deinde ponit iura ꝛ ratiōes que faciunt pro Bulg.ꝛ eodem modo singulariter respōdet.tertio ponit rationes ꝛ solutiōes doctorum ꝛ eas damnat.quarto ponit vnam suam opinionem cum distinctiōe: vt ibi per eum. ego non recedam ab opi.Bulg.quia videtur magis communis pro qua vltra ea que copiosissime adducunk per doct. in locis pālle.ita vt vix quicqꝫ addi possit.ego etiam adduco illud qō in optimo simili adducit gl.in.l.fi.in ver.illuxerit.C.de tēpo.in integ.resti.pe.quā ibi tenet ꝛ sequitur Bar.in vlti.col. ꝛ ibidem Bal.ad fi.vbi ponit qꝫ si prescriptio fuit incepta in minori etate:ꝛ completa in maiori:qꝫ isto casu non est denegānda restitutio:imo cōcedēda: ꝛ qō tempus sibi nō currit nisi pro tempore maioris etatis : consequenter restituitur et subducitur tempus minoris etatis ꝛ non computak sibi nisi tempus maioris etatis quo fuit in negligētia. ¶ In eadem glo.ibi.l.fi cui.§.tandiu. ¶Helius facit ter.in.l.j.ꝛ ibi glo.j. et Bar.ff.si quis cau.De istis.xx.milibus diurnis vt habeatis magis expressum dicite qꝫ mille passus faciunt vnum milia-
a re[a] vt dixit ter.i.l.iñ.in prin.ꝛ in.l.mille passus.ff.de verb.sig. a ¶Miliare.
b ꝛ quinqꝫ pedes faciunt vnum passum[b] vt inquit gl.in.d.l.iñ. adō.d.alex.
58 in glos.j.ad fi.† pes vero dicitur.xv. digitorum[c] fm glos.in.c. ō imo. post
c ficut.xliij.distinctio.alīs.xxvj.q.iiij.ꝛ Bal.in.d.l.j.ff.si qs cau- Pau.ō ca.
tio. ¶ In fi.glos.in hac vltima parte:glo. est aliqualiter ob- in.l.j.ff.si qs
scura ꝛ intricata fm Jo.fab.hic.ſz fm Ang.de are. hec mēs cau. vbi dt
huius gl.est ista.nam est fienda differentia an sit fienda resti- qō ispici dz
tutio presenti contra absentē:ꝛ tunc indistincte non facta di ſuetudo.ꝛ
stinctione absentiarum:nec etiā facta distinctiōe an absens Jnno.in.c.
desierit abesse necne:semper est fiēda restitutio presenti vno nōnulli. de
solo:inspecto an presens habuerit potestatem agendi necne: rescript.
prout late diximus vobis in primo euidētiali.si vero restitutio sit
concedenda absenti cōtra presentem:tunc bene fienda est di- ¶Passus-
stinctio absentiarum iuxta materiam.l.fi.ff.de in integ.resti. b adō.Flo.i.l.
vbi propie traditur hec materia.ꝛ isto etiam casu bene que vir.ff.de ser.
rimus an desierit abesse vel ne:vt in hac gl. Ideo aduertēdū rust. pred.ꝛ
59 est†qꝫ si aliquis fuerit absens ex causa volūtaria sine contu- Alexā.post
macia vel etiam cum cōtumacia:ꝛ sic ex causa nō iusta quo Bar.l.d.l.j.
casu ei non cōceditur restitutio prout traditur in.d.l.fi.ff.de si quis cau.
in integ.resti.ꝛ iste talis absens ignorabat ius suū vl̄ius sibi
competere:qꝫ qꝫis currat prescriptio tam contra scientem qꝫ ¶Ex. digi-
cōtra ignorantem.l.fi.circa fi.versū.nulla sententia vel igno- c torū. Adde
rantia.C.de prescrip.lon.tempo.nihilominus talis ignoran- Flor. in.d.l.
tia erit iusta causa in inte.resti.cōcedende cōtra dictam pre- vir. ꝛ. paulo
scriptionem:ꝛ sic ratione ignorantie poterit petere in integ. añ p me
resti.Illud est qō multum singulariter voluit Bar. per illū allegata.
ter.in.l.j.§.si quis autem per inundationem.ff.de iti. actuqꝫ
priua.qō dictū Ang.de are.hic in finalibus verbis multum cōmendat ꝛ dicit mēti tenēdum. Addo qꝫ istud dictū Bar. licet etiam communiter reputatur esse singulare:tñ idem voluit ipse Bar.in.l.arist.§.labeo.qui est.§.fi.ff.de do.ꝛ Bar.in Lemilius.ver.opponitur qō prescriptio minori ipso iure nō currat.ff.de mino.ꝛ hoc dictum refert simplr Bal.in. d.l.fi. versi.attende.C.de prescrip.long.tempo.ꝛ hoc dictum tenet Abb.Panor.in.c.vigilanti.extra de prescri.quia ad hoc allegat bonam glo.in.l.j.§.j.in glos.j.C.de patr. potesta. Idem etiam tenet Jmo.in.c.fi.in.ij.alīs.x.charta.extra de prescrip. qui ad hoc allegat glo.in.l.fi partem.§.si per fundum.in glo. paruula.in ver.nō vtendo.ff.quemad.serui.amit.ꝛ idem tenet glo.in.l.fi sic.in glo.magna.in ver.seruitus.circa fi.co. tit. idem autem tenet Lud.roma.in.l.fi vero.§.de viro.in.xv.fallen.ff.sol.mat.qui etiam ad hoc allegillam gl.in.d.l.si partē. §.si per fundum.ꝛ aliam gl.in.l.sicut.§.militia.C.de prescri. xxx.vel.xl.ann.ꝛ idem etiā tenet Spe.in ti.de prescri.§.j. ver. sed pone colonus.ꝛ Ang.in.l.fi.ff.si quis testa.liber cē iussus fue.ꝛ Jnno.in.l.pantonius.§.j.ff.de acqui.here.Lud. roma. in.l.qui vniuersas.§.j.ff.de acquir.pos.Facit quod singulariter vult Jnno.in rubri.extra de cōstitu.ad finem.Est verum quod contra Bart.tenent multi vt per ¶Modernos in.c.auditis.extra de in integ.resti.ꝛ in clemē.j.in eodem titu.ꝛ contra Barto.in contingentia facti consuluit Pe.de anchara. in consilio.clxij. incipiente. principaliter contra istos legatarios ꝛc.vbi inter cetera allegat Bal.tenentem cōtra Barto. in.l.j.in.xxiij.oppōsi.C. qui admit. ꝛ subtiliter adducit cōtra
Barto.d.l.fi.C.de prescrip.lon.tempo. ꝛ reprobat responsio- d ¶Ex. cccl
nem Barto.vt ibi per eum.contra Bar.etiam tenet Luma. xcv.diebus.
in.l.cum filius.§.in hac.ff.de verbo.obligatio. ¶ Glos.in ver. Adde text.
annū.Binido in quatuor.In prima declarat ter. In secun- vbi gl.i.l.ita
da ponit quot sunt necessaria vt hic vt annus vtilis currat. vlnerat⁹. §.
In tertia ponit quantum tempus detur hodie in restitutio- estiatio. ad
nibus.In quarta per modum notabilis ponit an hodie iste leg.acq. vbi
§.sit correctus secunda ibi : in quibus actor habuit facultatem agendi. tertia ibi : hodie vero in oibus restitutionibus. etiam vide
quarta ibi:ꝛ ita nota.hic. ¶ In eadem glo.ibi.l. cum heres. Bart.ꝛ gl.i
§.stichus.addite similem ter.in.l.ita vulneratus.in versi.esti- v.bisserto. i
60 matio autem.ff.ad.l.aquil.dicit tñ †qꝫ annus proprie cōstat liñ.§.minore
d ex.cclxv.dieb⁹ d ꝛ.vj.horis.que.vj.hore collecte simul.in quatuor annis faciunt vnum diem naturalem qnē appellamus bissextilez qui attribuitur Februario vel fm canones ¶Martio ꝛ hec omnia ponit glos.no.in.l.iij.§.bissextus.ff.de mino. ꝛ glos.in.l.cum bissextus.ff.de verb.significatio. ¶ In eadem glos.ibi.ff.de diuer.ꝛ tempor. prescript. l. j. videtis: ꝛ est glos.
61 †que ꝛ quot sunt necessaria ad hoc vt ann⁹ vtilis currat.idē no.glos.in.d.l.j.in glos.in ver.agendi.ꝛ videte gl.no.in.l. fi. in gl.i.ꝛ ibi doc.C.de temp.in integ.resti.pe.ꝛ glos.no. in rubr.ff. de diuer.ꝛ tempo.prescrip.ꝛ ibi Bar.que ponunt de tēpore

continuo

continuo ⁊ de tempore vtili a principio.ſꝛ de cõtinuo in processu ⁊ de eo quod omni tempore eſt vtile.⁊ declarant qũo et quãdo in eis currat tempus. Accedat ad hoc gl. quam Ange. de are. reputat valde ſingularem in.c. quam ſit clericis in ver.menſe.de elec.in.vj.⁊ gl.not.in cle.j.in ver.continuũ.de in
62 integ. reſtit. ¶ †An autem ⁊ qñ tempus in dubio intelligatur vtile vel cõtinuum: vide Bal.in.l.annus.cum ibi not.per glo.ff.de calum.⁊ omnino Bal.in.l.genero.ff.de his qui not. infa.⁊ Bal.in.l.j.in vlt.col.C.de dila.⁊ Bal.in.l.ſiue pars.co.
63 ti. de dila.⁊ Ly.⁊ Bal.in.l.ñ.C.de edil.actio.†Et quomodo ſumatur tempus vtile ponit Bal.in.d.l.ſi.in prima oppo.C.
64 de tempo.in integ.reſti.† mi. Pet.de anch.in cle.j.ad fi.de in integ.reſtit.qꝫ in dubio omnis dilatio intelligit cõtinua: niſi reperiat cautum qꝫ ſit vtilis. Et an in dilationibus ad probandum tempus ſit vtile an continuum: videte Bald.in.l.ſi quando.in.ñ.q.⁊ melius in.v.C.de teſti.⁊ Bal.in.l.eos.§.ſin autem.in.iij.col.C.de app.⁊ Bal. Ang. Pau.⁊ Ludo.in.l.j. ff.ſi quis cau.⁊ notabiliter Pau.de cleaza.in.c. frequens. de
65 reſti.ſpol.in.vj.vbi ponit † an dies emergens poſſit qualibet hora incipere currere.de quo etiã per Ang. et Imo.in.l.gallus.in princ.ff.de lib.⁊ poſthu. ¶ In ea.gl.ibi: corrigitur per
66 codicem.dicite † qꝫ hoc nõ eſſet mirũ: ~~qz liber codicis prout nunc eſt compilatus fuit compilatus poſt iſtum librum inſtitutionum:~~ ⁊ expreſſe probatur in.l.mecininimus.poſt prin.C. de legi.here.vbi imperator facit expreſſam mentionem de libro iſto inſtitutionũ.⁊ ita etiã tenet Ange. de are.hic. ¶ In
67 ea.gl.ibi: ſed dico cõtra. Hoc etiã tenet Jo.fab.hic.ſ.† qꝫ iſte §.hodie nõ ſit in totum correctus videlicet quatenus loquitur de actione reſciſſoria. Nam ſm eum licet iudiciũ reſcindens qõ intra annũ vtile cõpetebat: hodie ſit correctũ vt cõpetat intra quadrieñiũ.d.l.ſi.C.de tẽp.in inte.reſti.mi. ſm ea que ſtatim.j.ſubñciã: tũ iudiciũ reſciſſoriũ qõ cõpetebat intra annũ vtile vt hoc ter.nõ: hodie non reperit correctũ nec immutatum.qõ ergo expreſſe nõ mutat quare ſtare phibet vulgata.l.precipimus.ad ſi.C.de app.⁊ l.ſancimus.in prin.C. de teſta.⁊ iſtud idem reperio in terminis tenere bar.in.l.ſi.in vlti.col.in princ.C.ex qui.cau.ma.vbi etiam predicta ratione mouet.⁊ iſtud eſt qõ ego puto voluiſſe dicere glo.hic que ſatis in cõfuſo eſt locata dum ad ſi.dicit qꝫ illa lex tũ in reſtitutiõe dicit: vnde in alijs remanet vtilis annus ⁊c. bene verum eſt.⁊ ita etiam fatetur ibidem Bar.qꝫ ſi quis fuit negligens per quadrieñium in petẽdo iudicium reſcindi: qꝫ tunc impediretur natinitas iſtius actionis reſciſſorie: et hoc modo poſſamus dicere reſciſſoriã tolli quadrieñio.⁊ ita procedat glo.in.d.l.fin.in glo.j.magna.C.ex quib.cau.maio. ¶ In fin. glo.pro veritate eius qõ hic in glo.tangitur quicquid hic dixerit gl.⁊ gl.in.l.ſed ⁊ ſi per pretorem.in.§.quoties. in verbo: vnius.ff.quib.ex cau.maio.⁊ glo.in.l.ſi.in verbo: cõtinuatio. C.de tempo.in integ.reſti.peten.dicite pancis ita concludendum eſſe ex mente Bar. Bal. Ang.⁊ Sali.in.d.l.ſi.C.de tẽp. in integ.reſtit.mino.⁊ ex mente communiter ſcribẽtium hic.
68 qꝫ in hac materia † duplex eſt tempus.primũ eſt tempus ad quod petit quis ſe reſtitui. ſecũdum eſt tempus intra quod quis petit ſe reſtitui. primũ tempus ſemper eſt vniforme: qz ad tantum tempus petit quis ſe reſtitui in quanto tempore fuit leſus ⁊ non vltra: vt.l.quod tempore. cum ibi plene not. per gl.⁊ docto.C.de reſtitutio.multi.⁊ dixi.ſ.in glo. precedenti referendo varias ⁊ plures opiniones. quod intelligite verum niſi impedimentum ſequens abſorberet totaliter omne tempus ſiue omnem dilationẽ primo habitam: qz tunc non reſtituitur quis ſolum ad tantum tempus inquantũ fuit leſus: imo reſtituitur ad integrum ⁊ totũ tempus: puta data eſt dilatio vnius mẽſis ad probandũ aliquid: dum eſſet prope finem menſis per tres dies acta caſu perierunt. certe non debeo ſolum reſtitui ad illos tres dies qui ſuperſunt ⁊ in quibus fuit leſus: imo debeo reſtitui ad totus tempus: qz iſtud impedimentum perditionis actorum abſorbet omnem dilationem.ter.eſt in.l.ſi ſtipulatus eſſem abs te.⁊ melius in.l.ſequen.ff.de verbo.oblig.⁊ ibi hoc multum ſignãter no.Bart. ad finem.⁊ reputat iſtud dictum Ang.de are.hic eſſe ſingu-
69 lariſſimum. ¶ †Secũdum tempus ſcilicet intra quod petitur reſtitutio eſt etiam duplex: nam quoddã eſt tempus intra qõ debet reſtitutio terminari.⁊ iſtud eſt ſemp vniforme: quia debet terminari intra quadrieñium continuũ: vt.d.l. ſi.C.de tempo.in integ.reſtitu. mino. Quoddam eſt tempus intra qõ debet proponi:⁊ in hoc licet fuerint opiniões varie vt hic per Dy.⁊ Joã.fab.tamen veritas eſt qꝫ ſi quis leditur ex contractu vel ex ſententia cõtra abſentem lata: tunc etiam tempus proponende reſtitutionis eſt vniforme: ſcz quadrieñium.d.l.ſi.C.de temp.in inte.reſti.mino. Si vero leditur ex curſu temporis: tunc liquidẽ tempus leſionis eſt pluſq̃ quadrieñium tũc idem quod.ſ.qz intra quadrieñium poteſt proponi.d.l.ſi.C.de tempo.in integ.reſti.pe. Si vero tempus in quo eſt leſio eſt minus quadrieñio: tũc debet de neceſſitate proponi reſtitutio intra tũ tempus quantũ eſt tempus leſionis ⁊ nõ vltra: vt.l.ſed ⁊ ſi p pretorẽ.§.ſed cuz fere.⁊ §.quoties.ff.ex qui.can.ma.⁊ ita dixit gl.not.in.l.interdũ.in ver.ex anno vtili.⁊ ibi Bar.ff.de mino.⁊ iſta doctrina quam ponit Bart.vbi.§.⁊ eam ibi ſequitur ad literam Bal.fuit originaria Odof.in.d.l.⁊ ſi per pretorez.§.quoties. ſm qꝫ eum refert Rico.de neap. hic ad quam doctrinam videte oĩno bonum tert.⁊ ibi pleniſſimas glo.in.d.cle.j.de in integ.reſtit.⁊ videte Bar.idez ⁊ latius formantẽ in.l.ab hoſtibus.§.ſed qꝫ ſimpliciter.ff.ex qui.cau.ma.in pe.col.in ver.vento.ad tertium.⁊ ibi reſpondet ad contraria ⁊ maxime ad.d.cle.j.idem etiaz vult Bart.in.d.l.ait pretor.§.ſi conditionalis. per illũ text. quem ad hoc reputat notabilem.ff.que in fraudem.quãm ter.omnino videatis.et text.in.l.j.§.annus.ff.qui acti.de pe. eſt anna.
70 ¶ †Quid autẽ ſi reſtitutio fuerit cõceſſa a iudice vltra tempus intra qõ debet offm iudicis reſcindẽs imploari: nunqd valeat necne. plane ſcindit hic Dy.qõ non motus potiſſimũ per gl.in.l.properandũ in prin.in ver.triamñ. C. de iudi.vbi
71 vult notabiliter gloſ. † qꝫ cum in cauſa ciuili debeat ſentẽtia ferri intra triennium: qõ ſi feratur vltra triennium nõ tenet. ⁊ idẽ etiã cũ Dy.volunt cõiter doc.hic vt Jo.fab.⁊ Rico. de neap.in.x.q.extra gl.qui dicit illã gl.in.d.l.pperãdũ. in prin. eſſe tenendã cordi.⁊ idem etiã tenet Ange. hic q dicit qõ ad hoc non eſt dare reſponſum. idez etiam tenent cano.in.d.cle. j.de in integ.reſti. Addo qõ idẽ etiã tenet Bal. faciens mentionem de Dy.hic in.l.fin.in.ij.col.C.de tempo.in integ.reſti.
72 mi.qui per hoc multum ſignãter infert † qõ ſi poſt tempora fatalia feratur ſentẽtia pro appellante: qõ eſt ipſo iure nulla. ⁊ de hoc dicit etiã videri caſum in.c. ſi appellationem. extra de appel.de quo etiã videte p eundẽ Bal.in.l.eos.in princ.C. de appel.in.iij.col.⁊ in auf.hodie.in.ñ.col.in co.ti.per Ludo. ro.in.l.iij.ff.de re iud. Accedat qõ pulcre voluit Inn.in.c.ex ratione.extra de appel.quem refert ⁊ ſequit Bal.in.c.ſanci-
73 mus.el.ñ.ad finẽ.in titu.quo tempore miles.in vſi. feu. † vbi voluit qõ ſi poſt curſum fataliũ apparet in actis lata ſententia cõtra primam: qõ nihilominus prima debebit mandari executioni. ¶ Ultimo ad complementũ predictorum vnum perpetuo diligentiſſime cordi teneatis: qõ licet quadrieñius quod datur hodie locovtilis anni ſit continuum: vt.d.l.ſi.C.
74 de temp.in integ.reſti.mi.† qõ non tamẽ currit probabiliter a ignoranti.ª vnde ſi quis ſtaret per centũ ann.⁊ probabiliter ignoraret: poſſet ſemper petere reſtit.in integ. quia reſtitu. in integ.non incipit curſum ſuũ niſi a tempore ſciẽtie cum tempus reſtitutionis ſit vtile quãtum ad principium.iſtud eſt qꝫ multum ſingulariter voluit Bal.in.l.falſam.C.ſi ex falſis inſtru.⁊ idem voluit Pau.de ca.in.l.ſi.C.de dolo.de quo etiaz videte do.Lar.Flo.in.d.cle.de in integ.reſti.in.xxv.q. Logitabis tamen an iſtud peregrinum dictũ ſit verum: qz iſtud nõ firmo.⁊ ſi eſt verum: eſt in actu practico nobiliſſimũ. ¶ Fl. in verb.reſciſſa.quam ego diuido in ſex partes. In prima ad declarationem text.ponit quo remedio vſucapio reſcindat: ⁊ dicit qꝫ per reſtitutionẽ petitam. In ſecunda ponit ad qd concedatur reſtitutio. In tertia ponit a quo ꝺcedatur talis reſtitutio. In quarta ponit quare dicat reſciſſoria: ⁊ an ſit propriũ nomen actiõis: ⁊ an ſit realis vel perſonalis: ⁊ an ſit vtilis vel directa. In quinta refert opi. aliorum tenentiũ qꝫ reſciſſoria ipſo iure competat. ⁊ qꝫ ſit propriũ nomen actionis. In ſexta refert aliorum modificationem in hac ſua opi. per quam modificationem gloſſator noſter cõcordat iſtam opi. cum prima. ſecũda ibi: vt ſubducat tempus. tertia ibi: et hoc ipſum.ſ.qꝫ poſtulare pñt. quarta ibi: ⁊ ideo actio ad quã reſtituitur. quinta ibi: alij dicũt. ſexta ibi. dicunt tũ qꝫ hec reſciſſoria. ⁊ iſta diuiſio ſit vobis loco cuiuſdã literalis expoſitionis huius glo. ¶ In ea.glo.ibi: vt.C. de teſta.mili.l.j. De
75 hoc.ſ.† ad qd competat iſta reſtitutio: ⁊ ſic iſtud officiũ iudicis reſcindens quicqd hic dixerit gl. ⁊ quicquid etiã dixerit gl.que latius hoc examinat: ⁊ aliter tz qꝫ hic in.l. ab hoſtib⁹. §.ſed quod ſimpliciter.in glo.magna.in ver. reſtitutionis.ff. ex quib.cau.maio. Vos dicite ſm quod dixit Bar.in.d.§.ſz quod ſimpliciter.in.ñ.col.in ver.venio ad quartam particulam.⁊ melius ⁊ perfectius in vlti.col.quez ſimpliciter ⁊ ad literam refert ⁊ ſequitur Ange.de are.hic ibidem: ergo Bar. relatis multorum opinionibus inter ſe diſcrepantibus: ⁊ nõ
76 nullis hinc inde adductis: dicit iſtam eſſe veritatem: † qõ cũ in integrũ reſtitu. ſit in priſtinum ſtatum poſitio: ⁊ ſic tantũ reſtauret reſtitutio quantum abſtulit leſio.: vt.l.qꝫ ſi minor.§.

a ¶ Ignoranti. Adde.d. Alexan. de imo.in 2ſil. lñ.in.iij. p. te.

restitutio.ff.de mi.quandoq; propter absentiam vel alia in-
stam causam leditur quis tantum in possessione: q; tantum
possessionem perdidit: & ad illam tantum debet peti restitu-
tio.l.ait prætor.§.item ei.ff.qui.ex.cau.ma. Q̃q; quis priuat
dño vel actione sibi cõpetente: & tunc restituit vt illa præscri-
ptio vel illud obstaculum de medio subducat: vt hoc text.cũ
si. Quandoq; quis leditur in possessiõe & proprietate simul:
& tunc ad vtrũq; restituitur.ita intelligitur glo.in.l. qui pro-
prio.§.ité quæritur. & est gl.vnica magna.ff. de procu. Quan-
doq; quis leditur in acquisitione: q; nõ acquisiuit: & tunc re
stituitur vt ag̃rat: vt.l.si quis stipulatus.ff.ex qui.cau.ma.et
per ista apparet oportere cantũ esse libellantem vt in libello
causas explicatas ponat. Addo q; idem etiam volunt Bar.
in.l.qõ tẽpore.in.j.col. & etiaz ad si.C.de resti.mili. & ibi ponit
Ly.in.iij.q. & Bal.ibi.in.iij.col. & Bart.in.l.si cũ militib⁹.in
co.ti.C.qui.ex cau.ma. & Bar.in.l.qui proprio.§. itez quærit.
ff.de procu. & Ly.in.l.inuitus.in.vij.q.C.de pcu. & ponit Dy.
hic ad fi.in vlt.q. & Jo.fab.in.iij.col. & Bic.de neap.in.xvj.ex
tra glo. ¶ In ea.gl.ibi: vt.ff.de except.l. exceptiões. Dicite q;
77 est sẽa ad si. ¶ † In ea.glo.ibi: non qõ sit nomen proprium
actionis. Dicite qõ illud communiter tenetur p̃ doct.hic:
scilicet q; rescissoria nõ sit proprium nomen actionis: sed co-
gnomen siue quedam adiectio actionis: prout in simili dici-
mus in actiõe de peculio: qõ iussu: redhibitoria: & similibus
vt est glo.in.§.si.in ver.directo.cum alijs concor.j. quod cum
eo. De quo dicite vt late per Jo.fab.in.vij.col.in ver. nunc q;
de rescissoria hic tractamus. qui post Pe.de bella per. ita fir
mat & respondet ad ea que possint adduci & adducerẽtur in
contrarium. & idem etiam tenet gl.in.d.l.ab hostibus.§. fz q;
simpliciter.in glo.magna.in ver.restitutioni.circa me. Idem
etiam tenet Bic.de neap.in.iij.col. post nonnullos antiquos
quos ipse refert. idem etiam tenet Bar.in.l.si.in j.col.C. qui.
78 ex cau.ma. ¶ † Nũquid autem ista actio rescissoria dicatur
esse natiua vel datiua. vt hec questio melius liqueat: sciendũ
79 est in primis † illam dici natiuam actionem que habet mate
riam sufficientem præexistentem ex qua oriatur. Illa vero dici
tur esse actio datiua que non habet sufficiẽtẽ præexistentem
materiam ex qua oriatur: sed datur nobis a lege ex quadam
equitate: vt est tex.no.in.l.iurisgẽtium.§.j.ff. de pac. quẽ text.
Bart.multũ cõmendat ibi: & dicit esse singularem & magis
clare distinguere q; aliũ qui sit in aliqua parte iuris. Quod
actionũ alie sunt natiue: alie datiue: & ibi videte Bar. decla-
80 rantem hoc † per simile de hominibus quorum quidaz sunt
datiui: vt Adam qui fuit a Deo simplr productus. alij sunt
natiui q; ex patre & matre nascunt. & ita etiã declarat Bart.
in.l.j.in.vij.col.ff.de condi.inde. & in repe.l.j. quam alique le-
ctore habẽt.in.vij.col.C.de act. & obli. & Bart.in.l.cum quis.
in.ix.col.C.de iur. & fac.ign. & Bar.in.l.j.in fi.pe.col. ff. de act.
& obli. & videte bonum text.in.l.iij.in prin.ff.cõmo. in prin.q.
quicquid dixerint hic Pe.Jac.de ranẽ. & Jo.fab.qui eos re
fert. & quicquid dixerint Jac.but. & Modul. de auric.fin qõ
eos refert Bic.de neap.hic:in.iij.q.extra glo. Ego teneo opi-
nio.Bar.in.l.fi.in.iij.col.C.qui.ex cau.ma.quem Ang.de are.
hic male refert: licet cum eo teneat. Dico ergo q; quandoq;
vsucapitur res mobilis per quam vsucapionem queritur do
minium directũ: vt.l.traditionibus.C. de pac. & tũc cum pri
ma actio sit totaliter sublata prima que restituit nõ erit na-
tiua sed datiua. si vero præscribitur res immobilis: tunc quia
per præscriptionem non tollitur directum dominiũ: sed que-
ritur vtile præscribenti: aut. nisi tricennalis. & ibi per gl. & doc.
C.de bo. mat. actio dicitur esse natiua de quo tamẽ dicite vt
ibi latius p̃ Bar. referentem Ultramon. tenere contrariũ:
81 & eorum opiniones reprobantem. ¶ † In ea.gl.ibi: nunc di-
cit vtilis. in hoc an rescissoria sit directa vel vtilis: dicit Dy.
hic qõ nescaretis respondere ad hoc cum omnibus glos. que
sunt vsq; Venetias. & postea distingnit q; si loquimur in vsu
capione triennij & sic in vsucapione rerum immobiliũ: q; re
scissoria dicatur vtilis: quia cum per vsucapionem sit præscri
ptum directum dominium: prætor nõ habet illius restituẽ-
di facultatem ex quo semel iam est amissum. sicut in filij dici-
mus qõ prætor nõ potest facere quez esse aut desinere esse di-
recto heredẽ.§. quos autem.§. de bo.pos. & l. si fine.§. sed qõ
papinianus.ff.de mi. Si vero loquamur in præscriptione re-
rum immobiliũ: & tunc quia per præscriptionem nõ tollitur
directum rescissoria: isto casu dicitur esse directa. allegat in si
mili tex.in.l.si heres instituatus.in prin.ff.ad trebe. & idẽ in effe-
ctu tenet Joã.fab.hic in illa questione dum querit an rescis-
soria cõpetat pro rebus immobilibus. que questio dependet
ab ista. ¶ In fi. gl. videtis ergo effectualiter in glo. esse duas
82 opiniões in illo articulo † quando rescissoria competat. pri-
ma est qõ rescissoria nũq̃ cõpetit leso nisi prius habita & ob-
tẽta in integ.resti. & sic nisi prius impetrato officio rescindẽ-
te. & hanc opi.tenet glo.hic: & glo.in.d.l.ab hostibus.§. sed q;
simpliciter. in gl.magna.in ver.restitutionis. ante medium.
& ibi sequitur Bar.in.vij.col.ver.his expeditis que pertinẽt
ad lecturam.§. & glo.in.l.in honorarijs.in ver.sed cum rescis
sa.in ver.redditur.ff.de act. & obl. & Bar.in.d.l.fi.in fi.pe.col.
C.qui.ex cau.ma.post gl.magnam ibi in ver.quesisti. aliqua tã
tulum ante fi. & fm Jo.fa. hic in.ij.col. n hoc est communis
opinio omniũ doc. & dicit Ang.in prælle.l.fi.q; ista est ipsa
veritas. & hãc opi.tenet etiam Dyn.hic in duobus locis.s.in
iij. & vj.col. & inter cetera probat Dy.q; restitutio maiorũ &
minorum equiparantur.l.fi.C.de temp.in.integ.resti.mi. fz re-
stitutio minorũ petit⁹ per officium iudicis: vt.l. q; si minor.§.
fi.ff.de mi. ergo & maiorũ. & q; restitutio ista petatur per offi-
cium iud. est tex.in.l.si quis stipulatus.in ver. officiũ prætoris
est.ff.ex qui.cau.ma. quez ter. ante Ang. de are. hic ad hoc al
leg. Bar. in predicto.§. sed q; simplr.in.vij.col. qui hoc com-
probat rõne: q; q̃ verba edicti referuntur ad iudicez: tũc ex
illo edicto inducit officium iudicis: vt ibi per eũ. scõa princi
palis est opi. hic in gl. rdata q; rescissoria statim cõpetat fini
ta absentia: sed sit inefficax donec prætor p̃ resti. in integ. insuf
flet in eã spiraculũ vite. ad hoc adducit Bar. in.d.l.fi. crẽplũ.
de leena que prout dicũt naturales philosophi parit frusta
carnium: & per clamorem quez super ipsis facit insufflat spi
raculũ vite & vivificanẽ. & gl. nostra dicit q; hoc scõa opi. rein
cidit eum prima. & cũ hac secũda opi. visus est prima fronte
inclinare Bal. hic per vnã rõnem ad quam finaliter ipse rñ
det. & ante eum rñdet Bar. in.d.§. fz quod simpliciter. in.vij.
col. Aliam opi. habuit Bart. cõtra morem suũ sibi suus in
d.l.i honorarijs. vbi dicit q; aut actio est totaliter sublata: vt
est in vsucapione triennij: & tunc actio sibi nõ competat: nisi
restitutione petita. Aut actio nõ est in totum sublata fz per
exceptionem submoueñ: vt in præscri.xxx.vel.xl.anno. & tunc
rescissoria bene cõpetit ante: sed est inefficax: q; potest oppo-
ni exceptio. & ideo opz q; rescissoria petatur. & hãc opi. adscri
bit sibi Sali.in.d.l.fi. vt hic refert Ang. qui cũ hac opi. trãsire
videtur. Ego indistincte teneo cõem opi. s. relatã q; rescis
soria nunc̃ competat nisi prius obtẽta in integ. resti. & hanc
opi. præter. s. adducta vltra alios ego firmo primo per hunc
tex. hic in ver. rescissa vsucapione. & per tex. in.d.l.in honora-
rijs. in ver. sed cum rescissa. in quibus locis dr rescissa vsuca-
83 pione &c. pondero ergo † q; isti sunt ablatini absoluti de quo-
a rum natura est q; resoluant̃ in cõditionem[a] l. leuictis agris. in
pn.ff.de vsur. & l.a testatore. vbi Bar.ff.de cõdi. & demon.
& l.ab emptione. vbi Bar.ff.de pac. cum concor. ergo hic erit
casus q; rescissoria competet si vsucapio rescindet: quia ita
sunt resoluendi illi ablatini absoluti: ergo ante rescissam vsu
capionem. & sic purificatam conditionez nõ competet rescis
soria: & per hoc impugnio illam distinctionem Bar. in.d.l.in
honorarijs. per hunc tex. nostrum qui loquitur tam in vsuca
pione mobiliũ q; immobiliũ: vt tenet hic glo. cũ qua omnes
transeunt in versũ. abesset. dũ dicit q; ille absens qui vsucepit:
rem secũ detulerat: ergo intelligit ter. nostrũ in vsucapiõe rei
mobilis. pro hac etiã cõi opinione facit optime text. in.l.fi. in
ver. restituendis. ff. ex qui. cau. ma. iuncta glo. vulgata in. l. in
criminali. C. de iurisd. om. iudi. cum cõcor. quem ter. puto vo-
luisse allegare Joã. fab. hic: fz aliũ corrupte alleget. & ibi dicit
p̃ hac cõmuni opinione esse text. quasi expressum. ¶ Extra
gl. restat vltimo vt videamus qualiter libellus in hac mate-
ria rescissoria sit formãdus. Dicite ex mente Bald. Jo.fab. &
84 Ange. hic: & etiã Bic. de neap. in vlti. q. extra gl. † q; si loquamur
in officio iudicis rescindẽte: & tunc fm Jo.fab. est potis
sime aduertendum ibi an per iudiciũ rescindẽs debeat actio
restitui: vel res vel possessio vel acquisita vt causa explicata in
libello apponat̃ fm q; opportune & late diximus in glo. in ver.
rescissa. in prin. illius gl. & erit forma talis. Cum me absentas-
sem causa reipu. vel essem impedit⁹ aliquo iusto impedimẽ-
to: Titius rem que mea erat occupauit: & dicit se vsucepisse
eo tempore quo fui in absentia vel impeditus iusto impedi-
mento: vnde cũ iura subueniãt absentib⁹ vel alis iusta causa
impeditis: & eos dicãt in integrũ restituendos idcirco peto
per officium vestrum me in integ. restitui ac dictã vsucapio
nem rescindi & me admitti ad agẽdũ p̃ dicta re perinde ac si
85 vsucapta nõ esset. † Si vero loquimur in actione rescissoria: et
forma libelli erit talis. Dico Jo Titiũ q; ip̃e se talẽ rez que mea
erat dũ essem absens cã reipu. vel alis iuste impeditus cũ vsu
cepisset: & q̃m obstaculũ dicte vsucapiõis offendit. rescinden
te est sublatũ: idcirco peto per vos declarari dictã rem ad me
spectare iure dñij: vel quasi: & eam mihi restitui perinde ac si
vsucapta

a ¶ In cõdi-
tionez. Vi-
de Bal. in
suo trac. de
pact. in. vii.
col. ver. que
ro nũquid.

vſucapta nō eſſet. Aduertendū tñ eſt ſm Jo.fab.q interdū restituitur actio realis: t tūc quia realis reſciſſoria intētata debet cōcludi vt in reali ſcilicet ad declarationē dñij vel quaſi. interdū vero reſtituitur actio perſonalis: t tūc debet ꝓclu-
86 di ad dandū ſicut in perſonalibus actionib⁹. ¶ †Punqnid autem officiū iudicis reſcindens t actio reſciſſoria poſſint ſi mul t ſemel in eo libello intentari? cōcludit Dyn. hic in vlti. col. t pe.q.q nō poſſunt ſimpliciter ſimul ꝓponi per regulā. l. fundi. t l. fundū. ff. de ercep. ſed ſucceſſiue ſic. hoc modo. peto me reſtitui per officiū iudicis t poſtmodū reſtitutione cōceſſa t vſucapione reſciſſa propono reſciſſoriā. t cū hac deciſiōe Dy. tenet hic Bal. t Jo.fa. poſt Jaco. de rauē ita etiā tenet Fulco. de neap. hic in. xix. q. extra glo. qui refert. etiā ita tenere Jaco. bnt. t Rodul. de anri. hic. ita etiā tenet Spec. tit. de in integ. reſti. in quarta parte in. §. j. in ver. ſed nunquid in codē libello: Bal. in. l. quod tēpore. C. de reſti. mil. in. v. colū. in ver. ſecundo quero nūquid ego poſſum. ꝛc. videtur prima fronte hanc partem firmare. poſtea finaliter cōcludit q libellus procedet quantū ad officiū iudicis reſcindens ſed nō quo ad reſciſſoriam: qz cuius reſciſſoria nondū ſit orta: t ſic nondū ſit in rerum natura ꝓnt late. ſ. cōcluſi in glo. in ver. reſciſſa. ad fi. impoſſibile eſt q reſciſſoria poſſit intentari. nec hꝫ ibi Bal. ꝓ abſurdo q libellus ꝓcederet ſuper vno capitulo t ſuper altero nō: vt ibi per eum. t hanc vltimā opinionē videt tenere Ang. hic poſt Sal. in. d. l. ſi. t rūdet ad cōtraria: vt hic per eū. Ego ꝓ opinione Dy. ſ. relata que videtur magis cōis: t quam ego teneo: ſcilicet q officiū reſciſſoriū t actio reſciſſoria poſſunt ſucceſſiue vel conditionaliter intentari. In primis reperio q in cōtingētia facti ita cōſuluit Dan. de ca. in cōſilio q eſt in ordine quinquageſimū in fine illi⁹ cōſilij t in 2ſilio. eccliñ. etiā ad finē. motus per ter. qui tñ parū aut nihil facit. in. l. ſi ſine herede. §. interpoſito. ff. de adminiſtra. tut. de hac queſtione vide late do. Abb. Dan. in. c. tum er literis. in penul. t vlti. col. de in integ. reſti. vbi diſtinguit vt ibi per eum. ꝓ hac etiā opinione facit glo. quam etiā allegat Dy. in. l. qui de inoffi. §. j. in ver. exercere. quā ibi tenet Bar. ff. de inof-
87 teſta. † vbi querela inofficioſi teſtamenti t petitio hereditatis poſſunt ſucceſſiue intētari: t tñ cōſtat q petitio hereditatis nō eſt orta: niſi prius rupto teſtamēto. t per hoc nō obſtat arg. Bal. vbi. ſ. ꝓ hac etiā opiniōe bene facit forma libelli quā in ſimili ponit Bar. poſt gl. in. l. nō abs re. C. vnde vi. t forma quā in ſimili ponit Bar. in. l. ſi cōſtante. §. quoties. ad fi. ff. ſo. ma. t forma quam in ſimili ponit Bar. poſt gl. in. l. ſi cui exceptione. §. hec aūt actio. ff. quod metus cauſa. t forma quam ponit Bar. in ſimili. in auc. contra qui propriam. t ibi Bal. ad fi. C. de nō nume. pecu. Et ad iſta accedat vnū qō bene menti tenacis qō ſingulariter voluit Ant. de bu. in. c. 2ſti tutus. extra de relig. domi. poſt glo. ibi in verbo: inſtā ratam. vbi voluit q ſi quis petit rem ſibi reſtitui t ad reſtitutionem illius rei obtinendā erat primo neceſſaria reſciſſio cōtractus q petendo reſtitutionem rei ſatis vī petere cōtractus reſciſſionem que erat preambula. t per hoc puto nō eſſe dubiū de vno de quo in min⁹ ambiguis terminis dubitat Jo.fa. hic.
88 ¶ †An ſi aliquis fuit primo reſtitut⁹ t poſt agat reſciſſoria nō facta mentione de reſtitutione: an libellus procedat. Ego puto q ſic: quia ſi procedit qñ non fit mētio reſtitutiōis que etiam non fuit impetrata: quanto magis procederet quando reſtitutio eſſet impetrata: licet de ea nō fieret mentio. t p iſta habetis expeditum iſtum. §. t hanc ſubtilē materiam reſciſſorie ſatis bene enucleatam.

1 ☞ Alienare in fraudē qui dicant: t an t bñ t per quos bona alienata in fraudem revocari poſſint. t nu. ſequen.
3 Pater ſi in ludo omnia bona amiſit an filij poſſint illa revocare vſq; ad eorum legitimā tanꝝ in fraudem alienata.
4 Pater habēs filios ſi omnia bona diſſipat t filij petāt quod aſſignetur eis aliqua poſſeſſio patris pro eorum alimentis an talis petitio de iure procedat.
5 Interdictum fraudatorium contra quem detur.
6 Libellus in interdicto fraudatorio qualiter formetur.
7 Alienatio imaginaria t ſimulata t alienatio vera ſꝫ in fraudem facta qualiter differant.
Alienatio imaginaria t ſimulata eſt ipſo iure nulla: t an iuramento firmetur. ea. nu.
8 Contractus ſimulatus ex quibus probetur.
9 Alienatio vera ſed in fraudem facta an t quādo valeat t teneat: t an t quando ſit ipſo iure nulla. t nu. 10.
11 Actitius agitur cum lege q; cum homine: t qualiter hoc procedat. t. 12. t an t quando econtra durius agatur cū lege q; cum homine. nu. 15.
13 Arbiter an ſit miniſter legis.
14 Verbum peti prolatum a lege qualiter intelligatur.
16 Actus quando in fraudem legis fieri dicatur: et quando in fraudem hominis.
17 Alienatio facta in fraudem creditorum a debitore q valeat t teneat: an locum habeat in manumittente ſeruum ſuū in fraudem creditorum.
18 Libertas ſemel data an et quando revocari poſſit.
19 Paragraphus iſte qualiter ſummatur.
20 Fraus in materia iſtius. §. qualiter accipiatur: t que proprie dicatur. t nu. 21.
22 Alienatio que proprie dicatur.
23 Alienatione prohibita omnis translatio ſiue iuris directi ſiue vtilis ſiue alterius cuiuſlibet iuris ꝓhibita intelligit.
24 Alienatio quod modis capiatur.
25 Statutum loquens de alienatione an locum habeat in contractu pignoris ſiue in confeſſione vſufructus.
26 Alienata in fraudem creditorum que requirantur vt creditores ad ea revocanda admittantur.
27 Alienata titulo oneroſo ad hoc vt revocari poſſint quid requiratur t in alienatione titulo lucrativo. 33.
28 Titulus lucrativus qui dicatur: t qui oneroſus.
29 Cauſe ſiue tituli quaſi lucrativi qui ſint.
30 Dos an ſit titulus lucrativus vel oneroſus.
31 Donatio propter nuptias an ſit titulus lucrativus vel oneroſus.
32 Legitima quā pater in ſua vita preſtat filio vel ex ꝓpria voluntate vel ex forma ſtatuti an dicatur haberi t. lucrativo.
34 Lex omnes. §. lucius. ff. q in frau. cre. fac. qualiter intelligit: t an t quando locum habeat t procedat cū tribus ſequen.
38 Alienatio facta per debitorem omnium bonorum ſuorum non ſimul t ſemel ad particulatim: an in creditorum fraudem facta preſumatur.
39 Statutū ſi diſponat q ſi quis emerit omnia bona alicuius q teneatur ad debita t credita quo remedio ſuccurratur vt non tenatur.
40 Fraus fraude aliter non ꝓbata qualiter preſumat. t nu. ſeq.
42 Alienatio ſi alienans poſſidere reperiatur an potius imaginaria t ſimulata dicatur quam vera: t an tunc ſit opus revocatoria vel ſit ipſo iure nulla.
43 Alienatio ſi fiet clam an t quando fraus preſumatur.
44 Contractus propter clandeſtinitatem preſumitur fraus.
45 Clam fieri an t quando dicatur.
46 Alienare i fraudē an t quādo t ex qb⁹ preſumat. t nu. 47.
48 Ignorare vires patrimonij ſui an proprij an t quādo quis preſumatur t an t quando ſcire.
Ignorantia quibus caſibus ſit probabilis. ea. nu.
49 Creditor t patronus in quibus equiparantur t in quibus differant.
50 Es alienum legitimam filiorum antecedit.
51 Legitima eſt quarta bonorum patris.
52 Debitor an filiā ſuā in fraudē creditorū ſuorū dotare poſſit.
53 Condictio indebiti vel hypotecaria an t quibus caſibus cō petat. t. 101.
54 Libertates directe t fideicommiſſarie qualiter differant.
55 Error q impediat conſenſum qualiter intelligatur.
56 Fraus in pecuniario damno quomodo accipiatur.
57 Creditor an ille dicatur cui ex delicto debetur: t an proprie: an vero abuſiue t improprie.
58 Volēs hominē interficere vel aliud maleficiū facere propter qō ex lege vel ſtatuto bona ſua applicātur fiſco: alienauit bona ſua t poſtea maleficium commiſit: an fiſcus poterit illa bona alienata tanꝝ in eius fraudem revocare.
59 Quis in animo ſuo propoſuit delictū cōmittere propter qō erat ſucceſſura cōfiſcatio omnū bonorū vī omnia bona alienauit: deinde ipſum penituit: an poterit bona alienata revocare tanꝝ alienata ob cauſam que ſecuta non ſit.
60 Creditor an dicatur ille cui debetur in diē aut ſub cōditiōe.
61 Legatarij t fideicommiſſarij nunquid habeantur loco creditorum in materia huius. §.
62 Creditorib⁹ futuris an competant actiones revocatorie ad revocandum alienata t quando. t nu. 63. 64. 65.
66 Creditores ad hoc vt revocatoria agere poſſint contra illos in quos bona ſunt alienata quid requiratur.
67 Excuſſio an ſit neceſſaria: t quando: t quando non. nu. 68.
70 Debitorem nō eſſe ſoluendo qualiter notorium fiat iudici: t nunquid per eſtimum. t nu. 75.
71 Heres ſi vult ꝓbare bona hereditatis nō eſſe ſoluendo qualiter faciet.
72 Defunctum non feciſſe teſtamētum quomodo probabitur:

73 Bona mariti pro vxoris dote nō sufficere qualiter ostēdet.
74 Nullos creditores esse in hereditate quō demonstrabitur.
76 Excussio an et quādo requiratur.ꝛ nu.77.cū quatuor sequē.
82 Excussio facta per vnum ex creditoribus an prosit alijs.
83 Excussio vt dicat legitime facta an regratur ꝙ iudex interlocutorie illam esse legitime factam pronunciet.et nu.85.
84 Excussio bonorū debitoris an ꝛ quī sit citādi sint illi possessores in quos in fraudem sit facta alienatio.
86 Excussio qualiter fiat et que sit eius forma.
87 Creditoribus intra quātū tēpus agere permittatur ad renocandum in fraudem alienata per debitores et quando illud tempus currere incipiat.
88 Creditores an et quādo alienata in eorū fraudē sine vlla prelij restitutione renocare possint.ꝛ nu.sequen.
90 Inquisitor hereticē prauitatis si alienata per hereticū renocauit an pretium restituere teneatur.et quid si hereticus emit ipsa bona ab alio et pretium non soluit an teneatur inquisitor illud soluere.et nu.91.
92 Cessio bonorum facta per debitorem:an et quando liberet eum a carceribus.
93 Debitoris nudi incarceratio nullam creditoribus affert vtilitatem.
94 Cedens bonis an et quādo teneatur cedere de bonis nisi in quantum facere possit.
95 Actio fauiana cui competat.et nume.97.et quis eam inuenit.nume.98.
96 Actio calusiana cui competat.et nu.sequē.et nu.102.ꝛ quis eam inuenit.nu.98.
97 Actiones renocatorie quotuplices sint.
98 Actio pauliana quare sic appellatur.
99 Copula cadit inter diuersa.
100 Actio quasi fauiana que sit et que quasi calusiana.
103 Actio hypothecaria an dicatur realis:cui ꝛ quī competat.
104 Actiones renocatorie an sint mere personales: an vero in rem scripte.
105 Actio renocatoria an et quando dicatur oriri ex quasi maleficio:et an ꝛ quando ex quasi cōtractu:ꝛ an dicatur nasci ex variis figuris causarum.ꝛ nu.110.
106 Actiones renocatorie an sint natiue vel datiue.
107 Iudex propter dolum an teneatur ex maleficio vel quasi:an propter culpam.
108 Dolus delictum esse dicitur.
109 Actio que oritur ex dolo dicitur oriri ex delicto.
111 Verba ex variis figuris causarū qualiter intelligantur.
113 Bonorum possessores in quos facta est alienatio per debitorem in fraudem conuenti a creditoribus an possint vti retentione:ꝛ quando.
114 Agens de iure speciali facilius debet repelli ꝙ agēs de iure communi.
115 Possessor bonorū vsq; ad quantum tēpus possit oblationes facere vt retentiōe vtatur eo casu quo de nullius tertij preiudicio tractetur:ꝛ nunquid post sententiam.
116 Venditio facta duobus de eadem re ille in rei vendi.ꝛ publiciana fit potior cui prius res est tradita: qualiter limitat vt ille non preferatur.
118 Creditores posteriores habentes hypothecam quo casu non preferantur creditoribus prioribus hypothecam non habētibus imo ꝙ talis hypotheca renocari possit.
119 Alienata facta per patrē in fraudē filiorū ꝛ ecōtra per filios in fraudem patris an ꝛ quando renocari possint.
120 Alienata per debitorē in fraudē creditorū quo casu per creditores renocari nō possint.Et si quid si debitor instituat heres repudiet an dicatur in fraudē creditorum alienare. nu.121.ꝛ sequen.
123 Lex liberto octuaginta.ff.de bo.liber.an ꝛ quādo procedat.
124 Stanto stante ꝙ certantibus masculis filia femina nō succedat an per masculum renunciari possit ꝛ eius beneficio vt secum filia admittatur.
125 Renunciatio beneficij de fideiussoribus facta per fideiussorem in fraudē creditorū vt reo non excusso queniri possit an rescindi poterit tanq̄ in creditorum fraudem facta.
127 Heres ab vxore institutus vt post mortem suā restituat hereditatem filio an si incontinenti restituat etiā nō retenta trebellianica dicatur creditores fraudare.
128 Creditor si alienatio in fraudem creditorū per debitores in plures tertios possessores facta sit an vnū ex his quem velit egere possit ꝛ eum insolidum conuenire an vero omnes pro rata sint conueniendi.
129 Libellus in actione renocatoria qualiter sit formandus. et nu.sequen.

Item si quis in fraudē.

¶ Ad euidētiā huius §.ꝛ eius materie premittite vobis ex mente Jac.bu.ꝛ Ric.de neap.hic.†ꝙ aliquī alienatur res in fraudē patroni: ꝛ de tali alienatiōe loquit ti.ff.ꝛ C.si qd in fraud.pa. Aliquī alienat res a patre arrogāte i fraudē filij arrogati.ꝛ dēsta habetis text. in l.si.§.si.ff.si qs in fraud.pa.de cuius intellectu videatis oīno Bar.i.l.nō vsq; ff.si quis a parēte fuer.ma. Aliquī alienat res in fraudē fisci:vel ante cōmissum crimen ante accusationē vel post accusationē:vel ante sniam vel post sniam.de ista habet in.l.post cōtractū.ꝛ ibi abunde per Bar.ff.de dona.ꝛ idē per alios:ꝛ per Bar.in.l.si vēri.§.cor.ff.de primi.credi.per Bar. in.l.abstinendi.ff.de in integ.resti.p Ly.Bal.ꝛ late per Bal.in l.si quis post.C.de bo.proscrip.per Ly.Bal.ꝛ Sal.in aut.sed iam.ꝛ ibi aliquid per Bar.C.de dona.ante nup.per Ja.but. Bal.ꝛ doc.in.l.vxoris.C.de dona.inter virum.ꝛ vxo.per Spe. in ti.de dona.§.j.ver.itē pone aliquis.ꝛ ibi etiā per Jo.an.in addi.per Bal.in.l.aūt.C.de execution.rei in. Aliquādo aliena tur res a patre vel a matre in fraudē filiorū:ꝛ tunc aut donā do:ꝛ habet in.l.j.C.de inoffi.dona.ꝛ ibi p Bar.Bal.ꝛ alios traditur in aut.de inoffi.dona.col.vij.ꝛ i.l.si liqueat.in co.ti. C.de inoffi.dona.ꝛ ibi qī donatio fuit facta vni filiorum vide etiam in.l.Titio.§.imperator.ff.de leg.ij. Aliquī alienat res a patre in fraudē filiorū vendēdo:ꝛ habet in.l.j.p Ly.ꝛ Bal. C.si qd in fraudē pa.ꝛ Bar.in.l.ij.in fi.post prin.gl.in co.ti.C. si quid in frau.pa.per Bar.in.l.hereditariū.ff.de bo.auto.in. pos.ꝛ ibi post Dy.pōt cautelā qua pater pōt fraudare ꝛ priuare filios legitima alienādo bona sua ex causa nō lucrativa

2 †ꝛ iuxta hec an ꝛ qī filij possint renocare bona i eorū fraudē alienata:videte etiā Bart.in.l.nō vsq; ff.si quis a pa.fuer.ma. ꝛ bal.i.d.l.in.viij.col.ꝛ ibi p Ly.in.viij.q.C.de inof.do.p Bal. in.l.j.ꝛ fi.C.de his que in fraud.cre.per cano.vt p do.Zin.in.c. Ray.extra de testa.vbi bonus ter.ꝛ hic late p Zinge.in antepenul.ꝛ pe.col.¶ 3 †Et an si pater amisit oīa bona i ludo possint filij illa renocare vsq; ad eorū legitimā tāq̄ in fraudē alienata ponit Bal.i.d.l.j.ad fi.C.si quid in frau.patro.ꝛ Bal.in rub.de condi.ob tur.ꝛ Jas.in.l.si quis cum sciret.ff.pro emptore. 4 Et an si pater multos habens filios vendit oīa bona

a sua dissipando[a] ꝛ filij petant ꝙ assignet eis aliqua possessio a pris p eorū alimētis:an talis petitio pcedat de iure videte in terminis Bal.in.l.ij.C.si qd in frau.pa.ꝛ ibi Sal.alr tenentem ꝙ teneat Bal.ꝛ videatis oīno Bal.aliter ꝛ forte melī loquētē in.l.nō potest.ff.de adop. Aliquī ꝛ vltimo alienat res p debitorē in fraudē creditorū:ꝛ ista est ppria materia.§.nūi tituli.ff.de reuo.bis que in frau.cre.ꝛ de ista videbimus hic. ¶ Scdo pprius ad materiā huius.§.premitte ꝙ aliquī aliqs puta tutor vel debitor vel etiā creditor alienat rē nō suā propriā sed alienā in fraudē:ꝛ ille in quem est facta alienatio est particeps fraudis.ꝛ tunc nō hz locū iste.§.nec ti.de reuo.bis que in frau.cre.q: tunc demū habēt locū qī qs alienat rē suā

5 ppriā in frau.cre.† isto ergo casu cōpetit interdictum fraudatorium cōtra eū in quez facta est alienatio.de quo interdicto fraudatorio licet ti.expresse nō habeamus tū de eo habemus text.no.ꝛ signandū quē Bar.ibi dicit esse singulare ꝛ se nescire alibi i pupilli debitor.in prin.ff.de solu.ꝛ ibi videte glos.in ver interdicto.ꝛ Bar.post gl.in.l.si postulante.in princ.ff.ad treb.ꝛ gl.in.l.j.in gl.fi.in ver.inhibit.C.si vendi. ptg.agitur.ꝛ

6 ibi oīno Bar.† qui etiā ponit practicā ꝛ libellū in isto interdicto fraudatorio.ꝛ gl.i.d.l.ij.in ver.inferēti. C.de iur.fis.li.x. ꝛ no.Bar.in vl.col.vbi dicit de isto interdicto fraudatorio esse ter.qui ad hoc est singularis in.d.l.pupilli.in prin. Aliquī debitor alienat res suas pprias i fraudē creditorꝝ:ꝛ tūc ppria habet locū.§.iste ꝛ timū de reuo.bis q̄ in frau.cre. Et aduertite ꝙ etiā isto casu remediū cōpetens pōt appellari interdictū fraudatoriū.ita cū appellat iurisc̄sul.i.d.l.si postulāte.in

7 prin.ꝛ ibi no.declarat Bar. ¶ †Ultimo pmitte ꝙ differētia est iter alienationē imaginariā ꝛ simulatā ex vna parte:ꝛ alienationē verā:sed factā in fraudē ex alia:ꝙ alienatio simulata ꝛ imaginaria est ipso iure nulla.l.emptor.ꝛ ibi gloss.j.ff.de aqua plu.arcē.ꝛ est ter.in.l.nuda.ff.de ꝓtrahē.emp.ꝛ adeo est nulla ꝙ etiā iuramentū sup ea interpositū illa non cōualidaret.vt est glo.in cōmuni reputata singularis in.l.emptione.et est gl.unica ad fi.C.plus va.qō agit.de qua vide Pa.in.c.ad nostrā.de emp.ꝛ vendi.ꝛ hoc casu nō requirūtur actiones renocatorie ad renocandum talē alienationē cuz sit nulla ipso

8 iure.† Et no.ꝙ volens probare actū vel cōtractum simulatū habet necesse probare ꝛ deducere simulationē ex his que gesta fuerint iter ipsas partes antecēp peruenirēt ad cōtractum: quia de gestis post contractū nō potest deduci simulatio.ita singulariter Bald.in.l.j.in vlti.col.in princi.in ver.x.quero si

seruus.

[a] ¶ Dissipādo.adō Angel. in. l. lex cor.de vul.ꝛ pu.vbi pōt nūqd pater possit alienare oīa bona sua ꝛ pīcere in mari in pīdicū filioꝝ.et quid de prēdēte ꝛ cōfitente pōtū recepisse an pīdicet filijs:vid bartho. cep. in can. rrrvj. i fi.ꝛ per eundē do. Jas. may.i.l.si arrogator. in pe.col. ff. de adop.ꝛ ab. in.c. cūis. l pe.col.in v. er his infertur.de re iudi.

seruus.ꝛ do.Bar.Veronensis in cautela.clxxj.ꝛ de ,multipli
9 ci specie simulationis p eundē in cautela.cccxxviij.† Alienatio autē que est vera sed facta in fraudē:bene valet ꝛ tenet.et tō requirunt actiōes revocatorie ꝛ remedia rescindentia:vt hic in ter.ꝛ videbimus in glo.in ver.petere.Ista bene notandam ꝛ magistralē doctrinā tradit bart.in.l.post cōtractū.in
10 iij.col.ff.de do.† Aduertite tamē quod illud quod statiz dixi q alienatio facta in fraudē valet ꝛ tenet:sed rescinditur per revocationē.istud etiverū ꝛ procedit qñ alienatio esset facta in fraudē,creditorū:ꝛ sic hominis.sec⁹ est si esset alienatio facta in fraudē legis:qz tunc ipso iure esset nulla.ita ex text. quem Bar.ibi dicit multū singularē in.l.si libertus.in prin.ff.de in re pa.ꝛ idē etiā tenet per illū text.Bal.in.l.j.in prima,op.C.si quid in fraudē patro.illū etiaz allegat Jo.fa.hic circa finem pe.col.Et si instares istud videri absurdum ꝛ cōtra oēs regulas:qz alienatio facta in fraudē hominis valeat ꝛ in fraudez legis sit ipso iure nulla:nam videretur dicendū oppositū cuz
11 vulgatū sit† q mitius agitur cū lege q̄ cū homine. l.celsus. a ff.de arb. Accedat qō dixit glo.in.l.si quis rem.§. voto.in gl. 12 in ver.obligantur.ff.de polli.que dicit† q mitius agitur cum deo q̄ cuz homine. Rndebat Bal.in.d.l.j.in prima oppo.C. si quid in frau.pa.q illud qō dicitur mitiꝰ agi cū lege q̄ cuz homine.intelligitur cū boie.s.ministro legis qualis est inder vel arbiter.secꝰ est in alio priuato homine:qz durius agitur cū priuato boie q̄ cuz lege.Et huius solutionis reperio assignari rationez in.l.amplius nō peti.in.ij.col.ff.rem ra.ba.vbi dicitur q qñ agitur cōtra hominē ministrum legis:tūc duo offenduntur.s.lex ꝛ homo,qñ autē agitur cōtra priuatum solus homo offenditur.nimirū ergo si durius agitur cōtra hominē ministrū legis q̄ cōtra priuatum.Hec tamē solutio in infinitis locis reprehēditur per Bar.vt per eū in.d.l.amplius nō peti.in.ij.col.ꝛ in.d.l.si libertas.in prin.in repetitiōe legis si insulam.circa finē prime partis principalis.ff.de verb.ob.qz
13 secūdum nō est verū † q arbiter sit minister legis:quod patet:qz de iure digestorū nō oritur actio nec exactio.l.diē proferre.§.stari.ff.de arbi.notat Bart.in.l.j.C.de arbitris.Item arbiter non habet iurisditionez sed notionem.l.ait pretor.in prin.ff.de re iudi. Preterea ꝛ fortius habemꝰ q imo durius
14 agit cū homine ministro legis q̄ cū ipsalege.patet † qz verbū peti prolatū a lege intelligitur per sniam.l.in seruitute.§. petiſſe.l.qui cū maiorū.§.accusasse.ff.de bonis libertorum.l. papi.§.maniisse.ff.de inoffi.testa.Bal.in.l.si quis in suo.in prin.C.de inoffi.testō.ꝛ tū prolatū ab homine legis ministro intelligitur per litis contest.d.l.amplius nō peti.ff.rē rat.ba. vnde ipse Bar.post Dy.i omnibꝰ locis.s. allegatis rndebat
15 aliter ꝛ multū notabiliter† q aliqñ pena respicit actum sine annullationē actꝰ ꝛ durius agitur cū lege q̄ cū homine qualiscūqꝫ sit ille homo.ꝛ ratio est:qz lex facilius potest actuz annullare q̄ homo cum maioris sit potentie.l.nō dubium cum vult.C.de legi.ꝛ hoc modo proprie loquitur ꝛ procedit.d.l.si libertus.in p̄n.ff.de iur.pa.Aliqñ pena non respicit annullationez actus:sed venit extrinsecus:ꝛ tūc bene mitius agitur cū lege q̄ cū homine.ꝛ ita ꝓprie loquif.d.l.celsus.cuz prealle.
16 ¶ †Et si vultis cognoscere qñ actus dicaf fieri in fraudē legis ꝛ qñ in fraudē hominis videatis Bal.no.declarātez.in.l. hac edictali.§.omni.C.de secū.nup.vbi dicit q qñ actus geritur inter prohibitas personas dicif fieri in fraudē legis.l.qui testamētū.ff.de proba.Sed qñ agitur inter personas nō prohibitas sed fit in preiudiciū tertij:tūc actus dicitur gestus in fraudē hominis.l.j.C.si quid in frau.pa.Itez qñ actus fit ad excludendam legis prouidentiā vel legis statutū:tūc dicitur fieri in fraudē legis:vt ibi per eū.ꝛ hoc vltimū magis placet ꝛ fuit doctrina iurisc̄.in.d.l.si libertus.in prin.in ver.diuersitatis.ff.de iurepa.vbi inquit ad cōtertū iurisconsultus tunc in fraudē legis fit qñ libertꝰ se minorē cētenario facit ad hoc
17 vt p̄ceptū legis euertat. Aduertite etiā inquātū dixi q † alienatio facta a debitore in fraudē creditorū valet ꝛ tenet.istud nō habet locū in debitore manumittēte seruū suuz in fraudē creditorū:qz talis manumissio nō valet ipso iure:vt est ter.s. quibus ex causis ma.nō licet.in ver.nihil agit.ꝛ diuersitatis est ratio q̄uis prima fronte ratiōe libertatis videretur dicē-
18 dum oppositū:† qz libertas semel data nō potest de facili revocari nisi ex magna causa:vt est ter.i.l.si ex causa.§.fi. iūcta l.seq.ff.de mi.facit.§.semel.s.q.ex cau.ma.nō licet.ꝛ propterea lex impedit ab initio. Ista est ratio doc.vt Nico.de neapo.et Ang.de are.post Jo.de pla.s.qui.ex cau.ma.nō licet.in prin. ꝛ banc rationem diuersitatis sentit gl.in.l.si notali iudicio. in prin.in glo.in ver.iudicio.circa fi.ff.de nota. ¶ His sic expressis veniꝫ ad expeditionē ter. Iste.§.cōmuni omniū diuisione:vt Dy.Nic.de neap.ꝛ Ange.de are,diuiditur in duas

partes.ego aūt diuido illū in tres. In prima ponitur thema ex quo resultat tacita questio. In scōa rnsio siue decisio. In tertia rnsionis siue decisiōis declaratio.scūda ibi:; permittitur.tertia ibi: id est dicere. Et q̄uis multiformiter summe
91 per doc.ego summo illū hoc modo. † Alienata a debitore in tra.credi.bonis eius ex snia possessis revocātur perinde ac si alienata nō essent ac si in bonis debitoris permāsissent. b.d.
20 In ter.ibi.in fraudē.† Qualiter accipiaf fraus in hac materia:habetis ter.qui declarat i.l.j.§.pe.ꝛ fi.ff.de bis q̄ in frau. cre.videatis etiā.l.fraudis.ff.de reg. iur.ꝛ.l.alius est fraus. in prin.ff.de ver.signi. Et an sit differentia.ꝛ que differētia sit in ter fraudē ꝛ dolū habetis glo.in.l.iurisgētiū.§.sed si fraudan
b di.ᵇin ver.edicit.ff.de pac.ꝛ ibi late per Bar.ꝛ alios.ꝛ gloss. in.l.j.§.furti.in ver.fraude.ff.de bis qui no.infa.ꝛ ter.i.l.ñ.C. de in litem iuran.ꝛ ibi glo.in ver.dolus.que ponit aliā differentiā.ꝛ ibidē no.per doc.ꝛ ter.in.c.ex tenore. extra de reseri. quē ad hoc ibi no.Abb.Pan.in.iiij.no.ꝛ ibi gl.per Bar.in repe.l.quod nerua.in.j.colū.ff.depositi.per Bal.in.l.pignus.in in.col.C.de pig.acti.ꝛ in.c.beneficiū.si de feu.fue. cōtro. inter do.ꝛ agna.alias est rubrica: si feuduz negatū fuerit a vasa.ꝛ
21 ibi declarat inter cetera† que dicaf ꝓprie fraus.et per Alb. in dictionario suo in verbo:fraus.et in verbo:dolus. Jn text. ibi:tradiderit. Vos dicite idē esse si dederit ꝛ sic ōiinm trāstulerit.ter.est in.l.si sciens.in fi.ff.de contrab.emp.idē etiam esset si alienauerit.vt est ter.in.l.j.§.fin.in ver.alienationem.ꝛ
22 in ver.alienauerit.ff.de bis† q̄ in frau.credi.alienatio aūt dicif oēs actus per quē dominiū trāsfertur:vt dicit ter.in.l.j.in a ¶ §.Sed si fraudandi. vbivide do. Alle.ō ino. fi.C.de fun.do.accedat ille no.ꝛ bene signādus quē Bart.ibi
23 reputat multū singularē in.l.fi.C.de reb.alie.ꝛ ibi est text.† q prohibita alienatiōe intelligitur prohibita omnis trāslatio siue iuris directi siue vtilis siue alterius cuiuslibet iuris.ꝛ ibi etiam per Bal.ꝛ de verbo:alienationis.habetis ter.in.l.alie-
24 nationis verbū.in prin.ꝛ in.l.alienatū.ff.de ver.signi.ꝛ† que ꝓprie dicatur alienatio ꝛ quot modis capiatur: habetis per Bal.in.c.j.de alie.feu.ꝛ late per eum in.c.j.§.aut si libellario.qui.mo.feu.amit.in vlt.char.ꝛ ibi quot modis capif alienatio vt ibi per eū.ꝛ bal.in fi.post gl.C.de bo.auto.iudi. posse. per Jnn.ꝛ doc.in.c.epi. quod est.c.quartū.ꝛ in.c.seq. de reb. eccle.nō alie.Et videte quod dixit not.Ang.in.l.beniginus.
25 ff.de legi.q† statutū loquens de alienatione nō habet locum in pignore siue in cōtractu pignoris nec in cessione vsusfructus.facit qō dixit Pau.de cast.in.l.in ambigua.in.c.ti.ff.de legi.vbi dicit q ꝓprie nō est alienatio nisi trāsferatur dñiuz. ¶ No.j.ex hoc ter.in prin.fm Ang.de are.hic a cōtrario sensu q si alienatio fieret a debitore ꝛ non in fraudē creditorꝫ q valeret nec posset revocari.istud ego habeo pro indubitatissimo qñ nō adesset fraus nec animo nec re nec euētu:alis secꝰ
26 vt videbitis.j. ¶ Ultimo no.ex hoc ter.in ver. possessis. †qō ad hoc vt creditores admittantur ad revocandum alienata per debitorē in eorū fraudē:requiritur q̄ sint missi ex sententia iudicis in possessionez bonorum debitoris:ꝛ postq̄ missi sunt si inuenerint bona nō esse soluēdo possunt deuenire ad remedia revocatoria cōtra possessores bonorū in quos est facta alienatio.ꝛ sic satis infertur prout etiam inferebat Ang. de are.hic colligēs hoc ex ter.pro notabili q anteq̄ possit peuenire ad revocandū alienata in fraudē creditorū ꝛ sic anteq̄ possit haberi regressus cōtra possessores bonorum in quos facta est alienatio:requirit q primo fiat excussio bonorū debitoris an sit soluendo necne.istud probatur alibi melius:sci licet q requiratur excussio in.l.j.vbi text. expressus in verbo: bonis eius excussis.in.l.ignoti. que est.l.penul.C.de bis q̄ in frau.credi. De quo an ꝛ quādo ꝛ quomodo procedat ponā late in gl.in verbo:possessis.eo.§.ꝛ ibi multa bona attingam in materia ista excussionis. ¶ Glos.prima in verbo: in fraudez.ego diuido in duas partes principales.in prima per modum notabilis glo.ponit vnum quod est maximum fundamentum in materia huius.§.in secunda glos.aggreditur bonam distinctionē:secunda ibi: ꝛ de hac fraude nota bonam distinctionem. ¶ In ea.gl.ibi.§.hoc edictum.ꝛ.§.simili modo. †Nabetis q̄ l alienatis titulo oneroso ad hoc vt possint
27 revocari requiritur dolus vtriusq̄ tā debitoris alienātis q̄ recipientis.in alienatis aūt titulo lucrativo sufficit sola fraus debitoris.ꝛ diuersitatis est ratio fm Petr. de bel. perti.post Ja.vt hic refert Jo.fa.in.j.col.ꝛ Ang.de are.in.iij.col.qz non est par eadēq̄ ratio debita amittere ꝛ lucra nō capere: vt in quit ter.in.l.fi.§.pe.C.de codi. ¶ Sed opere pretiū esse videf pro intelligentia huius prime partis glo.ꝛ eius conclusionis
28 quis dicaf titulus lucrativus:† quis onerosus:ꝛ pancis que sint cause lucrative habetis enumeratas in text. no.l.pe.§.lucrativus.C.de impo.lucra.descrip.li.x.qui ter. quomodo in-

FRANCKESCHE STIFTUNGEN

telligendus sit: ꝛ quomodo ꝓcedat videte Bar. in l. meuius. §. duobus. in repe. in j. colũ. ff. de leg. ij. ꝛ inter ceteras lucratiuas causas in ter. illo enumeratas vnã nõ omitto que est notabilis ꝛ ibi cam no. ꝙ si donãs ꝓpter ingratitudinem donatarij reuocet donationẽ: ꝛ sic quis repetit rem quã dedit sine nouo cõtractu: nõ dicitur habere titulo lucratiuo. Et notate diligẽter ꝙ si quis habet aliquid: vel aliquid cõsequitur ꝓ pretio illicite soluto: cũ illud pretium nõ det bono modo sed malo: ꝙ illud qõ cõsequit dicit habere titulo lucratiuo ꝛ nõ oneroso. solu. istud est quod dicit no. Barto. post glos. ibi in l. j. §. fi. ff. si quis omissa causa testamẽti. et ꝓ hoc not. Bart. qõ ille qui dat pecuniã vt consequatur beneficiũ vel prebendam: cũ det malo modo dicitur habere titulo lucratiuo. Et per hoc ꝛia dicit ibi Bal. ꝛ reputat bene notandũ in l. j. C. si quis omissa causa testamẽti. in pe. col. in ver. ꝛ querit ꝙ quic quid per simoniã abest nõ debet cõsiderari vt onus vel vt dãnum: quia turpiter abest. ¶ Itẽ not. ꝙ illud quod querit ex causa pene dicit q̃ri titulo lucratiuo ꝛ non oneroso. istud est quod voluit no. Bar. in d. l. meuius. §. si duobus. in pen. col. Et an illud qõ querit in ludo dicat q̃ri titulo lucratiuo: habetis per Bald. in l. j. ante fin. C. si quid in frau. pa. et ibi dicit qõ sic: ꝙ fin eũ quicquid ex maleficio queritur: dicitur esse
29 lucrũ. † ꝛ de causis siue titulis qui non sunt nec lucratini nec onerosi sed quasi lucratini: habetis ter. no. in l. apud celsum. §. autoris aut est dolus. ff. de excep. do. et glo. in ver. alia causa exẽplificãdo dixit no. ꝙ si quis emat rem modico pretio que
30 sit digna magno ꝓtio dicit habere tit. q̃si lucratiuo. ¶ † An
a ¶ Lucratiuus. vide sis. do. Alex. cõsil. in l. si donatur⁹, §. j. de cõdicti. cau. dat. vbi etiã vide Ludo. ro.
a autẽ dos sit ti. lucratiuus⁹ vel oneroſus: habetis not. tert. in l. fi. §. si a socero. ff. de his que in frau. cre. quẽ ter. not. ibi Barto. ꝛ infert ad q̃stio. ad quã dicit de facto se rẽdisse vt ibi per eum. ꝛ ter. in d. l. vnica. §. lucratiuas. C. de impo. lucra. descrip. lib. x. quẽ ibi not. Bar. ꝛ ter. in l. pro oneribus. quẽ ad hoc ibi not. Bar. C. de iure do. ꝛ ter. in l. fi. in prin. in co. tit. quem ibi no. Bar. ꝛ Bald. ꝛ ter. in l. ex promissione. ff. de acti. et obli. et habetis glo. in l. meuia. §. j. in ver. ipsi nocere. ꝛ ibi Bar. ꝛ docto. ff. sol. ma. ꝛ gl. in l. ignoti. C. de reuo. bis que in frau. cre. et ibi Bart. ꝛ late in l. meuius. §. duobus. in repeti. in. xiij. colũ. in ver. scdo q̃ro ego suꝫ obligatus. ff. de leg. ij. ꝛ Bal. in l. ij. C. de reuo. bis q̃ in frau. cre. et in istis locis cõmuniter cõcludit ꝙ ti. dotis ex parte patris dotãtis et ex parte mariti dicat titulus oneroſus. ex parte vero mulieris dicat esse titul⁹ lucratiuus. Et aduertite diligẽtissime ꝙ titul⁹ dotis ex parte mariti intantũ est oneroſus ꝙ etiã si ex postfacto cõsecutur⁹ sit lucrũ ex tali dote puta ꝓpter pactũ quod fecerat de dote lucranda vel vigore statuti disponentis: ꝙ decedẽte muliere in matrimonio vir lucretur doté: tũ nũq̃ dicet habere ex causa lucratiua: cũ precesserit causa onerosa. i. titul⁹ dotis. istud est qõ in terminis voluit glo. no. in l. si donaturus. §. fi. in glo. fin. in ver. duntaxat. ff. de cõdi. causa da. pro qua glos. ego allego ter. expressum in terminis ꝛ ad literã in. d. l. vnica. i. §. lucratiuas. in ver. si vero vel socer. C. de impo. lucra. descrip. lib. x. vbi si socer dederit pro filia vel nepte vel ꝓnepte. dicit ad 2tertũ. licet casus euentu res eius cui data est vertatur ad lucratiuũ nec inter lucratiuas causas enumerabit. ꝛ ibi vide Ang. qui ibi eũ põderat. ad hoc accedat quod voluit Bal. in l. hac edictali. in prin. C. de secun. nup. in. iij. col. ver. pone ꝙ oppositum pactũ de lucrãdo ꝛc. vbi dicit ꝙ lucrũ dotis quod cõceditur marito ꝓpter expẽsas nõ dicitur titulus lucratiuus. ꝛ idez Bal. in ant. preterea. in pe. col. C. vnde vir ꝛ vxor. ꝛ Bal. in l. cum multe. in. ij. col. C. de do. ante nup. Itez aduertite ꝙ titulus dotis non tñ est oneroſus ex parte mariti: vt predixi: sed etiã est oneroſus ex parte filiorũ dotem maternã petentium. istud est q̃ notabiliter ꝛ signanter voluit Barto. in repe. l. fi 2stãte. in prin. ff. de solu. ma. in. x. q. ij. partis. i prin. vbi ad hoc alle. d. l. c. ex promissione. ff. de actio. ꝛ obli. Aduertite etiaꝫ ꝙ ea q̃ dixi de dote vt sit ti. oneroſus ex parte mariti habẽt locũ nedũ in dote vera ꝛ in marito vero sed etiã in dote putatiua ꝛ in marito putatiuo. istud est qõ in terminis voluit glo. no. quam ego reputo vnã ꝛ singularẽ in iure in l. proculus. alias
31 est. Lancilla. in glo. fi. ff. de iur. do. ¶ † Quid autem de dona. ꝓpter nuptias: an sit ti. lucratiu⁹ vel oneroſus habetis text. quẽ ibi no. Bar. in d. l. vnica. §. lucratiuas. per Bal. in l. fi. in prin. C. de do. promis. ꝛ in istis locis cõcludit per oia prout. s.
32 cõclusi in dote. † Et quid de legitima quã in sua vita prestat pater filio vel ex ꝓpria volũtate vel ex forma statuti. Et qd de alimẽtis an dicant̃ haberi tit. lucratiuo an oneroso habeꝫ per Bar. in l. ij. C. de reuo. bis que in frau. credi. ꝛ ibi 2cludit Bal. ꝙ ois obligatio legalis est titu. lucratiuus. ¶ Viso qui sint tituli lucratiui ꝛ qui oneroſi reuertor nũc ad cõclusionez
33 quam. s. collegi ex prima parte glos. f. † ꝙ in alienatis per debitorem in frau. cre. ti. oneroso ad hoc vt possint reuocari requirit̃ fraus ex parte debitoris alienantis ꝛ ex parte recipientis. secus aũt in alienatis ti. lucratino. ista cõclusio limitat̃ ꝓ doc. hic vt procedat in creditore. secus aũt fit in patrono qui põt reuocare alienata per libertũ in eius fraudẽ: q̃uis ille in quo facta est alienatio etiã ti. oneroso nõ fuerit ꝓticeps fraudis per ter. in l. j. §. si quis in fraudẽ. ff. si quid in frau. pa. Idẽ l. j. §. dolũ. ꝛ ibi declarat gl. in ver. alienata. in co. ti. ff. si qd in fran. pa. ꝛ rõ diuersitatis inter patronũ ꝛ creditorez est fin Ang. hic: in. ij. col. ꝛ licet Ang. infideliter hanc rationem sibi assumpserit: tñ ante eũ illã ponit Pe. de bella perti. post Ja. fin qõ eũ fideliter refert Jo. fa. in j. col. in fi. Plaz iura magis cõseruãt nobis id qõ nostrũ est q̃ id qõ est nobis debitum. facit. l. videam⁹. §. si actionez. ff. de vsu. pa. ergo dicit habere ius in bonis liberti: iurta. §. sed nostra. s. de succe. liber. creditor aũt lz debeat habere centũ a debitore: bona tũ debitoris non sunt sua. nimirũ ergo si iura magis ꝓuidẽt patrono q̃ creditori. ista tñ ratio licet prima frõte sit satis ꝓsuasiua mihi non placet. Aliã ergo assignabat rationẽ supradict⁹ Pe. de bel. perti. referẽte hic Jo. fa. vbi. s. que vt magis sustentabilis. nã patronus q̃n vult reuocare alienata per libertũ in eius fraudẽ: tenet refundere ꝓtiũ emptori: vt est ter. in. d. l. j. ff. si quis in frau. creditor. aũt reuocãs alienata in eius fraudẽ ꝓ debitorẽ nõ tenet refundere pretium: vt ter. in. d. l. debitor. ꝛ l. seq. ff. de bis que in frau. cre. ꝛ vide bitis. s. in glo. in ver. petere cũ ergo patronus in viuo grauetur. s. in solutione pretij: nimirũ si in alio alleuiat̃. s. vt possit reuocare etiã ab eo qui habet rẽ etiaꝫ ti. oneroso sine fraudis participatione per regulã. l. cũ qui. in prin. ff. de iurein. ꝛ si in stares que fit ratio diuersitatis quare patronus reuocans refundit pretiũ: creditor autez nõ: potes dicere fin Ang. de are. hic in. ij. col. ꝙ ideo fit: ꝙ patron⁹ nõ habet causam oneroſam ꝓut habet creditor. ꝛ ante Ange. est rõ gl. in. d. l. j. §. si quis in frau. in ver. fraudem⁹ emptorez. ff. si quid in frau. pa. ¶ Scdo ego limito predictã cõclusionẽ glo. vt ꝓcedat in debitore priuati. secus aũt est in debitore ciuitatis: ꝙ tunc nõ inspicitur fraus recipientis rẽ alienã etiã tit. lucratiuo sed oneroso. ter. habetis no. in l. ij. C. de debi. ciuita. li. x. ibi exꝑsse Bar. qui dicit illũ casum esse specialẽ fauore ciuitatis. ꝛ idẽ etiã tenet Dy. in l. q aũt. §. hoc edictuꝫ. ff. de his que in frau. cre. per. d. l. ij. prout hic refert ꝛ simpliciter sequit Nic. de neap. in. ij. col. ¶ Tertio ego limito ꝛ alij nõ ponunt hic predictã conclusionẽ glo. dum in ea vult ꝙ ex parte debitoris semper requirit̃ dol⁹ siue sit titulus lucratiuus: siue oneroſus: ꝙ nõ ꝓcedit in casu. l. ait ꝓtor. §. si debitorẽ. ff. que i frau. cre. fin ꝙ ibi tenet ꝛ declarat Bar. in fi. in vlt. questione. nam si post bona debitoris possessa a creditorib⁹. quo casu facta est par cõditio oim̃ debitorũ iurta. l. qui aũt. §. sciẽduꝫ. ff. que in frau. cre. si vn⁹ creditorũ insequatur debitorẽ fugiẽtez ꝛ pecuniam aliquã exportantẽ ꝛ ab eo pecuniam illã capiat: agitur cõtra illũ creditorẽ actiõe in factũ reuocatoria: q̃uis debitoris nulla fraus interuenerit: eo ꝙ ille contra quẽ actio intentatur dicit̃ esse in dolo: per. d. §. sciendũ. ¶ Et iurta predictã cõclusionẽ gl. subñciebat hic Ang. de are. in. ij. col. vnuꝫ: qõ ipse reputat bene no. ꝙ si nõ habẽs titulũ oneroſum tẽpore celebrati cõtractus fuit in bona fide: si postea tẽpore facte traditiõis fuerit in fraude hoc est sciuerit fraudez ꝙ põt agi cõtra euꝫ reuocatoria: ꝙ ỏ esse particeps fraudis. allegat ad hoc in terminis gl. valde no. quã ipse reputat vnicã ꝛ singulare in. d. l. qui aũt. §. hoc edictũ. in ver. cessare. ff. q̃ in frau. credi. addo ꝙ cõtrariũ tenet Modul. de auri. hic quẽ refert ꝛ singulariter sequit Nico. de neapo. hic in. ij. q. extra gl. nihil tñ ad hoc fundamentũ allegant: sed solũ rũdent ad. l. ij. in pri. ff. de vsuca. pro emptore. q: dicũt ꝙ ille ter. loquit̃ in acquirẽdis. s. per vsucapionẽ: nos aũt loquimur in iam acquisitis. vnde facili⁹ cõsequant̃ acquisita q̃ querẽda iurta regulã. l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui vel alie. in. ꝛ ex his expedita est prima pars principalis gl. ¶ Sũ modo in scda parte principali huius gl. que incipit ibi: ꝛ de hac fraude nota bonã distinctionẽ. in qua parte gl. procedit per hunc modũ. vt eñ tradat distinctionẽ de hac fraude primo ponit ꝛ enumerat oõs ptes simul ꝛ oĩa mẽbra diuisionis alias distinctionis. In scda illa mẽbra particulariter ꝛ de per se declarat. scda ibi: si debitor in fraudẽ alienet iter viuos. Illa scda subdiuidit in tres partia sunt mẽbra distinctionis. Primũ est in debitore qui alienauit in fraudẽ iter viuos. Scdm est in debitore q adhibuit fraudẽ in vltima volũtate per viã legati vel fideicõmissi sine donatiõis causa mortis. Tertiũ est in debitore qui adhibuit fraudẽ in vltima volũtate relinquẽdo libertates directas vel fideicõmissarias. scda ibi: in vltima volũtate si legatuꝫ. tertia ibi, in libertatib⁹ aũt in fraudẽ relictis ꝛ ista diuisio sit vobis

loco

loco liter alis expeditionis. ¶ In ea.glo. ibi l.cōs.§.lucius. habetis q̄ ex alienatione omnium bonorū inter vinos facta
34 etiā fraude aliter nō probata p̄sumit fraus alienātis. † Et aduertite circa intellectū illius.§.lucius.qō q̄uis loquatur ꝛ p̄cedat i alienatiōe facta titulo lucrativo scilicet donationis p̄out intelligit ibi glo.j.ꝛ ibi Bar.tamen habet etiā locū ꝛ procedit in alientione facta titulo emptiōis: ꝛ sic titulo oneroso.ita extendit ꝛ ampliat illū ter.glo.in.l.qui testamentum.in ver.modū.ꝛ ibi Bar.ff.de proba.ꝛ Bar.in.d.§. lucius. ꝛ Bar.in.l.post contractū.in.ij.col.ff.de dona. Abb. etiā allegat illā glo.in.l.qui testamētū.ꝛ eam reputat valde notabilem ad hoc.idē etiam sentit gl.in.l.patronus.in glo.j. ad fi.ff.de proba.ꝛ idem etiā sentit gl.nostra hic dū genera liter ꝛ simpliciter dicit q̄ ille.§.lucius. procedit qñ debitor
35 omnia bona alienauit. † ꝛ sub verbo alienauit cōprehēditur generalit er omnis actus per quē dñiū trāsfertur ,put dixi.s. in apostilatiōe ter.super verbo:tradiderit. Ego tñ intelligo ista ꝛ limito vt procedant qñ vēditio omniū bonorū esset facta p̄o valde minori p̄tio q̄ valerēt ipsa bona:alias sec⁹.ita tenet Jo.de imo.in.d.l.post contractū.videte etiā ibi latius p cū.istud etiā firmat ibidem Lud.ro.ad quod accedat qō voluit Bar.in illa.l.post 2tractū.in fi.col.inyer.q̄ro in casib⁹ in quibus dixi.vbi tenet q̄ datio insolutuꝫ facta a debitore ita demū reuocatur a fisco tanq̄ in ei⁹ fraudē facta qñ est facta p̄o valde pluri q̄ esset debitū:als secus.ꝛ ratio est fm cū ibi quia paucitas p̄tij facit p̄sumi fraudē alleg.l. per diuersas. C.māda.ꝛ de hoc no.per cano.in.c.ad nostrā.extra de emp.ꝛ
36 ven.in.c.illo vos.extra de pig. ¶ † Item aduertite q̄.d.§.lucius.procedit nedū si debitor alienauerit omnia bona:ſz etiā si alienauit maiorē partez:vt est gl.valde not.quam Ange.de are.in.ij.col.reputat vnicā ꝛ singularem in.l.nomē.§. filio.in gl.in verbo:omnis substantia.ff.de ieg.ij.ꝛ ibi sentit Bar.ꝛ probat ter.q̄ ille facit.l.propter litē in prin.ff.de excu.tuto.et idem etiā tenet Bal.in.l.j.in.ij.q.C.si quid in frau.pa.ꝛ bal. in.l.si vnq̄.C.de reuo.dona.facit qō no.Bar.in.l.si societatē. §.arbitror.ff.p̄o socio.in.vij.col.in.q.qua quērit:an possit
37 renunciari ad arbitriū boni viri. ¶ † Itē.d.§.lucius. p̄cedit nedū in alienāte omnia bona sua aut maiorē partē:sed etiaꝫ in alienāte melioramenta sua.allegatur ad hoc ter.p̄o singulari.in.l.summa cū ratione.in prin.ff.de pecu.quē ter.reputat ad hoc singularē ꝛ vniuꝫ Ang.de are.hic in fi.ij.col.ꝛ ita dicit per oia dicere Ange.in.l.j.C.de reuo.his que in frau.cred. ego vltra eum reperio q̄ illū ter.in.d.l.summa cū ratione.in prin.in ver.intricate.allegat Ange.p̄o vnico ꝛ singulari p̄o hoc q̄ alienatio rerū magis pretiosarū facit p̄sumi alienationē fraudulentā.ita Ang.in.l.fi.C.de stipu.ser.ꝛ idē Ange. in.l.marcellus.§.res que.ff.ad treb.ꝛ idē Ang.in.l.in ārtam. ff.ad.l.fal.ꝛ idē Ang.in.l.ij.C.de repu.here.ꝛ idē Ang.in.d.l. omnes.§.lucius.sed certe ille ter.in eternū nūq̄ mihi probabit hoc:q̄ nullibi in ter.illo de melioramētis nec de reb⁹ pretiosis sed bene ,pbat ꝛ vult ter.ille p̄out ens ibi no.Bart.qō
38 intricatio rationū facit p̄sumi fraudē creditoruꝫ. ¶ † Quid aūt si debitor alienauit oia bona sua:sed nō simul ꝛ semel sed particulatim ꝛ minuatim siue interpollatim:an p̄sumatur fraus creditorū? Bar.in.d.l.nomē.§.filio.post gl.ibi sentit q̄
a sic.ꝛ idē tenet Bal.ª in.l.j.in.iij.q.C.si quid in frau.pa.ꝛ bal. in.l.ij.C.de repu.here.ꝛ in.l.j.in fi.col.C.qui bonis cede.pos.et Bald.in.l.fraus.ff.de leg.ꝛ Ange.in.d.loēs.§.lucius.licet in contrariū in prima fronte aliqualiter facere videretur ter.ille valde no.in.l.peculiū.parumla.ff.de pec.leg.vbi dicit Bar.
39 esse casum notabilē ꝛ menti tenendū.ad hoc † erat statutū in terra sua q̄ si qs emerit oia bona alicuius teneat ad debita ꝛ credita:erit ne remedium vt nō teneat?certe sic si emat singulariter ꝛ particulariter vt ibi est casus.ecce ergo q̄ q̄uis p emptionē omniū bonorū simul factā qs teneat ad debita ꝛ ad credita vigore illi⁹ statuti:nō tñ habet locū si particulariter ꝛ singulariter oia bona emerit.sed parū facit si cogitabitis.
40 ¶ † Ex predictis ergo habetis vnū casuꝫ seu vnū modū per quem p̄sumitur fraus fraude etiaꝫ aliter nō probata.alios nōnullos casus per quos p̄sumitur fraus ponit ꝛ enumerat Bar.in.l.post 2tractū.in.ij.iij.ꝛ.iiij.col.ff.de dona.ꝛ ibi vltra primū predictū modū ponit alios quinq̄ modos siue casus. Nōnullos etiā ponit Bar.i.l.ij.ꝛ ibi latius Bal.C.de repud. here.ꝛ Bar.ī.l.pupillus.§.fi.ff.de auto.tuto.et Bar.in.l.j.§.is quoq̄.ad fi.ff.de colla.bo.ꝛ Bar.in.l.multū.in.j.ꝛ.ij. colū.C. si quis alte.vel sibi.ꝛ Bal.in.l.j.in fi.colū.C. qui bo.cede.pos. Lyr.Bal.ꝛ Ang.in.l.si quis post hac.C.de bo.p̄scri. Bal.in.l. ij.C.ad velleia.ꝛ Jo.fa.hic circa.vj.vel.vij.col.ꝛ Nic.de neap. hic post Modul.de auri.in.ij.q.extra glo.sed illi casus nō oēs cōgruūt aut cōueniūt ad propositum materie nostre ille p̄e-

a ¶ Bal.qnē vide ibidē i ij.col. v.iiij. q̄ro.vbi dz qō dz reuocari ,p rata de qualibet re vsq̄ ad legitimam.

sumptiōes sum per quas quis p̄sumitur alienasse animo cōmittēdi delictū nō aūt oēs sunt ad p̄sumēdū debitorem alienasse in frau.cre. Referā ergo nōnulla que faciēt ad p̄o
41 positū. ¶ † Ultra ergo primū casum supra relatū in quo p̄sumit fraus fraude aliter nō probata. secundus casus est qñ debitor alienaret in cōiunctā personā.l.data. alsicipit lata. C.de dona.ꝛ est ter.no.in.l.j.in prin.de bo.liberto. ꝛ in.l.si qs posthac.in ver.si quid.C.de bo.proscrip.ꝛ ibi Bal. in fi.j.col. ꝛ Bar.post Dy.in.d.l.post cōtractū.in fi.ij.col.ꝛ Joā. fa.hic circa.vj.vel.vij.col.qui etiaꝫ vltra tert.p̄allegatos alleg.text. in.l.fi.C.vbi pupil.educ.debeat. Dicebat tñ not. Bart. in.d.l. post cōtractū.q̄ sola p̄oximitas nō sufficeret ad faciēdū p̄e sumi fraudē nisi etiā alia causa precederet per quā p̄sumeret fraus:vel ibi dicit Jmo.ꝛ ibi Lndo.ro.nisi alie cōiecture cō currerent:vt ibidē latius per eū. Itē p̄sumeret fraus et sic erit tertius casus qñ debitor qui alienauit post alienationeꝫ reperitur ipa bona possidere text.est no.i.l.ficut.§.sup̄acuū. ff.quibus modis pig.vel hypo.sol.circa quē text.habetis elegātia ꝛ magistralia verba Bar.in 2silio suo qō incipit petr⁹ nicole.ꝛ per Ang.in 2si.suo.xliij.qō incipit quidā Frāciscus. ꝛ similis est ter.in.l.ꝛ qui.ꝛ ibi Bal.C.de distra.pig.quē ter. etiā alleg. Jo.fa.hic. Jstud tñ limitabat no.Bal.in.d.l.illud. in pe.col.C.de sacrosanc.eccle.quādo cū ipsa possessione con
42 currerent alique cōiecture sine alique cause:vt ibi no.per eū. quod etiā tenet Bar.in.d.cōsi. Pet.nicole.in vl.col. ¶ † Dicebat etiā circa hoc vltimū signāter Bar.in.d.l.post 2tractū in.ij.col.q̄ qñ alienās reperiret possidere q̄ potius diceret alienatio imaginaria ꝛ simulata q̄ vera sed facta in fraudē. ꝛ istud dicit velle leges p̄alleg.et ex hoc sequit maxima vtilitas:q̄ si est imaginaria ꝛ simulata est ipo iure nulla:ita qō nō est opus reuocatoria.si aūt est vera ꝛ facta in fraudē valet mero iure:vnde opponende sunt reuocatorie vt ibi declarat
43 no.Bal. ꝛ dixi in cuidētiali vltimo. † Itē p̄sumitur fraus qñ alienatio fieret clā.l.fi.ff.de ri.nup.l.nō existimo.cū similibus.ff.de admi.tu. Dicebat tñ no.Bar. in.d.l.post cōtractū. in.iiij.col.se putare q̄ istud ,p̄cedat in alienatiōe facta titulo nationis:ꝛ sic titulo lucrativo.secus aūt fm cū esset si alienatio facta esset clā ti.emptiōis:ꝛ sic ti.oneroso:q̄ tunc emptor nō p̄sumeret particeps fraudis nisi hoc ,pbaretur. allegat ad hoc ter.in.l.ait pretor.§.si quis particeps.ff.de his que in frau.cre.sed certe p̄out ꝛ ibi tenet Jmo. etiā in emptore clā
44 cmēte † propter clādestinitatē cōtractus p̄sumit fraus per iura ,prime allegata. nec aliquid facit ille.§.si qs particeps:
45 q̄ nō loquitur in clandestina emptione. † Et circa hoc vnū semp̄r diligētissime notate q̄ semp̄ vbi requirit iudicis decretum vel superioris autoritas semper tali decreto vel auto
b ritate nō intervenientib⁹ dicitur fieri clā. ᵇter.est no.in.l.j.C. de p̄dīs curialiū.li.x.ꝛ ibi Bart.ꝛ gl.in.l.ij.in gl.ī v.occulte. b ꝛ ibi Bar.C.de bis qui ex pu.nō mutu.pecu.acce.co.li.x.ꝛ gl. valde no.in gl.fi.in ver.clādestina.la.j.ꝛ etiā sentit.ij.gl.in co. ver.clandestina.extra de clādesti.despō.c.cū inhibitio. Accedat qō no.ꝛ signanter dicit gl.no.quā ego reputo singulare ad hoc i.l.j.in gl.in ver.mala fide.C.de fi.instr.ꝛ iure baste fis. lib.x.que dixit q̄ vbi nō cōtrahit cum solēnitatib⁹ aut ordinibus requisitis a iure ciuili vel municipali:dicunt cōtrahē
46 tes esse in mala fide. ¶ † Ultimo in p̄nēs terminis materie
c nostre ad probandā vel p̄sumendā fraudē debitoris habetis notabilē practicam iurisconsulti.quā ibi not.Bar.in.l.si c quis cum haberet.ff.de bis que in frau.cre.nā coipso q̄ quis scit habere creditores:itē scit bona sua nō sufficere creditoribus alienādo dicitur esse in fraudē.qō autem sciat se habere creditores,pbat de facili si illos habuit ex facto suo.l.q̄ q̄.ff. ad velle.q̄ autem sciat bona sua nō sufficeret creditorib⁹:dicit Bart.posse probari ex doctrina quā ipse dat in.l.iulian⁹. ff.qui ꝛ a quibus.credo qō Bar.sit corruptus:quia legē illā nō legit sed debuit allegare sed doctrinā quā dat in.l.in fraudē.ff.q ꝛ a qui.quā doctrinā habetis longe latiꝰ ꝛ melius explicatā per ipsum Bar.in aut.sed cū testator.in.ij.col.C.ad.l. fal.ꝛ dicā statim.j.prox. Alliuꝫ modū p̄sumēdi fraudē habes ex paruitate p̄tionis vel p̄tij fm Bart.in.c.j.§.donare in fi.in ti.qualiter olim fen.pote.alie. Alliū modū ponit gl.in simili in.c.j.§.sed ꝛ res.ꝛ ibi Bal.circa fi.in ti.per quos fiat ī
47 uesti. ¶ † Item p̄sumit fraus coipso q̄ emitur per interpositā personā fm Barto.in.l.si pupillus.§.fin.ff.de auto.tuto. Item qñ fit alienatio rerū magis pretiosaruꝫ fm Ang.in.l. ñ.ff.de stip.seruo.ꝛ in.l.marcellus.§.res que.ff.ad treb.ꝛ in.l. iiij.ff.ad.l.falci.in.l.ñ.C.de peti.hereditā. ¶ In cad. glos.ibi.s. qui manu.non pos.§.in fraudem.aliqui sibi habēt.§.prena luisse.sed non est vis quia est ver.illius.§.in fraudem. Habetis ergo ex ista gl. q̄ ignorātia p̄prij patrimonij est tol'cra-

¶ Clā. qb⁹ aūt modis dicat fieri clā:vid §el. l.c.cōsuluit. * ad fi.de off. delega.ꝛ qō ibidē ad cū dixi ī apo.

¶ Frandē. ex qb⁹ aūt fraus p̄sumat: vid latissime Sirmianū i suo aureo repertorio in ver. fraus.v.iij.

48 bilis de hoc tamẽ an ꝛ † qñ quis presumatur ignorare vires patrimonij sui propij:et an ꝛ qñ presumatur scire et sic quibus casibus ꝓbabilis sit ignorãtia:habetis notabilẽ theoricã Bar.in d.auẽ.sed.cũ testator.in.ij.col.C. ad.l.fal.ibi videte per eũ.vnũ tamẽ est in theorica illa Bar.quod mihi nõ placet dñ Bar.in primo mẽbro siue distinctiõis dicit ꝙ si loquimur in actibus morientium ꝛ regulariter presumitur ignorantia.vt.ff.in fraudẽ.ff.qui manu.non posnã vult Bart.qõ ille.ff.in fraudẽ.loquatur in actibus morientiũ.istud mihi nõ placet:quia ille.ff.in fraudẽ.loquitur nedũ in actibus morientium:sed etiam viuentiũ.nã si ille venit ad declarandũ vnũ quod dixerat imperator in prin.illius tit.ff.nõ licere dño manumittere seruũ in frau.cre.declarat ibi imperator qñ dicat in frau.manumittere.ꝛ si ex precedẽtibus velles sumere aliquam cauillationẽ contra mentẽ illius ter.ob. incuitabiliter l.in fraudẽ.ff.qui ꝛ a quibus.vnde extractus est ille.ff.in fraudem.ꝛ illa lex nullam cauillationez ex precedentibus patiet. et qõ ille.ff.in fraudem:loquatur in actibus viuentiũ. habetis glo.nostrã hic que hoc expresse et in terminis tenet dũ dicit ꝙ inter viuos si nõ alienẽtur omnia bona nõ presumitur fraus:qz sepe de facultatibus suis ꝛc.vt. d.ff.in fraudem. Jn alijs sto cũ theorica Bar.ff.relata.ꝛ vltra eã si vultis etiã alibi videre:habetis etiã aliquid per Bar.in.l.fi quisquis.ꝛ ibi latius per Ja.de belui.C.de rescin.ven.per Barto.aliquid in d.l.in fraudẽ.ff.qui et a qui.Bal.in.l.ij.in.vj.q.C.de rescin. vẽdi.per Ang.in.l.si quis cũ aliter.ff.de verb.obli.ꝛ ibi per Jo. de imo.in.ij.col.ꝛ per eũdem Jo.de imo.in suo no.repe.c.cũ contingat.extra de iureiur.in.xxxvij.charta. ¶ Jn ea.glo.ibi et hec distinctio p oia seruat etiã in patrono.dicebat tũ An
49 ge.de are.hic in.ij.col.† ꝙ ꝙis in hoc equiparent patronꝰ et creditor::in alijs tũ est differẽtia fm eum:quia libertus põt donare filijs et eos heredes instituere in damnũ patroni.l.et si ex modica.in prin.ff.de bo.lib.debitor autẽ nõ potest dona-
50 re filijs aut eos heredes instituere in frau.cre.† quia es alienum legitimã filiorũ antecedit.l.papinianus.ff. quarta.ff. de inoff.test.ꝛ licet ipe aliter nõ declaret:ista habẽt optimas rationes diuersitatis procedẽtes ex terminis legũ.nã quãdo libertus habet filios siue sit minor cẽtenario siue sit maior:nihil tenet in.testamẽto relinqre patrono nec ab intestato patronus ei succedit.ꝛ sic existẽtib⁹ filijs nihil penitus iuris habet patronus in bonis liber.ff.sed nostra.ff.de succes.liber.l.j. ꝛ ibi glo.declarat.C.de bo pos.cõtra tab.liberti.vnde qs dubitat ꝙ si libert⁹ habet filios ꝙ eos potest instituere ꝛ eis potest donare:qz per hoc nihil dicitur facere nec in fraudez nec in dãnũ patroni.ꝛ hoc est qõ in terminis dixit iurisconsult⁹ in.l.j.ff.si quid in frau.pa.in ver.nam cum liberũ fuerit liberto legare quantũ velit filio donãdo nõ videtur fraudasse patronũ.Jtẽ ꝙ es alienũ legitimam filiorũ antecedat est fundatum:† qz legitima dicitur esse quarta bonorũ⁹ patris.l.cũ queritur.ꝛ.l.parẽtibus.C.de inoff.test.bona aũt dicũtur deducto ere alieno.l.subsignatũ.ff. bona.ff.de ver.sig.item dicebat Ang.in alio esse differentiã inter patronũ ꝛ creditorem: quia libertus potest dotare filiã in damnũ patroni.l.j.ff.si libertus.ff.si quid in frau.pa.† debitor aũt non potest dotare filiã suã in fraudẽ creditorũ suorũ:vt est ter.no.in.l.fi.ff.si a socero.ꝛ ibi no.Bar.ff.de bis que in frau.cre.ꝛ ꝙis Ange. non dixerit potest optima ꝛ fundamẽtalis diuersitatis ratio colligi ex prorime dictis:ꝙis glos.ff.in.d.l.j.ff.sed si libertus. assignet etiã aliam diuersitatis rationẽ:qz patronus non habet causaz onerosam:creditores aũt sic. ¶ Jn ea.gl.ibi:in vl. volũtate si legatũ vel fideicõmissuz i fraudẽ creditoris relict. aduertendum est fm Jo.fa.hic in.ij.col.ad fi.ꝛ Ang.de are.
53 in.v.col.† ꝙ vbi legãdo vel fideicõmittẽdo cõmitteret fraus nõ haberet locũ ista materia:nec haberẽt locũ iste actiões reuocatorie:sed haberet locũ vel cõdictio indebiti vel hypothecaria:vt est ter.in.l.fi.ff.si nõ creditores.C.de iure delibe.ꝛ qñ ꝛ quibus casibus competat cõdictio indebiti vel hypotecaria:declarat Bar.i illa.l.fi.ff.ꝛ si prestatã.Et est ratio fm Jo. fab.ꝛ Ang.de are.vbi.ff.quare si cõmittat fraus legando vel fideicõmittendo nõ habeat locũ ista materia nec iste actiões reuocatorie:qz legata ꝛ fideicõ.sunt ipso iure nulla:vt.l.si vniuerse.C.de leg.addo qõ etiaz idem in terminis tenet Bal.in l.j.in.viij.q.C.si qd in frau.pa.Et ex hoc dicto istorũ doctorũ cũ eorũ ratione infertur qõ cũ hodie p iura authenticorũ legata nõ sint ipso iure nulla imo valeãt si heres nõ faciat inuentariũ quo casu tenet ad legata vltra vires hereditarias: vt est ter.in.ff.si vero nõ fuerint.in aut.de her.ꝛ fal.qõ hodie si legando vel fideicõ.cõmitteretur fraus:habet locũ ista materia ꝛ cõpeterent iste actiones reuocatorie.ꝛ istud dicũt esse maximuz fundamentũ in presenti materia.addo ẽt qõ ꝛtra supradictos doc.tenuit Rodul.de auri.hic fm qõ euz refert Nico.de neap.hic in.ij.col.motus eo funda.nam qñ legando vel fideicõ.fraus cõmittitur ꝙis verũ sit cõpetere cõdictionem indebiti hypothecariã:vt.ff.diximus.potest tamẽ etiã cõpetere remediũ pretoriũ.ff.nostri.quod probat ista ratione.naz pretor qñ aliquod remediũ introducit illud principaliter introducit in casu necessario.tũ quia largus ꝛ liberalis est põt extendi etiã ad casuz nõ necessariũ.quod patet optimo simili:nam pretor introduxit bo.pos.ab intestato in casum necessarium principaliter:scilicet propter filios emancipatos qui penitus erant incogniti a iure ciuili ꝛ tamen illaz bo.pos.ab intestato extendit ad casum nõ necessarium scilicet ad filios suos:vt est ter.in.ff.itẽ ab intestato.ff.de bo.pos.sic in proposito dicemus ꝙ ꝙis pretor principaliter introduxit remedia ff.nostri propter casum necessariuz:extendatur tamẽ etiã ad casum nõ necessarium.s.qñ alie actiones cõpeterent.istaz rationem dicit Nic.de neap.se reprehendisse in.ff.sed iste.ff.eo. ꝛ ibi ego vltra alios abũdanter examinaui in.vij.cbar.in illo articulo. An publiciana cõpetat ẽo ꝛ directo dño.ibi videatis.hanc tamen partem Rodul.sequebatur ipse Nic.alia ratione:qz remedia presentis materie plenius prouident ꝙ cõdictio indebiti aut hypotecaria:quod patet fm euz qz in cõdictione indebiti venit tantũ illi fructus ex quib⁹ effectus est locupletior.allegat.l.si non sortem.ff.libertus. ꝛ.l.indebiti. in prin.ff.de condi.indebi.ꝙ secus est in istis remedijs:vt hic per eum.sed vellẽ ꝙ isti patres rñderent mihi quo modo possibile sit ista remedia cõpetere qñ fraus cõmittit legãdo vel fideicõmittendo. ¶ Ad hoc enim vt ista remedia revocatoria cõpet.it:opz primo rescindi traditione vt hic dicit ter.in verbo rescissa traditione:sz legata sunt ipso iure nulla:vt.ff. diximus.ꝛ id qõ nullum est impossibile est rescindi.nam ꝛ si sub conditione.ver.post defectum.ff.de iniust.rup.sed nõ eundo p mẽdicata suffragia.habemus de hac dubitatiõe sine difficultate doc.ter.in terminis cuius mirandũ est tot patres nõ meminisse in.l.qui autez.ff.pe.ff.de bis que in frau.credi. vbi est ter.rotũdus cõtra Jo.fa.Ange.de are.ꝛ Bal.ꝙ imo pro legatis ꝛ fideicõmissis in fraudẽ credi.relictis cõpetit vtilis actio.ꝛ plus dicit ibi ter.ꝙ de hoc nequaq̃ dubium est.qõ verum est qõ gl.ibi intelligit illum tec.dum dicit ꝙ vtilis actio competit.s.condictio indebiti vel hypothecaria per.d.l.fi.ff. si vero creditores.C.de iure delib.ꝙ nullo modo procedere potest:quia est directa nõ vtilis:vt ibidẽ est ter.in illa.l.fi.ꝛ ideo melius intellerit glo.vtilis actio.s.in factum.ꝛ isto edicto.ff. de bis que in frau.credi. ¶ Jn ea.glos.ibi:ꝛ.ff.ad trebel.l.j.ff. si is qui quadringenta.Stat ergo ex gl.ꝙ in alienatis p debitorem in vltima voluntate solus euentus inspicitur:in alienatis autem inter viuos inspicitur cõsilium ꝛ euẽtus.ꝛ est ratio diuersitatis fm Pet.de bella perti.ꝛ post Jaco.quẽ referunt Jo.fa.ꝛ Ang.de are.hic:quia cũ vltima volũtas fuerit perfecta ꝙ etiam post mortem testatoris non subest amplius spes aliqua lucri querendi per qõ possit creditoribus satisfieri.Inter viuos aũt semper subest spes lucri querendi per qõ possit creditoribus satisfieri:iurta.l.si defunctus.C. arbitriũ tutele.ꝛ.l.si creditores.ad fi.in vltimis verbis.ff.de separa.bo. ꝛ.l.cura.ff.deficientiuz.ff.de mune.ꝛ hono.vnde nimirũ si ita de facili non revocatur.Addo ꝙ aliã rationem diuersitatis sentit ꝛ vult glo.nostra hic quaz latius ꝛ plenius explanat ꝛ declarat glo.in.l.patronus.in glos.j.ff.de proba.hic allegata in gl.nam legata nunq̃ prestant nisi prius deducto ere alieno.d.l.j.ff.si is qui quadringenta.in fi.ꝛ illud qõ debetur a.l. patrono censetur quasi es alienũ.l.papinianus.ff.si qs impubes.ff.de inof.test.legata ergo relicta siue dolo siue nõ:nunq̃ prestabuntur nisi deducto prius qõ patrono debeẽ quasi ere alieno.Alienationes aũt inter viuos facte siue possit deduci
54 es alienũ siue nõ rate sunt nisi fraus intercueniat. ¶ † Jn fin. gl.habetis differentiam esse inter libertates directas ꝛ fideicõmissarias:qz directe non impediuntur nisi intercueniat cõ filium fraudandi ꝛ euentus fraudis.fideicõmissarie aũt impediuntur per solum euentum fraudis ꝙis non habuerint consilium aut propositum fraudandi.ꝛ vnam rationẽ diuersitatis ad hoc assignat glo.in.ff.in fraudem.in ver.non impediri.ff.quibus mo.nõ licet.que reprehendit ꝛ merito per oẽs doc.ibi duas alias rationes diuersitatis assignat gl.in.d.l.fi. C.qui manu.nõ possunt.hic allegata in glos.quarum vltima approbatur per doc.vt Nico.de neap.Jo.fab.ꝛ Ang.de are. in.d.ff.in fraudem.ꝛ per Ang.de are.hic sed ille oẽs rationes semper mihi vise sunt multum lenes ꝛ fragiles.vnde ego puto ꝙ sit tolerabilior ratio diuersitatis quã etiam visus est sentire do.Christo.in.d.ff.in fraudẽ.nam qñ testator granat per fideicõmissum heredẽ ad prestãdũ libertatẽ:nunq̃ in dubio

presumitur

a ¶ Quarta bonorꝫ quãta aũt sit legitima ꝛ q̃liter sit detrabẽda: et qd si sit anctacr forma statut. vide do. Bar. so ci. i ff. ccxxx. inci. viso. ff. circa secun- 51 daz dubita a tionez cum seq. ꝛ in ff. ccclix. inci. materia. ver. 52 in. q̃rit. circa prin. ꝛ i ff. cclxxxviii. inci. circa primã. ff. j. conclu. i. n. pte. ꝛ i cõsi. xxx. ici. q̃uis. ff. in. pncipalr et ver. x. no. circa fi. cuz seq. ꝛ in ff. xcix. ici. circa primuz. ver. circater tiã. ꝛ ver. ꝑterea. ꝛ i ff. cl. ici. ꝛ nos. ff. succedit. ꝛ ver. cõfirmant. et in ff. cviij. ici. l hac. ff. bis tũ. i. j. pte. et Old. in ff. il. xxxiij.

presumitur q̄ velit aliquid mandare heredi quod sit illicitū vel iniustū iurta.l.si procurator.in prin.ff.de cōdi.inde.& l.iij. §.procu.ff.qō quisq; inris.& habetis in terminis materie nostre ter.no.in.l.si pater.ff.de bis que in fraudem.vbi pater cōcedendo filio liberā peculiū administrationē nūq̄ intelligitur sibi cōcessisse q̄ creditores fraudet:si ergo contingat per hoc fideicōmissum seruī manumittēdi iniūctus heredi fraudari creditores nō est presumendū q̄ testator istud voluerit nec q̄ adsit voluntas testatoris:remanet ergo dispositio euacuata volūtate testatoris. Itē si heres grauatus per fideicōmissum manumittit nō ō manumittere ex volūtate:ſz ex necessitate & debito.dicit ter.valde no.in.l.i.C.de libertis & eorū liberis. vbi ter.per hoc singulariter cecidit q̄ si talis libertus manumissus ab herede cuius efficiat libertus heredis manumittētis propter fideicō.vt.§.fi.ā.de sing.rebus per fideicōmissum relict.tū nō potest propter ingratitudinē in seruitutē reuocari:q; vt ibi dicitur ille solū habet ius reuocandi in seruitutez qui voluntate manumittit:non aūt ex necessitate vel debito. q; ergo ista dispositio libertatis prestāde per fideicōmissum q̄ ex ea sequitur fraus creditorū remanet euacuata volūtate testatoris & volūtate heredis:nimirū ergo si impedit.ſz in libertatibus directo pristitis adest voluntas ipsi⁹ testatoris prestātis:nimirū ergo si procedit.cuius cā testator in dubio nō presumatur velle aliquid iniustū vel illicitū:tū q̄ ipse prestat & credit se nō fraudare creditores adest per voluntatem testatoris:que sufficit.Et si instas subtiliter.nōne ex quo nō credit se fraudare & fraudat nōne errat & error impedit ꝛc seu sum:vt.l.si per errorē⁸.ff.de iurisd.om.iud.cū nihil sit iā contrariū cōsensui(vt ibi ingt ter.)q̄ error qui ꝛueritiā detegit. ¶ Apparet ergo q̄ propter hunc errorē illa etiam dispositio fit euacuata volūtate ipsi⁹ defuncti:& cōsequēter q̄ impediri debeat:q; rūdeo & notabiliter q̄ verū est q̄ errat.ſz ille error est in causa remota nō in proxima.vnde q̄ error est in causa remota nō impedit cōsensum.istud est q̄ multū singulariter & no.voluit Bal.in.l.vnica.in.xx.col.C.de cōfel.vbi dicit ꝛ q̄ illud q̄ dicit q̄ error impedit cōsensum:est verū q̄ error cadit in his que sunt fundamēti:& sic cause proxime.sec⁹ est autem si error cadit in his que veniūt in cōsequentiā prehabiti fundamēti.allegat ad hoc ter.notabilē.i.l.regula.§.qui ignorauit.vbi habetis ter.& exemplū.ff.de iur.& fac.igno. ¶ Blo. in verbo creditorū.intellecta fm leges quas allegat prout intelligi debet quia dictū glo.& doc.intelligendū est semper fm legem quā allegat: vt inquit Bart.in.l.non solum.§.si liberationis verba.ff.de li.leg.sentit & vult q̄ in materia ista appellatione creditorū large veniāt oēs creditores:siue sint creditores ex ɔctu vel quasi & ex delicto vel quasi:siue sint creditores puri:siue in diē vel sub cōditione.& sic vult glo.q̄ actiōes reuocatorie cōpetant etiā creditoribus ex delicto:& creditoribus in diē vel sub cōditione. Roffredus hic reprehēdebat glo.in creditore ex delicto cui dicit nō posse cōpetere reuocatorias actiones tali fundamēto. Ad hoc enī vt cōpetant duo exigunt fraus & damnū:& sic exigitur q̄ ex alienatione debitoris creditores patiantur damnum.nihil allegat ad hoc sed pro eo allegat Jo.fa.hic in.iij.col.ter.q̄ mihi nihil facit in.l.j. §.j.ff.si quid in fra.pa.sed ego allego ter.in terminis.d.l.j.§. sed si rez.vbi dicitur ad cōtrariū: †fraus enim accipit in pecuniario damno tūc sic.si exigitur damnū.damnū est diminutio patrimonij:dicit ter.in.l.iij.ff.de damn. infec.sed propter alienationem debitoris nulla diminutio patrimonij ꝛingit creditori ex delicto:ergo sibi nō cōpetunt iste actiones reuocatorie.doc.oēs alij tenent cū gl.contra Roffr.vt Pet.Jaco. & Jo.fa.hic in.ij.col.& Inge.de arc.simpliciter in.iiij.colū.et Rico.de nea.post Rodul.in.j.q.glo.monentur solū ex generalitate huius ter.iunctis allegatis in glo.addebat etiā Jo. fab.in.l.si cuz fideicōmissaria.§.creditores.ff.qui & a quibus. Ad fundamētū Roffr.rūdet & in forma Jac.q̄ verū est q̄ requiritur dānum.item verū est q̄ damnū est diminutio patrimonij.est etiā verum q̄ per alienationē debitoris cōtingit creditori ex delicto diminutio patrimonij cū actio ex delicto tam esset sibi acq̄sita:vt est ter.in.l.qui aūt.in prin.ff.q̄ i fraudi.addo ego ter.expressum in.l.j.§. proinde.ver.& puto.ff. si q̄d in frau.pa.vel aliter fm Jo.fab.fundamētū Roffre.nō posset procedere q̄n creditor ex delicto ageret ad proprium dānum vel ad proprium interesse vt est in actione legis aquilie:vt ā.ad.l.aquil.in prin. ¶ †Et iurta hec opportune caderet videre an ille cui debetur ex delicto dicatur creditor.& an ꝓprie & ex significatione vocabuli.an vero abusiue & improprie.de quo habet late per bar.in.l.j.in.j.col.ff.si cer.pet.& per Jo.an. in addi.Spe.in ti.de cessione actionis.in rub.& notetis bene glo.in.l.j.in princi.in ver.necessitate.ff.vt lega.noie cancatur.

a ¶ .l.si per errorem. Vbi vid. oino.d. Alle.& imo. et limita.et dic vt ibi p eum.

que not.dixit q̄ in.d.l.creditores.nō ponitur qui dicant propie creditores sed abusiue. Accedant que habent per canonistas in proe.vi.lib.in verbo:creditor.circa princ.& qō super
58 illo verbo not.ibi Archi. ¶ †Et successiue iurta ꝑdicta applicat Jo.fa.post Pe.& Ja.illā.q.Quidaz volēs interficere hominē vel facere aliquod aliud maleficiū per qō ex lege vel statuto bona sua applicant fisco alienauit omnia bona sua & postea istud maleficiū cōmisit & fuit cōdēnatus: an fiscus poterit illa bona alienata tāquā in ei⁹ fraudē reuocare.quā questionē latissime explicat hic Jo.fa.& eam etiam tangit et expedit Rico.de neap.post Rodul.in.iij.q.extra gl.quā questionem habetis late examinatā per Bart. & ibidē per alios omnes in.l.post contractū.ff.de do.vbi proprie cadit ista materia:ibi videatis.& in alijs concordātijs quā plurimū doctoz quas retuli vobis.ā.in euidētialib⁹ in.j.euidential.& in illis locis inuenietis etiā presumptiones ex quibus presumit quez habuisse animum cōmittendi delictū.de quarum nōnullis feci mentionem in proposito materie nostre.ā.in gl. precedēti.quas presumptiones annectebat hic successiue Joan.fab. post questionem prori.dictam:& etiam Rico.de neap.vbi.ā.
59 ¶ †Dubitabat etiā successiue Joan.fa. de questione no. an cū quis in animo suo ꝓposuerit cōmittere delictū ꝓpter qō erat successura applicatio siue cōfiscatio omniū bonorum:& propterea bona omnia alienauit:deinde ipz penituit: an poterit bona alienator reuocare tāquā alienata ob causaz que secuta nō fit:& determinat Jo. fa.q̄ nō nisi probaret alienationē fictā & imaginariā.qō etiā dicit tangere Spec.in tit.de dona.in ver.item pone. Addo q̄ istam questionem in terminis format Bar.in.l.iusiuran.qō ex cōuētione.§.procurator quoqz.in pe.col.ff.de iureiur.& ibi dicit se habuisse hanc questionē in facto:& ibi aliter determinat distinguēdo vt ibi per eum.de cuius decisiōe dubitat an & quomodo ꝓcedere possit.do. Abb. Pano.in.c.inter dilectos.extra de dona. Habetis etiā aliquid per Bar.in.l.filios.C.de reuo. his q̄ in fraudi.per Bald.in.l.cū confitearis.C.de reuo.dona. Ad alia autem que glo.nostra sentit.s.remedia ista reuocatoria cōpetere etiā creditoribus in diem:& etiam creditoribus cōditionalibus quo modo gl.ꝓcedat & debeat intelligi & declarari.
60 dicite vt ibi per Ang.de are. ¶ †Ex autē ille cui debetur in diem aut sub ꝯditione dicitur ꝓprie creditor:nec:habetis
b late per Bar.in.l.j.ᵇin fi.col.ff.si cer.pet.per Jo. an. in addi. Spec.in.d.tit.de cessione actiōis.super rub.ad fi. & habetis glo.no.in.§.sub cōditione.in ver.differtur.& ibi per Ang. de are.ā.de ver.obli.& gl.in.l.ij.§.creditū.i verbo: post nuptias.
61 ff.si cer.peta. ¶ †Itemq̄ aūt legatarij & fideicōmissarij beatur in materia ista loco creditor.Jo.fa.hic circa.vij. col. determinat q̄ sic per ter.no.& expressum i.l.j.C.qui manu.nō possunt.vbi dicitur ad cōtentum creditores aūt etiā eminerādos esse quibus fideicō.debetur.& per ter.in.l.qui in fraudi. credi.manumittitur.i prin.§.j.ff.qui & a qui.addo q̄ illū ter. in.d.l.j.notat etiam ibi Bal. ad hoc q̄ legatarij⁹ cui pure de
c betur legatum veniat appellatione creditorū: ᶜ& idem etiaz not.glo.in.l.hereditariarum.in verbo: loco.ff.de acti.& obli. & glo.in.l.fi.in glo.j.C.de hereditarijs actio. ibi idem tamen dicit Bal.q̄ legatarij nō dicunt creditores hereditatis nisi
62 largo modo. ¶ † Predicta omnia procedunt & habēt locū in creditoribus preteritis & etiā presentibus: nūquid autem habēt locū in creditoribus futuris: & sic nunquid creditoribus futuris cōpetāt actiōes reuocatorie ad reuocandū alienata: & vt res melius pateat subiicio exemplū. Aliquis animo suo conceperat accipere mutuo magnā quantitatez pecunie vel facere alium contractum.alienauit omnia bona sua.debinc postea magnam illam pecunie quātitatē mutuo accepit. nūquid illi futuro creditori competant reuocatorie ad reuocādum ea que prius alienauit: & sic paucis est q̄stio an futuris creditoribus competant reuocatorie. Jaco.q̄ sic:si constet de fraude p.l.ait pretor.§.j.ff.que in frau.credi.& l.cum ratio.§. ex bonis.ff.de bo.damnato.subtilis Pet. de bella perti.idez q̄ subiiciat nullam legem esse que cuz astringat ad ita tenendum. ¶ †Limitate tamen & restringite hanc decisionez
63 quando post alienationem incontinenti sequitur cōtractus per.l.si ventri.§.fi.ff.de priui. credi.& l.lecta.ver. dicebam.ff.si cer.peta.& ita etiā restringit & limitat Rodul.hic prout eum refert. Rico.de nea.in.ij.q.extra glo.& dicit Jo.fab.hic in.iij. col.q̄ ista opi.que dicit etiaz futuris creditoribus revocatorias cōpetere:si de fraude cōstet est multū equa & rationabilis.pro qua opi.dicit esse gl.in authē.sed tā necesse.C.de doñ. ante nup.& est gl.in ver.suspicio.& glo.in ver.aduersus creditores.& aduertite q̄ licet Bar.in illa authē.sed tā necesse. reputat illam glo.esse ad hoc singularem.tū habetis consociā

b ¶ Jn.l.j. vbi vid. do. Alle.& imo. in pe. col.in ver.itē idu. cif. vbi per eum late.et bar. cepo. i l. creditores.in. q.de ver.sig.

c ¶ Creditorū.addeco. Alle.& imo. in.l.j.in. xv. co.si cer.pe. cū ibidē tatis. vbi etiā vide Fran. arc.et Ba. cep.in.l.creditores. iij. q.de verbo. sig.

in.l.in fraudē creditorū testamento dato.in verbo residuos. in secunda solutione.ff.qui ꝛ a qui.ibi habetis etiā optimū ter.pro hac opi.pro qua etiam adducebat Jo.fa.ter.in simili qui nihil vel parū facit in.l.si quis cū haberet.ff.q̄ in fraud. cre.ꝛ ter.in.l.in simili.qui magis facit in.l.si.§.idez rescripserunt patres.ff.ad municip.licet subricit idem Jo.fab.q̄ contrarium teneat glo.in.l.j.C.de iure fisc.lib.x.ꝛ est glo.fi.in verbo probatus.in cōtrariū etiā dicit facere ter.in.l.pe.que incipit Citius ff.que res pig.obli.possunt.et habetis simile ter. ꝛ meliorez licet ipse nō alleget in.l.j.ff.qui po.in pign.ba.sed rñdet q̄ nō loquunt in casu i quo fraus esset adhibita.subiicit etiā Jo.fa.hic q̄ restrictio siue limitatio.ſ. data.p Pe. nō est vera:q̄ siue cōtractus fiat incōtinenti post alienationem:siue ex interuallo:semper tamē cōpetit revocatoria dū modo ꝓbet de fraude.Est tamē verū q̄ quo ad hoc vt facilius probet vel presumat fraus:est differētia:q̄ si incōtinenti fiat cōtractus post alienationē presumet fraus etiā alio non probato:vt in legib⁹ per Pet.allegatis.ꝛ ita etiaz per oīa in effectu tenet Nico.de neap.nō hic sed in.d.l.j.in pen.col.C.de iur.fisc.lib.x.Cōtra tñ ꝓdictā determinationē supascriptorū doctorū videtur esse ter.no.in.l.ait pretor.§.ita demuz.ff. de his que in fraud.cre.vbi est ter.no.q̄ ita demū futuris creditoribus cōpetunt revocatorie si in dolū priorū successerint q̄ est q̄ prioribus creditoribus est er eorū pecunijs satisfactū: ꝛ ita per illū ter.tenebat Ddof.fm q̄ cū refert Nic.de neap.

64 in.d.l.j. † Sed pancis cōcludēdo:si queritur an futuris creditoribus revocatorie cōpetāt:facto mihi hāc distinctionez quam sumo ex verbis Bar hinc inde in diuersis locis quē.j. subnectā.aut alienatio fuit facta ꝛ sic imaginaria vel simulata:ꝛ cōsequēter ipso iure nulla in rem.l.si quis scienſ.ff.de cōtraben.emp.ꝛ l.emptor.in prin.cum glos.ff.de aqua plu.ar.et illa nullis creditoribus nocet nec preteritis nec futuris. Aut alienatio fuit vera:sed in fraudē facta:ꝛ tūc si cōstare possit factā esse:etiā causa fraudandi futuros creditores q̄ apparere poterit ex coniecturis de quibus diri in glos.precedēti:et tunc etiā futuris creditoribus cōpetunt revocatorie.aut per nullas presumptiones potest apparere q̄ debitor alienās habuerit animū fraudādi etiā futuros creditores:ꝛ ‘tunc futuris creditoribus non cōpetēt revocatorie.de vtroq̄ mēbro est ter.no.in.l.sed si maritus.ad ſi.ff.qui ꝛ a qui.Fallit nisi futuri creditores successerint i locū ꝑorū.vt.ſ.declarauī:ꝛ est text. qui in istis terminis loquit in.d.l.an pretor.§.ita demū.ꝛ ad istam distinctionē videatis Bar.melius q̄ alibi in.l.j.in vlt. col.C.de iur.fisci.lib.x.ꝛ eundē Bar.in.d.l.ait pretor.§. ita demum.ꝛ eundem Bar.in.d.auf.sed iam necesse.ibidē Bal. Sal.ꝛ Bar.in.l.post cōtractum.in.ij.col.ff.de dona.ꝛ Bald. ꝛ ibi late Sal.in.l.si quis post hac.C.de bonis ꝓscrip.ꝛ Bal. in.l.res ꝓprias.C.de dona.inter vi.ꝛ vxo.per Sali.in.l.pe.C. de revo.bis que in frau.cre.ꝛ Pau.de ca.in cōsi.suo.vij.q̄ incipit:in Christi noie amen.ad primū rñdetur q̄ pro augmēto dotis p Jmo.aliquid post Bar.per illū ter.in.l.si is q̄ bonis.ff.de acqui.he.re.ꝛ videatis omnino illā notabilē questionem quam in proposito isto ponit Bal.in rub.C.de revocā. bis que in frau.cre.in pe.col.in ver.quero pone ꝓpositā in

65 animo meo exercere artem cambij.¶ † Ubi notabiliter q̄rit si aliquis in animo suo cōcepit exercere artē cambij vltra mare:ꝛ timēs maris periculū emācipauit filiū suū:ꝛ ei oīa bona sua donauit:de hinc inceperit exercere artē cambij ꝛ in mari oēs pecunias ꝛ vniuersa bona mobilia pdidit:nūqd illi mercatores qui sunt effecti creditores propter artē cābij possint agere revocatoria cōtra filiū emācipatū cui oīa bona donauit.ꝛ cōcludit q̄ talis alienatio dicit potius esse ficta ꝛ imaginaria siue simulata q̄ vera ꝛ facta in fraudē:ꝛ sic ex fit ipso iure nulla multis creditoribus nocet.allegat ad hoc q̄ no. in.l.ij.C.de repud.here.ꝛ istud idez dicit Bar.in.d.l.j.in vlti. co.C.de iur.fisc.lib.x.ꝛ hanc decisionez Bal.simpliciter refert Ang.de are.hic in antepe.col.in ver.quarta conclusio est vbi mādat hanc decisionē singulariter teneri menti vt si casus in facto currat scias opponere q̄ nedum contractus est factus in fraudē sed etiā est simulatus ꝛ sic ipso iure nullus.quā decisionē habetis etiā per Jo.fa.hic:circa.vj.co.in ver. sed quid erit si quis filio emancipato.¶ Glo.in verbo.possessis.ad fi. dicite q̄ vltimaz expositionē tenent oēs hic et qua habetis

66 † q̄ ad hoc vt creditores possint agere revocatoria contra illos in quos bona sunt alienata:regrit q̄ primo egerint ꝓtra debitorem qui alienauit:ꝛ fecerint se mitti in possessionē bonorū eius.quo casu si postea reperierint q̄ bona illa nō sufficiant possunt habere regressum aduersus eos in quos facta est alienatio:ꝛ sic habetis:q̄ non potest agi revocatoria nisi

67 prius precedat excussio consequenter † q̄ excussio sit necessaria.ª pro qua conclusione bene facit ter.in.l.j.in verbo bonis a eius excussis.ꝛ in.l.pe.C.que in frau.cre.pro ea etiā facit vna ratio vt inquit Bal.in.d.l.j.nā ad hoc vt possit agi revocatoria requiritur q̄ creditores sint damnificati:sed nō pōt constare eos damnificatos nisi excutiant bona.vnde nimiruz si excussio est necessaria.quā rationē ponit etiā Nic.de neap.in v.q.extra glo.ꝛ Ange.de are.in.vj.col.Addite vos idem esse in interdicto fraudatorio de quo diri illud declarando.ſ.in ij.euidenti ali.nam interdictū illud fraudatoriū nō potest intentari nisi prius excussio bonis eius qui alienauit:vt est ter. in.l.j.quem ibi no.Bar.circa fi.C.si vēd.pig.aga.Addo etiaz q̄ ista excussio est necessaria nedū contra debitorē priuati sz etiā contra debitorē ciuitatis.licet enim in ciuitate sit speciale vt possit agere cōtra eū qui rem debitoris eius habuit tit. oneroso etiam sine fraudis participatione:vt diri.ſ.in glo.j. magna circa prin.tamē nō potest agere nisi prius excusso debitore principali.ter.est ꝛ ibi Bar.in.l.ij.C.de deb.ciui.lib.vi.

¶ Addo etiā q̄ circa istud beneficiū excussiōis a iure necessario requisituz nō est magis priuilegiatus fiscus q̄ priuat⁹. ter.est in.l.moschis.in prin.ff.de iur.fisc.quez sic allegat bal.in l.cū eorum.C.de sen.ꝛ interlo.om.iud.¶ Addo etiā q̄ est dare casum vnum valde singulare ꝛ mirabilez in quo nō potest agi rei vēdicatione nisi facta prius excussione.de hoc casu est vnicus ꝛ singularis ter.in iure in auſ.ꝛta rogat⁹.C.ad treb. in verbo:aut ea deficiēte ꝛ ita ibi Bal.post prin.not.ꝛ pōderat ad hoc illum ter.nā si heres granatus sit restituere hereditatem. Titio eo casu quo decesserit sine liberis:si iste heres aliqua bona alienauerit cōpetit fideicōmiſ.rei ven.sed dicit ibi ter.q̄ nō cōpetit nisi prius facta excussione de bonis heredis.ꝛ dicit ibi bal.hoc esse in illo ter.ius singulare ꝛ q̄ nū q̄ alibi inuenietis in iure q̄ in rei ven.necessaria sit excussio.

¶ Addo etiā ꝛ ad hoc bene ꝛ diligēter aduertite q̄ excussio in tantuz est necessaria q̄ requiritur etiā q̄ bona sunt alienata a tertio penitus extraneo nō habēte aliquod ꝓnit⁹ ius alienandi nedū si sit facta ab habente ius.ꝛ cōsequenter procedit etiā si possessor habet titulū etiā omnino inualidum ab extraneo non habente aliquod ius alienandi.gl. habetis de hoc in terminis summe notabilē tūcto ter.in.l.rei creditor.C. de distr.pig.ꝛ ibi eaz no.Bal.q̄ etiā tetigit glo.in auſ.hoc si debitor.in glo.j.magna circa prin.C.de pign.Non omitto tñ circa conclusionē supra ꝓdictā que habet q̄ excussio sit necessaria:quia glo.in.d.l.j.in verbo excussis.C.de his que in frau.cre.dicebat istud esse nō ex necessitate sed ex volūtate.q̄ gl.ꝛ merito per oēs reprehenditur per iura supra allegata.et licet Bar.saluet illam glos.in duobus casibus qui non sunt ad proposituz nostrū:poterit tamē etiā saluari in omnibus illis fallētijs quas.ſ.subnectā in quib⁹ excussio nō est necessaria. Glo.etiā in.d.l.j.refert quandā opi. Ugo.qui distinguendo dicebat q̄ aut creditores fraudantur dolo ipsi⁹ acquirentis:ꝛ sic eius in quē facta est alienatio:ꝛ tūc possit de directo cōtra eum agi nulla facta excussione:alias secus.Refert etiaz quosdā tenere q̄ auſ.hoc si debitor.C.de pign.que requirit excussionez procedat tantū in hypothecaria:nō aūt in actionibus revocatorijs de quibus in materia nostra.que oēs opiniones reprehenduntur per do.ibi ꝛ in specie per Jo.fab.hic circa.vj.colū.p inra.ſ.allegata.supascripta tñ cōmunis ꝛ vera cōclusio:scilicet q̄ excussio sit necessaria:recipit nōnullas notabiles limitationes quaruz aliquas ponit hic sparsim ꝛ inordinate Ang.de are.primo ergo limitatur per oēs hic:vt

68 Jo.fa.Ang.de are.ſi Nic.de neа.in.v.q.extra glo.† vt nō procedat q̄n notorie cōstaret debitorez nō esse soluendo:quia tunc

b cōtra possessores posset agi nulla facta excussione.ᵇ allegant gl.not.in.l.decem.in glo.fi.in verbo excussum.ff.de ver.oblig. ꝛ gl.in.l.fi.in verbo:sed cuz Seio egero.ff.si cert.peta.allegat etiā Nico.ad hoc Spe.in ti.de rebus eccle.nō alie.in quarta parte. Addo q̄ hoc sentit gl.in.l.nisi hoc actū.ꝛ ibi Ange.ff. de pac.ꝛ idem etiam volnit Cy.in auſ.presente.in.ij.q.C.de fideiusso.ꝛ Bart.in.l.ij.§.si is pro quo.ad finē.ff.q̄ qui sqz iuris.ꝛ Bal.in.l.j.in.ſi.col.in versi.quero vtrum ista excussio.C. que in frau.patro.ꝛ in.l.j.in.ij.q.C.si quid in fraudez pa.ꝛ in l.j.in ſrta alias l.vij.col.C.de cōueniendis fisci debito.libe.x. ꝛ Ang.in.d.§.sed neqz.in auſ.de fideiusso.ꝛ idem Ang.in.l. ercitus.ff.de acqui.pos.et in.l.ij.in prin.ff.qui satisda.cogan.et Ange.et Jmo.in.d.l.decem.q̄ uis contrariuz et male teneat Jaco.but.in.d.auſ.hoc si debitor.C.de pigno.ad cuius iura

69 respondet Jmo.in.d.l.decem.¶ † Et per hanc limitationez dicebat Bar.in.d.l.decē.post prin.ꝛ i.d.l.fi.se alias habuisse questionem in marchia de eo qui fideiusserat pro quodā tyrāno libello ecclesie:ꝛ dicit se diuisse q̄ fideiussor poterat cōueniri nō excusso illo principali tyrānoꝛ quo erat notorius illum

¶ Sit necessaria.q̄ ät necessaria sit excussio: vid. d.mar. soci.in cōsi. xxiij.ici.visis.v.iij. vt ꝓbari.cū v. seq.lj.pte.ꝛ qdq̄ agit⁊ tertios possessores: an sit necessaria ꝛ regrat ⁊ p̄incipales ficut q̄ debeat agi ⁊ fideiussorē vide.d.Alc.⁊ timo.in 2fil. cxxxvj.in.ij. co.i.ij.pte.ꝛ an fieri dēat de bonis fitis ex locuz iudicij: vid p cū in cōsi. lxxxiij.i pe. ꝛ vl.co.i.ij. pte.vbi ponit et q̄ requirantur ad ⁊ vt possit peueniri ad fideiussorē.et an sit necessaria ꝛ regrat vbi obligatio bonorū fuit fcā p istū guarē tigiatū: vd p istum publicū q̄ licebat executiones paratā: vid. d.mar. soci.d.2fil. xxiij.in v.ꝛ tñ si nō op. circa med.

¶ Excussione. In q̄b⁹ aūt casib⁹ fideiussor ⁊ ueniri possit nō facta excussiōe: vid Grā.are. i.l. si ego.ff.si cert.pet.ꝛ q̄ ibidē diri l apo.ꝛ q̄d q̄ q̄s tenet in subsidiū alteri⁹ eo existēte ñ solue do an possit pri⁹ q̄uā. ni si fiat excussio bonoruz eius in cui⁹ subsidiū tenet. dic q̄ si nisi aliq̄ insta de cā notorie ierigibilis appareat: vt per

eo.bar.soc. in 2li.lv.in ci. prestantissime doc. in ver. scdo principaliter circa fi.in.j. parte.

ssum tyranum non esse facilem ad conueniendū. ex quo dicto Bar.successiue inferebant Ang.z Jmo.z Rap.cu.in.d. l.decem.fin qō eos refert Angel.de aret. hic vnum quod est perpetuum no.dignissimum:q; si cōstat principalem esse rixosum z consuetum non soluere etiam verum z clarum debitorem sine litigio:q; poterit creditor agere contra fideiussorē nulla facta excussione:q; satis dicā potest principalez nō esse soluendo:ex quo dicitur quis idoneus nō tātum ex facultatibus:sed etiam ex cōueniendi facilitate. Dixit ter.not.in.l. si quis stipulatus fit stichum.§.fi.ff.de verb.obli.z tex.no.i.l. ij.in princ.ff.qui satisda.cog.z ibi glo.j.notabiliter declarat z exemplificat: z ibidē Bar.expresse dicit de notario z peu

69 ratore quando esset multū rixosus homo.de quo rixoso habetis etiam glo.in.l.ij.in prin.in verbo suspectuz.ff.solu.mat. facit.l.j.§.fi.cuz.l.seq.ff.de alie.iud.mu.causa fac.z pro hoc dicto dicit Ang.de are.hic se allegare casum in.l.si cōueniri. in fi.ff.pro socio.qui mihi facit minus nihilo. addo q; illud idē reassumpsit Ang.in.l.fi.i pn.ff.si cer.pet.z in.d.l.j.in fi.ff.qui

70 satisd.cog. ¶ Et iurta hanc primā limitationez successiue querebat Ang.de are.hic qualiter fiet notoriū iudici debitorem non esse soluendo.z refert Bart.in.d.l.decem.q; in locis in quibus bona describuntur in publico estimo:facile est p̄bare q; debitor notorie nō est soluendo. Creditor enī offert librum estimi publici:z dicet tot bona habere debitorez quot ibi sunt descripta:que non sufficiūt.si quis vult dicere q; plura habeat:illud probet.allegat ad hoc glo.illam singularem in.l.cum de lege.ff.de proba.z per illam glo.Bar.in infinitis locis dicit posse capi mirabilem modum negatiue probāde z vltra modū de quo statim dicit Bar.in.l.fi.§.licentia.C.de iure delibe.qō ibi est ter.no.z expressus pro illa benedicta gl.

71 in.d.l.cum de lege.†vbi si heres vult probare hanc negatiuā bona hereditatis nō esse soluendo:probat faciliter per hunc modum.dico tot bona esse in hereditate z nō plura quot in inuētario descripta sunt:qui vult dicere qō plura sunt:p̄bet. per illam glo.z Bart.in.l.is potest.in pe. fallētia.ff.de acqui. here.dat similem modum probādi hanc negatiuā defunctū

72 nō fecisse testamentum hoc modo. †Dico qō Titius defunctus non fecit testamētum:qō qui vult dicere q; fecerit testamentum:probet. Similem modum dat Bart.in.l.si cōstāte. in prin.ff.sol.mat.in.j.q.prime partis principalis ad proban-

73 dum †q; bona mariti nō sufficiunt pro dote vroris.Et similem modū in.l.conficiuntur.§.codicilli.in fi.ff.de iure codici. Ad probandum plures testes nō esse receptos in iure z aliū modum in rubrica.ff.de ope.no.nū.in vlt.col. ad probandus qō statutum nō est prius:z alium medū dant Ang.z Jmo.

74 in.l.mutuum.§.j.ff.de acqui.here. †ad probandum nullos creditores esse in hereditate: z omnes isti modi fundanē super illa gl.in.d.l.cum de lege.ff.de proba.z pro illo principali modo Bar.quem ponit in.d.l.decem.alleg.ibidem Bald.in.l.j. C.de apo.publi.lib.x.z.l.iura.z quod ibi no.Bar.C.de omni agro deser.li.xj.z.l.solennibus.C.de rei vē.z ibi Bal. z Sali. Istud tamen dictum Bar.in.d.l.decem fundatum super gl. in.d.l.cum de lege.reprehenditur per Bald.Ang. z Jmol.z Raph.cu.in.d.l.decem.fm q; eos refert Ange. de are.hic pro sustentatione tamen Bar.z illius singularis gl.in.d.l.cuz de lege.videatis oīno Jo.de imo.late in.d.l.si cōstante.in prin.z in.d.l.illud.z in.d.rubri.ff.de ope.no.nū.z Pau. de cast.in.l.

75 meuia.§.fi.ff.sol.ma.z Ang.de are.hic. z fm †q; refert Ang. de aret.poterit aliis modis probari qō notorie debitor nō fit soluēdo si omnia bona alienauit:aut maiorē partez: si cessit bonis:si bona sunt publicata per sententiā.vt hic per cū.Dicebat etiam Bart.in.l.j.C.de bis que in frau.cre.p̄bari debitorez nō esse soluēdo per famā z vicinos. z aliū singularissimū modum ponā vobis.J.in eadē.q.qualiter fienda sit excussio.

76 ¶ †Secundo principaliter limitatur predicta cōmunis conclusio z multū singulariter vt p̄cedat qñ esset debitor i quātitate.secus autē si esset debitor in specie:vt si aliquis deberet puta librū in specie:z illū alienaret in fraudē cre.posset creditor agere ad reuocandū contra eum in quez alienauit nullā penitus excussione facta:q; qō debeā:est species:in ipsa ergo nō est opus excussione.istud est qō multū singulariter voluit Bal.in ru.C.de reuo.bis que i frau.cre. circa medū.j.col.in ver.z no.q; ista actio.z credo q; istud dictuz alibi scriptū in

a ¶ Creditorū.vide do. Alle.6 imo. a ad hoc i cōsi.cxxxvj. in ij.colū.in.ij. parte.

77 iure nō inuenietis. ¶ †Tertio limitatur p̄dicta cōclusio vt nō p̄cedat qñ debitor cōstituisset se possidere bona sua noie creditoz[a] iurta.l.quod meo.in prin.ff.de acqui.pos.vel constituisset se precario possidere noie creditorz:iurta.l.interdum. in co.ti.ff.de acqui.pos.quibus casibus attendite diligēter q; per tales constitutiones acquiritur ipsis creditorib[9] vera et p̄pria possessio z non ficta.casus est no.in.l.certe.§.j.ff.de p̄ca.

per quē ter.ita dixit in terminis Bar.in.l.ab emptione.ad fi. ff.de pac.qō dictum p notabili reassumpsit Bal.in.c. itē instructura.de notis seu.Si ergo hoc casu debitor postea alienaret bona:possent creditores tanē priuati eorum possessione agere ad reuocandā possessionē illoz bonoz nulla facta excussione per condictionē ex.l.fi.C.de acqui.pos.istud fuit singulare dictum Jac.bu.in.d.auf.hoc si debitor.C.de pign. qō ibidem sequitur Flo.fm q; eos refert Ang.de are.hic.z dixit hoc singulariter esse tenendū menti in actu practico:q; communiter debitores p̄stituūt se possidere nomine creditoz bona sua ad obseruātiā eoz que in instrumento continētur. et idem etiā dicit tenere Ang. Jmo.z Raph. cu.in.l.exitus.ff. de acqui.pos.ego addo Bal.qui idem in terminis tenet i.l.j. in vlt.colū.in ver.quero quid si debitor constituit.C.de reuo. his que in fran.cre. Bartholomeum Veroñ.in cautela.lviij. Ang.in.l.ait pretor.§.fi.ff.de bis que in fran.credi. Bal.in.c. cum venissent.de resti.spo.z no.Ludo.ro.in consilio.clxxxix. inci.state primo quesito.ad fi.vbi illud singulariter limitat. nisi precarium esset extinctū per mortē debitoris constituentis.z ex hoc dicto puto ego posse inferri aliud qō est lōge singularius neduz ad limitationē supascripte cōclusionis sed totius materie.§.nostri. quia si debitor cōstituit se possidere nomine creditorū:qō hoc casu si debitor alienet etiā animo nō fraudandi:poterūt nihilominus creditores tanē spoliati eoz possessione agere ad reuocandā eorū possessionem per condictionē ex dicta.l.fi.C.de acqui.pos.qō dictuz nō memini

78 alibi in terminis scriptuz me legisse. ¶ †Quarto limitat predicta conclusio vt non procedat in curia mercatoz:nā in curia mercatorū p̄cedi debet z iudicari de bona equitate nō

b inspectis iuris apicibus:b fm qō no.dixit Bar.in.d.l.si fide iussor.§.quedam.ff.mand.intelligendo tamen sane vt ibi per eum.z idem etiaz dixit Bar.in.l.quintus mutius.in co.ti.ff. man.z notabiliter Bal.in.l.si pro ea.in vlt.col.C.mā.cū ergo excussio sit de iuris apicibus pront singulariter voluit Bal. in.l.si mancipium.§.j.ff.de euicti.in apostil.suis post gl.valde no.ibi in ver.esset.alio tamen casu loquentē.z ita refert Bal. in illis apost.Ang.de are.hic in.xiij.co.ergo bene illud sequitur qō in curia mercatoz nō p̄cederet excussio. Et ex ista ratione infero ego aliaz z quintā limitationē quam nunq; memini me in scriptis alicubi legisse. q; ista excussio nō p̄cedit de iure canonico: cū de iure canonico nō sint curādi apices iuris ciuilis.c.dilecti.cum glo.in ver.subtiliter.ad fi.extra de iudi.z si hoc est verū est maxima limitatio z multū signāda

79 quā tamen non audeo vobis verā affirmare. ¶ †Sexto ego limito predictam conclusionē vt nō procedat qñ illi possessores bonoz in quos facta est alienatio per debitorē cōuenti a creditoribus negarent se bona debitoris habuisse: vel illa habere z possidere:quo casu si cōuincant de mēdacio:credo qō perdēt beneficiū excussionis.istud etiā nō memini me alicubi in propriis terminis scriptū legisse. Probo tamē q; sit verissimū per optima similia iura:z in primis per ter.not.i.l.fi dubitet.§.ita demum.ff.de fideiusso.vbi est text.not. qō fideiussor conuentus si negat se fideiussorē z conuincatur de mēdacio perdit beneficiuz diuisiōis z epistole diui Hadriani. Et per illū ter.dixit notabiliter Bal.i auf.cōtra qui p̄priā. in.iij.col.C.de non nume.pecu.qō negās se fideiussorem conuictus de mēdacio perdit beneficium cessionis actionū z beneficiū excussionis.ad idem allego text. no.in.l.hereditatē.§. fi.ff.ad.l.fal.vbi si heres contendat rem aliquā esse propriam z conuincatur de mendacio:q; si sit hereditaria perdit beneficiū falcidie detrahēde.ad idē est ter.no.in.l.fi.ff.de rei vend. ad idē est ter.no.in.c.si vasallus.cl.j.fi de feu.fue.contro. inter dūm z agn.de istis duabus vltimis legibus dixi multa in.§. omnium.in materia rei vendi.ē.vbi dedi ad istos ter.nonnullas singulares limitationes z declaratiōes quas potestis ad istud propositū reducere.ad idem allego ter.no.in.d.auf. contra qui propriam.per quem tex.dubitauit ibi no.Bar.si accusatus de maleficio neget se illud cōmisisse:an cōuict[9] de mēdacio debeat postea audiri si dicat se p̄misisse:sed ad sui defensionem.de quo ibi per eum z per eundē in.l. cum de indebito.in prin.ff.de proba.z late per Jo.an.in regula:nullus pluribus.in mercurialibus.z illū ter.in.d.auf. cōtra qui propriam.ponderat ibi Sal.in notabilibus cōtra mendaces qō ibi est ter.q; vna de penis q̄ imponit mēdaci est qō sibi postea non credatur veritas.Et p̄suppositō q; ista limitatio sit vera:prout ego credo cā esse verissimam: dicerē tamen qō negans recuperaret beneficium excussionis amissum si illū penituit negationis sue ante litem contestatā:per tex. not.in.l. electio.§.neq; ibi hoc no.Bald.ff.de nova.z Ang.z Jmo. in.l.sed hoc ita.§.j.ff.de reg.iur.z Ange.in.d.l.si dubitetur.§.

b ¶ Apicib[9]. z idē dic nō esse necessaria si ex forma statuti sit qō p̄cedi debeat summarie ō plano sine strepitu et figura iudicij. ita do.mar. soci. in cōsi. xxiij.ici.visis.verſi. insup.in.j.pte.

ita demum. Dicerem etiam qõ iste negãs recuperaret beneficium excussionis amissum si illũ penteret negationis etiam post litem contesta. anteq̃ tamẽ contrarium probatum esset per aduersariũ: per ter.no.in l.de etate.§.fi.ꝛ ibi no.hoc Bal. ff.de inter.actꝛ.ꝛ Bal.in.c.j.§.porro.in pe.colũ. que fuit pña
80 causã benefi.amit. in vsib.feu. ¶ †Septimo ego limito p̃dictam cõclusionem ꝛ multũ singulariter. ꝛ hanc limitationẽ nõ habetis hic traditam: nec in locis cõmunib⁹: vt predicta cõmunis cõclusio procedat qñ alienatio esset facta in tertiũ. secus autem si esset facta in vnum cõdebitorem siue correum debendi: quia tũc posset cõtra cũ agi per debitores nulla penitus excussione facta. de hoc habetis glo.valde no. ꝛ perpetuo no.dignam in l.mulier.in gl.j.ff.qui po.in pig. ba.quam glo.Bar.ibi expresse no.ꝛ multũ mãdat notari. ꝛ idem etiã tenet Bar.in l.creditor.§.fi.ff.de distra.pig.ꝛ Bal.in auf.sed
81 hodie.C.de act.ꝛ obli. ¶ †Ultimo limitatur predicta cõmu
a nis 2dusio vt pceda qñ fuit oppositũ a de excussione: alias autem si nõ opponatur valeat iudiciũ intentatũ cõtra possessores bonorũ ꝛ valeat snia q̃uis nulla facta sit excussio. ita no.dixit Bart.in l.ij.C.cõmuni di.per glo.ibi in verbo: restituꝛ.quam Bar.multum mandat ad hoc bene teneri mẽti.et per glo.no.in l.si mancipium.§.j.in ver.esset.ff.de euic.ꝛ ibidẽ etiam hoc tenet Bar.ꝛ reputat mirabile.ad idem.l.j.quã ad hoc ibi etiam no.Barto.C.de appel.ꝛ Bart.in l.fi.in prin.in vltimis v̊bis.ff.si cer.peta.ꝛ Bar.post Jaco.but.in auf. hoc si debitor.in vlti.q.C.de pign.idẽ Bar.in l.prolatã. in prin.C. de sen.ꝛ interlo.om.iudi.ꝛ in istis locis Bar.dat notabilem ꝛ magistralem regulã qõ vbicũq̃ fit peruersio vni⁹ cause ad seipsaꝛ: tũc ipso iure act⁹ est nullus: ꝛ snia est ipso iure nulla. si vero fiat peruersio vnius cause nõ ad seipsam sed ad aliaꝛ: tũc actus nõ est nullus: imo valet: ꝛ etiã ipsa sentẽtia valet ꝛ tenet. Quam ꝛegulã limitat singulariter Bal.in.d.l.prolatã. in.ij.col. nisi iste ordo esset dat⁹ a principe: quia tũc omnino esset seruãdus vt ibi per cũ. ad predicta bene faciũt que not. Bar.in l.edita.C.de edẽdo.in ver.quero si nõ est oppositꝛ.et Bar.in l.funduꝛ.ad fi.ff.de excep.ti.generali.ꝛ idẽ qõ.ꝛ.scilicet q̃ teneat iudiciũ nõ oppositꝛ excussione: tenet etiã Bal. in auf.cõtra rogatus.ad fi.C.ad treb.ꝛ q̃ semper in qualibet exceptiõe siue sit excussionis siue ordinis necesse sit q̃ semper opponatur ante litẽ cõtest. tenet no. Bar. alias Bal.in l.exceptionem.in.vj.col.C.de proba. Dicebat tamen multũ signãter Bal.in.d.l.ñ.C.communi dixi. predicta esse sane intelligẽda cum grano salis: qõ q̃uis iudicium procedat nõ facta excussione qñ non est oppositꝛ: tamen est necesse actori pendente iudicio vel excussione facere vel docere de inopia principalis alias succũberet.ꝛ allegat ad hoc ter.in ar.in l.si in rẽ.§.fi. ff.de pig.act. quẽ tert. dicit ad hoc inductũ per Alber.galleoti in sua margarita iti.de pig.ꝛ q̃ ista excussio bonoꝛ possit fieri pẽdẽte iudicio revocatorio vltra prealegata: tenet etiaꝫ Bal.in.l.j.C.de revocandis his que in frau.cre.in ver. quero vtruꝫ ista excussio.q̃ fm eum sufficit actionem verificari in quacũq̃ parte iudicij per.d.l.si rẽ.§.fi.de quo etiã per Ange. in.§.sed neqꝫ.in auf.de fideiuss.per Ange.ꝛ Jmo.in l.decem. ibidẽ.ꝛ per Dan.de ca.ff.de ver.ob.per Lud.roma.in l.stipulatio.§.habet.ff.de no.ope.nun. Dicebat etiã ad p̃dicta valde no. Bal.in l.cum testamento.C.de testa.manu.qõ excussio facta pendente iudicio trahitur retro.ꝛ declarat vsq̃ retro ante litẽ 2test. bona debitoris nõ fuisse soluẽdo. Aduertite etiã in materia ista excussiõis qõ si essent plures debitores insolidũ obligati ꝛ si plures coreꝛ debẽdi ad hoc vt possit agi contra bonoꝛ possessores: nõ sufficit vnũ ex eis esse excussum. sed requiritur q̃ omnes sint excussi. ita dicit hic esse ter. Ang. de are.in.ij.col. qui refert ita tenere Jac.but.ꝛ Ang.in auf. hoc si debitor.C.de pig. vbi Ange. dicit se de facto ita consuluisse per.§.sed neqꝫ.in auf.de fideiuss. Ego allego pro hac decisiõe tert.in terminis cuius nõ meminerunt tãti patres in l.ij.C. quo quisq̃ ordine cõueniatur. lib.xj. quem ter. dicit ibi Bar. se ita in questione de facto allegasse.ꝛ idẽ etiã tenet Bal.in
82 auf.sed hodie.C.de act.ꝛ obl. ¶ †Aduertite etiã qõ excussio facta per vnũ ex creditoribus prodest aliis fm Ange. de are. hic in.x.col. qui allegat ita tenere Ja.de are.ꝛ Ang.in.d.auf. hoc si debitor. q̃ qñ debitor simul fuit excussus per vnũ creditorem ꝛ fuit pronunciatum a iudice cum non esse soluẽdo inꝛta. l.emptorem.in prin.ff.de act.emp.ꝛ qñ notoriũ est debitorem no esse soluendo: nõ est opus excussione: vt late dixi.ꝛ. in.d.limitatione data ad conclusionem hnius glos. ¶ Circa quam limitationẽ aliqualiter dubito. posset enim procedere si teneremus sentẽtiã Bar.in l.stipulatio.§.habet.ff.de oper. no.nun.ꝛ eiusdẽ Bart.in auf.hoc si debitor.in pen.col.C.de
83 pig. licet qõ ꝛ ad hoc vt excussio dicaꝫ esse legitime facta: re
quiritur qõ iudex interlocutorie pronũciet illaꝫ esse legitime
b factam: b sed si teneremus opi. tenentium contrariũ quos l a te refert Ang. hic in.ix.col. prout tenet ipse met Bar. in l.si finita.§.iulianus.in.v.col.ff.de dam.infec.f. qõ nulla interlocutoria sententia iudicis requiratur: tunc qũo per excussionem vnius creditoris fieret notorium debitorẽ non esse soluendo: maxime cũ acta facta in vno iudicio nõ ꝓbent in alio circa alias personas: vt late per Bar.in l.cũ lite mortua.ff.iud.sol.
84 cogitate. ¶ †Successiue circa hanc materiã excussiõis tãgit hic Ang.de are.in.ix.col. an qñ fit excussio bonorum debitoris citandi sint illi possessores in quos facta est alienatio in fraudẽ. de quo hic per eum ꝛ per Bar. post antiquos in.d.l. decez.ff.de ver.obli.ꝛ ibi latissime per omnes: per Bal. in l.j. in.iij.col.C.ne filius pro pa.ꝛ Ang.in l.cognitione.per illum ter.cũ ibi no.ff.ad sylla.ꝛ Ang.in l.si persuasorio.§.j.ff.de app. per Bal. Ang.ꝛ Sali. post antiquos in.d.auf. hoc si debitor. per Ang.in.§.sed neqꝫ.in auf.de fideiusso.per Ang.in l.cum filius.in prin.ff.de ver.obli.ꝛ in l.de vnoquoq̃.in princi.ff.de re iudi.per Bald.in l.ñ.in.v.col.C.qñ fiscus vel prima.ꝛ in l.j. in.x.co.C.de cõue.fisci debitoribus.lib.x.ꝛ in l.in.in tertio no. C.de fide instru.ꝛ aliquid per Bal.in l.si.§.j.ff.si cer.pet.ꝛ in istis locis magis communiter concluditur qõ sic: quia tãgit
85 de principali preiudicio excussum. †Tangit etiã successiue hic Ange. de are. an ad hoc vt excussio dicaꝫ legitime facta necesse sit q̃ iudex interlocutorie pronũciet excussionẽ legitime factã. de quo videte late ꝛ diffuse per tres col. hic p cũ vbi refert omniũ opi.ꝛ antiquoꝝ ꝛ etiaꝫ nouissimoꝝ ꝛ finaliter tenet cũ Bar.in.d.l.stipulatio.§.habet.ꝛ in.d.auf. hoc si debitor. pro qua fundãda vltra allegata per Bar.ꝛ alios hincinde ponderat ille casum in ter. nostro in ver. ex sentẽtia p̃sidis qui tert. mihi facit min⁹ nihilo. nec vllo modo loquit de sentẽtia p̃sidis circa excussionẽ: sed dicit qõ qñ debitor aliena uit bona in frau. cre. debent creditores ventre ad possessionẽ bonoꝝ ex snia p̃sidis: ꝛ si interuenerit bona nõ sufficere: permittitur alienata petere: vt hic in ter.ꝛ sic ad excussionẽ n⁹ bil penitus facit. allegatur etiam Bar. sibi cõtrarius vt.ꝛ. retuli in.d.l.iulianus.in.vj.col.ꝛ vltra remissiones ad hũc articulũ quas habetis abũde per Ang. hic videatis etiã Bal. in auf. sed hodie.C.de act.ꝛ obli.ꝛ omnino Ang. vbi multum clare ꝛ no. loquitur in.§.j.ꝛ in auf.de fideiuss.ꝛ Jmo.in.d.l.decez.
86 ff.de ver.obl. alia habetis hic per eum. ¶ †Ultimo ad cõplementum presentis materie tãgit hic Ang.de are.circa.vj.co.
c qualiter fiat ista excussio siue que sit forma hui⁹ excussiõis. c ꝛ refert Bar.post Jac. de are.ex multis formis illam ponentem q̃ iudex mittat vnum nuntiũ publicum: vel qõ tuti⁹ est dnos nuncios publicos ad diligenter querendũ ꝛ inuestigãdũ an bona debitoꝝ sufficiãt: quoꝝ nuntiorum relationib⁹ fides prestabitur: inꝛta. l. magis puto.§. nec tamen.ff.de reb⁹ eomm. Aliaꝫ excussionis formã habetis per Bar.ꝛ ibidẽ p omnes in l.a diuo pio.§.in venditione.per gl.not. ibi in ver. bene est.ff.de re iudi. qõ statuitur terminus per iudicẽ ad bona notificanda: quo elapso si nihil vltra fuerit notificatũ: dicent bona excussa. Quãplures alias formas excutiẽdi vltra predictas ponit Bal.in.d.auf. sed hodie.C.de act.ꝛ obl. inter quas illa est qõ excussio potest fieri per famã. itẽ ꝛ per rei evidentiam: cum venditor vadit mendicando. Alios nõnullos modos retuli vobis.ꝛ. in prima limitatione quã dedi ad cõclusionem presentis glo. Sed inter omnes formas vnam nõ omitto que est valde singularis ꝛ peregrina quaꝫ dat Ang. in.d.§.in venditione.per illam glos. in ver. bene est. quam habet ad hoc pro multũ singulari. s. q̃ agentes dicãt tot esse in bonis debitoris ꝛ nõ plus. quo casu si possessores velint dicere q̃ debitor plura bona habeat: statuet eis iudex terminum intra quẽ probabunt q̃ debitor plura bona habeat: ꝛ si nihil probauerint elapso termino procedet intẽtio actoris. quam formam approbat etiam Jmo.in.d.§.in vẽditione.ꝛ fm qõ hic refert Ang.de are. idem tenet etiam ipse Ange. in.d.auf. hoc si debitor.C.de pig.ꝛ p ista sit expedita hec vtilis ꝛ quotidiana materia excussiõis quam bene notate: qꝛ frequẽs est in practica: ꝛ multum bene confert ad materiã authẽtice presentis.C.de fideiuss. ad quam auf potestis cõmodare nonnullas ex limitationibus.ꝛ. relatis. ¶ Glos. in verbo: permittit. ad fi. vt intelligatis qõ dicit glo. dũ dicit q̃ de eis que perunerint perpetuo tenetur per.l.ait pretor.§.hec actio. dicite q̃ q̃uis in text. illo apponantur varii intellectus per glo. ille tamen approbatur per Bar. quem hoc exemplo declarat. Pone qõ res valoris ducentũ alienata sit per debitorẽ pro centũ q̃uis ille in quẽ facta est alienatio dicatur habere rem apud se valoris ducentum: tamẽ in effectu non habet nisi centum: cum alia centum que soluit ab eo absint. de illis ergo centũ que ad cum

a ¶ Oppositũ. Et quo tpe dẽt opponi excepꝫtio excussionis: vide do. Aller. de imo.in 2sil. xxxij.ij.col. cũ seq.i.iij. parte vbi et an dẽat opponi specialiter ꝛ qñ opponi dẽat: vide etiã. d. anar.soci.in cõsi. xxiij.ꝛ. allegato i v̊. tiij. videf pbari ij. pte. ꝛ ibidẽ. i v̊. qñ.mo ponit qõ ẽ singularefꝫ eũ qõ si agens post litem cõtestatã excussionẽ vel probationẽ de iopia p̃ncipalis debitoris non fecerit succũbere ozꝫ: litigatũ est exercitium agentis.

b ¶ Factam. vide Fran. are.i.l.exit⁹. de acq. pos. et i. l.si ego. si cer.peta.ꝛ domi. Pe. Pbi. cor.i 2si.cx.in lfa a.et. b. in. j. parte.

c ¶ Excussionis.vtõ late Ja.de are.i suo tract.di scu.ver.qũo et qualiter. ꝛ qñ dicaf esse facta excussio ad hoc vt agi possit ℨ fideiussorem. vtõ.d. Alle. in 2si.xliij. in.j. col. i.ij. parte.

ad eā peruenerāt ꝛ que habet titulo lucratiuo: in perpetuū
datur actio.de alīs autē intra annum tantū.ita debetis hāc
85 glo.intelligere:ꝛ.§.hec actio.in ea allegatum. †Itē onm glo.
dicit ꝙ intra annum vtilez permittitur agere:limitate eā vt
procedat in rebus corporalibus.si autē debitor in fraudē libe
rasset alium debitorem suum:tunc ad renocandum talē libe
rationem datur tantum tempus creditoribus quantuz illa
actio debitoris duraret.l.ait pretor.§.si ꝛditionalis.ff.de bis
que in frau.cre.item dicite fm doc.hic:vt Joan.fab.Rico.de
neapo.ꝛ Ang. de are.qō tale tempus incipit currere credito
ribus a tēpore facte excussionis vel a tēpore quo cepit esse no
toriū debitorē nō esse soluendo. quod probant optima ratio
ne:qꝛ ante excussionem factam vel anteꝙ cepit esse notoriuz
debitorem nō esse soluendo:non potest agi per creditores ad
uersus possessores bonoꝝ:ergo bene succedit regula:ꝙ nō va
lenti agere nō currit tēpus: vulgata.l.j. in fi.C.de anna. excep.
ad idem fundādū addit Ang.de are.hic ter.in.l.in rebus.§.
omnes.in verbo:ex quo eis hoc infortunium illatum esse cla
ruerit.C.de iure dot.gl.tamen alibi in.l.fi.in ver. annuum.C.
de bis que in frau.cre.tenet ꝙ imo tps incipiat currere a die
facte alienationis.pro qua gl.sunt ter.expressi in.l.qui antez.
§.fi.ꝛ in.l.ait pretor.§.annua.ff.que in frau.cre.Ad quos ter.
respōdebat Jo.fa.hic:ꝛ simpliciter sequitur Ang.qō in illis
legibus erat notorium debitorem non esse soluēdo:nimirū si
tempus incipit currere a die alienatiōis.que solutio indicio
meo multū vehemēter violat ter.illos cogitabitis. ¶ Gloss.
magna pe.in verbo: petere. habet quatuoꝝ partes principales
In prima ad declarationē ter.querit qua actione reuocātur
alienata in fraudem. In secunda per modū quesiti opponit
cōtra ter. In tertia querit vnde oriaꝝ actio renocatoria. In
quarta formal aliaꝫ questionem.secūda ibi: sed quero qua
re.tertia ibi:sed vnde oritur hec actio.quarta ibi:sed nunqd
habet retentionem. Expediam hanc glo.per partes. Prima
ergo pars principalis in qua ponitur qua actione renocanꝫ
alienata in fraudeꝫ: subdiuidit in ser particulas. In prima
disputat an actio in factū ꝛ pauliana sint vna actio vel due.
In secunda ponitur cōtra quē ꝛ qualiter cōpetat actio pau
liana in factum. In tertia declarat quid sit fauiana ꝛ cui cō
petat ꝛ qualiter. In quarta declarat qd sit calusiana ꝛ cui si
ne qbus cōpetat. In quinta opponit ctra id qō prorime di
cerat de fauiana:ꝛ soluit. In sexta ponit quam naturam ha
bent fauiana ꝛ calusiana.secunda ibi:ꝛ datur cōtra accipiē
tem.tertia ibi:est ꝛ fauiana.quarta ibi:est ꝛ calusiana. quin
ta ibi:quidā tamen dicunt cōtra in eo qō de fauiana dictuz
est.sexta ibi. ꝛ iste due imitātur naturā superioris. ¶ In ea.
88 glo.ibi:ꝛ nō restituto ei pretio. habetis ex gloss. †qō credito-
res possunt renocare alienata in eoꝝ fraudē sine vlla pretij re
stitutione. Circa quam conclusionem distingue tamē vt per
Ly.in.l.j.C.de prescri.xxx.vel.xl.annoꝝ.ꝛ in.l.pe.ad fin.C.ad.l.
iuli.maiest.ꝛ in.l.pe.C.de bo.dam.ꝛ per Bart.in.l.si debitor.
hic allegata in glo.ff.que in frau.cred.ꝛ per Bal.in.l.fi.§.em
ptor.C.cōmunia de leg.ꝛ Jmo.in.l.post cōtractum.ff.de do-
89 natio.vbi aliqualiter reprehēdit Bar.i.d.l.si debitor. ¶ †Li-
mitate tamen dictam conclusionē primo vt non procedat in
patrono fm qō diri in glo.prima magna in ver. in fraudez.
circa prin.ꝛ ibi assignaui diuersitatis rationem. Itez limita
te nisi pretiū ipsuz certaret:vel illud esset in debitoris vtilitatē
conuersum per.l.ex his.hic allegatam in gl.ff.que in fran.cre
90 di.ꝛ ibi Bar.post gl.qui legit illā.l.in.l.si debitor. †Et ibidē
a ¶ Rectime querit si inquisitor hereticē prauitatis renocauit alienata p
re.adō Ly. bereticum:an teneatur pretium restituere.a dicite vt ibi p eū.
i.l.fi. C.ad.l. ad cuius decisionem addite bo.ter.in.c.ad audientiā. de re.
iuli.maie.ꝛ ecclc.non alie.ꝛ Bar.in.l.chirographis.§.fi. per illum ter.ff.
qd i aliena de admi.tut.ꝛ Ly.in.l.j.per illuz ter.C.de prescrip.xxx. vel.xl.
tione rei ec- anno.ꝛ Bal.in.l.fi.§.fin.C.communia de leg.ꝛ ibi etiaz que
clesiastice: 91 rit Bal.alind. †Nūquid si hereticus emit ipsa bona ab alio
vide Lar.i ꝛ pretiū nō soluit:an inquisitor hereticē prauitatis teneatur
de.j. xxv. q. illud soluere.ꝛ decidit ꝙ sic si res empta extat per.l.in vēdica
de re. eccle. tione.ff.de act.emp. ¶ In ea.glo.ibi:quo casu etiam in carce
non alie. rem detrudetur.vt.ff.co.l.fi.sic ergo contra debitorem qui in
b ¶ Non libe fraudem alienauit nō datur actio nisi ita fraudulēter aliena
rarē. An ꝛ uerit vt res apparere nō possint.quo casu vt dicit glo. etiam
i qbꝰ casibꝰ in carcerez detruditur.ꝛ aduertite diligenter ꝙ in.d.l.fi.§.fi.
cedere non est casus peregrinus ꝛ singularis ad duo.ꝛ primo fm p̄mū
possit: vide intellectum glo.ibi quem refert ꝛ approbat Dy. hic ad fi.hu-
firmia.i suo 92 ius.§.in vlt.q. †Ex scitis qō cessio bonorum facta per debi-
aureo reper torem liberat eū saltem a carceribꝰ vt si in eo sit:crimaf: vel
torio i ver. non possit detrudi:vt est ter.in.l.j.C.qui bo.cedere pos.tamen
debitor pau si debitor ita fraudulenter res alienasset vt apparere nō pos-
per.ver.xiij. b sent:non liberaretb credēdo a carceribus.ita est ibi casus sin

gularis fm illum primum intellectum glo. ibi quem etiā ibi
not.ꝛ approbat Bar.ꝛ idem etiam tenet Bar.in.l.alia.§.cle
ganter.ad fi.ff.sol.ma.ꝛ Bal.in.l.j.in.v.q.C.si quid i frau.pa-
tro.no. Bal. in.l.j.in.iij.col.C.qui bo.cede. pos.in quo tamen
93 aduertite:†qz nō video quam vtilitatem afferat creditorib⁹
illa intrusio debitoris in carcerem quādo debitor est nudus
prout loquitur ter.i.d.l.fi.§.fi.imo illa intrusio erit damnosa
creditoribus cum debitor sit alendus expensis creditorū qui
suis ali nō potest fm qō dicit Ang.de are.in.§.fi.ad fi. in vlt.
dicto.j.co. per gl.illam singularem in.l.fi.in verbo:agnoscere.
C.de ero.milit.an.lib.xij.qō etiam tenet Ray.de foelnio in.l.
nullus.C.de epi.and.cogitate. Secundo est singularis ter.in
94 illa.d.l.fi.§.fi.ad aliud. †Nam nostis qō cedens bonis non te
netur cedere de bonis nisi inquātū facere potest.§.fi.ꝛ ibi vi-
debitis.j.co.ꝛ vestes cedenti sunt relinquēde vt inquit Bar.
in.l.pe.reprobata gl.ibi que vult contrarium.ff.de ces. bono.
tamē quādo debitor ita fraudulenter ꝛ occulte alienasset ꝙ
res apparere nō possent:tunc ab eo oia essent auferēda etiaz
vsqz ad saccultū ꝛ perazꝛ vt formaliter inquit glos. in illo.§.fi.
ꝛ vsqz ad interulam fm Ang.de are.hic. ita est singularis ca
sus in.d.§.fi.fm intellectum gl. ibi:quem ibidem etiam not.
Bar.ꝛ refert Ang.de are.hic ita tenere Bal.in rub. C.de re-
no.bis que in frau.cre.quam ego non innemo. ¶ In ea.glo.
ibi:quidā tamen dicunt contra.dicite fm Jo.fa. hic gl.velle
95 fm istos contrariū dicentes: scilicet †qō imo fauiana ᶜcom- c ¶ Fauiana
petat etiaz creditori nedū soli patrono.ꝛ sic sit indifferēs ad Cui aūt cō
c 96 creditorem ꝛ patronū. †Calusiana autem soli patrono cōpetit.de quorum opinione habetis glo.in.l.quod si in diē.§. petat actio
idē scribit patronū.in ver.calusiana.ff.de peti.here.ꝛ glos.in nes fauia-
l.j.in verbo:renocare.C.si quid in frau.pat. ¶ In ea.glo.ibi: na et calu-
ꝛ iste due imitantur naturam superioris in factum pauliā siana vid.d.
ne.ꝛ sic ad fin.prime partis principalis. Habetis ex tota hac bar. soci.in
parte principali huius gl.qō actiones renocatorie sunt tres. cōsi.cviij.in
97 †Una que datur creditori:appellata actio in factū que etiā ci.in hac cō
cognominatꝫ pauliana. Alia ꝛ secunda que datur patrono. sultatione.
que appellatur fauiana. Tertia indifferens que cōpetit tam circa fi.j.co.
creditori qꝫ patrono:que appellatur calusiana.ꝛ hāc opi.ap ꝛ circa ꝑnc.
probat Dy.in.j.q.ꝛ idem tenet glo.in.l.j.in vers. renocare.C. v.col.in. vſ.
si quid in frau.pa. Et dicit Jo.fab.hic ꝙ hanc opi.huius gl. bis tñ non
potes secure tenere. Ultramontani tenent qō actiones reno- ob.in.j.pte.
catorie sint tantū due.vna que datur creditori que ꝓprio no-
mine appellatur actio in factum quo nomine solēt actiones
pretorie nuncupari.per.l.fi.in prin.ff.de eo per quem factum
erit.que actio habet etiā cognomē:ꝛ cognominatur pauliā-
na ab euentu.ꝛ si diceres qō pretoria actio nunqꝫ appellatꝫ in
factum nisi in subsidium qñ aliud nomē nō habet vt inquit
glo.in.§.sed iste.in ver.actio.s.eo.cum ergo ista actio habeat
proprium nomē.s.pauliana quomodo potest appellari actio
in factum. Respondebant vltramontani ꝙ a principio quā
do pretor eam adinuenit nō habebat aliud proprium nomē
98 nisi actio in factum: †vnde licet ab euētu postea cognomina
d ta fit pauliana:dforta ssis qō Paulus iureconsultus prim⁹ d ¶ Paulia
illā actionē cōmētauerit:non ꝓpterea definet appellari actio na. hec ac-
in factum. Ellia ꝛ secūda actio renocatoria que datur patro tio paulia-
no appellatur fauiana siue calusiana qō est idem:qz ille qui na an ꝛ qñ
eaz adinuenit erat binominis:ꝛ appellabatꝫ Fauius ꝛ Calui cōpetat: vi-
fius.ꝛ hanc opinionem vltramontanoꝝ tenet Bart.in.l.hac dē o.Bar.
in factuz.ff.que in frau.cre.cōtra quam facit.l.in fauiana.ff. soci. in ꝙsil.
99 si quid in frau.pa.vbi ter. †ponit copulam que cadit inter di cviij.inci.in
uersa iuncta gl.ꝛ ibi Bar.in rub.ff.de iur.ꝛ facigno.ꝛ expres- hac.in fin.j.
sius per gl.in.c.querelam.in verbo:non potuit.extra de simo. col.in.j.pte.
cōtra quam etiam fortiter facit.l.j.ꝛ.l.si plurib⁹.ff. si quid in ꝛ videDy.i
fraud.pa.in illa alternatiua siue calusiana siue fauiana q̄ de §. eq̄. s. eo.
notat has esse diuersas:ꝛ nō idem.ad idē in alternatiuo ter.
in.l.fi.ff.si quid i frau.pa. Ultima est opinio tenētiū ꝙ actio-
nes renocatorie sunt quatuor:vt hic in principio huius glo.
hanc opinionem tenet Bar.cōtra motem suū sibi cōtrarius
in.d.l.ij.C.si quid in frau.pa.qui subiūcit qō ita cōmuniter te
netur.ꝛ propterea subiūcit bene fecisse Jo.cremonē.qui in ar
bore sua actionum fecit quatuor cellulas istis renocatoriis
actionibus.idē etiā tz Sal.in.d.l.ij.ꝛ dicit Ang.de are.hic ꝙ
ista est veritas.sed audite q̄nis Rico.de neapo. hic in.vj.qō.
extra glos.multa verba effundat circa hoc: ꝛ multoruz dicta
referat:ego concludo cum Jo.fab.hic posse teneri quicquid
placuerit:ꝛ qō nō est magni effectus. Aduertite etiam qō est
vna actio renocatoria que dat filio arrogato ad renocandū
100 alienata per patrem arrogatorem in eius fraudem †que ap
pellatꝫ quasi fauiana vel quasi calusiana.de qua habetis ter.
in.d.l.fin.ff.si quid in frau.pa.de cuius legis intellectu videa
tis omnino Barto.in.l.nō vsqz ff.si quis a patre fuc. manu.

101 ¶ †Habemus etiam interdictum fraudatorium: de quo est
ter. singularis in l. pupilli debitor. in prin. ff. de solu. de quo di
xi vobis illud opportune declarãdo supra in cuidẽtiali. in se
cundo cuidentiali. ¶ Habetis etiã casum in l. fi. §. si vero cre
ditores. C. de iure deliberan. vbi condictio indebiti vel hypo
tecaria datur ad revocandum legata vel fideicommissa: siue
donatiões causa mortis relictas in fraudem creditorum: de
quo dixi opportune. ſ. in glos. prima magna in secũda parte
102 secunde partis principalis. ¶ †Ultimo aduertite qõ q̃uis
gl. hic & in. d. l. ſi. dixerit qõ calusiana est actio indifferõs q̃ cõ
petit tã creditori q̃ patrono: credo q̃ necubi habeatis textũ
qui dicat calusianã creditori cõpetere. quapropter possetis
forte sustinere illorum opinionem de quibus glo. hic mentio
non facit quã supra retuli qui direrũt qõ imo calusiana so
li patrono cõpetit. cogitate tamen. & per ista sit expedita pri
ma pars principalis huius glosse. ¶ Sum modo in secunda
parte principali huius glo. ibi: sed quero quare. quaꝫ subdi
vidit in quatuor particulas. In prima per modũ quesiti op
ponit cõtra textũ hoc modo. actiones revocatorie sunt pso
nales: ergo sunt male posite hic inter reales & ptorias. In se
cunda ponit quot actiones revocatorie sint. Secũda ibi: qõ
probat. ¶ Ad finem secũde partis principalis doctores hic
simpliciter sequuntur hanc secundam partem glo. quam de
clarat hic Dyn. & ad eius veritatem videte omnino Hico. de
neapo. hic in. vñ. oppo. glo. qui in vno reprehendit glos. dum
103 vult † qõ hypothecaria dicatur realis: quia per eam petitur
possessio que dicitur quasi sua. naꝫ dicebat ipse & bene: q̃ hy
potecaria competit quando nulla traditio possessiõis facta
fuisset a debitore: & sic etiam quando possessio non fuisset cre
ditoris: vt videbitis in. §. prori. seq. & propterea melius dicite
hypotecariam alia ratione dici realem: vt opportune decla
rani vobis in. §. omnium. in primo cuidẽtiali. ſ. eod. dicebat
104 etiam Hic. se credere † qõ actiones revocatorie nõ sint mere
personales: sed personales in rem scripte. alle. tert. quem ego
nõ invenio cum ibi no. in l. legitime. ff. si quid in frau. patro.
& q̃uis glo. in l. ait pretor. §. si quis particeps. in glo. fi. in ver.
hac actione. ff. que in frau. cre. teneat de directo contrarium
huius. Ego tamen teneo contra cõmunẽ q̃ scilicet revocato
rie nõ sint mere personales: sed in rem scripte. & primo qõ nõ
sint mere personales probo: nam mere personales nõ imitan
tur rem aut rei possessionem. l. j. §. si bares. ff. ad trebel. sed iste
quando cõpetũt semper imittantur rerum possessores: ergo
clarissime liquet q̃ nõ sunt mere personales. q̃ aũt sint perso
nales in rem scripte: probo. alle eã que oriuntur ex cõtractu:
vel quasi ex maleficio: vel quasi a principio: sed cũ comitant
rerum possessores dicunt personales in rem scripte prout di
xi & declarani in. §. omnium. in primo cuidẽtiali. ſ. eo. sed ista
est huiusmodi: ergo &c. qõ ita oriatur ex contractu vel quasi:
ex maleficio vel quasi: videbitis statim in seq. parte gl. vbi gl.
tangit qõ etiam imitetur possessores rerum. dixi. ſ. ergo bene
concluditur contra communem sentẽtiam qõ omnes actio
nes revocatorie sunt in rem scripte. & licet Jo. fa. hic simpli
citer transeat cum hac gl. tamen in fi. huius. §. tenet q̃ sit perso
nalis in rem scripta. expedita est secunda pars principalis gl.
¶ Sum modo in tertia parte principali gl. ibi: sed vnde oriꝫ
hec actio. que non eget divisione. ¶ In ea. gl. ibi: tunc potest
dici ex quasi contractu si agitur cõtra illũ possidẽtem. Et ad
finem huius tertie partis principalis stãt ergo ex gl. duo pri
105 mum † qõ quando fraus intervenit ex parte alienantis & ex
parte recipiẽtis: qõ hoc casu revocatoria dicit oriri ex quasi
maleficio. secundum est q̃ quando fraus intervenit solũꝫ ex
parte alienãtis & nõ ex parte recipientis: qõ hoc casu revoca
toria que datur contra recipientem dicitur oriri ex quasi cõ
tractu. ¶ Circa primum Dy. & subtilis Pe. de bella per. hic
reprehendunt glo. & dicunt q̃ quando dolus fuit etiam in re
cipiẽte: hoc casu revocatoria actio dicit nasci seu dari ex ma
leficio: non autem ex quasi maleficio. & aduertẽdum est quia
106 cum ministerio dixit Dyn. qõ hoc casu proprie † nõ dicitur
nasci actio: sed dari: & sic, vult qõ tali casu iste actiões sint da
tine non† natiue. qõ. ſ. tangit. ¶ Istud qõ proxime dixi cõtra
glo. comprobat Pe. de bella perti. hic tali fundamẽto: nam
videmus in simili q̃ quando agitur cõtra iudicem qui fecit
litem suam: aut agitur ex dolo commisso: & tunc tenet ex ma
leficio. aut ex culpa: & tũc tenet ex quasi maleficio. l. ũi. ff. de va.
& extraord. cog. §. de obl. qui ex quasi malefi. in prin. sed certe
prout dicit hic Jo. fa. & Clarius Ang. de are. illi ter. hic nõ di
107 cunt † an iudex propter dolũ teneat ex maleficio: vel quasi: *
a an propter culpa: sed bene distinguunt q̃ si iudex cõuenitur
ex dolo cõmisso tunc in totum tenetur. si autem ex culpa: tũc
in totum non tenetur: sed in quantum visum fuerit equi iu
dici. ad qõ ũi facit l. filiusfamilias. vbi Bar. ff. de iudi. istud
idem contra glo. tenebat etiam Hic. de neapo. hic in. iiij. col.
in ver. vlterius &o. & accipio finẽ mot⁹ firmiores fundamẽto
108 † nam dolus dicitur esse delictum: vt est ter. in l. j. iũcta gl. b
b parvula in ver. crimine. ff. de fideiuss. tut. quam ibi expresse no.
Bar. ad hoc: & Bar. in l. j. §. item apud. ff. depo. ter. in l. item
109 exigit. ff. de dolo. † ergo actio que oritur ex dolo dicitur oriri
ex delicto. ¶ Ad scõm qõ vult gl. qõ quando recipiens non
fuit particeps doli: qõ tunc actio revocatoria que contra eũ
competit dicatur oriri ex quasi contractu. in hoc etiam doc.
communiter reprehendunt gl. dicebat enim Dy. quẽ simpli
citer referunt Jo. fa. & Ang. de are. & cum eo simpliciter trãsi
110 re videtur † qõ imo hoc casu actio revocatoria nõ dicit oriri
ex quasi contractu: sed dicitur nasci ex variis figuris causa
rum: sicut in simili videmus in interdicto qõ vi aut clã quã
do competit aduersus eum qui non edificauit vi aut clã: sed
habet edificatũ: quo casu interdictuꝫ illud dicit nasci ex va
riis figuris causarum. ad qõ alle. Ang. de aret. ter. nihil mihi
facientem in l. competit. §. fi. ff. qõ vi aut clam. Hic. de neapo.
hic prealleg. iiij. col. & ver. supradicto. post multorum opinio
nes relatas finaliter concludẽdo dicit qõ tutius est tenere opi.
Dy. proxime relatã q̃ hoc casu actio revocatoria non dicat
oriri ex quasi cõtractu sed ex variis figuris causarũ. hoc etiã
dicit sequi Ray. de fo. hic. Ego nõ mediocriter admiror de
tot tantisq; patribus qõ ita inaduertẽter incidãt in id i quo
ipsi reprehendunt glo. reprehẽdebant eiñ gl. in eo qõ quãdo
recipiens non fuit particeps doli qõ actio revocatoria tunc
oriatur ex quasi contractu: q; dicunt prefati doc. qõ imo tũc
oriꝫ ex variis figuris causarum: sed certe nihil aliud est dice
re ex variis figuris causarũ: nisi ex ẽsi maleficio vel ex quasi
cõtractu. ita dixi vobis in. §. omniuꝫ. super gl. in versi. & alias
quibusdam modis. ſ. eo. tenere ipsemet Dy. Jo. fa. & Ange.
111 de are. ibi: & Bar. in l. j. in prin. ff. de act. & obli. † cum ergo illa
verba ex variis figuris causarũ nullo modo possunt intelligi
nisi ex quasi maleficio vel ex quasi contractu: in terminis no
stris nullo modo possunt intelligi ex quasi maleficio quãdo
nullus dolus & nulla culpa recipiẽtis interfuit: put ipsemet
omnes fatentur: ergo intelliguntur ex quasi contractu. ergo
doc. omnes dum volunt hoc casu istam revocatoriã nasci ex
variis figuris causarum volũt illud qõ vult gl. scilicet qõ na
scatur ex quasi cõtractu: ergo bene reincidũt i id qõ ipsemet
reprobant. Cõcludendo ergo teneo gl. nostram. ſ. qõ quãdo
recipiẽs nullius fraudis fuit particeps q̃ hoc casu revocato
ria que cõtra eum cõpetit dicatur nasci ex quasi cõtractu ad
similitudinem eius cui indebituꝫ omni iure ignoãter est so
lutum qui tenetur ex quasi contractu. §. item is cui. ſ. de obl.
que ex quasi contractu. & ad hanc conclusionem fundãdam
adduco optimũ simile & quasi i terminis nostris qõ p alios
nõ adducit. nã si heres prestitit legata legatariis vel fideicõ
missariis relicta in fraudem creditorũ q̃uis regatarii vel fi
deicommissarius nulli⁹ fraudis participes extiterũt iuxta l.
qui autem. §. pe. ff. que in frau. cred. tamen ab eis legata revo
cantur & cõueniunt condictione indebiti. l. fi. §. si vero credi
tores. C. de in. dcli. si conueniuntur cõdictione indebiti: ergo
teneat ex quasi contractu. d. §. is cui. ergo clarissime relinqui
tur qõ actio revocatoria que datur cõtra nõ particeps frau
dis oriꝫ ex quasi cõtractu. & ista est mera veritas. Nõ omitto
tamen circa hanc vltimam conclusionem gl. q̃ Ja. de ramen.
& subtilis Pe. de bella perti. reprehẽdebant etiam hanc con
clusionem glo. tenentes q̃ hoc casu quando creditor nõ par
ticipauit fraudem: qõ revocatoria que contra eũ cõpetit nõ
oriatur ex quasi contractu: nec ex variis figuris causarũ. & sic
112 qõ nullo modo sit natiua: sed dicat esse datiua: q; † sin eos
habet preceritentem sufficiẽtẽ materiã ex qua oriatur: ergo
nõ est natiua: sed datiua: vt late declarani in. §. rursus. super
glo. in ver. rescissa. ſ. eo. Dicunt etiam ipsi qñ hoc casu revo
catoria nõ oritur ex cõtractu: nec quasi: nec ex maleficio: nec
quasi. quod patet: nã qñ debitor alienauit rem: q̃uis in frau
dem creditorũ in eum qui nõ fuit particeps fraudis: sed bo
na fide recepit: nemini dubium est q̃ trãslatum est dominiũ
in recipientem qõ diceretur esse translatũ etiam si mala fide
recepisset: vt l. ſi sciens. in prin. ff. de cõtrahẽ. empt. ergo nullo
remedio potest creditoribus succurri: nõ ratione directi do
minij. vel quasi. nec vtilis: vt clare patet. nec rõne alicui⁹ alte
rius iuris: quia q̃uis creditor habeat debito cum: vbi tamen
non intervenit hypoteca tacita vel expressa generalis vel spe
cialis: nullũ ius dicitur habere in bonis debitoris: vt videbi
tis in. §. prori. seq. nullum etiam remediũ habent ex malefi
cio vel quasi: quando nullus dolus nulla culpa in recipiente
intervenit: ergo creditores omni penitus remedio sunt destitu
ti. verum

¶ Delictũ. dic q̃ libet dolus mal⁹ & delictuꝫ: vt p. d. Alle. de imo. i. l. fi. ff. si cert. pet. & i. l. qõ nerua. ff. de posi.

a ¶ Vel q̃si vide Pari. de put. in trac. syndi. in. c. j. de off. synd. v. appellatio. vbi q̃ tenet ex quasi malefacto.

tuti.verum quia iste bonorum possessor habet res penes se ti
tulo lucrativo:alias nō posset revocatoria convenire:vt vidi
stis.s.in glo.j.mag.circa prin.idcirco visum est equum preto-
ri semper habēti equitatez ante oculos: iuxta.l.equissimum
ordinem pretor. est sequutus.in prin.ff.de bo.pos.fin tabu.ꝛ l.q
si ephesi.in fi.ff.de eo qō cer.lo.creditores tractantes de dam
no saluare a damno:propterea dedit eis revocatoriaz proin-
de ac si res alienata nō fuisset: sed semper in bonis debitoris
remansisset: ergo bene relinquitur concludendum hoc casu
talem revocatoriaz dici datiuā ꝛ nō datinā. Quānis ista ra
tio vltramontanorū prima frōte habeat aliquid coloris:ego
tamē cōtra eos ītrepide teneo qō imo hoc casu talis actio sit
natiua ꝛ non datiua.moneo:tali fundamēto. Nam actio re
vocatoria que cōpetit creditoribus siue recipiens fuerit par-
ticeps fraudis siue nō:semper dicitur esse personalis: put te-
net presens glo.in.ij.parte prin.priori.precedēn. quam omnes
ibi sequuntur ꝛ ipsemet vltramon.si ergo est personalis ergo
necesse est qꝫ nascatur ex contractu vel quasi:ex maleficio vel
quasi:alias nō posset dici personalis:vt est ter.in.§.omniū.s.
eo.ꝛ diri in primo euidētiali: ergo necessario habet materiā
precedentē ex qua nascitur:ergo impossibile est dicere qō sit
datiua.ꝛꝫ ista sit expedita tertia pars p̄ncipalis gl. ¶ Sum
modo in quarta parte principali ibi:sed nūquid habet retē-
tionem.que nō eget subdimisione. ¶ In ead.glo.ibi: vt.ff.de
euic.l.evictus. Ad hoc allego melioē tert.ꝛ in terminis in.l.
pretor.C.qui po.in pig.ha. ¶ In fi.gloss.stat ergo ex hac vlti.
113 parte principali huius gl. †conclusio qꝫ possessores bonorum
in quos facta est alienatio per debitorem in fraudem cōuen
ti a creditoribus solūdo debitū possunt vti retētione. Dyn.
bicin pe.q.quez refert Bar.in.l.ait pretor.§.illud.hic alle.in
glo.dicebat qō conclusio huius glo.procedit antēꝙ sit inten-
tata actio revocatoria per creditorē: sed postꝙ semel fuit in-
tentata actio revocatoria per creditorē quo casu aperiē ius
agendi revocatoria aliis etiā creditoribus in quos nulla fuit
cōmissa fraus per recipientem:ꝛ talis actio cōpetit ex perso-
na intentantis. d.§.illud. hoc casu non posset possessor cōuē
tus solūdo illi creditori debitum suum vti retentione:quia
tractaretur de prejudicio aliorꝫ creditorumz. sed ifrudmet qō
Dy.vult etiam gl.nostra hic dum se remittit ad ea que dixit
in.d.§.illud.vbi glos.in versi.actionem.ita in eis distinguit.ꝛ
ita etiaz tenet Nic. de neap.hic in q̄nta ꝛ vlt.q.glossarum:
q̄uis referat Jac.bu.indistincte tenere:ꝛ nō bene qō semper
possessori competat retentio. Jo fab.hic tenet qō predicta di
stinctio Dy.ꝛ glo.procedit qñ creditor ageret respectu debi-
ti cōsistentis in quantitate semel solūda.sed vbi debitū esset
perpetuum vt annui reditus in perpetuum vel esset debituz
in specie puta certus fundus:tunc habet ipse pro absurdo.qꝫ
possessor soluendo debitum possit vti retētione:ꝛ quodāmo
do compellere creditores ad videndū potissimum qñ debere
tur species vt certus fundus contra.l.a divo pio.§.qō si res.
ff.de iud.sed qñ debetur quātitas:tunc nullas fin cum resul
tat absurditas:nec nullus interesse creditoris. habet enim qꝫ
petit scilicet pecuniā.ꝛ ad hoc dicit bene facere.l.evictus.a cō
trario sensu hic allegatā in gl.vestra.ff.de eui. Ego multū ad
miror de hac distinctione seu opi. Jo. fa.nā qñ deberet quā
titas:quomodo diceret possessor vti retētione:istud nō bene
cadit in sensum meū maxime cum in quantitatibꝰ nō cadat
affectio.ꝛ qō fortius est etiā qñ deberetur species certa nihi-
lominus pōt semper possessor vti retentione:vt est casus val-
de no.quem Ange.de are.hic reputat sing.in.l.paulus. alias
inci.sempronius.ff.qui.mo.pig.vel hypo.sol.ꝛ qō fortius ad
huc est ibidem est ter.multus fin.qō qualiscūqꝫ possessor siue
a ¶ Nō ꝑtra- iustus siue iniustus habet debitū offerendo facultatē retinen
tur.§.ab ex di.ꝛ qō illa.l.paulus.§.fi.inevitabiliter stringit cōtra Jo.fa.
tra q̄ro q̄li 114 inducta ex mente Nic.de neap.hic in loco.s.priori. alle. ꝓmz
puniat iste facilius debet repelli agēs de iure speciali qꝫ agēs de iure cō-
vendēs rem muni vulgata.l.eius militis.§.militia missus.ff.de testa.mili.
duob⁹.? dic sed creditor habens hypotecā:ꝛ sic agens hypotecaria: ꝛ cō-
qō punit de sequenter agens de iure cōmuni nihilominus repellitur per
falso si tra- oblationem debiti.d.l.paulus.§.fi.quando fortius debebit re
dat: vt per pelli creditor qui nullam habet hypotecaz ꝛ agit de iure spe
Bar. in.l.q ciali ad revocationē:certe multo fortius.nec est verum qꝫ.d.l.
duob⁹.ff.de euictus.quicqꝫ ꝑbet a cōtrario sensu per Jo.fa.imo cōtra eū
fal. Ꝫtē q̄ro 115 stringit dū loquitur in creditore certi serui ꝛ sic speciei. †Et
cui priꝰ ꝑsu vsqz ad quātum tēpus possit bonorum possessor hāc oblatio
mat facta nem debiti facere vt retētione vtatur eo casu quo de alterius
traditio? tertij preiudicio tractaret:ꝛ an etiā post sniam:habetis ter.
dic qꝫ prius quem Bar. ibi habet pro singulari ꝛ dicit se nescire alibi i.l.
soluenti pre si quis stipulatus sit decem in melle.ff.de sol.ꝛ ibi Bar.ad fi.
tium: vnde illi⁹.l.ponit qd iuris in terminis nostris.dicite yt ibi ꝓ eū ꝛ

per Spe.i tit.de obli.ꝛ sol.a⁹ acti.§.j.in ver.quid si tu mihi.
ꝛ per Bald.in.d.l.paulus.§.fi.in lec.antiqua.ꝛ dicit Ang.de
are.hic:ꝛ bene:qꝫ i debitore istud nō est ita mirabile siue sin-
gulare:qꝫ in eo etiam est alius casus in.l.fundus.§.si plures.
ff.de pigno. ¶ Extra gl.ad complementū materie Ange.de
are.hic refert simpliciter nullo addito nōnullas cōclusiones
Bal.in ri.C.de revo.hic que in frau.cre.in p̄n.quas Bal.ibi
reputat mirabiles:ꝛ ex hac materia nostra mirabiliter infer
ri.ego ex his referā tres tū que sunt perpetuo tenende affixe
cordi ꝛ perpetua nota digne.de aliis feci mētionē.s.in locis
116 in qb⁹ opportunius ceciderūt. Prima est. nostis †qō si eadē
res vēdatur duobus ille est potior in rei vēdicatione ꝛ publi-
ciana cui prius fuit res tradita.l.quoties.C.de rei vēdi.l.sine
autem.§.si duobus est.ff.de publ. Si tamen eadē res duobus
esset vēdita ꝛ esset prius in fraudez tradita vni etiā per frau-
dē participanti:posset talis traditio per revocatoriā revoca
a ri vt ille nō preferatur.ª si autem esset facta traditio ex causa
donationis:etiā si recipiens nullam fraudē participasset: re-
vocaretur per hāc revocatoriam actionem: cū in lucrativis
nulla requiratur participatio fraudis a recipiēte: vt est gl.s.
eo.§.ꝛ in glo.j.mag.in princ.vt ibi vidistis.ꝛ ista est maxima
ꝛ singularissima limitatio ad.d.l.quoties.ꝛ ad.d.§.si duob⁹.
circa quā videte tamen Sali.in.d.l.quoties. in.r.o.pp.ꝛ etiaz
117 in gl.j.in ver.iure.ꝛ ibi clarius ꝛ melius Alb.de rosa. ¶ †Se
cūda cōclusio est.si creditor cessit alicui iura sua q̄ habet con
tra debitorem ꝛ anteqꝫ interveniat vnū de trib⁹ positis in.l.
iij.C.de nova.liberet debitorem suum:potest cessionarius in
cuius fraudem liberauit talem liberationem per hanc revo
catoriā revocare.qō verbum fin.tene mēti ad.d.l.iij.imo for-
tius ꝛ singularius visus est velle Bal.in ca.rub.in.j.co.i ver.
consydera qō diri de liberatione qꝫ imo isto casu nulla revo
catione sit opus sed qō liberatio sit ipso iure nulla. in quo tñ
nihil dari firmat videte ibi per eum ad qō videatis que not.
118 Bart.in.l.facta.§.si heres.ff.ad trebel. ¶ †Tertia ꝛ vlti. con
clusio ꝓ nūc est.nostis qō creditores habētes hypotecā q̄uis
etiam sint posteriores tēpore preferuntur creditoribus priori
bus nullam hypotecam habentibus.si tamē debitor trāsferr
ret hypotecā creditoribus posterioribus cum eoꝝ participa
tione fraudis:certe priores creditores chirographarij bi qui
nullam habent hypotecam nō postponerētur prioribus cre
b ditoribus qui sortiti sunt posteriorem hypotecam in comm
fraudem:imo illa hypoteca posset per hanc revocatoriam re
vocari.ᵇqō est multus singulare ꝛ tenebitis mēti. Est tamē
verū qꝫ in trib⁹ predictis singularibus dictis Bal.in.d.rubr.
119 dicit esse cogitādum. ¶ †Tangit etiā successiue post ista di b
cta Ang.de are.hic ꝛ multum diffuse:an filij possint revoca
re alienata per patrē in eoꝝ fraudē.ꝛ econtra.an pater possit
revocare alienata per filios in eius fraudē. dicite vt hic abū
de per eum:ꝛ sufficiāt vobis que circa hāc questionē dixi.s.
c in euidentialibus:in primo euidētialiᵉ vbi addidi multa bo
na circa hoc. ¶ Ultra predictas tres cōclusiones Bal. quas
s.prime retuli:ego ad perfectionē materie presentis.§.ꝓviā
cōclusionum addo quatuor notabiles decisiones in hac ma
teria quas reputo no.dignas. Et in primis vnuz in hac ma
teria puto diligēter notādum:licet illud non reperiam alicu
120 bi in propriis terminis in specie tactū: †qō si debitor aliena-
vit aliqua bona in fraudē creditorū: ꝛ postea superlucratus
est de novo alia bona quibus potuit creditoribus optime sa
tisfieri:qō si creditores fuerunt negligentes in cōsequēdo cre
ditum suum:si postea denuo debitor efficiatur non solūdo:
non poterunt creditores habere regressum cōtra bonoꝝ pos-
sessores in quos facta est alienatio a debitore in fraudē credi
torū ꝛ cōtra eos agere revocatoria.i. istud est qō probat mihi
sing.ter.l.si fideiussores in id.in prin.ff.de fideiuss.per quē tert.
ita in similib⁹ terminis.s.in fideiussore decidit Bal. fin.in.l.
fi.in prin.ff.si cer.pet.ꝛ ibi reputat ter.illum singu.de illius ta
mē.l.intellectu quomodo ꝓcedat ad terminos supradictos
quia nō est sine scrupulo: videte ibi Ray.de forli. Jo.de imo.
Pau.de ca.ꝛ Luma.in.l.decem.ff.de ver.obl.ꝛ ibidez omni
no patrem ꝛ preceptorem meum do.Alle.de imo.medullitus
121 ter.illum enucleantem in.j.ꝛ.ij.col. ¶ †Aliud ꝛ secūdo not.
qō si debitor sit heres institutus:vel sibi sit relictū legatū:po
test hereditatem sine legitima:siue honorariā: sine testamē
tariā repudiare:ꝛ eodem modo legatum nec propterea dici
tur creditores fraudare.ter.est no.in.l.qui autem.in princ.ff.
que in frau.cre.ꝛ ratio est ibi inquit ter.quia patrimonium
suū nō diminuit qui nolvit acquirere:vt alibi inquit iurisc. c
in.l.alienationis verbum.§.j.ff.de verb. sign.qꝫ qui occasione
acquirendi non vtitur:nō intelligitur alienare.ꝛ si instares.
nōne legatū vsqz retro a morte testatoris fuisse nostrū.La

emptori pri-
mo ꝓsumit
facta tradi-
tio si pretiū
priꝰ soluerit
ꝛ tunc scdo
preferri:vt p
Bal.fin.l.c.
si facta.si de
feu.fue. con
tro. iter do.
ꝛ agn.ꝛ dñz
Alle.ō uno.
i.o.§.si duo-
bus vbi per
Ang. ꝛ do.
Alle. plenꝰ
l.l.j.C.ō edi.
divi hadr.
tol. ꝛ Lud.
ro.i fing.v.
vēditio scis
l. q̄ties. sed
q̄ro qs dica
tur potior i
bonis vēdi-
tis qñ vēdi
tio ꝓia fa-
cta ē valida
a.p curatore
scōa a dño
an ille q hz
cām a dño:
an vo ille q
hz cām a ꝓ
curatore.de
q̄ q̄one dic
vtp.d.Bar.
soci. in cōsi.
ccxxxix. ici.
pñtes.versi.
succedit ol-
no. cū seq. i
ñ.parte.

¶ Revoca-
ri.s.z quid si
pñs credi-
tor hēat gña
lē ꝛ specialē
hypotecā i
vna re ꝛ po
steriot ha-
bet specia-
lē in alia re:
an pñs cre-
ditor pote-
rit experiri
virtute gña
lis hypote-
ce ꝺ rem po
steriori post
ea spāliꝫ hy-
potecataz ?
dic qꝫ nō do
nec pñs cre
ditor pōt si
bi satisface-
re de re sibi
spāliꝫ hypo
tecata: vt p
d. Bar.soc.
i 2si.crevin.
inci. prio a
spectu.v.qn
to ꝛ vl.cū se.
in.ij.parte.

¶ In eudē
tiali. Vide i
i.ꝛ 2. nu. et
etiā in. 19.

titio.in fi.cum vulgaribus.ff.de furt.ergo repudiãdo dicitur patrimonium mimi. Ad hoc rñdebat Bar.in.d.l.qui autẽ. in prin.ꝛ ꝑuis non dicat ipse fuit ante cum elegans rñsio inriscon.in.l.j.§.vtrum autem.ff.si quid in frau.pa. scilicet qõ legatum vsq; retro fingatur esse nostrum.verũ est nisi repudietur:at cum repudietur retro nostrum nõ fuisse palam est.ista
122 sunt formalia verba illius ter.¶ †Aduertite ad id qõ ꝓprie dixi.s.qõ debitor potest repudiare legatũ vel hereditatez: nec propterea dicitur creditores fraudare:qz istud non haberet locũ in herede debitoris.ter. est no.i.l.liberto octuaginta. ff.de bo.lib.per quem text.ita tenet Dyn.in.d.l.qui autem.in
123 prin.vt refert ꝛ sequitur Rico.de neap.hic in apo. ter.† de intellectu tamẽ illius.l.liberto octuaginta.an ꝛ qñ procedat videtẽ Bar.in.l.si mihi ꝛ tibi.in p in.ff.de le.j.ꝛ ibi Jmo.ꝛ etiã Dan.de ca.qui in recollectis Bonoñ.tenet qꝫ illa limitatio Dy.non sit ver.ꝛ qõ in.d.l.liberto octuaginta.sit speciale fauore patroni.ꝛ ante eum ista fuit opi.Bal. loquẽtis tamẽ ꝑ verbum dubitatiuum:forte.in.l.vnica.in pe.col.C.de bis qui ante aper.tab.qꝫ nũꝯ mihi placuit: quia si in patrono istu ꝫ est inductum qui nõ habet causam onerosam:quãto magis debet ꝓcedere in creditoribus causam onerosam habentib⁹: vt patet ex his que.s.diximus:maxime super gl.j.mag. circa prin.ad predicta etiam ꝛ ad.d.l.qui autẽ.in prin.accedat qõ multum signanter no.Bal.in.l.maximum vitiuz.in.vj.co.in ver.sed pone qꝫ frater.C.de lib. ꝓcte.vel exhere. vbi sing.dec.
124 dit †qõ stante statuto qꝫ existentibus masculis filia nõ succedat:qꝫ si erat masculus ꝛ femina:potest masculus renũciare huic statuto ꝛ eius bñficio ꝛ filias secũ admittere.ꝛ hoc mo-
a do creditoribus suis ꝓiudicare.ª qõ verbum tenete perpetuo
a ¶ Preiudicare. Et hoc idez tenet do.Alle. de imo.in.l. rẽ. de his q̃ in frau. cre.
125 coedi affirmã.¶ †Dicebat etiam notãter Bal.in rub.C.de reuo.his que in frau.cre.in pe.col.versi. decimo quero fideiuss or ꝛ c.qõ si fideiussor i fraudẽ creditoꝝ renũciauit bñficio de fideiussoribus vt posset cõueniri reo nõ excusso:qõ ista renunciatio nõ poterit rescindi tãꝯ facta in fraudẽ creditoꝝ: qz per istam renunciationem fideiussor non fit pauperior:cũ exceptio excussionis nõ sit exceptio perẽptoria nec tãgat me-
126 dullaz obligationis ſm eã.† Accedat ter.ille not. in.l.si cui. C.de nõ nu.pec.vbi est ter. qõ si debitor vel fideiussor quibus cõperit exceptio nõ nu.pecu.supersedeant ea vti:qõ creditores poterunt eam op.ſm qõ ibi in text.decidit.¶ Aliud ꝛ
127 tertio notate†qõ si vxor tua institueret te heredez ꝛ rogaret vt post mortem tuam restituer es bona sua cõmuni filio tuo ꝛ suo.Si tu habes suspitionem de creditorib⁹ tuis potes incõtinẽti restituere hereditatẽ filio.nec propterea diceris fraudare creditores:qz tale fideicõmissum ex coniecturata voluntate testantis nõ ꝓsumitur esse cõditionale:sed ad beneplacitũ patris.ita no.Bal.in rub.C.de reuo.his que in frau.cre. in pe.col.per ter. quem reputat ad hoc vnicuz ꝛ singulariter in iure.in.l.patrẽ.ſm vnam lec.ff.que in frau.cre.vbi est casus expressus de hoc.sed aduertite qꝫ ꝙuis Bal.nõ dixerit:ille ter. vult adhuc vnũ qõ est longe singulari⁹: qõ si tu pater in themate predicto restituas hereditatem incontinent filio nõ retenta quarta trebellianica q̃ detrahitur ex fideicõmissis vniuersalib⁹ secutus plenam fidem ꝛ debitã pietatẽ:vt ibi inquit ter.quod propterea nõ dicerit fraudasse creditores. qui text.
128 sing.nunc̃ exeat mentes vestras.¶ †Quarto ꝛ vlt.aduertite qõ si sint plures tertij bonoꝝ possessores in quos sit facta alienatio a debitore in fraudẽ creditoꝝ:qõ creditor põt eligere vnum ex his possessoribus quem velit ꝛ eum insolidũ conuenire quatenꝰ ad eum peruenit:nec tenetur oẽs possessores ꝓ rata simul conuenire.ita no. determinat Bar.i.l.moschis. in prin.ff.de in.rsci.per illum ter.iuncta glo.in ver.omnẽ. ꝛ p ter.vbi hoc dixit esse expssum in.l.creditoris.ff.de distra.pig. vbi idez firmat ipse met.Barto.ꝙuis Dy.in.d.l.moschis. in prin.per illum met ter.teneat cõtrarium:sed qõ imo oẽs possessores sint ꝓ rata conueniẽdi:prout eum refert ꝛ sequi vi
129 detur Jo.fab.hic in antepe.¶ †Restat postremo vt ꝑ more videamus qualiter sit formandus libellus in hac reuocatoria. In quo pancis dicite qꝫ narrare debeo qualiter Titius est debitor meꝰ debitẽtis:ꝛ ꝙuis de hoc debito haberet notitiã ꝛ sciret vires patrimonii sui ꝛ bona sua nõ sufficere ad satisfaciendũ credito meo:tamen in fraudem ꝛ damnũ meũ alienauit ꝛ tradidit talem fundum situm in tali loco ꝛc.ꝛ tali ter coherẽtiatũ ꝛc.Sempronio fraude participanti ꝛ de predictis habenti notitiam:ꝛ qualiter ego contra dictum Titiũ meum debitorẽ actione personali:ꝛ fui mihi in dictis ducẽtis condẽnatus ꝛ iussu iudicis missus sum in possessionẽ bonorum dicti Titij:ꝛ qualiter facta diligẽti excussione cõpertum est bona dicti Titij ad satisfaciendũ credito meo nõ sufficere.quare peto vt dictꝰ fundꝰ a debitore meo in fraudem meam alienatus quem nũc possidet seu detinet dictus Sempronius: seu restituendi facultatẽ habeat vel dolo habere desiit restituaꝫ in bonis dicti Titij debitoris mei proinde ac si alienatus nõ esset: ꝛ ego in possessionem eius mittar vt inde possit mihi de credito meo satisfieri.ad predicta peto dictum Sempronium simpliciter condẽnari vna cũ fructibus perceptis pendentibus ac post li.conte.percipiendis.ꝛ si iste Sempronius in quez facta est alienatio haberet titulũ lucratiuũ nõ esset necesse in libello facere mẽtionem qualiter ipse participauit de fraude iurta ea que habuistis ꝑ gl.j.mag. in prin. ff.co.ꝛ eo casu quo debitor liberasset vnum alium debitorez suum in fraudem creditoꝝ haberẽ necesse in libello cõcludere ꝛ petere qualiter predictus debitor liberatus in pristinam obligationem reducatur: iurta.l.ait prætor.§.preterea. ff.que in frau.cre. Predicta forma libellandi colligit ex his que dicta sunt in precedẽtibus in.§.isto.ꝛ ex verbis doc.hic:ꝛ ex dictis Bar.in.l.in hac in factum.per illum ter.ꝛ in.l.si quis cũ haberet.per illũ ter.ff.que in frau.cre.Et vltra predictaz for-
130 mam libelli in hac reuocatoria habetis per Spe.†qui est pater practice in titu.de re.ecc.nõ alie.§.j.ꝛ ibidem etiam ponit Spe.qualiter formãde sint positiones in hac materia. ꝛ per ista remanet perfecte expeditus iste.§.

1 Pignus quotuplex in iure reperiatur.
2 Pignus pretorium quid sit.
3 Pignus iudiciale quid.
4 Pignus pretorium ꝛ pignus iudiciale qualiter differant.
5 Pignus pretorium pro iudiciali ꝛ ecõtra indifferẽter capiẽ. Pignus conuentionale quid sit.eo.nu.
6 Pignus conuentionale ex vna parte ꝛ pignus pretorium ꝛ iudiciale ex altera qualiter differant.
7 Pignus pretorium ꝛ conuentionale in quibus conueniant.
8 Excussio an ꝛ quando sit necessaria.
9 Pignus proprie quid.
10 Actio seruiana que dicat: ꝛ que quasi seruiana: ꝛ an quasi seruiana ꝛ hypotecaria sint idẽ: ꝛ an differãt a seruiana.
11 Coloni partiarij bona illata in fundum rusticum an sint hypothecata pro partiaria prestatione.ꝛ nu.22.ꝛ qd de bonis inquilini.nu.23.
12 Colonus proprie qui dicatur:ꝛ an colonus partiarius dicatur colonus.
13 Colonus partiarius dicitur esse socius.ꝛ nu.18.
14 Actione pro socio an sit agendum inter dominum et colonum partiarium.ꝛ nu.20.
15 Contractus inter dominum ꝛ colonum partiariũ an trãseat ad heredes.ꝛ nu.21.
16 Contractus innominati secundum quam naturam regulãtur ꝛ iudicantur.
17 Contractus partiarij coloni est contractus innominatus et an reguletur secundum naturam contractus locationis.
18 Extensio ex identitate rationis licita est.
19 Dictio quasi quid importat.
24 Actio seruiana an competat pro rebꝰ inquilini sicut pro rebus coloni.ꝛ quid de quasi seruiana.
25 Colonus ꝛ inquilinus qualiter differant.
26 Nobilis a rustico non loco sed genere distinguitur.
27 Colonia que dicatur.
28 Inductum ꝛ illatum qualiter differant.
29 Inducta in predium vrbanum ꝛ inducta in rusticum qualiter differant ꝛ qualiter sint hypothe.dño.ꝛ nu.seq.ꝛ nu. 34.ꝛ seq.ꝛ nu.40.cum seq.
31 Inclusio quando dicatur fieri.ꝛ nu.78.
32 Hanta caupo stabularius an ꝛ quando teneantur de bonis eis per hospites consignatis ꝛ perditis:ꝛ cuius iuramento stetur de quantitate rerum amissarum.ꝛ nu.33.
36 Fructus percepti per colonum an sint dño tacite hypothecati:ꝛ an ꝛ quãdo dominus loco pignoris retinere possit ꝛ prohibere ne colonus exportet: ꝛ quid de fructibus industrialibus.nu.37.ꝛ quid de predio empto ex pretio fructuum perceptorum. nu.38.
39 Res in hypotheca loco pretij non succedit.
41 Nomina debitorum seu instrumenta vel chirographa obligationum si in domum conductam inducantur an crẽt ob pensionem tacite pignorata.
42 Nomina non circumscribuntur loco.
Nomen debito is siue instrumentum an cõtineatur in legato domi cum omnib⁹ bis que in ea sunt facto alicui per testatorem.eo.nu.
43 Nomina debitorum an veniant in tacita hypotheca quam habet vxor in omnibus bonis mariti.

Hercos

44 Merces ⁊ alie res venales ⁊ pecunie illate in domum cõductam non sunt tacite pignorate.
45 Merces venales an in legato generaliter veniant: ⁊ an in tacita hypoteca: ⁊ quid in vltimis voluntatibus: ⁊ quid in contractibus. ⁊ nu. 46. ⁊. 47. ⁊. 48. ⁊ seq. ⁊ nu. 51. ⁊ seq.
50 In vltimis voluntatibus lata interpretatio fit.
52 Res illate per emphiteotam in re emphiteotica an dicãtur esse tacite obligate pro pensione vel canone.
53 Res aliene illate in predium conductum nunquid dicãtur esse tacite hypotecate: ⁊ quid si ille cuius sunt res sciat et patiatur res suas per conductorem inferri in domum cõductam. nume. 54.
55 Tacens an ⁊ quando consentire presumatur.
56 Res aliena in quã quis habet publicianam an innecta in p̃dium cõductum semper sit tacite hypotecata: ⁊ quid de inuectis ⁊ illatis per minores. 57. ⁊ quid de personis ecclesiasticis inferentibus res ecclesiasticas in predia cõducta: an res ille dicantur tacite hypotecate. nu. 58.
59 Filius negotians de licentia patris si conducat domum ⁊ in eam inferat aliquas res patris: an res ille sint obligate: ⁊ nunquid tales res inuecte intantum sint obligate qõ habens talem tacitam hypotecam licet sit posterior tamen preferatur alijs creditoribus. nu. 60. ⁊ quid si res illate in domum conductam sint pretiose ⁊ pensio domus sit modica: an insolidum retineri poterint: an solum pro quantitate pẽsionis. 61. ⁊ se. ⁊ an oia inuecta retineri possint. 62.
63 Nunquid in hac tacita hypoteca veniant vestes lecti ⁊ reliqua supellectilia: sine quibus nõ potest homo honeste viuere: ⁊ quid de rebus famuli qui pro certa mercede seruit an pro illo seruitio sint obligate. nu. 64. ⁊ quid de libris scholarium illatis in domum conductam. ibidem.
65 Arma militibus non sunt auferenda: nec libri scholaribus: nec clerico breuiarium.
66 Res in domum conductam illate ⁊ postea amote an erunt tacite obligate: ⁊ quid si locator specialiter ⁊ expresse sibi in certa re debitoris prouisit de hypoteca. 67. ⁊ nu. seq.
69 Prouisio hominis an ⁊ quando tollat prouisionem legis.
70 Hypoteca quotupler reperiatur.
71 Hypoteca tacita inducta ex dispositiõe legis quotupler sit. Hypoteca tacita an ⁊iquãdo ⁊ inter quos sine aliquo facto hominis introducatur ibidem. et nu. 72. 73. vbi quid de vxore ⁊ de fisco: ⁊ nunquid ciuitas hoc habeat: ⁊ que. nu. 74. ⁊ quid de camera episcopali. 75. ⁊ quid in tutore ⁊ curatore: ⁊ quid in administrante res ecclesie. 76.
77 Hypoteca tacita introducta a lege interueniente facto hominis ⁊ hypoteca expressa qualiter differant. ⁊ nu. 80.
79 Hypoteca tacita inducta a lege factõ hominis interuenien te quem effectum habeat.
81 Locator ante inclusionem bonorum factam an dicatur bona illata per colonum vel inquilinum possidere.
82 Actio quasi seruiana quare sic appellatur.
83 Actio seruiana quare sic dicta sit.
84 Interdictum saluianum vnde dicatur.
85 Interdictum saluianum ⁊ actio seruiana qualiter differãt. ⁊ nu. 90. 94. ⁊ nu. 99.
Interdicto saluiano agens quid probare habeat ibidem. et nu. 91. ⁊. 92.
86 Actione seruiana agens quid probare teneatur ad hoc vt in ea obtinere possit. ⁊ nu. 90.
87 Probare quem esse dominum aliud est ⁊ aliud rem esse in bonis nostris.
88 Verbum pertinere latissime patet.
89 Actione hypotecaria agens quid probare habeat.
93 Interdictum saluianum ⁊ hypotecaria an sint idem in probatione.
95 Appellare a sententia lata super hypotecaria an quis potest ⁊ quid super saluiano interdicto. ⁊ nu seq. ⁊. 98.
97 Possessorium an per rei venditionem amittatur.
100 Actio seruiana est actio realis: saluianum interdictum personale.
101 Hypotecaria ad personalem actionem accessoria est.
102 Actio seruiana ad quid sit introducta cum magis vtile sit intentare interdictum saluianũ vt faciũt cauti aduocati.
103 Actio seruiana seu hypotecaria ex vna parte ⁊ pignoratitia tam directa q̃ contraria ex alia qualiter differant.
104 Pignori obligari que possint ⁊ que non. nu. 109. 11. ⁊. 117.
105 Bñs nõ potest alienare ius vasalli vel feudi inuito vasallo.
106 Rex francie non potest alienare vnam de ciuitatibus regni sui inuitis ciuibus.
107 Feudum an in casu necessitatis pignorari possit: et quid de fructibus ⁊ eius commoditate. ⁊ nu. 114. ⁊ seq. ⁊ quid in regno francie. nu. 116.
108 Dñs an rem subditi sui in casu necessitatis vendere possit.
110 Decima cum sit ius spirituale in laicum alienari nõ potest nec per laicum possideri.
112 Jurisdictio a principe vel a republica ita separari nõ potest sicut radij solis a sole reparari non possunt.
113 Castrum si pignoretur creditor an vti possit iurisdictione ⁊ alijs iuribus incorporalibus.
118 Pignus vnde dicatur ⁊ que requirantur vt dicat pignus.
119 Actio seruiana siue hypotecaria dicitur actio in rem.
120 Hypotecaria an aliquid personalitatis habeat.
121 Bonorum possessoria hereditatis petitio ac fideicommissaria hereditatis petitio an dicantur actiones reales.
122 Res hypotecaria si possideretur a tertio bona fide qualiter prescribatur.
123 Jus hypotece an hodie per tertium prescribi possit.
124 Pignus ⁊ hypoteca an ⁊ qualiter differant.
125 Libellus in actione seruiana siue hypotecaria qualiter formetur.
126 Libellus in quasi seruiana ⁊ sic hypoteca expressa qualiter formandus.
127 Libelli conclusio ista alternatiua: peto eum condemnari vt dictam possessionem mihi restituat vel totum debitum soluat in hypotecaria an procedat.
128 Libelli cõclusio alternatiua: peto rem vel estimationem. an procedat.
129 Positiones ⁊ articuli hypotecaria qualiter fieri debeant: ⁊ qualiter concludatur remissiue.
130 Sententia qualiter sit formanda in hypotecaria.
131 Libellus quando nomen esset obligatum pignori qualiter sit formandus.
132 Actio personalis ⁊ hypotecaria an possint simul ⁊ semel in eodem libello intentari.
133 Libellus in saluiano interdicto qualiter formandus sit.

Item seruiana.

¶ Ad euidẽtiam huius §. ⁊ eius materie necnõ ad intelligentiam ff. dicendo⁹ premittite vobis ſqõ in iure nostro triplex reperit pignus. Quoddã est pignus pretorium. Quoddam est pignus iudiciale. Quoddã ⁊ tertio est pignus cõuẽtionale. ego addo quartum videlicet pignus legale qõ constituitur a lege tacite. ⁊ de hoc tractatur hic. ¶ † Pignus ergo pretorium dicitur esse illud qõ pretor vel alius iudex habens iurisdictionem ordinariã mittit aliquem in possessionẽ propterea q⁹ non cauetur sibi vt in causa dã. infec. aut legatorum seruandorũ: ⁊ ex hac missione causatur pignus pretorii. ⁊ de isto pretorio pignore non loquit ter. iste sed tit. ff. de dã. infec. ⁊ ti. ff. ⁊. C. vt in pos. leg. ⁊. l. j. ⁊. ñ. C. de pteo. pig. ¶ † Pignus aũt iudiciale dicit esse illud qñ iudex tulit aliquã sentẽtiã ⁊ in executione illius sentẽtie mittit in possessionẽ bonor cõdẽnati. ex ista missione causat pignus iudiciale. ⁊ de eo etiã nõ loquit iste. § sed tit. ff. ⁊. C. de bo. auto. iudi. pos. ⁊. l. a diuo pio. per discursum illius. l. ff. de re iudi. † Et inter pignus pretorii ⁊ pignus iudiciale reperio q⁹ dupler assignatur differentia. vnam ponit glo. in rub. C. de pteo. pig. scilicet qõ illud dicat pretorii pignus qñ dat a quocũq; iudice ordinario. si autem detur a delegato dicat pignus iudiciale. quam differẽtiã reputat notabilẽ ⁊ signandã Bar. in. l. ñ. ad fi. C. qui po. in pig. ha. ita etiã ad eam se ibi remittit Bar. aliã ⁊ secundã differẽtiam ponit gl. in. l. j. in glo. j. C. de pteo. pig. ⁊ in. d. l. ñ. in gl. in ver. pignore. j. C. qui pot. in pig. ha. vt illud dicatur esse pretorium pignus qñ nulla precedẽte sniã fit missio a iudice: vt est videre in causa damni infecti qñ quis mittit in possessionẽ vicinarum ediũ propterea q⁹ vicinus cuius sunt edes nolit cauere de dam. infe. ⁊ sic nulla adest snia prout etiã possum⁹ videre in missione que fit causa legator⁹ conseruãdor⁹ qñ forte ſtassis legatũ factũ esset sub cõditione vel in diẽ: ⁊ ante purificationem conditionis vel cuẽtũ diei heres nollet prestare cautionem de prestando legatũ aduenĩẽte conditione vel die. Si aũt precederet sentẽtia ⁊ in illi⁹ snia executione fieret missio: tunc dicitur pignus iudiciale. Est tñ verũ qõ glo. prealleg. dicit q⁹ indifferẽter vnum capitur pro alio: pretorium p iudiciali. ⁊ ecõtra. ¶ † Tertiũ pignus: scilicet quẽtionale dicitur esse illud q⁹ ex partiũ cõuẽtione procedit. ⁊ de isto proprie loquitur ter. noster ⁊ eius materia. ¶ † Huc aũt differẽtia sit inter pignus pretorium ⁊ iudiciale ex vna parte: ⁊ pign⁹ cõuẽtionale ex altera: ⁊ quot differẽtie sint habet gl. magistrã ⁊ melioẽ de corpore iuris in. l. j. in prin. in gl. in ver. traditũ. ff. de pig. ac. ⁊ ibi notabilius ⁊ ordinarius per Bar. qui etiã po

a ¶ Judiciale. vide plene per. d. Alex. de imo. i. l. a diuo. §. i vẽditiõe. i antepen. col. ff. de re iudi.

b ¶ Conuentionale. vide plene ⁊ not. §di. in. c. cũ aliquib⁹. de re iudica. ⁊ Dy. hic.

7 nit ¶ in quibus cõueniãt pignus ptorũ ⁊ conuẽtionale. habetis etiã aliquid per gl. in l. cũ notissim. post prin. in gl. in ver. cõstituta. C. de pscrip. xxx. vel. xl. an. per Bart. in l. si finita. §. si quis dãni. ff. de dã. infec. ⁊ ad differentias quas ponunt gl. et Bar. vbi. ꝫ. potestis vnã addere que in dictis locis nõ habef. Nam in pignore cõuentionali non põt agi hypotecaria contra tertios bo. pos. nisi pri⁹ facta excussione principalis debitoris aut. hoc si debitor. C. de pigno. dixi latissime in. §. priori. prece. super glo. in ver. possessis. tũ in pignore ptorie si habens pignus pretorũ ceciderit a possessione illius ptorũ pignoris etiã culpa sua quo casu nihilomin⁹ põt agere hypotecaria:

8 vt est ter. peregrinus ⁊ forte sing. in l. ñ. C. de preto. pi. ¶ certe si agat hypothecaria aduersus tertios bo. pos. non est necessaria: nec regrit excussio principalis debitoris. istud est qõ dixit sing. Bal. in l. j. in vlti. col. de reuo bis que in frau. cre. Hoc sic breuiter premisso diuido istum. §. in tres partes principales. In prima ponit dictũ qõ seruiana ⁊ quasi seruiana sunt ptorie actiões. In scõa declarat qñ cõpetit seruiana: ⁊ qñ quasi seruiana. In tertia ponit conuenictia ⁊ etiã differẽtia inter pignus ⁊ hypothecã. Scõa ibi: seruiana aũt experit quis. Tertia ibi: inter pignus autẽ ⁊ hypothecã. ¶ Seruiana q̃ cõpetit pro rebus coloni ob pensionẽ obli. ⁊ quasi seruiana que p alijs pignoribus ⁊ hypotecis datur: sunt ptorie. b. o. primo. Et inter pignus ⁊ hypotecã q̃tum ad actionẽ nõ est differẽ-

9 tia sed bene in mõ cõstituendi: ¶ qz pignus proprie dr qõ tra-

a ¶ Conuen- 10 ditione fit: hypoteca autẽ que sola cõuentione⁹ ꝫtrahit. b. o. scõo ⁊ vltimo. ¶ Vel scõo potes subtilius ⁊ notabilius istaz secũdã partẽ summare sic: fm Nico. de neap. Inter pignus ⁊ hypotecã q̃tũ ad actionẽ hypotecariam nõ fit differẽtia: sed in alio sic: qz in hypoteca non trãsfert possessio que transfert in pig. b. o. ¶ Nota. ex hoc ter. in ver. que etiã hypotecaria vocatur. vnũ ad qõ reperio alibi istũ ter. põderatũ per Bar. de quo alij mentionẽ nõ faciunt: scz in l. fi. ff. de sal. interdi. q̃ qñ agitur hypotecaria pro rebus coloni ob pensiones obligatis actio illa ꝓprie dr seruiana. qñ aũt agitur pro alijs rebus aliter obli. actio que cõpetit dr quasi seruiana que est idẽ qõ hypotecaria. ⁊ sic vult Bar. ter. nostrũ velle q⁹ quasi seruiana ⁊ hypotecaria proprie sint idẽ: ⁊ differãt a seruiana: ⁊ cõsequẽter q⁹ seruiana non põt proprie hypotecaria appellari. ita dicit esse ter. hic ⁊ p hoc Bart. reprehẽdebat gl. que est ibi et. ꝫ. priori. que glo. dicebant q⁹ est differẽtia inter hypotecariaz ⁊ quasi seruianã. Nã dicit Bar. q⁹ gl. ille nõ sunt corrupte scripte cum hypotecaria ⁊ quasi seruiana proprie sint idez. vnde dicit Bar. q⁹ gl. ille debẽt dicere q⁹ est differentia inter hypotecariã ⁊ seruianã: vt ibi per eum. quod no. pro fundamẽtali intellectu huius. §. Venio ad gl. quarũ ordinẽ in legẽdo doc. hic peruertunt: legentes primo gl. in ver. coloni. ⁊ postea glo. parũã in ver. pignoris. anteq̃ legãt gl. in ver. quis. ita Jo. fa. Nic. de neap. ⁊ Ang. de are. Ego expediã gl. fm eoz ordinez. et qz glo. j. in ver. item seruiana. clara est ⁊ vnuz qõ vult. s. has actiones esse reales: q̃uis Nic. de neap. super ista gl. expediat in j. oppo. glossarũ: ego ponã. j. in gl. in ver. maxime. vbi etiaz glo. ponit ⁊ ibi oẽs alij ponunt. ¶ Lapio ergo glos. ñ. in ver. quis. quã diuido in tres. In prima declarat ter. In scõa illũ ampliat. In tertia rñdet tacite questioni. Secũda ibi: sive sit partiari⁹. Tertia ibi: itẽ etiã ꝓ deterioratione dom⁹. ¶ In ca. gl. ibi: sive partiarius sit sive numis colit. Ex hac particu-

11 la gl. quam Ang. de are. hic habet pro singulari babetis ¶ qõ illata per colonũ partiariũ in fundũ rusticuz sunt tacite hypotecata pro partiaria prestatione: ⁊ sic pro eo q⁹ cõuẽtũ est: vt dicit Rof. quem hic referũt doc. ⁊ Jac. de are. vt hic refert Nic. de neap. in. ñ. q. glossarũ reprehendũt glos. in hoc tenẽtes q⁹ imo bona partiarij coloni in prediũ rusticũ illata nõ sunt tacite hypotecata. quam partẽ tenet etiã Bal. in addi. Spe. in tit. de loca. in ver. ⁊ nota. q̃uis corrupte allegef q⁹ Spe. idẽ teneat in ti. de loca. §. post ꝓ. in fi. mouenf predicti doc. cõtra

12 gl. duobus fundamẽtis. ¶ Primo ille proprie dicif colonus qui numis colit: nec põt esse locatio nisi interueniat pecunia: vt. ꝫ. de loca. in prin. cũ ergo iste ter. ⁊ l. j. in prin. et. §. j. ⁊ ñ. fi. ff. de saluia. interdi. loquanf de colono: intelligamus de colono qui proprie numis colit: nec possumus extẽdere ad colonum impropriũ: ⁊ sic ad partiariũ: cum nulla lex extendit: iuxta l. si viro. §. de viro. ff. sol. ma. ⁊ pro isto fundamẽto ego addo gl. no. in l. dinoctio. §. itez si messes. in ver. sequentur. ff. solu. mat. que in terminis dixit q⁹ colon⁹ partiarius improprie dicit colonus. Scõo mouentur: qz partiarius colonus dicitur esse socius: vt est ter. in l. si merces. §. vis maior. ff. loca. sed nullibi habemus q⁹ bona vnius socñ sint alij hypotecata: ergo ⁊c. ⁊

13 q⁹ ¶ inter dñm ⁊ partiariũ colonũ cõtrahaf societas: ⁊ q⁹ nõ fit locatio: tenet Bar. in. d. §. vis maior. in prin. illius. §. ⁊ si la-

14 tius. ante fi. ⁊ propterea ibidẽ dicit Bar. ¶ q⁹ inter dñz ⁊ partiarium colonum agẽdũ est actione pro socio ⁊ nõ actiõe ex locato: alias libellus vitiaretur. put etiã tenet ipsemet Bar. in l. si apes. §. j. ff. de fur. ⁊ propterea dicit etiã Bar. in. d. §. vis

15 maior. ante fi. ¶ q⁹ talis cõtractus nõ trãsit ad heredẽ partiarij coloni sicut etiã ad heredes nõ trãsit societas. l. nemo põt. ff. pro socio. ⁊ ita etiã tenet Lud. ro. in l. si filio. §. fi. ff. sol. ma. ⁊ do. Ubb. Dan. in. c. propter. extra de loca. Doc. alij omnes tenent cum gl. hic. ¶ idẽ etiã tenent Pe. Ly. ⁊ May. ⁊ Bng. ll. certi iuris. C. loca. ⁊ idẽ etiã tenet Bal. sibi cõtrarius ibi ꝫ. iij. q. ⁊ idem etiaz ibi Sali. in. vj. q. moti sunt illo vulgari fundamento: q⁹ eadem est ratio in colono partiario que est in colono qui numis colit: ergo idez ius vulgata. l. a tritio. ff. de ver.

16 obli. Hãc opi. ego firmo optimo fundamẽto. ¶ nã cõtractus innominati iudicãtur ⁊ regulãtur fm naturã cõtractuũ nominatoꝝ quibus assimilãtur. ter. est not. ⁊ ibi Bar. in l. j. §. si quis seruũ. ff. depos. Bal. in l. petens. in pe. col. C. de pact. per

17 illũ. §. si quis seruũ. ¶ cum ergo iste contractus partiarij coloni qui est cõtractus innominatus vt est ter. in. d. §. si quis seruum. assimilef cõtractui locatiõis per ea que tradit Bar. in. d. §. vis maior. ante fi. ⁊ in simili Bar. i. l. si olei. per illũ ter. C. loca. ergo regulabitur fm naturã cõtractus locationis. quẽadmodũ ergo in locatione bona illa intelliguntf tacite hypotecata: vt hoc ter. ergo idẽ etiaz erit in colono partiario. Nõ ob. modo in contrariũ allegata. ⁊ primo q⁹ disposita in colono qui numis colit nõ debent extendi ad partiariũ: cũ istud

18 iure nõ reperiatur. qz respõdeo ¶ q⁹ imo ex identitate rationis licita est extensio: vt iuribus vulgaribus. Nõ ob. scõo qõ colonus partiarius dicitur esse socius: qz paucis respondef q⁹ im-

19 proprie est soci⁹. pront in terminis. pbat ter. ille allegatus i il-

b lo. §. vis maior. in. d. quasi societatis iure. põderata ¶ dictione quasi: que regulariter est nota improprietatis⁹. l. id tẽp⁹. in. fi. ff. de vsuca. ⁊ propterea dicebat Bal. in. d. l. certi iuris. in iij. q. q⁹ inter dñm ⁊ partiarium colonũ est quedã societas velata sub cõtractu locationis inclusa: ⁊ ideo naturam locatio b nis ⁊ conductionis sapit: nec est verum id qõ. ꝫ. retuli

b ¶ Improprietatis. ad de eundẽ. ꝫ. e. in. §. sed iste. nu. 26. ⁊ nume. 68.

20 tenere Bar. ¶ qõ agaf actione pro socio: q⁹ imo agitur actione prescriptis verbis. ter. est clarus in. d. l. j. §. si quis seruũ. ad qõ etiã videatis gl. in l. si pascenda pecora. in gl. fi. ⁊ ibi Bal. C. de pac. Quãuis Jo. fa. in ti. ꝫ. ne loc. in prin. vbi se remittit hic nihil clari firmet: sed dicit de hoc interrogãdos esse aduocatos. Nõ est etiam verum id qõ. ꝫ. retuli tenere eũdez Bar.

21 scilicet ¶ qõ talis contractus nõ trãsit ad heredez partiarij coloni: q⁹ imo trãsit prout in terminis tenet Bal. in. d. l. certi. in iij. q. ⁊ idez Bal. in l. j. in. iij. col. C. de fru. ⁊ li. expẽ. ⁊ est bonus ter. in l. viam veritatis ignoras. C. loca. ⁊ sic ex predictis rema-

22 net defensata cõclusio gl. no. in fi. gl. Habetis ¶ qõ bona inuecta per colonum sunt tacite hypotecata: nedum pro pẽsione sed etiam pro deterioratione. ¶ Itemq̃uid aũt bona inuecta possint retineri per dñm domus nedũ pro pensione aut deterioratione: sed etiam pro alia obligatiõe? Ange. de are. hic in glo. parũula in ver. pignoris. tenet qõ sic. alleg. l. j. cum ibi no. per glo. ⁊ doc. C. etiã ob chirogra. pecu. pig. reti. pos. ⁊ no. in l. j. ⁊ ij. C. in qui. can. pig. taci. ꝫtraba. Sed addite vos in terminis Bar. in l. solutum. §. solutam. ad fi. ff. de pig. act. quia tũc huic decisioni videf obstare. l. preterea. que est. l. fi. C. cõmoda. ideo ad veritatẽ predicte decisionis videte que tradit Bart. in l. si filio. in prin. ff. sol. ma. ⁊ in l. si nõ inducta. C. in qui. can. pig. taci. cõtraba. ⁊ in l. si nõ sortem. §. fi centũ. ff. de cõdi. inde. ⁊ Bal. post gl. in l. per retentionem. C. de vsu. ⁊ Bal. in. d. l. fi. vbi multa notabilia ponit. C. commo. ⁊ plene per Ja. de bel. in. d. l. j. C. etiam ob chiro. pec. ⁊ Pau. de elaza. in. c. finez litibus. in. ñ. col. extra de dolo ⁊ contu. ¶ Bl. in ver. coloni. diuido in quinqz partes. In prima subaudiendo ad ter. illum extendit ⁊ subauditionis rationem annectit. In scõa declarat quis sit colonus: ⁊ quis sit inquilin⁹. In tertia ponit differẽtiam que est inter inuecta in predijs rusticis ⁊ inuecta in vrbanis quo ad obligationẽ tacitam que ex inuectione cõsurgit. In quarta differentia rationẽ assignat. In quinta i vtroqz predio tam rustico q̃ vrbano limitationẽ ponit. Scõa ibi: et est colonus in villa. tertia ibi: differẽtia tamẽ est. quarta ibi: ⁊ est ratio quia sancta rusticitas. quinta ibi: ita tamẽ i vtroqz.

23 ¶ In eadez gl. in primis verbis ibi: subaudi vel inquilini. tenetis qõ bona inquilini inuecta sunt ita tacite hypotecata sicut bona coloni: ⁊ consequenter q⁹ pro reb⁹ inquilini inuectis ita competit seruiana sicut in rebus coloni. Jac. de ravẽ.

24 ⁊ Pe. de bella perti. reprobãt gl. dicentes ¶ qõ imo seruiana competit tantum pro rebus coloni ⁊ nõ inquilini: sed pro rebus inquilini competit quasi seruiana vel quasi hypothecaria. mouentur per aliquas leues et fragiles rationes quas babetis

babetis per Joā.fab.hic:ꝛ abūdātius p Nic.de neap. hic in ñ.opp.gl.qui circa hoc inaniter occupat vnam colūnā:ꝛ amplius:sed ego non curo referre propterea qō Bal. dicit iocose in.d.l.certi iuris.ad fi.C.loca.vilipendens hāc opi. Pe.qō Pe.sub quibusdā ramuſculis somniauit hoc tenere gl. cū
25 cadē fit ratio in inquilino que in colono. ¶ †In ea.glos.ibi: ff.de.acgr.pos.re pignoris.babetis qꝫ colonus dicit in villa: inquilinus in ciuitate. Idem dicit glos.in.l.emptorem.in gl. ij.mag.in ver.colonum.in prin.C.loca. idem etiam tenet gl. q̄ multū late hoc disputat ꝛ multas opi.ꝛ differentias ponit in.l.diffinimus.in prin.in ỹ.inquilinos.C.de agri.ꝛ censi. lib.xj.sed he glos.false sunt ꝛ reprehenduntur per omnes hic. ꝛ in.d.l.certi iuris.ꝛ vbiq;:quia imo potest esse colonus in ciuitate:ꝛ inquilinus in villa.nam si colonus in ciuitate cōducat agrum:ꝛsic predium rusticum:dicitur esse colonus.eodē modo si in villa cōducat domū:ꝛ sic prediū vrbanū: ꝛ dicit inquilinus:qꝛ predū vrbanū non locus sed materia facit:vt inquit iurisco.l.vrbana predia.in prin.ff.de ver.signi.ꝛ alibi.dicit ter.in.l.si predium.C.de pred.mino.qꝛ vrbanū a rustico nō loco ſꝫ qualitate secernit.ꝛ alibi inquit ter.i.l.vrbana familia.in prin.ff.de ver.signi.qꝛ vrbana familia a rustica nō loco sed genere distinguitur. Per quem tert.ego puto qꝛ nobilis inhabitans villam siue rus nō censeatur propterea ru-
26 sticus:quia †nobilis a rustico non loco sed genere distingui tur. Quis ter.in.l.j.C.vt rust.ad nul.obseq.aduo.li.xj. diceret qō omnes illi censentur rusticani qui habitāt extra muros ciuitatis.quē ter.ita refert Bar.in .l.cōficiuntur.§.codicilli. ff.de in.codi.q̄uis Ray.ꝛ Fulg.in.l.fi.C.de testa.diuerint illū censendum rusticum qui per totam diem vel pro maiori parte stat in rure q̄uis sit nobilis.sed credo qꝛ ipsi loquantur q̄tum ad hoc vt disposita in rusticis in eis etiam locū habeāt. de quo etiam ponit Ly.Ray.Ang.ꝛ Saly.in.d.l.fi.C. de testa.ꝛ Jac.de bel.in.§.j.in auc.qui.mod.natu.effic.sui. ꝛ i sua dispu.quaꝫ ponit post.d.§.j.que inci. rer cōcessit.Et bñ verū qō leges pluris existimant ꝛ faciunt nobilem habitantez in ciuitate q̄ habitātem in villa.ita probat ter.in auc.p̄sides.in ver.nobiliores ciuitatum habitantes.C. de epi.audiē.et tert. vnde sumitur in.§.interim.in ver.nobilioribus ciuitatuꝫ habitantibus.in auc.de defen.ciui. Ad propositum glos.nostre dicebat hic Dy.ꝛ bene ꝛ alij ita tenent qꝛ glo.debuisset dicere qō colon⁹ est in agro:inquilinus in domo:vt patet ex predictis. ¶ Subdit etiam Ange.de are.hic qō iudicio suo gl. nostra habuit sanum intellectum:qꝛvt plurimū coloni sunt in villa ꝛ inquilini in ciuitate.ꝛ ad ea que frequentiora sunt iura nostra adaptant vulgata.l.nam ad ea.ꝛ l.ex his.ff. de legi.ſꝫ q̄uis Ang.de are.hanc solu.gl.nostre iudicio suo asserebat:tamen ante eū fuit saluatio Bal.in.d.l.certi iuris.in.j. q.vbi formaliter inquit Bal. qō gl.que est hic:que dicit qō colonus est in villa:inquilinus in ciuitate.facti frequentiaꝫ non iuris substantiam demonstrauit.ibidem etiaꝫ no.decla
27 rat Bal.que †dicatur colonia. ꝛ dicit qō Colonia dicit patria a nobis habitata colonis propter inopiam proprietatum compatriotarum.per.l.j.ff.de cēſi.ꝛ.C.de colo.illyri.ꝛ.C.de colo.thracensi.per totum.lib.xj. Unde fin eū clusium Pernisinum qō vt plurimuꝫ per adnenas inhabitatur:propie colonia dici potest ꝛ debet.addite glos.in.l.vnica.in prin.in gl.in
28 ver.non minus.C.de lati.liber.tol. ¶ †In ea.glos.ibi:inducta ꝛ illata. Que autem differentia sit inter inductū ꝛ illatū: habetis glos.in.l.si inducta.in glos.j.C.in qui.cau.pig.taci.cō
29 trab. ¶ †In ea.glos.ibi:vt.C.loca.l.certi iuris.habetis ergo ex glos.differentiam esse inter inducta in predium vrbanuꝫ: ꝛ inducta in predium rusticum:quia inducta in prediuꝫ vrbanum ita demum tacite obligantur si dominus sciat.inducta autem in rusticum tacite obligātur siue dominus sciat: siue ignoret.ꝛ ratio diuersitatis est fin glos.quia facile est domino scire res rusticī:qui vt plurimū inferunt aratra ꝛ ligones ꝛ similia.quas res potest faciliter dominꝰ videre: nō sic in illatis in predium vrbanum cum nō sit facile domino scire propterea qō multa inuebantur que inquilinꝰ nolit etiā domino nota esse.propter ergo difficultatem prouidet lex vt
a ¶Obligata.adō duo verba p Frā. arc.i.l. solutū.i.§. solutā.ff.de pig. act.in fine. a bona inquilini semp sint tacite obligata:ª siue dōs sciat:siue non.accedat ter.ille nota.in.l.ij.§.j.in fi.C.quando ꝛ q.quarta pars debe.lib.x.vbi ad contextum dicitur: quid enī tam durum tanꝫ inhumanuꝫ est q̄ paupertatis detegi vtilitatē ꝛ inuidie parere diuitias interest preterea inquilini ne bona sua nota sint:et propterea dominus illa rimari nō debet.qō non est in rustico. eandem rationem habetis per glos.in.d.l. certi juris.in gloss.fi.in ver.quoq;.ꝛ ibi Bald.post princi.in ij.oppo.hec tamen ratio gl.non videtur omnino generalis:
29 sed procedere potius a communiter accidentibus. † Quid enim si rusticus conducat agrum ꝛ in eū inducat bona que dominus nequeat facile cognoscere:quid preterea si eius interit vt dōs non sciat:sequeretur qō illa bona nō essent tacite hypothecata. Item contra hanc rationeꝫ gl.vnum est qō alias multum fecit me dubitare.nam vides qꝛ bona illata in predium vrbanum sunt tacite hypothecata etiam ignorante domino.qꝛ dominus non pōt illa facile scire.contra qō imo possit de facili scire:patet:nonne semper potest facere inclusionem oium bonorū illatorū:certe sic.casus est in.l. est differen-
31 tia.ff. in qui.cau.pig.taci.contraba. † inclusio autē dicit fieri quando de bonis illatis fit inuētarium a notario.l. cuꝫ dominus hereditatum.ff.loca.declarat Ang.in.l.item quia.in prin.ff.de pac.ꝛ in.l.inquilino.ff.de dam.infec.ergo per inclusionem potest facile dominus scire bona illata p inquilinū. Ad hoc non scirem aliud respondere nisi dicereꝫ qō imo dominus nō semper possit facere inclusionem bonorū: sed tūc demū quādo inquilinus cessat in solutione pēsionis.ita voluit Bar.in.d.l.est differētia.qui ita ad hoc no.illū text. ꝛ sic patebit non esse facile domino habere notitiam rerum inductarum per inquilinum etiā per inclusionem. Et per hāc gl. cum eius ratione Jac.de rauen.quē refert Nic.de neap. hic in tertia opi.glo.reprobat quādam glos.in.l.j. in fi.in glos.in
32 ver.in nauem.ff.nau.caup.stāb.q̄ glo.vult qō nauta caupo ꝛ stabularius ita demū teneantur de bonis eis cōsignatis per hospites si sciuerint q̄ et quales essent ille res:qꝛ imo fin Jaco.istud esset summe iniquum:cum intersit hospitantiū plerūq; eorū bona nota nō esse:vt hic habuistis.et sepenumero possit eis imminere periculuꝫ vite ob res patefactas. Addo qō illam etiam glo.reprehendit hac-met rōne Ly.in.d.l.certi iuris.C.loc.ꝛ ibi ponit late Bal.in.ij.opp.ad qō etiā vidcatis q̄ tradit Bar.in.l.j.§.j.ff.fur.aduer.nau.vbi Bar.tenet de directo Jesum in vno:qō etiā vult mirabiliꝰ Nico.de neapo.
33 in loco prealleg.vbi vult Nico. †qō sufficit quantitatē rerum
b amissarum probari p̄ solum sacramentū hospitātisᵇ si alꝰ sit p̄sona honesta.hoc reprehēdit ibi Bar. ꝛ ponit qūo alio
34 modo possit probari q̄titas rerū amissarum. ¶ †Ex predictis omnibus ꝛ ex hac gl.habetis vnaꝫ differentiā inter illata in predium vrbanum.ꝛ illata in prediū rusticū. Illa differentia potest colligi ex.l.solutū.§.solutā.ff. de pig.act. ꝛ ibi gl.in ver.tenebuntur.ꝛ ibi Bar.prope fi.iūcta.l.si in lege.§. si colonus.ꝛ ibi gl.vnica.ff.loc.ꝛ in.l.gratuitam.in prin.in gl.j. ff.in qui.cau.pig.taci. Ibā.naꝫ si inquilinus locet alteri domum aut partē conductā bona illata per secūdū inquilinū sunt etiā hypothecata dño tacite.Si autem colonus locet alteri predium rusticū:aut partem bona illata per secundū colonum nō sunt tacite hypothecata dño:ꝛ diuersitatis ratio sic illamet quā hic ponit glo.ꝛ l.d.l.certi iuris. ¶ Aduertite tū in hoc qō licet Bar.in.d.§.solutā.ante fi.ita teneat: aliter tamē tenet in.d.§.si colonus.qō non aliter pro nūc examino.
35 videatis in locis prealleg. ¶ In fi.glos.habetis † qō inducta in predium tam vrbanū q̄ rusticū ita demū sunt tacite obligata ad p̄tionem qñ eo animo sunt illata:vt ibidē ppetuo mancāt.ꝛ intelligite perpetuo.i.q̄diu durabit locatio:vt inquit glos.j.in.d.l.debitor.ꝛ glos.ij.in.d.l.certi iuris.i ver.induxerint.ꝛ in simili ter.in.l.j.in prin.ff.pro soc. Et circa hāc conclusionē dubitat ꝛ multū probabiliter Nico.de neap.hic. in iij.opp.gl.post Rodul.de auricu.qꝛ fin hanc conclusionē sequit maximū absurdū qō nūq̄ bona illata essent tacite hypothecata:qꝛ semp dicet ille qui intulit ego nō intuli eo animo vt ibidē perpetuo essent. et presumēdum est quēlibet ita dicturū esse cum in dubio nemo presumat velle iactare sinistra vulgata.l.cum de idebito.in prin.ff.de proba.ꝛ sic imitabit quis ad mentiendum contra.l.cōuenire.in prin.ff.de pac.dota.ad hoc respondebant ipsi qō lex que introducit hanc tacitam obligationē semp est certa quo animo introducta sint bona:que solu.nihil est. Medius ergo est dicere prout etiam ipsimet sentiūt:qō istud iudicabit fin cōmunē estimationē consideratis bonis ꝛ eorum qualitate an talia sint: vt verisimile sit illū eo animo induxisse vt ibidē ppetuo essent. Post
36 set †etiam circa predictam conclusionē glos.dubitare:nonne fructus pecpti sunt tacite hypothecati.d.l.in prediis.i prin. intantū qō notab.dicit Bal.in.l.edē.in fi.j.col.C.loca.qō fructꝰ secentos ex fundo ꝛ adhuc intra fundū existētes pōt dōs loco pignoris retinere ꝛ phibere ne colonꝰ exportet:ꝛ tū expeditū est qō fructꝰ ibidē nō debēt remanere perpetuo.ergo cōclusio glos.nō est vera.sed facilis est sol. Nā cōclusio procedit in rebus que inducūtur vel inuebunt in fundū:quo casu semper vera est cōclusio glos.nostre vt ita demum tacite sint obligate si inducant eo animo vt ibi perpetuo sint.nos autē loquimur in fructibus qui nō inducunt:sed ibidē in fundo

b ¶Hospitātis.adō frā. are.in.l.qui accusare.in fi. C. de edē. ꝛ i.l.i actionibus.C. de 2di.ob cau. ꝛ qō ibidez ad cū dixi i apostil.

nascũtur.vnde regula predicta non consideratur. Et aduer
te diligenter q illud qõ dixi fructus perceptos esse tacite pi
gnoratos ob pensionem:procedit in fructibus naturalibus:
37 secus ſ autẽ cũ in fructibus industrialibus:q illi nõ sunt ta
cite obligati ad pensionẽ.istud est qõ in terminis dicit sing.
Bar.in.l.assiduis.C.qui potio.in pigno.habe.in.ij.col.in v.
quero an habeat locus ista tacita bypotheca. ¶ Aduertite
38 etiam ſ q q̃uis fructus naturales percepti sint tacite pigno
rati:vt.ff.dixi: predium tamen emptũ ex pretio fructuũ pce
ptorum non est tacite pignoratum:nec succedit in locum p̃
tij aut fructuum perceptorum.casum habetis notabilẽ in.l.
iij.que incip.quãuis.C.in qui.cau.pig.tacit.cõtrahi.z est ra
39 tio: ſ q: in bypotheca res non succedit loco pretij. nec ecõtra
casum habetis sing.in.l.j.iuncta glo.ff.de distra.pig.quẽ di
cit Bar.se nescire alibi in.l.qui a debitore.in pri.ff.q̃ in frau
dem credi.quem tex.etiam habet p singulari Ang.in.l.si et
40 rem.in prin.ff.de peti.heredi. ¶ ſ Stat ergo ex glo.z ex pre
dictis conclusio q illata in predium tam vbanũ q̃ rusticũ.
ita demũ tacite sunt pignorata quãdo eo animo sunt illata
41 vt ibidẽ perpetuo sint.Et ex hoc potestis inferre primo ſ qõ
q̃uis nomina debitorũ seu instrumẽta vel chirographa obli
gationũ possint exẽsse pignorari z generaliter z specialiter
vt.l.nomen.C.que res pigno.obliga.pos.si tamen inferantur
vel inducantur in domum cõductã:non erunt tacite pigno
rata ob pensionem:q nõ inducuntur eo animo vt ibi perpe
tuo rem ancant:sed ad tempꝰ id est donec soluatur debitũ.
ita tenẽt cõmuniter doc.hic:vt Jo.fab.Ang.de are. z Nico.
de neapo.in.v.q.extra gl.z Ray.z Ly.z Saly.in.d.l.certi iu
42 ris. ¶ Facit etiã optima ratio: ſ q: nomina non circunscribun
tur loco.z ideo si testator legaret domũ alicui cũ omnibus
bis que in ea sunt:si in ea esset nomẽ debitoris siue instrumẽ
a ¶ Legato. a tum:nõ venirent in legato.ª casum habetis no.in.l.caius.in
Sed qd de nolbꝰ debi tor? ꝓtẽtꝰ si nstris et in castro lega to repertis an tũc veni ant ī legato castri:dic vt p Old.i cõsi.cxiij. ſ3 qd de nolbꝰ ad petias anue niãt appel latione mo biliũ legato rũ.vtõ Old. i cõsi.xcv in. z nunqd ve niãt in obli gatiõe oim bonoꝝ vide Pau.d ca. i.cõsi.xcv in.
prin. z ibi Bar.ff.de leg.ij.per quem ter.videatis etiam nota
bilem questionẽ quã alibi decidit Bar.in.l.ij.C. que res pi
gno.obli.pos. ¶ Pro hoc etiam ego adduco qõ voluit glo.
multum singu.in.l.iij.z est gl.vnica fm solu.Bto.C.de here.
43 actio.que dixit ſ qõ in tacita bypotheca quaꝝ habet vxor in
omnibus bonis mariti z ecõtra nõ veniunt nomina debito
rum.q̃uis enim illa expresse possint obligari:in tacitã tamẽ
obligationem non cadunt.z illam gl.in hoc habet Bar.ibi
pro multum singularem.illam etiã reputant sing.ad hoc An
ge.z Saly.in.d.l.nomen.C. que res pigno.oblig.pos. de cuꝰ
b gloſ.veritate videatis tamen Bario. z Sing.in.d.iij. ᵇC.de
here.act.ad idem firmandum ego etiam adduco ter.opti.in
44 l.vxorem.§.legauerat.z ibi Bar.ff.de leg.in. ¶ ſ Secdo prin
cipaliter potestis ex hac glo.inferre qõ merces et alie res ve
nales:z pecunie illa in domum conductam non sunt tacite
pignorate:q non inferũtur eo animo vt ibidẽ perpetuo ma
neant propter eorum frequentẽ z celerem motum.z ita sim
pliciter tenet Ang. de are.hic:z ante cũ ita tenet in terminis
Bal.in.d.l.certi iuris.in.vi.q.vbi pro hoc alleg.opti.ter.in.l.
45 generali.§.vxori.ff. de vsufru.leg.vbi est text.not. ſ qõ si testa
tor legat vxori sue vsumfructum domꝰ z omnium rerũ q̃ in
ea sunt:in hoc legato non veniunt ea que mercis causa cõpa
rata sunt:nec ea que venalia ibi essent.z per illum ter.not.ibi
46 sing.Bal. ſ qõ si testator relinquit vxori sue omnia que ha
b ¶ Iiij. Vbi bet in domo in hoc legato non venit frumẽtum qõ testator
vide bal. q ot qõ noĩa debito.ũ ve niũt ẽ i tacita bypothe ca bonoꝝ gñali in bo nis mariti ꝑoote sicut expssa intel ligẽdo ꝺ no minibꝰ pñti bus:z nõ ꝺ futuris:z fa cta prꝰ dis cussione de bonis mari ti nisi in in strumento sint manda te directe.
habebat in domo causa vendendi.z ad hoc mandat Bart.
illum teneri menti.z idem etiam dicit Bal.in rubri.C.de ver.
signi.in.iiij.q.ad ista etiam facit bene ter. ille quẽ ꝓtori.alle
ga.in.d.l.vxorem.§.legauerat.ff.de lega.iij.z dicit Bal.in.l.si
47 C.de cõpen.q̃ in.d.§.legauerat.est casus no. ſ q̃ pecunia sem
per videtur alienationi parata.ergo non infertur vt ibi per
petuo maneat qõ vltimũ intelligitur sane fm quod declarat
Bart.post glos.in.d.§.legauerat.ne sit contra.l.si chorus.§.j.
cum simi.ff.de leg.iij.z ita etiam in predictis resident Lud.ro.
in.l.si constante.in prin.ff.sol.matrimo.in.iij.parte principa
li.Sed aduertite q illud qõ.s.dixi de pecunia non procede
ret in obligatione generali expssa:quia in ea venit etiã pe
cunia.ter.est etiam planus de hoc in.l.cum tabernam.§.fi.ff.
48 de pigno. ¶ ſ Item aduerte circa aliud qõ.s.dixi de merci
bus z aliis rebus venalibus:vt nõ veniãt in tacita bypothe
ca:quia in contrarium multum fortiter strigit ter.in.l.cum
tabernam.in prin.ff.de pigno.ad quam ter.rñdebat Bal. in
d.l.certi iuris.in.vi.q.q si merces ille venales erãt expsse obli
gate.que solutio multũ diuinat ad illum ter.z propterea per
ter.illum vacillant ipsemet Bal.nam in rub.C. de verb.sig.
49 in.iij.q.dicit ſ q predicta que habẽt q in legato generaliter
non veniunt merces venales:loquuntur z procedunt in vlti
mis voluntatibus.secus autem est fm ea in cõtractibus in
quibus veniunt tam venalia q̃ non venalia:per.d.l.cum ta
bernam.in prin.que solutio iudicio meo non habet rationẽ:
z potius deberet esse totum contrarium:nam si in contracti
bus in quibus omnia stricte aguntur iurta vulgatam.l.vete
ribus.ff.de pac.z.l.quicquid adstringende.in prin.ff.deverb.
50 obli.veniunt tam venalia q̃ nõ venalia ſ quando magis de
berent venire in vltimis voluntatibꝰ in quibus latior z exu
berantior fit interpretatio iurta.l.in testamẽtis.ff. de reg.iu.
51 Reperio itaq̃ in principali articulo ſ nunqd in tacita hypo
theca veniãt merces venales. Bar.in.l. si constante. in princ.
ff.sol.mat.i.iij.q.iij.partis prin.sentientẽ qõ fic.ibi enim dixit
qõ vxor agit bypothecaria ad merces venales mariti si trãsẽ
dite nõ sint per maritum.z si sentit q tacita bypotheca quã
habet vxor in rebus mariti comprehendit etiam merces ve
nales:z q istud nedum sentiat imo vult Bar.si bene legaf.
dixit Bal.in.d.l. cũ tabernam.in prin.in recollectis: z istud
idez expresse tenet Bal.sibi cõtrarius in.l.vbi adhuc.in.viij.
co.C.de iure do.z ibi dicit q illa.l.cum tabernam. est multũ
singu.ad hoc.ibidem etiã subdit ipse Bal.q illud quod di
citur in.d.l.cũ tabernam.in princ.ſ.in generali obligatione
siue bypotheca venire etiam merces venales: est verum:tũc
tantummodo si postq̃ incepit potest agi:ante autẽ minime.
quod no.q: est maxima limitatio ad illũ text. ¶ Aduertite
etiam q ille ter.videtur velle q in generali bypotheca nõ ve
niant nisi ille merces que reperiuntur tempore mortis debi
toris.potestis addere vel que reperiuntur tempore quo agi
potest:vt vult Bal.in.d.l.vbi adhuc.z.s.pri.retuli.z sivolu
mus tenere hanc vltimam opinionẽ que habet qõ merces ve
nales veniunt in tacita gñali bypotheca que reperiunt tẽpo
re quo agitur:possumus rñdere ad.l.debitor. et ad.l.predns.
alleg.in glo.que volunt qõ ita demum tacite pignori obligẽ
tur illata quando sunt illata eo animo vt ibidem mancãt p
petuo:quia procedunt q̃tum ad hocvt vsq̃ ab initio intelli
gantur esse tacite obligata.nisi enim eo animo nõ sint indu
cta non possunt vsq̃ ab initio dici tacite obligata.Sed quã
tum ad hocvt dicantur tacite obligata eo tpe quo agi possit
ad pensionẽ z non ante:nõ requiritur qõ eo animo sint idu
cta vt ibi ꝑpetuo maneant:sed sufficit qõ illo tempore repe
riantur in predium conductum.que solutio colligitur ex vꝰ
bis doctorum quos.s.prime retuli.Et si ista sol.est vera est
maxima singu.limitatio ad.d.debitor.z ad.l.predns.§.j.al
lega.in glos.Apud me tamẽ non est sine magno scrupulo.z
omissa violatione q̃ fit ad illas leges nõ video que vtilitas
sit aut sequatur an merces sint a pricipio tacite obligate an
postea tunc demum quãdo agi potest.nullã enim habet vti
litatem illa tacita bypotheca a principio.ea enim nõ obstãte
potest res alienari.nec in recipientem transit onus tacite
obligationis anteq̃ bona illa sint inclusa.l.est diffe.ff.in qui.
cau.pig.tacit.Sba.secus autẽ est in tacita bypotheca.illa enim
bene transit cum onere.l.si debitor.ff. de distra.pig. Item ex
illa tacita bypotheca alius effectus non potest resultare nisi
quãdo agi potest ad pensionem.z in hoc nõ erit vtilitas an
sit a principio ista tacita bypotheca:anvero tẽpore quo agi
põt.vnde puto minus periculosam esse.j.opi.quã.s.retuli q̃
est magis cõis apud doc.cogitate tũ.si tũ vultis tenere opiñ.
Bar.s.relatã potestis dicere vtilitatẽ esse eo casu quo essent
plures creditores:nã vtilitas esset qõ vsq̃ a princi. res essent
bypothecate per reg.qui prior est tẽpore z c. ¶ Successiue in
rta ꝑdicta doc.ibi:vt Jo.fab.z Ang.de are.annectũt nõnul
las succedaneas questiones quas ego pancis z p cõclusiões
52 expediam.Querunt ergo in primis ſ an res illate p emphy
teotam in re emphyteotica dicant esse tacite obligate p pẽ
sione vel canone:z determinat Jo.fab. qõ sic.per.l.iperato
res.ff.de pub.per.l.j.C. in qui.cau. pi.tac.Sbi.per.l.j. si ꝑpter
pub.pensi.que leges nihil faciũt:q: loquunt quo ad fiscũ cu
ius respectu nedum bona illata:sed vniuersaliter alia bona
sunt obligata.vt dictis legibus.idem etiaꝫ tenet Bal.in.d.l.
certi iuris.in.v.q.vbi ꝺt q istud etiã ꝓcedit in emphyteota
ad longum tempꝰ qui q̃uis dicatur habere vtile dñium:vt
l.j.§.qui in perpetuum causavulga.ff.si ager vect.tamẽ largo
modo dicit emphyteota.alle.§.adeo.cũ ibi not.s.loca.z idẽ
etiã tenet Ang.z Sal.i.d.l.certi iuris.z Ang.de are.hic ad
do qõ alibi ꝺt Bal.in auth.si quas ruinas.in.v.col.C. de sac.
san.ecc.q res ipsa emphyteotica est tacite obligata pro cano
ne seu pẽsione.alle.ad hoc ter.quẽ dicit esse tenẽdũ mẽti in.§.
scire.in auth.de nõ alie.cõsiderabitis si text.ille hoc dicit.z an
verum sit dictũ suum videatis omnino Joã.de imo.in.l.qõ
dicit.in.viij.col.ff. de ver.obli. z cũdem Jmo. post alios in.c.
potuit.super gl.iij.extra de loca.per Ang.in.l.si vniuersas.C.
53 ne rei domi.vel tem. ¶ Item dubitat ſ an res aliene illate in
predium

predium conductū dicantur esse tacite hypothecate necne.& illud est expediū qō si sunt inducte sciēte & cōsentiente eo qui dño rerū q̄ sunt tacite et hypothecate:vt est gl.approbata p omnes in.Item quia.in princ.in ver.inuecta.ff.de pac.& idē dicit etiā Bal.in.d.Certi iuris.in.vij.q.si res alienate illate essent bona fide possesse per ter.illum no.in.l.si ab eo.ff.de pignō.et ita etiā tenāt simpliciter Ang.de are.hic.¶ †Sz pulchrum dubiuz est an cuipso qō ille cuius sunt res scit et patitur res suas per conductorem inferri in domum conductaz videatur per hoc cōsentire adeo qō res ille sint tacite pro pēsione hypothecate.glos.no.& singu.in hoc i.d.Certi iuris.in glo.fi.in ver.quoq; tenet qō sic.contra quam glos.tenent oēs in.d.Certi iuris.et ibi ¶ Ly.in.ij.q.post Jaco.de are.& Bald. ibidē in.vij.q.& ibidē etiā Sali.et cōtra illam glo.tenet etiaz Bald.& communiter alij in.d.Item quia.in prin.et contrarium tenent Joan.fab.& Ang.de are.hic:quia fm̄ prefatos doc.sola scientia & taciturnitas nō nocent dño nisi etiam sit dolus admistus:vt quia fm̄ Joan.fab.hic inquilinus accō modasset rem suā domino ad istū finē vt ditior videret & cōsequenter vt locatorem alliceret ad locādum:vel quia dominus passus est inquilinum asserentē illam vt propriā suā rez inferre:vt est ter.no.in.l.si sine.C.ad velle.& in.l.ij.C.si alie.res pig.data sit.& ita contra glos.prealleg.videtur se habere cōis opi.Tamē cū illa gl.cōcordat supreme autoritatis Bart.in l.q.dotis.[a] in vlti.col.ff.so.ma.vbi formaliter dicit Bar.†q̄ quotiescūq; potest aliquis cōtradicēdo actū impedire:vt in terminis nostris:tunc tacēs semper presumit̄ consentire.nec requiritur fm̄ Bar.qō ipse tacens taceat dolo vel in fraudē q̄ semp̄ sine dolo taceat:sine non presumitur cōsentire.& ita etiam dicit tenere Jac.but.mouetur Bar.per rationez l.sepe cōstitutum.ver.aut autem.ff.de re iudi.& per glos.no.in.l. fideiussor.§.pater.in ver.manifestū.ad fi.ff.de pignora.Not. idem glos.in.l.cauis.in glos.fi.in ver.non obesse.circa med.ff. de pigno.act.& cum illa glo.in.d.Certi iuris.tenet effz̄.in expresse Ang.in.d.Item quia.in princ.& ista secūda opi. mihi magis placet quā etiā reperio tenuisse do.Aler.de imo.ī. d. Item quia.in prin.& ad alleg.in contrarium.& ad.d.l. si sine. C.ad vellcia.& ad.d.l.ij.C.si alie.res pignō.data sit.respondete prout respōdet Bar.in.d.l.que dotis.in pe.col.¶ †Addite etiā qō res aliena i qua quis bz publicianā inuecta i p̄dictū cōductū semper est tacite hypothecata:per ter.illū no.in.l.si ab eo.ff.de pig.vbi dicit ter.ad literā qō quecūq; tuetur p̄toz per publicianā:ei⁹ creditor tuetur per seruianā.& pondero istud idē velle Bal.in.d.Certi iuris.in.vij.als in.x.q. Ang. de are.hic quos.§.prox.retuli ubi volunt q̄ res aliene si sunt bona fide possesse inuecte:semp dicunt̄ esse tacite hypothecate.si sic est cōtrario si inferunt̄ res aliene pro quibus competat publiciana semper dicentur tacite hypothecate:cū publiciana nequeat cōpetere nisi bona fide cōcurrēte.§. Iz iste. ubi.co.& idez sentit Bar.in.l.si rem alienam.in.j.oppo.ff.de pigno.act.dum vult qō res aliene in quibus habet quis titulū & bonam fidē:& consequenter publician:an:potest pignorari sine cōsensu aut voluntate domini per.o.l.si ab eo.ff. de pig. & istud pro firmo teneatis q̄uis allegetur Bal.qui tenet cōtrarium:vt.d.Item quia.in prin.¶ †Quid autē si minor cōduxit domū & in eam res suas intulit:an bona istius minoris inuecta & illata in domum conductam erūt tacite hypothecata necne:glo.in.d.Item quia.in prin.in ver.inuecta.ad fi.tenuit q̄ nō.de quo articulo habetis abūdāter per Bart. Bal.Ang.& alios ibi:& per Bar.& omnes in.l.si cōstante.in prin.ff.fol.ma.in.iij.q.iij.partis principalis p Ly.& omnes in.d.Certi iuris.in.v.q.& ibi Bal.in.viij.q.& ibidē p Ange. & Sali.& p omnes hic.Jo.fab.Ang.de are.& Fico.de neap. in.iij.q.extra glo.communis opi. est in terminis nostris q̄ nō tangit etiam Joan.fab.hic†quid de personis ecclesiasticis inferentibus res ecclesiasticas in predia conducta:an res ille dicantur tacite hypothecate dicite vt hic per cum:et per Bal.in.d.Certi iuris.in.viij.q.prin.Querit etiā Jo.fab.† si pater dedit licentiam filio exercēdi aliquam negotiationez siue mercantiā:& filius conduxerit domum vel apothecā necessariā pro illa mercātia & in ea intulit aliquas res patris. an erūt tacite obligate pro pēsione:& determinat qō sic:p.l. si permittēte.C.ad macc.q; qui vult cōsequens:videtur velle omne necessarium antecedens ad illud vulgaribus iuribus. & fm̄ hoc patet responsum.ad.l.oñs.ff.qō iussu.vbi videbat prima fronte ter.expressius in cōtrariū. Vos addite qō † res inuecte intantū sunt obligate p pēsione dom⁹ necessarie ad earū cōseruationē q̄ habēs talē tacitā hypothecā q̄uis sit posterior:tñ prefert alijs creditorib⁹ anteriorib⁹, vter.est in.l.interdum.cum.l.seq.ad fi.& ibi no.Bar.ff.qui po.ī pigno.hab.

61 ¶ †Querit etiā Jo.fa.hic.si res illate in domū cōductā sunt multū p̄tiose:pensio aūt dom⁹ sit modica:an poterūt insoliti retineri:an vero solū pro quātitate pēsionis:& videtur quod ipse qō solū pro quātitate.alleg.ad hoc.l.moschis.l.emilij⁹.ff.de in.fisci.& l.ij.C.de debi.ciui.li.xj.& l. cū differētia.ff.q.mo.pig.taci.ꝓtrab.& aut.et qui.C.de bo.aut.iud.pos.de quaego dubito per.l.quādiu.C.de distra.pig.& l.creditoribus.ff. de distra.pigno.& quod voluit Bart.in.d.l.moschis.ī pri.in
62 quibus locis habetis ſqō p̄ paruo debito potest tota res pignorata q̄uis magna sit:retineri:nisi diximus q̄ ille leges loquuntur in hypotheca expressa:secus aūt si sit in tacita:vt hic.nec est dubitadū q̄uis aliqui referāt Jo.fa.dubitasse q̄ omnia inuecta cuiuscūq; pretij sint:tacite sunt obligata:vt hoc ter.et.d.Item quia.in princi.& d.Certi iuris.in quib⁹ locis videfinite qō inuecta & illata sunt tacite hypothecata:& cōsequēter oia:cū indefinita equipolleat vniuersali iuri⁹ vul-
63 garibus.¶ †Sed dubitauit Jo.fab.vt.s. fideliter retuli:an
c omnia inuecta possint retineri.ꝰdicite vt diri.Dicunt etiaz successiue Joā.fab.& Ang.de are.hic qō in hac tacita hypotheca nō venirēt ea q̄ nō venūt in expressa generali vt sunt vestes q̄tidiane lecti & reliqua supellectilia & huiusmodi alia q̄ nō cū verisimile quēpiā etiā specialiter obligaturuz:& sine quibus non potest homo honeste nec etiam cōmode viuere.l. obligatione generali.ff.de pigno.l.j.vbi Bart.C.que res pig. & idez in terminis tenet Bal.in.l.certi iuris.in.vj.qō.Et ibi etiam in.iij.q.tāgit Bal.an res famuli qui pro certa mercede seruit alicui scholarib⁹ illate in domū scholariū sint
64 p illo seruitio tacite obligate.¶ †Per ista etiam dicit Ange.de are.hic:sub dubio tamen forte posse attentari qō libri scholarium illati in domum conductam non sint tacite hypothecati pro pensione illius domus:quia sine libris nō potest scholaris honeste aut commode viuere.accedat glos.illa que vulgo alleg.pro singu.in.l.nepos proculo.in ver.dignita-
65 te.ff. de ver.sig.que dicit † q̄ in executionem indicati quēadmodū arma nō sunt auferēda militib⁹:ita nec libri scholaribus.per quaz glo.dicit alibi Bal.in rub.C.qui bo.cede.pos. q̄ si scholaris cessit bonis:& postea amittit libros:q̄ creditores non poterunt ei auferre illos libros per.d.glo.quia fm̄ cum
66 † arma militibus relinquēda sunt:& libri scholarib⁹:& breuiarium clerico.¶ Querit etiā Bal.in.d.Certi iuris.in.vj. qō.si inquilinus intulit res aliquas in domum conductā & postea mutato proposito istas amouit:an nihilomin⁹ erunt tacite obligate:& determinat qō sic.arg.l.vnde falsa.ff.de cōsti.pecu.als inci.l.vtrū presente.§. vñ falsa.& sequit̄ Ang. de are.hic.& ad.l.cuz tabernam.in prin.ff.de pigno.que videtur aliqualiter in contrarium facere.Colligite responsuz ex bis que dixi.§.ī illo articulo:an merces & alie res venales inducte i domū dicanť tacite hypothecate:q̄uis Ang.de are.
97 hic duobus modis rñdeat.¶ Ultimo dubitaf †quid si dñs locator specialiter expresse promisit sibi de hypotheca in certa re debitoris:& sic de certo pignore:an hoc nō obstant alie res illate erūt nihilominus tacite obligate? Ang.de are. hic alleg.Dy.in.§.isto:qui nihil penitus dicit tenere qō non:p reg.l.fi.C.de pac.cōuen.que dicit promissionē hominis facere cessare promissionem legis.& Dy.etiā refert ita tenere. sed nō dicit in quo loco Bal.in.d.Certi iuris.ante fi.& istud idē qō
68 Dy.†tenet etiam Ly.qui est maioris autoritatis in.d.Certi iuris.in.vj.quez refert & sequitur Fico.de neapo.hic in apostil.ter.istud idem tenent etiam Ang.& Salic.in.d.Certi iuris.Contrariuz & melius iudicio meo tenet Jo.fab. hic per ter.in.l.potior.§.si colonus.ff.qui potio.in pig.habe.qui ter. nihil facit.ad idem ponderat ter.istud bene probātem in.d. l.itez quia.in princip.in ver.etiam si nihil nominatim cōuenerit.ad idez adducit opti.tex.in.l.fundus.ff. de annu.lega. & ita etiā tenet Bal.in.d.Certi iuris.in pe.q. & Ang.de are. hic.& ad.d.l.fi.C.de pac.comen.respondere vt ibi per Bald.
69 qō †promissio hominis tollit promissionē legis⁹ quādo illa p
d uisio legis esset inducta in defectum hominis:vt ibi per euz vel respondete ex notabili limitatione glo.in.l.ij. in gl.mag. in ver.repellere.circa me.C.de in.cauphy.que no.dicit q̄ promissio hominis tunc demum tollit promissionē legis q̄n illa p uisio legis esset inducta de iure speciali & in priuilegiū:secus si iure cōi & in terminis nostris.quam gl.approbat.Ly.& ibi dem Bar.habet eam pro multum notabili & menti tenēda & Bar.& Bal.in.d.l.fi.C.de pac.cōuē.& no.Bar.in.l.si cū dotem.in prin.ff.sol.ma.vbi per illam gl.in.d.l.ij.dicit q̄ promissio hois tollit promissionē legis.sez extraordinariā:non aūt tollit promissionē legis ordinariā:vt in terminis nostris.& ista est mera veritas.¶ Hi.parumla & interlineatis in ver.pignoris que addit.f.tacitū.dat declarationē ad ter.nostrū qui vult q̄

quotidiesc̄ naf marie bic Venetijs: & plus q̄ alibi.& i hoc veneti multū bene securi sunt ius cōe.

¶ Retineri & qd ō ꝑductore an et qñ poterit res conductas p cepēsis necessariis et vtilib⁹ retinere vl̄ p eis agere: vide do. Sdaria. soci.in ꝑsi.ex. ici.vsus. vl. ité q̄ ibi.et hoc marie i j.parte.

a ¶ Que dotis.vbi vide do.Aler.de imo.in peñ. char.& adō Bal.i.l. si fi ne.C.ad velle. in.ñ. col. ¶.q̄rto q̄ro. & do.Aler.i l.lucius. fol. ma.& Sali. in.Limitus C.de pcu.

b ¶ Anterio ribus. & hoc

¶ Legis.ad de Scti.in.c. pastoralis. §.cū aūt. de offi.dele.

illata in fundū conductū sint obligata iure pignoris: q intelligantur iure pignoris. s. taciti. ⁊ sic vnit gl. qō illata in p̄diū
70 conductum sint hypothecata tacite ⁊ nō expresse. ¶ † Pro clara ergo intelligentia huius gl. ⁊ text. ⁊ eorū que. j. dicturꝰ sum: sciendum est qō dupler reperitur hypotheca. Quedaꝫ est hypotheca expꝛssa qū quis expresse pignorat bona suaviter vel particulariter. de qua hypotheca expꝛsse loquit̄ propie ter. noster in versū. quasi seruiana. ⁊ de ea loquit̄ totꝰ
71 tita. ff. ⁊. C. de pig. † Quedaꝫ est hypotheca tacita inducta ex dispositione legis. ⁊ ista etiam est dupler: q quedam est quā introducit lex tacite sine facto hominis: ⁊ intelligite sane sine aliquo facto hominis interueniente circa ipsaꝫ hypothecā: vel qō ipsam hypothecam respiciat: vt puta si contrahit matrimoniū bona viri ⁊ vroris sunt tacite hypothecata hinc inde absq; eo q; interueniat factū aliqō ipsorum circa ipsaꝫ hypothecā. ⁊ de ista loquit̄ ter. in. l. vnica. §. ⁊ vt plenius. ⁊ p discursum totius legis. C. de rei vxo. act. ⁊ ter. in. l. assiduis. C.
72 qui po. in pig. hab. † ⁊ intātū bona viri ⁊ vroris sunt hincinde tacite hypothecata: q; dixit multū signanter Bal. in. l. pe. C. de pig. act. q; mortuo marito potest vxor sua propria autoritate absq; aliqua licētia iudicis remanere in detētione domus quā cum marito viuente inhabitabat iure familiaritatis tanq; vxor: ⁊ cam potest propria autoritate p̄o dote sua
a possidere. ª ⁊ idem etiā dicit Bal. in. l. pe. in. j. no. C. de nō numer. pecu. ⁊ idē Bal. in. l. cum tibi. C. qui po. in pig. hab. qō dictuꝫ
73 diligentissime notate: quia sepissime in facto occurrit. † Eodem modo si quis contrahit cū fisco bona suavniuersaliter
a ¶ Possidere. sed nūqd talis hypotheca cōpetēs vxori in bonis viri p dote detur et creditoribus mulieris: dic q; ñ: vt per Ang. in aut. vt exact. inst. ā. do. in fi. pri. col. vij.
b ¶ Hypothecata. nūqd i bonis futuris: vid. Ailerā. de imola post Bar. i. l. siis q. ff. de in. fisci. ⁊ i. l. si filio. §. fi. sol. matri.
b sunt tacite fisco hypothecata ᵇ absq; aliquo facto qō hypothecam respiciat: vt est ter. in. l. j. ⁊ etiam in. l. j. C. in qui. cau. pig. taci. contrahi. ⁊ in. l. j. C. si propter publi. pen. ¶ Attendite tamen † q; simile priuilegium fisco nō habet aliqua ciuitas in
74 bonis debitoris: nisi hoc a principe sit ei nominatim concessum. ista sunt formalia verba legis. simile. ff. ad muni. quē ter. voluit allegare glo. que cōmuniter est corrupta. in. d. l. j. C. in qui. cau. pig. taci. cōtrahi. ad idem est ter. in. l. j. C. de iure rei publi. lib. xj. q; intelligite tū vt ibi per glo. et Bar. quia fallit
75 in ciuitate Rome. ¶ † Similiter nec camera cp̄alis habet p̄uilegia tacite hypothe. ⁊ ideo si quis cōtrahit cum episcopatu non ideo bona sua sunt tacite hypothecata. ita singula. dixit Bal. in rub. C. de priuil. fisci. ad fi. quam decisionem forte nō
76 habent cano. per doc. suos. ¶ † Et eodē modo si tutor vel curator: administrauerūt tutelā vel curā alicuꝰ pupilli vl adulti: eius bona eorum sunt p̄o hac administratione tacite hypothecata absq; eo q; aliqō factū eorum circa hanc hypothecam interueniat. l. p̄o officio. C. de admi. tut. Et idem dicūt cano. in administratione ecclesie: vt est glo. in. c. ex literis. extra de pigno. ⁊ in. c. similiter. xvj. q. j. ¶ Que est hypotheca tacita ⁊ generalis inducta ex dispositione legali. sed ita demum si factū hois interueniat circa ipsam hypothecā. nā si aliqs conducat prediū vrbanum vel rusticum: ex hac conductiōe ita demum inducitur tacita generalis hypotheca si etiā interueniat factum hominis circa ipsam hypothecam: hoc est si vltra ipsam cōductionem etiā bona inferat vel inducat in predium conductum. Et de ista propie loquitur ter. noster inver. seruiana. ⁊ in. l. itē quā pan. ff. de pac. ⁊ in. l. certi iuris.
77 cum simi. C. loca. ¶ Et aduerte † q; est differētia inter istā vltimam hypothecam tacitam introductaꝫ a lege interueniēte tamen facto hominis circa ipsam hypothecam ⁊ aliā expꝛssam hypothecā sine generalis sit sine particularis: quia exp̄resse hypothecata si alienantur: transeunt semper cū onere hypothece. l. si debitor. cum simi. C. de distra. pig. hypothecata autem tacite eo modo quo statim dici possunt alienari: ⁊ si alienantur: nō trāseūt cū illo onere tacite hypothece nisi etiaꝫ vltra tacitam hypothecam sequatur etiā inclusio ipsorum bonorum. istud est q; vult ter. in. l. est differētia. ff. an quicau. pig. taci. cōtra. ⁊ ꝓpterea ibi dicit̄ verisimum fuisse Bernā iurisc̄onsultum. quia monstrauerat seruos tacite hypothecatos post † inclusionem eorū posse per fenestram liberari. ⁊ di-
78 citur fieri inclusio bonorū quādo de ipsis bonis inuectis vel illatis cōficitur publicum instrumentum. l. cuꝫ dominī hortorū. ff. loca. declarat in specie Ang. in. Linquisimo. cū. l. seq. que incip. vtiq; ff. de dam. infec. ⁊ predictam differentiaꝫ posuit etiam ibidem Ang. ⁊ idem Ang. in. l. item quia. in pain. in. j. col. vbi vide. ff. de p̄ac. licet Bartl. laudensis in. d. l. item quia. in. j. char. dicat posse teneri q; imo etiā ista tacita impediat per reg. d. l. si debitor. C. de distra. pigno. ⁊ q; d. l. est differentia. loquat̄ in manumissione: ⁊ sic fauore libertatis: tamē dicit q; durū est recedere ab Ang. ⁊ forte ad euitādas istas difficultates ⁊ tot amaritudines ista opi. posset teneri. ⁊ facit l. si gratuitā. §. fi. ff. in qui. cau. pig. taci. cōtrahā. als incip. l. licet. ita ten⁹: ⁊ ita puto veritatē ꝓpter. d. l. si gratuitaꝫ. §. fi. sed cōsidera q; ista ratio p̄supponit qō anteq; fiat inclusio: illa tacita hypotheca nullius sit effectus: qō mihi videtur durum q; sit reg. istius text. et. l. latē q; ff. de pac. ⁊ l. certi iuris. C. loca. frustra nobis tradet qō inuecta ⁊ illata in domū conductaꝫ sint nobis tacite hypothecata. istō esset frustra si ante inclusionē possent bona alienari sine onere. cogita. quia multū dubito. ¶ † Et si diceretis quē effectū hꝫ ista tacita hypotheca inducta a lege interueniēte hois facto: dicite sm q; declarat Jo. fab. hic in. v. col. ⁊ Nico. de neap. i. j. q. extra gl. q; pōt operari hypotheca expꝛssa sive tacita vniuersalis sive particularis: q; dñs locator qui habet tacitā hypothecā in bonis inuectis vel illatis: eo casu quo inquilinus vel colonus cessarēt a solutione p̄ēnionis: pōt facere inclusionē dictorū bonorū sm q; prime declaraui. ⁊ facta dicta inclusione pōt ꝓpria autoritate illa bona postea auferre. l. inglino. ⁊ medi⁹ in. l. seq. que incip. vtiq; ff. de dā. infec. sed alij creditores habētes hypothecas vel obligatiōes in quib⁹ nō sit ista inclusio: nō possunt ꝓpria autoritate capere bona debitoris: imo si capiāt: iudicāt in edictū diui Marci: q; ius crediti amittūt. de quo edicto est ter. in. l. extat. ff. q; met. cau.
80 ⁊ in. l. pe. C. de pig. ac. † et ex hoc effectu colligatis alia differētiā vltra eam quā prorime retuli inter hypothecā tacitaꝫ inductā a lege: mediante tū facto hominis: ⁊ eaꝫ que expꝛsse est inducta. Et si instares subtili⁹ que posset esse rō diuersitatis quare facta inclusione possit creditor bona debitoris ꝓpria autoritate auferre: q; nō est in alijs creditoribus. dico duplicē posse assignari rōnēꝫ diuersitatis. vnā assignat Jo. fab. hic in. v. col. q; eoipso q; bona includunt videntur tradi ipsi locatori: ⁊ sic nulla vis dicitur per ipsum cōmitti auferēdo. Aliā rationem assignat Nico. de neapo. hic in. ij. q. extra gl. quam etiam sentit Jo. fab. in. ix. col. que tamen in effectu est eadem cum precedenti: vel est declaratio precedentis rationis: q; locator post inclusionē bonorū factaꝫ dicitur ipsa bona inclusa possidere. l. solutū. §. solutā. ff. de pi. act. ideo potest ea propria autoritate capere. q; nō est in alijs creditoribus vel hypothecis que non includuntur vel non traduntur ex
71 bonum occasione doc. hic subintrant illam arduam questionem: † an locator ante inclusionē bonorum factam dicat bona illata p̄ colonum vel inquilinū possidere. in qua questione multa bincinde adducuntur. quam questionem aliter nō examino hic: quia nō conferret ad ꝓpositum. sed de eis habetis per glo. in. l. solutum. §. solutam. in glo. magna. in ver. experiri. et ibi late per Bart. ff. de pigno. act. ⁊ plene p̄ Joan. fab. hic in. ix. ⁊. x. col. plene etiā per Nico. de neapo. hic in. iij. q. extra glo. ⁊ communis est cōclusio q; locator ante inclusionem non dicatur bona illata possidere: nec vere nec ficte. ita concludit Bar. vbi. §. ita etiam concludit Jo. fa. hic: in. x. col. idem etiā tenet Ang. de are. hoc idem etiā tenet Bal. in. l. certi iuris i. ir. q. C. loca. ⁊ ibidē Sali. i. vij. q. q̄uis subtilis p̄. de bella per. in. d. §. soluta. quē refert Ly. in. d. l. certi iuris. in iij. q. habuit aliam opi. distinguendo inter illata in predium voluntarium ⁊ illata in predium rusticū. ⁊ cū eius distinctiōe tenet Nico. de neapo. hic in. d. q. extra glo. quam distinctionem reprehendit expꝛsse Bar. in. d. §. solutam. ⁊ dicit Bal. in. d. l. certi iuris. in. ir. q. q; ista opi. ¶ Det. est fatuitas. istud ꝓ expedito habeo q̄tum attinet ad terminos de quib⁹. s. prorime dixi: q; locator post iclusionē bonorū factā dicit bona illata possidere. ita Bar. in. d. §. solutā. ⁊ Jo. fa. ⁊ Ang. de aret. hic. ¶ Sed in ver. quasi seruiana. diuido in duas partes principales. Nam in prima posuit quare appellat̄ quasi seruiana cuꝫ hac nota diminutiōis quasi. In 2da posuit etymologiā seruiane ⁊ quasi seruiane. In tertia posuit differētiā inter seruianā actionē: ⁊ saluia. inter di. Secūda ibi: vtraq; tū seruiana &c. Tertia ibi: sꝫ que est differētia inter seruianā &c. ¶ In ead.
82 gl. ibi: vt. ff. de legi. ⁊ senatusc. l. fi. habetis duo. Primo † q; quasi seruiana appellet cū hac nota diminutiua quasi: nā dicit gl. istud esse ad differēti ā supioris ⁊ vt a supiore cognoscat: vel potestis aliter dicere ⁊ forte etiā melius. put etiā dicit Nic. de neap. hic in. j. q. extra gl. q; ideo appellata est quasi seruiana: q; non est ita plena sicut seruiana. Nā p̄ istā quasi seruianā nō ita plene. puidet creditori sicut p̄ seruianā. puidet locatori: q; vt dixi i gl. illa. pri. p̄cedēti habēs seruianā facta in clusiōe pōt bona. ꝓpria autoritate capere: q; nō est in habente quasi seruianā. Dubito tū q; illud q; locator possit. ꝓpria autoritate capere: nō est virtute actiōis seruiane q̄ in hoc plenius locatori. puideat: sꝫ virtute inclusionis qua mediāte locator ꝓsequit̄ possessionē bonoꝝ inclusorū: vt declarani i gl. illa. prime p̄cedēti. ⁊ istud putoveri⁹. nō recedatis a gl. q̄uis
83 paruus effect⁹ sit vin boc. † Secōo habetis ex glo. etymologiā

quare

quare dicta sit seruiana: ⁊ quasi seruiana q; a seruando. per has enim actiones iura creditorū cōseruant. ꝓpterea qđ melius sit: vulgo dicitur pignori incūbere ꝙ in ꝑsonaꝫ agere: vt in quatt. tex. in §. furti. ff. de obli. que ex deli. facit. §. fi. ff. q. mo. re cōtrahi. obli. ⁊ hac rōne possum⁹ dicere ꝙ ſa saluianū interdictū de quo late videbitis in seq. parte gl. dictū sit a saluādo: prout etiā dicit Nico. de neap. in j. q. extra glos. ¶ Unde aūt dicta sit hypothecaria: ⁊ quare sic dicta sit: habetis declaratū p̄ Jac. de rauē. fm qđ cā refert Joā. fab. in pe. col. vbi dicit qđ hypothecaria dicit ab hypos ꝙ est sub: ⁊ thesis quod est positio: quasi sit suppositio. i. obligatio. nā fm cū suppositio ⁊ obligatio idē sunt. ad hoc bene iducit rub. C. de reb. co. dū in fine rub. dicit nō alienādis vel supponēdis. quā rub. alibi inducit Bar. ad notabilē questionē in l. fund⁹. ff. de ann. leg. Quā qđē examinat latissime Jo. fab. hic in pe. ⁊ vlti. col. ⁊ credo q; eā melius determinet ꝙ Bart. ¶ In fi. glos. habetis
85 differentiā inter seruianā actionē ⁊ saluianū interdictū: ſq; agens seruiana actione tenet ꝓbare debitorē suū dñm earū rerū quas intulit in ꝑdictū cōductū ad hoc vt vigore tacite hypothece possit obtinere. agentē aūt saluiano interdicto sufficit ꝓbare debitorē possedisse. ⁊ sic sufficit ꝓbare solā possessionem absq; dñio. hanc etiā differentiā ponit ⁊ tenet glo. in. d. §. interdictū. in ver. p̄egisse. j. de interdi. ⁊ glos. mag. in fi. in ver. perit. in. l. j. C. de salua. interdi. ¶ Pro clara tū intelligētia huius differentie ⁊ pro habenda veritate eius ꝙ vult gl. qđ agentē seruiana oporteat ꝓbare debitorē dñm: reassumo
86 in dubiū ſquid teneat ꝓbare agēs seruiana ad hoc vt in ea possit obtinere. ¶ In quo puncto gl. nostre sunt multuꝫ varie: nam glos. hoc vt statim vidistis tenet q; probandū sit dominium debitoris. ⁊ idē volunt gl. concordantes. §. priori. alleg. hanc glo. nostrā cum cōcordantibus reprehēdit Dy. hic: ⁊ dicit qđ ista gl. est diabolica: ⁊ qđ male dicit: imo qđ potuiſſet peius dicere: nam data veritate huius gl. sequeretur ma-
ma iniquitas q; agēs seruiana vir aut nūq̄ obtineret ſi necesse haberet probare dñium debitoris. certius dominū ꝓbatio est difficillima: vt tradit Bar. in. l. rem que nobis. ff. de acqui. poſ. ⁊ in. l. rem alienā. in. fi. col. ff. de pig. act. ⁊ ibi abūdāter in. §. sed iſte. §. co. nec in ſrium fm euꝫ aliquid faciunt alleg. per glo. scilicet. l. ⁊ que mundum sunt. §. j. ⁊. l. ſi superatus. ff. de pig. q; in eis non dicit qđ creditor debeat probare debi
87 torem dominū: ſꝫ rem fuiſſe in bonis debitoris. ſ ⁊ aliud est probare qđ esse dominū: ⁊ aliud probare rem esse in bonis: q; vt inquit ter. in. l. bonorum. §. in bonis. ff. de ver. ſigni. in bonis nostris computari sciendum est non soluꝫ que dominij nostri sunt: ſꝫ etiam que bona fide poſſ. demus. de hoc tamē quando resdicat esse in bonis nostris: dixi in. §. sed iste. in. fi. char. §. eo. vbi circa hec multa elegātia retuli. ¶ Pro hac opi. Dy. bene facit. l. ſi ab eo. ff. de pigno. ⁊ l. ante omnia. ff. de ꝓba. vbi dicit ter. qđ creditor debet probare rē pertinere ad de
88 bitorem. † ⁊ q; verū pertinere latissime patet: [b]vt est tex. in. l. verbum illud pertinere. ff. de ver. ſigni. ⁊ ita etiam tenet Joā. fab. hic. est verum qđ Ly. in. l. cum res quem ibi refert Bar. C. ſi res alie. pig. da. ſit. reprobat hanc opi. Dy. per aliqua ſatis bona iura: ⁊ ſuſtinet gl. nostram hic respōdens ad adducta in contrarium: cuius Ly. opi. reprobat ibi Bar. ⁊ ſequit Dy. hic. dicite vt ibi per euꝫ. ⁊ ideo in proposito nostro alibi
89 glo. in. l. rem alienā. in gl. j. i. ff. de pig. act. tenet † qđ sufficit agēti hypothecaria probare possessionē debitoris cum bona fide et titulo. alibi glo. in. l. cum res. in glos. fi. C. ſi res alie. pig. data ſit. tenet qđ sufficit probare possessionē debitoris cū bona fide absq; eo qđ probetur de titu. ⁊ Bal. in. d. l. cuꝫ res. ibi dem in princi. ita coreditur qđ illa lex portat coronam totiꝰ materie quid probandum sit i hypothecaria. ibi ter. gl. ⁊ doctores planissime Dy. hic: in hac glossarū varietate paucis se expedit distinguendo: ⁊ has gl. ad concordiam reducēdo: ⁊ dicit ꝙ ita seruaſ cōiter per aduocatos. et ei⁹ distinctio ſꝫ ipse non dixerit fuit antecum glo. in. l. ante oīa. ff. de ꝓbat. Aut res hypothecata reperitur penes debitorem: aut penes extraneum. primo casu sufficit probare solam possessionē debitoris: qđ ipse debitor non potest referre questionē dominij. et ita fm eum procedat glo. in. d. l. cum res. Secundo vero casu qñ res hypothecata reperiſ penes extraneum. ⁊ hoc casu debet saltem probari possessio debitoris cum ti. ⁊ bona fide. ita precedat glos. in. d. l. rem alienam. ⁊ ratio est fm eū: quia creditor debet esse eiusdem conditionis cuius erat debitor. suꝰ in cuius locum successit. quem admodū ergo debitor suꝰ habuiſſet necesse probare ad minus de possessione ſua cum ti. ⁊ bona fide: ita habebit necesse probare creditor. ⁊ hāc distinctionem sentit etiam gl. j. circa fi. in. d. l. rem alienaꝫ. ⁊ eam in primo mēbro ſequit Jo. fa. hic ⁊ Bar. post Ly. in. d. l. cū res. ⁊ omnes doc. vt ſ. referam. in ſcō mēbro aliter distinguitur: vt ſ. dicam. sed hanc distinctionē Dy. reprobat Ly. in. d. l. cū res. ⁊ ibidē postea ipse Ly. ponit aliam distinctionē quaꝫ distinctionē successive postea reprehēdit ibi Rayne. in multis membris vt hic per Nic. de neap. in vñ. oppo. glos. ſed nō curo nec expedit referre tot anfractus ⁊ varietates antiquorū nostrorum in hac difficultate. placet mihi modus procedendi qnē observat Ang. de are. hic vt ex dictis Ly. Bar. Bal. ⁊ Sali. post gl. ⁊ alios doc. antiquos in. d. l. cum res. C. ſi alie. res pignor. data ſit. ⁊ Bar. in. d. l. rem alienam. ⁊ Ly. Bar. et Bal. in. l. de rebus. C. de do. ante nup. ⁊ Ang. in. l. ſi superat⁹. in prin. ⁊ l. ſi Titio. ff. de pigno. faciam⁹ tres casus principales: ꝙbus Ang. de are. quatuor fecerit. Aut agitur hypothecaria contra ipsum principalem debitorem possidentē. Aut agitur contra tertiū possessorē habentē cām a debitore. Aut agitur contra tertiū possessorē extraneū omnino ⁊ nullā penitus causam habentē a debitore. primo casu principali scilicet qñ agit hypothecaria cōtra ipsum principalē debitorem: facite vobis firmam cōclusionē in qua nemo dubitet q; ſufficit ꝓbare ſolā possessionem debitoris. ⁊ est ratio: q; debitor cōuentus nō pōt referre questionem dñij: ſicut nec econtra creditor conuentus a debitore ꝓpter fructus quos percepit ex re hypothecata: non poteſt dominij questionē referre. l. ſi pignore. a⁹ inci. l. ⁊ ſi met⁹. §. predo. ⁊. §. ſi creditor. ff. de pigno. act. bonus ter. in. l. ſi inter. §. j. ff. de pigno. ne a⁹ de ſuo mēdacio arguatur: vt inquit ter. in. d. l. rez alienam. ad ſi. debet tamen aduocatus in actu practico esse bene caut⁹ in hoc vt de ganter declarat Bar. in. d. l. rem alienā. in. fi. col. vt non ſolū dicat ⁊ ponat de possessione debitoris: ſed etiā debet deducere ⁊ proponere debitorem fuiſſe dominū vel habuiſſe dictaꝫ rem in bonis: q; probatur eoꝫ ſo q; probata fuerit possessio debitoris: vt statim dixi cum ipse debitor contenᵗ⁹ non possit referre questionem dñij: a⁹ autē ſi hoc nō deduceret: ſuccederet tanq; plene ius ſuum non deduceris. ita Bal. vbi. §. ⁊ ſequiſ Sali. ſ. l. certi iuris. C. loca. ⁊ hoc dictū bene no. Ang. de are. hic ad practicam. ego iſtud dictuꝫ affirmo optima ratione: q; nunq̄ ex poſſeſſione preſumitur dominiuꝫ: ſi dominium non fuerit allegatum. ita notanter Bal. in. l. etiam. in iñ. col. C. de exec. rei iudi. non ergo ſufficeret probare poſſeſſionem ſi dominium fuiſſet allegatum: quo caſu ſi dominū fuerit allegatum: tunc ex probatione poſſeſſionis dominiuꝫ preſumetur. ¶ Predicta limitātur multum ſing. per Sali. in. d. l. cum res. C. ſi alie. res pigno. vt procedāt in hypotheca ſpeciali in qua debitor ipſe conuentus nō potest referre queſtionē dominij. ſed in generali hypotheca in qua debitor generaliter oīa bōa ſua hypothecaſſet vt quotidie fit: poſſet debitor cōuentus hypothecaria ad aliquam rem dicere ꝙ illa res pro qua ꝓuenit nō est ſua: ſꝫ alterius: puta Titij: ⁊ debet ipſum Titiuꝫ in iudicio nominare: iurta. l. ñ. cum materia. C. vbi in rem ac. ⁊ maxime ſi debitor aſſerat ſe recolligere fructus illius rei nomine ipſius Titij iurta. l. Titia. in prin. ff. de ſoln. ⁊ ratio diuerſitatis est fm eum: quia tunc non cōuincitur de mendacio: iurta. d. l. rem alienā. in fi. ⁊ ita ſingn. refert ⁊ trāſit Ang. hic iſta peregrina ⁊ ſingn. limitatio Sali. ſummopere placet: ſed non eius diuerſitatis ratio ꝙ in hypotheca ſpeciali non poſſit debitor cōuentus referre questionem dominij ne de mendacio arguatur. cōuentus autē generali hypotheca bene poſſit referre questionē dominij: q; tunc non cōuinceretur de mēdacio. iſta ratio iudicio meo nihil penitus valet: nam ſi verum est q; res hypothecata nō ſit debitoris: ⁊ tūc siue ſit hypotheca ſpālis siue generalis: nec intro caſu de mēdacio conuinceref. ſi autem verum ſit rem hypothecataꝫ esse debitoris: ⁊ tūc siue ſit hypotheca ſpecialis: siue generalis: ſi referat questionē dominij dicat rē esse alterius: ita cōuincef de mēdacio i gñali hypotheca ſicut in ſpeciali. ⁊ propterea ſemper invtraq; erit idem. ⁊ propterea hec ratio diuerſitatis ita ſimpliciter intellecta nullū haberet ſaporem. vnde ego puto aliam esse ⁊ notabilē rationeꝫ diuerſitatis: ⁊ credo ꝙ iſta ſuerit ꝓpria mens Sali. ꝙuis ipe bene non declaret: ⁊ Ange. de are. referens eum nō bene explicat. Nam quando debitor ſpecialiter hypothecauit aliquaꝫ certam rem quam poſſidebat: ſi ad eam cōuentus hypothecaria opponat questionem dominij: replicabitur aduerſus eū de dolo. iſta est doctrina ⁊ theorica magiſtralis iuriſcōſulan. d. l. ſi inter. §. j. ff. de pig. q; arguitur dolus debitoris qñ rē aliquā ſpecialiter hypothecauit: ⁊ poſtea cōuentus ad eā refert questionē dñij. ſed qñ debitor obligauit generaliter oīa bōa ſua: ⁊ reperitur qđ poſſideat rē aliquā q̄ que est aliena: ſi ad eā cōueniaſ hypothecaria: poterit referre cōtra eum dñij: q; hoc caſu nō potest argui dol⁹ ſuus in illa re quā ipſe ſpecialiter

a ¶ Vgere. a adō. o. bart. ſoci. in cōſil. crlit. incip. ca antiquoſij verſi. primo q; in j. pte. vbi hoc idē addit multo magꝭ melius est esse ſatisfactū ō pūti ꝙ habere ius petēdi. facit et qđ p eū i cō fi. clxij. incip. diu ꝓfecto. v. ꝓterea fortiꝰ. in. ij. pte: qđ ſoluisse ſub ꝓtestu fidei cautionē ſanctius est dicere ꝙ q; nō videatur i dubio fidē cautionis agnouiſſe.

b ¶ Ptz. ad de feli. in rubri. ō referi. liñ. co. i me. et qđ ibidez ad eū dixi i apo. ⁊ Frā. are. i. l. cētu rio. i vl. col. dcvnl. ⁊ pn. ⁊ qđ ibidez dixi in apo.

nō obliganit: ꝛ ista est mera veritas. Scōo casu pricipa'i qñ agit hypothecaria cōtra tertiū possessorē habentē causam a debitore an sufficiat probari solā possessionē p̄incipalis debitoris: in hoc p̄cto Bart. ℈ more fuit est sibijpsi ℈i": qr in. l. cum rea. C. si alie. res pigno. secutus Ly. ibidem distinguit. aut iste tertius possessor habet causam lucratiuā: ꝛ tūc in eo sit idē qō in principali debitore cōuēto hypothecaria vt sufficiat probari possessionē. aut habet causam onerosam: ꝛ tūc secus per. l. apud celsum. ℈. de auctoris. ꝛ. ℈. auctoris antē dotis. ff. de excep. do. ipse veromet Bart. in. d. l. rem alienam. in ij. col. ff. de pigno. act. dicit qꝫ istud sibi nō placet: quia distinctio. d. ℈. de auctoris. an habeat causam lucratiuam vel onerosam haberet locū in agente. secus est in possidēte cui nūqꝫ dolus autoris nocet alleg. l. j. ff. de diuer. ꝛ tempo. prescrip. et l. ij. ℈. j. cum ibi no. ff. de excep. do. que leges nihil mihi pbāt. ꝛ hec verba Bar. si fas est dicere non sunt intellecta p doct. sed. j. quid sibi velint clarissime demonstrabo cū distinctiōe tamen Ly. inter habentem causam onerosam ꝛ lucratiuam. videt tenere Bal. in. l. de rebus. ad fi. C. de do. ante nup. ꝛ Jason. in. d. l. cum res. Sali. vero in. d. l. cū res. in ver. quero nūc secundo quid si agatur ꝛc. fm qō eum refert Angel. de are. hic dicit se assentire Bar. in. l. rem alienam. in reprobatione distinctiōis Ly. sed nō in eius determinatiōe: quia imo fm eum sufficit solū probare qō debitor possidet illā rem vt suā: licet de titulo eius nō probetur per aliquas rationes de quibus ipse per eum: quas refert fm pliciter Ang. hic. ipse vero Ange. hic tenet indistincte opi. Bar. in. d. l. rem alienā. quod quando agit hypothecaria contra tertiū possessorem habē rem cām a principali debitore siue sit onerosa: siue lucratiua: nō sufficiat probare de sola possessione principalis debitoris nisi etiā probetur de eius dñio: vel saltem rē fuisse in bonis principalis debitoris. ꝛ ibi dicit Ang. de are. maximū ꝝbū: qō ista opi. obseruatur in practica. ꝛ hanc opi. cōprobat ipse optima ratione: qr habēs hypothecariam habet tantū ius in re ad adnocandam solam nudam possessionē: vt est ter. no. in. l. si cum venditor. in prin. ff. de cuic. quam Ang. de are. hic nō in isto loco sed in col. seq. reputat fm. non autem titulum habet habilē ad causandum dominiū: ꝛ sic ad inducēdam vsucapiēdi cōditionem. ille vero tertius qui rem possidet ꝛ habet causam a principali debitore: habet titulū ꝛ bonam fidē ꝛ actualē possessionē de presenti: ꝛ cōsequenter habet vsucapiendi conditionem. cum ergo habeat plura ꝛ pinguiora iura qꝫ agēs hypothecaria qui nullum penitus titulum habet: ergo sibi merito sit p̄ferēdus per id qō in simili dicunt doc. vt Bar. in. l. hereditatis. C. de peti. here. dum assignant rationem quare petitio hereditatis nō dec̄ contra titulo possidentē. ego in hoc dubitatissimo puncto teneo hāc nouam opi. qō si principalis debitor specialiter hypothecauit rē aliquā quo casu si ipse principalis debitor 2ueniretur hypothecaria ꝛ referret questionē dominij: obstaret replicatio doli: qr argueretur eius dolus per. d. l. si inter. ℈. j. ff. de pigno. eodem modo tertius possessor habēs cām lucratiuam ab eo non posset referre questionem dominij: quia sic argueret dolus auctoris sui qui sibi debet nocere. d. l. apud celsum. ℈. de auctoris. ꝛ. ℈. auctoris aūt dolus. ꝛ sic isto casu teneo qō sufficiat probari solā possessionem principalis debitoris cū etiam a tertio possessore cōuēto nō possit referri questio dominij: cum arguat dolus p̄incipalis debitoris a quo iste causam habuit lucratiuam. secus tamē esset si iste tertius possessor haberet causam onerosam: qr tunc cū possit referre questionē dominij: nec dolus auctoris sui habet sibi nocere: tūc nō sufficeret probare solam possessionem principalis debitoris. Istud tū intelligite ꝛ limitate fm qō sing. limitat Bal. in. d. l. de rebus. ad fi. vt procedat quando habēs causam lucratiuam a debitore vellet vti illa causa: ꝛ sic vellet adiuuare se adminiculo sui auctoris. secus autē si nollet vti adminiculo auctoris sui: sed simpliciter se tueri: ꝛ dicere qō satis iuris habet eo ipso quod possidet. ꝛ ita etiam tenet Jo. fab. hic: ꝛ hoc no. quia multum limitat istā materiā: ꝛ ante eos. ysernus fuit originarium dictum Specu. in titu. de obligatio. ꝛ solutio. ℈. j. in ver. sed pone centū mutuauit. ꝛ ego credo qō istud sit propter illud quod vult Bar. in. d. l. rem alienam. in. ij. col. q̄uis ipse Bar. non bene se declarauerit: ꝛ alij eum forte nō bene intellexerunt: dum dicit Bar. qō distinctio. ℈. de auctoris. habet locum in agente nō autem in possidēte cui nunqꝫ dolus auctoris sui nocet. vult enim dicere Bar. ꝛ ita eum intelligo ꝛ declaro qō quando quis possidet ꝛ cōuenitur: nō allegat cām auctoris sui: sed dicit satis iuris sibi esse ex quo possidet ꝛ propterea dolus auctoris nunqꝫ sibi nocet: ꝛ quādo ij se agit necesse habet allegare cām auctoris sui in qua potest sibi nocere dolus auctoris: ꝛ ideo tunc recurrim⁹ ad distinctionem illius. ℈. de auctoris. vt si habeat causam lucratiuam: dolus auctoris sibi nocet: sec⁹ si onerosam. ꝛ ista fuit pro, pria mens seu intentio Bar. vbi autem principalis debitor non hypothecasset specialiter rem aliquam sed generaliter omnia bona sua: tunc ego puto qō si proxima ex reb⁹ illis agatur hypothecaria contra tertiū possessorem habētē causam a principali debitore: etiam si vtak causa ꝛ etiā administrato principali debitoris: qō nō sufficiat probare solam possessionē principalis debitoris nisi etiā probetur ipsius dominiū vel fuisse in bonis principalis debitoris. quo casu propter prioritatem hypothece anteꝫ fieret alienatio in istū tertiuꝫ possessorem obtineret agens hypothecaria: alʒ aūt succumberet: per rationeꝫ Ang. de are. ℈. prori. relatam: qr temeraria iura diceretur habere qꝫ tertius possessor. ꝛ ad hoc tenendū mouet me: qr quemadmoduꝫ ipse principalis debitor q oīa bona generaliter obligauit conuent⁹ hypothecaria ad vnā rem referat questionē dominij: si nō arguitur eius dolus: vt dixi. ℈. in. j. membro principali. nullus ergo dolus est hoc tertio casu qui possit tertio possessori ab eo causaꝫ habēti nocere: ꝛ propterea non sufficit sola probatio possessionis. ꝛ hāc theoricā assumo ex his que vult Sali. in primo membro p̄cipali huius distinctionis fm qꝫ eum ibi retuli. Tertio casu principali ꝛ vltimo qñ agit hypothecaria cōtra tertiuꝫ possessorem omnino extraneū ꝛ nullam penitus causam habentē a principali debitore: facite firmā cōclusionē in qua nemo docto. discrepat qō agens hypothecaria debet probare de dominio principalis debitoris vel saltē de bona fide ꝛ titulo iuncta possessione. et est ratio: qr agens ex persona sua habet solū ius hypothece qꝫ nullū titulū affert nisi qō nudā tātū possessionē adnocat. d. l. si cum venditor. in prin. imo plus nō habet etiam ius hypothece nisi probet de dñio principalis debitoris aut de eius titulo ꝛ bona fide: cum alias nō potuisset ius hypothece constituere: vt late vidimus. ℈. in glos. inverb. coloni. in vlt. parte. cum ergo agens hypothe. habeat necesse fundare ius suum hypothece ex persona principalis debitoris: ergo necesse est qō pbet de dominio aut titulo ꝛ bona fide principalis debitoris: alʒ succumberet agēs ℈ penit⁹ extraneū possessorē: cuiꝫ iste extraneus possessor qui nullā cām habet a principali debitore possit sine dubio aliquo referre questionem dñij principalis debitoris: et consequēter possit dicere principalē debitorē nullū ius habuisse quo mediante ius hypothece ℈stitueret. ¶ Aduertite tū diligenter qꝫ etiaꝫ isto vltimo casu principali si debitori principaliter aliqō cōperet interdictū cōtra istuꝫ extraneum possessorē ad adnocādā possessionē: qō illud etiā cōpeteret ei⁹ creditori qui haberet omnia bōa debitoris obligata: ꝛ cōsequēter iura ꝛ actiones: iuxta dictuꝫ Bar. in. d. l. rem alienā. in pe. col. Ly. ꝛ Sali. in. d. l. cuiꝫ res. C. si alie. res pig. ꝛ ne errētis in actu practico attendite fm prefatos docto. quod isto casu quādo aliquod interdictum competit principali debitori pro aduocāda possessione: qō hoc casu eius creditor dat hypothecaria: qr hoc est falsum: imo dat vtile interdictū. directū autem competit principali debitori qualecūqꝫ illud esset. ter. est in. l. nomē. in ver. vtilibus actionib⁹. C. que res pig. ꝛ ex predictis habetis clare ꝛ perfecte expeditā ꝛ bene excussaꝫ hāc theoriā doctorum in articulo quid probandū sit agenti hypothecaria. ꝛ si ad eam bene aduertitis: doc. in ea non discrepāt a distinctione Ly. hic quā. ℈. retuli: nisi in vno casu quando agit hypothecaria contra tertium possessorem habētē cām a principali debitore. in alijs stāt cū distinctiōe Ly. ꝛ ad istā theoricā docto. p̄ri. relatā videatis eius lite. Spec. in ti. de obli. ꝛ sol. in. ℈. j. in ver. sed qd dꝫ creditor pbare. cū tribus ver. seq. et in ti. de pig. ℈. j. in ver. ſꝫ queritur. et ibi ponit Spec. multas subtiles ḡstiones circa materiā: ꝛ multas earū ī specie ponit hic Jo. fab. in. vj. vñ. ꝛ. viij. co. q̄ possent hic ad ampliationē materie formari si expediret. ¶ His ita diligēter examinatis pro dicenda glos. nostre veritate: reuertor nunc ad ipsam gl. †que in differentia quā assignat inter seruianam actionē ꝛ saluianum interdictū vult qꝫ in seruiana actiōe debeat probari de dominio debitoris. ex predictis liquet vobis qō ista gl. in primo mēbro non dicit generaliter verū qō in seruiana semp pbari debeat de domino debitoris: quia imo in pluribus casibus sufficit probare solam possessionem ꝛ aliquādo possessionē cū bona fide ꝛ titulo: vt in p̄dictis vidistis. ¶ † In secūdo vero mēbro glos. nostre: dum vult qō in saluiano interdicto sufficiat probari possessionē. ī hoc doctores omnes hic ꝛ vbiqꝫ ita simpliciter trāseunt cum glo. idem etiā tenet Bar. in. d. l. rem alienā. in. ij. col. ego puto qꝫ ista glos. bene dicat in saluiano interdicto directo: qō datur tū ℈ cōductorē ꝛ eius

heredem.

heredem.l.j.C.de salua.interdi.in quo verum puto sufficere probari possessionē cōductoris cum ipse cōuentus nō possit referre cōnem dñi declarando ⁊ intelligendo prout dixi et declarauī.ē.in primo mēbro principali distinctionis magne supra posite:secus in saluiano interdicto vtili q̄ datur cōtra tertium ⁊ extraneum possessorē.l.j.in prin.ff.de saluia.interd. ⁊ videbitis plura.ī.in tertia differē.quaꝫ assignaturus sum.

92 ¶ † Puto q̄ ista glos.nō bene dixerit:⁊ credo q̄uis alicubi non inuenerim tactum aut declaratū:q̄ in vtili saluiano interdicto q̄ competit contra extraneum possessorez:nō sufficit probari de sola possessione principalis cōductoris: sed in eo q̄ habemus distinguere prout distinguebam.ē.in hypothecaria:in.ij.⁊.iij.membro prin.vt si iste tertius possessor nō haberet causam a principali cōductore vel haberet cām onerosam:necessarium sit probare de dñio principalis cōductoris:vel saltem de titulo ⁊ bona fide cum possessiōe.alias per istum ter.per extraneum possessorem cōuentū vtili saluiano interdicto posset referri questio dñi.cogitate tamē an beneverа sint:q̄ sunt mee nouе considerationes.Et per hec ego teneo q̄ differentia glo.nostre hic cum alijs concordantib⁹.ē. alle.cum qua transeunt oēs doc.hic ⁊ vbiq̄ vt.ē.vidistis:nō

93 sit vera:† cum in pbatione idem sit per oīa in saluiano interdicto q̄ in hypothecaria:vt quādo agitur cōtra ipsum cōductorem possidentē:sufficiat sola probatio possessiōis.si cōtra tertium:distingue per oīa vt.ē.⁊ credo q̄ ista sit veritas: q̄uis oīm opi.sit in ītiū.Retenta tū adhuc differentia glo. nostre pro vera:que vera est in casibus de quibus pci.dixi:restat alia differētia:q̄ fm hāc differentiā gl.sequit̄ maximus absurdū:q̄ ista seruiana actio nulli⁹ fit vtilitatis:imo dāno sa:cū in ea oporteat aliquādo probari dominiū directū: vel vtile:aut quasi dñium:⁊ sic bonā fidē ⁊ titulū.agenti autem saluianū interdicto sufficit pbare solā possessionē:vnde subtilius semper erit intētare saluianū interdictū in quo minus agens granat onere probandi.nulla ergo fuit vtilitas introducere seruianā actionē:imo poti⁹ dānosum.vnde q̄uis differentia gl.nostre posset fm cōem opi.aliquibus casibus procedere:ex ea tamen sequitur absurdū de quo.ē.de quo absurdo dicam.ī.expeditis differētijs que sunt inter saluianū iter-

94 dictum:⁊ seruianā actionem. ¶ † Alia ergo scōa differentia inter saluianū interdictū:⁊ seruianā actionem ponit̄ per glo. in.d.l.j.in glos.mag.in verb.competit.in vltimis verbis.C.de saluia.interdi.q̄ saluianum interdictum est possessorium:hypothecaria vero sine seruiana:est iudiciū petitoriū:q̄ ⁊ eādē differentiā sentit gl.in.l.pignoris.C.de pig.⁊ si diceres nonne hypothecaria cōpetit solum aduocandam nudam possessionem.l.si cum venditor.in prin.ff.de euic.q̄uo ergo dicitur iudiciū petitoriū : imo potius debet dici iudicium possessoriū.ad hoc respondebat Bar.in.l.j.C.de saluia.interdi.⁊ in.l.j.in fin. prin.ff.eo.q̄ sicut per rei vendicationem auocat̄ possessio ratione dñi:⁊ aliq̄ nuda detētatio:iurta.l.officiū.in fi.ff.de rei vē.tū q̄ dz cōstare de dñio agētis:⁊ illud debet pbari:propterea dr iudiciū petitoriū ita in proposito:cūis per hypothecariā auocet nuda possessio.tū q̄ auocat̄ possessio ratione iuris hypothece de quo iure dz cōstare:⁊ illud debet pbari:propterea dr iudiciū petitoriū.sed i interdicto saluiano dicemus q̄ ideo est iudiciū possessorium:q̄ in eo nō habet agens dicere rem esse sibi obligatā :sed simpliciter esse possessam ab eo qui obligauit. ¶ Et ex ista differētia infert multū signāter Bar.

95 in.d.l.j.C.de saluia.īterdi.⁊in.d.l.j.in prin.ff.eo.q̄ † cū hypothecaria sit iudiciū petitoriū⁊ nō possessoriū:⁊ p̄ter cum nō fit iudiciū momētanee possessionis ⁊ a sniā lata sup hypothecaria:poterit appellari de iure ciuili:interdictū aūt saluianū cum sit possessoriū sequit̄ q̄ a sniā lata sup eodē tanq̄ sup iudicio momētanee possessionis nō poterit appellari de iure ciuili:iurta.l.vnicā.C.si de momē.pos.fue.app.⁊ refert Bar.in d.l.j.in fi.prin.se ita dixisse i cōne de facto.⁊ ita etiā tz Salic. ⁊ Floria.in.d.l.j.C.de saluia.interdi.⁊ Alng.de are. hic q eos ita simpliciter refert.⁊ ita etiā scilicet q̄ a sentētia lata in hypothecaria possit appellari etiam de iure ciuili : tenet Bal. in illa.l.vnica.in prin.vlti.col.C.si de moment.pos.fue. appel. ¶ Sed audite q̄uis cum istis transeant oēs:nec vnq̄ in eis inuenerim cōtrarietatem:ego tū in eis multum dubito quo

96 modo procedant:dum vult Bar.† q̄ hypothecaria sit iudicium petitorium:q̄ in ea probari debet de iure hypothe.nōne idē est in saluiano interdicto:quō em̄ in eo agēs posset obtinere nisi ostēderet ⁊ pbaret de iure suo hypothe.istud nō video quō procedat.⁊ si diceres put dicebat Bar.q̄ agēs saluiano interdicto tz solū dicere de possessione eius qui sibi obligauit:adhuc min⁹ intelligo quō istud procedat.ex sola em̄ possessione alterius interuū qs nō obtineret:nisi i ea ius aliq̄ haberet ergo si fundat se sup iure:habebit necesse illud pbare ita in saluiano interdicto sicut de seruiana actione.⁊ultra rius diceres q̄ in seruiana pbat̄ de dñio q̄ nō est i saluiano interdicto:dico q̄ ꝓpterea nō dz seruiana actio appellari iudiciū petitoriū:alo sequerē q̄ q̄ seruiana ītētat̄ ipm de bitorē vel ꝫ habētē cām lucratiuā ab eo quibus casibus nō probat̄ de dñio sed de sola possessiōe:vt.ē.abūde vidim⁹:q̄ in illis casib⁹ seruiana nō esset iudiciū petitoriū:sed possessoriū.itē sequerē q̄ in casibus in q̄b⁹ ego concludo.ē.in vtili saluiano interdicto esse pbādū de dñio:q̄ in illis casib⁹ vtile saluianū interdictū esse petitoriū ⁊ nō possessoriū. cogitate q̄ maximus effectus ⁊ maxima vtilitas ex hac inuestiga-

97 tiōe sequit̄ † ꝓpter bñficiū appellādi q̄ habet locū in petitoriis ⁊ nō in possessoriis de iure ciuili:vt.ē.dixi. Ītē dum in predictis vult Bar.dando simile de rei ven.q̄ per rei vendicationē auocet̄ possessoriū:⁊ sic sentit q̄ in rei ven.cōuētus restituat rem iure actiōis:in hoc sunt opi.⁊ multi tenēt ītiū q̄ imo in rei vendi.restitutio rei nō veniat iure actionis: sed officio iudicis.de quo dicit:vt.ē.dixi in.ē.omnium.in materia rei vendi.ē.eo. ¶ Idem ⁊ propius ad terminos materie nostre per p̄dicta videtur magis fortificari absurdū de quo dixi.ē.in prima differētia gl.nostre:q̄ seruiana reddatur inutilis cū habeamus saluianū interdictū:q̄ est iudiciū possessoriū:tū lōge vtilius sit intētare iudiciū possessoriū q̄ petitoriū:iuxta consiliū Jurisconsul.in.l.is q̄ destinauit.ff.de rei ven.⁊ in.ē.commodum.ī.de interdi.propterea ⁊ fortius q̄

98 † saluianū interdictum si sit possessoriū sit longe vtilius: patet:q̄ a sniā super eo lata de iure ciuili non appellat̄:q̄ sic⁹ est in seruiana:vt.ē.dixi.ad ista.ī.respondebimus. ¶ Alia ⁊ vltima differētia inter saluianū interdictū ⁊ seruianā actionē ponit̄ per Pe.⁊ Ly.i.l.certi iuris.C.loc.fm q̄ eos refert

99 Alng.hic † q̄ saluianus interdictū nō competit nisi locatori predij rustici:⁊ non dat̄ nisi contra cōducentem ⁊ eius heredem.l.j.C.de saluia.interdi.Seruiana aūt dat̄ locatori p̄dij rustici ⁊ vbani:vt tenet glo.ē.in ver.coloni.in primis vbis. ⁊ ibi dixi.item dat̄ nedū contra conducentē ⁊ eius heredez. imo etiā cōtra quēcūq⁹ extraneū:vt.ē.late vidistis.⁊ hac differentiā sentit etiā glo.in.d.l.pignoris.C.de pignō.dum dicit

100 † q̄ seruiana est actio realis:saluianus aūt est p̄sonale.⁊ ex hac differētia respondent isti doc.ad absurdū:de quo.ē. bis mētionē feci.ex hac eīm differētia patet cuius vtilitatis sit seruiana:q̄ datur locatori etiā predij vbani ⁊ contra omnem possessorē cui ⁊ contra quos nō cōpetit saluianū interdictū. Ista differētia reprehēdit p Jo.fab.hic:⁊ Alng.de are.⁊ Nico.de neap.i.vnj.opi.gl.⁊ p Bar.post gl.in.l.j.C.de sal. iterdi. ⁊ ibi per Sali.⁊ Floria.⁊ p Bar.in.l.j.in princ.ff.eo.q̄ q̄uis saluianū iterdictū directū nō detur nisi locatori predij rustici:⁊ cōtra conducētē ⁊ eius heredē:tū vtile saluianū interdictū dat̄ locatori p̄dij vbani ⁊ cuilibet alteri locatori: ⁊ cōtra quēlibet extraneū possessorē:vt est ter.in.l.j.in ver. debitor. et in ver.debitorē.qui ibi pōderāt Bar.⁊ alij.C.de sal. interdi. ⁊ ter.in.l.j.ē.j.i ver.aduersus extraneos.ff.de sal.interd. Et si ista res subtilis⁹ ⁊ diceres q̄ imo directū saluianū dz cōpetere cōtra extraneū possessorē:cuz omnia interdicta regulariter sunt personalia in rem tamē scripta.l.j.ē.fi.de iterd. vidistis in.ē.omnium.in primo euidentiali.ē.eo.respondebat Bar. in.l.j.ff.⁊ C.de saluia.interdic.q̄ speciale est in saluiano interdicto vt nō sit in rem scriptum:⁊ consequenter non detur cō

101 tra tertium possessorem. ⁊ ratio specialitatis est fm cuz:† q̄ hypothecaria est accessoria ad personalē actionez:cum ergo accessoriū sapiat naturā principalis.iurta.l.ij. eī.ē.qui iniuriarum.cum ibi vulgaribus.ff.si quis cau.⁊ personalis actio non dat̄ cōtra tertiū possessorem nec sequit̄ rundum: vt omnes dicim⁹:ꝓpterea ⁊ hypothecaria que est accessoria ad personalē actionē nō datur contra tertiū possessorem:ergo eodē modo directū saluianū accessoriū ad personalē actionē non cōpetit cōtra tertium possessorem:⁊ cōsequenter nō dicetur in rem scriptuz.Et si diceres adhuc videtur q̄ [illegible] multi errent dum vult q̄ hypothecaria que est accessoria ad personalē actionē nō detur cōtra tertiū possessorē:q̄ istud est falsissimum:cū hypothecaria cōpetat ꝫ oēm extraneum possessorē nullā habētē causam a principali:vt.ē.abūde vidimus. ego ad hoc rndeo saluando Bar.q̄ optime locutus est:q̄ hypothecaria directa non dat̄ contra tertiū possessorē:sed tantum cōtra principalem debitorem ⁊ eius heredem: hypothecaria vero vtilis bene datur contra oēm possessorem. ita habetis ter.declarātem in.l.j.in ver.vel que ad exemplum eius instituitur vtilis.C.de sal.interdi.⁊ ter.in.l.nomen.in ver.vtilibus actionib⁹.C.que res pig.⁊ ita sane habetis intelligere ea que.ē.dixim⁹.Et si denuo instares tenacius:⁊ diceres q̄

eodem modo vtilis hypothecaria ⁊ vtile saluianū interdictū non debent posse cōpetere ꝫ tertiū possessorē:cū ⁊ ipsa sunt accessoria ad personalē actionem:ego respondeo ꝙ vtilis hypothecaria ⁊ vtile saluianū nō sunt accessoria psonalis actionis:q̄ cōpetunt cōtra extrancos possessores cōtra quos non cōpetit psonalis actio.sed in directis hypothecaria ⁊ saluiano habem⁹ dicere qō sint accessorie ad personalē actionē cū deuenᵗ contra principalē debitorē contra quē etiā cōpetit personalis actio:vnde tūc bñ sunt accessorie ad personalē actionē.ita debetis intelligere ⁊ defendere Bar. ¶ Unū tñ mihi obstat contra Bar.in quo relinquo vos cogitantes.nāvidetur qō saluianū interdictū vtile nō deberet cōpetere cōtra tertiū possessorē:cū illud bene sit accessorium ad ꝑsonalez actionē eo casu quo cōpetit cōtra cōductorē predi ꝙ vrbani cōtra quē etiā cōpetit personalis actio:cuius psonalis actiōis istud vtile accessoriū dici pōt:nunqd nō verū sit id qō dicit Bar.de directo saluiano interdicto vt in eo sit speciale ꝙ nō sit in rem scriptū:aliter pro nūc nō examino.⁊ gl.habetis de directo tenentem ꝫium in.d.l.j.in glo.mag.in ver.competit. in prin.C.de sal.interdi.⁊ ꝫium tenet Nic.de neap.hic ī. vij. oppo.glos. ¶ Reprobata ergo est differētia Pe.⁊ Ly.sequitur etiam qō nō sit vera vtilitas quā ipsi inferebāt ex hac differētia esse in seruiana actione.Restat igitur vt rīdeamus: si responderi pōt ad absurdum:de quo.ꝫ. bis feci mētionē: qō nulla pōt vtilitas introduci per hanc seruianā actionez. Jo.fa.hic ī.vj.col.post relatas nōnullas vtilitates antiquorum que sunt in intentando seruianā quas ipse reprobat:dixit vltimo qō vtilitas fuit introducere seruianā actionē ⁊ saluianū interdictū vt haberemus iudiciū possessoriū et petitoriū:vnde fm eum cum diuerse sint cōclusiones ⁊ ad diuersa cōpetant:nō est absurdū pro diuersis diuersa remedia introducere.sed ex his que dixi.ꝫ.in scōa differentia clare apparet per hoc nullā vtilitatē resultare sed potius dānū.⁊ propterea ipse idē Jo.fab.dicit qō vtilitas est in alio habere seruianā et ipsam intētare:q̄ si ego creditor egi seruiana cōtra tertiū possessorē ⁊ obtinui ꝓbādo ꝙ res erat in bonis debitoris ꝓpcipalis:ū ipse tertius postea velit agere iudicio petitorio:nō audiet nisi prius satisfaciat:⁊ si ego creditor egissem iudicio possessorio contra tertiū ⁊ obtinuissem:posset nihilominus ipse tertius possessor q̄ succubuit in iudicio possessorio: agere petitorio:iurta.l.exitus.ff.de acqui.pos. Sed ista vtilitas nullius effectus est:vt patet ex his que.ꝫ.dixi in prima differētia gl.nostre:q̄ qñ actū esset cōtra tertiū possessorē:necessario debuisset agi vtili saluiano interdicto:ī quo ita necesse est probari de dño vel quasi principalis debitoris sicut ⁊ in hypotheca.vnde si agēs vtili saluiano interdicto probaret rem fuisse in bonis principalis debitoris:idē esset in eo qō in agēte hypothecaria sine seruiana. Alias duas vtilitates rodul. de auri.⁊ vnā aliā tertiā Jac.but.refert hic Nic.de neap. in vij.oppo.glos.⁊ eas merito impugnat:nec digne sunt vt referantur:ideo de eis nō curo facere mētionem. ¶ Ego in hac difficultate tenendo cōes opi.quas.ꝫ.retuli nō scirem aliud
102 dicere nisi plana fronte fateri ꝙ vtilius sit intētare saluianū interdictū ꝙ seruianaz actionē.⁊ istud idē vult Ang.hic qui dicit:q̄ canti aduocati nunq̄ intētāt seruianā actionē: sed saluianū interdictū.⁊ si dicis:ad quid ego fuit introducta seruiana actio:nō occurrit mihi aliud dicēdū:⁊ vos considerabitis si aliud dici possit:nisi qō pretor prius introduxit hanc seruianā actionē:postea dum videret agētē ea multis probatiōibus fatigari:introduxit postea istud saluianū interdictum in quo pretor voluit vtilius ⁊ vberius puidere creditoribus.⁊ q̄uis hoc nō procedat sine diuinatiōe:istud tamen confirmo autoritate Jac.bu.⁊ Nic.de neap.in.j. opp. extra glo.qui in simili idem dicunt de seruiana actione ꝓius introducta a pretore anteq̄ introduceret quasi seruianā:sed tenēdo opi.quas ego.ꝫ.tenni contra doc.apparet vobis nō esse maioris vtilitatis intentare saluianum interdictū ꝙ seruianam:nec quo ad probationes:nec quo ad alia:vt.ꝫ.vidistis.⁊ ex his sit expedita hec gl. ¶ Et quia in ea vidimus q̄ differentia sit inter seruianam siue hypothecariam actionē
103 ⁊ saluianum interdictum:si vultis modo scire ꝙ differētia sit inter seruianam siue hypothecariam actionez ex vna parte:⁊ pignoratitiam tam directā q̄ contrariam ex alia:videatis glo.magistram ad quam semper recurrimus in.ꝫ.tertij.in ver.causa.⁊ in versi.casdez res.in proe.ffortī.vt dicit ibi Bar.q̄ alibi in corpore iuris non habemus glo.meliorē.illā ponit Ange.in.ꝫ.actionum.in materia pignoratitie actiōis j.eodem. ¶ Elo.in verbo:de qua re.diuido in duas partes: in prima declarat,siue ampliat ter. In secunda ponit fallentiaz:nisi velis dicere qō in secūda per modū fallētie remouet tacitum contrarium ad ter.Secūda ibi:excepta tamē vbana seruitute. ¶ In ea.gl.ibi:corporalis vel incorporalis.vult glo.q̄ incorporalia possint pignori obligari:⁊ sic vult gl. qō iura que sunt incorporalia:vt.ꝫ.de re.corpo.⁊ incorpo.ꝫ.incorporales. possint pignori obligari. Hinc sumpta occasiōe
104 Jo.fa.hic q̄rit de plurib⁹ questionib⁹:ꝑnūquid iura patronatus ecclesiarum:nunquid decime:nūquid feuda: nunqd iurisditiones possint pignori obligari.⁊ q̄uis ipse Jo.fab. vnamquāq; harum questionum particulariz decidat:pro determinatione tamē omnium assumo mihi theoricā bart. in.l.si is qui.ꝫ.fi.ff.de pigno.alleg.in glos. quam theoricā refert etiaz hic simpliciter Ang.vbi dicit Bar.si tu queras an iurisditiones:preeminētie:honores:ius participandi pedagium:ius patronatus qō habeā in ecclesijs vel hominibus: ⁊ similia:possint pignori obligari:distingue.quedā sunt iura que consistunt in personis siue hominibus: vt sunt iura que habet dominus in vasallos suos:⁊ patronatus in libertos:⁊ ista non possunt obligari sicut nō possunt alienari. et est ratio:q̄ nemo cogitur inuitus esse libertus alterius : aut alterius vasalius.ter.est no.in.l.is qui,⁊ in.l.inuitus.in prin. ff.de fideicō.lib.tangit Bar.in.l.si non sortem.ꝫ. libertus. in pe.col.ff.de cōdi.inde.Et ex illa.l.inuitus.in prin.colligit ibi
105 glos.j.argu.ꝙ qō dominus non potest in alium alienare ius vasalli vel feudi inuito vasallo.⁊ hoc multum no.Ange. hic contra principes vendentes vel aliter alienantes terras sine
a voluntate hominum.ª ad hoc ego addo elegantem decisionem Bal.in.c.in generali.ſi de feu.fuc.ꝓtro.inter do.⁊ agna. in vſi.feu.vbi determinat in specie qō rex Frācie non posset alienare ynam de ciuitatibus regni sui inuitis ciuib⁹.alleg. Hosti.in.c.dilecti filij.de maio.⁊ obe.⁊ ibi Jo.an.in nouel.⁊
106 aliqua alia.⁊ ꝓpterea subdit ibidē Bald.ꝙ qūdo Lon stātinus donauit vrbem Romanam Pape Siluestro fecit
b populum consentire.ᵇ ¶ Fallit tamē qō.ꝫ.dixi: scilicet iura consistentia in personis nō posse pignori obligari fm Bar. vbi.ꝫ.nisi ex causa maxime necessitatis.p.l.j.C.de oper.li. vbi est ter.fm qō ibi no.Bar.in vltimis verbis:qō licet libertus non cogatur ad prestationem pretij operaruz.Fallit in casu maxime necessitatis.ad idem alleg.gl.no.in.l.pro herede.ꝫ.si quid tamen.in glos.mag.in ver.non gessisse.ad fi.ff.de acqui. here.quam ibidem etiaz no.Bar.qui vult q̄ ex causa maxime necessitatis opere incerte transeant ad extrancos que alꝫ non trāsirēt.⁊ pro hac limitatione ego addo q̄ volnit Bal.
107 in.l.ꝫ.C.cōmu.de lega.vbi dicit sub dubio tamen fore ꝙ licet feudum non possit pro aliquo debito pignori obligari.c. j.in prin.de probi.feu.alie.per Fede.⁊ j.latius dicā:tamē pro necessitatibus ex causa feudi dño incūbētibus posset pignorari.Sed ex illa.l.j.C.de ope.liber.sumit ibi argu.Bal.ad fi. q̄ tempore necessitatis pro seruitijs personalibus potest dñs subditis suis imponere subsidiū charitatiuū vsq; ad valorē operarum:vel mādare subditis qō seruiāt alijs in eisdē operibus:vt ibi per eum.Et dicit Bal.in.l.iubemus nullā nanē.
108 in prin.arg.illius ter.C.de sacrosanc.ecc. ꝙ qō priuilegiuz exēptionis nō prodest in casu magne necessitatis reipublice, vel principis.Dixit tamen alibi multum signanter Bal.in.l.cū multa.que est.l.pe.C.de bo.que lib.qō in casu necessitatis nō potest dominus vēdere rem subditi sui:nec in casu necessitatis potest vasallus cōpelli prestare collectas domino aut angarias.non tamen in hoc vltimo loco Bal.loquitur in casu
109 maxime necessitatis ſz necessitatis simpliciter. ¶ Quedā scdo sunt iura que nō consistunt in personis sed in rebus : et tūc siquidē sunt talia iura ex quibus nō percipiat cōmodū pecuniariū:vt est ius patronatus ecclie:⁊ ista nō pñt pignori
c obligari vel alienari:ᶜ vt.c.cū Bertholdus.⁊ ibi not.extra de re iu.si vero ex eis pcipiat cōmodū pecuniariū vt est ius percipiēdi pedagiū:⁊ ius pcipiēdarū decimarū:⁊ talia possint pignori obligari:vt.l.grege.ꝫ.⁊ in supficiarijs.⁊.d.l.is q.
110 ꝫ.vsusfructus.⁊.ꝫ.fi.⁊.l.seq.ff.de pig. ¶ Intelligite tñ sane id qō dixi de decima q̄uis bar.nō declaret scz qō possit obligari:non intelligatis q̄ ipsa decima possit pignori obligari q: hoc est falsum.cū cñs decima sit ius spūale:non pōt in laicum alienari nec per laicū possideri:ſz intelligite ꝙ fructus ⁊ cōmoditas decime potest pignori obligari.ita declarat ⁊ tz Spec.in tit.de pigno.ꝫ.fi.circa fi.quem refert⁊ sequit Jo. fab.hic in.xviij.col.⁊ iudicio meo ista fuit propria mēs Bar. in distin.ꝫ.relata.dum distinguit inter iura consistētia in rebus ex quibus cōmodum pecuniariuz percipiat vt illa possint obligari.credo qō vellet Bar.quo ad fructus ⁊ commoditates:vnde secus est in alijs in quibus cōmodum pecuniarium non percipiat.⁊ ita in simili apertius dicit Bar.in.d. l.is qui.ꝫ.an vsusfructus.per ter.illū qui vult vsumfructum pignori

a ¶ Dolum. De q̄ etiā p Feli.in.c. dilecti.de maio.⁊ obe. in ver. bobus inuitis. vbi plene.

b ¶ Consentire. Hoc idē habes p feli.in.d.c. dilecti.ꝫ. pro ri.alleg.

c ¶ Alienari. pro q̄uide p Feli.i.c.quāto.de iudi.iñ.col. statiz post med.et in.c.cām.colum.iij.post med.in ver. orif tñ dubitatio nona. de pscrip.ꝫ. post prin.

pignori posse obligari. Intelligitur sane quo ad cōmoditatem vsusfructus: nam autē q̄ ipse vsusfructus possit pignori
111 obligari. ¶† An autē regalia vt marchia ducatus vel comitatus possint pignori obligari vel alienari: ⁊ quomodo habetis p Bart. in auc. ei qui. in. xvj. col. C. de bo. anto. iudi. pos.
112 ¶† An autem iurisdictiones possint pignorari vel alienari: ponit Bal. in. c. j. in fi. que sint reg. ⁊ ibi tenet q̄ non. ⁊ idem tenet Bal. in. c. j. §. ad hec. in. j. col. de pa. iura. firmā. idē etiam tenet Bal. in. c. j. de feu. marchie. vbi inter alia formaliter inquit q̄ sicut radij solis nō possunt separari a sole: ita iurisdictio non pōt separari a principe vel a republica. vnde orta est ⁊ cuius causa vigorē suū obtinet: q̄uis Bal. in. c. si inter pares. §. j. de lege comradi. dicerit q̄ de p̄suetudine videmus castra ⁊ villas emi ⁊ vēdi cū mero ⁊ misto imperio: ⁊ omnimoda potestate seu iurisdictione. que cōsuetudo fm eum vincit legē. vt. c. vnico. quod inci. obertus. de feud. cog. ⁊ dicit Bald. in. c. j. in. ij. col. de feud. marchie. qō hodie vsurpatum est vt in multis locis dignitates ⁊ iurisdictiōes vendantur tanq̄ hereditariū pecus ⁊ ouile. imo plus dicit Jo. fa. hic sine dubio aliquo in. ix. col. se non videre quare de iure iurisdictiōes nō possint obligari sicut ⁊ alia iura. iurta. l. nomē. C. que res pi-
113 gno. obli. pos. ¶† Et an si pignoratur castrum possit creditor vti iurisdictiōe ⁊ aliis iurib⁹ incorporalibus: ponit Bal.
114 in. c. j. in fin. col. de feu. dato in vicem legis cōmissorie. ¶† Et
a a am feudum possit pignori obligari [a]: habetis tex. expressum in. c. j. in prin. de probi. feu. alie. per Fed. determinantē q̄ non licet pignorare feudum nec in totum nec in parte. ⁊ ibi glos. j. ⁊ ibi Bal. late ponit. ⁊ videte not. Bal. in. l. ij. C. cōmu. de lega. vbi limitat duobus modis: vt ibi per eū. ⁊ Bald. in. c. j. §.
115 aut si libellario. in vlti. col. qui. mo. feu. amit. ¶† Dicit tamē hic signanter Jo. fab. in p̄alleg. ix. col. q̄ q̄uis feudum non possit pignori obligari: tamē fructus ⁊ cōmoditas feudi bene possunt pignori obligari. not⁹ bene ⁊ optime ex his que s. diximus in decima ⁊ invsufructu. ¶ Dicit etiam Jo. fab.
116 † q̄ q̄uis feudum non possit de iure pignori obligari: qō tamen secus est de cōsuetudine in regno Francie: vbi fm eum feuda venduntur ⁊ pignorātur inuito domino. ¶ In fi. glo.
117 habetis fallentiam ad text. ⁊ rationem fallentie. † q̄ quāuis corporalia ⁊ incorporalia possint pignorari ⁊ obligari: q̄ tamen seruitus vrbana non potest obligari ne vrbs ruinis deformetur. ⁊ q̄uis glos. hic aliter non declaret istam rationez eum tamen habetis bene declaratam per glos. in. l. sed an vic in ver. vtatur. ⁊ ibi Bar. ff. de pignō. vbi dicit glo. hanc rationem declarando q̄ seruitutes vrbane debent constitui cum quadam perpetuitate: ne ciuitas ruinis deformet. vnde si tu cōstitueres mihi seruitutē tigni immittēdi in parietē domus tue donec pecunia3 creditam solueres si ego immisi tignum soluto debito: oporteret me illud tollere ⁊ sic edificiū destruere: ⁊ cōsequenter vrbs ruina huius edificij deformaretur. qō noluerūt iura. que ratio cessat in seruitutib⁹ rusticis in quibus cessat ipsa deformatio vrbis. nam si tu p̄cessisti mihi seruitutem rustica3 cundi per fundū tuum ad meum donec pecuniam creditam solueres: nulla sequeret vrbis deformatio si soluta pecunia ego prohibeor in futurum ire. ⁊ dicit Bar. in. d. l. si is g. §. fi. q̄ ista ratio sibi satis placet. ⁊ ex ea infert ibi Bar. sul dubio tamē forte: qō vbi esset talis seruitus vrbana in qua cessaret predicta ratio deformitatis ciuitatis: q̄ in ea bene consisteret obligatio pignoris: vt in hoc exemplo: obligo tibi seruitutē altius nō tollēdi edes meas donec pecuniā creditam solua3. certe in hac vrbana seruitute cessat publica ratio deformationis vrbis: ergo videt q̄ talis obligatio valeat. ⁊ ista est magna limitatio ⁊ restrictio ad. d. §. fi. indistincte loquentē. ⁊ ita etiā simpliciter trāsit Ang. hic. Sed audite q̄ contra hanc rationem glos. ⁊ docto. duo obstāt ineuitabiliter. primo text. in. l. iij. ff. de p̄ecā. vbi est text. q̄ seruitus vrbana tigni immittēdi pōt precario constitui: ⁊ tū precarium potest q̄cunq̄ ad voluntatem concedentis reuocari etiam si expresse quentū sit. Item. l. cū precario. in princ. ff. de p̄eca. cū ergo leges permittant cōcedi seruitutes vrbanas vt est tigni immittendi precario: ⁊ consequenter cōcessas posse q̄cunq̄ reuocari: ergo non est verum q̄ attendant hanc deformationem vrbis: ergo ratio glos. non est vera. ¶ Secundo fortiter obstat q̄ seruitutes oēs indifferēter l3 ipso iure nō possint ad tps constitui: in effectu tū possunt. l. iij. in prin. ff. de serui. tit. gene. ergo ista ratio gl. nō est vera propter hec duo terribilia cōtraria subtilis Pe. de bella per. hic fm q̄ eum refert Jo. fa. hic in. ix. co. dicit q̄ iste est difficilis passus: ⁊ qō in eo non est trāseūdū sicco pede. ⁊ q̄uis ipse Pet. multa dicat: ⁊ multa etiam scribant per Jo. fab. hic in. xj. xij. ⁊ xiij. col. tū per eorum dicta non euacuat difficultas suprascriptorū tri3. ⁊

a ¶ Obligari. Vide plene per Feli. in. c. que in ecclesiarum. circa princ. xxxij. col. in versi. ne potest. de consti. et domi. Ja. alua. de alie. feud. in princ. et de feu. dato in vicem legis commis. in c. j. ⁊ de cap. cōra. in. §. p̄terea. ⁊ de probi. feud. ali. per Fe. ⁊ quib. mod. feu. amit. in §. si libellario. ⁊ de inuestit. de re ali. fa. §. fin. de cap. cōra. in. §. j.

ad ea nihil boni respōdēt per qō tollāt mihi p̄uritus auriū. Ray. de forli. hic fm qō eum refert Rico. de neap. hic in. viij. opiñ. gl. respondet q̄ si loquamur in casu certo in quo clare appareat partem voluisse obligare seruitutem vrbanā ⁊ possit. ita loquit. d. l. si is g. §. fi. q̄uis istā solutionē aliter nō impugnet Rico. de neapo. imo videtur simpliciter cum ea trāsire. tamen iudicio meo valet minus nihilo. ⁊ est cōtra tex. de directo in. d. l. si is. §. fi. iuncta. l. seq. vbi tex. clare loquit in apta conuentione: ⁊ distinguit seruitutes rusticas ab vrbanis. cogitate: quia non video quomodo propter hec duo stringētia contraria possit ratio glos. nostre ⁊ concordātium sustineri. ⁊ miror q̄ de istis contrarijs Ang. de are. hic nullam fecerit
118 mentionem ⁊ ne minimum quidem verbū dixerit. ¶† Glo. in ver. marime. diuido in tres partes principales. In prima tacite arguit superfluitatē text. In secūda declarat que inter uenire debēt vt sit pignus: ⁊ que vt sit hypotheca. In tertia enumerat actiones pretorias reales. Secūda ibi: iurta principiū: duo enim oportet interuenire. Tertia ibi: patet ergo q̄ quatuor sunt pretorie. ¶ In eadem glo. ibi: cum pignus a pugno dicatur. Hec glo. vult q̄ ad hoc vt dicat pignus duo requirantur: sc3 q̄ res sit mobilis: ⁊ q̄ res tradatur. que glo. bene dicit fm Jo. fa. ⁊ Ang. de are. ppie sumēdo pignus: vt d. §. pign⁹. sed largo modo pignus dr de re mobili dūmodo tradatur: vt patet expresse in. l. si dūm. ⁊ in. l. cum te. C. de pigno. item patet q: solum intitulat rubr. ff. ⁊ C. de pigno. et tū sub illa rub. tractat etiam de hypotheca. ⁊ ppterea tex. dicit marime. ⁊ non superabundat vt vult glo. de quo etiā hic per Rico. de neapo. aliqua verba effundentem in. ix. oppo. gl. itez etiam aliquādo dicitur improprie pignus licet nō tradatur vt. l. non solum. §. si rem. ff. de vsuca. ¶ In ea. gl. ibi: ⁊ seruia-
119 na ⁊ quasi seruiana. Habetis † q̄ seruiana sine hypothecaria dicitur actio in rem sine realis. ⁊ idem t3 gl. j. ff. eo. §. con. cor. l. pignoris. ff. de pigno. ⁊ l. pignoris. C. de pig. ⁊ ibi glo. al-
120 legat alias cōcordantes: vbi dicit fortius † q̄ imo hypothecaria nihil penitus habet personalitatis sed tantum realitatis: vt est tex. in. l. ij. C. si vnus ex plu. heredi. credi. quem alleg. Rico. de neap. hic in. j. oppo. glos. ⁊ eum ibi ponderat Bald. ad hoc. ⁊ habet pro valde not. ⁊ per eum reprehendit glos. in l. si tibi. §. de pignore. in glo. mag. circa fi. ff. de pac. que fm eū dicit q̄ hypothecaria habet aliquid personalitatis ratione consensus. ⁊ aduertite quia nō intelligatis q̄ hypothecaria sit actio realis eo quod in ea requiratur traditio rei prout in cōtractibus in quibus cōstituit ius in re si traditio interueniat: iurta. l. traditionibus. C. de pac. ⁊ §. per traditionem. §. de re. diui. hypotheca enim solo nudo cōsensu cōtrahitur: l. j. ff. de pigno. act. l. si tibi. §. de pignō. ff. de pac. sed dicit actio realis propter ius quod habet credito: in re hypothecata cōstitutum nec ex nudo cōsensu. d. §. de pignore. vel ex traditione rei hypothecate: prout diri. in. §. omnium. in primo euidētiali. §. eo. ⁊ ista est mera veritas. ⁊ ita dicit Bar. in. d. l. pignoris. C. de pigno. quicquid dixerit Pet. de bella per. quē referunt ⁊ sequi videtur Jo. fab. ⁊ Ang. hic quicquid etiā dixerit hic Nic. de neap. in. j. oppo. glo. qui post suum Modul. de auri. multa verba circa hoc effundit ⁊ non expedit ex verbis in vanum occupare mēbranas. ¶ In ea. glos. ibi: item fideicōmissaria hereditatis petitio. vult ergo † q̄ bonor⁹ possessoria hereditatis petitio ⁊ fideicōmissaria hereditatis petitio
121 dicanf actiones reales. hanc gl. in hoc reprehendit hic Rico. de neap. in. ix. appo. glossarum. ⁊ dicit q̄ in hoc glos. est falsa: q̄ licet verum sit q̄ sint pretorie: non tamen verum est q̄ sint reales. nam cum sint inducte ad exemplū petitionis hereditatis que fm eum est mista. l. hereditatis. C. de peti. here. ergo ⁊ iste erunt miste ⁊ maxime cum fm eum cōtineāt prestationes reales ⁊ personales. veritas ergo hui⁹ glo. pendet ab hoc an petitio hereditatis sit realis an mista. de quo diri. in. §. sed iste. in glo. in ver. tam in rem. §. eo. ⁊ ibi tenui cōtra hanc opi. Rico. q̄ imo petitio hereditatis sit realis q̄uis cōtineat alias personales prestationes. ergo apparet q̄ glo. nostra verum dicit. ¶ In fi. glo. Dicit Ang. de are. hanc glo. esse bene notandam ⁊ signandā: ⁊ merito: q: magistralis est: ⁊ enumerat vobis actiones p̄torias que sunt reales. Sz caue ⁊ cogita: q: p hāc gl. imperator vf argui de diminutione cū ex decē pretorijs realibus hic tū ponat quatuor: ⁊ sex omittat: nisi dixeris q̄ imperator nō intēdit in hoc tractare de omnibus realibus pretorijs: ⁊ sic etiam nō tractat de oībus personalibus actionibus: vt est tex. in. §. seq. in ver. ⁊ alias q̄ plures. sed tractat de aliquibus vt declaret hāc diuisionez. ¶ Gl. in ver. nihil interest. & ne glo. secundum ordinem tex. dictionis super

qua est debet precedere alias tres glo.priori. precedentes. ⁊ si ad hoc aduertissem legissem eam vobis suo ordine ꝓpter ea que sum pollicitus in.j.glo.fin tñ omnes libros habetur pro glos.fin.istius.§. ⁊ ita omnes docto.legunt:sed non est vis in hoc. ¶Dec glo.diuiditur in duas partes:prout duo contraria format cõtra ter.Secunda ibi:imo ⁊ etiã q̃tum ad actionẽ.

¶Ad fi.glo.hanc glo.declara prout declarat glo.in.d.l.cum
122 notissimi.in prin.alleg.in glos. † q̃ si res hypothecaria possidetur a tertio bona fide ⁊ inter presentes p̃scribitur iuri hypothece decẽ annis.si vero inter absentes. xx. annis. si fine titulo ⁊ mala fide.xxx.an.ab ipso vero debitore.xl.ann.prescri-
123 bitur. ¶Dubitat tamẽ Joã.fab.hic: nunquid † hodie iure hypothece possit per tertium prescribi spatio.x.vel.xx. annorum:⁊ videtur q̃ nõ:q̃ cum auctor suus fuerit in mala fide cum sciret se habere creditores et alienauit: certe mala fides autoris habet nocere successori vt ei non currat prescriptio xx.anno.per aut.male fidei.C.de prescrip.long.temp.Contrarium determinat Jo.fab.hic ⁊ dicit q̃ ita consueuerũt tenere omnes doc.in.d.aut.male fidei.ex eo qõ illa aut.loquat in prescriptione dominñ.nos loquimur in prescriptione hypothece que est separata a dominio ⁊ que nõ est tanti preiudicij quanti est prescriptio dominñ.de hoc tamẽ dicit videndũ Spec.in ti.de prescrip.prope fi.⁊ in tit.de pig.§.i.vbi hoc ipse ponit in Spec. ⁊ etiam multa alia hanc materiã tangentia. ⁊ cum Jo.fab.transit simpliciter Ang.de are.hic ⁊ idẽ Ange.in.§.sed iste.in.xvj.col.s̃.eo.⁊ in.§.furtiue.s̃.de vsuca.⁊ ita etiã tenet Ly.⁊ Ang.in.d.aut.male fidei.⁊ ibi Bal.fin bonas ⁊ nouas lecturas.⁊ Spec.in prealleg.ti. de prescri. in ver. quid si debitor.⁊ in ver.sed nũquid hodie. ⁊ ita etiã Jo. an. in addi.Spe.qui etiam refert ita tenere Jac.de are. per tert. in.l.sequitur.§.si rem.ff.de vsucap.⁊ Ang. ⁊ Jmo.in.l.furtũ. §.fundi.ff.de vsuca.verum quia ad motiua gl. nostre contra ter.ipsa glo.non respondet:nec.s̃. aliter responsum est ꝓpter
124 motiua:dicit hic Dyn. q̃ si glo.ausa fuisset dicere dixisset q̃ imperator male dixit.respondet vt hic rñdet Dy.qõ † quantum ad actionem hypothecariam nulla est differentia inter pignus⁊ hypothecã:vt inquit hic ter.q̃ eadem est actio que datur pro pignore ⁊ que datur pro hypotheca:sed bñ est differentia in qualitate:q̃ aliquando hypotheca est prescriptibilis:aliquando longo tempore:aliquãdo longissimo : et sic aliquando diuersificat per accidens:que diuersificatio qualitatis non facit immutari subiectum hypothece.⁊ ita etiã
125 transit Nic.de neap.hic in.vj.⁊ vlti.opi. glos. ¶ †Extra gl. ad complementũ huius.§.restat vltimo vt videamus qualiter formãdus sit libellus in actionibus: de quibus in hoc.§. vidim⁹.Et in primis in seruiana siue hypothecaria: in qua Spe:.ponit formam libelli in tit.de loca.§.post ꝑ. in ver.potro.fin quod cum refert Nico.de neap.hic in.viij. q. extra gl. ⁊ in ea format Ange.de are.libellum hoc modo: ago contra Titium qõ sibi locaui domũ meã sitam in tali loco ⁊c. vsq̃ ad tale tempus pro certa annua mercede:⁊ qualiter in dictã domum intulit tales ⁊ tales res quas dictus Titius detinebat ⁊ possidebat:que res mihi locãti fuerũt:⁊ sunt tacite obligate pro dicta pensione quã dictus Titius nõ soluit:quare peto possessionẽ dictarũ rerum mihi assignari donec fuerit mihi de dicta pensione satisfactũ. Jsta forma libelli quã dat Ang.de are. iudicio meo peccat in duob⁹ ad que habet libellans bene aduertere. primũ dum in eo dicitur quas res dictus Titius tenebat ⁊ possidebat.istud non sufficeret dicere imo succumberet libellãs nisi etiam diceret quarum rerũ dictus Titius erat dominus:vel eas habebat in bonis suis ⁊ eas detinebat ⁊ possidebat:q̃ ex sola allegatione possessionis non presumeretur postea dominium.ita cõclusi vobis.s̃. in glos.in ver.quasi seruiana.in vlti.parte illius glo.in illo articu.Quid probare debeat agẽs hypothe. in primo membro principali:⁊ ibi ipsemet Ang.de are.ponit ⁊ dicit ꝑ Bar. q̃ in hoc aduocat⁹ dz esse bene caut⁹ q̃uis nõ fuerit memor hic:⁊ ideo iudicio meo melius esset sic dicere in libello prout etiã hic dicit Joã.fa.sez qualiter in dictã domũ intulit tales res ⁊ tales que sue erãt vel in bonis suis:⁊ eas tenebat vl possidebat. Jtez in alio peccaret dicta forma libelli data p Ange.de are.nõ in terminis in quibus ipse loquit:q̃ in eis bene dicit.sed q̃ ageretur pro rebus illatis in predium rusticum: quo casu prout diri in glo.in ver.coloni.in.iij. parte princip. illius gloss. necesse haberet agens dicere qualiter ille res illate sunt in ꝑdictũ rusticũ eo sciẽte : alias nisi de sciẽtia sua faceret mentionẽ:fuc cũberet.⁊ ita dicit Jo.fa.⁊ Nic. de nea.in.viij. q.extra gl.in reliquis trãseo cũ forma libelli data p Ange.de are.Non omitto tñ q̃ Jo.fab.hic in forma libelli sui vult q̃ in cõclusiõe debeat aliter cõcludi:vez:quare peto p sniam ve-
strã declarari res esse mihi obligatas ex causa ꝑdicta: ⁊ hoc declarato peto deinde possessionẽ dictarũ rerũ mihi assignari. Bar.quã indicio meo nunq̃ vidit Jo.fab.in.l.rẽ alienaz. in vlti.col.ff.de pig.act.dicit q̃ q̃uis ista conclusio vltimo relata sibi satis placeat:tñ cõsuetudo est vt sufficiat in conclusione petere possessionẽ rei retinẽdã donec de pẽsione aut debito satisfaciat:⁊ qõ istud etiã optimũ ꝓcedit de iure per ter.in.l.si cũ vẽditor.in prin.ff.de euic.⁊ subdit Bar.q̃ ista vltima forma est magis cõis ⁊ q̃ sibi plus placet.idẽ etiã tenet Bar.in d.l.si cũ debitor.in princ.per illũ ter.de quo etiaz per
126 Spe.in ti.de act.⁊ peti.§.sequit.in ver.ceterũ. Jn †quasi seruiana ⁊ sic hypotheca exꝑssa esset formãdus sic libell⁹. dico qõ Titius obligauit mihi talẽ rẽ in specie:puta talẽ librũ.q̃ñ hypotheca fuisset specialis.vel obligauit mihi oĩa bona sua q̃ñ obligatio fuisset gñalis occasiõe talis debiti:puta ex causa mutui q liber erat in bonis Titi:⁊ p eũ detinebat ⁊ possidebatur.quare peto ⁊c.vt.s̃.cõclusuz est in forma libelli precedentis.⁊ de isto libello habetis etiã formã per Spe.in ti.de pig.§.ceterũ.fin qõ eũ alle. Nic.de nea.hic in.ix.q.extra glos.
127 ¶ †Jn aũt in hypothecaria ꝓcederet ista alternatiua conclusio:peto eũ condẽnari vt dicta possessionẽ mihi restituat vel totũ debitũ soluat:habetis ter.in.l.ij.C.si vnus ex plu. bere.cre.per quẽ ter.dicit ibi Bar.q̃ talis libellus et talis conclusio alternatiua ꝓcederet ⁊ fustineret.⁊ idem etiã tz Bar. in.d.l.rẽ alienã in vl.col.ff.ꝺ pig.ac.⁊ idẽ etiã hoc tenet Bar. vbi hic latius disputat q̃ alibi in.l.si fund⁹.§. in vẽdicatiõe. ff.de pig.pro quo etiã alleg.ter.in.c. ex literis.extra de pig.et ibi tradit per Jmo.⁊ Cano.de hac forma libelli.⁊ ita etiã tenet Jo.fab.hic per illã.l.ij.C.si vnus ex plu.credi.hered.⁊ per d.c.ex literis.⁊ dicit q̃ hãc alternatiuã cõclusionẽ amplectit vsus curie laicalis:q̃uis subiiciat q̃ doctores cõsueuerũt tenere ẽtiõ.Et ad hoc firmãdũ addo qõ in simili dicit Bal.i
128 l.sancimus.l.j.C.de sac.san.ec.vbi arg.illius text.dicit † procedere hanc alternatiuã conclusionẽ:peto rem vel estimationẽ illius fm cum semper in libello videtur peti illud q̃ de iure potest peti ⁊ nõ aliud:q̃uis exprimatur.qõ verbũ teneas cordi affixũ.est tñ verũ qõ Bar.in.d.l.ij.C.si vnus ex pluri.bere di.credi.cõsuluit q̃ cõcludat illo modo tantũ. Peto illũ cõ dẽnari ad possessionẽ tradẽdã mihi ⁊ detinendã vt mihi in
129 tegre satisfiat. ¶Et v tra ꝑdicta si vultis etiã videre †qualiter debeãt fieri positiones:⁊ qualiter articuli i hac hypotbecaria:⁊ q̃liter ꝯcludat:videte ter.quẽ ad hoc ibi not.Bart.
130 in.l.⁊ que nõdum.§.q̃ dicitur.ff.de pig. ¶ †Qualiter autez formẽda sit snia hypothecaria.habetis ter.in.l.si fundus.§.i vẽdicatione.ff.de pig.quẽ ad hoc ibi no.Bar.i.ij̃.not. ¶Et
131 quomodo †formandus sit libellus q̃ñ nomẽ esset obligatuz pignori ponit Spec.in ti.de pigno.§.j.in ver.sed pone C.mu tauit.⁊ late Jo.fab.hic in.xvij.col.vbi etiam ponit formã libelli in alijs iuribus incorporalibus:de quibus diri.s̃.in gl. in ver.de qua re tãgit etiã hic Jo.fa.in antep.col. post Pet.
132 ⁊ Ja. † nunqd actio personalis ⁊ hypothecaria possunt simul ⁊ semel in eodẽ libello intentari.de quo videte hic p euz ⁊ p Dy.in reg.null⁹ plurib⁹.⁊ Bar.late in.l.fundũ.in.ij. col. ff.de excep.⁊ Bald.in repe.l.inserti.in.vj.colum.C.de interdi.
133 ¶ †Jn saluiano aũt interdicto qõ fm oẽs snias vltimus est semper ꝓponere:vt.s̃. late diri : eadẽ est forma libelli per oĩa vt.s̃.in seruiana diri.⁊ si videbitis formã libelli quam ponit Ang.de are.hic ad fi.in hoc saluiano,interdicto videbitis q̃ nec in minimo quidẽ in verbo discrepat a forma quã. s̃. dat in seruiana. Jn vno tñ cogitate quomodo ꝓcedat forma libelli Ange.de are.in isto saluiano interdicto duz in ea dicit: vico qõ mutuaui tibi centũ:⁊ qõ ad dictam quãtitatẽ restituendam te ⁊ omnia bona tua mihi obligasti: q̃ istud non est ponendũ in libello:vt vult Bar.in.l.j.C.de saluia.inter.et ipsemet Ang.s̃.in gl.in ver.quasi seruiana.in vlt.parte illius glo.⁊ ibi glos.retuli in secunda principali differẽtia in quam posuit inter seruianam actionem⁊ saluianum interdictum: licet ibi ego aliter dicerim⁊ in hoc discrepauerim ab opinionibus eorũ. Et per ista remanebit perfecte expeditus iste. §.

1 ☞ Conuentio quelibet ⁊ quodlibet pactum de iuregẽ. ad inducendam obligationem ⁊ ad consequẽdam illam regiam manum sufficiebat cum de consensu constaret.
2 Conuentiones hodie de iure ciuili Romanorũ que sint que actiones producant.
3 Stipulatio vnde dicatur.
4 Actio efficax oritur ex verborum obligatione.
5 Actio ex pacto nudo non oritur:⁊ quãdo hoc procedat.numero.6.
7 Constitutio ⁊ decisio qualiter differant.

Dictio

8 Dictio alioquin quid significet.¶ nu.13.
9 Homen alicuius non mutatur licet aliquid superaddatur.
10 Marchionibus si concedantur noua castra an intelligãtur esse de marchia.
11 Bannitus ab vna ciuitate an intelligatur bannitus ab alio loco postea acquisito vel ciuitati adiuncto.
12 Ecclesia alteri vnita an retineat priuilegia sua.¶ nu.16.
13 Ciuitates due vnite adinuicem quarum vna est multũ pinguis ¶ alia multum granata debitis: an vna debeat alterius debita ¶ onera supportare.
14 Ecclesia si alteri vniatur an res vnius pro debito alterius vendi possunt.
15 Officia capitanei ¶ potestatis si simul sint vnita ¶ vni persone data:an illa persona debeat habere duplex salarium.
17 Statutum si adequat populares nobilibus ¶ econtra: qualiter ista adequatio intelligatur.
18 Actiones quibus vires sunt adempte sunt nulli9 vtilitatis.
19 Lex correcta an allegari possit ¶ quomodo:¶ quid de statutis correctis.¶.20.
21 Actio de constitu.pecu.vt locum habeat quid opus sit.¶ numero.24.
22 Stipulatio qualiter contrabatur.
25 Stipulatio ista:promittis mihi decem ¶ ex interuallo respõdebatur promitto.an valeat.
26 Statutum vel lex quantumcunq; generaliter loquẽs de habilitate ¶ idoneitate restrictionem recipit.
27 Statutum disponens quod quelibet probatio sufficiat:intelligitur tamen de solenni ¶ legitima.
28 Verbum quodlibet probatuz in statuto an de habilitate restringatur vt statutum aliquid operetur.
29 Verbum generaliter prolatũ a lege qualiter sit intelligendũ.
30 Statutum Venetorum quo cauetur q̃ olia testamẽta prout sunt ita executioni mandentur:qualiter intelligatur: an de testamentis conditis fm ius cõmune vel statutorum.
31 Constitutum quibus verbis concipi possit.
32 Promittens quando promittit aliquem facturũ pro se ad cuius obseruationem ipse tenetur qualiter in dubio sem per promittere intelligatur.
33 Debitum siue sit naturale ¶ ciuile simul : siue naturale tantum:siue pretorium tantum:an in constituto deduci possit:¶ quid de ciuili tantum.nu.36. 44.¶ quid de aliquo debito puro cui tamen aliqua exceptio obstat.nu.43.
34 Fideiussoria obligatio an sit magis stricta q̃ constitutum.
35 Constitutũ an in plus q̃ sit debitum principale fieri possit.
37 Promissio ¶ solutio equiparantur.
38 Conditio rei est melior q̃ actoris in pari causa.
39 Promissio sine causa an sit ipso iure nulla.
40 Constitutum an valeat iure donationis.
41 Promittens scienter debitum quod donare videatur qualiter intelligatur.
42 Fideiussoria obligatio an valeat si principalis non valet.
45 Actio de consti.pec.an ¶ quando necessaria sit.
46 Actio quare speciale sit quod in constituto ex pacto nudo oriatur.¶ nu.51.¶ seq.
47 Actio ex pacto nudo geminato nunquid oriatur.
48 Confessio extraiudicialis geminata preiudicat ac si in iudicio facta esset licet alias non preiudicaret.
49 Geminata cautio tollit beneficium Velleiani.
50 Confessio geminata quando emanauit an exceptio non nume.pec.opponi possit.
53 Constitutum an dici debeat contractus innominatus.
54 Constitutum ¶ alie promissiones an differant.
55 Lex:promissor.§.j.allega.in glos.qualiter intelligatur.
56 Actio de consti.pec.an ita competat ad penam nudo pacto promissam sicut ad sortem principalem.
57 Actio an hodie ex pacto nudo de donando oriatur:anvero condictio ex lege propter pactum.¶ nu.seq.
59 Donationis contractus hodie contractus nominatus est.
60 Donatio quid.
61 Lex:si quis argentum.alleg.in glos. an locum habeat in donatione causa mortis:¶ quid in donatiõe ppter nuptias 62.¶ quid in donatiõe ob causam.63.¶ quid in donatione remuneratoria.64.¶ qd in donatiõe presumpta. 65. et nunquid locuz habeat eo casu quo in pacto nudo de donando nõ deduceretur res vel quantitas sed factum. 66.
67 Reipublice interest vt mulieres facilius nubant.
68 Actio ex pacto nudo nunquid oriatur ¶ quid de geminato cum quatuor seq.
73 Obligatio naturalis insurgẽs ex pacto nudo an debeat habere executionem.
74 Pactum nudum si pro eius executiõe adiretur imperator vel princeps aut alius non recognoscens superiorẽ vt exequi faciant:an si non faciant peccent.
75 Pactum nudum qualiter executionem sortiri possit.
76 Pacta que enumerantur in fi.gl.an proprie dicantur nuda.
77 Libellus in materia consti.pecu. qualiter sit formandus: et nunquid ista actio de consti.pec. intẽtari possit vna cum actione principalis debiti.nu.78.

In personam. ¶ Iste.§. vsq; ad. §. penales. tractat de tribus actionibus personalibus ¶ pretorijs:¶ ppterea Dy.Bal. ¶ Bic. de neapo.legunt simul totum vsq; ad illũ.§. penales. q̃uis sit vnus §.tantummodo.¶ propterea esset simul totus legẽdus. Ego tamen imitabor in hoc morem ¶ stylum Jo.fab.hic quẽ etiã sequitur Ange. de arc.¶ legam istũ.§.per partes.¶ cõsequenter faciam tres.§.quemadmodũ tres actiones pretorie ¶ personales hic de per se explicantur : videlicet actio de cõstituta pecunia:actio de peculio:¶ actio que oritur ex inramẽto materie.ergo cuiuslibet actiõis ex istis tribus separatim ¶ diuisim tractare melius ¶ intelligibilius expediuntur. ¶ Et iste §.in personam.vsq; ad.§.actiones.vsq; ad quem. §. intendo illũ legere tractat materiam ti.ff.¶.C.de consti.pecu.que materia est multum vtilis ¶ maxime pro mercatoribus. ipsi enim magis vtuntur hac materia constituendi se soluturos pro se ipsis vel pro alijs q̃ aliquod aliud genus hominũ. prout exoritur Bal.in rub.C.de consti.pec.in primis verbis. ¶ Ad euidentiam igitur huius.§.¶ eius materie.f.de constitu.pec. habetis vos premittere fm qõ premittit Raph.cuma.in rubri.ff.de ver.obli.† q̃ de inregentiũ quelibet conuentio quod libet pactum siue verbis siue alio modo de ꝛsensu constaret: sufficiebat ad inducendam obligationem ¶ ad cõsequendã illam regiam manum:qua mediãte olia ante proditas actiones expediebantur:iurta l.ñ.in prin.ff.de orig.iu.graue enim erat illo iure fidem fallere:vt inquit iurisc̃ons.in.l.j.in princ. ff.de consti.pec.¶ in illo iure nihil estimabatur tam congruũ fidei humane q̃ ea seruare que inter partes cõuenerãt:vt inquit ter.in.l.j.in prin.ff.de pac.† Superuenit postea ius ciuile Romanorũ quo vtimur.quo iure nõ est ita passim ¶ indistincte receptum omnem consensum ¶ conuentionẽ siue pactum sufficere ad producẽdas actiones. disposuit ergo istud ius ciuile Romanorum vt solum ille conuentiones que non stant in nudo nomine sui generis scilicet cõuentio:sed transeunt in speciale nomen cõtractus:vt est emptio: vẽditio: locatio:conductio:¶ similes producant actiones.alie autẽ non nisi fm qõ declarat ter.in.l.iurisgentium.in prin.¶ ibi est materia.ff.de pac.¶ cum ipsum ius ciuile nollet quempiam sola nuda conuentione efficaciter obligari: adinuenit quendam firmissimum contractum qui verbis celebratur:quem stipulationem appellauit † a stipulon:qõ est firmũ:vt.ś. de verb. obli.in prin.eo q̃ iste contractus ceteros firmitate antecelleret vel stipite:vt ibi in ter.per quem contractũ stipulationis vbi precedit congrua interrogatio ¶ sequit congrua responsio:oritur verborum obligatio. ¶ ex tali verborũ obligatione † oritur actio efficax:iurta.l.si quis certum.ff.si cer.pe.¶.ś.de verb.obli.in prin. superuenerũt deinde pretores qui ex quadam equitate quam semper pre oculis habere debent: iurta vulgatam.l.quod si ephesi.ad fi.cum si.ff.de eo quod cer.loco disposuerunt etiam q̃ sine ista solẽnitate verborum: ¶ conseq̃nter sine ista stipulatiõe cõuẽtio nuda produceret actionem efficacez.in materia ista de const.pecu.si quis pacto nudo vel nuda conuentione cõstituat se soluturũ id quod erat debitum a se vel ab alio. Pone enim q̃ tu vel alius tertio tenebaris mihi ad centum pacto nudo:qõ nõ producit actionem de iure ciuili:vel etiã tenebaris efficaciter:nõ facioyim: vt videbitis.J.in glo.in ver.constituerit.¶ postea pacto nudo constituas te soluturum certo loco vel tempore citeriori : vel ulteriori:vel etiã simpliciter:certe ex tali constituto quamuis inito pacto nudo¶ nuda conuentione:oritur tamẽ actio efficax pretoria : scilicet de cõstituta ad similitudinem iurisgentium.de quo.ś.diri.¶ ppterea dicit iurisc̃on.in.l.j.in princ.ff. de cõsti. pec. q̃ hoc edicto pretor fauet naturali equitati qui a constituto consensu cõtracta custodit ¶c. Patet ergo q̃ vtilitas huius pretorij edicti de constituta pecunia est maxima prout etiam vult ¶ declarat Bart.in.l.j.in prin.ff.de cõst.pec. ¶ in.l.j.fm aliquas le.¶ veras.C. de consti.pecunia.† quia de iure communi ex pacto nudo nõ oritur actio.ª vt.l.iurisgentium.§.sed cum nulla.ver.igitur nuda.ff.de pac.sed pretor in casu isto solo speciali quãdo quis nudo pacto promisisset se soluturuz quod ipse vel alius debet:vult quod ex tali pacto

¶ Actio. An ¶ quãdo oriatur: vide plene per §eli. in c.j.de pac.¶ quod ibidẽ ad cum dicti apostil.

q̃uis nudo: oriatur actio pretoria de cõstituta. Et huius specialitatis quare in 2stituta introduxerit ptor ex pacto nudo oriri actionẽ efficacẽ: multiplices ⁊ varie rationes assignãtur per maiores nostros. vel q̃ istud nudum pactũ cõstituti fiat super debito iam cõtracto: ⁊ sic inest duplex vinculum: ⁊ propterea visum sit equũ pretori dari huic secũdo pacto nudo q̃uis nudo: robur ⁊ actionem. vel q̃ istud pactum nudũ
6 sit geminatum. Illud enim q̃ dicitur q̃ † pactũ nudum nõ pducit actionẽ: vt. ff. diri: verũ est si sit simplex pactũ nudũ: secus si geminatũ. de istis rationibus videbimus late. ff. in gl. in ver. nulla. vbi opportunius cadent. ⁊ ibi etiaz referã nonnullas alias rationes inter quas vnã non omitto: vt interea super ea possitis bene cogitare: quã ego habeo pro multum notabili ⁊ signãda: licet videatur mirabilis ⁊ ab omni opiñ. discrepare ⁊ eam sing. ponit Bar. in. d. l. iuris gentiũ. §. sed cũ nulla. in ver. igitur nuda. ante fi. ff. de cap. vbi dicit se putare q̃ constitutum debeat dici contractus nominatus: ⁊ sic q̃uẽtio legitima cũ habeat nomẽ specificũ ⁊ elegãs. vñ non mirũ si pducit actionẽ sicut ⁊ alie cõuentiões noiate: iurta. d. l. iuris gẽtiũ. in prin. ⁊. ff. diri. ⁊ fm hoc nõ erit aliqua specialitas in 2stituto: nec aliquis casus specialis in quo ex pacto nudo oriatur actio. ⁊ per hoc si verũ est: cõfundunt cõmunes opiniones gl. ⁊ doc. hic ⁊ vbiq̃: ⁊ ipsiusmet Bar. q̃ in hoc est sibi contrarius in. d. l. j. in princ. ff. de consti. pecu. ⁊ in. d. l. j. fm aliquas lec. C. eo. de consti. pec. vbi volunt omnes q̃ speciale sit in casu isto solo: scilicet in cõstituto: q̃ ex pacto nudo oriat actio efficax. cogitate i hoc ⁊ bene cogitate: ⁊ dicã vobis. ff. in d. glo. in ver. nulla. ¶ His sic ad euidentiã pmissis venio ad ter. ⁊ q̃uis iste. §. cõmuni omniũ diuisione vt Hy. Joã. fab. Nic. de neapo. ⁊ Ange. de are. diuidat in duas partes principales: vt in prima ponat de tribus actionibus personalib⁹ ⁊ pretoriis in gẽe: scilicet de cõsti. pec. de peculio: ⁊ ex iuramẽto. In secũda ipsas in specie ⁊ particulariter declaret. ⁊ secũda incipit ibi: de pecunia autem cõstituta. ¶ Sibi tamẽ plus placet vt iste. §. diuidatur in tres partes principales fm q̃ eũ subdiuidit Jo. de pla. hic. vt in prima ponat dictũ in genere. In secunda illud generale explificet in specie in trib⁹ actionibus. §. enumeratis. In tertia natura cuiuslibet ex istis tribus actionibus de per se declaret. Secũda ibi paulo post pncipium: veluti de pecunia constituta. Tertia ibi: de pecunia aũt cõstituta. ¶ Iste. §. vsq̃z ad. §. actiones aũt de peculio. h. d. Actio de 2stituta pecunia est personalis ⁊ ptoria: ⁊ hz oẽs vires quas olim habebat receptitia que in eaz est trãsfusa: ⁊ cõpetit 2tra omnes qui cõstituerũt se soluturos pro se ⁊ pro aliis q̃ nulla stipulatio intercessit. h. d. ¶ In text. ibi: con-
7 stitutiones varie. Que † aũt differẽtia sit inter 2stitutiones et decisionẽ habetis gl. in. §. j. in ver. decisiones. C. de emen. iusti. codi. ⁊ que differẽtia sit inter cõstitutiões principũ ⁊ mãdata principum habetis glo. in. l. ⁊ si contra. in glo. j. C. de mup.
8 ¶ † In ter. ibi: alioqui. De natura huius dictiõis alioq: habetis late per Bart. in. l. j. in. v. col. in ver. quero. ff. de condi. ⁊ demõ. vbi dicit Bart. q̃ natura huius dictionis alioqui: est mirabilis: ⁊ non facit orationem conditionalẽ: sed in seipsa continet dispositionem cõtrariam precedẽti dispositioni. exponitur enim alioqui: id est si predicta nõ fuerint. licet alioq aliter accipiatur: vt ibi latius per eum: ⁊ per vtrũq̃ Saly. in l. ñ. in prin. ff. si cer. peta. vbi per illum ter. dicunt q̃ ista dictio alioqui: est dictio separatiua. ¶ Vo. j. ex hoc ter. in ver. transfusum est. fm Ang. de are. hic † q̃ ex q̃uis aliquid alicui sit su-
9 peraddituꝫ: non tñ propterea mutat nomen suum. ⁊ per hoc dicit ipse Ang. de are. q̃ Jo. fa. hic inferebat q̃ si alicui principi superaddita sit aliqua ciuitas: q̃ tñ ppter hoc nõ debet mutare titulum siue dignitatis siue nobilitatis. Jo. fa. istud non dicit hic in lec. mea. est bene verũ q̃ alibi in terminis querit Bal. hz hic non allegeꝫ in. c. j. §. preterea ducatus. de prohi.
10 feu. alie. per Hed. An † si marchionibus nona castra 2cedantur: intelligank esse de marchia. ⁊ dicit q̃ nõ. sz fyniank marchie: bene sunt de marchia: vt ibi per eum. Et an si regnũ augmentef: debeat prouincia vel ciuitas augmẽtata regi cõstitutionib⁹ ⁊ statutis regni necne: ponit late Bar. post Guil. de cug. in. l. si conuenerit. §. si nudo. ff. de pigno. act. ⁊ habetis bonam gl. in. c. cum capella. extra de priui. ponit etiã Bar. in trac. suo de alluuio. quem alĩ appellant de tyberiade siue tyberide. in ti. seu rub. in quo tractat de insula. in ver. sed quero iste gentes. ⁊ Bar. in repe. l. consuetudinis. in pe. col. C. que sit long. consuetu. ⁊ Bar. in repe. l. cunctos populos. in. ñ. col. C. de sum. trinit. per Ange. in. l. de quibus. circa pe. col. ff. de legi. per Albe. de rosa. in trac. suo statutorum in. j. parte principali. in. xiij. q. per Ly. ⁊ Bal. in. l. etiam. C. de in. do. vbi etiaz que
11 runt † an bannitus ab vna ciuitate intelligaf bannitus etiã ab alio loco postea acquisito vel postea adiũcto ciuitati. a q̃ a etiã tangit. De. de anch. in fin. repe. c. canonũ statuta. extra de consti. in ver. iurta effectum extensiuũ. Ludo. roma. in. l. si ex toto. in prin. ff. de leg. j. Et bene est verum q̃ quãuis Jo. fa. hic nõ dicat illud ad quod. ff. priori. retuli cum Ang. de are.
12 dicit tamẽ q̃ istud quod hic habetur in ter. facit ad hoc † q̃ si vna ecclesia sit alĩ vnita q̃ utibilomin⁹ retineat priuilegia sua. alleg. ad hoc. c. j. ne. e. vac. ⁊ ibi habetis glo. pulchram. et c. ij. extra de relig. do. ⁊ ibi dicit notari. et de hac vnione dua-
b rum ecclesiarum b: habetur etiam per Innoc. in. c. nouit. extra de offic. leg. et in. c. pastoralis. extra de priui. per Bart. in l. vnica. paulo post medium. ij. col. C. de metropo. bery. lib. xi. vbi Bar. allegat vobis illas quotas Inno. per Bart. etiã in
13 l. j. §. si coheredem. ff. ad legem falci. vbi ponit Bar. de † duabus ciuitatibus simul vnitis adinuicem: quarũ vna est multum pinguis: ⁊ alia multuz granata debitis: an vna debeat alterius debita ⁊ onera supportare. quod etiaz ponit Bar. in. d. l. j. C. de metropo. bery. lib. xj. de quo etiã habetis gl. pulchram in. d. c. j. extra ne sede vac. ⁊ ibi late per do. Ant. de bu.
14 An † si vna ecclesia vniatur alteri possent res vnius ecclesie vendi pro debito alterius ecclesie. ponit Bal. in aut. hoc ius porrectũ. in vlti. col. C. de sacrosanc. eccle. ⁊ idem Bal. in. j. cõsti. C. in ver. ideoq̃z. ⁊ Joan. de imo. in. d. §. si coheredẽ. ⁊ Jnnoc. in. d. c. pastoralis. de priuileg. Et an † si vnita sint officia
15 capitanei et potestatis simul et data sint vni persone: an illa
c persona debeat habere duplex salariũ c capitanei scilicet: et potestatis. ⁊ an debeat tenere officiales capitanei et etiã officiales potestatis: ponit no. Ang. in. §. illud. in aut. vt in. fine quoquo suffra. ⁊ idẽ Ang. in aut. vt deter. sit mu. cleri. in fine.
16 ¶ † Sed aduerte q̃ iste ter. non meruit allegari ad illud ad quod eum allegat Jo. fab. scilicet de duabus ecclesijs vnitis quia iste ter. nõ loquitur de duabus actionibus vnitis: imo loquitur de duabus actionibus: quaruzz vna penitus est sublata: ⁊ eius vires alteri sunt attribute. Dicebat etiam Ang.
17 de are. hic † q̃ iste ter. facit ad illam materiã q̃ duo adequãtur adinuicem: vt q̃ statutum adequaret populares nobilibus ⁊ econtra: quomodo intelligatur ista adequatio. quã questionem ponit late Bar. in. l. j. in. j. col. ⁊ ibi per omnes alios. ff. de leg. j. Ange. in aut. in successione. C. de suis et legi. ⁊ idez Ang. in. l. ij. C. commu. de leg. sed certe prout etiam statim diri non est verum q̃ iste ter. aliquid penitus faciat ad hoc p positum: cum ter. iste nõ loquatur de duabus actionib⁹ ad inuicem adequatis: imo de duabus actionib⁹ quarum vna penitus est sublata: vt statim diri. ¶ Secũdo no. ex hoc ter. Ang. in ver. superuacua. ⁊ in ver. a nostris legibus recedere.
18 q̃ † actiões quibus vires sunt adempte: non sunt vllius vtili-
19 tatis: ⁊ sic non in legibus inserẽde. ⁊ sic fm eum facit † q̃ lex correcta non est alleganda: ⁊ q̃ allegans incidit in falsum. fz istud est omnino extranagãs a ter. nostro: ⁊ nullo modo col-
20 ligitur ex ter. nostro. ⁊ ideo q̃uis ipse Ang. hic ponat † an li-
d citum sit allegare leges correctas: d ⁊ quomodo: ⁊ qd de statutis correctis: tamen q̃ istud omnino est alienum a ter. nostro ⁊ ad eius materiaz: sufficit pro tũc opportuna remissio. de hoc ergo ponit late Barto. in. l. fi. vbi ter. principalis. ff. de fal. ⁊ Bart. in repe. l. oẽs ppli. ad fi. ff. de iust. ⁊ iur. ⁊ in. l. fi. C. de fideicõ. lib. ⁊ Bal. in. j. cõst. C. in ver. arma. ⁊ ibi no. Pau. de cast. ⁊ idẽ Bar. in. §. hunc igitur ineternum. C. de iusti. cõ-
21 di. confir. Ant. de but. ⁊ Jnno. in. c. j. extra de consti. ¶ † Ultimo not. q̃ ad hoc vt habeat locum actio de cõst. pec. necesse est q̃ cõstitutum fiat nudo pacto: als si fieret per stipulationem: non oriretur actio ista pretoria de consti. pecu. sed actio ciuilis ex stipulatu quando incertum in stipulatiõe deduceretur: vel certi condictio ex stipulatiõe vbi certũ est deductũ in stipulatione: iurta. l. si quis certũ. ff. si cer. pet. vt. §. de verb. oblig. in prin. ⁊ dicit no. Bar. in. l. j. de const. pecu. q̃ id quod dicitur q̃ ad hoc vt habeat locum actio de consti. pecu. necesse est q̃ precedat debitum: vt. ff. videbimus in glo. in versi. constituerit. illud verum est vt procedat quãdo constitutum fit nudo pacto. si aũt constitutum fieret per stipulationez: tunc etiã si debitũ in veritate nõ precessisset: teneret tñ 2stitutũ in effectu. istud dicit ipse. pbari in. l. si diuortio. ff. de verb. obli. ⁊ in hoc ter. nostro veritas hui⁹ pẽdet ab his que dicent vobis post doc. ff. in. d. gl. in ver. 2stituerit. ¶ Pro clara tñ intelligẽtia ter. nostri ⁊ hui⁹ vltimi notabilis in quo habuistis q̃ ad hoc vt habeat locum actio de cõsti. pe. necesse est q̃ cõstitutũ fiat nudo pacto. si aũt istud fieret p stipulationẽ isto casu nõ cõpeteret actio de 2stituta. ¶ Oppo. ⁊ videf q̃ si istud est verum q̃ ex eo sequatur maximum absurdũ. sequitur enim q̃ si dico tibi: cõstituis te soluturum id quod mihi debes. ⁊ tu respondeas: cõstituo. quo casu nemini dubiũ est q̃ hic est stipulatio:

a ¶ Ciuitati. viõ Hel. in c. trãslato. in. iij. colũ. circa princ. de constitu.

b ¶ Ecclesiarum. Uide etiã que habentur per Hel. in. c. in nostra. ó rescript. in xxxiij. corre.

c ¶ Salariũ. vide Pari. de puteo in trac. syndi. in ver. salariũ. ⁊ paul. de cast. in. l. si eadem. de asse. ⁊ Bal. in simili in c. j. vlt. colũ. de feu. guardie.

d ¶ Leges correctas. vide Hel. in. c. nouit. i. vj. col. in ver. j. glo. in ver. q̃. q̃ de iudi.

22 pulatio: † cū stipulatio contrabitur per quecūqz verba consensum denotantia. §. sed hec solēnia. ff. de verb. oblig. ꝛ. l. oēs. C. de contraben. emp. ꝛ commit. stip. sequitur q̄ hoc casu nō habebit locū illa actio de consti. pec. ꝛ sic sequitur q̄ in paucis ꝛ consequēter admodū raro habebit locum ista actio de consti. pecu. q̄ cōiter omnes vtuntur interrogatiōe ꝛ responsione. ꝛ raro cuenit q̄ quis ad cōstitutum discēdit nisi ad id prius fuerit interrogatus. propter hoc Jac. bur. recessit a cōmuni intellectu ad istum. §. ꝛ tenuit q̄ si dicam: cōstituis te soluturū id qō tu mihi vel alius debet. ꝛ tu respōdeas: cōstituo. q̄ hic sine dubio sit stipulatio: cū precedat interrogatio ꝛ sequat̄ rnsio: ꝛ nihilominus etiā hoc casu cōpetat actio de consti. pe. qō fm eum nō est incōueniēs actionē istā de cōsti. pecu. inductā a pretore ꝛcurrere cū actiōe ciuili ex stipulatione cū pretor: qui introduxit hanc actionem fit largus ꝛ velit hāc actionē cōpetere nedū in casu necessario qñ in cōstituto nulla stipulatio intercessit: ꝛ sic ꝛstitutū fuit factū per pactū nudū: sed etiā in casu nō necessario qñ cōstitutū factū fuit p stipulationē. per id qō in simili videm⁹ in. §. quos aūt. ꝛ melius in. §. itē ab intestato. ff. de bo. pos. ibi ec ob. tert. noster ibi: alioq; si stipulanti ꝓmiserint iure ciuili tenent. q: iste ter. fm predictū Jac. bu. si bene aduertimus nihil penitus obst. nā dicit q̄ qñ cōstitutū factū est p stipulationē: iure ciuili tenet: ꝛ sic orit actio ciuilis ex stipulatiōe: nō tñ negat quin hoc casu oriatur prima actio de cōsti. pec. simile dicit ipse in. §. sed iste ē. eo. vbi licet ter. dicat publicianam dari ei qui nō est dñe: ꝛ consequenter quasi dño: non tñ excludit quin etiā publiciana cōpetat vero ꝛ directo dño fm opi. quā ibi tenet ipsemet Ja. bu. de cuius opi. veritate ibi abūdātissime videmus hāc opi. Ja. bu. ad istū tert. nostrū impugnat hic subtiliter ℙet. de bella per. ꝛ dicit Jo. fa. hic. hāc opi. Ja. esse denīā a verita te ꝛ omissis multis ianibus quibus monent contra Jac. potissimū fundamentū eorū est: q: quotiescūqz sunt duo remedia quorū vnū est fm regulas iuris cōis: aliud est contra regulas iuris cōmunis: impossibile est qō ista duo remedia simul cōcurrant. nam qui hz remediū cōpetēs de iure cōi non pōt inuocare remediū qō est cōtra ius cōmune. l. j. §. si debitori. ff. vt in pos. leg. l. quedam. in princ. ff. de eden. sed ita est proprie in terminis nostris: q: qñ constitutū sit per stipulationē hic possunt esse duo remedia: vnuz qō est de iure cōmuni scz actio ciuilis ex stipulatione. ꝛ aliud qō est cōtra ius cōmune scz actio de cōstituta. que actio dicit cōtra ius cōe eo q: com
24 petit ex pacto nudo q̄ est ꝛtra regulas iuris cōis: ergo bene sequit q̄ isto casu solū possit cōpetere remediū iuris ciuilis ꝛ cōsequēter actio est stipulatiōe. Ego puto q̄ ista opi. Jac. bu. fit in puncto iuris sustentabilis: nec cōtra eam aliqd adducitur ad q̄ non possit facile rnderi. ꝛ fundamētum priori me relatum q̄uis sit fortius q̄ habeant tenentes contrariū: iudicio meo est multum fragile. nam dum dicebāt q̄ si sunt duo remedia vnuz iuris cōmunis: aliud cōtra ius cōmune: q̄ non possunt simul cōcurrere. fateor. ꝛ dum dicūt q̄ ista est in casu nostro: q: dum dicunt q̄ qñ cōstitutū factū est per stipulationem: hic potest competere remediū iuris cōmunis. s. actio ex stipulatione: ergo cessabit remediū qō est cōtra ius cōmune: scz actio de constituta: q: dico q̄ istud argumētum de directo facit cōtra eos pro opi. Jac. bu. ꝛ sic retorqueo argumentum suū cōtra eos. nam actio de cōstituta prout ipsimet dicunt: tunc dicit esse cōtra ius cōmune qñ oritur ex pacto nudo: ergo cum in terminis nostris oriat̄ ex stipulatiōe: nō dicet esse ꝛtra ius cōe: ꝛ sic hoc argumentū facit pro Jacbu. ¶ Non ob. etiā tert. noster qui per nōnullos hic adducit
23 cōtra Jac. pro casu expresso † in illa dictiōe alioqui. de cui⁹ natura est vt cōtineat dispositionē ꝛriā precēti dispositioni: vt vult Bar. in l. j. in. v. col. in ver. quarto quero. ff. de condi. ꝛ demon. ꝛ dixi. §. in apostillatione ter. q: respondeo q̄ hic ter. in dictiōe: alioqui. bene denotat dispositionē cōtrariā precedenti dispositiōi: vt in precedēti rnso. qñ cōstitutū factum est pacto nudo: solū cōpetit actio de cōstituta: hic vero cōpetit etiā actio ex stipulatiōe. Quicquid sit q̄uis ista opi. Ja. bu. facile defensēt ab impugnationibus tenentium ꝛrium nō recedatis tñ a cōmuni opi. ad hūc ter. s. qō qñ constitutū fieret per stipulationez qō tunc non cōpetat actio de constituta. ꝛ ad absurdū per qō mouebat Ja. bu. ad tenēdum contrariū s. q: sequeret qō raro ꝛ in paucis ista actio de cōstituta cōpe
24 teret. rnndeo † qō imo in multis casibus habebit locū: vel qñ quis pacto nudo cōstitueret sine aliqua interrogatione: vel quando constitueret ante factā interrogationē: vel qñ interrogatio precederet ꝛ ex intervallo sequeretur constitutū quibus omnibus casibus ꝛstitutū diceret fieri nudo pacto: intra gl. magistram in l. iurisgen. §. sed cum nulla. in versi. igit. nuda. in glo. j. ꝛ ibi per Bar. ꝛ omnes. ff. de pac. itez habebit locum ista actio de constituta qñ cōstitutū fieret absenti per nūciū vel epistolā: iuxta l. q̄ aūt. §. fi. ꝛ ibi late p Bar. de nuncio. ff. de cōsti. pe. ꝛ p Bar. in l. j. per illū ter. C. de in. do. impe. ꝛ Bal. in rnbr. C. de cōst. pe. in. ñ. col. ꝛ in l. vnica. in. xxj. col. C. de ꝛfes. ꝛ sic pt̄z q̄ in multis casib⁹ pōt habere locū ista actio
25 de ꝛsti. pe. ꝛ cōsequēter q̄ absurditas Ja. cessat. ¶ † Aduertite tñ ad id qō ꝓme dixi ne decipiamini in fundamētis: qō si ego dicerē hoc mō: pmittis mihi. x. p stipulationez. ꝛ ex intervallo rnspōderes: pmitto vel cōstituo. q̄ nō valeret talis promissio etiā vt cōstitutū. ter. est no. in l. j. §. enz qui inutiliter. ff. de consti. pec. sed vbi nō apponetur verbū per stipulationē nec aliter appareret animus stipulādi: tūc ꝓmissio ex intervallo ꝓcedēs valeret vt cōstitutū cū ibi adsit pactū nudum vt est gl. p̄. in. d. v. igit̄ nuda ita elegāter ꝛ magistral̄ dixit Bar. in rub. C. de ꝛsti. pe. in vlti. col. in ver. sequit̄ videre de forma. ꝛ sentit. imo vult etiā Jo. fab. hic qō bene no. ad intellectū illi⁹. §. cū q inutiliter. ꝛ ita habetis intelligere Bart. in l. cōtinuus. in prin. ff. de ver. obli. ℙonūt moder. in l. j. §. q pñs. ꝛ ibi scribit̄. ꝛ in. §. si qs ita. in co. tit. de verb. obli. ꝛ p ista remanēt expedita tertualia. ¶ Bl. in ver. cū oībus. alic enim ꝓcedētes gl. sunt clare. prima glo. diuisione nō indiget. ¶ Jn
26 ea gl. ad fi. notate ꝓmo fm qō etiā hic no. Zing. de are. q̄ † ler vel statutū quantūcūqz gñaliter loquēs: recipit tñ restrictionē de habilitate ꝛ idoneitate. facit ter. in l. vt gradatim. §. ꝛ si lege. ff. de munc. ꝛ bono. l. adigere. §. q̄uis. ff. de iure patr. l. j. §. nūtiatio. ꝛ ibi late Bar. in. iñ. col. post gl. antiquos. ff. de op. no. nun. ꝛ l. j. cū gl. j. C. de sacrosan. ecc. ꝛ ibi Bar. in lec. in pn. ꝛ in fi. ꝛ etiā in repe. in prin. ꝛ late in. iñ. col. ꝛ Bar. in l. j. ff. de eo q̄ cer. loco. Bal. in. l. fi qñ. in prin. ff. de inoffi. testa. ꝛ videte gl. late in. l. fi. in glo. j. C. fine cen. vel reli. ꝛ ibi Bal. qui. no. loquitur ꝛ habet illā glo. ibi ꝑ multū notabili. ꝛ Bal. in l. fi. in prin. C. q legi. pso. ꝛ in. l. j. ff. de test. mil. Et ꝓpterea dixit multū signāter Bal. in l. j. C. de fi. instru. q̄ si statutū dicat q̄ que libet ꝓbatio sufficiat: intelligit tñ de solēni ꝛ legitima: ꝑ gl. j.
27 ibi quā ad hoc hz ibi Bal. ꝑ notabili. ꝛ † idē etiā dicit Bal. in l. ñ. §. qō aūt. ff. qui fatis. cog. sed habetis in terminis Bar. istud idē dicētē de statuto in. l. iñ. C. de fi. instru. ꝛ in. ba. fi. lib. x. per gl. ibi parumlā in ver. ꝓbationib⁹. quā not. ꝛ ponderat Bar. ad statuta iūcto ter. ꝛ ista sunt bñ no. q̄uis Bar. in ru.
28 C. q accu. nō pos. in pe. col. fm bonas lec. ꝛ nonas direxit † qō verbū qōlibet ꝓlatū a statuto nō restringat̄ de habilitate: vt aliqd opet̄ statutū. de quo lati⁹ ibi p eum. de quo late p Bal. in l. ita pudor. i fi. C. ad le. iul. de adul. ¶ Scdo notate ex hac
29 ea. gl. fm Ric. de nea. hic in scōa oppo. gl. q̄ † vbū gñale ꝓlatū a lege est intelligendū fm iuris dispositionē alibi posita ꝛ vt ōt Ric. de neap. in. l. diue memorie. C. de decu. lib. x. ꝛ q̄uis hoc videat idē notabile cū ꝓcedēti. si tñ aduertitis est diuersum. de quo vltra Ric. videatis Bal. notabiliter loquēte in. l. milites. in pe. col. in ver. ꝛ ex predictis potest argui. C. de test. mili. vbi ponit an ꝛ qñ statuta generaliter loquētia recipiāt
30 interpretationē ꝛ limitationē a lege cōi: vt puta fm eum † in
a statuto Venetor̄[a] quo cauet̄ q̄ oia testamēta ꝓout sunt ita executiōi mādent̄: an istud statutū intelligat̄ de testamentis a ꝛditis fm ius cōe vel statutarii. ꝛ vltra ista an ꝛ qñ statutū recipiat interꝓtationē fm ius cōe: vide late Bar. in l. ita pudor. C. ad le. iul. de adul. vbi distinguit ꝛ dicit q̄ si statutū emanat ad observātiā iuris cōis: q̄ tūc recipiat interꝓtationem fm ius cōe. sec⁹ si ꝑter ius cōe vt q: dicat q̄ qōlibet publicus istī fm habeat executionē paratā. itē sec⁹ si emanat ꝛ ius cōe: vt ibi latius p eū. ꝛ de hac ēt materia vide p Zing. in l. nō est nouū. ff. de legi. accedāt que late tradit Bar. in l. oēs populi. in. vj. q. prin. ff. de iust. ꝛ iu. marime in. ñ. ꝛ in. q. illi⁹. vj. q. prin. vbi plene. ¶ Bl. in ver. cōstituerint. hz duas partes. in prima declarat ter. in scōa per modū fallētie seu limitationis remouet tacitū ꝛriū a ter. scōa ibi: ꝛ hoc ita si sit debitū. ¶ Jn ea.
31 gl. ibi: vt. ff. de cōsti. pe. l. qui aūt. §. fi. ꝛ l. seq. † habetis formam verborū quib⁹ cōcipi pōt cōstitutū. ꝛ iuxta hāc partē gl. vnū perpetuo diligēter notate: q̄ si cōstitutū fiat hoc mō vel sub ista forma: q: aliquis ꝛstituat Titiū fideiussurū ꝓ se: q̄ tale ꝛstitutū vz ꝛ tenet: ꝛ cōstituēs tenet̄ ex tali ꝛstituto: nec vtiat̄ ꝓpterea q̄ videt̄ factū alienū ꝓmisisse: q: intelligit̄ ꝓmisisse se facturū ꝛ curaturū q̄ Titi⁹ solueret ꝛ fideiuberet. ter. habetis no. in. l. q aūt. §. fz ꝛ si qs certā. iuxta gl. j. que notabilis est. ff. de cōsti. pec. ꝛ ibi declarat iuriscōs. qd fiendū eo casu quo iste Titius nollet soluere aut fideiubere ꝑ isto cōstituēte. ꝛ dicit Bal. in rub. C. de ꝛsti. pec. in vlt. col. q̄ ille tert. nō est alibi i iure. ꝛ ex illo ter. ibi iūcta gl. no. ibidē Bart. vnū
32 gñale † qō in dubio qñ aliqs ꝓmittit aliquē facturū aliqd ꝓ se ad cuius observationē ipse ꝓmittens tenet̄: q̄ intelli-

a Venetorum. Vide Mayne. in consi. incip. secundum cōsuetudinē ciuitatis venetiarum.

gitur semper promittere se facturum ⁊ curaturum: qđ Bar. ibi dicat tenendū menti. Contra ista ego alleg. ter. qui prima fronte videt esse cōtrarius in l. cū qui ephesi. in §. sed si quis constituerit. ff. de constit. pecu. vbi formaliter inquit ter. q⁹ si aliqs cōstituerit aliū p̄o se soluturū. non se p̄o alio: nō tenetur. sed dicite q⁹ ille text. non ob. qz loquit in diuerso casu qñ constituēs cōstituit terciū soluturū p̄o alio. quo casu bñ verum est q⁹ nō tz 2stitutū. secus aūt si 2stituat tertiū soluturū p̄o seipso: qz tunc bene tenetur. ⁊ propterea cum ministerio dicit Bar. in. d. l. qui autē. vt. §. retuli: q⁹ quando aliquis promittit aliquem facturum id ad cuius observationez ipse tenetur: qđ tunc dicatur promittere se facturum ⁊ curaturum. ergo sentit Bart. ⁊ vult q⁹ si quis cōstitueret aliquem facturum id ad cuius observationē ipse nō tenet: qđ 2stitutū nō teneret: vt. d. §. si quis cōstituerit. Idem quē ter. ita respōdēt in terminis Ang. ⁊ Jmo. in. l. inter stipulātē. in prin. ff. de verb. obli. Aduertite etiam qz in. d. l. eum qui ephesi. in illo. §. ſz si quis constituerit. est etiā ter. q⁹ si tu mihi 2stitueris te Sempronio soluturum: qđ nō teneberis. qđ videt prima frōte satis dubitabile: cū vbā obligatiua 2stituti sint collata in personam eius cui fit constitutū: vnde non debet vitiari propter ea qđ verba executiua in persōnā tertij cōferant: sicut in simili dicimus in stipulatiōe. prout late ponit ⁊ examinat Bar. in. l. stipulatio ista habere licere. §. si stipuler. ff. de ver. oblig. ⁊ ex dictis ibi per Bar. habetis solutionem ibidem videatis.

33 ¶ In fi. gl. Habetis † qđ debitū siue sit naturale ⁊ ciuile simul: siue naturale tantū: siue pretoriū tantū: potest in constituto deduci. secus tamē est si sit debitum ciuile tantum: quia illud nō p̄t in constitutū deduci. sed aduertatis qz q̄uis debitum ciuile non possit in cōstitutū deduci: ciuili tamē debito seu ciuili obligatōi potest accedere fideiussor: vt est text. in §. j. in ver. ciuili. ff. de fideiuss. ⁊ est ter. in. l. j. ⁊ ibi late Bart. ⁊ in. l. fideiussor obligari. §. fideiussor. ff. de fideiuss. istud videt esse mirabile ſm Jo. fa. hic q⁹ ciuili debito accedat fideiussor

34 ⁊ tamen ciuile debitū non possit cōstitui saltem ab ipsomet qui ciuiliter tenet: cū † obligatio fideiussoria sit magis stricta q̄ constitutū. qđ patet: qz fideiussor nō potest in plus obligari q̄ principalis nec re: nec loco: nec tempore: nec causa:

35 vt. l. grece. §. illud. ⁊ ibi declarat Bar. ff. de fideiuss. † ⁊ tū constitutum potest fieri in plus q̄ sit debitum principale tempore ⁊ loco. l. ſz ⁊ si citeriore. ⁊ l. seq. que incip. eum qui ephesi. in prin. ff. de constit. pecu. licet non posset in plus cōstitui re sine summa. l. hactenus. §. fi. ⁊ l. seq. ⁊ seq. ff. de consti. pecu. ⁊ declarat hic Alic. de nea. in. iñ. q. extra glo. in materia de const. pe-

36 cu. † Inuestiganda est igitur ratio diuersitatis quare debitum ciuiliter tantū nō possit 2stitui: ⁊ tū ei possit accedere fideiusser. vel si volum⁹ tenere qđ in hoc idē sit in cōstituto qđ in fideiussione: habetis inuestigare solutionem ad. l. qđ si maritus. §. j. hic alle. in gl. subtilis tū Pet. de bella per. ſm qđ cū refert Bal. in. l. pe. C. de non nu. pec. dicebat p̄o rōne diuersitatis: soluat Apollo. qua solutione vtit in simili glo. in. l. iñ. in pnc. in ver. anno. ff. ad le. aq. Bal. in. d. l. pe. rūdet qđ iō aliud est in cōstituto: qz ibi est nudū pactū. ſz in fideiussiōe necessaria est stipla. l. blanditus. C. de fideiuss. alleg. etiā p̄o hac rōne Bar. si ex p̄tio. C. si cer. pe. distinguit tū postea vt ibi p cū. ⁊ istā rōnē diuersitatis sentit etiā Bart si bene inspiciat in. l. j. ff. de fideiuss. ⁊ J. referam. Dy. tū hic ad sol. d. l. qđ si maritus. distinguebat hoc mō: si tu queras vtrū debitū ciuiliter tū possit 2stitui: distingue. aut 2stituens sciebat debitū esse ciuiliter tū: ille vero cui fit 2stitutū ignorabat: qz credebat esse debitū ciuiliter ⁊ naturaliter. ⁊ tūc tale 2stitutū valet ⁊ tenet. ⁊ p̄t cōstituēs

a ¶ Donare. Adde Frā. are. in. l. falsus. C. ō fur. et Sci. in. c. a subcosta. de re in. in pe. colum. 37 cōpelli. l. j. §. pe. ff. de 2sti. pec. ⁊ facit ratio: † qz promissio ⁊ solutio eq parant vulgata. l. fi. C. ad le. fal. ⁊ habetis text. in terminis materie nostre in. l. j. §. an p̄t. ff. de consti. pecu. sed soluens sciēter indebitū non potest repetere: vt. l. cuius p errorē. ff. de regn. iur. eo qz donare a videt iuxta legē campanus. ff. de ope. lib. ergo eodē modo promittēs obligabit. Aliter vero cōstituens sciebat esse debitū ciuiliter tū: eodē modo sciebat ille

b ¶ Valeat. De qua q̄stione vide tu Frā. are. i. l. traditionibus. C. de pac. ⁊ Sceli. in. c. si cautio. de fi. in. strū. in. xv. colum. cui fiebat constitutū: ⁊ sic vterq; erat in casu sciētie. ⁊ tūc ſm 38 Dy. † qz in pari cā melior est cōditio rei q̄ actoris: vt. l. si seruum. §. sequit. ff. de vb. obli. ⁊ l. apud celsum. §. marcell⁹. ff. de exce. do. bñ facit. l. de mū. ff. de Zbē. emp. sequit qđ 2stituēs ex tali 2stitutione nō erit obligat⁹ cū effectu. l. iñ. §. circa. ff. de except. do. Ista distinctio Dy. dū in ea ō; vitio loco qđ 2stituēs 39 nō erit obligat⁹ cū effectu: cadit. in illā vulgatā qōnez † vtrū promiss⁹ facta fine cā ipso iure valeat b in effectu. qđ hic eraminat Bal. ⁊ multū diffuse Ang. de are. ſz nō expedit. ista tū distinctio Dy. vult vnū aliud qđ non p̄t ullo mō p̄cedere. s. qđ ille qđ ō; l. d. l. qđ si marit⁹. §. j. ⁊ i gl. nfa. l. qđ ōbitū ciuiliter tū nō possit 2stitui: tūc demū procedat qñ vterq; ⁊ 2stituēs ⁊ ille cui 2stituit sciebāt: ⁊ nō alio casu qđ esset nimiū restrin-

40 gere illū ter. ¶ Item vult Dy. aliud † q⁹ ille qui scit esse debitū ciuiliter tātū si 2stituat videat donare: ⁊ q⁹ cōstitutū valeat vti donatio. qđ etiā tenet gl. in. d. l. qđ si maritus. §. j. ⁊ in gl. j. mag. ad fi. cōtrariū tū tenet glo. in. l. hactenus. §. j. in eo. ti. s. qđ cōstitutū nō valeat iure donatiōis: cū illo iure ſfor. donatio facta inuido pacto nō valet: lz hodie sit secus p̄ter. l. si quis argentū. §. fi. C. de do. ⁊ Bar. in. d. l. hactenus. §. j. distinguit: aut illud qđ a sciente erat 2stitutū erat indebitū iure excep. ⁊ tūc per 2stitutū factū sciēter cōstituēs tenetur: nō q⁹ oriatur actio de cōstituta: illa cū oriri nō p̄t cuz debitū efficar nō p̄cedat: sed qz per illud 2stitutū sciēter factū tollit obstaculū exceptiōis ⁊ actio p̄ma remanet valida. si aūt oīno erat indebitū: ⁊ tūc qz sciēter cōstituēs videt donare hodie per iura. C. valeret vt donatio: olim secus. ⁊ ita etiaz tenet Bal. in rub. C. de consti. pe. in. iñ. col. q̄uis Jac. bu. ⁊ forte melius tenuerit vtroq; casu agi ex donatione: eo qđ cōstituēs nō egerit antiquā actionē refuscitare: aut exceptionē ad ea remouere: ſz nouā obligationē inducere. vnde iste actus nō dz vltra volūtatē cōstituētis operari: iuxta vulgatā. l. nō ois numeratio. ff. si cer. pe. ⁊ ita etiaz tenet Saly. in. l. ñ. C. de consti. pec. ⁊ illud credit esse verius Ang. hic ponit etiā hic Alic. de neap. in. ñ. q. extra gl. in materia cōstitute pecunie. Jo. fab. hic habuit in p̄dictis mirabilē opi. ⁊ profecto nō negligēdā q⁹ cōstituēs sciēter indebitū nunq̄ teneat: ⁊ q⁹ tale constitutū nō valeat eo qz est accessoriū ad p̄cipale debitū: ergo nō dz posse cōstare sine principali. Hinc est q⁹ debitū principale est cōditionale nō p̄t cōstitui: qz p̄ncipale debitū nō est efficax: iuxta. l. id q⁹ sub cōditiōe. in prin. ff. de cōsti. pec. ⁊ iñ hoc casu cōstitutū fit a sciēte. ⁊ in hoc concordant oēs ⁊ nemo discrepat. Sed amplius ⁊ mirabiliter vult Jo. fa. hic: ⁊ i hoc discrepat ab omnibus doc. qđ cōstituēs sciēter indebitū etiā nō videat

41 donare: qz ſm cū leges q̄ dicūt † q⁹ p̄mittēs sciēter indebitū videat donare: loquunt qñ p̄cipaliter aliqd p̄mittit: ſz qñ p̄mittit aliqd accessoriū: vt in terminis nostris: ⁊ tūc dicit se credere qđ etiā nō videat donare cū deficiat materia p̄ncipalis. alleg. l. si a reo. §. si a furioso. ff. de fideiuss. que lex non

42 facit: qz loquit ⁊ dicit † qđ obligatio fideiussoria q̄ est accessoria ab principale nō valet si nō valet principalis. verū est q⁹ non valet tanq̄ obligatio fideiussoria. vt ibi dicit ter. Sū nū quid valeat tanq̄ donatio qñ fieret a sciēte: nihil ibi ō; i ter: ⁊ si ya est hec opi. Jo. fa. est maxima limitatio ad illā vulgatā regulā que dz qđ p̄mittēs sciēter idebitū videat donare. Reprobata itaq; distinctione Dy. ⁊ sol. ad. d. l. qđ si marit⁹. §. j. restat vt aliter rūdeamus ad illū ter. Jo. fa. dicebat qđ i debito ciuili tū nō ē aliqua differētia iter cōstitutū ⁊ fideiussionē: qz in casib⁹ in quib⁹ debitū ciuiliter tū nō p̄t in cōstitutū deduci: in e sdē etiā non p̄t accedere fideiussor: ⁊ eodē modo idē est e converſi ſm cū dupler est debitū quoddam ciuile tū: quoddā est inefficax: ita qđ ex eo dat actio vt est i debito ex ſnia. l. iulianus. verū debito cē. ſm magis cōes 2clusiōes. ff. de 2di. inde. ⁊ istud bñ p̄t 2stitui sicut ei p̄t fideiussor accedere. si aūt debitū ciuile inefficax: ⁊ tūc nō p̄t cōstitui sicut nec p̄t fideiussor accedere. ⁊ in istis terminis loqt ſm cuz. d. l. qđ si marit⁹. §. j. Ista distinctio que fuit Dy. in. l. j. ff. de fideiuss. approbat ibi per Bar. in fideiussore. qđ etiā tz ⁊ ampliat Bar. in. d. l. pe. C. de nō nu. pe. ſz q̄tū ad 2stitutū Bar. in. d. l. j. ff. de fideiuss. aliter dicit ⁊ dat aliū intellectū ad. d. l. qđ si maritus. §. j. q intellectus vī esse multū amicus lre illius ter. intelligēdo ter. advenīē. put facet. ⁊ miror qđ iste intellect⁹ Bar. nō referat p alios hic. dicebat ergo Bar. qđ qñ subest ciuile debitū tū: qđ tū sit idebitū de iure p̄torio: vt qz nālis sit sublata de iure p̄torio: tūc tale debitū nō poterit in 2stitutū deduci. ⁊ in istis terminis p̄prie loquit. d. l. qđ si maritus. §. j. ⁊ rō est ſm Bar. qđ 2stitutū fuit inductū ex edicto p̄torio. vbi ergo nō est debitū de iure p̄torio: ibi nō cadit cōstitutū. huic tū debito bñ p̄t accedere fideiussor: qz cessat rō supradicta. itē ⁊ qz fideiussor accipit p stipulationē. ⁊ in istis vbis Bar. sentit illā rationē quā ponit Bal. in. l. pe. C. de non nu. pec. ⁊

43 eam. ff. retuli. ¶ † Quid aūt si sit aliud debitū purum cui tamen aliqua exceptio obstet: an possit deduci in 2stitutū: habetis per glo. in. d. l. qđ si maritus. §. j. in glo. j. mag. ⁊ ibi per

44 Bar. ⁊ per Ang. de are. hic. ¶ † Ultimo ad cōplementū buius glo. inquātū gl. vult qđ debitū naturaliter ⁊ ciuiliter simul possit in 2stitutū deduci: aduertite qđ hoc casu tale 2stitutū nulli⁹ aut parue admodū esset vtilitatis qñ fieret ab ipsomet debitore: nisi qđ plures actiones ad idē tūc crediton cōpeterent. secus tamen esset quando constitutum fieret a tertio: qz tunc esset maxime vtilitatis propter illū tertū. ⁊ ita etiā dicebat Ang. de are. ad fi. p̄ntis. §. ¶ Sed vnū circa ista diligenter notate

ter notate q̄ vbicūq; sit pactū vel ꝟstitutū de eo ad qđ quis erat obligatus ex dispositiõe.l. ex qua dispositione.l. nemini
45 venit in dubiū qđ onꝫ actio: iurta.l.legitia.ff.de pac. hoc ſcasu actio de ꝟsti.pe. nõ est necessaria. solū ergo esset necessaria qñ in pacto seu ꝟstituto deducerek id ad qđ qs esset obligatus ex ℞tu: ⁊ sic ex dispõe hois. ⁊ sic esset debitū naturale tñ elisum tñ excep. tũc bene esset necessaria actio de ꝟsti.pec. ita signãter dixit Bart.in.d.l.legitima.in pe.col. q̄uis eũ aliter ⁊ male referat Ang.de are.hic ad fi.pñtis.§. ⁊ p dicto Bar. babetis ter.opti.in.l.inter socerũ.§.cõuenit.ff.de pac.do.iuncta.l.si quid pro vroꝛe.§.j.ff.de do.inter vir.⁊ vro. bene etiam facit.l.quoties.iuncta glo.mag. ver.fi.ff.de prescript.ver.imo fortius ⁊ singularius dixit Ange.in.d.l.legitia.qđ qñ pactuꝫ seu cõstitutũ interponitur super eo ad qđ quis erat obligat⁹ ex dispositione legis: qđ hoc casu actio de ꝟstituta nedũ non est necessaria: imo etiã ſm eũ non potest cõpetẽter habere locum: quia ista actio de cõstituta est inducta in subsidiuꝫ qñ alia nõ cõpetit. sed hic alia cõpetit: ergo ⁊c. licet cõtra istud vltimũ: ſcꝫ qđ imo ista actio de cõsti.pec. cõpetat etiã quãdo cõpetit illa actio: teneat Jac.de but. hic de cuius veritate dixi.§.in vl.no. huius ter. sed p hac opi. Ang. multũ bene facit illa.l.inter socerũ. §. cõuenit. quã p eo adducit ad hoc pater ⁊ preceptoꝛ meus.d. Blex. Jmo.in.l.d.l.legitima. vbi est tert. qđ hoc casu dak actio vtilis in factũ que nõ cõpetit vbi cõpetit alia actio.d.l.quoties.ff.de pscript.ver. ergo bñ presupponit ter. ille qđ isto casu nõ possit habere locũ actio de ꝟsti.pecu. Ego limito ista vt sint vera ⁊ ꝓcedãt qñ cõstitutũ ꝟtinẽs illud idẽ ad qđ quis erat obligat⁹ ex legis dispõne fieret ab ipsomet obligato. ⁊ in istis terminis loquũtur prealleg. doct. sed vbi istud ꝟstitutũ fieret a tertio nõ obligato ꝓut fine dubio fieri põtvt hic in ter. nostro. ⁊. l.eũ qui. §. qđ exigim⁹. ff. de cõsti. pec. tũc putarẽ qđ nedũ actio de cõstituta haberet locũ cõtra istũ tertiũ: ſcꝫ qđ imo esset necessaria cũ ꝟtra illũ tertiũ nõ cõpetat als illa actio ex lege descẽdẽs. ⁊ ita sane intelligo dicta supradictoꝝ doc. ⁊ ista notate: qꝛ sunt maximũ fundamẽtũ in pñti materia. ¶ Sl.in v̄. nulla. Ego diuido in tres ptes princip. Jn pria infert ex tert. ⁊ ℥ illationẽ opponit. Jn ſcõa soluit quoddã spãle: ⁊ spãlitatis rõnez assignat. Jn tertia ⁊ vlt. enumerat alios ser casus spãles in qb⁹ ex pacto nudo onꝫ actio. ſcõa ibi: ⁊ est hoc ió forte spãle. tertia ibi: sunt ⁊
46 alĩ adhuc ser casus. ¶ †Jn ea. gl. ibi: vt. ff. de iureiurã. l. enim qui. in pñn. babetis ex gl. duo: primo rationẽ spãlitatis quare spãle sit constitutũ vt in eo ex pacto nudo oriaꝫ actio. ſcõo q̄ in alĩs ꝓmissionibus ꝓterq̄ in ꝟstituto ꝓmisſor statim teneak. ¶ Circa ꝑmũ vez circa rõnẽ spãlitatis assignatã in gl. dicite q̄ eãdẽ rõnẽ ponit gl. in.d.l.ꝓmisſor. §.j. in ver. modicũ bãc tñ rõnẽ spãlitatis ipugnãt oẽs doct. hic: qꝛ ista nõ est bona cõsequẽtia: qs hꝫ cõmodũ vt nõ teneak vel vt ẽt possit ꝟque niri ĩtra.x. dies ergo ex pacto nudo oriꝫ actio. certe istud nullatenus sequik. als sequeret q̄ si ego eristẽs hic Papie. ꝓmitterẽ tibi. x. Rome: quo casu hꝫ ꝓmissio sit pura: tacite tñ subintelligik tñ tps ĩtra qđ possiꝫ Romã petere: iurta.l.ꝟtinu⁹. §. cũ ita. ff. de v̄b. ob. ⁊. §. loca. s. de v̄. obl. qđ hoc casu ex pacto nudo oriek actio. q̄ tñ notorie est absurdũ ⁊ falsuꝫ. Preterea rõ gl. nostre ostẽdik falsa alio fundamẽto q̄ adducit hic Jacbu. ⁊ post eũ Nic. de nea. in ſcõa als in. iiij. oppo. gl. nã in edicto ꝑtoris qui introdurit in cõstituto ex pacto nudo actionẽ cõpetere. l.j. in prin. ff. de cõst. pecu. qñ debitũ erat cõstitutum: certe nihil disponebak de isto spatio decẽ dierũ: sed istud spatiũ decẽ dierũ fuit innẽtũ ⁊ postea superadditũ p iurisc̃ultos: vt est de vtroq; casus in. d. l. promisſor. §. j. ergo sequeret attẽta rõne gl. q̄ ante istã inductionẽ decẽ dierũ factã per iurisc̃ultos in ꝟstituto ex pacto nudo nõ oriek actio: q̄ tñ est notorie falsum ⁊ ℥. d.l.j. in pn. ff. de cõst. pe. preterea ſm Ang. de are. hic ꝓpter tã modicũ cõmodũ seu tã modicũ interesse ꝛ. dierũ nõ debuisset tãta spãlitas induci ℥ oẽs regulas mundi vt ex pacto nudo dek actio. ⁊ si propter illud ⁊ nõ propter alind fuisset hoc introductũ: certe fuisset maximũ absurduꝫ nullatenus est dicẽdũ. que ergo põt esse ratio spãlitatis quare spãle sit in ꝟstituto vt in eo ex pacto nudo oriaꝫ actio. Jo. fab. ⁊ Ange. hic dicunt rationẽ esse: qꝛ hoc pactũ cõsti. interponik super debito iam ℞cto: ideo potius operak conductionem actionis q̄ si fieret super debito ℞bẽdo. ⁊ hoc operatur geminatio promissionis quasi magis appareat de deliberata volũtate promittẽtis q̄ si vnicus interuenisset tñ consensus ⁊ vnica ꝓmissio. ⁊ ad hanc rationẽ ego addo bene facere rationẽ qnã ponit Bar. in.l.j. §. si quis simpliciter. ff. de verb. ob. ⁊ Rapha. cu. in rub. alli⁹ titu. quare lex introduxerit q̄ ĩ stipulatiõe precedat interrogatio ⁊ sequak respõsio: qꝛ precedente interrogatione magis appet de deliberata volũtate volentis se obligare. ita erit ergo ⁊ in ꝓposito nostro. ⁊ predictã rationẽ in ꝟstituto sequik in terminis Raph. cu. in. d. rubri. ff. de v̄b. ob. ⁊ idẽ volũt doc. iuris canonici vt Hosti. ⁊ clarius do. Anto. de bu. in. c. per mas. extra de arbi. ⁊ idem do. Ant. in. c. cũ ꝟtingat. ⁊ in. c. quintanallis. extra de iureiuran.
47 in quibus locis tradunt pro regula † q̄ ex pacto nudo geminato sup eadẽ re etiã ex internallo appposito: onꝫ actio etiaꝫ de iure ciuili. ⁊ ad istud optime facit tert. in. l. fi. C. ad. l. fal. q probat subtiliter intuẽti ſm Ang. ibi q̄ vbicũq; est gemina-
48 ta naturalis obligatio † q̄ est actiõis ꝓductiua. Jtẽ facit qꝛ geminata cõuentio sine causa valet ⁊ tenet ſm Ange. in. l. petens. in. vj. lec. C. de pac. Jtẽ confessio extraiudicialis que als a nõ ꝓiudicaret si sit geminata ita ꝓiudicat ª sicut si facta a
fuisset in iudicio. ita singulariter Bar. in. l. cuꝫ scimus. ad fi. per glo. ibi. C. de agri. ⁊ cen. lib. xj. Jtẽ verba enunciatiue pro
b lata in ꝟtractibus q̄uis nõ sint obligatoria: tñ si sunt gemi-
49 nata: bene obligãt. ᵇ ita sing. Bar. in. d. l. eũ scim⁹. post ꝓnc. p illũ ter. † Jtẽ geminata cautio tollit bñficiũ velleiani ſm forꝫ. l. si mulier. ⁊ qđ ibi Bal. in. l. legis antique. C. ad velleia.
50 Jtem † qñ emanauit geminata ꝟfessio nõ põt opponi excec ptio non numerate pecunie: ᶜ vt vult gl. in. l. contractibus. §. illis etiam. in glo. in ver. opponi. in prin. ff. de non nu. pec. accedat illud vulgatũ q̄ duo vincula magis operanꝭ q̄ vnuꝫ. in auk. de conſang. ⁊ vteri. fratri. in prin. ⁊ auk. itaq;. C. commn. b de succes. ista ratio q̄uis firmata autoritatibus q̄ plurinꝫ illustrium doc. ⁊ etiã fundata q̄ pluribus optimis similibus: mihi tamen nullo modo placet: qꝛ posito q̄ procederet quãdo cõstitutũ fieret ab ipsomet qui erat debitor quo casu ex secunda promissione diceret magis apparere de volũtate promittentis: tamen nullo modo posset procedere qñ fieret a tertio qui nõ esset obligatus. quo casu nõ diceret esse geminata ꝓmissio eiusdẽ per quã debeat apparere de magis deliberata voluntate ꝓmittentis. als sequeret q̄ in fideiussione eodẽ modo nudũ pactũ produceret actionẽ: qꝛ fit super debito pcedẽti. ⁊ tñ istud est notorie falsum: qꝛ requirik stipulatio vul c
51 gata. l. blanditus. C. de fideiuſ. ¶ †Unde aliam ⁊ secũdã rationẽ specialitatis in constituto assignant Jo. fab. ⁊ Ang. de are. hic: qꝛ ꝓmissio que fit in ꝟstituto est accessoria principalis debiti ſm Ang. de are. multa accessorie ꝟcedunk siue ꝓncipalr nõ ꝟcederenk sicut videm⁹ ſm eũ in pactis nudis appositis in ꝟtractu ex quibus nõ oritur actio de per se: sed qꝛ accedũt contractui vestito: iurta. l. legẽ. ⁊ ea que ibi tradunk. C. de pac. ⁊ hanc rationẽ etiã sequik Ray. de fonti. in. l. ñ. C. de consti. pec. ⁊ hanc rationem defendit etiã hic Nico. de neap. in. iiij. oppo. glos. sed ista ratio etiam nullatenus mihi placet ⁊ eam etiã refert Jac. bu. ꝓut eũ refert Nic. de nea. in loco proxime allegato: qꝛ data rõne pro vera sequerek absurdũ q̄ fideiussoꝛ obligaretur ex nudo pacto: cũ obligatio sua sit accessoria prin. l. fideiussoꝛ obligari. §. fideiussoꝛ. ff. de fideiuſ. tamen illud est falsum: qꝛ oportet q̄ interueniat stipulatio. d. l.
52 blanditus. ¶ †Ultima fuit ratio ipsius Jac. bu. hic referentis Nic. de neap. in loco proxime allegato qđ ideo in cõstituto ex pacto nudo oriatur actio: eo qꝛ illud pactũ nudum hꝫ fomentũ a. l. pretoria: vt. l.j. in prin. ff. de consti. pecu. nimirum si parit actionẽ iurta. l. legitima. cũ ibi traditis. ff. de pac. non sic in fideiussiõe que est creatura iuris ciuilis que nõ habuit fomentũ nec a. l. ciuili: nec a. l. ꝓtoria: nec ab alia. l. ideo nõ parit actionẽ nisi interueniat stipulatio. d. l. blãditus. ⁊ hãc rationẽ ego teneo p minus periculosa ⁊ etiã p vera. ⁊ eam etiã tenet Bal. in. l. fi. C. ad. l. fal. vbi formaliter inquit qđ ideo pactũ nudũ producit actionẽ qꝛ assumit fibivestimentũ ꝓtoris. de cõsti. pecu. vbi de hoc tert. ⁊ si instares q̄ est rõ diuersitatis quare constitutũ fuerit fomẽtatũ a. l. pretoria potius q̄ fideiussio. Rñdeo ⁊ faciliter rationẽ esse: qꝛ ꝟstitutũ est creatura iuris pretoꝝ: vt. s. dixi. vnde facili⁹ debuit moueri pretoꝛ ad fomẽtãda ea que ipse introduxerat q̄ ad fomẽtãda ab alĩs introducta veluti a iure ciuili vt est fideiussio. ¶ Nõ omitto tamen circa predicta q̄ Bar. sibi ℥ius ꝓut retuli. s. in euidentialibus ponit vnã nouã ℥ singularẽ opi. in. l. iurisgentiũ. §. sed cuꝫ nulla. in versi. igitr nuda. ante fi. ff. de pac. vbi dicit se
53 putare † q̄ cõstitutũ debeat dici cõtractus nolatus ⁊ connẽtio legitima: cũ habeat nomẽ specificũ ⁊ elegãs. vnde nimirũ si producat actionem sicut ⁊ alie conuentiones nolate. d. l. insgen. in prin. ⁊ ſm hanc opi. nõ erit aliqua specialitas in cõstituta q̄ ex pacto nudo oriaꝫ actio. ⁊ ita confundentur opi. oiuꝫ ⁊ glo. ⁊ doc. hic ⁊ vbiq;. ⁊ ipsiusmet Bar. in hoc sibi cõtrarij: vt. s. retuli in euidẽtialib⁹. nã volũt oẽs q̄ spãlis casus sit in cõstituto: vt in eo ex pacto nudo oriaꝫ actio. ego teneꝛ hanc peregrinã ⁊ singularẽ opi. Bar. nisi cõtra eam vnũ obstaret mihi ad q̄ non video qũo bene respõdeak: qꝛ ſm eam

¶ Preiudicat. Qđ verum est absente parte: vt p dominuꝫ Bari. soci. in cõsi. xv. incip. visis. ver. tertius vo tractat⁹. circa me. in. j. pte.

¶ Obligãt. adde Frãc. arc. in. l. serui electiõe. de leg. j. ⁊. d. Bar. soci. I consi. lxvñ. incip. circa. j. q. versi. circa aliã. q. in j. parte.

¶ Exceptio non numerata pec. Adde Frã. arc. in. l. si ita stipulat⁹. i. §. chrisogon⁹. de verb. ob. ⁊. d. Bar. soci. in. d. consi. lxvñ. incipit circa ꝓmã. circa fi. s. alle. ver. quid operetur in nonnullis actibus geminatio. vide Feli. in c. si cautio. ⁊ statũ post med. ꝺ fideiuſtru.

etiam fideiussione er pacto nudo deberet oriri actio: cū fideiussio sit cōuentio nolata: ꝛ hꝫ specifi. ū ꝛ elegās nomē: ꝛ tñ istud est notorie falsum. d. l. blanditus. in hoc bñ cogitabitis. ꝛ per ista remanet expeditum primū ꝙ collegi. ē. er ista glos.

54 ¶ †Circa scōm principale qō er ea. gl. collegi: ꝙ in alijs promissionibus preterq̄ in ꝛstituto ꝓmissor statim teneat: ꝛ cōsequēter ꝙ differētia sit in hoc inter ꝛstitutū ꝛ alias promissiones. dicite ꝙ idē etiam tꝫ gl. in. d. l. ꝓmissor. §. j. in ver. modicū. in hoc puncto omissis opi. hic relatis p Rico. de neap. in iiij. opp. glossarū paucis concludo cū Bar. in. d. l. promissor. §. j. ꝛtra gl. nostrā ꝙ idē sit in alijs ꝓmissionib⁹ ꝙ in constituto quàtū ad obligationē: vt statim cedat dies obligationis tam in ꝛstituto q̄ in alijs obligationibus. ꝛ ꝙ tps istor. decē dierū adjiciatur solutioni miserationis gratia: iurta. l. si cū multi. in prin. ff. de cōpen. non autē adjiciat obligationi ꝛ hoc est ꝙ proprie vult text. in. d. l. promissor. §. j. in verbo: vt exactio celebrek. bñ verū est qō hoc tps qō indulget solutiōi est in ꝛstituto limitatū: vt sit. r. dierū. in alijs vō ꝓmissionib⁹ nō est limitatū: hꝫ est ad arbitriū iudicis. de quo etiā puncto videatis multū late ꝛ pleni⁹ q̄ alibi p ipm Bart. in. l. ita stipulat⁹. magna. in. j. q. p̄n. ff. de ver. obl. vbi refert oēs gl. in hoc ꝛias ꝛ dicta antiquor⁹ patrū ꝛia prout etiā refert Rico. de nea. hic in loco prime alle. ꝛ ꝛcludit Bar. idē prout in. d. l. promissor. §. j. de quo etiā videatis Bar. idē tenentē in. l. qō dicamus. ff. de sol. idem etiam tenet hic Jo. fab. in pe. col. ¶ †Et ad intellectū istius. l. promissor. §. j. si vultis scire an illud tempus decē dierū sit ibi statutū a lege: an vero sit statutum a iudice: ꝛ cuius effect⁹ sit ista indagatio videatis Ang. ꝛ Jmo. in. l. liber homo. l. a. n̄. in. §. decem hodie. ff. de ver. obli. ꝛ Ang. de are. hic. ¶ Et an aliud tempus decem dierū habeat locū etiam inter absentes: an vero solū inter p̄ntes ponit Bal. in rub. C. de consti. pec. in. iij. q. ¶ An aūt elapsus istorū decem dierum constituat debitorē in mora absq̄ alia interpellatione: vt si debitor cōstitueret se soluturū magnū debitū sub pena: pena cōmittatur lapsis illis decem diebus sine alia interpellatione. habetis hic per Jo. fab. in pe. col. concludentē qō sic. ꝛ per Bart. in. d. l. promissor. §. ad fi. idem etiā tenentē per

56 glo. cum ter. in. l. si duo. §. fi. ff. de consti. pec. ¶ †Unum tñ diligētissime notate pro maxima limitatione p̄ntis materie ꝙ ibi in constituto promitterek pena pacto nudo q̄is ad sortem principalē nudo pacto ꝓmissam cōpetat actio de cōsti. pe. tñ ad ipsam penā nudo pacto: ꝛ sic sine stipulatiōe ꝓmissam nō cōpetit ista actio de cōst. pe. de hoc habetis ter. no. ꝛ si gnādū ꝛ fortassis singulare in iure in. l. Titi⁹. ff. de cōst. pe. p quē ter. ita dicit Bal. in rub. C. de cōsti. pe. in. iij. q. ¶ In ea.

57 gl. ibi: vt. C. de dona. l. si qs argētū. §. sinaūt. habetis †ꝙ hodie er pacto nudo de donādo oriꝛ actio. ꝛ idē tꝫ etiā glo. in. l. legitima. in gl. magna post prin. ꝛ in. l. iurisgē. §. sed cū nulla. in ver. igitur nuda. in gl. magna post mediū. ff. de pac. istas glo. reprehēdit Bar. in. l. legitima. ꝛ ibi Ang. ꝛ cōiter alij sequūtur. ꝛ idē Bar. in. l. j. in vlt. col. ff. de ꝛdi. er lege. q: hodie ex nudo pacto de donādo non oriꝛ actio: sed oriꝛ cōdictio er lege propter ipsum pactū. ꝛ istud paucis ego teneo declarādo tñ prout magistralr declarat Bar. in. d. l. legitia. quicqd teneat

58 Ang. in repe. l. si certis annis. in. j. col. C. de pac. †qcquid etiꝫ temerit Jmo. in. l. in edib⁹. §. j. ff. de dona. referēs preceptorez suū Franc. de rampo. in hoc tenentē ꝛiū. de quo habetis late per Ang. hic. nec est mihi cure hoc vlterius examinare qō nulli⁹ aut pauce admodū vtilitatis est: an hodie oriaꝛ actio er pacto nudo de donādo: an vero er lege propter pactū. non est etiā vera opi. Jo. fa. hic tenentis post Pet. de bella perti. ꝙ non si mirum si hodie pactū nudum de donando pariat

59 actionē propterea † ꝙ ꝛctus donationis hodie fit cōtractus

a ¶ Nominatus. Adde Frā. are. in l. fi. de condi. ob can. ꝛ Bal. in tra. de pac. i. xij. ꝛ xiij. col.

a nominatus⁸ per. d. l. si qs argentū. §. pe. ꝛ fuit opi. gl. in. d. l. iurisgentium. in prin. in gl. magna in verbo: aliquid faciaꝛ. quā ibidē reprehendit Bar. ꝛ bene: q: posito q̄ sit cōtractus noiatus: tñ q: ꝛtract⁹ noiati qui accipiūt nomē nō ab actu

60 conueniendi sed ab actu exequēdi: vt donatio †que sic dicit q: est doni datio: vt. l. senat⁹. §. donatio. ff. de dona. certe nunquā dicunt habere nomen nisi facta execution̄e. vnde non mirum si pactū nudū de donādo qō non est donatio non precederet actionez nisi hodie a lege tuuarētur. de quo habetis latius ibidem per Bart. ¶ †An autem. d. l. si quis argentū. §.

61 pe. habeat locum in donatiōe causa mortis vt in ea er pacto nudo habeat locū dispositio huius legis: habetis glos. reputatam singularē tenentē q̄ sic in. l. cū pater. §. meuto. in gl. j. in ver. donabat. ꝛ in gl. fi. in verbo: revocauerit. ꝛ ibi Bart. ff. de leg. ij. ꝛ hoc etiam tꝫ Bal. post Cy. in. l. j. C. de doñ. cau. mor. ꝛ Bal. in. l. si qdē. in fi. C. de act. ꝛ obli. ꝛ in. l. ꝛ si mortis. in prin. C. ad. l. fal. ꝛ. l. cum hi. in prin. ff. de transa. ꝛ in. l. cuꝫ virum. in j. col. C. de fideicom. vbi reputat illam gl. esse singularem ad hoc vt in. l. ercentore. in. iij. col. C. de ercu. rei iudi. ꝛ in. l. si donationis. C. de contrahē. emp. ꝛ in auk. er testō. in. iij. col. C. de colla. ꝛ in. l. vnica. §. sinaūt aliqd sub cōdītiōe. C. de cadu. tol. ꝛ in. l. ij. ff. de leg. j. ꝛ Ang. in repe. l. si certis annis. in. ij. col. C. de pac. ꝛ idē Ange. in. l. cū er cā. ff. de re iud. ꝛ ꝛ nō ꝙne per eū disputata que icipit: astēsis⁹ miles. in. iiij. char. vbi etiā habet illā gl. pro singulari ad hoc: sed q̄uis gl. illa reputek singularis: hꝫ tñ cōsociā in. l. ij. C. de iure do. in gl. mag. fi. ppe fi. quā p cōsocia alle. Jo. de imo. in. d. l. ij. ff. de leg. j. Est verū qō ipse met Jo. de imo. in. d. l. cū er cā. tenet: ꝙ q̄uis predicta opi. sit cōmunis: tñ in puncto iuris ꝛiū esse verius p nōnulla fundamenta ad que habetis rnsionē per Ange. de are. hic. sed ipse Jmo. vacillauit ꝛ aliter tenuit in hoc. in. l. j. C. de dona. cauſ. mor. ꝛ ibi habetis hūc articulū. §. oēs latissime examinatū p Lu. ro. vbi post multa tꝫ ꝙ q̄uis de iuris subtilitate gl. pal. sint falsē ꝙ tñ in cōsulēdo nō recederet ab opi. glo. ꝛ tantorū

62 patrū ¶ †Nunqd aūt. d. l. si qs argētū. §. pe. habeat locū i donatiōe ꝓpter nuptias: habetis glo. elegātē ꝙ sic in. l. j. in ver. aurerit. ꝛ ibi Bal. C. de do. ante nup. ꝛ idē etiā tꝫ Cy. ꝛ bal. i

63 auk. decursa per illū ter. C. de do. añ nup. ꝛ †qō. d. l. si quis argentū. habeat locū in donatione ob cām pōdero nouiter de hoc esse glo. iūcto ter. in. l. si quis cū deberē. ff. de iureiur. Nū-

64 quid aūt. d. l. si quis argentū †. §. habeat locum in donatiōe remuneratoria habetis per Bart. post Buil. de cu. in. Liurisgen. §. quinimo. in vlti. col. ff. de pac. ꝛ Saly. in. l. legem. in. vj. q. C. de pac. ꝛ Jo. de imol. in. d. l. in edib⁹. §. j. ff. de dona. ꝛ per

65 Ange. hic. ¶ †Et an. d. l. si quis argentū. §. pe. habeat locum in donatiōe presumpta: puta qñ aliquis promitteret sciēter fine causa quo casu presumitur donatio. habetis glos. tenentem ꝙ sic in. l. hactenus. §. j. in glos. j. ꝛ ibi Bar. ff. de cōsti. pec. et de illa glo. dicit. ē. in hoc. §. in gl. in verb. cōstituerint. ibi tamen nō tetigi an. d. l. si quis argentū. §. penū. habeat locum in ista donatione presumpta. de hoc ergo videatis Bart. in. d. l. iurisgē. §. quinimo. in vlti. col. et in. l. si tibi. r. milia. ad fi. pri. ff. de pac. ꝛ Ray. Bal. Ang. et alios in. d. l. iurisgē. §. sed cum nulla. ꝛ Bal. in rubri. C. de consti. pecu. in. ij. col. ꝛ in. l. si. in fi. C. si cer. pe. et in. l. si pacto quo penā. C. de pac. ꝛ Sali. in. d. l. legē. in. vj. q. C. de pac. et Jo. de imo. in. d. l. in edibus. §. j. et do. Ant. de bu. et Jmo. in. c. qualiter. extra de pac. ꝛ Pau. de ca. in. l. que dotis. ff. sol. mat. ꝛ vnum verbuꝫ per Ang. de are. hic

66 ¶ †Item an. d. l. si quis argentum. §. pe. habeat locum eo casu quo in pacto nudo de donando non deduceretur res vel quantitas sed deduceretur factum. vide ꝛ Bart. post Buil. de cug. in. d. l. iurisgē. §. cū nulla. ꝛ in. §. quinimo. ad fi. ff. de pactis. ꝛ in. l. si vnus. §. pactus ne peteret. cira medium in eo. titu. ff. de pac. ꝛ Ange. in. d. l. iurisgen. in prin. in repe. l. si certis annis. in. ij. col. C. de pac. ꝛ Bal. in. l. cū virum. C. de fideicommiſ. ꝛ in. l. pacta que cōtra. C. de pac. ꝛ domi. Ant. de bu. ꝛ Jmo. in. c. qualiter. extra de pac. ꝛ Sal. in. l. legez. in. vj. qō. C. de pac. ꝛ glo. in. l. si cum mihi. iuncto text. in glos. in ver. actio. ꝛ ibi Bar. ff. de dolo. ꝛ glo. notabilē. in. l. promisisti. §. j. in glo. fi. ff. de prescrip. verb. ꝛ videatis omnino Joā. de imo. concordantem opiniones in. d. l. in edibus. §. j. ff. de donatio. ꝛ Bal. in. l. ex placito. in. ir. q. C. de rerum permutatio. ꝛ Ang. de are tio. hic. ¶ In eadem glo. ibi: ꝛ C. de rei vro. actio. l. j. §. j. hunc casum in specie approbat Ang. hic subijciens rationem spe-

67 cialitatis esse †vt mulieres facilius nubant quod reipub. interest. argu. l. j. ff. soluto matrimo. sed iste casus mihi non placet. ꝛ posito quod ꝓcedere possit inspecto tempore legis ad exactionem. C. de dotis promiſ. tamē hodie nullo modo procedere potest: cum etiam er parte mariti neduꝫ er parte mulieris inducaꝛ a lege tacita stipulatio que fingitur a lege intercessisse: vt tenet glo. in. d. l. vnica. in princi. in verbo: dotes. C. de rei vro. act. ꝛ ita contrarium eius quod hic tenet ꝛ melius glo. in. d. l. ad exactionem. ꝛ Bart. in. l. legitimā. ff. de pactis. ꝛ in. l. fideiussor obligari. §. qui certo loco. ff. de fideiusso. ¶ In ea. glo. ibi: ꝛ l. pactum. hoc est speciale favore reipubl. fm Pet. de bella per. Jo. fab. ꝛ Ang. de are. hic. ¶ In ea. gl. ibi. l. periculi. in fi. Ratio specialitatis est fm priori. allegatos doct. propter periculum quod in se suscipit creditor. ꝛ vbi est periculū ibi debet esse vtilitas. facit. c. nauiganti. extra de vsu. ¶ In ea. glo. ibi. C. de vsu. l. frumenti. Ange. de are. hic dicit rationem specialitatis esse propter incertum examinationis exitū. quod nihil est dicere. vnde dicite fm Pe. de bella perti. ꝛ Jo. fab. hic: ꝙ ratio specialitatis sit propter necessarium vsum victualium. ¶ In ea. glo. ibi. ff. de vsu. l. etiā. speciale est fm omnes ob favorem publicum ciuitatis: ꝛ ita etiam dicit Bar. in. l. fideiussor obligari. §. qui certo loco. ff. de fideiusso.

68 ¶ †In fi. gl. vltra hos sex casus stipulationis in glossa enu-

meratos

meratos in quibus ex nudo pacto orit actio: alium vidistis. ¶ in prin. huius glo. q̃ pactum nudũ esset gem̃natum. non nullos alios casus speciales addunt ⁊ enumerant Jo. seb. ⁊ Ang. de are. hic: de quibus etiã. ¶. vidistis Lyn. ⁊ Sal. in. l. le-
69 gem. C. de pac. ⁊ Jo. an. in. c. j. extra de pac. ¶ †Ex quib⁹ vnũ non omitto: videlicet casum. l. inter socerum. ¶. conuenit. ff. de pac. do. in quo vult Jo. fa. hic esse casum speciale q̃ ex pacto nudo oriatur actio. istud nõ est verũ eo quia in pacto nudo fuerat deductum id ad qõ quis erat obligat⁹ ex legis dis-positione: vnde tunc non est speciale q̃ ex eo oriatur actio prout
70 dixi. ¶. in glo. in ver. cõstituerit. ¶ †Addite etiã alium casum in quo ex pacto nudo orit actio: videlicet in curia mercator. ita sentit Bar. in. l. quintus nutius. ff. mãdati. arg. illius text. ⁊ in. l. si fideiussor creditori. in fi. ff. de fideiusso. ⁊ no. Bal. in. l. si pro ea. C. mãdati. Quis Lud. ro. istud reprobet tenẽs de directo contrariũ in. l. filiusfa. ff. de dona. per notata per Jnno.
71 in. cj. extra de cõsti. quicquid hic dixerit Ang. de are. † Alij⁹ est etiam casus q̃ pactus nudum fieret in iudicio prout late examinat ⁊ cõcludit Lud. ro. in. l. j. in prin. ff. de verbo. obli. et propterea dicebat Ange. de are. hic q̃ glo. reputata singularis in aut. generaliter. in ver. conscribat. C. de epi. ⁊ cle. q̃ vult q̃ q̃ quis ex pacto nudo nõ oriatur actio: tñ oritur officiũ iudicis ⁊ procedit sine admiratiõe: eo q̃ ibi promissio nuda erat facta iudici ⁊ in iudicio. ideo oritur officiũ iudicis cũ hoc casu. fingatur stipulatio. l. cũ ostendimus. in fi. fin vnum intelle-ctũ. ff. de fideiuss. tu. de cuius legis intellectu habetis p Bart. ⁊ cõ. in. l. j. in prin. ff. de verb. obli. ¶ Nũquid tñ ex pacto nudo eo casu quo nõ fieret in iudicio de iure ciuili oriatur saltẽ
72 officium iudi. ¶. videbimus. ¶ †Aliũ singularẽ casum ⁊ bene signandum habetis. vbicũq; enim illecui per pactum nudũ aliquid est promissum pateretur dãnũ si sibi promissa nõ seruarentur. tũc vigore talis pacti nudi cõtra non seruantẽ datur actio de dolo: ⁊ sic q̃ quis ex pacto nudo nõ detur actio: cõsulitur tñ per actionẽ de dolo vbi ex pacto aliquid adest parti. ter. est ad hoc valde notandus in. l. eleganter. ¶. seruus pactionis. ff. de dolo. ⁊ ibi Bar. ad finẽ. ad hoc no. illũ text. ⁊ ibi dẽ etiã Bar. ⁊ ibidẽ Bal. in. l. cũ nota. i. iij. co. C. de trãsactio. ⁊ Ang. in cõsi. j. in fi. ⁊ in istis locis dicũt doc. per illum ter. limitari totã materiã pactorũ q̃ quis aliter ⁊ mi⁹ bene dixerit Ang. de are. hic ad illũ. ¶. seruus pactionis. An aũt pactum nudum de iure canonico producat actionẽ: habetis hic abũdantissime per Ang. de are. vbi per eũ videtis ⁊ in remissionibus ⁊ locis per eũ traditis. Admertite tñ circa predicta q̃ dixit singulariter do. Ant. de but. in. c. que in ecclesiarũ. extra
73 de cõsti. † q̃ q̃ quis pactũ nudũ de iure ciuili nõ pariat actionem tñ videtur q̃ naturalis obligatio insurgens ex pacto nudo debeat habere executionẽ sine actiõe ex lato iudicis offõ fin precepta iurisgentiũ fin que ante introductas a iure ciuili actiões ministrabat iustitia sine actione manu regia: vt dicit ter. in. l. ij. in prin. ff. de ori. iur. ⁊ istud dictũ infert ipse ex notatis per Jnno. ⁊ Lõpo. in. d. c. que in ecclesiarũ. ⁊ reputat illud esse bene notandũ. sed istud dictũ reprehendit ibi ⁊ merito Jo. de imo. ⁊ pater ⁊ preceptor meus do. Alle. imo. in. d. Iurisgentiũ. ¶. cũ nulla. ff. de pac. dicite vt ibi per eos. Dice-
7 ¶ bat etiã singulariter do. † Ant. in. d. c. que in ecclesiarum q̃ si adiretur imperator vel princeps aut alius non recognoscens superiorẽ pro executione pacti nudi: q̃ peccarẽt si nõ facerent illud exequi. quia fin eum q̃ quis leges potuerint disponere q̃ ex pacto nudo nõ oriatur actio: nõ tñ potuerint disponere q̃ princeps nõ debeat aut teneatur iustitiã ministrare ⁊ ita fin eũ procedit. qõ notant Jmo. ⁊ Lõpo. ibi. ⁊ istud dictũ singu-
75 lare est ⁊ peregrinũ si est verũ. ¶ †Illud certum ⁊ expeditũ est sine dubio aliquo fin do. Ant. vbi. ¶. q̃ per viã denũciatiõis euangelice seu per cẽsurã ecclesiasticam etiã in terris imperñ: nedum in foro ecclesiastico pactum nudum posset executionẽ sortiri per notata per doc. vt Jnn. in. c. nouit. extra de in. ⁊ Bar. in extraua. ad reprimẽ. in ver. per denũciationẽ. ⁊ Bal. in aut. ad hec. in. iij. col. C. de vsu. ⁊ Ang. in repe. l. si certis an-
76 nis. in prima char. C. de pac. ⁊ Ang. hic. ¶ †Illud etiã in p̃dictis nõ omitto: q̃ sunt aliqui hic qui dicunt q̃ si quis consyderet oẽs casus glo. nostre ⁊ alios supra additos: q̃ nõ dicuntur proprie pacta nuda: cũ sint legis auxilio roborata vt pariãt actionem: iurta. l. legitima. ff. de pac. ⁊ q̃ quis ipsi nõ dicant ista fuit opi. gl. in. d. l. legitima. in glo. ma. g. ante medium ⁊ glo. in. Iurisgen. ¶. quinimo. in glo. j. mag. ad fi. ff. de pactis. quam opinio. ⁊ merito reprehendit Bar. in. d. ¶. quinimo. in pe. col. vbi dicit q̃ illi qui ita dicunt non bene loquũtur: q̃ in illis casibus ius ciuile nõ vestit illa pacta: sed eis remanẽtib⁹ nudis. vel lex producit actiones ꝓpter ipsa pacta. vel facit q̃ ipsa pacta producant actionẽ de per se: vt ibi latius per eum. cũ quo etiã transit ibi Ang. ⁊ Sal. ⁊ etiã Ang. in rep. l. si certis annis. q̃ vis Bal. in. d. l. iurisgẽ. ¶. ¶. cũ nulla. dixerit q̃ in illis specialib⁹ casib⁹ in quib⁹ est specialiter inductũ ex pacto nudo oriri actionẽ. tũc pactũ dicitur vestitũ quodam modo irregulari ⁊ extraordinario. ⁊ hec verba reputat multum pulchra ⁊ dicit ea sibi multũ placere do. Alex. Jmo. in. d. l. iurisgen. ¶. quinimo. ⁊ circa ista ⁊ casus hic positos in glo. videatis etiã dicti. Bart. in. l. fideiussor. obligari. ¶. q certo loco.
77 ff. de fideiusso. ¶ †Extra gl. restat vltimo ad cõplementũ buius. ¶. vt videam⁹ qualiter formandus sit libellus in materia ista cõstitute pecunie. ⁊ formam libelli in specie ponit Spe. in ti. de solu. in. viij. parte. in. ¶. postmodũ. in ver. ceterũ si quis. et in ver. seq. fin quod eum refert Nico. de neap. in. cj. ⁊ vlt. q. extra glo. in materia cõstitute pecunie. Cõis forma fm doctores hic est ista. ago cõtra Titiũ q̃ cũ ipse mihi vel alius tertiꝰ deberet cẽtũ ex aliquo cõtractu vel etiã naturaliter tantũ cõstituit se ea solutorũ mihi: quare peto vt cõdẽnetur ad dandum
78 ⁊ soluendũ dicta centũ. † Nũquid aũt actio ista de cõsti. pecunie est accessoria ad principale debitũ: vt. ¶. vidim⁹ maxime in gl. in ver. constituunt. vbi glo. tangit posse simul ⁊ semel in eodẽ libello intẽtari cũ actione principalis debiti: ⁊ sic an admittatur cumulatio istarũ duarũ actionũ tangit multũ diffuse hic Jo. fa. post Pe. de bella pert. ⁊ Jac. bu. videatis hic per eũ. ⁊ vltra eũ ea que tradit Bar. cũ cõ. cor. in. l. fundũ. ff. de excep. tit. generali. ⁊ per ista habetis expeditum presentem. ¶.

1 Heres omnibus defuncti obligationib⁹ adstrictus est.
2 Heres censetur esse eadem persona cum defuncto.
Pater ⁊ filius vna eademq; persona censentur ibidem.
3 Pater pro filio ⁊ ecõtra ⁊ dñs p seruo ⁊ ecõtra: an ⁊ qualr ex vniuscuiusq; cõtractib⁹ de in. ff. ox. tenebant ⁊ obligationib⁹ adstringebãtur ⁊ qualiter hodie: nu. 6. ⁊. 9. 10. 11.
4 Filius quare eximatur ab obligatione patris ⁊ econtra ⁊ nõ heres. ⁊ nu. 7.
7 Executio 3 filiũfa. in ptãte existẽtem ⁊ condemnantem: qualiter fieri possit considerato iure ff. ox. ⁊ nu. 8.
12 Pf si pmittat filio administrationẽ aducẽtiũ an sibi p̃judi.
13 Pater sicut de peculio pfectitio tenef ⁊ obligaf ita ẽt ⁊ de vsufructu aducẽtiũ si filio talis vsusfructus cõmissus sit.
14 Pater mortuo filio qualiter conueniatur de peculio filij.
15 Peculium quid sit ⁊ quare dicatur peculium ⁊ qualiter cõstimatur augeatur ⁊ diminuatur ⁊ deuasteur.
16 Vestimenta an ⁊ quando dicantur esse in peculio.
17 Peculium quot modis dicatur.
18 Peculium quotupler sit.
19 Populus peculiaris quis dicatur.
20 Pf vel dñs ex 3ctu filij vel serui de iure pretorio an teneank eatenus quaten⁹ est in peculio: an vero nisi intãtũ inquãtũ peculiũ est effectum locupletius: ⁊ nu. 60. ⁊ qd in monachis ⁊ religiosis. 21. ⁊ quid in seruo manumisso. 24.
22 Monachus filius ⁊ seruus equiparantur: ⁊ iura loquentia in seruo locum habent in monacho in his que monacho adaptari possint. ⁊ nu. 23. et. 40.
25 Peculium an filie femine habere possint: ⁊ an et quãdo castrense vel quasi castrense.
26 Actiones de peculio de in rẽ verso qõ iussu institoria tributoria exercitoria an sint ꝓprie actiões: an vero adiectiões seu qualitates. et cuius vtilitatis sit ista indagatio. nu. 27.
28 Actio de peculio an sit in rem vel in personam.
29 Actio de peculio ex qua obligatione oriatur: an ex naturali et ciuili simul: an ex ciuili tantum: an ex neutra. et nunquid sit natiua vel datiua. nu. 30.
31 Actio q̃ cõpetit 3 filiũ et q̃ daf 3 pfem an sit eodẽ numero: an vo sint due: vna q̃ 3 patrẽ cõpetat: et alia contra filiũ.
32 Debitũ a filio vel seruo an sit onus peculij ita ipm peculium sequatur penes quãcũq; vadat: et qualr hoc intelligatur.
33 Libro rõnũ dñi scribẽtis sibi seruũ suũ debere an standũ sit.
34 Exceptio senatusconsulti macedoniani quo casu obstat: et in quibus cessat. et nu. 35. 36. 37.
38 Exceptio macedoni. ãre ñ ꝓpetat mutuãti suo sicut filiosa.
39 Exceptio macedoniani an locũ habeat in religiosis vel monachis sicut in filiis.
41 Libellus in actione de in rem verso qualiter sit formandus.
42 Actio de i rẽ vso et qñ iussu 3 patrẽ filio mortuo ꝓpetur.
43 Commodauit pecuniam pauperi et existenti non soluendo qui ex illa pecunia filios alimentauit: nunquid possim agere contra filios habentes forte res ma.
44 Libellus in actione qõ iussu qualiter formetur.
45 Exercitor dicitur dñs nauis: ⁊ que requirãtur ad hoc vt dominus nauis conueniri possit exercitoria actione.

46 Libellus in actione exercitoria qualiter formandus sit.
47 Actio de peculio ⁊ actio exercitoria qualiter differant.
48 Actionis institorie materia vbi tractatur.
49 Institor quis ⁊ vnde dicatur.
Institor ⁊ procurator qualiter differant ibidem.
50 Institor quibus verbis instituatur.
51 Statuta in exercitoria locū sibi etiā vendicant in institoria.
Institor alicuius mercatoris si scribat alteri mercatori qualiter,apud mēlaz patroni sui habeat mille quos sibi reddere debeat in calē. ꝫ dañ. prime futurie:an mortuo principali mercatore sine herede vt bonis eius excussis ⁊ vēdi ditis ⁊ nō existentibus soluēdo sit obligatus ad ista mille ⁊ ad aliquid conueniri possit ibidez:⁊ quid hec verba in alio q̄ institore operantur.nu.51.
53 Actio de peculio ⁊ institoria qualiter differant.
54 Libellus in actione institoria qualiter formetur.
55 Libellus in actiōe tributoria qualiter formand⁹ sit.⁊ nu.56.
57 Actio tributoria quare sic appellatur.
58 Actio de peculio ⁊ tributoria qualiter differant.⁊ nu.59.
60 Actio tributoria ⁊ actio exercitoria qualiter differant.
61 Filius conuentus ex delicto si fuerit contumax:an executio fieri poterit contra patrem in peculio profectitio.
62 Filij bona si propter eius delictū sint publicata:an ⁊ peculiū aduentitiū in patris preiudiciū publicatū esse intelligat. Et quid de peculio castrēse viuēte filio.nu.63.⁊ quid cōtra:an publicatis bonis paternis peculiuz profectitiū in filij preiudiciū ēt publicet.nu.64.⁊ nūquid publicatis bonis paternis publicet vsusfructus quem filio viuente hz pater in aduentitijs.nu.65.
66 Filij an si bona materna publicentur propter ipsius matris delictum aliquid de bis habere debeant.
67 Statutum disponēs qō pater teneatur p delicto filij nūqd valeat.⁊ nu.69.⁊ quid si hoc statuat per collegiū mercatorum aut per eorum consules.nu.70.
68 Nemo pōt se cōmittere iniurie corporali que carnez scindat.
71 Statutum qō cōsortes teneātur soluere penas pecuniarias bannitorum an valeat.
72 Statutuz pro delictis alienis penas corporales vel infamie imponere non potest quia contra ius diuinum est.
73 Statutū Florētinorū disponēs q̄ propter vnius homicidiuz consortes omnes expellātur:an valeat.⁊ nu.77.⁊ quid de statuto Perusino idem disponente.76.
74 Statuta disponentia q̄ parentes precise teneantur ⁊ filiorū condemnationem soluere cogantur sunt iuri contraria ⁊ sic odiosa ⁊ strictissime interpretanda.
75 Statutū si disponat q̄ pr̄ pro delicto filij teneat:an pr̄ representando filium in carcerem euadat onus talis statuti.
78 Statutū disponēs q̄ filij mercatoꝝ teneant ad debita pr̄is etiā si nō probent heredes:⁊ etiā si ꝓstet q̄ repudiauerint exp̄sse hr̄editatē:an valeat:⁊ quo remedio succurrat filijs.
79 Statutum q̄ vxor teneatur pro marito an valeat.
80 Statutum seu cōsuetudo disponens q̄ villa pro facientibus furta teneatur an valeat.
81 Statutum disponens q̄ dñs pro delicto famuli siue familie sue teneatur an valeat.
82 Statutum q̄ pater teneatur pro delicto filij quando imponitur pena pecuniaria an ⁊ quando valeat.⁊ nu.83.
84 Statutum disponens q̄ colonus ad soluendas gabellas recollectiōis fructuum teneatur pro domino:an valeat.
85 Statutū Perusi.q̄ coloni clericoꝝ p eis teneant:an sit iustū an vero iniquū:⁊ qd si fieret sine causa aut cū causa.
86 Argumentum a pacto ad statutum an ⁊ quando valeat.
87 Pactū q̄ pater cadat a feudo propter delictuz filij nō valet.
88 Statutū q̄ pater ꝓpter delictū filij cadat a feudo an valeat.
89 Pater an teneatur si filius fuit iniuste condemnatus.
90 Pater illud quod pro cōdēnatiōe filij soluit an debeat filio in legitimam computari:⁊ an ab eo illud solutum repeti possit:⁊ quid de matre.nu.91.
91 Pater an legitimaz soluere teneatur pro condēnatione filij ⁊ nunquid fiscus ad dictam legitimam agere possit.92.
93 Statuta disponentia debere filio assignari legitimam eo deliquente sunt iniqua.
94 Libellus in actione de peculio qualiter sit formandus.

Actiones autē. ¶ Ad euidentiā presentis ⁊ glossarum necnon ⁊ eorum que.j.dicēda occurrent premittite vobis ꝓ quia

1 heres est adstrictus oībus obligationib⁹ defuncti:vt toto ti.C.de her. actio.⁊ l.vnica.C.vt actiōes ab heredib⁹ ⁊ cōtra heredes. ex eo q̄ heres fingit ⁊ cēsetur eadē persona cū defuncto:in aut

2 de iureiur.a mo.prestito.in prin.⁊ propterea ꝓ q̄ pater ⁊ filij cēsent vna eadēq̄ persona:⁊ idē in dño ⁊ seruo:vulgata.l.fi.C. de impube.⁊ alijs substitu.⁊.§.ci qui.§.de inuti.stipu.videbatur q̄ pater esset adstrictus obligationib⁹ filij:⁊ ecōtra:⁊ eodē modo dñs obligationib⁹ serui:tū quia iniquū est aliquē teneri ex cōtractibus nō celebratis per cū aut quasi cōtractibus seu delictis vel quasi ne alteri per alterū iniqua conditio afferatur cōtra regulā iuris:nō debet.de re.in.factus est titulus.C.ne fi.p:o patre.in quo titulo est disposituz ne filius pro patre aut pater pro filio aut libertus pro patrono vel seruus pro dño cōueniant:vt ex verbis illi⁹ rubrice apparet.⁊ est aduertendum q̄ imperator cū ministerio primo posuit tit.C.vt actiōes ab here.⁊ cōtra heredes.in quo disposuit q̄ heres teneatur ad obligationes defuncti:⁊ postea immediate posuit titu.C.ne vxor pro marito.⁊ filius pro patre.quia videbatur q̄ propter cōiunctionez que inter eos est alius pro alio teneri debuisset cuius cōtrariū in illis titulis disponitur.⁊ ita dicit glo.cum qua ibi transit simpliciter Bal.in rub.C.ne vxor pro mari.⁊ ita sentit Bal.in rub.C.ne filius pro patre.licet clare

4 nō aperiat.Et si instares ⁊ q̄reres ꝓ que posset esse rō diuersitatis quare sicut eximit filius ab obligatione patris ⁊ econtra ⁊,dñs ab obligationib⁹ serui ⁊ ecōtra p illū titu.C.ne fi. pro pa.ita etiaz nō eximat heres ab obligationib⁹ defuncti. Rñdeo q̄uis nec ibi tactuz aut declaratū inueniā q̄ nō fuit eadem ratio statuēdi in herede que est in patre ⁊ filio:in dño

5 ⁊ seruo.† Nam heres nūq̄ representat defunctū nec vnq̄ fingitur eadē persona cuz eo nisi mediāte facto suo:⁊ nisi ex mera ⁊ propria sua voluntate:quia vult esse heres:sed pater:⁊ filius inuiti fingitur ipso iure absq̄ alio eorū facto esse eadē p̄sona:ergo relinquitur q̄ nō sit eadē ratio eximēdi heredē ab obligationib⁹ defuncti que fuit eximere patrē ab obligatio-

6 nib⁹ filij vel econtra:⁊ cōsimiles personas.† Stat ergo q̄ de iure ciuili pater nō tenetur ex cōtractu filij nec dñs ex cōtractu serui per dictū.ti.C.ne fi.pro pa.⁊.l.dñm.C.qō cū eo.si ergo filiusfa.cōtrahit vel delinquit:ipse tñ obligatur insolidu3 regulariter ⁊ nō alius.l.filiusfa.ff.de act.⁊ obli.⁊.l.tam ex cō-

7 tractibus q̄ ex iudicijs obligat filiusfa.ff.de iudi.† Et si dicere s qūo potest fieri executio cōtra filiūfa.in potestate existentem ⁊ cōdemnatū saltē cōsyderato iure digestorū:quo iure filiusfa.nihil proprij habebat nisi sit miles:⁊ inanis est actio quā excludit inopia debitorū.dicit ter.in.l.nā is.ff.de dolo.rñ debat Bart.in.l.iij.§.sed vtrū.ff.de mino.⁊ in.l.si filio.la.ij.ff. solu.ma.⁊ in.l.si dubitet.§.si filiusfa.ff.de fideiusso.⁊ in.l.peñ. C.q̄ bo.ce.pos.⁊ in.l.quot.la.ij.ff.de nox.q̄ imo poterit fieri executio hoc modo:q̄ poterit filij⁹ ce.bonis pa.vt est ter.no.⁊ ibi Bar.in.d.l.pe.C.qui bo.ce.pos.⁊ eo casu quo nollet cedere bonis posset capi ⁊ in carceres detrudi.q̄uis gl.alle.p Bart.

8 aliter direrint in locis supascriptis vt ibi per eū.⁊ videte ꝓ q̄ signāter dixit Bar.in.l.si ex alio.per illū ter.in.l.fi.C.qō cum eo.pro filiusfa.mercatoribus si nolunt in carceres detrudi qd facere habeant.Superuenit postea pretor qui totus equitate plenus iurta.l.q̄ si ephesi.in fi.ff.de eo qō certo loco.⁊.l.legissimum ordinē.in prin.ff.de bo.pos.fm tabu.qui cōsyderat ꝓ q̄

9 interdum pater vel dñs cōcedūt expresse vel tacite peculiū filio aut seruo qō cēsēt veluti proprium patrimoniū ipsorū filij ⁊ serui:vt inquit text.noster:⁊ disponit q̄ pater ⁊ dñs obligentur ⁊ teneant ex cōtractib⁹ filij ⁊ serui nō insolidū:ꝫ eaten⁹ quaten⁹ est eorū peculiū.⁊ ratio que mouit pretorē ad ita disponēdū potuit esse ista. Nā ex quo pater cōcedit filio suo in potestatē existēti vel dñs seruo certā quantitatem pecunie vt pro habito negotietur nō exprimēdo tū certū genus negotiationis:q̄ tūc esset institor:vt dicemus.j.in gl.magna.equum visum fuit pretori q̄ ex cōtractu filij vel serui pater ⁊ dñs tenerētur ⁊ cōueniri possent:eo q̄ videtur cōtrahisse de volūtate patris vel dñi ex quo de eorū volūtate illud peculiū habebāt ⁊ sic ex volūtate psumpta ꝓpter cōcessionez peculij pater ⁊ dñs tenent. Hinc est q̄ pater ⁊ dñs obligātur de peculio ex cōtractu filij serui etiā ignorātes ⁊ consequenter etiā inuiti: imo etiā expresse prohibēte cōtrahi cū seruo vel filio:vt est ter. notandus in.l.si quis seruū.§.fi.ff.de peculio.verū q̄ eorū volūtas nō est simplex ⁊ absoluta:sed est certa ⁊ limitata respectu illi⁹ quātitatis cōcesse in peculiū filio aut seruo:visuz est equū pretori vt pater ⁊ dñs nō teneātur aut cōueniātur simpliciter ⁊ insolidū:sed eaten⁹ quaten⁹ illa volūtas se extēdit: ⁊ sic eatenus quaten⁹ se extēdit quātitas peculij ⁊ nō in pl⁹. ⁊ istud est qō vult proprie ter.noster ⁊ ita tradit ⁊ magistrali

10 ter declarat Bar.in.l.j.i.fi.co.ff.de peculio. ¶ † Aduertite tū q̄ totus iste.§.⁊ totus titulus.ff.de pecu.duz disponūt patrez vel dominū teneri ex cōtractu filij vel serui de peculio procedūt de iure antiquo:⁊ sic de iure.ff.orū.i peculio ꝓfectitio qō

pater

pater cõcesserat filio ⁊ passus fuerat illũ habere. Itẽ in peculio aduẽtitio: qz de iure antiquo non distinguebaẽ peculium aduẽtitiũ a profectitio: sed vtrũq; indistincte acquirebaẽ patri.† De castrensi vero peculio non tenebaẽ pater, vno filio: sed ipse filius cõuenibaẽ tãq; paterfa. l. iiij. §. j. ff. de castrẽsi pecu. ⁊ l. ij. ff. ad macedo. hodie vero in aduẽtitio peculio pater non tenebaẽ actione de peculio: sed põt conueniri vt legitimus administrator filij p. l. j. C. de bonis mris. ista est notabilis theorica glo. magistralis in. l. pater qui castrense. in prin. in gl. magna. ff. de castrẽ. pecu. ⁊ eam ibi hz Bar. pro mirabili: ⁊ mandat illã multũ notari: qz sm eum per illam glo. habemus intellectum totius tituli. ff. de pecu. ⁊ ita ẽt tenet Bart. in. l. j. in prin. ff. de pecu. in. v. col. ⁊ in. l. si finita. §. si de vectigalibus. in vlti. col. ff. de dam. infec. ⁊ in. l. quoties. la. ij. ff. de noxalibus. et dicit Jo. de imo. in. v. §. si de vectigalibus. qz illa gl. nõ reperiẽ alibi tam aperte. ¶ †Dicebat tñ singulariter Bart. in. d. §. si de vectigalibus. in fi. col. qz illud qõ dictũ est supra in peculio aduẽtitio patrem nõ teneri hodie actione de peculio: ⁊ cõsequẽter qõ in eo nõ põt filius patri preiudicare: procedit nisi pater ipsius peculij aduẽtitij permisisset filio administrationem: qz tũc sm cũ pater teneretur hodie de peculio cũ eadez esset rõ que in profectitio in quo dicimus patrem teneri propter presumptã eius voluntatẽ que colligiẽ ex concessione: vt ẽ. declarauit. ⁊ hoc dicit Bar. sub dubio forte sentire glo. in. l. ⁊ si cõdemnatus. ff. de nox. dum dicit qz fit executio forte in aduẽtitio cõsentiẽte patre. ⁊ pater dicit filio consentire si ipsi filio administrationẽ cõcessit: qõ põt: vt est ter. sm cũ rotundus in. l. pe. in ver. qz patre volente possidet. C. qui bo. ce. pos. vt ibi latius per ipsum Bart. quẽ repetẽdit Lud. ro. in hoc tenẽs de directo contrariuz in. l. si filio. la. ij. ff. sol. ma. de quo etiã videte Bal. in. l. fi. §. j. in. ij. col. in ver. quero de quasi fideiussore. C. de vsu. rei iudi. ¶ †Dicebat etiam Bald. in rub. C. de exercitoria. in pe. col. vnũ qõ tradit ad cõfirmationẽ eius qõ. ẽ. prime retuli sm Bar. qz sicut pater tenebaẽ ⁊ obligabaẽ de peculio profectitio: ita ẽt obligabaẽ hodie de vsufru. peculij ad uentitij si ꝑmissus est filio talis vsufru. alias nõ ¶ †Predicta omnia vera sunt ⁊ procedunt filio viuente: mortuo autez filio qualr; cõueniatur pater de peculio: dicite qz de iure antiquo in peculio aduẽtitio ⁊ profectitio tenebatur pater intra annum per tit. ff. qñ actio de pecu. est anna. De peculio vero castrẽsi in quo pater illud occupabat iure peculij: qõ poterat incipiebat post mortẽ assumere vires profectitij peculij: ideo pater tenebaẽ de peculio intra annum: secus si occupabat vt heres. d. l. pater qui castrẽse. in prin. hodie vero cũ indistincte pater semper occupet vt heres: certe in aduẽtitijs ⁊ castrensibus nõ tenetur vt de peculio: sed semper ⁊ insolidum ⁊ perpetuo. ista sunt que tradit preallegata glo. magistralis in. d. l. pater qui castrẽse. in prin. ⁊ Bar. in locis supradictis. q; diligenter notate: q: sunt maximũ fundamentũ ad materiã presentis. §. nostri. ⁊ ad totum titulũ. ff. de pecu.† Quid autẽ sit peculium: definit text. in. l. depositi. §. peculiũ. ff. de pecu. ⁊ ibi ẽt in ter. ponit etymologia huius termini peculiũ. quare dicaẽ peculiũ. ⁊ quid sit peculiũ. ⁊ qualiter constituatur: augeatur diminuatur: ⁊ denaſtetur. declarat iurisco. in. l. peculiũ est nõ id. per discursum totius illi⁹ legis. ff. de peculio. videatis etiaz ter. in. l. peculiũ. ⁊ ex eo cõsistit in eo. ti. quem Ang. hic in euidentialibus habet pro singulari † qñ vestimenta dicanẽ esse in peculio ⁊ qñ nõ: vt ibi declaratur in ter. videatis etiã. l. peculium nascitur. in eo. titu. ⁊ alias nõnullas cõsimiles leges. ¶ Circa definitionẽ peculij videatis Bart. qui illã declarat ⁊ ad ꝓtingẽtiã facti reducit in rub. ff. de pecu. ⁊ diffuse Bald. in. l. fin. in. ij. ⁊ iij. col. ff. qõ cũ eo. ¶ †Quot autẽ modis dicaẽ peculium siue quot habeat significationes: declaraẽ glo. magistra. in rub. ff. de pecu. ¶ †Quotuplex autẽ sit peculium eo modo quo capitur in materia nostra declarat glo. magistralis in. l. cum oportet. in prin. in ver. exceptis. ⁊ est glo. j. in ver. peculijs. C. de bonis q̃ lib. ⁊ dicit qz est quadruplex. Aduentitium: Profectitiũ: Castrẽse ⁊ quasi castrẽse. de quibus vltra glo. tradiẽ ibi per doc. ⁊ maxime per Bar. qui diffuse examinat vnũquodq; ex istis quatuor peculijs per multas ⁊ varias questiones de istis etiã quatuor peculijs no. glo. in. §. j. in ver. castrensibus. ẽ. per quas personas nobis acquirit. ⁊ glo. in. l. frater a fratre. in prin. in glo. magna in prin. ff. de condi. inde. ⁊ videte Bal. in. c. j. in. §. si duo fratres. in fi. de fra. de nouo beneficio inuesti. vbi dicit peculiũ profectitiũ etiã esse quadruplex vt ibi per eum. ad ista etiã videatis Spec. in ti. de actore. §. j. in ver. item cum agit de peculio. ¶ Quis autem dicatur populus peculiaris declarat Bart. in. l. j. C. cõmunia de manumiſ. ⁊ in auſ. ci qui. in. xvj. col. in ver. quero nũquid habeat locũ missio ex primo decreto in oĩbus. C. de bo. auſ. iudi. poſ.

¶ Dis sic ad euidentiã premissis venio ad text. ⁊ iste. §. h. d. in sum.† Ex hoc filij vel serui tenebaẽ pater vel dñs de iure peculio catenus quatenus est in peculio. h. d. ¶ Notate ex hoc ter. id qõ dicit i summario. videte tñ quatuor casus enumeratos per glo. no. ⁊ signandam in. l. cum ancilla. in ver. locupletius. iuncto ter. C. qõ cũ eo. in quibus pater vel dñs non tenẽtur de peculio nisi intantum inquãtum peculium est effectũ locupletius. ⁊ ibi Bal. addit quintũ casum in. l. si filiuſſ. ff. de iudi. ⁊ ad ampliationẽ huius ter. ⁊ eiꝰ materie dicebat Joã. fab. circa fi. presentis. §. qz iste. §. ⁊ †que in eo dicũtur habent locũ in monachis ⁊ religiosis: vt ex hoc actibus cũ eis celebratis teneanẽ ad instar peculij superiores eorũ: vt abbates qui eis permiserunt particulariter tenere ⁊ administrare: vt hic per cũ. ego addo Bal. idẽ tenentez in. l. terminis. in fi. ad fi. C. qõ cũ eo. vbi formaliter dicit qz ea que in hac materia dicunẽ in filio ⁊ seruo trahẽda sunt ad monachos per no. per Jnn. in c. cũ olim. extra de priuile. nã sm eum ⁊ monachi ex cõcessione abbatis quodãmodo habẽt peculia: ⁊ maxime qñ habẽt prioratus obediẽtiarios: vt. c. quãto. extra de offi. ordi. et ibi ista procedunt †propter equiparationẽ que regulariter fit a filio ⁊ seruo ad monachũ: [a] vt p Bar. in. l. j. in prin. ⁊ l. §. si frn ctuarius. ff. de stipu. seruo. ⁊ gl. no. in. l. heres absens. in glo. fi. magna. in ver. per dignitatẽ. ad fi. ff. de iudi. cũ infinitis concordãtijs similibus. dicebat Bal. in. l. seruus. C. cõmunia de suc. †qz oĩa iura loquentia in seruo habẽt locũ in monacho in his que possunt monacho adaptari. hinc ẽt dicebat Bal. in. l. interposita. C. de trãsa. qz sicut dñs non tenetur nec obligatur seruo: nisi ea per stipulationẽ promiserit: vt ibi est text. ita ẽt nec abbas monacho. Accedat etiã ad ista qõ alibi elegãter determinat Bar. in. l. ex parte. ff. de pecu. per illũ ter. in ver. quid ergo est. qui ter. est multũ notandus in presenti materia: qz si aliquis gerat se pro libero ⁊ postea monasteriũ aliqõ eum vẽdicet vt seruum cũ toto patrimonio: qõ monasteriũ tenebiẽ de illo patrimonio vtili actiõe de peculio: nõ aũt directa. qz nõ precessit ibi concessio: vt ibi est text. signandus. Et ad istũ ter. qui vult ex cõtractu filij vel serui teneri patrẽ vel dñm quatenus est in peculio †an procedat etiaz in seruo manumisso vt ẽt tunc dñs teneatur: an vero cõtra quẽ possit agi declarat Bal. in. l. ij. C. an seruus ex suo facto. Et ad istuz ter. in. l. fi. in ver. filiarũ. dum vult †filias feminas posse habere peculium: addite qõ habemus casum vnũ quem Bal. ibi habet pro vnico ⁊ singulari i iure in. l. cũ multa. C. de bo. que libe. in quo femina põt habere castrense ⁊ quasi castrense peculiũ qñ donatio esset ei facta a rege vel a regina: vt ibi i ter. ¶ Glo. j. in ver. de peculio. nõ eget diuisiõe. potest tamen in duas partes diuidi prout due in ea recitanẽ opiniones. scõa ibi: ſz verũ⁹. ¶ †In ea. gl. in fi. tenetis qõ iste de peculio: de in rẽ verso: qõ iussu: institoria: tributoria ⁊ exercitoria non sunt actiones nec propria nomia actionũ: sed sunt adiectiones siue qualitates actionum seu cognominationes. agiẽ enim contra patrẽ vel dñm actiõe ex eo cõtractu qui celebratus est cũ filio vel seruo adiecta illa qualitate eaten⁹ quaten⁹ est in peculio: vel quatenus est versum in vtilitatẽ dñi: ⁊ sic in similibus: vt. d. l. iij. §. cui cõgruit. hic allegata in gl. ⁊ ita etiã tenet ibi glo. in ver. manumitti. ⁊ ita etiam tenet glo. in. l. si frn plures. §. de actiones. in gl. j. ff. de exercitoria. ⁊ gl. in. §. fi. in versi. directo. j. qõ cum eo. ⁊ Bar. in. l. iij. §. si filiuſſa. ad fi. ⁊ ibi etiã Ang. ff. de peculio. ⁊ ita etiam tenẽt doc. hic: vt Jo. fab. post Pet. de bella perti. ⁊ Ang. de are. ⁊ Nico. de neap. post antiquos. in. ij. q. glossarũ: ⁊ in hoc reprobant opi. Jac. de ranen. tenentis ſz iuz. ⁊ pro hac communi cõclusione bene facit sm Jo. fa. hic: qz si esset vna ⁊ ꝑpria actio: ista de peculio ⁊ similes haberent tẽpus prescriptionis vniforme: et tamen cõstat qõ habent difforme: qz habent tale ⁊ tantum tempus quale ⁊ quantũ habet illa actio cuius cognomen recepit. l. cũ post mortẽ. in princ. ff. qñ actio de peculio est annalis.† Et si diceres cuius effectus aut vtilitatis est ista indagatio: an ista sint propria nomina actionũ: an vero sint adiectiones siue qualitates: respondebat Joã. fab. hic: ⁊ eum simpliciter sequitur Ang. de are. hic: qz effectus est maximus: qz si ista essent propria nomina actionuz: essent stricti iuris sine dubio aliquo: cũ non sint de enumeratis in. §. actionum. j. e. si autẽ dicim⁹ qõ ista sunt cognomina actionũ certe ⁊ regulabũtur sm naturam illarum actionum quibus adñciuntur: ⁊ sic si adñciẽtur actioni bone fidei: iste cognominate censebunẽ esse bone fidei. si aũt adñcienẽ actioni stricti iuris: stricti iuris esse dicentur. ⁊ ad hoc bene facit ter. q̃ quis ipsi nõ allegẽt hic: ⁊ in. l. in bone fidei contractibus. ff. de peculio. ⁊ q̃ quis ita vt s. retuli teneat Joan. fab. hic: ipse tamen Joan. fab. in. §. fi. j. quod cum eo. aliter tenet ⁊ dicit se tanq̃ electum iudicem in hac

a ¶ Ad monachũ. vide Fel. in. c. parochianos. de sen. excõ. ad fi. ⁊ Frã. are. in. l. j. de vulg. ⁊ pup. i. x. col. ⁊ i. l. cũ heredes. §. itẽ q̃ro. de acq. poſ. i. fi. ⁊ Jo. an. in c. statutuz. i pe. col. de rescri. in. vj. et Frã. are. in l. seruum. fi cer. pe. ⁊ ibi p doc. Alex. de imo.

questiõe pronũciare hoc modo qõvtraqꝫ opi.est vera.ꝛ quot
sint cognomina.siue adiectiões aliaꝝ actionũ.itẽ ꝛ quot sint
species actionũ de per se.postea subdit iocose si quis per hãc
sñiam grauatur appellet ꝛ fm eũ nõ paruꝫ lucrabitur:qz fm
cuꝫ non est magna vtilitas in hac questione.ego in predictis
videlicet circa effectũ resultãtẽ ex ista qõne reperio qꝫ Barto.
qui hic ꝛ per alios nõ allegatur in.l.j.in prin.ff.de pecu.in.v.
col.tenet de directo cõtrariũ ꝛ iudicio meo melius qõ actio-
nes iste de peculio de in rẽ verso.qõ iussu.ꝛ similes que cõpe-
tũt cõtra patrẽ ꝛ dñm semper sunt stricti iuris:q̃uis illa que
cõpetebat cõtra filiũ esset bone fidei.per ter.optimũ in.l.mo-
ra.§.in bone fidei.ff.de vsuca.ꝛ ita etiã tenet ñico.de neapo.
hic in apostilatione ter.ꝛ in hãc secundã partẽ inclinat ipse-
met Joã.fab.in.v.§.fi.j.qõ cum eo.quicquid ipsa direrit hic
28 Jurta predicta tangũt hic doc.† an actio de peculio sit in ré
vel in personã.quam qõnem vltra doct.hic habetis etiã late
examinatã per Bar.in.l.frater a fratre.ff.de cõdi.inde.in.xj.
col.in ver.sumus expediti de secunda parte glos.ꝛc.ꝛ in.l.j.in
prin.ff.de pecu.in.v.col.per Cy.ꝛ latius Bal.in.l.pe.C.qõ cuꝫ
eo.ꝛ in istis locis magis cõmuniter concludi consuenit qꝫ sit
personalis per istũ ter.vbi expresse hic dr.ꝛ per tert.in.l. sum-
ma cuꝫ ratione.§.fi.ff.de pecu.ꝛ per nonnulla alia de quibus
29 ibi per eos.¶† An autẽ actio de peculio oriatur ex naturali
ꝛ ciuili obligatiõe simul:an vero ex ciuili tantũ:an vero neu
trã matrẽ habeat tãgit multuꝫ diffuse Jo.fab.hic post Dct.
ꝛ Jac.ꝛ quasi nihil aliud ponit Jo.fa.in hoc.§.qõ etiam late
examinat hic Nico.de neapo.post antiquos in.iij.q.glo.ꝛ est
questio que fuit iter antiquos glossatores,put clare refert et
ponit gl.in.l.frater a fratre.in prin.in glos.j.valde longa circa
medium.ff.de cõdi.inde.ꝛ ibi late Bar.circa.r.vel.vj.col.idez
Bar.in.l.j.in prin.in.v.col.ff.de peculio.ꝛ in istis locis magis
cõmuniter cõcluditur qõ oriatur ex sola ciuili obligatiõe ha
bẽte tũ effectũ naturalis quicquid direrit Pau.de ca.in.o.l.
frater a fratre.in prin.vt hic per Ange.de are.per hoc cõclu-
30 ditur etiaꝫ magis cõmuniter † qꝫ actio de peculio sit natiua
nõ datiua cũ oriak ex ciuili obligatiõe tãꝫ ex matre.quicqd
31 direrit Cyn.ꝛ male in.l.dñm.circa fi.C.qõ cũ eo. ¶† An autẽ
actio que cõpetit cõtra filiũ ꝛ que dak contra patrẽ sint eedẽ
numẽro:an vero sint due:vna que cõpetat cõtra patrẽ ꝛ alia
que cõpetat cõtra filiũ:ponit Bar.in.o.l.j.in prin.in.vj.col.ff.
32 de pecu.¶† An autẽ debitum a filio vel seruo sit onus pecu-
lij ita qõ ipm peculiũ sequak penes quãcunqꝫ vadat:ꝛ quali-
ter istud debeat intelligi explanat magistraliter Bart.in.o.l.
frater a fratre.in prin.in.xv.col.in ver.venio ad secundam gl.
magnã.ꝛ ibi distinguit an peculiũ transit ad aliquez vna cũ
ipso seruo ꝛ transit cũ onere.si autẽ transeat sine seruo:ꝛ tunc
aut titulo vniuersali ꝛ trãsit cũ onere:alias nõ:vt ibi plenius
per Bar.cũ qno ẽt simpliciter transit Ange.hic de quo etiaꝫ
videatis no.Bal.in.l.fi.in.v.col.C.qõ cum eo.ꝛ per ista rema
net expedita hec gl.j.¶ El.magna in verb.ipso iure.que glo.
diuidit in quinqꝫ partes principales. Ut in prima declarek
actio de peculio.In scõa declarek actio de in rem ver.In ter
tia declaretur actio qõ iussu.In quarta declarek exercitoria
institoria ꝛ tributoria.In quinta declarek totus titul⁹ de no
xalibus.ꝛ scõa incipiat ibi preter hãc actionẽ.tertia ibi:item
est actio qõ iussu.quarta ibi:itez sunt alie tres.quinta ibi:in
delictis autẽ.¶Dec diuisio iudicio meo non posset esse magis
inepta ad hãc glo.qz vt patere põt cuilibet eam intuenti:glo.
hoc ordine nõ procedit.Et ppterea ego diuido hãc in duas
partes principales.In prima ad declarationẽ tert.nostri po-
nit quare pretor ℈ dispositionẽ iuris ciuilis volẽtis neminez
ex alterius persona obligari disposuerit patrẽ vel dñz teneri
pro filio vel seruo de peculio.In scõa gl.aggredik notabilem
distinctionẽ.scõa ibi:diligenter tñ distingue.¶Et ego expe-
diam vnamquãqꝫ partẽ gl.de per se subdiuidendo.ꝛ adden
do prout fuerit opportunũ:q̃uis Jo.fab.hic ad hãc gl.iam
lõgam ꝛ prolixã nihil addat dicens qꝫ hãc glo.non oportuit
hic poni:qz de ea satis tractabik.j.tit.j.ꝛ ñ.ad hanc etiã totaꝫ
istam glo.nihil aut parũ admodũ addit hic Nico.de neapo.
in.vj.vñ.ꝛ viij.oppo.glossarum.Et bene faciunt materias in
propꝛijs locis reseruare:ne alijs titulis aut legibus dos debi-
ta subtrahak:vt alibi inquit Bal.in.l.falsus.in finalibus ver
bis.C.de fur.ego tñ vt predixi ne hec tã longa glo.ita intacta
pertrãseat attingã ꝛ succincte q̃ necessaria videbunk in alijs
vos ad opportuna loca remittã. Accedã igik ad primã par-
tem principalez que non indiget subdiuisione:põt tñ in tres
particulas subdiuidi.In prima ponit q̃re de iure ciuili pa-
ter nõ debeat teneri pro filio.In scõa quare etiã de iure ciui
li dñs nõ debeat teneri pro seruo.In tertia quare iduxerit p̃-
tor nõ obstãte dispositiõe iuris ciuilis:qꝫ pf̃ ꝛ dñs teneantur
pro filio ꝛ seruo de peculio.scõa ibi:inspecto pro seruo. tertia
ibi:sed tñ pretor equitatẽ cõsiderat.¶In ea.glo.ibi:qꝫ parci-
monia.q̃rit istud declarare vt per Bar.ĩ rub.ff.de pec. ¶In
ea.gl.ibi:dñm pro seruo teneri dicit.ꝛ sic ad finem prime ptis
principalis dicite vt latius dixi.ℨ.in euidẽtialib⁹.ꝛ fm ibi oi-
cta hanc primã partez prin.huius glo.intelligite ꝛ declarate.
Sum modo in scõa parte principali gl.que incipit ibi:dilige
ter tñ distingue.quam subdiuido in quatuor partes.In pri
ma parte ponit gl.qñ filiꝰ vel seruus cõtrahit quomodo obli
gatur pater vel dñs.In scõa qñ filius vel seruus quasi cõtra
hit.In tertia vltra actionẽ de peculio ponit ẽt de actione de
in rem verso ꝛ qõ iussu.Jtẽ de exercitoria institoria ꝛ tributo
ria quãcũqꝫ de per se declarando.In quarta ponit qualr in
delictis ꝛ quasi delictis pater vel dñs ꝓ filio aut seruo teneã-
tur.scõa ibi:item q̃ dicta sunt qñ contrahit.tertia ibi:preter
hãc actionẽ de peculio.quarta ibi:in delictis aũt ꝛ quasi deli
ctis.In tertia posset adhuc in quinqꝫ particulas subdiuidi
quẽadmodũ quinqꝫ actiones in ea declarank partes de se pa
tent.Eodẽ modo illa quarta posset in alꝰ particulas subdi-
uidi:ſz nõ expedit.subdiuidatis eã per vos.¶In ea.gl.ibi:
deducik ex ipso peculio quicqd seruus naturalr dño dz.intel
ligite qñ dñs non posset aliunde debitũ suũ consequi:nec alr
posset indẽnitati sue consulere.alꝰ secus:vt est tert.in.l.fi no-
33 rali.§.qõ aũt.ff.de pecu.¶† Et an standũ si libro rationum
dñi si in eo scripserit seruũ suũ sibi debere.dic qꝫ nõ:nisi sit in
serta iusta ꝛ vera causa:vt est ter.in.l.non solũ.§.an debitor.
ꝛ ibi no.Bar.ff.de pec.qõ tñ pendet a materia legis nuda ra
tio.ff.de dona.¶In ea.glo.ibi: obligatur enim seruus dño
naturaliter.istud declara ꝛ intellige vt magistraliter p Bar.
34 in.l.si id qõ dñs.ff.de condi.inde.¶† In ea.glo.ibi: excepta
causa mutui ex qua nec filiꝰ nec pater tenek.intellige effectua
liter:qz obstat exceptio senatusconsulti macedoniani:vt toto
35 tit.ff.ꝛ.C.ad macedo.¶† Eld declarationẽ tñ ꝛ limitationez
illius tituli vnũ diligẽter notate qõ singulariter posuit Jnn.
in.c.qz plerigꝫ circa finẽ cõmenti sui:certra de immu.eccle.vbi
volunt qꝫ lz filiofa.ꝛ etiaꝫ patri cõtra creditorem qui mutua
uit pecuniam filiofa.cõpetat exceptio macedoniani:qꝫ tñ si
in veritate posito etiã qꝫ probari nõ posset:mutuasset credi-
tor ob necessitatẽ filij:peccaret mortalr filius qui exceptiõe se
36 defenderet.bene facit.l.macedo.C. ad macedonianũ.† Et in
quibus ca fibꝰ cesset ista exceptio macedoniani:habetis tert.
no.in.l.ñ.ꝛ.iij.C.ad macedo.ꝛ gl.magistralẽ ꝛ singularem.et
forte nõ habetis in iure plenioꝛẽ glos.illa in.§.illud.in verbo:
macedonianũ.j.qõ cuꝫ eo.ꝛ singulariter per Bar.in.o.l.ma-
cedoniani.vbi inter cetera singulariter dicit qꝫ ista exceptio se
natusc̃ultj macedoniani cessat in filiofamilias mercatore.
37 ¶† Dicit ẽt signanter Bal.in.l.zenodorus. que est.l.ñ.C. ad
mace.qꝫ si filiofa.cõsuenit accipere pecuniam mutuo ꝛ pater
cõsuecit talia mutuata restituere:qꝫ cessat exceptio macedo-
niani per ter.optimum in.l.titianus.que est.l.fi.ff.qõ cuꝫ eo.
38 ¶† In ea.gl.ibi:secus in seruo. vt.j.titu.:.§.illud.ꝛ ratio di-
uersitatis est quare seruo mutuãti non cõpetat exceptio ma-
cedoniani:quia in eo cessat ratio ꝓpter quã introducta fuit
in filiofa.quã rationẽ ponit ter.in.§.illud.j.ti.j.vbi formali-
ter inquit ter.ideo senatꝰ prosperit quia sepe filij onerati ere
alieno creditarũ pecuniarũ quas in luxuriã cõsumebãt:vite
parentũ insidiabãtur vt eoruꝫ successiones obtinerent q̃ spes
39 hereditatis obtinẽde cessaret in seruo.† Et per hãc rationez
ego infero qꝫ ista exceptio nõ habet locũ si religiosus vel mo-
nachus acciperẽt mutuũ cũ in eis cesset ratio que est in filijs
cũ religiosus nõ habeat succedere superiori vel abbati. ꝛ ita
tenet in terminis Jo.fa.in.§.fi.in antepe.col.j.qõ cũ eo.istud
40 tamen pẽderet ab ea † questione:an monachus equiparetur
a seruoª an filiofa.de qua per Bar.ꝛ alios oẽs.in.l. cum ꝓpo- a ¶Seruo. adde qõ dicuꝫ fuit.ℨ. e.§.nu.xxij.
nas.C.de hereditis.insti.ꝛ plenius per.Bar.in.l.j. in prin.in.iij.
q.prin.ff.de vulg.ꝛ pup.ꝛ p Bal.plene hoc disputantẽ in.l.j.
in.ir.C.qui admit.per Ange.ꝛ Jmo.in.l. paterfa.ff.de here.
insti.ponũt canoniste:vt Jo.an.in.c.in presentia.extra de pro-
ba.ꝛ Jmo.in.c.raynuti⁹.in materia vulgaris substitutiõis.ex
trave testa.¶In ea.glo.ibi:vsqꝫ ad quãtitatẽ versam: vt.j.
ti.j.§.in rem.hãc materiã actiõis de in rẽ verso nemo est qui
hic examinet:sed eã tradũt oẽs in illo.§.in rem.j.eo.ibidẽ vi-
41 deatis.ꝛ † qualiter in ea formãdus sit libellus habetis hic p
Ang.de are.ꝛ plenius per Jo.fa.in.§.fi.j.quod cũ eo.illud tñ
42 notate † qꝫ cuius actio de peculio mortuo filio cõtra patrez
fit:annalis:tñ p titulũ.ff.qñ actio de peculio est annalis:ꝛ di
xi.ℨ.in eundẽ.ista tñ actio de in rẽ verso.ꝛ eodẽ modo qõ ius-
su.de quo.j.§.priori.in glo.sunt contra patrem perpetue filio
mortuo.ter.est nota.in.l.macedoniani. ꝛ ibi Bart.C.ad ma-
43 cedo.¶† Et qd erit si ego cõmodaui pecuniaz vni pauperi
ꝛ existenti

ꝛ existenti nō soluēdo qui ex illa pecunia filios alimētauerit: vtrum possim agere cōtra filios q̄ habēt forte res maternas ex eo q̄ dicat illa pecunia in rem filiorum necessario impensa iurta dictū §. in rē. in ver. aut familie frumentū emerit. hanc questionē tangit singulariter Bar. in l. bis solis. ff. de condi. inde. ꝛ ibi dicit esse argumētū qō sic. postea cogit. andū relinquit. videte bal. in l. fi. C. ad maced. fm bonas lecturas. ¶ In ea. glo. ibi. vt. ff. qō iussu. l. j. ꝛ fi. de ista actione qō iussu, habek per oēs in. §. j. j. qō cū eo. ibidē videatis. ꝛ in. l. si mādator. per

44 Cy. Bald. ꝛ Sali. C. qō cū eo. † ꝛ formā libelli in ista actiōe qō iussu videte hic per Ange. ꝛ vltra eū per Spe. in tit. de solutio. §. notāter. fm qō eum refert Nico. de neapo. hic in. vj. q.

45 extra gl. in materia actionis de peculio. ¶ † In ea. glo. ibi: qz exercitor dicit dōs nauis. materiā huius exercitorie ponunt oēs in §. exercitoria. j. qō cuz eo. ꝛ circa eam multa pulchra ꝛ signāda ponit bar. in rub. C. de exercitoria. ꝛ quot requirant ad hoc vt dōs nauis cōueniri possit exercitoria pro pecunia mutuata eius exercitori in refectione nauis habeti ter. not. ꝛ signādū quē Ang. hic habet pro singulari i. l. fi. ff. de exercitoria. qui ter. requirit q̄ quatuor cōcurrāt: vt ibi in text. ꝛ ibi per Bar. ꝛ per Ang. de are. hic: ꝛ per gl. not. in. l. j. in ver. pro-

46 bak. ꝛ ibi per Bal. C. de exercito. ¶ † Et formā libelli in hac exercitoria videte per Ang. hic ꝛ vltra eum videatis optimū textum quem omisit allegare hic Ang. de are. in. l. j. §. nō aūt ex omni causa. ff. de exercito. eius formā ponit ēt Specu. in. d. ti. de solutio. §. notandum. referente Nico. de neap. in loco. s. prorime allegato. ¶ Aduertite tñ pro habēdis fundamētis

47 presentis materie q̄uis nemo declaret † q̄ differētia est inter actionē de peculio de qua principaliter tractat. §. noster ꝛ actionem istā exercitoriā: quia illa exercitoria insolidū ꝓpetit: ista quatenus est in peculio. ita gl. in. l. j. in prin. in ver. de peculio. ff. de pecu. et tert. i. §. ea rōne. j. qō cum eo. item illa exercitoria hz locum ēt qñ quis proponitur certo genere negotiationis: ista aūt actio de peculio nequaq̄. itē illa exercito ia hz locum qñ filius vel seruus cōtrahunt dūi volūt ate aut expressa aut tacita: alis secus. ista aūt de peculio datur si fit contractū dño vel patre ignorante. imo etiam expresse cōtradicente. l. si quis seruū. §. etiā. ff. de pecu. Item qñ pater vel dōs conueniunt de pecu. deducūt in primis qō eis debetur: aut eis qui sunt sub eorum potestate vel gubernatione: vt vidistis in princ. huius gl. secus est in exercitoria in qua nō fit ista deductio cū insolidum teneak. Has quatuor notabiles differētias ponit magistraliter Bar. in. l. j. in prin. in. iij. col. ff. de pecu. ¶ In ea. glos. ibi: taberne aut stationi ꝑponk. de hac institoria habetur p oēs in §. institoria. j. qō cum eo. ꝛ per Bal. in rub. C. de exerci

48 to. vbi circa eam multa pulchra ꝛ signāda ponit. ¶ † Quis aūt dicak propie institor ꝛ vnde dicak declarat iurisconsultus in. l. institor. ꝛ in. l. seq. ꝛ in prin. l. sequētis. ꝛ §. j. vsq; ad. §. nō tū. ff. de institoria. ꝛ ibi per Bar. q̄ differentia sit inter institorē et procuratorē. nā ille qui proponik certe administratiōi questuarie ꝛ vniuersali dicik esse institor. ille vero qui ponitur certe rei dō. procurator: ꝛ si proponak vniuersali administrationi nō tū questuarie dicik magnus procurator. ita Bar. in. d. l. institor. per illū ter. cū sequētibus. ꝛ idē Bar. in. l. si institorez. ff. si cer. pet. et plene per Jo. de imo. ꝛ alios i. c. pe. extra de fideiuss. ꝛ propterea dicebat Bal. in. l. mādatū. in. iij.

a ¶ Cōueniri. vide do. 4 Bart. 2si. cluñ. ici. consultatio nē pñtis. v. scōs casus ē. ꝛ ver. octa uus casus ē. in scōa pte. 51 vbi pōit de istitore scribēte hec eadē verba alteri mercatori. sz nunquid finito officio institoris vel dōs sit cōueniēdus: et que obligāt dominū. ꝛ q̄r dōs intelligatur obligatus.

opp. C. māda. † qō ꝓpositus ad vnū actū proprie nō est institor: q: vnus actus non est vniuersitas. hinc est fm cū qō tunc dak vtilis institoria nō directa. l. liberto. in pn. ff. de neg. gest. Et

50 sz qō ibi vult signāter Bal. † sufficit si dōs simplr dicat facio te institorem meum: q: per hoc videris esse prepositus quibuscūq; negotijs quibus dōs vti solebat. l. titianus. ff. qō cū eo. ꝛ vnū circa predicta diligēter notate: q̄ ea que statuta sunt in exercitoria. illa oia etiā habēt locū in institoria. ita dicit no. Bal. in. l. j. per gl. ibi. C. de exer. ¶ † Circa hanc institoriam vnū ēt diligenter ꝛ perpetuo notabitis q̄ si institor ali

51 cuius mercatoris miserit ad aliquem cautionem tenoris buiusmodi. Habes penes mensam patroni mei mille aureos quos tibi reddere debeo ī calēdis Maij prime futuris. mortuo ꝓncipali mercatore sine herede ꝛ bonis ei⁹ excussis ꝛ vēditis ꝛ nō creditētibus soluēdo: ꝓ vba huius epistole seu cautionis institor non obligak ad ista mille: imo nec aliquid pōt propterea cōueniri[a]. ita est ter. in terminis peregrinis et singularis in. l. fi. ff. de exercitoria. q ter. nō tū ꝓcedit sine dubio: cū alibi habemus q̄ si aliquis contrahat cū institore: q̄ ipse institor ēt teneāk per multa iura que ēt ibi allegat Bart. et dicit Bar. ibidē in fi. verbis qō istud relinquit maiori declarationi. vos dicite q̄ ideo in casu. d. l. fin. non obligak institor: q: nō promisit: sed solū cōfessus fuit. et iste est verus intellectus ad illū ter. Fm Bal. in rub. C. de cōsti. pecu. in. iij. col. et latius per eundem Bal. in aut. si qñ. in eo. ti. C. de cōsti. pecu. ꝛ istum

52 intellectum ponit ēt ꝛ tenet Bar. in illa. l. fi. ¶ † Dicit etiam signāter Bal. i. d. aut. si qñ. q̄ verba suprascripta in alio q̄ in institore. el administratore operentur cōstitutū: ꝛ inducent Jctum cōstitute pecunie per ter. quem ad hoc habet pro vnico ꝛ singulari in. l. quidā. ff. de consti. pecu. ꝛ idē etiā in terminis per illū ter. dicit Bar. in illa. l. fi. ff. de instito. ꝛ notabilem rōnem diuersitatis quare suprascripta verba in institore vel alio administratore nō inducāt cōstitutum: in alijs aūtē sic: colligo ex verbis Bald. in. d. aut. si qñ. eo quia in institore vel administratore illa cōfessio operatur ꝛ valet ad probādū in preiudiciū ꝓncipalis dōi. d. l. fi. ff. de instito. sz in alio non administratore illa confessio nō pōt operari circa probationē.

53 vnde nimirū si operak in cōstitutū per. d. l. quidā. ¶ † Item addite ꝓdictis qō ille differētie que sunt inter actionē de peculio ꝛ exercitoriā quas. s. proxime retuli: ille ecdē sunt inter actionē de peculio ꝛ institoriā. ꝛ ita Bar. qui in specie declarat in. d. l. j. in prin. in. fi. iij. col. ff. de pecu. ¶ † Formā autem libelli in hac institoria videatis hic per Ang. de are. ꝛ eam ponit ēt Spe. in preallegato ti. de solu. in versi. idem frequenter.

55 ¶ † In ea. gl. ibi. §. introdurit. ꝛ §. institoria. ꝛ §. j. de hac tributoria actiōe habetis per oēs in. d. §. introdurit. j. ti. j. et per Bal. i ꝓallegata rub. C. de exercito. ꝛ formā libelli i ea videatis hic per Ang. de are. ꝛ per Spec. in ti. de sol. §. notandum. ver. porro. ꝛ ad euidētiā huius actiōis tributorie que habet

56 naturā ceteris que supra dicta sunt minus notaz. ¶ † Item pro notitia formationis libelli sciēdum est qō q̄nis pater vel dōs qñ cōueniuntur actione de peculio habeant priuilegiuz vt in primis ꝛ ante oēs deducāt qō in eis habēt aut existenti bus sub eoz potestate siue gubernatione vt vidistis in scōa principali parte huius gl. ad prin. tñ pretor per hāc actionez tributoriam temperauit illā deductionē qñ filius vel seruus contraxerunt in merce peculiari sciente ꝛ patiente patre vel dño. quo casu pater vel dōs ante alios nō habēt hoc priuilegium deductionis: imo per illud edictū de tributoria vocak dōs in tributum cum ceteris creditoribus. Contribuit enim dōs in mediū quātū est in merce peculiari: ꝛ tūc fit distributio inter dūm ꝛ ceteros creditores pro rata portione debiti

57 vniuscuiusq;. † ꝓpterea appellata est tributoria: quia per eam fit cōtributio creditoꝝ. de his est text. in. l. j. in prin. ff. de tributoria. ꝛ ī illo. §. introdurit. ꝛ ibi inter ceteros doc. videatis notabiliter Jo. fab. in primo euidentiali posito in princi. illius. §. videatis ēt ter. in. §. is quoq; cui tributoria. in eo. tit.

58 † Et ex istis apparet vobis duas esse differentias inter actionē de peculio de qua principaliter tractat. §. noster. ꝛ actionē istā tributoriā. prima est quare nō pōt agi ista tributoria nisi Jctum sit in merce peculiari sciēte ac patiente patre vel dño expresse vel saltem tacite: iurta. l. j. §. scientiam. ff. de tribu. sed actione de pecu. agi potest etiam qñ contractum fuerit ignorante dño vel patre: imo etiā expresse contradicente. iurta. l. si

59 quis seruum. §. ēt. ff. de pecu. ꝛ vidimus. s. ¶ † Scōa est differentia: q: pater vel dōs conuenti actione de peculio habent priuilegiū deductionis: sed per istam tributoriā impeditur deductio eo modo quo statim dictū est istas differētias iter actionē de peculio ꝛ tributoriā: ꝛ nōnullas alias ponit bart. in. d. l. j. in prin. ff. de pec. ad principiū quarte col. ¶ Vne aūt differentia sit inter istam tributoriam ꝛ exercitoriā: habetis ter. ꝛ ibi gl. no. in. l. j. §. si is qui nauē. in glos. j. ff. de exercitoria.

60 ¶ † In ea. gl. ibi: inquātū id peculium locupletius est. alios casus in quibus agi nō potest de peculio nisi eatenus quatenus peculium effectum est locupletius enumerat glo. in. l. cū ancilla. in ver. locupletius. C. quod cū eo. ꝛ retuli. s. in notabilibus. ¶ In ea. glo. ad fi. doctores simpliciter transeunt cum

61 hac vltima parte huius gl. ꝛ ad eam nihil addūt. ¶ † Dubitat tñ circa eā Ange. hic: an si filius conuētus ex delicto fuerit cōmar quo casu expeditiuz est qō hodie pater nō pt dare illum pro nora. §. fi. j. de nora. hic allegato in glos. an saltez fiat executio cōtra patrē in peculio profecritio. de quo videatis gl. in illo. §. fi. in ver. cōueniri. ꝛ ibi per oēs maxime Jo. fa. qui late hoc examinat. ꝛ per Bar. in. l. fi finita. §. si de vectigalibus. ad fi. ꝛ ibi per omnes alios. ff. de dam. infec. per Bar. ꝛ Jmo. in. l. cum filius. in prin. ff. de verb. obli. per Bar. ꝛ Bal. in. l. penul. C. qui bo. ce. pos. per Bart. ꝛ Jmo. in. l. si filio. la. ñ. ff. sol. matrimo. ꝛ Bal. in. l. j. C. ne filius pro patre. vide domi.

62 Alex. ā. in. l. sepe. in secunda char. ff. de re iudica. ¶ † Tangit etiam circa hanc vltimam partem presentis gl. Ange. de are. hic an publicatis bonis filij propter eius delictum intelligatur etiam publicatum peculium aduentitium. z dicit q̄ non in preiudicium patris per ter. quē dicit ad hoc esse singulare in. l. iij. C. de sentē. passis. ꝛ corrupte allegat quia est in tit. C.

de bonis pscriptor.ꝛ ibi Bal.dicit illū ter.nō esse alibi in in re. Idem tenet etiā Bal.in repe.l.de quib⁹.in.iij.colū.ff.de legi.ꝛ illū etiā reputat singularē Jo.de imol.in.d.§.si de vecti-
63 galib⁹.ꝛ q̄uis ille ter.† loquaꝫ in peculio castrensi vel quasi tū si illud in quo pater nullū penitus peculiū habet vinēte filio nō auferur sibi nec publicatur:quāto minus publicatus aduentitiū in quo pater habet ius vsusfructus etiā vinēte filio.l.cū oportet.i pn.C.de bo.que libe.de quo videatis latissime Bar.in.d.§.si de vectigalib⁹.in.vj.col.ꝛ Bart.ꝛ Bal.in.l. si quis in tantā.C.vnde vi.per Bar.in.l.iij.§.sed vtrum.ff.de mino.ꝛ in.l.iij.§.si filius.ff.qō quisq; iuris.ꝛ in.l.si fili⁹.ff. de bis qui sunt sui vel alie.iur.ꝛ generaliter de omnib⁹ peculijs vltra tradita in illo.§.si de vecti.videte Bal.in.l.j.C.ne filius pro patre.ꝛ no.in.l.pe.in.vj.col.in ver.modo q̄ro.C.de excep.
64 rei iud.per Ange.ꝛ Jmo.in.l.si filius.ff.de dā.infec. ¶ †Dicebat etiā Ange.de are.hic:q; codē modo cōtra publicatis bonis paternis nō publicaꝫ peculiū pfectitiū in p̄iudiciū filij:p ter.quē ad hoc reputat singularē i.l.iij.§.sed vtrū.in fi.ff. de mino.ꝛ illū ter.Bar.ibi ante fi.dicit bene esse notādū:ꝛ se nescire alibi.illū etiā habet pro vnico ꝛ singulari Jo.de imo. in.d.§.si de vectigalib⁹.ꝛ de hoc ibi p Bar.i.vj.col.ꝛ p Bal. in.l.pe.C.q bo.cc.pos.ꝛ in.l.pe.in.x.colū.C.de bo.m.iudi. pos.
65 ¶ †Ein autē publicatis bonis paternis publicēk vsusfruct⁹ quem habet pater in aduentitijs eo viuente tangit Bar.i.d. §.fz vtrū.ꝛ dicit hoc esse dubitabile ꝛ sup eo relinquit cogitādum.dicit tū se de facto vidisse obseruari q; talis vsusfruct⁹ publicēk.ꝛ istud in terminis firmat Bart.in.l.si postulauerit §.iubet.p illū ter.ff.ad.l.iul.de adul.de quo etiā ꝛ p Bal.in.c.
66 j.§.rursus.de cōtro.inue.in vsi.fen. ¶ †Publicatis autē bonis maternis propter ipsius matris delictū clarꝫ est q; filij de eius bonis nihil habere debēt.l.de bonis maternis.C.de bo. pscrip. ¶ Et contra glos.quia vidimus in ter.ꝛ gl.qō pater
a nō tenēk pro delicto filij⁹ nisi quaten⁹ est in peculio ꝛc.multū
67 cōgruenter tangit hic Ang.de are.† nūqd valeat statutū qō pater teneaꝫ pro delicto filij iurta ea que hic vidim⁹ fm cū videretur dicēdū qō nō:maxime iuncta.l.j.ꝛ.l.si fili⁹.C.ne fi. pro patre.ꝛ l.cum te.C.ne vxor pro mari.cōtrariū tū refert tenere glo.illā not:bilē ꝛ ordinariā in rubr.C. de decre.decu.li. v.postea dicit q; Bal.in.d.l.j.C.ne filius pro pfe.ꝛ Sali.in.l. si filius.in co.ti.intelligunt illā glo.verū dicere in pena pecuniaria:q; ad hoc pōt obligare se pater per pactū:ergo ꝛ per statutū:vt.l.nec ex pretorio.ꝛ ibi gl.ff.de reg.iu.ꝛ.l.nō impos. ꝛ ibi gl.magna in fi.ꝛ ibidē Bar.ff.de pac.late Bar.in.l.oēs populi.in.iij.q.principali.ff.de instit.ꝛ in.ꝛ est ter.erpssius melior de iure Iz in cōi nō allegeꝫ in.l.si.ad fi.ꝛ ibi Bart.ꝛ Bal. C.de fideiusso.secus est in pena corporali:vt.xxiij.q.v.cū homo mortuus.in gl.ꝛ ista est distinctio quā sentit ꝛ vult pcalgata gl.i.d.rub.C.de decretis decu.lib.x.addit Ange. de are.
68 hic hoc vltimo casu rōnez esse †:q; nemo pōt se cōmittere in iurie corporali q̄ carnez scindat.l.j.§.vsq; adeo.ꝛ ibi pulchre Bar.ff.de iniur.vel alio mō torqueat psonam.l.interdū.la.ij. §.qui furē.ꝛ ibi gl.ꝛ Bart.ff.de fur.et istud idē ēt vt.s. refert ipse tenere Ange.ꝛ Jmo.in.l.cū filius.in prin.in ver.extra gl. adde dictis Bar.ff.de ver.obli.Ego quia passus est pulcher ꝛ opportune hic cadit:intēdo eū vltra alios bñ ꝛ late exami-
69 nare.ꝛ vltra.s.allegata addo idē qō.s.f.† qō tale statutuz q; pater teneaꝫ ex delicto filij valeat et teneat.tenet etiā Bal.in
70 l.receptitia.in prin.iij.co.C.de cōsti.pecu.vbi dicit † q; q̄uis mercatores aut eorū cōsules nō possint statuere q; pr teneat pro filio nisi pater filij mercatoris pferat questuz:eo q; istud statutū esset ꝺ ius gentiū:q; tū istud posset disponi per statuta ciuitatis:lz non per statutuz vnius collegij.per illam gl.in rub.C.de decre.decu.li.x.ꝛ idē etiā qō.s.tenet Bal.in rub.C.
71 res inter alios acta.in.ij.col.vbi dicit † q; si sit statutū q; cōsules teneanꝫ solnere penas pecuniarias bannitoꝝ q; statutuz valet per illā gl.in rub.C.de decre.decu.li.x.ꝛ hoc statutū fm eū est tolerabile sed nō laudabile.et fm cū est glo.no.in.§.qñ vero.in aut.vt nulli iudicū.que dicit nota.contra potestates qui punitū ꝺtā pro aliquo delinqēte ꝺz intelligi qñ hoc fa-
72 cūt ex arbitrio suo:nō sic si ex arbitrio legis.† penas tū corporales vel infamie statutuz nō posset imponere pro delictis alienis:q; est ꝺ ius diuinū cū nec ꝑsensu id fieri possit:vt no. per gl.in.d.c.cū homo mortuus.ꝛ cū Bal.ibi:ꝛ in.d.l.j.C.ne fi.pro pa.tenet ēt Pet.de ancha.in repe.c.canonū statuta extra de ꝓsti.in.xviij.char.in ver.quero vlterius scriptū est in.l. diuina ꝛc.vbi ēt refert cōsuluisse Bal.ꝛ tenuisse q; valeat sta-
73 tutū Florētinoꝝ disponēs † q; propter homicidiū vnius oēs cōsortes expellanēk.ꝛ ad terminos nostros idē etiā qō.s.tenet Bal.in.l.si qs in tantā.in.iiij.col.C.vnde vi.ꝛ ibi dicit qō tale statutū est ꝺ ius naturale:lz tū valet.ꝛ idem etiā tenet Bald.

a ¶ Filij.vide cūde in aut. nouissima.i iij.col.i ver. vnde iferk. C.de inoffi. test. cū alijs cōcor. ibidē per cū addu ctis.ꝛ Jcli.i c.pergentis. ad fi.ō here. ꝛ i.c.ius generale.j.di.si vlt.col.in v. q̄uis pena. vbi nōnulla ad materiā. et not. et qō ibidē dixi in apostil.

in.l.si filio.la.ij.ff.sol.ma.et in.l.ij.si ex noxali causa agak.ꝛ in l.ler comdta.in prin.ff.de vulga.ꝛ pupil.ꝛ idē etiā qō.s.tenet Alb.de ro.in tracta.statutorū in prima pte.in.q.lxvj.ꝛ lxvij. idem ēt sentit ꝛ tenet Bald.in aut.si captini.in vlti.col.C. de
74 epi.et cle.ibi tū dicit † q; statuta ista q̄ disponūt qō parētes precise teneanꝫ ꝛ coganꝫ soluere cōdēnationē filiorū:q; sunt iuri cōi ꝺna:ꝛ sic odiosa sunt strictissime interpretanda.ꝛ idez etiā qō.s.sentit Bal.in.l.j.§.j.in vlti.col.C.de vsuris rei iudi.
75 et ibi etiam notabiliter ponit † an stante statuto de quo.s.q; pater teneatur pro delicto filij.nunquid pater representando filiū in carcere euadat omnis statuti.ꝛ determinat q; nō cū nō possit dare filiū pro nora:per.§.fi.j.de nora.Ad predicta bñ facit qō signāter decidit Bal.in.l. sancimus.C.de pe.vbi per
76 illū ter.in ver.propinquos.no.† q; statutū ciuitatis Perusij quo disponit q; ꝓsortes teneanꝫ de delicto cōsortis:q̄uis sit iniquū ꝛ cōtra ius diuinum tū valet:q; lz nō sit culpa tamen subest causa vt a delicto magis abstineak:ꝛ fm eū hoc est verū in pena pecuniaria.sec⁹ in corporali:vt.s.pluries dictū est. ꝛ idē i terminis tenet Bar.i.l.iure.C.de fa.li.vj.vbi arg.illius
77 ter.no.valere statuta Florētinoꝝ † que dicūt vno de agnatione delinqēte ceteros teneri:ꝛ fm eū rō illorū statutorum est
78 illa q̄ ibi ponit in ter. ¶ †Ad pdicta ēt bñ facit qō signāter determinat Bal.in.l.dotis.C.de iure dot.vbi ar.glo.ibi tenet valere statutū disponēs qō filij mercatorū teneanꝫ ad debita patris ēt si nō pbent heredes.imo ēt si constet q; repudiauerint expresse hereditatē diurū est statutū fm eū:ſz tū valet:q; valeret pactū.esset tū hoc casu remedium fm eū qō filij nō teneremk.sub dubio tū forte qō pr erberederet filios:vt ibi latius per eū.ꝛ cū bal.trāsit Pet.de ancha.in pallegata repe.c.canonum statuta.in.xviij.char.in ver.ſz quero vlterius scriptū est in.l.diuina ꝛc.ꝛ idē ēt tenet Jo.de imo.in.c.pe extra de ꝓsue. et idē ēt in terminis tenet Bar.in tractatu repetaliarum in iij.q.prime partis qōnis principalis:vbi etiā dicit idē in sta
79 tuto disponēte † q; vxor teneaꝫ pro viro.et ibi Bart.expresse firmat qō ꝛ aliter valeat statutū disponēs qō vnus tenek p
b alio⁹:per ter.in.l.j.C.de oī agro deser.li.xj.ꝛ per tert.in.l.fi.C. de primipilo.li.xij.ꝛ p.l.satis.C.in qb.cau.pig.taci. contraba.
80 ¶ Ad supascripta ēt bene facit qō tradit Bal.in.l.de † quibus.in.j.col.ff.de legi.vbi tenet valere statutū ꝛ cōsuetudinez quibus disponak q; villa teneaꝫ pro faciētibus furta de quo statuto habetis per Bar.in.l.diuus.ff.de testa.mili.ꝛ p bart. et Bal.in.l.si qñ.C.vnde vi.cuz si. ¶ Facit etiā ad ista qō voluit bar.post Dy.in.l.j.§.familie.ff.de publica.vbi tenet sine
81 dubio valere statutū disponēs † q; dñs p delicto famuli siue familie sue teneak.ſz nō eandō vlterius nec per hec mendica-
82 ta suffragia ad terminos nostros † q; valeat statutū.de quo s.q; pater teneak p delicto filij qñ imponit pena pecuniaria. est i terminis casus rotūdus ꝛ expressus ꝛ summe singularis ad hoc in.c.ñ.in ver.fm cōsuetudinē illius terre.extra de delictis puerorū.et ibi videte do. Pe.de anch.et illū ter.tra didit ad hoc legist.Lud.ro.in.l.si filio.la.ij.in fi.illius legis.ff.solut.
83 matri.ꝛ ille singularis ter.dicti.c.ñ.† limitat nobis signanter dispositionē dicti statuti vt nō procedit in filio pupillo.nā si fili⁹ in pupillari etate ꝛ sic intra decimū quartū annū cōmiserit delictum pr eius nō tenebit vigore predicti statuti.vide qō dicit Bar.i.l.legatoꝝ.i prin.ff.de leg.ij.p illū ter. Nec istis obstat qō no.Bar.per illū ter.in.l.bi penes.C.de agri.et cen.
84 li.xj.vbi dicit † q; statutū disponēs qō ad soluēdas gabellas recollectiōis fructuz teneak colonus pro dño nō subdito.qō nō valet ſz est iniquū ꝛ iniustū:cum colonus nō debeat tenere pro dño nec pro eo vigeri.ꝛ ꝓpterea dicit † q; statutū q; factum est Perusij in odiū clericoꝝ:q cū nō possent cogi fuit inductū vt coloni ꝑ eis teneanꝫ.istud statutū est iniquū ꝛ in iustum.ꝛ idē vult Bar.in.l.j.in co.ti.quia potestis intelligere Bar.vt loquaꝫ qñ tale statutū fieret sine causa.sec⁹ si cū causa:per id qō no.in.c.j.extra de constit.ꝛ in regula sine culpa. de reg.iur. in.vj.ꝛ ea que no.Bart.i prima cōsti.ff.oꝝ.in prin. ¶ Istis etiā nō obstaret qō voluit Bart.in.l.si a reo.§.fi.per illū ter.ff.de fideiusso.vbi dicit per tert.illū qō nō valet pactū qō inuicem faciūt cōsortes in Tuscia.ſq; si quis eoꝝ cōtigerit ꝑ maleficio cōdēnari oēs contribuere teneanꝫ:q; potestis
86 ndere vt.s.vel dicere † q; q̄uis argumēū a pacto ad statutum affirmatiue procedat vt ex predictis patet: negatiue tū nō tenet hoc mō:pōt fieri ꝑ pactū:ergo nec per statutū nō valet vt vult Bar.in.l.alia.§.elegāter.in.ij.col.ff.sol. ma.cum fi. ¶ Et codē mō ndet ad id qō voluit Bar.in.l. vnica.in.iiij.
87 col.C.de bis q̄ pene no.vbi dicit † q; nō valet pactū qō pater cadat a feudo ꝓpter delictū filij:q; pactū est iniustū q̄uis ſz aliquas lecturas Bal.loquaꝫ in statuto vt nō valeat statutū qō propter delictū filij pater cadat a feudo cuius veritas de

statuto

b ¶ Pro alio. Cōtra tū al legari pōt ter.i.l.sancimus. cuz si. C.de pe. vbi pena erire nō debet au rem:vt etiā tenet Jcli.in c.ius gñale. j.dif.i.v. col. i me.in ver. q̄uis pena. ꝛ l.si seruus seruum. §.si fornicari⁹. ff.ad.l.aql.ꝛ l.illicitas. §. sicuti.ō offi cio pfi. vbi delictū vni⁹ nō ꝺz alios i piculū trahere.facit ēt cōtra qō bñ per gl.ō pe. dist.i.c.ſz et ꝓtinuo. per Jo.an.in. c. sup specula. de priuile.et in.c.filiosin pn.ō penis. in.vj.i no.et suadet spec. i rubr.de pe. ꝛ per Lv.et Bal.i.l.si seuerior.de in fami.p bar. latissime i.l. ad ci⁹.§. de co.ff.ō aqua plu.ar.et i.l. cū alicui. ff. de neg. gest. ꝛ p Bal.i.l. qd ergo. §. pena grauior.ff.ō bis q notā.ifa.l. ñ.C.ex quibus cau. ser. ad libe.ꝛ in.l.si is cū quo.ff. cōi dividū. per Dyn.et Bal.i.l. am plius.§. cuz bonoruz. de leg.j.ꝛ ibi p alex. Jmol. in. §. pena grauior.ff.ō bis q no.in fami.in vlti. col.i ver. nostramo iducik ler ꝛc.facit etiā ꝺ qō

no. Bar. i. l. emãcipatũ. §. si qa. ff. de sena. ꝛ ter. i c. illõ. xxj. q. iij. ꝛ qõ dixit abb. i. c. vergẽtis. de bereti. vbi dixit q̃ filꝰ nõ portabit iniquitatẽ pris. lz tñ in cõtrariũ sit casus in. c. si cut. de iudeis vbi p negligentia dñi vniꝰ terre puniatur terra eius ꝛ sic subditi eiꝰ. c. miror. xvj. q. iij. ꝛ qõ dicit ab. i. o. c. vergentis. dũ dicit q̃ filꝰ non portabit iniquitatẽ pris. ſ. eternaliter: sed tpaliter secus fz eũ. ꝛ etiaz facit illud qõ dicit hieremia supra Vbi ꝛusalez. Pfes ingt nri peccauerunt et non puniti sunt nos ãt sumꝰ. c. peruersi. dist. vnde q̃q̃ innocẽs punit p̃ nocẽte. de quo mira exẽpla ponit Alb. in. c. dilectꝰ.

1 Juratũ si sit aliquid deberi aduersario deferente: ex tali iuramẽto cõpetit actio in qua solũ queritur an sit iuratũ.

2 Juramẽtũ litis decisiuũ an habeat vim plene ꝓbatiõis. ꝛ. 4.

3 Juramentum habet vim sententie late ꝓcedẽtibus probationibus. ꝛ seq.

4 Juramentum facit q̃ non debitum sit debitum.

5 Juramenti effectus qui sint notabiliter cum. xñ. sequen.

18 Juramentum si aduersario nõ deferente iuratũ sit: an ꝓficiat: ꝛ quando.

19 Confessio resultans ex iuramento aduersario nõ deferente: an probet cõtra ipsum iurãtẽ: ꝛ qualiter pro ipso iurante: ꝛ nunquid pro parte acceptari possit ꝛ pro parte nõ. nu. 20

21 Confessio seu instrumentũ an pro parte acceptari possit ꝛ p parte non.

22 Capitulũ qualiter intelligatur ꝛ qualiter plura ꝺ diuersa.

23 Confessio facta in libello an possit pro parte accepta et pro parte non.

24 Practica procuratoriũ instrumẽta producentium in parte ꝛ partibus quid operetur.

25 Confessio si quis dicat se occidisse pro sui defensione an acceptari possit pro parte.

26 Cõfessio vbi sit facta sub illa protestatione: cõfiteor. nõ aliter nec alio modo an reus nisi aliud probetur dãnari possit.

27 Cõfessio vbicũq; premissa negatiua emanatur ꝛ sine in ciuilibus sive in criminalibus nunq̃ reus condemnari possit.

28 Practica repellendi accusatorem ab accusando.

29 Quid probare habeat quis quod fecit ad sui defensionem.

30 Jurare vel iuramẽtũ per partẽ remitti an ꝛ qñ paria sint ita quod actio ex iuramento competat. 31.

31 Juramenti delatio an et quando reuocari possit. et nu. 33.

83 statuto penderet a predictis. Addite ẽt q̃ ꝛ dictũ statutũ qõ pꝰ teneat ꝓ delicto filij restringi ad delicta cõmissa p filium intra territoriũ statutũ: ꝛ nõ alibi fm Bar. in trac. represaliarũ in. iiij. q. prime qõnis prin. ꝛ Bal. in. d. l. j. C. ne filius pro pꝰe. ꝛ Sal. in. l. si filiꝰ. in co. ti. ꝛ Pe. de anch. in prealle. repe. c. canonũ statuta. i verbo iurta ꝑdicta q̃rosi statutũ ꝛc. ꝛ Lud. ro. i. d. l. si filio. la. ñ. ff. sol. mat. ꝛ Ang. hic. ¶ ꝛNõnullas alias qõnes ad statutũ istud ponit Bal. in. d. l. j. C. ne filius pro pꝰe. vez an pꝰ teneat si filiꝰ fuit iniuste cõdemnatꝰ: ꝛ an filius sit primo executiẽdus añ patrẽ: ꝛ qd si nõ est cõdẽnatus filius: fz est notoriũ filiũ cõmisisse delictũ. itẽ an in cõdẽnatiõe filij requirat citatio pꝰis q̃ teneat vigore statuti de q̃bus qõnibꝰ ibi videte p eũ ꝛ p Bar. in. l. cũ filiꝰ. in pn. cũ cõcor. ff. de vb. obli.

90 ¶ ꝛTangit hic Ang. de arc. an illud qõ pꝰ soluit pro cõdẽnatiõe filij debeat filio in legitimã ꝙputari: ꝛ an illud solutũ possit a pꝰe repeti. de q̃bus qõnibus vide late p Bar. in. l. stichus. ff. de pecu. lega. ꝛ Bal. in auf. ℈ rogatus. in pe. col. C. ad treb. ꝛ in. l. o modo. §. j. C. de inoffi. test. ꝛ in auf. ex testa. in. ix. col. C. de col. ꝛ in. l. fi. C. ne fi. pro pa. ꝛ in. l. certũ. in. ñ. col. C. faber. ꝛ in auf. si captiui. ad fi. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ ibi ẽt ꝛ qd de fratre soluẽte pro alio fratre condẽnato an possit repetere. ꝛ de pꝰe ꝛ mꝰe ꝛ fratre ꝛ amico haberis p Bal. in. l. si liber captꝰ. C. de cap. ¶ ꝛIn aũt pꝰ teneat soluere legitimã pro condẽnatiõe filij est qõ Bar. decidẽtis q̃ nõ in. l. j. §. si impubere. p illũ ter. ff. de colla. bo. de quo ẽt p Bal. in. d. l. o modo. §. j. ꝛ p Jo. de imo. d. l. si filio. la. ñ. ff. sol. ma. ¶ ꝛEt an fiscus possit agere ℈ patrẽ ad legitimã que debef fisco pro cõdẽnatiõe filij ponũt doct. in. l. si qua pena. ff. de bis q̃ sunt sui vel alie. iur. et ibi tenẽt q̃nõ: imo dicit ibidẽ Bal. q̃ ꝛ statuta q̃ disponũt filio debere assignari legitimã eo delinquẽte sunt iniqua. qõ facit ad ea. q. 3. latissime dicitꝰ. ¶ Restat mõ ad cõplemẽtũ buiꝰ ꝓ̃tis. §. vt videamꝰ qualr formãdus sit ꝛlibellꝰ in ista actiõe de peculio. ꝛ eius formã ponit gl. in. l. j. §. j. in ver. vendicabit. ff. si pars heredi. pet. ꝛ Spe. in ti. de peculio clericoꝝ. in quarta pte. ꝛ Ly. in. l. pe. C. qõ cũ eo. ꝛ Bal. in. l. fi. in vlt. col. C. qõ cũ eo. ꝛ er mẽte Jo. fab. ꝛ Ang. de arc. hic: forma sit talis. Ago ℈ Titium dñm Stichi. seruꝰ q̃ cũ dictus Stichus haberet peculiũ ex cõcessiõe dicti Titij dñi sui cõtrarij secũ ex tali cã ex qua restat mihi obligatus in cẽtũ: quare cũ illud peculiũ nũc habeat teneat ꝛ possideat dictus Titius dñs suus peto eũ cõdẽnari in summa predicta quatenus vires peculij patiẽtꝰ. et codẽ mõ cõcipiẽdus esset libellꝰ si agerer ℈ patrẽ. Ego addo q̃ precederet libellus ẽt si actũ esset de peculio ꝛ insolidũ: eo q̃ illa moderatio quatenꝰ est in peculio sit postea p iudicẽ. ter. est no. in. l. pe. ꝛ ibi Bar. ff. qõ cũ eo. ꝛ Bar. in. l. si dubitaꝰ. §. si filiusfa. ff. de fideiuſ. ꝛ in. l. maritũ. in fi. ff. sol. mat. ꝛ in. l. ex diuerso. §. fi. eo. titu. ꝛ in. l. j. ꝛ in. l. sunt qui inſid. ff. de re iudi. ꝛ in specie ad terminos nostros Bal. in. l. fi. in vlti. col. C. qõ cũ eo ꝛ per hoc sit expeditus presens. §.

34 Actio quando iuramẽtum est prestitum super aliquo certo ꝛ specificato contractu an dicatur nasci ex illo contractu: ꝛ quid quando sit prestitum informiter: ꝛ nu. seq. ꝛ quid si deferatur in reali an tunc sit datiua ꝛ qd si in personali an tũc sit natiua. nu. 36. ꝛ. 37.

38 Actio ex iuramento nudo an iuranti competat: ꝛ nunquid aduersario contra quem sit iuratum.

39 Juratus se emisse rem talem a Titio nõ expressa quantitate pretij an ex tali iuramento agere possit: cum pretium nõ sit certum: ꝛ an compelli possit: certum pretiũ exprimere.

40 Instrumẽtũ si dicat qualiter Titius emit talẽ fundũ ab ecclesia ꝛ nõ dicat pro quãto pretio: an probet emptionez.

41 Transactio si filius remisit hereditatez patris ex causa trãsactionis: an si in instrumento remissionis non fiat mẽtio nisi de transactione ꝛ non de eo qõ est dandum: probetur per tale instrumentum.

42 Actio ciuilis in rem qualiter in reali competat: ꝛ qualiter in personali. 43. ꝛ quare in reali competat etiam non allegata causa: ꝛ secus sit in personali. 44.

43 Actio que oriatur qñ in psonali iurat formiter ꝛ sic cũ cã ꝛ que qñ i reali: ꝛ que sit rõ diuersitatis q̃ in personali nõ cõpetit nisi actio vtilis ex cõtractu ꝛ in reali vtraq; ꝛ vtilis in rem ꝛ actio in factum. nu. 45. cum duobus seq.

48 Actio si statutum vel cõsuetudo formiter disponet an ex eo contractu vel ex ea causa super qua formiter disponit locuz habeat: ꝛ quid si informiter disponeret: que actio daretur. ꝛ nu. seq.

50 Actio an ex iuramento taxationis expensarum vel ex iuramento in litem oriatur.

51 Actio publiciana si traditio fiat alicui a nõ dño: an contra quelibet vigore iurisiurandi detur.

52 Actio si in delatione iuramenti non iuretur: quia pars dicit contenta conscientie ꝛ fidei alterius credere ꝛ ita credit: an ꝛ quando oriatur ita q̃ agi ꝛ recipi poterit sicut iuratum esset cum. iiij. seq.

57 Periurum quot ꝛ quibus penis puniatur.

58 Jurans an ꝛ quãdo blasphemare Deum dicatur: ꝛ vltimo supplicio puniatur: ꝛ etiam ad satisfactionem damni ciuiliter conueniri possit. ꝛ seq. ꝛ. 61.

60 Jurare per membrum pudibũda Christi species est heresis. ꝛ idem sit maledicere Deum ꝛ eum blasphemare.

61 Blasphemãtiũ pena an ꝛ qñ locũ habeat. ꝛ nu. 62. ꝛ an binꝰ vel trinus actus sufficiat ad inducendã cõsuetudinem vt blasphemans capitaliter puniatur. nu. 63.

63 Periurans an ꝛ quando solum Deum vltorem habeat et quando non.

64 Testis periurans qua pena puniatur: ꝛ an ꝛ quando tanq̃ homicida. ꝛ nu. 65.

66 Periurans an ꝛ quando a testimonio ꝛ a qualibet dignitate repellendus sit.

67 Libellus quando agitur contra periurum.

68 Juramentum an ꝛ quando non obligat. ꝛ nu. 70. ꝛ. 72.

69 Periurus an iurans efficiatur in casibus in quibus iuramentum non est obligatorium vt q̃ contra bonos mores si illud non obseruat: ꝛ an ꝛ quando necessitas excusat iurantem ne incurrat periurium. nu. 70.

71 Papa nõ ligatur iuramento per qõ derogat sue potestati.

72 Juramentum inducens solum peccatum veniale non obligat nec est seruandum.

73 Absolutio a iuramento an ꝛ quãdo ꝛ in quibus casibus requiratur. ꝛ. 74.

75 Causa super absolutione iuramenti summaria dicitur.

76 Juramentum si rex Francorum faciat aliquam ciuitatem confiteri esse suam ꝛ iurare fidelitatem cum nõ sit sua an valeat: ꝛ quid in papa ꝛ imperatore.

77 Jurans seruare qõ in statuto continetur: si tale statutũ cassetur an a iuramento liberetur.

78 Religiosi alicuius regule si in regula cõtineantur aliqua facienda ꝛ pena sit appositа puta ieiunium: an contrauenientes incurrant periurium propter iuramentum iam prestitum de seruanda regula.

80 Jurans non iurare an si producatur in testem per iudicẽ cõpelli possit vt iuret.

81 Juramẽtũ de nõ fideiubẽdo pro aliquo an teneat ꝛ an cõtractum fideiussionis ꝛ eius validitatẽ impediat et qñ non.

82 Juramento que conditiones sive clausule tacite insint et in eo tacito subintelligantur.

83 Ler mẽifeste turpitudinis. ff. de iureiu. an hodie sit correcta. Juramẽtum iudiciale an ꝛ qñ ꝛ ex quibus recusari possit: ꝛ que cause sint iuste recusandi ibidem cum tribus seq.

qõ habef i §. qñ. i aut. vtnul. iudi. vbi ptãspunit vnã cõtratã ppter vnius delictuz. facit. l. iure promissum. de fabri. li. xj. ꝛ. l. qsqs. C. ad l. iuli. maie. facit etiam l. meuia. §. fi. sol. matri.

87 Juramentū an ⁊ quādo habeat executionē paratā sicut sententia: ⁊ nūquid petenti executionē vigore iuramenti ad rem quam dicit sibi venditam possit in executione sentētie excipi de pctio.nu.88.

89 Libellus in materia iuramenti qualiter sit formand⁹: ⁊ qualiter in actione in factum ex iuramento informiter p̄stito in personali.nu.90. ⁊ qualiter si in ista actiōe personali iuramentum esset formiter prestitū.91. ⁊ qualiter sit formādus in reali: ⁊ qualiter in publiciana.92. ⁊.93.

Item si quis. ¶ Quānis ad euidentiam presentis.§.premittat Ange.de are. hic plures esse species iuramenti: tamen quia eas ponit glos. nostra finalis nō putauī expedire q̄ ad euidētiā premittant de quibus etiam habetis glo.in rub.⁊ ibi Bal.in.l.j.in glos. fi.⁊ ibi Bar.ff.de iureiur.⁊ gl.⁊ ibi Bal.in rub.C.de reb.cre. ⁊ iureiurā.per Spe.late in ti.de iureiurā.in.iiij.partelibri sui ℞m qō eum refert Bart.in.d.rub.ff.de iureiu. ¶ Veniō igif ad tex.huius p̄sentis.§.nostri qui diuiditur in duas partes In prima ponitur thema ex quo questio tacite elicit. In secūda ponitur decisio.secūda ibi:breuissime. ¶ Iste.§.nō potest cōmode breuius summari: si tī vultis.h.d.in summa. Si
1 iuratū sit † aliqd deberi aduersario deferēte ex tali iuramen-
2 to: cōpetit actio in qua solū querit an sit iuratū.h.d. ¶ † Ex isto tex.not.Ang.de are.hic: q̄ iuramentū litis decisiuum h3 vim plene p̄bationis. istud iudicio meo nō probatur hic in text. sed de hoc habetis casum in.l.non erit.§.dato.in verbo: quasi satis probatū.ff.de iureiur.⁊ in.l.sed et si possessori.§.fi.
3 in verbo: perinde haberi acti probatū esset.ff.eo.ti. † Dicebat etiam Ang.hic q̄ iuramentū h3 vim sententie late precedentibus probationibus [a] vt est tex.cum glo.in.d.l.sed ⁊ si possessori.§.fi.⁊ ibi no.Bar.⁊ illā gl.reputat singularē Bald.in.l.j.
4 in.j.col.C.de execu.rei iudi. Dicebat ēt Ange.de are.hic † q̄ iuramentum facit illud qō non est debitum fit debitū: prout ēt facit sniā.l.j.cum materia.C.de condi.inde.l.si fideiussor.§. peniul.ff.mandati.stat ergo ex predictis q̄ iuramentuz habet vim plene probationis. itē h3 vim sententie. ¶ Hinc sumpta occasiōe nonnulli enumerāt q̄ plures effectus quos h3 iuramentum ⁊ non incongruenter iudicio meo. ego enumerabo duntaxat illos effectus qui videbuntur mihi no. digni quos sio inuenietis alibi ita simul collectos vltra eos quos particulariter videbitis in gl. vestris. Primo † cū iuramētum h3
5 vim litis cōtestationis [b] ⁊ actionez perpetuat ⁊ interrumpit prescriptionem. text. est in.l.nam ⁊ postea.§.is qui tēporali. et ibi Bar.no.⁊ declarat.ff.de iureiur. Secūo † iuramentū tollit
6 obligationem naturalem.l.stichum aut pamphilum.§. naturalis.ff.de sol.gl.et Bar.in.l.ij.ff.de iureiur.⁊ declarat Bart. in.l.qui iurasse.§.fi.ff.eo.cū iuramētum fit quasi cōtractus.l. depositi.§.j.ff.de pecu.vt ibi per eū. Tertio † iuramentū habet vim nouationis ⁊ delegationis.d.l.qui iurasse.§.fi.et ibi gl.j.magistraliter ponit in quo cōuenīāt et in quo differant
8 Quarto † iuramentū habet vim solutionis.l.iusiurādū. etiā loco solutionis.l.duobus.§.a fideiussore. ff.de iureiur.qō intelligit Bart.in.d.l.qui iurasse.§.fi.qō habet vim solutionis ficte ſ3 nō vere.⁊ per hoc infert multū singulariter. Bar.in.l. a fideiussore.post glo.not.ibi in ver.solutionis.q̄ si fideiussor cōuentus iurasset q̄uis videatur soluisse q: tamen ista ibi est ficta solutio nō posset repetere a reo principali: q: ad hoc vt possit repeti a reo principalis requirit vera solutio: vt ibi notabiliter per Bar.⁊ per eundem in.l.cum filius.in prin.ff.de
9 ver.obli. Quinto † iuramentuz habet vim acceptilatioīs.l.
10 iusiurādum a debitore exactū.ff.de iureiur. Sexto † iuramentum representat minorez ⁊ validat ℑctum inualidum ⁊ obligationem inualidam. aut. sacramēta puberū [c]. cum materia C.si aduersus vēdi.c.j.§.item sacramēta.cū glossis suis notabilibus de pace iura.fir.in vſi.feu.⁊ ibi late per Bald.in.c.ſ3 mulierez.de iureiur.in.vi.⁊.c. debitores.extra de iureiurā.in antiquis.accedāt latissime tradita per Bart.in.l.si quis pro eo.ff.de fideiuss.cū suis concor.vnū tī singulariter notate † q̄ si minor vel mulier iurassent nō facere aliquem contractum de hinc postea illum cōtractū facerent et iurarent: ex hoc secūdo iuramēto nō cōualidarek cōtractus. [d] gl.est in cōmuni reputata singularis ad hoc in.d.c.licet mulieres.in gl.in ver. teneātur.⁊ Spe.in ti.de emp.⁊ vendi.§.in.loco.in ver.et not. generale consiliū.de cuius tī gl.veritate quia solet cōmuniter reprobari: videte Bart.in.d.l.si qs pro eo.in tertio mēbro principaliter per ℑmo.plene in.c.cuz dilecto.extra de prebē.⁊ in.l.cum vir.ff.de vsuca.⁊ in.l.si existimatis.ff.sol.mat.cū con-
12 cor.traditis per eū in dictis locis. Septimo † iuramētum h3 hunc notabilem effectum: q̄ licet regulariter in obligationibus facti succedat obligatio ad interesse ⁊ sic regulariter p mittens factū soluēdo interesse liberet.l.si quis ab alio.§.fin. ff.de re iudi.l.stipulationes non diuiduntur. ver.celsus. cum materia.ff.de ver.obli.l.j.in prin.cum ſi.ff.de act.emp.tī iuramentum obligat quem precisc ad factum.glo.est no.in.l.si pecuniā.in prin.in gl.parvula.in ver.necesse habeas.ff.de cōdi. ob causam.quam reputat ad hoc singularē Lud.ro.in reper. rubri.ff.de arbi.in.xxix.col.in ver.sed redeundo ad principalez propositum.⁊ illam gl.etiā reputat singularē ℑmo.in.c.j.extra de iudi.⁊ ibi videte per eū ⁊ in.l.ij.§.sed si quis.ff.de donā. vbi multū late examinat veritatē predicte glo.⁊ p illa gloss. videatis optimū tex.in.c.fi.ne plati vices suas.⁊ ibi do.Ant. de bu.per illū tex.per Bal.in.l.vnica.in.xij.col.C.de sen.que p eo quod interest profe.⁊ in preludijs feudorum.in.vij.colum.
13 Octauo † iuramentū h3 effectuz notabilē: q̄ vbi conuentum esset prorogāda iurisdictiōe iudicis nō sui: ⁊ sic esset factum pactū de rūdendo coram iudice nō suo. quo casu certū est q̄ h3 locum penitentia anteq̄ iudex adeatur. l. si conuenerit. ff. de iurisdi.om.iud.tū si interueniret iuramētū: nō haberet locuz penitentia anteq̄ iudex adeatur: vt per do.Ant.de but.⁊
14 alios cano.in.c.j.extra de iudi. Nono † iuramentum impor- [e]
e tat clausulā illā vt actus valeat omni modo [e] quo pōt. ter. est in cōmuni reputatus singularis in.l.cū pater.§.filiꝰ matrez. ⁊ ibi Bar.ad hoc no.ter. illum.ff.de leg.ij.⁊ per illū ter. dixit no.Bart.in.l.si quis maior.C.de transac.q̄ si in transactione apponeretur iuramentum ⁊ transactio non posset valere vt trāsactio: valeret tī vt pactū propter iuramentū. quod alias esset secus.l.si causa cognita.⁊ ibi etiā hoc sequit Ange.C.de transac.⁊ idem etiā tenet Ang.in.l.si vnus.§.pen.ff.de pac.et Bal.in repe.l.secūde.in.v.q.principali.C.de rescin. ven. Per illum etiā tex.in.d.§.filius matrem.dixit Bart.in.l.si quis p eo.in pe.col.ff.de fideiuſ.q̄ iuramentū habet vim clausule cōdicillaris.⁊ idē etiā dicit Bar.in.l.eam quam in.vj.casu.C. de fideicō.⁊ in.l.si quis.in prin testamēti.ante finē p̄incipij.ff. de leg.iij.subijciens ibi Bar.p illū.§.filius matrē.qō etiaz iuramentū habet vim verborū derogatoriorum: ⁊ etiā specialis renouationis vbi requireretur specialis renouatio.de quo tī videte plenius ⁊ latius ipsum Bart.in repetitione.l. omnes populi.ff.de iusti.⁊ iure.in.iij.q.prin.in ver.sed an iuramētuz habeat vim vboz derogat priorū. ¶ Itē etiaz per illū text.§. filius matrē.dixit multū signāter Bal.in.l. verbis ciuilibus. ff.de vulg.⁊ pupil.qō subſtitutio iuramento firmata que nō pōt valere iure directo valeat iure obliquo. propter iuramentū licet alias sit sec⁹ regulariter ℞m cōmunia.l. centurio.ff.de vulg.⁊ pupilla.⁊ idē tenet Bald.in.l.si iure.C.de testa.manu. ¶ Item per illū.§.filius matrē.dixit Bald.in.l.j.in pe.col.C. cōmo.q̄ iuramentū habet vim iuris expressi. ¶ Itez p illum §.filius matrē.dixit multū signāter. Bart.in.d.l.si quis p eo. in vlt.col.ff.de fideiuſſori.q̄ q̄uis fideiussor non teneatur qū
f intercessit in duriorē causam q̄ principalis: [f] vel qū permisit aliud: vel qū principalis nō tenetur iurta.l.grece.§.illud.cum ſi.ff.de fideiusso.tī istis casibus iurādo teneꝫ nō vt fideiussor quia deficit forma fideiussoria: sed vt principalis. p̄missor qui iurando videtur velle teneri omni mō quo pōt. de quo etiaz per Bal.in.l.si predictū.in vlti.col.C.de iure do. ¶ Itē per illuz §.filius matrē.ego legendo semper reprobaui vnam opi. Jo. fab.in.§.si quis alium.ℑ.de inuti.stipu.vbi tenet q̄ promissio seu stipulatio facti alieni iurata nō teneat de iure ciuili. et dicit hoc esse clarū ⁊ expeditū p.l.nō dubiuz.C.de legi. q̄uis de iure canonico ℞m eā sub dubio tī forte sit secus per capitulū ex rescripto. extra de iureiur. ego indubitāter teneo cōtrariū q̄ imo etiam de iure ciuili valeat. naz si iuramentū importat clausulam vt actus valeat omni modo quo pōt per.d.§.filiꝰ matrem. vt.ℑ.dixi: ergo promittens factū alienū cū iuramento intelligitur promittere facturū ⁊ curaturū: ⁊ ita p̄missio valebit. d.§.si quis alium.⁊ illud reperi postea qō tenet in terminis Ludo.ro.in.l.stipulatio ista habere licere. in prin.ff.de verb.obli. relatus per Ang.de are.in.§.versa vice.ℑ.de inuti. stipulatio. q̄ pro hoc allegat duos optimos ter. de iure canonico: videlicet.c.ex literis.cl.ij.⁊.c. sicut ex literis. extra de iure iuran.⁊ illis duobus locis glos.j. hoc expresse firmat. ſ. q̄ in-
15 telligatur promisisse facturū ⁊ curaturuz. ¶ † Decimo iura- [g]
g mentū habet vim illius clausule que apponit in stipulatione penali vez rato manēte pacto [g] de qua in.l.qui fideiussor.ff. de transactio.⁊ in.l.cū proponas.C.de trāsactio. ita Bart.in.d. l.si qs maior. in co.ti. vbi reputat hoc esse inutilē no.⁊ dicit p illū.ter. q̄ imo habet maiorē vim q̄ illa clausula: vt ibi p cuz.
16 ¶ † Undecimo iuramētū habet hūc notabilē effectū: q̄ vbi [h]
h cunq; iuramentū interponit: semp impedit more purgatio. ita dixit signanter Bar. per illuz ter. in.d.l.si quis maior. [b] de cuius

a ¶ Probatiōib⁹. adde Sfrā. are.i.l. ait ptor. de iureiur.

b ¶ Cōtestatiōis. adde idē p Sfran. are.i. d.l.ait ptor.§.si is qui. de iure iuran.

c ¶ Sacramēta puberuz. de ītellectu huius aut. circa iura appositū su p Sctu quō ⁊ qñ seruari dēat vel nō vide Alle.de imo.in cōsi. xliij.i.iiij.col. cū se.⁊ i 2si. lix.in.ij. col. in.j.pte.⁊ in cōsi.iiij.per totuz.in.iij. parte.

d ¶ Contractus. Add de Sfrā. are.i. l. duob⁹.§. itē pomponi⁹. de iurein.⁊ qō ibidē ad cum dixi in apo.

a ¶ Probatiōib⁹. adde Sfrā. are.i. l. ait ptor. de iureiur.

b ¶ Cōtestatiōis. adde idē p Sfran. are.i. d.l.ait ptor.§. si is qui. de iure iuran.

c ¶ Sacramēta puberuz. de ītellectu huius aut. circa iura appositū su p Sctu quō ⁊ qñ seruari dēat vel nō vide Alle.de imo.in cōsi. xliij.i.iiij.col. cū se.⁊ i 2si. lix.in.ij. col. in.j.pte.⁊ in cōsi.iiij.per totuz.in.iij. parte.

d ¶ Contractus. Add de Sfrā. are.i. l. duob⁹.§. itē pomponi⁹. de iurein.⁊ qō ibidē ad cum dixi in apo.

e ¶ Modo. adde Sel.in c.cuz sup.de off.deleg. in iij.co.⁊ Sfrā. are. in suo tract.feu. ex qb.cau. feu. amit.i. xiiij. cā.⁊ do.bar. sozi.in cōsi. clxiij.ici. nō fuisset opus vlteriori.vſ. cōfirmātur p̄missa. i.iij. parte. ⁊ do. Alle.in cōsi. xxxj.in fi.in iiij.parte.

f ¶ Quā principalis. pro quo vidē do. Alle.6 imo.i cōsi.xxxij.in vlti. colū. in iiij.parte.

g ¶ Pacto. adde Sel.in c.ad nostrā. de iureiurā. Sfrā. are.i. d. l.si quis maior. alle. hic p do. Jaso. may.⁊ i.l. si pecuniā. de 2di.ob cāz.

h ¶ l.si quis maior. Vbi vidē frā.are. in fin.⁊ vide do.Aller.de imo.in cōsi. clv.i.iij. col. i.ij.parte.et in 2si.cxxij. in.j. colū. in iiij.parte.

Effectus inva. memorum 12

Jaso. may. in l. vt vim. in iiij. col. ff. de inst. & in. & Eller. in l. cuj de inde bito. §. j. de pba. & Frā. are. in l. ma nifestissimi. C. de fur. et Feli. duo ꝟba in. c. cuj dilecti. in fi. de accu. l. c. auditis. de prescript. in xix. colum.

eminus dicti veritate ibi late per alios videatis: & plenius in. l. si insulā. ff. de verb. obli. dixit tñ signāter Bal. in. l. qui crimē. in. xj. q. C. qui accu. nō pos. q᷑ illud fallit de equitate canonica ꝑm quam nō obstāte iuramēto poterit semper mota purgari: vt ibi per eū. de quo habetis ter. optimū in. c. suā. extra de penis. ꝑm intellectum quem ad illum ter. tradit Hostiēsis in summa sua in. tit. de arbitris. §. sed qualiter. ver. sed nunquid religiosi. & do. Anto. de bu. & Jo. de imo. in. c. dilecti. extra de arbi. ¶ † Undecimus effectus iuramēti & vltimus pro nūc est qō iuramentū habet executionē paratam: & ideo si in instrumēto aliquo cuiuscūq; cōtractus apponeretur iuramentum: certe illud instrumentū qō alios de iure cōmuni nō haberet executionē paratā: vt est ter. melior de corpore iuris ad hoc in. l. minor. xxv. annis cui fideicōmissum. in ver. ad imitū nove petitionis redegerat. ff. de mino. isto tñ casu propter iuramentuꝫ habet executionē paratam etiā de iure communi istud est qō notanter voluit in terminis Bart. in. l. ñ. ad fi. ff. de iureiurā. & ibi dicit Bar. qō mirak qō ꝙsuetudo hūc modum & hāc cautelā nō adimuenerit. & dicit Bal. in. d. l. j.ª in ñ. col. C. de rebus cre. qō ista est vna singularis opi. ego intendo hūc vltimū effectū latius executere & examinare vltra etiā quam facit Ang. hic: & ideo illum reseruo post expeditionē glos. presentis. §. ¶ Hos. in verbo: postulante. que diuisione nō indiget. ¶ † Ad fi. glo. habetis qō si iuratū fit aduersario nō deferente q᷑ tale iuramētū nibil proficit. hoc limitat Jo. fab. hic vt sit verum quantū ad vtilitatem iurantis: sed bene prodest aduerse parti si iuraret cōtra se per. l. ve etate. §. q interrogat⁹. ff. de interro. ac. & p hoc inferebat Jo. fab. ad limitationem cōclusionis glos. nostre qō tale iuramentum prolatum nomine deferēte posset etiā iuranti prodesse si iurās diceret cōtra se & pro se: quo casu si aduersarius ñ interet ex tali iuramēti confessione tūc teneretur recipere in totū & etiaꝫ cōtra se sicut & pro se. allegat. l. publia. §. fi. ff. depos. Ang. hic dicit † qō tali iuramēto & per cōsequens tali cōfessioni oīno standum cōtra ipsum iurantem. sed an probet pro ipso iurante etiam si acceptata fuerit cōfessio per aduersariū: istud habet iudex estimare. & istud est qō dicit ter. in. d. l. publia. in fin. in ver. iudicē estimaturū. & ꝑm eū inspiciet iudex qualitatē scribentis & an vero simile scripserit p se vel nō. Et an † potuerit dicta cōfessio pro parte acceptari & pro parte nō: vt q᷑ fit structa vno structu verboꝝ: an vero fit separata: iurta not. p Ly. in. l. vnica. in. xiij. q. C. de cōfessis. & ibi per Bald. in. ñ. col. & no. gl. Ly. Bar. Bal. & alij in. l. si quidē. C. de excep. veritas ergo huius pūctuli pendet ab illa questione † an cōfessio seu instrumentū possint pro parte acceptari & pro parte non. de quo videatis notabiliter Bar. in. l. aurelius. §. idez quesijt. ff. de libe. lega. & in. d. l. si quidem. C. de excep. & in. l. quidam. §. fi. ff. de eden. per Bal. post Ly. & glo. in. l. ñ. C. de dona. ante nup. & Bal. in. l. j. §. editiōes. ff. de eden. & in. l. cū mulier. in. xvj. col. ff. solu. ma. & in. l. j. C. de eden. & no. in. l. si quidem. per illuꝫ ter. C. de trāsac. & per Spec. in titu. depos. §. fi. in ver. pe. & Archi. in. c. j. de confes. in vj. Canoniste in. c. cum venissent. de cōsti. & in. c. cum venerabilis. de excep. & Ang. de are. hic. & in istis locis vt paucis me expediam magis cōmuniter cōcludatur cū Bart. in. d. §. idem quesijt. vt si cōfessio seu instrumentū cōtineant plura capitula diuersa & separata: & tūc possunt p pte acceptari & pro parte nō. per. d. l. publia. §. fi. aut cōtinēt vnū capitulum tantum: vel etiam plura sed simul immista: & tūc aut cōtra confitentē est iuris presumptio: vt si quis confitetur se occidisse hominē pro sui defensione: & tunc potest confessio acceptari in parte inquantū dicit se occidisse. in alia vero dum dicit ad sui defensionē: q᷑ lex presumit contra eum. l. j. ff. de fica. & l. si nō conuitū. C. de iniur. aut nō est presumptio iuris ꝙtra cōfitentē: nec pro eo: & tūc secus: vt per Bar. in. d. §. idem quesijt. ¶ † Qualiter aūt intelligatur vnum capitulum vel plura & diuersa: vide Bar. in. d. §. idez quesijt. & in. l. ñ. §. filius autem inter medias. ff. de libe. & posthu. & Innoc. in. c. fraternitatis. de bere. & Bald. in. l. ñ. in prin. ñ. col. C. de rei udi. & in. l. ampliorem. C. de appella. ¶ † Quid autē in cōfessione facta in libello an possit pro parte acceptari. Bal. tenet qō non. l. cū pretiū. C. de liberali causa. ¶ Et quid in libro rationum cōfecto per mercatorē: an possit pro parte tātū acceptari: videte Bal. in. l. j. in. v. col. C. de cōfes. † Et quid releuet aut quid operetur cōmunis practica ꝓcuratoꝝ instrumēta producentium qui protestantur se producere instrumēta in partibus pro se tantū facientibus & nō aliter nec alio modo: vide Bal. & Salic. in. l. j. C. vt que desunt aduoca. & Ange. de are. hic qui tenent qō nil releuet protestatio. † [b] Jn eo tamē membro in quo retuli. §. Bar. tenere qō si qs dicit se occidisse pro sui defensione [c] qō talis confessio potest in parte tantū acceptari: in pte nō: q᷑ casus iste quotidianus est & frequēs: propterea nō omittendus. q᷑ decisio Bar. nō est sine dubio: q᷑ multi cōtra eum tenēt. vide Bal. in. d. l. vnica. C. de confes. in. xiij. colū. in ver. denuo quero de questione quotidiana. & in. l. j. in pnc. ff. de edil. edi. & in. l. ñ. C. de dona. ante nup. & in. l. per seruum. §. j. ff. de vsu & habitatione. Bald. & Sali. in. l. nec codicillum. C. de codicillis. Bal. in. l. cū mulier. ff. solu. ma. in xvj. q. alias. col. Bal. & Jmo. in. l. decem. ff. de verb. obli. Ang. Jmo. & Ludo. ro. in. l. j. §. si quis simpliciter. ff. de verb. obli. & Sali. tenentem contra Bart. in. l. j. in. iiij. oppo. C. de cōfessis. per Jmo. & Pano. in. c. cū venissent. de cōstitu. & ibi bonus ter. per Bar. ꝑm qō ibidem per eos ponderatur. & per Jmo. & Pan. in. c. bone. el. ñ. de postu. pla. ¶ † Duo etiā circa predicta diligenter nota. vnū est qō vbicūq; confessio esset facta sub illa protestatione: cōfiteor &c. nō aliter nec alio modo: nūq᷑ ex tali confessione reus pōt damnari: nisi aliud probetur. glo. est not. in. l. si quidē. C. de excep. & ibi Bal. in terminis dicens qō istud alibi nō habek in iure. qō no. vt cōfitearis caute & rūdeas. de his verbis habetis per Bald. in. c. j. §. denicq᷑ que fuit prima causa beneficij amit. invsi. feu. in fi. collatiōis. ¶ † Secdo no. aliam singularem & optimā cautelam qō vbicunq; cōfessio siue rūsio emanat premissa negatiua sine in ciuilibus siue in criminalib⁹: nunq᷑ pōt reus ex tali confessiōe cōdēnari vt cōfessus. vnde si denego me vulnerasse & occidisse: & si apparebit ꝙtrariū: dico qō feci ad defensionez: vel nego me mutuū accepisse. & si ꝙtriuz apparebit: dico satisfeciss. nullo modo potest cōdemnari. glo. est no. in. d. l. si quidem. in prin. C. de excep. & ibi no. Bal. in terminis. ꝓpterea alibi glo. fi. in. l. si filiū. C. de liberali causa. docet practicā † qō si volo repellere accusatorem ab accusando: q᷑ sit socius criminis: debeo primo premittere negatiuā dicēdo: nō cōmisi crimē: sed & si commisi iste nō posset accusare q᷑ est socius criminis. alꝫ si simpliciter dico: nō potest accusare q᷑ est socius criminis. videor crimen cōfiteri. de cuius tñ gl. veritate videte Bar. no tabiliter in. l. qñ. C. de testi. ¶ † Unum etiā not. qō non sufficit reum probare qō fecit ad sui defensionē: sed oportet q᷑ probet & dicat qō fecit ad sui defensionē necessariā. ita Bal. in. d. l. v. in. xvij. col. C. de ꝙfes. de quo dicto facit festū Ludo. in suis singularibus pro quo allego text. in. l. is qui aggressorem. in ver. in dubio vite discrimine cōstitutus. C. ad. l. cor. de fica. et q᷑uis dictū consueuerit pro singulari reputari: tñ Bal. tenet contrariū in. l. solā. in fi. C. de testi. post Bar. in cōsi. ix. alias. x. incipiente quidā masiolus. & in istis locis tenēt Bar. & Bal. q᷑ si testis dicit qō fecit ad sui defensionē: probat etiā & nihil vltra dicat qñ nō fuit vlterius interrogatus de cā. & pro ista scōa parte est tex. quē reputo singularē in. c. j. §. si quis hominem. de pace tenen. in vsi. feu. in ver. nisi hoc probare possit q᷑ vitā suā occidendo defenderit. & hoc notate diligenter cōtra assessores & iudices solentes sequi illud di. Bal. in. d. l. vnica. tanq᷑ verissimū ac veluti quoddā apollinis rūsum & nō bene meo iudicio: vt. s. dixi. ¶ † Glos. in ver. iurauerit. ad fi. habetis qō paria sunt: vel qō quis iurauerit: vel qō iuramentū fit remissum per partē. sunt quidā hic qui in aduertēter & incōsulte recitant banc gl. vt procedat quātū ad hoc ne iuramentum prosit: nō aūt quantū ad hoc vt cōpetat actio in factū: q᷑ ꝑm eos ad hoc vt cōpetat actio in factū ex iuramento: ista non sunt paria iurare vel qō ei iuramentū remittatur: eo q᷑ tex. noster signanter & cū ministerio dixit si quis iurauerit. & sic vult tex. ꝑm eos qō tunc demū oriatur actio in factum qñ est iuratū: non aūt qñ est remissum iuramētū. sed isti nesciūt quid loquantur: q᷑ imo ista parificantur etiam quātum ad hoc vt ex iuramēto actio cōpetat: q᷑ casus est clarus & rotundus in illa. l. actori. C. de reb. cre. hic allegata in gl. & in. l. nam & postea. §. j. ff. de iureiur. ¶ † Aduertēdum tñ est qō aut iuramentum delatū non est per partē acceptatum: & tunc eum deferentē licitū sit indistincte penitere: & per consequēs delationē iuramenti reuocare. casus in. l. si quis in iurandū. C. de reb. creditis. & gl. in. l. manifeste turpitudinis. ff. de iureiuran. si aūt iuramentū sit acceptatū: & tūc nō est locus penitētie. & si hoc casu deferentē peniteat iuramētū habek pro remisso. et sic proinde ac si esset iuramentū iuratum. d. l. non erit. §. fi. sed est melior tex. in. l. si nō fuerit. ff. de iureiur. ista ponit Bar. in. d. l. non erit. §. fi. & sequit simpliciter Ang. hic q᷑us de Bar. nō faciat mentionē. dicit etiā Bart. & signanter in illa. l. non erit. §. fi. se putare qō etiā qñ iuramentū fuisset per ptē acceptatū: posset tñ ex causa anteq᷑ iuretur reuocari: puta si tpe quo detulit iuramentū nō habebat ꝓbationes que postea superuenerunt. d. l. si quis iusurandum. & ita etiā tenet ibi Sali. & simpliciter sequitur Ange. de are. hic. ¶ † Item aduerte q᷑ illud qō dictū est paria esse: vel qō qs iuret: vel q᷑ iura-

a ¶ Jn. l. prima. vbi vid Pan. & cōtra Bal. & vid Ang. in. l. nō erit. §. dato. ff. de iureiur. et l. ait prator. §. j. de re iudic. vbi etiā per Jmo. & rapba. in. d. l. ñ. alle. hic p Jas. & ibi p do. Eller. de Jmol. et Lud. ro. in rubr. de arbit. in peti. char.

b ¶ Protestatio. vide tamē ro. in. 6ci. clxxxvj. licet quis in no. vbi contra qō imo releuet. & vi de do. aler. de imo. i. l. j. §. editiōes. ff. de eden. & Fel. in. c. cuj venerabilꝫ. & excep. vbi plene. & gl. i. c. presentiū. de testi.

c ¶ Defensione. Vide Bal. in consilincip. pone quidā. et eundez do.

mentum sibi remittat: limitat singulariter non habere locū
in iuramēto cōfirmato rō cōtractus. nā si minori cōtrahenti
dum vult iurare super cōtractu si ego sibi remittere nō habe
retur ac si iurasset nec restitutio sibi impediret. ita singulari-
33 ter Ly. in aut. sacramēta puberū. C. si aduer. ven. ¶ †Leterū
quia. §. proxime vidimus qō iuramentum delatuz anteq̄ sit
acceptatū a parte pōt revocari ⁊ non post. hinc singulariter
Bar. in. d. l. nō crit. §. fi. docet optimā ⁊ practicabilē cautelā:
q̄ qñ defert iuramentū in iudicio presente iudice pars semp
sit cauta q̄ dicat ego volo deliberare vtrū velim iurare vl ne.
⁊ ita peto mihi assignari terminū ad deliberādum: q̄ tunc
deferenti licitū esset penitere ⁊ revocare delationē: vt. §. dixi.
imo fortius etiā si non revocaretur delatio iuramenti nō va
leret iuramētū ex intervallo nisi denuo deferatur: q̄ in iura-
mento delato inest ꝯditio ne incontinēti iuretur: alias mihi
proficit: vt est tex. in. d. l. nō crit. §. fi. ⁊ ibi Bar. debet ergo sem
per pars statim ⁊ incōtinenti dicto verbo acceptare iuramē
tum ⁊ dicere separatū iurare: sed q̄ vult deliberare quid iu-
ret ⁊ quomodo iuret. ⁊ istud pōt fieri: vt est tex. in. l. iusiuran
dū ⁊ ad pecunias. in fi. principij. ⁊ ibi Bar. ff. de iureiu. ⁊ isto
modo poterat sibi ꝯsulere in forma iuramēti. s. quomodo iu
rare debeat. nec deferēs poterit amplius talem delationē iu-
ramenti a parte acceptatā revocare: nisi ex causa: vt. §. proxi-
me dixi ⁊ declarau qō diligentissime no. q̄ quotidie occur-
rit. ¶ Glo. in ver. deberi. ego divido in tres ptes principales.
In prima declarādo tex. ponit qō remedīū seu que actio cō-
petat actori qui iurauit: ⁊ quo cōpetat. In scda ponit qō re
medū cōpetat reo qui iurauit. In tertia declarat ⁊ limitat
qō. §. dixerat in prima parte de actore qui iurauit. scda ibi:
ex parte autē rei si iurat ⁊c. tertia ibi: ⁊ hoc qō dixi in actore
bz locum ⁊c. expedit̄ vobis vnamquāq̄ partē de per se. Pri
ma ergo pars principalis subdiuiditur in duas. in prima qñ
actor iurauit super debito ex actiōe personali. In scda qñ iu-
rauit super debito ex actiōe reali. scda ibi: itē circa actionem
realem. Et ad cōmendationē presentis glo. dicunt hic doc. et
bene vt Dy. ⁊ Jo. fab. qō ista glo. est in hac materia plenior
de corpore iuris ⁊ plenius distinguit q̄ in aliqua pte iuris. ⁊
q̄uis Dy. hic referat simpliciter istam gl. ⁊ eam approbet: et
sic etiā transeat Post. illā approbando in summa sua in tit.
de iureiurā. vt hic refert Jo. fab. ego tū adhūc ad hāc gl. ple-
raq̄ que ad hanc glo. adhicienda occurrēt. ¶ †In ea. gl. ibi:
34 nata ex sacramēto. glo. in istis verbis vult duo. primum † q̄
actio vtilis ex contractu que cōpetit qñ iuratū est formiter: ⁊
sic cum causa nascat ex iuramēto ⁊ multo magis qñ iuramē
tum esset informiter prestitū. hoc est nulla causa exprīma. scōm
qō vult gl. qō actio vtilis ex contractu que competit ex iura-
mento prestito cū forma dicatur esse natiua: verū q̄ isti arti-
culi modice sunt vtilitatis paucis etiaz me expedio: potissi-
35 mum q̄ alīs cōiter nullum verbū circa ista ponunt. ¶ †Ad
primū quicquid hic dixerit Hic. de nea. post antiquos quos
ipse refert in. tñ. q. extra gl. in materia actiōis in factū teneo ⁊
cōcludo qō qñ iuramētū est prestitū super aliquo certo ⁊ spe
cificato ℈cto: tūc actio que nascatur ex: nasci ex illo cōtractu:
vt in turibus hic allegatis in glo. Si aūt est prestitū informi-
ter: ⁊ tunc oritur in sacramēto immediate propter quendam
quasi contractū delationis ⁊ acceptilationis iuramēti inter
partes tacite celebratū: vt declarant doct. maxime Ang. in. l.
j. C. de rebus cred. ⁊ hec pcedūt in personali. secus in reali: vt
patet ex his que. j. nūc proxime scribā. ⁊ veritas melī⁹ appa-
rebit ex his que ego tenebo vltra alios ad fi. huī⁹ prime ptis
presentis glo. Ad scōm qō vult gl. Dicebat Bart. in. d. l. nam
⁊ postea. §. fi. ⁊. ff. de iureiur. omissis allegationib⁹ hinc inde
36 per Bar. ibi factis: † qō qñ iuramētū defertur in reali: ⁊ tūc
sit datiua: q̄ non presumitur obligatio: vt. d. §. fi. cum realis
37 nullam presupponat obligationē. §. ommū. ff. eo. sed † qñ de-
fertur in personali tūc sit natiua. l. qui iurasse. in fi. ff. de iure-
iuran. ⁊ ita etiā tenet Ange. in. l. miles. §. fi. ff. de re iudi. q̄uis
Jo. de imol. in. d. l. miles. §. fi. in fi. cōtrarium teneat. ⁊ in dicio
meo melius qō aliter pro nunc nō discutio. miror tñ de cōse-
quētia Bar. nō p̄supponī obligatio: ergo est datiua: q̄ sm
hoc sequeret qō oēs actiones reales que nullā obligationem
presupponunt. d. §. oīm. essent datiue: qō tñ est plusq̄ notorie
falsum. q̄uis enim nō habeāt obligationē p sufficienti mate
ria ad actiones producendas: habēt tñ dominū precīstēs:
qō est sufficiēs materia producēde actiōis. l. vnica. cū fi. C. de
38 alie. iud. mu. causa fa. ¶ †In ea. gl. ibi: ⁊ aduersario similiter
actionē tribuit. teneatis qō ex iuramēto nudo nō tātū cōpe-
tit actio iuranti: sed etiā aduersario ℈tra quem est iuratū. ⁊
consequēter teneatis qō si aliqs iurauerit se emisse p. x. qō ne
dum ipsi iurāti cōpetit actio ex empto ꝓpter iuramentū: sed
etiam aduersario actio ex vēdito ad ipsuz pretiū. et ista sunt
sine dubio: quia casus est in. d. l. si duo patroni. §. si quis iura
verit. ⁊. §. marcellus. hic allegatus in glo. propter quos tert.
omitto duo q̄sita tanq̄ indubitata que ponit Jo. fa. hic in
vñ. col. in ver. querit quid si orta q̄stione ⁊c. post Jac. de ra.
39 que dicidunt in illis legibus. Pulchrum dubium esset † qō
alīs hic nō tangūt quid si aliquis iuraverit se emisse talē rē a
Titio nō expressa quātitate p̄tij: an iurās possit agere ex tali
iuramento cū pretiū nō sit certū quod requiritur in emptio
ne pro substātia ℈tractus. §. pretiū. ⁊. §. item pretium. cū si. ff.
de cōtraben. emp. iuncta gl. illa solēni in. l. pacta cōuenta. in
prin. in ver. nona emptio. ff. de cōtraben. emp. itē an isto casu
ille cōtra quem est iuratū possit petere qō iurās cōpellat ex-
primere certū pretiū. de vtroq̄ videatis Bar. i. d. l. si duo pa-
troni. §. marcell⁹. vbi tenet qō iurās possit cōpelli exprimere
certuz pretiū si tū nō exprimeret qō nihilomin⁹ ex parte sua
posset ad rē agere: vt ibi latius per eū. Accedant que tradū
tur notabiliter per Bar. in. l. j. C. de rebus alie. nō alie. vbi po
nit illā notabilē questionē de testi. qui deponūt de cōtractu
emptionis: ſz nō recordant de pretio seu de pretij quātitate
an probent ipsum contractū: videte ibi late per eum quez re
prehendit Lud. ro. in. l. stichum. in. r. col. ff. de verb. obli. q̄uis
40 cum Bar. teneat ibidē Rapha. cu. † Ad ista videatis etiam
Ly. ⁊ Ray. de forlinio in. l. j. C. de cōtrahē. ⁊ cōmit. stipu. vbi
querunt si instrumētū cantat qualiter Titius emit talē fun
dum ab ecclesia: sed nō dicat pro quāto pretio: an tale instru
mentum ꝓbet emptionē necne. Accedit etiam qō singulari
ter decidit Paul. de ca. in. l. suus heres. p illū tex. vbi de hoc
41 dicit esse casum. C. de repudi. here. vbi ponit † qō q̄uis si filī⁹
remisit hereditatē patris ex causa trāsactiōis ⁊ in īstrumēto
talis remissionis fit mētio de tali trāsactione: ſz nō de eo qō
est dandū causa talis transactionis: cū alias trāsactio nō va
leat nullo dato vel retēto. l. transactio. cum si. C. de trāsac. an
tale instrumētū probet transactionē ⁊ anvaleat necne. ¶ In
cadē glo. ibi: ac si vere contractus precessisset. hoc declarat vt
hic per Ang. de are. per tex. in. d. §. marcellus. allegato in gl.
¶ In ea. gl. ibi: interdū vtilis ex eo cōtractu et vtilis in rē. et
sic ad finē prime partis huius gl. habetis duo principaliter
42 ex hac glo. elicere. primū est † qō in reali cōpetit vtilis in rem
etiā si non fit allegata causa: ⁊ cōsequēter iuramētū sit infor
miter prestitū. vt quia iurauī rez meā esse simpliciter: ⁊ sic in
formiter hoc est nō expressa causa ꝓpter quā fit mea. in pso-
43 nali vero est secus: † quia nō oritur vtilis nisi causa formaliter
exprimatur ⁊ sic cōtractus vel quasi. Scōm habetis ex gl. qō
in psonali qñ iuratur formiter: ⁊ sic cū causa nō cōpetit nisi
actio vtilis ex ℈tractu: nō aūt actio i factū: sed in realivtraq̄
cōpetit ⁊ vtilis in rē ⁊ actio i factū expedit: ergo vt in vtroq̄
44 perscrutenť rationes diuersitatū. ¶ †Ad primum quare in
reali cōpetat vtilis in rez etiā si non fit allegata causa formi
ter: sec⁹ est in personali. rñdebat multū notabiliter hic. Hic.
de neap. in. j. q. extra gl. in materia actionis in factū post suū
Modul. de auri. ⁊ sequitur simpliciter Ang. de are. hic q̄uis
de Pico. nullā faciat mentionē: qō ratio est: qz in reali semp
fit relatio ad vnā causam cuz vna tantū semper fit causa rea
lis. s. dñium. l. ⁊ an eadē. §. actiōes. ff. de except. rei iudi. ⁊ ideo
dicitur semper certa ⁊ vniformiter plata cū non sit nisi vna.
Accedat vltra eos qō dicimus paria esse: vel qō aliquid no-
minatim ⁊ in specie exprimat vel in genere ⁊ illa generalitas
nequeat nisi in vna specie verificari: vt est tex. not. in. l. ñ. ⁊ ibi
Bar. ⁊ alīs. ff. de libe. ⁊ posth. ⁊ in. §. nominatim. s. de exhe. li-
be. cause vero psonaliū sunt plures ⁊ propemodū infinite. §.
actiōes. vnde nō possimus scire ad quā causam fiat relatio
in personali cā qñ esset informiter iuratū ⁊ fine causa. ⁊ ideo
non pōt oriri vtilis ex cōtractu: nisi ℈tractus exprimat. ⁊ ita
etiam tenet Bal. per istā rationē in. l. actori. C. de rebus cre. ⁊
iureiurā. ¶ Sed audite q̄uis ista sint multū colorata ⁊ ami
ca veritati: tñ Jo. fa. hic in. j. col. pro suo mirabili ⁊ subtili in-
genio ea reprobat ⁊ in dicto ⁊ in ratiōe. nā dicit ipse q̄uis in
reali causa immediata sit semper vna. s. dñiū: cause tñ remo-
te ⁊ immediate per quas dñiū acquirit: possunt esse multe. ⁊
ille etiā vt verbis suis vtar sunt attendēde per. c. abbate sane.
de re iudic. in. vj. ⁊ per tradita in. §. oīm. s. e. ⁊ propterea dicit
ipse posse rationabiliter defendi. qō si in reali exprimat cau-
sa mediata ⁊ remota ⁊ iuret super ea qō isto casu in reali ne-
dum dabit vtilis in rē: vt dicit gl. nostra. sed etiā dabit actio
personalis vtilis ex illo ℈tu. ⁊ propterea dicit ipse posse sup-
pleri ad hanc gl. qō in reali nedū datur vtilis in rem: sed etiā
interdū datur vtilis ex cōtractu qñ iuratū est formiter. ⁊ q̄-
uis Jo. fab. nō dicat ante cū ista fuit opinio subtilis Pe. de
bella pert. referētis hic Hic. de nea. in. ñ. q. extra gl. in materia

actionis

actionis in factū. Hec cōsyderatio Jo.fa. est peregrina ⁊ nō negligenda: tñ eam ego nō teneo nec discedo a cōmuni. ⁊. relata que hꝫ qō in reali cōpetit vtilis in rem: etiā si non fit cā formiter allegata: eo qꝛ in reali semper est vna causa. s. dñiū: vt proxime dixi. vnde in reali non distinguik an formiter vel informiter prout distinguit Jo.fab. nec est vtrū id qō ipse dicit qꝛ cause remote et mediate dñij que possunt esse plures sint necessario (vt verbis suis vtar) attendēde. naꝫ istud est falsum prout ego ꝛcluſi fm oēs in. §. omniū. ⁊. eo. in materia formationis libelloꝝ in prin. vbi videatis. bene fatebor cū Joā. fa. qꝛ si in reali fuisset expressa causa mediata ⁊ remota dominij: puta cōtractus aliquis ex quo causatū fuisset dñiū: ⁊ iuratum esset: qō isto casu oirek vtilis ex illo ꝛtractu sicut ⁊ in
45 personali. Circa † scōm principale qō. ⁊. habuistis ex glo. qō in personali qñ iurak formiter ⁊ sic cū causa non cōpetit nisi actio vtilis ex cōtractu: non aūt actio in factum: sed in reali vtraqꝫ cōpetit ⁊ vtilis in rē ⁊ actio in factū: ⁊ in hoc oēs concōrdāt: vt Joā. fab. Ang. de are. ⁊ Rico. de neap. in. ij. q. extra gl. in materia actionū in factū post suum Rodul. de auri. ⁊ oēs cōcorditer rōnē diuersitatis esse dicunt. nā ille q iurat in personali cum habeat ille qui defert iuramētuꝫ personaliter obligatū ex cōtractu qui cōtractus propter iuramentū semper fingik precessisse qñ vere nō precessisset: ⁊ ideo alia actione personali nō indiget: sed in reali cum realis nullā obligationē presupponat ⁊ per ꝛsequens nullā actionē personalez: ⁊ ideo pretor introduxit obligationē et personalē actionē in factum que oritk ex delatione ⁊ acceptatione iuramēti ꝓpter quendā quasi ꝛtractū qui tacite celebratur: quod nō fuit necesse introducere qñ iuratur formiter in actiōe personali cuꝫ fine ista prouisione pretoris cōpetat personalis ex contractu.
46 ¶ †Quāuis oēs vt prediri ita teneāt cum glo. ego credo qō multum facile possit teneri cōtra glo. ⁊ doc. oēs hic. s. qñ iuratum est in personali formiter ex cōtractu: qō nedum cōpetat vtilis ex illo ⁊ctu prout omnes fatētur: sed qō imo etiā competat actio in factuꝫ ex iuramēto prout ⁊ in reali. ⁊ credo qꝛ istud sit verissimū. nec video quid ad oppositū obstet. nec est verum id qō presupponunt doct. in eorū ratione: videlꝫ competit personalis ex cōtractu: ergo nō pōt cōpetere actio in fa-
47 ctū: eodē modo personalis que est ꝓtoria. ¶ †Do optimam instantiā. nam si delatum est iuramētū ita qō cōpetat actio in factū ⁊ personalis: ⁊ postea feratur sniа super isto iuramēto: isto casu cōpetunt due actiones psonales in factū: vna ex iuramēto ⁊ alia ex sentētia prout tꝫ glo. in opi. Jo. approbata per oēs in. l. j. in glo. j. C. de rebus cre. vbi late per oēs et per Bar. late in. l. nā postea. §. fi. ff. de iureiur. ⁊ p Bal. etiā in. d. l. actori. Preterea remedia pretoris habent locū nedū in casu necessario: sed etiā in casu nō necessario. §. itē ab intestato. ⁊. de bo. pos. ⁊ dixi late vltra oēs in. §. sed iste. ⁊. eo. in articulo illo: an publiciana cōpetat vo ⁊ directo dño. ⁊ qō isto casu qñ iuratum est formiter super ꝛtractu qō cōpetat nedū vtilis ex contractu: sed etiā actio in factū ex iuramēto: tenet Ang. de are. in terminis in hoc sibi adinuicē inaduertēter cōtrarius. in prin. huius glo. cuius in fi. teneat cōtrarium: vt. ⁊. retuli. et istud idem qō ego teneo cōtra glo. ⁊ doc. hic tenet etiā in terminis Bar. in. d. l. si duo patroni. §. si quis iurauerit. ff. de in reiurā. vbi dicit qō qñ super actiōe personali iuratur formiter causa expressa: qō tunc hꝫ locū actio in factū ⁊ actio vtilis ex cōtractu propter iuramētū: vt ibi. imo plus dicit Bar. qō isto casu cōpeteret directa ex eo cōtractu si vera antea cōpetebat. ⁊ credo indubitāter qō ista sit veritas contra glos. ⁊ oēs doc. ibi. ⁊ credo etiā qō ita tenuerit subtilis Pe. de bella perti. fm qō possum colligere ex relatiōe quā facit de eo Fi. de neap. hic in. ij. q. extra gl. in materia actiōis in factū. Adnuertendū est etiā qō in predictis magna emergit vtilitas habere has actiones ex iuramento cuius etiā prime personales competerent: qꝛ in primis actionibus oporteret multa ꝓbari: iurta ea que vidim⁹. in. §. omniū. ⁊ in. §. ſ. iste. ⁊. eo. in istis autem sufficit probare sic esse iuratū: vt hoc tert. nostro cū fi. que faciliuse st ꝓbare. ⁊ ita dicit ⁊ bene Jo. fa. hic in. iij. col.
¶ Item qꝛ in predictis vidimus cum glo. nostra qō aut iuratum est formiter: ⁊ tūc oritur interdū vtilis ex ꝛtractu: interduꝫ vtilis in rem: ⁊ nonnunq̄ actio in factū. aut iuratū est informiter: ⁊ tūc cōpetit actio in factū. Nō omitto qō p ista dixit signāter Bar. in. d. l. si duo patroni. §. si quis iurauerit
48 ff. de iureiurā. idē esse in statutis ⁊ in cōsuetudinibus †: qꝛ si statutum vel cōsuetudo disponit formiter habet locuꝫ actio ex eo ꝛtractu vel ex ea causa sup qua formiter disponit. exemplum: si diceret statutū qō valeat testamētū cum tribus testibus: certe ageref actione ex testamento. vel si diceret statutuꝫ qꝛ minor. xxv. annis possit vendere ⁊ alienare cum presentia cōsanguineoꝝ suoꝝ: certe oiretur actio ex eo ꝛtractu. arg. d.
49 §. si quis iurauerit †. sed si disponeret informiter non expressa aliqua causa que caderet in formā ꝛtract⁹: vel quasi: tūc daretur condictio ex lege fine ex statuto: iurta. l. j. in fi. ff. de ꝛdi. ex. l. istud idē ⁊ Bart. vbi latius ho. examinat in repe. l. oēs populi. in. vñ. ⁊ vlti. q. principali. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊ in. d. l. vnica. in pe. col. ff. de condi. ex lege. ⁊ in. l. de quibus. in vlti. col. ff. de legibus. ista etiā extendit singulariter Bar. ad sniam formiter latā in. l. iulianus verum debitorem. ff. de condi. indeb.
50 ¶ †An autem ex iuramēto taxationis expensarū vel ex iuramento in litē oriatur actio videte Bald. in auf. nouo iure. C. de iudi. ⁊ Bar. in. l. in actionibus. ad fi. ff. de in litē iurādo. et per ista remanet expedita prima pars principalis. huius gl.
¶ Sum modo in secunda parte principali ibi: ex parte aūt rei ⁊c. que subdiuidik in duas. In pria loquik qñ reus iurauit super actiōe principali. In secūda qñ iuranit super reali. Secunda ibi: si aūt in actione reali. ¶ In ea. gl. ibi: si res ad actorē redeat non cōtra alium. ⁊ sic ad fi. secūde partis principalis glo. bene dicit eandē distinctionē habere locum ⁊ procedere in sniа lata pro reo: vt hic per Ang. de are. ⁊ q̄nis ipe adscribat hanc extensionē solū Panl. de ca. in. d. l. nā ⁊ postea. §. fi. ff. de iureiur. tamen ego addo vobis Bart. qui idē in terminis dicit in. l. ex hoc iure. in. iñ. colum. ff. de iusti. et iu.
¶ Sum modo in tertia ⁊ vltima pte principali hui⁹ gl. que incipit ibi: ⁊ hoc qō diri in actore. que subdiuisione nō indi-
51 get. Ad finē gl. teneatis ex hac vltima pte huius gl. qꝛ † si traditio fiat alicui a nō dño vigore iurisiurādi: tūc publiciana datur cōtra quemlibet. istam gl. in hoc reprehendit subtilis Pe. de bella perti. hic per nōnulla media: maxime p. l. iñ. §. subtilius. ff. de condi. ob causam. iuncta. l. clauibus. ff. de contraben, cmp. ad que rñdete vt hic per Jo. fa. quē non refero: qꝛ non addere. addo tñ qō istam opi. Petri ⁊ oīa eius argumenta refert Bar. in. l. pomponius. §. si inssu. ff. de acqui. pos. ⁊ formaliter rñdet vt hic Jo. fa. de quo etiā per ipsum Bar. in. l. ex hoc iure. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊ etiā Bal. in. l. j. C. cōmunia vtriusq̄ iudi. per Ang. in repe. l. si quis di. in. §. differentia. in xiiij. col. ff. de acqui. pos. per Jmo. in. c. fi. in. xlvij. colū. extra de prescrip. q̄nis ab impugnationibus Petri sustineak hec gl. eam tū reprobat hic Jo. fab. alia ratione: qꝛ si iuratum est in reali vtilis in rem nō dak nisi cōtra deferentē ⁊ eius heredē: nō cōtra aliū: vt. l. nam ⁊ postea. §. fi. ⁊. l. seq. ⁊. l. sed ⁊ si possessori. §. fi. ⁊ l. seq. ff. de iureiurā. ⁊ tenet gl. hic. ⁊. in parte prorime precedenti: quare ergo magis qñ iuratum est in publiciana hꝫ posse publicianā cōpetere extra quēlibet. certe fm eum nō videk qꝛ vlla bona ratio possit assignari ⁊ maxime cū vtilis in rem cōpetat cōtra quēcūq̄ etiā cōtra dñm: vt. l. j. §. qui in perpetuum. ff. si ager vectigal. vel emphy. peta. publiciana autem regulariter nō datur contra dñm. l. pe. ⁊. fi. ff. de publi. accedat vltra eum qꝛ in publiciana omnia illa habēt locum que habent locū in reiuendi. l. eum qui. §. in publiciana. ff. de publi. possetis ergo sustinendo gl. dicere fm Ang. de are. hic ⁊ sentit etiā Jo. fa. qꝛ ideo aliud sit in vtili in rem ⁊ aliud in publiciana hac ratiōe. nā qñ iurauī in reali rem meā esse et nulla est facta traditio: certe nō interueniēte traditiōe iurās potest solū se fundare ex iuramento. vnde cum iuramentum nō noceat alij: nisi deferenti: nimirū si vtilis in rem cōpetens propter tale iuramentū nō nocet alij: nec datur nisi cōtra deferentē ⁊ eius heredē. sed qñ iuratur ex traditione facta causa iurisiurandi: vt dicit hic glo. hic certe cōcurrunt duo. s. iuramentum ⁊ traditio. vnde cū hic sit titulus ex iuramēto. ⁊ possessio propter traditionē: ⁊ bona fides iuris presumptione: ar. l. pe. cum glo. j. ⁊. ij. C. de euictio. ⁊ cōsequēter hic est vsucapiendi conditio: ergo ⁊ publiciana. l. eum qui. in prin. cū similibus. ff. de publi. si ergo est vsucapiēdi cōditio ⁊ publiciana: ergo publiciana dꝫ posse contra quēlibet cōpetere. §. sed iste. cū his que ibi vidim⁹. ⁊. eo. ad hoc adducebat etiā Ang. de are. glo. que idē tenet in. l. sed ⁊ si possessori. in princ. in ver. actionem. ff. de iureiu. Accedat etiā fm euꝫ qꝛ si fiat traditio propter autoritatem rei iudi. a nō dño: sine dubio cōpetit publiciana. l. iñ. in fi. ff. de publi. ⁊ preallega. glo. in ver. actione. ⁊ isto casu fm eum publiciana datur contra quēlibet. allega. l. pompon⁹. §. si iussu. ⁊ qō ibi gl. Bar. ⁊ doc. ff. de acquir. pos. ⁊ lati⁹ Bar. in. l. ex hoc iure. ff. de iusti. ⁊ iu. ⁊ late Ly. ⁊ Bal. Saly. in. l. j. C. cōmunia vtriusq̄ iudi. in quib⁹ locis nihil inuenietis in specie qō cōtra quemlibet detur. si ergo ita est in traditione facta a nō dño autoritate rei iudicate vt publiciana contra quemlibet cōpetat: ergo eodē modo qñ ex iuramēto fuit facta traditio cum habeat eandē vim ⁊ autoritatem imo maiorē q̄ sentētia. l. iñ. cū ibi nota. ff. de iureiur. Et tenendo hanc partē qꝛ vbi traditio fiat a nō dño vigore iuramēti

qđ publiciana contra quemlibet cõpetat verum est ⁊ plusq̃ difficile respõdere.ad.l.cũ qui.§.si petenti.hic allegatas in gl. in verbis illius ter.ibi:sed aduersus te vũtarat.glo.hic ad fi. respõdet.⁊ eodem modo gl.in.d.§.si petenti.in glo.in verbo: vuntarat.qđ ista dictio vuntarat excludat dñm tantũ ⁊ nõ aliũ.sed ille.§.si petẽti.fm Jo.fab. hic ⁊ bñ nulla via de mundo potest pati intellectũ gl. q̃ ibi dictio vuntarat veniat ad excludendum dñm tantũ ⁊ non aliũ.istud est de directo contra rationẽ decidẽdi que ibi in ter.deciditur.Etenim soli debet nocere iusiurãdũ qui vetulit. propterea si dictio illa vũtarat excluderet tãtũ dñm ⁊ nõ aliũ:nõne ille ter.esset indubitabilis cũ sit fine dubio qđ publiciana aduersus dñm non cõpetit.l.pen.⁊ fi.ff.de publi.vnde Ang.de are.hic alienus vt puto a bono sensu in hoc aliter rñdet ad illum. §. si petẽti.q̃ ideo vbi publiciana tantũmodo datur 2tra deferentẽ iramentum:eo q̃ ibi agebatur publiciana ante rei traditionẽ: vt res traderetur.⁊ hinc dicit esse proprium casum illius.§.si petenti.si autẽ antea facta fuisset traditio ⁊ iurans postea decidisset a possessiõe:certe cõpetiisset sibi publiciana 2tra quẽlibet reum nedũ contra deferentẽ per ea que.s. proxime dicta sunt. S3 audite nõ mediocriter mirãdũ est de hoc patre qđ in hoc tã vulgato termino iuris ita vehemẽter errauerit. nã si in.d.§.si petenti.nũq̃ facta fuisset traditio: prout ipse dicit esse propositũ casum illius.§.esset impossibile qđ iuranti cõpeteret publiciana nedũ contra alios:ideo nec 2tra deferentem: q̃ ad hoc vt cõpetat publiciana necessaria est traditio vel quasi:als impossibile est qđ cõpetat:vt.d.§3 iste.⁊ ibi late dixi in.ñ.no.5.eo.⁊ istud ptz ad sensum:q̃ vbi nõ est facta traditio vel quasi : ibi nõ est possessio. vbi nõ est possessio ibi non põt esse vsucapio.l.sine possessione. cũ simili.ff.de vsuca. vbi non põt esse vsucapio ibi nõ potest cõpetere publiciana: q̃ ista sunt 2uertibilia:vt.l.cũ qui.in pun.⁊ ibi Bar.⁊.l.siue autez.§.hec actio.ff.de publi. ⁊ dixi late in.d.§.sed iste.ergo a prin9 ad vltimũ 2stat euidẽtissime qđ vbi nõ intercessit traditio: impossibile est qđ ibi publiciana cõpetat ꝓpterea per illũ.§.si petẽti.ego teneo cũ Jo.fab.cõtra gl. nostrã:⁊ Ange. de are.qđ traditio fuerit alicui facta a non dño vigore iramenti:qđ hoc casu publiciana nõ cõpetat: nisi 2tra deferẽtẽ: vel eius heredẽ ⁊ successorẽ ⁊ non cõtra aliũ:vt est ter.rotundus qui cuitari non põt in.d.§. si petenti. sicut q̃n iuratũ est in reali.d.l.nam ⁊ postea.§.fi.cũ si. ¶ Aduertite tamẽ ne decipiamini q̃ q̃uis ter.in.d.§.si petẽti. det publicianã contra deferentẽ iramentũ duntarat:tñ dico q̃ etiam datur cõtra eius heredem ꝓpter id qđ in simili dicit ter. in iurãte in actiõe reali in.d.l.nam ⁊ postea.§.fi.iuncta regula.l.cũ qui.§. in publiciana.ff.de pub.que habet qđ in publiciana ea ola locum habent que in rei vendicatione.accedat text. ille peregrinus ⁊ singularis in.l.si necessarias.§.de vendẽdo. ff. de ptg.actio. ¶ Non obstãt in contrariũ adducta per Ang.dum dicebat qđ q̃n traditio fit nõ dño virtute iramẽti : qđ hic est titul9 ⁊ possessio ⁊ bona fides:⁊ cõsequẽter vsucapiẽdi cõdictio: et per consequẽs publiciana:q̃ fateor omnia ista q̃ vera sunt: ⁊ dum dicebat si cõpetat publiciana : ergo cõtra quemlibet. Rñdeo negando:q̃ ista semper non est bona cõsequentia:⁊ casus est ad oppositum in.d.§.si petẽti. vel aliter ⁊ melius vt tollam oia adducta per Ange.rñdeo fm q̃ hic respondebat Jo.fa.regula generalis est qđ vtilis in rem ⁊ actio publiciana dank cõtra quemlibet possessorẽ. verum est vbi allegat titulus ad hoc cõuenies : sed q̃n allegatur pro titulo res indicata vel iramẽtũ de quoꝝ natura regulari est vt alijs nõ noceant.certe nec actiões ex eis prodeũtes ad alios extendenf: vt est casus in.d.§.si petẽti.⁊ credo q̃ ista sit veritas a qua nõ discedatis nec discedetis si audietis Jo.fab.ibi ad fi. presentis pũcti in quo 2cludit prout ego.s.postea subdit crede mihi si velis:caue aliter dicere ne pei9 dicas. ¶ Et ad.d.§.si petenti. vt nihil omittaf dũ ibi dicit qđ iurauit rẽ suã esse:⁊ q̃ sibi cõpetat publiciana:q̃ videretur qđ imo deberet cõpetere vtilis in rem vẽdicatio.quomodo ter. ille procedat videte tres intellect9 quos in hoc ad illũ ter.dedi in.§.3 iste.s.co.in illo articulo:an publiciana cõpetat vero ⁊ directo dño.⁊ fm alterum eorũ habetis ter.illũ necessario intelligere.⁊ ita intel
52 ligit Jo.fab.hic. ¶ †Vltimo ad perfectũ complementũ glo. nostre: q̃ in ea vidimus qđ q̃n delatum est iramentũ et est iuratum:plures actiones cõpetunt ⁊ nonnunq̃ exceptiones diuersimode.tũ dic vt in ea declarau. Querit Jo.fab.hic in pe.col.de notabili et pulchra questione quã alij nõ tangunt: Pone qđ iramentũ non fuit delatum sed pars dicit qđ est contenta credere cõsciẽtie ⁊ fidei alterius partis.⁊ ita credit. nunquid poterit agi⁊ excipi sicut si iuratũ esset:⁊ fic nũc illa remedia cõpetãt sicut si esset iuratum.prima fronte fm eum S3 videtur dicẽdum † qđ sic:quia inter simplicẽ loquelam ⁊ iramentũ deus nõ constituit differentiam.in.c.xt si Christus. extra de iureiurã.no. plene archi.fm eũ in.c.j. de sepul.in.vi. preterea istud fit ad decisionẽ litis sicut ⁊ iramẽtũ. ergo videtur eadez ratio que est in iramẽto.ipse tamẽ Jo.fa.dicit qđ contrariũ est verum saltem de iure ciuili motus:quia nõ reperitur qđ ex tali fide oriatur actio:fz solum ex iramẽto. ergo nõ est nostrum extendere.l.obligationũ fere.§.placet.ff. de act.⁊ obli. ⁊ marime quia iura ciuilia multũ põderãt iramentum plusq̃ simplicem locutionẽ vel fidẽ.aut.sacramẽta pube.C.si aduer.ven.⁊.l.iij.C.si mi.se ma.di. imo etiã iura canonica multum ponderant facientia valere contractũ in quo interuenit iramentum q̃ aliter nõ valeret simplici cõuentione.c.cũ cõtingat.extra de iureiurã.⁊.c.j.de pact.in.vi. ¶ Nõ obst. qđ prima conuentio fiat ad decisionẽ litis sicut ⁊ iramentũ ergo videf eadẽ ratio:quia rñdet ipse qđ trãsactio fit ad litis decisionem.⁊ tamẽ nõ agitur ex conuentiõe nuda.l.sine apud acta.C. de transac.ergo consequẽtia nõ est bona.ista sunt que dicit Jo.fab.hic in hoc notabili q̃sito. et nõ memini me alibi legisse istud i specie ⁊ i terminis ab alio tãtum q̃tum per Jo.fab.hoc est verum qđ Bar.in.l.fi.ff.de pacto.stip. post antiquos quos ipse ibidẽ refert:tangit late: quid si aliquis promisit per stipulationẽ stare simplici dicto partis vel iramẽto:an talis stipulatio valeat: et qđ operetur.⁊ ibi Bar.post relatas nõnullas opiniones antiquorũ tenet qđ talis stipulatio valeat:ibi tri nõ aperit Bar.nec alibi qđ remedia cõpetat facta tali declaratiõe.Ego puto in q̃stione Jo.fa. posse cõtra eũ teneri.s.qđ si pars in iudicio dicat se credere fidei alteri9 partis qđ illa remedia competãt prout si iuratum esset:facta tamen declaratione:vt.s.dicã.et pro ista parte me multũ mouet id qđ in simili Spe.in ti.de arbi.§.j.in ver.sed pone qđ promisi qđ ꝛc.⁊ sequitur ⁊ tenẽt Jo.an.⁊ do.Ant. de bu.in.c.cum tẽpore. extra de arbi.in q̃bus locis tenent isti tanti patres multũ signanter qđ.l.si gs maior.C.de trãsac.que loquitur q̃n quis iuramit:habet etiã
54 locũ si nõ interuenerit iramẽtum: sed fidei prestatio.et † qz
a fm eos a pari procedunt prestatio fidei et iramentũ*:vt est ter.no.in.c.ad aures.extra qđ me.causa.⁊ idẽ ante eos tenet in terminis glo.multum signanda in.c.pernenit.in gl.fin.in verbo:iuramẽti.extra de fideiuss. ergo idẽ necessario dicim9 in questione nostra. accedat glo.nostra in.c.pe.in ver.promisit.extra de iureiur. Sid hãc eandẽ partẽ accedat etiã quod singulariter voluit Bar.in.l.lucius.ad fi.ff.de fideiuss.vbi vo
55 luit † qđ q̃n fides alicui9 puta testis est approbata ab vtraq; parte:hoc casu nõ requiritur iramẽtũ imo sibi debet credi sine iuramento.ergo ita dicemus in casu nostro.Rñdo ob.arg. Jo.fa.propter qđ ipse tenebat 2trariũ dum dicebat q̃ iura ciuilia multũ ponderant iramentum plusq̃ simplicẽ locutionẽ sine fidẽ:q̃ dico qđ imo iura ciuilia in terminis istis ita põderãt cõuentionẽ maxima fide subniram sicut ⁊ iramentum probo vltra ea que.s.adducta sunt. nam q̃n delatũ est iramentũ:certe si illud remittaf a parte:⁊ sic non iuref: perinde est q̃tum ad actionẽ ⁊ cetera remedia de quibus in terminis nostris ac si iuratum esset:q̃ ita cõpetunt remedia prout.§.dixi late super glossella pe.in verb. iurauerit. ecce ergo qđ q̃n non iuratur sed remittitur a parte iramentũ:qđ propter confidentiã partis ita cõpetant remedia iramenti
56 sicut si cẽt iuratũ.ergo idẽ dicem9 in terminis nostris.† Cõcludo ergo 2tra Jo.fab. Q̃uis non inuentã ab alio firmatã: qđ si pars in iudicio dicat se credere fidei alterius ptis q̃ ola remedia agẽdi ⁊ excipiẽdi ita cõpetunt sicut si esset iuratũ.et credo qđ alibi nõ inuenies istũ passum hoc modo examinatum. Istud tñ limito procedere q̃n talis credulitas fuisset a pte acceptata:⁊ secuta fuisset declaratio:als credere qđ talis conuentio credulitatis reuocari posset sicut delatio iramẽti.l.si quis iusiurandũ.C.de reb9 cre.⁊ dixi late.s. sup glossella parua in ver.iurauerit.⁊ ita in simili tz Bar.in.l.fi.de pto. stip.in stipulatione qua quis promisit stare simplici dicto partis vt talis promissio ante acceptationẽ ⁊ declarationẽ possit reuocari.⁊ ideo consulerẽ hoc casu etiã adhibendaz illã cautelam in accipiẽda 2festim tali cõfessione credulitatis prout etiã in iramẽto fm qđ retuli latius super.d. glossella in ver. iurauerit. ¶ Lo.fi.in verbo: queritur. quam diuido in tres partes principales. Jn prima ponit dictũ per qđ extenditur ter.noster. Jn secũda per modum notabilis declarat quotu plex sit iramentũ:⁊ an ⁊ q̃n possit recusari. Jn tertia disputat referẽdo opiniões an ex iramẽto oriatur actio in factũ quando super eo lata est sentẽtia. secunda ibi : et nota q̃ hoc sacramẽtũ. tertia ibi : sed fm Placentinum ita demum ꝛc. Prima principalis pẽ ⁊ subdiuidi in tres particulas. Jn prima facit

¶ Et iramentum. Adde idez tenentẽ §d. in. c. querelaz. circa fi. ñ.col. de iureiu.et in.c. preterea. de spon.in.iiij. colũ . et do. Alexan. de imo.in.l.iij. §. dato. i fi. de iureiur. vbi idez dicit quando promissio facta fit sub piculo anime promittenti;quod obligat fm Ange.

ma facit quod dictū est: qz ponit extensionē ad tex. In secunda ponit rationem extensionū. In tertia ponit falsitatē. Secunda ibi: qz sufficit diuina vltio. Tertia ibi: nisi in casibus. Item secūda principalis potest subdiuidi in tres particulas quemadmodū tres ponuntur species inramēti. partes de se patent. Item tertia principalis potest subdiuidi in duas particulas quēadmodū due opi. in ea recitant. ptes de se patent.

¶ In ea. gl. ibi: admonēdi. ¶ sic ad fi. prime partis principa-
57 lis tenetis † qō periurium aliter nō punitur nisi diuina vltione. verum qz in hoc text. sunt varij ¶ varias penas imponūt: in hoc etiā variant gl. nostre: idcirco Ang. hic simpliciter refert octo penas que diuersimode a legib⁹ periurāti imponūtur quas eodem modo ¶ ordine ponit Bal. a quo habuit ¶ didicit in l. ij. C. de reb. cre. deinde p modū doctrine quomodo periurus in foro ciuili puniat: ponit ipe idē Ang. de are. vnam valde prolixam distinctionē Sali. in illa l. ij. C. de reb⁹ cre. videatis hic per eum. tū Ange. in aut. sceni. colla. v. tenet qz etiā isto casu pōt p iudicē extra ordinē puniri. nec obst. sm eum tex. in. d. l. ij. dum dicit solum deum vltorē habet. qō intelligitur quo ad hoc vt ordinarie puniri possit. Ego tū in hoc puncto an et quō periurus puniatur omissa tam longa filateria prout est distinctio illa Sal. per Ange. hic simpliciter
58 citata paucis ita cōcludo ¶ distinguo. ¶ † Aliqū qs iurat p sacramēta phibita ¶ scelerata: puta p viscera Christi vel capillos aut caput dei ¶ similia. ¶ istud appellatur proprie blasphemia siue blasphemare deū. ¶ talis blasphemia siue verū dicat: siue falsum: punit vltimo supplicio: ¶ sic talis blasphemans de iure cōmuni debet decapitari. qz tales blasphemie tendunt in cōtemptū Christi ¶ fidei nostre. casus est in. ℌ. j. et
59 fi. in aut. vt nō iuxu. ℭtra natu. col. vj. † Item potest cōueniri ciuiliter ad satisfactionē damni. ar. l. qui nomine. ff. de fal. sm Pau. ¶ Jo. an. in. c. j. de cri. fāl. intantū qō dixit alibi Bal. in
60 Laccusationē. in. iij. col. in bonis lec. C. qui accu. nō pot. † qō iurare per membra pudibunda Christi est species hereſis. Alibi dicit Bal. in l. vnica. C. si qs impe. maledixe. qō idē est maledicere deuꝫ ¶ cum blasphemare siue de eo verba pudibunda proferre. dicūt tū doc. vt Pet. Ly. Bal. ¶ Saly. in. d. l. ij.
61 ¶ Ange. de are. hic † qz ea ℌ dicta sunt de blasphemia capitaliter puniēda habēt locū ¶ procedunt in his tantū qui habent ex cōsuetudine facere huiusmodi blasphematiōes. ¶ istud est qō vult text. in. d. ℌ. j. ¶ fi. ¶ istud est qō voluit Bal. in l. ij. post
62 glo. C. ad leg. iul. maie. vbi p hoc etiā notabiliter subdit † qō illa pena blasphemātiū nō habet locum in eo qui temerarie blasphemauit. vbi aūt qs nō haberet ex ꝯsuetudine blasphemare ¶ blasphemaret: hoc casu nō esset ita atrociter puniendus. sed pro arbitrio iudicis: puta qz ponēdus esset ad catenam sm prefatos doct. maxime Ly. ¶ Bal. in. d. l. ij. ¶ Ange. hic. ¶ Et aduertite diligenter qz dicebāt multum signanter Pe. ¶ Ly. in illa l. ij. qō bin⁹ vel trin⁹ act⁹ hoc casu ꝯsuetudinem nō induceret. † ¶ istud etiā placet Sal. ibi ¶ Ange. hic:
63 qz ex ludibrio lingue hoc cōsistit. aliqū qs non blasphemat: sed iurat ¶ periurat: ¶ tunc aut calore iracūdie: ¶ solū deum vltorem habet: vt. d. l. ℌ. ¶ calore. ff. de regu. iur. ¶. d. l. ij. in glo. fi. C. de reb⁹ cred. facit. l. j. C. si quis impera. maled. Aliqū quis iurat deliberate ¶ periurat: ¶ tūc aut tale periurium non respicit interesse aut damnū alterius: ¶ solum deum vltorē habet. Puta si quis iuraret nō comedere carnes. d. l. ij. ¶ ibi glo. j. ¶ ibi Bald. ¶ gl. in l. lucio. in ver. debeat. ff. de bis qui no. infa. ¶ in istis duobus casibus ꝓcedat ¶ verū dicat gl. hic. Aut tale periurium respicit dānū ¶ interesse alterius: ¶ tunc aut est de preterito vel de presenti: ¶ tūc punitur crimine stellionatus. l. fi. ff. de crim. stellio. aut erat iuramentū de futuro ad obligādum: ¶ punit pena legis: si qs maior. C. de trāsac. ¶ ita glo. in
64 d. l. lucius. in ver. debeāt. ista sunt ex mente scribentium in. d. l. ij. C. de rebus credi. predicta procedunt in parte periurante.
¶ † Qua aūt pena puniat testis periurans: dicite qō aut in cā publici ¶ capitalis iudicij: et puniēdus est silitudine supplicij. casus est in. l. j. ℌ. j. ff. ad. l. cor. de fica. ¶ Bal. ¶ Sal. in. d. l. ij. C. de reb. cre. ¶ per illum no. ter. in. d. l. j. ℌ. j. no. Bal. in. c. j. in princi. de pace tenēda. qō falsus testis debet puniri illa pena quā subiret reus de crie intentato puta capitis vel furcarū.
65 ¶ † Illum etiam ter. pro singulari allegat Bal. in. c. j. ℌ. iniuria. in fi. de pace iura. fir. qō testis falsus in causa homicidij punit⁹ tāq̄ homicida. Aut vero testis fuit periurus in alijs causis: ¶ tunc punitur. l. cor. de falsis. l. j. in princ. ff. ad. l. cor. de fal. sm Bal. ¶ Sal. in. d. l. ij. ¶ Ang. hic. de quo etiā per Bal. in. l. presbyteri. in. ij. col. C. de epi. ¶ cle. ¶ late per Ang. in repe. l. j. C. de fica. ¶ vltra ista de pena testis falsi sine periurio videte
66 tex. ¶ ibi glo. notabilē in. c. j. de crimine falsi. in glo. j. ¶. ij. ¶ gl. in. c. querelam. in ver. irretiti. extra de iureiur. ¶ † Unū etiaꝫ in predictis notate qō vbicūq; dictū est. S. quē puniri de periurio in eisdē casibus quis incurrit infamiā. ita habetis glo. no. in. d. ℌ. lucius. in ver. debeam. ¶ ibi Bar. ¶ Bal. tradit p scribētes in. l. si quis maior. C. de trāsact. ¶ ex hoc sequitur qꝫ repellēdus est a testimonio ¶ a qualibet dignitate. l. quoties. C. de digni. lib. xij. ¶. l. ij. ℌ. miles. ¶ ibi gl. j. no. ff. de his qui no. infa. ita in terminis Bald. ¶ alij in. d. l. ij. C. de re. cre. ¶ Ang.
67 de are. hic. Et qualiter formādus sit libellus † qñ agit cōtra periurū: vide per Bal. in. l. si cuꝫ patruo. ad fi. C. cō. vtriusq; iudi. item vide per Lud. in. l. si duo patroni. ℌ. fi. ff. de iureiur.
68 ¶ † Aduertite etiā qō vbicūq; ex impedimēto iuramēti sequeretur iniustitia: vel propie salutis dispēdiuꝫ: vel alterius detrimentū: nunq̄ tale sacramentū obligat. c. ij. de pac. in. vj. Eodem modo vbicunq; peius est iuramētum seruare q̄ nō obseruare sm Bal. in. l. si ad excludēdū. C. de reb. cre. et istud pōt contingere ser notabilibus modis de quib⁹ ibi per euꝫ: vt si quis iuraret cōmittere homicidiū: vel cum iuramēto iuraret ligas ad homicidia tendentes: vel si doctorandus iuraret nunq̄ aduocare sine salario: vel si aliquis iuraret non doctorari vel nō loqui cum aliquo. ¶ istis casibus ¶ similib⁹ ibi p Bal. positis dicit signāter Bal. qō nō est necessaria absolutio a iuramēto. ¶ ꝓpter has causas tā laici q̄ clerici excusantur a periurio ¶ a perditiōe bñficioꝝ ¶ dignitatū. ¶ hoc reputat bñ notabile Bal. ybi. S. ¶ de eo dicit facere magnū festuꝫ
69 Jo. an. in. c. j. de pac. in nouella. Et † si bene ꝓsydero ¶ aduerto Bal. in istis decidit mihi vnū sup quo alias multū dubitaui: nunquid in casibus in quibus iuramētū nō est obligatoꝝ inm: vt qz fit cōtra bonos mores: tamē si iurans illud nō obseruat efficiaꝫ periurus. Bal. ybi. S. videt decidere qꝫ non aliter ¶ contrariū tenuit summe auctoritatis Jo. an. in regula: qō semel. de reg. iu. in. vj. in mercu. vbi voluit qō si qs fecerit testamētū ¶ iurauerit illud non mutare vel reuocare: nec qualiter iuramentū hoc est contra bonos mores: qz aufert liberam testandi facultatē. stipulatio hoc modo concepta. cū si. ff. de verb. obli. qꝫ quis nō obstante iuramēto posset aliud testamentum facere ¶ valeat secundū testamētum: nihilominus si faciat est periurus. ¶ hoc dicit ꝓbari per capitulū primum de ꝓsponsa. duo. in. vj. est verū qō in hoc. ſ. qꝫ efficiaꝫ periurus. cum reprehendit Bar. in. l. si quis in ꝓrin. testamēti. in
b vlti. col. principij. ff. de leg. iij. ¶ in. l. cum duobus. ℌ. idē rñdit. el. j. ff. pro socio. qō vltimū mihi magis placet qō aliter p nūc nō discutio: cuius ipse idem Jo. an. in. c. dilecto filio. extra de preben. generaliter diuerit qō act⁹ qui fit ꝓtra iuramentū te-
70 neo: licet faciēs sit periur⁹. ¶ † Et ad predicta dum dixi de eo q iuramēto nō doctorari ¶ filia: videte text. in. c. j. qō incipit: archiepm Florētinū. lxxv. di. als est. lxv. dist. de eo q iurauerat nūq̄ accedere ad cpatū. ¶ ibi solēnem glo. in ver. sacrosanctis. videte etiā no. ter. in. l. fi. in ꝓrin. qui incipit: imperatores. ff. ad muni. de eo qui iurauerat ordini decurionū se nō interfuturū: ¶ postea dispensauit creat⁹ est. videte etiā no. ter. ¶ moralem in. c. innocēs. xxij. q. iij. ver. pe. ¶ ibi sunt ista formaliaverba: tunc illicitū est iuramētum qñ id qō iuratur in sui natura vitiosum est vel vitā adimēs: vt adulteriū homicidiū ꝛc. vel se cū inimico ad pacem nō venire vel indigenti misericorditer nō subuenire. ista qz perspicuā habent in se iniustitiā et si iuramēto firmentur: tñ seruari nō debēt ¶ c. videatis per totum illum tex. ¶ ibi abundāter traditur de predictis. ad ista etiam videatis Pe. de anc. in regula: accessorium. in. vj. q. de
71 reg. iur. in. vj. vbi tenet † qō papa nō ligatur iuramēto
b derogatur siue potestati. accedat tex. in. c. vbi periculū. ℌ. ceterum. de elec. in. vj. ¶ ibi glo. no. que tenet qō vbi iuramētum fuisset prestitū circa derogādā potestāte pape: nō valeret ipo
72 iure: ¶ imo nō est necessaria absolutio: vt. S. dixi. ¶ † Addite etiam qō iuramentum inducens solū peccatū veniale nō est seruandū nec ligat. qꝫ quis enim obseruatū nō vergat in detrimentum salutis eterne: tñ qz habet in se aliqualem offensam diuini numinis nō ligat. dictū fuit Archi. in. c. ij. de pac. i. vj.
c qō dictū apud legistas multū cōmēdat ¶ reputat no. dignū Bal. in. c. j. ℌ. item sacramenta. in vlti. col. de pace iuramēto firmāda. ¶ † Addite ¶ in ꝑdictis qō Bal. in aut. ad hec. in. iij. col. C. de vsu. vf. velle qō in iuramēto ꝓtra publicā vtilitatem requiratur absolutio a iuramēto. de quo videte lati⁹ p Bal. in. l. non dubiū. in. xv. col. C. de legi. ¶ Juno. in. c. venerabilez.
d de electio. notabiliter Bal. in. l. pactum. in. xvij. q. C. de colla.
74 ¶ † Dicit etiā Bal. i ea. l. pactū. in. j. q. qꝫ si filia renūciauit cū iuramēto metu patris vel nimia reuerētia: cuius iuramentū
c nō noccat: tñ regrif absolutio a iuramēto. ¶ † Notate etiā
57 qō vbi cā est sup absolutiōe: dicit esse causa summaria sm
d Bal. in aut. ad hec. in. iij. col. ¶ Addite etiā ad ꝑdicta id qō
76 signāter dixit Bal. in. l. nec si volens. p illā. l. C. de li. can. † qꝫ si

a ¶ Proferre. Adde qꝫ sm ambrosium: vt refert ¶ sequitur domi. Bart. soci. ℭtil. cō. inci. in presenti. circa medi. ij. col. j. parte: blasphemia ē quoties alicui attribuitur quod ei nō conuenit.

b ¶ Juramē to. adde do. Bile. ō imo. in cōsil. xxxviij. in. ij. pte. ¶ in cōsi. xxxix. i. iij. pte. et sensi Tho. ij. ij. q. xxxix. ar. ix. ¶ nunqd papa possit sup iuramēto vel voto secūmet dispēsare: vtō Sel. i. c. ij. de spon. in. vij. col. versi. ij. declaratio. et ibidez in prin. xij. col. vide nūqd possit remittere iuramētum sibi ab imperatore prestitum.

c ¶ Absolutio a iuramento. vtō Sdi. in. c. fi vero. de iureiuran.

d ¶ Summaria. Adde Sdi. in. c. j. de iureiur. in fi. et in. c. preterea. de ℓ. cō. in. ix. colum.

Mer Hracorũ faceret aliquã ciuitatẽ ꝓfiteri esse suã et iurare fidelitatẽ:cũ sua nõ sit:qõ talis ꝓfessio ⁊ iuramẽtũ nihil penitus valẽt.⁊ idẽ ꝓm cũ in papa ⁊ imperatore: qr redigunt ad instar tyrãni:vt ibi latius per eũ. † Vn etiã si quis iurauerit se seruare qõ in statuto ꝓtinet ª ⁊ postea statutũ cassetur:an liberetur a iuramento:videte Jo.and.in.c.i.de his que fiunt a maiori parte capituli.in nouella.⁊ Bal.in.j. constitutione feudorũ.⁊ Jo.de lig.⁊ Jmn.in. c. constitutus. extra de rescri. ¶ Addite etiã predictis qõ multũ signanter voluit Jo.and. post Dosi.in.c.relatũ extra ne clerici vel monachi. † qr si in aliqua regula contineñt aliqua faciẽda a religiosis ⁊ apponatur certa pena:puta iciunũ : qõ religiosi ꝓtrauenientes lꝫ iurauerint seruare regulã: nõ tñ incurrũt periuriũ nec petñ mortale:qr intẽtio cõdentis regulã videtur limitasse suũ preceptum quo ad illã penã.⁊ hoc est bene notandũ propter scholares † qui iurãt seruare statuta que statuta dicit aliqd fieri vel nõ fieri sub certa pena. ¶ Vn aũt necessitas excusat a piurio:habetis ter.in.c.querelam.⁊ ibi glo.notabilem in ver.necessitate.extra de iureiur.ibidẽz videte p canonistas. ¶ † Et an si aliquis iurauit nõ iurare ⁊ ꝓducitur in testẽz an possit compelli p iudicẽ vt iuret:videte Spe.in ti.de testi.§. postꝛ. ver.quid si.tenentẽ qõ sic: qr in omni iuramento videt semp excepta auctoritas superioris.⁊ idẽ tenet Joan.and.in.c.quia plerique.de offi.ord.in.vj.⁊ idem tenet Ludo.ro.in sua repeti. rubr.ff. de arbi.vbi dicit hãc.q.nõ esse tactã inter iuristas:sed solũ a se in loco suprascripto. ego pro hac decisione allego in terminis solennẽ glo.in.c.cõstitutus.in ver.necessitatẽz.extra de rescrip.⁊ ter.in.c.venientes. ⁊ ibi gl. in ver. superioris.extra de iureiur.bene facit.l.fi.in prin.ff. ad municip. ¶ † Et qd si quis iurauerit nõ fideiubere pro aliquo an teneat iuramẽtũ ⁊ impediat cõtractũ fideiussionis ᵇ ⁊ eius validitatẽ:videte Old.in ꝑfi.suo.cxxx.⁊ qõ no.Archi.in.c.nõ est.xxij.q.j. ¶ Et nota te istud singulare dictũ Jo.an.in addi.Spe.in tit.de iureiuran.in rubr. qõ si aliqs iurauit nõ fideiubere ꝓ aliquo ⁊ proximus eius est in magno periculo cõstitutus:nisi ꝓ eo fideiubeat qr non obstante iuramẽto tenetur ⁊ debet pro eo fideiubere. ¶ † Due aũt cõditiones siue clausule tacite subintelliganf in iuramẽto:vide notabiliter ⁊ plene Bald.in.l.fi. C.de nõ nume.pecu.de quibus etiã per Jmno.in.c.quẽadmodum.extra de iureiur.⁊ in.c.debitores.in co.tit. ¶ Jn ea.glo. ibi:vt.ff.eo.l.manifeste.si sic ad fi.scde partis principalis tenetis qr.l.manifeste iurisditionis.est hodie correcta per.l. generaliter.§.finaũt.⁊ ꝓsequẽter tenetis † qõ hodie iuramẽtũ iudiciale potest recusari.⁊ idẽ tenet glo.in.d.l.manifeste. ⁊ idẽz etiã visa est tenere in.d.§.finaũt.in gloss.in versi. recusare.vos dicite melius fm Jo.fab.hic:⁊ sequif etiam Ang. de are.qõ hodie nihil corrigit:⁊ cõsequẽter qõ illa.l. generaliter. §. finaute.nõ corrigit iura antiqua:lꝫ ea declarat hoc modo. Nam delationẽ iuramẽti factaz a parte parti in iudicio iudice approbãte nõ põt pars recusare.verũ est sine causa : sed ex iusta causa bene potest recusare.⁊ ita loquif.l.gñaliter.§. finautez. vnde illa.l.non corrigit: sed declarat. ⁊ qr nihil corrigat dicif aperte ibi in ter.ad fi.illi⁹.l.⁊ ita etiã tenet Bar.⁊ cõmuniter alij in.d.l.manifeste.⁊ Bal.in.d.l.gñaliter in ꝓnci. ¶ † Que aũt sint iuste cause ex qb⁹ possit iuramẽtũ recusari: videatis Bar.qui plures enumerat in.d.l.manifeste.⁊ Bal.in.d.l.generaliter.§.j.ad fi. Jnter ceteras vnam potissime mãdat hic Ange.ꝑpetuo notari quã dicit eo anno se in practica vidisse qñ emptor cõuenitur:⁊ se ideo defendit vt sibi actionẽ de euictione paret.certe si sibi deferatur iuramentũ põt illud licite recusare ne perdat actionẽ de euictione ꝓtra principalẽ ⁊ autorem suũ:qr si res decideretur per iuramentũ non hꝫ actionem de euictione cõtra principalẽ.arg.l.si dictũ.§.si cõpromisero.ff.de euictio.⁊ idez etiã in terminis tenet Rico.de neap. hic post Jason Rodul.de auri.in.tiñ.q.extra glo. in materia actionis in factum. Vos aũt addite ad cãs enumeratas per Bar.vbi.§. qõ in casibus in quibus nõ põt fieri ꝓbatio nisi per iuramentũ:ista erit iusta causa recusandi iuramentuz:⁊ ille cui isto casu deferf nõ tenef iurare nec referre.istud est qõ signãter voluit Bal.in auf.ſꝫ nouo iure.C.si cer.peta. in vlti. col.in ver.sed nunqd hoc casu poterit fieri ꝓbatio per sacramenti delationẽ.motus per.l.in cõtractibus.§.illo. C. de non nume.pecu. ¶ † Jtẽ addite qõ vbi dictũ de quo querif nõ cadit in sciẽtiã eius cui defertur sicut in scientiã eius qui defert vel refert:qõ est qñ deferẽs scit veritatẽ:ille vo cui deferf põt probabiliter dubitare.ista est iusta causa recusatiõis iuramenti:puta si agam ꝓtra te actione furti asserens te furtũ cõmisisse ⁊ tu defers mihi iuramẽtũ qõ iurẽ an esses fur:certe possum recusare. secꝰ si sciẽtia equaliter caderet in vtroqꝫ: puta qñ quis fuisset verberatꝰ.de istis est casus no.in.l. marcel no.§.fi.⁊ l.seq.⁊ se.ff.re.amota.⁊ ibi in terminis Bar.tuncta.l.ter cor.§.hac.l.ff.de iniur.⁊ ibi no.Bar.⁊ idem Bar.in l.nisi iurandũ et ad pecunias.§.ait prætor.ff.de iureiu.⁊ idem Bar.in.l.illa:manifeste.ſꝫ nõ ita clare. ¶ † Jtẽ addite ⁊ ppetuo notate qr si ille cui deferf iuramẽtũ iã ꝓbauit vel etiam offert se ꝓbaturũ:ista est iusta causa recusandi iuramẽtũ.ter. est de hoc multũ not.⁊ peregrinus in.c.fi.extra de ꝓba. ⁊ ibi per Jo.an.⁊ alios.imo plus ter.ibi no.reprobat consuetudinem que erat in contrariũ. Item addite et vltimo aliã iustã causam recusandi iuramẽtũ quã ponit ter.in.l.si quis iusiurandũ.C.de reb.cre.qñ aliqs detulit iuramentũ ⁊ ante acceptationem renocauit asserens se velle probare:si postea deficiat in probationibus ⁊ velit iuramẽtum deferre:poterit licite recusare. ¶ Jn fi.glo. hãc gl. approbant simpliciter doct. vt hic Jo.fa.⁊ Ang.de are.dicẽtes oẽs doc. ita tenere. ⁊ idez etiam tenet glo.in.l.j.in glo.j.C.de reb.cre.⁊ simpliciter ibi sequitur Bar.vos videte latius Bar.in.l.naz ⁊ postea.§.fi.ff. de iureiur.post gl. ibi ⁊ antiquos.⁊ idẽ tenet Bal. post antiquos in.d.l.j.C.de reb.cred. ¶ Extra glos.vt obseruem qõ.s. pollicit⁹ sum in notabilib⁹ in vltimo effectu iuramẽti †:qro an iuramentum habeat executionẽ paratã sicut suia Bart. singulariter de quo etiã.s.fecerã mẽtionẽ in.l.ij.ad ff.de iureiurã.refert qõ sic p.l.post rez iudi.ff.de re iudi. ⁊ ideo dicit Bar.se putare qr si in fi.istrumẽti cõfecti de aliquo ꝓtractu apponeretur illa clausula.⁊ quia de ꝑdictis posset in futurũ dubitari.et nũc dictus promissor detulit dicto stipulatori iuramentũ:qui stipulator statim sibi delato iuramẽto iurauit se debere recipere puta dicta mille ꝓmissa ex cã mutui:certe tunc tale instrumentũ etiã de iure cõmuni mãdaretur executioni ⁊ haberet executionẽ paratã virtute dicti iuramenti.et dicit Bar.se mirari qõ cõsuetudo hũc modũ ⁊ hãc cautelã nõ adinuenerit. Ang.de are.hic dicit qr quis oẽs doc.sequãtur hic Bar.qr tñ ipse de eo dubitabat:qr nõ interuẽit iudicis auctoritas cõprobãtis iuramẽti delationẽ iurta.l.si quis iusiurandũ.C.de reb.cre.Dicit etiã qõ di.Bar.põt saluari si addimus verbis Bar.qr notarius qui dictũ instrumẽtũ cõfecit approbauit dictã delationẽ iuramẽti ⁊ eius acceptationem qui est tanꝑ iudex chartularius.de quo mẽtionẽ facit gl.in.l.j.in gl.ij.⁊ ibi doc.ff.de re iudi.⁊ fm eum approbatio et cõfirmatio dicti notarij rogati de dicto instrumẽto opera bit pinde ac si dictũ iuramẽtũ delatũ fuisset in iudicio coram iudice.⁊ ita fm eũ no.Bar.in.l.possessio quoqꝫ.§.⁊ si possessio.ff.de acquirẽ.pos.⁊ in.l.nõ fatetur.in.§.fi.ff.de cõfes.⁊ in.l. error.C.de iur.⁊ fac.igno.istud arg.Ang.iudicio meo est fragile:ita qõ ei⁹ saluatio⁊ suppletio ad Bar.nõ est necessaria. nã presupponit Ang.de are.qõ ad hoc vt iuramẽtũ habeat executionẽ paratã requirat necessario qõ intermediat auctoritas iudicis cõprobantis dictã delationẽ iuramẽti qr nullibi probatur aut requirit:⁊ illa.l.si quis insiurandũ.allegata p Ang.nihil facit in proposito nec habet aliquod minimũ ꝟbum qõ cõferat ad ꝑdens propositũ. sed vltra eũ ego addo Bal.in.l.j.C.de reb.cred.referentẽ istud di.Bar.⁊ dicẽtem qr ista est vna singularis opi.eam tñ posmodũ ipse reprehẽdit: sed p verba multũ obscura ⁊ intricata. Paul. de ca.in.l.post rem iudi.ff.de re iudi.refert Bal.ibi.§. tenere ꝓtra Bar.⁊ eũ declarat ⁊ dicit moueri hac ratione:qr iuramentũ nõ habet executionẽ:nisi qñ est dubij decisiũ de quo loquif tit. de iureiuran. sed in casu isto tpe cõtractus nõ erat ortũ aliqõ dubiũ:ergo tale iuramentũ nõ põt dici litis decisiũ: quod nõ dicitur nisi orto dubio:⁊ p consequẽs nõ habebit executionẽ paratã.requirit ergo fm eundẽ Bal. qõ tale iuramẽtũ deferatur ex postfacto ad hoc vt habeat executionez. dicit tñ sibi plus placere opi.Bar.⁊ idẽ etiam dicit ipse Paul.de ca.in.l. nã ⁊ postea.§.fi.ff.de iurein. ꝛſ sibi aũt videf qõ verba Bal. ⁊ eius ratio aliud plus velint qñ referat Paul.⁊ videre meo Bal.ita arguit ad hoc vt iuramẽtũ habeat executionẽ paratam necesse ẽ alterũ duoꝝ:vel qõ iuramẽtũ sit litis decisiũ: vel sit de debito ⁊ sic de eo qõ sibi vere debeat:ſꝫ anteqꝫ ꝓtractus sit absolutus a partibus qõ tũc demũ est perfecto in totum ⁊ in totũ absoluto instrumẽto:vt.l.ꝓtractus.C. de fi. instru.nihil debeꝰ:nec est absolutio nata:sed est nascẽs:et sic est preteriti imperfecti. et si iuramẽtũ nõ est de debito:itẽ nõ est litis decisiũ:ergo cum tale iuramẽtũ nõ sit verũ nec lis decisiũ nõ habebit executionẽ paratã.⁊ ideo subdit ipse Bal. qr vbi iurarẽ seorsuz absoluto tã cõtractu:qõ tũc vera esset. opi.bar.qõ iuramẽtũ haberet executionẽ paratã.istõ fundamẽtũ Bal.quomodocuqꝫ intellectũ iudicio meo nihil valet ꝛ aliqua sui parte:⁊ potꝰ firmaf.⁊ fundat autoritate sua qr vllis legib⁹ aut rationib⁹.⁊ dum dicit in prima parte argumenti sui qr ad hoc vt iuramẽtũ habeat executionẽ paratazꝛ requiritur

a ¶ Continetur. Et adde qõ iuramẽtum aliud est de seruãdis statutz: et aliud est de seruãdis contẽtis in statutis vt per Felt.i.c. cũ venerabilis.col.vj.v. trib⁹ modz limitat circa princ. de excep.

b ¶ Fideiussionis. vide Felt. in. c. fi v°.post pn. ij.col.vbi:ité vergit paulo post. o in reiuran.

c ¶ Juran ẽ to.vid Felt. i.c.cuz sup.i iij.col.o officio delega.

a
b
c

requiritur vel q̄ sit litis decisiuū: vel ꝛc. certe nō inuenio legē ita restringētē: nec ipse allegat: sed fortius si verū esset q̄ iramentū ad hoc vt habeat executionē paratā q̄ requireret q̄ esset litis decisiuū: sequeret q̄ etiā si iuramentū secutum absoluto iam ꝓtractu quo casu nō esset litis decisiuū: etiā tunc nō haberet executionē paratā. cui⁹ ōniū ipe tñ tz q̄uis posset dici q̄ licet tunc nō sit litis decisiuū: est tñ super debito: vt .j. statim subiūctā. sed nō cūdo p hec mēdicata suffragia rñdeo aliter ꝛ in forma posito etiā q̄ verū sit q̄ ad hoc vt iuramentum habeat executionē necessariū sit q̄ iuramētum sit litis decisiuū: q̄ nō est hic. rñdeo q̄ q̄uis de p̄senti nō sit litis decisiuum: q̄ tñ in futurū potest subesse lis que hoc iuramento decidet sufficit. probo per optimū simile. Rā trāsactio debet fieri de re dubia ꝛ lite incerta. l. j. ff. de trāsac. ꝛ tñ satis est q̄ lis subesse possit: vt est ter. no. i. l. post rē iudi. nō dico. l. ꝛ post rem. in ver. q̄ adhuc lis subesse possit. ff. de trāsac. ꝛ ter. not. in l. ij. C. de trāsact. in versi. ꝛ si nulla fuisset q̄ tñ propter timorem litis ꝛc. ergo ita dicemus in ꝓposito nostro. Nō obst. ij. pars arguméti Bal. dū dicebat q̄ requirit q̄ iuramētū sit de eo q̄ vere debeat. istud est falsum cū iuramēto nō querat an sit debitū necne: vt hoc ter. cū si. appet ergo q̄ fundamentū Bal. ꝓtra Bar. nō v3 vnam fabā. Consyderabā tñ etiā si Bal. vellet se fundare per. d. l. ꝓtractus. C. de fi. instr. hoc modo. nam quando de ꝓtractu fit instrumētū: nunq̄ cōtractus dicitur esse perfect⁹ nisi perfecto ꝛ absoluto ipso instrumēto ꝛ partib⁹ lecto: ꝛ antea nulli ius querit: ꝛ ante semp admittit p̄sentia partiū: ita est ter. multū signādus in. d. l. ꝓtractus. ꝛ ibi Bar. ꝛ alij: ergo si anteq̄ instrumētū sit perfectū ꝛ absolutū iuramētū sit interpositū: nihil operabit cū antea nulli ius querat. ꝛ si Bal. ita motus est adhuc nihil ob. fundamentū suū q̄ ꝓtractus nūq̄ dicat esse pfectus. q̄ vt ipe dicit procedit q̄n partes hoc egerūt q̄ de ꝓtractu fieret instrumētum. per hoc ergo solū q̄ fiat instrumētū: nō sequit q̄ ꝓtractus fiat in scriptis ita vt nō dicat perfect⁹ ita vt querat ius ante instrumēti perfectionē. ita est ter. in. d. l. contractus. ꝛ ibi Bar. exp̄resse in. j. no. ꝛ glo. solēnis in. §. j. in ver. conficiunt. ff. de ꝓtrahē. emp. ꝛ maxime cū in dubio nō p̄sumat cōtractus in scriptis celebrari: vt voluit Bal. in. l. cum res. C. de proba. ꝛ Paul. de ca. in. l. qui bis idē. ff. de verb. obl. p̄terea nō esset ponere os in celū: q̄uis necubi tactū aut firmatū inueniā. q̄ō ēt q̄n actū esset exp̄sse q̄ contractus fieret in scriptis ꝛ interueniret prestatio iuramēti a parte delati: q̄ propter iuramētū forte nō admitteret penitentia vbi alʒ admittit p id q̄ in simili dixi vobis. ff. in notabilibus in. vij. effectu iuramēti. Cōcludo ergo per predicta verissimū esse dictū Bar. in. d. l. ij. in fi. ff. de iureiu. q̄ iuramētū habeat executionē paratā de iure cōmuni sicut ꝛ suā. ꝛ ꝓpterea laudo ꝛ cōsulo q̄ in fi. cuiuslibet instr̄i semper faciatis apponi iuramentū eo modo quo ff. cuius iuramēti virtute instrumētū habebit executionē paratā. ꝛ de hoc p̄cto vltra p̄allegata videte etiā Bal. in. l. si duo patroni. §. si qs iurauerit. in fi. col. cū gl. ꝛ in. l. nā ꝛ postea. §. si petitor. cū. l. seq. ff. de iureiur. ꝛ in. l. post rē. ff. de re iudi.

87 ¶ †Et circa ista tāgit etiā Bart. in. d. §. si qs iurauerit. in fi. q̄ iuramentū de iure cōi habet executionē paratā: vt statim vidimus. pone tñ vigore iuramēti petis executionē ad rē quā dicis tibi venditā: an ego possim in executionē fuie excipere de pretio. ꝛ determinat mirabiliter q̄ō nō post Spe. in ti. de executiōe fuie. §. fi. in ver. itē q̄rit. de quo ibi per cū. ꝛ p Spe. in ti. de exce. §. dicto. ver. ſz pone petitio. videte Bald. qui hoc disputat in. l. peremptorias. in. iij. col. C. fuiam rescindi non pos. ꝛ ibi videt tenere contra Bart. ꝛ per Bal. in. l. si traditio. C. de act. emp. ꝛ in. l. si ex predīs. C. de euic. ꝛ per do. Ant. de bu.

89 ꝛ Imo. i. c. cū Joānes beremita. extra de fi. instr. ¶ †Restat postremo ad implementū presentis. §. vt videamus qualiter formādus sit libellus in materia iuramēti: ꝛ ei⁹ formā videte plene per Spe. in ti. de iureiur. in. iiij. parte fm q̄ō cū refert Fic. de neap. hic in. v. q. extra gl. in materia actionis in factū. ꝛ super hoc vt etiā dicebat ꝛ bene Jo. fab. in finalibus vbis presentis. §. nō potest dari vera forma: q̄ multiformiter iurari pōt. ꝛ nonnunq̄ formiter. aliq̄n informiter ꝓut. ff. vidistis in glo. in ver. deberi. itē potest iurari in quacunq̄ actiōe ꝛ in oībus interdictis. ꝛ q̄ in omni negotio: vt. l. iij. §. quacūq̄. ff. de iureiur. Cōcludēdū est igit scōm naturā actionis. primo facta narratione iuramenti ꝛ fm varietates factorū oportet cōclusionē variare cōcludēdo realiter in realibus in possessoriis ad possessoriū in psonalibus fm naturaʒ rei que debenť

90 virtute principalis obligatiōis ꝛ actiōis. † Ubi ergo ageretur actiōe in factū ex iuramēto informiter p̄stito in psonali: forma libelli debet esse talis. Dico ꝓtra Titiū q̄ō cū litigarē cum eo corā tali iudice ꝛ ab eo peterē centū que dicebā mihi deberi: dictus Titius mihi detulit iuramentū vt iurarez si dicta centū erant mihi debita iudice dictā delationē iuramēti appr̄bāte: ꝛ qualr ego statim iurauī dicta cētū mihi per Titiū deberi: iurādo p illū modū per quē mihi delatū fuit iuramētū: quare cū dictus Titius dicta centū mihi soluere ꝛ prestare deneget ꝛ recuset peto eū per vos cōdēnari ꝛ condemnatū iuris remedijs cōpelli ad dicta centū mihi dāda ꝛ

91 soluenda. † Ubi vero in ista actione personali iuramētū esset formiter prestitū: quo casu ortē vtilis ex ꝓtractu vt vidimus §. in glo. in ver. deberi. cadē est forma nisi q̄ adiicienda est cā ex qua dicis tibi deberi: ꝛ in iuramēto informiter p̄stito nō.

92 Predicta ꝓcēdūt in actione personali. † in reali aūt qualr formādus sit libellus Jo. fab. dicit q̄ō dz petere per sententiā declarari rez ad se ptinere inre vñi ꝛ hoc declarato dz petere rem restitui sibi dño. Ange. de are. dicit q̄ō dz dicere sibi quasi dño: q̄ ꝓtor nō dat directū dñiū: sed vtile. §. quos aūt. cū similib⁹. ff. de bo. pos. ptima magis placet: q̄ hic non agit de dñio dato a pretore: sed bene de actiōe data a ꝓtore ꝓpter

93 iuramentū. ꝛ ista diuersa sunt. † In publiciana aūt qualiter formādus sit libellus satis patet maxime iūctis his que vidimus in gl. in ver. deberi. ad fi. ꝛ in specie habetis hic per Jo. fab. ꝛ Ang. de are. quos si vultis potestis videre. ꝛ per ista remanet p̄sens. §. solenniter ꝛ multum vtiliter expeditus.

1 ☞ Actionum penalium quot sunt species. ꝛ nu. 1. ꝛ. 3.
4 Actio in factum descendens ex edicto de calūniatoribus an post annum sit penalis tantum ex parte actoris: ꝛ rei persecutoria ex parte rei cōuenti: ꝛ quid intra annum an sit penalis ex parte vtriusq̄ tam actoris q̄ rei.
5 Actiones penales ex parte vtriusq̄. s. actoris ꝛ rei que sint: ꝛ que ex parte rei conuenti tantū: ꝛ rei persecutorie ex parte actoris. ꝛ. 6.
7 Album pretoris quid: ꝛ quot modis capiatur in iure.
8 Vocari in ius qui non possunt.
9 Vocati in ius ex quo nolunt venire quid si ducti sint per familiam ꝛ per vim vel eoꝝ dolo ab eius manibus erumāt.
10 Titulus ne quis eum qui in ius voca. vi exi. ꝛ titulus de per quem fac. erit. qualiter differant.
11 Actio penalis pretoria contra quos detur.
12 Corrumpens edicta in albo pretoris qualiter puniatur.
13 Corrumpens libros vel aliquam scripturam repositam in camera actoris communis an puniri debeat.
Corrumpens imagines ꝛ picturas proditorum ꝛ falsariorū ꝛ similium qualiter puniri debeat. nu. 13. ꝛ quid de eorū imaginibus ꝛ armis ad eorum laudem depictis. nu. 14.
15 Arma expulsi de ciuitate propter proditionem vbicunq̄ in eius honorem depicta sint an destrui debeant.
16 Scripturis scriptis vel sculptis in parietibus: vel muro: vel lapidibus: vel columna: an credatur.
17 Venia de in ius vocando patronum vel parentem an solus petere sufficiat etiam si non impetretur.
18 Mandans cōmitti maleficiū an puniatur sicut cōmittens.
19 Actiones penales nō pretorie sed ciuiles an sint annales: an vero perpetue.
20 Accusationes ex quacunq̄ lege vel edicto descendant perpetue sunt.
21 Actione penali quando plures tenentur: an ꝛ quando vno soluente ceteri liberentur. ꝛ nu. seq.
23 Statutum si disponat vt est in ciuitate Lucana: quod si homines de contrata non ceperint malefactorem puniātur in tantum: an vero soluente vel vno exacto ceteri liberentur. ꝛ quid de duobus syndicis incidentibus in penam q̄ non denunciauerunt maleficium. 24. ꝛ quid de statuto Florentino q̄ō vno cōmittente maleficium illi de cassata teneantur ad mille: an si vn⁹ de cassata puniatur dicta pena mille principalis liberet sicut alij de cassata. nu. 25.
26 Solutione vnius ex pluribus delinquentibus an ꝛ q̄n ceteri liberentur: ꝛ quid quādo actū sit ꝓtra plures officiales in officio delinquentes et vnus soluerit. nu. 27.
28 Pena corrūpentis album pretoris an et quando locum habeat. ꝛ nu. 29.
30 Processus alicuius surripiēs qua pena puniatur: et an ꝛ q̄n pena corrūpentis album pretoris. nu. 31.
32 Corrūpens vel delens tabulas publicas qua pena puniatur.
33 Corrūpens vel lacerans vel surripiēs, seu amouēs vel mittēs in ignem scripturas vel instrumēta alicuius: qua pena puniatur: et quid de dissigillante acta. nu. 34.
35 Abradens literas ex instrumento qua pena puniatur.
36 Aperiens literas alienas et eas aduersario mittētis ostendēs qua pena puniat. ꝛ qd ō pādēte lras vnius alteri. nu. seq.

38 Literas non restituens ei cui restituere mandatum suscepe-
rat in quod delictum incidat.
39 Pena.l.si quis id quod.alleg.in glo.cui applicetur: an fisco
vel parti cum sit actio popularis: an vero medietas vni-
cuiq; ꝛ fisco ꝛ parti.
40 Actione popularí agens post lit.contest.pro creditore habe-
ri presumitur.
41 Subtilis nimia interdum hominẽ pernicioſe errare facit.
42 Libellus in materia corrumpentiũ album pretoris qualiter
formandus sit.
43 Penaꝫ pecuniariã q; quí soluere nõ possit luat in corp⁹: an
ꝛ qñ ꝓcedat ꝛ locũ habeat: ꝛ qñ nõ. ꝛ nu.44.nu.46.ꝛ nu.
49.ꝛ seq.ꝛ an teneatur si ad pinguiorẽ fortunaꝫ peruene
rit.nu.47.ꝛ quid si reus totã penam pecuniariaꝫ soluere
posset excepto vno nummo.nu.51.
45 Pena quelibet corporis maior est quacũq; pecuniaria.
48 Penam pecuniariã si quis soluere per iudicẽ cõdemnet cuꝫ
hoc q; si intra mensem nõ soluerit sibi pes vel manus am
putetur: an hoc nõ obstante inuito condemnato ꝛ mense
elapso iudex facere poterit qõ pecuniariam soluat.
52 Vocarí in ius an possit pater adoptiuus: ꝛ an et p quẽ filiuꝫ
pater naturalis tantum.nu.56.ꝛ nu.60.cuꝫ duobus seq.
Et quid de matre meretrice.nu.53.
54 Parentis verbum de ꝓpria significatiõe vocabuli: ad quẽ
gradum extendatur.
55 Extẽsio in materia quãtũcũq; exorbitãte fit ad casuꝫ ꝓpriũ
ꝛ improprií significatũ causa honestatis seruande.
57 Parentũ appellatione an ꝛ qñ in dispositione legali vel sta
tutaria vel in vltimis voluntatibus vel contractibus siue
priuilegijs cõprehendantur naturales tantũ. ꝛ nu.58.
59 Filius occidens patrẽ naturalẽ tantum an puniatur pena.l.
pompeia de paricidijs siue occidẽs naturalẽ ꝛ legitimũ: ꝛ
quid de spurio nato ex damnato coitu.nu.60.
63 Natus ex patre duas vel plures cõcubinas tenente an ei suc-
cedat: et quid contra.
64 Pater spiritualis an possit in ius vocari sine venia.
65 Pater spiritualis ita diligend⁹ est sicut et pater naturalis.
66 Cognatio spiritualis est maior ꝙ carnalis.
67 Mulier cum nõ possit nisi suã vel suoꝝ iniuriã accusare: an
occisores cõpatris sui accusare possit.
68 Cõpater an possit esse testis p eo quẽ leuauit de sacro fonte.
69 Defensor ciuitatis q; est loco patris in ciuib⁹: an possit per
aliquem ex ciuib⁹ in ius vocari sine venia: et quid i impe
ratore et papa qui ambo sunt patres fideliũ. nu.70.et qd
in republica et patria sua.nu.71.ꝛ seq.et quid in sacerdo-
te.nu.73.et quid de colonis ꝛ cẽsitis an dominũ suũ i ius
sine venia vocare possint.nu.74.et quid invictrico vel no
verca.nu.75.ꝛ quid in abbate ꝛ in prelato.nu.76.ꝛ qd in
marito.nu.77.et quid in doctore ꝛ magistro.nu.78.ꝛ nu.
79.80.ꝛ nu.81.ꝛ 82.
83 Accusare patrem vel patronum an ꝛ quando liberto ꝛ filio
permittatur.
84 Libelli oblatio facta solũ iudici an vim citationis habeat: et
an aliquem in mora constituat.
85 Pena si vocat⁹ in ius nõ cõparuit an cõmittat̃ que;ratiõe
citationis venit committenda.
86 Pena.l.laureorũ an locuꝫ habeat in omnibus personis que
ꝓhibentur in ius vocari sine venia et q; enumerant in le
ge.ff.ꝛ.iff.et per totũ ti.ff.de in ius vo.et in quibus.
87 Venie impetratio an filiofa.agẽti in castrẽsibus vel quasi: sit
necessaria.
88 Pater in casibus in quibus eiususfructus nõ queritur an fi
lio agenti consentire teneatur.
89 Jurare de calũnia an debeat pater vel filius: et an monach⁹
vel abbas seu superior suus.ꝛ nu.90.
91 Libellus in materia vocantiũ patrẽ vel patronũ in ius sine
venia qualiter sit formandus.
92 Actio i factũ ex edicto.ne quis eũ ꝛc.quare dicatur mere pe
nalis ex parte vtriusq;: illa vero in factũ ex edicto.de eo p
quẽ fac.erit.penalis tantũ ex parte rei cõuenti.ꝛ cuiꝰ vtili
tatis et effectus sit inuestigatio ista.nu.93.
94 Juramentũ in litez actionib⁹ bone fidei nõ venit iure actio
nis sed officio iudicis.
95 Actio penalis an et quando ad vindictã dari dicatur.
96 Damnũ est diminutio patrimonij et sic rei familiaris.
97 Actio in factũ ex edicto.ne quis eũ.q; ꝓpio sola cõmunia da
tur etiã vbi quis nullũ dãnuꝫ passus est.an sit mere pena
lis: et nũq̃d in ea iuretur in litẽ vltra rei veritatẽ: ꝛ an etiã
detur illi qui per calumniam in ius vocasset.nu.98.
99 Juramentũ in litẽ an detur cõtra exhibẽtẽ debitorẽ fisci sicut
contra vi crimentem citatum a priuato.
100 Judiciũ capit vires a pena.videlicet a citatione in ius q; ꝓ-
cedere debet.
101 Argumentũ ab ordine titulorũ validum est in iure.
102 Eximens vel trahẽs captũ a manib⁹ familie seu curie teneꝰ
tur ac si pro eo in omnem casum fideiussisset.
103 Debitor si per aliquem recipiat̃ ꝛ occultatur ad hoc vt nõ
capiatur nec debitũ soluat qualiter iste receptãs ꝛ occul-
tans teneatur: ꝛ qua actione contra eũ agi possit.
104 Eximens carceratũ ab ipsis carceribus qualiter teneatur:
et quid si sit carceratus pro debito ciuili: ꝛ quid ꝓ causa
criminali: et sic pro maleficio.cum quinq; seq.
110 Prescriptionis interruptio qualiter differat a ppetuatiõe
actionis.cum seq.
112 Actionis perpetuatio an semper extẽdatur ad.xl.annos cu
iuscũq; tẽporis sit prima actio siue annalis siue.x.siue.xx.
siue.xxx.anno.
113 Statutum q; debitũ post.x.an.peti nõ possit: an si per lit.cõ
test.interrupta fuerit ꝓscriptio intelligat̃ ppetuare ꝓscri
ptionem inductã a statuto in.xl.an.an vero.x.anni iterũ
currere incipiant.et.115.
114 Actio rescissoria ex quo durat tantũ anno an per litis ꝛte.
perpetuetur in.xl.an.sicut alie actiones.
116 Prescriptio decẽnalis per statutũ inducta sapit naturã pre
scriptionis anno.xxx.
117 Lex arctans regulatur sm legem arctatam.
118 Actionis perpetuatio an fiat per solam conuentionem.
119 Prescriptio an per denũciationẽ extraiudicialem factam a
parte interrumpatur.ꝛ nu.120.
121 Prescriptio an per solã citationẽ interrumpatur: ꝛ que pre
scriptio sit que p citationẽ interrũpi possit.ꝛ q; per li.cõ
te.et que nõ p citationẽ neq; per lit.cõte.cũ.iiii.seq.ꝛ nu.
134.et quid de citatione reali: ꝛ quid de verbali.nu.132.
122 Prescriptionum quot sint species.ꝛ nu.126.
127 Prescriptio statutaria qualiter interrumpatur.
128 Prescriptio in criminalibus qualiter interrumpatur.
129 Prescriptio an interrumpatur per citationẽ si de tali cita-
tione nõ sit facta relatio per nunciũ iudici: vel qõ talis re
latio in scriptis redacta non sit.
130 Prescriptio an interrumpatur per citationẽ circumductã.
131 Prescriptio per citationẽ nullaꝫ nõ interrũpitur: et quid p
lit.contest.nullam.ibidem.
132 Prescriptio an per libellũ male conceptũ interrumpatur.
133 Prescriptio an per actionẽ per modũ exceptionis ꝓpositaꝫ
in iudicio interrumpatur.
134 Lit.cõtest.an et quando inducat interruptionẽ prescriptio-
nis et perpetuationem actionis.
135 Libellus in materia actionis in factũ ex edicto.ne quis euꝫ.
qualiter formand⁹ sit.ꝛ nu.136.et qualiter in hac materia
sint formande positiones.137.
138 Libellus in actione in factũ ex edicto.de eo per quem factũ
erit.qualiter sit formandus.

Penales quoq; actiões.

¶ Ad euidẽtiã huiꝰ.§.ꝛ eiꝰ materie ꝑmittũt oẽs doc.ꝛ ante ceteros Dy.qõ actionum q̃dã sunt rei pſecutorie: et quedã penales. Rei pſe cutorie dr̃ ille qñ res p qua agit actori abest ꝛ reo adest: vt si ago rei vẽdicatiõe vel publiciana vl̃ filib⁹: ego peto rẽ q; mihi abest quã nõ habeo ꝛ adest reo q illã bz. de istis videtis a pn. ti. vsq; ad pñtẽ.§. exclusiue. penale ꝙ o de quib⁹ tractat iste.§. dr̃ ille qñ nihil abest actori et nihil adest reo: vel nihil abest
1 actori.sz adest reo: vel abest actori et nihil adest reo. ¶ †Ad
hoc ũ itelligẽtiã sciẽdũ est sm ꝑfatos doc.ꝛ Dy. hic actionum penaliũ tres regri spẽs. Quedã est penalis ex pte actoris ꝛ ex rei: qñ actori nihil abest ꝛ reo nihil adest. exẽplũ põe. egi 2di-
ctiõe furtiua ad rẽ furto subtractã. ꝛ eã 2secut⁹ fuꝫ: ago post ea actiõe furti ad penã dupli si furtũ nõ ẽ manifestũ vl̃ q̃dru pli si est manifestũ iuxta.l.si ꝓ fure.§.i.ff.de cõdi.fur. certe ta lis actio furti ór ẽ penalis ex parte rei ꝛ actoris: q; nihil sibi abest: ꝛ rei q; nihil sibi adest. ꝛ ista ponunt multa alia exẽpla q; colligere potestis ex fi.gl.huiꝰ.§.† quedaꝫ est penalis ex pte
2 rei 2uẽti tñ ꝛ rei pſecutoria ex pte actoris: qñ reo nihil adest actori tñ abest. exẽplũ pone. tu deiecisti me de fundo meo vio lẽter ꝛ ego certas res amisi q; tñ ad tenõ pnenerũt: ego possuꝫ agere 2tra te iterdicto vñ vi ad petẽdas res illas q; amisi. sz tu eas nõ habeas. l.j. in pñ. cũ si. ff. de vi ꝛ vi ar. ecce qualr istõ interdictũ est penale ex parte rei 2uẽti qui cõuenit ad illõ q; sibi nõ adest: ꝛ est rei pſecutorius ex pte actoris q; agit ad res suas amissas tpe deiectiõis que sibi absunt. eodẽ modo in.l.

aquilia

aquilia si tu interfecisti seruū mei: tibi nihil adest: mihi autē bene abest: ⁊ sic quo ad te reū est penalis: quo aūt ad me acto rē est rei pſecutoria. l. itē mela. §. sed si plures seruū. ff. ad l. agl. ⁊ ista ctia3 ponunt vltra alia exempla que colligere potestis
5 ex glo. fi. pñtis. §. ¶ Quedam ⁊ tertio est penalis ex parte facto ris: ex parte vero rei conuenti est rei persecutoria. exemplum in actione in factū que descēdit ex edicto de calūniatorib⁹. et credo prout etiam dicebat Hic. hic q⁹ vir alibi poteris de isto aliud exemplum reperire. pone: aliquis dedit tibi centū vt ne gotium mei per calūniam faceres vel nō faceres: vel me per calūniā accusares. certe ego possum agere contra te ad illa. c. que tu ob calumniā negotij mihi accepisti actiōe in factū ex edicto illo de calumniatoribus. l. j. in princi. ⁊ l. generaliter. in prin. ⁊ §. illud notandum. ⁊ per totum tit. ff. de cal. ecce quali ter ista actio ex parte mei actoris est penalis: qr ago ad id qō mihi nō abest. ex parte rei cōuēti: est rei pſecutoria cū sibi ad sit illa pecunia quā accepit. sed audite: q̄uis istud euidētia le adscribat per oēs doct. hic Dy. ⁊ ipse sibi hoc arroget: habe tis tū gl. in agistralem ⁊ signandā que illud per omnia codē ordine ponit in §. sequens. in ver. conducto. j. eod. quam oīno
4 videatis ⁊ teneatis menti. ¶ ¶ Item aduertite q̄uis alij non dicant hic sentit tū Jo. fa. in vno ver. q⁹ ista actio in factū de scendens ex edicto de calūniatoribus post annum est penalis tantum ex parte actoris: ⁊ rei persecutoria ex parte rei cōuen ti: prout dicunt doc. cum post annuz agatur tū ad simplū: ⁊ sic ad pecuniā receptā tantum ⁊ nō plus. ⁊ isto casu verū di cunt doc. sed intra annū cū agi possit ad quadruplū eius pe cunie quā accepit. d. l. j. in prin. ff. de calū. credo qō ista actio sit penalis ex parte vtriusq3 tā actoris q̄ rei. ex parte actoris: qr agit ad id qō sibi nō abest. ⁊ ex parte rei: qr cōuenit ad id
5 qō nō abest sibi. ⁊ isto casu bū dicūt doc. ¶ ¶ Presens ergo §. noster prout successiue declarabat Dy. ⁊ alij sequunt: tractat de quatuor actiōib⁹ penalib⁹: quarū tres prime sunt penales ex parte vtriusq3. l. actoris ⁊ rei: vez actio in factū que datur p̄ corrumpētē albū pretoris. de quo tractat iste text. Jtē actio in factū que dat cōtra cumqui in ius vocauit patrem vel pa tronuz sine venia. de quo scdo tractat iste ter. Jtē actio in fa ctum que datur ex edicto ne quis cū qui in ius voc. est vi eri.
6 de qua tertia tractat iste ter. ¶ quarta vero est penalis ex par te rei cōuenti tñ ⁊ rei persecutoria ex parte actoris si actio in factū q̄ descendit ex edicto de eo p quē fac. erit. de qua tractat iste ter. quto ⁊ vltimo. ⁊ de istis duab⁹ vltimis quare sint pe nales ⁊ qūo videbitis latius j. super gl. fi. in prin. vbi gl. tāgit. In hoc autem §. nihil habetur de tertia specie penalis actio nis quā. s. declarauit: ex3 sit penalis ex parte actoris: ⁊ rei perse cutoria ex parte rei cōuenti. ¶ Scdo principaliter ad euiden tiā pñtis §. habetis vobis p̄mittere qr in hoc ter. fit mētio de
7 corrūpente albū pretoris ¶ qō album pretoris⁹ est quida3 mu a rus sine paries dealbatus: vt hic i gl. ij. ⁊ in l. si id qō in prin.
a ¶ Albū p̄ toris. qd au tē sit albū p̄ toris: vide Fel. in. c. cū causam. de pba. in. iiij. col. in gl. j. vbi Bar. ff. de iurisd. om. iu. ⁊ gl. in cle. j. de iudi. ⁊ est tri pler: ⁊ tribus modis accipit in iure ſm Jo. fa. super. d. glo. ij. post Ja. ⁊ Pe. hic: ⁊ ſm Nico. de neap. hic in primo euidē. ⁊ Ly. in auf. q semel. C. qūo ⁊ qñ in. post gl. ibi que idē sentit in ver. vocetur. ⁊ Jo. an. in addi. Spe. in ti. de cita. §. sequit. ver. ⁊ nota vnum est in quo ponebantur ⁊ scribebātur generalia edicta pretoris continentia publicam ⁊ naturalem equitatē: vt pacta seruabo: ⁊ similia. vt in gl. ⁊ ti. de consti. pecu. ⁊ in ti. de neg. gest. ⁊ qnasi in omnibus titulis iuris tractantibus de edicto pretoris ⁊ de corrūpente talia edicta fine dubio loquit iste text. ⁊ habet locuz eius pena. Aliud erat album pretoris in quo pene edicta tēporalia ⁊ spēcialia puta citatiōes ⁊ simi lia ponebant: nā p istud albū citabant tam ordinarij q̄ dele gati: vt in §. oēm. in auf. de litig. ⁊ in auf. q semel. C. qūo ⁊ qñ iuder. ⁊ Spe. in ti. de lit. contest. §. j. ver. sequitur. ⁊ an in corrū pēte tale albū habeat locū iste. §. ⁊ eius pena: videbimus. j. in gl. ij. vbi melius cadit. ⁊ alij ponūt. Aliud ⁊ tertiū erat albuz pretoris in quo describebant nomina decurionū ⁊ magistra tuz. ⁊ de isto loquit totus ti. ff. de albo scriben. ⁊ in. l. in albo. cum simi. C. de decu. lib. x. ⁊ an etiam in isto habeat locuz iste
8 ter. ⁊ eius pena videbimus etiā. j. super. d. glos. ij. ¶ ¶ Tertio ad euidentiam premitte ſm Jac. bu. ⁊ Nico. de neap. in secū do euiden. q⁹ aliqui sunt qui nō possunt in ius vocari ratiōe reuerentie: de quibus loquitur iste ter. ⁊ l. iij. in fine. cuz pluri bus. ll. seq. ⁊ l. generaliter. cuz seq. ff. de in ius voc. aliqui ratio ne imbecillis etatis vt impuberes: vt l. neq3 impuberes. in prin ci. ff. de in ius voc. ⁊ in. l. j. in prin. ff. de admi. tu. nōnulli ratio ne iusti impedimenti de quibus loquitur. l. ij. §. fi. cū. l. seq. ⁊ in prin. l. seq. ff. de in ius voc. ⁊ an in omnibus istis locum habet iste. §. et eius pena: videbimus. j. in glos. ⁊ maxime in gl. mag.
9 in verbo impetrasset. ¶ ¶ Vltimo premitte ad euidentiaz qō isti in ius vocati aliqñ veniunt ad iudicium vel nolētes veni re ducunt per familiā: sed dū veniūt vel ducunt eximunt per vim a manib⁹ familie vel aliter. ⁊ de istis loquit totus tit. ff. ne quis eum qui in ius voc. vi eri. ⁊ iste ter. in ver. item aduer sus. aliqñ quis nō eximit: sed alius ipsius dolo. ⁊ de hoc loq tur totus ti. ff. de eo per quez fac. erit. ⁊ ter. iste in ver. cuiusue
10 dolo. ¶ ¶ Une antez differentia sit inter titulum ne quis cū qui in ius voc. vi eri. ⁊ titulum de eo per quem fac. erit. habe tis glo. not. in rub. ff. de eo per quem fac. erit. ⁊ ibi Bar. ⁊ glo. fi. hic in ver. item aduersus. ⁊ ibi videbim⁹. ¶ His pro necessa ria euidētia sic premissis venio ad ter. ⁊ iste. §. cōi diuisiōe diuiditur in duas partes principales. In prima ponitur dictum in genere. s. multas esse circa pretorias penales. In scōa illud dictum generale declaratur in specie per exempla. scōa ibi: veluti aduersus. Rursus scōa principalis subdiuidit in quatuor particulas quem admoduz quatuor exempla specifica ponunt. partes de se patent. ¶ ¶ Contra corrumpentem
11 album pretoris ⁊ contra vocantem in ius patronuz vel parē tem sine venia. Item cōtra eximentem vel dolo eximi faciētē in ius vocatū cōpetūt actiones penales pretorie. h. o. in summa ex mēte Hic. hic vsqz ad §. preiudiciales. ¶ No. j. ſm Ange. de are. hic nemini impune licere corrūpere edicta in albo pretoris ppolita: imo ꝺ corrūpentē dat penalis ptoria ad pe
12 nam. l. aureoz: vt. j. videbitis in gl. in ver. corrupisset. ¶ ¶ Et ſm eū facit hic ter. qō si qs removerit vel laceraverit schedu las a portis affixas in valuis palatij vel ecclesiarū vel alio lo co publico: qō puniri debeat. Et idē si corrūpit libros vel ali quā scripturā repositā in camera actoz cōis. de quib⁹ oībus
13 videbimus latius sup gl. ij. vbi melius cadēt. ¶ Subdit succes sive Ang. de are. hic idez esse vt puniri debeat si qs deleverit imagines illoz q ob eoz publicā ⁊ perpetuā ifamiā depicti sunt in publico: puta suspēsi vt sunt proditores falsarij ⁊ simi les. ⁊ dicit notare doc. in. l. si quis id qō. i prin. ff. de iurisd. om. iud. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij omnes sequuntur. Ego addo singlr ad
14 istius dicti vltimi declarationez ⁊ limitationē ¶ q⁹ q̄uis ima gines depicte ad infamiā proditoz falsarioz ⁊ similiū perso naruz deleri nō possunt sine pena ⁊ prime dixi: ea tamē que sunt ad eoz laudez depicta impune deleri pñt. put essent sta tue publice. ⁊ nedū pñt imo debēt deleri ⁊ detrahi. ter. ex hi ter minis multū notādus i. l. coz. ⁊ ibi Bar. ff. de penis. accedat ter. in. l. iij. C. de offi. rec. pro. ⁊ p illū ter. in. d. l. eozum. notat ibi
15 singulariter Bar. ¶ q⁹ qñ aliqs est expulsus de ciuitate ppter pditionē vbicūq3 ei⁹ arma sunt depicta in ei⁹ honorē: debēt
16 destrui ⁊ deleri. ¶ ¶ Scdo no. Ang. de aret. hic q⁹ credit scri pturis scriptis vel sculptis in parietib⁹ vel muro vel lapidi bus. qō notabile iudicio meo nō multū probat i hoc ter. nec hoc etiā est ita expeditū: ſz de hoc videatis ter. in. l. monumē toz. C. de reli. ⁊ sump. fune. ⁊ ibidē gl. j. Bar. ⁊ Bal. ⁊ ter. ⁊ ibi aliquid Bar. in. l. j. ff. de albo scri. ⁊ ter. pulchrum i. l. vel qō. et ibi Bar. ſm aliquas ⁊ bonas lec. ⁊ ibi Bal. ff. de reli. ⁊ sump. fune. ⁊ Bar. in. l. j. in fi. prin. ff. de bo. pos. ſm tab. ⁊ Bar. in. l. q tabulam. ff. ad le. iul. pec. ⁊ gl. in. l. in testō. la. j. in ver. in scriptu ra. iuncto ter. ff. de condi. ⁊ demon. per Jnno. in rub. de cōse. ecc. vel alta. per Spe. in ti. de pba. §. nūc videndū. ver. ix. ⁊ gl. valde not. xxiiij. q. ij. c. sane. el. ij. in gl. in ver. post mortē. als est
b in ver. depictis. vide etiā gl. no. in. c. cū cāz. ᵇ in ver. antiquos. ⁊ ibi doc. ex tra de proba. ⁊ ibi gl. vltra istud. An standum sit scripturis que reperiunt in aliqua colūna vel lapide: dicit ēt idē qō Ang. de are. dicit. s. p istū ter. vez q⁹ scri. q̄ fiebāt olim in albo ptoris fides adhibebat: p. d. l. si qs id qō. i prin. ⁊ p. l. j. ⁊. ij. ff. de al. scri. ad pdicta videatis ēt gl. no. i. c. postulat dñs. gl. in. iij. q. v. q̄ notabiliter vult q⁹ valeat sūa scripta i paricti
17 bus. ¶ ¶ Item no. ex isto ter. in ver. non impetrasset. Ang. de are. hic q⁹ nō sufficit petere veniā nisi ēt impetret. addit i fin. c. si religiosi. de ele. i. vi. ⁊ si iuder nō 3cederet qñ esset iusta cā cōcedēdi haberet regressus ad superiorē ſm cū. arg. notatoz per gl. in. d. c. si religiosus. in ver. obtēta. ¶ ¶ Vltimo notate ex hoc ter. ⁊ no. etiā Ang. de are. hic in v. itō aduersus. vbi ter. ōr equiparare q̄tū ad penalē actionē crimētē vel dolo facientē
18 q⁹ ali⁹ eximat: hic satis pbari ¶ q⁹ mādās cōmitti maleficiū puniat sicut cōmittēs. ⁊ sic. l. pumēs faciētē cōprehēdit ēt mādantē. addo ad idē ter. qui ibi ad hoc pōderari solet p scri. in d. l. si quis id qō. in ver. itē ⁊ qui suis manib⁹ facit ⁊ qui alīs mādat. de quo tñ: quia est articulus qui eget altiori indagi ne: videatis Bar. in. l. hec verba. per illum text. ff. de adulte. ⁊ Barto. in. l. non solum. §. si mandato. ⁊ latius in. l. sed si vnus §. seruus. in penulti. q. ff. de iniur. per Barto. ⁊ alios in. l. non ideo minus. C. de accusa. per Barto. in. l. iiij. §. pretor ait. ff. ne quis cuz qui in ius voca. est vi eri. ⁊ Bal. in. l. si familia. ff. de iurisdi. omni. iud. ⁊ late multuz per Ang. de are. in tractatu

b ¶ In. c. cuz cām. vbi vi de Felin. ad fi. in. colū. in ver. in ea. gl. ibi concu.

suo maleficio? in verbo: sempronium mandatore. in quibus locis inuenietis etiã an mãdãtis ⁊ faciẽtis sit idẽ delictũ numero: ⁊ qs sit effect?. Itẽ an ille q mãdauit teneat ex ꝓpria significatione verborũ an vero ex interpretatione. dicite vt in pdicti locis ⁊ in multis alijs concordantibus habet ⁊ per istã sint expedita textualia. ¶ Hl. in ver. penales. diuido in duas partes principales. In prima cõtinuat istũ. §. ad pcedẽtẽ. In secũdas ponit diras q̃ sunt inter penales ptorias: ⁊ rei pecuniarias. scda ibi: sed q̃ est dira. Itẽ scda subdiuidit in q̃tuor particulas quãdmodũ quatuor ponunt dire. partes p se patẽt. ¶ In ea. gl. ibi. l. in honorarijs. dicite vt ibi per gl. ⁊ Bar. quẽ videatis ⁊ caute fm Jo. fa. quem simplr sequit Ang. de are. q̃uis de eo nõ faciat mẽtionẽ: q: gl. cũ ministerio loquit de
10 penalib? ptorijs. † nã secus est in penalib? nõ ptorijs sed ciuilib?: q: ciuiles nõ sunt annales nec anno finiunt: sz sunt ppetue: vt. j. de ppe. ⁊ tẽp. act. in prin. ad ista ⁊ eorũ declarationes ⁊ limitationẽ ego addo Bal. in l. receptitia. in j. col. C. de 2sti.
20 pec. qui dicit ꝙ accusationes semp sunt ppetue ex quacũq; lege vel edicto descẽdant. per tert. in l. quereld. C. de fal. ¶ In ea. gl. ibi. l. interpretatione. hec dira nõ est gñalis fm Jo. fa. et Ang. de are. q: etiam sunt alique rei persecutorie ⁊ odiose: vt actio de dolo: vt. l. j. §. ait ptor. iuncta. l. nõ dz. ff. de dolo. in quibus tã legibus nõ ór qõ sit odiosa: sed qõ est famosa. ⁊ gl. hic fm. l. interptatione. quã allegat itelligit qõ penales sunt odiose ⁊ cõiter restringẽde. qõ forte nõ ita pcederet in actiõe dedo
21 lo q̃uq; famosa. ¶ † Jn ea. gl. ad fi. tenetis q ꝙ plures teneñ penali actione vno soluente ceteri non liberañ. hec conclusio glo. fm doct. hic: vt Dy. Jo. fab. Ang. de are. ⁊ Ric. de neapo. in j. q. glo. procedit quando est penalis ab vtraq; parte. secus vero vbi esset penalis ex parte vnius tãtũ: vt ex parte rei cõuenti: ⁊ ex parte actoris rei persecutoria: vt in. l. j. §. si plures. cum sim. ff. de eo per quem fac. erit. ⁊ q̃uis alĩ non dicãt ego puto qõ ratio fundamẽtalis huius prime fallentie sit q: quando actio est penalis ex parte rei conuenti tantum: et ex parte actoris: est rei persecutoria. ⁊ qõ isto casu solutio vni? liberet altos: q: quando actor vere est cõsecutus ab vno restitutionem rei ad quã sibi competebat actio vel interesse: nõ põt amplius agere: cum rem habeat vel id qõ sua interest. et hoc est qõ dicit text. in. d. §. si plures. ⁊ maxime cũ restitutio rei nõ recipiat pluralitatem. l. lucius. §. impuberem. in arg. ff. de leg. ij. fm Bal. quẽ videatis in. l. j. C. de condi. furt. hic allegata in
22 gloss. ¶ † Secundo hec conclusio gloss. procedit fm prefatos doc. quando esset penalis que descenderet ⁊ prouenire. et delicto. secus si descenderet ex quasi delicto: vt. l. iij. ⁊ sequẽ. ff. de his q dele. vel effu. ⁊ l. licet. §. fi. ff. de nau. cau. stab. ⁊ l. j. ff. ne qs eum qui in ius voca. est. ⁊ videte gloss. in l. ex maleficijs. §. his quoq; cui ex cenaculo. in verbo. agendum. ff. de act. ⁊ obli. Et q̃uis alĩ non dicant dicite qõ fundamentalis ratio huius secunde fallẽtie est illa: quia cum teneantur ex facto alieno. i. ex facto. qõ sumit originem in personam alterius ⁊ sic nõ ꝓprie ex maleficio: sed ex quasi maleficio: ideo mitius agit cum eis fm Bal. in. d. l. . C. de condi. furti. ⁊ per hoc Bart. in. d. §. his
a ¶ Cõsuluit se qõ tñ ꝙsilijs in numero sufficiũ impetrãdis. nõ reperit. 23 † quoq; refert Dy. in facti questione consuluisse. *statutũ gñale erat in ciuitate Lucana quo cauebat q: si homines de cõtrata non ceperint malefactores puniant in tantum. an vno soluente vel vno exacto ceteri liberantur. consuluit Dy. q: sic quia isti tenentur ex quasi maleficio cum de facto alterius teneantur. ⁊ sequitur ibidem Bar. per illum text. cum glos. cui
24 qua decisione tenet etiã Bal. in. d. l. j. C. de condi. furti. † vbi etiam per hoc concludit qõ si duo college syndici inciderũt simul in penam: q: nõ denũciauerũt maleficiũ: solutio vnius liberat alium. qõ reputat ipse tenendum menti. de quo etiã vide Ang. in. l. si alium. §. hoc edictũ. ff. ne quis eum qui in ius voca. est vi eri. Bal. in. l. pe. in. vj. col. C. de condi. insert. vbi posuit de duabus villis que tenentur emendare furta facta ⁊ cõmissa in earũ districtu: q̃uis quelibet villa teneatur insolidũ:
25 tamen vna soluente altera liberat. ¶ † Per ꝓdicta etiã fundatur ⁊ firmatur illa notabilis decisio Bald. in. l. j. in vlt. col. C. ne filius pro patre. vbi tenet qõ ſtãte statuto: put est Florentie: qõ vno cõmittente maleficium illi de Lassata tenẽtur ad mille. certe si vnus de Lassata puniat dicta pena mille: q̃uis alios de Lassata liberat q: tenentur propter delictũ alterius ⁊ sic ex quasi maleficio vt ꝑ. dixi: non tñ liberaret principalẽ q: ipse ꝓprie tenet ex suo maleficio. vltra tñ ea que dicta sunt
26 ad ꝓpositũ huius gl. de hoc arti. an † q̃ vno ex pluribus delinquentibus commento ⁊ soluente ceteri liberentur: vide plenam distinc. Bar. post Dy. ⁊ antiquos quã hic addas: ⁊ fm eã intelligas q̃ ꝓdicte dicta sunt in. l. semp. §. si in sepulchro. ff. qõ vi aut clam. p illũ ter. inter ceteros. quẽ reputat singulare. ⁊ cui? distinctionẽ i materia ista dicit Bar. ibi se nescire alibi. ⁊ per Bar. ⁊ latius Dy. ⁊ Bal. in. l. si quis id qõ. ff. de iurisdi. om. iud. in prin. ⁊ Jnn. notabiliter declarantẽ in. c. sicut. extra de homi. ⁊ alios canonistas in. c. significasti. cl. ñ. de homi. per Dy. in regula bona fides. de reg. iur. in. vi. ⁊ q: no. Bar. ⁊ alijs in. l. si familia. ff. de iurisd. om. iud. ⁊ in. l. fi. C. ad. l. cor. de sica. ⁊ in. d. ex maleficijs. §. his quoq; post gl. ⁊ in. l. j. ff. si fami. fur. fe. di. per Bal. in. d. l. j. C. de condi. fur. ⁊ in alijs locis prealleg. ⁊ in. l. j. in. j. col. in ver. sed si tu queris. C. si pln. vna sen. vide gl. no. ⁊ satis plenam in. Litan mala. §. sed si plures. in glo. fina. in ver. cum sit pena. ⁊ ibi Slo. ff. ad. l. aqui. per Ly. in. l. fi. in. ij. q. ff. ne quis eũ qui in ius vo. est vi ext. per Lud. ro. in. l. ex hoc edicto. ff. de eo per quẽ fac. erit. ⁊ qõ no. Bar. in. l. etiam. §. si quis ex dolo. ff. de peti. here. ad predicta etiã vide q: no. Bar. in. l. si multi publicani. ff. de pub. per illam. l. quã reputat ad hoc no
27 tabilem † q̃ agit cõtra plures officiales in officio delinquẽtes. de quo etiã ponit no. Bal. in rub. C. de pe. indi. qui ma. indi. in. n. col. ⁊ in casu quo solutio vnius ex pluribus delinquẽtibus liberat aliũ: vt. ꝑ. dixi: an solutũ possit postea repetere ab alijs quos liberauit: vide not. gloss. in. d. ex maleficio. §. is quoq; cui ex cenaculo. in ver. agendum. ꝑ. allegata: que vult si bene inspiciat q: solues agere possit ⁊ repetere ab eo qui vere commisit maleficium. ⁊ sic vult no. gl. illa qõ ab alijs quis vere nõ cõmiserũt maleficiũ sed tenentur ex facto alterius: ⁊ sic ex quasi maleficio: nõ possit repetere. quam glo. not. ⁊ ea sequi videtur Bar. in. l. j. §. si plures. ff. de eo per quem fac. erit. ⁊ dicit eam velle qõ si est maleficium soluens non repetat. secus si ex quasi maleficio. Sed ego intelligo aliter gl. illã velle: vt prime dixi. de eo etiam vide Bar. in. l. cui? duo. La. ñ. in. iij. q. ff. de duo. reis. ⁊ qõ not. Bar. in. l. etiaz §. si quis dolo. post glo. ff. de
28 peti. here. ⁊ in. l. quotties. ff. si fami. fur. fe. dica. ¶ † Slo. in ver. ex albo in fi. hec gl. sentit q: pena corrumpentis albũ pretoris habet locũ in quocũq; corrumpente albũ pretoris qualecũq; fuerit siue gñale ⁊ ꝓpetuũ: siue etiã tẽporale ⁊ speciale: put declarani. ꝑ. in. ij. euidẽtiali. hãc gl. in hoc reprehẽdunt hic quasi oẽs doc. antiq vt Ja. de ra. ⁊ Pe. de bel. quos refert ⁊ simplr sequit Jo. fa. hic ⁊ etiam Ja. bu. in. d. l. si quis id qõ. in prin. ⁊ ibidem Ray. de for. ⁊ Rof. in libellis suis in tit. de ac. in factũ que cõpetit ex hoc edicto corrumpentis album pretoris. et cũ istis etiã tenet Ric. de neap. hic post sunz Rodul. de auric. in iij. q. extra gl. in materia actionis in factum que cõpetit ℈ corrumpentẽ albũ pretoris. ⁊ volũt isti patres qõ tunc demũ habeat locũ pena quinquaginta aureorũ que imponit corrũpẽti albũ pretoris q̃ quis corrũpit edictũ perpetuũ ⁊ gñale in illo albo pretoris. secus si tẽporale et speciale: puta de citando aliquẽ vel aliud simile. moti p. d. l. si quis id qõ. in prin. in ver. perpetue iurisdictionis causa. ⁊ in ver. nõ quidem prout res incidit. iuncta gl. ibi in ver. incidit. que exemplificat vt de aliquo vocando in ius. Itẽ q: edictũ istud est penale ⁊ odiosum: ergo restringendũ vt non procedat nisi eatenus quatenus expresse loquitur p regulam. l. presẽs. ⁊. l. interpretatione. ff. de penis. ⁊. l. cum quidam. in prin. ff. de lib. ⁊ postb. dicunt tamẽ dicti doct. qõ illi corrumpentes ista edicta temporalia ⁊ specialia q̃uis non puniant pena illa edicti. s.

tenebitur actione furti.per ter.in.l.sempronia.ff.de furt.si autem legit:ꝛ tūc tenebitur crimine falsi:vt.l.si quis aliquid.§. instrumentorum.ꝛ.§.instrumenta.ff.de penis.ꝛ.l.j.§.pe.ꝛ.l.q testamento.ff.ad le.corne.de fal.ꝛ ita in hoc vltimo dicit tenere Dy.in.d.l.sempronia.ꝛ ibidem etiam tenet Bar.q̄tum ad
31 penas furti ꝛ falsi.ego vero puto in principali pūcto ꝙ imo surripiens processum erigẽtem penes acta communis vel repositū in archiuis publicis teneatur pena corrumpẽtis albū pretoris cū reposita essent vt ibi ꝑpetuo essent qō satis est:vt ff.dixi fm omnes.nec est verū qō requiratur ꝙ sit generalis vtilitas:vt patet ex supradictis.non negabo tamen quin etiã
32 alijs predictis penis teneatur.¶ †Qua autem pena puniat corrumpens tabulas publicas vel qui eas deleuit:habes ter. in.l.qui tabulas.ff.ad legem inl.pecu.quem no.ibi Bart.contra eos qui scripturas factas in muro aliquid continentes destruūt.¶ †Qua autez pena puniatur ille qui amouit scripturas:vel instrumenta aliena subtraxit:habes tert.in.l.qui tabulas.vbi Bar.ff.de fur.ꝛ de eo qui corrupit instrumẽtum
a alienum vel lacerauit[a] vel misit in ignem habes ter.in.l.paulus.ꝛ ibi Bar.ff.de fal.ꝛ glo.in.l.si quis affirmauit.§.j.in ver. heredes.ꝛ ibi Bal.ff.de dolo.ꝛ glo.in.l.instrumenta.in ver.fideiu.ꝛ ibi Bald.C.ad exhiben.ꝛ ter.in.l.eum qui.ꝛ ibi gl.no. que est vnica.ꝛ ibi Bal.C.ad legez corne.de fal.ꝛ per Bal.in l.ij.in pe.col.C.de eden.ꝛ per Ange.ꝛ Imo.in.l.j.in.j. char.ff. de publi.iud.et ter.in.c.peruenit.el.j.ꝛ ibi no.per Inno.extra de testi.cog.per Ange.in.l.j.§.si reus.ff.de co.per quem factus
34 erit.†ꝛ de dissigillante acta habes per Ang.et Imo.in.l.j.ff. de his que in testa.delen.¶ Qua autē pena puniat ille qui abscidit vel detrūcauit bullas a literis papalibus vel amouit sigillum aliquod appensum vel impressum de alijs literis:habes ter.ꝛ ibi Bar.notantem ibi illuz ad hoc in.l.¶Paulus.ff. de fal.ꝛ soluentem glo.in.c.licet.in gl.j.mag.in ver.falsitatis. extra de crimi.falsi.ꝛ ibi late per Canonistas.ad ista etiam vi
35 de tert.in.c.olim.extra de rescript.†De alwadente literas ex instrumentis.de quo etiaz vide Bar.in.l.titio.ff.ad munici. qui punit de illo qui ex instrumento abrasit nomē alterius ꝛ suum apposuit qua pena puniat.de quo etiam per Bald.in
36 rubri.C.de fide instrm.in.xix.colū.¶ †Et de aperiente literas alienas ꝛ eas ostendente aduersario mittentis qua pena puniatur vide ter.in.c.cum olim magister.extra de offi.deleg.ꝛ
b Bar.in.l.qui testamentuz.ff.de fal.ꝛ ter.in.l.j.§.is qui deposi
37 tum.de fal.quem ter.no.Bar.contra.†notariuz aduocatuz vel procuratorem qui instrumenta vnius partis ostẽdunt alteri parti aduerse.¶ Et de pādēte ꝛ manifestāte literas vni alteri:vltra predicta vide etiam Bar.in.l.titio.ff.ad munic.ꝛ
38 ibi etiam singulariter habes per eum †in qō delictuz incidat ille qui nō restituit literas ei cui restituere mandatuz susceperat.qō fortasse nō inuenies alibi in terminis tactū.¶ Hlo.in verb.corrupisset.ꝛ q̄uis satis breuis potest diuidi in septem partes principales quemadmodum.vij.dicta ponuntur. Secūda ibi:siue p se siue p aliū. Tertia ibi:ꝛ tūc ambo.Quarta ibi: nec vnus liberat.Quinta ibi:ꝛ est in quinquaginta.Sexta ibi:tenet enim.Septima ibi:cuius pena.¶ In ea.gl.ibi:tūc ambo tenent.vide que dixi remissiue in vlt.no.ter.¶ In ead. glo.ibi:nec vnus liberat alium.dicite prout dixi late in glos.j. ad fi.¶ In ea.gl.ibi:ꝛ est in quinquaginta aureos cōis litera in.d.l.si quis id qō.dicit qō est solidorum quingentorum:nō autem.l.glo.ibi: in ver.quingentorū.dicit qō alias est litera quingentorū.alias.l.in dubio ergo debent interpretari in.l.cū in penis mitior pars est accipiēda.l.si preses.ff.de penis.in.c.in penis.de re.iur.in.vj.ꝛ ita tenet Cy.Pe.ꝛ Fulg.in.d.l.si quis id quod.in prin.facit in simili qñ lex introducit accusationez:ꝛ tūc applicat fisco:nisi aliter in.l.exprimat:vt ibi per eum ter. in.l.sempronius paulus.ff.de le.ij.accedat qō dixit sing.Bar. in.l.pedius.ff.de incē.rui.naufra.q̄ si pro rapina vel pro furto fit imponēda pena fm valorē rei rapte vel pro furto rei capte ex dispositione forte statuti ita penaz limitantis:ꝛ in inquisitione siue ꝓcessu non fit appositꝰ eius valor:certe assumēda
30 est pena que fit mitior:p.d.l.preses.cū ff.† Et circa hāc partē gl.dubitant hic doc.cui applicabit ista pena.l. aureor:an fisco:an parti cuz ista sit actio popularis ꝛ cuilibet de populo competat.d.l.si quis id qō.in prin.in ver.iudiciuz qō populare est.ꝛ arguunt ad partes ꝙ debeat applicari fisco.itē ꝙ parti.item debeat diuidi ꝛ medietas fisco ꝛ medietas parti assignari.tandem ꝛcludūt ꝙ debet applicari parti agenti.ita tenent Ja.de are.Ja.de raue.Ja.bu.Pe.de bella perti.Jo.fa. hic:ꝛ Hic.post Rodul.in.vj.q.extra gl.in materia actiōis in factū que dat cōtra corrūpentē albū pretoris.idē etiam tenet Ja.de are.ꝛ Dy.in.l.fi.arg.illius text.ff.de lit.idem etiā tenet Roff.in libellis suis in tit.de actione in factum que oritur ex hoc edicto.idē etiam tenet gl.ord.in.d.l.si quis id qō.in prin. in ver.quingētorū.ꝛ ibi doc.cōiter sequuntur ꝛ inter ceteros Bar.istud etiā tz Jo.an.in addi.Spe.in ti.de do. ꝛ prin.§.restat.circa prin.potissimū fundamētum istius partis est in.l.si
40 cut.in prin.ff.de ver.sig.vbi ter.est †qō agens actione popularis post litē ꝛte.vt hic ꝓsupponit habeti pro creditore.ergo ibi vult ter.qō agēs actiōe popularis post litē ꝛtest.debeat ꝓ hac etiā parte multū facit illud singulare vbū qō posuit Jo.an. post Rof. in loco ꝓri.alle.vbi ꝓ regula singulariter dixit qō vbicūq; pena debet ex aliquo edicto pretoris:semp pena illa applicabit parti:per.l.ij.in prin.ff.de sepulc.vio.nisi in casib⁹ in quib⁹ lex specialiter aliud disponit.qō est multū notabile singulare.Sed audite Ang.hic nimiū subtilizās pōderat qō Bar.in agraria.ff.de termi.mo.in theorica sua quam ponit in hoc pūcto an pene sint applicāde fisco vel parti.tenet ꝛtra predicta:ꝛ qō est sibimet cōtrarius dū dicit qō aliqñ lex imponēs simpliciter penā introducit actionē.ꝛ regula est qō applicet parti:per.d.l.si cui.ꝛ p.d.l.tit.circa prin.ff.de sepul.vio.ꝛ per.d.l.si quis id qō.in prin.ꝛ per bonam rationē:qz actio est ius ꝓsequēdi in iudicio qō sibi debet:vt.§.e.ti.i prin. ergo ps petit qō debet sibi nisi aliter in.l.exprimat: vt ibi p cū qñ lex simpliciter loquit ꝛ nō introducit actionē nec accusationē:ꝛ sic sumus in casu dubio.ꝛ tūc dicit Bar.ꝙ in dubio itelligit introducere accusationē:ꝛ sic pena est applicāda fisco: vt ibi per eum vista est theorica Bar.dicit Ang.hic:ꝙ ex ista theorica Bar.sequitur ꝙ in casu.§.nostri pena applicabit fisco cōtra predicta hoc modo inducēdo.nam hic nos sumus in casu dubio:qz lex nō introducit actionē nec accusationem: sed simpliciter dicit iudicium dabo. vel sub pena.l.aureor.d.l.si quis id quod.i prin. ergo relinquit ex suprascripta theorica qō ista pena erit applicanda fisco.ꝛ consequenter Bar.in suprascripta theorica est sibi ꝛrius:ꝛ ꝛtiū tenet eius ꝙ tenuit in d.l.si quis id quod.in prin.sed in veritate prout.ff.dixi Ang. nimiū subtilizauit:adeo qō sibi obtingit id qō dicit Bal.in l.precib⁹.in.ix.col.C.de impu.ꝛ alijs substi.ꝛ in.l.posthumo. in.iij.col.C.de bo.pos.contra tab.ꝛ inreconsul.in.l.si seruum.
41 §.sequitur.ff.de ver.ob.†cuz subtilitas nimia interdum facit hominem pernicioſe errare.credo ꝙ Ang. esset alien⁹ ab olbono sensu.quid eñ peius dicere potuisset q̄ꝙ in casu.§.nostri sumus in dubio:ꝛ qō lex nō introducit actionem nec accusationem:sed simpliciter dat iudiciū:imo hic in ter.§.nostri.lex expresse introducit actionem in factū penalem ꝛ pretoriam:ꝛ sic in sua theorica Bar.in.d.l.agraria.tenet ꝙ in.d. l.si quis id qō.in princ.pena applicet parti: qz lex introducit actionē:ꝛ sic in nihilo Bar.est sibi cōtrarius. Lōcludo ergo cum cōmuni.ff.relato ꝙ in casu.§.nostri.ꝛ similiuz ista pena quinquaginta aureoꝝ applicet parti.est bene verū qō i vltimo mēbro distinctiōis Bart.ff.relate.dū vult qō i dubio qñ lex nō introducit actionē nec accusationē intelligat introducere accusationē:ꝛ cōsequēter pena applicet fisco.in hoc Ang.in.d.l.si quis id qō.in prin.insurgit ꝛtra Bar.ꝛ cū impugnat per ter.in.l.pe.ff.de in ius vo.vbi lex nō facit mentionez de actione vel accusatione:sed simpliciter dicit iudiciū dabo ꝛ tū pena applicat pti:vñ ipse Ang.ibidē ponit aliā theoricā quā vide per eū.ꝛ Ang.hic simplr eū refert q cū ea trāsire videt.ego nō discedo a theorica Bar.ꝛ ad illā.l.pe.ff.de in ius vo.allp Ang.§ Bar.ꝓceptor meus Eller.in.d.l.si qs id qō.in prin.conat multis modis rūdere: sed nihil dicit qō mihi sapiat in primis rūdēdo dicit qō theorica Bart.in illo vltimo mēbro ꝓt limitari ex illo singulari dicto Jo.an.§.vobis relato in.d.§.restat.vt non ꝓcedat qū pena debet ex edicto pretoris:qz tūc etiā in casu dubio pena semp applicat parti: ꝛ ita fm eū loquit.d.l.pe.ff.de i ius voc.vel aliter rūdet ꝛ scō etiā limitādo illud vltimū membruz Bar.fm Imo. in rub.ff.de publi.iud.qō pene in dubio applicātur fisco quando lex simpliciter loquit ꝛ nō introducit actionem vel accusationē.facit nisi lex vtatur verbo:iudiciū dabo: qz tūc est perinde ac si dixisset actionē dabo.ꝛ ita procedat.d.l.pen.ego reiectis istis expositionib⁹ ꝛ limitationib⁹ ad Bar.que sunt nimis restrictionis aliter ꝛ clare rūdeo:ꝛ audeo dicere ꝙ illa.l.pe.que tñ difficultat nihil facit ꝛtra Bar.nec ꝛtra cuz meret allegari: qz ibi nō sumus in casu dubio in quo lex simplr loquit ꝛ nō introducit actionē vel accusationē.imo.l.exꝓsse introducit actionē.nā cōtra vocātā in ius fine cuius de quo loquit.d.l. pe.q̄ introducit actionē ꝓpenalē i factū ꝛ ꝓtorią casus est i hoc §.nro cuz si.vñ numerū si pena ibi applicat parti. q̄uis ergo ter.i.d.l.pe.simplr dicat:iudiciū dabo.tñ hic ꝛ alibi clare introducit actionē.ꝛ sic nihil ob.ille ter.vñ theorica Bart. firmat ꝛ solida remanent.ꝛ vltra supradicta de ꝓdicto art.cui i dubio sint applicāde pene fisco an parti: vnde plures reuisiō⁹ q̄ꝙ

a ¶ Vel lacerauit. Vide Fel.i.c.accepim⁹.i fi.n. col.ver.vlti. omissis bis de fi.instru.

b ¶ Cū olim. vbi vide olno Fel.ꝛ ibi in fine vide gd de frāgē te solū illaz charulāciū qua fecian dunt:analiqua pena puniatur.

dedi ad hunc ti.ff.in proc.huius ti.sup gl.in ver.actio in prin. ꝛ ideo illas hic omitto.ꝛ ibidē etiā posui de penis ex vltima volūtate debitis cui sint in dubio applicāde si testator aliqd iubeat heredi. Et eo casu quo cōfecerit:priuat eū simpliciter hereditate cui erat tūc illa hr̄ditas applicāda.vide ibi. ¶ In fi.glo.bene loquitur.anteq̄ attingā expeditionē glossaꝝ.seq. quia expedite sunt omnes gloss.respicientes primam partē
41 huius.ff.scz de corrūpente albū pretoris:† restat vltimo vt videamus qualr in hac materia formari debeat libellus:ꝛ ius formam ponit Spe.ibidem Jo.an.in prealleg.ti.de do.ꝛ contu.ff.restat.ver.j.ꝛ seq.ꝛ Rof.in libellis suis in iure.ciuili in ti. de act.que oritur ex hoc edicto corrūpente albū pretoris.ꝛ ex mente doc.hic pōt sic formari libellus. Ego titius tāq̄ vnus de populo tali puta Papiēsi agor̄a Sempronii:ꝛ dico q̄ cū per potestatē Papie positū esset quoddā edictū perpetuū in albo suo siue ad parietem palatij sui:in quo edicto in effectu continebat qđ nullus iret de nocte sub pena centū.dictus Titius dolose dictū edictū fustulit vel corrupit:quare cuz in pena qnquaginta aureoꝝ incideret:cuius persecutio ad quē libet de populo pertinet:peto ipsum cōdēnari ad dictos qnquaginta aureos mihi prestandos ꝛ soluēdos. ¶ Hl.in vers. ꝛ in cū.diuiditur in tres partes. Primo subaudiēdo ad ter. nostrum illum declarat. Scō ponit vnum dictū ꝛ illud ertē dit sub dubio forte. Tertio ponit differētiam que est in actione que datur in isto ver.ꝛ eam que datur in ver.precedenti.secunda ibi:ꝛ si libertus nō possit soluere.tertia ibi:superior tamen ponit. ¶ In ead.ibi:ꝛ si libertus non possit soluere casti
43 gabit.Rio.ex gl.q̄ qui nō pōt soluere penā pecuniariā in ere
a luat in corpus.ª d.l.fi.ff.de in ius voc.l.j.ff.de penis.ꝛ in.l. ob fenus.ff.de admi.tu.ꝛ in.l.quicūq̄.ver.qđ si ad predictaz. C.de ser.fugi.hec regula primo procedit quando illud qđ soluendum erat debebatur tanq̄ ex pena delicti.secus si esset debitum ex cōtractu:ꝛ sic cōuenirek aliqs pro debito qđ nascik ex aliquo maleficio:q̄ tunc illa reg.non habet locuz fm Jacobu.hic:ꝛ in.d.l.si quis id qđ.in prin.motus per totum tit.ff.et C.de cef.bono.ꝛ eum sequitur Ric.hic in.ij.opp.gl.qui etiam ad hoc alle.notata plene per doc.in.l.si non conuitij.C.de iniur.ꝛ in.d.l.quicūq̄.ꝛ Spe.in.d.ti.de do.ꝛ contn.ff.restat. ver. j.ꝛ pro hoc est bonus ter.quem vos addite in.l.nemo carcerē. C.de ex.ac.trib.li.x.quem ad hoc alle.Bal.in.d.l.fi.ff.de in ius voc.ꝛ istud etiam tenet Jmo.in.d.c.odoardus.extra de sol.et
44 ibi ponunt alij Canonistę. ¶ † Scō ꝛ multuz singulariter predicta regula procedit ꝛ locum habet in seruis ꝛ personis vilibus.secus in illis qui essent nobiles aut alia honesta persona.ita Ric.in.ij.opp.gl.per ter.in.l.capitalium.ff.non omnes. in arg.ff.de penis.ꝛ hoc mandat teneri coradi.addo Bar.qui idem in terminis tenet in.l.j.ff.de penis.vbi per hoc respōdebat ad opp.nam quando quis tenetur pena pecuniaria et luit in corpus videtur qđ puniak maiori pena q̄ sit illa qua
45 tenetur:† cū quelibet pena corporis sit maior quacūq̄ pecuniaria.l.in seruorum.ff.de pet.respondet Bar.qđ illa regula non habet locum in vilibus personis in quibus illud nō cōtingit qđ quelibet corpalis pena sit maior quacūq̄ pecuniaria.ꝛ idez vult Bar.in.l.lenia crimina.in.ij.col.ff.de accu.qđ no.pro limitatione reg.d.l.in seruoꝝ.ff.j.ꝛ hoc etiam sequitur
46 Ange.hic. ¶ † Tertio predicta reg.procedit volente illo cui pena pecuniaria erit applicanda:ꝛ eo petente non als.vnde inder parte illa non petente:aut etiam inuita nō posset penā pecuniariam in corporalem transmutare.ter.est in.d.l.fi.ff. de in ius voc.in ver.et querela patroni.ꝛ ibi Bal.in terminis illum ter.ad hoc no.ꝛ idez no.Bar.in.l.qđ si minor.ff.si seruª. ff.de mino.ꝛ ante eum istud voluit Jnnoc.in.d.c. odoardus. vbi etiaz per alios extra de sol.ꝛ per ista matrime per illū ter. in.d.l.fi.dicebat ibidem Guil.de cu.ꝛ Bald.in lec.antiqua:ꝛ ibidem Ang.ꝛ Pau.de cast.qđ si ille qui incidit in penā pecuniariam non sit soluendo:ꝛ dicat qđ velit luere in corpus q̄ non potest soluere:ꝛ sic petit penam pecuniariam conuerti in corporalem:potest ille cui debek pena dicere ego nolo qđ pecuniaria conuertatur in corporalem:sed volo expectare vsquequo efficiaris soluendo ne mea actio extinguak:q̄ eoipo qđ est imposita castigatio siue pena corporalis in locuz pecu
47 niarie:statim plenarie est liberatª:† vñ licet postea perueniat ad pinguem fortunam non tenetur amplius soluere pecuniariam:vt.l.sed si vnius.ff.cuz seruus.ff.de iniur.fm Bar.in.d. l.fi.ꝛ sequitur Ang.simpliciter hic.bene facit.l.illicitas.ff.si in simili.ff.de off.presi.apparet ergo per predicta q̄ electio est ei⁹ cui pena debetur:non antez eius qui debet soluere:ꝛ idē etiā tenet Jmo.in.d.c.odoardus.ꝛ sequitur etiā simpliciter Ange.hic:quamuis referat ꝛ male quod glo.contrarium teneat in dicta.l.quod si mino.ff.si seruus.in ver.autē nosc.ff.de mi-

a ¶ Jn.corpª. vide Hel.in c.quo ad cō sultationē. in fi.vñ.col. de re ind.et in.c.ad libe rādā. de in dcis,ibi:no ta tertio.et Pari.ō pu to in tract. synd.in ver. licet dicak.

no.que loquitur in diuersis terminis.nec cōtrariū in aliquo dicit.ꝛ pro ista determinatione q̄ electio sit eius cui debek pena non eius qui debet soluere.facit illud qđ multuz fin.decidit Bar.in facti questione consultus in.l.cum duobus.ff.idē respondet.el.ij.per illum notabilem ter.ff.pro soc.ꝛ Ang.in.l. si quando.ff.de le.j.ꝛ in.l.si insulā.ad fi.ff.de ver.ob.et Jo.de imo.in.l.fi ita stipulatus magna.in.xviij.col.in.c.ti. de ver.ob.ꝛ Bal.in.l.commissorie.C.de pac.inter emp.ꝛ ven.vez
48 † qđ si iudex cōdemnauit aliquem pro maleficio in certā penam pecuniariam:cum hoc qđ si condēnatus intra mensem nō soluerit dictā penā amputek sibi pes vel manª:qđ si lapsus est mēsis ꝛ cōdēnatus nō soluit dictā penā pecuniariā:ꝛ hoc nō obstāte:scz lapsu tēporis iudex nihilominus vult q̄ soluat illam penam pecuniariā:ille dicit q̄ vult q̄ amputek sibi pes q̄ illa pena pecuniaria fuit translata in corporalem. Dicunt
b prefati doc.q̄ iudex poterit facere q̄ soluat pecuniariā.ᵇꝛ p eius satisfactione pocerit facere executionem in bonis condē
49 nati. ¶ † Quarto predicta regula habet locū in pena ordinaria.secus est in mulcta:ꝛ sic in pena extraordinaria.tert.est in Lillicitas.ff.si.ꝛ ibi Bar.ff.de offi.presi.ꝛ Bart.in.l.j.ff.ff.de penis.ꝛ rationē diuersitatis inter penaz ꝛ mulctam vide no. assignatā per Bar.in.l.iudex.in prin.per illum ter.ff.de re iu.
50 ¶ † Vltimo predicta regula singulariter limitak vt nō pcedat in minimis:q̄ p minimis nō posset pena pecuniaria in corporalē trāsmutari:ſz Bal.in.l.qcūq̄.in.ij.col.C.de ser.fu. q̄ fm cum propter leues abusiones nō sunt panperes in corpore puniēdi:nec ppter leues transgressiones potest aliquis in corpore flagellari:vt.l.ij.ff.de his qui sunt sui vel alie.iuris. q̄uis in Jtium faciat qđ volnit Bal.in.l.cum scit.C.de sepul.
51 viola.vbi dicit † istam regulam habere locū etiā si reus totaz penā pecuniariā soluere posset excepto vno nūmo.ar.l.v.ff.si forte.ff.de ver.obl.primū verius ꝛ equius est. ¶ In ea.gl.ibi: idem forte in filio.dicite qđ idē sensit gl.in.d.l.fi.in gl.j.ff.de in ius voc.per ter.in.ff.fi.j.de pe.tene.lin. ¶ In fi.glo.bene dicit ꝛ ratio ponitur in.d.l.venia.C.de in ius vo. ¶ Hlo.in ver.patronū.diuidit in quatuor partes quēadmodū quatuor principalia dicta in ea ponunt.Secunda ibi:itez filios.tertia ibi c ¶ Parētes. Vide Frā. are.ll.cū q dā.ff.dicit ō acqui.here.
ꝛ accipe hic patronū.quarta ibi:itez liberos patroni. ¶ In
52 glo.bene dicit.† an autem illud qđ dicit in fi.huius gl.de patre adoptiuo qđ non possit in ius vocari sine venia:fit hodie correctum per.l.in adoptiuis.C.de adopt.ꝛ.ff.sed hodie.ff.de adop.in hoc sunt opi.ꝛ eas recitat glo.in.l.adoptiuū.in prin. d ¶ Natura-
in ver.peculiū.ff.de in ius voc.magis cōiter tenet opi.Pla.q̄ non sit hodie correctū.q̄uis Jo.fa.simpliciter teneat cū opi. contraria Alex.de quo etiā per gl.in.l.sententiis filiuz.in ver. adoptiuum.ff.de sena.per glos.in.d.l.cum in adoptiuis.circa medium illius.l.in ver.tantūmodo. ¶ Hl.in ver.vel parentē. diuidit in duas partes prout duo dicta ponit.Scōa ibi:itez
53 non refert. ¶ † Jn eadem glos.ibi matrem ꝛ feminaz. Et sic nec patrē nec matrem.adde ad hoc esse verum etiam si mater esset meretrix.d.l.iij.ff.si.cum.l.seq.ff.de in ius vo. ¶ Jn cad.
54 gl.o.abi:ꝛ vsq̄ in infinitum. Et rationem dicunt esse doc.hic vt Dy.Jac.bu.Jo.fab.Nico.de ne.ap.in.iij.oppo.gl.† qđ licet de propria significatione vocabuli verbum parētes ertē-
c datur vsq̄ ad tritauum.l.iurisc̄onsultus.ff.parentes.ff.de gradi.tamē q̄ iste casus est fauorabilis:fit extēsio. Adde qđ aliā rationē sentit ter.cum glo.in ver.in infinitum.ꝛ colligit nota
55 bilem regulam Ange.† qđ in materia quātūcūq̄ exorbitāte fit extēsio ad casum propriū ꝛ ad impropriū significatuz causa honestatis seruande.qđ reputat ipse multū not.facit.l.filiū habeo.ff.ad macedo.circa qđ vide in materia plene per Joā. de imo.ꝛ alios repetentes in.l.si vero.ff.de viro.ff.solu.matri.
56 ¶ Jn fi.glo.Babes † q̄ filius sub pena .p.bibek vocare in ius nedū parētē legitimū ꝛ naturalē:sed ꝛ naturalez tm̄.ꝛ p hoc est ter.in.l.parentes.iuncta gl.ff.de in ius vocan.ꝛ ibi dicunt
57 Guil.de cu.ꝛ Bal.† q̄ in p.uisionibª ordinatis a natura vel quasi vt est ius alendi:ꝛ ius honorādi parentes:ꝛ similia:inrta.l.honorii.ff.de obse.lib.ꝛ in.l.ij.C.de in ius voc.appellatione parentum vel filiorum comprehendunk etiā naturales tā-
d tum.ª qđ etiā sequitur simpliciter Ang.hic.† De hoc tm̄ pun
58 cto an ꝛ qñ in dispositione legali vel statutaria vel in vltimis voluntatibus vel contractibus siue priuilegiis appellatione
e liberorum[e] vel parentuz comprehendank naturales tm̄:vide etiam Ly.et Bal.in.l.libertinū.C.de interdi.mat.per Bal.ꝛ alios in.l.q̄ semper.de in ius vocā.per Bar.in.l.ij.ff.de accu. e ¶ Liberoꝝ. Vide vbi aler.ō imo. in 2fi.xvij. l.ij.parte.in vl.col.in fi.
per Bar.late ꝛ ibi latius per Jmo.in.l.ex facto.ff.si quis rogatus.ff.ad treb.per Bart.Bal.ꝛ alios in.l.generaliter.ff.cū autem.C.de inofficio.ꝛ substi.sub condi.fac.per Jo.and.in addi. Spec.in rub.qui filij sint legi.per Bald.in.l.cum pater.ff.volo.ff.de leg.ij.et in.l.filiuz.ff.de his qui sunt sui vel alie.iu.ꝛ in

l.ius

l.ius ciuile.ff.de iusti.ꝛ iur.ꝛ in l.cuꝫ acutissimi.C.de fideicō.
ꝛ in.c.naturales.ſi de feu.fuc.controuer. inter domi.et agna.
ꝛ in.l.ſi qua illustris.C.ad orſi.ꝛ in.l.ñ.in prin.ff.de excu.tut.ꝛ
in.l.lege iul.§.j.per illū ter.ff.de rim nup.ꝛ in.l.id qō pauperi
bus.in.r.col.C.de epiſ.ꝛ cleri.ꝛ in.l.ñ.C.de ſuc.edi.ꝛ in rub.C.
de pnui.do.in princ.ꝛ in.l.quiſquis.C.ad leg.iul.maie.per.do.
Ant.ianſſime in.c.per venerabilem.extra qui filiꝰ ſint leg.per
Pe.de ancha.in.c.vbicunqꝫ.de penis.in.vj.in repe.c.canonū
ſtatuta.poſt medium.extra de conſti.per Jmo.in.l.lucius.§.
59 ſi.ff.de leg.ñ.per Panor.in.c.in preſentia.extra de pba.† Et
an filius qui occidit patrem naturalem tantum puniatur pe
na legis Pompeie de paricidijs ſicut ſi occidiſſet naturalē ꝛ
legitimum: vide Bart.ꝛ Bal.determinantes qō ſic:in.d.l.qꝫ
ſemper.per illum ter.ff.de in ius voc.ꝛ idez tenet Ly.ꝛ Bal.
in.l.quiſquis.C.ad.l.iul.ma.ꝛ Bal.in.l.cuꝫ acutiſſimi.C.de ſi
deicom.ꝛ in.d.lucius.§.ſi.ꝛ ibi Jmo.ff.de le.ñ.ꝛ Bal.in.d.c.
naturales.ſi de feu.fuc.controuer.inter do.ꝛ agna.et in.l.ius
ciuile.ff.de iuſti.ꝛ iur.ꝛ in.c.per tuas.extra de proba.ꝛ in.c.nō
nulli.extra de reſcriptis.ꝛ Jmo.in.d.l.ex facto.§.ſi quis roga
tus.ff.ad treb.per ter.in.l.hos accuſare.§.oibus.ff.de accu.fa
cit.l.adoptiuꝰ.§.j.ff.de ri.nup.ꝛ oino vide Jmo. in.d.l.lucꝰ.
60 §.ſi.† predictam determinationez ſingulariter limitantē nō
pcedere in ſpurio nato ex tali damnato coitu qui poſſet cri
minaliter accuſari:puta ex inceſtu:vt ibi per eum.ꝛ j.dicā in
ſimili. Predicta cōclusio gl.ꝛ cōis que habet qō filius nō po
teſt vocare in ius etiam patrem naturalez tm̄ ſine venia limi
tatur multum ſingulariter nō procedere in filio nato ex ince
ſtuoſo coitu:vt eſt glo.ſing.vnica in.d.l.qꝫ ſemper.ff.de in ius
vo.quā etiam pro ſingulari alle.Ang.hic:ꝛ dicit qō eam oēs
doc.ſequuntur ſubñciens idem intelligēdum eſſe in quolibet
dānato coitu qui poſſet criminaliter accuſari:ſm q̄ declarat
Bar.in.l.ſi.in.j.ꝛ.ñ.col.ff.de his qui.vt indi.ꝛ refert ita tenere
Ange.ꝛ Jmol.in.d.l.ex facto.§.ſi quis rogatus.ff.ad trebel.
61 Addo qō dum Ang.dicit q̄ oēs ſequuntur illaz gl.in.d.lꝫ
ſemper.qō imo nullus doctor: ibi eſt qui de illa gl.faciat men
tionē.ꝛ cōtrariū tenet Azo.in ſum.ti.C.de in ius vo.eſt verū
Jo.de imo.in.d.§.ſi qs rogatus.ꝛ in.d.l.lucius.§.ſi.ff.de le.ñ.
ſequif illā gl.motus illa rōne:qꝫ ſi talis filius inceſtuoſus nō
tenet alere patrez in neceſſitate ꝛſtitutū:per notata in ſimili
per Azo.in ſum.C.de leg.herē.ꝛ cōſequēter ſi filius inceſtuo
ſus nō tenet preſtare patri in neceſſitate conſtituto hāc reue
rētiam ꝛ pietatē alēdi:quātominus tenebit preſtare illā reue
rētiā de vocādo in ius cū venia.bñ facit dictū Jmo.§. relatū
q̄ filius inceſtuoſus occidēs patrē nō tenet lege Pōpeia dē
paricidijs:q̄uis naturalis tm̄ ſit:vt.§.diri. Accedat dictum
illud ſingulare Azo.in ſum.in.d.ti.C.de legi.here.volentis q̄
ſicut tales filij nati ex inceſtu vel ex alio ſimili coitu qui puni
ri pñt:non ſuccedunt patri.auē.ex cōpleru nefario.C.de ince.
nup.ꝛ auē.licet.in fi.C.de natu.lib.eodē modo parentes non
ſuccedunt ipſis filijs.qō dictuz ſimꝑr ſequitur Bar.motus
ſola Azo.autoritate in.l.ſi.in.ij.col.ver.quero qd cōtra an pa
rentes.ff.de his qui.vt indi.ꝛ Bal.in auē.licet.C.de natu.lib.
62 vbi bene probaē in ter.Scō † pdictā cōclusionē que habet
qō filius nō pōt vocare in ius patrē naturalē tm̄ ſine venia.li
mitat multuz mirabiliter Odof.in.d.l.qꝫ ſemper.ff.de in ius
voc.ſm qō eū refert Jmo.in.d.§.ſed ſi quis rogatus.in.r.col.
vt pceda qñ eſſet filius natus ex patre qui tūc illā ſolā cōcu
binam retentā in domo habebat:ſi aūt pater habuiſſet duas
aut plures cōcubinas:tūc filius natus ex vna de illis cōcubi
nis bene poſſet patrē ſuuz vocare in ius ſine venia.motus:qꝫ
tunc talis filius nō dicit naturalis ſed ſpurius.d.auē.licet.in
ver.ſolo.C.de natu.lib.qō reprehendit Jmo.in.d.§.ſi quis ro
gatus.in.r.col.ꝛ bene per ea que prorime dicta ſunt:qꝫ talis
coitus non poteſt criminaliter accuſari:vt ibi per eum.bene
facit.l.iiij.in fi.ff.de in ius vocā.iuncta.l.vulgo concepti.ff. de
63 ſta.homi. Et † an natus ex patre duas vel plures concubinas
tenente patri ſuccedat ꝛ econtra:vide in.d.auē.licet.vbi tert.
declarat Spe.in ti.de ſuc.ab inteſt.§.j.ver.ꝛ no.ꝛ Bart.in.d.
l.n.in.ñ.col.ff.de his quib.vt indig. Succeſſione iuxta predi
cta ad ampliationē materie poſſent hic applicari plures ſuc
cedante queſtiōes quas hic ponūt doc.maxime Ang.ꝛ Jo.
de platea in quibus ſatis ſit habere remiſſiōes ne hic.§.in ni
64 mis grande commentarium conſurgat.† Nunquid ergo ille
qui aliquem de ſacro fonte leuauit cuꝫ patris loco ſit ꝛ dica
a\ Vocari. a Vide Sed.i c. cū nūtꝰ. de teſti. tur pater ſpiritualis:an poſſit in ius vocari[a] ſine venia ſicut
nō poſſet naturalis pater tantum vel adoptiuus.vt.§. Jo.fa.
bic circa.iiij.col.tenet qō non ſit neceſſaria impetratio venie:
cū nō reperiaē iure cautū q̄ debeat venia impetrare.dicit ta
men q̄ curiale eſſet venia impetrare.ꝛ idē ſcilicet qō in caſu
iſto non ſit neceſſaria impetratio venie.tenet etiam Ludo.in
l.ſed ſi hac.§.pretor ait.ff.de in ius vocā.contraria opi.eſt ma
gis communis ꝛ eam teneas q̄ no, ſit neceſſaria impetratio
venie.ꝛ ita tenet Hoſt.de cu.Bal.ꝛ Ange.ꝛ P. an.de ca.in.l.
generaliter.ff.de in ius voc.ꝛ ibi idē tenet Lud. roma.ſibi cō
trarius.idem etiā tenet Ang. in.l.adoptiuuz.ff.de in ius vo.
ꝛ ſequitur ſimpliciter Ang.hic:ꝛ p hac parte eſt bonus ter.
65 in.c.ita diligere.xxx.q.iij.qui dixit † ita diligendum eſſe patrē
ſpiritualem ſicut patrē naturalem: qꝫ maior eſt cognatio ſpi
ritualis q̄ ſit vinculum adoptiōis.ergo quemadmodum pa
ter adoptiuus nō poteſt in ius vocari ſine venia: vt.§.multo
minꝰ poteſt iſte pater ſpiritualis.accedat gl.no.in.c.qui dor
66 mierit.xxvij.q.ij.que dixit † qō cognatio ſpiritualis maior eſt
b q̄ carnalis. [b]Preterea iura appellant hāc patrem ſpiritualez
compatrem:id eſt ſimul patrē.c.tua.cum ſimi.extra de cogn. b ¶ Quā carnalis. adde idē tenentē Pari.ō puteo i tra.ſyndi.i ꝟ. ſuſpitio.ivl.co.facit ēt adhoc qōno.refert Sedi. tenere. Abb.i.c.decernimꝰ.circa fi.de iud. q̄ ſepe reperit eccleſiaz diſpēſare in cognatione carnali: ſz i ſpūalinūq̄.
ſpiri.ꝛ preterea dubitabat Bald. in.l.j.in antepe.char.C.qui
67 accu.non poſ.† vtrum mulier que non pōt accuſare niſi ſuaz
vel ſuoꝝ iniuriam: poſſit accuſare occiſores cōpatris ſui.
de quo dic vt ibi per eum. Per predicta dixit ſignāter Bal.
68 in.d.l.generaliter.ff.de in ius vocā.† qō compater non poteſt
eſſe teſtis pro eo quem leuauit de ſacro fonte:nec econtra.con
trarium tñ ꝛ melius tenet ipſe Bal. in.l.parētes.ꝛ ibi Saly.
C.de teſti.ꝛ Saly.ꝛ Gloria.in.l.teſtis idoneus.ff.de teſti.ꝛ con
trarium conſuluit Bart.in conſi.incip.in queſtione vertente
inter dñm Simonem ꝛc.ꝛ merito cum ejectiū de teſtibus ſit
probibitoriū certarū perſonarum.ꝛ omnes intelliguntur ad
c miſſe que nō ſunt expreſſe prohibite: [c]vt.l.j.in prin.ff.de teſti.
ꝛ glo.in.l.quando.in ver.anguſtetur.que eſt ſi.C.de here.ꝛ ſu
praſcripta nihil faciunt ad hoc: qꝫ loquuntur quo ad ius re
uerentiale inter eos ſeruandum.de quo etiam tangit Gul. in
69 l.iiij §.pretor: ait.ff.de in ius vo.† Quid autem in defenſore ci
uitatis qui eſt loco patris ciuiū?:an poſſit per aliquem ex ci
uibus in ius vocari ſine venia?Ang. in.d.l.generaliter. tenet
qō nō:per ter.in.§.ſi.in auē.vt ind.fine quoquo ſuē.debuit al c ¶ Prohibite. Quōteſtificari poſſit:vid Sedi. i.c.cū nūcia?. circa fi.j.co. de teſti.ꝛ vide Bart.in cōſi. incip.i qōne vertē te interoīz ſimonem.ꝛ Ang.i2ſi.j. ꝛ.d.Alle.de imo.in 2ſi. cxviij.in. ij. parte.
legare ter.in.§.eos autem qui ſine mercede.in co.ti.ꝛ idem di
cit Ang. eſſe in republica ꝛ i patria ſua que ſimiliter loco pa
rentis habetur.per ter.in.l.j.§.ſi ea.cum.l.ſeq.ff.de ven.in poſ.
miſebene facit.l.veluti.ff.de iuſti.ꝛ in.credo qō Ang.voluerit
allegare text.in.§.ꝛ generaliter.in.d.l.j.vbi habes expreſſe ele
gantem text.de dicto illo Ciceronis in primo officioꝝ:qō nō
ſolum nobis nati ſumus:ſed ortus noſtri partem patria ven
d dicat partez amici.[d]quem ter.dicit ſing.Bal. in.l.matris.in
70 iij.col.C.ad tert.† idez dicit Ang.vbi.§.eſſe in Imperatore
ꝛ Papa:qꝫ ambo ſunt patres fideliuz.alleg.l.imperialis.C.
de nup.ſed melius probatur in.l.bene a Zenone.circa medīū
illius.l.C.de quadrien.preſcript.ꝛ ibi eſt glo.in verſi.iuſſione.
quam ad hoc ibi in terminis not.Bal.ꝛ dicit eam nō eſſe ali
bi.vide ter.in.§.ſi.in ver.cōmunis omnib?. patet in auē.neq;
virum.col.ir.ꝛ ibi glo.in ver.dicimus.ꝛ cum iſtis tenet etiaz
71 ſimpliciter Ang.hic.† contra tamen illud qō.§. diri de repu
blica ꝛ patria:tenet ꝛ minus bene:vt ex predictis patet: Bal. d ¶ Amici.ꝛ alibi idē Licero eo.lib. de offi. igt. vnicuiq;no ſtruz cbari ſunt parentes:cbari liberi ꝛ familiares : ſed omnes hominuz cbaritates vna patria complexa eſt.
in.c.j.ad ſi.in tit.de mili.vaſal.qui cōtu.eſt.vbi tenet qō ſubdi
tus poteſt agere contra patriam ꝛ contra fiſcum ſine venia p
72 glo.ibi in ver.reuerētia. que dicit † qō vaſallus poteſt vocare
dñm ſuum in ius ſine venia cum nō reperiaē iure prohibitū
cum qua gl.circa hoc vltimū trāſit hic Jo.fa.in.iij.col. Ang.
ꝛ Jo.de pla.hic:ꝛ idē Jo.de plat.in.l.j.C.de colo.trāceſi.li.xj.
q̄uis cōtra illā gl.teneat Spec.in ti.de feu.§.qñ.ver.xvij.per
c.ſi.extra de poſtu.ꝛ per nōnulla iura valde remota. ¶ Per
ſupraſcripta vī poſſe etiā inferri vnum qō ſi eſſet verū eſſet
73 mirabile ꝛ ſingulare: † qō nullus ſacerdos poſſit in ius voca
ri ſine venia.p ter.in.c.qs dubitat.xcvj.di.vbi ſacerdos appel
74 lat pī.circa qō cogitate:qꝫ firmatū nō inuenio. † In anteē co
loni cēſiti pñt dñm ſuū vocare in ius ſine venia:vide gl.mira
biliꝫ tenētē qō nō:in.l.ñ.in fi in gl.parua in ver.vel patronus.
C.in quib.cau.colo.do.ſuos accu.poſ.lib.xj.quam ibi ſequun
75 tur doc.conſidera tm̄ ſuper gloſ.ibi an aliud velit. ¶ † Quid
aūt in vitrico vel nouerca:ponit Gulg.in.d.l generaliter.ꝛ eſt
ſibi ꝛu[a] in.l.j.C.de in ius vo.de nouerca ponit gl.i.d.l.genera
liter.circa fi.vbi etiam glo.ponit qd de ſocero ꝛ ſocru.ꝛ tenet
neceſſariā eſſe venia.cū qua gl.in oībus tenet Spec. ꝛ plenꝰ
Jo.an.in ti.de actore.§.j.ver.ſed nunqd edictū.ꝛ iſtud ego te
neo:ꝛ plus dico pcedere etiā diſſoluta affinitate:nedū ea du
rāte.put etiā tz Jmo.in.l.ſed hoc ita.ff.de re in d.ꝛ.d.Alex.de
imo.in.d.l.gñaliter.vbi hoc bñ examinat:q̄nis Ang.hic cō
tra teneat ꝛ dicat le ſemel vidiſſe in practica p nōnullos ad q̄
bñ rñdet do.Alex.in.d.l.generaliter.ꝛ Jmo.in.d.l.ſz hoc ita.
76 ¶ † Quid aūt in clerico ꝛ monacho in cauſibus in quib? pñt
2uenire monaſteriū vel abbaté vel prātū ſuū:an poſſunt ſine
venia:dic q̄ nō:imo requirit venia ſm Jo.an.i addi.Spec.
in ti.de inquiſi.§.ſi.circa prin.ꝛ idem tenet Aug.hic q̄uis de

77 Jo.an.non faciat mentionem. ¶ †Quid autem de vxore: an possit maritum suum vocare sine ius sine venia cū sibi reuerentiam teneatur prestare: ponit do. Eller. in. d. l. generaliter. ⁊ dicit q̄ non reperit hoc tactum in specie ab alio: ⁊ cōcludit q̄ venia non requiritur: per ibi no. in gl. ⁊ plenius per Jo. an. in ti. de actio. in ver. sed numquid edictuz. §. j. ⁊. alle. ¶ †Ultimo quid de scholare an possit vocare doctorem suum in ius sine venia: gl. in. d. l. generaliter. tetigit simpliciter de magistro: et tenet q̄ non requiritur venia. Joā. de platea hic tenet idem in doctore: vt scholaris suus possit eum in ius vocare sine venia: q⁊ q̄uis sibi debeatur reuerentia: vt dixit glo. in. l. liberto.

79 ff. de obse. lib. † ⁊ q̄uis sit iudex ordinari⁹ in scholares: vt in auc. habita. C. ne filius pro pa. ⁊. §. pe. ⁊ ibi glo. in ver. professores. in proc. fforum. tamen non est de comprehensis in edicto pretoris: nec de enumeratis in ti. de in ius voc. q̄ requiritur

80 vt declarat gl. ⁊ bene in. d. l. generaliter. † q⁊ limitat ipse Joā. de platea verū in vocatione verbali. secus in reali q̄ inuitus trahatur: q⁊ doctor actu legens habet priuilegium vt nō possit capi per personam: nec incarcerari: nec inuitus ad curiam duci: ⁊ cōtra faciens siue sit scholaris suus siue quis alius extraneus punitur arbitrio iudicis. tex. est no. in. l. magistros. et ibi Bal. not. C. de profes. ⁊ medi. lib. x. ⁊ idez per omnia tenet Bar. in. l. si libertus. la. j. ff. de in ius voc. ⁊ ibi ponit Bar. post glo. quid de clerico. ⁊. §. dixi: quid de sacerdote. ⁊ hec opi. Jo. de pla. mihi placet reiecta opi. Aug. hic tenentis contrarium

81 † q⁊ imo in vocatione verbali scholaris nō possit in ius vocare doctorem suum siue magistrum sine venia. motus per duo leuia media. primo q⁊ sicut defensor ciuitatis non pōt in ius vocari: vt. §. tenui. ⁊ ratio est fm eum: q⁊ est iudex: ergo eodez modo doctor qui est iudex ordinarius scholaris vt. §. dixi. sed fallit q⁊ in defensore ciuitatis doct. non mouentur: eo q⁊ sit iudex: sed eo q⁊ est loco patris ciuibus: vt dicunt tex. quos. §. al-

82 leg. † Scōm fundamentum suū est: quia cuicunq⁊ magistro etiam mechanico nedum autori cōceditur leuis castigatio in scholares: vt patri. l. sed si quocūq⁊. §. fi. eum. l. seq. ff. ad le. aq. ⁊ domino: vt. l. j. C. de emanci. ser. ergo fm eum sicut pater ⁊ patronus quibus permittit leuis castigatio non possunt in ius vocari sine venia: ergo pari ratione nec magister a discipulo sed istud arg. non valet: q⁊ ista non est bona consequentia alicui permittitur leuis castigatio: ergo non potest in ius vocari sine venia: als sequeretur q⁊ oēs ppinqui seniores qui possunt castigare ⁊ percutere iuuenes: iurta. l. vnicaz. ⁊ ibi Barto. ⁊ Bal. C. de emē. propin. non possint in ius vocari sine venia: q̄ est notorie falsum. teneas ergo opi. Joā. de pla. §. relatam que est vera q̄ scholaris potest vocare in ius doctorem suum siue magistrum sine venia vocatione verbali ⁊ non reali: vt. §. dixi. ¶ Glo. in versi. vocasset. Jn quo aduertite: q⁊ isti impressores nouorū librorū addiderūt huic gl. vnā longā caudam quā alij libri nō habēt. ⁊ vere non est de gl. Accur. ⁊ nullus doctor facit mētionem hic: q⁊ credo q̄ in eorū libris nō esset: ego etiā non legā illam caudā siue additionez que inci. ibi: item nunquid heres possit vocari in ius sine venia. sed diuidam expediam hanc gl. eatenus quatenus durat glo. Accur. ⁊ non plus: diuidit ergo in quatuor partes principales. primo declarat tex. scō illuz extendit. tertio format vnā q̄nem. in quarta altā. scā ibi: ⁊ hoc siue causa sit ciuilis. tertia ibi: sed quid si solū libellū dedit. quarta ibi: itez quid si nō veniat vocatus. Jlla vltima subdiuiditur in tres principales. Primo facit q̄ dictum est: q⁊ formal questionē ⁊ respōdet. Jn scā refert opinio. quorundam quaz duobus mediis cō probat. Jn tertia primam approbat ⁊ respōdet ad vnū cōtra fum tm. scā ibi: sed quidā dicunt. tertia ibi: sed prima sniā verior est. ¶ Jn ea. gl. ibi: item cum venia non pōt: q⁊ non cōcedit. hec glo. ita simpliciter loquens male dicit ⁊ contra tex.

83 quos alle. q⁊ † imo causa cognita hoc est ex magna causa permittitur liberto ⁊ filio vt possint accusare patrē vel patronū vt dictis legibus expresse dr fm quas leges hec gl. est intelligēda fm Jac. but. ⁊ Ric. de neap. in. iiij. opp. gl. vt tenet Angel. hic. ¶ Jn ea. gl. ibi. l. si libertus, Non intelligas gl. ita simplr: q⁊ falsum diceret. ⁊ fm eā habes intelligere fm duos intellectus datos ibi per gl. ad. d. l. si libert⁹. vel q̄ ibi declarat libellum. l. supplicatoriū per quē petebat cām cōtra patronū suū cōmitti seu delegari. vel q̄ ibi etiā declarat libellū cōtinentia

84 lē sed eū portexerat iudici tm: † vnde libelli oblatio facta solū iudici nō hz vim citationis: nec ꝛstituit aliquē in mora sola oblatio libelli: vt pulchre no. Bar. in. l. denunciasse. in prin. ff. de adul. ⁊ ambo. isti intellectus illius gl. approbant p doc. ibi ⁊ etiam hic maxime per Jo. fab. ⁊ Aug. de are. hic: q̄uis Ri. de nea. post suum Rodul. in. ij. q. gl. teneat scōm intellectū tm ⁊ cum declarat put etiā declarat Joā. fa. hic. ¶ Jn fi. gl. Jo. fab. simpliciter dicit q̄ hanc opi. glo. approbant doc. ⁊ nihil dicit. mihi videtur q̄ doc. hic potius approbant aliam opi.

85 hic in gl. relatam: q̄ si vocatus † in ius nō cōparuit nō committatur pena que ratione citationis venit committenda. ita tenet Darti. fili. Ja. bu. fm q̄ hic refert eos ⁊ sequitur Ric. in. vij. q. gl. ⁊ verū est q̄ postea subdit do. Ja. bu. q̄ q̄ aduersarius nō comparet pena nō cōmittat: ⁊ si cōmittit a iure remittit. ⁊ hac eandē opi. s. q⁊ pena non cōmittat tenet Bal. in auc. habita. in pe. col. C. ne fi. pro pa. ⁊ ibi dicit rōnē esse quare nō cōmittat pena q̄ patron⁹ citatus nō cōparuit: q⁊ illa citatio circūducit a iure ⁊ perinde habet ac si nulla citatio facta fuisset. ⁊ hanc dicit esse ppriam rationez illius. q̄uis. ff. de in ius voc. mihi magis placet opi. gl. nostre q̄ si vocatus nō cōparuit: q⁊ nihilominus pena cōmittat: sed remittat ex equitate illius. l. q̄uis. ⁊ hoc videtur mihi quod velit ille tex. in versi. moderādā iurisditionē. iūctis finalibus verbis illius. l. ibi licet edicti verba patiantur. Preterea in. d. l. q̄uis. deciduntur vna decisione tres casus. primus q̄ libertū penituit citationis ⁊ actionem remisit. scōs q̄ patronus vocatus nō venit. tertius q̄ inuitus est vocatus. sed in primo casu cōmittit: sed ex equitate illi⁹. l. q̄uis. ⁊ ex benignitate pena remittit. vt ibi dicit ⁊ declarat Bar. ⁊ oēs sequunt. ergo idem etiā in isto casu sc̄o: ⁊ sic in casu nostro qui vna eademq⁊ decisione simul decidit. arg. l. q̄uis. C. de impu. ⁊ aliis substi. ⁊ l. iaz hoc iure. in prin. ⁊ fini. ff. de vulg. ⁊ pup. accedat pro hac parte bo. tex. in. l. fi. in ver. eademq⁊ equitas est. ff. ne quis eum qui in ius vocan. est vi eri. parum tū est effectus aut nullus. ex hac disputatione insurgit q̄ pena nō committatur: vel q⁊ committat fz a iure remittatur. ideo vltra nō curo insistere ⁊c. ¶ Hl. mag. in versic. impetrasset. diuiditur in quinq⁊ partes principles. Primo declarat ter. ⁊ ponit formam impetratiōis venie. Secundo format vnam questionem: ⁊ ad eam recitatis opinionibus respondet. Jn tertia format aliam questionez ad quā simplr rūdet. Jn quarta ponit distinctionē in filio. Jn quinta ⁊ vltima format aliam qōnem: ⁊ ad eā per longam distinctionē rūdet. scā ibi: illud etiaz quero. tertia ibi: sed nūquid hec petitio. quarta ibi: in filio distingue. quinta ibi: item quero qs iurabit. ¶ Jlle quarta ⁊ qnta partes principales possunt in tot particulas subdiuidi quot ptes sunt distinctiōes seu mēbra que in eisdē ponunt. partes de se patēt. ⁊ in veritate prout etiā dicebat Jo. fa. hic: hec gl. est multum verbosa: et fuit hic posita sine causa ⁊ maxime in illa qnta ⁊ vltima parte principali que nihil est ad ppositū: idcirco doc. hic ad hāc glo. nihil aut parum admodum addunt: maxime Joan. fa.

86 ¶ †Jn ea. gl. ibi: ad similitudinē istorū. No. hanc partem gl. que est bona ⁊ maxima declaratio ⁊ limitatio ad totuz ti. ff. ⁊ C. de in ius voc. q⁊ pena quinquaginta aureorū nō hz locū in oībus psonis q̄ phibent in ius vocari sine venia: ⁊ que enumerant in. l. ij. ⁊. iij. ⁊ per totum tit. ff. de in ius voc. sed solū habet locum invocante parentē vel patronū ⁊ alios qui erāt in edicto pretoris. in aliis autem personis que non erant posite in edicto pretoris sed prohibentur in ius vocari sine venia a iure ciuili: non est illa pena quinquaginta aureorū: sed est pena arbitraria cum nō reperiatur a iure expresse taxata: iurta Ij. §. effractores. cum simi. ff. de effra. ⁊ expi. ⁊ dicit Ri. de nea. hic in. ix. q. hanc gl. esse tenendā cordi. q⁊ non recordatur de simili: ⁊ q̄ eaz expresse approbat Guil. de cu. in. l. generaliter. ff. de in ius voc. sed ego bene recordo: de simili glo. que idem in terminis dicit in. l. fi. in ver. aureorū. ff. de in ius vocā. q̄uis Bar. ibi illā gl. aliter intelligat: prout etiā istaz intelligere videtur Jo. fa. hic. ⁊ credo q̄ambo male intellexerūt istas gl. ⁊ miror de Ric. de neap. hic qui refert q⁊ May. de foli. hic alle. illam gl. in. d. l. fi. pro cōcordāti ad istā. ⁊ ipse dicit q⁊ illa gl. nihil dicit: imo in veritate ad literā dicit idez q̄ dicit ista hic.

87 ¶ †Jn ea. gl. ibi. l. adoptiuū. §. j. No. bene hāc partē glo. q̄ notabiliter vult q̄ etiā filiofamilias agēti in castrēsib⁹ vel quasi est tū necessaria impetratio venie. addo similē gl. in. d. l. adoptiuum. in prin. in gl. parua. in ver. vocari. aliqui libri habent in ver. causa cognita. Aug. hic addit aliā similē glo. quā ordinariā appellat in. l. cogi. §. si pater. in versi. contra obsequiū. ff. ad treb. quā ibi no. Jmo. sed illa gl. iudicio meo nō loquitur de directo in terminis istis: q̄uis vulgo ita corrupte allegef: sed bene vult aliud singulare: q⁊ vbi a filio imploraf offiū iudicis Ꝺ patrē in cā castrēsis peculij: regraf impetratio venie. et ad hoc reputat gl. illā sing. ibi. Ric. de nea. ⁊ dicit q⁊ nescit gl. illā alibi. quā etiā cōmēdat ipe Ric. hic in apostillatione ter. Jtē adde q̄ gl. ista ꝓcedit etiā in oīb⁹ aliis casib⁹ in qb⁹ filij⁹ in ptāte pōt agere Ꝺ patrē: qui enumerātur per gl. ord. in. d. l. lex nulla. in gl. j. ff. de iudi. nā in oīb⁹ illis casib⁹ filio agēti est necessaria impetratio venie: fm Ri. de nea. hic bñ in. vij. opp. glo. ⁊

glo.ꝛ tenet Ang.de are.hic. ¶ Jn ea.gl.ibi:vt diri.ſ.p quas
ꝑſo.no.acqui.§.j. Adde tu glo.no.in.l.ſi longius.§.fi.in glo.fi.
mag.in ver.p dignitatē.ꝛ ibi Bar.ff.de iudi.ꝛ ter.in.l.filiusfa
milias.ff.de act.ꝛ obl.ꝛ ꝓfecto nō video ad quō ꝓpoſitū gl.
hic ponat de filio agēte ꝯ extraneū in quo caſu nihil eſt opus
88 querere de impetratione venie. ¶ † Jn ea.gl.ibi:ly pater non
habeat vſumfructū. Tenetis q etiā in caſib⁹ in quib⁹ patri
nō queritᵉ vſusfructus qui enumerant per gl.ordi.ꝛ magiſtrā
in auth.idē eſt in ꝛis.ꝛ eſt gl.vnica.C.de bo.que li.ꝛ p gl.magi-
ſtrā in auth.vt li.mo.ꝛ auie.in ver.parētib⁹.pater tenet ꝛſenti-
re filio agenti.idē etiā tenuit gl.in.l.fi.§.neceſſitate.in gl.mag.
in ver.imponēda.ad fi.C.de bo.q̄ li.ſy in illa met gl.refert vna
opi.Lotharij gloſſatoris antiqui ꝛiū volētis ꝛ tenētis qō in
caſibus in quib⁹ patri nō querit vſusfruct⁹:q̄ pater nō vult
tunc requirit cōſenſus patris in ſignū repudiatiōis.ſi aūt nō
acquirit vſusfructus patri:q̄ nō poteſt vt in caſib⁹ quos.ſ.
remiſſine retuli:ꝛ tunc non requiritur cōſenſus patris.quaꝛ
opi.tꝛ ꝛ reputat auream Bar.ibi poſt multos doc.antiquos
ibidē per eū relatos.de quo ibidē vide late per eū ꝛ alios oēs
ꝛ per Jmo.in.l.fi.§.j.ff.de ver.obli.ꝛ per Ang.de are.late per
duas chartas in.§.actiones autē.de peculio.in pe.ꝛ vlt.char-
89 ta.ſ.eo. ¶ † Jn ſi.glo.De hoc quis iurare debeat de calūnia
an pater an filius:q̄ iſta eſt oīno extrauagās a materia.§.no
ſtri:vltra hic dicta in glo.videatis etiam late ꝑ gl.in.l.ñ.§.
q̄ obſeruari.C.de iura.calum.in.l.j.in ver.perſone.ꝛ in glo.
ſi.in ver.poſſunt.ꝛ ibi ꝑ Bar.ꝛ alios per Spec.in tit.de iu
90 ra.calum.§.itē q̄ eſt filius.ver.ſi em.ꝛ ver.ſeq. † Et de mona
cho an ipſe iurare debeat de calūnia:an vero abbas vel ſupe-
rior ſuus habeas glo.plenam in.§.j.in verſi.interpellet.in auth.
apud quos opor.can.dice.mona.col.vj.de quibus etiam ha-
bes per Rico.de neapo.hic in.vij.q.gl. ¶ Anteq̄ lattingam
expeditionem gl.ſequentium:q̄ remanēt expedite alie gl.re-
91 ſpicientes hanc partem.§.de vocāte in ius fine ꝛenia: † reſtat
vltimo vt videamus qualiter ſit formādus libell⁹ in hac ma
teria ex mēte doct.necnon ex his que.ſ.diri.forma poteſt eſſe
talis:ago contra Titiū qui eſt filius vel libertus meus:ꝛ di-
co q̄ me patrē vel patronum ſuū inuitū ꝛ nolentē in ius vo-
cauit vel citare fecit ſineveniē impetratione cōtra debitā filia
lem reuerentiā ꝓpter quā citationēveni ad iudiciū:quare cū
in penā quinquaginta aureoꝝ ā iure taxatā inciderit peto
eū cōdēnari ad dictos quinquaginta aureos mihi preſtādos
ꝛ ſoluendos ꝛc. Jn hoc libello duo inter cetera cū miniſterio
pono q̄ omittebant Ja.bu.ꝛ Jo.fab.hic:vnum eſt.inuituꝝ
ꝛ nolentē per ter.in.l.quāuis.ff.de in ius vo.aliud eſt propter
quā citationē ad iudiciū veni:q̄ etiā omittit Ange.de are.
hic in libello ſuo:ſed non eſt omittendum per id q̄ vult.ſ.in
ver.vocaſſet.ad fi.vbi late diximus.putarē tū q̄ etiā ſine his duo
bus poſſet libellus ſuſtineri:q̄uis Rico.de neap.hic in.x.ali
vj.q.extra gl.in materia actionis in factuꝝ que cōpetit cōtra
vocātē in ius fine venia:teneat q̄ imo ſine illis verbis libell⁹
eſſet defectiuus.vnde in dubio ꝛſultius eſt apponere. ¶ Glo.
mag.in ver.ītē aduerſus. Diuidit in tres partes. Primo de
clarat ter. Secundo formatvnā quaeſtionē. Tertio per mo-
dum q̄onis formatvnā fortez oppoſitionē. Scōa ibi:ſup hoc
§.primo quero. Tertia ibi:ſecūdo queritᵉ nōne per connētio
nē.expediā hanc gl.per partes ꝓpter eius ꝓlixitatem. Et
prima pars principalis ſubdiuiſione nō indiget. ¶ Jn ea.gl.
ibi.l.pe.§.fi.ff.ne quis cū q̄ in ius vo.eſt vi eri.dicit eſſe mere
penalis ex parte vtriuſq̄ tam actoris q̄ rei conuenti:eo q̄ in
ea reus eſt obligatus in tū in quātum actor in lite iuranit.
cuꝝ ergo actor poſſit iurare in plus q̄ ſit verū debitū:iniuriū
ſi ꝺ mere penalis ex parte vtriuſq̄ eo q̄ actor conſequit etiā
id q̄ ſibi non abeſt:ꝛ reus cōſequit id q̄ ſibi nō adeſt.ꝛ ex
92 hoc apparet rō diuerſitatis † quare actio iſta in factuꝝ ex edi
cto ne qs cū ꝛc.dicat eſſe mere penalis ex parte vtriuſq̄ illa
vero in factū ex edicto:de eo per quē factum erit.non eſt me-
re penalis:ſed penalis tantū ex parte rei cōuenti:vt dicit gl.ſ.
in ſeq.parte in prin.ratio ergo diuerſitatis eſt:eo q̄ in prima
iuratur in litem:q̄ iuramētum continet vltraverā eſtimatio
nē.in ſcōa vero venit verū intereſſe.l.fi.in pn.ff.de eo p quē fa.
erit.vnde nimirū ſi eſt penalis ex parte rei tū cui nihil adeſt.
ꝛ idē etiā dicit gl.in rub.ff.de eo p quē fac.erit.hec opi.glo.no
ſtre ꝛ eius ratio repꝛehendit per doc.antiquos hic:vt p Ja-
co.ꝛ Pet.de bella perti.ꝛ per Rodul.de auricu.ꝛ per Ric.de
neapo.in.xj.ꝛ vlti.q.glo.moti potiſſimum:quia ſi verū eſſet
q̄ prima diceret mere penalis eo q̄ in ea poſſit iurari vltra
verum intereſſe:ſequeret q̄ eodem modo ſcōa eſſet mere pe
nalis eo q̄ in ea etiā poſſet per falſos teſtes ꝓbari vltra verū
intereſſe.vñ concludūt iſti patres ꝯ gl.q̄ actio in factū ex edi
cto ne qs cū ꝛc.nō eſt mere penalis ex parte vtriuſq̄:ſ tm ex
93 pte rei cōuēti ſicut ꝛ ſcōa. Et aduerte † q̄ maxim⁹ eſt effect⁹
ꝛ maxima vtilitas pūtis inueſtigatiōis:q̄ ſi eſt mere penalis
ex parte vtriuſq̄:certe ſi plures p vim excmerint ſolutio vni⁹
nō liberat alios. Si vero eſt penalis ex parte rei cōuenti tm:
tūc ſolutio vni⁹ oēs liberat.ꝓout late diximus ſuper gl.j.in fin.
prefati doc.hic repꝛehendentes gl. ꝛ tenētes q̄ ſit penalis ex
parte rei ꝙuenti tm per hoc etiam correlarie repꝛehēdūt etiā
alias gl.in.d.l.pe.§.j.in verb.veritate.ff.ne quis cū qui ꝛc.que
vult q̄ ſi plures vi excmerint vno ſoluēte ceteri nō liberent
tanq̄ ſit mere penalis.dicunt ipſi q̄ iſte error ꝓceſſit a ꝓmo.
nā cū in ꝓſo errāt gl.tenētes q̄ ſit mere penalis: ex hoc erro-
re ſequit alius erro: q̄ cū in mere penali vnius ſolutio nō li
beret alios:ita etiam ſit hic.ſed ꝑm eos eſt falſum:q̄ cuꝝ imo
iſta tantum ſit penalis ex parte rei ꝙuēti: vt.ſ.ꝑm eos ſequit
ergo q̄ ſolutio vnius ex pluribus per vim crimētibus libera
bit alios. Jo.fa.hic ſtat cum ſupraſcriptis doc.hic in repꝛehē
ſione rationis glo.noſtre: ſed alio fundamēto q̄ ipſi moueꝝ.
Nā ꝑm eū ſi prima actio l factū ex edicto vt quis cū qui eſſet
mere penalis ꝓpter rōnē glo.eo q̄ in ea iurat in litē:ſequeret
q̄ oēs actiones bone fidei ꝛ alie q⁹ iurat i litē eſſent oēs pe
nales.ꝛ tū hoc eſt notorie falſum:ergo ratio gl.nō eſt vera: ſꝛ
bene fundamento q̄uis prima frōte coloꝝatos poſſetis de fa
cili reſpōdere ꝑm q̄ in terminis nūdit gl.in.§.ſequēs.in ver.
94 miſte.j.eo.vbi not.dixit gl.q̄ † in actionibus bone fidei iura
mentū in litē non venit iure actiōis ſed officio iudicis.§.ꝓter
ea.d.j.in fi.j.eo.ꝛ ideo nō dicunt penales. q⁹ ſec⁹ eſt in iſta.d.
l.pe.§.j.q̄uis Jo.fa.hic ꝛ clari⁹ ibi velis q̄ etiā in iſta actiōe
in factū ex edicto ne qs cū qui ꝛc.veniat iuramētū in litē offi
cio iudicis ꝛ nō iure actiōis.q̄ videt eſſe cōtra.d.l.pe.§.j.ꝛ di
cam fortaſſis in.d.§.ſequens. Ipſe tū Jo.fab.hic q̄uis impu
gniet rōnē gl. tenet tū cū eis in determinatione ꝯ ſupradictos
doc. q⁹ iſta actio deſcēdens ex edicto:ne qs cū q.ſit mere pena
lis ex parte vtriuſq̄ tā actoris q̄ rei:ꝛ nō illa que dat ex edi
cto:de eo per quā fac.erit.q̄ ꝑm cuꝝ prima tēdit ad meram vin
dictā ſicut actio iniuriarū. nā iurās nō iurat ſup intereſſe:ſed
ꝓ quāto nollet reū fuiſſe vi exēptum. ꝛ q⁹ hoc ſit verū oſtēdit
clare:nā q̄uis nihil interſit actoris:q̄ reus in nihilo tenebat
ꝛ vocat⁹ fuerat in ius ꝓ calūniā:nihilominus iſta actio cōpe
tit.ter.eſt in.l.ſed crimēdi.§.item ſi quis.ꝛ in.l.pe.§.j.ff.ne quis
cū.in ſcōa aūt cōſideraꝝ intereſſe.l.fi.i pan.ff.de eo per quē fa.
erit. Addo ꝓ hac rōne Jo.fa.ſcꝛ q̄ prima deꝛ ad meram vin-
dictā ſicut actio iniurjaruꝝ.q̄ idem in terminis tenuit gl.a
qua fortaſſis Jo.fa.ſumpſit rōnē ſuā in.d.l.pe.§.fi.in v. inter-
95 eſt. Cōfirmo: † nā ꝛ penalis actio tūc ꝺ dari ad vindictā q̄ñ
datur etiam illi qui multū dānum paſſus eſt ad eſtimationē
contumelie.put eſt actio iniuriarū que dat ob ſolā contume
liam etiā ſi nullū dānū paſſus ſit:ſ la vero ꝺ penalis ꝛ nō ad
vindictā ſꝛ ad ꝓſecutionē rei familiaris q̄ñ ſemp dat ꝓ dāno
96 vel ad eſtimationē dāni:vt eſt actio furti. † nā cū dānū ſit di-
minutio patrimonij: ꝛ ſic rei familiaris: vt.l.in.ff.de dā.ꝺfec.
merito q ꝓſequit eſtimationē dāni ꝓſequitur eſtimationeꝝ
rei familiaris:ꝛ per cōſequēs nō vindictā.iſtā rationem tra-
dit nobis gl.ſignāda quā ibi ſequitur ꝛ commendat Bart.
in.l.ñ.§.ſi emancipatus filius.in glo.j.ff.de colla.boñ. ꝛ aliaꝝ
glo.in.l.pro herede.§.fi.in glo.fi.ꝛ ibi Jmol.ff.de acqui. here.
ꝛ late Bar.in.l.pretor edixit.§.j.ꝛ per illā.l.vbi bo.ter.ff.de in
97 iu.modo ad propoſitum † iſta actio in factuꝝ ex edicto ne qs
euꝝ qui dat pro ſola ꝙtumelia etiā vbi qs nullū dānū paſſus
eſt:vt q̄ per calūniā in ius vocaſſet.d.l.ſed crimendi.§.itez ſi
qs.ꝛ.d.l.pe.§.j.ff.ne quis cū qui.ergo ꝺ dari ad meram vindi-
ctam.vnde nō mirū ſi dicitur eſſe mere penalis q⁹ non eſt in
alia:vt.ſ.diximus.ꝛ ſi dicerēs ergo ꝑm iſta que ꝓme dicta ſunt
ſequit q⁹ actio furti nō ꝺ mere penalis:q̄ non dat ad vindi
ctā:ſed ad eſtimationē dāni. rūdeo q̄ imo eſt mere penalis
alia rōne nō illa:q̄ detur ad meram vindictā:ſed dicit mere
penalis q̄ dat actori ad id q⁹ ſibi non obeſt: et contra reum
cui nihil adeſt:vt declarauimus.ſ.in ꝓmo euidētiali q̄ poſui.ſ.
in prin.huius.§.ſed audite ex intellectu quā.j.referā ex mēte
doct.ad.d.l.ſed crimendi.§.item ſi quis.ꝛ ad.d.l.pe.§.j.oſten
dam q̄ iſta ratio Jo.fa.non pōt ꝓcedere.ego tamē iſtam
eandem opi.glo.noſtre teneo:ſed alia ratione:nam iſta actio
in factū ex edicto ne qs cū qui dat quāti ea res eſt ab actore
eſtimata.verba ſunt iuriſcōn.in.d.l.pe.§.j.iſta verba intelligūt
omnes doc.ibi vt ibidē refert ꝛ ſequit Bart.q⁹ iſtud totū ab
actore eſtimatū ſit totū pena ſicut in actione furti duplū vel
quadruplū ei⁹ q⁹ eſt res ꝓncipalis illud totū eſt pena ꝛ nihil
omin⁹ extra penā iſtā res ꝓncipalis debeꝛ:ita in ꝓpoſito no
ſtro q̄ti ea res eſt eſtimata: ꝛ ſic eſtimatio rei debeꝛ noie pe-
ne vt ꝛſ ipaꝝ rē fiat eſtimatio ꝛ ipoſitio pene nō aūt ad ipam
rē fiet ꝙdēnatio: q: ipſa res nihilomin⁹ debeꝛ extra illud q̄

ab actore fuerit estimatū. ⁊ fm hoc clare apparet q̄ hec actio
datur ad meram penam extra ipsam rez: ⁊ sic q̄ ista actio est
mere penalis cum detur actori ad id q̄ sibi non abest: cōtra
reum ad id quod sibi nō adest. ⁊ ista est veritas. Cōcludo er-
go cum gloss. nostra q̄ actio ista in factum descendens ex edi
cto: ne quis cum qui est mere penalis ex parte vtriusq̄: ⁊ per
hoc correlarie infero q̄ si plures p vim exemerint q̄ solutio
vni⁹ non liberat omnes. ⁊ ita per omnia tenet Bar. referēs
doc. omnes ita tenere in. d. l. pe. §. j. ⁊ §. eum retuli. Non omit-
to tamē q̄ Ang. de are. hic qui de predicta difficultate nollet
quicq̄ gustare aut sentire: reprehendebat tamē gl. in alio duz
98 glo. vult † q̄ in hac actione ex edicto ne quis eu3 qui iuretur
in litem vltra rei veritatez per. d. l. pe. §. j. dicebat ipse q̄ istud
ibi nō probat: q̄uis ibidem dicat q̄ ex timēs cōdēnet quanti
ea res fuerit ab actore estimata nō tū per hoc fm eū aliquid
dicit de iuramento in lite. preterea fm eu3 ista actio dat etiā
illi qui per calūniā in ius vocasset: vt. §. dixi. si ter. ille loquere
tur de iuramēto lex doceret mentiri contra. l. meminerint. C.
vnde vi. ⁊ ita per hanc rationē dicit tenere Sulg. ibi: sed errat
multu3 Ang. ⁊ q̄ ter. ille loquitur de iuramento in litē tenet
ibi in terminis Bar. ⁊ ita dicit tenere cōmuniter doct. ibi. et
hoc dicit probare ter. ibi plura. ⁊ maxime q̄ ter. dicit ab acto
re estimatum. si esset probarek per alios ⁊ non per iuramētum
in litem actoris: certe non estimarek per ipsum actorē sed per
alios. ⁊ hoc dicit esse ꝓpter dolū eximētis: vt ibi. vide lati⁹ p
eum. Non obst. fundamentum Sulg. q̄ precipitauit Ang. in
errorem dum dicebat q̄ tū ista actio detur etiā per calumniā
vocanti in ius. si lex loquerek de iuramento: lex doceret mēti
ri: q̄ respondeo q̄ illa. l. sed eximēdi. §. item si quis. ⁊ illa. l. pe.
§. j. que dant hanc actionem etiam per calumniam vocāti in
ius debent sane intelligi quādo ille q̄ fecit citari erat calūnio
sus respectu tertij non respectu ipsius citati per vim exempti
vt si emptor conuentus a vero dño contra eū litiget: est in ca-
lumnia. si autē postea faciat citari vēditorem vt cōpareat ad
defendendū ad hoc vt postea ipse habeat actionē de euictio-
ne cōtra eum: certe non dicetur esse in calūnia respectu istius
citati qui fuit per vim captus: cuius respectu tertij sic ꝯ Ja.
but. ⁊ Ange. in. d. §. item si quis. quez ter. ipsi ita intelligunt.
vnde si tūc iuret nō erit mendax: vel melius: q̄ in veritate hec
solu. est contra illum ter. in ver. pro calumnia vocabak. rñdeo
fm Ja. bu. ⁊ Bart. fili. ⁊ alios antiquos quos ibidem refert
⁊ sequitur Bart. q̄ iurabitur in litez propter aliud interesse
in quo nō erit calumnia extra id cuius causa per calumniaz
vocabatur: q̄ si veniisset ad iudiciū vel ductus fuisset ad iudi
cem: egisset cōtra eu3 ex alia causa q̄ ex ea parte cui calūnio-
se nocuerat. ⁊ istum intellectum reputat notabilem Bar. ibi
⁊ eū infert ad questionē de qua ibi per eū. Et per hūc intelle
ctum confunditur ratio Joan. fab. quam. §. retuli: ⁊ eius ra-
tionis comprobatio quam. §. feci ⁊ addidi dum dicebat Jo.
fab. q̄ ista actio descendens ex edicto ne quis eu3 qui tendit
ad meram vindictam: quia non iurat super interesse. cū ista
actio detur etiam ei cui nihil interest cum detur calūnioso vo
cāti in ius: q̄ ex p̄dicto intellectu approbato apparet q̄ imo
nūq̄ iurak in litē: nisi ꝓpter interesse in quo sit calumnia. est
bene verum ipse Ja. bu. Ange. Saly. ⁊ Pau. de ca. in. d. §. itē
si quis. habēt aliū intellectū ad illū ter. quē etiā sequit ibidē
pater ⁊ p̄ceptor meus. d. Aller. de imo. q̄ cū ista actio sit mere
penalis: q̄ in tali iuso nō cōsiderak calūnia iurātis: nec ha-
betur respectus ad interesse cū tēdat ad meraz penā ⁊ ad me
rā vindictā. vnde fm eū si qs est capt⁹ rite nō dico recte ad pe
titionē asserētis se creditorē etiā per calūniā: ⁊ ille captus ēri
mak p̄ vim de manib⁹ familie: certe ille q̄ fecit capi aget cō
tra vi eximētē ad totū illud q̄ petebat: ⁊ etiā vltra quātū iu
rauerit in litē. imo fm Ang. ibi nō audirek eximēs si vellet p
bare q̄ ille nō erat creditor per illū ter. q̄ bene no. ⁊ fm istuz
intellectum p̄cederet ratio Jo. fa. §. relata. precedēs tū intelle
99 ctus videk communior. ¶ † Nō omitto etiā q̄ q̄uis ꝛtra vi
eximēte citatū a primato iurek in litē: vt. §. dixi. tū secus est in
eximēte debitorē fisci: q̄ tūc ad solū debitū tenek: nec iurak in
litē: ⁊ sic minus hz isto casu fiscus q̄ priuatus. ter. est in. l. quo
ties. C. de era. trib. li. x. ⁊ ibi glo. in ver. crediderit. ad fi. ita no.
ter. illum ad hoc ⁊ tenet hic Mic. de neap. in apostil. ter. bene
facit. l. cōsiliarios. que est. l. iij. C. de assel. forte q̄ ille ter. in. d. l.
quoties. posset declarari per alios ter. quos §. allegani: ⁊ etiā
in ter. illo iurek in litē: maxime cā ibi ter. loquak nō tū de de
bitore fisci q̄ etiā de debitore p̄uati. cogita. aliter tū dicit bal.
ad. d. l. quoties. ⁊ ad. d. l. cōsiliarios. in. l. fi. C. de ope. lib. sc3. q̄
speciale sit in dictis legib⁹ cū nō loquant de eximēte per viz.
vt ibi p eū. ¶ Sum modo in scā parte princi. glo. que incip.
ibi: super hoc. §. ꝓmo q̄ro. in qua parte glo. q̄rit cū habeam⁹
in volu. ffor. um duos ti. vnum: ne quis cum qui aliuz de eo p
quē fa. erit. de quo ti. loquak. §. noster. ⁊ hec secūda pars prin
cipalis subdiuidit in tres. In prima facit q̄ dictū est. In se-
cūda rñdet vno modo ⁊ rñsionez videk firmare quatuor mo
dis. sed in veritate sunt quatuor differētie inter dictos ti. non
aūt sunt cōprobationes rñsionis prima excepta: quia illa be-
ne cōprobat rñsionē: ⁊ est etiā vna differētia. In tertia rñdet
alio modo. ⁊ hāc scāz rñsionē ꝓbat duob⁹ modis. Scā ibi
rñdeo de p̄lo. Tertia ibi: vel satis dici pōt. Scā subdiuidit
in quatuor quēadmodū quatuor ponunt differentie. partes
de se patēt. ⁊ hec diuisio sit vobis loco ⁊ alis expositiōis hui⁹
scē partis prin. gl. nostre. ⁊ similē glo. habes in rub. ff. de eo p
quē fa. erit. ¶ In ea. gl. ibi. l. fi. p̄lo rñso. ff. de eo p quē fa. erit.
Dicite q̄ hec va est inutroq̄ mēbro: ⁊ eā tenui ⁊ declaraui. §.
in parte p̄cedenti huius gl. ⁊ ibi assignani rōnes diuersitatis
post nōnullas quas ibidē reprobaui. ¶ In ea. gl. ibi: cōsuluit
vocato ⁊ nōvocāti. Hec etiā est vera: ⁊ rationē diuersitatis. §.
subiūciā. ¶ In ea. gl. ibi: ⁊ pt⁹ hec dña ex ordine illoz titulo
rū. hāc impugnat Jo. fa. ⁊ bñ: ⁊ dicit alios doct. improbare:
cū sit cadē rō ante satisdationē q̄ post: ergo idē ius. hāc etiaz
impugnat Bar. in rub. ff. de eo p quē fa. erit. p ter. l. l. fi. in p̄n.
eo. ti. vbi etiaz Bar. quē videas vt ibi per eū in fi. illius prin. ⁊
ibidē sequunt alij doc. q̄uis Ang. hic saluat hāc dñaz dicēs
q̄ hec differētia potest esse bona per vnā rōnē que penitus nō
100 bil facit ad motiua doctorū: q̄ fm eū † iudiciū capit vires a
principio vsq̄ a citatione in ius que duz precedere: vt not. gl. in
rub. C. de in ius voc. ⁊ ibi doc. que saluatio vt dixi nihil est ad
fundamēta doctorū: imo plus est istud cōfundere gl. q̄ salua
101 re. ¶ † No. tū ex hac parte gl. q̄ licitū est arguere ab ordine ti
tuloz. ⁊ istud argumētū validū est in iure. de quo dixi late. §.
a in rub.ª huius ti. ⁊ ibi dedi plures concor. ibi videatis. ¶ In a
ea. glo. ibi. l. j. ⁊. ñ. in fi. Hec vera: ⁊ approbatur per doct. hic vt
per Jo. fa. ⁊ per Ang. in. d. rub. ff. de eo per quem fa. erit. ⁊ sic
primus titulus loquit q̄ñ quis fuit vi ereptus. scō a q̄ñ dolo.
⁊ ideo dicit Jo. fa. hic q̄ ꝓ hoc est q̄ in primo magis punit
q̄ in scō: q̄ detestabilior est vis seu violētia q̄ dolus: q̄ in vi
inest dol⁹ nō ecōtra. hinc est fm eū q̄ prima actio dat ad vin
dictā. scā ad interesse tū. de quo late dixi. §. in prin. hui⁹ gl.
Per hoc etiā apparet fm eum rō quare per primā actionez
prouideak solū vocanti in ius: q̄ cōtra illū solū cōmittebak ⁊
in eius sigillationē: nō aūt vocati. sed q̄ñ dolo eximitur fit dā
nū vtriq̄ in casu suo. ⁊ ideo ambob⁹ fm suū interesse tenek eri
mēs: ⁊ hec ola simplr tenet Ang. hic ⁊ ea sibi innerecūde ad
scribit nullā de Jo. fab. faciēs mētionē. p̄dicta tū rō diuersita
tis quare per primā ꝓuideak solū vocāti p scāz vtriq̄ q̄uis
colorata: nō tū iudiciomeo est multū ꝛcludēs: ⁊ facile subuer
ti pōt. ¶ In ea. gl. ibi: etiā illa q̄ ex vna parte tū est penalis. ⁊
sic ad fi. scē partis principalis doc. hic vt Jac. de are. Pe. de
bella perti. Ja. bu. ⁊ Jo. fa. approbāt primā opi. gl. q̄ iste. §. lo-
quak tū de primo ti. ne qs cū qui. ⁊ nō de scō. ⁊ de eo p quez
fac. erit. ⁊ idē etiā tenet Mic. de nea. hic in. ij. ⁊ vl. q. gl. moti. q:
ter. tū loquit de eximēte p vim: nō aūt de eximēte p dolū. itē
q: iste. §. tractat tū de mere penalib⁹: ⁊ prima est tū mere pe
nalis. scā nō: vt. §. late dixi in prin. hui⁹ gl. ergo de primo tan
tū loquit Ang. hic dubitās i p̄dictis. icit posse teneri q̄ iste
§. in effectu loquit de vtroq̄ ti. Nec ob. fm euz qō iste text. fa-
cit tū mētionē de vi ⁊ non de dolo in eximente: q̄ fm eu3 po
test responderi q̄ cū in vi inest dolus: vt. l. j. ff. qō me. cau. ideo
non fuit necessariū exprimere de dolo. preterea fm eū sicut in
l. ij. §. fi. ⁊ in rub. ff. ne quis eum qui. non fit mētio doli: ⁊ tamē
postea suppletur per iurisconsul. in. l. sed eximendi. §. fi. eo. tit.
ita etiā fm eum supplebitur hic in ter. dolo. Ego teneo idem
qō Ang. de are. sed nō per eius rationes aut fundamēta. ⁊ sic
teneo fm opi. in glo. relatam qō iste. §. loquatur de vtroq̄ ti.
quā opi. tenet etiā Dy. hic subiūciēs q̄ alie opi. cōtrarie sunt
truffe. ⁊ ad arg. doctoz: qō ter. loquak tū de vi: respōdeo ⁊ nō
subaudiēdo ad ter. put facit Ang. qō imo ter. iste loquit etiā
de dolo: ibi cuius de dolo ali⁹ eremerit. ⁊ si diceres q̄ iste ter.
nō loquit de dolo in eximēte: sed de dolo eius qui fecerat exi
mi: rñdeo fatēdo ⁊ dico qō in scō ti. scz de eo per quez factū
erit. nō querik de dolo in eximēte: sed de eo q̄ fecit eximi tū.
ter. est in. l. j. in prin. ⁊. §. j. ff. de eo per quē fa. erit. cum ergo ter.
iste expresse loquak de dolo eius qui fecit eximi: ergo loquit
etiā de scō ti. nedū de primo. ista est veritas ⁊ mera mens bu
ius ter. Ad scōm argumentū doctorū respōdeo vt hic in gl.
¶ Anteq̄ attingam expeditionē sequētis parti gl. ne mate-
rias intricemus ponā primo aliqua notanda dubia circa p̄
sentem materiā: ⁊ q: vidimus in precedētib⁹ partibus hui⁹
glo. quo remedio prouideat contra eu3 qui dolo vel vi eximit
102 captū a manibus familie. ¶ † Primo circa ista tenete mēti

id quod

¶ In rubri
ca. Quē ibi
dez vide in
nu. 4. cum
plurib⁹ seq.

id qō sing. dicit Bal. in l. additos. C. de epi. audi. q̄ crimens vel trabēs captū a manibus familie siue curie tenet eo modo ac si pro eo fideiussisset in omnem casum: per l. fi. C. de ope. li. ⁊ in l. iñ. C. de erac. tribu. lib. x. ⁊ ibi p Alnd. de barulo quez te
103 ne mēti. ¶ Circa ista quero ꝓd si aliquis receptat ⁊ occultat debitores meos ad hoc vt nō capiant nec soluāt debitū: an predicta remedia contra istum occultantē competāt. hāc questionē non tangūt doc. hic: sed eaz ponit Bal. in l. fi. C. de ope. lib. ⁊ ibi dicit q̄ prīo viderē q̄ ipse teneat̄ soluere ꝑ eis: per l. quoties. C. de erac. trib. lib. x. ⁊ per l. iñ. C. de assel. postea dicit q̄ est speciale in casib⁹ illarū legū: als vero qs nō tenet̄ ad debitū nisi vi extimat: p. l. pe. §. j. ff. ne qs eū q. q̄ als fm eū ille titulus esset superfluus. potes etiā dicere q̄. d. l. quoties. loquitur qñ quis exemerit vel subtraxerit incarceratū de carcerib⁹: vt ibi per Bart. ⁊ alios qs nō est in questione nostra. forte non esset ponere os in celū tenere q̄ in qōne. §. formata contra illum impediētē cōpetat actio in factum ex edicto ne quis eum qui. propter generalitatē verbi: erimere. fm qō declarat tex. in l. sed crimendi. in princ. iuncto §. prētor ait. ff. ne quis eū qui. vel q̄ saltem q̄ non interuenit vis sed tantū dolus: competat actio in factū ex edicto de eo per quē fac. erit. ⁊ cōtra Bal. i. d. l. fi. q̄ imo impediēs teneat̄ ipsi soluere: tenet ⁊ forte melius ibidē Sali. crederem etiā q̄ isto casu prouideatur creditori mediāte tit. si qs ius dicē. nō obtē. hoc modo. q̄ iudex haberet ꝑcipere illi occultāti ne impediret executionē ⁊ si ꝓtēneret preceptū: posset iudex ꝓcedere ad multas ⁊ alia
104 remedia que tradi solēt per scribētes in l. j. in prin. ff. si qs ius dic. non obtēpe. ⁊ per Bar. ibi in §. j. ad fi. ¶ †Tertio circa predicta quero: q̄ ꝑdicta procedunt qū aliqs eximit per vim captum a manibus familie: quid si aliqs exemerit positū in carceribus ab ipsis carceribus? Jo. fab. hic in pe. colū. distinguit: aut erat incarceratus pro debito ciuili. ⁊ tūc eximēs teneatur ad principale debitū: per. d. l. quoties. C. de erac. trib. lib. x. que l. fm Jo. fab. licet loquat̄ in fisco hz tū locū. imo ex presse loquit etiā i ꝓuato. ⁊ ita etiā ego tenui. §. ad fi. prime partis huius gl. ⁊ ita tenet ibi Bar. quicq̄d ibidē dixerit gl. si vero erat incarceratus pro cā criminali. ⁊ sic ꝑ maleficio: ⁊ tūc si erat cōuictus ⁊ cōfessus ⁊ cōdēnatus: tenet̄ eximēs crimine lese maiestatis. l. iiij. ver. pe. vbi casus. ff. ad le. iul. maiest. Alis vero quicq̄d dixerit Jo. fa. si nō erat ꝓfessus vel cōdēnatus de maleficio qualiter eximēs puniat̄ habes ter. in §. arripiāt. in auf. vt oēs obe. iudi. pui. ⁊ ita Bar. in. d. l. iiij. ff. ad le.
105 iul. maie. ¶ †Aduertite tamen q̄ illō q̄ dixit Jo. fab. §. qō eximēs incarceratum pro debito ciuili teneat̄ ad principale debitū. istud est verū q̄tū ad creditorē: q̄tū vo ad fiscū ⁊ ad rempublicā Jo. fa. nihil aperit: sed Bald. in. d. l. addictos. C. de epi. audi. visus est sentire q̄ teneat̄. l. iulia. maie. qō non est verū vt ex ꝓdictis patet. vnde puto Bal. intelligēdū ⁊ decla-
106 rādū fm supradicta. ¶ †Itē predicta de incarcerato ꝑ maleficio cōfesso ⁊ cōdēnato procedūt nedū si qs eximat de carceribus: sed etiā si qs illū eximat a manib⁹ familie: fm Bar. in d. l. iiij. de quo etiā vide Bart. i. l. legis iulie. ff. ad leg. iul. de vi priua. ⁊ in extranag. ad reprimendū. in glo. in ver. tangatur.
107 ¶ †Itē ad predicta de eximente incarceratū pro maleficio de quo est cōfessus ⁊ condēnatus q̄ incidat in crimē lese maiestatis: vt dicit. d. l. iiij. versi. pe. limitat multum singulariter Joā. fab. hic in vlti. col. vt non procedant nec obtineant a captis ab alijs iudicibus q̄ ab imperatore. qō dictū si est verū est aurea nota dignissimū: nec illud inuenies alibi. de quo ta
108 men dubito propter. d. l. iiij. in versi. pe. ¶ †Item limitat nisi condēnatus vel alius pro eo: puta cōsanguinei vel amici appellatione ⁊ iuste a sententia cōdēnatiōis: iurta. l. nō tantū. ff. de appel. quo casu si iudex nō obstante appellatione vellet
a exequi sniam que non est amplius reiterabilis vel retractabilis isto casu licitum esset etiam facto resistere iudici⁹ ⁊ impune impedire talem executionem q̄ per appellationem sublata est iurisdictio iudicis. a quo ita fing. Jnno. in. c. si quādo. in glos. sua. in ver. transactione. extra de offi. dele. qō dictū refert apud Legistas: ⁊ illud sequitur. ⁊ illud reputat notabile Bal. i. d. l. addictos. C. de epi. aud. ⁊ ibi vide alia pulchra per eū. ⁊ hic ēt videas Ang. dicentē multa ad dictū Jnno. adde Bal. in l. ab executione. C. quo. app. nō reci. ⁊ Ange. in l. ñ. ff. de his qui sunt sui vel alie. in. ⁊ qō no. Bal. in l. vt vim. i pri. ñ. col. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊ in l. facultas. per illum text. C. de iure
109 fisci. lib. x. ¶ †Tertio ⁊ vlti. pro nūc predicta de crimēte confessum ⁊ cōdemnatum limitat sing. Bal. in l. addictos. C. de app. ⁊ ibi etiam Sali. in fi. vt nō procedant in cardinalibus. nam si cardinales obuiant ei qui ducitur ad mortē habēt ex cōsuetudine hoc priuilegiū q̄ possunt eum erimere ⁊ a morte liberare. ¶ Sum modo in tertia parte huius glo. ⁊ vlti. ibi:

a ¶ Judici. An ⁊ qñ vero iudici resistere liceat vide Feli. in cli qñ. circa prin. de offi. dele.

secundo querit nonne per cōuentionē. Ad cuius euictionem antēq̄ illa diuidā ⁊ expectā premitto ⁊ ēt ꝓmittebat Ange.
110 de are. hic ꝓpō aliud est interruptio prescriptionis: aliud est perpetuatio actiōis. interruptio impedit ꝓscriptionem ceptā impleri non tamen prorogat vitā actionis. vnde cū esset interrupta vna prescriptio nō pōt amplius procedere nisi prescriptio interrupta de nouo inchoetur: ⁊ tūc erit demum necessarius totus ille cursus temporis qui primo requirebatur. l. cū notissimi in prin. ⁊ l. sicut. C. de prescri. xxx. vel. xl. ann. iuncta l. naturaliter. cuz materia. ff. de vsuca. Et ista interruptio aliquando fit per solā conuentionē seu citationē vel missionem executoris. aliquando requirit̄ litis contesta. aliq̄ sententia ⁊ cum effectu: vt. j. dicā perpetuatio vero actionis prorogat tempus actionis cui prescribebat: ⁊ facit q̄ actio efficit longioris vite q̄ prīmo cēt: vt sic actio que erat primo duratura in. x. aut. xx. aut. xxx. annorū. perpetuet̄ in. xl. annos. l. fin. C. de prescri. xxx. vel. xl. ann. ⁊ l. j. in ver. exceptis. C. de anna. excep. ⁊
111 ista ꝓperpetuatio actionis nunq̄ fit nisi per litis contestationem: non aūt per solam citationem seu conuentionē. vnde si interruptio prescriptionis fiat per litis contestationē: illa interruptio operabitur etiam perpetuationem actionis in. xl. ann. Ista tradunt̄ per scribentes in legibus. §. alle. ⁊ maxime in. d. l. cum notissimi. in prin. vbi Bar. ⁊ alij post gl. no. ibi in ver. solam conuentionem. que est glo. ñ. ⁊ ibi multum cōmendatur. ⁊ ista etiam ponit Bar. ⁊ ibi alij in. d. l. fin. ff. de eo per quem fac. erit. in prin. ⁊ ibi infertur ad notabilem questionē de statuto inducente prescriptionē decēnalem: de qua ibi per eos cum suis cōcor. ¶ Sed aduertatis ad vnum quod alibi fortasse non inuenietis bene declaratum ⁊ nullus ponit hic:
112 ⁊ in eo multum dubitaui ⁊ adhuc dubito ꝓpō vbicūq̄s fit perpetuatio actionis: semper illa perpetuatio indifferēter extendat̄ ad. xl. annos cuiuscūq̄s tēporis esset prima actio siue annalis siue decēnalis siue. xx. siue. xxx. an. nō aūt per perpetuationē actionis solū superadditē tpa. x. an. istud ostenditur clare: nam rescissoria durat tātū anno. §. rursus. in ver. intra annum. §. eo. ⁊ ibi late dixi. l. in honorarijs. in ver. sed cū rescissa. ff. de act. ⁊ obli. ⁊ tamē per litis contest. perpetuatur in. xl. annis quemadmodum ⁊ alie actiones: vt not. glo. in l. fi. in ver. antepe. in ver. finiendam que litē. C. de in integ. resti. petē. glo. in l. fi. in ver. fintende. C. de dolo. ⁊ glo. in. d. l. fi. in glo. ñ. in ver. extendimus. C. de prescrip. xxx. vel. xl. anno. ista sunt que vo-
113 luit Jo. de imo. in l. ñ. §. si rem. ff. de vsucap. pro empto. †Vbi p hoc infert notabiliter q̄ si statuto cauet̄ q̄ si creditor nō petierit creditū suū intra decem annos: q̄ nō audiatur vlterius. q̄ si interrupta fuerit prescriptio per litis cōtestationez isto casu prescriptio. x. ann. inducta a statuto perpetuabit̄ in. xl. annos: non aūt per perpetuationem solum superadditur tpis aliorum. x. ann. ⁊ idē in terminis statuti tenet ētiā Jmo. in l. fi seruū. §. sequit. ff. de ver. ob. ⁊ Ang. in. d. l. sicut. C. de prescri. xxx. vel. xl. an. quam ipsemet Ang. sibi contrarius in l. ñ. §. si rem. tenet q̄ imo predicte prescriptioni statutarie decennali propter perpetuationē solū superadditur alij. x. anno. Ego multum dubito in predictis propter. d. l. fi. ⁊ d. l. j. i ver.
114 exceptis † ⁊ quia glo. §. allega. per Jmo. in rescissoria non dicunt q̄ per lit. contesta. perpetuet̄ vsq̄s ad. xl. annos: sed simpliciter dicūt q̄ rescissoria per lit. contest. perpetuatur et non dicūt inquātum tēpus: vnde possuz dicere qō perpetuanē. i. superadduntur alij. x. anni quemadmodum in prescriptiōe xxx. an. ꝓpter perpetuationez superadduntur alij. x. anni. d. l. fi. C. de prescrip. xxx. vel. xl. ann. ⁊ d. l. j. in ver. exceptis. nisi dicerez q̄ q̄ vis glo. ille simpliciter dicant perpetuet̄ q̄ intelligatur scilicet in. xl. ann. ⁊ q̄ istud denotet terminus perpetuet̄ per rubri. ff. de perpe. ⁊ tempo. act. cogitabitis cum autoritas Jmo. sit magna ⁊ non habeat contradicentem. in decisione
115 tamē statuti credo sine dubio † q̄ verum dicat: scilicet q̄ per lit. conte. fiat perpetuatio. in. xl. annis nō per rōnē suā quā. §. retuli: hz eo q̄ breuior prescriptio surrogata in locum maioris prescriptionis sapit eandem naturam. ita no. Bal. in l. in cōtractibus. in fi. prin. per illum ter. C. de non nume. pecu. qō dicit ipse facere ad statuta que minuunt prescriptiones leges. ⁊ hoc reputat multum notabile. cum ergo prescriptio ista statuti decēnalis sit surrogata loco prescriptionis xxx. anno. que de iure cōmuni competebat. d. l. sicut. ⁊ d. l. oēs. C. de prescri. xxx. vel. xl. an. nō mirum cū sapiat eius naturam si per litem cōtesta. perpetuatur in. xl. annis sicut prima perpetuata
116 fuisset. ⁊ † q̄ ista prescriptio decēnij inducta p statutū sapiat naturam prescriptionis. xxx. annorū: tenet Bald. in l. fi. argu.
117 illius text. C. de tempo. in integ. resti. peten. accedat † q̄ lex arctās dz regulari fm. l. arctatā: sicut dicimus de. l. interpretante. i auf. de filijs ante dot. instr. na. in princ. ⁊ hec ratio in

placet quam non inuenies ab aliis in istis terminis tactam.
¶ His sic premissis venio ad vltimā partē gl. in qua glo. per modum questionis formatur vnam oppositionem hoc modo. ista duo edicta de quibus hic loquitur ter. ad finem locū habent quando ꝓpter exemptionez in ius vocati dies actionis expirauit: vt l. sed eximēdi. in princ. ff. ne quis eum qui in ius voc. est vi eximat. & l. fi. in prin. ff. de eo per quem factum erit. sed facta citatiōe interrumpit prescriptio: & sic actio nō pōt expirare: vt iuribus hic in glo. alle. ergo videtur ꝙ illa edicta nunq̄ locum habere possunt. propter hoc contrariū facta est glos. in hac vltima parte que diuidit in duas partes. In prima facit qđ dictum est. In secunda multipliciter respondet. Secunda ibi: rñdeo hic nō per executorē. Illa secunda diuiditur in quatuor partes quēadmodum quatuor ponunt solutiones. partes de se patent. & quasi similē gl. habetis in l. fi. in prin. in gl. mag. in ver. acquisierit. ff. de eo per quem factū erit. in. l. ait prętor. §. pe. in fi. ex supradictis. ff. ex qui. cau. ma. io. & in. d. l. sicut. in ver. per executorē. C. de prescrip. xxx. vel. xl. ann. & in. d. l. cōstitutionibus. in ver. quasi. alle. in glo. & in. l. fi eum. §. fi. ff. si quis cau. ¶ In ea. glo. ibi: etiam iure veteri perpetuebant. q̄uis alii non aduertant: dicite ꝙ gl. impropie &
118 male loquit. qz vt declarauī in cuidentiali. ō. posito † nunq̄ per solam cōuētionē perpetuat actio: sed bene interrumpit: vnde glo. debuit dicere interrumpebatur: non aūt perpetuabatur: qz vt statim dicam aliqñ interruptio fit per solam cōuentionē. & ꝙ gl. voluerit dicere interrumpebat: patet qz de iure antiquo: & sic de iure ffor. de quo glo. mentionē facit fm qđ ego credo: q̄uis ab alio non habuerim. ista perpetuatio actiōis nōdū erat inuēta que postea fuit inuenta de iure codicis: vt. d. l. fi. C. de prescri. xxx. anno. & d. l. j. in versi. exceptio. C. de anna. excep. ¶ In ea. gl. ibi: per suam denunciationem cum conuenerat. hāc impugnat Jo. fab. hic: & sequitur in effectu Ange. de are. hic: qz hec materia loquitur quādo quis iudiciali autoritate fuit citat⁹: imo oportet ꝙ iussu maioris iudicis fuerit facta citatio. l. iñ. §. primo. ff. ne quis eum qui.
119 ¶ † Unum tamen sentit hic g'o. no. q̄uis per alios non ponderetur qđ per denūciationē extraiudicialem* factam a potestate non interrumpat p. descriptio. idem sentit glo. in. d. l. fi. in prin. in glo. mag. in ver. acquisierit. C. de prescrip. xxx. vel xl. ann. & habes bonum text. in. l. alienam. ff. de vsuca. pro emp. no. Jmo. in. l. si seruū. §. sequitur. ff. de ver. obli. & in. c. fi. extra
120 de prescri. ¶ No. tamen † ꝙ in casibus in quibus sola citatio interrumpit prescriptionem eodē modo interrumpit denunciatio facta per quēlibet: licet nō nuntius publicus sit dummodo fiat de licētia & autoritate iudicis. ita sing. tenet Bal. in. l. iñ. in pe. col. C. vbi in rē act. ¶ In ea. glo. ibi: & fm hoc hodie esset correctum. & glo. bene reprehendit hanc solutionez: qz posito ꝙ in. d. l. cōstitutionibus. dictio quasi staret assertione: & sic probaret ꝙ requirit litis contestatio. tñ in. d. l. sicut. &
121 in. l. cū notissimi. in prin. dicit † ꝙ sola citatio interrūpit prescriptionē & sic sequerek ꝙ hodie illa duo edicta: de qb⁹ in hoc ter. fit mētio: essent hodie correcta. ¶ In ea. gl. ibi: vt. C. q̄ñ libel. prin. da. l. iñ. q̄uis alr hanc nō impugnēt doc. tñ hic impugno: primo qz diuinat: sz fortius illa. l. j. & in. solutz pcedunt in actionibus prętoriis & penalibus: vt dicit ter. in. d. l. iñ. & gl. in d. l. sicut. in ver. nec sufficit. & gl. hic ergo sequerek ꝙ ꝙtum ad alias actiones que nō essent annales ista duo edicta nō ꝓcederēt sed essent correcta. ¶ In ea. glo. ad fi. Hanc etiā impugnāt doc. qz. d. l. sicut. & d. l. cū notissimi. loquunt tam in psonalib⁹ q̄ in realibus: preterea vltra eos sequerek ꝙ in realib⁹ ista duo edicta essent hodie correcta: qđ nō est dicendum. reprobatis ergo omnibus solutionib⁹ glo. Jo. fa. hic pro solutione dicebat & primo qđ. d. l. cōstitutionib⁹. nihil facit eo qz ibi nō queritur de interruptione prescriptionis: sed an actio efficiak trāsitoria ad heredes: qz primo transitoria nō erat. & hec fuit solutio: licet ipse non dicat glos. in. d. l. constitutionibus. in ver. quasi. & glo. in. d. l. fi. in glo. mag. in prin. in ver. acquisierit. ff. de eo per quem fac. erit. & ibi eam etiā approbant Jac. but. Bar. & Bal. & etiam Ang. in. l. ij. §. fi rem. ff. de vsu. pro emp. & sustinendo hanc solutionez ꝙtum ad. d. l. cōstitutionibus. que solutio videtur esse communis: qz contra eam videtur obstare ter. in. l. si cum. §. qui iniuriarū. ff. si quis cautio. respōdeas vt per Jmo. in. d. §. fi rem. & ad. §. penales. j. de perpe. & tempo. act. & l. j. C. ne ex delic. defun. cū simi. qui tert. etiam videntur multum obstare predicte solutioni. respōdete vt per Jo. fab. in. d. §. penales. & per Cy. post antiquos i. d. l. sicut. Sed ad propositum nostrum obstante. d. l. sicut. & d. l. cū notissimi. in pn. que sine dubio loquunt de interruptione prescriptionis per citationem. pro vera ergo solutione omissis bis que dicūtur per Jo. fa. hic post Jac. & Pet. in quib⁹ non attingūt veritatem: dicite fm Ja. but. hic quem refert &
122 sequitur Nico. de neapo. hic. in. ij. oppo. glos. ꝙ † quedam est prescriptio mere odiosa que procedit solum ex mera negligētia non petentis non attento aliquo fauore prescribentis in qua non requiritur nec titulus nec bona fides: vt est prescriptio. xxx. ann. & ista sola citatione & conuentione interrumpitur. ratio est: quia cum ista prescriptio currat solum propter negligentiam non petentis: certe per citationem cessat ipsa negligētia que erat causa huius prescriptionis. de ista loqui-
123 tur. d. l. cū notissimi. in prin. & d. l. sicut. ¶ † Quedam est prescriptio mere fauorabilis: vt est vsucapio triennij que causatur ex mero fauore prescribentis tantum propter eius titulū & bonam fidem non considerata negligentia non petentis. & ista non tollitur nec per citationem: nec etiam per litis contestatio. quia per litis contesta. non tollitur titulus & possessio prescribētis ex quibus causak fauor: vnde tunc requirit snia.
124 vt. l. si post acceptum. ff. de rei ven. ¶ † Quedam est prescriptio mista que currit tam fauore prescribentis q̄ negligētia non petentis: vt est prescriptio. x. vel. xx. annorum. & in ista eligitur media via vt nō interrumpatur per solam citationem aut executoris missionem: sz requiritur litis contestatio: vt. l.
125 more. C. de rei vendi. ¶ † Quedam est prescriptio que sui natura currit: vt sunt pretorie annales qualis est redhibitoria q̄to minori & similes. & iste interrumpunk litis cōtesta. vel libello principi dato qui idem importat: vt. l. j. & ij. C. q̄ñ libel.
126 prin. da. † & suprascripta distinctio q̄ prescriptionum quedā sunt mere fauorabiles: quedam mere odiose: & quedaz miste probatur in. l. fin. in fi. vbi glo. C. de edic. di. hadr. tol. in glo. in ver. ex vna parte. cum glo. seq. in ver. ex vtroq̄. & idem Bart. & aliī. sed habēt canoniste text. expressum & notabilē in. c. placuit. cl. ij. in. §. potest. xvj. q. iij. modo ad propositum nostrum illi duo titu. ff. ne quis eum qui. & ff. de eo per quez fac. erit. de quibus loquitur ter. noster ad fi. non possunt intelligi de prescriptione mere odiosa. xxx. ann. que sola citatione interrumpitur: qz talis prescriptio erat incognita de iure ffor̄. vt est glo. in. l. qui occiderit. §. j. in ver. amisit. ff. ad leg. aqui. & glo. in l. iulianus. in gl. mag. ff. ex qui. cau. ma. intelligunk ergo necessarij illi tituli vel in vsucapione triēnij vel mista vel de ea que
c currit sui natura in qbus ꝑscriptio nō interrūpit per solā citationē aut ꝙuētionē aut missionē executoris. & sic clare cessabit ꝛtiū glo. ꝙ ista est mere veritas. & banc solutionē sequitur ibi Bart. s. in. d. l. sicut. C. de prescrip. xxx. ann. & in. l. fi. in prine. ff. de eo per quem fa. erit. & in. l. ij. §. si rē. ff. de vsuca. pro empt.
127 & oēs cōiter sequuntur. ¶ † Qualiter autez interrumpatur
c prescriptio statutaria: ᶜtangit hic Ange. de are. de quo vide Bar. in. l. in oibus. ff. de act. & ob. per Bar. & Ange. in. d. l. iñ. §. fi rem. per Bal. in. l. fi. in prin. ff. de eo per quē fa. erit. & Ange.
128 in. d. l. sicut. ¶ † Qualiter aūt interrumpak prescriptio in criminalibus: ponit Bar. in. l. naturaliter. ad fi. ff. de vsuc. & in. l. mariti. §. quinquēniū. ff. de adul. & Bal. i. l. j. C. q̄ñ lib. prin. da. & Bal. & Ang. in. d. l. cū notissimi. & Bal. in. d. l. fi. i. fi. prin. ff.
129 de eo per quē fac. erit. & Lud. in. l. j. in prin. ff. de arbi. † Et circa predicta vnuz singulariter not. qđ ponūt canoniste in cle. ñ. vt lite pendē. ꝙ nunq̄ per citationē interrūpit prescriptio: nisi de tali citatione sit facta relatio per nuntium iudicis: & ta
e lis relatio sit ī scriptis redacta. ᵈ & ibi dicit Pe. de anc. istud esse singularissimū dictū & refert se illud audiuisse a do. Bal.
130 in voce allegante Guil. de cu. hoc tenere i. d. l. sicut. ¶ † Item no. ꝙ nunq̄ per citationez interrumpit pscriptio qñ actor q facit citari fuit ipse ꝛtimar & nō cōparuit i termino citatio
e nis eo qz citatio circunducit. ᵉita Bal. in. l. & post edictū. §. j. per illū ter. ff. de iudi. & in. l. j. ff. de in ius vo. & in. d. l. fi. in pn. ff.
f de eo per quē fac. erit. eodē modo citatio nulla ᶠnō interrumpit prescriptionē fm Bar. in. l. accusatur⁹. ff. de adul. & Bal. in. l. si pater. C. ne de sta. defun. per glo. no. ibi ī ver. statuis. que
131 vult † ꝙ litis contest. nullā interrūpit pscriptionē nec inducit ꝓpetuationē actionis. dicebat etiā no. Bal. i addi. ad Spec. in ti. de cita. qđ nō meminit se legisse qđ citatio realis interrū-
132 pat prescriptionem q̄uis verbalis sic. ¶ † Un autez libellus
g ineptus vel male cōceptus interrūpat pscriptionē: ᵍhabetis gl. in auf. offerak. in glo. fi. in ver. pro nihilo. & ibi Bald. in. vñ.
133 col. C. de lit. cōte. & p Bart. in. d. l. accusaturus. ¶ † An autē si per modū exceptionis sit actio ꝓposita in iudicio: an p talem exceptionē interrumpak pscriptio: & an inducak ꝓpetuatio actionis: ponit Bar. i. l. oēs act. ff. de reg. iur. & in. l. fi. autē. §. fi. ff. de neg. gest. & Bal. in. d. l. cū notissimi. in pn. & in. §. imo.
134 ad fi. & in. l. iñ. als. in. ad fi. C. de edil. edic. † Illud semper tenete mēti qđ illa domū lit. ꝛte. inducit iterruptionē pscriptionis & perpetuationē actiōis qñ quis cōtestak litē eo animo: vt vsq̄ ad finē litē ꝓducat: alś secus. vnde si lit. cōte. spōte desisteret: post ea

a ¶ Extraiudicialē. vide Hel. in. c. illud. i col. vl. ver. decima quinta conclusio. de ꝑscrip.

b ¶ Prescriptionē. vide Ang. & are. i ꝛsi. cxxxvij. qđ est inter ꝛsi. do. Alle. de imo. i. iñ. pte. vbi an p citationē ꝓsonalē: an p realē & qñ.

c ¶ Statuta ria. vide Heli. i. c. illud. circa finē. iij. col. i & circa ciuiles. vbi ponit an p solā citationem.

d ¶ Redacta. vide Heli. in fi. dic illud i vj. col. vsi. se cūda cōclusio. de ꝑscri.

e ¶ Circūduc cit. vide fel. in. d. c. illud. in. vi. col. ē. verūtñ sup bis. vbi refert ipe bāc q. fuisse in rota.

f ¶ Nulla. vide Heli. i. d. c. illud. in fi. ij. col. i versi. duz subdit abbas. de ꝑscriptio.

g ¶ Prescriptionē. vide Heli. i. d. c. illud. i. iñ. col. circa fi. i ē. scōa declaratio. de prescrip.

postea a lite non dicerek interrupta prescriptio.gl.est fin.que istud in terminis tenet in.c.placuit.el.ij.§.pōt.in ver.interrupta.xvj.q.iij.ꝛ eā sequit ꝛ cōmēdat vsq; ad astra Lud. ro.i.l.

135 si vero.§.de viro.in.xviij.fallen.ff.fol.ma. ¶ Extra glos.restat vt videamus qualiter formādus sit libellus in hac materia istarū duarū actionū.s.actiōis in factū ex edicto:ne qs eū qui.ꝛ actionis in factū ex edicto:de eo p quē fac.erit. de qb⁹ duob⁹ loquit.§.noster.ad fi.ꝛ de istis libellis i vtraq; actiōe vide plene p Spec.in ti.de do.ꝛ cōtu.§.restat.in.iij.parte.ad fi.fz q⁹ refert Bic.de nea. hic in vltimis verbis huius.§.ꝛ in dicto loco Spe.ꝛ ibidē Jo.an.i addi.ponit practicā ꝛ mate

136 riā dictorū titulorū. †ꝛ in p̄mis in actiōe in factū ex edicto: ne quis eū qui.potest sic formari libellus ex mente docto.bic maxime Jo.fa.Dico cōtra Titiū q⁹ cum coram tali cōpetēti iudice fecissem in ius vocari Sempronīū ad talem diez ex tali causa:idē Titius dictū Sempronīū ad ius venientē per vim detinuit ꝛ impediuit:ppter qō idē Semproni⁹ ad dictū temp⁹ coram dicto iudice nō cōparuit:quapropter actio mea quā cōtra eum habebā extincta est. Quare cū dictus Titi⁹ teneat mihi quāti i lite iuruero ꝛ parat⁹ sim iurare vsq; ad summā cētū peto me ad iuramētū admitti ꝛ prestito iuramēto dictū Titiū in dictis centum ꝯdēnari ꝛ cōpelli ꝛc.ꝛ si ille Titius exemisset a manib⁹ familie:idē esset narrandū: scilz q⁹ ad instātiā meā ducebak p familiā iudicis autoritate ꝛc.

137 ꝛ erit ꝯcludēdū vt.§.ꝛ p̄dicta forma libelli colligit etiā ex dictis Bar.in.l.pe.§.docere.ff.ne quis eum qui.†ꝛ ibi etiā habes p eum qualiter formādi sint articuli in actione hac quē simpliciter refert Ang.de are.hic in vlti.char.Et an in cōclusione libelli sit fienda mētio de interesse prout faciebant antiqui:vt Jo.ꝛ Pet.ꝛ Bic.de neap.in pe.q.extra gl.in materia actionis in factum que competit contra exīmētem per vim. dicebat Jo.fab.q⁹ non auderet hic ponere:cum hec actio cōpetat dato q⁹ nihil interfit.ppstud plene examinaui.§.in glos.

137 mag.in ver.itē aduersus.in p̄n.¶ †Qualiter aūt sit formandus libellus in actione in factū ex edicto:de eo per quē factū erit.dicite put.§.saluo q⁹ in p̄cēdēti fit mētio de violētia:hoc aūt dolī.debet ergo narrari q⁹ Titius p dolū facit vel dolose procurauit q⁹ alius faceret quomin⁹ Semproni⁹ in ius vocatus veniret ad iudiciū:eo q; dolose sibi nūtiatū fuit q⁹ pater eius mortuus fuit:vel aliud simile propter q⁹ nō fuit ad iudiciū.postea in cōclusione debet cōcludi nō vt.§.fz in interesse. ꝛ qz ista actio cōpetit nedū vocato sed etiaz vocato exēpto p dolū:vt.§.diri in gl.mag.in ver.itē aduersus.i scōa parte p̄cipali. si vocatus exemptus ageret: deberet ꝛ ipse narrare vt §.ꝛ postea concludere ad.snū interesse:vt hic habes in fine in specie per Ange. de are.ꝛ p ista remanet expeditus presens.§.

1 ☞ Actiones preiudiciales quare ꝛ an ꝛ quādo ꝛ quot modis dicātur preiudiciales. ꝛ nume. 2.ꝛ nu.4.ꝛ.13. ꝛ duobus sequen. ꝛ.38.ꝛ.39.
3 Sententia lata super principali an ꝛ quando super incidenti preiudicium faciat.ꝛ nu.16.
5 Petitio hereditatis causa contumeliosa dicitur.
6 Judicium vniuersale an ꝛ quando dicatur esse preiudiciale ad aliud eodem modo vniuersale.
7 Judicia vniuersalia an si pendeant dicantur preiudicialia ad iudicia particularia vt interim iudicia particularia silere debeant.
8 Judicio particulari an ille contra quem agitur vniuersali: puta petitione hereditatis contra alios agere possit: puta conuenire debitores hereditarios.
9 Judicia particularia an si sit cōtentio iter duos sacerdotes de rectoria alicuius ecclesie vel aliqua prebenda:vel inter duos dominos de iurisdictione alicuius castri silere debeant vt per aliquem eorum interim intētari nō possint.
10 Prelatus si locauerit predium ecclesie ꝛ ei postea moueatur questio de prelatura:an ꝛ qñ pēdente ista.q. preiudiciali super prelatura eius pensionez soluere compellere possit.
11 Pensiones si abbati non iuste electo ꝛ in monasterium intruso soluantur:an soluentes liberentur.
12 Judicium an vitietur per omissionem cognitionis preiudicialiū:ꝛ an talis ordo vt prius de preiudicialib⁹ cognoscatur sit de substantia.
16 Sententia lata super etate an alijs personis preiudicet.
17 Exceptiones preiudiciales q̄ dicanť ꝛ que replicatiōes.ꝛ.18.
19 Actiones preiudiciales an sint in rem vel personales. ꝛ nume.20.ꝛ.22.
21 Pars minor cedit maiori.
23 Verbum vnde quando sit veritatis expressiuum.
24 Causa alimentorum est summaria.
25 Libellus an ꝛ quando requiratur in causis summarijs.
27 Sententia quando in preiudicialib⁹ vel quasi preiudicialibus inter illos quorū principaliter interest principaliter cognitū sit:an ꝛ quibus casib⁹ iter eos lata oībus p̄iudicet.
28 Sentētia lata in p̄iudicialibus ad hoc vt faciat ius quo ad oēs:quot ꝛ que requirank remissiue:ꝛ an in casib⁹ in quibus sniā faciat ius quo ad oēs ꝛ alijs preiudicat:idē fit in iuramento si causa decisa sit per iuramentum.nu.31.
29 Sententia lata cum vno an ꝛ quando ꝛ quibus casibus preiudicet omnibus.
30 Sententia si contentio sit inter duos nobiles de iurisdictione alicuius castri ꝛ feratur sententia pro vno:an ꝛ quando preiudicet populo illius castri.
32 Pluralis locutio non potest esse contenta minori numero duorum.
33 Testator si instituat duos filios masculos heredes vniuersales:filiam feminam in certa quantitate:ꝛ si aliquis eorum decesserit sine liberis qō portio eius deueniat in superuinētes:an mortuo vno ex filijs masculis filia ad illud fideicommissum admittatur.
34 Remediū ordinariū vbi adest semp cessat extraordinariuz.
35 Actiones preiudiciales directas ꝛ contrarias an sit dare.
36 Libelli in actione vtili preiudiciali qualiter sint formandi.
37 Libellus quando agitur rei vendi.adiecta causa de iure Romano qualiter formandus sit.
40 Petitio hereditatis an hodie sit preiudicialis.
41 Coloni cēsiti ꝛ adscriptitij qui dicātur ꝛ qualiter differant.
42 Colonorum quot genera sunt remissiue.
43 Actiones vtiles ꝛ directe differunt ꝛ distinguuntur tanqnā species oppositę.
44 Actio directa preiudicialis q⁹ liberis personis non cōpetat est notorie falsum.
45 Actio vtilis preiudicialis contra quos competat.ꝛ nu. 46. ꝛ.47.ꝛ.52.
46 Actio preiudicialis an reperiatur per quam quis aliquam in vxorem:vel vxor aliquem in virum vendicet.
48 Officium iudicis an pro ascriptitijs ꝛ censitis ꝛ contra eos competat: ꝛ an confessoria ꝛ negatoria vtilis tantum: ꝛ an preiudicialis vtilis: ꝛ an rei ven. adiecta causa de iure Romano.ꝛ.51.ꝛ seq.ꝛ nu.53.
49 Officiū iudicis an ꝛ qñ ad futuras p̄statiōes competat.55.
50 Tractus futuri an ꝛ qñ spectent ad iudicem remissiue. 56.
54 Libellus qñ agit cōtra ascriptitiū censitum ꝛ similes personas qualiter formetur remissiue:ꝛ qñ agitur contra vasallum ꝛ econtra qñ agit a vasallo contra dñm ibidem.
56 Lex:cū de in rē verso.alleg.in glo.an ꝛ qñ locū habeat ꝛ qnā do nō.cū quatuor seq.ꝛ nu.63.cū duobus sequen.ꝛ an cōtra ipsius legis ꝛ similiū presumptionē probatio in cōtrarium admittatur ꝛ de errore doceri possit:nu.69.
61 Emphyteota si.r.an.solnat canonem emphiteoticum an talis prestatio sufficiat dño ad probandum ciz emphyteotam suum ita q⁹ in futurum compelli possit.
62 Emphyteota quid si emiserit instrumēta suarum inuestiturarum an ex diutina prestatione canonis emphyteotici probetur q⁹ precesserat concessio in emphyteosim.
66 Rusticus an si soluit mihi omni anno vnum par caponum per.r.an.in futurum tenetur.
67 Notarius si aliquis per.r.an.se pro notario gessit an per hoc probetur ꝛ presumetur.
68 Prelatus si nomine cēsus tres solidos quolibet anno habere debeat an recipiendo duos tātum omnibus annis preiudicet ecclesie.
70 Statutum si requirat probationem etiam instrumentalem: an sufficiat probatio per presumptionem.
71 Probatio que fit per presumptionem legis an sit vera ꝛ cadat in statutis.
72 Probatio filiationis que fit per presumptionem.l.filium.ff. de his qui sunt sui vel alie.iu.ꝛ.l.si vicin⁹.C.de nup. an sit vera aut ficta:ꝛ an cadat in statutis.
73 Probare non dicitur ille qui iuris presumptionē pro se h3.
74 Sententia lata in hac forma:condēno te ad soluendū vnuz par caponū omni anno tali dño prout tui antecessores fecerunt.nullam penitus conditionem habet. vnde condēnatus tenetur licet sui antecessores non prestiterint.

Preiudiciales quoq;

¶ Quamuis iste.§. sit multum late per glossatorē nostrum Accur.commentatus:co tamen nō cōtenti doc.antiqui ꝛ etiam alij scribentes tot ꝛ tantas questiones cōgesserūt vt ex eorū scriptis possit prope mo

dus in finitū fieri. Ja. de ra. ⁊ Jo. de blonosco antiquus doc. ⁊ solēnis de quo mētionē facit Bar. ⁊ cū commēdat in l. qō nerua. in lec. ⁊ etiā in repe. ff. depositi. in §. hoc accumularūt etiam materiam feudorū quorū pleraſq; questiones tetigit postea ⁊ prosecutus est Ric. de neap. hic. Jo. vero fab. super hoc. §. tot questiones aggregat vt pene innumerabiles sint. ego ea dūtaxat attingā que necessaria putauero ad hūc ter. ⁊ eius glo. postquabita omnino materia feudorū tanq̄ extra neganti ⁊ penitus aliena. ¶ Ad euidentiā presentis. §. ⁊ gl. suarum premittendum est q̄ actiones dicuntur preiudiciales pluribus modis: in quo doc. narrant q̄ Ja. bu. ⁊ Ric. de neap. in prin. huius. §. tenent qō quatuor modis Joā. fabe. in fi. col. dicit q̄ tribus modis aliter dicit glo. no. in. l. per minoren. ⁊ est glo. vnica. ⁊ ibi aliter Bar. ff. de iudi. ego sequor doctrinam Bar. non ibi sed in. l. fundum. ff. de excep. ⁊ in. l. fine contra. §. j. in. iñ. col. ff. de lib. agno. cū quo etiam tit. generali

1 tenet Ang. hic circa. iii. aut. iiñ. col. q̄ ꝓiudiciales dicātur altero de tribus modis principalibus alias tamen q̄ dicat Jo. fa. hic primo modo dicuntur actiones preiudiciales ratione contingentie quando cause sic se contingunt q̄ sententia lata in vna facit preiudicium in alia ⁊ parit exceptionē rei iudicate: qō est quādo vna causa est p̄incipalis ⁊ alie sunt accessorie ad illam principalem. Et iste appellantur preiudiciales: q̄ preiudicant alijs questionibus se inuicē cōtingentibus in duobus. primo q̄ vna intētata necesse est alias silere.

2 Scōo †q̄ snīa lata in vna facit preiudiciū i alia ⁊ parit exceptionē rei iudicate. Exēplū: si est questio de proprietate talis fundi inter te ⁊ me ⁊ tu velis pendēte prima qōne petere fructus dicti fundi vel dicere: dico fundo deberi ab alio fundo meo seruitutē. certe prima questio de ꝓprietate dicit esse preiudicialis ad alias eo qō alias silere facit ⁊ alijs pariat exceptionē rei iudi. ⁊ de istis preiudicialibus non loquit hic. §. nec eius materia: sed de eis loquit. l. fundū. ⁊. l. fundi. ff. de excep. ⁊. d. l. per minorē. fm vnā lec. ⁊ ꝓpterea dicebat Pau. de ca. in l. edita. C. de edē. q̄ si primo actū est cōfessoria rōne seruitutis debite alicui fundo: si postea agat rei ven. ad dictū fundū ratione dñij: ista secunda tanq̄ preiudicialis facit supsederi in prima. ita intelligit. l. si ante litē. ff. de excep. declarat tñ ⁊ intelligit vt ibidē per Bar. de istis ēt p̄iudicialib⁹ loquit. l. j. C. de ordi. iudi. cū his q̄ ibi tradunt per doc. maxime per Bar.

3 vbi habetis materiā †an ⁊ qñ sententia lata super principali faciat preiudicium super incidenti. de qua materia etiaz per Bar. ⁊ alios in. l. qui rome. §. duo fratres. in. iij. ⁊. iiñ. col. ff. de ver. obli. per. Ang. ⁊ Jmo. in. l. si queramus. ff. de test. p Bal. in. l. pe. inci. si iuder. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ⁊ in istis locis maxime per Bar. in. ñ. col. in. d. §. duo fratres. ⁊ p Bar. in. d. l. pe. habetis an snīa lata in principali preiudicet in incidēti: ⁊ an faciat ius super icidēti: puta si sit cōfirmatū laudū an faciat postea ius vel preiudiciū in pena cōpromissi. ibidē

4 videatis. ¶ †Scōo principaliter actiones dicuntur preiudiciales prout sentit Ric. de neap. post Jac. bu. ⁊ multū optime declarat Car. in. d. l. fundus. ⁊. d. l. per minorē. ratione maioritatis vel preeminētie q̄ actiōes sunt maiores: vt q̄ vna sit maioris autoritatis q̄ sit alia: ⁊ iste dicunt preiudiciales q̄ dum pendēt preiudicāt alijs minoribus qōnibus ⁊ eas silere faciūt. ⁊ istud pōt cōtingere duob⁹ modis vt declarat Bart. in. d. l. fundū. ⁊ sequit simpliciter Ang. de are. hic vno modo in causis se inuicē nullo modo ꝓtingētib⁹: vt. l. fi. C. de or. cog. vbi causa ciuilis nihil habet facere cum criminali: sed ratiōe cuiusdā preeminētie quā habet causa criminalis p̄i⁹ cognoscitur de causa criminali ⁊ supersedet iciuli: ⁊ sic iudiciū criminale ōr esse potētius ciuili: vt. d. l. per minorē. fm alias lec. scōo modo pōt cōtingere in causis se inuicē cōtingētibus solum ꝓpter aliquale preiudiciuz vt in petitione hereditatis. vt. l. fi. C. de peti. hered. ⁊. l. si post litē. ⁊ ibi Bart. ff. de erce. hec verba vltima Bart. sunt multū obscura: ⁊ ita ea simpliciter ⁊ in obscuro recitat Ange. de are. hic: sed ea reperio alibi bñ declarata per ipsummet Barto. in. l. si quis libertatez. in pe. col. ff. de peti. here. hoc modo peti. here. non habet cōtingētiā cum alijs causis particularibus quo ad plenū preiudiciū ita vt sententia absolutoria lata in ea faciat plenū preiudiciū in alijs vt in alijs pariat exceptionem rei indicate: sicut fit in. d. l. fundi. ⁊. d. l. fundū. ff. de erce. sed parit qualequale p̄iudiciū. d. l. si post litē. inncta. d. l. si quis libertatem. ⁊ rōne huius qualisqualis preiudiciū pēdente isto iudicio vniuersali petite he-

5 reditatis alia iudicia particularia differuntur: †q̄ ista causa petitionis hereditatis que cōtūniralis dicit. l. fi. C. de peti. her. dicitur esse maior rōne autoritatis ⁊ eius nobilitatis. eo q̄ inducta sit a senatoribus qui erāt centum numero. d. l. fi. ratione cuius nobilitatis assumit sibi dictum priuilegiuz ⁊ de istis preiudicialibus non loquit etiā ist⁹. §. sed de eis loquunt. ll. palle. de quibus etiam loquunt pulchre tradita per

6 Bar. in. d. l. si qs libertatē. in fi. col. vbi ponit Bar. †an ⁊ quādo vnū iudiciū vniuersale dicat esse p̄iudiciale ad aliud eodēm⁹ vniuersale ita q̄ ꝓpter vnū aliud differat: puta si cōt duo iudicia vniuersalia: vnū fm testamentū: ⁊ aliud 2tra testamentū. ibidē etiā ponit Bar. an †si pēdeāt iudicia vniuer-

7 salia dicant esse p̄iudicialia ad iudicia ꝑticularia vt interim iudicia particularia silere debeāt. de quo etiā habetis ⁊ lat⁹ per eū in. d. l. si post litē. ff. de excep. ⁊ in. l. si bone fidei. per illuz ter. ff. de peti. heredi. ⁊ in. l. nō distinguemus. §. si is. ff. de arb. accedant que tradunt per Bald. in. l. fi. C. de peti. here. mari-

8 me in. l. j. ⁊. iñ. etiā in pe. col. vbi inter cetera ponit †an ille contra quē agit vniuersali iudicio puta petitiōe here. possit ipse agere 2tra alios particulari iudicio puta 2uenire debitores hereditarios. vide ibi per eum. ponit etiā Bart. in. d. l. si gs libertatē. in fi. col. ⁊ latius in. d. l. si post litem. post Jnnoc. in. c. quia in cunctis. in fi. glo. mag. de cōcess. preben. an si sit conten-

9 tio inter duos dños de iurisdictiōe alicuius castri: †vel si sit contentio inter duos sacerdotes de rectoria alicuius ecclesie vel de aliqua prebēda: an interim iudicia particularia silere debeant vt interim non possint per aliquem eorū intētari. vide ibi per eum. ⁊ q̄ in proposito pulchre decidit Bal. in. l. em-

10 ptorē. in. iñ. col. in ver. pone quidā tanq̄ prelatus. C. loc. †vbi queritur an si aliquis tanq̄ prelatus locauit prediū ecclesie: postea mouetur ei questio de prelatura: an pēdēte ista qōne preiudiciali sup prelatura teneat ⁊ cōpelli posset ei soluere. ⁊ decidit notāter q̄ sic: nisi sibi sit iterdicta administratio aut mihi interdictū sit ne soluā. vt ibi p eū. accedāt i simili determinata p Bar. in. l. si vrbana. p illū ter. ff. de 2di. iudi. ⁊ pēdē Bar. in tract. suo de tyrānide. in. vñ. q. pn. ⁊ late p Bar. l. l. ñ. in

11 ver. nūc de quinto puncto. ⁊ in ver. seq. C. de ser. ⁊ aqua. †An

a si abbate nō iuste electo ⁊ in monasteriū intruso⁸ soluant pē siones: an soluētes sibi liberent. ⁊ circa ista duo gñalia p̄iudi-

12 cialiū actionū pulchrius esset videre †an iste ordo vt prius cognoscat⁹ de p̄iudicialib⁹ sit de substātia adeo q̄ eius omissio

b vitiet iudiciū. de quo videatis p do. Ant. de bu. ⁊. d. Car. Flo. ⁊ Jo. de imo. ⁊ ceteros Lano. in. c. exhibita. extra de iud. post gl. ⁊ doc. in. c. ceterū. extra de reseri. ⁊ q̄ no. Bar. in. l. a pcedēte. C. de dila. ⁊ in. l. j. C. de ordi. iudi. ⁊ in. l. si queram⁹. ⁊ ibi ēt p Ang. ⁊ Jmo. ff. de testa. ⁊ p Bal. in. l. platā. i. j. col. C. de sen.

13 ⁊ interlo. om. iud. ¶ †Tertio principaliter ⁊ vltimo dicunt actiones p̄iudiciales qñ agit de statu psone alicui⁹ cū tūc dicat agi de magno p̄iudicio scz stat⁹. ⁊ iste dicunt preiudiciales q̄ p̄iudicāt vel apte sunt p̄iudicare alijs causis: vt videbitis fm Jo. j. in gl. j. mag. in. iiij. parte prin. ⁊ de istis loquitur §. noster ⁊ ci⁹ materia. ⁊ iste p̄iudiciales sunt tres que hic in ter. enumerant. ⁊ de p̄dictis quot modis actiōes dicant p̄iudiciales: vltra p̄dicta vide etiā p abb. Pano. in. c. tuā. i. ñ. co.

14 de ordi. cog. ⁊ in cōsi. xcvii. in. ñ. col. inci. visis instrīs. ¶ †Nō omitto tū q̄ Bal. in. d. l. per minorē. per alia sed effectualiter dedit aliquā theoricā in ista materia dicēs quasdā esse p̄iudiciales absolute vt q̄ cōpetūt p statu: vt hoc. §. quasdā respectu habito respectu ad iudiciū: ⁊ hoc pōt esse trib⁹ modis: vno modo rōne autoritatis vt est in petitione hereditatis: vt. d. l.

b fi. C. de peti. he. scōo rōne perplexitatis in. d. l. fundū. tertio ratione strictatis vel maioritatis: vt. l. cōtra minores. C. de inof. test. de qb⁹ vbi videatis lati⁹ p eū quē totū simplr refert Ange. de are. hic ⁊ fuerūt vba gl. p maiori parte in. d. l. p maiorē.

15 ff. de iud. ¶ †Nō omitto etiā q̄ Jo. fa. dicebat quasdā alias dici actiōes p̄iudiciales qñ snīa lata in eis p̄iudicat etiā alijs psonis vt est in ḡrcla inofficiosi testamēti. l. papinian⁹. §. fi. ff. de inof. te. ⁊ in snīa lata sup etate q̄ p̄iudicat alijs psonis: vt. l. de etate. ff. de mino. ⁊ in casib⁹ in qb⁹ res iter alios acta alijs p̄iudicat. q no. in. l. j. C. res inter alios acta. ⁊ plenius in. l. sepe per Bar. ⁊ alios. ff. de re iu. Sed certe iste p̄iudiciales vltime nihil in ꝓposito. q: in eis non est dare actionē vel iudiciū q̄ preiudicet alijs causis: ita vt eis pēdētibus alie cause necessa-

16 rio fileat: vt in p̄ecedētib⁹ vidimus. ¶ †Itē nec illud est expeditum q̄ sententia lata sup etate alijs personis p̄iudicet: imo circa hoc Bar. ponit vnā lōgā distinctionē in. d. l. de etate. in iiij. ⁊ vlti. q. prin. dicite vt ibi per eum. item in eo q̄ dicit Jo. fab. in querela inoffi. testa. videbitis per glo. j. mag. in. iiij. pte

17 prin. ¶ †Que aūt dicant exceptiones p̄iudiciales: q:. §. vidimus de actionib⁹: item q̄ dicant replicationes p̄iudiciales declarat no. Bal. in. l. peremptorias. i. iij. col. C. de sent. rescin. nō pos. vt inquit q̄ ille dicunt exceptiōes p̄iudiciales que impediūt processum in qb⁹cus 2uētus admittit ad pbādū anteq̄

19 actor: vt. l. pses. C. ad le. flauiā. de plagia. †Alle vero dicunt replicationes p̄iudiciales in qb⁹ admittit ad pbādū replicās

primo

¶ Intruso: qs aūt dicatur intrusus: vide feli. i. c. in nra. i. vj. col. in scho correlario. de resc. ⁊ i. c. meminim⁹ i. ij. col. post pn. statuta de accu. ⁊ late. i. c. veniēs post princ. j. col. v. nota scōo. eo. ti. ⁊ Jo. cal. i. cōsi. xiij. in tit. de ver. sig.

¶ Cognoscat. Adde Pau. ō ca. in consilio ccclxxiij.

prinſq̄ incipiēs: vt inquit ter. no. fm eū3 in l. quoniā Alexā drū. C. de adul. de quo etiā p Bal. i. d. l. per minorē. de iud. vbi inqt q̄ exceptio q̄ respicit personā vel pcessū3 semp dicit p̄iudicialis: vt si sit exceptio que falsitatē sigillet vel respiciat inhabilitatē psone q̄ i iudicio stare nō possit: vt exceptio falsi. pcuratoris. de quo ibi latius p eū quē habetis totū relatū ab Ang. de are. hic qui circa ista annectit quasdā filaterias a ꝓposito nr̄o oīno dissonas ⁊ penitus extranagātes: vez an ⁊ q̄ñ dñs possit ratificare gesta p falsum pcuratorē. Itē an ⁊ q̄ñ possit approbare id q̄ d̄ fuerel reprobatū est. que oīa tāq̄ extranagātia omitto. sed de supradictis oībus que diri circa materiā nr̄am vltra prealle. videatis plene per do. Anto. de but. in c. tua. extra de ord. cog. ¶ His sic ad euidentiā p̄missis venio ad ter. q̄ius iste. §. per Joā. fab. ⁊ Ang. de are. diuidak tantū in duas partes vt in prima actiōes preiudiciales enumeret. in scōa declaret. que sint pretorie: ⁊ q̄ ciuiles. ⁊ scōa sit ibi: ex quibus fere. mihi magis plz q̄ iste. §. diuidak i tres fm q̄ dīuidit Nico. de neap. In prima ponit an actiōes preiudicia'es sint in rē vel in personā: ⁊ sic earū qualitatē declarat. In scōa ⁊ tertia facit prout. s. dictū est. Secunda ibi: qua
19 les sunt. Tertia ibi: ex qbus fere. ¶† Preiudiciales actiōes q̄ hic enumerank sunt in rez. hoc primo: ⁊ ex his illa p quā q̄rit an aliquis sit seruus vel liber: est ciuilis. alie vō per quas de libertinitate vel de partu agnoscēdo disceptat: sunt pretorie. b. d. vsq; ad. §. sic itaq;. ¶ Notate summariū ⁊ totū habetis. capio gl. j. mag. in v. p̄iudiciales. ⁊ ista est. plirior gl. que sit in tit. isto actionū: aut etiā in toto lib. isto institu. vel etiā in corpore iuris: ⁊ varie habeſ hec gl. ⁊ isti impressores nouo rū librorū vt hāc gl. adhuc. plirioſ facerēt addiderūt vnam caudā que nō est de gl. Accur. vt facile perpēdi pōt. que cauda inci. ibi post prin. v. lineas. item quare dicunk preiudiciales: rūdeo fm quosdā ⁊ c. ⁊ durat vsq; ad illū ver. in primo ergo vbi querik ⁊ c. exclusiue. ⁊ de hac cauda nullā factā mētionē nec ceteri facitū. Ista gl. diuidik in septē ptes principales. In prima presupponit vt q̄rat quare iste preiudiciales nō sint posite. s. inter reales pretorias. In scōa ponit quot sunt actiōes preiudiciales: ⁊ quibus: ⁊ cōtra quos competāt. In tertia ponit formā libellorū in istis actionibus preiudicialibus. In quarta ponit quare iste actiōes dicank p̄iudiciales. In quinta q̄rit an sint alie plures p̄iudiciales q̄ ille q̄ hic in ter. enumerank. In sexta q̄rit quo iure petank coloni adscriptitij censiti: vel similes: an vtili p̄iudiciali vel directa: an officio iudicis: an vero cōpetat vtilis confessoria vel vtilis negatoria. In septima ⁊ vltima querit si aliquis tenear ad annua seruitia: vel ex p̄missione: vel ex cōsuetudine p̄standi quo iure petak ꝺdūari vt in posterū prestet ⁊ ipse quo iure petat se absolui. Secunda ibi: ⁊ sunt tres. Tertia ibi: sed qualiter formantur libelli. Quarta ibi: item quare dicunk preiudiciales. Quinta ibi: item nunqd sint plures p̄iudiciales nisi he tres. Sexta ibi: itez quo iure adscriptitij. Septima ⁊ vltima ibi: itē si aliquis ad aliqua annua. Expediā hāc gl. p tres: ⁊ pri-
20 ma pars principalis subdiuisione nō indiget. ¶† In ea. gl. ibi: ⁊ sunt in rē. Intelligite fm doc. vt Jo. fab. ⁊ Ang. de are. res petik: id est persona que petik loco rei: sicut si peterek bos vel asinus: vel omne aliud animal: vel aliud pecus ⁊ c. ⁊ vltra gl. clarius dicite fm Ang. in l. j. §. per hāc. el. j. de rei vē. q̄ imo preiudiciales dicunk in rem: quia sicut in rei ven. que ꝓponitur ratione dominij non agitur nisi ad declarationez etiā restitutio rei imploratur postea officio iudicis: vt l. ex diuerso. §. j. iuncta. l. qui restituere. ff. de rei vendica. ⁊ diri late in. §. omnium. in materia rei ven. s. eo. q̄ñ agitur istis preiudicialibus agik ad hoc vt declarek seruus vel filij? vel liberᵗ? vel cō tra negatiue. ⁊ si qua restitutio est fiēda fit officio iudi. ⁊ idē etiam tenet Ang. de are. hic circa. in. col. adde bonū tex. in. l. cū aliquis. in prin. in ver. vendicabat. iuncta. l. j. C. de in. deli. ¶ In ea. ibi: ⁊ de ceteris hic dicere reseruauit. Hec ratio impugnatur communiter per docto. hic: q: fm istam rationes iste. §. debuisset situari. s. in tra c. ciuilium: ⁊ sic post. §. sed iste. s. eo. maxime si propter vnam ciuilem imperator nō reposuit pretorias in sua materia. preterea ⁊ fortius fm Nico. de nea. hic in. j. oppo. glo. post Modul. absurdum est dicere q̄ ꝓpter vnā ciuilem posuit hic duas ꝓtorias: imo debuisset esse con-
21 tra: †q: minor pars maiori cedit. arg. l. in rem. §. itē quocūq;. ff. de rei vend. ⁊ l. queritur. ff. de statu homi. sed ab istis impugnationibus glo. se defendit q̄ius illam omnes impugnant excepto By. qui cum ea trāsit. Nam non dicit glo. q̄ ꝓpter vnam ciuilem situatus sit hic iste. §. sed dicit q̄ cum preiudicialiuz alique sint ꝓtorie: alique sint ciuiles: iste. §. nō potuisset poni nec inter ciuiles nec inter ꝓtorias. ⁊ ideo de p se post vtrasq; repositus est: ⁊ si contraria doctorū nō obstant. communiter tñ dicunt doc. hic reprobata ratione glo. vt Jo. fab. post Jaco. ⁊ Nico. in loco priori. alle. ⁊ sequitur etiaz Ang. de are. q̄ in hoc. §. ponitur vna diuisio actionū: videlicet q̄ quedam sunt preiudiciales: quedam nō: ⁊ ideo ad singularē diuisionem opus fuit dari singularem tractatum. §. alio. insti.
22 qui. mo. test. infir. ⁊ hoc obseruat imperator in toto isto ti. †⁊ istud etiaz teneo reiecta opi. nonnullorū hic tenētium q̄ iste actiones, de quibus tractat hic. §. sint personales ⁊ nō reales ⁊ ꝓpterea hic bene posite sunt in trac. personaliū. q̄ probant ex ter. nostro in dictione videntur: que est fictionis denotatiua. alleg. l. si duo. cū gloss. ff. de acqui. here. melius allegassent ter. in l. ossa. §. fi. ff. de reli. ⁊ sump. fune. que opi. q̄ius ipsi non dicant fuit ante eos nonnullorū antiquorū hic: vt refert Nico. post Jac. bu. in. j. oppo. extra glo. ⁊ ipsi eam reprehendunt ⁊ bene: q: imo sunt reales prout ego. s. priori. post glo. demonstraui. ¶ Nec obst. verbū: videtur. hic in ter. positū: q: q̄ius
23 ipsi non rūdeant. ego respondeo †q̄ imo verbum: videtur. in hoc text. est veritatis expressiuum: prout ⁊ in l. seruum filij. §.
a j.ª vbi glo. ij. in ver. addita est. ⁊ ibidem doc. ff. de lega. j. ⁊ in l. iij. §. ex contrario. in fi. fm Ang. ibi. ff. de acqui. pos. ¶ Sum modo in secunda parte principali glo. ibi. ⁊ sunt tres. quam subdinido in quatuor ꝓticulas. In prima ponit q̄ actiones p̄iudiciales de quibus tractat hic. §. sunt tres. In scōa refert opi. quorūdam tenētium q̄ sint tātum due: ⁊ illam reprobat. In tertia particulatim ꝓbat q̄ in quolibet ex casibus hic in ter. positis actio est p̄iudicialis. In quarta recitat quādā in cidētē opi. Secunda ibi: sed quidā dicunt ⁊ malc. Tertia ibi in prima ergo vbi queritur. Quarta ibi: sed quidaz dixerūt.
24 ¶ In cad. ibi: q: summatim queritur. Addite †q̄ causa alimentorū est summaria: intantū q̄ alibi dixit multum signāter Pe. de anch. in c. j. de iure pa. q̄ in causa alimentorū nō requiritur libellus nec alia iuris solēnitas: cum expediat officio iudicis: vt l. si quis a liberis. §. si vel parens. ⁊ §. seq. ff. de liber. agno. ⁊ l. iij. §. cum patronus. ff. de offic. prefec. vrb. ⁊ in l. si iudex. ff. de his qui sunt sui vel alie. in. iunctis his que no. per
25 gl. in rub. ff. de interro. act. q̄ bene no. †q: in summariis etiā aliq̄ñ requirik libellus: vt per Spe. in ti. de offi. iud. §. postq̄. als est. §. postremo. ver. sexto. ⁊ per Bar. in. d. l. si qs a liberis. §. si quis ex his. intantū q̄ q̄uis als in summariis in quibus sufficit qualisqualis petitio ꝓsentatio rescripti obtineat viz libelli: prout voluit Innoc. in c. dudū. el. ij. extra de cle. ⁊ in. c. ij. de libel. obla. ⁊ in. c. j. vbi etiā per Jo. de imo. de lit. conte. solet tradi in cle. sepe. de ver. sig. tū istud procedit q̄tuz ad iudicem tātū vt nō dicak impartiri officiū suū nō penit?. sz quo ad ipsam partem bñ regrik libellus. istud est q̄ nō. no. valde voluit Bal. in. l. j. C. de preci. impe. offe. ⁊ in. l. j. per illū tex. C. quādo libel. prin. ¶ In ea. ibi: sed dic vt ibi Et ibi gloss. fi. in ver. pronūciatū esse. ad fin. distinguit ⁊ bene q̄ aut est summarie cognitum: ⁊ tunc non preiudicat. aut est plene cognitū: ⁊ tūc bene preiudicat. addo bonū tex. in materia nostra in. d. l. si qs a liberis. §. solēt. quē ibi ad hoc no. Bar. post gloss. ibi in ver.
26 cognoscere. ¶† Hinc sumpta occasiōe Ang. de are. hic ⁊ nō multū impertinēter examinat nunqd sniа lata sup p̄ncipali preiudicet sup incidēti: ⁊ ponit in hoc lōgā distinctionē ex dictis Guil. Bar. ⁊ latiᵒ Bal. in. d. l. si inder post gl. not. ibi. ff. de his q̄ sunt sui vel alie. iur. ⁊ Bar. l. l. qui Rome. §. duo fratres. in. v. oppo. ff. de ver. obli. ⁊ Bar. Ange. Imo. ⁊ Luma. in l. a diuo Pio. §. si super rebus. ff. de re iud. ⁊ Bar. post gl. in l. j. C. de ord. cog. ⁊ Bart. in. l. finaūt. §. fi. ff. de nego. gest. ⁊ i. l. a pcedente. C. de dila. ⁊ in. l. vendicantē. ff. de euic. videatis hic per eū3 cuius dictis addite bonū tex. in. c. cum dilectus. ⁊ ibi per Inno. Jo. and. ⁊ alios extra de ordi. cog. ⁊ ter. in. l. si cum tibi. ⁊ q̄ ibi no. Bal. C. de indi. ⁊ do. Anto. de but. in. c. aduersario. extra de exce. ⁊ in. c. cum in ecclesia. post Inno. ⁊ doc. ex b
tra de cau. pos. ⁊ ꝓpter. ⁊ Jo. cal. i repe. c. intellexim⁹. in. v. q. de ordi. cog. ⁊ Bar. in. l. j. in pe. col. C. q̄ñ prouo. non est necess. ⁊ in. l. q repudiātis. §. fi. ff. de inoffi. testa. ⁊ q̄ nō. no. dixit Bar. i
27 l. de pupillo. §. si is cui. circa. fi. ff. de ope. no nun. ¶† Iurta supradicta Jo. fab. in. vñ. col. cū seq. vsq; ad fi. §. ponit aliquas questiones quando in istis preiudicialibus vel quasi preiudicialibus si principaliter fuerit cognitum inter illos quorum
b principaliter interest sniа inter eos lata p̄iudicet oībus: ᵇputa si ferak sniа super filiatione an preiudicet fratribus ⁊ alijs agnatis ⁊ cognatis. Et quid si ferak sniа non super filiatiōe
c sed super legitimatione filij ⁊ q̄ sit legitimus. Et qd si nūtiek sine vllo agēte vel defendente. Itē quid si sup nobilitate stāte consuetudine q̄ aliter succedent nobiles q̄ ignobiles. et similes questiones. de quibus videatis hic late per eum. cuius dictis addite opti. tex. quez omisi allegare in. l. j. §. fin. ⁊ l. seq. in prin. l. seq. ff. de libe. agno. ⁊ ibi Barto. ⁊ ibi habetis de sentē-

a ¶ §. j. Ubi vide. d. frāc. aret. ⁊ i. d. §. er cōtrario. in med. j. colū. ⁊ qō ibidē ad eū diri in apost.

b ¶ Omnibᵒ. vide domi. ale. d. imo. in consi. lxx. in. v. col. i. j. pte. ⁊ in 2si. clxxvij. i. v. co. in. ij. pte. ⁊ i 2ſ. cxxiij. i. iij. ⁊ iiij. colū. in. j. pte.

c ¶ Legitiatiōe filij. vide. d. i. c. pe. de re iud. in iij. col. i ver. desinia lata.

tia lata in causa legitimationis an preiudicet quo ad oēs.vi
deatis etiam Bar.in.l.ingenuum.per illū ter.ff.de sta.homi.
¶ ibi etiā per eū quid iuris qñ sniа profertur sup statu sine le
gitimo ꝺdictore.¶ Bart.in.l.j.in.j.col.C.quo.bono.¶ ad que
stiones Jo.fab.videatis Jnno.in.c.causam.el.ñ.extra qui fil.
sint leg.vbi per ordinem ponit quasi omnes istas questiones
¶ ibidē ponunt alīq omnes canoniste per glo.¶ doc.omnes in
c.pe.extra de re iudi.¶ plene per Jo.de imo.in.l.sepe.in prin.
ff.de re iud.¶ ibidez magis plene per do.Aler.de imo. in sua
solēni repe.videatis omnino Bal.in.l.ñ.in.ñ.col.¶ seq.C.qui.
res iudi.nō nocet.vbi multa pulchra ponit in presenti mate
28 ria: †¶ maxime ser que requirunt ad hoc vt in istis ꝓiudicia
libus snia faciat ius quo ad oēs:que particulatim enumerat
Ang.de are.hic.ſ.in.iñ.parte princip. huius gloss. sed non ex
29 pedit.ibi videtis.¶ †Jbidem etiam enumerat Bal. casus
in quibus snia lata cuz vno preiudicat omnibus:vt in causa
infamie:deportationis:excommunicationis:in actiōe popu
lari:super collusione:pro matrimonio inter virum ¶ vroreꝫ
super patria potestate: vel ꝙ filius sit legitimus inter patreꝫ
¶ filium.secus inter pares personas vt inter fratres:vt ibi la
tius per eum. Jtem in iure eligendi cōtra electores ¶ sup eta
te. Jtem vbicunqꝫ tractatur de conditione persone:snia affi
ciēs personā facit ius inter omnes:vt si queratur an laic⁹ vel
cleric⁹ sit istius originis vel alterius: aut istius domicilīj vel
alterius: ¶ vbi.¶ si pronunciaf aliquē esse vasallū ratione feu
di: vel aliquē esse adscriptitiū vel censitum. de omnibus istis
habetis ibi ordinate per eū cum quo quasi in omnib⁹ trāsit
ibi Saly. cuius dictis addite gl.no.que aliquos casus ex pre
dictis enumerat in.c.cum inter.in ver.ad litigantes. de re in
di.¶ Bal.late ¶ Ang.in.d.Lingenuum.¶ Ang. et Jmo.l.d.l.
sepe.in prin.¶ l.l.si perlusorio.ſ.fi.ff.de app.¶ Pano.¶ alios
in.d.c.pe.extra de re iudi.et do.Ant.ibi in.ix.col.de sententia
lata super matrimonio.¶ per eūdem in.d.c.causam.el.ñ.i.vi.
col.extra qui filīj sint legi.¶ de pa.potesta.siue filiatione vel le
gitimatione:videatis etiam per Ang.in.l.j.in fi.ff.de libe. ex
bi. Et de iure eligendi contra electores videatis etiam Bal.
in.l.si sine.in fi.col.C.ad velleia.¶ in materia videatis etiā qō
multuz notab.decidit Bal.in.l.ñ.arg.illius ter.C.de lib.cau.
30 †ꝙ si inter duos nobiles sit contentio de iurisdictione alicu
ius castri:¶ snia ferak pro vno:ꝙ non preiudicat populo illi⁹
castri etiam(ꝙ est longe preclarius)scienti causam de se agi:
nisi citatus fuerit ad causam.¶ ibidez etiā subdit Bal.aliud
perpetuo notatu dignū:ꝙ si pēdente iudicio inter ipsas no
biles postea citetur ipse populus vel ipsa vniuersitas pro suo
31 interesse:ꝙ non requirat noua productio libelli. ꝙ not. †Et
an in casibus in quibus snia facit ius quo ad oēs ¶ alīs pre
iudicat:an idē sit in iuramento si causa sit decisa per iuramē
tum:videatis gloss.singu.tenentem ꝙ sic in.d.l.ingenuum.ff.
de sta.homi.quam glos.simpliciter tenet ¶ reputat singularē
Ang.de are.hic. ¶ Jn ea.ibi:itē qr postea dicit cetere vo.¶c.
Et ita loquif de pluribus:excepta vna.hanc approbant oēs:
32 quia †pluralis locutio non potest esse cōtenta minori nume
ro duorū.l.vbi numerus.ff.de testi.¶ l.inter illam.ſ.ita datā.
ff.de ver.signi.¶ l.libertas.ſ.j.ff.de manu.testa.fm Dyn. et ēt
Jo.fab.hic qui post antiquos Pe.¶ Jac.dicebat ꝙ illud ꝙ
dicit glo.non est no.accedat text. ille not. in.l.iulius phebus.
que est.l.fi.ff.ad trebel.quam alleg.Hic.hic in.j.q.glo.Et hāc
partem glo.inducit Ange.de are.ad illam notabilem.q.quā
format Bar.in.d.l.fi.per illum ter. ¶ dicit sibi de facto occur
rentem fuisse quā non recte nec perfecte recitat Ang. de are.
33 Pone: †testator instituit duos filios masculos heredes vni
uersales:¶ filiam feminam in certa quātitate.deinde subiecit
ꝙ si aliquis eorum decesserit sine liberis ꝙ portio eius deue
niat in superuenientes .querif an vno ex filīs masculis mor
tuo filia admittatur ad illud fideicommissum. Finaliter cō
cludit Bar.ꝙ cum ratio recti ſermonis nō patiatur ꝙ illud
participium:superuenientes. plurales numeri verificek in so
lo filio remanente certe de necessitate cōprehēdek filia q̄uis
ex re certa instituta.per ter.in.d.l.fi.que filia in re certa insti
tuta alīs nō admitterek si ratio recti sermonis pateref: vt qr
tres vel quatuor filios masculos instituisset vel vētrē ex quo
potuissent plures nasci: qr cum testator masculos predilexe
rit in institutione eos instituendo vniuersaliter heredes p̄su
mitur eos quoqꝫ predilexisse in fideicōmisso:vt.l.lucius.ſ.pa
ter puerū.ff.ad trebel.pro ista decisione.Bar.dicit Ange. de
are.hic se addere glo.nostram hic que iudicio meo paruz fa
cit in specie predicte questionis.addit etiā glo. que minus fa
cit in.l.si mater.ſ.fi.in glo. fi.in ver. extrudi.ff.de vulg.¶ pup.
¶ ibi Bal.Jmo.¶ Napb.cuma.ego addo eundez Bar.in.l.
lucius.ff.de vulg.¶ pupil.in penul.col.in ver.quero circa hoc
de pulchra qōne ¶c.¶ in vl.col.ver.q̄ro quidā habēs duos fi
lios.¶ Bar.no.in ꝑsi.suo.inci. Angel⁹ matrē habebat ¶ vnū
filiū noīe bar.¶c.in.ñ.¶.iij.col.¶ Pe.de anc.in ꝑsi.suo.lxiiij.
als.lxiiij.addo ter.in.l.qui quartā.ſ.fi.fm intellectū Bar.ff.
de leg.j.vbi si testator habet vnicā filiā ¶ leget filiabus in plu
rali:per hoc dicitur cōstare ꝙ etiam senserit de filia posthu
ma:vbi als non presumeref¶ minus diceref constare.l.qui fi
liabus.in prin.¶ ibi de hoc etiā vide Bar.ff.de leg.j. ¶ Jn
ea.gl.ibi.ff.si inge.esse dica.l.j.¶.ñ.ſ.j. Ange. de are. refert hic
Dyn.dicere ꝙ iste leges parū aut nihil faciūt:sed errat:quia
Dyn.nihil dicit sed est Jo.fab.qui etiam subdit qō quā nis
iste leges nihil faciāt propter hoc ꝙ in eis nihil dicak de offi
cio iudicis: qō tñ bene facit.l.j.in.ſ.per hāc. el.j.ff.de rei ven.
¶ in.l.iij.ſ.hoc autē interdictū.ff.de lib.erbi.imo Dy. hoc in
iij.colū.secutus simpliciter allegationes glo.oppo.ꝙ iudicis
officium in casu gl.non possit habere locū cum nō habeat lo
34 cum actio preiudicialis.†¶ vbi potest habere locum actio or
a dinaria:semper cessat remediū extraordinariū[a] quale est offi
ciū iudicis.vt.l.in cause.la.ij.in prin.ff.de mino.¶.l.quedā.in
prin.ff.de eden. ¶.l.qui bona.ſ.de illo.ff.de dam. infect. ¶.l.in
prouinciali.ſ.j.ff.de ope.no.nun. ¶ ñdit Dy.prout glos.in.d.
l.j.ſ.per hāc.in glo.fi.in ver.vendicare ꝙ argumentū obtinet
qñ officium iudicis dak cōtra ius cōmune.vt.d.l.in cause.in
prin.cū simi.vbi minor petit officio iudicis se restitui aduer
sus cōtractū. fec⁹ autē si officiū iudicis implorak fm ius cō
mune:vt in proposito nostro:¶ cū hac sol.tenēt Jo.fa.¶ An
ge.¶ hic aliter ¶ melius ñdet Bal.in.d.ſ.per hāc.¶ latius ¶
clarius in.d.l.in prouinciali.in.ſ.j.in fi.¶ Pano. in.c.ex pte
el.ñ.de rescrip. vbi ponit quatuor notabiles limitationes ad
illā reg.ꝙ remediū ordinariū facit cessare extraordinarium
vbi videatis. Aliā ¶ tertiā sol.ad predictū cōtrariū colligo ex
verbis Hic.hic in.iñ.oppo.extra gl.post Ja.but.in alio tñ p
posito vcz qō illud quod dicik ꝙ actio ordinaria ¶ remediū
extraordinariū non possunt simul cōpetere: verū est quādo
ad idē cōpetant:secus si ad diuersa vt in proposito nostro in
quo officiū lati⁹ nō cōpetit super statu ad hoc vt aliquis vē
dicetur in filiationem vel in seruitutem prout competūt pre
iudiciales: sed competit ad hoc vt iubeat castigari vel ad si
milia cōpelli.vt.l.j.ſ.cuz patronus.ff.de offi.prefec.vrb. et per
hoc impugnat ipse Hico.post Jac.but.glo.in ista parte que
fm eum sentit ꝙ qñ inter istos intentak officiū iudicis ꝙ di
cak questio preiudicialis: qr fm eum non est verum vt ex pre
dictis patet: qr officium iudicis nō datur pro questione sta
tus:vt.ſ.diri.¶ hocidem videk etiam tenere Jo.fa.in princi.
ñ.col.hec solutio iudicio meo nullatenus pōt sustineri.¶ con
sequenter reprobatio quam ipsi faciunt de glo.non est bona.
posito etiam ꝙ glo.vellet id quod ipsi dicunt: qr imo isto ca
su qñ officium iudicis intentatur contra libertum vel cōtra
filium non solum intentatur ad castigationem vel pro alimē
tis vel ad similia:imo etiā intentatur super cōtrouersia ¶ co
gnitione status:vt est ter.in.d.l.j.ſ.per hanc.¶ ibi gl.fi.in ver.
vendicare. in distinctiōe sua in duobus primis mēbris istud
vult expresse que ibi approbatur per Bar.¶ omnes.¶ cōsimi
lis glos.est.ſ.de pat. pote.in ver. ius autem potestatis. sed de
hoc est ter.rotundus ¶ expressus in.d.l.iñ.ſ.hoc autem inter
dictum.ff.de lib.erbi.ibi:¶ succedere poterit notio p̄toris: vt
apud eum disceptetur vtruz quis sit in potestate an nō. ¶ sic
ibi est casus clarus ꝙ officium iudicis intētatur etiam super
statu.¶ sic si gl.nostra vellet id quod ipsi reprobāt:adhuc be
ne diceret.¶ istud visus est postea tenere ipse Jo.fa.quasi sibi
cōtrarius in.iiij.col.in fi. nec etiam est verum illud ꝙ ad pre
dictorum sustentationum subiiciebat Jo.fab.in prin.ñ.col.¶
inaduertenter vt puto qō.d.l.j.ſ.per hāc.loquatur tātum de
filio:quia iudicio meo istud est de directo cōtra illum ter.lo
quētem in omnibus liberis personis que sunt iuris nostri.et
illud qō ibi in ter.subiicitur vt puta liber.est exemplū.exēpla
autem non restringunt regulā.l.j.ſ.qō vulgo.ff.de aqua quo
ti.¶ estiua.¶.l.damni infecti.la.ñ.in fi.ff.de dam.infecto.¶ gl.
mag.in prin.in.d.ſ.per hāc.approbata per omnes tenet ꝙ il
le.ſ.habet locum nedum in filio:sed etiam in alīs q̄p plurib⁹
personis ibidem per glo.¶ docto.marime Bart.¶ Ang.enu
meratis.¶ per Bar.in.l.ñ.ff.de libe.erbi. ¶ Jnnocen. in.c.in
ter quatuor.de maiori.¶ obedien.quas particulatim enume
rat Ang.de are. hic quem si vultis videatis qui etiā per hāc
secundam rationem reprehendit ipsum Joā.fab.ego postea
reperi ipsum Jo.fab.in hoc.ſ.in.ir.col.de quo Ange.de are.
non facit mentionem plenius examinantem veritatem glo.
in.d.ſ.per hanc.¶ seipsum emendantē ¶ finaliter cōcludentē
qō vtilis rei vendicatio adiecta causa de iure Romano¶ vti
lis preiudicialis cōpetant pro omnibus personis in quibus
aliquod

[a] Extraordinariū.ad de Frā. are. in.l.vētre.in viij.colū.de acq.here.et qō ibidē di xi in apost.

aliquod ius habeamus ad instar illius directe que cõpetit filio in potestate constituto non illa eadem. ⁊ ita intelligit gl. in d.§. per hanc.que distinctio etiã nõ placet mihi vt directa competat tantũ per filiũ in potestate:⁊ aliꝭ personis competat vtilis que cõpetat cõtra alias personas: quia istud est cõtra.d.§.per hanc.q; illud qõ dicitur de filio dicitur exemplificatiue: qõ non restringit regulam. vt.ſ.dixi. ¶ †In ead.ibi vt mandati ⁊ depositi ⁊ similes.Stat ergo ex glos.q; non est dare preiudiciales directas ⁊ cõtrarias.contrariũ tenet ista mat gl.sibi cõtraria.j.in.vj.parte prin.ibi: itẽ quo iure adscriptitiũ.⁊ Dy.hic in pe.col.tenet cũ glo.hic quam dicit bene dicere:eo quia preiudicialis nõ potest plus directa tam ex parte vnius q̃ ex parte alterius:quia omnes sunt paris cõditionis:⁊ ideo dicitur directa ex parte omniũ sicut in actiõe pro socio que datur pluribus socijs.cuilibet est directa:quia paris sunt potestatis.vt dicit notari per glo.in.l.consensu. ff.de act.⁊ oblig.⁊ ita etiã tenet Nico.hic in.iij.q.glo. ⁊ ita trãsire videnf Joan.fab.⁊ Ang. de are.⁊ ita etiam teneo q̃uis fundamenta Dy.sint debilia.Subijciũt tñ Dy.⁊ Nico.q; glos. nostra seipsam vituperat in penul.parte.ibi cõtrariũ tenet.⁊ ibi videbimus an glos.possit a contrarietate saluari.qõ erit multum difficile.Item dum glo.hic dicit vt mãdati depositi ⁊ similes.videatis omnino illam solẽnem glo.⁊ magistraz in.d.l.consensu.in ver.cõsentire.⁊ ibi Bart.ff.de acti.⁊ oblig. ⁊ notabilius Bar.in.l.curatoris.in.j.col.C.de neg.gest.Item dũ gl.ista dicit q; nulla lege cautũ inuenif licet alie quedã inueniantur ⁊c.Ego pondero hic esse glo.consociam ad illam glo.cuius doctrinam Bal.alibi reputat singu.nam glo. in.l. omnino.in ver.alioqui.ff.de impen.in re.do. fact. dicit q; nõ meminit se legisse q; sit actio de dote directa ⁊ cõtraria Bal. in.c.j.in finalibus verbis.in tit.quid pce.debe.innesti.ad fidelì.dicit in illa glo. in predictis verbis tradi doctrinã que fm eum non ponif alibi:q; directa ⁊ contraria nõ habent locuz nisi in casibus expressis in iure.⁊ istud idem dicit Bald. per illam glo.in.l.edita.in.xviij.col.C.de eden. ⁊ ad hoc etiam illam glo.alleg. Ang.in.l.j.ff.so.matri.⁊ ibi Joã.de imo.in.vij. col.certe q̃uis illa glo.reputetur vnica ⁊ singularis tamẽ habet cõsociam hic.⁊ iudicio meo predicta doctrina adhuc melius colligif ex verbis gl.nostre quam glo.ſ.alleg.ex quo doctrina inferebat Bal.in.d.c.j.in fi.q; ex cõtractu feudi nõ oritur actio directa ⁊ contraria imo est bincinde directa: vt ibi per eum. ¶ Sum modo in tertia parte prin.gl.ibi:sed qualiter formanf libelli.quaz subdiuido in quinqz partes. In prima ponitur forma libelli cõtraria ex parte patris 2tra filiũ. In secunda ponif forma libelli ex parte dñi cõtra seruũ. In tertia ponitur forma libelli cõtraria ex parte serui liberti vel filij contra dominũ patronum vel patrem. In quarta ponũtur due differentie inter hanc preiudicialem que datur patri contra filium ⁊ rei vendic.ex iure Romano. In quinta glo. formar tacitum quesitum ⁊ se remittit.Secũda ibi:in seruo ⁊ domino.Tertia ibi:ecõtra seruus vel libert⁹. Quarta ibi: 36 ⁊ differt hec ab ea.Quinta ibi:quib⁹ aũt modis fili⁹. ¶ †In ea.ibi:quia sic se habet veritas.Nic.de neap.in.v.q.gl.in materia vtilis preiudicialis.dicit gl.optime formare istos libellos:⁊ q; eius forma est tenenda.sed certe si aduertatis sentit etiã Jo.fa.hic in fi.col.circa fi.iste sunt tantuz cõclusiones libellorũ:⁊ ideo in narrationibus factorũ esset aduertendũ ex mente Dy.in pe.col.⁊ sequitur Ange.de are.q̃uis de eo non faciat mentionem: q; fieda esset mẽtio quasi possessionis eo casu quo quis esset in quasi possessione seruitutis vel libertatis: vel in quasi possessione paternitatis: siue patrie potestatis.Item esset etiam aduertẽdũ fm Jo. fa.hic i pe.vel fi.col. ad fi.q; cum iste actiones preiudiciales sint reales:debet concludi ad declarandum:vez peto q; talis declaretur filius ⁊ similia.⁊ ista declaratio venit iure actionis. cetera vt alimẽta ⁊ restitutio si qua esset fienda veniret officio iudicis: put etiã diri vobis.ſ.in prin.huius gl.⁊ per ista satis cõstat de forma istorum libellorum.⁊ sufficiat.⁊ in specie ponũt Dy.⁊ Ang. de are.hic.de istis libellis vide plene Spe.in ti.de nat.de lib. ventre.circa prin.quem alleg.Nico.hic in loco.ſ.priori. alleg. ¶ In ea.ibi:itez hec dicif pretoria:illa ciuilis.has duas differentias approbat Dy.hic in.vij.col.⁊ Nic.in.ix.⁊ vlt.q.glo. in materia preiudicialis directe.addunt ipsi tertiã differẽtiã quia rei vẽdicatio adiecta causa de iure Romano datur cõtra tertiũ detinentẽ filiũ inuitũ vel etiã volentẽ: vt.d.l.j.§.per hanc.cl.j.cum glo.mag.in ver.vendicare.ff.de rei ven. ⁊ glos. ſ.de pa.pote.in prin.in ver.ius aũt patrie potestatis. sed ista preiudicialis nõ cõpetit cõtra tertiũ sed cõtra ipsum filiũ faciẽtẽ suũpsius 2trouersiã: ⁊ sic iste pindiciales q̃uis sint reales non tñ cõpetũt niſi cõtra illos ⁊ illis de quorũ statu agif: nõ aũt cõtra tertium.⁊ ita etiã tenet Jo.fab.hic in fi.vij.col. Ego addo ad ista oia Bar.in terminis in.l.siue cõtra.§.j.in j.col.ff.de lib.agno.Fm bonas lec.faciẽtẽ mentionẽ de glos. ista i hac parte:⁊ de illis duobus differẽtijs:⁊ etiã de illa tertia addita p doc.hic:⁊ ibi Bar.omnes istas differentias approbat. ⁊ ibidem addit aliam ⁊ quartaz differẽtiam que nõ ponitur per doc.hic:quia rei ven. adiecta causa de iure Romano cõpetit tantũ ascendentibus qui vendicãt alios i suã potestatem:sed preiudicialis cõpetit ascendentibus ⁊ descendentibus inuicẽ.ista tamen quarta differentia non procederet nisi q̃tum ad filios:sed q̃tuz ad alias personas in quib⁹ aliquod ius habemus talis rei ven.competeret non ascendẽ- 37 tibus solũ:imo etiã extraneis.d.§.per hanc. †Qualiter antẽ formandus sit libellus quando agitur rei ven.adiecta causa de iure Romano:ponit Dy.hic in pe. col.sed melius ⁊ perfectius Nico.de neapo.in.vj.q.in materia vtilis preiudicialis. qui etiam ponit formam libelli qñ agitur interdicto de libe. exhi.vel deducen.de quo libello videatis etiam per Spe. tit. de offi.iudi.§.j.ver.fi.⁊ in ti.de fide instru.§.j.quem ipse Nic. alleg.addite etiam Spe.in ti.de conuer.infide.§.j.ver. postq si filius. ¶ In ea.glo.ibi:diximus.ſ.de pat.potest. ibi videatis ⁊ similem glo.in.d.§.per hanc.in glo.fi.in ver. vendicare. quarum materiam etiam satis impertinenter examinat per plures questiones Jo.fab.hic maxime in.iij.v.⁊.vij.col. ⁊ ẽt aliquid in sequẽtibus. ¶ Sum modo in quarta parte principali glos. ibi:item quare dicunf preiudiciales.quam subdiuido i quinqz particulas. In prima ponit primã opi. quorũ dam. In secunda ponit secũdam opi.aliorũ. In tertia ponit opi. Jo.quam approbat. In quarta per modum quesiti tacite opponit cõtra illã opi. Joã.⁊ sol. In quinta format vnã questionẽ que etiã est tacita oppositio 2tra opi. Jo.⁊ rñdit. Secũda ibi:alij direrunt. Tertia ibi:vel dic fm Jo. quarta ibi:sed fm hoc cuz querif. Quinta ibi:itẽ qd si nulla alia qõ 38 mouef. ¶ †In ea.ibi:⁊.ff.si li.ing.esse dica.l.fi. Dec prima opi. q̃uis aliter nõ reprehẽdaf per Dy. Jo.fab.aut Ange. de ar. tamẽ circa eã impugnandã multa inania effudit hic Nic.in iij.col.in.iiij.q.gl.post Jac.bu.⁊ suum Modul.de aur.paucis ego puto omissis suis filaterijs q; hec opi.nõ sit vera: q; actiones dicuntur preiudiciales siue proponantur in modum exceptionis:siue etiam directo in modum actionis: vt videbimus.j.in.iij.opi. Jo.cõmuniter approbata. ¶ In ea.glo.ibi: vel collusio ibi fuit.hanc secundã opi. reputat derisoriã Dy. hic:⁊ eam reprehendit ⁊ bene. primo per fundamentũ glos. nostre.secundo quia sequeretur q; in omnib⁹ casibus in quibus sententia lata pro vno preiudicat omnibus: de quib⁹ vidimus.ſ.in.ij.parte princ.huius glos.q; actiones dicerentur preiudiciales:q; est falsum ⁊ contra hanc ter.sed ab ista secũda opi.Dy.facile defenderetur hec secũda opi.in qua nõ dicif q; sit preiudicialis eo quia fiat preiudicium omnib⁹ personis ⁊ omnibus questionib⁹:⁊ ista sunt diuersa vt declarauj.ſ.in prin.huius.§.in secundo euidentiali.ad fi.remanet ta- 39 men impugnata hec secũda opi.per fundamentũ gl. ¶ †In ea.glo.ibi.l.vir certis. Dec tertia opi. Joſ. approbatur cõmuniter per do.hic:⁊ inter ceteros per Dyn. qui dicit q; ista est rectissima opi.cõtinens veritatem.subtilis tamen Pe.⁊ Ja. de ra.quos referunt Jo.fab.⁊ Nico.non cõtenti predicta ratione ⁊ tertia opi. Jo.dicunt aliter.istas ideo dici preiudiciales eo q; in eis agatur de maiori pindicio q̃ esse possit videlicet de statu hominis. nam cum status hominis consistat in tribus:in libertate:ciuitate:⁊ familia:vt.l.fi.ff.de ca.dimi.certe in istis de preiudicialib⁹ agitur de amissione istoz triũ vel altero eorum merito dicte sunt preiudiciales. Nec ob.q; petitio hereditatis dicatur preiudicialis.vt.l.fi.C.de peti.here. ⁊ tamen in ea non agif de statu:q; respondete saluando istam rationẽ q; petitio hereditatis dicitur pindicialis alio respectu'q̃ de istis tribus que in hoc text.notanf prout declarauj ſ.in euidentialibus.⁊ hãc vltimã rationem Pe.⁊ Ja.videtur etiã tenere Jo.fab.⁊ Ang.hic:⁊ fm hanc rationem cessarent due questiones prorime sequẽtes in glo.ibi: sed fm hoc cum querif.⁊ ibi etiam:item quid si nulla.hec tñ ratio Pe. ⁊ Ja.reprehẽdif per Nic.de neap.hic in.iij.col.⁊ in.iiij.q.gl. post Rodul. satis bona ratione:q; sequeref q; qñ agitur de libertinitate vel ingenuitate:nõ esset questio preiudicialis cũ tunc non agaf de amissione illorum trium scilicet libertatis ciuitatis:⁊ familie.⁊ tñ istud est falsuz ⁊ 2tra hũc ter.pterea vltra eum qñ est questio filiationis solũ agitur de statu familie ⁊ nõ ciuitatis vel libertatis: ergo si illo respectu diceretur preiudicialis: sequeref q; vbicũqz esset qõ de familia q; esset preiudicialis:q; tñ non est expeditũ.ego teneo opi. ⁊ rationẽ Jo. ſ.relatã ⁊ cõiter approbatã: ⁊ etiã puto esse sustentabilẽ

opi. Pe.ꝛ Ja.ꝛ ambas videt tenere Bar.in.l.fundū.ff.de exc̄ep. Nec ob.impugnatio Ric.q̄ qñ agit de libertinitate vel ingenuitate:q̄ non agat de amissione illoꝝ triū ꝛc.q̄ credo q̄ Jac.ꝛ Pet.non acceperint statū hominis pro illis tribus tātū sed gñaliter quomodocūq̄ tractetur de statu hominis. q̄ q̄libet modo ōr tractari de magno p̄iudicio. Nō ob.secundum q̄ fateor ꝛ expressius fatet in quæstiōe de patre arrogā te. Joan.fab.circa.ir.aut.ꝛ.col. ¶ In ea.glo.ibi:vt.s.in rubr. p̄oc.glo.bene dicit ꝛ opi.Jo. est vera ꝛ approbat per Oy. et doc.hic:ꝛ bene facit.§.his āt verbis.s.ad le.aqui. ꝛ.l.j.§.duo aūt sunt genera aquarū.ff.de aqua quoti.ꝛ esti.cū si. ¶ Sumꝛmodo in quinta parte principali glo.ibi: itē nunqd sunt plures p̄ciudiciales.que subdiuisione non indiget. ¶ In ea.gl. ibi:rñdeo sic.Vos paucis dicite q̄ p̄iudiciales pluribus modis dicunt.ꝛ sunt multo plures q̄ iste que hic ponunt i tert. vt declarauī.s.in euidentialibus in prin.huius.§.sed capiendo p̄iudiciales p̄out capiunt i hoc tert.qñ agitur de statu persone alicui⁹.ꝛ iste sunt tñ tres: alꝫ si plures essent tert.no-
40 ster fuisset diminutus. ¶ †In ea.glos.ibi:licet hodie ℟ium sit de hoc dicite vt late per Bart.in.l.si quis libertatē.in pen. col.ff.de peti.here.ꝛ i.l.si post litē.ff.de exce.ꝛ fm ibi dicta hāc particulā glo.intellige ꝛ limita: q̄ nō est indistincte verū q̄ hodie cōtrariū sit:sc̄z q̄ hodie petitio hereditatis nō sit p̄iudicialis:vt in predictis locis latius per Bar. ¶ Sum modo in sexta parte gl.ibi:itē quo iure adscriptitiī.quā subdiuido in tres partes quēadmodū tres opi.in ea recitant.partes de se patent. ¶ In ea.glo.ibi:censiti ꝛ similes.Qui dicantur isti coloni adscriptitiī ꝛ cēsiti videatis in ter.l.tamē scimus.ꝛ
41 ibi per Bar.ꝛ alios.C.de agri.ꝛ censi.lib.xj. †Que aūt differentia sit inter colonū adscriptitiū ꝛ cēsitū: habetis gl. no.in l.ij.in glos.j.C.in qui.cau.colo.censi.do.accu.pos.lib.xj.p An-
42 ge.de are.ꝛ alios.s.de in.pso. in princ. †de multiplici genere istorū colonoꝝ videatis gl.magistrā in rubr.C.de agri.ꝛ cen si.lib.xj.ꝛ plenius per Host.in sum.in titu.de na.ex liber.ventre ꝛc. ¶ In ea.glo.ibi:contraria p̄iudiciali vtili. Aduerti te q̄ ista particula gl.cōmuniter sic habet.respōdeo vtili p̄iudiciali directa:ꝛ ipsi se petunt in libertatē contraria p̄iudiciali vtili:ideo vtili:nō directa:q̄ liberi sunt ꝛc.si ita habeatur.glo.p̄out cōiter habetur:ꝛ ita habuerunt doc.hic:glo.in multis pessime dicere videtur:ꝛ ita de ea truffant doc.primo dum dicit:rñdeo vtili p̄iudiciali directa.glo. continet maximā absurditatē fm Jo.fab.hic:naꝫ vocat vnammet actio-
43 nē vtilē ꝛ directā:q̄ est impossibile: †cuꝫ vtilis ꝛ directa differāt ꝛ distinguant tanq̄ species oppositę:fm Jo.fab.hic:de quo vos videatis glo.vnicā.in.l.ex legato nominis.C.de le.et oēs late.Bar.post Pe.de bella per.in.l.ij.fm bonas lec.C.de act.ꝛ obli.ꝛ in.l.j.in pe.col.ff.de act.ꝛ obli.ꝛ fꝫ ibi dicta intelligo an verum sit q̄ directa ꝛ vtilis distinguantur specie. itē glo. hic vult q̄ sit dare p̄iudiciales directas ꝛ ℟ias. tamen s.l.ij.parte principali istud expresse negauit ꝛ tenuit sibimet oppositꝫ: vcꝫ q̄ non reperiantur p̄iudiciales directe ꝛ cōtrarie.ꝛ dicunt doc.vt Oy. ꝛ Ric.q̄ in hac gl. se vituperauit in isto fine.dicite p̄out dixi in dicta secūda parte principali ad finem. Itē dum glo.ista dicit:ideo vtili ꝛ non directa q̄ li-
44 beri sunt.ꝛ sentit †q̄ liberis personis nō cōpetat directa p̄iudicialis.qō est notorie falsuꝫ.videtis ergo quomodo in tā paucis verbis glos.in multas absurditates inciderit. isti impressores nouorū librorū correxerūt gl.ꝛ fecerunt hoc modo: rñdeo vtili p̄iudiciali:nō directa.ꝛ sic adiūxerūt illā negatiuā nō quā etiā habēt alique gl.ꝛ hoc adiunxerūt ne gl.alꝫ vnā actionē directā ꝛ vtilē appellaret:qō est absurdū vt p̄dixi.ꝛ credo qō cū illā negatiuā non haberet gl.Ric. ipse in.xj. q.glo.dicit q̄ non inuenit in glos.nominari vtilē ꝛ directaꝫ simul:sed cōiter libri nō habent illā negatiuā nō.ꝛ debēt esse sine illa negatiua p̄out cōmuniter senserūt doct.in saluatiōe glo.vt Oy.ꝛ Jo.fab.ꝛ dixit expresse Ang.de are. hic qō glo. melius stat sine dictione nō. sed vtcūq̄ sit etiā si adest negatiua:adhuc tū supersunt alie absurditates glo.Oy. hic in vltima col.mirabili modo excusauit glo.fꝫ meliori q̄ excogitari possit:quēꝫ secutus est Jo. fa.ꝛ ex dictis amborum simul saltem glo.ab omnibus absurditatibus supradictis. ꝛ sequitur etiam Ang.de are.hic:sed isti vtunt verbis obscuris que ego clara facio in hunc modum. Nam si ego peto te pronuntiari adscriptitiū vel censitū vel alterius generis colonū: ego ago vtili p̄iudiciali:q̄ directa locum habere non potest:q̄ illa nō cōpetit nisi p̄o his qui asseruntur vere serui. ꝛ isti nō sunt vere serui:vt iuribus hic alleg.in glo. tū quia quodammodo habentur loco seruorum a quibus parum distāt quo ad seruitia que habent facere:vt iuribus hic alle.in gl.ꝛ ideo vtilis p̄iudicialis proponi potest.verum quia ista p̄iudicialis est vtilis ex parte vtriusq̄ siue dñs agat cōtra ascriptitium censitū:ꝛ similes: siue ecōtra:ipse adscriptitius agat cōtra dñm vt se eximat ab illo nexu adscriptitiatus.vt ergo vna ab alia dignosceretur gl.appellauit illā que cōpetit domino contra adscriptitiū p̄iudicialē vtilē ꝛ directā.illā vero que econtra competit adscriptitio:appellauit vtilē p̄iudicialemꝫ contrariā.non ergo accipit glo. directā p̄o ea que differt ab vtili.q̄ p̄out.s.dicebā:impossibile esset eandem actionē esse directam ꝛ vtilem.sed ideo istam vtilem appellauī directā vt significaret istā esse eam que cōpeteret dño: illa vero que cōpetit ipsi adscriptitio appellauit cōtrariā:nō ad differentiaꝫ directe vt sic essent due diuerse actiones p̄iudiciales directa ꝛ contraria:q̄ hec.s.negauit in secunda parte princip. ꝛ ibi dixi:sed appellauit cōtrariā alio respectu.eo q̄ in contrario casu cōpeteret:idest cōtra ipsum dñium:ꝛ hoc modo saluat gl.ab oībus absurditatibus ꝛ contrarietatibus supradictis. Subdit tamē Jo.fab.negari nō posse q̄ q̄uis glo. ita possit palliari:vt predixi:q̄ tū glo.fuit male compostata:vt verbis eius vtar:ex defectu forte scriptoꝝ:vel alꝫ. stat ergo ex gl.iū-
45 cta predicta eius saluatiōe:q̄ †cōtra adscriptitios cēsitos et similes personas cōpetit vtilis p̄iudicialis:ꝛ eodem modo ipsis cōtra dños.nō aūt directa:q̄ illa non cōpetit nisi in tribus casibus hic in ter.positis: alꝫ redarguerem⁹ tert. de insufficiētia si essent plures casus.ꝛ cū hac opi. trāseunt cōiter doc.hic ꝛ expressius q̄ ceteri Jo.fab.in.vin.col.vbi generaliter subdit p regula q̄ vbicūq̄ quis agit p iure qō hꝫ in persona alicui⁹ ex iure vel cōsuetudine: q̄ sibi cōpetit vtilis p̄iudicialis:ꝛ eodē modo cōpetit cōtra eū:eo q̄ hꝫ directa defeciat: tū dabit vtilis saltē per exceptionē: que exceptio plerūq̄ fit ad casus nō cogitatos in quib⁹ equū est actionē dari.hoc probat per fase:nā interdictū p liberis exhibēdis cōpetit patri:ꝛ tū vtile cōpetit et marito p exhibēda vxore.vt.l.imo.ff.de lib. exhi.ꝛ.l.ij.C.eo.si ergo illud interdictū extēdit ad vxorē ppter ius qō marit⁹ in ea hꝫ:nō mirū si actio p̄iudicialis vtilis cōpetat vbi agit de iure qō cadit i psonā alterius ex iure vel ex cōsuetudine.ꝛ p hoc etiā infert Jo.fab. q̄ p̄o iure obedientie que debetur a persona rōne religiōis vel subiectionis vel iurisdictionis potest vtilis p̄iudicialis intentari.ego addo ad ista in terminis Bart. in.l.siue ecōtra.§.j.in pe.col.ff.de li-
46 be. agno. vbi querit †an reperiatur p̄iudicialis per quam quis vendicet aliquā in vxorē:vel vxor aliquem in virū quādo non detinet a tertio sed ipsa facit cōtrouersiam sūpsius asserēs se nō esse vxorē:vt ibi Bar. etiā faciens mētionē de illo vtili interdicto p̄o vxore exhibenda:iurta.d.l.ij.C.de libe. exhi.videtur sentire id quod Jo.fab.s.prime relatus.ꝛ subdit ibi Bar.hoc esse expressum de iure canonico in ti.de conuer.conin.per totum.ꝛ in Spec.de sponsa.§.sequitur.videa-
47 tis ibi Bar. Unum †etiam dicebat Jo.fa.hic in.xj.col.q̄ est maxima limitatio ad hūc.§.ꝛ totā eius materiā: ꝛ ea que prime dixi.ꝛ illud satis infert ex predictis qō si esset qō de fraternitate vel cognatione vt quia esset vnus cognatus non habens liberos cuius alter speraret successionē: certe non posset agere p̄iudiciali etiam vtili vt pronuncietur talis:eo q̄ frater vel cognatus non habent ius in personis:ꝛ ideo non pōt eis cōpetere p̄iudicialis etiā vtilis.vt ex p̄dictis ptꝫ.ꝛ ita etiā refert tenere Pe.ꝛ Jac.hic:q̄uis quasi possessio ita cadat in fraternitate sicut in filiatione:fm glo. not.in.l.non nudis.in glo.fi.in ver.detege.C.de proba.que glos.fm ipsum Joā. fab. non approbatur per doc.ibi.ꝛ p̄o ista opi.Joā.fa.bene facit in simili:quia q̄uis rei vendicatio adiecta causa de iure Romano cōpetat q̄ pluribus personis: de quibus dixi remissiue.s.in secunda parte principali huius glo.ad fi.tamen non datur fratri in fratrem:nec patri in patrem:q̄ frater nō posset vendicare fratrem adiecta causa de iure Romano:qō voluit Bal.in.l.nō ignorat.in.v.col.C.qui accu.non pos.ego tamen in terminis nostris habeo Bar.tenentem de directo cōtrarium.in.l.vbicūq̄.§.j.per illum ter.ff.de ven.in possē.mit. ꝛ in.l.siue contra.§.j.in fi.col.ad fi.ff.de libe.agno. ꝛ in quib⁹ locis tenet q̄ per vtilꝫ p̄iudicialem ego possum petere me pronunciare agnatum vel cognatum tuum:vt puta fratrem vel patruum tuuꝫ:ꝛ similia:siue illa questio veniat principaliter siue incidenter.motus per illam.l.vbicūq̄.§.j.ꝛ per multa alia alleg.per eum vt in predictis locis Bart. refert ita tenere Inno.in.c.tuam.extra de ordi.cog.ꝛ Spec.in titu.q filiī sint legi.circa princ.ꝛ Joan.de bronosco in isto.§.ꝛ Cy. in.d.l.nō nudis.ꝛ istud secundꝫ puto verius.ꝛ ad obiecta ꝛ que obiici possunt in contrarium:respondete vt per Barto.in locis prealleg. An autem contra vasallum seu feudatarium competat ista vtilis p̄iudicialis:vide hic Joā.fab.in.ꝛ.col. post Jac.ꝛ Pe.ꝛ per Ric.ꝛ remissiue in penul.col.in.ir.q.extra glos.

tra gl.ꝛ vide Spec.in terminis in titu. de feu.§.quoniã.ver. xxñ.ad suprascripta ẽt ꝛ materia addatis vnũ qđ ponit bal. in.c.j.in fi.col.de mili.vasal.q contu.est.q; si nobilis dicit esse sibi ius colligendi pedagium in castro suo a transeuntibus: ꝛ trãseũtes illud negent:an actiones que isto casu cõpetũt et in similibus generibus sint ꝓiudiciales eo qđ in eis agat de infringẽda libertate trãseuntium.dicite vt ibi per eũ:ꝛ addi
48 te q̃ simili ponit hic Jo.fa.in.xñ.col. ¶ †Jn ea.glos.ibi.ff.de vsu.l.j.Hec impugnatio glo.ꝛ eius opi.reprehendit per doc. hic intantũ qđ inter alios dicebat Dy.hic in fi. als pe.col.q; gl.nõ potuisset peius dicere:ꝛ qđ imo pro istis ascriptitijs et censitis cõpetit etiã officiũ iudicis.vltra doc.hic visa est etiã velle glos.sibi contraria.l. cum satis.§.caueant. in verbo: per iudicem.per illum ter.C.de agri.ꝛ cẽsi.lib.xj. Nec obstat arg. gl.qđ officium iudicis nõ competat pro futuris prestationi bus:quia glo.met sibi contraria.ſ.in parte seq.tenuit oppo situm:ibi tamen videbimus an glo.saluari possit ab ista cõ-
49 trarietate.sed respondendo argumẽto glos.dicite † q; officiũ iudicis non competit ad futuras prestationes.verũ est nisi ratione presentis iuris.ꝛ sic nisi de presenti aliquod ius com petat sibi q̃uis de futuro possit adherere: vt not.in.d.l.j.§.j. ff.de vsu.ꝛ ita formaliter rñdet Dy. hic ad fi.huius.§.ꝛ Nic. in.x.q.glo.ꝛ sequit Ang.de are.in finalibus verbis huius.§. hinc sumpta occasione ipse Ang.de are.latissime:sed multũ
50 impertinẽter examinat † an ꝛ qñ tractus futuri spectent ad iudicẽ.ꝛ in hoc refert multas ꝛ varias doctrinas doctorum sparsim bincinde. videatis hic plene p eũ. ꝛ Bar.in.l.j.C.de sen. q̃ fine cer.quãti.ꝛ in.d.l.j.§.j. ꝛ ibi lati⁹ Flori.ff.de vsu.ꝛ
a ¶Qui sor tez.vbi vide tur do. Aler. de imol. et bal.i marg. nõ.tractat⁹. ỹ.secũdo. ꝛ Lardi.i cle. ñj. xx.qõ. de iude. ꝛ i cle. j. §. nos. de iureiurã. ꝛ Jnno .in.c. auditisi gl. sua: in ver. et facies de ꝓcur. Flori. in. l. in lege aquilia fi ỗ letur. in.iñ. col. ad leg. aquil.
Bar.in.l.vbi aũt nõ apparet.§.qui sortẽ⁹.ff.de ver.ob. ꝛ in.l. nõ quemadmodũ.ff.de iudi.ꝛ Ang.ꝛ late Jmo.in.l.ſi stipu latus.§.cũ stipulamur.ff.de ver. obli.ꝛ Ang.in repet.l.j.C.de iudi.ver.nunc intro glo.ꝛ quero litera hic dicit ꝛc.cũ cõcor. q̃ in dictis locis inuenietis. ¶Jn ea.gl.ibi:qõ nihil est Glo. alibi videt tenere ↄtrariũ:scilicet q; imo etiã cõpetat cõfessoria in.l.j.in gl.ſi.in ver.prohibeat.C.in qui.cau.colo.cẽſi.li.xj. Nico.hic in.x.q.glo.tenet cũ gl.nostra q; pro istis ascriptitijs ꝛ cẽsitis nullo modo ↄpetat ↄfessoria ꝛ negatoria.ꝛ ita etiã tenet Ang.de arc.ad fi.huius.§.moti sunt:quia cõfessoria ꝛ negatoria nõ cõpetũt nisi pro seruitutib⁹ debitis a re rei:nõ aũt mere personalibus:iuxta ea que vidim⁹ in.§.eque.ſ.e.
51 † Ego teneo cõtra gl. nostrã ꝛ cõtra eos: q; imo etiã ↄpetat cõfessoria ꝛ negatoria vtilis tantũ:nõ aũt directa:prout gl. nostra dicit.ꝛ ad hoc allego bonuz ter.ꝛ expressuz in.c. inter quatuor.extra de maio.ꝛ obe.vbi agitur ↄfessoria ad obediẽ tiam:ꝛ sic pro iure mere personali:prout ibidẽ no.Jmo.ꝛ ita per illũ ter. tenet etiã Jo.fa.hic in.x.col. Nõ ob.arg.ſ.factuz
52 quia rñdeo prout Jo.fa. qõ cõfessoria nõ datur nisi seruit⁹ debeat a re rei:verũ est vera cõfessoria:sed bene quasi cõfesso ria seu vtilis.d.c. inter quatuor.stabit ergo ex suprascriptis oĩbus q̃ vidimus in hac parte glos.vt illa simul recolligam⁹ ꝛ reducamus ad breuem cõclusionẽ † qõ cõtra ascriptitiũ cẽ-
53 sitũ ꝛ similes personas.ꝛ eodẽ modo eis cõpetunt tria remedia vtilis preiudicialis:officiũ iudicis:ꝛ vtilis ↄfessoria:ꝛ ne gatoria.quomodo aũt possit ↄpetere officiũ iudicis cũ alia actio ordinaria cõpetat:dicite prout diximus in scõa parte ꝑn cipali huius glo.ad fi. † Addite q; etiã cõtra eos cõpetit rei vendica.adiecta causa de iure Romano. prout tenet glo.ap probata p oẽs ibi ꝛ vbiq; in.l.j.§.per hãc.el.j.in gl.mag.in ỹ.
54 vendicare. in prin.ff.de rei vẽdi. † Qualiter autẽ formandus sit libellus qñ agitur cõtra ascriptitiũ cẽnsum ꝛ similes per sonas:ꝛ ecõtra qñ ab ipsis agit. Jtẽ qualiter fomãdus sit li bellus qñ agitur cõtra vasallũ: ꝛ econtra qñ agitur a vasallo cõtra dñm:ponit hic Nico.de neap.in vlti.col.i.xiñ.ꝛ vlti.q. glo.ꝛ formã istorũ libellorũ in terminis videatis per Spec. in ti.de feu.§.fi.in fi.ꝛ in ti.de censi.§. nunc dicendũ.ver.j.ñ.ꝛ iñ.quem alleg.ipse Nico.ꝛ Spe.in ti.qui filij sint legi.§.j.lib. xiñ.quem alleg. Jo.fab.hic in.vij.col. ¶Sum modo in septi ma ꝛ vlti.parte prin.gl.ibi:item si aliquis ad aliqua annua
55 seruitia.que subdiuisione non indiget. ¶ †Jn ea.ibi:officio iudicis. Hec glo.est sibi cõtraria.nam hic vult q; officiũ iudi cis cõpetat ad futuras prestationes:qõ negauit.ſ.i parte.p xi.p̃cedẽti.ꝛ ad hoc nõ potest aliud dici circa istã gl. f3 Dy. hic:nisi q; glo.errauit.ꝛ ita etiã dicit Nico.in.xj.ꝛ vlti.q.glo. Jo.fa.in.xiñ.col.dicit q; q̃uis glo.vir possit excusari qõ tũ ita saluabit vt glo.ſ.in parte proxime precedẽti loquatur qñ officiũ iudicis principaliter intentat:hic vero qñ implorat accessorie.ꝛ pro hac saluatione multũ bene facit qõ in termi nis nostris dixit Bal.in.l.j.in.v.co.C.de fideicõ.vbi dixit q; i terminis nostris future obligationes veniũt i iudicio tanq̃ annexa nõ tãq̃ principalia.ſ3 ista saluatio videri meo nõ be-

ne cõgruit glo. vnde ego teneo cum Dy.q; glos.male loquat̃ per ea que dixi in parte prori.p̃cedẽti:ꝛ q; gl.fuerit sibi i hoc cõtraria. ¶Jn ea.gl.ad fi.Dy.hic in vlt.col.dicit q; ista glo. dicit male:peius:ꝛ pessime:eo quia quãdo quis tenet et pro missione ad aliqua annua seruitia:prout gl.p̃supponit:tũc non competit sibi officiũ iudicis:sed habet viam ordinariã agendi ex stipulatione quando stipulatio vere interuenit:vel ex presumpta stipulatione que p̃sumitur ex diutina p̃statio ne vbi stipulatio allegat̃ p titulo iuxta.d.l.cũ de in rẽ verso. subdit tamẽ Dy.q; vbi soluz allegatur cõsuetudo ꝛ diutina prestatio sine titulo:vt quia peterem aliquid a te:puta vnuz par caponũ:eo quia tu ꝛ maiores tui p̃stastis:tunc procede rer̃glo.nostra:quia tũc cuz nõ possit agi ex p̃missione:habe ret locũ officiũ iudicis.ꝛ ita etiã effectualiter tenet post mul ta Jo.fa.hic.xiiñ.col.ꝛ etiã Nico.in.xj.ꝛ vlti.q.glos. qui etiã
56 dicit ꝛ forte nõ male posse etiam saluari glos.in primo casu: vt q̃uis etiã alia actio cõpetat nihilomin⁹ adhuc posset im plorari officium iudicis:per id qđ dicit glos.in.d.l.j.§.p hãc el.j.in glo.in ver.vẽdicare.ad fi.ff.de rei vẽdi.ꝛ diri.ſ. in secũ da parte prin.huius glo.ad fi.ego autem intelligerem predi cta vt p̃cederẽt ſm ea que tradit Bar.plenius q̃ alibi.in.d. l.cuz de in rem verso.post gl.ibi:ꝛ in.l.ſi certis annis. post gl. ibi:ꝛ ibidẽ aliꝫ.C.de pac.ꝛ late Bar. post glo.in.d.l.solẽt.§.j. ff.de offi. pcõ.ꝛ leg.quãdo quis peteret ex p̃missione efficaci quam ꝑaret ex diutina prestatione.secus si ex promissione inefficaci:puta nudo pacto.d.l.ſi certis annis.de quo dicẽdũ vt latius in predictis locis. Jtez qđ supradictũ est quãdo al legaretur solũ diutina p̃statio sine titulo ꝛc.q; possit implo rari officiũ iudicis:intelligerem ego p̃cedere quãdo allega retur cursus tãti tẽporis cuius initij memoria nõ extaret in cõtrariũ.p.l.hoc iure.§.ductus aque.ff.de aqua quoti.ꝛ esti. als secus.prout tenet ꝛ declarat Bal.in.d.l.cũ de in rẽ verso. in.ij.col.nisi ageret de inducenda leberatione:vt ibi per eum ꝛ plene in questione per euz diſpu.inci.quedã mulier habẽs amplum patrimonium.ꝛ no.glo.in.c.seruitium.xviiñ.q.vlt. ꝛ plene glos.in.c.peruenit.in ver.ignorãtie.extra de cẽſi.ꝛ ibi Lanoni.ꝛ Ly.in.d.l.ſi certis annis.in penul.q.ꝛ ad.d.l.cũ de in remverso.quam glo.all.notare aliquas notabiles questio nes:remissiue tamẽ nõ decisiue vltra eas q̃ colligi possunt ex
57 traditis per Bart.in.d.l.cum de in rem verso. ¶ †Et primo an.d.l.habeat locum in patiẽte:puta q; ex patiẽtia longi tẽ poris p̃sumatur seruitus constituta:vel si debebam tibi cẽ tum ꝛ stetisti per longum tempus qđ nõ petijsti:ego dico q; fecisti mihi pactũ de nõ petendo.ꝛ illudvolo probare p hoc: quia fecisti per lõgum tempus qđ non petijsti:an per lapsuz dicti longi temporis p̃sumatur istud pactũ:vide Bart.post glo.in.l.qui in aliena.§.j.ꝛ ibi Bal.Ang.ꝛ alios.ff.de acqui. here.ꝛ late Bar.in.d.l.solent.§.j.in penul.col.ꝛ Bal.in.l.j.in vij.q.C.q̃ admit.ꝛ Bar.etiaz in.d.l.cum de in rem verso. i ſi. ij.col.ꝛ etiam in sequẽti.ꝛ omnes alios in.d.l.ſi certis annis. Et an ſi ego per decennium solui censum rei tue cẽſuarie no mine meo te sciẽte ꝛ patiente:an ex hoc mihi acquiratur do minium saltem p̃sumptũ:ponit Bart.no.in.l.solẽtib⁹.C.
58 de rei vendi.ꝛ ibi contra glo.determinat q; non. ¶ †Secun do an.d.l.cum de in rem verso.habeat locum ſi allegek alius titulus q; stipulationis. Odoffre.mirabiliter ibi tenet q; nõ cõtra glo.ꝛ omnes de mundo:ꝛ cũ eo trãsire videtur Bart. singu.in.d.l.solent.§.j.in princi.iij.col.hoc tamen non firmo.
59 ꝛ dicitur per omnes contrarium. ¶ †Tertio.d.l.cum de in rem verso.nõ haberet locum quãdo facta fuisset vnica solu tio pro decem annis vel pro pluribus.ita no.dicit Pe.Ly.ꝛ Bal.in.l.ij.C.de dot.promiſ.et in terminis Barto.in.l.cum qui.ff.de an.leg. ¶ †Quarto.d.l.cum de in rem verso. nõ ha bet locum in rusticis:nec in.l.mulieris.ſm Specu.in titu.de resti.spo.§.nunc dicẽdum.versi.quid dices de rustico.ꝛ Bal. in.d.l.solẽt.§.j.ꝛ Ludo.roma.in.d.l.qui in aliena.in princi.ꝛ istud satis vult glo.in.d.l.cum de in rem verso.in verb.presti tisset.la.j.que vult etiã aliud notabiliter q; illa lex nõ habeat locum nisi in persona diligẽti cõtrarium tamen in omnib⁹ tenet expresse Bart.in.d.l.cum de in rem verso.in.iij.col.per ter.cum glo.in.l.litibus.C.de agri.ꝛ censi.lib.xj. et contrariũ tenet Bal.in.d.l.ij.C. de fideicõ.ꝛ Bal.in.d.l. certis annis.in
60 penul.col.et ibi Ly.in.v.q. ¶ †Quinto.d.l. non habet locuz vbicunq; ageretur de constituẽdo ius in persona alicui⁹. de mutatione status persone:quia tunc non sufficeret diutina prestatio.et ideo si aliquis per decem annos respõdisset tibi de pensione tanq̃ colonus vel tanq̃ inquilin⁹ tuus:ita q; in futurum compelli posset ad prestandum solitã pensionem: sed requiritur tempus longissimũ eo quia persone nõ ita fa cile trãseunt sicut res.eodem modo si aliquis tanq̃ vasallus

prestitisset tibi feudū spatio.x.anno.vel dicto tēpore tibi ser-
uiuisset tanq̄ vasallus.hec pstatio nō esset sufficiēs ad pban
dum iusvalalli:sed requiritur tēpus longissimum:quia hic
agitur de mutatione status persone. Jsta sunt que signāter
voluit Bar.post ꝛDarti.de fano ⁊ And. de barulo ī.d.l.liti
bus.C.de agri.⁊ cēs.⁊ idē Bart.in.d.l.solēt.§.j. ad fi.⁊ in.d.l.
61 cū de in rē verso.ad fi.¶†Quid in eo qui decē annis soluit
canonem emphyteoticū tanq̄ emphyteota:an ista prestatio
sufficiat ad probandū eum emphyteotā suū ita q̄ in futurū
cōpelli possit:est q̄stio quotidiana ⁊ pēdet a p̄dictis.vide in
terminis Bal.in.l.j.in.iiñ.col.C.de fideicom.⁊ in.d.l.si certis
annis.⁊ in.l.j.in.j.ñ.⁊.iiñ.col.ff.de re.diui.⁊ Spe.in ti.de loca.
§.nūc aliqua.ver.cxliñ.⁊ doc.ī.d.l.qui in aliena.in prin.⁊ me-
lius q̄ per alium de mundo per And. de baru.in.d.l.litib⁹.
62 ¶†Quid de emphyteotis qui admiserunt ist̄rumēta suarū
inuestitur̄:: an ex diutina p̄statiōe canonis emphyteotici
probet q̄ p̄cesserat cōcessio in emphyteosim:vide no.Bald.
q̄ sic in.d.l.si certis annis.⁊ Bal.⁊ Ang.in.d.l.qui in aliena.
in princ.Et qd invasallo qui prestitit seruitia dño recipiēti:
nūquid ex hoc presumat̄ inuestitus:videatis p Bal.in.d.l.
j.in.iiñ.co.C.de fideicō.⁊ latius in.c.fi.de feu.da.in vicē legis
63 cōmiss.⁊ in.l.j.in.ñ.⁊.iiñ.col.ff.de re.diui.¶†Sexto.d.l. cū de
in rem verso.nō haberet locū si quis pretenderet titulū dona
tionis:q̄ ipsum nō posset ꝓbare ex p̄sumptione.d.l.cū de in
rem verso.quia habet aliā presumptionē in ⁊trariū q̄ nemo
presumat̄ donare.l.cum de indebito.in prin.ff.de pba.ita no
tabiliter dicit Bar.als Bal.in.l.fi.C.ne de statu defun.⁊ sen
tit Bart.si bene inspiciatur in.d.l.cum de in rem verso.ad fi.
64 ¶†Septimo ⁊ vltimo pro nunc illa lex nō habet locū gene
raliter vbicūq̄ requirit̄ tantū tēpus cui⁹ cōtrarij memoria
nō exist̄at p̄m Bal.in.d.l.j.in.v.co.C.de fideicō.referēdē ita te
nere Jac.but.in.d.l.si certis annis.⁊ ad hoc bene facit q̄vo-
luit Bal.in.c.fi.de feu.dato.ī vicē legis cōmisso.vel voluit q̄
cū cōtra eccl̄iā requirat̄ p̄scriptio.xl.annor̄.q̄ cōtra cā nō
65 haberet locū.d.l.cū de in rē verso.¶†Jtē ad.d.l.cū de in rem
verso.addatis ter.no.in.l.si filius.C.de peti.here.quez ter.ibi
dicit Bar.esse singulārē ⁊ se nescire in mundo q̄ si fili⁹ dcti
neat hereditatē per longū tēpus q̄ ista detentio facit p̄sumi
iussum patris p̄cessisse ⁊ additionē secutā esse ⁊ oia solēniter
acta.circa q̄ videatis Bal.in.l.j.i.vñ.q.C.qui admit.⁊ in.l.
66 ñ.C.de legi.here.¶†Et an si rustic⁹ soluit mihi omni anno
vnū par caponū per.x.annos:an tenet̄ in futurū: est questio
glo.in.d.l.solent.§.fi. in gl.fi.in ver.qualitatē.⁊ ibi late Bar.
⁊ idē Bar.in.d.l.cū de in rem verso.in fi.col.¶Et quid si tu
p tēpus etiā longissimū venisti ad mazinādū in meo molen
dino:an p hoc possiz te in futurū cōpellere:vide Bal.q̄ nō
67 in.l.j.in.ñ.col.C.de serui.¶†Et an si aliqs se gessit pro nota-
rio per.x.annos:an per hoc probet̄ ⁊ presumet̄ notari⁹:vide
Bal.q̄ sic ī.d.l.j.in.iiñ.col.C. de fideicō.Bart.in.c.barbari⁹.
68 in lectu.ad fi.de offi.preto.cum cōcor.¶†Et quid si aliquis
debeat mihi omni anno.x.paria caponū.⁊.xxx.annis conti-
nuis soluit mihi tātū q̄nq̄:an erit p̄scriptū in reliquis.⁊ co
dē modo si aliqs tenebat̄ mihi solvere omni anno.x.solidos
de moneta antiq̄:⁊.xxx.annis cōtinuis soluit de moneta no-
ua que minus valet:an erit prescriptū in reliquis.sunt q̄stio
nes Bar.in.l. si prius.in prin.ff.de aqua plu.arcē.Bal.etiaz
in.l.aduersus.C.de vsu.ponit de plato eccl̄ie q dz habere no-
mine census tres solidos quolibet anno: an recipiēdo duos
69 tñ omnib⁹ annis p̄iudicet eccl̄ie.¶†An aūt cōtra p̄sump-
tionē.d.l.cū de in rē verso.⁊ similiū admittat̄ ꝓbatio in cō
trariū ⁊ possit doceri de errore:istud ponit i terminis Bal.
qui signāter decidit q̄ sic.in.l.ñ.C.de do.promis.⁊ idē tenet
Raph.cu.l.j.in prin.ff.de v̄.obli.⁊ ibidem Ludo.ro.in fi.po-
70 nit Ly.in.d.l.si certis annis.i.r.q.¶†Et an si statutū requi-
rat probationē etiā instrumentalē sufficiat ꝓbatio p p̄sum-
ptionē.d.l.cum de in rem verso.⁊ similiū.Bal.mirabiliter ⁊
sing.determinat q̄ sic:in.l.j.in.iiij.col.C.de fideicō. cuius cō
trariū ⁊ melius iudicio meo tenet Ludo.ro.in.l.j.C.de testa.
71 mili.†quia probatio que fit per p̄sumptionē legis nō est vera
⁊ propria probatio:sed impropria ⁊ ꝛsequēter nō cadit i sta
tutis.⁊ p hoc alle.tert.quē dicit esse sing.in.l.vnica.ff. si tab.
testa.nulle certa.ego ad idē adduco ī terminis Bar.⁊ ibi Jo.
72 de imo.in.l.lucius.ff.de cōdi.⁊ demon.vbi vult† q̄ ꝓbatio
filiatiōis que fit̄ per p̄sumptionē.l.filiū.ff.de bis qui sunt sui
vel alie.iur.⁊.l.si vicinis sciētibus.C.de nup.est probatio ficta
⁊ nō v̄a:⁊ ꝛsequēter nō caderet in statuto. accedat q̄ sing.
73 voluit Bar.in.l.j.C.de fi.instru.⁊ in.baste.fisca.lib.x. † q̄ ille
q̄ dz iuris presumptionē p se nō dicitur ipse probare:sed est
74 ipsa lex que ꝓbet:vnde nō satisfieret statuto.¶† Postremo
illō circa supradictā materiā tenebitis mēti q̄ si iudex ī sua
diceret hoc modo:cōdemno te ad soluēdū vnū par caponū
omni anno tali dño p̄m tui antecessores fecerūt.q̄ illa ver-
da nullā penitus cōdictionē faciunt[a]:ſz cōdēnatus simplici a
tur tenet̄:nec potest facere aliquā controuersiā si vellet dice-
re q̄ sui antecessores nihil p̄stiterūt.istud est q̄ ī terminis
signāter decidit Bar.in.l.eū qui.§.iulianus.el.ñ.ff. de cōsti.
pecu.per illū ter.opti.probantē in ver.p̄m mādatū fuic.et in
ver.fine cōtrouersia.⁊ per nōnulla alia iura de q̄b⁹ ibi p eū.
⁊ idē tenet Bar.in extrau.ag.ad repri.in ver.prout.⁊ Jo.an.
in addi.Spec.in ti.de feudis.§.j. incip.sic igitur. iuxta prin.
⁊ per i sta remanet expeditus presens.§.

¶Faciunt. Et hoc idē tenet Jeli.i c. ex parte. I iñ.col. in v. clausula si preces.

1 ¶Actio personalis domino non competit pro re sua ad
dādū eam sibi nisi cōtra furē odio furis.⁊ nume.4.⁊ nu
me.33.et sequē.
2 Dare est dominium transferre.
3 Quod meum est:amplius meum fieri nō potest.
5 Simplum an ⁊ quando cōtineatur in duplo vel quadruplo
in quo fur condemnatur.⁊ nume.sequen.⁊ quid in statu
to nume.7.
8 Actiones reales ⁊ personales quo nomine appellātur.
9 Doctrina nominum grāmaticis pertinacibus relinquitur.
10 Dare ⁊ tradere qualiter differant.⁊ nu.seq.⁊ nu.14.
12 Uēditor nō ad dādum sed ad tradendum tenetur.
13 Lex fi.ff.de condi.ob causam qualiter limitetur.
15 Promittēs simpliciter an in dubio intelligatur dare vel tra
dere.
16 Qui semel est dñs nō potest amplius fieri dñs:an ⁊ qñ pro-
cedat ⁊ quomodo intelligatur cum.§.seq.
22 Jnfamia facti ⁊ iuris quid:⁊ de eius effectib⁹:⁊ quotuplex
sit:⁊ quomodo probetur.
23 ꝛDoloſus interim rei minime liberatur.
24 Olim dominus:⁊ hodie presumitur dñs.
25 Olim possidēs:an hodie possidere presumatur.
26 Possidens an ⁊ qñ presumatur dñs:⁊ quādo procedat. cū
duobus sequen.
29 Possidēs habet pro se presumptionem.
30 Possessio an ex detentatione presumatur.
31 Possessio ciuilis an ex naturali presumatur.
32 Possessione probata simpliciter:an presumatur probata cū
qualitate possessionis.
35 Verba impropriare licet vt libelli sustineantur.
36 Illud q̄ dicitur q̄ omnis cōdictio degenerat:qñ habeat lo
cum cum.4.seq.
41 Debitor antēq̄ in iudicio cōueniatur: an primo sit extra iu
dicium interpellandus cum duobus seq.
44 Si quis petēs abs te centū fecit te ad iudicium vocari:et tu
requisitus statim confitearis debitum ⁊ offeras te para-
tum soluere:an ad expensas tenearis.
45 Libellus in condictione furtiua qualiter formetur.

Sicitaq̄. ¶Jste.§.vsq̄ ad.§.sequens.cōi diuisio
ne oūm vt Nico.⁊ Ang. de are.diuidit
in tres partes principales sed diuersis modis:ego facio tres
partes hoc modo. Jn prima imperator ponit regulam gña-
lem ⁊ eius rationē. Jn scōa ponit fallentiā siue exceptionem
a dicta regula. Jn tertia declarat quomodo appellent̄ actio
nes reales ⁊ quomodo p̄sonales.scōa ibi:plane.tertia ibi:ap
pellamus.nec ego dico prout Ange.de are.q̄ imperator in
prima ponit regulā repilogatiuā p̄cedētiū q̄ fatuū est dice-
1 re si vñ aduertatis.†Actio p̄sonalis nō cōpetit dño p re sua
ad dādum eā sibi nisi ꝫ furē:odio furis.hoc primo.⁊ actio-
nes reales appellātur vēdicationes:actiones vero p̄sonales
dicunt abusiue cōdictiones.h.d.in sum.vsq̄ ad.§.sequēs.et
dicit Jo.fa.q̄ iste.§.male dictatus ⁊ lōgis v̄bis.¶No.j.ex
2 ter.ibi:q: sc3 dari.vnū ad q̄ quotidie allegat̄ h ter.†q̄ dare
est dñiū trāsferre.vnde q est obligatus ad dādū tenet̄ dñiuz
trāsferre.cōcor.l. vbi autē nō apparet.§.fi.⁊.l. nemo rē suā.in
p̄n.cū simili.ff.de v̄.ob.⁊ circa hoc videbitis aliqua pulchra
j.in glos.j.¶Ad vnū interea diligēter aduertite q̄ si aliqs
obligat se ad dādū:q̄ vir ⁊ dicta obligatiōe teneat̄ dñium
trāsferre:vt p̄diri.tū ex hac p̄dicta obligatione nō tenebit̄ va
cuā possessionē tradere nisi etiā exp̄sse adiectū sit q̄ teneat̄
vacuā possessionē tradere.istud est q̄ in terminis vult solē-
nis gl.in.l.si stipulat⁹.§.j.in ver.stipulatus.ff. de vsu.quā etiā
multū no.Nic.hic.in apostilatione ter.⁊ illā gl.ibi approbat
Bar.eo q: in stipulatione fundū dari nō inest tacite vacuā
possessionē tradi nisi exp̄mat̄:q: bene potest dari:⁊ sic dñiū
trāsferri sine traditione vacue possessionis:vt est tert.no.i.l.si
fundū.ff.de fun.dota.¶Scōo no.ex ter.ibi.nec res que iam

actoris

3 actoris est magis.ad q etiã quotidie allegatur hic ter.† q il lud qõ meũ est nõ põt amplius meũ fieri. cõcor.l.ppũas.et ibi Bar.ꝛ alĩ.C.de leg.ꝛ istud notabile qualiter intelligaĩ ꝛ procedat videbitis.ꝝ.in gl.in ver.magis. ¶Tertio not.ex.ꝝ.

4 plane.ꝛ ad hoc etiãvulgo allegaĩ †q odio furis inductum est vt dño detur cõdictio furtiua:ꝛ sic actio psonalis p re sua ꝛ ad dandũ:q est cõtra regularẽ naturã omniũ cõdictionũ q̃ regulariter cõpetunt dominis.ꝛ istud est qõ dicit iurisc.in.l. fi.in fi.ff.vsufru.quẽad.ca.proditũ esse neminẽ rem suã nisi a fure cõdicere posse.ꝛ fm Ang.de ar.hic.ideo est quia omnis cõdictio degenerat cõtra furẽ.alle.ad hoc.d.l.fi.ĩ fi.hoc tñ qõ etiã ita vulgo dici solet qõ ois cõdictio degenerat cõtra fur. an sit verũ tangã.ꝝ.in glo.inver.in rem actio. ¶Quarto no.

5 ex ter.ibi:vt extra penã.fm Ang.de ar.hic q hic est casus †q in duplo vel quadruplo in quo cõdẽnatur fur nõ cõtinetur simplũ:ꝛ sic ipsa res furto subtracta:ꝛ sic duplũ vel quadru plũ est totũ pena.ad idẽ.§.fi.ff.ō ob.q̃ ex deli.ad idẽ.§.sequẽs

6 qui inci.sequens. in ver.ex maleficijs.ꝛ ibi est ter.†q sec⁹ est in rapina violẽta:q: in ea in quadruplo cõtinet simplũ:ꝛ sic rei psecutio.ꝛ que sit ratio diuersitatis ibi videbitis. ¶Ad

7 vnum tñ diligenter aduertite†:q qñ statutũ vel lex imponũt simpliciter penã dupli vel quadrupli in dubio:semper in du plo inest simplũ:ꝛ sic in dubio semp vnũ est rei psecutoriũ ꝛ aliud penale:non aũt totũ duplũ est penale.ita Bar.i.l.hoc edicto.§.i.per illũ ter.bene notabilẽ ad hoc.ff.de publica.per quem ter.dicit ibi Bar.se alĩs in facti questione diriſſe pl⁹q illud qõ.ſ.priori.diri:procedit etiã si lex vel statutũ vltra nõ procederet:declarando q i duplo inesset simplũ ꝛ sic rei pse cutio:sed simpliciter loquerenf:dum tñ lex vel statutũ expresse nõ dicerent cõtrariũ:scilicet q in duplo nõ inesset simplũ:ꝛ sic rei persecutio: vt expresse fit in ter.nostro.ꝛ in alĩs priori. alle.ꝛ idẽ tenet Bar.i.l.ab his.C.de nauicu.lib.xi.ꝛ i.l.fi.i pn. ꝛ ibi Bald.C.de sponsa.ꝛ in.l.sanctio legũ.in.iiñ.col.ver.sed quero an in duplo insit simplũ.ff.ō penis.ꝛ i.l.interpretatio ne.in eo.tit.ff.de pe.ꝛ Bal.late.in.c.j.§.si duo. de pac.tenẽ.ꝛ i

8 l.cõtra negantẽ.C.ad legẽ aqui. ¶†Quinto no. ex ver.appel lamus.quo noie appellank actiones reales:ꝛ quo noie perso nales:vt patet in litera.dicebat tñ Jo.fa.hic q iste.ꝝ.appella

9 mus.nullius aut modice vtilitatis est†cum loquaĩ de vana doctrina nominũ ꝛvocabulorũ que grãmaticis pertinacib⁹

a ¶Reliqui- atur.adō Sce li.i.c.quãto. de presum. relinquiſ⁹:iurta.l.ij.circa fi.C.de cõsti.pec.ꝛ ibi in gl.i ver.vo cabula post Tullij in topicis.expressius glo.post Tullium in rubr.ff.fol.ma.ꝛ fm q refert diuus Augusti.in lib.ix. de ciui.dei Tullij dicere ꝛ bene vbi cõtrouersia iã diu torpeat boies garrulos contentionis cupidiores q̃ veritatis. vos tñ dicite q iste ver.appellam⁹.in hac differẽtia vocabulorũ pos set vtilitatẽ afferre qñ testator vni legaret oẽs vendicationes suas vel sibi cõpetẽtes:ꝛ alteri oẽs cõdictiões suas siue actio nes psonales.p istũ.§.apparet quid veniret in istis legatis:ꝛ quid nõ.illud etiã expeditũ habemus q nomẽ actiõis est ge nerale ꝛ sub eo cõprehundunk tam actiones reales q̃ psona les.tert.est in.l.fi.C.de here.vel act.ven. ¶Ulti.no.ex fi.Ang. de are.hic cuꝫ de necessitate nõ fiat aliqua denũciatio:q hic est ter.qõ debitor nõ est de necessitate primo extra iudicium in terpellandus,anteq̃ cõueniaĩ in iudicio:ſꝫ de vrbanitate.de quo.ſ.in glos.pe.in ver.denunciare.vbi glos.tangit.ꝛ ibidem aliqua pulchra subiungã. ¶Glo.j.inver.sic itaqꝫ.diuidit in tres.¶In prima declarat vnde formaĩ regula ter.nostri.¶In se cunda ipsam regulã limitat ꝛ declarat.¶In tertia timore cu iusdã taciti cõtrarij dupliciter itelligit:ꝛ exponit illa verba: si apparet eũ dare ꝛc.Scõa ibi:ibi iõ dixi ad dãdũ .Tertia ibi:ꝛ q subĝcit.¶In ea.ibi:non ꝑpetit pro re sua alicui: vt hic.Vult gl.q̃ ista verba:sic itaqꝫ.veniãt illatiue ex precedẽ tib⁹: ita q regula posita in ter.nostro inferaĩ ex precedẽtib⁹ q reꝛebẽdit.ꝛ merito per doc.hic:ꝛ maxime Jo.fa.ꝛ An. de are.quia nihil dictũ est in superioꝛib⁹ ex quo possit predi cta regula inferri.dicẽdũ est igitur fm ꝓfatos doc.q illa ver ba ponank repilogatiue.repilogat enim diuisionẽ actionum supꝛababitã vt possit poni regula ꝛ exceptio q̃ hic i tert.po

10 nit.¶†In ea.gl.ibi:ꝛ ita est vis inter dare ꝛ tradere.Tene

b ¶Träsfer re.Adō Sce li.in.c.fi cau tio.circame dium.j.col. de fi.instr.ꝛ Fräcis.ar.in l.dedi.de cõ di ob cau.ꝛ Dy.in 2fi.j. tis differentiã quã vulgo milies audietis inter verbũ dare ꝛ b verbum tradere:q: dare importat dñium transferre.ſec⁹ est inver.tradere:vt iuribus hic in gl.alleg. ¶Pro limitatione tñ huius differẽtie nottae q illud q dictũ est de verbo tradere ꝓcedit q promissa esset species.si aũt quis ꝑmitteret trade re genus siue aliqd in genere:tunc bene teneref dñium transf

11 ferre:etiã si expresse dictũ sit:ꝑmitto tradere†.q: obligatiõe generis verbũ trado.importat dñij trãslationẽ.ſec⁹ est i obli gatione speciei.istud est q fing.probaĩ i.l.si a substituto.§.fi. iuncta.l.seq.inci.que de legato. cũ gl.fi.in ver.dare.ff.de leg.j. quam ad hoc põderãt ꝛ multũ cõmẽdãt scribẽtes ibi:ꝛ ma xime Jo.de imo.qui ōt hoc esse multũ notabile: ꝛ vult etiã ibi Bar.ꝛ alĩ.accedat qõ in optio sili dixit Bar.in.l. ex em

12 pto. in prin.ff.de act.emp.† nã de natura cõtractus emptio nis ꝛ venditiõis nõ est q vẽditor teneaĩ ad dandũ ſꝫ ad tra dendũ.d.l.ex empto.in prin.intãtũ q si quis ꝑmitteret dare nõ esset cõtractus emptionis ꝛ venditiõis:sed esset contra ctus innoiatus.vt in ter.no.in.l.fi.ff.de ꝑdi.ob cau.ꝛ ibi bar. ꝛ alij.ꝛ Bar.in.l.j.C.de re.pmu.tñ dicit Bar.in.d.l. ex ẽpto. in prin.q si vẽderek genus vel aliqd in genere: puta decẽ cor bes frumẽti in genere:vel decẽ libre auri in massa ꝑ tanta pe cunia:q̃ tũc vendito: teneref ad trãslationẽ dñij nõ ex natu ra cõtractus emptionis ꝛ vẽditiõis:sed ex natura rei debite in genere:per multa iura q̃ ibi alleg.Bar.ꝛ maxime:q: tũc militat ratio que est quare emptor precise cogatur ad dãdũ pretiũ:ꝛ sic ad trãsferẽdũ dñium pretij:vẽdito: aũt nõ teneĩ ad dãdũ rẽ:ꝛ sic ad trãsferendũ dñium.d.l.ex empto.in prin. gl.ibi no.ꝛ menti tenẽda in ver.cogitur.dixit q ratio diuer sitatis est:q: emptor teneĩ ad pretiũ:ꝛ sic in genere: venditor autem teneĩ in specie:ꝛ est optima rñsio vt inquit Bar.ergo ex ea sequiĩ q si vẽditor teneaĩ in genere:q: eodẽ modo ipse teneretur ad dãdũ:ꝛ sic ad trãsferendũ dñium:quia tũc eadẽ esset ratio ꝑ ut in emptore.ꝛ ista oĩa etiã formaliter ponit

13 ꝛ tenet Bar.in.l.ij.ad fi.si cer.peta.† Ex quibus oĩbus elicite etiã vnã notabilẽ ꝛ pegrinã limitationẽ ad.d.l.fi.ff. de cõdi. ob cau.que habet q vbi quis ꝑmitteret dare:puta ꝑmitto dare istũ librũ pro decẽ:q: tũc nõ est cõtractus emptiõis ꝛ vẽ ditionis:sed est cõtractus innomiatus.vt illa.l. ꝓcedat quã do species venit dãda pro quãtitate pecunie: q: tũc bñ esset cõtractus innominatus:vt ibi dicit:secus si genꝰ veniret dã dum pro quãtitate pecunie:q: tũc bene diceret cõtractꝰ em ptionis vel venditiõis:vt ex predictis liquidissime apparet.

14 †Stat ergo ex glo.nostra ꝛ ex ꝓdictis q regulariter differen tia est inter dare ꝛ tradere:q: regulariter dare iportat trãsla

15 tionẽ dñij:qõ secus est in ver.tradere.†Quid aũt in dubio si aliqd simpliciter ꝑmitteret:an in dubio intelligaĩ dare vel tradere:ista est pulchra inuestigatio.Bald.sing. et signãter multũ in.l.si a substituto.§.fi.ff.de leg.j. tenet q in dubio itel ligaĩ dare:ꝛ sic dñiũ trãsferre.alle.ad hoc ter.no.ꝛ bene pro bantẽ in.l.si ita.§.j.ff.de cõtrahẽ.emp.q̃is gl. ibi subaudiat verbũ dare.hanc tñ peregrinã decisionẽ dicebat Jo. de imo. d.l.si ab substituto.§.fi.fallere ꝛ bene nisi eĕt natura cõtractꝰ talis vt veniret traditio:per.l.si stipulatꝰ.in prin. cuꝫ simi.ff. de vsur.cũ verba i dubio intelligẽda sint fm naturã cõtractꝰ vt ibi:ꝛ.l.si vno.in ꝑn.ꝛ ibi Bar.notabiliter.ff.loca.cũ sim.ꝛ ita in specie limitat Bar.in.l.vbi autem non apparet.§.fi.ff. de ver.obli. ¶In fi.gl.lDec opi. ¶Placen.nihil est: potius est truffa fm Jo.fa.ꝛ Ang.de are.hic nihil etiã valet ꝓcẽs ex positio gl.Dy.hic dicit q ista erat quedã verborũ solẽnitas cũ qua proponebat actio psonalis:q: proponebat sub cõdi tione tali:si apparet euꝫ dare oportere.que etiã est fatuitas. Jo.fab.ꝛ Ang.de ar.exponunt si apparet.i.si agat cũ dare oportere.que expositio videf mihi absurdior ꝑdictis expone re si apparet.i.si agat.qõ nihil aliud est q̃ exponere albũ pro nigro.ego intelligo literã plane ꝑut iacet. certũ est neminẽ posse rẽ suã iterũ ab aliquo petere si apparet eũ dare oporte re;ꝛc.intelligo si apparet eũ:ſcꝫ petere dare oportere. ¶Glo. in ver.magis.diuidit in tres.in prima oppo.cõtra ter. i scõa soluit.in tertia per modũ fallẽtie remouet aliud ꝛtrariũ ad ter.scõa ibi:sed nõ.tertia ibi:nisi iterũ defineret. ¶In fi.gl. Stat ergo ex glo.ꝛ ter.regula q vna res nõ põt ex pluribus

16 causis fieri mea†.sic qui semel est dñis nõ potest ampli⁹ fieri dñis.banc regulã intellige primo esse verã fm Dy. hic quem alĩ sequunk:vt Jo.fa.Ang.de ar.ꝛ Mic.de nea.in.ñ.opp.gl. qñ essent plures cause successiue: q: ex vna cõsecutꝰ est plenũ dñium nõ posset amplius dñiũ cõsequi:secus autẽ si essent plures cause eodẽ tpe cõcurrẽtes.p.d.l.iñ.§. ex plurimis. hic alleg.ꝛ ibi etiã notabiliter per scribẽtes.ꝛ iuxta hãc regulã ꝛ limitationẽ Jo.fa.hic applicat nõnullas q̃stiones quas hic videatis per eũ.ꝛ sunt de materia.d.§.plurimis.ꝛ ex eis etiã aliquas habetis per Bar.in.l.ꝛ an eadẽ.§.actiones.hic alle.

17 ¶†Secundo ꝑdictã regulã limitat Mico.de nea. hic i apo. ter.vt ꝓcedat qñ quid haberet dictũ dñiũ. secus autẽ si ha beret dñium vtile vel fictũ.alle.ad hoc vnã gl.quã non inue nio in.l.qui mortis.ff.de dona.cau.mor.sed habetis glo.in.l. j.in glos.j.C.de dona.que sub mo.hec tamen pro nunc aliter nõ executio.videatis Ly.post ¶Det.in.l.ea lege.in fi.C.de con di.ob cau.et ibi Bal.in.j.q.et Dy.in.d.l.qui mortis.quã fo te voluit allegare Mic. et q: not.Bar.in.l.j. in princi.fi.col.ff. de dona.ꝛ an ille qui habet vtile dominiũ tãtũ possit postea

sibi acquirere directū tāgit etiā Jo.fab.hic in.v. col. ꝛ cōsue-
18 uit poni in.o.§.ex plurimis. ¶ †Tertio limitat et mirabili-
ter predictā regulā in.iiij.col.vt ꝓcedat in dñio. secus aūt sit
in quasi dñio ꝛ cōsequēter in publiciana:q; quasi dñs bñ po
telt fieri magis quasi dñs:ꝛ ꝫ vult Jo.fab. ꝙ quasi dñiuꝫ
bene possit acquiri ex pluribus diuersis causis etiā successi-
uis.ꝛ rationē diuersitatis inter dominiū ꝛ quasi dominium
assignat ipse Jo.fab.ꝛ satis colorata:quia dominiū est quid
plenū:ꝛ ideo nō pōt cōpati secū aliō eque plenū:ſ quasi do-
miniū est minꝰ plenū:ꝛ ideo cōpatiť aliud minꝰ plenū simi-
lis ratio diuersitatis assignať quare tutorē habēti non pōt
dari tutor:. ꝛ tū habēti curatorē bene pōt dari curator p glo.
in.l.licet.C.qui.cau.ba.tuto.ꝛ per glos.in.§.interdum. in glo.
19 mag.in ver.nō pōt.ad fi.ſ.de cura. † Ego credo ꝙ ista limi-
tatio Jo.fa. nō sit vꝝ ꝙuis pegrina ꝛ satis colorata ratione
fundata.ꝛ ꝫtrariū in terminis reperio tenere Bar.in.o.l.iij.
§.ex plurimis.ad fi.ff.de acqui.pos.q; quāuis iura que cōti-
nēt causam acquisitionis possint esse plura:vt vſucapio: pu-
bliciana:ꝛ sic quasi dominiū ꝛ hypothecaria.l.creditor.§. si
is qui.ff.qui po.in pig.habe.tū illa que sunt queſita p se non
possunt amplius multiplicari vt dñium ꝛ quasi dominiū:
20 ꝛ vſusfructus:ꝛ similia:vt ibi p cū. ¶ †Quarto potestis di-
ctā regulā limitare ex traditis per Bart.ꝛ alios in.l.j.C.cōia
de leg.a.ꝛ p Bar.ꝛ alios in.l.j.ff.de leg.j.vt ꝓcedat qñ qs ha-
beret de iure cōmuni: secus si ex priuilegio speciali: p.j. in li-
bello.§.si quis in seruū.cū simi.ff.de cap.ꝛ post.reuer.ꝛ p.l. in
rebus.C.de inr.dot.ꝙuis multi ꝫtrariū teneāt maxie nouissi
mi vt Jo.de imo.in.o.l.j.de q̄ videatis i dictis locis.ꝛ Bar.
etiā in.l.nemo rē suā.la.ij.ff.de ver. obli. ꝛ Bal.in.o.l.in reb⁹.
in.vij.col.Spe.in tit.de act.ꝛ peti.§.sequiť.versi. illud quero.
no.dignū.ꝛ in versi.sed quid in specie.cū duobus versi. p̄cedē
tibus ꝛ duobus sequētibus.ꝛ eundē Spe.in ti.de testa.in.§.
21 in primis.versi.in actione autē ex testameto. ¶ †Quinto et
vlti.p nūc potestis limitare p̄dictā regulā vt ꝓcedat quādo
quis haberet dñium incōmutabiliter ꝛ irreuocabiliter.secꝰ
si cōmutabiliter ꝛ reuocabiliter:per ter.in.l.i bello.§. si quis
seruū.ꝛ ibi Bar.ff.de capti.ꝛ Bart.ꝛ clarius Bald.in.l.iiij.
C.qō me.cau.ꝛ Bar.in.o.l.nemo rē suā.la.ij.ad fi.de ver.obl.
ꝛ Bar.in.l.sequiť.§.fructꝰ. circa fi.ff.de vſuca. ¶ Glo.in ver.
odio.additione nō⁹ in diget:et cū ea oēs simpliciter transeūt
22 nullo addito.oū tamen gl.mētionē facit † de infamia facti et
de infamia iurisª videatis ommino illū no.ter.ꝛ meliorez de
mundo in.l.honori.ff.de obseq.hic all.in glo. Et de infamia
facti qui sint eius effectus:videatis doc. vt Bar.post glo.i.l.
j.ff.de infa.ꝛ plene Bald.in.l.j.C.de sum.trini. ꝛ fide catho.i
v.opp.inver.videdū est quotupler est infamia facti ꝛc.videa
tis etiā Bal.i.c.j.an remo.debe.test.qui pa.curie cē defie.vbi
ponit triplicē esse infamiā facti:vt ibi per eū. Et qualiter p
betur ᵇ infamia facti:ponit Spec.in ti.de inquiſ.§.nūc tracte
mus.in versi.quid si ille.et Jnn.in.c.cū oporteat.extra de ac-
cu. ¶ Item dū glo.dicit ꝙ interitu rei non liberať:dicite ra
tionē esse odio furis eo ꝙ semp fur dicať esse i mora.l.iter sti-
23 pulantē.§.pe.ff.de ver.ob.ꝛ.l.fi.ff.de tritica. † moroſus autem
interitu rei nō liberať.l.si ex legati causa.ꝛ.l.nemo rē suā.la.j.
ff.de verb.obli.l.qō te cū materia.si cer.peta itē dū glo. ista in
fi.dicit vnā tolli per aliā:videatis etiā gloſſ.no.in.l.tres tuto
res.in prin.in ver.hac actiōe.ff.de admini.tut. ¶ Glo.in ver.
si apparet.quā diuido in quatuor partes:in prima declarat
ter.in secūda cōtra ter.multū fortiter opponit.i tertia soluit
vno modo.in quarta alio.secunda ibi:sed videť hoc stare nō
posse.tertia ibi:sed dic relationē.quarta ibi:vel dic agi etiaꝫ
ad dandū. ¶ Jn ea.glo.ibi.l.fine possidetis. Fio. Ang.de ar.
24 bic ex hac glo. † olim dominus hodie p̄sumiť dominus ibi
dem ꝛ latius tenuit gl.in.o.l.fine possidetis. in ver.constituī.
C.de proba.ꝛ ibi Bar.ꝛ alij plene.ꝛ glo.in.c.cū ad sedē.extra
de resti.spolia.ꝛ ibi Canoniste maxime domi.Ant. dicite vt
per eos in dictis locis.ꝛ Ange.de are.hic qui etiam satis im
25 pertinenter ꝛ extranaganter ponit † an qui olim possidebat
hodie p̄sumať possidere.ꝙ etiā late examinat Bald.hic vi
deatis hic per eos.ꝛ gl.in ver.constituti.in.o.l.fine possidetis
ꝛ ibi Bar.Bal.ꝛ latius Sali.ꝛ gl.in.l.si minorē.in gl.fi.C.de
in inte.resti.mino.ꝛ Bar.in.l.quidā in suo.ff.de cōdi.insti.ꝛ
late Sali.in.l.nō ignorabit.C. ad exhibē. ꝛ p Joā.and.ꝛ ibi
26 per alios in.o.c.cum ad sedem.extra de restitu.spo. ¶ †Tan
gunt etiaꝫ circa predicta extranaganter Bal.ꝛ Ang. de ar.
bic an ꝛ quando possidens p̄sumatur dominus vel ꝙ de p̄-
terito fuerit dominꝰ:ꝛ ficaꝫ qui possidet hodie reꝫ vt domi
nus p̄sumatur ex possessione dominꝰ.ꝛ finaliter ambo po
nunt in hoc vnam theoricam Bar.de verbo ad verbū in.o.
l.quidam in suo.ff.de condi.institu.vbi etiam Bartol.refert

omnes glo.illas de quibus isti hic particularem mentionem
faciunt:vide ibi plene per Barto.cum quo etiā in effectu te-
net Bald.in.l.indicia.C.de rei vendi.o. Ant.in.o.c.cum ad
sedem.ꝛ Bal.in.l.non ignorat.C.qui accusa.non pos.ꝛ Ang.
in.l.qui vas per illum ter.ff.de dam. infe.ꝛ Barto.in.l.apud
trebatium.§.neqꝫ.ff. de aqua plu.arcen.ꝛ Bar.post glo.in.l.
communi diuidundo.§.inter predones.ff. cōmuni diuidun.
27 ¶ †Et ad materiā an ꝛ quando ex possessione p̄sumatur
dominiū: maxime quādo incidēter deducitur in iudicio:vi
deatis latissime per Bal. in.l.j.in.iv.ꝛ.v. colū. C. qui accusa.
28 nō possunt. † Et notate ꝙ quando ex possessione quis p̄su-
mitur dominus:illud tantūmodo procedit si allegetur ꝛ nō
aliter ita no.Bald.in.l.etiam.in.iiij.col.C.de execu. rei iudi.
29 ¶ †Itē no.ꝙ ille qui possidet habet p̄sumptionē pro se qō
p̄sumatur se credere dominū.ita not. Bal. in.l.j.i.j.col.C.q
de momē.pos.fue.appel.referens ita tenere Ly.in.l.cum alie-
30 nam.C. de leg. ¶ †An aūt ex detentatione p̄sumatur pos- c
c sessio: ᶜ vide Jnno.tenentem ꝙ sic ex detentatione corporali
nisi cōstet aliū possidere.in.c.ij.extra vt lit.pen.ꝛ illum refert
apud legistas Bal.in ti.de pac.ꝫstā.in verbo recuperauerit.
ꝛ Bald.in.l.j.in penul.col.C.de ser.fugi.ꝛ i.l.etiā.in.vij.col.C.
31 de execu.rei iudi.ꝛ i.l.ij.in.vj.col.C.vbi in rem actio. ¶ †An
autē ex possessione naturali p̄sumatur ciuilis: ponit Bal.
in.o.l.j.in fine.col.C. de ser.fugi. ꝛ tenet qō sic per notata in.l.
32 stipulatio ista habere licere.§.hi quoqꝫ.ff.de ver.obl. † Et an
probata possessione simpliciter p̄sumatur probata cū qua-
litate possessionis allegata:ponit Bal.in.o.l.audicia.C.de rei
vendi.ꝛ Bar.in.l.si prius.in princ. tertie partis p̄incipalis.ff.
33 de ope.no.nun. ¶ †In fi.glo.pro clara intelligentia difficul-
tatis que tangitur in hac glo.ꝛ eorū que postea in ea dē subiū
ciuntur:reassumo argumentum qō glo.hic facit ꝛ eius solu
tionem.glo.fortissime arguit contra ter.in hūc modū. nulla
actio pōt ad impossibile dari:sed impossibile est rem meam
mihi dari: ergo impossibile est ꝙ etiā odio furis agatur ad
dandum id qō meū est ꝛ in quo dñium habeo gl.huic difficul-
tati dupliciter rñdet.primo cōcedēdo oppositionē ꝙ hec
actio personalis sc̄z condictio furtiua que odio furis cōpetit
datur nō ad dandum:sed ad restituendū rez. Cōtra istā solu
tionem multū vꝝgentē videtur facere hic text. ibi:si apparet
eos dare oportere ꝛc.qui videtur p̄supponere ꝙ imo odio
furis agatur ad dandū. glo.voluit ad hoc respondere.ꝛ dicit
Jo.fa.ꝙ glo.nesciens in lucem euadere cōuertit se ad obscu-
ra ne videatur aut intelligatur:ꝛ respondet relationē facien
dam esse ad genus nō ad speciē:quasi dicat ea actione perso
nali per quam alꝫ agitur ad dandum:hic agitur ad restituē
dum.ista sunt formalia verba gl.sed multuꝫ obscura. Jo.fa.
hic ꝛ bene quem etiā simpliciter sequiť Ange.de are.dicit ꝙ
glo.voluit dicere ꝙ ter.iste in ver.plane in illis verbis: si ap-
paret eos dare oportere ꝛc.nō est referēdus in specie ad con-
dictionē furtiuā de quo statim locutus est i dicto ver.plane.
sed est referendus ad condictionē in genere: ꝛ sic prout cōdi
ctio est genus:ꝛ sic prout ponitur pro omni alia actione pso
nali.quasi dicat gl.fur tenetur cōdictiōe furtiua ad restituen
dū sicut teneretur quilibet alius alia cōdictione siue actiōe
personali ad dandū si appareret eū dari oportere: ita ꝙ illa
verba:si appareret eum dare oportere.non referuntur ad cō-
dictionē furtiuam:sed ad aliam condictionē siue aliā actio-
nem personalem in genere.hanc primā solutionē ita declara
tam saltem ex intentione glo.q̄uis iudicio meo multuꝫ ad
balistam impugnant cōmuniter doc. hic quia nimis violat
ter.ꝛ dicit Jo.fab.quem simpliciter sequitur Ang. de are.se
credere ꝙ ille qui composuit ter. nunq̄ ineternuꝫ illud cogi
tauit ꝙ gl.ista quodāmodo videtur istud somniasse. sed qd
fortius etiam posito ꝙ ter.ita posset cauillari:adhuc ista pri
ma solutio glo.nullo modo posset procedere ꝙ agať ad resti
tuendum non ad dādum vna clara ratione quā ponit Dy.
hic ꝛ alij sequuntur:nā exceptio debet esse de cōtētis sub re-
gula.§.vt autem lex.in aut.de non alie.l.nam ꝙ liquide.§.ſi.
ff.de penu leg. Bart.in.l.in his que contra rationez.ff.de le-
gi.post gl.ibi.ꝛ Bar.in.l.j.ff.de reg.iur.ꝛ Dy.in rub.de regu.
iuris.lib.vj.modo in principio huius.§.posita est vna regula
circa actiones personales:ꝙ nemo potest agere actione per-
sonali ad dandum sibi rem suam postea in ver.plane. ponit
exceptio.i fine odio furis.vt ergo exceptio sit bona ꝛ sit de cō
tentis sub regula necesse est intelligere hunc ter.in versi. pla-
ne.vt in eo odio furis agatur condictione furtiua:ꝛ sic actio
ne personali ad dandum: non aūt ad restituēdū prout dicit
gl.qꝛ tūc non esset bona exceptio:nec eēt de cōtētis sub regu-
la vt predixi.itē dū gl.i hac prima solutione vult ꝙ mirabile
fit ꝛ speciale in cōdictiōe furtiua ꝙ p eā petā rē meā restitui.

voluit

a ¶ Juris. Quid autē sit infamia facti ꝛ iuris vide Feli.in c.testionū.i v. col. versi. quō aūt. de test.

b ¶ Probe-tur. vidē Fe-li.in.c. inqſi-tionis.§.qſi insti. in fi.ō accusatiōi.

c ¶ Possessio. Adde Angel.in.l. q vas.la.j. ō dā.infect.et aler. ō imo. in.l. rem alī cui. de pig. actio.ꝛ Oldra. in consi.ccviij.

volnit dicere gl.q; specialitas sit in hoc:q; in illa cõdictio cõ petit dño p restitutiõe rei sue nisi ista:vnde si aliq; alie inue nianf que cõpeunt ad restituendũ:verũ est q; cõpetũt nõ do mino sed ipsi dño minime.istud etiã reprehẽdit Jo.fa.z vñ: q; imo etiã reperiunf alie cõdictiones que dãtur dño pro re stitutione rei sue:vt cõdictio sine cã:iurta.l.rerũ amotarũ q; dem.§.j.ff.rerũ amotarũ.itẽ cõdictio indebiti:sit.l.si vbana. z.l.indebiti.§.j.ff. de cõdi.inde.z.l. si procuratori.ff. de cõdi. ob cãm. itẽ certi cõdictio generalis:vt.l.certi cõdictio.in pn. in ver.cõpetit.ff. si cer.pe. itẽ z triticaria:vt.l.j.i ver.z generaliter.z.l.ij.ff.de cõdi.tritti.imo fm eũ generaliter idẽ est i qua cunq; ꝯdictione:quia quelibet cõdictio generaliter de gene rat cõtra furẽ.de quo vltimo dixi.ſ.me dicturum:z ibi dicã

34 ſ.in gl.in ver.in rem. ¶ †Scda principalis solutio gl.nostre. ad predictã difficultatẽ est q; odio furis agaf ad dandã pos ſessionẽ.z sic vult glo.q; odio furis agatur cõdictione furti na ad dandũ:non ratione dominñ sed ratione possessionis. qua solutione vtiſ in simili in alio ꝓposito gl.in cõmuni re putata singularis.in.§.j.que incipit:sed nostra.in glo.in ver bo per hypothecariã.ad fi.ſ. de lega. hec solutio reprehẽdiſ cõmuniter per doc.maxime Jo.fa.Bic.de nea.z Ang.de ar. q; fz hoc nihil esset speciale odio furis cũ generaliter z regu lariter possessionẽ rei sue quis possit condicere ſaltẽ p tritica riã.l.ij.ff.de tritica.z.l.indebiti.§.sed si numi.ff. de condi.ide. vnde nihil esset speciale in ꝯdictiõe furtiua odio furis quod est de directo cõtra istũ ter. Jn hac summa difficultatẽ Dy. bic in scda z etiaz in.iiñ.col.tenet p verba multũ intricata p ut etiã dicebat Bico.de ne.bic q; in isto ver.plane.ẽt odio fu ris nõ agatur ad dãdũ:quia ẽt impossibile z etiã cõtra ter. in.l.scire debemus.§.si a fure.ff.de verbo.obl.vbi fm eũ est ca sus q; qs nõ põt a fure stipulari rẽ suã sibi dari:imo stipula tio est inutilis:q; q; suũ eſt nõ põt ampliꝰ fiium fieri.agiſ er go in ter.isto ad restituendum ratiõe ꝓprietatis odio furis vbi alſ in alñs actionibus personalibꝰ agitur ad restitutio nẽ ratione possessionis.non autẽ ratiõe ꝓprietatis.z cũ Dy. tenet etiã Ange.de are.bic:sed Dy. z post cũ Ange. de ar.in aduertenter incidũt in errorem glo.quã proxime reprehẽde bant:q; si in istover.plane.in quo ponitur exceptio ageretur ad restitnẽdũ quomodocũq; agatur siue ratione ꝓprietatis siue possessiõis:quomodo exceptio esset de cõtentis in regu la posita in prin.huius.§.z sic quomodo exceptio esset bona prout.ſ.dicebatur post primã solutionẽ glos.nostre.Bico.de nea.bic in tertia oppo.glo.refert varias opiniones antiquo rũ doctorũ quas oẽs ipe reprobat:postmodũ nihil firmat z nihil sequiſ:sed simpliciter dicit videda esse que ponit Ria. de solti.in.d.l. scire debemus.§.fi. Jo.fa.etiã plures alias opi niones z respõsiones ponit:fz nullã habet indicio meo que sibi bene firma videaf.ego in hac difficultate teneo q; in isto ver.plane.odio furis agatur ad dandũ prout ter.nostervult z vt sit bona exceptio prout.ſ.dixi.z ita etiaz expresse firmat Bar.in.d.l.scire debemus.§.fi.per istũ ter.z tenẽt etiã Jo.fa. bic.z sequitur etiam Ang.de are. nec obstat argumentũ gl. nostre.ſ.formatum q; impossibile est q; petatur res suas sibi dari:q; nescirẽ aliud respõdere:nisi prout etiã respondebat Jo.fa.bic. q; cuius sit impossibile rẽ meaz mihi dari:nihilo minus hec petitio admittetur cõtra eũ rigoꝛẽ iuris odio furis.est bũ verũ qõ si res furto subtracta non extabit:q; tũc etiã effectualiter erit bene actũ ad dãdũ:cũ effectualiter a iu re nõ possit ꝟsequi nisi estimationẽ:iurta.l.i re furtiua. z ibi Bar.ff.de cõdi.furti.in qua estimationẽ certuz est proprie ea dẽ dari.Si autẽ res furto subtracta extaret:tũc cuius admit tatur petitio ad dãdũ odio furis cõtra omnẽ rigoꝛẽ iuris:ta mẽ effectualiter nõ poterit a iure cõdici per cõdictionẽ furti nã nisi rei restitutionẽ.z ita tenet Bar.in.d.l.scire debemus. §.fi.z etiã Ange.de are.bic.z videatis q; dicit Bar.post Ja co.butri.in.l.si quis nec causam §.res pignori.ff.si certuz pe. non obstat.l.scire debemus.§.fi.allegata.ſ.per Dy. in cõtra. in qua fm eum est casus: q; qs non potest stipulari a fure rẽ suam sibi dari:quia respondeo q; ita est casus fm intellectuz ipsius Dy.quem etiam ibidem dedit ad illum ter.sed ibi cõ muniter reprehenditur:vt per Bar.z alios z fm intellectuz quem ad illum ter.ponit Pet.de bel.z sequitur Bart.z cõ muniter alij:z est cõmunis itellectꝰ.ibi erit casus p opiniõe quã.ſ.proxime tenui:naz ibi cõmuniter tenetur q; si ter.i ſe cundo respondo:q; illud q; est meũ possum stipulari mihi da ri a fure ex causa furtiua.secus si simpliciter: vt ibidẽ latius videatis:cuius ita teneant:eo q; nihil tutius tenendũ occur rat.tamen vnum est q; me multũ turbat cõtra predictã opi. quia fm predictã opinionẽ parua vtilitas imo nulla sequi tur in effectu q; odio furis admittatur petitio contra eũ ad dandũ pro re propria:q; etiã contra alium quẽcunq; fustine ret petitio qua peteretur res ꝓpria dari:z impropriaret pro

35 tradi. †cũ pro sustinẽdis petitionibus z libellis licitũ sit ver a ba impropriare:iurta ea que dixi vobis i.§.omniũ in mate a ria libellorũ.ſ.co.z si diceres q; cõtra furẽ admittitur illa pe titio absq; impropriatiõe:dico tñ qõ in effectu nulla esset vtili tas:z sic istud qõ inuersi.plane esset inductũ odio furis i effe ctu est sine fructu.cogitabis. Respondere potestis:vt no.ter. hic:q; odio furis vt pluribus actionibus teneret statutũ est vt certe condictiones cõpetant:z sic actiones personales:qõ videtur impossibile z etiã rei vendicatio qõ in alñs cessaret. ¶ Glo.in verbo:in rem. diuiditur in tres. In prima declarat ter. Jn scda per modũ notabilis illũ extẽdit. Jn tertia q; rit z dupliciter respõdet.scda ibi:itẽ not.q; hic.§.tertia ibi fz nũquid etiã rẽ suã. ¶ Jn ea.gl.ibi:in quolibet malefidei pos ſessore.hãc glo.expresse no. Joan.de imol.in.l.scire debemus in.§.fi.in.j.col.ff.de verbo.obliga.z illã habet pro valde nota

36 bili ad hoc †q; illud qõ dicitur q; ois cõdictio degenerat:id est perdit z mutat propriã naturã contra furẽ.l.fi.ff. vſufru. quẽadmo.caue.z dicã statim habeat etiam locũ in quolibet malefidei possessore rei aliene.addite etiã Bart.in terminis ad hoc allegatẽ istũ ter.cũ glo.in.d.l.si quis nec causaz.§. res pignori.post glo.ibi in versi.condici potest.ff.si certũ peta.et ibi Bar.dixit hoc esse tenẽdũ menti.z sequitur etiã Ang.de

37 are.bic.an †id qõ ꝓprime diri sit ita simpliciter z indistincte verum:q; ois cõdictio degeneret contra furem.ponit Bic.in apost.ter.z latius in.j.q.extra glo.post antiquos docto.et fi naliter cõcludit z bene q; sic.accedãt que dixi.ſ.in glo.prece denti post Jo.fab.in reprobatione prime so.gl. ibidẽ posite. et qualiter intelligatur ista regula q; ois cõdictio degenerat contra furẽ: declarat Jo.de imol.in.d.l.scire debemus.§.fin.

28 ibidẽ videatis. ¶ †Jn ea.glo.ibi.§.sed si numi.hoc multum mãdat teneri mẽti Bar.ibidẽ:quia fm cũ istud tibi sepe oc curret de facto quãdo fit aliquis contractus z inualidus p minoꝛẽ vel ecclesiã vel aliã personã:z eius vigore possessio tã tũ in aliũ transfertur.iurta.l.j.§.si cũ vir. cũ ibi notatis.ff.de acqui.pos.q; poterit repeti possessio per cõdictionẽ indebiti vt ibidẽ est casus notabilis.addite Bar.z latiꝰ in.l.si alienã. ff.solu.mat.vbi idẽ tenet z dicit se ita de facto dixisse in eccle sia que rẽ vẽdiderat nõ obseruata solẽnitate debita: z eã tra

39 diderat:vt ibi per eũ. ¶ †Jn fi.glo.primã approbãt hic doc. vt Jo.fa.z Ang.de are.q; per cõdictionẽ sine cã non agit do minus ad dãdũ niſi cõtra furẽ z malefidei possessorẽ: sed ad restituendũ.accedat qõ not.glo.fi.in.l.fi.ff.vſufru.quẽadmo.

40 caue. ¶ †Glos.in ver.quibus.in fi.dicite q; effectualiter pri mam approbant doc.hic.vt Joã.fab.z Ang.de are. quia in isto.§.solum loquitur imperator de illis actionibꝰ persona libus que cõpetunt ad dandũ.iste autem de quibus glo. mẽ tionem facit competunt ad reddendum seu restituendum.l. iñ.§.si reddita.et.l.si vt certo.§.rem tibi dedi.ff.commo.cum simili.sunt etiam alie condictiones que cõpetunt ad liberã dum vt quis liberetur:iurta.l.qui sine.ff.de condi.sine causa alie ad repetendum quod factum est:et istud est regulare:vt condictio ob causam. cõdictio ob turpẽ causam .z cõdictio

41 sine causa.vt in vtilis suis apparet. ¶ †Glos.in verbo denũ ciare:in fi.bene dicit:z cum ea trãseunt doc.vt Jo.fab.z An ge.de are.bic.z hãc reputat vnicã et singularẽ Ange.de are. b ¶ Jn mora. Qõ intelli ge verũ de bitor sit ob ligatꝰ in re actionis: vt dicit Bar. in.d.l. q; ro me.§.pe. se cus vo si te nek iudicis officio p q̃ vide do.ale ran. ó imo. i.d.l. si er le gati cã.z in l.interdñ.§. fi.eo.ti. Frã. are.i.l.ſi pa cto q̃. C. de pac. et Fedi. in.c.indicis oꝛ cñi.ó of fi.indi.

bic.ad istud q; debitor anteq; cõueniaf in iudicio nõ est pri mo extra iudiciũ interpellandus de necessitate:sed tantũ de vsanitate.bene facit ille moralis ter.in.l. quidã iberus.bic allegata in glo.cuius moralitatẽ ibi notat et cõmendat bar. et idem quod de vsanitate tantum sit primo debitor extra iudicium interpellandus.tenet etiaz Bal.in.l.debitores.C. de pig.vbi formaliter inquit q; de vsanitate ante ingressuz iudicij est conueniendus extra iudicium:z debet requiri p illum ter.vt.d.l.quidam iberus.z idem etiam tenet glos.j.in princ.in.d.l.debitores.q̃uis in fine vacillet in alñs terminis. ſ.in debitore volente vendere pignus:quo casu bene de neces sitate fienda est denunciatio:vt ibi per Bart.et pro hac glos. qõ de vsanitate tantũ sit primo debitor extra iudiciũ inter pellandus adducit Ang.de are. hic vnum fundamẽtum in quo multum letatur.nam si de necessitate requiritur semper

42 interpellatio extraiudicialis:certe †cum per interpellationẽ b extraiudicialẽ debitor constituatur in mora b.vt est glos.in.l. qui rome.§.coheredes.in glo.parunla in verbo testator.ff.de verbo.obliga.z glo.in.l.vinum.in glo.magna.in primis ver bis.ff.si cer.peta.z glos.in.l.fideiussor obligari.§.fin.in verbo reus.ff.de fideiuss.sequeretur q; nũq; in iudicio per litis cõte sta.quis posset in mora constitui:et consequẽter sequeret qõ frustra facte essent ille leges que ponũt q; per litis ꝟcest.q̃uis

cõstituatur in mora.vt in.l.si ex legati causa.ꝛ l.si seruũ.§.sequitur.ꝛ l.mora.ff.de ver.obli.ꝛ l.mora.in prin.ꝛ l.videam⁹. §.si actionẽ.ff.de vsu.ꝛ ter.in.l.si in alia.§.fi.ff.depo.ꝛ l.qõ tecũ materia.ff.si cer.pet.nã cũ primo esset ꝓmissa mora per interpellationẽ extraiudicialẽ:nõ posset amplius in mora constitui:vel saltẽ nõ esset opus qõ postea mora ꝓmitteret per litis ꝓtest.ꝛ esset frustratoriũ.vnde ꝑm eũ tot leges remanerẽt correcte:vel saltẽ inanes. qõ nõ est dicendũ. sed certe iudicio meo fundamentũ Ang.in quo tantũ gloriat nõ valet ynã fabã:qz imo etiã qñ quis est cõstitutus in mora per interpellationẽ extraiudicialẽ.adhuc tñ põt denuo in mora cõstitui p litis ꝓtest.nec ista scõa erit frustratoria vt ipse dicit:imo erit maxime effectus:qz cũ sit grauior mora difficilius admittet eius purgatio:iuxta tradita in.l.si insulã.cum materia.ff.de
43 dcẽ cõmunis† qꝫ debitor nõ sit de necessitate anteꝯ in iudicio cõueniat primo extra iudiciũ interpellãdus.de quo tñ videatis multũ late ꝛ plene per Jo.an.ꝛ ibidẽ ꝑ Panor.in.c. licet hely.extra de simo.hãc tñ cõclusionẽ glo.limitate nõ ꝓcedere qñ quis vellet agere contra maiorẽ siue superiorẽ suũ qz tunc anteꝯ currat ad legitimãdũ debet prius admonitio precedere.ter.est in.l.si manumissori.C.de obse. ꝛ ibi gl.in v. patronũ.q etiã ad hoc allegat multos ter.decreti.ꝛ ibi etiaꝫ in terminis hoc no.Bal.ꝛ reputat tenendũ mẽti qui etiã dicit qꝫ in factis armoꝝ nũꝯ debet perueniri ad bellũ nisi precedẽte admonitione ꝛ diffidatione:als diceret ꝓditorie agi. ꝛ ita dicit notare Jo.an.in.c.j.de homi.lib.vj.ꝛ idẽ etiaꝫ dicit Bal.post Host.et Jo.an.in auf.itẽ nulla ꝓmunitas.C.de epi.ꝛ cle.ꝛ alibi dicit Bal.in.l.pe.in.vlt.col.C.de execu.rei in di.ꝛ in.l.ij.C.de serui.ꝛ aqua.qõ nullũ bellũ est licitũ sine diffidatiõe.forte posset dici qꝫ etiã i.o.l.si manumissori.admonitio fiat ex vrbanitate ꝛ nõ ex necessitate:vt in supioꝝ⁹ di
44 ctũ est.¶† Itẽ hãc gl.nostrã dicit Jo.fa.hic facere ad notabilẽ q̃stionẽ:qꝫ si aliqs facit teuocari ad iudiciũ petẽs abs te puta centũ que sibi debebas:ꝛ tu requisit⁹ incõtinẽti cõfitearis debitũ:ꝛ offeras te paratũ soluere:an tenearis ad expensas:an vero excuseris:qz dicas qꝫ etiã si ante fuisses requisit⁹ qõ solmisses.finaliter ꝯcludit Jo.fa.qõ necessaria sit denũciatio ad hoc vt quis teneat ad expẽsas.ego addo no.Bal.ĩ terminis pulchriꝝ⁹ idẽ decidentẽ in.l.nõ ignorat. in verbo ego quero pone actor fecit expẽsas ꝛc.C.õ frn.ꝛ litis expẽsis.vbi decidit qꝫ si actor fecit expẽsas in recolligẽdo instra a tabellione:qꝫ istas expẽsas nõ poterit recuperare a reo quez peius non requisiuit an vellet soluere:sed debet illũ prius admonere.idẽ etiã tenet Ang.i.l.ij.C.de obsequñs.ꝛ idẽ Ang. in.d.l.debitores.C.de pigno.idẽ tenet do.Anto.de bu.in.c.j. extra de lib.obla.in.c.nouit.extra de iudi.et Bul. de cu.in.l. edita.C.de edẽ.ꝛ ibi Saly.ꝛ idẽ etiã Bal.ĩ repe.ꝛ idẽ etiã tenet Bar.alꝫ Bal.in.l.pretor ait.§.j.ff.de edẽ.ꝛ Spec.in titu. de remũ.§.j.circa ꝑn.ꝛ in istis locis tradit illa ꝗalis regula ꝛ practicabilis qꝫ si debitor nõ sit ꝑmo extraiudicialiter iterpellatus ad soluẽdũ debitũ:qꝫ nõ tenet ad aliquas expẽsas si immediate recepto libello dicat se velle soluere ꝛ nõ contẽde
45 re. ꝛ ita etiã in hoc vltimo tenet Ang.de are.hic.† ¶Extra glo.restat vltimo ad cõplemẽtũ pñtis.§.vt videamus qualiter formãdus sit libellus in cõditiõe furtiua.de qua ĩ hoc.§. principaliter est habita mẽtio.ꝛ ei⁹ formã ponit plene Spe. in ti.de fur.fm qõ cũ refert Rico.hic in.ñ.q.extra gl. ꝛ ex mẽte doc.hic potestis ita cõcipere libellũ. Ego cõtra Titiũ vel eius heredẽ qõ aio furãdi rẽ talẽ mihi surripuerit:cui⁹ ego sum dñs vel saltẽ erã dñs tpe quo res fuit mihi furto surrepta p.l.siue mãifest⁹.§.tãdiu.cũ.l.seq.ff.de cõdi.fur. ꝛ postea in cõclusiõe possum cõcludere.quare peto dictũ Titiũ furẽ vel eius heredẽ cõdẽnari mihi ad dãdũ dictã rez si extat:ꝛ si nõ extat ad eius verã estimationẽ:iuxta.l.siue pro fure.§.fi.ꝛ l.in re furtiua.in prin.ff.de cõdi.fur.est bene verũ qꝫ magnuz
66 dubiũ est ꝙan ꝛ qñ res furto subtracta perit ita qꝫ ꝑstari nõ põt:nũquid nihilominus ipa res peti possit:an vero necessario sit petẽda estiatio.ꝛ glo.in.d.l. in re furtiua.in prin.in v. estimatiõis.tenet qꝫ res ipa q̃mis desierit,in rebus humanis extare petet: sed postea fiet cõdẽnatio ꝛ solutio i estimatiõe. Bar.in.d.l. re furtiua.in prin.ꝛ in.l. cũ seruus.ff.de cõdi. obcau.ꝛ multũ late in.l.stipulatiões nõ diuidũtur.ff.de ver.ob. tenet qꝫ qñ res furto subtracta perit:qꝫ nihilominus possit agi ad ipsam rẽ.itẽ qꝫ possit agi ad estimationẽ.ꝛ idẽ etiã tenet Spe.in ti.de libelli.cõcep.§.ad eius. ver.itẽ nota.et in tit. de ob.ꝛ sol.§.sequit.ver.qd si petñ:ꝛ ita est tenẽdũ quicqd teneat Jo.fa.hic:q̃uis Jnn.in.c.sacro. extra ǒ sen.excõ.cõtrariũ de directo teneat:vbi volnit qꝫ si certũ esset furto rez subtractã nõ extare: qꝫ necessario deberet peti estiatio:ꝛ si res peteretur qꝫ male peteret:q̃uis gl.etiã in.l.rei iudi.§.j.in ver. pecuniã.ff.soluꝫ.ma.quam ibi Jo.de imo.reputat singularez teneat qꝫ qñ res amota per vxorẽ marito desint extare:qꝫ tũc cõdicatur estimatio: non autẽ ipsa res.teneatis qõ.ꝑ.priorime tenui:ꝛ per ista remaneat expeditus presens.§.

1 ¶Dictum sub simplicibus non continetur.
2 Certi condictio ex mutuo ꝛ ex stipulatione an ꝛ qñ detur.
3 Duas certi condictiones an sit dare.
4 Actio ex empto ꝛ alie hic enumerate an sint penales.
5 Actio in duplum qñ competat cum seq.
7 Extẽsio ex idẽtitate rationis an sit licita in penalibus ꝛ odiosis.ꝛ quid in correctorijs:nu.9.ꝛ in istis an ꝓcedatur de similibus ad similia.nu.8.
10 Libellus in actione ex mutuo qualiter formãd⁹ sit.ꝛ numerum sequen.
12 Agens ex mutuo qñis in libello ponat se dñz:tamẽ dominium non habet necesse probare.
13 Creditori ex mutuo agenti an possit opponi hec exceptio:tu non fuisti dominus.
17 Libellus qualiter sit formandus quãdo super mutuo interuenisset stipulatio.
18 Libellus in actione cõmodati qualiter formetur.ꝛ seq.
20 Que requirantur ad hoc vt cõmodatum dicatur.
22 Commodatum ꝛ precarium qualiter differant.
24 Scholaris si pignorat vnum suum libruꝫ pro socio vel sibi cõmodat vt cũ pignoret:an ꝛ quãdo possit agere cõtra socium vt eum luat.
25 Precarium an quandocũqꝫ ad libitum concedẽs renocari possit.
27 Libellus in actione depositi qualiter formetur.
28 Libros fuisse in capsa tempore depositionis qualiter debet probari.
30 Depositum non esset nisi gratis fieret.
31 Libellus in actione depositi que cõpetit ad dupluz qualiter sit formandus.
32 Libellus in actione mandati qualiter formetur.
33 Mandatum nomine mandantis censetur esse factũ:licet factum fuerit post ex lõgo interuallo etiam nõ expresso nomine mandantis.
34 Mandatum:si mandani tibi vt Titiũ occideres ꝛ tu ex interuallo occidisti:an presumatur durare.
55 Si mando tibi qꝫ emas domum ꝑ me:tu dixisti da mihi pecuniam:ego nõ dedi tibi tam cito:vnde tu emisti ꝑ te ꝛ tuo nomine.quid iuris.
36 Si mando tibi qꝫ emas pro me certum fundum qui erat ꝑ parte tuus pro certo pretio:emptis partibus aliorum cõpelleris ꝛ tu inuitus tanti partem tuam vendere.
37 Actio pro socio ad quos effectus detur:ꝛ cũ sit generalis an ꝛ quando intentatur.nu.38.ꝛ seq.
40 Libellus in actione pro socio qualiter formãdus sit:ꝛ qualiter cõcludi debeat in generali actione pro socio:ꝛ an sit ista actio ꝑ socio formanda in libello nomine societatis vel nomine singularium personarum:ꝛ nu.41.
42 Inter socios potest nedum annuatim sed etiã omni tempore peti qꝫ rationes reuideantur.
43 Rationez reddi an ꝛ quando petere possint illi qui dant pecuniam mercatoribus ad dimidiã partẽ lucri ꝛ damni.
44 Mercatores accipientes pecuniã ad partez lucri ꝛ damni ꝛ dicant sustinuisse damnũ furti rapine vel incendij:vel alicuius casuum:intra annuz de his fidem facere tenentur alꝫ amplius non audiuntur.
45 Societas si sit contracta qꝫ vnus ponat pecuniã ꝛ alius operam iuxta.l.j.C.pro socio.an ille qui pecuniã condit in societatis diuisione capitale saluuz habere debeat:ꝛ lucrũ postea ex ea perueniens cõmunicari debeat.ꝛ qd si nõ reperiatur nisi capitale et ponens operam post multa tẽpora multos labores sustinuit:an tũc in diuisionẽ capitalẽ debeat diuidi:an totum reddi.ꝛ quid si capitale sit pditũ an ponens operam aliquid conferre seu reficere ei q pecuniam posuit teneatur.nu.46.
47 Socij duo vel fratres si acceperint quedam predia ad laborerium ꝛ vnus eoruz habeat duos filios q similiter laborãt:alius vero nullos habeat filios:ꝛ ex laboribus multa acquisierant:qualiter iter istos debebit fieri diuisio:an per stirpes vero per capita.
48 Socioꝝ duoꝝ si vnus negligat reficere rem cõmunẽ pnta domũ cõmunẽ ꝛ aliter reficiat:an negligẽs nõ solues partẽ impẽsarũ pro sua rata reficienti intra quatuor mẽses dominium perdat.

Libellus

49 Libellus in actiõe ex empto ⁊ vendito qualiter formandus sit ⁊ de eius positionibus.⁊ nu.50.

50 Libellus in actione ex locato ⁊ conducto qualiter sit formãdus ⁊ de eius positionibus.

Sequẽs illa diuisio.

¶ Iste.§.vsq; ad §.quedam .multis ⁊ variis modis diuiditur:⁊ subdiuidit perdoct.hic:vt p Ric.⁊ Ang.de are.ego diuido cũ aliter ⁊ melꝰ q̃ ipsi faciãt in duas partes principales vsq; ad.d.§.queda. In prima ponit imperator vnã principalẽ diuisionem actionũ in genere. In scõa illã in specie declarat.scõa ibi prope principium:rei persequẽde cã. Illa scõa subdiuiditur in quatuor. In prima illã specificã declaratione facit in actionibꝰ realibꝰ. In scõa in personalibus ex ꝯtractu. In tertia in actionibus descẽdẽtibus ex maleficio. In quarta ⁊ vltima in actionibꝰ descẽdẽtibus ex vltima volũtate.secũda ibi:earum vero actionum. tertia ibi:ex maleficijs vero.quarta ibi:item mista est actio.

¶ Actionũ alie sunt rei persecutorie.alie penales. alie miste que hic particulatim declarãtur in actionibꝰ realibus ⁊ in personalibus ex cõtractu:⁊ in actionibus descẽdẽtibꝰ ex maleficio.itẽ ⁊ in descendẽtibus ex vltima volũtate.b.d. ⁊ q̃uis iste.§.cõsueuerit simul. legi vsq; ad.§. quedã. pscribẽtes hic vt p Dy.Iſico.de neap. Jo.fa. ⁊ cõmuniter alios:ego tñ in hoc limitatus morẽ Ang.de are.propter nimiã textus pluritatez:legã tantũ vsq; ad ver.ex maleficijs.⁊ postea illũ ver.le
1 gam vsq; ad.§.quedã.⁊ in hoc nulla erit vis.¶ †Vltra sum marium vnũ notate ex ter.q̃ mistuz nõ ꝯtinetur sub simplicibus. nã videtis hic q̃ actiones miste nõ ꝯtinentur sub rei persecutorijs nec sub penalibus:imo faciunt tertiã speciẽ de
a ¶ In.§.primo. Quam vide i nũe. xxvj. et not. xxviij.cũ. ij. sc.⁊ ibi vide etiã qõ fuit p me dictũ in apostil. per se.de quo tñ dicite prout late diximus in.§.j.ª in glo.in verbo: summa.s.eo.in gloss.j.paruula in fi. Itẽ q̃ ista sit tertia principalis diuisio actionũ tenet gl.magistralis in.§.sunt preterea in glo.j.ĵ.eo.⁊ declarat vt ibi in gl.dicite tñ vos posse dici qõ imo hec sit quarta diuisio tenẽdo q̃ in.§.preiudiciales.s.eo. posita sit tertia diuisio vt ibi dixi in gl. magna in pn. ¶ Gl. in ver.miste.in fi.bene dicit ⁊ cum ea simpliciter trãseunt scribentes hic.⁊ adducit.l.ij.§.j.ff.ne quid in loco publico.⁊ l.nã reipublice.ff.de ope.no.nun. ¶ Bto.in ver.in rem actiones. diuiditur in quatuor partes. In prima enumerat actiões in rem. In secunda opponit ⁊ soluit. In tertia refert opi.alioꝝ In quarta illã reprobat.secũda ibi:ſz certe videt. tertia ibi: alij tñ dicebant.quarta ibi:sed certe actio depositi. ¶ In fi. glo.hec glo.fm Jo.fa. ⁊ Bruge.de are.hic videtur aduersari glo.magne posite in.§.penales.in ver.item aduersus.in prin. s.eo.que videt cõcludere q̃ ibi illa actio dicatur penalis:q̃ in ea iuratur in litẽ.⁊ tñ fm eos cõstat q̃ illud iuramentũ ve nit officio iudicis:sicut i qualibet alia actiõe.ipsi dicũt hãc gl.esse veriorẽ.vos autem dicite prout late diximus in.d.§. penales.super dicta glo.magna. in verbo:item aduersus. in prin. ¶ Bto.in ver.fere.ibi qõ est falsum.q̃uis glo.nõ dicat dicite vos fm Ric.hic in.ij.q.glo.q̃ ideo falsum est:eo q̃ pena illa cõpetit ex cõuentione.nos autẽ hic loquimur. in pena legali seu proueniente ex dispositione legali. ¶ In fi.gl.bene di-
2 cit. ¶ †Bto.in verbo:actor.in fi.dicite tñ q̃ i primo casu agitur certi cõdictiõe ex mutuo.in scõo vo agit certi cõdictiõe
b ¶ In.l.certi cõdictio. vbi vtõ Frã ci.are. b ex stipulatiõe:iurta ea que tradunt in.l.certi cõdictiõb.i pn. ⁊ in.l.qñ.ff.si cer.pe.⁊.s.de ver.obli. in prin.primus tñ casus procederet vbi nõ interuenisset stipulatio de restituẽdo mutuo.si vero interuenisset stipulatio distingueret:aut interuenit incõtinenti anteuel post numerationẽ:⁊ tunc daret certi cõdictio ex stipulatione:nõ autẽ ex numeratione:q; dicta numeratio diceret facta causa implende stipulatiõis. Si autẽ stipulatio interuenisset ex iterualo:quo casu sunt duo ꝯractus ⁊ inducerẽt nouatio primi si esset expresse actũ vel tacite:als ageret ex vtroq; si vteroq; fuisset vtilis.de istis habetis ter.in.l.si ita.§.j.⁊ in.l.seq.que incipit.cũ enim. ⁊ ibi Bar.ff. de noua.⁊ Bar.⁊ alij in.d.l.certi cõdictio.§.qñ.facit.l. si ita stipulatus.§.chrysogonus.cuz ibi no.Bar. ⁊ alias.ff.de ver.
3 obli.⁊ habetis hic p Ang.ô are. ¶ †Nõ omitto tñ circa hãc glo.istam sentire q̃ pro mutuo nõ cõpetat certi cõdictio specialis ⁊ cõsequenter q̃ nõ sit dare duas certi cõdictiões:vnã generalẽ ⁊ aliã specialẽ:sed pro vnica tãtũ sit generalis:quẽ articulũ aliqui hic ⁊ extranagãter tangunt:vt Ang.de are. sed nõ cõgruit hic.ſz habetis eũ plene examinatũ per Bart. ⁊ alios in loco suo in.d.l.certi cõdictio.i prin.per Bal.plene in rub.C. si cer.peta.per Jo.fa.Ric. de neap. ⁊ alios in.§.j.s. qui.mo.re cõtrahi.ob. ¶ Bto. in ver.conducto.diuiditur in duas. In prima p modũ questi opponit cõtra tert. In scõa soluit.scõa ibi: sõ dic tribus modis. Illa scõa subdiuiditur in tres quemadmodũ tres ponũtur species penaliũ actionũ partes de se patent. ¶ In ea.glos.ibi:sed penales hoc impu-
4 gnat Jo.fa.hic.⁊ putat esse plus q̃ ridiculũ ꝙ actio ex empto ⁊ alie hic enumerate:item et cetere bone fidei ꝓpterea q̃ in eis iuretur in litẽ sit penales per ea que vidimus:⁊ ibi dixi in.d.§.penales.in gl.magna.in ver.itẽ aduersus. in prin.s. eo.preterea fm eum.hoc est cõtra casum huius.§. qui ponit pro cõstanti eas esse rei persecutorias.sed quid fortius si iste diceret penales ꝓpter iuramentũ in litẽ in eo q̃ excedũt vera estimationẽ:certe dicerent miste:nõ aũt mere penales:vt hoc ter.inuer.plane.et in hoc ego sto cũ eo reiecta saluatione Ang.de are.hic que est de directo cõtra supradicta. et si vnl tis ponere bona exẽpla i ista penali ex parte rei tãtũ in qua gl.ista reprehẽditur:recurrite ad ea que late dixi in cuidẽtialibus.d.§.penales.s.eo. ¶ In fin.gl.ligiate bene hãc gl.que magistralis est:⁊ dicite put dixi in dictis cuidẽtialibus.§.pe
5 nales.s.eo.⁊ ibi de hac glo.mentionẽ feci. ¶ †Glos.fi.in verbo:ipsius.in fi.bene dicit.⁊ ter.est clarus et magistralis cum decisione ⁊ ratione diuersitatis in.d.l.j.§.j.⁊ in.§.merito.hic allegato.facit in simili.l.j.in princi.ff.de exercito.⁊ iurta hos quatuor casus hic in ter.positos:⁊ in legibus.s. prime allc. in quibus deposito datur actio in duplum cõtra regulare; naturã depositi per rationẽ quẽ glo.ista assignat et iurisconsultus.in.d.§.merito. ¶ †Dubitabat hic Jo.fa. quid iuris
6 esset in alijs similibus casibus in quibus esset eadẽ ratio.ver bi gratia.subito ⁊ ex improuiso cõcurrentibus hostibus habui necesse deponere penes vnũ:vel forte superueniẽte nũcio qõ latrones erãt in via q̃ mihi insidiabant:vel forte peregrinus infirmitate subita grauatus nõ potuit eligere nisi hospitẽ vel vnũ ex circũstãtibꝰ apud quẽ bona sua deponeret.nũquid in istis casibꝰ erit idẽ put in casibꝰ quatuor supradictis q; dixit Jo.fab.sibi videri q̃ non:quia istud est penale.ergo nõ extendẽdũ.vt.l.si de interpretatiõe.ff.de penis.item q; hoc est statutũ cõtra regulas iuris ⁊ cõtra naturã ipsius depositi ⁊ ideo videatur nõ extendẽdũ.vt.l.qõ nõ ratiõe.ff. de legi. subdit tñ Jo.fa.super hoc adeundũ pretorẽ vel Augustũ imperatorẽ pro lege cõdenda. ego puto qõ nõ sit necesse super hoc de nouo aliã legẽ cõdere.⁊ credo q̃ imo idẽ iuris esset i
7 omnibus casibus †:q; imo in penalibus ⁊ in odiosis ex idẽtitate rationis licita est extensio:vt est solennis ter.in.c.j.§. porro.in ver.sed q; natura nouas properat edere formas.in ti.q̃ fuit prima causa beneficii.amit.⁊ ibi Bal. expresse notat ⁊ dicit q̃ ibi est ter.melior qui sit in iure q̃ in penalibꝰ ꝓcedit de similibus ad similia:siue etiã loquamur in statutis penalibꝰ siue in consuetudinibus penalibꝰ.⁊ idẽ etiã notat Bart.i.l. bis solus.p illũ ter.in ver.satis etiã tacite cautũ putamus.C. de reuo.dona.not. Jo.de imo.in.l.si vero.§.de viro.ff.sol.ma. ⁊ in.l.infamẽ.ff.de publ.iud.⁊ dicã circa hoc aliqua pulchra
8 j.in ver.ex maleficijs.in glo.in ver.iudiciũ †.ergo in terminis nostris etiã in penalibus licita erit extẽsio ex idẽtitate rationis.preterea etiã in correctorijs[c] nedũ in penalibꝰ fieret extẽsio ex idẽtitate rationis:qñ ratio esset expressa in.l.put est in c terminis nostris.i.d.l.j.§.merito.ff.de positi. fm magis cões cõclusiones:iurta ea que tradi solẽt maxime p repetẽtes in d.l.si vera.§.de viro.⁊ per alios in aut.quas actiões.C. de sacrosan.eccle.⁊ ita etiam cõtra Jo.fab.tenet Ange.de are.hic ¶ Extra glo.q;.§.iste tractat de pluribus actionibꝰ:⁊ istud est ꝓpriũ ⁊ peculiare istius tituli formas libellor apponere: idcirco doc.hic ⁊ maxime Jo.fab.⁊ Ang.de are.ponũt sup qualibet actiõe hic in ter.notata particularẽ ⁊ specialẽ libellum cum aliquibus decisionibus accessorijs.in quibꝰ oibus ego succumbe procedã me remittẽdo ne hic.§.qde se breuis est
9 in materia propter libellos tãtũ in nimis grãde cõmẽtariũ assurget †.⁊ in primis in actiõe ex mutuo de qua i primis in hoc ter.fit mentio.eius libelli formã ponit Spec.i ti.de solu. §.sequit.fm qõ eũ refert Ric.hic ad fi.in.r.⁊ vlt.q.extra gl. ⁊ ex mẽte scribentiũ hic maxime Jo.fa.et Ang. de are.potestis sic i mutuo formare libellũ.ago ꝯra Titiũ:⁊ dico q̃ tãdiu mutuaui eidẽ Titio libras centũ imperialiũ ex meis ꝓpriis denarijs:quare cũ dictã pecunie quantitatẽ mihi reddere neget:⁊ indebite peto dictũ Titiũ condẽnari in predicta quãtitate pecunie sibi mutuata mihi restituẽda ⁊ soluenda. ⁊ eodem mõ potestis formare libellũ in alijs rebꝰ mutuatis que cõstiterunt pondere numero vel mẽsura:iurta.l.ij.§.j.ff. si cer.pe.⁊.s.qb.mo.re cõtrahi.obl.in prin.iurta hũc libellum Jo.fab.hic subnectit aliquas leues ⁊ faciles questiões quas
10 hic videatis per eũ. ¶ †Nõ omitto tñ q̃ inter cetera duo in hoc libello sunt cũ magno ministerio posita. ꝓmo illa verba ex meis pecunijs propijs:q; alis regulariter nõ esset mutuũ cũ nõ fieret õ meo tuũ nisi nũmi essent mutuatis.qõ regrit i

c ¶ In correctorijs. Vidẽ Frã. arc.i. l. si ita stipulat⁹.§.chrysogon. l. xj. col.i ver. nũ aũt aduerte de ver.ob.⁊ ll. ex duob. de duo. reis.⁊ i rub.ff acq.here.in pn.v. col. et l.singularia si cert.peta. Fel.i.c.trãslato.de ꝛsti. et adde do. Alle.ô imo. 2.cl.rrrtin. vlti.char.in ñ.parte.⁊ in cõs.liij.i. iij. parte.et do. Vincẽ. pal leo.i.tit.pte 2ſ. do. Alle. de imo.

mutuo.l.ñ.§.appellata.ff.si cer.pe.ꝛ ibi lati⁹ Bart.fm cuius
2 di.ta istud tñ intelligite limitate ꝛ declarate.¶ †Subdit
tñ hic no.Jo.fa.qꝙ ꝙ⁹ agês ex mutuo habeat ponere in li
bello se tmisse dñm:vt ꝓme dixi:nõ tñ habet necesse ꝓbare
dñiuz eo qõ recipiẽs nõ põt ei referre ꝙstionẽ dñi cũ habeat
causam ab eo:iurta.l.si quis cõductiõis titu.C.loca.et.l. nec
creditores.C.de pig.acti. alias fm cũ agês ex mutuo vix aut
nunqũ obtineret.Subdit etiã Jo.fa.qõ istud satis appro
bat equitas ꝛ cõmunis vsus.ergo addo in terminis Barto.
13 istud vltimũ latius disputãtẽ:videlicet † an creditori agenti
ex mutuo possit opponi hec exceptio:tu non fuisti dñs.vt.l.
nã ꝛ si fur.i pri.post Ly.ꝛ alios.ff.si cer.pe.ꝛ finaliter Zcludit
id qõ Jo.fa.hic: qꝛ creditor ꝓsumit fuisse dñs nisi excipiẽs
vellet ꝓbare se aut aliũ tertiũ fuisse dñm:vt ibi latius per eũ
ꝛ idẽ tenet ipse Bar.in.l. si alienã.ff.soln.ma.de quo etiã per
Bar.ꝛ ibi latius Ly.an.l.ñ.C.si cer.pe.ꝛ ter.i.l. nõ vnde.ꝛ ibi
Ang.C.si cer.pe.ꝛ qõ no.Bal.in.l.i restituẽda.C.de peti. he
re.vbi inquit in simili:qõ soluens pecuniã in dubio ꝓsumi
tur soluere de sua ꝓpria.scõo in ꝑdi.to libello dixi: ꝛ cũ ma
gno mimsterio mutuaui.nõ aũt dixi,put dicit ꝛ male Ang.
de are.hic qꝛ numeraui:qꝛ si diceré qõ numeraui: demõstra
re numerũ mere naturalẽ intercessisse qõ sit mediãtevera nu
meratiõe pecunie:ꝛ nõ alio modo:iurta glo.notabilẽ ꝛ ma
gistrã in.l.ñ.§.fi.et est glo.vnica.ꝛ ibi Bar.ff.si cer.pe.ꝛ Bal.
in rub.C. si cer.pe.ꝛ ideo tũc habere necesse probare pũctua
liter verã et realẽ numerationẽ pecunie intercessisse.nec fuffi
ceret probare cõfessionẽ partis de recepto. ꝛ ideo creditor q
in libello diceret se numerasse ꝛ ꝓduceret instrumẽtũ in quo
ille cõfessus fuit se recepisse ꝛ promisit ea restituere vel istam
cõfessionẽ probaret per testes:certe deberet libellãs hoc mõ
succũbere.ꝛ ita dixit no.Spec.in tit.de teste.§.j.ver.sed pone
egi cõtra te ꝛ eo qꝛ testes probãt aliud qꝫ creditor seu actor
asserat ipsi enim probãt de mutuo ꝛfessato tãtũ:ꝛ sic de mu
tuo ciuili.ipse vo creditor asserit de mutuo naturali ex quo
dicit numeraui.ꝛ idẽ etiã in terminis dicit ꝛ tenet Bar.in.l.
certi cõdictio.§.si nũmos.ff.si cer.pet.vbi fortius dixit qꝫ in
tãtũ dictus libellus esset nullus qꝫ nullo modo excusari pos
set. vbi aũt creditor vsus esset in libello termino:mutuaui.
prout ego.s.feci.tunc dicit Bar.in.d.§.si nũmos.qꝫ etiam si
produceret instrumẽtum cõfessionis tantũ:vel probaret per
testes ꝛfessionẽ tãtũ:qꝫ nihilominus sustineret talis libellus
ꝛ intelligeretur quia mutuaui:scilicet ciuiliter:vt ibi per eũ.
de quo etiã videatis Bar.ꝛ Jmo.i.l.j.§. si quis ita.ff. de ver.
a ¶ §.chrysogonus. vbi post Bart. vide omnino do. Ale. de inol.i.v. char.ꝛ pan. de ca.i. o.§. si qs ita.alr. hic per do. Jas.may. obli.ꝛ Bal.in.l.si ita stipulat⁹.§.chrysogonus⁹.in fi.co.ff. de verb.obli.ꝛ ibi Ang.ꝛ Jo.de imo.in.ñ.ꝛ tñ.co.ꝛ Bar.i.l.si absentis.C.si cer.pe.ꝛ in.l.vnica.in prin.C.de rei vxo.actio.et notabiliter in.l.pecunie.C.de solu.ꝛ in.l.si ex cautione.in.r.et
14 ¶ †Ad predictorũ cõfirmationẽ accedãt illa duo dicta au
rea Bar.in.l.ñ.§.fi.ad fi.ff.si cer.pe.vbi dixit ꝛ multũ signan
ter Bar.qꝫ si aliquis fecit vnũ ꝓcuratorẽ ad recipiẽdũ certã
quãtitatẽ pecunie mutuo:ꝛ procurator accepit pecuniã mu
tuo ꝛ tñ in instrumẽto nõ fuit scriptũ qõ recepit:ꝛ qꝫ fuit cõ
fessus se recepisse:certe ex tali instrumẽto nisi actualis nume
ratio aliter probet nõ põt agi cõtra dñm b: qꝛ qñ cõstituitur b ¶ Dñm.ad de idẽ tenẽtes do.mar. soci. in cõsi. iñ. ici. circa pñtẽ.in v.v. ꝓbat. circa me.in.j.pte.
ꝓcurator ad accipiẽdũ pecuniã mutuo intelligit de mutuo
naturali.ꝛ illud instrumẽtũ cõfessionis probat mutuũ ciui
le tãtũ:ergo talis procurator nõ obligat dñm:qꝛ ad hoc nõ
15 babuit mãdatũ.imo plus dicit Bar.ꝛ scõo †qꝫ etiam si in in
strumẽto procurationis expresse diceret:facio te ꝓcuratores
ad accipiẽdũ pecuniã mutuo ꝛ ad cõfitẽdũ te recepisse pecu
niam ꝛ ad cõfitẽdũ ꝛ.qꝫ eodẽ modo dñs nõ potest cõuenire
ex instrumẽto cõfessionis: qꝛ illa verba ad cõfitẽdum te rece
pisse.intelliguñ scilicet pecuniã receptã.nã si aliter intellige
rẽtur:esset donatio que ꝓcuratori nõ intelligit permissa nisi
exprimat.l.cõtra iuris ciuilis regulas.§.j.ꝛ fi.ff.õ pact. ꝛ hec
duo dicta tenetis ꝓpetuo cordi:quia sunt summe vtilia in
actu practico.verũ quia sunt dubia ꝛ valde periculosa: ꝛ ma
xime in scõo dicto i quo multi ꝛtrariũ tenẽt:si expedierit vo
bis in facto videatis etiã Bart.idẽ tenentẽ in.l. si debitorẽ.ꝓ
illũ ter.ff.de dona.ꝛ ibi ꝓ Ang.ꝛ Jmo.ꝓ Bar.ꝛ Bal.Ang.
ꝛ Sali.i.l.nõ obtulit.C.de noua.ꝛ Jo.an.in addi. ad Spec.
in ti.de teste.§.j.ver.sed pone egi.in fi.magne additionis:vbi
idẽ tenet qꝫ Bar.ꝛ Ant.de but.Abb. ꝓanor.ꝛ Jo.de imo.
in.c.si cautio.õ fi.instr.ꝛ Bal.ꝛ Ang.in.l.j.§.fi.C.de quadri.
ꝓscri.ꝛ Ang.ꝛ Jmo.i.l.a diuo pio.§.ꝛ si emptor.ff.õ re iudi.
ꝛ Jo.de imo.in.l.si ita stipulatus.§.chrysogonus.ff.de verb.
obli.ꝛ Ludo.roma.in.l.ꝑdi.i.ff.de acqui.pos. et Bal.Ang.ꝛ
Sal.et oês in.d.l.ñ.et Zed.de sc.in cõsil.lim.incip. ¶ Titi⁹ fecit
ꝓcuratorẽ.ꝛc.ꝛ in istiꝰ locis inuenietis multos cõtrariãtes
Bar.potissimũ i scõo dicto quicqd sit illud est expeditũ qõ
quantũ ad ipsum procuratorẽ cõfitentẽ talis cõfessio ꝓbet
realẽ numerationẽ ita qꝫ ipse nõ pẽt opponere exceptionem
nõ numerate pecunie.ita intelligẽdus est Bal.in.l.pecunie.
per illũ ter.C.de fol.ꝛ ibi vult Bal.vnũ aliud peregrinum ꝛ
singulare qꝫ est maxima limitatio ad ea omnia q̃ supradicta
16 sunt † qꝫ si ex forma statuti instrumẽta ꝛfessionata habeꝛvir
sentẽtie:certe ꝑ hoc instrm cõfessionis mutui bene ꝓbaret
etiã n.utuũ naturale sicut probaret per sentẽtiã diffinitiuã.
17 qꝫ nota perpetuo.¶ †Qualiter aũt formandus sit libellus
qñ super mutuo interuenisset stipulatio:satis ptz ex bis que
s.vidimus in glo.in ver.actor.iunctis.s.proxime dictis.ꝛ ha
18 betis in specie ꝑ Jo.fab.hic.†Sequif in ter.fm ordinẽ litere
de actione cõmodati ꝛ ei⁹ libelli formã ponit Spec. in loco
suo cõgruo in ti.de cõmo.§. nunc dicẽdũ fm quod cũ refert
Rico.de neap.hic ad fi.in.r.ꝛ vlti.q.extra glo.ꝛ ex mente scri
bentiũ hic marie Jo.fa.ꝛ Ange.de are.potestis ita formare
libellũ.Ego cõtra Titiũ ꝛ dico qõ eius rogatu seu ad eius
preces siue petitionẽ sibi cõmodaui equũ meũ per tres dies
pro eundo ⁊ Mediolanũ ꝛ redeundo:quare cũ predictũ⁹ ꝰ
expleuerit vel expleuisse potuerit nihilominus dictum equũ
nõdũ restituit imo ꝛtradicit ꝛ indebite:ꝛ restituere recusat.
Quare peto cũ cõdemnari ad restituendũ mihi dictũ equũ
meum vna cũ dãnis ꝛ interesse ꝛc.in hoc libello duo inter ce
tera cũ mimsterio posita sunt.primo illa ⁹ba:qõ rogat⁹ siue
ad eius petitionẽ:qꝛ alias cõmodatarius non teneret de cul
pa:ꝛ tãtũ de dolo.ter.est no.in.l.si vt certo.§.interdũ.in fi.in
ver.quis vltro cõmodauit.ff.cõmo.ꝛ ibi gl.in ver.vltro.ꝛ ibi
19 dẽ in terminis Bar.qui dicit † qꝫ semper sis cautꝰ de hoc fa
cere positionẽ qꝫ cõmodasti rogatu accipictis.Scõo cũ mini
sterio dictũ est ꝑ tres dies pro cũdo ⁊ Mediolanũ ꝛ redeũdo:
vt sic ostẽdat cõcessionẽ factã cẽ ad certũ ꝛ determinatũ vsuz
ité factã esse certo ꝛ limitato tpe:alias nõ diceret esse cõmo
20 datũ:sed precarium vel Zctus innominatus.† ꝛ sic ad hoc vt
dicat cõmodatũ requirũtur necessario duo copulative: qõ
cõcessio sit facta ad certũ ꝛ determiatũ vsuz.itẽ ꝛ qꝫ sit facta
certo ꝛ determinato tpe expresse vel tacite.quomodo expsse
fiat patet.tacito aũt tẽpore diceret fieri si cõmodaré equũ vt
ires ad villã.inesset cũ tacite tẽp⁹ quo posses ire et redire de
villa.l.cõtinuus.§.cũ quis.ff. de ver.obli.ꝛ l.ñ.§.si quis cũ.ff.
de eo qꝫ certo loco.ꝛ §.locati.s. de verb.obli.alias si daret ad
21 certũ ꝛ determinatuz vsuz † sed nõ limitato tẽpore tacite vel
expresse:tũc etiã esset precariũ ꝛ posset qñcunqz ad dñi volũ
tatẽ reuocari:vt si aliqs diceret: vtere gratis habitatiõe ta
lis domus qdiu voles.vt est tert.not.in.l.lucius.ff. de dona.
quem ita notabiliter intelligit ꝛ declarat Bar.in.l.aquilius
regulus.in prima oppo.in eo.ti.ff.de dona. ꝛ Bal.not.intelli
git.in.l.ñ.C.cõmo. ꝛ in.l.ñ.i.ir.q.C.de ser.ꝛ aqua.ꝛ do .Abb.
Panor.in.c.fi.extra de preca.ꝛ Jo.fa.in.r.ñ.col.pdicta sunt
ola verba Bar.in.l.i cõmodato.§.sicut.ff.cõmo. ꝛ Bal.i.l.ñ.
22 C.cõmo.¶ †Et quib⁹ fm eos optime colligit quomodo ꝛ
qualiter cõcipiendus sit libellus in hac materia ꝛ in.d.§.si
cut.habetis in glo.in ver.officiũ.ꝛ ibi Bar.qui ponit differẽ
tias que sunt iter cõmodatũ ꝛ precariũ.quarũ cognitio mul
tum cõfert ad formationẽ presentis libelli.sed est glo.plenior
ꝛ magistralis in.l.j.in prin.in ver.simile.ff.de preca.vbi bart.
ꝛ ibi etiã videatis cuz.de predictis vide etiã Bart.in.l.j.in fi.
ff.cõmo.ꝛ Jo.an. ꝛ alios i.c.j.§.fi. extra de precario. ꝛ Jo.fa.
qui ponit hic circa ista aliquas leues questiões que satis de
23 cidunt er supradictis.†Et inrta suprascripta qꝛ posset ꝓ
babiliter dubitari an si finitũ sit temp⁹ quo potuisti pcipere
vsum ad quẽ cõmodaui sed absqꝫ tui culpa:quia forte fuisti
infirm⁹:an nihilomin⁹ possum repetere cõmodatũ.vide no.
Bar.post glo.qꝫ sic.in.d.l.in cõmodato.§.sicut.vide etiã no.
Bal.in.l.ñ.C.cõmodati. vbi ponit qñ vsus dicatur finitus.
24 ¶ †Et ibi etiã per eũ in terminis de casu illo notabili septis
sime occurrẽti in facto qñ scholaris pignorat vnũ suũ libruz
ꝑ socio suo vt sibi ꝛmodat vt eũ pignoret:an possit agere cõ
tra sociũ vt eum lnat:ꝛ qñ possit agere:ꝛ sic quãto tẽpore te
neatur expectare ibi videatis.Et qd i mutuo nõ dico cõmo
dato si mutuaui tibi pecuniã ad certũ vsuz an añqꝫ sit facta
in illũ vsuz cõclusio possit repeti quia pecunia numerata:vi
de glo.no.in.l.si penã.in ver.interest.ff.de ver.obli.quam pro
notabili ꝛ mẽti tenenda:alle.Bal.in.l.ñ.C.cõmodati.ꝛ dicit
glo.sentire qꝫ nõ fallitur:qꝛ sentit qꝫ sic,sed bene cã repreben
dit ibi Bar.tenẽs idem qꝫ Bal.qꝫ agi nõ possit.de quovide
magis in propriis terminis per Bal. Ang. ꝛ Jmo.in.d.l. si
25 penam.¶ †Unum etiã nõ omitto dum in predictis dixi ꝑ
carũ posse qñcunqz ad libitũ cõcedentis reuocari. ꝛ est text.
in.l.j.in prin.ff.de preca.ꝛ tex.not.in.l.ñ. in prin.ꝛ i.l. ꝛ habet
in prin.

in prin.eo.tit.ff.de precario.etiã si expresse esset adiectum tps vsq; quo bz vti:vt.l.cuz precario.ff.de precario.in princ.z rationem notabilẽ quare possit precariũ qñcunq; ad voluntatem cõcedẽtis renocari:z secus sit in cõmodato:ponit Bar. in.d.l.in cõmodato.§.sicut.habetis illud de precario singulariter z signãter limitatum per do.Abb.Panor.in.c.fi.in vl. col.extra de precа.vbi formaliter dicit se putare q; si ꝛcedẽtes precario velit sine cã renocare precariuz illico cum maximo damno illius cui concesserat: qõ obstabit sibi exceptio doli: q; nõ põt negari quin precariũ sit beneficiũ. est eñ benenola actio cõmodũ tribuens capienti:vnde non dz dolose versari
26 in beneficio concesso. † Sicut fm eũ dicimus in eo qui inuitauit viatorẽz ipsum retinuit:sed postmodũ ipsuz penituit. nam potest agi ꝛtra eum actione de dolo:q; cum dãno alterius ipsum penituit de bñficio:vt no.Jo.and. in proe.decretaliũ.ad hoc etiã adducit notata per Bart.in.d.l.si penam. quã decisionẽ teneatis ppetuo cordi:q; eã forte non immemo-
27 tis alibi in terminis ꝓpriis. ¶ †Sequif in ter.de actiõe depositi z eius libelli formã ponit Spe. in loco suo ordinario. in ti.de actio.depo.§.j.in.iiñ.pte.z in.§.nũc libelli.fm qõ euz refert Ptic.de neap.hic ad fi.in.r.z vlt.q.vltra gl.z Jo.fa.hic in vlt.col.z ex mente scribentiũ hic maxime Jo. fab.z Ang. de are.potestis ita formare libellum. Ego contra Titiũ z dico qõ penes eum sponte z gratis recipientẽ deposui vnã capsam plenã librox in iure ciuili clausam z sigillatã quare cũ dictus Titiꝰ mihi restituere recuset dictã capsam z iniuste: peto eum condẽnari ad restituẽdũ dictã capsam cũ dictis libris ita clausaz z sigillatã sicut accepit.in hoc libello aduertẽdumz est q; si tpe quo dicta capsa fuit deposita fuerunt singuli libri specifice z noiatim cõsignati z depositi:tũc etiã i libello sunt singuli et specifice petendi:exprimẽdo noiatim q; in illa capsa erant tales z tales libri.si vero tpe depositionis nõ fuit facta specifica mentio:tunc est in facultate z arbitrio libellãtis exprimere noiatim z specifice libros z res in capsa existentes:vel si velit põt omittere.de istis oibus est casus no.z magistralis in.l.j.§.fic ista.ff.depositi.z ibi Bar.qui dicit illuz.§.factum esse propter hoc vt sciremus qualiter formãdus esset li
28 bellus in hac materia depositi.†Qualiter autẽ probari debeat tales z tales libros fuisse in capsa tpe depositionis:distinguit notabiliter Jnno.in.c.fi.extra qõ metus cã.q; aut capsa reddit dissigillata:z tũc q; res in ea essent probabitur p soluz iuramẽtũ deponẽtis:alias requirit plena probatio.z ita etiã firmat Spec.in ti.de fur.§.j.ver.quid si res.z Bar.in.d.l.j.§.si
a ¶ §.si cista. a cista[a].ff.depo.z in.l.in actionib⁹.in vl.col.ff. de in litem iurã. vbi vide Franc. arc. De quo etiam vide no.Bal.in rub.in prin.C.depositi.vbi po-
29 nit de eo qui deposuit sardellũ sigillatũ penes aliquez z ille exhibet dissigillatũ:z dꝛ ponens dicit in eo fuisse subtractã:qd iuris et q; ibidez ad eum diri.in apo. sit ibidẽ videatis.Accurratis etiã ad tradita plene z notabiliter p Bar.in.d.l.j.§.j.ff.fur.aduer.nau.vbi ponit Bar.post
b antiquos de nobili intrante hospitiũ ꝛsignantem alisiam seu sardellũ hospiti a qua dicit i mane aliquid sibi fuisse subtractum qualiter sibi succurrat z quid et qũo probãdũ sit.ibidẽ plene videatis.accedant que diri in.§.itez seruiana[b].in gl.in verb.coloni.in.iiñ.parte principali que hic potestis addere.
b ¶ Jn.§.itez seruiana.quẽ vide in cõsi. xxxiñ.z nũc xxxiñ.et qõ ibidem dictum fuit p me ad hoc in apo. 30 ¶ †Itez diri.s.in libello sponte z gratis:q; nisi gratis fieret non esset depositum neqꝫ ageretur actione depositi:sed ex locato vel præscri.verbis ꝓout declarat ter.no.in.l.j.§.si qs seruum.ff.depositi.cũ simi.Item diri cũ ministerio recipiẽtez:q; si alias aliqd i domũ tuã reponerẽ z nõ appareret te fuscepisse custodiã nõ teneris depositi.§.preterea.in ver.de ea re quã acceperat.s.qui.mo.re cõtrahit ob.fm Jo.fa.z Ang.de are.
31 hic.†Jn actione vero depositi que cõpetit ad duplũ i casib⁹ positis hic in vers.plane.z diri notabiliter.s.in gl.in ver.ipsiꝰ qualis sit forma libelli ponit Spe.in ti.de depposito.§.nunc libellum.fm q; eum refert Jo.fa.hic in vlt.col.z libellus est clarus. Ego cõtra Titium et dico q; cum in ciuitate ista ortus fuisset tumultus vel ortũ esset incendium in tali domo i qua ego habitabã.vel in domo mihi vicina ita qõ propter periculũ timultus vel incẽdij nõ potui prouidere penes que res tuꝛ te deponerẽ deposuit penes dictũ Titium tales libros meos quos cũ postea ab eo repetere inficiatus est depositum.verum q; iura puniunt in dupluz negantes deposita facta in similibus necessitatibus:idcirco peto eum ꝛdẽnari in duplũ dicti depositi.z idẽ dicatis in similibus casibus occurrẽtibus per
32 ea que notabiliter diri.s.in.d.gl.in ver.ipsius.†Sequitur in ter.de actiõe mãdati.z eius libelli formã ponit Spe.in ti.de fideiussо.et in tit.de iudi.§.specialia.ver.j.quem ita refert Bti co.de nea.hic ad fi.z ex mẽte scribentium hic maxime Jo.fa. et Ang.de aret.esset formandus libellus dinersimode fm di-

uersam casuũ contingẽtiã. Ego cõtra Titiũ z dico q; mandaui sibi spõte z gratis mandatũ recipiẽti q; pro me emeret talem fundũ pro tãta pecunia quã sibi actualiter exhursaui. quare cum dictũ fundũ emerit z euz mihi tradere recusetz indebite:peto eũ cõdẽnari ad dictũ fundũ mihi tradẽdũ ꝛc. Si aũt nõ emisset vel emisset cõtra formã mandati agendũ esset ad interesse fm casus ꝛtingẽtiã:vt hic per Ange.de are. z etiam ageretur actio.mãdati generaliter fm gl.in.l.pro socio arbiter.in princ. in glo. in ver.mandati.ff.pro socio.vt q; mandaui tibi q; negotia mea tractares:vel q; mandaui tibi vt pro me mercareris in talibus nundinis:qualiter isto casu esset formãdus libellus facilius est forma:z habetis in specie
33 per Jo.fa.hic.ad quẽ recurrite. ¶ †Ad vnũ tũ diligẽter aduertite qõ si precedit mãdatũ alicuiꝰ de aliquo faciẽdo: z vt postea facias ex lõgo interuallo post q̃uis nõ exprimas te facere nolle illius.tũ ꝓsumit q; pro illo:z nolle illius feceris istud est qõ notabiliter volunt Bar.in.l.qui in aliena.§.si is qui.ff. de acqui.here.per illũ ter.z p alia iura ibi allegata per cũ.qõ intelligitez limitat vt ibi per eũ.et refert z simpliciter sequit Ang.de are.hic.sed cõtrariũ videtur tenere idẽ Bar.in.l.j.§.
c nunciatio.in.ñ.col.ff.de ope.no.nun.z illud dictũ procedit in ciuilibus. ¶ †Quid aũt in criminalib⁹ si mãdaui tibi q; occiderес Titiũ:z tu ex interuallo occidisti:an presumat dura
c re mãdatũ ita q; ego tenear[c].videte per Jnn.notabiliter decidẽtez q; sic in.c.ad audientiã.extra de homi.z per Bar.ita tenẽtez in.l.nõ solum.§.si mandato.ver.q;uero mandaui tibi vt delinqueres.ff.de iniur.per Bald.in.l.j.in.iñ.col.C.de ser.z in.l.si liter.as.in fi.C.mãdati.et in.l.nõ ideo minus.in fi.C.de aceu.z p Lu.ro.in.d.l.qui in aliena.§.si is qui.ff.de acq.here. per Pau.de ca.in.l.sancimus.C.de testa.per glos.in.§.ope.in glo.magna.ff.de obli.que ex delic.z per glo.in.l.j.§.persuadere.in glo.magna.in vers.facturus.ad finẽ.ff. de seruo corrup.
35 ¶ †Jtez aduertite q; si mãdo tibi q; emas domũ pro me:tu diristi da mihi pecuniã:ego nõ dedi tibi tã cito.vnde tu emisti ꝓ te z tuo nolle:q; tũ lex presumit empta esse de mea pecunia ex quo a ꝓncipio inter me z te ita fuit actũ.ter.est de hoc no.et signãdus in.l.iiñ.§.vnde queri potest.ff.de manu.tit.generali.et ibi in terminis Bar.qui reputat ter.illũ esse ad hoc multum tenendũ menti cõtra frandes que fiũt tota die.facit etiam ad hoc fm eum.l.edita.la.ñ.§.cum ante.ff.de iure fisci. addite bonum ter.in.l.pignori.§.fin.et ibi Ang.z Jmo.ff.de vsufca.z Jo.de imo.hoc in propriis terminis notantem in.l.
36 post doc.fm sextam lect.By.ff.sol.ma. ¶ †Ultimo pro nunc aduertite q; si mãdo tibi q; emas pro me certũ fundũ q; erat pro parte tuus:et quem habebas cõem cum alio pro certo et determinato pretio emptis partibus aliorum quãtuncunq; emeris cõpelleris z tu inuitus tanti partẽ tuã vendere.si aũt pretiũ nõ fuerit determinatũ:z mandẽ te: tũc tarato pretio. arbitrio boni viri cõpelleris inuitꝰ partẽ tuã vẽdere. de istis omnibus est text. vnicus z singularis in iure.l.si fundũ.cũ.l. seq.ff.man.z ibi dicit Bar.q; illã.l.nescit alibi in mũdo:z q; eã alias habuit de facto in palatio syndicatꝰ. quẽ casum reputat singularẽ z nõ reperiri alibi in iure. Bal.in.l.j.in.vj.q. C.si seruꝰ extero.z ibi videatis no.p eũ de illo ter. ¶ Sequif in ter.de actio.pro socio. pro declaratione formatiõis libelli in hac actiõe pro socio:premittendũ est fm Ange.de are.hic
37 †q; actio pro socio dak ad varios z diuersos effectusᵈ:aliqñ
d ad societatẽ contractaz adimplendã z conficiendã: puta vt fiat cessio iuriũ z collatio rerum in cõi fm cõuentionem societatis.et tunc potest intẽtari actio pro socio statim inita societate.nã si est ꝛtracta societas oũm bonox q̃uis illico hinc inde dñia rerũ trãsierant in socios ipso iure sine aliqua traditiõe:tñ in iuribus vt in actionibus opus est cessiõe. de his omnibus sunt ter.in.l.j.ñ.z.in.in prin.z ibi glo.j.notabilis.ff. pro socio. aliqñ datur actio pro socio ad psonales prestationes:puta ad fructus z reditus perceptos in cõmuni dimidẽdos:z ad lucra cõmunicanda.Jtẽ z ad impẽsas z damna z ad similia z ista etiã cõpetit durãte societate iuxta.l. p socio arbiter.§.si Titium.z.l.cum duobus.§.item rñdit socius qui cessantis.ff.pro socio.qñq; z tertio intẽtak actio pro socio pro habẽda vniuersali ratiõe lucri z damni inter socios dimidẽdi:iuxta.l.verum.§.fi.z.l.seq.z principiũ.l.seq.ff.pro socio.z.l.
38 tam diu.cum ibi notatis.C.pro socio. z ista † cũ sit gñalis vt est ter.in.d.l.pro socio.arbiter nõ intẽtatur nisi finita societate.d.l.tam diu.z ibi glo.in ver.data.z gloss.in.l.j.§. ad hec. in glo.magna.in ver.pro socio.in prin.z ibi Bald.in.v.col.C.de anna.excep.Sicut in simili dicim⁹ in actiõe tutele que est generalis:vt.l.nisi finita.in prin.ff.de tute.z ra.distra.et est gloss. no.in.l.ñ.in glo.vnica.C.de admi.tuto.et Bal.no.in.l.j.in pe. col.C.vt actio ab here.q̃uis inadvertenter vt puto Ang.hic

¶ Tenear. p quo vide Sceli. in.c.cũ in ferrariẽ.i pnc. xxviij. col.de cõsti. z c.sicut dignũ.de homi.i pn.iiij. col.z domi. Alle.ó imo. in.l. is q.§. vñ queriꝰ ff.de ma. 5 quem in.§. ope. isti. de obli.que ex deli.nasc.q; mandãs tenet nisi mãdatuz sit revocatũ taciteꝫ exisse.

¶ Effectus. An et qñ et qũo videat itẽtari actio p socio. vide plene dom. Alle.ó imo. 2ñi. xviij. in j.colũ. i. iiij. pte. vbi pene late materiaz societatis.

a ¶ Annua. tiz. adō do. Bar. soci. i 2l. ccxvij. in ci. in presenti versi. prīa 2clusio. circa fi. in. ij. p. te qō socio. rū ratio de anno in annuz amicabiliter reuideri dz non ditatio iudicio.

b ¶ Saluz. sed quid si cōtrahatur cuz hoc pacto qō capi tale sit salui: et si periret debeat totum satisfieri ab eo qui posuit operas an talis societas sit iusta et valeat: vide do. Bar. soci. in 2sil. cclxv. inc. Presentis versi. circa scōaz difficultatē. cū versi. seq. in. ij. parte. et ad id qō dicit hic. d. Jas. may. vide do. Ale. ō imo. i 2si. b cxvii. in vlt. col. in. j. pte. vbi quid si vnus ex sociis ponit pecuniā in aliquo artificio: et alius ponit operam qūo debeat fieri de pecunia deposita et qūo debeat fieri diuisio et qñ plus vel minus assignet indu. c strie qm pecunie. et in consi. clxxviij. ij. col. in. ij. parte. vbi qd si nō sunt exp̄sse ptes in societate qūo itelligātur: et qd si vnus posuit operā alius posuit bōa qd iuris. et i 2si. cxx. in. iij. col. i. ij. pte.

c ¶ Diuisio. diuerit qō ista actio pro socio generalis cōpetat etiā pro diminēda societate: qz si nunqm competit nisi finita societate: vt. ff. diui. et ipsemet fatetur: qūo possibile est qō competat pro diminenda. ¶ Ex istis ergo apparet qñ intentari possit actio p socio durāte societate: vt. ff. diui. et ipsemet fatetur quomodo possibile est qō cōpetat pro diminēda. ¶ †Ex istis ergo apparet qñ intētari possit actio pro socio durāte societate: et qñ non. Item ad quid detur actio p socio. de quibus oibus vide etiam gl. no. et magistrā in. d. l. tamdiu. in ver. nata. et ibi Bal. et latius † Saly. et ex predictis fm emergentiā casuū. diuersimode esset formandus libellus. et in specie habek hic per Ang. de are. et in ḡnali actiōe pro socio. illa esset optima conclusio: q̄ eto cum condēnari ad reddēdā rationē dicte societatis et ad reliqua cōsiguanda et cōmuni ponenda. itē et ad faciendū alia ad que tenetur fm cōuentiones dicte societatis. iurta tradita per Bar. post gl. in. l. j. in prin. in. ñ. col. ff. de edē. et per Ange. de are. hic. ¶ †Et an ista actio pro socio fit in libello. formāda noie societatis vel noie singulariū personaꝝ. ponit Bal. in rubr. C. pro socio. in. ñ. col. vbi videatis. et iurta supradicta aduertite † q̄ inter socios pōt nedū annuatim a sed etiā omni tēpore peti q̄ rationes reuideanť fm Bar. in. l. mutius. fm meā lecturā. ff. p socio. et idem etiā tenet Bal. in rub. C. pro socio. in. ñ. col. dummodo sine calūnia petat q̄uis referat Bar. in. d. l. mutius. alr dicere q̄ dicat in lectura mea de quo etiā vide Bar. in. l. ñ. in fi. C. de naufr. li. xj. ¶ †Notate tñ qō illi qui dant pecuniā mercatoribus ad dimidiā partē lucri et dāni: iurta. l. j. C. pro socio. soluz in fine anni pōt petere rōnē reddi et nō ante. illud est qō singulariter notat Bart. in illo ter. in. l. nec ulle. C. de suscept. et arca. lib. xj. de quo etiaz vide pulchre Saly. in. l. aduersus. et. l. rationes. C. de admi. tuto. et qñ datur pecunia mercatoribus ad rationē lucri et dāni intra quantū tps debebit docere mercator de dāno. videatis sing. Bar. in. l. ñ. ad fi. C. de naufra. lib. xj. † vbi notat argumētum mirabile ex illo ter. pro his qui dant pecuniam suā mercatoribus ad partē lucri et dāni: qō si mercatores dicāt se sustinuisse damnū furti rapine vel incēdij vel simiiū casuū qō mercator debet de hoc facere fidē intra annū: alias amplius nō audiť. dicit tū Bar. se hoc nō firmare cū illa allegatio casus fiat p mercatores ad sui defensionē: et sic poterit probare vsqz ad sniam. et qō illud qō ibi dr fit spāle in fisco: videatis etiam que notāt Jmo. et Pau. de cast. in. l. paulus. ff. de solu. ¶ †Et an si sit contracta societas q̄ vnus ponat pecuniā et alius operā iurta. l. j. C. pro socio. an ille qui pecuniā contulit debeat habere in diuisione dicte societatis capitale saluū b et postea lucrū ex ea prouenīs debeat cōicari. et qd si non reperitur nisi capitale: an in diuisiōe dicte societatis que fit ponamus post multa tēpora et post multos labores perpessos: debeat ille qui pecuniā posuit totū capitale habere an vero debeat diuidi: videatis in terminis gl. solennē quam ibi multū cemmendant scribentes in. l. j. et est gl. vnica. C. pro socio. et ibi Bar. et plene Bal. et per eūdē Bal. in. l. si nō fuerint. in lectura antiqua. et in. l. cum duob⁹. §. si in cocūda. in lectura antiqua. ff. pro socio. et in. l. si patruus. in fi. C. cōia vtriusqz iudi. et ☞ alyc. an. l. mutius. ff. pro socio. et Jo. fa. in. §. j. ff. p socio. et in istis locis habetis etiā post gl. supradictā. ¶ †Quid si capitale sit perditum: an ille qui operā tñ ponit teneatur aliquid conferre seu reficere ei qui pecuniā posuit. quib⁹ etiā addite glo. ff. in dicta. l. si non fuerit. §. j. in ver. solus. ¶ †Et an si duo socij vel duo fratres acceperint quedā predia ad laborerū: et vnus eoꝝ habebat duos filios qui similiter laborabāt: alius nullos habebat filios: et ex laboribꝫ multa acquisierit: qualiter inter istos debebit fieri diuisio c: videatis notabilr Bal. in. d. l. j. in. xj. q. C. p socio. vbi post multa finaliter cōcludit q̄ societas est istiꝫ nature qō dimidit lucra operaruz in capita: in stirpes: vt ibi plenius p eū. et per eundē Bald. in. c. j. de benefi. fra. in vsi. feu. et in. l. si patruꝫ. in pe. q. C. cōia vtri. iudic. et in tractatu suo de duob⁹ fra. in fi. vbi dicit q̄ si sunt duo fratres rustici et vnus hz filios qui quotidie laborāt: alter vero non habet filios: q̄ primus plus ponit in opera plus etiā debet recipere de diuisione fructū: et illud plus intelligiť arbitrio boni viri fm qualitatē et quātitatem operarū. de quibꝫ omnibus videatis etiā no. Bar. in 2si. suo inci. bacharellus et menātius de belligio fratres simul habitabāt &c. ¶ †Ultimo pro nunc circa supradicta ad vnū diligētissime aduertite qō si sunt duo socij et vnus negligat reficere rem cōem: puta domum cōem: et alter reficiat: q̄ si socius negligēs nō soluat partem impensarū ad eum pro sua rata portione pertinētiū intra quatuor mēses q̄ perdit dūiū sue partis: et illud acgritur et applicatur socio reficienti. de hoc sunt in terminis ter. notabiles et expressi: vnus in. l. iiij. que incipit: si vt ꝓponis. C. de edifi. pri. alius in. l. cum duob⁹. §. idē rūdit socius q cessantis. ff. pro socio. et habetis etiaz per Ang. de are. hic qui reputat et merito hoc esse singulariter tenēdum credi. ¶ Sequit in ter. er empto et vēdito vt de actione ex locato et 2ducto. verum qz in istis actionibus formare libellum rude est et nulli⁹ artificij: idcirco i hoc imitabor Jo. fa. hic nō denigrādo frustra papyrū. si tñ vultus earū formas in specie videre in actiōe ex empto et vēdito: recurretis ad Spe. in ti. de emp. et ven. §. primus. quem alle. Ric. de nea. hic circa fi. in. rj. et. xij. q. extra gl. et ponit Ang. in. §. actionum. in materia emptionis et vē. j. c. ¶ †In actiōe vero ex locato et cōducto recurratis ad Spe. in ti. de loca. §. postq̄. quem refert Ric. de nea. in loco pri. alleg. et ponit in specie Ange. hic. et si vultis videre positiōes et etiaz libellos in his actionibus ite ad Spe. in ti. de iudi. §. generalia. et in. §. seq. lib. iiij. et ibi reperietis in actiōe ex empto et vendito et locato et conducto. et ad eum se remittit Jo. fa. hic: et per ista remanet expeditus hic. §.

vis. d. Ale. de imol. in consil. xcix. in. ñ. parte et in consil. cxxx. ea. parte. et Bart. in consi. incip. bitonē fis. et in 2sil. ici. duo fratres et Ange. in consi. cx. inci. bannitus.

1 ☞ Duplum vel quadruplum est pena in actiōe furti tam manifesti q̄ non manifesti.
2 Pena furti que sit an corporalis an pecuniaria: et an et quādo et quibus casibus pro furto moti debeat. nu. 3. cū duobus seq. et. 11. 12.
6 Fur publicus quis dicatur.
7 Assassini qui dicantur.
8 Assessores pro insignibus furibus aduocari pati non debēt quorum periculi sui nescia feruet insania.
9 Furis pena de iure cōmuni qualis sit: et qualis scōm. Llōgobardorum. nu. 10.
13 Peccatum an maius sit cognoscere pulchraz q̄ deformem.
14 Furē si quis a furca pro enormi furto euadere velit qualiter possit.
15 Leges trāsgredi q̄ propter enormes casus emergētes liceat: in quibus magistratibus locum habeat. et nu. 16.
17 Fur manifestus an et quare magis puniatur q̄ violentus raptor. et nu. seq.
19 Actio. l. aquilie contra negantem competit ad duplum.
20 An grauius puniatur qui clam facit q̄ qui palam.
21 Raptor violentus an et qñ actione furti teneatur.
22 Executores in actiōe ex testamēto qualiter cōuenīri possint.
23 Heres an et qñ ad vsuras legati vel fideicommissi teneatur.
24 Legatario an et qñ fructus debeanť an a tēpore hereditatis adite: an vero a tempore more seu lit. conte. et nu. 25.
26 Negās an et quando penitere et cōfiteri possit. et seq. et nu. 29. et quid si vult confiteri post negationem ad hoc vt consequatur commodum statuti remittentis quartam partē pene confitenti maleficium. nu. 28.
31 Mora sicut fauore minoris re ipsa cōtrahitur absq; vlla interpellatione: ita et in ecclesia et alijs venerabilib⁹ locis. et quid in fisco. nu. 33.
32 Minor. et ecclesia equiparantur. et quid de pupillo ibidem.
34 Minor et respublica siue fiscus equiparantur.
35 Respublica et fiscus an sint idem.
36 Ecclesia et respublica equiparantur.
37 Extensio in penalibus et in statutis et in cōsuetudinibus an fieri possit. et quid de similibus ad similia.
38 Mithridates viginti duarum linguarum quibus preerat me minerat.
Themistoclis oblitionis artem querebat est ibidem.
39 Statutum in vno de duobus equiparatis censetur etiaz statutum in reliquo.
40 Pena ver. itē mista que loquitur in legatis relictis ecclesie: an extendatur et locum habeat in legatis factis reipublice vel fisco. et nu. 41. et. 44.
42 Pene sunt molliende et restringende non autez extendende.
43 Duo casus si a lege antiqua equiparati sunt: an si aliquid reperiatur postea de nouo an statutum in vno intelligatur statutum in alio.
45 Relictum factuz vni sancto puta sancto Martino: et in illa ciuitate sunt plures ecclesie ita nominate: ecclesie pauperiori censetur factum.
46 Relictum factū simpliciter ecclesie: cui ecclesie in dubio legatum videatur: et quid si testator habeat duas ecclesias parochiales cui ecclesie legatum tunc debeatur. nu. 47.
48 Legatum simpliciter factum monasterio in dubio cui monasterio factum intelligatur.
49 Legatum factum maiestati existenti in aliquo loco propbano alicuius priuati hominis sicut fit maiestatibus miracula facientibus cui applicari debeat.
50 Relictum quicquid pro salute anime datum sit: ad diuinuz nomen

nomen ſpectat.

51 Relictum factum hoſpitali non legitime cõſtructo qualiter factum intelligatur ⁊ cui applicetur.nu.50.⁊ nu.52.⁊ qd ſi relinquat maieſtati de vultu Perufino et de vultu de Lucha ad quem beſtiales hoies nummos ponũt.nu.51.

53 Relicta facta alicui eccleſie: vel alicui ſacerdoti: vel alĩs adminiſtratoribus eccleſie: in dubio: an eccleſie:an vero ipſi ſacerdoti facta intelligantur.

54 Relictum factum viſitatori diſciplinatorum qui erat frater ordinis predicatorum:cui acquiratur:an fraternitati:an officio viſitatoris:⁊ cui.

55 Libellus in actione furti qualiter formandus ſit.

56 Libellus accuſatorius quãdo agitur criminaliter ſiue in criminibus publicis ſiue priuatis : an neceſſario continere debeat annum menſem ⁊ locum cõmiſſi criminis.⁊ nu. 60.⁊ quid ſi ageret ciuiliter de delicto quod infamaret de iure vel ſaltem de facto.nu.57.⁊ quid de hora ⁊ die cõmiſſi criminis:an ⁊ quando ſint neceſſario ponendi in libello accuſatorio.nu. 58. ⁊. 61.⁊ quid ſi ſit omiſſus locus neceſſarius apponi vel omiſſum eſſet tempus neceſſariũ: an in probationibus ſuppleri poſſit.nu.62.⁊.64.

59 Delictum in dubio ſemper intelligi debet factũ tempore licito:non autem tempore prohibito.

65 Probatio ſuper inepto libello non validat proceſſum.

67 Iudex ſi plus ſit probatum q̃ petitum ſupplere aut cõdemnare non poteſt.

68 Libellus accuſatorius ſi ſecundum formam.Libellorum. de accu.bene cõceptus non ſit:an abſoluatur accuſatus etiã eo nihil penitus libellum opponente.

69 Additio aut ſuppletio ad libellũ poſt lit.cõte. an fieri poſſit

70 Libellus accuſatorius in actione furti an neceſſario continere debeat illa verba ſcienter ⁊ doloſe et appenſate et animo lucrandi:⁊ an loco eorum verborum ſufficiant verba ſimpliciter:furto abſtulit.⁊ an illa verba : ſcienter ⁊c.aliquid operentur:⁊ quid in actione vi bo.rap.nu.89.

71 Dolus in dubio ſemper ineſt furto ⁊ homicidio.

72 Libellus vbicunq; qualitas in eo expreſſa ex natura facti tacite ineſt ſemper abſq; eo qõ qualitas exprimat cõcludit.

73 Libellus in actione furti de conſilio valorem rei cõtinere debet ⁊ ſi non cõtineat ⁊ in eo non apponatur an in proceſſu probari poſſit ⁊ ſufficiat.

74 Eſtimatio poſſeſſionis diuerſa eſt ab eſtimatione dominij.

75 Libellus in actione furti an illa verba : contractauit contra voluntatem meam.neceſſario continere habeat:⁊ an aliquid operentur.

76 Libelli accuſatorum concluſio ſcilicet peto eum condemnari ad penam ⁊ etiam ad rem mihi reſtituendam an admittatur.⁊ nu.77.

78 Libellus in actione vi bo.rap.qualiter formandus ſit.

79 Violentia commiſſa cum armis vt dicatur quid ſufficiat.

80 Inſultum cum armis an factũ dicatur per eum qui arma ad latus habebat licet nõ extraxerit: vide pro ſtatutis punientibus inſultum.

81 Arma portans malum animum preſumitur habere niſi ligata portet.

Arma vetita portans vltra penam. l. vel ſtatuti ipſa etiam perdere debet.

Arma ſolũ domi habere vel portare an vis reputatur:ibidẽ.

82 Armorum vetitorum appellatione an proprie lorica vel alia arma defenſibilia contineantur.

Armorum portatio per ſtatutũ punienda de quibus armis intelligitur ibidem.

83 Armorum appellatione an in ſtatuto loquente de armis veniant ſcuta galee fuſtes lapides:⁊ omne aliud inſtrumentum quod ad nocendum aptum ſit.

84 Arma ad offendendum que ſint.

Armorum appellatiõe an veniant dentes vt ille qui vulnus fecit cum dentibus comprehendatur in ſtatuto puniente percutientem cum armis ibidem.

85 Armorum appellatiõe an veniant cultelli parui ad incidendum panem aut moderandum pennas: ⁊ quid de cultello quem quis dicit ſe portare ad incidẽdum panem cum ſit ad offendendum.nu.86.

87 Arma portandi licentiam habẽs an apud iudicium deferre poſſit ⁊ in aliquo conuentu ſcholarium ſeu doctorum ⁊ in concione congregatorum.

88 Libellus in actione vi.bo.rap.an neceſſario cõtinere habeat illa verba:armatus eſſe.

90 Juramento agentis vi bo.rap. an ſtabitur ſi probata violentia introitus domus ſue aſſerit violẽter furantem abſtuliſſe ⁊ exportaſſe plures res talis valoris ⁊ rerum ſubtractarum quantitatem aſſignet.

91 Juramento agentis act.fur.an ſtabitur de rebus furto ſubtractis.

92 Libellus in acti.Laquilie qualiter formetur.⁊.96.⁊ an neceſſario continere habeat tempus ſcilicet de anno preſenti ⁊ menſe preſenti.nu.99.⁊ an propoſita acti. l. aqui. tacite videatur concludere ad duplũ in caſu negationis exhibitura actionis propoſite.nu.100.

93 Tituli ad.Laqui.de norali.ſi quadrũ. paupe. feciſ. vic. an et quando locum habeat ⁊ procedant.⁊ nu.101.

94 Capita.Laquilie remiſſiue.

95 Actio.Laqui.directa quo caſu detur.⁊ an emphyteote ⁊ feudatario competat.nu.98.

97 Actio.Laquilie cui competat.

102 Actione.l.aqui. agi debet ſi damnum datum poteſt ad priſtinum ſtatũ reduci:alias agi debet ſimpliciter ad damnum ⁊ intereſſe ⁊ qualiter ⁊ ſeq.

104 Libellus in actio.l.aqui.contra incidentem ſyluam vel eam comburentem qualiter formandus ſit.

105 Libellus quando ageretur pro legatis factis eccleſie qualiter formari debeat.

Ex maleficijs.

¶ Iſtum ver. aliqui legũt p prin.huius.§. precedentis dixi me lecturum pro ver. preterea qõ alĩ oẽs totũ ſimul legunt:ſed nõ eſt vis.Iſte ver.fuit ſummatus.ſ.in prin.huius.§.¶ Circa primo ex hoc ter.ibi:de ſola pena agit.q̃ in actione furti ſiue nõ manifeſti ſiue etiã manifeſti duplũ vel quadruplũ eſt totũ pena: ⁊ ſic habetis † q̃ in
1 duplo vel quadruplo nõ ineſt ſimplũ: ⁊ ſic rei pſecutio. circa q̃ videte que pulchre diximus in.§.ſic ita q̃ſ.in.iiij.no.ſ.c. que hic
2 poteſtis repetere.¶ †Scdo not. ex eo ter.fm Ang.hic:qõ p furto ſiue manifeſto ſiue nõ manifeſto de iure nõ imponitur aliqua pena corporalis:ſz tm̃ pena pecuniaria dupli vl quadrupli vt hic cum infinitis ſimi.ſubdit tm̃ Ang.hic ſuper gl. iij.qõ hodie de iure autẽticoꝝ pena furti eſt abſciſſio membri.alleg.ter.in auf.ſz nouo iure.⁊ ibi gl.⁊ doc.C. de ſeruis fugi.que ter.indicio meo nõ debuit videri Ang.de are.nec etiã gl.ibi:q̃ dicit de directo contra illũ text. ⁊ cõtra gl.ibidẽ vbi formaliter dicit ter.ſed pro furto nec moritur nec aliqõ abſcindetur membrũ:ſed aliter caſtigabit:⁊ ibi gl.in ver. caſtigabitur.ſcilicet fuſtibus:⁊ ſic fur de iure auf.debet ſolũ fuſtigari.ad idẽ ꝛtra Ang.eſt etiã ter.expreſſus in.§.pe.in auf. vt nulli iudicum.coll.ix.vnde ſumitur de auf. ſz nouo iure. vbi formaliter dicit in ter.pro furto nõ volumus oĩno quodlibet membrum abſcindi aut mori:ſed aliter caſtigari.⁊ idẽ cõtra Ange.dicit expreſſe glo.iuris canonici in.c.inter oĩa.in gl.in ver.latro.ad fi.extra de immu.ecc. pro Ang.tũ facere videret ter.in.c.j.§.iniuria.de pace iura.fir.i vſi.feu.de quo ter. videtis Bar.in.l.capitalium.§.famoſos.ff.de penis.¶ †Subdit
3 etiam Ang.de are.hic qõ tres reperiunt caſus in iure in quibus pro furto quis debet mori.primus eſt ⁊ mirabilis in.c.j. §.ſi quis quinq; ſolidos valẽs.de pace te.in vſi.feu.vbi formaliter dicit ter.q̃ ſi quis quinq; ſolidos valens fuerit furatus laqueo ſuſpendat.ſi minus ſcopis:⁊ forpice excorietur⁊ tundatur.dicit Bal.in.d.auf.ſz nouo iure.in.ij.col. ⁊ Bal.in.§. ſi quis quinq; ſolidos valens.poſt Jac.de bel.ibi q̃ ille.§. nõ ſeruatur de generali cõſuetudine:⁊ ideo de illo.§. non eſt curandum.⁊ iſtud idẽ ante eos dicit gl.in.d.c.j.§.iniuria. in ver. legitime.in fi.de pace inr.fir.puto ego melius poſſe dici ad illum.§.ſi quis quinq; ſolidos valẽs.qõ ibi loquat q̃ñ propter qualitatẽ alterius delicti nõ ſolius furti furca ſuſpendit:qñ ibi cõmittendo furtũ in quinq; ſolidos violabat publicã pacem:⁊ ideo q; eſt etiã violator pacis publice debet ex illo furto ſuſpẽdi : ⁊ huic intellectui optime ſuadet ti. ſub quo ſituat' eſt.§.ille qui eſt optimus interpres nigri .put plene dixi. ſ. in
4 rub.p̃ſentis tituli.⁊ ita etiã viſus eſt ſentire Ang.hic.¶ †Secundus eſt caſus fm eum in.l.pe.ff.de ꝛdi.ob can. ſed nihil eſt q; vt ibi dicitur per glo.in ver.luminõ ſupplicio.⁊ ibidẽ per doc.ibi ita fuit factũ de facto:nõ aũt q̃ de iure fieri debuerit vel ibi ſpeciale propter vtilitatẽ perſone:q; erat ſeruus.⁊ fa-
5 tetur etiam Ang.de are.hic.¶ †Tertius caſus eſt fm Ang. hic in famoſo latrone vt eſt text.in.l.capitaliũ.§.famoſos. ff. de penis.in hoc tñ aduertite qõ q̃uis gl.in.d.auf.ſz nouo iure.in ver.caſtigabit.⁊ gl.in.d.§.famoſos.in ver. furca. intelligant illũ eſſe publicũ latronẽ q ꝛſueuit furari.tñ Bart.in.d. auf.ſz nouo iure.dicit q̃ q̃uis ita obſeruet q̃ tñ gl. predicte non bene dicũt:q; dictus.§.famoſos.loquitur de publico la-
6 trone †.ſed fur qui ꝛſueuit furari eſt publicus fur:nõ autem

a ¶ Per viz. vide domi. Aller. in 2mo. in 2sil. pq. in. iij. p. ic.

publicus latro: q; latro est qui per vim ª ꝛc. vt. d. §. famosos. ipse tñ Bar. in. d. §. famosos. saluat predictas gl. vt procedát qñ cõtra 2suetos furari publica fama laborauerit. ꝛ ita simpliciter sequit Ang. de are. hic. ſz Ang. in. d. §. famosos. iudicio meo dicit q; non intelligit famosos latrones ex eo q; assidue furent † nisi etiã cũ armis aggrediant aut vi auferãt quos vulgo appellamus assassinos siue arrobatores stratarũ. alle. bo. ter. in. l. prec. ait. §. aduersus eos q cad. auera. ff. de sepul. vi. no. etiã Bal. in. d. aut. ſz nouo iure. in prin. ñ. col. ꝛ etiã in. iij. col. ꝛ ibi etiã subdit no. Bal. † q; assessores nõ debẽt pati aduocari p; infimis furibus quorũ periculi sui nescia feruet infamia. alleg. de hoc ter. no. in. l. per oẽs. C. de defen. ciui. ꝛ qõ etiam pro tertio furto nullus fur etiã famosus possit de iure furca suspẽdi ᵇ: tenet in terminis Jac. but. ꝛ Raph. ful. in. d. aut. sed nouo iure. ꝛ Bal. ibidẽ. in prin. ñ. col. q; nõ reperitur iure cautũ. ꝛ §. famosos. fm cum loquit in latrone que violẽter furat: ꝛ sic nõ solũ delinquit in rebus: ſz etiã in personis. vnde fm Bal. ibi. † oẽs saccomani debẽt de iure furca suspẽdi. ꝛ vltra supra scripta de pena illa furis qualis sit de iure cõmuni ᶜ: videatis etiã late p; Ang. in. §. pe. in aut. vt nulli iud. colla. iv. ꝛ glo. no. in. §. famosos. alleg. in ver. furca. † que etiã dicit q; fm. l. longobardox pro primo furto qs debet perdere oculũ. pro scõo nasum. pro tertio vero debet mori: vt in lõbarda de furtis. l. de latronib⁹. ¶ Et circa supascripta etiã videte multas questiones per Bal. in. d. c. j. §. iniuria. in verb. furtũ. de pace iura. fir. † ꝛ inter cetera an p; multis furtis paruis possit quicũq; famosus fur suspẽdi. de quo etiã videte p; Bal. in. l. apud antiquos. in fi. C. de fur. ¶ † Subdit ẽt Ang. de are. hic vnũ ad limitationẽ predictox q; latro famosus p; prima vice venia meret a furca. alleg. ad hoc glo. iuris cano. quã ad hoc ipse reputat singularẽ. in. c. qualiter ꝛ qñ. cl. ñ. extra de accu. ter. in. l. iñ. C. de epi. and. sed ego allego ter. de iure ciuili expressum in. d. l. capitaliuz. §. crassatorẽ in versi. vtiq; si sepius. ꝛ gl. expressam in. d. §. famosos. in ver. crassati sunt. dicebat etiã circa pdicta Bal. in. d. aut. sed nouo iure. circa fi. j. col. q; ¶ quis de iure qs pro primo ᵇ vel scõo furto furca nõ suspendatur: q; tñ de generali 2suetudine est inductũ q; p; tertio furto quis furca suspẽdat subñciẽs notabiliter qõ stante predicta 2suetudine vel ẽt si statuto illud disponeret qõ tria furta requirant: q; tñ pro vno furto multũ magno ꝛ enormi quis posset furca suspẽdi: q; sepe vnuz magnũ equipollet tribus paruis per ter. allũ in simili aureũ ꝛ singularẽ in. l. fi is q tres. §. pe. ff. de accu. tut. item q; fm cum propter enormitatez delicti licitũ est leges trãsgredi. alle. Inno. in. c. j. extra de 2sti. ꝛ cuz hoc dicto Bal. tenet simpliciter Ang. de are. hic. addo Bal. idẽ tenentẽ. in. d. c. j. §. iniuria. super ver. furtũ. de pa. iur. fir. ꝛ hoc dictum dicit se practicasse Ange. de are. in ciuitate Perusij in tractatu suo maleficiox. in ver. vestẽ celestẽ abstulit. ꝛ idẽ tz Ang. in. l. q; si nolit. §. q; assidua. ff. de edi. edic. contra tñ illud dictũ tenẽt multi: vt Saly. Pau. de cast. ꝛ fur. in d. aut. ſz nouo iure. ꝛ solẽnis vtriusq; iuris cẽsure doc. Jo. de ana. in. c. fi. extra de fur. q; 2sideratur 2suetudo furãdi ꝛ non furtum. ꝛ per alias multas vigẽtes rationes quibus addite pulchrã gl. in. c. furtũ. qõ est. c. fi. xiij. q. vlt. vbi est gl. no. in ver. fornicatio. que dispũtat. † an maius sit petñ cognoscere pulchram q; deformẽ. ꝛ finaliter 2cludit magis peccari cũ deformi q; cũ pulchra: q; pulchre sunt que magis suadẽt immiscerí formose q; deformi vt pulchritudo ꝛ libido. ita dicim⁹ in pposito qõ cõsiderata persona furis plus deliquit cui datur parua occasio furandi q; cui dat magna: q; obiectũ magnũ qõ muitat ad furandũ magis minuit delictũ q; obiectũ minus geqd sit: q; dictũ Bal. est dubiũ †. si velletis euadere clẽtulum vestrũ a furca p; enormi furto possetis per id q; singulariter voluit Bal. in aut. bodie. C. de iudi. vbi dicit Bal. qõ illud qõ vult Inn. in dicto. c. j. extra de 2stitutio. † qõ ex causa licitũ sit trãsgredi leges ppter enormes casus emergentes habet locum in maioribus magistratibus tñ quib⁹ istud licet. secus est in minoribus magistratibus vt in potestatibus terrarũ qui habent seruare statuta ad vnguẽ. qõ dictũ teneatis perpetuo cordi. ¶ † Accedat q; singulariter voluit Lud. ro. in. l. fi vero. in. §. de viro. in. xlvj. fallentia. ff. sol. ma. vbi dicit singulariter: nec alibi scriptũ in specie inuenietis: qõ imo p; pter enormitatem aut immensitatẽ delicti nõ licet magistratui leges trãsgredi: sed q; imo tũc debet cõsuli superior. ꝛ pro hoc alle. ter. vnicũ ꝛ sing. in iure: in. l. dominus. la. ñ. ff. de fal. circa quẽ ter. diligẽter cõsideraberis: q; peregrinus est: sed mihi vigenter nõ probat dictũ Lud. ¶ Certio notate ex hoc ter. in ver. vi aũt bo. rap. q; in actiõe vi bo. rap. que datur in quadruplũ 2tra rapiẽtẽ in quadruplo inest simplũ: ꝛ sic rei pscutio. ꝛ sic habetis † q; in actiõe vi bo. rap. quadruplũ nõ est totuz pena. ꝛ ex hoc habetis correlarie inferre qõ magis puniatur fur manifest⁹ q; violẽtus raptor: quia in furto manifesto quadruplũ est tota pena: ſz in violẽto raptore ĩ quadruplo cõtinet simplũ: ꝛ sic etiã rei pscutio: ꝛ sic in violento raptore solũ triplũ est pena: ſz in furto manifesto totũ quadruplum: vt hic in ter. cõcordat ter. no. in. §. j. ff. vi bo. rapt. iũcto §. fi. ff. de obli. que ex deli. pulchrũ ergo est vt videam⁹ que sit
18 ratio diuersitatis † quare magis puniat fur manifest⁹ q; violent⁹ raptor. sol. dicit Jo. fab. hic in. iñ. col. quẽ simpliciter sequitur Ang. hic in. ñ. col. q; ¶ quis de eo nõ faciat mẽtionem: q; ideo est q: magis frequẽtant furta q; rapine: ꝛ sic grauiꝰ puniuntur vt sic magis arceant. l. aut facta. §. fi. ff. de penis accedant q; in simili volunt gl. in. l. iij. in princ. in ver. cõtrahit. ff. p; empto. ꝛ. ff. de vsufca. in prin. in ver. bona fide. dum: ponũt q; fit ratio diuersitatis q; ad inducendam prescriptionẽ in cõtractu emptionis requirit bona fides duob⁹ tpibus: ſz tpe celebrati cõtractus: ꝛ tpe traditionis. ꝛ tñ in alijs 2tractib⁹ sufficit interuenire bonam fidem vno tpe. ſ. tpe traditionis. ꝛ dicũt rationem diuersitatis esse: q; cõtractus emptiõis magis frequentant: sed huic rationi Jo. fa. ꝛ Ang. de aret. vnuz ob. multũ fortiter cui nõ video q; possit rñderi: q; data cõũ ratione p; vera: sequeret q; etiam furta nõ manifesta grauiꝰ punirent q; rapine: q; frequentius cõmittunt: ꝛ tñ istud est notorie falsum: ergo rõ eox nõ vera. Nic. de nea. hic in. viij. q. extra glo. post suũ Rodul. de auri. volnit euadere nodũ que stionis predicte. ꝛ dicit q; imo questio quã. ff. fecit est falsa q; plus puniat fur manifestus q; violentꝰ raptor: q; fm cũ hoc est falsum cũ raptor nihileminus teneat actiõe furti manifesti per text. in. l. si vendidero. §. cũ raptor. ff. de fur. ſz errat per ter. in. l. j. ff. vi bo. rap. ꝛ q; nõ esset verũ qõ violẽtus raptor semp teneatur actiõe furti manifesti p; ter. in. l. si quis ex domo. ff. de fur. ꝛ j. videbimus in gl. in ver. vi bo. rap. vbi ego expresse hoc firmabo cõtra cũ ex mẽte ciusdẽmet in hoc sibi cõtrarij vt ibi videbitis. aliã rõnẽ diuersitatis assignat ipsemet ffi. ff. vi bo. rap. in prin. ex mẽte Oldr. in. l. qui vas. in princi. ff. de fur. ꝛ in. l. iul. ff. ad. l. iuliã. de vi pri. nã ille qui tenẽt actiõe vi bo. rap. tenẽt etiã de violẽtia: ꝛ sic põt etiã criminaliter accusari. vel. l. iulia de vi publica vel de vi priuata. alle. d. legem iuliam. quã ego nõ inuenio nec in. ff. ad. l. iul. de vi priuata: nec de vi publica: nec. C. co. ti. q; non est in furto: q; põt tñ extraordinem puniri. l. fi. ff. de fur. cũ ergo violẽtus raptor in vno grauẽt in hoc nimirum si in alio alleuiat⁹ per regulaz vulgatam. l. cũ qui. in pn. ff. de iureiur. ſz ista ratio adhuc mihi nõ placet: q; nõ est generalis. naz sequeret qõ eo casu quo fieret rapina siue violẽtia alteriꝰ cũ animo tñ cõmittẽde violentie vt in casu. l. si quis ex domo. ff. de fur. qõ tũc in actione vi bo. rap. quadruplũ esset totũ pena: q; tñ est falsum. cogitabis de
19 melioꝛ ratione diuersitatis. ¶ † Quarto notate in ver. sed ꝛ legis aquilie. qõ 2tra negantẽ actio legis aqui. cõpetit ad duplum. cõcor. §. oẽs. in ver. in duplũ. ĩ. e. ꝛ. contra negantem. C. ad. l. aquil. cũ multis similib⁹. istud notabile potestis multis singularibus modis limitare p; ea que in simili diri vobis in §. oĩm. ff. eo. circa ter. in. l. fi. ff. de rei vẽ. que oĩno addatis hic. ¶ Ultimo notate in ver. itẽ mista. q; ille q; fraudulẽter ꝛ sine causa differt pstare relicta facta pns locis si fuerit in iudicio cõuẽtus: tenẽt ad duplũ. qõ qualiter intelligat. ĩ. videbitis in glo. in ver. distulerint. ꝛ in gl. in ver. iudicium. in quibus locis reseruo dicendum: q; opportunius cadet. ¶ Glo. j. aliqui habent in ver. ex maleficijs. aliqui ꝛ melius in versi. quadrupli. ꝛ diuidit in duas ptes. In pria formal qõnẽ. In scõa rñdet. scõa ibi: rñdeo: imo magis. ¶ In fi. glo. per hoc nõ rñdet cõ-
20 trario. d. l. nõ existimo. in ea alle. † vbi grauiꝰ punit qui clam
c facit q; qui palã ᶜ. hic vero est secus. vnde p; solutiõe dicebat Dy. quẽ postea secuti sunt oẽs alij hic: q; aut loqmur in his c que possunt esse licita ꝛ illicita: ꝛ sic que pñt estimari pmissa ꝛ phibita. ꝛ in istis magis punit qui clã facit q; qui palã. et in istis terminis loquit ppie. d. l. nõ existimo. aut loquimur in his que sunt oĩno illicita ꝛ prohibita: ꝛ sic que nullo vnq; casu pñt esse licita: vt est furtũ. ꝛ in istis que semp sunt illicita magis punit q; palã facit q; clã: vt hic cũ si. ꝛ p; illa solutiõe facit fm doc. hic q; magis punit disputãs de fide catholica publice q; priuatiz ꝛ occulte. C. de sum. tri. ꝛ fide catholi. ꝛ ibi gl. in ver. publice. ꝛ cũ ista sol. trãseunt (vt pdixi) oẽs hic vt Jo. fab. Ang. de are. ꝛ Nic. in. vj. opp. glo. ista solutio videt prima fronte periculosa ꝛ reprehendit per nonnullos hic: q; videt esse cõtra casum de brocha. in. l. fi. ff. de ritu nup. vbi loquitur in his que sunt oĩno illicita ꝛ prohibita: vt cõtrahere matrimoniũ in gradu prohibito: ꝛ tñ ibi grauiꝰ punit qui clam 2trahit q; q; palã: ego fulcimeo solutionẽ doc. ꝛ dico qõ imo in illa. l. fi. 2trahere matri. inter collaterales nõ est oĩno ꝛ semper

¶ Palam. vide ad hoc Feli. in. c. cũ quidã. ĩ. iñ. col. versi. vj. declaratio. de iureiur.

semper prohibitū: imo pōt esse licitus ⁊ illicitum: q; vsq; ad certū gradū prohibitū est matrimoniū. vltra vero est permissum. ℌ. inter eas. cuj glo. in ver. tanta. ⁊. ℌ. duor. ℨ. de nup. ⁊. l. in celebrādis. C. de nup. vnde ibi ꝓprie fumus in casu primo doc. scz in his que possunt esse licita. ⁊ illicita. ideo ibi grauiꝰ punit ille qui clam ꝛtrahit q̄ qui palam. ⁊ ibi erit ꝓprie casus pro distinctione doc. ⁊ hanc solutionem ad distinctionē doct. sentit Barto. post Dy. in l. j. ℌ. ⁊ generalr. ff. vi bo. rap. ⁊ ideo si aduertatis iurisc̄sultus in. d. l. ﬁ. qñ loquit in matri. qō semp est prohibitū: vt est inter ascendētes ⁊ descendentes nō dicit q; grauius puniat qui clam facit q̄ qui palā: scz solū illud dicit in matrimo. qō potest esse prohibitū ⁊ permissus: videlz inter collaterales: ita qō ibi est casus rotundus ꝑ solutione doc. ⁊ nō cōtra. q; tū illa est via brocardica an grauius puniat ille qui facit clā: an ille q palā. de hoc brocardo videte late Ly. Jac. but. Ray. ⁊ Bal. in. d. l. nemo. C. de sum. tri. ⁊ per antiquos: vt Ray. Ja. de ra. Ye. de bella perti. ⁊ Old. in d. l. non existimo. per Ja. bn. in. l. in tantus. ℌ. vniuersitatis. ff. de rerum diui. per Dy. ⁊ Bart. in. d. l. j. ℌ. generaliter. ff. vi bo. rap. ⁊ Jac. de bel. late in. d. l. ﬁ. ff. de ritu nup. ¶ Bl. in ver. vi bo. rap. quam diuido in duas. In prima remouet tacitū cōtrariū ad ter. In scōa format questionē. scōa ibi: sed nūquid etiā raptor. prima pars principalis subdiuidit i duas. Nā in prima facit qō dictū est. In scōa ponit fallentiā. scōa ibi: nisi in casu. Itez scōa principalis subdiuidit in quatuor particulas. In prima facit qō dictus est: q; format vnā questionem. In scōa refert opin. pla. In tertia rñdet ad allegata p cū. In quarta ponit opi. suā. scōa ibi: dic qō nō ſm Pla. tertia ibi sed certe ibi erat actū. quarta ibi: ſz satis videt qō manifesti. ¶ In ea. gl. in ﬁ. cum opi. glossatoris nostri trāscūt indistincte doc. hic: vt Dy. Jo. fa. ⁊ Ang. ⁊ pro ea allegant ter. expressum in. l. si vēdidero. ℌ. cū raptor. ff. de fur. quem Bar. ibidez reputat ad hoc singulārē in iure: ego opi. Pla. hic relatam in gl. nō teneo. reprehendit etiā Bar. in. d. l. ﬁ qs ex domo. ℌ. cum raptor. ff. de fur. hec opi. glossatoris nostri ⁊ sequaciū iudicio meo nō est indistincte vera vt patebit ex his que nunc subijcio in proxima distinctiōe. vnde ego distinguo ex mēte Dy. ⁊ Bar. in. l. j. ff. vi bo. rap. ⁊ eiusdē Dy. in. l. ij. ℌ. hoc edictū. in eo. ti. ff. vi bo. rap. ⁊ Bar. in. d. l. ﬁ vendidero. ℌ. cum
21 raptor. ⁊ Bīc. de neap. ℨ. vi bo. rap. in princ. † qō aut violētus raptor fuit deprehēsus vel fuit ꝛtra cum acclamatū vel cursum: ⁊ tūc tenetur etiā furti manifesti. ⁊ in his terminis ꝓcedit opi. gl. nostre ⁊ sequaciū. ⁊ ter. in. d. ℌ. cuj raptor. aut vero raptor nō fuit apprehensus nec fuit ꝛtra cum acclamatū vel cursum: vel q; coadunatis gentibus iuit ad domū alteriꝰ et nō inuenit. ⁊ hoc casu nō tenet actione furti manifesti. ⁊ de hoc est ter. in terminis in. d. l. ﬁ qs ex domo. quā Bar. ibi reputat ad hoc singulārē ⁊ nō habere ꝓcedentiā in mūdo. et est ratio: q; ad hoc vt quis sit fur manifestꝰ vel teneat actione furti manifesti: necesse est qō alterū ex suprascriptis tribꝰ interuenerit vel aliud simile: vt. l. ij. iij. ⁊ iiij. ⁊. l. si qs in seruitute. ℌ. j. ff. de furt. ⁊ ℌ. furtor. cum. ℌ. seq. ℨ. de obligationibus que ex delicto nas. vnde raptor ita demū erit fur manifestus si aūt deprehendat aut si ꝛtra cum currat aut acclamet: alias non est ista mera veritas. ¶ Blo. in ver. traditam. in ﬁ. dicite vos adijciendā esse nedum actionē qō metus causa: sed etiā multas alias enumeratas. ℑ. in gl. ﬁ. in ver. pena. vt ibidez gl.
22 dicit: ⁊ bñ: ⁊ sequunt Dy. Jo. fa. ⁊ Ang. de are. hic. ¶ † Bl. in ver. in eos. in ﬁ. dubitat Jo. fa. hic qd in executoribus vltimarum voluntatē ordinatis ex dispositiōe testatoris differētibus fine cā soluere legata relicta pijs locis an teneantur pena huius. ℌ. ⁊ sic in duplū. determinat ipe qō sic per generalitatem huius litere. Itē q; queriri pōt actione ex testamēto. alleg. l. nulli. cū ibi no. C. de epi. ⁊ cle. melꝰ allegasset in ꝓposito isto. l. ﬁ quis ad declinādam. in prin. C. de epis. ⁊ cler. vbi est ter. qō executor legitimus qualis est epūs: intentat actiōes hereditarias. idez ergo ⁊ multo magis ſm Bar. ibi in executore testamētario cū legitimo preferat per. d. l. nulli. Item facit q; talis executor testamētari⁹ habet loco heredis: vt p Inn. Jo. an. ⁊ alios in. c. cū tibi. extra de testa. ⁊ Spe. in ti. de instr. edi. ℌ. nūc aliqua. circa prin. ⁊ Bar. not. in. l. hereditas. la. ñ. ff. de here. instī. ⁊ in. d. l. ﬁ quis ad declinādā. ⁊ in. l. ﬁ qs Titio. in prin. ff. de leg. ij. ⁊ in. l. centurio. in ver. sed quid si testator. ff. de vulg. ⁊ pup. ⁊ Bal. no. in aut. licet. C. de nat. lib. ⁊ in. l. j. C. ad. l. fal. ⁊ q; executor testamētarius teneatur actione ex testamento: firmat etiā expresse Bar. in. l. firmo. ℌ. j. ff. qñ dies leg. ced. ⁊ est ter. in. l. cū filio. in fine ſm lecturaz Bar. ibi. ff. de le. j. ponit Bal. in. d. l. nulli. in. j. col. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ hanc opi. Jo. fa. hic scilicet q; pena huius. ℌ. habeat locuz in executoribus testamentarijs: tenet etiam Ang. hic: motus vltra Jo. fab. q; cum gl. nostra hic ostēdat istam cōstitutionem penalē loquē tem tātummodo in herede ad legatarios ⁊ fideicōmissarios grauatos: certe ſm eos poterit etiaz extēdi ad executores testamentarios. sed iudicio meo errat nō mediocriter Ang. de are. in hoc ſno fundamēto. nam primo nō est verū qō ter. ille loquat ī herede tm̄modo: imo ter. simpliciter dicit: itē mista est actio ꝛtra eos ⁊c. nō dicit: heredes. Item nō est verus qō glo. nostra extēdat istū ter. ab herede ad legatarios ⁊ fideicō missarios grauatos: sed solū declarat ter. generaliter loquentem. nam cū ter. simpliciter dixerit contra eos. gl. declarat: scilicet heredes vel alios. ita qō gl. nō extēdit ter. nostrū: sed ex declarat. ego tū etiam teneo cū determinatione Jo. fa. ℌ. relata ꝑ ea que superius adduxi: pro qua etiā adduco in terminis optimū fundamētū. nam executores vltimarum volūtatū tenent de omni culpa de qua teneret ipse heres pricipalis a testatore institutus. istud est q; singulariter ⁊ signāter multum voluit Bal. ⁊ Jmo. in. l. cum res. ℌ. culpa. ff. de le. j. vbi extēdit distinctionem Bar. ibi positā super herede de qua culpa teneat: vt in oībus ⁊ per oīa procedat etiā in executoribꝰ vltimarū volūtatum: ⁊ ipse heres sine dubio ex sua dilatione seu procrastinatione prestādi legata pijs locis teneret in duplum: ⁊ sic pena huius. ℌ. ergo idē dicemus in executore testamentario ⁊ ista est veritas. ¶ Elo. in ver. distulerint. diuido in. ix. partes. In prima remouet tacitū cōtrariū ad ter. In secūda notat ex ter. In tertia remouet aliud ꝛtrariū. In quarta ponit vnū dictū ad ter. In quinta format vnā questionē. In sexta format aliā. In septima aliam. In octaua aliā. In nona aliā. scōa ibi: ⁊ nota qnē puniri. tertia ibi: ⁊ est speciale. quarta ibi: itē hec legata. quīta ibi: quid si negauit. sexta ibi: item quid si cōfessus est. septima ibi: itē quid si duplū nō potest solnere. ¶ In ea. gl. in prin. ibi. ſ. fraudulēter vel sine iusta causa. ego allego ꝑ hoc ter. in. c. vasallꝰ. el. j. ﬁ de feu. fue. ꝛtro. inter do. ⁊ agna. quem ibi ponderat expresse Bal. ⁊ notat et dicit q; ille ter. gl. multas leges: ⁊ maxime istum. ℌ. dū imponit penā differēti solnere legata pijs locis vt ꝓcedat qñ distulit dolo vel lata culpa: vt ibi per eū. ¶ In ea. gl. ibi. pretor. ℌ. sed si seruus. in ﬁ. ille ter. ꝑbat hoc mō in ﬁ. dū dicit: nec edit insolidū tenet. vbi als nō teneret nisi de peculio vel de i rem verso. vbi ibidē dicitur in ver. prori. precedēti. quia tū ter. ille vigenter nō probat: allegate melioē ter. in. ℌ. ﬁ vero quis nō implēs. in ver. protraxerit. in auc. de her. ⁊ fal. quem etiā allegat Jo. fa. hic. ¶ † In ea. gl. ibi: vt. C. de vsu. ⁊ fructibus legatorum. l. j. habetis qō heres non tenet ad vsuras legati vel fideicōmissi nisi a tpe more vel litis cōtestatiōis. dicite vos qō tū litis ꝛtesta. necessario nō requirit: ſz sola mora sufficit ad hoc vt vsure in legatis currant vel debeant: vt. l. ﬁ quis titio. ⁊. l. titia scio. ℌ. vsuras. ff. de leg. ij. cum alijs iuribus que alleg. glo. ita declarans in. d. l. j. in gl. j. magna. C. de vsur. ⁊ fruc. leg. item hoc etiam euidenter probat optima ratiōe gl. ibi: nam actiōes ex testamēto quis sint stricti iuris: vt. l. als. ⁊ ibi bar. ff. de in litem iur. ⁊ q; nō enumerant in. ℌ. actionū. ℑ. ē. tū habent istar actionū bone ﬁ. ⁊ eisdē equiparant vt est ter. no. in l. in minor. ⁊ ibi Bar. C. in qui. cau. ī integ. resti. nō est necessariū ad modū ergo ī actionib⁹ bone ﬁ. sola mora sufficit absq; lit. cōte. vt. l. mora. ℌ. in bone ﬁ. cū si. ff. de vsur. ita ⁊ istis. et ita etiam tenet ⁊ declarat Bico. de nea. hic in. xj. q. als oppo. glo. qui subdit gl. nostrā velle aliud. ⁊ ita ex ea notat qō ipse habet ꝑ valde absurdo: videlicet q; ad hoc vt fructus rei legate debeant legatario: q; oportet litē esse cōtestatā: vel saltē morā
24 esse cōmissam. hoc ſm eū est falsum: † q; imo fructus debentur legatario a tpe adite hereditatis. allegat gl. in. l. ﬁ. in gl. j. C. de vsu. ⁊ fru. leg. ⁊ glo. in. l. berennius. als incipit. l. fructus. in gl. j. ff. de vsur. istec ob. ſm eum. d. l. ﬁ. C. de vsu. ⁊ fru. leg. vbi expresse dicit fructꝰ post litem conte. nō ex die mortis sequūtur: q; dicit ipe qō ille ter. loquit in re heredis legata: nō aūt in re propria testatoris: ⁊ ita etiam rñdet ibi gl. ⁊ hoc modo ſm eum possēs saluare istam gl. vt procedat qñ est legata nō res testatoris: sed res heredis: vt hic latius per eum. ego puto qō illud qō ipse reprehendit in illa gl. circa fructꝰ nō colligatur necessario ex illa gl. itez nō est vera solutio quam dat ad illam legem ﬁ. ⁊ fuit etiam sol. ibi qō illa lex loquatur qñ testator nō legauit rem suam propriam sed alienam puta heredis: q; ſm Bar. ibi ista solutio est de directo cōtra illam ter. dum dicit: siue in rem siue in personā agatur. si enī esset legata res aliena vt ipsius heredis: q; hoc casu dñium rei legate ipso iure nō transiret absq; traditiōe in legatarius: vt est gl. not. in. l. papinian⁹. ⁊ ibi Bar. ff. de serui. ti. generali. ⁊ ibi gl. in. l. ﬁ heredis seruus. in prin. in gl. magna. in ver. in factum. ante finē. ⁊ ibi Bar. ⁊ oēs. ff. de leg. j. ⁊ gl. in. l. hereditatum. ℌ. ﬁ. in glos. j. ⁊ ibi Barto. ff. ad. l. fal. ⁊ glos. in. l. titius. in verbe

manumissi.ff.de actio.emp.ꝛ glo.in.l.per diuersas.in ver.seu res.ꝛ ibi Bar.in vlti.col.C.mãdati.ꝛ idē Bar.in.l.ñ.ad finē. C.cõia de leg.ꝛ Bart.in.l.heredē.C.de fideicom. ꝛ in.l.j.in.vj. col.C.cõia de leg.certe nõ posset agere actione in rem:ꝛ sic rei vendicatione per ea que tradunt per scribẽtes vt Bar. in.l.j. ꝛ.ñ.C.cõia de leg.ꝛ in.l.j.ff.de legj.necessario ergo ter. iste lo-
25 quitur † qñ testator legauit rem suã propriã.de hoc tñ puncto qñ fructꝰ rei legate debeant legatario:an a tpe adite hereditatis an vero a tpe more seu litis cõtestationis:q; passus nõ est fine scrupulo:vltra supascripta videatis Bar.ꝛ alios oẽs in.l.si tibi homo.§.cum seruus.ff.de le.j.ꝛ Bar.late in.l.si deicõmissaria.in pn.ff.ad tre.ꝛ ter.ꝛ ibi Bar.Ang.ꝛ Jmo. in.l.si qs bonoꝝ.ff.de leg.j.ꝛ Bart.ꝛ Jmo.in.l. seruo legato. in prin.ff.de leg.j.ꝛ Bal.in.l.fi.§.sed q;.C.cõmunia de leg.ꝛ in
26 l.grege.ff.de leg.j. ¶ † Jn ea.gl.ibi.l.quis sit fugitiꝰ. in prin. ista decisio gl.nostre fm Jo.fa.per verba tñ satis intricata et quodãmodo adinuicem cõtraria que ego clara facio:procederet qñ ecclesia vellet inniti ꝓfessioni illius:ꝛ per eam vellet probare q; tunc esset equũ id q; gl.nostra dicit negantez posse penitere ꝛ ꝓfiteri. Aliter aũt decisio gl.nostre nõ posset ullo modo p;cedere:q; pena huius ver.item mista.committitur duobus modis.primo si quis negauit.scõo si nõ negauit : sz distulit vsq; quo iussu magistratus fuit cõuẽtus.casus est de vtroq; rotundus in.§.oẽs.in ver.sed furti.j.co.ergo q; primũ quis negauit:statim pena committitur.sed vbi non negasset p;ont in isto ter.in quo non apparet de negatione:ꝛ tunc pena committit si differret vsq; quo iussu magistratus ꝙuenire tur.ꝛ hec est mera veritas reiecta quadam opi.Ange.de are. hic qui vult q; ad hoc vt differẽs soluere legata facta pijs locis vsq; ad vocationẽ in ius incidat in penã huius verficuli: itẽ mista.regrit q; pcesserit interpellatio extraiudicialis.qõ est fatuũ dicere:cũ istis legatis ad pias cãs mora cõmittetur re ipsa absq; alia interpellatiõe:vt est gl. singularis ꝛ approbata per oẽs.j.in glo.sequẽti. in ver.in iudiciuz. ꝛ ibi videbimus.ꝛ pterea Ang.de are.seipsum coꝛexit ꝛ ea que hic dicit:ꝛ merito.j.in.vñ.parte principali huius glos. sed ego iam cũ coꝛexerã anteq; illũ ibi vidissem.ꝛ circa ꝙclusionẽ quã.s. prime tenui post Jo.fa.videatis etiã Spec.in tit.de cõfes.§. nunc videndum.ver.quid si egi. ꝛ Alc. de nea.hic in.vij.q.gl. Hec predictis ob.d.l.quis sit fugitiuus. in prin.hic in gl.alle. p;o cõtrario:q; respõdebat Jo. fa. hic ꝛ sequitur simpliciter Ang.de are.hic:q; ibi delictũ erat consummatũ:ideo nõ admittitur penitentia:q; sera est penitentia.hic autẽ est secus.l. qui ea mẽte.ꝛ ibi plene p Bart.ff.de fur.que solutio mihi nõ placet:q; cõtrariatur bis que prime diri : q; imo hic per solam negationẽ consummatũ est negotiũ quãtũ ad cõmissionem huius pene.d.§.oẽs.ver.sed furti.ff.eo.ꝛ firmani.s.vnde ego aliter rideo ꝛ solutionem elicio ex bis que proxime dixi qõ in.d.l.qs sit fugitiuus.in princ.ex illa pnia illius serui fugitiui dñs non releuat in aliquo:nec in aliquo iuuat:ꝛ ideo non admittit talis penitentia. hic aũt ex ista confessiõe bene releuatur ecclesia quo ad probationẽ: cum ex ea vel inniti vt predixi.nimirũ ergo si admittit:alꝰ aũt nõ admittit:vt.s.cõcluſi.ꝛ hanc solutionẽ sentit etiã Alco. de neapo.hic in.xij.q.
27 glosse.ꝛ iuxta p̃dicta † si vultis gñaliter videre qñ ille qui primo negauit admittat amplius ad ꝙfitendũ:ꝛ sic qñ negans possit penitere:videatis late Bal.in.l.contra negantẽ.C.ad.l. aqui.ꝛ in.l.error.in.vj.col.C.de iur.ꝛ fac.igno.ꝛ no.Bal.in.c. vasallus.el.j.in.ñ.col.si de feu.fue.ꝙtro.inter domi.ꝛ agnatũ. ꝛ late Bal.in.c.j.§.porro.in.iiij.col.in ver.nunc gñaliter quero.in tit.que fuit prima cã beneficij amit.ver.inter cetera.vbi no.dicit qõ vbicũq; tractatur de pena augẽda ratione negationis:intelligamus semp de ea negatiõe in qua qs persecurauit:sed si nõ persecerat in ea: sed confitet̃ nondũ liquidato negotio per probationes testiũ : tunc euitat damnuz q; ex negatione emergebat.ita dicit notari hoc ver.item mista.per hanc presentẽ gl.ꝛ in.l.alia causa.C.de his qui.vt indi.qõ diligenter nota p; maxima limitatione ꝛ declaratiõe predicto
28 rum ꝛ huius ter.ꝛ sequit̃ simpliciter Ang.hic †.ꝛ an post negationem possit quis ꝙfiteri ad hoc vt consequat̃ commodũ statuti:puta si statutũ remitteret quartã partẽ pene cõtenti maleficiũ:videatis Bar.in.l.cũ qui.in prin.ff.de iureiur. et ibi no.ter. illũ ad hoc qõ dicit tota die occurrere.ꝛ in idẽ videatis Saly.ꝛ Hulg.contrariantes Bart.ꝛ alibi Bal.in isto passu aliter distinguentẽ in.l.ꝙtra negantẽ.C.ad.l.aqui.ꝛ.l. si vnus.§.fin.in lec.antiqua.ff.p;o so.ꝛ in.v.c.j.§.porro.que fuit prima causa bñfi.amit.ꝛ cõno Bal.in.l. ea que.in.x.ꝛ.xj.q.C. de cõdi. inde. vbi tenet qõ imo in terminis statuti admittat confessio post negationẽ si statim ꝛ incõtinẽti confiteat̃:imo plus qõ etiam si ex interuallo:anteq; tñ testes sint recepti.se-
a cus si postea[a]:vt ibi latius p eum.ꝛ cõtra Bar.vide tert.no. a i.l.electo.§.neq;.ff. de nora.ꝛ ad illa addite que pulchre diri vobis in.§.oim.s.e.circa casum.l.fi.ff.de rei ven.ꝛ vltra predicta si vultis videre que sit illa negatio que facit crescere cõẽ nationem:recurrite ad Bar.in.d.Leum qui.in prin.in.ñ.co. ff.de iureiu.quem simpliciter refert Ang.hic:sed ego frustra nõ refero q; non adderem. ¶ Jn ea.gl.ibi.l.illud.hãc decisionem gl.ꝛ etiam precedentem limitabat Jo.fa.hic vt pcederet vbi nõ interuenisset iustus error:alꝰ fm eũ sub dubio tñ forte ille excusarek.allegat.l.cõfessionibus.in prin.ꝛ.l.qui serum.in pri.ff.de interrog.act.ꝛ sequit̃ simpliciter Ang.hic: addite Bar.late in.l.nõ fatetur.ff.de ꝓcl.cũ si.ꝛ qõ in si.no. Bar.in.d.l.eum qui.in prin.in.ñ.col.ff. de iureiur.duz ponit de eo qui phabiliter potuit ignorare:ꝛ dicit qõ cum illud.s. p negationẽ cõdemnatio crescat fiat in penã mẽtiẽtis.certe si nõ procederet delictũ in negãdo nõ deberet sequi pena q; sine delicto nõ est:vt.l.aliud.ff.de ver.sig.ꝛ ibi latius p eum. ¶ Jn ea.glo.ibi.j.co.§.at ille.alle.§.at ille.qui potius est ver. §.in oẽs.parũ facit fm Jo.fab. hic ꝛ fm eũ melius faceret.l. post legatuz.§.j.ꝛ.l.pe.ff.de bis quib.vt indi.dicit tñ se credere qõ illa opi.relata in gl.sit vera:q; ex sola procrastinatiõe ꝛ vocatiõe ad ius hec pena committit̃:vt hic:ꝛ dicto ver.at ille.subdit tñ posse saluari opi.gl. qñ negotium esset dubiũ p l.illud.ff.de pet.here.ꝛ dicit Ang.hic se credere q; mẽs gl.fuerit ꝓprie loqui in istis terminis. Alc.vero dẽ nea.hic in.xtiñ. q.glo.tenet cum gl.nostra qñ allegarek iusta causa.sec; si frustratoria per.l.qõ te in argumẽtum.ff. si cer.pet.ꝛ.l.sciẽdũ.ff. de vsur.ego allego in terminis Bart.q; hic a nemine allegat̃ facientem expressam mẽtionẽ de vtroq; opi.hic in glo.relata in.d.l.cũ qui.in prin.in.ñ.col.ff.de iureiur.ꝛ ibi bas opi.ipse
29 notabiliter concordat distinguẽdo. † aut cũ negat̃ talis qualitas per quã cõdemnatio in totum p;imitur aut minuit̃: puta in exemplo gl.nostre qñ negat testamentũ valere:ꝛ tũc negans talem qualitatem bene incidit in penam.ita ꝓcedit opi.glo.nostre hic q; est scõa in ordine.si vero negetur aliqua qualitas:ꝛ tũc fit secus: exemplum fm eũz in simili: si aliqs conuentat̃ lege aquilia p;o damno dato certe si cõuẽtus cõfiteatur se dedisse damnum:neget tñ estimationẽ dãni factaz ab accusatore:certe per hoc nõ condemnatur in duplum:vt probatur in.l.inde neratius.§.fi.cum.l.seq.ff.ad.l.aquiliaz. ꝛ hoc modo procedat alia opi.hic in gl.relata p;o prima quã ipse dicit se ita intelligere. ¶ Jn ea.gl.ibi.C. de fideicom.l.fi. in prin.hec est vera nec habet aliquam dubitationẽ fm Dy. Jo.fa.Ang.hic.ꝛ Alc.in.xv.q.gl.in fi.gl.in hac vl.q.gl.Ang. de are.hic contrariat̃ opi.Jo.fa.ego eligo inter eos mediuz
30 opi.† dico sic in ista pena dupli in qua incurrit ille q; dolo se differt soluere legata relicta pijs locis ꝛc.totum duplũ nõ est pena:imo tenet̃ ad rem principalẽ relictam ꝛ ad tantũdẽ ꝙ pena:ꝛ sic in effectu ad duplum vt dicit iste ter.si ergo q;ratur nunquid quantũ ad rem principalem relictaz si nõ põt illã soluere debeat luere in corpus.ꝛ teneo q; nõ per.l.si procuratorem.§.si ignorãtes.ff.man.ꝛ q; potest cedere bonis per tit. ff.ꝛ.C.de cess.bono.ꝛ dicã de materia in.§.fi.in v.fi.j.e. Jstud tñ fallit qñ dolose distulisset ad istum finẽ vt esset non soluendo:q; tunc non habet beneficiũ cessionis per ter.illum valde singularem in.l.fi.§.fi.ff.que in frau.cre.fm primuz intellectũ gl.ꝛ Bar.ibi:de cuius legis intellectu diri vobis in.§. item si quis in fraudem.s.e.ꝛ in istis terminis sto cuz Jo.fa.hic ita tenente.aut vero querimus q;tum ad penam legalẽ:ꝛ in hoc membro sto cuz gl.ꝛ Ang.hic qõ si non p;t soluere penã qõ debeat luere in corpus per regulam vulgarem.l.pe.ꝛ fi. ff. de in ius vo. intelligẽdo tñ fm ea que pulchre tradidi vobis in §.penales.in gl.sup ver.ꝛ in eum.s.e.que hic potestis addere. ꝛ credo q; ista sit veritas. ¶ Et.in ver.in iudiciuz.dividit in quatuor partes principales quem admoduz quatuor principales questiões in ea ponunt.partes de se patẽt.scõa ibi:itez quid si reipub.tertia ibi:itẽ quid si in redẽptione captiuorũ. quarta ibi:item quid si deo vel alicui sancto. ¶ Jn ea.gl.ibi. l.interpretatione.hec prima questio gl.nõ habet dubitationẽ fm Jo.fab.ꝛ Ang. de are.hic ꝛ bene:q; de ea est ter.apertus in.§.oẽs.v.sed furti.vbi text.magistraliter dicit qõ si negat:statim incidit in penã.sivero nõ negat:ꝛ tũc ita demũ incidit in penã si differat adeo qõ patiat̃ se in iudicio cõueniri. ꝛ diri
31 latius.s.in gl.precedẽti in quinta parte principali. ¶ † Jn cod. gl.ibi.C.in qui.can.in inte.resti.non est ne.l.in minorũ.tenentis perpetuo cordi hanc partem gl. que singularis est q; ficus fauore minoris mora ꝙtrabitur re ipsa absq; vlla interpellatione:vt est ter.in.d.l.in minorũ.ꝛ est ter.notandus in.l.titio scio.§.vsuras.ff.de leg.ñ.qõ idẽ est in ecclesia ꝛ alijs venerabilibus locis:ꝛ cõsequenter illa glo.extẽdit singulariter illã.l.in

minorum.

¶ Si post-ea. Sed qd si negãs in cã principali confiteat̃ in causa appellationis an tũc gaudebit beneficio statuti ꝓpter confessionẽ:vide Bal. in d.§. porro. alleg. hic p dom.Jaso. may.per gl. i.l.si cũ exceptiõe.§.hec. ff.qõ me.cã ꝛ i.l.j.in pn. ff. ꝺ act.ẽpt. p quo vide Ange.are.i fine tra. malefi.v.appellante.ꝛ ver. quid aũt si i iudicio q; sic sed an ꝓdicta sint vera si statutuz dicat confitentes in prima cã vl in prima rñsiõe gaudere beneficio remissionis pene: crederez q; nõ.sz puta.

minorum. loquentem tñi in minore vt etiam locū habeat in ecclesia. ꝛ ad hoc reputat istam gl. valde no. Rico. de nea. hic in. xvij. q. gl. ꝛ idē istud de ecclesia q̄ sibi re ipa ꝛ ipso iure cō-
mittatur mora dicit expresse Bal. in aut. hoc amplī. in. ij. col.
C. de fideicō. q̄uis nō fuerit memor de glo. ista hic. ꝛ idē etiā
dicit Lud. ro. allegans istam glo. p̄ovalde singulari in l. si ex
32 legati causa. ff. de ver. obl. ꝛ pro illa gl. bene facit: † q: minor; ꝛ
ecclesia equiparanf: vt est gl. no. in l. respublica. in ver. solet. et
ibi Bar. ꝛ alij. C. er qui. cau. ma. ꝛ habēt cano. ter. expressum
ꝛ notabilē in. c. auditis. in fi. extra de in integ. resti. ꝛ ibi gl. no.
in ver. minoris. ꝛ gl. in. c. ex literis. in ver. obligata. extra de in
reiur. ꝛ in. c. similiter. xvj. q. j. imo plus ecclesia nedum equipa
ratur minori tñi vt predixi: ſz etiam pupillo fm Jo. fa. ꝛ An
ge. de are. hic. allegāt gl. ꝛ nō bene in l. si vt proponis. in glo. j.
C. de rei ven. que nō loquif in pupillo: sed in minore simplici
ter. ego aūt p̄o hoc allego gl. no. ꝛ expressam in l. libertos. in
ver. administrauerūt. C. de excu. tu. que expresse dicit q̄ eccle
sia loco pupilli est. ꝛ gl. in. d. l. respublica. in ver. solet. ad fi. C. er
33 qui. cau. ma. ¶ † Addite p̄dictis q̄ eodē modo fisco fit mo-
ra re ipsa absq; aliqua interpellatione. gl. habetis singulare
in l. cum quidā. §. fiscus. in ver. inferunt. ff. de vsur. quam p̄o
singulari ad hoc allegat Lud. ro. idem tenens in l. si ex legati
causa. ff. de verb. obl. ꝛ idē de fisco dicit Bal. ꝛ reputat valde
no. in l. j. C. de bis q. vt indi. Nihil tñi ad hoc allegat ꝛ nō fuit
34 memor p̄o tūc Bal. de. d. gl. ꝛ p̄ hoc bene facit: † q: minor ꝛ
respublica siue fisc⁹ equiparanf. l. respublica. C. er q. cau. ma.
ꝛ gl. in l. imperatores. in ver. ex causa. ff. de re indic. iūctis tra-
ditis per Bar. in rub. C. de iure fis. ꝛ per Bart. ꝛ latius Bal.
35 in l. cōstitit. C. de pena ind. qui male ind. † dum ponūt an res
publica ꝛ fiscus sint idē. quomodō ergo minori fit mo-
ra re ipsa: vt. §. dictū est: ergo idem erit in fisco. accedat gl. il-
la singularis in l. si p̄curator. §. fi. in ver. soluto. ff. de inr. fisci.
que ertēdit illud q̄ ibi dr in ter. ſ. q̄ p̄curator fisci non p̄t
habere fidem de p̄tio rei vendite ad minorē ꝛ ecclesiā. ꝛ ibi
Bar. sequif ꝛ reputat illā gl. valde no. adde gl. in l. cum bi. §.
qd ergo. in ver. facit. ff. de trāsac. ad hoc accedat etiā tert. in l.
36 fi. C. de sacrosan. ecc. † vbi eqparanf ecclesia ꝛ respublica. veri
tas tñi huius meli⁹ apparebit ex his que. j. executienf de fisco
post gl. hic. ¶ In ea. gl. ibi: ad hūc casuꝫ cū sit pena. ꝛ anteq̄
attingam veritatem huius gl. in istis duabus questionibus
nō omitto in primis: q̄uis alij nō dicāt: q̄ Bal. in plerisq;
locis facit de ista glo. magnū festum. ꝛ in primis Bal. in. c. j.
§. porro. in. ij. col. que fuit prima causa benefi. amit. dicit hic
37 esse gl. ord. ꝛ singularez in isto ver. in iudicium. quā ipse repu
tat multū esse tenendā menti ad hoc q̄ nūc dico: † q̄ q̄uis
a ¶ In statu- a in legibus penalibus ꝛ eodē modo in statutis⁹ ꝛ ꝯsuetudini
tis. vide Fe- bus pariformiter penalibus procedaf ꝛ fiat extēsio de simili-
li. in. c. trans bus ad similia: p̄out ego dixi pulchre in prin. hui⁹. §. sequēs.
lato. i. v. col. in gl. in ver. ipsius. q̄ tñ hec doctrina nō habet locum q̄n pe-
in verſic. in ne imponunf habito respectu ad p̄uilegiū alicuius pſone:
glo. fin. cum q: tunc non p̄t fieri extēsio de simulibus personis ad similes
plurib⁹ seq. personas: nec de similib⁹ casibus ad similes casus. ita vt pre-
de consti. dixi: dixit esse gl. ord. ꝛ singularem hic. verū q: Bal. dicit istā
gl. esse vnicam ꝛ singularē: ad hoc venit mihi in mentē id q̄
p̄clare scribit indelebilis recordatiōis pater ꝛ p̄ceptor meus
do. Lato saccus sublimis doctor papiēsis in prefatiōe cuius-
38 dam opusculi sui ter. ꝛ gl. factarum: † q̄ qui dicit ter. aut gl.
esse singularē vel nō reperiri alibi in iure: exuberat memoriā
Mithridatis qui viginti duarū linguarū quib⁹ p̄erat me-
minerat: vel Themistoclis qui querebat artē oblivionis. nō
est ergo verus q̄ ista gl. hic sit singularis ad hoc: imo ego ad-
do vobis aliā gl. consimilē ꝛ consociā in l. fi. in ver. aureoꝝ. ff.
de in ius vo. ꝛ aliā consociā in. §. penales. in gl. magna in ver.
impetrasset. circa prin. §. c. itē reperio eūdem Bal. in. c. vasal-
lus. el. j. in. ij. col. in ver. extra quero. in ti. si de feu. fue. ꝯtro. in-
ter do. ꝛ agna. allegantem istam gl. hic: ad hoc q̄ pena seu le
ges penales nō trahunf ad casus nō expſſos in q⁹ reperiaf
regula cōis disponens. vltra Bal. ego nouiter pondero istaꝫ
gl. ad aliud singulare q̄ a nemine ponderaf. nostris q̄ regu-
39 la trita est: † q̄ q̄ñ sunt duo casus a iure equiparati q̄ statu
tum in vno etiā cōtra regulas iuris cōis intelligif statutū ꝛ
in alio. gl. est notabilis ꝛ vulgata in. l. si qs seruo pſuaserit. in
ver. corrūpi. ꝛ ibi Bar. ꝛ alij. C. de fur. ꝛ alia glo. expressio; in
l. q̄ vero cōtra. in gl. vnica magna circa fi. ff. de legi. Bart. in
l. vt tñi. §. j. ff. de seruo corru. ꝛ in l. marcellus. in prin. ff. ad tre.
ꝛ in l. ij. circa fi. ff. de le. j. certe habetis hic glo. ordinariā ꝛ sin-
gularem de iure ciuili limitantem multum signanter istā re
gulam vt locū non habeat in penalibus: vt si duo casus equi
parenf a iure ꝛ aliquid penale statuaf in vno ex casib⁹ pari-
ficatis q̄ tñ non intelligatur statutum idem in alio. ꝛ ideo
secundū gl. nostram est: q: pene sunt molliende ꝛ restringēde
non autē ampliande: vt. l. pe. ff. de penis. verum q: hec limita-
tio gl. nostre multum faceret p̄o his que statim examinabo
circa duas cōclusiones huius gl. addo q̄ cōtrariū tenēt ex-
presse due gl. iuris canonici. vna est ꝛ valde not. in. c. si postq̄.
in fi. in gl. fi. in ver. p̄uisiōe. de elec. in. vj. ꝛ ibi est optimus ter.
q̄ nō. ꝛ alia gl. in. c. de multa. in gl. in ver. in eadē ecclesia. ex-
tra de p̄ben. ꝛ ibi Abb. Panor. qui dicit ibi ꝑbari in illa gl.
q̄ q̄ñ sunt duo a iure equiparata q̄ pena adiecta in vno in-
telligif adiecta ꝛ in alio. ꝛ istud scōm reprobatā gl. nostre pu
to esse verius. Nec ob. fundamētū gl. nostre q̄ pene sunt mol-
b liende. ꝛ ꝓpterea non extendēde⁹: q: rūdeo p̄out dicit Bar. b ¶ Non ertē
in. d. l. si quis seruo persuaserit. §. allegata. ꝛ in. d. l. vt tñi. §. j. ꝛ dende. An
fateor q̄ de pene nō sunt ertēdende: ꝛ q̄ nostrū non est penas ꝛ quādo pe
extēdere: ſz lex antiqua est illa que ertēdit virtute purificatio nalis exten-
40 nis. ꝛ illa bene p̄t extendere. ꝛ credo q̄ ista sit veritas. ¶ Dis sio fieri de-
ex ista gl. enucleatis reuertor nunc ad eruendā veritatem bu- beat: vide
ius gl. in istis duabus. q. in quib⁹ gl. tenet q̄ pena bui⁹ ver. do. Bar. so-
itē mista. que loquif in legatis relictis ecclesijs nō habeat lo- ci. in cōsi. cc
cum in legatis factis reipublice vel fisco: vel in legatis factis lxxv. inci. in
p̄o redemptiōe captiuorū. ꝛ cum istis duabus decisionibus cā Jo. vers.
simpliciter transeunt doct. hic: maxime Hy. Jo. fa. ꝛ alij cōi- cōfirmatur
ter. ꝛ trāsire videf Bar. in. d. c. j. §. porro. in. ij. col. que fuit pri ista opi. cir-
ma causa benefi. amit. ꝛ in. d. c. vasallus. el. j. si de feu. fue. con- ca me. in. ij.
tro. inter do. ꝛ ag. prout. s̄. enim latius retuli. Ange. tñ de are. pte. vbi etiā
bic in. xx. col. reprehendit hanc gl. in vtraq; decisione: ꝛ tenet an extenda
q̄ imo pena huius ver. item mista. habeat locū etiam in re- tur de casu
lictis factis reipublice vel fisco. itē ꝛ in relictis factis ob redē- ad casuꝫ ex
41 ptionem captiuoꝝ. potissimum eius fundamētū est: † q: q̄ñ identitate
duo casus eqparanf a lege antiqua: si aliqd reperiaf postea rationis: et
de nouo statutū in vno: intelligetur etiā statutū in alio: vt in an ad perso
glo. quo. s̄. p̄orime allegaui. sed fiscus ꝛ respublica equipa- nā que non
rantur ecclesijs ꝛ pīs locis: vt. l. fi. C. de sacrosan. ecc. eodē mo- est talis p̄o
do relicta p̄o redēptiōe captiuorū equiparanf relictis ipsis prie nec tan
ecclesijs. alle. ad hoc. l. illud. C. de sacrosan. eccl. iuncta. l. si quis te qualita-
p̄o redemptione. C. de dona. ergo si aliquid reperiē de nouo tis. ibidem
statutū in legatis factis ecclesijs p̄ executiōe dictorū legato- in versi. con
rum: vt hoc ter. cum fi. intelligeē etiā statutū in legatis factis firmanf pre
reipublice vel fisco ꝛ in legatis relictis p̄o redēptione capti- dicta. circa
uorum virtute interpretatiōis extensiue ꝓpter purificationē med. versi.
p̄o hac etiā parte facit fm eum gl. hic in ver. cōtra eos. que
fm eum ertēdit istā ꝙstitutionē penalē que loquif de herede
tantū ad legatarios ꝛ fideicōmissarios ꝛ ad oēs alios q̄ gra-
uati sunt aliqd restituere p̄o loco. ꝛ ibi etiā doct. extendunt
p̄ut ibi latius dixi ex paritate ratiōis ad executorē vltimarū
voluntatum. ergo ita in p̄posito nostro sicut fit extensio in
p̄dictis ex pte personarū debentiū: ita ꝛ in ꝓposito nostro
poterit fieri extēsio ex parte personarū quibus debef. ad idē
fm eum facit. §. fi. s̄. de obli. que ex quasi ꝙtractu. vbi fm eū
illud p̄uilegiū de quo ibi: hz locum non tñ in ecclesia ꝛ ve-
nerabilib⁹ locis: ſz etiā in his que pietatis intuitu relinquū-
tur: ergo ita dicemus in ꝓposito nostro vt fiat extēsio neduꝫ
ad fiscū ꝛ ad rempublicā ꝛ ad relicta p̄ redemptiōe captiuo
rum: sed etiā ad relicta in quālibet p̄iam cām. vltra Ang. de
are. addo q̄ p̄o hac pte benefaceret: q: oia p̄uilegia cōcessa
ecclesie habēt etiā pauperes ꝛ qlibet pīus locus. ita dixit no.
Bal. in l. fi. §. cū aūt. in vlt. col. C. ad treb. qui dicit de hoc esse
ter. no. in. §. j. in aut. de eccle. ti. col. ix. q̄uis ipe ꝛ corrupte alle
gat in prin. ꝛ idē etiā dicūt Bal. ꝛ Ang. in l. fine aūt. §. si duo
bus. ff. de publicia. per ter. qui tñ mihi parū probat in. c. fi. ex
tra de cōsue. accedat etiā p̄o cōfirmatione predictoꝝ glosse. la
paruula in l. fi. in ver. captiuoꝝ. C. de sacrosan. ec. addo etiā
q̄ vltra Ang. de are. Ric. de neap. hic. in. xvij. q. gl. tenet sim-
pliciter cum prima decisione gl. nostre q̄ pena huius ver. itē
mista. non habeat locuꝫ in legatis factis reipublice vel fisco.
sed in. q. seq. l. xix. ipse Ric. vna cum suo Modul. de auri. tenet
cōtra gl. nostrā in scōa decisiōe: ꝛ sic i hoc ipse tenet cū Ang.
de are. hic q̄ pena huius ver. itē mista. habeat locū ēt in lega-
tis factis p̄o redēptione captiuoꝝ multo magis q̄ in lega-
tis factis ecclesijs vel alijs pīs locis: q: fm eum legatū factū
p̄o redēptiōe captiuoꝝ debet esse magis p̄uilegiatum q̄ le
gatum factum ecclesie. alle. in arg. ter. qui mihi nihil vrgēter
probat in l. sancimus nemini. C. de sacrosan. ec. ego predictis
nō obstantibus teneo cum vtraq; decisiōe gl. nostre q̄ pena
bui⁹ ver. itē mista. que loquif in legatis relictis ecclesie nō ha
beat locū in legatis factis reipublice vel fisco: nec in legatis fa
ctis p̄ redēptione captiuoꝝ. ꝛ in primo teneo fine dubio ali-
quo: in scōo aliqualr hesito: vt. j. subñciā. Non obstāt funda-
menta adducta ad oppositū: ꝛ in primis illud fundamentū
Ang. q̄ primo videf multū coloratū: q̄ q̄ñ duo equiparanf

a lege antiqua ⁊c.sed fiscus⁊ respublica equiparanť ecclesie: eodem modo relicta ꝓ redēptione captiuoꝝ relictis factis ecclesie:q; qñ vera esset ista equiparatio que non sufficienter probať saltē in legatis factis ꝓpter redēptionē captiuoꝝ ꝫ vt equiparenť legatis factis ecclesie: possumus multipliciter rñdere.et primo ꝑm fundamentū gl. nostre qō illa regula nō bꝫ locū in penalibus:vt si duo casus equiparātur a lege anti
42 qua:⁊ aliquid penale statuať in vno:q; tñ nō intelligiť statu tum in alio:eo † quia pene sunt molliende ⁊ restringēde:nō aūt extendende.⁊ in istis terminis videꝫ in penalibus loqui mur nos in ꝓposito nostro.vnde nimirū si nō fit extensio vir tute parificatiōis que fiat etiā a lege antiqua.tñ q; istud im
43 pugnaui.s.ideo huic solutioni non insisto.† Unde aliter re spōdeo ⁊ in forma. ⁊ dū dicebať qō qñ duo casus eqparanť a lege antiqua:qcqd postea per legē nouam statuiť in vno ex casib⁹ parificatis:intelligiť etiā statutū in alio. rñdeo hoc eē verū qñ illi duo casus equiparanť in eadē materia.secus au tem si sint equiparati in diuersa materia:q; tunc predicta re gula locū non bꝫ. istud est qō in terminis dixit gl. valde no tabilis ⁊ signāda in.c.j. in ver.declaramus.ne cleri. vel mona. lib.vj.⁊ sentit glo.in.c.licet canon.in glos.in verſi.parochialis
44 ecclesia.de elec.lib.vj. cū † ergo equiparatio fisci ⁊ reipublice cum ecclesia fiat in alia materia videlicet in materia prescri ptionis in illa.l.fi.C.de sacrosan.eccle. codeꝫ modo equipara tio legatoꝝ ꝓ redēptione captiuoꝝ ⁊ legatorū ꝓ ecclesia fit in diuersa materia:videlꝫ in materia infirmandarū dona tionū.d.l.illud.C.de sacrosan.ecc.iūcta.d.l.si quis ꝓ redem ptione.C.de dona.ergo virtute equiparatiōis facte in illa di uersa materia nō fiat extēsio ad istam materiā imponētē pe nam ꝓ executiōe legatoꝝ relictoꝝ ecclesie.nō ob.etiā gl. hic in ver.ꝫtra eos put ibi latius dixi:⁊ sic nō mediocriter errat super illa gl.q; non est verum qō gl.illa ter.nostrum extēdat: imo cū simpliciter declarat ꝑut ibi latius dixi. Non ob. vlti mo ter.in.§.fi.s.de obli.que er quasi ꝫtractu:q; ter. ille nulla tenus meruit in hoc ꝓposito allegari:cū ter.ille ad literam neduꝫ loquať de ecclesijs:sed etiā de his que pietatis intuitu relinquunť:ita qō ibi in illo ter.nulla fit extensio: ⁊ p ista re manet defensata gl.nostra in vtraq; decisione. fatebo:tñ me aliqualiter hesitare ꝑut ꝓdixi in scōa deci. vcꝫ in legatis reli ctis ꝓ redēptione captiuoꝝ:an in eis habeat locū pena bu ius ver.itē mista.⁊ q̄uis ab impugnationibus tenentiū con trariū defensata sit glo.nostra:credereē tñ qō tutius est in ista scōa decisiōe tenere cōtra gl.per regulā quam.s.tradidi:que bꝫ q; oīa privilegia cōcessa ecclesijs habēt etiam pauperes et quilibet pius locus:vt.s.dixi ad fi.gl.cuꝫ hac vltima decisione oēs simpliciter trāseunt:⁊ nemo discrepat: ⁊ in hoc nō est
45 dubitādū.†Et qñ relinquitur deo cui videatur relictū ⁊ cui applicetur tale legatū:declarat ter.not.in.d.§.si quis in noie. hic allegato in gl.q; videť relictū ecclesie maiori illius ciuita tis in qua testator domicilium habebat. si aūt relinquiť vni sancto:puta sancto ℳartino : et in illa ciuitate sunt plures ecclesie ita noīate:tunc legatū videť relictū pauperiori. si aūt nulla ecclesia illius noīs in illa ciuitate reperiaťur:tūc videť re
46 lictum maiori ecclesie:vt ibi latius habeť in ter.¶†Quādo aūt esset factum relictū ecclesie simpliciter vt q; testator simpliciter dixisset relinquo centuꝫ ecclesie nec declarasset cui ecclesie tūc in dubio cui ecclesie videať esse relictū videatis Ly.
a ¶ In .l.j. Ubi vide cundeꝫ do. Jaſ. in prin. a in.l.j.ª in.v.C.de sacrosan.ecc.⁊ Spe. in ti.de instru.edi.in.§. nunc vero aliqua.in ver.qd si testator. Bar.no.in.l. quecon dictio.§.fi.ff.de ꝫdi.⁊ demō. vbi hoc in terminis decidit per illum ter.ad hoc notabilem:qō in dubio intelligiť relictū il li ecclesie cuius est parochianus.de quo etiā videatis Ly.alī ter decidentē in.l.cū multe.C.de dona.ante nup.⁊ Ang.in.§. si vero.in aut.de non ali. ⁊ Jo.an.in.c.cū quis.de sepul.in.vj. ⁊ cundē in addi.Spe.in.d.ti.de instru.edi.in.§.nunc vero ali qua.in addi.que incipit:hic ꝫcuit.⁊ Pet.de anch.⁊ Jmo. in.c.relatū.cl.ñ.in fi.extra de test.⁊ Jo.fa.⁊ Ang. de are.in.§. sed ius qdē ciuile.p illū ter.s.de iure nat.gen.⁊ ciui. ⁊ in istis locis inuenietis multas ꝫtrarietates Bar.⁊ retēta decisione Bart.qō legatū debeatur illi ecclesie cuius est parochianus.
47 † Pulcherū dubiū esset quid si testator habuisset duas paro chias siue duas ecclesias parochiales : cui ecclesie tūc debeať legatū.ponūt cano.in.c.fi. extra de sepul. ⁊ ibi decidūt qō le gatum debeať illi ecclesie a qua sacramēta ecclesie recipiebat.
48 ¶†Et circa p̄dicta dicebat singulariter Bal.post Ly.in. d. l.cū multe.C.de dona.ante nupt. qō si aliquid legať monaste rio simpliciter:q; in dubio intelligerek de monasterio mulie rum ⁊ sic monaliū ⁊ nō boīm. qō dictū est mirabile ⁊ singula re.⁊ q.s.proxime vidimus cuꝫ gl.qñ fit legatū deo vel alicui
49 sancto cui intelligať tale legatū esse factū. ¶†Unū diligēter notate qō si aliqd esset donatū vel relictū maiestati existenti in aliquo loco ꝑtano alicui⁹ priuati hoīs sicut fit maiestati bus faciēti⁹ miracula:qō illud diceret donatū vel relictuꝫ deo immortali:⁊ ideo nō acqreret illi ꝑuato in cui⁹ loco illa maiestas esset depicta.⁊ ita cū ista q; euenisset de facto dispu tauit in ciuitate Padue Ang. ⁊ icipit illa sua disputatio:i refulgēti diuitiarū palatio. ⁊ determinauit vt.s. p ter.t.in.l. lege iulia peculatus.in prin.iuncta glo.in ver.donatum. que istud optime decidit.ff.ad.l.iuliaꝫ pec.⁊ idē etiā tenere dicit
50 Bal.in.l.deberi.C.de fideic.libertatib⁹.vbi inqt † qō quicqd p salute anime relinquiť:ad diuinū nomē specat.⁊ propter ea decidit qō si hospitali nō legitime cōstructo simplices ho mines aliqua relinquāt:q; nō intelligerenť relicta muris aut dño ipsi⁹ hospitalis:sꝫ hospitali in gñe ⁊ in abstracto.⁊ pro pterea capiet eps ⁊ pauperib⁹ erogabit.⁊ sequiť Pe.de anc. b
51 in.c.ñ.de reli.do.¶†Subiicit etiā Bal.idē esse si relinquať maiestati de vultu Perusino.accedat gl.in.l.statue. in gl.ff. de vsufru.q̄ dicit de vultu de Luca ad quē fin illā glo.bestia les hoīes nummos ponūt. Accedat etiā prime dictis qō deci dit Bald.in aūt.hoc ius porrectū.in.ñ.col.C.de sacrosan.ecc.
52 vbi decidit † q; si esset vnū hospitale priuatū qō haberet vn⁹ nobilis in domo sua priuata qō nō esset fundatū autoritate epi ⁊ sic esset prorsus ꝑfanum: qō relicta facta huic hospita li nō applicarenť illi nobili qui esset dñs domus:sꝫ intellige reť facta cōtemplatione pauperū:⁊ ideo eps caperet et inter pauperes erogaret.⁊ sequiť Lar.flo.in cle.ñ.§.illa.de reli.do.
53 ¶†Ultimo q; gl.nostra dicit de relictis factis alicui ecclesie vel alicui sacerdoti vel alīs administratorib⁹ ecclesie:an vo in dubio intelligank facta ecclie:an vero ipsi sacerdoti habe tis ter.quem gl.hic allegat in.d.l.annua.§.a titia. ⁊ ibi Bar. ff.de annuis leg.addite ter.melioē ⁊ multū notabilē in.c. re quisisti.extra de testa.⁊ ter.in aūt.licētiā.C.de epi.⁊ cler.⁊ ter. ibi late Bar.⁊ in.l.ciuib⁹.ff. de reb.dub.⁊ Bal. in extranag. de pace cōstan.in ver.ecclesijs vel epis.p illum ter. ⁊ videatis oīno ter.notabilē ⁊ singularē i.c.j.§.fi. de capi.corradi. in vsi. feu.videatis etiā Fede.de se.in cōsi.xxj.quem refert Bal.in.l.
54 priuilegia.ad fi.C.de sacrosan.ecc.† vbi disputat de relicto fa cto visitatori disciplinatoꝝ qui erat frater ordinis ꝓdicatorū an acquirať fraternitati vel officio visitatoris:an cui acq ratur.¶Extra gl.restat vltimo ad complementum vtvidea mus formationē libelloꝝ in actiōibus noīatis in hoc.§. seu ver.ex maleficijs. q̄uis cōiter alī omittant:excepto Ang.de aret.hic:sed ego nullatenus omitto:qm̄vt pluries dixi:istud
55 est ꝓpriū ⁊ peculiare ꝑsentis tituli. ¶†In primis ergo ꝑm ordinē ter.videndū est de forma libelli in actione furti:⁊ ei⁹ libelli formā ponit Spe.in ti.de fur.§.i.ꝑm qō cū refert Hic. de neap.hic ad fi.in.rj.⁊ vlt.q.extra glo. ⁊ ex mente Ange.de are.hic potestis ita formare libellū. Ego cōtra Titiū.⁊ dico qualiter de hoc anno ꝑsenti. ꝛlD.cccclxxiij. ⁊ de hoc mēse pre senti Aprilis ipe Titi⁹ de tali domo mea sita in tali loco ⁊c. mihi furto abstulit clam(si fuit furtū non manifestū:als pa lam ⁊ si manifeste)talē librū puta codicē taliter coopertū et signatū ⁊c.q liber est valoris⁊ pretij librarū centū.⁊ qui liber ad me spectabat ⁊ spectatiure dñi vel quasi:vel ratione pos sessionis tū:vel in quo habebam tale ius:vel quem habebaꝫ cōmodato:ꝑm q; facti ꝫtingētia euenerit: ⁊ dicti librū cōtre ctanit amonēdo de loco ad locū. Quare peto p vos ⁊ vestrā siniam declarari dictum Titium cōmisisse tale furtū ⁊ cum puniri ⁊ ꝫdēnari mihi ad duplū libri furto subtracti(si erat furtū nō manifestū:als ad quadruplū)vel dicti libri vel eius estimationis vel ad duplumvel ad quadruplū mei interesse. Possetis etiam in conclusiōe addere ⁊ ad restitutionē dicti libri.In hoc libello cuꝫ ministerio plura sunt posita:⁊ in pri c
mis verba illa: de hoc anno ꝑsenti ⁊ de mense presenti. itē de
56 tali domo mea sita ⁊c. † quia in criminib⁹ siue publicis siue priuatis qñ agitur criminaliter debet necessario in libello ac b cusatorio apponi annus ⁊ mēsis⁹ necnō ⁊ locus⁶ cōmissi cri c minis:iuxta formam.l.libellorum.in prin.⁊ ibi late Bart.ff.
57 de accu.⁊.l.pe.vbi glo.⁊ doc.⁊ late Saly.C.de accu.† imo for tius etiam si ageretur ciuiliter de delicto: predicta nihilomi nus requirerētur qñ tale de⁹ictū infamaret de iure vel saltem de facto:als secus in.l.ꝓtor edixit.in princ.⁊ ibi late ⁊ notabi liter ponit ⁊ declarat Bart.ff.de iniur.⁊.l. itē crigit.ff. de do lo.⁊.c.tue.extra de procur.⁊.c.presentium.de testibus. in.vj. ⁊ idem vult etiam Bar.in.l.j.§.j.ff.de suspect.tuto.⁊ in.l.j.circa medium.ff.de except.titu.generali.⁊ in.l.⁊ an eadem.§.actio nes.ff.de excep.rei iudi.⁊.l.inde neratius.§.j.ff.ad.l.aqui.⁊ in l.viro atq; vxore.ff.solu.mat.⁊ in.l.j.§.hoc interdictum in.iñ. col.ff.vti possid.⁊ in.l.per procuratoꝛeꝫ.ff.de obse. a lib. ⁊ lib. paren.prestan.in.l.edita.in.ñ.col.C.de eden.⁊ in.l.sed ex dolo.
§.fin.ff.

¶Et mensis.Uide do. Ale.ō imo. in ꝛſi. lxxñ. in.v.col.cuꝫ seq.in.j. pte ⁊ in cōsi.clx. in.ñ.col.i.ñ. pte vbi ponit etiaꝫ qd de die: et q demonstrationes in ac cusatiōe po ni debeāt.⁊ in ꝛſi.clxxñ. in.v.col.i.ñ. pte. vbi ponit de mēse vel die. et et qd si pars non oppo nat⁊ ibi po nit etiaꝫ an qualitates delicti ꝓbari debeāt:et nunqd pro cedat accusatio si ꝓbet delictū: sed nō qualitas tempo ris appositi in libello:vi de per eū in ꝛſi.lxxiij. in vj.col.in.j. pte.⁊ in cōsil. cxxj. in . ix. col.ead.pte. vbi pōit qd si quis accu satur de delicto cōmisso de nocte et probatur de die.

¶Necnō ⁊ locus. sꝫ qd si locus§ esset appositꝰ indeterminatus:an sustinetur libellus accusatorius si declarari possit:vide do. Bar. soci. i consi. clxvi. inci. viso p cessu. circa me. vñ. col. in. ñ. parte. quod sic.

§.fi.ff.de dolo.¶ Bal.in rep.paduana dicte.l.edita.in.vj. col. in.vin.ir.¶.r.opp.¶ videatis oino Bal.in.c.j.in prin.in.vj.col. in ti.quib⁹ modis feu.amit.¶ Saly.in.l.atroces.C.de iniur.¶ Ang.hic ¶ melius in suo tractatu maleficioꝝ in verbo:de an
58 no ꝑsenti †.dies aũt cõmissi criminis ¶ hora nõ sunt necessa rio apponẽdi in libello accusatorio.d.l.libellorũ.in prin.¶ gl. in.d.l.pe.in verbo:tẽpus.qõ intelligite vt per Barto.in.d.l.li bellorũ.in.j.col.¶ limitate vt per eundem ibi in.iiñ.col.in ver. circa tempus.nisi esset tale delictum qõ aliquo die factũ esset punibile:puta in festo alicuius sancti:¶ aliquo die non:¶ idẽ in hora si per statutũ terrarũ quedã sunt delicta si certa hora cõmittant ¶ alia nõ.istis casibus debent in libello inseri dies ¶ hora:qz als non concluderetur esse delictũ:vt ibi latius per
59 Bar.† qz in delictis habemus vnam regulam multum vtilẽ ¶.signandam:qõ in delictis in dubio semper debemus intel legere factum tpe licito nõ aũt tpe prohibito:vt ibi dicit no. Bar.¶ idẽ Bar.latius ¶ notabilius in.l.nõ solũ.§.sed vt pro bari.ff.de oper.no.nũ.¶ Bal. in.l.fi.C.an seruus ex suo facto. ¶ in.l.precibus.in.vij.col.C.de impu.¶ in.l.ij.in.ñ. col. ff.solut. ma.¶.d.Abb.Panor.in.c.auditis.extra de prescrip.¶ in.c.in
60 presentia.in.iiñ.col.extra de pba.¶ ita etiaꝫ intelligite qõ dic tũ est de loco ꝓmissi criminis:qz si factũ de quo quis accusa tur esset vniformiter punibile ĩ quacũqꝫ parte loci esset factũ vt in furto:tunc sufficeret ponere domũ:nec esset necesse pone re locũ loci.als bñ oporteret apponere locũ loci:videlicet in tali domo ¶ in tali camera per rationeꝫ.§.proxime dictam.¶ ponit in specie ¶ declarat Barto.in.d.l.libellorũ.in.j.col.et in l.de pupillo.§.qui nunciat.ff.de oper.no.nun.¶ in.l.peñ.C. de insti.¶ substi.sub condi.fac.¶ Specu.in titu.de accus.in prin.
61 Item † qꝫ dixi de die ¶ hora necessario nõ ponendis in libel lo accusatorio.Limitate secũdo ¶ declarate nisi ad petitionẽ accusati inde cogeret accusatorẽ diẽ declarare ad hoc vt reꝰ posset se defendere eo casu quo iudici videretur equũ:vt per Bart.late in.l.is q reus.in.ix.col.ff.de pub.iudi.in.d.l. libello rum.in prin.in.v.col.¶ Bart.¶ docto.in.l.pantonius rei per duellionis.ff.de acqui.here.Subdit tamen no.Bar.in.d.l.li
62 bellorum †.qꝫ hoc casu ꝙuis accusator possit cogi diem decla rare:nõ tñ cogitur illũ probare:vt ibi per eũ.¶ ista est veritas quicqd dixerit Jmo.in.d.l.is qui reus.in ver.itẽ adde dictis Bar.inquãtũ tangit ¶c.qui contrariaꝫ Bar.¶ habetis etiaꝫ per Ang.de are.hic:¶ melꝰ in dicto suo tracta. maleficioꝝ
63 in verbo:de anno presenti.¶ †Et an si in libello accusatorio omissus esset locus necessarius opponi vel omissum esset tem pus necessarium:an posset postea probationibus suppleri: vi deatis Pe.de anchara.in cle.constitutionem.de elect.singula riter decidentem ¶ tenentẽ qõ sic.nihil tñ boni allegat ad hoc nã allegat.c.cum dilectus.qõ est.c.ñ.extra de ord.cog.¶.c. pre sentium.de test.in.vj.que iura non facimus in proposito:quia loquuntur in delicto deducto per modũ exceptionis.ego ad do in terminis Bal.idem tenentem in repe. Paduana.l.edi ta.in.vñ.col.in.viñ.oppo.C.de eden.¶ Spe.in tit.de libel.con cep.§.ad huius tituli.in ver.sis cautꝰ.¶ in ti.de acti.¶ peti.§. j.ver.sed hoc quoqꝫ premittemꝰ.cuꝫ pluribus ver.seq.vsqꝫ ad §.item scias.¶ idem etiam in terminis firmat.Jo.de imol.in d.c.cum dilectus.extra de odine cog.¶ pro ista parte multum faceret illa solennis gloss.in.l.j.§.si quis argentum.in verbo: iuranti.ff.depos.quam pro multum sint certa quantitate.et est similis glo.in.l.in act.in fi.princ.¶ ibi Barto.ff.de fur.con
64 trariuꝫ tñ.s.† qõ omissio loci ¶ temporis necessarĩ in libello accusatorio nullo modo possit postea in probationibus sup pleri firmauit ipsemet Bal. sibi cõtrariꝰ in.l.j.ff.si mẽsor fal. mod.dixe.pro quo multum bene facit qõ not.Lu.ro.in.l.non solũ.§.sed vt probari.ff.de operis noui nũcia. vbi refert Ra pha.Fulgo.consuluisse in contingentia facti multum signan
65 ter † qꝫ si in accusatione accusans nõ posuit maleficiũ esse cõ missum tẽpore punibili prout requirit per regulã notabilem quã.§.retuli ex mẽte bar.in plerisqꝫ locis:qõ lꝫ postea illud p
66 bet † qõ nõ sufficit ad condemnationẽ[a]:eo qz probatio sup inepto libello non validat processum.ita refert tenere Ange. in.l.cum actum.ff.de neg.gest.¶ Specu.in titu.de offic.iudi.§. deseruit. versi.quid si libellus.¶ in titulo.de sentẽ . prola.§. qualiter.ver.quid si vis.¶ firmat Jnno.in.c.eraminata.extra de iud.¶ Bal.in.l.j.ff.de iurisdi.omniũ iudi.¶ in.d.l.j.ff.si mẽ sor fal.mod.direrit.¶ Ang.in.d.l.cum actũ.¶ pro ista secũda parte que magis mihi placet multũ bene facit qõ signãter di xit Bal.in.c.j.in.ñ.col.de milite vasal.qui cõtu.est.in vsi.feud.
67 qõ † iuder nõ potest supplere aut condãnare si est plus ꝓba tum qꝫ petitum.allegat ad hoc solẽnem glos.in terminis in.l. verbũ oportere.ff.de verbo.sign.pro hac parte facit:qz text.in d.l.libellorum.§.qõ si libelli.vbi est casus fin Bart.ibi:et in.l.

a ¶ Ad condẽnationeꝫ. Adde Sel.i c.significãti bꝰ.in.ñ.col. vlt. Itellige. post prĩ.ꝺ li bel.obla.qõ si accusator nõ posuit i accusatione maleficium fuisse cõmis sum tpe pu nibili nõ sus tẽtatur libel lus:licet in actis de tẽ pore cõstet.

68 edita in.ñ.col.C.de cdẽ.†qꝫ qñ libellꝰ accusatorius nõ est bene conceptus vez fm formã.d.l.libelloꝝ.in pri. qꝫ absolutꝫ accu satꝰ etiã eo nihil penitꝰ ꝫ libellũ opponẽte.quo ergo poterit libellꝰ per probationes suppleri.hoc tñ fundamẽtũ nõ est bñ tutum per tex.in.l.libellorum.§.fin.in verbo: postulante reo. ¶ quod ibi no.gl.¶ contrarium tenẽt Lano.vt Jnn.Hosti.¶ Jo.an.in.c.j.extra de purg.cañ.sed quãdo intra cõia decssent
69 pro ista parte stringit vrgẽs ¶ ineuitabilis ratio: †nã nõ põt
b fieri additio aut suppletio ad libellũ post litem cõtestatam[b] fm cõmunem opi.que ponitur in dicta.l.edita.ergo non de bet posse fieri talis suppletio ad libellum per indirectũ: scili cet per viam probationum:quia als parum aut nihil opera retur in effectu. qꝫ directo nõ posset fieri suppletio ad libellũ
70 post litem cõtesta.†dixi postea secũdo ¶ principaliter in pre
c dicto libello qõ furto abstulit omissis illis verbis sciẽter[c] do lose ¶ appensate ¶ animo lucrãdi:que verba frustratorie ap ponuntur nec sunt necessaria:qz dicẽdo simpliciter furto ab stulit.intelligitur dolose ¶ appensate fm Bar.in.Laurelms. §.scia.ff.de liberis lega. Barto. in.l.nec exemplum.C.ad legẽ corne.de falsis.¶ Angel. in repetitione.l.si vacantia.C.de bo
71 nis vacantibus.lib.x.¶ dicit Bal. in.l.j.C.de confessis †qõ in dubio in furto ¶ homicidio semper inest dolꝰ. accedat illud magistrale verbum Bald.in auf.habita.in.vj.col.C.ne filius pro patre.qõ dictum etiam.ꝫ.retuli vobis in prin.huius tit.
72 in glo.in ver.ins †qõ vbicunqꝫ qualitas expressa in libello ta cite inest ex natura facti semper cõcludit libellus a bsqꝫ eo qõ illa qualitas exprimatur.istis accedat theorica Bar.in simi li in.l.j.§.j.ff.si quis testa.li.esse iuf.fu. quam totã supernacue ¶ impertinente refert Ange.hic. Item dixi in libello clã vel palam.que verba sunt necessaria vt sciat iudex quantã penã
d habeat imponere. cum magis puniatur furtum manifestuꝫ ꝙ clãdestinũ:vt hoc tex.¶ ibi vidimus super glosꝰ in verbo: quadrupli. Jtez cũ ministerio adieci valorẽ rei furto subtra cte:quia cum pena in furto dupletur vel quadrupletur secũ dum valorem rei furto subtracte: certe nisi apponeretur va lor rei:tũc a iudice imponẽda esset pena que esset minor:p.l. de interpretatione.ff.de penis.istud est qõ singulariter volnit Bar.in.l.pedius.§.j.ff.de incen.rui.nau.¶ ideo secundum cũ
73 consilium est †qõ semp apponatur valor rei. si tamen nõ ad poneretur in libello:posset ipse valor rei in processu probari: ¶ sufficeret:vt ibidẽ per eũ.¶ sequif Lud.ro.in.l.si quis id qõ. in prin.ff.de iurisd.oĩm iud.¶ Ang.de are.hic. Jtẽ dixi i libel lo:ratione dominij vel ratione possessionis.istud debet speci fice exprimi:quia fit aliter estimatio in interesse ratiõe solius
74 possessionis ꝙ dñi: †quia estimatio possessionis diuersa est ab estimatione dñij:vt inquit iurisc̃sultus not.in.l.si duo.§. fina.ff.vti poss. Item dixi in libello: contrectauit. quia alias regulariter non competeret actio fur.per.§.j.in glossa in ver bo:contrectando.ꝫ.de obli.que ex delicto.¶.l.j.¶ ibi Bartol.
75 et.l.ꝙuis . ff de furt. †Illa autem verba contra voluntatem meã sunt frustratoria:et ideo illa I libello omissi: p.l.qui vas. §.vetare.cum glo.et ibi Barto.ff.de furt.iunctis traditis pul chre per Bar.in.l.inter omnes.§.recte.ff.de fur.¶ per Bar.et latius Bal.in.l.trãsigere.C.de trãsac.et per Bald.in.l.falsus.
76 maxime in.iiñ.oppo.C.de fur.¶ †Ultimo dixi i libello posse peti vltra penam etiam restitutiones ipsius rei subtracte: co quia iudex etiam maleficiorum qui solũ de maleficijs habet cognoscere:iurta.l.solemus.§.latrũculator.ff.de iudic.coram quo debet intẽtari ista actio criminalis furti:nihilomin⁹ po terit cognoscere:de ista.q.ciuili scilicet de restitutiõe ipsi⁹ rei subtracte:cũ descendat ex eodẽ facto ex quo criminaliter co gnoscitur iubendo rẽ restitui.tex.est not.quẽ habet ibi Bar. pro mirabili ad hoc in.l.interdum.§.qui furẽ.ff.de fur.¶ tex. no.in.l.iiñ.§.si dicantur.ff.finium regun.facit.l.quoties.C.de iudi.¶ tex.in simili.l.si.i fi.C.vbi¶ apud quos.et videatis.late Sal.in.l.si quis ad se fundum.¶ ibi Ly.¶ Bal.C.ad.l.iul.de
77 vi.¶ † quod predicta conclusio in libello accusatorio admit tat.s.peto eum condẽnari ad penã ¶ etiã rem mihi restituẽ dam.firmat late Bar.in.d.l.interdũ.§.qui furẽ.et ibi respõ det ad ea que possent in ꝙtrariũ adduci.et idẽ Bar.in.l.j.C. qñ ci.actio criminali preiudi.et ad ista videatis etiã Bal. in l.ea quidẽ.in.vj.col.C.q accu.nõ|pos.et in.l.si de possessiõe.C. vnde vi.¶ in.l.j.in pe.col.C.si a non compe.iudi.et in.l.qui cri men.in vl.col.C.qui accu.nõ pos.et in repe.l.cũctos populos. vltra mediũ.C. de sum.tri.in ver.incidẽter.iurta hoc q̃ro an
78 ex vi statuti ¶c.¶ †Sedo iurta ordinẽ tex.videdũ est de libel lo in actiõe vi bo.rap.et eiꝰ libelli formã ponit Spec. in ti.de rapto.§.ñ.referẽte hic Nic.de nea.ad fi.in.r. et vlt.q .extra gl. et ex mẽte Ange.de are.hic poteritis ita formare libellũ. Ego cõtra Citiũ et dico qꝫ de anno presenti et presenti mẽse dictꝰ

Titius per vim rapuit mihi tales libros valoris ⁊ pretij libra-
rum centum. Quare peto ipsum condēnari ad dādum ⁊ sol-
uendum quadruplus vere estimationis dicti libri: computa-
to tamen in illo quadruplo ipso iure per vim arrepto vel ei⁹
estimatione. hec forma libelli probatur hic ⁊ melius .s. vi bo.
rap. in prin. ⁊ per totum illum titu. ⁊ in l. j. ff. vi bo. rap. cum si
mi. in hoc libello pleraq; sunt cum ministerio posita: ⁊ in pri
mis illa verba: de anno presenti ⁊ presenti mēse. duab⁹ de cau
sis. prima est propterea que vidimus in libello proxime prece
denti. secunda q; post annum vtilē non datur ista actio vi bo
no. rap. ad quadruplum: sed tantūmodo ad simplus: vt .s. vi
bono. rap. in prin. ⁊ l. fi. C. vi bo. rap. ⁊ l. ij. in princ. ff. eodem ti
tu. cum si. ⁊ vidistis glos. s. eo. in verbo: bonorum raptorus. in
prin. addit tamen Ange. de are. illa verba armatus ense. cir-
79 ca que verba dicit ipse aduertendū esse † quia sufficeret quēz
fuisse armatum licet manus ad arma nō posuerit ad hoc vt
dicatur violentia cōmissa cum armis: sufficit terror armorū.
ter. est not. in l. iij. §. armis. in versi. qui armati. ff. de vi ⁊ vi ar
ma. quem ter. no. ibi singulariter Bart. ad statuta puntentia
80 insultū factum cū armis † : q; si quis habebat arma ad lat⁹
quātis ea nūq̄ extraxerit: tū diceretur vis facta cum armis.
⁊ hoc dicit Ang. hic se semel habuisse de facto in loco nursie.
bene facit ter. ille fin. in l. si qs ex domo. ff. de fur. de quo tert.
dixi .s. pulchre in gloss. in verb. bo. rapt. ibi videatis. accedat
glos. illa singu. in c. j. §. si rusticus. in ver. mercator. de pace te-
nenda. in vsi. feu. quam glo. no. Bald. ⁊ eam reputat vnicam
81 ⁊ singularem hic: que dicit † q; ille qui portat arma presumi-
tur habere malum animum nisi ea portet ligata. ⁊ ibi subdit
Bal. q; portans arma vetita vltra penā legis vel statuti: de-
bet etiā ipsa arma perdere. addo ego in terminis nostris gl.
expressam in l. j. in verbo: domi. ff. ad. l. iuliam de vi publi. que
no. ex illo ter. istud: q; ipse reputat mirabile: q; reputat vi so
lum habere arma domi vel portare. subdit Ang. de aretio se
ideo dixisse in libello armatus ense vt ostēdat arma esse apta
72 ad nocendum ⁊ offendendū †. Secus ergo fm eum haberet
loricam vel alia arma defensibilia: quia talia proprie non cō-
tinētur appellatione armorum vetitorum: ⁊ ideo secundū eū
statutū puniens portantes arma intelligitur tantū de armis
a offensibilibus: nō autem defensibilibus[a]: ⁊ ita sentit Bar. in
l. j. ff. ad. l. iuliam de vi publi. ⁊ tenet expresse Lud. roma. in l. j.
83 §. occisorum. ff. ad sylla. † imo fortius licet appellatione armo
b rum veniāt scuta: galee: fustes: lapidea[b]: ⁊ omne aliud instru
mentū q; sit aptū ad nocendū: vt l. iij. in §. armis. ff. de vi ⁊ vi
arma. ⁊ §. armorū. ff. de interdic. ⁊ l. armor⁹ appellatio. ⁊ l. si ca
lumnietur. ij. telū. ff. de ver. sig. ⁊ l. armatos. ⁊ l. pe. §. teloruz. ff.
ad. l. iuliā de vi pub. ⁊ l. si pignore. ij. furem. ff. de fur. tū hoc est
improprie: ⁊ ideo scuta ⁊ galee sine lorice ⁊ eodē modo fustes
⁊ lapides: quātis etiā sin arma ad nocendū: tū nonveniēt in
statuto loquēte de armis: puta si statutū puniat portantē ar-
ma: vel puniat delictum factū cū armis. gl. est de hoc in cōi re
putata singularis in cle. j. §. pfate. in verbo: arma. de stat. mo.
⁊ firmat expsse Ange. in auc. de armis. in rub. ⁊ in. d. l. si de pi
gnore. §. qui furē. ff. de furtis. ⁊ Ludo. ro. in. d. l. j. §. occisorum
ff. ad sylla. ⁊ Ang. de are. hic: ⁊ lati⁹ in tractatu suo maleficio
rū in verbo: cū vno stocho de ferro. ⁊ in verbo: ⁊ dict⁹ And.
armatus. addo tū pdictis q; reperio in terminis Alb. de ro
sa. in. d. l. armor⁹. appellatio. ff. de v. sig. qui tenet q; imo statu-
tum puniēs portantē arma cōprehendit etiā eum qui portat
arma solū defensibilia: per illū ter. in verbo: scuta ⁊ galeas: ad
quē ter. possidetis p supradicta optime respondere q; impro
prie cōtinet ita q; oīno caderet in statuto. ¶ Que aūt sint ar-
ma ad offendēdū atq; ad defendendū: ponit Bart. in l. pedi
culis. §. argēto. ff. de auro ⁊ argē. leg. ⁊ ¶ Pet. de ancha. in cle. j.
74 de excessi. pla. ¶ † An aūt appellatiōe armorū veniāt dentes
vt si statutū puniat percutiētē cuz armis cōprehendat in sta-
tuto ille qui vulnus fecit cū dētibus. cōsuluit Bart. q; no. in
consilio suo incipiente: statuto castri plebis. sub rub. de percu
tientibus aliquē cū armis ⁊c. eodē mō si qs percuteret aliquē
cum vno viceo vini vel cum vno vitro siue ciato vel cuz libro
vel cū sacculo pecuniarū: nō punirek pena statuti de percutiē
te cū armis: quia nō sunt res apte ad nocēdū sed ad aliā ope-
rationē fm Ang. in l. armatos. ff. ad. l. iuliā de vi pub. quē re-
fert ⁊ simpliciter sequit Jo. de pla. in §. recuperāde. in vl. col.
j. de interdi. vbi etiā cuz videatis. De supascriptis istis etiam
addite q; appellatione armorū nō veniunt culteli parui ad
incidendū panē[c] aut ad moderandū pēnas † : ⁊ ideo si statu-
85 to puniretur portātes arma: nō punirent portātes tales cul-
tellos. gl. est in terminis in cōi reputata singularis in §. pe. in
ver. minores. in auc. de armi. quā pro singulari allegat etiam
Ange. hic. illā etiā pro singulari allegat Jo. de platea in. d. §.
recuperande. in fi. col. ⁊ in §. itē lex iulia de vi pub. j. de publi.
iudi. ⁊ sequitur etiam illam glo. Bart. in l. j. ff. ad. l. iuliam. de
86 vi pub. † limitans eā nō procedere quādo fraus fieret in hoc:
quia quis diceret se portare cultellum ad incidendū panē cū
sit ad offendēdum: tunc talis cultellus bene contineretur ap-
87 pellatione armorū cū sit talis cū quo posset qs nocere †. Ad-
uertite etiam diligenter q; si aliquis haberet licentiā portan
di arma nō tamē posset deferre arma offensibilia apud iudi-
cium: nec in concione congregatorum: nec in aliquo cōuentu
puta in conuentu scholarium seu doctorum. tert. est in l. q do
lo. §. j. in versi. itē qui cum telo. ff. ad. Iul. de vi publi. quem ibi
in terminis ad hoc not. Ang. ⁊ refert ⁊ sequitur Joā. de pla.
in §. item. l. iulia de vi pub. j. de pub. iudi. ⁊ ibi videatis plura
88 per eum in materia ista armorum. ¶ † Redeundo tamen ad
propositum libelli nostri credo q; illa verba: armatus ense. nō
sint de necessitate ponenda in libello istovi bono. rapt. ⁊ ideo
ego illa omisi. s. in libello: quātis Ange. hic ponat cum tan-
d to ministerio: eo quia ad hoc vt quis teneat actione vi bo. ra.[d]
non requiritur violentia cum armis. l. ij. §. item si proponas.
inverbo: vel in terminis. ff. vi bo. rap. facit in argumentum. l.
certat. ff. q̄ met. cā. ⁊ l. fi. ff. ad. Iuliam de vi publi. facit. §. item
ler iulia. de vi pub. j. de pub. iudi. ⁊. §. qui autem aliquez. j. de
interd. secūdo dixi in libello: per vim rapuit nec est necesse ap
ponere prout Ange. de are. hic frustra facit per vim ablatiuā
ad differentiam aliarum violentiarum: q; imo ex quo dixi p
vim rapuit necessario intelligit de violētia ablatiua: nec de
alia potest vllo modo intelligi. de quibus generibus violen-
tiarum habetis glo. magistrā in l. j. in gloss. j. C. de his que vi
me. ve causa fiunt. ⁊ glo. plenioriem in l. certat. in glos. fi. in ver
bo: nō habebit. ff. q̄ me. cā. illa aūt verba pretij ⁊ valoris cen
tum libraz. quare sint posita in libello ⁊ cuius sint ministerij
patet ex his que dixi. s. in libello. prime precedēti. addit etiaz
89 Ange. de are. † huic libello illa verba: scienter ⁊ dolose. ⁊ illa
dicit esse necessaria ⁊ importare maximuz ministeriuz quasi
non esset dolosus rapto: sed temerarius: vt q; existimās rem
esse suā: ⁊ ignarus iurisco alio reputat quasi liceat dño rē suā
etiā p vim auferre. certe q; nō est in dolo iste nō teneret actio
ne vi bo. rapt. in quadruplū: sed soluz conditione. l. si quis in
e tantaz[e]. C. vnde vi. vel ex edicto diui marci posito in. l. certat.
ff. q̄ met. cau. ⁊ in l. fi. ff. ad. l. iul. de vi prima. vez in amissione
rei propie rapte: vel in estimatione si erat res aliena vna cuz
ipsa re. de his oībus est ter. in. §. q; tū. s. vi bo. rap. et in l. ij. §.
hac actione. is demum tenetur. ff. vi bono. rap. iunctis tradi-
tis per Bar. in proposito isto in l. sequitur. ij. si fundum. ff. de
vsucap. vt ergo libellus sit certus ⁊ rens conuentus possit de-
liberare an velit cedere vel contendere: iurta l. j. in princ. ff. de
eden. itē ⁊ vt iudex sciat certam sniam ferre: iurta. §. curare. j.
eo. debent illa verba necessario addi in libello. credo ergo q̄
illa verba nō sint necessario apponenda: imo sint penitus fru
stratoria: ideo illa omisi in libello q̄cūq̄ direrit Ange. q; non
est verū fundamētū suū q̄ alis libellus esset incert⁹. errat: nā
ex quo dico p vim. intelligit dolose: nā q vim facit: dolo ma-
lo. ⁊ sic vbi dr vi: intelligit de dolo. ter. est ⁊ regula iuris cōsulti
90 in l. ij. §. doli. ff. vi bo. rap. ¶ † Aduertite tū diligēter p actu
practico in materia ista vi bo. rap. ⁊ in similib⁹ materijs q; p
bata violētia: vt q; probasti q; aliqs per violentiā intranit do-
mū tuā ex qua asseris eū plures res abstulisse ⁊ exportasse: cer
f te ppter difficultatē pbationū stabit inramēto[f] tuo de quāti
tate rerū tibi subtractaz ⁊ earū q̄litate ⁊ valore fm formā. l.
si qs. vbi est ter. no. de hoc. C. vi vi. ⁊ ter. no. l. c. fi. extra q̄ me.
cā. intelligēdo tū sane attēta ⁊ 2syderata psona⁹ 2ditiōe ⁊ di
uitiarū: puta si rusticus diceret exportatos sibi libros de do-
mo: nō est plumendū nec credēdum: put dicit gl. in. d. l. si qs.
in ver. qualitate. ⁊ ibi lati⁹ explanāt doc. vt Bar. ⁊ sequit fm
pliciter. Ang. hic. ⁊ est ter. no. de hoc q ponit hāc limitationē
in. d. c. fi. extra. q̄ me. cā. subdit etiā Ang. hic q; d. l. si qs. cū si.
quātis ꝓprie loquat in violētia expulsiua ⁊ ablatiua tū ertē
dix p doc. vt habeat locū in oi alia violentia. allegat Jnno. ita
tenere in. d. c. fi. extra q; me. cā. ⁊ ibi ēt tenet Jo. an. ego allego
de hoc gl. expssam ⁊ no. q̄ ita ertēdit. ij. q. iij. c. fi. ⁊ doc. expresse
in. d. l. si qs. de quo etiam videatis Bald. in. d. c. j. §. iniuria. in
verbo: seu furtū. ⁊ in. §. quēticulā. vbi notabiliter de pace iur.
91 fir. vbi ēt iter cetera notabl⁹ ponit. an. d. l. si qs. cū si. † habeat
etiā locū in reb⁹ furto subtractis. qui casus est quotidian⁹. vi
deatis etiā Bal. in l. nauta. §. fi. per illū ter. ff. naute cau. stab. ⁊
Bal. in l. si res. C. de ord. cog. ⁊ Lud. ro. in l. dānum. la. ij. ff. de
dam. infec. ⁊ q̄ no. Bal. in l. qui accusare. C. de edē. ⁊ in l. j. C.
q̄ me. cā. videatis etiā no. gl. in. c. dilecti. in gl. fi. in verbo: mo
92 deratis. extra de fo. 2pe. ¶ † Tertio iurta ordinē ter. videtū
est de forma libelli in actione legis aquilie quā ponit Spe. in
titu. de

a ¶ Defensibi
lib⁹. Qualiter autē in-
telligat statutum ꝓhi
bens portare arma: vi-
de. d. Vinc. palleo. i 2si.
lvi. q̄ est in
ter cōsil. d.
alex. ō imo.
in. iij. part.

b ¶ Lapides
vide Syl. in
c. quorūdā.
circa pn. ibi
in gl. ij. in fi.
de indeis ⁊
saracenis.

c ¶ Panem.
Vide Syl. i
d. c. ita quo
rundam. in
pn. j. col. de
iude. ⁊ sara
cenis.

d ¶ Rap. vi
d. Aler. de
imo. in 2si.
ciū. l. iiij. co.
in. j. pte. vbi
ponit ꝓ q
bus reb⁹ de
tur actio vi
bo. ra. ⁊ ibi
dē in. iij. co.
ad qd tenea
tur rapt. et
an excusēt
si dicat fecis
se voluntā-
rie: vide p
eū. in cōsi. j.
in. vij. viij. ⁊
ir. col. in. iij.
parte.

e ¶ Si qs in
tātū. De in
tellectu hu
ius le. vide
d. Aler. de
imo. i dicto
2si. ciū. l. iiij.
col. in. j. pte.

f ¶ Juramē
to tuo. vide
d. Aler. de
imo. in 2si.
ciū. in. v. co.
in. j. pte. vbi
ponit qūo
⁊ qū stet in
ramēto dā-
nū passi cō
tra rapto-
res.

ti.de iniur.ꝛ dam.da.§.sequitur.quem refert Nico.de neapo. hic ad fi.in.r.ꝛ vlti.q.extra glo.quē etiā refert Bart.in.l.ptor edixit.in prin.ff.de iniur.cius etiā formam ponit Guil.de cu. in.l.ex morte.C.ad.l.aquil.relatus etiā p Nico.hic.cui etiā for mā ponit Bal.in.l.ñ.ꝛ in.l.cōtra negantem.in.ñ.col.vbi etiā alij oēs.C.ad.l.aquil.ꝛ Flo.in.l.ñ.ff.ad.l.aquil.accedat q no. Spe.in ti.de libel.concep.§.iam nūc dicēdū.in ver.itē talis.et omitto iurta hūc libellū ea que hic premittunt p Jo.de pla.
93 et Ang.†Ad euidentiā huius libelli vez qñ habeat locū ꝛ pe cedat titulus ad.l.aquil.itē qñ pcedat ti.de noralib⁹.ꝛ qñ ti. si quadru.pau.fecit.dicit.ꝛ hic actio in factum de pauperie:ꝛ qñ actio de pastu pecoris:qz ista sunt rudia:colligunt ex glo. not.ꝛ ibi tradit per doc.in rub.j.si quadru.pau.fecit.dicatur et glo.no.in.c.fi.in verbo:alalia tua.extra de iniur.ꝛ dam.da. et ter.no.ꝛ magistrali in.l.qui seruādarū.§.fi.ff.de prescripti. ver.ꝛ ibi glo.no.in verbo:de pastu.notabiliter declarat.et er-
94 ter.in.l.ñ.cū ibi traditis p Barto.ff.de nora.¶†Omitto ēt declarationē duorū capitū q̄ habet ler aquilia:et q̄ sunt i vsu que ipsi hic declarāt.sed est fatuū:quia habetis ea tertualiter declarata.§.ad.l.aquil.in princ.ꝛ in.§.tertio capite.et in.l.ñ.et in.l.quēadmodum.§.hac actione.et ibi Flo.ff.ad.l.aquiliam.
95 ¶†Omitto etiā frustra ponere id qđ ipsi ponūt.vez q̄ aliq̄ datur damnūde corpore in corpus:aliq̄ autem a nō corpore in corpus:aliq̄ a corpore nō i corpus:aliq̄ a nō corpore in nō corpus.ꝛ primo casu tm̄ datur directa actio legis aquie:ꝛc. istud nihil aliud est facere q̄ frustra ponere ē papyro illud to tū qđ de vbo ad verbū posuit Accur.glossato:noster in char ta.ij.§.fi.in glo.in verbo:vt fugeret.§.ad.l.aquil.ꝛ ibi est glo. magistralis que ista oia declarat.est similis glo.in.l.de pecori-
96 bus.ꝛ est gl.vnica.C.ad.l.aquil.¶†Omissis igitur suprascriptis ita formate libellū si est liber homo q dānus dedit.Ego cōtra titiū ꝛ dico qđ dedit mihi tantū dānum occidendo seruū meū:et quāuis dictus seruus tpe occisionis esset claudus aut luscus tm̄ intra annū proxime precedēte fuit integer ꝛ valoris ducatoꝝ.l.Quare peto dictū Titiū cōdēnari ad dandū et solvendū mihi.d.l.pro emendatione dāni mihi dati per eū ex occisione dicti serui mei:et si negauerit se mihi dictū dānū dedisse peto cū propter negationez in duplum dicti dāni con-dēnari.si aūt nō esset liber homo sed seru⁹ alterius ille qui dā num dedisset:deberem in libello narrare qualiter dict⁹ seru⁹ Titij dedit mihi tantum dānum occidēdo mihi talem seruū meū dño suo sciēte ꝛ nō prohibēte cū posset ꝓhibere.i hoc li-bello dictū est cuz ministerio occidēdo.quia tunc habet locū primum caput legis aquil.vt tunc fiat estimatio quanti pluri mi valuit intra annuz retro.Si autē vulnerasset tm̄:vel aliud
a dānum intulisset:tūc habet locum tertiuz caput legis aquil.ª in quo fit estimatio solū quanti plurimi valuit intra.xxx.dies proxime preteritos:vt.§.ad.l.aquil.in princi.ꝛ.§.capite tertio.
a ¶Legis aq̄l. actio le. aquilie. qñ ꝑpetat: vid. Maria. sozi.in cōsi. xiij.i.c. psc-
97 Itē†dixi seruū meū:qz talis actio legis aquil.soli dño cōpe-tit vulgata.l.itez meda.§.legis.iunctis.§.subuenientibus vsqz ad fi.ꝛ iuncto prin.l.seq.ꝛ.l.huic scripture.in princ.ff.ad.l.aql. et.l.elegāter.§.si seruum.ff.de dolo.iuncta.l.ea.§.j.et seq.ff.ar-
98 bor.fur.cesa.ꝛ qō ibi ponit singulr Bart.†de emphyteota et
99 feudatario:an eis competat directa actio legis aquil.†Omisi aūt in hoc libello apponere tempus scz de anno psenti ꝛ men se psenti licet Ange.hic ꝛ fruſtratorie apponat qō hoc nō est necessariū etiā pro habēda estimatiōe illi⁹ pluris q̄ valuit:vt est tex.in.l.inde neratius.§.fi.ꝛ melius in.l.seq.in fi.in vbo:ad qō tempus recurremus.ff.ad.l.aquil.quam ibi expresse pōde rat Bar.ad hoc.ꝛ q̄ fruſtratoriū sit in hoc libello temp⁹ ap-ponere:fatek postea etiā ipse Ang.hic per ea q̄ tradit Bart. in.l.pretor edixit.in pri.ff.de iniur.ꝛ dixi late.§.in libello actio nis furti. Itē dixi in hoc libello q̄ si negauerit peto cū ꝓpter negationem in duplo condēnari ꝛc.in quo aduertite quāuis alij nō tangāt hic qō ita demū procedere deberet condēnatio dupli ꝓpter negationē si hoc petak in libello:qz si nō esset pe-titū:nō posset in duplū condēnari propter condēnationē.ita tenet Mar.fil.ꝛ Guil.de cug.in.d.l.cōtra negātē.quos ibi ita refert Bal.in.ñ.col.iij.oppo.q̄uis ibi subiciat ipse Bal.sub
100 dubio tm̄ forte posset dici †q̄ coipso qō quis proponit actio-nē legis aql.tacite videt cōcludere ad duplū in casu negatio-nis ex natura actionis ꝓpositi:in qua per negationē ꝓtrahi-tur obligatio dupli:ita q̄ nō est opus super hoc speciali peti tione.ꝛ ita etiā dicit tenere Guid.de suza.ibi per no.in.l.si qs missum.§.inde.ff.de dam.infec.subdit tm̄ postremo Bald.q̄ prima opi.est secunda ꝛ habet in se melioē practicam.¶Ul-timo dixi in libello q̄ si non esset liber sed seruus alterius ille qui dānū dedisset:q̄ deberet in libello dānum narrari datuz esse dño suo sciente ꝛ nō prohibente cū posset.ꝛ hoc casu pro-prie competit actio legis aqui.alis aūt si dānum datū esset de
101 seruo dño ignorāte:†tūc habet locū titulus de noralibus et agere noraliter:ꝛ seruus posset pro nora dari:vt est de istis ter.no.in.l.ñ.iunctis ibi traditis per Bar.ff.de nora.Adner
102 tite tm̄ quāuis alij hic nō cāgant†qō si dānum datū pōt ad pristinū statū reduci:vt in aqua a pristino cursu semota:tūc dz agi actione ista legis agl.ꝛ peti q̄ res ad pristinū statū re stituat ꝛ qō emēdet interesse interim emergēs:alis aūt agi dz simpliciter ad dānuz ꝛ interesse.ter.est no.in.l.ñ.ꝛ ibi videa tis Ly.ꝛ Bal.C.ad.l.agl.ꝛ ibi vult Bal. vnū mirabile ꝛ sin gulare per illū ter.si bene cōsyderatis verba Bar.q̄ si tu de-
103 struxisti domū meā†q̄ ego non debeo nec possum agere ad hoc vez vt illā reficias:sed tm̄ ad interesse.qō tenete bene cor di:quia multi deciperent in hoc.circa qō videatis tm̄ Pau. de ca.in.l.j.§.ꝛ post operis. in verbo: opus.ff. de oper.no.nū.
104 ¶†Qualiter aūt formandus sit libellus in ista actione le-gis aqui.contra incidentem syluam vel eam comburentē:in rta tex.not.ꝛ sepe de facto occurrentem:vt inquit Bal.in.l. j.C.ad.l.aquil.videatis ibi not.per ipsum Bald.ꝛ que ponit Spe.in tit.de iniur.ꝛ dam.da.§.j.ver.quid si incidātur arbo
105 res plures.¶†Quarto ꝛ vlt.iurta ordinē tex.restat formare libellū qñ ageretur pro legatis factis ecclesie. tm̄ q̄ hoc est rude ꝛ nullius artificij ꝛ satis patet ex bis q̄ vidimus.§.ma rime in gl.in ver.distulerit.ꝛ in gl.seq. in ver.in iudicium.in prin.deliberaui nō denigrare fruſtra papyrū. si tm̄ vultis vi-dere in specie libellū videatis Spe.i ti.de test.ꝛ quod no.ipe Spec.i tit.de libel.ꝛcep.§.iā nūc dicēdū.i ver.itē talis.ꝛ in ti. de instru.edi.§.nūc vero. per totū.§.illū.fin q̄ refert Nic. de nea.hic ad fi.in.r.ꝛ vlt.q.extra glo.ponit etiā libellū in specie Ang.de arc.hic ad quē recurratis subnectens aliquas q̄stio nes non pertinentes ad nostrā materiā que sunt pro magna parte de materia auf.hoc amplius.C.de fideicō.de quib⁹ nō curaui.ꝛ ideo hic sit finis ꝑsentis.§.ꝛ codē mō pñtis lectiōis.

1 Actio familie erciſc.ad quid ꝛ inter quos competat. et nu.4. ꝛ quid de vtili ꝛ quid de directa: ꝛ an vni vtilis ꝛ alij directa competat.nu.§.
Actio cōmuni dividundo ad quid competat ibidē.ꝛ nu.6.
2 Continuatio paragraphi istius ad precedentem.
3 Continuatio qualis debeat esse.
4 Verbum adiudicare ad que iudicia propie pertinet.
7 Socij si aliquā rē simul emerint:an ꝛ qñ in ea re esse dicunt.
8 Judicium communi divi.an si inter aliquos super aliquibus rebuscōibus agitandum sit:debeāt ꝛ fructuarij illa-rum rerum necessario vocari vt iudicium valeat.
9 Divisio facta cū proprietario nō preiudicat vsufructuario.
10 Judex i acti.fa.er.cōi di.fi.re.ex suo officio an ꝛ quādo posi-tivni parti etiam non petenti totam ꝛ integrā rem adiu dicare ꝛ in eum dominium alterius partis transferre.
11 Arbitrator an ꝛ quando pro bono pacis ꝛ concordie de re vnius partis alteri dari possit.
12 Actiones miste que ꝛ quare dicantur miste. et nūmero. 14. cum ſns sequen.
13 Verbum familia quid importet.
Verbum erciſco quid significet ibidem.
19 Actiones miste:ꝛ actiōes personales in rem scripte qualiter differant.
20 Actiones personales in rē scripte an sint ꝛtinuo personales ex quadā equitate:an vero ex ꝓpria natura ipsarū actio-num contra quoscunqz possidentes concedantur.
21 Actio ad exhibēdū est personalis in rem scripta.ꝛ nu.44.
22 Interdicta oīa dicuntur personalia in rem scripta.ꝛ nu.45.
23 Actione fi. regū.an agere possit qui non possidet ꝛ sit dñs.
24 Actio in rem: ꝛ actio in rem scripta qualiter differant.
25 Actio fami.erciſc.cum sit mista vel saltem habeat naturam mistam:an quantum ad prescrip. attendatur qō sit per-sonalis: ꝛ vt in alijs personalibus non prescribatur mi-nori tempore.xxx.an.ꝛ nu.29.
26 Petitio hereditatis licet sit realis tam quantum ad prescri ptionem sequitur naturam personalium.
27 Petitio hereditatis non datur cōtra eum qui tit. possidet.
Prescriptio longi tpis locū nō ꝫ nisi titulo ꝓcedat ibidez.
28 Prescriptio.xxx.an.sine titulo currit.
30 Regula qō nemo invitus cogatur in cōmunione persistere: an ꝛ quando procedat ꝛ quando non.ꝛ seq. ꝛ nu.38.
32 Prescriptionē donec aliqui st.it i cōtione ꝛ simul possideāt cū vni⁹ recognoscat alterū i socīū currere impossibile est.
33 Prescriptio an lites tollendas inducta est.
34 Communionis materia lites excitare solet.
35 Pacto an ꝛ qualiter possit fieri q̄ stetur in cōtione.ꝛ nu.41.
36 Argumentū de pacto ad legem ꝛ statutū an ꝛ quādo proce

dat et nu.37.
38 Diuisorio iudicio an illi q per.xxx.an.in cõione steterũt agere possint vt diuidatur.
39 Actioni fini.re.an prescribatur prescriptiõe.xxx.an.
40 Diuisio an et quando inter duos fratres ⁊ duos cõsortes facta presumatur.
42 Actioni nondum nate non prescribitur.
46 Actio fami.erc.vt ꝑtetat necessario qd requirat: ⁊ adi quid cõpetat: ⁊ an veniãt fructus: et an noia debitorũ nu.47. ⁊ anveniãt iurisdictiões: ⁊ an iura patronatus: an feuda: ⁊ an homagia nu.48. ⁊ an veniat cuictio puta quia portio vni ex coheredibus assignata: fuit ab eo evicta nu.50.
49 Actio fami.ercis. an si semel actum sit iterum pro rebus non diuisis agi possit.
51 Libellus in actione fami.erc. qualiter formandus sit.
52 Actio cõi diui. qbus cõpetat: ⁊ in quib⁹. ⁊ an ꝓsone ecclie pro reb⁹ quas eccla cões hz cũ alio nu.53. ⁊ an canonico noie pbẽde sue ℌ canonicũ vel ℌ ẽt aliuz nu.54. et an ei qui nõ possidet et negat socios nu.55. et an plurib⁹ vasallis ita qõ iter eos hac acti. agere possint nu.57. et an in ea veniãt iura: ⁊ an iurisdictio cõis pluribus nu.56.
58 Diuisio tn acti. com. di. qũo ⁊ qualiter inter plures socios vel inter plures consortes vel etiã in acti. fami. ercis. inter plures coheredes sit fienda: ⁊ per quos an per prouocatũ vel prouocantẽ: ⁊ an ⁊ qñ per maiorem vel minorem ⁊ nu.62. ⁊.65. cũ ñ. seq. ⁊ qualiter inter fiscũ ⁊ mulierẽ: nu.63. qualiter inter fiscum et priuatum nu.66.
59 Iudex qũo dz diuidere res cões q̃ cõmode diuidi non pñt. ⁊ 60. ⁊.61. ⁊ nu.64.
67 Dictũ alicuius sancti veteris vel noui testamenti autoritate munitum prefertur constitutioni papali ⁊ imperatoris in decisionibus causarum.
68 Maior qũo sumak seu accipiak q in diuisiõe ptes facere dz.
69 Libellus in actione cõi diui. remissime qualiter formetur.
70 Actio fini. regũ. an sit datina vel natina: ⁊ qd i ea veniat. nu.74. ⁊ de ipsius iudicij forma: ⁊ qualiter iudex in ea pcedere habeat nu.75. ⁊ nũqd pcedere possit ad sententiã diffinitiuã lit. nõ cõte. ⁊ an si vulture vel mittere agrimessorem habeat statuere terminũ partib⁹ vt sint tali die ⁊ hora cũ talibus magistris nu.76. ⁊.79.
71 Actio fi. re. an competat ratione solius proprietatis.
73 Remedia quot ⁊ que pro finibus competunt.
78 Agrimessores qui mittunk ad agros mẽsurãdos an pro forma prius iurare habeant bñ ⁊ legaliter mensurare: ⁊ an si iudex committat alicui q̃ vadat ⁊ mẽsuret illuz agrũ ⁊ q̃ postea referat: debeat ps necessario cẽ pñs nu.79. ⁊ qd in eorũ relatione an pars debeat esse presens nu.80.
81 Agrimessor an de mala relatiõe teneak ⁊ cõtra eũ agere possim: an vero necessario 2tra illũ ad quez peruenit agere habeã: ⁊ an ager semel mẽsurat⁹ iterũ mẽsurari debeat si aliqua partiũ se deceptã esse pretendat nu.82.
83 Ratio licet saldata ⁊ summata sit: tamẽ adhuc iterũ ꝺ nouo quod computatio fiat peti potest.
84 Libellus in actione fi. re. qualiter formandus sit.

Quedam titu. fa. ercis. tituli cõi diui. ⁊ titu. finiuz regũ. Que materie multũ bñ examinank per Jo. fa. hic ⁊ etiã aliqualiter p Ang. de are. ſz ego coz plicitatẽ reducã ad bonas ⁊ veras conclusiones ⁊ attingã pro more meo ea dũtaxat que necessaria videbunt. alia aũt pretermittã. ¶ Et ad euidẽtiam huius. ℌ. habetis vobis pro necessaria euidentia premittere ea que dixi vobis in euidẽtialibus. ℌ. j. ℌ. c. ad quẽ oino re curratis. potestis etiam premittere ad euidentiam ea que ſ. dicturus sum in glo. secũda: vbi videbitis quot modis in iure nostro actiones appellentur miste. et quare iste tres actiones de qb⁹ in hoc ter. dicank miste. q̃ ideo ibi referuo ꝓpterea qõ glo. ibidẽ ponit. ¶ Iste. ℌ. vsq; ad. ℌ. oẽs cõi diuisione docto. ⁊ Nico. ⁊ Ange. de are. diuiditur in tres partes principales. In prima ponik dictum in genere in quo ponik nouũ genus actionũ mistã cãm habens. In scõa illud declarak in spẽ p exẽpla in trib⁹ actionib⁹ hic positis in ter. In tertia ponik que pñt esse ptes iudicis in his trib⁹ actiõibus. scõa ibi: qualis est fami. ercis. tertia ibi: in quib⁹ trib⁹ iudicijs. Illa secũda principalis põt subdiuidi in tres quẽadmodũ tres actiones in ea declarank. primo actio fami. ercis. scõo actio cõmuni diui. tertio actio finium regũ. partes de se patent. scõa ibi: item
1 cõmuni diui. tertia ibi: item finiũ regũ. ¶ †Actio famil. ercis. cõpetens coheredib⁹ ꝓ hereditate diuidẽda: ⁊ actio cõi diui. cõpetens ꝓ re cõi diui. ⁊ actio finiũ regũdorũ cõpetens ꝓ finibus imponẽdis habẽt mistã cãm realiũ ⁊ ꝑsonaliũ. hoc prio. et in istis tribus actionibus permittitur iudici si sibi equiui
deatur vni partiuz rem adiudicare in totũ: ⁊ ceum vicenersa
3 alteri in pecunia cõdẽnare. h. d. ¶ †Et ꝓ introitu figurationis casus potestis hunc ℌ. ad priorime precedentẽ hoc modo continuare fm Joã. fab. ⁊ Nico. hic. Vidimus ℌ. priorimo. ℌ. de quibusdã actionibus mistis. ſ. que sunt rei persecutorie et penales simul: nunqd sint alie actiões que sunt miste seu que mistam cãm habeãt. ⁊ rñdet imperator q̃ sic prosequẽdo ter. vt patet in litera. iste tñ actiones que hic ponũtur sunt miste alio respectu q̃ ille de quib⁹ in ℌ. prime precedẽti: vt patebit vobis ex his que dicã. ſ. in gl. ñ. in scõa parte principali. et ista est melior continuatio q̃ sit illa quã ponit hic gl. j. et sequitur simplr Dy. hic vt hic ℌ. continuetur ad. ℌ. j. ℌ. ẽo. vbi dictuz est qõ actionũ quedã sunt in rez: quedã in personã. ⁊ qõ hic ponatur tertiũ membũ illius diuisiõis. ſ. q̃ quedã sunt miste. ſ.
3 q̃ habẽt naturã realiũ ⁊ ꝑsonaliũ †: qz ista cõtinuatio est a re motis 2tra significatũ vocabuli: cõtinuare. 2tra vulgatã. l. ñ. in verbo: proximos coniunctos ꝙ titulos. ff. de statu homi. a
a et cõtra ea q̃ dixi latissime super rub. huius tituli⁹: precedens autez continuatio fit ad ꝓxima ⁊ immediate precedẽtia. sed qõ fortius est non est verum qõ hic ponat tertiũ mẽbrũ illius
4 diuisionis posite in. d. ℌ. j. ℌ. ẽo. vt videbim⁹ †. in glo. j. ¶ †In ter. ibi: adiudicare. istud verbũ proprie pertinet ad ista iudicia diuisoria: vt inquit glo. no. in. l. sed si res. in princ. inverbo adiudicata. ff. de pubti. ¶ Not. j. ex hoc text. qõ actio fa. ercis. competit pro hereditate diuidenda: et sic ad vniuersalia diuidenda. ⁊ competit inter coheredes: vt hic ⁊. l. j. ⁊. ñ. in princ. ff. fami. erci. addite qõ etiam competit inter bonorum possessores: ⁊ inter heredẽ: ⁊ eum cui ex trebelliano restituta est hereditas: ⁊ inter alios bonorarios successores dicit iurisconsul-
5 tus in. l. sed et eius rei. ℌ. j. ff. fami. ercis. †. Et an istis casibus cõpetat vtilis vel directa: an ⁊ vni vtilis ⁊ alĩ directa. ibi habetis in gloss. fin. in verbo: locũ. ⁊ ibidem per Flo. ¶ †Secundo
6 nota qõ actio cõi diuidundo competit pro dividendo aliqd commune siue etiam sit cõmune ratione vere societatis siue non: quia in hoc nihil interest: vt inquit iurisconsultus in. l. ñ. in prin. C. communi diui. et ter. in. ℌ. item si inter aliquos. ℌ. de obligã. ex quasi contractu. ⁊. l. ſi actum. ⁊ in. l. quibus casib⁹ et. l. pro socio arbiter. ℌ. j. ff. pro soc. et tenet glo. hic in verbo cõmune. quam Ang. de are. hic ⁊ inadvertenter dicit tenere cõtrarium. voluit forte allegare glos. que bene contrariuz sentit in. d. ℌ. item si inter aliquos. in gl. j. in primis verbis quã pro cõtraria allegat Joã. fab. hic: ⁊ ibidẽ ipse latius tangit: ⁊ nota te q̃ in. d. l. ñ. in prin. ff. cõmuni diui. est casus notabilis quem
7 Bar. ibi dicit bene notandũ ⁊ tenendũ menti †: q̃ si communes rẽ simul: q̃ in ea re dicemur esse socij. ad idẽ est ter. in. l. cũ pro ponas. vbi glo. j. ⁊ ibi Bart. ⁊ Bal. C. pro socio. qõ limitauit multũ egregie Raph. cuma. in. l. reos. in princi. ff. de duo. reis. esse verum si aio contrahende societatis simul eminus. alis se cus per text. valde not. in. l. vt sit pro socio actio. ff. pro socio. et presumik empta non animo contrahende societatis si incontinenti post emptionem diuidatur: vt. l. sed iulianus. ℌ. proinde si acceperit. ff. ad macedonia. ita singulariter dicit Luma. vbi. ℌ. Aduertite etiã in hac materia cõi diui. ad vnum. qõ si b
esset verum esset bene singulare: qõ ponit Nico. de neapo. hic
8 in apostillatione ter. †. q̃ si inter aliquos agitãdũ sit: iudicium communi diui. super aliquibus rebus cõmunibus qõ ad istud iudicium debẽt vsufructuarij illarũ rerũ si qui sunt necessario vocari: alis iudicium nõ valeret: allegat de hoc text. l. is qui fundũ. in fi. ff. de vsufru. leg. ⁊ hoc dicit esse tenendũ coz di. sed ille ter. mihi nullatenus probat hoc: imo potius 2tra-
9 rium. bene verũ est qõ ibi est casus notabilis †. qõ diuisio facta
b cum proprietario non preiudicat vsufructuario b: quia vt ibidem inquit iurisconsultus: non potuit arbiter assumptus in hoc iudicio cõmuni diui. inter alios iudicãdo alteri⁹ ius nocere. vnde bene fateor qõ ibi est casus q̃ ad hoc vt iudicium cõi diui. agitatum cuz proprietario preiudicet vsufruc. quod ne- c
cesse sit ipsum vsufructuarũ ad ius vocari. ⁊ iste est ꝓpri⁹ intellectus legis illius. sed qõ iudicium simpliciter nõ valeat saltẽ quantum ad ipm proprietariũ: istud ego credo esse falsum et contra mentẽ illius legis: ⁊ forte qõ ista fuit intẽtio Nic. quã
10 uis verba sua omnino aliter ⁊ 2tiũ velint. ¶ †Ultimo notate q̃ in istis tribus actionib⁹ iudex põt ex suo officio vni partiũ etiam non petenti totam ⁊ integrã rẽ adiudicare ⁊ in eũ trãsferre ñiuz alteri⁹ partis dũmodo subsit aliqua iusta causa puta difficultas diuisiõis rei: alis hoc facere non posset: vt hic et. ℌ. eadem. cũ. ℌ. seq. ſ. de offi. in. p hoc adducit. Ange. bicq file
11 qõ †videmus in arbitratore qui põt de iure vni⁹ partis dare
c alteri c pro bono pacis ⁊ concordie: vt est glosſ. in. l. ſi de meis. ℌ. recepisse. in verbo: experiretur: ⁊ in. l. sed in seruum. ℌ. ſi quis iudex

¶ Titul. Quẽ vide i nu. viij.

¶ Usufructuario. ad de ẽt nõ piudicaf creditori habenti hypothecã in re cõi ab altero socio cõstitutam. l. iij. ℌ. fi. ⁊ ibi bar. ff. qui po. i pig. habe.

¶ Alteri. ⁊ an hoc tã ꝺ iure cõi q̃ ex forma cõpromissi facere possit. vide domi. Bar. sozi. i cõsi. ccxx. in cip. viso cõpromisso. circa princ. circa fin. cũ vertic. sc.

inder.in verbo:in sequēti.ff.de arbi.⁊ Bart.plene in.l.socie
tatem.§.arbitrorū.ff.pro socio.⁊ canonistę.in.c. quintauallis.
extra de iureiur.qō simile indicio meo non bene congruit ad
propositū text.nostri:qz illud qō dictū est de arbitratore ꝓce
dit in modico:alȝ reduceret ad arbitriū boni viri:vt inquit
Bar.in.d.§.recepisse.⁊ latius in.d.§.arbitror.⁊ singulr bal.
in.l.⁊ in maioribus.C.de app.⁊ in.l.fi.in.j.oppo.C.de contra
12 bē.emp.¶ †Glo.j.in ꝟbo:quedā.in fi.Dy.hic simplr tȝ.qꝫ ve
rū sit qꝫ hic addaf tertiū membruȝ diuisioni posite in.§.j.ſ.e.
cuius ꝟriū ego ibi tenui ⁊ firmaui super gl.in verbo:summa.
post Jo.fa.⁊ Bic.de nea.ibi p multa media q̄ ibi videatis.⁊
firmāt etiā cōiter doc.hic.vt Jac.but.⁊ Bal.Jo.fa.⁊ Ange.
de are.qz ter.isti nō dicit qꝫ sint miste.ſȝ qꝫ habent mistā cām.
ꝓterea istud est optimū fundamētū Ja.but.⁊ Bic.hic i.j.op
po.extra gl.qꝫ i hoc titulo tractaf de natura actionū quo ad
ipsarū originem:sed impossibile est qꝫaliqua actio origine sit
mista.ſ.realis⁊ psonalis:qz sic esset sibīpsi ↄtraria in origine
⁊ oriretur ex causis oīno diuersis⁊ cōtrarijs quales sunt rea
les⁊ personales ꝑut opportune declarau in euidentialib⁹.l.
j.§.e.ergo ipossibile est dicere qꝫ sit aliqua actio q̄ sit mista sui
origine.⁊ propterea nō possumus dicere qꝫ sit hic tertiuȝ mē
brū diuisionis posite in.§.j.§.eo.qz earū aliqne sunt reales sui
origine:aliqne psonales:sed in origine nulle miste reperiunf:
ergo nō possumus dicere qō hic sit tertiū mēbrū.tenenduȝ est
igif qꝫ iste actiones sui origine nō sint miste imo psonales:qō
patet qz oriūtur ex quasi ↄtu:vt.§.itē si inter aliquas.⁊.§.be
res quoqꝫ.§.de oblig.q̄ ex quasi cōtractu.ergo sunt psonales
vt in.§.j.iuncta gl.in verbo quibusdā modis.§.eo.Bene verū
est qꝫ cōsyderato fine⁊ effectu ꝑt dici miste:qz habēt mistuȝ
effectū realiū⁊ psonaliū:vt ex ter.i.l.j.ff.finiū regū.quā ita de
betis intelligere⁊ declarabo statim in glos.seq.sed aduertite.
quia Ang.de are.hic post Jac.butri.tenet posse sustineri.gl.
nostrā cū Dy.intelligēdo isto vltimo mō has actiōes dici mi
stas:qō mihi nullatenus possibile vī qꝫ hic sit tertiū mēbrum
qūocunqꝫ intelligaf ad illā diuisionē positā in.d.§.j.p funda
mētū proxime relatū:qz cū earū aliq̄ sint reales in sui origine.
alique personales.iste aūt sunt miste in effectu tū:quomodo
ergo pōt esset tertium membrū diuisiōis.¶ Gl.in ver.fa.erc.
diuidio in quatuoꝛ.Jn prima declarat etymologiā huius vo
cabuli.fami.erc.Jn scda ponit rōnem quare ista actio fami.
erc.dicaf esse mista.Jn tertia formaf vnā qōnem⁊ rūdet.Jn
quarta formaf aliam⁊ eodeȝ mō rūdet.scda ibi:item ideo ↄ
13 mista.tertia ibi:ſȝ q̄to tpe.q̄rta ibi:itez q̄ro.¶ †Jn ea.gl.ibi:
qz familia ꝓ hereditate ponif.dicite vt.l.pronuntiatio.§.fa
milie.ff.de verb.signi.¶ Jn ea.glos.ibi.ercisco.i.diuido.dicite
vt.l.si duas.§.in verbo:hercisc.cum gl.ibi super illo verbo:he
rcisc.ff.ō exen.tuto.⁊ ita etiā declarat etymologiā huius ter
14 mini gl.in rub.ff.fa.erc.¶ †Jn ea gl.ibi:⁊.ſ.eo.§.sic itaqꝫ.te
netis rōnē quare actio ista fa.erc.dicaf esse mista.⁊ eandeȝ rō
nē ponit gl.in.l.j.in gl.j.magna.ff.finiū regū.Ꝑro clara tū in
telligētia huius gl.⁊ harū trium actionū debetis scire ex men
te Dy.Jac.but.Jo.fab.⁊ Ang.hic.⁊ etiā Bico.hic in.j.qō.ex
15 tra gl.ſq̄ in iure nostro actiōes dicūtur miste tribus modis.
primo mō ille q̄ sunt pscutorie rei⁊ pene simul.⁊ sic q̄ partiȝ
sunt rei pscutorie⁊ partiȝ penales.⁊ hoc mō nō capiť hic:ſȝ
16 in.§.secundus.et ibi vidimus.ſ.proxime.precedenti.¶ †Scdo
modo dicunf actiones miste ille in qb⁹ qulibet litigatoruȝ est
actor⁊ reus:⁊ sic i quib⁹ nō discernif quis sit actor⁊ quis sit
reus.⁊ hoc mō iste actiones de quibus in hoc ter.ꝑt dici mi
ste:vt.l.indicium cōmuni diui.ff.finium regū.⁊.l.ñ.§.familie.
⁊.l.inter coheredes.§.familie.ff.fami.ercis.⁊.l.ñ.§.j.ff.commu
ni diui.⁊.l.i tribus.⁊.l.se.ff.de iudi.⁊ hoc modo etiam aliqua
interdicta possunt dici mista:vt interdictum vti possi.⁊ inter
dictum vtrobi.§.penulti.j.de interdict.⁊.l.si duo.j.vti possi.
17 ¶ †Tertio modo dicuntur actiones miste ille que dāntur ad
reales⁊ personales prestationes:⁊ hoc modo proprie accipiū
tur iste tres actiones in hoc ter.accedat bonus text.in.l.item
labeo.§.familie.ff.fami.ercis.hic allegatus in glos.⁊ ad intel
ligentiam huius tertij modi qui proprie spectat ad text.no
strum⁊ ad declarandum id quod voluit gl.nostra debetis ha
bere in memoria id qꝫ declarau vobis in euidentialibus.§.j.
ſ.eo.⁊ reassumunt Dy.⁊ Jo.fa.hic qꝫ per actiones reales pe
timus id qꝫ nostrū est:vel id in quo ius habem⁹ et sic natura
realium proprie est qꝫ p eas petamus illud quod ad nos per
18 tinet ratione dñi vel quasi vel alterius iuris.¶ †Per actio
nes autem personales petimus id quod ad nos pertinet:⁊ sic
id qō nobis debetur.⁊ sic agimus ad id qꝫ nō est nostrū ſȝ no
bis debitū.cum ergo per has tres actiōes que ponunt in hoc
ter.agatur ad vtrumqꝫ nimirū si dicuntur mistā causaȝ habe
re.Nam in istis tribus actionibus respectu portionis mee di-

cūtur actiōes reales:qz per eas ago ad id qō ad me pertinet
iure dominij vel quasi.respectu autē portiōis coheredis sunt
actiones personales⁊ quia in hoc ago ad id qō meū nō est:
§.sic itaqꝫ.ſ.eo. Jtem respectu personaliū ꝓstationū puta
fructuū⁊ reditnū perceptorū⁊ impensarū factaruȝ:que oīa
his actionibus petunf. dicūtur etiā actiones iste esse perso
nales vt hic dicitur in ter.⁊ apertius in.d.l.itē labeo.§.fami
lie.ci.ñ.⁊ per ista nūc apparet quare iste tres actiones dicanf
mistā causam habere.⁊ ita debuerat dicere glos.nostra hic⁊
in.d.l.j.in glos.j.magna.ff.finiū regū. que gl. incꝑt loquunf
cū loquanf post factā adindicationē a iudice.quia imo etiā
ante factā adindicationē dicunf habere mistā causaȝ vt ꝓri
19 me declarau.⁊ ista est veritas.¶ †Que autē differētia sit in
ter istas actiones mistas⁊ actiones personales in rē scriptas
cū⁊ ille sint psonales origine:vt declarau in euidentialib⁹
§.j.ſ.eo.sicut⁊ iste sunt vt dixi in glo. proxime precedēti. Bi
co.de neap.hic in.ñ.q.extra glo.ex traditis p Dy.in.§.j.ſ.eo.
colligite hanc differentiā qō iste actiones miste q̄nis sint ori
gine psonales: habent tū effectū realiū ex natura ꝓpria ipsa
20 rum actionū.¶ †Actiones autē psonales in rez scripte sunt
cōtinuo psonales sed ex quadā equitate:⁊ sic nō ex ꝓpria na
tura ipsarū actionū cōcedunf cōtra quoscūqꝫ possidētes.ista
21 differētia mihi nō placet:†nam actio ad exhibēdū est psona
lis in rē scripta.l.ñ.§.est autē psonalis hec actio.⁊ ibi gl.j.no.
⁊ magistra. ff.ad exhi.⁊ ↄ psonalis: qz nascif ex q̄si cōtractu
nā cū nascif ex maleficio vel q̄si:nō ex cōtractu: ergo necessa
rio ex quasi ↄtractu.ſ.de obli.que ex quasi ↄtractu.in princi.
ergo penes quēcūqꝫ possessorē reperiaf res q̄nis sibi velit ex
hiberi illū:ꝙueniet actiōe ad exhibēdū ex illo quasi ↄtractu:
⁊ sic semp cōtra quēcūqꝫ possessorē agif semp ex natura ipsi⁹
actionis: qz semp quilibet possessor in ista actione ad exhibē
dum tenef ex quasi ↄtractu:ergo falsum est ꝓsuppositū Bic.
qō actiōes psonales in rē scripte nō danf cōtra quēcūqꝫ pos
sessorē ex natura ipsarū actionū sed solū ex equitate.Cōsyde
rabā posse assignari aliā differentiā.nā actiones psonales in
rez scripte sine dubio in sui origine sunt psonales:qz nascunt
ex ↄtractu vel quasi.verū qz semp cōmittanf possessorem rei
ꝑut actiones reales iste actiōes dicunf in rē scripte ꝑut lati⁹
⁊ opportunius declarau in euidentialib⁹.§.j.ſ.eo.tunc si qñ
iste psonales i rē scripte danf ↄtra tertiū possessorē dicunf p
hoc assumere naturā realiū.si ergo darenf ↄtra principalē qui
22 teneref actione psonali tūc nō dicerenf in rē:†vt clarū est vi
dere in omnibus interdictis que omnia sunt psonalia in rez
scripta.l.j.§.interdicta.ff.de interdict.non sic est in histribus
actionibus in quib⁹ etiā si agatur cōtra cū q̄ tenef ex quasi
ↄtractu: nihilomin⁹ ēt dicunf reales seu habere naturā rea
liū:prout.ſ.late declarau: ergo apparet in hoc esse differētiā
inter istas mistas⁊ psonales in rē scriptas. ſȝ ista differentia
postea nō placuit mihi ꝓpter actionē ad exhi. q̄ est psonalis
in rem scripta iuncto fundamēto quod sup ea feci cōtra Bi
co.vñ ego credo qō ista sit vera differentia. nā psonales in rē
scripte cōcomitanf quēcūqꝫ possessorē.⁊ ꝓpter hoc dicunf i
rem scripte: vt statim dixi⁊ latius in euidentialib⁹.§.j.ſ.eo.
sed iste tres actiones miste nullatenus dici possunt isto respe
ctu habere naturam realium:quia nō concomitantur quem
cunqꝫ possessorem imo non dantur contra alium possessorē.
nam actio fami. ercis. non datur nisi solū inter ipsos cohere
des:vt dixi.ſ.in.j.not.huius text.item actio cōmuni diui.nō
datur nisi solū inter eos q̄ habent rem cōmunē: vt.l.j.in fi.ff.
cōi diui.item actio finium reg. nō datur nisi solū inter eos q̄
possident fundos vicinos⁊ qōnē habēt de finibus: iuxta.l.j.
ff.finium regund.intñ qō dixit singulariter Bal.in.l.ñ.C.fi
23 nium reg.vnuȝ maximū verbū in hac materia si †est verū qꝫ
ille qui nō possidet q̄nis sit dñs nō tū potest agere ista actio
ne finiū regū.ratiōe soli⁹ proprietatis seu dñi: nisi etiā possi
deat.motus arg.illius.l.in.que mihi nihil penitus probat:⁊
per text.in.l.j.ff.fami.erciscund.que.l.probat mihi potius op
positum iuncta glos.in verbo:ꝛ;so iure. cum legibus que al
legantur in illa glos.iste ergo actiones miste de quib⁹ in hoc
text.non dicuntur habere naturam realium:eo quia conco
mitentur quemcunqꝫ possessorem: quia istud non faciūt vt
ſ.dixi:sed solum quia in eis petimus id quod ad nos pertinet
ratione dominij vel quasi:vt.ſ.latius declarau:ergo clare apparet qō in hoc multum differunt a personalibus in rē
24 scriptis:⁊ credo qꝫ ista sit vera differentia. †Si autez vultis
scire que sit differentia inter actiones in rem scriptas⁊ actio
nes in rē simpliciter:videatis Bartol. magistraliter loquen
tem post glos.in.l.si tertius.§.si quis princ.ff.de aqua plu.ar.
⁊ hec differentia colligitur ex his que dixi vobis in euiden
25 tialibus.§.j.ſ.eodem.prout etiam ibi dixi⁊ late. ¶ †Jn ea.

gl.ibi.vt.C.e.de anna.exceptio.l.j.§.j.tenetis qō q̄uis actio fa-
mi.erc.sit mista vel saltem habeat naturā mistā m.q̄ tñ quā-
tum ad prescriptionē attendit.sit personalis.ꝛ quēadmoduꝫ
in'alijs psonalib⁹ non prescribit minori tpe.xxx.annorum:ita
etiā in ista actiōe.fami.erc.nō prescribit minori tpe.xxx.ann.
simile dicit Jo.fab.hic.ꝛ sequit Alng.de are.q̄uis ō eo nullā
26 faciat mentionē videmus † in petitione hereditatis q̄ licet sit
realis:vt.l.sed ꝛ si lege.§.petitio.ꝛ ibi Bart.ff.de peti.heredi.
ꝛ.l.fina.ū.§.sed ꝛ his.ff.de rei ven.ꝛ.j.videbimus in glo.i ver.
agros.tñ quantum ad prescriptionem sequit naturam pso-
naliū q; ei non prescribitur longo tpe.x.vel.xx.an.sed tñ.xxx.
an.vt.l.hereditas.C.de petitio.here.istud simile de petitione
hēdi.nullo mō placet mihi ad propositū nostrū ꝛ3 verissimū
sit in se.nā q⁹ petitio hereditatis sit realis:fateor vt p̄dixi:sed
qō ei non prescribatur longo tpe.x.vel.xx.an.sed tñ.xxx.an.et
qō ratio sit eo q; sequit in hoc naturaꝫ personaliū q̄uis ter.
in.d.l.hereditatis.sentiat istā rationē:tñ alia est fundamēta-
lio⁹ ratio quam ponit gl.in.d.l.hereditatis.in gl.sup v̄bo. cō-
pellat.quā ibi segt Bar.ꝛ alij.ꝛ est vna viua ratio q̄ pōt ocu
27 lotenus videri: † nā petitio hereditatis non dat cōtra eū qui
titu.possidet:vt.l.regulariter.ff.de peti.here.sed p̄scriptio lon-
gi temporis non habet locum nisi ti.precedat:vt.l.nullo.ff.de
rei vendi.ꝛ.l.celsus.cū si.ff.de vsuca.vnde nimirū si petitio he-
reditatis spatio longi temporis tolli non pōt.ꝛ sic si in ea pre
scribenda requiritur prescriptio.xxx.an.q; si aliquis haberet
titu.non posset comeniri petitione hereditatis:vt predixi:vñ
tunc non esset opus querere de prescriptiōe petitione heredi
tatis.si autem non haberet titulu3 quo casu bñ cōueniri pos-
sit petitiōe here.tūc qūo poterit prescribi longo tpe.x.vel.xx.
28 an.cum in ea requirat tit.vt predixi: † necessario ergo requi
ritur prescriptio.xxx.an.que currit sine tit.l.sicut.ꝛ.l.oēs.ꝛ.l.si
quis emptionis tit.l.j.§.j.C.de prescripti.xxx.vel.xl.an.sed ista
ratio cessat in casu nostro in actiōe fami.erc.ꝛ similib⁹:ergo
istud simile nō bonū quātis verissimū sit in se per.d.l.heredi
29 tatis. Redeūdo tñ ad propositū glos.nostre † q⁹ actioni fami.
erc.prescribat.xxx.an.ex ista cōclusione sequitur vnum corro-
larie q⁹ prima frōte v̄ multū mirabile:q⁹ si ego steti in cōtione
tecū per.xxx.annos.qō nō potero amplius agere ꝛ te iudicio
diuisorio vt diuidamur.ꝛ sic si duo cōsortes steterūt p trigin
ta annos in cōtione.non poterūt amplius intētare iudicia di-
uisoria.cū illis sit prescriptū.ꝛ istud idem firmat expresse glo.
in.d.l.j.§.nemo.in ver.cōi diuidūdo.C.de anna.excep.ꝛ ibi se
quitur Jac.bu.Bal.ꝛ Alng.ꝛ ibi dicit Bal.ad hoc esse dili-
gēter aduertēdū ꝛ esse bñ notāndū.istud etiam tenet glo.q̄ ple
nius hoc tangit q̄ alibi in.l.j.in verbo coheredibus.ff.fami.
erc.idem etiam tenet solennis gloss.in.l.fi.ꝛ est gloss.vnica.C.
30 cōmuni diui.q̄ dicit † q⁹ regula que habet qō nemo inuit⁹ co-
gitur in cōmunione p̄sistere⁹ fallit ratione tpis.xxx.an.ꝛ idem
sentit gl.in.l.si non sortem.§.si centū.in ver.ad cōmunionē.ff.
de cōdi.inde.idem etiā tz May.de for.ꝛ Slo.in.d.l.j.§.nemo.
hoc idez etiā tenet subtilis Pe.de bel.pti.in.l.iij.§.cato.ff.de
verb.obli.idem etiam tenet Roffre.in libellis suis in ti.fami.
erc.ꝛ hos duos refert Nico.de nea.hic in apostillatione.ter.ꝛ
etiā in quarta questione extra.gl.hāc eandē opinionem tenet
etiā Jo.fab.hic ꝛ dicit q⁹ cā tenēt oēs doc.ꝛ postea ipse rñdet
ad pleraq; fundamenta que possent in ꝛriuꝫ adduci.vt hic p
cū.cādem etiā opi.tenere vī Nico.hic in.iij.q.glo.pro ista pte
adducunt plura fundamenta q̄ inuenietis pdoc.in suprascri
ptis locis.iter cetera adducitur illa.l.j.§.nemo.et ibi vī casus
rotūdus de hoc vbi dixit imperator q⁹ in actione famil.ercis.
cōmuni diui.ꝛ finiū regūdo.aut i alia quacūq; psonali actio
ne nemo audeat vitā longioꝛē.xxx.an.interpretari.ad idez q;
sicut prescribitur potentie offerēdi:vt.l.cū notissimi.in princ.
C.de prescrip.xxx.an.intelligendo tñ sane fm qō ibi declarat
Bar.ergo eodē modo poterit prescribi.xxx.an.huic potentie
petendi diuisionem.nec videat vobis mirum qō quis inuit⁹
detineat in communione ita qō nequeat ampli⁹ petere diui
sionem:q; respondebat glo.quā.ē.allegaui' in.l.j.ff.famil.erc.
q̄uis Alng.de are.hic ascribat istā solu.Alng.i.d.l.j.§.nemo.
q; istud etiā als contingit qō qs inuit⁹ in cōmuniōe detinea
tur qō nequeat diuisionem petere vez in casu.l.fi.ff.de alie.iu.
mutā.cā fac.vbi est ter.quem ibi dicit Bar.singularē et se ne
scire alibi:ꝛ in casu.l.si pupillorū.ff.de rebus eorū.ꝛ plures ca
31 sus in † quib⁹ qs inuitus in cōmunione detinetur enumerat
gl.sing.ꝛ magistra in.d.l.fi.C.cōi di.Contrariā opi.ē gl.nāas
ꝛ ē tot et tātos suprascriptos patres tenet Ly.i.d.l.j.§.nemo.
C.de anna.excep.ꝛ ibidē in terminis firmat expresse Bart.q
dicit cōmuniter doc.istud tenere.idem etiā tenet Bar.in.d.l.
fi.C.cōmuni diui.idez etiā tenet Bar.in.l.si non sortē.§.si cen
tum.ff.de cōdi.ide.istud idem firmat Bal.sibi contrari⁹ vbi
istud late examinat ꝛ cōcludit qō ista est mera veritas l.l.fi.in
vlti.col.C.finium regū.ꝛ dicit qō ista fuit opi.Roge.antiqui
glossatoris ita tenentis.addite vos etiam Bar.ꝛ prout refe
runt gl.ē.allegate.eandē opi.tenet maxime authoritatis Jo.
an.in addi.Spec.in ti.de.indi.in.iiij.parte.in.§.sequif.in ad-
di.q̄ incidit ibi in.§.ad hoc vbi refert antiquos:ꝛ finaliter te
net hanc partem.eādem opi.etiā tenuit Guil.de cu.ꝛ Ja.de
ra.in.d.l.j.§.nemo.ꝛ idem Guil.in.l.j.ꝛ in.l.si non sortem.§.si
centū.ff.de condi.inde.prout refert Iſtico.hic in apostillatione
ter.in.iij.q.extra glo.istā eādē partem secutus est etiā postea
Slo.sibi contrarius in.l.j.in prin.ff.fa.erc.ꝛ sequit etiā Alnge.
de are.hic.ꝛ istaꝫ etiā ego teneo propterea qō vī mihi magis
cōis:quātis credā qō disputādo contraria pars sit sustētabi
lior:q; p ista nihil adducitur qō mihi multū vigeat:quātis
infinita fundamēta adducanf pro hac parte per Ly.in.d.l.j.
§.nemo.ꝛ ibidē etiam per Bar.ꝛ etiā per Bal.in.d.l.fi.C.fi-
32 nium regū.ꝛ in alijs locis.ē.alleg.inter cetera adducitur † q;
donec stamus in cōione ꝛ donec possidemus simul:certe vn⁹
recognoscit alterū i sociū:ergo impossibile est qō currat p̄scri
ptio:vt.l.cū notissimi.§.sed si quis.ꝛ.l.male agit.C.de prescri.
33 xxx.vel.xl.an. † Itē q; prescriptio est inducta ad lites tollēdas
ꝛ dirimendas:vt.l.fi.ff.pro suo.ꝛ.l.j.ff.de vsu.modo si per pre-
scriptionē induceret perpetua cōio ita qō quis nō posset pe-
tere diuisionem:certe prescriptio operaretur effectum cōtra-
34 rium:quia nō esset lites tollere imo augere † quas materia cō
munionis solet excitare:vt inquit iurisc̄ōsultus in.l.cum pa-
ter.§.dulcissimis.ff.de lega.ij.ꝛ in.l.si non sortem.§.si centū.ff.
de condi.indebi.preterea qū socij cōiter possidēt ꝛ cōiter reci
piunt reditus ꝛ prouent⁹:hic nulla cadit negligētia propter
quā debeat ius diuisionis tolli.q⁹ fundamentum est fragille.
preterea sola cōio nō parat aduersariū nisi qse facit aduersa
rium cōtradicēdo diuisiōi:ergo non debet currere p̄scriptio
nisi a tpe ꝺdictionis:q; in prescribēdis iuribus negatiuis nō
currit prescriptio nisi a tpe ꝺdictionis.ar.l.qui luminibus.cū
gl.ff.de seruit.vrb.pre.ꝛ.l.altius.C.de seruit.vltimo p̄ hac parte
adducitur fundamentum de quo Alng.facit maximū capi-
35 tale.nam clarum est † q⁹ pacto fieri non pōt qō perpetuo stet b
b in cōione:b sec⁹ si ad certū tp̄s limitatuꝫc:vt est tex.no.in.l.in
c hoc iudicio.in.§.si cōueniat.ꝛ.§.sequen.ff.cōi diui.ꝛ.l.fi.C.cōi
diui.si ergo pacto fieri non potest ergo nec prescriptiōe:ꝛ sic
36 remedio legali † cū valeat argumentū a pacto ad.l.siue statu- c
tum:vt est glo.melior ceteris.ꝛ ibi Bar.in rub.C.de decre.de
cur.lib.x.ꝛ glos.magna in.fi.in.l.non impossibile.ꝛ ibi Bart.
ff.de pact.ꝛ gl.in.l.nec ex pretorio.ff.de reg.iuris.ꝛ gl.in.l.do
mini predioꝝ.C.de agri.ꝛ censi.lib.xj.sed de hoc est ter.aper-
tus ꝛ melior qui sit in iure:ꝛ miror qō nō allegetur i cōmun i
in.l.fi.ad fi.ꝛ ibi Bar.ꝛ Bal.C.de fideicō.quē ter.ad hoc al-
legat glo.a qua primum didici in.l.nō solum.§.morte.in ver.
heredis.ff.de ope.no.nun. Bar.late in r epe.l.omnes populi.
in.iij.qō.principali.ff.de iusti.ꝛ iur.ꝛ istud fundamentū fui t
antiquorū vt Ly.in.d.l.j.§.nemo.ꝛ Bal.in.d.l.fi.C.finium re-
gū.tñ q; de eo Alng.de are.facit tātū capitale.facile eēt rñde-
re:ꝛ rñdet gl.in.d.l.j.in versi.coheredib⁹.ff.fa.er.ad cuius so-
lutionem se remittit Jo.fab.qui etiā format istud argumētū
ꝛ valet q⁹ plus operaf prescriptio q̄ pactū.tñ ista solutio non
37 est sufficiens cū aliud nō allegef:ꝛ ideo ego melius rñdeo † q⁹
illud argumentū a pacto ad.l.vel statutū bene procedit affir-
matiue.sed non negatiue prout arguit hic.ita inquit Bar.in
l.olum.§.eleganter.in.ij.col.ff.solu.ma.bene facit.l.non est sin-
gulis.ff.de reg.iu.ꝛ glos.singu.in.c.cum homo mortuus.xxiij.
q.v.q̄ dicit q⁹ quātis pacto nequeat fideiussor se obligare ad
mortez pro alio:tñ lege vel statuto hoc bñ posset induci:ergo
38 negatiue nō valet argu.a pacto ad statutū. † Quicquid sit sta
bit ex p̄dictis magis cōis cōclusio.q⁹ si duo cōsortes' steterint
in communione etiam per.xxx.an.qō nō petierint diuisionez
qō nihilomin⁹ nō prescribit cōmunioni quominus possit pe
ti diuisio ꝛ possint intētari iudicia diuisoria.nec huic ꝛclusio
ni obstat.d.l.j.§.nemo.vbi videf prima fronte ter.aperius ad
oppositum:qz rñdeo prout rñdet Bal.in.l.fi.C.finium reg.q⁹
ille ter.procedit altero tñ ex consortibus possidēte:qz tūc ille
qui possideret bñ prescriberet.xxx.an.contra aliū non possidē
tē.sed vtroq; possidente prout in terminis nostris presuppo-
nit:tūc esset secus:qz nō curreret prescriptio.vt.ē.concluſi.vel
possetis dicere ad.d.§.nemo.qō currat prescriptio.xxx.an.ve-
riuꝫ est si sit petita diuisio.ꝛ sic a tpe diuisiōis:que solutio di
uinat ꝛ violat ter.illum ad aliud fundamētum.patet solutio
39 ex p̄dictis. ¶ † Quid aūt sit in actiōe finiū reg.pone vos ha-
buisse duos fundos vicinos ꝛ terminos istorū fundoꝝ stetis-
se nō turbatos p.xxx.an.an si postea turbēf:possit actio finiū
reg.intētari.an vero ei dicaf p̄scriptum illic.xxx.an.dicite vt
in precedenti.

¶ Jn cōio
ne.Addō cū
dē Ja.j.eo.
§.nu.xli.

¶ Limita-
tuꝫ.Et hoc
idē tz Seli.i
rub.de pre-
scri.i.v.col.
post me. in
versic. fallit
glos.

8 ¶ Persiste a re.Adde.d.
Bart.sozi.i
cōsi.clxv. in
ci.visis.ver.
vñ. dato q⁹
p̄dicta. i fi.
in.ij.pte.qō
diuisio vbi
cūq; nō ē p
hibita cōce
dit ētadue
sario iuitor
qz.nemo sta
re cogit i cō
muniōe.p-
nt etiā dicit
hic do.Jas.
may.

in precedenti.q.a qua pẽdet huiꝰ decisio q̃ etiã habet minus dubiũ.ꝛ ita in spẽ determinat etiaꝫ Bald.in.d.l.fi.C.fi.reg.in
40 vlti.col.in ver.extra q̃rit nos habemꝰ ꝛc.†Quid aũt si essent duo fratres vel duo ꝛsortes quorũ vnusq̃z possedisset ptem
sitã pro diuiso longo tẽpore.s.x.an.inter pũtes.ꝛ.xx. inter absentes.vel eorũ vnus probaret se possedisse aliquã rẽ puta fundũ vt proprium pro parte sua longo tpe ꝛ q̃ solus subiit onera
illiꝰ rei solus etiã percipiẽdo cõmoda:an si de diuisiõe aliter
a ¶ Diuisio a nõ appareat p hoc presumatur facta diuisioꝰ si alius ꝛtradi-
Adde Feli. cat.glo.solẽnis in.l.si maior.in glo.j.C.cõmuni diui.que mul
in.c.ficut.ó tũ cõmẽdatur per scribentes:vt per Bar.ꝛ Bal.ibi tenuit q̃
regu.in col. sic.ꝛ de illa gl.facit magnũ festũ ꝛ maiꝰq̃ fiat hodie quo san
xiiij.lfi.ver. cti Georgij solẽnia celebrantꝰ.Nico.hic in apostillatiõe tert.ꝛ
hanc fallẽ. latius in quarta q̃one extra glo.ꝛ illã glos.dicit notãdũ et q̃
firmat etiã alibi non reperit in iure.de cuius glo.veritate videte hic per
Imo.qõin cũ post Rayne.de foꝛ.ꝛ Pe.de bel.perti. videte etiã p Ray.
decãnio fra Bar.Bal.ꝛ Salice.post antiquos in.d.l.si maior.ꝛ Barto.
tresegspor in q̃one p cũ disputata que incipit quedã mulier habẽs am-
tiõibus bo plum patrimoniũ.ad finẽ illiꝰ q̃onis.ꝛ Bart.ꝛ Bal.in.l.qui
na,poiuiso in aliena.in prin.ff.de acqui.heredi.ꝛ Bal.in.l.j.in.vij.q.C.q
possederũt admit.ꝛ Bal.in.l.j.in.v.colũ.C.de fideicom.ꝛ Ang. in.l.fi.ff.
ꝓsumit in de vsucap.pro dote.ꝛ Ant.de bu.in.repe.c. peruenit. extra de
ter eos fctã censi.in.x.alꝭ.xj.charta ver.venio ad scõm pricipale.ꝛ Bald.
diuisio ꝛ ad in consi.suo incipiente:in christi noĩe amẽ.quedaꝫ puella ꝛc.
de Pau.ó vbi tenet q̃ diuisio presumaf facta ex decẽnali possessiõe ba
ca.i ꝛsi.xcj. bita pro diuiso.ꝛ dicit esse gl.ordi.de boc.in.d.l.si maior.quã-
ꝛ oino do. mus subiũciat q̃ aliqui nõ intelligentes dicãt cõtrariũ vt ibi
cler.ó imo. per eũ.quid autẽ si sint duo fratres quorũ vnꝰ post mortẽ pa
l.ꝛsi.xcij.ij. tris administrat vniuersaliter oĩa bona paterna sciente ꝛ pa
pte.ꝛbar.ce tiente altero per longũ tẽpus:vtrũ per hanc patiẽtiã excluda
pol. de ser. tur alter frater maxime vigore tacite renunciationis:quia vi
vib.c.xix.et detur tacite renunciasse portioni sue ex quo per tantum tem
Petrus de pus stetit q̃ illam non petijt.videte Bald.no.determinantẽ
peru.i tra. quod non in.l.licet.ꝛ ibidẽ Pau.de cast.C.de iure delibe.et
de socie.xj. dum.s.dixi q̃ non valet pactũ q̃ perpetuo intelligendo ꝛc.
pte.xiij.q̃. pro eo q̃ semp stetur in cõione:ꝛ ne vnꝰ fiat diuisio.secus si
ꝛ Frã.por.i ad certum tempus limitatũ per ter.no.in.l.in hoc indiciũ.ſ.
trac.ó dno. 41 si cõueniat.cũ seq.ff.cõi diui.ꝛ i.l.fi.C.ꝛmuni diui.¶ †Quid
fra.ij.pte. dicetis de casu isto q est quotidie de facto:si duo fratres vel
lxviij.q̃. duo socij vel duo mercatores aut artifices faciãt inicẽ pactuꝫ
q̃ nõ liceat diuidere pro toto tpe vite eorũ.an istud pactum
b ¶ Valeat. b valeat:ᵇ̃ dicta iura nõ sufficiẽter decideret istũ casum ꝛ fo-
Vide q̃ ad te q̃ nõ inuenietis i specie tactũ.memini dũ alꝭ iste casus eue-
hoc habent nisset de facto in ciuitate Florẽtie me vidisse cõsultũ per quẽ
p.d.Bar.so dã solẽnissimũ virũ q̃ etiã tale pactũ nõ valeret:ꝛ inter alia
ꝛsi.ꝛsi.cclxx dicebat q̃ de hoc erat casus legis i.l.nulla societatis. paru-
viij. ici.i. q. la.iuncta.l.j.in prin.ff.pro so.hoc modo dicitur in illa.l.par-
vertẽti. ver. nula.formaliter nulla societatis in eternũ coitio est.ꝛ in.d.l.j.
circa scõaz in prin.exponitur in perpetuum.i.quoad viuunt.ecce ergo q̃
pricipalẽ dif nõ valet societas q̃ coitur in eternũ.i.quoad viuũt.ego cre-
ficultatẽ.cũ do q̃ si ille pr̃ diligẽti ꝰ inspexisset illa duo iura ꝛ q̃ ibi dicũt
ver.sc.i.ij.p glos.q̃ ea nõ allegasset ad hoc.illa eñ iura sunt inuicẽ cõtra-
te.vbi loqui ria.in.l.eñ prima dicit q̃ societas põt coiri in perpetuuꝫ id
turꝰ feudo. est quoad viuũt.in.l.nulla.dicit ℑnũ.gl.ibi bene rñdet q̃ so-
tñ habes nõ cietas bene põt in ꝑpetuũ coiri.i.quoad viuũt:sed nõ in eter-
nulla no.ad nũ.i.fine finc:ita q̃ illa.l.j.in prin.probat mihi de directo cõ-
materiã qñ trariũ:scꝫ q̃ imo valet tale pactũ q̃ tpe vite cõtrahentiũ nõ
sit appositũ liceat diuidere.ꝛ credo istud esse veriꝰ.q̃ bñ tenetis cordi ꝑ
pactũ q̃ nul maximã limitatione ꝛ declaratiõe regule tradite.in.ſ.si con-
lo mõ vl̃ali ueniat.cum cõcor.ſ.alleg.¶ Ad fi.gl.idem tenent gl.in.l.j.in
quo tpe vel verbo coheredib'.ff.fami.erci.ꝛ in.l.j.ſ.nemo.in ver.cõi diui.
ꝑpetuuꝫ vel C.de anna.excep.dicũt Jo.fab.ꝛ Ange.de are.hic ꝛ etiã Ni-
alꝭs diuersis co.hic in.iij.q.glo.q̃ veritas ꝛ effectꝰ huius q̃nis pendet ab
pactis diuidi bis que.ſ.diri in ptecẽti q̃ne gl.ꝛ q̃ ista est declaratio pre-
possit:an et 42 cedẽtis q̃nis:q̃ si verus est †q̃ hec actio fa.erc.nõ oriaf nisi
qñ his non ab eo tpe quo volũt ipsi diuidere ꝛ sic a tpe quo sit ꝓuoca-
obstãtibus tio ad diuisionẽ:certe q̃ actiõi nõdũ nate nũq̃ ꝑscribit.i.l.cũ
diuisio fieri notissimi.ſ.in illis.C.de ꝑscrip.xxx.vel.xl.an.certe seq̃f q̃ añq̃
possit.ꝛ vió fiat ꝓuocatio ad diuisionẽ q̃ nũq̃ ante incipiat currere ꝑscri-
do.Eller.de ptio cõtra hãc actionẽ.ꝛ sic seq̃f q̃ si duo ꝛsortes mille annis
imo. oino i stareẽt in cõione ꝛ nũq̃ fieret ꝓuocatio ad diuisionẽ:qñ nũq̃
ꝛsi.xlvj. i vl- incipet currere prescriptio cõtra iudiciũ diuisoriũ.si aũt dici
ti.col.i.j.pte mus qñ actio oriaf a tpe quo iciderũt in cõionẽ:ꝛ sic q̃ actio
ꝛ i ꝛsi.xvij. sit statiꝫ nata cũ sint coheredes:ergo ꝑscriptio iciperet curre-
p totũ in.ij. re statiꝫ:ꝛ sic ẽt añq̃ fiat ꝓuocatio ad diuisionẽ.ego dico qñ
pte.ꝛ in ꝛsi. imo etiã fatẽdo q̃ actio statiꝫ oriaf ex ꝗsi ℑctu:vt verũ puto:
xxxiiij.in.ij. q̃ imo etiã nõ iciat currere ꝑscriptio anteq̃ fiat ꝓuocatio
ccl.ca pte.et ad diuisionẽ ꝑ fundamẽta q̃.ſ.adducta sunt in ꝓcedenti.q.si
qñ ꝛ ꝗter ca bene ꝛsyderatis.¶ Nic.in verbo ℑmune.in fi.bene dicit:
ꝛ dicite prout.ſ.diri in tertualibus in.iij.no.q̃uis Ange.de

are.hic ꝛ ibi eã reprehendat:ꝛ forte q̃ eã habuit alio mõ q̃ ego habeo:q̃ ultro meo simplr dicit cõe fine societate:vel cũ
societate.ꝛ nihil plus dicit nisi q̃ iura allegat. ¶ Bl.i vbo: agros.diuidit in tres.In ꝓma querit ꝛ soluit. In scda addit ad tres actiones hic in ter.positas vnam aliã actionem. In tertia querit deq̃ pluribus actionibus an sint misteran vere reales. secunda ibi: ꝛ adiunge his tribus actionibus. tertia ibi:itẽ qd de omnibꝰ noxalibꝰ.Alla tertia principalis subdiuiditur in tres.in prima facit q̃ dictũ est.i secũda refert opi. quorumdam.in tertia glo.decidit deponẽdo suam diuisionẽ. scõa ibi:quidã dicunt eas anomalas.tertias ibi: sed dic oẽs esse ꝑsonales. ¶ In ca. gl.ibi:vt.ff.finiũ reg.l.ij.in prin.dicite vt ibi per glo.in ver.edificiũ.que plurib' alꝭs modis dicit.et idem per Flori.a.¶ In ca.glos.ibi.l.siue bone fidei.ſ.j.dicit p
43 nunc in hoc puncto quem aliter nõ exercitio q̃ q̃uis Dy.hic per multa media conetur ostẽdere †q̃ petitio here.sit mista vel saltẽ habeat effectũ mistum realium.s.ꝛ personaliũ:ꝛ eũ co transeũt Joan.fa.ꝛ Nic. de neapo. in.vj.q.gl.ego teneo tñ pro nunc id q̃ simplr iurisco.in.d.l.siue bone fidei.ſ.j.q̃ petitio here. est realis. hꝫ tñ quasdã ꝑsonales prestationes declarando prout ibi declarat Bar.qui idẽ tenet.ꝛ q̃ petitio here. sit realis habeẽ etiam ho.ter.in.l.finautẽ.ſ.sed ꝛ his.ff.de rei vẽdi.de quo etiam videatis Ang. de are.in.ſ.sed iste. in.iij. col.ſ.eo.vbi etiã idem tenet ꝛ rñdet ad quedã motiua Bal. tenentis contrarium in.d.l.siue bone fidei.ſ.j.¶ In ca.gl.ad fi.dicit Dy.q̃ ista gl.ponit magnas decisiones:ꝛ postea dicit q̃ est mera veritas:ꝛ alij omnes sequũtur hic q̃ oẽs iste actiones hic in glo.nominate sunt sine dubio personales origine in rem tamen scripte.q̃ declarate vt diri in eridentiali
44 bus.ſ.j.ſ.eo. ꝛ patet †q̃ actio ad exhi. quãvis sit personalis origine. d.l.iij.ſ.est aũt personalis hec actio. hic allegata i gl. tamẽ est in rem scripta vt ibi declarat glo.j.q̃ne est magistra-
45 lis.eodem modo dicimus in omnibus interdictis †q̃ oĩa interdicta origine sunt personalia in rem tamẽ scripta.l.j.ſ.interdicta.ff.de interdic.¶ Extra glo. ad complementũ presentis.ſ.restat vltimo vt pro more videamus formationem libellorum in tribus actionibus in hoc ter.positis.primo tamẽ q̃ ad libellos accedamus bonũ erit videre succinte per viã conclusionum ꝛ per bonas remissiones ad aliqua fundamenta in vnaquaq̃ ex istis tribꝰ actionibꝰ in hoc ter.positis.Et fin ordinem ter.primo videamꝰ in actione fami.er.in qua illud
46 est potissimũ fundamẽtũ q̃ ad hoc †vt competat ista actio fa.erc. necessario requiritur q̃ sint coheredes.put.ſ.diri in tertualibus in.j.no.ꝛ circa istud Joan.fab.hic in.iij.col.ponit aliquas q̃ones quas hic videatis per eũ.itez regrik q̃ iste coheres qui vult intentare iudiciũ fa.er.nõ negeĕ ab alio coherede esse coheres: excludeĕ per exceptionez ab hac actione nisi possideat:ꝛ sic nisi sit in possessiõe hereditatis. quo casu si possidet q̃uis negeĕ coheres: nihilominus sibi cõpetit ista actio.de vtroq̃ est casus in.l.j.ff.fa.erc.ꝛ ibi videatis duas gl. ꝛ etiam Bar.ꝛ Glo. ne tũ erretis aduertite q̃ qñ coheres nõ possidet:ꝛ negaf coheres:q̃uis sibi nõ cõpetat ista actio fa. er.põt tñ agere alia actione sibi cõpetenti: puta petitiõe hereditatis:petẽdo q̃ declaretf coheres:quo obtẽto poterit post ea condescendere ad istam actionẽ fa.ercis.ita declarant glo. in.d.l.j.ff.fami.erciscũ.ꝛ in hoc dicit Ang.hic se vidisse multos errare.sic ergo actio ista fami.erciscũ.non competit coheredi nisi coheres suus fateatur eũ coheredẽ: vel nisi negaf coheres tñ possideat.ꝛ si vultis scire fundamẽtalem rationẽ huiꝰ conclusionis videatis Bal. loquentem tñ subtiliter in.l.non epistolis.in.ij.col.C.de ꝓba.ꝛ ibi etiã ponit Bal.quid si neuter coheredũ possideat:an nihilominus cõpetat hoc iudiciũ fa.ercis.ꝛ sic an in hoc iudicio veniat res a neutro possessa.et determinat q̃ sic.alr.l.sed ꝛ si vsucapio.in prin.ff.fami.ercis. ꝛ ibi est glo.no.in ver.subducit.que istud optime elicit ex illo ter.ꝛ habet pro mirabili. ¶Predicta procedunt quando fuit oppositum ante lit.contesta.q̃ ille qui intẽtat istud iudiciũ fami.erciscun.non est coheres nec possidet: alꝭ autem si non fuisset oppositum bene teneret ipsum iudicium.glo. est multum solẽnis quam Bar.ꝛ ibi scribẽtes multum mãdãt teneri menti in.l.ij.in glo.in ver.restitui.C.cõmuni diui.ꝛ glos.in l.si mancipia.ſ.j.in glo.in ver.esset.ff.de euic.ꝛ Bart. in.l.j.ff. fami.ercis. Bal.in.l.in familie.C.fami.erciscun.accedant que ego late diri in.ſ.item si quis in fraudem.ſ.eo.in illo pũcto: an valeat iudiciũ contra possessores bonorũ non facta prius
47 excussiõe principalis si nõ fuit oppositũ de excussiõe.¶ †Ista actio fami.erc.ad quid cõpetat: declarat Jurisco. in.l.iij.et in.l.iiij.ꝛ quasi per totũ.ff.fami.ercis.ꝛ an veniant fructꝰ:habes ter.in.ſ.si familie.ſ.de offi.iudi. certum autem est in ista actione nõ venire nomina debitorꝫ.ꝛ est ratio:q̃ in eis facta

Intelligak dis positio q̃ó aliq̃ teneãk stare simꝫ ꝛ habitare in cõione ꝛ tenere oĩa bona ꝑ indiuiso subꝑtes. vide q̃ etiã in cõsil.cr.in.j. col.i.in. parte.

est diuiso ꝓportione hereditatis.ter.habetis cuz ista ratione
ui.l.ea que.ꝛ ibi Bart.ꝛ alij.C.fa.erc.et in.l.heredes.§.j.ff.fa
mi.erc.ꝛ in glos.vnicã in.l.bona.C.fami.erc.Circa hoc tangit
48 Joã.fab.hic in.vj.col.†Numquid in ista actione veniãt iurisdictiões:nunqd iura patronatus nunqd homagia.ꝛ nunqd
a ¶ Feuda. a feuda[a]:videatis hic ꝓ eum:ꝛ que dicam.j.in actione sequenti.s.cõmuni diui.¶ An autẽ si semel actuz sit fami. erci. posfit iterum agi pro rebus non diuisis:videatis ter.glo. Bald.
ꝛ Sali.in.l.j.C.fami.erciscun.ꝛ Joan.fab.in.vj.colũ.formantez circa hoc aliquas questiũculas.ꝛ ibidẽ in.d.l.j.ponit etiã
49 Bald.post glos. Pe.ꝛ Ly.† que sit ratio diuersitatis quare
petitio heredi.possit pluries intẽtari ꝛ nõ tñ ista actio fa.erc.
cũ tamẽ vtrũqꝫ iudiciũ sit vniuersale.dicite ibi si per eũ:quia
iudiciũ fa.erc.est vniuersale ex pte vtriusqꝫ.iudiciũ aũt petitionis here.ꝗuis sit vniuersale ex parte agentis:tñ ex pte cõuenti põt esse particulare:vt ibi latius per eũ quem totũ sim
50 pliciter Ang.refert hic.¶ †An autẽ in hoc iudicio fa. erc.ve
niat enictio ista:est bona questio:puta si portio vni coheredi
bus assignata fuerit ab eo euicta.habetis text.in.l.si familie.
C.fami.erc.ꝛ ibi videatis solennem glo.in ver.ꝓ parte.et ibi
Bar.ꝛ notabilius Bal.videatis etiã Bart.in.l.qui rome.§.
duo fratres.in vlt.q.ꝛ etiã.xj.q.ff.de verb.obli.et Bald.in.l.si
fratres.C.cõmu.vtriusqꝫ iudi.ꝛ in.c.j.in tit.impe.lotha.invsi.
feu.ꝛ in.c.j.§.preterea ducatus.de probi.feu.alie.per fede. In
hac autẽ actione fa.erci.ex mẽte Ang.hic.ꝛ plenius Jo.fab.
5 hic:potestis ita formare libellum †.ago cõtra Titium ꝛ dico
qõ cũ a Sẽpronio pro equali portione fuerim⁹ heredes instituti eius heredes fuimus equaliter et pro indiuiso ei⁹ res in
hereditate existentes equaliter ꝛ pro indiuiso possidemus in
presentiarum siue in presentia.verum cum a dicto Titio pluries petierim ꝛ registerim diuisionẽ dicte hereditatis seu rerũ in ea existentiũ:idem Titius dictã diuisionez facere recusauit ꝛ recusat.Quare cuz nemo inuit⁹ compellatur in communione persistere:propterea qõ soleat lites ꝛ cõtrouersias
excitare:peto per vos dictã diuisionẽ fieri ꝛ portiones prout
vobis visum fuerit adiudicari.ꝛ tamẽ casu quo alter cohere
dum percepisset plures fructus aut plura emolumenta ex hereditate ꝗ ad eũ pertinerent:istud etiã esset in libello petẽdũ
de perse:ꝛ generaliter secũdũ emergẽtia casuũ deberet variari hic libelus.circa quẽ recurretis oino ad Jo.fa.hic late dis
52 putãtẽ de ei⁹ vtilitate:ꝛ circa eũ plures qõnes formãtẽ.¶ †Veniam⁹ mõ ad actionẽ cõi diui.ꝛ p habẽdis aligb⁹ fundamẽtis in ea sciẽdũ est qõ regulr ea oia q̃ obseruanꝫ i iudicio fa.
erc.ꝛ q̃.s.pri.dixi:obseruanꝫ etiã in ista actiõe cõmuniꝫ diui.
ter.est in.l.si quis putãs.§.pe.ꝛ ibi glo.in ver.tractauimus.et
ibi §lo.ff.cõi diui.sunt tñ aliq̃ differẽtiq̃nter eas quas ponit
glo.in.§.item si inter aliquos.in ver.idez iuris.s̃.de obli.q̃ ex
quasi cõtractu.ꝛ gl.in.d.l.si qs putãs.§.pe.ꝛ in.l.alienatiões.
per illũ ter.ff.fa.erc.ꝛ circa hãc actionẽ cõi diui.videte multa
q̃ ponit §lo.in rub.ff.cõmuni diui.q̃ habuit pro maiori parte ab Azo.in sum.illi⁹ tit.C.cõmuni diui.que oia formaliter
refert Ang.hic.ꝛ in istis locis inuenietis recollectos casus in
quib⁹ cõpetit hec actio ꝛ in quib⁹ nõ est.vltra quos posset p
53 babiliter dubitari†.Nũqd ꝓsone ecclĩastice possint agere ista
actiõe cõmuni diui.pro reb⁹ quas ecclesia habet cõmunes cũ
alio.de quo vide ter.ꝛ ibi glo.Bar.ꝛ oẽs in.l.iubem⁹.la.ij.in
54 prin.C.de sa.san.eccle.† ꝛ an ꝛpetat canonico noie prebende
sue cõtra canonicũ vel cõtra etiã aliũ:videatis Inno.ꝛ alios
55 in.c.ex literis.extra de pba.¶ †Et nũqd i ista actiõe dicem⁹
prout dixi in superiori:scilicet qõ nõ cõpetat ei q̃ nõ possidet
ꝛ negat soci⁹.ꝛdudũt Jo.fa.ꝛ Ang.hic qõ sic all.Jo.fa.text.
in.l.fundi.ff.de excep.tit.generali.ꝛ gl.in.l.j.sup ver. exceptionẽ.ff.fami.erci.addo ego in terminis Bar.idẽ firmãtẽ in.l.in
56 ꝓuinciali.§.j.iurta prin.ff.de op.no.nũ.¶ †Et an iusta actione communi diui.veniãt iura:videte ter.in .l.arbor.§.fi.ꝛ ibi
Bar.ff.cõi.diui.ꝛ glos.ꝛ Bar.in.d.l.in prouinciali.§.j. ¶ Et
an iurisditio ꝛmunis plurib⁹:puta in vno castro possit venire in hoc iudicio cõmuni diui.ponit Bal.i.l.albor.§.fi.ꝛ bar.
in.l.lucio.§.j..ff.de aqua quoti.ꝛ esti.ꝛ ibi etiã qd de iure colligẽdi pedagiũ:accedat qõ no.Bar.in.l.inter tutores.ad fi.ff.
57 de admi.tuto.¶ †Et an plures vasalli possint agere inter se
ista actiõe ꝛmuni diui.pro re feudali:videatis ter.in.c.oẽs filij.i ꝓn.si de feu.siue.cõtro.iter do.ꝛ agna.ꝛ text.in.l.cõi.diui.ꝛ
58 aliqd etiã ꝓ Jo.fab.hic.¶ †Quõ aũt ꝛ qualr sit fiẽda diuisio
i ista actiõe cõi diui.iter plures socios:vel inter plures cõsortes:vl etiã i actiõe fa.erc.de qua ꝓme vidim⁹ iter plures coheredes:ꝛ qs eoz debeat facere diuisiões siue ptes ꝛ qs eligere:sunt nõnulli quos refert Jo.fab.hic.i vlt.col.ad fi.q̃ dicũt
qõ ille q̃ ꝓuocat⁹ dz dividere:ꝛ ꝓuocat⁹ eligere.ꝛ ita ỏt Jo.
fab.obseruari ỏ facto i plurib⁹ terris.ꝛ si ẽnt plures ꝓuocati:

b videret qõ minor eorũ tãꝫ infirmior cõsilij deberet eligere[b]ꝓ b ter.in.l.ij.C.de meta.lib.xij.ꝛ in.l.j.C.de bis qui se defe.li.x.in 2trariũ faceret.l.ij.C.qui ꝛ q.ẽrta pars deb.li.x.ꝛ.l.sancimus.
§.finantẽ.C.de dona.finaliter ꝛcludit Joã.fab.in ꝑdictis sibi
videri de iure dicendũ qõ iudex sit ille q̃ debet facere ptes ꝓ
arbitrio eqtatis sue:ꝛ pro eodẽ arbitrio põt singulis singula
adiudicare:iurta ter.in.l.ad officiũ.C.cõi diui.ꝛ ter.i.l.in hoc
59 iudicio.ff.fa.erc.ꝛ.§.ꝓterea.j.de offi.iud.¶ †Et quo debet iu
dex diuidere res communes puta fundos ꝛ similia declarat
magistraliter ter.in.l.j.C.cõi diui.ꝛ ibi Bar.ꝛ mel⁹ Bal.in
j.no.qr si res nõ põt ꝛmode diuidi qr diuidẽdo fieret iniuria
vni ex consortibus:tunc debet deueniri ad licitationem ꝛ illi
adiudicari in totuz qui plus pretij offert cõsorti:vt ibi ꝛ.l.ad
officiũ.in vsi.fi.C.cõmuni diui.si aũt res põt cõmode diuidi
sine cuiusqꝫ iniuria.tũc nõ est deueniẽdũ ad licitationẽ:sed dz
res diuidi ꝛ portio cũ suis finib⁹ ꝛ signis vnicuiqꝫ adiudicari.d.l.j.C.cõi diui.dicebat tñ sing.Bal.Fm qõ credo esse eius
mentẽ in.l.fancm⁹.in prin.in vlti.col.C.de do.qr si essent duo
habentes rẽ cõmunẽ:puta aliqõ hospitiũ ꝛ illa res nõ possit
cõmode diuidi quo casu deueniẽdũ est ad licitationẽ vt prediꝛi:qõ si in licitatiõe sunt pares qõ neuter offert maius pretiũ
altero:qr hoc casu ille debet preferri qui habet maiorez par-
tem[c] in illa re:eo quia aliquid debet operari maior pars cuz c ¶ Pars. Aldo Ang. no. in ꝛſ. in cip. quo ad primũ proposituꝫ consultatiõis. tx ſi.
plus iuris dicat habere.est tñ verus qõ Bal.istud aperte nõ
dicit:ꝫ multũ bene.pbat ter.ille in prin.in ver.ne aũt.in ver.
ampliorẽ summã.ꝛ ibi no.glo.in ver.ampliorẽ.bene facit.l.fi.
in prin.in ver.fortunã.ꝛ ibi Bal.C.cõmu.de leg.subdit etiam
magistraliter Bal.in.d.l.sancimus.in vlti.col.videlicet qr res
diceret nõ posse cõmode diuidi qñ nõ põt sine deterioratiõe
diuidi.verũ est qõ ter.i.l.j.C.cõi diui.aliter dicit videlz qõ tũc
res dicat nõ posse ꝛmode diuidi qñ diuisio fit ad iniuriã alteri⁹ ex cõsortib⁹.¶ †Ite aduertite in prime dictis qõ eo casu quo ad licitationẽ deuenieẽdũ est qr etiã terti⁹ penit⁹ extraneus põt in hac licitatiõe admitti ex causa tñ ꝫ qõ declarat
ter.in.d.l.ad officiũ.ver.fi.C.cõmuni diui.ꝛ ibidem Bal.circa mediũ.j.col.Et an eo casu quo iste terti⁹ admitteret ad licitationem an si in licitatione offeret maius pretiũ q̃ res valeat:an excluderet cõsortem qui vult tãtũ offerre quãti res valet:ista est bona q̃stio:videatis Bal.istud disputantez nõ in
specie in his terminis:sed bene in terminis oino similibus in
l.ij.in vlti.q.C.de rescin.vend.ꝛ ibi per multa fundamenta cõcludit qõ ille tertius admitteret consorte excluso.idẽ etiaz tenet Saly.in.l.dudũ.C.de cõtra.hẽ.emp. cõtrariũ in terminis
nostris propẽs tenuit ipse Bal.in.d.l.ad officiũ.vbi formaliter dicit qõ si consors offert pretiũ condignũ ꝛ sic ꝑtiũ equũ
ꝛ iustũ:qõ non attenderetur extraneus licitator qui esset magis animosus ꝛ offert maius pretium q̃ res valet.ꝛ hoc dicit
innuere ter.illũ in.d.l.ad officium.quẽ dicit alibi nõ reperiri
in iure.de quo etiaz videte Ange.ꝛ ꝛmo.in.l.qui Rome.§.
61 coheredes.ff.de ver.obli.¶ †An autem tertius licitator suo
arbitrio cõparens ꝛ nõ submissus ab alio cõsorte debeat admitti ad licitadũ ꝛ ad plus offerẽdũ circa tamẽ fines iusti ꝑtij ne reincidamus in questionẽ ꝑcedẽtẽ:ꝛ an si iste terti⁹ obtulerit se nõie alterius cõsortis in licitatiõe possit postea ille
ratũ habere:ꝛ an istud ius offerendi qõ habet ꝛsors in licitatiõe possit alij extraneo cedere:de his oĩb⁹ videatis Bal.post
Guil.de cu.in.d.l.ad officiũ.ꝛ Ludo. ro.in.l.j.§. vsufructuarius.in recollectis antiquis.ꝛ ibidẽ ỹ Dan.de ca.ff.de ope.no.
nũ.pro habenda tñ aperti⁹ veritate supꝛscriptoꝝ:ꝛ ꝓ eoꝝ
clariori itelligentia videlz quis debeat diuidere ꝛ quis eligere † quero de questione tota die contingente:maxime vt in-
quit Ang.hic apud mechanicos.pone qõ sint plures fratres
qui volunt venire ad diuisionẽ:an sit verũ qõ frater maior teneat facere siue diuidere ꝛ minor eligere.ꝛ qr est articul⁹ quotidianus intẽdo illũ pleno stylo attingere.prima frõte videret d ¶ Qõ sic. Ubi Lud. põta. in singula. ver. diuisio.
d dicendũ qr sic ⁹:per ter.in.l.j.C.de bis qui se defe.lib.x.ibi:ha
63 bitura priuilegium vt prior eligat opinionẽ.ibi est ter.† qr diuisione fiẽda inter fiscũ ꝛ mulierẽ:mulier habet priuilegiũ eligendi.ꝛ p illũ ter.dicit ibi Bar.dicere vulgares qõ maior debet dare optionẽ minori ꝛ ad hoc no.simpliciter ter.illũ ff.
de neap.ibi.ad idẽ facit.l.ij.in prin.C.de metalle.li.xij.Bar.ꝛ
Bald.in.d.l.j.C.de bis qui se defe.li.x.firmãt.qõ sit falsum dicere qõ maior debeat dare optionẽ minori nisi in casib⁹ in q̃
bus hoc in priuilegiũ ꝓcedit expresse a iure:vt ibi:ꝛ i.d.l.ij.ſz
debet diuisio expediri officio iudicis:vt §.si familie.ꝛ seq.j.
de offi.iudi.ꝛ pro hac opi.bene facit ter.in.l.ij.in prin.C.qñ et
qui.quar.pars debe.li.x.in pleriseꝝ ỹbis:maxime ibi:electio
ꝛ sortis felicitate contingat.ꝛ ibi Bar.not.illam ter.ad hoc
64 qr † facta diuisiõe a iudice inter fratres tũc cuius sit electio
põt iudex i sorte ponere.hãc opi.firmat Bal.in.l.si maior. in
j.no.C.

ſ.no.C.cõmuni diui.vbi per illũ ter.not.equalitatem in diuiſione eſſe ſeruãdam per oĩa: licet fratres ſint ſeru ⁊ etate diſpares.vnde ſcõm eum licet ſit cõſuetudo q̃ frater maior debeat partes facere ⁊ minor eligere:vt refert ſm eum Ang. in li.de ciui.dei:tñ de iure non debet inter eos eſſe prelatio diuidendi vel optandi:ſed in oĩbus debet inter eos ſeruari equalitas:vt ibi in illo ter.⁊ ſic debet optio contingere ſortis aut bonũ felicitate:non aũt prerogatiua perſone vel etatis:prout dicit eſſe ter.in.l.ñ.in prin.C.qñ ⁊ qui. quar. pars deb.lib. x.⁊ eandẽ etiaꝫ opi.tenet ipſe Bal.in.l.j.in.j.col.C.de pact.vbi formaliter dicit qõ qñ fratres diuidunt hereditatẽ paternã: q̃ non prelatiõe ſed ſortis felicitate cõtingit optio portionis: per.d.l.ñ.C.qñ ⁊ qui.quar.pars debe.li. x. idẽ etiã tenet Bal. in.l.inbemus.la.ñ.in prin.C.de ſacroſan.eccl.idem etiam tenet Ang.in.l.ñ.ad fi.C.cõia de leg.idẽ etiã tenet Imol.in.l. ſuus quoqꝫ.in prin.in vlti.col.ff.de here.inſti. idem etiã tenet Flo. de iure circunſcripta conſuetudine in.l.arbitriũ.ff.fa.erc. idẽ etiam firmat Ang.de are.hic in trac.ſuo male.in ver.dandis ⁊ ſoluendis generali camerario.cõtrariam tñ opi.ſcilicet qõ imo de iure frater maior teneat diuidere ⁊ minor eligere:firmauit Bal.ſibi ꝛtrarius in.l.ſuus quoqꝫ.in princ.ff. de here. inſti.⁊ idem Bal.in.d.l.ñ.C.qñ ⁊ qui. quar. pars debe.lib.x. hanc eandẽ opi.firmauit Ray.de forli.in.d.l. inter pupillos. ff.de auf.tut.⁊ Iſico.de nea.in.d.l.ñ.in prin.C.quando ⁊ qui. quar.ps debe.dicentes q̃ vbi hereditas dꝫ diuidi inter heredes ⁊ eſt contẽtio qs prius eligat qõ cõmittit ſortis iudicio
65 †.Fallit niſi ſint plures fratres: q: tũc ſcõm eos minores debent eligere:⁊ maiores diuidere. hãc opi. firmãt quaſi cõiter oĩs Lañ.vt Doſt.Ant.de but.⁊ Pet.de anch.in.c.j.extra de paroch.⁊ abb.Pañ.⁊ ſolennis doctor.d. Joan.de ana.in.c. qualr ⁊ qñ.el.ñ.extra de accu. p iſta opi. adducit forte ter.in c.j.extra de paroch.vbi dicit ter.ita vt ille diuidat q amplius tpis in eẽatu hꝫ:⁊ minor eligat.pro hac parte faceret etiã ali quid illud qõ dixi Bar.in.l.dicitur.§.ſenatus.ad fi.ff.de iur.
66 fiſci.vbi not.ex illo text.† qñ fiſcus hꝫ rem cõem cum aliquo priuato quã vult cũ eo diuidere:q̃ fiſcus debet facere partes ⁊ dare electionẽ priuato.⁊ hec pars: videlicet qõ de iure maior teneat facere partẽ minori.probat etiã multũ bona rõne. nam habem⁹ authoritatẽ veteris teſtameti qõ Abraã frater maior fecit ptes:⁊ Loth frater minor elegit: vt inquit Aug. in lib.de ciui.relatus a Bal.in.d.l.ſi maior.C.cõi diui.⁊ dicit diuus Ambroſius patron⁹ meus in libello cui Abraã titulus eſt formaliter hoc modo.cuiuſmodi diuiſio debet eſſe patriarcha Abraã edocet:firmior diuidat:infirmior eligat: ne habeat qõ queraſ electioni ſue nõ poterit calũniari: nõ recidet occaſio refiliẽdi cui daſ eligẽdi optio nec diuiſor granatur.naꝫ quo prudẽtior eo cautior:vt nec in diuiſiõe circũſcribatur nec in electiõe fraudeſ.tũc ſic ſtantib⁹ iſtis authoritatibus horũ ſanctorũꝫ patrũ ſuccedit illa glo.cano.ſingularis
a ¶ Veteris. a adde Frãc. aret.in.l. de queſtiõe. C. de pa.quod precepta in dicialia veteris teſtamenti non obligant in lege noua.⁊ qui libri veteris teſtamenti ſint authentici: vide Feli.in c. ex parte. I xxiij. colũ. ſtatim poſt medium in ver.de libriꝭ autem.de reſcri.⁊ id qõ dicit hic dominus Jaſ. may. idem etiam ipſe Fel. ibidem in col.xxiij. ad fi. ibi fortius.

67 multũ in.c.de libellis.xx.diſt.que ſingu.dicit † dictũ alicuius ſancti munitũ authoritate veteris ª vel noui teſtameti pferẽ conſtitutiõi papali ⁊ imperatoris in deciſionib⁹ cauſarꝫ.ſec⁹ ſi nõ eſſet munitũ authoritate legis diuine: q: tũc deciſio ſeu ꝓſtitutio papalis pferẽ dicto cuiuſtibet ſcti:q: pape ⁊ nõ ſanctis fuit data poteſtas legis condende. c. propoſuit. extra de conceſ.prebẽ.accedat bonus ter.⁊ ibi Archi.in.c. de quibus. xx.diſt.⁊ glo.in.§.is ita.vj.diſt.⁊ quod not.glo.ñ.in.c.ſi. extra de cõſue.⁊ ibi per doc.maxime per Imo.in.iij.col:⁊ per Joan.in.c.certificari.extra de ſepul.⁊ qõ dixit gl.apud Legiſtas reputata ſing.in.§.cogitatio.in ver.eloquioꝝ. per illũ text.in auf.vt iudic.ſine quoquo ſuffra.quã no.Bal.in auf. ad hec. ñ.col.C.de vſu.ergo ſequit in ꝓpoſito noſtro q̃ dicta illorum ſanctorũ fulcita authoritate veteris teſtameti nedũ ſũt ſeruãda pro lege in deciſionib⁹ cauſarũ:vt dicũt gl.prealleg.maxime gl.in.d.§.cogitatio.⁊ Jo.an.in.d.c.certificari.imo etiam eſſent pferenda cuictũq; cõſtitutiõi papali vel imperatoris ſi qua fuiſſet q̃ contrariũ diſpoſuiſſet.⁊ hãc rationẽ in propoſito noſtro adduxit in mediũ multũ eleganter abb.Pan.in d.c.qualiter ⁊ quãdo el.ñ.extra de accu.Quid tenẽdũ in hoc articulo?Canoniſte(vt vidiſtis)tenẽt q̃ de iure frater maior teneat facere partẽ minori.Legiſte aũt magis cõiter firmãt oppoſitum:ſed certe contra Legiſtas multũ ſtringit text.ille in.d.c.j.extra de paroch.multũ etiã ſtringit ratio ꝓdicta.tamen ad.d.c.j.conant Legiſte reſpõdere:in ſpecie Angel.hic: q̃ ibi loquatur in bonis eccleſiaſticis:nõ in bonis laicoꝝ:vel q̃ ibi ſit ſpeciale fauor ecclefie tam reſpectu eligẽtis : q: preſumit qõ eps iunior magis ſuperminet: ⁊ ſic plus cõſeruabit res eccleſie:⁊ etiã reſpectu diuidentis:q: cũ ſit antiquior dignitate:preſumit hñe maiorẽ notitiã q̃ iunior:ergo melius ſciet diuidere.tñ in veritate ꝑut etiã dicebat ille ſolẽnis pr̃.d.Jo. de ana.in.d.c.qualr ⁊ qñ.el.ñ. nulla dictaꝝ ſolutionũ eſt bona:⁊ ideo ego credo poſſe teneri cũ canoniſtis. ⁊ ita eſſe tenẽdum qõ de iure frater maior teneat facere partes ⁊ minor eligere.cum pro opi. Legiſtarũ nullibi reperiat clara deciſio:et Canoniſte habent ter.apertũ in.d.c.j.ergo eſt ei ſtandũ in foro ciuili:vt in glo.in.c.liꝫ ex ſuſcepto. in ver. vacante. extra de ſo.cõpe.⁊ gl.in.c.p venerabilẽ.extra q ſi.ſint leg.⁊ in.c.Raynutius.extra de teſt. ⁊ per iſta ſit expeditus pñs articulus circa quem illud vltimo loco ſemper diligẽtiſſime notabitis qõ ſignãter dicũt canoni. Doſt.Ant.de but.⁊ Pet. de anch.in.c.
68 j.extra de paro.† q̃ maior in ꝓpoſito nro ſumit ꝑ illo q ma
b ior tpe gubernauit bona b.⁊ hoc multũ bñ ꝑbat text.ille.qõ verbũ teneatis bene cordi ad ſupradicta.⁊ maxime qñ vigeret cõſuetudo q̃ maior teneref facere ptes ⁊ minor eligere.ſꝫ
69 etiã:vt.ſ.cõcluſi:putẽ hoc eſſe de iure. † in hac aũt actiõe cõi diuidũdo formã libelli nõ pono:q: habetis eam notabiliter p Bar.in.d.l.ad officiũ.⁊ ibi p Bal.C.cõ.diui.ad eos recurratis.⁊ ſequit Ange. hic q formã eoꝝ in ſpecie ponit ad fruſtratoriã mẽbranarũ occupationẽ. videatis etiã Bal.in.l.j.p illũ ter.in.c.ti.C.cõi diui.⁊ reliquas queſtiũculas circa hũc libellũ p Jo.fa.hic.Accedam⁹ in vltimo ad actionẽ finitꝫ regundoꝝ:cuius materiã ita plire examinat p multas gõnes Jo. fa. hic adeo q̃ nullibi in iure reperietis hãc materiã ita plene examinatã ad magnã partẽꝫ. in qua materia videatis not.ter.cano.in.c.ex literis.extra de ꝑba.⁊ ibi ſolẽnem glo.in ver.duoꝝ.⁊ ibidẽ per doc.maxime per Anto. de but. et abb.
70 Panor.¶ †Et an iſta actio finitũ regũdoꝝ ſit natiua vl datiua:habetis glo.contrarias.nã glo.in.l j.in glo.j.mag.ff.fini. regũ.tenuit q̃ ſit datiua.⁊ idem tenet glo.ñ.in.l.ñ.C.fini. reg. ꝛtrariũ nota q̃ imo ſit natiua.⁊ q̃ oĩaſ ex quaſi ꝛtractu tenuit glo.j.in ver.intelligiſ.in.§.heres. ſ. de obli. que eſt quaſi ☞ctu.⁊ hanc ſequit Ja.bu.⁊ Pe.de bella per.⁊ cõiter ☞Doderni:vt refert Jo.fa.hic:⁊ ſequit etiã Ange.de are.hic circa xxñ.alſ.xñ.col.idem tꝫ Iſic.de neap.in.d.§.heres.videatis hic Jo.fab.arguentẽ ad partes ⁊ poſtea diſtinguẽdo ſaluantem oĩs ſupraſcriptas gl.videatis etiam Bal.late diſtinguentem ⁊ ſaluantẽ ſupraſcriptas gl.in.l.ñ.C.fini.reg.qui Bal.concordat cũ his quevult Jo.fab.hic:ſcꝫ qõ iſta actio finitũ regũdorum oĩaſ ex varijs figuris cauſarum:⁊ effectualiter vtiſ fere
71 cadẽ diſtinctiõe.¶ †An aũt iſta actio finitũ regundoꝝ cõpetat rõne ſolius ꝓprietatis:⁊ ſic an poſſit agere iſta actione finium regũdoꝝ ille q nõ poſſidet ſi eſt dñs dixi.ſ.ſup gl.⁊ in
72 ver.familie erciſcun.in.ñ. parte principali huius gl. ¶ †An aũt ille qui intentat iſtud iudiciũ finitũ regundoꝝ habeat ne ceſſe dicere in libello ſe eſſe dñm ⁊ poſtea dñiũ ꝑbare: videatis ter.in.l.iij.C.fini. reg. cuius intellectũ videatis late rotatũ ⁊ diſputatũ p Jo.fab.⁊ etiã Ang.de are. hic:⁊ videatis etiã
73 ter.in.d.c.ex liſis.extra de ꝑba.¶ †Et aduertite fundamẽtaliter ex mente Jo.fab.hic: q: ꝑ finib⁹ cõpetũt quatuor remedia.primo actio finitũ regũdo.de qua hic.ſcõo cõditio ex.l. ſi conſtiterit.C.fini.reg.in caſu illius.l. ſcꝫ qñ poſt litẽ conteſtatam in hac actiõe finitũ regundoꝝ ante tñ ſuiam qs invadit ⁊ vſurpat rem ꝓpria authoritate:q: punit pena illi⁹?.l.tertio competit accuſatio criminalis ⁊ penalis in perſonam cõtra eos q remouẽt ⁊ euellũt terminos iã poſitos:inxta.l.j.⁊ ñ. et quaſi p totũ titul.ff.de termi. moto. quarto eſt pena.l. agrarie que eſt.l.aureoꝝ.ſi ad hoc addatur inxta.l.agrariam.ff.de termi.moto.⁊ an hodie per illã penaꝫ.l.agrarie.que eſt.l.aureoꝝ.ſit ſublata pena corporalis extraordinaria: videatis ibi glo.⁊ Jo.fab.hic.videatis etiam text.in.l.j.⁊ ibi glo.j.⁊. ñ. C.
74 de accu.⁊ ibi docto.maxime Sal. ¶ †Que autem veniãt in iſta actiõe finitũ regũdoꝝ:⁊ certũ eſt qõ venit diuiſio fundorum:⁊ qõ termini ⁊ ꝛfinia ponañ:vl ſi poſiti fuerint termini ⁊ anulli:qõ reponañ:inxta.l.in finalibus.⁊.l. ſi irruptiõe in prin.ff.finitũ reg.item veniunt dãna⁊ ſumptus:inxta.l.iij. ⁊.l.poſt litẽꝫ.ff.finitũ reg. ⁊ aduertite q̃ ſi aliquis haberet fundum cõem cũ aliquo ⁊ haberet etiã fundũ ꝓpriũ vicinũ:qõ non põt agere actiõe finitũ regũdoꝝ etiã vtili.ter. habetis cũ
75 rõne in.l.iij.§.ſi cõem.ff.fini. reg. ¶ †Qualis aũt debeat eſſe forma iudicij ⁊ procedendi per iudicẽ in hac actione finitũ regundorum ⁊ ſuper ea ſentẽtia dr:videatis.l.iñ.⁊ ibi gl.j. C. fini.reg.⁊ idꝫ Ja.bu.Ly.Bar.⁊ no.Bal.⁊ Sali.C.fini.reg.et illã ſolennẽ gl.in.d.c.ex literis.in ver.duoꝝ.extra de ꝓba. et
76 ibi per doc.maxime abb.Panor.⁊ p Ang.hic. ¶ †Et nunquid in hac actiõe finium regũdoꝝ poſſit procedi ad ſuiam diffinitiuam lite non conteſtata:videte gl.in.d.l.iñ.in gl.ſi.et in.d.l.ſi.in ver.queſtio.⁊ ibi Bar.⁊ Bal.C.fini.reg.⁊ glo.in.c. qñ frequenter.in princi.in gloſſ.j.extra vt li.non cõteſt. ⁊ ibi Bar.in auf.ſi omnes.C.ſi vt ſe ab here. abſti. ⁊ Canoni.in.c.
77 ſi.extra de offi.iud.¶ †Et an quãdo iudex vult ire vel mitte

b ¶ Guberna uit bõa. Et ideo dixit. d.Alexã.de imol.in conſi.iiij.in.iiij. parte:qõ in dubio maior intelligitur:ſcꝫ etate ſi ratio ſubſtantie materie aliud nõ ſuadeat. et qs dicak maior vide Feli.in.c.veniens poſt prin. in ver. no.ibi: maiores de ſimo.

re agrimẽsore vel magistrũ ad mẽsurãdũ debeat statuere talem terminũ ptib⁹ vt sint tali die et hora cũ talib⁹ magistris vel secũ in illo loco: videatis Bart. signãter decidẽtẽ qõ sic in l. q bona. §. fi. in. j. col. ad fi. ff. de dã. infe. qz per ptis presentiaz posset iudex vel agrimẽsor aliter informari. ꝛ propterea dicit ibi Bar. ꝛ notate qꝫ semp de hoc facias fieri instrumentũ qñ
73 iudex esset in loco: alꝫ posset processum annullare. ¶ †Aduertite etiã qꝫ agrimẽsores q mittunk ad mensurãdos agros
a ¶ Jurare. Pro omnibus hic dictis de agrimẽsor. per d. Jas. may. viaciti. §. cl. in. c. qz iudicante. de pscript. vbi plene ꝛ not. debent ꝓ forma prius iurare [a] bene ꝛ legaliter mẽsurare: alꝫ nõ valeret sua mẽsuratio: scõm Bal. ꝛ Sali. in. l. hac edictali.
79 §. is illud. C. de secũ. nup. ꝛ Ang. hic. ¶ †Et an qñ iudex cõmittit alicui qꝫ vadat ꝛ mensuret illũ agruz: ꝛ qꝫ postea referat: an pars debeat necessario esse ꝑsens in tali cõmissiõe: videatis Bar. singu. decidentẽ qꝫ sic: in. l. theopõpus. ante fi. ff. de dote prele. qz posset opponere 3tra personã de suspicione:
80 q̃uis postea subiiciat Bart. † qꝫ postea relatiõi nõ debeat eẽ presens: per id qõ in simili dicimus de teste vt ibi p eũ: ꝛ per Bal. in. l. hac edictali. §. is illud. ꝛ in. l. in minorũ. in. ij. col. C. in qui. cau. in inte. rest. nõ est necesꝫ. ꝛ in. l. ꝛsentaneũ. in vlt. col. C. qũo ꝛ quando iud. ꝛ per Anto. de bu. in. c. veniõs. cl. j. extra
81 de testi. ¶ †An autẽ si ex mala relatione agrimensoris ego fui dãnificat⁹: an possim 3tra cũ agere: an habeã necesse agere cõtra illũ ad quẽ res pervenit: videte not. ter. in. l. si duob⁹. §. j. ꝛ §. seq. ꝛ ibi glo. ff. si men. fal. mo. dixe. ꝛ Ange. de aret. hic
82 qui dicit se semel habuisse hoc de facto. ¶ Et notate † qõ ager semel fuerit mensuratus: tũ si aliqua partiũ pretendat ꝛ dicat se esse deceptã ꝛ se plus dedisse vel min⁹ recepisse: debet iterũ talis fund⁹ mẽsurari. hoc est qõ dicit no. Bar. se colligere ex illo ter. in. l. j. §. j. ff. si mẽ. fal. mo. dixe. ꝛ ibi vide oño cuz. accedat ter. no. in. l. j. C. de erro. calcu. ꝛ clari⁹ ibi Bar. ꝛ Bal.
83 in. j. no. qõ ꝫ inter plures mercatores sit saldata et summata ratio: tũ adhuc potest petere debitor vel creditor qõ iterum de nouo fiat cõputatio: ꝛ videak si sit erratuz in calculo necne. ¶ Ulti. pro nũc in hac materia notate qꝫ terminis ꝛ finibus antiquis semper est standũ nisi noui probentur. [b] ita dixit gloss. not. in. l. ij. in ver. monumenta. ibi Bal. ꝛ Saly. C. fi-
84 nium regũ. ¶ †Qualiter autẽ sit formandus libellus in ista actione finium regun. satis patet ex predictis: qꝫ diuerse narrationes scõm diuersitatẽ emergentiũ casuuz in quibus potest ista actio cõpetere: verũz qꝫ nullius penitus esset artificii formare libellum: statui frustra non denigrare papyrum. ꝛ si vultis tamen in specie formam libelli: recurratis ad Jo. fab. Bal. ꝛ Jo. de platea ꝛ Ang. hic: ꝛ ad Flori. in. l. j. ff. fini. reg. Et per ista remanet presens. §. multum vtiliter expeditus.

b ¶ Probetur. Et qualiter probẽtur: vide Jeli. in. c. cum causam. de proba. in vl. col. in versi. extra glo. et quod ibidẽ dixi in apostil.

1 ¶ Actiones ex quo extendũtur a simplo vsqꝫ ad quadruplum: an vltra quadruplũ extendi possint: ꝛ quid in pena legali: ꝛ quid in conuentionali: ꝛ in simplum: quibus actionibus agit: ꝛ quibus in duplũ: ꝛ quib⁹ in tripluz: ꝛ quib⁹ in quadruplũ: ꝛ nu. seq. ꝛ nu. 8. ꝛ nu. 10. cum. 4. seq.
3 Consilium an ꝛ quando obliget: ꝛ an et quando debeat adhiberi illa distinctio an alias facturus necne.
4 Advocatus vel consultor qui dedit malum consilium an ex hoc malo cõsilio teneatur: ꝛ an ex hoc faciat litem suam.
5 Inter dicto vnde vi ex consilio ſpolianti an et quando quis teneatur.
6 Actio serui corrupti propter quas causas cõpetat ꝛ quibus personis: ꝛ contra quas.
7 Adarcha ex quot vncis constat.
9 Actio in factum descendens ex edicto de calũniatoribus an post annum sit penalis tantum ex parte actoris.
13 Pena adiecta dationi quantitatis an ꝛ quando peti et qñ non: ꝛ quid de adiecta dationi speciei cum tribus seq.
17 Promittens stare sententie arbitri vel contractui sub pena dicatur promittere dationem vel factum.
18 Virginem ñ aliquis defloruit non tenetur de fornicationibus quas postea cum alĩs illa perpetrauit.
19 Persuadens alicui vt semel vnum malum faciat non tenetur de ceteris postea per eum commissis.
20 In actione serui corrup. an sit locus purgationi sicut in acti. qõ me. cau. ꝛ an de natura sui competat ad duplum: ꝛ an hec actio detur patri pro filio vel filia corruptis: ꝛ que an vtilis vel directa detur marito pro vxore corrupta nu. 21. ꝛ sequenti. ꝛ an competat ipsimet corrupto contra corrũpentes eum numero. 23. ꝛ an detur patri qui cum haberet filiam formosam ꝛ bonis moribus ornatam adeo qõ bene collocasset cũ trecentis libris ꝛ aliquis eam eorum pat ita quod oportet patrez expendere mille libras ꝛ amplius pro ea maritanda. nume. 24.
35 Virginis corruptor an tenaꝫ eam accipere in vxorẽ ꝛ de pro-
pmis bonis ei constituere dotem: aut donare in tantum.
26 Libellus in actione serui corrupti qualiter formetur.
27 Corpus liberum estimationem non recepit.

Omnes autẽ. Iste. §. vsqꝫ ad. §. actionum cõi diuisione scribẽtiũ vt dy. Jo. de pla. ꝛ Ange. de are. hic: diuiditur in tres partes principales. In prima ponit diuisionem vnã quadripertitã. In scõa illã i specie p multa exẽpla declarat. In tertia ponit aliquas differẽtias inter ista exẽpla. Scõa prope principiũ ibi: in simplũ agit. Tertia ibi: ſz furti quedã. Ego subdiuido illã secũdã principalẽ in ãtuor particulas. In prima exẽplificat i actionibus q̃ dañ in simplũ. In secũda exẽplificat in actionib⁹ q̃ dañ ad duplũ. In tertia in actionib⁹ q̃ ad triplũ. In quarta in actionib⁹ q̃ ad quadruplũ. Scõa ibi: in duplũ agim⁹. Tertia ibi tripli vo. Quarta ibi: q̃drupli. Rursus tertiã principalẽ subdiuido i duas. In prima ponit dñiam inter actionẽ furti nõ manifesti ꝛ serui corrupti exvna pte: ꝛ alias actiões q̃ ad duplũ dañ ex alia: qz prime sunt penales origine: scõe sunt ex accidẽti. In scõa ponit dñiam inter actionẽ qõ; met⁹ causa: ꝛ alias q̃ dañ in quadruplũ: qz in prima rẽ restituẽs a quadruplo liberat: i alĩs nõ. Scõa ibi: itẽ actio de eo qꝫ metus causa. ¶ †Actiões possunt extẽdi a simplo vsqꝫ ad quadruplũ: vltra vo q̃druplũ nulla actio extẽdit. hoc primo. Et i simplũ agit actiõib⁹ descẽdẽtib⁹ ex ꝺcto regulariter. B scõo. In duplũ agit ex furto nõ manifesto: ex. l. aglia. ex deposito i certis casib⁹: ex seruo corrupto: ꝛ ex legato fctõ venerabili loco. hoc tertio. In triplũ vero agit qñ petitũ est pl⁹ debito vt Aduersari⁹ maiorib⁹ sportulis executori ꝓgrauet. hoc ãrto: In quadruplũ nõ agit ex furto manifesto: ꝛ actiõe qꝫ met⁹ cã: ꝛ actione in factũ ex edicto de calũniatorib⁹: ꝛ ꝺ executores litiũ pl⁹ debito exigẽtes. B qnto. Et actionũ que dañ in duplũ q̃dã sunt penales origine: q̃dã ex accidẽti. B sexto. Et in actione qꝫ met⁹ causa: rẽ restituẽs a quadruplo liberat: qꝫ nõ est in alĩs q̃ ad quadruplũ cõpetũt. h. o. septio ꝛ vlti. vsqꝫ ad. §. actionũ. ¶ Legã tũ istũ. §. ꝓ versiculos ꝓpter nimiã eꝫ plicitatẽ. ꝛ legã istud principiũ vsqꝫ adverti. tripli. materias actionũ i hoc ter. positaz: nõ repetã hic: qꝛ vidi istas particulariter quasi de vnaquaqꝫ in. §. sequẽs. in pn. ꝛ in ver. ex maleficiis. §. co. ti. excepta materia actionis de seruo corrupto: quã hic examinabo. ¶ ꝺo itroitu figuratiõis casus potestis extẽte Jo. fab. ꝛ Hic. de nea. hic hoc modo ꝛtinare istũ. §. ad §. sequẽs. §. c. in quo dictũ est quasdã actiões esse rei pſecutorias: quasdã penales: ꝛ quasdã mistas. Itẽ dictũ est quasdã actiões penales cõpetere in duplũ: quasdã i triplũ: ꝛ quasdã in quadruplũ. ad hanc declarationẽ fact⁹ est pñs. §. i quo imperator declarat i primis vsqꝫ ad quã summã possint actiões penales se extẽdere: ꝛ q̃ sint ille q̃ dañ in duplũ: q̃ in triplũ: ꝛ q̃ in quadruplũ: ꝛ q̃ sint inter eas dñe: pſequẽdo vt habetis in litera. ¶ No. j. ex hoc ter. fm gl. ꝛ docto. cõiter hic ꝛ vbiqꝫ vnã diuisionẽ actionũ q̃ est quadripertita: vt ptz in lra. 2tra quã diuisionẽ ab extra opponit vt oñdit qꝫ hec diuisio sit superflua: eo qz in effectu 2tinet illud idẽ qõ dictũ fuit in. §. sequẽs. §. c. nã ibi dictũ fuit in text. qꝫ actionũ q̃dã sunt rei pſecutorie: q̃dã penales: ꝛ q̃dã miste: ꝛ illud nihil est aliud dicere q̃ illud qõ ibi ꝺr. Ex quo dicimus rei pſecutorie: istud nihil est dicere nisi qꝫ q̃dã cõpetũt ad simplũ. ꝛ dũ ꝺr q̃dã sunt penales: nihil aliud est dicere nisi q̃dã cõpetũt ad duplũz vel triplũ vel quadruplũ. ꝛ sic effectualr ibidez ꝺr illud qõ hic. ꝛ exẽpla q̃ ibi ponunt sunt hic: ſz hic sunt plura hoc nõ video qd possit aliud rñderi nisi dicere, put etiã dicebat Jo. fa. hic: qꝫ hec diuisio sit magis lata ꝛ magis clara q̃ illa q̃ est in. §. sequẽs. nã hic magis late declarat quasdã actiões in simplũ cõpetere: quasdã actiões in duplũ ꝛ successiue: ꝛ q̃ sint ille q̃ in simplũ cõpetũt: ꝛ q̃ in duplũ: ꝛ q̃ in reliqs. ꝛ potꝫ ꝺz dici qõ hic sit q̃dã subdiuisio q̃ diuisio: ꝛ sic facta ad clariorẽ intellectũ inuenũ qb⁹ hic liber ꝺicat⁹ est. §. ſz ne in primis. §. de
2 leg. de quo etiã dicam. j. in gl. j. parunla. ¶ †Scõo no. ex hoc ter. ibi: nulla actio extẽdit. põderata illa vniuersali negatiua fm qõ eã põderet Ang. hic: qꝫ nõ tñ in pena legali: ſz etiã in pena 2uẽtionali nõ põt actio cõpetere vltra quadruplũ. ꝛ sic habetis qꝫ nõ tñ pena legalis: ſz etiã cõuẽtionalis dictũ quadruplũ excedere nõ põt. de quo p gl. in. l. vnica. in glo. mag. in ver. dupli. C. de sentẽ. que pro eo qõ interest. ꝛ ibi Bart. in ij. col. ver. venio ad quartã particulã. ꝛ per Bar. in. l. stipulatio ista habere licere. §. alteri. in vlti. col. ff. de verb. obl. ꝛ ibidẽ per Ang. Jmo. ꝛ Cuma. ꝛ p gl. in. §. alteri. in ver. quãtitas. ꝛ ibi per scribẽtes. ff. de inuti. stip. ꝛ dicck. j. plen⁹ post glo. mag. ad
3 fi. ¶ †Ulti. no. in ver. atẽ serui. in ver. cui ' hortatu 2filioye. ca sum in quo qs tenick ex furto 2filio. ꝛ rõ huius notabilis est: qꝫ istud

istud 2siliū cadit in delictū.ꝛ intātū qs isto casu tenet ex suo cōsilio q̄ etiā nō adhibet illa distinctio: an alꝰ esset facturus vel ne.ita tꝫ gl.no.in.l.j.§.persuadere.in gl.mag.ff.de ser.cor.ꝛ gl.solētis in.§.ope.in ver.tenet.s.de obli.q̄ ex deli.nas.Quicquid tū dixerit illa glo.dicite vos qđ ratio quare in casu isto nō adhibet ista distinctio:est:qꝛ in his que sonāt in vitium seu cadūt in delictū nō adhibetur illa distinctio: an alꝰ esset factur⁹ vel ne.iurta tū ea q̄ tradidit lati⁹ Bart.in.l.nō solū. §.si mādato.i pe.col.ff.de iniur.ꝛ p Bal.in.l.data opa.i.xviij. col.C.qui accu.nō pos.ꝛ in.l.j.C. de ser. fugi. De hac tū materia an ꝛ qñ quis ex 2silio obligat:ꝛ an ꝛ qñ debeat adhiberi illa distinctio:an alꝰ esset factur⁹ necne.vide.d.gl.i.d.§.ope.ꝛ gl.in.l.ij.§.fi.in ver.ex 2silio.ff.māda.Dy.in reg.null⁹ ex consilio.de re.in.in.vj.Bar.in.d.§.si mādato.ꝛ Bal.i.l.nō iō minus.C.de accu.p doc.post gl.in.l.sepe.ff.de verb.sig.p Bal. in l.ob hec vba.vbi multa sing.dicit.ff.de his q no.ifa.ꝛ i.d.l.data opa.fci;pue.in.xviij.col.ꝛ in.l.j.in pn.in lect. antiqua post Ja.bu.ibi.ff.de eo p quē fa.erit.ꝛ ibi p Ang.ꝛ Bald.in.l.j.§. persuadere.post glo.ibi.ff.de ser.corru. per Lanoñ.plene.in.c.
a ¶Sicut dicit Agnum.Ubi omnino vide Hd.i.iij. col.vers.tertio 2ndo. cum plurimis sequē.ꝛ in. d. c. j. de offi.deleg.et in.c. sup. de sent.excom. 4 ꝛ Fran.are. in. l. j. C. de ser.fugi. et i l.titia.§.idē. in.ij. col. de 5 verb.obli.et remissiue. I 6 l.preterea.§. si tibi.ff.māda. j.extra de offi.dele.ꝛ.i.c.sicut dignū⁸.§.fi.vbi ter.ꝛ ibi gl.mag. in ver.2silii.extra de homi.ꝛ in.c.nuper. extra de sent.excō. ꝛ Lano.marie Pau.de clea.ꝛ do.card.Flore.in cle.j.vbi gl.no. extra de penis.p Inno.in.c.q̄relā.extra de sent.excō. p Jo.de lig.in.c.mulieres.eo.ti.de sen.excō.vide etiā not.Bal.in.l.metu.C.qō me.cau.ꝛ late per Saly.in.l.j.C.de rap.virg. vbi plura ponit circa istā materiā.ꝛ aliqd p Ang.hic ꝛ lati⁹ in tra. suo maleficio².in ver.semproniū mādatorē.ꝛ vide multa notabilia p Bal.in hac materia in.l.j.C.de ser. fug. maxime in ñ.ꝛ iij.col.ꝛ inter cetera illos singulares modos p quos probatur qñ alꝰ qs erat factur⁹:ꝛ quibus possit cognosci an qs alꝰ esset facturus:ꝛ ibi etiā quid in dubio presumak.†Quid aūt in aduocato vel 2sultore qui dedit malū 2siliū: an teneatur ex hoc malo 2silio:ꝛ an ex hoc faciat litē suā:vide Bart. in.l.ij.ꝛ in.l.idēq̄s.§.si qs eo.vbi bon⁹ ter.ff.māda.ꝛ i.l.ex maleficijs.§.si inder.ff.de act.ꝛ obli.Spec.in ti.de req.cōsi.§.j. in ver.cōsiliarij.†Et an qs teneak interdicto vñ vi ex 2silio spoliādi:vide Bart.sing.determinātē q̄ nō:in.l.ñ.in.xj.col.C.de ser.ꝛ aqua.† Ult.no.causas propter quas cōpetit actio serui corrupti.quib⁹ aūt psonis ꝛ 2tra quas cōpetat ista actio serui corrupti:videbitis.j.post gl.in ver.deducit.¶ Et.j.parum la.in fi.Idē sc3 q̄ hic ponak quarta diuisio actionū: tꝫ etiaꝫ gl.magistralis in.§.sunt preterea.in gl.j.in eo.ti. idem etiā sequuntur cōiter scribentes:vt Dy.Jo.fab.Jo.de pla.ꝛ Dy.ꝛ Ang.de are.hic.alij vt Jo.de cremo.in arbore sua actionū tꝫ q̄ imo hic sit qnta diuisio.qō est sustentabile:tenēdo q̄ in.§. iudiciales.ponak vna diuisio actionū:vt ibi dixi in gl.mag. in prin.dixi etiā in.§.sequēs in gl.parvula.s.co. Ad3o vero in sum.hui⁹ ti.vbi de diuisionib⁹ pñtis tit.accurati⁹ tractat:tenet qō imo in hoc.§.nulla sit diuisio actionū. nam tꝫ q̄ in.§. sequens.ponak tertia diuisio q̄ duret vsqꝫ ad.§.actionū.ergo vult q̄ hic.nulla sit diuisio.ꝛ hoc etiā est sustentabile:vt dixi. s.in.j.not. vñ teneatis gcgd vultis:qꝛ est qō de lana caprina.
¶ Glo.in ver.nulla actio.Que gl.videret vno verbo diuidēda in decē partes principales prout decem modis opponit 3 ter.partes de se patēt:ꝛ ita diuidūt aliqui:3 ego melius diuido hanc glo.in octo ptes principales.In prima declarat ter. In scōa 2tra ter.formar duas oppo.simul: quib⁹ etiā simul rñdet videlicet per duas sol.In quarta opp.vno modo ꝛ solvit.In quinta etiā vno modo oppo. ꝛ duob⁹ modis respondet.In sexta etiā vno modo oppo.ꝛ soluit.In septima etiaꝫ vno modo opponit:ꝛ duob⁹ modis rñdet. In octaua etiaꝫ vno modo oppo.ꝛ sol. Secūda prope principiū ibi:sed cōtra in.l.aquilia. Tertia ibi:itē 2tra in eo qui manumisit.Quarta ibi:itē 2tra in co qō dicitur si dedisti.Quinta ibi:itē 2tra in co qō dicit ler seruū.Sexta ibi:itē cōtra in eo q̄ surripuit. Septima ibi:itē cōtra.s.de inuti.stipula.Octaua ibi:itē con
7 tra in eo qō dicitur cum qui emit. ¶†In ead.glo.ibi:centū marcas. Quot autē vncie auri vel argenti faciant vnā marcam:ꝛ sic quot vncias 2tineat vna marca.declarat Joā.fab. s.de attilia.tut.vbi dicit qō octovncie faciunt vnam marcā. xij.vncie faciunt vnā libram:vt inquit glos.in versi.octonos. in l.j.C.de metalla.ꝛ metal.li.xj.ꝛ gloss.in.l.caius. in ver.libra.ff. de an.leg.de quibus etiā vide Lanoñ.vt Pe.de anc.in cle.si beneficio².ꝛ qō ibi glo.extra de deci. ¶ In ea.glo.ibi:quando penalis est actio ex vtraꝫ parte.Hec est vera so.ꝛ oēs approbant:vt Dyn.Jo.fab. Ang.de are.ꝛ Rico.de neapo.in.j. ꝛ ñ.oppo.glo.nam cū predicte actiones cōpetāt ad interesse: ꝛ sic ad illud in quo quis fuit dāmificatus: certe dicūtur potius cōpetere ad simplū q̄ ad duplū:cum illud totū sit interesse non autem mera pena. ¶ In ea.glo:ibi: habeo octuplū.

Sed duabus vtrāq̄ solutionē ad vtrūq̄ 3tiū approbat simpliciter Dy.hic:ꝛ Rico.in.iij.ꝛ.v.oppos.gl. Jo.vero fa.quez simpliciter sequitur Ang.de are.hic: dicit q̄ scōa solu.est verior ad vtrūq̄ 2trariū: qꝛ tam in prio q̄ in scōo casu diuerse sunt actiones ꝛ plures numero:vos aūt teneatis quā vultis: qꝛ vtraq̄ bona.Et ex his sol.iuncta sol.3tij prime seq. in quā etiā gl. ab oib⁹ approbak : habetis limitationē ꝛ declaratio-
8 nē ad tex.nām.s.vt id qō dr in hoc tex.† nullā actionē extendi vltra quadruplū:pcedat qñ est cadē actio numero ꝛ eidē persone cōpetēte:alꝰ sc⁹.ꝛ ita colligūt ex hac gl.Pe.de bella pti. Jo.de pla.ꝛ Ang.hic. per istam etiā gl.iunctis.ll. in ea alleg. que meli⁹ faciūt:limitat Rico.hic in.v.opp.gl.ea que tradūt doc.in euidē.§.penales.ē.e.in tertia specie penaliū actionum. ꝛ ponit etiā gl.in.§.sequēs.in ver.conducto.ē. co. dum dicūt q̄ actio in factū ex edicto de cal.est penalis ex pte actoris tātū:qꝛ sm Rico.illa pcedūt ꝛ locū habent post annū tū:quo casu dak solū in simplū:in.l.j.in princ.ff.de calū.ꝛ sic respectu rei cōuenti nō est penalis cū dck 2tra reū ad id qō sibi adest: sed bene dicāk penalis respectu actoris cum ei cōpetat ad id qō sibi nō abest:sed intra annū.certe diceretur mere penalis ex vtraq̄ pte tam rei 2uenti q̄ actoris cū intra annū dck ad quadruplū eius pecunie que reo adest.d.l.j.in princ.ff.de cal. ego aūt nō expectaui vsq̄ ad aduentū presentis glo.nam ita limitaui ꝛ declaraui in.d.§.penales.in.j.euiden.qō ibi posui in tertia spē penaliū actionū:vbi videatis. Vtrūqd tū in casu quē ponit gl.in 2trario priori. seq. qñ aliqs dedit pecuniā ne mibi calūniā faceres quo casu ille repetit pecuniā quā dedit ꝛ ego ago in quadruplū: ꝛ an istud de quadruplo procedat intra annū tū ita q̄ elapso anno nō possim postea agere ad quadruplum:vide glo.in.d.l.si quis ab alio.§.j.in versi.quadruplū.ff.de calum.hic alleg.ꝛ gl.in.l.in hereditē.§.fin.in versi.
9 vtrū.in co.ti. ¶†In ea.gl.ibi:ꝛ neutri vltra quadruplū. Bl. bene dicit:ꝛ dixi.s.in pri.2trario. ¶ In ea.gl. ibi: nō actio. Quāuis cū hac so.simpliciter trāseat Dy. hic: alij tū oēs reprobāt:vt Jo.fab.Ang.de are.ꝛ Rico.in.vñ.oppo.gl.qꝛ imo reuocatio in seruitutē que ibi fit de liberto ingrato: nō fit p accusationē:imo fit extra ordinē per officiū iudicis:vt est tex. in.l.j.C.de lib.ꝛ eoꝝ lib.ꝛ gl.in.l.liberti.in ver.ingratis. in co. ti.C.de lib.ꝛ eoꝝ lib.ꝛ ideo dicūt pfati doc.tenēdā esse sequētam sol.in gl.positam:sed ego eam ibi reprobabo. ¶ In ead. gl.ibi:habito respectu ad rem.Hec sol.reputatur vera a scribentibus hic:vt priori.dixi.ꝛ glo.in hac sol. vult dicere qō qñ imponit pena habito respectu ad rem seu rei estimationez: ita q̄ ipa res vel eius estimatio multiplicak per duplū triplū
10 ꝛ quadruplū:ꝛ tūc verū sit†q̄ actio nō possit vltra quadruplū extendi.si aūt imponeret non habito respectu ad ipsam rem:ita q̄ nō imponeret per verba multiplicatiua rei principalis vel eius estimationis ad triplum vel quadruplum:sed esset certa summa que pro pena apponeretur : ꝛ tūc illa bene posset quadruplū excedere. Quamuis cū ista sol.simpliciter trāseāt vt pdixi scribētes hic:ꝛ maxime Jo.fab.ꝛ Jo.de pla. ꝛ Ange. hic:tū ista sol.nullatenus placet mihi:qꝛ non credo q̄ possit assignari ratio diuersitatis quare pena nō possit excedere quadruplum si apponatur per nomina multiplicatiua:ꝛ tū si apponatur simpliciter;bene possit quadruplū excedere.pterea ꝛ fortius istud esset imponere legē verbis ꝛ nō reb⁹:vt statim.j.subjnciā.ꝛ ideo ab hac so.recessit.ꝛ meli⁹ ipe Ja.fab.in.§.alteri.in.vj.col.s.de inuti.stipu.ꝛ recedunt communiter oēs:ꝛ ipsemet Jo.de pla.et Ange.de aret.vt j.subjciam.ꝛ ideo tutio⁹ videk mihi sol.quā ponit glo.ordi.in.c.cū deuotissima3.xij.q.ij.alꝰ.iiij. que dicit qō.in.d.l.si manumissus.hic alle.in gl.p cōtrario nō habek respect⁹ ad rem :sꝫ ad punitionē delicti.ꝛ cum ista sol.tenent etiā Jo.fab. Joan.de pla.ꝛ Ange.de are.hic.¶ In ea.gl.ibi:ad ipsam rē habek respectus. Cum hac sol.trāseāt cōiter scribētes hic:vt Dy.Jo. fab.Jo.de pla.ꝛ Ang.hic: prout etiā dixi in precedēti cōtrario:vbi declaraui hāc sol.quā etiā ponit glo.in.d.l.si quis seruum.in ver.argēti.hic alleg.banc etiā sol.sequit ꝛ cōmendat Rico.hic in.viij.oppo.glo.sed ego impugno hanc sol.vt dixi in proximo 2trario:ꝛ credo q̄ sol. quā ibi retuli que est glo. in.d.c.cum deuotissimā.sit melior etiam ad istud contrariū. ¶ In ea.gl. ibi: sed ibi nō habetur respectus ad ipsam rem.
11 Hanc sol.s.pluries impugnaui.¶†In ea. glo.ibi:quam in legali vt hic.Hanc sol.impugnat Dy.hic:quia imo etiaꝫ pena conuentionalis nō potest excedere quadruplum:imo nec duplū:alꝰ presumeretur in fraudez vsurariū adiecta:vt.l. inlianus.§.idem papinianus resp̄ondet.cū glo. in ver. excedit. ff.de act.emp.et.l.cum allegas.in glos.in verb.vltra.C. de vsu.
12 vnde pro habēda perfecta doctrina huius materie†an ꝛ qñ pena possit excedere duplum vel quadruplum:q̄ aut loqui-

mur de pena legali: aut de pena cõuentionali. primo casu nõ
inuenit̃ qõ pena legalis excedat quadruplũ: vt hoc. ℌ. nostro
quicquid dixerit. Ang. in l. stipulatio ista. ℌ. alteri. ff. de verb.
obl. limitãdo tñ vt colligit̃ ex aliquibus solutionibus positis
in hac gl. fm qõ in eis notaui. Scõo vero casu qñ loquimur
a ¶ Connen- a in pena 2uẽtionali⁹: ꝛ tũc distinguit Dy. ꝙ aut pena adñcit̃
tionali. An per nomina multiplicatiua: vt duplũ vl triplũ ꝛc. ꝛ hoc casu
ꝙdo pe nulla pena 2uentionalis põt excedere quadruplũ. arg. huius
ne cõuentio ℌ. ꝛ l. si dictũ. in princ. ff. de euic. aut per nola simplicia: ꝛ tunc
nales peti subdistinguit̃: qz aut adñcit̃ facto aut dationi. si facto: puta:
possint: vtõ promittis scribere libꝝ: vel ire Romã: ꝛ si nõ feceris promit
do. Aller. de tis centum noie pene. ꝛ tunc quantacunqz sit pena etiaz ma-
imol. in 2si. rima: debetur. d. ℌ. alteri. ꝛ. d. l. stipulatio ista. ℌ. alteri. facit qõ
rrrij. in iij. not. gl. in. d. l. si dictũ. in prin. in gl. mag. ꝛ ibi Bart. ꝛ Saly. ff.
ꝛ vlti. colũ. de euic. ✝ Si vero pena addit̃ datiõi: ꝛ tũc aut dationi quãti
13 in. ij. parte. tatis: aut speciei. si datiõi speciei: puta ꝙmittis dare equũ vel
lilꝝ. ꝛ si non dederis ꝙmittis centũ noie pene. ꝛ tũc quãtun
cunqz sit pena etiaz maxima: debef: ꝛ peti põt: vt. l. lucius. ff.
de act. emp. l. sciendũ. ff. de euic. Si vero adñcit̃ datiõi quãti-
tatis: ꝛ tunc quatenus pena excedat legitimũ modũ vsurarũ
qui est dupli: videt̃ in fraudẽ vsurarũ adiecta: ꝛ ideo peti nõ
b ¶ Non po- b potest ᵇ: sed quatenꝰ est intra legitimũ modũ vsurarũ bñ pe
test. Adde ti põt. d. Iulianus. ℌ. idem papinianus. ff. de act. emp. ꝛ. l. cuz
Franc. aret. allegas. C. de vsu. ꝛ rationẽ diuersitatis inter penã adiectã fa-
in. l. lecta. si cto ꝛ dationi speciei ex vna parte vt illa quantacunqz sit etiã
certuz. pe. et maxima: peti possit. secus sit in pena adiecta datiõi quãtita-
d. Aller. de tiue sit illa peti nõ possit: nisi quatenus est intra modũ debitũ
imo. in cõsi. vsurar. posset assignari fm Ange. hic ꝛ scribẽtis in. d. l. stipu-
crir. in. ij. pte. ꝛ Ant. ô latio ista. ℌ. alteri. cuius Dy. hic nullã assignet: qz in ꝙmissio
pia. ve. i 2si. nibus facti ꝛ in datione speciei cadit affectio que tantivide-
xlvj. iter 2si. tur estimari vel affectare factũ seu speciẽ quantũ est pena: ita
do. Aller. in ꝙ illa pena ratiõe affectionis dicit̃ potius interesse ꝙm pena:
iiñ. pte. et. d. que affectio nõ cadit in quãtitatibꝰ: vt. l. nummis. ff. de in litez
Aller. an. de iuran. nimirũ si tunc presumit̃ in fraudẽ vsurarũ adiecta. itẽ
imo. in cõsi. ratio diuersitatis quare nõ reperiat̃ qõd pena legalis excedat
xlvj. ea. pte. quadruplũ cõuentionalis: aliquãdo sic potest̃ etiã assignari
et in consil. scõm Ang. hic: qz lex que certa est põt limitare penã suã lega
xlvñ. ꝛ in cõ lem que est in pena 2uẽtionali. Et duertẽdũ est tñ inquantuz
fil. lxxviij. in 14 dixi ✝ qõd si pena adñciat̃ datiõi quãtitatis quaten⁹ est intra
eadẽ parte. legitimũ modũ vsurarũ peti põt: qz cũ bodie vsure nullo in-
re debeant̃ ꝛ sint oĩno prohibite de iure ciuili p ius authẽtico-
rum fm magis cõem sniam per auc. de eccle. tit. in prin. ꝛ. ℌ. j.
ꝛ ibi: in prin. est gl. no. in ver. obseruam⁹. in auc. ad hec. in gl.
c ¶ In. l. cun c mag. C. de vsu. ꝛ gl. not. in. l. cũctos ᶜ populos. in ver. apostoli-
ctos. Et ibi ce. ꝛ ibi Bar. in. iiij. col. in. v. opp. C. de sum. tri. ꝛ Bar. in. l. im
dẽ vide frã. probum fenus. C. de his q no. infa. ꝛ in. l. iiij. C. de vsu. rei indi.
aret. ꝛ adde Joã. an. in. clem. de vsu. ꝛ latius in reg. peti. de reg. iur. in mer
idẽ tenẽtem cu. idcirco sequit fm Dyn. hic ꝛ bene: qz bodie pena adiecta
d. ¶ Maria. quãtitati etiã vsqz ad legitimã summã vsurarꝝ peti nõ põt. ꝛ
soci. in cõsil. ita in terminis gl. in. d. l. iulian⁹. ℌ. idẽ papinian⁹. in ver. exce-
ñ. ici. sequẽ dit. ista est formalis distinctio Dy. hic in pñti versi. hãc di-
do. vℓ. circa stinctionẽ in vno mẽbro tñ impugnat Pe. de bella p. Ja. de
tertiã qõnẽ are. Ly. Ray. de forli. ꝛ cõiter Ultramontani in. l. vnica. C. de
circa princ. sentẽ. que p eo qõ interest. pfe. ꝛ de ea truffant̃ in alio mẽbro
in. j. parte. ꝛ in quo distinguit Dy. an pena adñciat̃ p noia multiplicatiua: an vero p noia simplicia: qz fm eos: bñ istud est impone
Pe. ô anc. re legẽ vbis ꝛ nõ reb⁹: ℌ. l. ñ. in fi. C. cõia de leg. ꝛ. l. fi. C. de vsu.
in 2fil. cxxx- ꝛ ita ego etiã tenui. ℌ. in hac ea. gl. impugnãdo eam in nõnul
viñ. ꝛ Lud. lis solutionib⁹ q̃ idẽ volebãt. In hoc ergo mẽbro omissa opi.
ro. in consi. supascriptoꝝ. Ultramõta. q̃ hic refert ꝛ impugnat̃ p Ang.
cccccxvij. hic omissis etiã multis circa hoc dictis p Jo. fa. ꝛ alios scri-
bentes in. ℌ. alteri. ℌ. de inut. stip. ꝛ p Ang. Jnno. ꝛ Luma. in
d. l. stipulatio ista. ℌ. alteri. quorum dicta simpliciter refert
Ang. hic. placet mihi theorica Bar. i. d. l. vnica. C. de sen. que
p eo qõ interest. in. xj. col. v. venio ad quartã pticulã. ꝛ cinsdẽ
Bar. in. d. l. stipulatio ista. ℌ. alteri. in vl. col. cũ quo ẽt trãseũt
Jo. de pla. ꝛ Ang. hic. Jn hoc ergo mẽbro reiecta nolim dꝛia
ꝛ verbali distinctiõe quã faciebat Dy. dicit Bar. cẽ ita distin
guẽdũ. aut pena adñcit̃ expꝛssa certa quãtitate: puta qz in in-
strumẽto vẽditiõis facte de mile sit dictũ sub pena tripli qua
drupli. ꝛ tũc pena ista 2uẽtionalis põt excedere tñ ꝙtũ par-
tes volũt: sicut si certa quãtitas ẽt expꝛssa p noia simplicia: vt
sub pena triũ miliũ libraꝝ. d. l. si dictũ. in prin. ff. de euict. nam
qñ ista noia multiplicatiua duplũ triplũ ꝛc. referunt̃ ad cer-
tam taxatã quãtitatẽ in eis: eadẽ est ratio sicut qñ pena pro-
ferꝛ per noia simplicia: qz idẽ est dicere sub pena mille: ꝙtũ si
diceret sub pena qntupli qñ ducẽta essent ꝙmissa. si vero ap-
ponunt̃ respectu incerti ita qꝙ ista noia multiplicatiua refe-
runt̃ ad quãtitatẽ incertã: puta si dicat̃ dupli vel quadrupli
eius: qõ dicta res valebit vl dupli ei⁹ qõ tua interest: ꝛ hoc
casu p hec nomina multiplicatiua pena nõ posset excedere
duplũ. d. l. vnica. C. de sentẽ. q̃ pro eo qõ interest. ꝛ gloss. in. d. l.
stipulatio ista. l. prin. in gl. inci. in penali. ꝛ est ratio fm Bar.
qz hoc scõo casu pena posset nimiũ ascendere vltra ꝙm cogita
uerit pars. d. l. vnica. in ver. nedũ in infinitũ ꝛc. q̃ ratio cessat
in primo casu qñ certa quãtitas expꝛssit̃. ꝛ cũ Bar. tenet etiã
Saly. i. d. l. si dcm̃. in pñ. in alĩs aũt mẽbris distinctiõis Dy.
ℌ. relate tenebitis cũ eo: qz bñ ꝛ pfecte loquit̃. de hac tñ mate
ria vltra pdicta alle. videte etiã Bal. in. d. l. vnica. in. v. oppo.
vbi ponit de pena cõuẽtionali an ꝛ qñ possit excedere ẽdru
plũ. ꝛ ibi etiã dat vnã sol. ad. d. ℌ. alteri. de qua multũ gloriat̃
ꝛ reputat multũ notabilẽ ꝛ subtilẽ. vide etiã Bal. in ca. l. j. in
vj. col. ver. qd si ꝙmitto er causa emptiõis: ꝛ in fi. col. v̈. restat
ꝑrere de penis. ꝛ ibi not. ponit de pena legali sine statutaria
an possit excedere ẽdruplũ. vide Bal. ꝛ Saly. in. d. l. rogasti.
ℌ. si tibi. ff. si cer. pe. ꝛ Bal. ꝛ Saly. in. d. l. cũ allegas. et ibi ali-
qd p Bar. in bonis lecturis. videte etiã oĩno Bar. in. l. cũ sti
pulati sum⁹. ff. de ver. obli. quaz not. Lano. in. c. illoꝝ. extra
de pig. ꝛ l. c. ad nram. extra de emp. ꝛ vẽd. ꝛ Ang. i qõne p cũ
dispu. inci. astẽtis miles. in illo dubio: an valeat cõpositio fa-
15 cta cũ diocesano ꝛiginis. i. iiñ. q. prin. ¶ ✝ Jurta suptadictã
distinctionẽ Dy. ꝛ ea q̃ prime dicta sunt Ang. de are. hic for
mat notabilẽ qõnẽ ꝛ quotidianã. ℙ one qꝙ Sempronio⁹ mu
tuauerit Titio centũ: ita qõ interueniat vera sors: postea ap
posuit pactũ tale qꝙ si nõ restituet dictã pecuniã mutuo ha-
bitã itra annũ: qꝙ portabit ad cũ tot pignora q̃ valebũt etiã
duplũ vel qꝙ ei dabit tot idoneos fideiussores: alĩs qõ incurre
ret penã mille aureoꝝ. vel ponc qꝙ dict⁹ Titi⁹ debitor ꝙmisit
qꝙ eo casu quo dicta pecuniã nõ restituet: pñtabit se coram iu-
dice receptur⁹ in se tãꝑ cõfessus ꝑceptũ de soluẽdo: alĩs qꝙ in-
curreret penã mille aureoꝝ: nunqd ista pena possit peti si
debitor nõ obseruauerit ꝙmissa. decisio pẽdet a pdictis. si di
cim⁹ qꝙ talis pena sit adiecta facto ꝙut ꝓia facie videt̃: certe
poterit peti: vt. ℌ. vidim⁹. Si vero dicim⁹ qꝙ fit adiecta datio
ni: diceret̃ adiecta in fraudẽ vsurarũ: ꝛ cõsequẽter peti non
posset. Ang. de are. hic in presenti articulo dilatauit fimbri-
as vestimẽti sui ꝙtũ potu: t: referẽs sup hoc articulo ꝙm plu-
res ꝛ varias opi. maiorũ nostrorũ. ego pcedam per bonas re
d missiones⁹ ad ꝙs cũ expedierit recurratis. videatis ergo gl. d ¶ Remis-
j. ꝛ ibi Bar. ꝛ Bal. ꝛ Saly. ꝛ ceteros oẽs scribẽtes in. l. roga- siones. Tu
sti. ℌ. si tibi. ff. si cer. pe. ꝛ Bar. post antiquos q est sibi 2u⁹ in vide domi.
l. cũ seru⁹. ff. de cõdi. ꝛ demõ. Ly. Bal. Ang. ꝛ Sali. in. l. cũ al Aleran. de
legas. C. de vsu. Ray. Ang. ꝛ Jmol. ꝛ Lud. ro. in. d. l. stipula- imo. in cõsi.
tio ista. ℌ. alteri. ꝛ Ang. Saly. Flo. ꝛ Fulg. in. l. sed ꝛ si qs. ℌ. fi. xlvj. ꝛ seq. et
post gl. ibi. ff. si qs cau. Saly. ꝛ Pau. de ca. i. d. Liulian⁹. ℌ. idẽ in consil. liij.
papinianus. ff. de ac. emp. Jo. an. in addi. Spe. in tit. de ob. ꝛ in. iiñ. pte. ꝛ
sol. ℌ. ante oia. ver. sequit. ꝛ do. Anto. de but. in. c. tuã. extra de in consil. cv.
penis. ꝛ eundẽ in. c. dilecti. extra de arb. ꝛ oĩno videatis abũ- in. j. colũ. in
dãtissime Ang. de are. hic. ꝛ credo qꝙ nullibi reperietis i mũ iij. parte. fa-
do hũc articulũ ita plene examinatũ sicut per eũ hic. videte cit ad dictã
16 etiã per eundẽ in. d. ℌ. alteri. ℌ. de inuti. stip. ✝ Unũ tñ ꝑpetuo questionez
singulariter notate: qõ est maxima limitatio eoꝝ que dicta Ange. rela-
sunt. ℌ. in distinctiõe priori. relata: qõ pena adiecta quãtitati tam hic per
põt peti: ꝛ non censẽt adiecta in fraudẽ vsurarꝝ adñciẽdo sor- Jaco. id qõ
tem principalẽ in persona tertij ꝛ penã in personam ꝓpriã. habẽt p do.
istud est qõ signanter multũ ꝑbat ter. in. l. q res. ℌ. q stipulat. Bart. soci. i
iunctis ibi traditis p Ray. ꝛ Bar. ff. de so. Et p hoc dicit ibi consil. clxxj.
Bar. qõd vsurarij possint assumere singularẽ cautelã ꝛ facere incip. ꝑsens
fraudẽt dicãt hoc mõ: ꝙmittis titio dare. x. hinc ad pascha. cõsultatio.
ꝛ sic cõferat principalẽ sortẽ in ꝑsonã tertij. ꝛ si nõ dederis si- versi. primo
bi ꝙmittis mihi. xx. noie pene. nã tũc nõ vt adiectũ in fraudẽ p ea que. et
vsurarũ: p illũ ter. in vlti. rñso. qõ dictũ est mirabile. ꝛ sequit versic. tertia
ibi Ang. ꝛ illud etiã sequit Jo. de imo. ꝛ Raph. cu. in. d. l. sti- difficultas.
pulatio ista. ℌ. alteri. ꝛ Lud. ro. in. l. ſ3 ꝛ si qs. ℌ. fi. ff. si qs cau. in. ij. pte. vbi
17 quis hoc dictũ impugnet Bal. ꝛ illud restringat in. l. cũ alle- põit an vsu-
gas. in. ñ. col. in. iij. opp. C. de vsu. cũ qno ꝛ3 Lu. ro. sibi 2u⁹ in re peti pos-
d. l. stipulatio ista. ℌ. alteri. ✝ An aũt ille q ꝙmisit stare sñle ar sunt per em
bitri vl ꝙmittit stare 2ctui sub pena: dicat̃ ꝙmittere dationẽ ptorem qui
vel factũ: istud est vtile scire ꝓpter ea que supradicta sunt: vi- non fuit in
de Bal. in. l. vnica. in. iiñ. q. C. de his que pene no. ꝛ lati⁹ in. d. mora soluõ-
l. cum allegas. in. ñ. col. in. iiñ. oppo. C. de vsu. ꝛ Ang. in. d. l. sed di pretium:
ꝛ si quis. ℌ. fi. ff. si qs cau. ꝛ not. Bart. ꝛ alij oẽs in. l. vnica. ℌ. fi. sed vẽditor
cum suis concor. ff. de verbo. oblig. ¶ Jn fi. glo. Lum hac so. nõ dedit fi-
simpliciter trãsit Rico. de neap. hic in. xj. oppo. glo. alĩ doct. dcissores:
vt Jo. fab. Jo. de pla. ꝛ Ange. de are. hic solnũt prout glo. su- vel non tra-
perius soluit plura contraria: qꝙ in. d. ℌ. sic igitur. in fi. hic al- didit posse
leg. in gl. pro contrario in impositione pene nõ habeatur re- sionem libe
spectus ad rẽ multiplicãdã. quã sol. ℌ. reprobaui pluries. vñ ram prout
mihi magis placet sol. gl. qõ. illud ibi fiat p accusationẽ: ꝛ cõ ipse ꝙmisit.
sequẽter ibi habeat respect⁹ ad punitionẽ delicti: fm qõ dicit
glo.

gl. quã pallegani in d. c. cũ deuotissima. nñ. q. ñ. ¶ Sl. fi. in §. deducit. diuido in tres partes principales. In prima declarat ter. ⁊ illũ ampliat. In scõa querit ⁊ soluit. In tertia eodẽ modo q̃rit ⁊ dupliciter ñdet. Scõa ibi: ſꝫ nunqd iure actionis. tertia ibi: sed ꝑ filio corrupto. ¶ In ea. glo. in princ. ibi: dãnũ dupleẽ. Intelligite de dãno tũc estimato: ⁊ tũc illato: vt. l. doli. §. fi. ff. de ser. corru. nõ aũt dãni qõ postea sequit. l. ne rati⁹. in prin. ⁊. §. j. ff. de ser. corru. ⁊ ꝑ hoc infert Jo. fab. hic: ⁊
18 sequit Ang. de are. † q̃ ille qui defloranit virginẽ non tenet de fornicatiõib⁹ quas postea cũ alijs viris ꝓpetrauit. facit. l. verum. ff. de fur. dicit tamẽ Jo. fab. q̃ theologi non 2cordãt in hoc. de quo vide Bart. in terminis in. d. l. neratius. §. j. vbi
19 dicit illũ ter. facere ad qõnẽ theologorũ † an ille qui persua-
a ¶ Faciat. ſꝫ a sit alicui vt semel vnũ malũ faciat⁹ q̃ nõ tenet de ceteris post quid teneor ea cõmissis. ¶ In ea. gl. j. ⁊. §. quadruplaſ. Istud impugnãt nẽ si illõ ma cõiter scribẽtes hic: vt Pe. de bella pti. Jo. fab. Ang. de are. ⁊ lum possit Nico. in. ñ. q. gl. q̃ imo totum venit iure actionis. nec ob. simile gloss. de actione qõ met. cau. q̃ qñ istud probarent leges in etiaꝫ bonũ
20 gloſ. allega. tamen esset diuersum eo † q̃ in ista actione serui importare: corrupti nõ est locus purgationi sicut in actione qõ me. cau. vt q̃ dedi imo ista actio serui corrup. ab initio ⁊ de sui natura ad duconsiliũ ali- plũ cõpetit: vt. ſ. in ver. quadruplí. ad fi. in ver. ſꝫ oĩmodo q̃ſꝫ cui qõ põt importare in quadruplũ condẽnaẽ. nõ ob. etiã pro opi. Jrne. ⁊ glo. nobonũ ⁊ ma- ſtre ter. apertus prima facie in. l. vt tantũ. §. estimatio. in versi. lum modũ qõ officio iudicis expedieẽ. ff. de ser. cor. q̃ intelligo de officio faciendi ali- iudicis mercẽnario huic actioni deseruiẽti nõ aũt de officio quid: vide iudicis nobili ſm Jac. de ra. ⁊ Nico. de neapo. in. ñ. qõ. gloss.
Sel. in. c. au- 21 ¶ † In fi. gl. tenetis qõ pro filio aut filia corruptis competit ditis. in fin. patri hec actio vtilis: sed non directa. ⁊ q̃uis gloss. non alleper. col. de ꝑ- get de hoc est text. apertus in. l. vt tantum. §. j. ff. de ser. corru. ⁊ scrip. q̃ pre- ratio est ibi ſm Juriscõ. q̃ interest nostra animum liberorũ sumiẽ sensiſ- nostrorũ nõ corrũpi dignitate ⁊ fama domus integra manẽse de bono te. Eodẽ modo dicũt doc. hic: vt Jo. an. Jo. de plat. ⁊ Ange.
modo ⁊ nõ 22 de are. † qõ eodẽ modo daẽ vtilis marito ꝑ vxore corrupta.
de malo. et 23 ⁊ tenet etiã Bal. in. d. l. vt tantũ. §. j. † Nũquid aũt hec actio statur inter cõpetat ipſimet corrupto: puta in crẽplo practicabili. pone pretationi q̃ scholaris boni ingenij intrauit societatẽ quorũdã sociorum nice. et sic habentiũ pestiferũ semẽ deuiatiõis ⁊ malorum morum qui corrunon teneor. perũt eũ ⁊ fecerunt illũ expẽdere pecuniã siue viaticum suũ in malos vsus: q̃ corruptionib⁹ est perduct⁹ ad meretricandũ vel ludendum: iuxta. l. preſes. C. de seruis. ⁊ aqua. ⁊ ita etiam tꝫ Nodul. et Nico. de neap. hic in. ij. q. extra gl. ⁊ hoc etiã sequit Ange. hic ea. ratione vt refrenent corruptores iuuenilium animorum: ne postea scholares cupidine ducti triſtẽ exitũ sentiant: vt inqt imperator in. l. fi. §. filius aũt. C. de bo. que libe. ⁊ ſm eũ istud indubitãter ꝓcederet qñ pater esset absens: nec ibi haberet pro curatorẽ: iuxta. l. si lõgi⁹. §. j. ⁊ qõ ibi no. ff. de iudi. Joã. vero fab. hic dicit q̃ hec opi. sibi placet de equitate ꝓpter authoritatem supraſcriptorum: ⁊ q̃ est bona ⁊ equa: sed de rigore iuris putat eã nõ esse verã: ⁊ ita etiã tenet Jo. de pla. hic: ⁊ hoc puto verius. subdit Jo. fab. morale verbũ dicẽs: vtinã bñ lueret qui iuuenes ad illecebras alliciunt. Formal etiã iuxta supradicta Nico. hic post Nodul. in. ij. q. extra gl. quotidianam ⁊
24 auream questionẽ † pone: aliqs pater habebat filiã que erat formosa ⁊ bonis moribus ornata adeo q̃ eam bene ⁊ honeste collocasset in matrimonio ꝑ. ccc. libris. Aliquis scholaris eã corrupit: ita qõ nũc oportet patrẽ expẽdere mille libras ⁊ amplius pro ea maritãda cũ teneaẽ illã maritare ſm cõditionẽ personarum ⁊ qualitatẽ matrimonij: iuxta. l. si filie. ff. de lega. iij. l. fi. C. de do. promiſ. ⁊ aut. sed dos. C. de rei vxo. act. nunquid in ista actione vtili quã pater põt intẽtare pro filia corrupta: vt vidimus ad fi. huius gl. veniat ista estimatio? determinat Nic. hic cũ suo Nodul. q̃ sic: cum in hac actiõe veniat omne
25 dãnũ. d. l. vt tantũ. ſm eũ. Ego puto † qõ imo iste corruptor virginis nedũ teneaẽ ad illã estimationẽ: imo etiã teneaẽ plene dare dotẽ siue pecuniã ꝑ dote iuxta modũ dotis quã virgines accipere 2ſueuerũt eo casu quo pater nõ vult filiã sibi in matrimoniũ collocare. si aũt vellet tenereẽ corruptor eam accipere in vxorẽ: ⁊ ipsemet corruptor teneretur constituere dotẽ de propꝛijs bonis. tex. est de bis oĩbus not. in. c. j. extra de
26 adul. ⁊ ad illud de materia ista recurramus ad ca. ¶ † Qualiter aũt formãdus sit libell⁹ in ista actiõe serui corrupti siue agatur ista actione ꝑ seruo corrupto: siue ꝑ filio vel filia: vel etiã vxore corruptis: vt ꝑ. dixi: videatis Spe. in ti. de ser. nõ ordi. §. j. ver. ſꝫ ⁊ serui. ⁊ per Prof. in ti. de actione serui corrupti. ſm qõ refert Jo. de pla. hic: ⁊ Nico. in. vij. q. extra gl. ⁊ de forma tãgit aliqd ꝑ scribẽtes vt hic: vt Jo. fab. ⁊ Ang. ⁊ Jo. de pla. verũ q̃ forma talis libelli nulli⁹ est artificij meli⁹ esset illũ omittere. si tũ vultis ꝑ fama potestis ita 2cipere ex mẽte suprascriptorum. ago cõtra Titiũ ⁊ dico q̃ talẽ seruũ meũ qui erat bene cõditionis ⁊ vite corrupit ⁊ suis prauis persuasiõibus ad malos mores adduxit vc̃ ad meretricãdũ: naꝫ vitiũ qõ incurrit ex persuasiõe est exprimẽdũ: vt etiã inqt Jo. fa. ⁊ ita talis meus seru⁹ est deterioratꝰ in. r. ei⁹ estimatiõis cuius primo erat: ⁊ intãtũ mea interest. Quare peto dictũ Titium cõdẽnari mihi in duplũ ꝓdicte deteriorationis. ⁊ si 2tingeret casus q̃ seru⁹ ꝓdicta mala ꝑsuasiõe inducẽ subtraxisset aliquã rẽ dño suo: vl alr illũ dãnificasset: certe vltra duplũ serui corrupti qõ petiẽ ista actiõe serui corrupti: peti dꝫ ẽt duplꝫ estimatiõis rei furto subtracte. sup qua dicit Ang. de are. hic implorãdũ eẽ offiũ iudicis: ego dico imouenit iure isti⁹ actionis nisi itellexerit ang. de are. de off. in. mercẽnario huic actioni deseruiẽti: vt dixi. ſ. sup glo. fi. Qñ aũt ageret non filio vel filia vel vxore corruptis: tũc fiẽda esset relatio ad estimationẽ operarum ⁊ affectionis: nõ aũt ad estimationẽ corpis vel pſone
27 vt sit in seruo: eo † q̃ liberum corpus nõ recipit estimationẽ: iurta. l. j. §. j. ſꝫ lꝫ homo liber: ⁊. l. fi. ff. de his que deie. vel effu. ſm Jo. de pla. Ang. de are. ⁊ Nic. de nea. hic in. iij. q. glos. de quo etiã videte per eundẽ Nic. hic in. j. q. extra gl. nõ sunt hic alia.

1 ¶ Executor ſpẽs in iure nr̃o quot sunt: ⁊ q̃ cũ duob⁹ seq.
4 Executores qui repreſentant partes in iudicio illas citando ⁊ consequenter ſententias interlocutorias de citãdo executioni mandãtes quot modis ⁊ quibus nominibus in iure nuncupantur.
5 Executoribus seu viatoribus quibus citationes committebantur qualiter salaria dabantur. ⁊ nu. 6. ⁊ qualiter bodie. nu. 40. ⁊. 42. ⁊ sequen.
7 Salaria qualiter solui debeant aduocato ⁊ consultori si deberetur tantum pro libra: nũquid inſpicietur illud quod petitur: an vero id quod effectualiter exigi possit tantum sorte propter inopiam aduersarij. ⁊ nu. seq.
9 Babella si statuto cauetur q̃ de ꝓtio rei vendite solnaẽ tñ: puta tres denarij pro libra. an intelligi debeat de pretio q̃ in effectu remanet penes venditorẽ deductis oĩbus expensis factis in subhastationibus vel datis prorenetis.
10 Babella si de quolibet legato solui debeat pro libra an intelligaẽ tantũ de eo q̃ supereſt de legato deducto oĩ onere.
11 Babella si statuto cauet q̃ pro qualibet libra soluaẽ tantũ: an si q̃s ꝓmiserit alicui mille libras ſolnẽdas tñ quadringentas oĩ anno interfuturũ medij tpis deduci debeat: cuꝫ in effectu quãtitas tota sit maior oĩ anno pro centenario.
12 Beneficiũ vacaturũ si aliqs impetrauerit vſq̃ ad valorẽ centũ ducatorum ⁊ nõ vltra: an si 2tingat vacare vnũ redit⁹ ducentorum duc. tñ cõputatis expẽſis nõ vꝫ nisi centũ: recte dicatur impetratum ita quod habere ⁊ retinere possit.
13 Babella si statuto cauetur quod de legato solui debeat. r. denarios pro libra valoris rei legate: an si legetur equ⁹ qui rr. valet cum hoc quod ſoluantur heredi. r. solui debeat. ⁊ de quanto ⁊ qualiter.
14 Actor quid si in libello inſerierit maiorẽ quantitatẽ ad hoc vt nuncij publici siue executores litium maiora salaria consequantur an teneatur ad triplum eius in quo reum ex hac maiori petitioni damnificauit. ⁊ nu. 44. ⁊ quid si plus peteretur loco aut causa nõ re siue quantitate. nu. 15.
16 Plus petere loco aut causa quando dicatur remiſſiue.
17 Actor qd si maiorẽ quãtitatẽ in libello cõplerus sit vt maioribus expensis circa salaria notariorum ⁊ aduocatorum afficeret aduersariũ suũ an habeat locũ pena huius. §. ita q̃ illud plus triplicatũ deberet ab actore ꝑstari ipsi reo. ⁊ nu. 10. 24. ⁊ nu. 44. ⁊ an teneatur actione de dolo. nu. 19.
18 Pene sunt restringende.
21 Extensio ex identitate rationis in penalibus fieri potest: in quibus etiã de similibus ad similia procedi põt. ⁊ nu. 22.
23 Disꝑositio huius. §. an valeat extendi ex identitate rationis licet sit penalis. ⁊ seq. ⁊ quid si in libello sit apposita clausula salno iure superflui. nu. 25.
26 Libellus in quibus casibus et causis non requiratur: et in quibus sine eo procedatur cuꝫ quinq̃ seq. ⁊ numero. 36.
33 Libellum in scriptis an quis obtuliſſe videatur si iret coram iudice ⁊ diceret notario actorum: scribe qualiter peto centum a Titio in quibus peto eum condemnari.
34 Libellus an mitti debeat simul cum citatorio: an vero cita-

tio procedere possit.
35 Libellus an de consensu partium omitti possit.
Libelli productioni an renunciari possit: ibidem.
37 Libellus sine oppositione qualitatem an & quãdo procedat: & an in processu probari debeant.
38 Judicium si non sit petitum a parte libellum incertum declarari: an procedat.
39 Libellus incertus an procedat parte non opponente.
41 Sportule qui nunciis publicis prestantur an ante lit. contes. prestentur: & quid de his que prestãtur iudicibus an ante vel in ipsa vel post lit. contest. prestentur.
45 Sportule qualiter iudici delegato prestentur. & nu. 47. et an iudici ordinario prestari debeant. nu. 6.
48 Sportule an arbitrio deb eant: & nunqd arbitratori. nu. 49.
50 Salaria promissa doctoribus & aduocatis hodie a suis clientulis peti & accipi possunt. & quid de salariis notariorum medicorum procuratorum & assessorum remissiue. nu. 51.
52 Aduocatus an p singulis causis cõtũ florenos accipere possit. & nu. 53. & quid de aduocatis eporũ vel abbatũ: ibidem.
54 Aduocati salarium a pauperibus recipere non debent.
55 Sportulas in causis miserabiliũ personarum de iure iudices habere non debent: & quid in causis summariis.
56 Salarium quando notarius conficiat instrumentum de alio quo actu vel cõtractu pauperis de iure nihil accipere debet nomine salarii.
57 Procuratores & notarii sunt excoriatores pauperum.
58 Salarium an si partes cõcordauerint inter se habere debeat iudex licet sententiam non ferat.
59 Salarium aduocato quo tempore debeatur: an in prin. cause: an in medio: an in fi. & an lite pendẽ. aliquid a clientulis recipere debeat. nu. 61.
60 Salarium medici recipere non debent ab infirmis nisi cum sani fuerint: & an si receperint restituere teneantur.
62 Libellus quando actor maiorem quantitatẽ exprimeret in libello q̃ deberet vt reum maioribus expẽsis in sportulis executoribus prestandis grauaret: qualiter formãdus sit remissiue.

1 **Triplivero.** ¶ Ad euidẽ. huius versic. p̃mittite vobis vnũ verbũ † qõ executorũ in iure nostro multe et varie sunt species. ¶ Quidaz enim sunt executores vltimarũ voluntatũ: de quibus nihil ad ppositũ: sed de eis habet in l. id qõ pauperibus. vbi late per Ly. & latius per Bal. & Saly. C. de epi. & cle. & in l. nulla. per cosdez. in eo. ti. & late per Bar. in l. alio. & in l. a filio. in prin. ff. de alimẽ. & ciba. leg. & plenissime per Spec. & Jo. and. in titu. de instru.
2 edi. §. nũc vero aliqua. p totũ illũ. §. ¶ † Quidã aũt sunt executores g fnias exequunt siue mãdat executioni. & de his nihil ad propositũ ter. nostri: sed de his loquit ter. in l. executorem. cũ si. C. de execu. rei iud. & ibi dicit ter. q̃ isti ppie appellãtur executores: aliꝫ nõ: & sic q̃ iste terminus executores ppie
3 significat istos qui fnias latas executiõi mandant. ¶ † Quidam & tertio sunt executores qui representãt ptes in iudicio illas citãdo: & ꝓsequẽter qui mandãt executiõi fnias interlocutorias de citãdo aliquẽ. & de istis tractat. §. noster. & tenet in l. oẽs. §. executoribus. C. de epi. & cle. ita has spẽs executorũ declarat Azo in sum. ti. C. de sportu. & Hic. de neap. hic in. tiñ. q.
4 ¶ Et aduertite † q̃ executores istis modis nũcupank in iure nostro varijs noib⁹: aliqñ executores: aliqñ viatores: vt hoc tert. qñq; cãm preparãtes: qñq; officiales: qñq; apparitores: qñq; cesariani siue catholiciani: vt per glo. magistrã in. §. bis q causas preparant. in ver. exceptorib⁹. in aut. de iud. col. vj. &
5 per gl. in. d. l. executorẽ. C. de exc. rei iudi. ¶ † Et istis executoribus siue viatoribus quibus citationes cõmittebantur (de quib⁹ tractat ter. noster) daban salaria fm quãtitatẽ summe petite in libello: vt declarat hic glo. j. mag. si quis ergo maiorem quantitatẽ pecunie in libello inserebat vt isti executores maiorẽ summã noie sportularũ cõsequerenk: tenebak ad triplum: vt hac litera. & istud sit vobis satis p figuratiõe casus.
6 ¶ Iste ver. fuit summat⁹. ś. in prin. huius. §. ¶ † Vlo. j. er hoc versi. q̃ salaria de iure debẽt solui nũcijs sine executorib⁹ fm quãtitatẽ summe petite: iz secus sit de ꝓsuetudine vt dicit gl. j. mag. vbi videbitis. & aduerte q̃ hic non triplicak id qõ peti tũ est vltra verã estimationẽ: iz solũ id in quo reus passus est dãnũ. & sic habetis q̃ ppie nõ attendik ipsa petitio: sed effectus damnũ passi. ¶ † Zn alia aũt materia extra istũ casum nunqd attẽdak petitio: an vero id qõ effectualiter exigik seu exigi põt: puta si deberẽk tũ p libra cõsultori vel aduocato: nunqd inspiciek illud qõ petik: an vero id qõ effectualr exigi
8 potest tũ forte ppter inopiã aduersarij †? Vel quid si cẽt ista tutũ in ciuitate q̃ qui hz instrm a cẽtũ libris supra debeat illud insinuare penes acta intra ser mẽses: als illud instrm nõ valet: an si aliqs haberet instrm centũ librarũ: hz in patrimonio debitoris nõ sunt nisi. l. ita q̃ in effectu nõ est instrm nisi de. l. an illud instrm si nõ insinuek itra ser mẽses valeat: & sic an debeat inspici tenor instrumẽti: an vo effect⁹ exactiõis? videte tert. solẽnem in. l. in offrẽdis. C. de appel. & ibi in terminis Bar. q ad hoc no. illũ ter. & summe cõmẽdat. videte etiã ter. in. §. ad excludẽdas in auk. de liti. & Bart. in. l. q tabulas. circa prin. ff. de fur. & qõ not. Bar. in. l. pe. §. fi. p illuz ter. ff. de
9 iurisd. oim iud. ¶ † Videte etiã qõ alibi ponit no. Bar. in. l. vir vroti. §. cuidã. ff. de cõdi. & demon. vbi ponit an stante statuto qõ de pretio rei vẽdite soluak tñ pro gabella: puta tres denarij p libra: an debeat intelligi de ptio qõ i effectu remanet penes venditorem deductis oibus expensis factis in subhastationib⁹ vel datis prenetis. de quo etiã p Bal. in. l. j. in fi. col. C. de fru. & li. expẽ. Sing. & Jmo. in. l. in ciuitatibus. §. fi.
10 ff. de leg. j. p Jmo. in. l. nõ ampli⁹. in prin. ff. de legat. j. ¶ † Et an si de quolibet legato debeat solui tñ pro libra: an intelligak tñ de eo q̃ superest de legato deducto omni onere. vide Bal. Sing. & Jmo. in. d. l. nõ ampli⁹. i pri. p illũ ter. ¶ Et an
11 stante statuto † qõ p qualibet libra soluak tñ pro gabella. tu pmisisti mihi mille libras & 2ueniste: & pmisisti soluere quadrigẽtos tñ omni anno: an debeat deduci interusurijs medij tpis: cum in effectu quantitas tota sit minor omni anno pro centenario: vide sing. Bar. in. l. in lege falcidia nõ habek ff. ad. l. falci. Ad ista vide etiã qõ signãter determinat Bart. in. l. quoties. per illũ ter. ff. ad. l. falci. nam de iure cõi donatio vltra quingẽtos aureos si non sit insinuata nõ valet: an si detracta gabella in effectu nõ restãt nisi quingẽti aurei: an vale
12 bit donatio sine insinuatione. ¶ † Et an si qs impetrauit a summo põtifice rescriptũ qõ sibi cõferak beneficiũ primũ vacaturũ qõ ascẽdat vsq; ad summã cẽtũ ducatoz & nõ vltra: an si cõtingat vacare vnũ bũficiũ q̃ in veritate afferat fruct⁹ & puẽt⁹ p ducẽtos ducẽtos: sed postea sunt tot expẽse necessarie qõ in effectu nõ restãt nisi centũ: nunquid illud beneficiũ habere & obtinere posset: videte Bal. i. l. j. ver. ponei impetra
a ui. C. de fru. & li. expẽ. & Pan. de ca. i. d. l. nõ amplius. a in prin.
13 ¶ † An stante statuto q̃ de legato debeat solui gabella decẽ denarioz p libra valoris rei legate. & legak equus q valet. xx. cũ hoc qõ soluank heredi decẽ: de quanto debeat solui gabella: de quo videte Bal. Sing. & Jo. de imo. in. d. l. nõ ampli⁹.
14 in prin. ff. de leg. j. ¶ † Secũdo literaliter no. q̃ si actor i libello maiorem quãtitatẽ inseruerit ad hoc vt nũcij publici siue executores litiũ maiora salaria cõsequank: q̃ actor tenek ad triplũ ei⁹ in quo reũ ex hac maiori petitione dãnificauit: vt
15 hic habetis ad cõtertũ. ¶ † Et aduertite p ampliatiõe. §. q̃ iste text. locũ haberet nedũ si plus peteret re siue summa vel quãtitate: ꝛ etiã si pl⁹ peteret loco aut causa vt semp condẽnari debeat actori in oi dãno sportularz ppter hoc datarz nũcio in triplũ. ita in terminis tenuit glo. & Jnno. in. c. vnic. extra de plus peti. fm qõ referũt & sequunt Jo. de pla. & Ange.
16 hic. ¶ † Qñ autẽ dicatur peti re: loco aut causa: videbitis in §. plus aũt. j. c. si aũt actor plus peteret tpe: non habet locũ pena huius. §. q: ad illã petitionẽ quo posset hic. §. adaptari: vt clare ptz ad sensum: q: p illã petitionẽ factã pl⁹ tpe nũci⁹ publicus siue executor mai⁹ stipendiũ noie sportularz nõ conseqnerek: haberet tñ locũ hoc casu pena. §. pe. j. de exce. q̃ est qõ tps duplicek ipsi reo: & eo elapso adhuc nõ audiak ipse actor nisi prius refarcitis oib⁹ expẽsis litis factis per ipsum reũ. in alijs aũt expẽsis litis clarũ est hũc. §. nõ hre locũ: ꝛ in eis condemnak qui succũbit in cã si apparet cũ temere litigasse: sicut obseruak in oibus iurta formã. l. properandũ. §. sinaũt alterutra. C. de iudic. & l. cũ quẽ temere. ff. de iudi. & l. terminato. C. de fru. & lit. expẽ. ¶ Et iurta hũc. §. posset probabiliter dubitari fm doc. hic: cũ videam⁹ quotidie q̃ notarij: aduocati: & ꝓsultores maiora salaria recipiũt p magna cã q̃ pro parua: saltẽ de consuetudine q̃uis aliud sit de iure: iurta ea que late
17 dicã. j. sup gl. i. mag. † nunqd si aliquis maiorẽ quantitatem cõplexus cẽt in libello vt maiorib⁹ expẽsis circa salaria notarioz & aduocatorũ afficeret aduersariũ suũ: an habeat locuz pena hui⁹. §. ita q̃ illud plus triplicatũ deberet ab actore prestari ipsi reo? videk primo q̃ sic: cũ militet ratio. §. nostri. Jo. fab. determinat contrarium & cum sequũtur Jo. de platea &
18 Ange. hic: monentur omnes †: q: dispositio huius. §. que est penalis non debet ertendi etiam ex identitate rationis: quia pene sunt restringende. alleg. ad hoc Jo. fab. l. qõ vero cõtra. ff. de leg. j. facit. l. preses. & l. interpretatiõe. ff. de peti. Adducit pro hoc Joan. de pla. & Ang. de are. glo. valde singul. in. §. sequens. versi. item quista. in ver. in iudic. iũ. ś. eo. subdit tamen

a ¶ Jn. d. l. nõ ampli⁹. Vbi vide Franc. aret. & Feli. in. c. ad nostraz. in. j. colum. in versic. ex his infert. & iureiur. vbi ponit quod sic.

Joan.

19 Jo. fab. satis dici posse † q̃ iste actor teneatur actione de dolo: vel forte ꝛ melius fm ea recuperabit expensas ratiõe temere euacuationis: iuxta. d. l. cũ quem temere. cũ simili. ff. priori. alleg. ego contra hos patres audacter firmo cõtrarium: ꝛ teneo † q̃ imo iste. §. habeat locũ etiã in petẽte maiorẽ quãtitatẽ in libello ad hoc vt reus maiora salaria pstet notariis ꝛ aduocatis qõ illud plus in quo dãnificatus fuerit reus debeat triplicari fm formã pñtis. §. ꝛ moneo: propter fundamento istorũ doct. tenentiũ cõtrariũ †: q̃ imo in penalibus ꝛ odiosis ex idẽtitate rationis fit extensio: vt est solẽnis text. de hoc in. c. j. §. porro. in ver. fz q̃ natura nouas deproperat edere formas. in ti. que fuit pri. cau. benefi. amit. in vsi. feu. ꝛ ibi Bal. expresse not. qui dicit qõ ibi est ter. melior de iure ad hoc

22 † qõ in penalib⁹ ꝛ odiosis procedat de filiis ad filia. facit. l. bis solis in v. satis etiã cautũ putam⁹. quã etiã ibi not. Bal. ad hoc. C. de reuo. dona. iunctis pleriscꝫ aliis que in hoc proposito firmãdo vobis alle. in. §. sequẽs [a] in gl. fi. in ver. ipsius. ff. eo. ergo in ꝓposito nostro in terminis huius. §. quãtũcũqꝫ in penalibus licita est extẽsio ex idẽtitate rationis. Nõ ob. iura in cõtrarium adducta: ꝛ primo. l. preses. ff. l. interpretatione. cum simi. que volunt dispositiones penales nõ esse extendendas: q̃ respondeo illud verum nisi ex idẽtitate rationis fiat extensio: per ter. in. d. §. porro. cũ aliis prealleg. Non obst. etiam illa sing. gl. per. d. §. sequẽs. ver. itẽ mista. super ver. iudicii. que sing. vult qõ imo etiã ex idẽtitate rationis in penalibus non fiat extensio: q̃ respondeo q̃ illa glo. procedit ꝛ habet locũ qñ pena imponeret habito respectu ad priuilegium alicuius pticularis persone: q̃ tunc beneverum esset q̃ nulla fieret extẽsio de similibus pñis ad similes pñas: nec de similibus casibus ad sises casus. ita ibidẽ pulchre declarant et limitant illã gl. ex mẽte Bal. in. l. j. d. §. porro. ad hoc reputantis illã glos. ꝛ eius doctrinã bene singulariter. ego tñ ibidẽ dedi alias glo. concor. dicite vt ibi habuistis. cum ergo in proposito nostro pena huius. §. nõ imponat habito respectu ad priuilegiũ alicuius psone: certe bene poterit extẽdi ad alios casus habẽtes similẽ rationẽ: ꝛ per ista infero vobis sẽdam ampliationẽ ad ter. nostrũ. ꝛ vltra prima adducta pro opinica

23 cõtra doct. dic † q̃ imo dispositio hui⁹. §. quantũcũqꝫ penalis extendat ex idẽtitate rationis: tenẽt ipsemet Jo. de pla. et Ang. hic sibi inaduertãter ꝛ trariã dõ volũt (secũ gl. ꝛ Inn. in. d. c. j. extra de plus peti.) q̃ dispositio huius. §. penalis. loquentis in petente maiorẽ quãtitatẽ: ꝛ sic petẽte plus remittẽdatur etiam ad petitiones plures loco ꝛ causa: prout. §. retu-

24 li. ¶ † Aduertatis etiã pro maxima limitatione text. nostri q̃ pena tripli que ponitur in hoc. §. habet locũ nisi actorẽ pẽnituerit ante lit. conte. q̃ tunc ad simplũ expensarum tantũmodo tenebitur. ita tenuit Placẽ. in gl. relatus per glos. in. l. vnica. in glo. mag. in fi. C. de plus peti. ꝛ ibi illum sequuntur Ja. de are. Ly. ꝛ cõiter doc. maxime Bal. qui hoc disputat. ꝛ Salyce. ꝛ ita etiam firmat Ang. hic: ꝛ sequi videtur Ric. de nea. hic in apostil. ter. ꝛ ad hoc firmandũ faciunt multa pulchra que dixi in. §. oĩm. ff. eod. circa limitationem. l. fi. ff. de rei vendica. que omnino hic addite. Glo. tamen contrarium tenuit in. d. l. vnica. fm qõ eã refert Ric. hic: cui⁹ veritas pendet ab his que dixi vobis in. §. sequens. in versi. ex maleficijs. sup gl. in ver. distulerit. in. iij. ꝛ. v. partibus principalibus. ff. eod.

25 vbi videatis. An † autem sicut pena. l. vnice. C. de plus petit. cessat ꝛ locũ non hz si in libello esset apposita clausula: saluo iure superflui. prout eleganter firmat do. Anto. de but. in. c. ñ. in pe. col. extra de libel. obla. referens ita tenere Spec. in loco per eum ibi allega. an idem esset in casu. §. nostri: vt si in libello in quo esset inserta maior quantitas debiti: esset postea adiecta illa salutaris clausula: saluo iure supflui. cessaret pena. §. nostri. cogitabitis: quia non inuenio istud in specie in terminis. §. nostri tangi. multũ tamen faceret q̃ sit simile qõ pri. allegaui. ꝛ si istud procedat ad ter. nostrũ est ad eũ singularissima limitatio. ꝛ sic ex ꝓdictis starẽt due limitatiões ad ter. nostrum. tertiã limitationez videbitis. j. in gloss. j. mag. in iij. parte principali. Plura notabilia non colligo ex isto ter. quia tria notabilia alia colliguntur ex hoc ter. per gl. j. mag. quã capio. ¶ Glo. in ver. in libello. Quam diuido in septem partes principales. In prima colligit vnũ notabile ex tert. et illud declarat quo iure procedat ꝛ postea limitat. In secunda colligit aliud notabile ex tert. nostro. In tertia aliud. In quarta alind. In quinta ponit etiã aliud notabile: sed illud non colligitur ex hoc ter. In hac ergo quinta parte glos. per modũ huius notabilis ponit que sunt ille persone quib⁹ remittant iste spetule exolnende in totũ vel in partẽ. In sexta iuxta primũ precedens notabile formar qõnẽ ꝛ soluit. In septima querit an iste. §. hodie sit correctus. Secunda ibi: item

secundo no. tertia ibi: tertio nota q̃ spetule. quarta ibi: item not. qõ reus. quinta ibi: itẽ nota adhuc. sexta ibi: sed quero si be persone septima ibi: sed cum hodie caueat. ¶ In eadem glo. ibi: in authẽ. de manda. princi. §. sit tibi. dicite vos et melius per glo. in. §. necessitatẽ. super gloss. in ver. ex non scripto. in auf. vt ind. sine quoqno suffra. ꝛ adhuc plenꝰ per glo. illã solennẽ ꝛ magistram in. §. sancimus. in gloss. mag. super ver.

26 libellum in auf. de exhi. ꝛ intro. reis. coll. v. ꝛ ibi gl. addit † plures alios casus q̃ quatuor in quibus nõ requiritur libellus. de quo etiam videatis glo. plenam. in. c. fi. de re iudi. in. vj. ꝛ si vultis plenissime videre recurratis ad Spec. in tit. de libel. concep. §. nunc videndũ. enumerantẽ. xlvj. alios. l. casus in quibus nõ requiritur libellus: ꝛ in quibus procedatur sine libello. ibi videatis plene per eum ꝛ inuenietis totũ quicquid fere dici possit in hac materia quam late postea ampliãdo prose-

27 cutus est Ange. hic: qui inter cetera ponit † an in causis in
b quibus cognitio est summaria requirat libellus [b] an requi- b
28 ratur in causis breuioribꝰ †: ꝛ an requirat in causis in quibus procedẽdũ est summarie simpliciter ꝛ de plano. de quibꝰ in locis preallega. ꝛ Bar. in extrauag. ad repri. in versi. summarie. in princi. ꝛ in ver. sine figura iudicij. ꝛ in. l. nec quicqꝫ. §. de plano. per illũ ter. ff. de offic. procon. ꝛ lega. per glo. ꝛ docto. et do. Abb. in. c. j. extra de elec. ꝛ per omnes in cle. sepe. in princi. de ver. sig. ꝛ per Ly. Bald. ꝛ latius Saly. in auf. offeratur. C.

29 de li. conte. † Tangit etiam succesiue Ang. hic impertinenter ꝛ late psequit. an qñ procedit officio iudicis regulariter requirat libellus. de quo late p Bart. in. d. l. nec quicqꝫ. §. vbi decretum. ꝛ in repe. l. creditores. in vlt. col. ꝛ vlti. q. C. de pig. ꝛ l. iij. §. hoc aũt iudicii. in. vj. ꝛ vij. q. ff. de dã. infec. ꝛ in. l. j. §. ff. ff. de va. ꝛ extraordi. cog. ꝛ in. l. ab hostibus. §. sed qõ simpliciter. ff. er qui. cau. ma. ꝛ Bal. in. d. auf. offerat. C. de li. contest. ꝛ
c plene in rep. l. incerti. in pe. col. C. de interdi. ꝛ in. l. j. [c] ff. de iurisdi. oĩum ind. ꝛ per do. Ant. de but. in. c. fi. ꝛ ibi per abb. Pa-

30 nor. extra de off. iud. † Et an qñ agit officio iudicis ad exhibitionẽ reuerẽtie debite hoc casu regrat libellus: videatis in c
31 specie Bal. in. d. l. nec quicqꝫ. §. de plano. p illũ ter. † Et an in der sine libello ad simplicẽ querelã possit mandare pti ne intret possessionem: an vero necessarius sit libellus: est vtilis et quotidiana questio de qua videatis no. Bal. in. l. ordinarij. in. iij. col. in ver. fz vlterius quero duo asserũt se possidere ꝛ c. C. de rei ven. ꝛ in. l. quisquis. C. quo. appel. nõ reci. ꝛ Spec. in ti. de lib. ꝛcep. §. nũc dicendũ. versi. xij. ꝛ qõ no. Bal. in. l. fi. in ij. col. C. de edi. diui hadria. tol. ꝛ in. l. vis ei⁹. C. de pbat. ꝛ Jno. in. c. in presentia. extra de pba. ¶ † Et not. diligẽter qõ in

32 omnibus casibus in quibus nõ requirit libellus: quos. §. pri. remisse diri: in eisdẽ etiã non requirit aliquis alius processus ordinarij⁹. ita elegãter dixit Bal. in. c. j. §. insuper. de p

33 bi. feu. alie. per Fede. ¶ † Aduertite etiam diligẽter q̃ in casibus in quib⁹ requiritur libellus: qõ est regulare: si aliquis iret coram iudice ꝛ diceret notario actorum: scribe quale peto a Titio centũ in quibus ego peto cũ cõdẽnari ꝛc. cuius notarius hoc scribat in actis: per hoc tñ non videt libellũ in scriptis obtulisse: nec dicit procedere ordinario modo: sed extra ordinez. istud est qõ in terminis voluit singulariter Bar. in l. in sacris. la. iij. C. de pri. sa. sacrimon. li. xij. ꝛ hoc not. ex glos. ibi ꝛ reputat bene signandũ: q̃ fm eum posset sepe contingere de facto: ꝛ hoc dictũ sequitur Ludo. ro. in. l. j. in. ñ. col. ff. de arbi. de quo videatis Bal. in auf. offeratur. ad fi. C. de li. cõte. ꝛ Ange. in. l. j. in prin. in. j. col. ꝛ ibi Bal. ꝛ Pau. de cast. ff. de

34 eden. † Tangit etiã hic impertinẽter an libellus debeat mitti simul cũ citatorio: an vero citatio possit precedere. q̃ etiaz late examinat Rico. de neapo. in vlti. q. extra glos. de quo videatis Ly. Bal. Saly. in. d. auf. offerat. ꝛ Bart. examinantẽ in. l. si finita. in. l. iulianus. in. iij. col. in versi. itẽ quero. ff. de dã. infec. ꝛ ibi late Jo. de imo. faciẽtẽ quatuor casus pncipales: vt ibi per eum. ꝛ Bar. in extraua. ad repri. in ver. super dicto crimine. Spe. in tit. de libel. concep. §. nunc videamus. ꝛ §. restat. ꝛ glo. in. c. quoniam frequẽter. in fi. extra vt lite non cõte.

35 ꝛ gl. in. c. ñ. extra de dila. † Tangunt etiam hic Jo. de plat. et Ang. an libellus consensu partiũ possit omitti: ꝛ consequenter an productioni libelli possit renũciari per partes. de quo per glo. in. d. auf. offeratur. in glos. fi. in versi. pro nihilo. ꝛ ibi Bart. Bald. ꝛ Saly. C. de lit. contest. ꝛ glos. in. c. de causis. et ibi Canon. extra de offi. deleg. ꝛ glos. in. c. fi. de re iud. in. vj. et glo. in. c. j. ꝛ ibi etiã per Canonistas extra de libel. obla. ꝛ glo. in clemen. sepe. in glo. fina. ꝛ ibi per Jmo. de verb. signi. ꝛ gl. in. §. sancimus. in glo. mag. in ver. libellum. in auf. de exhib. ꝛ introdu. reis. ꝛ Bal. in auf. generaliter. C. de epis. ꝛ cle. Spec. in tit. de senten. §. iuxta. versi. quid de procuratore. Jmo. in. l. si cõuenerit. ff. de re. iur. ꝛ Bar. in. l. quoties. C. de p̃nu. ſ. b ol.

Jaſ. ſuper Tit. de Sect. K iiij

¶ Jn. §. sequens. vbi vide in nu. 7. ꝛ nu. 9.

¶ Libellus. vide Scdi. in c. licet Dely. i medio. v. colũ. de simo. ꝛ dom. Aleran. de imo. in 2sil. iij. colũ. n. pte. ꝛ an sufficiat libellus generalis: vide per eũ in 2si. xxxij. in. iij. colũ. iij. parte. et in cõsi. xliij. ea. parte.

¶ Jn. l. j. et ibidez vide do. Alexã. ꝛ imo. ꝛ plenius in. l. j. ꝛ edendo.

libro. xñ. vbi multa pulchra dicit.sed non credo qõ sit lectu.
36 Bart. quia non legit nisi. r. librum mortepraemortuus. ¶ In ea.glo.ibi:aliud est de iure veteri. Videte glõ.que hoc disputat:& idem tenet qõ hic in d.§.sancimus.in glo.mag.in versi. libellũ.in auc.de exhi.& introdu.reis.iste gl.verũ dicũt in ciuilibus:secus in criminalibus etiaz olim necessario dabatur libellus:iuxta l.libellor.in prin.ff.de accu.fm doc.hic:vt Joã. fab.Jo.de pla.& Bng.& Rico.in.xv.oppo.glos.¶ In eadem glo.ibi.l.si in rem.§.sed & si vestimenta. dicite prout diri in.§. omnium.in penul.charta mag.§.eo.& videatis glossas.in.l.j.in prin.in glo.mag.ff.de edẽ.& solennẽ glossa.in d.§. sancimus. in glo.mag.super versi.libellũ. in auc.de exhi.& introd.reis.colr. v.& Specu.in titu.de lib.concep.§.nunc ostendamus.in fin.& videatis omnino ter.& ibi pulchre Bart.in.l.in actione.ff.de fur.& Bar.in.d.l.si in rem.ff.de rei vendi.& l.inter stipulationem.§.j.ff.de verb.oblt.& in.l.nõ solũ.§.sed vt reprobari. ff. de ope.no.nunc.& in.d.l.j.in prin.in.ij.col.ff.de edẽ.& gl.& doct. in.c.ij.extra de lib.obla.Jnno.in.c.certificari.extra de sepul.& Bart.in.l.j.§.si quis argentum.ff.depo.& ibi habetis sing.gl.
37 in ver.argenti.quae vult † qꝫ si actor ignoraret qualitatem rei vel eius demonstrationis & ita iuraret:qõ tunc procederet libellus sine appositiõe qualitatũ.bene verũ est qõ ille qualitates deberent postea in processu phari:vt ibi dicit glo. qõ etiã tetigi in.d.§.omnibus.post clausulas cõsuetas apponi in libellis.tangitur etiam in locis prori.alle. in quibus etiam habe-
38 tis † an procedat iudicium si non sit petitum: a parte libellũ incertũ debere declarari. circa qõ videatis etiã que pulchre tetigi in.§.oĩm.in illo puncto:an si proponatur libellus generaliter nulla causa expressa:an procedat si non opponatur a
39 parte †.Et de libello incerto an procedat parte nõ opponẽte tangitur etiã vnum verbũ per Jo.de plat.& Bng.de are.hic. ¶ Jn ea.gl.ibi:sed hodie magis fm consuetudinẽ &c. Dicit Jo.fab.hic qꝫ istud est etiã de iure p auc.sed hodie.C.de epis. & cle.credit verius esse qõ vtrũqꝫ attendi debeat & loginquitas itineris & quãtitas cause.de quo vos videatis solẽne glo. in.§.audiẽt.ver.nulla super ver.disposita.in auc.de iudic.colla.vi.& idem sez qꝫ sportule iste debeantur istis nunciis publi-
40 cis seu executoribus † hodie etiam de iure fm longitudinez itineris:puta tot denarios pro miliari:non autem fm quantitatẽ pecunie petite:tenẽt etiã Jo.de plat.& Bnge.hic.Bal. autẽ i auc.offeratur.in.iij.col.dicit qõ istõ est de generali cõsuetudine qõ solaria prestant istis nunciis fm longitudinez itineris.& pro hac consuetudine alleg.ter.in ratione sui in.l. pro locis.C.de anno.& tribu.lib.x.& in.l.cum post sententiam
41 discussoris.C.de appellatio.& ibi etiam subdit Bal.†qõ iste sportule que prestantur istis nũciis publicis sine executorib⁹ prestãtur ante litis contest.per hunc.§.Illa autem que prestantur iudicibus prestantur post lit.contestationẽ per.§. ne autem.in auc.de iudi.& hoc etiam ponit Bng.hic que habetis etiam hic in glo.super ver.sportularium.que melius locuta est dicens qõ salaria que prestantur iudicibus nõ pstant post lit.contes. vt ipsi dicunt:imo medietas in ipsa contesta-
42 & alia medietas in fine lit.per.d.§.ne autẽ.†Illud tamen qõ doctores volunt qꝫ nedũ de cõsuetudine:sed etiã de iure pstẽtur hodie ista salaria nunciis publicis fm lõgitudinẽ itineris:nullatenus placet mihi:qꝫ nulla lege sufficiẽter probat.& maxime:qꝫ esset inducere correctionem huius.§. etiã de iure qõ de facili nõ est admittẽdã vulgata.l.vnica.C.de inoff.do.&
41 statim subjnciã †Ex predictis ergo habetis inferre qꝫ cũ de consuetudine salaria prestent istis nũciis publicis solũ habito respectu ad lõgitudinẽ itineris:nõ aũt ad quãtitatẽ petitã:vt vult glo.nña & firmãt doc.vt pdixi:qꝫ iste.§.nõ obtinebit locũ de cõsuetudine:& sic de cõsuetudine remanebit correctus.& hoc aperte firmat Jo.fab.hic.& qñ esset verũ qõ etiã de iure salaria prestarent:vt proxime dixi fm Jo.fab. Jo. de pla.& Bnge.hic:sequeretur qõ etiã de iure hodie iste.§.esset correctus: prout affirmãt Pe.de bel.& Jaco.de rauẽ. hic: sz ego nullatenus admitto:quia nonvideo vbi istud probet in re:vt proxime dixi.¶ Jn ea.gl.ibi:dicas qõ hic dicitur. Vlqui habent alternatiuã:vel dicas prout habuit Jo.fa.et iudicio meo illa alternatiua vel nõ bene stat:quia non bene decenderet ex pcedẽtib⁹.aliqui habẽt & dicas ꝓut ego habeo. & ista est melior litera:quia nõ respicit precedentia sed tendit de per se ad declarationem ter.¶ Jn ea.gl.ibi:id est causati ue non consecutive. Hec verba glo.sunt multũ obscura: que clarius ponunt & declarant p glo.j.in ver.cõsequẽt. quibus
44 glo.simul iunctis mens earum fuit in his verbis dicere†qõ quãdo actor in libello dolose & studiose plus petiit ob hanc causam vt salariũ sportularũ cresceret:& sic illud ob hãc causam ponitur hic causatiue:& tũc habet locum pena hui⁹.§. nostri.si vero actor fecisset hanc petitionem maiorem nõ ob hanc causam accrescẽdi sportulas:sz alio respectu:puta per errorẽ vel forte per temeritatẽ:& tũc qꝫis ꝓpter hãc maiorẽ petitionẽ executor cõsequeretur maius salariũ nomine sportularum:et sic reus grauat maiori pstatione sportularũ: tamen quia istud nõ eueniret causatiue hoc est qõ ob hãc causam accrescendi sportulas nũcis fuerit facta ista maior petitio:sz eueniret cõsecutiue:qꝫ per illud plus consequeret executor:hoc casu non haberet locũ pena.§.nostri:& actor nõ incideret in penam huius tripli.et hanc declarationẽ ad gl.nostram colligo ex mente doc.hic:vt Jo.fab.Jac. de rauẽ.Jo. de pla.& Bng.qꝫis ipsi nõ ita clare exponant:prout ego dixi.et sic fm istam gl.ita declaratã habetis magnã limitationem ad ter.vestrũ:vt dictũ tunc habeat locuz qñ illa maior petitio fuit facta dolose & studiose ob causaz istam: vt executor seu nũci⁹ publicus maiores sportulas cõsequat.Si autẽ illa maior petitio nõ fuisset facta ob hanc causam sed aliã:& sic dolus cessaret:tñ hoc respectu augmentandi salariũ nunciũ:qꝫis effectualiter & cõsecutive ꝓpter hanc maiorez petitionem nũci⁹etiã maiores sportulas cõsequeret:tñ cessaret dispositio et pena.§.nostri.cui⁹ ꝓtrariũ expresse firmant gl. in hoc.§. in ver.cõsequenk.vbi Jo.fab. putat veri⁹ istud quod tenet gl.hic:quia cum iste.§.sit penalis et loquatur solum eo casu quo quis maiorem quãtitatez expressit ad hũc finem:vt reus maioribꝰ sportulis afficiat:vt patet ex ter.hic in ver.vt ex hac causa viatores &c.ergo hoc casu solo locũ habebit.refert tamẽ Ja.de rauẽ. tenere cõtrariũ: sez cũ gl.ibi:& cum glo.nostra hic.et cum Jo.fab.tenet etiã Bnge.hic ꝓ rationem qne parũ faceret in hoc proposito: qꝫ ex ignorãtia qꝫ nõ habet admissã culpam quis non est puniendꝰ:vt.l.respiciendum.§.delinquũt.ff.de penis.& ibi Bar.& l.j.& ibi Bar. ff.de leg.& istud etiam ego teneo.& ado Bal.in terminis idẽ tenentẽ in.l.vnica.in dist.fina.C.de plus peti.¶ Jn ea.gl.ibi: nec decrescũt sz fit parua.Jntelligite hanc gl. dum tamẽ nõ sit ita parua quin excedat summã centum aureorũ: alꝫ ista glos.esset falsa & dicret de directo contra text.§.ne autem.in
45 aut.de iudi.fm Jo.fab.& Jo.de pla.hic.¶ † Jn ea.glos.ibi: in auc.de iudi.§.ne aũt.dicite qꝫ ille.§.loquitur in iudice delegato a pncipe in quo bñ sunt taxate certe sportule:vt si causa sit intra centum aureos:nihil habet a partibus: sz habet de publi.vnam libram auri quolibet anno.si autez causa excedit summam centuz aureorũ:tunc quando lis contestatur tunc debẽt dari duo aurei ab vna parte:& duo alij ab altera
46 parte in fine litis:vt.d.§.ne autem†.Jn iudice autẽ ordinario & etiam in alio delegato quoniam principis sportule nõ sunt determinate a iure nec reperiẽ.l.expressum fm gl.i auc. offeratur. in ver.sportulis.C.de lit.contest.in fi. in quibusdaz personis de quibus ibi per glo.et ideo subdit glos.illa cõsuetudinem terre in eis esse seruandam.& idem tenet glos.in.d. §.ne autem.in gl.j.que subdit qõ Bononie soluit decima in causis principalibus alicubi media.vt fit in terris comitisse Matilde.qõ est valde iniquum fm glo.ibi:& idẽ scilicet qõ in ordinario nõ sunt determinate sportule a iure. tenet etiaz Bar.in auc.offerat.& Jnno.in.l.pponi⁹.als in.c.si vni.de re iudi.sed Jnno.relatus per Jo.fab.& Jo.de plat.& Bnge.hic tenuit in.c.cum non ab omni.extra de vita & hone.cleri.ꝙis glo.ibi teneat cõtrariũ qõ imo iudici ordinario nihil penitus debet solui:nec pro sportulis:nec alio modo:cũ habeant salarium de publico:vt in.§.oportet.in auc.de manda. princ. no.glo.in.l.fori.in ver.castrense.C.de aduo.diuer.iud.& l.veluti.C.de assess.fortius ꝙ hodie nõ licet eis accipere esculẽta[a] ac poculẽta:vt in auc.scriptũ est exemplar.in fi.colla.ij.fm glos. in.l.plebiscito.in versi.poculẽtum.ff.de offi.presi.solum ergo possunt habere expẽsas qñ excedũt locum in quo habitãt:vt c.statutũ.§.penul.de rescrip.in.vj.vbi plene de ista materia.& Jnno.in.d.c.cũ non ab omni.vbi tradit ista materia. Bng. vero in.d.l.pomponius.als incip.si vni.& in.l.ij.C.de spor. tenuit ꝙ imo iudici ordinario taxate sunt sportule quãte de legato principis:per.d.§.ne autẽ.& hoc etiam ibi vult glossa.j. ꝙis fm eũ de iure cano.sint hodie interdicte per.d.c.cũ nõ ab omni.vbi per Jnno.& per eundẽ in.c.vnico.extra de plus
47 peti.prima opi.S.relata est magis cõmunis.¶ † Vbi autem iudici delegato non est prouisum de salario de publico:tunc sibi esset sucurrendũ fm laborẽ & qualitatem cause ad fimilitudinem aduocati.l.j.§.i honorariꝰ.ff.de var.& extraordi. cog.fm Jacob.de bel.d.§.ne autem.& Joan.de pla.& Bnge.
48 hic† Jn autem arbitrio debeantur sportule: videatis Spec. ꝙ sic:in titu.de arbi.§.sequitur nunquid arbiter.et sequnnt simpliciter Joan.de pla.& Bng.et Rico.hic & apostil. ter. et bonus est ter.de hoc in.l.quoties.in ver. in subueniẽdis.C.de

a ¶ Esculenta. vide do. Alexan. de imo.in consil. xxiij. per totum.in. ij. parte.

pinl. Schola. lib. xij. adde tu ter. in l. in sacris. ꝛ ibi Bart. C. de
ptori. sa. stri. li. vi. ꝛ Bar. i. l. fi. C. de prin. agē. in re. lib. xij. q̄uis
cōtrariū ꝛ male teneat Bal. in l. generaliter. ad fi. C. de epi. et
49 cle. subdit Rico. bic † idez esse in arbitratore vt ei sportule de-
beantur. arg. l. quare. §. j. ff. finiuz regun. et l. pe. ff. si mensor fal-
mo. dixe. ꝛ ita dicit tenere Hugl. de cu. in. d. aut. offerat. C. de
50 lit. cōtest. † Et iuxta suprascripta notate vltra scribētes hic q̄
salaria promissa doctorib⁹ ꝛ aduocatis hodie possunt peti ꝛ
accipi a clientulis suis: vt l. medicos. circa fi. C. de profes. ꝛ me-
lib. x. Fin glo. ꝛ Bar. in l. j. §. j. ff. de var. ꝛ extraordi. cog. et glo.
ꝛ Bar. in l. archiatri. in vltimis verbis. C. de pfes. ꝛ medi. li. x.
si autem nō sit promissum salario aduocato: tūc officio iudi-
cis cōstituitur. l. j. in prin. ꝛ ibi Barto. ꝛ §. in honorarijs. ꝛ ibi
51 Bar. ff. de var. ꝛ extraordi. cogni. in † istis locis habetis etiaz
a de salario notariox ꝛ medicox⁹. de quib⁹ etiā per glo. ꝛ Ly.
ꝛ Bal. in l. j. C. mādata. vbi etiā ponit Bal. quid in salario pro
52 curatoris: assessoris: medici: ꝛ similiū psonaruz. ¶ † Et quia
ꝑ. vidimus in salarijs iudicū in aduocatis: aduertite q̄ ꝑ sin-
gulis causis potest aduocatus accipere centū florenos ꝛ non
vltra. ter. est in l. j. §. diuus. el. j. ꝛ ibi Bart. no. ff. de va. ꝛ extra-
ordi. cog. subdit tñ aduocatos curie Romane tanq̄ negotij
proprij nō omnino legū expositores illū ter. interpretari hoc
modo. in singulis causis. i. in singulis capitulis cause: ita q̄ in
singulo capitulo cause licite capi possint cētum aurei. ꝛ ita di-
53 cit obseruari de facto: q̄uis ꝑm eū de iure nō sit verū. ¶ † Li
mitta ēt Bal. alibi illud qō dictū est de centū florenis in adno
cato in. l. j. ad fi. C. manda. vt procedat nisi causa sit denicta: qz
nullum est tunc taxatū salarium a iure. eodē modo ꝑm eū illi
qui sunt aduocati epoꝝ vel abbatū pro statu dignitatis eo
rum etiā licite possint maximū salarium accipere etiazvltra
centū florenos. arg. u. l. si pater. ff. de dona. per quam. l. dicit ita
tenere Ray. de fo. li. vbi no. etiā alibi Bart. in l. fortissimis. C.
de mili. veste. li. xij. arg. ex illo text. contra sartores sine sutores
vt possint ꝑ factura vnius clibani vtis accipere vnū florenū ꝛ
54 non vltra. † ¶ circa salaria aduocatox de primo dixi. Nota
te illud plus dictū: ꝛ q̄ vobis occurret omnino obseruate: q̄
aduocati nō debēt accipere salariū a pauperib⁹. ita no. Bal.
in l. si furiosi. C. de nup. arg. illius text. in verb. gratis. pro quo
bene facit qō idem Bal. dixit in aut. generaliter. in j. col. C. de
epi. ꝛ cle. vbi dicit q̄ in causis miserabiliū personarū iudices
de iure non debent habere sportulas siue salariū. §. ne autē. in
55 aut. de ind. † ꝛ idē dicit esse in causis summarijs: q: sunt ma
gis fauorabiles ꝛ celerius expediuntur. ꝛ pro istis duobus di
ctis ego do vobis casum expressum in. §. si tibi quoq; tertium
studium. in aut. de manda. prin. ꝛ ibi etiaz glo. in ver. gratis.
accedat pro istis pauperibus qō sin. voluit Roma. in l. si vero
§. de viro. in fallētia propter paupertatem. ff. sol. mat. vbi vult
56 † q̄ qñ notarius cōficit instrumētū de aliquo actu vel cōtra
ctu pauperis qō de iure nihil debet ab eo recipere nomine sa
larij: motus per ter. in l. tam dementis. in fi. cuiz gl. C. de epis.
aud. extendēdo rationem in illo ter. expressam: vt ibi per cuiz.
57 † O vtinam bene obseruarent hec dicta isti impñ procurato
res: notarij: ꝛ aduocati: qui sunt exactatores pauperū. quos
Bart. in rep. l. qōs populi. in. v. q. prin. ff. de iusti. ꝛ iure. appel
lat cōgruentissimo vocabulo canes curiarum ꝛ detractores
58 ciuium. ¶ † Aduertite etiaz diligenter in proxime dictis qō
q̄uis partes concordauerint inter se qō nihilominus iudex
q̄uis iniam non ferat: tñ debet habere salariū iuxta. ita sentit
Bar. in. d. l. j. §. diuus. el. ñ. in. vij. col. ver. sed quero. ꝛ redeo ad
gl. de quo videatis in terminis Bal. in l. j. in. v. q. C. de suffra. ꝛ
Jo. an. in reg. contractus. de regu. iur. in. vj. in mercu. Rico. de
neap. in l. gallus. §. ꝛ quid si tantum. ff. de lībe. ꝛ posthu. ꝛ ter.
in l. fi. ꝛ ibi gl. ꝛ Bal. C. de condi. ob cau. ¶ Itez q: in superio
ribus vidimus quo tpe soluēduz sit salarium iudici: ꝛ est ter.
59 in. §. ne autem. in aut. de iud. † si vultis nunc scire quo tēpore
soluendum sit salariuz aduocato an in principio cause an in
medio an in fi. videte Bar. in. d. l. j. §. diuꝰ. el. ñ. in. vij. col. ꝛ gl.
in l. vnica. in ver. consequantur. ꝛ ibi Bal. in. viij. q. C. de suffr.
Spec. in ti. de suffra. §. seq. ver. sed qñ. Bar. in l. ñ. C. locat. ꝛ vi-
deatis omnino fing. ter. de hoc in l. archiatri. C. de pfes. ꝛ me-
b di. lib. x. vbi est ter. expressus. ꝛ ibi cū no. Bar. † q: medici nō
60 debent recipere salarium ab infirmis nisi cuz sani fuerint⁹. ꝛ
b si receperint tenentur restituere. l. medicus. ff. de var. ꝛ extraor
61 di. cog. ꝛ sic eodem modo dicit Bar. † qō aduocati nō debēt
recipere aliquid a clientulis lite pendēte. l. quisquis. C. de po
stu. ꝛ hec duo no. Rico. de neap. ibi per illum text. nos tamen
videmus quotidie de facto vtrūq; dictum male obseruatur.
¶ In ea. glo. ibi: in aut. de manda. prin. §. oportet. dicite vos
melius in. §. sit tibi quoq; tertium studium. ¶ In ea. glo. ibi
q̄ verius est. Hec mihi placet: q̄uis Jo. fa. referat. Ja. but. te

a ¶ Et medi-
corū. Adde
qō medic⁹
petit salariū
etiā pro tpe
quo est i iti
nere cuz va
dit ad curā
dū infirmū:
vt p Lu. ro.
i fin. v. sala-
riū. pbak ēt
p ter. in. l. q
mittunt. §.
fin. ff. ex qb.
cau. ma. et
adō q̄ repe
tere pōt ex-
pēsas factas
p ipm in cu
rando infir
mūm ēt initiū:
vt p prefatū
Lud. i fin. v.
medic⁹. ꝛ ca
sus fin. est l
c. puideāt
Ixxxiij. dist.
p quo vide
etiam do.
Mar. sozi.
in 2ñ. xxvj.
inci. ex his
que. circa fi.
vi. colū. in. j.
parte. q̄ lz
infirm⁹ ha-
beat medi-
cū eo suum:
tñ medicus
potest sum-
ptus repete
re actiōe ne
gotiorū ge-
storum.

nere cōtrariū: ꝛ ipse nō dare firmat quicquid dixerit Ang.
bic. ꝛ gl. sequuntur Pe. de bella perti. ꝛ Ja. de are. bic. moti
arg. glo. nostre qō ipsi clarius inducunt a partib⁹ sufficiēter
enumeratis. ꝛ dare patet hic arg. cuilibet cogitādi. ¶ Ad fi.
glo. Hec opi. gl. reprehēdit cōtra per doc. bic: vt Jo. fab. Jo.
de pla. ꝛ Ang. de are. ꝛ merito q: ille. §. i. in aut. de execu. ꝛ in
aut. libelluz. ꝛ vnde sumpta est. C. de plus peti. loquunt i val
de diuerso proposito ab isto. §. nostro q: puisio illius cautio
nis dupli habet locuz in eo qui nō procedit ad li. cōtestandum
duos mēses qui cōdemnatur in duplum. Iste aūt ter. loquit
in eo qui plus petijt vt reus maiores sportulas prestet execu-
toribus qui incidit in penā tripli. ꝛ ideo iste pene sunt valde
diuerse. ꝛ ita etiā tenet Bar. in l. vnica. in dist. sua. C. de plus
peti. ꝛ intātum iste pene sunt diuerse q̄ vna nō tollet p aliā:
imo possent simul intētari ꝛ exigi: maz qñ agēs plus petijsset
vt maiores sportule executorib⁹ prestarent teneretur ad tri-
plum ex dispositione. §. nostri. ꝛ qñ nollet etiā lit. cōtest. acce
dere teneret etiā ad duplum. ar. d. §. j. in aut. de executo. ꝛ in
aut. libellum. C. de plus pet. ꝛ l. sanctio. cū ibi late no. p Bar-
to. ff. de pe. ꝛ in. l. qui sepulchra. ꝛ ibi late p scribentes. C. de se-
pul. vio. ꝛ ita tenēt Jo. fa. ꝛ Ang. de aret. bic. ¶ Glos. in ver.
consequetur. expedit. ſ. in gl. j. mag. in. iñ. parte principali. ꝛ
62 ibi tenui veritatem huius gl. dicite vt ibi. ¶ † Extra gl. resta
ret vl. pro complemento huius ver. vt ibi videremus qualiter
in practica esset libellus formādus in materia istius versi. qñ
actor in libello maiorem quātitatem exprimeret vt grauaret
reum maiorib⁹ expensis in sportulis que prestari debent exe
cutorib⁹: tñ q: istud nō haberet vnam syllabā de artificio: et
propterea esset fine vtilitate: q: vt. ſ. diri in gl. j. mag. in. iñ. par
te principali: iste. §. nō procedit de cōsuetudine: ideo omitto
nō denigraturus fruſtra papyrum: ꝛ hinc est qō forma libel
li in ista actione nō traditur per Spe. nec per Odofr. vt hic
refert Jo. de pla. ꝛ credo respectibus istis suprascriptis si ta-
men vultis videre in specie libellum nullius ministerij recur-
ratis ad Ang. bic. ꝛ plenius ad Jo. de pla. bic.

1 ¶ Condictio ex lege cōtra nūcios seu executores q̄ noīe spor
tularum siue suox salariox maius salarium exegerūt an
detur in quadruplum: an vero hodie in simplum.

2 Condictio ex lege ad triplum an detur nuncijs public. con-
tra actorem plus debito petētem vt reum grauet maiori
onere sportularum soluendarum.

3 Milites potestatum si asserant se habere commissionem pi
gnorandi aliquem vel eum personaliter capiendi ꝛ hoc
nō sit verum ꝛ ab huius timorem eis aliquid datuz sit ꝛ
aliquam pecuniam receperint: nedum ad quadruplū te
nentur: imo extra ordinem officio iudicis etiaz crimina-
liter puniri possunt: q: in crimen concussionis incidunt.

4 Nuncios pignoranti vel vltra modum grauāti: vel aliter ter
minos iustitie excedēti resistere de facto licitum est: ꝛ etiā
puniri debet. ꝛ nūquid possit sibi satisfieri a reo de suo sa
lario pro pignorationibus quas contra reū facit ꝛ capere
propria autoritate pignora a reo propriis salarijs. nu. 7.

5 Salaria nunciorum hodie sunt taxata secundum consuetu
dines siue statuta curiarum.

6 Durum est penas extendere ꝛ legem penalem extra suum ca
sum trahere.

8 Pena dupli que venit ratione negationis vel contumacie
vel ex eo qō nō soluitur intra terminū rōne prime obliga
tionis venire non videtur sed ex accidenti extrinseco.

9 Fideiubentes pro malefactore de iudicato soluēdo pro pena
que rōne illi⁹ maleficij veniet imponēda an ꝛ qñ teneant
ad augmentū pene quaz psona principalis incursa est ex
forma statuti vigore negatiōis aut ꝓtumacie aut solutio
nis nō facte in termino. ꝛ nu. 10. ꝛ qualr iudex maleficioz
caut⁹ esse debeat tūc in accipiēdo fideiussionē vt teneant
tales fideiussores ad dictum augmentum pene. nu. 11.

12 Citatiōes siue reales siue psonales nō debēt nec de iure fieri
possunt nisi de magistratib⁹ seu iudicis mādato. ꝛ quali
ter nuncius curie contrafaciēs puniri debeat cum duob⁹
seq. ꝛ nu. 14. ꝛ quid si ipsis commissio generalis facta sit
vt quascūq; citationes tam in ciuilibus q̄ in criminali-
bus facere possint sine alia speciali commissione. 15. ꝛ qd
de his qui faciunt iudicibus concedi licentiam citandi
oēs debitores suos an ista licentia valeat nisi debitoz⁹ no-
mina in specie exprimantur. nu. 16. ꝛ quid si sit nuncius
publicus an presumatur ei facta commissio. nu. 17.

18 Citationis commissio an presumatur si in actis cōstet de ci
tatione ꝛ relatione.

19 Nuncio publico an ꝛ quando ꝛ quō credatur. ꝛ nu. seq.

21 Nuncio non publico ⁊ etiã non iurato an credi debeat:⁊ qd de nũcijs qui sunt personeviles ⁊ infames prout cõiter ad tale officium deputantur:an eis esset credendum. nu.eo.
22 Nuncio citanti oretenus ⁊ sic sine scriptura ⁊ sine literis an credatur.
23 Citatio facta ad domum an ⁊ quando reddat citatuꝫ cõtumacem:⁊ quando non.
24 Citatio an ⁊ quando non valet nisi fiat per scripturam.
25 Nuncio publico aliquem citanti credenduꝫ nõ est nisi in capite birretum rubeum portet vel aliquod aliud signũ puta crucem super birreto.
26 Nuncius citans licet constet ꝙ non sit consuetus:tamen si de mandato iudicis ⁊ commissione constet sufficit.
27 Nuncius per quemlibet iudicem etiam delegatum ⁊ ad vnũ solum actum sibi creari potest.
28 Nuncius si dicat se Titiũ citasse personaliter ⁊ Titius dicat contrarium etiã cum iuramento cui magis sit credẽduꝫ.
29 Nuncius si in actis banchi sit scriptũ per notariuꝫ qualiter ipse citauit personaliter Datum:⁊ ipse neget:cuius dicto sit magis credendum.
30 Nuncius si referat vltra sibi cõmissa a iudice:an sibi credat: puta habuit simpliciter de citando aliquez ⁊ ipse referat quod citauit ⁊ citatus respondit se nunꝙ venturum.
31 Nuncius deputatus ad vnũ bãchũ sine pernã curiã:an possit per alium iudicem inferiorẽ eligi ⁊ sibi cõmitti citatio.
32 Nuncius an quis esse possit in causa ꝓpria:⁊ an eius relationi cum iuramento stetur.
33 Nuncius qui inceptor fuit in vna causa debet ipse idem esse in tota causa ⁊ non alius.
35 Nuncius licet de cõsuetudine vigente in aliquibus partibus possit sine vlla cõmissione iudicis citare:tamen nõ posset citare aliquem die feriata pro non feriata sicut nec iudex posset die feriata committere citationem.⁊ nu.seq.
37 Penaꝫ huius.§.vt quis incurrat an solus ipsius iudicis de citando sufficiat.
38 Pena huius.§.cui applicetur.
39 Pena iur.communis an sublata sit per penam statutariã sine impositam a statuto.
40 Probationis legitime appellatione an veniat probatio per iuramentum.⁊ nu.42.
41 Probationis simpliciter prolate appellatiõe intelligitur de legitima ⁊ plena.
44 Sententie due an ferantur in actio.qõ me.cau.an vero vna ⁊ qualiter.⁊ an ab vtraqꝫ sententia que fertur super ista actione quod me.cau.appellari possit.nu.46.
45 Sententia definitiua quibus modis sumi possit.
47 Libellus in actione qõ me.cau.qualr formãdus sit.⁊ nu.73.⁊ quot libellos regrat:nu.76.⁊ qualiter in ea articulari debeat ⁊ formande sint positiones.nu.76.⁊ seq.
48 Equus meus si per gẽtes armigeros nobis amicos mihi auferatur si illũ ad manus alterius reperiam eũ recuperare possum licet nõ dicã noiatim p quẽ mihi fuerit ablatus.
49 In actione quod me.cau.quid veniat.⁊ nu.53.
50 Actioni quod me.cau.an prescribatur.
Actio qõ me.cau.quantuncũqꝫ sit stricti iuris tñ arbitraria est:⁊ an in ea iuratur in litem ⁊ qñ:ibidem.⁊ nu.51.⁊ qualiter in ea quadruplatur.nu.52.
54 Actio qõ me.cau.descẽdens ex edicto pretoris ad rescissionez cõtractus an ⁊ qñ ⁊ per quem metũ cõpetat.⁊ nu.55.⁊ qd si quis vult rescindere cõtractum nõ iure actionis sed officio iudicis qui metꝰ sufficiat.n.56.⁊ an sole mine sint sufficientes ad actionem quod me.cau.cansandam.nu.60.
57 Edictus qui infirmitatẽ paruam facit magnaꝫ ⁊ periculosam ⁊ hinc promissiones illicitas extorquet:qualiter tales promissiones rescindantur.
58 Actus ratione maioritatis aut reuerentie quomodo rescindatur:⁊ quotuplex sit maioritas.nu.59.⁊.61.
62 Actus reuerẽtie paterne an matrimoniũ carnale cõtractuꝫ inualidet:⁊ qd de mrimonio spũali ⁊ que cautela adhiberi possit vt talis suspitio metꝰ reuerẽtialis tollat.⁊ nu.seq.
64 Silentiũ filij vel filie propter reuerentiã patris quid operet.
65 Uxor si cõsensit marito alienanti rem ipsius vxoris qꝛ nõ audet contradicere nimia reuerẽtia vel metu mariti:an per hoc sibi preiudicet.⁊ quid si maritus percusserit multũ bene vxorem suam qꝛ nolebat consentire cuidam instrumẽto postea ex interuallo vxor consensit.nu.66.
67 Actũ si qs probat semel fuisse illatũ semp durare presumit.
Actus iustus an dicatur si ciuitas vel princeps faceret ordinamentuꝫ sub pena grauis qõ debitores bannitorũ solvãt fisco vel camere:⁊ quid si iussu magistratꝰ ibidẽ.⁊ nu.68.
69 Scruitia indebita presumuntur a dñis per metum extorta.
70 Actio qõ me.cau.an proponi debeat ad rescindendũ contractus qui fiunt quotidie cum dominis terrarum.
Cõtractus initus cũ principe metu ipsius est ipso iure nullus eod.nu.
71 Testibus duobus de metu deponentibus magis creditur ꝙ mille deponentibus de spontanea voluntate.
72 Probare spontaneam volũtatem contra probationem metuose voluntatis impossibile est.
73 Libellus in actio.quod me.cau.qualiter concipiatur.
74 Actio qõ me.cau.intra annum datur ad quadruplum:post annum datur ad simplum.
78 Libellus in cõdi.ex lege que datur in quadruplũ cõtra executores seu nuncios publicos q maius salariũ debito exegerunt qualiter sit formandus.
79 Actio in factũ ex edicto de calũnia.datur in quadruplũ intra annum vtilẽ ⁊ post annũ in simpluꝫ tñ:⁊ cõtra quos detur:⁊ quibus competat.⁊ nu.80.⁊ nu.81.⁊ seq.nu.86.⁊ an ⁊ qñ locũ habeat hec actio ⁊ de cui materia.nu.84.⁊ seq.⁊ an illud quadruplum sit totuꝫ pena:an vero in eo contineatur simplum.nu.87.
88 Libellus in actione in factum ex edicto de calumniatoribus qualiter formãdus sit reperisse:⁊ qualiter si ille agat qui pecuniaꝫ dedit ne sibi calumnioſum negotiũ fieret vel ne contra eum calumniosa accusatio instituꝛetur.nu.89.
90 Contractus omnes mundi de equitate canonica sunt bone fidei ⁊ omni casu dolus ipso iure vitiat.

Quadruplí autem. ¶Iste ver. summatus fuit in princ.huius.§.⁊ eius materiã:⁊ quasi omniũ actionũ in eo noiatarũ vidimus in.§.sequens.in prin.⁊ in ver.ex maleficijs.S.e.nã de actione furti taꝫ manifesti ꝙ nõ manifesti ⁊ forma libelli.itẽ de actione.Laquilie depositi cum libellis suis.⁊ de ea actione que competit pro legatis factis venerabilibus locis dictum est ibi.De actione aũt serui corrupti vidimus in prin. huius §.oẽs.Solum ergo restabit in hoc ver.ponere materiã actionis qõ me.cau.⁊ cõditionis ex lege que datur cõtra executores qui maius salariuꝫ debito exegerunt:⁊ actionis in factũ
1 que oritur ex edicto de calũniatoribus. ¶†Not.j.ex hoc tert. in ver.itẽ ex lege cõdictitia.iuncta gl.in ver.in quadruplum. qõ cõdictio ex hac lege datur in quadruplũ cõtra nũcios publicos seu executores qui maius salariũ nomine sportularuꝫ siue suorũ salariorũ exegerũt.cuius quadrupli hodie simpluꝫ datur damnũ passo.Reliquũ vero triplũ datur fisco.§.⁊ hoc quoqꝫ precipimus.in auf.vt liti.iurent.hic alle.in gl.qõ qualiter intelligat ibi videbimus. ¶†Contra autem actoreꝫ plus
2 debito petẽtẽ vt grauet reum maiori onere sportularũ soluendarum nunciꝫ publ.datur condi.ex lege ad triplũ:vt ver.tripli.vbi vidimus.S.eo. ¶†Unum tñ tenebitis benemenți qõ est quotidianũ contra istos nuncios publicos vel istos ribaldos milites potestatũ:qõ si asserant se habere cõmissionez pignerandi aliquem:vel eum personaliter capiendi:vel inferendi aliqõ aliud grauamẽ:⁊ hoc nõ sit verum:⁊ propterea huiꝰ timore aliquid eis datũ sit ⁊ aliquã pecuniã receperint:qõ nedum tenent ad quadruplũ:sed etiã puniri possunt extra ordinem officio iudicis etiã criminaliter:qꝛ incidunt in crimẽ cõcussionis.casus est no.in.l.j.C.de cõcuss.⁊ glo.j.in hoc expresse dicit.quam ad hoc reputant sing.Jo.de pla.⁊ Ange.hic ego addo ter.in.l palatinos.quẽ ibi expresse no.Bart.C.de colla.
3 fun.fil.lib.xj. ¶Notate etiã diligẽter ꝙ qõ licitũ est resistere de
4 facto nuncio pigneranti vel grauãti vltra modum vel aliter terminos iustitie excedẽti.l.phibitũ.⁊ ibi Bar.in.ij.⁊.iij.no. C.de in.fil.li.x.⁊ ibi Bal.⁊ Ang.in.l.deuotã.C.de meta.li.xij. vbi no.Bar.⁊ Spe.in ti.de cita.cõsequit.ver.sed nunquid.et Bar.in extrauag.ad repri.in ver.per nunciũ.⁊ in ver.per literas.Ang.in repe.l.si vacantia.C.de bo.va.lib.x.⁊ est text.in.l. 2tra nostra ꝑcepta.C.de execu.lib.xij.⁊ ibi in terminis Bar. no.illã.l.ad hoc scilicet contra baiulos siue nũcios publ.qui sunt destinati ad pignerandũ aliquez qõ si accipiãt pignora vltra debitũ modum põt eis licite resisti:⁊ etiã debẽt puniri. qõ reputat ipse no.⁊ sequunt Jo.de pla.⁊ Ang.hic.⁊ multa pulchra de istis nunciꝫ publi.dicã.j.in.iij.not. ¶Et iurta scriptum no.qõ ex hoc text.colligit dubitat Jo.fa.hic qñ illa cõstitutio de qua in text.isto fit mẽtio nullibi habet:vt in-
5 quit gl.in ver.quadruplũ.† sed hodie fin mores ⁊ cõsuetudines curiarum ⁊ etiaꝫ per statuta terrarũ sunt taxata salaria istorum nũciorũ siue executorũ publicorum. Un si excedant illã summam taxatã possit ab eis quadruplũ repe i:⁊ sic an incidant in hanc penam quadrupli:dixit Jo.fa.videri sibi satis

trationabile

rationabile q; sic: cum sit cadē ratio: tñ determinat contrariū
6 q; ¶ ourum est penas extendere ⁊ legem penalē extra suum ca
sum trahere. l. interpretatione. de penis. credit tñ q; puniri de
beāt extraordinarie officio iudicis qui debet illicitas exactio
nes coercere: vt l. illicitas. in prin. ff. de offi. presid. ⁊ simpliciter
sequitur Jo. de pla. hic ego audacter teneo ⁊tra eos qō imo
dispositio huius ver. quantūcunq; penalis extēdi debeat ad
casum supascriptum. cū sit cadē ratio per ea que dixi in ver.
tripli. in. ij. no. ŝ. eo. ⁊ hoc etiā tenet Ang. hic: q̄uis ibi cōtra-
riū teneric: vt ibi retuli. ¶ Scō principaliter no. ex hoc met
ver. itē ex lege. vnū qō dicit Jo. fa. probari hic ⁊ in ver. tripli.
ŝ. eo. vez quēdam practicam quaz ipse abusum appellat q̄ est
7 in aliquib; partibus ¶ qō nūcij publici seu executores faciāt
sibi satisfieri a reo de suo salario pro pignerationibus seu exe
cutionibus quas cōtra reuz faciūt. item qō fortius est: qō isti
executores possunt capere propria autoritate pignera a reo p
ppriis salariis: cum ista iura dicant reum debere soluere sala
ria. dicit tñ q; istud est ⁊tra oēm rationem: q̄uis in aliquib;
locis ita seruetur de facto: ⁊ in aliquibus cōtrariū: ⁊ hoc etiā
refert ⁊ simpliciter sequitur Jo. de pla. hic. sed indicio meo q;
executores possint pignera capere p suo salario nullo modo
possibile est qō ꝓbeā in hoc ter. aliud est satis colligibile hic.
8 ¶ ¶ Tertio no. in ver. sed furti. fm Joā. de pla. hic: multum
subtiliter ⁊ elegāter q; pena dupli que venit ratione negatio
nis vel cōtumacie: vel ex eo qō nō soluitur intra terminuz nō
videā venire rōne prime obligationis: sed ex accidenti extrin
9 seco. ¶ Et p hoc notabiliter infert qō fideiubentes pro maleta
ctore de iudicato soluēdo pro pena que ratione illius malefi-
cij veniet imponēda nō tenebunt ad augmētum pene: aut in
persona principalis ex forma statuti vigore negatiōis: aut cō
tumacie: aut solutionis nō facte in termino: eo q; talis pena
nō ꝓcedit ratione prime obligatiōis rei principalis cui astri-
ctus est fideiussor: sed ex accidēti extrinseco: ⁊ sic non est pena
maleficij: sed est pena cōtumacie vel negationis de hoc habe-
a ¶ Jn. l. j. et a tis melioreז ter. q̄ hic in. l. j. a fm scōam lec. gl. ⁊ Bar. ibi. ff. de
ibideז vide in litem iur. ⁊ hoc in terminis: ibi decidit Bar. per illuz ter.
do. Alle. de accedat etiā bonus ter. in. l. fideiussores magistratuū. in prin.
imo. i. ñ. co. 10 ⁊ qō ibi no. determinat Bar. ff. de fideiuss. ¶ Fallit tñ iudicio
ver. ⁊ ista. ⁊ meo nisi fideiussio fuisset plena: vt quia aliqs fideiussisset in
ibideז vide oēm casum vel eo modo quem statum subijciā. ter. est no. in. l.
quebabenk quero. in prin. ⁊. ¶. j. ff. loca. ⁊ ita intelligo ⁊ salvo Bar. ibi qui
p ¶ rā. aret. als esset sibimet ⁊trari⁹: vbi dicit ter. illū esse valde notandū
⁊ Lu. ro. in pro istis qui tota die fideiubēt pro accusatis vel inquisitis vt
¶. ccl. xxvij. nō solū teneanf ad penā maleficij: sed etiā ad penā que infer
⁊ i ¶. ccccc. tur occasione negationis ipsius maleficij vel solutionis nō fa
vij. ⁊ Bal. i 11 ctę intra terminum. ¶ Et propterea per ista dicebat signanter
¶. ccl. xxv. Bar. in. d. l. j. in fi. ff. de in li. iur. ⁊ plenius Jo. de pla. hic: qō in
in. ij. volu. der maleficioz qñ accipit fideiussorē pro aliquo malefactore
tpe quo vult cū relaxare debet esse bene cautus: q; si accipiat
promissionem vel fideiussionē hoc modo: q; fideiussor ꝓmit
tat soluere oēm penam ⁊ oēm cōdemnationem que sequeā ex
illo maleficio vel accusatione vel inquisitiōe: certe nō poterit
arctare fideiussorē nisi ad penam principalis malefactoris: ⁊ ideo
faciat inder fideiussoreז ꝓmittere in oēm casum ⁊ oēm penā
⁊ oēm cōdemnationem tam proveniente3 ex dicto maleficio
q̄ ex ꝓcessu vel ex cōtu. vel ex mora rei prin. vel aliter qūocūq;
⁊ tūc poterit quecunq; pena etia3 accidētaliter commissa exi
gi a fideiussor ꝓ supascripta que bene notetis ad practica3.
12 ¶ ¶ Quarto no. ex ver. sed furti. in ver. iussu magistratuū no
strorum conueniatur. q; hic est casus not. fm Jo. fa. ⁊ Jo. de
pla. hic: q; citationes nō debēt nec possunt de iure fieri nisi de
mandato magistratus seu iudicis: ⁊ cōsequenter qō quis nō
debet nec potest cōueniri nisi de iussu ⁊ mādato magistratus
seu iudicis. sed certe q̄uis hoc non sit verissimuz in scō tñ iudi
cio meo nō probaf in hoc ter. q; ista verba: quouscq; iussu ma
gistratuū nostroz cōveniaf. sunt hic prolata a lege enunciati
ve ⁊ nō principaliter propter hoc: sed propter aliud: ergo iu-
ris dispositionē nō inducūt. c. fi papa. cum glo. de ꝓnū. in. vj.
b ¶ Seu iudi iunctis multis auf. doc. quas ad hoc alle. ŝ. in rub. buiꝰ ti. in
cis. adō ¶ el. j. charta. ibi videatis. Jstud tñ no. est in se verissimū: vt ꝑdixi
in. c. j. de iu- q; citationes nō possunt fieri nisi de mādato magistratus seu
di. in. v. col. b iudicis[b]: vt est ter. apertus in. l. fina. C. de erbi. re. ⁊ ibi hoc no.
statim post Ly. Bar. Bal. ⁊ Saly. ⁊ hoc sive sit citatio realis in pſonalis: nulla eñ fieri pōt nisi mādato iudicis ꝓcedēte. Addo ad
me. ⁊ domi. idem ter. in. l. cum clericis. quē ad hoc ibi no. Bal. C. de epi. et
Alexan. de cle. de quo etiam videatis Spec. in tit. de cita. ŝ. sequit. ver. ſz
imo. in. l. q; 13 nunquid credaf ¶ imo fortius si nūcius curie citaret aliquem
noie. ff. de falso: hoc est sine mādato iudicis: puniret pena falsi crimina
fal. ⁊ Can- liter: per text. no. in. l. qui noie. ff. de fal. item punif ciuiliter ad
cre. in sum. de interesse partis citate ſz Ly. Bal. ⁊ Saly. in. d. l. fi. C. de erbi.
cita. v. q.

reis. ⁊ illam. l. qui noie. no. ibi Bar. cōtra nūcios facientes fal
sas relationes ⁊ falsas citationes: pun: unf enim pena illius
14 legis. ¶ Predictum tñ no. limitat singu. Jmo. in. c. qñ ⁊tra
falsam. extra de proba. nisi esset nuncius generaliter constitu
tus ad faciēdas citatiōes: cū quo dubitatine tñ vtus est tene
re Jo. de Jmo. in. c. j. extra de iudi. ⁊ dicit Ang. hic q debuit
15 p ista moneri: q̄uis ea nō alleget q; qñ ipse erat assessor ¶ q; i
prima vice qua ius reddebat cōcedebat generalē facultatez
⁊ licētiā oībus ⁊ singulis nunciis durante suo officio facien
di quascūq; citatiōes tam in civilib; q̄m in criminalibus: vn
de fm eū sine alia speciali cōmissione valebāt postea citatio-
nes. arg. c. qui ad agēdum. ⁊. c. fi duo. de procu. in. vj. sed erra
bat nō mediocriter Ang. de are. quoties ita faciebat: q; imo
ista cōmissio generalis facta nūciis nihil relevat. ita in termi
nis tenet Bar. reprobās dictū Jmo. relatum in. d. l. fi. C. de
erbi. reis. motus p ter. opti. in. l. j. de iu. do. impe. ⁊ ibi scilicet
d. l. j. dicit Bar. vnū qō est fortius ⁊ singulari⁹: videlicet illā
16 l. esse multū notā. ¶ cōtra eos qui faciūt a iudicibus concedi
licentiā nunciis citādi omnes suos debitores qō ista licētia
nihil valet nisi debitoz noia in specie exprimanf. ⁊ idē tenet
q; nō sufficit generalis cōmissio facta nūcio de citādo. tenet
etiam Ant. de but. in. c. j. extra de iud. de quo etiā ibi Bal. et
Abb. Panor. videatis etiā Bal. i. l. si qñ. in. rj. ⁊. rij. questioni
17 bus. C. vnde vi. ⁊. l. j. cū glo. in ver. traditus. C. de sportu. ¶ Re
fert etiam circa supascripta Jo. de pla. hic Jmo. in. c. qñ con
tra falsam. extra de proba. vnuz dicere qō si dicit est maxima
declaratio ad notabile supadictū: q; coipso qō aliqs est nū
c cius publicus: ꝓsumitur ei facta commissio. c qō dictū ego c ¶ Commis
nō credo simpliciter verum: q; imo dubitatur per doct. hic. sio. vide imo
18 pone ¶ qō nō apparet de cōmissiōe iudicis specialis: ⁊ i actis Paul. de
relationis facte per nūciū de citatione reperitur ita scriptū: ca. in cōsi. l.
Titius nūcius publicus sive public⁹ seruitor retulit se citas-
se ex speciali cōmissione sibi facta p iudicē ⁊c. an ex hoc ꝓsu-
matur precessisse commissionez: magis tñ cōiter ꝛcludit qō
sic: prout tenēt Ly. Bal. ⁊ Saly. i. d. l. fi. C. de erb. reis. de quo
d videatis Bal. in. l. sciēdum. d in pe. col. ff. de ver. obli. ⁊ ibi per d ¶ l. sciendū.
Ludo. ro. ⁊ ibi plene per do. Ang. in sua repe. in. rj. co. ⁊ dicūt ⁊ ibidē vide
do. Ant. de but. ⁊ Jmo. in. c. j. extra de iudi. qō si apparet cita do. Aler. de
tionem ⁊ relationē descriptas esse in actis ꝓsumit licentiā imo. i pe. co.
de citādo precessisse. ⁊ hoc idem volnit Jmo. in. d. c. qñ cōtra ⁊ seq. ⁊ ¶ el. i
falsam. quez corrupte. ŝ. retulit Jo. de pla. hic: vbi formaliter ¶. j. de iud. i
dicit Jmo. qō si de relatiōe nūcij publici apparet: sufficit: li- vj. co. v. q̄rta
cet nō appareat de cōmissione: q̄uis ⁊tra ista videaf facere ꝛclusione. ⁊
e qō vult Bar. in. l. j. ¶ cura e carnis. ff. de offi. prefe. vrb. vbi vult Guid. de su
19 ¶ qō nūcio publico etiam iurato ita demum debeat credi si za. in. l. ad p
dicat se aliquē citasse dūmodo de cōmissione appareat: als emptoriū. ō
non. de quo etiā videatis per Ang. in. l. hoc anteˉ. ¶. j. ff. qui. ex iud. ⁊ dūs
20 cau. in pos. ea. ¶ ¶ An autem ⁊ qñ ⁊ qūo nūcio publico cre- Alle. ō imo.
datur: videte gl. in. l. magis puto. ¶. ne tñ super ver. viatorem. i ¶ si. cxxiij.
ff. de re. eo. Ly. in. l. ea quidem. C. qui accu. nō pos. ⁊ late p Ly. in. n̄. parte.
in. l. j. C. de rela. ⁊ Bart. notabiliter distinguentē in. d. l. j. ¶. cu- e ¶ ¶. cura. vbi
ra carnis. ⁊ latius in trac. suo de citatore. ⁊ in extrauag. ad re viō do. Alle.
primēdam. in ver. per nuncium. Saly. late post alios doc. in de imol. et
l. tres denūciationes. C. qūo ⁊ qñ iud. Ang. in repe. l. si vacan ¶el. in. d. c.
tia. in prin. C. de bo. vac. li. x. ⁊ in. l. ñ. in fi. col. C. de anna. eccp. qñ ⁊tra. in
Jnn. ⁊ Jo. an. in. c. nouit. extra de off. deleg. Jo. an. ⁊ alios in vij. col. ⁊ in
21 d. c. qñ cōtra falsam. extra de proba. ¶ ¶ Et an nuncio si nō c. ad petitio.
sit publicus vel etiam si nō sit iuratus debeat credi habetis in. ix. col. de
gl. in. c. cum parati. ⁊ ibi late per cano. extra de app. ⁊ p Joā. acc. ⁊ Pa-
de pla. Ly. ⁊ Ang. hic. sed vos videatis Bar. in extrauag. ad ri. de puteo
repti. in ver. per nuncium. ⁊ ibi etiaz ponit Bar. quid si tales i tra. fyndi.
nūcij essent pſone viles ⁊ infames prout cōiter deputanf ad ¶. nunci⁹. ⁊
22 tale officium: an eis esset credendū: dicite vt ibi. ¶ ¶ Et an ⁊ do. Petr.
qñ credatur nuncio citāti oretenus: ⁊ sic sine scriptura ⁊ sine Plot. col. i
literis: videatis notabiliter Bart. distinguētē in. l. palatinos ¶si. lxxix. ici.
C. de coll. fun. ff. li. xj. ⁊ gl. ⁊ doc. in. d. c. cuz parati. extra de ap visa. i litera
23 pel. ⁊ ter. in. c. prudentia. ⁊ ibi doc. extra de of. dele. ¶ ¶ Illud B. i. ñ. pte.
tñ diligētissime notate qō nūq; citatio facta domi seu ad do
mum reddit citatum contumacē absq; liberis: ⁊ sic nisi cita
tio fuerit facta cū literis. Jstud est qō signāter volnit Bal. ⁊
Ang. in. l. ñ. C. de anna. eccp. dicit etiam sing. Bart. in. l. quo
24 ties. C. de digni. li. xij. per gl. cum ter. ibi: ¶ q; qñ citanf pſone
clarissime vt in dignitate posite: q; in illis pſonis nunq; valet
citatio nisi fiat per scripturaz: ⁊ sic nisi nūcius apportet secū
25 literas. ¶ Dicit etiam alibi signanter Bart. in. l. cū qui. ŝ. fi. ff.
cōmo. qō nō est credēdū nuncio publico aliquem citanti vel
aliud faciēti: nisi portet birretū rubeū i capite vl aliqō aliud
signū puta crucē sup birreto: q̄uis in hoc dicat standū ꝛsuetu
dini esse. ⁊ idē etiā tenet Bart. i. l. prohibitū. C. de in. fi. li. x.
vbi gl⁹ dicit q; oēs officiales debēt portare insignia offi

FRANCKESCHE STIFTUNGEN

cialium ex quibus cognoscantur vt nūcij publici supra habitum rubeū vel similia signa: alias fm Bart. posset eis resisti. qō
26 ipse reputat multum tenendū mēti. ¶ †Et per hoc puto deci di posse id qō tangit Ang. hic: vez q si constat de mādato ⁊ commissione iudicis: sed nō constat q citans sit nuncius cō-
27 suetus: dicit ipse Ang. q satis est: †q; de nouo etiam ad vnum actum tū quilibet iudex etiam delegatus pōt sibi nūciū creare: vt est ter. in l. ij. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij. C. de sportu. ⁊ Bart. in extrauag. ad reprimendū. in ver. nuncium. ⁊ Bart. notabiliter in l. ij. in. ij. col. C. qūo ⁊ qñ iud. ego crederem melius dicendū vt. ś. q si nuncius habet signū publicū q tunc ei esset credendum: alias secus: q; tūc posset ei resisti: vt. ś. dixi. ¶ †An aūt
28 si dicat nuncius se Titiū personaliter citasse: ⁊ Titius dicat cōtrarium etiā cū iuramēto cui magis sit credendum? ponit Jo. an. in. d. c. cū parati. extra de appel. ⁊ Saly. in l. tres dēnūciationes. C. quomodo ⁊ qñ iud. ⁊ cōcludūt q sit in arbitrio iudicis cui cōz magis credi debeat considerata qualitate facti ⁊ cōditione psonarū. ⁊ sequit simpliciter Ang. hic sed tu vide ff. hic. de neap. in lecturis Bar. q aliter videt tenere in l.
29 scire oportet. ś. sufficit. ad fi. ff. de excu. tut. ¶ †An autez si in actis bāchi sit scriptū p notariū qualiter Titius nūcius publicus citauit personaliter Caiū tali causa: ⁊ nūcius dicat cōtrarium q nō est verū: cuius dicto erit magis credendum? videatis no. Ly. in l. si quis decurio. in fi. C. de falsis. quez refert
30 Ang. hic. ¶ †Et an si nūcius referat vltra sibi cōmissa a iudice: an sibi credat: puta habuit simpliciter in mādatis de citādo aliquē: si ipse referat q citauit: q citatus rūdit se nūq
a venturū vel simile: an in hoc sibi credat? ⁊ vltra remissiones. ś. traditas videatis de hoc in specie Saly. illud latissime examinantē in. d. l. tres denūciationes. C. quomodo ⁊ qñ iud. Bal. ⁊ Ang. in l. cōsentaneum. C. quomodo ⁊ qñ iud. Saly. in l. fi. C. de erbi. recis. ⁊ Jmo. in l. si finita. ś. iulianus. ff. de dam. infe. ⁊ plenissime in l. ex consensu. ś. fi. ff. de app. ver. circa primum est sciendū q fuerūt opi. vsq; ad ver. restat nunc videre ⁊c. cano.
31 in. d. c. cum parati. ⁊ in. d. c. qñ cōtra falsam. ¶ †Unum etiaz bene not. fm Ang. hic q vnus nuncius deputatus ad vnum banchū siue per vnā curiā potest per aliū iudicē inferiorez eligi ⁊ sibi cōmitti citatio q; per cū facta valebit. alleg. ter. in. ś. denuncians. in ver. ex prouinciali officio. in aut. de defen. ciui. ⁊ ita refert dicere Bar. in extrauag. ad repri. in ver. p nunciū. ego addo Bal. in terminis idem tenentē in l. j. in. iij. col. post medium. ff. de off. cōsu. vbi formaliter dicit q qñ vnus nuncius est deputat? ad vnū bāchū q nō debet apud aliū citare: per illuz ter. ⁊. ś. nullo. vbi hoc dicit fm cū. in aut. de iudi. coll. vj.
31 ¶ †An aūt iudex possit ꝑmittere citationē ipsemet parti qō aduersarium suū citet ⁊ requirat: ⁊ sic facere partē esse nūciū in causa propria: tangit hic Ang. de aret. ⁊ determinat q sic subiiciēs multū no. qō etiā hoc casu stabit relationi sue cū iuramento. qō ipse reputat bene notandum. alle. ter. cum gl. in l. si vt proponis. ⁊ ibi Flori. ⁊ doc. C. quomodo ⁊ qñ in. ⁊ gl. Bar. ⁊ doc. in l. miles. ś. qui iudicati. ff. de re iudi. sed certe in istis locis nihil habetis in specie. vnde ad istud qō qs possit esse nūcius in re propria: do. ter. quē etiā ibi ad hoc no. Bar. in l. j. ff. de ser. fug. ⁊ est ter. in l. enim qui. ś. si epistola. ff. de furt. quē ter. etiā ita no. ad hoc Bar. in l. iuste possidet. ff. de acquir. pos. ⁊ idē etiā tenet ipse Bar. in extrauag. ad repri. in ver. per literas. ⁊ Saly. in l. dotis. C. solu. matr. ⁊ in l. si vt ꝑponis. C. quomodo ⁊ qñ iud. de quo etiā videte in terminis Spe. in ti. de cita. ś. sequit. ver. qñq; circa prin. Ang. in l. ij. invl. col. C. de
33 anna. excep. ⁊ Ange. in l. ij. per illū ter. C. vt ne. prima. ¶ †An autem ille nuncius qui fuit inceptor in vna causa debeat ipe idem esse in tota causa ⁊ nō alt?: videte ter. in l. j. ⁊ ibi Bar. ⁊ alios. C. de sportu. ⁊ latius Bar. in l. j. ff. de off. consu. ⁊ Bal. in l. ij. in. ij. col. C. qūo ⁊ qñ iud. do. Ant. de but. in. c. cū dilecti. extra de do. ⁊ cōtu. ⁊ in. c. fi. in. x. co. extra de ꝑscr. nōnulla alia in materia ista nūciorū publicoz posui. ś. in. j. no. ⁊ aligd in seq.
34 ¶ †Ult. vnū nō omitto circa hoc notabile qō ex hoc ter. colligē: q citatiōes debēt fieri mādato iudicis alias nihil valēt. circa hoc tāgit Jo. fa. hic vnū qō est necessariū circa intellectum ter. nostri: dicit ipse: q; hoc de cōsuetudine nō seruat in aliqbus locis in quibus citatiōes fiunt ad simplicē petitionē partis sine vlla cōmissione iudicis: ⁊ sic scribitores publici ad simplicem requisitionē cuiuslibet priuati citāt. Nūquid si aliqs nuncius sine aliqua cōmissione iudicis stāte ꝑdicta cōsuetudine citauerit aliquem heredē qui tenet soluere legata venerabilibus locis relicta: nūquid per hanc citationez sine iussu iudicis factā incidat heres in penā huius ver. ⁊. ś. sequens. ver. item missa. ś. e. tenet Jo. fa. hic qō non: q; fm eum quis sit eadem ratio: tū durum est legē penalē extendere. ⁊ ita ettā tenet Jo. de pla. hic. ego indubitāter teneo cōtrariū per fundamentum qō. ś. pluries retuli: in quo pluries defecerunt Jo. fab. et Jo. de pla. hic: q; imo in penalibus ex identitate ratiōis licita est extensio: prout etiam tenui cōtra eos. ś. in. j. not. ⁊ tetigi in ver. tripli. latius in. ij. no. ś. co. ⁊ in. ś. sequēs. in prin. in glo. fi. in ver. ipsius. ⁊ in versi. ex maleficijs. in gl. super ver. in iudicium.
35 ś. eo. ¶ †Circa tū id qō prori. dixi de ꝓsuetudine q est in aliquibus partibus qō isti nūtij seu publici seruitores sine vlla cōmissione iudicis citant ad simplicē requisitionē partis. vnuz singulare no. qō dicit Bal. in l. cum clericis. C. de epi. ⁊ cle. qō vigente cōsuetudine sup: adicta q tū nūcius nō posset citare
36 aliquez die feriata pro nō feriata: †licut nec iudex posset die feriata cōmittere citationē: nam iste nūcius habet ex cōsuetudine quandā iurisdictionē: vnde impedit propter diē feriatā fm eū. qō bene reputat notandū. qō dictū aliter ⁊ male iudicio meo refert ⁊ sequit Ang. hic. sed illud singulare dictū eo modo quo dixi in illis terminis reprobat ⁊ bene Lud. ro. in l. j. ś. nunciatio. ff. de ope. no. nū. p ibi tradita per Bar. ⁊ alios
37 cum suis cōcor. ¶ †Illud bene expeditū est ad ter. nostrū q solus iussus de citādo iudicē nō sufficeret ad hoc vt qs incurrat in penaz huius ver. nisi etiā secuta esset citatio: fm Jo. fa. ⁊ Jo. de pla. hic per hunc ter. in ver. ꝓmeniat. ⁊ per l. licut. ver. nec sufficit. C. de ꝑscri. xxx. anno. ¶ Glosse huius. ver. sunt clare ⁊ quasi oēs expositiue ter. ⁊ nō legūtur cōiter per doc. hic. ¶ Lapio tū glo. in ver. in quadruplum. quaz diuido in tres partes prout tribus quesitis formatis tacite gloss. respondet. Secunda ibi: cui? quadrupli iure nouo. Tertia ibi: ⁊ petit p cōdictionem ex hac. l. ¶ Jn ea. gl. ibi: in aut. vt liti. iurent. ś. ⁊ hoc quoq; Ja. de ra. ⁊ Jo. fa. hic in vlt. col. reprehendūt istaz
38 gl. duobus fundamentis †iudicio meo multum leuibus: tenētes qō imo pena hui? quadrupli de qua loquit iste ver. in totum applicet parti moti: q; habēt hoc suaderi ex materia in qua fit mat us est iste ver. qui loquit de actionib? que cōpetūt parti ad duplū vel triplū: ⁊ sic loquit de penis dupli aut tripli applicādis parti. vñ si ista actio esset alteri? nature: nō eēt hic bene fituata. sed ad hoc facillimū est rūdere ex verbis gl. nostre fatēdo q de iure istoverū erat q tota pena huius quadrupli applicabatur parti: ⁊ propterea iste versi. fuit hic bene fituatus. sed hodie de iure nouo autenticorum per. d. ś. ⁊ hoc quoq; in aut. vt liti. iurēt. aliud est idnctū: vt hic in gl. Scōo contra hanc gl. mouenf: eo q; ista actio competit ad quadruplum: ⁊ ter. ꝑsupponit q deb reo: ergo ei debet applicari: alias nō daretur reo nisi ad simplū: ⁊ fisco ad triplū si verū esset id qō dicit gl. nostra. sed ad hoc est etiam facile rūdere eo modo quo. ś. etiā fatēdo qō ter. noster presupponat dari reo: q; hoc ꝓcedit de iure isto: secus de iure autēticorū. d. ś. ⁊ hoc quoq; nō ob. fm eos. d. ś. ⁊ hoc quoq; super quo se fundauit gl. nostra: q; fm eos ille ter. loquit in accusatiōe: ⁊ sic loquit de pena criminali imponēda per viam accusationis vel inquisitionis: cuius triplū bene applicat fisco: ⁊ simplū damnuz passo: nō aūt loquit ille. ś. de ista actiōe ciuili de qua loquit iste ver. vez de cōdictione ex hac. l. que datur ad quadruplum totum applicādum parti: ⁊ sic de pena ciuili: vndeyna nō debet per aliam tolli: cū diuersa remedia ⁊ diuerse pene possint cōpetere ⁊ de nouo introduci pro eodē facto: ⁊ vnū remediū nō habebit tollere aliud: iurta. l. quoties. ff. de ac. ⁊ obl. ⁊ late tradit
39 per Bar. in l. j. ff. de vi bo. rap. in illo articulo †an per penā statutariam siue impositā a statuto sit sublata pena iuris cōmunis. quam extrauagantissime examinat Ang. hic. de quo videatis etiā Spe. ⁊ Jo. an. in ti. de pe. teme. liti. in fi. Bal. in l. cunctos populos. in. vj. opp. ⁊ etiam in. vj. q. C. de sum. tri. ⁊ fi. catho. ⁊ in. l. data opc. in. ix. col. C. qui acc. nō pos. ⁊ in. l. placet. C. de sacrosan. ec. ⁊ in. l. ⁊ si seueriorē. C. de infa. ⁊ in. l. in eam. C. de fur. ⁊ Bart. in. l. fi. C. de aquedu. li. vj. ⁊ in. l. sanctio legū. circa prin. ff. de penis. ⁊ in. l. nunq; plura. ff. de prima. deli. Pet. de anch. in repe. c. canonū statuta: extra de ꝓsti. ver. quero vtrum sicut statutū scōm ⁊c. Jo. de imo. in. l. cuz mulier. in. ix. col. ff. sol. ma. ⁊ in. l. ij. ff. de pub. iudi. ⁊ per Ly. Bal. ⁊ plenissime per Saly. ⁊ Flo. in. l. qui sepulchra. C. de sepul. vio. ⁊ ad propositū nostrum cum ista sol. Ja. ⁊ Jo. fa. ad. d. ś. ⁊ hoc quoq; tenent etiam Jo. de pla. ⁊ Ang. hic. ego puto q etiam multum bene posset defendi gl. nostra vt. ś. dixi in fi. gl. bene dicit. ¶ Bl. in ver. duplicant. q; quis per alios nō legatur: tū nō est omittēda propter vnum notabile qō vult. ¶ Jn fi. gl. habetis hic gl. ex-
40 presse volentez q †iuramentum nō sit legitima ꝓbatio: ⁊ sic q appellatione legitime probationis nō venit ꝓbatio per iuramentum: ⁊ sic habetis gl. concordantem ad eaz que vulgo allegat p singulari ad hoc in l. cū de indebito. in prin. in ver. legitimis. ff. de pba. Contra istas gl. soleo semp allegare text. quē nūq; audiui ad hoc ponderari in l. fi. ś. licentia. C. de in. deli. ⁊ ꝓpterea gl. not. in l. ꝓprietatis. sup ver. legitimos. C. de

proba. que ponit que sunt legitime probationes nō ponit in
41 ter legitimas ꝓbationes ꝓbationē per iuramentum. ¶ †Circa qō videatis etiā id qō dicit gl. in l. in contractibus. §. illo. in ver. offerre. C. de nō nume. pecu. Et notate diligēter qō appellatione probationis simpliciter prolate: intelligif de legitima. ita sing. Bar. in l. ait prætor. §. fi. ff. de re indic. ꝗuis alibi diverit ipsemet Bar. qō intelligaf de vera. in l. lucinstitius. p illum ter. ff. de cōdi. & demō. alibi no. Bal. in l. peremptorias. in vlt. co. C. sen. rescin. non pos. er quo dicitur qō appellatione probationis intelligitur de plena. qō bene ꝙbat ter. in cle. cōstitutionem. de elec. & in gl. signanda in ver. fides. istud expef
42 se dicit. ¶ †An autem retento pro vero qō gl. nostra vult qō
a ¶ Probatio. pro hac parte vide q̄ not. in. c. at si clerici. de iudi. in gl. in ver. legitimis. in l. cum de indebito. ff. de ꝓba. cōtra est tert. in l. si prefatā. in. §. sciēdū. C. de iure delib. gl. in ver. proprium iuramentū in. c. statutum. de rescrip. lib. vi. Lud. ro. in Ladmonendi. ff. de inoffic. sed vide Fran. de aret. in. c. fi. in fi. not. de ꝓba. vbi dicit quod ꝓma opi. est magis communis.
a iuramentum nō sit legitima probatio*: an iuramētum sit sal
ton vera probatio: videatis notabilē gl. in. c. si quis se. in prin. in versi. absolvendus. in ti. si de in re. inter do. & vasal. lis oria. quam Bal. ibi no. qne vult q̄ nō: sed qō sit quasi ꝓbatio seu loco probationis. de quo tū videatis gl. de directo cōtrariaꝫ in. d. l. in cōtractibus. §. illo. ver. offerri. C. de non nu. pec. & omnino Bal. in. c. i. §. cōuenticulam. de pa. in. firman. & in. c. vasallus. cl. j. si de feu. sue. cōtro. inter do. & agna. & Bald. no. in auf. sed nono iure. in vl. col. C. si cer. pet. & in rub. C. de ꝓba. in. iij. col. & in l. actor. in. j. col. eo. ti. C. de ꝓba. ¶ Blo. fi. in ver. restituat. dividō in duas partes. In prima declarat tert. In scōa
43 format vnam questionē: & in eius sol. refert duas opi. Scōa ibi: sed nūquid vtraq̄ est definitiva. ¶ †In ea. gl. ibi. l. si cuꝫ exceptione. §. hoc autem. Dicite vt ibi: & per Salyc. in. l. cum testa. C. qō met. cau. & ad hoc vez vsq̄ ad quantum tps in ista actione qō me. cau. duret ista facultas rei restituēde ad cuasionem pene quadrupli: videatis que tradit Bar. in. l. si quis stipulatus fuerit. & in melle. ff. de sol. & in. l. item venient. §. idem recte. ff. de peti. here. & in. l. si maior. C. de transac. que late dicti
44 in. §. item seruiana. ℞. e. & duꝫ gl. ista vult †q̄ in ista actiōe qō me. cau. due ferantur sue vna de dupla re: alia de dūplo quadruplo cōputata re. addite qō idem voluit gl. in. d. §. hec aūt. in ver. datam. vos aūt omissis disputationibus Joan. fa. hic post Ja. & Ydet. de bella perti. tenete id qō tenet Bart. in. d. §. hec autem. qō nō est necesse q̄ feratur nisi vna hoc modo. cōdemno te ad restituendū rem per metū habitā: & si rē nō restituas intra tēpus cōgruū: ex nunc cōdemno te ad restituendū quadruplū & talis sua ita cōdictionaliter prolata valebit: iuxta. l. conductores. C. loca. & l. non ab re. C. vnde vi. subdit tū Bar. se etiā per hoc nō impugnare practicā glossarumꝫ q̄ due sue nō possent ferri. qū in prima hoc nō esset dictū. de quo ēt videatis p Bal. & Salyc. in. l. si per vim. C. qō me. cau. & qō in simili dicit in actiōe de dolo: in. l. arbitrio. in prin. vbi p Bar.
45 ff. de dolo. ¶ †In fi. gl. Idem tenuit gl. que hoc disputat: scꝫ q̄ vtraq̄ sit definitiva. in. d. l. si cū exceptione. §. hec aūt actio. super ver. datam. vos dicite melius fm Bart. ibi: & latius in l. titia. in. ij. col. ff. de accu. & fm Ant. de but. notabiliter loquēte. in rub. extra de re iud. q̄ sniam esse definitiuā pōt sumi duobus modis. vno modo q: definiat cōtrouersiaꝫ cause imponendo illi fi. iuxta. l. j. ff. de re iud. & hoc modo sumēdo pōt in proposito nostro vtraq̄ snia dici definitiua: q: vtraq̄ definit cām sua. in. Scōo modo sumit snia definitiua qū duꝫ dari libellus lis ꝙtestari & interuenire alie solēnitates: & hoc modo sumendo certe in proposito nostro scōa snia que fertur in ista actione qō me. cau. nō potest dici definitiua: sed magis executio prime snie. & ita etiam in simili dicit Jnno. in snia condēnationis expensarum. c. sepe cōtingit. in. j. col. extra de app. cū
46 ista doctrina tranſit etiaꝫ Jo. de pla. hic in vlt. col. † An aūt ab vtraq̄ snia ex his duabus que feruntur super ista actione qō me. cau. possit appellari: anvero a prima tū & nō a scōa: videatis gl. in. d. §. hec autem actio. in ver. datam. & ibi Bart. & Bal. videatis Jnn. in. c. fi. extra qū me. cau. & Bal. in. l. ab executione. in prin. C. quo. app. nō reci. ¶ Extra gl. ad cōplemētum huius ver. restat vltimo vt videamus formaꝫ libellorꝫ et aliquid de materia in actiōe qō me. cau. & in cōditiōe ex ista lege que datur contra executores plus debito exigentes: et in
47 actione in factum ex edicto de calumniatoribus. in alīs vero actionibus in hoc ver. notatis: & materias & libellos vidim⁹ in locis quos allegaui in prin. huius ver. † Circa primuꝫ vez circa actionez qō me. cau. pro clariori formatione libelli. j. formanda sciendum est ex mente Jo. fa. quem sequuntur Jo. de pla. & Ang. hic: q̄ in prima actiōe qō me. cau. nō esset necesse exprimere certam personam in specie per quaꝫ metus sit illatus: imo sufficit impersonaliter dicere metum illatū personā nō designata cū talis metus sepenumero incutiatur de nocte vel in multitudine gētiū: ideo tolerabilis est ignorātia psone a qua talis metus sit incussus. ter. est no. & solēnis in. l. si cū exceptione. §. in hac. ff. qō met. cau. & ibi glo. in ver. ignorantiaꝫ

quam reputauit fin. Jo. de pla. & Ang. hic: & per hoc inferūt
48 signanter multum Bal. & Ang. & Flora. ibi deducētes istud ad actum practicū: † q̄ si gentes armigere nobis amice auferunt mihi equuꝫ meū. si postea illū ad manus alterius reperiam: possum equū meū recuperare. licet nō dicā nominatiꝫ
b per quem equus mihi fuerit ablatus. ᵇsufficit enim q̄ probē ablatum fuisse impersonaliter. d. §. in hac. cum gl. qō dictuꝫ no. qz quotidianum: & illud etiā sequif & cōmēdat Ang. hic. ¶ Illa etiā gl. in. d. §. in hac. cum ter. inducif ibi per eosdem Bal. Ange. & Flora. ad nonnullas alias plures decisiones a nro ꝓposito olim extravagātes: quas ibi videte p eos. & eas
49 oēs refert Ang. de arc. hic: & impertinēter. ¶ †Quid aūt veniat in hac actione q̄ met. can. habetis ter. in. l. sed & partus. in prin. & in. l. videamus. & in. l. si ipsa res. ff. qō met. can. cōtra quem detur habetis ter. in. l. si cum exceptione. §. in hac. ff. qō
50 me. cau. ¶ †Quādo aūt tpe prescribat hanc actionē qō met. cau. est ter. in. l. iij. §. fi. ff. qō me. cau. & gl. in ver. inimicus. & ibi doc. & ista actio qō met. cau. quātūcunqꝫ sit stricti iuris: vt. §. actionum. ℞. e. tū est arbitraria: vt. §. preterea quasdaꝫ. ff. eo. & per consequens potest in ea iurari in litē: vt ibi est ter. magis apertus in. l. arbitrio. in prin. ff. de dolo. & ibi gl. ij. super ver. quāti ea res. & ibi Bar. & alij. qō multū signanter ibi limita-
51 bat Flo. & sequif Ang. hic: & commēdat ad practicā † vt pceat qū agēs petijt in libello iuramētū in litē sibi deferri: alias autem si hoc nō petierit in libello videf elegisse viaꝫ interesse
52 cōmunis: iuxta no. in. l. qui restituere. in fi. ff. de rei ver. & † in ista actione qō me. can. quadruplaf non illud qō qs iurauit in litem: vt no. gl. & Bar. in. l. arbitri. in prin. sed qnāti ea res erit cū fructibꝰ & omni causa que debet restitui. d. l. si cum exceptione. §. quadruplatur. † Et in prima actione qō me. can.
53 veniūt nō solū fructus quos vere percepit ille qui metū intulit: sed etiaꝫ illi quos percipere potuisset actor: & sic quis regulariter timens excusef a percipiendis iuxta. l. si fundum: a cōtrario sensu. C. de rei ven. & l. qui sit. in prin. & §. j. cuꝫ seq. ff. de usur. & l. fructus. & ibi Bar. & l. ex diverso. i prin. vbi latissime Bar. ff. de rei ven. tū hoc casu titulus non excusaret a fructibus percipiēdis: sicut nec excusat in isto & in alīs ꝙ pluribus casibus enumeratis per gl. no. & ordi. in. l. sed & partus. in
c ¶ Virū. qz aūt sit me⁹ q̄ cadit in ꝙstātē virū: & quo regratur: vid do. Alex. an. de imo. i ꝙfi. rubri. l. iij. pte. & i ꝙf. lxxxix. l. iij. col. l iij. pte. vbi pōt late de metu q̄ cadit i ꝙstātē virū: & quo ꝓbaf met⁹. & i ꝙf. xcviij. ca. iij. pte. vbi pōt an terror animorū sufficiat ad inducēdū metū. & do. Alex. de neapotanus i ꝙf. xcvij. iter ꝙsi. do. Ale. de imo. in iij. parte.
54 prin. in gl. j. in ver. oportet. ff. q̄ me. cau. ¶ †An autem agens ista actione qō met. can. debeat offerre pretium & alia que recipit. videatis ter. in. l. iij. C. qō met. cau. & ibi gl. super ver. addito & ibidez ꝑ Bar. & alios. & aduerte q̄ ista actio qō me. can. descēdēs ex edicto pretoris ad rescissionez cōtractus nūq̄ cō
c petit nisi esset talis metus qui caderet in constantem virū: ᶜ puta mortis: vel cruciatus corporis: vel quid simile q̄ totum arbitrio iudicis cōmittitur: vt. l. j. in fi. cum. v. ll. seq. C. qō me. cau. & l. interpositas. C. de transac. & glo. ordi. & magistra. in. c.
55 cuꝫ dilectus. extra q̄ me. cau. † Si aūt talis metus esset illatꝰ non solū in personā filioꝝ: hoc casu etiā cōpeteret actio pōdicta nō ex verbis: sed ex mēte pretoris. l. isti quidem. in fi. ff. qō me. cau. imo etiam si esset illatus in personā cōiunctoꝝ: iuxta illud qō dicit gl. in. l. j. in gl. fi. ff. de in ius voc. vt eant facit. l. heres meus. §. fi. & ibi Jmo. ff. de cōdi. & demon. Et etiaꝫ est ter. no. in cle. j. de excef. prela. & no. Bar. in simili in. l. de pupillo. §.
56 si quis ipsi pretori. in. ix. q. ff. de oper. no. nun. † Si antē quis vellet rescindere contractū nō iure actionis: sed officio iudicis: tunc sufficit metus verecūdie: licet nō cōtineat metū mortis vel cruciātus corporis. l. fi. §. j. qui inci. si iusto. & §. seq. fi fenerator. & vtrobiq̄ aliquid per Barto. ff. qō met. cau. & aliqd per Bar. in. l. ij. in fi. ff. de cust. & exhi. re. & in. l. cum eo. ff. ad leg. iul. pec. & vide cano. maxime Jnno. in. c. causaꝫ matrimonij. extra de off. deleg. si aūt inferatur metus alicuius futuri euē
57 tus a natura: † vt medicus qui infirmitatem paruā facit magnā & periculosaꝫ vt hinc promissiones illicitas extorqueat: & certe rescindent officio iudicis. l. medicus. ff. de var. & extra
58 ordi. cog. ¶ †Quomodo aūt rescindatur metus ratione maioritatis aut reuerentie: distinguitur: q̄ quedā est maioritas absq̄ potestate & autoritate publica: vt mariti in vxorem: patroni in libertū: & patris in filiū: & tūc rescindif offō iudicis. l. j. §. que onerande. & ibi gl. no. & ibi no. Bar. ff. qua. re. act. nō da. et ter. no. in. l. pe. in fi. ff. de fur. quez in proposito isto alleg. Bal. in. c. j. §. item sacramēta. de pa. iur. fir. & dicit Jo. de pla. hoc idem esse si subditus aliꝰ nō contentus cōtrahat rogatu
d principis. nam rogamina superiorꝝ mādata sunt: ᵈvt inquit gl. in cle. j. in ver. exhortamur. de testi. & glos. in. l. j. in prin. in versi. quemadmodum. ff. qō iussu. & ita dicit tenere Jnn. in. c.
59 petitio. extra de iureiur. qō an sit verū statim dicā. † Quedā est maioritas siue reuerentia que habetur ex officio publico: vt est illa quaꝫ habet potestas vel capitaneus: & illa rescindif cōditione. l. ñ. C. qō me. cau. & hoc remedium credo q̄ cōpetat

d ¶ Sunt. ad de fe. i. l. j. post pn. i fi. dicit hoc ibi et amplīat. cū vl. seq. de of. ōl. & Pari. de puteo i trac. syndi. l. c. de of. syndi. i vl. syndicant etiā. in j. col.

in casu proxime dicto: qñ subditus als non ℣cturus rogatu
principis cõtrahit. quicqd dixerit Jo. de pla. hic oia sunt ex
mente gl. multum not. in l. interposita. in glos. j. & ibi Bart. &
Bal. C. de transa. & gl. no. in l. nec timorem. in prin. in ver. resti
tui. ff. qõ met. cau. & Bart. in l. metũ. la. j. ff. qõ me. cau. que oia
multũ cõferũt imo necessaria sunt ad intelligẽtiam formatio
nis libelli vt sciamus qñ intentanda sit ista actio qõ me. cau.
60 vel offiñ iudicis: vel aliud remediũ. ¶ †Quãdo aũt sole mi
ne sint causa sufficiẽs ad causandã hãc actionẽ qõ met⁹ cau
sa: videatis gl. no. volentẽ q sic: si tria cõcurrunt in l. metum.
in glo. j. & ibi Bar. & Bal. C. qõ me. cau. & Bar. in l. vnica. C. si
61 quis impe. male. ¶ †Et circa proxime dicta ſꝛ circa metuꝫ
reuerẽtialẽ examinat hic late Ang. an sola psentia reuerẽ
tialis mariti: vel epi: vel patris faciat ꝓsumi factũ ob timoreꝫ
reuerẽtialẽ ita q rescindi possit officio iudicis. omissa dispu
tatiõe eius pancis cõcludit q nõ. & facite no. reg. q nũq̃ so
la psentia mariti: vel epi: vel patris est sufficiẽs causa ad fa
ciẽdum rescindi contractum factũ per vxorẽ clericũ vel filiuꝫ
tanq̃ factum metu reuerẽtie nisi etiã interueniãt verba aut
mine. ita signanter dixit Bart. in d. l. j. §. q̃ue onerande. ad fi.
ff. qua. re. ac. nõ datur. & vltra ibi alle. p Bar. facit. l. si pr̃e cogẽ
te. cũ gl. ff. de ri. nup. & l. fideiussor. §. pater sej. & ibi Ang. ff. de
pig. & c. q̃uis. de pac. li. vj. inducendo vt hic per Ang. de aret.
& ibidẽ etiã in terminis tenet Bar. in l. ad inuidiã. C. qõ me.
cau. & tenet Ang. hic rñdens ad adducta in contrarium refe
rens ita in effectu tenere Bal. & Saly. in l. trãsactionem. C. de
transac. & pro ista opi. etiam bene facit qõ no. gl. in. c. insinuan
te. extra q de. vel vo. & qõ habeꝫ in. c. ex literis. extra de despõ.
impu. & in. c. presens clericus. xx. q. iñ. de quo etiã ꝓvidete Jnn.
in. c. causam matrimonij. extra de offi. ordin. & in. c. accedens.
de cõuer. cõiu. & Bal. in. c. j. §. itẽ sacramenta. de pa. iur. firmã.
62 ¶ †An aũt matrimoniũ carnale cõtractum metu reuerẽtie
a paterne inualideꝫ: propter hoc habes tex. not. q nõ in. l. si
patre cogẽte. ff. de ritu nup. intelligẽdo vt ibi per gl. ¶ Quid
aũt in matrimonio spirituali puta ingressu religiõis facto p
filium vel filiam coacte propter reuerẽtiam paternam: an per
hoc vitietur: vide gl. sing. & peregrinam determinãtem q sic:
q̃uis aliud sit in matrimonio carnali: vt. §. dixi. gl. est in. d. c.
presens clericus. xx. q. iñ. quam perpetuo notabitis: q: contin
git in facto q filie inuite: q: forte deformes aut claude: ppter
reuerentiam paternam ingrediunt monasteriuꝫ aut virgini
tatis habitũ suscipiunt q per hoc vitiatur ingressus & profes
sio: ita q sine prevaricatione põt deseri & deponi. de quo etiã
videatis no. tex. in. c. cum virum. in fi. & ibi Anto. de bu. extra
de regula. & Jmo. in. l. si cũ dotẽ. §. eo aũt tpe. ff. sol. mat. vide
63 ter. in. c. j. & ibi glo. & Panor. extra qõ me. cau. † in pdictis tñ
ad tollendam oẽm suspitionẽ metus reuerentialis solet adhi
beri notabilis & bona cautela quaꝫ no. ad practicã q q̃ mu
lier cõsentit marito aut filius patri: faciatis intercunire psen
tiam cõiunctorũ & amicorũ: & qõ tutius est etiã ipsi⁹ iudicis:
nã talis presentia facit cessare oẽm presumptionẽ metus re
uerentialis. ter. est in l. trãsactionẽ. C. de transac. per quẽ text.
dicit ibi Bar. Bal. & Sal. & notabilius. Bar. in l. frater a fra
tre. ff. de cõdi. inde. in. xvij. col. in ver. decimo quero quid de cõ
tractu emptionis. vbi sing. vult Bar. qõ sufficiat sola presen
tia iudicis absq̃ aliqua ꝓsentia propinquoꝝ. & sequit Jmo.
in. l. j. §. fuit quesitum. ff. ad trebel. & Ang. de are. hic qui hanc
cautelã multũ cõmẽdat dicens nõ esse diu qõ illã in practica
dederat. vide domi. Bartholo. Veronẽ. in cautela. cccliij.
64 ¶ †Ad predicta etiã ſꝛ ad dictũ timorẽ reuerentialem: vide
Bal. in. l. j. in vl. col. C. de bo. mater. allegãtem glo. in. d. §. que
onerande. pro singulari ad hoc videlicet qõ filentiũ filij vel fi
lie propter patris reuerẽtiã interueniẽs reputaꝫ cõtradictio.
& ad hoc etiã vide Bal. in. l. si sine voluntate mea. in rta princ.
b ¶ Mariti. 65 C. ad vellei. a. vbi ponit quid †si vxor cõsentit marito alienãti
Ein p rene rentiã mari ti naturali ter dicatur esse in iusto metu in rta l. j. §. q̃ one rãde. quar. rex acti. nõ datur: vide do. Alle. de imo. in. con si. cx. in. iiij. col. cuꝫ seq. tu. iñ. parte.
rem ipsius vxoris: & hunc cõsensum prestat vxor: q: nõ audet
b cõtradicere nunia reuerentia vel metu mariti⁹: an p hoc sibi
preiudicet vxori? & tenet⁹ q nõ. qõ etiaꝫ tenet Bar. in l. que do
66 tis. ff. sol. ma. de quo videte etiã per gl. j. q. vij. plericq̃. ¶ †Di
xit etiã alibi singulariter Jnn. in. c. petitio. extra de iureiu. qõ
importune preces mariti habenẽ loco minarũ. dixit etiã sing.
Bar. in. l. pe. circa fi. per illũ ter. ff. de cõdi. ob tur. cau. se als di
xisse. in questione de facto probaꝫ q: marit⁹ peusserat multũ
bene vxorem suam q nolebat cõsentire cuidam instrumẽto:
postea ex internallo mulier cõsensit certe fm Bar. videꝫ fecis
se metu: q: donec durabit in matrimonio illi⁹ viri semp iste
metus instabit. d. l. j. §. q̃ onerãde. & l. interpositas. C. de trãsac.
& per cano. maxime Jmo. in. c. accedẽs. extra de cõuer. cõiu. &
plenius in. c. veniẽs. extra de offi. dele. de quo dicto Bar. vide
te do. Ant. in. c. causam matrimonij. extra de offi. deleg. & pro
eo bene facit qõ sing. dixit Ange. in. l. ad inuidiam. C. qõ me.
67 cau. † qõ si probat metuꝫ semel fuisse illatũ semper ꝓsumit
c perdurare⁶. Jn hac etiã materia actiõis qõ me. cau. videatis c
qõ pulchre & sing. dixit Bar. in. l. creditor. in fi. ff. de sol. & sepe
cõtingit de facto q si ciuitas vel princeps faceret ordinamẽ
tũ sub pena grauj qõ debitores bannitorũ soluãt fisco vel ca
d merc: iste diceret iustus metus⁹ & iustus timor. qõ etiã tenet
Bal. in. l. falsus. in pe. col. C. de fur. & Jnn. in. c. si. extra de offi.
68 deleg. † Itẽ solutiõs iussus magistratus ꝓsumit coact⁹ soluisse.
l. liber homo. & ibi per Dy. ff. de acqui. rer. do. l. liber homo. in
prin. & ibi Ang. ff. de here. instit. Refert etiã Bal. in extrauag.
de pa. constan. in ver. pactiones. Jo. an. in. c. j. de prescr. in. vj. in
nouel. dicẽtẽ qõ indebita seruitia ꝓsumunt a dñis p metuꝫ
69 extorta: † & qõ in dubio ꝓsumit ꝓtra potestates: vt ibi p eã
videatis etiã no. Bar. in eo. ti. de pa. cõstã. in ver. pro infectis
70 vbi illã. §. no. valde † ad cõtractus qui fiunt quotidie cũ dñis
terrarũ an debeat proponi actio qõ me. cau. ad rescindẽdum
& dicit q nõ. & ibi vult sing. Bal. si bene inspiciaꝫ q cõtract⁹
initus cũ principe metu principis sit ipso iure nullus: nõ aũt
est opus q rescindaꝫ actione qõ me. cau. circa qõ vide qõ no.
glo. in. c. si vero. viij. q. j. & in. c. si postq̃. iñ. q. ñ. Dicit etiam Jo.
an. in. c. q: propter. extra de de. qõ vultus terribilis potestatis
inducit iustum metum. qõ dictum reassumpsit Bal. in. c. j. §. d
71 iniuria. de pa. in. fir. in vñ. feu. ¶ †Vlt. pro nunc no. q magis
e creditur duobus testibus deponẽtib⁹ de metu⁶ q̃ mille depo
nentibus de spontanea volũtate. dictum fuit singulare Jnn.
in. c. super hoc. extra de renũ. q dictum sequitur & commẽdat
Bal. in suo diuino consilio schimatis: qõ ponit post rub. C. si
quis alij. test. probi. in. ix. col. illius cõsi. & ibi assignat rationeꝫ
illius dicti: q dictũ refert etiã & sequit Bal. in. l. si qs in hoc
genus. C. de epi. & cle. & ibi longe clarius refert dicere Jnn. in
72 loco vbi. §. & sequitur † qõ impossibile est probare spõtaneam
voluntatẽ cõtra probationẽ meticulose volũtatis. & hoc etiã
refert & tenet idẽ Bald. in. l. j. ad fi. C. de here. instit. & de hoc di
cto Jnn. videatis etiã Ang. in. l. si quis ad se fundũ. C. ad leg.
iuliam de vi publ. & in. l. j. & in. l. fi. in prin. ff. qõ me. cau. & Alb.
73 de rosa. in rub. ff. qõ me. cau. ¶ †His sic p aliquali introdu
ctiõe presentis materie premissis veniamus modo ad formã
libelli in ista actione qõ me. cau. que tũ satis superq̃ ex supra
dictis patet: & eius libelli formã ponit Spe. in tit. de his que
vi metusue cau. fiũt. & Ros. in ti. de actio. q me. cau. & in ti. de
vtili actione datur metuꝫ passo. fm qõ eos refert Jo. de pla.
hic. & vltra eos ponit etiã in terminis Bar. quẽ ipse nõ alle.
in. l. fi cum exceptione. §. hec aũt actio. ff. qõ me. cau. & ex eoꝝ
mente necnõ & scribentiũ hic: vt Jo. fa. & Ang. de are. & meli⁹ e
q̃ aliqs Jo. de pla. hic potestis ita formare libellũ. ago cõtra
Titiũ: & dico qõ de anno ꝓsenti incussus fuit mihi talis me
tus tali & tali modo qui caderet in cõstantẽ virũ: per quẽ me
tum compulsus sum ad vendẽdũ talẽ libeũ qui est tanti valo
ris: puta. xx. pro. x. & ad cum fibi tradẽdũ: quare offerẽs id qõ
recepi peto cum condemnari vt dictũ libeũ mihi restituat cũ
omni damno & interesse & fructibus & oi causa: petẽs etiã iu
ramentũ in litẽ mihi deferri eo casu quo mihi expedierit: & si
inquãtũ cesset mihi restituere intra legitimũ tps: peto euꝫ cõ
demnari ad quadruplũ mihi prestandũ in qõ incurrit vigo
re cõtumacie in nõ restituẽdo. Jn hoc libello plura sunt cuꝫ
74 ministerio: vt appet ex his q̃. ā. dixi in primis de anno pñti †:
q: ista actio qõ me. cau. intra annum datur ad quadruplũ:
post annũ datur ad simplũ: vt. l. si cũ exceptione. §. post annũ.
ff. qõ met. cau. & in. l. si per vim. C. qõ me. cau. Postea ego dixi
cuꝫ maximo ministerio incussus est. & sic locutus sum imper
sonaliter nõ exprimẽs a quo: q: fatuum esset exprimere: vt. ā.
dixi ex mẽte doc. hic. q̃uis Jo. de pla. & Ang. de are. inadueꝛtẽter exprimãt personã que metũ incussit. qõ reprehẽdit etiaꝫ
Jo. fa. hic in libello. Det. de bella pert. Itẽ dixi talis met⁹ q
caderet in cõstãtem virũ &c. q: nõ omnis metus sufficit: vt. ā.
abũdanter dixi. Postea dixi: offerẽs id qõ recepi. p text. in. l.
iñ. C. qõ me. cau. & ibi gl. in ver. reddito. & ibidẽ doc. Postea
dixi cũ magno ministerio: petẽs etiã iuramentuꝫ in litẽ mihi
deferri. quãuis alij oẽs hoc inconsulto omittant. & hoc posui
ppter singularẽ limitationẽ Flozia. quã. ā. retuli. vltimo dixi:
& si inquãtum cesset mihi restituere intra legitimũ tẽpus pro
pter ter. nostrũ hic in ver. itẽ actio. cũ gl. fi. in ℣. restituat. & his
quelibi dixi. & aduertite: q: ista conditionalis petitio admit
titur in libello: per. l. cõductores. C. loca. & l. non aliter. §. vnde
vi. & in simili Bar. in auc. contra qui propriaꝫ. & ibi Bal. in. l.
fina. C. de non numerata pecu. & idem Bal. in alio simili in. l.
athletas. §. calumniatores. ff. de insa. & ista forma conclusionis
mihi magis placet quam ilia quam sentit glo. in. l. cum exce
ptione. §. hec autem actio. in versiculo datam. ff. quod metus
causa.

c ¶ Invalidẽt. Vide Lard. i de. j. xvij. q. dcõ san. & assi. & Bartho. ce po. i rub. de test. xxij. co. & Old. i 2si. xxxv. et do. Alle. ônuo patam. i 3s. xlvij. ñ. iter cõ si. do. Aler. de imol. in iiij. part. d. Alexan. de imol. in. cõsil. xlviij. ea. parte. et in consil. xcix. p totũ. i. iij. parte. et qd si fit contra ctum de no cte p metuꝫ an valeat vide p euꝫ in consi. vi ca. iij. parte.

¶ Perdurare. Qñ et quomodo ꝓsumat⁹ du rare metus vide d. Alle. de imo. i cõ si. j. i. vj. col. i in. pte. et in cõsi. xlvij. in iiij. pte. & in consi. xlviij. ea. pte. & do. Aler. de ne uopataui. i cõsi. xlvij. in ter ꝓdictuꝫ 2si. d. Aler. de imol. in iiij. parte.

¶ Metus. Rũgd aũt ꝓceptuꝫ vel ꝓces dñi tẽporalis in subditũ inducãt iustũ metũ: vide do. Alle. de imo in cõsi. xvj. i. j. & pe. col. in. iij. p. & ibi etiam ponit qd in aliis magis stratib⁹ coꝛaꝫ quibus qs non fuit ausus cõparere ad appellãdũ an excusetur.

c ¶ De metu. Et qõ ꝓbetur met⁹ vide domi. Alexan. de imo. in consil. cliij. in v. colũ. cum seq. in. ñ. pte. & in cõsi. lxxxix. i. iij. parte.

75 causa.ꝛ ibi expresse ponit Bart.scilicet † ꝙ formentur duo libelli seu due petiones: vnus in quo petat rem sibi restitui: et eo casu quo nō restituit intra tps legitimū declaratꝰ ibi per Bar.ꝙ portigak alius libellus in quo petatur quadruplus. primā tñ formā segk Bar.ibi: ꝛ etiā approbat Ange.de are. hic: ꝛ eā tenet ꝙsequēter Jo.fa.hic dicēs qō hec est aptior cōclusio. Adnectendū est etiā fm Joā.fa.ꝛ Jo.de pla.ꝙ in ista actione qō met.cau. differe cōclusiones sunt formāde fm diuersitatem casuū emergentiū. nā si per metū me cōpulisti tibi obligari: debeo concludere in libello ꝛ petere et me liberes. si aūt p metū te liberaui: debeo cōcludere vt me reponas in prio rē obligationē. l. metū. la.ij.§.pe.ff.qō met.cau. itē eo casu quo coactus metu admisserꝫ hereditatē debeo cōcludere et petere qō abstinere possim: iuxta.l.fi mulier.§.pe.ꝛ fi.ff.qō met.cau.

76 ꝛ idē in similibꝰ casibꝰ. ¶ †Quid autē articulare debeat in hac actiōe qō me.cau.ꝛ qualiter formāde sint positiones: habetis ter.ꝛ ibi declarat Bar.in.l.si cū exceptiōe.§.i hac actione.ꝛ.§.aliqū.ff.qō met.cau.ꝛ ter.in.l.nō interest.cum gl.ꝛ ibi not.Bart.ꝛ doct.C.qō me.cau. Et iuxta hos articulos dicit

77 Ang.de are.hic vnū esse perpetuo tenēdū mēti: † qō si res est magni pretij ꝛ vendak pro paruo: ꝙ sufficiat istud articulare ꝙ hoc simpliciter probato presumīt metus rescindek cōtractus vt metu extortus. ita dicit elegāter notare Bart.in.l.interpositas.C.de trāsa.qō dictum dicit se intelligere verum qñ aliquis alius color metus interuenisset: alꝫ dicit se credere qō hoc dictum nō sit verū simpliciter: ꝙ qñ aliquis est deceptus vltra dimidiā iusti pretij nō tñ dicimꝰ ꝙ ex hoc presumatur metus: sed alio remedio agimꝰ videlicet remedio.l.ij.C.de rescin. vend. sed erranit multum Ang.de are.nō bene inspiciēdo Bar.ꝛ illū ter.l.interpositas. ꝙ imo Bar.in.ij.suo intellectu quem ponit in.d.l.interpositas.ver.ad vnū tñ. dicit totuꝫ cōtrarium: videlicet qō imo nō presumatur metꝰ ex eo ꝙ qs dedit aliquid magnū ꝓ modico vel magnā quātitatē dimiserit pro modica. ita dicit ibi Bar.in.ij.no.ꝛ etiam in fi.illiꝰ l.ꝛ ñ Bar.dicisset ꝙd pessime eū refert Ang.de are.hic intellectus ille Bar. quem dat ad ter.d.l.interpositas. esset de directo cōtra illū ter. ¶ Circa scōm principale videlicet circa cōdictionem ex lege que datur in quadruplum contra executores seu nūcios publicos q maius salariū debito exegerunt: dicite ꝙ materiā istoꝝ nūciorū seu publicoꝝ executorū examinaui plenissime. ē. in ter.in.tij.no. vbi tetigi qcqd tangi pōt

78 in hac materia.ꝛ etiaꝫ dixi aliquid in.j.no. ¶ †Libellus aūt in hac materia patet clarissime ex ibi dictis: si tñ vultis vno verbo ex mente Jo.de pla.ꝛ Ang.de are.hic potestis ita concipere libellum. ago cōtra Titium executorē seu nunciū publicū cōis Papie vel talis iudicis: ꝛ dico qō cū esset destinatus ad faciēdum citationē mihi vel executionē talis precepti vel sñie cōtra me vel in bonis meis: ꝛ deberet habere pro suo salario siue labore. x. tñ: exegit ꝛ extorsit. xx. a me. Quare cum inciderit in penam quadrupli ex legis dispositiōe: vꝫ huius ver. quadrupli. cum ñ. peto ipsum mihi condemnari in quadruplum eius pecunie quā mihi extorsit: ꝛ ad illud mihi solueniduꝫ compelli. hec forma clare colligik in hoc ter. iūctis late traditis. ē. an ter.in.tij.no.ꝛ.§.ꝛ hoc quoqꝫ.an aut. vt liti.in rent huius. libelli fungula miniteria colligite ex latissime traditis. ē. in.d.ij.no. Nunquid tñ id qō in cōclusione petij: vꝫ quadruplum totum mihi applicari: sit hodie verūꝫ: an vero debeat applicari fisco ꝛ simplum dari damnū passo: tetigi. ē. in gl. in ver. quadruplum. vbi gl. ponit ibidē videatis. ¶ Circa tertium ꝛ vltimum principale: vꝫ circa actionē in factum ex edicto de calumniatoribꝰ. ꝓ introductione materie aduer

a ¶ Barataria. Que aūt dicatur barataria: et an dicak qñ qs est debitor cōis ꝛ in libro suo aptat particulaꝫ vt nō videak debitor vel pau. de ca. in ꝓsi. a cl. vbi ꝙ nō ſ qñ datur iudici ꝓ in institia vel ne ius faciat.

79 tite ad aliqua fundamēta. primo † ꝙ hec actio datur ad quadruplum intra annum vtilem ꝛ post annū in simplū tñ. l.j. in prin.ff.de calum.ꝛ datur cōtra eū qui pecuniā accepit vel senſit aliud cōmodū etiā nō pecuniariū: iuxta.l.j.§.fi.ꝛ.l.ij.ꝛ. in in prin.ff.de calum. vt alicui faceret vel nō faceret negotiū calumniosum. d.l.j. in prin. vel vt calumnioſam actionē instituerꝫ: vt ibi. ¶ †Et aduertite qō ex sola receptione pecunie vel

80 alterius cōmodi etiā nō pecuniarij facta ad istū finē tenetur indistincte recipiens nō attento an postea fecerit vel non. l. generaliter. §.pe.ff.de calum. qō tenet etiā Bar.in.l.si quis legatum.ff.de rat.ꝛ rem.in.d.l. generaliter. §.j. alleg. est per Bal. ibi notabiliter multū † ꝙ in cōmittente baratariā nō habeat locū penitentia etiā re integra. ꝙ dicit Bal. fuisse de facto Florentie qō dictū est bene fign. adū: qñis in ꝛtrariū videak ter.

81 in.l.ij. aūt operas.ff.de inſa. † Et ista actio in factū ex edicto de calumniatoribus cōpetit nedum cōtra recipiētēꝫ: sed etiā cōtra illū qui dedit vt negotiū calumnioſum alicui fieret: vel contra aliquē casu nō ſola accusatio institueretur: tū tū: qui dedit fim. ll. pena tenek: scilicet quadrupli: vt est gl. not. in.l.j. in prin. in gloſſ. ij. ff. de calum. Et cōtra ipsum calumniantes nedū competit ista actio: sed etiā tenetur alijs quatuor penalibus modis quos enumerat glo. magistra ꝛ approbata ī.d.

83 l.j.§.j. in ver. ad negotiū. † Jtē ista actio in factū ex edicto de calumniatoribus cōpetit oño etiam ꝛtra procuratorē suū et cōtra suum aduocatū qui pecuniā acceperūt vt oīū negotiū per calumniā facerēt. i. vt per collusionē paterentur se ab aduersario vinci: quo casu ipſi tenenē in quadruplū: ꝛ etiā tenetur similiter ille qui dedit. De his omnibus est gloſ. no. in.l.j. §. sed ꝛ cōstitutio. in ver. aduersario. ꝛ ibi Bar. ff. de calum. ꝛ de corrumpēte procuratorē. ꝛ an cōtra ipsum procuratorem agi possit: videatis etiā ter. in.l. elegāter. §.pe. ꝛ ibi gl. ꝛ Bart. ff. de dolo. ꝛ plene per Jmo. in l. diuus. ff. de re iudica. in. xv. ꝛ rij. co. ꝛ plenius i. xx. ꝛ de aduocato videatis etiā late Jmo. in.d.l. diuus. in. xvj. col. ꝛ qō not. Bart. ꝛ alij in.l.j. C. de aduo. diuer. iudi. ꝛ qō not. Bar. i.l.j. C. de pena iudi. qui male iudi.

84 ¶ Jtē aduertite † qō hec actio in factū de calumnia ꝛ eius materia nō habet locum nisi qñ accipitur pecunia vel aliud cōmoduꝫ per calumniā: puta ne negotiū fiat: vel nō fiat calūnioſe: vel vt calumnioſa accusatio instituatk. alꝫ autē si darē tibi pecuniā simpliciter ne me accusares non dico calūnioſe: tūc non habet locū ista materia fm Jo.fa. hic vbi plenius videatis. ꝛ si hoc est verū. est maxima limitatio presentis materie. Sed in cōtrarium videtur mihi ter. in.l.si quis ab alio. in prin. ff. de calum. vbi ter. nō dicit aliquid de calūnia. ad idē. l. ꝛ generaliter. §.j. ꝛ §. illud. ff. de calum. Ad idē ꝛ fortius. l. pe. in co. ti. per que iura videtur aperte dicēdū oppositū nisi ad uersarius qui pecuniam accepit probaret eū esse nocētē ꝛ cōsequenter actionē quā proposuerat vel ꝙponere deliberaue-

85 rat nō esse calumnioſam: vt dicit in.d.l.pe. ¶ †Jtē ad aliud aduertite qō hec materia habet locū qñ datur aliquid ob negotium calumnioſuꝫ qō fit iudiciale: vel qō in iudicio verti possit: nō aūt habet locuꝫ pro calumnia cōmissa vel cōmittēda extra iudicium: puta si dedi tibi pecuniā ne me spoliares vel ne me verberares. ꝛ ideo in istis casibus recurrendū esset ad actionem qō metus causa: vel ad condictionē ob turpem causam: fm Jo.fa. hic: ꝛ sentit idez gl. in rub. ff. de calū. ꝙnis in cōtrariū qō imo ista actio competat etiam pro calumnia cōmissa vel cōmittēda extra iudiciū sit ter. i.l. si quis ab alio. §. fi. qui inci. cum publicanus. ff. de calum. quez ter. alleg. etiā Jo. de pla. hic: per quem ter. puto nō esse verā limitationem

86 Jo.fa. ē. relatā. † Cui aūt competat hec actio: patet ex supra scriptis: qz competit illi qui pecuniam dedit ne calūnioſam accusationē paterek vel aliud negotiū calūnioſum. ¶ Quid aūt sit si alius terti⁹ dedit: an illi tertio competat actio ista: dicite vno verbo: aut dedit vt mihi fieret calumnia: ꝛ iste nihil repetit ſz ego ī cuius lesionē data est. si aūt dedit ne mihi fieret: ꝛ tunc si me mandante vel ratificāte: ꝛ ego agā nō ipse l. si quis ab alio. in prin. ff. de calum. alꝫ autē ipse repetet fim

87 plum ꝛ ego agā ad quadruplū: vt ibi: † An aūt in hac actiōe de calumniatoribus que datur ad quadruplū illud quadruplum sit totum pena: an vero in quadruplo ꝛtineak simplū: vide gl. in.l. in heredē. §.j. in ver. tollatur. ff. de calum. his pro

88 introductione materie premissis clare liquet † qualis debeat esse forma libelli in actiōe in factuꝫ ex edicto de calumniatoribus: cuius libelli formā ponit in specie Spe. in tit. de calū. ꝛ Roff. in eo. ti. fm qō hic referūt Jo. de pla. ꝛ Bic. de neap. in. vij. q. extra glo. Et in hoc libello cōclusiones sunt diuersifi

cande fm varietates ꝛ diuersitates factoꝝ: vt habek ī dictis

89 locis ꝛ in superioribus apparet. † si eñ agat ille qui pecuniā dedit ne sibi calumnioſum negotiū fieret: vel ne cōtra euꝫ calumnioſa accusatio institueretk: habet ita cōstituere libellum ſz Jo.fa. Jo. de pla. ꝛ Ang. hic. ago ꝛtra Titiū ꝛ dico ꝙ cū de anno ꝓsenti me calūnioſe accusaret aut accusare vellet: de tali calūnia de qua fui ꝛ sum innocens: dedi sibi dicto tēpore tātam pecuniam ne me calumnioſe accusaret. Quare cuꝫ inciderit in penaꝫ quadrupli eius pecunie quam recepit ex dicta causa peto ipsuꝫ cōdemnari ad quadruplū. si aūt alij dedisset pecuniaꝫ vt mihi negotiū per calumniā faceret: vel vt in me calumnioſam accusationeꝫ institueret: tūc hoc esset narrandum: ꝛ postea cōcludendum: vt. ē. ꝛ idem fiēdū est in

90 ſimilibus casibus contingentibꝰ fm eum. tamē ea que. ē. dixi fm que dicta etiā ista intelligatis. ¶ †Adde etiā ad istū. §. qō Bal. i.c.j. in vlt. col. de plus peti. dicit sē putare ꝙ de equitate canonica omnes contractus mundi sunt bone fidei in effectu: ꝛ ita dolus omni casu vitiat ipso iure: vt ibi per eum quem vide ad limitationem huius ter.

1 Actiones bone fidei que sunt.
2 Actionum quedam sunt bone fidei: ꝛ quedam stricti iuris.

3 Diuisio aliqua vt sit bona qualiter fieri debeat.
4 Contractus omnes mundi quantum ad mentem sunt bone fidei.ꝛ.37.
5 Actionū stricti iuris an aliqua sit que naturā bone fidei habeat:ꝛ que sit:ꝛ quid de actione ex testamento.ꝛ n.7.ꝛ.13.
6 Usure ex mora an sicut in actionibus bone fidei veniunt ita in actione ex testamento.
8 Juramētum in litem an prestatur in actionibus bone fidei:ꝛ quid in actione ex testamento.
9 Condictio ob turpem causam cōcurrit cū actionibus bone fidei:ꝛ nunquid cum actione ex testamento.
10 Actiones bone fidei nō sunt arbitrarie propter locum seu respectu loci:sēd ē in actionib⁹ stricti iuris.ꝛ quare nō dicantur arbitrarie:nu.19.ꝛ.10.ꝛ quo respectu actiōes oēs stricti iuris arbitrarie dici possint:nu.37.ꝛ qualiter ille q̄ ad restitutionē competunt sint semper arbitrarie.nu.25.
11 Actio ex testamento an sit arbitraria propter locum.
12 Actiōes bone fidei ꝛ actio ex testamēto an ꝛ q̄n equiparant.
14 Actio que competit ex donatione causa mortis:est stricti iuris:ꝛ an habeat naturam bone fidei.
15 Actio p̄ tutela an sit stricti iuris ꝛ naturā bōe fidei habeat.
16 Actiones bone fidei quot sint.
17 Actiones bone fidei que hic enumerantur quare sint magis bone fidei q̄ alie.
18 Non omnium que in iure sunt ratio reddi potest.
19 Actio oneris aduersi an sit bone fidei an stricti iuris:ꝛ cui cōpetat:ꝛ an sit proprium nomen actionis.ꝛ nu.20.ꝛ hodie an locum habeat.nu.21.
22 Actio p̄scriptis verbis an sit bone fidei ꝛ in quibus casib⁹ ꝛ quare in his casibus magis q̄ in alijs.ꝛ nu.23.
24 Actio peti.bere.an sit bone fidei an stricti iuris:ꝛ quare magis dubitatur de hac q̄ de alijs.
25 Actio subrogata accipit naturam originariam eius in cui⁹ locum subrogatur non autem accidentalem.
26 Actio rei vxorie trāsfusa in actionem ex stipulatu dat ei propriam naturam bone fidei licet alias sit stricti iuris.
27 Actiones bo.pos.be.pe.ꝛ fideicō.bered.pe.an dicantur bone fidei:an stricti iuris.
28 Contractus bone fidei siue dolus det ei causam siue in eo incidat an valeat.ꝛ nu.31.
29 Dolus ꝛ metus equiparantur.
30 Contractus bone fidei ꝛ cōtractus stricti iuris quo casu differant.
31 Dolus dans causam contractui bone fidei an ꝛ q̄n annullet contractum ipso iure:ꝛ quid si esset duplex cōtractus scilicet bone fidei ꝛ stricti iuris:nu.33.ꝛ qd de dolo dāte causam testamēto:nu.34.ꝛ quid de dolo dāte causaꝫ legi vel statuto:nu.35.ꝛ quid de dolo dante causam sentētie.n.36.
36 Dolus dans causam cuilibet cōtractui etiam stricti iuris de iure canonico an reddat contractum ipso iure nullum.
37 Matrimonium an si ei dolus det causam sit nullum.
38 Matrimonium si aliquis induxit quēdaꝫ dolo malo vt accipiat cuiusfiliam in vxorem promittēs intentione nō observandi pactū q̄ eam instituet heredē equali parte cū suoꝛ ribus:vel q̄ ipsemet faciet heredē suā:an si in testamēto secus fecit quibil relinquit:valeat:an vero propter talē dolum annulletur:ꝛ quo remedio succurratur.nu.39.
40 Dolus vt operetur rescissionē cōtractus qualis esse debeat.
41 Dolus an per illum committentem allegari possit.
42 Dolo deceptus an declarare cogatur an stare velit contractui vel non.
43 Contractus bone fidei dolo habitus an ꝛ quādo sit ipso iure nullus.
44 Dolus proxenete vel alterius tertij an vitiet contractum.
45 Fructus in actionibus bone fidei an veniāt iure actionis an vero officio iudicis:ꝛ an veniant vsure:ꝛ quid in actione stricti iuris an veniant fructus:ꝛ nu.63.
46 Obligatio ad interesse quare in obligationibus dandi non succedat sed precise quis ad dādum tenatur:ꝛ in obligationibus facti secus.
47 Obligatio ad interesse an ꝛ quādo in obligationibus facti non succedat cum duobus seq.
50 Obligatio ad interesse an succedat in obligationibus dādi an vero semper quis cogatur ad dādū:ꝛ in quib⁹ hoc locum habeat:ꝛ qd in cōtractib⁹ stricti iuris:ꝛ quid in cōtractibus bone fidei.nu.51.
52 Accessiones an veniāt officio iudicis an iure actionis cuius effectus ꝛ vtilitatis sit.
53 Expēsas posse peti iure actiōis cuius effectus sit magis quā peti posse officio iudicis:ꝛ quid de statuto disponēte q̄ vi ctus victori in expensis cōdemnetur qualiter intelligatur vt aliquid addat iuri communi.
54 In contractibus stricti iuris quid veniat:ꝛ quid in cōtractibus bone fidei.cum.iiij.seq.
59 Equo vendito an nedum veniant illa ornamēta que erāt cū equo tempore venditionis sed etiam ea omnia qui erant ante per duos dies causa vendendi.
60 Dictio vnde cum copula quid denotet.
61 Equa vendita an pullus eam sequens vēditus intelligatur.
62 Equus si venditur vel donatur alicui an scutifero licitum sit aliquid accipere pro capistro equi prout fit de cōsuetudine:ꝛ quantum:ꝛ an vnum aureum.
63 Actiones bone fidei ꝛ stricti iuris qualiter ꝛ in quibus differant.cum.iiij.seq.
68 Nunc est extendens.ꝛ nu.72.
69 Actiones tutele:depositi mandati:ꝛ similes nedum directe se contrarie bone fidei sunt.ꝛ nu.71.ꝛ quid de actione pro tutela que est directa.nu.70.
73 Actio fi.re. fami.erc.et communi di.an sint stricti iuris vel bone fidei.
74 Judex cognoscens super questione confinium potest adiudicare aduersario meo id quod est pure meum.
75 Ex actoris petitione an ius metiamur.
76 Actio finium reg.vnde nascatur.ꝛ seq.
78 Actiones fami.erc.ꝛ cōmuni di.quare dicantur bone fidei.
79 Periculum rei date ad vendendum cuius sit:an dātis an recipientis.
80 Estimatio rei tradite an ꝛ q̄n emptionem faciat:vel trāsitū dominij:vel als faciat trāsire periculum casus fortuiti ad recipientem:ꝛ quid in cōtractu dotis an faciat trāsire periculum casus fortuiti:an vero solam rei deteriorationem:nu.81.ꝛ quid q̄n detur res estimata que seruando seruari nō potest animal vel res cōsistens pondere numero mēsura.82.ꝛ quid de estimatione facta ex interuallo:nu.85.et quid si aliquid daret centūlibras in flo.hoc pacto q̄ sibi in flo.sub eadem estimatione redderetur:quid importet illud pactum sub eadem estimatione:ꝛ an illa verba importent periculum decrementi pecunie.nu.85.
83 Estimatio si res in dotē estimata tradatur cū hoc q̄d dominium non transferatur in maritum licet emptionē rei propter tale pactum non faciat:tamen emptionem ꝛ trāsitū ipsius possessionis bene facit.
84 Dotalis fundus vel quecunq; res dotales estimate date in dotē q̄ emptionem ꝛ tranſitū dñi faciant ita q̄ marit⁹ libere non obstante,l.iul.de fun.do.imta.l.quoties.cuꝫ si. C.de iu.do.alienare possit an ꝛ quando procedat
86 Equus estimatus si locatur scholari an hec estimatio faciat transire periculum equi in scholarem ita vt teneatur de leuissima culpa.
87 Dedi tibi bidello librum vendēdum pro.x.nec fuit actuꝫ q̄d si plus venderet illud plus esset tuum:tu vēdidisti pro.xv. nūquid tenearis mihi restituere integra.xv.ꝛ quid in mādato gratuito:nu.88.
89 Libellus in actione prescriptis verbis qualiter concipiatur.
90 Conclusio alternatiua vez peto euꝫ condemnari vt librū mihi restituat aut estimationem.an ꝛ quando admittatur.
91 Actio prescriptis verbis que oritur ex pacto incōtinenti apposito iuxta contractum:an sit stricti iuris:quādo bone fidei.ꝛ nu.93.ꝛ seq.
92 Permutatio quando fit.ꝛ nu.98.
95 Actio si fit appositus pactum incontinenti:iuxta contractū bone fidei quo casu actio ex illo cōtractu informatur ꝛ extēditur vt etiam competat ad id q̄d est dictū in pacto an taliter informata sit bone fidei an stricti iuris.ꝛ nu.96.
97 Actio bone fidei informata quānis sui natura sit bone fidei tamen propter informationem erit stricti iuris.
99 Actio prescriptis verbis ex quibus cōtractibus detur ꝛ competat:ꝛ ex quibus non sed actio de dolo.ꝛ nu.100.
101 Libellus in actione prescriptis verbis que ex permutatione competit:qualiter formetur:et an ex ea actione agi possit nisi prius impleto contractu ex parte agere volentis.nu.105.ꝛ an in ea concludi debeat ad dādum an vero ad tradendum:ꝛ sic an in permutatiōe veniat dare an vero tradere.nu.106.ꝛ.117.
102 Ex permutationibus que actiones competant.
103 Reus an precise ad rem prestandaꝫ compelli possit an vero liberetur prestando interesse.
104 Libellus alternatiuus siue ꝺditionalis an admitti debeat.
107 Conuentum si fit de permutanda nuda possessione cū alia nuda possessione an proprie sit permutatio.

Libelꝰ

108 Libellus in actio. pre. ver. qualiter concipiatur.
109 Contractus innominatus permutationis a cõtractu innominato do vt des. qualiter differant.
110 Contractus permutationis ⁊ contractus emptionis ⁊ venditionis in quibus conueniant: ⁊ in quibus non.
111 Actũ si fit q̃ ex vna parte prestet res tm̃: ex alia vero res ⁊ pecunia vt quotidie fit: puta 2uenimus de pmutãdo codicẽ meũ cũ tuo digesto cũ hoc q̃ vltra debeas mihi dare. r. an hoc casu erit emptio an vo pmutatio ⁊ cui⁹ effect⁹ sit.
112 Penitẽtia in permutatione vt in alijs cõtractibus nominatis. an locum habeat: ⁊ quid in cõtractibus nominatis.
113 Statutũ loquẽs in emptione an habeat locũ in pmutatiõe.
114 Permutatio an alienatione certi fundi p pontificẽ alicui ecclesie cõcessa pro creditorib⁹ satisfactiõo 2cessa videat ita q̃ vigore illi⁹ licẽtie ille fund⁹ cũ alio pmutari possit.
115 Actio in factum an ⁊ quando sit eadem qõ actio prescrip. ver. ⁊ quando non. cum. iij. seq.
116 Actio in factum quare dicatur.
117 Actionum in factum genera quot sunt. ⁊ nu. 119.
120 Actio in factũ que datur loco actionis prescript. verb. pro estimatione vel permutatione an sit bone fidei vel stricti iuris. ⁊ nu. seq.
122 Emptor ad quid teneatur.
123 Emptor ad hoc vt cum effectu agere possit quid requirat.
124 Emptor si agat ad rem venditam pretio non soluto nec aliter oblato an obtinere possit si de pretio nõ opponatur. ⁊ nu. 126. ⁊ an si non opponatur iudex ex officio suo possit mandare emptori agenti qõ soluat pretium licet ad illud non sit actum. 127. ⁊ in sententia. nu. 129.
125 Vẽditor si statutũ dicat qõ exceptio pretij̃ non soluti opponi nõ possit an nõ obstãte dicto statuto dicere possit qõ ls sibi retinere rẽ vẽditã loco pignoris donec ptiũ so' uat.
128 Exceptio omnis que vna cum ipsa actione nascitur: et sic inest obligatione: etiam si a parte non opponatur tamẽ per iudicem suppleri potest.
130 Debitor in diẽ quid si cõueniat ante diẽ ⁊ exceptionem nõ opponat an in sententia iudex possit eum condemnare ad quantitatẽ soluẽdã3 statim: an vero tempore cõgruo.
131 Exceptio pretij̃ nõ soluti vel nõ adimpleti cõtractus est vna de exceptionibus que ad processum opponi p̃nt ⁊ que litis ingressum seu litis contestationem impediunt.
132 Exceptiones impediẽtes litis ingressum quid si non fuerint oppolite ante lit. conte. ad impediẽdum iudicium: vel fuerint oppolite sed in earum probationib⁹ opponẽs succubuerit: an iterum in vim peremptorie opponi possint.
133 Exceptio pretij̃ non soluti an post sententiam a vẽditore ad eius sententie executionem ingrediendã3 opponi possit.
134 Venditor ad quid teneatur.
135 Cõtractus emptionis ⁊ venditionis an sit si qs esset dñs rei quam vendit ⁊ cõueniret dare eã pro. r. ⁊ sic dñium trãsferre: an vero sit contractus innominatus do vt des.
136 Verba vẽdidit dedit ⁊ tradidit que cõiter in instris emptionũ ⁊ vẽditionũ apponunt an ꝓprie vt improprie ponant.
137 Venditor an precise ad rem tradendam cogi possit: an vero liberetur prestando interesse.
138 Venditor si cõstituat se nomine emptoris possidere licet realiter non tradiderit rem: actione ex empto vt rem tradat amplius conueniri non potest.
139 Possessio per constitutum ita vera ⁊ propria tradi dicit et acquirit: qõ in statuto loquente de possessionibus cadit.
140 Venditor tenetur nedum ad rem tradendam sed etiam ad fructus extantes ⁊ ad cedendam actionem pro pensionibus fundi venditi si forte illum alteri locasset.
141 Venditor possessionem rei vendite vacuam hoc est a nemine occupatam tradere tenetur.
Possessio vacua tradi quando dicatur ibidem.
142 Possessio vacua ⁊ vacans an differant.
Possessio vacua ⁊ vacans qualiter probetur: ibidem.
143 Possessio plena ⁊ semiplena que dicatur ⁊ que vacua.
Vẽditor ls possessionẽ vacuã tradere teneat: liberã tñ tradere nõ tenet nisi hoc dictum sit. ⁊ cuius sit effectus: eo. nu.
144 Clausula q̃ vẽditor promisit emptori tradere possessionẽ liberam vacuam ⁊ expeditam cuius vtilitatis ⁊ effectus sit.
145 Actione ex empto ad quid agi possit. cui3. vij. seq. ⁊ ad quid actione ex vendito. nu. 153.
154 Libellus in actione ex empto ⁊ in actione ex vendito qualiter sit formandus. ⁊ nu. 155. cum tribus seq.
159 Actio ex locato ad quid competat.
160 Actio ex conducto ad quid competat.
161 Emphyteota qui cecidit a iure suo per canonem nõ solutũ an nihilominus meliorameta per eu3 facta in re emphyteotica repetat.
162 Locatio ⁊ conductio qñ dicantur proprie ⁊ quando non.
163 Locator si in libello dicat: locani fundũ tali pro. r. fachis frumẽti. qualr intelligẽdũ sit vt eius libellus sustineri possit.
164 Locator an necessario i libello apponere debeat. qualr accõmodauit patientiam ita q̃ 2ductor re locata vti potuit.
165 Locatio dñi qd si nulla pcesserit sed aliqs simpliciter domũ inhabitasset cõtra cũ: qua actione agẽdum sit ad id quãti conducturus fuisset: ⁊ an in libello concludi possit nõ solum ad id quanti conducturus fuisset sed etiam ad id quanti domus locari consueta esset. nu. 167.
166 Uxor inhabitans post mortẽ mariti in domo que ipsi marito suo locata fuerat an ⁊ quãdo ad pensionem competẽtem tarandam officio iudicis teneatur et quãdo non.
168 Actio. pscriptis verbis an agatur vbi aliqua res locata simpliciter esset nõ expressa certa q̃titate quo casu merces ex cõsuetudine pstat: ⁊ qd si posui libru meũ vẽdẽdũ penes aliqnẽ stationarium sine bidellum: nec expresse dictum3 sit de mercede que dari debet ipsi stationario. ⁊ nu. 169.
170 Locatio ⁊ cõductio an dicanẽ i istis q exhibẽt operas suas que in artificio 2sistũt vel in aliqua arte vel sciẽtia liberali: ⁊ sic quid inter aduocatũ ⁊ cliẽtulũ: inter medicũ ⁊ infirmũ: inter doctorẽ ⁊ scholarem: ⁊ que actio eis cõpetat.
171 Libellus in actione ex locato ⁊ ex cõducto qualiter formeẽ.
172 Negotium nostrum quibus modis dicatur.
173 Negotiorum quot sunt genera.
174 Actio nego. gest. directa ⁊ contraria quibus ⁊ contra quos competat ⁊ quibus non. ⁊ nu. 176.
176 Libellus in actione neg. gest. qualiter formandus sit. ⁊. 178. ⁊ de forma articulandi: ⁊ qualiter fiende sint positiones: nu. 179. ⁊ de forma probandi. 177.
180 Libellus qualiter formandus sit in actione tutele tam directa q̃ cõtraria: ⁊ in actione pro tutele: ⁊ in vtili neg. gest. ⁊ in materia suspecti tutoris: ⁊ in actione de tutelis ⁊ ratio. distra. ⁊ in acti. in factum subsidiariã: ⁊ in acti. in factum ad inter esse. cum. iij. seq.
184 Libellus in acti. pignoratitia tam directa q̃ contraria qualiter formandus sit.
185 Actio pignoratitia tam directa quam contraria ⁊ actio hypotecaria qualiter differant.
186 Actio pet. here. directa cui competat. cum duobus seq. ⁊ nu. 193. cum duobus seq.
189 Interrogationes in pe. hered. qualiter fieri possint ⁊ fiende sint. ⁊ nu. 203. ⁊ qualiter quando agitur cõtra debitorem tanquam contra iuris professorem. nu. 206.
191 In libello pet. here. an quis exprimere teneatur an sit heres ex testamento vel ab intestato: an vero sufficiat simpliciter dicere se heredem: ⁊ an quis in eo res hereditarias specificare teneatur. nu. 192.
195 Actio pe. he. nõ datur 2tra cũ qui titulo possidet. cũ. iij. seq.
199 Actio pe. he. an cõpetat contra possidentẽ titulo putatiuo.
200 Petitio here. an per titulum diuisionis excludatur.
201 Petitione here. conuentus an titulum sue possessionis allegare ⁊ dicere cogatur vt ista actione conueniri possit.
202 Rex si aliquem suorum baronum citari faceret vt ostendat iura que habet i castris que possidet alioquin ea sibi auferret: an citatio sit ipso iure nulla.
204 Actio pe. here. an competat filio in legitima instituto.
205 Actione pe. he. an ⁊ qñ debitor hereditarius 2ueniri possit.
207 Possessor hereditatis si rem aliquam alienauerit hereditariam pro ea habeat pretium vel aliam rem: an precise teneatur ⁊ conueniri possit ad rem hereditariam.
208 Actione pe. he. conuentus an isto iudicio pendente sine licẽtia iudicis aliquid alienare possit.
209 Actio pet. he. p quibus reb⁹ cõpetat: ⁊ que in ea veniãt: et nũqd feudũ ⁊ emphyteosis veniãt: nu. 210. ⁊ an veniant fructus. 210. ⁊ qd de preceptis ⁊ peripẽdis: ⁊ q peripi potuerũt: nu. 211. ⁊ an veniãt pẽsiones honeste modo peepte: ibi.
213 Fructus augent rem vniuersalem non autem particularem.
214 Libellus in petitione here. qualiter formandus sit.
215 Actio pet. here. postq̃ heres semel possessionẽ rerũ hereditariarum adeptus sit amplius in futurũ intentari nõ põt.
216 Remedia adipiscẽde pos. vt est remediũ. l. fi. C. de edi. di. bad. tol. nũq̃ cõpetũt he. vel fideicõ. q̃ semel adepti sunt po s. e. he. ꝛ alia cõpetẽti actiõe peteret ico talẽ rẽ vt hereditariã.
218 Hereditas adita an appellatur hereditas.
219 Statutũ si disponat q̃ mulier nupta extra territorium non succedat i hereditate patris: qd si mulier post mortẽ pris

primo adeat hereditatem patris: vel se immisceat heredi tati patris postea maritetur extra territorium.

220 Statutuz si disponat q̄ filia dotata in aliquibus bonis de hereditate patris succedere nō possit: quid si mortuo patre relicto filio et filia dotata filius adita hereditate patris decedat: an talis filia dotata non obstante statuto huic filie eidemq̄ fratri succedere possit.

221 Actio pet.her.ꝛ actio rei vendi. an simul ꝛ semel in eo libello cumulari ꝛ simul ꝛ semel intentari possint.

222 Libell⁹ cōqueror de ℙetro q̄ possidet hereditatē quondā zſdartini pertinentem ad me tāquam heredem ꝛ dominum: quare peto ipsum substantialiter condemnari ad restitutionem dicte hereditatis. an procedat.

Actionum. ¶ In hoc. §. ponit quīta diuisio principalis actionum ſm glossellā primā hic interlineare quā tenēt oēs scribētes: vt ℣y. Jo.fa. Rico. de nea. Jo. de pla.ꝛ Ang. de are. hic. Jdem etiam tenet glo. in. §. sunt ꝓterea. in gl. j. j. co. vos aūt potestis dicere q̄ hic sic sexta diuisio actionū tenēdo q̄ i. §. p̄iudiciales. ponat vna diuisio q̄ sit quinta: vt ibi dixi in gl. j. mag. in prin.ꝛ dixi etiā in. §. sequēs. in gl. j. parvula.ꝛ in. §. ois. in prin. in gl. j. parvula ſ. eo. possetis ēt dicere q̄ hic sit tñ quarta diuisio: tenēdo qō in. §. p̄iudiciales. nulla ponat diuisio: put tenuit gl. mag. j. in §. sunt ꝓterea. ſ. e. ti.ꝛ ℣ꝛo in sum. huius ti.ꝛ dixi in. d. §. p̄n diciales. in gl. j. mag. in prin. Item tenēdo q̄ in. §. ois. nulla ponatur diuisio: vt ibi dixi in textualibus in. j. no.ꝛ etiā in gl. j. parvula. nō est tñ curādū de hoc cū sit q̄stio de lana caprina.

¶ Jste. §. vsq̄ ad. §. fuerat. diuidit in tres partes. Jn prima ponit vna ḡnalis diuisio actionū bimembris q̄ est qō actionū alique sunt bone fidei: alique stricti iuris. Jn scōa primū mēbrū diuisiōis declarat expresse enumeratis in specie actionibus que sunt bone fidei: aliud etiā ſm mēbrū tacite declaratur ex regula q̄ hic tacite sumit qō oēs actiones exceptis hic enumeratis sunt stricti iuris. Jn tertia remouet dubiuz qō olim erat circa petitionē hereditatis: an essent bone fidei: an stricti iuris. Scōa ibi: bone fidei sunt. Tertia ibi: q̄uis cñ
1 vsq̄ adhuc. ¶ †Actiōes bone fidei sunt iste q̄ hic enumerātur i ter. h. d. Vel melius si vultis potestis loco summarij ponere illos versus magistrales cōprehēdētes noiatim actiōes q̄ bone fidei sunt. Empti: cōducti: mādati: depositiq̄. Pignera. creati cūde: cōi: p socioq̄. Dotis: ꝛ heredis: tutele: cōmoda: gestor. Prescriptis v bis: cū estimat: aut pmutat. Jsta bo
2 nefidei sunt: stricti cetera iuris. ¶ †Ho. j. ad ter. q̄ actionū q̄ dā bone fidei sunt: q̄dā stricti iuris. Et no. diligenter qō oēs 2tractus qui fiunt cū principe habēt naturā 2tractuū bone
3 a fidei. a ita sing. no. Bal. in ti. de pa. cōstā. in. xxxiij. col. in vſi. fi qua ℣o. p illū ter. in ver. bone fidei. Sed nūc 2tra hāc diuisionē opponit ſm Jo. fa. hic: ꝛ ostēdit †qō imo ista diuisio nō sit bona: q; ad hoc vt aliqua diuisio sit bona debet fieri per species oppositas ꝛ cōtrarias: vt ptz. ſ. de in. pso. in prin.ꝛ l. l. j. in p̄n. ff. de his q̄ sunt sui. cū simi. vt ai℞l aliud albū aliud nigrū. ista est bona. nā si dicerē aliud albū aliud ficū: vel dicerē animal aliud nigrū aliud humidū. cui vestrum nō appareret hāc diuisionē cē ineptā: ita in ꝓposito nſo imperator hic dicit q̄ actionū quedā sunt bone fidei: q̄dā stricti iuris. qd est hoc dictū imperator facit diuisionē a separatis oīno ergo inepte: ergo diuisio nō bona cū nō fiat p̄ opposita. debuisset ergo imperator dicere vt bonā diuisionē faceret q̄ actionū q̄dam sunt bone fidei quedā male fidei sunt. Vel meli⁹: q; nō est dare aliquas actiōes male fidei: vel in qb⁹ posset esse mala fides: vt inquit j. glo. mag. debuisset ergo imperator ita dicere si voluerat bene diuidere: q̄ actionū q̄dā sunt largi iuris: quedā sunt stricti iuris. ℞ndet Jo. fa. q̄uis p alia verba involuta ꝛ intricata. ꝛ credo q̄ dicat qcquid ad istud arg. dici aut cogitari possit. cuius soiu. tenet etiā Jo. de pla. hic: q̄ imperator qui has diuisiōes actionū admisit propter instructionē iuuenū qbus hunc librum dictauit. §. sed ne in primis. cū simi. ſ. de leg. nō posuit hanc diuisionē ne reciperet penes vocabula: ſz penes effectū: ita q̄ imperator bene diuidit saltē tacite ꝛ effectualiter bñ dixit. nam voluit dicere imperator q̄ actionū q̄dā sunt bone fidei: hoc est quedā sunt q̄ magis exuberāt i bona fide q̄ alie: ꝛ sic sunt vberiores ꝛ largiores iuris respectu bone fidei: ꝛ sunt ille que enumerant hic in ter. ꝛ ꝓpterea appellate sunt ās̄i p excellētiā simplr bone fidei. argu. §. ius aūt ciuile. in fi. ſ. de iu. na. gen. ꝛ ciui. Quedā sunt stricti iuris: hoc est nō ita exuberātes i bona fide: ꝛ ꝓpterea sunt appellate stricti iuris: q; minus exuberāt i bona fide. ꝛ sunt alie oēs ꝓter enumeratas in ter. isto. nō aūt intelligatis aliquas esse que nō sunt bone fidei cū nulla sit que sit male fidei: vt ſa
a ¶ Bone fidei. Adde Bartho. ce po. in singula. ver. xxxj.

tim dixi: ꝛ posuit j. glo. mag. que etiā declarat qūo ꝛ in qb⁹ versetur bona fides in istis actionib⁹ que in hoc ter. ponunt q̄ in alijs. si ergo cōsideram⁹ nō verba simpliciter. sed effectū huius diuisionis i hoc ter. nostro ponite: recte ista diuisio est effectualiter facta p oppositā hoc modo. Quedā sunt actiones magis exuberātes ꝛ magis largi iuris i bona fide: ꝛ sunt illeque hoc respectu appellate sunt bone fidei que hic enumerātur in hoc ter. nostro. Quedā sunt bone fidei minus exuberantes: ꝛ hoc respectu sunt stricti iuris. Sed iudicio meo ita dicere ꝛ ñdere est multū palliare ter. ꝛ ostēdere q̄ cū imperator hūc librū ꝓ iuuenib⁹ fecisset: indi⁹ posuisset diuisionē eo modo quo statim dixi ſm quā fuisset facta p̄ species oppositas: tñ nihil melius occurrit pro solutione qō possim vobis afferre in mediū. cōsiderabitis. ¶ †Not. tñ vnū verbū magistrale qō dicit Bal. in. c. vnico. ad fi. de plus peti. q̄ oēs cōtractus mūdi q̄tū ad mentē ꝛ substantiā intentionis sunt bone fidei: nō q̄tū ad titulū actionis. ¶ Scōo principaliter iurta istud ꝓn. no. q̄ iurta hāc diuisionē i ter. positā que habet q̄
4 actionuz quedā sunt bone fidei: q̄dā sunt stricti iuris: posset
5 probabiliter dubitari †nunqd sit aliqua actio stricti iuris q̄ tñ habeat naturā bone fidei: cōiter dicit q̄ sic in actiōe ex testamēto q̄ q̄uis sit stricti iuris: eo q̄ nō sit de enumeratis in hoc. §. hz tñ naturā bone fidei ꝛ equiparat actionibus bone fidei. ter. est no. in. l. in minor. ꝛ ibi gl. no. C. in qui. cau. i inte. resti. nō est necē. ꝛ ibi in terminis hoc tenet Bar. ꝛ ita etiā te
6 net Jo. de pla. hic. ꝛ ad istud bene facit: q; sicut in actionib⁹ bone fidei veniūt vsure ex mora. l. mora. §. in bone fidei. ꝛ l. vi deamus. §. j. ff. de vsur. ꝛ ponit hic glo. j. mag. in ꝓn. ita etiā in actione ex testamēto. l. qui solidum. §. etiā. l. meuius. §. j. l. titia scio. §. vsuras. ff. de leg. ij. l. in fideicōmiſ. in prin. ff. de vsu. ꝛ ibi late ℣lo. in. l. j. in gl. j. magna. C. de vsu. ꝛ fru. leg. ergo. ꝛc. ℙreterea in actionibus bone fidei soluēs rē deteriorē non liberat a prima actiōe: sed agitur prima actione: secus est in actionibus stricti iuris. allegāt ad hoc oēs ter. in. l. iij. §. si reddita. ff. cōmo. ꝛ. l. j. §. in re dep̄osita. ff. depōsi. addo gl. in. l. elegāter. §. nō solū. in glo. fi. mag. ff. de dolo. ꝛ vide Bart. oīno assignātē rationē magistralē diuersitatis. Cuz ergo in ꝓposito nostro idē sit in actione ex testamēto: q; soluēs rem deteriorē non liberatur a prima actiōe. l. huiusmodi. §. edes. ꝛ ibi Bar. ꝛ alij ff. de leg. j. ꝛ. l. meuius. §. fundo. ꝛ ibidē Bart. ff. de leg. ij. ꝛ ponit late Bar. in. l. iulianus. §. j. ꝛ ibi alij. ff. de ver. obli. ergo di
7 cemus actionē ex testamēto cēseri bone fidei. †Idcirco tñ nō obstantib⁹ ℣y. determinat cōtrariū q̄ imo actio ex testamēto sit stricti iuris: q̄uis aliqua similia habeat cuz actione bone fidei. ꝛ sapiat naturā actionū bone fidei. ꝛ ita ēt tenet Jo. fa.
8 ꝛ ℞ic. in. j. q. extra gl. moti: †q; in actionib⁹ bone fidei iurat in litē de affectione. l. in actionib⁹. ff. de in li. iur. ꝛ tñ in actione ex testamēto nō iurat in litē. ter. est in. l. alias. ff. de in li. iur. per quē ter. Bart. ibi not. q̄ q̄uis actio ex testamēto habeat instar actionū bone fidei. d. l i minor. tñ nō est hoc verū q̄tū ad iuramētū in litē: vt ibi. Jtē ſm Jo. fa. ℞ic. ꝛ Ang. de are hic ista pars multū aperte probat in. d. l. in minor. ſ. approbata. vbi enumerat ter. actiōes bone fidei ex vna parte: ꝛ legata ꝛ fideicōmiſſa ex alia tāq̄ diuersa: vt apparet ex copula: et ibi posita q̄ cadit iter diuersa: prout est gl. ꝛ ibi expſſius Bar. in rub. ff. de iur. ꝛ fac. ign. ꝛ expressior gl. i. c. querelā. in ver. nō
9 potuit. extra de simo. † ℙro hac ēt parte bene facit multū: q; cōdictio ob turpē causam cōcurrit cū actionibus bone fidei: ꝛ tñ nō cōcurrit cū actione ex testamēto. ter. est no. de vtroq⁹ in. l. fi. §. j. ff. de cōdi. ob tur. cau. ℙro hac ēt parte multū bene
10 facit: †quia actiōes bone fidei nō sunt arbitrarie ꝓpter locū seu respectū loci. secus est i actiōe stricti iuris. ter est in. l. i bone fidei. ff. de eo q̄ certo loco. ꝛ ibi Bar. assignat rōnē diuersitatis: †ꝛ tñ actio ex testamēto est arbitraria ꝓpter locū. ter.
11 est no. in. l. ſi heres. ꝛ ibi i terminis nſis Bar. ff. de eo q̄ certo loco. ergo actio ex testamēto nō est arbitraria. Sali. in. d. l. in
12 minor. dixit: sub dubio tñ forte: q̄ forte posset dici †q̄ in casibus a iure expressis faciēda sit eq̄paratio seu extēſio de actionibus bone fidei ad actiōes ex testamēto. d. l. in minor. als secus: q; vnūquodq̄ iudicabit ſm naturā suā. arg. l. ius singulare. ff. de legi. Bar. no. i. d. l. ſi heres. tenet q̄ actio ex testamento habeat instar bone fidei quo ad cessiōes: ꝛ 2sequēter quo ad fructus ꝛ vsuras: vt in ribus. ſ. alleg. itē ꝛ quo ad hoc vt rē nō pfecte soluta vel re ꝓstita deteriorata duret actio prima: vt iurib⁹. ſ. alleg. quo aūt ad alia remaneat stricti iuris ꝛ hāc opi. que fuit Bar. ascribit sibi Ang. hic ℙau. de cast. i. d. l. si heres. cum qua etiā tenet Ange. hic. Ego vero cōfidero oēs opi. ſ. alle. que q̄uis vident varie ꝛ diuerse ꝛ pro diuersis referantur: tñ effectualiter oēs idē volūt †q̄ actio ex testamēto
13 sit stricti iuris. potissimū q; non est de enumeratis in hoc. §.

habet

habet tñ in aliquibus casibus. §. dictis instar actionū bone fi
dei cū in illis casibus sapiat naturā actiōis bone fidei. ⁊ ista
est veritas. Et qō actio ex testamēto singulariter sit stricti iu
ris vltra superius alle. tenet Jmo. in l. si qs bonor. i pn. ff. de
le. j. sed q̄ habeat in aliquib⁹ instar actionū bone fidei tenet:
etiā Bar. in l. si mihi ⁊ tibi. §. si qs fernos. ff. de leg. j. ⁊ in l. cū
14 qui. ff. de dona. ¶ †Adde idē esse in actiōe q̄ competit ex do
natiōe causa mortis: q⁹ licet sit stricti iuris: habet tñ naturā
bone fidei gl. est sing. in l. seia. §. bone fidei. vbi etiā bon⁹ ter. ff.
15 de dona. c. cū mor. quā no. Lud. ro. in fin. suis. ¶ †Quid au
tem sit in actiōe p tutela: an ipsa sit stricti iuris ⁊ habeat na
turā bone fidei: dicā. j. in glo. in ver. tutele. vbi melius cadet.
¶ Scōo notate i specie ex hoc ter. q̄ actiōes in hoc ter. enu
merate sunt bone fidei. ⁊ p̄z qō dicit hic gl. j. mag. i pn. sunt
16 xvij. si cōputenť ille qui ponunť hic ⁊ in. §. sequēs. †Et si cō
putabitis cōtrarias q̄ ēt sunt bone fidei: vt tenet gl. in ver. tu
tele. crūt. xxiij. Jmo ēt. xxv. si cōputabimus actionē in facmz
in duob⁹ casibus fm qō tenet gl. j. hic in ver. ex pmutatione.
vbi melius dicē. ¶ Et iuxta illud notabile quero ⁊ multuz
17 p̄babiliter †quare actiōes hic enumerate sint magis bone fi
dei q̄ alie. gl. j. mag. circa p̄incipiū mouet hoc dubiū ⁊ nō rñ
det ad illud. directe rñdet Jo. fa. hic in finalib⁹ vbis hui⁹. §.
ideo est: q⁹ cōtractus ex quib⁹ descēdunt actiones in hoc no
stro. §. enumerate magis frequētanť: ideo magis cruberans
bona fides in eis regriť p̄pter magis cōem vsuz ⁊ maiorē in
digētiā ⁊ frequētiā horū cōtra vnū q̄ alioz: vt i simili dicit
per gl. in l. ij. in p̄in. ff. de vsuc. p emp. facit. l. insto. ff. de vsu. et
fuit ante eū: q̄uis ipse nō dicat rñsio subtilis ¶ De. de bel. pti.
hic. Jsta rō iudicio meo q̄uis habeat aliqd modicū p̄suasi
ni coloris: tñ nō est vrgēs: imo qō pl⁹ est nihil valet: q⁹ seque
reť q̄ stipulatio siue actio ex stipulatu debuisset poni ⁊ nu
merari inter has actiōes bone fidei: cū ille cōtract⁹ stipula
tionis sit frequētissim⁹. ¶ Preterea ⁊ fortius seq̄reť q̄ actio ex
mutuo debuisset inter has bone fidei poni: cū 2tractus mu
tui sit magis assiduus ⁊ frequētatus q̄ alius aliqs 2tract⁹:
vt ecp̄sse inquit Bar. post Ja. de arc. in rub. ff. si cer. pe. nescio
qd aliud possim⁹ dicere nisi qō istud sit positiui iuris: quo
sufficit p̄ ratione voluntas: vt inquit glo. in. l. j. §. puericiam.
in ver. ratus. ff. de epo. nec video q̄ alia vrgentior rō reddi pos
sit q̄ qō sic placuerit legū latori: vt ēt alibi dicit Bar. in l. hu
manitatis. in plurib⁹ quēitis. C. de impub. ⁊ in l. ex facto. in
18 p̄in. ff. de vul. ⁊ pup. nisi dicretis: †qō est adhuc mirabili⁹:
nō oīm q̄ in iure sunt ratio reddi pōt. l. nō oiz. ff. de legi. put
inquit alibi Bar. i. d. l. ex facto in. ir. col. ¶ Tertio magis in
specie no. ex ter. q̄ actiōes ex locato ⁊ 2ducto sunt bone fidei.
19 ¶ †Quid aūt diceretis de actiōe oneris aduersi. an sint bo
ne fidei: an stricti iuris⁹ ⁊ scīēdū est q̄ actio oneris aduersi cō
petit locatori q⁹ 2ductor accepit rē suo periculo: ⁊ postea res
perīt. l. in naue saupheli. ⁊ l. opus qō aduersione. ff. loc. ⁊ l. si
20 quis vina. §. si in aduersiōe. ff. de peri. ⁊ cōmo. rei vē. ¶ †Est
tñ dubiū an hoc sit nomē p̄priū actiōis: an vero adiectio
vt sic sit actio locati q̄ appellať aliqñ cū hac adiectiōe oneris
aduersi: magis tñ cōiter teneť q⁹ sit nomē p̄priū actionis:
p̄ut tenet gl. in. d. l. in naue saupheli. in ver. oneris aduersi. ⁊
ibi sequitur Bar. ⁊ idē tenuit Jo. cremo. in arbore actionū.
⁊ p̄pterea circulū specialē huic actioni fecit. Ad p̄positum
Jo. i dicta arbore tenuit q⁹ sit stricti iuris qō ēt videť tenere
Jo. fa. hic in. r. col. ſz de hoc ego nō curo vlteri⁹ cū magis cō
21 muniter teneať p doc. †qō ista actio oneris aduersi hodie lo
cū nō habeat: vt tenet gl. in. d. l. in naue saupheli. in gl. in ver.
supernacuū. ⁊ sequiť ibi Bar. ⁊ Soff. in libellis suis. cū ergo
effect⁹ huius actiōis hodie sit sublat⁹ ⁊ semp cōpetat actio
ex locato: frustratoriū esset vlteri⁹ istare an sit bone fidei: an
22 stricti iuris: qcqd dicať p Jo. fa. hic. ¶ †Quarto no. ex hoc
ter. qō actio p̄scriptis verbis est bone fidei in duob⁹ casibus
qñ p estimato cōpetit: ⁊ qñ ex pmutatiōe. ⁊ hos terminos ha
betis declaratos. j. in gl. in ver. estimato. ⁊ i ver. ex pmutatio
ne. innuiť ergo clarissime ex hoc ter. q⁹ in alīs casib⁹ qb⁹ cō
petit ista actio p̄scriptis vbis semp sit stricti iuris. ¶ Pul
23 chrū est videre †quare hec actio p̄scriptis verbis sit magis
bone fidei in his duob⁹ casibus q̄ in alīs in qbus est stricti
iuris. rñdēt subtiles vltra. De. ⁊ Ja. de ra. ⁊ bene: ⁊ miror q⁹
Jo. fa. hoc nō tetigerit: qō ideo est: q⁹ in istis duob⁹ casibus
actio p̄scriptis verbis magnā hz silitudinē ⁊ 2formitatē cuz
2tractu emp. ⁊ vē. ⁊ cū 2tractu locatiōis ⁊ permu. l. j. in p̄in.
ff. de esti. ac. ⁊ l. j. i pn. ff. de re. pmu. ⁊ tāgiť diffuse p Jo. fa. hic
in antepe. col. vnde cū actio ex empto ⁊ vēdito: itē actio ex lo
cato ⁊ 2ducto sint bone fidei: vt hic: certe ad earū simlitudi
nē inductū est q⁹ actio p̄scriptis vbis i his duob⁹ casib⁹ eodē
24 modo esset bone fidei. ¶ †Ult. not. ex hoc ter. qō q̄uis olim
dubitatū fuerit an petitio hereditatis esset bone fidei vel stri
cti iuris: quod tñ hodie aperte decisuz est: vt hic: qō sit bone
fidei. ¶ Pulchrū ergo est inuestigare ad subti. izationē ter.
quare magis dubitatū fuerit de ista q̄ de alia rñdebat subti
lis. De. de bel. pert. quē refert ⁊ sequiť Jo. fa. hic in. ir. co. ⁊ be
ne: qō tō in ea magis dubitatū fuit: q⁹ ista actio petitiōis he
reditatis est realis: vt. l. sine bone fidei. §. petitio. ⁊ ibi Bar. ff.
de pe. here. est bonus ter. in. l. sin aūt. §. sed ⁊ is. ff. de rei ven. po
nit Ang. de are. in. §. sed iste. in. iij. col. §. eo. tetigi aliquid i. §.
quēadmodū. §. c. ⁊ de realibus nō reperiť qō aliqua sit bone
fidei si aduertatis ad totū istū. §. ⁊ seq. nisi ista petitio heredi
tatis in qua fm p̄fatos doc. ita fuit statutū: eo q⁹ habeat plu
rimū personalitatis. l. hereditatis. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij. C. de peti.
here. ⁊ declarat Bar. i. d. §. petitio. isti sunt magis cōmunes.
¶ Predictū notabile p̄cedit clarissime qñ agiť petitiōe he
reditatis vniuersaliter. Quid aūt si sit vna res singularis p
qua cōpetebat testatori actio stricti iuris: ⁊ petať p hāc peti
tionez hereditatis: qō pōt iuxta l. ⁊ nō tñ. in p̄in. ff. de pe. he
re. an isto casu erit bone fidei: an vero stricti iuris: Joā. fa. in
ir. co. determinat ⁊ bene qō hoc casu nō erit bone fidei mot⁹:
q⁹ actio surrogata debet sapere naturaz eius cuius loco dať
l. si cum. §. qui iniuriarū. ff. si qs cau. ⁊ l. ait pretor. §. si condi
tionalis. ⁊. §. preterea. ff. que in frau. cre. ⁊ l. cū post. in p̄inc. ff.
qñ actio de pecu. est anna. facit opti. l. j. §. si qs sub cōditiōe. ff.
vt leg. noie cane. nec huic determinationi ob. l. iteq̄ veniūt. §.
cū p̄edirimus. ff. de pet. here. vbi est ter. qō in hac petitiōe he
reditatis veniunt alie actiones: sed non cū sua natura: q⁹ ad
hoc rñdeo p̄ut rñdet illa solēnis gl. de qua Bar. ibi facit ma
gnū festū: ⁊ dicit q⁹ est multū notabilis: ⁊ qō forte nō habeať
a ibi in. l. certi cōdictio. in p̄in. in glo. mag. in ver. ex oi cā. ad
ſi. ff. si cer. pe. qō verū est qō in ista actione nō veniūt alie actio
nes cuz sua natura: scz accidētali ⁊ a casu superuenīēti: puta
incremēti dupli p̄pter inficiationē: sed bene veniūt cum sua
25 natura primordiali ⁊ originaria: †q⁹ actio subrogata accipit
naturā primordialē ⁊ originariā ei⁹ in cuius locū subrogať:
nō aūt accidētalē: vt dicit illa solēnis glo. per. d. §. cū predixi
mus. cū ergo hoc sit de originali natura actionis esse bone fi
dei vel stricti iuris nimirū si hāc debet assumere ista petitio
hereditatis in eius locū subrogata. Accedat ēt p̄o hac deter
26 minatione ter. in. §. fuerat. p̄ri. seq. vbi †actio rei vxoie trans
fusa in actione ex stipulatu dat p̄priā naturā bone fidei illi
actioni ex stipulatu in quā transfusa est: q̄ actio ex stipulatu
als est stricti iuris: vt hoc ter. ⁊ hanc determinationē notate:
27 q⁹ est maxima limitatio ad ter. nostrū. ¶ †Quid aūt dicetis
de bo. pos. here. peti. itē ⁊ de fideicommissaria here. peti. an di
canť bone fidei: an vo dicanť stricti iuris⁹ prima frōte videre
tur dicēdū q⁹ bone fidei cū habeāt naturā petitionis hēdita
tis ⁊ eadē in eis recipianť q̄ in peti. here. vt. l. ij. ff. de bon. pos.
here. peti. ⁊ l. ij. ff. de fideicō. here. peti. Preterea in ista fidei
cō. her. peti. veniūt fructus a tpe more: p̄ut in alīs actionib⁹
bone fidei. l. in fideicōmissaria. ff. ad trebe. his nō obstātibus
Jo. fa. hic in. ir. simplr refert Joā. in arbore sua actionum te
nere q⁹ ambe sunt stricti iuris. ⁊ ita etiā ipse simpliciter trāsi
re videť. Sed audite si teneremus vnā opi. q̄ alibi fuit ipsius
met Jo. fa. in. §. sed iste. ſ. eo. in vlti. col. videlicet q⁹ bo. pos. he
redi. peti. ⁊ fideicō. here. pe. nō sint tertia species actionū de p
se: sed q⁹ sit tantū peti. here. ciuilis extensa ēt ad hos duos ca
sus: prout ipse dicit no. in. l. j. ff. de bo. pos. here. peti. q̄uis ego
ibi nihil inuenerim de hoc: certe decisio p̄dicta nō posset p̄ce
dere: ſz q⁹ illa opi. nō placet mihi p ter. i. l. ij. ff. de fideicō. her.
peti. ⁊ in. l. ij. ff. de bo. pos. here. peti. idcirco sto cū sua decisiōe
hic qō iste due sint sti icti iuris: nō aūt bone fidei per hūc ter.
in quo non sunt enumerate. ¶ Bloss. j. mag. in ver. bone fidei
Quā cū magno ministerio diuido in quinq̄ partes principa
les. In prima ad declarationē ter. ponit q̄ sint actiones bone
fidei: ⁊ que sint actiones stricti iuris: non dico quot. In scōa
querit quare magis dicanť actiones bone fidei ille q̄ hic enu
merantur q̄ alie. ⁊ anteq̄ huic questioni rñdeat prius querit
an in alīs actionib⁹ possit esse mala fides: ⁊ rñdet qō nō: de
clarādo quo remedio p̄ideať qñ dolus vel mala fides iteru
enit a principio: vel postea incidat in cōtractū. In tertia re
uertiť ad principalē questionē quare iste magis dicanť bone
fidei q̄ alie: ⁊ rñdet ponēdo multos effectus resultātes in cō
tractib⁹ bone fidei qui cessant in 2tractibus stricti iuris. In
quarta notat quādā differentiā ⁊ se remittit. In quinta pau
cis repilogat qō. §. dixerat in tertia parte p̄incipali. Scōa ibi:
ſz ēre magis bone dicunť bone fidei. Tertia ibi: cū ergo dolus
vbiq̄ puniať. Quarta ibi: itē ex hoc. §. eo. quādā differentiā.
Quinta ibi: patet ergo qō cruberātius. Jlla tertia p̄incipalis
subdiuidiť i septē particulas. In prima facit qō dictū est: q⁹

querit quare iste magis dicant bone fidei ꝙ alie. Jn scõa rñ det. Jn tertia ponit vnũ effectũ resultãtẽ in ɔtractibus bone fidei q cessat in cõtractib⁹ stricti iuris. Jn quarta ponit aliũ effectũ. Jn quinta ponit aliũ effectũ. Jn sexta repilogat vno verbo illos tres effectus: deinde opp.ꝫ solvit. Jn septima addit aliũ effectũ. Scõa ibi: rñdeo alie stricti iuris dicunt. Tertia ibi: vñ non venit vsure ex mora. Quarta ibi: itẽ in actionib⁹ stricti iuris. Quinta ibi: itẽ nõ venit interesse. Sexta ibi: ista ergo oia. Septima ibi: itẽ in bone fidei venit. Et ista divisio sit quasi loco expeditiõis literalis huius gl. ¶ Jn ead. gl. in prin. ibi: scilicet decẽ ꝫ septẽ. dicite prout. ff. dixi in ter. in j. no. ꝙ imo sunt. xxv. computatis etiam actionib⁹ cõtrarijs que eodẽ modo bone fidei sunt: vt tenet gl. j. i ver. melle. ꝫ ibi dicit. Jtẽ cõputata actione in factum in duob⁹ casibus: fm qõ tenet gl. hic in ver. ex permutatione. vbi plenius dicetur. ¶ Jn ea. gl. ibi: stricti iuris eam indicabo. dicite fm Jo. fa. ꝫ Ange. hic hoc esse verũ ꝫ ꝓcedere in directis actionibus: sꝫ ɔtrarie bene ẽt dicunt bone fidei q̃ uis non inueniant exꝓsse enumerate in hoc. ff. nostro: vt. ff. statim dixi. ¶ Jn ea. gl. ibi. ff. de ver. obl. l. si qs cũ aliter. Ultrãmõ. vt Pet. de bella pert. hic. ꝫ in. l. si dolo. C. de cõtrahẽ. emp. ꝫ in. l. in cõtractibus. C.

28 qui. ex can. ma. ꝫ vbiqꝫ reprehẽdũt hãc cõclu. gl. tenẽtes † qõ imo sine dolus det causam ɔtractui bone fidei sine icidat in cõtractũ: qõ seing ɔtractus valet: nõ aũt qõ sit ipso iure nullus. moti potissimũ per. d. l. si dolo. C. de rescin. vẽd. in ver. rescindi. vbi cõtractus bone fidei initus p dolũ rescindit: ergo valet ꝫ tenet: qz illud qõ nullũ est rumpi nõ põt. l. nã ꝫ si sub

29 ɔditiõe. in ꝑn. ver. post defectũ. ff. de inin. rup. scõo moti: † qz dolus ꝫ metus equiparant. l. dolo vel metu. C. de inuti. stip. ꝫ cõtractus initus p metũ valet sive metus dederit causam cõtractui: sive incidat i ɔtractũ. l. si vel metu. C. qõ me. cau. ꝫ l. si mulier. §. antepe. ꝫ pe. ff. qõ me. cau. hoc etiã cõprobant: qz cõtractus habet sua essentialia vt ɔsensum ꝫ alia: ergo debet valere: ꝓ hac etiã parte adducit Jo. fa. ter. de hoc fm eũ satis exꝓssum in. l. iulianus. §. per cõtrariũ. ff. de act. emp. vbi dolus illius villici dedit causam cõtractui vẽditionis. ꝫ tñ ꝓ-

30 supponit ter. valere. qõ patet: qz agit actione ex vendito. † fatẽtur tñ ipsi esse in alio differentiã inter contractũ bone fidei ꝫ cõtractũ stricti iuris: qz qñ dolus dat cãm ɔtractui bone fidei: bñ verũ est ꝙ agit actiõe ex ipso ɔtractu ad rescindẽdũ cõtractũ: sed vbi incidit in cõtractũ: tũc nõ agit ad rescindẽdũ sed ad supplẽdũ. d. §. per contrariũ. in actione vero stricti iuris agitur actione de dolo ad rescindẽdũ: vel etiã excipit: vt. d. l. dolo vel metu. C. de inut. stip. ꝫ l. elegãter. §. nõ solũ. ff. de dolo. hãc opi. tenet Jo. fa. hic: ꝫ rñdet ad. d. l. elegãter. in ꝑn. ꝫ ad nõnullas alias leges que faciũt in ɔtrariũ: vt hic p cũ. Lõtrariã opi. sc̃z cuz gl. nostra tenet May. de foli. Jac. but. ꝫ Rico. de nea. hic in. ñ. q. gl. ꝫ Ly. in. d. l. si dolo. C. de inuti. stip. ꝫ in. l. n. in pe. q. C. de rescin. vẽ. ꝫ tenet Jo. de pla. ꝫ Angel. de are. hic. ꝫ ista est mera veritas: ꝫ eam sequit Bar. q hoc latiꝰ sime oĩsendit at in. d. l. elegãter. in prin. in. n. col. in ver. oppo. C. de iuri. stip. l. dolo. ꝫc. vbi Bar. refert istã opi. Pe. de bel. pti. tenẽtẽ oppositũ ꝫ oia eius fundamenta: ꝫ postea sequit opi.

31 gl. nostre † ꝙ qñ dolus dat cãm cõtractui bone fidei: ꝙ cõtractus sit ipso iure nullus. ꝫ pro hoc adducit multa iura mirime. d. l. elegãter. in prin. vbi bonus ter. ꝫ pbat p aliquas rationes quas dicit esse icõuincibiles. deinde rñdet ad oia fundamẽta Pe. §. adducta. dicite in oĩb⁹ ꝫ per oia vt ibi late p cũ. ¶ Et ad. d. l. si dolo. qũo fiat rescissio si cõtract⁹ est ipso iure nullus: ꝫ an hoc sit ꝙ ɔtractus de facto ꝓcessit: vnde caten⁹ rescindit quatenus de facto ꝓcessit: vel qũo: dicite vt habetis late p Bar. in. l. que sub ɔditione. §. fi. ff. de ɔdi. insti. ꝫ i. l. ñ. in. j. col. C. de rescin. vẽ. ꝫ in. l. elegãter. in prin. in pe. col. ꝫ plenius in. l. si id qõ avrũ. ff. de ver. obl. ꝫ per Pe. de anch. i cle. j.

32 de re iudi. Et vltra suprascripta de hoc ſan ꝫ qñ dolus dans causam ɔtractui bone fidei annullet ɔtractũ ipso iure: videatis etiã per Bar. Ang. ꝫ Imo. ꝫ Lu. in. d. l. si qs cũ aliter. ff. de ver. obl. Bal. in. l. non dubitũ. in. vñ. col. in. vñ. opp. C. de leg. et in. l. ñ. C. de rescin. ven. ꝫ Jo. de imo. in. l. si cuz dotem. §. si mulier. ff. soln. ma. Jo. an. ꝫ alios ꝫ maxime Abb. Panor. i. c. di

33 lecti. extra de emp. ꝫ ven. ¶ † Quid aũt si esset actus duplex sc̃z bone fidei: ꝫ stricti iuris: vt qz in ɔtractu bone fidei iterce dat stipulatio: in hoc casu dolus dãs causam contractui annullat cõtractum ipso iure, ponit Bal. i. d. l. dolo. C. de inuti.

34 stipu. † An aũt dolus dans causam testamẽto annullet ꝫ rescindat ipsum testamẽtũ: videatis not: ibiliter Bal. in. l. si frater. C. qui testa. face. pos. Ang. in. l. nõ est eñ cõsentiẽdum. per illuz ter. ff. de inof. test. ꝫ qõ no. gl. in. l. quicquid. in ver. acqui

35 sierit. ꝫ ibi Ly. C. arbi. tu. ¶ † Quid aũt in dolo dãte causaz legi vel statuto? vide ter. in. l. j. i fi. ff. de excep. do. ꝫ ibi vide gl.

faciẽtẽ mẽtionẽ de hoc de quodã Papiẽse. de quo etiã facit i mẽtionem gl. in. l. fi. ff. de fal. per Bar. in. l. oẽs populi. ff. de iusti. ꝫ iur. in. v. q. prin. ad fi. ꝫ in. l. fi. in prin. ff. de ap. reci. ter. i. l. j. §. j. ꝫ in. l. ñ. vbi no. Ang. ꝫ Bod. ff. qõ quisqz in. vbi etiã qd de dolo dãte eam sinie. per Abb. Pan. in rub. extra de ɔsti.

36 per can. in. c. cũ oẽs. eo. ti. † Jtẽ no. ꝙ de iure canonico dolus dans causaz cuilibet cõtractui ẽt stricti iuris reddit ɔtractũ ipso iure nullum. ita sing. Bal. in. c. vnico. ad fi. de plus peti. ꝫ fm eũ oẽs cõtractus mundi ꝙ̃ ad mentẽ ꝫ substãtiaz intẽtionis sunt bone fidei: nõ quantũ ad titulum actiõis. qõ no.

37 ¶ † Quid autẽ sit si dolus dedit causaz matrimonio an matrimoniuz sit nullũ: videte ter. in. l. a diuo pio. ꝫ ibi gl. in ver. actione. ff. de ri. nup. Abb. Panor. in. d. c. dilecti. de emp. ꝫ vẽ. ꝫ oĩno videatis Bal. in. l. cum barsatorez. C. vt in pos. leg. vbi

38 ponit illaz notabilẽ † questionẽ ꝫ quotidie occurrẽtẽ de facto ꝓut etiã ipse dixit. Pone: Titius induxit me dolo malo vt

a acci, perẽ ei⁹ filiã in vxorẽ: promittẽs intẽtionẽ⁹ nõ obseruãdi pactum qõ eã instituet heredẽ equali parte cum sororib⁹: vel qõ ipsamet eã faciet heredẽ suã. tãdez in testamẽto suo secus fecit: qz nihil reliquit. q̃rit an valeat tale matrimoniũ: an vero annullet ꝓpter talẽ dolũ. ꝫ ibi determinat qõ mrimoniũ valet. de quo vltra eũ videatis vos gl. in terminis in. c. cuz di-

39 lectus. in gl. fi. ꝫ ibi doc. ert. a qõ me. cau. † Et an aliqõ remedium cõpetat ꝓpter dictũ pactũ: ꝫ an saltẽ agi possit actiõe in factum ad interesse: videatis no. per Bal. in loco prealleg.

40 ¶ † Unum tñ circa ista diligẽtissime notate qõ nũq̃ dolus operat rescissionẽ cõtractus: vel excusat nisi sit talis dolus q caperet etiã prudẽtissimũ virũ. dictũ fuit singulare Jnno. in c. cũ dilectus. ꝫ ibi est ter. de hoc extra qõ me. cau. ꝙ dictuz refert ꝫ sequit Bal. in rub. C. de rescin. vẽ. Facit qõ tu simili dicimus de metu: nã requirit ꝙ sit talis metus q caderet i ꝛstãtã virũ: vt dixi in. §. quadrupli. ff. eo. extra gl. in materia actio

41 num qõ met. cau. ¶ † Ult. diligẽter aduertite qõ illud qõ dictum est. ff. cõtractũ bone fidei initũ dolo esse ipso iure nullũ. verũ est ꝫ ꝓcedit si hoc vult deceptus. als secus: qz si vellet stare cõtractui: tũc ille qui cõmisisset dolũ nõ posset propriũ dolum allegare. gl. est no. in. d. l. elegãter. in prin. in glos. parua in ver. nullã. ꝫ in gl. magna in ver. in hoc ipso circa medũ. ꝫ ibi Bar. in prin. tiñ. col. ꝫ gl. no. in. l. iurisgẽ. §. pretor. in ver. dolo malo. ꝫ ibi Ang. ff. de pac. Accedat gl. in. l. a diuo pio. ff. de ri tu nup. Bal. in. l. j. in. ñ. col. C. plus valere qõ agitur. ꝫ multũ no. Bal. in. l. doluz. C. de peri. ꝫ cõmo. rei vẽ. ꝫ ibi etiã notabi

42 liter ponit. ¶ † In dolo deceptus cogatur hoc declarare an velit stare ɔtractui vel ne. ꝫ tenet qõ sic p ter. ad hoc notabilẽ quẽ dicit alibi nõ reperiri in iure i. l. iulianus. §. si qs colludẽte. ff. de ac. emp. ꝫ ibi etiã hoc dicit in terminis Bar. addite. l. si quos. fm vnã lecturã. C. de decu. li. x. ꝫ ibi Bar. in terminis

43 q ẽt ad hoc idez allegat multa alia q̃ ibi videatis. † Et ad id ꝙ statim dixi ɔtractũ bone fidei dolo initũ esse ipso iure nullũ si decep⁹ hoc velit: als secus. bene facit ꝙ in simili dicim⁹ qõ cõtractus initus cũ ecclesia nõ seruatis debitis solẽnitatibus non valet. aut. hoc ius porrectum. C. de sacrosan. ecc. ꝫ c. fine exceptione. xij. q. ij. si ipso iure nullus: tamen valet si ecclesia hoc vult: vt est gl. in. c. j. extra ne sede vacan. ponunt cano. maxime Jnno. in. c. j. extra de his que fiunt a prela. sine ɔsen. ca. ꝫ in. c. si qs pbr̃ byteroz. de reb⁹ ecc. non alie. Bal. in. l. j. in tiñ. co. C. plus vale. ꝙ agi. gl. ꝫ doc. maxime Bal. in. l. rubem⁹. §. sane el. j. C. de sacrosan. ecc. bonus ter. in. l cum hi. §. eã trãs-

actionem. ꝫ ibi gl. in ver. facit. ff. de trãsa. qui cquid ibi tenent Bar. post Jac. bu. firmãs oppositum. ¶ Accedat in simili. b ¶ Lõtractũ. sꝫ qd i mrimoniis dicit prencta gl. notabilis. §. quib⁹ ce cau. ma. nõ licet. in prin. in glo. in ver. nihil agit. quaz pro maltũ notabili põderat Ang. de arc. ibi q vult ꝙ id qõ dicit ꝙ manumissio serui facta a dño in fraudem creditoz fit ipso iure nulla: vt ibi est ter. illud est verũ in prenudiciũ creditoz: sꝫ bene valet in ꝑiudiciũ oñi manumittẽtis qñ creditores sunt cõrẽti. ꝫ est bonus ter. quẽ illa gl. alleg.

44 in. l. si creditoz ib⁹. C. de seruo pig. dato mann. ¶ † In autez dolus prenete quẽ vulgo maloserũ appellam⁹ vel alterius

b tertij vitiet ɔtractũ: b videatis gl. notabiliter tenẽtẽ qõ nõ in. d. l. elegãter. in ꝑn. gl. magna. in ver. in hoc ipo accedat ter. in. l. ij. ff. de prorene. ꝫ qõ no. Bal. in. l. militibus. in. iij. col. C. si qs alteri vel sibi. ¶ Jn ea. gl. ibi rñdeo alie stricti iuris dicũtur: qz nõ venit ꝛc aduertite qõ ista gl. directo nõ rñ ad q̃stiõ qõ formaf: quare magis actiões in hoc. §. enumerate magis dicãtur bone fidei ꝙ alie. ideo dicite vt. §. dixi in ter. n. ij. no.

45 ¶ † In ea. gl. ibi. l. videamus. §. si actionẽ. Nota perpetuo istã glo. qõ in actionib⁹ bone fidei fructus veniunt iure actionis nõ vsure. quam gl. multum notat do. Castrẽ. in nouꝰ. in cõtrariũ tenet Bal. cuius istã gl. nõ alleget in. l. j. in fi. C. de vsu. ꝫ fruc. leg. Ange. ꝫ do. Alex. in. l. si merito. §. fi. ff. sol. mat.

vbi dixit

¶ Intentio ne. Facit vt in simili habẽt ẽt p do. Chari. sozi. in. 2ſ. xxvij. ici. circa ꝑn. ptotũ l. j. pte de eo q mri monij erꝓſ serit p vba exteriora de notãtia cõsensum mri monij p vba de ꝓsenti itẽtiõe interi⁹ i mẽte retẽta. ꝫ quid an mrimoniũ annullet et an qualr id tenuerit q̃ ad foz iudiciale seu ɔtẽtiosum ꝫ forũ pniale. ꝫ an papa dispẽſare possit vt cũ alia ꝛbat exiſtẽte istrumento mrimonij ꝫ copula. itẽ facit i ſiſi q̃ bñ p ꝛrã. are. l. l. qſe pupillũ. i. j. no. de acqui. here. de eo q despõſauit quandã pẽba de ꝓſenti quam credebat eẽ alteri nuptã ꝫ i vita te erat soluta: an tale mrimoniũ valeat cũ ille credebat se nihil agere.

est qō non pōt separari: qr qs deō cōiūxit hō nō separet. et vſ qō sic p. l. iustissime. §. j. ff. de edi. edic. i fiñ facit. l. j. i pn. v. de p renetis vbi dr q si preneta ēt laudat eā nō tenet. sed vīd a Bar. cepol. in l. j. §. aiūt ediles. ff. de edi. edic. vbi distinguit q aut preneta fuit in dolo ⁊ tenetur actione de dolo: vt est casus i. d. l. j. in fi. ⁊ pbat i. l. ⁊ elegāter. i fi. cū. l. seq. ⁊ de dolo ani mi alr. p gl. d. l. j. in fi. et dicit credere q in dubio psumat fuisse in dolo: qr talegn bolm psumit i dubio mēdax: vt ē text. i. d. l. iustiss. me. §. j.

a ¶ Facti. qō succedat obligatio ad i teresse i obligatiōe facti vīd do. bar. sozi. i 2fi. xxix. inci. in cā crimñ. circa pnci. iiij. co. in. j. parte.

vbi dixit qō ista gl. cōiter reprobat: qr iure nō probat. Et idē Aler. in rub. ff. solu. ma. in. ij. col. Pe. de bella perti. dicit hāc gl. velle qō fructus veniāt iure actionis: qō ipse reprehendit: qr imo veniūt officio iudicis. sed Jo. fa. dicit qō male aduertit ad gl. nostrā: que q̄uis dicat qō veniant fructus: non tñ aperit an iure actiōis: an officio iudicis. credo ego qō Pet. hoc collegerit ex gl. oū dicit q̄ i actiōe stricti iuris nō veniūt fructꝰ. ⁊ sic gl. videt velle fructꝰ venire iure actionis. de quo tñ qr alienū est a materia. §. nūc videatis late Jo. fab. ⁊ alios in §. i. j. de off. iu. Spec. in ti. de feu. ⁊ interesse. §. j. ⁊ que notat Bar. in. l. ⁊ ex diuerso. §. vbi aūt. ff. de rei vē. ¶ In ea. gl. ibi:
46 secus si rez tradi vel factū. que aūt sit ratio diuersitatis †quare in obligationibꝰ dandi nō succedat obligatio ad interesse: sed pōtse quis teneat ad dandū: vt hic in gl. ⁊ in. l. vbi aūt nō apparet. §. fi. ff. de ver. obli. secus aūt est in obligationibus facti vel in obligationibꝰ rē tradi qō etiam est facti. a l. si fundum prestari. ⁊. l. rem tradi. ff. de ver. obl. videatis Ly. i. l. vnica. in. iiij. q. prin. circa fi. distinctiōis fue. C. de sent. que pro eo qō interest profe. ⁊ videatis quatuor rationes diuersitatis p Bar. in. l. stipulationes nō diuidunt. in prin. ff. de ver. ob. i. r. col. ver. sed in rta p̄dicta posses querere de ratione ⁊c. quarū duas vltimas refert ⁊ simpliciter sequit Ang. hic nullo addito: sed ego nō refero: qr ibi habetis clare p Bart. qr nō addrem. videatis bene eundē Bar. in. d. l. vnica. C. de sen. que pro
47 eo qō interest. i. v. q. prin. ¶ †Notabitis tñ ad p̄dictā regulā que habeat qō in obligationibꝰ facti qs nō cōpellit precise facere: sed soluēdo interesse liberat. inter alias q̄ plures fallē tias q̄ tradi solēt ad istā regulam in. d. l. stipulatiōes nō diuidunt. ⁊ in. l. si quis ab hostio. ff. de re iudi. ⁊ in aliis locis cōibus tres notabiles ⁊ singulares limitationes. prima est nisi interuenisset iuramētū: qr tūc in obligationibus facti nō succederet interesse. qr imo iuramentū obligaret precise ad factū gl. est singularis in. l. si qs pecuniā. in pn. i glo. paruula. in ver. necesse habeat. ff. de cōdi. ob causam. de qua gl. diri vobis si bene recolo. i. §. itē si qs posiulāte. s. e. ⁊ ibi traditi opportunas
48 remissiones. ¶ †Secdo singulariter fallit in sua: qr sua obligat quēpreese ad factū: vnde si in sua cōdemnarek aliqs ad aliquid faciēdū. certe soluēdo interesse nō liberarek. gl. est singularis in. l. qui restituere. ff. de rei vē. in gl. magna. in ver. cōdemnari. circa mediū. quā ibi multū erc amāt Bal. ⁊ Ang.
49 ¶ †Tertio fallit ⁊ vltimo pro nūc in casu. l. fideicōmissa. §. fi. ff. de le. iij. fauore vltime voluntatis fm Bar. ibi ⁊ latius i. d. l. stipulationes nō diuidunt. in prin. ⁊ per Bar. in. l. vnica in
50 rm. col. C. de sen. q̄ pro eo qō interest. ¶ †In ea. gl. ibi: vt. ff. de act. emp. l. j. in prin. Rota gl. singularem qō in obligationibꝰ dādis quis teneat precise ad dādū in 2tractibus stricti iuris: sed in 2tractibꝰ bone fidei soluēdo interesse liberat. ⁊ istā gl. pro singulari ad hoc allegat Bal. in. c. j. §. j. de 2tro. inue. ⁊ in c. cū venerabilis. in. v. col. de exce. ⁊ in. l. j. in. v. col. C. de sen. que pro eo qō interest. Ang. in. l. fi. ff. si qs in ius voca. non ierit. dicit qō in obligationibꝰ dandi mere ista glo. male dicit: sed in obligationibꝰ in qbus est mistū dare ⁊ facere: vt est in oblig. ad reddendū: iurta. l. ij. in prin. ff. de ver. obli. tūc procederet ista gl. Istam gl. etiā sequit Bart. in. l. vnica. in. in charta. C. de sen. que p eo qō interest. ⁊ retuli. s. e. o. ⁊ dicit Jo. fa. q ista glo. fuit nimis curiose hic posita. ⁊ qō nullꝰ dicit alibi id qō dicit hic: qō in obligationibꝰ dādi si loquimur in contractibus stricti iuris nō succedit obligatio ad interesse: sed cogit quis pcise ad dādū. secꝰ aūt sit in cōtractibꝰ bone fidei. ⁊ qñ id qō dicit ista glo. cēt verū certe iudicio meo esset multū singulare ⁊ maxima limitatio ad regulas cōes que habēt q in obligationibꝰ dādi regulariter nō succedit obli. ad interesse vt fallat in 2tractibꝰ bone fidei ⁊ esset ppetua nota dignissimū sed reprehēdit ⁊ merito p Jo. fa. hic quē etiā sequunꝰ est Jo. de pla. hic. Istam gl. etiā reprehēdit Lud. ro. in. l. certi cō dictio. in pn. ff. si cer. pe. p ter. in. l. cū manusata. in fi. ff. de 2tra ben. emp. iuncta. l. ex empto. in prin. ff. de act. emp. qr i hoc nō est differētia: nā sive loquamur in cōtractibꝰ bone fidei aut stricti iuris vbi quis est obligatus ad dādū: regulariter non venit interesse sed pcise tenet ad dādū: nisi in cōtractibus in nominatis. ⁊ habetis de his oībus gl. no. 2trariā isti in. l. vnica. in ver. cōtractibꝰ. C. de sen. que p eo qō interest. pferūtur. Nec ob. l. j. in prin. ff. de ac. emp. per quā mota fuit gl. nostra: qr ibi nō est verū qō i obligatiōe esset rē dari: sed erat tradi. qō est facti. l. si rē dari. ⁊. l. si fundū prestari. ff. de ver. obl. ⁊ pro ista parte 2tra gl. nostrā vltra alios me multū mouet: qr si cō sideremus rationes Bart. quas ponit in. d. l. stipulatiōes nō diuidunt. ⁊ in aliis locis. s. allegatis: quia in obligationibꝰ dādi nō succedit obligatio ad itēresse: imo pcise qs teneat ad dandū. certe oēs ille rationes militāt sive loquamur in cō-

51 tractibꝰ bone fidei sunt stricti iuris. ¶ †De hoc tñ pūcto an in obligationibꝰ dādi succedat obligatio ad interesse: an vero semp qs cogat ad dādū: ⁊ in qbꝰ hoc locū nō habeat: est ampla materia ⁊ mare magnū. de qua materia vide Bar. in d. l. stipulationes non diuidunt. in. x. xj. xij. xiij. opp. ⁊ ibi per alios: per eundē Barto. in. d. l. vnica. C. de sen. que pro eo qō interest. in. v. q. principali quā ponit in. iij. col. ⁊ ibi per Bal. in. iij. col. in ver. ñ. queritur. ⁊ in. vij. colū. in ver. sed opponit.
52 ¶ †In ea. gl. ibi: ⁊. ff. de neg. gest. l. qr tātūdem. que aūt vtilitas sit ⁊ qs effectus an accessiones veniant officio iudicis an iure actionis: dicite qō est magnus: qr si veniūt iure actiōis ⁊ iudex omittat in sua condēnare: nihilominus etiā post lata sua sniam possent peti iure actiōis: secꝰ si officio iudicis. gl. est no. in. l. iij. §. si rem. in ver. fortassis. ff. de leg. iij. ⁊ gl. in. l. non solum. in gl. fi. in ver. cauere. ff. de rei vē. Spe. in ti. de expensis. §. j. ponūt doc. in. l. sancimus. C. de in. ⁊ ibi maxime Bal. i. xj. q. ⁊ p illas notabiles gl. dicit signāter Bar. in. d. §. si rē. ⁊ in. d. l.
53 nō solū. †qr qñ statutū dicit q victus victori cōdēnet in expēsis quo casu vt late statutū aliqd adderet iuri cōi: itelligim virtute dicti statuti expēsas posse peti cōditione ex illo statuto: ⁊ sic virtute actionis: q̄ als veniisset solū officio iudicis certe dicte expēse hoc casu possent peti ēt post latā sniam in qua esset omissa cōdēnatio expensarū. secus aūt si expēse deberentur tm officio iudicis. l. iij. C. depositi. qr iudex diceret functꝰ officio suo. l. paulus rūdet. ff. de re iud. ⁊ cū ista decisiōe Bar. tenet Bal. in. l. properandū. §. finaūt alterutra. C. de iudi. ⁊. l. terminato. C. de fruc. ⁊ lit. expē. Ang. i. auth. de exhi. reis. in pn. Imo. in. l. si tertius. §. seruus. ff. de aqua plu. arc. Sof. Jo. an. ⁊ alij in. c. ex parte. de rescrip. ⁊ Anto. de bu. in. c. j. extra de sequest. pos. ⁊ fruc. Inn. in. c. fi. extra de dolo ⁊ contu. ¶ In ea. glo. ibi. l. fundi. §. si ruta. banc gl. reprehēdit Jo. fab. hic cuius
54 reprobatiōnē sequutus est Jo. de pla. hic: †qr imo fm eos ēt in contractibꝰ stricti iuris veniūt illa de qbus verosimile est partes cogitasse. vñ fm eos si deberes mihi domū ex stipulatiōe vel ex alio 2tractu stricti iuris dicūt se credere qō affixa domui venirēt. ⁊ eodē modo si deberes mihi equos p stipulationes vel per aliū cōtractū stricti iuris: debebūt frenū ⁊ sella que solēt portari p equum sicut venire in vēditione. l. ediles. la. ñ. in prin. cum gl. in ver. ornata. ff. de edi. edic. ⁊ fm eos hoc clare patet in mutuo qō est stricti iuris. ⁊ tñ etiā in eo veniūt etiā ea de qbus nō fuit actū. l. cū qd. ff. si cer. pe. sed Joan. fa. ⁊ Jo. de pla. nō bene aduertūt ad gl. nostrā que vult amplius
55 q̄ ipsi dicāt †qō in cōtractibꝰ bone fidei veniūt etiam ea de qbus nec actū nec cogitatū sit nisi gl. restringas qō intelligāt fm q̄ ipsi sentiūt: oū tñ sit verosimile q̄ partes cogitauerint.
56 qō iudicio meo est 2tra dictū gl. nostra. †Preterea nō pbāt mihi sufficiēter qō etiā in cōtractibus stricti iuris veniāt ea de quibꝰ verosimile est q̄ partes cogitauerint. Nec ob. l. cum qd. allegata p eos: qr iudicio meo illa. l. pbat 2tra eos fm verum intellectū gl. ⁊ Bar. ibi: nā vt ingt Bar. in. iij. no. ⁊ latiꝰ in. ij. col. versus fi. ideo in. d. l. cum quid. venit illud de quo nō fuit actū: qr illud veniebat ex natura 2tractꝰ: puta qō in mutuo eque bonū reddāt. ⁊ iō a iure p̄sumit qō illud actū sit tacite iter partes: ergo directo pbat secꝰ esset in terminis nris.
57 † Preterea dicere qō in 2tractibꝰ stricti iuris in qbꝰ quicqd omittit a verbis: habeat p omisso. l. quicqd astringēde. ⁊ ibi late Bar. ff. de ver. obl. ⁊ Bar. in. l. ita stipulatus. magna i. ij. ⁊ iij. col. ff. de ver. obl. qō illa intelligant tacite agi que i cōtra ctibꝰ bone fidei nullatenus mihi placet. ⁊ ideo ego sto cū gl. dūtū gl. in specie exemplificādo tert. dicit vt ruta ⁊ cesa allegat. l. fundi. §. si ruta. ff. de act. emp. credo qō in hoc gl. male dicat: ⁊ de directo cōtra ter. quem allegat. §. d. §. si ruta. vbi est ter. qō imo cesa ⁊ ruta nō veniunt in venditione nisi hoc speciale dicat: qr in dubio videt esse exēpta a vēditione. ⁊ ita firmat gl. expressa ibi: in ver. cōtineri. que ad hoc allegat etiam alias leges. ⁊ ita in hoc reprehēdit gl. istam Ang. de aret. hic.
58 ¶ †Itē ad id qō statim diri fm Jo. fa. ⁊ Jo. de pla. qō vēdito equo debeant etiā selle ⁊ frenū. ⁊ q̄ hoc p̄cedat nedū in cōtractibꝰ bone fidei: sed etiā in cōtractibus stricti iuris. addite Bar. in. l. de qbus. in lectura in vlti. col. ff. de legi. vbi ponit Guil. de cu. qō hoc est de cōsuetudine q̄ ille qui vendit equū teneatur dare sellā ⁊ frenū emptori. ⁊ qō ad istud teneat firmat etiā de iure ipsemet Bar. i. l. cū q. §. nō solū. ff. de fur. vbi hoc decidit p illū ter. ⁊ idē Bart. post Guil. in. l. si vt certo. §. vsq; adeo p illū ter. ff. cōmo. ⁊ est bo. ter. in. l. ediles. in princ. in gl. in ver. ornata. ff. de edi. edic. ⁊ idem Bal. in. l. ñ. in fi. j. col. C. de edi. actio. vbi singulariter voluit qō si aliqs causa vēdēdi ostēderit equū bñ ornatū: q̄ illa ornamēta teneāt tradere: ⁊ si nō vult tradere licitū est emptori agere i tra quadragita dies. alle. d. l. cum qui. §. nō solū. ff. de fur. Illud cū fm eum venit

in cõtractu in dubio qõ tẽpore 2tract⁹ demõstrat:ꝛ ideo ad illa ornamẽta põt empto: agere:vt est ter. in.o.l.ediles.la.ij.

59 in prin.ꝛ melius in.§.vendẽdi. ¶ †Et aduerte diligẽtissime qõ in.o.§.vẽdẽdi.habetis ter.singularẽ ad aliud:qõ vendito equo nedum venũt illa ornamẽta que erãt cũ equo tpe vẽditionis celebꝛata:sed etiã ea oĩa q̃ erãt ante p duos dies causa vẽdẽdi.ita est ter. ibi mirabilis subaudiendo ibi dictionem: tñ vt hic facit gl.post Azo.q̃ dictio necessario est subaudien

60 da ꝓpter aduersatiuã:sed ꝛ si. immediate sequẽtẽ: †q̃ uncta cũ copula denotat idẽtitatẽ in iure.gl.est in.l.sed ꝛ si.l.i pn.ff. de pet.her. Bar.melius q̃ alibi in.l.patris ꝛ filij.ff.de vulg.ꝛ pup.vñ si ibi subaudiret dictio:tñ.esset diuersum ius.qõ sta

61 re nõ posset. ¶ †An aũt vẽdita equa intelligak vẽdit⁹ pull⁹ qui sequit equaz:ponit Bar.in.o.l.si vt certo.§.vsq; adeo.ff.

62 commo.post Gui'. ¶ †An aũt qñ vẽdit equus vel donatur alicui a dño licitum sit scutifero aliquid accipere ꝓ capistro equi:put sit de 2suetudine:determinat Bic.de nea. qõ sic in l.j.per illũ ter.C.de stratoꝛibus.lib.xij.ꝛ ita ad hoc notat illũ ter.qui ter.si diceret hoc:deciderat aliud mirabile ꝛ singulare qõ scutifer possit ꝓ capistro accipere vnũ aureũ integruz. sed ille ter.fm primũ intellectũ gl.ibi quẽ ibi tenet Bar.nihil penitus ꝓbat de hoc qꝛ loquit in stratoꝛib⁹.i. ꝓsidctibus stabulis principis q;bus stipẽdij nole vãdus est a ꝓuincialibus vn⁹ aureus singulis dieb⁹. sed fm aliũ intellectũ ibi bene faceret:qꝛ fm gl.ibi in illo scõo intellectu qñ rex vel pses vel comes donat alicui equũ bz famulus a donatario vnũ aureũ. ꝛ ita fm gl.sit I Hispania. ¶ Jn ea.gl.ibi.C.de act.emp.l.fundi.illa ler nõ est in rerum natura:put.§.dicunt Jo.fa.Jo.de

63 pla.ꝛ Bng.de are.hic. ¶ †Ad finalẽ gl.hãc gl.dicit Bng.de are.ꝛ merito esse signãdã:ꝓpterea q⁹ enumerat plures differẽtias esse inter actiones bone fidei ꝛ stricti iuris. Jnter als ꝑcipue nota ꝛ tene cordi illã differẽtiã quam singulariter ponit ista gl.magna.ad fi.q⁹ in actionib⁹ stricti iuris fruct⁹ vsure ꝛ oĩa alia accessoria solũuenĩut officio iudicis mercenario: ſz in actionib⁹ bone fidei fructus veniũt iure actiõis:vsure vero officio iudicis:ꝛ ita istã gl.ꝓ singulari multũ no.D.Bathelsi.in no.q.sed tu oĩno vide Bal.qui eã repꝛobat in.l.j.ad fi.C.de vsu.ꝛ fruc.leg.Bng.ꝛ do.Alle.in.l.si marito.§.fi.ff.sol. ma.vbi dicit.D.Alle.q⁹ ista gl.cõiter repbẽdit q̃ iure nõ ꝓbak.

64 ¶ †Ultra quas Jo.fa.ꝛ Jo.de pla.addũt plures alias. Prima est q⁹ i actiõib⁹ bone fidei inder er cã facit pstari cautiones ab eo q tenek ad diẽ vel sub 2ditione ante cuentũ diei vel cõditionis:qõ secus est in cõtractibus stricti iuris.l.in omnibus.ff.de iud.tũ qꝛ hoc nõ est sine dubio vtrũ.o.l.in oĩb⁹.habet ẽt locũ in cõtractib⁹ stricti iuris:ꝛ ibi gl.j.hoc disputat: ꝛ ibidẽ Bar.allegãs q⁹ plures alias gl.in.l.ij.ver.nec cogik.in fi.j.col.ff.sol.ma.ꝛ in repe.l.si 2stãte.in prin.ff.sol.ma.ꝛ in.vij. q.ij.partis prin.ꝛ in.l.fine apud acta.in fi.iij.col.C.de trãsac.ꝛ in.l.si finita.§.elegãter.ff.de dam.infe.in.j.colũ.ꝛ q̃uis hoc sit dubiũ:potestis tñ vltra hoc hic colligere aliã differẽtiã inter actiões bone fidei ꝛ actiões stricti iuris ex illa met.l.in oĩbus. quã ponit Bar.i.o.l.ij.ver.nec cogik.in fi.j.co.vbi dicit ex illa l.ij.cũ glo.colligi mirabilẽ opi. qõ q̃uis sit dubiũ vtrũ.o.l.in oĩbus.habet locum in actiõe stricti iuris:put tãgik in gl.ibi per eũ enumeratis ꝛ in alĩs locis.s̃.traditis:qõ tñ ille ter.absoluit dubitationẽ:vt ita demũ cogak in actionib⁹ stricti iuris: si nõ est ei laboriosum inuenire q̃ distinctio sit ei laboriosum vel nõnũq; attẽdik in actionib⁹ bone fidei:ꝛ hoc dictũ refert ꝛ sequi videk Jo.de pla.hic:q̃uis aliter teneat Jmo.in o.l.si finita.§.elegãter. ꝛ rñdet ad dictã.l.ij.v.nec cogik. vt ibi

65 per eũ. ¶ †Scõa differẽtia est fm ꝑfatos doc.qꝛ in actionib⁹ bone fidei iurak in litẽ:qõ nõ est regulariter in actionib⁹ stri

66 cti iuris.l.in actionib⁹.ff.de in litẽ iur. ¶ †Tertia differẽtia colligik:qꝛ in actionib⁹ bone fidei si qs restituat rem deteriorata nõ liberak a prima actione.l.iij.§.si reddita.ff.cõmo. ꝛ.l. j.§.si res deposita.ff.depos.secus est in actione stricti iuris:qꝛ reddẽdo rẽ etiã deterioꝛatã liberak a prima actiõe ꝛ agik vel actione de dolo vel ad interesse rõne deterioꝛationis.l.elegãter.§.nõ solũ.ff.de dolo.ꝛ.l.sequik.§.exhibitionis.ff.ad exhi.ꝛ ex hoc sequik alia differẽtia quã ponit gl. magna ad fi.i.o.§. nõ solũ.ꝛ ibi Bar.ꝓpe fi.q⁹ in cõtractib⁹ bone fidei qs nõ cogik accipere rẽ deterioꝛatã sine ꝓtio deterioꝛationis:qõ secus est in cõtractib⁹ stricti iuris ꝓ rationẽ differentie magistralẽ quã ponit Bar.i.o.l.nõ solũ.de quo etiã videatis gl.in.l.qui sibi.§.j.ff.de sol.ꝛ ibi Bng.aliter dicentẽ fm qõ refert Jo.de

67 pla.hic. ¶ †Alias duas differẽtias multũ subtiles ponit Bnge.hic ex traditis ꝑ Bar.in.l.ij.§.ex his.ꝛ in.§.itẽ si in facto.ꝛ

68 §.cato.ff.de ver.obl.quas hic videte per eũ. ¶ †Gl. in ver. de positi eius.dicite q⁹ hãc opi. Jo.expresse approbat Jo.fa.hic: qꝛ fauoꝛ est extendẽdus:vt inquit j.gl.proxima.ꝛ ista opinio probatur etiã per generalitatẽ ter.nostri oũ dicit: depositi generaliter.ꝛ idez tenet Bic.de nea.hic in.iij.q.gl. ¶ Gl.in ver. tutela.i fi.hãc opi.gl.approbat Dy.hic: q̃uis dicat qõ ratio huius gl.sit debilis.hãc etiã tenet Pe.de bel.pert.ꝛ Bico.in

69 iij.q.gl.Jo.fa.†ꝓpter equalitatẽ que est in iudiciis seruãda per.l.si cum dies.§.pe.ff.de arb.addite gl.idẽ tenentẽ.j.in glo. parua.in ver.pignoꝛatitie.ꝛ iuncta hãc cõclusionẽ que est cõis habes qõ actiões tutele depositi mãdati ꝛ similes nedũ dire cte sunt bone fidei:sed etiã 2trarie.Dubitat Jo.fa. hic dicẽs esse mirabile q⁹ imperatoꝛ nõ fecerit de eis mẽtionẽ cũ fecerit mẽtionẽ de locato cõducto ex empto ꝛ vẽdito. rñdet Jo. fa. sub dubio tñ forte:q⁹ forte ꝓpter brevitatez omisit.ego puto melius posse dici q⁹ ideo imperatoꝛ fecit mẽtionẽ expꝛessam de locato 2ducto ꝛ vẽdito:q̃uis sint 2trarie:vt patet:qꝛ vna cõpetit emptoꝛi:alia 2tra emptoꝛẽ eo q⁹ habẽt nolã penitus diuersa ꝛ separata.nõ sic est in istis directis ꝛ 2trarijs que tñ semper idẽ nomẽ habẽt: vt mãdati depositi tutele ꝛ siles que sunt directe ꝛ cõtrarie vt directa mãdati ꝛ cõtraria mãdati. semper tñ idẽ nomẽ habẽt.vnde satis fuit nomẽ actiõis simpliciter exprimi quo ꝛ directe ꝛ cõtrarie nuncupantur.q⁹ ne quaq; fuisset in actiõe ex empto ꝛ vẽdito q̃q; 2traria sint:

70 habẽt tñ diuersa nolã:vt ꝑdiri. ¶ †Dubitat etiã Dy. circa istã cõclusionẽ gl. nre que vult qñ actio tutele nedũ directa: sed etiã cõtraria sit bone fidei:qd de actiõe protutele que est etiã directa ꝛ cõtraria.l.fi.ff.de eo q ꝓ tutoꝛe. ꝛ directa cõpetit illi cuius negotia qs gessit ꝓ tutoꝛe: ꝛ sic tã⁹ tutoꝛ q tñ tutoꝛ nõ erat:iuxta.l.j.ꝛ ꝑ discursum illius ti.ff.de eo q ꝓ tutoꝛe.Contraria vero cõpetit ei q existimãs se tutoꝛẽ alicuius pupilli eius negotia gessit tanq; tutoꝛ:ꝛ dak ad repetendũ si quid vtiliter vel necessario impẽdit.o.l.fi.ff.de eo qui ꝓ tu-

71 toꝛe. †An ista actio tutele sit bone fidei an vero stricti iuris. dicit Dy.videri qõ sit bone fidei:cũ in ea veniant vsure a tpe moꝛe:put in actionib⁹ bone fidei.l.j.§.in protutele. ff.de eo q ꝓ tutoꝛe.determinat tñ q⁹ sit stricti iuris:cum nõ fit de emꝛeratis in hoc.§.dicik tñ q⁹ i aliquo bz similitudinẽ cũ actione tutele q̃ est bone fidei quo ad vsuras:qꝛ ita in actiõe ꝓtutele veniũt vsure a tpe moꝛe sicut in actionib⁹ bone fidei. o.l.j. §.in protutele.ꝛ cum Dy.tenet etiam Jo.fa.hic referẽs idem tenere Jo.cremo.in arbore actionũ.idẽ tenuit Jo.de pla.i.ij. col.ꝛ Bic.de nea.hic in.ij.q.extra gl. sed ego admiꝛor de vno qõ Dy.ꝛ isti patres ꝓesupponũt: scz q⁹ in hac actiõe ꝓtutele veniãt vsure a die moꝛe sicut ꝛ in actionib⁹ bone fidei:per o.§.in ꝓtutele.q nihil penitus facit: nã simplr dicit in actione ꝓtutele veniũt vsure a quo tpe ibi verbũ nullũ posset etiã faciliter teneri q⁹ imo ista actio protutele sit in ipa bone fidei

72 per rationẽ gl.nostre †q⁹ in dubio fauoꝛ sit extẽdẽdus:ꝛ maxime qꝛ istud esset multũ fauoꝛabile pupillis.hanc actionẽ q̃ frequẽs est:vt ingt ter.in.l.j.§.j.ff.de eo q ꝓ tutoꝛe.esse bone fidei ꝓpter effectus quos.s̃.posuit glo.magna ad finẽ.cũ his quos ibi vidim⁹:ꝛ maxime ꝓpter vsuras venientes a tpe moꝛe:qꝛ si verus tutoꝛ tenek ad vsuras a tpe moꝛe:quãto magis ille q nõ est verus tutoꝛ:gessit tñ se ꝓ tutoꝛe:cogita. ¶ Gl.in ver.cõi diui.diuido in tres ptes. Jn prima ad declarationez ter.ponit gl⁹ ꝛ cõtra quos dek ista actio cõi diui. Jn scõa q̃rit ꝛ soluit. Jn tertia ad 2firmationẽ sol.querit de ratiõe diuersitatis.scõa ibi.sed qd de actione fini.reg.tertia ibi:ꝛ põt esse ratio. ¶ Jn ea.gl.ad fi.cuz hac decisione gl.nostre ꝛ eius rõne trãseunt Dy.Pe.de bel.pti.ꝛ Ja.de are.hic:ꝛ etiã Mi.

73 in.v.q.gl. ꝛ istam rõnẽ diuersitatis gl.†qõ ista actio fini.reg. sit stricti iuris:q̃uis actio cõi diui.ꝛ fa.er.cũ quibus bz magnã silitudinẽ iuncta.§.quedã. ꝛ ea que ibi tradita sunt.s̃.eo. sint bone fidei.ego ita intelligo ꝛ declaro:nã in actione finiũ reg. ꝓcedik ꝑ quendã rigoꝛẽ qui nõ cadit in actiõe cõi diui. ꝛ fa.er.nam in actiõe finiũ reg.id qõ est oĩno ꝛ pure meũ põt

74 alteri adiudicari: †qꝛ inder cognoscẽs sup qõne cõfiniũ põt adiudicare meo aduersario id q⁹ est pure meũ.l.ij.i fi.ff.fi.re. q⁹ est rigoꝛosum. Jn actione aũt cõi diui.fa.er. cessat talis rigoꝛositas:qꝛ etiã si tota res sibi adiudicaretk:nõ tñ sibi adiudicak res q̃ sit oĩno aliena:sed cõis:ꝛ sic nõ adiudicak sibi aliquid oĩno alienũ sed qõ fuit cõe:ꝛ ideo qꝛ in illa actiõe finiũ reg.ꝓbabik per illũ rigoꝛem. Jn alĩs aũt duabus fa.er.ꝛ cõi diui.nequaq;:ideo nimirũ si dispositum est qõ tales due sint bone fidei:alia vo finiũ reg.sit stricti iuris. Jo.fa.dicit q⁹ hec ratio gl.nõ videk sibi multũ bona: qꝛ in actiõe finium reg.vt plurimũ nõ peto mihi adiudicari alienũ: vt vidim⁹ in.§.q̃dam.s̃.e. ista sunt formalia verba reprehẽsionis sue satis obtricata ꝛ obscura. Sz credo q⁹ voluit dicere: put etiaz sentit

75 Bng.hic: nõ est regula in iure †qõ ex petitiõe actoꝛis nõ metimur ins nõ cõsiderato eo q⁹ sequi possit.alle. ad hoc Bng. de are.in.l.j.§.j.ff.si pars here.pet.que nihil facit:nã ibi soluz

dicitur

dicitur qō ius metimur ex psona actoris ⁊ nō rei. de petitiōe aūt actoris attēdēda ibi nihil dicit: vñ vos allegate tert. in l. cū q̄dā puella. §. fi. ⁊ qō ibi Bar. ⁊ alij. ff. de inrisdi. om. iudi. ⁊ ter. no. ⁊ ibi longe notabilius Bar. in l. offerendis. C. de appel. ⁊ ter. no. in l. amplior. §. fi. quē Bar. ibi appellat notabilissimū: ⁊ ibi cū ad duo ponderat quotidiana. C. de app. si ergo ius metimur ex actoris petitione: tūc sic intētas actionem finiū reg. non petit sibi alienū adiudicari ſz cōseruari sibi qō suū est. ⁊ propterea ad hoc cōsernā dū solent apponi cōfinia. vnde si postea aliud adiudicat sibi p iudicē istud nō ꝛtingit propter petitionē suā sed extrinsec⁹. s. ppter officiū iudicis: ergo ppter istud qō pōt extrinsecus ꝛtingere ⁊ preter suā petitionē: nō debemus dicere hāc actionē esse stricti iuris cū ex petitione ius agētis ⁊ actionis metiamur. vñ ipse Jo. fa. aliā assignat rationē diuersitatis quā etiā secutus est simpliciter Ang. hic: nā actio. fami. er. ⁊ cōi diui. nascunt ex quasi ꝛtractu cōis q̄ nature actionis societatis accedit ergo sicut actio pro socio est bone fidei: vt hic: ita iste due fa. er. ⁊ cōi diui. sed
76 actio finiū reg. †fm eos nascatur ex varijs figuris causarum. ⁊ qñq; ex delicto fm Jo. fab. q dicit se dixisse in §. quedā. ℟. e. vñ nimirū si nō est bone fidei: ⁊ maxime qr imperator eā hic substituit: vñ cū nō sit de numeratis in hoc §. cēsē esse stricti
77 iuris. ⁊ ista vltima fuit ratio gl. nostre hic. ¶ †Sed dū isti patres volūt q̄ actio fini. re. nō nascat ex quasi ꝛtractu: dicite q̄ cōtrariū tenuit gl. j. in ver. intelligit. ff. de obl. que ex quasi cōtractu. quam sequunt Jac. bu. Pli. Pe. de bel. per. ⁊ Ang. in d. §. quedā. dicas tū in hoc ꝑut ibi dixi remissiue extra gl. in materia actionis finium reg. in prin. remittēdo me ad distinctionē Bal. in l. fi. C. finiū reg. ⁊ Joā. fa. in d. §. quedā. itez dū volūt q̄ ista actio finium reg. nō nascat ex cōtractu sed ex varijs figuris causarū: errāt: qr illa verba: ex varijs figuris causarū. nihil aliud importāt nisi ex quasi ꝛtractu vel ex ālī malleficio: vt dixi in §. olim. ℟. e. ti. ex mēte. cōiter scribētiū ibi maxime ipsius Jo. fa. ⁊ Ang. de are. vñ ego dicerē istā rationem
78 diuersitatis alio modo q̄ ipsi dicāt ex eoꝝ tū mēte: †qō ideo actio cōi diui. ⁊ fa. er. dicunt bone fidei ratiōe similitudinis quā habent cū actione pro socio rōne cōionis: que cōio nō est in actione finiū reg. ⁊ ideo quēadmodū actio pro socio est bone fidei: ita etiā ille due. secus est in actiōe finiū reg. sed certe istarū ⁊ p̄cedēs subuertere. ordo hoc mō. tu dicis qō actio cōi diui. ⁊ fa. er. sunt bone fidei: qr hūt similitudinē cū actiōe pro socio ratione cōuētionis que nō est in actione fini. reg. et quemadmodū actio pro socio est bone fidei: ita iste due. sed dicas mihi quare illa actio pro socio sit magis bone fidei q̄ hec actio fini. reg. vñ incidit i scyllā cupiēs vitare charybdiz. vnde tutior videt ratio diuersitatis gl. nostre declarata: vt. §. Nec ob. ar. Jo. fa. ℟. relatū ⁊ declaratū q̄ metiamur ius ex petitiōe actoris. d. l. cū quedā puella. §. fi. qr ad hoc possiz multipliciter rīdere: ⁊ maxime q̄ ille ter. ꝑcedat q̄tuz ad cognoscēdaz iurisdictionē iudicis: vel summā que solui debeat: nō aūt quo ad cognoscēdā naturā actiōis an bone fidei an stricti iuris sit. cogitate tū qr hoc argumētū mihi obstat. ¶ Sl. in ver. ꝑ estimato. ad fi. q̄uis cum hac gl. simpliciter trāseant Dy. ⁊ Ric. in vj. opp. gl. videatis gl. plenioram referentē opiniones antiquoꝝ Azo. ⁊ Jo. distinguētiū in l. j. ff. de estima.
79 act. in ver. ꝙuenit. nos aūt in hoc notabili pūcto †cuius sit periculum rei date ad vēdendū: an dātis an recipiētis[a] omissa distinctione glo. hic ⁊ in d. l. j. §. j. ⁊ omissa etiam distinctione Jo. fa. hic in antepe. col. cōfundit per l. rogasti. in p̄n. ff. si cert. pet. habetis dnō verba per Bart. in d. l. j. in. §. j. ff. de esti. acti. quem sequunt Ang. de are. ⁊ Jo. de pla. hic: sed iudicio meo sunt multū obscura: ⁊ cōiter corrupte habentur dicit Bart. q̄ñq; res estimata dak vēdēda. exēplū: ego estimo tibi istū libū decē: ipsuz vēdas p̄o decē ita q̄ aut libū mihi restituas aut illa decē. tūc talis estimatio facit transire periculū casus fortuiti in accipiētē. d. l. j. fm opi. Jo. ibi relatam ⁊ verā. ⁊ in bis terminis loquit gl. nostra in primo mēbro. q̄ñq; estimak res prout est vēdēda: puto dico: do tibi istū libū: vēdas eum tu p̄o decē. quo casu estimatio dicit facta ad hoc vt recipiēs sciat p̄o quāto pōt vendere: ⁊ tunc distinguit qs rogauerit: vt hic in gl. p. d. l. si gratuitā. in. §. j. ff. de prescrip. ver. in dubio aūt q̄ aliud nō apparet p̄esumit estimationē factā ꝑut vēdēda sit. d. l. si gratuitā. §. j. ista sunt formalia verba Bar. que ⁊ ita formaliter nullo adiecto referunt per Ang. de aret. hic. ego credo q̄tuz possum cōiecturari qō hec fuerit mēs Bar. in istis suis verbis multū obscure: qō aut estimatio fit ppter ipsam rē ita qō illa estimatio nō apponit principaliter vt significet p̄o quāto res sit vendenda: ⁊ tūc omne periculum etiā casus fortuiti pertinet ad recipiētē: ⁊ ratio est: qr aut ista estimatio fuit facta p̄cipaliter ad hoc vt periculū ipsius rei transeat in ipsum recipiētē. aut estimatio nō fit propter rem ipsam sed propter pretiū rei vt sciat recipiēs ꝑ quāto pretio debet vēdere: tūc distinguit vt in l. si gratuitā. §. j. ⁊ in dubio p̄esumit qō estimatio nō fit apposita propter rē sed propter pretiū ipsius rei. ⁊ rō huius sc̄i mēbri quare nō trāseat indistincte periculū in recipiētē est: qr ista estimatio nō fuit facta ad finē istū: vt periculū trāsiret in ipsum recipiētem sed vt recipiēs sciret ꝑ quāto pretio vēdere deberet. credo qō hec fuit mēs Bar. hec theorica recipit q̄ plures limitationes q̄ aperte colligunt ex distinctiōe magna ⁊ plixa quā postea subiecit Bar. in. d. l. j. in. §. j. quē refert de verbo ad verbū Ange. hic: ſz istud semp ego existimauī summe verecundū ita simpliciter referre: ⁊ maxime (qō est deterius) cū istud sit sine fructu. quā distinctionem vide per ter. ⁊ videas aliquas limitatiōes que colligi p̄sit ex p̄dicta distinctiōe. ponit i specie Jo. de pla. hic.
80 †Et de hac quotidiana ⁊ notabili materia an ⁊ qñ estimatio rei tradite faciat emptionē vel transitū dñi vel alīs faciat trāsire periculū casus fortuiti ad recipientē vltra tradita per Bar. in. d. l. j. in p̄n. videatis latiꝰ p eūdē in l. si vt certo. §. nūc vidēdū. ff. cōmoda. videas ter. ⁊ ibi gl. Ly. ⁊ Bal. in l. si iter. C. de iure do. ⁊ multuz late Bal. post Ly. in l. j. in pe. ⁊ vlt. col. C. cōmodati. ⁊ Bal. in l. quoties. ⁊ in l. dotē. C. de iure dotiū. ⁊ in l. ex cōuētione. ⁊ in l. si pascēda. in fi. C. de pac. Spe. in ti. de loca. §. nūc dicēduz. ver. restat. videas Jo. an. in. c. j. ⁊ onuo ibi
91 do. Abb. ex tra de cōmo. ⁊ in ꝛtractu dotis †qñ estimatio faciat trāsire periculū casus fortuiti an vero solā rei deteriorationē que fieret loco vel culpa mariti: videatis ī dictis locis: maxime p gl. ⁊ Bal. in l. si inter. C. de iure do. tradit de mate-
82 ria in l. si estimatis. ff. solu. mat. ⁊ qd qñ datur estimata res que seruādo seruari nō pōt: vt animal vel res consistens ponderе numero vel mēsura: ponit Bal. in. d. l. sciēter. ⁊ Bar. i. d.
83 l. si vt certo. §. nūc vidēdū. ¶ †Et aduerte diligenter q̄ si res tradatur estimata in dotē. cum hoc q̄ dñus nō transferat in maritū: qō q̄uis hoc casu estimatio ꝑpter pactū non faciat emptionē rei: tū hū facit emptionē ⁊ trāsitū ipsius possessionis. dictum fuit singulare Bald. in l. j. in vlt. col. C. de iure do.
84 ¶ †Item diligētissime aduertite q̄ illud qō vulgo dicit qō fundus dotalis vel quecūq; res dotales estimate date in dotē faciūt emptionē ⁊ trāsitū dñi ī maritū ita ⁊ taliter q̄ maritus potest libere alienare nō obstante. l. iulia de fundo do. iurta. l. quoties. ⁊ l. cuz dotē. ⁊ l. si inter virū. C. de iure do. no. Bar. ⁊ alij in. d. l. si estimatis. ff. sol. ma. Illud est singulariter verū qñ maritus est solucdo: alīs aūt nulla estimatio faceret emptionē: nec fundus posset alienari aut obligari p maritū: imo hoc casu mulier ꝑ talibꝰ rebus estimatis datis in dotē haberet rei vē. vtilem in subsidium marito nō existēte soluēdo ter. est. in. l. in reb⁹. in p̄in. C. de iur. do. cū gl. singulari ibi notāda ⁊ nunq̄ delēda a memoria in ver. estimate. ad fi. quā ibi sequunt Bart. Bal. ⁊ alij. ⁊ hoc signāter magis in specie quā alibi tenuit Bal. i. l. inter antiquā. ad fi. C. de vsufru. vbi ad hoc allegat. d. l. in rebus. in p̄n. ⁊ in l. vir vxori. ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. de quo vide ēt Jmo. i. d. l. si estimatis. ⁊ qō no. Bal. ī aut. sed iam necesse. in. v. q. C. de do. ante nup. ⁊ qō no. Bar. in repe. l. si cōstāte. in p̄in. ff. sol. mat. in j. q. tertie partis
85 principalis. ¶ †Et ad supascriptā materiā si vultis ēt videre qd in estimatione que fieret postea ex interuallo: videatis Bal. in l. ex ꝙuētione. C. de pac. ¶ Et quid si aliqs daret tibi cētū libras in florenis hoc pacto qō sibi redderes in florenis sub eadē estimatiōe. quid importet illud pactū sub eadē estimatiōe: an illa verba importēt periculū decremēti pecunie q̄ si valor florenoꝝ decrescat qō nihilominus debeāt tradi i valore illius estimationis cuius erant tpe traditionis. videatis
86 Bar. in. l. in bis. §. mācipio. per illū ter. ff. sol. mat. ¶ †Et an si locat equus estimat⁹ scholari: an hec estimatio faciat trāsire periculū equi in scholarē ita vt teneat etiā de leuissima culpa: videatis Bar. decidēte q̄ sic in. d. l. si vt certo. §. nūc videndū: p gl. ibi ⁊ fi. ¶ Iurta supradictā materiā maxime circa id qō tangit gl. in prima parte dum dicit qō si tibi rē meam do ⁊ eā tibi estimo. r. ita vt aut rem aut. r. reddas: si vero plꝰ
87 vēdas tuū fit. circa hoc vltimū applicat Jo. fa. hic †quotidianam questionē. pone: dedi tibi bidello libū vendēdū p̄o decem: nec fuit actū qō si pluris vēderes illud plus esset tuū. tu vēdidisti p̄o. xv. nunqd tenearis mihi restituere integra. xv. an vero illud plus debeat esse tuū: determinat Jo. fa. ⁊ bene cū quo trāfit Jo. de pla. hic: qō aut periculū pertinet ad te vt in casib⁹ qui colligi possunt ex supradictis: ⁊ tunc etiā illud emolumentū debeat ad te pertinere: ⁊ ꝙsequēter lucrū illius pluris p regulā. l. fm naturā. ff. de reg. iur. secus aūt si periculum ad te non pertineret: vt colligit ex dictione supra posita: qui a tūc cessat ratio de qua in primo casu. ⁊ facit fm eos. l. q

a ¶ An recipientis. Et an ⁊ qñ res cuius dñiū a est apud alium pereat periculo domini ⁊ non possessoris: vide gl. fin. l. nō ois. §. si pupillus. ℣. ei⁹. si cer. pe. vbi. d. ale. de imo. i vl. co. l ℣. ex bis. ⁊ per cūdē. d. Jas. mayñ. post Pau. de ca. ⁊ Lu. ro. ⁊ p eundē. d. Ja. in l. tin⁹. in. ij. no. ff. de prescri. ver.

proprio.§.procurator vt in ceteris.ff.de pcu.z pro ista distinctione multū bene facit.l.si is q.§.si quē questū.ff. cōmo.z ex dictis ibi no.per gl.fi.in ver.eius sit.z ibidē per Bar.potestis hāc theoricā limitare vt procedat qñ periculū ad eū pertine ret ex quētione partiū vel ex natura cōtractus: secus si ex cul
88 pa sua.¶ †Subdit ēt no.Jo.fa.hic:subdubio tñ forte:q̄ for te in mādato gratuito secus esset.in quo si mādo tibi quod emas talē rem pro.x.que tibi do:z tu emis pro.v.tātum:non pptерea resiliū erit tuū.sed in hoc nō oportet dubitare: q̄
89 ter.est expressus in.§.itē is qui exequitur.ff.mādati.¶ †Vltimo p cōplemēto p̄sentis materie videamus de forma libelli in hac actione prescri.ver.que datur p estimato:cuius libelli forma pptерea in magna parte colligaf ex supascriptis. visum est mihi qō melius cadat hic q̄.j.extra gl.z eius formā ponit Spe.pater practice in ti.de emp.z vē.§.videndum.x.§. seq.z Rof.in ti.de actio.prescri.ver.estimatoria. put referūt Jo.de pla.z Hic.de neap.in.iñ.z vl.q. extra gl.z ex mēte scribentium hic potestis ita cōcipere libellum. Ego cōtra Titiū bidellum:z dico q̄ ei tradidi talem librū vendēdum p.x.hoc acto qō aut mihi dictū librū restitueret:aut dicta.x.p̄staret. Quare peto cum condēnari vt predictū librū mihi restituat
90 incorruptū:aut predictā estimationē mihi restituat.¶†z ista alternativa ꝯclusio admittit:q̄ etiā est tex.i.l.j. in fi.ff.de estima.act.quē ad hoc no.ibi Bart.i.j.no.z ibi dicit se putare q̄ si iste haberet facultatē rem restituēdi possit pcise cogi ad eā restituendā:ita q̄ nō audiret volens soluere predictā estimationem cū iste sit cōtractus innominatus:z pōt habere locū pnia.l.si pecuniā.in prin.ff.de cōdi. ob cau.z ista est veritas: q̄nis Jo.fa.visus est dubitare quō procedat illa alternativa cōclusio:peto librum aut decem.cuz liber tū sit in obligatione saltem eo casu que extat:q̄ dico prout ipsemet fatetur qō qñ actum est vt liber aut estimatio reddatur: certe alternativa petitio admittit: cum iste cōuētus possit alterū duoz: solvere: z incertitudo videf causari a facto suo: vnde alternativa petitio admitti dz:iurta.l.j.§.q aūt.z qō ibi Bar.ff.quorū leg.z idē Bar.in.l.vbi aūt nō apparet.§.illud.z in.l.stipula.nō diuidunf.in prin.in vlt.q.ff.de ver.obl.Jnn.z doc.in.c. ñ.extra de libel.obla.z qō in terminis nostris ꝓcedat hec alternativa ꝯclusio:peto librū aut decē.tenet etiam Jo.de pla. hic dicēs qō cōmunis practica admittit hāc petitionē alternativam per no.per Jnno.in.c.cōstitutus.extra de in integ. resti.z per.c.cum cōtingat.extra de off.deleg.¶ El.in ver.ex permutatione.diuidit in quatuor partes principales.Jn prima declaratione tert. ponit qñ z qūo nascaf hec actio p̄scri. ver.ex permutatione.Jn secunda querit.Jn tertia idem.Jn quarta idem.scōa ibi:sed cum istis duob⁹ casibus. tertia ibi sed quid de actione in factuz.quarta ibi:itē qd de ac.prescri. ver.Illa scōa principalis subdiuidit in quatuor. Jn prima facit qō dictū est.Jn scōa rñdet ponēdo vnū casum z ei⁹ rōnē.Jn tertia ponit alios tres casus. Jn quarta ponit aliū casum.scōa ibi:rñdeo vbi datur ex pacto.tertia ibi: item in cōtractib⁹ innoiatis.quarta ibi:itē in omni cōtractu. Rursus tertia pars ꝑncipalis subdiuidit in quatuor.Jn prima q̄rit nunqd actio in factuz sit bone fidei.Jn scōa anteq̄ huic qō ni rñdeat ponit quatuor genera huius actionis in factū. Jn tertia reuertit ad quesitum z ei rñdet. Jn quarta refert opinionem quorundam quaz reprobat.scōa ibi:rñdeo quatuor genera.tertia ibi:nunqd ergo semp est.quarta ibi:sed quidā dicūt:vt in tertio ca.¶ Jn ea.gl.ibi: nisi in duobus casibus.
91 hāc cōclusionez gl.que habet †qō actio prescrip.ver.que orit ex pacto incōtinēti appositō iurta cōtractū sit stricti iuris.z ab oībus approbat hic.limitat Jo.fa.hic post Ja.de are.z sequitur Ang.de are. vt procedat in pactis incōtinēti appositis iurta ꝯtractus que pacta nō sint pmutatio vel estimatio. secus aūt si per pactū incōtinēti appositū iurta cōtractū fieret estimatio vel permutatio: tūc actio p̄scri.ver.ex tali pacto incōtinēti apposito esset bone fidei:nō aūt stricti iuris:puta si iurta cōtractū fieret incōtinēti pactū tale q̄ ego dare tibi equum meū p tuo equo.quo casu hic nō est cōtract⁹ innoia
92 tus:do vt des.sed est pmutatio siue pactū de pmutādo: †qz permutatio est quotiescūq; ab vtraq; parte est species certa prestāda:sed qñ ab vtraq; parte esset genus vel ex altera tñ: tūc esset cōtractus innoiatus:do vt des.z nō permu.put magistraliter declarat gl.notabilis z signāda in.l.j.in gl.fi.i ver. postulabis.z ibi alii sequunf.C.de re.permu.z gl.in.l.j.in ver. nomē suū habēt.in fi.z ibi clarius Bart.i.iñ.q.ff.de re.pmu. vel q̄ iurta cōtractū puta societatis fuerit incōtinenti pactū tale:qō tu duceres equū meū ad fozz z illū vēderes pro centū fm qō illū tibi estimatū trado. quo casu ex tali pacto fieret estimatio:vt ptz ex dictis in gl.ꝓcedēti i ver. p estimato. istis
93 duobus casibus tenēt prefati doc.z bene †qō actio p̄scri.ver. que oritur ex talib⁹ pactis appositis iurta ꝺctum esset bone fidei.moti per gñalitatem huius ter.volētis q̄ actio p̄script. ver.que datur ex pmutatiōe vel estimatiōe sit bone fidei:non aūt stricti iuris: ergo quecūq; oriaf dicit bone fidei.arg.l.j. §.z gñaliter.ff.de leg.prestā.qō etiā intelligit Jo.fa.verū:z se quif Ang.hic etiā si apponeret dictuz pactū de permutādo vel de estimato:iurta ꝺtractū stricti iuris.l.lecta.ff.si cer.pe.z
94 l.petēs.C.de pac.¶ †Jurta hanc partē gl.dubitant,pbabiliter doc. hic: qz alibi habem⁹ q̄ ex pacto incōtinēti appositō iurta ꝺtractū resultāt due actiōes:vna prescri.ver.qñ habita relatione pacti ad cōtractū resultat cōtractus innoiatus. de qua actiōe p̄scri.ver.videbimus statim in gl. nostra qō regu
95 lariter est stricti iuris.itē resultat prima actio informata: †qz quotidie ponif pactū incōtinēti iurta ꝺtractū actio.cōpetēs ex isto cōtractu informatur.i.ertēdif vt etiā cōpetat ad dedu ctuz in pacto:vt est ter.in.l.ñ.quem ibi no.Bar.ad hoc.C.de pac.inter empt.z vē.z gl.in.l.iurisgētium.§.quinimo. in gl.j. magna.circa medium.ff.de pac.z ibi Bar.in.iñ.z.iñ.co.z gl. in.l.in bone fidei.in verbo:actio.z ibi Bart.z alñ.C.de pact.
96 ¶ †Nunquid ergo si sit appositus pactū incōtinēti iurta cōtractum bone fidei:quo casu actio ex illo cōtractu informaf z ertēdif:vt etiā cōpetat ad id qō est dictū in pacto: nunqd ista actio informata erit bone fidei an stricti iuris.istā qōnē
97 monet gl.magna circa medium.in.§.quinimo.†z ibi tenet q̄ actio bone fidei ēt informata q̄nis sui natura sit bone fidei: tñ propter informationē erit stricti iuris.mota:qz cōcedif in locū actio.p̄scri.ver.ideo eius naturā sapere debet. l.si cū.§.q iniuriarū.z.§.fi.ff.si quis cautio.hāc rōnē reprehēdit Jo. fa. hic:q; nō est verū qō actio informata def in locū actio.p̄scri. ver.sed bene cōcurrit cū ea.vnde cōcursus non videf alterare ei⁹ naturā.z istud patet ex eo qō vult gl.nostra.j.in. iñ.z vl. parte principali.dum vult qō certi ꝺdictio generalis que est stricti iuris q̄nis cōcurrat cū actione bone fidei: tñ ratione huius cōcursus non mutat naturā suā vt efficiat bone fidei. vnde tenet Jo.fa.cōtra gl.pcal.q̄ imo actio bone fidei informata z ertēda ad deductuz in pacto incōtinēti appositō erit etiam bone fidei:z pro hac parte adducit.l.fundi partē.ff.de cōtraben.emp.vbi fm cuz videf presupponi q̄ actio ex vēditō competat pro pacto incōtinēti appositō vna cum eo q̄ in principali cōtractu devenit. sed hec lex iudicio meo parum imo nihil facit.z cum hac opinione videtur etiaz tenere.Ml. de nea.hic in apostillatione ter.z idem firmat Ang. hic hāc etiam partem aperte firmat Bar.in.d.§.quinimo.i.iñ. co.v. venio ad scōm.referēs idem tenere cōiter doc. idē etiā tenent vltramōtani in.l.petēs.C.de pact.fm qō eos refert Ang. hic. z pro hac parte movebaf Bar.qz i actiōe informata veniūt fructus ex mora.d.l.ñ.C.de pac.inter emp.qō nō est in cōtractib⁹ stricti iuris.l.mora.§.i bone fidei.l.videamus.§.si actionem.ff.de vsu.z ad argumentum gl.ſ.relatuz rñdet Bar. eo modo quo rñdet Jo.fa.nō esse verum qō actio informata succedat loco actio.prescri.verbis: imo accidit ei principaliter z vtraq; remanet.l.item illa.ff.de cōsti.pec.Et cuz hac opi.ego etiam teneo:cuius ratio Bar.ſ.proxime allegata quā sintpliciter sequif Ange.de are.hic:z ibi cōiter alij iudicio meo nō multū cōcludat:primo qz ista nō est bona cōsequētia.in tali actiōe veniūt fructus a tpe more:ergo actio est bone fidei: vt clare patet ex his q̄ dixi.ſ.in ter. in primo notabili circa actionez ex testamēto:nā licet sit verū qō quo ad hoc sapiat naturam bone fidei nō tñ propterea sequif qz sit bone fidei:vt ibi dixi. Preterea z fo tius in.d.l.ñ.C.de pac.iter emp.z vē.alle. per Bar.ideo in actiōe informata veniūt fructus a tpe more eo qō ibi actio iformata cōpetebat ad id qō aliqñ fuit meū quo casu succedit regula qō nedum in actionib⁹ bone fidei: imo etiaz in actio.stricti iuris fructus veniūt a tempore more.l.videamus.§.si actionē.ff.de vsur.z tenet glo.magna.ſ.in tertia parte prin.cuius si teneremus intellectum Bar.in.d.l. videamus.in prin.istud scōm nihil faceret.nā ibi vult Bar. qō tūc demum in actione stricti iuris veniant fructus a tempore more qñ petif id qō semper est meum:vnde non sufficeret si aliqñ fuisset meū qñ tempore petitionis non esset meū.
98 ¶ †Jn ea.gl.ibi:quoniam vera est permutatio. si tu diceres qūo pōt esse do vt des: quin sit permutatio ? dic vt proxime ſ.dixi:vt dicit Jo.fa.hic:z sequif Ang. de aret. videlicet qō qñ ab vtraq; parte est prestāda species certa:puta:do tibi talem librum meū vt des mihi talem librum tuum. tunc bene est permutatio.l.naturalis.§.j.fm vnum intellectū verum.ff. de prescri.ver.si aūt ab vtraq; parte esset prestandū genus vel ab altera tantū: vel ab vna parte species certa ab altera incerta:puta: do tibi digestū vetus meū vt des mihi vnū cōpetēs

insortiatum:

infortiatū. isto casu nō cēt pmutatio q̄ solū fit de specie certa ad speciē certam: ꝫ est cōtractus innominat⁹ do vt des. put est gl. magistra in l. j. i gl. fi. i ver. postulabis. C. de re. pmu. ⁊. ſ.
99 dixi. ⁊ isto modo debetis hanc glo. intelligere. ¶ † In ea. gl. ubi l. naturalis. §. at cū facio vt des. corrupta est ⁊ debuit allegare. §. q̄ si facio vt des. stat ex gl. q̄ō q̄uis ex aliis ꝯtractib⁹ innolatis cōpetat actio p̄scriptis verbis: tñ ex quatuor ſcz facio vt des. nō dak actio p̄scriptis verbis: sed dak actio de dolo. Inteḡ attingā veritatē ei⁹ circa q̄ dubitabak p doc. in ista cōclusiōe gl. ne laboretis in equinoco debetis aduerte re ꝑm q̄ magistraliter declarat Bart. i. l. cū mota. C. de trās. in pri. n. col. ver. sum⁹ expediti de prima parte. q̄ fic in contractu nolato puta emptionis ⁊ vend. ex parte ei⁹ qui dat p̄tiū & emptio: ex parte ei⁹ qui p̄stat rē & venditio. ita in isto cōtractu innoiato facio vt des. ex parte ei⁹ qui facit ꝓprie dicitur facio vt des. ex parte vero dātis & do vt facias. ex pte ipsius dātis ex qua resultat do vt facias. res est plana q̄ dak actio p̄scriptis verbis si nō est talis qui locari soleat. d. l. naturalis. §. at cū do. ⁊ ibi declarat Bar. ex parte vero faciētis ex qua ꝓprie resultat facio vt des superest magnū dubiū que actio cōpetat gl. nostra hic vult q̄ cōpetat actio de dolo: nō autē p̄scrip. ver. q̄ opi. ita indistincte intellecta nō videk vera: q̄ uno aliq̄n in facio vt des cōpetit actio p̄scriptis v̄bis. l. solet. in. j. rūlo. ff. de p̄scrip. ver. ⁊ l. cum mota. C. de trās. ac. Propterea dicebat Dy. hic et eius solutionē sequit Jo. fa. ⁊ Ang. de are. distinguēdū esse q̄ aut ex facto meo q̄ō feci mihi tibi adest: q̄ manumisi seruū meū: ⁊ iter nos cōuenit vt dares mihi cētū: ⁊ tūc locū habeat actio de dolo: nō ät actio p̄scri. ver. l. cū ꝓponas. ⁊ ibi no. p gl. ⁊ doc. C. de pac. et ita intelligak d. §. q̄ faciā. aut ex facto meo q̄ feci aliquid tibi adest: puta cōuenit inter nos vt liberarē te ⁊ tu dares mihi. x. ego te liberauī: et sic ex facto meo ad te pueniet liberatio. vel q̄ renūcianti litī quā ꝫ te moueram vt mihi des. x. tūc ꝫ locuꝫ actio p̄scrip. verb. d. l. solet. ⁊ d. l. cū mota. ⁊ ibi p Bar. ⁊ doc. ⁊ Bar. in. d. l. actiōe. C. de trās. ac. ⁊ cū hac distinctiōe tenet etiā Pe. ⁊ Jac. h. ⁊ ratio diuersitatis est ꝑm Ja. quā sequi t Jo. fa. et Ang. de are. hic: ⁊ secutus est etiā Bar. in. d. l. naturalis. §. q̄ si faciā. vbi dicit Bar. q̄ hic est verissima ratio: q̄ q̄ adimpleo factū ex q̄ mihi tibi adest ius ciuile nō reputauit equū q̄ mihi darek act. p̄scrip. verb. cōtra te qui nullā vtilitatē cōsecut⁹ es ex isto pacto. ⁊ ideo cū esset equitas q̄ habet. pduce re hāc actionē p̄scri. verb. nimirū si ista actio p̄scri. ver. cessat. ꝫ pretor cōsyderans q̄ tu decepisti me faciēdo q̄ō ego aliqd facerē vt tu aliqd dares: ⁊ tu postea nō vis dare: hoc casu dedit actionē suā de dolo ꝓtoniā. sed vbi ex facto meo aliquid adest aduersario ius ciuile ex equitate dare noluit hāc actio
100 nem prescrip. verb. ¶ † Ex ista cōi solu. ego infero vnā maximā limitationē ad id q̄ō vult gl. nostra hic ⁊ ter. i. d. l. naturalis. §. q̄ si faciā. vcz q̄ si ex ꝯtractu inolato: facio vt facias. otik actio. p̄scrip. ver. vt hoc ꝓcedat q̄n ex facto alteri⁹ aliqd deest alteri: alꝭ vero nō cōpeteret actio prescri. ver. sed tantū de dolo: q̄ō est nouū ⁊ multū limitatū. ⁊ p hoc solet notari illa maxima difficultas nouissimorū in. d. l. cū mota. dū subtiliter instāt quare in cōtractu innoiato: facio vt facias. nō adhibeak illa distictio ꝓput in cōtractu: facio vt des. q̄ satis pōt hac via quietari. Nec distictioni. §. posite vnū obstat q̄ō mouet Jo. fa. hic: nec ei rūdet dū dicit q̄ si p̄dicta distinctio esset vera: sequerek q̄ ēt q̄n ex ꝯtractu innoiato: do vt facias. ex pte dātis aliquid darē ex qua datione nihil adesset parti q̄ō tūc cōpeteret etiā actio de dolo ⁊ nō actio p̄scrip. ver. puta si esset cōuētū iter nos q̄ darē decē tertio vt mihi aliqd faceres quo casu ex illa datiōe facta penit⁹ extrāeo nihil adest ipsi parti. q̄ ꝑm eū est valde nouū ⁊ extraneū: q̄ ad q̄ rūdeo ꝓput in alio ꝓposito dixit Bar. i. d. §. q̄ si faciā. ⁊ i. d. l. cū ꝓponas. C. de dolo. q̄ imo ex illa datiōe facta illi tertio etiā oīno extraneo diceret adesse parti cū paria sint q̄ō aliqd mihi fic adfit: vel alīs de volūtate mea: vt l. solutā. ff. de sol. Sz audite suprascripta distictio cōis scribētiū doc. est verissima in se: ſz nō quantū ad exēplū quo vtūtur doc. in primo mēbro distinctionis. §. relate: nec quātū ad intellectū. d. l. cū ꝓponas. C. de dolo. dū exēplificādo dicūt in ꝓmo mēbro q̄ si ego manumisi seruū meū ꝓput cōuētū erat: q̄ō ex ista manumissione nihil videk adesse alteri parti: et ꝓpterea nō dak actio p̄scri. ver. ſz actio de dolo. ⁊ ita intelligūt. d. l. cū ꝓponas. istū intellectū reprehēdit Bar. ibi. ⁊ i. d. §. q̄ si faciā. motus: q̄ paria sunt q̄ mihi aliqd adfit vel alīj de volūtate mea. d. l. soluta. ff. de sol. vnde cū seruo manumisso acquirak libertas de volūtate mea: videk mihi adesse: ⁊ q̄uis ad hoc possit respōderi: tamē meli⁹ est exēplificari in alio facto: puta si ini ꝓ te ꝛMediolanū ita q̄ ex ꝑ fctō inco nihil tibi adsit. ⁊ ad dictā
l. cū ꝓponas. ⁊ melius est respōdere vt ibi per Bar. ⁊ in. d. §. q̄ si faciā. vcz q̄ō ibi nō agebak vt ꝓmissa seruarentur: q̄ ad hoc bñ cōpetisset actio p̄script. verb. sed ibi volebat agere ad repetendū id q̄ō fecerat cōdictiōe ob causaꝫ. ⁊ q̄ factū illud nō erat repetibile. f. datio libertatis: id eo recurras ad actionē de dolo. ⁊ hāc solutionē tenet Hic. hic in. vij. q. glo. Aduertite etiā ex predictis q̄ maxim⁹ est effect⁹ an cōpetat actio p̄ scriptis ver. an vero actio de dolo: q̄ prima est ꝓpetua: de dolo vero est annalis nisi de eo q̄ō ad cū pueniet. l. fin. C. de dolo.
¶ Jtē cōferūt suprascripta ad libellū: q̄ alia est narratio ⁊ cōclusio in actio. prescrip. verbis: alia in actione de dolo ꝑm Jo. fab. hic. quia ergo libellus in actione prescriptis verbis q̄ ex permutatione cōpetit multū declarak ex suprascriptis: ideo cōgruenti⁹ visum est mihi ponere hic q̄ō referuare extra
101 gl. dicendū. ¶ † Huius ergo libelli formam ponit Specu. in ti. de emp. ⁊ vend. §. videndū. als dicendū. ⁊ Rosire. in tit. de prescrip. ver. q̄ ex permutatione ꝑm q̄ō referunt Joā. fab. et Joā. de pla. ⁊ Nico. in. iij. ⁊ vlti. q. extra glo. ¶ Ante tñ q̄ veniā ad specialē formā huī⁹ libelli q̄dā sunt necessaria pre
102 mittenda ꝑm Jo. fab. ⁊ Jo. de pla. hic. † Primo enī sciēdū est q̄ ex pmutatiōe plures ⁊ diuerse actiones cōpetūt ad diuersa: tendētes. aliq̄n enī agitur ad implementū cōtract⁹: et sic vt res cōuēta tradak: ⁊ tūc aut interuenit stipulatio ⁊ agitur actiōe ex stipulatu ⁊ nō alia actione. l. cū precibus. et. l. ex placito. C. de re. pmu. aut nō interuenit stipulatio: ⁊ tūc ipleto cōtractu ꝑ parte sua et nō pti⁹: vt statim. ſ. late subjciā. posset agere actio. p̄script. verbis: vel actio. in factū. q̄ est eadem: vt dicā. ſ. in secūda parte glo. vt alius adimpleat q̄ō cōuenit. ſ. vt prestet rem q̄n cōuenit: alꝭ vero prestet interesse. Jtē pōt agere condictione ob causam ad repetēdū id quod datū est si hoc eligat. l. si tibi. x. ff. de prescri. ver. dūmodo sit repetibile. l. cū ꝓponas. C. de dolo. ⁊ statim dixi. et hec remedia ponit glo. no. in. d. l. naturalis. §. at cū do. sup verbo: prescrip. verbis. De hoc tñ an in permutatiōe habeat locū dicta ꝛdictio ob causaꝫ: vide Bar. in. l. j. ad fi. ff. de rerū permu. ⁊ ter. i l. j. C. de rerum permu. quem ter. dicit ibi Bar. esse singularē. ⁊ ibi Bal. ⁊ Saly. ⁊ idē Bal. in. l. fi. C. de cōdi. ob causam. vi de Jmo. in. l. aristo. in pri. ff. de dona. ⁊ ter. illū singularē i. l. si ꝑ fundo. ⁊ ibi Barto. C. de transac. dicit etiā notāter Joan. fab. hic se putare q̄ agi possit p̄cise ad hoc vt re⁹ p̄cise adimpleat q̄ cōuenit si rem ꝫ vel implere possit: ita q̄ō nō audiatur volens prestare interesse. nihil tñ allegat. potest etiam ꝑm euꝫ actor diligere post motā an velit agere cū eo ad interesse: nihil etiā allegat: sed ego allego ter. in. l. si tibi decem. quē ibi
103 notat Bar. ad hoc. ff. de p̄scri. verb. ¶ † Et an verū sit illud quod proxime tenet Joan. fab. scilicet q̄ō reus potest precise cōpelli ad rem prestandam: babetis gloss. no. que tenet directo cōtrariū: id est q̄ō reus nequeat precise cōpelli: imo liberatur prestādo interesse. in. l. cū precibus. C. de rerū permu. ⁊ hoc etiam tenet ibi Bar. et idem Bar. post Dy. in. l. stipulationes non diuiduntur. in prin. in. xj. oppo. ff. de verbo. oblig. de quo videatis plenissime per Saly. in. d. l. cū precibus. Rapha. cu. ⁊ Pau. in. l. qui Rome. §. flauius bernea. ff. de verb. obli. ⁊ hoc secūdū verius. credo etiam q̄ō cum ista actio prescriptis verbis ex permutatione deb̄ ad duo. ſ. ad implendū cōuenta: ⁊ ad interesse: est in potestate cōuēti vt statim di
104 xi: vel implere † q̄ō conuenit vel prestare ad interesse q̄ō admitteret libellus alternatiu⁹ siue cōditionalis. ſ. peto adipleri cōuenta vel prestari interesse. vel aliter: peto seruari conuēta: ⁊ si noluerit seruare peto iteresse: vt. l. naturalis. i pri. ver. finaūt rem do. iūcto. §. at cū do. cū gl. in ver. prescriptis verbis. hoc etiā tenet Jo. de pla. hic. bñ facit. l. j. §. quid aūt. ⁊ ibi Bar. ff. quor. leg. cū cōcor. ad hoc traditis in gl. p̄cedēti super v̄bo ꝑ estimato. posset etiā in hac actiōe aliter cōcludi ⁊ alternatiue: vt re⁹ adimpleat cōuenta vel recepta restituat: vt l. qui. C. de rerū pmu. ⁊ hoc ꝛ ibi Saly. ꝑ illū ter. et sequitur
105 etiā Jo. de pla. hic. ¶ † Jtē aduertēdū: vt. ſ. dixi: ex ista actione agi nō posse: nisi pti⁹ ipleto ꝛctu ex parte agere volētis. l. ex placito. ⁊ ibi gl. ⁊ doct. C. de re. pmu. imo pl⁹ ꝑm Jo. fab. hic etiā si agere volēs offerret iplere: tñ adhuc nō posset agere cū sit loc⁹ pnīe: vt. l. si pecuniā. in prin. ff. de cōdi. ob cām. ſz ego assigno meliorē rōnem: q̄ ex sola cōuentione de pmutādo cū sit nuda qs nō pōt agere: etiā si offerat iplere. l. iurisgētiū. §. sed cū nulla. ver. igitur nuda. ff. de pact. necessario ergo sequit ad hoc vt possit agi q̄ō illa conuentio nuda vestiat p traditionē rei: ⁊ cōsequēter rei interuētu sicut ⁊ in ceteris cōuentionibus innoiatis: vt per glo. in. d. l. iurisgentiū. §. quinimo. in gl. magna. post medium. ⁊ ibi ꝑ Bar. ⁊ alios: ⁊ ꝑ gl. §. qb.
106 mo. re ꝯtrahit ob. in prin. in gl. j. ¶ † Sin aūt in ista actiōe prescrip. verbis ex permutatiōe debeat cōcludi ad dandū: an

vero ad tradendum: et sic an in permutatiõe veniat dare: an vero tradere: diciteot per Bar. in l. j. ff. de re. permu. qõ istud pendet ab eo qõ actum est inter partes. si enim conuentũ est de dando: tunc petit translatio dominij. secus si de tradẽdo vel recipiendo: vt ibi latius per eum. ¶ sequuntur etiaz Joã. fa. ¶ Jo. de pla. hic secũdũ ergo qõ erit cõuentum concludi debet. de quo etiã videatis Bald. in l. j. in vl. col. C. de rer. per
117 mu. ¶ ibi etiam ponit Bal. †quid si conuẽtum est de permutanda nuda possessione cum alia nuda possessione: an sit p̃prie permutatio: an cõtractus innominatus facio vt facias. effectus est maximus. quia si est permutatio: actio prescript. verbis ex permutatione est bone fidei: alr vero erit stricti in-
118 ris: vt. ff. vidistis. dicite vt ibi per eũ. ¶ †Ex predictis oĩbus apparet luculenter qũo debet cõcludi fm diuersos modos agendi ¶ quomodo diuersa esse debẽt media 2cludẽdi fm diuersitatem actionum quibus agi potest. ¶ono in duob⁹ verbis vnam formã in specie quomodo formetur libell⁹ in actione prescrip. verbis. ¶lgo contra Titiũ: ¶ dico qõ adinuicem conuenimus vt ego darem sibi talem libũ meũ ¶ ipse daret mihi talem suamvestem. Ego dedi libũ ¶ sic p̃ parte mea adimpleui: ipse autez sepius interpellatus recusauit dictamvestem mihi dare prout conuenit: quare peto eũ condẽnari ad dandam mihi dictãvestem vel interesse meum. potestis etiam multis modis cõcludere: prout. ff. declaraui mini-
119 steria huius libelli satis etiã ex supascriptis patẽt. ¶ †Ultimo pro complemento materie permutationis: qr. ff. vidim⁹ in quo differat iste cõtractus innominatus permutatiõis a cõtractu innoiato do vt des. ponit Ang. de are. hic septẽ notabiles differentias q̃ sunt inter contractum permutationis ¶ emptiõis ¶ vẽditiõis q̃s multũ subtiliter colligit ex discur-
120 su legis prime cũ gl. ff. de re. pmu. vt hic p eũ. ¶ fiuis scire †in quibus conueniant ¶ in quibus nõ permutatio ¶ contract⁹ emptionis ¶ vẽditiõis: recurre ad gl. magistrã. in l. ij. in ver. optime. ¶ ibi Bar. ¶ Bal. C. de re. permu. ¶ adde gl. fi. in verbo: postulabis. in l. j. ¶ ibi Bar. co. ti. ¶ adde glo. in l. j. in verbo: nomen suum habeãt. ¶ ibi Bart. ad fi. ff. de rerum pmu. ¶ Dan. in cõsi. xlj. incip. in dei nomine amen. dubitatur nun-
121 quid hospitale. ¶ an si actũ sit † qõ ex vna parte prestetur res tantũ ex alia vero res ¶ pecunia vt quotidie fit: puta cõueni mus de permutando quodlcem meũ cũ tuo digesto cũ hoc q̃ debeas mihi vltra dare duos aureos: an hoc casu erit em-
122 ptio: an vero permutatio: effectus erit magnus †: qr in pmutatione vt in alijs cõtractibus innominatis erit locus penitentie. l. si pecuniã. in prin. ff. de cõdi. ob cãm. que nõ habet locum in cõtractibus noiatis. l. ab emptione. ff. de pac. ¶ l. ij. C. quando liceat ab emp. discẽ. videas Bart. in l. si in emptiõe. in prin. per illũ ter. ff. de contrahẽ. emp. ¶ in l. j. ad fi. ff. de rer. permu. ¶ in l. aristo. in pri. ¶ ibi Jmo. ff. de dona. ¶ oĩno bal. supplentẽ distinctionẽ Bar. in preludijs feudoz in. vij. col. et in l. j. C. de re. permu. ¶ ter. in. c. ad questiones. ¶ ibi doc. marime Jo. an. ¶ do. Abb. extra de rerum permu. ¶ Ang. in l. q̃ri-
123 tur. per illum ter. ff. de statu ho. ¶ †Et an statutũ loquẽs in emptione habeat locum in permutatione ponit Bal. in l. j. ver. quid si statutum dicit. C. de rer. permu. ¶ in l. iurisgẽtiũ. in prin. in lectura antiqua. ff. de pac. ¶ in l. fi. ff. de 2dictio. ob causam. ¶ Dan. in l. j. ff. de re. permu. videas bonũ ter. cum gl. in l. fi. C. de p̃dijs curia. li. rij. ¶ tert. i. c. j. ¶ ibi per. d. Abb. extra de his que fiunt a preda. sine cõsensu ca. Spe. ¶ Jo. an. i tit. de emp. ¶ vend. §. nunc dicendum. el. ij. ver. sed pone statutũ per do. Ant. in c. constitutus. extra de in integ. rest. videatis etiã bonũ ter. in l. sciendum. §. deinde. ver. sed si quis permutauerit. ¶ ibi Ang. ff. de edi. edic. ¶ qõ no. singulariter Bart. in q̃stione quã dicit sibi sepius de facto cõtigisse in l. ficut. §. fz si
124 promiserit. ff. qui. mo. pig. vel hypo. sol. †de ecclesia cui concessuz est a summo põtifice q̃ possit alienare certũ fundũ p̃ satisfactiõdo creditoribus: an vigore illius licẽtie poterit illũ fundũ cũ alio permutare. determinat qõ nõ p̃ vnã rationẽ: vt ibi ¶ p eũ. ¶ In ea. gl. ibi: ¶ tunc eadẽ est actio prescriptis
125 verbis. teneatis † q̃ actio in factũ est eadẽ qõ actio prescrip. verb. ¶ cõsequenter cõpetit in omnibus casib⁹ quibus 2petit actio prescript. verb. idẽ tenuit gl. in. §. fi. in ver. actio. j. de interdi. dicũt hic doc. aliter ¶ melius vt Pe. de bel. ¶ Jac. quos sequunt Jo. fa. Ang. hic: ¶ Bar. licet de eis nõ faciat mẽtionẽ in rub. ff. de prescriptis verbis. post gl. ibi qõ ybicũq̃ 2stat aliquẽ cõtractũ factũ fuisse p̃ partes nõ introductũ p̃ leges: sed ex solis cõuentionib⁹ partiũ qui nõ habẽt certũ nomẽ cõtract⁹. ¶ hoc cũ actio p̃scriptis ẏbis ¶ actio in factũ sunt idẽ et hoc mõ ybicũq̃ hz locũ hec actio prescriptis ẏbis hz etiã locũ actio i factũ: ¶ hoc demõstrat nobis clare etymologia vocabuli in vtroq̃ termino. dr cũ actio prescrip. verb. q̃ dak fm verb. prescrip. q̃ nõ habẽt certũ nomẽ cõtract⁹: ¶ sic in ea cõcludik ex p̃scriptis ẏbis narratis solũ verbis cõuentionũ:
126 ideo ista actio p̃scri. verb. põt appellari actio in factũ †. Eadem rõne dr eñ actio i factũ quasi habeat actionẽ fm factũ propositũ. ¶ codẽ modo cõcludik in ea vt in actione p̃script. verbis: vez p̃ solã facti narrationẽ. ¶ potestis ponere exẽplũ i tali cõuẽtione. Trado tibi molẽdinũ meũ ad annũ hoc pacto q̃ ei facias fieri nouas molas ¶ nouas rotas. si aũt certũ est quod nullus 2tractus gestus sit inter partes: occurrit tñ aliqs casus ex quo casu equũ est actionẽ dari: ¶ hoc casu datur tñ actio in factũ et nõ actio prescript. ver. de qua loquit-
ter. in l. quoties. ff. de p̃scri. ver. ¶ q̃ ista nullo modo possit dici actio prescrip. ver. patet ex etymologia vocabuli: qr cũ hic nulla verba intervenerũt: nõ põt dici prescript. verb. cũ ẏba nõ fuerint: fz bñ põt dici actio i factũ: quasi fm factũ ex quo ꝓpter equitatẽ actio dabit dici. ¶ de hac potestis ponere exẽplum in l. qui seruandarũ. §. fi. ff. de prescript. ver. ¶ ista est generalis: ¶ proprie hec vocab̃ ex varijs figuris causar̃ ꝓpterea q̃ fm varietatẽ factor̃ cõpetat interdum ad dãna: interdũ ad principia rerũ. l. sancim⁹. C. de sac. san. eccle. ¶ istud est qõ proprie volnit glo. nostra. Et per ista dicebat Joan. fab. hic
127 posse attẽtari †q̃ ist⁹ actionis in factum sint tãtum duo genera: q̃uis glo. nostre hic ¶ vbicũq̃: vt j. referã: tenẽt qõ sint quatuor: vez ista generalis: et illa q̃ datur pro edictis ¶ interdictis: alia aũt que est vna ¶ eadẽ cũ actione p̃scriptis ẏbis nõ est proprie actio in factũ de per se. addo qõ ipsemet Joã. fab. in. §. fi. j. de interdictis. intẽtauit adhuc fortiorẽ opinionẽ
128 qõ sit tantũ vna generalis: vt ibi per eum †. et ad supascriptam doctrinã huius actionis prescriptis verbis et in factũ qñ sint idem ¶ qñ non: videatis oĩno Bar. idẽ etiam tenẽtẽ in l. j. ff. de condi. er. l. in pe. col. ver. secũdus casus principalis est. ¶ in l. nõnũq̃. p illũ ter. de prescrip. verbis. ¶ late Bal. in l. ex placito. in. iij. q. C. de rerum permu. ¶ ad glo. nostram hic.
129 de † hac multiplici actione in factũ videatis etiam gl. in. §. fi. in verbo: actio. j. de interdictis. ¶ gl. in dicta rub. ff. de p̃scriptis verbis. ¶ gl. in l. ex placito. in verbo: subsecuta. C. de rerũ permu. ¶ ibi per Ly. Bar. ¶ Saly. ¶ ibidem per Bal. in tribus ¶ quatuor sequẽtibus questionib⁹. ¶ gl. ¶ ibi Bar. in l. in factum actio. ff. de actio. ¶ obliga. Specul. in tit. de actio. et petitio. §. sequitur. ver. rursus. ¶ In eadem gl. ibi: ¶ tamẽ nemo dicit aliquam 2ditionem esse bone fidei. Habetis ex
130 glo. † q̃ actio in factũ que dak loco actionis prescriptis verbis p̃ estimationem vel permutationẽ nõ est bone fidei: fz stricti iuris: quãuis ipsa actio prescriptis verbis istis duob⁹ casibus fit bone fidei: vt hic in ter. licet hãc opi. approbet Dy. cã fortificãdo per aliqua fundamẽta: eam tamẽ impugnãt alij hic Pe. Jac. Ang. de are. ¶ Ric. in. ix. q. gl. referẽs idẽ tenere Rapha. qr opi. gl. nostre et eius ratio. Hec fundamẽta Dy. possent p̃cedere si verũ esset id qõ p̃supponũt q̃ ista actio i factũ dak loco actionis prescript. verb. vel concurreret cũ ea.
131 sed illud est falsum †qr imo actio in factũ ¶ prescriptis ẏbis sunt vnũ ¶ idẽ vt. C. proxime dixi: nõ aũt concurrẽt: aut vna loco alteri⁹ datur. Jdeo cum actio prescriptis verbis sit bone fidei in illis duobus casibus. sq̃ competit pro estimatione vel permutatione: vt hoc tert. sequitur qõ eodẽ modo actio in factuz sit bone fidei in illis duobus casibus cum sit vna ¶ eadẽ cum actione prescriptis verbis vt dixi: ¶ est ter. in l. si tibi aree. §. fi. in verbo: in factũ actione. i. prescriptis ẏbis. ¶ in l. si tibi pollienda. in fi. ff. de prescriptis verbis. ¶ Ad fi. glos. hanc secundam opi. approbãt cõmuniter doc. hic vt Jo. fa. Ang. de are. ¶ Ric. de nea. in. x. ¶ vlti. q. gl. q̃uis referãt Azo in. d. l. ij. §. hoc interdictũ. ff. de precario. tenuisse contrariũ et stetisse cũ pria opi. ẽ. relata. ¶ Extra glo. restat vt videam⁹ formationẽ libellor̃ in actionib⁹ in hoc. §. enumeratis exceptis bis de quib⁹ vidim⁹ in p̃cedẽtib⁹. §. itẽ vt attingam⁹ aliqua de materia circa nõnullas exactiõibus hic noiatis quarũ singulas materias si quis velit plene in mediũ adducere: certe ei 2tingeret id q̃ elegãter inqt Jo. fa. hic. Calami ¶ pa-
132 pyrus nõ sufficerẽt. †Accedam⁹ in primis fm ordinẽ ter. ad actionẽ ex empto: ¶ anteq̃ accedam⁹ ad libellũ i speciem videamus aliqua p̃ introductione materie actiõis ex empto: ¶ in p̃mis ad qd teneat emptor: ¶ postea videbim⁹ ad qd teneat vẽditor. ¶ clar̃ est q̃ emptor tenet ad dãdũ p̃tiũ. ¶ sic ad trãsferendũ dñiũ. l. ex empto. in prin. ff. de act. emp. cũ si. nec etiã aliter ab actiõe vẽditor liberarek: vt dicit ter. in l. cũ seru⁹. in prin. ff. mã. et intñ qõ dixit gl. no. in l. cũ fundus. §. seruũ tuũ imprudẽs. in ver. emptori. ff. si cer. pe. q̃ si nõ trãsferat dñiuz pecunie in venditorẽ: qõ etiã nõ transferat dñium reivẽdite in emptorẽ donec pecunia sit 2sumpta vel alr sequat ratihabitio. de quo tñ qr nõ est expeditũ: videatis Bal. i. l. Ser⁹. in pe. col.

pe.col.C.de fide instru. Item aduertite qō cū emptor tenea-
tur dare pecuniā ⁊ sic dñium transferre:qō precise potest co-
gi ad soluendum integrū pretium ⁊ non liberaretur si dice-
ret ego nolo rē nec volo soluere pretium:sed sum contentus
tibi vēditori pstare quāti tua interest. hoc est qō not.voluit
Bar.in.l.j.circa finē prī. reprobata gl.ibi.ff.de act.emp.qō di
133 ctū cōmēdat Ang.hic. ¶ † Jtē aduertite q ad hoc vt ēptor
possit cū effectu agere:necesse est q ptiū integrū soluerit: vel
saltē q ptiū integrū offerat.l.iul.§.offerri.⁊ ibi gl.⁊ Bart.ff.
134 de act.emp. ¶ † An aūt si emptor agat ad rē vēditā nō solu
to ptio nec aliter oblato:an possit obtinere si de ptio nō op
ponat teneatis qō sic.ita signāter ⁊ melio q alibi Bal.in.l.
j.in iñ.col.C.ne liceat tertio ꝓuocare.p ter. cū gl.in.l.fi ſoror.
C.de colla.idē vult Bar.in.l.fi duo patroni.§.fi quis iurauе
rit.in vlt.q.ff.de iureiur.⁊ Bal.in.l.ij.in fi.C.de bis q̄ sub mo
do.⁊ Bal.in. lj.in vlt.col.C.de vsu.⁊ fruc.leg.vbi dicit q ter.
in.d.§.offerri procedit si ab emptore opponat:⁊ nō als.idez
tenet Bal.post Pet. vbi hoc disputat in.l. si traditio.in.iñ.
q.C.de ac.emp.vbi subdit q cuius nata sit actio:etiā ptio nō
135 soluto:q nō obstat exceptio pretij non soluti:intm † qō ibi si
gnanter subdit qō etiā si statutum diceret qō non possit op
poni ista exceptio pretij nō soluti:tñ cum res vēdita peterē:
pōt venditor non obstāte.d.statuto dicere qō sibi licet retine
re rē vēditā loco pignoris donec pretiū soluat:per.d.§.offer-
ri.quia hoc nō est excipere cū nō elidat actionē:sed est pigno
136 ri incūbere:vt ibi per cū.⁊ idē qō.s.scilicet † qō agi possit nō
soluto nec oblato pretio si non opponatur.tenet etiā Ange.
in.l.iurisgentium.in prin.ff.de pact.⁊ ibi hoc optime appro-
batur dum ter.facit differētiam inter ꝛtractus nominatos
et innominatos.idē etiam tenet Ludo.ro.in.l.filie licet.C.de
colla.quāuis Fulg.ibi contra.cuius fundamentū ibi repro-
bat Lud.⁊ banc opi.cōtra Fulg.per multa media firmat cū
137 ma.in.l.cū qui ita.§.qui ita.el.j.ff.de ver.ob. ¶ † Aduertēdū
tamen est diligēter q cuius agi possit ⁊c.ex empto etiaz ptio
non soluto nec oblato:si nō opponatur vt prime tenui:tñ si
iudex videt pretiū solutū nō esse venditori pōt ex suo officio
etiā reo non opponēte mādare emptori agēti qō solvat pre-
tium:cuius ad illud nō sit actū in iudicio.ter.est ad hoc val
de signādus in.l.si pf.in fi.C.de ac.emp.fm Bal.ibi qui hoc
reputat multum tenendū menti:cuius Saly.⁊ Fulgo.ibi te
neāt ꝛrium p regulā.l.iiij.§. hoc aūt iudiciū.ff. de dam.infe.
ad quā regulā notabiliter rñdeo ex dicto q prime subiicio.
q hoc ergo dicto Bal.qō credo verius:bñ facit illa peregri-
138 na regula que habet † q ois exceptio q̄na cū ipsa actiōe na
scāt:et sic inest obligationi etiā si nō opponat a parte:pōt tñ
p iudicē suppleri:qz eoipso q actor ꝓponit actionē:videt eā
ꝓponere cū oī cā sua:⁊ ꝛnter cū exceptione q̄ inest sui natu-
ra:vñ ipsi⁹ actiōis expressio sufficit.sec⁹ aūt si sit exceptio q̄
extrinseca veniat.ita Bart.notabiliter in.l.lecta.in.vj.col.p
illū ter.ff.si cer.pe.⁊ in.l.si vn⁹.§.pactus ne peteret.in.viij.col.
ff.de pac.⁊ notabiliter in.l.eū qui ita.§.qui ita.el.j.ff.de verb.
ob.⁊ in.l.exceptionē.C.de proba. Bal.in.l.in bone fidei.C. de
pac.⁊ in aut.pñte.C.de fideiusso.⁊ notabiliter multū in.l. p
emptorias.C.senten.rescin.nō pos.in.vj.col. et in.l.ordinarij.
in.iiij.⁊ vlt.col.C.de rei vē.⁊ per canonistas maxime.d. Ant.
de but.in.c.exceptionē.de excep.Facit qō no.Bar.in.l.ita sti
139 pulatus magna.in.xxxiiij.col.ff.de ver.obl. ¶ † Jtez aduer-
tēdū est diligētissime q qñ emptor etiā hoc casu agit ad rēvē
ditā pretio per eū nō soluto nec oblato:q nedū iudex ex suo
officio poterit mandare emptori agenti q̄ soluat pretiuz: vt
prime dixi:imo poterit in snia iudex dicere hoc modo.Cō-
demno venditorē ad tradendū rem emptori emptore pretiū
soluēte.⁊ nō aliter nec alio modo sicut in optimo simili dicit
140 not.Bar.in.d.l.eū q ita.§.qui ita.el.j.vbi vult notabiliʳ † qō
si debitor in diē qui pōt ante diē cōueniri(ꝛ obstat exceptio
l.j.in fi.ff.qñ dies vsufru.le.ce.)fuerit ante diē cōuentus:⁊ nō
opposuerit exceptionē:q hoc casu iudex in snia debebit cō-
dēnare ad quātitatē soluēdā:non tñ statim sed tpe cōgruo:
qz illa exceptio dilationis q̄ inest obligationi:cuius nō insit
quo ad differēdū iudicium:aut quo ad differendā snīam:tñ
bene inest quo ad differendā solutionez in tps debitū:vt ibi
141 notabiliter p eum. ¶ † Jtē aduertite qō ista exceptio pretij
non soluti vel nō adimpleti cōtractus est vna de exceptioni
bus que possunt opponi ad pcessum ⁊ que impediunt litis
ingressum seu litis cōtestationem:vt patet in ter.in.d.l.iulia
nus.§.offerri.in ver.nondum ex empto act.fm Paul.de ca.
ibi quem refert ⁊ sequit Ang.hic referens etiam Bar. in ex
142 traua.ad reprimē.in ver.summarie.vē.⁊ ex hoc dicto † q op-
ponēs illā exceptionē ⁊c.notabiliter velle qō si exceptiōes im
pedientes litis ingressum nō fuerint opposite ante litis cōtes.
ad impediēdū iudiciū vel fuerint opposite:ꝛ in eoz ꝓbatio
nibus opponēs succubuerit q dicte exceptiones iterū pote-
rūt opponi in vim perēptorie et plene probare vt plenaria se
quatur absolutio.argu.l.pe.ff.de his qui sunt sui vel alie.iur.
143 ¶ † An aūt exceptio pretij nō soluti possit opponi a vēdito
re post sniam ad impediendū executionē snie:habes bar. sin
gulariter determinātē q nō.in.l.si duo patroni.§.si quis iu
rauerit.in vlt.q.ff.de iureiur.secutus Spe.in ti.de execu. sen.
§.fi.ver.itē querif.cuius dicti veritatē disputat Bal.in.l.per
emptorias.in.iñ.col.C.sen.rescin.non pos.et ibi videtur tene
re cōtra Bar.tenet idē Bal.in.l.si traditio.C.de act.emp. de
quo etiā vide Bal.in.l.fi ex predns.C.de euict.Spe.in tit. de
excep.§.dicto.ver.sed pone petis.d.Ant.o.de but.et Jmol.in
144 c.cū ioannes.de fide instr. ¶ † Videamus nūc ad qd tenea
tur venditor:⁊ clarum est qō tenetur ad tradendū.d.l.ex em
ptione.in prin.ff.de act.emp.nō aūt ad dandū.i.dñium trās-
ferendū.patet per.l.rem alienā.ff.de contrab.emp.dñium ta
men venit tacite ⁊ in 2ñtiam si vēditor tradēs erat dñs: als
venit vsucapiendi cōditio.l.ex empto.in princ.ff.de cōtrahē.
empt.iūcta.l.clauib⁹.et ratio est diuersitatis quare emptor
tenet ad dandū:⁊ sic dñium transferendū:venditor aūt tene-
tur ad tradendū:est.q emptor tenet ad pretiū in genere: vē
ditor aūt ad spēm.ita dixit notabiliʳ gl.in.l.ex empto.in ver-
bo:agit.quā ibi sequit ⁊ cōmendat Bar.ff. de ꝛtrab.empt. a ¶ Et vendi
⁊ per eā notabiliter infert Bar.q si vēditor tenet in gñe:pu tiōis. Quo
ta qvēdidisset.r.corbes frumenti in genere:vel.r.libras auri autē cogno
in massa pro tanta pecunia:qō hoc casu venditor tenet ad scatur ꝛct⁹
dandū:⁊ sic ad dñium trāsferendū magis ex qualitate obli emptiōis ⁊
gationis:qz in genere:q̄ ex natura cōtractus.allegant etiaz vēditionis:
ad hoc plures alias gl.quas ibi vide p eū. ⁊ idē dicit Bart. viō p.d.ale
in.l.si heres.§.qui concubinā.post gl.ibi.ff.de lega.iñ.de quo rā.de imo.i
etiā vide Bar.in.l.ij.circa finē principij.ff.si cer.pe.⁊ hic oīno cōsil.cxij. in
addatis q̄ pulcherrime dixi i.§.sic itaq;.i tertialib⁹: in secū ij.col.in. iñ.
do ⁊ tertio notabili.§.e.⁊ inter cetera ad cōfirmationē pri- parte.
mi dicti dixi vobis singulariter qō si aliqs ꝓmittit aliqd in b ¶ Et tradi
genere etiā p hoc vbū tradoqō nihilomin⁹ tenet trāsferre dit.Et cui⁹
dñiū.hoc dixi singulariter ꝓbari in.l. si a substituto.§.fi. cuz importātie
l.seq.iūcta gl.ibi in vbo:dari.ff.de le.j.quā ad hoc ibi multū sint ista ver
ponderāt doctores maxime Jmol.dicite put latius dixi in ba :vide. d.
145 d.§.sic itaq;. ¶ † Addite etiā q si qs esset dñs rei quā vēdit alex.in cōsi.
⁊ cōueniret dare eā p decē:⁊ sic dñiū trāsferre:qō nō esset cō r. in vlt.col.
a tract⁹ emptiōis ⁊ vēditiōis⁹:ꝛ Jctus innoīat⁹ do vt des. ca in.iiij.part.
sus est notabilis in.l.fi.ff.de cōdi.ob cām.⁊ ibi Bar.⁊ alī de c ¶ Posside
quo etiā videatis Bar.in.d.l.ex empto.in prī.vbi p hoc ifert re.Quid āt
146 qō illa † verba que cōiter ponunt in instrumētis emptionū opek in con
b et vēditionū.s.vēdidit dedit ⁊ tradidit⁹ impropprie ponunt: tractu em-
q: ipossibile est q det ⁊ tradat:vñ illud verbū dedit impro- ptiōis ⁊ vē
prie ponit nisi vēdēs esset dñs:vt ibi p eū q dicit hoc esse bñ ditiōis pa-
not.⁊ idē etiā ōt in.l.j.C.de rer.pmu.⁊ in.d.l.fi.in.j.colū.ff.de ctū 2stituti
147 cōdi.ob cām. ¶ † An aūt vēditor possit pcise cogi ad rē tra vide do. ale
dēdā ita q nō liberet pstādo itersse:videte gl.q̄ hoc late di- rā.in 2si.iñ.
sputat ⁊ refert opiniōes i.l.j.in prī.in gl.mag.in vbo:agit.ff. in.v.colū.in
de ac.emp.magis cōiter tenet opinio gl.in.§.ptiū.i vbo:tra- iiij.pte.et in
datur.ff.de cōtrab.emp.quā Ang. h reputat singularē: q̄ ꝛz 2si.x.i.j. col.
qō si vēditor hz facultatē rei pstāde ⁊ cogit pcise: aut nō hz ca.pte.et an
nec volo desit habere ⁊ tūc liberat prestādo interesse:⁊ hoc p tale pactū
multū refert ad cōclusionē libelli:⁊ ita etiā tz Bart.in.d.l.j. 2stituti trās
in prī.in pe.col.ff.de ac.emp.de quo etiā vide p Bar.⁊ alios ferat dñiū i
in.l.stipulationes nō diuidunt.in prin.in.xxxij.col.ff. de vb. ēptorē ⁊ pos
obliga.per Bal.in.l.si traditio.in.j.q.C.de act.emp. ⁊ in.l.cō sessio: vide
tractus. in penulti.colum.C. de fide instrumento. vbi tenēt do. Uller.de
opinio.per quam limitatur ꝓdicta communis cōclusio qō imo.in cōsi.
si venditor habet facultatē rei prestande:et etiam est domi- xcv. in. ij. et
nus:⁊ tūc bene teneatur precise tradere.si autem non est do- iij.colū.in.j.
minus:cuius habeat facultatem rei tradēde:tñ non cogitur pte. et i 2sil.
precise tradere.nec sequitur absurdum qō qs cogatur inius- xxviij. in.ij.
ste incurrere penā dupli re euicta:vt ibi p eū.quam opinio. co.in.ij.pte.
impugnat Paul.de ca.in dicta.l.j.in prin.ff.de act.emp. Vi- vbi vōit an
deatis etiā Bal.in.l.vnica.in.j.colū.C.de sen.que p eo quod trāsferak ci
interest.vbi inter alia singulariter dixit qō eo casu quo vēdi- uilis posses-
tor constituisset se noie emptoris possidere:posse precise com sio vel natu
pelli ad tradendū.idem etiam fm eum si de vēditiōe fuisset ralis:⁊ an p
factum instrumentū guarentigiatū qō habet executionē pa- oppositio-
ratā fm eum.de quorū dictorum veritate vide Lud.ro.in di nē pacti pre
148 cta.l.stipulationes nō diuiduntur.in principio. ¶ † Unum carij vendi-
circa ꝓdicta diligentissime not.qō eū in practica vtilissimū tor liberet:
⁊ multū cōfert ad formationē libelli:q si in instrumēto vēdi vide p eum
tionis apponant illa vba q̄ cōiter cōsueuerūt apponi: q vē i cōsi.xxvij.i
c dito: cōstituit se noie emptoris possidere[c]:cuius realiter nō iij.col. in.ij.
tradiderit rem:tamē venditor non posset amplius cōcentri parte.

actione ex empto vt tradat rē:q; vēditor per predictū cōstitu tum suū statim fuit a traditione liberatus:ꝛ statim ōr tradi disse:vnde opus est qō emptor agat rei vēdi. vel publiciana: aut iterdicto vti possidetis:alꝫ succūberet.gl.est solēnis in.l. ab emptione.in gl.fi.in ver.constituat.ff.de pac.ꝛ ibi Bar.in terminis eā notat ꝛ mandat eā multū teneri menti. bene fa cit.l.iulia.§.ex vēdito.ver.possessionē aūt traditā.ff. de actio. emp.cuius cōtrariū teneat expresse gl. sup verbo:precaria. de quo etiam vide Ly.in.l.fi.C.qñ lice.ab emp.disced. Bal.in.l. j.C.pro donato.ꝛ in cōtrariū videtur facere qō vult Bal.in l.vnica.in pe.co.C.de sen.que pro eo qō interest.et supra retu li:ibi tenet qō casu quo vēditor cōstituisset se noīe emptoris possidere:posset precise cōpelli ad tradendum.est tn verū qō Bal.ibi non aperit in quo remedio:vnde esset intelligēdum fm p̄dicta. ad ista etiā facit aliud qō etiā multū confert ad formationē libelli:vez q; si vēditor semel tradidit rē venditā ꝛ postea perueniat ad manꝰ vēditoris: certe si emptor age ret ℨ eū actione ex empto succūberet:vnde debebit agere rei vendi.vel publiciana vel interdicto vti possi.glo.est in.l. si cui fundū.in.§.fere.in verbo:tradat.ꝛ in verbo multis.ff.de con traben.emp.ꝛ no.gl.in aut.sacramēta pube.C. si aduer.vēd.

149 in glo.fi.in ver.custodiantur. ¶ † Item diligenter aduerte in proximis dictis oū diri qō p cōstitutū ōr tradi possessio: si venditor cōstituit se noīe emptoris possidere:quāuis tra ditio que propter hoc ꝯstitutū insurgit sit facta:tn possessio ipsa que per ipsum cōstitutū acquirit est vera ꝛ propria pos sessio:ꝛ caderet in statuto loquēte de possessionibꝰ. casus est ad hoc singularis in.l.certe.§.j.in ver. ppie possidere videor. ff.de precarijs.per quē text.ita in terminis dixit Bal.in.l.ab emptione.in vlt.q.ff. de pac.ꝛ idē tenet Bart.per eundē text. vbi hoc latissime examinat in.l.si is qui pro emptore. in pri. in vlti.q.ꝛ ibi Jmol.ff.de vsucap.ꝛ reassumpsit Bal.in.c.j.§. item inuestitura.de notis feudorum.ꝛ ad hoc quod ista pos sessio que acquirit per cōstitutū sit vera ꝛ propria possessio: bene facit ter.in.c.accedēs.extra de preben.ꝛ idē tenet Bald. in.l.j.C.qñ li.ab emp.disce.ꝛ est etiā de hoc ter.in.l.q; meo. in princi. ꝛ ibi ponderat Bar.in fi.ff.de acqui.pos.ꝛ idem etiā tenet domi. Anto.de bu.in.c.cūvenisset.circa.iñ.col.extra de restitu.spo.cuius contrarium.s.q; imo ista non sit vera: sz fi cta possessio:teneat expresse Bal.in.l.j.C.de suffra.ꝛ sic tā eā appellat Bal.in.l.j.C.pro donato.ꝛ idem videk velle ipsemet Bar.in.l.Titia.in.iñ.col.ff.dever.oblig. ¶ Jtē aduertite qō venditor tenek nedū ad rem tradendā vt predixi:sed etiā ad fructusᵃ certātes†. Jtē ad cedendā actionē p̄ pēsionibꝰ fun-

150 di venditi si forte illū alteri locasset vēditor.Liulianꝰ.§.fi fru ctibꝰ.cū.§.seq.cū gl.in ver.cedere.ꝛ ibi Bar.ff. de act.emp.de quo etiā p Bar.in.l.si filiꝰ.§.j.ff.dever.obl.ꝛ p Bal.in.l.si tra ditio.in vlti.q.ꝛ latius in.l.si fructus.C.de act.emp.ꝛ in.l.j.in iiñ.col.C.de vsu.ꝛ fruc.lega.ꝛ qō notat Bar.in.l. cuz filio.in prin.alꝫ in fi.ff.de lega.j. ꝛ vide omnino Bar. post Dy.l.l.fi. §.fi.ff.de iur.fisc.ꝛ ibi ponit de pensionibus ꝛ late de fructibꝰ sine industrialibus siue naturalibus per Bng.in.l.diuortio.

151 in prin.ff.so.mat. ¶ † An autem vēditor teneak tradere pos sessionē rei vendite vacuā boc est a nemine occupatā?dicūt qꝺ sic.l.ñ.§.i.ꝛ ibi Bar.ff.de act.emp.no.gl.ꝛ Bar.in.l.cū res. C.de prob.ꝛ ibidē etiā videte per Bal.ꝛ qñ dicak tradi pos sessio vacua ᵇ declarat ter.ꝛ ibi Bar.i.d.l.ñ.§.j.ꝛ notabilius in.l.ratio.§.j.per illū ter.in co.ti.ff.de acti.empt.vbi infert ad notabilem questionē. de qua p eū.ꝛ ponit notabiliter Bal. in.l.si C.de pac.inter emp.ꝛ ven.ꝛ in.l.fructus.C.de act.emp. ꝛ glan.l.improba.in gl.in ver.inueniā.C.de acquir.pos.ꝛ gl. ꝛ ibi Bar.in.l.fi.ꝛ doc.in glo.super verbo:veniā.C.vnde vi.ꝛ

155 ibi etiam habetis in glo.ꝛ p doc.† an sit differētia inter pos sessionē vacuā ꝛ vacantē.ꝛ qualiter probatur possessionē esse vacuā seu vacātem:ponit Bal.in.l.fi.in prin.C. de edic.diui.

157 Bng.in repe.l.si vacantia.C.de bonis va.li.r. ¶ † Que autez ᶜ dicak possessio plena ꝛ semiplena:ꝛ que vacua: declarat gl. magistra in.§.qō aūt. super verbo:vacantis.ℨ. de vsuca.que glos.non est alibi in iure fm Bng.in.l.si me in vacuam.ff. de acquir.pos.addite tn predictis qō quāuisvenditor teneatur tradere possessionē vacuam:non tamen tenek tradere possessionē liberā nisi boc fit dictū.ꝛ p boc sequitur notabilis effe ctus qō si tradak possessio q̄ seruitutē debeat:bene ōr tradi vacuā:nō tn ōr tradi libera.ita notabiliter declarat ꝛ pbat Bar.per multa in.l.ñ.§.j.ff.de act.emp.ꝛ in.l.vim facit.per il lum ter.in.l.fi.ff.de vi ꝛ vi ar.ꝛ in.l.meuius.§.fundo.in fi.col. ff.de le.ij.ꝛ notabi.Bng.in.l.cōuentionalibus.§.fi.ff.de verb. obli.ꝛ Bal.in.l.si plures.in.ñ.ꝛ iñ.col.C. de condi.inser.bene

158 facit.l.si pro fundo.vbi Bar.ꝛ doc.ff.de trās.fac.† ꝛ ideo sem per vtilissimum est in instrumētis emptionum illam clausu-

lam apponere que hodie cōmuniter apponi consuevit:vide licet quivenditor promisit emptori tradere possessionē liberā vacuā ꝛ expeditam ꝛt in predictis locis habetur.cuius clau sule effectus patet ex suprascriptis:quia si tūc traderet cū ali quo onere seruitutis possessionem:posset agi cōtra eū actiōe

159 ex empto ad interesse. ¶ † Ultimo proprius ad libellum ad uertite qꝺ ista actione ex empto agit ad diuersa fm qō nota biliter declarat Jo.fab.ꝛ Joā.de pla.hic maxime cū ser sint que consequi debet emptor a venditore ex contractu emptio nis que colliguntur ex.l.ex empto.per totā.l. et ex.l.iulianus. §.ex vendito.ff.de actio.emp.ꝛ notabiliter enumerat declarā do Bald.in.l.dolum.C.de ptri.ꝛ cōmo.rei vendi.ibidem vi-

160 deatis. ¶ † Igitur enim interdū pro re vendita tradenda vel pro interesse si non traditur:vt in superioribus dixi:et di

170 cam.j. in formatione huius libelli†. Interdum agitur ad interesse solū propter aliud:nō dico: quia res non tradak:sz eo quia venditor rei qualitatem puta seruitutem celauit. vel rem vitiosam tradidit.l.j.§.j.ff.de act.empt.et ibi notabiliter Bar.vbi iter cetera ponit qualis debeat esse boc casu forma libelli et in.l.iulianus.in prin.ꝛ.l.si sterilis.in princi.codē ti.§.

171 quis†. Interdum agitur actione ex empto ad interesse pro pter aliud propterea qō fundꝰ sub mēsura promissa nō prestatur.l.ñ.in prin.cum glo.j.et ibi Bar.ff.de actio.empt.et in boc casu diligētissime aduertite quādo venditur fundꝰ sub certa mēsura puta centū perticarum:an si reperiatur minoris vel maioris quātitatis cedat ad cōmodum ꝛ incommodum emptoris.vide text.in.l.iulianus.§.si titꝰ.ff.de actioni. emp.ꝛ ter.notabilē in.l.si seruū.§.si modios. cū glo.solēni.in ver.pro numero.ꝛ ibi Pau. de ca.in eo.ti.et text.notablē.in l.quero.in eo.ti.ꝛ ter.bñ signādū in.l.qui fundū.§.qui agrū. ff.de cōtrahē.emp.Oldr.Lan.in cōsi.ccrrrñ.notabiliter per Abb.Panor.ꝛ ibidē Pe.de anch.ꝛ Joan.de imol.in.c.per tuas.extra de dona.ꝛ notabiliter Bal.in rub.C.de contrab. emp.l.rrñ.q.ꝛ Pau.de cleza.in cōmēto.c.si vēditor. in pe.

172 col.extra de emp.ꝛ vēd.Saly.in.l.ñ.C.de cōtrab.emp. † Interdū agit ad repetendū qō datū est.ℨ.ad repetēdas arras: et sic ad resoluendū contractū:vt est ter.notabilis in.l.ex em pto.§.is qui vina.ꝛ ibi Bar.ff.de act.emp. de boc tamē qūo et qua actiōe repetank arre date venditor:videte ibi Bart. et gl.in.l.cōtractus.§.j.et ibi Bar.ꝛ etiā Bald. in penul.col. C.de fide instru.ꝛ Bal.in.l.ñ.C.quādo lic. ab emp.discē.ꝛ la

173 te Saly.in.l.qō sepe.in prin.ff.de contraben.emp.† Interdū agitur ad exhibendū:sz vt venditor exhibeat instr.fundi vē diti propter cognoscenda cōfinia vel iura venditoris quoꝝ instru.describendorū teneturvenditor copiam facere empto ri:non autem quod illa teneatur dare.ter.est de his not.in.l. titius.la.ñ.ff.de act.emp.qnē ter.dicit ibi Bar.esse bñ notan dū:qꝺ fm eū pōt nota die cōtingere.addite Bal.in.l.j.in fi.p illū ter.C.credi.eui.pig.debe.ꝛ Dint.de but.ꝛ Jmo.in.c.fi. extra de emp.ꝛ vēd.ꝛ eo casu quo venditor nollet producere si ue exhibere instrumēta:tūc seruarek practica Jnno.in.c.cuz §.perpetuus.extra de fid.inst.vbi oīnovide fm dūm Bald. in.c.vasallus.ad finē.si de feu.fue.contro. inter dūm ꝛ agna.

174 † Interdū datur bec actio contra venditorē vt agat contra aliū q̄ dānū dedit ipsi emptori ī re empta:vel saltē vt cedat actionē cōtra illū tertiū:ꝛ est nouus modus agēdi:vt ibi in quit Bar.ter.habetis et exēplū in.l.iulia.§.j. ꝛ ibi Bar.ff.de act.emp.ꝛ in simili ter.in.l.si sic.§.fi.ꝛ ibi expresse Bart.ff.de

175 leg.j.† Interdū datur bec actio pro euictione rei venditē.l. nō dubitatur.cū similibus.C. de euic.idcirco fm emergētia dictoꝝ casuū oportebit diuersificare ꝯclusiones libelloꝝ fm

176 narrationē facti†. Eodē modo in act.ex ven.ᵇ agitur ad di- b uersas sed nō ad tot diuersitates quas prime vidim? ī act. ex emp. Interdū enim agit ad ptū.et bec est principalis ꝛ regularis cōclusio.l.ex empto.in prin.ꝛ.d.l.iulianus.§.ex vēdito.ff.de act.emp.ꝛ dixi.ℨ.latissime. Interdū agit ad redden dū quod plus debito est pstitū:iurta.l.fundi.§.si rupta.ff.de act.emp.ꝛ melꝰ in.l.si binarū.ff.de serui.vrb.pred.ꝛ ī.l.si tibi liberum.cū glo.in ver.incerti.ff.de act.emp. Interdum agit ad factū:vt ille q lapideser fundo emit illos tollat.l.si is qui lapides.ff.de act.emp. Interdum agitur ad rescindendū cōtractum.l.si fundus.ff. de lege cōmisso.ita qō in ista actio.ex vēdi.oportebit variare ꝛ diuersificare conclusiones libelloꝝ fm diuersitatē casuum. Jstis p introductione materie ꝛ p

177 plenaria informatione libelli pmissis apparet luculēter †q̄ lis esse debeat forma libelli in acti.ex emp.ꝛ in act. ex ven.vt liquet ex p̄dictis.quoꝝ libelloꝝ formas ponit Spe.in ti. de emp.et vendi.§. si prius. et Roffre. in rub.de actio. ex empt. et in alia rubu.de actio. ex vendi.vt refert Joā.de pla.hic. vi de Specul.etiam in titu.de fruc.ꝛ lit.expeti.§.viso.versi.quo modo

a ¶ Ad fruc. vide. d. alex.ō imo. in ℨfi.l.rrñ. in.j.co.in.ñ. pte.vbi etiā ponit qdoe emptore solvente p̄tiuz p parte: an p illa parte fructus bñe debeat ꝛ efficiak dñs illius p̄tis.de quo vide p cū in consil. crrrtiñ.in.j. col.i. iiñ.pt. vbi etiā ponit qd si fit facta p̄missio de vēdendo: an ille cui fit facta talis p̄missio lucretur fructus.

b ¶ Vacua. Vide Sel. in c.cū Jo. de fi.instru.

c ¶ Plena. Vide Srā. aret.in.l.j. ō acqr.pos.in ri.col.ꝛ Sel. in.c. cū Jo. de fide inst.

d ¶ Ex vēdito. adde. d. Bar. sozi.ī ℨfi.cclñ.ici. ī cā dñi Jo annis.versi. iiñ. ea. cōcl. in.ñ.pte.qō actio ex ven dito dak ex Scto infor mato ad re tradendū ꝛ resolnēdū: et si cōpetat actio ex em pto ad re tradēdū: ta lis actio nō solū dak ad merūfactū: sed ēt ad dñi ū ꝛ ℨ bñté facultatem tradendi vt precise tra dat.

modo.ꝛ in ti.de libel.concep.§.hocquoqꝫ.ver.item no.Jnn. in.c.sacro.in fi.glo.magne extra de senten.excommu.et istos
178 allegat Joan.fa.in.§.pretium.ſ.de contraben.emp.† Pro nūc pono in specie formam libelli qñ agitur actio.ex empto vt reuendita tradatur.¶ Ego contra Titiū:ꝛ dico qꝺ ab eo emi talem librum p̄o decem ducatis quos sibi actualiter solui vel offero me incontinenti soluere:quare peto eū condēnari ad dictū librū mihi tradēdū. Jste euentus modꝰ libellā di:et hoc casu qñ concludit tū ad traditionē libri certo tempore feriāde fnie interrogabit reꝰ per iudicē ad instātiā actoris an velit vel possit rē tradere:ꝛ si dixerit qꝺ nō condēnabit ad interesse:vt.l.si traditio.C.de ac.emp.et.l.si qs ab alio.§.fi. ff.de re iudi.ꝛ sic hoc casu ad aliud agit.ſ.ad rem tradēdā.ꝛ ad aliud fit condēnatio ſcilicet ad interesse.iste est primꝰ modus libellādi quē ponit i ista actiōe ex empto gl.magistralis et plenior qꝺ sit in iure in.l.j.in prin.in glo.mag.in ver.agit.in prī.ff.de ac.emp.et istā primā formā libelli sustinet ibi Bar. ꝛ vltra gl. ibi rñdet multis modis ad illō q̄ prime dixi:qꝺ videbat absurdū ad aliud agi ꝛ ad aliud fieri cōdēnationē. dicit et ibi p cū.ꝛ ad istā primā practicāvez de interrogatione fiēda a iudice:addite gl.no.i simili.ꝛ ibi Bar.ꝛ doc.in.l.si qñ.in prī.in gl.fi.in ver.nō p̄starē.ff.de lega.j.ꝛ Bal.in.l.j.in
179 vñ.col.C.de bis qꝺ pe.no.† Scōs modꝰ libellādi est qꝺ postq̄ vēditor fuerit in mora tradēdi librū vendituꝫ qō hoc casu empto: principalr et directo petat interesse tm̄: vt tz gl.in.d.l.j. in prī.ꝛ ista etiā est verissima practica vt ibi duplicatis vicib⁹
180 dicit Bar.† Tertiꝰ modus libellādi est vt cōclusio cōditionaliter cōcipiat hoc modo.Peto eū cōdēnari ad librū tradēdū ꝛ si eū nō tradet peto interesse.ꝛ iste tertiꝰ modꝰ est tutior fm gl.ibi:ꝛ hūc tertiū intellectū defendit ꝛ tz ibi Bart.ꝛ etiā defensat late Bar.marie a gbusdā oppositionib⁹ p ās visus est dubitare Jo.fa.hic:ꝛ tz qꝺ de iure isto 2ditionalis cōclusio nō pcedat Bar.dico in.l.stipulatiōes nō diuidunt. in prī.in vñ.q.ff.de ver.ob.ꝛ ibi sequunt Ang.Jo.de imo.et Raph.cu.istā etiā formā tenet Bar.in.l.naturalis.§.j.ver. q̄ ro.extra glo.qualiter formabit libellus.ff.de prescrip.verb.ꝛ Bal. vbi oīno videas in.l.si traditio.i.fi.q.C. de act.emp.vbi etiā dicit qꝺ nedū pōt peti alternatiue res tradi aut interesse dari tz etiā 2iūctiue hoc modo.Peto rē tradi cū interesse.ꝛ talis libellus erit aptus vt ibi p cū.intelligeꝫ tm̄ de alio interesse q̄ nos agam⁹ hic vt ibi per eū.ꝛ ista tertia forma libelli cōditionalis magis mihi placet q̄ cetera:ꝛ etiā eam approbat ꝛ obseruat consuetudo vt inquit Jo.fab.de quo hic per eū ꝛ latius in.§.ptū.ſ.de emp.ꝛ vē.ꝛ istas tres practicas vltra gl.ſ.alleg.tāgit etiā gl.in.l.n.§.itē si in facto.ff. de ver ob. qō in istis obligationib⁹ facti qualis est illa de qua tenetur vēditor ad tradēdū qꝺ post morā succedit obligatio ad interesse intantū qō interesse sit in actione ꝛ in petitione ꝓbak in d.l.j.in prī.ff.de ac.emp.ꝛ in.l.fi.ꝛ ibi Bar.ff.si qs in ius voc. nō ie.de quo tm̄ videatis gloss.que contrariū vult in.l.si quis ab alio.§.fi.ff.de re iud.ꝛ Bar.in.l.stipulationes nō diuidūtur.ver.celsus.ff.de ver.obli.ꝛ in.l.vnica.in.xiiñ.q.princ.C. de sen.que p̄o eo qō interest. Ang.distinguentē ꝛ ibi Sulg.impugnat eū in.d.l.fi.ff.si qs in iusvo.nō ie. Jmo.in.d.l.stipula
181 tiones nō diuidunt.in prī.in pe.col.¶ † Ultimo ad cōplemētū pfectū suprascriptoꝝ libelloꝝ nū nō omitto qō casu quo petit interesse nō est necesse qꝺ quātitas ei⁹ interesse exprimat in libello imo sufficit in libello simplr petere interesse sine sit interesse cōmissuz siue cōmittēdū.ita late tz Bar.i.d.l.stipulationes nō diuidunt.in prī.in vlt.col.in.x.ꝛ vlt.q.ꝛ in.l.certi conditio.in prin.in pe.col.ff.si cer.pe.per ter.apertū in.l.iñ.in fi.C.de inuti.stip.qui ter.vt ipse plat loquit de interesse de p̄terito cōmisso.itē p rōnē:qꝺ quotiesq̄ declaratio icertitudinis nō est in ptāte actoris admittit libell⁹ incertus.l.j.§.qō aūt.ꝛ ibi bar.ff.quoꝝ leg.cū cōcor.quas ibi dedi.ſ.eo.in glo. in ver.p̄o estimato.ſz sic est qꝺ declaratio interesse nō est i potestate actoris sed in iudicis subtilitate.C.de sen. q̄ p̄o eo qꝺ interest.Lvnica.ꝛ §.curare.J.eo. ergo nō cogit actor interesse limitatū ponere in libello:ꝛ 2ñr admittit libell⁹ sine petitio incerta:ꝛ istud tenet cōiter p citramōtanos reprobata opi. vltramōtanoꝝ tenētiū Jtiū:ꝛ p Bar.late in.d.l.stipulatiōes nō diuidunt.in fi.p̄cipij.ꝛ ibi rñdet Bar.ad oīa adducta p eos.¶ Successiue iurta ordinē ter.sequit vt videam⁹ qualiter formādus sit libell⁹ in actione ex locato ꝛ cōducto.p̄o cui⁹ introductione sciendū est ex mēte Jo.fa.hic post Ja.de
182 ra.† qꝺ ista actio ex locato cōpetit ad diuersa:qñq̄ ad pensionē rei locate.ꝛ hoc est regulare.qñq̄ ad deteriorationē rei locate q̄ p̄cesserit culpa cōductoris.ꝛ de vtroq̄ est casus in.l. n.ff.in quib.cau.pignus.ta.cōtrab. et in.l.si vulneratus.ff. locati. Jnterdū com, cuit vt colonus debito tpe colat et alia fm legis conuentionē.facit.l.si merces.§. cōductor.ff.loc. Jnterdum cōpetit vt conductor rē conductā dimittat iuxta.l.cēē.
183 ꝛ.l.conductores.C.loca.† codē modo actio ex cōducto cōpetit ad diuersa. Jnterdū vt frui liceat re conducta.l.ex conducto.in prin.ff.loc.ꝛ.l.si fundus.in eo.titu.quē ter.p̄o singulari allegat Ludo.roma.in.l.si quis arbitratu.circa vlt.colū.ff. de ver.obli.de cuius intellectu vide Bald.in.l.j.in vlti.col.in ver.vñ.opponit.C.de sen.que p eo qō interest.et Jo.de imol. in.l.si filio.§.fi.in fi.ff.solut.matri. Jnterdum competit vt domus conducta vel res alia reficiatur.d.l.ex cōducto. in prin. in ver.aut villa non reficitur.cū ver.sequentibus.ff.loca. Jnterdum cōpetit ad interesse damni qō secutū est ex locatiōe rei,vitioſ.l.ſz addes.§.si quis dolia.ꝛ ibi Bar.ff.loc. de cui⁹ l.intellectu vide omnino Bar.in.l.rebus.§. item qui scies.ff. commo.ꝛ in.l.j.in vñ.ꝛ ir.col.C.de senten.que p̄o eo qō interest.ꝛ in.l.mater.§.sed si vas.ff.de ac.emp.et lan⁹ in.l.iulian⁹. in prin.eo.ti.ff.de ac.emp. Jnterdum cōpetit vt custodia horreo locato exhibeatur qñ ita cōuentū est.l. ex dint.C.loca.hin.l.dōus horreoꝝ.in princ.ff.loc. Jnterdū competit ad expēsas q̄ necessario vel vtiliter facte sunt in re conducta.d.l.dōus horreorum.§.j.ff.loca.de quo etiam videatis Bal. in.l.j.C.de iure emphy.ꝛ notate qꝺ q̄nis colonus vel inquilinus denciatur a re conducta propter pensionē nō solutā:repetunt tm̄ expensas necessario vel vtiliter factas in re cōducta.text.est de hoc ꝛ ad multa notabilis vt ibi inquit Bar.in.l.colonus.in prī.
184 ff.loca.¶ † Quid aūt inris sit in emphyteota si cecidit a in re suo per canonē non solutū:an nihilominus repetat melioramēta per eū facta in re emphyteutica:ponit notabilr bar. et Bal.ibi ꝛ in rubr.C.de iure emphy.in prin. Jnterdū agit vt 2ductori liceat tollere ꝛ auferre ea que ipse edificio vel rei cōducte adiecerit.vt.d.l.sed addes.§.si inquilinus.ff.loca.protestatiā agi ista actiōe ex 2ducto ad alia pleraq̄ que colligi possunt ex discursu titu.ff.de loca. Jdcirco fm diuersitatem emergentiū casuum debēt diuerse cōclusiones formari:vt ex
185 predictis apparet.¶ † Jtē aduertite qō locatio et cōductio dicuntur proprie qñ merces soluēda a locatore cōsistit in pecunia numerata. si autem merces nō consisteret in pecunia numerata:sed in alia quātitate:puta qꝺ qs cōcessisset alicui fundū p̄o decē saccis in annis vt quotidie fit.tūc ista nō esset locatio sed cōtractus innominat⁹:facio vi des.text.est multū not.l.l.j.§.si quis seruū.ff.depositi.de cuius intellectu et limitationevide glo.no.in.l.si pecuniā.in prī.ff.de cōdi.ob cau.in gloſſ.j.in ver.acceperis.ꝛ latius in glo.in ver.reperitur. et ibi Bar.in fi.iiñ.col.ꝛ vide etiā Bar.in.l.naturalis.§.at cū do. p illū tex.ff.de p̄scri.ver.ꝛ gl.ſ.de locato.in prin. in v̄. merces.
186 ¶ † Aduertite qꝺ etiā isto casu si dicerē i libello qꝺ locaui alicui fundū p̄o decē saccis frumēti:ſz verba sint impropria:vt ſ.dixi:tū libell⁹ sustineret ꝛ intelligeret locaui.i. vsui cōcessi. ter.est in.l.si olei.cum gl.j.C.loca.qué Bart.ibi multū notat ad hoc ꝛ mādat teneri mēti p̄o sustētatione libellorū. ꝛ idē dicit Bart.in.l.si merces.§.vis maior.iurta prin.ff.loca.ꝛ ita etiam tenet do.Ant.in.c.cōstitutus.per illū ter.extra de religio.do.ꝛ Bal.in rub.C.de iure emphy.accedant que dicit vobis in.§.omnium.ſ.eo.tit.in materia libellorum circa sustē-
187 tationem libellorum.¶ † Jn autē locato: de necessitate debeat apponere in libello qualiter accōmodauī patientiā in a
a qō conductor vti potuit re locata⁹:vide Jnno.tenentem qō nō:nisi eo casu quo esset contractus innominatus:vt statim dixi.quo casu sicut ꝛ in aliis contractibus innominatis requritur expressio perfecti implemēti p̄o parte sua: als nō cōpeteret actio.l.ex placito.C.de rer.permu.ꝛ dixi.ſ.in glo.in ver. ex permutatione.ita Jnno.in.c.j.extra de libel.obla.quem refert ꝛ impugnat Ang.de are.non hic sed in.§.sequēs.ad fiñ. ſ.eo.tenēs qꝺ imo illa verba:prestita patientia.semper sint necessaria in libello sine sit propria locatio sine sit contract⁹ innominatus:motus per quedam levia ad que facillimū esset
188 respondere.ibi videte per eum.¶ † Jtem diligentissime aduertite qō si nulla precessisset locatio dōi:ſz aliquis simpliciter inhabitasset domum:qō hoc casu nō esset agendū actione ex locato:sed cōditione sine causa ad id quātī cōductur⁹ fuisset.ita singa. Bar.arg.illius ter.in.l.j.in fum.§.instrumēto.ff.de condi.inde. de quo etiā videte Joan.an.in addi. ad Spe.in tit.de locato.§.postq̄. Bal.in.l.itē querit.§.q ipleto. loca.ꝛ multū no. Bal.in.l.cōtractus.C.loca.ꝛ bi signanter in
189 quit vnū qꝺ est quotidianū † :qꝺ vxor inhabitans post mortē mariti sui in domo q̄ fuerat locata marito suo qꝺ teneat ad pēsionē 2petētē tarādā officio iudicis nisi fecerit iure familiari
190 tatis cū heredib⁹ viri:vt ibi p cū nos. † Ego circa suprascripta puto ꝛ teneo qꝺ i casu suprascripto qñ aliqs habitasset domū simplr nulla p̄cedēte locatiōe qꝺ i libello nedū 2cludi

a ¶ Locata. adde dom. Bar.ſo3.in 2ſi.cxv.ici. visa narratione.v̄. fm fundamētū in fi.i.j. pte. qō locator ad hoc teneatur facere et curare vt cōductor habeat rem vacuā ꝛ expeditam vt illa vti possit:als tenet conductori ad interesse.

posset ad id quanti cõdicturus fuisset: sed etiam ad id quã
ti domus cõsueta esset locari. per ter. no. in. l. ex empto. in ver
bo: iurta preteritam cõsuetudinem. C. loc. ꝛ ibi omnino vide
Ly. ꝛ que pulchre notat bar. in. l. in hac stipulatiõe. ff. de dã.
infec. ꝛ ista fin Jo. de pla. cõferũt hic ad id quod tota die cõ
tingit. ecce dico tibi vade ꝛ inhabita talẽ domũ meã ꝛ bene
a a posstea crimus in cõcordia de pẽsione. habetis ex predictis
191 qualiter hoc casu esset formãda cõclusio in libello. ¶ † Ego
addo ad ista esse necessario videndũ Bart. in. l. contract⁹. in
fi. iñ. col. C. de fi. instru. signãter volentẽ ꝙ vbi aliqua res esset
locata simplr nõ expressa certa quãtitate quo casu merceser
consuetudine prestat. d. Lex empto. C. loc qõ hoc casu iste erit
cõtractus innoiatus: ꝛ ageretur actio. prescrip. ver. ꝛ idẽ vo
lait Bal. in. l. fi. C. de cõtrab. emp. ꝛ ꝓ hoc ego allego ter. not.
ꝛ expssum in terminis nostris in. l. si tibi pollicenda. versus si
nem. ff. de prescri. ver. ꝛ qõ voluit Bal. in. l. ex placito. C. de re
192 rum permu. vbi signãter voluit † qõ si posui libeum meũ vẽ
dẽdum penes aliquẽ stationarium siue bidellum: ꝛ nihil ex
pressse dictũ sit de mercede que dari debet ipsi stationario: di
cit Bal. qõ iste erit contractus innominatus: ꝛ consequẽter
agere actione pscri. ver. ꝛ pro eo bñ facit. d. l. si ibi pollicẽda.
193 ¶ † Jtẽ diligenter aduertite ꝙ in istis qui exhibent operas
suas q̃ cõsistũt i artificio vel i aliqua arte vel sciẽtia liberali:
ꝙ nõ dicit locatio ꝛ cõductio sed magis dr pberi opera be
neficij causa. vnde inter aduocatũ ꝛ clientulũ: inter medicũ
ꝛ infirmũ: inter doctorẽ ꝛ scholares nõ põt dici locatio nec
cõductio: nec cõpetit actio ex locato vel ex cõducto: ꝛ hoc ꝓ
b b pter notabile exercitiũ: vnde competit actio in factũ⁹. istud
est qõ in terminis volnit singul. Bar. in. l. j. in prin. ff. si mẽsor
fal. mo. dixerit. qui hoc no. ex tex. ꝛ ibi etiam ponit gl. in ver.
honorariũ. ꝛ Bal. in. l. j. C. de suffr. ꝛ ꝓpterea in hoc errauit
glo. ꝙuis ipsi nõ dicant in. l. Marcus a flacco. in gl. j. ff. loca.
que voluit expresse cõtrariũ tenens ꝙ infirmo cõpetat actio
194 cõtra medicum ex cõducto. qõ est falsum: vt. s. dixi. ¶ † Ex
supradictis liquet clarissime qualiter formãdus sit libell⁹ in
actione ex locato ꝛ in actione ex cõducto. quorũ libellorũ for
mas ponit Spe. in ti. de loc. §. postq̃. ꝛ Rof. in rub. de actiõe
ex locato ꝛ cõducto. fin qõ refert Jo. de pla. hic. ꝛ sivultis in
specie videre libellũ: videte Jo. de pla. hic. Ang. in. §. sequẽs.
in fi. col. S. eo. sed cũ aliter non expediat: delibero nõ denigra
re frustra papyrum. ¶ Successiue iurta ordinẽ ter. esset vidẽ
dum de forma libelli in actiõe neg. gest. in quo putaui remis
siones sufficere ne hec nimis grãde cõmentarium sortiatur.
195 ¶ † Jn primis tamẽ sciendũ est quatuor modis dici nego
tium nostrum: ita ꝙ nobis ꝛ cõtra nos competat directa et
contraria actio nego. gest. quos enumerat glo. magistra fi. in
ver. gesta. in. l. si pupilli. §. quid ergo. ff. de nego. gest. et Bart.
in ea. l. si pupilli. §. itẽ queritur. addit alios quatuor modos:
196 et cõsequenter octo sunt genera negotioꝝ † que ibi habetis
posita. ꝛ eadem habetis per Ang. de are. hic: ꝛ latius ꝓ Jo.
de pla. hic: vnde ꝑ diuersitatẽ negotiorũ diuersissime essent
cõclusiones libellorum. et ad ista genera negotiorũ vide etiã
glo. fi. in. l. pecuniam. in ver. accusationis. C. de nego. gest. Ly.
in. l. si mandato. in prin. C. de neg. gest. Bar. in. l. ꝙuis. cum. l.
197 seq. ff. sol. ma. ꝛ in. l. mandati. ff. de nego. gest. ¶ † Et econtra
si vultis videre aliquos casus notabiles in quibus gerẽs ne
gotium alterius vtiliter: ad nihilum tũ habet actionẽ neg.
gest. contrarium cõtra eum cuius negotium vtiliter gessit: vi
dete glo. not. ꝛ ordina. ꝛ vnicã ꝛ ibi doct. in. l. si patrono. C. de
neg. gest. et glos. not. in fi. in. l. nesennius. ff. de nego. gest. et per
198 Ang. hic. ¶ † Et si vultis videre casus in quibus dominus
etiã alterius gestione obligatur sed non insolidũ: videte glo.
ordi. §. j. in versic. obligatum. S. de obliga. que ex qua. contra.
199 ¶ † Jn ista actione neg. gest. tam directa ꝙ contraria habe
tis formã libelli ꝓ Spec. in ti. de in. §. generalia. ver. sequif. et
per Rosf. in ti. de ac. neg. gest. fin qõ hic referũt Jo. de pla. et
Nico. de neap. hic in. iij. q. ꝛ vltramontani extra gl. et formaꝝ
libelli ponit Bal. in. l. ij. ff. de neg. ge. per illũ text. vbi bon⁹ est
200 ter. ad hoc vt ibi etiã notando dicit Bar. ¶ † Et de forma
probãdi videte etiã gl. in. l. j. in prin. in gl. mag. et ibi Barto.
Bal. ꝛ Ang. ꝛ alios. ff. de eden. Bart. in. l. si mãdatum. C. de
neg. gest. et domi. Anto. in. c. ij. extra de libelli obla. ꝛ qõ not.
Bald. in. l. si pecuniam. in fi. C. de nego. gest. et ista sufficiant.
201 ¶ † Et formam huius libelli ponit etiam Ange. hic sed la-
202 tius et plenius Jo. de pla. hic videatis. ¶ † Qualiter antez
formãdi sint articuli ꝛ qualiter fiende sint positiones in ista
actione neg. gest. vide ter. in. l. sed an vltra. §. j. ꝛ ibi Bar. not.
ff. de neg. gest. ꝛ Bart. notabiliter in. l. si mandatũ. C. eo. et ei⁹
vba habetis simplr relata nullo addito ꝓ Ang. hic. ¶ Suc
cessiue iurta ordinẽ ter. sequif de actione mandati: depositi:
ꝓ socio: ꝛ commodati. Jn istis quatuor actionib⁹ habuis
tis suos particulares libellos cũ suis opportunis materijs
in. §. sequens. extra glo. S. eod. ti. ¶ Sequitur nunc regulato
ordine de actiõe tutele circa quã Ang. hic fecit quasivnũ tra
ctatũ tutelarũ colligẽdo hic ꝓ viã summe quasi oĩa tradita
per Bar. ꝛ alios scribentes in locis suis ordinarijs qõ nõ est
aliud ꝙ materias extra loca sua ordinata ꝛpertinẽter extra-
203 here. ¶ † De formis autẽ libellorũ in ista actione tutele taꝝ
directa ꝙ cõtraria: itẽ ꝛ in actione protutele tam directa ꝙ
cõtraria: iurta. l. fi. ff. de eo qui pro tuto. ꝛ declarant. S. in glo.
in verbo: protutele. item ꝛ in vtili nego. gest. de qua loquitur
rub. ff. de cõtraria tutela ꝛ vtili actione. Jtẽ ꝛ in materia fu
specti tutoris ꝛ in actione de tute. ꝛ ratiõis distra. de qua lo
quitur rubri. ff. de tut. ꝛ ratio. dist. ꝛ potissimũ. l. j. §. mũc tra-
204 ctemus. et. l. ij. illius tit. ¶ † Jtem et in actione in factũ sub
sidiaria que competit contra magistratũ qui malum vel nõ
idoneum tutorem dedit de qua loquitur tit. ff. de magistra.
conueniendis. et est glo. magistra in. §. sciendum. in verb. sub
205 sidiaria. ff. de satisda. tuto. † Jtem et in actione in factuꝝ sub
interesse contra falsum tutorez authorantẽ de qua loquitur
maxime. l. nouissime. ff. quod falso tuto. authore. et glo. solen
206 nis et magistra in. l. j. in prin. in eo. ti. † Jn istis omnib⁹ ha
betis formas libellorum per Specu. in titu. de iud. §. genera
lia. ver. sequitur. in fi. illius. §. per Rosf. in tit. de actio. tute. et
in ti. de contraria actio. tut. ꝛ in ti. de actio. protute. ꝛ in ti. de
vti. actio. nego. gest. contra curatorem. et in ti. qõ falso tuto.
autho. ꝛ in titu. de actio cõtra magistratũ. fin qõ refert Jo.
de pla. hic. Et in actione tutele directa que datur cõtra tuto
rem habetis formam libelli per Ange. hic: ꝛ lati⁹ per Jo. de
pla. hic. ꝛ vide gl. in. l. j. in pri. ꝛ ibi Bar. Bal. Ang. ꝛ alios. ff.
de eden. ꝛ Saly. i. l. edicta. C. de eden. ꝛ do. Ant. de bu. in. c. ij.
extra de libel. obla. ꝛ qõ notabiliter in terminis nostris dixit
Bar. in. l. j. circa. ij. col. C. si aduer. rẽ iud. vbi dixit nota. Bar.
per illum ter. cũ gl. qõ non solum procedit libellus in actio.
tut. si peto condẽnari tutorẽ ad reddendum rationem admi
nistrationis cũ assignatione reliquorum fin qõ cõcludũt et
declarãt Ang. ꝛ Jo. de pla. hic: verũ etiam contra ipsos pro
cedit libellus si peto condẽnari tutorẽ ad dandũ certã quãti
tatẽ occasione administratiõis: vt ibi ꝑ Bar. de quo etiã vi
de Ang. in. l. j. in prin. ff. de edẽ. ꝛ in. l. cũ ꝓpterea. C. si qs alte.
207 vel sibi. ¶ † Successiue iurta ordinẽ ter. esset libell⁹ in actio
ne pignoratitia: ceterꝙ nõ est multi artificij. sufficiãt etiã in
ea opportune remissiões. vñ de forma libelli in actiõe pigno
ratitia tã directa ꝙ contraria videatis Spec. in ti. de pigno.
§. j. ꝛ Rosfre. in titu. de pigne. actio. ꝛ in tit. de contra. pigno.
actio. fin ꝙ hic referũt Jo. de pla. ꝛ Nic. de neapo. hic in. iij.
ꝛ vlti. q. extra gl. ꝛ vide gl. ꝛ ibi no. Bart. in. l. cũ debitor. ff. de
pigne. act. ꝛ habetis in specie per Ang. ꝛ lati⁹ per Jo. de pla.
208 hic. ¶ † Et si vultis scire differẽtias q̃ sunt inter pignerati
tiã actionẽ tã directã ꝙ cõtrariã ꝛ actionẽ hypothecariã: vi
dete gl. solẽne in. §. tertij. ver. emula. et melius in verbo: actio-
nib⁹. in proc. ffoꝝ. ꝛ dicit bar. ꝙ alibi in corpore iuris nõ ha
bemus meliorẽ gl. illa. ꝛ ibi videte medi⁹ per Bar. qui ponit
in quib⁹ cõueniãt ꝛ in quib⁹ differant supascripte actiões.
cui⁹ verba simplr sequif nullo addito Ang. hic. ꝛ vltra diffe
rentias ibi traditas videte etiã aliã differentiã ꝓ Bar. in. l. si
in rẽ. §. ppie. per illũ ter. ff. de pigne. acti. et ibi etiã ꝓ illũ ter.
in v. ppie. ponit singulr Bar. in statuta loquẽtia de pigno
re habẽt locũ i hypotheca vt ibi per eũ. ¶ Sequif in ter. de
actio. fami. ercisc. ꝛ actione communi diui. in istis vide parti
culariter libellos vna cũ suis opportunis materijs in. §. q̃dã.
S. eo. ¶ Jn actiõe aũt pscri. ver. q̃ ꝓ estimato cõpetit vidim⁹
ei⁹ libellũ vna cũ sua materia. S. in gl. in v. ꝓ estimato. Eodẽ
modo in actione pscri. ver. ꝛ pmutatiõe: vidim⁹ libellũ vna
cũ sua materia. S. in gl. in ver. ex pmutatione. ¶ Supest vlti-
mo loco vt videam⁹ libellũ in petitione hereditatis que vlti
mo loco enumerat hic i ter. ℣ Jo introductiõe materie vidẽ
da sunt aliqua circa istã petitionẽ hereditatis q̃ multũ cõfe
209 runt ad formã libelli †. Jn primis cui cõpetit ista actio. ꝛ ex
peditũ est ꝙ directa petitio hereditatis ꝛpetitalli q est heres
de iure ciuili siue ex testõ siue ab itestato siue ꝓ se siue per me
diam personaꝝ etiã extranei: vt. l. j. ij. ꝛ iij. in prin. ꝛ. §. j. ꝛ fi. ff.
de peti. her. ꝛ qõ in istis locis notat gl. anarime in. d. l. ij. ꝛ iij.
in gl. magna. ꝛ intãtũ ista sunt vera ꝙ etiã si ante me fuissent
mille successiones quoꝝ vn⁹ successisset alteri: ego qui sum he
res vltimi possuꝝ me dicere heredẽ pmi ꝛ petere hereditatẽ
pmi defuncti tãq̃ ei⁹ heres q̃uis ab eo nõ sim istitut⁹ heres
nec etiã succedã ab intestato: imo pl⁹ etiã nõ facta mẽtione
illoꝝ q medij fuerũt in successione: et talis libellus pcedit:
210 q: † q heredis est heres: etiam primi testatoris est heres: vt. l.

paterfa.

a Cl. paterfa. vbi ad hoc. vide Fran. are. & domi. Ja. may. et Frā. in. l. cū filio. in. vij. col. de leg. i. et in. l. cū filio. de vulg. & pupil.

a paterfa. & primis tabulis in fi. ff. de vulga. & pupilla. quē ibi in terminis notat Bar. pro dicto libello & ibidē alij scribentes post eū. ad idem ter. in. l. fi. C. de heredi. instit. quē etiā not. ad hoc Bar. ibi: & latius Bal. in. xvij. q. & in seq. q. & seq. & etiā in xxij. q. ad idem est text. in. l. iij. & ibi gl. mag. circa mediū. & ibi Bar. ff. de peti. here. ad idem ter. in. l. fi quis filium. §. fi. & ibi Bar. in bonis lecturis ff. de acq. here. & ibi moderni post eū. & Bar. in. l. defensor. §. illud. ff. de interroga. actio. & Bar. licet non ita clare in. l. et an eandem. §. actiones. ff. de exceptio. rei iud. imo. in. l. iij. ff. de vulg. & pup. & in. l. iij. §. ex pluribus. ff. de
211 acquir. poss. in notabili⁹. ¶ †Et per ista dicebat etiā Bar. in. d. l. fi. C. de here. instit. qō si aliquis fuit heres patri suo pro vna parte ex persona sua: & p alijs partibus ex persona fratrum suorū premortuorum: qō nihilominus recte agit: licet in libello simpliciter se esse heredem patris sui insolidū dicat per suprascripta. Dixit tamē ad suprascriptorum limitationem & declarationem Bar. in. d. l. fi defensor. §. illud. p il-
212 lum ter. ff. de interroga. actio. †q⁹ si interesset legatarij forte propter legata vel substitutiones: vel forte ꝓpter separationem bonorum quas a iudice impetrauerat: & sic ꝓpter hoc deliberatio aduersarij impedietur: posset iudex ad instātiā partis interrogare an sit heres in totū ex persona sua: an vero per mediam personam. i. alterius: & consequēter an sit heres mediate an immediate: & ad hoc cogek respōdere. qō dicunt sequuntur etiaꝫ Cano. vt Anto. de but. Imo. & Abb. Panor. in. c. ij. extra de lib. obl. Et p hoc ego credo nō esse veram ymā limitationem quam ad suprascripta tradit Joā. de platea hic vbi dicit q⁹ eo casu quo facta esset diuisio & separatio bonorum & hereditatis primi defuncti & eius heredum ad instantiam creditorū q⁹ isto casu predicta nō habēt locum vt isto casu posset quis simpliciter & insolidū dicere se heredē p̄mi defuncti. alleg. ad hoc. l. fi creditores. & ibi Bar. ff. de sepa. bo. quia imo vult Bar. cōtrarium in. d. §. illud. vt ꝫ. retuli: dum vult q⁹ etiam si interfit aduersarij q⁹ esset quā do facta esset separatio bonorū: vt ꝫ. declarauī: tamē semper illa simpler petitio admitteretur quāuis postea ad instātiā partis posset iudex interrogare: vt ꝫ. nec ob. d. l. si creditores. & ibi Bart. in fi. quia solum dicit ibi Bar. per illum ter. qō ꝫ⁹ns facta aditione per heredē efficiatur totū ynū patrimoniū heredis: & est glo. in. l. i. §. veteres. ff. de acqui. pos. & vicaꝫ circa hoc itra multa pulchra: tñ si fuit impetrata separatio bonorū ad instantiā creditorū: hoc casu debebūt vēdi bona defuncti tanq⁹ defuncti nō tanq⁹ heredis p illū ter. inver. q̄si defuncti bona. qō reputat Bal. ibi multū not. q: hoc fateor. & nihil penitus obstat predictis quomin⁹ etiā impetrata separatione bonoꝝ nō possit agēs in libello dicere simpliciter se esse heredē insolidū primi defuncti. Nec p hoc nego quin si postea deueniendū sit ad venditionē bonorū: q⁹ facta separatione debebūt separatim vendi bona defuncti tāq⁹ defuncti nō tanq⁹ heredis per. d. l. si creditores. cum ibi notatis p
213 Bar. ¶ †Item addite predictis inquantū dixi q⁹ ille q est heres vltimi potest dicere se heredē primi testatoris: nec propterea libellus vitiatur. addite illud qō singulariter dicit gl. singu. in. Liij. in glo. mag. in ver. intendere. ff. de petit. here. qō est adhuc fortius: vcꝫ qō si primus puta Scius mortuus sit ab intestato nullo penit⁹ condito testamēto: & ille cui immediate successit: puta Titi⁹ fecerit testm̄ in quo instituerit me heredē: q⁹ ego in libello possum dicere me heredē illi⁹ primi Scij ex testamēto: quāuis ipse nullū fecerit testamētū. q⁹ est fm illā glo. mirabile. Eodeꝫ modo cōtra si ille primus. Scius fecisset testamētum & ille Titius ab intestato decessisset ex cuius persona ego venio: certe possum in libello me dicere heredē ab intestato illius primi Scij: q̄uis ipse cōdiderit testamētum. & hoc ideo: q: debet attendi causa proxima & nō remota: sed an vltimo loco defunct⁹ cui ego immediate succedo fecerit testamentum vel ne. Bart. tamen alibi aliter di-
214 stinguit. ibi videte per eum. ¶ †An autem in libello petitionis hereditatis teneatur quis exprimere an sit heres ex testamēto vel ab intestato: an vo sufficiat simpliciter dicere se heredē: determinat vbiq⁹ Bar. q⁹ nō sit necesse exprimere quō admodū nō est ꝫ etiā necesse exprimere an qs sit heres immediate per se: an vero per mediā personam: vt ꝫ. vidim⁹: q: fꝫ Bar. cū petitio hereditatis sit in rem & vniuersalis admittitur petitio vniuersalis causa non expressa: vt. l. sed & si lege. §. petitio. ff. de peti. hered. & in. l. si mater. in prin. ff. de except. rei iudi. Causa tamē cōgnita fm eum si videret iudex multū interesse rei conuenti posset cogere actorē ad declarandū per d. l. si defensor. §. illud. ff. de interro. act. & dixi. ꝫ. ita tenet bar. in. d. l. iij. ff. de peti. here. de quo tñ quia non est sine dubio: & multi tenent cōtrariū q⁹ imo quis teneatur exprimere in libello an sit heres ex testameto vel ab intestato. videatis etiaꝫ ter. & ibi Bar. in. d. l. si defensor. §. illud. & ter. in. l. n. in verſi. vel ex testamēto. C. de succes. edic. & ibi Bal. qui illū pōderat ad hoc cōtra predicta. videatis etiā p Bal. in. l. j. in prin. ff. de edē. in. fi. col. dū formal libellū in petitiōe hereditatis. & per cūdē in. l. edita. in repe. padvana. in. fi. colū. C. de edē. & i. l. gallus. §. j. in pe. col. ff. de lib. & postb. & in. l. si is ad quē. per illuꝫ ter. ff. de acqui. here. & ibi etiā Pan. de ca. & Specu. in tit. de actore. §. j. ver. ité qui se dicit. & ibi etiā per Bal. in addi. & p
215 Host. Jo. an. & alios in. c. ij. extra de libel. obla. ¶ †An autē in libello petitiōis hereditatis quis teneat specificare res hereditarias. dicite q⁹ nō: imo sufficit simpler petere hereditatē reb⁹ nō specificatis. gl. est no. in. l. j. in prin. ff. de edēn. & in glo. mag. paulo post p̄n. quā sequunt cōiter doc. ibi vt Bar. & p ea bñ facit ter. l. l. ꝫ si possessor. §. si cū de hereditate. ff. de iureiur. bñ facit ter. in. l. iij. & in. l. si quo tpe. ff. de petitione here. vbi in tali iudicio petitiōis hereditatis intelligunt comprehendi etiā ea que post libellū productum cepta sunt possideri per ipsum reū conuentū: & sic ea que non fuerunt specifice petita in libello. de quo etiā vide Sali. vbi hoc limitat l. d. l. edicta. C. de edē. accedat qō in simili dicimus in dote q⁹ etiā est iudiciū ymuersale sicut & petitio hereditatis: vt p Bart. & alios doc. in rub. ff. so. ma. cū suis cōcordātijs in qua dote procedit etiā libellus si aliqs simpler petit cōdēnari ad restituendā dotē nō facta specificatione alicui⁹ rei dotalis: vt p Bar. i. l. fi. C. de fun. q̄ sine certa quāti. & ibidē p Bal. Ang. et Sali. & per Bal. in. l. j. in p̄n. in. iij. col. ff. de edē. & per Bal. et Doder. in. l. j. ff. so. ma. & p Bal. in addi. ad Spe. in ti. de sententijs. in. iij. co. & Pan. de ca. & alios modernos in rubri. ff.
216 sol. mat. ¶ Item aduertite q⁹ petitio hereditatis cōpetit siue qs sit heres insolidū siue pro parte: vt. l. licet minimā. cū fi. ff. de pe. here. dūmodo illa pars sit quota hereditatis: & sic contineat itra actiue & passiue: vñ nō cōpeteret habēti quotaꝫ bonoꝝ: iurta. l. si qs seruū. §. fi. & l. seq. & ibi gl. iūctis ibi late traditis p Bar. ff. de le. ij. & ter. i. l. mulier. §. fi. cū gl. & ibi p Ang. et alios. ff. ad treb. & l. nō amplius. §. fi. cū l. seq. & ibi etiam p Ang. & alios. ff. de le. j. & istō est multū vtile. & facit q⁹ filio instituto in legitima sua tñ vel acceptanti suā legitimā tantū & alia hereditaria repudiāti nō cōpetat petitio hereditatis: cum legitima nō sit quota hereditatis sed quota bonorū. l. papinian⁹. §. q̄rta aūt. ff. de inof. test. & tenet Barto. in. l. ex facto. magna. in. ij. col. ff. de here. instit. & Bal. in. l. quoties. C. de here. instit. quicquid tenuerit Ang. i. l. ita tamē. §. si patron⁹. ff. ad trebel. per illū ter. ad quē ndete vt ibi p Imo. & Ange. de are. hic q vltimo subdit q⁹ ista opinio obseruak in practi-
217 ca. ¶ †Contra quē aūt detur petitio hereditatis est expeditum: q: dak ꝫtra possidentē pro herede. i. cōtra putantē se heredem cū nō sit: siue bona fide credat se heredē cū nō sit: siue etiā mala fide sciēs se nō esse heredē cōtendat tñ se heredē: vt l. pro herede. in prin. cū gl. j. ma. ff. de pe. here. q̄ magistraliter declarat quot modis capiak iste ter⁹ min⁹ pro herede: & qñ sit titulus: & q⁹ in materia nra nō est titul⁹: q: si esset titul⁹ pet. here. nō darek cōtra titulo possidentē vt statim. j. late & nota biliter subijciā. & similē gl. habetis in rub. ff. de vsuca. p here-
218 de. & ponit Bar. in. l. j. ff. pro herede. ¶ †Item dak ista petitio hereditatis cōtra possidentē pro possessore hoc est contra eū q simpliciter & sine aliquo titulo possidet nec vllū titulū possessionis scit allegare nisi q: possideo vt pdo fur raptor: & q⁹libet malefidei possessor. d. l. p herede. §. fi. cū. l. seq. & i prin. l. seq. & l. regulariter. ff. de pe. her. Et idē etiā ēt si allegaret tit. & eū pbaret. sed esset titul⁹ inualidus: hoc est titulus qui habetur pro nō titulo: vt. l. nec vllā. §. j. cū gl. in vbo: sciens. & ibi Bar. ff. de pe. here. regulariter aūt petitio hereditatis nō datur cōtra possidentē titulo vo & iusto: sicut nec publiciana: vt. l. sine aūt. §. si duob⁹. ff. de publ. & de hac ꝫ publiciana dixi late in. §. fi ꝫ iste ꝫ. co. & in terminis nostris q̄ sit ratio quare petitio hereditatis nō datur contra ti. possidentē. vnā ponit gl. in. l. hereditatis. in verbo: cōpellat. C. de pe. her. aliā ponit gl. in. l. hereditatē. in gl. fi. mag. C. in quib. can. cessat longi tēp. preſcri. & ambas repel: ēdit Bar. in. d. l. hereditatis. vide ibi p cū. & ibi Bar. assignat verā rōnez doc. quc cōiter tenek: & fuit ratio antiquorū: vt Ly. in. l. cogi. C. de pet. here. naꝫ ille qui agit. pe. here. fundat se solū ex titulo solo. si igitur aduersarius cōuentus possidet: & cuꝫ titulo habet titulū sicut ipse & sic habet equale ius: vnde cū habeat istud plus q⁹ possidet merito nō debet posse conueniri pe. here. & si diceres allegata ista rōne p vera sequeretur q⁹ etiā rei vēdi. nō deberet dari cōtra titulo possidētem qō tamen est falsum: vt. l. vnica. cum si. C. de alie. iudi. mu. causa fact. resp̄ondet not. Barto. vbi ꝫ. q⁹ agēs rei vendi. nō fundat solum se ex titulo: sed etiaꝫ ex iure

qō habet in re:eo q; dominus.nimirum ergo si cōpetit etiaꝫ cōtra titulo possidētem.hinc est qō si heres vellet se fundare non tantum ex titulo sed etiam ex iure quod habet mediāte persona defuncti:ꝛ sic ex dominio suo:posset agere nō dico petitione hereditatis sed rei vendi.etiam contra titulo possidentem.est tamē verum q; magis grauaretur: quia haberet necesse probare dñiū:cuius probatio est difficillima,put late diri in.ℌ.sed iste.ℨ.c.qō nō est in petitiōe hereditatis in qua sufficit ꝓbatio solius tituli.scilicet qō sit heres. Et suprascriptam rationem ponit etiaꝫ Bar.in.l. ꝓ herede.in prin.ff.de peti.heredi. ꝛ eam sequif Ange.in.l.poinponius.als incipit si ex equis.ff.de rei vēdi.ꝛ Ange.ꝛ Imol.in.l. si is qui bonis. ff.de acquiren.here.de qua etiam vide Bald.in.d.l.hereditas tē.C.in quibus can.cessat longi tēporis ꝓscriptio. et per istaꝫ rationem que est cōis apud doc.Ego puto posse reprehēdi illud singulare dictum ꝛ singularem limitationeꝫ ad suprascripta Bal.in.l.fi.in.ir.ꝛ etiaꝫ in.vj.oppo.C.de edic.diui hadri.tol. de quo dicto Bal.tantū gloriatur et tam magnū festuꝫ facit:vbi dixit q; regula suprascripta que habet qō petitio hereditatis non datur contra titulo possidētem:ꝓcedat quando ille titul⁹ istius qui possidet ꝓcessit mortem testatoris.sed quādo titul⁹ ꝛ possessio fuissent adepti mortuo testatore:tūc fm cū nō excludit petitio hereditatis nisi esset cōpleta prescriptio. ꝛ consequenter stat fm cū q; contra possessorē rei habentē titulū nouū quesituꝫ post mortē testatoris: bene dat petitio hereditatis. qō dictum ꝓ singularissima limitatione regule predicte dicit ibi Bal.esse tenendū menti.et esse nota perpetuā dignū.ꝛ dicit q; miratur hoc a nemine fuisse animadnersum:vt verbis suis vtar.nā iudicio meo si nos attendimus rationem cōem doctorum.ℨ.relataꝫ q; petitio hereditatis non dat ꝙtra titulo possidentē:certe illa ratio procedit siue titulus sit acquisit⁹ ante mortē testatoris siue post. cōtra Bal.tenet expresse Saly.in illamet.l.fi.C.de edict.diui hadr.tol.et in.l.ij.C.de peti.hered.per illum ter.iuncto princ.cū fi.ꝛ iūcta.l.hereditatis.co.ti.que iura nō faciunt hanc differē tiā. ꝛ cōtra Bal.allego vobis glo.expresse tenentē contrariū in.l.penul.ꝛ fi.ff.ꝓ legato.et ipsemet Bal.fuit sibiꝫpsi cōtrarius.in rep.in.l.incerti.in.xij.co.C.de interdi.ꝛ ibi respondet ad.d.l.fi.C.de edi.diui hadria.tol. de cui⁹ dicti veritate vide etiam ℣Dau.de cast.in.d.l.fi.qui illud nititur saluare vno casu singulari quem statim subnectā.videatis etiā Ang.de are.
219 in.ℌ.sed iste.pe.har.ℨ.c.℄ Itē per suprascriptā rationem cōem puto qō etiam ꝙfundi possit alia peregrina limitatio Saly.in.d.l.fi.C.de edi.diui hadr.tol.et in.d.l.ij.C. de pe.her. ad suprascriptam regulam que habet q; petitio here. nō datur contra titulo possidentē.nā fm cū illa est vera et ꝓcedit nisi titul⁹ esset acquisit⁹ de per se post possessionē primo apprehensam:q; postꝫ pe.heredi.semel fuit nata qñ ille simplr possidebat sine titulo:certe titulus postea superueniens ipsi possessori nō debet patrocinari ipsi possessori nec extinguere actionē tam fundatā.alleg.l. si rem ꝛ pretiū. ꝛ ibi gl.sentit.ff. de pet.heredi.vbi pretiū rei hereditarie vēdite qō habeꝫ cuiꝫ titulo nihilominus venit in peti.heredi.que prius ad reꝫ hereditariā nata erat. ꝛ q̄uis Saly.istā singularem limitationē sibi asscripserit imprudēter:tñ ante eū fuit Bal.ieodeꝫ ꝛ loco qui eā formaliter cū omnibus suprascriptis rationib⁹ ponit in.d.l.fi.C.de edi.diui hadr.tol.in.r.opp.in ver. vnum tamē scias.nā iudicio meo si nos attēdimus rationē cōmunem quam.ℨ.retuli quare pet.heredi.nō datur cōtra titulo possidentē:illa ratio videtur procedere ꝛ militare sine titul⁹ sit acquisitus cum possessione:siue etiam sit acquisitus de p se post possessionē apprehensam.ꝛ glo.in.d.l.si rem ꝛ pretiū. super qua fe fundat Bal.Saly.reprehēdit ꝛ merito ꝓ Bar.
220 ibi qui aliter dicit.dic vt ibi per eum.℄ Illiā singularemꝫ limitationē ad regulam suprascriptā ego trado vobis: q̄ est verissima:vt predicta regula que habet q; pet.here.nō datur cōtra titulo possidentē:ꝓcedat qñ quis acquisiuisset titulū ab eo qui petitorē agentē petitione here.potuisset excludere et repellere q; possidebat vero titulo:nam tūc ille qui acquisiuisset ab eo non posset petitione heredi.conueniri.secus est aūt si acquisiuisset titulū ab eo qui potuisset petitio.here.cōueniri:q; nullū ius habebat ſꝫ simpliciter possidebat ꝓ here de vel ꝓ possessore:q; hoc casu iste scōs q̄uis possideret cū vero titulo nihilomin⁹ posset peti.here.cōueniri.ꝛ ista limitatio esset scribēda literis aureis,ita in terminis signāter dicit Bar.in.l.cogi.versus fi.C.de peti.here.ꝛ ideꝫ Bar. q̄uis nō ita clare in.l.si rē ꝛ pretiū.in prin.in.j.opp.ff.de pet.here.ꝛ cū sequitur ℣Dan.de ca.in.d.l.fi.de edicto diui.qui isto modo saluat limitationē Bal.quā.ℨ.ꝓ prima retuli: vt ꝓcedat qñ titulus fuisset acquisitus post mortem defuncti ab eo q̄ potuisset a defuncto cōueniri.quo casu q̄uis cū titulo possideat nihilomin⁹ poterit ꝙueniri pet.here.que saluatio mihi in nihilū placet:q; q̄ tūc pe.here.posset cōueniri: nō esset eo q; titul⁹ fuisset acquisit⁹ post mortē testatoris: vt vult Bal. ſꝫ eo q; fuisset acquisit⁹ a tali qui poterat cōueniri pet.her.ꝛ ꝓ ista singulari limitatiōe quā ꝓme retuli bñ facit qō voluit gl.illa solēnis in.l.si duo.in prin.in gl.ij.ꝛ ibi Bart.ff.vti possidetis.Ego tñ hodie nouiter pōderani Bar. alibi volē tē expresse cōtrariū in.l.tiij.ℌ.opus.ff.de alie.iud.mu.causa facta.vbi formalr vult Bar.q; ille qui possidebat ꝓ herede vel ꝓ possessore ꝙsequenter tenebaf mihi ꝛ conueniri poterat peti.here.ꝛ alienauerit in aliū qō ꝓ istā alienationē est mihi sublata petitio here.ꝛ consequēter q; ego nō potero istum secundum conuenire petitio.heredi.q; iste nūc possidet cuiꝫ titecce ergo qualr ibi vult dare Bar.q; q̄uis iste scōs acquisierit titulū ab illo qui poterat cōueniri petit.here.nihilomin⁹ iste secūd⁹ cōueniri nō poterit pet.hered.ergo Bart.est sibimet de directo cōtrarius.quicquid sit Barto.ibi in.d.l.iij.ℌ. opus singulariter dat per illū ter.singulare remediū in materia nostra.qō diligētissime notate ꝓ maxima limitatione et declaratione regule suprascripte que habet q; petitio her.nō datur cōtra titulo possidentem.nā dicit Bar.qñ ille qui nō possidebat ti.ꝛ cōsequenter qui a me cōueniri poterat pe.here.alienauit in aliū quē ego nō possum cōuenire pe.her.q; possidet cū ti.ꝛ cōsequēter mihi hoc mō abstulit oino actionē pet.here.q; nec eū conuenire possum qui alienauit:cū alis nūc nō possideat:nec eū q nūc possidet: cū possideat titulo. q; tū ego possim cōuenire illū qui alienauit actione in fac. vbi si vultis videatis ex illo edicto de alie.iu.mu. causa fact. vt ibi sing.ꝓ eū.ꝛ simile remediū retuli vobis in publiciana q̄ etiā nō cōpetit cōtra ti.possidētem in.ℌ.ſꝫ iste.ℨ.c. vbi latiꝫ de hoc diri.Sed nūc occurrit mihi q; forte non esset ponere os in cēlum tenere qō ille qui priꝰ alienauit si dolo alienauit ne cōueniretur:q; posset cōueniri pet.here.proinde ac si possideret.put in simili dicimus in rei ven.q̄ non datur nisi cōtra possidentē cū regrat duo extrema habilia:dñiū in agente et possessionē in conuento.l.in rē.in prin.ꝛ l.officiū.ff. de rei ven.ꝛ l.vnica.C.de alie.iud.mu.causa fac.ꝛ diri late i.ℌ.oim. in materia rei vendicatiōis.ℨ.co.ꝛ tū si qs dolo desiit possidere pōt cōueniri rei vendi. pinde ac si possideret.l.is q dolo.in prī.cū fi.ff.de rei vē.ꝛ diri late in.d.ℌ.oim.cogitate tū q; nūc occurrit:ꝛ videte ter.in.l. nec vllam.als incipit.l.etiaꝫ.ℌ.
221 itē si qs dolo.ꝛ l.ꝛ ancillarū.ff.de pet.here.℄ Item ꝓ alia notabili limitatiōe regule suprascripte que habet qō petitio heredi.nō datur contra titi.possidentem.notate q; nō sufficeret habere titulū procuratū post cōuentionē in iudicio facta ab here.q; cōtra habentē titulū ꝓcuratū ego credo q; bene competeret pe.here.ꝛ ideo teneo qō inanis sit illa cautela qua vtuntur aliqui imperiti aduocati qñ vident conuentū peti.here.nō habere tit.procurant habere etit. vt sic actorē excludant ad hoc tenendū.mouet me authoritas Bar.in optimo simili in.l.siue aūt.ℨ.si duobus.ff.de publi.per illuꝫ ter.ꝛ ꝓ alias bonas rationes vbi vult no. Bart.q; q̄uis publiciana nō detur cōtra ti.possidentē. tñ postꝫ esset cōuentus si ꝓ curaret haberet ti.put fm cū qdā aduocati faciūt:certe istō nihil ꝓdesset:vt ibi per cū:et diri in.ℌ.sed iste.ℨ.eo. et ibi dedi q; plures concor.ad hoc dictum Bar.circa istum ti.procuratū ad quas cū expedierit recurrite.bñ facit id quod dicebam statim in.ij.limitat:ne.ℨ.relata q; postꝫ petitio here.semel esset nata:ti.superueniens ipsi possessori non haberet extinguere actionē iā fundatā.qō dictū q̄uis.ℨ.reprobauerim in terminis de quib⁹ ibi:tū credo esse verissimū qñ actio nedum fuisset nata:ſꝫ etiam ad exercitiū deducta.ꝛ cū hoc cōcurreret aliud.s.qō in ti.superueniēs fuisset ꝓcuratus:vt statim diri.ꝛ ita etiā.s.q; cōtra possidētē ti.procurato. post conuentionē in iudicio factā ab herede:tamē competat peti.heredi.tenet etiam simpliciter Jo.de pla.hic alios casus ad limitationem regule suprascripte in quibus datur pet.hered. contra titu.possidentem.ponit glo.no.ꝛ mag.in.l. hereditatē in gl.fi.in ver.nō possunt.C.in quib.cau.cessat long.temporis prescript.ꝛ omnino vide ter.in.l.nec vllam.ℌ.oibus. et ibi Bar.ꝛ ter.in.l.ueratius.ꝛ ibi Bart.ꝛ ter.in.l.etiam.ℌ.j.ꝛ ibi Bar.ff.de peti.here.in quibus locis inuenietis alias limitationes vltra eas quas.ℨ. retuli in specie propterea q; speciali
222 notā vise sunt digne.℄ Item aūt peti.here.competat contra possidentē ti.putatiue:ꝛ sic nunqd iustus error possidētis hereditateꝫ seu res hereditarias habeantur pro titulo ad excludendā hanc pe.here.glo.est singularis que tenuit qō sic in.l.fi.in gl.fi.ff.ꝓ legato.contrarii tenet gl.in.l.j. in prin in verbo:si nihil vsucaptū.ff.quoꝝ bonoꝝ.fm q; cū pōderat

ꝛ sequitur

ꝛ sequit ibi Bar.ꝛ ex ea no.q ẽnis iustus error habeat pro
ti.quãtũ ad vsucapionẽ ꝛ ad ꝓscriptionem:nõ tñ habet pro
titulo quãtũ ad reppellẽdũ eũ qui agit peti.here.vel interdi-
cto quorũ bonorũ.qõ reputat Bar.esse multũ tenendũ men
223 ti.¶ †An aũt titulus diuisionis excludat petit.here. prout
singulariter Bal.in.l.põponius.als incipit:si ex equis.ff. de
rei vend.ad qõ bene facit ter.in.l.j.cũ glo.not.ꝛ ibi traditisp
224 Bar.ꝛ doc.ẽ.cõia vtri.iudic.¶ †Per suprascripta habe-
tis subsequẽter aduertere qõ conuentus peti.heredi.cogitur
allegare ꝛ dicere ti.possessionis sue vt videat an ista actione
possit cõueniri.casus est in.l.cogi.C.de peti.here.de cuius in-
tellectu vide per Inn.ꝛ alios in.c.si diligẽti.circa fi.extra. de
probati.p gl.in.c.cordi.in verbo:exhibere:ꝛ ibi per Cano.de ap
pel.li.vj.per Ly.in.l.in solẽnibus.C.de fide instru. per Ludo.
in.l.nulla in pe.col.ff.de ver.ob.als aũt regulariter nõ cogit
quis dicere tit.possessiõis sue vt habeat in ꝓdictis locis: intñ
qõ dixit sing.bar.in.l.j.C.de cõdu.ꝛ ꝓcu.prediorũ fil.libro.vj.
225 †qõ si rex faceret citari aliquẽ suũ baronẽ vt ostẽdat iura q̃
habet in castris q̃ possidet alioq ea sibi auferet:q talis cita-
tio est ipso iure nulla:eo qz talis baro nõ cogit dicere ti.aut
226 illũ oñdere.qõ dictũ singularissi.no.qz q̃tidianũ.¶ †Qua-
liter aũt fiẽde sint interrogatio.in ista pe.here.declarat nota.
Bar.ꝛ alñ in.d.l.cogi ꝛ signãter Bar.in.l.2tro.i fi.pe.col.ff.
de trãs.quã refert Ang.hic.ꝛ vide etiam ter.in.l.j.ff.de inter-
227 rog.act.ꝛ gl.ꝛ Bar.in.l.q interrogat⁹.ff.de pe.here.¶ †An
teꝫ vlterius ꝓsequar in pñti materia:qz in superioꝝb⁹ teti-
gi an filio in legitia cõpetat ista pe.here.ꝛ firmaui q nõ:mo-
tus solũ qz legitima nõ est quota hereditatis:sed quota bo-
norũ:secut⁹ simplr Ang.hic.ita tenentẽ ꝛ ita dicentẽ in pra-
ctica seruari. nullas tñ alias authoritates doct. in terminis
hic allegani.idcirco qz articulus est vtilis ꝛ q̃tidian⁹ꝛ mul-
tũ dubitabilis:nõ est ita ficco pede circa illũ trãseundũ.q er
go ista pe.here.nõ cõpetat filio instituto i legitia:alle. Ange.
istud in terminis tenẽtẽ in.l.põponi⁹.§.fi cõditioni.ff.de in-
offi.test.ꝛ Saly.i.l.scim⁹.in prin.ff.de inoff.test.ꝛ in.l.si qs in
suo.in co.ti.ꝛ in istis locis trnffat Saly.de tenẽtib⁹ oppositũ
Inũ tñ.q imo filio instituto in legitia ꝓpetat pe.here. tenuit
multũ signãter Bal.ꝛ est notabilissimũ verbũ in.d.l.si qs in
suo.in ver.q̃ro.§.quo iure.ꝛ idẽ etiã tenet Bal. in repe.l.pa-
ter filiũ.in xñ.col.ff.de inof.test.ꝛ idẽ bal.in.l.nõ est.C.fa. erc.
ꝛ in.l.fi.in.xj.col.in ver.modo venio ad qõnes.C.de edi.dini
hadria.tol.ꝛ idẽ etiã voluit §lo.in.l.j.in.fi.C.de pe.here.et p
hac parte bene facit q voluit Bal.in.d.l.si quis in suo ver.in
ꝛta hoc q̃ro pone pater instituit ꝛc.ꝛ pro hac etiam parte bñ
facit q voluit idẽ Bal.in.d.l.si.in.xj.col.ver.modo venio ad
questiones vbi voluit q filio pro legitima cõpetat beneficiũ
illius legis fi.sicut et peti.here.ꝛ iudiciũ fami.ercis.vt ibi la-
tius p eũ.q etiã tenuit Bal.in.d.l.si qs in suo.C.de inof.test.
¶Procedẽs opi.magis placet mihi per allegata p tenẽtes ea3
in suprascriptis locis: nã potissimũ me mouent verba Bar.
in.l.ex facto.magna in.ñ.col.ff.de here.insti.que etiã.§.retuli:
228 quicqd ibi dixerit Bal.¶ †An aũt ꝛ qñ debitor possit cõ
ueniri pe.here.vide ter.i.l.etiã.als incipit.ne forte.§.fi. et ibi
Bar.ꝛ in.l.seq.ꝛ seq.ꝛ in prin.l.seq.ꝛ p totã legẽ.ff.de pet.her.
ꝛ videatis oĩno singulare ter.ꝛ bñ signandũ circa quẽ dicit
Ang.de are.hic se vidisse errare satis magnũ doctorẽ i.l.si de
bitor.ꝛ ibi bar.ff.de peti.here.que lex est multũ notanda. sm
bar.ibi:qz glossat ꝛ limitat totum titulũ peti.here. nã debi-
tor hereditatis ita demũ cõueniri põt petitione here.si se he-
redẽ cõtẽdat:als nullo modo.ex quo notate q q̃uis ad hoc
vt possessor rerũ corporaliũ hereditariarũ teneat ista pet.he-
redi.nõ sit necesse q se heredẽ cõtendat.tñ sec⁹ est qñ agit cõ
tra possessorẽ iuris i quo requirit q se heredẽ ꝛtẽdat ad hoc
229 vt cõueniri possit ista pet.here.ꝛ per ista seq tur †q qñ agit
cõtra debitorẽ tanq̃ cõtra iuris possessorẽ debẽt alie interro
gationes fieri q̃ ille de quib⁹.ꝛ remissiue dixi: prout inquit
230 Bar.i.d.l.si debitor.q etiã est notandũ in practica. ¶ †An
aũt possessor hereditatis si rẽ aliquã hereditariã alienauit ꝛ
pro ea habeat ꝓtium vel aliã rem:nunqd tñ ꝑcise teneat et
cõueniri possit ad rẽ hereditariã:videte Bar.late distinguẽ
tem in.l.imperator.§.fi.ff.de lega.ñ.ꝛ aliquid per Ange.dic.
231 Et †an cõuentus ista actiõe pe.here.possit pẽdẽte isto iudi-
cio aliqd alienare sine licẽtia iudicis ita q alienatio valeat:
videte ter.no.i.d.l.dim⁹ pius.in prin.ꝛ ibi notabilr bar.ff. de
232 pe.here.¶ †Vidimus in superioribus gb⁹ ꝛ 2tra quos cõ-
petat pe.here.videamus modo p quib⁹ reb⁹ cõpetat.ꝛ expe
ditum est q in ea veniũt tã res incorporales q̃ corporales que
fuerũt i dñio testatoris:ꝛ sic oĩa iura hereditaria:ꝛ oẽs actio
nes:ꝛ nõ solũ res q̃ fuerint in dñio defuncti:sz ẽt res q̃ fuerũt
solũ ab eo possesse.ẽt res nõ possesse sz detẽte q̃ remanserunt
in hereditate tpe mortis defuncti.de his bẽtis ter.no.in.l.ita
videdũ.§.fi.ꝛ ibi Bar.ꝛ in.l.seq.q̃ incipit:ꝛ nõ tñ.i prin.ꝛ ibi
Bar.ff.de peti.here.q̃nis eñ res quasi defuncto debuerat
tpe ei⁹ mortis quales sunt res depositę:ꝛ cõmodate defuncto
ꝛ similes nõ sunt hereditarie:sunt tñ in hereditate:vt inquit
glo.not.in.l.si de eo.§.j.in glo.fi.ff.de acquiren.pos.ꝛ ideo sm
Ange.ibi dz deponi in immẽtario q heres habet cõficere.qõ
etiã tenet Bal.in.d.l.ꝛ nõ tñ.in prin.Seruitutes aũt debite
prediis hereditariis nõ veniunt in pe.here.sz pro eis propria
actione negatoria.s.ꝛ confessoria agi dz.d.l.non tñ.§.fi.ꝛ ibi
233 Bar.¶ †Nũqd aũt feudũ ꝛ emphyteosis veniãt in pe.here.
videatis gl.no.in.d.l.itẽ videdũ.§.fi.inver.iura.ꝛ ibi Barto.
Spe.in ti.de loca.§.nũc aliqua.ver.clvij⁹. Bal.in.c.j.de succ.
feu.Bal.ꝛ Saly.in.l.liberti libertęꝫ.C.de ope.lib. Bal.in.l.
qui se patris.C.vnde li.Jo.an.in addi.Spe.i tit.de feudis.§.
qñ.in add.q̃ incipit.directe.accedãt q̃ late tradit bart.i.l.vt
iurisiurãdi.§.si liberti.ff.de ope.li.ꝛ Imo.in.l.q⁹ ũ.ff.de ver.
obl.Pet.de anc.i cle.ñ.de iure pa.ꝛ vide etiã Jo.de pla. hic.
itẽ i ista pe.here.veniũt fruct⁹ cũ sit iudiciũ vniuersale:ꝛ fru-
ctus augeãt hereditatẽ.i.itẽ veniũt.§.itẽ nõ solũ.ꝛ.§. fructus.
234 ꝛ ibi Bar.ff.de pe.here.†Itẽ pẽsiones honesto modo perce
pte etiã ꝛ inhonesto.d.l.sine bone fidei.§.fin.l.seq.ꝛ l.ancilla
rũ.in prin.ꝛ.§.fi.ff.de pe.here.Itẽ veniũt in ista actiõe fruct⁹
nedũ pcepti sz etiã pcipiẽdi ꝛ qui percipi potuerũt.tert.est i
l.sed ꝛ si lege.§.ꝛ si fruct⁹.ff.de pe.here.ꝛ habetis hic p Jo.de
235 pla.ꝛ Ang.de are.¶ †Unũ tñ circa istos fruct⁹ not.qõ ipsi
nõ ponũt q i pe.here.ꝛ in quocũqz iudicio vniuersaliveniũt
fruct⁹ quãtumcũqz expresse nõ petant.qõ secus est in iudicio
236 particulari:puta in rei vẽ.ꝛ rõ est †:qz fructus augẽt rẽ vni
uersalẽ nõ aũt particularẽ.ita signanter Bar.in.l.ñ.C.de pe.
here.ꝛ in.l.iiñ.§.hoc aũt iudiciũ.ff.de dã.infec.ꝛ in rub.ff.sol.
ma.ꝛ in.l.itẽ veniũt.§.itẽ non solũ.ff.de pe.here.ꝛ not.Bal.ꝛ
lati⁹ q̃ alibi i.l.j.i vlt.col.C.de fru.ꝛ lit.expẽ.ꝛ Ly. in.l.nõ est.
237 C.fa.erc.¶ †Istis pro plenaria introductiõe materie ꝑmis
sis satis dz vobis liquere qualr formãdus sit libellus in ista
pe.here.ꝛ ei⁹ libelli formã ponit in specie Spe.in tit.de inst.
in.iiñ.parte.§.j.in prin.ꝛ i.§.est ꝛ alia.ꝛ Rof.in.ti.de pet.her.
videatis Bar.i.l.ñ.ꝛ in.l.l3 minimã.ff.de pe.here.ꝛ in.l.ex di-
uerso.§.j.in.prin.ff.de rei vẽd.et in.l.ñ.C.de sentẽ.que sine cer.
quã.et gl.in.l.j.in princi.in gl.ma.post prin.ꝛ ibi Bar. Bal.
Ang.et alios.ff.de edẽ.p Bar.Bal.Ange.et Saly.i.l. edita.
de edẽ.gl.et doc.in.c.ñ.extra de lib.obla.et habetis in specie p
Jo.de pla.et Ang.hic.et iste remissiões sufficiat:qz rude est
alr in specie libellũ ponere.aduertite tñ q in 2clusione istius
libelli dz petere qs declarari se heredẽ cũ hec actio sit realis
et petitoriũ 2tineat:vt.l.sz et si lege.§.petitio.et ibi Bar. ff.de
pe.her.et i.l.sinaũt.§.sz et is.ff.de rei vẽ.ergo in ea debet quis
petere se declarari heredẽ et hereditatẽ ad se ptinere in totũ3
vel pro parte,put casus cõtigerit.ita Bar.in.d.l.ñ.et in.d.l.l3
minimã per illũ ter.ff.de pe.here.put etiã videm⁹ i alñs peti
toꝛ̃s vt in rei vend.in quib⁹ semper concludi debet ad decla
rationẽ dñi vel alterius iuris q quis pretendit se habere in
re:vt late diri in.§.oĩn.in libello rei vendicatiõis.s. eo. pco-
deret tñ 2clusio libelli in ista pe.here. q̃uis nõ peteret decla-
rari se heredẽ vel res hereditarias ad se ptinere si solũ peteret
restitutionẽ rez hereditariaꝝ:qz eoipso q qs petit restitũem
rerũ hereditariaꝝ tãq̃ heres tacite vr petere ꝓmũtiari se he-
redẽ.ita Bar.in.l.ex diuerso.§.j.iurta pn.ff.de rei vẽdi.ꝛ diri
late in.d.§.oĩn.i libello rei vẽ.ꝛ ibi dedi multas 2cordãtias.
ad qs cũ expedierit recurratis. Aduertite tñ ne decipiamini
q restitutio rez hereditariaꝝ nõ iure istius actiõis sz officio
iudicis fieri dz.ter.est in.d.l.l3 minimã.in vbo: offõ iudicis.
238 ꝛ ibi Bar.ff.de pe.her. ¶ †Ultimo pro perfecto cõplemẽto
libelli in ista pe.here.vnũ diligentissime notate in quo vehe-
mẽter errat in practica.q postq̃ semel heres adept⁹ est pos-
sessionẽ rerũ hereditariarũ nõ põt ampli⁹ in futurũ intẽtare
pe.here.p aliqua ex illis hereditariis rebus quarũ possessio-
nem adeptus fuerat a cui⁹ possessiõe postea cecidit.ita signã
ter ꝛ magistralr Bar.in.l.j.ff.de fideicõmiss.her. pet. ꝛ sentit
ibi gl.ñ.in verbo:hereditas. ꝛ est ratio in prõpta,put etiam
inquit ibi Bar.qz postq̃ quis semel adeptus est possessionẽ
rerum hereditariaꝝ:dicitur parũ effectus dominus adeo q
non dicunt amplius res hereditarie: sed res proprie ipsi⁹ he-
redis:vt est glo.not.in.l.j.§.veteres.ff. de acquir. possess. ꝛ ibi
no.per Cuma.ꝛ And.roma.ꝛ gl.in.l.heres per seruum.ff. de
acquiren.here.ꝛ bo.ter.§.qui.ex can.ma.non licet.in fi. prin-
cipñ.sed in peti.here.veniunt solum res hereditarie non aũt
res proprie heredis.l.q⁹ si in diem.§.non solũ. in fin.ꝛ l.patre
a dño.§.si possessor.in fi.ff.de pe. he.ꝛ ideo debet intẽtare rei
vendicationem ꝛ alia dño competẽtia sicut vndeyi.Limani.

nerint.ꝛ.l.si quis in tantã. C. vnde vi. ꝛ propterea diligenter aduertat heres qui intentat peti.hered. prout etiã admonet Ange.hic:ne in libello aut articul⁹ aut in aliqua pte ꝓcessus dicat ꝙ ea rerum pro quibus intẽtat peti.here.aliquo tempore post morẽ defuncti cõprehenderit vel habuerit possessionem:quia tunc peti.here.sibi non cõpeteret:ꝛ indiciũ corrueret.ꝛ istud dicit Ang. de are.esse perpetuo tenendũ menti in practica:ꝙ ante eum ponit etiã ꝛ sequit Jo.de plat.hic.

239 ¶ †Accedat glo.illa solennissima canonistarũ in.c.j.de confes.in.vj.in glo.mag.ad fin.que singulariter vult ꝙ oĩa remedia adipiscende possessionis quale est remediũ.l.fi.C.de edic. diui hadria.tol. munꝫ cõpetunt heredi vel fideicõ.qui semel adepti sunt possessionẽ:ꝙ postꝫ semel adepti sunt possessionem nõ dñr amplius heredes vel fideic.sed dñi: vñ debẽt eis cõpetere alia remedia ad adipiscẽdã possessionẽ ꝙ ea q̃ cõpetunt heredibus aut fideicõmissarijs. ꝛ in hoc etiã vehementer errat in practica. imo forti⁹ ꝛ singulari⁹ ausus est dicere

a ¶ Sustineretur. Addõ cũdẽ Ang. ff.in.ff.coĩz. nu.69.ꝛ in ff. sic itaꝙ nume.16.

Saly.in.d.l.fi.C.de edi.diui.ꝛ alibi scriptũ nõ inuenietis: qõ si heres grauat⁹ de restituẽdo vniuersa bona primo adepta ꝛ est possessionẽ rerũ hereditariarũ : ꝛ postea restituat hereditatẽ fideicõmissario vniuersali nõ realiter ſz verbo tñ:ꝙ talis fideicõmissari⁹ nõ poterit vti bñficio.d.l.fi.C.de edic.diui hadri.pro acqrẽda pos.rerũ hereditariarũ que semel adepta fuit per heredẽ. mot⁹ per suprascripta: q; ex quo heres semel adept⁹ est possessionẽ rerũ hereditariarũ:amplius nõ sunt bona hereditaria vt prediri:ꝛ beneficiũ.d.l.fi.cõpetat pro rebus hereditarijs.ſz fm eũ vnusquisꝙ diceret cõtrariũ ꝛ in veritate si hoc dictum est verũ:esset peregrinũ ꝛ mirabile.Sed ego audacter teneo ſriũ in hoc vltimo dicto Saly.ꝛ 2tra Saly. allego gl.in terminis quã ibi approbant Bart. ꝛ alij.in.l.ita tũ.ff.si ex trebelliano.in verbo:accusatiões.ad fi.iuncto ter.ff. ad treb.bñ factũ illa magistralia vba Bar.in.l.ij.ff.de fidei. ber.pet.bñ fateor.ꝛ hoc est ꝙ decipit Saly.ꝙ ipsi heredi amplius nõ cõpeteret:ꝛ ita ꝓcẽdũt suprascripta. sed ꝙ ipsi fideicõmissario cui fuit restituta hereditas vbo tñ ꝛ nõ re nõ cõ

b ¶ Hereditaria. Addo bart. soci. in cõsilio crlvij.incip. visa facti.vj. q; ibi naz anteꝙ.in pma parte.ꝙ hereditas antequam adeatur per heredẽ dicit̃ bõa hereditaria : post aditionẽ vero efficiunt̃ primonij3 heredis:nec dicunt̃ amplius hereditas vel bona hereditaria.

240 petat:nihil ex suprascriptis b3 obstare. ¶ †Aduertite etiã diligentissime in ꝑdictis q; repio Cuma.in.l.si nõ ler. ff. peti. ff.de here.instit.tenere ꝛ referre q; als in facto ꝟsuluit ꝙ sustẽtarek libellus si post aditã hereditatẽ qs peteret in libello talẽ rem vt hereditariã:nõ nõ dico pe.here.ſz alia cõpetẽti actiõe: q; fm eũ verba impropriarenk vt libellus sustinerek *.arg.l.si olei.C.locati.ꝛ eo; que late diri in.ff.oĩn.in materia libellorum.ff.co.dicite vt ibi lati⁹ p eũ.q; dictũ etiã refert ꝛ sequitur

241 Lu.ro.in.l.heres per seruũ.ff.de acqui.hered. † ꝙ hereditas adita etiã appellek hereditas:allego vobis ter.i.l.fi.ff.finautẽ in ff.co.quẽ ibi expresse no.Bal.ad boc.C.de bo.que lib.ꝛ qõ appellentur res hereditarie etiam post aditã hereditatẽ etiã que fieret ipso iure põdero vobis ter.ff.ex quib.cau.ma.nõ licet.in fi.principij.in versi.hereditarias res serui nomine.hoc etiã diligẽter notate ad practicam ad suprascriptorum cõfirmationem ꝙ post aditam hereditatem non dicank amplius bona hereditaria b proprie loquendo:sed dicãtur bona propria ipsius heredis.accedãt que signãter voluit Cuma.ꝛ Ludo.roma.in.d.ff.veteres.per glo.no.ibi cum alijs preallegatis

242 vbi volũt † ꝙ ſtãte statuto prout est in florẽtissima ciuitate Mediolani ꝙ mulier nupta extra territorium Mediolani nõ succedat in hereditate patris: ꝙ si aliqua mulier mortuo patre primo adeat hereditatẽ patris vel se immiscеat hereditatis patris postea maritek extra territorium Mediolanense:qõ hec habebit hereditatẽ patris c p suprascripta:q; postq̃ adita fuit hereditas per mulierẽ:nõ dicebank amplius bona patris:ſz bona propria ipsius mulieris circa que statutuz nihil disponit. ꝛ hoc idẽ in terminis in statuto Mediolanẽ si:de quo.ff.tenuit Bal.in.l.matre.C.de suis ꝛ legi.ꝛ ibi dicit de hoc esse ter.no.in.l.fi.ff.vnde lib.ꝛ sequitur Pe.de ancha. in repe.c.canonũ statuta.in ver.ſz pone qõ p statutũ.extra de

243 constit. ¶ †Item ad ista facit qõ singulariter voluit Lud. ro.in.d.l.j.ff.veteres.per glo.ibi ꝛ per suprascripta vbi dicit se de facto ꝟsuluisse in ciuitate Bononie ꝙ stante statuto qõ filia dotata nõ possit succedere in aliquib⁹ bonis de hereditate patris(ꝙ statutũ viget cõiter per totã Italiã)mortuus fuit pater relicto filio ꝛ filia dotata:filius adiuit hereditatez patris ꝛ postmodũ ea adita decessit.ꝟsuluit Lu. roma. multum sollẽniter ꝛ elegãter qõ filia dotata cadẽꝙ sorore non obstante suprascripto statuto poterit succedere huic filio eidemq; fratri:eo quia adita hereditate per filiũ eundẽꝙ fratrẽ nõ dicitur amplius hereditas patris:sed dicitur propriũ patrimonium filij per suprascripta.vnde licet filia per statutũ de quo ff.prohibeatur succedere patri : non tñ prohibetur succedere

c ¶ Patris. Et hoc idẽ cõsuluit do. b Dar. soci. in cõsil.xxx. incip.q̃uis. versi.ix.qualitas. circa me.in.j. parte. pro quo vide domi. c Aleran. de imo.in consi.clj.in.ñ.pte.

suo fratri p.tñ Lud.ro.dicit se pro tunc non decidere q; que-

d ¶ Fratri. adde Ang. in ff. xxxij. incip.in nomine dñi.testificatio. et eundez do. Jas. may. i ll.venia. vicol.vbi pulchre loquit. C. de in ius vo. et Pet. de anch. in cõsil.clxxviij.

stio pendebat de facto ibi in ciuitate Bononie.ſz videe ũdẽ Ang.qui ibi decidit in suo cõsi.iiij.incipiente:viso ac discusso pũcto ꝛ cõscribentibus ꝛc.ꝛ est melior ter.de iure instit.de re.instit.in prin.quã decisionẽ teneatis cordi ꝓ maxima limi

244 tatione ad suprascriptũ statutũ †Nũquid aũt peti.heredi. et rei ven.possint simul ꝛ semel in eodẽ libello cumulari:ꝛ simul ꝛ semel intẽtari:vide gl.ꝛ Bal.in.l.ij.C.de pet.here. Ange.in.l. qui interrogatus.ff. de petit.heredi.Cyn.in.l.cogi.C. de pet.here.ꝛ videatis omnino Pau.de cast.in consi.vj.incipiente:in dei nomine amen.in causa quevertitur coraz locũtenẽte ꝛc.ꝛ ibi late examinat hoc an cumulari possint in eodem libello petitio here.ꝛ rei vẽ.ꝛ ibi etiã ponit quõ cogno

245 scatur an vtraq; sit intentata. ¶ †An aũt ꝓcederet iste libellus:cõqueror de petro qui possidet hereditatẽ quondam Martini pertinẽtẽ ad me tanꝙ heredẽ ꝛ dñm:quare peto ipsum substãtialiter cõdẽnari ad restitutionẽ dicte hereditatis.videatis Bal.in.d.l.ij.C.de pe.her. ¶ Et p ista remaneat expedit⁹ pfectissime iste solẽnis.ff. in solẽnissimo festo Johannis baptiste inter maximos calores.Mcccclxxij.ꝛ dixit hic do.Jas.in voce qõ Jo.fab.ipse in fi.hui⁹.ff. dicit ꝙ isti calores sibi sustulerãt intellectũ.ꝛ Dy.etiã qui per.xx. antea annos legerat dicit qõ isti calores sibi sustulerãt intellectũ:et si sciuisset nunꝙ incepisset legere hunc.ff.

1 Actio pro dote repetenda que antiquitus competebat: ꝛ que hodie competat.
2 Actio rei vxorie quare potiꝰ appellak ꝙ actio rei maritalis.
3 Matrimoniũ quare potius dicatur ꝙ patrimonium.
4 Actio subrogata sapit naturam illius in cuius locum subrogatur.et nume.6.
5 Subrogatum an ꝛ quando sapiat naturam eius in cuius locum subrogatur.ꝛ nu.7.et nu.9.et nume.10.
8 Colon⁹ an incruditos colonos subrogare possit ad cultiuãdum ꝛ arendũ terras et putãdum arbores vel vineas.
11 Actio ex stipulatu que ꝓ dote repetẽda competit an sit bone fidei.ꝛ nu.14.et quid si competat extraneo.nume.15.et an in ea currant vsure.nume.16.
12 Matrimonij contractus an sit bone fidei.et nu.seq.
17 Vsure que in actione ex stipulatu currũt an de iure canonico peti possint.
18 Vsure in quibus casibus de iure canonico permisse sint.
19 Vsure an per statutum induci possint qõ ꝓ dote soluantur ad rationem de.x. pro centenario.
20 Vsure pro dote nõ soluta marito:an ꝛ qñ currere incipiãt.
21 Maritus in vsuris ei debitis ꝓ dote tractat de damno euitando.
22 Actionibus personalibus non prescribitur minori tempore xxx.anno.
23 Mulier si post solutũ ma.dos siue in pecunia siue in alijs rebus mobilibus intra annũ restituri debeat nec ante annũ elapsum heredes mariti ad ea3 restituendã cogi possint: an et qñ intra illum annũ post solu.mat.ab ipsis heredibus ali debeat ꝛ qñ non.ꝛ quid post annũ elapsuz.ꝛ nu. 25.cum.ij.seq.
24 Vsure de iure canonico.ex parte mulieris prohibite sunt.
29 Actio ex stipulatu pro dote an si expresse non interponatur. tacite a iure presumatur.
30 Actio ex stipulatu habet priuilegium tacite hypothece. Bona mariti sunt tacite hypothecata vxori:ibidem.
31 Bona vxoris sunt tacite hypothecata viro ad dotem consequendam sicut ꝛ viri vxori ad eam repetendam.
32 Maritus in bonis vxoris an et qñ tacita3 hypothecam habeat pro euictione dotis si dos ab eo euicta fuisset:ꝛ quãdo non.ꝛ nu.34.
33 Dans dotem an ꝛ qñ teneatur de euictione.
35 Euictio an ĩ donatiõe facta a pre filio aut filie locũ habeat.
36 Hypotheca tacita ꝓ dote an cõpetat extraneo qui dedit dotem pro muliere ꝛ pactus est illam sibi restitui:ꝛ nũquid cessionario cui actio de dote a muliere cessa fit.n.37.ꝛ nũquid habeat locũ in spõsa p verba de futuro.nu.38.ꝛ nũ quid locum habeat in matrimonio putatiuo.nu.39.
40 Hypotheca tacita an mulieri ꝛpetat in donatiõe ꝓpter nuptias.ꝛ nũqd in bonis paraphernalib⁹.nu.41.ꝛ nunqd pro alimẽtis sibi debitis a marito.nu.42.ꝛ an pro fructibus dotis.nu.43.ꝛ an in dote cõfessata.nu.44.ꝛ nũquid in rebus acqsitis ꝓ heredes mariti ex reb⁹ quondã ipsi⁹ mariti.nu.45.ꝛ nũquid in bonis mariti minoris.no.46.
47 Bona allata per minorẽ in domum conductã an tacite sint hypothecata.
48 Hypotheca tacita pro dote quo tempore contrahaẽ an tempore

pore date dotis: an contracti matrimonij si tunc fuit dos tantum promissa.

49 Priuilegium tacite hypothece an mulieri an vero actioni indultum sit ⁊ cuius effectus ⁊ vtilitatis sit: ⁊ nu.69.

50 Hypotheca tacita pro dote priuilegiata est q̄ in ea mulier creditoribus quibuscūq; hypothecas habētibus preferf.

51 Actio ex stipulatu pro dote an competat siue dos fuerit incerta siue certa.

52 Duo specialia circa idem non possunt simul concurrere.

53 Actio ex stipulatu pro dote an competat patri mulieris siue fuerit interposita stipulatio siue non. ⁊ quid in alijs eam dotantibus.

54 Actio de dote est communis patri ⁊ filijs.

55 Stipulatio tacita pro dote an dicatur esse vera an presumpta an ficta.

57 Stipulatio tacita pro dote an habeat locum in donatione propter nuptias.

58 Stipulatio pro dote siue vera siue presumpta an habeat vim instrumenti ⁊ expresse stipulationis ⁊ mereatur executionem vigore instrumenti sicut expressa stipulatio in instrumento expressa.

59 Presumptio iuris equiparatur scripture.

60 Statutum si disponat quod instrumenta publica executiōi mandentur an instrumentum in quo maritus confessus fuerat se dotem habuisse ⁊ de ea quietationem fecerat tamen de restitutionis promissione nihil dicebatur vigore talis statuti executioni mandari debeat.

61 Statutum disponens quod debitor pro debito ciuili incarcerari possit an locum habeat in herede debitoris.

62 Statutum si disponat quod debitor ad instantiam creditoris capi possit an ad instantiam cessionarij capi poterit.

63 Stipulatio ficta quare adinuenta sit: cum pactum nudum etiam sufficiat ad id quod ⁊ ipsa stipulatio ficta.

64 Actio ex stipulatu ficta vel p̄sumpta an sit vtilis an directa.

65 Stipulatio dotis ficta an locū habeat in mutuo vel muta matrimonium contrahentibus.

66 Veritas vbi locum non habet: ibi neq; fictio.

67 Stipulatio dotis ficta an per difformitatem absentiam interuallum vel defectum consensus impediri valeat.

68 Stipulatio in quibus casibus fingitur interuenisse que non interuenit.

70 Fiscus ⁊ mulier pari passu ambulant: ⁊ quo casu mulier sit potior fisco.

71 Fiscus ⁊ ciuitas quo casu differant.

Priuilegium tacite hypothece an ciuitas habeat in bonis eorum cum quibus contrahit ⁊ qñ: ⁊ que ciuitas tale priuilegium habeat vt fiscus ⁊ que non: ibidem. ⁊ nu.72.

73 Mulier licet habētibus tacitas hypothecas preferatur: habentibus tamen expressas non. et an hoc procedat si dos tantummodo fuerit confessata an vero quando actualiter ⁊ realiter sit data. et quid si sit renunciatum exceptioni non nume.do. vel elapsum sit tempus datum ad opponendam dictam exceptionem non.nu.do.nu.74.

75 Renuncians exceptioni vel illam remittēs donare videtur.

76 Confessio de dote recepta facta cōstante matrimonio presumitur donatio.

77 Clausula: ⁊ renunciauit condi. inde. ⁊ sine causa ⁊ in factum act. ⁊ omni legum auxilio. an aliquid proficiat.

78 Confessio adherens facto principali nō valet si factum principale non valeat.

79 Exceptio nō nu.pe. an opponi: impediatur p hec verba ī instrumēto cōfessionis apposita: videlicet talis debitor nō spe future numerationis fuit confessus.

80 Renunciatio excep. nō nu.pecu. facta statim in eo. instrumēto in quo fit confessio dotis nō valet neq; tenet. ⁊ quid si renūciatio ex iterualloꝰ facta sit: ⁊ an noceat creditoribꝰ.

81 Renunciare exceptioni non nu.do. an quis possit.

82 Dos confessata an habeat priuilegium prelationis vt in ea mulier preferatur anterioribus creditoribꝰ sicut habeat dos vera. ⁊ quid si sint elapsa tempora opponēti exce. nō nu.do. ⁊ creditores habuerint instā ignorātiam dicte dotis cōfessate an petere possint rest. in integ. ex clausula generali: si qua. ⁊c. nu.84.

83 Exceptio seu beneficium si alicui competere cepit etiā ex alterius persona vel ex alterius facto ab eo tolli non potest sine eius proprio facto ⁊ alterius factum nihil sibi nocet.

85 Exceptioni nō nu.pe. renunciantī cum iuramento quibus remedijs succurratur. ⁊ nu.seq.

87 Juramētum interpositum super actu simulato nō validat actum nec ligat iurātem nec requiritur absolutio a iuramento. nn.88.

90 Confessio dotis an ⁊ qñ omnibus creditoribus preiudicat: ⁊ qñ non: ⁊ quid si sit renunciatum excep. non nu.do.

91 Dos esse dici non potest vbi matrimonium non est.

92 Confessio facta de dote recepta a marito an videatur facta animo donādi ⁊ sic facta animo liberali an sub spe future numeratiōis: ⁊ hoc scire cuius effectus ⁊ vtilitatis sit.

93 Donatio inter virum ⁊ vxorem regulariter prohibita est.

94 Priuilegium prelationis quod habet mulier agens pro dote vt alijs creditorib⁹ preferatur in bonis mariti an competat filijs ⁊ alijs descendentibus ipsius mulieris: et an alijs heredibus. ⁊ nunquid procuratori in rem suam cui essent cessa iura a muliere. nu.122.

95 Priuilegium prelatiōis qō habet mulier vt preferatur alijs creditoribus in bonis primi mariti an cessat postq̄ mulier est nupta ⁊ actualiter collocata in secundo matrimonio. ⁊ quid de alijs priuilegijs positis in ter. ⁊ nu.seq.

97 Pater tenetur dotare filiam quamuis sit actualiter nupta.

98 Maritus vxorem expellere potest si pater sibi dotem nō dedit cum vxorem sine dote habere non debet.

99 Mulier inuito patre potest se dotare de bonis patris ⁊ maxime si cum autoritate iudicis faceret: ⁊ pater ad consentiendum compelli poterit.

100 Pater etiam vbi filia haberet de suo proprio an ⁊ quando eam dotare teneatur de suo: ⁊ non de bonis filie. ⁊ nu.101. ⁊ quid si filia habeat de bonis aduenticijs an de bis an vero de suo dotare teneatur. ⁊ quid si pater expresserit eaꝫ dotare de bonis proprijs filie. nu.105. ⁊ nu.seq. ⁊ nu.110.

101 Filius officio iudicis ex quadam equitate a patre alendus est. ⁊ an sit alendus si habeat alimde vnde se alat vel operibus suis se alere possit.

103 Auus non tenetur dotare neptem suam quādo filius eam dotare potest.

104 Pater quod non teneatur dotare filiā tantum naturalem quomodo procedat ⁊ intelligatur.

107 Protestatio facta per maritum cuius sunt bona tacite hypothecata pro dote ex dispositiōe legis quod nolit bona sua esse hypothecata pro dote nihil operatur.

108 Protestatio fctā p socerū cuiꝰ bōa sunt tacite hypothecata p dote nurꝰ q̄ nolit bōa sua cē hypothecata nihil opaf.

109 Protestatio ab his ad que quis de necessitate tenetur non releuat protestantem.

111 Pater expensas quas facit pro filio studente in dubio de suo facere videtur nisi filius peculium castrense vel quasi vel aduenticium habuisset.

112 Pater filiam hereticam aut Judeam an dotare teneatur.

113 Mulier heretica vel Judea non habet priuilegia dotis.

114 Pater Judeꝰ vel alteriꝰ secte filios vel filias effectos ortho dore religiōis ⁊ sic Christianos alere tenet: ⁊ donationē ppter nuptias ꝓstituere: ⁊ dotē dare ſm vires ptimonij.

115 Mater an ⁊ quando dotare filiam cogatur.

116 Pater si sit egenus vel multis debitis inuolutus ⁊ ad dotā dum filiam non sit sufficiens: an eam dotare teneatur.

117 Pater an dotem filie ingrate dare teneatur.

118 Pater si filia maritum vilem ⁊ indignum domui sue acceperit an eam dotare teneatur.

119 Pater si filia nupsit eo ꝓtradicente an eā dotare teneatur.

120 Pater an filiam naturalem tantum dotare teneatur: ⁊ qd de spuria.

121 Pater an filiā meretricē vel filiis conditiōis dotare teneat.

123 Priuilegium prelationis quod habet mulier in actione de dote an cedi possit.

124 Actio de dote si nouetur an in actione nouante intelligantur repetita priuilegia huius actionis de dote nouate.

125 Mulier an in donatione propter nuptias priuilegium prelationis habeat: an vero priuilegium hypothece tacite.

126 Mulier si nihil solnat de dote promissa an de donatione propter nuptias aliquid lucretur. ⁊ quid si solnit pro parte: pro eadem parte lucretur.

127 Statutum loquens in dote lucranda a marito an habeat locum in dote promissa a marito tantum: ⁊ non data.

128 Actio de dote an ⁊ quando nascatur: an tempore contracti matrimonij: an demum solu. matri.

129 Prescriptio contra mulierem an ⁊ qñ currere incipiat.

130 Pater dando dotem pro filia sibi actionem non querit nisi sibi stipulatione prospiciat. ⁊ quid de quolibet alio.

131 Mulieri an ⁊ quando actio integra queratur si pro ea extraneus det dotem ⁊ quid si extraneus nihil dixit de restitutione sibi facienda tempore promissionis dotis an possit postea ei mulieri stipulando preiudicare. ⁊ nu.seq.

133 Filia an ꝛ quando agat ad dotem sine consensu patris.
134 Dos profectitia que dicatur.
135 Filia si semel fuit a patre dotata ꝛ dotē cōsumpsit seu perdidit:an denuo debeat a patre dotari: ꝛ qd de sorore.nu.se.
137 Pater si assignauit filio partē suā vnde viuere poterat ꝛ filius illā consumpsit:an deinceps illū alimētare teneatur.
138 Priuilegium prelationis ad dotem filie an ꝛ quādo competat patri mortua filia.
139 Priuilegium prelationis an competat marito agenti ex stipulatu ad dotem.
140 Priuilegium prelationis an in sponsa lc cum habeat:ꝛ an in matrimonio putatiuo.
141 Libellus in actiōe ex stipulatu que competit pro dote tam ex parte mulieris q̄ ex parte mariti qualiter formetur. et nume.143.ꝛ.144.
142 Libellus generalis in actione de dote an procedat.
145 Libellus qñ mulier agit contra maritū an necessario cōcludere habeat:pcto eum condēnari inquantum facere potest.an vero sufficiat simpliciter petere eum condemnari.

Fuerat. Istū.§.ego diuido in quatuor partes princ. In pria ponit qūo ꝛ quare rei vxorie actio que olim p dotib⁹ cōpetebat:hodie trāsfusa sit in actionē ex stipulatu. In scōa p modū illatiōis ponit qūo ista actio ex stipulatu surrogat in locū rei vxorie actiōis in effectu bone fidei sicut erat illa rei vxorie actio. In tertia ponit aliud priuilegium q̄ hꝫ ista actio ex stipulatu:scꝫ tacite hypothece. In quarta ponit aliud priuilegiū.s.plationis vt in ea ceteris creditoribus pferat.scōa ibi:merito rei vxorie ꝛc.tertia ibi: sꝫ et tacitā ei debem⁹ hypothecā.quarta ibi:pferri aūt alijs creditorib⁹.¶ Iste.§.qūis summat⁹ fuerit cū pcedenti in gñe: tū in spē hoc dicit.Cū rei vxorie actio que olim p dotibus cōpetebat cēt bone fidei:ꝛ hodie oē ius suū trāsfusum sit in actionē ex stipulatu:sequit q̄ actio ex stipulatu p dote cōpetēs est bone fidei.hoc.i.ꝛ hec actio ex stipulatu est etiā priuilegiata respectu tacite hypothece ꝛ respectu plationis vt ceteris creditorib⁹ pferat.hoc dicit scōo ꝛ vltimo vsq; ad.§.in bone fidei.

1 ¶† Pro introductiōe casus habēt sibi ad cuidētiā pmittere iuuenes q̄ antiquit⁹ p dote repetēda cōpetebāt due actiones:scꝫ rei vxorie actio:ꝛ actio ex stipulatu:vt inqt gl.in rub. C.de rei vx.act. q̄ actiōes habebāt adinuicē cōtiones ꝛ dīas. Et q̄ essent ppria vniuscuiusq; actiōis:ꝛ q̄ cōia declarat in l.vnica p totā.l.C.de rei vxo.act.vñ iperatori visum fuit vtili⁹ has actiōes rescare ꝛ ad vnā solā reducere.ꝛ ideo sublata illa rei vxorie actiōe cū cēt plenior illa actio ex stipulatu:qcqd plus iuris fuerat in illa rei vxorie actiōe in hāc actionē ex stipulatu trāsfundit p̄sequēdo:vt hic habetis in litera ꝛ in.d.l.

2 vnica.in pn.ꝛ in.§.fꝫ si nō ignoram⁹.¶† Quare aūt appellā reī rei vxorie actio potiꝰ q̄ rei maritalis actio cū dos sit mariti:iurta.l.docē ancillā.cū si.C.de reiuē.tāgit Jo.fa.hic iurta pn.ꝛ rādit q̄ ideo est:q; ista actio ibat ad repetēdā dotē que est ppriū primoniū mulieris:vt inqt iurisc̄sult⁹ in.l.iij.§. fꝫ vtrū.in fi.vbis.ff.de minorib⁹. Vñ fm cū in his q̄ tāgūt iura

3 nuptiarū fit denoiatio a muliere ꝛ nō a viro†ꝛ ppterea fm eū ōr mrimoniū ꝛ nō primoniū. vos aūt alr dicite est meli⁹ quare sit appellatū matrimoniū ꝛ nō primoniū cā esse rōnē quā ponit papa ad eꝫ ter.in.c.ex lris.extra de cōuer. infide. Puto ēt q̄ tō appellata fuerit rei vxorie actio eo q̄ pncipaliter inuēta sit propter vxores ad repetēdas eaꝝ dotes: q̄uis postea ēt extēsa fuerit ad maritos.ꝛ ppterea meruit denoiationē ab eo ppter q̄ pncipalr fuit inuēta.ad hoc pferūt ea q̄ statim dicā in scōo pncipali notabili in illo articulo quē tangā. Sīc sicut actio ex stipulatu q̄ cōpetit vxori est bone fidei: ita ēt sit bone fidei illa que cōpetit marito.¶ Notate pīo ex hoc ter.ibi:p ea introducta est:naturā bone fidei ꝛc.fꝫ Jo.fa. hic in vlt.col.post subtilē Pe. de bel.vnū ad q̄ fm eos iste.§.

4 quotidie pfuerit allegari †:q̄ actio surrogata capit naturaꝫ illi⁹ actiōis in cui⁹ locū surrogat.ꝛ pfūter q̄ actio surrogata in locū alteri⁹ assumit sibi oēs illas q̄litates illius actiōis in cui⁹ locū surrogat.ita etiā in spē notat ex ter.q̄ est idē. ꝛ hoc Cy.ꝛ Bal.in.l.vnica.C.de rei vxo.act.§.i.fꝫ certe iudicio meo si qs voluerit subtili⁹ rimari istū ter.ꝛ ter.in.d.l.vnica.§.i.poterit saltē grā disputatiōis dicere q̄ imo isti ter. phāt pīū: q; si verū cēt q̄ actio surrogata assumeret sibi naturā ꝛ oēs q̄litates illius actiōis in cuius locū surrogat: certe frustratoriū fuisset trāsferre oē ius ꝛ oēm naturā cū multis diuisiōib⁹ ꝛc. vt inqt ter.hic.ꝛ lati⁹ in.d.l.vnica.in pn.ꝛ in.§. fꝫ nō ignoramus.q; satis fuisset sublata rei vxorie actio.istā actionē ex stipulatu ei⁹ loco surrogare:si ex surrogatiōe oē ius ꝛ oēm naturā assequebat: nisi dixeritis hoc factū fuisse ad maiorē declarationē.qō tū est multū debilr rūdere. qcqd sit hec est via brocardica in qua vt etiā inqt Jo.fa. hic nō reperit fundus.

5 ¶† De hoc tū brocardo: an ꝛ qñ surrogatū sapiat naturaꝫ eius in cuius locū surrogat.si vultis pro rūpendo cerebro videatis Jo.fa.hic in vlt.col.post Pet.de bel.ꝛ plenissime per Cy.in.l.q̄ debitor.ff.de do.cā mor.latissime per Pet. de bel. ꝛ Cy.in.l.si creditori.post gl.ibi.ff.de leg.j.ꝛ ter.in.l. si cum.§. qui iniuriaꝫ.vbi aliqd per Bar.ff.si qs cau.ꝛ ibi de hoc bō cardo late per Bal.ꝛ Ang.ꝛ vide oīno Bar.in eo late distinguentē in.l.iij.§.hec actio.ff. si qs testa. liber esse iussus fuerit. quā distinctionē habuit p oīa a Pe.de bel.in.d.l. si creditor. q̄uis de eo mētionē nō faciat.videatis etiaꝫ per Cy. ꝛ Bal. in.d.l.vnica.§.i.habek etiā de materia in.c. ecclesia. d. j. extra vt lit. pen. ¶ Et hec materia inducit ad aliquas decisiones per Bal.ꝛ Ang.in.d.§.qui iniuriaꝫ. de quibus ibi videatis per eos.quas decisiōes potuissem p ampliatiōe pītis.§.huc afferre nisi.§.cēt sua dote satis onerat⁹. ¶† Unū tū nō omitto ad qō diligēter aduertate q̄ id qō dr actio surrogata sapit naturā ci⁹ cui⁹ loco surrogat: dr intelligi de natura sua primordiali:nō aūt de ea q̄ supuenit ei casu ꝛ accidētaliter:puta si actio creſceret ex postfacto puta p inficiationē.vt i.l.ag.cēte hāc naturā incremēti q̄ accidētaliter supueniret: nō saperet actio i ei⁹ locū surrogata:qz nō inest prie actiōi ex sua primordiali natura.istud est qō signāter dixit gl.no.in.l.cer. cōdictio.in prin.in glo.mag.in verbo:ex oi cā.ad ff.si cert.pet. quā bar.ibi summe cōmēdat ꝛ mādat multū notari. ꝛ dicit q̄ forte alibi in iure nō habek ita bene.ꝛ istud verbū illi⁹ glo. reputat etiā esse singulare Bal.in.d.l. vnica.§.i.est bonus ter. quē glo.suprascripta alleg.in.l.itē veniūt.§. cū prediximus.ff. de pet.here. Bal.in.l.ij.C.de pac.inter empt.ꝛ vēdi.ꝛ.l.petere.

7 ꝛ.l.petēs.in vlt.col.C. de pac.† Jn hac etiā materia surrogati in locū alteri⁹. videatis qō signāter voluit Bal.in.l. parabolani.C.de epis.ꝛ cle. vbi per literā illius ter.quē ad hoc reputat aureū notat ibi Bal. q̄ ille q̄ est surrogandus in locū alterius dr esse eiusdē iuris ꝛ cōditionis cuius est ille in cui⁹ locū surrogat:ꝛ dr esse talis qui a prin. potuisset ad talē locū eligi.qō fm cū facit ꝛtra iudices ꝛ assessores regni qui qñ recedunt ex puincia vt reuertant domuꝫ forte ex aliqua causa necessaria ponūt in locū sunꝫ vnū ciuem vel aduocatū illius ciuitatis vel terre in qua erat iudex vl assessor.nō possunt: qz a prin.surrogatus nō potuisset eligi: ꝛ ppterea fm cū surrogatio nō teneat. nō tenebit etiā aliqd q̄ per eos factū fuerit. ad q̄ vide Bart.in.l.j.per illū ter.C.de prin.agentibus in rebus.lib.xij.vbi ex illo ter.not.q̄ qñ aliqs vult aliquē sui loco surrogare:debet surrogare cū qui sit sibi equalis cōditionis ꝛ in moribus⁹ ꝛ in sciētia:ꝛ ppterea fm cū doctor nō pōt surro

8 gare scholarē ad legendū q̄uis sit sufficiēs:vt ibi per cū †.videatis etiā Ang.post gl.j.in.l.stipulationes cōmodissimū. et Ang.ꝛ Jmo.in.l.continuus.§.si ab eo.ff.de ver.obl.ꝛ q̄ not. Bar.post gl.in.l.j.C.de mancipñs ꝛ colo.patri.lib. xj. contra colonos qui faciunt culturare seu putare arbores vel vineas vel arari terras per ineruditos colonos. ꝛ ex hoc predia efficiuntur deteriora:vt ibi per cū.

9 ¶† Jn hac etiā materia surrogati in locū alterius.videte etiā Bar.in.l.si quis filiū.in fi. prin.C.de inofficī.testa.in iure agēdi ad supplementū legitime q̄ surrogatū est in locū querele. videatis etiā in materia q̄ no. Bal.in.l.fi.C.si mancipiū ita fuerit alie. vbi ponit de ep̄o qui succedit in executione testamēti in locū executoris ordinati a testatore qui fuit negligēs ꝛ cessauit in executione per annū: an talis ep̄s debeat seruare formā impositā a testatore.i.executore p eū ordinato.vide etiā in materia q̄ no. dixit Bal.in.l.fi.in.viij.col.C.vnde cognati.q̄ si per statutū sit assignatū certū tp̄s capitaneo q̄ nō sit assignatū ptāti: ꝛ aliquo casu ptās sit surrogat⁹ in locū capitanei : an teneak obseruare tēpora assignata capitaneo in cuius locuꝫ est surrogatus.

10 ¶† Sīn aūt si passagiū debeak alicui pōti q̄ fuerit destruct⁹ ꝛ postea mutat⁹ ac renouat⁹: an idē passagiū debebik nouo pōti tāq̄ loco primi surrogato? ponit no.Bal.in.l.iij.C.de p̄uil.fisci.ad q̄ ēt faceret qō idē Bal. not. in.l.ij.in.xviij.q.C.de serui.ꝛ aqua.ꝛ q̄ no.Bal.in.l.si plures in.v.col.C.de cōdi. in

11 stit.¶† Scōo principalr notate ex hoc ter.ibi:meruit vt bone fidei sit.q̄ actio ex stipulatu p dote cōpetēs est bone fidei. ad idē ter.in.d.l.vnica.§.sed nō ignoram⁹.hic alleg.in gl.parua in ver.meruit.¶ Jurta istud notabile dubitat Jo.fa.hic in.ij.col.nūquid quēadmo. actio ex stipulatu pro dote cōpe-

12 tens est bone fidei : vt hic.† eodē mō ipse cōtract⁹ matrimoniū sit bone fidei.ꝛ dicit videri q̄ nō:cū dolus dās cām ꝛctui mrimoniū ipsum nō vitiet ipso iure.allegat ad hoc ter. q̄ inibi nihil facit in.c. veniēs.extra de ꝛuer.cōiug. ꝛ tū dolus dās cām ꝛtractui bone fidei annullat ipo iure ipm ꝛctū.l. elegā-

ter.in

ter.in prin.ff.de dolo.tñ ſm eñ durũ eſt dicere q̃ actio de do-
13 te ſit bone fidei ⁊ nõ ipſe cõtract⁹. nihil aliud dicit. ¶ †Ego
teneo q̃ act⁹ matrimonij ſit bone fidei.nec ob.ar. Jo.fa.q̃ dolus
ſeu ſtulticia illi cãm nõ vitiat ipſo iure : q⁹ rñdebo q̃ imo vitiat:
diſtingnẽdo vt no.diſtin. Bal.in.l.cũ archimedorã.v.vlteri⁹
q̃ro de tali poſſeſſiõe.C.vt in poſ.leg.quẽ etiã retuli in.§. pro-
xi.ꝓcedẽ ⁊ in gl.mag.in ſcõa parte principali.ſ.eo. dũ ibi op-
portune ⁊ late tetigi q̃ dolus dans cãm ꝛtractui bone fidei
reddet ipſum cõtractũ ipſo iure nullũ. ⁊ ibi etiã tetigi quid
14 de dolo dãte cãm matrimonio.ibi videatis.¶ †Supraſcri-
ptum notabile qõ habet qõ actio ex ſtipulatu pro dote cõpe-
tens eſt bone fidei : clariſſime ꝓcedit ex parte vroris agentis
ad repetendã dotẽ.Dubiũ ergo eſt qd de actiõe ex ſtipulatu
que etiã cõpetit marito ad ꝛſequẽdã dotẽ: an illa etiã ſit bo-
ne fidei omiſſis oppoſitionib⁹ Pet. de bel.⁊ Ja.de are.rela-
tis p Jo.fa.hic in.ñ.col. dicite paucis q̃ ſic:q̃ eodẽ mõ actio
ex ſtipulatu cõpetẽs marito ſiue ꝫ vroꝛẽ ſine ꝛtra patrẽ vro-
ris ſine etiã ꝛtra extraneũ q dotẽ ꝓmiſiſſet : ſemp eſt bone fi-
dei.⁊ ita in terminis tz glo.ſi.in l.de diuiſiõe.ff.ſol.mat.⁊ ibi
iſtud idẽ firmat Bar.⁊ alij doct. idẽ etiã tenet Pe.⁊ Ly.in
d.l.vnica.§.ſz nõ ignoram⁹.q⁹ non repiẽ q̃ ex vno ꝫctu actio
ſit bonefidei ex vna pte:⁊ ex alia ſit ſtricti iuris : vt ibidẽ per
eos q̃uis ꝫtiũ tz ⁊ male gl.mag.inver.nec cogik.ante mediũ.
in l.ij.ff.ſol.ma.quã ſecut⁹ eſt Ja.de are.in.d.l.de diuiſione.et
15 in hoc.§.nfo.ſz nõ bene.eſt tñ verũ †q̃ actio ex ſtipulatu que
cõpetit extraneo ad repetẽdã dotem quã ipſe dedit eſt ſtricti
iur.⁊ nõ bone fidei:q⁹ illa nõ cõpetit a.l.extraneo: ꝓut iſta cõ
petit viro ⁊ vroꝛi:⁊ opus eſt q̃ illã extrane⁹ ſibi acqrat ex ꝓ-
pria ⁊ exꝑſſa ſtipulatiõe.d.l.vnica.§.accedit.⁊ l.auia.C.de iu-
re do.⁊ p cõſequẽs nõ ex ſtipulatu. de qua loquit.§.noſter.⁊
d.§.ſz nõ ignoram⁹.que eſt bone fidei.⁊ ita fatẽ Bar.⁊ doc.
in.l.de diuiſione.⁊ ita ſaluãt glo.in.d.l.ij. ⁊ Ja.de are.ſ.rela-
tũ.⁊ ita per oĩa tenet etiã Jo.fab.hic in.ñ.col.⁊ Ange.in.tiñ.
col.in gl.in verb.meruit.⁊ Ric.de nea.in.j.col. ad fi. in apoſt.
16 ad tex. ¶ Hinc ſumpta occaſiõe q⁹ actio illa ex ſtipulatu eſt
bone fidei ex vtraq̃ parte tam mariti q̃ vroris:⁊ ꝫñter in ea
currũt vſure ꝓut ⁊ in alĩs actionib⁹ bone fidei a tpe more ⁊
ex vtraq̃ parte tã mulieris q̃ dotẽ nõ ꝓſtat: q̃ mariti vl ei⁹
heredũ q̃ dotem nõ reſtituũt ſoluto matrimonio.⁊ eſt text.
in ſpecie in.l.in inſulam.§.vſuras.ff.ſolu.mat.⁊ ibi Barto.et
doct.examinãt impertinẽter Ang.hic. Nunquid tales vſure
debeantur ⁊ peti poſſint etiã de iure canonico.q̃ eſt vtile ſci-
17 re † cũ in talibus in quibus agik de petõ ſtamus iuri canoni
co etiã in foro ciuili:iuxta no.in.c.j.⁊ ij.cũ ſi.extra de no.ope.
nũ.verũ q⁹ articulus iſte huc trahik extrauagãter p Ang. iõ
me remitto ad eũ q ſatis plene examinat.vltra tñ eum addo
vobis pleraſq̃ opportunas remiſſiões que vobis ſufficiẽt.vi-
deatis ergo principaliter Bar.in.d.l.in inſulã.§.vſuras.⁊ ibi
Rapha.cuma.inſurgẽtẽ diſtinctioni Bar. ⁊ ibi latiſſime vl-
tra oẽs p Jo.de Imo.quoꝝ oĩa ſcripta⁊ opiniões refert pti
culariter Ange. de are.hic videatis etiã principaliorẽ tert.de
mundo.in.c.ſalubriter.extra de vſu.⁊ ibi Inn.Jo.an.⁊ alios
⁊ ter.in.c.cõqueſtus.cũ ibi plene traditis per glo.⁊ doc.in eo.
ti.extra de vſu.⁊ ibi gl.magiſtra enumerat q̃ plures caſus † i
quibus vſure permiſſe ſunt etiã de iure cano.videatis etiam
Ly. Bal.⁊ Saly.in.d.l.vnica.§.exactio. Bar.in.l.ar q natu-
ra.§.non tantũ ſortẽ.ff.de nego.geſt.⁊ in cõſilio ſuo incipien-
te:Franciſcus vroꝛẽ quãdã nomine Thomaſiam.⁊ l.ſi con-
ſtante.§.quoties.ff.ſolu.mat.Bald. in auk.ci qui.xv.col.C.de
bo.au.iud.poſ.Bal.⁊ Imo.in.l.diuortio.ff.ſolu.mat.in prin.
Ang.in.l.titia.ff.de ſol.⁊ de gbus vſuris: ⁊ de qua quãtitate
loquak ⁊ intelligi debeat ter.ſi ſimpliciter locutus in.d.c.ſalu
buiter.recurratis ad Bal.notabiliꝝ loquẽtẽ in.l.ſi.§.ꝓterea. in
iñ.col.C.de iur.do.Imo.in.d.l.diuortio.in prin. ff. ſol. matri.
¶ †An aũt valeat ſtatutum q⁹ pro dote ſoluanꝭ vſure ad ra-
18 tionẽ de.x.pro cẽtenario *:ponit Bal.in.d.l.ſi.§.ꝓterea.in.iñ.
col.⁊ ibi ſingulariter tenet q⁹ ſic:cuius cõtrariũ tenet Joan.
de imo.⁊ cõiter alĩ doc.in.d.l.in inſulã.§.vſuras.ff.ſol.matr.
⁊ Ang.de are.hic q dicit q⁹ ꝫſuetudo q̃ viget in ciuitate Bo
nonie q⁹ pro dote ſoluanꝭ vñ.pro centenario:nõ eſt bona nec
ſeruãda:q⁹ eſt in fraudẽ vſurarũ : ⁊ cõſequẽter ꝛtra ius diui-
nũ:vt hic per eũ.ad q⁹ videatis q⁹ ſignãter valde dixit Bald.
in auk.ad hec.in.ñ.col.C.de vſu.q⁹.ll. vel ſtatuta vel conſuetu-
dines q permittunt vſuras etiã in vno numo tñ nõ ſunt licĩ-
te per ter.in cle.cr graui.extra de vſu.Imo.ſm eum talia ſta-
tuta ſunt delẽda de libris cõitatũ:⁊ indicãtes ſm ipa ſunt ex
cõicati.⁊ ſm eũ tenẽtes ꝫnium ſapiũt hereſim: vt ibi per eũ.⁊
in.l.ij.ciuſdẽ ti.C.de vſuris.⁊ in rub.extra de iudic.in antiqs.
accedat etiã q⁹ in ſimili tãgit ſingulariter Bar.ll.ſi finita.§.
iulianus.ff.de dã.infec.in.xv.col.ix verſic. quero vtrũ miſſus
er primo decreto faciat fructus ſuos ⁊c.dum tãgit an valeat
conſuetudo : ⁊ conſequenter ſtatutũ q⁹ miſſus in poſſeſſionẽ
ex primo decreto faciat fructus ſuos. de quo ibi per eũ ⁊ per
Saly.⁊ Flo.in auk.ci qui.C.de bo.auk.iudi.poſ.⁊ Bal.in.l.ac
20 ceptam.in.xviij.q.C.de vſu. ¶ †Dñ autem incipiant currere
vſure pro dote nõ ſolnta marito:ex cuius parte vſure tantus
permiſſe ſunt etiam de iure canonico ſm magis communẽ
opinionẽ.de qua in locis.ſ.allegatis proxime:dicit Ang. de
are.hic q⁹ poſt biennũ a die dictiõis vroꝛis ad domũ mariti
⁊ nõ ante:q⁹ ante nec vſure nec aliẽta pro dote que vice vſu
rarũ vulgo appellank debenk marito. per lapſum autẽ bien
nij contrahik mora irregularis.ter.eſt de hoc multũ no.quez
Ange.de are. hic reputat ad hoc ſingularẽ in.l.ſi.§.ꝓterea.C.
de iu.do.⁊ hoc dixit ipſe Ange.eſſe ad practicã perpetuo no-
tandũ.addo q⁹ contrariũ tenuit.gl.in.l. de diuiſione. in gl.ſi.
ff.ſol.mat.que vult q⁹ imo mulier que dotẽ ꝓmiſit teneak ad
vſuras ⁊ fructus ex die cõtracti matrimonij nõ expectato la
pſu biennij.quã gl.ſz impugnarent doc.antiqui Jac. de are.
Pe.⁊ Ly.per ter.in.d.l.ſi.§.preterea. tamen Bar.in.d.§.pre-
terea.ſaluat illam gloſſ.duobus modis. primo vt.d.§. preter-
ea.loquak in extraneo dante dotẽ qui nõ conſtituitur in mo
ra quo ad fructus ⁊ vſuras niſi elapſo biennio. ſecus autẽ ſit
in ipſa muliere dante dotem que ſtatim cõſtituik in mora ex
die cõtracti matrimonij vel ſm Bar.poſito q⁹.d.§.preterea.
loquak etiã in muliere dãte dotẽ põt intelligi vt ꝓcedat quo
ad hoc vt mulier teneak ad vſuras maiores ſm diſpoſitionẽ
illius.l.vt ibi per Bart.⁊ per eundẽ in.d.l. de diuiſione.ff.ſol.
ma.⁊ ibi latiſſime per Moder.Et q̃uis cũ ſaluatiõe Bart.
ſ.relata teneat Bal.in.d.l.de diuiſione.tñ ipſemet Bal.in.d.
l.ſi.§.preterea.in penult.col.ver.reuoco in dubiũ.pone q⁹ mu-
lier ⁊c.vbi hoc late examinat vſq̃ ad ſi.illius. §. tenet contra
rium per aliquas ratiões de quib⁹ ibi per eũ. quibus oĩbus
particulariter reſpondet Ludo.ro.in.d.l.de diuiſione.vbi te-
net cum Bar.⁊ cum defendit.intelligite tamen quod dictus
eſt de bienio ſane q̃n alꝭ nõ fuiſſet dos ꝓmiſſa ad diẽ certã:
alꝭ aũt ſi ꝓmiſſa fuiſſet ad diez certã tũc eſſet expeditũ q⁹ ei⁹
lapſus induceret moꝛã irregularẽ.l. magna cũ vulga.C.de cõ-
trahẽ.⁊ cõmit.ſtipula.⁊ in terminis noſtris q⁹ dies tãta inter
pellet eſt exꝑſſum in.d.l.vnica.§.exactio.quã ibi Bal.not.ad
hoc.vñ ab eo die inciperẽt currere vſure ſi marit⁹ interim ſu-
ſtineret onera matrimonij. Itẽ intelligite q⁹ dictũ eſt de bien
nio niſi alꝭ interceſſiſſet interpellatio mariti:iuxta. l. ſi ex le-
gati.cã.cũ vbi traditis.ff.de ver.obl.q⁹ tũc etiã a die interpel-
latiõis inciperẽt currere vſure : ⁊ in iſtis duob⁹ caſib⁹ nõ eẽt
opus expectare bieniũ ⁊ ſic mora irregularẽ cuz habeam⁹ re-
gulare ar.notatoꝝ in.l.in puincíali.§.j. p Bart. ⁊ alios.ff.de
no.ope.nun.⁊ hoc etiã ponit ⁊ ſequit Ang.de are.hic ſupra-
ſcripta oĩa tam de lapſu biẽnij q̃ dici certe ſeu interpellatio-
nis facte a marito quibus caſibus incipiãt vſure currere: vt
prediximus:limitat ſingulariſſime ⁊ ſupra oĩm eſtimationẽ Bal.
in quodã ſuo ꝫſilio incipiẽte:in Chriſti noie amen. poſt biẽ-
nium a die ductiõis ⁊c.niſi poſtea fuerit omiſſa petitio taliũ
vſurarꝫ longo tẽpore.ſ.x.annorũ.d. vſure vel alimenta pro do-
te per maritũ petite nõ fuiſſent iuris intellectu tacite ꝓſumũ
tur remiſſa: ita q⁹ pro preterito tpe peti nõ poſſunt. alleg. ad
hoc Bal.caſum in terminis valde ſingularem in.l.cum quã-
dam.§.diuus.ff.de vſufru.formaliter ingt iuriſc⁹ conſultus lon-
gi tpis interuallũ p preteritas vſuras petere omiſiſti vt apud
debitorẽ tuum gratior eſſes indicat te amplius eas nõ peten-
das putaſſe.per hoc dictũ eſſet literis aureis ſcribendũ q⁹ eſt
quotidianum ⁊ ſumme vtile.pro quo dicto etiam ſatisfacere
videk tex.in.l.vir vſuras.ff.de donationi.inter virum ⁊ vro.⁊
ibi Bar.in ſummario qui dicit illũ caſum no.⁊ q⁹ etiam ibi
Saly.iſtud ſing.d.Bal.multũ cõmendat Ange.hic in.x.col.
ſed poſtea in col.ſeq.iſtud impugnat ⁊ dicit q⁹ contrariũ cõ-
ſuluit in contingentia facti: q̃nis ſubñciat q⁹ non reperiat il
lud ab alio tactũ:motus nõ alio fundamẽto niſi quia nõ re-
peritur iure cautũ.⁊ ad.d.l.cũ quidã.§.dinus.rñdet Ang.de
are.hic q⁹ loquit in vſuris que ſunt odioſe: vt habet in.l.iiñ.
⁊ in.l.cũ allegas.C.de vſu.ergo ſunt reſtringẽde ⁊ faciliter pre
ſumunk remiſſe.ar.regule odia.de reg.iur.in.vj.⁊.l. cum quã-
dam.ff.de lib.⁊ poſtbu.⁊ licet aliẽta dicank debita marito
ꝓ ſuo intereſſe.⁊ fanore ſui:cũ ſuſtineat onera matrimonij.l.
pro oneribus.C.de iure do.⁊ ideo nõ ita faciliter nec tã breui
21 tpe debẽt ꝓſumi remiſſe. ¶ †Itẽ ſm eũ in vſuris debitis ma
rito ꝓ dote:marit⁹ tractat de dãno vitãdo. hinc eſt q⁹ nũc p
miſſe etiã ſunt de iure canonico.c. ſalubriter. extra de vſuris.
⁊ dixi.ſ.late.⁊ in alĩs vſuris ãs ꝓtẽdit ali⁹ creditor puta mu
tuas tractat de lucro:⁊ ideo de lucro ad dãnũ nõ eſt bona ar
gumẽtatio.l.ſi.§.ſi.licẽtia.C.de iure delib.ideo nõ tã breui tpe

a ¶ Pro cẽte
nario. Vid
Fran.are.in
li.C. 6 ſum.
tri.⁊ d.alex.
de imo.in.l.
quis ſit. de
edil.edi.⁊ in
cõſi.iñ.l.iiñ.
pt.⁊ Lar.in
cle.j.per illũ
ter.ff. ô vſu.
xxj.q.v. pet.
Pobil. cor.i
cõſi.xix.inc.

de prescribi posse vsuris debitis marito sicut ꝓscribit in alijs vsuris per.d.l.cū quidā.§.diuus.ad.l.vir vsuras.ff.allegatam q certe nō multū stringit: rñdet hic Ang.multipliciter:prio q ibi maritus expresse liberauerat vxorē ab eo qđ sibi debebat per donationē que postea cōfirmata fuit morte:vt ibidē tenet glo.in ver.donatiōibus.cū qua trāsit ibidē Saly.vnde nimirū si ibi vsure ampli⁹ peti nō possunt quaꝝ petitio sublata est non solum tpe:sed donatione expresse facta.vel aliter rñdet Ang.de are.qđ ibi nō ꝺr de cursu.r.annoꝝ:ſz dicit simpliciter ter.qđ nō petit vsuras:ꝛ sic nō dicit quāto tpe stiterit ad nō petēdū vsuras vñ forte plus q̄.r. anni trāsiuerūt:ꝛ ideo nimirū si sibi sublata fuerit petitio vsurarū:vt.l.oēs.cū si.C.de prescri.xxx.anno.Sed audite iudicio meo ꝓ illo singularissimo.d. Bal.multū ꝛ inevitabiliter stringit ter.alle.in d.l.cū quidā.§.diuus.ꝛ fol. Ang.de are.ad illū ter.est multū debilis.tñ si casus in facto cōtingeret ego tenerē ꝛ consulendo ꝛ iudicando ℨ illud dictū Bal.qđ imo etiā si fit lapsum decennij:tñ nō sit ꝓscriptuꝫ quominus marit⁹ possit petere vsuras p̄teritas. moneo:ꝓ regulā vulgatā que ħ ꝛ qđ actionibus personalib⁹ nō prescribit [a] a minōri tpe.xxx.an.l. si qs empti dnis ti.ꝛ.l.sicut.ꝛ l.oēs.C.de prescri.xxx.vel.xl. ann. sine dicam⁹ tales vsuras petēdas esse a marito iure actionis: sine etiā dicamus q̄ peti nequeūt iure actiōis:sed officio iudicis ℈m qđ tenet ꝛ quod declarat Jmol.in.l.insulaꝫ.§. vsuras. ff. solu.matri.quem refert ꝛ sequitur Ang.hic in.vij.col.ꝛ dicit esse notandū ad practicā: q; in hoc frequēter erratur in actu practico:q; adhuc habeo intentū cū officio iudicis non prescribitur minor tpe.xxx.anno. vt est glos. que vulgo reputat singularis in.l.sicut.in ver.persecutione.C.de prescrip.xxx.vel xl.an. quā Bal. ibi dicit nō haberi alibi in iure.ꝛ eā etiā dicit singulare Bal.in.l.j.in.ij.col.C.de execu.rei iudi.ſz ħ glo. confocatā loquentē tñ p verbū dubitatiuuꝫ:forte.in.l.q̄rela.in gl.in fi.C.de fal.ponit no. Barto.ꝛ ibi hoc limitat in.l.prētor ait.§.fi.ff.de ope.no.nū.ad.d.l.cū quidā.§.diuus.q̄uis multū stringat vltra fol. Ange.ſ.relatā que mihi debilis videt.possum rñdere qđ ibi ter.nō loquat de decennio:nā q̄uis dicat de lōgo tpe qđ regulariter interꝓtat.x.anno.vt no.gl. in rub. C.que sit long.consue.ꝛ gl.in.l.de quibus.in gl.in ver.inuetꝛata.ff.de leg.ꝛ gl.in.§.ex nō scripto.in gl.in verb.diuturni.ſ. de iure natu.gē.ꝛ ciui.ꝛ allegat.l.ſz cū fideicōmissaria.§. aristo.ff.qui ꝛ a qb⁹.tñ ibi vario modo intelligit.nā gl.j.ibi sup ver.tpis.intelligit de tpe triēnij vel.v.anno. Ly. vero in.l.actiones.C.de vsur.post Pet. tz illud tps relinqui arbitrio iudicis tanq̄ tps indeterminatū.ista tñ solutio nō est tuta nec placet mihi:vnde aliter rñdeo ad.d.§.diuus.tenēdo quandā peregrinū intellectū Jac. but. ibi ad illū ter.qđ refert fuisse Hugo.glo.antiqui.℈m qđ ille ter. de directo faceret contra Bald.ꝛ iste intellectus satis applaudet illi litere: vcz qđ ibi nō allegaret solū tps decēnij vsurarū nō petitarū:ſz ēt quoddā iudicij de remissione vsurarū: nā vt ibi ingt ter.ideo nō petierat vsuras vt debitori gratior fieret: ꝛ sic ibi non ex solo lapsu decēnij erat sublata actio ad vsuras debitas: sed etiam ex remissiōe vsurarū insurgēte ex eo q̄ creditor vellet gratior fieri debitori. ꝛ forte q̄ illud dixerat debitori : q̄ tñ diuinat als ℈m ipsum Jac.bu.nō possemus dicere q̄ tā modico tpe triennij vel quinquēnij vel etiā decennij fuisset prescriptū illi actioni personali ad vsuras cū personalibus actionib⁹: vt dixi.§.non prescribit minori tpe.xxx.anno.cogitabitis tñ circa intellectū illius ter.qz non possum inficiari prout etiā.§.dixi
23 quin mihi multū stringat ꝓ dicto Bald.§.relato. ¶ †Restat vt successiue iurta hic dicta per Ang.examinantē vobis an si solutum sit matrimonium morte mariti:ꝛ dos cōsistat in pecunia numerata vel in alijs reb⁹ mobilib⁹ quo casu debet restitui intra annū [b]:ante antē lapsum anni heredes mariti cogi nō possunt ad restituendā dotē.l.vnica.§.exactio.C. de rei vxo.actio.nūquid intra illū annū post solutum matrimonium debebit mulier ali ab heredibus mariti. in quo: vt paucis rem absolvā: cōis opi. ħ q̄ interim sit aléda mulier si nō habet alibūde vnde se alat: quicquid tenuerint vltramō tam cōtra hanc opinionē insurgētes.de quo vide glo.in.l.dotiuortio.in prin.in glo.in verbo:facto.ꝛ ibi Bar.ꝛ Bal.Ang. ꝛ Jmo.ꝛ reliquos scribentes:ꝛ gl.latius q̄ alibi hoc examinantem in.d.l.vnica.§.exactio.in ver. restituēdis.ꝛ ibi ꝓ Ly. Bart. Bal.ꝛ alios doc.ꝛ gl.in.l.pe.§.j.in glo.fi. in versi.vxor. ver.fi.ff.vt in pos.leg.Ly.ꝛ Bal.in.l.fi.C.de bo.ma.Spe.in ti. qui filij sint legi.§.istis.ver.nunc dicamus.ꝛ Ang.hic videa-
24 tis etiā Ange.in.l.tricia.ff.de solu.volētē q̄ † q̄uis vsure sint de iure canonico prohibite ex parte mulieris ℈m magis communem sententiā de qua in locis.§.traditis:tñ si mulier non potest aliūde se alere:potest petere vsuras loco alimentoꝝ;
maxime si est intra tps luctus cū videatur adhuc deseruire cōi matrimonio motus per ter.in.d.l.titie. qui ter.indistincte loquitur ꝛ videt ampli⁹ velle quod etiā idem sit post annū.cogitabitis tñ:quia tert.ille loquit de iure ciuili ꝛ aliud est de iure canonico circa l.as vsuras per supascripta.¶Hāc cōem opi.que habetur intra annū mulier alenda sit ab heredibus viri si aliunde nō habeat vnde se alat:limitabitis nō procedere quādo heredes viri vellēt incōtinēti solu.mat.restituere dotez nō expectato lapsu anni.qđ facere possunt: eo quia dilatio illius anni fuit inducta in merū fauorē heredū mariti.ar.l.si ita scriptū.§.pegasus.ff.de leg.ij.ergo ei renunciare possunt per vulgatā regulā.l.si quis in cōscribendo.C. de pac.certe tūc non tenebuntur prestare alimenta vxori. ita signāter tenuit Bal.in auc.si tres relictū.ver.quero pone mulier missa est in possessionē.C.de bo.auc.iu.poss. ꝛ refert etiā
25 et sequit Ange.hic.¶ †Scdo singulariter limita.ꝛ alij hoc nō ponūt:vcz qđ mulier intra annū sit alenda ab heredib⁹ viri: ꝓcedat ea durāte invidnitate:als nō.ita Ly.ꝛ Richar. mālū.in.l.si.C.de bo.ma.quos refert ꝛ sequit Ang.in.d.l.diuortio in prin.ff.fol.ma.allegat etiā ad hoc.l.titia.ff.de sol.est verū q̄ Bal.in.d.l.diuortio.aliter dicebat hūc passum cū er
26 pedierit.videatis late notata p Jo. de imol.ibi.¶ †An aūt post lapsum annū intra q̄ē heredes mariti debebant dotē̄ soluere teneantur adhuc vxorē alere:videbatur prima fronte q̄ sic:q; si intra annū intra q̄ē heredes mariti nūq̄ dicūtur in mora:per.d.l.vnicā.§.exactio.C.de rei vxo.acti.tenent alere mulierē q̄i nō ħ aliūde vñ se alat:p supascripta q̄to fortⁱ⁹ debebūt teneri post annū quo elapso dēr in mora cōstituti absq̄ alia interpellatione.vt.§.diri.hoc nō obstāte cōcludit magis cōiter cōtrariū q̄ post lapsuꝫ annū nullo modo mulier nec alimēta nec aliud quicq̄ ꝓcipere possit ab heredib⁹ mariti : q; censet lucrū vsurarū:qđ est ꝓbibitū.c.q; in oībus.extra de vsur.eo q; mulier ħ sibi ſputare q; nō repetit dotē cū lapso anno dilatio data a.l.heredib⁹ mariti sit tūc finita.d.l.vnica.§.exactio.ꝛ mulier possit agere nō ob.sibi aliqua exceptiōe.ꝛ ita tenuit Jnn.in.c.salnbeiter.in fi.extra de vsu.ꝛ sequit ibidē Jmol.cui⁹ cōtrariū tenuit Bal.in d.auc.ci q.in ver.quero mulier est missa in possessionē. ꝛ idē Bal.in.d.l.vnica.§.exactio. ipse vero Jmol.in.d.l. diuortio. distinguit qđ aut mulier habet vnde se alat:ꝛ tūc nō debent alimēta post annū eadē rōne sicut nec debent intra annū sol. ma.als secus si modo als nō potuit ei ſputare quare nō exegit:vt ibi latius per eū.ꝛ sequit Ang.hic qui ꝓterea adhibet cautelā q̄ finito primo anno mulier q̄ ħ vnde se alat repetat,dotē suā ꝛ protestet ꝛ instet ꝛ sic cōstituat heredes mariti i mora quo casu interesse suū saltē officio iudicis petere poterit:cū actio de dote sit bone fidei.ꝛ hic latius p eū.mihi magis placet indistincte prima opi.§.relata q̄ post annū ꝛ si mulier non ħ vnde se alat nō tñ alenda sit ab heredib⁹ mariti cū semp sit qđ sibi ſputet quare dotē nō petierit cū possit nihilo sibi obstāte q̄ nō est intra annū.faterer tñ q̄ si heredes post annū interpellati differrent solvere : q̄ hoc casu alimenta peti prīt:p ea q̄.§.dicta sunt.¶ †Ad id aūt qđ diri.§.
27 q̄ sol. mat.si dos ꝓstat in pecunia vel in alijs rebus mobilibus qđ heredes mariti nō tenent incōtinenti restituere : sed tñ elapso anno.que fuerit ratio ꝛ cā huius dilationis annalis:ponit Bart.post antiquos quos ipse ibi refert in.l.diuor-
28 tio.§.interdū.ꝛ ibi Bal.ꝛ alij.ff.so.ma. †Qđ limitauit singulariter Ang.post alios doc.ibi in.§.fi.in auc.de fideiuss.vt locum nō habeat in mercatore seu cāpsore ꝛvel alio hoie pecunioso:q; isti tenent statim dotē̄ soluere nō expectata dilatione anni.motus per illū ter.cū gl.in verbo:moderno.vbi campsor ꝓ alio fideiubens pōt cōueniri anteq̄ conueniat reus principalis.ꝛ sic non habet beneficiū auc.ꝓsente. C. de fide. Ego in terminis nostris teneo ↄtra hanc limitationē Ang. qđ imo ista dilatio anni ad soluēdā dotē cōpetat ēt cuicūq̄ mercatori ꝛ cuicūq̄ pecunioso.ꝛ ꝓ hoc allego Bar.q istud tenere videt:ſz nō multū clare in.d.l.diuortio.§. interdū. vbi ↄtra Jac.Ly.ꝛ Rof.per eū ibi relatos videt tenere Bar. qđ si maritus esset dines ꝛ haberet pecuniā ꝓe manibus: tñ nō posset statim cogi restituere:imo debet expectare tps anni.et istud idē ſz qđ marit⁹ ħ possit incontinenti restituere spōte: nō tñ possit arctari incōtinenti ad restituendā.firmat aperte Bal.vbi per multa hoc cōprobat in dicto.§. exactio. quāuis dicat de hoc esse maximā questionē inter doc.ꝛ ita tenēt cōiter doc.in.d.l.diuortio.§.interdū.reprobata opi. Ly.contrarium tenentis.ꝛ male in.d.§.exactio.de quo etiam vide Jac. de beln.in.d.l.vnica.§.fructus.C.de rei vxo.acti.ꝛ Paul. de cast.in.d.l.diuortio.§.non solum.vbi salnat opiñ. Ly.vno casu de quo hic per eum.de quo etiā vide late per Nico.de nea. hic in

a ¶Non prescribitur. Adde paul. de ca.in ꝛſi. ccxcvij.inciſ. visis ꝛ ponderatis vbi etiaꝫ ponit an prescriptio currat in actione ꝑsonali contra absentē impedituꝫ ꝛ ignorantē ꝛ tꝫ qđ sic.

b ¶Intra annum. Vide Lud.ro. in singn. versi. dicit.l.j.§.exactio.

c ¶Campsore. Pro hoc facit quod singulariter habetur p Fran.are.in l.si cum militi.de compen.in fi.qđ dilatio concessa alicui vt commodi⁹ soluat: locum non habet in solutione que nō exegit illam cōmoditatem.vnde si debitor condemnatus habeat pecuniā solutioni paratam sicut ꝑsumuntur habere cāmsores: non habet locuꝫ hoc tempus quadrimestre:per illū text.

hic in.iiij.q.extra glo.vbi refert multos opi.bincinde ⁊ eoꝝ varia fundamenta.⁊ finaliter tenet idē qō ego. ſ. tenui poſt Rayne.de forli.hic.⁊ Jaco.⁊ Petr.de.d.l.vnica.§.eractio.

29 ¶ †Tertio principaliter notabat ex hoc ter.ibi ſed:⁊ tacitā ei dedimus hypothecā.Ang.de are.hic:⁊ iudicio meo:multū iuridice:qꝫ actio ex ſtipulatu pro dote etiaꝫ ſi expreſſe nō interponatur:preſumitur tū tacite a iure.ex quo ſm eaꝫ habemus notare qō aliqñ ler preſumit ſtipulationē que nō intercuenit.hoc notabile eſt verū in ſe vt videbimus.j.in gl.in ver. trāſtulerimus.ſed nullaten⁹ pōt colligi ex hoc ter.qui nullaten⁹ loquit de tacita ſtipulatiōe ſed de tacita hypotheca:vnde iſta ſunt multū diuerſa qō a.l. intelligak tacita hypotheca.vt dicit ter.noſter:⁊ preſumak tacita ſtipulatio:qō nullatenus hic dicit:ſed bene in.d.l.vnica.in prin.C.de rei vxo.ac.

30 ¶ †Vos ergo ḡrto principaliter notate ex hoc ter.in ſuprāſcriptis verbis:ſed tātū ei dedimus hypothecā:qō iſta actio ex ſtipulatu hz etiā priuilegiū tacite hypothece:⁊ cōſequēter

a ¶ Mulieri. Adde idem tenentem domi. Bart.ſoci. in ſi.dviñ. incipiē.viſo pceſſu.verſ. ex qua concluſione infero.in.ñ. parte.

a qꝫ bona mariti ſunt tacite hypothecata mulieri[a] agēti actione ex ſtipulatu ad repetēdā dotē:vt hic.⁊.l.vnica.§.⁊ vt plenius.ſ.alleg.⁊.l.aſſiduis.C.qui po.in pig.habe.⁊ ibi Bar.in j.no.qō intelligit gl.noſtra hic perparua ſup ver. hypothecā.

31 pcedere ex vtraqꝫ pte: † tam mulieris ad repetēdā dotem q̄ etiā ex parte viri ad illā cōſequendā.per text.in.d.l.vnica.§.j.⁊ ibi hoc dicit ter.in ver.ex vtraqꝫ parte.accedat qō.ſ.dixi in j.no.in illo pūcto: an ſicut actio ex ſtipulato p dote eſt bone fidei ex parte mulieris:ita etiā ſit bone fidei ex parte mariti.

32 ¶ Et aduerte † qꝫ intantū maritus dicit tacite habere hypothecata bona vroris: qꝫ iſta tacita hypotheca cōpetit etiā pro euictiōe dotis quādo dos fuiſſet euicta a marito.text.eſt in.d.l.vnica.§.j.in verſi.vel rebus dotalibus euictis.⁊ ibi not. Bar.illum ter.ad hoc.qō limitant ibidez Bar.⁊ Bal.poſt glo.ibi:⁊ dicunt eſſe intelligendum ſm ter.in.l.j.cuz glo. magiſtra ⁊ ſignāda ſuper verſi. in factum.C.de iu.dot.vbi habe-

33 tis † an ⁊ quādo dans dotem teneatur de euictione: qꝫ aut dos incidit a promiſſiōe:⁊ tunc dans dotem tenetur de euictione.aut a traditione:tunc ſecus:vt ibi latius habet:⁊ traditur in ſimili in donatione an ⁊ qñ donās teneatur de euictione in.l.ariſto.§.ſi.vbi eſt ter.⁊ ibi per glo.Barto.⁊ alios. ff.de dona.⁊ in terminis noſtris recurratis ad late tradita p Bar.in.d.l.j.C.de iu.do.vbi latiſſime ponit hanc materiam. An per qñ dans dotē teneak de euictione:de quo etiā videa-

34 tis aligd per Ang. hic:⁊ vnū in hac materia notate † qꝫ mulier non tenek aliquo caſu de euictione rei dotalis ſi maritus fuit ſciens rem eſſe alienā: niſi expreſſe promiſſa fuerit euictio. ter.eſt in.l.ſi a matre.cū gl.in ver.nullā.C.de iure dot.item di-

35 ligētiſſime notate † qꝫ in donatiōe facta a patre filio aut filie: non hz locū euictio.iſtud eſt qꝫ voluit ſingu.Bald.in auk.ex

36 teſtamento.in.iij.col.C.de colla.† Nūquid autem extraneus qui dedit dotē pro muliere ⁊ pactus eſt illam ſibi reſtitui iuxta.l.vnicam.§.accedit.ſ.allega.habeat iſtam tacitam hypothecam:determinat Ang.de are.hic qꝫ nō:per hunc ter.vbi ſm eum videtur caſus de hoc:⁊ idem tenuit ante eū Dy.hic in.iiij.col.⁊ Bald.hic.⁊ ſm qō refert Ange.hic.idem etiā tenet Saly.in.d.l.vnica.§.j.in verſi.item quero ſi extraneus ⁊c. ⁊ dicit Ange. de are.hoc eſſe bene notandum:qꝫ in materia iſta omnis ille dicitur extraneus qui nō habet mulierē in poteſtate:vt eſt text.in.l.vnica.§. extraneū. ⁊ idem etiam ſcilicet qō hoc priuilegiū tacite hypothece non cōpetat extraneo:tenuit Jo.de pla.hic in.iij. col. qui etiaꝫ refert ita tenere Saly. ſ.alleg.in.d.l.vnica.§.j. Ego ſine dubio aliquo contrariū teneo ⁊ credo qꝫ iſti patres vehemēter errāt:qꝫ imo etiaꝫ extraneus hz iſtud priuilegiū tacite hypothece.⁊ iſtud probat cōtra eos ter.noſter qui ipſi pro eis allegāt : q emmerādo duo priuilegia cōpetentia actioni ex ſtipulatu pro dote: ſcz priuilegium tacite hypothece ⁊ priuilegium prelationis:dicit qō priuilegiū prelationis ſolius mulieris prouidētia hac induximus:ergo vult ſecus eſſe in priuilegio hypothece. ꝓterea et fortius ſm Bart.in.l.j.in fi.j.col.ff.ſolu.ma.hanc partem pro bat iſtemet text.noſter in fi.vbi ponit dictio aduerſatiua:aut que innuit qō q̄uis priuilegiū prelationis ſoli mulieri cōpetat:tñ hypotheca tacita tranſeat ad omnes: ⁊ oībus competat: ſed nō eundo per mendicata ſuffragia. pro hac parte eſt ter.apertus in.d.l.vnica.§.⁊ vt pleni⁹.circa fi.ver.ſine aliis ſine alie pro his perſone. ⁊ hāc partem firmat Bar. in.d.l.j. in fi.j.col.ff.ſolu.matrimo.⁊ idem etiaꝫ tenet ipſe Bart.in repe. l.poſt dotem.in.vj.q.principali. ff. ſoluto matrimo. vbi tenet qꝫ priuilegiū datum doti qō meretur executionem a lege vel homine prout eſt hoc priuilegiū tacite hypothece tranſit ad quemcunqꝫ etiā ſi iret vt verbis ſuis vtar ad diabolum infer-

37 nalem.⁊ iſta eſt veritas. ¶ †Nunquid autem hoc priuilegiū tacite hypothece cōpetat ceſſionario cui ceſſa eſt actio de dote a muliere vel ab alio:ponit late Bar.in.d.l.poſt dotē.in pe-

38 nulti.⁊ fi.col.vbi videatis:⁊ ibi etiā per alios doc. ¶ †Nunquid autem iſtud priuilegiuꝫ tacite hypothece habeat locū in ſponſa per verba de futuro:glo.ſi.in.d.l.ñ.§.fi.ff.de priuile. credi.multū hoc diſputat ⁊ nihil clari firmare videtur q̄uis Ang.hic refert Bar.tenere qꝫ ſic.⁊ eſt verū qō ibi Bar. etiaꝫ refert eam tenere qꝫ ſic:⁊ hoc idem tenuit Cy.in.l.aſſiduis.in vñ.q.C.qui potio.in pig.habe. Contrarium vero:ſcilicet qō imo non habeat tacitam hypothecam:tenuit glo.in.l.eos.in glo.ſi.iurta princ.C.qui potio.in pigno.habean. ſm qō eam refert Bar.in.d.l.ñ.§.fi.⁊ Ang. hic.⁊ hoc idem tenent Byn. Jaco.de are.⁊ cōmuniter doc.⁊ Bar.in.d.l.ñ.§.fi. ⁊ Lud.ro. in.l.j.ff.ſolu.mat.⁊ iſta eſt veritas pro qua eſt ratio ſm prefatos doct.quia hoc priuilegiū tacite hypothece datur pro dote:vt hic in.d.l.vnica.§.⁊ vt plenius.ſed ante contractuꝫ matrimonium per verba de preſenti nō eſt dos:vt.l.penult.C.de dona.ante nup.ergo ⁊c.de quo etiam videatis qō not. Bar..

39 poſt glo.in.l.priuilegia.ff.de priuile.credi. ¶ †An antē iſtud priuilegium tacite hypothece habeat locum in matrimonio putatiuo:dicite qꝫ ſic.caſus eſt no.⁊ ibi glo.Bar. ⁊ alñ doct. in.l.ſi cum dotem.§.fi.ff.ſolu.matrimo.⁊ ibi Bar.reputat illum ter.eſſe ad hoc ſingularem.de quo videatis glo.in.l.aſſiduis.in gloſſ.mag.in ver.ſint iurta ſi.C.qui potio.in pig. habean.⁊ ibi Barto.⁊ Bald.in.l.j.in fine.C. de condit. ob cau.

40 ¶ †An autem hoc priuilegiuꝫ tacite hypothece competat mulieri in donatiōe propter nuptias quā facit maritus vxori in recōpenſatione dotis ⁊ eam lucrari debet vxor: illis modis quibus maritus lucrarek dotē:iurta.l.ſi. cū auk. ibi poſita.C.de dona.ante nup.⁊.§.eſt ⁊ aliud.cum ibi traditis.ſ. de dona.Dy.hic in.iij.col.in fi.tenet qꝫ non.nam ſm eum q̄uis mulier agens pro dote habeat tacitam hypothecam:tamē ſi peteret donationem propter nuptias:non haberet hoc priuilegiuꝫ tacite hypothece in bonis quondā mariti.motus per ter.noſtrum in ver.de dote ſua.quem ita apoſtillādo literam intelligit ⁊ limitat.qui ter.ſm eum dum dicit de dote ſua:innuit aliud eſſe ſi mulier experiatur de donatione propter nuptias.Secūdo motus per ter.prima frōte expreſſum ⁊ in terminis in.d.l.aſſiduis.ad fi.in ver.hec aūt.nam in princ.illius l.vſqꝫ ad illū verſic.imperator cōceſſit mulieribus duo priuilegia: vnum tacite hypothece:⁊ hoc erat ante illam.l.per.d.l. vnicam.§.⁊ vt plenius.aliud priuilegiuꝫ prelationis qō ceteris creditoribus preferatur : ⁊ hoc fuit de nouo inductū per d.l.aſſiduis.vt ibi declarat Bar.in.j.nota.ſequitur poſtea ille verſi.fi.hec autem in qua vicitur ad cōtentum: hec aūt ad dotem tantum ſancimus nō ad ante nuptias donationem. non enim pro lucro fouemus mulieres(prout in donatione propter nuptias eſſet)ſed ne dānū patiantur ſuiſq; rebus de fraudenk curanimus.ecce ibi qualiter eſt ter. apertus qꝫ nullum priuilegium nec tacite hypothece nec prelationis habet mulier in donatiōe propter nuptias. Ego q̄uis alñ ſcribentes nihil tangant de iſta queſtione hic addo qꝫ Bal.idem tenet qꝫ Dy.in.d.l.aſſiduis.in.ñ.col.vbi ad hoc expreſſe no.illū ter.ſed ego in hoc audacter teneo ꝛtra Dy.⁊ Bal.q̄uis aliū non habeam quidem teneat:quod imo mulier habeat priuilegium tacite hypothece in donatione ꝓpter nuptias. et pro hoc ego allego text.apertum in.l.vbi adhuc iurta princ.C. de iu.dotium.⁊ ibi gl.in ver.ſuppoſitas.iſtud tenet:⁊ idem etiā tz glo.que illū text.allegat⁊ ab ea ego didici in.d.l. aſſiduis. verſi.fi.in glo.penul.in ver.tempore. Pro hac etiam parte facit qꝫ voluit ſingulariter Bal.in.l.ñ.per illū ter.C. de bo. que lib.vbi no.ex illo ter.qꝫ tacita ſtipulatio que locum habet in dote:habeat etiam locuꝫ in donatione propter nuptias : qō reputat multum notandum.pro quo ego allego melioꝛē ter. ⁊ expreſſum in.l.ſi.in princi.in ver.vel ſtipulatione vel lege.C. communia vtriuſq; iud.Non obſtat.allegata in contrariū.⁊ primo ter.noſter in ver.de dote ſua. quia reſpōdeo qō loquitur q̄tum ad priuilegium prelationis in quo bene fateor qō mulier non habet illud priuilegiū vt ceteris creditoribus preferatur niſi quādo de dote ſua experit:⁊ in iſtis terminis loquitur ter.noſter hic.innuit ergo ter.iſte ſecus eſſe in alio priuilegio tacite hypothece qō etiā ſuadet aduerſatiua: aut. in hoc ter.poſita:ita qꝫ iſte ter.,pbaret potius contra eos:prout etiā hunc ter.induri.ē.ex mente Bar.in illo articulo an priuilegium iſtud tacite hypothece cōpetat extraneo.Non obſt. d.l.aſſiduis.§.fi.quia eo modo reſpondeo qꝫ ter.ille loquitur q̄tum eſt priuilegiū prelationis qō mulier ceteris creditoribus preferatur. qꝫ priuilegium bene fateor nō habere mulierem in donatione propter nuptias:vt etiam ſtatim dixi:non aūt loquit ille tert. quo ad priuilegiū tacite hypothece.et ibi

rñdet gl.penul.in ver.tpe.q̃ ille ver.fi.loquat tantū qō priuilegium prelationis aperte patet in illis verbis illi⁹ ter. ibi:et habere inter creditores sui tpis ordinē.ꝛ per ista remanet defensata hec cōclusio ꝓtra Dy.ꝛ Bal.q̃ priuilegiū tacite hypothece cōpetat mulieri etiā in donatione propter nuptias. quā etiā conclusionē reperi postea simpliciter tenere Joā.de pla.hic in.iiij.col. cuius nullā penitus mentionē de predictis faciat.ꝛ idē etiam tz Ang.de are.hic in.xxvij. col. qui simplr mouet per.d.l.vbi adhuc.ꝛ nullā aliam de supradictis mentionē facit. ¶ †Nunquid aūt mulier habeat priuilegiuz tacite hypothece in bonis paraphernalib⁹: id est in bonis vltra dotē marito datis que dicunt bona paraphernalia:vt declarat gl.in rub.C.de pac.cōnu.ꝛ ibi etiā ponit gl. quare dicant paraphernalia ponēs etymologiā illius vocabuli paraphernalia.ꝛ ter.no.in.l.si ego.§.dotis.ff.de iure dotiū:De bonis habetis ter.q̃ sic in.d.l.vbi adhuc. in princ. in ver. pro rebus extra dotē ꝓstitutis.C.de iur.dot.ꝛ ibi hoc expresse tenet glo. in ver.suppositae.ad fi.ꝛ ita etiaz tenet Jo. de pla.hic in.iiij. col.ꝛ idē tenuit Azo in sum.tit.C.qui.mo.pig. taci. cōtraba. fm q̃ hic refert Hic.de nea.in.i.col.in apostil.tert.cuius contrariū visa fit tenere gl.in.d.l.si ego.§.dotis. in ver. sed cōdic. ff.de iure dotiū. ¶ †Nunquid aūt mulier habeat hoc priuilegiū tacite hypothece in bonis mariti pro alimentis sibi debitis a marito iurta tradita per gl.Dy.Bar.Ang.ꝛ Jmo.ꝛ Luma.in.l.si cuz dotē.§.finaūt in seniissimo.ff.so.ma.ꝛ p Ly. Bal.Ang.ꝛ Sal.ꝛ Moder.in.l.q̃ in vrotē. C. de nego.gest. ꝛ Ang.de are hic in.xj.ꝛ xij.col. De hoc videatis Bar.in.d.§.finaūt in seniissimo.tenentē post Ja.de are.qō sic: per rationem de qua tibi per eum:cuius referat quosdam antiquos tenere cōtrariū.videatis etiā Bar.latius hoc examinātē:ꝛ ibi est sibipsi ꝓximus in.l.lucius.ff.de ali.ꝛ cib.leg.ꝛ Bart. in trac. suo alimentoū.in fi.Spe.in tit.de dona.inter vi.ꝛ vro.§.formatis.in ver.sed nunqd bona viri.Jo.an.in addi. Specu.in eo.titu.de dona.inter virum ꝛ vro.circa prin.Jo.de imo.in.d.l.si cum dotem.nō in.§.finautem in seniissimo.vbi alij oēs ponunt:sed in.§.si pater.Bal.in.l.vnica.§.ꝛ vt plenius.C. de rei vro.act.ꝛ Ang.de are.hic in.xiij.col.ꝛ vnum verbum remissi ne hic per Joā.fab.in.vj.col. ¶ †An aūt mulier habeat hoc priuilegium tacite hypothece pro fructibus dotis: videatis Jac.de are.ꝛ Bal.in.d.§.ꝛ vt plenius.vbi tenēt q̃ sic.ꝛ Spe. in titu.de dona.inter virum ꝛ vro. ¶ †An autē mulier habeat hoc priuilegiū tacite hypothece in dote confessa: videatis gloss.vulgo reputatam singu.tenentem q̃ non:in.d.l.assiduis.in glos.parua. in versicu. date de cuius glos.veritate dicetur.j.latissime. ¶ †Nunquid autem ista tacita hypotheca habeat locum etiā in rebus acquisitis p heredes mariti ex rebus quondā ipsius mariti:videatis glo.no. determinantem q̃ nō:in.d.l.assiduis.in gl.mag.in ver.sint.ante fi.quā Bart. ibi multū no.ꝛ cā limitat:vt ibi per eum. ¶ †Nunquid aūt bona mariti minoris fit tacite hypothecata pro dote:videte gl.no.in.l.fi.in ver.teneri.C.de legi.tute.ꝛ ibi Ly.Bart.Bal. ꝛ alios.late Bar.in repe.l.si constāte.in prin.in.tiij.q.ff.solut. mat.inj.partis principalis.ꝛ Bar.in.l.iiez quia in prin. ꝛ ibi latissime Bal.ff.de pac.ꝛ Bal.in.l.vnica.§.ꝛ vt plenius. ver. extra quero nūquid iste.§.habeat locū ꝛc.C.de rei vx.actio.ꝛ vnum verbū per Jo.fab.hic in.vj.col.accedant que dixi.ff. in §.item seruiana.ff.eodem in illo articulo †:nunquid bona illata ꝛ inuecta per minorē in domū conductū sint tacite hypothecata.Quo † autem tēpore contrahat ista tacita hypotheca:de qua in ter.nostro:an aūt a tpe date dotis:an vero a tēpore cōtracti matrimonij si tūc fuit dos trī promissa:videatis Bart.in.d.assiduis.in fi.j.col.ꝛ latissime Jmo.in.c. lris. extra de pig. ¶ †Quarto principaliter no.er hoc ter.inverb. ei.qō priuilegium tacite hypothece est tantū indultū actiōi: nō autem mulieri.de quo an verum sit ꝛ cuius sit vtilitatis: videbim⁹ latissime.j.in gl.parvula.in ver.ei. super qua ifrad opportunius cadet. ¶ †Ult.not.er hoc tert. q̃ mulier habet aliud priuilegiū nedum tacite hypothece: sed etiā q̃ ista tacita hypotheca ita est priuilegiata:q̃ in ea mulier preferk quibuscunq; creditoribus hypothecas habentibus. ¶ An autē hoc priuilegiū prelationis habeat locū in sponsa. ꝛ an in matrimonio putativo:ꝛ an in donatione propter nuptias:ꝛ an in dote ꝓfessata:ꝛ an cōpetat alijs psonis preterq̃ ipsi mulieri:quia iste ter.fuit nimis oneratus ponam.j.in ista gloss. penulti. ꝛ fi.que aliqui tāgūt de predictis: ꝛ in eis opportunⁿ cadent. Et quoniā tert.noster aperte videk velle q̃ istud priuilegium prelationis nulli alij cōpetat preterq̃ mulieri quomodo ꝓcedat ꝛ intelligēdus sit:ponit ibi glos.fi.ꝛ ibi videbimus.¶ Elo.in ver.trāslulerimus.diuido in tres partes. In prima declarat ter.allegādo vbi sit id q̃ ter.noster refert. In secūda ponit cui cōpetat hec actio ex stipulatu p dote:ꝛ qñ cōpetat. In tertia ponit alios concordātes casus in quibus tacita stipulatio subintelligitur que nō interuenit.Secūda ibi:ꝛ cōpetit hec actio.Tertiā ibi:nā ꝛ alias intelligit stipulatio tacita. ¶ In ea.gl.ibi:ꝛ sive fuerit interposita stipulatio:sive non.addit ad ampliationē eius quod dicit ista glo.

51 Jo.fab.hic:† qō ista actio ex stipulatu pro dote cōpetit sive dos fuerit incerta sive etiam fuerit certa.ꝛ in hoc est speciale ista actione pro dote ex stipulatione:alias aūt actio ex stipulatione non datur ad incertum quando incertū deductū fuit in stipulatione.l.si quis certū.ff.si certū peta.ꝛ ibi glos.istud firmat.idem Joan.fab.ꝛ ibidem Bar.ꝛ gl.§. de verbo.obl. in prin.in ver.incerta.ꝛ ibi doc.ꝛ glo.in.d.l.vnica.in princ.in ver.dotes.ꝛ Joā.fab.hic in.ij.co.ꝛ Hico.de neap.post Ray. in.ij.q.extra glos.ꝛ Jo.de platea hic in fi.j.col.quis referant Jac.ꝛ Pet.tenere cōtrariū: ꝛ velle qō imo qñ dos est certa non cōpetat actio ex stipulatu:imo certi cōdictio generalis per.d.l.si quis certum.cū alijs prealleg.ꝛ male:vt hic.per eos et per alios in locis prealleg.et bene facit.d.l.vnica.in.ij.col. ver.ꝛ nemo putet.C.de rei vro.act.pro opi.tamē Ja.ꝛ Pe. que communiter reprehēditur.adduco vobis fortē rationē

52 †nam duo specialia nō possunt circa idē simul cōcurrere[a]. a vt est gl. que vulgo allegatur pro singulari:ꝛ ad hoc in.l.j.in glo.fi.ad fi.C.de dotis promiss.sed habet consociam in.l.cuz post.§. gener.in ver.placuit.ff. de iure dot.sed hec duo specialia cōcurrerent circa idē:videlicet qō hic fingatur stipulatio que nulsq; interuāt:ꝛ q̃ ista actio ex stipulatu detur ad certum.idē tamen ad vnū qō.§. tenuit etiā Bal.in.d.l.vnica.in

53 prin.C.de rei vro.act. ¶ †Inteq̃ vlterius procedam in hac gl.vnū non omitto circa hanc glo.ad qō nullas scribentiuz hic aduertit.vult glo.nostra vnū in quo ego puto eam pessime dicere:qō ista actio ex stipulatu cōpetat patri mulieris sive fuerit interposita stipulatio:sive nō:q̃ semper tacite creditur interuēisse.istud est cōtra casuz.l.ꝛ miror q̃ alij nō adverterint in.l.auia.cum glo.in notabili.C. de iure dotiū. vbi est casus qō pater dando dotē pro filia sibi actionē non queritur nisi sibi stipulationē prospiciat.secus est in alijs omnib⁹ etiā matre:ꝛ auia et quocūq; extraneo qui dando dotem p solum pactum nudū sibi querunt actionez.ꝛ ita no. ibi bar. p illum ter.fm bonas lectu.Bononiēs. Et quenit ratio diuersitatis inter patrē ꝛ alios:videte glo.no.ibi in gl.fi.mag. in ver.simplici que quatuor rationes diuersitatis assignat.ꝛ ibi late Bald.q̃ veritatē vnius nimis rimatur ꝛ examinat. ꝛ Bar.post glo.ibi in.l.in traditionibus.C.de pac.ꝛ Bal.et Ang.ꝛ ceteros doc.in.l.si cum dotem.in prin.ff.sol.matri. et cuius ibi in qualibet ponat suā rationem differētie tū Joā. de imo.ibi gēs impugnat ꝛ confundit:ꝛ dicit q̃ illa est vera ratio quare pater dando dotem non potest per pactū nudū sibi prouideri:eo q̃ ius sibi in alio subuenit: videlicet si nō

54 proniderit sibi p stipulationē:nihilominus† Actio de dote est cōis ipsius patris ꝛ filie.ff.solu.matri.l.ij. vnde nimiruz si in alio ius grauauit patrem.argu.regule.l.eum qui.in princ. cū vulgaribus.ff.de iurciur. sed in extraneo dante dotem qui non prouideret sibi pactum vel stipulationē actio nō efficeretur cōis:imo in totum acquireretur mulieri cui donare presumitur[b]:iurta.d.l.vnicā.§.accedit.C.de rei vro.act.ideo ler

b fibi in alio magis subuenit.arg.d.l.cū qui.in prin. sed audite b q̃uis istam rationem adscripserit sibi Jo.de imo.fuit tñ originalis ratio prealleg.glo.in.d.l.auia. ꝛ est prima ratio quaz ibi gl.ponit:ꝛ eam etiā sequit ibidē Bal. possetis tū salvare gloss. nostrā ꝛ cā intelligere qō ꝛ actio ex stipulatu q̃uis nūq̃ fuerit interposita: cōpetit ipsi patri. verū est actio ex stipulatu que est cōis ipsi⁹ patris ꝛ filie.l.ij.ff.solu.ma.non aūt actio ex stipulatu que sit propria ipsius patris.tñ:q̃ illa sibi nō cōpeteret nisi expresse sibi prouisset.ꝛ ita procedāt supradicta. ¶ In ea.glo.ibi: tamē semper creditur tacite ꝛ vtiliter inter

55 nenire †.An aūt ista stipulatio dicatur esse vera:an presumpta:an ficta:dicite fm Bal.in.d.l.vnica.in prin. cū quo etiaz simpliciter trāsit Ang.hic:q̃ aut vtiliter intercessit: ꝛ tūc est vera.aut dubitak intercesserit vel ne:ꝛ tunc est presumpta. sive certū est eaz nō intercessisse:ꝛ tūc est ficta. ad hoc bñ facit gl.in.d.l.vnica.§.accedit.in ver.presumik.que ponēs differentiam inter fictionē ꝛ presumptionē dicit q̃ fingik super eo q̃ est certū:ꝛ presumik super eo q̃ est incertū. ꝛ est similis gloss. in.l.penū.in prin.gl.mag.in ver. presumptioni. circa medū.ff. q̃ metus causa.ꝛ per ista infert Bal.vbi.§.q̃ sic actum foret ex vera stipulatione ꝛ nō probak stipulatio:tñ actor reportauit victoriā nō vi fictionis:sed vi presumptionis per quā veritas allegata probak cū sit presumptio iuris ꝛ de iure.ꝛ hoc

56 ēt dicit velle ibi Ly. ¶ †Et p hoc subdit ibi multū signanter Bal.d.

a ¶ Concurrere. Adde Fran.are.in l.si rez.in vl. col.de acqr. pos.ꝛ Felin. in.c. at si clerici.in.§. de adult.in. ij. col. de iudi.

b ¶ Presumitur. An dotem promissam per extraneū ff deatur alio donādi vl repetēdi vel gerēndi negotium patris vel mulieris,prouisse: ꝛ quid si administrasset bōa mulieris vide d. Bar.for. in ffi. cereq. incip. visis literis.versi. preterea dico.in.ij. parte.

Bal. posse inferri notabiliter q si actū foret ex vero ⁊ natura
li mutuo: sufficeret ꝑbare cōfessionē cū lapsu biennij cū ⁊ ibi
fit presumptio iuris ⁊ de iure: ꝙuis referat Specu. tenere cō
trariū in ti. de teste. §. j. ver. sed nō egi. ⁊ idem etiaꝫ voluit bal.
in l. pecunie. C. de solu. circa qō videatis tamē qō late dixi in
§. sequens. ff. eo. extra glo. in primo libello formato in mutuo.
57 ¶ †Itē aduertite ad ꝓpositū nostrū q ita hec tacita stipu
latio habet locū in donatione ꝓpter nuptias sicut ⁊ in dote.
a ita dixi vobis. ff. in iij. notabili° in illo articulo: numquid pri
a ¶ In iij. no ta. Vide ibi dez nu. 40. ad finem. vilegium tacite hypothece habeat locuꝫ in donatione ꝓpter
58 nuptias. ¶ †Itē circa hanc dictā seu presumptā stipulatio
nem diligētissime no. id qō dixit notabiliter Bal. in. d. l. vni
ca. §. ⁊ vt plenius. §. ff. q hec tacita seu ficta stipulatio habet
vim instrumēti ⁊ expresse stipulationis: ⁊ ideo fm euꝫ tacita
stipulatio ita meretur execution̄ē vigore instrumēti: sicut sti
pulatio expressa in instrumēto: q presumit q solenniter acta
sit. ff. de fideiuss. tu. l. cū ostendimus. §. ff. ⁊ hoc dicit esse multū
notandū. ⁊ se habuisse de facto multis vicibus. ⁊ q nunq̄ vi
dit allegare ter. illū ad hoc. ⁊ ex hoc apparet fm cū q si extat
instrumentū in quo adiit simplex cōfessio dotis facta p mari
tum: ꝙuis in eo nihil dicat qñ maritus promiserit dotē resti
tuere ita tñ q tacite in se cōtinet promissionē de restituendo
ita mādabit executioni sicut expressa promissio resti. qō repu
tat ipse multū notādū. ⁊ ad hoc etiā fm cū bene facit quicū
59 q. C. de apo. pub. li. x. vbi habet † q presumptio iuris equipa
rat scripture. Addo q istam qōnē format in terminis singu.
Bal. in l. j. in prin. ff. de his que in test. delē. ꝙuis de eo Bald.
60 nō faciat mentionē vbi querit formaliter Bar. † stāte statu
to qō instrumēta publica mādent executioni sicut snīe. qdaꝫ
mulier habebat instrumētū in quo maritus cōfessus fuerat
se habuisse dotē: ⁊ de ea fecerat qtationē: in eo tñ nihil dice
batur de promissione restitutiōis: nūc soluto matrimonio mu
lier petebat executionē instrumēti vigore tacite stipulationis
de restituēdo presumpte ex. d. l. vnica. in princ. nūquid possit:
primo dicit Bar. videri q nō: q illa tacita stipulatio de resti
tuendo nō potest legi cum non sit scripta in instrumēto: sed
intelligit authoritate legis: ergo cū nequeat legi: nō debebit
executioni mādari per. d. l. j. in prin. ff. de his qui in test. delen.
in cōtrariū facit fm cū. l. si duo patro. §. mar. ff. de iureiur. et
nihil plus dicit Bart. nec aliqd clarius firmat ꝙuis ad ptes
arguat. licet Ang. hic dicit ⁊ nō bene iudicio meo: q Bar. in
hoc vltimo recidat. ⁊ fm Ang. de are. ille. §. mar. multū bene
facit hoc modo inducēdo iuramētū est stricti iuris: vt. c. pe.
extra de iureiur. probat in. §. actionū. ff. eo. ⁊ tū si quis iurane
rit rē sibi datā in dotē: trahitur iuramentū: vt etiā videat iu
rasse se promisisse dictā dotē restituere ⁊ propterea cōtra iu
rantē datur actio ad restitutionē: vt ibi in ter. ⁊ hanc vltimā
partē sequit etiā Bal. in l. j. in fi. ff. de his q in test. delē. fin qō
cum refert Ang. hic. motus in simil': nā beneficiū. d. l. fi. C. de
edic. diui hadria. tol. fundat ex scriptura: vt ibi: ⁊ tñ hꝫ etiaꝫ
locū in tacita substitutione cōprehensa in alia expressa: iuxta
b ¶ Debito ris. facit qō bē p domi. Bartho. so si. in consil. ccxciij. inci. qbus ꝑmis sis. ver. ex q bus i ꝓposi to. ibi: cōfir matur ista opi. cuꝫ ver. seq. vbi po nit qd si sta tutū dispo nat q ptās habeat de cē p execu tione q̄ fitꝫ b condānati an debeat haberedecē de executio neq̄ fit ꝫ be redē condē nati: ex quo iꝫ sit beres tū nō est cō demnatus.
l. tam in hoc iure. in princ. ff. de vulg. ⁊ pupil. Itez motus: q
illud qō pōt presumi ex vi instrumēti: dicit esse de tenore in
strumenti. l. iuriscōs. §. qō fere. cū glo. not. ff. de pac. hanc etiam
partē tenuit Ange. in. d. l. j. in prin. motus: quia illud qō vir
tualiter cōtinet instrumētū debet intelligi scriptuꝫ in eo: vt. l.
asse toto. ff. de here. insti. ⁊ l. fi ita scripsero. ⁊ qō ibi Bar. ff. de
2di. ⁊ demō. hāc partē secuti sunt etiā Jmo. ⁊ Cu. in. d. l. j. in
princ. moti p optimū simile: quia instrumētuꝫ licet nō faciat
similē mentionē de heredetū cōtra heredē ita mandabit exe
cutioni sicut cōtra defunctū nominatū in instrumēto. l. si pa
ctum. cū ibi notatis. ff. de proba. ⁊ tū de herede nihil legi po
test in dicto instrumēto: q nō est nolatus in eo: igitur ⁊c. hāc
etiam partē sequitur Ang. hic qui pro hoc vltimo simili no
uissimoū alleg. ter. quē ipsemet alleg. in l. postulāte. in princ.
61 ⁊ ibi Bar. ⁊ Ang. ff. ad trebel. vbi per illū ter. dicunt Bar. et
Ang. † q stante statuto q debitor possit incarcerari pro de
bito ciuili ꝙuis hoc statutū odiosum ⁊ stricti iuris nullā fa
ciat mentionē de herede debitoris: tū idē erit i herede debito
risᵇ: p illū ter. de quo etiā p Bal. ⁊ Ang. in l. j. C. q bo. ce. pos.
per Ang. Ludo. ro. ⁊ Pau. de ca. in l. alia. §. elegāter. ff. solut.
ma. ad qō etiā vltra alleg. p istos faceret qō dixit Jmol. post
62 Cy. in l. q si quis. ff. de leg. j. † q si ex forma statuti posset ca
pi debitor ad instantiā creditoris: q ēt poterit capi ad instā
tiā cessionarij: ꝙuis de eo nulla fiat mētio in statuto: ⁊ in sta
tuto nō possit legi. idē etiā tenuit Bal. post Jac. bu. vbi oīno
videatis in l. per diuersas. x. in q. C. manda. ⁊ in l. ⁊ fit. §. fi. ff.
de lega. j. Ego in principali questione nostra vltra. §. alleg. per
alios addo Bal. in terminis idē clare firmātē in l. ad proba
tionem. la. j. C. de proba. vbi formaliter inquit: q stāte p dicto
statuto q instrumenta mādent executioni ꝙuis illud dicat
instrumētū qō legi possit: p. d. l. j. in prin. ff. de his que in test.
delen. tū fm euꝫ dici pōt q presumptio sumpta ex instrumē
to reputet eius tenoris p. d. l. iurisgē. §. qō fere. ff. de pac. ⁊ di
cit se credere hoc esse verius: ⁊ q ita iam cōsuluit: ⁊ q stuit p
mū dictū q nunq̄ dederit ex cōmissiōe iudicis de causa du
bitantis. Idē etiā tenuit ⁊ firmauit Bald. in l. vbi adhuc. C.
de iur. do. in vj. col. ver. quero statuto caueat q instrumēta do
talia habeāt executionē. motus: quia vbi ex aliquo expresso
instrumēto sequit aliquid tātū de necessitate: perinde habe
tur ac si illud esset in instrumēto descriptū. ⁊ p hoc ēt notabi
liter infert q ꝙuis in instrumēto dotali nō fieret mētio de hy
potheca: tū quia ꝑsuppositā dote de necessitate sequit hypo
theca hinc inde. prout late vidimus. §. in iij. not. sequit ēt qō
habeat pro expressa hinc inde. ad questionē nostrā ꝓcipalē
videatis late do. Andr. barba. in repe. l. cum acutissimi. C. de
fideicō. in. viij. col. ⁊ latius in. c. seq. ⁊ qō tradit p dōi. de san.
gemi. in. c. humanū genus. j. distin. ⁊ per Zinto. de bu. in proe.
63 decreta. ¶ †Reuerto: nunc ad glos. nostrā q̄ habet q fingit
stipulatio eo casu quo nō fuerit interposita. circa quā cōclu
sionē dubitat Joā. fa. vt hic in. vij. col. quid profuerit adinue
nisse hāc fictā stipulationē cū pactū nudū etiā sufficiat. l. ad
exactionē. C. de do. promis. ⁊ rādeo q propter maiorez firmi
tatem cū stipulatio sit firmior cōtractus ceteris: vt. §. de ver.
64 obli. in prin. ¶ †Itemq̄ aūt actio ex stipulatu ficta vel pre
sumpta sit vtilis an directa: habetis per Cy. ⁊ Salyce. in. d. l.
vnica. §. j. vbi tenent q sit directa: quia fictio habetur p veri
tate. vnde perinde habem⁹ ac si ipsa mulier fuerit stipulata:
ergo directa sibi cōpetit cū regulariter illa sit vtilis que per
alium queritur. ⁊ cū eis etiā sequitur Inge. hic in. v. col. circa
hoc vlterius nō insisto: q ista inuestigatio est modice vti
litatis: cum vtilis ⁊ directa eundē habeāt effectū ⁊ effectuali
ter nihil differant. l. actio. ⁊ ibi glos. ff. de nego. gest. cū simi. ⁊
ponit late Bar. fm bonas lec. Bononie. l. l. n. C. de act. ⁊ obl.
65 ¶ †Itemq̄ aūt ista stipulatio dotis ficta habeat locū in
muto vel muta cōtrahētibꝰ matrimoniū: videtur primo q
non cū in eis nō pōt habere locū vera stipulatio. l. j. in prin. ff.
66 de ver. obli. ergo nec ficta: † quia vbi nō pōt habere locū ve
c ritas: ibi nō potest etiā habere locuꝫ fictio^c. l. qui ad certū. cū
simi. ff. loca. ⁊ §. minorē. ff. de adop. cum vulg. hinc vulgo dici
mus q fictio nō potest habere locuꝫ in casu impossibili: sal
tem in genere per iura prealleg. Cōtrariū tū tenet Jo. fab. hic
in. vj. col. motus q etiā inter absentes fingit stipulatio. l. his
verbis. ⁊ l. nō aliter. ff. de adop. ꝙuis inter eos nō posset vera
⁊ expressa stipulatio cōtrahi. d. l. j. in prin. ff. de ꝟ. obli. sed cer
te vt vulgo dicitur multiplicare incōueniens non est soluere.
nec eo modo rādemus ad arg. §. factū. vnde Bar. q idē tenet
in. l. j. ff. solu. ma. in. j. col. in ver. sed quid si mutus. aliter ⁊ me
lius dicit q fingitur interposita stipulatio eo modo quo vere
potuit interponi: scilicet q per seruū proprium. d. l. j. in princi.
cū ergo hoc modo possit habere locū veritas: habebit p con
sequens locū fictio. ⁊ ita etiam tenet Angel. hic in. l. j. alleg. in
67 iij. colū. ¶ †Itemq̄ aūt dissormitas: vel absentia: vel in
teruallum: vel defectus cōsensus habeat ⁊ impedire hanc di
ctam stipulationem: videatis per Jo. fa. hic in. vj. col. ⁊ glos.
oraīna. in terminis quā ipse nō meminit allegare in dicta. l.
vnica. in princ. in ver. inutiliter. ⁊ ibi Bal. C. de rei vxo. actio.
68 ¶ †In eadem glo. in fin. Alios casus in quibus a iure fingi
tur stipulatio que non intercenit enumerat gl. in. d. l. vnica.
in princip. in ver. subsecuta. Alios etiam ponit Barto. in. l. j.
in princip. in. j. oppo. ff. de verbo obliga. quos ibi impugnat
Luma. Jnn. ⁊ alij nouissimi quorum dicta ⁊ rationes nullo
addito refert simpliciter Ang. de are. hic vbi expedit. recur
ratis ad eos. ¶ Bl. parunla in ver. ei. qnā mulieri libi nō ba
bent: dupliciter intelligit ter. nostrū ei: scilicet actioni: vel ei:
scilicet mulieri. videamus que expositio sit melior: ⁊ conse
69 quenter an † hoc priuilegium tacite hypothece sit cōcessum
ipsi actioni ex stipulatu pro dote: an vero sit concessum ipsi
mulieri. effectus est euidens: quia si est cōcessum actioni trā
sibit ad quemcunq̄ ad quem ipsa actio transmittitur: vt sta
tim dicam. si vero cōcessum est ipsi mulieri: dicetur persona
le ⁊ ad alios nō transibit. Quia tale. cū simi. ff. soluto matri
monio. Byn. hic in. iij. colum. refert q quidā doctor magne
authoritatis dicebat q ipsa mulier erat in hoc priuilegiata:
non autem ipsa actio ex stipulatu. Dotis potissimum q
si actio vel causa essent priuilegiate: succederet regula que ha
bet q tale priuilegium non extingueretur cum persona: sed
transiret ad quēcunq̄ successorem etiam extraneū. l. in omni
bus. ⁊ l. priuileg. ff. de regu. iur. ⁊ l. priuilegia. ff. de priuileg.
credi. ⁊ l. forma. §. quanq̄. ff. de consti. ⁊ l. j. §. permittitur. ff. de

c ¶ Fictio. ad de Bal. l. l. ca ꝟo. ff. p soci. ⁊ ll. nō aliter. in fi. de adop. et frā. arc. i. l. fi pcuratorē. §. si fideiussori. ff. manda.

aqua quotidia.ꝛ eſtiua.ꝛ tñ certũ eſt ꝙ hoc priuilegiũ tacite hypothece extinguit mortua muliere ſi decedat relicto herede extraneo: qz nõ trãſit ad heredes extraneos mulieris licet ad filios ſic.l.vnica cuz gloſ.C.de priui.do.Dy.in determinatione huius q̃ſtionis multũ vacillat(aliq̃ enim videt vtrũq; approbare ꝛ vtrũq; ſalnare) ꝙ hoc priuilegiũ tacite hypothece ſit ꝛ actiõis ꝛ mulieris.finaliter tñ videt determinare ꝙ ſit tantũ actionis per ter.noſtrũ in ver.ei.qui non poteſt referri niſi ad actionẽ de qua ter.fecerat mentionẽ.ad mulierẽ vero nullo modo referri poteſt: cum de ea in ter.nulla eſſet habita mẽtio.ad arg.ſ.factũ rñdet Dy.per verba multũ ambigua. ẽredo ꝙ eius mens fuerit iſta: ꝙ argu.ſ.formatũ ꝓcederet in priuilegio qõ eſſet mere cõceſſum ipſi actioni.ſed hoc priuilegium tacite hypothece q̃uis detur actio: tñ concedit fauore mulieris: vt dicit probari in.l.aſſiduis.que eſt.l.fi.C.qui pot. in pig.ha.ꝛ ideo ea decedente relicto herede extraneo extinguit priuilegiũ: qz nõ trãſit ad heredes extraneos: ſed q̃ relinquit filium heredez: tũc actio de dote eſt priuilegiata ꝛ ad eũ tranſit.d.l.aſſiduis.ita effectualiter vult dicere Dy. hic: licet per verba(vt predixi) multũ intricata in quibus videtur ſibimet plures cõtrariari.ꝛ cũ hac opinione tenet etiã Bal. ꝛ Jo.fa.hic in fine vlti.colũ.ꝛ Ly.in.d.l.vnica.§.ꝛ vt plenius. Ego adduco Bar.in.l.j.in.j.col.ff.ſolu.mat.vbi hãc queſtionem bene examinat poſt antiquos quos ibidez refert.ꝛ facit etiã de iſta opi.mẽtionẽ Dy.ꝛ ibi tenet Bar.illud qõ eſt mera veritas: ꝙ aut loquimur in priuilegio tacite hypothece: et illud datur actioni de dote: vt hoc ter.in ver.ei.ꝛ.d.l.vnica.§. ꝛ vt plenius.in ver.in huiuſmodi actio.ꝛ hoc tranſit ad quẽcunq; etiã extraneũ ad quem tranſmittit actio de dote: put late diri.ſ.in.iñ.no.in illo articulo: nunquid hoc priuilegiuz tacite hypothece cõpetat extraneo.aut vo loquimur de alio priuilegio ꝓlationis qõ habeat mulier in hypotheca vt alijs creditoribus preferat.ꝛ hoc priuilegiũ nõ cõpetit ipſi actioni ſed mulieri:ꝛ nõ tranſit ad aliũ niſi ad filium: vt hic in gl. fi.vbi videbimus.ꝛ ita loquitur.d.l.vnica.C.de priui.do.ꝛ ita de hoc priuilegio intelligit illum tert.ibi gloſ.j.ꝛ hanc diſtinctionẽ probat bene iſte ter.in aduerſatiua añ.vt ibi p Bart. qui idẽ refert tenere Pe.ꝛ Jaco.de are.ꝛ ipſum Ly.ſibiꝑſi cõtrarium in.d.Laſſiduis.in vlt.col.C.qui po.in pig.ha.ꝛ ita etiã tenuit Bal.ſibiꝑſi ↄtrarius in.d.l.vnica.§.ꝛ vt plenius. vbi formaliter inquit ꝙ iſta tacita hypotheca eſt priuilegiũ dotis: ſed ius ꝓlationis eſt priuilegiũ mulieris in dote.ꝛ iſta eſt veritas. ¶ Glo.in ver.creditoribus.diuiditur in quatuor partes principales. In prima format q̃ſtionẽ. In ſcõa rñdẽdo refert opi. ẽdarti.ꝛ illã reprobat duobus fundamentis. In tertia refert aliam opi.quã etiã reprobat vno fundamento. In quarta refert opi.Bulg.Jo.ꝛ Azo.ꝛ illam approbat Scõa ibi: rñdeo ſm ẽdar. Tertia ibi: ſcõa eſt op.ivt diſtin-
70 guatur. Quarta ibi: tertia eſt opi.ſm Bulg. ¶ † In ea.gloſ. ibi: itẽ fiſcus ꝛ mulier pari paſſu ambulãt. Ego tñ addo vnũ caſum ſing.in quo mulier ꝛ fiſc⁹ nõ ambulãt pari paſſu: imo mulier eſt in eo potior fiſco: quia ſi reperiant duo inſtrumẽta vnũ fiſci ꝛ aliud mulieris eodẽ die cõfecta preſumitur prius factũ inſtrumentũ mulieris q̃ fiſci. ita ſing.Bald.in.l. dotis. C.de in.do.imo ſing.vult Bar.poſt Dy.ibi in.l.nõ puto.per illum ter.ff.de iur.fiſci.ꝙ illud habeat locuz nedũ in muliere imo etiã in quolibet priuato cõtra fiſcum: quia ſi reperiũtur duo inſtrumẽta eodẽ die cõfecta vnũ fiſci ꝛ aliud priuati: certe preſumendũ eſt priuatũ prius cõtrariſſe: per illũ ter.in muliere añt ꝛ alio priuato res eſt expedita ꝙ ſi reperiant duo inſtrumenta eodẽ die cõfecta: ꝙ prius preſumitur factũ inſtrumentũ mulieris q̃ alterius priuati. ſm Bal.in.l.ad exactionem.C.de do.promiſ.ꝛ ſentit Bar.in.l.j.in prin.p illuz text.ff. ſolu.ma.ꝛ Bal.in.l.in ambiguis.p illuz ter.in reportatis antiquis.ff.de in.do. Itẽ circa illud qõ vult gl.noſtra fiſcũ habere tacitam hypothecã: eſt ter.in.l.ij.C.in qui.cau.pig.ta. contraha.cum cõcor. ibi alleg.in gl.aduertite diligenter ꝙ q̃uis fiſcus habeat priuilegiũ tacite hypothece: tñ nõ habet locum in ciuitate: qz ciuitas nõ habet priuileginz tacite hypothece
71 in bonis coz cũ qb⁹ ↄtrahit niſi hoc exprimerek a ſtatuto †: ꝛ in hoc ciuitas differt a fiſco gl.eſt in.l.ij.in verb.obligari.ꝛ ibi Bal.C.in quib.cau.pig.vel hypo.taci.cõtraha.ꝛ eſt ter.apertus quem illa glo.debuit alleg. q̃uis aliũ corrupte alle.in.l.ſi
72 ſimili. ff.ad muni.ꝛ ibi glo.no.per quam.l.in gl.dicimus† ꝙ nulla ciuitas preter ciuitatez Rome habet illud priuileginm qõ hz fiſcus.ſ.tacite hypothece in bonis debitor: ſuorũ: puta pro datijs tributis vel alio modo: niſi hoc ſit cõceſſum ciuitati a principe: vel niſi hoc ſtatuto diſponat.de quo etiã habetis ter.apertũ in.l.ij.ꝛ ibi glo.ꝛ Bar.C. de in.reipubli. lib.xj. ꝛ gl.ꝛ Bar.in.l.ij.C.de debi.ciui.lib.xj.ꝛ Ly.ꝛ Bald.in.l.do-
tis.C.de in.do.ꝛ no. Bal.in.l.fi.C. de ſacroſan. eccle.in.iij.col. in ver.vlterius quero vtrum ciuitas habeat hypothecam ꝛc. ꝛ ibi amplius ꝛ ſingu.tenet Bal.ꝙ etiã eccleſia ex cõtractib⁹ ſuis nõ habeat tacitã hypothecam niſi in vno caſu in.§.ſcire. in auf.de nõ alie.accedat qõ vult idẽ Bal.in rub.C.de priui. fiſ.in fi.ꝛ in.l.d.ij.C.in q.cau.pig.taci.cõtraha. vbi tenuit qõ etiam camera ẽpalis habeat tacitã hypothecã. ¶ In ea.glo. ad fi. Hanc vltimã ſequunt cõmuniter doc.hic: vt Dy.invlt. col. Jac.but. Pet.de bella perti.hic.ꝛ ideꝛ tenuit gl.que hoc plenius examinat ꝙ alibi referens etiã iſtas tres opi.que hic ponuntur in.l.aſſiduis.in gloſſ.mag.in ver.ſint.C.qui pot.in pig.ha.ꝛ idem etiã ſequitur ibi Bar.Bal.ꝛ Ang.Sali.ꝛ cõmuniter oẽs exceptis vltramõtanis:ꝛ Ly.ibi in.ñ.q.ꝛ ſubdit ibidẽ Bar.ꝙ hanc tertiã opi.glo.noſtre approbat cõiter conſuetudo ꝛ illam ſequitur ꝛ obſeruat: vnde ſm eũ iudicare cõtra cõſuetudinem que ſemper habuit certã interpretationez eſſet malum in.l.minime.ff.de leg.eandẽ opi.etiã tenuit gloſ. cano.in.c.ex literis.extra de pigno. Joan.fab.hic dicit qõ hec tertia opi.practicaf vbiq; ſed ꝙ opi. ẽdar.eſt magis fauorabilis:ꝛ ꝙ videtur fuiſſe de mente imperatoris. Nico.de neap. hic in.ñ.q.glo.refert in primis multas opi.antiquorũ cũ eorũ fundamentis:ꝛ finaliter refert opi. Ray.de ſoſi.hic tenentis opi. ẽdar.cũ vltramõtanis per quedã motiua que fiunt per gloſ.in.d.l.aſſiduis. q̃uis poſtea vltimo loco ipſe Ray.dicat qõ in cõſulendo deberemus tenere opi.glo.noſtre: hic cũ qua etiã videtur tenere ipſe Nico. q̃uis nihil aperte firmet:ꝛ eam etiã tenet Azo in ſum.C.qui pot.in pig.ha. relatus ſimpliciter per glo.noſtras hic ꝛ in.d.l.aſſiduis.idẽ etiã tenet Dy.in reg.qui prior.de reg.in.in.vj.ꝛ hec opi.eſt tenẽda: q̃uis Jac. de are.ꝛ Ly.ꝛ Ultramontani in.d.l.aſſiduis.tenuerint opi. ẽdart.per generalitatẽ huius ter.ꝛ per alias rationes q̃ ibi ponuntur in glo.ꝛ recitãtur per Nico.de neap.hic:ꝛ pro opi. iſtorum adducit Bal.hic poſt Dy.vnũ fundamẽtũ cui dicit ꝙ eſt impoſſibile ꝙ poſſit rñderi: poſtea ipſe rñdet ſuſtinendo hanc opi. ẽdar.omnibus fundamẽtis adductis pro opi. gl. noſtre ꝛ cõmuni.tandem concludit opi. ẽdar.de legũ ſubtilitate eſſe eriorem.dicit tñ ꝙ in iudicando nõ eſſet recedendũ ab opi.glo.noſtre ꝛ cõmuni. Sed addite illud argu.qõ dicit Bal.eſſe inſolubile.fuit originale arg.gloſ.in.d.l.aſſiduis. in glo.mag.in ver.ſint vltra mediuz.in verſi.item adhuc contra naturã ꝛc.qõ fundatur in.§.his cõſequẽs.in auf.de equa.dotis.vnde ſumit auf.quo iure.C.qui po.in pig.ha.iuncta.l. interdum.ff.qui po.in pig.ha.ꝛ iſtud arg.adducit etiam Ray. de ſoſi.hic.ꝛ de eo facit maginz capitale: vt refert Nico.hic verũ q: gl.in.d.l.aſſiduis.vt ſtatim diri: formaliter ponit hoc argu.ideo nõ curaui aliter illud explicare. Vos tenete cõem opi.a qua nullatenus eſt recedẽdũ ad hoc arg.qõ dicit Bal. eſſe inſolubile: rñdete prout reſpõdet gl.in.d.l.aſſiduis.ꝛ glo. in.d.§.is conſequens.in ver.poſterior.quam ſol.etiam ponit Jo.fa.hic referens ꝙ ita ẽt rñdebat ſubtilis Pet.de bel.ptihic.ꝛ hanc ſol.tenet etiaz Nico.de neap.hic q̃uis dicat poſſe
73 aliꝑs modis rñderi quos ponit remiſſiue tãtum. † Stat ergo ex predictis cõcluſio glo.noſtre et cõis ꝙ q̃uis mulier preferatur habentibus tacitas hypothecas: nõ tñ preferak habentibus expreſſas. cũ qua cõcluſiõe tenet etiã ſimpliciter Ang. de are.hic nullã de predictis faciens mentionẽ. Iſta cõcluſio clariſſime ꝓcedit qñ dos actualiter et realiter fuit data: put eſt ter.in.d.l.aſſiduis. ſi modo re ipſa fuerint parti mariti data. quid autẽ ſi dos fuerit tantũmodo confeſſata: vt quia in inſtrumento dotis cõtineak tantũ cõfeſſio ꝛ nõ numeratio vt qz maritus confeſſus ſit per publicũ inſtrumẽtuz ſe habuiſſe ꝛ recepiſſe pro vxore ſua mille in dotẽ: nunquid pro tali dote cõfeſſata habeat mulier hypothecã cum priuilegio iſto ꝓlationis: ita qñ virtute dicte dotis cõfeſſate preferak mulier q; buſcũq; creditoribus in bonis mariti? glo.in. d.l.aſſiduis.in glo.paruula.in ver.date.que in cõmuni reputak ſingularis: tenuit expreſſe qõ nõ dicẽs per illũ ter.qõ illa.l.nõ habeat locũ in dote ↄfeſſata nõ data.ꝛ illã glo.reputat aureã bal.ibi in.§. j.ad fi.ꝛ pro illa glo.bene facit qõ voluit alibi glo.in.l.per diuerſas.ꝛ ibi Bar.in.ñ.co.ꝛ ibidẽ alñ.C.mãda.vbi vult Bar. poſt glo.qõ in materia ceſſiõis non ſufficit cõfeſſio pretñ ſi in inſtro ceſſionis credens cõfiteak eſſe ſibi ſolutum: niſi re vera ꝛ actualiter ꝓbeꝛ ſolutũ:ꝛ ita requirit numeratio realis.alꝰ enim ꝓſumit ſimulata ceſſio qñ preciuz ꝑ quo facta eſt ceſſio nõ apparet in veritate ſolutũ. de quo etiã ꝑ Bal.in.l.deo nobis.in.ñ.col.C.de epi.ꝛ cle.ꝛ in.l.j.C.ne li.potẽ.ꝛ in.d.l.per diuerſas.ꝛ melius in.l.ab anaſtaſio.C.mãda.ꝛ Jnn.i.c.ſi etiã. de alie.iudi.mu.cau.fa. Sed audite in principali ꝓpoſito noſtro Bar.i.d.l.aſſiduis. dicit qõ cõiter obſeruak cõtrariũ eiꝰ qõ vult glo.ibi: videlicet ꝙ imo idẽ intelligamus eſſe in dote confeſſata

74 confessata sicut in dote vere data ꝓ dummodo renunciatū sit exceptioni nō nu.do. vel elapsum sit tēpus datū ad opponendā dictā exceptionē nō nu.do. iuxta l. fi. eiꝰ aut. ibi posita. C. de do. cau. nō nu. nā ꝑm Bar. illud qō ibi dicit i. o. Assiduis. qō priuilegia illius l. nō habeāt locū in dote cōfessata debet intelligi virtute except. nō nu. do. quā potest opponere nō tantum maritus: sed etiaꝫ qlibet cuius interest. vt l. pe. C. de do. cau. nō nu. & ita intelligit glo. in l. si qs post hanc in glo. ij. in ver. dotalium. C. de bo. proscrip. illā. l. quę simili modo loquit̄ put. d. l. assiduis. ergo sequit̄ qō mulier nō habeat necesse ꝓbare numerationē dotis niſi qñ cōtra eā potest excipi de dote nō nu. qō est intra tēpus datū ad oppo. dictā except. nō nu. dotis. iuxta. d. l. fi. cum aut. ibi posita. C. de do. cau. nō nu. ergo elapso illo tēpore: vel quia alꝰ sit expresse renūciatū except. nō nu. do. mulier dicit̄ habere fundatā intentionē sinā ꝙ tum ad numerationē dotis: ergo debebit sibi cōpetere priuilegiū nedū hypotheceſ: ſz etiā plationis respectu istius dotis cōfessate qñ renunciatū fuit except. nō nu. do. vel alꝰ lapsum fuit tēpus assignatū a dictā exceptionē opponandā. ista fuit opi. Bar. in presenti articulo in. d. Assiduis. reprobata glo. ibi: cū quia opi. bar. transit simpliciter Pau. de ca. in l. si marito publico iudicio. in prin. ff. soln. ma. ¶ Hec opi. Bar. est multū dubia & indicio meo nullatenus tenenda: & cā impugnat Ange. de are. hic & p aliqua media i primis mouet̄ vno fundamēto qō habuit a Bal. in l. j. C. de primi. do. in ver. hec duplicata priuilegia habeat dos vera decē. nā si constat. matri. fiat confessio de receptione dotis & numeratio p maritū qui renunciat except. nō nu. do. ꝫ certe cū renūciare exceptioni vel illā remittere sit ꝙdā donatio: vt est ter. no. & signādus in l. si qs delegauerit. in ver. similis videt̄ ei qui donat. ff. de dona. quez Bar. ibi expresse no. ad hoc: & dicit multū esse tenendū mēti qō remittere exceptionē est donare. & latius idem Bar. in l. fi. in fi. vbi fi. distinguit. ff. de renu. his que in frau. cre. Bal. et Salic. in l. pactuz curatoris. C. de pac. & Bal. in rub. C. que in frau. credi. & Ang. in l. j. ff. de ferijs. Jmo. & Anto. de but. in c. j. extra de depos. & Jo. an. in c. ñ. extra de dona. Jmo. in c. olim. el. j. extra de offi. deleg. ergo quomodocūq; donatio vel actus qui sapit donationez nō habet preiudicare creditoribus habētibus verā numerationē & titulū onerosuz. arg. in l. fi. §. licentia. C. de in. delic. eodem modo nō nocebit ipsa renūciatio nō nu. do. nec elapsus tēporis quo minus ipsi creditores possint except. nō nu. do. opponere. ꝫ Scdo motus est Ang. qꝺ cōfessio de dote recepta facta cōstan. ma. ꝓsumit̄ donatioª: de quo tñ ego statim latissime tangam. & remissiue: & tetigit late Ange. in superioribus: ergo eodē modo clausula in dicto instrumento cōfessionis apposita: vt est renūciatio exceptionis nō nu. do. saperet̄ dictā donationē. alleg. in arg. d. l. fi. C. de nō nu. pecu. ergo sicut nō preiudicat ipsa cōfessio: ita nec ꝑiudicare debet renūciatio in ea insita: & maxime quia ea facilitate & eo amore maritali quo inductus fuit maritus ad confitendū se dotē recepisse ea affectione & facilitate ꝓsumit̄ fuisse inductus ad renūciandū ᵇ except. nō nu. do. igitur sicut nō preiudicaret cōfessio simplex sine dicta renūciatione et lapsu tēporis: prout vult & fatetur ipsemet Bar. in. d. l. assiduis. ita nec eius renunciatio preiudicare debet. alleg. in arg. l. doli. ver. diuersum. & ibi Bar. ff. de noua. & glo. quam dicit signādā in l. si patronus. §. patronū. in ver. famiana. ff. si qd in fraud. pa. q̄ gl. sing. vult qō si principale negotiū est factū in fraudē: eodez modo in fraudē ꝓsumit̄ apposita omnino clausula. et ideo q̄ rescindit principale tanꝝ in fraudē rescindit & accessorium: ꝑm illā glo. Addo vltra Ange. qō illa glo. ꝑ aurea alleg. per Bal. in quodā suo ꝓsi. inci. in dei noie amē: filia instituta &c. addo etiā bene facere qō singu. voluit Bar. in l. fi. §. idē q̄sit. per illum text. ff. de condi. inde. vbi dicit bar. sing. se putare per illū tex. ꝫ qō clausula illa que hodie cōiter apponit̄ in cōtractibus valet et renunciauit cōdi. inde. et sine causa & in factū actioni & omni legū auxilio: paruꝫ imo nihil proficit. et qō ꝑ illā renunciationē nō tollitur cōdi. indebi. ita dicit ibi esse casum. nam idē error qui est in principali promissione indebite facta per errorē est etiā in hac renūciatione: et sicut indebite promisit ita indebite renūciauit. & eadē ratione illā clausulaz apposuit. Addo etiā ad predicta bene facere qō voluit signāter Bal. in l. absentis. in fi. C. si cer. pet. vbi voluit ꝫ q̄ si nō tenet factū principale q̄ etiā non valeat confessio que illi facto principali adiceret. Addo etiā in proposito nostro pro confirmatione fundamēti etiam adducti per Ange. de are. illud q̄ singulariſſime voluit Bar. in l. si ex cautiōe. i. ij. col. in vtraq; lec. C. de nō nu. pec. vbi voluit ꝫ q̄ si in instrumēto cōfessionis apponant̄ hec verba: talis debitor nō spe future numerationis fui cōfessus &c. sine etiā quecunq; alia verba dicat: tamē per illa verba quecūq; sint non impedit̄ oppo. except. non nu. pecu. nam verba quecunq; proferunt̄ a debitore tēpore ꝓtractus & celebrate cōfessionis: nō habēt eam impedire: qui ea facilitate qua inuitat debitor ad ꝓfitendū illud qō nunq̄ recepit sub spe future numerationis cadē facilitate inuitaret̄ ad ponendū quecūq; verba in instrumēto ꝓfessionis vt illū alli cerēt ad sibi mutuādū. que singula vba Bar. refert & sequit̄: & multū cōmendat Jmo. in c. si cautio. extra de fi. instr. Certio principaliter motus est Ang. de are. contra Bart. ꝫ q̄ renūciatio except. nō nu. do. vel nō nu. pec. facta statim in eodē instrumēto in quo fit cōfessio dotis non valet nec tenet: q̄ vt etiā ꝑ. ij. dixi. ea facilitate qua inducit̄ quis ad cōfitendū id qō nunq̄ accepit ea facilitate inducit̄ incōtinēti ad renūciādum. secus aūt si ex internallo renunciaret: q̄ tunc bene valeret renūciatio. ista est theorica Bar. & cōis doc. in l. si ex cautione. & ibi etiā sequit̄ Bal. C. de nō nu. pec. si ergo nō valet renunciatio except. nō nu. do. facta in eodē instrumēto i quo erat facta ꝓfessio: qūo ergo Bar. in. d. l. assiduis. potuit in dote cōfessata facere fundamētū sup̄ renunciatione que non valet arg. c. non ꝓstat. de reg. iu. in. vj. istud ar. Ang. de are. & adhuc fortius stringeret si teneremus opi. Bali. in. d. l. ex cautione. tenentis q̄ nullatenus possit renunciari except. nō nu. pe. & q̄ talis renunciatio etiā que ex internallo facta nō valet: vt ibi plenissime per eum cōiter. nam etiā tenetur ꝓtrariū vt ꝓbatur in. d. l. si ex cautione. & p canō. in c. fin. extra de ꝓsol. in terminis nostris. ꝫ An possit renunciari except. nō nu. do. videte gl. nō. in l. j. in gl. fi. in ver. facit. & ibi Bar. C. de do. cau. nō nu. & bal. in rub. C. de primi. do. in. iij. col. circa prin. & Bal. in l. Assiduis & in l. decimie. C. de sol. & Joā. de imo. in l. fi ita stipulatus. §. chrysogonus. ff. de ver. obli. nō obstante ꝙ p Bar. & potissime de lapsu tēporis exceptionis opponēde: q̄ rñdet Angel. de aret. hic: q̄ illud procedit quo ad ꝓnūciū mariti vel eiꝰ heredis vel alterius q vna cū marito vel ꝑ marito esset obligatus: vt patet in ter. aut. qō locū in. v. sibi & heredi. C. de do. cau. nō nu. & clarius in corpore vnde. d. aut. sumit̄. & in l. fi. C. de do. cau. non nu. iuxta elegāter tradita per Bal. in l. j. C. de primi. do. ver. vel pone q̄ aliqua indicia &c. que verba multuz cōferunt ad practicā capitulandi & ꝓbādi cōfessionē dotis aduersus maritū & eius heredes. q̄ vba in specie refert Ang. hic nō autē procederet quo ad priuilegiū creditoz habentiū hypotecā in bonis mariti sicut & mulier qui tractat de dāno vitando quicquid senserit Bal. in. d. l. j. C. de primi. do. ver. vn de pone. sentiēs q̄ nō tantū m rito sed eius creditoribus noceat. & bene ꝑm Ange. de are. hic. Non ob. aliud fundamētuz Bar. de renun. except. nō nu. do. facta ꝑ maritō: quia rñdet q̄ nihil facit. nā si renunciatio exceptionis nihil valet: maxime si fiat incōtinēti: certe nihil debet operari. ar. d. c. nihil ꝓstat. de reg. iu. in. vj. & posito q̄ renūciatio valeret: verū esset in ꝓnunciū mariti: nō autē creditoz. maxime cansam onerosaz habentium. est verū qō pro opi. Bar. dixit Ang. hic se adducere vnā glo. ordi. & forte ꝑm eū singulare in. l. j. in gloss. fi. in ver. facit. quam Bar. ibi multū no. C. de do. cau. nō nu. nā dū ille tert. dicit ex sola cōfessione dotis non possit effectualiter dos repeti nisi ēt probet̄ realis numeratio. dicit illa glos. ergo ꝑm hoc oēs de mūdo errant: q̄ instrumentū dotis sit de sola cōfessione. nū. glo. illa q̄ in instrumēntis hodiernis renunciat̄ except. nō nu. pecu. alꝰ ꝓfessio nihil valeret nisi tēpus opponēde except. esset transactū. ergo vult illa q̄ si renūciatū esset except. nō nu. do. vel esset transactū tēpus opponēdi illius except. qō dos effectualiter peti posset. ad hanc glo. nihil rñdet Angel. de are. Ego respondeo illam glo. verum dicere dotē effectualiter peti posse q̄tuz ad maritū qui renunciauit exceptioni: vel ad eius preiudicium tempus est transactū: sed non q̄tuz ad creditores: vt. §. pluries est dictum. vel respondeo q̄ renūciatio nō valeret si fieret incontinenti: vt. §. concluſum est ꝑm omnes. vel si valeret illa renunciatio vel lapsus tēporis non habeat ꝑiudicare creditoribꝰ mariti q̄ꝰ marito sit. Addo vltra Ange. q̄ pro opi. Barto. faceret id qō signanter voluit Bal. in l. pecunie. C. de solu. vbi voluit q̄ si non potest̄ oppo. except. nō nu. pec. vt quia illi sit renūciatum: vel transactū sit tempus illius opponende qō hoc casu per solaz confessionē de recepto probat̄ actualis & realis numeratio & vera actualis. Respondeo tamen hoc dictū procedere quo ad ipsum cōfitentem. secus autē quo ad alium puta creditoris: per ea que traduntur in. l. nō abstulit. C. de noua. & ea que dicta sunt. §. & vltra suprascripta. pro istis fol. cōprobandis adduco etiam qō voluit Bart. in l. per diuersas. in. ij. col. C. mandā. vbi voluit q̄ si in instrumento cessionis cedens confitet̄ sibi esse solutū & aliter nō appareat de numeratione: illa cōfessio nihil valet & ꝓsumitur simulata: ꝓout in superioꝛb' latius dixi.

a ¶ Donatio. adde Feli. ā c. cautio. ō fi. instr. & ol no. d. Aller. ō imo. post bar. i. l. si qs p eo. de fide in. & Pau. de ca. in cō. si. cxvj. & do. Alle. ō imo. in ꝓsi. xxvj. ad fin. in. ij. pte. vbi an talis ꝓfessio fit donatio inter vinos vel relictuz cā mortis.

b ¶ Ad renūciādū. adde Feli. i. d. c. si cautio. de fi. instrum. vbi plene.

allegãdo ad hoc alias concordantias. istud est vñ fm Bar. ꝛ procedit ꝙtum ad primũ dictũ alterius tertij contra quẽ fieret talis cessio: q; bene vera esset ꝙ talis cessio non valeret ex sola cõfessione receptionis pretij: sed ꝙtum ad ipsum cedẽtez bene nocet illa sola ꝓfessio. ꝛ ita refert Bar. tenuisse ꝑplures doctos antiquos. ꝛ ita refert etiã se cõsuluisse cum multis aliis doc. ibi per eũ notatis. Itẽ vltra. ꝛ adducta per Ange. de are.

a ¶ Privilegium plationis. vide do. Ale. & imo. in l. si ita. §. chrysogon⁹ i. fi. charta. de ẏb. ob. et Ang. in cõsi. incidentia. sic se habuit⁹ et scine. als inci. pactus talis est.

82 cõtra opi. Bar. in d. l. assiduis. ego ẽt moueor: vult Bart. † q dos cõfessata habeat privilegiũ plationis⁹ vt i ea mulier ꝓferatur anterioribus creditoribꝰ sicut habeat dos vera: et hoc q; alterũ duorũ intervenit: vel q; maritus renunciavit exceptioni nõ nu. do. vel q; lapsus sit tps proponẽde talis except. ostẽdo q; in neutro mẽbro possit doctrina Bart. procedere. et cõsequẽter q; fundamẽtũ Bar. in omni sua parte nõ valet. ꝛ in primis presupposita validitate dicte renũciationis q; nõ esset nisi q; dicta renunciatio esset facta ex interuallo fm q; in superioribꝰ dictũ est: vel q; dicta renunciatio esset firmata iuramento: quo casu valeret: ꝛ oppo. nõ posset: prout tenuit Bar. in fi. C. de nõ nu. pec. fm lectores Bononienses in qbus formaliter sic inquit: q; q; quis renũciauit exceptioni nõ nu. pec. vel nõ nu. do. ꝛ iurauit: certe tunc videt q; nõ possit ista excep. oppo. q; venire cõtra iramentũ suũ: q̃uis Ange. hic aliter referat Bar. ꝛ infideliter. est bene verũ q; fm alias lect. Bar. ibi nihil decidit: sed solũ querit an si renũciatum sit exceptioni nu. pecu. ꝛ intervenerit iramentũ: an talis exceptio. poterit oppo. ꝛ simplr dicit dubito. ꝛ q; si dicta renunciatio exceptioni nõ nu. do. fiat cũ iramẽto q; teneat ꝛ q; amplius oppo. nõ possit. firmauit etiã Ang. in l. j. C. de do. cau. nõ nu. de quo etiã videatis Jo. de imo. in sua solẽni repeti. c. cũ cõtingat. in xxxviij. charta. extra de iureiu. ꝛ Dan. de ca. in l. si ex cautione. C. de nõ nu. pecu. certe ostẽdo q; ista renũciatio q̃uis ꝓiudicet marito: nõ tñ preiudicat creditoribus q; intra tẽpora legitima possint opp. except. nõ nu. do. ꝛ ad hoc adduco ter. in l. penul. C. de nõ nu. pecu. quẽ sic induco. ibi dicit q; except. nõ nu. pecu. q; cõpetit principali debitori cõpetit etiã creditoribus ꝛ fideiussoribꝰ suis: tũc sic † exceptio seu bñficium q; ocepit alicui cõpetere etiã ex alterius psona vel ex alterius facto nõ potest ab eo tolli sine eius proprio facto ꝛ alterius factus nihil sibi nocet. l. fi. cũ concordantibus. ff. de pac. ꝛ l. si vnus. §. ante oĩa. ff. de pac. ergo except. nõ nu. pec. cõpetẽs creditoribus nõ poterat ab eis tolli propter factũ principalis mariti renũciantis exceptioni nõ nu. do. ¶ Itez in alio mẽbro Bart. q; elapsum est tẽpus oppo. except. nõ nu. do. q; Bart. nõ bene dicat: vltra ea que. §. late addũci adhuc ostendo tali fundamẽto: ꝛ istud bene nota in practica †. nã licet elapsa sint tẽpora oppo. except. nõ nu. do. cõtra marituꝫ cõfessum dotem recepisse: tñ si creditores habuerunt iustã ignorãtiã dicte dotis confessate: prout est regulariter cũ regulariter in facto alieno presumat instã ꝛ probabilis ignorãtia. l. fi. ff. pro suo. cũ simi. certe poterũt creditores petere restit. in integ. ex clausula generali: si qua mihi iusta causa esse videbit. ꝛ sic oppo. except. nõ nu. do. ter. est in l. in cõtractibus. in prin. ꝛ ibi gl. not. ꝛ signãda in v. petituris. C. de nõ nu. pecu. iurta glo. in l. sicut. in glo. parvula super ver. nõ militia. ꝛ ibi Bar. ꝛ alij doc. C. de ꝓscrip. xxx. vel xl. an. ꝛ iuncto eo. q; multũ signãter voluit Bar. in l. j. §. si quis autez propter inundationẽ. per illũ ter. ff. de itine. actuq; prius. vbi voluit Bar. q; si cõtra aliquez cucurrit ꝓscrip. xxx. an. ꝛ erat ignorans ius sibi competere: quia forte alteri successerat: iurta l. qui in alteri⁹. ff. de reg. iur. q; restituet in integruꝫ ex dicta clausula generali aduersus ꝓscriptionẽ. q; dictuꝫ solent advocati in practica aureũ reputare. ꝛ idez voluit Bar. in l. emilius. in. j. colũ. ff. de mino. ꝛ in l. ab hostibus. §. sed q; simpliciter. circa me. ff. qui ex can. ma. ꝛ in l. Aristo. ff. de dona. ꝛ Bal. in l. fi. ver. attende. C. de ꝓscrip. lon. tempo. Jo. de imo. in c. fi. extra de ꝓscrip. in. ij. charta. ꝛ in l. pantonius. ff. de acqui. here. ꝛ Abb. Dañ. i. c. vigillãti. extra de ꝓscrip. ꝛ Lud. ro. in l. si vero. §. de viro. ff. solut. mat. in vv. fallentia. ꝛ in l. qui vniuersas. §. fi. ff. de acqui. pos. ꝛ idẽ etiã tenuit Spec. in tit. de ꝓscrip. §. j. versi. pone colonns. ꝛ de hoc aureo dicto allegantur ꝙplures gl. in d. l. sicut. in gl. parvula. in ver. militia. et gl. in l. si partẽ. §. si per fundũ. in ver. nõ vtendo. ꝛ in l. si fit. in gl. mag. in ver. seruitus. ff. quemad. ser. amit. ꝛ glo. in l. j. in gloss. j. C. de pa. potesta. ꝛ q; in terminis nostris nedũ admittat restitutio aduersus except. nõ nu. do. transactã: imo fortius q; tempus oppo. except. nunq̃ competit creditoribus seu fideiussoribus. ꝓpterea q; principalis intra tẽpus debitũ ea nõ fit vsus probat mihi aperte ter. solẽnis ad hoc in illa. l. pe. C. de nõ nu. pecu. in ver. nec eo phibeant q; principalis debitor ea nunq̃ vsus est. circa qd cogitate q; esset mirabile. ꝛ contra oĩa opi. Concludo ergo ex predictis clarissime q; fundamentũ Bar. in d. l. assiduis. in vtroq; mẽbro nullatenus possit procedere. Ante tñ q; vlterius procedã vnũ nõ omitto inquantũ. §. dixi

85 † q; renũciatũ esset except. nõ nu. pecu. ꝛ super renunciatione esset appositũ iuramentũ: q; tunc valeret renũciatio: nec illa exceptio amplius posset opponi. Reperio in hoc dari duo singularia remedia qbus ille qui renũciasset exceptioni ꝛ iurasset: posset nihilominꝰ se tueri: vnũ ponit sing. Bar. in. d. l. fi. C. de nõ nu. pecu. fm lec. Bonoñ. vt dicat Bar. q; qñ qs renũciauit exce. nõ nu. pec. ꝛ iurauit se nõ cõtrauẽturũ q; q̃uis nõ posset opponere istã exceptionẽ nõ nu. pecu. q; veniret cõtra iramẽtũ suũ: tñ dicit Bar. se putare q; si soluerit poterit repetere sicut dicimus in debitore qui iurauit soluere vsuras. nã tenet illas soluere: sꝫ postea solutas põt repetere. c. debitores. extra de iureiu. de cuius capituli intellectu vide late bal. c

c in l. nõ dubium. in. xvij. C. de legi. ꝛ plene per Jmol. in sua repeti. c. cũ cõtingat. in. xlix. charta. extra de iureiu. ꝛ ibi latissi-

86 me ponit de effectu dictoꝝ verborũ Bar. ¶ † Illud singularissimũ remediũ ponit Ang. in l. j. C. de do. can. nõ nu. ꝛ illud nunq̃ erat memoria pro actu practico q; qñ renũciatuꝫ est except. nõ nu. pecu. ꝛ est appositũ iuramentũ: quo casu ꝓpter iuramentũ nõ põt amplius opponi. except. nõ nu. pec. vt ꝓdixi. tñ hoc casu poterit opponi exce. de simulatione cõtractus: puta q; in veritate talis marit⁹ intẽdebat donare tantã quãtitatẽ tali sue vxori: ꝛ tñ ficte ꝛ simulate fuit inter eos actũ q; maritus cõfiteretur se dictã qãtitatẽ recepisse pro dote cum inveritate nihil habuerit. hoc casu iuramentũ nihil obstabit

87 exceptioni simulationis †: quia iuramentũ interpositũ super actu simulato nõ validat actum: nec ligat iurantẽ: vt est glos. sing. in. Lemptione. ꝛ est gl. vnica ad fi. ꝛ ibi Bal. ꝛ omnes. C. plus va. q; agi. de cuius tñ glo. veritate videatis ollo. Bald.

88 in l. j. C. de ope. lib. ꝛ illud tenebat Bal. q; † qñ interuenit iuramentũ super cõtractu simulato q; illud iuramẽtũ nõ obligat

b iurantẽ: ꝛ q; nõ requirat relaratio siue absolutio a iuramento. ꝛ ibi etiã ponit Bald. ad quez spectet declarare q; tale iramentũ nõ valeat an ad epm tãtum: an vero etiã ad iudicẽ secularem: ꝛ salicet q; nõ requirat relaratio siue absolutio a tali iramẽto. tenet etiã Bal. in l. nec patronus. C. de ope. lib. ꝛ in l. j. in vlti. q. C. de inoff. dona. ꝛ sequit Pet. de anch. in repeti. c. canonũ statuta. i. viij. charta. extra de cõsue. ꝛ de suprascripta sing. gl. videatis etiã Bal. in rub. ff. de iureiu. Bald. et Ange. in l. fi. ff. qui satisd. cog. ꝛ Bal. in l. fi. ff. de iureiu. videatis ẽt Jo. de imo. in l. nemo põt. ff. de leg. j. ꝛ in repe. c. cũ cõtingat. in. xlvj. charta extra de iureiu. ꝛ Bal. in l. fi. circa pn. ꝛ ibi dem Saly. C. de nõ nu. pec. ꝛ hoc est qõ voluit tenere Ang. de are. hic q̃uis aliꝰ verbis vtatur qui dicit hoc esse singularissimũ q̃uis de suprascriptis nullã faciat mẽtionez: sed de sola authoritate Bal. ꝛ Saly. in. d. l. fi. C. de nõ nu. pe. ꝛ dicit se credere q; idẽ velit Bar. ibi: sꝫ errat: quia bar. vult soluz id qõ. §.

89 formaliter retuli. ¶ † Vnũ etiã nõ omitto inquantum in superioribus diri q; si apparet instrumẽtuꝫ cõfessionis de dote accepta: q; posset opp. except. non nu. do. intra tpa debita nisi renũciatũ fuisset except. nõ nu. dotis. istud singulare procedit qñ marit⁹ cõfessus fuisset se dotẽ accepisse ab vxore sua vel ab eius patre. sec⁹ aũt si maritus cõfessus fuisset se accepisse dotem a tertio: q; tũc ꝓsumit semp fuisse actualiter numerataꝫ hic nõ admittit exceptio nõ nu. do. istud fuit singularissimũ

90 dictũ Sali. in auf. sꝫ iã necesse. C. de do. ante nup. ¶ † Reuertor ad principale dubiũ nostrũ in quo reprobat opi. bart. restat vt videam⁹ qd sit tenẽdũ. Ang. hic tenet vnã distinctionẽ Bal. in l. j. in ver. duplicata privilegia hz dos. C. de primi. do. q; aũt cõfessio dotis fuit facta ante mrimoniũ ꝛtractũ: ꝛ tũc siue sit renũciatũ except. nõ nu. do. siue nõ: sine trãsacta sint tẽpora ad opponendã hãc exceptionẽ siue nõ: semp preiudicat oĩbus creditoribus ꝛ habet pro vera numeratione. si aũt confessio dotis fiat cõstante matrimonio: tũc secus vt latius hic per eũ. que distinctio mihi nõ placet. primo q; ante cõtractuꝫ

91 matrimoniũ nõ põt renũciari except. nõ nu. do. † cũ ante cõtractũ matrimoniũ nõ dicat dos: q; vbi nõ est matrimoniũ

c nõ põt dici dos esse c. l. fi. C. de dona. añ nup. misi salvares dicẽdo q; intellexerũt de except. nõ nu. pec. ꝓterea ꝛ fortius si ante cõtractũ matrimoniũ cõpetebat except. nõ nu. pecu. ipsi futuro marito: ergo ẽt cõpetebat eius creditoribus. l. pe. C. de non nu. pec. ergo p factũ ipsius ꝛ sic p eius renũciationem nullatenus potuit creditoribus ꝓiudicare: prout lati⁹ induxi. §. hoc fundamẽtũ ꝛtra Bar. ad qõ nõ video qd possit rñderi. Ego omissis his varietatibꝰ indistincte teneo cũ illa singulari glo. in d. l. assiduis. in ver. date. q; privilegiũ prelationis qõ habet mulier in dote vã nõ cõpetat in dote cõfessata: etiã si millies fuisset renũciatũ except. nõ nu. do. a marito: vel cũ ista: legitimum tẽpus opponẽdi tñ except. ꝛ cũ illa glo. simpliciter tenet

eadẽ parte. cõtractus simulatus nõ hz verã essẽtiã seu substantiaꝫ cõtract⁹: sꝫ hz figurat⁹ seu depict⁹: extrinsec⁹ eñ apparet: intrinsecus nihil habet.

¶ Esse. ꝛ facit qõ hñ p do. Barth. sozi. in cõsil. xxx. incip. i pñti. v. ꝛ hñ mank pmissa. in. ñ. pte. qõ dotis cã non est valida et sufficiẽs ad acqsitionẽ vñs p se: sed prepter matrimoniũ cum dos sine matrimonio eẽ non possit: vt etiã dicit hic do. Jas. may. ꝛ ca q̃ otik er Jcm matrimoniũ sufficit q; fit pmissa: Iz non sit in aliquo modo. i esse deducta pure vel sub cõditione: sed tñ promissa ẽt contracta sponsalia. et ad id qõ dicit hic d. Jas. ma. qõ dos sine mrimonio esse nõ põt. adde pfatũ do. Bar. sozi. i. ꝛ l. xiij. incid. i cã vertẽti. v. capiẽdo ẽt scdaz. ibi: nã er q̃l j. pte. ꝛ in cõsi. xxj. incipit. visa. circa fiñ. col. in. j. pte. q; dos sine mrimonio esse non põt. l. pñtiv. ꝓterito. de q̃ etiaz vide p eũ in consil. clxvij. incip. visa facti. v. sed his non obstãtibus. circa medium eadem parte.

tenet Jo.de pla.et simpliciter Nic.de neap.hic in apostil.ter. addo Bal.idē expresse tenentē in.l.cū aliquis.C.de iur.deli. vbi formaliter inquit q̄ p̄dicta gl.in ver.de dote.est vera:eo quia priuilegiū tacite hypothece datur actioni ex stipulatu: sed dos cōfessata nō petitur actione ex stipulatu:ſz per cōdictionē ex.l.eni actiom nō reperiť hoc priuilegiū indultū.est verūz q̄ iudicio meo istud fundamentū Bal.est falsuz:quia q̄uis priuilegiuz tacite hypothece sit indultū ipsi actioni:tñ priuilegiū p̄latiōis de quo hic disputamus est indultū ipsi mulieri nō actioni:vt late cōclusi.ſ.in gl.prout in ver.ei.⁊ ibi etiā retuli ipsuz Bal.ita tenere.Limito tñ predictā cōclusionem ⁊ dictā glo.in ver.date.vt indistincte p̄cedat q̄n mulier cōcurreret cū aliquibus creditoribus probationibus actualē ⁊ verā numerationē.tūc mulier q̄ nō habet nisi fictā vel presumptam ex renunciatione excep.nō nu.pecu.vel ex lapsu tēporis ad probandū:iurta ter.in.l.si cautione.C.de nō nu.pec. nō est tūc p̄ferēda aliis creditoribus probationibus de vera ⁊ actuali numeratione ⁊ q habēt causaz onerosam:⁊ sic cōtra etant de damno euitādo:ergo sunt p̄ferēdi ipsi mulieri.arg. l.fi.ſ.licentia.C.de in.delib.secus aūt esset si alīj creditores nō etiā probarent verā ⁊ actualē numerationē:quia tūc mulier esset eis preferēda q̄si boc casu ⁊ mulier ⁊ alīj creditores pari formiter nituntur tantūmodo ex sola ꝓfessione mariti:ergo preferēda est mulier que est magis fauorabilis.⁊ in istis terminis pōt saluari opi.Bar.in.d.l.assiduis.quā.ſ.reprobani. ⁊ in terminis tenet Ang.in.l.j.ff.solu.ma.⁊ ibi cum sequunť Jo.de imo.Lu.⁊ alīj cōiter scribentes.⁊ Bal.in.d.l.assiduis. vbi formaliter inquit si sunt creditores aliter q̄ ex cōfessione mulier non preferť eis.als sic:q̄uis alleg.gl.in cōtrariū in.l.j. C.de do.cau.nō m.⁊ illi glo.nō rūdet:vt.ſ.dixi.⁊ cū hac opi. tenet etiā Ang.hic:q̄uis dicat aliam quā.ſ.retuli ⁊ reprobaui esse veriorē.⁊ credo q̄ ista sit mera veritas.Et vltra suprascripta pro veritate dicte sing.gl.in.d.l.assiduis.in ver.date. videatis Spec.in ti.de cōscl.ſ.sequiť. ver.penul.⁊ ibi Bal.in addi.⁊ Spec.in ti.de sol.⁊ lib.ſ.j.ver.sed pone cōtrarī.⁊ cardi.Flore.in.c.ex literis.extra de pig.Bal.in.l.generaliter.ver. modo venio ad questiones.C.de nō nu.pec.in.d.l.cū aliquis. C.de in.deli.Fulg.in.l.si cui.C.de non nu.pec.⁊ in simili glo.⁊
92 ibi Bal.in.l.necz.C.de cōpen.¶ †An aūt confessio facta de dote recepta a marito videať facta aīo donandi:⁊ sic facta animo liberādi:an vero sub spe future numerationis:⁊ sic animo cōsequēdi dotē a muliere vtilitas est euidens:q: si in du-
93 bio p̄sumiť animo donādi nō valebit † cū regnalriter donatio sit prohibita inter virū ⁊ vroř: als sic.in hoc p̄ncto varie sunt scribētiū opi.de q̄bus videatis tale per Ang.de arc.hic quasi cēs particulariter referentē.verior mihi videť illa opi.
a q̄ in dubio videať facta sub spe future numerationis[a]:⁊ sic aio cōsequēde dotis.q̄uis Ang.hic ꝓxiū cōcludat:⁊ dicit q̄ in cōtrariū se habet cōis opi. de quo articulo videatis Bar. in.l.papinianus.ff.de dona.inter vir.⁊ vxo.⁊ l.cū qs decedēs. ſ.titia honestissima.ff.ō leg.iij.⁊ in.l.si donatio.v.quā si fiat. ff.de ver.obli.et q̄ tenēt Bar.⁊ alīj in.l.titio.ver.quid si ego cōfiteor.ff.de ver.obli.⁊ q̄ tenēt Bar.et Bal.in.l.ij.ſ.j.i vlt. col.in ver.⁊ ista sunt vtilia ad questionē de facto.ff.si cer.pe. ⁊ dixi late in.ſ.sequēs.ā.c.extra gl.in p̄mo libello in mutuo. ⁊ ad terminos nostros videatis Bal.in.l.j.in vlti.col.v.item facit ad alind.C.de inof.dona.⁊ in terminis Bal.in.l.j.in.j. q.C.ō dona.ante nup.⁊ ibi dicit q̄ de facto fuit seruatū in q̄dā suo vicino q̄ in dubio p̄sumať donatio q̄n cōinges sunt pares:als secus vt ibi per eum.videas etiā Lyn.⁊ oīno Sali. in.l.q̄ de suo.C.de dote cau.nō nu.Ange.in cōsi.v.suo incip. andre.Jo.de imo.in.l.pe.ſ.mulier.ff.solu.mat.Imo.⁊ Lud. in.l.si diuortio.ff.de ver.obli.Jo.an.in addi.ad Spe.in tit.de dona.inter vi.⁊ vxo.super rub.⁊ Ly.in.l.j.C.de sacrosan.eccle. ſ.ñ.⁊ ista sufficiāt pro nūc.⁊ oīo Bald.in.l.si absentis.in.iij. col.C.si cer.pe.⁊ in.l.ab anastasio.ad fi.C.mādā.et Bart.in simili.q.in.l.pe.ſ.si vir.ff.so.ma.¶ Glos.in ver.cū ipsa. diuidit in quatz partes p̄cipales.In p̄ia declarat ter.et tollit vnum tacitū cōtrariū p materia fallentie.In scōa querit et soluit. In tertia tollit aliud tacitū contrariū.In quarta q̄rit et soluit cūvna fallētia.⁊ circa sol.multa ponit.In quinta formaat aliam questionē in qua primo arguit ad partes:postea decidit.Scōa ibi:sed nunquid procuratori.Tertia ibi:itē q̄ hic dicit.Quarta ibi:sed q̄n mulier pōt experiri.Quinta ibi:sed nunquid patri.¶ Et hāc glos.dicit singularē Bald.in.l.vnice.ſ.et vt plenius.C.de rei vxo.acti.in glos.ibi:vt.C.qui po. in
94 pig.ha.l.fi.in fi.¶ †Hanc partē glo.dicit Ange.esse.notandā et menti tenēdā.ex qua habes q̄ p̄uilegiū p̄lationis q̄ habet mulier agens p dote vt alīs creditoribus p̄feratur in bonis mariti:cōpetit etiā filijs et alīs descendentibus ipsius

a ¶ Numerationis.facit opi. Dy. in ſſil.ici. q̄rit vtrū instrūm dotis.⁊ an. in ꝓſi.incip. Andreas Joā.⁊ oīno vid̄ do. bar. sozi.in cōsi. lxij.incip.in p̄nti ver.est p̄mittendū. circa med.i j.parte.⁊ in consi. lxviij. inci.frustra. ver.ſz p̄missis.cū v.seq. ea.parte.

mulieris:non antē cōpetit alīs etiā heredibus ipsius mulieris.idem etiā tenuit glo.in.d.l.fi.in ver.exceptis.⁊ in ver. maneat.⁊ glo.in.d.l.j.in glo.mag.ij.in prin.C.de p̄mule dotis. q̄ etiam dicit istud priuilegiū cōpetere filijs non iure hereditario:sed iure filiationis.⁊ cōsequēter q̄ istud priuilegiū cōpeteret filijs etiā si nō essent heredes matris.⁊ pro gl. nostra est casus in aut.si quid.in ver.seu quelibet eius soboles.C.q po. in pig.ha.⁊ idē q̄ hic tenuit glo.in.l.etiā.in prin.in glos.i.ff. solu.ma.hanc tñ glo.intelligit verā ⁊ p̄cedere in filijs ex iustē matrimonij: secus si sint alterius matrimonij quib⁹ tūc hec priuilegia nō cōpeterent:fm Bart. in.l.assiduis.in.j.not.per illum ter.in ver.exceptis.⁊ latius Bar. ad fi.eiusdēmet.l.vbi dicitur ita tenere cōiter doc.⁊ ibi etiā tenent Ly.Bal.⁊ bar. in.l.etiā.in prin.ff.solu.ma.⁊ ibi Bal.Luma.Ang.⁊ Imo.⁊ cōiter alīj reprobata gl.j.ibi in prin.que cōtrariū volunt⁊ male fm cōiter doc.facit etiā in simili gl.in.l.si p̄curatore. in gl. fi.in ver.defensor.⁊ ibi Bar.⁊ Ang.⁊ alīj.ff.de re iudi. gl.vnica.in.l.sciēdū.in eo.ti.⁊ gl.in.l.⁊ si fideiussor.ſ.fi.i ver. heredi. eo.ti.⁊ glo.in.l.verū.ſ.j.in ver.ceterū.ff.pro socio.⁊ glos.in.ſ. fi.ver.itē si de dote.in ver.maritus.ſ.eo.⁊ ad ter.i.d.aut.si qd. C.qui po.in pig. ha.qui videť aliqualiter obstare in ver. seu quelibet eius soboles.rūde vt per Bar.in.d.l.assiduis.in fin. ⁊ alios in locis suprascriptis q̄ intelligiť q̄libet eius soboles
95 dummō ex eo matrimonio descēdat.¶ †Nunquid aūt ipsa mulier postq̄ est nupta ⁊ actualiter collocata in scōo matrimonio habeat ista priuilegia:de quib⁹ in hoc ter.⁊ maxime priuilegiū ꝓlationis vt preferať alīs creditorib⁹ in bonis primi mariti:prima fronte videť q̄ nō:quia cū sit nupta cessat ratio priuilegior⁹ cōcedendorū mulieri.Cōcedunť enī ei priuilegia propter eā facilius maritandā: iurta.l.j.cū tibi not.ff. solu.ma.que ratio cessat cū iā sit nupta.⁊ pro ista parte multum bene faceret q̄ voluit Bal.post Emil.in.l obligamur.ſ.j.ff.de act.⁊ obli.vbi voluit q̄ q̄uis pater cōpellať officio iudicis dotare filiā suā:vt ibi⁊.l.qui liberos.ff.de ritu nup.⁊ l.fin.C.de do.promis. tñ si filia est actualiter maritata: pater nō tenēť amplius ad dotādā eā:q: cessat causa ⁊ ratio propter quā pater tenebatur eam dotare.⁊ pro hoc etiā dicit Bar.videri casuz in.ſ.si quis sub potestate cōstituta.in aut. de nup.⁊ in.l.pe.C.de repu.limitando tñ ibi per euz nisi filia b que se maritauit etiā dotē promisisset:eo q: pater eā nō maritabat ⁊ maritꝰ nolebat aliter eā accipere:tunc pater possit
b cogi soluere dotē:ᵇvt ibi per eū.euz Bar.tenet Saly. in aut. res que.C.cōia de leg.⁊ in.l.q liberos.ff.de ri.nup. ¶Matheus. c in no.cvj. Panor.in.c.accedēs.ad fi.de procu.q̄uis cōtrariū
96 teneat Bal.in.d.aut.res.que.in prin.¶ †Istis tñ nō obstātibus Bar.post Ja.de arc.i.l.nuptā.in prin.ff.so.ma. determinat cōtrariū.ſ.q̄ imo mulier actualiter collocata in scōo matrimonio habeat hec priuilegia:q̄n dos est necessaria neduz ad maritādā mulierē: ſz ēt ad sustinēda onera matrimonij: iurta.l.pro oneribꝰ.C.de iur.do.⁊ pro hac parte dicit esse casum Bar.in.l.assiduis.ver.excc.C.q po.in pig.ha.⁊ in.l.etiā. in prin.ff.sol.ma.vbi filij prioris mariti habēt hoc priuilegiū ꝓlatiōis:ergo multo magis mulier.⁊ cū hac opi.tenēt cōiter doc.ibi Saly.in.l.2tra.ſ.j.C.de rei vxo.ac.⁊ Ang.de arc. hic. Nō ob.deducta in 2trariū ⁊ illud filē q̄ q̄n illa est actualiter maritata q̄ amplius nō tenēať pater eā dotare:q: illud filē est
97 falsum: †q: ideo pater tenēť dotare filiā[c] q̄uis sit actualiter c nupta.put cōtra Emil.⁊ Bar.⁊.ſ.adducto⁊ tenuit in terminis glo.in.d.l.obli.ſ.lege.q̄ multū facit pro hac opi.⁊ in hac gl.ꝫ Bar.tenuit Ja.de arc.Bal.Ange.⁊ Imo.i.l.mulier.ſ. cū pponeret.ff.ad treb.⁊ illā glos.sequiť⁊ reputat fin.Nico. de nea.i rub.ff.sol.ma.⁊ in.d.ſ.cū pponeret.candē. etiā tenet Bal.i.l.fi.C.de do.promiſ.⁊ ibi videatis Saly. ⁊ enndē Ang. in.d.l.nupta.in p̄i.⁊ in.d.i.obligamur.ſ.lege.⁊ Pan. de ca. in.l.si socer.in fi.ff.so.ma.⁊ Raph.cu.in.l.j.ff.sol.mat.bene faceret q̄ voluit Bal.in.l.si donatur⁹.in p̄n.ff.de cōdi.ob can.
98 vbi voluit †q̄ maritꝰ pōt expellere vroř ex quo pater nō dedit dotē:q: maritꝰ nō debet habere vroř sine dote.xxx.q.v.c. nullū.⁊ alle.gl.q̄ dicit hoc innuere i aut.de nō alie.se. nub. col.j.⁊ est in.ſ.fi.in gl.prout in ver.onera.ego alleg.ter. in.ſ.si quis sub potestate.in aut.de nup.⁊ ter.i.l.fi.in ver.mulierē.ſ. indotatā.⁊ sic a viro forte repelli.C.ad velleia.⁊ tert.i.c.vfas. extra de dona.inter vi.⁊ vxo. Bal.i.l.fi.C.de sen. que sine cer. quāti.⁊ in.l.q̄ō in vroř.C.de neg.gest.⁊ in.l.dim.ff.solu.mat. Accedat ad ista q̄ dicit Bal.i.l.fi.in fi.C.de do.p̄mis.vbi vo-
99 luit q̄ mulier inuito patre pōt se dotare de bonis p̄ris: †marime si faceret eū authoritate iudicis: ⁊ pater compelli poterit ad ꝓsentiendū.mot⁹ arg.l.fi.⁊ per.l.p̄fectissi.C.de iur.do.impetrā.p qua dicit etiā Bar.in.l.j.in.iij.col.ff.sol.ma.q̄ si pater haberi nō pōt:iudex constituet dotē ipsi filie.⁊ ad hoc re-

b ¶ Dotem. adō Pan. de ca. in cōsil.cv.

c ¶ Filiam. addedomizi Bar. sozi. in consil.lx. incip.prosequēdo. ver. vlterius ēt. circa fi.viij. col.in.j. parte.⁊ do. bartho.sozi. in consil. lxxv. ici. circa p̄ncipiū. ver. p̄io q: vltra. circa p̄nc. ea.p le. vbi pōt q̄ ls pater teneatur tot iesquotics opus fuerit dotare filiā tñ si semel fuit dotata ⁊ eā cōsumpsit⁊ sua culpa amplius dotare non tenēť.⁊ i cō si.ccxcj.incipisti.lfis.v. preterea rñdeo.circa fi. in.ij.pte.q̄ pater tenēť dotare filiā ol ligationene legali.

100 putat illã.l.esse no. ¶ †Ad ista optime facit:q; etiã vbi ¶filia
haberet de suo proprio:tũc pater tenek eã dotare de suo ⁊ nõ
de bonis filie.d.l.fi.C.de do.promiss.quã ad hoc no.ibi Bald.
in.ij.co.vbi formaliter sic ingt.no.hic q; licet filia sit diues ex
proprio patrimonio:tñ pater tenek eã dotare de suo.⁊ ita ex-
presse tenuit ibi glo.no.in ver.intelligamus.q̃uis 2trariũ te-
neat singu. Bal.in.l.mulier.§.cũ proponerek.in.ij.oppo.ff.ad
101 trebel.vbi sic ingt post Jac.de are.† q; dos nõ est debita filie
a ¶Judicis. adõ.d.Ale. de iuno.ĩ cõ si.xxxij.i.iiij. parte. a iure obligatiõis sed magis officio iudicis[a] ex eqtate.q̃ equi-
tas cessat qñ mulier habet aliũde vnde se dotet.sicut in simili
dicm⁹ in alimẽtis q; filius est alẽdus a patre officio iudicis
ex quadã equitate.vnde si habet aliũde vnde se alat vel põt se
alere ex operis eius nõ est alẽdus a patre:q; tunc cessat equi-
tas.l.si qs a liberis.§.si vel parẽs.ver.sed si filius.⁊ ibidẽ bart.
102 cũ suis 2cor.ff.de lib.agno.† ⁊ ad istud qñ filia habet aliũde
vnde si dotet nunqd pater teneak eã dotare:videas Ange.in
aut.res que.C.cõia de leg.⁊ in.l.fi.C.de do.pmis.⁊ Bal.in.d.
aut.res que.in prin.ij.col.ver.quero an ego tenear dotare ne-
103 ptẽ ex filio meo ⁊c.vbi tenet †q; auus nõ tenek dotare neptez
suã qñ filius habet ex quo possit filiã dotare.motus ex tradi
tis in optimo simili p Bart.post Jaco.de are.in.l.nõ quẽad-
modum.ff.de lib.agno.⁊ cũ hoc dicto Bal.simpliciter tenet
Lud.ro.in.l.j.ff.sol.mat.de quo etiã p Saly.in.d.l.fi.C.de do.
promiss.videatis ẽt q; vult Bal.in.l.mater.C.de iur.do. circa
intellectũ quẽ dat ad.l.vrorem.§.pater naturalis.ff.de leg.iij.
104 nã voluit Bal.q; illud q; ibi dicit in ter.per gl.⁊ Bart.† q;
pater nõ tenek dotare filiã naturalẽ tãtũ de suo:ꝓcedit ⁊ in-
telligitur de filia naturali tantũ q̃ non est inops vel ex hone-
sto artificio põt sibi dotẽ querere:alias naturalis pater tenek
eã dotare.videas ẽt qõ voluit Bal.in.d.l.fi.in.iij.col.in ver.ij
b ¶Soror. adde Abb. in 2li.xxxi. 105 nunquid frater.C.de do.pmis.vbi tenuit †q; frater nõ tenek
b dotare sororẽ[b] per eodẽ patre de suo ꝓprio q̃ soror habet pro-
priũ patrimoniũ:secus si non haberet ꝓpriũ patrimoniũ.vi-
deatis ẽt q; in proposito nostro ⁊ in terminis nostris voluit
not. Anto.hic in.xxvij.col.vbi volnit q; etiã si filia habet bo-
na aduẽtitia:nihilomin⁹ adhuc pater tenek eã dotare de suo
non autẽ de bonis aduentitijs filie.motus per.d.l.fi.C.de.do.
promiss.ideo subdit ipse,singularius q; q̃uis filia habet bona
aduẽtitia tñ pater simpliciter dotãdo filiã in dubio ꝑsumit
ea3 dotasse de bonis proprijs patris ẽt si expresse dicat pater
c ¶Filias.ad de frã. are. in.l.donata rius.C.õ cõ di.ob cau.⁊ qõ ibidẽ ad cum dixi in apostil. q; eam dotet de bonis proprijs filie dũmodo pꝛ sit soluendo
c cũ officiũ paternũ sit ⁊ ex necessitate dotare filias[c].d.l.qui in
liberos.ff.de rit.nup.⁊.d.l.obligamur.§.lege.sec⁹ si pater non
esset soluendo.sed audite:licet Ang.de are.pro hoc suo dicto
q; est in practica clarissimũ ⁊ vtilissimum nihil aliud alleget
106 ¶ †Ego adduco duo optima fundamẽta ad istud firman
dum q; pater dotãdo filiã habẽtez bona aduẽtitia etiã si ex-
presse dicat se eam dotare de bonis ꝓprijs filie:tñ videt dota
re de suis bonis patris qñ pater est soluẽdo.nã ab his ad que
gs tenek de necessitate ptestatio nihil relevat ptestãtẽ nisi ẽt
interueniat cõsensus ipsius cõtra quẽ fit ꝓtestatio.⁊ hoc qñ
obligatio esset iam 2tracta.⁊ sic esset de ꝑterito.secus si de fu-
turo.l.alimẽta.⁊ ibi gl.no.⁊ ibidẽ Bart.⁊ alij.C.de neg.gest.
⁊ est theorica Bar.in.l.nõ solũ.§.morte.ff.de ope.no.nũ.i.vij.
col.ver.sed quero an ẽt patris cõsensus requirak.ter. eiusdem
Bar.in.l.fi.§.itẽ si pdixerit.ff.nau.cau.stabu.⁊ cõiter doct.et
Bal.Ange.Saly.⁊ alij nouissimi in.l.pacta nouissima.C.de
pac.cano.in.c.cũ zlD. Ferrarien.extra de consti.⁊ idẽ Bal.i.l.
nõ ideo minus.C.de lib.cau.ergo cũ pater tenek ad dotãduz
filiã de suo ꝓprio:vt.ꝫ.vidimus:ergo ꝓtestatio ipsius patris
que cõtrariũ tenere nihil debet operari:⁊ nihil patri profice-
re. ¶Preterea ⁊ scõo in his q̃ certo modo dispositia sunt ⁊ de-
terminata.l.ꝓtestatio nihil operak nec relevat ꝓtestantẽ. ita
Bart.in.l.nc̃sennius appollinaris iulio paulo.in.j.not.⁊ ibi
Ang.ff.de neg.gest.⁊ Bar.post glo.in.l.alimenta.C.de nego.
gest.⁊ in.d.l.nõ solũ.§.morte.in.xj.col.in ver.circa quintũ.sed
sic est q; istud est determinatum a iure qõ pater tenak dota-
re filiã de suo ꝓprio:ergo ꝓtestatio patris nihil habebit ope-
rari.⁊ per hec duo fundamẽta infero nouiter vnũ qõ nõ me-
mini me alibi in terminis legisse qõ not.est bene ſignãduz in
practica ⁊ ad ter.nostrũ:⁊ ad suprãdicta in textualib⁹ in.iij.
107 no.† q; si maritus cuius bona sunt tacite hypothecata ꝑ do
te ex dispositione.l.accipiẽs dotez protestaret ⁊ diceret q; no-
lit bona sua cẽ hypothecata ꝑ dote:talis ꝓtestatio nihil ope
108 raretur †.idem ⁊ notabilius dico in socero cuius bona etiã
sunt tacite hypothecata ꝑ dote nurus siue ipse dotẽ accepe-
rit:siue alius de eius voluntate.secus si sine voluntate.ita te-
nuit glos.ſ.u.l.assidnis.in glo.ſ.mag.in ver.sint.ante fi.C.q; po.
in pig.ha.per.l.fi cũ dotez.§.trãsgrediamur.ff.sol.mat.certe si
socer ꝓtestarek ⁊ diceret se nolle q; bona sua sint hypotheca-
ta:ista protestatio nihil operak:quia nõ obstante posset mu-
lier agere hypothecaria ad bona ipsius soceri.istud oĩno ad
dite ad ea q̃.ſ.dixi in textualibus.in.ij.no.Sed aduerte ſyis
in terminis nostris tenere cõtra Ange.q; pater dotans filiaz
habentẽ bona aduẽtitia si expresse dicat se eam dotare de bo-
nis proprijs filie:non videak dotasse de bonis ꝓprijs patris.
istõ facile põt teneri:⁊ facile posset rñderi ad illa duo funda
109 menta que.ſ.dixi.⁊ ad primuz †q; ab his ad que quis tene-
tur de necessitate protestatio nõ releuat protestantem.rñdeo
fatendo hoc esse vissimũ.⁊ dũ diceba3 q; pater de necessitate
110 tenetur dotare filiã de proprio patris:rñdeo †negando quia
imo pater nõ tenetur de necessitate de suo proprio patrimo-
nio dotare filiã qñ filia habet bona aduentitia vel aliũde vñ
se dotet.vt tenuit Bar.in.d.§.cuz proponerek.superius alleg.
⁊ veritas huius puncti pẽdet ab illo.eodẽ modo rñdeo ad se
cundũ dum dicebak q; in his que certo modo dispositia sunt
a.l.protestatio nihil operak.dico hoc verum.⁊ duz dicitur q;
istud est determinatũ ex iure q; pater teneak dotare filiaz de
suo proprio. Rñdeo q; est falsum qñ filia habet de suo ꝓprio
vnde se dotet:vt statim dixi.⁊ 2tra Ang.alleg.Bar.in termi
nis 2trariũ tenentẽ in.d.l.nc̃sennius.in.iiij. no.ff.de neg.gest.
vbi inquit q; licet pater ⁊ frater q dotant filiã videank in du
bio dotare de suo proprio ⁊ nõ filie vel sororis. per.d.l.fi.C.de
do.promiss.verũ est nisi esset nego.gesto.filie vel sororis:vt quia
filia vel soror haberẽt bona propria:quia tunc viderenẽ dota
re de bonis proprijs filie ⁊ sororis.motus p illũ ter.⁊ ita dicit
sentire glo.in.d.l.fi.⁊ est in ver.paternum.C.de dot. ꝓmis.⁊ si
bene,aduertatur vult adhuc fortius Bar.cõtra Ange.hic q;
etiã sine expressa protestatione patris vel fratris:tñ in dubio
videt dotare de bonis ꝓprijs filie vel sororis.est verũ qõ glo.
in.d.l.fi.in ver.patrimoniũ.nõ bene alleg.per Bar.q; loquit
in extraneo:nõ aũt in patre.dicit etiã Bart.in.d.l.nc̃sennius.
111 aliud qõ optime facit in simi.† q; q̃uis pater expensas quas
facit pro filio studẽte videak in dubio facere de suo.l.qua pa-
ter.ff.fa.erc.tñ hoc debet intelligi nisi filius habuisset pecu.ca
strense vel quasi vel aduẽtitiũ qõ fuisset penes patrez.l.fi.ff.de
peti.here.est verũ q; inquantũ Bar.loquitur de patre:ano:⁊
alijs qui tenentur dotare:⁊ vult q; si gerant negotia filie qõ
in dubio videank dotasse de bonis ipsi⁹ filie.qõ cõtra Bart.
tenuit Ludo.ro.in.l.j.ff.solu.matri.motus per.d.l.fi.C.de do.
promiss.si vis habere veritatẽ huius pũcti vltra superius all.
videas glo.in vrorẽ.§.naturalis.⁊ ibidẽ late Bart.⁊ plenius
q̃ alibi.ff.de leg.iij.⁊ Bart.in.d.l.j.ff.so.ma.⁊ ibi Jo.de imo.
in.iiij.col.⁊ Bal.in.d.l.nc̃sennius appollinaris iulio paulo sa
lutem.ff.de nego.gest.⁊ oĩno Bald.in.d.l.fi.in pe.col.C.de do.
promiss.⁊ ibi late per cuz quid de patre:quid de matre:qd in
fratrib⁹:quid in socijs oĩm bonorũ.⁊ Bal.in 2li.incip.in dei
nole amẽ. Pone q; Petrus ⁊ Joanes ⁊c.vbi 2suluit in quo
tidiano casu. Ecce Petrus ⁊ Joannes erant fratres ⁊ dota
uerunt de cõi filias Joanis an Petrus videatur dotare pro
parte sua.⁊ cõsuluit Bal.q; nõ:q; Petrus videt gessisse ne-
gotia Joanis:q; eo sciente ⁊ patiente fecit istud.⁊ idez dicit
esse in quolibet extraneo dotãte vna cũ patre.secus si sine pa-
tre:per.Ler morte.C.de pac.cõuen.⁊.l.vni.§.accedat.C.de rei
vro.act.vide qõ in simili decidit Spec.in tit.de iudi.§.sequit
versi.quid si vnus ex fratribus.sequit Bal.in.l.fi.in pe.col.C.
de do.pmis.⁊ in addi.ad tractatũ Bar.de duob⁹ fratribus
in.viij.col.in ver.itẽ dicit q; si vnus fratrũ Jo.Pe.de Ferra.
in practi.sua Papiẽsi in forma libelli quo agitur ꝑ here.vel
re singulari.in.xviij.col.in ver.itez querit de quotidiana cõ-
ne.⁊ in forma libelli in causa societatis.in pe.col. ¶Anteq̃
ylteri⁹ procedã in gl.quia.ſ.vidim⁹ qñ filia est maritata an
debet dotari a patre:⁊ qd qñ habetvnde se dotet de suo:⁊ qd
in auo an teneꝁ dotare neptẽ.⁊ sumus in hac no.materia do-
112 tiũ vt illũ pinguiorẽ efficiam⁹.habetis notare † q; pꝛ nõ tene
tur dotare filiã hereticã vel Judeã.ter.est no.i.l.cognouim⁹.
in verb.ceteris liberis.C.de here.⁊ glos.vnica in.l.ſi vero.ff.de
in rem verso.⁊ ita dicit qõ tenet Lud.in.l.j.ff.so.ma.⁊ Bart.
in aut.res q̃.in vlti.col.C.cõia de lega.q̃uis Bald.ibi videak
facere differẽtiã iter Judeã ⁊ hereticã.accedat qõ dixit Bal.
113 in rub.C.de priui.do.i.ij.col.vbi dixit † q; mulier hereticа nõ
habet priuilegia dotis.qõ multũ no.ad limitationẽ.§.nostri.
⁊ idẽ dicunt Ly.⁊ Nico.in.l.j.ff.so.ma.esse in Judea:qõ mu-
lier Judea nõ habeat priuilegia dotis.qõ etiã bene no.ad li-
114 mita.§.nostri. ¶ †Aduerte tamen q; si filius vel filia sint effe-
cti orthodoxe religionis:⁊ sic Christiani:qõ pꝛ Judeus vel
Hebeus vel alterius secte teneꝁ dictos filios alere et filias:⁊
donationem propter nuptias constituere:⁊ dotẽ dare fin vi-
res pñmonij.ter.est sing.in.d.l.cognouimus.C.de here.qñ ẽt
Ang.hoc dicit multũ notãdũ.⁊ dicit se habuisse de facto nõ
sunt multi

sint multi dies: ꝛ nūc est de facto hec questio in hac ciuitate Papie. Addo glo. amplius volentē in l. mater. C. de iur. do.
115 nam regulariter mater nō cogitur dotare filiā †: quia officiū maternū nō est filias dotare vt ibi est tex. nisi mater esset diues ꝛ pater inops q nō habuerit ex quo dotaret filiā. ita bar. ꝛ Bal. in d. aut. res q. et Jaco. de are. et Pet. et Bald. in d. l. mater. C. de in. do. de quo etiā per Ang. in l. a filia. in prin. ff. ad trebel. ꝛ in l. fi. C. de do. pmiss. et Ludo. ro. in l. j. ff. solut. matrimo. tamē dicit illa no. glo. in l. mater. q si mater esset hereꝛtica et filia Christiana q mater tenet eā dotare q̄uis alꝫ nō sit eius officiū. ꝛ idē dicit ibi Bald. esse in matre Judea q si filia efficiat Christiana mater tenet eā dotare. q̄uis alꝫ non sit eius officiū. de quo videas oīno per Ly. ibi: ꝛ in aut. gazaꝛros. de here. ꝛ Specu. in titu. qui fi. sint legi. §. j. ver. q si pater.
116 ¶ Scdo notate † q si pater est egenus vel multis debitis involutus ita q̄ nō sit sufficiens ad dotandā filiā: tūc nō tenet eam dotare: imo fortius dato q constituit sibi dotē: cōstitutio erit nulla. ita dixit ꝛ tenuit Ludo. ro. in l. j. ff. solu. mat. motus per l. ait pretor. §. si cum mulier. ꝛ l. fi. et §. si a socero. ff. que in frau. cre. sed ante eū hoc fuit dictū Bal. in d. l. fi. in. iñ. colū. C. de do. promiss. ꝛ ratio est: quia cū dos debet cōstitui ꝑm qualitatem ꝛ quantitatē facultatū patris. l. quero. ff. de iur. do. et l. si filie. ff. de le. iñ. ꝛ l. cū post. §. si gener. ff. de iur. do. ego vbi non sunt alique facultates: ibi nō p̄t cadere constitutio dotis cū nō entis nulle sint qualitates. l. eius qui. §. penul. ff. si cer. peta.
117 ¶ † Tertio no. q pater nō tenet dare dotē filie ingrate: q̄ ingratitudo tollit debitū nature. §. optime. i aut. de nup. q̄uis si dos esset ita data nō reuocaret ꝓtertu ingratitudinis. hoc est q̄ nō. voluit Bal. in l. fi. in. iñ. col. C. de do. pmiss. ꝛ Bar. ꝛ
118 Jmo. in l. post dotē. in. vñ. col. ff. sol. ma. ¶ † Nunquid autē si filia accepit maritū vilē ꝛ indignū domi sue pater tenebit eā dotare? Lud. ro. in rub. ff. sol. ma. tenuit q nō. addē Bal. idē tenentē. in l. j. in n. iñ. col. ff. sol. ma. alle. ter. in l. iñ. §. si emancipatus filius. ff. de cōtratab. ꝛ Bal. in l. qui liberis in reportatis antiquis. ff. de rit. nup. vide no. Bal. in l. fi. C. de sen. q̄ fine
119 cer. quān. ¶ † Quid aūt si filia nupsit patre cōtradicēte: an pater teneat eā dotare: videas Pano. in c. cū cām. extra de rap. ꝛ doc. in c. accedēs. extra de pcura. ꝛ ibi Jmo. in. iñ. colū. ꝛ aduerte q ex iꝫ filiafamilias de iure canonico possit nubere sine cōsensu patris: vt est gl. in l. paulus. alꝫ inci. cū q. in gl. iñ. ff. de sta. ho. certe si filia nubat digno viro q̄uis nupserit sine cōsensu patris: nō dico 2tra voluntatē patris: tunc pater tenet eā dotare. ita glo. iuris cano. in c. hoc sacramētū. xxxvj. q. ij. et
120 glo. in c. de raptoribus. in v̄. cōsenserint. xxxvj. q. † An autē teneat pater dotare filiā naturalē tm̄ vel etiam spuriā: videas Bar. in l. fi. in. ij. col. ff. de his quib. vt indi. ꝛ Bar. post glo. in Lvrozē. §. naturalis. ff. de leg. iñ. ꝛ in l. meuius. §. duobus. in. iñ. ꝛ. iiij. q. ꝛ ibi. Jmo. ff. de leg. ij. ꝛ Bar. in l. fi. §. si a socero. ff. de his que in frau. cre. Bal. in l. fi. in. iñ. col. C. de do. pmiss. p illuꝫ ter. ꝛ in l. neq̄ mater. C. de iur. do. ꝛ in auf. res que. in. ij. col. C. cōia de leg. ꝛ in l. eā quā. in. xvj. co. C. de fideicō. Bal. ꝛ Jmo. in l. j. ff. de leg. j. ¶ Quid aūt si filia est meretrix vel similis cōditionis: an pater teneat eā dotare: videas Bald. in d. l. q libe
121 ros. in reportatis antiquis. ff. de rit. nup. † An autē filius teneatur dotare matrē volentē trāsire ad scōm matrimoniū: videas Bal. determinantē sing. q nō in l. j. ad fi. C. de inoffi. do. Ang. in l. j. ff. sol. ma. Alle. in arg. l. prozem. §. pater naturalis. ff. de leg. iñ. ¶ In ea. gl. ibi. l. minor. §. q̄ñ. ff. de pcu. Hāc partem glo. oēs approbant in pcuratore simplici. i. in pcuratore qui agit ad vtilitatē mulieris. ꝛ vltra alle. p glo. facit ꝑm Dy. hic in vlti. col. ꝛ pe. q. ꝛ etiā Jo. fa. q: persona dñi reputat nec debet esse durior cōditio pcuratoris q̄ dñi ꝓterq̄ in satisfandō. l. sed ꝛ be. §. defendere. ꝛ d. l. minor. ff. de pcu. ꝛ glo. in l. verū in prin. ff. pro socio. facit etiā. l. si cū procuratore. ff. de re iudica. ꝛ l. qui bona. §. pen. ff. de dā. infec. ꝛ ita simpliciter Rico. de neap. hic. in. iñ. q. gl. ꝛ subdit Jo. fa. hic nō est dubiū de p
122 curatore simplici. † sed pulchrū est dubiū quid de pcuratore in rē suā cui essent cessa iura a muliere. verbi gratia. ¶ Mulier cessit iura sua que habet cōtra maritū Titio: ꝛ sic actionem de dote: quo casu Titius cessionarius est pcurator in rē suā nūquid gaudebit hoc priuilegio ꝓlationis ita vt preferatur alīs creditorib⁹ mariti prout ꝓlata fuisset ipa mulier? determinat Jo. fa. hic q nō: per hūc tex. in p̄n. vbi dicit hoc videri expeditū in ver. cū ipsa mulier. scōo priuilegiū q̄ nō est trāsmissibile ad extraneos heredes si est et cessibile: vt est glo. in l. q si minor. in prin. in ver. pcuratorē. ff. de mino. ꝛ est tex. in l. ex pluribus. quē ad hoc ibi no. Bar. ff. de admi. tu. ꝛ in l. si stipulatus fuerit. in prin. et q̄ ibi Bar. ff. de ver. obli. et p Bar. in l. prō hērede. §. quid tm̄. post glo. ibi. ff. de acqui. here. Jmo. in l. apud iulianū. §. ytrū. ff. ad trebel. sed sic est q priuilegiuꝫ ꝓlationis nō trāsmittit ad extraneos heredes: imo nec ad filios alterius matrimonij: put de vtroq̄ vidimus in princ. huius glo. ergo etiā nō transibit ad cessionariū: ꝛ simpliciter
123 tenet Rico. de neap. in apostil. ter. † Vos autē in hoc p̄cto nūquid priuilegiū ꝓlationis q̄ habet mulier in ista actione de dote possit cedi: tenetis id q̄ tenet Bar. in l. post dotē. in vlti. col. ff. sol. ma. vbi Bar. etiā facit mentionē de glosſ. nostra hoc distinguēdo vt ibi per eum. q aut cessio fit ex necessitate imminēte ex vtraq̄ parte tā mulieris cedentis q̄ eius in quem fit cessio: aut fit ex voluntate: vt ibi latius per eum. ꝛ ibi Bar. rñdet ad l. fi. C. de priui. fisci. aliter q̄ rñdeat Jo. fa. hic. ꝛ cum illa distinctione Bar. tenet Ang. hic reiecta opi. Jo. de imo. in. d. l. post dotē. simpliciter ꝛ indistincte tenētis q hoc priuilegiū cessionis nunq̄ trāseat in cessionariuꝫ per ter. in aut. de exac. instā. dotis. circa prin. alle. ante cū p Bar. ibi. ad quē ter. facillime rñdere vt hic per Ang. ꝛ de hoc arg. videatis etiā per Ly. ꝛ Pet. in l. j. C. de priui. do. et ibi Bart. aliter tenentē q̄ in. d. l. post dotē. ꝛ ibi plene Bal. in. iñ. col. et late p Ludo. ro. in. d. l. post dotē. vbi rñdit distinctioni Bar. ibi quam ego. §. probani. videas etiam Ang. ꝛ Jmo. in l. j. in
124 vñ. q. ff. solu. mat. ¶ † An autem si actio de dote nouetur in actione nouāte intelligātur repetita priuilegia huius actionis de dote nouate? vide Bar. in l. aliam. ꝛ ibi Ang. ꝛ Jmo. ff. de noua. ꝛ Bar. in l. si stichum. §. j. eo. titu. ꝛ q̄ no. Barto. in l. si quis cum aliter. ver. quero circa secundum. ff. de verbo. oblig. Ange. in l. j. C. de indi. in lec. ꝛ in repe. vbi rñdit Bart. in. d. l. aliam. Jmo. in rub. ff. solu. ma. in. iñ. col. in ver. item ad uerte. ꝛ omnino videas Raph. cuma. in l. diuortio. ff. de ver. obli. vbi tenet contra Bar. in. d. l. aliam. vt refert Ang. hic: et dicit q credit eā esse de iure verioꝛē. q̄uis dicat q̄ opi. Bar.
125 sit communis ꝛ q̄ reseruatur in practica. ¶ † In ea. glo. ibi: aliud est in donatione propter nuptias. Idem etiam tenuit glo. in. d. l. fin. in fi. hic alleg. ꝛ est ibi glosſ. in v̄. tempore. circa q̄ videte que dixi. §. in tertualibus in. ij. nota. vbi concluſi q̄ q̄uis mulier nō habeat hoc priuilegium ꝓlationis in dona. propter nupt. habet tamē priuilegium tacite hypothece per multa que ibi dixi ad que recurratis iurta hanc donationē
126 propter nuptias. ¶ † Subdit Ange. hic ad vnum aduertendū q̄ mulier que nihil solut de dote promissa nihil etiā lucratur de donatione propter nuptias si solut p parte p eadē parte lucratur. ter. est in. §. illud. vbi Bal. ꝛ Ang. in aut. de non eligen. secun. nuben. ꝛ trāsumptiue in aut. sed que nihil. C. de pac. cōuē. ꝛ ꝑm cum hoc est multum not. in ciuitatibus in quib⁹ essent statuta q̄ muliere decedēte in matrimonio vir lucretur dotem: si autē maritus prior decedat mulier lucretur dotem propter nuptias: vel partē aliquam dona. vt dicit ipse esse statutum in ciuitate sua Aretina. ¶ Sibi autē videtur q̄ veritas huius puncti pendeat ab illa not. questio
127 ne: † an statutū loquens in dote lucranda a marito habet locum in dote promissa a marito tantum ꝛ nō data. de qua q̄stione quia est multū dubia ꝛ disputabilis: videas Bar. in l. inbemus. §. sane. cl. j. ꝛ ibi p alios. C. de sacrosan. eccl. ꝛ Bart. in cōsi. incip. querit an statuta. ꝛ in alio cōsi. incip. statuto cōmunis sterzani cauetur. ꝛ in 2si. incip. si statuto cauet q̄ vir. ꝛ Bald. in l. fi. C. de do. pmiss. ꝛ in l. si pater ignorans. ff. solu. ma. Ange. in l. p: edictorū. in fi. ff. ad legem fal. ꝛ in l. si cuꝫ dotem. §. si pater. ff. solu. ma. Rayne. de forli. in l. si marito. ꝛ ibi Rapha. cuma. ꝛ Pau. de cast. ff. solu. matri. ¶ Nathelsi. i no. clxxxiij. Ange. in consi. clxxxij. incip. premitto ad euidentiaꝫ ꝛ in aut. preterea. C. vnde vir ꝛ vxor. do. Alexan. in l. si donaturus. a §. fi. ff. de condi. ob cau. cum alīs concord. ibi per eum alleg. no. tamen singulariter q dictū statutum nō habet locū in dote promissa incerta vt est q̄ñ mulier simpliciter nubit intelligitur dare in dotem illud q̄ primo dedit: iurta glo. in l. mulier bona. ff. de in. do. Bar. in q. mulier habens amplum patrimonium. ita alleg. q vult Rico. de neapo. in rub. ff. solu. ma. tu vide q decidit Lud. ro. in cōsi. cccxiij. in casu propositę cōsultationis in primis est cōsiderandū. ¶ In ea. glo. ibi: rñdeo solu. mat. ne prius. pro crucianda veritate huius gl. esset opus videre q̄ñ nascat actio de dote: ꝛ postea intelligimus q̄ñ ea possit mulier experiri. ꝛ istud est valde diuersum ab eo q̄ ponit gl. nostra: q̄ stat simul q̄ sit nata actio de dote ꝛ tm̄ cōstante matrimonio nō possit mulier illa actione effectuali
128 ter experiri de hoc articulo: † ergo q̄ñ nascatur hec actio de dote an a tēpore contracti matri. an demū solu. mat. preter q̄ in casibus in quibus p̄t agi constante matrimonio: est questio antiqua de qua videtis in l. rebus. §. omnis autē. vbi per Barto. post glo. C. de iure dotium. ibi etiam per Bald. ꝛ Sali. ꝛ videte late per Bar. ad quē vos remitto in l. si cōstante. §. j. ff. solut. matri. vbi refert omnes glosſ. tangentes de hoc

a ¶ l. si donaturus. Vt i vide Franc. are. in. §. j. et q̄ ibidē ad cū late dixi in. apost. q. b⁴ adde ꝛ el. in. c. tertio loco. circa med. j. colū. de presum.

articlo.ꝛ ibi etiã refert opi.antiquor ꝛ Dyn.ꝛ Jac.de are. ꝛ alioꝝ.dicite vt ibi per eũ.ꝛ per nouissimos ibidẽ.ꝛ pro gl.ꝛ Bar.in.l.pater.ff.de do.prede.ꝛ per Dy.hic in penul.co.ꝛ per Bald.hic ꝛ Jo.fa.ꝛ plenius p Nico.de neap.hic in.j.q.extra

129 gl.ꝛ in istis locis habetis etiã † qñ incipit currere ꝑscriptio cõtra mulierẽ.de quo in specie videas Bal.ꝛ ibi oino Sali.i d.l.in rebus.ℊ.omnis autẽ.C.de iu.do.vbi dicit Sali. multuꝫ fungũ.per illũ ter.q̃ cuꝫ duxerit maritũ vergere ad inopiaꝫ tũc incipit currere prescriptio cõtra mulierẽ tam in actione in rẽ q̃ in hypothecaria circa ea que alienata fuerint p mari tum cũ tunc mulier habuerit facultatẽ agendi pro dote.ꝛ ad hoc etiã reputat illuꝫ ter.in.ℊ.ois antẽ.esse singularẽ Angel. hic.videte etiã qõ singularissime voluit do. Ant.de but.in.c. peruenit.extra de emp.ꝛ ven.vbi voluit q̃ licet cõstãte matri. nõ prescribaꝫ rebus dotalibus.d.l.in rebus.ℊ.omnis autẽ.tñ bene prescribitur rebus donatis propter nuptias motus.qꝛ illarum rerũ constante matri.vxor est domina.est tñ verũ qõ Abb. Panor.tenuit cõtrariũ motus per gl.in auf.vt immobi.in antepe.col.in ver.rem.ꝛ p gl.in auf.de nõ eli.secũ.nubẽ in ver.procedit. ¶ Jn ea.glos.ibi:qui tñ nõ fuit pactus de ea sibi reddenda.dicit Jo.fab.q̃ debet intelligi glo.pactus.i.stipulatus.per.l.quoties.ff. sol.mat. ꝛ.l.quia.C.de iu.do.ꝛ.l.j.C. de pac.cõuen.ego indubitãter teneo qõ glos.nostra bene stat pac.absq̃ expositione.i.stipu.quia vt dixi late.ℊ.in glos.inver.

130 transtulimus.† q̃uis pater dãdo dotẽ pro:filia sibi actionẽ non queraꝫ nisi sibi stipulatione prospiciat:tñ quilibet alius dando dotẽ sibi querit actionẽ per solũ pactũ.ꝛ in hoc termino defecit ingeniũ Joã.fa.casus est in terminis in.d.l.quia.ꝛ ibi Bar.ꝛ in.d.l.quoties.ℊ.fi.ꝛ ibi per oẽs:q̃uis Jo.fa.alleg. ꝛ nõ bene istas.ll.pro se.ꝛ dixi latius in glos.in ver.transtulimus.ꝛ ibi assignaui rõnẽ diuersitatis inter patrẽ ꝛ alios:dic

131 vt ibi. ¶ † Jn ea.glo.ibi.ℊ.accedit.Aduerte q̃uis alĩ non dicant hic q̃ illud qõ vult gl.nostra qõ si extraneus det dotem pro muliere q̃ mulieri querit actio integra nisi ille extraneꝰ fuerit sibi stipulatus incõtinẽti vel etiaꝫ solo pacto prospereri:vt dixi statiꝫ:qꝛ hoc est verũ si subsequat matri.et in istis terminis procedit.d.ℊ.accedit.als secus.l.si ego.in princ.ff.de iur.do. Bar.in.l.si cũ dotem.in prin.ff.solu.ma.ꝛ in.l.si dona

132 turus.ff.de cõdi.ob.cau. ¶ † An aũt extraneus qui tempore promissionis dotis nihil dixit de restitutiõe fiẽda sibi possit postea preindicare mulieri stipulãdo:videas glo.no. tenentẽ q̃ non in.d.ℊ.accedit.quã Bar.ibi no.ꝛ multuꝫ cõueniat.de quo videas etiã latius Bart.in.l.quoties.ff.sol.ma.ꝛ in.l.j.in

133 prin.eo.ti. ¶ † Jn ea.glo.ibi:quia agit ꝛ filia semper cõsenti re creditur.dicas esse verũ in dote pfectitia.d.l.ij.ℊ.j.ꝛ ibi gl. Bart.ꝛ alĩ.ff.solu.ma.secus si esset dos adnẽti.quia tũc filia sola etiã existẽs in potestate patris ageret sine consensu pfis. aut.qõ locum.vbi doc.C.de colla.ꝛ glo.in.l.ij.ℊ.ij.in ver.profecta.ꝛ ibi per doct.oẽs.ꝛ in.l.fi.ℊ.necessitate.in glos.mag.C.de bo.que libe.ꝛ per Jo.fa.hic in.vij.colum.ꝛ etiam per Ange.

134 ¶ † Que aũt dicatur dos profectitia:habetis melioꝛ tex. in.l.profectitia.in prin.ꝛ per totã.l.ff.de in.do.ꝛ que faciãt do tem profectitiam videas Bal.ꝛ glos.in.l.quia.C.de iure dot. ¶ Jn ea.glos.ibi.ꝛ hãc dotem integraꝫ debet seruare. Jstud qõ vult gloss.patrẽ nõ posse diminuere dotẽ primi matrimonii intelligit Ang.hoc esse verũ in dote realiter data fm dotẽ pmiss.m tantũ primoviro:bene pater potest minuere in secundo matrimonio.ꝛ in terminis nostris est gloss.no.in auf.

135 q̃uis glo.j.in ver.diminuere.C.de rei vxo.act. ¶ † Jn ea. glo. ibi tẽpestate vel vi.fuerit diminutũ patrimoniũ. Numqd aũt si filia semel fuit a pfe dotata ꝛ dotez cõsumpserit vel pdidit.

a ¶ Dotare. a vide que dixi in apo.s. e. ℊ. nu.97.

nũquid denuo teneꝰ eã dotare? Ange.de are.hic refert quedam dicta Ly.ꝛ doc.in.d.aũf.sed q̃uis.Bar.Ang.ꝛ Jmol. in.l.post dotẽ.ff.solu.ma.que aliquid facerent ad hãc questionem.sed ego allego in terminis Bar.formãtẽ hãc questionẽ ꝛ distinguentẽ in.l.si dotẽ.ℊ.si post solutũ.ff.solu.ma.ꝛ ibi oẽs cũ suis cõcordantiis.ꝛ Fulco.ro.in aut.qõ locum.C.de colla. q̃uis cõtra Bar.videaꝫ tenere Bal.in.l.fi.in.vij.col. ver. nun-

136 quid codẽ casu quo teneꝰ dotare.C.de do.pmis.vbi tenet † q̃ eo casu quo frater teneꝰ dotare sororem:de quo ibi per eum.et dixi in prima parte huius glo.si semel dotauit ꝛ perijt dos ẽt casu fortuito amplius nõ tenetur eaꝫ dotare.allegat inter ceteros vnũ tex.in.l.si socius pro filia.ff.p socio.qui mihi nihil probat.ad quez respondet prout rñdet Bart.in.d.ℊ.si post.est verum q̃ Bal.nõ loquitur in patre:vt loquitur Bar.in.d.ℊ. si post sed in fratre.ꝛ ita põt saluari Bar q̃uis iudicio meo videatur q̃ cũ eadẽ sit ratio in vtroq̃ casu tam in patre q̃ in fratre.cuꝫ presupponamus q̃ frater teneatur certe debet esse vis.ꝛ videatis in simili questionẽ quã ponit Bal.in aut.con

137 tra i egau°.C.ad trebel.vbi ponit † q̃ si pater assignauit filio partem suam vnde viuere poterat ꝛ filius illã cõsumpsit:an pater tenetur deinceps illũ alimentare.de qua questione videas etiã Bar.i terminis in.l.si cuꝫ dotẽ.ℊ.si post solutuꝫ.ad fi.ꝛ ibi p eundẽ Bal.ꝛ alios oẽs.ff. solu.ma.ꝛ Bald.in.l.sancim°.in p̃n.C.de inoffi.test.ꝛ in auf.si captiui.ad fi.C.de epi.ꝛ cleri.ꝛ in.l.ij.ff.solut.matri.ꝛ in.l.j.ℊ.ius naturale.ff.de iusti.et iur.ꝛ Ang.in.l.pater.ff.de cuic. Ludo.ro.in auf.q̃ locũ.C.de

138 colla. ¶ † Jn ea.glos.ad fi.Cum hac glos.simpliciter transit hic in fi.vlti.q.ꝛ cum ea transeunt etiã alĩ ꝛ Jo.fab.Ang.de are.ꝛ Nico.de neap.in.iij.q.glos.intelligentes tñ hanc gloss. habere locũ qñ filia esset vina tẽpore quo pater agit.si autem tam esset mortua ꝛ pater ageret:non haberet hoc priuilegiuꝫ prelationis fꝫ Jo.fab.qꝛ hoc nõ reperit iure cautũ.ꝛ qꝛ iste.ℊ. faceret cõtra ꝛ fortius facit fm Nico.de nea.hic in.iij.q.glo. quia mortua filia cessat ratio glo.nostre q̃ ideo patri competat hoc priuilegiũ:quia filie hanc dotẽ reseruare cogaꝫ:nã cũ filia tã sit mortua cessat hec ratio.addo Bald.in.l.vnica.ℊ.ꝛ vt plenius.C.de rei vxo.acti.vbi dicit q̃ hec glo.in hac parte est sing.ꝛ postea effectualiter tenet idẽ qõ doct.hic:q̃uis per alia verba dicẽs hanc esse veritatez:q̃ si pater experiaꝫ actione cõmuni sibi ꝛ filie:ꝛ tũc habet hoc priuilegiũ:quia tũc est miniſter filie.si autẽ experiatur proprio iure:tunc nõ habeat actionẽ priuilegiataꝫ hoc priuilegio prelationis.de hoc puncto videte latius Bar.in.l.post dotez.in pe.col.vbi ẽt alios.ff. solu.ma.ꝛ ibi in terminis nostris tenet etiã Bar.idem qõ.s.

139 retuli doc.hic.† Numquid aũt marito agenti in actione ex stipulatu ad dotẽ cõpetat hoc priuilegiuꝫ prelationis: glo.in.d. l.vnica.ℊ.ꝛ vt plen°.in ver.ex vtroq̃ latere. C.de rei vxo.act. firmauit expresse q̃ non.ꝛ p ea multũ bene facit hic text. vbi hoc videtur esse expeditũ.ꝛ cũ illa gl.tenet simpliciter Jo.de pla.in.ij.col.hic sed Nico.hic in apo.ter.in ver.alĩs.simpliciter dicit illam glo.male loqui fm Dyn.in.l.j.in addi.mag.ff. solu.ma.ego credo q̃ illa gl.verũ dicat vt habetis per Bart.

140 in.l.j.in fi.j.col.ff.solu.mat. † Numquid autẽ hoc priuilegiuꝫ prelationis habet locũ in sponsa:ꝛ an habeat locuꝫ in matrimonio putatiuo:recurre ad remissiones q̃o.s.dedi in tertua libus in.ij.no.in illo arti.numquid priuilegiũ tacite hypothece cõpetat spõse:ꝛ an habet locũ in mrimonio. putatiuo.vbi etiã inuenies tactũ quid de hoc priuilegio prelationis. ¶ Ex-

141 tra glo.p cõplemento huius.ℊ.restat vltimo vt videamus † qualiter formandus sit libellus in hac actione ex stipulatu q̃ cõpetit pro dote tã ex parte mulieris q̃ mariti:huius libelli formã ponit Spec.in titu.de dona.inter virũ ꝛ vxo.ℊ. formatis.ver.postro.ꝛ.ℊ.nunc de dote.ꝛ Ros.in ti.de acti.que datur marito pro petenda dote:ꝛ que datur vxori pro repetẽda dote soluto matrimonio:fm q̃ referunt hic Jo.de pla.ꝛ Nic. de neap.in vlti.q.extra glo.Et circa hoc vide que scripsi in.ℊ. actionũ.in glo.in vlti.libello.quem ibi posui in petitione hereditatis:vbi dixit q̃ cũ in actione de dote fit iudiciũ vniuersale sicut ꝛ petitio hereditatis: pcedit libellus si aliquis simpliciter petat cõdemnari ad restituendã dotẽ nõ facta speci-

142 ficatione alicuius rei dotalis:ꝛ † libellus generalis procedit in actione de dote.vbi videte.ꝛ ponit Bar.in.l.fi.per illũ tex. ꝛ ibidẽ Bal.ꝛ alĩ.C.de sen.que pro eo q̃ interest.ꝛ Bar.in.l. j.in p̃n.vbi alĩ.ff.de eden.ꝛ Bar.in rub.ff.sol.ma.in vlti.colũ. cũ alĩs cõcor.quas ibi retuli ꝛ signaui.ꝛ quedã alia cõferentia ad hũc libellũ ponit Bar.in rubri.ff.solu.ma.in vlti.colũ. que simpliciter referunt p Ang.hic q corrupte alleg.Barto. in.l.j.ff.solu.mat.ꝛ est in rub.illius tit.in hac materia libellus est diuersimode formãdus fm diuersitatẽ casuum emergentiũ:quia aliq̃ agit maritus ad dotẽ sibi constituendã ꝛ dãdam:vel ad dotẽ sibi cõstitutã ꝛ promissam actualiter dandã. aliq̃ agit ad repetendũ dotẽ mulier cõtra marituꝫ:vel a patre qui dedit:ꝛ expresse pactꝰ est eam sibi reddi.aliq̃ agitur ab ipsa muliere soluto matrimonio:vel etiaꝫ cõstante in casibus premissis.Aliq̃ agitur ab heredibus mulieris.aliq̃ ab eius filiis vel descẽdentibus etiaꝫ nõ de heredibus:prout de predictis tribus vidimus.ℊ.in gloss.in ver.transtulimus.ꝛ in glo.mag.in ver.cum ipsa.vnde fm diuersitatẽ casuum diuersificande sunt etiaꝫ cõclusiones.forme aũt talium libellorum satis sunt plane ꝛ satis liquẽt ex his que.ℊ.vidimus.pro nũc pono in duobus verbis vnã formã in marito agẽte ad dotẽ.

143 † Ego cõtra Titium socerũ meuꝫ ꝛ dico q̃ de tali anno et mense cõtrari matrimoniũ cũ Bertha eius filia pro qua dictus Titius promisit mille pro dote iam est ann° vel circa:ꝛ eam vsq̃ nũc distulit soluere ꝛ etiã indebite recusauit.quare cum ego per tempus suprascriptũ sustinuerim onera matrimonii:ꝛ propterea cum interesse meum in viginti dictã dotẽ tẽpore debito nõ fuisse mihi solutam.peto dictum Titium cõdemnandũ ad dãdũ mihi ꝛ actualiter soluendũ dicta mille

integra

integra promissa in dotē. item cū condēnari ad dicta vigin-
144 ti mihi soluēda pro meo interesse. ¶ †Qualis aūt sit forma libelli et parte mulieris agentis ad repetitionem dotis soluto matrimonio siue etiā constāte in certis casibus permissis: ponit vno verbo Jo.fab.ꝛ latius Ang.de are.sed plenissime Jo.de pla.qui in hoc libello cōgerit omnē materiā huius.§. quam ego.ſ.in suis locis posui.libellus aūt in hypothecaria pro dote:de qua etiaꝫ tractat hic.§.esset adeo planus. qō fm
145 Jo.fa.esset ridiculū eum ponere. ¶ †Nunquid aūt qñ mulier agit contra maritū debet in libello necessario cōcludere: peto eum cōdemnari inquantum facere potest.cum in plus non teneatur maritus de iure:iurta. l. qui in id.cum.l.seq.ff. de re iudi.ꝛ.l.maritus.ff.solu.ma.cum simi. an vero sufficiat simpliciter petere eum condemnari:videte Bart. ꝛ alios in d.l.maritus. vbi tenet qō sufficit qō dicat peto eum condemnari:absq; eo quod dicat illud: inquantum facere potest ꝛc.

1 ☞ Compensatio an ꝛ qñ fiat ipso iure ꝛ qñ nō:ꝛ que olim erat causa differētie circa compensationē inter acti. bone fidei:ꝛ stricti iuris.ꝛ nu. 10.ꝛ nu.59.ꝛ nu.78.ꝛ nu.80.
2 Effectus est maximus an actio tollatur ipso iure an ope exceptionis.
3 Judicium quot modis capiatur remissiue.
4 Libera potestas astringitur ad ea que sunt de bono ꝛ equo.
Procurator cui data est libera potestas si fraudez committeret vel contra bonam equitatē aliquid faceret:an illud noceat domino.eo.nu.
5 Mandatum singularium personarum licet requirat istud verbum: cum libera. alias nunq; subintelligitur: tamen in mandato vniuersitatis semper inesse videtur.
6 Procurator cū libera actus obligatorios facere non potest.
7 Potestas libera rectori seu iudici concessa restringit ad bonum ꝛ equum.
8 Habens liberum arbitrium tenetur de dolo cōmisso:ꝛ quid de culpa.
10 Exceptio compensationis quare contra actionem depositi non procedat.
11 Exceptio contra agentem depositi obīci nō potest: ꝛ quid de exceptione spoliationis ꝛ compensationis.
12 Compensatio non admittitur contra agentem interdicto recuperande.
13 Sacerdoti petenti decimas compensatio opponi nō potest.
14 Verba importantia meram ꝛ liberā voluntatem ꝛ arbitriū non merum sed regulare que dicantur esse.cum octo seq.
15 Juder si sibi causa committatur per verba importantia meram voluntatem et liberum vel plenum arbitrium quid facere possit ꝛ que obseruare teneatur ꝛ que non.cū duobus seq.ꝛ nu.29.ꝛ nu.30.cum nouem seq.
17 Compromissum si sit factum cum clausula qō arbiter ferre possit sententiā partibus presentibus vel absentibus an si parte non citata laudum ferat sit ipso iure nullum.
18 Compromissum si sit factum cum clausula qō arbiter terminum compromissi prorogare possit partibus citatis ꝛ nō citatis an si proroget terminum partibus non citatis talis prorogatio sit ipso iure nulla.
40 Arbitrium si alicui datur qō procedat secundum equitatez non attento iuris rigore: an per hec verba poterit procedi summarie ꝛ de plano sine strepitu ꝛ figura iudicī.
41 Causa si committatur quod procedatur de bono ꝛ equo: quid hec verba important: ꝛ quid si committatur de veritate ꝛ iustitia.nu. 42.
43 Causa si committatur vt in ea ꝓcedatur pure et simpliciter an per hoc videtur tolli ordo iuris: ꝛ quid si committatur secundum rei veritatem.nu. 44.ꝛ quid si committatur sola facti veritate inspecta.nu.45.et quid si in tali negotio dicatur quod procedatur de facto vel sit statutum quod ita dicat.numero.46.
47 Juder nunquid vigore arbitrī sibi dati quod in causa possit procedere ꝛ cognoscere de iure ꝛ de facto:credere potorit testi reddenti nullam vel malam causam: ꝛ an poterit recipere testes die feriata et iuris ordine pretermisso. nu. 48.ꝛ nunquid poterit inquirere contra occidentem bannitum.nume.49.
50 Arbitrium alicui datum vt iudicet secundum bonam fidez quomodo intelligatur.
51 Juder habens plenum arbitrium an fulminare debeat.
52 Juder in arbitrīs animuz suum in mitiorem partem inclinare debet.
53 Clausula qō procedatur per simplicē querelam:quid importet: et quid si cōmittatur qō in tali negotio vel causa iuder libere valeat procedere. nu. 54. ꝛ quid si alicui datur potestas cum clausula quod non subsit legibus.nu.55.
56 Commissiones preter formam iuris princeps ꝛ non inferior. facere potest:et quid in legato de latere.
57 Verbum reddere vel restituere quid contineat.
58 Compensatio quare est necessaria.ꝛ nu.61.
62 Compensatio de quantitate ad quantitatem an et quando admittatur.cum duobus seq.
65 Compensatio si mutuaui famulo meo ex quo mihi postea certo tempore seruiuit an admittatur ꝛ fiet.
66 Compensatio de specie ad speciem an admittatur. ꝛ nu.70.
Compensatio de specie ad quantitatem an ꝛ quādo admittatur ibidem ꝛ seq.ꝛ nu.69.
68 Compensatio si debetur quantitas vt species illius quantitatis:ad aliam quantitatem non admittitur.
70 Compensatio quando species est in genere debita hincinde an admittatur.
71 Compensatio quid et quare fuit introducta et in quibus debitis habeat locum.nu.87.
72 Compensationem si quis opponat fisco intra quātum tempus sibi debitum docere debeat.
73 Ea que sunt facti an possint sub certa regula definiri.nu.75.
74 Compensationis oppositionem intra quod tempus liquidare teneatur.
76 Compensatio in quibus casibus admittatur: et quid in eo quod est alteri debitum.
77 Compensationem si iudex de debito hincinde liquido non fecerit:sed primo cōdemnauerit me et post quatuor menses condemnet te an appellari possit.
79 Testamentum filij in potestate preteriti est nullus ipso iure si dicatur.
81 Compensatio in delictis an et in quibus casibus admittatur.ꝛ nume.seq.
83 Emphyteotica res non cadit in commissum per cessationē solutionis census si dūs tantundem emphyteote debeat.
84 Compensatio quantum ad pene commissionem euadendā admittitur ipso iure.
85 Periurus an dicatur ꝛ sit si quis promiserit soluere certam quantitatē intra calendas Maij ꝛ hoc iurauit si postea compensare velit.
86 Judicis officium an sit actio.

In bone fidei. ¶ Iste.§.est facilis:ꝛ facilem habz materiā:vtilez tñ ꝛ cōmuni diuisione scribentiū hic:vt Rico.Joan.de pla.ꝛ Ange. de aret.diuiditur vsq; ad.§.preterea. in tres partes principales. In prima ponit differentiā que olim erat inter actiōes bone fidei ꝛ actiōes stricti iuris circa cōpensationē. In scōa illam differētiam removet ꝛ corrigit. In tertia excipit vnū casum. Scōa ibi:nostra cōstitutio. Tertia ibi:excepta. ¶ Sed ibi autem videt qō iste.§.congruētius posset diuidi in quinq; ptes principales. In prima declarat in grē libera potestas quaz habet officiū iudicis circa actiones bone fidei. In scōa declarat in spē circa cōpensationē. In tertia ponit differētiaz que in hac cōpēsatiōe olim erat inter actiōes stricti iuris ꝛ actiones bone fidei. In quarta tollit illa differētia. In quinta excipit vn⁹ casus:ꝛ exceptiōis ratio assignat. Scōa ibi:in quo ꝛ illud continetur. Tertia ibi:sed ꝛ in stricti iuris. Quarta ibi:hz nostra cōstitutio. Quinta ꝛ vltima est ibi:excepta. Iste §.hoc dicat in summa. †Olim in actionibus bone fidei indu
1 cebat cōpēsatio ipso iure:ꝛ in actiōe vero stricti iuris demū opposita exceptione doli:hodie vero hec differētia est sublata:ꝛ in oib⁹ actionib⁹ tā in actiōe bone fidei q̄ stricti iuris: tam in rē q̄ in personā fit vsq; ad cōcurrentē quātitatē compensatio ipso iure excepta actiōe depositi in qua exceptio cō pensationis nō ꝓcedit.b.d.vsq; ad.§. ꝓterea quasdā. Et pro introductione casus ꝛ intelligētia litere habeāt sibi iuuenes premittere ad euidentiā vnū:q̄ olim erat cā differentie circa cōpensationē inter actiōes bone fidei ꝛ actiones stricti iuris: quia in actionib⁹ bone fidei cōpensatio fiebat ipso iure vsq; ad ꝛcurrentē quātitatē: in actionibus stricti iuris nō fiebat cōpensatio ipso iure:sed demū opposita exceptiōe doli: dolo
2 facis q; petis qō restituturus es. †ꝛ effectus est maximus an actio tollat ipso iure:an ope exceptionis:per ea qui tradunt in.l.marcellus.ff.de re iudi.in.l.si vnus.§.pactus. ff. de pac.q; si ipso iure est sublata actio:iudex ex officio pōt expellere agē tem ꝛ absoluere reū etiā reo nō petēte.sec⁹ si actio nō est sublata ipso iure:hz ope exceptionis: vt magistraliter ingt Bar. vbi hoc latissime tāgit in.d.l.si vnus.§.pactus.ff.de pac.in.ar. ꝛ.r.col.post glo.quā ad hoc multū no. Bar.in.l.cū qui ita.§.

qui ita.vbi etiã Jmo.ff.de verb.obli.ꝛ Bar.in.l.lecta.ff.si cer. peta.ꝛ videbitis latius.J.in glo.in verbo.ipso iure.hodie vero per istũ.§.sublata est talis differẽtia:ꝛ per.l.fi.C.de cõpensa. de qua ter.iste tacite mẽtionẽ facit sublata est ista differẽtia. Et gñaliter est dispositũ q̃ in oĩb⁹ actionib⁹ fiat cõpẽsatio ipo iure exceptã actiõe depositi:vt hic habes in litera ꝛ in.d.l.fi. C.de cõpensa.ꝛ istud sufficiat p figuratiõe casus. ¶ Jn ter.
3 ibi:iudicijs.exponit Dy.i.actionibus.† de multiplici significatione huius termini:iudiciũ. recurre ad glo.no.in.§.preterea.S.quib.nõ est pmiss.fa.test.¶ Jn ter.ibi:iure aperto.exponit Dy.i.cuꝫ debitũ bincinde est liquidũ: vt expresse dicit text.vnde iste est assumptus in.l.fi.C.de cõpensa.ꝛ ista expositio magis placet mihi q̃ expositio gl.hic in ver. iure aperto. que exponit.i.cũ bincinde debeꝫ quãtitas.q̃ expositio est extranea ad hũc ter.q̃uis in se sit vera.ꝛ sm qõ dicit Dy. forte q̃ ter.voluit sic dicere:forte q̃ nõ est verũ:put etiã fatet Dy. q̃ exponẽdo literã:put diri:iure aperto.i.cũ debitũ est liquidum.potest addi illud qõ dicit glo.j. cum bincinde debetur quãtitas.tũ q̃ est alienũ a ter.nostro ꝛ ad.d.l.fi.reseruo dicẽdum in glo.in ver.iure aperto. ¶ No.ex ter.in ver.libera po-
4 testas.sm Jo.fa.hic:cuiꝰ verba sibi adscribit Jo.de pla.† qõ libera potestas astringit ad ea q̃ sunt de bono ꝛ equo:ꝛ ideo sm eos facit iste text.q̃ si procurator cui data est libera ptãs: frandẽ cõmitteret vel aliquid faceret cõtra bonã equitatẽ puta dolo vel fraude:q̃ illud nõ noceat dño. ad qõ etiã allegãt magistraliter in terminis ter.in.l.creditor.§.lucius. q est.§.fi. ff.manda.ꝛ ibi bene ꝓbat ter.in ver.vtili. quẽ ibi expresse ita not.Bar.in.i.not.addo ter.opti.in.l.invenditione.§.j.ver.de tpe.ꝛ ibi no.Bar.ff.de bo.antho.iudi.possi.ꝛ Bar.in.l.pcu. cui libera.ff.de pcu.vbi per.d.§.lucius.dicit qõ ille cui ꝯcessa est libera potestas potest oĩa facere que põt dñs dũ tñ dolus malus absit.de quo.J.Lati⁹ statim in specie dicet.¶ Et ad su-
5 pradicta vnũ diligenter no. † q̃ q̃uis mãdatũ singulariũ psonarũ requirat istud verbũ:cum libera.als nunq̃ subintelligitur:tñ mandato vniuersitatis semp videt inesse.ita voluit signãter multũ Bal.in.l.pses.in prin.per illũ ter.C.de trãsac.
6 qõ teneas perpetuo cordi.¶ † No.etiã q̃ procurator etiã cuꝫ libera:nõ tñ potest facere actus obligatorios.ita not.Bal.in l.mandatũ.in.iñ.col.C.man.motus per ter.in.l. quã tuberonis.§.alia.ff.de pecu. ¶ Jtẽ facit iste ter.sm eosdem Jo.fa.ꝛ Jo.de pla.q̃ si iudex delegatus iniuste vel inique ꝓced at q̃ ꝓcessus sit ipso iure nullꝰ:q̃ nõ videt sibi mãdatũ q̃ inique vel iniuste procedat.arg.l.si procurator.ver.q̃ si indebitũ. cum simi.ff.de ẽxcusa.ꝛ hoc dicit Jo.fa.tenere doct.iuris canonici.non tñ dicit in quo loco:sed vos allegate Jnno.ꝛ cõter alios in.c.cũ dilecta.extra de rescrip.ꝛ in.c.cũ venerabilis.ex-
7 tra de offi.deleg. ¶ Jtẽ facit iste ter.sm Jo.de pla.† q̃ si ptãti seu rectori vel iudici sit ꝯcessa libera potestas vel liberũ arbitriũ:q̃ restringit ad id qõ est bonũ ꝛ equũ.melioꝰ facit.d.l. in venditione.§.j.ver.de tpe. vbi Barto.ff.de bo.antho.iudi.
8 possi.vbi manifeste probat † q̃ q̃uis quis habet liberũ arbitrium:tñ tenet de dolo cõmisso nõ culpa.de qua materia vide ter.cũ Bar.in.l.creditor.§.lucius.ff.mãda. Bal.in rub.C. de pe.iudi.q male iudi.ver.quero nunqd inder. Bart.in.l.si societatẽ.§.arbitror.in.tiñ.col.ꝛ in.l.in.C.de do.promiss.ꝛ videas oino Jo.de imo.in.c.j.in antepe.col.extra de ẽsti. Bal.
a ¶ Non procedat.qõ verum est etiã de deposito ad depositum: sẽm Pau.de ca. in consi. incip.visis pũcto supra scrip.ꝛc.sed admittitur sm eum reconuentio in qua tñ a nõ retardatur liquidũ propter nõ liquidũ:sed qõ probare dz relevat. l.si gs. et ibi Bal. C. de posi. in.l.j.ff.de test.mili.ꝛ in.l.ꝛ si post tres.in.vñ.col.ff.si qs cau.et q plene tradit Bar.ꝛ aln in.l.filiusfamilias.ff. de do.ꝛ in extranag.ad repri.in ver.videbit.ꝛ Jmol.in.l.ñ.§.voluntate.ff.
9 sol.ma.¶ Vlti.facit ter.noster sm Ang.hic † q̃ q̃uis iudici cõcedat libera potestas vel arbitriũ non tñ colligit an p hoc iudex debet obseruare ius ciuile: sed audite iudicio meo iste ter.parũ vel nihil facit ad supascripta oĩa ad q̃ inserk p doc. hic:q̃ in hoc ter.libera potestas non profertur simpliciter et absolute vt sit in pdictis casib⁹ doctoꝝ:sz proferk qualificative ꝛ modificative: scz q̃ iudex habeat liberã ptãtẽ estimandi ex bono ꝛ equo.† Sc̃o no.principalr ex hoc ter.ꝛ glo.q̃
10 q̃uis hodie oĩs actio cuiuscunq̃ generis ꝛ qualitatis tollat ipso iure per cõpensationẽ vsq̃ ad ꝯcurrentẽ quãtitatem: tñ in hoc reperit speciale in actiõe depositi vt cõtra eũ exceptio cõpensatiõis nõ ꝓcedat ª:ꝛ in hoc est priuilegiata hec actio depositi.cõe.ar.l.fi.C.de cõpẽsa.ꝛ l.pe.C.depo.ꝛ. c. bona fides. extra de depositis.sed opere pretiũ est inuestigare ad text.nostrũ ꝛ ad istã notabilẽ rationẽ specialitatis ꝛ huius priuilegii: q̃ cõtra actionẽ depositi nõ posset opponi ista exceptio cõpensationis.glo.vnica in.l.ob negotiũ.ff.de cõpẽ.dicit q̃ istud est propter perfidiã depositarij. Ang.de are.dicit q̃ istud est ꝓpter eruberantiã fidei habitã in depositariũ: ꝓpter quã habet hoc priuilegiũ qõ cõpẽsatiõe nõ tollat. ego reperio Bar. singlr in.l.cũ his.§.j.ff.de ẽxcusa.inde. qui aliã rationẽ assignat
dicẽs qõ ideo in depositi nõ potest opponi exceptio cõpẽsationis:q̃ denegãs depositũ videt spoliare deponentẽ:vnde cũ spoliatus ante oĩa sit restituẽdus.l.fi quis ad se fundũ.C. ad leg.iuli.de vi.ꝛ.c.literas. extra de resti.spo.ꝛ sibi nulla potest opponi exceptio:ergo p cõsequẽs nõ poterit obiici compensatio.ego tñ multũ dubito de hac ratiõe Bar.q̃ ea attenta sequeret q̃ idẽ esset in alijs cõtractib⁹: vt in eis nõ possit
11 opponi exceptio ꝯpensationis:quia codẽ modo in cõmodato:q̃ denegãs restituere rẽ cõmodatã videt spoliare cõmodantẽ:qõ est falsum:vt hoc ter.arg.a speciali.¶ † Vnquid autẽ sicut cõtra ẽxtractũ depositi nõ põt opponi exceptio cõpensationis:vt hic:ita ẽt nõ possint opponi alie exceptiones veluti exceptio spoliationis: Bar.in.l.pe.in.iñ.no.C.depositi. videtur tenere q̃ nõ:cum generaliter no.ex illo text.q̃ cõtra agentẽ depositi nõ possit exceptio obiici.tñ cõtrarium videt tenere glo.ibi in ver.opponat.ꝛ alia gl. in ver.cõcessa:que videntur velle q̃ ẽxtra actionẽ depositi bene opponat exceptio spoliationis:q̃uis nõ multũ aperte se firmat.ꝛ videas Bar. ꝛ alios in.l.si aliena.ff.solu.ma.ꝛ no.gl.in.c.ñ.in ver.exceptionis.extra de ord.cog.ꝛ Lyn.Bal.ꝛ Saly.in.d.l.pe.C.depositi. itẽ ad hoc notabile q̃ cõtra actionẽ depositi nõ admittat cõpensatio:adde alios casus no.in quib⁹ etiã nõ admittit cõpensatio:quos enumerat gl.no.in ver.possessione. que est fi.
in.l.fi.in fi.C.de cõpen.quam Bar.ibi mãdat notare sm bonas lec.ego alle.gl.plenioẽ ꝛ magistrã que enumerat q̃ plurimos casus in.l.ob negotiũ.ff.de cõpẽ.vltra quos adde aliũ
12 casum quem.d.glo.sentit si bene inspiciat. † nã cõtra agentẽ interdicto recuperãde.nunq̃ obiicit cõpensatio:vt ẽxtendit gl.in.c.fi.in ver.petentẽ.extra de ordi.cog. ꝛ hoc ẽt probat i.l. fi.in fi.C.de cõpẽsa.ꝛ ibi expresse Bal.in.iñ.no.ꝛ ad hoc no. illum ter.de cuiꝰ intellectu ꝛ ratione quare in hoc ẽxtra spoliatum agentẽ interdicto recuperãde nõ admittat exceptio
13 cõpensationis:videas olno no.Bar.in.l. cũ his.in prin.ff.de ẽxcusa.inde.ꝛ Bal.in.l.cũ qs.in.viij.col.C.de iu.ꝛ fa.igno.† Jtẽ sacerdoti petenti decimas nõ potest opponi cõpensatio.gl. est no.xv.q.j.c.quam sit.alleg.Ludo.in sing.suis.¶ Expeditis tertualibus antecedentibus ad glo.quia ter.iste facit mẽtionem de libera potestate ꝛ sepenumero fiunt cõmissiones cũ libera vel cũ plena potestate:vel cũ arbitrio boni viri:ꝛ sim̃ilibus clausulis. Ang.hic multũ impertinẽter tractat de huiusmodi clausulis quid importẽt.verũ quia hoc est satis extraneũ a materia.§.nostri. ideo remittimus pcedã dãdo vias ꝛ opportunas remissiones ꝛ magis plenas q̃ Ange. hic ad
14 quas cũ expedit recurrite.¶ † Querit ergo in primis Ang. hic que sint verba importãtia merã ꝛ liberã voluntatem.item que sint verba importãtia arbitriũ nõ merã sz regulare a iure:ꝛ sic arbitriũ boni viri vtilitas est magna ꝛ cuidẽs qa qñ fit cõmissio p verba importãtia merã voluntatẽ:stabitur declarationi siue fine iuste siue iniuste ꝓferat:siue digne siue idigne.l.cũ quidam.la.ñ.ff. de lega.ñ. dummodo dolus malus absit.l.creditor.§.lucius.ff. mãda. secus aũt si fiat cõmissio per verba importãtia arbitriũ boni viri.hũc effectũ plene tradit Bart.in extranag.ad repri. in v.videbit.ꝛ in.l.si fic.ꝛ aliꝫ oĩs
15 in prin.ff.de leg.j.ꝛ in.d.l.cũ quidã.De hoc ergo† scilicet que verba important liberã volũtatẽ ꝛ que arbitriũ boni viri: vide late Bar.ꝛ plenius q̃ alibi in.d.ver.videt.ꝛ in.d.l.cũ quidaꝫ.ꝛ in.d.l.si fic.in prin.ꝛ ibi Ray.Bal.Ang.Jmo.ꝛ alios vbi inuenies etiã qd de verbo:volueris. vt si diceret princeps cõcedimus tibi vt in tali cã procedas quomodo volueris.an importat merã voluntatẽ:an arbitriũ boni viri.in istis locis
16 habes etiã † qd de verbo:libet.ꝛ libuerit.vel placebit. ibi etiã quid si addak verbũ:plenũ.vel liberũ.vel merum.vtputa:cõmittimus cuꝫ pleno ꝛ libero arbitrio.ꝛ etiã qd de verbo:iu-
b dicio tuo ᵇ.vel iudicio tertij.vtputa:cõmittimus tibi vt ꝓcedas iudicio tuo.ꝛ ibi etiã qd de verbo:videbit.vt ꝓcedas:vt tibi videbit. ¶ Quid aũt si fit dictũ in cõmissione qõ possit facere ad sui voluntatẽ:Bar.in.l.filiusfamilias.in.j.col. ff. de dona. Bal.in.l.si qñ.in prin.C.de inoffi.test.doct.in.c.j.extra de
17 consti.¶ † Quid aũt importaret si illustrissim⁹ princeps faceret cõmissionẽ hoc modo.Cõmittim⁹ tibi q̃ possis oĩa facere que nos possem.⁹.an dicak ꝯcedi libera administratio:ꝛ ponit Bar.in.l.creditor.§.lucius.per illũ text.ff.mãda.ꝛ in.l. ꝓcurator cui libera.ff.de ꝓcu.ꝛ vide text.in c.fi.vbi do. Ant.
18 de bu.extra de vita.¶ † Quid aũt de verbo:damus licentiã. an importat liberã voluntatẽ:an verũ arbitriũ boni viri ponit Jnn.in.c.cũ ad monasteriũ.circa fi.in gl.in ver.licẽtiã.extra de sta.mona.ꝛ latius Bar.in.d.l.alio.in.iñ.col.ver.ꝓcedo vlterius.ff.de ali.ꝛ cibaria. leg. ¶ Quid aũt de verbo:potestatis.puta:damus tibi potestatẽ ꝓcedendi in tali causa. ponit Bar.in.d.l.alio.in.iñ.col.ver.quid si testator.vbi etiã ponit: quid si

b ¶ Judicio tuo. Ad iuriturate de omnib⁹ infrascriptis clausulis vide omnino Feli.in.d.c. j.in.xviij.col. cum seq. de confes. alle. hic per do. Jas. may.

quid si dicak do liberā vel plenā potestatē vel licētiā. de quibus etiā videatis oīno Bart.in.d.extrauag.ad repti.in versi. videbik. Bal.in.c.j.§.iudices.alīs est in.§.itē sacramēta.de pa. iur.firmā.in vsi.feu.ꝛ in.l.q explicandi.per illū ter.C.de accu. ꝛ no.diligenter illā reg. quā ponit Bal.in.d.l.alio.in.iij.col. que confert ad multa:ꝙ si ista vba:plenū ꝛ liberū.adiciank verbo qō alīs de sui natura importaret arbitriū boni viri:facerent ipsum significare liberā volūtatē. ad quā videas etiā Bal.no.in.l.ꝛ si post tres.in.xj.col.ff.si qs cau. Ad suprascripta vide qō dixit no.Bal.in.l.si qs maior.in pn.C. de trāsac. vbi signāter voluit ꝙ q̄uis index habeat etiā liberū arbitriū absoluēdi ꝛ cōdemnādi ex dispositiōe forte alicuius statuti: tñ qz dictum statutū tendit ad preiudiciū tertij:debet intelligi de ea libertate que 2tineat in se eqtatē: ꝛ ꝙ nō possit iniq̄ equo pferri.qō bñ no. ¶ †Quid aūt si in cōmissiōe dicatur ꝙ faciat fm suū velle:an ista vba importent liberā voluntatē adeo ꝙ null⁹ 2tradicere possit:vide oīno. Bar.tenē tem ꝙ sic:in.d.extrauag.ad repti.in ver.videbik. Ant.de but. in.c.j.extra de 2sti.Dixit etiā iurta p̄dicta do.Abb.Panor. in.c.j.p illū ter.extra de bis que fiūt a ma. pte capi. ꝙ verbū: facias ad volūtatē tuā.referr ad absolutā voluntatē:nō autē ad arbitriū boni viri.cuius 2trariū tenuit Bal. in rub.C.de pe.iudi.qui male iud.ver.ſz nunqd iudex. de quo vide Bar. in.d.ver.videbik.in primo. ¶ †Quid aūt in verbo: cōsciētie. puta:cōmittimus ꝙ in tali causa p̄cedas ꝛ pnuncies scōm tuā cōsciētiā. vide glo.in.c.statutū.§.assessorē.de rescrip.in.vj. ꝛ gl.in cle.j.de iurepa.ꝛ in terminis Bal.in.l.fi.C. de iur.dot. accedāt que not.Ang.ꝛ Jmo.in.l.ab executione. in princip. post glos.ibi.ff.de appel.Jo.an.in.c.j.de in.calū.in nouel.ꝛ in c.ñ.de 2fck.in.vj. ¶ Quid aūt de illo quotidiano vbo:discretioni tue cōmittim⁹.ponit in terminis Bal.in.d.l.fi.C. de iu. dñij impe. ¶ †Quid aūt de verbo:sensui tuo.ponunt Anto. de bu.ꝛ Abb.Panor.in.c.j.extra de 2sti. ¶ †Quid de vbo: prudentie tue.ponit Anto.de but.ꝛ Abb.in.c.ne innitaris.p illū ter.extra de 2sti. ¶ Scōo principaliter querit Ange. de aret.hic † qñ cōmittit alicui causa p verba importātia merā voluntatē ꝛ liberū vel plenū arbitriū que possit tūc iudex facere.itē ꝛ que teneak iudex obseruare in quo ego et remissime p̄cedā.de hoc ergo vide Bar.in.d.l.filiussa.in.j.col.in versi. extra glo.iste ter.est no.ff.de dona.vbi Jmol.ꝛ alij:vbi et ponitur an vigore talis arbitrij possit iudex alterius ius sedere. ꝛ Bar.to.in.d.ver.videbitur.ꝛ Jo. and. in addi. ad Specu. de cita.§.seq.ꝛ ver.sed nunqd ꝛ do. Ant.de but.in.c.j.[a] extra de 2sti.ꝛ hic p Ange.ꝛ vbi etiā ponit an vigore talis arbitrij poterit iudex omittere citatiōes ꝛ tollere acta cause. ¶ Et vltra ea3 † an vigore talis arbitrij poterit iudex terminū prorogare:puta si potestas ex forma statuti habeat plenū arbitriū condēnādo ꝛ puniēdo malefactorē:an per hoc dicak habere arbitriū in p̄cēdēdo ita vt possit terminū maleficij coarctare vel prorogare:vide Bar.no.dicētē ꝙ nō.vbi ponit plenā doctrinā que seruari debet in huiusmodi cōmissionibus:vt.l.si in lege.in prin.ff.loca.Bal.ꝛ Ang.in.l.j.ff.de test.mili. Bald. in.l.nec gcē.§.pficisci.in.xj.q.ff.de offi.procon. ꝛ leg. Jmo.ꝛ Pau.de cast.in.d.l.filiussa.ꝛ oīno videas Bal.in.l.j.§.j.ff. de iur.deli.vbi tenet Bal. vnū notabile ꝙ iudex habēs tale plenum arbitriū teneк tñ ferre sniam intra tps instātie.ꝛ sequik Pet.de anc.in repe.c.canonū statuta.in ver. ad p̄dicta facit questio.extra de cōsti. ¶ †Quid aūt si in cōmissione dicatur vel ita disponak ex forma statuti in aliquib⁹ casibus:puta in maleficijs: ꝙ iudex vel potestas nullā iuris solēnitatē teneak obseruare:ꝛ sic vniuersaliter qd importāt hec verba ꝛ que solennitates intelligantur per hec verba esse sublata.ponit late Bar.in.d.l.filiussa.cuius verba ad literā sequik Pe. de anc. in cle.sepe.extra de vb.sig. Bart.in.l.j.ꝛ l.neqz.§.deportati. in j.oppo.ff.de test.mili.ꝛ in.l.militis.vbi Bal.Ang.Aler.ꝛ alij nouissimi.C.de test.mili.Bal.in.l.si procurator.in vlti.col.C. māda.Panor.in.c.dilecti.in.ñj.col.de iudi. ¶ †Et qd possit vigore taz ampli arbitrij ꝛ tā amplę potestatis:vltra p̄dicta videas Bal.in.l.negāda.C.qui accu.ꝛ Bal.in.l.obseruare.§. pficisci.ff.de offi.procon.ꝛ leg. Bal.ꝛ Ange.in.d.l.j.ff.de test. mili. Bart.in.l.ambitiosa.ff.de decre.ab ordi.facie.cano.in.c. exhibita.extra de iudi.ꝛ an tali casu pōt recipere testes parte absente ꝛ nō citata:Bar.in.d.l.filiussa.ꝛ Ang.in.d.l.militis. C.de test.mili.circa qō videatis oīno qō signāter voluit Bal. in.l.si qñ.C.de test.in.iij.col.vbi vult ꝙ partes pñt dare licentiam iudici vt recipiāt testes pte nō citata.vide etiā illud dictum Spec.in ti.de arbi.§.sequik.ver.ſz pone.ꝛ ibi Jo.an. in addi.vbi singularissime volnit † ꝙ si factū sit cōpromissuz cū clausula ꝙ arbiter ferre possit sniam partibus p̄sentib⁹ vel absentib⁹:tñ isto casu si arbiter ferat laudū parte non citata laudum est ipso iure nullū.ꝛ sequitur Bal.in.l.cos.§.apostolos.C.de appel.et ibidē Bal.vult vnū bene signādū † ꝙ si factum est cōpromissum cū clausula ꝙ arbiter possit p̄rogare terminū cōpromissi p̄tibus citatis ꝛ non citatis:certe si arbiter prorogaret terminū partib⁹ nō citatis vel saltē partibus nō intimaret prorogationē:talis prorogatio esset ipso iure nulla.ꝛ Bal.in auk.ci qui.C.de tēpo.appel.ꝛ in.l. diē proferre. in prin.per illū ter.ff.de arbi.Ange.in.l.cū nō eo die.C.qñ ꝙo. nō est necel.ꝛ ter.q prima fronte aperte probat cōtrariū: nisi ad eū diligēter aduertak.in.d.l.diē pferre. §. si quis litigatorum.ff.de arbi.quē ter.no. qz consueuit in 2fulendo per nonnullos doc.cauillari. ¶ †An aūt vigore dicti arbitrij dati ꝙ iudex nō teneak seruare aliquā solēnitatē iuris poterit iudex recipere testes sine iuramēto.Bar.in.d.l.filiussa.in.ñ.col.vbi tenet ꝙ pōt:ꝛ idē in.l.j.ff.de test.mili.ꝛ Pe.de anch.in.d.cle. sepe extra de verb.sign. ꝛ vltra superius alleg.p Bar.bene faceret illud qō no.p plura fundamēta deduxit Jo. an. in reg. nō est sine culpa.de reg.iur.in.vj. in mercu. vbi 2cludit ꝙ iuramentū in teste nō est de substātia testis:qō patet: qz pōt remitti de voluntate ipsarum partiū.glo.in.l.j. in prin. in glos. mag.circa med.in ver.snia.ff.de fer.glo.ꝛ text.in.c. tuis. extra de testi.qō nō posset dici si esset de substātia actus: qz ea que sunt de substātia actus nō pñt de 2sensu remitti: iurta no.in c.de causis.extra de offi.dele.ꝛ no.per cēs post gl.in auk.offeratur.C.de lit.2test.pro Bar.etiā bene facit glo.in.c. cū olim essemus.in ver.quorūdā.extra de priui.et glos.in.c. nuper. extra de testi.que voluit ꝙ testis nō iurat⁹ faciat p̄sumptionē. accedat qō voluit glo.vbi etiā Bal.in.c.j.§.si duo. de pace tenen.in vsi.feu.que vult ꝙ iudex pōt accipere informationē ex teste nō iurato.et data paritate pbationū inter ptes preponderabit pbatio producētis testē nō iuratū.cōtra Bart. tñ in locis prealleg.magis cōiter tenēt doc.ꝛ 2trariū tenēt Bal. et Ang.in.l.milites.C.de testa.mili. Bald.in.l.presbyteri. C. de epi.et cle.et Jo.de imo.et Lud.in.d.l. filiusfamilias. et Lud. ro.in sua repe.rubr.ff.de arbi.in.xvij.q.moti potissimū per.d. cle.sepe.in ver.nō sic tñ.p quā pl⁹ dixit Bar.in extrauag. ad repti.in ver.videbik.ꝛ in ver.sine figura iudicij. ꝙ qñ p̄cedik summarie simpliciter ꝛ de plano: nō tñ credik testi nō iurato. ¶ †Itez an vigore dicti arbitrij poterit iudex admittere in testib⁹ psonas a iure ciuili vel gētiū phibitas:puta inimicum capitalē vel deportatū vel infamē: Bart.ponit in.d.l.filiussa.in.ñ.col.vbi etiā Jmo.ꝛ alios: ꝛ Pet. de anc. in.d.cle. sepe.et an poterit admittere mutū vel surduz in testes:ponit Jnnoc.in.c.scisciatus.extra de rescript. ¶ †Et qd de furioso ponit Ang.in.l.cum furiosus.ff.de iudi.Et an vigore tam amplissimi arbitrij poterit iudex admittere in testē inimicū q sit reconciliatus:determinat Jo.de imo. sing. ꝙ nō in.d.l.filiussa.mot⁹ p no.Jnn.in.c.cū J.ꝛ Al.extra de re iudi.de quo vide etiā Bal.in.l.pscriptiōe.C.si 2tra ius vel vti.pub. ¶ Itē an vigore dicti arbitrij amplissimi poterit iudex credere testi deponēti sine redditiōe cause:vide Bal.loquentē ꝛ determinantē ꝙ non in.l.solā.ad fi.C.de testi.ꝛ in.l.si nō speciali.C.de testa. ¶ †Itez an vigore dicti arbitrij poterit iudex p̄cedere diebus feriatis ꝛ in honorē dei:vide Bar.ꝛ Ange.in.d.l.j.ff. de testa.mili.ꝛ plenius Bar.in.l.filiussa.in.ñ.col. Bal.in.d.l. militis.C.de testa.mili.in.ñ.q.ꝛ Pet.de anch.in.d.cle.sepe. et Joā.de imo.ꝛ Lud.ro.in.d.l.filiussa.Ludo.in repe.rub.ff.de arbi.in.xvij.q. An aūt vigore talis arbitrij posset iudex instātiaz prorogare:et an sniā lata vltra tps instātie valeat necne: Bal.et Ange.in.d.l.j.ff.de test.mili. vbi referūt Bar. quē videas in.l.ſz si lege.in.§.j.ff.loca.Bal.et Ang.in.l.j.ff.de in.deli. Pet.de anc.in repeti.c.canonū statuta.ver.ad p̄dicta facit questio statuti.extra de cōsti. ¶ †An aūt vigore talis statuti possit iudex decidere cōtra casus rigorosos: vide Jnno.in.c. j.extra de cōsti. Bat.in.l.j.in.j.col.ver.opponik.extra glo.C.de legi. Bal.in.l.j.et.l.iustitia.ff.de iusti.et iur. Bal.in.l.libertas. ff.de sta. homi. ¶ †Itē an vigore dicti arbitrij potuit iudex reiicere exceptionē prescriptionis vel aliā exceptionē p̄cedentem ex mero iuris rigore: Bart.in extrauag.ad repti. in ver. videbik.determinat ꝙ nō:per rationē de qua ibi p eū. Jmol. in.l.si sic.in prin.ff.de leg.i.ꝛ Ange. ¶ †Itē vigore talis arbitrij iudex nō teneк obseruare aliquā solēnitatē iuris: tñ non poterit iudex accusare aliquem de crimine:nisi sibi vt iudici 2stet.etiā si sibi cōstaret tanq̄ priuato.itē non poterit aliquē condemnare de crie nisi data copia defensiōis. ista duo sing. ponit Bal.in.l.militis.C.de test.mili. ¶ †An aūt vigore dicti amplissimi arbitrij poterit iudex torquere aliquē sine indicijs:ꝛ sic ponere aliquē ad torturā nō p̄cedētibus indicijs: Bal.in.c.j. ver.itē quero an iudex.extra de offic.ordi.vbi concludit ꝙ nō.qō bñ no.hāc questio. ſz ipse nō dicat originali

[a] ¶ Jn.c.j.vbi oīno vide a §.eli.in.xvij. colum. ver. fallit octauo.

ter:ante eũ fornauit Albe.de grãdino in trac.suo maleficiorum.dum tractat de tormẽtis super rub.vel in.c.incip.vtrum potestates qui habent arbitriũ.ꝛ idẽ tenuit Pan.de eleaza. in cõmento.c.grauis.in vlti.col. extra de depositis.qõ bene not.

37 ¶ †An aũt vigore dicti arbitrij poterit inder imponere penam perpetui carceris alis a iure cõi improbatã:iurta.l. aut damna.§ solẽt.ff.de pe.ꝛ l.fi.ff.de custo.re.ꝛ l.incredibile.C.de penis.vide Ang. tenentẽ ꝙ nõ in.l.militis.C.de test.mili.ꝛ in l.fi a milite.§.edictũ.ff.de test.mili.ꝛ Pan. ꝛ Lud.ro.in.d.l.

38 filiuſſa.¶ †Utrũ aũt vigore p̃dicti arbitrij si sit ꝛsuetudo ꝙ pauperes captini certo tpe puta in festo pasche sint excarcerandi ꝛ relarãdi de carceribus:iurta.l.iñ.C. de epi.audiẽ.an inder vigore dicti arbitrij poterit facere gratiã tpis ꝛ eos citius relarare de carceribꝰ.Bal.in.d.l.militis.in finalibꝰ ꝛ bis

39 dicit se ꝛsuluisse ꝙ nõ.¶ †Itẽ an vigore dicti arbitrij põt inder statuere ins iniquũ:ponit etiã Bal.in.d.l.militis. in vlt.

40 col.ꝟ.tertio ponamus. vbi etiã determinat ꝙ nõ.¶ †Quid aũt si alicui dar arbitriũ ꝙ ꝓcedat ſm egtatẽ nõ attẽto iuris rigore:an p hec ẏba poterit ꝓcedi summarie ꝛ de plano sine strepitu ꝛ figura iudicij:ponit Jac.but.in.l.ꝓperãdũ. in pn. C.de iudi.ꝛ in.l.nec quicq̃.§.vbi decretũ.ff.de offi.pcõ.et leg. ꝛ in.l.obseruare.§.proficisci.ff.eo.vbi videas Bal. ponentem

41 multa bona.vide Pañ.in.c.ñ.in.iij.no.de iur.co. ¶ †Quid aũt si in cõmissiõe dicat ꝙ ꝓcedat de bono ꝛ equo.quid hec verba importãt:vide Bar.in.l.si fideiussor.§.quedam.ꝛ in.l. quintus.ff.mãda.ꝛ in.l.si bona fides.ꝛ ibi Bar.in.j.no. ꝛ ibi dem Bal.ꝛ Saly.ff.depo.Bal.in.l.si ꝓ ea.in vlti.col.C. mãda.Ange.in.l.filio ꝓterito.ff.de inin.rup.ꝛ irri.testa. Saly.in

42 l.placuit.C.de iudi.ꝛ hic per Ange.de are. ¶ †Quid autẽ si causa cõmittat de veritate ꝛ institia:ponit Bald.in.l.nemo. C.de sen.ꝛ interlo.oim iudi.ꝛ in.l.iustitia [a].ff.de iusti. ꝛ iur.ꝛ Jo.an.ꝛ Ant.de bu.in.c.ñ.extra de iur.calũ.ꝛ in.c.dilecti.extra de iudi.ꝛ do.de Rota in sua ꝛclu.rxxiij. ¶ †Quid aũt si

a ¶ Et in. l. a iustitia. vbi vide enndẽ dom. Jaso. may.

43 cã cõmittat vt in ea ꝓcedat pure ꝛ simpliciter: an ꝙ hoc videat tolli ordo iuris:doct.in.c.dilecti.extra de iudi.gl.ꝛ doct. in cle.sepe.extra de ver.sig.ꝛ Bar.in extrana. ad repti.in ver.

44 simpliciter.¶ †Et qd si cõmittat cã ſm rei veritatẽ cognoscẽda:ponit Jmo.in.d.c.dilecti.extra de iudi. ¶ †Quid aũt

45 si cõmittat cã sola facti veritate inspecta : vide do. de Rota in cõclusi.sua.xxxiij.ꝛ Bal.in.l.platã.ꝛ in.l.nemo.C.de sen.ꝛ Bal.in.l.fi.in pn.C.de in.deli.ꝛ notabiliter Bal.in.c.fi.in vlt. col.extra de no.for.fideli.in vſi.feu.vbi inter cetera dicit princeps semp dz cãm decidere sola facti veritate inspecta etiam si inductiarꝰ ordo esset omissus.ꝛ de hoc dicit esse ter.in.c. ad petitionẽ. extra de accu. ꝛ ꝙ dicta clausula ꝓcedat sola facti veritate inspecta in titulo: cetera importãt qõ sufficit habere veritatẽ ꝛ informationẽ veritatis sine aliqua iuris solẽnitate aut forma iudiciaria:vt in p̃dictis locis habeẽ. ꝛ de hoc ali-

46 qd per Ang.de are.¶ †Quid aũt si in cõmissiõe dicat ꝙ in tali negotio ꝓcedat de factovl̃ sit statutũ ꝙ ita dicat:videas Bart. in extranag.ad repti. in ver.videẽ.ad fi.ꝛ in cõſi.incip. punctus questiõis vertẽtis inter Albe.Joan.ꝛc.ꝛ in cõſi.suo incip.in.q.p̃dicta ꝓio videẽdus est ter.Lud.in rub.ff. de arb. in.xvij.q.ꝛ qõ voluit Bar.in.l.pſenti.§.cũ aũt.in.ij.not.C. de bis qui ad eccle.cõfu.vbi not.ex illo tex.ꝙ vbicũq; aliquid relinquit arbitrio iudicis põt illud facere manu militari:puta facere res extrahi manu militari vbicũq; sint posite ꝛ cogere alios ad iusurãdũ si aliqd habeãt penes se de illis rebꝰ

47 vbi singulariter p eũ.¶ †Quid aũt si iudici darẽ arbitriuꝫ de iure ꝛ facto simul ꝙ in tali cã possit ꝓcedere ꝛ cognoscere de iure ꝛ de facto:an vigore talis arbitrij poterit credere testi reddenti nullã vel malaꝫ cãm:ponit Bal.in.l. si solã.ad fi.C. de testi.vbi determinat ꝙ non:ꝙ debet esse vir bonus ꝛ non homo temerarius nõ fundãs se in ratiõe.si tñ testis assignauit rationẽ nõ plenã sed persuasiuã põt tunc ex cõiectũra tali

48 testi credere:vt per eũ. ¶ †Itẽ hoc arbitriũ operat vt possit recipere testes in die feriata ꝛ iuris ordine ꝓtermisso.hoc cñ ſm eũ operanꝫ illa verba de iure ꝛ de facto vt redigat ad instar arbitratoris.arg.l.deputati.vt ibi p eũ.ꝛ hec verba Bal. refert. Ang.hic simpliciter sequitur.sili modo sequif Lu.ro.

49 in.l.j.in fi.pn.ff.de ope.no.nun.ꝛ tenigi aliqd.s. ¶ †Itẽ quid etiã vigore dicti arbitrij quo ꝛcedit vt inder possit ꝓcedere ꝛ cognoscere de iure ꝛ de facto:an poterit inder inquirere ꝛ occidentes bannitũ : qz alꝫ poterat ex forma statuti impune offendi vel occidi:vide Bal.in.l.ſi qs matoꝛ.paulopost pn. C.de trãſac.ꝛ in.l.decurionũ.C.qui.ex can.infa.irro.ꝛ in repe ti.l.negãda.in.ꝟ.col.C.qui accu.non poſ.plene in.l.vbi pactũ. ad fi.C.de trãſac.vbi etiã sing.ponit an habens tale arbitriuꝫ ꝓcedendi de iure ꝛ de facto possint ꝓcedere q̃nis accusato:

50 nõ sit idone⁹.¶ †Quid aũt si alicui sit datũ arbitriũ vt iudicet ꝙ ſm bonã fidẽ dic ꝙ itelligit ſm ius naturale:ſm Bal.in l.ñ.C.de fideicõ.Et si alicui est cõmissum vt iudicet vel cõsulat ſm veritatẽ.Jmo.in.c.dilecti.de iudi.Alexan.in.l. videa

51 mus.§.deferre.ff.de iureiur.¶ †Quid aũt si i cõmissione dicatur ſm veritatẽ ꝛ equitatẽ:vide Pano.in.c.ſras.circa prĩ. de iur.cal.Itẽ adde ꝙ habẽs arbitriũ plenũ nõ tñ debet fulminare:ſm Bal.in.c.j.de pa.tenẽ.ꝛ ibi vide Bal.in prĩ.in.v. col.an rõne talis gñalis arbitrij poterit inder bona publica re:ꝛ an rõne talis gñalis arbitrij cerdẽdu⁹ sit iudici si dicat ꝙ necesse habuit illud facere:an vero requirat ꝙ probet:vide Gem.i.c.ñ.i vlti.col.de iur.calũ.in.vj. Bal.i.c.cõsuluit.in

52 iñ.col.de offi.deleg.¶ †Not.tñ ꝙ i cõmissis arbitrio iudicis presumit̃ pro iudice:ſm Pet.de anc.in.c.canonũ statuta.in viij.charta.de cõſti.Panor.in.c.j.in.iñ.col.de vita.Itẽ adde ꝙ in arbitrijs inder debet ꝛclinare animũ suũ in mitiorẽ p-

53 tem:ſm Bal.in.l.quicũq;.C.de ser.fugi.† Itẽ p liberu⁹ arbitriũ alicui cõcessum nunq̃ intelligit data potestas auferẽdi alicui priuilegiũ:ſm Bal.in.l.miles ita.ff.de test.mili.Et de clausula ꝙ in talibus causis ꝓcedat p simplicẽ querelã quid

54 importat:videte Bal.in.d.j.ad fi.C.vt in pos.lega.¶ †Et an per clausulã ꝙ in tali negotio vel cã inder libere valeat ꝓcedere intelligat sublata appellatio:ꝛ an itelligat sublatus ordo iuris:vide per Jmo.i.c.irrefragabili.in prin.de offi.ordi.

55 Panor.i.c.j.i pe.no.eo.ti.¶ †Et qd si alicui datur potestas cũ clausula ꝙ nõ subsit legibus:qd importat vide Ang.in.l. ex impfecto.C.de test.¶ Vlti.circa suprascriptas clausulas que aliqñ apponi cõsueuerũt in cõmissionibꝰ ſm Ang.vnũ

56 no.diligẽter † ꝙ huiusmodi cõmissiões ꝓter formã iuris nõ põt nisi princeps facere:ꝛ nõ inferior ab eo:in tantũ ꝙ etiaꝫ legatus de latere hoc nõ posset nisi in specie hoc habuerit in mandatis.alleg.ad hoc glo.quã dicit sing.in.c.cũ secũdũ.de bereti.in.vj.ſz allegat corrupte ꝛ debuit allegare gl.solẽnem ꝛ sing.q̃ hoc late disputat in.c.fi.in prin.in glo.mag.in ver.figura.de bereti.lib.vj.accedat glo.no.in cle.ꝛ si principalis.in glo.fi.super ver.obseruari.vbi inter alios late Jmo.extra.de rescrip.¶ Capio glo.j. in ver.restitui.in ea.glosſ.ibi.l. verbuꝫ

57 reddẽdi †.an aũt verbũ reddere vel restituere contineat dare ex ꝓpria significatiõe: an vo ex iterptatiõe ꝛ sic iproprie: qõ est vtile scire:maxime ꝙ statutis in quib⁹ verba ꝓprie debẽt intelligi:iurta.l.iñ.§.hec verba.vbi Bar.ff. de nego.gest. cũ simi.gl.in.l. verbũ reddẽdi.in ver.significationẽ.ff. de ver. signi:tenuit ꝙ ex interpretatiõe:ꝛ sic nõ ꝓprie.idẽ videt velle gl.hic dum dicit large accipere.vos autẽ recurrite ad Bart. distinguentẽ ꝛ hoc late examinãtẽ:vbi aliꝫ oẽs in rub.ff.solu.

ma.in.iñ.col.ꝟ.quarto opponit. quẽ refert ꝛ sequit simpliciter Ang.hic in fi.gl.bene dicit.¶ Capio gl. in ver.opposita. quã diuido in duas.In ꝓma ponit rationẽ ad ter. In scõa ꝓ modũ no.rñdet tacite obiectiõi.Scõa ibi:ꝛ ita no. ¶ In glos.ibi:ꝛ.ff.de excep.do.l.dolo.doc.approbãt hanc rationeꝫ ad ter.nostrũ vt dicũt Jo.fa.ꝛ Ang.hic.ꝛ sup hac ratiõe dicunt fundatã esse equitatẽ cõpensationis.melioꝛ tñ est rõ in

58 qua fundat equitas cõpensatiõis quã ponit iurisco. in.l.iñ. ff.de cõpensa.vbi formaliter ingt † ꝙ ideo cõpẽsatio necessaria est:qz interest nostra potius nõ soluere q̃ solutũ repetere. ꝛ ratio.d.l.dolo.quã hic ponit gl.nõ est gñalis: qz solũ habeꝛet locũ qñ idẽ deberet restitui.sed in materia cõpẽsatiõis aliqñ nõ restituit idẽꝫ tantũdẽ.¶ In fi.gl. Pro hac gl.faceret l.nihil interest.ff.de reg.iu. ꝛ cũ hac gl. trãſeunt Jac. ꝛ Pet. hic:dum cõcludũt ꝙ in effectu nulla sit differẽtia sed solũ in b modo excipiẽdi ꝛ cludẽdi:vt eos late refert Jo.fab.hic. sed iudicio meo glo. male dicit nõ esse differentiã quo ad ter.in

59 effectu:ſz q̃tũ ad verba.Sz † an cõpẽsatio cõpetat ipso iure:

b an vero ope exceptiõis [b] doli:hoc est absurdũ dicere cũ leges nõ imponant verbis sed rebus.l.iñ.in fi.C.cõia de leg.ꝛ.l.fi.C. de vsu.in hoc pũcto Jo.fa.ꝛ Alic.hic in.iñ.q.gl. referũt q̃plures differẽtias traditas p antiquos doct. quas oẽs reprobãt: vt hic plene per eos.illa est vera quã posui.ſ.in euidẽtia.nã si actio tollat ipso iure inder ex officio põt repellere agẽtẽ ꝛ absoluere reũ etiã reo nõ petẽte et nihil excipiente qõ nõ posset inder facere qñ actio esset sublata ipso iure:ſz ope exceptiõis tantũ per supradicta iura:maxime p gl.in.l.ſi vnus.§.pact⁹. ꝛ ibi latissime Bar.in.ir.ꝛ.r.col.ff.de pac.ꝛ Ang.ꝛ Joan.de pla.hic.ꝛ eã etiã sentit Jo.fa. ꝛ apte sequit duz dicit magnũ

60 esse effectũ ex his que habenẽ in.d.§.pact⁹. ¶ †Adde aliã et seciãdã effectualẽ ꝛ no.differẽtiã:qz in casibus in quib⁹ fit cõpẽsatio ipso iure absq; alio facto hois:put olim erat ꝛ hodie in actionibus bone fidei:certe solutũ repetit̃ vt indebituꝫ:qz vere hoc erat indebitũ.de quo est ter.in.l.qõ dicit.la.j.§.pe.ff. de impẽ.in re.dota.fa.secus aũt in casib⁹ in q̃bus locꝰ est cõpensatiõi facto hois nõ aũt ipso iure ꝓut olim erat in actionibus

b ¶ Exceptionis. vid do. Alexan. de imo.in cõſi. celviij.in.ñ. co.in.ñ.pte. et an dicat ꝓprie exceptio vide p eum in 2fil. rij. i pe. col. in. ñ. pte. et an opponẽs exceptionem cõpensationis dicatur ꝓprie agere vide p eum in 2fil.rxiij. in.j. col. cuꝫ seq.in.iij.pte.

nibus stricti iuris: q3 tunc nō est locus repetitioni: vt est text. in l. qui inuicē. vbi glos. j. ff. de 2di. inde. ¶ ibi Bar. qui forma liter ponit hanc differētiā: ¶ eā etiā simplr sequit Ang. hic ¶ Fulco. in appostilla. ter. in ver. condēnari. ¶ etiā in. ñ. q. gl. ¶ sequitur Jo. fa. hic ad. l. qui exceptionē. ff. de cōdi. inde. in cui⁹ solutione dubitat Jo. fa. hic. vos rūdete vt rūdet Bart. in. d. l. q inuicē. vel aliter ¶ notabili⁹ rūdete vt rūdet Jmo. ¶ Bal. in. l. si pater ignorās. ff. solu. ma. et nūc tū Bart. in. d. l. qui inuicē. q⁹ illud qō dicit in. l. qui exceptionē. qō tutus exceptiōe fauorabili qualis est hec: repetit solutū. istud est verū qñ cōpetit exceptio que sui natiuitate impedit seu dicit actionē: vt est exceptio cōpensatiōis qñ cōpēsatio fit ipso iure vt in 2tra etibus bone fidei ¶ olim ¶ hodie. ſ3 si esset talis exceptio que nō elideret actionē in sui natiuitate: ſ3 ita dumz si opponak vt olim erat in exceptione cōpensationis in 2tractib⁹ stricti iuris: vt hoc ter. ¶ tūc solutū nō repetitur. quā sol. multū no. p3o singulari limitatiōe ad regulā positā in. d. l. q exceptionē.

61 ¶ †Ex bis oībus habetis notabiliter inferre q⁹ cū hodie in oībus actionib⁹ tam bone fidei q̄ stricti iuris fiat cōpēsatio: vt hic. ¶ l. fi. C. de cōpen. q⁹ hodie tutus exceptiōe cōpensationis poterit solutū repetere tanq̄ indebitū cū vere sit indebitum: siue loquamur in actionib⁹ bone fidei siue stricti iuris: per. d. l. qō dicit. §. pe ff. de impē. in re. do. fac. ¶ in. d. l. qui inuicem. ff. de cōdi. inde. iunctis supradictis. ¶ ita etiā tenet et firmat. Joā. fab. q̄uis alij nō tangant. ¶ Lapio gl. in ver. iure aperto. quaz diuido in quatuor partes principales. Jn p̄ia declarat ter. ¶ declarationis rationē assignat a partibus sufficienter enumeratis. Jn scōa oppo. cōtra id qō p̄me diri: ¶ soluit. Jn tertia querit ¶ soluit. Jn quarta idē facit. Scōa ibi: nō vt. Tertia ibi: itē qd si bincinde. Quarta ibi: itē qd si ab vna pte. ¶ q̄uis Ang. hic inculcet simul ea que vult gl. in p̄ima parte. Ego separatim tangā per diuersas cōclusiones vt materia dilucidius habeatur. nā glos. in prima parte vult quatuor cōclusiones principales quas per se tangā vnicuiq3 accōmodando suas limitatiōes quas simul ¶ mistim Ang. hic miscet. ¶ Jn ea. gl. mag. bincinde quātitas debeā. habes

62 primā cōclusionē † q⁹ de quātitate ad quātitatē fit cōpēsatio. hāc primā gl. 2clusionē declarat Jo. fa. pcedere in quātitatibus que inter se functionē recipiūt in genere suo. i. q⁹ vna fungatur vice alterius ꝓpter omnimodā similitudinē que est in ter eas: vt declarat iurisc̄. in. l. certū. in fi. ff. si cert. pet. ¶ in. l. ñ. §. fi. in gl. j. mag. ante med. ff. si cert. pet. q3 tunc vna pōt p alia solui: vt. d. l. ñ. §. i. ergo cōpensari: cū cōpensatio vicem solutionis obtineat: vt. l. vel permutauit. ff. de libe. can. ¶ pulcher ter. in. l. si debitor. ff. qui po. in pig. ha. ¶ in. l. amplius nō peti. cuz ibi not. per Bart. ff. rem ra. ha. secus si essent tales quātitates que inter se functionē nō reciperēt: vt q3 nō essent eqnalis bonitatis seu alteri⁹ qualitatis: puta q3 esset diuersitas in moneta ꝓpter eris 2taminationē: iurta tradita p Bar. in. l. panlus. ff. de solu. ¶ per alios in. l. cū qd. ff. si cer. pet. ¶ est text. in. c. quāto. vbi oēs de iureiur. ¶ in. l. si qs argentū. in prin. cū gl. ñ. C. de dona. vel q3 mihi deberes certā quātitatē tritici de orto in loco cuius frumentū eo qō esset melius plus valeret q̄ frumentuz alterius territoñ: iurta. l. triticū. cū ibi traditis. ff. de verb. obli. vel q3 deberes mihi decem brentas vini de certo territorio in quo pretiosius nasceret q̄ illud in quo deberē tibi alias decē brentas vt in vincis Bononiēñ. in quib⁹ nascitur optimū vinū maxime versus Faleriā. glos. in. l. j. in prin. ff. de re. permu. certe istis casibus nō admitteret cōpensatio: q3 cū cōpensatio fit altera solutio: vt. ā. dictū est: aliud p3o alio qō functionem admittē nō recipiat solui nō potest. d. l. ñ. §. j. ff. si cer. pet. ¶ cum hac limitatiōe Jo. fab. tenet Ange. hic simpliter. ergo vos remitto ad Bar. ¶ alios in. d. l. diuortio. §. ob donationes. ff. sol. ma. vbi tenet Bart. q⁹ vnū genus pōt p3o alio solui qñ sunt eiusdē materie: vt si debeo tibi vnā libram auri possum tibi soluere in pecunia aurea: ¶ e3: p. l. j. ¶ l. titie amite. ff. de aur. ¶ argē. leg. sed si sunt diuerse materie vt q3 ab vno debeak pecunia ¶ ab alio frumētū: nō fit cōpēsatio nisi aliud ex 2suetudine induceret: nā vidimus q⁹ ꝓ floreno aureo debito soluit pecunia numerata argētea ¶ ecōuerso qō ex 2suetudine procedit. d. l. si qs argentū. in prin. ¶ ibi no. in glo. ñ. C. de dona. Bar. in. d. l. pe. ff. de solu. cū suis cōcor. Adde etiā ad ista in terminis Pe. ¶ Ly. in. l. fi. C. de cōpēsa. ¶ ibidē Bal. in

63 penul. col. in. iiñ. q. vbi oīno videatis. ¶ †Scōo p̄dicta 2clusio glo. nostre que habet q⁹ quātitatis ad quātitatē admittit cōpēsatio. limitak vt per Bar. hic: q⁹ pcedat qñ bincinde debetur quātitas ¶ pure: secus si ille cui opponit cōpēsatio esset debitor sub alternatione quātitatis vel speciei ¶ esset eius electio: q3 tunc nō admitteret compensatio. secus si esset electio aduersarij opponētis compensationē qui declarasset se velle quantitatē. ¶ de istis est ter. no. in. l. si debeas. ¶ ibi glo. Bal. ¶ Saly. ff. de cōpen. ¶ ita etiā simpliciter tz Ang. hic. ego addo gloss. ¶ ibi vide late Bar. quem nemo hic alleg. in. l. si seruus

64 cōmunis. §. idē dicendū. ff. de fur. ¶ †Tertio limitak p̄dicta cōclusio glo. nostre vt nō habeat locum qñ debitor quantitatis cui opponitur cōpensatio esset debitor quātitatis: sed haberet facultatem se liberandi p̄ solutionē speciei vt clare liquet in debito ex causa morali in quo dūs tenetur ad quātitatem dāni illati a seruo suo ¶ tū dando serū p3o nora: ¶ sic speciem liberatur: iurta. l. miles. §. j. cū simi. ff. de re iudi. certe si eligeret soluere speciē nō posset opponi cōpensatio. ita limitat glo. nostrā Bal. hic: ¶ cum sequitur simpliciter Ang. hic allegantes p3o hac limitatione. l. si stipulatus fuero decem in melle. ¶ qō ibi Bar. ff. de solu. ego alleg. in terminis gloss. in. l. qui iniurie. §. j. ff. de fur. ¶ in terminis no. Bar. ad quē recurrite in. d. l. si seruus cōis. §. idē dicendū. ff. de fur. not. Bal. in. l. cum fundus. in. §. seruū tuū imprudēs. ff. si cer. pet. ¶ ita Joā. de pla. hic. ¶ Ultri. circa predictā conclusionē glos. nostre ego formo notabilē dubitationē ¶ quotidianā quā nemo hic po

65 nit nec eā inuenietis in cōib⁹ locis. pone † q⁹ mutuaui famulo meo decē qui mihi postea seruiuit certo tpe: an fiet cōpēsatio: de qua qōne habetis ter. no. q⁹ sic: in. l. si. in ver. vl'opere quinquēnij vicē referri beneficij. C. de cap. ¶ postli. reuer. ¶ ibi in terminis Bal. no. illū ter. ad hoc q⁹ seruitiū personale certe quantitatē debitā. ad idem habetis ter. ¶ melioē in. l. j. C. de pigno. acti. ¶ Jn ea. glo. ibi: vel speciei ad quātitatem.

66 teneatis duas 2clusiones. prima est † q⁹ speciei ad speciē non admittitur cōpensatio. ¶ ad hanc nihil est addēdū. Scōa est cōclusio q⁹ speciei ad quātitatē nō fit cōpensatio. hāc conclusionē limitat primo Jo. fa. hic vt non p̄cedat qñ species esset ad quantitatē deducta: ¶ sic qñ quantitas successisset in locū speciei qō aliqñ cōtingit vt qñ species que debetur est aliena ¶ dūs nō vult illā vendere vel vult vēdere nimis magno p̄tio: tunc in locū speciei succedit quātitas: vel qñ subest alia iusta causa: iurta ter. no. in. l. si domus. §. qui 2fitek. ¶ ibi late tradi tur. ff. de leg. j. isto casu ſm Jo. fa. admitteret compensatio: q3 tunc iudicandum esset sicut de quātitate. alleg. in arg. l. si cō- a uenerit a. ff. de pigno. act. ¶ sequit etiaz Ang. hic qō etiā ego puto verū ¶ habeo p3o indubitato: nam cum in locū speciei

67 successerit quantitas cui dubium q⁹ de illa quātitate ad aliā quantitatē fieret cōpensatio: vt in prin. glo. nostre. ¶ †Scōo ego limito hanc 2clusionē gl. que habet q⁹ speciei ad quātitatem nō fit cōpensatio. ¶ nullius tradit hic istā limitationē vt ista 2clusio procedat qñ agit de cōpensatione fienda in iudicio vel per iudicē ex dispositione. l. alia parte inuita: secus est aūt in cōpensatione fienda ¶ expressa: vel etiā presumpta mente disponentis qui potuit disponere: p3out voluit: q3 tūc habebit locū cōpensatio etiā de spē ad quātitatē. ita dixit sing. Jo. de imo. in. l. si cum dotē. §. si pater. ff. solu. ma. motus arg. eoz que habenk in. l. cū questio. C. de leg. ¶ in. §. disponat testator. in auc. de nup. ſ3 audite q̄uis ista limitatio sit peregrina ¶ singularis ¶ forte sustentabilis in p̄cto iuris: ego tamē alleg. in terminis Bart. cuius non fuit memor p3o tunc Jo. de imo. qui tenuit de directo 2trariū in. l. huiusmodi. §. cuz pater. ff. de legat. j. motus per. l. si pater p3o filia. ff. de colla. do. ¶ idem etiā cōtra Jmo. tenet Bal. in. l. qñ in priorib⁹. in pe. col. C. de inoffi. testa. ¶ in. l. si vxor. C. de bo. autho. iudi. possid. ¶ Jn ea. glo. ibi: si est quantitas vt species. habetis quartam

68 conclusionem ex hac glo. † q⁹ si deberk quantitas vt species q⁹ illius quātitatis ad aliā quātitatē nō fit cōpensatio: puta si debeank centū que sunt in tali arca vel que sunt in tali saccu lo quo casu censentur vt species: iurta. l. plane. §. j. ver. sed hoc ita. ¶ l. sed si certos. ff. de lega. j. vel si debeank certi numi q̄ sint peculiares: iurta. l. si creditor. §. j. hic alleg. in glo. in hoc puncto. q̄uis glo. hic simpliciter teneat qō in tali quātitate que deberk vt species nō admittak cōpensatio cū alia quantitate. ista est alta ¶ dubitabilis questio: ¶ q3 alij scribentes nō tangunt hic vel parum sufficiant opportune remissiones: videte gl. que refert opi. ¶ finaliter tenet idē qō hic q⁹ non admittatur cōpensatio in. l. cum fundus. §. seruū tuum imprudens. in ver. vendicare. ff. si cer. peta. cōtra istas glo. tenet ibi Bart. per multa fundamēta que ibidē vide secutus opi. vltramonta. tenentium cōtra gl. ¶ eodē modo etiā tenet Bal. post Pet. de bella perti. in. l. si. in. v. q. C. de cōpensa. vbi etiam subdit q⁹ vbi illa quātitas que debebak vt species esset consumpta. qō isto casu opi. ista Bar. ¶ vltramō. p̄cederet sine dubio q⁹ admitteret cōpensatio. alibi tū ipse met Bal. sibi cōtrarius secutus est gloss nostras in. l. si seruus pluriū. §. fi. cum. l. seq. per illum ter. in ver. neꝛ permutatione. ff. de leg. j. de hōc etiā p̄cto vide Lud. ro. qui tenet cum Bar. ¶ vltramōta. in. l. que extrin-

a ¶ l. si conuenerit. Vbi vide Franc. are. ¶ in. l. in rebus. §. qō autē. ff. commo. et in. l. seruum. ff. si cert. peta. et d. Pe. pbi. com. in cōsi. cerrin. icip. licet in litera. in. iiij. p̄te.

secus.ff.de ver.obli.¶ nouissimos in l.vinortio.§. ob donatio nes.ff.soln.ma.de hoc etiã videatis Rico.de neap.in.ij.oppo. gl.vbi hoc puncto refert quandã nouam consyderationem Modul.de auri.quã ipse reputat valde no.¶ in veritate non contendẽdo q̃nus alĩ de ea nõ faciãt mentionẽ q̃ iste cui de betur quãtitas vt species poterit ipse cõpẽsare cũ alba quan titate q̃nis sibi cõpensari nõ posset.motus subtiliter:nã illa demũ possunt in cõpensationẽ deduci que possunt solui in uito creditore vt.§.pluries dictũ est:ꝛ ego possim soluere ti bi illã quãtitatẽ que mihi debet vt species: ꝛ tu nõ posses p illa mihi soluere aliam pecuniã:q̃ species censet.d.l.plane.§. j.ff.de leg.j.¶.d.l.si creditor.§.j.ff. de pecu.¶ sic ego potero cõ pensare:tu nõ.de hoc etiã vide Jde.¶ Ly.in.l.fi.in.iij.q.C.de
69 cõpensa.¶ ibidẽ p Ray.de forli.¶ Jn ea.glo.ibi:sed nonne statim.hic subijcit gl.¶ vult opponere hoc modo non cõtra ter.nostrũ:sed cõtra id qõ proxime dixi speciei ad quãtitatẽ nõ fieri cõpensationẽ ꝓtra de hoc.ter. vbi dicit actiõi in rem obiecta cõpensationẽ:¶ tũ actio in rem datur ad speciem:vt.l. si in rem.¶ l.vẽdicatio.ff.de rei vẽdi. rñde vt in gl. hic cũ qua alĩ simpliciter transeunt.¶ clarius ¶ mẽtius rñdet gl. in.l. fi. in glo.j.¶ ibi Bar.in bonis lcc.C.de cõpensa.¶ illud qõ glos. sim; liciter dicit de examinatione intellige¶ declara vt p gl. in.d.l.fi.¶ Dy.hic¶ latius Rico.de neap.in.j.oppo.gl. ¶ Jn
80 ead.glo.ibi.l.vnũ ex familia.§.sed si vno.habetis † qõ q̃ spe cies est in gñe debita hinc inde q̃ admittit cõpensatio.¶ hoc modo possetis limitare id qõ.§.tenuit glo.in prin.speciei ad speciẽ nõ admitti cõpensationẽ: vt illud nõ procedat q̃ spes esset hinc inde debita in genere.¶ idẽ qõ hic tenuit etiã gl.in d.l.fi.in gl.j.C.de cõpensa.¶ gl.in.l.qui nõ militabat.in princ. in ver.hꝫ Titius.hic alleg.in gl.sed aduertite fm Dy.in vlti. col.quẽ in hoc sequit simpliciter Rico.hic in.iij.q. gl.¶ dicit q̃.d.l.vnũ ex familia.§.sed si vno.alleg.per glo.nihil facit pro glo.q̃ ibi non loquit in cõpensatione de qua loquimur hic: sed in retentione debiti:vt tibi exponit¶ fatetur gl.¶ istud li
81 quet fm Dy. hic:† nã cõpensatio est debiti¶ crediti inter se inuicẽ cõtributio:vt.l.j.ff.de cõpensa.¶ sic dicitur cõpensatio q̃ vterq; est obligatus:sed in.d.l.vnũ ex familia.§.sed si no. alter tantũ erat obligatus:¶ ideo ibi nõ est proprie cõpẽsatio sed retentio.¶ ita exponũt ibi gl. Joã.fa. quem sequit Bng. hic:¶ dicit generalius q̃ oẽs.ll.alleg.per glo. non loquunt de vera cõpensatiõe: sed potius de retentiõe debiti. posito ergo pro firmo q̃ leges in glo.hic alleg.nõ loquant in cõpensatio ne de qua nos loquimur.quid erit tenẽdũ in puncto gl. doc. hic magis cõmuniter vt Dyn. Bal. Ray.de forli. Jo.de pla.¶ istico.in.iij.q.gloss.tenent q̃ q̃ debita in genere essent eiusdẽ generis:q̃ ego deberẽ tibi bonẽ in genere¶ tu simuliter deberes mihi bonẽ in genere:vel ego deberẽ tibi bosem in ge nere¶ tu simliter mihi bosem in genere.¶ tũc verũ dicat gl. nostra q̃ habeat locũ compensatio:q̃ genera hinc inde debi ta sunt paris estimationis:q̃ in quolibet debet mediocre:vt l.legato generaliter.cũ simi.ff.de leg.j. sicut habet locũ cõpen satio in quãtitatibus q̃ sunt paris estimationis¶ recipiunt adinuicem functionẽ:vt vidimus in prin.huius gloss.si autẽ debita in genere nõ essent eiusdẽ ꝫ diuersi generis:¶ cõsequẽ ter diuerse estimationis: vt q̃ ego deberẽ tibi bonẽ in genere tu aũt deberes mihi hominẽ in genere:¶ tunc non habet lo cũ cõpẽsatio:q̃ heredes nõ recipiũt functionẽ adinuicẽ: vt.l. ñ.§.j.ff.si cer.pe. Jo.fab.hic insurgit cõtra hanc cõem sniam: ¶ etiam cõtra opi. glo. vno potissimo valde stringẽti funda mento qõ etiã formak per Rico.hic in.iij.q.glo. nam in obli gatione generis illa species que soluit:semper videt fuisse in obligatione.l.cum incertus.in.j.charta.ff.de leg.j.¶.l.iij.ff.q et a qui.¶.l.qõ in diem.¶.l.¶ per iusiurandũ.§. si quis hominẽ. ff.de accepti.¶.l.meuius.§.duobus.in fi.¶ ibi gloss.ff.de leg.ij. ¶ ibi plene per Bar.in ver.quarto oppono.¶ not.Barto. et doc.in.l.ij.§.j.ff.de verb.obl.sed cõstat q̃ in obligatiõe speciei nõ admittit cõpẽsatio.in.l.si quenerint.in prin.ff.de pig.acti. ¶ vidimus in prin. huius gl. ergo nec in obligatione generis debet admitti compensatio cum specie cõtineri videatur: et hoc est fm Jo.fab.qõ videtur velle iurisco.in.d. l. meuius.§. duob⁹. dicit enim qõ si mihi debet homo in gñe: nõ põt mihi solui meus vel ille qui post promissionẽ fuit meus. ratio est: q̃ ille cui soluit videt fuisse in obligatione:¶ obligatio de re mea mihi danda nõ tenuit:vt.l.si rem meã.cũ simi.ff.de ver. obli.¶ sic cõcludit q̃ obligatio generis refert se ad naturam obligatiõis speciei:q̃ sicut in re mea nõ sustineret obligatio in specie:ita nec in genere.d.§. duob⁹. Jsta dicta adhuc for tius cõfirmanẽ per Jo.fa.¶ Rico.hoc modo.cõpẽsatio obti net vim solutionis:vt.§.milites dictũ est:sed cõstat q̃ si mihi deb.. es bosem in gñe:¶ solusses certũ hominẽ.q̃ ego illum eundẽ nõ possem tibi soluere cui etiã esset debitor in genere. casus est in.d.l.meuius.§.duobus.ergo etiã non debeo posse cõpensare:quia q̃nis compẽsare est perinde ac si tu solueres mihi illi bosem:et ego tibi illi eundẽ d.l.et per iusiurandũ. §.si quis bosem.qõ nõ est possibile per.d.§.duobus.¶cludũt ergo per ista multũ stringentia Jo.fa.¶ Rico.q̃ de rigore in ris opi.doc.¶ glo.§.relata nõ procedit(q̃nis fm eos de equi tate posset pcedere)q̃ debita in genere sunt eiusdẽ generis: per ter.in.l.si quis duos.¶ in.l.qui decẽ.§.stichũ aut pamphi lum.ff.de soln.¶ refert Rico.hic q̃ ista fuit originalis opi.cu iusdam Jo.de felicitate in.d.l.meuius.§.duobus. et ita etiã videtur tenere Ange.hic.de quo etiãvide Bart.¶ alios in.l. cũ q ita.§.fi.ff.de ver.obli.¶ Jn ea.glos.ad fi.hanc gl.dicunt procedere Jo.fa.¶ Rico.de neap.in.iij.q.glos.nisi debitũ qõ negatur posset de primo liquidari.d.l.fi.C.de cõpensa.¶ ad hoc bene faciet illa limitatio do. Abb. Panor.i.c.ñ.extra de depositi.quã.j.referã. Hinc sumpta occasiõe dubitak per doc.
72 hic¶ q̃ debitũ dicak de proximo liquidari:¶ q̃ dicak requi rere altiorem indaginẽ:et sic quantũ temp⁹ dari debeat talĩ exceptioni cõpensationis in fisco.istud reperitur expeditum intra duos mẽses:qõ ille q cõpensationẽ opponit fisco intra duos mẽles debitũ sibi docere debet.dicit iurisco.in.l.ausertur.§.q cõpensationẽ.ff.de iure fisci.¶ credo q̃ ille text.sit vnus eus et singularis in iure q̃nis hoc sit nimiũ arrogãter dictũ Dy.ad fi.in vlti.qui tenet qõ idẽ sit in aliis qõ in fisco vt in oĩbus tẽpus liquidãde ꝓpensationis sit duorũ mensiũ.¶ idẽ etiam dixit glo.fm vnã opi.in.l.fi.in ver.indaginẽ.C.de com pensa.idem etiã tenet Nicol.hic in.iij.q.glos.motus multus fortiter:q̃ oĩa iura statuta in fisco habẽt locũ in priuato nisi in.l.dicatur qõ speciale sit in fisco.ter.est de hoc no.in.l.itẽ ve niunt.§.in priuato.ff.de peti.here.¶ ibi glo.j.ad hoc no.illũ ter.cum aliis cõcor.¶ est etiã ter.no.in.l.j.¶ ibi glo.in ver. per tinet.C.de peti.heredi.cũ ergo in fisco sit statutũ tẽpus duo rum mensium.d.§.qui cõpẽlationẽ.nec ibi dicak qõ istud sit speciale in fisco:ergo idẽ erit in oĩb⁹.in veritate istud multũ bene cõcludit.alĩ magis cõiter tenent qõ istud relinquak ar bitrio iudicis cũ nõ reperiak determinatũ a iure:per reg.l.j. §.fi.ff.de iur.deli.¶.l.j.§.effractores.als expilatores.ff.de effra. ¶ expila.¶ ita tenuit gl.fm aliã opi.in.d.l.fi. in ver.indaginẽ. ¶ idez tenuit Lyn.in.¶.q.idẽ etiã tenẽt Jac.¶ Pet.hic¶ ita videt tenere Jo.fa.referens hanc tenere doc.citramon.in.d. l.fi.et idẽ q̃ relinquak arbitrio iudicis:videt Bald.in.l. si ex falsis.in.iij.col.C.de trãsac.¶ idẽ Bald. in aut.¶ consequẽter. alias fm nonnullas.ita est in.l.fi.in fi.inver. extra glos. quero nunqd liquidato negotio.C.de sen.¶ interlo.oĩm iudi.et idẽ Bal.in.d.l.fi.in.ij.oppo.C. de cõpensa.¶ q̃ istud committak arbitrio iudicis:dicit Bal.patere in litera ibi:iudices obser uẽt.¶ ibi dicit:si inuenerint eũ maiorẽ et amplioꝛẽ exposcere indaginẽ.per hec enim verba iudex instruitur¶ eius officiũ
73 informak.† Jtẽ ea que sunt facti nõ possunt sub certa regu la definiri:vt.l.moꝛa.ff.de vsu.¶.l.is a quo.in prin.ff.vt in pos. leg.¶ idez qõ.§.scilicet q̃ terminus iste sit arbitrarius:tenuit etiam Bal.in l.in ea que.C.de cõpen.vbi formalius voluit q̃ etiã in fisco termin⁹ iste iudiciarius sit arbitrari⁹ dũmodo in fisco iudex nõ excedat duos mẽles per.d.l.ausert.§.qui cõ pensationẽ.¶ cum hac opi.tenet etiã effectualiter Saly. in.d. l.fi.in ver.oppono septimo ab extra.C. de cõpẽsa. vbi tenet q̃ tale tps ad probandam cõpensationẽ sit in arbitrio iudicis: vt etiã dicit gl.in.d.l.fi.ita tũ q̃ nõ impediat snie plationẽ.et qõ sit in arbitrio iudicis dicit probare plura verba.d.l.fin.et maxime in ver.hoc itaq; iudices. Jtẽ fm eus probak ratione quia hec sunt facti:igitur sub certa regula nõ possunt defini ri:ergo iudicis arbitrio relinquuntur.l.j.in fi.ff.de iur.deli.et ante cũ ista fuerũt fundamẽta Bal.in.d.l.fi.vt.§.dicti ad.l.au fertur.§.qui cõpensationẽ.rñdet Saly.prout rñdebat glo. in d.l.fi.in ver.indaginẽ.q̃ speciale est in fisco vt vltra duos mẽ ses non admittak fauore fisci.¶ hãc opi.dicit Bng.hic esse ve riorem¶ tenendam.¶ hec videt magis cõis opi. maxime cus tot authoritatibus reperiak esse suffulta:q̃nis parũ rationi bus etiã¶ legibus suffulciak:¶ ego j.aliter tenebo. Bart.ve ro in.d.l.ausertur.§.qui cõpensationẽ.habuit aliam¶ tertiaz opi.qõ cũ cõpẽsatio sit solutio:vt.§.dictũ est:certe intra illud tempus qõ daretur debitori ad soluẽdũ intra illud tempus tenentur liquidare oppositionẽ cõpensationis:¶ ideo fm eũ quia ad soluendũ fisco daretur debitoribus tempus duoꝛũ mensiũ:vt est text.in.l.in fraudẽ.§.si fiscalib⁹.ff.de in.fisci.¶ in l.debitoribus.ff.de re iudi.ista fuit vna ratio¶ ꝓprius spiri tus iurisco sulti in.d.l.ausertur.§.qui cõpensationẽ.quare de bitoribus fiscalibus ad liquidandã oppositionẽ cõpensatio nis dantur duo menses.¶ propterea infert Bart. q̃ si reo ad

soluendum

solvendū nullī tempus daretur: q̄ tūc nullo modo admitte
retur cōpēsatio que regreret altiorē indaginē. hinc signāter
sequit q̄ si statutū diceret q̄ statim viso instrumēto sine ali-
qua dilatiōe reus ponat ad districtū in carcere donec satisfe
cerit: si talis debitor vellet opponere cōpēsationē ꝛ vellet sibi
assignari tēpus ad pbādū: nō audiret. eandē opi. tenet ipse-
met Bar. fm bonas lecturas non fm lecturas Bononienses. q̄
iudicio meo defectiue sunt. ꝛ ibi Bar. istā opi. latius ꝛ melius
q̄ alibi explicat in. d. l. fi. C. de cōpensa. vbi etiaz per ista valde
notabiliter infert q̄ si aliquis haberet licētiā capiēdi aliquē
pro debito ꝛ ille debitor vellet opponere cōpensationem ō re
quireret aliquā indaginē ꝛ ꝓtestaretur q̄ interim in causa
nulla fiat nouitas cōtra eū: talis protestatio nihil relevat: q̄
si nō daretur sibi dilatio ad solvēdū multo minus ad liqui-
dandū debitū. ꝛ ibi Bar. successiue rūdet ad aliqua que vi-
dētur obstare huic opi. ꝛ maxime ad ter. ibi: quia videt hoc
relinqui arbitrio iudicis. vide ibi per eū. ꝛ cū hac opi. Bart.
tenet etiā Bal. hic: vbi formaliter refert ꝛ sequit hāc theori-
cā Bart eā etiā sequit Ban. in. c. ij. cetra de depos. putat tū
eā limitandā nisi de credito actoris cōstaret per solā confes-
siōnē rei cōpēsare volētis: quia isto casu deberet admitti cō-
pēsatio cuius ita de facili liquidari nō possit intra decē dies
quos de cōsuetudine habet cōfessus ad solvendū: iurta glos.
ſi. in. l. ſi debitor. ff. de iudi. ꝛ §. j. in ver. cōfessum. ſ. de ver. obl.
ꝛ in §. ſi. in gl. ſi. in ver. possit. ſ. de inuti. ſtipula. monet p̄ not.
per Ly. in. d. l. ſi. ꝛ ibi per glo. ꝛ Bal. C. de cōpensa. ꝛ arg. regu
le posite in. l. cum qui. in princ. ff. de iureiur. sed audite istā li-
mitationem ante eū ponit ipse Bar. in termīnis in. d. l. fi. fm
bonas lectu. nō fm lecturas Bononienses: vbi formaliter in-
quit Bar. q̄ q̄ debitū contra q̄ opponitur cōpēsatio est li
quidum per solā cōfessiōnē partis in iudicio factā: ꝛ tunc ei
pōt obiici cōpēsatio de alio debito nō liquido. et debet pars
equanimiter sustinere donec liquidet cū eū approbatiōe re-
leuauerit: vt. d. l. cum qui. ꝛ hoc dicit multū no. vellē gl. ſi. par
nam ibi in. d. l. fi. in ver. conuicta. ꝛ est glo. in. l. nemo ex bis. in
glo. j. mag. ff. de reg. iur. hanc no. theoricam Bart. reprehēdit
Bal. in. l. in ea que. C. de cōpēsa. cuius eaz hic sequit. motiuā: q̄
post terminū q̄ datur iudicato nulla datur dilatio ad sol
vendum: ꝛ tū potest opponi ꝛ probari cōpensatio si ꝓbetur
incōtinēti arbitrio iudicis. ꝛ de hoc dicit esse text. in. l. ſi mili-
ti. §. cum intra. ff. de cōpē. ergo apparet q̄ fundamētū Bart.
non esse verū q̄ cōpensatio non possit opponi nisi intra tēpus
q̄ datur ad solvēdū. ꝛ hāc reprobationē refert ꝛ sequit fm-
pliciter Ange. hic. ¶ †In tanta varietate quid tenendū q̄
istud sit tps arbitrariū iudici. videt velle etiaz magis cōmu-
nis opi. Iz mihi non placet per ea que statim dicā. opi. Bar.
est sustentabilis. ꝛ ad ter. in. l. ſi cū militi. §. j. ego multuz clare
rūderi puto posse q̄ ter. ille nihil obstat: nam ibi debitū q̄
opponebatur post terminū dato iudicatis erat liquidum per
aliam sniam in qua ꝛ ille cui obiiciebat cōpēsatio fuerat cō-
demnatus: vnde nimirū si talis exceptio cōpēsatiōis admit-
titur etiā post terminū datū iudicatis: cū nulla ꝓbatio req-
ratur cum liquidum sit debitū per sniam: ꝛ sic ibi talis exce
ptio nullā indaginē exigebat. ꝛ ideo admittit: ꝛ sic ille ter. ni
hil facit ꝙtra Bar. Jn puncto iuris mihi magis placet opi.
prima q̄nā. ſ. retulit Dy. ꝛ Nico. hic. ꝛ hanc teneo q̄ tempus
opponēdi cōpēsationē nō sit arbitrariū iudici sz sit duoꝝ mē
sium. nam istud tps expresse cautū reperit in fisco. d. l. auferr.
§. qui cōpensationē. ergo idem erit in quocūq̄ priuato cū ibi
non dicat hoc esse spāle in fisco: vt. ſ. latius deduri. ꝛ ad hoc
nō video q̄ vllo modo rūderi possit. Et per hoc fundamētū
facillime rūdetur ad allegata in cōtrariū. ꝛ primo dnm dice
batur q̄ cū istud tps non sit determinatū a iure q̄ standū
est arbitrio iudicis: q̄ rūdeo negando q̄ est tēpus determi-
75 natū duoꝝ mensium vt statim dixi. per hoc etiā † nō obstat
duz dicebat q̄ ea que sunt facti nō pūt sub certa regula de-
finiri: q̄ rūdeo negando q̄ imo habet certā regulā ꝛ certum
tps per fundamētū. ſ. factū. sed audite si vultis tenere sniam
Bar. que etiā mihi placet: ostendaz quō poteritis subuerte-
re hanc opi. Dy. ꝛ Nico. ꝛ eorū fundamentū q̄ videt prima
fronte insolubile: q̄ ad illud clarissime rūdeo. ꝛ duz dicebat
tempus opponendē exceptio. in fisco est duoꝝ mensiū fateor.
d. §. qui cōpēsationē. ꝛ dū dicebat q̄ oia iura ꝛ statuta habēt
locū in priuato nisi dicat speciale in fisco: rūdeo istud esse ve-
rum: q̄ eadē est ratio in priuato prout in fisco. sed hic diuer-
sa est ratio: nam ideo in fisco tps opponēdi cōpensationē est
duorum mensiū: q̄ etiam tps soluendi est duoꝝ mensiuz: vt
ſ. deduxi fm Bar. ergo cū cōpēsatio sit solutio: nimirū si in
fisco tps solutionis ꝛ cōpensationis est idē. que ratio nō ha-
bet locū in priuato: q̄ in priuato tps soluendi non est duorū
mensium sed est regulariter quadrimestre: vt. l. ſi. cuz simi. C.
de execu. rei iudi. ergo cuz diuersa sit ratio in fisco ꝛ priuato:
nō erit isto casu licitū arguere ab vno ad reliquū. ꝛ p̄ ista ha
betis forte enucleatū hunc articulū: ꝛ audeo dicere quod
alibi nō inuenietis ita plene tactū nec examinatū. ¶ Glo. in
ver. ij. so inre. quā diuido in tres ptes principales. Jn prima
ad declarationē ter. ponit opi. quotūdā. Jn scōa illam repro
bat tribus rationib⁹. Jn tertia ex predictis formal questionē
ad ter. nostrū rūdet. Scōa ibi: sed certe imo est necessarium.
Tertia ibi: sed fm hanc opi. ¶ Jn cad. glo. ibi: adeo vt dixe-
runt qdā. Jsta fuit opi. Bartoli. fm q̄ refert gl. in. l. ſi cōstat.
76 C. de cōpen. ¶ †Jn ea. gl. ibi. l. ſi qd. ibi vide glo. j. magistram
enumerantē plures casus in quibus quis cōpēsat etiā illud
q̄ est debitū alteri: q̄ etiā enumerat glo. in. l. eius. ꝛ est glos.
vnica. C. de cōpen. itē illud q̄ gl. ista dicit fideiuss. posse cōpen
sare illud q̄ reo principali debet: intellige procedere fm di-
stinctionē gl. not. in. l. verū. in glo. fi. ff. de cōpen. accedant que
late tradunt per Bal. in. l. tam mandaton. in. iñ. col. C. de nō
nu. pec. ꝛ simile per Bar. Ang. ꝛ Jmo. in. l. ſi prior. ff. sol. ma.
¶ Jn ea. glo. ibi: vt. ff. q̄n dies vsufru. ce. l. j. hec scōa opi. fuit
Jo. quā vltra cum sequit glossa. nostra scilicet hic ꝛ in. l. ſi con
stat. in glo. j. C. de cōpen. ꝛ glo. in. l. ſi quid. in gloss. j. ff. de com
pensa. ꝛ hanc sequit Dy. hic in pe. col. ꝛ vltra tres rationes hic
adductas in gl. addit Byn. ter. quem dicit multū facere pro
opi. glo. in. l. j. in fi. ff. que sen. fine app. el. relcin. vbi fm eum est
77 ter. † q̄ si de debito bincinde liquido iudex nō fecerit cōpen
sationem: sed primo cōdēnauerit me: et postea post quatuor
mēses condēnat te. dicit ibi q̄ pōt appellari. vnde si cōpensa
tio fieret ipso iure: nō posset appellari: q̄ frustratoria ēt ap
pellatio. ꝓterea si appellat ergo sntia valuit: ergo nō fit cōpen
satio mero iure. pro hac opi. bene facit ter. in. l. ij. ff. de cōpen.
in ver. ſi parat⁹ est cōpēsare. ergo cōpēsatio non fit mero iure:
sed requirit factū hominis. accedit etiā ter. in. l. fin. aūt. §. fi. et
ibi glo. in ver. a iudice. ꝛ ibidē doc. ff. de neg. gest. ꝛ ter. in. l. q̄
in diem. §. ſi rationē. ff. de cōpen. in quibus iuribus habet q̄
iudex potest nō admittere cōpensationē: ergo cōpensatio fit
mero iure. ꝛ hec opi. cōiter tenetur. cuius Jo. fab. hic ꝛ Nico.
in. iñ. q. gl. dicat q̄ opi. Barti. sit susceptabilis: ꝛ q̄ facile sit
rūdere ad tres rōnes gl. nostre ꝛ ad tert. adductū per Dy. vt
hic habetis per eos. effectualiter tū tenent cū ꝑdicta cōi. quā
etiā tenet Ray. de forli. in. l. iñ. C. de cōpen. vt hic refert Nico.
ꝛ cum hac opi. glo. tenet etiā Bar. in. l. ſi cōstat. C. de cōpē sa.
scilicet q̄ requirat factū hominis: ſz statim cuz est opposita
ab hoc ista cōpensatio tollat exceptionē ipso iure: ꝛ idē scili
cet q̄ cōpēsatio fiat ꝛ tollit debitū ipso iure: ita demū si op
ponatur ab hoc. ſz etiā Bar. in. l. verū. ff. de cōpen. per ter. in
l. ſi quid. in ver. cōpensare malit. ꝛ per ter. in. l. ij. in ver. ſi para
tus est cōpensare. ff. de cōpen. ꝛ in. d. l. verū. Bar. singulariter
subdit vnū magistrale verbū. ex istis enim dicit se inferre q̄
nō est necesse ad extinguēdū debitū ipso iure q̄ cōpēsatio op
ponat in iudicio: sed vbicūq̄ notifico tibi q̄ volo debitū cuz
credito cōpēsare ipso iure tollit obligatio. ꝛ. b. d. colligi ex le
gibus. ſ. alleg. dum dicūt ipso iure: quasi nō requirat minis-
teriū iudicis. addite in materia bonū ter. in. l. rei iudicate. §.
j. ff. solu. ma. qui tū videt velle q̄ absq̄ oppositione debitū et
obligatio tollant. sed illū ter. intelligite fm ꝑdicta. ꝛ circa ꝑ-
dictam cōem conclusionē vide latissime Bar. examinantem
hunc passum ꝛ plene distinguentē cuius distinctionē formā-
liter sequit ibi Saly. ꝛ eā totā ponit hic. ꝛ simpliciter sequit
Ang. de are. ꝛ cū predicta cōmuni in terminis nostris tenēt
78 Bal. ꝛ Saly. in. i la distinctiōe. † ꝛ pro hac cōmuni q̄ cōpen
satio tollat ipso iure debitū si opponat ab hoc homine ꝛ non ali
ter: alleg. Bal. in. l. ſi cōstat. file in rep. legitime que fit ipso
79 iure: si tū petatur: vt. l. semus. C. de inoffi. testa. ¶ †Tē testa-
mentuz filii in potestate preteriti est nullū ipso iure si dicat. l.
filio preterito. ꝛ. l. ſi filius qui in potestate. ff. de inin. rup. tradi
tur late in. l. posthumo. C. de cōtrahenda cōem opi. confirmat
etiā ibi Bal. per plura al. a fundamēta de quibus ibi per eū.
80 ¶ †Aduertendū tū est circa hanc cōem opi. que hz q̄ compen-
satio tollat ipso iure debitū si opponat ꝛ nō aliter. nā hec
cōis cōclusio fallit in q̄plurib⁹ casibus in quib⁹ fit compēsa-
tio ipso iure: etiā absq̄ eo q̄ opponat ab hoc. qui casus enu
merantur per glo. magistrā in. l. ſi cōstat. in gl. j. C. de cōpen. ꝛ
in. l. ſi quid. in glo. j. ff. de cōpensa. ꝛ vltra casus positos per gl.
istas. Ellios plures addūt Bal. ꝛ Saly. in. d. l. ſi cōstat. quos
oēs longū esset recensere. ex bis referam duos notabiliores ꝛ
81 quotidianos quib⁹ addā multa pulchra. † primus est casus
in delictis quādo ab vtroq̄ parte versatur delictū in odium
delictoū. vnde si circa vnum cōtractum vel quasi contractū
ambo deliquerint dolose vel culpabiliter vel negligēter ba-

a ¶ Locū. vide Feli. in. c. dilecti. in fi. v. col. versic. ad illud qđ in crimina li. de excep tioni.

a bet locum * ipso iure absq; eo qđ opponat ab hoie odio delictorum: vt. l. si ambo. in prin. & §. quoties. ff. de cõpēsa. et. l. si duo. ff. de dolo. de qua materia vide late per Dy. in reg. in pari. de reg. iur. in. vi. in. l. viro atq; vxor. & ibi per Bar. & alios. & maxime Jmo. ff. sol. ma. & p Bar. in. l. cū mulier. & ibi oino per Bal. & Jmo. ff. sol. ma. & per Bal. no. in. l. si. in. v. oppo. C. de cõpen. & in repeti. l. i. in. fi. charta. & ibi etiā per Bar. in. l. fi. C. vnde vi. p Jmol. & alios in. c. intellexim⁹ extra de iud. vide etiā in materia delictor⁹ compensandorū: qđ sing. decidit Bar. in. l. ideo cõdēnat⁹. arg. illius. l. ff. de cõpensa. & singulariē questionem quā ponit Bal. in. l. j. C. de cõpen. Et quid si tu p̄duxisti instrumentū debiti ex mutuo cōtra me & falsum: ego p̄duco cōtra te instrumētū solutiōis & falsum: an fiet cō pensatio istorū delictorū: an vero vteriq; puniet? ponit in terminis Bal. in rub. C. de fide instru. in. vv. col. in ver. incidēter etiā querit Titius p̄durit &c. & ibi dicit q; vteriq; erit puniē dus crialiter. nā fm eum q̄uis sit mihi licitū negare etiā verum si tu haberes malā cām cōtra me ne tu obtineas mēdacium: vt dicit no. p gl. in. c. cupientes. in prin. in ver. malignantium. de elec. in. vi. addo aliā gl. in. c. dūs noster. in ver. ex insidiis. xxxiij. q. ij. no. cano. in. c. j. de mu. peti. & per hoc seleo allegare solēnem text. de iure ciuili. in. l. cū pater. §. titio. in fi. ff. de leg. ij. ibi nec videbit dolo feciſſe cui frandē excluserit: q; fm Bal. illud est verū cūtū falsa p̄batio nō immisceat. Subdit etiā singulariter & mirabiliter Bal. q; in casu supradicto si ex forma statuti cōmittens falsum deberet perdere cām qđ etiā est de iure cōi: inrta. l. in fraudez. §. quoties. & ibi gl. ff. de iur. fis. cum fmi. tū isto casu actor tantum qui egit ad debitū ex falso instrumento deberet perdere cām & non reus: q; in pari turpitudine melior est causa possidētis qđ est magnū & mi
82 rabile dictū. ¶ †Secūs principalis casus est q̄tū adversus: & sic q̄tum ad impediendū cursum vsurarū. itē q̄tum ad impediēdā morā seu penā cōmittēdā ex mora cōpēsatio fit ipso iure absq; eo q; nō opponat ab hoie: vt est ter. in. l. si ꝑstat. et ibi gl. no. ff. de cōpen. & facit ratio: q; nō dicit in mora q; non cogitur iudiciū cū effectu pati cū legitima exceptiōe uteri se possit: vt. l. lecta. ver. fi. ff. si cer. pet. de quo etiā vide Bart. in. l. gerit. in. iiij. q. princ. in ver. pone q; debitor in diē. ff. de acq. he
83 re. ¶ †Et p hoc dicit simpliciter Jo. fab. hic posse dici vnum quotidianissimū q; res emphyteotica nō cadit in cōmissum per cessionē solutiōis census si dūs dz tantūdē emphyteote. ad qđ etiā dicit facere qđ not. Spec. in tit. de obli. & sol. in. §. nūc dicēdū. in ver. qđ si sub. & plenū in tit. de loca. §. nunc aliqua. in ver. lxxxix. & b. d. etiā ponit & tz Joā. de pla. hic q̄uis de Jo. fa. nō faciat mētionē. verū q; dictū est quotidianū de eo: do vobis q̄plures 2cor. doc. ad quas cū expedierit recurre te. Albe. de rosa. in. l. cū aliter. ff. de cōpē. vbi istud in terminis ponit & tenet q; qñ dūs est debitor emphyteote q; emphyteota nō cadit a iure suo si sit paratus cōpēsare. & Raph. fulg. in l. si cōstan. de cōpen. & do. Abb. antiqn⁹ in. c. bona fides. extra de depos. & ibi Jo. de imo. & ibidē do. Ant. de bnt. in vlt. no. & Bal. in addi. ad Spe. in ti. de depos. & idē Bal. in reperto.
84 super Jmo. in ver. emphyteota. in. j. q. ¶ †Itē per hūc sēm principalē casum dixit multū signāter Bal. in. d. l. si cōstante. C. de cōpen. q; istud qđ dictū est q; q̄tū ad emendā pene cō missionē ipso iure fit cōpēsatio. facit ad id qđ sepe accidit qđ in eodē laudo vel instrumēto laudi vna pars cōdēnat alteri & altera alteri in quātitate pecunie. nā vbiq; vsq; ad 2curren tem quātitatē fit cōpensatio: lz nō opponat ab hoie. ¶ Vlt. circa predictā 2clusionē gl. nostre & circa supascripta format
85 Jo. fa. hic notabilē & solēnē qōnē. alii nō tangūt. † Quinquid si aliquis promisit solvere certā quantitatem intra calendas maiaꝝ & hoc iurabit nūc vult cōpensare an liberet a periculo an vero dicat periurus. determinat Jo. fab. q; nō est periurus per supascripta: q; fm eū in omni casu in quo defectus solutionis posset afferre p̄iudiciū seu dānū debitori: vel q̄tū ad penā vel vsuras vel aliter in quocūq; effectu more quo ad hoc fit ipso iure cōpensatio: vt. §. latius dixi. & fm eū est neces se dicere q; nulla mora cadit vbi nulla est petitio vel est talis que p exceptionē removeri pōt: vt. l. nulla intelligit. ff. de reg. iur. & l. lecta. ver. fi. ff. si cer. pe. & dixi. §. cū ergo cōpēsatio repellit effectū petitiōis vel ipso iure vel p exceptionē sequit q; etiā oēm effectū more quocūq; mō mora contrahi possit. ego addo in terminis Bar. qui idē tenet qđ Jo. fa. in. l. amplius nō peti. in vlti. col. ff. rem ra. ha. motus q; conditio debet impleri in forma specifica sicut iuramentū: vt. l. q heredi. in prin. & l. mevius. ff. de cōdi. & demon. sed iussus dare seu solvere implet cōditionē cōpensando: vt. l. si peculiū. §. i. ff. de sta. hib. igitur &c. Preterea fm Bar. si ego impedio: iusta cā facere qđ promisi nō sum periturus: vt. l. fi. ff. qui satisd. cog. lz si ego nō solvo: tibi q̄ tu debes mihi tantundē: ego impedio a te: q; ideo tibi nō solvo p̄pterea q; tu non solvis mihi: vnde quasi facto tuo impeditus nō debeo esse periturus. hanc rōnē dicit Bar. facere iurisc̄. in. l. iij. circa prin. in ver. inde querit. ff. de sta. homi. & cū Bar. transeunt etiā ibi Ang. & Raph. cū et p hac decisione facit etiā ille solēnis ter. in. l. si debitor. ff. q; po. in pig. hab. in ver. nec efficit interest an solverit an cōpēsaverit. pro hac ēt deci. q; ille qui cōpēsat nō sit periturus: facit q; aduersarius suus facit quo minus solvere possit. ter. est vnicus re putat⁹ in iure i. l. iuncta. la. j. & ibi Bart. ff. de cōdi. & demō. lz cōcordat ei. l. iij. ff. de sta. libe. in princi. ista sunt formalia ẏba Bal. i. c. ad nostrā. extra de furein. & cū suprascripta decisiōe tenet etiā Bar. in. d. l. iuncta in vltimis ẏbis. & ibi Joā. de imo. sed certe cōtra hanc determinationē Bar. Jo. fa. & sequacia est casus apertus & clarus i. c. ad nostrā. extra de iureiur. & ibi cano. oēs tenēt cōtra hāc decisionē. Panor. in. c. cū dilect⁹. in vi. col. de ordi. cog. quicqd teneat Math. in no. lvj. cōtra quā etiā facit q; iuramētū cōpellit p̄cise ad factū: ita q; nō euadi tur periuriū solvēdo interesse: vt est gl. fing. l. l. si peccatū. in pri. in gl. parvula. iver. & necesse habeas. ff. de p̄di. ob. cau. de qua late dixi si memoria teneo in. §. itē si qs postulāte. &c. ¶ In ea. gl. ad fi. glo. bene dicit & cū ea simplr transit Rico. in. vj. q. gl. et finaliter etiā tenet Jo. fa. q̄uis videret velle eam impugnare. & addite circa hunc effectū glo. que dixi. §. in cuidētia lib⁹. ¶ Glo. in ver. alias. ibi: que actiones sunt largissime ac
86 cepto vocabulo. †Not. hanc glos. q; p̄pio sumpto vocabulo officiū iudicis nō est actio: sed largissime fic. de quo vide gl.
b §. e. in pri. in gl. fi. mag. in prin. & ibi latissime dixi⁹. ¶ In ea. a gl. ad fi. no. cr gl. q; etiā illud qđ debet officio iudi. pōt cōpēsari. addite text. in. l. si ambo. §. in stipulationib⁹. ff. de cōpen. et ter. in. l. etiā. & ibi Bal. & etiā Bar. fm aliquas lec. C. de cō pen. qđ intelligiteverū de debito officio iudicis in quo nullū in medio est obstaculū: alis sec⁹. ita limita fin. Bar. i. l. fi. §. fi. in fi. ff. de p̄di. inde. Bal. i. l. fi. C. de cōpē. & refert & sequit fim-
87 pliciter Inge. de are. hic. ¶ †Glos. in ver. depositi. quā diuido in tres. In prima mōre taciti 2trarij limitat & declarat ter. In scōa tacite querit an istud qđ hic dr in. depósito habeat locū in cōmodato. In tertia enumerat casus in qb⁹ cessat cōpēsatio. Scōa ibi: item q; hic dicit in actione depositi. Tertia ibi: itē cessat alias cōpensatio. ¶ In ea. glossa. ibi: vt. ff. cōmoda. l. iij. §. fin. Idem tenuit glo. in. l. fi. in ver. depositi. C. de cōpē. & vide per Rico. de cap. in. iij. & iiij. oppo. gl. ¶ In ea. glo. ibi: vt. C. de cōpen. l. fi. in fi. intelligite vt ibi per gloss. in ver. possessionē. ¶ In fi. gloss. vide glo. plenior & magistraz que enumerat cās casus in quib⁹ cessat cōpen. in. d. l. ob negotium: hic allegata in fi. glo. & dixi. §. in tertualibus. invlti. no. ¶ Extra glo. circa hanc materiā cōpen. formant hic Jo. de pla. & Inge. de are. aliquas questiones per eum ordinē quā etiam ante eos observat Bal. in. l. fi. C. de cōpen. videlicet qd sit cōpensatio quare fuerit introducta cōpēsatio. in q̄bus debitis habeat locū cōpensatio. Itē an cōpensatio fiat ipso iure: an ita demū si opponatur ab homine. has oēs questio. ex pedimi cū gl. §. in suis locis opportunis: & ideo remanebit expeditus presens. §. sequitur nūc modo. §. preterea quasdam.

¶ Diri. Quemvide in nume. 53. et nume. 55. & nume. 58.

1 ☞ Actio arbitraria & que dicatur.
2 Actiones arbitrarie & actiōes bone fidei in quibus differāt.
3 Actiones arbitrarie quare & vnde dicātur. & nu. 21. & nu. 26.
4 Actiones arbitrarie sunt proprium nomen actionū: an vero adiectiones seu qualitatis actionum.
5 Actiones arbitrarie que ex mero in. offi. pendēt sunt tam in rem q̄ in personam & in eis permittitur iudici cōdemnare prout estimaverit negotium de quo agitur. & nu. 7.
6 Dedo dedis est antiqua grammatica.
8 Juder si nollet impendere id qđ debet impendere ex mero officio non autem procedente ex natura actionis sed preter & extrinsecus: puta nollet cōdemnare ad interesse: vel deferre iuramentum in litem: qualiter parti consuletur.
9 Judex multa facere potest ad que tamen cōpelli non posset.
10 Participia futuri temporis necessitatem important.
11 Juder negligēs facere iustitiā facit litē suā sicut faciēdo: & sic male iudicādo. & q̄ casu dz cū dēt pti actio i factū. & nu. 12.
13 Juder si fuit negligens circa cōdemnationem expensarum quia non condemnavit victum temere litigantem prout ex officio suo tenebatur: an faciat litem suam.
14 Juder negligēs crialiter punitur & toto salario privari pōt.
15 Juder permittens labi instantiam de iure cōi an puniatur.
16 Juder si negligat administrare vel facere id qđ ab eo petit: an teneat si illud idē ab alio eque faciliter cōsequi posset.
17 Officiū iudicis q; veniat cū iure actiōis. quali sit itelligēdū.

Officium

18 Officiū iudi.an ꝛ qualr l arbitrariꝰ residat ī psona iudicis.
19 Actiones arbitrarie an sint bonefidei an stricti iuris.ꝛ nu.31. ꝛ nu.38.ꝛ nu. 40.ꝛ hoc scire cuius effectus sit.nu.21.
20 Actiones bonefidei quare non dicantur arbitrarie.
21 Actio realis presupponit obligationem.
23 Actio ex iuramento in litem non oritur.
24 Actio ois de mundo in qua res fm preceptū iudicis nō restituit arbitraria dicit vt inder potestatē habeat differendi iuramentum in litem ꝛ scīm illud condemnandi.
25 Actiones stricti iuris que ad restitutionem competunt sunt semper arbitrarie.
27 Rubrica que generaliter loquitur non est restringenda propter nigrum.
30 Actiōes arbitrarie vt dicank an sit hoc necessariū qō due ferank snie.ꝛ nu.34.ꝛ an sint diffinitiue.nu.35.ꝛ an fiēt due instantie ꝛ an erit necesse offerre duos libellos.nu.36.
32 Actiones stric.iur.an aliquo respectu dici possint arbitrarie
33 Actio ex stipulatu pro dote arbitraria dici non potest.
37 Actio noxalis pro damno dato a seruo an sit arbitraria.
39 Officium iudicis quotupler sit.
41 Dictio:quasi.quid importat.
42 Actio ad exhibendū vt preparatoria aliarū actionū realiū ad quid:ꝛ cui:ꝛ cōtra quem competat.ꝛ nu.44.ꝛ nu.47. ꝛ agēs hac actione qbus tpibus interesse debeat.nu.45.et qualiter pretēdens aliquo modo sua interesse rē exhiberi probare habeat tale interesse.nu.46.ꝛ qualiter in ea pceditur:ꝛ quales probationes requirātur.nu.51.et nu.53.et nu.54.ꝛ an in hoc iudicio summatim debeat procedi cuꝫ ipsum sit summarium.nu.55.ꝛ an exceptiones que altioꝛ indaginem requirūt admittantur.nu.57.ꝛ an si fuerit lis cōtestata super rei vē.vel super alio iudicio petitorio amplius ad exhibendum agi possit.nu.60.
43 Exhibere est in publico facere potestatem.
47 Exhiberi res cuius sumptibus ꝛ expensis debeat.
49 Exhibere an quis cogat debitorē alicui⁹ qui fugit in domū suā saltē p interdictū de lib.bo.exhi.ꝛ qd de detinēte debitorē meū q per hoc nō pōt in aliquo mihi satisfacere:ꝛ de operibus suis posset acquirere mihi ꝛ satisfacere.nu.51.
50 Exhibere an cogar mercatorē qui decorerit vel(vt vulgo dicitur)fregerit si eum in domum meam acceptem.
56 Cause summarie que dicantur.
58 Exceptiones requirentes altioꝛem indiginem que sunt.
59 Actio ad exhibēdum an cum rei vend.vel alia actiōe in vno eodemqꝫ libello cumulari possit.
61 Libellus in actio.ad exhi.qualiter sit formandus.ꝛ qualiter si simul cum hac actio.velis intentare aliqō iudicium petitorium puta rei vendi.nu.62.
63 Actio noxalis quare locuꝫ nō habeat in delictis filiōfa.sicut seruorum.ꝛ nu.64.
65 Actio noxalis in quibus delictis locuꝫ habeat:ꝛ qñ dñs noxaliter tñ p delicto serui teneat.ꝛ quid si dñs fuerit scīēs seruum delinquere.nu.66.
67 Actione noxali agens contra dñm pro damno vel delicto serui qualiter petere debeat.
68 Libellus in actione noxali qualiter sit formandus.

Preterea. Iste.§.hꝫ subtilē materiā ꝛ scabrosam ꝛ male cognitā. ¶ Pro introductione materie ꝛ generali euidētia.ſ. dicēdoruꝫ necnō ter.nostri premitto ad euidētiam quedā necessario sciēda.ꝛ q: iste.§.principaliter tractat de act.arbi.in primis sciēdū est ꝛ q̄ dicat actio arbitraria.istud declarat magistraliter Bar.in l.vnica.C.vbi cōueniank q cer.lo.dare pmiserūt.cuius verba formaliter ponit Ang.de are.hic:q̄uis nullā de Bar.faciat mētionē. dicit ergo Bar.aliter ꝛ magis plene q̄ ibi dixerit gl.j.qō actio est arbitraria in qua exercet offīm iudicis mercenariū actioni deseruiens propter aliqd extrinsecum accidens preter naturam
2 actionis ppositе.ꝛ Hoc dixi vt p ista cognoscatis in quo differūt actiones arbitrarie ab actionibus bonefi.in quibus etiā deseruit officiū iudicis mercenarii sup quo p infinita verba multum dubitauit Jo.fa.hic qui fere aliud nō ponit in hoc §.subiiciēs q̄ in hoc pūcto malet discere q̄ docere:vt.ſ.latius in loco suo dicek:nā in hoc est differētia.nā q̄uis in actiōib⁹ bonefi.deseruiat offīm iudicis mercenariū:nō tū deseruit preter naturā actionis ppositе imo fm naturā.Nā ex natura actionis bonefi.veniūt vsure:venit interesse: iurak in litē ꝛ similia: sed in actionibus stricti iuris ista nō possent fieri fm naturā actionis ppositе:tū qñ equitas suggerit: aliqñ ppter adiectionem loci aliqñ ppter rē nō exhibitā ad mādatum iudicis:inder hꝫ rōnē ad interesse vtriuſq; partis accidētaliter ꝛ extrinsecus:ꝛ preter naturā actionis.d.l.vnica.C.vbi cōueni.q cer.lo.dare pmi.ideo ppter istā actionē extrinsecus p̄uenit ētē actio bi arbitraria.ꝛ idē ī alīs pluriб⁹ modis quos.ſ.videbim⁹.ꝛ istud euidētiale ponit etiā idē Bar.i.l.ñ.circa prin.ff.de eo q̄ cer.lo.alias tū differētias videbimus.ſ.in glo.ſi super ver. satisfieri. ¶ Scīo pmitto q̄ in istis arbitrariꝭ actionib⁹ dependentib⁹ ex officio iudicis preter naturam actionis accidētaliter ꝛ extrinsec⁹ tradunk magistraliter p Bar. quatuor notabiles regule in.l.hoc edicto.in prin.ff.de pub.quare dicank
3 arbitrarie actiones. † Quīqꝫ ergo arbitrarie actiones dicūtur ppter officiuꝫ iudicis qō vertik in arbitrādo interesse ratiōe loci:vt toto ti.ff.de eo qō cer.lo.vt hic in ter.Quīqꝫ dicunk arbitrarie ppter officium iudicis qō versak in tarādo quātitatem:ꝛ in deferēdo iuramētum in litē post taxatā quātitatem ſ iurta.l.in actionib⁹.ꝛ ibi per gl.ꝛ latius Bart.ff.de in litem iur.ꝛ hic in ter.Quīqꝫ ꝛ tertio dīr arbitrarie propter officiū iudicis qō vertik in interrogādo cōtra cōuēctum qd prestare velit:vt in act.nora.in qb⁹ interrogak an velit soluere estimationē dāni dati p seruū:an vero malit dare seruū p nora:vt eo.ti.ff.de nora.ꝛ hic in ter.ꝛ in l.miles.§.j.ff.de re ind.Quīqꝫ quarto ꝛ vlt.dicunk arbitrarie ppter off.iu.qō vertik circa imponēdā penā:vt in actione qō met. cā.vt.l.ſi cū excep.§.in hac.ff.qō me.cau.ꝛ in act.de dolo.ꝛ in.l.in actione.in prin.ff. de dolo.ꝛ hic ī ter.Iste sunt quatuor notabiles regule Bar. quas ēt ponit ꝛ simplr sequit Ang.hic:ꝛ has quatuor regulas iu.meo effectualr reincidūt q̄uis p diuersa vba ꝛ magis minuta tres regule q̄ ī istis arbitrariꝭ tradunk p bal.hic:qō actionū arb.quedā sunt in quib⁹ of.iud.versak circa qd hoc est in qd:seu in quo habeat inder ꝛdēnare:vt i act.qō me.cā. in act.ad exhi.ꝛ silib⁹.Quedā sunt in quibus offi.iud.versak circa q̄tū:hoc est inq̄tū habeat inder ꝛdēnare:vt est i actiōibus in qb⁹ qs conuenik ad interesse rōne loci:eo q: cer.lo.soluere pmissum est.q̄dā sunt in qb⁹ off.iud.versak circa quale: hoc est qualiter inder faciat ꝛdēnationē:vt est in ac. nora.in quib⁹ inder arbitrabik qualr debeat dīꝫ ꝛdēnare vtrū insolidū:an noxaliter:iurta.l.ñ.in pn.ꝛ p discursuꝫ.l.ff.de nox.itē an ꝛdēnet dīꝫ ad estimationē dāni dati p seruū:an ad seruū dādū p nora. si bene considerabis vt pdiri iste regule Bal. q̄uis p diuersa vba effectualr reicidūt i idē cū regulis tradi tis.ſ.p Bar.q̄uis indicio meo ille regule Bal.sint notabiliores ꝛ magis explicite:ꝛ q̄uis ang.hic aduertēter vt puto posuerit has regulas Bart.ꝛ Bal.distinctū ꝛ separatim tanq̄ essent oino diuerse. ¶ Tertio pncipalr pmitto q̄ actiōes ar
4 bitrarie nō sic nūcupank eo qō sint ppriū nomē actionis: † q: arbitrarie nō sunt ppie nomē actionū ſ hꝫ sunt adiectiōes siue ālitates actionū. dicim⁹ enī actionē ex testamēto esse arbitrariā actionē ad exhi.ꝛ idē ī silib⁹ hic ī ter.positis.ꝛ sic cū ista adiectiōe seu ālitate arbitraria.ita dixit gl. no.in.l.in bonefi.in vb.ꝛductarū.ꝛ ibi ēt sequit Bar.ff.de eo qō cer. lo.ꝛ gl.in.l.ñ.§.hec actio.in gl.j.e.ti silr vt dixi vidēs esse in act.de pec.i rē vso:qō iussu:institutoria/exercitoria/ꝛ tributoria:et qō ista nō sint ppria noia actionū: ſ q̄dā adiectiōes ꝛ ālitates.ita dixi i.§.actiōes aūt de pec.§.e.ti. ¶ Quarto ꝛ vltimo pmitto ppri⁹ ad ter.hꝫ Jo.fa.hic:q̄ ī hoc.§.nō ponit aliqua pncipalis diuisio actionū. ꝛ hoc ptꝫ: q: nō enumerak p pn. diuisiōe p gl.magi.in.§.sunt preterea.i gl.j.ſ.e.ti.q̄uis prima frōte visum fuisset dicēdo ꝛriū q̄ hic ponit vna diuisio actionū q̄ sit q̄ q̄dā sunt arbitrarie q̄dā nō.vū hꝫ Jo.fa.occasiōe cuꝫ q̄ dixerat i.§.pri.pce.qō in actiōib⁹ bo.fi.libera ptās est iudicī ex bono ꝛ eq̄ ꝛc.ponit hic de his arbitrariꝭ q̄ ex of.iu.pēdēt. ¶ Ego credo q̄ iste.§.medi⁹ ꝛ fundamētalius ex his que dixi ī euidētialib⁹ possit ꝛtinnari ad.§.pri.pce.fm qō cū cōtinuat Jo.de pla.hꝫ: nā.§.in pce.§. tractauit imperator de act. bonefi.q̄ sunt arbitrarie ex eaꝝ natura:q: inder nō accidētaliter nec extrinsec⁹: hꝫ ex earū natura ppria estimat ex bono ꝛ eq̄ quātū actori pstari debeat:vt i.§.pce.ꝛ ex natura earū venit restō fructuū.venit interesse:ꝛ filia: vt vidim⁹ i.§.actionū. in gl.j.mag.§.e.ꝛ iste remāserūt i suo ppio noie vt vocent ac. bonefi.nō aūt arbitrarie.verū q: sunt alie actiōes q̄ sunt arbitrarie:hꝫ nō ex eaꝝ natura ꝓcedētes hꝫ pter naturā:ꝛ ex mero in.off.vt declarauī.§.i euidē.ꝛ sunt stricti iuris.ꝛ iste appellate sunt ppie arbitrarie: hinc sumpta occasiōe ꝛtinuauit hic ſperator de ac.arbi.ꝛ multū ꝛgruēter.verū q: ꝛcurrūt multa incerta ꝛ potissimū ī istis arb.ꝛ inder dꝫ curare q̄tū possibile sit ne incertā sniaꝫ ferat:idcirco siccesse ē ꝓ eis⁹ est.§.curare.ꝛ ille.§.curare.hꝫ q̄ etiā dicebāt By.ꝛ Jo.fa.hic: est cōis ad oēs actiōes huiⁿ⁹ nāt.tā arbitrarias q̄ nō arbitrarias.ꝛ preterea nō simplr est ad hūc.§.referēdus:sed fuit occasiōe pdicta sic ꝛtinuatīe posit⁹. ¶ Hinc infero nō bñ dixisse Jo.fa. hic:dū dicit qō.§.noster durat vsqꝫ ad.§.ſi gs agēs.ꝛ q: tot⁹

simul esset legēdus cū §.curare.Huius dicat qō ipse in §.cura-
re.⁊ ideo §.faciat vt minus grauet auditores:qz imo vt dixi
in §.curare.necessario fiendus est §.¶Iste ergo §.vsqz ad §.
curare.cōi oim diuisiōe Dy.Jo.fa.Jo.de pla.⁊ Ang.de are.
diuidit ī tres partes pn.In prima ponit quare dicant actio
nes arbitrarie.In scōa declarat an iste arbitrarie sint ī rē vel
in psonā.In tertia ponit qⁿ sit in eis iudic.offi.scōa ibi:ſz iste
5 actiones.tertia ibi:in his cñ actionibus.¶†Actiōes cñ ar-
bitrarie que ex mero iud.off.pendēt sunt taz in rē qⁿ in perso
nā.b.d.j.⁊ in eis permittit iudici cōdēnare put estimauerit ne
gotiū de quo agit cōuenire.b.d.vsqz ad §.curare.⁊ iste.§.nō
legit per Hic.de nca.hic:nescio an procedat ex defectu lec. qō
est magis credē.In ter.ibi:seruū dedat.aliq libri habēt dedit
⁊ male:qz esset ꝓteriti tpis qō stare nō posset:vt ex vbis pce.
apparet.ꝓterea si esset verbū:dedit.preteriti tpis qⁿ presuppo
neret factam solutionez nō posset stare tert.qui vult ꝓcedere
arbitrariā act.q̄ cessat qñ satisfactū est.dz ergo necessario esse
6 in litera dedat.⁊ ſz†qō etiā hic dicūt Jo.fa.⁊ Jo.de pla.ista
est antiqua grāmatica dedo dedis.ex isto ter.potestis colligc
re q̄dā notabilia ad corticē litere:vt hic facit Ang.de aret.ſz
7 nulli⁹ esset artificij:ideo omitto.†Unū notate ex ter.qⁿ ī arbi
trarijs actiōib⁹ pmittit iudici cōdēnare ex bono ⁊ equo ꝑm
naturā cuiuscūqz negotij.aliqñ ī q̄dditate.aliqñ ī q̄litate.ali
qñ ī quātitate:vt.§.dixi in euidētialib⁹.iuxta ergo hūc ter.⁊
istud notabile opportune cadit illud ꝓbabile dubiū qō hic
poni sol⁹ Jo.de pla.alij nō tāgūt.†Quid si iudex nollet ipē
dere id qō dz impēdere ex mero trī ei⁹ offō nō ꝓcedēte ex na
tura actionis:ſz ꝑter ⁊ extrinsecus:puta nollet ꝑdēnare ad in
teresse.nollet deferre iurñ in litē:qualiter consulet parti:prī-
ma frōte videbit qⁿ nullo remedio puidear:cū istō pēdeat in
mero arb.iud.⁊ istud sibi pmittat si vult:vt hic in litera Jo.
de pla.decidit qō imo adest optimū remediū:qō recurrat ad
cōm:vel qō reclamet ad superiorē q iudicē cogat.itē vt cū pu
niat iurta negotij qualitatē.alle.§.j.in auf.vt differētes iud.⁊
auf.si vero.C.ad.l.iul.de adul.⁊ Bar.in.l.a diuo pio.in.§.sen
9 tētiā rome dictā.ff.de re iu.†Subdit trī multa esse q̄ iudex fa
cere pōt ad q̄ trī cōpelli nō posset:vt.l.nō qcquid.ff. de iud.et
l.j.C.qūo ⁊ qñ in.⁊ c.consulnit.extra de off.dele.⁊ no.gl.r.di.c.
fi.in vl.gl.Sed audite qñ iste arbitrarie de quib⁹ agit in hoc
§.starent ī solo pmissu ⁊ nuda ptāte iudicis:ita qⁿ possit si ve
lit ⁊ si nō vellet nō arctarēt:tūc essemus in.d.regula.d.l.nō qc
qd.ff.de iud.qō cōpelli nō posset:⁊ itaꝛ prima frōte velle trā
hic versus fi.sup ver.permittit.⁊ hoc aperte firmat gl.hic sup
ver.satisfieri.circa fi.dū dicit vt quasi liberuz fit ei hoc facere:
trī alibi habem⁹ ter.aptos qō imo ī istis actiōib⁹ arbitrarijs
ista arbitraria nō penderet a mera ptāte an velit facere vel ne:
imo tenet ⁊ arctat:vt est ter.hic post pn.in v.ꝑdēnari debeāt.
qō v.necessitatē importat.Ad idē est ter.i.l.g restituere.ff. de
10 rei vē.in ver.cōpellēd⁹.qō est participiū futuri tpis.†partici
pia aūt futuri tpis necessitatē ꝑportāt:vt est gl.fin.⁊ ibi Bal.⁊
nouis.in rub.ff.de lib.⁊ posth.hūverū est qⁿ in istis arbitrarijs
pēdeat a mera ptāte qualr ⁊ in quo ⁊ in quātū ꝑdēnet:vt.§.
vidim⁹ in ñ.euidē.ſz nō an cōdēnet.⁊ ita etiā p quedā alia fir
mat hoc Jo.fa.in.m.col.vñ cū ī terminis nr̄is in istis arbitra
rijs iudicis officiū arctet facere.⁊ sic ꝑdēnare:ego credo qⁿ sit
vera determinatio Jo.fa.§.relata:qⁿ eo casu quo iudex negli
geret vel recusaret facere:qō reclamādū esset ad superiorē:⁊ idē
ſz qō iudex negligēs possit ꝑpeili p superiorē imposita ei pe-
na.tenet etiā Bar.in.d.j.C.qūo ⁊ qñ in.⁊ de hoc dicit esse ru
bricā specialē in.d.auf.vt differētes iud.⁊ ibi ter.in.§.j.in pn.
idē etiā tz Bar.in.l.fi.ff.de var.⁊ extraor.cog.⁊ ibi etiam vult
11 Bar.† qō isto casu ℑ iudicē negligētē administrare iustitiaz
det parti actio in fac.ad interesse.⁊ idē volunt Bart.in.l.a di-
no pio.§.sniam rome dictā.ff.de re iud.in.ij.col.ver.ſz q̄ro qd
si iudex q tulit.⁊ in.l.qui iussit.c.tit.⁊ in.l.iiij.§.in eū.ff.de dā.
infec.⁊ ibi oinovideatis latissime Ang.⁊ Jo.de imo.⁊ Bar.
in.l.mancipia.⁊ ibi Bal.⁊ melius Ang.C.de ser.fug.⁊ Bar.
in.l.nō quicqd.ff.de iud.⁊ qō no.Bar.post gl.in.l.argētarius
§.cū aūt.⁊ ibi p Bar.⁊ Ang.⁊ alios.ff.de edē.⁊ per doc.in.l.si
qñ.p illū ter.C.de testi.⁊ videte bo.gl.in.c.hoc etiā.ñ.q.vj. vbi
12 gl.vi dek velle†qō iudex negligēs administrare iustitiā etiam
a ¶Indican faciat litē suā.⁊ istud apte ⁊ in terminis.§.qⁿ iudex negligēdo
do. Adde ita faciat litē suā sicut faciēdo⁊ sic male iudicādo⁸:firmat sin
Frā.aret.i.l. gulariter Ang.in auf.scenicas nō solū ⁊c.col.v.de quo etiāvi
mācipia. C. 13 deatis Spe.in ti.de alle.⁊ dispu.§.fi. ¶†Et an si iudex fuit
de ser.fug.⁊ negligēs circa cōdēnationē expēsarum:qz nō cōdēnauit victū
Bar.de pu temere litigātē put ex suo officio tenebat:in rta.l. pperāduz.
teo in tract. §.sine aūt alterutra.C.de iud.⁊ l.cū quē temere.C.e.an faciat
tyndi. in ſi. litem suam:videte Jmo.in.c.grauis.extra de resti.spo.⁊ glo.
negligētia. no.⁊ in cōi reputatā sin.in verb.confiteaꝛ.⁊ ibi Bal.C.qñ pr-

uo.non est necē.⁊ Bal.in.d.l.properādū.§.sine aūt alterutra.
14 ¶†Dicit etiā circa ꝓdicta alibi singulariter Ang.in repe.l.
si vacātia.in.v.clar.C.de bo.vacā.li.r.qⁿ iudex negligēs crimi
naliter punit:imo etiā pōt priuari toto salario.¶ An aūt iu
dex ecclīasticus negligēs facere iustitiā incurrat in canonē.c.
cū eterni.de re.in.i.vj.videte ibi Jo.an.⁊ alios:⁊ eūdē Jo.an.
15 in.c.dilecti.extra de priui.¶†Et an iudex pmittēs labi instā
tiā de iure cōi puniat:ponit Bal.ī l.nō dubitū.i.vj.col.C.de le.
⁊ ad supascripta in terminis nr̄is videte q̄ dicā statiz.j.in gl.
j.Ex his habetis signanter reportare q̄ ⁊ quot peti possunt a
iudice recusante vel negligente administrare iustitiam parti.
16 que omnia diligēter notate qz quotidiana sunt.†Quid aūt
si iudex negligat administrare vel facere id qō ab eo petit:an
teneat si illud idem ab eo alio eque faciliter cōsequi pōt.vide
Bar.in.l.iij.§.si tam vicinū.in pnn.ff.de dam.infe.⁊ ibi Ang.
⁊ Jmo.qui cōtradicūt Bar.¶Et in ver.arbitrarias.quam
diuido in quatuor partes principales.In prima ponit quesi
tum.In scōa ponit respōsiones quorundā quā reprobat.In
tertia ponit aliā solutionē aliorū quā etiā reprobat.In quar
ta ponit solutionem aliorū ⁊ verā quam approbat.scōa ibi re
spondebāt quidam ⁊ dicunt.tertia ibi: alij dicūt.quarta ibi:
17 alij dicunt qō verius est.¶†In cadez glossi.ibi venit est iure
actionis.debetis intelligere gl.ꝑm Jo.fa.hic qui volnerit di
cere qō offiū iudicis in bonefi.actionibus venit cū iure actio
nis:intelligite inherendo.§.ipsi actioni:als glo. simpliciter in
tellecta diceret falsum.qz officiū iudicis nō presupponit obli
gationem nec actionē.l.qui per collusionē.§.j.ibi not.Bar.ff.
de act.emp.⁊ l.quintus.⁊ ibi Bart.ff.de annu.leg. nisi largo
modo ꝑm Bar.in.l.fi.ff.de inin.⁊ hoc est qō etiā voluit dicere
Ang.de are.hic:qⁿ⁹ seipsum non bene declaranerit.¶ In
ea.gl.ibi:⁊ in iudice trī.hanc gl.nnllum no.Ang.de aret.hic
18 †qō officium iudicis in arbitrarijs residet trī in psona iudi
cis:⁊ per hoc infert qō cuz trī modo residcat in pectore iudi-
cis concedere vel non concedere ista arbitraria puta interesse
ꝓpter locū:qⁿ videreꝯ dicendū qō iudex non cōcedēdo nō ꝓ-
pterea teneret in syndicatu parti per id qⁿ singlr dixit Jnno.
in.c.fi.extra de feriis.vbi voluit qō qñ aliqd residet in mero
arbitrio iudicis:qō si vult pōt illud denegare: denegādo nō
dicit grauare partem:⁊ per ꝯns non dz teneri in sindicatu.ꝑ
quo dicto excellētissimus inter modernos Pau.de ca.in.l.vi
deamus.§.pe.ff.de in litē iur.pōderat esse tert.ibi.faceret.l.nō
quicquid.ff.de iud.⁊ de hoc sing.d.Jmo.dixi latissime.ſ.c.tit.
in pnn.illuc recurrite.facit qō dicit ibi Bal.in.l.gcūqs.in.vñ.
col.in ver.quarto casu.C.de ser.fug.vos aūt in terminis no-
stris audacter tenete cōtra Ang.de are.hic:qz nō est verū ꝓ-
supposituz suum qō in istis actionibus arbitrarijs ista arbi-
traria residēat in mero arbitrio iudicis an illa faciat imo ar
ctat facere:prout.§.late firmaui in tertnalibus:sed bene resi-
dēt in mero arbitrio iudicis qualiter ⁊ inquātū faciat ibi di
19 xi.¶In ea.gl.ibi.l.in bonefidei gl.bene dicit:⁊ eam intelligi-
te ⁊ declarate vt.§.in euidentialibus.in.j.euidētiali.¶In ea.
gl.ibi:est perfecta ⁊ immediata:hec reprobatio est vera:qz vt
vult gl.⁊ etiā ponūt Jo.fa.⁊ Ang.hic:als sequeret qⁿ diuisio
actionū posita in.§.actionum.§.e.nō esset sufficiēs ⁊ perfecta
qō esset absurdum dicere.¶†Jn fi.gl.hec vltima vera est.ſ.qⁿ
actiones arbitrarie nō sint bonefi.sed stricti iuris:qz nō repe-
riunt enumerate in.§.actionuz.§.e.⁊ hāc approbāt ⁊ sequun
tur cōiter hic:vt Pe.Jo.fa.⁊ Ang.de are.⁊ idē tenuit gl. ple
nior in.l.in actiōibus.in ver.plane.in pnn.ff.de in lit.iur.⁊ ibi
gl.respondet ad.l.in actionibus.§.plane.quam glo.hic alle.et
non respondet:⁊ eius solutionez ibi sequit Bar.addo qⁿ idē
etiam qō hic tenuit gl.in.l.filiusfa.§.j.in ver.si quis iurauerit.
⁊ ibi tradit p scribētes.ff.so.ma.⁊ Bart.in.d.l.in actionib⁹.in
j.col.in fi.⁊ dicit Bal.als Jo.fa.hic:qō hec opi.gl.intrō est ve
ra qō est sine dubio qⁿ actiōes arbitrarie sunt stric.iur. mot⁹
est inevitabilr:qz nulla actio bonefi.est arbitraria:imo distin
guunt p oppositū:vt.l.in bonefidei.ff.de eo qⁿ cer.lo.ergo im-
possibile est dicere qⁿ arbitrarie sint bonefi.⁊ ꝓpterea ſz Jo.
fa.hec.q.ꝓcessit ex nō intellectu.⁊ p Jo.fa.bū facit gl.ꝑalī.i.d.l.
si filiusfa.§.j.vbi iurauerit.ff.sol.ma.q̄ dicit qō oīa arbitraria in
dicia sunt stric.iur.⁊ idē tz Jo.de pla.hic:⁊ dixi.§.i vl.euidē.
20 ¶†Et vltra Jo.fa.⁊ predictā rōnē ꝓ re actiōes bonefidei nō
dicant arbitrarie:assignat Bar.i.d.l.i bonefi.ff.de eo qō cer.
lo.ſz ego pleni⁹ ⁊ clari⁹ loquar qⁿ ipse dixit:qz in actiōib⁹ bo
nefi.iud.of.multū pōt ex natura eoz put.§.late dixi i.j.no.vñ
nō egēt illa actiōe seu adiectione arbitraria:⁊ sic nō egēt alio
adminiculo extrinsec⁹ arbitrario.hinc est qⁿ statim qⁿ debitor
est in mora in actiōib⁹ bonefi.egtas q̄ mouet iudicis offiū est
iā ī lucē fomata ab ipa actiōe.hic est qⁿ actiōes bonefi.nō de
noiant ab arbitrio ſz a seipsis:cū a seipsis⁊ nō a iudice ꝓcedat

arbitrium

arbitriū: ꝛ ꝓpterea remanserunt in proprio noīe vt noiarētur
boneſi. ſimpliciter ꝛ nō reciperēt hāc ad'ctionē arbitrar'e: ſz
in actionib⁹ ſtricti iuris arbitria vēiūt accidentalr ꝛ extrin
ſecus ꝛ preter naturā ipſarū actionū: vt. §. dixi in j. cuidentia
li. ꝛ ꝓpterea denoiant arbitrarie ab arbitrio iudicis qō p ſe
ipſum venit ex ſola eḡtate ꝓut iudex viderit expedire ex nam
21 ra negotij. † Et ſi qs diceret: q̄ pōt eſſe vtilitas aut effectus di
uerſitatis ſuprascripte? Sol. dicēdat multū ſingulr p Bau. deca.
in. d. l. in boneſi. qꝝ vtilitas eſt magna pſertim ꝓpter id qō ha
bek in. l. ſi. ff. de eo qō cer. lo. nā fideiuſſor accept⁹ in actionib⁹
ſtricti iuris arbitrarijs nō tenek ad intereſſe rōne loci ſine in-
tercesſerit ante moram rei: vt. l. centū capue. ff. de eo qō cer. lo.
ſiue intercesſerit poſt morā rei. d. l. ſi. qꝝ eḡtas q̄ mouet iudicē
ꝓpter locū nō eſt adhuc in lucē formata donec ꝛ quouſqꝫ pue
niak ad iudiciū in alio loco: ſz ſi accipik fideiuſſor in actiōib⁹
boneſi. in quibus ſit actū de ſoluēdo certo loco: bñ tūc fideiuſ
ſor tenerek ad intereſſe rōne loci: ſz hoc etiaꝫ veniat of. iud. qꝝ
tūc etiā venit ex natura ipſi⁹ actiōis: vt eſt tex. in. l. quero. §. j.
ꝛ ibi gl. ſolennis mag. ſup ver. preſtabis. ff locati. ꝛ ita etiam
ſimplr refert Ang. de are. hic: ꝛ monet ꝛ merito ea bñ notari
vos tñ pro eorū veritate videte oīno Bar. in. d. l. cētuꝫ capue.
in. iij. col. in prin. in ver. venio ad primā. ꝛ opponik qō ex mo
ra fideiuſſores ꝛc. ꝛ melⁱ⁹ in. iij. col. in ver. venio ad ſcōam par
tem: ꝛ opponik qꝝ ex mora rei ꝛc. ¶ Bl. in ver. ex arbitrio ibi
qō pꝛompte dices in actionibus in rem. addite in quib⁹ da
22 rū eſt ineſſe obligationē † qꝝ actio realis pſupponit obligatio
nez: vt. §. j. ꝛ ibi abūde dixi. §. e. ti. ¶ In fi. gl. bāc gl. mādauit
multum notari ꝛ aſſignari Jo. fa. ꝛ Ang. de are. qꝝ iſta gl. me
lius ſentit verum intellectum huius. §. cꝰ aliqua alia gl. ꝛ de-
clarat. ſi. in. j. cuidē. ¶ Glo. in ver. reſtituat. in fi. ꝛc. Tu vltra
23 ſcribentes no. gl. ſingularē hic: que vult † qꝝ ex iuramēto in li-
tem nō oriak actio. quā ſequunk ꝛ ad hoc reputāt ſingulares
Ang. ꝛ Ln. ro. in. l. ſi. ff. de iurcin. Ang. in. l. is cui bonis. ff. de
teſta. Eam aūt ſequit Bal. in auk. nouo iure. C. de iudi. Bal.
ꝛ Ang. in. l. nā ꝛ poſtea. §. fi. ff. de iurciur. Inn. ꝛ alij in. c. ſuper
eo. qō me. cau. idē tenet Bar. in. l. in actionibus. ad fi. ff. de in
lit. iur. ¶ Pro declaratione iſtius gl. ꝛ toti⁹ materie aduertite
ad notabilē ꝛ generalē regulā quā ponit Bar. in. l. in actioni
bus. ff. de in litem iur. in. iij. col. in ver. iij. qui habet locū in ar-
24 bitrarijs: † qō oīs actio de mūdo in qua res nō reſtituik ſm
ꝑceptū iudicis: dicik arbitraria: vt iudex habeat ptātez defe-
rēdi iuramētū in litē: ꝛ ſm illud ꝓdēnādi ſine ſit actio ſtricti
iuris perſonalis: ſiue in rem: ſiue quecūqꝫ alia actio. et de hoc
dicit eſſe tex. in. l. qui reſtituere. in fi. ff. de rei ven. ꝛ ibi idē etiā
vult Bar. in. l. ſi cum dos. §. j. ff. re. amo. ꝛ ſequit Jmo. in. l. ne-
ſeminus. §. j. in vlt. col. ff. de re iud. ꝛ ſequit etiam Ang. de are.
ꝛ Jo. fa. hic: ꝛ gl. in. l. iij. §. ſed ꝛ ſi qs. m ver. cōdemnabit. ff. fi.
reg. hāc etiā regulā ponit Jo. fa. in. viij. col. ver. quero nunqd
oēs actiones ꝛc. qñ oēs actiones ſtricti iuris in quibus ſit cō
dēnatio ad reſtituēdū ſunt arbitrarie ſi res nō reſtituat rē. ꝛ
ab hac regula dicit ſe nullā actionē excipere nullū iterdictū.
ꝛ bu⁹ regule dicit ſe habere patronū Vlpianū iuriſcōſultū.
in. d. l. q reſtituere. in fi. in vſi. hec ſnia gñalis eſt. ꝛ ſm euz hic
pleni⁹ dicit qꝝ ipſe dicat ſe poſſe ſcribere. ꝛ hoc mō ſm Jo. de
pla. hic: oēs ille actiones q̄ enumerank hic per gl. in verb. ſimi
libus. poſſunt dici arbitrarie. ꝛ ita etiā tenet Ang. de are. ibi:
in. d. gl. ſuper ver. ſimilibus. ꝛ ibi ego dicam. ꝛ ſi diceretis (pri
25 mo attēta illa gñali regula) ſequit † qō oēs actiones ſtricti iu-
ris q̄ ad reſtitutionē cōpetūt ſunt ſemp arbitrarie: qō videk
cōtra hunc tex. ante fi. ibi: in his eñ actionibus ꝛ ceteris ſimi-
libus. vbi innuit qꝝ nō in oībus ſol. rñdet Jo. fa. fatendo verū
eſſe qꝝ oēs actiones ſtricti iuris que ad reſtitutionem cōpetūt
ſunt oēs arbitrarie. ſ. aptitudine: ſed nō ſemp actu. nā ita de-
mum ſunt arbitrarie ſi cōdēnatio fuerit facta ad reſtitutionē
ꝛ reſtō nō fiat: vt hic dr in tex. vñ ſi reſtitutio fieret: actio nūqꝫ
diceret arbitraria. eodē modo ſi res habeat rē vel facultatez
rei reſtituēde ꝛ actor eligat qꝝ ei auferak res per manū milita
rē. iſto caſu actio nō eſſet arbitraria: vt. d. l. qui reſtituere. Eo
dē modo ſi in proceſſu cōſtet qō res nō extat ꝛ fiet cōdēnatio
in intereſſe tñ ceſſat arbitriū. ꝛ iſtud tertiū eſt qō exꝑſſe dicit
Paulus iuriſcō. in. d. l. arbitrio. §. non tñ. ff. de dolo. q ter. ſm
Jo. fa. recte gloſſat hūc. §. noſtrū. Ego addo ad iſta qō ſupra
ſcriptā regulā generalē cōiter ab oībus approbatā declarat ꝛ
limitat multū ſignāter excellētiſſim⁹ inter modernos Pau.
de ca. in. d. l. in actionib⁹. vt procedat ſine dubio in actionib⁹
in rem. Eodē modo in actionibus perſonalibus in quibus
veniat rem reſtitui. ꝛ ita proprie loquitur text. in. d. l. qui reſti
tuere. in fi. ſi bene inſpicitur qui de reſtitutione tñ mētionem
facit. ꝛ in iſtis terminis proprie poſita eſt ſupraſcripta regula
per doct. idem tñ ſm cū poſſet dici qñ veniet rem tradi: qꝝ ha
bet ſimilitudinē cū rem reſtitui. ꝛ idē ſi veniat rez preſtari: vt
l. ſi rez tradi. ꝛ. l. ſi fundū preſtari. ꝛ. l. ſtipulationes nō diuidū
tur. in prin. ꝛ ibi latiſſime Bar. de ver. ob. ſi autem v. niat rē
dari tunc ſm eū lz quis ſit a iudice iuſſus dare ꝛ nō dederit:
ꝓpter hoc nō deferk iuramentū in litē. ꝛ ratio eſt ſm eū: qꝝ
qñ nō dak ꝛ ſic dñium non tranſferk qō dari debuit: non dr
cōmitti tāta perfidia quāta committik qñ nō reſtituik qō re
ſtitui debet. facit. l. iij. §. j. ff. de in litē in. iūcta. l. ſi is apud quē.
ff. depoſi. Et cum hac notabili limitatione trāſit etiā ſimpli
citer Ang. hic: in antepe. col. gl. in ver. tam in rē. in fi. gl. Glo.
male dicit prout eā reprobāt Jo. fa. ꝛ Ange hic: qꝝ etiam in
illis quatuor caſib⁹ vna ꝛ eadē actio nō eſt in rem ꝛ in perſo
nā ſimul ꝛ ſemel: qꝝ hoc eſt impoſſibile: vt latiſſime dixi in §.
quedā. ſ. e. ¶ Glo. in ver. promiſſum. diuido in duas partes
principales. In prima reſtringit text. vt tñ in tribus caſibus
procedat. In ſcōa declarat text. ſcōa ibi. ꝛ qō hic dicit petik.
26 ¶ † In ea. gl. ibi: ꝛ nō aliter tenetis qō actio dicitur arbitra-
ria ꝓpter locū ſuum in trib⁹ caſibus hic in gl. poſiti⁹ ꝛ nō in
alijs. Idem tenuit gl. in. l. j. C. vbi cōuenik qui cer. lo. ꝛ gl. vni-
ca. in. l. aut ſi mutua. ff. de eo qō cer. lo. ꝛ ibi gl. addit quartuz
caſum in cōſtituta pro quo alle. Jo. fa. hic. l. ſi duo. §. j. ff. de cō
ſti. pec. ꝛ cum iſtis gl. tenet ſimpliciter Jo. fa. hic in. ij. col. ſup
j. gl. ꝛ latius in. r. col. ꝛ latius Jo. de pla. hic: i. iij. col. ſed Bar.
Bal. ꝛ Saly. ꝛ cōiter alij ſcribētes in. d. l. ſi. heres. ff. de eo qō
cer. lo. reprobāt iſtas gl. tenētes poſt Nic. de mata. in quadaz
ſua diſputatiōe: qꝝ oīs actio ſtricti iuris ꝓpter ad'ctionem
loci pōt eſſe arbitraria. moti ꝓmo ex rubrica de eo qō cer. lo.
C. eo. que rubrice gñaliter loquunk nec ſe reſtrigūt ad certos
caſus. vnde eꝝ nis poſtea leges illoꝝ titulorꝫ loquerenk in cer
27 tis caſib⁹ ſuccederet tñ regula que habet † qō rubrica q̄ gña-
liter loquik nō eſt reſtringēda ꝓpter nigrum qō in caſibus
a ſpecialib⁹ loquak: put late dixi vobis. §. in rub. hui⁹ ti. a ad do
nētur etiam per. l. qui cer. lo. ff. de ꝓdi. inde. ꝛ. l. eum qui. ff. de
iudi. ꝛ. l. ſi duo. §. j. ff. de cōſti. pec. facit etiam text. noſter in ge-
neralitate ſui qui ſimpliciter ꝛ indiſtincte loquik. itē nō poſ-
ſet reddi ratio diuerſitatis quare magis in iſtis quatuor caſi
bus actio dicak arbitraria ꝓpter locuz ꝙ in alijs: imo rō q̄
ponitur in. l. j. ff. de eo qō cer. lo. videk militare in alijs caſib⁹
28 ſicut in iſtis quatuor. ¶ † Et p iſta ego infero inanē eſſe du-
bitationem Jo. fa. hic: in. r. col. dū dubitat an vltra quatuor
caſus ſupra poſitos per gl. noſtram cum alijs gl. §. alle. poſſit
addi quintus caſus. f. in obligatione literarum ſeu in actiōe
ex ea reſultāte: puta ſi ꝑ chirographum aliquis ꝓfeſſus fu-
ſſet ſe recepiſſe mutuo centū que obligaſſet ſe certo loco ſolue
re. ꝛ determinat qō ſic cū ſit eadē ratio que i alijs quatuor ca
ſibus. ꝛ dicit qꝝ iſte caſus nō fuit notatus in li. ff. vbi pl⁹ agit
de iſta materia q̄ alibi: qꝝ cōtractus iſte literarū erat illo tu-
re. ff. incognitus: vt. l. j. §. j. ꝛ ibi gl. in verb. conſenſu. ff. de verb.
obl. nā per ſupraſcripta habem⁹ in prōptu dicere abſq; iſtis
allegatis ꝑ Jo. fa. qꝝ idem ſit in iſto quinto caſu ꝓut in alijs
29 actionib⁹ ſtricti iuris: vt. §. dixi. ¶ † In ea. gl. ibi: quam vbi
fuerat ꝓmiſſuz dari. addite qꝝ ſi in loco quo debuit ſolui pe-
tereꝰ actio nō eſſet arbitraria: vt. l. qō ſi ephebi. in prin. §. de eo
qō cer. lo. ¶ In fi. gl. bene dicit. ꝛ addita eſt. l. ij. in princ. ff. de
eo qō cer. lo. ¶ Bl. in ver. ſimilib⁹. diuido in duas partes ꝓ
cipa. In prima declarat text. vno mō. In ſcōa declarat alio:
enumerādo plures alias actiōes arbitrarias q̄ hic nō ponunk
in ter. ſcōa ibi: vel dic qō alie. Illa ſcōa pōt ſubdiuidi in ſex
particulas. ꝓut enumerank ſex alie actiōes arbitrarie aliqui
bus tñ reprobatis. partes de ſe patēt. ꝛ hec gl. nō legit ꝑ Joā.
fa. ꝑ alios etiā parū vel nihil addit ad eaz. ¶ In ea. gl. ibi: qꝝ
ibi nō ferunk ſuie one. bāc rōnē ēt poſuit gl. idē ꝛolēs qō hic
30 in. d. l. j. in ꝓn. in v. iudiciū. ff. nau. ea. ſta. ¶ † Vn aūt ad hoc
actiōes dicank arbitrarie ſit hoc neceſſariū qꝝ due ferāk ſuie:
videte ꝑ gl. ſeqñtē in ver. naturā. ¶ In ea. gl. in. l. j. ff. de pub.
addo qꝝ gl. in. l. hoc edicto. in prin. in v. abſoluēdus. ff. de pub.
tenuit Jviū qō iſta actio i factū q̄ dak ꝛ publicanū nō ſit arbi
traria: qꝝ in ea nō ferunk due ſuie diffinitiue: ꝛ illā gl. ſequik
ibi Bar. poſt Dy. reprobata gl. nāa: hic: qꝝ cuz in arbitrarijs
actio. habeam⁹ quatuor notabiles regulas quas poſui. §. in
ij. cui. nulla earū huic actioni cōgruit. ergo nō dr arbitraria
niſi tu dicas ſuſtinēdo gl. noſtrā qō imo ēt iſta poſſit dici ar-
bitraria illo gñali reſpectu illi⁹ generalis regule quā late po-
ſui. §. i gl. in v. arbitrarias. ꝛ ſtatim. j. ſubiūcta ad fi. huius gl.
¶ In ea. gl. ibi. l. redhibitoria. ꝛ idē tenuit ibi gl. ¶ In ea. gl.
ibi: ſz qꝝ boneſi. vt. §. e. §. fuerat. idē ꝛ aptē tenuit gl. in. d. l. ij. ſi
31 liuſſa. §. mariti. ſup v. iuraverit. ꝛ vos idē tenete † qꝝ actio ex
ſtipulatu ꝑ dcte nullo mō vel reſpectu ꝑt dici arbitraria. nā
cū ſit boneſi. vt. §. fuerat. §. eo. cert. nulla actio boneſi. eſt arbi
traria: vt late dixi. §. in gl. j. ſi ꝑ verb. arbitraria. ad fin. in.

¶ Jn ea.gl.ad fi.Ang.de are.q nihil aliud addit ad istã glo.
32 dicit †qꝫ oēs iste actiões hic in gl.enumerate:imo gñaliusoēs actiones stricti iuris de mũdo possunt dici arbitrarie vno respectu.si ponamus iudicē in aliquo ex casibus hic in gl.positis condemnasse ad rē restituēdā:quo casu si cōdēnatus non restituat rem fm̃ preceptũ iudicis:certe in cōtumaciā patris nō restituentis dicitur actio arbitraria vt iudex habeat arbitriũ deferēdi iuramentũ in litem:ꝛ iuxta illud:condēnamus iurta regulam generalē quā latissime posui ex monte Bar.ꝛ alioꝝ.ũ.ſ.in gl.in ver.restituat.ꝛ ibi idem tenuit faciens mētionem de prima gl.ꝛ idem etiā tenuit Jo.de pla.hic in.v.col.ſz certe Ang.de are.hic:ꝛ Joā.de pla.hic nimis gñaliter locuti sunt istud tenētes in omnibus actionibus in.j.gl.enumeratis
33 †qꝫ imo vt ettaꝫ prime dixi actio ex stipulatu pro dote nullo modo pōt dici arbitraria:nā cū sit bonefi.nulla actio bone fidei est arbitraria:vt.ſ. dixi in glo.j.in verb.arbitrarias.ad fi. ¶ Bl.in ver.naturā.diuido in tres ptes p̃n.Jn pria declarat ter.vnc.mō.Jn scōa declarat alio.Jn tertia occasione illi⁹ secunde declarationis ponit tres modos cōdemnandi in istis actionibus arbitrarijs.scōa ibi:vel melius.tertia ibi:nam triplex modus.Jlla tertia pōt subdiuidi in tres particulas,put tres ponunt modi cōdēnandi in arbitrarijs.ptes de se patēt.
34 ¶ Jn ea.gl.ibi:ꝛ actiõe ad exhibēdū ꝛ similibus.tenet qꝫ †in actionibus arbitrarijs ratione contēptus iudicis due ferunt sñie.vna de restituendo rez vel exhibendo.alia condemnationis ad penā vel interesse per delationē iuramenti in litē in ca
35 su in quo rē non restituam vel exhibeam.¶ †Nunquid aūt iste due sñie sint ambe diffinitive vel non:gl.nostre variarunt videte gl.in.l.q restituere.in gl.ſi.in ver.restituere.ꝛ ibi Barto.ff.de rei ven.ꝛ gl.in.l.ſi cum exceptione.ℊ.hec autem actio. ꝛ ibi late Bar.ff.qō me.cau.ꝛ gl.in.l.creditor.ℊ.iussus.in gl.j. ꝛ ibi Bar.ff.de ap.ꝛ gl.in.ℊ.oēs.in ver.quadrupli.in glo.ſi.in ver.restituat.ſ.eo.ꝛ ibi ego dixi.non repeto amplius.ꝛ habes hic p Jo.fa.in pe.col.ꝛ latius p Ang.hic:in pe.col.reducētes dictas gl.ad cōcordantiaꝫ per vnā distinctionē:vt hic p eos.
36 ¶ †An aūt fient due instãtie:ꝛ an erit necesse offerre duos libellos:vnum in.j.alium in.ñ.ꝛ an ferenf due sentēcie:de istis oibus:videte Spe.in ti.de iureiu.ℊ.j.ver.sed numqd.ꝛ aliquid
37 per Jo.fa.hic:in pe.col.¶ †Jn ea.gl.ad fi.Jo.fab.hic in ante pe.col.reprobat istam gl.q̃ vult qō actio noralis p dāno ꝺato a seruo sit arbitraria:non qꝫ arbitriuꝫ iudicis in ea versef circa qualitatem solvēdi:qꝫ iudex arbitrabif an dñs teneaf noraliter:ꝛ sic liberef dando seruum pro nora:qō est qñ dño ignorāte vel prohibere non valente seruus delinquit.an vero teneaf insolidum:qꝫ fm̃ Jo.fa.hoc est cōtra text.nostruꝫ qui dicit qō ideo actio noralis est arbitraria:qꝫ nisi ex norali causa seruum debeat condēnari debet arbitrio iudicis:vnde iste actiões nō videnf admittē cōpassibiles:qꝫ causa seu rō quā gl.nostra assignat nō cōuenit cuꝫ illa ter.nostri:ꝛ illud qō gl. ñra dicit nō esset nisi arguere ter.de insufficiēti cā:vel ad ter. supplere:qō est absurdū. ꝓterea fm̃ Jo.fa.gl.nostra nō defendit ter.nr̃m ab vno qō multum videf obstare:naꝫ ter.noster nō videf vllo mō posse ꝓcedere:dicif em̃ qꝫ si is cū quo agif ex noxali cā seruū nō dederat ꝺz cōdēnari ꝛc.ergo p̃supponit ter.qō prima cōdemnatio fuerit qꝫ daret seruū pro nora.ꝛ tñ istud est falsuꝫ:qꝫ nore deditio nō est in obligatiõe alis in cōdēnatione:ſz in solvēdi facultate.l.m̃les.ℊ.j.ff.de re iudi.¶ His difficultatibus Jo.fa.hic rñdet duobus modis:ſz in enigmate ꝛ multū in obscuro ego ꝛiectura assecut⁹ sum mantē Jo. fa.ꝛ aperti⁹ qꝫ ipse.Rñdeo ex his q̃ dixi.ſ.in scōo euidētiali in tertia regula arbitrariaꝝ actionū:dum dixi qō arbitrarie aliqñ dñr propter officium iudicis qō vertif in interrogādo reū qd prestare velit vt in istis actionib⁹ noralibus in quib⁹ interrogaf an velit solvere estimationē dāni dati p seruuꝫ:an vero malit dare seruū pro nora.quo casu si dñs interrogatus ante sñiam a iudice an velit dare seruū p nora:rñdeat qō sic ꝛ iudex secutus eius electionē sibi ꝓpiat qō seruū dederit p nora:certe si nō dat pōt cuꝫ cōdēnare ꝛc.nec dicef sibi abstulisse facultatē dandi seruū p nora.ꝛ hoc modo ista actio noxalis est arbitraria.ꝛ hoc est qō ꝓprie volvit dicere ter.vel ex noxali cā cū dedat.ꝛ iste est verus intellect⁹ ad hūc ter:q hoc modo necessario debet intelligi reiecto eo qō dicit hic gl.nostra quam.ſ.reprobani.ꝛ hoc est qō ad hūc ter.volvit dicere Jo.fa.hic in.vj.col.ꝛ ista est mera veritas:cuius Ang.hic nec minimū qđ vbū fecerit.¶ Bl.ñ.i vb.satisfieri.diuido i tres partes.Jn prima timore taciti qsiti fortiter opponit 2tra ter. Jn scōa rñdet vno mō enumerādo triplex officiū iudicis.Jn tertia alio mō rñdet.scōa ibi:rñdeo dic qꝫ triplex officiū iudi
38 cis.tertia ibi:ītē in actionib⁹ bonefi.vna ferf sñia. ¶ †Et p expeditiõe huius gl.ꝛ eius introitu gl.ꝓ modū taciti qsiti in tendit tacite opponere 2tra ter.hoc modo.dicif in ter.qꝫ ille dñr arbitrarie in quib⁹ iudici permittif er bono ꝛ equo estimare quō satisfieri opoteat:sed sic est qꝫ in actionib⁹ bone fidei idē ꝓmittif iudici:vt.ſ.pri.ℊ.in prin.ergo sequif qō oēs actiones bone fidei sunt arbitrarie:qō tñ est falsum:qꝫ nulla actio bone fidei est arbitraria:imo distinguunf per oppositā vt.l.in bone fidei.ff.de eo qō cer.lo.ꝛ dixi late.ſ.in gl.in verbo arbitraria.circa.fi.ita tacite voluit opponere hec gl.ꝛ vltra gl. super hac oppositione quaꝫ aliquibus medijs fortificat Jo. fa.hic:ꝛ multū laborat p ser col.Jo.fa.hic ꝛ multū dubitat ꝛ nihil clari hꝫ:dicēs ipse qō angusta est porta p quā in hac difficultate ꝓgredif:qꝫ in ea mallet discere q̃ docere:ſz ego statim hāc difficultatē vnover.absoluā omissa tā longa serie ver
39 borum Jo.fa.hic.¶ †Jn ea.gl.ibi:respōdeodic qꝫ triplex est officiū.idē etiā qō hic formaliter dixit gl.de isto triplici officio iudicis i.l.iij.in gl.fi.in vbo exceptiõe.C.depo.vos tñ aliter ꝛ melius ꝛ planius dicite vt per Bar.ad quēvos redimit to.in.l.j.in.ñ.col.ꝛ ibi p alios.ff.de iurisd.om.iud.ꝛ ibi Bart. mentionem facit de hac gl.ꝛ per cūdeꝫ Bar.in.l.iij.C.depo. ꝛ Bal.in.l.i.ff.de iud.Jmo.in.l.ſi finita.ℊ.ſi plures.i.vñ.co. ff.de dam.infec.ꝛ plenissime vsqꝫ ad saturitatez in tit.de offi.
40 iudi.¶ †Jn ea.gl.ibi:vt quasi liberuꝫ sit ei hoc facere gl.solvit oppositionem.ſ.formatam hoc modo.qꝫ in actionib⁹ bone fidei iudex astringif ꝛ necessitaf ad faciēduꝫ id qō officio eius incumbit:sed nō arbitrarijs: imo in eis est liberum facere vel nō.hāc rationem reprehendit Jo.fa.in.ñ.col.qꝫ imo etiam in istis arbitrarijs iudex necessitaf ꝛ arctaf facere:ꝛ sic nō est in eius arbitrio an cōdēnatio fiat:sed bene qualis aut inquantum fiat condēnatio.ꝛ hoc per multa ꝓbat Jo.fa.et bene:ꝛ idem ego tenui ꝛ cōduſi.ſ.in vlt.no.Sed audite:indicio meo gl.nr̃a pōt optime saluari:qꝫ nō est ita absolute locuta ꝓout etiam ꝓesupponit dicere Jo.fab.sed est locuta cum dictione:quasi.dixit em̃ vt quasi sit liberuꝫ ei hoc facere:imo
41 plus dico qō gl.idem dixit qō Jo.fa.si ponderamus †dictionem:quasi.qua vtif glo.que regulariter solet esse nota impro
a prietatis[a]:vt per gl.in.l.iubemus.ℊ.sane.el.ñ.in ver.sacrilegia C.de sac.san.ec.ꝛ in.l.ſi cum notem.ℊ.j.ff.sol.ma.ꝛ in.l.cuꝫ mi les.ℊ.j.in gl.mag.ff.ex qui.cau.cum fi.ꝛ est ter.in.l.quasi.C.de non nume.pec.ꝛ erit sensius gl.dicere qō in actionibus bonefi dei iudex oīno astringif:sed in arbitrarijs nō:cuꝫ ex solo motu iudicis descēdāt:hoc est dicere nō ex natura actionis:imo extrinsecus.vt.ſ.dictum est:quasi liberum sit ei hoc facere.nō voluit dicere gl.qō hic esset liberum ei hoc facere:sed quasi.i. nō ita arctatur ad faciendum sicut in actionibus bone fidei. ita potestis hanc gl.palleare vt saluetis eam ab impugnatione Jo.fa.ego tñ aliter ꝛ apertius soluaꝫ. ¶ Jn fi.gl.hec scōa solutio oīno reprehenditur per Jo.fab.hic in.iij.col.in prin. dicētem qō hec solutio nō habet saporem:qꝫ ꝙ in arbitrarijs plerūq; due ferunt sñie:pōt etiam euenire in actionib⁹ bone fidei:q̃uis hec gl.neget:puta in actione depositi commodati ex empto:vendito pignoratitia in qua vēdito: condēnef ad tradendum.in.ñ.ferat sñia in qua cōdēnef ad interesse:iuxta gl.magistraꝫ in.l.j.in gl.mag.ff.de act.emp.ꝛ que latissime vidimus in.ℊ.actionū.ſ.e.extra gl.in libello:in actione ex emp. ꝓterea ꝛ fortius hec sol.gl.nostre non esset gñaliter vera:qꝫ nō se extendit ad oēs arbitrarias ꝓout gl.met fatef dum dicit plerūq; qō dicemus omissa tā lōga filateria verboruꝫ Jo. fa.hic.pro solutiõe dicte op.dico paucis hāc esse meā veritatē:qꝫ in actionibus bonefi.officiū iudicis ei deseruiens ꝓuenit ex natura ipsarū actionū.statiꝫ em̃ qꝫ debitor est in mora in actiõib⁹ bonefidei succedit officiū iud.ex natura ipsarū actionū p qō debitor est cōdēnādus ad vsuras vel interesse:ſz in actionib⁹ arbitrarijs iudicis officiū nō ꝓuenit ex natura ipsarū actionū:imo ꝓter ꝛ extrinsecus p aliqō accidēs puta qꝫ nō prestaf res in qua fuit facta cōdēnatio:ꝛ ꝓpter hoc per accidēs deuenif ad interesse:ꝛ ꝓpterea iste appellate sunt arbitrarie:put.ſ.late declarani ex mēte Bar.ꝛ aliorū in primo euiden.ꝛ latius in gl.in ver.arbitrarias.ad fi.ꝛ ibi posui esse cētū qui resultat ex predicta diuersitate an actio sit arbitraria vel nō:sup quo multū etiam dubitauit Jo.fa.in.j.col.ꝛ aliter rñdet.q̃.ſ.rñdeat ꝛ ista paucis est mera veritas.ꝛ hoc idē credo voluisse dicere glo.nostra hic:dū dicit qꝫ arbitrarie ex solo motu iudicis descendunt:ꝛ hoc est dicere nō ex natura ipsorū actionū sed extrinsecus.ꝛ hoc clare volvit glo.ſ.in verb.arbitrio.quē ibi cōmendaui fm̃ Jo.fa.ꝛ Ang.de are.qꝫ medi⁹ sen serit veritatem huius rei q̃ alia gl.aliqua.¶ Extra gl.restat ad complementum presentis.ℊ.vt pro more videamus formam libellorum in aliquibus actionibus in hoc.ℊ.nominatis de quibus in superioribus.ℊ.non fuit habitus libellus.et iurta ordinem litere videamus in actione ad exhibendum.

Anteℊ

a ¶ Impro pe tatis. Adde Frā.aret.l.l. q liberis. de vulg.ꝛ pu.ꝛ in.l.j.de acq. pos.vbi ēt p cūdē.d. Ja. may.ꝛ Frā. are.i.l.fi id qꝫ ℊ.qō aūt.co. ti.ꝛ in.l.fi go nō.ō acq.be re.ꝛ i.l.cū an tigs.C.de in off.test.ꝛ i.l. creditor.i fi. fi cer.peta.et Dy.i 2ſi.rlj. ꝛ.d.pe.Philip.cor.i 2ſi. crcviij.i Iſra. H.l.ij.par.ꝛ i 2ſi.cccxliij. in.iiij. par.l Iſra.H.ꝛ Fcli.i.c. gratū. de off. dele.i fi.vlt.col.

Antecꝫ accedamus ad libellum pro introitu materie premittenda sunt aliqua fundamenta breuiter ⁊ per veras cõclusiones ex quibus dabitur facilior intellectus ad formaꝫ libelli.

42 Libꝫ actio ad exhibendũ est preparatoria aliarũ actionũ realiũ ꝙbus agere quis intẽdit ⁊ potissimũ reivẽdicationis.l.j.⁊ l.iij.§.est autẽ psonalis hec actio.ff.ad exhib. vnde si intendo agere aliqua actiõe realj: possuꝫ in rẽ interiꝫ agere hac actio

43 ne ad exhib.vt aduersarius compellatur rem exhibere.†exhibere autem:vt inquit iurisc̃ōsultus in.l.ij.ff.ad exhiben.est in publico facere potestatem vt ei qui agat experiendi fit copia declarando: vt ibi habetis in gl.antecꝫ tamẽ quis cogitur exhibere rem:debet actor dicere signa rei quam petit exhiberi.l. iij.in prin.ff.ad exhi.si tamen ea verisimiliter scire potuit:alꝫ

44 non.d.l.iij.§.si quis norali.¶†Cui autẽ competat hec actio ad exhibendum:promptũ est respondere ꝙ non tantuꝫ duo vel quasi sed etiam olim possessori.Imo etiã cuilibet qui ptẽdit aliquo modo sua interesse rez exhiberi etiam si nõ sit dñs vel quasi:⁊ hoc debet summatim inder cognoscere an agẽtis intersit rem exhiberi necne.de istis est casus in.l.iij.§.j.⁊.§. est aũt personalis hec actio.cum.§.seq.⁊.§.sciendum.ff. ad exhi. intelligite tñ sane dummodo quis pretẽdat interesse pecuniarum:alꝫ aũt aliud interesse non sufficeret:vt.l.si liber homo. ff.ad exhib.⁊ gl.in.l.ij.inver.postulator.C.ad exhib.⁊ gl.in.l.ij. §.diui fratres.in ver.agatur.⁊ ibi Bar.ff.de iure fisc.accedat ter.ille notabilis in.l.ij.ff.ad exhib.accedant que tradunt per Bar.⁊ alios in.l.quedam.in princ.ff.de edendo.⁊ vos addite

45 aliud† qõ agẽs hac actione debet duobus temporibus interesse:scꝫ tempore litis cõtest.⁊ tempore litis ferende.l. tigni.§. fi.ff.ad exhi.licet alꝫ sufficiat semel interfuisse ꝙuis ex postfacto designat interesse.l.doli.§.fi.⁊ ibi gl.in ver.no.actio.ff.de seruo corrupto.de quo an ⁊ qñ ⁊ quomodo procedat: videte glo.in.l.qui autem.§.j.in glo.fi inversi.interesse.⁊ ibi latissime Bar.⁊ alios ad que vos remitto.ff.si quis cautio.⁊ plene per

46 Ly.Bal.⁊ Saly.in.l.ad comparandas.C.mãda.¶†Qualiter autem probetur hoc interesse:tenẽt Jo.fa.alꝫ Jo.de pla. ⁊ Ang.qõ sufficiat iuramentum per.l.thesaurus.ff.ad exhib. ¶Ego addo Bar.in terminis in.l.ij.in prin.ff.quemadmodũ testa ape.⁊ in.l.si is a quo.versus si.prin.ff.ad tre.de intellectu

47 tñ illius.l.thesaurus.statim.j.dicetur.†Contra quem autem competat ista actio ad exhib.proptum est respondere ꝙ contra possidentem siue possideat naturaliter ⁊ ciuiliter simul:siue naturaliter tñ:siue etiaꝫ ciuiliter tñ quinimo ⁊ si esset nudus detentor vel nudus custos.de istis omnibus est casus in l.iij.§.fi.⁊.l.seq.⁊.l.celsus scribit.in pn.⁊.§.j.ff.ad exhi.ad similitudinem rei ven.⁊ publiciane.l.officiuꝫ.ff.de rei vend.⁊ dixi latissime in.§.omnium.s̃.e.extra gl.in materia rei vend.intelligite tñ ista sane dũmodo possidẽs puta ciuiliter tñ habeat facultatem rei restituende:alꝫ sufficit sola cautio de exhibenda re cum in eius potestatem res deueneri.d.l. celsus scribit.

48 §.fi.¶†Cuius aũt sumptibus ⁊ expẽsis debeat res exhiberi puta si sit exhibendus vnus equus:cuius expẽsis debet ali.itẽ ⁊ in quo loco debeat res exhiberi.de istis oĩbus habetis text. valde no.in.l.ſz si hereditas.§.j.ff.ad exhi.⁊ similiter in.l.si res

49 mobiles.in fi.cum.l.j.⁊ seq.ff.de rei ven.¶†Munquid autez cogar exhibere debitorem alicuius qui fugit in domuꝫ meã saltem per interdictum de libero homine exhibendo:habetis tex.solennem ⁊ sing.qõ non in.l.si.§.fi.ff.de lib.homi.exhi.per

50 quem tex.infert hic multũ signãter Jo.de pla.† qõ licet ego acceptem in domum meam mercatorem qui decorerit vel vt vulgo dicimus fregerit:non tamen possum conueniri vt euꝫ exhibeam alꝫ tenear ad interesse.qõ diligẽtissime notate: qz quotidianissimũ:⁊ forte nõ inuenietis in terminis alibi hoc dictum.Accedãt vltra eum ad hoc que traduntur singulariter per Inno.in.c.dilecti.extra de iudi.⁊ refert apud legistas Bal.in.c.generali.si de feu.fuc.cõtro.inter dominuꝫ ⁊ agnadum querit Inno.de solẽn ⁊ quotidiana questione multuꝫ

51 conferente ad proximũ dictũ.†An si aliquis detineat debitorem meum:⁊ per hoc nõ põt mihi in aliquo satisfacere:qz de operibus suis posset acquirere ⁊ mihi satisfacere.⁊ nihil acqrit:an possim repetere ab eo hũc debitoreꝫ:determinat mirabiliter Inn.qõ nõ:⁊ euꝫ refert ⁊ sequit Bal.vbi.j.nisi habeã ius reale in eo vt in vasallo ⁊ adscriptio ⁊ in similibus psonis.¶†In hac autem actione ad exhi.qualiter procedat: et

52 quales probationes requirant:videte abũde Spe.in ti.de suspe.cognitione.§.postremo.ver.vj.querẽdum.⁊ Bal.in.l.j.C. ad exhi.ꝙ in ista actione ad exhi.sufficit summaria probatio que animum iudicis ad presumẽdum inducat:vt.d.l. thesaurus:dicit Bar.qõ in istis summariis cognitionibus iuramẽtum ad cognitioneꝫ sufficit:⁊ dicit se putare qõ illa.l.loquat in iuramento ad probationem non ad totius cause cognitionem.⁊ ibi etiam idem tenet Bal.ꝙuis gl.ibi in verb.iurãti cõiter reprobata aliter intelligat.s.qõ ille ter.loquat de iuramẽto calum.tantum.de quo etiam videte Bar.in.l.j.in prin. ff.quemad.test.ape.⁊ in.l.si is a quo versus.fi.ff. vt in pos.leg. Ang.in.l.si quis ex argẽtariis.§.exigit.ff.de eden.⁊ glos. in.l.

53 iij.§.sciẽdum.in ver.summatim.ff.ad exhi.¶†Limito tamẽ predictam conclusionem Bar.esse communem Bal. in.d.l. thesaurus.vt procedat duobus concurrentibus.s.ꝙ causa sit summaria:item qõ sit parui pudicij:alꝫ non deferek hoc iuramẽtum: niſi adminiculo semiplene ꝓbationis adiunarek: iuxta materiam.l.admonẽdi.⁊ ibi late per gl.⁊ Bar.ff.de iureiur.⁊.l.in bone fidei.⁊ ibi late gl.⁊ latius p Ly.Bal.⁊ Saly.§.de re.cre.⁊ iureiu.⁊ cum hac limitatione trãscũt Jo. de pla.⁊ latius Ang.hic.⁊ propterea dixit Bar.vnum qõ multum cõfert ad hãc limitationem in extrana. ad repri.in ver. summarie.in versi.circa modum probãdi in hac summaria causa.vcꝫ qõ vbi in ista summaria actiõe ad exhi. veniret ẽt possessionis trãslatio.iurta.l.celsus.§.iulianus.ff.ad exhi.vel aliter si per hanc actionẽ ad exhi.damnarek reus:tũc nõ sufficeret semiplena probatio per iuramẽtum:sed requireretur plena probatio sicut in alijs possessoriis:vt no.gl.⁊ doc.in.l.j.

54 in gl.ij.C.quorum lega.¶†Scõo ego limito multuꝫ singulariter vltra aliosdictam conclusionem cõem:vt non procedat quo ad legitimationis persone probationẽ: qz in omni iudicio quãtumcunqꝫ summario persona cum qua litigaꝫ debet plene legitimari licet causa ipsa requirat summariaꝫ cognitionem:⁊ sic hoc casu nõ sufficeret semiplena ꝓbatio sed requirerek plena ꝓbatio ꝙuis causa esset summaria. istud est qõ in terminis multũ signãter voluit Bart.in.l.ij.ad fi.C.de edi.diui hadria.tol.ꝙ reputat ipse multũ tenẽdũ mẽti.⁊ hoc dictũ etiam reassumit pro valde notando idem Bart.in extraua.g.ad repri.in ver.sine figura.⁊ sequit Bal.in.l.iij.§.ibi dez.ff.ad exhi.⁊ in.l.ne quicꝫ.§.de plano.ff de off.pcõ.⁊ leg. ⁊ in.c.j.§.insup.de phi. alie.feu.per Fed.in.l.j.C.vt in pos.leg.⁊ latissime vsqꝫ ad saturitatem Spe.in ti.de off.ind.§.postremo.ver.v.⁊ ver.vj.⁊ seq: ⁊ quasi per totum illum.§.⁊ videte oĩno Bar.in.d.l.ij.§.sciẽdũ.⁊ ibi ponit quot modis cã possit dici summaria.cuius verba formaliter refert Ange.hic.⁊ ibidẽ ponit Bal. quid si in statuto fit mẽtio ꝙ cã cognoscak summarie: q̃ probatio tũc requirak.videte ibi per cũ.Et ad illud qõ ꝓri.dixi an sit semper verum qõ vbi vnum iudiciũ est ꝓparatoriũ alterius: qõ tũc in eo sufficiat summaria ꝓbatio.vide Bar.in.l.qõ tpe.in vlt.col.C.de resti.mili.⁊ qõ no.idez Bal.in.l.ij.in vl.col.C.qñ

57 fiscus.vel prima.†in isto ergo iudicio actionis ad exhibẽduꝫ nõ admittunt exceptiones que requirũt aliorem indaginẽ:

a sed reseruant in causis principalibꝰ⁹ ⁊ in vltimarijs iudicijs vt.l.iij.§.ibidem.cum gl.in ver.si obscurior.quaꝫ Ang.hic re

58 putat singularem.ff.ad exhi.⁊ ibi Bar.¶†Que autem exceptiones dicãtur requirere altiorem indaginem ⁊ que nõ:videte Bar.in.l.si is a quo.in princ.ff.vt in pos.lega.⁊ in extranagan.ad reprimẽ.in ver.summarie.in.j.colum.⁊ Bal.in dicta.l.iij.§.ibidem.⁊ in.l. si ex falsis.in fine colum.C.de trãsac. ⁊ in.l.ij.C.de edi.diui hadria.tol.⁊ in.l.j.C.vt in pos.leg.Ang. in.l.ille a quo.§.si de testamẽto.ff.ad trebel.⁊ Ange. de aret. in.§.in bone fidei.in vltima colũ.s̃.eodem. Et circa id quod proxime dixi de reseruatione exceptionum requirentium altiorem indaginem:vnum sing.notate ad practicaꝫ quod talis reseruatio exceptionum quam index faceret per hũc modum:interloquor esse ad vlteriora procedendum:saluis exceptionibus.quod ista verba sunt tãte importantie quod si appareat exceptiones esse veras ⁊ iuridicas⁊ quod vero obstabunt:processus reddik vsqꝫ retro nullus:⁊ quicquid est post ea factum habetur pro nõ facto.gloss.est singu.in.c.cum contingat.⁊ ibi do. Anto.de but.extra de offi.dele.⁊ in terminis dixit eleganter Bal.in.ille a quo §.si de testamento.versi.fi.

a ¶Principalibus. Videplene per Lar.in. de sepe.viij.oppo. de ver. sig.

ff.ad treb.qō dictū multū notate ad practicam.qō dictū etiā
59 refert ⁊ multū cōmēdat Ang.hic.¶†Nunqd aūt actio ad exhi.possit in vno eodēq; libello cumulari cū rei vēd.vel alia actione seu iudicio petitorio: dicite q; sic vt est gl.in.l.j.in p̄n. in gl.ñ.in ver.instituit.ff.de interrog.act.gl.in.l.qui de officio so.§.j.in gl.mag.in ver.exercere.in vltimis verbis.⁊ ibi Bart. ff.de inoffi.test.⁊ est ter.in.l.fi.⁊ ibi gl.fi.in ver.reddi.C.ad exhi.⁊ ibidē bal.no.illū ter.ad hoc.⁊ idē tenuit Flo.de scō Pe. in vera regulari actione ad exhi.in.l.j.ff.ad exhib.⁊ ibi videte eum:q; hic magistraliter loquit.cuius verba formaliter refert Ang.de are.hic:q̄uis Jaū tenuerit ⁊ male gl.in.l.iñ.§.est autem personalis hec actio.in gl.j.ff.ad exhi.de quo etiā videte Spe.in tit.de actio.⁊ peti.§.sequit.ver.⁊ nota q; dicitur.et in ti.de iudi.§.vlti.videndū.⁊ pūctus stat in hoc an quādo vna actio est preparatoria ad aliam possint simul in eodē libello proponi.de quo per Ly.in.l.ordinarij. in.ñ.q.C. de rei ven.et per Bal.in.l.qui de inofficioso.§.j.ad finem.ff.de.inoffi.testa. traditur per omnes in.l.edita.in materia cumulatiōis.C.de
60 edendo.¶†Ad vnum tñ perpetuo diligentissime aduertite quod postq̄ facta fuerit litis contesta.super rei vendicat.vel super alio iudicio petitorio non poterit amplius agi ad exhi ben.istud est qō in terminis voluit glo.mihi singul.in.l.fi.in gl.j.in verbo:penden.ff.de tabu.exhibendis.quā simpliciter sequitur Joā.de pla.hic:vos autem super eius veritate cogi
61 tate.¶†Dis p̄ introductione materie p̄missis clarissime liquet qualis debeat esse forma libelli in hac actione ad exhib. et eius libelli formam ponit Spec.in titu.de iud.§.fi.et Rof. in ti.de actio.ad exhibē.p̄n qō eum refert hic Jo.de pla.⁊ ex mente ipsius Joā.de pla.⁊ Angel.de are.potestis pro forma vno verbo ita formare libellum.Ago cōtra Titium et dico quod ipse possidet talem librum iuris ciuilis coopertū tali et taliter signatū:quem librū mea interest in iudicio exhiberi vt habeam facultatem eū reuisendi ⁊ cognoscendi.⁊ vt possit p̄ testes meos quos intēdo producere cognosci ⁊ maxime q; intendo illum librū vendicare ⁊ probare me dñm illius libri.Quare peto per vestram sententiam dictū Titiū cōdemnari cogi ⁊ compelli vt dictum librū in publico ⁊ in iudicio cotā vobis exhibeat:⁊ copiā ei⁹ videndi ⁊ introspiciēdi faciat et si ⁊ inquantū dictū librū exhibere nō vult peto eū condēna
62 ri ad interesse ⁊c.¶†Si aūt simul cū actione ad exhibendū velles intentare aliquod iudicium petitorium puta rei vēdica.qō posses:vt.s.dixi.et deberes addere supascriptis verb. libelli:quē librum sic exhibitū cū ad me spectet iure dominij vel quasi peto per vestram sniam declarari eus ad me spectare:⁊ post dictam declarationē dictus Titium cōdemnari vt dictū librū mihi restituat.Artificia huius libelli si qua sunt satis patēt ex supascriptis.Successiue iuxta ordinē litere huius ter.habemus videre libellū in actione noxali.Pro introductione materie aliqua essent p̄mittēda:tñ q; ista materia nō est multum frequēs ⁊ parum versatur in vsu:⁊ propterea nō est multū vtilis:habem⁹ preterea titulū de noxalibus specialem.j.de noxa.vbi plene colligitur materia:ideo illā omitto nō tñ oīno.Nec alius quisq̄ est qui eā hic tractet excepto Ang.de are.⁊ q; ista materia parū habeat vtilitatis maxime
63 apud nos ostenditur:†q; ista actio habet tñ locū in delictis seruorum:nō aūt in delictis commissis per liberas personas puta filiosfami.vel per alias liberas personas a nobis bona fide possessas:vt est ter.no.in.§.fi.⁊ ibi pulchra gl.j.de noxa.⁊ in.l.cōfessionibus.§.fi.cum.l.seq.in p̄n.ff.de interro.act.iūcta
64 l.j.ff.de noxa.¶†Et duplicem rationem quare iste actiones noxales nō habēt locū pro filijsfa.ponit ter.in.§.fi.j. de noxa. Prima propter asperitatem.quis enim patiatur filium suū ⁊ maxime filiaꝫ innoxiam alij dari:vt pene per corpus pater magis q̄ filius periclitetur.Scōa q; filijf.pro suis delictis possunt cōueniri:q̄uis ergo regulariter dicta in seruis habeant locum in filijfa.vt.l.serui ⁊ filij.in p̄n.ff.de fur.⁊.l.vt tantum in p̄n.ff.de seruo corrupto.illud tñ nō habet locuꝫ qñ est diuersa ratio vt in terminis nostris.Patet per supascripta.si tñ vultis habere fundamenta huius materie recurratis ad Azo.in summa ti.de noxa.⁊ Flozia.in rub.ff.de noxa.⁊ Ang.
65 hic.¶†Tria tamē notabilia precipua in hac materia. Primo q; actio ista noxalis per quam dñs cōuenitur ex delictis serui habet locum in delictis non capitalibus.in criminibus autem publicis que habent publicam executionem ⁊ coertionem capitalem non habet locuꝫ hec actio noxalis:nec in eis cōuenit dominus pro seruis.allegat ad hoc Ange.hic ⁊ minus bene.l.hos accusare.§.oībus.⁊ ibi Bar.q; nihil dicit.ff. de accu.sed ego allego ter.ad literam in.l.hec stipulatio.⁊ ibi Bar.in terminis.ff.de ver.sig.⁊ huius rationem ponit Bal. in.l.si predium in pe.col.in versi.quero igitur cuius ex publicis
66 criminibus.C.de edil.actio.¶†Scōo aduertite qō domin⁹ tenet noxaliter tantum pro delicto serui qui fuit ignorans seruum delinquere vel damnum inferre si autem fuerit sciens ⁊ potuerit prohibere ⁊ non prohibuit:tunc dñs tenetur insolidum ad emendationem domini:nec liberaretur dando seruū pro noxa:vt.l.ñ.in principio.⁊ per totā.l.ff.de noxali.⁊ ibi videte Flo.⁊ ad intellectuꝫ illius legis videte omnino quod notat Bar.⁊ doc.in.l.illa stipulatione per te non fieri.ff.de ver.
67 oblig.¶†Tertio ⁊ vltimo pro nūc aduertite qō agēs actione noxali contra dñm pro damno vel delicto serui debet simpliciter petere emendationem damni non autem alternatiue vel seruum pro noxa q; seruus nō est in obligatione sed facultatem dandi seruum pro noxa consequitur dñs condemnatus a lege:vt.l.miles.§.pe.⁊ ibi gl.⁊ Bar.ff.de re iudi.Et vsq; ad quantuꝫ tempus detur ista facultas domino prestādi seruum pro noxa.dicit qō vsq; ad litez conte.super actione iudicati:vt est ter.in.l.item veniunt.§.idem recte.⁊ ibi gl.in verb. cōueniatur.⁊ ibi Bar.⁊ alij.ff.de pet.here.Qō qualiter intelligatur:videte Bar.in.l.si stipulatus fuero decem in melle.ff. de sol.⁊ in.l.si quis maior.C.de trāsa.⁊ Saly.in.l.si pacto.quo penam.C.de pac.⁊ Ang.in.l.si insulam.ff.de ver.ob.⁊ ibi Jo. de imo.in fi.char.¶Ex his satis liquet p̄ eo qō expedit qualis debeat esse forma libelli in hac actiōe noxa.⁊ p̄ forma di-
68 cite ex mente Ang.hic posse ita formari libellum.†Ago 2tra Titium ⁊ dico q; Stichus eius seruus mihi damnū intulit in decem vulnerādo Caium seruum meum:vel mihi damnū dedit surripiendo mihi forte talez rem.quare peto dictū Titium condemnari ad emēdationē dicti damni mei qō est in decem.predictus libellus procedit in noxalibus qñ dñs fuit ignorans:⁊ sic qñ dñs nō fuit in culpa.si aūt fuisset sciēs ⁊ seruum potuisset prohibere:tunc illud esset in libello exprimēdū q; eo probato dñs perdit facultatem dādi seruum pro noxa: vt patet ex predictis.¶Superesset vltimo vt iuxta ordinem extra accederemus ad libellum in actiōe arbitraria propter locum ⁊ aliqua tangerez in materia:prout copiose faciūt Jo. de pla.⁊ Ang.hic.sed q; hunc libellum in specie ponit gl.no-
a stra.in.§.si quis agens[a].in ver.loco.in verbo. commemorare. j.eo.visum est mihi congrētius ibi reservare:⁊ ibi ponaꝫ.⁊ ibi etiam dicaꝫ ea que in materia tāguntur per Jo.de pla.⁊ Ang.hic.⁊ vltra eos si aliqua occurrent que mihi videantur nota digna:illa nō omittam.⁊ per ista remanebit expeditus presens.§.

a ¶In.§.si qs agēs.Et ibi vide in nu. xiiij.

1 Judex certaꝫ ferre debet sniam:etiā si de incerta q̄tita. actum sit dummodo certitudo in eius potestate sit.⁊ nu. 2.⁊.§.⁊.6.⁊.7.
3 Verbum debet quid importat.
4 Dictio omnino quid importat.
7 Petitio incerta an ⁊ qō debeat admitti cū pluri.sequē.vsq; ad nu.18.inclusiue.
19 Libellus:peto castrū cū suis iurib⁹ ⁊ pertinētijs.an p̄cedat.
20 Libellus:peto talez villam vel quod possides in tali villa.an procedat.
21 Libellus:peto quicquid tibi obuenit ex hereditate talis. vel peto bona que tibi obuenerunt a tali.nō facta alia specialī mentione:an procedat.
22 Libellus:peto quicquid Perusij possides.an valeat.
23 Libellus in hypothecaria:peto te cōdemnari ad relaxādum mihi omnia bona tua q̄ mihi iure pignoris obligasti.sine alia expressione an procedat.
24 Libellus peto castrū mihi restitui cū restitutiōe olim dānoꝝ mihi illatorum.non facta alia specificatione damnorum.
25 Libellus:peto declarari subiectionez mihi deberi ab hoībus talis ville vel castri ⁊ ad mihi cōdēnādū ea q̄ subditi p̄sta ri dēt dño suo.absq; alia specifica declaratiōe:an p̄cedat.
26 Libellus an valeat si quis simpliciter petat damna sibi illata refarciri.
27 Sententia qō libello cōformis esse debeat:an ⁊ qñ p̄cedat ⁊ quando non cum ser seq.
35 Sententia licet in libello non fit certitudo reivel quātitas petite eodem modo nec in sentētia si tamen ex aliqua parte actorum certitudo appareat illud sufficit ad hoc vt valeat etiam si ad illa acta non fit facta relatio.
36 Sententia referens se ad acta:an ⁊ qñ valeat ⁊ quando non.
37 Sententia si iudex dicat:pronūcio in oībus ⁊ per oīa vt pnū cianit talis iudex in tali causa.an valeat.
38 Snia si iudex se expresse retulerit ad quoddā instrumētum q; in causa non fuerit productum an valeat.
39 Sententia si iudex dicat:cōdemno si est probatum:al's absoluo.an valeat.⁊ nu.40.

Judex

40 Iudex si negeatur pronunciare propter tempus instantie seu tempus statuti seu legis municipalis qualiter pronuncia re possit.cum.iiij.seq.

45 Sententia:condemno te ad restituēdas res que sibi obuen, runt.an valeat.

46 Snia an per incertitudinē tpis vitietur puta si iudex dicat relego te ad tempus:ꝛ non dixit ad quantum.

47 Sententia:condemno te ad centum que si nō solueris intra tempus mando quod patiaris talem penam.an valeat.

48 Sententia si arbiter ad soluendū cētum intra.v.dies aliqnē condemnauit ꝛ si non soluerit eum ad trecenta cōdemna uit:an valeat.

49 Sententia:cōdemno Titium in centum saluo eo qō infra dicam.an valeat.

50 Sententie quid si in fine apponatur clausula:saluo semper ꝛ reseruato qō si presens sentētia esset in plus vel minus q̄ requireretur ex forma statutorū banc sententiaꝫ nostram ad formam statutorum redigimus.an talis clausula aliquid operetur.

51 Snia:pronuncio sic saluo in eo qō infra dicetur:an valeat.ꝛ quid si iudex aliquem cōdemnauit ad certā penā ratiōe certi delicti:an possit reseruare potestatem minuēdi illam penā suo arbitrio.ꝛ quid de reseruatione expēsarum ꝛ de earum taxatione:ꝛ quid de cōdēnatione reseruatiōis fru ctuum an iudex talem reseruationem facere possit.nu.52.

53 Sententia:condemno te in centum nisi intra cētum dies pro baueris te soluisse.an valeat.

54 Sententie super accessoriis an ꝛ quando incerte preferri pos sint ꝛ valeant.

55 Sententia:talem reum absolvimus:ꝛ victum victori in expē sis.(omisso verbo:condemnamus.)an sit nulla.

56 Sentētia:condēno in expensis quas iurabit actor.an valeat.

57 Interesse in libello an incertum peti possit.

58 Interesse an dicatur certum vel incertum ꝛ qua actione pe tatur:ꝛ qualiter in iudiciuꝫ deducatur:ꝛ qualiter forme tur in eo sententia.

59 Intereſſe qualiter probetur.

60 Sententia quibus casibus sine scriptis proferri possit.

Curare. Iste.§.ponit practicam et instruit iudices qualr debeant ferre snias:ꝛ est cōis ad oēs actiones:nō tm̄ ad arbitrarias.de quib⁹ loquit.§.prime pce dēs:ꝫ etiā ad nō arbitrarias fm̄ Dy.Jo.fa.ꝛ Jo.de pla.hic. ꝛ dixi in prin.§.p̄cedē.ꝛ ibi ꝓtinuari hūc.§.ꝛ dixi quare situa tus est hic pñs.§.Et dividit i duas partes p̄incipales.In pri ma ponit dictū.In scōa dicti extēsionē.scōa ibi.etiā si de icer

1 ta.¶ †Iudex si pōt debet semper certā ferre snīam:etiā si de incerta quātitate actum sit.h.o.vsq̄ ad.§.si quis agēs.vel sic fm̄ Ange.de are.ꝛ declarationem gl.nostre prime.Iudex de bet ferre snīam certā etiā super incerta petitione:si modo cer titudo sit in eius potestate.hoc dicit vsq̄ ad.§.si quis agēs.ꝛ

2 iste.§.erit totus solēnis.¶ †Notate primo ex hoc ter.ad co rticem litere qō iudex debet oīno si potest certā ferre snīam.cō cor.l.j.ꝛ ij.C.de sen.que sine cer.quanti.cum multis similibus

3 circa † qō habetis ponderare ter.hic in ver.debet.qō regulari

a ter importat necessitatem a:vt per glo.l.sepe audiui cclarez.ꝛ ¶Necessita tē.Adde Sc ly.in.c.inter ceteras.i fi. vi.col.de re scrip. ibi Bar.ꝛ alios.ff.de off.presi.ꝛ plenissime per Bar.in repe. creditores.in.j.col.C.de pig.ꝛ Bal.in.c.ij.apud quē vel quos cōtrouer.feu.determinari dz.ꝛ gl.in cle.ij.in verb.debeant.de sta.mo.legit ꝛ not.in.c.j.de despon.impu.ꝛ.xxvj.q.j.c.confidi

4 mus.in gl.j.¶ †Item habetis pōderare dictionez:oīmodo. hic in ter.positā:de cui⁹ natura est ipōrtare gñalitatē:vt oēm casum cōprehēdat.vt est gl.in.l.si cū exceptione.§.quatenus. in ver.oīmodo.ꝛ ibi Bar.in.iiij.col.eā notat ad hoc.ff.qō me.

5 cau.ꝛ sic habetis † qō iudex adstringit ferre snīam certā in oi casu si pōt.Et snīa diceret certa sive certa sit per se:sive per re lationē ad aliud:vt.l.ait prētor.§.j.ꝛ.l.in summa.in prin.ff.de re iudi.ꝛ.l.ij.C.de senten.que sine cer.quāti.ꝛ ponit hic gl.ij.

6 in verb.rei.ꝛ ibi reseruo opportunius dicēdum.¶ †Scō no tate ex hoc ter.ibi:quātum ei possibile est.qō iudex debet cer tam ferre snīam si pōt.ergo a contrario sensu fm̄ Jo.fab.hic in.j.col.innuit iste ter.qr si nō sit possibile ferre snīam certā qō iudex ferat incertā ꝛ qō valebit talis snīa incerta.de hoc vide

7 binus in glo.nostris in quibus hoc meli⁹ cadit.¶ †Tertio notate ex vltimis verbis ter.ibi:etiam si de incerta quātitate apud eū actū est.hic videri ter.ꝛ esse fm̄ Jo.fa.hic:in.j.co.qō petitio incerta admittit.ſz tūc dicetia.nōne in cōtrariū sunt ter.aperti in.l.si in rem.ff.de rei ven.in.l.j.§.si quis argentū.ff. depoſi.ꝛ ter.no.in.l.prētor edixit.in prin.ꝛ.§.qō aūt prēt ait. ff.de iniur.ꝛ.l.in actione.ff.de fur.ꝛ.c.j.ij.ꝛ.iij.extra de ſb.obl.

preterea vbi petitio esset incerta nō posset reus deliberare an vellet cedere vel cōtendere: ergo nō admittenda.l.j.in princ. ff.de edēdo.preterea qñ petitio est incerta: nulla pōt sequi cō demnatio:vt.l.pōpo.scribit si frumentū.§.fi.ff.de rei ven.ꝛ in l.duo sunt Titi⁹.cum cōcor.ibi signatis in gl.ff.de testamēta ria tutela.ex aduerso qō imo petitio incerta admittit:est ter. hic vt predixi:ꝛ in.l.que de tota.§.fi.ꝛ qō ibi p gl.ꝛ doc. ff.de rei vē.ꝛ in.l.fi.C.de anna. excc. ¶Pro clara ergo intelligentia huius no.ꝛ pro solutione horum cōtrariorū: videamus an ꝛ qñ petitio incerta admittat:ꝛ hoc multū cōfert ad intelle ctū ter.nostri. Jo.fa.hoc distinguit ꝛ ci⁹ distinctionē ponit ꝛ simpliciter sequit hic Ang.qō interdū obligatio cōtrahit ad incertū.interdū ad certū:iuxta.l.ij.in prin.ꝛ p discursum illius.l.totius.ꝛ.l.seq.l.vbi aūt nō apparet. ꝛ per totam legē. ff.de ver.obl. primo casu si sit talis incertitudo que nō vitiet obligationem admittit petitio incerta iuxta naturam obli gationis:vt si ꝓmisisti mihi boiez in genere vel duo alterna tive:vel ꝓstituisti mihi vsum in tuo nemore ad oēs meas ne cessitates.ꝛ in multis alijs exēplis per totā dictam.l.vbi aūt nō apparet.ꝛ p gl.hic:ꝛ nisi tūc actor ageret fm̄ naturā obli gationis succumberet:vt.j.priori.§.ver.hinc aūt.sed vbi obli gatio cōtinet certū vel res pro qua agit est certa: tūc bñ op3 qō petitio sit certa.o.l.si rem.cuz alijs.§.alleg.vno tm̄ casu pe titio incerta admittit qñ certificari nō pōt.l.q̄ de tota.§.fi.ꝛ qō ibi per gl.ꝛ doct.ff.de rei vend.ꝛ.l.in actione.ff.de fur.hec procedūt in singularib⁹ actionibus.Jn vniuersalibus autē ꝛ gñalib⁹ res nō specificant.ꝛ hoc vult gl. hic in fi.ꝛ Iati⁹ in l.j.in prin.ff.de edē.hec est doctri. Jo.fa.hic approbata vt di xi p Ang.de are. hec doctrina est vera in se:sed iudicio meo nō est pfecta:sed i multis casib⁹ deficit:vt clarissime patebit ex fallētijs ꝺs.j.subnctā. Illia ergo fuit doctrina Bar.quaz alij nō referūt hic in.l.ij.C.de sen.q̄ sine cer.q̄titate.vbi Bar. post gl.distinguit qō qñq̄ ꝓponit actio vniuersalis:vt peti tio hereditatis:ꝛ actio p dote.Qñq̄ proponit actio genera lis:vt tutele:pro socio:negotiorꝫ gestorꝫ::ꝛ in istis casib⁹ pce dit petitio incerta:ꝛ etiā incerta sīla:vt ibi in glo.ꝛ latius p gl.in.l.j.in prin.in gl.mag.ꝛ ibi Bar.ꝛ oēs.ff.de edē.ꝛ hic in gl.j.ad finem.ꝛ dixi in.§.actionū.ſ.e.extra gl.in vltimo libel lo petitionis hereditatis.Qñq̄ proponit actio singularis:ꝛ tunc obligatio aut erat alternatiua aut simpler.Si est alter natiua ꝓcedit libell⁹:ꝛ petitio alternatiua ꝛ icerta vt hoc.§. ꝛ.l.eū qui certarū. in fi.ff.de ver.obl. Qō intellige qñ electio erat debitoris.si eñ electio esset creditoris:tunc cū sit in eius ptāte dare libellum certū:nō admitteretur ꝓtitio incerta.l. vbi aūt nō apparet.§.qui illud aut illud.ff.de ver.obl.Qñq̄ obligatio est simpler:ꝛ hic est aduertendū fm̄ Bar.qr aliqñ in libello nō pōt declarari certa quātitas.sed pt declarari in snīa:vt qñ petit interesse qō stat in estimatione iudicis:ꝛ tūc procedit libellus incertus vt clare videbim⁹.J.in gl.ij.in ver bo:rei.ꝛ multo magis ꝓceder et libellus incert⁹ qñ nō posset fieri declaratio nec in petitione nec etiā in snīa:vt in casu dic te.l.ij.C.de sen. que sine certa quā. vez qñ aliquis ꝓmisit in dēnitatem que cum pēdeat ex futuro nullo modo certificari pōt.ista fuit doctrina Bart.in.d.l.ij.ad quā si bene aduer titis nō multū discrepat in effectu a theorica Jo.fab.ꝝ.rela ta:q̄uis sit p alia vba ꝛ alio ordine.Sed ista theorica Bar. etiam iudicio meo nō est pfecta:ꝛ non supplet ad oēs casus.

8 de quibus ego.j.dicam in fallētijs. †Jn hoc ergo puncto an ꝛ qñ petitio incerta admittat:ego sequar ordinē Jo.de pla. sed per regulas ꝛ fallētias divido vobis plures fallentias: et q̄uis ipse simul misceat de libello ꝛ de sententia an petitio ꝛ snīa incerta valeāt:ego ponam hic de petitione tm̄.de sentē tia autem postea de per se ponam.j.in gl.j.vbi melius cadet. Circa ergo petitionē regula est qō regulariter petitio debet esse certa:ꝛ libellus debet esse certus.hanc regulā fundate ex

9 multis que dixi.in prin.huius notabilis.¶ †Hec regula pri mo fallit in vniuersalib⁹ actionibus:vt pet.here.ꝛ actio pro dote.Item ꝛ in actionibus generalibus: vt negotiorum ge storum tutela pro socio ꝛ similib⁹.qz in istis admittitur peti tio generalis:ꝛ incerta nō facta aliqua rerum specificatione:

10 vt.ſ.latius dixi:ꝛ vult gl.j.hic i fi.¶ †Scō fallit predicta re gula vbicūq̄ incertitudo ꝓueniret ex facto aduersarij:vt in oblig.alternatiua cuius electio spectat ad debitorez:iuxta.l. vbi autem nō apparet.§.qui illud aut illud.ff.de ver. oō.ꝛ.§. si quis agēs.ver. huic autem j .eo. vel quando esset debitum in genere:vt hominis:ꝛ nōdum facta esset declaratio per de bitorem iuxta.d.§.si qe agens. in verb. preterea si quis gene raliter.j.e.vel quādo reus posset soluere rez vel interesse vt est regulariter in obligationibus rem tradi iuxta.l.j.in princ cum glo.magna magistra.in verbo:agitur.ff.de act.emp.ꝛ.l.

stipulationes non diuiduntur.in prin.ff.de verb.obl.¶.l.si qs ab alio.§.fi.ff.de re iu.vel qñ esset dubium an res extaret quo casu petit res si extat:vel si nõ extat:petit ei⁹ estimatio ſm tamen.l.seruum.§.fi.¶ ibi Bar.¶ alios.ff.de ver.ob.in istis cñ casibus¶ similibus vbicũq; incertitudo prouenit ex facto aduersarij semper admittit petitio inceria.ter.est in.l.j.§.q aũt. ff.quorum leg.¶ ibi Bar.qui eum multũ no.ad hoc.¶ Bar. in.d.l.vbi aũt nõ apparet.§.qui illud aut illud.¶ in.l.certi cõdi.in prin.in pe.col.ff.si cer.pe.¶ in.l.edita.in viñ.col.versi. ſm genus cumulationis.C.de eden.¶ in.l.stipulationes non diuidũtur.in prin.in vlt.q.¶ ibi Jmo.in vl.col.ff. de ver.ob.¶ multum notabiliter Bar.in.l.j.in iñ.opp.C.de fur.accedat ter.in c.cum causam.extra de emp.¶ ven.imo fortius¶ adhuc generalius dixit Jnn.¶ ibi sequũtur doc.in.c.ñ.extra de lib.ob.q̃ gñaliter ex quacũq; cã actor probabiliter dubitat admittit libellus incertus:de quo etiam videte Jnn.¶ alios in.c.ex lris. extra de pig.¶ ꝓpterea dixit etiam alibi Jnn.in.c.cõstitutus. extra de in inte.rest.ſm q̃ eũz refert hic Ang.q̃ quotiescũq; quis probabiliter dubitat siue ex facto alieno:siue ex facto ẽt proprio qõ plus est:potest eodem libello plures actiones proponere.nec cogit ex eis vnam eligere etiam si se nõ compatiãtur adinuicez:vt in.d.c.cõstitutus.extra de in inte.rest.¶ in.c. auditis.extra de præscri.sinautem error eius non sit ꝓbabilis: tunc cogit vnam actionem eligere:iuxta.l.q̃ in heredem. eligere.ff.de trib.¶ ꝓ hoc etiam dicit hic Ang.esse bo.ter.in simili in.c.j.vers.nisi qñ ꝓbabiliter.extra de post.prela.¶ est in hac
11 materia bona gl.in.c.vt qs duas.de de.in.vj. ¶ †Tertio fallit dicta regula ratione incertitudinis in re petita cõsistentis vt qñ agerẽ ad factuz cum facta sint incerta.d.l.j. vbi aũt nõ apparet.§.quid id qõ.dever.obl.¶ plene per Bar.in.d.l.stipulationes nõ diuidunt.in prin.in viñ.q.¶ in.d.l.j.in princ.ff.de act.emp.similiter qñ agerẽ vt quis cõseruetur indẽnis:vt est ter.in.l.ñ.¶ ibi no.Bar.C.de fen.que sine cer.quã.¶.l.cũ eorũ. C.de sen.¶ interlo.om.iud.¶ dixi.ſ.in dist.Bar.vel qñ agerẽ ad interesse:vt videbitis.j.in glo.ñ.in ver.rei.eodez modo qñ legatarius dubitat inquãtum minuaf legatum suuz per falcidiam:põt cñ petere in incerto quãtum sibi licet capere:vt l.que dotata.§.fi.¶ qõ ibi gl.¶ Bar.ff.de rei ven.¶ ad hãc fal-
12 lentiam bene facit id qõ dixi in.d.fallentia.¶ †Quarto ꝑdicta regula fallit ꝙbicũq; aliquid accessorie petit:vt qñ pcunf fructus vel expense:nam in eis ꝓcedit talis libellus incertus: peto talem fundum cum fructibus perceptis¶ percipiẽdis. a ¶ Fructib⁹. a adde Sal.in d.c.significãtibus.in vj. et.vñ. col.de li.ob.allf.hic p oñm Jaſ. nõ ſpecificatis fructibus⁹ vel eoꝝquãtitate eodem modo proexpensis factisvel fiendis.vt est ter.no.in.§.j.de off.iudi.¶ in l.cum propria.C.si quis alteri vel sibi.¶ Hoc tñ non est sine scrupulo:¶ nõ trãsit sine dubitatione.tetigi in.§.oim.in pe.col.s. eo.ideo hic non tango.ibi videte.¶ vltra remissiões ibi traditas videte Bal.in.l.filium quem habentem.in.xvñ.col.inver. vlterius querit.C.fa.erc.¶ in.l.iñ.in.iñ.co.C.de re ind.¶ in.l.terminato.C.de fruc.¶ lit.expen.Jnno.in.c.fi.in gl.in ver.oẽs.extra de excess.prela.¶ in.c.significãtibus.¶ ibi per alios extra de libel.obla.¶ habetis late per Jo.fa.hic:¶ aliquid etiaz ꝓ Jo. de pla.¶ ad hãc fallentiam videte que dicam.j.in illa questione:an procedat talis petitio:peto tale castrum vel talem villã cum suis iuribus¶ pertinẽtijs.nõ facta specificatiõe illoꝝ in
13 rum.¶ †Quinto ego limito predictam regulam vt nõ ꝓcedat qñ esset incertitudo q̃ tñ nõ referuaret:vt qz de ea possit constare iudici.hãc limitationem ego colligo ex eo qõ voluit no.Bar.in.l.gallus.in.§.si eius.ad fi.ff.de lib.¶ postb.per illũ ter.qõ si reperiatur casus in quo certum sit actionem competere:sed dubitaf que actio certe eo casu nõ cogit actor exprimere actionem:aut vnam actionez eligere.sufficit eñ liquere iudici qõ ei competat.qõ notate.¶ Et ibi videte latius per eũ.
14 ¶ †Sexto predicta regula fallit quãtũ ad interrũpẽdaz prescriptionẽ:qz admittit libellus generalis¶ incertus quãtum ad interrumpẽdã oẽm prescriptionẽ q̃ posset sub illa generalitate comprehẽdi.ter.est quẽ dicit Bar.singularem in.l.fi.C.de annali excep.circa quam legez videte ea que traduntur in.l.
15 edita.C.de eden.¶ in.c.ñ.extra de libel.obl. ¶ †Septimo predicta regula fallit et multuz signanter quando probationes sunt certe¶ specifice:qz tunc libellus incertus¶ generalis concludit ipsi iudici.istud est qõ in terminis¶ in specie voluit singulariter Bal.in repe.l.edita.an repe.paduana.in.xviñ.co.qõ not.veritas tñ huius notabilis dicti multum pendet ab illa questione an libellus ineptus sustineaf ex apertis ꝓbationibus.de quo videte Bal.in.d.l.edita.in repe.padua.in.xñ.col. post Jnno.in.c.examinata.extra de iudi.¶ not.Bar.in.l.versus fi C.de pig.act.¶ in.l.j.ff.si mensor.fal.mo.dixe.q̃uis pauci eum habeant in illo ti.¶ in.l.j.ff.de iurisd.om.iud.¶ in.l.pe.ff.
16 de mili.¶ in.canoniste vt Jmo.in.d.c. examinata. ¶ †Vltio predicta regula declaraf ꝓcedere.¶ notate:qz istud est maximum fundamentum in presenti materia vt libellus incertus¶ obscurus¶ generalis non procedat.verum est si opponaf a parte.Si aũt nõ opponatur a parte:multuz bene ꝓcederet libellus:¶ sic illud qõ dicit incerta non debere admitti.verum est parte opponẽte.ea ergo non opponẽte nõ vitiaf ꝓcessus si admittanf.l.fi.¶ ibi no.gl.j.mag.ad fi.C.de anna.exce.et gl.in l.j.in prin.in gl.mag.ff.de edẽdo.¶ illud ibi firmat Bar.in.vl. col.¶ ibi dicit esse ter.de hoc in.d.l.fi.C.de anna.excep.¶ expressionem in.d.c.abbate sane.de re iud.in.vj.¶ est bene verum ſm Jo.fa.¶ Jo.de pla.hic:qõ cuius petitio incerta parte non opponente procedat:tñ debet postea declarari in quacũq; parte indicij petitum fuerit.d.l.fi.als ſm eos.nõ debet iudex pnũciare:vt in.c.cum Bertholdus.extra de sen.¶ re iud.¶ in.c.cũ dilecta.extra de rescrip.¶.c.cum dilectus.extra de ordi.cog.et in.c.dilectus.extra de capel.mona.¶ per doct.vt Jnn.in.c.certificari.extra de sepul.addo Bar.in.l.fi in rem.ad finem.ff.de rei vendi.¶ vsq; ad quantuz ꝑs possit opponi talis exceptio incertitudinis libelli vel obscuritatis:dixi in.§.oim.ñ.extra glo.in materia libellorum.¶ ibi etiam posui cautelaz qua vti debet reus in opponenda exceptione:vt simpliciter dicat q̃ libellus non procedit eo q̃ generalis¶ obscurus:nõ aũt debet petere declarari libellũ:qz hoc modo instrueret actorez:vt ibi
17 latius dixi:ibi videatis. ¶ †Ad vnum tñ singulariter aduertite qõ ibi non tetigi qõ illud qõ statim dixi libelluz incertũ generalem¶ obscurum procedere reo non opponẽte.illud est veruz in causis ciuilibus.secus tñ in criminalibus.vnde si dicerem:accuso Titium de omnibus maleficijs que commisit non procederet accusatio etiam parte non opponente per.l.libellorum.in prin.iuncto ver.qõ si libelli.¶ qõ ibi Bar.ff.de accu.ita dixit multum signanter Bal.in.l.j.in.xviñ.col.C.de confessis.de quo etiam per eundez Bal.in addi.ad Spe.in ti.de senten.in.xx.col.¶ per Ange.in repetitio.l.fi vacantia.in quin
18 ta char.C.de bonis vacan.li.x.¶ †Ultra suprascriptas octo fallentias si vultis plura alia videre circa hoc quomodo isti
b libelli incerti¶ generales procedant⁹:videre multa per Jnn. ¶ alios in.c.certificari.extra de sepul.et in.c.cum dilectus.extra de ordi.cogni.¶ in.c.conquerente.extra de off.ordi.¶ in.c. cum ad sedem.extra de resti.spolia.¶ in.c.ñ.extra de libel.obl. ¶ ibi plene per dominum Ant.de but.per Bar.in.l.rei appellatione.ff.de verb.sig.¶ in.l.j.in prin.ff.de edendo.¶ in rubrica ff.solu.matr.in fi.¶ in alijs locis quos j.statim allegabo.¶ per Bal.¶ Ang.in.l.edita.C.de edendo.¶ maxime ibi Bal.in repetitione padnana.in.xx.xxj.¶.xxñ.col.¶ per Ange.in.l.fin.C. de annali except.¶ Ultra ista volo omnino tangere aliquas vtiles questiunculas que hic ponũtur per doctores:maxime per Jo.fa.¶ Joan.de pla.in quibus vt plurimum procedam per conclusiones¶ veras remissiones.Jn primis ergo dubi-
19 tat Jo.fa.hic:†quid si aliquis petat castruz cum suis iuribꝰ et pertinentijs.nunquid procedat talis libellus absq; aliqua specificatione:an vero debeat illa iura¶ alias pertinẽtias specificare.ista est antiqua questio in quadeterminat Jo.fa.qõ non requiratur alia specificatio:quia ista petuntur tanq̃ accessoria¶ accessoria non debent necessario in libello specificari:vt.c.cum venerabilis.extra de except.¶ in.c.cum ad sedem. extra de resti.spo.¶ dixi.ſ.in.iñ.fallen.¶ ita etiam simpliciter tenet Joan.de pla.hic in.ñ.colum.referens idem tenere Jnnocẽ.in dicto.c.cum ad sedem.¶ pro hac deci.vltra eos etiam bene faceret:quia in istis vniuersalibus procedit libellus incertus absq; specificatione:vt dixi.ſ.in.j.fallen.banc decisionem reprehendit Ange.hic¶ dicit quod videtur sibi contra text.in.l.iñ.§.armamẽta.ff.de rei vendi.vbi dicitur quod scapha que est accessorium ad nauez statim venit vendicanda:¶ de per se¶ etiam singula armamenta nauis:¶ nõ in diuerso sunt vendicata.¶ per illum ter.nota.dicit ibi Bart.quod nõ procedit libellus:peto domum cũ singulis masaritijs.sed debent specialiter exprimi vt ibi¶ cum Bartol.simpliciter ibi transit Ange.¶ Ludo.roma.in.l.j.in principio.ff.de edendo. Quid tenendum ego teneo cum decisione Joan.fab.¶ aliorum.ſ.relata contra Ang.hic:¶ vltra.ſ.adducta addo Bal. idem tenentem in dicta.l.edita.in repeti.peru.in.xviñ.colum. vbi formaliter dicit:nota pro libello quod ea que generaliter veniunt pro actiõe vel accessorie:sufficit generaliter peti in libello:vt peto rem cum pertinentijs.secundum Jnnocẽ.in.d. c.cum ad sedem.¶ glos.in.l.rei appellatio.ff.de verbo.signifi. ¶idem etiam tenet idez Bal.in.d.l.edita.in repetitio.paduana.in.xx.colum.ibi tamen videtur limitare vt procedat iste libellus:peto castrum cum pertinentijs.quando pertinentie sunt notorie per.l. cum pater.§. vicinos.ff. de legatis.ñ. aliter secundum eũdem circa pertinentias debet declarari. inxta not.

b ¶ Procedant. Vide Pau.deca. in 2ſi.cxly.¶ do.Aller.de imo. plene i Linter stipulanté.§.j. de ver.obl.¶ in 2ſi.clxxj.in ſcõa parte.

yta no.in.l.fomã.ff.de cẽſi.ꝛ Jmo.in.d.c.cũ ad ſedem. ꝛ qõ in his que petuntur per quandã conſequentiam vel inciden ter nõ requiratur ſpecificatio:tenet etiã Bar. in.l.j.in prin. in.iñ.col.ff.de edẽ. Non obſtante modo ter.in.d.§.armamen ta.vbi ſm Ang.ſcapha que eſt acceſſoria ad nauẽ ſeparatim tñ eſt vendicãda:qz errat Ang.de arc.quod ſcapha ſit acceſ ſoria ad nauem:vt eſt ter.in.l.fi.de fundo inſtructo.vbi lega ta nauinon venit ſcapha que veniret ſi acceſſoria eſſet. Non obſtat illud qõ dicitur de armamentis nauis:quia poſſum reſpõdere prout reſpondit Joã. fab.hic in.iiñ.col.quod res que per ſe principaliter petit eſt ſpecialiter deſignãda prout erant ibi armamẽta nauis que per ſe pncipaliter petebant: ꝙuis Bar.ibi in ſuo ſummario velit cõtrariũ.ſec⁹ aũt ſi ali quid venit acceſſorie vt in terminis noſtris:ꝛ maxime quãdo ſunt acceſſoria vniverſalis petitionis. Nõ obſtat deciſio Bar.in.d.§.armamẽta.qz illa eſt ambigua ꝛ multi tenẽt cõ trariũ:vt per Jmo.ꝛ Pau.de ca.in.l.in ſumma. in pn.ff.de re ind.ꝛ Ang.in.l.ſi in rẽ.ad fi.ff.de rei vẽdi.ꝛ Pau.de ca.in l.de pupillo.§.qui nunciat.ff.de ope.nouꝝ nũc.ꝛ per doc.in.c. ñ.poſt glo.ibi:extra de libel.obl.ad iſta etiam videte que de cidit Bar.in.l.titia cum teſtamẽto.§.j.p illum tex.ff.de leg. ij. ¶ †An procedat libellus: peto talem villam. ꝛ an procedat libellus ſi dicam:peto qõ poſſides in tali villa non facta a a alia ſpecificatione.de quo etiam per Ang. in.l.j.in pncip.ff. de edẽ.p do.Ant.de but.ꝛ Joã. de imo.in.d.c.ñ.extra de lib. oblatio.Specu.in titu.de actio.ꝛ pet.§.ſequitur. vſi. quid ſi peto.in tim.de libel. concep. §.nunc dicendum. ver.iurta.et habetis etiã per Jo.fa.hic in.iiñ.col.ꝛ Jo.de pla.in.vñ.col.ꝛ 21 hic etiam per eoſ an procedat talis libellus peto quicquid tibi obuenit ex hereditate talis.vel peto bona qã tibi obuene runt a tali.nõ facta alia ſpeciali mẽtione:de quo etiã per Jn 22 no.in.c.ſignificãtibus.extra de libel.obl. ¶ †Et an valeat ta lis libellus:peto quicqd ꝙcunq poſſides.ponit Bal.in re pe.paduana.in.xx.col.in.d.l.edita.ꝛ Bar.in.l.rei appellatio 23 ne.ff.de ver.ſigni. †Et an procedat libellus in hypothecaria: peto te cõdemnari ad relaxandũ mihi oĩa bona tua qã mihi iure pignoris obligaſti.ſine alia expreſſiõe: habes hic p Jo. fa.in.x.col.ꝛ Joã.de pla.in.vñ.col.tenẽtes qõ ſic: potiſſimuꝫ per ter.in.l.ñ.C.cõia de leg.vbi p vniverſali fideicõ. procedit 24 libellus. ¶ †An aũt procedat talis libellus: peto caſtrũ mihi reſtitui cum reſtitutione oĩm damnorum mihi illatorũ.non facta alia ſpecificatione damnorũ:dicite qõ ſic ſm gl.ꝛ doc.l cñ.extra de ordi.cog.ꝛ Spe.in ti.de libel.concep.§.nũc dicen dum.vel item peto mihi inſtitiam fieri.ꝛ Jo.de pla.hic in.vj. 25 col. ¶ †An autẽ procedat libellus talis: peto declarari ſubiectionem ꝛ obedictiam mihi deberi ab omnibus talis ville vel talis caſtri: ad mihi cõdemnandũ ea que ſubditi preſta re debent domino ſuo.ablqꝫ alia ſpecifica declaratiõe. ponit hic Jo.fa.in.ñ.col.in ver.ſed ſi quis petat ſubiectionẽ.ꝛ in.v. col.in ver.ſed ſi quis petat obediendiã.de quo etiã p Bal.in d.repe.padua.in.xx.col. vbi ponit ſi dico aliquez mihi ſubie ctũ an tenear ſpecificare capitula ſubiectiõis: ꝛ an executio inſtrumẽti generaliter petita in libello procedat.videte bal. 26 in.l.age.C.de tranſac.ꝛ in.l.fi.C.de anna. exce. †Et an valeat libellus ſi quis ſimpliciter petat dãna ſibi illata reſarciri:po nit Bal.in.l.j.in.ñ.col.C.de ſenten. que pro eo quod intereſt proferuntur.ꝛ dixi ſtatim.ſ. Et an valeat libellus hoc modo ſimpliciter formatus:peto mihi dari legitimã meam.non fa cta declaratiõe.quãta ſit:ponit Bal.in.l.ſi qs in ſuo.in prin. 27 per illũ ter.C.de inoffi.teſt. Et iſta ſufficiãt. ¶ †Quarto prin cipaliter ꝛ vltimo notate ex hoc ter.in fi.qõ quãtus ſit actuꝫ coꝛã iudice de incerta quãtitate:qz tamẽ iudex debet certam ferre ſententiã.ꝛ ſic no.ex hoc Ang. hic qõ erit caſus in quo ſnia nõ eris cõformis libello cõtra oĩa iura qã clamant ſniam debere eſſe cõformẽ libello:vt.l.vt fundus.ff.cõi diui.ꝛ.l.fin. ff. de fideicõ.lib. ſed audite iudicio meo nõ eſt verũ id qõ dicit Ange.de arc.qz hic in ter. noſtro ſnia nõ ſit conformis libel lo:quãtũ eñ actũ ſit ad incertã quãtitatẽ: ꝛ iudex certã de claret:p hoc ſnia nõ dicit eſſe difformis libello.nã ſi acto pe tat ſimplr intereſſe:ꝛ ſic agat ad incertã quantitatẽ:ꝛ iudex declarat certã quãtitatẽ: per hoc ſententia nõ erit difformis libello:ſed cõformis: qñ(vt vulgo dicimus)qui declarat ni b ¶ Libello. hil dat.iurta.l.heredes palã.§.ſi qd poſt.ff.de teſta. bene ſnia Vide Feli. diceretur difformis qñ iudex condẽnaret in aliquo qõ eſſet in.c.ij bely. diuerſum a petitione:ſed hic cõdemnat in eadez iſtud decla in me. in.v. randoergo liquet qõ ſententia nõ eſt difformis. Pro clariori col.defimo. tamen intelligentia huius notabilis ꝛ ſupradictorũ reaſſu ꝛ frã. arc.i 28 mo in dubiũ ſan ſententia debeat eſſe conformis libello. b In l.vltiuꝫ.ff.ſi b hoc procedam per regulã ꝛ fallentias facite ergo regulã qõ re er.peta. gulariter ſententia debet eſſe conformis libello.d.l.vt fundus.

ff.cõi diui.ꝛ.d.l.ſi.C.de fideicõ.lib.vbi dicit ter.'qõ ſtultus eſt 29 iudex qui in aliud ꝙdẽnat ꝙ fuerit ab eo petitũ. ¶ †Iſta re gula ſm Ang. hic procedit in inferioribus a papa vel princi pe.ſecus aũt eſſet in illis vtz papa ꝛ principe:qz illi bene poſ ſunt ferre ſniam non conformẽ libello.allegat Archi. in.c.ñ. de reſtitu.ſpol.in.vj.ego addo ſingulariter Barto.qui iſtud idem in terminis tenet in.l.emilius.in princi.in vlti.col.ff.de 30 mino. ¶ †Scõo ſm Ange.hic iſta regula ꝓcedit in ciuilibꝰ in quibus fit cõcluſio cõtra partẽ ſecus eſt in cauſis crimina hbus: qz in tis nõ fit neceſſaria concluſio prout late dixi i.§. oĩm.§.eo.extra glo.in materia libellorũ.quimimo licet cõclu deretur in criminali tñ non obſtante tali cõclu.iudici datur liberũ arbitriũ plus ꝛ minus cõdẽnandi cognita qualitate delicti ꝛ perſonarũ.ita dixit Bal.in.l.qd ergo.in.§.pena gra mor.in.iñ.col.ver.venio ad tertiã gl.ff.de bis qui not.infa. ꝛ expreſſius ꝛ notabilius Bal.vbi late videte in.l.ꝛ ſi ſeverior. in.iñ.col.in.iij.ꝛ.iiñ.oppo.C.de bis qui not.infa.ꝛ ſic valebit ſententia:licet nõ ſit cõformis libello accuſatorio. de quo etiã videte ſpec.in.d.l.vt fundꝰ.ff.cõi diui. ſed iudicio meo lz iſta fallentia ſit vera in ſe:tñ nõ eſt propꝛie fallentia ad regulã ſu praſcriptã vt aliud ſit in criminalibus ꝙ in ciuilibus.in hoc imo etiã in ciuilibus iudex põt aliter cõdẽnare ꝙ petitũ fue rit:vt.j.dicã in.iiñ.fallẽ. Plus eñ ꝙ ridiculũ foret dicere ꝙ in ciuilibꝰ cauſis iudex ſemp deberet cõdemnare ꝓut petitũ eſt in cõclu ſione:qz ſic ſemper bonũ eſſet petere magnas ſen 31 tentias:qõ eſt fatuũ dicere. ¶ †Tertio ſm Ang.de arc.pdicta regula limitat vt ꝓcedat i ſnia diffinitiua ꝛ ꝙdẽnatoria. ſecus aũt eſt in ſnia interlocutoria q̃ ferꝛ ſuper emergẽtib⁹. itẽ ꝛ in cõdemnãdo iudex põt modificare libellũ.ter.eſt in.l. cũ is q legatũ.ff.de peti.here.ita formaliter dicit Bal.in.l.ſi. in.ñ.col.C.de fideicõ.her.ꝛ qꝫ ſuper incidẽti vel emergenti va leat ſnia non conformis libello:tenuit itẽ Bald.in.l.ꝛ ſi ſeve rior.C.de bis q no.infa. facit.l.ediles.§.itẽ ſciendũ.ff.de edil. 32 edic. ¶ †Quarto pdictã regulã declarat Bal. i.d.l.ſi.in.iñ. col.C.de fideicom.liber.vt illud qõ dicit ſniam debere eſſe cõ formẽ libello ꝓcedat quãtũ ad cãs petitas ad res adductas: nõ aũt quantũ ad concluſionẽ.nã ꝛ ꝛtra ꝛ preter cõcluſionẽ libelli iudex dz ſequi acta ꝛ probata in quibus ſtat ſubſtãtia deciſionis cauſe:vt.l.per hanc.C.de tẽp.ap.ꝛ.l.ſcio.ff.de ap.ꝛ hoc liquet:qz in libello concluditur ad cõdemnationẽ ꝛ plerũqꝫ ferꝛ abſolutoria.ꝛ hoc idẽ voluit Bal.in.l.ñ.circa prin. C.de ſcutẽ.ex peri.rec.ꝛ ex iſtis verbis Bal.habetis diligenter notare ſuper qua parte libelli ſententia debeat eſſe conformis libello:circa qõ videte oĩno cũdẽ Bal.in.l.j.in.iñ.col.C.ſi plu res vna ſententia.vbi dicit qõ ſententia debet eſſe conformis libello in tribus:in re:in cauſa:ꝛ in actione:vt ibi per cũ.vbi etiam ponit an ſnia debeat eſſe cõformis libello in concomi 33 tantijs:vt puta:loco:ꝛ tempore.cum videte ibi. ¶ †Quinto ego limito notabiliter ꝓdictã regulã ex eo qõ voluit nota biliter Bal.in.l.penul.C.de ſenten.q̃ ſine cer.quan.vbi voluit qõ licet ſententia feratur ſuper non petitis:ſi tñ ſunt de natu ra petitorũ vel correlativa vel correſpõdẽtia ꝛ ex eodẽ fonte: 34 qõ ſufficit. ¶ †Pleraſqꝫ alias limitationes ad ꝓdictã re gulam poteſtis colligere ex verbis Bal.in.d.l.ſi.C.de fideicõ. liber.ꝛ ex verbis Bal.in.d.l.ꝛ ſi ſeverior.in.iñ.col.ꝛ.iiñ.opp. vſqꝫ ad fi.illarũ duarũ opp.C.de bis qui no.infa.ꝛ per iſta re maneant expedita textualia. ¶ Elo.in verbo:poſſibile.diui dit in duas partes principales. In prima declarat ter. in ge nere. In ſecũda:in ſpecie.ſecunda ibi:quid eñ ſi homo in ge nere promiſſus Illa ſecũda poteſt ſubdiuidi in tot particu las quot exẽpla in ſpecie ponunt.ad hunc ter.partes patent. ¶ In cadẽ glo.ibi:aut damnũ emendari vel ſeruũ pro nora dari.iſtud exemplũ reprehenditur per omnes hic: vt Jo.fa. in.vj.col.ꝛ Jo.de pla.in penulti.col.ꝛ Nico.in apoſt.ter.ꝛ et in.j.oppo.glo.ꝛ contrariũ tenuit ꝛ melius glo.ſ.de offi.iudi. in prin.in gl.fi.ſuper verbo:aut norã. qz imo in cauſa noxali nedum iudex poteſt:imo debet certã ſententiã ferre.qz debet ſolũ condẽnare ad emendationẽ dãni:cũ ſoluꝫ damnũ ſit in obligatione:ꝛ illud ſolũ peti debeat vt dixi in.§.proxime pre cedenti extra gl.in vltimo libello in actiõe noxali. Datio aũt ſerui pro nora non eſt in obligatione per conſequẽs etiã eſſe nõ debet in iudicis condemnatione:ſed eſt in ſolueñdi facul tate quantumcunqꝫ iudicati cõueniatur: vt.l.miles.§.j.ff.de re iudi.ꝛ ſic ſola damni dati emendatio peti debet:non autẽ alternatiue:vt dicit gl.noſtra ꝛ male emendatio damni:aut ſeruus pro nora:ꝛ conſequenter etiã certa ſententia ſup ſola damni emẽdatione ferri debebit. ¶ In fi.glo.notate gl. que ponit formã libelli ꝛ ſententie in peti.here.de quo laniſſime di xi in.§.actionum.ſ.co.extra glo.in vltimo libello petitionis here.q̃uis ibi non fecerim mentionem de hac glo. ¶ Elo.in

Sniꝫ debet ee conformis libello

verb.vel rei.diuidit in tres partes principales. Jn pma declarat tert. Jn scda illū limitat vno modo. Jn tertia alio.secūda ibi:ꝛ hoc si certū petitū est.tertia ibi:si aūt icertū ꝛ certi
35 fieri pt. ¶ †Jn ea.glo.ibi:vt.C.de sen.q̄ sine cer.quāti.pfe.l. hec snia. habetis ex hac gl. multū signāter notare q̄ q̄uis in libello nō sit certitudo rei vel quātitatis petite: eodē mō nec in snia. si tñ ex aliqua pte actoꝝ certitudo apparet:illud sufficit ad hoc vt snia valeat:etiā qō est mirabilis si ad illa acta nō sit facta relatio.ita sentit gl.hic si inspiciat:ꝛ ex hoc pote-
36 stis correlarie notare q̄ i dubio snia refert ad acta. ¶ †Pro clara tñ intelligētia ꝛ veritate huius glos. faciamus aliquos casus per viaꝫ distinctionis. Aliq̄n em̄ iudex se refert ad acta i q̄b⁹ non reperit certa quātitas:ꝛ iste casus est etiā indubitabilis qō snia nō valet.d.l.hec snia.ꝛ est ratio in p̄ōptu: q̄ q̄n non apparet de certa quātitate:nec in snia:nec in actis ad q̄ refert snia : tūc iudex dicit pronūciare de eo qō sibi nō liquet:ꝛ sic sine cognitione ergo p ꝓfis nō valet snia.l.prolatā.ꝛ qō ibi Bar.ꝛ doc.C.de sen.ꝛ interlo. om. iud. Aliq̄n ꝛ tertio iudex simpliciter fert snīam ꝛ nō refert se ad acta:vt q̄ simpliciter dicit: p̄dēno te ad id qō debes.ꝛ tūc est magnū dubiū an valeat talis snia:ꝛ in hoc p̄cto gl.varia rūt.glo.in.l.j.in vb.saluo.C.de sen.que sine cer.quāt.tenuit q̄ talis snia nō valeat etiā si i actis certa quātitas cōtineat. per l.qd tñ.§.pōp.ff.de arbi.ꝛ pro hac opi. pōt addnci fundamētū qō facit Jo.fa.hic in vj.col. nā acta ꝛ attestationes vt plurimum sunt dubie:ꝛ rōne incertitudinis dꝫ snia vitiari. Cōtrariam snīam q̄ imo talis snia valeat:tenuit gl.in.d.§.pōponit.ꝛ idē etiā tenuit glo.nostra hic:ꝛ pro hac parte bene facit ter.in.c.venerabilis.extra de excep.ꝛ ibi Jnno. tenet hanc partē fm q̄ refert p Jo.fa.ꝛ Jo.de pla.hic. Bart.aūt in.l.ait pretor.§.j.ff.de re iud.ꝛ in.d.l.iñ.C.de sen. q̄ sine cer. quā. concordat has glo.no. distinguendo q̄ aut certa quantitas reperitur in actis probatoriis ꝛ fidē faciētib⁹: vt in instrūmētis: in cōfessionibus:in dictis testiū: ꝛ tunc snia valeat:ꝛ videat condēnatus in his q̄ cōtinent̄ in illis actis.ꝛ ita procedat gl. in.d.§.pōpo.ꝛ glo.nostra hic. Si vero nō cōtineret certa quātitas in actis ꝓbatoriis ſz assertoriis:vt in libello vel positionibus:ꝛ tūc sentētia esset nulla:q̄ nō apparet certa quātitas ꝛ ita loquit glo.in.d.l.iñ.ꝛ q̄ gl.nostra loquitur in terminis primi mēbrit Bar.apparet:q̄ ꝓsupponit qō icertitudo erat in petitione ꝛ etiā in sententia:sed in alia parte actorū incertitudo apparebat.ergo glos.nostra ꝑprie loquit in terminis Bar.q̄n incerta quātitas cōtinebat nō i actis assertoriis: vt in petitiōe:sed in alijs actis:ꝛ in istis terminis q̄n fit relatio ad act⁹ ꝓbatorios:esset fundamentū Jo.fa.ꝛ relatū: q̄ tūc bene fit relatio ad id qō est certū. ꝛ cū ista distinctiōe tz etiā Bal.ꝛ Jmo.i.d.l.ait ptor.§.j.ꝛ Bal.Bng.Salic.ꝛ Gloria.in d.l.iñ.C.de sen.que sine cer.quāt.ꝛ ista est mera veritas:q̄uis Raph.cuma.in.d.l.ait pretor.§.j. studio potius cōtradicēdi q̄ q̄ aliter se habere veritatē cognosceret:cōtradicat Bar.et eius opi.dicat hic Bnge. verioꝛ: q̄uis postea subiūciat q̄ in practica seruaretur opi.Bar.ꝛ etiā tenet do.Bnto.de bnt.in c.cum venerabilis.extra de excep.de quo etiam videte Jo.de imo.in.l.in summa.in.j.col.ff.de re iud.ꝛ in.c.illa.in fiñ.extra de accusa. ¶ Jurta supradicta Bng.hic formal aliquas succedaneas cōnes in quibus ego procedam cōclusiue ꝛ per re-
37 missiones:q̄ satis erit: Querit ergo i primis †qd si iudex dixit in snia:pronūcio in oībus ꝛ p oīa vt pronūciauit talis iudex in tali causa.an valebit talis snia?cōis opi.se hꝫ qō nō:q̄ hic nō fit certificatio p relationē ad acta eiusdē instātie.ꝛ ita tenuit Spe.in ti.de sen.§.qualiter.versi.sed si iudex.ꝛ ibi etiā sequit Jo.an.in addi.ꝛ sequunt Bng.ꝛ Jmo.in.l.si cōuene-
38 rit.ff.de re iud.ꝛ Bng.hic. ¶ †Quid aūt si iudex i snia se expresse retulerit ad quoddā instrūmētū qō nō fuerit in causa productū:an snia valeat?vide bal.Saly. tenētes q̄ sic in.d.l. iñ.C.de sen.que sine cer.quant.quos reprehendit Bnge. hic: ꝛ vltra eum videte oīno Jo.an.in addi.Spe.in tit.de senten. prola.§.qualiter.ver.qd si iudex.dīm Bnt.de bnt.in.c.cū venerabilis.extra de reli.domi.ꝛ per eundē in.c.cū venerabilis. extra de excep.ꝛ per Jnno.ibi:ꝛ Bal.in.l.j.in fi.C.de sentē.ex-
39 peri.rec. ¶ Querit successiue Bng.de are.hic: †quid si iudex dixit in sententia:cōdemno si est probatū:als absoluo.an valeat talis sententia?cōiter tenetur q̄ sic:dummodo adiiciat: als absoluo.secus si simpliciter esset dictum:si est probatū:q̄ cuꝫ exponatur si:id est quatenus est probatū: vt.l.stichū qui meus erit.in pin.ꝛ qō ibi Bar.ꝛ alij.ff.de leg.j.sequeret q̄ si esset pro parte probatū: ꝛ pro parte nō.q̄ esset cōdēnatus in parte tñ:ꝛ in alia parte nihil esset indicatū: vnde iō valeret snia:vt.l.in hoc iudicio.ff.fa.creā.late Bald.in.l.j.C.h aduer. rem iudi. ꝛ ita late per multa tenet Bart. in.d.l.ait pretor.§. j.ꝛ doc.in.d.l.iñ.C.de sen.q̄ sine cer.quāti.ꝛ Bnge. hic. ¶ Et circa hoc videte in simili Bar.ꝛ Bal.in.l.cū iudex.C.de sen.
40 ꝛ interlo.om.iu.vbi queriꝫ †an valeat talis snia si iudex dicat hoc modo:condēno reuꝫ actori si probauerit intentionē suā.ꝛ sic per verbū futuri tpis probauerit de quo etiā videte Spe.in ti.de sen.§.j.ver.quid etiam. Bng.ꝛ Jmo.in.l.qui rome.§.augerius.ꝛ Pau.de cast.in.l.cōtinuus.in pin. ff.de ver. obli.ꝛ dicit Bar.in.d.l.ait pretor.§.j.qō huiusmodi sentētias ꝛ hac cautela taliter pronūciandi: solēt vt iudices qui vident q̄ tps instātie eis labit:vel qui sunt iudices imperiti ꝛ crassi: ꝛ nō intelligunt an sit probatū:ꝛ nesciūt quo debeāt ferre sententiam Bal.alibi in.l.cū iudex.C.de sen.ꝛ interlo.olim iudi.
41 dicit q̄ †qui iudex nō potuit examiare acta cause ꝓpter tpis brevitatē:cautela est q̄ pronūciet hoc modo: absoluo reuꝫ si apparet ex ꝓbationibus factis cū esse absolutēdū:ꝛ condēno si apparet condemnādū.ꝛ valebit talis snia.et eodem modo
42 dicit Bal. †q̄ si iudex ex forma statuti astringit ad pnūciādum certa die fm consiliū sapientis:ꝛ sapiens nōdū tradiderit consiliū:poterit pronūciare hoc modo: pronūcio fm con- a ¶ Ferendū. Dīō domi. Aler. i ꝙi. dxxxvij. i vl ti.col. in vl. dubio pncipali.i.ij. pte vbi etiā ponit qd si dicat i snia ꝓ nuncio put talis ꝓnun ciauit.
a siliū ferendū. a ¶ Subdit etiā no. Bal.q̄ in perplexis excusat iudex si nō pronūciat clare sz dimittit sub dubio actorū. Alibi dicit Bald.in.l.perēptorias.in.vj.col.C.sen.rescin.non
43 pos. †q̄ si vigeatur iudex pnunciare propter tempus instantie:seu tēpus statuti:seu legis municipalis: condemno in cētum reseruata tibi exceptiōe solutionis.de quo videte ibi latius per eū. ꝛ eūdem de materia in.l.si de meis.§.j.ff.de arbi. ꝛ in addi.ad Spe.in ti.de sen.in.iij.colū.ꝛ etiam in.vij.col⁹.
44 ¶ †Aliam notabilem cautelā dat Jnno.in.c.j.de cōfirma. vti.vel inuti.quā refert ꝛ sequitur Bnge.in.d.l.ait pretor.§.j. qō iudex absoluat partes ab observatione iudicij:ꝛ adiiciat in sua causam:q̄ sibi de causa nō liquet.l.properandū.§.fin antē er gestis.C.de iudi.ꝛ ista cautela est magis in communi observatione.ad ista videte no. Bal. in.l.j.in antepe.col.fm bonas lec.C.qui accu.nō pos.vbi notabiliter ponit q̄n opponitur exceptio falsi cōtra testes:ꝛ iudex nō habet plus de termino:q̄ debet pnūciare.saluo ꝛc.vt ibi per eū. Ad ista etiaꝫ videte Bald.in.l.ab eo.in pe.col.C.qūo ꝛ q̄n iudex.vbi ponit de iudice dubitāte propter varias ꝓbationes hinc inde:ꝛ statum municipale cogit cū pronūciare quid debeat tūc iudex facere.ꝛ videte etiam Bal. in aut.sed si quis.C.de secū.nupt. ꝛ omnino Bng.in.l.under postēp.ff.de re iudi.videatis etiaꝫ Bal.in.l.si nō.tarta prin.per illū text.C.de his qui.vt indig. vbi ponit an excusentur iudices qui non potuerunt ferre sen-
45 tentiam intra tempus statuti. ¶ †Nunquid antē valeat ista sentētia:condēno te ad restituendas res que tibi obuenerit: tenuit qō nō:in.c.significātibus.de libel.obla.ꝛ sequunt bal.
46 ꝛ Bng.in.l.fi.in pe.col.C.de anna.excep. ¶ †Et an incertitu-
b do tēporis.vitiet snīam:b puta si iudex dicit: relego te ad tēpus.ꝛ non dixit ad quantū?:tex.est no. q̄ nō vitiat snia in.l. fine prefinito tpe.ff.de penis.ꝛ ibi est ter.sing.ꝛ mirabilis qō dicēdo simpliciter ad tps intelligitur cum relegasse ad decennium.ꝛ dicit ibi Bar.q̄ illa est notabilis ꝛ singularis ler.ꝛ q̄ forte nō reperietis sibi cōcordantia.ꝛ q̄ ille ter. non sit alibi:
47 tenet etiā Bal.in.l.j.C.de postul. ¶ †Quid aūt fit in sententiis criminalibus qñ pena pſonalis ponit in ꝙditione si nō fuerit soluta pena pecuniaria:vt q̄ iudex dicat:cōdēno te ad cētum:que si nō solueris intra tm tēpus:mādo qō patiaris talem penam.an valeat talis snia?Bal.tenet q̄ sic:dicēs qō ita practicat in.l.cum iudex.ad fi.per glo.no.ibi.C.de sen.ꝛ interlo.omnium iudi.ꝛ idē tenet Bal.in.l.iñ.in pe.col.C.de insa. de quo etiā per Bng.ꝛ ibi late Jmol.in.l.ñ.C.de publi.iudi. q̄uis in cōtrariū faciat qō volūt Bar.ꝛ Bal.i.l.j.C.de fisca. vsur.lib.x.arg.illius.l.cū gl.vbi dicūt illū ter.facere contra rectores ciuitatum qui in eorum sententijs cōdemnatorijs iubēt solui intra decē dies ad pēnā quadrupli vt talis adiectio pene nō valeat:vide tñ qō postea ibi subdit Bar.ꝛ Bnge.in l.nemo carcerē.circa pin.C.de exac.trib. lib. x.videte etiā qō dixit no.bar.in.l.qui tamē.§.item si arbiter. per illū text.ff.de
48 arbi.vbi dicit se als dixisse in qōne de facto: †q̄ si arbiter cōdemnauit aliquē ad solvēdū centū intra decē dies: ꝛ si intra decē dies nō solueret eum condemnauit ad trecenta: q̄ talis snia valet quo ad illa trecenta.eodem modo fm Bart.si dicat:si nō dederit hinc ad mēsem qō soluat tantū nomine alimentorum.qō etiā valet. ¶ †Querit etiā Bnge. de are.hic:
49 qd si iudex dicat:condēno ℒ in cētū saluo eo qd.j.decā: nunqd talis snia valeat.ꝛ refert Bart. in.l.iudex postea§.ff. de re iudica.videri velle q̄ nihil valeat talis reseruatio facta

post verbū:condēno.qm̄ dicēdo:cōdēnamus vel absolnim⁹: statim est funct⁹ offō suo.d.l.Postea q̄.ideo nō pōt postea aliquā reseruationē sibi facere: q: illā sibi faceret vt priuat⁹ nō vt iudex.ex quo infert Bar.2tra id q̄ cōiter faciūt assessores
50 qui in eoz sentēcijs dicunt in fine:saluo semp⁹ reseruato:qō si pfens snia esset in plus vel min⁹ q̄ requireret ex forma statutorū: hanc snīam nostram ad formā statutorū redigim⁹. q̄ talis clausula nihil operatur.est verū q̄ Ang.hic tenet cōtra bal.q̄ imo talis reseruatio aliquid operet ⁊ valeat.alleg. ad hoc in terminis glo.valde not.in l.itē labeo.§.j.in gl.par-
51 na:in v̄.pure.ff.fami.erc. †quę vult snīam tenere si iudex dicat:pnncio sic:saluo tñ eo qō.j.dicet. de hoc puncto videte Jmo.latissime distinguentē in.d.l.iudex postq̄.ad cuius distinctionē me remitto: ⁊ eā formaliter refert ⁊ sequit Ange. de are.hic:de quo etiā videte p Bar.in.l.mortis.ff.de peñ. et Bal.in.l.iij.in pe.co.C.de infa.⁊ in.l.si quis filio exheredato. §.fi.ff.de inīst.rup.⁊ in.l.non dubiū.C.de legi.⁊ not.in.l.terminato.in.j.col.C.de fruc.⁊ lit.expen.⁊ in.l.certa.in fi.C.quādo prouo.nō est necē.⁊ in.l.quid ergo.§.pena grauior.in pe. col.ff.de infa.⁊ Saly.in.l.ea qdē.in.ij.col. vbi tenet cū Bar. C.de accu.ad ista etiā videte q̄ not.Bal.in anē.interdicim⁹.
52 in fi.C.de epīs.⁊ cle.vbi ponit †si iudex aliquē condēnauit ad certā penā rōne certi delicti:an possit reseruare potestatē minuendi illam penam suo arbitrio.Accedā etiā que tradunt per Bar.⁊ alios post glo.ibi in.l.terminato.C.de fruc.⁊ li.expen.de reseruatiōe petitionis expēsarū: itē ⁊ de earū taratione.(de quo etiā per ipsum Bar.in.l.paulus.la.j.ff.de re iudi. ⁊ Bal.in auē.gnaliter.in.vj.col.C.de epīs.⁊ cle.)⁊ an cōdēnationē reseruationis fructuū possit iudex facere:ponit Bald.
53 in.l.terminato.in.j.col.C.de fruc.⁊ lit.expen.¶ †Ultimo pro nunc dubitat numquid valeat talis snīa: condēno te in cētū nisi intra centū dies pbaueris te soluisse.Spe.⁊ Jo. an.i tit. de senten.§.species.ver.quid si iudex precepit. tenet singulariter q̄ sic:q̄uis fm eos tutius sit illud tps expectare:p.c.subota.extra de re iud.Supra dicta oia procedūt in sentēcijs ferē
54 dis super principali.†quid aūt in sentēcijs ferendis super accessorio:an possint incerte pferri:Jo.fab.in pe.col.refert docto.iuris cano.tenere q̄ valeat snīa incerta sup accessorijs reservata sibi taratiōe ⁊ declaratione.⁊ dicit q̄ istud sequunt ⁊ obtenāt oēs curie:⁊ propterea fm cū iudex pōt cōdēnare in fructib⁹ ⁊ expēsis reseruata tarationē.⁊ eodem modo in dāpnis⁊ interesse:⁊ in quibuscūq; casib⁹ vbi aliqua accessorie petunt.⁊ hoc dicūt esse expressū in.c.inter dilectos. extra de dona.⁊ in.c.ex insinuatione.extra de procu.⁊ in.l.cū propria. in fi.C.si quis alte.vel sibi. q̄uis fm cū securius esset cōdēnare in certa summa vel quātitate negotio pn⁹ examinato: sicut ⁊ leges cimles vident velle in expēsis q̄ pmo debēt taxari:⁊ postea iurari:⁊ postea cōdēnari.§.opo:tet.i anē.de iudi. ego addo Bar.in.l.terminato.v̄.venio ad qōnes.C.de fruc.⁊ li.expē.vbi singu.⁊ fortius voluit valere snīam cōdēnationis expensarū incertā etiā sine reseruatione taxationis:q̄uis dicat cōem esse practicā q⁹ reseruet sibi taxationē:⁊ ibidē sequitur Bal. qui vult hoc esse verū in ommib⁹ accessorijs.de quo etiā videte Jmo.in.c.finē iuuibus.extra de dol.⁊ cōm.⁊ Bar. in addi.Spe.in ti.de senten.prola.in.xiij.col.⁊ Ang.in.l.si homo.ff.de re iud.
55 ¶ †Ultimo vt nihil omittat tangit hic Ange.qr si iudex dicat in snīa hoc modo:talē reū absoluimus ⁊ victū victori i expēsis.(omisso v̄bo cōdēnamus.)an talis sententia sit nulla:Bar.in.l.pses.C.de sen.⁊ interlo.om.iudi. tenuit q⁹ sit nulla:nec suppleat verbū:condēnamus.omissum. motus per aliqua de quib⁹ ibi p cū.⁊ idē tenēt Bal.⁊ Ange. in.l.j.§.finautem.per illū text.ff.de here.instī.And. ro.in.l.j.ff. de reg.iur.⁊ Jmo.in.c.q̄ñ cōtra falsam.extra de pba.Idem tenuit Bal. sibimet Idem in.l.error. C.de test.quē sequit ibi Pau.de ca.alleg.etiā Bar.sibi Idem in.d.l.j.§.finautē.ff.de here.instī.sz certe prout etiā dicebat hic Ange.de are.⁊ bene Bar.pōt multū bene a cōtrarietate saluari:qm̄ Bar. in.d.l.j.§.finaūt.posuit plura verba ⁊ alia q̄ nō posuit in.d.l.pses.p que pōt suppleri verbū:cōdemnamus nā in.d.l.j.§. finautez. psupponit Bar.iudicē sic formaliter dixisse: reū absoluim⁹ ⁊ victū victori in expensis legitimis taratione nobis ⁊ successorib⁹ nostris reseruata.sz in.d.l.pses.Bart. non posuit illa verba:taxatione nobis ⁊ successoribus nris reseruata.sed tā-tūmodo dixit:reū absoluimus ⁊ victū victori in expēsis. vñ in primo casu p illa verba:taxatione nobis ⁊ successorib⁹ nostris reseruata.supplet verbū:cōdēnamus.cū alias nō posset fieri cōdēnatiōis reseruatio:qō verbū nō pōt suppleri p alia verba Bar.q̄uis pōt adaptari verbū:absoluimus sicut verbū:condēnamus.⁊ ideo sn a nulla.⁊ hoc videt mihi vera veritas q̄tū ad saluandū Bar.a cōtrarietate.Quid aūt tenendum sit in principali pūcto.j.videbimus.Jo.vero de imo.in d.l.j.§.finaūt dixit q⁹ vtraq; pars pōt sustinerī:⁊ qō talis sententia valeat:⁊ qō non valeat.ipse vero Jo.de imo.in.d.l.inder postea q̄.i.iij.col.ver.itē pōt dubitari qd si iudex.ff.de re iudi.arguit ad partes:postea subdit q⁹ q̄uis opi.Bart.in.d. l.preses.sit de iure verio:⁊ qō fortius de iure seruarē in practica.q⁹ tñ alia opi.bar.est equior ⁊ de iure sustētabilior:attenta vō simili mente sentēciantis.itē qr snīa expensarū sui natura est interlocutoria:alle.no.in.l.paulus.ff.de re iudi.⁊ est gl. in.l.qō iussit.in prin.in eo.ti.⁊ sic in eius pbatione nō requirit tantā solēnitatē quantā diffinitiua: cū possit proferri verbo dūmodo ad scripturā redigat.vt not.glo.⁊ doc. in.l.iij.C. de app.⁊ dicā.j.in vlt.gl. ⁊ sic in casu pdicto psumit plus dictum ⁊ minus scriptū.itē ⁊ fauere debemus vt res potius valeat q̄ pereat:vt.l.quoties.ff.de reg.iur. hāc vltimā secut⁹ est etiā Rapha.cu.in.d.l.j.§.finaūt.⁊ ipsam cōprobat ex no. doctrina Bal.post Bic.de mata.in.l.error.C.de test.vbi no.voluit q⁹ etiā vbi scriptura est de solēnitate act⁹ sufficit q⁹ in scriptis tale verbū exprimat per qō aliud subintelligat ex mēte disponētis.arg.in.d.l.j.§.finaūt.⁊ in casu nostro satis de mente iudicis cōstat qō dz suppleri verbū:condēnamus.cū direxit victū victori in expēsis.nubi aūt in hoc puncto placet cōcordia ad Bar.ē.data.ex qua teneo cōtra istos nouissimos Jmo.⁊ Luma.q⁹ vbi iudex solū diceret:reū actori condēnam⁹ ⁊ victū victori in expensis.nec plus diceret:qō snīa esset ipso iure nulla.Nec ob.fundamentū Jmo.qr snīa expensarū sui natura est interlocutoria:qr fateor dū dicebat q⁹ interlocutoria in sui prolatione nō requirit necessario q⁹ pferat in scriptis:rūdeo illud esse verū qū esset lata de per se:sz hic erat lata simul cū principali diffinitiua necessario requirēte scripturā:vñ qūo possum⁹ dicere q⁹ ista iterlocutoria simul lata nō regreret scripturā qcqd ipse direrit q ad hoc conaf rūdere: Nō obst.fundamentū Luma.cōtra Bar.ē.aut.Bal.qō vbi scriptura est de solēnitate act⁹: sufficiat tale v̄.i scripturis exprimi p qō aliud subintelligaf ex mēte disponētis: qr rūdeo illud esse verū qū ex verbis exp̄ssis aliud necessario subintelligerē: put est in terminis Bar.in.d.l.j.§.finaūt nec fuit dictū taratione nobis ⁊ nostris successorib⁹ reservata.ex qbus verbis expressis necessario subintelligit tacitū verbū: condēnamus.sec⁹ est aūt qū ex verbis exp̄ssis aliud necessario nō intelligerē: put est in terminis Bar.in.d.l.preses. qū dictū est victū victori i expēsis:qr p hec vba necessario nō subintelligitur verbū:cōdēnamus.cū etiā ita possit intelligi verbū:absolim⁹.⁊ sic hoc fundamētū Luma.ita declaratū multū bñ faciet pro cōcordia Bar.quā.ē.feci.⁊ credo q⁹ ista sit pura veri-
56 tas.†Nūquid aūt si iudex direrit:cōdemno in expēsis quas iurabit actor:an valeat talis snīa:habetis gl.no.q⁹ sic:in.l.cū iudex.C.de sentē.⁊ interlo.om.iudi.⁊ vide Bal.in.l.termino.ad fi.C.de fruc.⁊ lit.expē. ⁊ ibi ponit an tunc actor teneaf
57 statim iurare. ¶ †In ea.glos.ibi:vt si peto interesse.habetis q⁹ interesse etiā incertū peti pōt in libello:⁊ ꝙsequēter qō vbi agit ad interesse quātitas non dz certificari aut declarari in libello.⁊ idē tenuit glo.fm qō ibi pōderat Bar.in.l.certi condictio.in pn.in gl.sup ver.ex incerto.ff.si cer.pe.Ultramō. vt Jo.⁊ Pe.hic:⁊ in.l.vnica.C.de sen.q̄ pro eo qō interest pfe. ⁊ ibidē Ly.tenuēt cōtrariū:⁊ maxime qñ interesse pncipaliter petit:⁊ est de pterito:quo casu dz cē certū cū illa sint certa q̄ p rerū naturā certa sunt:q̄uis penes agētes sint incerta. l.respiciēdū.l.cū ad presens.ff.si cer.pe.et.§. conditiones.ē.de ver. obli.itē interesse preteritū est certū penes testes q de illo habent deponere:alis nō posset pbari.⁊ hāc eoz opi.fundāt per multas leges ⁊ rationes quas adducit Jo.fa.hic in.iij. col.et Nico.de neap.in.ij.oppo.gl.sed Bar. et cōiter doc.saltē Litramō.in.d.l.certi cōdictio.in prin.in pe.col.et plenius. in.l.stipulatiōes nō diuidunt.in prin.in.x.⁊ vlti.q.vbi latissime.ff.de v̄.ob.⁊ cōiter doc. in.d.l.vnica.C.de sentē. q̄ p eo qō interest.tenēt opi.glo.nostre potissimū p tex.apertū in.l.iij.in fi.C.de inuti.stip. Ite rōne inuincibili: qr quoticscūq; declaratio alicuius incertitudinis nō est i ptate actoris:admittit libellus icertus: put late diri.ē.i.ij.no.in.ij.fal. sz sic est qō declaratio interesse nō est in ptate actoris sz iudicis: vt.d.l.vnica.C.de sen.q̄ p eo qō interest.⁊ hic in gl.ergo nō cogit actor illud limitatū ponere in libello. Ad fundamētū Ultramō.⁊ eorū leges et rōnes rūdete.put rūdet formaliter Bar. in.d.l.
58 stipulatiōes nō diuidunt.in.x.⁊ vlti.q. et vltra iita †si vultis videre an interesse dicat certū vel incertū:et q̄ actione petat: ⁊ qualr in iudiciū deducat:et qualr formet in eo snīa: videte Spe.in ti.de fruc.et interes.§.viso.in versi.qualiter.in ver.sed qūo et in ver.seq.in ti.de sentē.§.qualr.ver.itē debet.et v̄.seq.
59 et hoc refert Nic.de nea.in.j.q.extra gl. ¶ †Qualr aūt pbet

a ¶ Interes-se. Vide etiã que ad hoc habent per Hel. in c. sacro. ad finẽ. de sen. excõ.

interesse: q. gl. hic dicit qõ dz interesse coã iudice pbari: vide bar. in. l. vnica. in pe. col. in. v. q. prin. in versi. mõ restat videre de. v. z vlti. q. z c. vsq; in fi. z ibidẽ bal. in. v. colũ. v. q̃ro qũo pbet interesse. cũ v. se. z illud ppetuo notate q̃ q̃uis interesse sit probatũ p vnũ testẽ: nõ tñ poterit deferri iuramẽtũ in supplemẽtũ pbationis. ita voluit singu. Bal. in. d. l. vnica. ad fi. motus: q; in isto genere pbationis rõ testis pcedit per viã idustrie: nõ p viã sensus corporalis: z ideo nõ est ita liquida pbatio q̃uis ẽtiũ videak voluisse ipsemet Bal. in ea. l. in r. col. in ver. mercator. de quo etiã ibi p Sali. in vlt. col. ¶ In fi. glo. bene dicit. ¶ † Glo. in ver. sniam. que est fi. In fi. habetis q̃ q̃uis regula sit q; regulariter snia debeat in scriptis proferri: z sic descripti recitatiõe. fallit tñ in quatuor casib⁹ de q bus hic per glos. nõnullos alios casus fallentiales videte per gl. in. c. fi. de re iud. in. vi. z l. c. alberic⁹. extra de testi. z quosdã alios ponit do. Abb. Panor. in. c. j. extra de libel. obla. vltra quos ego addo illũ notabilẽ z singularẽ casum quẽ habetis in. l. j. C. de primi. schola. lib. xij. vbi tenet sing. Bar. post gl. no. ibi: q; de cõsensu partiũ snia põt ferri sine scriptis: z sic q; illa solẽnitas sinie ferẽde in scriptis põt remitti cõsensu partium. Itẽ addo aliũ singularẽ casum: scz in snia q̃ proferk in pñtia ẽncipis: q; in illa nõ requirit q; snia ferak de scripti recitatione. ita dixit sing. Spe. in tit. de sentẽ. prola. §. inrta. ver. non valet etiã si est lata. de quo videte etiã p Jo. an. in. c. in causis. extra de re ind. z Bal. in. l. fi. C. de legi. z in. c. j. de no. for. fideli. in vsi. feu. Itẽ fallit in snia lata in causa matrimoniali i qua nõ requirit scriptura: scz testes sufficiũt: fm Inno. in. d. c. alberic⁹. extra de testi. ¶ Ultimo pro nũc fallit in interlocutoria

b ¶ Scriptura. apõ Rotã. cccxxiij. alẽ. ccccxxxvj. decisio.

b in qua in sui pbatiõe nõ requirit de necessitate scriptura: b vt est gl. no. in. l. ñ. z ibi doc. ff. de appel. Bar. in. l. ñ. ad fi. C. de sen. z interlo. om. ind. z in. l. nec quicq̃. §. vbi decretũ. in. j. col. ad fi. ff. de offi. procõ. z lega. z in. l. iñ. C. de app. z rela. Bal. i. l. fin. C. de sen. ex peri. reci. Inno. in. l. j. §. libelli. ff. de app. et circa hoc vide in specie Bal. z Bng. z Inno. in. l. patris z filiũ. ff. de vul. z pup. vbi in specie dicũt q; condẽnatoria expensarũ cuz sit interlocu. nõ requirit scriptură. idẽ tenet Bal. in. l. iñ. l. iñ. col. C. de fru. z lit. expen. z videte gl. sing. in. c. fi. sup verb. Joãnes. de elec. in. vj. codẽ modo dicit Bart. in. l. titia. ff. de accus. q; snia lata ab obseruatione iudicij nõ requrit scripturã: q; est interlocutoria. Eodẽ modo dicit Bart. in. l. titia. ff. de accus. q; snia lata super incidẽti vel emergenti nõ requirit scripturã fm Bal. in. l. fi defendere. ff. de admi. tut. z idẽ in precepto qõ fit in cõfessionante lit. cõte. inrta l. si debitor. cũ glo. ff. de iud. ita sing. Oñi. de san. gemi. in. d. c. fi. de re iud. lib. vj. z Jo. de imo. in. d. l. patris z filiũ. ff. de vul. z pup. z per ista remanent expeditus pcens. §.

1 ¶ Plus petens in libello qua pena olim puniebak z qua hodie. z nu. seq. z quid si in libello esset apposita illa clausula: saluo iure suppluri. nu. z.

4 Minori an z quando restitutiõ detur aduersus plus petitionem in libello suo positam.

5 Error facti quod iustus esse dicatur qualiter intelligatur.

6 Ignorantia in re alieno quibus casibus nõ toleratur nec locum habeat. cum tribus seq.

10 Petens ante tempus olim qua pena puniebatur z qua hodie. z nunc. sequen.

12 Restitutionis in integrum concessio an cognitionem cause requirat: z an sit delegabilis.

Si quis agens. Hunc. §. cõtinuat ad precedentes z satis inepte Joã. de pla. hoc modo. dictũ est. s. in. §. tripli. q; pl⁹ petẽs punit in triplũ: nũc aũt i hoc. §. declarat imperator quot modis dicatur qs petere plus. Adelius est ita cõtinuare fm Hic. de nea. hic. dictũ est. s. in toto isto tit. de act. qualr qs intẽtet: verũ q; eas aliqñ itẽtat vltra q̃ sibi debeak: idcirco vt viderem⁹ qua pena puniak ille q plus debito petit: z quot modis qs plus petere dicak. posit⁹ fuit iste. §. p quẽ ita declarank vsq; ad. §. fi min⁹. Et dividik in tres partes vsq; ad. §. fi minus. primo ponitur qualr plus petẽs olim puniebak. in scõa declarat quot modis dicak qs pl⁹ petere: z vnũquẽq; modũ declarat. in tertia ponit penã iuris noui que imponik plus petẽti. scõa ibi: plus aũt quatuor modis. tertia z vlti. ibi prope fi. z hec quidem antea in vsu fuerant. et. h. d. gñaliter vsq; ad. §. fi min⁹.

1 ¶ † Plus petẽs in libello olim cadebat a causa. hoc pmo. z plus õr quatuor modis vt hic declarak in specie. hoc scõo. hodie vero pl⁹ petẽs tpe punik hoc mõ. q; inducie duplicank et actor ad oẽ dãnũ litis tenetr: plus vero petens aliis modis in triplum sumptus punik quẽ reus sustinuit litis noie. h. d. tertio z vlti. vsq; ad. §. fi minus. gñaliter summãdo. verũ q; iste §. est nimiũ plirus: idcirco ppter eius plixitatẽ legã eũ p versiculos. Et istud prin. vsq; ad ver. plus aũt. ꝓ õt subdiuidi in tres partes. In prima ponit dictũ qualiter plus petẽs olim punichak z dicti extensionẽ. In scõa fallentiã ad illã extẽtionem in minore. In tertia: fallẽtiã in maiore ex magna causa iusti erroris scõa ibi: nisi minor erat. xxv. an. tertia ibi: si tam magna causa. z. h. d. in specie istud prin. vsq; ad ver. plus aũt.

2 ¶ † Plus petẽs in libello q̃ sibi debeak olim cadebat a causa: nec postea restitutio concedebak nisi rõne minoris etatis: z ratione iusti erroris. h. d. vsq; ad ver. plus aũt hoc. in princ. est planum z facile gl. claras habet. ¶ Notate primo ex hoc ter. qõ olim plus petẽs cadebat a causa siue sciẽter siue ignoranter dũmodo ignorãtia fuisset crassa: vt pz ex ver. constãtissimus. in tñ vt dixerit Jo. fa. z sequif Joã. de pla. hic: qõ si procurator fuisset in parte satisfactũ dño ignorãte: z dñs peteret: incideret in hanc penã per hũc ter. p ver. cõstãtissimus. z hoc dicit si dñs petisset creditori: alꝫ non. per ista patet qõ differat iste. §. a. l. vnica. C. de plus peti. c. j. extra. eo. tit. q; illa l. vnica loquif vbi per dolũ qs petit plus debito: z pluris cantionẽ per dolũ exigit: vt ibi declarãt Bar. z doc. z glo. z doc. in. d. c. j. extra de pl⁹ pet. z p hoc sing. infero q; cũ pena illi⁹. l.

3 vnice cuitek † vt locũ nõ habeat si in libello esset adiecta illa clausula: salvo iure superflui. put sing. tenuit do. Ant. de bu. in. c. ñ. in pe. col. extra. de libel. obl. referens ita tenere Spec. vt ibi per cũ: q; multo magis euitarek pena hui⁹. §. z totius isti⁹ materie qñ in libello in quo quis peteret plus debito diceret illã clausulã: saluo iure superflui. qõ notate diligẽtissime in practica pl̃imitatiõe hui⁹. §. z eius materie. z miror qõ hac dicta clausula nõ vtank libellãtes. Itẽ aduertite qõ q̃uis iste ter. in vb. ptinet. qõ verbũ sonati realitatẽ: videak innuere qõ hec pena solũ habeat locũ qñ agit actiõe reali: vos tñ dicite qõ gñaliter pcedit siue agak reali siue psonali: vt pz p exẽpla q̃ ponunk in ver. plus. z v. scq. j. eo. fz Jo. fa. z Jo. de pla. hic.

4 ¶ † Scõo notate ex hoc ter. in v nisi minor erat. qõ minori dak restitutio aduersus pl⁹ petitionẽ in libello suo positã: qõ fz locũ: vt inquit hic ter. qñ sui facilitate hoc pcessisset. sec⁹ aũt si dolose petisset: q; tũc puniref sicut z maior in triplo ex pẽsarũ: inrta. §. oẽs. ver. tripli. s. eo. z multo magis puniref si minor dolose plus petisset: z etiã dolose exegisset cautionem pluris: q; tũc caderet a toto debito: inrta. l. vnicã. C. de pl⁹ peti. nec istis casib⁹ darek sibi restitutio in integ. q; minori nõ dak restitutio aduersus dolum verũ: vt. l. j. C. si aduer. deli. z. l. si ex causa. §. nũc videndũ. in. §. si in cõmissum. z. l. auxiliũ. ff. de mino. q̃uis aduersus dolũ presumptũ z de pretorio bñ subueniretur minori: vt est glo. quã Jo. de pla. z Bng. hic reputãt sing. in. l. vbi exigif. in prin. in gl. ij. sup verb. primã. ff. de edẽ. quã Bar. Bal. Ang. z alii ibi sequunk z multũ eã notãt ad hoc. secus aũt si esset dolus etiã presumptus fz de futuro: vt. l. auxiliũ. i prin. in v. fz in fe. z ag. ff. de mino. ne dek materia delinquẽdi: z ita limitat Bar. in. l. vbi exigif. in prin. ff. de edẽ. z in. l. minor. xxv. an. omissam. ff. de mino. z ibi p hoc infert ad qõnẽ notabilẽ. de qua ibi p eũ z latius p eundẽ in. l. j. §. nũciatio. in antep. z pe. col. z ibidẽ p alios. ff. de ope. no. nũ. z p Jo. an. z alios in. c. auditis. extra de in inte. rest. p Bal. in. d. l. auxiliũ. in prin. z in. d. l. minor. xxv. an. omissam. z in. d. l. vbi exi

5 gif. z ibi etiã p Bng. z alios post Ewil. de cu. ¶ † Ulti. nota te ex hoc ter. inver. sane si tã magna: qõ error facti õr eẽ inst⁹: z pterea dicimus vulgo q; prudẽtissimos fallit: vt ingt Juris cõsul. in. l. ñ. ff. de iur. z fac. ign. z gl. hic in ver. cõstãtissimus sup quoverbo hoc pbak in ter. nro. qõ intellige verũ in facto

c alieno. c z in istis terminis loquif ter. noster. sec⁹ aũt in facto c ꝓprio i quo ignorãtia facti ꝓprie nõ est tollerabilis: vt. l. q̃q̃. ff. ad vellei. z. l. plurimũ. ff. de in. z fa. igno. iũcta. l. fi. ff. p soc.

6 z glo. in. l. si quis deleganerit. in glo. ñ. ff. de nona. † Aduertite tñ q; illud qõ dictũ est i facto alieno esse tolerabilẽ ignorãtiam: imo instũ esse errorẽ recipit multas limitatiões: vt plene p doc. z. d. Zin. de but. z Jo. de imo. l. c. ab excõicato. extra

7 de presci. ¶ † Ex multis q; nũc tres singulares vobis trado quas reputo certas z notabiliores. Fallit ergo ꝓmo nisi de eo fuisset sepe discussum z tractatũ p illũ q vult ignorantiã allegare fm Bal. in. l. cũ aliena. in vlt. col. C. de leg. p. l. procura. ff. de pba. z. l. si patrin⁹. ff. de cõfir. vti. z sequif Jo. de imo. in. l.

8 si domus. §. de cuic. ff. de leg. j. ¶ † Scõo fallit nisi esset tale factũ qõ esset publicatũ in loco i quo qs morã trahebat: vt. c. j. de postu. prel. als de resti. spo. iuncto. c. fi. qui ma. accu. pos. accedat qõ volnerũt glo. no. vt in. l. si tutor petitus. in gl. fi. quã glo. ibi no. Bart. C. de peri. tu. z glo. in. l. quinquaginta. ff. de excu. tut. z gl. in. §. q aũt. super ver. cognouerit. s. de excu. tut. z gloss. in. l. j. z ibi Bar. ff. de recepta. q̃ volnerũt q; qs psumak scire qõ publice scribak. facit. l. si pupill⁹. §. pscribere. ff. de in-

¶ Alieno. Adde do. Bartho. sozi. in 2si. cxviij. inci. in cã onofrij. versi. in hac difficultate z in 2si. clxviij. inci. in primis. vsi. fz 2tra hãc. in. ij. parte.

fi. z

sti. ⁊ propterea qs nō pōt ignorare scḥedulā positā in portis seu valuis ecclie.vt elit ter.not.in.§.pe.in aut.quō oport. epi.
9 col.j. ¶ † Tertio fallit ⁊ vltimo pro nūc:nisi esset factū notabile ⁊ grauē.c.cū illorū.extra de sen.excō.in antiqs.⁊ notan.
a ¶ Et graue. a vide Franare.in.l. si fdeiussor. ff. mandā. do. Ant.⁊ Imo.in.d.c.ab excōicato.itē illud q̄ dictū est.ꝛ.in facto,ppio nō cē tolerabilē ignorātiā:fallit si sit factū multū de lōginquo seu de antiquo:q: tunc tolerat ⁊ presumit ignorātia:q: hoīm memoria est multū labilis ⁊ caduca.l.peregre. in p̄n.ff.de aeq.pos.⁊ ita no. Dy.in reg.presumit quis.de reg. iur.in.vj.⁊ Bar.in.l.si qs delegauerit.§.fi.ff.de nouā.⁊ i.l.nō fatetur.ff.de confes.⁊ in.l.celsus.ff.de vsuca. q̄ intellige verū singulariter qñ tractat de dāno cuitādo: q: tūc ex lōgingnate tpis bñ p̄sumeret ignorātia in facto ppio: sec⁹ qñ tractaretur de lucro.istud est q̄ sing.voluit Bart. in.l.q fundus.§. seru⁹ meus.p illū ter.ff.pro emp.q̄ dictū cōmendat ⁊ merito Ang.de are.hic:⁊ mādat ita obseruari memorie q̄ nūq̄ ex eat mentē.potestis alio modo limitare id q̄ certū est in facto ppio nō esse tolerabilē ignorātiā:vt nō p̄cedat qñ factū esset ita intricatū q̄ nō posset de facili memoria retineri: iuxta.l. emptor.§.lucius.ff.de pac.⁊ l.cū fideicō. ff.de cōfes.ita Bar.i l.si qs ita delegauit.i fi.ff.de noua.⁊ Ange. in.d.l.q fundū.§. seru⁹ meus.ff.pro emp. ¶ Glo.j.parvula sup vb.intentione. in fi.⁊ sic ponit cōtentū p cōtinente:⁊ intētio q̄ cōtinet in libello pro ipso libello.facit.l.si quis intentione ambigua.ff.de
10 iudi.de quo etiā p Spe.in ti.de lib.cōcep.in princ. ¶ † Jn gl. in verb.cōplerus.in fi.habetis qō olim q ante tps petebat ca debat a iure:vt.d.l.non solū.§.fi.er q̄ habetis qō de iure ffoy. pena petētis ante tps erat amissio cause.itē q̄ ad ius ffoy.se refert ter.nr̄ dū dicit:olim cadebat ꝛc.⁊ idē sc̄z q̄ de iure ffoy: pena petētis ante tps esset amissio cause:tenuit etiā glo. i.d.l. non solū.la.j.§.fi.super ver.teneri cū.⁊ in.d.l.non solū la. ñ.in §.tale.super verb.cōmissum.ff.de lib.le.⁊ ex hoc sequit q̄ iura ffoy.hodie sunt in hoc correcta:cū hodie pena petentis ante tps sit trīū duplicatio induciarū:vt.§.tpales.j.de excep.⁊ ver, sed hoc qdē.j.c.§.⁊ idē tenuit gl.etiā p̄m vtrāq̄ opi.Bzo.⁊ Bugoli.in.l.pecuniā.in glos.fi.super ver.videar.ff.si cer.peta. q̄uis Ang.de are.⁊ minus bene referat eā dūū tenuisse.Cōtrariā vero opi.sc̄z q̄ imo etiā de iure ffoy.pena petētis ante tps nō esset amissio cause sc̄z duplicatio induciarū:tenet Bar. in.d.l.non solū.§.tale.⁊ sentit in.d.l.pecuniā.motus per.l.bone.§.si sub cōdi.ff.de edil.edi.⁊ idē tenēt Jo.fab.⁊ Jo.de pla. ⁊ Ric.de neap.in.j.opp.glo.per illūmet text.⁊ p.l.grege.§.sub cōdi.ff.de pigno.⁊ d.l.pecuniā.ff.si cer.pet.⁊ in.l.aglia.si deletum.ff.ad.l.agl.⁊ p̄m hoc sequit qō iste ter.dū dicit olim cadebat:nō refert se ad ius ffoy.sc̄z ad ius antiquū añ ius ffoy. ⁊ p hoc ēt seqt q̄ hodie ius ffoy.nō sit correctū p.d.§.tpales. j.de excep.⁊ d.ver.sc̄z hoc qdē.j.e.cū idē disponat.put illi.§.sc̄z q̄ pena petētis ante tps sit trīū duplicatio induciarū.⁊ ad.d. l.nō solū.§.tale.vbi petēs ante tps cadebat a causa:put etiā dicit ibi glo.super ver.cōmissum rñdet Jo.fab.hic q̄ de iure ffoy.aliud erat in debito sub cōdi.vel i diē certā ex vna pte vt petētis talia debita esset pena prout ⁊ hodie duplicatio induciarū: ⁊ aliud i debito in diē incertā petētis tale debitū ante tps esset pena q̄ caderet a cā per.d.§.tale.q̄ differētia p̄m eum hodie est sublata ⁊ correcta p ÿ.tpe.j.co.§.vel p̄m Bar.i.d.§. tale.potestis dicere q̄ d.§.temporales.⁊ d.ver.sed hoc quidē. loquuntur de die certa ⁊ cōdi. sc̄z de die incerta nihil ōr: ⁊ sic ille.§.tale.q loquit de die incerta remanebit icorrect⁹: ⁊ sic q agit añ diē certū:etiā hodie sustinet penā:q: cadit a iure suo. ⁊ hoc modo etiā respōdet Rico.de neap.hic in.j.q.gl. vel p̄m Bar.in.d.§.tale.cū dies certa habeat p condi.vt.l.dies incertus.ff.de cōdi.⁊ demō.ille.§.erit hodie correct⁹: ⁊ in hāc vltimam inclinare videt Dy.⁊ reputat tenēdū menti:⁊ ita tenet hic Joā.fa.vt.s.retuli:qō impugnat Ang.de are.hic:q: legū correctio est cuitāda:vt vulgata.l.vnica.C.de inoffi.do.⁊ c.cū expediat.extra de ele.i.vi. ⁊ maxime cū fieret p ÿba ip̄ropria: put in terminis nostris cū aliud sit esse ꝯditionē:⁊ aliud haberi p cōditiōe:quēadmodū aliud est esse ciuē:aliud haberi pro ciue:vt.l.mercis.la.ñ.ff.de verb.sig.⁊ habet p Bart. in.l.si is q pro emptore.in prin.ff.de vsuca.circa mediū.in versi.q̄ro principal⁹ circa materiā fictiōis inductiue.in tali materia fictionis cogitabā posse sustineri Bar.p vnū fundamētū q̄ si esset verū pateret clara rñsio ad allegata p Ange.nā illud q̄ dicit in correctoriis non esse ficndā extensionē: verū est ex idē titate rōnis:sc̄z ex maioritate bñ licita est extētio put in terminis nostris:nā si in petēte debitū cōditionale i quo est ois in certitudo: ⁊ an qñ nihilominus petēs solū punit⁹ in duplicatione induciarū: put tenet Bart.per multa in.l.pecuniā.ff.si cer.pe.⁊ cōtra Bul.de cu. rñdete ad fundamēta sua: ⁊ idem Bart.in.l.si ita stipulat⁹ magna.xxxij.col.ff.de ÿ.obl.⁊ Bal. in.l.i.in.vj.col.C.de fideicō.⁊ Rico. de neap.in ÿ.plus.j.co.in apostil.ter.⁊ latius in.j.q.⁊ extra glo. quātom.agis in debito in diē incertā:puta die mortis que q̄uis sit incerta: qñ est trī certa ante:vt.l.j.⁊ l.heres meus.in prin.ff.de condi.⁊ demon. in quo nō versat tāta prauitas petētis: prout in debito oino cōditionali debet esse solū pena duplicatiōis induciarū.p̄z est pena indebito mere cōditionali:nō aūt dz esse pena amissionis.cause:q: esset maior pena q̄ in debito mere cōditionali:⁊ sic plus puniret q minus delinqueret.sed hāc dām̄ū est falsum:q: i correctoriis ne dū ex idētitate rōnis imo ex maioritate numē est licita extētio p̄m regulas gōes traditas p bal. ⁊ alios in aut.quas actiones.C.de sacrosā.eccle.⁊ Bart. in.l. precipimus p illū text.in fi.C.de app.⁊ p repetentes cōiter:vt Imo.⁊ Lu.ro.in.l.si vero.§.de viro.ff.sol.ma.⁊ p hāc multū bene in.d.aut.quas actiones.tūctis ibi traditis: vbi aūt illud auteticū corrigēs prescriptionē cētenariā in ecclesia:non tñ extēdit ad ciuitatē p̄m cōem sniam:q̄uis maior rō corrigēdi sit in ciuitate.cōsiderate an possit sustineri Bar.p aliā regulam que habet q̄ in correctoriis de stricta significatiōe ad lata licita est extētio:put tenuit glo.sing.lz vulgata in cle.j.sup ver.eligatur.de elec.qō appellatione cōditionis lato sumpto vocabulo veniat etiā dies incertus.d.l.dies icert⁹.ff.de cōdi. ⁊ demō.interdū cogitate:q: hoc nō firmo. ¶ Glo.in ÿ.cadebat.diuidit in duas partes. Jn pria allegat cōcordantes. Jn
11 scḋa extēdit hūc ter.scḋa ibi:⁊ qō hic dicit i primo. ¶ † Jn ea gl.in fi. Ponderāda sunt ÿba huius gl.dū loquit̄ p verba ꝓteriti tpis dū dicit:idē erat. nā dū vult gl. q̄ olim cadē erat pena in fisco plus petēte qō ⁊ in primo.f.amissiōis cause:innuit q̄ hodie aliud sit in vtroq: vt quēadmodū i p̄mo pl⁹ petente imutata est illa pena amissionis cause:⁊ trī est hodie pena duplicatiōis induciarū:q̄ ēt sit in fisco hodie. ⁊ ex hoc sequit glo.velle qō.d.l.iustus.hodie sit correcta.⁊ gl.istā simpliciter tenet Ric. de nea.in.j.opp.gl. idē ⁊ aptius tenuit glo. in.d.l.iustus. ⁊ ibi expresse firmat qō illa.l.sit hodie correcta. ⁊ istud idē sequit Bar.sed Jo.fa.hic tenet oppositū:qō imo illa.l.iust⁹ nō sit hodie correcta.⁊ h.d.ipse audacter tenendū: ⁊ sic isto casu fisc⁹ erit deterioris cōditiōis q̄ p̄matus:q: p̄mato plus petēte hodie est pena amissionis cause:nec hoc videat absurdū p̄m Jo.fa.cū in his q̄ tēdūt ad correctionē morū ⁊ bonū exemplū prebendū fiscus contentat esse deterioris cōditiōis q̄ p̄matus: hinc est q̄ etiā durāte legatiōe pōt cogi legat⁹ fisci adire ⁊ restituere hēditatē fuspectā.l.si legatus. in prin.ff.ad treb. Et p hac opi.sc̄z q̄.d.l.iustus. nō sit hodie correcta:motus est ipse Jo.fa. q: frustra fuisset posita in vltimo.C.vt denotaret imperato: idē ius esse l fisco ⁊ p̄mato. ⁊ p hoc facit:q: leges q̄uis correcte nunq̄ tñ reponunt in volumine legū qñ tendūt ad declarationē aliarū legū ⁊ alias leges reddūt intelligibiliores:vt inquit glo.no.in.l.j.in princi. in gl.mag.in prin.ff.de cōmn.cū emā.libe.scḋo mot⁹ ipse Jo. fa.q: in dubijs qōnib⁹ indicandū est cōtra fiscū.l.nō puto.ff. de iu.fis.Ad hoc possum ÿe rñdere ex illa no.limitatiōe quā dat ad regu.d.l.non puto.Jac. de bel.in.l.j.§.fi.C.de cad.tol. vbi illā regulā intelligit procedere qñ fiscus tractat de lucro ⁊ p̄matus de dāno:q: tūc in dubijs bene indicādū est cōtra fiscū:als secus.de qua limitatione videte oino Ange. de are. in.§.fi.ff.quib.mo.testa.infir.⁊ sic stabit defensata opi. gl.nostre ⁊ Bar.q̄.d.l.iustus.hodie sit correcta cōtra Jo.fa. q̄uis etiā cū opi.Jo.fa.tenuerint Jo.de pla.⁊ Ang.de are.hic:a q bus oino discedo dūū tenens:vt vidistis. ¶ Glo.in ver.causa cognita.in fi. †
12 Habetis qō in cōcedēdis in integrū restitutionibus regrit̄ cause cog.verū q: ea q̄ requirūt cause cognitionē regulariter delegari nō p̄t.l.nec quicq̄.§.vbi decretū. ⁊ qō ibi glo.in verb.per libellū.⁊ ibidē Bar.⁊ doc.ff.de offi. procon.⁊ leg.hinc dubitauit Ang de are.hic:nūqd causa in integrū restitutionis sit delegabilis:⁊ sic nunquid possit delegari.de quo cum sit materia impertinēs: omino dicite sic distinguendo vt per Bar.⁊ alios in.l.fi.C.vbi ⁊ apud quem. cuius doctrinam refert ⁊ sequitur Ang. hic.

1 ☞ Plus petere an ⁊ quando quis dicatur.cum seq.
3 Contrariorum eadem est disciplina.
4 Oppositum illud quod operatur in opposito: operatur illud idem propositum in proposito.
5 Pretia rerum variantur secundum varietates regionum.
6 Caritudo que raro accidit non dz impedire pretia rebus.
7 Valor rerum qualiter probetur: ⁊ qualiter testes deponere habeant:⁊ quid si testis dicat rem tantū valere p̄m opi. suam:⁊ an cāz ⁊ rationē dicti sui assignare debeat. nu.12. ⁊ an per instrumenta in quibus contineatur qualiter talis domus pro tanto vendita est probari possit.nu.13.

8 Tutor vel curator excusatur si vendat rem prout est estimata authoritate publica licet plus valeat.
9 Res in dubio tantum valere presumitur: quantum in communi estimo estimata sit.
10 Res cum quibus qualitatibus quis estimare debeat.
11 Res tm valet: quātū vēdi pōt. s. homini scienti cōditionē rei.
14 Libellus in actione arbitraria qualiter formandus sit.
15 Gabella si statutū disponet quod de quolibet contractu ibi celebrato gabella solui debeat: an si solutio in illum locum destinata sit solui debeat.
16 Forum ratione destinate solutionis in illo loco nedum quo ad principalem contractum verumetiam quo ad ipsius contractus consequutiua vt damnorum et expensarum que accessorie veniunt quis sortitur: et nunqd possit cōueniri in loco celebrati cōtractus: et quādo. nu. 17. cū. iij. seq.
21 Clausula: et promisit soluere hoc Papie: Rome: et sīgliter vbicunqs fuerit inuētus; et vbicūqs fuerit ab eo petitum. quid operetur: et quomodo intelligenda sit. et nu. 22.
23 Promittēs soluere vbicūqs fuerit inuētus an in loco pestifero: vel suspecto: vel aliàs i loco sibi nō tuto cōueniri possit.
24 Promittens si sit hic Papie et soluere prōmittat Florentie et alibi vbicunqs fuerit inuentus: an in alio loco remotiori quam sit Florentia conueniri possit.
25 Soluere si promitto in quocunqs loco tibi creditori placuerit: an ista promissio aliquid relevet.
26 Promittēs creditori vbiqs locorū rūdere quale intelligat.
27 Promittēs soluere in certo loco: an si non soluat in loco destinato poterit postea in quocunqs loco conueniri etiam si ibi non sortiatur forum.
29 Actio propter locum suum in quibus casibus dicatur.

Plus autem. Iste ver. summat⁹ fuit in gene re i pin. hui⁹. §. nec aliud cōmodū summariū expectat. et ad hūc ter. cōcordat ter. in. c. j. extra
1 de plus pet. ¶ †Vlo. j. qñ qs dicat pl⁹ petere re: vt qñ debeat. tm et petit. xx. vt hic i ter. Istū ter. in hoc limitat Jo. fa. hic: et sequit Jo. de pla. qñ plus petit vna petitiōe et simplr scens est aūt qñ plus peteret in accessorio: vt qz aliquis peteret rez cū fructib⁹ vel interesse et cōstaret per pcessum nō teneri reū ad fruct⁹ vel interesse: sed solū principaliter: qz tūc non haberet locū pena hui⁹. §. qz cū hoc sit penale nō dz extēdi. l. interpretatiōe. ff. de penis. et qō debeat puniri saltē pena tripli: apparet sm cū: qz per accessiones quis nō soluit maiores spor-
2 tulas. ¶ †Scdo no. in ver. tpe qpetēs ante diē dz plus petere tpe. et iste ter. pcedit sm Jo. fab. Jo. de pla. et etiā Ange. de are. hic i. r. col. siue dies sit appositus ab hoie de ꝑsensu partiū: siue dies insit ex natura rei vēnt in fructib⁹ nascituris et partu nascituro: iuxta. l. interdū. in pin. cū si. ff. de ver. obli. et ita expresse tz gl. in. §. tpales. in ver. filie. j. de except. siue dies insit a. l. vt in exactiōe dotis ver. mobiliū: iuxta. l. vnicā. §. exactio. C. de rei vxo. act. vel in cōstituta pecunia: iuxta. l. pmissor. sticbi. in pin. ff. de consti. pecu. in his enim cibus locū haberet iste. §. et eius pena addo qō idē etiā tenuit do. Ant. de but. in c. j. extra de plus peti. et elt text. apertus in. d. §. tpales. in ver. hodie. et in ver. ante tps pactionis vel obligationis. et expressius i ver. spōte induxerit: vel natura actionis cōtinet. ¶ Ex aūt istud ꝓcedat in die incerta qñ habeā ꝑ cōditiōe: dixi late
3 in pin. hui⁹. §. in ver. cius. ¶ †Tertio no. qō petēs ante cōditionem dz plus petere tpe. sed aduerte qz illud cōparatiuū plus: isto casu nō presupponit suū positiuū: qz pēdente cōditiōe aliqd debebat: qz istud est falsum: vt l. cedere diē. ff. de v. signi. et cōparatiuū nunqꝫ presupponit suū positiuū quoties aliqd absonū resultaret. l. in ciuile. et ibi glo. in ver. cautus. C. de fur. et dicūt grāmatici tūc est cōparatio abusiua. ¶ Quarto no. ibi: qua rōne cū glo. paruula qñ exponit. i. sīli: ꝑ ꝓiū qō licita est argumētatio a rōne per cōtrariū. cōcor. l. inj. in pin. ff. ad. l. fal. cōcor. qꝫ vulgo dicim⁹ ꝓiorū cadē esse disciplinā: qz cognito vno de ꝓiis cognoscit et reliquū. l. j. in princi. et qō
4 ibi pulchre p Bal. ff. de bis q sunt sui vel alic. in. cū si. ¶ †Itē potestis colligere ex hoc ter. fz Jo. de pla. hic: qō illud quod operat oppositū in opposito: illud idē operat ꝓpositū in proposito: vt hic: et in. l. fi. in fi. ff. de leg. iij. et. l. si ꝓ. ff. de vul. et pup. de quo brocardo ꝑ Bar. in. l. inter stipulātē. §. sacrā. ff. de ver.
5 obl. ¶ †Vltimo no. in ver. loco. ante fi. qꝫ pretia rerū variant sm varietates regionū. cōcor. Lideo in arbitrio. ff. de eo qꝫ certo lo. l. ꝑtia rerū. §. fi. ff. ad. l. fal. vbi inqt Jurisconsul. nōnullā. pretij varietatē tpa locaqꝫ afferre. et ibi est ter. signādus in fi.
6 quē Ange. de are. hic bene ꝑ singulari habet †qꝫ caritudo qñ raro accidit nō dz imponere pretia reb⁹: sed dz haberi ꝓsidere ratio ad ea qñ cōiter accidūt. iuxta. l. nā ad ea. ff. de le. ¶ Nō inc
7 sumpta occasione Ang. de are. hic multū late et diffuse examinat †qualiter probet valor⁹ et estimatio rerū: et que habeāt de
a ponere testes. de qua materia vide hic p cū vsqꝫ ad saturitatē. et ꝑ Bar. Ang. et Jmo. in. d. l. pretia rerū. §. fi. vide gl. in. l. inj. in glo. mag. in ver. iudicis. et ibi late Bar. C. de rescin. vend. in pe. et vlt. col. et ibi Bal. in repe. illius. l. in antepe. et vlti. col. vsqꝫ ad fi. illius. l. et qꝫ not. dixit Bar. in. l. j. §. fi heres. et ibi Jmo. et alij scribentes. ff. ad treb. Bart. in consi. suo incl. literis vestre magnificentie. Jmo. in. l. qui rogme. §. cohēres. in vlti. char. ff. de verb. obli. et latissime per Lano. vt Ant. de but. et Jmol. in c. pe. extra de emp. et vēd. et in. c. cū cām. et ibi maxime per do. Albb. et Jmo. extra de testi. et vide Bart. i. l. semp. C. de eroga. mili. anno. li. vj. vbi dicit esse casum expressum qꝫ quāti frumētum valet vel alie res venales nunqꝫ debet inspici nisi in loco publico publici fori quāti ibi vēdi potuisset: vñ si res ꝑt vēdi multo plus vel minus priuatim sed in foro nō tanti: nō debemus illū locū inspicere sed semp debemus cōsiderare estimationē sm locū publicū. qō dictū reassumit etiā Bar. in. d. l. ꝑtia rerū. §. fi. in prin. alibi dicit Bar. in. l. fi. in. iij. no. C. de ma
8 gi. cōue. qꝫ ibi est ter. in perpetuum notādus †qꝫ excusatur tutor vel curator si vēdit rē. put est estimata authoritate publica l⁹ pl⁹ valeat. ¶ Alibi dixit sing. Bar. in. l. fi. vbi hoc not. ex
9 illo ter. C. de pred. et oībus rebus n. aui. lib. vj. †qꝫ in dubio ꝑsumitur res tm valere quantū est estimata in cōi estimo. qꝫ diligētissime no. et sequit Bar. in repe. d. l. inj. i pe. col. C. de rescin. ven. Ang. in. d. l. rerū. §. fi. vide etiā in materia qꝫ dicūt Bart. et Bal. in. d. l. fi. §. fi. per illū ter. C. de admi. tu. de tutorib⁹ et curatorib⁹ hūtibus vēdere frumentū tpe caristie. an vero si alio tpe vendūt excusent: vide etiā qꝫ not. Bart. in. l. domos. ff. de leg. j. de pretio edificioꝝ estimādo. et qꝫ no. Bar. in. l. vnica. in vlt. q. prin. C. de sen. qñ pro eo qꝫ interest. et ibi Bal. in. iij. et vlti. col. vide etiā Bar. in. l. fi seruus furtiuus. ꝑ illū ter. cū gl. ff. de
10 cōdi. fur. et ibi etiā ponit cū †quibus qualitatib⁹ habeas rēs estimare. de quo etiā p glo. no. in. l. mortis cā capim⁹. §. fi. i vſ.
11 potuisset. ff. de do. can. mor. †que glo. dicūt rem tantū valere
b quātū vēdi pōt: sz homini scienti cōditionē rei. b de quo etiā p Bal. in. l. solā. C. de test. et ꝑ Bar. in. d. l. j. §. si heres. ff. ad tre.
12 †¶ An autem si testis dicat rem tm valere sm suā opinionē ꝓbēt. ponit sing. Bart. in. l. fi. C. de pred. et omni. re. naui. li. vj. Et an testis deponēs super valore rei: seu sup rei estimatione debeat assignare causam et rōnem dicti sui etiā nō interrogatus: ponit Bar. in. l. solā. in. vñ. col. ver. quero nunquid de estimatione rei. C. de testi. et in. l. vnica. in. vñ. col. C. de sentēti. que pro eo qꝫ interest. et in. l. fi. §. fi. in pe. col. C. de iur. do. et Bar. in
13 trac. suo de testi. in. iij. col. †Et an valor seu pretiū rerū possit probari per instrā in quibus cōtineat qualr talis domus est vendita pro tanto: ponit Bal. in repe. d. l. j. C. de rescin. vend. in pe. col. ver. decimo quero nūquid ista ꝓbatio et sing. Bal. in. l. vnica. in vl. col. in ver. quero nunqd per instrumēta veterum emptionū. C. de sent. qꝫ pro eo qꝫ interest. vbi ponit an per instrumēta veterū et antiquarū emptionū olim factarū ꝓbetur valor rei ad ꝑsens: et ibi etiā qd si instrā sint singularia. et vide oīno ibi per cū. ¶ Clo. in ver. plus aūt in fi. Nunqd aūt iure ffor. petēs plus tpe cadat a re et a cā dixi late in pin. bu
ius. §. in glo. j. ¶ Blos. in ver. cōmemoratione. diuidit magistraliter in tres partes principales. In prima declarat tert. vno mō et declarationē rōnis assignat. In scda declarat tert. alio modo et declarationis rōnez assignat in ferēdo formā libelli in actiōe arbitraria ꝓpter locū. In tertia tacite format
b qōnez. scda ibi: vel dic de tꝫ so loco. tertia ibi: post hec nisi solvat. Illa tertia principalis subdiuidit in tres. In ꝑma facit qꝫ dictū est: qz format qōnē et ei tacite rūdet cū limitatiōe. In scda refert opi. Pla. illā limitationē ipugnātis. In tertia defendēdo dictā limitationē rūdet adductis ꝑ Pla. scda ibi: sz
14 Pla. qꝫ vbicūqs tertia ibi: sz certe qꝫ dictis legib⁹ dz. ¶ †In ea. gl. ibi: in loco destinato. Hec prima expositio est vera i se: sz nō cōuenit ad ter. nostrū qui expresse dicit sub cōmemoratione illius loci: vñ tenete expositionē sequentē. ¶ In ea. glo.
15 ibi: in libello ponere debet. †habetis formā libelli in actione arbitraria ꝓpter locū: qꝫ in libello debet fieri mentio de loco in quo fiēda erat solutio. et postea debet cōcludere alternative: vt so luat hic: vel in loco in quo pmisit soluere. formā autē huius libelli ponit glo. in. l. fi. §. si quis. super ver. detracto. ff. de eo qꝫ ear. loco. et latius in. l. iij. §. j. in ver. adiectione. ff. eod. tangitur succinte per Spec. in tit. de plus peti. ver. 3nantem. et per Roffr. in ti de actione in fac. arbitraria. hui⁹ etiā libelli formā ponit Spe. in tit. de solu. §. j. not. 3ndū. in versi. fi. prout refert Rico. de nea. hic in vltimis verbis. vos autem ex mēte Jo. de pla. et Ang. de are. hic: et i. d. §. ꝑterea. ff. eo. ita formate libellū plenius qꝫ formet glos. nostra hic. ago cōtra Titium

et dico

a ¶ Valor. vide frā. are. i. l. ex facto. §. ité qro. in n. co. de evic. et pup. et oīno. ff. da ria. sozi. i cō si. vij. inci. visis in. j. pte. vbi qualiter valor rei articulari debeat: et qꝫ valor seu estimatio cōis p emptionē aliō non inducit. et vide do. Bartho. sozi. i. cōsi. xlij. inci. i cā. v. fz ad hoc vt gs. cir. med. ea. pt. j. qꝫ vt pbēt valor rei dz de alio quo ꝓtinuato tpe pbari. et. d. alex. de imo. i cō si. clxvij. i vl. col. in fi. i. ij. pte. vbi ponit qd de beant depone re testes. et in consil. lxiij. i. j. col. in. ij. pte. et oīno ꝑt. in c. cū cām. in iij. col. v. et p hāc fallētiā de testi. et remittine l. c. cū cā. co. ti. i j. col. v. i gl. ij. i fi. et Lan frā. in. c. qñ fz in versi. testiū. i. xxvj. col. in fn. in v. qro ergo. cū. uñ. v. seq. char. viij.

b ¶ Cōditionē rei. Addē idē per do. Dar. sozi. in. ē. alle. vij. versi. et stant ista simul. ibi: qnimo singulariter. in. j. parte.

c dico q̄ est obligatus ad solvēdū mihi tot saccos frumēti: vel tantā pecuniā: vel aliā rem in civitate Rome: quod frumentū ego mutuavi sibi in civitate ista Papie: & ibi ipse p̄misit mihi se soluturū in dicta civitate Rome. cū lapsum sit tēn̄ tps quo dictā solutionē facere potuit: quare peto ip̄z Titiū condēnari ad dandū & solvendū mihi hic in ista civitate Papie habita per officiū & arbitriū vestrū rōne mei interesse hoc est ei⁹ qō̄ interest mea dictū frumētū mihi solutū nō fuisse i dicta civitate Rome q̄ interesse ascēdit vsq; ad summā de. xx. in quibus etiā peto eū cōdēnari. Jn hoc libello plura sunt cū artificio: & p̄mo dū dixi q̄ promisit mihi in civitate ista Papie se soluturū Rome: & sic apposuit locū p̄missiōis & locū destinate solutiōis. An aūt vterq; locus necessario sit ponēdus in libello: q; gl. nostra hic tāgit: vide Bar. in l. ñ. §. fi. ff. de eo q̄ cer. lo. tenēt̄ q̄ sic: ne omissio auferat loci vtilitatē q̄ intellexerit Bar. in l. iij. i p̄n. in. fi. col. esse verū vt vterq; loc⁹ apponi debeat: sc̄z in narratione facti p̄eā buli: nō aūt in petitiōe nec quo ad executionē. & ita ēt simplr̄ sequit̄ Joā. de pla. in §. p̄terea. ℣. eo. Jn aūt si omitterek apponi talis locus in libello; vitiarek p̄cessus. Bar. i. d. l. ñ. §. fi. tenuit q̄ nō. sed bene p̄z cū actor punirek eo q̄ peteret plus loco: vt hic in ℣. loco. aduerte etiā q̄ dū in libello dixi: p̄misit so'nere in civitate Rome. q̄ rōne destinate solutionis vł promittēs contraxisse in loco illo⁹ in quē conferk solutio & rōne illius Jct⁹ ibi pōt cōuenīri: q̄uis Jctus vere in alio loco sit celebrat⁹. l. Jrisse. & q̄ ibi Dy. Bart. ff. de act. & obli. l. iij. ff. de bo. autho. iudi. pos. intelligite tn̄ sane q̄ in loco destinate solutionis videtur esse Jctū. istud est verū ficte: sed nō vere. glo. est no. quā Ang. de are. hic: & in. d. §. p̄terea. in. xviij. col. reputat fine. in. l. eū qui. §. j. in ver. denegari. ff. de cōsti. pecu. quā gl. dicit Ang. de are. vbi. ℣. esse notādā ad statutā q̄ nō intelligunk in casu ficto: iuxta. l. iij. §. hec vba. & ibi Bar. ff. de ne. gest. cū si. & p̄ ista glo. ego alle. ter. in. l. si qs in legatione. ff. de re iudi. iūcta. l. ñ. §. oēs. co. ti. nam ōz in. d. l. si qs in legatione. q̄ si legatus cēnsens in legatiōe cōstituit se soluturū in alio loco: q̄ nō potuerit legatiōe durāte cōuenīri in loco destinato: in quo tn̄ posset conuenīri si ibi vere Jrisset. d. l. ñ. §. oēs. de quo an dicatur vere contraxisse in loco destinate solutiōis an vero ficte: vide Bal. in aut. habita. in. viij. col. in ver. si qd de scholare. C. ne filius pro pat. & late in. l. militū. in pe. col. C. si quis alte. vel sibi.

a ¶ Illo. Vide. d. Aler. de imo. i cō si. vj i. iij. & vlti. col. in i. parte.

15 vbi istud latissime examinat: & etiā ponit † an caderet a statuto disponēte q̄ de quolibet cōtractu ibi celebrato soluak gabella an si solutio sit destinata in illū locū debeat solui illa gabella. & decidit mirabilr̄ q̄ sic ℣ Ang. de are. in. d. §. preterea. quē. ℣. retuli: q; sin eū q̄uis iste act⁹ habeat aliqd fictiōis: hz tn̄ plurimū veritatis: nā hz verū cōsensum & verā voluntatē q̄ ibi est vbi vult esse: vt ibi p eū. & idē Sequit̄ Salv. de quo q; passus est ambigu⁹: vide cūdē Bal. in. l. vnica. C. vbi cōue. q̄ cer. loc. dare p̄mis. & do. Unt. in. c. fi. de fo. cōpe. & Ang. in. d.

16 l. Jrisse. de actio. & obl. † Jtē aduerte q̄ rōne destinate solutio

b ¶ Nonum. Vide late & no. Felt. i. c. lz rōne. l. fr. col. v. ad illud. cū se. de fo. cōpe. vbi an & qñ & q̄ bus modis qs sortiak forū ex tractu: & qñ nō & de ei⁹ effectu: et quid & qbus modis non sortiak: vide remissiue i rubri. eo. ti. de fo. cōpe. & in c. j. de iud. li. iij. co. xvi. nota quarto. cū pluribus seq.

b nis sortiā qs forū ⁵in illo loco nedū quo ad principalē Jctū: verūetiā quo ad ꝛsecutiua ipsius Jctus: vt dānor & expēsarū q̄ venīūt accessorie. c. dilecti. & ibi p Panor. extra de fo. cōpe.

¶ Circa ista succedit magnū dubiū & necessariū p̄ excutienda veritate p̄dicti libelli. nunqd iste Jct⁹ q̄ fine dubio aliquo pōt cōuenīri in loco i quo est destinata so'utio: cū ibi videak Jrisse: vt dixi p. d. l. cōtrariū † nunqd etiā possit cōuenīri in

17 loco i quo celebrauit istū Jctū & in quo fecit p̄missionē: p̄sup posito q̄ ibi als nō sortiak forū gl. tenuit q̄ sic in. l. cū quis. §.

18 j. in ver. denegari. ff. de cōsti. pecu. ¶ † Contrarium visum est tenere gl. q̄uis nihil clari firmet in. l. vnica. in ver. loco. C. vbi cōue. qui certo loco dare p̄mis. & in. l. heres absens. in ver. si in p̄uincia. ff. de iud. & in. l. iij. sup ver. eo loco. ff. de bo. auth. iud. pos. veritas est q̄ loc⁹ celebrati Jct⁹ nō inspicit: & q̄ ibi nō p̄t cōuenīri: sed solū inspicit locus solutionis faciēde: nisi aliud expresse actū sit inter partes. ter. habetis notabilē in. l. q̄ro. et illū ad hoc no. ibi bar. & Ang. ff. de sol. ter. est expressus cū gl. & ibi Bar. in. d. l. iij. de bo. autho. iudi. pos. & Bar. in. d. l. eum qui. §. j. & ibidē bal. idē tenet Pe. & ibi plenissime Ly. & Salv. in. d. l. vnica. C. vbi conue. qui certo loco dare promis. & Salv. in. l. j. ff. de eo quod cer. lo. & Jaco. butr. in. d. l. heres absens. §. fi. ff. de iud. & Inno. in. c. j. de mu. Pet. & Jo. de pla. & Ang. de are. in. §. preterea. ℣. eo. & ibidē dicit Ange. hoc etiā signanter tenēdū mēti & merito. & vltra supradicta ego addo p hac pte ter. in. d. l. heres absens. §. fi. in ver. proinde. & ibi in terminis Bal. & hoc multū bene probat ter. alle a cōtrario sensu. & ista est mera veritas q̄uis contrariū & min⁹ bene tenuerit Ang. in. d. l. heres absens. §. fi. per illum ter. sequitur glo. in. d. l. eum

19 qui. §. j. als in p̄n. ¶ † Suprascriptā conclusionē ego limito duob⁹ modis. Primo vt nō ꝓcedat q̄n in loco celebrati cōtractus haberet promittēs domiciliū: q; tūc bene posset etiā in loco celebrati cōtract⁹ cōueniri: necdū in loco destinate solutionis. ter. est expressus nullo modo cauillandus in. d. l. be-

20 res absens. §. fi. & ibi Bal. ¶ † Scōo ego limito & declaro p̄ dictam conclusionē q̄ō in loco cōtractus quis non pōt cōueniri: verū est & ꝓcedit q̄n solutio est in alū locū destinata: q; rōne destinate solutionis videk in alio loco esse contractum: vt jngt ter. in. d. l. iij. de bo. autho. iudi. pos. & in istis terminis loquunt̄ p̄fati doc. finaliter in alū locū nō esset destinata solutio: tūc bene in loco celebrati Jctus conuenīri posset: vt ibidem diceretur fo⁹ sortiri. ter. est planus in. d. l. heres absens. §. j. in ver. proinde declarando. vt ibi late per Barto. et alios. Jntelligēdus est ergo necessario libellus q̄ē formauit: vt procedat q̄n reus sortitur forū hic Papie aliter q̄ rōne contractus puta rōne domicilij vel alijs modis de quibus per glos. no. & magistrā. in. d. l. heres absens. §. j. in ver. proinde. in glos. fi. super ver. debebit. & ibi Bar. & alij. ff. de iudi. & Spe. enumerat quinquaginta duos modos seu casus in quib⁹ quis sortitur forum in tit. de compe. iudi. adi. Alis aūt nō pōt procedere libellus p̄ suprascripta. & ad hoc essent in practica bene aperiēdi oculi. & ita etiam declarat Jo. de plat. in. d. §. preterea. ℣. Quis Ang. de are. ibi aliter nō aduerterit: vel aliter & scōo procederet libellus quē formauit p̄z ea q̄ statim dicā in sequēti parte glo. q̄ promissor fuisset in mora soluendi in loco destinato: quo casu an possit cōuenīri in loco celebrati cōtractus etiā posito q̄ō ibi nō sortiak forū erit magnū dubium. Tenebo tn̄ quod sic: vt ibi latius dicetur: & in istis terminis formaui libellū: & propterea petitio fuit bona. vel aliter & tertio nō sustineret dictus libellus q̄n hoc esset exp̄sse inter partes actū vt posset etiam cōuenīri in loco celebrati: cōtractus: vt predixi: vt † q; adiecta esset illa clausula quā cōiter notarij apponūt: & promisit soluere hoc Papie: Rome: & generaliter vbi cunq; fuerit inuētus: & vbicūq; fuerit ab eo petitū sine etiam fuerit inuētus sine non. de qua clausula qd operek: & quomodo intelligēda sit: videre Bar. & Salic. in. l. iij. §. fi qs ita el. j. ff. de eo q̄ō certo loco. & in. l. i. ad fi. eo. titu. & in. l. si cōuenerit. ff. de iurisdi. om. iud. & ibi p alios oēs. & in. l. titiū aut menū. §. tutores. ff. de admi. tu. & in. l. pe. C. de pac. & Bald. post antiquos: vt Hugl. de cng. in. l. si quis in cōscribendo. C. de epis. & cle. & in. l. si vno. in lec. antiqua. ff. de ꝓfti. pec. & i. l. fi. §. j. in. viij. col. C. cōia deleg. & in. c. j. in. iiij. col. de mil. vasal. qui cōtu. est. in vsi. feu. per Spec. in titu. de cōpe. iudi. adi. §. j. ver. sed qd si p̄misit. & ver. seq. & latissime p Lano. maxime. d. Unt. de but. et Jo. de imo. in. c. j. extra de iudi. & Ange. de are. in. §. preterea.

21 & ibi aliqd per Jo. de pla. ℣. eo. ¶ † Et in istis locis inuentis magnā esse differentiā in modo cōcipiēdi dictā clausulam: an simpliciter dicak q̄ promittit posse cōueniri vbicūq; locorum fuerit inuentus: nō facta prius specificatione aliquorum

22 locor⁹ particulariū: an vero facta sit specificatio. † Jtē est differentia an dicak vbicūq; fuerit petitū: maxime q̄ tū ad hoc vt admittak vel nō admittak declinatoria fori: vt in dictis locis latius inuenietis. & an vbi aliqs promisit soluere vbicūq;

c fuerit inventus ⁶ poterit conueniri in loco pestifero vel suspecto: vel als in loco sibi nō tuto sibi sit inuentus: vel in quo faciebat transitū nauigando. vide Ang. in omnibus istis casibus singulr̄ tenentē q̄ non: in. l. cum reo. in princi. ff. de lega. j. q̄uis Joā. de imo. ibi (sub dubio tn̄ forte) cōtrariū tenet q̄s

24 concordat Ange. de are. in. d. §. preterea. ¶ † Unum tn̄ in hac materia singularissimum & valde mirabile tene mēti q̄ si ego existēs hic Papie p̄mitto soluere Florentie et alibi vbicūq; fuero inuētus: q̄ō tn̄ potero conueniri in alio loco remotiori q̄ sit Bononia vel Florētia. istō est q̄ō singularissime tenuit do. Unto. de but. in. d. c. j. extra de iudi. arg. c. sedes. extra de rescrip. q̄uis Jo. de imo. ibi contrariū teneat & rūdeat ad. c. se-

25 des. vt ibi per eū. ¶ † Quid aūt si p̄mitto solvere in quocūq;

d loco tibi creditori placuerit: ⁷ an ista p̄missio aliqd relevet? videte Bar. sing. tenentē q̄ō nō in. d. l. si cōuenerit. & do. Unt. in. d. c. j. & Bal. in. l. si qs in cōscribendo. C. de epis. & cleri. et in

26 rub. C. de consti. pecu. in. ij. col. ¶ † Quid autem si quis promittat creditori vbicunq; locorū rēspōdere. quomodo intelligatur illud verbum: rēspōdere. an idē sit q̄ō promittere soluere: an idē q̄ō p̄mittere q̄ō vbicūq; possit cōueniri: effectus est magnus: q; primo casu nō admittit penitentia nec declinatoria fori. Secōo casu sic: ⁸ vt per Bar. et alios in. d. l. si quenerit. de hoc videte gl. in. l. eum qui res. & ibi Bal. & alios. C. de procu. & Bal. in. l. j. ff. de in ius voc. & aliquid per eum in. d. l. si quis in cōscribendo. C. de epis. & cle. & in. l. eam quam. C. de fideicō. & Jo. an. in. d. c. j. de iudi. Lano. in. c. eum dilecti. extra de fo. cōpe. Paul. de ca. in. l. si conuenerit. ff. de iudi. & in. l. iij. §. si quis ita. ff. de eo q̄ō certo loco. ¶ Dixi † Successive. ℣. in i-

d ¶ Placuerit. Vide frā cis. are. in. l. actiōe. ff. de positi.

c ¶ Inuent⁶. Vide Felt. in. c. cū. R. cañ. de offi. deleg.

c ¶ Sic. Vide Felt. in. c. j. de iudic. in iiij. col. ver. tertio declara.

bello q̃ fuit ꝛ est in mora soluẽdi: q̃ aliter talis actio nõ esset arbitraria: ꝛ nõ veniret interesse vel vsure: vt l. centũ cap. uc. ꝛ
27 l. fi. ff. de eo quod cer. lo. ¶ †Qñ autẽ dicatur in mora constitutus apparet ex eo q̃ in libello subieci cum lapsum sit tãtũ tẽpus quo dictã solutionẽ facere potuit: q̃ qñ solutio est destinata certo loco fiẽda cuius nullũ tẽpus exprimatur a partibus: intelligatur tñ tacite ꝛ necessario tantus tempus quo verisimiliter possit ad illũ locũ accedi. l. interdum. in pn. ꝛ l. continuus. §. cũ ita. ff. de verb. obli. ꝛ §. loca. ſ. de verb. oblig. ꝛ est in terminis nostris ter. in. l. ij. §. si quis ita stipulat⁹. ff. de eo q̃ certo loc. ꝛ aduertite quod tps tacitũ ita interpellat pro hoie. ꝛ ita constituit in mora quem admodũ tempus expressum: vt est glos. solennis in. l. si mora. in gl. j. ꝛ ibi Imol. ff. sol. matrimo. ꝛ illam gl. ad hoc allegat Bal. in. l. si pacto quo penam. in. v. ꝛ vlti. col. C. de pac. ꝛ sequitur Ludo. roma. i. l. si ex legati causa. ff. de verb. obl. ¶ Ultꝛ. dici in libello q̃ interesse ascẽdit vsq; ad summã de. rr. istud positũ est ad bene esse: q̃ necessario nõ requirit q̃ in libello exprimat certa quãtitas interesse etiã posito q̃ interesse sit de petitorio: put late dici vobis in §. curare. super gl. in ver. vel rei. ſ. eo. ¶ Jn ea. gl. ad fi. ¶ Hanc vltimã opi. approbat gl. hic ꝛ vbiq; in. l. j. in ver. vtilem. ff. de eo q̃ cer. loco. ꝛ in. d. l. cũ quem. ff. de indi. ꝛ in. d. l. si duo. §. j. ff. de consti. pecu. ꝛ cũ hac vltima simpliciter transit Rico. de nea. hic in. ñ. q. gl. eã etiã tenet Jo. fa. hic: ꝛ pro ea allegat ter. qui parum facit ad hoc propositum in. l. stichũ aut meum. §. tutores. ff. de admini. tut. eam etiam tenent Bal. Sali. Pau. de ca. Flo. ꝛ cõiter doct. in. l. j. ff. de eo q̃ cer. loc. et in. l. vnica. C. vbi conueniant qui certo loco dare promiserũt. ꝛ Ang. de are. hic ꝛ in. §. preterea. ſ. eod. ꝛ hec est magis cõis
28 opi. sc3 †q̃ vbi promittẽs non solvit in loco destinato: q̃ poterit postea in quocunq; loco reperiri: etiam si ibi non sortiatur forum. ꝛ dicit Barto. in. d. l. j. ff. de eo q̃ cer. loco. q̃ hec est cõis opi. tamen ipse Barto. ibi secutus opi. Rico. de mata. in quadã sua disputatione tenet oppositum q̃ imo etiam potest cõueniri in loco in quo nõ sortiatur forũ: ꝛ sic tenet Bar. cũ opi. Pla. cõiter reprobata. ¶ Donetur Bart. per plura de quibus sibi per eũ. ꝛ inter ceteros q̃ leges hic in glos. alle. que dicũt q̃ in quolibet loco nõ debet restringi. ſ. idoneo: vt vult gl. hic ꝛ in locis prealleg. ostẽdit ꝛ theorica Jac. de are. Dic. et eiusdem Bal. in. l. j. §. nunciatio. ff. de oper. no. nun. nam qñ dispositio generalis cõtinet concessionẽ noui actus: vel noui inris: ꝛ sic aliquid de nouo inducit: tũc bene recipit restrictionem de idonietate: vt. l. vt gradatim. §. sed si lege. hic alleg. in glo. ꝛ in. l. si qñ. in prin. cũ glo. no. C. de inoffi. testa. si vero dispositio generalis disponit super eo q̃ iam erat pcessum: tũc nõ recipit restitutionem de idonietate: q̃ als nihil operarek et esset eluſoria: vt. l. si quando. in princ. ff. de leg. j. vt ptz in. l. j. §. nunciatio. cũ glo. in ver. omnibus diebus. si ergo in proposito nostro intelligeremus q̃ ille q̃ nõ soluit in loco pmisso: nõ posset conueniri nisi in loco idoneo: certe frustra hoc esset generaliter dispositũ per Jurisco. in. l. j. ff. de eo q̃ cer. loc. et in alijs legib⁹ hic in glo. alle. cũ de iure cõi hoc posset. ne ergo generalitas illarũ legũ reddak eluſoria intelligimus necessario q̃ possit cõueniri i quocũq; loco etiã nõ idoneo: sed huic fundamẽto respondete prout respondẽt Bal. Saly. ꝛ Pau. de cast. in. l. j. ff. de eo q̃ cer. loco. q̃ imo generalitas illarum legum etiã restricta ad loca idonea multũ operak: nã videbak q̃ ille qui promisit certo loco solnere: nõ posset conueniri in alio loco etiam vbi als habet forum: prout dubitat Jurisco. in. d. l. j. ꝛ fortificat dubitationẽ gl. ibi in ver. non videbik. propter que videbatur ita tenendũ: nisi iste leges emanassent. cũ ergo ex illis legibus decidak hoc dubiũ satis dñr operari: ergo sunt restringende. ꝛ ita se habet cõis opi. Quis Bal. ibi tenens cũ cõi: vt. ſ. dixi: dicat q̃ ista opi. Ja. ꝛ Rico. sit multus cõsona iuri: ad tollendã tñ supꝛascriptã dubitationem scõm Bar. in. d. l. j. notarij cõiter apponũt illã clausulam: ꝛ volunt posse cõueniri in tali loco ꝛ in tali: ꝛ vbicunq; fuerit inuẽt⁹ vel ab eo fuerit petitũ. ꝛ ita esset fiendum vt dicte amaritudines fugerenk. ꝛ de ista clausula dixi late in prima parte hui⁹ glo. ¶ Flo. in ver. arbitraria. ibi: vel vtilis ex testamento. vbi
29 legatum est dandũ certo loco sentit ista glo. †q̃ ista actio sit arbitraria propter locum in tribus casibus tñ in promissione: mutuo ꝛ testamento. hoc idem aperte firmauit glos. in. §. preterea. in ver. promissus. ſ. co. ꝛ ibi glos. late tenigit ꝛ reprobauit has glo. ꝛ tenuit q̃ imo generaliter quelibet actio stricti iuris potest esse arbitraria propter locũ. dicite vt ibi dixi. ¶ Jn fi. glo. Et idem q̃ arbitraria non sit proprium nomen actionis dixi ꝛ tenui in. d. §. preterea. in vltimo cuidẽtiali. ſ. eodem ꝛ ibi allegant alias glossas idem tenentes: quamuis istam non allegauerim.

¶ Plus petere causa quãdo dicatur. ꝛ nu. 3. ꝛ in quo differat q̃ plus petit causa ab eo qui plus petit re. nu. 2.

4 Alternatiarum species quo in iure reperiantur.

5 Libellus alternatiuus an in omnibus alternatiuis fieri debeat ne libellans incidat in penam.

6 Electio in contractibus alternatiuis an ꝛ quãdo sit debitoris: ꝛ cuius in dubio sit siue in contractibus: siue in vltimis voluntatib⁹: siue in beneficijs vel gratijs: siue in obligatione cum duobus seq. ꝛ nu. 10. cum seq. ꝛ nu. 14. ꝛ vsq; ad quantum tempus debitor cuius est electio facultatez eligendi habeat: nu. 9. ꝛ an ꝛ quando vno perempto ex alternatiue debitis alterum tantum prestandum sit: ꝛ an ꝛ quando estimatio mortui prestanda sit. nu. 16.

12 Argumẽtũ est validũ de cõtractibus ad vltimas volũtates.

13 Libelli conclusio qualiter semper esse debeat.

15 Plus petere in obligatione gñis ꝺr etiã vltimũ petendo.

Huic autem qui loco. Jste ver. fuit summatus in gñe. §. i pn. hui⁹. §. si tñ vultis in specie summare. b. d. in sum. vsq; ad ℣. sed ꝛ gdẽ. †Causa plus petere ꝺr q̃ vnũ tñ ex pluribꝰ alternatiue pmissis petit quor electio est pmissoris. hoc pmo. Eodẽ mõ q̃ petit in specie qd certũ a reo gñaliter obligato: ꝺr petere plus cã. b. d. scõo ꝛ vltimo vsq; ad ver. sed hec
1 quidẽ. ¶ †Mo. j. ex hoc text. q̃ñ quis dicak petere plus causa. Anteq̃ tñ vlterius procedã pro intelligẽtia ter. nostri: quero in quo differat q̃ plus petit cã. de quo loquit ter. noster ab eo qui plus petit re: de quo loquit ver. prime precedẽs in prin. hanc qõnẽ tãgit solus Rico. de neap. hic in. in. q. extra glos. et refert quosdã dicisse nullã esse differentiã. q̃ ô est falsum dicere. ꝛ de directo cõtra ter. nostrũ vñ ipse Rico. aliter respõdet fm suũ Modul. de auri. q̃ differentia est in hoc: q̃ ille q̃ plus petit repetit illud qõ nullo mõ est sibi debitũ. ille vo qui plꝰ petit cã petit illud qõ est sibi debitũ: Iz nõ eo mõ quo sibi debek. Jn alternatiua cũ ambo sunt in obligatiõe: vt. l. si duo. ff. de ver. obli. ꝛ. l. illud aut illud. in princ. ff. de consti. pecu. subdit tñ ipse Ric. q̃ cuius ista sit bona rñsio q̃tũ ad obligationem alternatiuã: non tñ est bona rñsio q̃tum ad obligationem generalem in qua veritate nulla est in obligatione. ad. l. meuius. §. duobus. ff. de leg. ñ. nihil respondet et rem indecisam relinquit subijciens de hoc etiã haberi per Specu. in tit. de plꝰ peti. §. finaũt ego credo vno verbo q̃ ista sit ꝓprie differentia. Nam ille ꝺr plus petere q̃ñ petẽdo simpliciter vnaz rẽ aufert electionẽ debitori. ꝛ propterea dixit glossella prima hic: q̃ illud qõ hic in principio vocat imperator: cãz. j. vocabit electionẽ. ille vero qui petit maiorẽ summã vel quãtitatẽ q̃ sit debitũ dicit plus petere. ꝛ hec differẽtia clarissime colligitur ex inspectione hui⁹ ter. ꝛ ver. ꝑcedentis. ¶ †Scõo no.
3 ex isto ter. q̃ ille q̃ in specie petit vnã ex rebꝰ alternatiue debitis cuiꝰ electio sit debitoris: ꝺr plus petere cã: et ratio est quã
4 habetis i ter. q̃ aufert reo electionẽ soluendi †q̃ velit. verũ q̃ a
a in iure nostro sex reperiunt spẽs alternatiuarũ⁹ quas hic ordinatim enumerat scribẽtes. Jo. fa. Jo. de pla. ꝛ ang. de are. hic: quarũ quatuor ponit Bar. i. l. iñ. circa pn. ff. de eo q̃ certo loco. pulchrũ est scire nunqd in oib⁹ istis alternatiuis habeat locum iste. §. quedã eñ est alternatiua rerũ: vt in exẽplo posito in hoc ter. ꝛ in. l. plerũq; §. fi. ff. de iure dotiũ. ꝛ in. l. certa. §. sed si stichus. ff. de leg. j. q̃dã ꝛ scõo est alternatiua personarũ seu alternatiua posita inter personas: que q̃cunq; stat ꝓprie: q̃ñq; resoluit in ꝛiunctã. de qua dicẽdũ est vt ter. in. l. cũ quidã. ꝛ ibi p gl. ꝛ doc. C. de ver. sig. ꝛ in. l. si titio. ff. de leg. ñ. et in. l. sed si filio. §. j. ff. de cõsti. pecu. quedã ꝛ tertio est alternatiua tpis: vt in calẽdas zMartij ant Junij. de qua in. l. si stipulatus fuero. r. aut. rv. ff. de ver. obli. ꝛ. l. si ita relictũ. §. fin. ff. de lega. ñ. quedã ꝛ quarto est alternatiua locoꝝ: vt. l. iñ. §. qui sticbum. ff. de leg. ñ. quedã et quinto est alternatiua locorũ ꝛ rerum simul: puta: promitto dare istã rem Papie: aut illã zMediolani: vt in. d. l. iñ. §. perinde. quedã et sexto et vltimo est alternatiua rerũ psonarũ. et locorũ: vt. promittis mihi dare Stichum hic Papie: vel dare Titio Pamphilũ Bononie. Credo q̃ possent addi plures alie species alternatiuarũ si cõsiderabilis: ꝛ maxime sexta species rerũ personarũ locorum ꝛ tẽporũ simul: si additis alternatiuã tpis ad exẽplũ prorime dictũ. †nunqd ergo in omnib⁹ istis alternatiuis debeat fieri
5 petitio ꝛ libellus alternatiuis: vt dicit ter. noster: als incidit in penam ver. sed hec quidẽ. j. co. Ego in hoc puncto omissa longa serie verborum Jo. fa. ꝛ Jo. de pla. hic succinte concludo cũ Ang. de are. hic: q̃ô aut in alternatiua rerũ summarũ vel locorũ est electio creditoris: ꝛ tunc alterũ tãtummodo ex alternatiuis petendo non incido in penam huius ver. nec est

¶ Alternatiuarũ. Circa hanc materiaz vide latissime Sceli. in. c. inter ceteras. i. j. col. cuz seq. de rescrip.

necesse

necesse q̄ alterū petat: imo necessario debet ad vnū tm̄ cōclu
dere. l. vbi aūt nō apparet. §. q illud aut illud. ⁊ q̄ ibi Bart.
ff. de ver. ob. ⁊ l. stichū aut pāphilū. in p̄nc. ff. de ṽ. obli. ⁊ vnū
sim̄lr petēdo illud videt eligere: vt l. si is qui. ff. de leg. ij. Si
aūt electio est debitoris: tūc debet libellus alternatiue conci
pi p̄m hunc ter. alās incideret in penā ver. sed hec quidē. j. co. si
aūt est alternatiua p̄sonarū: q: stipulat⁹ sum mihi aut Ti
tie: ⁊ tūc semp cessat pena huius. §. si simplr petat non facta
mētione illi⁹ Titij: siue ille Titius sit adiectus solutioni tm̄:
q̄ casu ly ei solui possit inuito principali. §. si qs alij. ff. de inu.
stipu. ⁊ l. vero p̄curatori. in p̄in. ff. de ver. oblig. tū hoc nō pōt
facta litis cōtestatione a principali: q: tūc solū principali sol
uere potest: vt l. si stipulatus fuero decē in melle. in p̄inc. ff. de
sol. siue ambo sint p̄ncipales: vt q: sunt duo rei credendi: siue
ex ℨcta: siue ex vltima volūtate: ⁊ tūc simplr cessat pena hui⁹
§. cū vterq; reorū credendi possit ad solidū agere de per se: vt
l. si titio aut seio. ff. de leg. ij. facit l. si ex toto. §. j. de legat. j. In
alijs aūt speciēb⁹ alternatiuarū semp dic q̄ si electio est debi
toris habet locum. §. noster. alās secus. ista sunt multa verba q̄
summatim voluit Jo. fa. ⁊ Jo. de pla. hic. qñ aūt in alternati
uis sit electio debitoris: ⁊ qñ creditoris dicam vnum verbuz
6 in sequenti, notabili. ¶ †Tertio not. ex hoc ter. q̄ in cōtracti
a ¶ Debito- bus alternatiuis electio est debitoris⁹ concordat. l. plerūq; §.
ris. Vide He si. in. ℨ. alle. ff. de iure dotiū. ⁊ l. si in emptione. §. peñ. ff. de ℨben. emp. de
c. inter cete- hac tm̄ materia q: est semibrocardica in dubio: in alternati
ras. circa fi. uis cuius sit electio sine loquamur in ℨctib⁹: sine in vltimis
j. colū. de re voluntatib⁹: recurrite ad gl. no. ⁊ magistrā in. l. lucio. in gl. j.
scrip. ff. de lega. ij. ⁊ ibi videte Bar. no. distinguentē. ⁊ plene Dy. in
reg. in alternatiuis de re. iur. in. vj. ⁊ Bal. in. l. qui duos. ff. de
leg. ij. ⁊ Jo. de imo. in. l. plane. §. pe. in co. titu. ¶ †Quid aūt
7 in benefic̄is vel gratijs cuius sit in dubio electio: q: hic p Ān
ge. de are. tangit aliqd: videte Bal. i. d. l. lucio. Bal. ⁊ Jmol.
in. d. l. qui duos. ⁊ ibi allegāt mirabilē ter. in. l. ij. C. de castren.
li. xij. q. text. facit mihi semel maximū honorē in examine pu
blico cui nemo sciuit respondere perfecte. ⁊ Bal. ⁊ Ang. in. l.
beneficiū. ff. de consti. p̄in. ⁊ Bal. in. l. fi. alās penul. versi. quero
quid in mādato principis. C. de verb. sig. ⁊ Jmo. in. l. cuz res.
8 §. sed si. ff. de leg. j. ⁊ text. in. c. gratia. de rescri. in. vj. †In alter
natiuis aūt quid sit in obligatione: videte glo. ⁊ Bart. in. l. si
duo. ff. de verb. obli. ⁊ per doc. aliquid in. l. cū quidam. de ver
bo. signi. ⁊ in. l. si stipulatus fuero. r. aut. ry. ff. de verbo. oblig.
⁊ per doct. hic: vt p Joan. fab. Joan. de pla. ⁊ Ange. de aret.
9 ¶ †Et vsq; ad quātum tempus debitor cuius est electio ba
beat hāc facultatē eligendi: dicite q: quandoq; etiā post sn̄
tentiam ⁊ in executiōe: nisi ante statutus fuisset sibi termin⁹
intra quē eligeret: vt l. cū qui certarū. §. j. ⁊ ibi per glo. ⁊ Bar.
ff. de ver. obli. ¶ Unum non omitto q̄ est diligentissime no
tandum ad limitationem ter. nostri: ⁊ nō traditur per alios
scribētes hic nec in cōib⁹ locis: q̄ illud q̄ dicit in text. nostro
10 ⁊ similibus: †q̄ in dubio in contractibus in alternatiuis ele
ctio est debitoris: fallit nisi alternatiua esset adiecta i fauorē
creditoris. istud est quod singu. voluit Bar. post Guil. de cu.
in. l. q̄uis. in p̄inci. per illum ter. ff. de pigno. act. ⁊ propterea
infert ibi sing. Bart. q̄ si tu promisisti mihi solucre cēnum in
paschate vel dare sufficiēs pign⁹: q̄ ego possum precise te co
gere ad soluendum: q: illud de dandis pignoribus fuit adie
ctum in fauorē mei creditoris. vnde electio non debet esse de
bitoris: q: als illud q̄ esset appositū in meū fauorē redunda
ret in meā lesionē contra illā. l. q̄uis. ⁊ l. q̄ fauore. C. de legi.
q̄ singularissime notate. ⁊ sequit̄ Pan. de ca. in. l. uiñ. §. si ex
conuentione. per illū ter. in ver. quippe. ff. de re ind. ⁊ per ter.
no. ⁊ quasi de hoc expressuz in. l. cauſam. §. puellā. ff. de manu
mis. ti. generali. ⁊ idē tenet Pan. de ca. in. l. cū pponas ab ea.
ff. ⁊ C. de trās. ac. ⁊ ex hac doctrina Bar. ego puto q̄ possit in
terminis decidi amena ⁊ quotidiana q̄stio quā format Fli.
de neap. hic in. viñ. q. extra glo. ⁊ in ea nihil clare decidit. Po
11 ne: †p̄misisti mihi q̄ possum accipere vnū vel duo plaustra
lignorū de nauge tuo. volo accipere duo: nunquid possum?
videret fm̄ eū q̄ nō: q: in alternatiua electio est debitoris: vt
in hoc ter. verisimile est ergo q̄ p̄missor velit soluere vnū tm̄
cū nemo p̄sumat velle iactare suū. l. cū de indebito. §. j. ff. de
proba. preterea ⁊ semp in obligatiōe q̄ minus est sequimur:
vt l. semp. ⁊ l. in ambiguis. ff. de reg. iur. Contrariū refert de
cidere Ja. de ranen. ⁊ Modul. de auri. hic arguēdo de cōtra
12 ctibus ad vltimas volūtates †q̄ arg. est validū: vt l. pactuz.
ff. de pac. ⁊ l. seruū filij. §. cum qui chirographum. ⁊ l. que de
legato. ff. de leg. j. sed in vltimis voluntatib⁹ si verba testato
ris dirigātur ad legatarium percipientem talem aut talem
rem electio est legatarij: vt l. plane. §. fi. ff. de lega. j. ⁊ glos. ma
gistra. in. l. lucio. ff. de leg. ij. ergo cū in questione p̄posita ver
ba sint in stipulatore deducta etiam quo ad executionem cer
ti stipulatoris: erit electio: ⁊ per hoc ptz̄ responsum ad cōtra
ria. ⁊ cum istis concordat Jo. de bella per. in. l. cuz quidā. ff.
de ver. signi. motus arg. l. si sic stipulatus. ⁊ l. ij. §. quedam. ff.
de verb. oblig. ⁊ l. cum hic. §. j. ff. de condi. ⁊ demon. Nico. Vo
de neapo. hic simpliciter dicit cōtra hos videri ter. in. c. in al
ternatiuis. de reg. iur. in. vj. ⁊ nihil vltra dicit ⁊ nihil firmat.
ego puto q̄ fundamētum adductū per istos in suprascripta
questione nihil penitus faciat ad propositū: dum dicūt q̄ si
verba dirigātur ad stipulatorem q̄ electio est stipulatoris: q:
dico hoc esse verissimū: sed in proposito nostro verba nō sunt
directa nec ad stipulatorem: nec ad promissorē: sed sumus in
casu dubio ⁊ in dubio electio est debitoris: iuxta theoricā gl.
magistre. ⁊ Barto. in. d. l. lucio. nisi sustinendo eorum funda
mentum diceritis q̄ verba satis dirigantur ad stipulatorē:
dum dicit qō possit accipere vnū vel duo plaustra. quicquid
sit ego credo q̄ opi. eorū sit verissima ⁊ aperte decidat ex sin
gulari doctrina Bar. ℨ. relata: q̄ quādo alternatiua est ap
posita in fauorem creditoris: prout est in terminis nostris q̄
13 nunq̄ electio est debitoris. ⁊ ista est veritas. ¶ †Quarto no.
in ver. qua de causa. fm̄ Jo. de pla. ⁊ Ang. de are. hic gene
alem regulā in medio concludendi in vtroq; libello: vt semp
ipsa petitio seu cōclusio sit cōformis nature ⁊ qualitati ipsi⁹
obligationis: vt si pura sit obligatio: pure ⁊ precise petat cō
demnari. si obligatio est in genere: concludat in genere. si au
tem est alternatiua: eodē modo cōclusio seu petitio alterna
tiue concipiat: alās incideret in penam huius ver. iuncto ver.
⁊ hec quidem. j. co. ⁊ ad hoc faciunt que vidim⁹ in. §. curare.
ē. co. ⁊ de libello isto alternatiuo habetis etiam per Specu.
in titu. de plus peti. §. finantem. ¶ Quinto not. ex hoc ter. in
ver. preterea. q̄ in obligatione generis electio regulariter est
14 debitoris. ¶ †Quid autez sit in vltimis voluntatibus puta
in legatis in genere relictis cuius sit electio: recurrite ad glo.
magistram in. §. si generaliter. in verb. legatarij. ℨ. de legatis.
⁊ in. l. legato generaliter. in princi. in gloss. mag. in ver. possu
mus. ff. de legat. j. ⁊ ibi plene per doc. ⁊ glo. in. l. si heredes. §. si
incerto. in glo. j. ff. famil. ercisc. quid autem sit in obligatione
in reputa in homine p̄misso in genere. dic q̄ nullus ante so
lutionez sed facta solutione ille cui soluetur dicetur fuisse in
obligatione: vt. l. meuius. §. duobus. ⁊ ibi per glo. ⁊ latissime
Bar. ff. de leg. ij. ⁊ l. cum incertus. in. j. charta. ff. de leg. j. ⁊ dici
15 in. §. in boncfidei. in glo. in ver. iure aperto. ℨ. co. ¶ †Ultimo
nota ex hoc text. in ver. quinetiam. q̄ in obligatione generis
petendo etiam vilissimū dicitur plus petere: ⁊ ideo est in ter.
q: sepenumero facilius est soluere id quod est carius q̄ id q̄
est vilius. ⁊ q̄uis glo. hic in ver. p̄tij. alleget ad hoc multas
leges: nihil tm̄ faciunt preter. l. fi. ff. de vsu ⁊ habi: ¶ Gloss. in
ver. electio. diuido in tres partes. In p̄ima ponit vnam fal
lentiam ad hunc ter. In secunda allegat concordantem. In
tertia querit ⁊ soluit. secunda ibi: ⁊ facit ad hūc. §. tertia ibi:
quare si promissor. Et aduerte ad illam tertiā partē que in
cip. ibi: quare si promissor. ⁊ finit ibi. ff. de solu. l. stichuz. circa
princip. quam multi libri non habent. ⁊ fm̄ Joan. fab. hic in
p̄in. est vna additio: ⁊ fm̄ eum qui eam nō habet illam scri
16 bere debet. ¶ †In fi. gl. de hoc an ⁊ quando perempto vno
ex alternatiue debitis alterum tantum p̄stādum sit. Et an
⁊ quando p̄standa sit estimatio mortui: q: gloss. nostra in
vtroq; minus perfecte locuta est: nec etiam de hoc perfectaz
theoricam posuit Jo. fab. hic in. ij. col. videte Bart. plene di
stinguentem in. d. l. stichum aut pamphilum. in p̄icip. in. ñ.
alias vlti. col. in ver. reassume. ergo. ff. de solu. cuius distinctio
nem formaliter refert ⁊ sequitur Ange. hic. vos eam habete
pro hic expressa ne frustra membrane denigrentur.

1 ☞ Plus petens tempore: re: loco: vel causa qualiter hodie
punitur. ⁊ nu. ij.
2 Clausula saluo iure superfluit: in libello apposita qd operet.
3 Pena de duplicandis inducijs an locum habeat in vera cō
ditione.
4 Duplicandum quid sit quando ante conditionem petatur
cum sit incertum quantum ante tempus petatur. ⁊ nu. se
quen. ⁊ quid si agatur ante tempus ⁊ per partem nō op
ponatur. nu. 6. ⁊ an ⁊ quando talis exceptio opponi de
beat. ⁊ que sunt partes iudicis in condemnatione si ante
tempus petatur. ⁊ an ⁊ quando penitētia admittatur ad
hoc vt acto: euitet has penas. nu. 7.
8 Fiscus agens ob necessitatem fiscalem cōtra debitorem suū
non tenetur aliqua pena licet plus petat.
9 Labellarum emptores an ⁊ qñ ante temp⁹ exigere possint.
10 Debitor fugitiuus ante tempus vel ante diem capi potest.

12 Pena petentis debitum iam solutum que sit.
14 Plus petitum simpliciter negari potest.

Et hec quidem. Iste ver. negligit per alios scribentes qui nihil aut parum addendū super eo dicūt. ego aūt reddā cū valde singulare. iste ver. summatus fuit in genere in prin. huius. §. si tamen vultis summariū in specie. h. d. vsq; ad. §. si minus. ¶ Hodie
1 plus petēs tpe punit in duplicatione inducіarū. Plus autē petēs re: loco vel cā punit in triplū expēsarū in sportulis erogatarum. h. d. vsq; ad. §. si minus. ¶ Diuidit in duas partes principales. In prima ponit qualr hodie puniat petēs plus tpe. In secūda ponit qualiter puniatur petens plus alijs tribus modis. scōa ibi: finantē quantitate. ad hūc ver. addite que tradunt per glo. Innoc. et alios in. c. j. extra de plus petitio. et Jo. fa. et alios in. §. temporales. j. de excep. et memento
2 vt cuadatis has penas † qr in libello semp adniciatis illā salutarē clausulā: salvo iure supfluu. scm qr diri in principio huius §. si quis agēs. et ibi vidistis. hodie tū punit tm in duplicatione inductarū scm formā. §. temporales. ver. hodie. j. de excep. et iste ter. sine ista pena ꝓcedit sine dies sit apposita ab hoie: sive dies insit ex natura rei: sine dies insit a lege. put diri et declarani in ver. plus aūt. in. ñ. not. s. eo. ¶ An aūt iste ter. et pena de duplicādis inductis habeat locū i die incerta et sit in
3 eo qui petit ante diē incertā: dixi late in prin. huius. §. si quis agēs. in glo. in ver. cōplerus. ¶ † An aūt hic text. et hec pena de duplicādis inductis habeat locū in vera conditione: et sic in eo q petit ante eventū conditionis. dicite qr sic: put tenet Bal. cōtra Bul. de cug. in l. pecuniam. si certū peta. per text. apertū in. c. j. in fi. extra de plus pe. vbi text. dicit qr tpe plr petere dicit qui ante diē vel conditionē egerit. et ita tenet Bar. in l. si ita stipulatus. magna. in. xxxiij. col. ff. de verb. obliga. et Bal. in l. j. in vl. col. C. de fideicō. et Ang. de arc. in prin. huius
4 §. si quis agens. in glo. in ver. complerus. ¶ † Quid autē duplicandū sit qñ petit ante 2ditionē cū sit incertū ẽtum ante tps petat: dicebat Bar. in l. pecuniā. q incertum simpliciter nō posset duplicari: ꝙ ista incertitudo tpis in cōditionib⁹ venit certificāda ex futuro cuētu. et p ista simplr tranſit Ange. in prin. hui⁹. §. si quis agens. in ver. cōplerus. et Ang. de arct. in ver. plus aūt. s. eo. §. et sic vult Bar. qr in duplicatiōe inducіarū faciendā petēti ante conditionē sit expectandus conditionis euentus qui habeat certificare ẽtū duplicādū sit. qđ iudicio meo absurdū est dicere cū posset adeo differri eventus cōditionis qr vir aut nunq̄ sciremus quid esset duplicandū. vnde credo qr ineli⁹ sit dicere scm Jac. de rauē. et Vlic. de nea. in ver. plus aūt. in. j. q. extra gl. et Joā. fa. in ver. tpe. s. eo. qr ad imponendā hanc penā duplicationis petēti ante 2ditionis eventū nō sit expectādus euētus cōditionis: sed erit videndū quantū tps fuerit a tpe celebrati Jctus cōditionalis vsq; ad tps petitiōis et illud erit duplicādū. et credo qr ista sit veritas.
5 † Et successive iuxta ꝓdicta et iuxta hūc text. in quo habem⁹ qr hodie pena petētis ante tps est duplicatio inducіarū. pulchrum est investigare nūquid solū duplicabit istud medietū qr restat de dilatiōe a tpe petitiōis: an vero duplicabit totū tps toti⁹ integre dilatiōis vsq; ab initio. Bart. in l. iustas. C. de iur. fisc. li. x. tenet qr fiat duplicatio solū de tpe qđ superest: p text. in l. aut damnū. §. quisquis. ff. de pe. et ibi hoc idē tenet Bar. et cū Bar. simpliciter tenet Je. de pla. in vers. plus aūt. in. j. col. s. eod. Contrariā opi. qr imo tota dilatio debeat duplicari: et nō tū illud qr superest: tenet Vlic. de nea. hic in apostil. text. in ver. loquit constitutio. idē etiam tenet Jo. fa. in. §. tpales. j. de excep. et Ang. de arc. in prin. hui⁹. §. si quis agens. in glo. in ver. amittebant. idē etiā tenent cōiter doc. Cano. et Jo. an. et do. Ant. de but. in. c. j. extra de plus peti. et ita se habet magis cōis opi. per ter. apertū in. d. §. temporales. ver. hodie. j. de excep. nisi illū ter. intellexeris qr ibi a principio dilationis peticrit. quare esset nimiū diuinare. Hec obst. l. aut dānum. §. quisquis. alle. s. per Bar. qr rūdit Vlico. de neapo. hic qr ille ter. loquit in pena corporali: nos aūt loqmur in pena pecuniaria: quare sec⁹. arg. l. quid ergo. §. pena grauior. ff. de bis qui no. infa. iuncta. l. de interpretatione. ff. de penis. adnertite tū diligēter pro maxima declaratione ter. nostri ad id qr signāter dixit Spe. in tit. de fru. et let. expen. §. fi. ver. vt hic articul⁹. vbi sing. dicit † qr si agit ante tps: et nō opponit p parte: qr valet processus. dicit tū qr sibi dz imponi pena q̄ imponitur
6 7 plus petenti tpe: vt in hoc ter. † Et not. diligēter qđ talis exceptio dz opponi ante litē cōtest. non aūt post scm Bal. in l. si extrane⁹. in prin. ff. de cōdi. ob can. vbi etiā ponit q̄ sunt partes iudicis in condemnatione si petat ante tps. An autē et qñ admittat penitentia ẽtum ad hoc vt actor euitet has penas videte gl. in. c. j. extra de plus pet. que tenuit qr vsq; ad litem conte. admittatur penitentia: per. l. vnicā. C. de plus pet. innecta. l. amplius nō peti. ff. rem ra. habe. et dicit Ang. in prin. huius. §. si quis agens. in glo. in ver. cadebat. qđ istud probat in. l. non solū. la. j. §. j. ff. de lib. leg. qđ est verū scm do. Anto. de but. in. d. c. j. nisi reus interim etiā ante litē contest. fecisset aliquas expēsas: qr in illis reficiēdis actor veniret cōdēnandus cū nō sit iustū qđ ininste veratus fuerit et in expēsis lesus scm
8 Hosti. facit. l. eū quē temere. cū ibi no. ff. de indi. † Ultimo diligētissime aduertite pro maxima limitatiōe suprascriptorū et ter. nri qđ suprascripta ter. nostri fallūt in fisco agēte ob necessitatē fiscalē cōtra debitorē suū vel debitorem debitoris sui ante diē: qr pōt agere ante diē etiā qđ est fortius si opponat: nec incidit in penā huius ter. et hoc est speciale in fisco. casus est de hoc valde sing. in. l. j. C. de cōdi. ex lege. Et ita ibi Bart. dicit qđ ille casus est sing. et qđ hoc casu non duplicent in dacie: et consequenter nō habeat locū pena huius ver. tenet ibi expresse Bal. in. j. oppo. dicens hoc esse speciale in fisco ꝓpter publicā necessitatem q̄ semper videtur fiscum vigere: qr semper est in sumptu. ¶ † Dicit etiā ibi bal. qr illa. l. sit valde no.
9 contra emptores gabellarū: vt pro necessitate reipublice possint exigi ante tps et tota die propter repentinas necessitates publicas hoc fieri videm⁹ et nō est iniustū scm cū qđ reputat
10 multū notandū. † Dicit etiā in vltimis vbis ibi Bal. qđ ois debitor fugitivus pōt etiā capi ante tempus vel ante diem: per text. in. d. l. quesitū. ff. de pigno. qnā. l. dicit esse notabilem ad hoc vt est ter. qr si debitor est suspectus ante diē vel condi
tionem competit persecutio pigneris. quem ter. in proposito ter. nostri singulariter notat. p scōa singulari limitatione ad hunc ter. vt nō procedat in agente ante tps contra debitorez
11 suspectū. ¶ † Scōo principaliter no. er isto text. qđ hodie pena plus petētis re: loco vel causa: est triplū expensarū in sportulis factarū: vt isto. §. et §. oēs. ver. tripli. s. eo. et petitur tripli
catio expensarū per conditionem ex lege: vt hic cum glossella in ver. punitur. et glo. in. d. ver. tripli. in versi. cōsequitur. Pro alijs aūt expensis condemnabitur in simplū reo scm Joan. de pla. hic. est tamen casus in quo etiā hodie plus petens cadit a causa et sic causam pdit: qñ duo copulative interueniūt qđ dolose plus debito petat: et etiā dolose de pluri exigat cautionem: vt est ter. in. d. l. vnica. et ita ibi declarat Bart. C. de plus peti. Si autem petiisset plus debito dolose: non haberet locū illa. l. vnica. sed solā condemnaret in triplo expensarū: iuxta. d. ver. tripli. et hunc ter. nostri. et hoc notate pro declaratione et
12 limitatiōe ad text. nostrum. ¶ † Que autem sit pena petētis debitum iam solutum: videte ter. notabilem quē ego reputo singulare in iure in. l. si fideiussor. §. in oibus. ff. mandat. vbi est text. qr ille qui petit debitū solutum: vel semel solutum iterum recipit: cōmittit crimē stellionatus. et ita no. ibi Bart. in
13 j. notabili. ¶ † Quid autem ad ter. nostrum dicemus si actor plus debito petiit: et reus conuentus etiam eodē modo plus debito negauit: quid erit hoc casu? dicunt quidā qr fiat compensatio adinuicem. arg. l. si dolo. ff. de dolo. sed Joā. de lig.
14 in. c. j. extra de plus peti. dixit † qđ reus nullā penam patitur: quapropter plus petitū potest simpliciter negare. arg. notatorum in. c. j. extra de lit. contesta. et cum eo tenet Ang. de arc. in prin. huius. §. si quis agens. in gl. in ver. cadebat. videte tamen do. Anto. de butr. in. d. c. j. extra de plus peti. vt saltem quo ad expensas fiat adinuicem compensatio quomodo vero ad alias penas verum dicat Jo. de lig. ¶ Glos. huius ver. sunt interlineales et clare: et ideo remanebit expedit⁹ iste versiculus et per consequens iste. §.

1 ☞ Petens aliud pro alio per errorem an in eodem indicio errorem suum corrigere possit.
2 Creditor petens certā quantitatem an et qñ per hoc cōfiteri non videatur se in maiore quantitate nō esse creditorem.
3 Creditor si debitor ei dicat: ecce centum que tantum tibi debeo. et simpliciter accipiat et nihil dicat. an sibi preiudicet et fundata sit intentio rei.
4 Libellanti an et quādo eius assertio noceat cum tribus seq.
8 Donatio presumpta an traditionem requirat. et nu seq.
10 Libellum emendare quando proprie dicatur.
11 Libellum mutare quando dicatur.
12 Cumulatio: quid de materia cumulationis. nn. 26.
13 Libelli emendatio vsq; ad quantus tempus permissa sit. et nu. 14. et. 22. et. 23. et seq.
15 Iudex an secūdum conscientiam: an vero secundum allegata et probata iudicare debeat.
16 Executor iniē si cōscientiā suā habeat contra sniam quā exequi debeat an nihilomin⁹ cā executioni mādare teneat.

Iudex

18 Iudex videns Titium occidere Sempronium coram multis: an absq; alia probatione dictū Titiū de homicidio condemnare possit.

19 Potestas vel capitaneus videns a fenestra aliquos rixantes: an eos ex hoc absq; alia ꝓbatiõe punire possit: & an tunc si nõ mittat familiã suã sit priuandus officio suo. nu. 20.

21 Potestas si filiũz rixosum habeat & nõ prouideat: an licite de officio suo expelli possit.

25 In dilationibus cõcedẽdis que cause cognitio requiratur.

Si minus. ¶ Iste. §. multum bene continuatiue ꝓcedit fm Dyn. Jo. fab. Rico. de nea. & Jo. de pla. Nã. ꝙ. prime loquutus est imperator: qñ petit plus q̃ debeat qualiter actor puniẽd⁹ sit: & sic qualiter ꝓ uideat reo cõtra actorẽ plus debito petentẽ. hic vero loquit I casu ecõtrario qñ petit min⁹ q̃ debeat qualiter subueniat huic min⁹ petẽti. Postea in ver. seq. ponit qñ petit aliud ꝓ alio per errorẽ: an liceat errorẽ suum corrigere. ¶ Iste. §. vsq; ad. §. fi. sunt preterea. cõmuni diuisione. vt Rico. de neapo. et Ange. de are. diuidit in duas partes principales. In prima loquit in eo qui min⁹ petit q̃ sibi debeat. In scõa loquit in eo qui petit aliud pro alio per errorez. scõa ibi: si quis aliud. Vel si vultis elegãtius & fundamẽtali⁹ diuidere ex his que dicturus sum. ſ. in glo. ñ. mag. inver. iudicio. in prin. diuidite in duas partes principales. In prima loquit de emẽdatiõe libelli. In scõa loquit de mutatiõe libelli. Partes nõ muntãtur. Hanc diuisionẽ optime intelligetis ex his q̃ tradã in gl. predicta. h. o. in summa vsq; ad. §. fi. sunt preterea. Quãuis actor minus petat q̃ sibi debeat: tñ iudex ī iudicio dz adhuc

1 seruare in reliquo condẽnare. h. o. primo. ¶ Itẽ petẽs aliud pro alio per errorẽ põt in eodẽ iudicio errorẽ suum corrigere. h. o. scõo & vltio literaliter. & ad corticẽ vsq; ad. o. §. fi. & dicit Jo. fab. hic in. iñ. col. q̃ iste. §. in prin. & in ver. si qs aliud. est gl. et declarat. l. edita. C. de edẽ. & q̃uis aliqui hic. vt Ange. de are. cõgregãt hic quasi eõm materiã q̃ ponit in. l. edita. videlicet de emẽdatiõe libelli an & qñ sit permissa. Itẽ et de mutatiõe libelli necnon & de cumulatiõe. ¶ Ego tñ nõ attingã nisi ea quẽ necessaria sunt ad ter. & glo. tum quia ista est ꝓpria & ordinaria materia. o. l. edita. tũ etiã q; angustia tpis me viget & priorine generales vacationes a tergo instant et premunt.

2 ¶ † No. in primis Ang. de are. hic vnũ ad quod reputat hũc ter. multũ menti tenendũ: q; licet quis petat certaz q̃titatẽ: nõ tã per hoc vr cõfiteri se in maiore q̃titate nõ esse creditorem siue ignoranter petierit siue sciẽter. facit. l. si quidem. C. de trãsac. & hoc nisi apposuerit dictionem taxatiuã tñ: vel solũ modo: fm Bar. & alios in. o. l. si quidẽ. per gl. not. in. l. rõnes. l glo. fi. in ver. quantitatem. & etiam per Bar. & alios. C. de pro ba. & per. l. iñ. §. cum titio. ff. de admen. leg. adde Bar. eadem dicentẽ in. l. si cum duos. in prin. ff. rerum amo. & ibi etiã ponit Bar. † quid si debito: dixit creditori: ecce centũ que tñ ti bi debeo. & creditor simplr accepit & nihil dixit: an sibi preiudicet & ꝓ hoc sit fundata intẽtio rei? determinat Barto. qõ nõ

3 4 preiudicat: & de hoc dicit esse casuz nota. in. o. l. si qs. ¶ † Scõo & vltimo notate in ver. si qs aliud. qõ q̃uis vulgo dici soleat qõ assertio libellãtis nocet libellãti: vt. l. cum precũ. & cũ gl. j. et si. & ibi Bal. C. de libe. cau. & l. iñ. & ibi no. Bal. et illo ter. C. de instit. & substi. sub cõd. fac. intantũ q̃ ꝓ ista iura dicit Bar. in l. certũ. §. si qs absente. ver. itẽ qõ dixi. qõ valet cõfessio parte absente intelligẽdo &c. ff. de cõfessis. q̃ ꝙfessio facta in libello etiã absente parte probat. de quo etiã per Bar. in. l. iñ. in vltimis verbis. ff. de iure fisci. & Bal. in. l. vnica. in pe. col. C. de cõfessis. & do. Anto. de but. in. c. fi. extra de cõfessis. ¶ † Eamẽ illa regula limitatur ꝓmo per hũc ter. niſi iteruenisset error: q; errore interueniẽte talis assertio nõ noceret libellãti: imo potest talis error reuocari: vt hoc ter. addo ter. i. l. rura. et ibi Bar. in fi. illũ no. ad hoc. C. de omni agro deser. li. xj. intelligite tñ dũmodo lis nondũ sit cõtestata: fm glos. no. in. l. qui familie. in glos. vnica. in fi. ff. fami. erci. & hic in gl. ñ. mag. in ver.

6 iudicio. ¶ † Scõo predictã regulã q̃ habet qõ assertio facta

a in libello nocet libellanti⁹: limitat Ang. de are. hic in. xx. col. in glo. in ver. corrigere. vt procedat qñ ꝙfessio facta in libello esset assertiua. secus aũt si esset narratiua seu nunciatiua: vt si dicerẽ i libello me mutuasse. r. Titio heredi Seij. nã ꝓ hoc nõ videret cõfiteri illuz heredẽ Seij. alleg. Bal. in. o. l. qui familie. q fm eũ ita intelligit illã. l. vos aũt pro veritate huius limitatiõis videte in terminis Bar. in. l. er hac scriptura. ad fi. invlt. q. & ibi oino Jo. de imo. ff. de dona. Bal. in. o. l. cũ precum. C. de lib. cau. & fi. l. er his verbis. ī vlti. col. C. de resti. milit. & in. l. j. in pe. & vlti. col. C. de fal. cau. adde lega. & in. l. vnica. ī rix. col. C. de confes. et in. l. error. in. xj. col. C. de iur. & fac. fgno.

a ¶ Libellãti. vide Frã. are. in. l. cuz te. C. de trãsac. & l. l. ij. C. de instim. & substi. i fi. et q̃riri i apostil. i. o. l. cuz te. ad Fran. are.

7 do. Ant. de bu. i. c. fi. in antep. col. extra de cõfessis. ¶ † Tertio vltra Ang. de are. ego reperio q̃ supascripta regula: q̃ assertio facta in libello nocet libellã ti. limitatur singularissime p Jo. de imo. in. c. si cautio. ante medium. extra de fi. istru. & si hec limitatio esset vera: esset scribẽda literis aureis: q̃ ita demũ libellus probet & preiudicet libellãti si est scriptus manu propria ipsius libellãtis: sec⁹ si manu notarij vel alterius tertij: & ita dicit sent. re Bar. in. l. nuda ratio. in. ñ. co. ff. de dona. sed certe Bar. ibi nõ loquitur in libello: ꝛ loquit in libro rationũ. & dicit q̃ liber rationũ facit fidẽ: q̃uis scriptus parte absente qñ est scriptus manu propria: secus si manu alterius. quinimo Bar. i. o. l. nuda ratio. cõiter reprobat in hoc per doc. ibi. & Deum tenet & Jo. an. in addi. Spec. in ti. de instru. edi. §. restat. & Ɔ hanc limitationez Imo. ego allego ter. solennem in. l. diuus claudius. §. item senatus. ff. ad. l. cor. de fal. vbi est ter. q̃ nõ refert an aliqd sit scriptũ manu propria alicuius an manu alterius de eius volũtate: et vt formaliter inquit iurisc̃oltus videri eñ; hec ipsius manu scripta cuius volũtate scripta sunt. ¶ Glos. j. in ver. intentione. que est singularis glo. ibi: intẽtione. scilicet libello intẽtionis: & sic ponitur cõtentũ pro cõtinẽte: prout et vidistis ter. in. §. si qe agẽs in prin. & ibi dixi in apostillatione ter. ñ. eo. ¶ In fi. glo. nota

8 te perpetuo hanc gl. que est vnica & singu. in iure: † q̃ nunq̃ ꝓsumit donatio nisi qñ traditio interuenit. & si est vera: est magna limitatio ad. l. cuius p errorẽ. ff. de reg. iur. & sic habetis singulariter colligere q̃ ꝓsumpta donatio requirit traditionem. vos aũt dicite qõ gl. verũ dicit in se & ad text. nostrũ: sed nõ in eo inquã tũ dicit imperator ꝓsumi donationẽ: nisi qñ traditio interuenit. in hoc reprehẽditur per do. Jo. fab. & Ang. de are. hic qñ imo ꝓsumit donatio per sola simplicẽ promissionẽ scienter factã: vt. l. campanus. ff. de ope. liber. accedat qõ vulgo dicim⁹ paria esse q̃mittere & soluere. l. fi. C. ad l. fal. & l. si patronus. §. j. ff. de dona. sustinẽdo glo. in se quãtũ ad ter. nostrũ vt ex petitione in min⁹ q̃ debeat facta a sciẽte nõ ꝓsumat donatio in residuo. dicunt supascripti doc. qõ ꝓallegata nõ faciunt ad propositũ. §. nostri: q; predicta loquunt vel qñ traditio fuit facta a sciente se nõ teneri: quo casu procedit. o. l. cuius per errorẽ. vel qñ interuenit promissio a sciẽte se nõ teneri: quo casu ꝓcedit. o. l. campan⁹. & regula q̃ paria sunt promittere & soluere. & sic qua ratione soluẽdo ex certa sciẽtia sciẽs me nõ teneri videor donare: eodẽ modo ꝙmittẽs ex certa sciẽtia sciẽs me nõ teneri similiter videor donare: sed in casu. §. nostri nõ interuenit traditio nec ꝙmissio: nec aliquid qõ inducat donationẽ: & cõsequẽter hic nõ agit de traditione vel promissione simpliciter facta: ꝛ de quadã abstinẽtia: prout dicit gl. nostra de qua nunq̃ auditũ nunq̃ relatum extitit qõ induceret donationẽ vel remissionẽ. & cũ ista opinione seu defensione que fuit originalis Dy. vt ꝑdixi imoverius gl. nostre trãsit Rico. de neap. hic in prima oppo. glo. & cum ista glos. sic declarata adducit ipse q̃ nõ est tanta ꝓsumptio in patiẽte quãta est in tradẽte: quia grauius est tradere q̃ pati. & si diceres qõ paria sunt aliqd tradi alicui: vel q̃ res sit apud eũ: vt. §. interdũ. ñ. de rerũ diui. & l. q̃ ratione. §. interdũ. ff. de acqui. rerũ do. Rñdebat Rico. de neap. hic q̃ illud habet locũ in eo q est ad traditionẽ obligatus als se cus: vt in terminis nostris: quia tũc nõ sunt paria tradere &

9 pati. ¶ † Ego vltra doct. & prealligata Ɔ glo. hic: q̃ imo ꝓsumatur donatio etiã nõ interueniẽte traditione. allego gl. contrarium tenentem in. l. vnica. C. de plus pet. in gl. fi. ī ver. transactionibus. circa medium. vbi dicit illa gl. & quamuis Ɔ plus debito petentem per dolum & dolose exigentẽ cautionem sup plus debito succurrat per remediũ illius. l. vnice: q̃ cadit cã. tñ si postea ille a quo fuit exacta illa cautio spõte et sciẽter cõfiteat in tanta quantitate in quãta fuit exacta cautio: q̃ sibi tũc nõ succurrit: q; vr donare per dictam. l. cui⁹ p errorem: & sic illa ꝓsumpta donatio nõ requirit traditionez. sed dicite prout dixi fm doc. hic: q̃ gl. in. o. l. vnica. lequit qñ interuenit promissio seu ꝙfessio que bene induceret ꝓsumptã donationẽ. nostra aũt glos. & §. noster loquũtur qñ nõ intertienit traditio nec promissio nec etiam confessio: ꝛ solũ quedam abstinẽtia: vt predixi. ¶ Glo. magna in ver. in iudicio diuidit in quatuor partes principales. In prima declarãdo text. ponit opi. quorũdã: vt Martin. In scõa ponit aliã opi. Jo. q̃ approbat. In tertia rñdet tribus fundamẽtis adductis p Martinũ. In quarta querit & soluit. Scõa ibi: ꝛ certe fm Joã. propositũ est falsum. Tertia ibi: nec ob. qõ hic dicitur. Quarta ibi: q; põt emẽdare libellũ qñcũq;. Hec glos. inducit ter. q̃mittitur istis terminis emẽdare & mutare. nam q̃ hic in prin. gl. dicit emẽdare. j. ꝙ refert opi. Jo. dicit mutare: & sic vr velle glo. q̃ nõ sit differentia inter emendare

a ¶ Cumula re. p ꝙ in.materia vió Se li.i.c.significantib⁹.tñ. co.vñ. circa materiã. de lib.ob. & qó ibidẽ ad cũ diri in apo. quib⁹ adde duo verba p Frã. are. i.l. et duob⁹. ó duo.reis.in fi.v.col.& i.l. i.C.de fur.

b ¶ Libellũ. An et qñ libellus emẽdari possit & qñ non:et qd ciuili:& qd in crimi nali.vió Soli.i.c.significãtibus. i.j. co.v.ad illã materiã. de li.ob. et ibidẽ i.vj.col.i v. circa mutationes habes an & qñ mutari possit. et qd sit mutatio: et an q addit vel detrahit libello dicatur mutare. & ꝙ et ibidẽ in.vj.col.v. vnus vltra. & qd ó expẽsis factis an casu licite emendatiõis vel mutationis reficiãtur reo et dicit qó sic & ad expẽsas scõo loco factas qr in illis grauat. q not. et tene menti cũ ista qõ cẽt de facto i ciuitate fori Sempronñ fuit per quendã do. alr iudicatum re⁹ grauat⁹ fuit & ad expẽsas primo loco factas. q cõtrariũ semptennit ꝙ obstinatio eius ignorãtia sepe malũ iudicium pduxit & iniustitiã. & adó q iudex emen

10 tare: & tñ q fit differẽtia presupponit aperte ter. in l. edita. C. de edẽn. dum dicit emẽdari vel mutari. & sic ponit alternatiuã inter hec duo verba quasi sit diuersitas. & ibi glo. magna in ver. emendari. & ibi doc. cõstituunt magnã differẽtiã inter emẽdare & mutare. Pro clara ergo ẽtelligẽtia hoꝝ terminoꝝ & eoꝝ que. ꝙ. dicunt: dicitq; q in materia ista reperiuntur in iure tres termini: emẽdare: mutare & cumulare. q tres termini iter se valde differũt: vt declarãt Jo. fa. Ang. de are. Jo. de pla. hic: & clarius Bar. i. d. l. edita. C. de edẽdo. † Emẽdare ergo libellũ ppie ꝓ fm Jo. fa. & Ang. ẽ qñ aliqd corrigitur absq; mutatione substantie materialis. Bar. vero i. d. l. edita. in. ñ. col. latius & Jo. fab. hic: & latius & glo. ibi dicit quid sit emẽdare. declarat per ter. C. de emẽdatiõe Justiniani quodicis. p totũ. & §. quib⁹. in pma & ultima quodicis. & C. de emẽdatione propinquoꝝ & seruoꝝ. p totũ et quib⁹ colligit q emẽdare libellũ est ipsum corrigere: superflua resecare: mutare vba (snia tñ pmanẽte) addere vel detrahere vel declarare obscura. intelligite tñ semp substãtia materiali salua permanẽte. tollite vnũ exemplũ sufficiat. Ego cõtra te in libello actiõe ex mutuo ad centũ. volo postea addere libello quãtitatẽ & petere ducentũ cadãnt actiõe ista ppie est emẽdatio libelli: qr remanet salua substãtia materialis cadãnt actio idẽnet cõtractus cadãnt obligatio. & de hac emẽdatione ppie loquit ter. noster in pma parte. & l. accusaturus. ff. ad l. iuliã de adulter. homs ter. i l. actoꝝ vbi. ff. de re ind.

11 † Mutare vero libellũ est alterare substãtiã ipsius libelli. vt satis patet in. d. l. actor verba. cũ glos. iuncta. Linder. post ẽ. & iunctis vtrobiq; notatis. ff. de re indica. vel melius & clarius fm Jo. de pla. hic mutare libellũ est veteri actione relicta nouã eligere: vel relicta pma repetita aliã petere. Exẽplũ: egi cõtra te in libello actione ex testamẽto ad centũ: volo nũc agere actiõe ex stipulatu & sic alterare libellũ. ista ppie est mutatio qr substãtia materialis ipsius libelli alterat. de hac mutatione ppie loquit ter. noster in scõa parte principali in ver. si gs alind. & Lcũ fundũ. §. fi. ff. de vi & vi arma. ¶ † Cumulare vero sine cumulatio fr ꝙ definit Bar. in. d. l. edita. in. vi. co. est

a vnius actionis cũ alia coacceruatio. nã cumulare idẽ est q coacceruare plures actiões in eodẽ libello ẽ eundem. Exẽplum. egi ẽ te actione depositi: postea dubitãs nõ posse probare de positum volo aliam actionẽ cumulare i libello: & si volo plures actiones ad idẽ ex diuersis causis cõpetẽtes. coacceruatio ista est cumulatio. & de ista cumulatione nihil loquit ter. noster: qr hac materiã cumulatiõis ponit Ly. Bar. Bal. Ang. & Salyc. & alii scribentes in. d. l. edita. & amplissime p Ly. i regula nullus pluribus. de reg. iur. lib. vi. & aliquid per Jo. fa. & Jo. de pla. & Ang. de are. in antepe. & vlti. char. ¶ An aũt et quib⁹ casibus & vsq; ad quantũ tẽpus permissa sit ista emẽdatio vel mutatio libelli de quibus dub⁹ loquit ter. noster: vt predixi dicã aliquid statim in fi. huius. ¶ In ead. glo. ibi: vt in aut. de litigi. §. oẽm. dicite & transsumptiue i aut. qui semel. C. quomodo & qñ iudex. tenetis ergo extra gl. † q hodie de iure authenticoꝝ nõ est licitũ emẽdare libellũ b ẽt vsq; ad litẽ cõtestã. & ex hoc sequit glossellã velle q. §. noster. & l. edita. C. de eden. que leges permittunt emendationẽ libelli vsq; ad litis cõtest. vt statum. j. dicetur sint hodie correcte. & hoc aperta fronte firmauit Pe. de bella pti. i. d. l. edita. i. viñ. q. & Spec. in ti. de lib. cõcep. §. nunc ostẽdam⁹. circa pnin. in hoc puncto Rico. de nea. in. j. q. refert plures & varias opiniões antiquorum: de quibus qr nõ expedit non curo facere mentionẽ. ego indistincte teneo cõtra hãc gl. q ter. noster. & l. edita nõ sint vlo modo correcti. & cõsequenter q ẽt hodie quis põt emẽdare libellum vsq; ad lit. cõtest. fm tñ qõ. j. dicã: & etiã tenẽt Jo. fa. & Jo. de pla. & Ang. de are. hic. & Jac. de beln. in. d. §. oẽm in aut. de litig. Nec ob. d. §. oẽm. & trãsumptiue dicta aut. q semel. quia rñdet Angel. qõ verũ est q actor debet persistere libello vsq; ad finẽ iudicij supple fm eum: nisi vsq; ad litẽ cõtesta. i. permittẽte mutauerit libellũ: vt hoc ter. vos aut absq; vlla supplẽtione melius rñdete fm Jo. fa. hic: cuius solutionẽ etiam sequit Jo. de pla. q. ille. §. oẽm. & aut. qui semel. nihil habẽt cõmune cũ. §. nostro. & l. edita. qr ille leges loquunt in casu qñ actor nõ vult prosequi causã: quo casu per. d. ll. cogitur psequi & psistere in libello dato. hic aũt. §. noster. & l. edita. loquunt in casu valde diuerso. imo ecõtrario qñ actor instat & prosequit causam: verũ vult aliquid emẽdare de positis in libello: & sic ille leges occurrũt calũnñs nõ psequẽtium causam. iste aũt leges subueniunt vigilantie prosequẽtiũ & sic luculẽter apparet q be materie nihil habẽt cõmune ad inuicẽ. & cõsequẽter q iste. §. & l. edita. nõ sunt hodie correcti cũ loquant in materia prorsus extranea. ¶ In ea. glo. ibi: tamẽ ór iudicium idem: vt. j. priori. §. an hec solutio sit bona

14 dicam. j. late. ¶ † In ea. gl. ibi. vt. j. de nora. §. in summa. voluit dicere glos. q in. d. §. si detracta. solũ fiebat emẽdatio circa quã litigatẽ nõ contingentẽ actionẽ vel causam agendi: & cõsequẽter fiebat emendatio tertia in qualitate super qua non fundabat iudicii: sz rei cõuenti beneficii. & ideo fieri potest etiã post litẽ cõte. vt in. d. §. si detracta. & ita ibi declarat Glo. et de intellectu illius. §. si detracta. si vltius latius videre videte Inno. in. c. j. extra de libel. obla. & oino Jo. de imo. in. l. j. §. j. ff. de publi. Joã. an. in addi. Spec. in rub. de accu. in quarta parte. & Bart. in repe. Perusina. l. edita. in. rr. & rrir. col.

¶ In ea. glos. ibi: niſi habeat cõsociã vt inder. teneatis ergo 15 q cũ qrit † an iudex debeat iudicare fm cõscientiã suã: an vero fm allegata & pbata⁹. sic est distinguẽdũ. Aut id q iudex c habet in cõscientia est notũ sibi vt indici: & tũc debet iudicare fm cõscientiã suam. & dicit cõstare indici vt indici qñ sibi cõstat ex actis coram eo factis. & ita loquit. l. si irruptione. §. ad officiũ. ff. finiũ regũ. Aut vero id quod iudex habet i cõscientia sua est sibi notũ tanq; priuate persone: & tũc debet iudicare fm allegata & probata. & ita loquit. l. illicitas. §. veritas. ff. de officio prefidis. nõ aũt debet iudicare fm cõscientiã suaz. nec dicit isto casu peccare aut cõtra conscientiã facere: vt no. in. c. j. extra de offi. ordina. vbi si iudex iudicat fm legem non peccat: quãuis cõtrarium cognoscat. exemplo salvatoris nostri qõ quãuis nosceret omnia secreta nostra tamẽ noluit indicare fm suam conscientiaz: sed fm probationes. vt. ñ. q. j. c. deus omnipotens. & theoricam glo. nostre formaliter sequitur Bart. post antiquos in. d. l. illicitas. §. veritas. Quid aũt sit conscientia & infinita singularia dicta in materia cõsciẽtie c

d dici vobis in. §. sed iste d. in glo. magna. in verb. dicit. ẽ. eo. de puncto autem glo. nostre an iudicandũ sit ex allegatis & probatis: an vero fm conscientiam: videte plures glo. vt in. §. fit. tibi quoq; tertiũ studiũ. in aut. de man. prin. & glo. ẽ. quibus mo. tu. fini. in prin. superver. ex habitu. & in. l. ñ. in glo. fi. superverbo: quãri. in. l. litẽ. ff. de in litẽ iuran. et in. d. l. si irruptione. §. fi. in glo. fi. in ver. subiectis. & glos. no. in. l. i. in glos. j. C. qui & aduersus quos. & in. l. lex que tutores. in ver. testificatione. C. de admi. tuto. & in. l. ñ. in glo. penul. in ver. atror. et ibi Ang. ff. de fer. & ibi etiã gl. not. declarat qñ aliquid dicatur esse notum iudici vt indici: qr est qñ sibi constat ex actis: quia illud d est in actis productũ. vt quia est sibi probatum per testes vel instrumenta coram eo producta. & fertur ita Bzo. respõdisse potestati Bononie. ad ista etiam videte gl. in. l. bonorum. in ver. scienꝫ. C. qui admi. per glos. notabilem que late discutat & examinat in. c. j. i glo. magna in ver. cautiones. circa mediũ. extra de offi. ordi. & in. c. pastoralis. §. quia vero in ver. candẽ. extra de offi. deleg. & in. c. iudicet. in glo. in ver. audit. tiñ. q. vñ. verum quia iste passus est multoz dubitabilis apud theologos et canonistas: nec transit cũ tam modica distinctiõe an si iudex habeat conscientiã indubitatã et ex conscientia sua indubitanter sciat: puta quia vidi aliter esse q̃ sit probatũ: an debeat iudicare fm cõscientiam suã: et maxime in criminalibus in quibus veniret imponendã pena corporalis eoz damnũ nõ sit postea reparabile: vt puta si indubitãter scit iudex q Sempronius occidit Caiuz: quia ipse infallẽter vidit: et probatur plenissime per testes qõ fuit Titius qui eũ occidit: an cogatur ex probationibus coꝝ eo factis condẽnare Titiũ innocẽtẽ varij varia dixerũt: ideo videte Spec. in tit. de sen. §. generaliter. ver. item debet. et in tit. de notorio cri. §. fi. in ver. quia. et i ti. de allega. et dispu. §. satis clare. ver. vt aũt. et ver. item ad cius. et ver. itẽ si. et ibi Joã. an. in addi. et latissime do. Abb. Pano. et Jmol. post do. Ant. de but. et alios in. d. c. j. extra de offi. ordi. et in. d. c. pastoralis. §. quia vero. extra de offi. delega. per doct. in. c. j. vbi pulcher ter. de re indi. in. vj. et in. ñ. q. incipit: si sacerdos. per ter. et glo. ibi in verbo: sciat pro certo extra de offi. ordi. per Inno. in. c. veniẽtes. extra de iureiuran. et latissime per domi. Anto. de butr. in repet. c. vestra. in vltima charta. extra de coha. cleri. et mu. Pe. de anc. in repeti. c. canonũ statuta. circa quartã chartã. extra de constitu. per eundem in regula possessor. in. xxvj. co. versi. vj. circa istud. de regu. iur. in. vj. et late per Bal. in. d. l. si irruptione. §. fina. et ibidem per Flo. & Bald. in. l. j. C. de ind. vidu. tol. per Ange. et Jmol. in. l. a diuo pio. in princip. ff. de re indi. & late per Ange. hic super. i. glo. in. vñ. in. viñ. e. ir. col. In predicta tamẽ difficultate consilium & cautela q iudex quantum ei possibile est se eroneret ab onere sentẽtiãdi: et si potest delegat aliꝫ causam vel instet apud superiorẽ vt eũz remoueat: vel saltez a dicta causa eroneret: vel maxime etiã in cã capitali instet cũ parte qõ ipsuz recusẽt allegata hac cã q intendit ipsa para ipsum iudicem in testem pducere. & ista est iusta cã remotionis: vt in. c. dilecto. de testi. et hec consilia

dationez libelli nõ admittet: nisi primo actor denẽ expẽse scõo loco facte reficiantur: vt per Scli. habes loco allegato. vbi ẽt vide remissio nesquas ibi dedi ad cũ i apo. & quid ó rusticus: vide do. Ale. de imo. in. l. edita. C. de edẽ. in vlti. col. & Sul. et oino eundẽ in vlti. colũ. hodie defendentem oppo. Bart. et sequacium.

¶ Et pbata. vide late Scli. in. c. pastoral. §. qz vero. i. ñ. co. glo. i ver. tenẽt. de offic. dele. vbi ponit nonnullas no. limitationes.

¶ Sed iste. Quem vide in nu. 9. cuz pluribus sequenti.

a ¶ Peccaret. Et hoc idcõirit idẽ do. Jaſ. §. l §. 13 iſte. nume. cxxv.

b ¶ Theologos vide tu Heli. l.c. que neceſ. in. xxi. col. 1 ver. gnta cõclusio. de cõſti. vbi ponit de pn cipe mãdãte alicui ſine alia cauſe cognitione q aliqnẽ in furca ſuſpẽdat en il le ſine pecca to ereq poſ ſit. et ibi dicit qõ ſic: q; pro pncipe pſumit qõ iuſte procedat. et ad ꝓ allegat quã plurimas re miſſiões ãs ibiriõ p eũ. 1 latel. c. cõ ſanguinei. el. j. in. j. col. ver. ad vltimũ qõ tangitõ re ind. 1 in. c. paſto ralis. §. qve ro. de offic. delega. vbi dat reme dia theologorũ marie girardi de odone in ſe cundo etbi comm. vbi vult iter ali a q poti⁹ ce dat offi. quã ereq nat: tũ nõ omittas oino videre eũ i locis. §. allegatis.

1 ¶ Duo tũ peregrina dicit in hac materia. notate. Primus q iuder q eſt ſupra legẽ: vt papa imp̃ator vel pr̃inceps cuius dictũ habeꝫ pro lege: debet ſemp ſm ſuã cõſcientiã iudicare qualitercunq; habeat illã cõſcientiã ſiue ex actis ſiue nõ: alꝰ peccaret⁹. iſtud eſt q̃ dixit ſingulariter Bar. in. l. vnica. ad ſi. C. vt q̃ deſunt aduoca. 1 refert̃ ẽt notata per Ly. 1 Bal. in. l. reſcripta. C. de preci. impe. offe. 1 q̃ notat Jnno. i. c. cũ inter. i vltima gloſſ. extra de elec.

16 ¶ Scõo aduertite q̃ licet executor habeat cõſcientiã ſuam ꝑ ſuiam quaꝫ dꝫ exequi 1 illam videat iniquam: tenet tñ cã executioni mãdare. qõ notate: q; millies cõtingit. c. ꝓterea. 1 c. paſto. §. q; vero. 1 ibi do. Anto. de but. extra de offi. deleg. 1 illud ideo eſt ſm do. Anto. ibi: q; qui nõ habet cognitionẽꝫ aliquã nõ poteſt retardare executionẽ: licet habeat cõſcietiã in ꝑticulari. cũ ergo merus executor regulariter nõ habeat cognitionem. §. ſi vt proponis. 1 l. executionẽ. 1 qõ ibi per glo. 1 Bald. C. de execu. rei iud. qõ intelligite in cã ciuili: ſecus aũt i cauſa criminali 1 corporali: quia tũc iudex nõ debet exequi ꝑ cõſcientiam ſuam. arg. l. j. in. fi. 1 q ibi no. p Bar. ff. de que ſtionibus. 1 notat in terminis Jnno. 1 doc. in. d. c. paſto. §. q; vero. 1 hoc ideo eſt: q; damnũ talis executionis eſt irrepara bile: ergo nõ dꝫ ex arrupto executioni mãdare. arg. l. ſi qs p uocarct. cum gl. ff. de app. notant Pau. de cleza. 1 Pet. de anch. in cle. j. extra de re iudi. 1 Bal. i. l. auditor. C. de epi. audi. 1 hoc per Ange. de are. accedat illud ſatyrici. Nulla vnq̃ de morte hois ꝓtẽtio lõga eſt. 1 iſta bene notate: q; quotidia na ſunt. ¶ Numquid autem licitũ eſſet iudici mandare ere cutioni ſuiam capitalẽ cõtra aliquẽ q̃ videt eſſe iniquam ſi hoc faceret fauore tyrãni q̃ hoc ſibi ꝓcepiſſet: ita q; ꝓ hoc ex b cuſarek ap̃ deũ. nõ audeo decidere. cõſulte theologos⁽ᵇ⁾. Re perio tñ apud legiſtas qõ occidõs aliquẽ etiã nõ culpabilẽ 1 ſciẽter ꝓ cõſeruatione vite ſue nõ dꝫ in aliquo delinquere: puta ſi tyrannus habeat duos incarceratos: 1 dicat vni niſi ſuſpendas cõſociũ ego faciã te trucidari. iſta eſt iuſtiſſima cauſa occidẽdi ẽt innocentẽ vt ſe liberet ab inſtãti periculo: nec ꝓ hoc dꝫ in aliquo delinquere. iſtud eſt quod l terminis tenuit glo. ſingu. 1 aurea in. l. ſi familia. in ver. poſſit. ad ſi. ff. ſi fami. fur. fe. dica. 18 ¶ Jungd aũt iudex videꝫ occidere Sempronũ coram multis poſſit abſq; alia ꝓbatione Titium cõdemna re de homicidio. videte gl. no. ñ. q. j. §. q̃ antez. 1 alti⁹ oibus tetigit do. Anto. de but. in repeti. c. veſtra. in vlti. cbar. extra 19 de cohabi. cle. 1 mulie. 1 ibi oino videte ꝓ eũ. ¶ Et an capi tancus vel poteſtas videꝫ a feneſtra aliquos rirantes poſſit eos ex hoc punire abſq; alia ꝓbatione: videte Guil. de cu. i. l. vnica. C. vt q̃ deſunt aduoca. 1 Bal. l. l. nullus. C. de ſum. tri. 20 1 fide catho. 1 Bal. in. l. j. §. qui es. ff. de offi. ꝓfec. vrb. ¶ Et i iſtis locis ponit ẽt Bal. an hoc caſu ſi poteſtas vel capita neus videꝫ rirãtes ꝓ feneſtrã ſi nõ mittat familiã ſuã ſit pri uandus officio ſuo: ita q̃ iſta ſit inſta cã priuatiõis. 1 deter minat q̃ ſic dictũ illud ſingulare Ly. i. l. ſi ſernos. C. de nora. 21 vbi voluit ſingulariter ⁊ q̃ ſi poteſtas habeat filiuꝫ riroſuꝫ 1 nõ puidcat: licite põt expelli de officio ſuo. q̃ oĩa ꝑpetuo no tate: q; quotidiana ſunt 1 nõ babenk ꝓ aliꝰ bic: nec etiã in cõiuus locis. ¶ Jn ca. gl. ibi: 1 hoc in ſingularibus indicijs. tenetis ergo ex hãc glo. q̃ emẽdatio libelli de qua emẽdatio ne ꝓpoſuit loquit̃ pncipiuꝫ. §. noſtri. 1 intelligi dꝫ hec gl. vt 22 declarani in pn. huius glo. ⁊poteſt fieri vſq; ad litis cõteſt. 1 non vltra: reꝓbata opinione Bar. q nunq̃ dixit verus: 1 quoũdam aliorum aſſerentiũ q̃ poterat fieri q̃cũq; ante ſciam: nec requirebak noua litis cõteſtatio: quinimo etiã ſi actor nõ emẽdaret q̃ ſi iudex hoc ſciebat: dꝫ ex eius cõſcie tia cõdemnare. 1 cũ gl. noſtra in terminis in qbus loquit̃ vꝫ q̃ fit emẽdatio circa repetita: vt in pn. §. nñi tranſeũt Bar. 1 communiter doc. in. d. l. edita. poſt gl. ibi: 1 ita tenent vbiq; gl. 1 cõmuniter doc. 1 de hac materia videlicet an 1 q̃ 1 vſq; ad quãtũ ⁊ps ſit licita emẽdatio libelli ſi loquamur circa ſubſtãtialia ipſi⁹ libelli: 1 q̃ circa aliquã qualitatẽ: 1 q̃ circa aliã ẏba obſcura libelli: 1 q̃ circa acceſſoria: vt puta frn ctus. videte ſingulariter per oẽs in. d. l. edita. de quibus omni bus habetis ẽt hic per Jo. de pla. latius ꝓ Ang. de are. 1 ali quid ẽt ꝓ Jo. fa. ſed certe q; iſta nõ cõſeruũt ad intellectũ ter. noſtri. 1 gl. ideo cõſilio omitto maxime cũ hec oĩa ordinarie 23 habeank in. d. l. edita. C. de edẽ. ¶ Vnũ tñ nõ omitto q̃ iudex cõis opi. vt predicti ſe habeat cum glo. noſtra q̃ emẽdatio cir ca rẽ petitã poſſit fieri vſq; ad litẽ cõteſt. in quib⁹ termi nis loquit̃ pncipiũ. §. noſtri. nõ aũt poſt lit. ⁊teſt. niſi fiat nouũ iudiciũ 1 noua inſtantia. cõtra hanc cõclusionẽ multũ viget ter. noſter in ver. i codẽ iudicio. ergo in eadẽ inſtãtia. Nec ob. expoſitio glo. noſtre expoñtis in codẽ iudicio. j. cora codẽ in dice: q; hec expoſitio multũ violat hanc literã ꝓterea nõ ꝓ ôt dici idẽ iudiciũ vbi mutak inſtantia iudicij: ſed tunc q̃ vna agitak: prout tertualiter habetis in. d. l. in odictis. §. ſi detra ctat. ver. donec aũt. 1 ver. ſeq. ff. de noua. 1 i. l. cũ apud. ff. iudi. ſol. preterea iudiciũ dicit eſſe idẽ vbi res vel actio mutak. vt. l. cũ q̃rebak. ff. de iudi. ſol. cũ ergo hic ter. dicat in codẽ iudicio oportet q̃ neceſſario intelligak. i. in eadẽ inſtãtia: alꝰ nõ dice rek idem iudiciũ mutare vel actionẽ. q̃uis pſone iudicis vel partiũ eſſent eedẽ per iura ꝑallegata. fortificat iſta 1 vigẽtius Ang. de are. j. in gl. ſequẽti inver. iudicio. poſt Raph. Ful. in. d. l. edita. quia ſi ter. noſter exponerek in codẽ iudicio. i. co rã codẽ iudice: prout gl. noſtra exponit 1 ſequunk cõiter doc. ſequerek q̃ iſte ter. eſſet ſupfluus 1 bis idẽ diceret cũ ſtatim dixerit ter. de iudice q̃ nihilominus debet iudex 1 c. preterea 1 fortius intelligeremus hũc ter. in hũc ſatuũ ſenſum q̃ vel let dicere q̃ nihilominus aduerſariũ iudex cõdẽnet cora eo dem iudice: quo nihil abſurdius. Preterea per iſta q̃ i veri tate multũ viget: Jo. fa. hic receſſit a ꝓdicto cõmuni intelle ctu gloſſarũ 1 doc. ad hũc ter. noſtrũ: 1 habuit aliũ ſtellectũ ad hũc ter. ꝓfecto nõ ꝓtẽndũ. dicit eũ ſe putare q̃ iſte ter. ſit plane 1 ſimplr intelligẽdus: prout literaliter iacet. q̃ ſi mi nus petiꝰ poſſum codẽ iudicio 1 in eadẽ inſtãtia petere plꝰ ſi debeatur ex eadẽ actione ſine nouo libello 1 ſine nouo pro ceſſu: q; hoc caſu nec cauſa agẽdi: nec actio mutank: nec pri ma petitio deſenk: 1 hoc exꝑſſe ſm eũ dicit etiã ter. in. d. §. ſi detracta. vbi duráte eadẽ inſtãtia augek 1 diminuik petitio: q; nec cauſa radicalis agẽdi nec actio mutank. q̃uis odẽna tio poſſit eſſe minor vel maior: 1 hoc etiã exꝑſſe ꝓbak ſm eũ per ter. exꝑſſum. in. l. apud celſum. §. itẽ querit. ff. de excep. do li. ſuper quo ter. multũ dubitauit hic Dyn. 1 poſt eũ Ric. de neap. in prima oppo. extra glo. apparet ergo ſm Jo. fab. hũc §. ſimpliciter ꝓcedere. vt in eadẽ inſtãtia ſine alio libello poſ ſit fieri cõdẽnatio de adiũcto cũ ſit modica mutatio cũ ſit ea dẽ res cã 1 actio. 1 pro hoc intellectu fiat ſm eũ. l. ampliorẽ. C. de app. que lex nõ eſt reſtringẽda ad vniuerſalẽ actionẽ: vt l. offidius. in fi. ff. de leg. iñ. q̃uis glo. nña hic in fi. reſtringere videak. ſi aũt mutare vel res vel actio. vt in hoc. §. ver. ſi quis autẽ. tũc ratione erroris intercenientis eſt idem: ſcz vt in eadẽ inſtãtia ſimiliter poſſit fieri cõdẽnatio ꝓbato errore q̃ põt reuocari 1 corrigi vſq; ad ſuã: vt. l. de cujte. §. q iuſto. ff. de interro. act. 1 l. error cã materia. C. de iur. 1 fac. igno. 1 iſte ſit ꝓprius intellectus ad hũc ver. ſi qs aliud. alꝰ aũt nõ ꝓbato errore iſte verſi. nõ obtineret ꝑ ſupraſcripta. 1 in veritate iſte intellectus multũ amicak litere ter. noſtri. 1 credo q̃ nũq̃ vo luerit ter. aliud dicere. Et ſuſtinẽdo hũc intellectũ qui eſt pe regrinus poteſtis vltra cũ rñdere ad ter. i. l. nõ põt. ff. de iudi. hic allegatũ in gl. ſuper quo ter. tanq̃ ſub cardine fundatur cõis opi. q̃ illa. l. habet locũ in iure q̃ nõ habet exordiũ ante litẽ cõteſt. ſi aũt ꝓtius cõpetebat: 1 ſic habebat exordiũ: 1 ꝙſe quẽter ins iam erat queſitũ actori ante litẽ ⁊teſt. vt in termi nis ter. noſtri: tũc etiã illud qõ venit poſt litis cõteſta. põt in codẽ iudicio 1 in eadẽ inſtãtia deduci: vt. l. ſi rẽ alienã. §. fin. cum ibi no. ff. de pig. act. 1 ita etiã rñdet Ang. hic. 1 de intelle ctu. d. l. nõ põt. diri late. ſ. eo. tit. in pn. in glo. ſi. magna. in ver. debek. Jo. de pla. hic dicit q̃ q̃uis ꝓdicta fundamẽta Jo. fa. ſint ſubtilia q̃ tñ do. noſtri Bart. Bal. Saly. 1 cõiter alĩ in d. l. edita. ſequunk opi. gl. noſtre a qua dicit ipſe nõ eſſe diſce dendũ 1 q̃ ad argumenta Jo. fa. ſtudioſus indagator facili ter poteſt rñdere. ipſe tñ nihil rñdet. Ang. vero de are. adſcri bit hãc opi. Raph. Ful. in. d. l. edita. nullã faciens mentionẽ de Jo. fa. 1 Dy. 1 dicit q̃ q̃uis iſta opi. multũ cõprobetur ꝑ hunc ter. tñ cõmunis ſuia gloſſarũ 1 doc. tenet oppoſitũ 1 q̃ iſta cõis opi. ſeruak i practica. mihi aũt in puncto iuris mul 24 tum placet cõſyderatio Jo. fab. ad hũc ter. ¶ Jn ca. gl. ad fi. idem tenuit glo. in. d. l. edita. in prin. glo. magne. 1 ratio eſt ꝓpter naturã iudicij vniuerſalis in quo vniuerſalis petitio 1 generalis admittit: q̃ ſufficit q̃ quis ſimplr petat ſe declarari heredẽ. bonoꝝ aũt reſtitutio venit officio iudicis: vt per gl. i. §. curare. in gloſſ. j. in ver. poſſibile. ſ. e. 1 diri latius in. §. actionũ. extra gl. in vltimo libello petitiõis hereditatis. ſ. eo. 1 ad hãc glo. erit ratio ſm Bal. in. d. l. edita. relatum hic per Ange. de are. q; i vniuerſali iudicio ſufficit reũ poſſidere ꝙe erecutiõis: etiã ſi nõ poſſideat ꝙe ſnie ꝓpter ipſius iudicij vniuerſalis naturã: vt patet i. l. facultas. C. de iure fiſci. lib. x. vel ſm Joã. fa. in vltimis verbis iſtius. §. in vniuerſalibus vel generalibus actionibus nõ fit aliqua mutatio: ſ. ille ſui na tura etiã cõprehẽdũt que ſunt in hereditate: 1 ideo ſi aliqua

superuenant nō cēsetur augmentū in vniuersalibus generalibus: sed est quedā declaratio seu specificatio fm eius. & hāc glo. nostrā ego teneo cū ista limitatiōe quā nō subdicto: vt procedat qū esset ḡaliter actus vniuersali iudicio: puta peto a te quicqd de hereditate Titi possides. & ita loquit. l. iiij. & l. ampliouē. hic allegata in glo. si aūt actū esset specialiter: vt qr egisset petitiōe hereditatis cōtra te ad certū fundū quē possides q fuit Titi cui⁹ ego sum heres. certe tūc in vniuersali iudicio nō posset fieri additio post litē cōtest. sicut nō pōt fieri in singulari iudicio. l. nō plus. ff. de iudi. qr tūc eadē est ratio: preut est in singulari iudicio. vnde si tu conuentus petitiōe hereditatis ad certū fundū: & sic in specie inciperes post ea post l. tē ꝑte. possidere alias res: ergo nō posset postea post litem contest. addere predicto libello et petere iure predicte actiōis intētare aliā rē hereditariā. & in istis terminis loquit & procedit opi. Bar. & cōis in. d. l. edita. per quē dicebat Ang. de are. hic reprehēdi glo. nostrā: qr imo glos. nostra pōt optime saluari cū Bar. & doc. loquunt in diuersis terminis a gl. nostra. & ita cū ista distinctiōe & saluatiōe tenet etiā Nico. bi in. ñ. q. glo. de quo etiā videte Spec. in ti. de lib. cōcep. §. nunc ostendamus. circa princ. & Saly. in. d. l. edita. ver. ḡro modo vsq; ad qō tēpus &c. ¶ Glo. iij. in ver. iudicio. diuido in tres partes principales. In prima declarat & exponit tert. In scōa querit & soluit. In tertia idē facit. scōa ibi: sed nūquid none dilationes. tertia ibi: itē nūquid iterū de calūnia iurabitur. ¶ In ea. gl. in prin. ibi. i. apud eundē iudicē. de hac disputatione dicite vt in glo. p̄cedēti circa fi. & ibi videte aliū intellectū ad hunc ver. fm Joā. fab. hic. ¶ In ea. gloss. ibi: tū vere aliud est. notate ex gl. q; qñ est idētitas psonarū sed est diuersa instātia: q; vere & proprie nō est idē iudiciū: sed improprie. et idē etiā notat gl. in rub. C. ne liceat in vna eadēq; causa ter tio ꝓuocare. qō notate ad statuta in quib⁹ ꝓprie verba sunt intelligēda. vulgata. l. iij. & ibi Bar. ff. de neg. gest. cū si. ¶ In ea. gl. ibi: none dilatiōes dāde sunt. hāc partē sequit Nic. hic in. iij. q. gl. referēs. Spec. in tit. de lib. cōcep. §. nūc ostēdam⁹. ver. itē libellus. & ver. seq. de quo videte etiā per glo. in. l. fi. vbi etiā doct. ff. de feriis. vbi ample de materia. & in. l. j. C. de dila.

25 † que cause cognitio requirat in dilationibus concedēdis: quia Ange. de are. hic tangit. videte per gl. in. d. l. fi. & ibi late per Bar. & alios. ff. de feriis. & Bar. in cōsilio suo incipiēte: ex facto p̄ponit q; ex causa pecuniaria. & do. Anto. de but. i. c. vltra tertiū. extra de testi. & Bal. notabiliter i. l. pe. in prin. C. de tēpo. in integ. resti. petē. & ea que tradunt latissime p Bar. Bal. & alios in. d. l. fi. ff. de feriis. que in materia dilationū reassumit & impertinēter Ang. hic. ¶ In ea. gl. ad fi. hanc partem glos. simplr sequit Nico. de nea. hic in. iiij. q. glos. referēs idē tenere Spe. in tit. de iura. calū. §. sequit. ver. itē querit. de quo etiā videte glo. in. d. l. edita. in glo. magna post medium. & ibidē doc. C. de edē. ¶ Glo. fi. in ver. corrigere. diuido in quatuor partes principales. In prima q̄rit & soluit. In scōa ponit vnū dictū. In tertia ponit fallētiā ab illo dicto. In quarta ponit aliā fallētiā. scōa ibi: & ita intētabit veterē. tertia ibi: nisi ex veteri. quarta ibi: nisi actio prima. ¶ In ead. gl. ibi: sz bodie cōtra. in auc. de litigio. §. oēm. dicite transsumptiue in auc. q sanel. C. quomō & qñ iudex. & sic vult glo. q; bodie iste §. sit correctus: qō reprobaui. s. i glo. fi. magna. in ver. iudicio.

a ¶ Cumulationis. vide s. eo. §. nūc. vij. 26 dicite vt ibi dixi. ¶ † Ad fi. huius glo. gl. subintrat materiā cumulatiōis⁹ qñ cumulatio siue coaceruatio pluriū actionū ad idē ex diuersis causis tendētiū fit in eodē libello permissa & vult q; regulariter sit permissa: nisi in duob⁹ casibus de q; bus hic per eā. hec materia egeret vna repetitione de p se. nō expedit eā hic ponere cū illā ordinate habetis per gloss. Ly. Bar. Bal. & Saly. in. d. l. edita. & amplissime p Dy. in regula nullus plurib⁹. de reg. iu. in. vj. & dicit etiā Jo. fa. hic q; nō posset in hac materia melius scribere q; ipsi ibidem fecerint. ponunt etiā banc materiā Jo. de pla. & Ange. hic. ad quos si vultis recurrite. Et per ista remaneat expeditus iste. §.

1 ☞ Insolidum an pater & dominus teneantur. & obligati sint pro filio & seruo.

2 Insolidum an & qñ pater & dominus in actione de peculio condemnetur. & nu. j.

Sunt preterea. ¶ Iste. §. qñis videatur extraneus & impertinens a p̄cedentibus. §. trī potest ita continuatiue ordinari ad precedē tē ex mēte Nico. de nea. hic visum est in prece. §. de eo q min⁹ petit i libello q; & ibi debeat qualiter sibi ꝓsulat: verū q; sunt quedā actiōes ex quibus aliqñ ex ꝓsequit minus q; sibi debeat: ideo cōgruenti ordine post. §. p̄cedentem situatus & iste. §. in quo ponitur alia diuisio actionum que est vltima huius ti. ¶ Iste. §. vsq; ad fi. tit. cōi diuisione vt dixi. o. de nea. & Ang. de are. diuidit in duas partes principales fz aliter & alio modo vos dicite. q; in prima pōt quedā diuisio actionū. In secunda illa diuisionē in specie p exēpla declarat. Scōa ibi: vt ecce si i peculiū. Illa scōa principalis subdiuidit in septē particulas: prout in hoc tertu septē ponūtur exēpla partes de se patēt. hoc dicit in summa & i genere vsq; ad fi. tit. ¶ Quedā sunt actiones per quas aliqñ solidū qō nobis debet ꝓsequimur: aliqñ vero minus q; debeat: vt in septē exēplis positis i

1 hoc ter. hoc dicit. ¶ † Et aduertite p intellectu & mario fundamento istius ter. q; in septem exemplis positis in hoc ter. in primo exemplo pater & dñs nō tenent insolidū: qr nec in solidum obligati sunt p filio & seruo: qñis aliq; oēs de q; bus hic dicit insolidum teneant. ter. est no. in. l. quoties. §. semel. & ibi gl. in ver. vniuersum. ff. de pecu. & hoc reputat Nic. de nea. hic in apostillatione ter. esse multū tenendū mēti: & ex hoc sequit notabilis effectus q; in hoc exēplo primo huius text. nedum nō cōsequimur solidum a pfe vel dño qñ solidū nō est in peculio: imo necessario solidū agere possumus: cū nec ad solidū sint obligati vt ꝓdixi. qō sec⁹ est in aliis sex exemplis ter. nīi: qr in eis qñis aliqñ solidū nō cōsequamur: ad solidū tñ agere possum⁹ cū ad solidū teneant. ¶ Iste. §. fm cōez stylū scribentiū hic: vt Jo. fa. Jo. de pla. & Ange. de are. legit Perperficulos: & ita ego obseruabo. & istud principiū vsq; ad

2 Ver. item si de dote. qñis. s. fuerit summatus in generē: tamē in specie pōt sic summari. ¶ † In actiōe de peculio pater vel dñs pro filio vel seruo cōdemnant insolidū qū tantū est in peculio quatū est id qō debet: alis cōdēnant catenus quatenus est in peculiū: qñis minus sit debito. h. d. vsq; ad ver. itē si de dote. ¶ Et circa id qō statim dixi fz Nico. de nea. cogitate: qr nō est semp verū q; in oib⁹ alis sex exēplis ꝓter primū solidum debeat mero iure: vt patet in ver. ꝓpter retentiones. s. eo. bene verū est q; ex septē exēplis hic in tert. positis aliqua sunt in q̄bus solidū nō debet mero iure: vt in hoc principio per. d. l. quoties. §. si sanel. qū vero solidū debet iure. sed cōtis competit hoc beneficiū ne cōueniat nisi inquantū facere possunt: vt in marito socio & similib⁹ personis: cū qñis Ange. de are. hic simplr & inadnert̄: vt puto: dixerit i oīb⁹ istis de quibus in hoc tert. posse fieri petitionē etiā insolidū: licet executio debeat fieri inquātū pūt: qō est notorie falsum & saltē in primo exēplo huius text. per. d. l. quoties. §. si semel. ¶ Note

3 ex hoc ter. † q; qñ peculiū filij vel serui nō est tantū q̄ñ ascēdit eor⁹ debitū: pater vel dñs nō cōdemnant insolidū: fz catenus quatenus est peculiū. facit. §. ꝓterea. j. tit. j. Limitate tamē hūc tert. nō ꝓcedere qñ pater vel dñs fuissent i dolo: quia nō solū de peculio: fz insolidum tenerentur. l. in bone fidei. ff. de peculio. facit in simili. l. iiij. §. interdū. & §. q̄ñ q̄. & l. cū qui. ff. qō cum eo. & l. si rerū. ff. de re iudi. & idem in marito q; dolo facit quo minus posset: vt. l. etiā. §. j. ff. soluma. & per gl. ij. j. in ver. seq. materiam autē istius actionis de peculio dixi plene infra. §. actiones aūt de peculio. s. eo. tit. ¶ Glo. in ver. actiones. ibi: & nō est ista de duodecim diuisionibus. ¶ Pet. de bella perti. relatus hic per Jo. fa. dicit hanc glo. vehementer errare: dum dicit hāc diuisionē in ter. positā esse extranagātem: cū tert. ponat hic eā vt principalē. vos autem saluate gl. q; ista nō est de duodecim diuisionib⁹. intelligite de illis duodecim diuisionibus quas posuit Joan. cremo. in arbore sua actionū ad quam arborē se refert hic glo. nostra: vt. j. dicam. ¶ In ea. gl. ibi: tertia fuit. s. e. §. sequēs. vos dicite posse teneri q; imo tertia diuisio fuerit in. §. p̄iudiciales. s. e. vt ibi dixi in glo. j. mag. in princi. & hoc modo illa diuisio. §. sequēs. esset quarta. ¶ In ea. glos. ibi: no. q; alie sunt directe: alie vtiles: & sic gl. sentit fm Nico. de nea. hic q̄ directa & vtilis differat in substātia. de quo vos videte late p Bar. i repe. l. ij. quā alique lecture habēt. C. de act. & obli. ¶ In fi. gl. hāc glo. per oia secutus est Dy. in rub. huius ti. ¶ Pet. vero de bella pti. fm q; hic refert Jo. fa. dicit se nescire qd gl. ista voluerit dicere hic que tantū ponit duodecim diuisiones actionū: qr imo sunt xv. nā duodecim sunt hic in gl. enumerate. est & alia diuisio q; quedā sunt psecutorie solidi: quedā nō. quā gl. s. in pn. hui⁹ tit. dicit nō esse de duodecim diuisionib⁹. itē est alia: qr quedā sunt datiue: quedā natiue: put dixi i. §. rursus. s. e. itē alia: qr quedā sunt arbitrarie: quedā nō. §. ꝓterea. s. e. itē alia: qr quedam actiōes sunt ex cōtractu quedā ex facto: quedā i factū. d. l. quo. & l. obligamur. ff. de act. & obli. vnde glo. fin eū videt errare cū ponat solū. vij. diuisiones cū sint fere decem. Jo. fa. hic dicit & bene sustinēdo gl. nostrā q; gl. nostra intēdit log de diuisionibus. vij. q̄ sunt in arbore Jo. & ad illa se refert nō aut ad diuisiones hui⁹ ti. vel que alibi habent. Petrus vero nō

retulit

retulit se diuisiones huius tit. nec etiam ad diuisiones que ponuntur in arbore Joannis: sed ad oēs q̄ largo modo pñt dici diuisiones. i. differētie: quia prouero nō sunt diuisiones. vos autem istis posthabitis tam diuisionibus glose nostre q̄m Per. de bella perti. dicite ꝛ melius q̄m hic declarat Joā. fa. ex mēte Euge. de are. ff. co. ti. in prin. in. j. col. q̄ in toto isto tit. ponunt sex diuisiones actionū que sunt principales. prima diuisio est q̄ respicit causam materialē q̄ quedā sunt reales: quedā personales: vt. §. j. vsq; ad. §. sed iste. ff. co. sc̄a diuisio respicit cām efficiētē q̄ quedā sunt ciuiles: quedā pretorie: vt. §. sed iste. vsq; ad. §. sequens. ff. co. ti. tertia respicit causam finalē: q̄ quedā sunt rei persecutorie: quedā penales: quedā miste: vt. §. sequēs. vsq; ad. §. oēs. ff. co. quarta respicit causaꝫ formalē: q̄ quedā dātur ad simplū: quedā ad duplū: quedā ad triplū: quedā ad quadruplū: vt. §. oēs vsq; ad. §. actionū. ff. co. quinta respicit causaꝫ substantificā: q̄ quedā sunt bone fidei: quedā stricti iuris: vt. §. actionū. vsq; ad istū. §. finalē. ff. co. sexta ꝛ vltima respicit prosecutiōis effectū: q̄ quedā sunt pscutorie solidi: quedā nō: vt hoc. §. vsq; ad finē tituli. ꝛ ista est meaveritas quicqd alij dixerit: quoꝝ pleraſq; opi. refert Bric. de nea. hic in. §. oēs. in prin. ff. co. ti. ꝛ maxime eoꝝ qui tenue rūt in hoc titulo poni tñ tres diuisiones actionū. prima in. §. j. q̄ alie sunt reales: ꝛ alie psonales. sc̄a in. §. sequēs. ff. co. ti. q̄ alie sunt rei pscutorie: alie penales: alie miste. tertia in. §. actionū. q̄ alie sunt bone fidei: alie stric. iuris. tenearis q̄ prime dixi.

1 ☞ Maritus in actione de dote repetenda condemnatur inquantum facere potest.

2 Maritus an semper hoc priuilegio gaudeat quacūq; actione cōueniatur sive personali sive reali sive actione descendente ex delicto: ꝛ an competat etiam socero. nu. 3.

4 Socer habetur loco parentis.

5 Maritus an habeat tale priuilegiū nō soluꝫ si mulier agat ad repetitionē dotis: sed etiā si alius tertius extraneus.

6 Vtrūctari huic beneficio an possit per pactum factū solut. mat. ꝛ an in tali cōdemnatione mariti conuenti ad dotē inquātum facere potest debeat etiam deduci ne egeat: ꝛ qui modus in deducendo erit attendendus. nu. 7.

8 Rustici vti nō debēt pane albo vel pullis aut alijs delicatis cibarijs.

9 Maritus si fuerit in lata culpa: quid iuris circa priuilegiū suum: ꝛ qd si mulier esset ipsa pauper q̄ nō haberet nisi illam dotē que tota esset necessaria ad solius mulieris victum. nu. 10. ꝛ quid si res dotalis extaret. nu. 11. ꝛ quid si maritus conueniatur alia actione q̄m de dote pnta hypothecaria. nu. 12.

Item si de dote.

¶ Steterſ. fuit. ff. summatus in genere: tamē i specie

1 a hoc dicit. † An actione de dote repetēda cōdemnak maritus inquantū facere pōt. hoc dicit vsq; ad ver. pp̄ter retētionē.

a ¶ Pōt. vide Firmianum in suo aureo repertorio in ver. maritꝰ cōuenitur. versi. viij. vbi plene habes banc materiam.

¶ Notate ex hoc tex. q̄ maritꝰ qñ q̄uenik a muliere ad dotē: habet priuilegiū vt nō cōdemnek nisi inquātū facere potest.

2 † An autē maritus semp̄er gaudeat hoc priuilegio quacūq; actione cōueniak sive personali sive reali: sive ēt actiōe descēdente ex delicto: videte hic p Dyn. Jo. fab. ꝛ Jo. de pla. ꝛ per Bar. latius ꝛ plenius distinguentē i. l. maritū. ff. solu. ma. cuius distinctionē refert ꝛ sequit Ang. hic. videte ēt per Ang. in. l. nō tantū. ff. de re iud. ꝛ Bico. de nea. hic in. ñ. oppo. extra glos. † An aūt hoc priuilegiū cōpetēs marito vt nō condēnetur nisi inquātū facere possit: cōpetat etiā socero: ꝛ sic patri

3 mariti: Jo. fa. Jo. de pla. ꝛ Ang. hic tenēt q̄ sic: per. l. rei iudicate. §. fi. cū. l. seq. ff. sol. ma. ꝛ ratio est ꝙ eos †: quia socer loco parentis habet: vt victis legibꝰ dicit: sed parēs nō cōdemnatur nisi inquantū facere pōt. in ver. sed si quis cū parēte. §. eo. igitur ꝛc. vos aūt in hoc: quia solet distingui inter socerū mariti ꝛ socerū vroris: itē an cōueniak cōstāte matrimo. an vero eo soln. videte ter. in. l. sicut. cū seq. ꝛ ibi per gl. ꝛ Bar. ff. de re iudi. ꝛ ter. in. l. pe. ff. de iur. do. ꝛ ter. notabilē in. l. virū. §. tēpus. ver. quid in ceteris. ff. p socio. ꝛ late per Jmo. in. d. l. rei

4 iudi. §. fi. ¶ † Nunquid aūt maritus habeat hoc priuilegiuꝫ nedum si mulier agat ad repetitionē dotis: sed ēt si alius tertius extraneꝰ: iuxta. l. vnicā. §. accedit. C. de rei vxo. act. videte ter. in. l. si prior. ꝛ ibi per glo. Bar. ꝛ alios. ff. solu. ma. ꝛ ter.

5 in. l. nescenni. s. ff de re iud. ꝛ. l. si extraneus. ff. de iur. do. † An antē huic beneficio possit renūciari per pactū factū sol. ma. videte Bart. post Guil. de cu. ꝛ Dy. i. l. alia. §. elegāter. ff. sol. matri. ¶ Glos. in ver. maritū. in fi. addite glo. in. l. sciendū. ff. de re iudi. ꝛ addite oīno q̄ dixi in. §. fuerat post gl. mag. ibi: in ver. cū ipsa. §. eo. ¶ Glo. in ver. facultates diuido in duas partes principales. In prima subandiendo ad text. remouet tacitū ꝙtrariū ad ter. ¶ In sc̄a p viā fallētie tollit ēt aliud contrariū ad ter. Secūda ibi: ꝛ hoc nisi dolo fecit maritus.

7 ¶ † In ea. gloss. ibi. l. in condēnatione personarū. balette qō in cōdemnatione mariti cōuenti ad dotē inquātū facere potest debet etiā deduci ne egeat. ꝛ dicit materialiter Jo. fa. hic q̄ in ded nēdo ne egeat crit attēdendus modus circa duo: sc̄z circa quātitatē rei ꝛ tpis. In quātitate enī rei inspicinnk facultates ꝛ cōditio psone. Vñ si est persona que possit operari vel que habeat officiū seu artificiū debet sibi cōputari: ꝛ sic fiet deductio istarū operarū. vt est glo. fi. in. l. si maritus in id. ff. sol. ma. facit. l. si quis a liberis. §. sz si filius cū glo. fi. ff. de li. agno. ꝛ. l. si quis argentū. §. sed ꝛ si quis. ꝛ ibi glo. superver. donante. C. de dona. facit. l. cū alimēta. ff. de ali. leg. l. interdū. ff. de ope. li. itē si est doctor vel miles vel nobilis plus habebit

8 expendere q̄m rusticus † nā rustici nō debēt vti pane albo vel pullis aut alijs delicatis cibarijs: sed debent vti pane grosso caseo cepis ꝛ fabis. ita inquit glo. in. l. seruis vrbanis. in prin. ff. de leg. iij. accedat. l. tutor. f̄m dignitatē. in prin. ff. de admi. tu. ꝛ. l. j. §. mulier. ff. de ventre inſpi. de quo vltimo: q̄ non est sine dubio apud doc. videte Jo. de are. Albe. Bald. Jmo. et Cu. in. d. l. maritus in id. ꝛ Ang. de are. hic. Ité in hac deductiōe debet attēdi quātitas tpis: nō enī sufficeret fieri deductionē p vno anno: sed debet attēdi cuiꝰ quātitatis annorū sit maritus facta cōputatiōe f̄m formā. l. hereditatū. in prin. ff. ad. l. fal. ꝛ f̄m illā. l. debet iudicari f̄m Dy. Jo. fa. Joan. de pla. ꝛ Ang. de are. hic. ꝛ ita etiā ante eos dixit glo. in. l. maritū. in gl. j. ff. sol. ma. ¶ In ea. gl. ibi: ꝛ hoc nisi dolo fecit maritus. videte multa filia que diri in prin. huiꝰ. §. in. j. notabili.

9 ¶ Quid aūt iuris sit si maritus fuerit in lata culpa: videte ter. in. l. etiā. §. licet. ꝛ ibi glo. in ver. culpa. ꝛ ibidē per Bar. et alios. ff. solu. mat. ꝛ glos. in. l. verū. §. tēpus. in ver. nō debere. ff. pro socio. ꝛ idē dicimus in socero qui p̄per doū suū perdit hoc priuilegiū. l. pe. ff. de in. do. ꝛ sic habetis ex gl. nostra vnā limitationē ad ter. nostrū volentē q̄ maritus nō sit cōdēnandus: nisi inquātū facere possit vt nō p̄ced at qñ hoc p̄cessit

10 dolo mariti. ¶ † Scōo vltra glo. limitat iste ter. vt non p̄cedat qñ mulier esset ita pauper ꝛ nō haberet nisi illā dotē que tota esset necessaria ad solius mulieris victum. durū enīz esset mulierē mendicare fame ꝛ alium de sua ꝓpria dote nutriri. l. si qs a liberis. §. de alimētis. qui est. §. pe. ꝛ ibi glo. ff. de libe. agno. esset preterea cōtra ordinē charitatis: cū ois ordinata charitas a propria psona incipiat. vulgata. l. pses. C. de sermi. ꝛ aqua. ꝛ propterea dicit ibi gl. Ille perit merito qui se plus diligit vllum. propterea ab vno nō debet auferri vel alteri detur: quia sic esset discooperiret vnū altare vt aliud cooperiat. cōtra. l. assiduis. ver. exceptis. C. q̄ pot. in pig. ha. ꝛ. l. verū. §. penul. ꝛ fi. ff. de mino. et ita tenent doc. hic. Jo. fa. Jo. de pla. et Ang. de are. idē etiam tenuit Bar. post Jac. de are. i. d. l. maritū. ff. solu. ma.

11 ¶ † Tertio limitatur not. iste ter. vt pcedat qñ res dotalis nō extat. si aūt res dotalis extaret ꝛ ad eā cōueniret maritus: nō haberet beneficiū huiꝰ ter. imo deberet ad solidū cōdēnari: ꝛ ratio est in promptu f̄m Jo. fa. Jo. de pla. ꝛ Ang. de are. nā maritus diceret esse in dolo eo ipso qō maritus rē habet ꝛ eā restituere nō vult: vt. l. in bone fidei. ff. de pecu. sed maritus pdit hoc beneficiū propter dolū: et hac gl. igitur ꝛc. ꝛ ita dicūt prefati doc. esse qñ nō extaret res data i dotē: sz extaret alia res acqsita ex re dotali. Vñ hoc casu maritus in re tali nō habet priuilegiū huiꝰ ter. per. l. vxor marito. ff. de dona. inter vi. et vxo. et. l. si cuz dotē. §. fi. ff. solu. ma. bene facit in simili. l. imperator. §. fi. et. l. sc. cū ibi not. ff. de leg. ij. accedat aperta ratio. Vñ dos quid vniuersale cēsetur. l. qō ōr. ff. de impen. in rebus dotalibus factis. et . olligitur ex. l. si ex lapidicinis. ff. de iur. do. p. Bar. et alios in rub. ff. solu. ma. Sed in vniuersalibus pretium succedit loco rei: et ecōuerso: vt. l. si rem et pretiuz. et ibi traditur. ff. de peti. heredi. cū simi.

12 ¶ † Vltimo limitatur iste ter. vt procedat quando maritus conuenitur actione de dote. quid autez si alia actione conueniatur: puta hypothecaria. recurrite ad notabilē distinctionem Bar. in. d. l. maritū. Et dixi remissiue. §. in notabilibꝰ. ¶ In fi. gl. gl. bene dicit. et per ista remanebit expeditus iste ver. Sequitur ver. propter.

1 ☞ Dos an et ipso iure per impēsas factas a marito in re dotali diminuitur: et consequenter eius repetitio: et qñ nō. cuz. ij. seq. et numero. c. ꝛ nu. 7. cum. ij. seq. et quid de expensis factis ad custodiam castri dati in dotem per vxorem: nume. 4.

6 Compensatio de specie ad quantitatem an et quādo admittatur.

Propter retentionem. ¶ Iste versi. sunt summat⁹ in genere.s. in prin.huius.§. tñ in specie.h.d. vsq; ad ver.sed
1 ⁊ si qs. Impēse facte a marito in re dotali minuunt ipo iure dotē:⁊ cōsequēter dotis repetitionez.hoc.d.in specie vsq; ad ver.sed ⁊ si qs. ¶ Notate summariū.de qbus aūt impēsis intelligak iste ter.videbimus statim in glo. ¶ †Limitabitis tamē hūc ter.⁊ similes vt procedāt qñ impēsa fit ad perpetuā
2 rei vtilitatē secus aūt ad vtilitatē rei tēporalē puta istius anni:quia tunc nō minuerēt dotē:sed cōputarēntur cū fructib⁹. ter.est in.l.j.§.i.ff.de impēsis in rebus dotalibus factis.⁊ ibi etiā videte glo.j.⁊ Bar.quid iuris sit qñ impēsa fieret advti
3 litatē.r.amotis. ¶ †Scdo limitate hūc ter.⁊ similes vt nō procedant in expēsis que fiūt ad custodiam rei:quia ille non repetūtur:sed cōputantur cū fructib⁹ inde perceptis:etiā si impēse facte ad custodiā essent maiores q̄ fructus.cēsentur enī tales impēse facte gratia fructuū q̄rēdorū.ter.est in.l.pe.⁊ fi.
4 ⁊ ibi ista no.Bar.ff.de impē.⁊ ibidē etiā p ista infert singulariter Bar.⁊q; si vxor daret in dotē castrū marito: q̄ expēse facte ad custodiā nō repetunk.est verū qđ Ang.in.l.dinoratio.§.impēdia.ff.sol.ma.tenuit in hoc cōtrariū:⁊ dicit se cōsuluisse apud vbē veterē per not.singulariter p eūdē Bar.in.l.cū q̄rit.§.p̄dictis.ff.de leg.iij.⁊ pro Ang ego allego glo.in terminis in.l. sumptus.§.necessarios.ff. de lega.j. Jo.de imo.in.d.§.impēdiosa.cōcor.has opi.Bar.⁊ Ang.vt ibi p eū.de quo etiā videte Bal.in.l.j.ī fi.C.de fruc.⁊ lit.expē.
5 ⁊ Jmo.in.d.l.sumptus. ¶ †Quid aūt si maritus fecit impēsas in litigādo pro re dotali defendēda vel recuperāda:puta si mulier dedisset in dotē noīa debitorū pro quibus exigēdis maritus fecisset impēsas:an ille impense cōputentk mulieri? de hoc habetis gl.sing.in.l.j. in ver. in necessariis.⁊ in ver.nō sint.ff.de impen.tenentē q̄ nō per illū ter.quia hoc casu dicitur marit⁹ impēdisse res mulieris nō dotales.⁊ ōt ibi Bar. q̄ illa glo.est singularis.⁊ multū no.⁊ signāda.⁊ idē etiā qđ illa gl.tenuit etiā Spec.post relatas opi.antiquoz Jo.guarnerij in ti.de don.inter virū ⁊ vxo.§.formatis.ver.illud querit.Jo.fab.hic dicit q̄ istud videk sibi per q̄ durū saltē vbi maritus voluit donare q nō tenebak ministrare dictas impēsas:vt no. Jnno.in.c.p vsas.in glos.fi.in fi.certa de don.inter vi.⁊ vxo.p quo facit.l.j.§.⁊ sumptus.C.de bo.ma.vnde dicit se nō videre quare marit⁹ tales impēsas non repetat:⁊ quare de eis nō iudicek sicut ⁊ de alijs impēsis. Bar.not.in.d.l.j. post multa ꝯcludit q̄ aut marit⁹ accepit in dotē nomē debitoris estimatū quo casu eius est periculū:vt.l.si oñe.ff. de here.vel act.vēdita.⁊ tūc sine dubio nō repetit impēsas. aut vō maritus accepit simplr nomē debitoris in dotē:⁊ tūc eis impensa legitime facta in exigēdis oībus debitoz debet deduci de dote.qū nomē datur simplr in dotē tātū.intelligik esse in dote quātū cōsequi poterit deducta impēsa:prout in simili dicit gl.no.magna.in.l.p diuersas.⁊ ibi per Bar.⁊ doc.C. man.⁊ hoc casu pcederet dictū Jnno.§. relatū q̄ bas impēsas maritus nō tenek minstrare.cū hac opi.Dy.⁊ Bar.trāscūt simpliciter Jo.de pla.⁊ Ang.hic:de quo ēt videte Bar. ⁊ Bal.in.l.j.C.de bo.ma.⁊ Bar.⁊ ibi cīno Bal.in.l.mevia. in prin.ff.solu.ma.⁊ Bal.in.l.ij.C.de act.⁊ obli.⁊ in.l.p diuersas.in.vj.q.C.in.n.⁊ in.l.qui se debere.in vlti.q.ff.de cōdi.ob can.⁊ in.l.iij.C.de falsa causa adiec.leg.⁊ ibi dicit illā sing.d. l.j.procedere.⁊ posse saluari in paruis expēsis.p̄dicta pcedūt qñ maritus fecit impensas in rebus dotalib⁹ mulieris.si aūt impēdisset in personā mulieris:puta pro vxore in infirmitate cōstituta:an tales expēsas repeteret:videte Dy.Bar.bal. Ange.Cuma.Jmol.⁊ reliquos in.l.si cū dotē.§.finaūtē in se nissimo.ff.solu.ma.Ly.Bal.Ang.⁊ Saly.in.l.qō in vxorē.et ibi tex.C.de neg.gest. Angel.de are.in.§.fuerat.in.iij.charta. ş.eo.et aliquid p Jo.de pla.hic. ¶ Hl.magna in ver.ob impensas.habet duas partes principales.Jn prima enumerat quot sunt species impensarū.Jn scda declarat in qbus impēsis pcedat ⁊ loquatur ter.noster.scda ibi:in primis impēsis. ¶ Jn cad.gl.ibi:tūc ipso iure desinit esse dotalis. idē tenuit gl.in.l.vnica.§.sed nec ob impensas.in ver.quātitatem.C. de rei vxo.actio.⁊ ibidem sequitur Jac.de are.et Ly.hic.⁊ Nic. de neap.in apo.ter.in ver.diminuitur.⁊ ista fuit opi.iurisc5sulti in.l.si is qui.§.qō dicit.ff.de iure do.hic allegata in glo. sed ista opi.Scuole corrigit per Ulpianū i.l.qō dicit.la.j.in prin.ff.de impē.hic allegata i gl.⁊ ita ibi tenuit gl. magna in ver.dotis. post medium.in ver. vel illud qō dicit.i.l.si is ⁊c. et hāc partē scz q̄ opi.Scuole corrigit p Ulpianū disputat late Bar.post antiquos in.d.l.qō ōt.et ibi p multa cōcludit q̄ correcta sit opi.Scuole:et q̄ vera sit opi.Ulpia.et marie p bo. rationē:q; mulier nō debet esse deterioris ꝯditionis ꝯ alius imo melioris:vt.l.j.ff.solu.ma.sed si alius erpēdit in r ē meā necessario plus q̄ valeat:nō desinit res ē mea:vt.l.si ler nos.ff.de pig.act.pterea:vt inquit iurisc5sultus in.d.l.qō dicitur.absurdū est q̄ diminutio corporis sic fiat propter pecu
6 niam:maxime † cū nō admittak cōpensatio speciei ad qnā-
a titatē:vt late diximus in.§.in bone fidei⁹.sup gl.in ver.iure aperto.in pn.ş.eo.tit.⁊ hāc partē tenuit etiā Bar.in.d.l.vnica.§. sed nec ob impensas.⁊ ibidē Jac.but.⁊ Saly.⁊ idē etiā tenēt Jo.de pla.⁊ Ang.de aret.hic.⁊ istud tenete: cuius multi alij doc.relati in locis supascriptis tenuerint cōtrariū adherentes opinioni Sceuole cui ēt adheret Dy.hic:vt p̄diximus⁊ etiā Nic.de neap.in apo.ter.in ver.diminuunk.post Old.laudēsem in.d.l.qō dicit.dicite ergo ad gl.nostrā q̄ imo ipso iure nō desinit esse dotalis:sed bene pōt petere expēsas vel retinere fundū donec sibi restituank expēse.p.d.l.q̄ dicit.⁊ ibi bar.
7 post antiquos. ¶ †Jn ea.gl.ibi:si mādato mulieris fecit repetūtur.inquantū autem reputank iste impense vtiles facte a marito in re dotali:gl.ista nō declarat:ideo dicite fm̄ scribētes hic:vt Jo.fab.Jo.de pla.et Angel.de aret.q̄ ant marit⁹ impendit de mādato ⁊ fecit expensas de volūtate mulieris: ⁊ tunc oēs repetit:vt.l.vtiliū.ff.de impen.aut fecit sine mādato:⁊ tunc mulier oñi tpe fuit ⁊ est solūēdo:⁊ tūc oēs repetūtur:vt.d.§.sed nec ob impēsam. Aut vno tpe tātū:⁊ tūc aut impense sunt facte ⁊ mulier tenek insolidū:quia sufficit vtiliter esse ceptū:vt.l.sed an vltro.ff.de nego.gest.⁊ not.in.d.l.vtiliū.aut tpe repetitiōis tūc:⁊ tūc nō repetit.d.l.vtiliuum.ſ; datur facultas tollēdi si pdesse pōt id q̄ tollit:iuxta.l.i fundo. de rei vēdi.⁊ ad hāc theoricā videte Bar.post Dy.in.d.l.vtiliū. ¶ †Jn ea.gl.ibi volūtarie nō redimunt ēt si mādato mu-
8 lieris facte sint.hec glo.pessime dicit in hoc ⁊ reprehēdit per oēs hic:Dy.Jo.fa.Nico.de neap.Jo.de pla.⁊ Ange.de are. eo q̄ dicat cōtra duos tex.expressos cōtra.l.si in voluntarijs in pn.ff.de impē.⁊ l.vnicā.§.sed nec ob impēsas.C.de rei vxo. act.quibus iuribus expresse dicit volūtarias impēsas nunq repeti:etiā si mandato ⁊ voluntate mulieris facte sint:sed cōpetit deductio q̄ fieri possint sine lesione prioris status rei:vt in dictis legib⁹.⁊ hoc nisi fuisset res mercalis seu venalis: q̄ tūc diceren⁹ impēse potius necessarie q̄ volūtarie:vt est text. in.l.si heres.ff.de impen.⁊ declarat Bar.in.l.volūtarie.co ti. et hoc qō dictū est speciale est in vxore.vnde ab alio cuius voluntate expēse volūtarie facte fuissent in re sua bene repetuntur:vt est ter.in.l.iij.afs est.l.iij.§.fs si mutua.ff. de in rē vso.
9 ¶ †Jn scda glo.dicit Ang.de are.hanc glo.totā esse notandam et signāda:q; est magistra in materia.et fm̄ doct.hic vt Jo.fa.⁊ Jo.de pla.et Ang.de ar.supascripta distinctio pcedit qñ cōstat q̄ maritus nō animo donādi fecerit impēsas. Si aūt cōstaret q̄ animo donādi:et tūc dic vt in.d.l.si mors. §.fi.et.l.seq.et.l.qō si vir.et.l.virū.ff. de dona. inter vi.⁊ vxo.et videte gl.⁊ Bar.in.l.omnino.in gl.j.de impen.

¶ In bone fidei. Quęz vide in nume.lxvj.⁊ in nu.lxviij.et l nume.lxix.

1 ☞ Parens:patronus:socius:et donator:nō cōueniuntur in plus q̄ facere possunt.
2 Filius patrem egentem alere tenetur.
3 Beneficiū vt cōdemnek solū inquātū facere pōt: an cōpetat si parēs agat cū filio vel als delēdēte emāncipato:⁊ qd de fratre an habeat tale būficiū si queniak ab alio fre.nu.4.
5 Patronus an ⁊ qñ gaudeat hoc priuilegio.
6 Socius conuentus iudicio societatis habet hoc beneficium vt non condemnetur nisi inquantum facere potest.
7 Beneficiū istud cōpetit etiā donatori:⁊ an habeat locū i donatione ob causam.nu.8.cū.ij.seq.⁊ in erigēdo aliquē in quātū facere pōt:quid inspici debeat an q̄tum ex fructibus patrimonij extrahi vel percipi:an vero ppietas rerum:an aūt quantū ex venditione rerū redigeret.nu.11.⁊ an hoc būficiū ficut cōpetat reo principali ēt eius fideiusso:i cōpetat.et qualiter.nu.11.et vsq; ad quātū tps talis exceptio vt non conueniatur ⁊c.opponi possit:⁊ quid si solutum fuerit totum an repeti possit.nu.13.⁊ seq.

Sed ⁊ si quis. ¶ Quānis ver.iste in prin.presentis.§. fuerit summatus i genere:tamen in spe.ie hoc dicit vsq; ad ver. compensationes.
1 † Parēs:patronus:socius:⁊ donator:nō cōueniunt in plus q̄ facere possunt.hoc dicit in specievsq; ad ver.compensationes. ¶ Notate primo et hoc ter.parentē cōuentū a filio habere beneficiū vt cōdemnetur solū inquantū facere pōt.concordat.l.sunt qui in id.in vltimo ver.cuz.l.seq.ff.de re iudica. sed tunc pulchrum est querere que sit ratio huius decisiōis Dy.hic dicit q̄ ratio est reuerentia paterna.aliter ⁊ notabilius dicit hic Nicol.de neap.i.iij.q.extra glos. q̄ ratio est:q; habet

habet locū regula: dolo facis qꝛ petis qđ statim restituturꝰ
a es †. nam cum filius patrē egentē teneat alere l. si quis a libe-
ris. §. si vel parens. ff. de libe. agno. certe si filius peteret patrē
cōdemnari insolidū: pater opponeret hanc exceptionē: dolo fa-
is quia petis qꝛ statim restituturus es. ꝛ intelligite in ter.
nostro parentes scilicet vtriusq; sexus: ꝛ vsq; ad infinitū fm
3 glo. in l. patronus. in ver. parētes. ff. de re iudi. ¶ †Quid aūt
cōtra si parēs agat cū filio vel alijs descēdēbus emancip.
quia cū existētib⁹ in potestate nō posset regulariter: iurta. l.
lis nulla. ff. de iud. an eis cōpetat hoc beneficiū? Jo. fa. hic te
net qđ sic per rationē quam statim diri fm Rico. de nea. nā
a ¶ Emanci patū. Adó Hirmianū i suo aureo re pertorio in v. filius alere. ver. j.
a cum pater teneat alere filiū etiā emancipatū⁸: si pater petat
filiū insolidū ꝯdemnari: ꝛ filius opponet nō cōuenit benefi-
cium petere qꝛ statiꝫ est restituendū: preterea nihil interest si
filius deducat cum illud esset p aliā viam habiturus. arg. l.
4 si filius. ff. de vulg. ꝛ pupil. ꝛ cū eo ēt tenet Jo. de pla. ꝛ Ang.
b de are. hic. ¶ †Quid autē in fratre: an habeat hoc beneficiū
b ¶ Fratre. Vide Pet. devb. in tra cta de socie. xv. parte. in fi. col.
si cōueniat ab alio fratre⁹ vt nō ꝯueniat nisi inquātū facere
potest? glo. solēnis in l. verum. in prin. in ver. fraternitatis. ff.
p socio. tenuit qꝛ nō. ꝛ eam ibi sequuntur ꝛ no. Bar. ꝛ Bal.
Idē tenuit etiā Rico. de nea. hic. in v. q. extra glo. post Jaco.
de ranē. Jo. vero fa. hic cōtra p rationē quam. s. diri. qꝛ ob-
c stāret exceptio: dolo facis. cū frater fratrez alere teneāt? si sit
egens fm qꝛ tenuit glo. j. in l. j. ꝛ ibi Cy. Bar. ꝛ alij. C. de alen
dis liberis. ꝛ glo. in l. si qs a liberis. §. vt. ū. inver. inste. et ibi
6 ¶ Teneat. vide Jo. de imo. ll. quā tis. ff. solut. ma. ꝛ Fran. por. de duo. fra. i secūda parte. tiñ. q. ūl fine.
Bart. ff. de libe. agno. ꝛ glo. in l. qui filiū. in gloss. de. ff. vbi pu
pillus educari debeat. ꝛ idē tenet Ange. hic qnādo esset fra-
ter vtrinqꝫ coniunct⁹: alꝫs fm eū ꝓcedere pōt opi. gl. ꝛ Bar.
5 in. d. l. verū. in prin. ff. p socio. ¶ †Scō notate ex hoc ter. qđ
patronus liberto nō est cōdemnādus nisi inquantum face-
re pōt. ꝛ qꝛ hic dicit de patrono intelligite habere locū in pa
rentib⁹ ꝛ liberis patroni: vt. l. patron⁹. ff. de re iudi. ꝛ idē dicit
hic Joā. fa. esse cōtra. si patronus cōueniat libertū per rōnē
quā statim diri: cū patronus teneat alere libertū. l. alimenta
in prin. ff. de libe. agno. ꝛ sequuntur Jo. fa. ꝛ Ang. hic ꝓdicta
intelligite vera: nisi ille q vult vti hoc beneficio fuerit ingra-
tus: quia quēad. ꝓpter ingratitudinē pdit alimenta per. d. l.
alimenta. ꝛ l. fi. C. de alen. libe. per consequēs debēt ēt perdere
6 hoc beneficiū. ¶ †Tertio notate in ver. item si socius. qđ cō
uentus in dicio societatis habet hoc bñficiū vt nō cōdemnet
nisi inquantū facere potest cōcordat. l. verum. ff. p socio. ꝛ l.
sunt q in id. ff. de iud. subdit Joā. fa. ad ampliationē huius
ter. qđ iste ter. habet locū etiā si soci⁹ cōueniatur alia actiōe
qꝫ societatis: dū tñ sit occasione societatis: ꝛ agatur ex cōtra
ctu inito durante societate. pro quo addit hic Ang. ter. in. l.
socium qui in eo. qđ ibi Bar. ff. pro socio. item addite. qꝛ iste
ter. procedit nedū in socijs oim bonor: sed ēt in socijs vnius
rei. l. verū. in prin. ff. pro socio. ꝛ ad. l. sunt qui in id. ff. de re iu.
que videtur obstare: rñdete vt ibi per glo. in ver. accipiendū.
ꝛ per glos. j. in. d. l. verū. in prin. itē fm scribentes hic Joā. fa.
Jo. de pla. ꝛ Angel. de aret. iste ter. etiā procedit in pluribus
scholaribus habitātibus in cadē domo: quia si occasione so
cietatis vnus esset debitor alterius habet beneficiuꝫ qꝛ est ex-
tendendū. arg. l. elegāter. §. fi. ff. solu. ma. ꝛ not. glos. in l. patro-
7 nus. in ver. parētes. ff. de re iudi. ¶ †Ultimo no. i ver. idē est.
qꝛ donator habet hoc beneficiū vt nō cōueniatur nisi inquā
tū facere potest habita rōne ne egeat. cōcordat. l. inter eos. §.
j. ff. de re iudi. ꝛ rationē hui⁹ notabilis ponit ter. in. l. ne libe-
ralitate. de re iudi. videlicet ne ex liberalitate inops fact⁹ pe-
riclitet. ꝛ pōderate ter. nostrū hic dū dicit: ex donatiōe sua.
quia vult secus esse si ex donatione alterius cōueniat. facit. l.
ꝛ si fideiussor. §. fi. cū. l. seq. ff. de re iudi. ꝓdicta procedunt i pu
8 ra ꝛ in simplici donatiōe. ¶ †Quid aūt in donatiōe ob cau
sam: an in ea habeat locū beneficiū huius ter. videt qꝛ nō: qꝛ
illa nō est propria liberalitas. l. j. ꝛ ibi glo. ꝛ Bar. ff. de dona.
ergo cessat ratio iurisc̄sulti in. d. l. ne ex liberalitate. iūcta. l.
precedēti. in fi. in cōtrariū facit: quia promittēs pro dote p-
mittit ob causam: vt. l. si donaturus. ff. de cōd. ob causaz. ꝛ tñ
habet hoc beneficiū: vt est text. not. in. l. si extraneus. ꝛ. l. pe. ff.
de iure do. paucis omissa distictione Jo. fa. hic quā sequitur
effectualiter Ange. hic: ego teneo qꝛ iste text. ꝛ eius beneficiū
nō habeat locū i donatiōe ob cām. ꝛ ita ēt firmauit singula
riter Ang. in. l. sed hoc ita. ff. de re iudica. ꝛ Joā. de pla. hic. ꝛ
vltra preallegata me monet: quia illud qđ datur ob cām nō
est donatio: sed est potius quedā permutatio: vt est ter. melior
de iure in. l. fz si lege. §. cōsuluit. in ver. velut genus quoddā. l.
permutationis. ff. de pact. here. notat Bar. i proemio. ff. vet. in
v. col. Quis aūt sani capitis dicerit qꝛ in permutatione habet
locū beneficiū istius ter.? certe nemo nec obstat id qꝛ dicebat
de donāte causa dotis cui tñ cōpetit istud beneficiū: qꝛ rñdit
Ange. in. d. l. sed bo ita. qꝛ si maritus agit ad dotē que est re
manstura penes eum: tūc nō habet locū beneficiū huius ter.
quia quātū ad eū est ob causam. vt. l. nec nimius. in prin. ff. de
re iudi. secus si agit ad commodū vxoris. ꝛ ita loquitur. d. l.
si extraneus. ꝛ cū hac solutiōe tenet simplr Jo. de pla. ꝛ Ang.
hic. sed ego. l. aliter ꝛ melius respōdeo in prima limitatio
9 ne quā nūc aggredior. ¶ †Limito tertio supascriptā cōclu-
sionē duobus notabilibus modis et mēte Jo. fa. hic. primo
vt ꝓcedat qñ dat ob cām cōcernētem fauorē eius a quo dat:
puta: do tibi centū vt edifices mihi domū. ꝛ in istis terminis
loquūtur predicta: tūc enim est magis negotiū qꝫ liberalitas
vt. l. aristo. ff. de dona. secus aūt si daret ob causaz respicien-
tem solū fauorē recipientis ꝛ non dantis: ita qꝛ in nihilo esset
vtilitas dantis: puta do seu dono tibi centū vt emas tibi do
mū: ꝛ tunc qꝛ est mera liberalitas: habet locū iste versiculus
ꝛ eius beneficiū. hinc est fm Jo. fa. ꝛ bene qꝛ si ego do tibi cē
tū in dotē: q̄uis ista sit donatio ob cām. d. l. si donatur⁹. ff. de
cōdi. ob causam tū qꝛ ego dās nullā habeo vtilitatem: et sic
ista etiā est mera liberalitas: nimirū etiā si in ea habeat locū
beneficiū huius ter. ꝛ ita loquitur. l. si extraneus. ff. de iur. do.
ꝛ ita ē lōge melior solutio ad illū ter. qꝫ illa quā prime diri.
10 ¶ †Scōo limito ꝓdictā cōclusionē vt nō ꝓcedat qñ datio
facta ob causaz etiā cōcernētē fauorē dantis excederet ipam
causam: et sic esset maior qꝫ causa: qꝛ tūc illud qđ est minus
excedit cām ꝛ censeret mera donatio ꝛ mera liberalitas: vt. l.
si sponsus. §. circa. ff. de dona. inter vir. ꝛ vxo. ergo in eo qđ ex
cedit habet locū priuilegiū huius ter. ꝛ credo qꝛ ista sit mera
11 veritas in hoc ꝑncto quā alibi nō inuenietis iclusaz. ¶ †Vl
timo circa istud beneficiū: ne quis cōueniat seu ꝯdēnetur in
plus qꝫ facere possit deducto bñficio ne egeat: de quo bnefi-
cio fit mētio quasi in oībus versiculis hui⁹. §. vnū ꝓpetuo te
nebitis mēti qđ est in practica vtilissimū: qꝛ i exigēdo aliquē
inquātū facere pōt: inspicit quātū ex fructib⁹ patrimonij ex
trabitur vel percipitur: nō aūt inspicitur proprietas rerū nec
etiā quātū ex vēditione rerū redigeret. ter. est de hoc summe
singularis in. l. q bonis. ꝛ ibi illum notat Bart. ad hoc. ff. de
cess. bo. bene facit. l. imperator. ff. ad trebel. per quē ter. Bart.
ibi in fi. not. qꝛ leges que dicūt alimenta debere moderari ꝫ
qualitatē patrimonij. vt. l. alimētorū. ff. vbi pupillus educa.
debeat. debēt intelligi respectu fructuū: nō aūt respectu valo
ris per illū ter. ꝛ per illa. l. qui bonis. Bal. in. l. si marit⁹ i id.
ff. solu. ma. fm qđ ibi refert Jo. de imo. dixit valde singulari
ter qđ si marit⁹ cōdemnatus inquātū facere pōt habeat pos
sessionem: magni valoris ꝛ modici redit⁹: ex quo reditu vir
viuere potest: qđ nō cogitur illā vēdere p. d. l. qui bonis imo
tenet ꝛtrariū si ex illa pōt satisfieri mulieri: ꝛ ex residuo pui
deri ipsi viro cōuertendo in aliā rem maioris reditus vel po
nendo pecuniā penes mercatores idoneos ad partē honesti
lucri. ar. eius. qđ habet in regula: q pōt. de reg. iur. in. vj. vbi
dicit litera qꝛ q facere pōt vt possit facere: posse videt. ꝛ hoc
putoverius. Nec ob. illa. l. qui bonis. quia fm eū illa. l. loquit
de bonis quesitis post cessionē in quib⁹ iura fauēt creditori
bus: vt est ter. j. inver. fi. nos autem loquimur de bonis quesi
tis ante cessionem in qbus iura fauent creditorib⁹ vt patet i
toto titulo de cessione bonorū: ꝛ hoc addite ꝛ notate adver.
itē si de dote. s. c. §. ꝛ videte vnū vbū ꝑ Jo. fa. ꝛ ibidē p alios
12 in ver. fi. j. co. ¶ †Numquid aūt hoc beneficiū vt quis nō cō
demnetur in plus qꝫ facere possit: qđ cōpetit reo principali:
cōpetat ēt ei⁹ fideiussori? dicite. qđ nō: vt. l. ꝛ si fideiusso. ff. de
re iudi. ꝛ. l. verum. in prin. ff. pro socio. hoc tamen casu datur
singulare remedium ꝛ singularis cautela: qđ fideiussor cōnē
tus denunciet reo principali: ꝛ principalis veniat ꝛ suscipiat
iudiciū in se ꝛ ꝛponat hāc exceptionē in ꝑsonam suā: qđ
facere potest. Ita notabiliter Bartol. ꝛ Bal. in. d. l. verum. i
princip. per ter. in. l. idemqꝫ. §. ꝛ generaliter. ff. mādati. ꝛ idē
Bart. in. d. l. ꝛ si fideiussor. in princip. ff. de re iudica. ꝛ i. l. Sti-
chum. §. qđ vulgo. ff. de solu. ꝛ Pau. de cast. in. l. maritum. ff.
soluto matri. Imol. ꝛ alij in. l. non tamē. cum sequētibus. ff.
13 de re iudi. qđ bene notate ad practicam. †Quādo aūt ꝛ vsq;
ad quantū tempus possit opponi ista exceptio: vt nō conue
niatur nisi inquātum facere potest. dicite qꝛ semper ꝛ qñcū-
qꝫ pendente iudicio: imo ꝛ post sentētiam que trāsiuit in rē
iudicā. qꝛ exceptio que venit ad remissionē cōdemnationis:
ꝓout est ista: vt quis cōueniat inquātuꝫ facere potest: qñqꝫ
potest opponi etiam post sententiā. ita Bar. Bal. ꝛ alij in. l.
nec nimius. §. fi. per illū ter. vbi est casus. ff. de re iudi. ꝛ. l. ex di-
uerso. §. fi. ꝛ ibi Bart. ꝛ doc. ff. solu. matri. ꝛ Bar. in. l. penul.
in prin. ff. de confes. Spec. ꝛ Jo. an. in titulo de instru. edi. §.
dicto versic. sed nūquid heres. preterea omnis exceptio que
non impugnat sentētiā potest opponi etiam post. l. ut. et. ita

que transiuit in rem iudica. etiam in eius executionē :vt per glo. Bar.ꝛ doc.in.l.j.C.de iur.ꝛ facti igno.ꝛ est ter.in.l. ex di
14 uerso.§.fi.ꝛ ibi Bar.ff.sol.ma. ¶† Nūquid aūt si cū hac exceptione:vt nō conueniaꝛ vel non condēnetur nisi inquātuꝫ facere possit soluat totū:nūquid poterit repetere:videte gl. in.d.l.ex diuerso.§.fi.in ver.insolidū.ꝛ ibi late bar. post Dy. ff.solu.matri.ꝛ Rico.de nea.hic in.r.q.extra glos. ¶ Glo.j.in ver.sed ꝛ si quis in fine.videte que late ꝛ nota.dixi in.§.pena
15 les.s̄.eo. ¶† Gloss. in ver. cum socio.in fine.addite.l. sed hic ita.§.pe.et fi.ff. de re iudi.et fm scribentes hic Jo.fab.ꝛ Jo. de pla.ꝛ Ang.de are.dicite idem esse in quibuscūꝫ alijs personis que negant se esse tales ex cuius qualitate habeāt hoc priuilegium.vt.l.sed si ex parte.§.interdum.ff.quod cum eo. ¶ Limitate tamen glo.nostram vt procedat si perseueret in negatione vsqꝫ ad litem conte.quia ante potest cōfiteri ꝛ penitere se esse socium vel maritum vel ei⁹ qualitatis per quā hoc priuilegiū habeat.vt est tert.not.in.l.electio.§.neqꝫ.ꝛ ibi Bal.ff.de nox. ¶ Item limitate gloss.si negauerit in specie dicendo:nego me esse socium.secus si negasset in genere hoc modo:nego narrata prout narrātur.vt sit in lit.contesta. ita vult singulariter Bar.in.l.fi.dubitetur.§.ita demū.ff.de fide iusso.ꝛ de istis duab⁹ limitatiōibus dixi latissime in.§.omnium.in materia rei vēdicatiōis.s̄.eo.ꝛ que ibi dixi potestis hic adiungere.reliqne glo.clare sunt ꝛ bene dicunt.

1 ☞ Compensationis exceptio opposita:an extenuat debitū petitum.
2 Compensatio an et quando fiat ipso iure.

Compensationes.

¶ Quānis iste ver. fuerit.s̄.summat⁹ in genere:tamen in specie hoc dicit vsqꝫ ad ver.fi. cuꝫ eo quoqꝫ.
1 Exceptio† compēsationis opposita extenuat debitum petitum:ꝛ facit qꝫ debitor tātum cōdemnetur in eo q⁹ superest vltra compensationē. hoc dicit in specie vsqꝫ ad ver.fi. Materiam huius ver.examinani plene in.§.in bone fidei.s̄.eo.ꝛ
a ¶ §.in bone fidei.vbi vide i nume. lviij.cū pluribus seq. a hic habetis bonum ter.pro cōmuni opinio.gl.ꝛ doc.de qua
2 late dixi in.d.§.in bone fidei.in glo.in ver.ipso iure. qꝫ cōpensatio† nō fit ipso iure nisi opponatur ab homine. ita probat ter.in ver.quod debeatur. quia si cōpensatio fieret ipso iure absqꝫ oppositione hominis:nō potest dici debituꝫ:ꝛ sic ter. iste male diceret dum dicit quam debeatur. ¶ El. parua in verbo:ex eadem causa.ad quā doc.nō aduertunt pessime dicit:quia vult qꝫ iste ter.dum dicit:ex eadē causa.corrigaf per §.in bone fidei.s̄.e.qō est absurdū.vnde dicite ex mēte Rico. hic in octaua oppo.gl.qꝫ iste ter.voluit dicere ex eadem causa:hoc est dicere qꝫ vteꝫ sit debitor quantitatū:ꝛ sic ex eadē causa.secus si vnus esset debitor specici ꝛ alius quātita.quia tunc non esset ex eadem causa:ꝛ consequenter nō admittere tur compensatio:vt late dixi in.§.in bone fidei.super gloss.in verb.iure aperto.s̄.eo.Sequitur ver.fi.cum eo quoqꝫ.

1 ☞ Cedēs bonis qualiter si postea alia bona quesiuerit vel ad pinguiorem fortunam peruenerit cōueniri possit.cū ij.seq.ꝛ an ꝛ qñ insolidum.nu.a.cum.ij.seq.
2 Cedens bonis an sit a debito liberatus.
3 Cedens bonis an de soluendo satisdare cōpellatur si ad pinguiorem fortunam peruenerit.
7 Spoliatus bonis propter guerram non debet posse postea insolidum conueniri.
8 Cedēs bonis an bona sua indicare teneatur itaqꝫ si ea occultat hoc beneficium cessionis perdat.
9 Cedere bonis non potest heres qui inuentarinꝫ non cōfecit cum in eo dolus presumatur.
10 Cedere bonis quib⁹ debitoribus indultum est vt possint: ꝛ quibus non.cum.xij.seq.
11 Cedere bonis an minor possit.
23 Cedens bonis an penitere possit.
24 Cessio bonorum an impediat lit.contesta.si debitor creditori non vult super debito respōdere sed dicit:cessi bonis.
25 Cessio debitoris principalis an prosit fideiussori vt per hoc creditor non possit ad fideiussorem redire.
26 Cedenti bonis an omnia auferri debeant ita qō vestis etiaꝫ ei sit auferenda ꝛ nudus remanere debeat.
27 Cessio si cedens sibi reseruet vnum denarium an valeat.
28 Cessio bonorum qualiter fiat:ꝛ an valeat cōsuetudo seu statutum qꝫ cedens bonis percutere debeat lapidem cū natibus.nume.29.
30 Cessionis bonorū beneficio an per pactū renunciari possit.
31 Occultator aliene laudis furi par est.

Cum eo quoqꝫ qui.

¶ In hoc versi. cū sit cauda ꝛ finis huius tituli:tractabitur etiā vltima materia:ꝛ illa ad quā pro vltimo remedio debitores cōfugiunt:scilicet materia cessionis bonorum. Et propterea q̄uis iste ver.alia ratione sit p vltimo sic situatus:tamen ista causa fuisset sufficiens ad cōstituendum eum vltimū. ¶ Et iste versi.q̄uis.s̄.fuerit summatus in genere:tamen in specie hoc dicit vsqꝫ ad finē titu.
1 †Ille qui cessit bonis habet in postea quesitis beneficium vt non conueniatur:nisi inquantū facere possit.hoc dicit vsqꝫ
2 ad fi.tit. ¶† Nota primo ex hoc ter.fm Ang. de are.in principiuis.§.quod cedēs bonis per hoc nō est a debito liberatus nec ciuiliter nec naturaliter.qō facit fm euꝫ in ter.primo qꝫ si deuenerit ad pinguiorem fortunam ex integro potest cōueniri.addo meliorem tert.in.l.j.ꝛ ibi Bartol.Bal.ꝛ alios.C. qui bo.ced.pos.alibi tamen gloss.in.l.vbicunqꝫ.in gloss.j.magna.ff.de fideiuss.tenuit qꝫ cedēs bonis liberetur ipso iure ab obligatione ciuili remanēte naturali:per.§.fi.j.de replicationibus.ꝛ illa gl.non inuenietur alibi in iure fm Rico.de neapo.hic in apostil.ter.in ver.qui.sed ego do vobis glo.concordantem in.c.ficut dignū.extra de homici.ꝛ illam glos.in.d.l. vbicunqꝫ.tenet ibi Dyn.per.l.heres a debitore.§.qꝫ si stipulator.ff.de fideiuss.ꝛ idem tenet Rayne de foli.in.l.j.C. qui bo. ced.pos.ꝛ ita etiam videtur tenere Rico.de neap.hic:alibi vero gloss.in.d.l.heres a debitore.§.qꝫ si stipulator.in gloss.magna.in ver.perimit.tenuit qꝫ vtraqꝫ tollatur. paucis veritas est.ꝛ ita se habet cōmunis opi.qꝫ a nulla obligatione liberatur: sed ibi paratur exceptio.ita tenet Lyn.in.ix.q.in.d.l.j.et ibi Bald.ꝛ Salyce.C.qui bo.ced.pos.ꝛ Barto. Ang.Imo. ꝛ Luma.in.d.l.vbicunqꝫ.ꝛ Barto.in.l.iij.C.de bo.auto.iud. poss.ꝛ in.l.qui bonis.per illum tert.ꝛ ibi gloss.ff.de cessio. bono.ꝛ Bal.in.l.cum quis.in.vij.col.C.de iuris ꝛ fac.ign.ꝛ in l.tam mandatori.in.ij.col.C.de non nume.pecu. ꝛ Angel.in l.nemo carcerem.circa fi.C.de exactoribus tributorum.libr. x.bene facit.l.penul.inver.vsqꝫ admodum debiti.C.de cessio. bono.quam allegat Salyce.in.d.l.j.ꝛ ibi etiaꝫ bonus ter.C. eo.ꝛ idem etiam tenent Joā.fab.Joan. de pla.ꝛ Angel.hic.
3 ¶† Secūdo notate ex hoc tert.qꝫ ille qui cessit bonis si post ea alia bona acquisierit vel peruenerit ad pinguiorē fortunam:q̄uis iterum possit cōueniri:quia durat vtraqꝫ obligatio:vt diri in precedenti notabili:tamen non insolidum:sed quatenus facere potest conueniꝫ.concordat.l.in.ff. de cessio.
4 bono. ¶† Nunquid autem ille qui cessit bonis compellatur satisdare de soluēdo si ad pinguiorem fortunam peruenerit. ponit Bal.in.l.ij.ad fi.C.quod cuꝫ eo.cano.in.c.odoardus. extra de solu. ¶ Limitat tamen hunc ter.ꝛ suprascriptū notabile vt procedat respectu creditorū qui tempore cessionis erant creditores:quia quo ad eos iste qui cessit bonis ꝛ nūc peruenit ad fortunam pinguiorem non tenetur nisi inquātū facere potest:nō aūt tenetur respectu creditor⁹ quos postea post cessionē est sortitus:quia illi noui creditores bene poterunt cum insolidum cōuenire.ita limitat hūc text.singulariter Joan.fab.hic:ꝛ bene:motus per.l.iij.a contrario sensu. C.de bo.autori.iud.pos.ꝛ per optimum simile: nam filiusfa. conuenitur de his que contrarit cū esset in patria potestate inquātum facere potest in casibus ex positis in.l.ij.ff.qō cū eo.ꝛ tamen in his que cōtrarit post conuenitur insolidum: in.l.iij.ff.qō cum eo.ꝛ ita etiam sequūtur Jo.de pla.ꝛ Ang. de are.hic:q̄uis de Jo.fab.nullam faciat mentionē.circa qꝫ videte omnino Bal.post Lyn.in.d.l.iij.C.de bo.autori.iud.
5 possi. ¶† Secūdo ego limito suprascriptū notabile ꝛ hunc ter.vt non procedat in eo qui bona sua alienauit in fraudē: quo casu si peruenerit ad pinguiorē fortunam:certe in posteā quesitis per eius fraudem tenetur insolidum:q̄uis nō teneretur nisi inquantum facere potest.text. est sing.in.l.fi.§.fi. fm vnam lecturam glo.ibi approbatam per Bart.ff.que in frau.credi.ꝛ ita limitat Lyn.in.l.j.in.j.q.C.qui bo.ced.pos.ꝛ
6 sequitur Rico.hic in apostil.ter.inverbo:damnari. ¶† Certio limitate suprascriptū notabile ꝛ hunc ter.dū dicit qō ille qui cessit bonis si peruenerit ad pinguiorem fortunā potest denuo cōueniri:prout singulariter limitat Bal.in rubri.C. qui bo.ced.pos.vbi voluit hoc non habere locū quādo scholaris cessit bonis:postea emit libros:vel clericus breuiarum:
b vel miles arma b: quia tales libros vel arma creditores auferre non possunt.allegat ad hoc glos.singularem in.l.nepos b ¶ Arma. Vide cūdē domi. Jas. in.§. itez seruiana. nu. lxvj.
7 proculo.in versi.dignitate.ff.de verbo.significa. ¶† Ultimo notate ex hoc text.singulariter per Joan.fa.hic:circa similia verba huius versicu.qō ex generalitate huius litere pōt dici qꝫ si quis fuerit spoliatus bonis propter guerram:qꝫ non debet posse postea insolidum conueniri.quod dictum secūdū

cum est

eum est pium ⁊ equū.⁊ sequitur Joā.de pla.hic quia ſm eū cum maio: sit ratio in hoc casu ꝙ in hoc ter.cum hic spoliet bonis ex volūtate p cessionē:at ille ex necessitate ⁊ preter voluntatē hoc patiat.l.ij.§.si quis tñ.ff.si qs cautio.et.l. que fortuitis.C.de pig.act.¶Dirabilis sane decisio ⁊ natanda circa quā tamen cogitate. ¶Glo.j.in ver.creditoribus.dividitur in duas partes principales: put duo ponunt dicta. ſcōa ibi: prodest aūt hec cessio. ¶In ea.glos.ibi.ff.de cess.bono.l.pe.et ibi videte Bar.declarantē qualis cōfessio requirat et qualiter debitū debeat cognoscere.dequo etiā videte Bald.in.l.j. in prin.in.ij.oppo.C.q bo.ce.pos.et doc.in.c.odoardus. extra
8 de solu.¶†An aūt ille q cedit bonis teneat bona sua indicare: ita q̄ si ea occultat perdat hoc beneficiū cessionis:dicte q̄ sic.vt est gl.⁊ ibi Bar.in.l.pe.§.de cess.bo. ⁊ gl.in.l.j.C.eo. titu.ꝙuis Bal.ibi nihil decidat sed relinquat cogitandū.et illam gl.firmat ibi Bal.per.l.ij.C.qñ ⁊ quibus quarta pars debe.lib.x.⁊ ibi etiā per hoc infert no.Bal.q̄ heres qui non fecit inuētariū nō potest cedere bonis:q: in eo presumitur dolus.§.sancimus.aut.de here.⁊ fal.¶In ea.glos.ibi: vt nō
9 ducat debitor in carcerē.habetis ex hac glos.q̄ debitor nō possit detrudi in carcerē.qō ego limito singulariter nō procedere qñ debitor alienasset bona in fraudē ita vt non reperirent:quia tunc posset agi cōtra eum vt detrudat in carcerē. ⁊ ammodo non possit cedere bonis:ter.est singularis in.l.fi. ff.de cessione bonorū.ſm primā lecturā glo.ibi:quam ibi approbat Bar.⁊ idē tenet Bart.in.l.alia.§.eleganter.ad fin.ff. solu.mat.⁊ Bal.in.l.j.in.ij.col.C.qui bo.cede.pos.⁊ in rub.C. de reuo.bis que in fra.credi.⁊ i.l.j.in vltima.q.C.si quis in frau.pa.⁊ videte que dicam.ſ. in limitatiōibus in.ir.limitatione.¶Ad fi.glosſ.de hoc vltimo dicite vt dixi.§.in.iij.not. ¶Glo.in ver.ex integro.in fi.glo.bene dicit vel forte q̄ text. volvit dicere ex integro.i.denuo.¶Extra gl.scribētes hic Jo. fa.Jo.de pla.⁊ Ange.de arc.examinant naturam cessionis per questiones:⁊ inordinate:prout etiā faciūt Bal. ⁊ Saly. post Ly.in.l.j.C.qui bo.ce.pos.et cano.in.c.odoardus. de sol. ego autē intēdo pulchro ordine tradere hāc materiam per regulam ⁊ fallentias:in quibus fallentiis tradā ordinatim omnia que inordinate traduntur p doct.in questionib⁹ suis.
10 facio ergo regulam generalem †q̄ ciuilibet debitori indultū
a ¶Bonis. a Vide Firmianum i suo aureo repertorio i ver.debitor paup.in vſ. xiij. est vt possit cedere bonis*:vt hoc tert.ex toto titulo.ff.⁊.C.de ces.bono.et addo q̄ nō tātum paterfa.sed etiam filiusfā.potest ce.bonis.ter.est in.l.pe.et ibi per gl.Bar.⁊ doc.C.qui bo. ce.pos.⁊ nō masculus tātum:sed etiam femina:vt ibidem est ter.in ver.vtriusq;.ſcrus.et ibi not.Sal.et idem Sal.in.l.j.C. eo.item et eccleſia potest ce.bo.vt est ter.peregrinus ⁊ singularis in.§.ſi qs autē adiecerit.in aut.vt determi.sit numerus clericorum.col.j.quem ter.allegat Rico.hic in apostilla.text. in versi.bonis.ex quo ifert Ang. hic q̄ ſi vniversitas clericorū apud quos debet ēe summa fides ⁊ obseruātia:vt.l.pſbyteri.C.de episc.⁊ cle.potest ce.bo.q̄a paritate rationis queli
11 bet alia vniversitas vt fabror⁹vel procliariorū poterit cedere.⁊ hoc verū puto.†An antē minor possit cedere bonis:vidēte Bal.in.l.j.in pe.col.C.qui bo.ced.pos. ⁊ plene per Ang. in.l.nemo carcerē.C.de exac.tribu.lib.x. per Ang. ⁊ Lud.roman.in.l.nec impuberes.ff.de in ius vocā.ſup:ascripta regula recipit ꝙ plures notabiles fallētias.¶Primo fallit qñ debitū nō agnouit vel nō est cōfessus:vt hic ⁊ in gloſſ.j.in prin.⁊ ibi
12 dixi.¶†Scōo fallit qñ occultat bona vel nō vult indicare: vt ibidē dixi.¶Tertio fallit ſm Jo.fa.hic qñ qs esset obligatus ad factum:quia tūc nō admitteretur cessio:nec liberaretur cedēdo.Ratio est ſm eum:quia causa qua quis liberatur cedēdo est impotētia soluendi.vbi ergo quis tenetur ad factū:talis impotētia cessat:quia potest facere:ergo nō liberatur cedendo:vt hic latius per eū.nec dicat aliquis q̄ obligatus ad factum liberatur prestando interesse:quia illud verū est qñ potest prestari interesse:sec⁹ ſi nō pōt prestari.l. i ſtipulationib⁹.§.fi.ff.dever.obli.Ad ista facit ſm eum:quia libertus egenus cōpellitur precise ad operas:vt.l.ſuo victu.ff. de ope.liber.bene tamen ſm eum debebunt fieri expēse huic debitori faciēti:per.d.l.ſuovictu.⁊ in istis terminis dicit Jo. fab.ſe sustinere glos.illam singularem cōmuniter damnatā in.l.ſtipulatio.§.fine autē.ff.de ope.no.nun. que vult scriptorem posse precise cogi soluere qō cōuenit:⁊ propterea possit in cōpedibus poni.⁊ cū Jo.fab.tenet Joā.de pla.hic:⁊ idē Rico.de neap.hic in apoſtilla.ter.in ver.cessit.addo idē tenere Ly.i.l.j.in.ij.q.C.qui bo.ce.pos.⁊ ibi Bail.⁊ Ray.et idē et qō obligatus ad factū nō liberetur cedēdo bonis:vt in ſcripto:tenuit ibidē Bal.in.ij.col.⁊ ibi limitat hoc verū ſi habet facultatem faciēdi:aſo propter impossibilitatē habet locum cessio.et ita etiam limitat Jo.fa.hic.addo etiam cū pre
dicta limitatione tenere Bar.in.l.j.ff.de cessione bonorū.vbi generaliter tenet q̄ vbicunq; precise quis teneatur ad factum iurta plene tradita in.l.ſtipulationes nō diuiduntur.in ꝓn. ff.de ver.obli.q̄ non admittatur cessio bonorū. ⁊ idem etiā
13 tenet Angel. hic. ¶†Quarto supraſcripta regula fallit vbi cūq; quis tenetur ex delicto vel quaſi: q: tunc non admittit cessio bonor:ſed pena pecuniaria resoluitur in corporalē:q: qui non pōt in ere soluere luat in corpore: vt.l.generaliter. ff. de pe.l.pe.ff.de in ius voc.⁊ per hoc infert Jo.fa.hic ſe credere q̄ ſi quis agat actione iniuriarū ⁊ cōdūcat ad pecuniam ⁊ fic ciuiliter q̄ ſi reus condēnatus cedat bonis q̄ nō liberat ſe:ſed pena pecuniaria debet resolui in penam corporalē per predicta facit.l.ſi ex parte.§.q̄q̄.ff.q̄ cum eo.notāt doct.in.c. odoardus.extra de solu.⁊ ita etiā tenet Joā.de pla.hic ꝙuis
14 de Jo.fab.nullam faciat mētionē.q̄ bene notate.¶†Quinto supraſcripta regula fallit in debitore fiſci q̄ nō habet hoc beneficiū cessionis:⁊ non liberat cedendo bonis:niſi eo casu quo paupertas excusat ff⁹ Bal.in.l.j.in.iij.col.in fi.⁊ ibi Ly. in.iij.q.C.qui bo.ced.pos.⁊ Bar.in.l.j.ff.eo.⁊ in.l.ſacrilegij.§. ſi.in fi.ff.ad.l.iuliam pecu.de quo tamen quia non est sine dubio videte late Saly.in.o.l.j.verſi.quero.vj.an debitor fiſci.et plene per Ang.in.o.l.nemo carcerem.⁊ per Jo.fa.qui cōtrarium tenet per ter.opti.in.§.item ſi quis.§.pro ſocio.⁊ videte
15 etiā per Ang.hic.¶†Sexto supraſcripta regula fallit:quia quis non potest cedere bonis ne publicis fungatur muneribus.ter. est in.l.iij.⁊ ibi Barto.⁊ Bal.C.qui bo.ce poſſ.⁊ per illam.l.notat etiam ibi Bald.⁊ subdit q̄ volentes cedere bonis vt euitēt collectas nō possunt hoc facere.qō ipse reputat
16 multum tenēdum menti.¶†Septimo supraſcripta regula fallit quando debitor a principio negasset debitum:⁊ postea fuisset connictus⁊ condemnatus:quia tunc nō gauderet privilegio cessionis:vt hic per Ang.de are. ꝙuis referat p multa Sal.tenuisse contrarium in.o.l.j.ver.circa hoc mouco aliqua dubia.de quo dicitevt per Ang.hic.⁊ late per Sal.in.o.
17 Lj.in.j.col.¶†Octauo predicta regula fallit generaliter ſm Joā.fa.hic:vt cessio nunq̄debeat admitti niſi creditores instēt⁊ petāt: q: hoc beneficiū est miserabile ⁊ subsidiariū:ergo nō debet cōcedi ins propter necessitatem:ergo gratis cedens non debet admitti:⁊ ſm eum satis indicant text.in.c.j. ⁊ in.l.fi.C.q bo.ced.pos.Addo Bal. idem tenētem in illa.l.j.
18 in.iij.col.¶†Nono ꝑdicta regula fallit in eo qui malitiose seu in fraudē dilapidauit bona in fraudez credi.qui nō habet beneficiū cessionis.o.l.fi.§.fi.ff.que in fraud.credi.Bald.
b in.l.j.in.ij.col.⁊ Ange.in.o.l. nemo carcerē.⁊ dixi.§.in glo.j.ᵇ b ¶In glos. Vide etiā hoc idē. §.i §. itez ſi quis. ter. ⁊ nu.xciij.
19 ¶†Quibus autem modis presumatur quis in fra.credit. dilapidasse:declarat notabiliter Bal.i.o.l.j.in.x.col.¶†Decimo predicta regula fallit ſi debitor eo tēpore quo cōtraxit sciebat se nō esse soluendo:quia nō habet hoc beneficiuz cessionis:vt est ter.not.in.l.penul.in.fi.ff.de iure do.Barto.in.l.
20 alia.§.elegāter.in.fi.ff.ſolu.mat.¶†Undecimo fallit predicta regula in eo qui ſub ſpe cessionis bonorum cōtraxit ſm Dy.in regula peccatum de reg.iur.in.vj.⁊ Jo.de pla.hic bene facit q̄ pulchre not.Bar.in.l.j.§.j.ff.ſi quis testamento liber esse iussus fue.de prefecto vrbis Rome contrahente multa debita propterea q̄ imperator nouiter creatus in eius ad
21 ventum habeat debita ⁊ cōtracta diſſoluere.¶†Duodecimo ⁊ vltimo pro nūc ſup:ascripta regula fallit in eo qui plenarie habet vnde creditor⁹ soluat:quia ille nō potest cedere bonis ſm bal.in.o.l.j.in.ij.col. per rationez de qua ibi per eum.addo ego q̄ cōtrarium ibi tenuit Ly.in.iij.q.q̄ imo et dives potest cedere bonis per text.ſolenne in.l.illud.§. quod tamen.ff.de tribu.idem tenet Kayne.de forli.in.l.legis iulie: C.qui bo.ced.pos.idem quod Bal.tenuit Rico.de neap.hic in apoſtil.text.in verbo:quoq;.⁊ ad.o.l.illud. ipse respondet quod ibi erat dubium an esset soluēdo:vel melius quod ibi cedebat mercib⁹ ne venirēt in tributū:⁊ sic cedebat parti bonorum: non autem in omnibus bonis: et hoc puto verius.
22 ¶†Item fallit vbicūq; quis esset deportatus vel bannitus ⁊ omnia bona ei essent ablata per fiſcum ne ſi postea restitueretur ad ciuitatē ⁊ ad bona poterit postea cedere bonis:ter. est mirabilis ⁊ singularis in.l.ij.C.de scutē.paſ.quem tex. ad
23 hoc exclamat Lud.roma.in singularibus suis.¶†An aūt post.cessionez bonor⁹ sit locus penitētie ita q̄ debitor possit cessionez revocare ſi cā peniteat:dicite qō ſic re integra ⁊ bonis nondum per creditores occupatis.text.est in.l.quē penitet.ff.de ces.bono. Bart.in.l.ij.⁊ in.l.pe.in pe.q.C.qui bo.ced. pos.Ly.in.l.j.in.vj.q.C.qui bo.ce.pos.q̄uis contrarij teneat
24 Bal.in.l.fi.C.eo.ti.¶†Quid autem cessio bonorum impediat titis cōtesta.ſi debitor nō vult creditori ſuper debito rūdere ſed dicat: cessi bonis.vid. te bar.in.l.pe.ff. de cessio.bo.

ter.in.l.iij.ꝛ ibi Bar.ꝛ Ang.C.de bo.auto.iudi.pos.ꝛ tert. quem ad hoc dicit ibi Ange.vnicũ in iure.in.l.item si vnus.

25 in princ.ff.de arbi.¶ †An autẽ cessio debitoris principalis prosit fideiussori vt per hoc creditor nõ possit ad fideiussorẽ redire:dicite q̃ nõ:vt.§.fi.j.de repli.ꝛ.l.heres à debitore.§.q̃ si stipulator.ꝛ ibi Bart.not.illũ tert.ad hoc.ff. de fideiussor.

26 ¶ †An autẽ cedenti bonis omnia debeant auferri:ita q̃ ve
a ¶ Remanere. vide cundez do. Jas. may. §. i. d. §. ité siquis. alle. nn. xciij. et nn. xciij. vbi idem q̃ hic. stis etiã sit auferenda ꝛ debeat nudus remanere[a]:gl.in.l.pe. ff.de cess.bo.vult q̃ nihil sibi relinquatur:nec etiãvnus mini mus denarius.alibi glos.in.l.fi.§.fi.ff. de bis q̃ in frau.credit. dixit q̃ cedenti bonis debet auferriq̃ ad sacculũ ꝛ peram. breuiter concludunt doc.hic:vt Jo.fa. Jo.de pla.ꝛ Ang. de are.q̃ vna vestis vilis ꝛ pannicularia que nuditatẽ tegit debet sibi reliqui sicut relinquitur damnatis ad mortẽ:vt.l. dinus.ff.de bo.damnatorũ.ꝛ ita dicit Fic.hic i apo.ter.in ver. bonis.ꝛ Dy.ꝛ Bart.in.l.pe.de cessio.bo.Ly.in.d.l.pe.in.iij.

27 q.post Pet.ꝛ Guil.de cu.¶ †Quid aũt si i cessiõe bonoꝝ cedens reseruasset sibi vnũ denariũ:an valeret cessio: determinat mirabiliter Bar.q̃ nõ in.l.fi.in.ij.co.C.qui bo.ce.pos.ad uertite tamẽ q̃ cedens bonis retinet prohibita alienari. Jtẽ vsumfructũ:feudũ:ꝛ etiã retinet emphyteosim ecclesiasticã siue secularẽ non tamen eorum cõmoditates.ita Bar.in.d.l.

28 j.in.iij.col.¶ †Qualiter aũt fiat cessio bonorũ:dicite q̃ simplici verbo.itẽ p nuncium ꝛ per epistolã:ꝛ per cõsequens nõ tantum in iudicio: sed extra iudiciũ.ter.est no.in.l.omi.C.q bo.ce.pos.ꝛ in.l.fi.ꝛ ibi Bar.ff.de cessio.bo.ꝛ ibidez Bart.refert q̃ Ly.dicebat q̃ Franciscus Accursij dũ hanc materiã legere ostẽdebat in cathedra modũ cedẽdi. ꝛ idem ẽt q̃.§.tenet Bal.i.d.l.j.in.iij.co. dicit tamẽ Bar.in.d.l.fi. q̃ hodie est cõsuetudo in quibusdam partib⁹ q̃ fiat cessio modo vitupe

29 rabili.¶ †Numquid ergo valeret hec cõsuetudo per statutũ: prout est in hac ciuitate Papie ꝛ cõmuniter p̃ vniuersam Jtaliam q̃ cedens bonis debeat percutere lapidem cum natibus dicendo:cedo bonis.Ly.in.l.fi.ꝛ ibi Bal.circa prin.tenent q̃ tale statutũ ꝛ cõsuetudo nõ valeant:quia est res turpis exempli:ꝛ oculos videntiũ infestat.per ter.illum moralẽ in.l.cũ supra vigentes.C.de re militari.lib.xij.idem etiã tenet Albe.de rosa.in prima parte statutorũ.in.q.xxviij.incip.ité querit an valeat statutũ.vbi decidit nõ valere statutũ patauinum q̃ qs nõ possit cedere bonis nisi cedat cũ solẽnitate inhonesta:quia eius effect⁹ est turpis ꝛ cõtra bonos mores. allegat in argumentũ.l.alia.§.elegãter.ff.solu.ma.ꝛ idem tenuit Saly.in.d.l.in omni.per illũ text.in ver.voluntatis sola professio per quẽ ter.arguit ibi Saly.cõtra illa statuta terrarum taliter disponentia.de quo etiam videte do.Lard.flo.ꝛ

30 Jo.de imo.in dicto.c.odoardus.¶ †Restat vltimo pro cõplemẽto huius materie examinare an beneficio cessionis bo
b ¶ Renũciari. Vide Seli.in.c.fi diligenti.post prin. §. iiij. corre. de fo. compe. b noꝝ possit renũciari b̃p pactũ:ꝛ an tale pactũ valeat.de qua questiõe videte Lyn.in.d.l.j.in.vj.q.ꝛ ibi multũ late Bal.in antepenul.ꝛ penul.col.ꝛ ibi latius Saly.in ver.Item quero nono an teneat renũciatio.ꝛ Dy.Bar.ꝛ Jmo.ꝛ Luma.ꝛ reliquos in.l.alia.§.eleganter.ff.solu.ma.ꝛ do.Anto.in.c.cũ cõtingat.extra de iureiur.ꝛ Jo.fa.qui etiaꝫ ponit an possit cõsuetudine iduci q̃ quis nõ liberetur cedẽdo bonis. q̃ ponit etiam Bald.in.d.l.j.ꝛ de pacto ponit etiam Jo.de pla.hic.ꝛ Ang.in penul.ꝛ vlti.col.ꝛ ca no.in.d.c.odoardus. Et an tale pactum firmetur iuramẽto:ponit Bal.in.d.l.j.in penul.col. Specu.in tit.de remun.§.j.ver.item beneficiũ. Jmo.in.d.c.cũ cõtingat.ver.idẽ aduerte quia predicta. Et per ista remanet expeditus iste ver.ꝛ cõsequenter deo duce totus iste titul⁹ de actionibus.¶ Postremo si quid in hoc qualicũq̃ opere in quo maximas vigilias ꝛ lucubratiões plurimas impẽdisse profiteor repertũ fuerit q⁹ sit minus bene dictũ:precor vnuꝫ quẽq̃ lectorẽ vt non liuoris aculeo:aut detractionis studio: sꝫ charitatiuo calamo emendãdũ suscipiat. Scio enim nec istud inficior:q̃ tantum opus maiori elimatione indigeret. Jn his vero que scripsi plane cognosco me nũq̃ tacuisse illos a quibus voce viua vel mortua didici. †Occultator enim

31 alicne laudis furi par est:vt inquit iurisc̃onsultus in.l.heredi tatis.§.fi.ff.ad.l.fal.ꝛ preclare inquit Plinius ad Vespasianũ Jmperatorẽ in proemio naturalis historie. Benignũ et plenũ ingenui pudoris est fateri per quos profeceris:ꝛ obnoxii profecto animi ꝛ infelicis ingenii est male in furto deprehendi:q̃ mutuum reddere. Vobiscum autez fratres ꝛ auditores amantissimi:hoc Tetrasticho fit ita conclusum.

Post q̃ suscepti per tempora multa laboris.
Finis adest:portum fessa carina petat.
Si non remigio melior datur vlla facultas:
Suspensam hic teneat anchora iacta ratem.

¶ Finis.

¶ Finit Lectura admodum vtilis domini Jasonis Mayni:iureconsultorum sue tempestatis principis: super longe difficillimo Titulo de Actionibus:in Jnstitutis Justinianeis diligenter emendata:Cum Summarijs illustrior etiã multo quã dici possit nuperrime reddita. Lugduni imprimebat vigilantissimus Calcographus Jacobus Berion.

ADLECTOREM.

Dulcia qui nosti q̃ sint que condit Jason:
Aspice precipuum quod modo mittit opus.
Junior in primis quod sic vigilauerit armis:
Crede mihi:res est ingeniosa tamen.
Hic non errores aut falso adducta videbis:
Non eadem in multis verba notata locis.
Non minus hic noster Maynus tibi prestat Jason:
Quam Grans fuluam qui dedit alter onem.
Est breuis:immenso constat nec falce libellus:
Jmmodicoq̃ grauis non erit ere tibi.
Hunc eme:vel minimo:quo nosces tempore quali
Seruato causas ordine quisquis agat.

Laus deo.

Regestum.

a b A B C D E F G H J K L M N O P Q. Omnes sunt quaterni preter O ꝛ Q qui sunt quaterni.

Termini omnium Actionum cum Arbore: nouissime collecti per vtriusq; iuris doctorem dominum Joannem Crispum de montibus ciuem Aquilanum.

Ad reuerendum in Christo patrem: dominum Dominicum Capranicensem Romanum patricium: canonicum basilice sancte Marie maioris de vrbe: ac reuerendissimi domini olim Cardinalis Firmani nepotem: dominum sibi plurimum obseruandum.

Cum nuperrime: reuerende domine: actionum radices et fundamenta: cum nona arbore in opusculum quoddam redegerim: vt facile quidem sit cuiq; actionum intueri ac nosse naturã: plura me compulerunt: quibus id tue dominationi inscriberem. Sepissime nanq; mente reuolui: quantis fuerim beneficijs affectus: quãto ve obligationis vinculo tenear: ⁊ quod plus satis est: quantum decoris ac laudis pre se feret tractatunculus ipse: si nominis: autoritatis: ac glorie tue clemẽtie titulis decorabitur. Illud vnum est quod summopere me remoretur: quod videar ea que parui sunt: non modice dignitati ac expectationi conferre. Sed cum pauperem amicum: exiguũ largiendo munus laudandum potius q̃ criminandum esse censeatur Lato. Quo in genere in presentiarum me esse conspicio: ⁊ primo doctoratus mei anno quasi prima legum cunabula pertractans: nullum admirationis genus infideat: si tantulo muneri tuam adequauerim dignitatem. Spero equidem meum hunc laborem adeo gratum: adeo periocundum fore: vt si is tuarum quoq; legum: quibus ipse prefulges: robur: limam: autoritatemq; sentiat: in ijs quibus addi aliquid: aut corrigi merito debere tua fidelis aureaq; doctrina censuerit: me fit ad maiora exercitaturum. Nec aliud ab eius expecto munificentia: nisi quod in aliorum amicorum grege connumerari videar. Vale.

Arbor omniū actionū tā pretoriarū q̄ ciuiliū: ꝛ incipit a pretoris tāq̄ a matre parte: per J. V. doc. d'im Joan. Crispū de Mōtanb. ciue Aquitanū.

Publiciana. 1

In rem actio ria. 2

Seruiana. 3

Quasi seruiana. 4

Utilis in rē q̄ datur fiduciario. 5

Vtilisequitur datur mercum passo. 6

Bonorum possessio hereditatis petitio. 7

Fideicōmissaris hereditatis petitio. 8

Preiudicia ffacin rē de libertatibus. 9

Preiudicialis in rē de partu agnoscē. 10

Paulliana. 11

Faviana. 12

Alimentaria. 13

In factū reuocatoria. 14

Redhibitoria. 15

Quanto minoris. 16

In factū edictū vel redhibitoria. 17

Exercitoria. 18

Institoria. 19

Tributoria. 20

Quod iussu. 21

De in rem verso. 22

De peculio. 23

De constitutapecunia. 24

Utilis ex ea cā q̄ ex cōfessione. 25

Utilis ex ea cā qua iuratur. 26

Negotiorum gestorum. 27

Pro tutele directa & cōtraria. 28

Contraria tutele. 29

Depositi in quatuor casibus. 30

Vi bonorū raptorum. 31

Quod metus causa. 32

De dolo malo. 33

Furti manifesti. 34

Furti aduersus naucauptas. 35

Serui corrupti. 36

Vi bonorū raptorum. 37

Falsurirum q̄ non defendit ex lege cor. 38

In factū sub. fiduciaria legis aquilie. 39

In factū loco cuiuslibet in verbis. 40

In factum de mercuo inferendo. 41

In factū de sepulchro edificando. 42

In factū ne quid in loco sacro. 43

In factū & q̄d factum immissiue tollatur 44

In factū ne quid in via pub. 45

In fac. vt quod fac. immissum ne tollatur. 46

In factum ne quid in loco publico. 47

In fac. de fluminib. & ne quid fiat immissurue. 48

In factū & q̄d factum immissiue tollatur. 49

In factum vt liceat frui loco publico. 50

In fac. vt liceat recipere viam publicam. 51

In factum vt liceat ire vel agere per vīā. &c. 52

In factum ne quid in fluminepublico. 53

In fac. & q̄d aliū immissum ne tollatur. 54

In fac. vt liceat reficere fluminis rescis. 55

In factum vt liceat nauigare in flu. pub. 56

In fac. ne vis fiat ei qui in pos. mit. est. 57

In factū quorū bonorum. 58

In factū quorū legatorum. 59

In fac. de tabu. exhiben. 60

In factū de libe. exhiben. 61

In factū de libe. deducto. 62

In factū de libris hoie exhibendo. 63

In factum vade vi. 64

In factum qd vi aut clam. 65

In factum vti possideres. 66

In factum in rebus. 67

In factū de superficiebus. 68

In fac. de fluere aquam priuato. 69

In fac. de fluere aquā quotidiana. 70

In factū de aqua cestina. 71

In factum de riuis ex cellis decurr. 73

In factū de riuis purgan. 74

In factum de fonte reficiendo. 76

In factū de fonte reficiendo. 76

In factum de cloacis purgā. 77

In fac. vt ne qd in cloacis fiat immissum. 78

In fac. vt qd pris immissū est in cloacis. 79

In factum de precario. 80

In factum de arboribus cedendis. 81

In factum de glandibus legen. 82

In fac. de mi grando. 83

In factum de saltuino interdicto. 84

In fac. de operis demolendo qd factum est &c. 85

In fac. vt liceat edificia. ei cui est fac. nun. 86

In fac. loco inspiciendi pandationis. 87

In fac. de locis & itineribus publicis. 89

In fac. de via publi. & edifi. curatoribus. 89

In fac. de albo corrupto. 90

In fac. si quis ius dicenti non obtēperauit. 91

In fac. si ius vocanti non iit. 92

In fac. si quis in ius vocatus non iit. 93

In fac. contra eū qui in ius vocat. non venit. 94

In fac. ne quis eum qui in ius vocat vim. 95

In fac. aduersus eū qui dolo malo fecit. 95

In fac. ex edicto edendi. aduers. nō edentem. 97

In factum de exhibendo. 98

In fac. subsidiaria actionis de edicto. 99

In fac. q̄ datur aduersus iudicem fac. 100

In fac. in simplum aduersus nau. cau. fa. 101

In fac. in duplū aduersus naut. cau. fab. 102

In fac. de deiectis & effusis. 103

In fac. q̄ datur inhabitan. aduersus deie. 104

In fac. q̄ eo q̄d ita positum est vt ruat cad. 105

In fac. aduers. mensorem qui fal. modū dixe. 106

In fac. aduers. eū qui inimicū mortalē fe. 107

In fac. aduersus rep. sumptū in fu. fa. 108

In fac. si locus sacer vel religiosus &c. 109

In fac. de iniuriis. eius infor miserint atas. 110

In fac. simul. vīs. no. in pos. per calum. 111

In fac. si mulier que missa erat in pos. 112

In fac. q̄ datur aduer. tutor vel curatorē 113

In fac. q̄ datur ipsi minor. ob hoc dā pat. 114

In fac. aduer. eū qui dolum malū admis. 115

In fac. si quis omissa causa testamenti. 116

In fac. aduer. pat. [illegible] 117

In fac. aduer. illū qui sciens se cōtube. &c. 118

In fac. aduer. eū q̄ cū esset in bono. pos. 119

In fac. aduer. debi. qui cred. impedit. &c. 120

In fac. aduer. credi. qui dō in bo. pos. &c. 121

In fac. cōtra il[illegible] cuius dolo ma. dā. fa. est. [illegible]

In fac. si ea terra. dixisse tellus fuerit. 123

In fac. de incendio, ruina naufragio. 124

In factum de sepul. violat. 125

In fac. ex edicto prætorio vel ex lege prætoria. 126

Rubrica de edictis.

Rei vendicatio. 127

In rem confessoria. 128

In rem negatoria. 129

In rē preiu. de libertate & seruitute. 130

Petitio hereditatis. 131

Finiū regundorum. 132

Familie herciscunde. 133

Cōmuni diuidundo. 134

Certi condictio ghalis. 135

Certi condictio specialis. 136

Cōdictio ob turpem cām. 139

Condictio ob causam. 138

Cōdictio ob turpē cām. 139

Cōdictio sine causa. 140

Cōdictio. indebiti. 141

Condictio furtiua. 142

Condictio ex lege. 143

Ad exhibendum. 144

Ex empto. 145

Ex vendito. 146

Ex locato. 147

Ex conducto. 148

Oneris aduersus. 149

Pro socio. 150

Mandati directa vel contraria. 151

Depositi directa & contraria. 152

Tutele. 153

Commodati directa & contraria. 154

Negotiorum gestorum directa & contraria. 155

Prescriptis verbis æstimatoria. 156

Prescriptis verbis ex permutatione. 157

Prescrip. verbis que in multis casibus ad. 158

In factū ex re iudicata. 159

Ex stipulatu procurat. 160

Aque pluuie arcende. 161

De pastu pecoris. 162

Ex testamento. 163

Ex stipula. q̄ ex verb. obtē facit re. 164

Furti nec manifesti. 165

De vigore vi iuuctio. 166

Arborum furtim cesarum. 167

Rerum amotarum. 168

De rationibus distrahendis. 169

Legis aquilie. 170

In fac. de [illegible] de diuersis & [illegible] 171

Iniuriarum & famose. in iuribus casibus. 172

In fac. contra mag. q̄ nō exegit ad cas. 173

Ingrati. 174

Cessi condictio ex stip. 175

In fac. q̄ oritur ex cōsil. infortuita in nuda. 176

Quanto minoris empti esset. 177

Quanto plures. 178

Ex stipulatu pupil. fac. fore vel adulti. 179

Ex stipul. rem rem habere fi. [illegible]

Ex stipula. in diuisis locis 181

Ex stipulatu de dam. infec 182

Ex stip. inter. de opere demo. in cāp. no. op. 183

Ex stipu. quā interpositū vltimus fu. 184

Ex stip. pro re fore quā fumunt. 185

Ex stipu. rei lega. vel fideicommissi. 186

Ex stip. contra illū q̄ rogatus est restituere. 187

Ex stip. de iudicio sisti 188

Ex stipula. pro rebus morbosis. 189

Ex stipul. per quas lega. vel fideicommissi. 190

Ex stipula. amoganorū. 191

Tractatus admodũ elegans ac

iuri studentibus perq̃ necessarius: Joannis Crispi de Montibus: ciuis Aquilani: in alma vniuersitate Patauina editus: quem ipsemet autor: Termini Actionum intitulauit: felici exordium auspicio.

QOniam non constructis fundamẽtis oẽ qđ superedificat corruit. c. cũ paulus. j. q. j. ꝛ sicut alꝫ anteq̃ quis baptizetur non põt sacros ordines suscipere. c. si qs. j. q. j. c. veniens. ꝛ c. si quis. de pbr. non baptiza. Et secundũ philosophum: Ignoratis principijs necesse est ignorare que sequuntur ad principia. iuxta. l. ñ. ff. de iu. om. iud. l. ad rem mobilem. de procu. cum si. Et demum sicut alias cum quis potest ire per viam facilem non dz capere difficilem. arg. no. in. l. rem nõ nouam. C. de iudi. ℣. sed ne in primis. insti. de le. ꝛ insti. de iud. ꝛ in. post prin. ꝛ iuxta ea que habẽtur in. l. ñ. C. de cur. pub. lib. xij. Igitur ego Joan. Crispus inter alios legentes minimus in hoc almo studio Patauino ad vtilitatem inuenũ iuri ciuili incumbentium: videns circa actiones tantam difficultatẽ sub utilitatemq̃ versari: vt res ipsa attestatur: ꝛ tantũ fore iuristis necessariã earum materiã: cum tertius caput iuris concernat iusta. ℣. fi. insti. de ju. na. gen. ꝛ ciui. Conuictus denicq̃ a q̃pluribus per quãdã summulã declarare terminos ꝛ fundamẽta actionũ: ad hoc opusculũ deueni: in quo in primis relicta arbore Joãnis que in veritate nõ bz formam arboris: nouã arborẽ cõfinxi: in qualibetq̃ eius cellula vnã actionẽ describẽs posẽdo tam ꝓtorias q̃ ciuiles ꝛ plures addẽdo vt cuiq̃ ex opere est licitũ inueri. Et ne in totũ essem corruptor: antiquitatis iuxta. l. more maiorũ. ff. de iur. om. iu. ꝛ c. ad aplicaz. extra de simo. xj. di. in his. cũ si. incep. ꝛ incipiã a ꝓtoriis: feci quoq̃ tabulã p alphabetũ vt facilꝰ vnaquęq̃ actio reperiri possit. Nec reperies in arbore nostra illã difficultatẽ punctoꝝ vt est in arbore Joãnis: nec etiã illaꝝ literarũ que sola si bene cõsyderes requirũt vt ita dicã: memoriã artificialẽ ꝛ fastidiũ cerebri. In sola punctuatione sua nõ habẽt cognitio terminorũ in actionibus p. ll. ꝛ autoritates: ꝛ simplr qs eã sequẽdo posset erubescere iuxta. ℣. cõsyderemus. in auf. de trien. ꝛ se. ꝛ no. in. l. illam. C. de col. Nec ita reperies in tractatu sctꝰ Blasij quẽ fecit de actionibꝰ. Nos aũt in nostro opusculo ~~persequamur~~ cũ allegationibꝰ ꝛ pbationibus naturã cuiuslibet actiõis. Primo cui cõpetat ꝛ aduersus quẽ. ꝛ demũ in vnaquaq̃ tractabimꝰ iuxta illas. xij. diuisiones quas ponit glo. in. ℣. sunt pt. rea. insti. de acti. quas terminos actionũ appello: ꝛ opusculũ hoc baptizo hoc noie: vcz Termini actionum ꝛc. ¶ Capio nunc in dei noie ꝛ eius gloriose matris publicianam est signata prima actio in arbore ꝛ inter pretorias: ꝛ deinde persequar als in quibus si quid inepte ꝛ minꝰ prouide direro: semper me subicio iudicio sanioꝝ: ꝛ de facili poteritvenia tribui: cum nunq̃ errare potius dominum q̃ humanum existat: vt. l. j. ℣. si quod. C. de ve. iur. enu.

1 PUblicIana. Hec actio prio dr publiciana a Publicio inuẽtore: vt in. ℣. alie. insti. de actio. Roma. in singu. cclxv. sicut als Salcidia dr a Salcidio inuẽtore ꝛ a Papio ꝛ Põpeio: ler Papia ꝛ Põpeia: vt in c. quedã etiã leges. ꝛ. di. Scõo dak ꝛ cõpetit ex equitate ꝓtoris ei q̃ emit bona fide a non dño ꝛ nondũ rem ꝓscripsit aduersus possessorez. l. j. ꝛ. ñ. ꝛ. l. ꝛ si res. ff. de pub. ꝛ. d. ℣. alie. Tertio est vtilis hec actio ꝛ non directa fm glo. in. l. eũ qui. ℣. si petẽti. in gl. ñ. ff. de pub. ꝛ in ea. l. hec actio. Tu potes adducere ista: primo q̃ publiciana dak ad simlitudinẽ rei ven. vt. d. l. eũ qui. ℣. in publiciana. sed qđ est simile: nõ est idẽ. l. qđ nerua. ff. depo. ꝛ rei ven. est directa: ergo lz hoc non sit firmũ argumentũ. Itez facit aliud qꝛ sicut pretor non põt facere quẽ heredẽ directo: vt in. ℣. quos aũt. insti. de bo. pos. ita nec actionẽ. Sed hoc etiã non est firmũ nõ eundo per mẽdicata suffragia q̃ publiciana sit vtilis: pondero ter. in. d. ℣. alie. insti. de acti. in ver. nullã bz in rem directã actionẽ. nam si publiciana esset directa: ter. fibi ℑdiceret: nec valeret si diceres: nullam bz de iure. s. ciuili cum verbũ bz: fit ꝓsentis tpis: vt sic etiã hodie de iure ꝓtorio in illo casu quis non bz directam: ꝛ sic meritabiliter ꝓbat q̃ publiciana est vtilis: iuxta no. in. l. in delictis. ℣. si extraneus. ff. de nox. q̃ qualitas adiecta verbo intelligatur fm tẽpus verbi. Sed aduerte: ꝛ in hoc semper dubitauit theorica tradita a doc. in. l. curatoris. C. de neg. gest. in. l. cõsensu. de acti. ꝛ ob. ꝛ per Dy. in. c. fi. de reg. iur. in. vj. cũ si. Qđ vbicũq̃ actio descendit ex verbis ꝛ mente. l. vel ex mẽte ñ: fm Bar. ibi reprehendentẽ gl. actio dr directa ꝛ nõ vtilis: sed publiciana descendit ex verbis ꝛ mente ꝓtoris. d. l. j. in prin. de pu. ꝛ. d. ℣. alie. ergo sit directa. ꝛ idem esset si sequaris theoricam Bal. vel Fulg. in. d. l. curatoris. Non põt etiã dici cõtraria: qꝛ nulla reperitur cõtraria nisi q̃ descendit ex cõtractu vel quasi: in qbus alter alteri obligat: sed in publiciana nullus obligat cũ sit actio in rem: vt in. ℣. cũm insti. de act. Si volumꝰ dicere q̃ do. in. d. l. curatoris. loquant qñ sumus in cõtractibus vel quasi: hoc cõfundit ex verbis Bal. ibi q̃ crẽplificat in rei ven. que nõ venit ex cõtractu nisi diceres q̃ exempla nõ arctant regulam: iuxta. ℣. fi. insti. de bere. insti. quẽ ad hoc nuper ponderaui. Si volumus dicere q̃ publiciana datur ex verbis pretoris extendentis non inuenientis: hoc nõ valet: qꝛ pretor inuenit. d. l. j. in prin. de pub. ꝛ. d. ℣. alie. vbi dicitur primum a Publicio proposita est. si primus ergo nõ erat ante: iuxta. ℣. reliqua. in proc. ff. oꝛ. vnde putabaz posse ita rñderi q̃ publiciana non põt esse directa: qꝛ ficut dicimus q̃ de iure ciuili datur vtilis rei ven. illi q̃ ꝓscripsit per. x. vel. xx. an. per qđ est quesitum vtile dominium iuxta glo. in. l. j. de pub. ꝛ. ℣. j. insti. de vsuca. nec datur directa: qꝛ non est directo dñs: eodem modo cũ publiciana semper cõpetat anteq̃ quis fit dñs directo vel vtiliter: ergo a fortiori nõ põt esse directa: qꝛ als pretor destrueret regulas iuris. ſ. q̃ non habẽti directũ dñiũ darẽt directa actio ꝛ contra no. in. l. nam ꝛ ipsum. ff. de leg. Et hãc puto veraz solutionem huius difficultatis super qua tri cogitabis quia nõ legi adhuc apud aliquem. Quarto principaliter hec actio est ꝑpetua. Primo ꝓbat q̃ est rei persecutoria: ꝛ datur post annũ: vt est ter. in. l. in bonorarijs. de act. ꝛ ob. Nec punctabis ne q̃ multoties reperit q̃ actiones rei persecutorie durãt solum per annũ: vt est gl. que alleg. plures casus in. d. l. in bonorarijs. qꝛ fm verã solutionẽ ibi qñ actio rei ꝑsecutoria est penalis ex parte rei durat solum per annũ: vt ibi per Bar. qui reprehendit solutionẽ gl. ter. est no. ad hoc in. l. huius actionis. ℣. actiões. iuncta. l. nouissime. in fi. princ. ff. q̃ fal. tu. auto. Et eodẽ modo rei persecutorie sunt annales qñ datur cõtra ius ciuile: vt est tert. in. d. l. in bonorarijs. ver. sed cum rescissa: vt est in redhibitoria que dak ℑ ius ciuile fm gl. ꝛ Bar. in. d. l. in bonorarijs. Aduerte ad hoc qꝛ nũc debito. dicũt enim gl. ꝛ Bar. q̃ redhibitoria dak ẽtra ius ciuile. nam videt falsum: cõtractus emptionis ꝛ venditionis est de iure gen. l. ex hoc iure gentiũ. ff. de iusti. ꝛ iu. ꝛ probat ter. cũ gl. in. ℣. ex insti. de iure na. gen. vnde ꝓz q̃ redhibitoria datur cõtra iusgentiũ ꝛ non ciuile ex quo tendit ad rescindendũ contractum venditiõis qui est de inregentium cum redhibere sit facere: q̃ venditor rem recipiat. l. redhibere. ff. de edi. edic. nisi dicas ꝛ attẽdẽ q̃ datur ℑ ius ciuile: qꝛ impedit posse agi. p venditorẽ contra emptorẽ pnta ad pretium: sed actiones sunt de iure ciuili prout est cõis opi. in. d. l. ex hoc iuregentium. ꝛ l. ñ. de his. de ori. iur. igit redhibitoria dr dari ℑ ius ciuile: ꝛ ita defenso Bart. ꝛ gl. Et ex hoc videor intrare illam arduã. q. an actiones sint de iuregen. vel ciui. de qua per Dy. Bald. Are. ꝛ oãs insti. de acti. in ꝓin. post glo. ibi in ver. q̃uis. ꝛ in. d. l. ex hoc iure. post glo. ib. ꝛ tangit glo. in. l. rerum amo. ℣. fi. ff. rerum amo. glo. in. l. actionum genera. ℣. fi. de act. ꝛ ob. gl. in. l. placet. in glo. j. C. de epis. ꝛ cle. an. l. quoties. C. de ꝓcci. impe. offer. in. l. fi. si ℑ ius vel vti. pub. p Jo. an. in. c. que in ecclesiarũ. de consti. in nouel. per Archi. in. c. iusgentium. j. dist. ꝛ qꝛ venit examinanda: in princ. tit. de actio. ibi referuo ꝛ disputabo ꝓ ꝛ cõtra. Et si probabo q̃ sint de iuregẽ. gl. ꝛ Bar. in. d. l. in bonorarijs. indigerent alio auxilio: nisi tunc diceres q̃ cum cõtractus venditionis sit validus ꝛ approbatus etiam de iure ciuili: redhibitoria etiã venit ẽtra ius ciuile: iuxta ter. insti. de obl. ti. gñali. iuncta glo. in ver. ciuile. Bart. in. l. fi. C. ex quib. cau. ma. in fi. l. vẽ sic intelligere. Ad aliud autẽ q̃ dixi q̃ publiciana est actio ꝑpetua. adde aliud fundamentum qꝛ nõ datur cõtra iure possidentẽ sed cõtra non habẽtes iustam causam sine titulum: vt not. Bar. in. l. fine. ℣. si duobus. vbi etiam gl. ff. de pub. sed qꝛ non bz causam sine titulũ non põt prescribere longo tpe. l. diuturna. C. de prescri. long. tẽp. l. fi qs emptionis. de ꝑscrip. xxx. an. sed prescribit. xxx. an. aut. male fidei possessor. de ꝑscri. lon. tẽp. ꝛ cõtra hũc dak publiciana vt dixi: ergo ꝓz q̃ est perpetua. Hec me mordebis q̃ etiam sine titulo possit procedere ꝑscriptio: iuxta. l. iij. ff. ꝓ leg. fi. in fin. ff. ꝓ emꝓt. nam aliq̃ iustissima cã sufficit: iuxta ter. in. l. nõ solum. ℣. q̃ vulgo. ver. hoc amplius. ff. de vsucap. ꝛ que habentur in. l. celsus. eo. tit. Quinto est transitoria ad heredes: vt. l. cum qui. ℣. hec actio. de pub. ꝛ fm Bar. ibi datur be redi inspecta fide defuncti: vt vẽ etiam sentire glo. Et q̃ hec adiectio detur heredibus: probo ex alio fundamẽto. Nam actiões pretorie que dantur post annũ dantur heredibus: vt est ter. in. d. l. in bonorarijs ver. bono rarie. sed publiciana datur post annum: ergo ꝛc. Tertio ꝓ hoc adduco ter. no. in. l. j. ℣. ꝛc. ff. de aqua quoti. ꝛ esti. vbi fi ius aque ducende cõcedatur fundo ex quo dicit cõfessio realis: illud ius trãsit in heredẽ ꝛ quẽcunq̃ alium dñm prediꝝ secus si cõfessio fuisset personalis) sz publiciana est actio realis: ergo detur heredibꝰ. facit a cõtrario sensu text. cũ glos. in. l. j. ℣. si heres. ff. ad treb. vbi obligatio personarũ nõ sequitur fundum ergo secus si realis: sed in heredem non datur publiciana vt heredez: sed tanquam cõtra quẽlibet possessorẽ sicut dicimus in rei ven. vt. l. si in rem. la. iñ. cum seq. ꝛ. l. si in rem. la. ñ. ff. de rei ven. ꝛ que habent locũ in rei ven. habent locũ in publiciana. d. l. eum qui. ℣. in publiciana. ff. de pub. adde ter. in. d. l. in bonorarijs. an ver. item publiciana. de act. ꝛ obligata in silꝫ dr in actione noxali que datur in successores iure dominij. l. pen. ℣. fin. ff. de noxa. ita in simili actione ad exhiben. que nõ datur in heredẽ nisi ex dolo defuncti hereditas sit facta locupletior: vt. l. de eo. ℣. fi. ff. ad exhi. quod tene menti in practica: qꝛ si intentares libellum cõtra heredem alicuius simplr ꝛ non tanq̃ cõtra proximiorẽ succũberes per. d. l. si in rem. q̃ posset tibi facere honorem. Sexto est actio singularis prout est rei ven. habito fundamento q̃ eadem procedũt in publiciana que in rei vend. d. ℣. in publiciana. Hec mordeas quod rei vend. detur etiã ad vniuersitatem. ex quo videt qđ non sit singularis: vt. l. j. ℣. per hanc. el. ff. de rei. vend. nam fm Bar. ibi rei ven. dr actio singularis qꝛ non datur ad vniuersitatẽ iuris licet detur ad vniuersitatẽ corporis puta ad gregem. d. ℣. per hanc. ꝛ probat ex alio: qꝛ si esset actio vniuersalis: iurisconsultus in. d. l. j. male diceret dum in prin. l. dicitur: post actiones quas de vniuersitate ꝓposuit pretor ꝛc. Septimo est actio simplex: probatur vna ratione. quia in

ea alter est actor ⁊ alter reus ⁊ vbi cognoscit actor a reo: nō pōt dici duplex: iurta. §. in. instī. de inter. ⁊ ibi vidimus anno elapso. habes. not. in. l. in bis tribus. ff. de iudi. ⁊ dicā in actiōe fa. ercis. Octauo nō reperis q̄ infamet: ergo in dubio dicamus eam nō infamare. facit q̄ in dubio pene sunt moliende nō accrbande. l. interpretatiōe. ff. de pe. Adde aliud fundamentū q̄ in dubijs debemus esse promptiores ad absolutōnē. l. arrianus. ff. de act. ⁊ obli. Jtē facit aliud q̄ si iura voluissent eam esse infamatoriā: dixissent: iurta no. in. c. ad audientiā. de decī. cū concor. in gl. alleg. facit etiā. l. in dubijs. ff. de reg. iur. Nono hec actio est stricti iuris q̄ non reperit in. §. actionū. instī. de act. ⁊ fm cōem doctrinā oēs actiōes que nō reperiunt ibi descripte: sunt stricti iuris quasi contrarioꝝ eadē sit disciplina: iurta. l. j. ff. de his q̄ sunt sui vel alic. iur. ⁊ text. q̄ nō solet ad hoc allegari in. l. qui accusare. ff. de acc. Et q̄ sit stricti iuris ex alio cōfirmo: q̄ est arbitraria: vt est text. in. §. pterea. instī. de ac. ⁊ arbitrarie sunt stricti iuris: vt tenet gl. in. d. §. pterea. ⁊ cōiter doc. sequunt maxime ex ratione: q̄ nō reperiunt in. d. §. actionū. Decimo regulariter non dat ℈ verū dñm. l. fi. ff. de pub. excepti⁹ casib⁹ de quibus ibi per gl. ⁊ plenius in. d. §. alie. vbi dicē sicut etiā nō dat cōtra possidentē ex aliquo ti. l. sine aūt. §. duobus. ff. de pub. licet Bar. ibi limitet q̄n esset ti. ꝓcuratus in fraudem emptoris. De quo etiam per Spe. in ti. de cau. pos. ⁊ proprie. §. fi. ⁊ ibi per Jo. an. Undecimo vt patet est actio ꝓtoria. d. §. alie. ⁊ in. d. l. j. de pub. ibi duz dicit: ait pretor. ⁊ ibi dum dicit: nec desyderet honorariā. ⁊ ter. iuncta gl. in. l. pecunie. §. fi. de verb. sig. Duodecimo est actio realis: ⁊ sic in rem. ter. est in. §. preterea. inst. de act. ⁊ d. l. j. de publi. Decimotertio est rei persecutoria. ter. in. §. sequens. instī. de act. in. l. honorarijs. de act. ⁊ obli. Decimo quarto datur ad simplum hoc est ad rem recuperandā solum vel possessionem: vt. d. §. alie. ⁊ d. l. j. in princip. de pub. Contraria non est: vt dixi. ℈. Post hec omnes sciunt. l. de pretio. de pub. q̄. ſ. vt competat publiciana: non est opus q̄ sit habita fides de pretio vel sit solutuz. nam hoc verum q̄n publiciana intentaret cōtra quoslibet: secus si contra dñm: q̄ vt cōpetat ℈ dñm dz esse habita fides de pretio fm glo. sing. in. l. si a titio. ff. de rei vē. in gl. ñ. q̄ᵖ ad hoc exclamat Pōtanᵘˢ in singulari. cccxv. ex quo colligē vnam differētiā inter rei ven. ⁊ publicianā: q̄ rei vendicatio nō cōpetit nisi sit habita fides: iurta ter. in. §. vendita. instī. de re. dini. in. l. quoties. C. de rei ven. quā differentiā firmat gl. in. d. l. de pretio. Adde scōam q̄ rei ven. directa vel vtilis semp dant post completam prescriptionē sed publiciana ante. d. §. alie. ⁊ d. l. j. de pu. Potest etiā signare tertiaz q̄ rei ven. datur habenti dñium: publiciana quasi dñō: vt in iuribus prealleg. Adde q̄ publiciana datur rōne quasi dñij ex psona defuncti etiam nō tradita possessione. l. cum sponsus. §. is cui. de pub. Bar. in. l. j. §. fi. eo. ti. ⁊ eodē modo ex persona serui pōt acqri dño. l. si seruus. eo. ti. Jtē publiciana cōpetit vbi competit vsucapiendi cōditio: ⁊ econtra. l. sine aūt. §. hec actio. ⁊. l. cū qui. in pun. de pub. ⁊ sicut dñs tradēdo trāsfert dñiū: ita nō dñs vsucapiendi condictionē: iurta. §. vendite. instī. de rerū di. l. traditio nibus. de pac. l. clamb⁹. de cōtraben. emp. cum concor. ibi in glo. singula singulis referendo. licet videatur obstare ter. in. l. cum sponsus. §. in vectigalibus. ⁊. §. si res. eo. ti. De quo dic vt ibi per Bart. ⁊ vide etiā q̄ aliquando non apprehensa possessione cōpetit publiciana in. l. quecunq̄. ff. de pun. eo. tit. De libello in publiciana dicetur in. d. §. alie. vbi glo. disputat. instī. de acti. ⁊ hec satis sint in publiciana.

2 **In rem rescissoria.** Primo hec actio competit illis qui obtinuerunt restitutionē in integrum propter captiuitatē: iurta. l. fi. C. q̄. ex cau. ma. vel ꝓpter absentiam iurta. §. rursus. instī. de acti. vel q̄ quis fuerit in vinculis vel carceribus detentus iurta. l. succurritur. cum duabus seq. ff. ex qui. cau. ma. q̄ est intelligendū cum quis inuitus detinet. dico in priuatis vinculis. nā si posset exire ⁊ nō exiret: nō concederet sibi restitutio: vt tenet glos. in. d. l. succurrit. in. fi. per ter. in. l. si cui. §. tādiu. eo. ti. Tu vide ter. no. in. l. nō oēs ⁊ in. l. ab hostibus. §. fi. eo. tit. ⁊ quot sint gña absentie vide. gl. ordinariā. in. l. fi ff. de integ. resti. vel denicq̄ sit ꝛcessa restitutio ꝓpter quācunq̄ causam iustā: iurta. l. j. ff. ex quib. cau. ma. ⁊ sic petita ⁊ cōcessa in integrum restitutio cōpetit rescissoria: vt tenet glo. ⁊ Barto. in. d. l. fi. C. ex qui. cau. ma. gl. in. l. ab hostibus. §. fi. q̄ō simpliciter. eo. ti. Et quot modis qs dicatur absens: vide ter. in. l. absentem. de verb. sig. in. l. pēs. ff. de proc. in. l. fi. C. de prescri. long. tempo. ⁊ ibi glo. in ver. absentes. ⁊ glo. in ver. presentes. in aut. de fideiuſ. Scōo est pretoria vt in. §. rursus. ver. q̄ genus. instī. de act. Tertio olim durabat solū per annū q̄ actiōes rei persecutorie etiā que dantur ℈ ius ciuile durant anno. d. l. in honorarijs. ver. sed cū rescissa. de act. ⁊ obl. Sed hodie per quadriennium fm glo. in. l. fi. C. de tempo. in integ. resti. in ver. finiendum. ⁊ gl. in. l. fi. C. ex qui. cau. ma. Sed Bart. ibi in ver. hoc premisso dicit q̄ iste gl. procedunt in iudicio rescindente. secus in iudicio rescissorio: q̄ non reperit mutatū. ar. l. precipimus. in fi. C. de ap. vide ibi per cū. Et de iudicio rescindēte ⁊ rescissorio vide Bart. in. l. ab hostib⁹. §. sed q̄ simplr. in. vñ. col. ff. ex qb⁹. cau. ma. Quarto est actio in rem: vt. d. §. rursus. ibi ob id suam rem esse. Quinto est rei persecutoria: q̄ si in rem: vt in. §. sequene. ver. rei persecutorie. instī. de act. ⁊ q̄ fit in rem. ℈. dixi: ⁊ est glo. in. §. item seruiana. in ver. maxime. instī. de acti. Sexto datur in simplū. i. ad rem recuperandam solū vel possessionē. d. §. rursus. ⁊. d. l. in honorarijs. Septimo est transitoria ad heredes cū detur heredibus: ar. i. non solū. in prin. ff. de in integ. restit. Et eodē modo contra heredes vt probat in. l. cū milles. in prin. ff. ex q. can. ma. Facit aliud q̄ cū sit realis vī dare ℈ quecunq̄s. arg. l. socium. ff. de rei ven. ⁊. §. j. instī. de act. Et tunc erit spāle ista q̄ licet olim non daretur vltra annum: ⁊ p ℈s nō dicatur posse dari ℈ heredes: vt est text. ad lēm in. d. l. in honorarijs. ver. honorarie. vel dicamus q̄ detur ex eo q̄ extorquetur ab heredibus lucrum continens ex persona defuncti. §. j. instī. de perpe. ⁊ tempo. actio. d. l. in honorarijs. ver. vt tū lucrū. Octauo nō infamat p illud idē q̄ i publiciana dixi. Nono est vtilis. l. fi. C. ex q. can. ma. l. ab hostibus. ff. de cap. ⁊ quare dicat vtilis vide ibi Bar. ⁊ gl. in. iij. q. Et an sit propriuz nomē actionis vide ibi per eundem in. ñ. q. Et an sit datiua vel natiua vide in. iiij. q. ſ. in. d. l. fi. Decimo est simpler per idem q̄ in publiciana circa hūc terminum dixi. Undecimo est singularis per ea que in pub. dixi. Duodecimo est stricti iuris. d. §. actionum. Decimotertio non pōt esse contraria q̄ nō datur rōne ℈ctus vel quasi: vt in. §. oim. instī. de act. ⁊ iurta theoricam gloſ. in. l. ex consensu. ff. de act. ⁊ obl. Directa non potest esse q̄ datur ℈ ius ciuile. d. l. in honorarijs. ver. sed cum rescissa. ⁊ habes glo. in. d. l. fi. ex q. can. ma. ⁊ gl. in. d. §. rursus. in ver. rescissa. Et addatur vnū q̄ hec actio nō solum datur ꝛtra absentem qui prescripsit rem pñtis ſz etiam absenti si pñs rem eius prescripsit: vt. d. §. rursus. ⁊. l. j. §. verba. ff. ex qui. cau. ma. imo plus q̄ō etiam haberet locum sit vterq̄ esset absens ex iurta cā ⁊ alter alterius rem vsucepisset: vt est text. in. l. fi. ff. eo. titu. et habet in. d. §. rursus. in gloſ. in ver. in ciuitate. Sed secus esset q̄n vterq̄ esset pñs: q̄ tūc nō daretur restitutio: ⁊ per ꝛtas rescissoria: per text. in. l. ab hostibus. §. fi dāni. ff. ex qui. cau. ma. Et que sit ratio: vide Bart. i ea. l. §. sed q̄ō simplr. in. vj. col. in lib. meo. De quo in. d. §. rursus. Post hec dñs Joannes baptista de sancto Blasio in arbore Joannis vult ipsuz reprehendere tā q̄ arborē defectiuā: q̄ dicit q̄ō debuit signare i psonam rescissoriā ⁊ rescissoriā mistā tanq̄ separatus ab in rez rescissoriā: q̄ petita restitutione in actiōe psonali in simili ōr in psonā rescissorie. Et eodem modo post petitam restitutionē in actione mista: sed nihil alle. vbi iste actiones distincte ponant. ego putarē q̄ō ex quo hec rescissoria non est ꝓpriū nomē actionis: sed quedā adiectio ꝓut vult glos. ⁊ Bart. in. d. l. fi. C. ex q. can. ma. Et vel q̄ adiiciant actiōi reali vel personali vel miste semp tñ erit rescissoria: ⁊ p ℈s vna: licet fm varios terminos operet si cut dicim⁹ in actione de peculio: q̄ vel q̄ teneat pr̄ ex psona filij vel dominus ex psona serui semp ōr de peculio. ita in simili dicimus in definitione actionis. nam quacunq̄ actione agamus semp est ius persequēdi in iudicio. vñ Joannes posito vno exemplo. ſ. de rescissoria in remvtiq̄ cōprehēdi pōt de rescissoria in psonā que operat in actiōe psonali. ⁊ de rescissoria que operat in actionib⁹ mistis fm varios terminos. Jtē videtur resultare quotquot sunt actiōes in mūdo ⁊ pūt prescribi iurta. l. si cut. et. l. omnes. C. de prescri. xxx. anno. tot etiam essent rescissorie dicēdo: hypothecaria rescissoria: cōditio rescissoria: ⁊ sic de alijs. q̄ videtur inconueniens licet sit dare q̄ō omnis actio est in rem: aut in personā: aut mista: ⁊ hoc respectu posset addi arbori Joan. sed non est necesse: quia posito de vna intelligantur etiā alie. tamen cogita. Vide circa hoc per Spe. in titu. de in integ. resti. ver. sed scias ⁊ ver. seq.

3 **Seruiana.** Hec cōpetit dño fundi vel etiam domus pro rebus inuectis ⁊ illatis rōne pensionis: que res intelliguñ tacite hypothecate dño dom⁹ vel predij: vt in. §. itē seruiana. instī. de act. in. l. certi iuris. C. loca. cum simi. q̄ō an pcedat scōi cōductoris vide tert. singularem ⁊ vnicum in mundo in. l. si in lege. §. si colonus. ff. loca. quam exclamat Pōta. in singulari. ccccl xxxvj. q̄ō incipit: inuecta. vide tū Bar. in. d. §. si colonus. qui aliter q̄ᵖ velit Pōta. vī intelligere illum ter. Item an procedat in habitatione gratis cōcessa: vide ter. no. in. l. si gratuitā. §. fi. alī in. l. l ℈. ff. qui. cau. pig. ta. contra. ⁊ ad istā habitationem gratuitā vide ter. singularē in. l. si mercedē. §. fi. ff. de act. emp. Et que requirant vt hec actio cōpetat: ⁊ quid operet hec tacita hypotheca: dicetur in. d. §. itē seruiana. ⁊ ibi vide pro nunc. Scōo est actio pretoria vt est ter. in. d. §. itē seruiana. dum dicit. Et ipsius pretoris iurisditiōe. Ad q̄ō accedit ter. instī. de ob. in ver. pretorie. dum dicit q̄ō ille dicunt obligationes pretorie quas pretor ex sua iurisdictione cōstituit. ad idē ter. in. l. si tibi. §. de pignore. ff. de pac. Tertio est actio simpler pba. per fundamentū in publiciana factū circa hunc terminum. Quarto est singularis ⁊ non vniuersalis. ptz cum nō detur ad vniuersitatē iuriū: vt dixi etiā in publiciana. Quinto est actio in rem. nā quelibet pignoris pſecutio est in rez. l. pignoris. C. de pig. l. pignoris. ff. e. ter. est in. l. eos. pro hoc. C. q̄ po. in pign. hab. Sed q̄ō imo sit actio personalis: vī ter. in. §. fi. instī. qui. mo. re ꝛtra. ob. q̄: orit ex cōtractu nō pōt dici realis. d. §. oim. instī. de act. §. sequens. ver. eaz. eo. tit. Jtē q̄ō si personalis facit: q̄ orit ex pacto: vt. l. si tibi decē. §. pignore. ff. de pac. Ride vt per Bart. in. l. pignoris. C. de pign. ⁊. d. §. fi. instī. quib. mo. re. cō. ob. Et q̄ō sit realis pondera ter. in. d. §. item seruiana. dum dicit. Experit quis de re coloni. ⁊ clare ptz in prealle. Serto est rei persecutoria: q̄ cuz sit in rem est rei pſecutoria per regulā quā tradit ter. in. d. §. sequēs. ver. rei persecutorie. instī. de act. Septimo datur in simplum cuz detur solū pro rebus coloni obligatis p mercede ipsi locatori: vt. d. §. item seruiana. ⁊ dat cōtra possidentē ad rem restituēdā. l. si fundus. §. in vendicatione. ff. de pig. Octauo est stricti iuris. d. §. actionum. vt in publi. dixi. Nono est per, etua. nam actiones ꝓtorie rei persecutorie dantur post annum: ⁊ sic sunt perpetue ter. est in. l. in honorarijs. in prin.

de acti. ⁊

de acti. ⁊ obli. Patet etiã q; non tollit triennio: vt est ter. in l. vsucapio. C. de pig. Tertio patet q; durat per. x. vel. xx. an. cũ non prescribat minori tpe l. j. ⁊ ñ. C. aduer. cre. imo aliqñ durat. xxx. an. l. cum notissimi. C. de prescript. xxx. an. Et si diceres q; ꝑallegata loquunt in hypothecaria nõ in seruiana: respõdeo qõ idẽ est in vtraq; q; seruiana etiã dicitur hypothecaria: vt. d. ℌ. item seruiana. ⁊ quantũ ad actionẽ nil differunt: vt ibi in ver. inter pignus. Et quot tpa seruentur in hypothecaria: ⁊ sic in seruiana: vide glo. ñ. in. d. l. cũ notissimi. ⁊ gl. in. d. ℌ. itẽ seruiana. in ver. nihil interest. Et que sit ratio q; per vsucapionẽ triennñ nõ tollitur: secus aũt per prescriptionem vt. ℌ. dixi: vide gl. q; approbat Bart. in. d. l. j. C. aduer. cre. in glo. magna. Decimo non infamat per ea que in publiciana dixi. Undecimo est actio directa: q; descẽdit ex verbis ⁊ mente pretoris iurta ea que late dixi in publiciana: nec est qõ repugnet qõ debeat dici vtilis. Vel aliter bene verũ est qõ põt dici vtilis q; sine solẽnitate proponit ſm gl. in. l. j. C. de preca. ⁊ sal. inter. Itẽ etiã posset dici vtilis ex eo qõ esset vendita: iurta. l. fi. C. de here. vel acti. ven. Duodecimo non est cõtraria cum non veniat ex cõtractu ꝑ dicta in publiciana. Decimotertio est transitoria ad heredes: qõ potest primo ꝓbari per regulã. l. j. C. vt actio. ab here. ⁊ contra here. l. fi. C. de cõtraben. ⁊ cõmitten. stipu. Scõo q; rei persecutorie que dantur post annũ dantur heredibus ⁊ in heredes. d. l. in bonoꝝ rjs. de act. ⁊ obl. Sed hec est hmõi ꝑ supra allegata: ergo bene verũ est q; nõ datur cõtra heredes vt heredes: sed in quoslibet possessores vt est in alĩs actionib⁹ realibus per. d. l. fi fundus. ℌ. in vendicatiõe. ff. de pign.

4 **Quasi seruiana.** Hec competit cuicunq; creditori qui pretendit haberet aliqõ ius in bonis suis debitoris pretendens qõ sibi sint obligata: de qua habek in. ℌ. itẽ seruiana. insti. de actio. ⁊ datur non solũ contra dñm: sed contra quoscũq; possessores rerum obligatarum. l. fi fundus. ℌ. vendicatione. ⁊ l. pignoris perse utio. ff. de pig. Et an indistincte possit intentari cõtra tertios possessores dicetur in. d. ℌ. itẽ seruiana. Et habetur in auf. hoc si debitor. C. de pig. Secundo q; sit pretoria: probak in. d. ℌ. item seruiana. Tertio qõ sit in rem: probatur per ea que dixi supra in seruiana. Quarto qõ sit rei persecutoria eodẽ modo vt in seruiana. Quinto datur in simplũ vt etiã in seruiana dixi. Sexto est stricti iuris. d. ℌ. actionum. Septimo non infamat per dicta in publiciana. Octauo est directa per eadẽ que in seruiana dixi. Nono est singularis vt etiã in seruiana. Decimo est simplex per dicta in public. Undecimo non est contraria cum nomen creditoris nõ descendat a debitore: iurta glo. in. d. l. consensu. de actio. ⁊ obl. Duodecimo datur heredibus ⁊ contra heredes eodem modo quo in seruiana. Decimotertio est perpetua per dicta in seruiana ⁊ ibi vide.

5 **Utilis in rem.** Que datur superficiario. Hec cõpetit illi qui cecidit a possessione superficiei hoc modo. Quis cõdurit solũ vel areã ad non modicũ tempus. ſ. ad decennium: vt infra dicã: si edificat in solo vel area ⁊ ponat superficiem: si cadat a possessione illius superficiei hz vtilem hanc actionẽ in rem. ita habes ter. in. l. j. ℌ. qõ aũt. ver. sane. ff. de superfi. sicut etiã emphyteo. a vel habens fundũ vectigalem hz vtilem in rem contra quẽcunq; possessorẽ. l. j. in fi. ff. si ager vectig. vel emphy. petatur. ⁊ qõ superficiario detur hec vtilis actio: habes tert. ad literã in. l. tutor. ℌ. fi. ff. de pig. act. ⁊ de hac habek etiam in. l. fi cũ venditor. in prin. de euict. Et habes ter. in. l. superficiario. cum. l. seq. ff. de rei vend. ⁊ q; superficiario dek vtilis actio in rem: est tert. melior de mundo in. l. in prouinciali. ℌ. pe. ff. de no. ope. nun. ¶ Et aduerte: ego dixi qõ datur ei qui condurit ad modicũ tempus: nam si ad tps modicũ cõduceret: tunc haberet ex cõducto actionẽ si emisset ex empto. l. j. ℌ. j. ff. de superfi. Et istud non modicũ tẽpus intelligit. r. an. ſm Bart. in. d. ℌ. qõ aũt. ⁊ gl. in. l. fi. ff. si ag. vec. vel emphy. pe. ⁊ per cano. in. c. j. de re. eccle. non alie. Scõo est pretoria. d. l. in prouinciali. ℌ. pe. ff. de no. ope. nun. l. pretor. de reuen. cũ simi. Sed q; imo sit ciuilis arguit: q; illa eadẽ actio que dak superficiario videtur dari emphyteoticario. ⁊ ecõtra. d. l. ℌ. qui in perpetuũ. si ag. vec. sed cõtractus emphyteoticus est de iure ciui. vt habes gl. in. l. ex hoc iure gentiũ. de insti. ⁊ iur. in. ℌ. ius aũt. insti. de iur. na. ⁊ habetur in. l. j. C. de iu. emphy. in. ℌ. adeo. insti. de lo. ⁊ condu. q; fuit inductum a zenone imperatore. d. ℌ. adeo. ⁊ constitutiões principum sunt de iure ciuili. l. ius ciuile. ff. de insti. ⁊ iur. ergo eodẽ modo actio dicak ciuilis. Sed rñde qõ hoc non stringit: q; põt esse qõ cõtractus sit de vno iure ⁊ actio de alio. patet: q; contractus emptionis ⁊ locatiõis sunt de iure gentium dicta. l. ex hoc iure gentiũ: ⁊ tñ actio ex eo est ciuilis: vt. l. j. ℌ. j. ff. de superfi. Et idem est in alijs ſm cõem opinionem in. d. l. ex hoc iure. vt tetigi in pub. ⁊ vide per hoc gl. in. l. ij. ff. de fi. ber. pe. Tertio est in rem: et sic realis: vt patet in. d. l. j. ℌ. peti. Quarto est rei persecutoria: per ter. in. ℌ. sequens. insti. de act. ⁊ dixi. s. in alijs. Quinto est vtilis ⁊ non directa: vt pt3 in. d. l. in prouinciali. ℌ. pe. Sed obstat illud qõ videk descẽdere ex verbis ⁊ mente pretoris: tñ dic qõ pretor nõ põt dare directam non habẽti directum dñium: vt dixi in pub. Sexto est singularis per ea que dixi in pub. Septimo non infamat: vt in pub. Octauo dak in simplum: vt etiã in alijs dximus. Nono videtur trãsitoria ad heredes per. d. l. j. C. vt act. ab here. ⁊ contra he. ⁊ facit q; si actiões ex maleficijs regulariter dantur heredibus. ℌ. non autem. insti. de perpe. ⁊ tempo. act. a fortiori: iurta aut. multo magis. C. de sacrosan. eccl. ℌ. longe magis. insti. de leg. contra heredes autem põt dici q; non detur vti heredes: sed vt possessores cuj detur contra quẽcunq; possessorẽ. l. j. in fi. si ager. vect. vel emphyt. pet. sicut dixi in pub. Decimo est simplex q; datur ad auocandũ possessionẽ: ⁊ apparet de actore ⁊ reo. d. l. j. in fin. si ager vec. d. l. in prouinciali. ℌ. pe. Sed qõ imo sit duplex: videtur ter. in. l. j. ℌ. proponik. ⁊ ibi glo. ff. de superfi. vbi dicit ter. q; est duplex: ⁊ gl. tenet in. ℌ. pe. insti. de inter. Dico sic qõ aliud est interdictũ de superficiebus qõ datur superficiario qñ prohibercik frui. Alia est actio de qua nunc loqmur que dak a pretore qñ qs est deiectus a possessiõe superficiei: ⁊ ita intelligerem illum ter. ⁊ l. j. in princ. ⁊. ℌ. qõ aũt. de superfi. licet doct. nõ declarent. Vel dic qñ est facta conductio ad modicũ tempus: tunc detur interdictus illi qui impedik frui vel a dño vel ab alio: vt. d. l. j. ℌ. j. ver. sed longe. vtile. ⁊ ita videtur tert. in. d. l. j. ℌ. qõ autem. q; tene menti in practica maxime pro libello faciendo in hac materia que est subtilis ⁊ incognita multis. Undecimo nõ est cõtraria per fundamentum qõ in proxima precedẽti dixi. Duodecimo est stricti iuris: q; non reperitur in. ℌ. actionum. vt. ℌ. dixi in pu. Decimotertio videtur qõ sit perpetua maxime cum sit rei persecutoria per. d. l. in bonoꝝ rjs. de act. ⁊ obl. q; que rei persecutionẽ continent: etiã q; si pretorie dantur post annum per consequens sint perpetue per regulam illius. l.

6 **Utilis que datur** per metũ passo. Hec actio datur illi q virũ coactus fuit tradere rem suã ipsi metũ inferẽti ad rem recuperandã. de qua loquik titulus. ff. ⁊. C. qõ me. cã. Et ex quo coacta volũtas: voluntas est. l. fi mulier. ℌ. pe. ff. qõ me. cau. per hoc tradẽdo mero iure transfertur dñiũ: iurta. l. traditionibus. C. de pac. ℌ. q; traditionẽ. insti. de re. diui. iurta. no. in. l. iij. C. q; me. cau. ꝑ hoc nõ põt dari rei vẽ. l. in rẽ. ff. de rei vẽ. Et qõ debeat esse metus q; cadat in cõstantẽ virũ. est ter. in. l. metũ. la. ñ. ff. qõ me. cau. in. l. interpositas. ver. nec tñ. C. de transac. in. l. metum. C. eo. Et qõ metus non excludat oĩno voluntatẽ metũ passi: est ter. pulcherrimus in. c. sacris. qõ me. cau. Et aduertatis q; considerak tripliciter vez vtilis in rẽ vbi qs est passus in actiõe que dabak in rẽ. vtilis in psonã vbi est dare qõ prima actio ad idem extendebak: ⁊ sic vtilis mista qñ prima actio erat mista. put etiã dixi in rescissoria nec ꝑ hoc est necesse multiplicare numerũ actionũ. ⁊ inueni qõ hic san. Blasius ptestak q; facit solũ ad meliorẽ intellectũ ⁊ faciliorẽ: iurta. ℌ. sed ne in primis. insti. de leg. Et hec actio dak ex edicto ꝓtoris. s. vtilis in rez. d. l. iij. C. qõ me. cau. ⁊ ſm gl. ibi datur etiã actio personalis q; me. cau. ⁊ ex. c. metus. ꝑ ter. in. l. metũ. ℌ. sed q; pretor. ⁊. ℌ. licet. ⁊. ℌ. voleti. ff. eo. ti. Et approbat Bart. q; intelligas vt per eum. Secũdo est pretoria cum detur ex edicto pretoris. d. l. iij. ⁊. l. metum. ℌ. animaduertendum. ⁊. ℌ. sed lz. ⁊. ℌ. sed q; ꝓtor. ⁊. l. isti quidẽ. ℌ. fi. ⁊ l. j. ff. eo. tit. cum si. Tertio est in rem: ⁊ sic realis. d. l. iij. C. qõ me. cau. nec mordebis q; etiã dak personalis in rem scripta: vt supra dixi: que differt ab hac vtili: vt ibi per Bar. in ver. circa hoc querik. ⁊ ibi vide per eũ in. l. metum. ℌ. voleti. ff. eo. ti. vbi etiã bona gl. Et de personali in rem scripta loquitur tert. in. ℌ. preterea. in ver. in personam. insti. de act. ⁊. d. l. metum. ℌ. cum autem. ⁊ in. ℌ. itz actio. insti. de act. vide in. d. iuribus. Quarto q; sit rei persecutoria: dic vt in alijs. s. ꝑ. d. ℌ. sequens. Quinto datur in simplum cum tñ per eam rem persequimur. d. l. iij. ⁊ l. metum. ℌ. iulianus. ⁊. ℌ. ex hoc edicto. ff. eo. Sed q; imo datur ad quadruplũ vt ter. in l. fi cum exceptiõe. ℌ. j. ⁊ contemplatur. ⁊. ℌ. sed ⁊ si quis. ⁊. ℌ. quatenus. ff. eo. Sed respondeo plane ⁊ ita intelligo q; natura huius actionis est vt detur in simplum: sed si expectatur sentẽtia ⁊ quis nõ vult iussu iudicis rem restituere: põt tunc in quadruplum fieri condemnatio: ⁊ ita loquũtur prallegata. Et qõ ita sit: est tert. in. d. ℌ. item actio. insti. de acti. ⁊ est tert. in. d. l. fi cum exceptione. ℌ. in hac actione. in fin. ff. q; me. cau. Sexto hec actio est arbitraria: vt est tert. in. ℌ. preterea. insti. de act. Septimo est stricti iuris. d. ℌ. actionum. ⁊ etiã cum sit arbitraria. Octauo põt dici qõ sit perpetua cum contineat rei persecutionẽ. d. l. in bonoꝝ rjs. facit etiã ter. in. l. fi mulier. ℌ. j. ff. qõ me. cau. vbi dicit ter. qõ pretor nullo tpe hz ratum quasi velit qõ hec actio nõ tollatur tpe: non prout vult ibi gl. tollitur per. x. vel. xx. an. vide in. d. l. iij. C. eo. Mono non infamat ꝑ fundamenta que dixi in pub. Decimo trãsit ad heredes per ter. in. l. fi cuj exceptione. ℌ. post annũ. in fi. ff. qõ me. cau. Et videk ibi iurisconsultus assignare rationem ex eo qõ est rei persecutoria que ratio ſm gl. ibi nõ est sufficiẽs q; põt esse qõ aliqua actio sit rei persecutoria ⁊ tñ nõ dek heredibus: vt ibi gl. qõ etiã sequit Bar. dicens qõ illa est bona ratio qua sublata tollitur dictum: ⁊ qua posita ponitur: vt. l. fi vero non remunerandi. ff. man. Et qõ detur heredib⁹ hec actio tert. clarus in. l. qõ dicimus. ℌ. hec actio. ff. qõ me. cau. vbi etiã reddit ter. rationẽ vt in. d. ℌ. post annũ. ꝑ qua rõne tuenda potes dicere qõ satis est bona ⁊ sufficiens si ista est regula que in hoc non claudicat. ſ. in actione ⁊c. Contra heredes potest dici qõ detur non vt in heredes sed vt in quoslibet possessores: ex quo est dictum. ℌ. qõ datur cõtra quẽlibet possidẽtẽ: ⁊ in alijs dixi. Sed intellige sane hoc sz qñ non peruenit aliquid ad heredẽ: q; tunc darek in heredes ⁊ in alios successores heredis per ter. in. d. ℌ. hec actio. in fi. ⁊ l. vide mus. in princ. eo. ti. Et licet res fuerit cõsumpta penes primũ heredẽ: non ꝑ hoc liberãtur eius heredes: q; sufficit sensl pueniſſe ad vnũ ⁊ actionẽ cõpetijsse. et ſm Bar. ibi ter. singularis per quẽ ipse determinat qõnẽ contingibilem tpe mortalitatis: qõ si primus heres sciẽs hereditatẽ sibi delatã moriak intra annum transmittit ius deliberandi iurta. l. cũ antiquioribus. C. de iure delib. qõ si ei⁹ heres moriak ignorãs intra annũ: ⁊ sic secũdus heres

ipſi trãſmittit: q; cũ illud ius ſemel cepit eſſe hereditariũ tranſit ad quẽcunq; vadit hereditas per ter. ad hoc ſingularẽ in. d. l. videamus in prin. ff. qõ me. cau. ad qõ etiã accedit ter. in. l. itẽ vidẽdũ. in fi. ff. de peti. here. vide Bart. in. d. l. qõ dixim⁹. §. hec actio ſiue. §. in heredẽ. lꝫ ſit verſiculus: ⁊ plenius vide eundem Bar. ad hãc qõnem ⁊ ad multa alia in materia iuris deliberandi in. l. qui duos. ff. de rebus du. Undecimo põt dici q; ſit vtilis ⁊ non directa ex rõne: q; eſt trãſlatũ dñium per traditionẽ lꝫ coactam tñ cum aliqua voluntate: cũ vt dixi in primo termino coacta volũtas: volũtas eſt. d. l. ſi mulier. §. fi. ⁊ per traditionẽ ſolet trãſferri dñiũ. d. l. traditionibus. ⁊ ſic nõ põt dici q; cõpetat directa in rẽ cũ nõ inſit dñium directum: vt dixi in pub. Et qõ ſit vtilis tꝫ glo. ⁊ oẽs in. d. l. iñ. C. q; met. can. Sed vꝝ obſtare: q; dak ex mẽte ptoris ⁊ verbis. tñ rñde vt dixi in pu. ⁊ in prima precedenti. Sed ſtricte ad hoc vꝝ obſtare ter. in. l. nemo. ff. de in integ. reſti. in. l. non vꝝ. ff. de acq. poſ. vbi quis non intelligik excluſus a dñio vel poſſeſſione cum pretor ſibi pollicek reſtitutionem: ſed ita eſt in hac actione: vt. l. j. in prin. ff. qõ me. cau. ergo nõ eſt tranſlatũ dñiuꝫ: ⁊ per ꝫns põt eſſe actio directa. Sed rñde clare vt intelligit glo. in. d. l. non vꝝ. qõ quis tradendo per metũ remanet ficto modo dns: q; vere tranſtulit qõ probat ter. ibi dum dicit: vꝝ. que eſt dictio impropria iurta. l. naturaliter. ff. de acq. poſ. ſicut in ſimili mulier conſtante matrimonio fingitur dña rerum dotalium: iurta. l. in rebus. C. de iur. do. ⁊ tñ maritus eſt vere dns. l. dooc ancillã. C. de rei vend. ⁊ per illud fictũ dñiũ põt preſcribi ꝫtra ipſum metũ paſſum. put tenet gl. in. d. l. nemo. qõ tene mẽti ad. d. l. iñ. C. qõ me. cau. ⁊ hoc põt tibi faccere honorẽ in ſtatutis loquẽtibus de dñio vel poſſeſſione: q; nõ haberet locuꝫ in dñio vel poſſeſſione que qs fingik habere cum cõpetat ſibi reſtitutio in integrũ: per. d. l. nemo. put etiã ibi dicit Bar. qõ tene mẽti ꝑpetuo. Duodecimo nõ eſt ꝫria p ea que dixi in prorimis ꝑcedẽtibus. Decimotertio eſt actio ſingularis per fundamẽta in pub. dicta. Decimoquarto eſt ſimpler: per idem etiã q; in pub. dixi.

7 **Bonorum poſſeſſoria** hereditatis petitio. Hec actio dak illi qui volens ſuccedere de iure pretorio: vel cum non poſſet de iure ciuili agnoscit bo. poſ. ex teſtamento vel ab inteſtato: iurta. l. ſi. C. qui admit. ad bo. poſ. p totum inſti. de bo. poſ. Et põt intentari ꝫ illum qui teneret bona hereditaria vel pro herede vel pro poſſeſſore: ſicut dr in petitione hereditatis cuꝫ tñ quis cõſequak per hanc de iure ꝑtorio q̃tum per peti. here. de iure ciuili. l. iñ. ff. de bo. poſ. her. pe. ⁊ ibi vide. Scõo eſt actio pretoria. d. l. j. ⁊. ñ. ff. eo. ti. ⁊ probatur in. l. j. in prin. ff. de rei ven. Tertio põt dici qõ hec actio ſit miſta ſicut dicemus in peti. here. habita equiparatione. d. l. ñ. iuncta. l. hereditatis. C. de peti. here. l. ſed ⁊ ſi lege. §. petitio. ff. eo. tit. vbi vꝝ probari q; pe. her. ſit miſta: q; dic vt ibi habeſ. Quarto patet q; eſt actio in rẽ. ⁊ ſic realis cõſyderatio primo ſic eſt miſta. ſcõo q: peti. here. eſt in rem. d. §. petitio. ⁊ probatur in. d. l. j. in prin. de rei ven. dum dicit ſingularum rerum. vt ſic dicat hanc eſſe actionem realem vniuerſalem: illam ſingularem. ⁊ q; petitio hereditatis ⁊ bonoꝝ poſſeſſoria hereditatis petitio eqparenk: eſt ter. quẽ tene menti in. l. itẽ veniũt. in fi. ff. de pet. here. Quinto eſt rei ꝓſecutoria cũ ſit in rem. d. §. ſequẽs. inſti. de act. Sexto datur in ſimplum: q: per eã petimus tñ res hereditarias vt in iuribus ſuperius allegatis. Et habetis text. in. l. ſi ſcrip. C. de peti. here. Septimo cum aſſimiletur peti. here. per. d. l. item veniunt. in fi. ⁊ cum tñ perſequamur q̃tum per pet. here. d. l. ñ. de bo. poſ. here. peti. ſicut petitio hereditatis eſt bone fidei: vt eſt text. in. l. fin. C. de pe. here. in. §. actionum. inſti. de act. Eodem modo dicamus in iſta vt ſit bone fidei: q; tñ non firmo: ſed relinquo cogitandũ ex eo q; nõ reperik in. d. §. actionũ. Octauo nõ infamat in publ. Nono põt dici q; ſit ꝑpetua ſicut petitio hereditatis que nõ tollik ꝓſcriptione longi tpis: iurta. l. hereditatis. C. de pe. here. l. lꝫ. C. de iur. deliber. cum ſcꝫ maiori tpe tolli poſſit iurta. l. ſicut: ⁊. l. oẽs. C. de preſcrip. xxx. an. ⁊ q; nõ tollak longo tpe eſt ter. in. l. hereditatẽ. C. in qui. cau. reſ. lon. tẽpo. ꝓſcri. ⁊ patet ex alio cũ non dek cõtra titulo poſſidẽtem. d. l. hereditatẽ. ⁊ que ſit rõ q; non detur cõtra poſſidentẽ titulo: vide gl. in. d. l. hereditatẽ. ⁊ glo. ⁊ ibi melius Bart. in. l. hereditatis. C. de pet. here. licet prima facie videatur ad hoc obſtare ter. in. l. nec villam. C. de pet. here. ſed ibi titulus habetur pro non titulo: dic vt dictis iuribus: lꝫ quibuſdam caſibus nõ procedat: vt habek in. l. ſi. in ver. parte. C. de edic. di. hadria. tol. ⁊ habetur pro gl. in. d. l. hereditatem. ⁊ vide etiã ad hec. l. neratius. ff. de pe. her. Decimo eſt trãſitoria ad heredes. l. veluti. ff. de pet. here. ⁊ eodem modo datur in heredes ſi poſſidẽt. l. etiã ſi putauit. §. heredẽ. ff. de pe. here. cum ſi. Undecimo eſt ſimpler per dicta in pub. Duodecimo põt dici q; ſit vtilis cum pretor nõ poſſit facere quẽ directo heredẽ: iurta. §. quos aũt. inſti. de bo. poſ. licet poſſet dici q; ex quo venit ex verbis ⁊ mẽte ptoris debeat dici directa: vt in pu. dixi. Decimotertio non eſt contraria: q; non ex contractu ⁊c. vt in alĩs dixi. Decimoquarto eſt vniuerſalis nõ ſingularis cum detur pro hereditate que eſt quoddã vniuerſale: ꝓbak in. l. j. de pe. here. ⁊ q; ſit vniuerſalis eſt ter. apertus in. l. j. in princ. de rei ven. ibi de vniuerſitate ꝓpoſuit pretor ⁊c. Et ſi diceres oĩa ꝑdicta iura loquunk in petitione hereditatis: põt dici q; idem eſt effectus in hac. d. l. ñ. de bo. poſ. here. pet. ⁊. d. l. item veniunt. in fi. ff. de peti. here. cum ſimilibus.

Fideicommiſſaria hereditatis petitio. Prio hec actio cõpetit fideicõmiſſario vniuerſali cui hereditas eſſet tñ verbo: ⁊ nõ reſtituta: q; ſi aliqs poſſide ret res hereditarias poſſet cõueniri hac actiõe: put eſt tert. in. l. j. iuncta gl. i. ⁊ ibi Bar. ff. de fideicõ. here. peti. Sed vltra hoc põt plus dici qõ tur hec actio nõ ſolum qñ reſtitutio eſt facta ſolo verbo: ſed ẽt qñ realr. Et pro hoc aduertatis: q; ter. in. l. j. de fideicõ. here. pe. loquitur ſimpliciter vt hec actio dek. ſ. his quibus reſtituik hereditas: ⁊ verbum reſtituere comprehendit ⁊ ꝓbalem ⁊ realem reſtitutionẽ. l. reſtituta. i prin. ⁊. l. facta in ꝑn. ad treb. ergo. d. l. j. non dꝫ reſtringi ad reſtitutionem verbalem ſolum. ⁊ ita vꝝ ſentire glo. in. d. l. facta. in gl. ñ. dum primo exponit illum ter. in omni reſtitutione. Et poſtea in gl. iñ. dicit q; poſt reſtitutionem fideicommiſſarius dꝫ fideicommiſſariam here. pet. nec ſe glo. ibi reſtringit magis ad verbalẽ q̃ realẽ: ⁊ ſic gl. in. d. l. j. vꝝ ꝫiari cum glo. in. d. l. facta. Unde clare intelligẽdo primo teneo (vt. ſ. dixi) q; glo. ⁊ Bart. in. d. l. de fideicõ. here. pe. dicant veritatem: ⁊ q; hec actio dek ſolum cum verbo eſt reſtituta hereditatis. ⁊ ẽt vt infra cõcludã. Sed durum vꝝ rñdere ad ea que ego allegaui. ⁊ putabã poſſe dici ⁊ intelligi vt. ſ. ⁊ gl. in. d. l. facta debeat ad ſingula referri. Vel ⁊ ſcõo qõ in. d. l. facta. non fuit re ipſa reſtituta hereditas: patet dum dicit q; fideicommiſſarius nõ fuit nactus poſſeſſionẽ: q; qñ re reſtituik: intelligik qõ fideicõmiſſari⁹ poſſideat: vt eſt tert. in. d. l. facta. in ꝑn. Cogitabis q; obſtat tert. in. l. cũ heredes. ff. de acq. poſ. Et cõcludẽdo vt ſentit glo. ⁊ Bart. in. l. ñ. de fideicõ. here. pe. per reſtitutionẽ ex ſenatuſcõſulto trãſeunt omnes actiões que cõpetebãt beredi intantũ qõ poſſet intẽtare vtilẽ petitionẽ hereditatis in bis rebus que poſſiderenk ab alio: nec adhuc ad ipm pueniſſent. Et q; paſſus eſt ſubtilis adhuc verior per tert. in. d. l. facta. in prin. vbi facta reſtitutione ẽt ꝓbali trãſit dñiũ oĩm bonorũ i fideicõmiſſariũ: ergo ſequik qõ poſſit bñe rei ven. per ter. in. l. i rẽ. in prin. de rei vẽ. Et quo reſultat aliud ꝫium q̃ cum fideicommiſſarius bꝫ ciuilem actionem in rei ven. non eſt op⁹ actione ptoria per ter. in. l. j. §. merito. ff. de pub. Et tanto magis hoc vꝝ get qñ ꝑcedit ẽt qõ aliqua res nunq̃ pueniſſet ad fideicommiſſarium. Poſt oẽs putabã in bis poſſe dici ſic: q; ſicut datur petitio hereditatis ẽt poſt trãſlatũ dñiũ in heredẽ per aditionẽ iurta. l. cũ heredes. in princ. ff. de acqr. poſ. ⁊ tñ poſſet bñe rei ven. ita de iure ptorio fideicõmiſſario dek actio ẽt qõ habeat dñiũ: ⁊ ſi rei ven. ex intrinſeca rõne: q; petitio hereditatis eſt actio vniuerſalis: ſed rei ven. eſt ſingularis: vt ptꝫ in. d. l. j. de rei ven. Sed rei ven. ad hereditatẽ ⁊ ſic ad vniuerſitatẽ iuris non poteſt competere. l. vendicatio. ⁊. l. j. §. per hãc. el. ñ. de rei ven. ergo neceſſario ſit opus hac actione. Unde fideicõmiſſari⁹ ad vniuerſales nõ põt bñe rei ven. eſto qõ ſit dñs. nõ petitionẽ hereditatis: q; nõ eſt heres directo. non vtilem ex ꝑſona ſua igik ptor: vt ex perſona ſua ad res vniuerſales agere poſſet: dedit hãc actionẽ: ⁊ ita intelligo. Ex qbus in puncto iuris elicio concluſionem. ſ. actionꝫ competere fideicõmiſſario ẽt qõ re ⁊ verbo eẽt ſibi reſtituta hereditas ad ꝓſequẽdas res hereditarias ꝫ poſſeſſores. ⁊ lꝫ hoc videak gl. ⁊ Bart. per id qõ dixi. ſ. in ꝑn. tñ ipſos intelligas qñ in totum re ipſa fuit hereditas reſtituta. Hec concluſio loquak qñ aliqua res deficiebat: q; fideicommiſſarius ꝫ poſſeſſores bꝫ hanc actionem. ⁊ hoc ſentit gl. ⁊ Bart. in. l. nec intereſt. ff. eo. de fideicõ. her. pe. ⁊ ita firmiter intelligo iſtos terminos ⁊ videbis qualiter ruminati ſint. Scõo eſt ꝓtoria vt ꝑbak in. l. j. in prin. ff. de rei ven. ⁊ tenet glo. in. l. ñ. de fideicõ. here. pe. ⁊ ibi Bart. lꝫ videak obſtare eo qõ venit ex ſenatuſconſulto: ⁊ per ꝫns de iure ciuili: iurta. l. ino ciuile. la. ñ. ff. de iuſt. ⁊ iu. Sed intellige vt ibi per gl. ⁊ Bar. Tertio qõ detur in ſimplum ꝑba. per fundamenta q̃ dixi in ꝑcedẽti: ⁊ retenta equiparatione. d. l. ñ. vt ibi dixi. Quarto an ſit bone fidei: dic vt in ꝑcedenti dixi. Quinto qõ ſit perpetua: dic vt in ſuperiori. Sexto qõ ſit trãſitoria ad heredes: eſt ter. in. l. fi. v. an ei. de fideicõ. here. pe. Jn heredẽ aũt non dek. dic vt in ſuperiori facta equiparatione. d. l. ñ. Septimo qõ nõ infamet: dic vt in ſuperioribus. Octauo qõ ſit vtilis: dic vt in ſuperiori. Nono qõ ſit vniuerſalis. ꝑba vt in ſuperiori ꝑ d. l. j. in prin. ff. de rei ven. Decimo qõ ſit ſimpler: dic vt in alĩs dixi. Undecimo eſt realis: ẽt per dicta in ſuperiori prima: põt ẽt dici miſtam ibi dem dixi. Duodecimo an ſit perſecutoria: dic vt in ꝑcedenti. Decimotertio qõ non ſit ꝫia eodem modo ⁊ vt in pub. dixi.

9 **Preiudicialis in rem** de libertinitate. Et quia ſunt plures ꝑiudiciales: vt in. §. preiudiciales. inſti. de act. Primo eſt ſciendũ quare dicank ꝑiudiciales: ⁊ fm quoſdã ex eo ita appellank qõ modũ exceptionis opponuntur. hic eſt qõ in rub. ff. de excep. dr ⁊ ꝑiudicijs vꝝ ꝑbari i. l. gñaliter. ff. eo. de excep. cum intendẽs aliqõ ꝑiudicium vt in ſeruitute vel libertate ſuſtineat partes actoris: ſicut dixim⁹ i alĩs exceptionib⁹. l. j. ff. eo. Sed hoc non vꝝ verum. q; non dicerentur actiones ſed exceptiones: ⁊ ꝫ tert. in. d. §. preiudiciales. dum dicit: in rem actionis. lꝫ poſſet dici qõ ibi ſit verbum videnk: qõ denotat impropriętatem: iurta. l. naturaliter. de acq. poſ. ſed multoties eſt exꝑſſiuum veritatis: vt. l. ſeruum filñ. §. ſi qs rei. ff. de leg. j. Alliqñ importat ſniam: vt ita mihi vꝝ. vt in. c. preterea reqſiti. de appel. niſi qs diceret qõ hoc precedit qñ verbum vꝝ: referk ad ꝑſonam: ſecus qñ ad rem. d. §. ꝑiudiciales. Sed rñdeo aliter nouiter ponderans ter. in. d. §. ꝑiudiciales. dum dicit quales ſunt: ⁊ ſic loquik ꝑprie: alꝰ imperator eſſet ſibi ꝫius. vnde cõclude qõ preiudiciales ſunt actiones nõ exceptiones. Ad primum argumẽtum adductũ in cõtrariũ rñde bꝫ ea que habenk in. l. fundu ꝫtrianũ. ff. de excep. Et dicas appellari preiudiciales eo q; ſi cõcurrant cũ alia exceptione: ꝑiudicãt illi qui non ꝓmittantur

ciatur sup illa qnouscz in piudiciali pnũciatũ sit: vt habek in.l. ordinata.ff.de lib.causa.in.l.seruũ quocz.de pcu. Vel ↄ scõo pñt dici preiudicialis: qz in ipsis tractak de magno preiudicio: vcz de statu libertatis q est inestimabilis.l.libertas.ff.de re iudi.§.sed cum libertas.insti. ex quibus cau.m.a.non licet.sicut etiam patria potestas.l.filiusfa.§. fm vulgarez.de leg.j. Sed vide Barto.in.l.siue contra.ver.dic ergo.ff.de lib.agno.ↄ glos. in.d.§.preiudiciales.que aũt ex his piudicialibus sit de iure ciuili ↄ quo modo: dicek post glo.pe.in.d.§.preiudiciales. Et redeundo ad hãc preiudicialez in rem de libertinitate: primo est dicendũ q cõpetit qñ qs dicit aliquem esse libertũ suũ qui tñ dicit se ingenuũ: vel ecõtra cum qs dicit se ingenuũ cũ ali⁹ dicat eũ esse libertũ. de hoc in.d.§.piudiciales. Sz qd in abbate cõtra monachũ ↄ in multis alijs: vide gl.sing.in.l.j. §. per hãc in ver.vendicare.ff.de rei ven. Scõo est actio pretoria.d.§. preiudiciales. ver.cetere. Tertio est actio singularis: qõ pt3 ex predictis: ↄ probaf in.d. l.j.§.per hãc.ff.de rei vẽ. Quarto est stricti iuris.d.§.actionũ. Quinto datur in simplum cum reuocek vel petaf qs in libertatẽ.d.§.preiudiciales. Sexto est rei pſecutoria cũ sit in rem.d.§.sequẽs.de actio. Septimo est in rem.d.§.piudiciales.sed imo vr q sit in psonã cuz persona sit que petik: põt dici qõ licet petaf persona tñ cum nõ veniat ex cõtractu vel quasi dicaf in rem.d.§.oĩm.ↄ.d.§.sequẽs.ver.carũ.insti.de actio. Octauo põt dici qõ sit ppetua cũ cõtineat rei pſecutionẽ.d.l.in honorarijs. de ac.ↄ obl. ↄ.d.l.si cum exceptione.§.post annũ.ff.qõ me. cau. Nono est transitoria ad heredes per.d.§.post annũ.ver.iõ aũt. ↄ etiã qz iura patronatus trãſeunt ad heredes.l.venia.in prin.ff.de in ius vocã.l.pe.C.de lib. ↄ eo. li. qõ tñ est intelligendũ fm distinctionez tradităa in materia operarũ de qua vide late Bart.in.l.si non sortem.§.libertus de condi.inde. Et non solũ heredibus patroni sed heredibus etiam liberti: vt.l.heres.ff. de ob.a lib. pa.prest.qõ intellige quantuz ad bona: sed quantum ad ius libertinitatis secus sit an detur in heredes: quo ad bona põt dici q sic sec⁹ qñ tenderet ad reuerẽtiã cã sit mortu⁹ libert⁹. qõ secus est ex pte patroni defuncti. vide in iuribus preallegatis. Decimo põt dici qõ non infamet cũ nõ reperiaf: vt in alijs diri. Undecimo põt dici qõ sit vtilis: qz non intẽditur rõne dñi iurta ea que in publiciana dicta sunt lz posset qs dicere q sit directa ex quo venit ex mẽre ↄ vbis ptorijs in qbus tutemet cogita ↄ rẽsponde. Duodecimo non est cõtraria: proba vt in alijs supradiri. Decimotertio est simplex per fundamentum in publiciana adductum.

10 **Preiudicialis** in rem de partu agnoscẽdo. Hec cõpetit illi qui dicit aliquẽ esse filiũ suum ↄ petit ab ipso oĩa que a filio quis ꝛsequi dz vel ecõtra põt cõpetere illi q dicit se esse filiuz alicuius ↄ petit ab eo oĩa que a patre ꝛsequi possent: de qua est ter.in.§.piudiciales.insti.de act.ↄ ibi gl.magna circa prin. Et hoc qñ qs diceret se esse in quasi possessione qõ nõ sit filius vel qõ dicit se esse in quasi possessione qõ non sit pater. ↄ qñ habeat locũ rei vendicatio ↄ qñ ista pindicialis ↄ qñ offñ iudicis vide gl.in.d.l.j.§.per hãc.in ver. vendicare.ff.de rei ven. ↄ ibi do.in quo differãt pindicialis a rei vẽ. vide Bar. in.l.siue ℈.ver.quero in quo differt.ff.de lib. agno. vide pro hac in dictis iuribus. Scõo non infamat per idem qõ in pub.diri. Tertio est ptoria vt pbaf in.d.§.preindiciales. Quarto est realis: ↄ proba. vt in prorima precedẽti diri. Quinto est rei persecutoria eodẽ modo. Sexto est in simplum eodem modo. Septimo est stricti iuris eodem modo. Octauo est perpetua eodẽ modo. Nono non põt dici qõ sit trãsitoria ad heredes vt probat ter.in.d.l.siue contra.ver.illud tenẽdũ.ff.de lib. agno. Et põt esse ratio q: mortuo altero ex his qui sibi contingunt iure patrie potestatis expirat fm Bar.ibi circa fi.ↄ facit.l.j.ↄ fi.C.si reus vel acc.mor.fu.ↄ mor te soluitur patri patria potestas: ↄ etiam filiatio cum mors omnia solvat.§.deinceps.in auf.nup. licet ẽm ℈ ad bona posset forte dubitari que peruenissent alteri ipsorum etiam iure suitatis: iurta.d.l.j.ↄ fin.ↄ per totum.C.si pen.appel.mors. inter. Decimo est singularis: vt in superiori. Undecimo est vtilis: vt prorime diri. Duodecimo non est contraria: vt patet per dicta in alijs. Decimotertio est simplex vt patet.

11 **Pauliana.** Circa hanc ↄ alias reuocatorias: primo est sciẽdum q multi voluerunt has actiones esse interdicta reuocatoria: q non vr verum: vt põt deprehendi in li. de interdic. vbi nõ reperiꝛ de istis reuocatorijs: bene verũ est q ex edicto ptoris dantur: vt.ℑ.apparebit. Et est ter.in.l.j.ver.necessario.ff.de his que in fraud. cre. Scõo est sciendũ q sunt opi.an vna sit in factũ actio pro bis alienatis in fraudẽ cui adijciantur ista noĩa pauliana: fauiana ↄc. ↄ de hoc est gl.in.l.j.in ver.actio.ff.que in frau.cre.glo.in.l.hac in factum eo.ti. ↄ glo. plenior in.l.ij.in gl.ij.ff.si quid in frau.pa.ↄ gl.plenissima in.§. itẽ si quis in fraudem.in ver.petere.insti.de act. ↄ forte via disputandi posset teneri q vna sit actio in factũ cui adijciank dicta noĩa. Et per ipsam reuocẽtur non solum incorporalia sed etiã corporalia per.d.l.hac in factũ.ↄ vr ter.in.l.ait pretor.§.si debitorẽ meum.ↄ.§.annus.ↄ.§.ſeq.ff.que in fraud. cre. Sz cõiter sequunk doc.gl.in.d.l.ij.ff.si qd in frau.pa.ↄ ibi vide Bar. Remanet igitur per viam euidentie fm cõem opi.q pauliana: caluisiana: fauiana ↄ actio in factum sunt quatuor actiones reuocatorie de per se: vt sequitur etiã Jo.in arbore sua: licet dñi vltramon.discordent: vt refert Bar.in.d.l.hac in factũ. ↄ videk eos sequi. Sz dic vt.d.l.ij. ff. si quid in frau.pa. Ꝯdis premissis primo hec actio habet locum quando debitor alienauit aliqua bona sua mobilia vel immobilia in fraudem creditorum suoꝝ. Nã creditores p hãc pauliană actionẽ reuocare possunt dictaz alienationẽ ac si nõ esset facta: de qua habek in.d.§.itẽ si qs in fraudem.ↄ in.l.videamus.la.n.m.§.fauiana.ff.de vſu.cum sumi. Scõo est ptoria cũ cõmumerek inter pretorias incipiẽdo a.§.alie.insti.de act.ad.§. itẽ si quis in fraudẽ.ↄ pbaf in.d.l.videamus.ff.in fauiana.ver. nã pretor.l.j. ↄ.l.ait pretor.§. hec actio.ff.que in frau.cre.cũ si. Tertio vr q sit actio directa qz datur ex mẽte ↄ verbis edicti.d.l.j.in pn.ff.que in frau.credi. Sz q imo sit vtilis vr ter.in.l.qui aũt.§.itẽ si necessarius.ff.eo.ↄ.l. si pignus. l.ait pretor.ff.si qd in fraudem.eo.tit. Ad.§.si q. primo rñde vt ibi per gl. in ver.vtilem. que sentit q hec actio sit directa.ↄ idem sentit glo. in leg. ait ptor.in prin.in ver.competere.eo.ti. Sed difficile vr rñdere ad.l.si pignus.ↄ ad.§.item si necessarius propter ter.in.l.j.in fi.cum.l. seq. que venit continuative.eo.ti.nisi ad.l.pignus. dicamus q ibi ideo est q dakvtilis qz vr sapere donationẽ illa remissio inter vir.ↄ vro.lz in veritate non sit donatio ↄc. Ad.§. item si necessarius. põt dici q ibi sit ex eo qz fraus sumpsit initiũ ex persona defuncti ↄ executa per heredẽ. Vel dicamus q aliqñ sit vtilis: lz de sui natura sit directa: vt in pluribus videbis. tñ cogita. Quarto vr q sit actio psonalis: per ter.in.l.qui a debitore.ↄ que ibi p Bar.ff.que in frau.cre. vbi Bar.dicit q in personalibus actionibus qs conuenik ratione doli: pretiũ succedit loco rei: per illũ ter. vbi qui scienter emit tenek reuocatoria ↄ sic actione personali in qua ratiõe doli ptiũ venit loco rei. Et q sit psonalis: facit: qz cũ sit reuocatoria, put fauiana: fit psonalis p ter.in.l.j.§.hec actio.ff.si qd in frau. pa. Sed q imo sit realis vr: qz communerak inter reales a.§. j.cũ pluribus seq. vsqꝫ ad.§.in personam.insti.de acti. Itẽ cũ sit pſecutoria vr etiã realis cũ actiões in rez sint persecutorie.§.sequens.insti.eo. Nisi dicamus q ex eo q excedit naturaz personaliũ connumerak inter reales. q ptz vbi datur ptra quẽlibet q accepit ab eo q aliquauit in fraudẽ: vt.l.ait ptor.§.hec actio. ff. que in frau. cre. Cogita. Quinto est rei persecutoria: per ter.in.l.si fraudator.§.si a socero.in ver.qz hec actio.ↄ.l.ait pretor.§.per hãc.ff.que in frau.cre. Sexto est in simplũ: vt iuribus proxime allegatis: licet qñ res non reperiꝛ possit fraudator poni carcere⁹. ↄ videatur esse qõ penalis fm magis cõem intellectũ fm Bar.in.l.si.§.si.ff.que in frau.cre. Septimo est stricti iuris cum non reperiak in.§.actionũ. vt in alijs diri. Octauo est tpalis ↄ non ppetua cum duret per annũ vtilem.l.ait ptor.in prin.ↄ.§.annus.ↄ.l. qui aũt.§.si.ff.que in frau.cre.in.l.si.C.de reuo.his que in fraud.l.j.in prin.ff.e. lz in eo q ad fraudantẽ peruenit detur etiã post annũ.d.l.ait ptor.§. hec actio.ↄ gl.in.d.§.si.in ver.annum. Sed q imo hec actio dek post annum vr ter.l.in honorarijs.in prin.de actio.ↄ obl.qz cum sit persecutoria vt.§. est probatũ vtiqꝫ dicik debere dari post annũ per illuz text.de quo dic vt ibi per gl.ↄ melius Bar. Nono est transitoria ad hęredes. l. ait pretor.§. si.ff.que in frau.cre.ↄ eodem modo dak ℑ heredes de eo q ad ipsos pueniꝛ.l.cassius.ff.eo.ti. Decimo est actio simplex. q proba. vt in alijs maxime in pub. Duodecimo est actio singularis p iura allegata in qnto termino cum sumi. sed q imo sit vniuersalis: vr ter.in.l.qui aũt.§.si.seruũ.ff. eo. nisi dicas q ibi procedit per viam accessoriam. ↄ in consequentiam q reuocek hereditas vt etiã sentit gl.ar.l.cũ pncipalis.ff.de reg.iur. Duodecimo nõ est ꝛtraria per dicta in pub. Decimotertio putarẽ q non infamet per fundamentum sepe in alijs dictum. ↄ in pub. diri. sed cogita.

12 **Fauiana.** Primo hec cõpetit patrono ℑ possessores bonorũ que fuerunt alienata per libertũ in fraudẽ legitime debite ipsi patrono. de qua legitima habek in.§.sed nostra.insti.de succe. li. de hac actione habek in.l.j.in prin.ff.si qd in frau.pa. ↄ in ea.l.§.itẽ papinianus.in.l.videamus.§.in fauiana.ff.de vſu in.l.si patronus.§.patronum.in.l.tenek. ↄ in.l.si libertus.in.l.ergo.ↄ.l.non vr.ff.si quid in frau.pa. cum si. Scõo est simplex vt in alijs dictum est. Tertio est ptoria.d.l.si patronus.§.patronum.ↄ.d.l.j.in fi.pn.ↄ.l.videamus.§.in fauiana. de vſur. cum si. Quarto est actio in personaz.l.j.§.hec actio.ff.si quid in frau. pa. prout etiã diri in pauliana lz videak realis vt etiam ibi diri. Quinto est rei persecutoria. ter.est clarus in.l.si patronus.§.hec actio.ff.eo.ↄ.l.tenek. §.in actione.eo.ti.cum si. Sexto datur in simplum cum reuocet tantum in fraudẽ alienata: vt.l.j.in prin.ↄ.l.quodcunqꝫ.eo.tit. lz si nõ restituitur possit actor iurare in litẽ: vt.d.l.tenek.§.in actiõe. Septimo est actio perpetua per ter.clarũ in.l.si patronus.§.hec actio.eo.ti. lz assignet ibi rõnẽ generalẽ. Cum sit rei persecutoria vt pluries allegani tert.in. §. sequens. ver.carũ.insti.de act.ↄ.d.l.in honorarijs.in pn.de ver.ob. Octauo est stricti iuris vt patet in.d.§.actionũ. Nono datur heredibus ↄ cõtra heredes per ter.clarũ in.d.l.j.§.hec actio.ff. eo. Decimo non puto eam infamare per dicta in pub. Undecimo q sit directa eodẽ modo probo quo in superiori per text.in.d.l.j.in prin.cum concor.que diri.ℑ.in primo termino. Duodecimo est singularis per ea que diri.ℑ. in quinto ↄ sexto fundamẽtis: lz posset dici q sit vniuersalis ex quo petik legitima. ↄ sic videk peti quid vniuersaliter iurta.l.licet minimaz.ff.de pet.here. vnde cogita. Decimotertio non est contraria: vt in pluribus diri ↄc.

13 **Caluisiana.** Hec cõpetit generaliter taz patrono in bonis liberti alienatis in fraudẽ quã cuiꝫ creditori in bonis debitoris sicut pauliana. put dicit gl.no.in.§.itẽ si qs in fraudẽ in ver.petere.insti.de act. Et põt intẽtari in casibus quibus etiã fauiana ↄ pauliana. ↄ potuit introduci ex eo q interfit habere plures actiones. Cum filius.§.varij.ℑ.de leg.ij. etiam si nullũ interesse haberemus intẽ-

tare magis vnam actionē quam aliam vt refert sanctus Blasius dicens de hoc esse glo. singularem in. §. sic itaq; in ver. odio. insti. de act. de hac calusiana habetur per Bar. in. l. hac in factum. ff. que in frau. cre. in. l. in fauiana. ¶. l. si patronus. §. plures. ¶ in. l. fin. ff. si quad. pau. fe. di. vbi pulchre ter. cum simi. Jn alijs terminis dicerē breuiter q; cum datur patrono: eadem in hac dicenda esse vt de fauiana dixi. si vero intentarek a creditore: eadem prout in pauliana diximus.

14 **In factum reuocatoria.** Primo hec fm cōmunez opi. cōpetit vnicuiq; tam creditori quā patrono dūmodo ad reuocādū incorporalia per ter. in. l. hac in factū. ff. que in frau. cre. ¶ vt dixi in cuidētijs. ś. ad istas reuocatorias licet sint opi. an vna sit in factum reuocatoria. Et ille sunt adiectiones ſ. pauliana: fauiana ¶ c. tñ vt ibi dixi fm magis cōmunem opi. hec in factū ab illis differt: vt iam dixi. Scōo est pretoria: vt. l. ait pretor. §. annus. ¶. §. seq. ¶. §. si debitorē. ¶. l. hac in factū. ff. que in frau. cre. Jn alijs terminis dicerem vt in pauliana est dictum: tñ cogitabis licet cadat in dubio q; qñ cōpetit patrono idē sit qō in fauiana: ¶ qñ creditori idem qō in pauliana: vt dixi in caluisiana. Tamen crederem qō procedat a pari cū pauliana per iura que super ipsa allegaui: tñ cogita.

15 **Redhibitoria.** Hec cōpetit qñ quis emit aliquā rē que habet vitiū latēs q; vitiū ignorabat emptor: cum si sciuisset forte nullo modo emisset: vnde' emptor pōt per hāc cogere venditorē ad recipiendā rem ¶ restituendū pretiū: vt. l. j. in fi. pnc. ¶. l. redhibere. ff. de edi. edic. ¶ cōpetit sive sit mancipium morbosum sive iumentū sive fundus ꝓpter herbā pestiferā. d. l. j. in prin. l. si prediū. C. de edi. act. l. etiā in fundo. ff. eo. ¶ sic tā in rebus stabilibus q; mobilib⁹ ¶ se mouētibus. d. l. j. in prin. de hac habek in. d. l. j. in prin. ¶ in gl. in ver. aiūt. ¶ in. l. redhibitoria. eo. tit. ¶ q; differant hec a quanto minoris ¶ ab actione in factū: apparebit in duabus primis sequētibus. Scōo cum sit edilitia per ter. in. l. j. ff. de edi. edic. in. l. si tñ. §. in edilitijs. ¶. §. edilitie. eo. tit. ¶. C. eo. tit. in rub. inferk etiā q; sit ptoria per ter. in. §. ꝓponebak. instit. de iur. na. gen. ¶ ci. ¶ q; iste edilitie sint ptorie est ter. in. §. ptorio. in tit. de diuisi. stip. cū si. Tertio videk actio tpalis ¶ nō perpetua. patet q: durat p ser mēses: vt. l. sciendū. §. fi. ¶. l. ediles aiunt. in fi. prin. ¶. l. si venditor. in fi. ¶ l. cuz ser. ff. de edi. edic. in. l. ñ. C. de eo. Et an sint vtiles isti ser menses ¶ a quo tpe incipiāt currere: vide gl. in. d. l. sciēdū. §. fi. in ver. currit. ¶. d. l. cuz ser. ¶ in locis superius allegatis. Bene verū est q; si cōueniat q; res possit redhiberi si emptori displiceat isto casu sine prefinitione tpis habet emptor seraginta dies ad declarandū suam volūtatē. tert. est reputatus ab oib⁹ singularis in. l. q; si nolit. §. si qd ita venierit. de edi. edic. qō etiā tangit sanct⁹ Blasius hic. Quarto est stricti iuris. d. §. actionū. Quinto datur in simplū hoc est ad recipiendū pretiū ¶ vt res restituak. l. cum aūt. §. iulian⁹. ff. de edi. edic. ¶. d. §. sequens. ver. earū. in. l. redhibitoria. de edi. edic. lz aliqñ fiat condēnatio in duplū. ſ. qñ venditor non restitueret pretium. d. l. redhibitoria. ¶ est glo. in. §. sequens. in ver. ferre. insti. de act. Sexto videk q; si rei pſecutoria hoc modo q: venit ex ꝛtractu. l. cuz aūt. §. si semus. ff. de edi. edic. Sed que descendūt ex ꝛtractu sunt rei persecutorie regulariter. §. sequēs. ver. eaꝛ. insti. de act. igitur lz videak obstare q: cū sit tpalis intra ser mēses nō videk pſecutoria per ter. in. l. in bonoraꝛ. in prin. de act. ¶ obl. Sed dic vt ibi p gl. ¶ Bart. q; fallit in redhibitoria ex quo resultat aliud fundamētū q; sit pſecutoria: q: cum exceptio debeat esse de regula. l. nam qō liquide. ff. de pem. leg. cuz si. ¶ cum. d. l. in bonoraꝛ. s. detur regula q; actiones persecutorie denk post annū: q: fal. in redhibitoria: vt dixi: sequik q; redhibitoria sit persecutio vt exceptio sit de regula. Septimo est trāsitoria ad heredes. l. si tñ. §. edilitie. ¶. l. sciendum. §. deinde. §. pollicētur. de edi. edic. Et accedit ratio: q: cū in edicto subdank verba ¶ ad quē ea res pertinet: intelligik de herede. l. sciendū. §. fi. de ver. sig. gl. in. d. §. deinde. in ver. successoꝛib⁹. Sed in hac re est verbuz ad qō ea res pertinet: vt. l. j. §. qō si mancipiū. eo. titu. ergo ¶ c. Jn heredes etiā datur: vt. d. §. edilitie: ¶. l. cū aūt. §. he actiones. eo. tit. imo etiā aliqñ in fideiussorē datur. l. latinus. eo. tit. cū si. Octauo videk q; sit actio personalis: vt probak. in. l. j. ibi: venditore conueniri. ¶. l. si prediū. ibi aduersus venditorē. C. de edi. act. in. l. j. §. cansa. ibi: teneri debere. cū si. Ex quo seqtur q; sit personalis per. l. actionū genera. ver. in perso. de act. ¶ obli. cum simi. Nono non infamat per ea que dixi in pub. Decimo q; sit directa: videtur cū desc endat ex verbis ¶ mente pretoris ¶ vbi repugnat: vt patet in prealegatis maxime in. d. l. j. in princ. de edi. edic. cum si. Undecimo q; sit singularis patet ex prealegatis. Duodecimo non est contraria: q: non conuenit ex contractu vt nomen vnius contrahentis descendat ab alio: iurta illam gl. in. l. ex cōsensu. ff. de act. ¶ obli. Decimotertio est simpler: vt patet cum actor ¶ reo manifestetur iurta dicta in publiciana.

16 **Quanto minoris.** Primo hec actio competit ei qui emit rem habentem latens intus propter q; res nō tantū valet q̄tū emptor soluit cōtra venditorē vt restituat illud q; plus fuit solutū vltra valorē cōem ¶ sic dicak hec actio vbi minoris res cōiter valet. Sed in hoc est aduertendū: q: fm cōem opi. in l. iulian⁹. in prin. de act. emp. reperik quedā alia actio quāto minoris: que cōpetit vbi emptor minoris emisset si vitiū sciuisset. de hoc est glo. mag. in. d. l. iulianus. in ver. item qui furē. ver. q; differt: ista scōa est ciuilis: prima pretoria vt ibi gl. in quo differat vna ab altera dic etiā vt ibi per glo. ¶ doc. Et licet Pet. ¶ Ly. in. l. ñ. in fi. C. de edi. act. teneāt q; vna sit tantū quanto minoris ¶ plura adducant que recitat sanctus Blasius hic ad que ipse rūdet. ¶ sic in fine tenet q; sit verior de iure illa opi. Petri ¶ Ly. lz cōis opi. sit cū gl. in. d. l. iulianus. fm Bar. ¶ Pau. de ca. ¶ alios. ¶ p gl. in. l. si is qui. §. j. ff. de except. rei iudi. vide per sanctū Blasium hic ¶ per doc. in prealegatis iuribus: q: cū sit antiqua ¶ trita qō: eam non refero vt citius ad alia vtilioria ¶ subtilioria veniamus. Secūdo q; sit simpler: dic vt in alijs dixi. Tertio q; sit singularis eodem modo. Quarto qō sit dic vt in precedēti ¶ eodē modo q; contraria. Sexto datur heredibus et contra heredes per allegata in redhibitoria. Septimo non est perpetua sed annalis: vt. d. l. sciēdū. §. fi. l. ediles aiunt. de edi. edi. ¶. l. ñ. C. de edi. act. lz aliqñ detur intra ser menses qñ. ſ. venditor non canet de vitijs ¶ c. cum etiam tunc redhibitoria detur intra duos menses: vt est ter. cum gl. in. l. si venditor. ff. de edi. edic. facit ter. in. l. q; si nolit. §. si quid ita. eo. tit. Octauo non infamatvt in alijs dixit. Nono est stricti iuris. d. §. actionū. Decimo datur in simplū vt in redhibitoria: ¶ probatur in. l. si is qui. §. j. de excep. rei iu. cum simi. Undecimo q; sit rei persecutoria: dic vt in redhibitoria. Duodecimo q; sit personalis eodem modo. Tertiodecimo q; sit etiam pretoria per easdem leges quibus in precedenti.

17 **In factū edilitia** vel redhibitoria. Hec cōpetit emptori ℈ venditorem q recipit rē vēditā ¶ restituit pretiū: q: per hāc emptor pōt pretiū recuperare. vel q; res fuerit in iure vel extra ius redhibita ¶ non solum ipsi emptori ad pretiū vt dixi cōpetit sed ecōtra etiā ipsi venditori si aliqd accessit illi rei vendite quouisq; fuit apud emptorē. de hoc est ter. cū gl. in. l. qō si nolit. §. in factum ¶. §. illud plane. ¶. §. restitui. ff. de edi. edic. lz ad istud pretiū habeat etiā emptor actionē ex empto ¶ vendito: ad tales accessiones ex vendito scōm gl. in. d. §. restitui in ver. p actionē. ¶ est ter. cū gl. in. l. cū aūt in fi. pn. ff. eo. tit. qō dic vt ibi habek. Et de huiusmodi accessionibus vide in ea. l. §. fi. cū si. Et ex his pōt deprehendi q; differat hoc in factū ab alijs duabus. ś. primis. Scōo q; sit simplex: itē q; singularis: itez q; directa: itē q; nō infamet: itē qō nō ℈ria. dic vt in precedentibus. Et eodē modo qō sit ptoria: qō psonalis: qō rei pſecutoria: qō stricti iuris: itē qō deb i simplū ¶ pbak etiā in. l. qō si nolit. §. in factū. ¶ p gl. in. l. ediles aiūt. in pn. de edi. edic. Jtē qō nō sit ꝓpetua lz tpalis cū deb intra. lx. dies: vt vult gl. in. d. l. ediles aiūt. in pnc. in ver. factur⁹. vide apud leges in pcedētib⁹ allegatas.

18 **Exercitoria.** Scias qō fuerūt opi. an istud cum pluribus alijs sit ꝓpriū nomen actionis: vel sit quedaz adiectio vt recitat gl. insti. qō cum eo. §. pe. in ver. senatus. circa fi. gl. in. §. actiōes aūt de peculio. in gl. j. insti. de act. in. l. ñ. ff. de pecu. Cōis conclusio est qō sit adiectio: lz in disputādo posset teneri cōtrariū: qō tñ cū nō sit multe vtilitatis nō tāgo. Quantū ad terminos nostros hec actio exercitoria primo cōpetit fm Azo. in summa eo. ti. cōtrahētibus cū magistro nauis ℈ exercitorē nauis q magistrū nauī ꝓposuit: ita pbak in. l. j. in prin. ff. de exerci. ¶ dicit etiā gl. in. §. actiōes aūt de peculio: in ver. ipso iure. insti. de acti. lz sanctus Blasius hic dicat q; dak ℈ magistrū rōne ℈ct⁹ facti cuz exercitore q fm eum gubernat nauim: q; tñ est falsum per ter. quem ipse allegat in. d. l. j. §. magistrum. ¶. §. cuius aūt. ¶. §. non autē. ver. imo querit offilius. ¶. §. qō si plures. cum si. ff. de exerci. Cum exercitor dicatur qui est dñs nauis vel qō sit sua vel ab alio habeat cōductam ¶ ad ipsum pertineāt obuentiones: vt. d. l. j. §. exercitorē. ¶ in. §. ex ℈io. ¶ est clarum vt patet per totum titulū. ¶ miror qō tantus doctor in hoc equoca uerit: lz forte est corruptus. Eadde qō pro hoc etiā est ter. apertus in. §. eadem rōne. versi. exercitoria. ¶ ver. ideo aūt. insti. qō cū eo qui in alie. pote. Scōo est pretoria: vt est ter. in. d. §. eadem ratione. ¶ in. l. j. §. non aūt. ff. de exer. cum simi. Tertio est actio psonalis: q: venit ex obligatione que est ex cōtractu. d. l. j. in prin. ff. de exerci. dum dicit. necessitas cōtrahendi cuz magistro ¶ c. Quarto qō sit rei persecutoria: patet cum descendat ex contractu: vt. ś. per ter. in. §. sequens. ver. eaꝛ. insti. de acti. Quinto qō detur in simplum: probatur cum veniat ex contractu per text. not. in. §. omnes autem. insti. de act. Sexto qō sit stricti iuris: patet in. d. §. actionū. Septimo qō sit ꝓpetua: est ter. in. l. si tñ. §. fi. ff. de exerci. Octauo dak heredibus ¶ contra heredes: vt est ter. in. d. l. si tñ. §. fi. ¶ ibi glo. no. ¶ est ter. qui etiaz probat in. l. nouissime. ff. de instito. gl. in. d. §. eadem ratione. in ver. exercitoria. instit. qō cum eo. Nono. qō non infamet: dicit in pub. Decimo qō sit directa: probatur cum detur ex verbis ¶ mente ꝓtoris. d. l. j. in princ. ff. de exerci. Undecimo non est contraria per theoricam glo. in. d. l. ex cōsensu. de act. ¶ obl. Duodecimo qō sit singularis: dic vt in alijs. Tertiodecimo quod sit simpler: eodem modo.

19 **Institoria.** Primo hec actio competit ei qui contraxit cū aliquo prepposito per aliuz alicui negotiationi: puta vino vendendo vel cuilibet alteri negotiationi in terra tam cōtra illū qui talem institoreꝛ prepposuit: vt per Azo. in sum. C. eo. ¶ d. j. ¶ per totum. ff. de insti. ¶ d. l. in. ¶ d. l. quicūq; in prin. ¶. §. idem si institorem. ff. eo. Et intellige sane qō ita demum obligatur qui prepposuit institorem si cōtractus est super negotiatione in qua est prepositus: ¶ qō ad illaz pertineat non si ad aliam. d. l. quicunq; §. non tñ. prout etiam contingit in exercitoria. l. j. §. nō autē. ff. de exerci. De hac etiam per gl. in. §. actiones autem de peculio. insti. de act. ¶. d. §. eadē ratione insti. qō cum eo. Et in his obligatur dñs in solidum: quia eius iussu videtur cōtractum per text. in. §. si igitur. insti.

igitur.insti.eo.ti.facit ter.in.l.si quis mãcipijs.in fi.prin.ff. de insti. Secundo q̃ sit simpler.dic vt in alijs dixi:& eodem modo q̃ sit singularis. Jtẽ nõ est Jria:vt dixi in pcedenti.Quinto est directa q̃ venit ex verbis & mẽte ptoris.d.l.j.ff.de insti.lz in aligbus casibus competat vtilis: vt.l. habeat.in fi.prin.& l.si cuz villico.& l.in cũ.in prin.ff. de insti.sed vide tu plenius.Jtẽ nõ infamat:vt in alijs dixi.Septimo est stricti iuris: vt.d. §.actionũ.Octauo q̃ detur heredibus & contra heredes:est ter.in.l.nouissime.ff.de insti.lz etiã contra pponentẽ talẽ institorẽ possit competere redhibitoria.d.l.si qs mãcipijs.in prin.de insti.Nono est perpetua:vt.d. l.nouissime.Decimo est in simplũ:vt dixi in superiori prima. Undecimo est rei psecutoria:cũ veniat ex Jctu per.d.§.sequẽs.insti. de acti.& per illũmet ter.probat q̃ sit rei psecutoria cuz veniat ex contractu: vt patet. Ultimo q̃ sit pretoria:patet per ea que in superiori prorima dixi.

20 **Tributoria.** Hec cõpetit illis q Jbunt cũ seruo vel filio familias alicuius Jnis cius vel patrẽ qñ dicti scz seruus vel filiꝰ in merabꝰ peculiaribus Jbũt scientibus dño vel patre & nõ Jscientibꝰ:vt habeẽ in.l.j.in prin. & vsq; ad.§. potestatis.ff.de tribu. Et eodem mõ in his q seruirent nobis bona fide esto q̃ sit liberi boies: vel seruus alieni:vel etiã seruꝰ vsufructuariꝰ dũmodo merx sup qua contrabũt sit dñi:vt habeẽ in.d.l.j.§.fi.& l.seq.& etiam in seruo cõi:vt.l.eti.az. eo.ti.De hac etiã habeẽ in.§.introdurit.insti.q̃ cũ eo.& per glo.in.d.§. actiones autẽ de peculio.insti. de act.& lz in actione de peculio soleat deduci q̃ dño vel patri debeẽ:vt.l.sed si dãnum.§.j.cũ seq.de pec. tñ in hac actione secus est:q; pr̃ vel dñs nõ sunt melioris cõditionis q̃ alij creditores cũ voceñ infimul ad tributum.vt habeẽ in.d.§. introdurit.et per gl.in.d.§.actiones aũt.vide in dictis iuribus.Et q̃ sit ptoria :probaẽ in d.§.introdurit.Et q̃ sit in psonam:dic vt in duabꝰ pcedẽtibus.Jtẽ q̃ simpler singularis & directa eodẽ modo.Sexto q̃ deẽ in simplũ:probatur in.l.illud.§.si cuius.ff.de tribut. Septimo q̃ non infamet:dic vt in alijs.Octauo q̃ detur heredibus & in heredes: probatur in.d.l. illud.§. fi.Nono q̃ sit perpetua:probaẽ in eo.§.fi.d.l.illud. q̃ stricti iuris : ptz in.d.§.actionũ.Undecimo q̃ sit persecutoria.probaẽ in.l.q; vero.& d.l. illud.§.si cuius de tribu.Duodecimo q̃ in personam:dic vt in duabus precedentibus.Ultimo quod non contraria eodem modo.

21 **Quod iussu.** Primo hec actio competit illi q Jbit cum seruo vel filio familias qui habuerunt iussum a domino vel a patre:q; dñs vel pater pro tali cõtractu possunt insolidus cõuenire.ter.est in.§.si igitur.insti.q̃ cũ eo.in.l.j.& per totũ.ff. quod iussu.et hoc iussum põt fieri siue verbis iubeaẽ.siue per epistolam vel nunciũ:siue ad vnũ Jctum:siue generaliter ad oẽs.text.est in.d.l.j.§. iussum. Jtẽ datur hec actio lz iussus non interueniat q̃ñ pater vel dñs se subscribunt cbirographo:q; p hoc videñ cõsentire vel iubere.d.l.j.sed & si seruꝰ plus etiã q̃ p ratihabitionẽ pater vel dñs pñt obligari.d.l.j.§.si ratum.Et istud iussum põt reuocari re integra sicut mãdatum.d.l.j.§.sed ego quero.& per hãc actionẽ pater vel dñs insolidũ conueniunt.d.l.j.in prin.& d.§.j.insti.q̃ cũ eo.& de hac etiaz habeẽ per glos.in.d.§.actiones autẽ.insti.de act.Secundo q̃ sit actio ptoria:est ter.in.d.§.j.insti.q̃ cuz eo.Tertio q̃ sit rei psecutoria : probatur cum veniat ex Jctu.per.d.l.j.in prin.ff.q̃ iussu.& insti.de act.§.sequẽs. Quarto q̃ sit actio in personam probaẽ vt dixi in precedẽtibus cum veniat ex Jctu.§.oim.& §.sequẽs.insti.de act.Quinto q̃ deẽ in simplũ:primo arguitur:cũ veniat ex contractu per.§.omnes.insti.de act. Jtem ex alio : q; cum assimiletur mandato.d.l.j.§.sed ego quero.ff.q̃ iussu. & actio mãdati detur in simplum.d. §.omnes.insti.de act. ergo & ista:cũ de similibus ad similia decedere liceat.iuxta.l.non possunt.cũ vulgaribus.ff.de leg. sexto videtur perpetua. primo arguendo q; rei persecutoria per reg.l.in honorarijs.de act.& ob. Jtem facit sicut institoria vel tributoria vanẽ perpetuo.vt ẽ. in eis dixi per.l.nouissime.de insti.& l.illud.in fi.de tribu.Et ille actiones videñ similes:q; sicut in illis per seruũ vel filiũ querit cõmodũ patri vel domino.l.j.in prin.de insti.ita.in hac.Septimo est stricti iuris: cũ nõ reperiatur in.d.§.actionũ.Jtẽ nõ est cõtraria:per dicta in alijs. Nono videtur dari heredibus.vt in herede.primo facit quod proxime dixi de.d.l.illud in fi.& d.l.nouissime.item facit reg.l.j.C.vt act.ad here.& con.here.Jtem ex alio q; cũ veniat ex contractu.d.l.j.ff.q̃ iussu.vtiq; videẽ dari heredibus & in heredes.per.l.ex contractibus.ff.de act.& obli. Jtem q̃ non infamet & q̃ sit directũ.Duodecimo q̃ singularis : & vltimo q̃ simpler. dic vt in alijs precedentibus cum similibus.

22 **De in rẽ verso.** Hec actio competit ex Jctu vel quasi celebrato per filiũ vel seruuz ipsi cõtrabent cõtra patrẽ vel dñm qñ res est cõuersa in eoñ patris vel dñi vtilitatem etiam q̃ nihil in peculio habeat seruus vel filius:vt habetur in.§.preterea.insti.q̃ cũ eo.in.l.j.in prin.ff.de in rem verso.& vt ibidẽ dicit.videẽ cõtractũ cũ dño vel patre.Hec ista est cadẽ cũ illa de peculio :q; potest dari q̃ cessat actio de peculio:& tamẽ habeat locũ actio de in rez verso.d.l.j.in fi.prin.eo.ti. Et etiã q; altera perpetua & altera annalis. vt.j.dicẽ. & licet precedens vt dixi detur insolidũ:tamẽ ista daẽ quatenus estverũ in vtilitatẽ patris vel dñi.d.§.preterea : & si non est versum quatenus est in peculio.Nã est sciendum q̃ edictũ de peculio est triplex: q; põt referri ad merũ peculiũ. & tunc dicit de peculio. põt etiã esse versum in vtilitatem:& tunc dicit de in rem verso. potest et tertio interuenisse iussus.& tunc dicit q̃ iussu.& hec pbanẽ in.l.j.§.est aũt.ff.de pecu.sed aliter & aliter vt in discursu apparet. Secõ q̃ sit simpler: ptz q; cognoscit actor a reo.Item q̃ singularis:ptz q̃ cũ non deẽ pro vniuersitate dico iurium. Quarto q̃ nõ contraria:ptz cũ dictis in glo.in.d.l.ex consensu.de act.et obli.Quinto est directa: cũ veniat ex verbis & mẽte pretoris. d.l.j.in pñ. & d.§.preterea. & d.l.j.§.est autem.ff.de pecu.lz q̃ñq; vtilis: vt.l.patet.in prin.& l.fina.in fi.ff.de in rez verso.Sexto nõ infamat:per dicta in alijs. Jtẽ q̃ deẽ heredibus& cõtra:pbaẽ per ea que in precedẽti dixi.Octauo q̃ sit ppetua:pbaẽ.l.j.circa fin.pñ.ff.de in rẽ ver.lz videaẽ obstare text.in l.si seruus.§.cum sticho. ff.de in rẽ verso. sed intelligaz vt ibi declaratur per gl.& doct. Jtem q̃ sit stricti iuris:ptz in.d.§.actionũ.Decimo q̃ detur in simplũ:arguas cũ veniat ex contractu:iurta.d.§.omnes.insti. de act.Undecimo q̃ sit rei persecutoria:probatur in.§.sequens.insti. eo.ti. Duodecimo q̃ sit in personam: patet ex dictis in precedenti & cum detur ex contractu:vt.d.l.j.in prin.de in rem verso.Ultimo q̃ sit pretoria: est ter.in.d.§.preterea. insti.q̃ cum eo.& d.l.j. in prin.ff.de pecu.

23 **De peculio.** Hec cõpetit Jbentibus cum filiisfamilias vel seruis habentibus peculiũ ab coũ patribꝰ vel dñis:de hac habeẽ in.l.j.in fin.ff.q̃ cũ eo.in.l.j.§.verba. & per totuz.ff.de pecu.in.§.preterea.insti.q̃ cũ eo.& medꝰ in.§.actiones aũt de peculio.insti.de act.& vt etiã tãgit san.Blasius hic intelligiẽ de peculio profectitio vel etiã aduẽtitio q̃ñ pater remisit vsum fructũ & administrationẽ:vt ex presse dicit Bar.in.l.si finita.§.si de vectigalibus.in fin.ff.de dam. infec. iurta ea q̃ habeñ in.l.pe.C.qui bo.ced.pos.fm cũ.& in hac actiõe q̃ñ fit condẽnatio prius deducit q̃ debeaẽ dño vel patri vel alijs in quorum potestate sunt:vt habeẽ in.§.cuz aũt.insti.q̃ cũ eo. in.l.sed si dãnũ.ff.de pecu.cũ simi.Jtẽ q̃ nõ infamet:q̃ sit directa:q̃ singularis & simpler: vt dixi i superiori:& sic etiã q̃ nõ sit Jria. Septimo videẽ q̃ debeat dari heredibus:nã cũ penales regulariter deñ heredibus: vt in.§.nõ oẽs. insti.de perp.& tẽp.act. a fortiori ista. Jtem est aliud fundamentũ cum detur ex contractu:per.d.l.ex Jctibus.de act.& obli. & d.l.in honorarijs. Jn heredes etiam detur.l.& ancillarũ.§.cõstat.& l.quesitũ.§.si cum here de.ff.de pecu.& d.l.ex cõtractibꝰ.de act. & oblig. Octauo est pretoria:per text.in.d.§.actiones aũt de peculio.insti.de act.l.j.in princ.ff.de pec.Nono est in personã:vt probaẽ in.§.in personã.insti.de act.Et etiam q; venit ex Jctu:vt in pluribꝰ dictũ est.Decimo est rei persecutoria: ptz q; venit ex cõtractu:vt.l.j.§.verba.ff.de pecu.iungẽdo.§.sequens.insti. de act. Undecimo est in simplum:per.d.§.oẽs.insti. de act.ex quo venit ex contractu:vt est dictũ:nũc bene verũ est q̃ aliq̃ pater vel dñs potest teneri de peculio de eo q̃ ad eos peruenit: & inquantum locupletati sunt: scz ex maleficio serui vel filij. vt habetur in. l.licet. §.ex furtiua. ff.de pecu. Duodecimo est stricti iuris: per.d.§.actionum. insti.de act. vt pluries dixi.Ultimo videtur q̃ sit perpetua:primo ex eo q̃ est rei persecutoria: vt.ff.per reg.d.l.in honorarijs. de act.& obli. Sed hoc videtur contra id q̃.ff.dixi in primo termino proxime precedenti:vbi dixi hanc esse annalem & in hoc differre ab actione de in rem verso. Sed intellige hoc mõ q̃ est perpetua quousq; filius vel seruus sunt in potestate.Sed si exirẽt potestatem per emãcipationem:manumissionem:vel aliter:tunc est annalis:& iste est ter.magistralis in.l.tãdiu.ff.quãdo de pecu.act.est annal. in.l.cuim post mortem.eo.ti. Jtem intellige q̃ñ si viuẽte filio competebat aliqua actio temporalis puta redhibitoria que durat ser mensibus. vt super ea dixi:tantum durat post mortem filij vel seruꝰ quantum temp? supererat.ita intelligit glo.ter.in.d.l.cum post mortem.ver.idco.per ter. in.l.sed & si per pretorem.§. quoties.ff.ex quib. can. ma. in.l.iunius diophantus.de minori.in quibus vide & cogita & c.

24 **De constituta pecunia.** Hec cõpetit aduersus eũ q cõstituit se solutũrũ p se vel pro alio modo pacto illud q̃ erat debitũ ciuiliter & naturaliter:vel naturaliter tñ: vt habeẽ in.l.j.§.debitũ. ff.de cõsti. pec.secus q̃ñ esset ciuiliter tñ debitũ:q; tunc nõ posset deduci in cõstitutũ.no.in.d.§. debitum.& l.iñ.§.si qs aũt.eo.tit. lz secus sit in fideiussore qui etiam pro ciusli sola põt intercedere.l.j.ff.de fideiuss.& insti.eo.in prin. & ratio differẽtie ponit p Bart. in.d.l.j.lz als ex pacto nudo regulariter non agaf.l. iurisgentiũ.§.igit nuda.ff.de pac.tñ cũ qs teneẽ ex pacto nudo & postea illud constituat se soluturum alio pacto nudo:põt agi.d.§.debitũ.& refert san.Blasius hic:& si duo pacta nuda magis operantur.& ad hoc facit glo.sing.in.l.cũ scimus.C.de agri.& censi. lib.xj.de cõfessione geminata que magis operaf:lz doc.vt sentit Bar.in.d.l.j.de cõsti.pec. dicant q̃ ex cõstitutiõe de solũdo faciat ptor oriri ciuilẽ: q; si esset altera naturalis sequeret q̃ due femine sine masculo oparenẽ ad generandũ actionem cũ naturalis habeatur vt mater & ciuilis vt pater: iurta.l.licet.§.ea obligatio.ff.de procu.& ea que habẽtur in.l.iurisgentiũ.§.quinimo.ff.de pac.cũ simi.de quo late per do.meũ do. Bal. de bartholinis de Perusio in repe.rub.ff.de ver.ob.in.xx.col.& seq. Et qs sit fideiussor: constitutor:sponsor:expromissor:& mandator:vide glo.sing.in auf.de fideiuss. in prin.& de hac actione habetur in toto ti.ff.de consti.pec.& in.§.de constituta.insti.de act.& no.q̃ ita demũ tenet cõstitutio si psonaliter fuit cõcepta:secus si impersonaliter:vt in.l.ñ.de cõsti.pec.Sed cũdo q̃ sit pretoria: probatur in.d.§.in personam.& etiam quia venit ex cõtractu: vt dixi in alijs.Jtem q; rei persecutoria: ptz cum sit ex contractu per. d.§.omnes.

inst. de a ct. Itē q̄ sit in simplū: pbaf in l. q̄ si maritus in princ. de consti. pec. in l. hactenus. §. si qs. cū l. seq. eo. tit. adde tex. rotūdū in l. illa verba. §. bona. eo tit. Secto q̄ sit stricti iuris: dic vt. d. §. actionuz. Septimo q̄ def here tib ꝫ: pbaf in l. recepturi. ver. sed heredib⁹. C. de cōsti. pe. et q̄ cōtra heredes: pbaf ibidē ꝛ in l. j. C. eo. ti. Octauo q̄ sit ꝑpetua: probaf in. d. l. receptitia. v. anno mēsis. Item qō nō infamet: dic vt in alijs. Decimo qō sit o ireceta. pōt probari cū veni. mit er verbis ꝛ mēte pretoris l. j. §. ait prē. ꝛ l. si duo. §. ait ꝓtor. ff. de consti. pec. bene verum est qō q̄nq; reperiř vtilis: vt. l. cū qui. §. fi actori. eo. ti. Undecimo qō nō ꝫia: dic vt per glo. in. d. l. e x consensu. ff. de ac. ꝛ ob. Duodecimo qō sit singularis: ꝛ vltimo qō sit: sim ꝫcer: dic vt in predecentibus.

25 **Utilis er ea causa** que er confessione est. ꝛ ōr inter rogatoria. Hec actio⁹ fm Rof. in libel. suis quem puncta liter refert san. Blasius: hic datur quotiescūq; post li. ꝫte. rens q̄ēt⁹ in iudicio ꝫfitek corā iudice sedēte ꝑ tribunali se esse debitorē illius q agebat ꝫ ꝑ pm reū er alīq cā. Et de hac actiōe habetur in l. pinde. l. ā. §. si procurator. ff. ad leg. aql. ꝛ fm Roffre. in dictis libellis lz ter. d. §. si procurator. dicat qō ōr vtilis cōfessoria: tñ nō est verum qō dicak cōfessoria: sed oz exponi vtilis er cōfessione. ꝛ ita sequik sanct⁹ Blasius hic merus recitator Roffr. ꝛ videk facere: q̄ confessoria dak illi q̄ asserit sibi deberi seruitutē: vt in. §. eque. insti. de act. ꝛ l. ā. ff. si ser. ven. Sed aduerte q̄: in hoc reperi Lud. ro. in sing. xxiij. inci. er cōfessione. qui dicit esse ter. sing. in. d. l. pinde. §. si procurator. qō actio descēdens ex confessione iudicial⁹ ōr vtilis cōfessoria: ꝛ ita trāsit. qō credo ver⁹ esse ꝑ illū ter. q̄ multū cauillak fm expositionē Rof. ꝛ ad ꝫtū adductū qō confessoria sit illa que dak pro seruitute tuēda: illud nō obstat: imo vꝛget ꝫ: q̄ illa ōr cōfessoria nec adq̄ak vtilis: ꝛ sic penitus sunt diuerse. facit etiam allusio ipſ⁹ vt cū def er ꝫfessiōe dicak ꝫfessoria: iurta ter. in. §. est aliud insti. de dona. in. l. j. §. appellata. ff. si cer. pet. cū si. Et vt etiā dicit sanctus Blasius hic ꝓpterea pōderak qō cōfessio sit facta in iudicio in ifris terminis: q̄ extra iudiciū nō poteret actionē lz ꝑ ipſam posset debitū pbari: ꝑ ter. not. in l. publia. §. Incius. ꝛ. §. fi. ff. de po. ita etiaz sentit Roma. in loco prealle. Itē fiunt etiā pōderatiōes post li. cōtest. q̄ si fiat confessio ad interrogatoria q̄ fierēt ꝑ ꝓparationē iudicij er illa nō oriř actio: iurta. l. j. ꝛ p totū. ff. de interro. act. fm Rof. vbi. ā. Scdo qō sit ꝓtoria: vī posse pbari in. l. j. de interrog. ac. cū qs confiteak mediāte interrogatione: iurta l. volnit. ꝛ l. de etate. §. q̄ interrogatur. ꝛ l. si qs. eo. ti. In alijs vndecim terminis iudicarē ipſam eius nature esse cui⁹ erat actio ꝫ ipſum ꝫfitētē in tētata si in ꝑsonā vel in rē ꝛc. ar. tex. in. l. cū post mortē. ꝛ qō ibi no. ff. qñ ac. de pec. est ann ꝛ. cū simi. Et faciēt ea que dicenř in. pri. seq. actiōe ꝛc.

26 **Utilis er ea causa** qua iuratur. que dicř iuratoria. Primo est aduertendu⁹ qō hec actio iuratoria pōt cōsiderari tripliciter. Primo qñ iurak sup actiōe ꝑsonali. Secdo qñ iurak sup actione reali. Tertio qñ iurak sup actiōe mista ꝛ hoc modo separatim eas ponit san. Blasius hic. Sed vt dixi. ā. in actiōe rescissoria ꝑ hoc non est necesse multiplicare: q̄ in effectu vna est iuratoria: lz aliq̄n deseruiat actiōi ꝑsonali: aliq̄n reali: aliq̄n miste: ꝛ propter ea Jo. in arbore sita nō aliter diuisit. Unde cū iurak adiecta cā ad uersario deferēte qō res est sua: tūc ōr in rem: vt. l. si duo. §. iulianus. ff. de iurein. ꝛ in. l. nā postea. §. fi. eo. ti. ꝛ. §. si qs postulāte. insti. de act. Cū vero iurak qō debes mihi cēntū. si adq̄ik forma ꝛ cā: puta q̄ vēdidi domū ꝛc. tūc dak er empto vel vēdito ad tē tradēdā vel pretiū: vt habek in. l. si duo §. si qs. ff. de iureiur. Si vo nō adiecta forma vel cā iurek: tūc iuramento datur actio in factū. vt hř in. l. actori. C. de re. credi. ꝛ iurein. ꝛ istis casibus dicek iuratoria in ꝑsonā. Cū vero iurak sup actiōib⁹ mistis: puta finiū regundoꝝ: vt iuro q̄ fines sunt tales in agro ꝛc. ꝛ tunc dicek iuratoria mista: ꝛ sic pōt esse rei pſecutoria vel ꝑsone vel mista: put est cā sup q̄ iurak: puta in cā furti: rapine ꝛ c. Et sic iudicabik stricti iuris vel nō: ifa met vel nō: qō def heredib⁹ vel nō: ꝛ sic de alijs terminis put habek i. l. nā postea. §. iureiurādo. ꝛ. §. si dānek. ꝛ. §. si is q. de iurein. Et ex his etiaz ꝫfirmanř dicta in ꝓcēdēti actiōe vt iudicek fm naturā illius actionis ꝛ cause sup qua qs fuit iure ꝫfessus: ꝛ in his etiā tu videbis ꝛ ꝫsiderabis. Et qō hec iuratoria sit pretoria: pbaf in. l. ait ꝓtor. in ꝓn. ff. de iurein. ꝛc.

27 **Negotiorum gestorum.** Ut. j. dicek hec actio cōsiderak multipliciter. Et primo ꝯ tū ad actionē negotiorū gestorū directā: dic qō cōpetit illi cui⁹ negotia gesta sunt ab aliquo fine mādato: ipso dño absente: q̄ cū reuertik pōt cōuenire hac actiōe dictū gestorē vt reddat rōnē admini strationis. de hac habek in. §. j. ꝛ. §. sicut. insti. de obl. que ex quasi cōtra. nascun. in. l. ñ. ff. de neg. gest. quā multū no. fm Bar. q̄ ponit formam libelli sup. hac actione. Est ꝛ alia actio negotiorū gestorū ꝫia q̄ cōpetit ipsi gestori qui se immiscuit negotijs aduersus dñm negotiorum si aliquid de suo impedit necessario vel vtiliter ad illud scz repetēdum: vt habetur in. d. l. ñ. in fin. ꝛ. d. §. sicut. Et qualr distinguanř directa ꝛ contraria: ponit glos. ꝛ Bar. in. l. consensu. ff. de act. ꝛ obli. ꝛ plenius Bart. ꝛ alī in. l. curatoris. C. de nego. gest. Itē fm glos. in. d. l. curatoris. qnā sequitur sanctus Blasius hic. Tertio modo cōsiderak actio negotiorū gestorum: vcz qō dicak vtilis directa q̄ cōpetat dño cui⁹ negotia gesta sunt ab aliquo qui ex necessitate officij gerebat: vt in tutore ꝛ curatore ꝛc. Et de hac volūt qō loquak tex. in. d. l. curatoris. Quarto modo consideratur ꝛ dici tur actio negotiorū gestorū vtilis vtiliter que cōpetit illi q̄ ex necessitate officij gessit si aliquid impedit ꝛc. Et ratio est in istis duab⁹ vltimis q̄ deficiūt verba ꝛ mens legis: q̄ edictū de neg. gest. loquitur in gerente sponte non coacte itē in gerente alterius non sua ita intelligit glo. in. d. l. curatoris. Et dantur iste vtiles ex extensione Jurisconsul. vt etiaz de his habetur per glos. ꝛ Bar. in. l. actio. ff. de neg. gest. Sed est aduertendum q̄ fm Bar. Ultramon. tenent contra: ꝛ q̄ distinctio glo. in. d. l. curatoris. circa nomina ꝛ aduerbia nō est bona nec. l. probatur: ꝛ ita etiaz tenet ibi Bar. per ter. vbi dicit esse casum in. l. electio. §. item ex pluribus ff. de nora. vbi si non potest habere locum actio directa noralis dak pretoria. Tu adde ter. in. l. si plurium. in prin. eo. ti. Item ꝛ melius si dicere tur vtilis directa prout dicit glo. illa. l. actio que datur domino aduersus gestorem ex necessitate diriſſet ter. in. d. l. curatoris. qui tamen solum dicit vtili actione. argu. not. in. c ad audientiam. de veci. ꝛ hoc stringit. Sed aduerte ne erres: q̄ imo videtur qō etiam contra gerentem ex necessitate detur directa actio negotiorum gestorum per ter. in. l. iñ. §. curatori. ꝛ. §. hac ratione. ff. de nego. gest. vbi cum ter. non dicat vtili vel directa. sed simpliciter actione negotiorum gestorū: ꝛ verba sunt intelligenda in potiori significato: iurta. l. j. §. j. si ager vec. vel emphy. pe. ꝛ etiam qui tert. generaliter sunt intelligendi: iurta. l. j. §. ꝛ generaliter. ff. de leg. prest. Item videtur obstare totus ti. de admini. tu. cum detur actio tutele. de qua in Spe. in. l. ita autem. §. si quis. cum seq. de admini. tu. §. tuto res. insti. de obli. que ex quasi cōtra. ꝛ hoc sequendo si velles respondere ad. d. l. curatoris. C. de neg. gest. Prima facie posset dici q̄ ibi conueniebantur heredes illius qui gessit: ꝛ verba edicti loquuntur quando conuenitur gerens. Sed non eundo per ambages prealle. non obstant: quia fm Bar. d. §. hac actione. debet ibi intelligi de vtili actione: ꝛ sic concordet cum. d. l. curatoris. Et ratio est: q̄ verba edicti loquuntur in sponte gerente alterius negotia: sed cum quis gerit ex necessitate dicuntur negotia propria saltē cura ꝛ solicitudine. arg. l. si pupilli. §. item queritur. ff. de neg. gest. ꝛ ad ti. de admi. tu. scilicet q̄ detur actio tutele: reponde vt per Bar. in. d. §. hac actione. Et reponsio. ā. data ad. l. curatoris: est falsa. Primo q̄ ibi est dictio: etiam. que est implicatiua quasi det intelligere q̄ ꝛ curator ꝛ eius heredes teneanř vtili actione. Itē er alio non est bona: q̄ actio negotiorū gestorum datur in heredes: vt infra dicam: q̄ nō esset casu quo alia daretur in gestorem ꝛ alia in heredes. Concludo ergo cum Bar. in. d. l. curatoris ꝛ cum Ultramon. q̄ actio competens cōtra gestorē er necessitate ꝛ que datur ipsi gestori aduersus dominum semper dicatur vtilis: nec sit opus addere directo vel vtiliter contra glo. in. d. l. curatoris. quam sequitur sanctus Blasius hic. et male cuz reuerentia. Et vltra argu. quod feci. ā. vltra Bar. nunc allego tert. vbi est casus in terminis in. l. actio. que est. l. antepe. ff. de nego. gest. ibi dum dicitur. Nec refert an directa quis an vtili actione agat vel conueniatur. ꝛ sic vel qō agat gestor ex necessitate aduersus dominum vel q̄ conueniatur. semper dicitur vtilis actio: nec additur directo vel vtiliter. bene insurgit ibi dubiū quia videtur innui q̄ quando est gestum sponte ab vtraq; parte dicatur directa: qō esset contra ea que. ā. diximus: nisi dicas q̄ ibi nomen directa solum debeat referri ad verbum: agat. nō ad verbum conueniatur. ꝛ sic singula singulis referatur. argu. l. certe. §. is qui. ff. de preca. ꝛ l. cōmuni diuidundo. §. neqs. ff. cōmu. diuid. ꝛ que diximus per. d. §. hac actione. d. l. iij. ff. de neg. gest. tu subtilis cogitabis. Ego ita intelligo pro nunc hanc materiam licet sanctus Blasius transeat tribus verbis: ꝛ de vna que vt dixi. ā. consideratur tripliciter non residendo: scilz cum glo. in. d. l. curatoris. ipse fecit quatuor actiones. Secundo quod sit pretoria: probatur in. l. j. in prin. ibi: edictū. et. l. iij. in prin. ff. de nego. gest. licet videatur obstare ter. in. l. aduersus. C. eo. tit. dum dicit ciuiliter consiste. sed intellige vt ibi ꝑ glo. ꝛ doc. Tertio q̄ sit actio in ꝑsonam pōt probari: q̄ descēdit ex quasi ꝛctu. d. §. igit. insti. de obli. q̄ ex quasi ꝛctu: ꝛ ex contractu ꝛ quasi descēdētis sunt in personam: iurta. §. omniū. insti. de acti. ꝛ ibi gl. in ver. modis. ꝛ iurta. §. sequens. insti. eo. ti. Sed est ter. expressus pro hoc in. l. pe. C. de neg gest. Itez q̄ sit rei persecutoria: probak in. d. §. seqūs. ver. earū. insti. de act. Quinto q̄ def in simplū: probak in. §. oēs. insti. de act. Et facit q̄ dak in id qō abest er patrimonio. l. ñ. in. ff. de neg. gest. Item facit cū sit rei persecutoria. per. l. in honorariis. ver. ille autem. de act. ꝛ obli. Serto qō sit bonefidei: est ter. in. §. actionū. insti. de actio. Itez est perpetua cū duret. xxx. annis. vt est ter. iuncta glo. ꝛ ibi oēs in. l. aduersus. C. de neg. gest. Octauo datur heredibus ꝛ in heredibus. l. iij. §. hec actio. ff. de nego. gest. l. curatoris. C. eod. tit. Nono qō sit singularis: ꝛ etiā q̄ sit simplex: dic vt in precedētibus. Undecimo non infamat: cum non reperiatur vt in publicina dixi. et videtur probari in. l. actionibus. iuncta. l. j. §. qui pro socio. ff. de neg. gest. vbi exprimuntur actiones que infamāt: inter quas non est ista: ergo ꝛc. ar. l. cum pretor. ff. de iudic. et. l. maritus. C. de procur. Duodecimo est directa: et vltimo sit contraria: per late dicta. ā. in primis eius terminis. ꝛ est ter. in. d. §. igitur. insti. de oblig. que ex quasi contractu. ꝛ. d. l. actio. de nego. gest. Est etiam vtilis vt dixi. ꝛ in. d. l. actio. et de hac satis ꝛc.

28 **Protutele directa** ꝛ contraria. Primo est aduertendum q̄ ista actio considerak dupliciter. Uno modo dicitur directa. Alio modo dicik contraria. Directa actio protutele cōpetit pupillo vel minori cōtra illuz qui gessit negotia eorum

tia eorū tanq̃ tutor vel curator singula singulis referendo hoc mō: vel q̃ sciret se nō esse tutorē vel curatorez: tñ fingebat se esse vel q̃ ignoraret putās se esse ad reddendū administrationis rōnē ⁊ ad interesse pupilli vel minoris ⁊c. habek in. l. j. in prin. ⁊. §. pro tutore. ⁊ per totū. ff. de eo qui pro tut. vel cura. neg. ge. Cōtraria protutele datur ipsis gerētibus se pro tutore vel curatore cū vere nō essent aduersus pupillū vel minorē si aliquod necessario vel vtiliter de suo impenderūt in rebus pupilli vel minoris: ⁊ de hac habek in. l. fi. eo. ti. Et pro cognitione terminorum aduertatis: q: sanctus Blasius qui studet multiplicare numerū actionū post has duas reliquit vnū circulū: vez actionē tutele ẑtiā q̃ longe differt ab actione protutele ẑtia. Tutele nāq̃ cōtraria competit vero tutori aduersus pupillū si aliquid impēdit: ⁊ sic curatori aduersus minorē. Cōtraria vero protutele datur ei q̃ se fingebat: vt dixi: vel putabat se eē vbi erat. ⁊ de ẑtia tutele habek in. l. j. ⁊ p totū. ff. de ẑtra. act. tut. de qua. j. statim dicam. Scōo hec actio protutele est prētoria: vt est ter. in. l. j. in prin. ff. de eo q̃ p tuto. Tertio q̃ in simplū: pbak in. d. §. p tutore. Quarto est rei persecutoria: vt in. d. l. j. §. protutele. ff. de eo q̃ pro tuto. Quinto est in psonā cum venīat er ẑctu: vt dixi in precedēti prima. Sexto q̄ō sit stricti iuris videtur innuī: q: nō reperiak in. §. actionū. insti. de act. vt i alīs pluries dictū fuit Nā in. d. §. actionū. lz sit actio tutele: tñ non repik ibi actio protutele. Sz q̄ō sit bone fidei videk tenere gl. in. d. §. actionū. in v. tutele. dicit i numero plurali q̄ō iste actiōes cū reperiank ẑtie ⁊ directe: i dubio oēs debent iudicari bone fidei. Itē er alio fundamāto: q: in actionibus stricti iuris non veniūt vsure absq̃ stipulatiōe: sed in actionibus bone fidei veniūta tpe more: vt habek in. l. q̃uis. C. de vsu. Sed in hac actione vsure veniūt absq̃ stipulatione: vt. d. l. j. §. in protutele. ff. de eo q̃ pro tut. vel cur. neg. Et facit ter. i. l. q̄ō ergo. §. cōtrarium. de cōtra. act. tu. breuiter Jo. de cremo. in arbore sua tenet q̃ iste due actiōes directa sez ⁊ ẑtia protutele sint stricti iuris p rōnē: q: nō reperiunk in. §. actionū. quem sequif Dy. in. l. j. in prin. ff. de eo q̃ p tut. vt refert ibi Nic. de neap. ⁊ sequik. Idem tenet Dy. Jo. fab. ⁊ Jo. de pla. ⁊ Nico. de neap. in. d. §. actionum. in glo. in verb. tutele. lz Bre. ibi referat Dy. tenere ẑtiū: ⁊ Bar. in. l. j. ff. de eo q̃ p tut. quod tñ nō reperi. Cōcludo igik q̄ō hec actio p tutele tam directa q̃ ẑtia sint stricti iuris. Et ad glo. in. d. §. actionū. pōt dici q̃ loquitur in actione tutele ad aliud fundamētum q̃ vsure veniāt ⁊c. rndet Nico. de neap. in. d. l. j. ff. de eo q̃ pro tu. q: nō incōuenit q̃ sit stricti iuris ⁊ in aliquo habeāt naturā bone fidei vt etiam est in actione ex testamento: vt. l. titie. §. vsu. res de leg. ij. iuncta. l. alias. ff. de in lit. iurā. vide etiā do. Jas. preceptorem meū i. d. §. actionū. i gl. palle. Septimo q̃ sit ppetua: arguitur cū sit pse cutoria p reg. l. i bonorariis. de act. ⁊ ob. itē q̃ nō ifamet vī posse probari. put est dictū in alīs cū nō reperiak expresse cautū. Sed i ẑtiū innuit ter. in. §. in quibusdā. insti. de pena teme. liti. vbi dicit q̄ō dānati iudicio tutele infamantur loquēdo solū directa actione tutele cū ẑtie non infa ment. Et videk sentire gl. in. d. §. er quibusdā. ergo idē sit in directa ptu tele. Preterea si infamak verus tutor a fortiori ille qui falso gerit se pro tutore. argumento auk. multomagis. C. de sacrosan. eccl. Posset dici q̃ nō infamet: q: ibi tex. loquitur actione tutele nō aūt protutele. item pene sunt in dubio molīēde. l. interpretatione. de pe. ⁊ facit. l. arrianus. de act. ⁊ oblig. Itē er alio si nō iudicamus ipsam bonefidei vbi est fauor: q̃ solet extendi: iurta. l. cū quidā. de libe. ⁊ posthu. ⁊. c. odia. dē regu. iur. in. vi. Ai fortiori nō debem⁹ dicere in dubio q̃ infamet vbi est odiū dictis in ribus allegatis: ⁊ p ẽas q̃ nō cōprehēdak. in. d. §. er quibusdam. cogitabis. Nono q̃ dek heredibus ⁊ in heredes: pbak er eo q̃ est re persecutoria: per. d. l. in bonorarijs. facit reg. l. j. C. vt act. ab here. ⁊ contra here. et §. non aūt. insti. de ppe. ⁊ temp. act. cum etiā penales denk vt ibi regulari ter. Decimo q̃ sit simpler: dic vt in alīs dixi. Et eodem modo q̄ō sit singularis. Duodecimo q̄ō sit directa. iam est probatum in primo termino. ⁊ hoc quantum ad directam protutele. Ultimo q̄ō contraria: patet etiam in primo termino: et hoc quantum ad contrariam.

29 **Contraria tutele.** Istā dereliquit sanctus Blasius vt dixi in proxima p̄cedēti: ⁊ competit vero tutori aduersus pupillū si aliquid necessario vel vtiliter impendit ad repetendū illud a pupillo. De hac loquitur ter. in. l. j. ⁊ per totū. ff. de contra. ⁊ vti. act. tu. ⁊ idē est in curatore. d. l. j. §. hec actio. ⁊ tunc demū cōpetit si sez est finitū officiū. d. l. j. §. finito. Secūdo q̃ sit simpler. Item q̄ō singularis: dic vt in precedēti. Quarto q̄ō nō infamet: probat expresse ter. in. §. er quibusdā. institute de pena teme. litigātium. l. furti. §. fi. ff. de infa. Quinto est prētoria. vt. d. l. j. in prin. ff. de contratabu. ⁊ vti. act. tu. lz directa actio tutele sit ciuilis. vt dicem⁹ quādo crimus in actionibus ciuilibus. Nec obst. tex. in. d. l. j. in prin. inver. ciuiliter. quia loquik q̃tum ad obligationē que cōtrahitur ex gestis a tutore. Sexto q̄ō sit cōtraria patet ad nomē: ⁊ dixi in primo termino: ⁊ sic est. manifestū q̄ō nō sit directa: cū vt dixi illa sit ciuilis. Octauo videk in personā cuz veniat er quasi cōtractu. §. tutores. insti. de obli. que er quasi contra vt etiā dixi in p̄cedēti⁹. Nono est rei persecutoria: vt probatur in. d. l. j. in fi. prin. de cōtra. ⁊ vti. act. tu. Decimo quod dek in simplū: pbatur in eo. prin. l. j. §. q̄ō ergo. ⁊. §. in hoc iudicio. Undecimo videk q̄ō sit stricti iuris er eo q: nō reperik in. §. actionum ⁊ ita tenet Dy. vt refert Nico. de neapo. in l. j. in prin. ff. de eo qui pro tut. tamen glo. in. §. actionum. in ver. tutele. in fitu. de act. tenet cōtrarium: scz q̄ō sit bonefidei: quā approbat Dy. vt refert ibi. d. Jas. do. mens: ⁊ sequif Jo. fa. ⁊ do. Pe. de bella per. ⁊ Nic. de neapo. ⁊ etiā Are. ⁊ vltra rōnem glo. quaz Dy. dicit esse debilē: facit q: in iudicijs est seruanda equalitas. per. l. fi cū dies. §. pe. ff. de arbi. facit etiam glo. ad hoc in. d. §. actionum. in ver. pignoratitia. q̃ idē vult de pignoratitia contraria ⁊c. ⁊ Jo. fab. mouit dubium quare imperator nō fecit mētionem de cōtrarijs: prout dixit er locato ⁊ cōducto ⁊c. q̃ habito respectu de locatore ad cōductorē videnk vt directa ⁊ cōtraria ⁊c. vide pe. do. Jas. ibi. Duodecimo q̃ sit perpetua: dic vt in superiori cū sit rei persecutoria. Et est ter. apertus in. l. q̄ō ergo. §. fi. de contra. ⁊ vti. act. tu. ⁊ facit q: etiam directa actio tutele est perpetua: vt. l. tutores. C. eo. ti. ⁊ in iudicijs est seruāda equalitas: vt. s. dixi. Ultimo datur heredibus ⁊ in heredes. d. l. quod ergo. §. fi. de contra. ⁊ vti. act. tu.

30 **Depositi in quatuor casibus** directa ⁊ cōtraria. Primo est aduertēdū q̃ actio depositi regulariter est ciuilis: vt videbim⁹ j. inter ciuiles actiones: sed in quatuor casibus prētor dedit actionē depositi. s. q̃ metu tumultus ⁊ incendij ruine naufragij aliqs deposuit rem suā penes aliū: ⁊ sic depositum delēdit potius ex necessitate q̃ ex volūtate: vñ in istis casibus datur ipsi deponenti directa actio depositi que principio inest in simplū: id est dak ad rē depositā solū: sed ex inficiatione ⁊ pfidia depositarij crescit ⁊ dak in duplū. de hac actione habek in. l. j. cū duab⁹ seq. ff. depositi. ⁊ ibi glo. in ver. in duplum. Et est ter. cū glos. in §. in duplum. insti. de act. ⁊. §. sequens. v. plane. eo. tit. ⁊ hoc q̃ dek: scz in duplum intelligik intra annū: nō aūt post: vt habek in. §. fz furti quidē. ⁊. §. at ille. insti. eo. Et ratio differentie quare in deposito er voluntate semp dek in simplū: ⁊ in hac secus est: q: hic non potuit ita deliberare ⁊ prouidere apud quē deponeret: vt dicit glo. in. d. ver. plane. ⁊ in ver. dolo. ⁊. l. j. §. merito. ff. depo. Et sic cōsyderak ista actio directa er parte deponentis. Itē ⁊ scōo cōsyderak ẑtia er parte depositarij si aliqd impendit necessario vel vtiliter in re deposita: prout etiam dixi in alīs precedentibus q̃ reperiunk directe ⁊ ẑtie. Et ppterea tu iuuenis aduertas ad rubricā. ff. depo. dū dicit: vel contra: quasi dicat de directa actiōe depositi ⁊ cōtraria. Et de cōtraria actione tutele est ter. in. l. ei apud quē. in prin. ff. depositi. lz etiā possit loqui de alia cōtraria ciuilis: ⁊ vide text. in. l. q̃ tumultus. eo. tit. Scōo q̃ sit prētoria: pbatur in. l. j. §. j. ⁊. d. §. sequēs. v. plane. insti. de act. Tertio q̃ sit in psonā innuik cū veniat er quasi ẑctu: vt est dictū in p̄cedētib⁹. Quarto est rei p̃ ersecutoria regulariter sed ex inficiatiōe crescit ⁊ est pene psecutoria cū detur in duplū. d. §. in duplū. cū alīs que alleg. ⁊ inde posset dici mista: vt. d. §. sequens. versi. plane. in fin. Quinto datur in simplū ⁊ q̃ñq̃ in duplū: vt dixi. s. in primo termino. Sexto q̃ sit bone fidei: ptz q: reperik in. §. actionum. insti. de act. Septimo pōt esse perpetua ⁊ annalis fm varios terminos: vt dixi. s. in p̃mo termino: ⁊ habetur in. d. l. q̄ō tumult⁹. ff. depositi. Octauo dak heredib⁹ ⁊ in heredes fm tñ varios terminos: vt habetur etiā in. d. l. q̄ō tumultus. Nono est infamatoria: vt in. §. er quibusdā. insti. de pena teme. liti. intellige de directa actione cū contraria nō infamet: vt eo. §. sicut in alīs cōtrarijs. Decimo q̃ sit directa: ptz. s. in primo termino habēdo respectū ad directam. Undecimo q̃ contraria ptz eodem modo. Item est singularis per dicta in publiciana. Ultimo est simpler: per ibi dicta.

31 **Vie reiecte.** Primo est sciendum q̃ sunt opi. an ista sit p̃priū nomē actionis vel sit adiectio ad actionē in factum que datur er illo edicto de via publica. ⁊ glo. in. l. si in agrū. ff. de via pub. ⁊ itine. pub. refi. videk tenere cū Joanne: ⁊ sic q̃ nō sit ppriū actionis nomen. Sed ppter viā reiectam detur actio in factū vel vtilis actio. l. aglie. q̄ō ptz dū glo. ibi subdit: vt quidā. ita sequik Bart. ibi: sed Jo. cremo. in arbore vult q̃ sit propriū nomē actionis: er quo videk redargui vna opi⁹ sancti Blasij quam tenet in. j. q. tractatus: vbi dicit q̃ Jo. cremo. qui fecit arborē fuit ille de quo Accur. sepissime in glos. suis mentionē facit. Nam hoc nō videk verū: q: Joā. cremo. in arbore tenet q̃ ista actio habeat propriū nomē de per se: ⁊ tñ Jo. glossator tenet contra in. d. l. si in agrum. in glo. j. nec est dicēdum q̃ ita in hoc fuit sibi contrarius. cogitabis. Quātum ad hāc actionē ter. in. d. l. si refupine fuisset sibi contrarius poteris videre. bene verum est q̃ gloss. in de. fi. de testi. videtur innnere cū dicto sancti Blasij nisi dicamus q̃ Joan. in hoc fuit sibi cōtrarius: cogitabis q̃tum ad hanc actionem ter. in. d. l. si in agrū. videtur velle q̃ sit proprium nomen dum dicit: vie reiecte actio dabitur. vt etiā dicik. l. qui act. vt. l. sed ⁊ si. §. iniuriā. ff. ad. l. agl. ⁊ in fine facit q: als genitiu⁹ solet importare de p se: iurta no. in rubrica de noui operis. posset bene esse q̃ hodie sit loco adiectionis cum loco cuiuslibet interdicti detur actio in factum: vt in. §. fi. insti. de interdi. Et late dicetur in materia interdictorum. Et q̃ sit proprium nomē: facit: q: datur quāti actoris interest. d. l. si agrum. vt etiam dicitur in illo interdicto de via publica q̄ō detur quāti interest: vt habek in. l. j. §. fi. c. tit. Et posset forte attētari q̃ illud interdictū de via publica nō differat ab actiōe ex eo q̃ reficiēdo quis viā publicā si reficit i fundū alterius. sed istud est in capite edicti: q: debet seruare ille q reficit veterē altitudinē: ⁊ altitudinē. d. l. j. in prin. ver. viam. Sed cogitabis: pro nunc nō recedo ab opinione antiquorū ⁊ maiorū ⁊c. Et redeūdo ad terminos huius actionis est sciendū q̃ cōpetit illi i cui⁹ fundo via publica est reiecta ab alio q̃ reficiebat forte gra dilatādi fundū suū ⁊ dak quāti interest dñi fundi. ita habek

in.d.l.si in agrũ.ff.de via publi.ꝛ iti.pub.resi.Scõo qõ sit simplex: pz cũ cognoscak actor a reo:vt diri i pub.Et eodẽ mõ qõ sit singularis.Quarto qõ sit directa: pbak qz ex ẏbi ꝛ mente ptoris.d.l.si in agrũ.Quinto nõ est ẏta:iurta gl.in.d.l.ẏsensu.ff.de act.ꝛ obli. Sexto qõ non infamet.pz cũ nõ sit exp̃ssum:vt in plurib⁹ diri.Septimo qõ dek heredib⁹ꝛ in heredes põt pbari p.§.nõ autẽ.isti.de ppe.ꝛ tẽpo.act.in fi. ꝛ ex his q̃ habent in.d.l.in agr.§.fi.Octauo pbak ex quo est rei psecutoria:p reg.l.in bonarijs.de act.ꝛ ob.Et nono qõ sit rei psecutoria: pbari põt cũ dek ex q̃si maleficio:sicut dicim⁹ i his q bank ex q̃si ẏctu:ꝛ ẏctu: vt i.§.sequẽs.ver. carũ.isti.de ac.ꝛ diri i plurib⁹ p̃cedentib⁹.Decimo qꝫ sit stricti iuris:pz cũ nõ reptiak in.§.actionũ: Undecimo qꝫ dek i simplũ:põt pbari cũ dak ad interesse:vt diri p no.in.l.si in agrũ.Duodecimo qꝫ sit in psonã : põt argui cum sit ex quasi maleficio:p.d.§.sequẽs ꝛc. Ultimo qꝫ sit pretoria: põt pbari in.d.l.i.in prin.ff.de via publi.ꝛ itine.publi.resi.ꝛc.

31 **Quod metus causa.** Ante oia sciendum est qꝫ hec actio qꝫ metus cã personalis differt ab vtili actione in rẽ que dak metũ passo: de qua.s.est visum:vt põt colligi ex dictis p glos.ꝛ doc.in.l.metũ.§.volẽti.ff.qꝫ me.cau. Nã fm primã lec.ibi vtilis in rẽ que dak metũ passo bz locũ qñ met⁹ interesset super ĩcorporalib⁹:sed ista qõ met⁹ cã psonalis qñsup corporalib⁹.Sed fm lec.Jo.differũt:sc3 qõ actio qõ met⁹ cã p̃cedat aut par cũ vtili in rẽ vt in corporalib⁹ vtraqꝫ p̃cedat: sed sup incorporalib⁹ solũ qõ met⁹ cã. Sed fm tertiã lec.q̃ fuit Azo.quã sequit Bar.per.l.si mulier.§.fi.ff.qõ me.cau.ista actio psonalis qõ met⁹ cã dak vbicũqꝫ dak vtilis i rẽ: vt sc3 si p metũ fuit trãslatũ dñiũ alicui⁹ rei: vel qs metũ fuit ab actione liberat⁹ dak qõ met⁹ cã vt qs restituak in pristinũ statũ. ꝛ quasi reincidit in lec.Jo.vt sc3 ista qõ met⁹ cã psonalis dek etiã vbi dak vtilis in rẽ:sc3 circa corporalia.Sed addit illud qꝫ nũc est vtilis ista qõ met⁹ cã : vbi p⁹ erat directa.ita colligitur ex opi. Azo.fm verba Bar.si bñ ponderabis in.d.§.volẽti.ẏ.tertia lec.ꝛ ita dicit gl. mag. dũ dicit. ideo dic fm Azo. qõ etiã p̃ma psonalis dak vtilis ꝛc. Et ex his habes p̃mũ terminũ : sc3 cui cõpetat ꝛ qñ hec actio. Et pro plena indulgẽtia vltra ea q̃ diri.s.in vtili in rem q̃ dak metũ passo : adde qꝫ debes scire rõne metus esse pdita tria remedia:sc3 vtilis in rẽ qñ sumus in corporalibus vt in alienatione alicuius rei:vtilis in psonã tã in corpalibus q̃ in ĩcorporalib⁹.itẽ datur exceptio metus puta qñ qs p̃misit numerare pecuniã : ꝛ numeratio nõ fuit secuta:qz dak illi q̃ p̃misit exceptionẽ met⁹ ꝛ dak negotio nõdũ pfecto:lz aliqñ dek etiã negotio pfecto :puta si res quã dederã p metũ redibit ad me:ꝛ ego cõueniar:qz excipiã de metu:de vtili in rẽ:de vtili in psonã.habek in iurib⁹ pall.De hac exceptione est ter.cũ glo.in.d.l. metuz.§. sed qõ p̃tor.ẏ.sine impfecta.ff.qõ me.cau.Et vide q̃ alle.s.in vtili in rez q̃ dak metum passo:ꝛ adde hic dicta.Scõo qõ sit p̃toria. est ter.in.l.j.in prin.ff.qõ me.cau.ꝛ p alia iura q̃ allegaui in vtili in rẽ:vbi vide. Tertio est in psonã:vt in.§.preterea quasdã.in ẏb.in psonã.insti.de act. Est bene verũ qõ est scripta in rẽ:ꝛ sic dak contra oẽs ad quos puenit cõmodũ ex metu:vt est ter.in.l.metũ.§.cũ aũt.ff.qõ me.cau.in.l.si cum exceptione.§. in hac.eo.tit.glo.in.d.§.cũ aũt. ꝛ sic ptz qꝫ dak contra tertiũ possessorem Nunc Bar.in.l.iñ.C.eo.ti.ẏ.si.circa hoc querit.ꝛ versi.sed ego post gloss. mag.ibi:revocat in dubiũ.Uñ nascak hec actio personalis in rẽ scripta: ꝛ pertrãsit qꝫ nascak ex variis figuris causarũ quasi ẏbak q̃dã obligatio ex sola rei puẽtione.ꝛ ꝓpterea hic actio sit in rẽ scripta ꝛ detur etiã contra tertiũ possessorez : vtilis ẏo in rẽ dek eo qꝫ qs possidebat.arg.l.de co. §.fi.ff.ad exbi. sicut als in actione ad exhibẽdũ que est personalis ꝛ in rẽ scripta:vt.l.iñ.§.est aũt.ꝛ.§.fi.ff.ad exhi.sic etiã i pluribus interdictis.l.j. §.pe.ff.de interdi.ꝛ.j.suis locis ostẽdem⁹. Quarto põt dici qꝫ sit rei persecutoria ex eo qꝫ est in rem scripta:vt diri.s.in vtili in rẽ: ꝛ iurta.l.iñ. ꝛ iñ.C.qꝫ me.cau.Et aliqñ est pene psecutoria ꝛ facit cũ dek cõtra quẽlibet possidentẽ.l.metum.§.fi.ff.eo.ꝛ vide ter.in.l. qꝫ diximus.§.hec actio. ff.eo.ti.Quinto dak in simplũ regulr:sed res si non restituik in quadruplum intra annũ vtilẽ ꝛ post annũ in simplũ.d.l.iñ.ꝛ.l.si cũ exceptione. §.j.ꝛ seq.ꝛ.§.in hac.in fi.ꝛ.§.hec aũt act.ff.eo. cũ his que alle.s.in vtili in rem.ad istũ terminũ vide etiam in.§.quadrupli. ꝛ.§.item actio.insti.de act.Sexto qõ sit stricti iuris:pz cũ nõ reperiak in.§.actionũ. Septimo est arbitraria:vt in.§.preterea quasdã insti.de act.in.l.si cũ exceptione.§. hec aũt actio.ff.qõ me.cau.cũ simili.Octauo põt dici qõ sit ꝓpetua ex eo quod est psonalis:ꝛ psonales durãt p.xxx.annos.l. pe.ẏsi.quas oẽs.C.de cõsti.pecu.sed est aduertendũ qꝫ fm glos.in.d. l.iñ.C. qõ met.cau.in ver. munitus.quã dicit Bar.no. lz ista actio sit psonalis non tñ durat.xxx. annis cõtra.d.l.pe.sed solũ.xx.Et rõ est fm glo.preall.et etiã Bar. qꝫ cũ hec actio sit in rẽ scripta : ꝛ sic excedat fines terminos cũ dek ẏ quẽlibet possidentẽ: vt.s.est dictũ:excediturꝫ etiã a fuis terminis.ar.l.fi.in fi.C.de edi.diui hadria.tol.ꝛ p cõsequẽs nõ durat sicut alie personales.vide ibi. Itẽ hoc intellige q̃tũ ad rei psecutionẽ:et sic ad fim plũ:qꝫ ad quadruplũ nõ durat nisi p annũ:vt.s.dixi.Mono dak heredib⁹ ꝛ aliis successoribus:vt dixi in vtili in rẽ.l. qõ diximꝰ.§.hec actio.ff. qõ me.cau.vide q̃ dixi in vtili in rẽ circa hũc terminũ.Jn heredes dak in id qõ ad eos pervenit.d.§.qõ diximꝰ.Decimo nõ infamat : p ea q̃ in publiciana et aliis dixi ꝛ ita firmat glo.in.l.cũ exceptione.§.eum qui.ff.qõ me.cau.lz Pla. dixerit 2trariũ ex eo qõ admitat secũ aliã actionẽ de dolo:ꝛ etiã descendat ex causa famosa:sz non obstat sicut als est in interdictis.l.necꝫ.ff.de vi et vi arma.Itẽ alias in conditionibus.l.cessat.ff.de actio.ꝛ obli.et ita sequitur Bar.in.d.§.cum qui. Undecimo qõ sit vtilis patet ex dictis in primo fundamento.Item nõ cõtraria per dicta in precedenti.Item est singularis et simplex:vt clare patet.

33 **De dolo malo.** Nec competit illi qui recipit damnum dolo malo alicuius: vel si qs aduersus ipsum dolose versetur cõsulẽdo vel quid simile dolo faciẽdo:tunc si nõ superest ei aliqua actio qua possit experiri datur sibi hec de dolo.ita p batur in.l.j.§.j.ꝛ p totũ.ff.de dolo.Itez est aduertẽdũ qꝫ dak cũ cause cognitione:nec põt dari p modica quãtitate:sed dz excedi summa duoz aureoz:vt.l.si olim. §. fi.et.l.seq.cũ princi.l.nõ dz.ff.de dolo.habek in.§. gallinarũ.insti. de re.dimi. Nec etiã dak cõtra quasdaz psonas:de qbus habek in.d.l.nõ debet.Sed eo casu eius loco dak in factũ actio q̃ verbis temperak cũ debeat fieri mentio bone fidei:vt videk tranire Bar.post Ultramon.in.d.l.nõ debet.ꝛ Cy.in.l.si supstite.C.eo.ti.Et vt etiaz dicit sanctus Blasi⁹ hic est multũ aduertẽdũ sup quo Jctu interuenerit dol⁹ aut in Jctu bone fidei aut stricti iuris:de quo habek in.l.elegãter.p glo. ꝛ oẽs eo.ti.in.l.si qs cũ aliter.de ẏ.ob.maxime p repetentes. ibi addit et vnũ verbũ qꝫ dolus dz esse talis qui cadat in cõstantẽ virũ:als ascriberetur lenitati ꝛ fatuitati poti⁹ q̃ dolo:p ea q̃ habent p Jnno.in.c.cũ dilect⁹.ff.de his q̃ vi metusue cau.ꝛ ibi etiã p do.Abb.ꝛ dicit esse menti tenendũ pro articulis faciendis in hac actione: ita sanctus Blasius.Aduerte circa hoc qꝫ si est verũ est multũ no.ꝛ põt dupliciter itelligi : sc3 qꝫ dolus adhibeak a cõstante viro vt teneatur de dolo : vel qõ dolus adhibeatur cõtra cõstantẽ virũ als dolosus nõ teneak de dolo. Jntelligendo primo mõ credo qꝫ non sit verũ. Primo per bonũ simile:qz in actiõe qõ met⁹ cã.iuriscõsult⁹ interpretak de metu q̃ cadat in constantissimo viro vt.s.dixim⁹.ꝛ.l.metũ.j.ꝛ.ẏ.ff.qõ me.cau.quasi nõ cõtentus de simplici metu.Sed in hac actione de dolo nõ fuit aliter dictũ:igit.arg.ad auditẽtiã.cũ si.de deci.Itẽ ꝛ fortius si hoc esset verũ sequeretur qꝫ pupillus esset cõstans vir:cũ pupillus possit cõmittere dolũ ꝛ teneri de dolo: per l.barũ.§.item in cause.ẏ.ego arbitror.ff. de dolo.pupillus aũt est infirmi consilij ꝛ captionib⁹ poti⁹ suppositus. l.j . cũ si.ff.de mino.ergo ꝛc. Itẽ restringeret diffinitio doli vt nõ intelligak in psona pupilli ꝛ similiter p̃sonarũ.cõtra.l.i.§.dolũ.ff.de dolo. ꝛ p hoc primo modo non põt intelligi.Item ꝛ aliter o modo non põt stare:primo per tertiũ fundamentum. s.adductũ. Itẽ sequeretur qõ quis ex suo dolo primũ reportaret contra.l. in fi.C.si cer.pe. Sed forte voluerũt ita intelligere qõ ex quo minoribus nõ põt dari actio de dolo ex quo est famosa:ꝛ dak in subsidiumybi alia non datur.d.l.j.§. verba.ibi alia actio non erit ꝛ cũ minoribus detur in integrum restitutio si sunt decepti.l.j.et.l.diuus.§. nec intra has.ff.de in integ.resti.ꝛ.l.j.§.idẽ põponius.ff.de dolo. Correlarie sequit qꝫ actio de dolo nõ possit cõpetere in cõstãtibus ꝛ sic minoribus: cũ requirak qꝫ dolus cadat inconstãtẽ virũ.ita credo qõ possit bene se intelligere sanctus Blasius:lz verba sua nõ ostendant hunc spiritũ. ꝛ ad.c.cum dilectus.respondet plane qꝫ nihil facit qz non videtur decepti qui melioꝛẽ vitã elegerunt.vt dicit ibi glo.fin.Et etiã ex alio :qz ibi sumus in spiritualibus in quibus cum etiam nõ habeat locũ in integ. resti.a fortiori non habet locum actio de dolo que est famosa : cuz facilius concedatur restitutio quã actio de dolo.per.l.diuus.§.nec intra has.ꝛ.d.§.idem pomponius. Jta ego intelligerem pro nũc istos terminos in quibus tu cogitabis qz non legi apud aliqꝫ.Scõo hec actio est pretoria.vt.ff.de dolo.l.j.in prin. ꝛ.§.ait pretor.ꝛ.l.si oleum.§.fi.ꝛ.l.item exigit pretor.ff.eo.tit . Tertio est in personam.vt.§.preterea.ver.in personã.insti.de acti.cum simi. Quarto potest dici qꝫ sit rei psecutoria:qz datur in id qõ ad aliqꝫ puenit.sed si ex dolo.§.itẽ si quid.ꝛ.l.si plures.§.hec actio.ff.de dolo.cũ simi. Aliqñ aũt est pene persecutoria cũ possit iurari litẽ ꝛ ex contumacia reus cõdẽnari quanti iurantũ est vel iudicis arbitrio.vt.l.arbitrio.§.j.ff.eo. Quinto qꝫ detur in simplum:pz in.d.§.hec actio. ꝛ.d.§.item si quidẽ. Sexto qꝫ sit stricti iuris: pbatur ex.§.actionũ.insti.de acti.Septimo nõ est perpetua sed durat tñ per duos annos 2numerãdos a die cõmissi doli cõtinuo.vt habek in.l.si. ꝛ vide.C.de dolo. Et in hoc sunt correcta iura antiqua.vt.l.iñ.vbi vide.C.eo.ti.Octauo põt dici qꝫ detur heredib⁹ per.§. non autẽ.insti. de perpe.ꝛ tẽp. act.in.l.heredibus.ff.de dolo. in heredes dak de eo qõ ad eos pervenit. d.l.heredibus.et.l.si plures.§.hec actio.et l.in heredẽ.ff.eo.tit.cuz simi.Nono est actio famosa.l.j.§. pretor ait.ff.de dolo.d.§.ex quibusdam.insti.de pe.teme.lit.Decimo qꝫ sit directa:patet qz ex verbis ꝛ mente pretoris iuribus in secundo termino alleg. Itẽ nõ est contraria : vt in precedentibus diri. Item qꝫ sit singularis ꝛ etiam simplex:patet manifeste. Adde ꝛ decimoquarto qõ est arbitraria in.d. l.arbitrio.§.j.ff.de dolo.insti.de act.in.§.preterea.cum simi.ꝛc.

34 **Furti manifesti.** Primo est sciẽdũ qꝫ hec actio cõpetit illi cuius interest furtũ illud manifestũ nõ esse factum:ꝛ de hac habek in.§.furti aũt actio.insti. de obligac ex deli.nascun.cum simi. Hec refert an ille apud quẽ res est subtracta sit dominus vel nõ:dũmodo eius intersit.vt.d.§.furti.ꝛ.§.fi.instit.verbo.rap.Et fur manifest⁹ dicitur qui facto furto anteq̃ ad locũ destinatũ rem perferat deprehẽdit in publico vel priuato loco siue a domino: siue a quocunqꝫ:vt habetur in.l.iñ.tiñ.ꝛ.v.ff.de fur.imo plus qõ si dum fur fugiat abiciat furtum etiam erit fur manifestus.vt est text. in.l. si quis in

quis in seruitute.§.sed celsus.ff.de fur. habeꝫ etiã in manifestis.insti.de obli.que ex delic.nascũ.¶.l.vulgaries.ff.e.¶ in.c.vulgaris.de peni.dist.j.Et si aliquis caperet furẽ.nõ posset ipsum retinere vltra.xx. horas:inxta ea que habent in.l.capite quinto.ff.de adul.als qs incideret in penã primi carceris.de qua in.l.j.C.de pri.carc.Etiã qõ laicus caperet furẽ:vt per Bar.in.d.l.si quis i seruitute.¶ p Bal.in.c.cũ nõ ab hoste. de iud.refert san.Blasius hic.Est etiã aduertẽdũ q̃ pena furti manifesti est in q̃druplũ in quo nõ cõtinet rei pſecutio cũ ablq̃ quadruplo ad rẽ ipsam possit agi cõdictione furtiua vel rei vẽdicatione.Cõdictione furtiua aduersus furẽ vel eius hr̃dẽ.rei vẽdicatione aduersus quẽcunq̃ possessorẽ: vt habeꝫ in.§.fi.insti.de obli.q̃ ex deli.nas.Et qõ in quadruplo nõ inest rei pſecutio:pbaꝫ i.d.§.fi.dũ dicit ad pene tm̃ pſecutionẽ.¶ pbaꝫ l.§.sic ita q̃ ibi:ait extra penã ꝛc.insti.de act.Et qõ agaꝫ ad quadruplũ: intelligaꝫ intra annũ:post annũ vo daꝫ in simplũ.Jn eo autez qõ diri qõ põt dari cõdictio furtiua ¶ rei vẽdicatio:est intelligẽdũ si qs sit dñs. Si aũt nõ sit dñs qõ remedium habeat.vide Bar.in.l.manifestissimi.C.de fur. p Ang.are.in.d.§.fi.insti.de obli.que ex deli.nascũ.Jtẽ est vlteri⁹ sciendũ qõ ista actio q̃ daꝫ ad quadruplũ ¶ alie:vt.s.cũ sint ciuiles per.d.§.fi.dicta cã esset agitãda coꝛã iudice causarũ ciuiliũ sicut als cause criminales nõ agitanꝫ coꝛã iudice ciuiliũ:vt habeꝫ in.l.solem⁹.§. latrunculator. ff.de iudi.cũ si.lz in Jtiũ videaꝫ ter.in.l.ex eo.C.de agẽ.in re lib.rñ.Jtem etiã possit agi criminaliter:vt habeꝫ in.l.fi.ff.de fur.sed in hoc est etiam pro iuuenib⁹ aduertẽdũ an sez pro furto qs de iure possit suspẽdi: et in hoc nõ reperies multa iura.De iure ffoꝛ reperiꝫ ter.q facit mentionem de pena furcarũ in.l.capitaliũ.§.famosos.ff. de pe.q tñ duob⁹ modis intelligiꝫ:vt.j. dicã. De iure nouo est ter. in aut.sed nouo iure. ¶ in coꝛpe vñ sumiꝫ.C.de ser.fu.q dicit qõ p furto qs nõ morit. Est ¶ ali⁹ ter.magis nouus in.§.si qs quinq̃ solidos.in aut.de pac.tenẽ.in.¶.col.Sed fm Bar.in.d.§.famosos.fm vnã lectu. qñ fur famosus de iure ffoꝛ põt suspendi per illũ ter.secus qñ nõ est famosus.¶ ita loquiꝫ ter.in.d.aut.sed nouo iure.¶ ter.in.l.fi.ff.de fur.Sed de iure nouissimo vltra q̃nq̃ ducatos qs põt suspẽdi:als fustigabiꝫ:ita loquiꝫ ter.in.d.§. si quis q̃nq̃. Et ita etiã firmat gl.in.§.iniuria.in aut.de pa.iur.fir. lz quidã per illuz ter. velint in hoc esse reuersum ad leges antiquas:prout refert Bart in.d.§. famosos q tãdẽ tenet illã glo.in pncto iurie:lz p viã statutoꝛũ dicat esse prouisum in qualibet ciuitate.Quis aũt dicaꝫ famosus latro: vide glo. ¶ doc.in.d.§.sed nouo iure.¶ Bar.in.d.§ famosos.vide in materia maxime Bal.¶ Saly.in.d.aut.sed nouo iure.Vide etiã in materia vnũ mirabile dictũ Bar.in.l.si dominũ.ff.de fur. q̃ sez ex mutatione territoꝛ̃ noua nascit actio furti ad vindictã publicã:¶ dicuntur furta multiplicari p qõ multi suspẽdunt. vt refert Ang. are. quẽ vide in.§.i.in.j.col.insti.de obli.q̃ ex deli.nascũ.Scõo q̃ sit in ptoria.est ter.i.§. furti aũt.insti. de ppe.¶ tẽpo.act.cũ si.Tertio q̃ sit in psonã : ptz cum veniat ex delicto prout diri in his q̃ veniũt ex ẽctu p.d.§.sequẽs.insti.de acti. Quarto q̃ sit rei pſecutoria:satis ptz ex dictis.s.in pmo ei⁹ termino. Quito q̃ deꝫ in quadruplũ:superi⁹ diri ¶ allegaui.Sexto q̃ stricti iuris : ptz in.d.§. actionum.Septio q̃ sit ppetua vel tpalis: ptz ex allegatis in termino.s. Octauo q̃ deꝫ heredib⁹:probatur in.§.nõ aũt.insti.de ppe.¶ tẽp.act.¶.§. penales.Jn heredes nõ:nisi de eo qõ ad eos puenit : p dicta in alĩs ꝛc. Nono q̃ infamet: pbaꝫ in.l.furti.ff.de infa.in.§.ex quibusdã. insti .de pena teme.liti.cũ si.Decimo q̃ directa:ptz: qz ex verbis ¶ mente. Undecimo q̃ nõ Jtia:clarũ est.item q̃ singularis ¶ simpler:plane intelligas ꝛc.

35 **Furti aduersus** nautas caupones stabularios. Antequã vadam vlterius:primo est aduertẽdũ q̃ Jo.in arbore sua posuit istã actionẽ furti aduersus nautas ꝛc.De inde in duob⁹ alĩs circulis posuit duas actiões in factũ.Una est in simplũ aduersus caupones ꝛc.Illa in duplũ:¶ ambe dicũtur in factũ. Et licet sanctus Blasius statim post illã furti subdat illas duas: tñ nos sequemur ordinẽ arboris Jo.Et de illis suis locis dicemus.Ad hanc dicas q̃ cõpetit illi cui est factũ furtũ in caupona nani vel stabulo alteri⁹ per suos famulos : quoꝝ opera dicti naute : sez caupones vel stabularij vtunꝫ vel etiã q̃ ꝛsilio caup.nau.¶ stab.furtũ fit factũ. Et hec actio daꝫ in duplũ.¶ de his est tert.in.l.j.in prin.¶.§.nauigandi.ff.fur.aduer.nau. cau.sta. Et est in electione ipsius qui rẽ amisit an velit agere hac actione pretoria cõtra exercitoꝛẽ nauis:an nõ contra furẽ actione furti ¶ sic actione ciuili.d.§.nauigãdi in flumi.Et fm Bar.in rub.ff.eo.ti. referendo.Hyp.¶ Roffr.in libellis suis : ista actio appellaꝫ in facto aduer.nau. caup.ꝛc.nec est actio furti manifesti vel non:prout quidã dicunt. Et vltra Bar.hoc probatur in.d.§.nauigandi.in fi.iuncta glo. in ver.experiri.Que antẽ sit differentia inter hanc actionem ¶ illã.de qua in.tit.nau. caup.stab.glo.in rub.ff.eo.tit.¶ in rub.fur aduer.nau.¶ etiam colligitur ex glo.in.l.lz.§.in factũ.ff. nau.cau. ponit plures differentias :q̃ aũt sint bone:¶ que nõ:vide Bar.in.d.rub.ff.fur aduer. nau. Ad illud antẽ qõ diri q̃ hec actio daꝫ in duplũ est aduertẽdũ:q: licet glo.in.d.rub.ff.nau. caup.dicat q̃ in hoc duplo ineſt rei pſecutio:tñ fm Bart.in.d.ru.vult dicere Jtiũ:vt sez in hoc duplo nõ inſit rei persecutio : sed totuz sit pena. Et q̃ fit actio in factũ:pbat ter.opti.in materia ista in.§.item exercitor. insti.de obli.que ex quasi delic.nascũ.in.l.fin.§.hec actio.ff.nau.cau.stab. reliqua pro terminis vide in locis prealle.¶ dicek cuz erimus circa illas duas actiones in factũ.de quib⁹.s.mẽtionẽ habui. Scõo qõ fit pretoria: est ter.in.d.l.j.§.nauigandi.in duobus locis ibi:ex edicto pretoris.¶ ibi: iure honorario.¶.l.fi.§.hec iudicia.ff.nau.caupo. Tertio q̃ sit in personam: probaꝫ cũ veniat ex quasi delicto.d.§.fi.insti.de obli. que ex quasi deli.Quarto qõ sit rei pſecutoria, pbaꝫ in.d.l.j.¶ est etiam pene persecutoria:vt ibidẽ.Quinto qõ sit duplũ: pbani.s.in primo termino.Sexto qõ sit stricti iuris:ptz in.d.§.actionum.Septimo põꝛbici qõ sit ppetua q̃tum ad rei persecutionẽ:annalis sit q̃tum ad penam per ea que habẽtur in.l.in honorariis.de act.¶ obli.Et satis ptz ex his que diri in proxima precedenti.vide ter.in.d.l.fi.§.hec iudicia.Octauo qõ detur heredibus ex ter.in.d.§.fi.insti.de oblig.que ex deli.nascun. sed contra heredes non datur.d.l.fi.§.hec iudicia.ver.in heredem. Nisi dicamus qõ teneantur de eo qõ ad eos pervenit prout dicitur in multis penalibus:vtin.§. pe.insti.de perpe.¶ tempo.act.Nono non infamat per dicta in pub.Jtẽ est directa per dicta in precedenti. Jtem non est contraria eodẽ modo. Jtem simpler ¶ singularis vt in precedenti ꝛc.

36 **Serui corrupti.** Hec cõpetit dño q̃ serui aduersus illuz qui suo consilio ¶ persuasionibus seruum talẽ corrupit:vel qõ hortatus sit eũ ad furtũ faciẽdũ:vel qõ filẽ delictũ:vel cũ deterioꝛẽ fecerit animo ¶ moribus puta cõtumacẽ dño iniuriosum:¶ sic de silibus:prout hec oĩa probanꝫ in.l.j.¶ seq.ff.de ser.corru. in.l.si quis psuaserit.C.eo.§.vnde.insti.de act.¶ obl.que ex delic.nascun. ¶.§.in duplũ.in ver.itẽ serui.insti.de act.Et daꝫ in duplũ: vt dictis iuribus:bene verũ est:in duplo inest simplũ cũ non sit totũ pena.ter.est in.l. vt tantum.§.in hac.ff.de ser.corru.gl.in.l.j.in prin.ver.in duplum. eo.tit. Et est aduertendũ qõ habet locũ in seruis corruptis solũ: qz si corrũperetur filiusfa. tunc non habet locum hec actio: sed succedit vtilis actio: ¶ respectu interesse potest deferri iuramentũ in litem reseruata taxatione iudicis:vt est ter.¶ ibi bona glo.¶ doc.in.d.l.vt tantũ.§.j.ff.eo.Secundo q̃ sit simpler.Jtẽ q̃ singularis. Jtẽ q̃ nõ cõtraria sunt termini manifesti per sepe dicta in precedentibus. Quinto q̃ sit pretoria:est tert.in l.j.in prin.ff.de ser.corru.cuz si.Sexto q̃ sit in personã: pbaꝫ cũ sit ex delicto: vt diri in pluribus alĩs. ¶ q̃ sit ex delicto: est tert. in.l. in hoc iudicio.ff.de ser. corrup. Septimo q̃ sit rei pſecutoria q̃tum ad rẽ:patet ex j.dicãdis. Octauo datur in duplum:vt.l.doli.§.hec actio.j.¶.l.si quis.§. fi.¶.l.vt tantum.§.in hac.ff.de ser.cor.d.ver.itẽ serui.insti.de act.intelligẽdo sane q̃ insit rei persecutio:vt diri in primo termino.Et ex hoc arguitur q̃ sit etiam persecutoria.Nono est stricti iuris.d.§.actionũ.Jtem est perpetua ¶ nõ tpalis: vt est tert. in.l.hec actio.ff.de ser.cor.intelligi sane q̃tum ad rẽ persequẽdã:alias est annalis:per reg.l.in honorariis.de act. ¶ obli.cogi.Undecimo daꝫ heredibus:vt.d.§.hec actio. Jn heredes nõ datur ex eo qõ penalis:per illũ tert.nisi saltẽ de eo q̃ ad eos pervenit.vt in pcedẽti diri. Jtẽ nõ infamat p dicta in publiciana. Ultio est directa cum veniat ex verbis ¶ mẽte pretoris: vt la te diri in publi. lz reperiatur qñq̃ vtilis vt in vsufructuario cui datur vtilis si sit corruptus seruus in quo vsumfructum habet.l.si quis seruum.§.si in seruo.ff.de ser.corru.

37 **Vi bonorum raptorum.** Hec actio competit illi cui⁹ bona p vim ablatiua rapta ¶ ablata sunt:dũmodo sint mobilia q̃ asportari possint: habeꝫ l toto ti.ff.vi bo.rap. ¶ insti.eo.p gl.in.l.j.C.de his que vi metusue cau. Et intra annũ daꝫ in quadruplũ in quo ineſt rei pſecutio post annũ in simplũ:insti.eo.ti.in prin.¶ in.l.ñ.in prin.¶.§.in hac actiõe.ff.eo.ti. quot autem sint genera violẽtiarũ:vide gl.in.d.l.j.C.q̃ me.can.¶ gl.in.l. ex.at.ff.eo.ti. Et dato casu q̃ aliquis ex loco vbi nullus erat rẽ abstulisset an teneaꝫ furti.vel vi bo.rap.vide que habentur in.l.si quis ex domo. ff.de fur.p Bar.in.l.j.ff.vi bo.rap. vide etiã sanctũ Blasiũ hic q̃ refert et sequif.Scõo q̃ sit pretoria:est tert.in.d.l.ñ.in princ.ff.vi bo.rap.insti.eo. in prin.Tertio q̃ in personam:ptz cũ veniat ex maleficio: vt in plurib⁹ alĩs diri. Quarto q̃ sit rei pſecutoria q̃tũ ad rẽ:patet cũ post annũ detur in simplum:vt iuribus alleg. in primo termino lz intra annũ sit pene persecutoria.Jtẽ q̃ daꝫ in simpluz ¶ in quadruplũ fm varios terminos iam est declaratum.Jtẽ q̃ sit stricti iuris:ptz in.d.§.actionũ. Jtem q̃ sit perpetua q̃tum ad ipsam rem: patet vt.s.lz q̃tum ad penã annalis.Octauo daꝫ heredibus.tert. est in.l.ñ.§.fi.qui inci. hec actio.ff.vi bo. rap. Contra heredes non datur: vt ibi habetur: sed an detur pro eo saltem in quo essent facti locupletiores:in ter.in ver.an tñ.vide cum gloss. ¶ doc.¶c. Nono est infamatoria. l.j.ff.de infa.§.ex quibusdam. insti.de pe. teme.li.Decimo est directa:qz ex verbis ¶ mente:vt.s.diri in alĩs. Sed aduerte qz gl.insti.vi bo.rap.in prin.in ver.vtilis.videtur tenere q̃ ita demum hec actio sit directa si plures res rapte sunt. Sed si vna tñ sit vtilis:ita videtur transire gloss.in.ñ.opp. iurta theoricã tradita ad.l.qui filium.§.fabini.post glo.ibi.ff.ad trebel.Ange.are.in.§.respõsa prudentum.insti.de iu.na.gen.¶ ciui.Sed ille ter.insti.vi bo.rap.in princi.dum dicit qõ actio vtilis est etiam si quis vnã rem minimã raptuerit: innuit contrarium imo si hoc esset verũ sequereꝫ qõ semp hec actio esset vtilis per dictionẽ:etiã.ibi posita que implicat;quasi dicat nõ solum si plures res rapte sunt est vtilis actio vi bo.rap.sed etiam qñ vna solũ. vñ melius videtur prima opi.glo.ibi dicentis:vtilis est:idest efficax. vel potest dici vtilis est:id est prodest: quasi possit intentari hec actio non solum pluribus rebus raptis:sed etiam vna.Undecimo non est contraria per dicta in alĩs.Jtez est singularis.Ultimo est simpler per dicta in publi.ꝛc.

38 **Iniuriarū que nō** descendit ex lege cornelia. Prio est sciendū q̄ actio iniuriarū reperitur duplici iure introducta: iure scilz pretorio: ⁊ ciuili. Et hinc est q̄ altera dr pretoria quā nūc tāgam. Altera ciuilis de qua dicem⁹ inter ciuiles. Prio nūc breuiter scias q̄ hec que est ptoria cōpetit extra tres casus in quib⁹ cōpetit ciuilis: de quib⁹ est ter. in.l.ler cornelia. in prin. ff. de iniu. in. §. sed lex cornelia. insti. eo. ti. ⁊ ibi gl. in ver. introdurit. scz cū quis fuit pulsat⁹: vel verberat⁹: vel qs per vim intranit eius domū. Jn alijs casibus cōpetit hec iniuriarū pretoria: puta q̄ alicui iniurioſe sit dictus cōuitiū: vel qd file: vt habek in.l.si nō cōuitij. C. de iniu. in.l. ptor. in prin. ff. eo. in. Liten apud labeonē. §. ait prętor. eo. tit. Et in hac actione sit estimatio per iuramēta actoris fm suā estimationē ⁊ tarationē iudicis: fm glos. in. L. iniuriarū estimatio. ff. de iniu. in. l. lex cornelia. in prin. eod. tit. ⁊ gl. in. §. sed lex. ⁊. §. pena. insti. eo. q̄ aliter ꝓcedit in actione ciuili vbi iudex estimat: vt dr in locis preal. scz Bar. in. d. l. iniuriarum estimatio post Azo. in sum. C. eo. tit. dicat verioꝝ esse opi. q̄ nō differāt in hoc pretoria ⁊ ciuilis. per. l. sed si vn⁹. §. seruus meus. ⁊. l. itē apud labeonē. §. q̄ ait prętor. ff. eo. de quo ibi vide: ⁊ in. d. l. si nō cōuitij. C. eo. ⁊ adde que dicam in actione ciuili iniuriarū ad vtriusq; declarationē. Scdo q̄ sit pretoria: ptz in iurib⁹ prealle. cū simi. Tertio q̄ sit in personā: ꝓbatur cū veniat ex delicto: vt in multis dixi. Quarto est pene persecutoria cum detur solū ad vindictā non ad aliquid q̄ est de patrimonio: abſit: ita ꝓbak in. l. prętor. §. i. ver. qd̄ ergo. cl. j. in fi. ff. de iniu. dum dicit vt vendicetur: non vt damnū sarciak. Jtē pōt dici q̄ dek in simplū: hoc est ad id qd̄ est in estimatione deductum secuta iudicis taratione: nec reperik prius simplus cui possit addi duplum vel quadruplum. Sexto est stricti iuris: vt. d. §. actionū. Jtē nō est perpetua sed durat anno: vt. l. si non cōuitij. §. j. C. de iniur. Qualis aūt sit iste annus: vtilis an cōtinuus: dic vt ibi: ⁊ vide in §. pena. insti. eo. Jtē nō est trāsitoria ad heredes. cū nō dek heredibus vel contra. l. iniuriarum. in prin. ff. eo. Et ratio est q̄ nō dicik in bonis nris ante lit. cōtest. l. iniuriarum actio. ff. eo. vide ter. ⁊ glo. in. §. nos oēs. versi. sed heredib⁹. inst. de perpe. ⁊ tempo. ac. Jtem infamat. l. j. ff. de infa. §. ex quibusdā. insti. de pena teme. litī. l. j. §. prętor. in princ. ibi: qui famosam actionem. ff. de iniu. Decimo q̄ directa patet: q̄ ex verbis ⁊ mente. Et q̄ non contraria ⁊ q̄ singularis ⁊ vltimo sit simplex sunt termini manifesti per late dicta in alijs: maxime in publi.

39 **Jn factū subsidiaria** legis aquilie. Prio est sciēdum q̄ hec actio dz locum q̄n alicui est datum damnū vel iniuria de nō corpore in non corpus: vt ponik exemplū in. §. fi. insti. ad le. aquil. tunc q̄ non potest habere locū directa nec vtilis actio. l. aqlie ꝑo: supplet hāc i factū actionē. vt est ter. no. in. l. q̄ actionum. ff. de prescrip. ver. q̄ dic vt in. §. fi. Et plene declarabitur cū erim⁹ in directa actione. l. aquil. que est ciuilis. Scdo q̄ sit pretoria: est ter. in. d. §. q̄ actionū. ff. de prescrip. ver. ⁊. d. §. fi. cum si. Et q̄ in personā. ptz etiā cum descendat ex delicto: vt in precedē. ⁊ pluribus alijs dixi. Jn alijs decem terminis dicas vt late dicam in directa actione. l. aquilie inter ciuiles: ⁊ tamet interim potes inuestigare ⁊c.

40 **Jn factū loco** cuiuslibet interdicti. Antecꝑ descendā ad terminos interdictorū plura principalia premittēda duxi ad euidētiam: quibus visis quā facilima tibi erunt interdicta. Primū igik est q̄ hodie loco cuiuslibet interdicti est prodita vtilis actio in factū: vt habek in. §. fi. insti. de interdi. ⁊. l. incerti. ⁊. l. fin. C. eo. Sed aduerte q̄ dz hodie nō ꝓponanē interdicta cum illa solennitate vt olim: tū extra ordinē possent ꝓponi: vt. d. l. incerti. Et ita sentit glo. in l. j. §. restituende. ff. vti pos. in glo. in ver. per actionem. Scdo premitto q̄ sunt plura gña actionis in factū: vt est glos. no. in. d. §. fi. in rub. ff. de prescrip. ver. ⁊. l. quoties. eo. ti. vbi vide. Tertio q̄ dz plures reperiank diuisiones interdictorū: vt in toto tit. insti. de interdi. tū ego recollegi plures alas: vt j. patebit. ⁊ pfitebor apud neminē legisse. Prima igik diuisio interdictorū sit q̄ quedā dank respectu diuinarū rerū: quedā respectu humanarū. Jsta diuisio probak in. l. j. in ꝑ. sciendū. ff. de interdi. respectu rerum diuinarum interdicta sunt: ne quid in loco sacro. de mor. infe. de sepul. edi. respectu humanarū sunt ola alia. Scda diuisio q̄ pōt dici respectu effect⁹ est q̄: quedā dicunk exhibitoria: quedā restitutoria: quedā prohibitoria. ⁊ q̄dā mista. Dec diuisio ꝓbak in. l. j. §. interdictorū aūt. ff. de interdi. Et exhibitoria sunt de lib. ho. exhi. de lib. exhi. insti. de interdi. §. exhibitoria. Prohibitoria: ne qd in loco pub. ⁊ de mor. infe. §. phibitoria. insti. e. Restitutoria: vt interdictū de vi ⁊ vi arma. quo. bo. ⁊ si. quista sunt: nevis fiat ei. de libe. exhi. Nā primo ꝓhibet prętor inferri vim possessori: ⁊ amissam cogit restituere. l. pe. §. cū prętor. ff. ne vis fiat ei. l. j. §. interdictoꝝ. de interd. Sed aduerte si huic diuisioni posset addi quātū mēbrū vt quedā interdicta dicank deductoria vt interdictū de lib. dedu. p ter. in. l. ifi. §. j. ⁊ seq. ff. de lib. exhi. dz hoc mēbrū non posuerit Jurisco. dicam sup eo. Tertia diuisio est respectu tpis pro quo dank interdicta: q̄ q̄dā dank in tps pñs: q̄dam in tps preteritū. ista ꝓbank in. l. j. §. interdictorū quedā. ff. de interdi. Jn pñs tps dank vti possi. ⁊ vtrobi. q̄ ille qui reperik possessor tpe lit. cōtest. ille vincit dūmodo nō vi: nō clā: nō pcario possideat: ita habes in. §. hodie. insti. de interdi. in. l. j. in. fi. ff. vtrobi. Jn tps preteritū dank: vt. ff. de iti. actuq; prima. de aq̄ quoti. ⁊ esti. l. j. Quarta diuisio sit respectu tpis intra q̄ dank interdicta: q̄ q̄dā sunt annalia: quedā perpetua ista ꝓbank in. d. l. j. §. fi. ff. de interdict. Et annalia sunt: vt interdictus vñ vi. l. j. in prin. de vi ⁊ vi arma. Perpetua: vt de tab. exhib. l. iñ. §. fi. ff. de tab. exhi. cū fi. Et adde distinctiūculā q̄ aut sunt interdicta q̄ ꝓtinēt rei psecutionē: ⁊ tūc dank ppetuo nisi sint ex maleficio. Si vo nō ꝓtinēt rei psecutiōe: terminank anno nisi de eo q̄ puenit ad heredē. vide in. l. in honorariis. de act. ⁊ obli. in. l. ii. in pn. ff. de vi ⁊ vi ar. in. §. nō aūt oēs. insti. de perpe. ⁊ tēpo. act cū simi. Quinta diuisio est respectu psonarū q̄bus cōpetūt: q̄ q̄dā simplicia. ista ꝓbak in. l. ñ. in prin. ff. de iterdi. Simplicia sunt vt exhibitoria ⁊ restitutoria interdicta: hoc est vbi cognoscit actor a reo. Duplicia ꝓut est interdictū vti pos. ⁊ vtrobi. vbi nō cognoscit actor a reo: vt hr in. §. tertia. insti. de interdict. d. l. ñ. in prin. e. ti. Serta diuisio respectu cause p qua cōpetūt quedā hominū cā: quedā cā diuini iuris. ista ꝓbak in. l. ñ. §. interdicta aūt. ff. de interdi. Dominū causa ola interdicta cōpetunt exceptone quid in loco sac. de mor. infe. ⁊ de sep. edi. nec ista est eadē cū. pria q̄ ista dr respectu cāe: illa respectu ptinētie lz videak eadē. Septima diuisio pōt dici respectu cause quā ꝓtinēt: quedā eñ continēt cām ꝓprietatis: q̄dā ōsi proprietatis. ista ꝓbak in. d. l. ñ. §. q̄dā interdicta. ff. eo. quedā ꝓprietatis continet interdictū de iti. actuq; pri. ¶ Quasi ꝓprietatis vo: vt ne qd in loco sac. cū res sacre sint in nulli⁹ bonis. §. nullus. insti. de re. di. Octaua diuisio est respectu possessionis. q̄dā sunt adipiscēde possessionis: q̄dam recuperāde: quedā retinēde. ista ꝓbak in. d. l. ñ. §. hec aūt. ⁊. §. adipiscende. insti. eo. Adipiscēdo aūt: sunt vt quorū bonorū. ⁊ saluianū interdictū. Recuperāde: de vi ⁊ vi ar. Retinēde: vt vtrobi. ⁊ vti pos. vt. §. adipiscēde. §. recuperāde. §. retinende. insti. eo. Nona est diuisio respectu vtilitatis et iuris: q̄dā eñ ad publicā vtilitatē sunt: q̄dā iuris sui tuēdi cā: quēdā officij cā: ⁊ q̄dā rei familiaris ista ꝓbak in. d. l. ñ. §. hominū cū ad publicaz vtilitatē: vt interdictū de via pub. vt in flumi. publi. de cloa. ⁊ iti. publ. Juris sui tuēdi: vt de libe. exhib. Officij cā: vt de lib. ho. exhi. cum homo homini officiū debeat. l. seruus ea. in fi. ff. de ser. exper. Obsequiū est inter patronū ⁊ libertū. l. obsequiū. C. de neg. gest. Pietas inter patrē ⁊ filium. l. ñ. C. eo. ti. vide gl. in. d. l. obsequiū. Causa rei fami. sunt vt de itine. actuq; prima. vti pos. vnde vi quo. bo. ⁊ quo. leg. ⁊ simi. Et habes diuisiones ad interdicta: nec ita aliter reperies. Quarto ad euidentiam habes scire quot sint regule affirmatiue interdictorū. Et vna est q̄ ola interdicta sunt psonalia. l. j. §. pe. ff. de interdi. lz rē scripta sint. Et aduerte quia q̄n actio dirigik in psonā: qs ꝑsupponit quā obligatū: lz q̄n in rē: qs nō est obligat⁹ lz moneak cōtrouersia sup re: vt ꝓbak in. §. oīm. insti. de act. Scda regula q̄ in oīb⁹ interdictis hr rō fructuū a die lit. cōtest. et non ante. l. interdi. ff. de interdi. lz fallat in interdicto de vi ⁊ vi ar. in quo veniunt fructus a die expulsionis. vt. l. j. in prin. ⁊. §. ex die. ff. de vi ⁊ vi ar. Tertia regula q̄ loco cuiuslibet interdicti hodie dak actio in factū: vt in. d. §. fi. insti. de interdi. l. incerti. ⁊. l. fi. C. eo. ti. de quo etiam tetigi. ff. in. j. euidētiali ad interdicta. Quarta regula q̄ interdicta q̄ sunt ānalia fiūt ppetua de eo q̄ puenit ad eū cū q̄ agik. l. pe. ff. de interdi. Quīta regula q̄ interdicta q̄ sunt annalia a d agēdū sunt ppetua ad excipiēdū. l. lz C. de excep. Serta vt q̄ de possessiōe ꝓcedat p interdicta cū ipa sint de possessiōe interdicti. C. de interdi. l. fi. C. quo. bo. Septima q̄ vbi ꝓcurrit petitorij ⁊ possessorij pri⁹ agitak possessorij. l. incerti. C. de interdic. late p Bar. ⁊ oēs in. l. naturalr. §. nihil cōe. ff. de acq. pos. cū si. Octaua q̄ petitorij ⁊ possessorij debēt intētari cora eodē iudice. vt. l. nulli. in fin. C. de iudi. cū si. Nona q̄ oē interdictū pōt vtilr ꝓponi deficiētib⁹ diuersis vbis: vt ꝓbak in. l. j. C. de interdi. cū dek ibi vtile interdictū de arb. ced. casu quo radices arboris noceāt domui alterius: ⁊ sic nō rami iuxta vba edicti. Quīto ⁊ vltimo ad euidētiā interdictorū pmitto q̄ sunt plures alie regule negatiue. Prīa est q̄ nullū interdictū ifamat. vt. l. neq; ff. de vi ⁊ vi ar. q̄ tene mēti ꝑ vno termio ad ola interdicta. Scda q̄ nullū interdictū reddik solēniter. d. l. si. insti. de interdi. ⁊. l. incerti. C. eo. Tertia q̄ in nullo interdicto hr rō fructuū añ li. ꝙte. nisi i interdicto vñ vi. vt dixi in scda regula affirmatiua. §. Quarta nullū interdictū pōt reddi inter nō subiectos. l. ñ. C. de iterd. facit ter. in. l. extra territoriū. ff. de iur. om. iud. Quīta nullū interdictū reddik penal⁹ nisi descēdat ex maleficio. l. si. ff. de interd. ⁊ sic habes regulas interdictorū tā affirmatiuas q̄ negatiuas de q bus habes gl. magi. in. l. añpe. ff. de iterd. aliā i. l. incerti. C. eo. ti. ⁊ hoc tene menti: q̄ nō reperies alibi istos terminos ita declaratos. ¶ His igitur premissis ad laudē dei ⁊ mīs sequēdo arboris intro nūc interdicta ⁊c.

41 **Jn factū de mortuo** inferendo. Et cum sit clarū vt dixi in ꝓmo euidētiali q̄ hodie loco cuiuslibet interdicti dak in factum. Prio primo termino est sciendū q̄ dicta actio loco huius interdicti cōpetit ei q̄ vult sepelire cadauer in aliquo loco in quo dz ius sepeliēdi. Scdo q̄ phiberet i ꝓm mortuū inferre vt designat phibere. Et eodē modo si phiberek qs portare ea q̄ sunt necessaria ad sepeliendū. de hoc est ter. in. l. j. in prin. ⁊. §. edificare. ⁊. ff. de mor. infe. Et hoc interdictū est ꝓhibitoriū. d. l. j. §. hoc interdictū. Scdo q̄ sit ꝓtoriū: probak in. l. j. in prin. ff. eo. Tertio est in personaz: q̄ ptz cū ola interdicta sint in personā: lz in rē scripta. l. j. §. fi. ff. de interdi. cū si. Quarto pōt dici q̄ sit rei psecutoriū cū ꝓsequak ius inferēdi in locū. d. l. j. de mor. infe. l. liberū. ibi: quanti eius interfuit. de reli. ⁊ sump. func. Jtem q̄ sit stricti iuris: ꝓbatur in. §. actionum. Jtē q̄ perpetuum patet cū est rei persecutoriū. per. l. in honorarijs de acti. ⁊ obli. Jtē datur

heredibus

heredibus ex quo est rei psecutorii.p.d.l.in bonorarñs.Jn heredes non cũ veniat ex deucto.p.l.j.C.ne ex deli. defun. itẽ nõ infamat vt fuit dictũ in prima regula negatiua ad cĩa interdicta.p.l.neqs.ff.de vi ⁊ vi ar. Jtẽ est directũ ex fundamẽto:qz ex verbis mẽte.Mo n est ℨtiũ: qz nõ ex ℨctu vt dixi in pub.⁊ in alijs:⁊ etiã iurta gl.in.d.l.ℨfensu.ff.de act.⁊ obl. Jtẽ est singulare vt ptz.Vltimo ⁊ sic decimo tertio est simpler.eo.modo.

42 **Jn factũ de sepulchro** edificãdo. Pro hoc iter dicto est sciẽdũqꝺ ak illi qui ꝓhibet edificare sepulchrũ i loco suo vt desistat a prohibẽdo:vt etiã si impediret portare cineꝛa vel reso:mare sepulchrũ iam edificatum vt de his oibus est ter.in.l.j.ℌ. facere.⁊.ℌ. edificare.ff.de mor.infer. ⁊ sepul edifi.⁊ est prohibitorium vt etiam supertius. Et qꝝ sit pretorii est tert.in d.l.j ℌ.ait ꝓcter.⁊ in omnibus alijs fundamentis idem putarem dicendum vt in proxime precedenti:tamen cogita ⁊c.

43 **Jn factũ ne quid** in loco sacro. Hoc interdictũ hꝫ locũ ℨ eũ q vellet aliqd facere vel immittere in loco sacro ideo nõ possit aliqd edificari vel imitti ꝓpter deformitatẽ vel incõmodũ:vt est tert.in.l.j.ℌ.⁊.iñ.ff.ne qd in loco sac.Et dicit san.Blasius qꝝ hꝫ locũ añꝗ aliqd factũ sit.qꝺ verũ est si logmur de capite ꝓhibitorio:secus si de capite restitutorio:vt.ℸ. prime dicaꝫ. Et in his terminis pone qꝝ aliqs vult facere depingi crucifixũ in ecclesia vel alijs sanctis:qd dicẽdũ? Jndeo qꝝ nõ ꝓhibet.qz interdictũ dꝫ itelligi de his qui tendũt ad incõmodũ ⁊ deformitatẽ nõ i alijs: ita ꝓbat ter.in.l.j.ℌ. qꝺ ait.ff.ne quid in loco sa.⁊ ibi expresse hũc.q.decidit Bar.Et hoc interdicto quilibet de populo agere posset vt ibi etiã Bar.ar.l.fi qs i hoc. C.de epti.⁊ cle.l.ñ.ℌ.hoc interdictũ.ff.ne qd in loco publ. Jtẽ scias qꝺ cũ muri ciuitatis Romane sint sacri:qꝝ qs nõ posset superedificare:⁊ eodẽ modo in muris oĩm ciuitatũ ꝓpter incẽdia ⁊ similia:ita ꝓbat ter.l.l.ñ. ff.ne qd in loco sac.nisi princeps pmitteret vt ibi dicit Bar. ⁊ tene mẽti qz vidi multoties superedificari in muris ciuitatũ vel castroꝝ.Sc̃ó qꝝ sit ꝓtorii:ꝓbat ter.in.l.j.in pri.ff.e.Tertio credo qꝝ sit perpetuũ ⁊ nõ anna le:sicut interdictũ de via pub.vt.l.ñ.ℌ. hoc interdictũ. antepe.ff.ne qd in lo.pub.hꝫ actiones populares soleant esse annales:vt.l.fi. de pop.act. Et hoc sit speciale fauore publice vtilitatis ⁊ etiã rerũ sacrarum. iurta glos. in.d.l.hoc interdictum.Jn alijs fundamẽtis dicerem vt in precedenti.

44 **Jn factũ ⁊ qꝺ factum** immissumve tollatur: vt etiã tertigi in precedẽti qz interdictũ ne qd in loc.sac.hꝫ caput restitutorii.ſ.posiꝯaliqd est factũ nõ solũ ante.vꝫ qꝝ si aliqd sit factũ in loco sac.per hoc interdictũ cogit illud tollere.Et hoc est qꝝ Jo.in arbore sua posuit hic duo in separatis cellulis:hꝫ in effectu posset dici vnũ interdictũ habẽs duo capita:alterũ ꝓhibitorii:alterũ restitutorii.⁊ dato casu qꝝ qs nõ faceret aliqd in loco sacro sed in loco religioso:⁊ sic ꝓter mẽtẽ vel melꝫ post verba interdicti:tũc credere qꝝ haberet locũ istud superi⁹ ⁊ fm varios terminos ⁊ vtile.ar.l.j.C.de interdi.cum si.Jn alijs terminis dic vt in precedenti ⁊c.

45 **Ne quid fiat immittaturve** in via publica aut itinere ꝙ deterior fiat. Primo hoc interdictũ hꝫ locũ ℨ illũ q aliqd vellet immittere vel facere in via vel itinere publico propter qꝝ iter vel via redderetur deterior aliquo mõ.de hoc est tert.in.l.ñ.ℌ.ait ꝓtor.ff.ne qd in loc.pub.⁊ hoc casu est ꝓhibitorii anteꝯ.ſ.aliqd sit factũ.Sc̃ó qꝝ sit pretorii pꝫ l d.ℌ.ait pretor.Tertio est psonale prout alia vt i regulis dictũ fuit lꝫ in rem scriptũ ⁊c.Quarto est simpler:vt ptz.Quinto singulare. Sexto est directũ qz ex verbis ⁊ mẽte.Septimo nõ est ℨtiũ:vt in primo interdicto dixi ⁊ in pub.Octauo nõ infamat vt in regulis dixi. Nono nõ dak heredibus nec in heredes cum sit populare p.l.fi.ff.de pop.act.l.si vero.ℌ.hec aũt actio.ff.de his q deie.vel eff.Decimo est rei persecutorium ⁊ satisagit cũ tẽdat ad interesse ꝙsequẽdũ:vt.d.l.ñ.ℌ.interdictum hoc.⁊. ℌ.hoc interdictũ.e.ti.Undecimo qꝝ dek in simplũ:ptz cũ dek ad interesse vt dixi.Duodecimo est stricti iuris qz nõ reperit in ℌ.actionum.Ultimo est perpetuum p ea q̃ dixi in decimo termino iũcta.l.in bonorarñs. de ac.⁊ obli.⁊ fm gl.in.d.ℌ.hoc interdictũ.est speciale ꝓpter publicã vtilitatem: cũ regulariter oẽs actiones populares soleãt esse annales p.l fin.de pop. ac.cũ si.⁊ hoc est qꝺ facit dubiũ qꝝ etiã deberet dari heredibus ⁊ in heredes vt sit speciale.Sed ex quo sumus in capite prohibitorio ⁊ plura specialia in dubio non conceduntur:igitur.tamen cogita ⁊c.

46 **Jn factũ vt qꝺ factum** immissumve tollatur. Hoc hꝫ locum cõtra tum qui aliquid immisit vel fecit in via publica vel itinere ꝓpter qꝝ via est facta deterior vt illud tollat:⁊ pro eadem causa datur qua superius. sed differunt qz illud ꝓhibitorii:hoc vero restitutorii vt est ter.in.l.ñ.ℌ. hoc interdictum.el pe.ff. ne quid in lo.pub. ⁊ habetur in.d.ℌ. pretor ait. Jn omnibus alijs terminis dicerem vt in superiori ⁊ p illas leges: hoc excepto qꝝ hoc quandoqꝫ reperitur vtile:vt in casu ter.in.d.l.ñ.ℌ.habere. ver.non enim.ff.ne quid in loco publico.

47 **Jn factum** ne qd i loco publico. Hoc ꝓcedit ℨ eũ q vellet aliqd facere vel immittere i loco publico ꝓpter qꝺ locus fieret deterior recepta via vel itinere.vt.ℨ.est visum. nã per hoc interdictum prohibetur facere in.l.ñ.ℌ.j.ff. ne quid in loco publico. Et que intelligant loca publica vide in ea.l.ℌ.publici.⁊ ista loca publica deseruisse vsui vniuscuiusqꝫ.nã si essent in patrimonio fisci: ⁊ tũc nõ agere tur hoc interdicto.d.l.ñ.ℌ.hoc inter.el.ñ.⁊ aduersꝰ eũ qꝝ si aliqs esset ita ꝓhibitꝰ facere ⁊ hoc nõ obstãte faceret:cogit illud tollere.Sed si non esset ꝓhibitus ⁊ faceret tũc nõ cogit tollere: qz est ꝓhibitorii non restitutorii.Et ratio est ne vbs ex destructiõe deformet. vide tex.in.d.l.ñ.ℌ. si qs neminẽ.ff.ne qd in loco pub. ⁊ in hoc cũ reuerẽtia male sensit scꝰ Blasius dum subdit.Vel qꝺ immissum est tollak.Adde tex. in.d.l.ñ.ℌ. hoc interdictum el.pe.ff.eo.Secundo qꝝ sit pretorii est tex.in.l.j.in prin. ff.eo.Jn reliquis terminis dicoꝝ in proximis.Est etiam verum qꝝ hoc aliquando vtiliter datur:vt in casu.d.l.ñ.ℌ.cũ quidã.⁊.ℌ.aduersus.ff.eo.

47 **Jn factum de fluminibus et ne** qd fiat immittaturve in flumine ripave eiꝰ q̃ statio vel nauigatio deterior fiat. Primo hoc interdictũ cõpetit aduersus eũ qui vellet aliqd facere vel immittere in flumi.pu.vel ripa: vt nauigatio vel statio ripe deterior es fieret:qz ꝓhibet ꝙ hoc interdictũ vel hãc actionem in factũ: vt.l.j.in prin.⁊ per totũ.ℌ.hoc interdictũ.Et est ꝓhibitorii anteꝯaliqd fiat.d.l. j.ℌ.deinde.e.ti.Secõ qꝝ sit ꝓtorium:est tert.in.d.l.j.in prin.Tertio qꝺ in persoñ:dixi in regulis.Jn alijs terminis dicas vt in superioribus.Est bene verum qꝝ aliqñ est vtile:vt.d.l.j.ℌ.non aũt omne.ver.sed labeo.eo.ti.

49 **Jn factũ ⁊ qꝺ factũ immissumve** tollatur. Hec actio cõpetit circa eandẽ cãm vt supior.sed hoc interdictũ differt ab illo:qz est restitutorii vbi illud est ꝓhibitorii:vt hec ꝙpetit aduersus eũ q aliqd immisit vel fecit in flumine publico vel ripa ⁊c.qz per hoc interdictum cogit illud tollere.De hoc est ter.in.d.l.j.ℌ.pe.⁊ fi.ff.de flumi.⁊ in omnibꝰ dico i isto vt i ꝓximo:⁊ vtriqꝫ est populare:vt ptz.

50 **Jn factum vt liceat frui loco pu**blico quẽ qs cõdurit ⁊ reꝰ socio. Hec actio cõpetit ei q ℨdurit aliquẽ locũ publicũ vel eiꝰ socio casu quo ꝓhiberent frui vel vti: puta qꝝ ꝓduxerint vectigalia ⁊c.vt hꝫ in.l.j.ff.de lo.pub.fruẽ.Et intellige qꝝ hec condictio fiat ad modicũ ips alꝫ si ad decẽnnia:⁊ qs possideret de iure ciuili habet exceptionẽ:si nõ possideret haberet vtilẽ rei vẽdicationẽ vt hꝫ in.l. j.ℌ.qui imperpetuũ.ff.si ager vec.vel emꝫ pe.in.l.j.ℌ.qõ ait.ff.de supfi.⁊ sequik scꝰ Blasiꝰ ⁊ bñ. Adde gl.in.d.l.j.in ℌ.ℨdurerit.⁊ doc.⁊c.Sc̃ó hoc interdictũ fine hec actio est ꝓpetua:ꝓbak ex eo qꝺ est psecutorii:iurta l.in bonorarijs.de ac.⁊ ob.Tertio qꝝ detur heredibꝰ.ea.l.ꝓbak nõ in heredes cũ descẽdat ex ℨ si delicto cũ qs ꝓhibet.Jtẽ qꝝ directũ. Jtẽ qꝝ non infamet.Jtẽ qꝺ singulare:⁊ simpler est manifestũ. Jtẽ nec est ℨtiũ.Nono qꝝ stricti iuris:ptz in.d.ℌ.actionũ.Decimo est ꝓtorii:vt.d.l.j.i ꝓn.ff.si ager ꝙc.Jtẽ qꝝ i ꝓsoñ:dixi i regulis.Jtẽ qꝝ rei psecutorii: ptz qz dak in id qꝺ abest abaduersario. Jtẽ est simplũ:vt in vulgarib⁹ pluries alleg.

51 **Jn factum vt liceat reficere viam** publicã:vel iter publicũ. Hoc interdictũ sine hec actio cõpetit illi q.ꝙ in teresse publico vellet reficere viã vel iter pub. vel purgare aduersus eam q ꝓhiberet ipm.De quo hꝫ in.l.j.in ꝓn.⁊ ꝙ totũ.ff.de via pub.⁊ iti.pub. refi.Sc̃ó qꝝ sit ꝓtorii:est ter.in.l.j.in ꝓn.Jtẽ qꝝ sit ꝙsonale:ꝓbant in regulis.Quarto est rei psecutorii:qz dak ad id qꝺ actoris interest. d.l.j.in fi.eo.ti.Quinto dak in simplũ:vt ea.l.in fi. Sexto est stricti iuris: vt ptz. Septimo est ꝓpetuũ:vt in.d.ℌ.fi.Octauo nõ dak hꝫdibꝰ nec in heredes. d.l.fi.de popu.act.qz est populare:hꝫ tex.in.d.l.j.ℌ.fi.ff.de via pu.videatur innuere ℨtiũ dũ dicit:dak oibꝰ ⁊ in oẽs q ꝓhiberẽt.Jtẽ oibus volentibꝰ agere cõtra eũ qui prohibuit.Jtẽ nõ infamat:vt dixi in regulis. Jtẽ est directũ:qz ex verbis ⁊ mẽte:vt in alijs. Jtẽ nõ est contrarium per dicta in publ.Duodecimo est singulare:vt patet.Vltimo est simpler ⁊c.

52 **Jn factum vt liceat ire vel agere** p viam publicam vel iter. Hoc interdictum competit aduersus eum qui prohiberet aliquem ire vel agere viam publicam vel iter pub. de quo reperit ter.in.l.ñ.ℌ.fi.ff.ne quid in loco pu.⁊ tert.in.l.j.ff.vt in flu.pu.Et est interdictũ prohibitorium:vt ibi probatur.Sc̃ó qꝝ sit ꝓtorii:ꝓbak ibidem ⁊.d.ℌ.i.vt in flu.pub.Tertio qꝝ sit personale:patet. Quarto rei psecutorii:vt in precedenti dixi.Et in reliquis per omnia eodẽꝫ modo ⁊c.

53 **Jn factum ne quid in flumine pu**blico ripave eiꝰ fiat quo aqua aꝛr fluat quaꝫ priori estate fluxerit. Hoc interdictũ cõpetit aduersus eũ q aliqd vellet facere immittereve in flumine pub. vel ripa vt aqua aꝛr fluat quã priori estate fluxerit: vt est ter. in.l.j.i ꝓn.ff.ne qd in flu.pub.Et primũ caput vt est istud ꝺ ꝓhibitorii: quia competit anteꝯ fiat.d.l.ñ.ℌ.hoc interdictũ. ⁊ est populare. d.l.ñ.ℌ. hoc interdictũ.el.j.⁊ est gl.i.d.l.j.in fi.in gl.fi.⁊ in quo differat ab interdicto de fluminibꝰ.vide gl.i.d.l.j.Sc̃ó qꝝ sit pretorii: ꝓbak in.d.l.j.i prin. Tertio qꝝ sit in ꝓsoñ:dixi in regulis.Quarto qꝝ sit rei psecutorii:ꝓbak in.d.l.j.ℌ.fi.⁊ ibi gl.qz dak pro interesse:fm gl. ibi:⁊ ꝓbak in. ℌ.j.d.l.j.ibi aliquã iniuriã faciat.Jtẽ dak simplũ:vt ꝓbak in iurib⁹ palle.Jtẽ qꝺ ist stricti iuris:ptz in.d.ℌ.actionũ.Jtẽ qꝝ sit ꝓpetuũ:ptz ex bis q̃ diuisionibus dixi:⁊ cũ sit rei persecutorii:iurta.l.in bonorarijs.de act.⁊ ob.Jtez dak heredibꝰ ⁊ in heredes:per tex.in.l.j.ℌ.hoc interdictũ. el.ñ.ff.ne quid

tn flumi.pub.lz gl.ibi alr dicat ꝛ forte meliꝰ ꝓpter ℨtiũ.l.fi.de popu.ac. qz dak in heredes:sez lite cõte. vide ibi p gl.ꝛ doc. Jtẽ q nõ ifamet:diri ĩ regulis.Decio q sit directũ:ptz qz ex verbis ꝛ mente venit.Undecimo nõ estℨtiũ p dicta in pub.circa hũc terminũ.Duodecio est singulare:vt ptz cũ non dck ꝓ vniuersitate.Ultio est simplex cũ actor ꝛ reo discernak.

54 **Jn factũ ꝛ qõ factũ immissum ve**

tollatur.Hoc interdictũ ptinet ad eandẽ cãm vt ꝓcedẽs. Sed differt qz hoc est restitutoriũ:vt ibi diri:ꝛ cõpetit aduersus illũ qui iã immissum bz i flumine vel ripa vt aliter aqua fluat ꝛc.qz cogit illud tollere.de hoc est ter.in.d.l.j.ℸ.hoc interdictum.cl.iñ.ff. ne qd in flu.pub.ꝛ.ℸ.fi.ꝛ.ℸ.pe.ꝛ ℸ.antepe.Et est sciendũ q hec duo interdicta ptinet ad quecũq flumina tã nauigabilia q nõ:vt est ter.in.d.l.j.ℸ.q inci.hoc interdicto.ꝛ vide gl.j.in prin.l.Scõo q sit pretorium:est ter.in.d.l.j.ℸ.deide. Tertio qõ in personam: patet. Jn alĩs omnibus terminis dicerem vt in superiori.

55 **Jn factũ vt liceat ripaz fluminis**

reficere vel munire.Hoc interdictũ cõpetit aduersus illũ q ꝓhibet volẽtẽ reficere vel munire ripã fluminis ne ripa destruak in vicini dãnũ duz modo caueat de dãno infecto intra decẽ annos qõ posset vicinis cõtingere.de hoc est ter.ĩ.l.vnica.ff.de ripa mu. fuit ꝓpositũ ad exẽplũ interdicti de via reficiẽda: ꝛ ista resectio ripe nõ dz efficere nauigationẽ. d.l.j.ℸ. illa ꝛ ista cautio dz ꝑstari ante opus factũ d.l.j.ℸ.bis aũt.ꝛ.ℸ.seq.q: dãnũ qõ seqret post opꝰ factũ nõ ꝑstita cautiõe delcarciret p actionẽ.l.q lia.d.l.j.ℸ.eteñ.in fi.Et bz locũ nõ solũ i ripa fluminis:sz etiã lacꝰ:fosse: vel stagni:vt ea.l.in fi.Scõo q sit ꝓtoriũ.ptz in.d.l.j.Tertio q in psonã: ptz in regulis.Jn alĩs fundamẽtis dic vt fuit dictũ in interdicto de via publica reficienda cum ad eius similitudinẽ sit reductũ:vt diri ibidem ꝛc.

56 **Jn factũ vt liceat nauigare in flu**

mine publico. Hoc interdictum cõpetit aduersum illũ qui ꝓhibet quẽ nauigare in flumine publico vel in ripa onerare ꝛ exonerare naues qz p hoc interdictũ cogit desistere a ꝓhibitiõe:ꝛ de hoc est ter.in.l.j. in ꝓn.ff. vt in flu.pub.ꝛ ꝓcedit nõ solũ in flumine:sed ẽt in fossa:lacu:vel stagno publico:vt in.l.j.ꝛ qd sit lacus:stagnũ:fossa ibidẽ vide per glo.ibi. Hoc interdictũ redderet vtile dato q qs in mari ꝓbaret nauigare.facit ĩ simili qõ bf in.l.iñ.ℸ.si qs in mari.ff.ne qd in lo.pu.ꝛ ibi gl.i ver.spectare.Scõo q sit pretoriũ.vt ptz in.d.l.j.in pri.Tertio q sit in psonã:pz.Jn alĩs dicas vt diri in iterdicto vt liceat ire p viã publicã ꝛc.cũ ad eius similitudinem sit reductum:vt.l.vnica.ℸ.hoc interdictum.ff.vt in flu.pub.ꝛc.

57 **Jn factũ ne vis fiat ei qui ĩ possessi**

onẽ missus est.Hoc interdictũ cõpetit aduersus eũ q infert vim ei qui a ꝓtore cã rei seruãde in pos.missus est:qz per hoc interdictũ vim inferre ꝓhibet:vt bf in.l.j.ꝛ p totũ.ff.ne vis fiat ei.puta q mulier missa i pos.vẽtris noie vel qs aliꝰ legatoꝝ seruãdoꝝ cã vel ex cã dãni infecti : vt in.d.l. j.ℸ.est aũt.cũ si.Et hoc interdictũ differt ab interdictovti pos.qz illõ dak vero possessori:istud illi q bz tenutã ꝛ possessionẽ.l.iñ.in fi.ff.de acq.poss. ꝛ videbimus in iterdicto vti possidetis: ꝛ est interdictũ prohibitoriũ ꝛ etiã restitutoriũ:vt.d.l.j.ℸ.hec actio.ꝛ.l.iñ.cũ pretor.e.ti.Scõo est ꝓtoriũ. d.l.j.Tertio in psonã:vt in regulis. Quarto est pene psecutoriũ:vt.d.l.j. ℸ.fi.dak bñ ad interesse eius q missus fuit:vt.d.l.j.in prin. ꝛ.ℸ. hec verba. Quinto dak in simplũ:vt dictis iuribꝰ cũ dck ad interesse ꝛc. Sexto est stricti iuris.d.ℸ.actionũ.Septimo nõ est perpetuũ sed rpale.qz intra annũ ex quo est penale:vt.d.l.j.ℸ.fi. Est bñ verũ q in casu qñ qs est missus cã legatoꝝ vel fideicõmissoꝝ seruãdoꝝ:tũc est perpetuũ per rationẽ : de qua in.d.ℸ.fi.in fi.ꝛ ibi vide in gl.ꝛc.Octauo dak heredibus : vt.d.ℸ.fi.ꝛ in heredes ita demũ si aliquid ad eos peruenit:vt ibidem habek . Nono nõ infamat:vt in regulis dictũ est.Decimo est directum. Undecimo singulare.Duodecimo simpler.Ultimo non est contrarium.

58 **Jn factum quorum bonorum.** Hoc i

terdictũ cõpetit ei qui iam agnouit bo.pos.de iure ꝓto.quo casu lz per solam agnitionẽ acquisiuerit dñiũ:iurta.l.j.ff.de bo.pos.ti.gene.nõ tñ acquirit pos.per.l.cũ heredes.ff.de acq.pos.vñ pro adipiscẽda pos.bo.hereditario rũ dak hoc interdictũ illi q succedit de iure ꝓtorio. de quo interdicto bf in ti.C.ꝛ.ff.quo.bo.ꝛ i.ℸ.adipiscẽde.insti.de interdi.Et dicit sanctꝰ Blasius hic qualr agnoscak hodie bo.pos.bf in.l.fi.C.q admit. Quid de iure antiquo.vide in.l.j.ℸ.decreta.de suc.edi. Et est interdictũ restitutoriũ adipiscende pos.l.j.ℸ.hoc interdictũ.ff.quo.bo.ꝛ dak ad vniuersitatẽ bonoꝝ nõ aũt ad res singulas.d.ℸ.hoc interdictum. ꝛ isti tales successores nõ ꝑsit agere petitione hereditatis directa lz vtili bo.pos.here.peti . Et eodẽ modo heres de iure ciuili nõ põt agere interdicto quo.bo.directo sed vtili ſic.ꝛ ita ꝓbat ter.in.l.j.ff.quo.bo. ꝛ hoc iterdictũ ꝛuenit cũ petitiõe hereditatis.Primo qz vnũqõq remediũ dak ꝓ vniuersitate nõ ꝓ rebus particularibus.d.l.j.ꝛ.ñ.Jtẽ vnũqõq dak ℈ possessorẽ. Sed differũt in hoc qz petitio hereditatis dak ad ꝓpietatẽ sed quoꝝ bonoꝝ ad possessionẽ.Jtẽ quorũ bonoꝝ directũ nõ dak heredibus de iure ciui.sed vtile:vide ad hoc glo.no.in rub.C.quo.bo.ꝛ in rub.ff.eo.tit.Scõo qõ sit ꝓtoriũ:est tert.in.l.j.in princ.ff.eo.Tertio qõ in personã:ptz in regulis.

Quarto rei ꝑsecutoriũ:certũ est vt ptz.Quincto est in simplũ:vt.d.l.j.in fi.prin.Sexto est stricti iuris. Septimo est ꝓpetuũ qz rei ꝑsecutoriũ.l.in honorariꝭ.Octauo dak heredibus.d.l.in honorariꝭ.et facit.ℸ.non oẽs insti.de ppe.ꝛ tẽp. act. Jn heredes põt dici q dck vt in possessores.ℸ.j.ff. eo. Nono q nõ ifamet.patet.Decimo q directũ:ptz.Undecimo est vniuersale:vt.s.diri in ꝓio fundamẽto.d.l.j.ℸ.hoc interdictum.l.j.ℸ. que autẽ.ff.de interdi.Duodecimo q simpler.patet.Ultimo non est ℨtium ꝛc.

59 **Jn factũ quorũ legatorũ.** Hoc interdictuz

ꝑpetit aduersus legatariũ vel fideicõmissariũ q post mortem testatoris ꝓpria autoritate occupat legatũ vel fideicõmissum : nec expectat ipsum recipere per manus heredis. Nã heredes de iure ciuili vltra bonorũ possessionẽ de iure pretorio possunt intentare hoc interdictum ne restituak dicta res vt ipsi possint sup ea imponere falcidiã vel trebellianicã.de hoc habeẽ in tit.ff. quo.leg.C.eo.Et est auertendũ vt dicit etiã san. Blasius hic:ꝛ doc.not. in.l.j.C. quo. leg. q vbi interſit heredis habere legatũ vel fideicõmissum rõne falcidie vel trebellianice non procederet hoc interdictũ. Jtẽ heres tenetur satisdare de dãno postea legato vel fideicõmissario impoſito.scz falcidiã:vt no.in.d.l.j.ꝛ.ℸ.qõ ita ꝓtor.cl.iñ.ꝛ l.fi.quasi per totũ.ff.e.ti.Et sciatis vnũ q lz alĩs donatio cã mortis soleat equiparari legatis et vltime volũtati.l.fi.C.de dona.cau.mor.tñ hoc interdictũ nõ bz locũ ꝓ donatiõ cã mor.vt.l.j.ℸ.si qs ex morte.ff.quo.leg. ꝛ vide ibi rõnem in glo. Et aduerte tu scis q dñium a morte testatoris trãsit in legatariũ.La Titio de fur.Legatum.de legat.ij. Pone q legatarius habeat res penes se tempore mortis testatoris:an sup tota re sit trãslatũ dãiũ? rñdeo q ꝓ illa parte ꝑ qua põt imponi falcidia dñium remãsit penes heredẽ interim q ꝓ illa parte falcidie põt agere rei vend.Ꝛ legatariũ cũ heres ꝓ ea parte remanſit dñs ipso iure.tert. est in.l.lineã margaritarũ.in ℣.at sine malit.ff.ad leg.fal.ꝛ in.d.ℸ. si quis ex morte. dũ dicit q portio.l. falcidie apud heredẽ ipso iure remanet.et tene menti ad limitationẽ.d.l.a Titio hanc limitationẽ forte amplius nõ audiuisset:ꝛ cogitabis ꝛc.Secundo est pretorium.l.j.in prin.ꝛ.ℸ.qõ ait ꝓtor.ff.quo.leg.Tertio est in personã vt diri in regulis.Quarto est rei ꝑsecutoriũ: vt ptz ex alle.s. Quinto in simplum:vt iam diri:ꝛ quis cogit restituere legatũ ꝛ si non restituit solũ ĩ interesse:vt.l.ĩ.ℸ.ex hoc.ff.quo. bono . Sexto est stricti iuris : vt ptz. Septimo est perpetuũ ex quo rei persecutoriũ.d.l.i bonorariꝭ.Octauo datur heredibus.l.j.ℸ.hoc interdictum.ff.quo.legꝫ.Jn heredes vt in singulares successores.vt.d.l.j.ℸ.legatorum.ꝛ.ℸ. illud . Bono non infamat. Decimo est directũ. Undecimo singulare . Duodecimo simpler . Ultimo non est contrarium:vt in alĩs diri ꝛc.

60 **Jn factum de tabulis exhibẽdis.**

Hoc iterdictũ cõpetit aduersus illũ q occultat testũ post mortem testatoris:qz heres vel legatari? quoꝝ interest p hoc interdictum ipsum pũt ꝙuenire vt exhibeat:ꝛ si monit? a iudice nõ exhibet:tũc cõdẽnak in estimatione q in bẽde est estimatio hereditatis in legatario estimatio legati etiã qõ sit legatuz cõditionale:vt habeẽ in.l.j. ꝛ.l.locũ.ℸ.cõdẽnatio.ff.de tab.exhi.Hñ verũ est q cessat hoc interdictũ qñ esset cõtrouersia de hereditate vel qõ salti sup testamẽto:iurta.l.fi.ff.eo.ti.Jm san. Blasium hic et bene.ꝛ cõpetit nõ solũ ꝓ testamẽto: sz etiã ꝑ codicillis . itẽ pro quacũq; scriptura ptinẽt ad testũ sine testũ sit validũ siue nõ:siue sit primũ sine sẽm.l.j.ℸ.hoc interdictuz.ℸ. siue aũt. Et dz intelligi de testamento mortui non de testõ viui.d.l.j.ℸ.fi. de tab.exhi.Jtez est sciẽdũ in quo differt ab illo de remedio:de quo in ti.ff.quẽad.testa.ape.qz qñ qs confitek testũ esse penes se:sed nõ vult pati q inspiciak:agit ex illo edicto.sed qñ negat esse penes se:agitur isto.ita est ter.in.l.ñ.ℸ.fi.ff. quẽad.test.ape.ꝛ gl. in.l.iñ.ℸ.fi.ff.ad exhi Et practica est in terminis istis qz fiunt interrogatiões an habeat tab.sic vel ne.si ꝙiteret vtrũ vellet ostẽdere vel non.si negaret ageretur de tab.exhi.vide ad hoc Barto.in.l.j.circa prin.ff.quẽad. test.ape.Et differẽtias inter hoc interdictũ ꝛ illud quẽad.test.ap. vide p glo.in.l.j.C.de tab.exhi.et est interdictum exhibitorium : vt in.l.locuz.ℸ. hoc interdictũ ꝛc.Scõo q sit ꝓtoriũ:est ter.d.l.j.in prin.Tertio q sit in personã:ptz.Quarto est rei ꝑsecutoriũ:cũ detur ad interesse.l.iñ.ℸ.cõdẽnatio.ff.de tab.exhi.ꝛ cũ simi.lz etiam possit dici pene ꝑsecutoriũ:vt eo.ℸ.vsi. nec cõpelli. Quinto est simplũ: vt ibidẽ. Sexto est stricti iuris : vt patet Septimo est perpetuum. vt.d.l.iñ.ℸ.fi.ff.de tab.exhi . Octauo dak heredibus : vt.d.ℸ.fi.d.l.iñ. Jn heredes potest dici q detur vt in possessores. arg.l.iñ.ℸ.i tabule.ff.eo.cũ quisq; apud quem sunt tabule teneak. Nono infamat. Decimo est directum. Undecimo singulariter . Duodecimo simpler ꝛc.Ultimo modo est contrarium vt in alĩs diri.

91 **Jn factũ de liberis** exhibendis. Hoc interdictuz

cõpetit aduersus illũ q detineret filium alicuius inuitũ:nam pater vel auus qui haberet eum in potestate per hoc interdictũ possunt cogere detentorem vt exhibeat ꝛ demõstret talẽ filiũ ꝛc.Et de hoc habeẽ i ti.de li.exhi.ꝛ diri q bz locũ cũ filius detinek inuitꝰ:nam secꝰ esset si esset volẽs:vt.l.si filius.de libe.exhib.et est exhibitoriũ:vt etiã in ꝑcedenti diri.Scõo est ꝓtoriũ:vt.l.j.in prin.ff.de li be.exhi.Tertio est in personã:vt i regulis dixit.Quarto põt dici rei persecutoriũ ex quo ꝑsequimur vt restituak filiꝰ vel filia ꝛc.per ter.in.d.l.j.ℸ. in hoc interdicto.ꝛ cuz sit in potestate videretur esse in patrimonio ꝛc.

Quinto

Quinto est in simplum: vt codē ter. Sexto est stricti iuris. Septimo pōt dici ppetuū cū sit psecutoriū. d. l. i honorarie. Octauo nō pt dici qō dek brēdib⁹ cū nō habeat i ptāte: qz dz qs brē in ptāte: vt. d. l. j. §. fi. Jn brēdes pōt dici qz nō dek nisi vt i ḡsimilibet detētores ⁊c. Jn casu aūt fm ḡsdā pōt dici qō dek brēdib⁹: puta filio i cui⁹ ptāte recidit nepos mortuo auo. Sz dico qō hoc casu nō dak vt heredi: sz dak iure potestatis: iuxta. §. hi vo. inst. quib. mo. ius pa. pot. sol. Nono nō infamat. Decimo directū. Undecimo singulare. Duodecimo simplex. Ultimo nō est ꝯtrz: vt in alijs.

62 Jn factum de liberis deducēdis.

Hoc interdictū cōpetit aduersus eū qui nō pmitteret patri ducere filiū suū ex quo fuit exhibit⁹ in iudicio: qz p hoc pater meli⁹ vt possit ducere ⁊ ad se reuocare. de hoc habes in. l. iij. §. hoc autē. d. j. ff. de libe. exhi. ⁊ pbak ex scōa parte rub. duū dicit: deducēdis. ⁊ interdictū de libe. exhib. est separatoriū istius: qz vt possit filius duci: dz prius esse exhibit⁹. d. §. hoc autē interdictū. ver. itaqz. Et ex eisdē causis cōpetit hoc interdictū ex quibus superi⁹ de libe. exhi. Et cadē hic dicēda sunt que in illo pnt dicit ter. ad literā in. d. ver. itaqz. ⁊ sic respectu exhibitiōis supiora interdicta: ⁊ interdictū de libe. ho. exhi. dicunt exhibitoria. Et eodē modo istud respectu deductiōis pōt dici deductoriū: qz ad deductionē pinet: ita probat ter. in. d. l. iij. §. j. ⁊ seq. de libe. exhib. Et ideo in scōa diuisione quā dedi. s. ad interdicta dixi posse addi hoc quartū mēbrum: sz p Juriscon. non fuerit positū in. l. j. §. interdictoriū autē. ff. de interdi. cogitabis. Jn reliquis fundamentis eadē dicenda sunt de isto qui in superiori dixi per text. in. d. l. iij. §. hoc aūt. ver. itaqz. cl. ij. de lib. exhi. ⁊c. Adde ad hec duo interdicta: qz sz in arbore nō reperiat tū pōt dici qz fit vnū interdictū de vrore exhibenda. Et eodē mō deducēda: puta si maritus vellet qz pater vroris sue eam exhiberet. de quo in. l. ij. de lib. exhi. ⁊. C. eo. l. fi. ⁊ gl. in. l. ij. vide Bart.

63 Jn factum de libero

hoīe exhibēdo. Hoc interdictū cōpetit aduersus illū q detineret hoīem liberū inuitū: ⁊ cōpetit cuilibet q diceret qz hō liber relaxarek: de quo habek in. l. j. ⁊. iij. §. hoc interdictū. ff. de lib. ho. exhi. ⁊ per totū. Et est aduertēdū qz interdictū cōpetit aduersus eū q dolo malo detineret: secus si bona fide: vt pbak in. d. l. j. ⁊. l. fi. in fi. prin. nec refert an detentus sciat vl ignoret statū suū: vt ibidē dr. Et in hoc interdicto admitterek etiā mulier ⁊ pupillus casu quo sua ⁊ suorū iniuriā prosequerek: vt. l. iij. §. sed si mulier. ff. eo. ⁊ pupillus hoc casu habek loco maioris: de quo vide gl. in ver. quis. ⁊ ibi Jnn. in. c. ex parte. de resti. spo. ⁊ glibet de populo admittit. ⁊ cū plures cōcurrerēt q vellēt agere: eligek q est magis idoneus: vt habek in. d. l. iij. §. si tū plures. Et dato casu qz vnus succūbat qz nō pbak de aliqua prauaricatiōe precludit via alijs volētibus agere iterum: vt. d. l. iij. §. si tū. postea nisi in casu qū cōuentus vellet prius sufferre litis estimationē qz hoīem exhibere: qz tūc ⁊ illi q egit ⁊ succubuit ⁊ etiā alijs sz agere. nec obstat exceptio rei iudicate: vt est casus mirabilis in. d. l. iij. §. si tū reus. qō est contra naturā popularitū actionū. l. iij. ff. de popu. act. Et competit etiā in absentē: vt. d. l. iij. §. pe. Hec per hoc interdictum tollitur remediū. l. fauie. vt. l. iij. in prin. ff. co. de quo in. l. nō statim. §. fi. ff. ad le. fauiam. ⁊. l. si fratrem. C. eo. Scōo qz sit pretorium: ptz in. d. l. j. ff. eo. Tertio qz in personā: patet. Quarto est rei persecutoriū: vt in precedētibus dixi: ⁊ probak in. l. iij. §. si tū reus. Hec ob. text. in. l. fi. §. pe. ff. eo. ibi pena prestanda est: qz pōt dici qz illā quis ex contumacia prestet non qz ex natura interdicti veniat vt in rei vendi. que est rei persecutoria: vt in. §. sequens. instit. de act. ⁊ tū in ea estimatur lis ex cōtumacia non restituentis: iuxta. l. qui restituere. ff. de rei vin. Quinto est in simplū: vt probak in prealle. Sexto est stricti iuris. Septimo est perpetuum nō annale: vt. d. l. iij. §. fi. ff. de lib. ho. exhib. contra naturā popularitū: vt. l. fi. ff. de popu. act. Sed est speciale fauore publice vtilitatis: sicut etiā dixi qz non obstat exceptio rei iudicate: vt dicit gl. in. d. §. si tū reus. Octauo nō datur heredi vt heredi sed vt cuilibet de populo: vt. d. l. iij. §. hoc interdictū. Et eodem modo potest dici qz in heredes non detur: iuxta. d. l. fi. de pop. act. nisi vt in detentores ⁊c. Nono qz non infamet. Decimo qz directum. Undecimo qz singulare. Duodecimo qz simplex. Ultimo non est contrarium.

64 Jn factum vnde vi.

Hoc interdictū cōpetit ei qui spoliat⁹ est possessiōe fundi vl domus vel cuiuslibet rei immobilis: qz spoliator p hoc interdictū cogitur possessionē restituere ipsi spoliato: vt habek in. l. j. in princi. ⁊ p totū. ff. de vi ⁊ vi arma. ⁊ de hoc habek. C. vnde vi. p totū. ⁊ habek extra de resti. spo. ⁊ per interdictū recuperāde possessionis: vt habek in. §. recuperande. instit. de interdi. Et que vis dicāt illa pro qua dak hoc interdictū: ⁊ de alijs generibus violētiarum: vide glos. ordi. in. l. j. C. qō met. cau. ⁊ in. l. ertat. ff. eo. tit. Et intantū procedit hoc interdictum qz etiam predo spoliatus est restituendus: vt habetur in. c. in literis. de restitu. spol. ⁊ vt dicit sanctus Blasius hic: ⁊ bene possessio dz restitui cum fructibus dāmis⁊ interesse: ⁊ dz spoliatus reponi in pristinū statū: vt habek in. c. grauis. eo. tit. ⁊ dic vt ibi. Hec pōt ipsi spoliato referri questio dūm: vt. d. c. in literis. ⁊. l. si qui ad se fundū. C. ad le. iul. de vi. ⁊ habek in. l. si de vi. ff. de iudi. patet quia in possessorijs non est necesse pbare de iure: vt habek in. c. ex transmissa. de restit. spo. ⁊ in. c. accepta. eo. titu. qō capitulū habui in punctis in doctoratu meo Ferrarie. Mccclxxxix. xvj. Octobris. Quot autem remedia competant spoliato pro recuperanda possessione: sanctus Blasius se remittit ad dicta in. c. reintegranda. iij. q. j. in gloss. summe circa fi. ver. hoc aūt scias. Et qz est vtilis articulus igit̄ est sciendū qz plura sunt prodita remedia pro recuperāda possessiōe tā rei mobilis qz immobilis: ⁊ tam de iure antiquo sfor. §. C. ⁊ de iure cano. Et vltra Bar. in. l. rez qne nobis. ff. de acq. pos. est sciendū qz primo p re mobili pōt agi actione vt bona. rap. Scōo furti. Tertio ad exhibēdum fm varios terminos: vt habek in. l. j. §. illud vtiqz. ff. de vi ⁊ vi ar. Jtē est proditū remedium. c. sepe. de resti. spo. qz si spoliator in aliū cui sciat rē trāsferat. sz de iure ciuili sint subtilitates q̄ habent possessorē nō posse agere interdicto: iuxta. l. cuz a te. ff. de vi ⁊ vi ar. cū ꝛcor. tū de iure canonico hz ꝛdictionez ex. c. sepe. q̄si ius canonicum nō curauerit has subtilitates iuxta. c. dilecti. de iudi. c. j. de dolo ⁊ cōtu. rbiij. di. hnic stem⁹. cū si. Et fm cōem opi. cano. d. c. sepe. hz solū locū in terris ecclesie. qz venit ad correctionez iuris ciuilis vt ibi probatur nō ad declarationē iuxta no. in. c. hz ex suscepto. de fo. cōpe. cum si. Jtē est proditū remediū. c. reintegrāda. iij. q. j. vbi generaliter tā pro dolo qz pro violentia sine metu spoliatus dz restitui. sz aliter disponat ius ciuile: ⁊ sic pōt agi ex illo canone qui solū cōprehēdit ecclie subditos vt in superioribus dixi. Et pinguius remediū §. d. c. sepe. q precedit etiā tertio possessore ignorāte. ⁊. c. sepe. precedit possessore sciēte vt dictis iuribus. Jtem est pditum remedium. innuasor. C. vnde vi. vbi imperator remedio illius. l. fi. fm veram lec. si aliquis innuadat possessionem vacantem tenetur remedio illius. l. Jtē est remediū. l. autoritatē C. vnde vi. vbi sz spoliator ostendat rescriptum principis tū spoliatus pōt niti ex illa. l. de quo dic vt ibi habek. Jtem est remedium. l. fi. C. eo. ti. qz datur ꝛ illos qui dolose innadunt possessionem vacantem vt eam restituant ⁊ puniant: ⁊ p hoc differt a. l. inuasor. eo. tit. qne loquit qñ nō dolose innadit nec imponit aliquā penā. Jtē est remedium. l. si qn conductionis. C. loca. vbi est casus sert⁹ qz nō pōt referri qō dūs dño locāti qñ ageretur cōtra colonū qspolianit dūm possessione: naz pōt possessio auocari remedio illius. l. dic vt ibi. Jtem est remedium. l. nō ab re. C. vnde vi. que venit addendo ad. d. l. si qs ꝛductiōis: qz ibi imponit pena colono resistēti ⁊ nolēti rē domino restituere. nā ponit in rei estimatiōe qz tene mēti: qz quotidie pōt occurrere. Jtē est remediū. l. fi me ⁊ titium. ff. si cer. peta. qz pōt agi ex equitate illius. l. de quo ibi. Jtē datur officium iudicis detētori nō habēti aliquā possessionē vt per gl. in. l. nō tū. in prin. ff. de peti. here. in. l. manifestum. §. sed cū in scōa. C. de fur. in. l. j. in pn. C. si per vim vel al. mo. de quo ēt p glo. iij. q. j. in sum. Jtē est remedium. l. si coloni. de agri. ⁊ cēli. li. xj. de quo dic vt ibi. Jtez est aliud. l. triticarie qz dak pro oībus exceptā pecunia: vt habetur in. l. ij. ff. de tri. Jtem per cōd. inde. dummō fit gestū inter duos: vt alias habek in. l. indebiti. §. si nummi. ff. de ꝛdi. inde. Jtē remediū. l. si. C. de acqui. pos. vbi si procurator: seruus: filius: coloms vel inquilinus dolose trāsferant possessionē in aliā innak dūs ex illa. l. Jtē remedium. l. fi. ff. de rei ven. vbi pter mendaciū cōdi. ex illa. l. transfert in aliū possessio. Jtē est remediū. l. si. C. de edi. di. had. tol. qz dak heredi qui ostendit testamentū nō cancellatuz ⁊ c. de quo dic vt ibi habek ⁊c. Et ista oīa remedia ime morie mādaui cū andirē. d. Bal. do. Bar. de Perusio in. d. l. rez qne nobis. de acq. pos. qui fuit dūs meus in ordinariis de sero. ⁊ tene menti. Et alias in pposito recitaui dū legerē Padue. l. iij. C. de excep. p dūo Bertucio bagarotto. Et vt dixi. §. hoc interdictū nō dak ad res mobiles nisi solo coherant: vt dicit. l. j. §. illud vtiqz. ff. de vi ⁊ vi arma. in ver. plane Jtē nō solū dak illi qui habebat ciuilē possessionē sed ēt si naturalem vt. d. l. j. §. deīcit. ff. eo. titu. ⁊ dak etiam fructuario vt. l. iij. C. vnde vi. ff. eo. Et est interdictū recuperāde ⁊ etiā restitutoriū. d. l. j. §. hoc interdictū. Et advertē lz videar pluries nō ptermittā vnū qō est disputabile et alias vidi disputatū Padue in publica disputatione. Hā cū dixi qō vsufructuario datur hoc interdictū. d. §. vnde vi. per illuz text. fundak cōis opi. post Joā. in. l. naturaliter. ff. de acqui. pos. qō vsufructuarius habeat naturalez possessionē. Cuius cōtrariū in puncto iuris clausis oculis posset sustentari: ⁊ vt ista cōclusio sit clara arguā p ⁊ cōtra: ⁊ a parte affirmatiua qz possideat adducit. d. §. vñ vi. ita tenet glo. ⁊ hoc in. d. l. naturaliter. ⁊ glo. in. §. hodie. insti. de inter. ⁊ qō quasi in oībus partibus iuris ciuilis. Et est cōis opi. legistarū per fundamentū qō videk inconuincibile in. d. §. vñ vi. qz interdictū vnde vi cū nō dek nisi possidēti. l. j. §. hoc interdictum. ff. de vi ⁊ vi ar. saltē naturaliter. vt in. d. §. deīcit. Sed sic est qō dak vsufructuario. d. §. vñ vi. ergo sequit qō possideat naturaliter. Sed ꝛtrariū primo potes allegare ter. in. §. in bone fidei insti. per quas pso. no. ac. Scōo in. l. aqui. §. fi. de acq. re. do. Tertio in. l. j. §. per eū. ff. de acqui. pos. ibi licet cū nō possideamus. Quarto in. l. sciendū. §. cū. ff. qui sat. cog. vbi vsufructuarius nō cuitat onus satisdādi. sz ad hoc sit facilis rāsio. Quinto in. l. j. §. qō ait. ff. quo. leg. vbi dr qō vsusfructus non possidek. Sexto in. l. fin. ff. vti possi. vbi fit differētia inter possessorem ⁊ fructuariū. Septimo per l. possessio quoq⁹. ff. de acq. pos. vbi dr tenēak ergo nō possideak. Octauo p. l. ij. ff. vsufru. quēad. ca. dū dicit qō vsufructuarius pōtat custodiā. Nono qz vsufructuari⁹ est tāq̄ procurator pprietarii. l. j. in fi. ff. de ope. no. nū. sed procurator detētat. vt. l. qō meo. ff. de acq. pos. Decimo text. in. l. arboribus. §. de illo. ff. de vsufruc. vbi dicit qō in fundo ⁊ ferno retinem⁹ vsum fructū: pondero retinemus. Undecimo in. l. iij. §. pe. ff. de vi ⁊ vi ar. dum dicit quasi in possessione. Duodecimo. l. naturaliter. ff. de acq. pos. dum dicit videk: ⁊ sic impropie. Decimotertio. l. pmisceri. in prin. ff. de aq. pos. vbi dr qō nō pmiscenē cause possessiōis ⁊ vsusfructus ⁊c. Decimoquar-

to.l.celsus.§.inf.ff.ad exhi. qui text. fortiter stringit dum dicit q vsufructuarius rem retinet nec possidet. Decimoquinto in.l.certe.§. is qui.ff. de pca.vbi ꝺ vsufructuari⁹ colon⁹ ⁊ inglin⁹ sunt in pdio:⁊ tñ nō possident. Pōdera pmo q eqparak ibi colon⁹:deinde verbū:possidet qō facit vnā oationē ⁊c. Et isti duo vltimi ter.st ringūt passum intātū q potest eis iuris violētia rīderi:ꝫ alīs dū iste articulus disputarek Peruſiī ad oīa ista argumēta rīderē p bona remedia q̄ nūc omitto.vide ad hoc Bal.⁊ aHoder.in.d.l.naturalk.ff.de acq.poſſ.⁊ tene menti q̄ posset tibi facere honorē ⁊c. Scōo hoc interdictū est pretoriū.l.j.in prin.ff.de vi ⁊ vi ar. Tertio q̄ sit in psonā:ptꝫ probatū. Quarto est rei pſecutoriū.d.l.j.§. j.cū dek ad recuperandū possessionē. Quinto est in simplū:vt pbak in.l. mihi interdicto.ff.eo. Sexto est stricti iuris:vt ptꝫ. Septimo nō est perpetuū sed annale.d.l.j.in prin.⁊.l.ij.C.eo.tit.bene verū est q̄ de eo qō ad aliquez pueniꝫ cōpetit ppetuo.l.ij.§.hoc interdictū.ff.eo. Et iste annus est vtilis:vt.d.l.i.⁊ ibi glo. ⁊ ꝫ quo ad agendū sit annale tñ ad excipiēdū est perpetuū:iurta.l.pure.in fi.ff.de do.exce.ꝫ de iure canonico durer. perpetuo:vt no.in.c.ij.de resti.spo.⁊ ibi vide in gl.fi. cū spoliatis nulla cōditio tpis opponi possit:vt.d.c.reintegranda.in.q.j. facit ad hoc q̄ iure ciuili instātia perit triēnio.l.ꝑperandū.C.de iud.⁊ tñ de iure canonico est secꝰ vt in.c.venerabiles.⁊.c.significauerūt.de iudi.Octauo dak heredi ⁊ aliis successoribus:vt.l.j.§.hoc interdictū heredi.ff.de vi ⁊ vi ar.In hēdes dak de eo qō ad eos pueniꝫ.d.l.j.§.fi.⁊.l.ij.in prin.§.hoc interdictū.⁊ facit.l. j.Cet deli.defun. Nono nō infamat:vt.l.neq;.ff.de vi ⁊ vi ar.q̄ tñ intellige de infamia iuris nō aūt de infamia facti:sm gl.in.d.l.neq;.⁊ ideo in parētē vel patronū nō dak:vt.l.j.§.hoc interdictū.ff.eo.⁊.l.ꝫ. de obseq. et Cessat.de act.⁊ obli.dixi.ā.in.j.regula negatiua.Decimo est directum ꝫ qñq; reperiak vtiles:vt.l.j.§.filiusfamilias.ff.eo.titu.cū fi.ꝫ possit exponi vtile:id est efficax ⁊c. Undecimo est singulare. Duodecimo simpler ⁊c.

65 **In factum qō vi aut clam.** Hoc interdictū competit illi in cuⁱ⁹ solo vi vel clā edificatū fuit:vel q̄ vi edificauerit post pbitionē dñi:vel clā:sc̄z q̄ celauerit se cū intelligeret dām pbitum:nam cogik p hoc interdictū opus demoliri:de quo interdicto habeꝯ in.l.j.in princ.et p totū.ff.q̄ vi aut clā. Et qd sit vi facere ⁊ clā facere:vide ter.in.l.j.§. qd sit.cum seq.⁊ in.l.ij.§.fi.ff.eo.tit. Est interdictū restitutorium.d.l.j.§.i.⁊ ptinet solū ad rēq; in solo finik.d.l.j.§. hoc interdictū. ⁊ pbitio pōt fieri nō solū per dūm sꝫ p plures alias psonas:de quo est ter.in.l.ij. in princ. eo.tit. Hec pōt iste q edificauit vi vel clā aliqua exceptione se tueri:vt.d. l.j.§.deniq;.nisi in casib⁹ de quibus ibi p glo.in ver.postea.videꝫ in.l.ij. §.sed si promiserit.ff.eo.qñ dñs vel alīj qui potuissent etiā pbibere : post pbitionē pmiserūt.⁊ in.l.si alius.§.bellissime.eo.titu.⁊.§.est ⁊ alia.⁊.l. semper.§.hoc interdictū.⁊ de libello p̄o hoc interdicto vide Bart.in.l. cōpetit.§.in summa.eo.tit.Et in illo titu.discas.l.aut que aliter. que sm Bar.literis aureis esset describēda.Scōo q̄ sit pretoriū: est ter.in.l.j.in prin.Tertio q̄ sit in psonā:ptꝫ Quarto q̄ sit pſecutoriū: pbak in.l.semper.§.in hoc interdicto.⁊.§.fi.ff.qō vi aut claꝫ. Quinto est in simplū per eadē iura cum dek ad interesse ⁊c.Sexto est stricti iuris:vt.d.§.actionū. Septimo est annale nō perpetuū.vt.l.semp.§.hoc interdictū.⁊.l. si inter. in princ.ff.qō vi aut clam.Octauo dak heredibus.vt.l.deniq;.§.quesitū. ff.eo.Jn heredes nō datur nisi de eo qō ad eos peruenit.vt.d.l.semper.§. hoc interdictum.Nono q̄ non infamet:ptꝫ in.d.l.neq;.ff.de vi ⁊ vi ar.et sm glo.ibi verū est qō de infamia iuris:ꝫ de infamia facti secus de quo ibi.Decimo q̄ directū:ptꝫ q̄ ex verbis ⁊ mēte.d.l.j.in princ.ꝫ vtile qñq; reperiak.vt.l.is q̄ in puteū.§.si tutoris.⁊.§.si fundū.eo.titu.⁊ in.d.l.si vitē. in prin. Undecimo singulare.Duodecimo simpler. Ultimo nō ꝫriū ⁊c.

66 **In factum vti possidetis.** Hoc interdictuꝫ cōpetit ei q̄ molestatur ab alio in possessiōe rei immobilis q̄ dicat se esse dām vel possessorē ⁊c.q̄ p hoc interdictū ille q possidet nec ꝫ possessionē ab alio vi vl clā vel p̄cario pōt se tueri ⁊ pbibeꝯ ille molestator ipsum turbare ⁊c.De quo interdicto iurta verba pretoris habeꝯ in.l.j.in prin.⁊ per totū. ff. vti pos.⁊.C.eo.ti.⁊ p Lano.in.c.ꝫ cām.de pba.⁊ nō solū ꝫ locū in possessione ediū sed etiā aliarū rerū immobiliū:put est ter.sm intellectum cōem in.d.l.j.in prin.vti pos.⁊ pro hoc sunt ter.aperti in.d.l.j.§.hoc interdictū. el.ñ.⁊ seq. Jtē est prohibitoriū retinende possessionis per qō quis pbibetur inferre vim possidēti. Sed interdictū de vi ⁊ vi ar. vt dixi est restitutoriū ⁊ recuperāde possessionis:tert.est in.l.j.§.est igit.⁊.§.illud enim.ff. vti pos.⁊ de forma libelli in interdicto de vi ⁊ vi ar.vide Bart.in.l.in interdicto.ff.de vi ⁊ vi ar.Et de forma libelli in hoc interdicto:vide enndē Bart.in.l.j.§.interdictū.ff. vti pos. Et debes scire aliū terminū qō ille q vult agere tali interdicto est opus q̄ nō possideat ab aduersario vi:claꝫ vel precario.est tert.in.l.j.§.perpetuo.⁊ fi.ff. vti poss. ⁊ Bart.in.d.§.fi.ponit exempla ad hec tria requisita.Jtē scias q̄ hoc interdictū non datur nisi possidenti vel ciuiliter vel naturaliter. Ita ꝫ si quis esset in possessiōe cārei seruāde cuꝫ nō possideat:nō haberet interdictū.ter.est in.l. si duo. §.creditores.ff.vti pos.cum si. Scōo q̄ sit pretoriū:est ter.in.d.l.j.in prin. ff.vti pos.Tertio q̄ sit psonale:ptꝫ. Quarto est rei pſecutoriū cuꝫ detur ad retinendā possessionē.vt.d.l.j.§. hoc interdictum. Quinto est in simplum:vt ptꝫ.⁊.l.pe.§.fi.eo.tit. Sexto est stricti iuris vt etiā patet. Septimo nō est perpetuū sed annale.d.l.j.§.j.ff.vti pos.ergo potest dici q̄ detur heredibus:iurta.§.nō oēs.instī.de perpe.⁊ temp.act.cum si. Jn heredes possumus dicere q̄ nō dek cum sit annale:iurta.l.in honorariis. de act. ⁊ obli. Nono q̄ nō infamet. Decimo est singulare. Undecimo directū. Duodecimo duplex:q̄ non cognoscitur actor a reo iurta ea que super hoc termino dixi.ā.in publiciana actione:⁊ probatur ad literam in.l.si duo.§.hoc interdictum.ff.eo.titu. Ultimo non contrarium.

67 **In factū vtrobi.** Primo hoc interdictū competit ad similitudinez supioris qñ qs turbatur in possessiōe:ꝫ differūt:q̄ illud dak p possessiōe rei immobilis: istud vo p possessiōe rei mobilis: vt hꝫ i.l.vnica.ff.vtrobi.⁊ put in supioi vt qs possit intētare requirik q̄ ab aduersario nō possederit vi vel clā vel p̄cario Eodē mō in hoc vt hꝫ in.d.l.vnica.de qua etiā habeꝯ insti.de interdi.§.ſꝫ hodie.ſꝫ Cano.i.d.c.ꝫ cām.de pba.nō videanꝫ facere differentiā inter hoc interdictū ⁊ superius:vt etiā refert sanctⁿ Blasius hic ⁊c. Et q̄ hoc interdictū est hodie exequatū cum superiori:vt habeꝯ in.d.l. vnica. Jdeo in reliquis fundamentis dicas vt in superiori dictū ⁊c.

68 **In factum de supficiebus.** Hoc interdictuꝫ cōpetit ei qui turbak in possessione superficiei q̄ habeꝯ in solo alieno. Nam pōt se tueri hoc interdicto ne molestet ⁊c.dato sc̄z q̄ turbetur ab alio q̄ nō solī:q̄ tūc dank sibi actiones ciuiles:de hac habeꝯ in.l.i.in prin.⁊.§. qui supficiē.cū simi.ff.de supfi. ⁊ ibi vide.Et qō sit pretoriū:ptꝫ in.d.l.j.⁊ dixi in superioribus vt quis obtineat requirik q̄ supficiem nō possideat ab alio vi clam vel precario:vt.d.l.j in prin.ff.de superficie. Jn reliquis dic vt est dictū in interdicto vti possidetis:q̄ eadem in isto seruātur vt habetur in.d.l.j.§.preponitur.versi.omnia.ff.de superfi.⁊c.

69 **In factū de itinere** actuq; priuato. Primo hoc interdictū cōpetit ei q̄ p fundū alterⁱ⁹ ad fundū suū hꝫ iter vel actū cū iuerit faltē p.xxx.dies p illud iter ēt discontinuos in anno prime retro:q̄ si vicinus ipsum pbiberet ire p hoc interdictū pōt pbibere vt a pbitione desistat: de hoc habeꝯ in.l.j.in pn.ff.de iti.actuq; pua. Et in ꝑ iterdicto:vt dicit hic ēt sanctus Blasius ⁊ bñ: nō agit de iure seruitutis q̄ expedit p actionē cōfessoriā ⁊ negatoriam:iurta.l.ij.ff. si ser.vend.sed agit in possessione qua fuerit vsus ille q̄ pbibeꝯ p dictos.xxx.dies. ⁊ in hoc vt.j.dicam: venit interesse sc̄z quanti interfuit eū nō fuisse pbibitū ⁊c.vt habeꝯ in.l.ij.§.in hoc interdicto.ff.de iti.actuq; pua. Et regrik q̄ ille q probibeꝯ ab aduersario nō fuerit vsus itinere vi:clā vel p̄cario:vt.d.l.j.in princ.⁊.§. hoc interdicto.eo.titu.⁊ est pbibitoriū ad tuendas rusticas seruitutes.d.l.j.§.j. Et q̄ tert.est no.in.d.l.j.§.si qs ꝓpter.ff.de iti.actuq; pua.qō ꝓpter inundationē vsus vie ⁊ itineris pdik ⁊c.ficit alīs p inundationē pdik possessio:vt habeꝯ in.l.ij.§.labeo.ff.de acq.pos.⁊ sic si alīqs pscriberet p inundationē:iterūperek pscriptio cū pdak possessio:vt habeꝯ late in.d.§.labeo.tert.in.d.§.si qs ꝓpter.dicit q̄ qs restituik ad hoc interdictū per in integrū resti.Ego volo tibi relinquere in ꝓpositō vnā dubitationē:sc̄z an iterrupta pscriptiōe dek resti.in ite.⁊ ꝫ cōis sit opi.q̄ nō:vt hꝫ in.d. §.labeo.tñ i disputādo possit teneri ꝛriū: ꝑ nūc vide in.d.§.labeo.et in d.§.si qs ꝓpter.⁊ vide in.l.q fundū.§.q bona.ff.pro emp.⁊c. Secūdo qō sit pretoriū:est ter.in.d.l.j.in pn.Tertio qō in psonā:ptꝫ.Quarto qō sit rei pſecutoriū: pbak in.l.vñ etiam.§.in hoc interdicto.ff.eo. Quinto qō in simplum:pbatur in eo.§.Sexto qō stricti iuris:ptꝫ. Septimo est annale:vt.l.j.in prin.⁊.d.l.vnde etiā.in prin.eo.ti.Octauo dak heredibus.d. l.vnde etiā.§.si qs ab authore.si author possessionē sit adeptus.Jn heredem non vī dari cū sit annale:iurta.l.in honorariis.de act.⁊ obli.nisi dicamus q̄ dek vt in quēlibet pbibētē ⁊c. Nono qz nō infamet. Decimo directū:qz ex verbis ⁊ mēte:ꝫ aliqñ reperiak vtile:vt.d.l.vnde etiā.§.idē iulian⁹.eo.ti. Undecimo singulare.Duodecimo simpler.Ultimo nō ꝛriū.

70 **In factū de itinere** actuq; priuato reficiēdo. Primo hoc interdictuꝫ cōpetit ei qui hꝫ iter ⁊ actū p fundū vicini ad fundū suū:vt.ſ.dixi.in pri. precedē ti.⁊ dato q̄ vellet reficere iter ⁊ vicin⁹ pbiberet vel aliⁱ⁹: p hoc interdictū pōt se tueri vt cogat illos desistere a tali probibitiōe. Et de hoc interdicto est ter.in.l.ij.§.ait pretor.ff.de iti.actuq; prima. Et regrik etiā in hoc q̄ nō fuerit vsus itinere vi:clā vel p̄cario.d.§.ait pretor. Sed differt a superiori:qz in hoc requirik q̄ in anno vsus fuerit itinere. Jtē q̄ pbet sibi cōpetere ius seruitutis:vt est ter.in.d.l.ij.§.hoc aūt superiori.⁊.§.seq.cotit.⁊ si alterū deficiat deficit interdictū:vt in.§.seq.⁊ volens reficere tenetur vicino cauere de dāno infecto:vt.d.l.ij. §. qui hoc interdicto. Et ex hoc inferk q̄ refectio vie non incūbit debēti seruitutē sed ei cui seruitus competit:prout habeꝯ etiā in.l.quoties.§.fi.ff.de serui.ti. gñali. sed secus sit in seruitute oneris ferēdi:vt habetur in.l. cū deberet colūnam. de ser. vrb.predio.qō tene mēti ⁊c.Scōo q̄ sit pretoriū:est ter.in.d.§. ait pretor. Tertio q̄ in personā:ptꝫ.Quarto q̄ rei pſecutoriū:ꝫ Et quinto q̄ sit in simplū ꝓbak in.d.l.in.§.vtilitas.eo.ti. Sexto qō stricti iuris.Septimo est annale:vt superius.d.§.ait pretor.⁊.l.j.§.antepe.ff.de interdic.Octauo datur heredibus:vt.l.apparet.§.j.ff.eo.tit.Jn heredē non dak: nisi dicamus q̄ detur in quēlibet pbibentē.Nono nō infamat.Decimo directū. Undecimo singulare. Duodecimo simpler. Ultimo non contrarium.

71 **In factum de aqua quotidiana.** Primo

Primo hoc interdictū cōpetit illi qui p fundū alterius saltem vno die vel nocte in anno retro durit aquā ad fundū suū: qr si ille dñs fundi p quem aquā durit ipsum phibet vel impedit: agit ꝓtra ipsum hoc interdicto vt a prohibitione desistat: de hoc habeſ in l.j. in princ. ff. de aqua quoti. et esti. nec dz duxisse aquā vi: clā vel precario: vt d. l.j. in princ. Et est interdictū non solū prohibitoriū: sed etiā restitutoriuz vt quis tollat si qd fecit ad impediēdū ducere aquā ꝛc. vt est ter. cum gl. in. d. l.j. §.j. et §. labeo. eo. titu. Scōo est ptorū. d. l.j. in prin. Tertio in psonā. Quarto rei psecutoriū cū psequit ius seruitutis: et illud qō qs amittit requirit p hoc interdictū. d. l.j. §. pterea. Quinto qr in simplū probat in fal. Sexto qr stricti iuris: patet. Septimo est annale: non perpetuum vt in superiori fuit dictū. et probat in. d. l.j. in princ. Octauo datur heredibus. d. l.j. §. ait pretor. In heredes pōt dici qr non: cū sit annale: per. d. l. in honorarijs. nisi detur vt in quemlibet prohibentem: vt in superiori diri. Nono non infamat. Decimo est directum ꝛc. lz vtile qñqꝫ sit: vt. d. l.j. §. si fundū. Undecimo singulare. Duodecimo simpler. Ultimo nō ꝓtrariū.

72 **In factum de aqua estiua.** Prīo hoc interdictum ptinet ad cū qui p fundū alteri⁹ vno die vel nocte in estate retrodurit aquā in fundū suū: vt nō possit phiberi ꝛc. vt in supiori diri. Et differūt: qr q interdicit de aqua quotidiana: interdicit vt hoc anno durit: lz in qua esti ua vti hac estate. vide etiaz de hoc in. d. l.j. princ. et vide in. §. qō autē diximus. et qñ inci. estas: vide in. d. l.j. §. estatez. et ibi glo. not. In quot partes diuidak ann⁹. et in hoc regrit illa clausula qr nō durerit aquā vi claz vel precario vt superiori. d. l.j. §. deinde ait. et in prin. l. Et est etiam restitutoriuz. d. §.j. ꝛc. Scōo qr sit pretoriū: ptz in. d. l.j. in ꝓncip. in persoñā ꝛc. In alīs fundamentis dicas vt in superiori cum sint similia: vt. d. l.j. §. labeo. Sed in hoc discordant qr lz superius sit annale tū hoc durat per annuz et ser mansca. Jtē potest durare per biennium sm variā computationem temporis: vt habetur in. d. l.j. §. deinde. et §. estatem. et seq. eo. titu. ꝛc.

73 **In factum de aqua** ex castello ducēda. Prīo cōpetit ei q hz ius ducēdi aquā ex castello: id est loco vbi in publico aqua recipitur vel riuo vel alio loco publico ad fundū vel domū eo qr habuit cōcessionē a principe vel cōitate si aliqs ipm prohibeat hz hoc interdictū de quo loquit ter. in. l.j. §. ait ꝓtor. quo ex castello cū tuob⁹ seq. ff. de aqua quoti. et esti. et hoc est quotidianū in ciuitatib⁹ in qbus in stratis est castellū: vt est in ciuitate Viquie et Viterbij qr si habent concessionē qr ex castello ducūt aquam in domum vel hortos: nō possunt phiberi. Et est aduertendū qr hoc interdictū non ptinet solū possessionis cām: et sic ꝓparatoriū: vt superiora prīmic. Sed ptinet causam ꝓprietatis: qr hic non phak an quis durerit ꝛc. Sed an habeat ius seruitutis assignatū vel non: vt est tert. not. in. d. l.j. §. si. ff. eo. et ea hora qua quis hz ius ducendi ea debet ducere et non alia: vt habetur in. l. pe. eo. tit. In alīs fundamētis dic vt in duobus proximis.

74 **In factum de riuis purgādis.** Prīo qr interdictū cōpetit ei q hz ius aque ducēde: vt diri in superiorib⁹ interdictis per riuū qué volēs purgare et reficere phibeſ ab alio: qr tnet se p hoc interdictū: et non hz probare an iure aquaz ducat: de quo vide in. l.j. de riuis. et. l. si. eo. tit. Et est phibitoriū: vt. d. l.j. in fi. prin. et pōt etiā esse restitutoriuz: vt in primis diri. bene verū est qr tenek cauere de dāno infecto iste volēs purgare. d. l.j. in prin. Scōo qr ꝓtoriū: ptz in. d. l.j. in princ. Tertio qr in psonā. In alīs dic vt in superiorib⁹: bene verū est qr est annale d. l.j. §. hoc interdictū. el. iij. dak ñsdē psonis et in casdē put superiora: vt. l. iij. §. ñsdē. eo. tit. et dak non solū ad riuos sed etiā ad specus et septa: vt. d. l.j. in prin. Que qd differant et importēt vide in. d. l.j. §. ait ergo. cum si. ꝛc. Et sub verbo reficiendi quid contineatur: vide in. d. l.j. §. reficiendi ꝛc.

75 **In factū de fonte vt liceat eo vti.** Primo hoc interdictū cōpetit illi q phibeſ haurire aquā ex fonte cū p annū hausisset: vel appellare pecudes: vel inde aquā ducere vt ille sciz prohibens desistat a phibitione: de quo habeſ in. l. vnica. in prin. ff. de fonte. et differt a supiori: scz de aqua ex castel. duc. et aqua esti. et quoti. qr illa loquunt de aqua deducēda: istud vō de aqua hauriēda: put etiā dicit gl. in rub. de fonte. Hec hz locū ꝓ aqua mortua vt in cisterna: sed soluz de aqua viua. d. l.j. §. hoc interdictū. el. iij. eo. tit. et ꝓcedit non solū in fonte: lz in piscina: puteo et lacu: dūmodo aquā viuā habeāt: vt. d. l.j. in fin. ꝓn. et §. denios. et regrit qr qs nō fuerit vsus haustu vt: aut clā vel ꝓcario. d. l.j. in prin. sed sm Bart. in. d. l.j. §. hoc interdictū. el. iij. lz in cisterna nō habeat locū directum: tū hz locū vtile. Hinc sumpta occasione pone qr stat statutū in ciuitate qr mulieres portātes perlas vel margaritas puniunt tantā pena. et est aliqua mulier que portat plas fictas seu ꝛfactas nō veras et vīas: certe nō icidet in statutū. ita decidit Bar. in. l.j. §. hoc iterdictū. Et tene mēti: qr in multis ciuitatib⁹ extāt hmōi statuta ꝛc. Scōo est ꝓtoriū. l.j. in ꝓn. Tertio in psonā: vt alia. Quarto pōt dici rei psecutoriū cū quis psequit ius aque hauriēde. d. l.j. Quinto in simplū: vt ibidē patet. Sexto stricti iuris, Septimo est annale non ꝓpetuū. d. l.j. Octauo hēdib⁹ dak nō in hēdes vt ꝓcedētib⁹ diri: scz de aq̄ qti. et esti. cū ꝓcedāt a pari q̄tū ad psonā: vt. l.j. §. ꝑ aūt. ff. de fonte. Nono nō infamat. Decio est directū. Undecio singulare. Duodecio simpler ꝛc. Ultimo nō ꝓtrariū.

76 **In factum de fonte reficiendo.** Primo hoc interdictū cōpetit illi qui habēs ius hauriēdi aquā: vt in pri. dictū est ex: fonte vellet reficere fontē: puteū: piscinā ꝛc. vt. §. diri que indigerēt refectione si phiberek hz hoc interdictū vel a dño fundi vbi est fons vel ab alio ꝛc. et de hoc interdicto loquitur tert. in. l. vnica. §. deinde ait. ff. de fonte. Et fuit introductū ad similitudinē interdicti de riuis reficiēdis: qr null⁹ esset vsus ꝛc. vt dicit ter. in. d. l.j. §. hoc interdictū. Secūdo qr sit pretoriū est ter. in. d. §. deinde. Tertio qr in psonā: vt ptz. Quarto qr rei psecutoriū dic vt in primo. Quinto qr in simplū: eodē mō. Sexto stricti iuris. Septimo est annale. d. §. deinde. Octauo dak heredibus et in heredes vt in illo de aqua esti. cum proxime diri. et approbat tert. in. d. l.j. §. ff. de fon. Nono quod non infamet. Decimo qr directum. Undecimo qr singulare. Duodecimo qr simpler ꝛc. Ultimo non contrarium.

77 **In factum de cloacis purgādis.** Primo ptinet illi q haberet cloacā iurta fundū alterius vel aliū locū p quā immūdicia et colluuies demittebak: dato casu qr vellet ea purgare vel reficere: puta qr cursus impediebak: dñs fundi vel alius cuz phibet: hz hoc interdictū phibitoriū ꝛc. de quo loquit tot⁹ tit. ff. de cloa. ꝛc. Et est aduertēdū qr fauore publice vtilitatis vt qs possit purgare vel reficere cloacā nō querim⁹ an clā: vi vel ꝓcario sit vsus cloaca: vt l.j. §. qr autē. de cloa. Jtē ptinet ad priuatas cloacas. d. l.j. §. hoc aūt. Scōo qō ptoriuz d. l.j. in ꝓn. Tertio qō in psonā: ptz. Quarto qō rei psecutoriū: ptz p media que diri in duobus primis. Quinto qō in simplū: eodē mō. Et etiā ex eo qō ptinet ad ꝓuatas cloacas: vt diri. Sexto qō stricti iuris. Septimo qō sit ꝓpetuū pōt dici cū sit rei psecutoriū: p. d. l. in honorarijs. nec reperiak annale: p qō rūde si obꝯicit qō superiora plura sunt rei persecutoria: tū sunt annalia ꝛc. Octauo dak heredibus: per reg. §. nō oēs. de perpe. et tempo. act. Nono qō nō infamet. Decimo qō directū. Undecimo quod singulare. Duodecimo quia simpler ꝛc. Ultimo non cōtrarium.

78 **In factum ne quid** in cloaca fiat immittatur ue. Hoc interdictū cōpetit illi q habēs vsum cloace vñ aqua fluat: vel colluuies aliqs vult aliqd facere vel immittere in cloacā ꝓpter qō vsus eius impediak: qr ꝓtra illū est ꝓpitū hoc interdictū prohibitorium ꝛc. de quo est ter. in. l.j. §. pe. et fi. ff. de cloacis. Jtē ptinet ad cloacas publicas. d. §. pen. Scōo pretoriū. d. §. deinde. Tertio qō in psonā. Quarto rei psecutoriū. Quinto in simplū. Sexto stricti iuris. Septimo est annale ex eo qō est populare: per. l. fi. ff. de pop. act. Et qō sit populare: ptz ex eo qō ptinet ad publicas cloacas: vt iam diri. et in hoc istud differt a superiori. Octauo heredibus nō datur: nisi vt cuilibet de populo. arg. l. populares. de popu. act. In heredes non datur. l. fi. de popu. act. Nono qr non infamet. Decimo qr directum. Undecimo quod singulare. Duodecimo qr simpler. Ultimo non cōtrarium.

79 **In factum vt quod factum** immissum ue est i cloacam tollatur. Hoc competit qñ quis aliquid habet immissum in cloacam vel factum ꝓpter qō est impeditus vsus ꝛc. qr cogitur tollere et pristinum reducere: et sic est interdictum hoc casu restitutorium et superius prohibitorium que ambo ponuntur in ter. quem. §. alleg. in. d. l.j. §. pe. et fi. ff. de cloa. Et inquantum pertinet ad cloacas publicas: dic vt in superiori. si ad priuatas cloacas: termini sui possunt assimilari illi interdicto de cloacis purgan. ꝛc. Et eodem modo dicas in. §. proximo ꝛc.

80 **In factum de precario.** Hoc interdictū cōpetit illi qui ꝓcario concessit aliquā rem alicui vtēdā et fruēdā qui sibi nollet rem restituere: contra ipsum dak hoc interdictū vt rem restituat ꝛc. de quo habeſ in. l.ij. in princ. ff. de ꝓcar. cū ꝓcario possidēs videak noīe ꝓcedētis possidere: nucta no. in. l. qō meo. in prin. et. l. interdū. ff. de acquir. pos. Et interdictū restitutoriū. d. l.ij. in prin. et §.j. Et in hoc fit cōdēnatio sm interesse actoris. vt habeſ in. l. quesitū. §. ex hoc interdicto. ff. de ꝓca. Et in quo differat ꝓcarium a cōmodato: vide gl. no. in. l.j. ff. de ꝓca. Et pōt cōstitui precariū in rebus mobilib⁹ et immobilib⁹. vt. l. in rebus. ff. eo. Et pōt cōstitui qr trāsferatur possessio: et qr nō. l.ij. §. fi. et. l. in rebus. et. l. certe. §. is q. ff. de ꝓca. Et scitis qō quotidie in instrumētis ponit illa clausula: et ex nūc cōstituit se precario noīe emptoris possidere ꝛc. qd importet: dicas qō importat: qr primo intelligit trāslata ois possessio in emptorē ciuilis et naturalis. deinde intelligit translata naturalis in precario possidente: vt habeſ in d. l. interdum. de acqui. pos. Sed si diceret simpliciter: et ex nunc cōstituo noīe emptoris possidere. tūc omnis possessio remanet penes emptorem. et sic plus operak constitutū q̄ precarij rogatio in fauorem emptoris. vt habeſ in. l. qui bona. in prin. ff. de acq. pos. per Bar. et omnes in. d. l. interdum. Et tu canonista habes tit. de precariis. et in. c.j. habes de precaria. Quid sit precaria: dicas qō est cōcessio rei immobilis per annuam pensionem de quinquēnio in quinquennū. c.j. de precā. et ibi gl. et in. c. precarie. vbi glo. magist. r. q. ij. Bal. in. c.j. §. tua. qui. mo. feu. amit. ꝛc. Scōo qō sit pretoriū: est ter. in. d. l.ij. Tertio in psonā: vt alia. Quarto rei psecutorium. vt. l. quesitū. §. ex hoc interdicto. ff. eo. Quinto qr in simplum: probatur ibidē. Sexto stricti iuris. Septimo perpetuū est nō annale p text. quia assignat pulchram rationem ab absurdo. in. d. l. quesitum. §. pe. et l.

Octauo datur heredibus ⁊ in heredes. d. Lquesitum. §. fin. licet precarij rogatio ad heredes non indistincte transeat. de quo vide in. l. cum precario. §. fi. ff. eo. titu. Nono non infamat. Decimo directum. Undecimo singulare. Duodecimo simpler. Ultimo non contrarium.

81 **In factum de arboribus cedēdis.** Primo ad hoc interdictū est fundū q̄ habz duo capita alterū in arboribꝰ que sunt ppe pdia vrbana: alterū in arboribꝰ cedēdis in pdijs rusticis. Primū caput cōpetit illi in cuiꝰ edes rami arboris alteriꝰ pendēt ⁊ nocēt edificio. nā nō pōt monere q̄ succidat arbore radicitus si nollet facere ille cui cōpetit interdictū ppria authoritate pōt succidere ⁊ auferre ligna. l. j. in prin. vsq; ad. §. deinde. ff. de arbi. Scōm caput ptinet illi in cuius fundo rami arboris vicē extendunt. q; pōt monere facere q̄ rami cedant quousq; arbor distet p q̄ndecim pedes a terra in altitudinē. iste est ter. in. d. l. j. §. fi. de arbo. cedē. q̄ tene mēti q; posset quotidie ꝓtingere: maxime in hac ciuitate Padue vbi sunt multi horti ⁊ arbores. Et practica est fin Bar. q̄ denūciet dño illi arboris q̄ ipsam succidat. ⁊ de hoc fiat instrumētū: ⁊ tūc nō succidit: pōt denūcians ppria authoritate facere ipso pōt ligna asportare. tene mēti. Et nō solū procedit in arboribus: ſz etiā in vitib⁹ cū ventāt appellatiōe arboris. d. l. j. §. arboris. Et aduerte dato casu q̄ radices arboris nocerēt: tunc dat vtile interdictū de arboribus cedēdis. p glo. in Lj. C. de interdi. de quo ibi. Scōo q̄ ptorij. l. j. §. ait ptor. ⁊. §. deinde. Tertio q̄ in psonā: vt alia. Quarto vt rei pſecutorium. Quinto in simplū: vt ꝓbant isti duo termini in. d. l. j. §. nō solū. Sexto stricti iuris. Septimo ppetuū ex quo rei pſecutorij. d. l. in bonorarijs. Octauo dat heredibus: vt in. §. non oēs. de perpe. ⁊ temp. act. In heredes dic eodem modo ⁊c. Nono non infamat. Decimo directum. Undecimo singulare. Duodecimo simpler. Ultimo non contrarium.

82 **In factū de glāde legēda.** Hoc interdictū cōpetit ei q̄ habēs arboꝛē que pendet in fundū vicini vel arcā in quā cadūt fructꝰ: q; si phiberet recolligere dictos fructꝰ habeo dictū interdictū intra dies tres postq̄ fructus ceciderūt: ⁊ appellatiōe glandis veniunt oēs fructus: de quibus oībus habet in. l. vnica. ff. de glan. leg. ⁊ in. l. q̄ venenū. §. glandis. ff. de verb. sig. Secundo q̄ sit pretorius: est text. in. d. l. j. in princi. Tertio q̄ in personam: vt reliqua. Quarto q̄ rei persecutorij: probatur in. d. l. j. in princi. Quinto q̄ in simplū: ibidē. Sexto q̄ stricti iuris. Septimo nō est perpetuū sed tpale: vt. §. ptz. Octauo heredibus ⁊ in heredes intra illud tps q̄ durat: vt. §. Nono non infamat. Decimo q̄ directū. Undecimo q̄ singulare. Duodecimo q̄ simpler ⁊c. Ultimo nō cōtrarium.

83 **In factū de migrādis.** Hoc interdictuz cōpetit inquilino q̄ soluta pensiōe dño vellet recedere de domo ⁊ asportare res suas et dñs domus prohiberet: q; pōt tueri ex hoc interdicto. ⁊ de hoc est text. in. l. j. ff. de migran. Et aduerte: vt in. d. l. j. §. hoc interdictū. q̄ est infrequēs ⁊c. dz intelligi ille ter. q̄ de raro itur ad illud interdictū ex eo q; inquilino q̄ turbaretur cōpetit actio ex cōducto ⁊ oīm iudicis. vt. l. ⁊ edes. §. inquilinus. ff. loca. ⁊ ideo de raro recurrit ad hoc interdictū. Et circa hoc scias q̄ pensio domus nisi aliud fit dictū solui ſ in fine anni. vt. l. edē. C. loca. ⁊ ita tenet etiā Bar. in. d. l. j. §. si pensio. ff. de migrā. Et habetis etiā illā regulaz vulgatā in hac materia q̄ res conductoris inuecte ⁊ illate intelligūtur obligate rōne pensiōis pone q̄ vnꝰ cōductor locauit q̄ pōt facere: iurta. l. nemo rem. C. loca. ⁊ l. meschis. §. ptolinꝰ. ff. de iure fisci. an res istius scōi cōductoris sint dño obligate: vide casum singularem in. l. si in lege. §. si colonꝰ. ff. loca. ⁊ q̄ ibi glo. ⁊ doc. quē ter. exclamat Pōt. in sing. cclxxxvj. Et cōpetit hoc interdictū solū inquilino: nō aūt colono: vt habet in. d. l. j. §. hoc interdictū. ff. de migrā. Et dato q̄ haberet habitationē gratuitā daret vtile interdictū. vt eo. §. Et eodē mō daret vtilis si nō essent res propie inquilini: sed forte sibi cōmodate vel locate vel apud cū depposite. vt habet in. l. fi. eo. tit. ⁊c. Scōo q̄ pretorij: est ter. in. d. l. j. in prin. Tertio in psonā: vt reliqua. Quarto rei pſecutorij. d. l. j. in princ. Quinto in simplū: vt ibidē. Sexto stricti iuris. Septimo perpetuū ⁊ non tpale. d. l. j. §. fi. Octauo datur heredibus ⁊ in heredes: vt est text. in. d. l. j. §. fi. Nono non infamat. Decimo est directum cum ex verbis ⁊ mente: licet quandoq; vtilis detur: vt prediximus ⁊ habetur in. d. l. j. §. interdictum. Undecimo q̄ singulare. Duodecimo q̄ simpler. ⁊c. Ultimo non contrarium.

84 **In factum de saluiano interdicto.** Hoc interdictū cōpetit locatori aduersus cōductorē ad aduocādā possessionē earū rerū quas asportauit que erāt obligate ipsi locatori ratiōe pensiōis. Et eodē modo cōpetit creditori aduersus debitorē p rebꝰ sibi iure pignoris obligatis: iurta ea que habent in. §. item seruiana. insti. de act. ⁊ istis casibꝰ dat directū. Sz in casu q̄ dicte res essent alienate p cōductores vel debitores: tūc cōpetit vtile interdictū saluianū: de quo habetur in. l. j. in prin. ff. de salua. interdi. ⁊ in. l. j. C. eo. ti. Et vt dicit etiā sanctus Blasius est pinguius remediū huiꝰ interdicti quā seruiane hypothecarie: q; sufficit in ipso q̄ creditor ꝓbet illas res fuisse possessas tūq̄ suas per debitorē tempore obligatiōis contracte. Sed in hypothecaria oportet creditorē ꝓbare de dñio debitoris: vt habet in. d. l. j. de sal. inter. ⁊ per omnes in. d. §. item seruiana. de quo ibi. Et in hoc rem cōcludat ad restituendam detentationem vel possessionem rei obligate: vt habetur in. l. si fundus. §. in vendicatione. ff. de pigno. ⁊c. Et licet text. in. l. j. C. de preca. ⁊ saluia. interdi. dicat q̄ saluianum non datur contra tertium possessorem debet intelligi de directo: q; vtile potest dari: vt. d. l. j. ff. eo. ſz glo. in. d. l. j. C. eo. Et in hoc differt a seruiana que contra tertios datur. Et in alio etiā q; saluianum est inter possessoria: seruiana inter petitoria. ⁊ alia etiam est dicta de qua. §. diri. Secundo q̄ pretorium. ptz ex his que habentur in. l. fi. C. de condi. inde. Tertio q̄ in personā: vt reliqua. Quarto q̄ rei persecutorij: pbatur in. d. l. j. in prin. Quinto q̄ in simplum: ibidē. Sexto q̄ stricti iuris. Septimo perpetuū cū rei persecutorium. d. l. in bonorarijs. Octauo heredibus ⁊ in heredes tanq̄ in extraneos possidētes: iurta. §. nō omnes. insti. de perpe. ⁊ temp. act. ⁊. d. l. j. ⁊. §. j. ⁊. j. responso. Nono non infamat. Decimo directum. Undecimo singulare. Duodecimo simpler. Ultimo non contrarium.

85 **In factū de opere** demoliendo q̄ factū est post noui operis nūciationē ante remissionē nūciationis. Anteq̄ trāseā ad terminos huius interdicti putauī aliqua ꝓmittēda fore. Primo q; in. l. j. in prin. ff. de ope. no. nun. dicitur hoc edicto q̄ differāt interdictū ⁊ edictū. de quo tu posses de facili dubitare. vide gl. in loco pall. in. v. edicto. ⁊ ibi Barto. in. j. col. ⁊ Roff. in libellis suis: ſz varie loquant: tñ cōis cōclusio post Bart. ibi est q̄ edictū differat ab interdicto vt genus ⁊ species ⁊ edictū sit nomen generis: vt in. §. cōstat. insti. de iure natu. sed interdictū sit tanq̄ spēs: vt alīs dicit in adoptiōe. Sed cognoscit vnū ab alio: q; interdictū ꝺr q̄si inter duos dictū: nā q̄sq; erat q̄stio inter duos: ꝓtor aliqd ꝛ statuebat: tūc dicebat interdictū: iurta. §. sunt tū. insti. de interdi. ⁊ hoc q̄si sumus in lib. de interdi. sed q̄si sumus extra libū de interdi. id est extra quintū libū in. ff. nouo: tūc post Roffre. dicit ibi Bart. q̄ q̄si loquit precise ꝓceptiue est interdictuz: q; ex verbis apparet inter duos redditū: vbi vero non esset cōtra duos redditū: ſz ꝓtor ex officio facit: tūc ꝺr edictū. ⁊ p hoc sequit q̄ titu. de ope. no. nun. tractet de interdicto nō de edicto q; inter duos reddit: ⁊ ſz text. in prin. tit. dicat hoc edicto: tñ in. l. prētor. in princ. ⁊. §. j. dicit hoc interdicto: ⁊ cōcordant q̄ in vno loco Jurisc. vtat nōie generis: ⁊ in altero nōie speciei: ⁊ per hoc pz hoc actio in factū de opere demo. ꝺr ꝓcedere ex interdicto: ⁊ ꝺr in factū iurta. §. fi. insti. de interdi. Secundus est sciendus q̄ in hac materia sunt considerandi plures casus. Primus est q̄ q̄ quis edificat in solo alieno clam: tūc habz locū interdictū q̄ vi aut clā: vel etiā vi: ⁊ edificiū sit iam factū. Sed q̄n habz edificari tūc habz locū interdictū de ope. no. nun. ⁊ sic dat ad futura opera. ⁊ erit secundus casus. De quibus duobus vide text. in. d. l. j. §. j. de ope. no. nun. Tertius casus est q̄ facta nunciatione noui operis: illa nunciatio remittit: q; tūc renūciatione remissa si ꝓhibeat: habet remedium ex titulo de remissionibꝰ ille q̄ vellet edificare. de quo in ti. de remis. ⁊ habet in. l. si alius. §. ait iulianus. ff. q̄ vi aut clam. De quo remedio dicit in primo interdicto. idē est ꝓmissa satisdatiōe que p remissione habet: vt. d. l. si alius. §. ait iulianus. ⁊ ibi gl. Quartus casus est q̄ post ope. no. nun. fit edificatū ante remissionē nūcia. q; dat hoc interdictū de opere demoliō do. Bene verū est q̄ cōpetit aliud remediū: ſz interdictū de ope. no. nū. Item ⁊ interdictū q̄ vi aut clam: vt est text. in. d. §. ait iulianus. Et an sint superflua: vide glos. ⁊ doc. in. d. l. j. §. j. de ope. no. nun. ⁊ quot modis possit agi in istis operibus fin varios casus: vide text. iuncta glo. in ver. interdictū. in. l. ꝓtor. §. nōnulli. ff. de ope. no. nun. tene mēti: q; est quotidiana materia. Scōo q̄ sit ꝓtorium sunt plures ter. vt. §. alt. Tertio q̄ in personā: vt in reliquis. Quarto est rei persecutorium: cuz agit vt restituat opus q̄ est in uribus palleg. Quinto in simplū: vt ibidē: ſz etiā quo ad qd possit dici penale: q; suis expēsis quis cogit edificiū tollere: vt. d. l. pe. §. fi. ⁊ ibi glo. ⁊ doc. ff. de ope. no. nun. Sexto stricti iuris. Septimo datur heredibus: vt. l. pretor. §. hoc interdictum. ff. de ope. no. nun. In heredes non datur nisi inquātum ad eos peruenit: tenetur heres prestare patientiam destruendi operis. d. l. penul. Octauo est perpetuū. d. l. pretor. §. hoc interdicto. Nono non infamat. Decimo directum. Undecimo singulare. Duodecimo simpler. Et vltimo non contrarium.

86 **In factū vt liceat edificare** ei cui est facta nūciatio nouo. ope. si satisfecerit vel satisfiāre paratus est ⁊c. Primo hoc interdictū cōpetit illi cui postq̄ sibi fuit facta nuncia. no. ope. ipse fuit paratus satisfiare vel satisfecit de demoliēdo opere casu quo appareret se iniuste edificasse. Et hoc etiā possum⁹ dicere in casu in quo est facta remissio: vt in ꝓcedēti dixi. vñ si ꝓhibita satisfactiōe vel facta remissiōe iste talis ꝓhibeat edificare: posset teneri ex hoc interdicto: ꝓhibitorio. ⁊ de hoc hꝫ in. l. ꝓtor. §. deinde ait. ⁊. §. seq. ff. de ope. no. nū. Scōo q̄ sit ꝓtorium: prout in. d. §. deinde. Tertio in psonā: vt cetera. Quarto rei pſecutorium cū qs pſequit ius edificādi. Quinto pōt dici simplum: vt. d. §. deinde. Sexto stricti iuris. Septimo durat intra annū ab inquietatiōe: vt habet in. d. l. ꝓtor. §. fi. ff. eo. ſz secꝰ fit in ꝓcedēdi: vt dixi: ⁊ sic nō est ꝓpetuū. Octauo dat heredibꝰ. d. §. fi. In heredes dicamus q̄ non det nisi quatenꝰ ad eos puenit: vt in ꝓcedēti: vel vt in quālibet prohibēte. Nono q̄ nō infamet. Decimo tutor rectū. Undecimo q̄ singulare Duodecimo q̄ simpler. Ultimo nō ſuū.

87 **In factū loco interdicti** fraudatorij. Hoc interdictū ꝺr locum quando tutor

qñ tutor vel curator delegauit creditori suo debitorez pupilli vel adulti singula singulis deferendo in fraudē pupilli vel adulti: ⁊ creditor participiat de tali fraude cū tutore vel curatore: nā si debitor pupilli vel adulti soluāt ipsi: ipso iure liberant a debito. Sz pupilli vel adulti succurritur pūo ꝫ creditorē ptícipez fraudis p hoc interdictū fraudatoriū: vt est tert. in l. pupilli. in pn. q est scōs in iure. ff. de so. Scōo qñ vellet pupillus recurrere ꝫ tutorē hz actionē tutele. Tertio ꝫ debitorē pōt recurrere qñ fuit etiā ipse in dolo pria actiōe: ſz fuit in bona fide p in integrū restitutionē. fm Bar. in. d. l. pupilli. i. j. ñ. ⁊. iñ. q. Et de hoc interdicto fraudatorio fit mentio in. l. ſi postulādis. in prin. ff. ad treb. lz ibi capiat p interdicto de his que bis in frau. cre. vt vult Bart. ꝫ gl. in. d. l. pupilli. Et differt ab eo de bis que in frau. cre. q: illud dat qñ qs alienat res pprias: hic alienat res pupilli: ⁊ sic alteri⁹ fm Bar. in. d. l. pupilli. de qb⁹ ibi vide plen⁹. Scōo q⁹ sit ptoriū: pbat ex eo q: est interdictū vt ōr in iurib⁹ palle. Sed interdicta erāt forme ⁊ conceptiōes vbor⁹ quibus ptor aut aliqd inhebat fieri aut phibebat: si ptor: ergo nō ius ciuile. Et ista habet ſſti. de interdi. in pn. ita ēt innuit p gl. i ru. ff. de interdi. vbi dicit. ꝫ. dicit qñ agat de iure ciuili: nūc qualr de iure ptorio: ⁊ sic p interdicta: ſz b⁹ est interdictū vt. ꝫ. est pbatū: igit ⁊c. Tertio est i psonā: vt reliqua. Quarto rei pſecutoriū: vt probat clare in. l. pupilli. Quinto est in simplū: vt ibidē probat. Sexto est stricti iuris. d. §. actionū. Septimo perpetuū: cū sit rei pſecutoriū. d. l. in bonorarijs. Octauo dat heredibus. d. §. non oēs. ⁊. d. l. in bonorarijs. In heredes pōt dici q⁹ dē inquātū ad eos puenerit. ⁊ in plurib⁹ dictū est: ⁊ sic tanq̄ in possessores. Nono nō infamat cū nō reperiat. Decimo directū. Undecio singulare. Duodecio simpler ⁊c. Ultimo non ꝫrium.

88 **In factū loco interdicti.** de locis ⁊ itinerib⁹ publicis. Et anteq̄ procedam vlteri⁹ Jo. in arbore non signat plura interdicta q̄ suprascripta sint: sed tū reperio in eo videre quedaz alia: ⁊ sic in primis addo hoc interdictū de locis ⁊ itine. pub. Et hz locū qñ qs ī itinere publico aliqd fecisset ob q⁹ ali⁹ impediret ⁊ ei⁹ vsus: ⁊ eodē modo in via publica. Et de hoc est spālis rubr. ff. de lo. ⁊ iti. publi. puta q⁹ via publica fuerit clausa: q: sit ꝫstructū monumētū: vel gd sile: vt habet in. l. j. ñ. ⁊. iñ. e. tit. Et sic hz locū qñ est impeditus in totū vsus vie: ⁊ per hoc nō est superfluū hoc interdictū ab illo: ne qd fiat immitta turne in via publica. vt. ꝫ. scripſi: q: illud hz locū qñ iter vel via reddit deterior: ſz hoc pcedit qñ er toto impedit vsus vie. ita vt ꝑ plures in pralle. iūctis que allegaui in illo interdicto. Et p hoc addo istud interdictū vltra Jo. ⁊ alios. cogitabis. Et pcedit nō solū in vñs publicis sed etiā in vicinalib⁹: vt. d. l. iñ. Et quotuplex sit via: vide text. in. l. j. §. viarum. ff. ne qd in lo. pub. Et tene menti ad statuta loquētia q⁹ in vñs publicis qs nō possit facere ponticellos: vel committens delictuz in via publica puniat acriori pena: vel si princeps mitteret pclama q⁹ oēs vic publice in suo territorio sint libere ⁊ quemlibet transeuntē p̄mittit cōseruare indemnē: q: intelligeret statutuz de vñs priuatis siue vicinalibus. vide Bar. in. d. l. j. ff. de lo. ⁊ iti. pub. per. l. iñ. eo. tit. Secundo q⁹ sit pretorium: probatur per ea que adduxi. ꝫ. in primo in terdicto. In alijs dic vt fuit dictū in illo interdicto ne quid in via publ.

89 **In factū loco interdicti.** de via publica ⁊ de edilibus curulib⁹. Et de hoc nō est facta mētio etiā in arbore nec p scribentes: ⁊ qñ competit ⁊ quomodo: vide text. notum q: fuit translatus Pisis in. l. ediles. de via pub. ⁊ edi. cur. que lex est multū no. ⁊ quotidie de facto cōtingit. Ex bis duobus interdictis additis reuertor ad arborem Joannis ⁊c.

90 **In factū ex edicto** de albo corrupto. Et añq̄ Jo. i arbore ad hec deueniat ponit quandā rubricellā q⁹ pterita interdicta fere oīa reperiunt directa ⁊ vtilia. Modo sequunt actiōes in factū ex quolibet ptoris edicto descendētes. De primo sc̄z de interdictis an sint directa vel vtilia: late est dictum sup q̄libet. De scōo sc̄z de edictis declarabit sup q̄libet ⁊c. Sequit vt dixi actio in factum ex edicto de albo corrupto ⁊c. sic dicta rubri. put duo dicit hz duas partes. Primo hoc edictū cōpetit aduersus eum qui corrupit vel vitiauit: delenit vel deturpauit aliquam scripturam vel edictū positum per pretorē vel iudicem in aliquo loco eminēti: vt in muro deal bato: vel in valuis ecclesiarū vel in palatij vt hodie fit: q: cuilibet de populo ꝫ talem corrūpentē dat actio in factū ex hoc edicto: vt habet in. l. si qd id qō. ff. de iurisdi. om. iud. ⁊ in. §. penales. insti. de act. ⁊ facit mentio nem gl. rub. ff. de albo scri. Et quot modis accipiat albū: vide gl. in aut. q semel. in v. vocat. C. quō ⁊ qñ iu. ⁊ ibi Ly. ⁊ Joā. an. in addi. Spec. addi. incip. ⁊ tam amplius in tit. de cita. §. sequit. ⁊ q incidit in hoc edictū si nō pōt soluere penā: de quo dicā. ſ. luit in co: p⁹. ⁊ si plures sint corrumpentes oēs tenent insolidū: nec vnius solutione liberat alius: vt. d. l. si qs id q⁹ ⁊. l. seq. ⁊ ibi vide. ⁊ hec actio ex hoc edicto est popularis. d. l. si quis id quod in fi. prin. ⁊ ibi late vide an ⁊ qñ pcedat. d. l. si qs id q⁹. Scōo q⁹ sit ptoriū: vt ptz in. d. l. si qs id q⁹. §. serui quorum. ⁊. l. si familia. ⁊. d. §. penales ⁊c. Tertio est in personā ⁊ nō in rē. primo. pbat ex eo q⁹ ex delicto descendit. pter q⁹ obligat psona: ergo nō est in rem: vt. §. j. insti. de act. ⁊ habetur in. l. actionum genera. ff. de act. ⁊ obl. itez ex alio q: imperator enumeratis actionibus in rem: postea enumerat que sunt in personaz: ⁊ subdit. §. penales. vbi ponit hec actio. Quarto est pene persecutoriuz: vt ꝫ. in pcio termino dixi: ⁊ subdā statim. Quinto est in simplū: hoc est in ipsam solā penā que hz imponi que est quingētor⁹ aureor⁹: vt est tex. fm cōem literā in. d. l. si quis id qō. lz fm glo. ibi fm aliā lec. fit quinquaginta aureorū. q⁹ opi. multi sunt secuti vt fuit Ly. ⁊ Bal. vt refert hic sanctus Blasius. ⁊ sequit er eo q⁹ est minor pena: ⁊ lz nō alleget. facit. l. interpretatione. ⁊. l. sanctio legū. ff. de pe. cum simi. Sed Bart. ibi sīr transit qō fit pena quingentor⁹ ducator⁹. ⁊ idem sequit Ulerā. ⁊ est cōis litera. ⁊ q⁹ fiat minor interptatio est verū in dubijs: sed hic sumus in claro cū cōis litera ita dicat: igit. arg. l. cōtinuus. §. cū ita. de verb. obli. Et qñq⁹ etiā in dubijs: imo etiā in claris eracerbat pena. ar. l. aut facta. in fi. ff. de pe. cuz si. adde. Sexto est stricti iuris. Septimo nō pōt dici q⁹ sit perpetuū cum non sit rei persecutorium. arg. l. in bonorarijs. de act. ⁊ obl. Item er alio cum sit popularе: vt dixi. §. nō excedit annū: per. l. fi. ff. de pop. act. Item cum cōtineat meram penā: vt. l. j. §. fi. ff. fi quis ius dicen. nō obtēp. Octauo potest dici q⁹ non detur heredibus nec in heredes: per. l. pe. ff. eo. titu. de popu. act. Nono quod non infamet. Decimo directum. Undecimo singulare. Duodecimo simpler ⁊c. Ultimo non contrarium.

91 **In factū si quis ius** dicenti nō obtēperauit. Pōt mo hoc edictū est. p̄titū aduersus illū cui fuit factū aliqō p̄ceptū a iudice ad instātiā alterius ptis: q: si nō obedit illi mādato parti ob cuius instantiā fuit edictū datuz ex hoc edicto actio in factū aduersus illuz nolentē iudici obedire ad interesse expēsarū que fuerūt facte in aduocatis: pcura. ⁊c. de hoc habet in. l. j. in. §. fi. ff. si qs ius dic. nō obtēpe. cū simi. lz ille tert. habeat plures lect. de quib⁹ ibi vide. Scōo q⁹ sit ptoriū: ptz cū sit edictū: vt. d. l. j. ſz edicta sunt pretoria: vt instit. de iu. natu. §. pretorium quoqs. Tertio q⁹ in personam dic vt in precedēti. Quarto est pene pſecutoriū: vt ptz cū ad interesse detur ⁊c. vt. d. §. fi. ⁊ hoc respectu rei: sed respectu actoris nō cum dē ad interesse: ita etiā tenet Jo. in gl. arboris. Quinto qō in simplū: cum dē ad interesse expensarum: vt dixi. Sexto qō stricti iuris: ptz. Septimo si tenemus qō dē ad meram penā: tunc nō pōt dici ꝑpetuū: vt. d. §. fi. ⁊ in. l. in bonorarijs. de act. ⁊ obl. Sed er quo est rei pſecutoriū ⁊ dat ad interesse: certe pōt dici perpetuū: q⁹. d. §. fm lectu. magis cōem vt dicit etiā ibi Bart. in prin. loquit de pena applicāda parti rōne interesse. ⁊ isto casu sit perpetuum. Sed cum finis loquatur de mera pena applicanda fisco: ⁊ tunc durat anno tantū vt ibi habet. Octano pōt dici qō dē heredib⁹ retentis terminis: vt. ꝫ. dixi: qō loquimur qñ agitur ratione interesse: vt habetur in. d. §. fi. In heredes non datur cum veniat er delicto: vt dicit glo. in. §. fin. nisi dicamus qō detur inquantum er contumacia defuncti peruenit ⁊c. Nono quod non infamet. Decimo qō directum. Undecimo qō singulare. Duodecimo qō simpler. Ultimo non contrarium ⁊c.

92 **In factū si quis temere** in ius vocauerit quē nō licuit. Pōt io hec actio in factū er hoc edicto cōpetit parētibus aduersus liberos q parentes suos vocarēt in ius nō petita venia a pretore: vel petita ⁊ nō obtenta. q: si fecerūt citare parētes incidūt in hoc edictū qō ꝫ eos dat ad penam quinquaginta aureorum. Et eodē modo pcedit in libertis qui nō obtēta licentia patronos suos in ius vocarent. de hoc habetur in toto ti. ff. ⁊ C. de in ius voc. ⁊. §. fi. insti. de pena teme. liti. ⁊ in. §. penales. insti. de act. Et casu quo tales non essent soluēdo luāt in corpus iudicis arbitrio: vt habet in. l. fi. ff. de in ius voc. ⁊ ista talis pena nō hz locū nisi in personis contentis in edicto ptoris. Sed in alijs q indebite facerent citare q non cōtinent in edicto nō pcedit hec pena: sed per officiū iudicis puniūtur: vt habet per gl. ⁊ Bar. ⁊ oēs in. d. l. fi. ⁊ per gl. in. d. §. penales. ⁊ de edicto habet in. l. iiñ. §. ptor. ff. eo. ⁊ de personis qñ non pñt vocari: vide in. l. ij. iñ. ⁊. iiñ. ⁊. vj. ⁊ in. l. adoptiuus. in. l. si libertus. cum simi. ff. eo. titu. Idem est in filio spiritali qui fuit leuat⁹ er sacro fonte ab alio fm Ang. in. d. l. adoptiu⁹. Et idē in filio adoptiuo etiā extraneo q nō trāsit in ptātem adoptantis: vt habetur in. d. l. adoptiuus. Idem in socero ⁊ socru: per. l. qui parētis. ff. solu. ma. Idem in viro ⁊ vxore. Idem in vasallo. Idem in defensore ciuitatis. Idē in ciuitate ex qua qs est oriundus. Idē in prelato abbate. Idē in priuato conueniente fiscū. Idē in papa ⁊ imperatore. Idē in doctore respectu scholariū: de quibus oībus tangit sanct⁹ Blasius hic. vide cū in eo qō est dictū de filio adoptiuo q nō transit in ptātē q⁹ non possit vocare in ius sine venia patrē adoptiuū: lz ista cōis sit opi. vt refert do. Uler. in. d. l. adoptiuū. Tñ contra hoc tenui in disputādo. ⁊ ibi vide in mea repe. tit. insti. de here. ab intesta. in. §. sed ea oīa. vbi oīno videz clarus ⁊c. Et de bis oīb⁹ que ponit hic sanctus Blasius vide do. Uler. in fontis. ⁊ plenius in. l. generaliter. ff. de in ius. vo. qui plenius loquitur: ad eum me remitto: q: p hoc nō esset dare cognitionem terminorum prout intendo: ⁊ nō aliud. ⁊ videns bene fateor qō si velis dicere illam conclusionem de filio adoptiuo: ⁊ scio qō tibi nō displicebit. ⁊ si bñ inspexeris repetitionem q⁹ feci in illo ti. de hered. ab intest. dum legerem scholaris adhuc publice in studio Padue tu repices si bñ recolo. xxviij. conclusiones disputatas in tam paruo opusculo ⁊c. Secundo qō sit pretorium hoc edictū: primo patet ex dictis in precedēte. ⁊ est ter. in. §. penales. insti. de act. ⁊. l. iiij. §. j. ff. de in ius voc. in. l. pe. eo. titu. Tertio qō sit in personā: probo vt dixi in illo de albo corrupto. Quarto qō sit pene persecutorium: patet in. d. l. penul. ⁊. d. §. fi. insti. de pe. teme. liti. ⁊. d. §. penales. Quinto qō in simplū: ptz cum detur ad. l. aureos ⁊c. Sexto est stricti iuris. Septimo dat intra annuz cum sit mere penale. d. l. in bonorarijs.

ff.d.l.j.si quis ius dicen.in.§.fi.ff. est text.in terminis in.d.l.pe.ff. de in ius voc. Octauo nō dak heredibus nec in heredes. vt est ter. clarus in.d.l.pe. ff in hoc assimilatur actioni iniuriarū. vt habetur in.§.non autē.insti.de perpe.ff temp.act. Et scias q; licet actiones penales non dentur in heredes ff heredibus: tñ est verū nisi defunctus litem fuerit cōtestatus vel cū defuncto vt habetur in.§.penales.insti.eo.titu. ff late habetur in.l.j.C. de delic.defun.ff illuc me remitto ꝛc. Nono non infamat. Decimo directū. Undecimo singulare. Duodecimo simpler. Ultimo non contrarium.

93 **In factum ex edicto si quis** in ius vocat? nō ierit. Alterū vlterius transeā primo est sciēdū q; ti. si gs in ius voc. nō ierit. differt ab eo si gs ius dicē. nō obtēp. de quo. §. est dictū: ff hoc q; ille loquit qñ gs non obtēperat iudici quocūq; modo: iste qñ quis nō obtēperat solū in nō veniēdo: vt dicit Bar. in.l.j.§. is vf. in.ij.col. si quis ius dicen. lz gl. mag. ibi circa fi. ponat plures differētias quas nō refero. Secūdo est sciēdum q; sunt opi. an pro hoc edicto sit bene positus circulus in arbore q; Jo. ff lz multi simpliciter sequant Jo. vt fuit Rof. in libellis suis. ff trāseat etiā hic sanctus Blasius: tñ Bar. in.l. ex quacunq; in. fi. col. in ver. quero extra gl. ff. si gs in ius voc. nō ierit. tenet q; male sit positus i re circulus: ff q; ista nō sit actio competens alicui ex litigantibus: sed potius accusatio: cum veniat pena solū applicanda fisco ff nō parti: put etiā dicit gl. mag. in.d.§. is videt. Preterea est tradita theorica in.l.j.ff. de cōd. ex lege. q; qñ verba diriguntur ad iudicem tūc pena venit nō iure actionis sed officio iudicis. Et propterea cum in hoc edicto verba dirigātur ad iudicem. d.l. ex quacunq; igitur ꝛc. lz ter. in.d.l. ex quacunq; §. fi. videatur innuere q; cadat interesse actoris ꝛc. Breuiter nihil video per q; respondeatur ad iura Bart. pro nunc: vnde teneo cum eo q; non sit dare hunc circulum: ff per consequens hanc specialē actionem: sed potius accusatio in qua iudicis officio pena veniat imponenda ꝛc. In aliis oibus dic vt est dictum in edicto. §. si quis ius dicen. non obtempe. Adde.

94 **In factum contra eum qui** non accepit coniunctas personā in fideiussorē pro principali coniuncta persona in iudicio. Hec actio cōpetit aduersus eum qui noluit recipere in fideiussorē de iudicio sisti: vel aliter coniunctā personas cius a quo fideiussio expectatur: q; si ille nolens tales psonas recipere sciebat sanguinis ziunctionē et recusat tales fideiussores dak aduersus cū hec actio: ff pōt peti vt condēnet in.l. ducatis. Et de hoc est ter. in.d.l.ij. in fi. ff. in ius voc. vt eant. que aūt sit ratio: vide gl. ff doc. ibi: ff alia fuit potissima: q; est presumendū q; necessarius non sinat illaqueatus necessariū: iurta.l.ij.ff. de recep. ff que sint tales persone: vide in.l.j.ff.ij.ff. in ius voc. vt eant. Secundo q; ex edicto: et sic pretoria sit: pz in.l.j.ff. in ius voca. vt eant. ff pba. per ea que dixi in eo. si quis ius dicē. Tertio q; in personam: proba vt in eo. Quarto pene persecutoria: vt. d.l.ij.§. fi. Quinto in simplum: vt ibidez. Sexto q; stricti iuris. Septimo non pōt esse perpetua cum meram penā cōtineat: vt dixi in eo. si quis ius dicen. Octauo non datur heredi nec in heredem: vt in eodem probaui. Nono quod non infamet. Decimo q; directa. Undecimo quod simpler. Duodecimo qō singularis. Ultimo nō contraria ꝛc.

95 **In factum ex edicto ne quis** cū q; in ius vocatus est vi erimat. Hec actio cōpetit aduersus eū qui p violētiā eremit aliquē q; erat citatus in iudiciū ne cōpareret propter qō alius vel ipsemet erem ptus passus esset damnum q; iuratur in litez a parte que passa fuit tale damnum. Et de hoc est casus in.l. fin. §.j.ff. ne quis eum qui in ius voca. Secundo q; sit pretoria: est text. in.l.j. in prin. eo. tit. Tertio in personam dic vt. §. dixi. Quarto q; rei psecutoria: pz in.d.§.j. Quinto q; in simplū ibidez. Sexto q; stricti iuris. Septimo datur heredibus si eorum interfit. In heredes non: vt.l.si per alium. §.fi. eo. titu. Octauo durat anno: vt ibidem. Nono q; non infamat. Decimo qō directa. Undecimo qō singularis. Duodecimo quod simpler ꝛc. Ultimo non contraria. Adde.

96 **In factum aduersus eum** qui dolo malo fecit quo quis in iudicio fisteret. Hec actio habet locum aduersus illum qui malicioſe ff astute aliquid machinatus est quominus aduersarius suus fisteret in iudicio propter qō incurreret damnum quia damnuz passo datur hec actio ad illud damnum resarciendū: ff sic ex parte eius qui vsus est malitia est pene persecutoria: ex parte damnum passi est rei persecutoria. de hac habetur in.l.fi. in prin. ff. de eo per quem factum erit. Et quod differat hec a proxima precedenti actione: vide glo. in.d.rub. de eo per quem fa. erit. ff in. §. penales. insti. de act. Adde. Secundo quod sit pretoria: patet in.l.j. in princ. ff. de eo per quem fac. erit. Tertio quod in personam: dic vt. §. Quarto quo ad actorem est rei persecutoria: vt probatur in.l.j. §. si plures. ff. eo. ff in.l. ex hoc edicto. in princ. eod. titu. Quinto datur in simplum: vt ibidem probatur cum detur ad interesse. Sexto est stricti iuris. Septimo datur here. vt.l.j.§. fi. eodem titu. Jn heredes non nisi dixi camus quatenus ad eos peruenit ne ex alterius dolo lucrentur: ff alius damnum sentiat. iurta dictam.l. ex hoc edicto. §. plane. eodem titu. ff. d.l. j. §. fi. Octauo non est perpetua: sed durat anno: vt. d.l.j.§. fi. ꝛc. Nono nō infamat. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simpler. Ultimo non contraria.

97 **In factū ex edicto de edēdo** aduersus non edātez. Hec actio cōpetit aduersus nō edētem instrumēta vel rōnes vel similes scripturas quas edere tenebak: iurta.l.fi. ff. l. non est nouum. ff. l. seq. ff. de eden. ff.l.j.ff. eod. q; si per talē editionē nō factā altera pars est damnum passa: refarcitur sibi per hanc actionez. ff de hac habek in.l.si quis ex argentariis. §. ex hoc edicto in.l. argentarius. §. cū aūt. ff. de edē. cum simi. Secundo q; sit pretoria: probatur in.l. pto: ait. ff. eo. ti. Tertio qō in personam: proba vt in alijs. Quarto respectu actoris est rei persecutoria: respectu rei est pene persecutoria: vt dixi in precedenti. Quinto in simplū: vt pz cuz ad interesse agak. Sexto stricti iuris. Septimo datur heredi: vt habetur in.l. fi. ff. eo. Jn heredem non datur nisi ex suo facto: vt. d.l. fi. Octauo est annalis: vt. d.l. fi. vide etiā in.l. si quis ex argentariis. §. pe. ff. l. quedam. §. nihil. eo. ti. Nono non infamat. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simpler. Ultimo non contraria ꝛc. Adde.

98 **In factū ex edicto de calumniato** ribus. Hec actio cōpetit aduersus eū q; calūniā cōmitteret vt nō cōmitteret in iudicio vt alius veracek calūniās ff nō accepit pecuniā tā in cā criminali q; in criminali: q; recipiēs dictam pecuniam ab aduersario cū turpiter recepisse dicatur ex quo gratis facere debuisset: iurta tit. C. de in. calū. ff. l. fi. in pn. ff. de condi. ob tur. cau. vñ talis recipiens tenek reddere ei a quo recepit intra annum quadruplum ff post annum simplū: vt habetur in.l.j. in pn. ff. de calum. Item sit fit datum ab vno alteri vt ꝛ aliū calumniam faceret nō hz q; dedit repetitionem per hanc actionez quia ipse turpiter dedit: sed is qui passus est calūniā: vt habek in.l. generaliter. §. fi. ff. eo. ti. ff est gl. in. §. quadrupli. in: v. de pecunia. insti. de act. et ibi bonus text. ff non solum qs pōt ciuiliter puniri vt pena applicek parti: vt. §. sed et posset criminaliter puniri: vt habek in.l. fi. C. de calū. Et sīliter intelligak de quadruplo ff simplo: dicam. j. Et competit non solum hec actio: sed et cōdictio ob tur. cau. de quo vide in.l. heredez. §. sed pretor. ff. eo. tit. ff tum ad simplū ff pena pa alia tollik: vt ibi per Bar. Scdo q; sit pretoria: pz primo q; venit ex edicto: vt. d.l. ff generaliter. §. hoc edicto in.l. si qs ab alio. §. fi. eod. ti. qō edicta sint pretoria fuit dictū. §. in edicto si qs ius dicē. nō obtēp. ꝛc. Tertio in psonā: vt dixi in alijs. Quarto est pene persecutoria intra annū: vt pz cū detur ad quadruplū: lz post annū est rei persecutoria cū detur ad simplū. Sed an quadruplo infit simplum ff sic rei persecutio: dicas qō sic. lz fuerit opi. q; disputat gl. in. d.l. heredem. §. fi. in gloss. mag. q; approbat Bar. ff. eo. ti. dic vt ibi: Quinto est in quadruplum: vt pz aliter ff aliter: ff ita in simplum. Sexto stricti iuris. Septimo in quadruplū est annalis: sed ad rei psecutionē est ppetua: vt pz. ff an ff qñ cedat. vide in.l. annus. eo. ti. Octauo nō dak heredi nisi ad simplū: vt.l. hec actio. per verā lec. ff. eo. Nono pōt dici qō efficiatur infamis. arg.l.iij.§. lege milia. ff. de test. vbi recipiens pecuniā ob testimonium dicendū ꝛc. ff ita hic ob negotiū faciēdū. Bar. in.l.j. ff. de calum. q; hoc se remittit ad no. in.l.j. ff. de his q; no. infa. ff ibi refert Guil. dicentē non bñ probari hoc per.l. ff Bart. dicit esse verum ff cum nō reperiak conclusio est qō non infamet. ar.l. interpretatiōe. de pe. ff.l. arrianus. de act. ff obl. ꝛc. Decimo qō directa: q; ex verbis ff ment. Undecimo qō singularis. Duodecimo qō simpler. Ultimo non contraria.

99 **In factum subsidiaria actiōis de** dolo ꝛc. Hec actio locum habet qñ quis aduersus alium dolū commisit ff eum decepit quo casu intra bieniū continuū: vt. §. dixi. est prodita actio de dolo cū solo biennio duret: vt fuit dictum in actione de dolo: q; postq; illa expirauit cum nō sit equum qō quis fiat locupletior cum alterius iactura: igitur loco illius datur hec actio in factū contra illū qui dolum commisit que est subsidiaria actionis de dolo. ff de hac est ter. in l.j. §. ita q; ff. de dolo. facit ter. in.l. non licet. in fi. ff. eo. tit. ff habek in.l. fabius. eo. titu. Et differt ab actione de dolo. vt. §. q; illa datur biennio: hec perpetuo. vt in inribus preallegatis. Item illa est famosa. vt. d.l. non debet. hec non. Jn alijs fundamentis dicendum est vt fuit dictuz in actione de dolo: cum post bienniū loco eius detur ff surrogatum soleat sapere naturam eius in cuius locū subrogatur. iurta.l. fi cum. §. qui iniurarum. ff. si quis cautio. et.l. si id qō. de dona. ꝛc. Adde. Et adde quod sanctus Blasius hic addit vnam actionem que non reperitur in circulo aliquo arboris: videlicet actio in factum loco actionis de dolo in pluribus casibus: de quibus in.d.l. non debet. ff.l. seq. ff. de dolo. q; ob reuerentiam ff dignitatem personaruz: vt ibidem ꝛc. Vide igitur de hac in.d.l. non debet. ff.l. seq. Et pro libello qualiter concipiatur: ff de omnibus ꝛc.

100 **In factuz que datur propter alie** nationem iudicij mutandi causa factā. Hec actio habet locū cōtra eum qui dum timeret cōuenire super aliqua re in iudicio ab alio vt daret illi potentiori vel durioi aduersariū illam rem illi potentiori alienauit: q; isto casu contra eum est prodita hec actio in factū quanti interest istius non fuisse alteri rem illam alienatā ff datum sibi aliū aduersariū. Et de hac est text. in.l.j. de alicna. iudi. mutā. can. fa. Et vt dicit sanc. Blasius hic: et bene: habet locum hec actio quando; fit alienatio ante litem motam: secus si post: quia tūc habet locum titu. de litig. vt habetur in toto titu. ff.

titu.ff.ꝛ.C.de litig. Secundo quod sit pretoria: patet in.d.l.j.in princ.ibi: proconsul.ff.de alie.ind.qz exponitur proconsult.i. pretor vt ibi: et.l.j.responso.ff.quod cum eo. Tertio qꝫ in personā: patet ex predictis. Quarto est rei persecutoria: cum detur ad interesse: vt.d.l.j.ꝛ.d.l. non solum.§. fi.ꝛ.Lqz pertinet.de aliena.iudi. Quinto est in simplum: vt iuribus proxime alleg. Sexto est stricti iuris: vt patet in.d.§.actionum. Septimo est annalis: ꝛ non perpetua: vt.l.vel potest.ff.eo. titu. Octauo datur heredi: cum rei persecutionem contineat. in heredem vero non datur: vel similes: cum videatur ex delicto dari. de hoc est ter. in.d.l. non solum.§.fin.ꝛ L.quia pertinet.eo.titu. Bono non infamat: per fundamētum de quo.s. Decimo est directa: cum ex verbis ꝛ mente veniat. bene verum est quod quandoqꝫ est vtilis: vt in casu.l.nam ꝛ fi.§.si tutor.ff.eodem. Undecimo singularis. Duodecimo simplex ꝛc.

101 **In factum in simplum** aduersus nautas caupones stabular. Primo hec actio habet locū aduersus nautas vel caupones vel stabularios qñ aliquid receperunt vt esset in tuto ꝛ saluo: qz nisi restituantur agitur contra eos hac actione: de qua est text.l.j.in princ.ff.nau.caup.stabu.ꝛ de hac ꝛ sequenti nullam facit mentionem sanctus Blasius hic in cellulis suis: sed ipsas posuit post actionez furti aduersus nau.caup.stabu.et ibi dixi me dicturū hic de istis duobus. Et non solū tenet nauta caupo vel stabularius quando ipsimet receperunt res in naui caup.vel stabul.singula singulis referendo: sed etiaz si dicte res fuerunt immisse ipsis scientibus ꝛ patientibus a vectoribus vel similibus: vt est text.in.d.l.j.§.fi.ff.e. tit. Et in quo differat a sequenti dicetur in ea ꝛc. Secundo qō sit pretoria: est text.in.d.l.j.in prin.ff.eo. Tertio qꝫ in personam: proba vt in alijs s. dixi. Quarto qꝫ sit rei persecutoria: ptz in.d.l.j.in prin.ꝛ.§.fi.ꝛ.l.ꝛ ita.§. hec aūt.eo.tit. Quinto qꝫ in simplum: probatur in iuribus prealle. Sexto qꝫ stricti iuris: ptz. Septimo est perpetua: cum rei persecutionem contineat etiaz vt dixi.ꝛ est ter.in.d.l.ꝛ ita.§.hec aūt actio.ff.eo. Octauo datur heredibus cum sit persecutoria: vt.d.l.in honorarijs. de act.ꝛ obli.ꝛ etiā qz in heredes datur: vt est text.in.d.l.ꝛ ita.§.hec autē actio.ff.eo. Nec ob. text.in.l.fi.§.hec iudicia.ver.in heredem. qz ibi loquitur ter. de ea que datur in duplum. de quo.j.in proxima dicetur. de quo vide glos. ibi in ver. hec iudicia. Bono non infamat. Decimo est directa: licet reperiatur vtilis: vt habetur in.l.licet.§.j.ver.non putat.ff.e. Undecimo est singularis. Duodecimo est simplex ꝛc. Ultimo non contraria.

102 **In factum in duplum** aduersus nautas caupones stabu. Primo hec bz locū cōtra dñm nauis: caupone: vel stabuli p dāno dato in rebus persone hospitate ꝛc. qualitercunqꝫ per famulos dñi: ꝛ in hoc differunt iste actiones qz illa que dicitur furti aduersus nautas procedit quando dicte res hospitum sunt furate per famulum domini quocunqꝫ modo in factum in simplum: de quo.s. prori. procedit quando est datum damnum per viatores. ista de qua nūc loquimur procedit qñ damnū est datum per famulū dñi qualitercunqꝫ. Et dicit descendere ex quasi delicto cum dñi tales vtantur operā malorū hominū: ꝛ de hoc est ter. not.in.§. item exercitor nauis.insti.de obli.que ex quasi delic.nascunt. ꝛ in.l.fin.§. hoc aūt.ff.nau.caup. Scōo qꝫ sit pretoria: ptz in.d.l.fi.§.hec autē iudicia. dum dicit qꝫ sit honoraria: ꝛ per cōsequens pretoria: iurta. §. preterea quoqꝫ insti.de iur.natu.ꝛc. Tertio qꝫ in personaz: ptz vt.s. Quarto rei ꝛ pene persecutoria: vt.d.l.fi.§.hec actio. Quinto in duplū est: vt eo.tert. Sexto quod stricti iuris: patet. Septimo potest dici qō perpetua: per text.in.d.l.fin.§. hec iudicia.ꝛ patet cum detur heredi: vt dican. Octauo datur heredibus non in heredes: per text.in.§.fin.insti.de obliga. que ex deli.nascun. Bono non infamat. Decimo quod directa. Undecimo qō singularis. Duodecimo quod simplex. Ultimo non contraria.

103 **In factum de deiectis et effusis.** Hec actio habet locum contra habitatorē alicuius domus ex qua fuit aliquid deiectum vel effusum in personā alicuius: ꝛ si damnū datuz est vel in corpore: vel in vestimētis ꝛ similibus: qz per hanc actionez dñs talis domus condemnat in duplum dicto damnuz passo: dico scilicet de eo qui inhabitat qui posset esse non dominus: vt.d.l.j.§.hoc in factū. dic vt ibi de quo habetur in.l.j.ꝛ per totum.ff.de his qui deicce.vel effu.ꝛ in.§.de eo vero.insti.de obli.que ex quasi deli.nascun. Et eodem modo procedit in casu quādo per illud quod deiectū est seruus alicuius est occisus: si autem occideretur homo liber: tūc pena est.l.duca.ꝛ hoc quia homo liber non recipit estimationem: iurta.l.liber homo.ff.ad le.aq.l.statuliber.§.illud.ff.de statulibe. de hoc est text.in.d.l.j.§.j.ꝛ instit.m.de obli. que ex quasi deli.§.ob hominem.ꝛ.§.sed cum liber homo. Quando vero homo liber per hoc esset vulneratus tunc datur ad interesse expensis computatis ꝛ medelaruz ꝛ medicoꝝ.ꝛc. De quo in.d.§.ob hominem.ꝛ habek etiā in.l.fi.ff.de his qui deicce.ꝛ dato casu qꝫ seruꝰ alterius aliqd deiecerit vel effuderit: tūc si ignoāte dño factum fuit: potest dñs vel seruum dare pro noxa vel estimationez damni soluere: vt habetur in.d.l.j. §.fi seruus. Et per hoc innuit qō si dño sciēte id fecisset qō dñs teneatur insolidum ꝛc. Et hoc edictū fuit propositū: qz interest rei persecutio vt ea loca per que vulgo iter fit sint secura ꝛ sine metu ꝛ periculo: nec refert an sit locus publicus ꝛ sic strata publica vel priuata: dūmodo vulgo per eam iter fiat: vt.d.l.j.§.summa. Et si aliqua via sit per quam iter nō fiebat vulgo: tunc ex deiecto quis non tenet. vt eo.§.ver. ceterum. Et sm Bart. in.d.l.j. per hoc fuit decisa questio inter Florentinos ꝛ Ubaldinos qꝫ promittentes tenere stratam securam non tenentur si quis fuit derobatus in strata per quam vulgo iter non fiebat ꝛc. Et qꝫ hec dicak in factum est ter.in.d.l.j.§.hoc in factum.eo.titulo. Eadē qꝫ procederet etiam si de naui esset deiectum aliquid: qz datur vtilis actio in euz qui naui est prepositus: vt.l.penul.§. si de naui.ff. de his qui deicc. vel effu. Secundo qō sit pretoria: est text.in.d.l.j.in principi. Tertio qō in personam: patet vt in alijs. Quarto potest considerari qō possit esse mista: respectu quia rem in qua damnum datum est persequimur et penam. Et etiam potest dici qō trū sit pene persecutoria cum homo liber interficitur: vt in iuribus prealleg. in primo termino.ꝛ.d.l.fin. Quinto datur in duplum: vt.s. dixi qō procedit aliter ꝛ aliter per alios casus: quia in casu quando homo liber hoc non cadit ꝛ in hoc duplo inest rei persecutio: quia in dubio pene sunt molliende ꝛc. arg.l. interpretatione. de pe. vide ad hoc. Sexto est stricti iuris. Septimo est perpetua: vt est text.in.l. si vero.§.hec autem.ff.de his qui deicce. quod intellige vt statim dicam. Octauo datur heredibus: vt eo.§.in heredes vero non datur: vt ibidem. ꝛ aduerte quia hoc procedit in casu quando est aliquid deiectum vel effusum per quod est datum damnū homini libero: puta quia occisus tunc hec actio nō est perpetua: nec datur heredibus: nec in heredes: sed est popularis actio ꝛ annalis: ꝛ potissime datur ei qui est ipsi mortuo affinitate vel cognatione coniunctus. In casu autem quando non fuit interfectus homo liber: sed ei damnum datum est: tunc ipsi volenti agere datur perpetuo. alijs autem volentibus agere durat anno. ꝛ ita intelligas terminos. ꝛ de hoc est text. clarus in d.l. si vero. §. que autem. vsqꝫ ad. §. pretor ait. ff. eo. tit. ꝛc. Bono non infamat. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non contraria.

104 **In factum que datur** inhabitanti aduersus deiectorē. Hec actio bz locū in casu quo ex domo alicuius est aliquid deiectū non per dñm domus ibi inhabitantem vel conductorem ꝛc. sed per alium qui sit etiam in domo non seruum: quia cum conueniantur dñs ab eo qui damnuz est passus: equū est vt ipse habeat regressum contra eum qui deiecit ex eius cenaculo: puta qō esset hospes vel alius. ꝛ de hac lege ter.in.l. si vero plures.§. cum autem. ꝛ ibi vide. ff. de his qui deic. vel effu. Et in alijs fundamentis dicas vt in superiori cum eius exemplo sit inuenta secundū glo. j.in.d.§.cum autem. ꝛ intantum iste teneatur inquantum dominus. Et dato casu qꝫ dominus inhabitet ꝛ locet alī: ꝛ ille conductor deiciat: tenetur etiam dñs damnum passo: ꝛ ipse habet regressum contra talem conductorem qui deiecit non solum per hanc actionem sed etiam ex actione locati. ꝛ ita in hoc casu intelligo ter.in.d.§.cum autem.ver. plane. ꝛ hoc modo potest concordari ille versi. plane. cum.§.hec in factū. ꝛ.l. j.eo.tit. vbi dicitur qō non datur in dominum edium actio: sed in eum qui inhabitat cum offenderet cum in.d.§.cum autē. versi. plane. presupponatur pro firmo qꝫ detur in dominum edium: ꝛ ipse contra deiectorē habet regressum ex hac actione et ex actione locati: qz intelligo qō dominus inhabitabat non solum quando alteri qui deiecit domum non locasset: sed etiam inhabitabat dominus quādo locauit eidem deiectori: ꝛ ita ego intelligo illos duos ter. qui videntur multum contrarij prima facie: licet nullus opponat. Cogitabis ꝛc.

105 **In factum que datur** pro eo qō ita positū est vt si caderet dānū daret ꝛc. hec actio ꝓcedit in casu qñ quis in domo vel quouis edificio in subgrunda: puta vel protecto vel ad fenestram: ꝛ in similibus locis vult habere aliquid appensum qō si caderet posset nocere transeuntibus qz caderet in stratam publicam: vel per alium locuz quo vulgo iter fit: qz per hanc actionem per quemlibet de populo potest conueniri vt illud remoueat ꝛ puniatur in penam x. duca. De hac est text.in. l. si vero plures.§. pretor ait. el.j.ff. de his qui deic. vel effu. ꝛ in.§. cui similis. insti. de oblig. que ex quasi delic. Et procedit sive dominus inhabitet vel non. Et idez in alī inquilinis ꝛ similibus dummodo habeant appensum ad locum quo vulgo iter fit. vt.d.l.si vero.§. ait pretor. eodem titu. Et idem esset si esset locus in quo homines starent ad sedendum ad Solez: qz ibi essent sedilia vel similis locus in quo consisteretur. vt est ter.in.d.l.si vero.§. ait pretor. in fine. et.l.j.in princ.eo.tit. ibi dum dicit: vel in quo consisteretur. Secundo qꝫ sit pretoria: est text.in.d.§.pretor ait. Tertio qꝫ in personam vt in alijs. Quarto est pene persecutoria: qz datur in. x. duca. vt iuribus prealleg. in primo termino. Quinto potest dici in simplū: cum detur ad sola decem. vt.s. Sexto est stricti iuris: vt patet. Septimo non est perpetua sed materialis cum sit popularis: vt dixi iurta.l.fi. de pop.act. quod sit popularis: est text.in.d.l.si vero plures.§. fin. de his qui deic. vel effu. Octauo datur heredibus. vt eo.§.fi. prori. alleg. quod intellige vt detur non vt heredibus: licet vt cuilibet de populo: per text.in.d.l.si vero.§.que autem.ꝛ.d.l.fi. et dicit glo.in.d.l.si vero.§. fi. In heredes non datur cum sit penalis. vt.d.§.fi.ꝛc. Bono non infamat. Decimo est directa: quia ex verbis ꝛ mente: licet quando vtilis reperiatur ad respensum huius. vt in casu.d.l.si vero.§.si idem quod.ff.eo.tit. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non est contraria.

106 **In factum aduersus** mēsorē qui falsum modū dixerit. Hec actio dꝫ locum aduersus mensorē agroꝝ vel aliarū rerū: fruméti vel cuiuscūq; rei: vt in mensurādo edificia vel itinera: areā: tigna vel lapides: ⁊ etiā in cōputatione rationū: ⁊ similium: qr si eius dolo id factuꝫ est vt alter: puta empto: vel vēditor plus vel minus solueret: ⁊ sic ei cuius interest falsum modū renunciatū nō est: dak hec actio in factū ad interesse. vide in.l.j.et p totū.ff.si men.fal.mo.dixe.⁊ circa que habeat locū: vide in.l.si mēsor.§. si cū duobus seq.co.ti.⁊ tenek de dolo ⁊ lata culpa etiā qr recepit mercedem: vt.d.l.j.§.hec actio.⁊.§.fꝫ ⁊ si mercedē.⁊ tene mēti: qr ex receptione mercedis quilibet prima facie diceret q; dari debet actio locati: qđ reprobatur in.d.l.j.in prin.ver.sed magis operā.⁊ seq.qđ fm Bar.ibi facit ad aduocatū ⁊ clientulū: medicū ⁊ infirmū: doctorē ⁊ scholarem: q; inter eos non dicatur locatio: sed potius preberi opera beneficij cā: qđ dic vt ibi ⁊c. Et est aduertendū qđ ita demū dak in mensorē ipsi venditori vel emptori hec actio bū plus dederunt alter alteri: si alter alteri soluendo nō fit illud qđ plus datum est condici possit. vide ter.in.l.si duobus §.cōpetit.co.tit.dic vt habetur ibi ⁊c. Secundo qđ sit pretoria: est text.in d.l.j.in prin. Tertio q; fit in personā: ptꝫ vt in alijs. Quarto q; rei persecutoria: patet cum detur ad interesse: vt.d.l.si duobus.§. cōpetit. Quinto q; fit in simplū: patet cuꝫ detur ad solum interesse. d.§.competit.⁊.l.si mensor.§. si cum falsus.co. tit. Sexto q; sit stricti iuris: ptꝫ in.d.§.actiorum. Septimo qđ sit perpetua: est text.in.l.hec actio.ff.co.si mē.fal.mo. dixe. Octauo qđ detur heredibus: est text.in.d.l.si duobus.§.hanc actionem.co.tit.in heredes vero non datur: vt co.§.ver.sed in heredem. Nono quod nō infamet. Decimo quod directa. Undecimo quod singularis. Duodecimo quod simplex. Ultimo quod non contraria ⁊c.

107 **In factum aduersus** cū q intulit mortuū in locū alienū purū ⁊ iō nō religiosum. Primo est sciendū circa hanc actionez vt refert san. Blasius hic: ⁊ bene: qđ antiquitus de iure veteri nō poterāt cadauera sepeliri in ciuitatibus: oppidis aut vicis: ⁊ forte fiebat ne aer ex fetore cadauerum corrūperet: ⁊ Jfaciētes punichantur in.xl. ducatos: prout de hoc est ter. in.l.iñ.§. diuus hadrianꝰ.ff.de sepul.vio. Et hoc erat necesse qđ sepelirētur in agris ⁊ predijs. Verū qr multotiens quis sepeliebat in fundū alterius q erat purus: ideo ꝟtra talē sepelientē prodita fuit hec actio: vt aut absolueret estimationē fundi: aut cadauer tolleret: vt habek in.l. si is q. in prin. vbi ter. clarus. ⁊ in.l.iñ.§.j.ff.de reli.⁊ sump.fu.⁊ cū hodierno tempore hoc non seruek de raro posset cōtingere: sꝫ interest nostra non ignorare antiquitates. arg. insti. de test. in prin. cū simi. Scōo qđ sit ptoria: est ter. in.l.iñ.§. ptor ait. ff. de reli.⁊ sump.fu. Tertio q; in personā. dic vt.§. in alijs. Quarto rei persecutoria: ꝫ. Quinto qđ dek in simplū: ptꝫ cū dek ad.xl.ducatos.d.l.is qui.in prin.sed in eo qđ dixi qđ sit rei pſecutoria: videtur obstare text.in.l.ij.§.pretor: ait.co.titu. dum dicit pene pecuniaria subiicit. vnde debes intelligere qđ ibi loquit de actione illa de qua in titu. ff. de sepul.vio.⁊ ita videtur glo.in.d.§.pretor ait.in ver.actione. Sexto qđ sit stricti iuris: patet. Septimo qđ est ppetua. vt.d.l.is qui.in prin. Octauo datur heredibus. vt ea. l. in princ. Et eodem modo in heredes competit. vt ibi est text. clarus. Nono non infamat. Decimo est directa: licet quandoq; sit vtilis: vt in casu.d.l.is qui.§.j.⁊ ibi vide. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non contraria.

108 **In factum funeraria** ad repetēdū sumptꝰ in funere factū. Hec actio dak ei qui fecit sumptus vtiles in funere alicuius mortui qui sumptus spectabat ad alium: qr ad ipsos petendos bꝫ hanc actionē. de hac habetur in.l.si quis.§. actio.ff. de relig.⁊ sump. fu. ⁊ ista impensa funeris preferetur oībus creditoribus. vt habetur in.l. impense. co. tit. ⁊ de hac etiam habetur in.l.si quis sepulchrum.§. pretor ait. ff. eo. in.l. si filius.§. qui serum. Secundo q; sit pretoria: est text.in.d.l. si quis sepulchrum. Tertio in personam. vt.§. Quarto rei pſecutoria. vt.d.l.si quis sepulchrum.⁊.d.§. hec actio. Quinto quod in simplum: patet in priori. all. Sexto stricti iuris. vt patet. Septimo est perpetua. vt.d.l.si filius.§. fi. Octauo nō datur heredibus. vt.d.§.fi.⁊ eodem modo in heredes: vt ibidem. Nono nō infamat. Decimo directa: licet reperiatur vtilis quandoq; : vt in casu.l.si possessor. in princ.⁊.l.fi.§.fi.eo.titu.⁊.l.at si quis dum. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non contraria.

109 **In factū si locus sacer** vel religiosus pro puro venierit. Hec actio cōpetit venditori qui habens ius sepeliendi in aliquo fundo: fundū pro puro vendidit emptori: qr si ꝓhiberet ab emptore referre bꝫ hanc actionem ipse ⁊ eodē modo si emptor construxisset aliqđ edificiū. Et eodem modo ipse venditor habet hanc actionē aduersus alium extraneū inferentem: vt aut tollat aut prestet ei interesse: ⁊ de hac est text.in.l.ossa.§. si locus.⁊ ibi vide ter. gloss. in ver. pertinet. ff. de reli.⁊ sum. fune.⁊ habetur in.l.liberi.co.ti. Secundo q; sit pretoria: est ter.in.d.§.si locus. Tertio q; in personā: ptꝫ. Quarto qđ rei pſecutoria: patet in.d.l.liberum. Quinto qđ in simplum: ptꝫ ibidē cū detur ad interesse quanti interfuit: prohibitum vero non ⁊c. Sexto q; stricti iuris. Septimo qđ sit perpetua: patet in.d.l.liberuꝫ. Octauo qđ detur heredibus ⁊ in heredes: ptꝫ in.d.l.liberum. argu.. si filius.§. fin.eo. titu. Nono non infamat. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non contraria.

110 **In factum de iureiurando** qđ infōmiter iuramur. Hec actio cōpetit in casu: puta qr ego dico te debitorē meū in centū infōmiter: id est simpliciter non exprimendo ex qua causa tu negas debere: tū postea defers mihi iuramentū an debeas: ⁊ ego iuro q; debes: hoc casu oritur ex hoc iuramento actio in factū: de qua habetur in.l.actori. C. de reb.credi.⁊ iureiurā.⁊ est ter.in.d.§.itē si quis postulante. ff. de act. Si vero esset fōmiter iuratū: tūc orīt actio q̄ appellak iuratoria: de qua ꝺ. diri in suo loco: de qua vide glo.in.d.l.actori.⁊ vide late in.l. si duo.§. si quis. ff. de iureiur. Scōo qđ sit pretoria: in.d.§.itē postulāte. ibi instissime accōmodat continuando a.§. precedenti vbi loquit de ptoriis ⁊c. Tertio q; in personam: patet. Quarto est rei persecutoria: cū prosequitur qđ iuratum est. Quinto in simplum: eodem modo vide etiā in.l.nā postea.§.j.⁊.§.fi.ff. de iureiur. Sexto qđ stricti iuris: patet. Septimo qđ sit perpetua: potest probari ex eo q; est persecutoria: per.l. in bonorarijs. de act.⁊ obli. Octauo q; detur heredibus ⁊ in heredes: eodem modo p d.l.in bonorarijs. Nono qđ nō infamet: patet. Decimo qđ directa. Undecimo singularis: licet aliquo respectu posset dici vniuersalis si sit sup hereditate iuratum: iuxta.l.fꝫ ⁊ si possessori.§. fi. de iureiu. Duodecimo simplex. Ultimo non contraria ⁊c.

111 **In factum si mulier** vētris nole in possessionē p calumniā missa dicak. Hec actio competit aduersus mulierē que post mortē mariti dixit se esse pregnātem: ⁊ sic petit se immitti in possessionem bonorū mariti tanq̄ illa bona sint deuentura posthumo nascituro: q̄ tū mulier nō erat pregnās in veritate: vel si erat nō erat ex marito predefuncto: ⁊ id per calumniā prosecuta est: vnde verus heres cōtra ipsam habet actionem ad omne suum interesse ⁊c. de qua habek in.l.j.ff.si mulier ven.no. Secūdo qđ sit pretoria: est ter. in.d.l.j.§. hanc autem. Tertio in personam: vt.§. Quarto est pene persecutoria: vt.d.§. hanc autem. Et hoc respectu mulieris non vere heredis. Quinto in simplum: vt patet cum detur ad interesse. Sexto stricti iuris: vt patet. Septimo annalis est. d.§. hanc aūt. Octauo datur heredibus: vt.d.l.j.§. sub pretextu. in heredem non: cum sit penalis ⁊ annalis. l. in bonorarijs. Nono non infamat. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non contraria.

112 **In factum si mulier** que missa erat in possessionē vētris nomine p calumniā bonorū possessionē in aliū transtulerit vel qui ipsaꝫ bꝫ in potestate. Hec actio habet locū cōtra mulierem: vel cū qui eam habet in potestate: in casu quo mulier: vt.§. est dictū: missa fuit in bonorū possessionem ventris nole p calumniā: ⁊ postea illā possessionem in alium dolo malo transtulit: qr cum ille alius bona fide emit potuit consumpsisse fructus ad quos non potest conueniri. Item potuit esse non solnēdo: qr cōsumpsit hereditatem ⁊c. vnde qr vero heredi contra illū non potest succurri: succurritur contra mulierē vel eum qui eā habet in potestate ad eius interesse: ⁊ de hac loquitur.l.j.ff. si ven.no.mu. in pos.mis.ea. posset. dolo malo ad aliū transtu. esse dica. ⁊c. Scōo q; sit pretoria: est text.in.d.l.j.in princi. Tertio q; in personam: dic vt.§. Quarto qđ rei persecutoria: est text.in.d.l.j.§.fi. Quinto est in simplum: vt ibidē. Sexto est stricti iuris. Septimo perpetua: vt.d.l.j.§.fi. Octauo datur heredibus: cum sit persecutoria: per.d.l. in bonorarijs. in heredes non datur nisi inquantum ad eos peruenit. argu.d.l.j.§.fi.in fi.⁊.C. ex veli. defunc. l.j. Nono q; non infamet. Decimo quod directa. Undecimo quod singularis. Duodecimo quod simplex. Ultimo non contraria: vt dixi in alijs.

113 **In factum que datur** aduersus tutorē vel curatorē falsis ꝟtrabētibꝰ eum eo bona fide si se tutorē vel curatorē iactauerit. Hec actio cōpetit aduersus eum qui falso se asserit tutorē vel curatorē: ⁊ sic cōtrahit cum aliquo nomine pupilli vel minoris ⁊ dictū contrahentem decipit qñ minor vel pupillus possint facta per eum reuocare vnde ipsis contrahentibus ad eorum interesse est prodita hec actio contra dictum tutorem vel curatorem: de quo est ter. in.l.j.⁊ in.l. nouissime. ff. qđ fal. tu. auto. Secūdo q; sit pretoria: est text. in.d.l. nouissime. Tertio q; in personam: vt.§. Quarto respectu rei est pene persecutoria: secus est respectu actoris: vt est ter. cum glo. in.d.l. nouissime. Quinto est in simplum: vt ibidem. Sexto stricti iuris. Septimo est annalis: vt. l. huius actionis.§. has actiones. ff. eodem. Octauo datur heredibus: vt.d.§. has actiones. in heredes: non vt ibidē. Nono non infamat. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non contraria ⁊c. vt in alijs.

114 **In factum que datur** iꝫ si minori ob hoc damnuꝫ passo. Hec actio bꝫ locum aduersus tutorem vel curatorem qui cum ipsi gesserint se pro tutore vel curatore vbi vere non erant ⁊ cum aliquo contraxerunt: vbi precedens actio prouidet cōtrahentibus cum ipsis: hec prouidet minori vel adulto ad interesse quod est passus ex tali cōtractu celebrato per quem adolescens sit deceptus ⁊ damnificatus. ⁊ de hac est text. in.l.fin.ff. quod fal. tuto. autho. Et in alijs fundamentis omnia que in precedenti dicta sunt hic repetas: hoc excepto quod hec est vtilis: qr non ex verbis edicti proficiscitur: vt habetur in.d.l.fin. ⁊c. Addi. Bar.

In factum

11 **In factum aduersus** cū q dolū malū adhibuit vt alius author ef inscius. Hec actio cōpetit aduersus eū q p dolū fuit cā vt aliqs author aret minori inscius vt tutori vel curatori vbi vere nō erat: vñ p interesse ei⁹ q author⁹ fuit ⁊ passus est dānū dat sibi hec actio ꝫ illū vt dixi dolose persuadētē. Et sic ista tria remedia vident ꝫcurrere in eodē casu ꝫ diuersimode. Primū dare aduersus gerentes se pro tutoribus vel curatoribus vbi nō erāt. Scōm ipsi minori aduersus eosdē. Tertiū ipsis gerentibus se pro tutoribus vel curatoribus ⁊ sic authorizantibus ductī dolosis persuasionibus. de hoc vltimo est tert. in. l. huius actionis. ff. qō fal. tut. author. ⁊ vide glo. in. l. j. in glo. mag. co. tit. Jn omnibus alīs fundamentis dicas vt. ē. in duabus precedētibus. Bene verū est qō ista est vtilis cum ad exemplum detur ſm glo. in. d. l. huius actionis. in princ. ⁊ ibi vide ⁊c.

116 **In factum ex edicto** si quis omissa cā testamēti. Hec actio ꝫ locum aduersus heredes institutos q videtes facta esse plura legata in testō que nolent soluere noluerūt adire ex testō hereditatē: fz ab intestato hereditatē cōsequi: eo qi erāt filij vel alīj agnati primiores: vel etiā qi habuerūt pecunias ab alio q heres erat legitimus ⁊ primior: vel a substituto: qi oībus istis casibus ipsis legatariīs ⁊ filibus ad cōsequēda legata est prodita hec actio. de hac est ter. in. l. j. in prin. ⁊ quasi p totū. ff. si qs omis. cau. testa. vide glo. in rub. eo. tit. ⁊ in. l. iij. vide Bar. in rub. ff. eo. ⁊ in materia theoricā eōem in. l. fi. eo. tit. Scōo qō fit ꝓtoria: ptz in. l. j. in princ. eo. tit. ꝫ vt antiqui dicebāt vī ciuilis: id est vtilis actio ex testamēto. Et qō vtilis dicat est ter. ūl. l. si qs pecunias. in prin. ⁊ in. l. fi nō solū. in prin. eo. tit. ſz p hoc nō sequitur appellat vtilis: ergo non est pretoria: vt ptz. ē. in multis. Tertio est in psonā: vt in alīs. Quarto est rei persecutoria: cū psequat legata relicta: vt dixi. ⁊ qō ꝫtineat rei persecutionē: est ter. in. l. de libertatibus. §. heredē. eo. ti. Quinto qō in simplū: ptz cum solū rei psecutionē cōtineat. Sexto est stricti iuris: vt. d. §. actionū. Septimo est perpetua: vt d. l. de libertatibus. §. heredem. Et ex alio ptz qi rei persecutoria: iuxta. l. in bonorariīs. de act. ⁊ obl. Octauo datur heredibus: ex eo qō est persecutoria. d. l. in bonorariīs. imo ⁊ in heredes. d. l. de libertatibus. §. heredem. de eo saltē qō ad eos puenit. Nono nō infamat. Decimo nō est directa sed vtilis: vt. ē. in alle. iuribus in septimo termino. Undecimo est singularis: cū detur ad singularia legata vel fideicōmissa: licet etiā possit esse vniuersalis: iuxta tert. in. l. si seruum. §. instituitus. ff. eo. titu. si quis omis. cau. testa. Duodecimo qō simpler: patet. Ultimo non est contraria ⁊c.

117 **In factuz aduersus publicanum.** Hec actio datur aduersus publicanos. i. exactores datiorū seu gabellar casu quo plus debito exigerent: qi ipsis plus debito solueretur succurrit p hāc actionē intra annū in duplū ⁊ post annū in simplū: ⁊ habet in. l. j. in pn. Et qui sint publicani: vide in ea. l. §. publicani. Et ꝓcedit etiā hec actio si per seruos vel famulos deputatos ac publicanos plus debito exigeretur: vt in eā. l. §. familie. ⁊ dato qō essent insimul plures publicani q plus exegissent an teneantur insolidū vel in tpe: vide in. l. si multi. eo. tit. Scōo qō fit ꝓtoria: est ter. in. l. j. in prin. eo. titu. Tertio qō in psonā: vt in alīs. Quarto est rei ⁊ pene psecutoria: vt hoc edicto in si. ff. eo. ti. Quinto intra annū est in duplū eius qō exactū est illicitū: vt dixi post annum in simplū: ⁊ in duplo inest rei psecutio: vt est tert. clar⁹ in. d. l. hoc edicto. §. si. ff. eo. ⁊. d. l. in pn. Et dato casu qꝰ cogerēt debitores ad soluendū plus per vim tenef in triplū actiōe vi bo. rap. vt est ter. in. l. licitatio. §. qō illicite. ff. de publi. Sexto est stricti iuris. Septimo quo ad penā est annalis: vt ptz: sed quo ad rei psecutionē perpetua: vt. d. l. j. in princ. ⁊. l. sed ⁊ bi. §. si. eo. tit. Octauo dat heredib⁹ ⁊ ceteris successoribus: vt. d. l. sed ⁊ bi. §. si. Jn heredes nō dat nisi inquantū locupletiores sunt: vt est glo. in. d. §. si. ⁊ est ter. in. l. si publican⁹. in prin. eo. ti. Nono nō infamat. Decimo directa. Undecimo qꝰ singularis. Duodecimo simpler. Ultimo non est ctria.

118 **In factum aduersus** illū qui sciēs se esse liberū boiem passus est se vendi emptori nescienti ⁊c. Hec actio competit aduersus liberum boiem qui sciens se esse liberū passus est se ab alio vendi emptori ignoranti: ⁊ sic nō seruatis solennitatibus. de quibus in glos. in. §. si. insti. de in. perso. qi non posset iste liber homo proclamare in libertatem ita de facili in damnuz dicti emptoris: vt habetur in. l. liberis. in princ. ⁊. §. seq. ff. de libe. cau. posset etiaz dictus emptor contra dictum venditorem habere actionem ex empto ad suum interesse: vt est tert. in. fi. insti. de emp. ⁊ ven. de hac actione est bonus tex. in. l. rectissime. ff. de libe. cau. Secundo qꝰ sit pretoria: est tert. in. d. l. rectissime. Tertio in personam: proba vt. ē. Quarto est pene ⁊ rei persecutoria: vt. l. in tantum. cum duabus seq. ff. de lib. cau. ⁊. l. vtiqꝫ. Quinto est in duplum: vt. d. l. in tantuz. Sexto est stricti iuris. Septimo est annalis: vt. d. l. vtiqꝫ. ⁊ l. non solum. §. fi. Octauo datur heredibus sed non in heredes: vt l. non solum. in princ. ⁊. l. vtiqꝫ. in. ꝫ. responso. eo. titu. Nono quod non infamet. Decimo quod directa. Undecimo singularis. Duodecimo quod simpler ⁊c. Ultimo non contraria.

119 **In factum aduersus** eum qui cū esset in bonorum possessiōe fructꝰ vendidit seu alienauit quos percepit vel rem deteriorē fecit. Hec actio cōpetit debitori aduersus creditorē suuz qui fuit immissus in possessionē rei debitoris cā rei seruāde iuxta tit. ff. vt in vol. leg. ⁊. l. si finita. §. inliannus. de dam. infec. ⁊. l. iij. §. fin. ff. de acqui. possel. ⁊ iuxta titu. ff. quo. lega. ⁊ tit. de bo. autho. iudi. pos. qꝰ: si illam rem deteriorauit dolo malo ipse creditor vel percepit fructus quos consumpsit ⁊c. per hanc actionē ipsi debitori tenef damnū reparare ⁊ fructus restituere ⁊c. Et de hac habef in. l. pretor ait. in prin. §. fi. ff. de bo. autho. iudi. pos. Addi. doct. Et est addendum qꝰ hoc edictū in isto casu habet tria capita. Unum de creditore nō restituēte fructus debitori. Aliud si creditor absqꝫ dolo in ea re fecit impensas: ⁊ sibi non reddat debitor: vel dolo malo fecerit qꝰ non teneatur reddere. Tertius est si dolo malo res deterior facta est a creditore. que omnia colligunf in. d. l. pretor ait. in princ. Jn primis duobus capitibus actio ista in factum est perpetua: ⁊ datur heredibus et in heredes. Sed in tertio capite edicti est annalis: cum oriatur ex delicto: nec in heredes datur cum ex delicto oriatur ⁊c. Jsta omnia declarat text. in. d. l. pretor ait. §. penul. ⁊ fi. cum. l. seq. ff. de bo. autho. iudi. pos. ⁊c. Et sic hec actio in factum potest tripliciter cōsiderari: imo possunt dici tres actiones sicut edictum habet tria capita: ꝓout probat tex. in. d. l. pretor ait. §. be actiones. quasi sint due actiōes in primis duobus capitibus: vt etiam ibi declarat glo. ⁊ in. §. fi. dicitur de alia actione in factum que datur in tertio capite edicti: ⁊ per hoc facias tres actiones: ⁊ in cellula primi capitis pones rubric. hoc modo. Jn factum aduersus eum qui cum esset in bonorum possessione fructus consumpsit ⁊ non restituit.

120 **In factum aduersus** debitorem qui creditori impendenti rem bona fide impensas non restituit ⁊ econtra.

121 **In factum aduersus** creditorē qui dum in bonorū possessiōe esset rem deteriorē dolo malo fecit. Et qꝰ oēs sint ꝓtorie: est ter. in. d. l. pretor ait. in princ. Tertio qō in psonā: vt. ē. Quarto prima ⁊ scōa sunt rei psecutorie: vt patet. Quinto dantur in simplum. Sexto sunt stricti iuris. Septimo sunt perpetue: vt. d. l. pretor ait. §. be actiones. Octauo datur heredibus ⁊ in heredes: vt. d. §. be actiones. Nono nō infamant. Decimo directe: qi ex verbis ⁊ mente. Undecimo singulares. Duodecimo simplices. Et tertia discordat ab bis qi nō est perpetua. Non datur in heredes nisi inquantum ad eos peruenit: licet heredibus detur cum sit rei persecutoria. Hec omnia habentur in. d. §. be actiōes. ⁊. §. fi. cum duabus legibus seq. Jn alīs concordat ⁊c. ⁊ sic multiplica duas actiones.

122 **In factum contra illū** cuius dolo malo damnū datū est per turbā ⁊c. Hec actio cōpetit aduersus illū cuius dolo malo dānū alicui in turba datuz est siue ipse fuerit author damni dati: siue dolo malo fecerit qꝰ alius daret: ⁊ datur domino aduersus talem intra annuz a die quo experiundi potestas fuit in duplū: post annū in simplū. Et dicit hoc casu damnū dari nō cū res asportanf sed si corrumpantur ⁊ frangantur vel aliter perdanf: hec omnia probanf in. l. pretor ait. qne est. l. iij. in princ. ⁊ §. hoc autem. ⁊. §. seq. ⁊. §. loquitur. ⁊. §. hec actio. ff. vi bo. rap. Secūdo qꝰ ꝓtoria: est text. in. d. l. pretor ait. Tertio qō in personam. vt. ē. Quarto rei persecutoria. Quinto in duplū intra annuz: post annū in simplū. vt. ē. dixi. Sexto stricti iuris. Septimo diuersimode est annalis ⁊ perpetua. vt ē. Octauo datur heredibus sicut actio vi bo. rapto. vt probatur in. d. l. pretor ait. incta. l. ij. hec actio. ff. eo. titu. et licet actio vi bono. rapt. in heredes non detur. d. §. hec actio. ⁊ ibi habetur cuz hec datur in heredes inquantum ad eos pervenit secundū gloss. in. d. l. pretor ait. §. fi. licet ter. ibi repugnet cum in hoc equiparet actioni vi boñ. rap. dic vt ibi. Nono non infamat: qi nō reperitur. Decimo quod directa. Undecimo quod singularis. Duodecimo quod simpler. Ultimo non est contraria.

123 **In factum ex edicto** si qs testamēto liber esse iussus sit: ⁊ post mortē dñi ante aditā hereditatē surripuisse quid dicat. Hec actio datur heredi instituto aduersus seruum iussum esse liberū a testatore domino qui seruus surripuit post mortem domini ante aditam hereditatem aliquid de bonis hereditariīs: quia tenetur restituere in duplum intra annum vtilem ⁊ de hac est ter. in. l. j. in prin. ff. si quis test. lib. esse iuss. fue. Et ſm sanctum Blasium hic debent tria concurrere vt competat hec actio: quod secus dolo malo damnum dederit ⁊ res surripuerit. Jtem qō post mortez testatoris. Tertio qō ante aditam hereditatem. Et hec omnia probātur in rub. ⁊ in. l. j. §. nō autem. vsqꝫ ad. §. si seruus. eo. tit. vide per Bar. ⁊ docto. Secundo qō sit pretoria: est tert. in. d. l. j. §. hec actio. ibi: honorariam. eo. titu. Tertio qō in personam. vt. ē. Quarto rei persecutoria est. d. l. j. in princip. Quinto est in duplum intra annum. vt dixi. Sexto est stricti iuris. Septimo non est perpetua sed annalis. vt. ē. probaui. Octauo datur heredibus. vt. d. l. j. §. penul. eo. titu. in heredes non datur: qi ex delicto venit. d. l. j. §. fi. ⁊ iuxta. §. non autem. insti. de perpe. ⁊ tempo. Nono non infamat quia nō reperitur. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simpler ⁊c. Ultimo non est contraria.

124 **In factum de incēdio** ruina naufragio. Hec actio cōpetit aduersus illum qui expugnata naue: vel per incendium vel ruinam vel naufragium aliquid rapuit: qi domino rerum datur hec actio aduersus talem rapientem intra annum a tempore quo experiendi potestas fuit in qua

druplum: post annum in simplum: vt est text. in l. j. in prin. ff. de incē. rui. nau. ⁊ ibi vide. Secundo q̄ pretoria: vide text. in. d. l. j. in princ. Tertio q̄ in personam: vt. ī. Quarto q̄ rei ⁊ pene persecutorie: vt patet. Quinto in quadruplum intra annum: ⁊ post annuꝫ in simplum: vt dixi. Sexto q̄ stricti iuris. Septimo q̄ annalis intra annum: ⁊ post annum perpetua. Octauo datur heredibus: non in heredes nisi de eo q̄ ad eos pervenit: vt. l. pedius. §. fi. ff. eo. tit. Nono nō infamat. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simpler ⁊c. Ultimo non est contraria.

125 **In factum de sepulchro violato.** Hec actio dat aduersus eum q̄ edificat vel habitat in sepulchro alterius ⁊ dat ad. cc. ducatos. Et de hoc est text. in. l. iñ. §. si quis in sepulchro. ff. de sepul. vio. ⁊ in ca. l. §. si quis in sepulchro. ci. ñ. Et iste est vn⁹ casus vbi p. uidet per hāc actionē. Est ⁊ ali⁹ casus q̄si qs violauit vel corrupit sepulchrū q: ei ad quē res pertinet dat hec actio ad totale suū interesse etiā si excedat summā. cc. aureor: ⁊ per hoc est text. in. l. pretor ait. in. j. rūso. ff. eo. ⁊ in ca. l. §. si qs in sepulchro. Et dato casu q̄ nullus sit cui⁹ interfit ⁊ res ptineat tūc cuicūq; volēti agere dat ad cētū duca. hec actio. ⁊ ita intelligas istos terminos ꝫ aliter infrascauerit san. Blasius: ⁊ pro hoc est text. etiā clar⁹ in. l. sepulchri. eo. ti. Et que pena esset illi q̄ in ciuitate faceret sepulchrū: vide in ca. l. §. diuus. ⁊ corpora tradita sepulture an liceat trāsferre: vide in ca. gl. §. nō perpetue. ⁊ q̄ dixi de violātibus sepulchrū q̄ teneant ad totale interesse ⁊c. istud est verū si dolo malo violauit ⁊ nō aliter: vt est text. in. d. l. iñ. §. prima verba. Ītez est actio popularis: vt. d. l. iñ. §. fi. ⁊ J. dicā. Sexto q̄ sit ptoria: est text. in. l. iñ. in prin. eo. ti. Tertio q̄ in personā: vt. ī. Quarto est pene persecutoria: vt. ī. ptz. Quinto pōt dici in simplū: ex quo dñs psequit interesse⁊ eodē modo respectu pene alio agēte: vt ptz. Sexto q̄ stricti iuris. Septimo est annalis cuꝫ sit popularis. l. fin. de popu. act. Octauo dat heredibus vt gbuslibet de populo cū sit popularis. Et eodē modo nec in heredē datur. vide text. ⁊ gloss. in. l. fi. de popu. act. Facit etiā q: datur magis ad vindictaꝫ q̄ ad rem familiarē: vt. l. sepulchri. in fi. la. j. eo. tit. ⁊ facit. l. penul. eo. titu. Nono q̄ infamet ⁊ infamiam irroget: est text. in. l. j. ff. eo. tit. Et nunq̄ obliuiscaris de vna glossella fi. in. d. l. j. quia ita demum irrogat infamiam si condemnatio segnat ⁊ non aliter. qō tene menti ad statuta. Et als vidi obtentum dum essem scholaris Perusii in ardua causa. Decimo est directa. Undecimo singularis. Duodecimo simpler. Et Ultimo non est contraria.

126 **In factum ex edicto** pretoris seu ex leue ptoria. Hec actio dat vbicūq; ex edicto seu lege ptoria nō dat certa actio: tūc dat in factū sicut in sili dicimus q̄si ex aliqua noua obligatiōe dat condictio ex illa. l. vt habeā. in. l. j. ff. de condi. ex lege. ⁊ in. l. si qs argētū. C. de dona. in. l. si qs conductiōis. C. loca. cū multis simi. ⁊ vide gl. in. §. alie. insti. de act. ⁊ §. actionū quedam. ⁊ de actionibus in factū vide glo. in. §. fi. insti. de interdi. ⁊ glo. in rubri. ff. de pscript. ver. cū si. Est bene verū q̄ qdā hic habēt circulū. s. de pretoris stipula. vt sunt stipulationes que authoritate pretoris interponuntur. vt de dā. infe. ré ra. habe. iudi. sol. ⁊c. que ad instar actionū sunt. Et possunt largo modo actiones dici. vt pbatur in. l. actionis verbo. §. j. ff. de acti. ⁊ obli. Et ēd q: ex omni stipulatione agitur ciuiliter. vt insti. de acti. §. preterea. ideo non est curandum cum inter ciuiles de his dicendum sit ⁊c. ⁊ per hoc cum laude dei sunt expedite pretorie. Adde alias pretextas de quibus in fine operis dicetur. ¶ Sequitur de ciuilibus actionibus.

¶ Rubrica de ciuilibus.

127 **Rei vendicatio.** Prima actio ciuilis sit rei vendicatio sequēdo arborē Joānis ⁊c. Hec actio dat illi q̄ ꝫ direcū dñiū sup aliqua re mobili vel immobili aduersus possessorē illius rei vel etiā detentorē ⁊ quēcūq; habētē rei restituē de facultatē. vide text. de hac: in. l. officiū. ff. de rei vend. ⁊ in. l. in rem. ⁊ in. l. vēdicatio. eo. ti. in. §. j. insti. de act. Et sic ille possidēs siue detentans tenet rem dño restituere. iurta. l. qui restituere. ff. de rei ven. Et solet semp dici q̄ rei vēdicatio regrit duo extrema: vnū ex pte agentis: qō est dñium. Aliud ex parte cōuenti: qō est possessio siue detētatio. vt. ī. dixi. Ad qō vide ter. in. l. in rem. ⁊. l. j. C. de aliena. iudi. mutan. cā fa. ⁊ vide Bar. in rub. ff. de rei vē. ⁊ qñ p hāc actionē res petunt̄ que debeāt exprimi in libello: vide opti. text. ⁊ ibi Bar. in. l. si rem. ff. de rei vendi. Et p libello in hac actiōe vide Bar. in. l. vbi aūt. ff. de rei vēdi. in. l. pōpon⁹. §. de his. ff. de procur. Laute est dictū qō detur hec actio ad rem mobilez vel immobilē: ⁊ per cōsequēs corporalē: q: incorporalia nō possunt vendicari: vt habeā in. l. vendicatio. ff. de rei vēdi. Secūdo q̄ hec actio sit ciuilis: probāt in. §. sed iste. iuncto. §. omnīū. ver. aut cū eo. insti. de acti. Et pbāt etiā in. §. alie. a cōtrario sensu. ꝫ videat obstare ter. in. l. j. in prin. ff. de rei vendi. oū dicit q̄ post actiōes quas pretor de vniuersitate ppposuit subnectit actio singularū rerū petitionis quasi etiā ista sit pretoria ꝫ singularis q̄ nō restringit: ⁊ p hoc rnde. ⁊ iste est vnus modus per quē cōsyderat rei vendicatio. l. directa. Est etiā alius modus de quo. j. dicā. Tertio q̄ sit in rem p̄tio iuris dēt noie suo. Secūdo pbāt in terminis p ter. in. d. §. omnīū. ver. aut cū eo. insti. de act. ⁊ in. §. fic itaq; ⁊ in. l. j. in prin. de rei vēdi. ⁊ in. l. si in rē. ⁊ in. l. in rē. eo. ti. Quarto q̄ sit rei plecutoria: pbāt in. §. sequē. insti. de act. ꝟ. rei plequēde. Quinto q̄ in simplū: ptz. primo cū rei plecutoria. ⁊ ptz etiā q: rē tm̄ cū fructib⁹ plequit: ꝫ aliter ⁊ aliter p. naturā: ꝫ possessor: vt habeā in. l. certū. C. de rei vēd. ⁊ in. l. cum in rē. ff. eo. Sexto q̄ stricti iuris: pbāt in. §. actionū. insti. de act. eo q: non cōnumeratur i illo. §. vt dictū est. ī. in ptoriis. Septimo q̄ sit ppetua: pbāt ex. d. §. sed iste. insti. de act. iuncto prin. instit. de ppe. ⁊ tēp. act. ꝫ bodie si quis titulo per tres annos in rebus mobilibus. r. vel. rr. in immobilibus rem, prescribat: vt insti. de vsuca. in prin. qū vero sine titulo vsq; ad. xxx. vt. l. j. C. de vsuca. trāsfor. de his est glos. insti. de perpe. ⁊ tēp. act. in princ. in ver. cōstitutionib⁹. Octauo heredib⁹ dat ⁊ in heredes vt possessoribus vt in possessores: vt als in publiciana diximus cū dec. dño ⁊ contra possidentem: vt. l. in rem. ff. de rei vendi. Nono q̄ non infamet: pbatur statim q̄ nō expresse apparet: vt in publiciana ⁊ aliis dictuꝫ est. Decimo directa: vt pbāt in. §. alie. in fi. insti. de act. ibi: nullā ꝫ directā ⁊c. Undecimo q̄ singularis. Duodecimo q̄ simpler ⁊c. Et hiq̄ expeditis dixi esse alium modū p quē cōsyderat rei vēdicatio q̄ ꝫ vtilis. Et hec actio ꝫ locū cōtra cū q̄ dū possideret aliquā rez: dolo desijt possidere: ⁊ sic cessante vno extremo q̄ requirit in rei vēd. vt. ī. dixi. s. possessio vel saltē detentatio: iurta. l. officiū. ⁊ sic cū nō possit dari directa dat vtilis: de qua habeā in. l. fin. autē. §. fꝫ bis. ff. de rei vē. ⁊ in rub. eo. ti. p Barto. ⁊ doc. in Rub. C. eo. ꝫ gl. l rub. ff. eo. dicat q̄ ista casu dē directa vtiliter q̄ reprehēdit ab ultramodo. fm Bart. ibi. p quib⁹ videt casus l. electio. §. itē si ex plurib⁹. ff. de nox. a. in. l. nec vllā. §. fi. qs. de peti. here. Bart. tādē ibi dicit posse teneri gl. eo q: in actionib⁹ realib⁹ metimur ius ex psona actoris. l. j. §. i. si pars here. pe. facit. et ad hoc qō bñ p glo. in. §. ꝫ iste. insti. de act. qō actio respectu a. toris dicat ciuilis ⁊ nō ptoria ⁊c. ⁊ cō. ⁊ hoc p Bar. l. d. rub. ⁊ not. ad. q. si lis sit. ꝫ test. sup directa ⁊ postea re⁹ definat possidere an possit seq cōdēnatio ex eadē instātia: de quo ibi p cū ⁊ p cūdē in. l. quāq̄. §. iulian⁹. de aqua plu. ar. Cōdude igit post multa q̄ hec actio dat directo dño aduersus eum q̄ dolo desīt possidere: siue dicat vtilis rei vē. siue directa vtilis: vide late in iurib⁹ p. call. ⁊c. In alijs fundamētis dicēduꝫ est vt in p̄cedēti: excepto eo q̄ hec ēt vtilis: ⁊ illa directa tenēdo ꝫ gl. ⁊c.

128 **In rem cōfessoria.** Hec actio competit illi q̄ dicit deberi fundo suo vel edibus ēt sibi aliquā seruitutē realē vel psonalē ab alio q̄ dñs fundi vel ediū ⁊c. ⁊ neget debere aliquā seruitutem. vt sic mediante officio iudicis per hanc actionē ille talis negās seruitutē debere cogat ad pstandū patientiā p̄stita cautiōe. de hac bñ in. §. eque. insti. de act. in. l. j. in princ. ff. si ser. vē. cū si. Et iste actiōes nō pñt cōpetere nisi dño: ⁊ ista ⁊ sequēs: vt bñ in. d. l. j. §. hec. ⁊ hoc mediāte fundo cū p̄ncipali debeant fundo: ⁊ mediāte fundo debeant dño: iurta. l. q̄ in alie. in fi. de neg. ge. ⁊ fm Barto. in. d. l. j. ⁊ ꝫre dicant cōfessoria ⁊ negatoria: vide gl. ⁊ Bar. in. d. l. j. in prin. ⁊ qualr sit formādus libell⁹ in hac cōfessoria: vide eūdē Bar. ibi ⁊ doc. late in. d. §. eque. insti. de act. Sexto q̄ sit ciuilis. pbāt in. d. §. eque. iūcto. §. fꝫ iste. insti. eo. tit. Tertio q̄ sit in rē: pbāt in. d. §. eque. ⁊ in. d. l. j. ⁊ ñ. in pnc. ibi in rē actiōes. Quarto q̄ sit rei plecutoria: pba p fundamētū qō dixi. ī. in rei vendi. Quinto q̄ sit in simplū: eodē mō vt ibi. Sexto q̄ stricti iuris eodē mō. Septimo pōt dici ppetua: nam in vsufructu pōt durare. r. vel. rr. an. inferēdo ad pñtes vel absentes: vt hoc. pbatur in. l. corruptionē. circa med. ibi poterat cū pñtē vel absentē excludere: iuncta glosa. ⁊ excludere. Et est ter. magis expressus ⁊ no. in. l. sicut. C. de ser. ⁊ aqua. ⁊ idē est in ceteris seruitutib⁹ p illā. Lnō bñ verū est q̄ in vsufructu relicto municipib⁹ currit spatiū cētū annor: vt est ter. in. l. an vsusfruct⁹. ⁊ ibi vide gl. ⁊ doc. ff. de vsufru. ⁊ fm gloss. ibi idem est si relinquat ecclesie: iurta. l. fi. C. de sacrosan. eccl. Et in itinere ad sepulchrū qō nō amittit nō vtēdo: vt. l. iter. ff. quēadmodo ser. amit. Octauo ad heredes nō trāsit cū in vsufructu sum⁹ per. l. antiquas. C. de vsuc. ⁊ l. corruptionē. ⁊ in. §. finē. instit. eo. ꝫ in alijs possit dici q̄ cōpetat nō tanq̄ heredibus ꝫ tanq̄ dñis cū dño dec. d. l. ñ. Jn heredes nō cōpetit vt heredes sed vt pbibentes vel possidentes ⁊ dominos: vt. l. j. ff. si ser. vendi. cū fi. Nono nō infamat: vt. ī. Decimo est directa cum dño agat. vsufructuario vero vel creditori nō datur directa sed vtilis: per glo. in. d. l. ñ. §. j. ⁊. ñ. ⁊. l. j. ⁊ pe. ff. si vsusfru. pe. vide in. d. l. j. Undecimo quod singularis. Duodecimo q̄ simpler. Ultimo non contraria.

129 **In rem negatoria.** Hec actio dat p Jria a predicti illi ꝫ q̄ negat debere alteri vt alteri⁹ fundo vel edibus aliquā seruitutē: de qua habeā etiā in. d. l. ñ. ff. si ser. vēd. ⁊ d. §. eque. versi. ꝫtra quoq; ⁊ versi. iste. ⁊ ibi late vide. Jn omnibus alijs fundamētis dicas vt. ī. pri. dictū est: ⁊ per casus ꝫ allegationes.

130 **In rem preiudicialis** de libertate et seruitute. Hec actio cōsyderat dupliciter. Uno modo respectu ei⁹ q̄ dicit aliquē esse seruū suū q̄ tñ asserit se liberū vel liberū. Altero vero mō respectu ei⁹ q̄ cū retineat tāq̄ seru⁹ petit se pnūciari ingenuū vl etiā libertū: ⁊ sic nō seruū ꝫtra illū q̄ ipsuꝫ detinet: ⁊ istis duob⁹ casibus dicit actio in rem p̄iudicialis de libertate ⁊ seruitute: de qua est ter. in. §. p̄iudiciales. ver. ex quib⁹ fere. insti. de act. ⁊ ibi vide per scribentes. Secūdo q̄ sit ciuilis: probāt in. d. §. preiudiciales. ibi: legitimam causam. Tertio q̄ sit in rem: ꝫ in. d. §. preiudiciales. ibi: in rem esse. Quarto q̄ rei plecutoria: pbāt ex eo. §. iuncto. §. sequens. insti. eo. ti. Quinto q̄ in simplū: probāt ex eo qō rei persecutoria ⁊c. Sexto q̄ stricti iuris: patet. Septimo est perpetua: quia. rr. an. quis prescribit libertatē ⁊ tuetur se vt liberū postea vt. l. ij. C. de prescri. lon. tēp. que pro li. Et isto

li. Et isto casu baptizamus ipsam ppetuā rcspectu ei⁹ q vult dicere se liberum. Et eodē modo est ppetua illi q dicit ipm seruū cū non ante prescribat libertatē: vt iā dixi. Octauo possumus dicere q detur heredib⁹ cū rei sit pscutoria: iurta. l. in bonorarijs. de act. ⁊ obl. Jn heredes non datur nisi habita cōsideratione rerū iurta. l. j. et. ñ. ff. ne de statu defun. ⁊ C. eo. tit. l. iij. Nono non infamat. Decimo q directa vtroq; modo. Undecimo singularis. Duodecimo q simplex. Ultimo non contraria.

131 **Petitio hereditatis.** Et anteq̄ vlterius vadamus est sciendū quod Joānes in arbore sua fecit rubricā ante istā actionē ⁊ tres sequētes: vc3 de quatuor que sequunt sunt miste: vñ habetis scire q ppter istas quatuor actiões dñr miste: q; mista3 cām hñt tā in re q̄ in personā: vt habek in. §. quedā inst. de act. ⁊. l. hereditatis. C. de pe. here. Nam cum veniant personales prestationes: vt l. puto. ⁊ l. bis 2ñr. ff. fa. ercis. ⁊. C. cōi diui. l. iij. ⁊ l. iij. ff. fi. reg. Reales sunt q; 3 possessores dantur: vt pt3. vel ēt q; dño dantur: vt ꝫ. i rei ven. est dictum: ⁊ in confessoria ⁊c. Et q̄ fi. re. fit actio realis: pbatur in. l. iij. fi. reg. Qđ petitio hereditatis fit in psonam: probak in. l. sed et si lege. §. petitio. ff. de pe. here. Et ibidē probak q̄ ēt in rem fit. Quantum aūt ad hāc petitionē hereditatis: dicas qđ datur illi q dicēs se heredē ex testō vel ab intestato aduersus possidentem hereditatē vel bona hereditaria p̄ heréde vel possessore ēt minimam rē dictā hfditatem vel bona ⁊ res sibi restitui petit ⁊ se ex testō vel ab intestato heredem declarari pro perte vel insolidū ⁊c. De hac hf̄ in. l. j. ñ. ⁊ p totū. ff. de pet. here. Et ad iā dicta vide. l. regulr. ⁊. l. l3 minimā. eo. ti. ⁊ de restitutiōe hereditatis q̄ accessorie venit offō iudicis mercenario: vide Bar. ⁊ glo. in. l. j. ⁊. ñ. de edē. ⁊ in. l. l3. ff. de pe. here. Dcbo q̄ sit ciuilis: pbak in. l. j. ff. debo. pose. erc. pe. probak in. l. fi. in fi. p̄n. C. de pet. here. ⁊. l. itē veniunt. §. cuz predixim⁹. ff. eo. ti. Ad hoc tñ fortiter vł obstare ter. in. l. j. ff. si pars he. pe. vbi vł innui q̄ sit ptoria: qđ intellige vt per gl. in. d. l. j. fi pares her. pe. q̄ sequit Bar. Tertio est mista: vt. ꝫ. p̄misi. ⁊ ter. expressus in. l. hereditatis. C. de pe. he. Quarto q̄ sit rei pscutoria: pt3 ad sensum: cum hereditatem ⁊ iura hereditaria per eam consequamur: vt hf̄ in. l. item veniunt. §. fi. ⁊. ll. seq. ff. de pet. here. Et ex alio ēt cū sit in re3 partim. §. sequēs. inst. de act. Quinto qđ sit in simplum: pt3 cū solū rei pscutoria: vt. ꝫ. Sexto est bone fidei cum expresse ponak in. §. actionum. inst. de act. ⁊ pbak in. l. j. C. de pe. here. Septimo est ppetua: vt. d. l. hereditatis. C. de pet. here. de quo ēt vide in l. fi. C. de edi. di. hadri. tol. Octauo deb⁹ heredibus: vt. l. iij. ff. de pehe. erc. ⁊ in eodem modo in heredes saltem vt possessores. de quo in. l. regulariter. ff. eo. ti. Nono non infamat. Decimo directa: vt pbak in. l. itē veniūt. §. pretor. eo. tit. l3 vtilis qñq; reperiak: vt. l. ēt. §. j. eo. ti. Undecimo vniuersalis: vt probak in. l. j. in p̄n. ff. de rei ven. Duodecimo q̄ simplex: patet. Ultimo non est contraria ⁊c.

132 **Finium regundorum.** Primo est aduertēdum q̄ hec actio potest dupliciter cōsiderari. Primo vt si directa que cōpetit qñ est cōtentio de confinibus predioru rusticoru ⁊ dak dñs pdioū qñ videt se hfe itereſſe super cōfinibus. De hac hf̄ in. §. quedam actiones. insti. de act. ⁊ in. §. fi. de offi. iud. ⁊ in toto ti. ff. fi. regun. ⁊ qñ commode cōfinia poni nō possent, pōt iudex toto terreno vni licitato ipm alteri i pecunia 2dēnare de quo hf̄ in. d. §. quedā. ⁊ in. l. ñ. in fi. ff. fi. reg. ⁊. d. §. eadē. cū seq. insti. de offi. iudi. Scōo mō cōsiderak vł sit vtilis q̄ accidit qñ ab vna pte est p̄diū rusticū ⁊ ab alia predium vrbanū vt est ter. in. l. ñ. in p̄n. ff. fi. reg. Est gl. in ver. cōfines. in. d. §. quedam. ⁊ si bincinde sint dom⁹ nō pōt tūc agi fi. re. vt hf̄ in. l. iij. in fi. ff. fi. reg. ⁊ gl. in. d. ver. cōfines. Et tūc recurrek ad alia remedia put ēt dicit sctus Blasius hic ⁊ hſ̄. Et hec actio ꝺr descēdere ex ꝫ sctu: vt in. §. itē. insti. de ob. q̄ ex quasi contra. cum si. Scōo q̄ sit ciuilis pōt dici eo q; a ptore introducta nō reperit. Tertio est mista: vt. d. §. que dā. Quarto rei pscutoria cū sit ēt in rē. d. §. sequēs. Quinto est amplium cum sit rei pscutoria. Sexto est stricti iuris cū non sit in. d. §. actionum. Septimo est ppetua: ⁊ durat. xxx. an. vt. l. fi. C. fi. reg. Et ēt vt i hoc respiciamus naturam personalium: iurta. l. j. C. de anna. exc. ⁊ glo. in. d. §. que dam in ver. ercis. in fi. Octauo datur heredibus ⁊ in heredes: iurta. l. ñ. C. fi. reg. Nono q̄ non infamet. Decimo q̄ directa. Undecimo q̄ singularis. Duodecimo q̄ simplex ⁊c. Ultimo non est contraria.

133 **Fami. erciscunde.** Hec actio vt precedens duobus modis consideratur. Primo vt sit directa que cōpetat inter heredes alicuius mortui ex testō vel ab intestato ad diuidēdū hereditaria bona q̄ a morte testōris ⁊ a datiōe fuerūt cōia ⁊ p indiuiso possessa. De hac ēt hf̄ in. d. §. qđā. inst. de acti. eo. tit. ff. ⁊. C. fa. ercis. Alio modo cōsiderak vt sit vtilis qñ sc3 corpora hfditaria sunt pro indiuiso cōia pluriu3 bonorū possessorū de iure ptorio vel vni⁹ heredis de iure ciuili: ⁊ alterius de iure pretorio vt in casu qñ restituit ex trebel. Et de hac scōa tractāt scribētes in. d. §. quedā. ⁊ hf̄ in. l. l3 ⁊ ei⁹ in. §. fami. ⁊ gl. ñ. ⁊ ibi vide. ff. fa. ercis. ⁊ vide in. l. fi ex asse. ff. eo. titu. ⁊ hec actio semel intentata non pōt amplius intentari: vt. l. si filia. §. fa. ercis. ff. fa. erci. Scōo q̄ sit ciuilis: pbak in. l. j. in p̄n. ff. fa. ercis. cū ex. ll. xij. tab. veniat. Tertio est mista. d. §. quedā. Quarto q̄ rei pscutoria: vt i prima dixi. Quinto q̄ in simplū eodē modo. Sexto q̄ bone fidei: pbak i. d. §. actionū. i. l. nō est ambiguū. C. fi. reg. Septio q̄ ppetua: probak i. l. j. C. de anna. exc. Octauo heredib⁹ dak ⁊ i heredes: vt in prima dixi. Et etiam q; est persecutoria iurta. l. in honorarijs. de act. ⁊ obli. Nono q̄ nō infamet. Decimo q̄ directa p3 l3 reperiak ēt vtilis: vt dixi: ⁊ ēt in casu. l. ñ. §. si quarta. ff. fa. erc. Undecimo q̄ vniuersalis: pbak: q; vniuersitate hereditatis vt in petitione hereditatis est dictū: ⁊ q; hereditas est successio in vniuersum ius ⁊c. iurta. l. nihil. ff. de regu. iu. Duodecimo dupler est. vt. d. l. j. in familie. ⁊. l. inter coheredes. §. qui familie. eo. ti. in. l. iudicium. ff. fi. reg. in. l. in his tribus. ff. de iu. cum fi. Ultimo nō est cōtraria: vt p̄t3.

134 **Communi diuidundo.** Hec actio h3 locū inuicē inter eos qui hñt aliquā rē particulare: vel plures res particulares in cōi fine p̄ viā societatis: eo q̄ eas simul emerint: siue sine societate: eo q̄ simul sint sibi i testamento legate vel donate. Uñ si vnus vellet q̄ alius diuideret secū et ali⁹ nollet: cogik p hāc actionē. De qua est text. ēt in. d. §. qđā. ⁊ in. l. j. ⁊ p totum. ff. cōi di. ⁊ l. ñ. in p̄n. ⁊ differt a p̄cedēti q; illa h3 locū qñ h3 diuidi hereditas: hec qñ res particulares vt iurib⁹ prealle. ⁊ ēt hec ⁊ fupior descendūt ex quasi ex ctu: vt. d. §. itē. inst. de obl. que ex quasi contra. ⁊ largo modo oi casu pōt dici societas: vt. d. §. itē. an ad diuisionē posset agi ēt actione p̄ socio vt t3 glo. in. d. §. itē. ⁊ sanctus Blasius hic sequit. cuius ꝫ ium t3 gl. in. l. j. ff. cōi di. ⁊ in illo ter. probak q; actio p̄ socio pertinet ad personales pstationes ⁊c. ⁊ ēt q; pōt remanere res cōis ēt q̄ societas sit soluta: vt habek in. l. actionum. §. si pōt. ff. p̄ socio. ⁊ hoc pnto verius cōtra gl. ⁊ sanctum Blasium. ⁊ q̄ hoc sit verum: p̄t3 in. l. ij. in p̄n. ff. cōi di. dum dicit q̄ ēt q̄ res cum societate sit cōis: dak cōi diuidūdo: ergo non p̄ socio: ⁊ maxime per regula3 de qua in. l. edita. C. de edē. q̄ de pluritate actionum indicamus quatenus est expressum: vt no. in. l. ñ. §. deinde. ff. de orig. iur. Et hanc opi. 3 gl. in. d. §. item. ⁊ per 2ñs 3 sanctū Blasium postq̄ ita scripsi reperi tenere do. Jo. fa. ⁊ do. Ang. ar. in. d. §. item. in. d. iuribus ⁊c. Secundo q̄ sit ciuilis: probak: q; non reperitur a ptore introducta: ⁊ gñaliter actiones a iure ciuili originē trahūt: vt habetur in. l. ij. §. deinde. ff. de orig. iur. Tertio q̄ mista babek in. d. §. qđa3. Quarto q̄ rei pscutoria: vt p̄cedenti dixi. Quinto q̄ in simplū: eodem modo. Sexto q̄ sit bone fidei: est text. in. d. §. actionū. ⁊. l. iiij. §. hoc iudicium. ff. cōi di. Septimo q̄ ppetua vt precedens ⁊ per eādē l. Octauo q̄ heredibus: eodem modo ⁊ in heredes ēt dak. d. l. iij. §. sicut. Nono q̄ nō infamet: vt. ꝫ. Decimo q̄ directa p3: l3 vtilis sit qñq; vt. l. si quis putās. in p̄n. ⁊ l. sed postq̄. ⁊ l. in sum. cum fi. ff. cōi diui. Undecimo q̄ sit singularis est ter. not. in. l. per hoc. in p̄n. ff. eo. ti. Duodecimo qđ sit dupler: probatur in. l. ñ. §. in tribus. eo. ti. Ultimo non est contraria.

135 **Certi condictio generalis.** Hec actio cōpetit vbicūq; aliqua obligatione pōt peti certum vt sciatur qđ sit equale ⁊ q̄tum: in tñ qđ ei⁹ rei solutio nō possit variari: vł in. l. vbi aūt nō apparet. in p̄n. de ver. ob. per gl. Bar. ⁊ oēs doc. in. l. certi cōdictio. in p̄n. ff. si cer. pet. hf̄ ēt de hac inst. q. mo. re cōtra. ob. in p̄n. ⁊ an ēt possit per hanc actionem peti interesse: hf̄ in. d. iuribus. Et alias cum legerē hunc arti. late disputaui. inst. q. mo. re cōtra. ob. in p̄n. post gl. fi. ibi. Et vt ibi dixi l3 cōis opi. sit qđ possit peti ēt interesse per certi cōdictionem: tñ in disputādo posset teneri ꝫium. Et p̄o nunc breuiter in disputādo primo adduco ter. in. l. iij. in fi. C. de imuti. stip. vbi p̄ interesse agitur incerta actione. i. actione ex stipulatu. nō aūt certi cōdictione. p̄t3 dum dicit: ex stipulatu tuo. ⁊ dum dicit: ob incerte actionis effectum. Scōo vł tert. in. l. fi. ff. si qs in ius voc. nō ie. vbi ꝺr incerti cum eo agendum est in id qđ interest. quā. l. ita intelligit gl. ibi fm primum ⁊ tertium intellectum. Tertio vł ter. in l. fi pena. ff. de v. ob. vbi fm gl. cū h3 peti interesse agik ex stipulatu f3 gl. ibi. Quarto vł ter. in. l. liber homo. §. fi. qui incipit: decem. de ver. ob. vbi si ego stipulor dari mihi aut Titio decem: primo casu est certa stipulatio: scōo non: rōne interesse. vnde dicit ibi glo. qđ agik ex incerto. i. ex stipulatu: nō aūt certi cōdictiōe. Quinto per text. in. l. q̄ si nulla. ff. de leg. j. vbi heres q̄ extruxit domū crustā ⁊ soluit legatario: repetit expensas p̄ cōdictionē incerti: ⁊ sic interesse expēsarū. Sexto facit ter. in. l. si me p̄tre §. cū inter. ff. de condi. inde. vbi si qs tradat iter in fundo p̄ errorē ad qđ nō tenebak: cōdicit illud p̄ cōdictionē incerti tāq̄ sua interfit. Septimo vrget: q; in iudicijs respicit forma petitionis: vt in. l. si idē cum eo. §. fi. de iurisdi. om. iudi. Sed qñ petik interesse: est incertū: ergo p̄o incerto nō pōt dari certi cōdictio. Et in circulis posses hāc sustētare l3 in decisiis nō sit a cōi opi. recedendū. Plura alia dixi que nūc omitto: q; nō est locus hic. Scōo q̄ sit ciuilis: pbak cū p̄ cōdictionē qs cogak dare aut facere: vt insti. de ac. §. omnium. ⁊. §. fic itaq;. Et sunt personalissime: vt in. §. appellamus. ver. personam. insti. eo. ti. ⁊ cum de istis fiat mentio in. d. §. omnium. ⁊ postea sequatur. §. sed iste dicetur ille q̄ precedētes descēdūt ex legitimis causis: ergo sequit q̄ hec sit ciuilis. Tertio qđ sit in personam: p3 in. d. §. appellamus. versi. in personam. Quarto q̄ rei persecutoria: cū semper qđ certi persequak: vt. d. l. certi condi. tio. cū si. Quinto q̄ in simplum: patet cum rei persecutoria. Sexto q̄ stricti iuris: p̄t3 in. d. §. actionum. Septimo pōt esse ppetua ⁊ temporalis: ⁊ dari etiam heredibus ⁊ in heredes fm diuersitatem actionū q̄ib⁹ applicatur. ⁊ in quarum locum datur cum in his earum naturam sequatur: vt habek in. l. si cum. §. qui iniuriarū. ff. si quis cau. in. l. duobus. §. excepto. de iniciram. cum n. actio nō infamat vt in alijs. Decimo directa vtroq; modo. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non est contraria.

136 **Condictio certi specialis.** Hec actio scom cōem opinionem cōpetit pro mutuo solum: quia datur illi qui mutuauit rē mutuo aptā que consistit pondere numero vel mensura: vt rem mutuatā in genere reddat cuz eadā bonitate ⁊ qualitate: ⁊ de hac habetur in.l.cū quid.ff. si cer.pe. Jn rub.co.ti.⁊ in.l.ij. ⁊ insti.qui. mo.re contra.ob.in prin.cum similibus: ⁊ vt diri cōis opinio est qō sit dare pro mutuo solū hāc certi condictionē spālem: tū in disputādo posset attēdari contrariū. Et primo pro hac parte est gl.in.l.quot.ff.de prescr.ver. Scōo facit q; de pluralitate actionum iudicamus quatenus est.l.expressium.l.ij.§.deinde.ff.de oti. iur. Sed nulla lex dicit esse duas certi condictiones: ergo erubescimus sine.l.loqui.§.consideremus.in auc.de trien.⁊ semis. Tertio.l.semper loquitur in numero singulari dicendo certi condictio sed numerus singularis est vno contentus.l.vbi numerus.ff.de testi.c. pluralis.de reg.in. in.vj. Quarto si plures essent certi condictiones haberent diuersa nomina.arg.l.si idem.C. de codicil. Quinto vnaquecz actio cognoscit ex medio concludēdi: vt habet in.l.nō dz.ff.de dolo.in.l.j.ff. de edē.§z semp concluditur q; est certū: igitur. Sexto lex abhorret plures actiōes pmuētes ex diuersis causis.l.heredes.§. de pluribus.ff.fa. ercis. ergo multo magis vbi est vnica cā ⁊ psona. Septimo pōt pōderari ter.insti.qui.mo.re contra.ob.in fi.prin.vbi dr: actio oritur que appellatur certi cōdictio. nec ad datur spālis: qō potuisset dicere vt dixit in ti.de ṽ.ob.in prin.facit i arg. c.ad audientiam.de decī. Octauo facit rub.ff.si cer.pe.⁊ de certi cōdictione dic vt de certi cōdictionibus. ergo ⁊c. Hec ⁊ plura alia adducebā dū legerē Padue insti. qui. mo.re cōtra.ob.in princ.⁊ in disputādo posset hoc sustinere licet nō sit recedendum a cōi opinione ⁊c. Scōo q; sit ciuilis: proba per fundamētū qō in superiori dixi. Et eodem modo q; sit in personam. Quarto qō rei persecutoria. Quinto quod in simplz per ea dē fundamēta. Sexto qō stricti iuris ptz in.d.§.actionum. Septimo est perpetua cū sit personalis.iurta.l.ij.C.de cōsti.pec. Octauo q; heredibus detur persecutoria sit: iurta.l.in bonorarijs. qō heredes dēt patet cum ex contractu detur. iurta.l.ex contractu.ff.de act.⁊ obl. Nono qō non infamet. Decimo directa vtroqz mō. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non est contraria.

137 **Condictio triticaria.** Hec actio datur ⁊ pōt cōpetere ad oēs res mobiles vel immobiles: ⁊ tam corporales q; incorporales: imo non solum ad ola sed etiam ad possessiones excepta pecunia numerata pro qua non pōt dari hec actio. De his oibus vide ter.in.l.j.⁊ .ij.ff. de condictio. tritica. Et licet certi condictio generalis detur etiā ad pecuniam: tū non datur ad incertū: ⁊ sic se habēt vt excedētia ⁊ expressa: vt ēt dicit sctūs Blasius hic de quo vide in.l.certi cōdictio.in prin.ff.si cer.pe. Que āt sit rō q; triticaria non datur ad pecuniam numeratam. Bar.in.d.l.j.cod.ti. ponit duas rationes illa magis applaudet q; triticaria nō datur ad res quarum estimatio nō variatur de facili vt est in pecunia: cum in alijs reb⁹ estimatio varietur de hora in horā ⁊ in dies. Sed quare hoc ēt cogitabis ⁊c. Jn oibus alijs fundamentis dicas vt in proximis dictum est: ⁊ potes probare per easdem leges.

138 **Condictio ob causam.** Hec actio hz locum qñ aliquid est datum alicui vt ipse aliquid aliud faciat vel det: ⁊ sic propter aliquam causam de futuro quo casu si illud nō fiat: ⁊ sic cā nō impleat post illud qō est datum repeti p cōdi.ob cau.de qua loquit totus ti.ff. ⁊.C.de cōdi.ob cām. Et sanctus Blasius hic reuocat in dubium an condictio ob causam cōpetat ex capite cause non secute. Et eodem modo ex capite penitentie ⁊ firmatis regulis ponit plures fallentias quas per te vide. nec insisto alr imo nō lego ipsum sed de his me remitto ad late dicta p doc.in.l.si pecunia.ff.de cōdi.ob cām. vbi est locus suus. Jn oibus alijs fundamentis dicas vt in prima ⁊ secunda condictionibus dirimus per eadem iura.

139 **Condictio ob turpem causam.** Hec actio competit qñ aliquis accepit aliquid turpiter. qō alius dedit sibi decez vt non faceret sacrilegium vel homicidiū: quo casu cū turpiter recipiat q; tenetur gratis facere ⁊ a criminibus abstinere iurta ti. de sicar. ⁊ tit. de sacrile. ⁊ ex parte dantis nulla est turpitudo: per hāc actionē pñt ab ipso illa decē cōdici. De eodem modo ecōtra si ex parte dātis ēt turpitudo ⁊ ex parte recipientis nō: vt in pecunia que daret meretrici. q; nō posset repeti: imo plus ēt si esset aliqd meretrici promissum posset agere ad illud. Jtem ⁊ tertio posset esse cā turpis ex parte vtriusqz vt in casu.l.mercedem.C.de condi.ob tur.causam. cum simi. Primo casu in pari causa turpitudinis potior est condictio prohibentis. Ad hec omnia singula singulis referendo vide.l.j.⁊ .ij.ff.de condi.ob tur.cām. Et ad illud de meretrice vide.l.iij.§.sed quod meretrici.eo.tit. et licet gl.ibi tenent q; ad promissum meretrix non posset agere: tamen vltramon. Ly. et Bar. tenent contrarium. de quo ibi vide. Jn alijs fundamentis eodem modo vt prima condictione dicas.

140 **Condictio sine causa.** Primo scias qō hec cōdictio aliqñ appellatur cōdictio incerti: vt in.l.qui sine.ff.de cond.sine causa. sed cōiter dr: sine cā ⁊ competit quando quis promittit alicui putans se teneri: vel solui ex causa que licet videretur iusta effecta est iniusta vel ad non causam redacta. vnde solutus vel promittens potest repetere solutionem vel facere se reponi in pristinum statum in quo erat ante obligationem contractam ⁊ per hoc hanc actionē de qua in ti.ff.⁊ C.de cond.sine cau.in.l.j.⁊ ñ.ff.eo. Jn alijs fundamentis eodem modo dicas vt in prima condictione est dictum ⁊c.

141 **Condictio indebiti.** Hec actio competit aduersus illū qui recepit aliquaz solutionē alicuius rei indebiti sibi que tū per errorem fuit soluta: q; cū non conueniat naturali eqtati quem locupletari cū aliena iactura potest repeti. de hac vide in.l.j.per totum. ⁊ in.l.nā hoc natura.ff. de cond. inde. Quotuplex āt possit esse indebitum vide gl. ⁊ oēs in.d.l.de condi. inde. Et vbi cōpetit cōdictio indebiti pōt etiā cōpetere condictio sine cā: vt probatur in.l.j.ff. de cond.sine cā. Et vt perfecte intelligas terminos condictionis indebiti reducas te ad cōem cōclusionē q; debitum naturaliter tū si solua; per errorem iuris non repetit ⁊ ita loquitur ter.in.l.si deiussor obligari. ff.de fideiuss. in.l. naturaliter.ff.de cond. inde. Si vero per errorem facti et tunc repetitur. ⁊ ita loquit ter.in.l.cū quis.C.de iur. ⁊ fac.ignio.in.l.error.C.ad l.fal.in.l. fideicōmissum.C.de cond.inde.⁊ iste error facti dz esse pbabilis prout habetur in.l. error. ⁊ in.l.regula.⁊ in.l. nec supina.ff.de iur.⁊ fac.ignoa's equiparetur errori iuris fm Bar.i.d. Leum quis in.vj. col. Fallit iste articulus in pupillo ⁊ furioso ⁊ cui esset bonis interdictum.l.interdictū.ff.de cōd.inde. Jtē in muliere: vt.l. Ꝑ§ §.interdum.ff.ad velle. Si vero ecōtra est naturalr indebitum: sed ciuiliter debitū: ⁊ tunc quocūqz errore repetit.l.si non sortem.§.indebitū.⁊.§. adeo.ff.de cōd.inde. Fallit qñ soluitur autoritate rei indicate: q; nō repetitur: vt.l.si fideiusser.§.in omnibus.ff.mā.l.j.C.de cō.inde. Jtē ex cā trās actionis.l.in sum.de cōdi.inde.l.ñ.C.eo.ti. Jtem fallit in casu vbi lis crescit per inficiationem.l.ea.C.de cōd.inde.§.si inst.de ob.que ex quasi contra.nas. Sed in eo qō diri q; ciuiliter debitum solutum autoritate rei indicate non repetit. d.l.j.de cōd.inde. istud intelligas cum quis non obtinuit sniam dolose: quia tūc posset repeti per ter.in.l.si prator.§. marcellus.ff.de iudi. Adde ter. in.l.in commodato.§.si.⁊.l.rem mihi. ff.cōmo. Adde ter.in.l.ñ.ff. de cōdi. sine cau. vide gl. in.d.l.j.C.de cōd. inde.⁊ glo. in.d.l.rem mihi. Tertio pōt esse aliquid solutum ⁊ ciuiliter ⁊ naturaliter indebitum prout sunt termini.§. iste quoqz insti.qui .mo.re contra. ob. et isto casu quocunqz errore ductus quis solvat repetit: vt.l.si me puntem. in prin.ff.de condi.inde. Fallit in pluribus casibus quos ponit glo.in.d. l.j.C.de cōd.inde. Quarto pōt esse quid solutum naturaliter ⁊ ciuiliter debitum: sed indebitum per exceptionem dilatoriam ⁊ tpalem quocūqz errore soluat nō repetitur.l.in diem.⁊.l. nā ⁊ si cum moriar.ff.de cōd.inde. Si vero est exceptio perpetua et tūc aut est fauorabilis vt velleiani. aut odiosa vt macedoniani. primo casu repetit: scōo nō: vt.l.qui exceptionem. ff.de cōdi.inde. Limita scōm casum nisi sit error facti probabilis: vt habet in.l.fi.ff.ad macedo. Jtē illud de exceptione fauorabili fallit in exceptione epistole diui Hadriani: que licet sit fauorabilis: tū si soluat per errorem nō repetit: vt.l.si testamento.§.an autem.ff.de fideiuss. Et ita intelligas terminos huius cōdictionis indebiti: qō tene mēti ad titulum.ff.et C.eo.et vide ad hoc glo.ordi. et magistrā in.l. cum quis.C. de iur.et fac. ignoa.et ibi Bar. qui illā sequitur reiectis opinionibus in cōtractū. Jn omnibus alijs fundamentis dicas vt in prima condictione dixi ⁊c.

141 **Condictio furtiua.** Hec actio siue cōdictio datur soli dño alicuius rei que sibi ab alio furata est ad vendicandum dictā rem a fure vel eius heredib⁹: vt.j.dicam: nec per hanc preiudicatur alijs actionibus cōtra furē competentibus. de hac habetur in.l.j.et per totum.ff.de condic.fur.in.§.fi.insti.de ob.que ex deli.nas.⁊ in.§.sic itaqz.ver.plane.instit.de act. Estqz mirabile q; quis cōdicat rem suam ⁊ q; petit sibi dari a pretore rem suam cum sit dñs cōtra illud q; qui semel est dñs non pōt amplius effici dominus.d.§.sic itaqz.⁊.§.sed si rem.insti.de leg. sed tū odio furum hoc est inductum vt omnis condictio contra eos degeneret. vide glo.⁊ docto. in.d.ver. plane. ⁊ nemo condicit rem suam preterq; a fure.l.fi.ff. vsufru. quē.ea. Scōo q; sit ciuilis dic vt in prima cōdictione dixi. Et eodē modo q; in personā: q; rei persecutoria sit: est ter.in.l.si pro fure.§. cōdictio. ff.de condi.fur. Jn simplz est nec ad penam datur.d.l. si pro fure.§. decisione. Stricti iuris est vt patet. Perpetua est vt prima cōdictione dixi cum sit in personam. Octauo datur heredibus: vt.l. sed nec legatarius. ff.de condi.fur. Jn heredes etiam datur.d.l. si pro fure.§. penul.⁊ fi. Et vnde nascatur hec actio vide glo.in.d.l.si pro fure.§.fi.in ver.successoribus.⁊ ibi doc.⁊ vide in.l.j.de act.⁊ obli. Nono nō infamat ifamia iuris nec etiam facti: vt.l.cesar.ff.de act.⁊ ob. licet fm gl.ibi grauetur eius opi. apud homines: iurta.l.honor.ff.de obseq. Et idem dicit gloss.in.d.§. sic itaqz.ver.plane. Jn alijs tribus fundamentis dicas vt proximis precedentibus ⁊c. Jn alijs non est contraria.

Condictio

Cõdictio ex lege. Hec actio siue cõdictio ꝫ locũ vbi cunq; aliq; lex ciuilis in aliquo casu dicit dari actionem vel nouam inducit obligationem: quia si nõ est ex pressum qua actione agak: agik condictione ex illa lege. vide in l. vnica. ff. de condi. ex leg. ⁊ in l. j. C. eo. ti. vt in simili habetur in l. si qs argentũ. C. de do. an. l. si ⁊ me ⁊ titium. ff. si cer. pe. cũ sic in simili fuit dictũ in vlti ma actiõe ptoria. vide ẽt ad hoc gl. in. ℌ. alie. insti. de act. q; in pluribus ⁊ pluribus casibus varijs ⁊ diuersis põt cõpetere ꝑ varietatẽ casuum habitis duobus fundamentis. s. q; sit ciuilis vt in prima condictione di xi: ⁊ q; sit in personam. d. ℌ. appellamus. ver. in personam. instit. de actio. Jn alijs fundamentis ⁊ diuisionibus eam baptizare possumus ꝑ na turã casuũ ⁊ rerũ quib⁹ competit. Ut igitur habeas aliquos casus pro quib⁹ datur: dic q; competit pro sacris vasis venditis. l. sancim⁹. C. de sa crosan. eccle. Jtem in terminis. c. sepe. de rest. spo. Jtez in. c. redintegran dã. iñ. q. j. Jtẽ in. l. innaso. C. vnde vi. Jtem in. l. auctoritatem. eo. tit. in. l. si. eo. ti. in. l. si quis cõdictionis. C. loca. in. l. nõ ob rẽ. C. vnde vi. d. l. si ⁊ me ⁊ titium. ⁊. d. l. si quis argentum. cum si. ⁊c.

44 **Actio ad exhibendum.** Hec actio competit vbicunq; alicuius in terest ⁊ rem aliquã mobilez. s. in publico demonstrari ⁊ exhiberi si pro illa velit ℑ aliquẽ a gere vel ℨtra ipsum qui eam retinet. Et vel q; sit dñs vel q; nõ: nõ curak dũmodo ratione interesse petat exhiberi: ꝫ in casu qs vo lẽs agere ꝫ probare se dñm: ⁊ dicet se dñm: vt in. l. iij. in. ℌ. interdum. ver. iulianus. ff. ad exhi. ⁊ glo. in. d. l. iij. ℌ. j. De hac habetur in. l. j. ⁊. ij. ff. eo. ⁊ i. l. iij. ℌ. sciendũ. eo. ti. Et casu quo quis nolit exhibere: tunc potest iura ri in litẽ adhibita taratiõe iudicie: vt. d. l. iij. ℌ. ꝑterea. Et post hec est sciẽ dum q; in arbore Jo. ante hanc actionẽ ponitur quedam notula vez q; hec actio ſm quosdaz sit anomala hoc est nõ in totum realis: nec perso nalis in totum. Et põt argui sic. si est personalis: ergo ꝫ in rem obliga tionem ex qua oriatur ⁊ obligatio: aut venit ex ℨctu aut quasi: vel male ficio vel quasi: in quib⁹ hoc non comprehenditur. Jtẽ datur ℨtra possi dentẽ. l. iij. ℌ. fi. ff. ad exhi. ℨtra naturã personalium: iurta. ℌ. olim. insti. de act. ⁊ per hoc nõ põt dici psonalis. Nõ põt etiã dici realis per ter. expres sum in. d. l. iij. ℌ. est autẽ. ff. ad exhi. Sed tũ teneas ipsam esse personalem ⁊ oriri ex cõtumacia nõ exhibẽtis sicut als cõtumacia punik vt iuribus vulgarib⁹. ⁊ facit ad hoc. l. fi. ff. de rei ven. Jtem non obstat q; ℑ possiden tez detur: vt als est dictum. ℌ. j interdictis que sunt personalia: ⁊ tũ dam tur aduersus possidentem ⁊c. Et sic redeundo ad terminos q; sit ciui lis. pba per idẽ qõ diximus in actione cõi di. ⁊c. Tertio q; in psonã: est ter. expressus in. d. l. iij. ℌ. est autẽ. ff. ad exhi. Quarto est rei persecutoria: vt probak in. d. l. iij. ℌ. fi. Quinto datur in simpluz cũ simplr detur ad rẽ ex hibendã ei cuius interest: vt. d. l. iij. ℌ. sciendum. Sexto q; stricti iuris ptz in. d. ℌ. actionũ. Jtẽ q; est arbitraria: vt in. ℌ. preterea. insti. e. ti. Septimo qõ perpetua pbak cũ sit personalis. d. l. iij. de cõst. pec. l. j. de anna. excep. ℌ. dictum est in primis. Octauo heredibus ⁊ in heredes non dak: q; suis noibus ipsi vtunk. ⁊ sic heredi non dak vt heredi. Et eodẽ modo in here dẽ vt heredem: nisi ex dolo defuncti sit locupletior. de hoc est text. in. l. de eo. ℌ. fi. ff. ad exhi. Nono q; non infamat. Decimo q; directa: ⁊ probak in l. si quis hominẽ. ff. eo. ti. Undecimo q; singularis. Duodecimo simpler. Ultimo non contraria.

145 **Actio ex empto.** Hec actio datur emptori ℑ vendito rem vt rem venditam sibi tradat si habet facultatẽ vel saltẽ prestet interesse: iurta ea que habenk in. l. j. ff. de acti. emp. Et etiã datur in casu euictionis rei ad interesse vel duplum si emptor fuit stipulatus: iurta. l. emptori. ff. de euic. ⁊ toto illo tit. ⁊. C. eod. Et in casu isto euictiõis dek directa actio ex empto an vero vtilis Bar. declarat in. l. aristo. ℌ. labeo. ff. de dona. vide in dictis iuribus ⁊c. Scõo q; sit ciuilis probak in. l. proinde. in prin. ff. de edi. edic. cum si. Tertio qõ sit actio personalis est ter. in. l. si in illam. circa. si. C. de ac. emp. Quarto q; sit rei persecutoria. pbak in. ℌ. sequẽs. ver. earum. inst. de ac. cũ sit psonalis et ex ℨctu veniat. Quinto qõ sit in simplũ. pbak. in. ℌ. oẽs. ver. in simplum. inst. de act. Sexto qõ sit bone fidei est ter. in. d. ℌ. actionũ. Septimo est p petua cum sit personalis: vt in supradictis. ⁊ in. l. neq;. C. qui. nõ ob. lon. tẽpo. pscri. l. pe. C. de cõst. pec. Octauo dak heredibus a fortiori cum etiaz penales denk: vt in. ℌ. nõ aũt. inst. de perpe. ⁊ tẽpo. act. ⁊ etiã cuz sit rei pse cutoria. ⁊. ff. qõ me. cau. l. si cum exceptione. ℌ. satis. Jn heredes etiã dak: vt. l. ex ℨctu. ff. de act. ⁊ obl. Nono quod nõ infamet. Decimo qõ directa quia ex verbis ⁊ mẽte: ꝫ q;q; vtilis reperiatur: vt. ff. de act. emp. l. ex em pto. ℌ. is qui. cuz si. Undecimo qõ singularis Duodecimo simpler: bene est verum quod potest esse etiam vniuersalis cum competit pro vniuer sa hereditate empta vel patet: vt habetur. C. de here. vel act. ven. per totũ ⁊c. Ultimo non contraria.

146 **Ex vendito.** Hec actio dak eõtra a superiori. s. ipsi vendi tori aduersus emptorem ad pretium rei con uenitũ sibi dandũ: vt habek in. l. ex empto. de act. empt. ⁊ in. l. iulianus. ℌ. offerri. eo. ti. Et si vẽdito: nõ consideret de emptore posset rem deponere penes tertiã psonã ſm Bart. in. l. si soluturus. ff. de sol. de quib⁹ vide in d. ℌ. offerri. Scõo q; ciuilis a fili cũ ꝓcedãt ptz: ⁊ proba per fundamẽtũ qõ dixi in cõi diuidundo. Tertio qõ in psonã: pbak. in. l. j. C. de act. emp. Quarto qõ rei pscutoria. Quinto q; in simplũ: pbank hec in. l. iulian⁹. ℌ. ex vendito. de act. emp. ⁊. l. venditi. C. eo. ti. Sexto qõ bone fidei: proba tur in. d. ℌ. actionum. Jn alijs fundamentis dicas vt in superiori prorima diri est bene verũ qõ hec ẽt reperik qñq; vtilis. l. iulian⁹. ℌ. si ꝑcu. ⁊c.

147 **Ex locato.** Hec actio dak locatori ℑ conductorem: puta vt sibi soluat mercedem debitaz vel aliud interesse vel etiam si esset finita locatio ⁊ conductor vellet rem restituere. de hac habetur in. l. si tibi habitationem. ff. loca. ⁊ in. l. preses. C. eo. ti. ⁊ habetur inst. loca. in prin. ⁊ in. ℌ. fi. eo. ti. Vide bonam gl. in materia cum si. Secũ do qõ sit ciuilis: probatur in. l. j. ff. de superfi. ⁊ etiam in. l. j. ff. loca. q; cuz sit similis emptioni ⁊ venditioni ⁊ ex istis dentur actiones ciniles: eodẽ modo ex isto. Tertio qõ in personam dic vt in superioribus prorimis: iurta. d. ℌ. sequens. Jn alijs fundamentis dicas vt in duabus prorimis.

148 **Ex conducto.** Hec actio cõpetit a ℨtio a superiori in ca su. s. q; datur conductori ℑ locatorem: puta qõ locator adimpleat contractum ex parte sua ⁊ prestet patientiam q; conductor possit re conducta frui. de hac etiam habetur in iuribus in prorima allegatis: ⁊. l. si tibi alienam. ⁊ l. si quis domum. in prin. ff. loca. cum si. Jn omnibus alijs fundamentis dic vt. ℌ. prorima cum non discordet. Et vide in termino bone fidei. l. aduersus. C. locati. ⁊ q; in he redes. l. sed ⁊ addes. ℌ. ex conducta. ff. eo. ⁊. l. viam. C. eo. cum simi.

149 **Oneris aduersi.** Hec actio procedit in casu qñ qs cõ ducit aliquam rem ⁊ vltra naturaz ℨctus q; facit ipsum teneri de dolo lata culpa ⁊ leui: iurta. l. si vt certo. ℌ. interdum. ⁊. ℌ. nunc videndum. ff. de loca. Fuit ẽt pactum vt teneak con ductor de quocunq; piculo siue aduersitate: ⁊ sic de casu ẽt fortuito: q; dato casu aduerso ipse cõductor tenek locatori ex hac spãli actione que ꝺr oneris aduersi: q; pactum põt vestiri interuentu rei ⁊ ẽt interuẽtu sti pulationis iurta ea q; habenk in. l. petẽs. ⁊ in. l. in bone fidei. C. de pac. ⁊ i. l. iurisgentium. ℌ. qdem. ff. de pac. Sz ſm Azo. in sum. C. loca. hec actio hodie non ꝫ locum nec est necessaria cũ hoc casu sufficiat actio ex loca to: vt habek in. l. opus q; aduersio: ⁊ in. l. i naue. ff. loca. Et scẽus Blasi⁹ hic dicit qõ hoc põt esse verum qñ pactum de suscipiendo onere fuit in continenti appositum: vt. s. vestiak coherẽtia ℨctus ⁊ infomet veterem actionem ⁊ nouam locati pariat: iurta. d. l. in bone fidei. ⁊. d. l. petens. se cus ſm eum esset si tale pactum ex interuallo apponeretur niſi legis au xilio vestiatur iurta. l. legitimam. ff. de pac. qõ tũ relinquit cogitanduz. Tu dic vt diri q; põt vestiri interuentu rei ⁊ ẽt põt ex interuallo coherẽ tia stipulationis iurta ea que habenk in dictis iuribus dic vt in iurib⁹ prealleg. ⁊ hoc excepto qõ nõ est bone fidei: dicas vt in superioribus ⁊c.

150 **Pro socio.** Hec actio dak vni socio cõtra alium socium pu ta qñ vnus socius nollet cõicare bona sua esset so cietas olim bonorum vel ẽt intulisset dãnũ societati: q; per hãc actionez cogik refarcire ⁊ in multis silibus casibus in quib⁹ in ti. ff. ⁊. C. pro socio ⁊ inst. eo. per totum. Et hec actio ex parte olim sociorũ est directa: cũ nõ mutek nomẽ ℨctus ⁊ contrahentium ſm gl. in. l. cõsensu. ff. de act. ⁊ ob. ⁊ est text. expressus in. ℌ. ex quibusdam. inst. de pe. te. li. Et qõ dicak actio p socio: est ter. in. ℌ. actionũ. inst. de act. ⁊ in. l. tãdiu. C. p socio. Scõo qõ sit ciuilis: pba vt diri in actione cõi dini. Tertio qõ in psonã eodẽ modo. Quarto qõ rei pscutoria eodẽ modo: cũ veniat ex ℨctu. Quinto qõ in simplũ: ptz cum rei pscutoria. Sexto qõ bone fidei in. d. ℌ. actionũ. in. l. ij. C. pro socio. Septimo qõ ppetua ptz dũ est personalis. Octauo qõ he redibus ⁊ in heredes detur: habes in. l. si Titius. ℌ. in heredes. ff. pro soc. ⁊. l. in actione. ℌ. mortis. Nono qõ infamet pbak in. d. ℌ. ex qbusdã. insti. de pe. te. li. in. l. j. ff. de infami. Decimo directa. d. ℌ. ex qbusdã. nec contra ria est. Undecimo qõ singularis. Duodecimo qõ simpler. non est ℨtia.

151 **Mãdati directa vel cõtraria actio**

mandati directa. Debes scire qõ datur dño qui mandat alij aliqõ ne gotium expediendum: ⁊ ille suscipit dictũ mãdatũ: q; dñs p hanc actio nem põt dictũ mandatariũ cogere ad reddendã administrationis rõ nem ⁊ si in eo male versatus est ⁊c. Cõtraria actio mandati dak ipsi mã datario vt si qd de suo impẽdit ⁊c. possit a dño repetere. Et hinc est qõ iurisconsultus in rubrica dixit mandati vel cõtra: quasi intelligat de di recta et ℨtia actione mãdati. et hoc casu bene ꝓcedit theo. gl. in. l. cõsen su. de act. et ob. qõ qñ nomẽ descendit a noie nec variak nomẽ ℨctus: ab vna parte actio est directa: ab alia contraria. De his duabus actionib⁹ habetur inst. de pe. te. liti. ℌ. item tutele. et habetur in. d. ℌ. actionum. vide text. in. l. si fideiussor. et. l. seq. in. l. cum per procuratorem. in. l. ẽt. C. man. et ff. man. l. si vero non reum. ℌ. contraria. cum simi. Scõo qõ sit ciuilis: p bak per ea q; in actione cõi di. Tertio qõ in personam: probak in. l. man dati. in princ. C. de fideiuss. Quarto qõ rei persecutoria: patet cũ ex ℨctu veniat. in. d. ℌ. sequens. ver. earum. Quinto qõ in simpluz: q; simpliciter ad interesse dak: vt. ff. man. si procuratorem. ℌ. mandati. Sexto qõ bone fidei: habek in. d. ℌ. actionum. Septimo qõ sit perpetua: probatur. ff. mã. l. si mandato. ℌ. ille qui. Octauo qõ heredibus et in heredes: pbak in. d. l. mandati. C. man. in. d. l. si vero non remunerandi. ℌ. fin. et. ll. seq. cum si mi. Nono quando sumus in directa qõ sit famosa: probatur in. d. ℌ. ex quibusdam. insti. de pe. te. liti. Contraria non infamat: vt ibi probatur a contrario sensu. vide etiam in. l. in re mandata. C. man. Decimo directa est et contraria: vt. d. iuribus: licet quandoq; vtilis sit: vt. l. si man-

dauero.§.interdum.ff.si is cui.ff.man.cum si. Undecimo q̄ singularis Duodecimo simplex: vt patet ꝛc.

152 **Depositi directa ꝛ contraria.** Actio depositi directa datur domino qui rem deposuit aduersus ipsum depositarium. i. recipientem rem in depositum: q̄ si nollet depositū restituere: p̄ hāc actionem cogit. Actio depositi ⁊ria datur ipsi depositario si quid forte impedit in re deposita necessario vel vtiliter: q̄ pōt agere ⁊tra dñm rei p hāc actionem restituat: ꝛ in quo teneat ipse depositarius in re deposita. De his oībus vide in.§.preterea.insti.qui.mo.re cōtra.ob.ꝛ.d.§.item tutele. insti.de pe.te.liti. vide in.l.j.ff.depo.ꝛ in.l.si deposita.C.depositi. Et iste ciuiles regulariter cōpetunt pro omni deposito exceptis illis quatuor casibus ñn. in quibus dat pretoria directa. l.si cōtraria. de quibus dixi inter ptorias. ꝛ habeꝫ in.l.q̄ te multum.ff.depositi. Scōo q̄ sit ciuilis dic vt in precedenti. Et eodem modo q̄ in personam: ꝛ est ter. in.l.neq̄s.C.qui.nō ob.lon.tēp.pscrip.ꝛ rei pſecutoria: ꝛ in simplum: vt in precedentibus. dixi. ꝛ rei pſecutoria signat in.l.si hoiem.§.daf.ff.depositi. Sexto q̄ sit bone fidei ꝓbaf. in.d.§.actionum. ꝛ in.l.ij.C.depo. ꝛ.l.j.§.hāc.ff.e. Septimo q̄ sit perpetua ꝓtz ex eo q̄ est personalis vt est dictum.ū. multis ciuilibus. Octauo datur heredibus ꝛ in heredes.d.§.datur. ꝛ.l.j.§.hec. ꝛ.§.apud ꝛ §.q depositū. Nono directa infamat ⁊z cōtraria nō. d.§. ex quibusdam. Decimo est directa: ꝛ pōt esse etiā vtilis vt in precedenti. Undecimo singularis. Duodecimo simplex contraria est respectu contrarie.

153 **Tutele.** Hec actio datur pupillo finita tutela ℈ tutorem vt reddat rōnem de gestis vel neglectis per eum in tutela pupilli de hac habeꝫ in.§.actionum. instit. de act. ꝛ in toto tit. ff. de tu. ꝛ ra. distr. ꝛ in.l. ex maleficijs. §. tu. ff. de act. ꝛ ob. ꝛ in.l. ybi. ff. de tute. et ra. distra. cū si. Et ⁊z sanctus Blasius hic signauerit etiā cōtrariā actionē tutele ꝛ eam dixerit ciuilē: tū si bñ recolo contrariā tutele ego signaui inter ptorias: ꝛ credo q̄ sit. 29. actio ꝛ minor de ipsi⁹ exceptitia: cum pro contraria sit spālis ciuilis inter ptorias ꝛ inter ciuiles. de hac nullū signū reperies etiā nō eundo per ista mēdicata suffragia. q̄ hec cōtraria nō sit ciuilis sed ptoria ibi dixi: ꝛ est ter. in terminis in.l.j.in prin. ff. de cōtra. ꝛ vti. ac. tu. Et ibi dixi q̄ ſctūs Blasius istā cōtrariā derelinquit: ꝛ tunc video q̄ ipse fecit ductus eo errore q̄ credebat ciuilem eſſ eā hic inter ciuiles ponat q̄ cum reuerentia est falsum vt ibi ꝓbaui: ꝛ hic: ꝛ ℈ ipsum teneas. Scōo q̄ sit ciuilis ꝓba vt dixi in actiōe cōi dixi. Tertio q̄ in pſona: est ter. no. in.l. neq̄s. C. qui. nō ob. lon. tēp. pscri. Quarto q̄ rei persecutoria primo ptz ex eo q̄ est ex quasi ℈ctu. d.l. ex maleficijs. §. tutele. ꝛ insti. de ob. que ex quasi cōtra. §. itē tutele. Quinto q̄ in simplum probatur in l.ij. ꝛ l. quicquid. C. arb. tu. Sexto q̄ bonefidei: probaf. in. d. §. actionum. cum si. Septimo perpetua est: vt. d.l. neq̄s. C. qui. nō ob. lon. temp. pscri. in. l. tutores. C. arbi. tute. Octauo q̄ heredibus ꝛ in heredes: probatur in l. tutele. C. arbi. tut. ꝛ l.j. §. hanc actionem. ff. de tute. ꝛ ra. distr. Nono q̄ infamet hec directa ciuilis est ter. in. §. quibusdam. insti. de pe. te. liti. Decimo est directa: vt. d. §. ex maleficijs. ꝛ. ℈. Sed quādoq̄ reperiē vtilis: vt l. cum tutor. ꝛ l. alterius. ff. de tut. ꝛ ra. distr. Undecimo q̄ singularis. Duodecimo q̄ simplex ꝛc. Nono est contraria.

154 **Commodati directa ꝛ contraria.** Actio cōmodati directa datur illi qui alteri rem aliquā commodauit vt rē restituat nec deteriorē restituat. Et de hac habeꝫ in. §. itē is. insti. q. mo. re cōtra. ob. ꝛ in toto tit. ff. ꝛ. C. cōmo. in. l. pe. De ⁊ria actione cōmodati vide in. l. in commodato. §. j. ff. cōmo. Et hec competit ipsi commodatario si qd in re commodata vtiliter vel necessario impendit: vide in prealleg. iuribus. Et in re cōmodata in commodatarium nō transit dñium nec possessio. ꝛ habeꝫ in. l. rei cōmodate. cū. l. seq. ff. eo. m. Scōo q̄ sit ciuilis in personā: ꝛ rei pſecutoria: ꝛ in simplum dicas vt in precedēti bus. Sexto q̄ sit bone fidei est ter. in. d. §. actionum. Septimo est perpetua cū sit pſonalis vt in pluribus dixi. Octauo datur heredibus cuz rei persecutoria. d. l. in honorarijs. In heredes etiaz datur vt. l. iij. §. heres. ff. cōmo. Nono non infamat cum non reperiaf. Decimo est directa vt ptz ꝛ probatur in. d. l. iij. §. si filio com. ⁊z vtilis q̄ñq̄ reperiatur: vt in. d. l. iij. in prin. Cōtraria reperiē vt dixi. Undecimo singularis. Duodecimo simpler. Ultimo contraria respectu contrarie ꝛc.

155 **Pignoratitia** directa ꝛ cōtraria. Actio pignoratitia directa datur ipsi debitori ℈ creditorem vt rem pignoratam restituat satisfacto sibi de credito. De qua habetur in §. fi. insti. qui. mo. re ℈. obl. in. l. si rem. §. ois. ff. de pig. act. Ponunt scribentes in. §. item seruiana. insti. de act. et an nascatur hec actio anteq̄ sit satisfactū creditori: gl. in. d. §. fi. in ver. pignoratitia. ⁊z q̄ non de quo tū ibi vide ꝛ in. d. §. omnis. ꝛ in. d. §. item seruiana. ꝛ in. l. si rem aliena. ff. de pig. act. Contraria actio pignoratitia datur creditori aduersus debitorem quo casu creditor aliquid vtiliter vel necessario in re pignorata impendisset. De hac habetur in. l. tutor. §. contrariam. ff. de pig. act. ꝛ in. l. si seruos. eo. ti. ꝛ debent esse sumptus mediocres cum nimis onerosus creditor audiri nō debeat ꝛ econtra nimis delicatus debitor: vt. d. l. si seruos. in fi. Et q̄ reperiaf cōtraria ꝛ directa pignoratitia demonstrauit ex ru. ff. dū dicit de pignoratitia actione vel econtra. Et q̄ pignoratitia a seruiana differat vide in. d. §. item seruiana. insti. de act. ꝛc. Secundo q̄ sit ciuilis proba vt dixi in actione cōi dixi. Tertio q̄ in persona: est ter. in. l. fi. C. de dist. pig. Quarto q̄ rei persecutoria patet in. d. §. fi. insti. qui. mo. re cōtra. ob. Et eodē modo q̄ in simplū: ꝛ probaf in. l. si rem aliena. §. fi. ff. de pig. act. Sexto q̄ sit bone fidei probaf in. d. §. actionum. Septimo q̄ perpetua patet cū sit personalis. d. l. pe. C. de cōsti. pecu. ꝛ. l. ne creditores. C. de pig. act. Et probatur in. d. l. fi. C. de distr. pig. Octauo datur heredib⁹ cū sit pſecutoria ꝛ eodez modo in heredes cū ex ℈ctu sit. Ler cōtractu. de act. ꝛ obl. Nono ñ infamat. Decimo est directa: vt patet ⁊z q̄ñ q̄ reperiaf vtilis: vt. l. rem aliena. in fi. ff. de pig. act. Contraria etiā reperitur vt probaui. Undecimo singularis. Duodecimo simpler. Ultimo non contraria respectu contrarie ꝛc.

156 **Prescriptis verbis estimatoria.** Hec actio cōpetit aduersus eū qui accepit aliquā rez a dño vt ipsam venderet pretio exquireret: ꝛ dictā rez estimatā recepit tali estimatione qua posset emptionem facere. vnde talis recipiens talem rem ipsam nollet restituere vel habere pro se ita estimatam ꝛ ad rem restituendam vel ad ꝓtium per hanc actionē cogi potest nec habet locū ex vendito propter estimationem rei nec etiā ex locato quasi videret locasse operas ad eā rē vendendā. nec etiā mādati. de quibus oībus vide ter. in. l. j. ff. de esti. act. per totam. l. habetur in. §. actionum. insti. de act. ꝛ in. l. si gratuitam. §. si margaritas. ff. de pscri. ver. cū si. Scōo q̄ sit ciuilis probaf. in. d. l. j. ubi ciuile negotium. Tertio q̄ in pſonā. pba cū ex cōtractu veniat: vt. d. l. §. seqñs. ver. earum. insti. de act. Quarto q̄ rei pſecutoria: ꝛ eodē modo q̄ in simplū probaf in. d. l. j. in fi. de esti. act. Sexto q̄ bone fidei probaf in. d. l. vnica. ꝛ. d. §. actionum. Septimo perpetua est cum personalis: vt. s. ℈ in pluribus est dictum. Octauo q̄ heredib⁹ ꝛ in heredes ꝓbaf: q̄ persecutoria ꝛ ex cōtractu. ꝛ. d. l. ex cōtractu. ꝛ. d. l. in honorarijs. de act. ꝛ obl. ꝛ. d. §. nō autem. insti. de perpe. ꝛ temp. act. Nono nō infamat. Decimo directa: ⁊z sit quandoq̄ vtilis: vt. d. l. ij. ff. de esti. nō act. Iste est cōtraria. Undecimo est singularis. Duodecimo simpler. Ultimo non contraria: vt patet.

157 **Prescriptis verbis ex permutatione.** Hec actio competit vbi quis cum alio conuenit de permutanda aliqua re ꝛ rē dedit: ꝛ sic contractū ex parte sua cōpleuit: sed ille alius renuit: vnde subuenit illi qui rem dedit per hanc actionez vt ille alius seruet contractū; ꝛ sic det rem quam promisit: vel saltē rem sibi datā restituat. de hac vide in. l. j. §. fi. ff. de rerū permu. ꝛ vide in. d. §. actionū. ꝛ vide in glo. no. ꝛ vide in. l. ex placito. ff. de rerum permu. Et in quo differat hec ab actione pscrip. verbis que datur pro cōtractu do vt des. sanct⁹ Blasius refert hic ꝛ bene Bart. in. d. l. j. ff. de rerū permu. ꝛ ibi vide. Et vide scribentes in. d. §. actionuz post glo. ibi. Scōo quod sit ciuilis vide ter. in. l. rebus. C. de rerū permu. cum si. Tertio q̄ in personam: dic vt in superioribus. Quarto q̄ rei persecutoria. Itē ꝛ quinto q̄ in simplum: probatur ex supascriptis: nam cum ad interesse detur: vt. d. l. rebus. vel ad rem tradendam vel rez datam recuperandā vt etiā probatur in. l. cū precibus. C. de rerum permu. Sexto q̄ sit bone fidei probaf in. d. §. actionum. ꝛ in. l. permutationem. C. de rerū permu. Septimo est perpetua cū sit pſonalis. Octauo q̄ deꝫ heredibus et in heredes: p̄patet cum sit rei persecutoria ꝛ ex contractu: vt in pluribus dictum est. Nono q̄ nō infamet. Decimo q̄ directa probatur in. d. l. rebus. Undecimo singularis. Duodecimo simpler. Ultimo non contraria.

158 **Prescriptis verbis que in multis casibus admittitur.** Hec actio prescriptis verbis que alias dr in factum competit in multis casibus quos enumerare esset potius laboriosum q̄ subtile. Nam primo competit ꝛ datur loco cuiuslibet interdicti vt. s. in oībus interdictis vidimus: vt est ter. in fi. ꝛ ibi gl. mag. in proposito. insti. de inter. Itē datur ex omnibus pactis nudis uncontinenti appositis iuxta cōtractū: vt habeꝫ in. l. petens. in. l. bone fidei. C. de pactis. in l. ij. C. de pac. inter empto. ꝛ. l. iurisgentium. §. quinimo. ff. de pac. cum simi. Et quare sic appellatur vide glos. solennem in rub. ff. de prescrip. ver. ꝛ vide aliam glos. in materia magistram. in. l. quoties. eo. tit. Item competit vbicunq̄ equitas suadet actionem dari iuxta. l. sancimus. C. de sacrosan. eccle. cum si. Et in alijs fundamentis opus est eam baptizari fin naturam rei pro qua datur vt potest colligi ex his que diximus in materia interdictorum: vt si surrogatum sapiat naturam eius in cuius locum surrogatur: iuxta. l. qui eum. §. qui iniuriarum. ff. si quis cau. cuz si. vide in hoc doctores.

159 **In factum** ex re iudicata que etiaz dr iudicati. Hec actio daf illi qui habuit sniam pro se in iudicio contra reū cōdemnatū vt ipse soluat id in quo per sniam fuit cōdēnat⁹. ꝛ ⁊z multi appellent eam in factuz p. l. actori. C. de re. cre. ꝛ inrein. ꝛ hoc tenet gl. in oībus partibus iuris ciuilis: vt in. d. l. actori. ꝛ. l. miles. §. i. et. l. in iudicati. ff. de re iudi. Item tenet gl. in cle. fi. de app. idem Barto. in. d. l. miles. Sed in ℈ium tenet Bar. in. l. naz ꝛ postea. §. fi. ff. de iureiur. sez q̄ dicaf actio iudicati nō in factuz ꝛ ad. d. l. actori. est in factū p̄ter augmentum. ꝛ hoc puto de iure ver⁹ vt probaf in multis iuribus in. l. iij. ꝛ. d. l. miles. §. q iudicati. ꝛ. §. fi. ꝛ. d. l. in iudicati. ff. de re iud. vbi omnes ter. dñt actionē iudicati nō aūt in factū: ꝛ hāc opi. alias sequebaf legēdo. d. l. miles. do. Petrus paulus de rayneriis de ℙerusio. Et quib⁹ modis fiat et possit peti executio sententie vide Barto. in. l. intra dies. ff. de re iud. et

Ang. in

Ang. in repe. l. j. C. de iudi. quem etiam allegat sanctus Blasius hic. Secundo q̄ sit ciuilis proba vt in actione cōmuni di. Et eodez modo q̄ in personā: ⁊ rei persecutoria ⁊ in simpluz. ⁊ vide in. d. l. miles. §. fin. Sexto q̄ sit stricti iuris proba er. d. §. actionū. Septimo q̄ perpetua: est ter. in d. l. miles. §. fi. Octauo q̄ heredib⁹ ⁊ in heredes: probatur ibidem. Nono q̄ non infamet. Decimo directa: licet videat vtilis per tert. in. l. j. ff. de re iudi. quod tamē intelligas vt ibi. Undecimo singularis nisi per vniuersitatem detur: iuxta titu. C. de bere. vel act. ven. Duodecimo simplex ⁊c. Ultimo non contraria.

160 **Ex stipulatu pro dote.** Hec actio est reciproca viro scilicet ⁊ vxori. Viro q̄ñ ipse nō recepisset dotem sibi promissam vel a muliere vel patre vel alio: q; per hanc actionez pōt ipsam petere. Uxori patri vel alū cōpetit q̄ñ esset solutū matrimonium morte viri vel quouis casu vel etiam constante matrimonio marito vergēte ad inopiā: vel in simili casu ad repetendā sez dotez marito datā. de hac late per oēs in. l. ij. ⁊ l. si constante. ff. soluto matr. in. l. in rebus. ⁊ in. l. vbi adhuc. C. de iur. do. in. l. vnica. C. de rei vxo. act. in. d. §. actionū. insti. de act. siue in. §. fuerat. Et sic pro dote recipiēda vel repetēda datur actio ex stipulatu intantū q̄ etiaz si stipulatio nō interuenisset cū ius eā presumat presumptione iuris ⁊ de iure nihilominus hec actio cōpetit. de quo in. d. l. vnica. in prin. C. de rei vxo. act. et hoc est vnū speciale in dote de plurib⁹ alijs priuilegijs. sanctus Blasius se remittit ad tractatū suuz quem de dotis priuilegijs edidisse dicit. late vide per doc. in. l. j. ff. sol. mat. post Bar. ibi maxime per dñm meuz dñm Petrū paulū de rayneriis ibi q̄ cumulat centū decez' ⁊ octo priuilegia: ⁊ vide ad dotes tractatū aureū conditū per dñm meū do. Bal. de bartholinis de Perusio nostre academie principē. Secō q̄ sit ciuilis probatur in. d. l. vnica. in prin. C. de rei vxo. act. cum introducat a lege ciuili etiam q̄ nō interesserit stipulatio: vt dixi. ⁊ actio ex stipulatu est ciuilis vt in. §. preterea. insti. de act. Tertio q̄ in personam ⁊ rei persecutoria: ⁊ in simplū: patet cū ex cōtractu ⁊ de dote prosequar ⁊ nō plus. Sexto q̄ bone fidei patet in. d. §. actionuz. sine in. §. fuerat. d. l. vnica. cum si. Septimo perpetua cum personalis: vt in multis dixi. Octauo q̄ heredibus: probatur in. d. l. vnica. §. ⁊ hoc cuz si. Jn heredes: vt. l. rei iudicate. § j. ⁊ l. etiā. in princ. ff. soluto mat. Nono nō infamat. Decimo directa: licet vtilis reperiat q̄sq̄: vt. l. Caius. post medium. ff. soluto mat. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non contraria ⁊c.

151 **Aque pluuie arcende.** Hec actio competit aduersus eū qui volēs construere in suo predio aliquod edificiū impediuit cursum aque pluuialis que erinde fluere solebat vel etiam fossam in qua aqua recipiebat re stagnare permisit intrā q̄ est nociuū predio alterius vicini vel cuiusuis q; per hāc actionē talis cōstitutus cōpellitur opus destruere vel emēdare vt aqua vicino nō nocet ⁊ expensis suis. l. aquaz ad solitū cursum reducat. ⁊ hoc q̄ñ quis manu sua cōstruxit edificiū. si vero alius id fecisset tunc dñs predij cogitur prestare patientiā demoliendi ⁊c. Hec oia sunt clara ⁊ habenē in. l. j. §. j. et. §. in summa. ⁊ in. l. in summa. §. j. et. l. si tertius. §. fi. ff. de aqua pluuiar. Et est aduertēdū q̄ ita demum pcedit hec actio si aqua noceat predio nā si noceret alicui edificio tūc nō habet locum hec actio: Jste est ter. no. quē semper tene menti in materia in. d. l. j. §. itez sciēdum. el. fi. ff. de aqua pluuiar. Et que aqua debeat esse vt actio locum habeat: vide in. d. l. j. §. in summa ⁊c. Scō q̄ sit ciuilis: proba vt est dictum in actione communi diu. Tertio est in personaz. vt. d. l. si tertius. §. aque. Quarto est rei persecutoria: ⁊ eodē modo in simplū cuz ⁊ operis destructionē prosequatur: ⁊ reparationem cursus antiqui ipsius aque ⁊ dānū contingens simpliciter. vt dixi per. d. l. j. in prin. ⁊ l. quāq̄. in fi. prin. eo. ti. Sexto est stricti iuris. vt. d. §. actionum. Septimo est perpetua: q; personalis. Octauo heredibus datur cū sit persecutoria. vt in pluribus est dictum. Et eodem modo pōt dici q̄ sit in heredes. per. §. non autem. insti. de perpe. ⁊ tēp. actio. Nono q̄ nō infamet: patet dū nō reperitur. Decimo directa licet aliquando reperiatur vtilis. vt. l. in sum. §. item varus. ⁊ l. si vsusfructus. in fin. prin. eo. ti. Undecimo q̄ singularis. Duodecimo quod simpler. Ultimo non contraria.

161 **De pastu pecoris.** Hec actio est aduertenda q̄ consideratur dupliciter. Uno modo q̄ñ animalia alicuius ab eo depasta sunt in fundū alicuius frumentum hordeum ⁊ similes vel quoscunq; fructus damnū dederūt. nā dñs animalium tenetur vtili actione de pastu pecorum ad interesse dānum passo. Alio modo cōsideraē in factū de pastu pecoris: q̄ñ. l. fructus alterius eadunt in fundū vicini qui immisit sua animalia ad pascendū illos fructus. de ambobus est ter. vnicus in iure in. l. qui seruādarū. §. fi. ff. de prescrip. ver. vide gloss. in. l. fi. C. ad. l. aquil. Et fm sanctū Blasiuz hic: ⁊ bene hec procedunt q̄ñ animalia a dño: vt. §. nō aliter dolo malo depasta sunt: q; daretur tunc ad exhibendum actio. vt habeē in. l. iulianus. §. glans. ff. ad exhi. licet cōtra hoc videatur facere ter. in. d. l. fi. C. ad. l. aquil. ibi: iniuria. iuncto intellectu gloss. ibi que vult q̄ habeat locum de pastu pecoris ⁊c. Scō q̄ ciuilis patet dum venit ex. l. xij. tab. d. l. qui seruandarum. §. fin. nō dico de ea q̄ est in factū. Tertio est in personā: cuz veniat ex quasi delicto: vt patet. Quarto est rei persecutoria ⁊ in simplū cuz ad fructus vel ad interesse detur vt dixi. ē. Sexto q̄ stricti iuris patet in. d. §. actionum. Septimo perpetua cū sit personalis. Octauo q̄ heredibus cū persecutoria. §. non aūt. insti. de perpe. ⁊ tēp. act. ⁊ in. l. in bonorarijs. pluries allegata. Nono non infamat. Decimo directa: lz gl. in. d. l. fi. dicat vtilē. Undecimo singularis. Duodecimo simplex ⁊c. Ultimo non cōtraria.

163 **Actio ex testamento.** Hec actio cōpetit legatarijs vel fideicommissarijs aduersus heredes institutos qui adiuerunt hereditatem vt prestent legata vel fideicommissa a testatore relicta. de hac habetur in. l. j. ⁊ ij. C. cō. de leg. in. §. heres quoq;. insti. de obli. que ex quasi contra. ⁊ in. §. j. insti. de leg. cum simi. Et dicitur nasci ex quasi contractu. d. §. heres quoq;. et l. ex maleficijs. §. heres quoq;. ff. de act. ⁊ oblig. ⁊ de hac vide plene in dictis iuribus cum si. Scō q̄ sit ciuilis: probatur in. l. si creditori. §. j. ff. de leg. j. cum si. Tertio q̄ in personam: probatur in. d. l. neq;. C. qui. non ob. lon. tempo. prescri. legati vel fideicōmissi. Quarto q̄ rei persecutoria ⁊ in simplum cum persequatur tātum rem legatam iuribus prealle gatis. in casu tamen est pene ⁊ rei persecutoria ⁊ in duplum: vt habetur in. §. item mista. ⁊. §. in duplum. ver. item ex legato. §. fi. insti. de ob. que ex quasi contract. Sexto q̄ stricti iuris: patet in. d. §. actionum. licet q̄tum ad vsuram ⁊ moram committendam imitetur hec naturam earū que sunt bone fidei: vt est casus no. in. l. minorum. in fi. C. in quib. cau. in integ. resti. non est ne. q̄ tene menti: quia posset tibi facere honorem. Septimo est perpetua cum sit personalis. d. l. neq;. iuncta. l. pe. de consti. pecu. cum si. Octauo datur heredibus ⁊ in heredes per fundamenta tradita iurta. §. nō autem. insti. de perpe. ⁊ temp. actio. ⁊ d. l. in honorarijs. Nono q̄ non infamet. Decimo q̄ directa. Undecimo q̄ singularis. Duodecimo simpler. Ultimo contraria ⁊c.

164 **Ex stipulatione que ex verborum** obligatione nascitur. Hec actio est clara ⁊ manifesta que datur illi qui stipulatus fuit sibi aliquid dari vel fieri ab alio vt illud sez adimplcat: ⁊ datur quando non est oino certitudo de re que est promissa per stipulationem. quia si esset certitudo daretur certi condictio. de hac vide insti. de ver. obli. in prin. ⁊ l. vbi autem non apparet. ⁊ in prin. ff. eo. in. l. si quis certum. si cert. pet. vt etiam dicit sanctus Blasius hic ⁊ bene vide in. d. iuribus ⁊c. Secundo q̄ sit ciuilis est ter. in. d. §. de pecunia. Tertio q̄ in personam patet cum ex contractu. d. §. sequens. ver. earuz. insti. de act. ⁊ per hoc probatur etiam q̄ sit rei persecutoria ⁊ in simplum. Sexto q̄ stricti iuris patet. Septimo q̄ perpetua: patet cum sit personalis. Octauo q̄ heredibus ⁊ in heredes: patet cum ex contractu per. l. ex contractu. de act. ⁊ obli. Nono q̄ nō infamet. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simpler. Ultimo contraria ⁊c.

165 **Furti nec manifesti.** Hec actio competit aduersus eū qui furatus est clam rem aliquam alicui ⁊ eam absq; deprehensione ad locū destinatum pertulit. ⁊ sic cōmisit furtū non manifestum vnde contra ipsum potest hac actione agi ad duplum. de qua habetur late insti. de oblig. que ex deli. nasc. cum multis se. De actiōe furti manifesti dixi. ē. inter preteritas ⁊ ibi vide etiam. ⁊ non solum posset agi cōtra dictum furem ciuiliter ⁊c. sed etiam criminaliter: ⁊ sic pena veniat fisco applicāda: iuxta no. in. l. agraria. de termi. mo. vide in. l. fi. ff. de fur. in. l. fi. de priua. deli. cum si. de hac vide late in preallegatis ⁊c. Secundo q̄ ciuilis: ptz cū ex. l. veniat. insti. de nox. in prin. Tertio q̄ in personam: cuz veniat ex delicto. Quarto q̄ est pene persecutoria solum: vt in. §. ex maleficijs. insti. de act. Quinto q̄ in duplum in quo non continetur aliter rei persecutio cū totū sit pena. Et in hac actione nō habetur mētio rei sed solū agitur ad penaz dupli cum ad rē agi possit rei vendicatione. Jste text. no. in. d. §. ex maleficijs. q̄ tene menti: quia prima facie forte potuisses errare. vide etiam in. §. pena. insti. de obli. que ex delic. nascun. aliter tū est in casu. l. mancipia. C. de ser. fugi. vbi vide. Sexto est stricti iuris. Septimo est perpetua cū ex. l. descendat. insti. de perpe. ⁊ tempo. act. in princ. ⁊ etiam quia personalis vt pluries est dictum. Octauo q̄ heredibus datur: habetur in. l. non autem. insti. eo. ti. Non in heredes vt ibidem. Nono infamat vt in. §. ex quibusdā. insti. de pe. teme. li. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simpler. Ultimo non contraria.

166 **Tigno iniuncto.** Hec actio dat aduersus illum qui alienū tignū edificio suo iniunxit: puta ligna tegulas calcem arenā lapides ⁊ similia. Et eodē modo in vineam perticas ⁊ pedamenta ⁊c. Nam cum lex non patiatur edificia diruni dat hanc actionem domino tigni siue rei iuncte edificio ad duplū estimationis illius rei in quo duplo ineest rei persecutio. De hac vide in. l. j. ff. de tig. ininnc. in. l. adeo. §. cum in suo. ff. de acqui. rerum do. insti. de rerum di. §. cum in suo. ⁊ plene in. l. in rem actio. §. tignum. vbi glos. no. quam vide omnino: q; plures facit questiones in materia. ff. de rei ven. vide in. d. iuribus ⁊c. Scō q̄ ciuilis: pbaē in. d. l. j. de tig. iniunc. Tertio q̄ in personā: probaē in. §. omnium. insti. de act. Quarto q̄ rei persecutoria respectu rei: vt patet. Quinto quod in duplum: vt iam dixi. Sexto stricti iuris. Septimo perpetua: quia personalis. Octauo q̄ heredib⁹ ⁊ non in heredes: probatur in. §. non autem. insti. de perpe. ⁊ tempo. act. Nono q̄ nō infamat. Decimo directa. Undecimo q̄ singularis. Duodecimo quod simpler ⁊c. Ultimo non contraria. Ut

167 **Arborum** furtim cesarũ. Hec actio cõpetit aduersus eum qui furtiue alio lucrãdi vel aliter incidit arbores alicuius: quia dño dictarum arborũ dak hec actio ad duplũ estimationis arborũ in quo duplo in primis inest rei persecutio. ⁊ etiam fit deductio lignorũ si remãserũt dño: de hac habetur in. l. j. ff. ar. fu. cc. in. l. furti. §. fi. ⁊ l. seq. ⁊ l. pe. ff. eo. tit. quia etiã põt cõpetere legis aqui. actio qñ cessare eã faciat. vide in. l. j. Et hoc procedit q̃tũ ad actionẽ ciuilẽ: scz cum ciuiliter agit: secus si ageret criminaliter: q⁹ tũc dicti incisores arborũ ⁊ãq̃ latrones puniri pñt: vt est ter. cũ glo. in. l. sciẽdũ. ff. e. ti. Et vidi decapitari quendã pauperculũ: q⁹ alteri ⁊ arbores ⁊ vites furtiue inciderat. Et nouissime in regno audiui esse editã pragmaticã vt incidẽtes arbores de die patiant penã man⁹: de nocte penã capitis ⁊c. Scõo q⁹ sit ciuilis pbatur in. d. l. j. cũ ex. l. xij. tab. descẽdat. Tertio qõ in psonã: q⁹ venit ex delicto. Quarto est rei ⁊ pene psecutoria: ⁊ in duplũ qõ dic vt. §. diri. Sexto qõ stricti iuris patet in. §. actionũ. Quod ppetua cũ psonalis: et est ter. in. d. l. furti. §. fi. Heredibus sed non in heredes est tert. in. d. l. furti. §. fi. cõ. ti. Et probatur etiã in. d. §. nõ aũt oẽs. Nono nõ infamat: cum nõ sit expressum. Decimo q⁹ directa. Undecimo quod singularis. Duodecimo quod simpler. Ultimo non contraria.

168 **Rerum amotarum.** Hec actio cõpetit reciproce tã marito contra vxorem que res mariti subtrarit cũ in matrimonio esset ⁊ in terminis faciendi diuortium. q̃ etiã vxor cõtra maritũ eodẽ modo. Et vident socij diuine ⁊ humane domus: iurta. l. aduersus. C. de cri. expil. here. ⁊ etiaꝫ in bonorẽ matrimonij. Nõ em̃ esset honestũ dare inter eos actionez furti: datur hec actio que dicãt rerum amotarũ que nõ aliter infamat. De hac in. l. j. ⁊ ij. ff. rerũ amo. ⁊ C. eo. Et aduerte qõ ita demũ hz locũ hec actio si res fuerũt amote causa diuortij faciẽdi ⁊ cũ effectu secutũ fuit diuortiuꝫ: vt habek in. l. rerũ quidẽ. ff. eo. Scõo q⁹ sit ciuilis pbak in. d. l. j. in prin. ⁊ dic vt viri in actiõe cõi di. q̃tũ ad hoc. Tertio qõ sit in psonã patet: cum ex delicto: ⁊ etiã q⁹ est cõdictio: vt l. rerũ. La picola. ff. eo. cũ cõdictione⁊ sint in psonã: iurta. §. appellam⁹. insti. de act. Quarto est rei persecutoria: vt est ter. in. l. si mulier. §. fi. ff. eo. in tantũ q⁹ nõ hz locũ priuilegiũ vt commeniantur inquantũ facere pñt: vt. d. §. fi. qõ tene mẽti. ad. l. maritum. ff. sol. ma. ⁊ ad. l. nõ tñ. ff. de re ind. Quinto est in simplũ vt. l. ad fiscũ. ff. rerum amot. Sexto est stricti iur. Septimo est perpetua q⁹ psonalis: vt pluries diri. Octauo dak heredibus: vt. d. l. si mulier. §. fi. Jn heredes inquãtum ad eos peruenit: vt. l. fi. C. eo. ti. Nono qõ nõ infamat: probatur in. l. fi. ff. ⁊ C. eo. Et etiã est cõdictio iurta. l. cessat. ff. de act. ⁊ ob. Decimo directa licet vtilis sit qñq⁹: vt. d. l. si mulier. in prin. in. l. vina quoq⁹. e. tit. Undecimo singularis. Duodecimo simpler. Ultimo non contraria.

169 **Rõnibus distrahẽdis.** Hec actio datur pupillo finita tutela aduersus tutorẽ q⁹ res aliquas pupilli nõ aliter alio fraudãdi vel furãdi animo subtulit ⁊ in suos vsus cõuertit: q⁹ per hãc actionẽ tenek ad duplũ estimationis rei per eũ subtracte: hz in dicto duplo cõtineak rei persecutio. in ona etiã actiõe hz posset venire interesse: tñ interesse nõ duplak. Pro ommib⁹ his vide ter. magistros in. l. actiõe. per totã. l. ⁊. d. j. §. de rõnibus. cũ. §. seq. vsq⁹ in fi. ff. de tu. ⁊ ra. dist. vbi tractak de scõa parte illi⁹ rubrice in q̃ cõpetit hec actio: vt. d. iuribus ⁊c. Scõo quod sit ciuilis proba vt in cõi di. Tertio qõ in personã: ptz q⁹ ex quasi delicto. Quarto qõ pene ⁊ rei pscutoria: proba in. d. l. j. §. pe. ⁊ l. actione. §. fi. Sexto qõ sit stricti iuris ptz. Septimo qõ perpetua in. d. l. j. §. pe. Octauo qõ dek heredibus nõ in heredes: probak in. d. §. pe. Nono qõ non infamet. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simpler. Ultimo non contraria.

170 **Legis aquilie.** Hec actio cõpetit aduersus illũ qui occidit vel vulnerauit seruum alicuius vel aliqõ eius aĩal: q⁹ oĩno estimationẽ dãni per eum dati dak dño hec directa actio legis aqlie. Ad cui⁹ terminos habes scire qõ quatuor modis põt dari damnũ. Primo de corpe in corpus vt tã exẽplificaui quo casu hz locũ directa actio legis aquil. vt in. §. ceterũ. insti. ad. l. aql. Scõo datur dãnũ de nõ corpore in corpus: qñ qs ita inclusit aĩal alicui⁹ vt fame necarek: vel in aliquẽ locũ periculosum vt inde pcipitũ fecerit. ⁊ hoc casu cõpetit vtilis actio. l. aquil. vt. d. §. ceterũ. Et eodẽ mõ si qs de manu ceciderit annulũ alicui ⁊ in flumẽ cecidit: vt. l. si seruus seruum. §. si quis de manu. ff. eo. hz etiã istis duob⁹ casibus Jo etiã det in factuꝫ actionẽ: p. l. quẽadmodũ. §. magistrat⁹. ff. eo. p gl. in. §. fi. insti. eo. Tertio dak dãnum de corpore in nõ corpus cũ quis seruũ de põte pcipitauit vel de ripa vel aliqõ aĩal. Et hoc casu dak directa actio. l. aquil. p gl. in. d. §. fi. in v. aql. Quarto dak dãnũ de nõ corpore in nõ corpus vt si seruuꝫ legatũ a dño solui vt anfugeret quo casu hz locũ in factũ. l. aquil. d. §. fi. ⁊ ibi vide. Et de hac in factũ subsidiaria. l. aqui. dixim⁹. ã. inter ptorias ⁊c. vide in pallegatis iuribus ⁊c. Scõo qõ sit ciuilis ptz in. d. l. j. ⁊. ij. ad. l. aquil. Tertio qõ in personã ptz cũ veniat ex quasi delicto ⁊c. Quarto est mista hoc est cũ sit rei ⁊ pene pscutoria siue in psonã ⁊ in rẽ: vt in. §. sed et legis. insti. de actio. Jtẽ qñq⁹ dak in simplũ: qñq⁹ in duplũ: vt. l. ij. in pn. ff. ad. l. aq. d. §. sed ⁊ legis. ⁊ l. cõtra. C. ad. l. aql. Duplatur qñ fumus in casu inficiationis: vel est in simplũ vide ter. etiã in. l. inde neratius. §. pe. eo. tit. Et vt habeas etiaꝫ alios terminos qñ occideret seruꝰ vel alind aĩal qõ appellatione pecudis venit: tũc fit estimatio dãni quãti illud aĩal plurimi fuerit ab anno retro: vt. d. l. ij. in prin. si vo solũ vulnerek seruus vel alind qõ cunq⁹ aĩal mãsuetũ dico vel nõ: tũc fit estimatio dãni a. xxx. dieb⁹ retro. Iste est text. in. §. ex hoc tñ capite. ⁊. §. capite tertio. in. ti. ad. l. aquil. imo etiã si esset datũ dãnũ in rebus aĩa carẽtibus. Hec inuentio qõ fiat distinctio qñ vulnerak aĩal mãsuetũ vel non ⁊ differẽ tiam etiã in tpe vt ponit scõs Blasius hic vide ⁊ pquiras si potes reperire ⁊c. Sexto est stricti iuris. d. §. actionũ. Septimo ppetua cũ etiã psonalis. Octauo dak heredibus nõ in heredes nisi ex dãno sint locupletiores. tert. est in. l. inde neratius. §. hãc actionẽ. ff. ad. l. aql. Nono nõ infamat: q⁹ nõ reperik etiaꝫ cum detur cõtra vxorẽ qõ nõ esset p. l. pe. C. re. amo. in. l. si seru⁹ seruũ. §. si cum maritus. ff. ad. l. aq. iungẽdo ea q̃ diximus in actiõne rerũ amo. ⁊c. Decimo directa hz vtilis reperiak vt diri in. §. pe. insti. e. non est cõtraria. Undecimo singularis. Duodecimo simpler. Ultimo non contraria.

171 **In factum** de pauperie directa ⁊ vtilis. Hec actio hz locuꝫ cõtra cũ q dũ haberet aliqõ aĩal quadrupede illud aĩal dedit damnũ alteri puta in fundo ⁊ silibus rebus: vel etiam si occidit seruũ q⁹ per hãc actionẽ dñs tenek ad emendã dãni: vel dare aĩal pro noxa. ⁊ hoc in aĩalibus quadrupedib⁹ ⁊ mãsuetis ceterũ in aĩalib⁹ bipedibus vt in gallo ⁊ gallina ⁊ silibus ⁊ tunc pro dãno hz locũ vtilis actio de pauperie: hec habenk in. l. j. ⁊. ff. si quadrupes pau. fe. di. et in. l. pe. eo. ti. ⁊ insti. eo. in prin. In quadrupedibus aũt feris ⁊ nõ mãsuetis que essent in alterius dño: puta vrsus: esset ligatus: vel leo: canis: ⁊ filia. Et tũc si noceãt homini libero dak in dñm vtilis actio de pauperie in factũ edilitia ad emendã dãni. Si vero per hoc hõ liber esset interfectus: tunc esset pena. cc. duca. vt. l. q vulgo. ff. de edil. edict. Si vero si nocitum seruo alicuius datur ⁊ in factũ edilitia ⁊ de pauperie vtilis ad emendã dãno dño seruꝰ ad duplũ: vt pbak in. §. fi. insti. si quadru. pau. fe. di. vide in. d. iuribus. Scõo q⁹ sit ciuilis pbak in. l. j. ff. eo. insti. eo. in prin. Tertio q⁹ in personã: vt ptz. Quarto rei persecutoria ⁊ in simplũ: ⁊ in duplũ: vt iuribus pallegatis. ⁊. l. j. ⁊. l. hec actio ff. eo. Sexto q⁹ stricti iuris patet. Septimo qõ perpetua: q⁹ personalis. Octauo heredibus: sed nõ in heredes dak nisi in quoslibet detinẽtes. probatur in. l. j. §. fi. ff. e. Nono nõ infamat. Decimo directa. licet vtilis reperiatur vt diri. Undecimo q⁹ singularis. Duodecimo q⁹ simpler. Ultimo non contraria.

172 **Iniuriarum** ex. l. concilia in tribus casibus. Hec actio in iniuriarũ que in trib⁹ casib⁹ hz cõpetere hz locũ cũ qs alitũ pulsauit ad cius iniuriã sine dolore: vel scõo cũ verbera tit cũ dolore: vel etiã cũ sanguinis effusiõe: vel tertio si quis alterius domũ cõtra eius voluntatẽ intrauit ⁊ ad ci⁹ iniuriaꝫ. In istis trib⁹ casib⁹ succedit actio iniuriaruꝫ ex. d. l. cor. vt habek in. §. sed ⁊ lex conclia. insti. de iniur. ⁊ l. ex concilia. ff. eo. Et eodẽ mõ qnin iniuriã alteri⁹ famosum libellũ scriberet vel aliud diuulgaret. vt. d. l. ex concilia. §. si qs librum. et seq. ⁊ l. j. C. de fa. libel. ⁊. v. q. j. c. fi. in quo casu est introducta etiaꝫ actio ciuilis p alias cõstitutiones principis ⁊ ex senatusc̃ũ. vt. d. l. iuribus. alis darek actio ptoria vt virim⁹. ã. inter ptorias ⁊c. Et in hac actiõe ciuiliter ⁊ criminaliꝫ põt fieri condẽnatio. l. fi. ff. de iniu. ⁊. l. iniuriarũ. estima-

173 **In factum cõtra magistratũ qui** nõ exegit ido. cau. Hec actio put ẽt dicit scõs Blasius ⁊ bñ dak pupillis ⁊ magistrat⁹ deputatos ad cautiones exigẽdas vel recipiẽdas p pupillis qñ tutores sunt tales qõ tenẽtur satisdare: iurta. ti. insti. de satisd. tu. cũ si. Vel si exegerũt cautionez sunt minus ideo: vñ ad interesse pupillorũ vel adultorũ dak hec actio ⁊ dictos magistrat⁹: iurta. ti. ẽt. ff. ⁊. C. de magi. cõue. ⁊c. refert ẽt Rof. in libellis suis in rub. de act. in fa. q̃ dak cõtra magistratuꝫ ⁊c. Scõo qõ sit ciuilis ptz: cum descendat ex senatusc̃ũ. l. pe. C. de mag. conue. ⁊ senatusconsulta sunt de iure ciuili. Ius ciuili. ff. de insti. ⁊ iur. Qõ in personam ptz cum ex quasi delicto. Quarto q⁹ rei pscutoria respectu pupilli vel adulti patet ad sensum. Quinto qõ i simplum eodẽ modo cũ tñ interesse persequnk: vt per totũ titulũ de mag. cõue. Sexto stricti iur. vt ptz. Septimo est perpetua cum personalis ⁊c. Octauo heredib⁹ per. §. nõ aũt. de perpe. ⁊ tẽp. act. In heredes non nisi ex dolo ⁊ lata culpa. l. nõ simile. ff. de mag. conue. l. fi. C. eo. §. fi. insti. de satisd. tu. Nono nõ infamat. Decimo est vtilis: vt. C. eo. l. non est contraria. Undecimo singularis. Duodecimo simpler.

174 **Ingrati.** Hec actio (si actio dici põt) cõpetit aduersus liberum qui existẽs ingratus patrono qui eũ manumisit põt propter ingratitudinez in seruitutẽ reuocari. Et de hac habetur in. §. maxima

tin.§.maxima.insti.de ca.di.ꝛ per totū.C.de lib.ꝛ eorū.li.Et simile possumus dicere in patre aduersus filios emācipatos ingratos ꝛc.Et q̄ ista sit ꝓpria actio vī ter.in.l.fi.C.de li.ꝛ eorū li.ꝛ facit.xij.q.ij.c. liberti.Iꝫ glo. ibi ꝛdicat.vide in.d.§.maxima.Scdo q̄ sit ciuilis proba vt in cōi diui. Et etiā cū detur ex.d.ll. Pōt dici in rē sicut ꝑiudicialis de libertate Jn simplū ꝛ rei persecutoria ꝛ stricti iuris vt ptz. Jtē ꝑpetua cū psecutoria. Jtem heredibus licet non in heredes:vt patet. Nono nō infamat. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simpler.

Post hec sic expleto tractatu omīm actionū que reperiunt in arbore additis quibusdā aliis vt patet:ꝛ sanctus Blasius in suo tractatu ꝓsequit.xvij.alias actiōes:si actiones ꝓprie dici pñt:quas.ll.et aliis autoritatib⁹ nitit roborare:ꝛ cum ipsis simplr trāsit ego qui tāti doctoris vestigia in oībus sequi debeā discutiā si dicte actiōes sint necessarie.Et vel q̄ sint necessarie vel q̄ nō in arbore mea eas signaui ꝛ vnicuiq; suū circulū tradidi vt appareret.Jn primis itaq; admirādū est q̄ si Jo.vidisset dictas actiones esse ꝓprie actiones ꝛ necessarias qō in arbore sua nō debuerit circuīm ꝛ de eis nō fecerit mentionē cū inter antiquos doc.ꝛ gl.quanta sit eius opinio manifestum est cū vt plurimū ab aliis modernioꝝ⁹ glo.et a doc.approbetur.sed q̄ ꝫto iuniores tanto perspicatores:iurta.l.precipiunt.ff.de cdil.edi.ꝛ.l.gallus.in prin ff.de lib.ꝛ posth.ꝛ.l.iij.§. sed et seruus.ff.de condi.ob can.igit̄ non est mirandū si ipse addidit. videamus itaq; de singulis ꝛ an iure probentur. Prima.

175 **Certi condictio** ex stipulatione. Que fm eundez sctū Blasium hz locū cū quis est stipulatus aliquod certum cuius solutio non pōt variari ab eo q̄ est debitor:dici ꝓbari:iurta no.per Bar.ꝛ doc.in.l.vbi aūt nō apparet.in prin.de ver. obl.ꝛ dicit eā dari ꝫ promissorez ad id qō ꝓmisit dare:vt ea.l.in fi.Sed si qs esset stipulatus incertū cōpetit ex stipulatu vel incerti condictio.si qs certū.ff.si cer.pe.insti.de ver.obl.in prin.hec ipse.Adibi pro nūc vī firma opinione dicēdum q̄ hec actio nō reperiat nec sit ꝓpriū nomē actionis Rā ter.quē ipse alleg.insti.de ver.ob.in prin.dicit plene distinguēdo qō si incertū deuenit in stipulatiōe dat actio ex stipulatu.si vero certuz dat certi cōdict.l.certi cōdictio gñalis.de qua ibi et in.l.certi condictio.ff. si cer.pe.ꝛ idē dicit ter.in.l.si qs certū.ff.c.Et hz gl.in.d.l.si qs certū soluendo cōtrariū.l.si pacto quo penā.C.de pac.dicat ibi agit̄ ex stipulatione certi cōdictione:intelligit̄ de certi cōdictiōe gñali:de qua.§.locuti sum⁹ nec in aliquo no.per Bar.mihi ꝓbat hāc actionē ꝺinerſam.ſa certi ꝺdictione gñali:q̄(vt dixi)pōt etiā dici ex stipulatiōe fm gl.in.d.l.si qs certū. Remaneat igit̄ meo iudicio q̄ hec actio est supflua cū nō ꝓbet iure. Super quo tū propter autoritatez tāti doctoris relinquo cogitandum.

176 **In factuz que oritur ex confessione** informiter facta in iudicio. Ad hāc dicas qō cōpetit qñ qs cōfessus fuit in iudicio se esse debitorē alterius nō adiecta aliqua causa:ꝛ sic informiter confitet.nā in talē datur hec actio ad faciēdū vel dandū illud qō fuit cōfessus:de qua habet in.l.pinde.§.j.ff.ad.l.aquil.in.l.naz posteā.§.penū.ꝛ fin.l.sed si possessori.ff.de iureiur.ꝛ ita tenet Roffre.in suis libellis ex quo resultant limitationes:altera ad.l.cum de indebito.in fi.de proba.q̄ cōfessio.ſ.sine cā non ꝓiudicet:q̄ est verū extra iudiciuz. altera ad.l.publiam.§.lucius.ff.depo.q̄ in iudicio facta confessio pareret obligationē.ꝛ per ꝫs actionē:licet secus sit ibi extra iudicium.hoc ſanctus Blasius.Ego legēdo in locis ꝓallegatis non potui deprehēdere hanc actionē:tū q̄ sicut datur actio in factū ex iureiurādo cū informetur iuratur:ita dicam⁹ hic q̄ det in factū cū informiter qs cōfitet.arg.l.illud. ad.l.aql.ꝛ.l.nō possunt.ff.de legi.cū vul.Et in aliis terminis qualr sit iudicādū:credet̄ q̄ deberet dici q̄ sit eiusdē nature put erat prima actio intentata ꝫ ipm tanq̄ in eius locū.ista subrogęt.ar.l.si cū.§.qui iniurium.ff.si quis cau.in.l.qui in ius.ff.de re ind.Cum aliis que dixi in vtili que ex confessione est:tamen tu etiam videbis ꝛc.

177 **Quanto minoris** emptor empturus esset.Ut dixi supra in actione quāti minoris que est pretoria:hz sint multi qui nolint cōcedere hanc actionez:tū cōis opi. est cū gl.in.l.iulianus.in prin.de act.emp.qō.ſ.reperiant due ꝫto minoris:illa pretoria ꝛ ista ciuilis vt ibi plene dixi.Et datur ista emptori cōtra vēditorem ad ꝫtum minus erogasset:emptor si vitiū sciuisset:cū illa pretoria datur ad tū minus ꝫtū cōiter res valet vt ibi fuit dictū in tū q̄ emptor nihilo emisset si vitiū sciuisset:ad id totuz datur hec act.vide late in.d.Iulianus.in prin.ꝛ.§.itē qui furē.ꝛ gl.magnam ibi.Et in quo differat vna ab altera eodem modo ꝛc.Scdo hec est ciuilis:vt.d.iulianus.ꝛ ibi oēs.Tertio est in psonā:q̄ venit ex ſcto iurta.§.frequēs.insti. de act.Quarto dat in simplū:vt ad pretium vel interesse.d.Iulianus.§. itē qui furē.Quinto est rei persecutoria cū det ad pretiuz vel interesse vt ꝑs Sexto est stricti iuris:q̄ nō reperit in.§.actionū.Septimo est perpetua fin glo.in.d.§.itē qui furē.ver.qō differt.Jn aliis fundamentis crederem esse dicendum vt dici in quanto minoris pretoris.

178 **Quanto plures.** Licet Roffred.in libellis suis velit hanc esse actionē de per se ꝛ cōpetere qñ vēditor fuit causa vt res pluris vēderet ꝛ ad illud plus dari emptori hāc actionem:vt refert ēt sanctus Blasius hic tū fm cū non vī sibi qō sit propriū nomē actionis:nec ꝓbet intētio Rof.in.l.iulianus.§.si vēditor.ꝛ in.§.per ꝓtrariū.ff.de act.emp.Sed q̄ idē sit effectus q̄ est in actione quāto minoris.Et hz ꝑ opi.Roffre. posset argui q̄ dicit datur actio quāto minoris:vt in prima ꝓcedēti:ita quāto pluris possit dari in isto casu:tū tu respondе.Et ita credo q̄ illa causa propter vitium rei isto vero causaretur propter fraudē venditoris.Sed q̄ contra ipsum est actio ex empto:non est opus hac actione.Et q̄ sit verum probat ter.in.d.§.si venditor.dum dicit:empti eo iudicio teneri.ꝛ in.§.per contrarium.ibi: ex vendito.Et sic vltra sanctum Blasium teneo contra Roffre.

179 **Ex stipulatu** rem pupilli saluā fore vel adulti ꝛc. Hec cō petit pupillo finita tutela ad interesse contra tutorē:vel adulto ꝫ curatorem qñ tutor vel curator per stipulationē promiserunt rem pupilli vel adulti saluā fore. Et de hac habet in toto ti.ff.rez.pu.vel adulti.ſal.fo.ꝛ insti.de satisd.tu.in pn. Hec sctus Blasius. ¶ Ultra cum q̄ istud sit propriū nomē actionis:vī probari:vt.l.j.ibi ca agi.ff.rē pu.ſal.fo.ꝛ.l.non quasi in prin.ꝛ.§.illud sciēdū.ꝛ.§.hāc stipulationē.ꝛ.§.gñaliter.ff.e.ti.ꝛ.l.cū pupillus.ꝛ.l.fin.ff.e. Scdo qō sit pretoria ꝓbat in gl.rub.ff.rē pu.ſal.fo.ꝛ vī innuere ter.in.§.furiosi.insti. de cura. ꝛ in pn.de satisd.tu.Et ꝓbat insti.de diui.stip.in fi.prin.iuncto.§.fi.Jn oībus aūt alīs terminis credet̄ esse dicēdū put est dictū in actiōe q̄ est ciuilis:vt ꝫ.per ter.in.l.non quasi.§.generaliter.ꝛ.l.cum pupillus.in fin. ff.rem pub.ſal.fo.vbi videtur equiparari actio tutele hac.Bene hoc exciperem q̄ ista non infamet prout actio tutele cum non reperiatur cautum.Jtem q̄ ista non est bone fidei cum non reperiatur in.§. actionū. prout etiam sentit gl.in.d.l.cum pupillus.vide ꝛ cogita.

180 **Ex stipulatu** rem ratā haberi. Jn primis hec stipulatio interponit per procuratorē de cuius mandato dubitat.l.j.C.de ꝓcu.l.iij.ff.rē ra.ha.ꝛ debent peti ante lit. cōtest.l. pōponius.§.rati.ff.de procura.Et si procura. interuenit pro minore dz ēt ꝓmittere q̄ non petet resti.in inte.vt.l.iij.ff.rē ra.ha. Et in hac actione venit interesse stipulatoris.l.ij.ff.rē ra.ha. Et dz ista stipulatio ꝑstari ēt per coniunctā psonā.nō solū.§.j.ff.de ꝓcu.l.maritus.C.eo.l.iij.§.sed si forte.ff.iudi.sol. Hec sctus Blasius. ¶ Ultra dicta per eum in quibus adhuc non ꝓbat an sit actio de p se ꝛc.adde q̄ etiā qō dicat stipulatio: tū venit appellatiōe actiōis:habet instar actionū:vt in.l.actiōis verbo. §.j.ff.de act.ꝛ obl.in.l.non solū.ff.rem ra. ha.l.j.§.j.ff.de ꝓto.stipu. Et q̄ in hac actione veniat interesse stipulatoris:adde text.in.l.in stipulatiōe. ff.rē ra.ha.Jn eo aūt qō dicit sanctus Blasius:qō si procurator interuenit pro minore dz non solum capere de rato:sed ēt qō nō petat rest.in integ.si hoc esset indistincte verum esset multum no.sed intellige solum p cedere quando procuratori minoris esset facienda solutio. sed si procurator minoris veniret ad litigandum:tunc nō cogitur prestare hāc cautionem cum etiam minor non cogitur: vt habetur in.l.si iudex circuento.ff.de mino.in.l.si intra.C.de in integ.resti.Et ista post multa concludit Bar.inter varias tamen opi.in.d.l.iij.ff.rem ra.habe.qō tene mēti perpetuo.Secundo q̄ sit pretoria ꝓbatur etiaz insti.de di. stip.in fi. prin.iuncto.§.fi.ꝛ p gl.rub.ff.rē pu.ſal.fo.ꝛc.Jn oībus aliis terminis credo posse dici vt in ꝓme ꝓcedenti:nec in aliquo variet.vide ꝛ rumina.

181 **Ex stipulatu Judicatum solui.** Ista stipulatio interponit ꝛ ꝑstat ab oī ꝑsona q̄ in iudicio alieno nolet cōparet ex parte rei.l.minor.§.fi.cū.l.seq.ꝛ.l.q ꝓpio.§.q aliū.ff.de ꝓcu.Et hodie nemo suo nolet cōnet⁹ tenet satisdare iudicatū solui vt in.§.sed hodie.inst. de satisd.ꝛ.l.vnica.in fi.C.eo.ti. Hec sanctus Blasius. Ad hec adde glos. not.in rub.ff.iud.sol.Adde q̄ hec stipulatio iudicatum solui continet tres clausulas.ſ.q̄ dolus malus absit: qō saluat iudicatū: ꝛ de re defendenda:vt.l.iudicatum solui.ff.iud.sol.Et intantum qs tenet ex tali stipulatione inquantū iudex iudicat quo facto ꝺ: habere expeditā quātitatē.l.iudicatū solui.la.ij.ff.eo.tit. Et qñ cōmittat talis stipulatio vide in.l.iā tū.§.nūc videam⁹.eo.ti.q̄ habeat instar actionis:dic vt prima ꝓcedenti.Et illa clausula q̄ dol⁹ mal⁹ absit ab qō tps debeat referri:vide in.l.nouissime.§.fi.ff.e.Scdo q̄ sit ꝓtoria vult gl.i ru.ff.de iud.sol.ꝛ ꝓbat put in ꝓcedentib⁹.Jn aliis terminis eodē mō vt in ꝓcedētib⁹ dicere ꝛc.

182 **Ex stipulatu de damno infecto.** Hec stipulatio interponitur quādo domus tua minat ruinā supra meā ꝛ cōmittit qñ postea ruina mihi cōtingit ex vitio ipsius rei: secus si casu fortuito.l.damni.§.sabini.ꝛ.l.fluminū.§.hec stipulatio.ꝛ.l.idem seruus.§.q̄ꝫ de dam.infec. Et i ea venit damnū:ꝛ sic diminutio patrimonij nō aūt lucrū cessans.d.l.fluminū.in fi.ꝛ.l.proculus.in fi.Et veniunt etiā pensiones inquilini q̄ propter timorē ruine migrauit. Et idē si ex hoc nō potuit rē locare.l.in hac.ꝛ.l.dāni.eo.ti. de qua in toto tit.de dā.infec. Hec ipse. Tu adde ꝑ terminis in hac materia q̄ hec stipulatio nō ꝑstat inquilino.ſ.dño.Et an ab extraneo peti possit:vide in.l.inquilino.ꝛ ibi glo.ff.eo. Jtē nō ꝑstat illi qui haberet cū alio domus cōes ꝛ damnū timeret. Jste est ter.in.l.si edib⁹.eo.ꝛ ibi in fi.correlarie dicit ter.ita demū hac stipulatione opus esse si alio modo dānū sarciri non possit.ꝛ in.d.l.si edib⁹.habes qō hz allegare preceptores: et facit ibi Cains iurisconsultus in duobus locis. Quid aūt si cū peteret cautio ꝛ quis nollet prestare ꝛ anteq̄

iudex adiic edes corruãt. Vel si iudex decernat quẽ ire in possessionẽ non cauente aduersario: ⁊ anteq̃ intrat edes corruant: pro his casibus vide ter. singulare in l. cũ postulassem. in pn. ff. de oã. infec. fm Bar. ibi et fm Bre. in. §. j. insti. de act. Et qualis debeat fieri estimatio in hac stipulatione: vide ter. in. l. ex dãni infe. in prin. ff. de dam. infec. ⁊ l. inter quos. §. fi. ⁊ l. nã si nõ. co. tit. ⁊ l. quidam. §. fi. ff. de ser. vrb. pre. Et dato qõ paries cõis corrueret qualiter sit agendũ vide ter. in. d. l. ex dãni infect. §. j. ⁊ dato q̃ in eadem re que est plurium sit datũ damnũ vide in ca. l. §. quoties. cl. ij. p te vide plen⁹. Scõo q̃ sit pretoria: ⁊ proba per iura que in precedẽti. allegauí. Et in alijs fundamentis eodem modo.

183 **Ex stipulatione** interposita de opere demolie. in casa nunciationis noui operis. Jn hac actione dic q̃ ista stipulatio committit cõtra illũ q̃ fecit opus post nunciationẽ noui opis pstita satisdatiõe de ope demoliendo si iniuste opus faceret. Et p illã satisdationẽ pstitã vel habitã pro prestita qñ stat p nunciantẽ nouũ opus quo minus sibi ꝓmittat censeꝫ remissa nũciatio noui opis: ⁊ durat stipulatio vt habeꝫ in l. pretor. §. j. ⁊. §. si qs paratus. ⁊. §. q̃ remissionẽ. ff. de ope. no. nun. Et ista actio dat stipulatori ꝫ ꝓmissorẽ vt destruat edificatũ indebite in casu quo ille ꝓmissor nõ iure edificasset: vt in. d. iuribus: als sec⁹ vt ibi. Nec Jo. baptista ⁊c. Et nihil addo nisi q̃ ad materiã. vide que diri in actõe in factũ de ope demoli. ã. Et ista sit ptoria dic vt in ꝓmis precedentibus. Jn alijs crederem q̃ idem in hac sit prout in illa de opere demoliẽdo: ⁊ ibi vide ⁊c.

184 **Ex stipulatione** quam interposuit vsusfructuarius. Jsta stipulatio interponit per vsufructuariũ in fauorẽ ꝓprietarij stipulãtis duo. Et primũ q̃ vsufructuarius debet promittere est de vtẽdo rei arbitrio boni viri. i. iudicis. l. continue. §. cũ ita. de ver. obl. ⁊ qõ not. insti. de vsufru. in prin. Scõo dz ꝓmittere q̃ restituat q̃cd supererit finito vsufructu. De quo in. l. j. ff. vsufru. quẽ. ca. Et in primo capite põt cõmitti hec stipulatio ẽt durante vsufructu quoties re vsusfructuarius male vtit. Jn scõo capite solum finito. de quo in. §. 2 stituit. insti. de vsufructu. Nec ipse. Tu adde qõd ad hãc actionem põt astringi vsufructuarius: vt habetur in. l. j. in fi. prin. ⁊. §. canere. ff. vsufructu. quẽ. ca. Et si non daret cautionem vsufructuarius gd agendũ: vide in. l. fi. §. fi. ff. eo. Jtem adde qõ in hac cautione intelligit quod dolus malus absit. vt. l. hunc. ff. eo. Jtẽ vir bonus dicit inder. adde ter. in l. vir bonus. ff. ind. sol. vide per totum. ff. vsufruct. quẽ. ca. An aũt a testatore qui alicui legaret vsumfructũ alicui⁹ rei possit remitti ista satisdatio: vide glo. no. in. §. itẽ si pecunie. in ver. satisd. insti. de vsufru. ⁊ gl. in. l. j. C. eo. ti. Adde etiaꝫ qõ idẽ ꝓcedit in casu qñ esset legatus solus vsus sine vsufructu: vt. d. l. hunc. §. sed ⁊ si vsus. ⁊ est gl. in rub. eo. tit. Et qõ sit ptoria ista stipulatio sine cautio est ter. in. d. l. j. in prin. ibi pretori visum est. ff. vsufruc. quẽ. ca. Iz videaꝫ obstare ter. in. l. j. C. de vsufruc. Cum videatur dicere qõ iste cautiões sint ex forma senatusconsulti: cum senatusconsultum sit de iure ciuili. Lius aũt ciuile. ff. de iustit ⁊ iure. §. cõstat. inst. de iure nat. nisi dicas q̃ nõ sum⁹ in casu vbi vsufruct⁹ cõstitutus est in reb⁹ q̃ vsu cõsumunt̃ ꝓut logtur. d. l. j. ⁊c. Jtẽ in psonã cũ veniat ex stipulatiõe qõ in simplũ: qõ rei psecutoria: qõ stricti iur. qõ ppetua. qõ deꝫ heredibus sed nõ in heredes nisi de eo qõd ad eos puenit: qõ nõ infamet qõ dire cta qõ nõ contraria qõ singularis ⁊ simplex sunt termini manifesti ⁊c.

185 **Ex stipulatu pro rebus que vsu cõ** sumunt̃. Jsta stipulatio interponit per vsufructuariuꝫ sup rebus q̃ vsu cõsumunt̃ de restitmẽdo ꝓprietario estimationẽ earũ rerũ finito vsufructu: vt. l. hoc senat⁹. ff. de vsufr. ea. re q̃ vsu cõsu. ⁊ in. §. constituit. insti. de vsufr. Adde ter. in. l. j. C. eo. intantũ teneꝫ eã ꝑstare vsufructuari⁹ qõ nõ posset remitti per testatorẽ. l. j. C. de vsufru. ⁊ ibi glo. ⁊ gl. in. d. ver. satisda. in. §. itẽ si pecunie. insti. e. Scõo qõ sit ciuilis ⁊ nõ pretoria ꝓbat cũ sit ex senatusconsulto: per. d. l. j. C. de vsufru. ⁊ d. l. hoc senatus iuncta. l. Lius autem. ff. de iusti. ⁊ iure. Jn alijs terminis dic vt in prorima precedenti.

186 **Ex stipulatu vt leg. vel fideicom.** no. ca. Jsta stipulatio interponit per heredẽ in fauorẽ leg. vel fideicõ. qõ est factũ legatũ vel fideicõmissum sub cõditione de prestando legato vel fideicõmis. aduenieẽte die vel cõditione: vt. ff. vt leg. no. ca. per totũ. ⁊ C. e. tit. Adde qõ hec cautio nõ tm̃ per heredes prestari dz sed etiaꝫ per successores eorũ: vt. l. j. §. nõ solũ. ff. e. ⁊ ita econtra nõ soluꝫ prestat legatarijs vel fideicom. sed etiam heredibus ipsorũ vel etiaꝫ procuratori. d. l. j. §. nec sine ratione. Et que veniant in hac stipulatiõe vide in. d. l. j. §. bellissime. ⁊. §. item queritur. eo. tit. Adde etiam quod ista satisdatio habet prestari a quocunq̃ herede etiam cutusuis dignitatis vel facultatum. d. l. j. §. quod tamen fallit in fisco. d. l. j. §. fi ad fiscum. ⁊ hec potest remitti a testatore. Licet. eo. tit. glo. in. §. item si pecunie. insti. de vsu. Secundo q̃ sit pretoria est text. in. d. l. j. in prin. ⁊. §. nec sine ratione. in alijs dic vt in precedẽti hoc excepto quod in successores datur ⁊c. d. §. non solum. ⁊c.

187 **Ex stipulatu contra illũ qui roga-** tus est restituere quicqd ex hereditate supererit. Nec habet locuꝫ qñ qs est grauatus post mortẽ suã restituere quicqd ex hereditate supererit: qr teneꝫ talis grauat⁹ per stipulationẽ promittere illi cui erat faciẽda restitutio restituere quicqd supererit tpe mortis suc. Et debet cauere de conseruando ad minus quartã partẽ bonorũ cuꝫ alias possit alienare: vt in auf. contra roga. C. ad treb. que est ex. §. si quis in auf. de resti. fi. col. viij. Nec Jo. Adde qõ hec posset remitti per testatorẽ vt. d. auf. contra rog. Et quarta pars licet regulariter nõ possit diminui fallit in casibus positis in. d. auf. contra roga. §. fi. ⁊ ibi vide. Et cũ nõ reperio qõ sit ptoria. iudicarẽ ipsam ciuilem per illũ ter. Tu vide ⁊ in alijs terminis idẽ puto dicendum vt in superiori prorima ⁊c.

188 **Ex stipulatione de iudicio sisti.** Nec actio datur ex stipulatione de iudicio sisti interposita tam ex parte actoris q̃ rei qui non possiderent immobilia: vt toto ti. ff. si quis cau. ⁊ l. sciendum. qui satisd. cog. in auf. offeratur. C. de lit. cõtest. §. hodiẽ. insti. de satisd. auf. generaliter. de epi. ⁊ de. Nec sanctus Blasius. Adde ad hanc qõ sit pretoria per ter. in. l. j. ff. si quis cau. in glo. rub. ⁊ inquantum detur hec actio vide ter. in. l. iij. ff. eo. Jn alijs terminis vt in precedentibus.

189 **Ex stipulatu pro rebus morbosis.** Nec locum habet qñ venditor promisit emptori ver stipulationeꝫ in tum vel seruum esse sanum nisi datur ad interesse emptori in casu morbositatis: vt. l. si fundus. ⁊ l. si edita. §. duple. ff. de euic. ⁊ habetur insti. de di. stipu. Nihil addo nisi qõ cũ sit cõuentionalis non possum propie eã pretoriam facere: licet glo. iuncto ter. in. l. actionis verbo. §. j. de act. et obl. videtur innuere quod sit pretoria: ⁊ etiaꝫ videatur innui in rub. de edil. edi. Adde rubricam de euic. que sequitur in alijs fundamentis ⁊ terminis potest vt precedentes baptizari.

190 **Ex stipulatione** per quaꝫ leg. vel fideicom. ⁊c. Addi. Nec interponit a legatario vel fideicommissario in fauorẽ heredis qñ heres: scz nolens soluere ipsis legatuꝫ vel fideicõmissum dubitãs ne plus solnat rõne fal. vel treb. imponende qui legatarius vel fideicõmissarius debẽt ꝓmittere de restituendo heredi id qõd venisset detrahendũ rõne fal. vel trebel. vt habetur in [illegible] ⁊ l. fi. ff. si cui plus quã per l. fal. ⁊ interponit in dona. can. mor. d. l. j. §. [illegible] stipulatio. Et eodem modo prestatur legatario vel fideicõmissario si secũdo loco essent ipsi grauati restituere. d. l. j. §. sed et legatario. nisi legatarius vel fideicõmissarius velit cauere heredi euitato. circuitu: vt. l. videamus. ff. eo. Adde primo qõ iste stipulationes vt plurimuꝫ interponunt q̃ interest potius non soluere quã solutuꝫ repetere iurta. l. iij. ff. de cõpen. Et ratio rationis est: qr is cui soluit posset effici nõ soluendo. Et tunc succedit etiã alia rõ qõ inanis est actio quã inopia debitoris excludit. l. nã et is. ff. de do. cũ si. Scõo adde qõ est ptoria p ter. in. d. l. j. in prin. ibi subuenit pretor. Jn alijs baptizat vt proxime dictum est ⁊c.

191 **Ex stipulatione arrogatoris.** Nec stipulatio interponitur a patre qui arrogat aliquem in filium qui est sui iuris: ⁊ fit pupillus qr dz tabellioni tãq̃ publice persone stipulari de restituendo oia bona que ipse habuit de bonis pupilli arrogati ⁊ vltra bocquartã partem bonorũ suorũ. Et facere talẽ restitutionẽ illis psonis qb⁹ bona pupilli obuenissent si arrogatio nõ fuisset. Et hoc stante qõ arrogat⁹ sit in pupillari etate. De hoc ī auf. de adop. ⁊. l. his verbis. ⁊. l. nõ aliter. ⁊. l. si arrogatio. ff. de adop. §. cũ aũt. insti. eo. ti. Et pro his oibus stipulationib⁹ datur q̃ñq̃ certi ꝺdictio: q̃ñq̃ actio ex stip. iurta. l. si qs certũ. ff. si cer. pe. ⁊ insti. de ver. obl. in prin. quãdo certũ vel incertũ in stipu. deuenit fm varios terminos. Tu adde vnũ q̃ nõ est necessariũ vt predicta ꝓcedant q̃ñ pupillus decedit in pupillari etate: per. d. §. cũ aũt. cũ alijs ꝓallegatis. ⁊. l. hec aũt. ff. e. Et idẽ in pupilla arrogata. d. l. hec aũt. cuꝫ seq. Et cum non reperio ꝓtoriã esse potes eã ciuilẽ facere: tũ vide cũ videar lassus in fine opusculi. ¶ Post hec sanctus Blasius ponit. xxiij. qõnes ad materiaꝫ actionũ. Primo qd sit actio. Scõo in quo differt ab exceptiõe. Tertio quo iure introducta sit actio. Quarto in quo differt ab actiõe. Quinto an gs possit agere sine actione. Sexto an actio sit exprimẽda in iudicio. Septimo si exprimit actio inepta ⁊c. Octauo si ꝓducit libell⁹ ineptus. Nono si fert sña in meritis cause. Decimo in quo differt actio ab officio iudicis. Undecimo q̃ sint actiões ex varijs figuris causarũ. Duodecimo an de iure canonico ex pacto nudo nascat actio. Decimotertio an possint cumulari plures actiões. Decimoquarto an agenti possit obsta exceptio. Decimoquinto an plures in eodem libello ꝑnt cõueniri. Decimosexto in quo differt actio ab obligatiõe. Decimoseptimo an in actione sit exprimẽda causa ꝓxima vel remota. Decimooctauo quot modis colligit actio. Decimonono an actio p prescr. tollat ipso iure. Vigesimo in quo differt actio directa ⁊ vtilis. Vigesimoprimo quot modis datur actio. Vigesimosecõo an sit dare actionem in gñe. Vigesimotertio an ex Jctu inutili oriat actio. Vigesimoquarto vtrũ deducto Jctu in stipulationẽ oriat actio etiã ex cõtractu. De quib⁹ hic per eũ per quatuor colũ.

Finis.

¶ Lugduni excudebat Jacobus Berion.

Tabula omnium actionum tã prętoriarum q̃ ciuilium scõm ordinem alphabeti per eundem dñm Joannem Crispum.

¶ Ad exhibendum. 144
Actio ex empto. 145
Aque pluuie arcende. 163
Actio ex testamento. 163
Arborum furtim cesarum. 167
¶ Bonorum possessoria hereditatis petitio. 7
¶ Caluisiana. 13
Constituta pecunia. 24
Contraria tutele. 29
Communi dividundo. 134
Certi condictio generalis. 135
Certi condictio specialis. 136
Condictio tritticaria. 137
Condictio ob causam. 138
Condictio ob turpem causam. 139
Condictio iuste causa. 140
Condictio indebiti. 141
Condictio furtiua. 142
Condictio ex lege. 143
Commodati directa ꝛ contraria. 154
Certi condictio ex stipulatione. 175
¶ Depositi in quatuor casibus. 30
Dolo malo. 33
Depositi directa ꝛ contraria. 162
De pastu pecoris. 162
¶ Exercitoria. 18
Ex vendito. 146
Ex locato. 147
Ex conducto. 148
Ex stipulatu ro dote. 160
Ex stipulatu que ex verbor̃ [illegible]gatõe oritur. 164
Ex stipulatu rem pupilli saluam fore. 179
Ex stipulatu rem ratam haberi. 180
Ex stipulatu iudicatum solui. 181
Ex stipulatu de damno infecto. 182
Ex stipulatione interposita de opere demoliendo in causa nunciationis noui operis. 183
Ex stipulatione quam interposuit vsufruc. 184
Ex stipulatione pro rebus q vsu consumunt. 195
Ex stipulatione ex titulo fi. vt leg. vel fideicommisso nomine caueatur. 186
Ex stipulatione contra illum qui rogatus est restituere quicquid post mortẽ eius ex hereditate supererit. 187.
Ex stipulatione de iudicio sisti. 188
Ex stipulatione pro rebus morbosis. 189
Ex stipulatione per quam legatarius vel fideicõmissi promittit heredi dare sibi relicta ꝛ tradita restituenda ratione l. fal. 190
Ex stipulatione arrogatoria. 191
¶ Fideicommissaria hereditatis petitio. 8
Faniana. 12
Furti manifesti. 34
Furti aduersus nautas caupo. stabu. 35
Finium regundorum. 132
Familie erciscunde. 133
Furti nec manifesti. 165
¶ In rem rescissoria. 2
In factum reuocatoria. 14
In factum edilitia vel redhibitoria. 17
Institoria. 19
In rem verso. 22
Iniuriarũ que non descendit ex l. cornelia. 38
In factum subsidiaria l. aquilie. 39
In factum loco cuiuslibet interdicti. 40
In factum de cloacis inuertendo. 41
In factum de sepulchro edificando. 42
In factum ne quid in loco sacro. 43
In factum ꝛ qꝰ factũ immissumue tollat. 44.
In factũ vt qꝰ factum immissumue tollatur. 46
In factum ne quid in loco publico. 47
In factum de fluminibus ne quid fiat immittatur ue. 48
In factum ꝛ qꝰ factus immissumue tollatur. 49
In factus vt liceat frui lo. pu. quem quis cõdu. 50
In factum vt liceat reficere viam pu. vel iter. 51
In factum vt liceat ire vel agere per viaꝫ publi. vel iter. 52
In factum ne quid in flumine publico. 53
In factum ꝛ qꝰ factũ immissumue tollatur. 54
In factum vt li. ripã fluminis refi. vel mu. 55
In factum vt li. nauigare in flumi. pub. 56
In factum ne vis fiat ei qui in pos. mis. est. 57
In factum quorum bonorum. 58
In factum quorum legatorum. 59
In factum de tabulis exhibendis. 60
In factum de liberis exhibendis. 61
In factum de liberis deducendis. 62
In factum de libero homi. exhibendo. 63
In factum vnde vi. 64
In factum qꝰ vi aut clam. 65
In factum vti possidetis. 66
In factum vtrobi. 67
In factum de superficiebus. 68
In factum de iti. actuq; prima. reficiendo. 70
In factum de aqua quotidiana. 71
In factum de aqua estiua. 72
In factum de aqua ex castello ducenda. 73
In factum de riuis purgandis. 74
In factum de fonte vt liceat eo vti. 75
In factum de fonte reficiendo. 76
In factum de cloacis purgandis. 77
In factũ ne qd in cloaca fiat immittaturue. 78
In factum vt quod fac. immis. in cloa. tol. 79
In factum de precario. 80
In factum de arbo. cedẽ. 81
In factum de glande legenda. 82
In factum de migrando. 83
In factum de saluiano interdicto. 84
In factum de opere demo. qꝰ fa. est post no. opus nun. ante remissionem nunciationis. 85
In factum vt li. edifi. ei cui est fac. nun. no. oper. si satisde. vel satisda. paratus est. 86
In factum loco interdicti fraudatorii. 87
In factum loco interdicti de locis et itineribus publicis. 88
In factum loco interdicti de via publica ꝛ edilibus curulibus. 89
In factum ex edicto de albo corrupto. 90
In factum si quis ius di. non obtẽperauerit. 91
In factum si quis tenere in ius voca. quem non licuit. 92
In factũ ex edicto si qs in ius vocatꝰ nõ ierit. 93
In factũ contra eum qui non accepit cõiuncta3 personam in fideiuss. pro principali cõiuncte persona in iudicio. 94
In factum ex edicto ne quis eũ qui in ius vocat. est vi erimat. 95
In factum aduers. cum qui dolo malo fecit quo quis in iudicio si. 96
In factũ ex edicto de edẽdo aduer. nõ edentẽ. 97
In factum ex edicto de calumniatoribus. 98
In factum subsidiaria actionis de dolo. 99
In factuꝫ que datur propter aliena. iudi. mutã. causa fa. 100
In factum in simplum aduer. nau. cau. sta. 101
In factum in duplũ aduer. nau. cau. sta. 102
In factum de deiectis ꝛ effusis. 103
In factum que datur inhabitan. aduer. deiectorem. 104
In factũ que datur pro eo qꝰ ita positus est vt si cadat dam. da. 105
In factũ aduer. mensorem qui fal. mo. dixe. 106
In factum aduersus eum qui intu. mor. in locũ alie. ꝛc. 197
In factũ funi. ad repe. sumptum in funi. fa. 108
In factũ si locus sacer vel reli. pro puro ven. 109
In factũ ex iureiur. cum informiter iuratur. 110
In factum si mulier vẽtris nomine in possi. per cal. mis. di. 111
In factũ si mu q̃ missa erat in possi. ventris nomine per calũ. in aliũ transtu. bo. pos. vel qui ipsam habet in potestate. 112
In factum que datur aduer. tu. vel cura. fal. contraben. cum co. bo. ꝺ ie tu: vel curato: tacta uerit. 113
In factum que datur ipsi minori ob hoc damnum passo. 114
In factum aduersus eum qui do. ma. adhibuit vt alius autoraretur inscius. 115.
In factũ ex edicto si qs omissa cã testamẽti. 116
In factum aduersus publicanum. 117
In factum aduer. illũ qui sciens se liberum hominẽ passus esse vendi emptori nescienti. 118
In factum aduer. eum qui cum esset in bo. pos. fructus vendit quos percepit. 119
In factum aduer. debitorem qui creditori in re. impen. po. fi. impensas non restituit. 120
In factum aduer. creditorem qui dum in boñ. pos. esset rem deteriorem dolo malo fecit. 121
In factum contra illum cuius do. ma. dam. da. est per turbam. 122
In factum ex edicto si quis testamen. li. esse iussue. ꝛc. 123
In factum de incendio ruina naufragio. 124
In factum de sepul. viola. 125
In factum ex edi. prętoris seu ex. l. prętoria. 126
In rem confessoria. 128
In rem negatoria. 129
In rem pindicialis de libertate ꝛ seruitute. 130
In factum ex re iudi. que etiã ex iudicati. 159
In factum de pauperie. 171
Iniuriarum ex. l. cornelia in tribus casibus. 172.
In factum contra magistratum qui non exegit ideo. cau. 173
Ingrati. 174
In factum que oritur ex confessione informiter facta in iudicio. 176
¶ Legis aquilie. 170
¶ Mandati directa ꝛ contraria. 151
¶ Negotiorum gestorum. 27
Ne quid fiat immittaturue in via pub. 45
¶ Oneris aduersi. 146
¶ Publiciana. 1
Preiudicialis in rem de libertinitate. 9
Preiudicialis in rem de partu agnoscendo. 10
Pauliana. 11
Protutele directa ꝛ contraria. 28
Petitio hereditatis. 131
Pro socio. 150
Pignoratitia directa ꝛ contraria. 155
Prescriptis verbis estimatoria. 156
Peculio. 23
Prescriptis verbis ex permutatione. 157
Prescriptis verbis in multis casibus. 158
¶ Quasi seruiana. 4
Quanto minoris. 16
Quod iussu. 21
Quot metus causa. 32
Quanto minoris emptor empturus esset. 177
Quanto pluris. 178
¶ Redhibitoria. 15

¶ Rubrica de ciuilibus: licet sint alique etiam prętorie.

Rei vendicatio directa ꝛ vtilis. 127
Rerum amotarum. 168
Rationibus distrahendis. 169
¶ Seruiana. 3
Serui corrupti. 36
¶ Tributoria. 20
Tutele. 153
Tigno iuncto. 166
¶ Utilis in rem que datur superficiario. 5
Utilis que datur metum passo. 6
Utilis ex ea causa que ex confessione est: ꝛ dicitur interrogatoria. 25
Utilis ex causa qua iurat ꝛ dicitur iuratoria. 26
Vie reiecte. 31
Vi bonorum raptorum. 37

¶ Finis tabule.

C. 1. 26. 6. Coerc.

Cap. 1. De conformitate sententiæ cum libello & actis.

2. De potestate judicis post sententiam in illa declarata.

3. De Omissis in sententia in genere.

4. De qualitate omissorum, & judice supplendorum.

5. De Remediis, quibus supplementum sententiæ petitur